Notes du mont Royal

WWW.NOTESDUMONTROYAL.COM

Cette œuvre est hébergée sur «*Notes du mont Royal*» dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES

Google Livres

ΗΣΙΟΔΟΥ ΑΣΚΡΑΙΟΥ

τὰ σωζόμενα.

HESIODI ASCRAEI

quæ extant,

Cum Græcis SCHOLIIS,
Procli, Moschopuli, Tzetzæ, in Ἔργα καὶ Ἡμέρας:
Io. Diaconi & incerti in reliqua.

Accessit liber singularis, in quo doctrina Ἔργων καὶ Ἡμερῶν, *eiusque institutum, contra opinionem, quæ obtinuit, ostenditur;*

ITEM Notæ, emendationes, obseruationes, & Index copiosissimus in Hesiodum eiusque Interpretes;

Opera & studio

DANIELIS HEINSII.

EX OFFICINA PLANTINIANA
RAPHELENGII.
M. D. CIII.

ΗΣΙΟΔΟΥ ΑΣΚΡΑΙΟΥ

τὰ σῳζόμενα.

HESIODI

ASCRAEI

quae extant,

Cum Graecis SCHOLIIS,

Variis, ad Hesiodum, Theogoniam, et Opera et Dies:

Io. Dicconi & Laurentii in reliqua.

Ad quos hos Regulum, in quo doctrinae Hesiodeae ...

Item Notae, cum Indices, additionibus, & Index copiosissimus
in Hesiodum omnique Interprete;

Opera & Studio

FRANCISCI HEINSII.

IN OFFICINA PLANTINIANA
Apud FRANCISCUM RAPHELENGIUM.
M. D. CIII.

Illustrissimis, Nobilissimis, Prapotentibus ac Magnificis Dominis,

DOMINIS

ORDINIBVS CONFOEDERATARVM PROVINCIARVM GENERALIBVS.

Illustrissimi Viri,

HESIODVM, humanæ sapientiæ cum Homero primum parentem, cuius reliqui Philosophi, ne ipso quidem Aristotele excepto, interpretes fuerunt, Hesiodum, inquam, qui ante Thalem, Solonem, Pittacum, Socratem, Platonem, tot denique illustres Philosophorum familias, a quibus semen illud diuinæ sapientiæ in nos deriuatum est, de vita, de moribus, de Deo, de natura, de astris, de vniuerso egit, a Græcis interpretibus, quotquot habeo potuerunt, illustratum vobis offero. In ijs ipsis magnum illum Proclum Platonicum, qui a præceptore suo successor appellatus est: quo videlicet in hoc ipso homine habeamus, quod limitis huius ætui ingenijs

oppoſuimus? quorum iudicio tantum temporis ſapientiæ ſtudio detrahitur, quantum poëtarum lectioni impenditur. At enimuero, aut ego fallor, aut æquus iam olim a Platonicis pronuntiatum fuit, qui cum Homeri & Heſiodi inſtitutum cum Ariſtotele & Platone contuliſſent, tandem concluſerunt; nomine quidem & harmonia a Philoſophia differre hanc facultatem: re ipſa eas diſtinguere hominis inſani eſſe, & qui principiis natura notis careret. Pythagoram itaque (nam & hoc obſeruant) eandem Deam quæ Calliope ab Homero dicitur, Philoſophiam appellaſſe. Porro cum rerum cognitio animo percipiatur: ad eam autem accessus non omnibus pateat; omnium tamen ea ſcire interſit, quorum actio tempore poſterior, re atque vſu prior eſt: Ibi ſapientes mimi, poëtæ, qui omnia ad actionem referunt, in animo ſuo choragium inſtituerunt, primique ea quæ ſenſuum obiecta ſunt, in oculos incurrere voluerunt: atque ita rudem ignarumque populum via quadam familiari eo deduxerunt, quo vltimus vix progreditur ſapientiæ finis. Itaque non Thales ſimul & Anaxago-

xagoras, vt ingenue fatetur Aristoteles, si cognitionem τῶν καθ' ἕκαστα respicias, quæ in actione consistit, tantum profecerant, quantum Vlysses Homericus aut Nestor: nam neque mille Syllogismis Troiam expugnasset Chrysippus: neque Rempublicam vllam præterquam in aëre constituit Plato: quia nuda plerumque scientia ad τὸ σχολαστικὸν inclinat, quod vmbratile & inutile a Politicis appellatur. Hanc postea laudem inter se partiti sunt philosophi & historici, melius facturi, si præceptores suos agnouissent: vnus enim Homerus & Herodotum constituit & Platonem. Hesiodus noster cum in vtili & præclaro argumento versetur in eo opere, quo fratrem ad virtutem, vtpote hominem improbum; ad laborem, vtpote ignauum, adhortatur, in priuato tamen lare minime se continuit: sed tanquam in theatro orbis Actionem quandam repræsentat, e qua Platonici suam monarchiam, & τὸ ἐγκυκλοπαιδικὸν, infinitaque alia fabricarunt. Duo in hoc vniuerso regna constituit, Deorum alterum; purum, innoxium, pium: sub quo homines sine labore, sine molestia, sine arte, sola Deorum cura edu-

cabantur: quorum tanta erat ſimplicitas, vt nihil appeterent; tanta felicitas, vt nihil deſiderarent. Alterum fortunæ, noxium, improbum, ſceleſtum, quod non ſine moleſtia, fatigatione, arte, propria induſtria ſe tuetur, in quo verſamur hodie. Hanc doctrinam, quam tot poſtea coloribus depinxerunt Platonici, vt in ſcena ſua repræſentet Heſiodus, perſonis vtitur, Ioue, Prometheo, Epimetheo, Pandora, & alijs: quæ ſingulæ *νοητικαὶ* ſunt, & animi obiecta. Prometheus, humana nimirum prudentia, Iouem decipit; ignem ſurripit, quem vitæ humanæ largitur. Actum habetis primum. Iupiter Pandoram fabricat. Hanc Pandoram miro habitu in ſcenam producit. Virginem pulcherrimam, temerariam, mollem, impudentem, laſciuam, cui artem Minerua, elegantiam Venus, fraudem largitur Mercurius: ſinguli denique Deorum dona ſua conferunt. Hic Actus alter ſit. Pandora ita adornata ad Epimetheum mittitur, qui ſeram in homine pœnitentiam deſignat. Actum videtis tertium. Epimetheus immemor ſui, immemor monitorum Promethei, virginem ſuauiſſimam, ſed

præſens

præſens detrimentum, admittit. Hic Actus penultimus eſt. Pandora vas ſuum, quod furtim ſub axillis occultarat, reſerat: ex eo morbi, dolores, curæ, perſonæ triſtiſſimæ emergunt: atque ita Tragœdiam abſoluunt. Hic ipſa eſt Cataſtrophe; poſt quam nihil præter plauſum expectamus. Hæc fabula non Byzantij mehercule aut Syracuſis, ſed in vniuerſo proponitur: Spectatores ſunt non Athenienſes, aut Megarenſes, ſed omnes homines. Habetis Drama non Atrei, aut Thyeſtæ, non Oedipi, ſed vitæ humanæ. Ita in toto poëta nihil deſiderari poteſt, qui ne quidem in parte quid reliquum fecit. Nondum nimirum ſimplicitas diuina argumentorum conſumpta erat: nondum Sophiſtæ ex Cilicia & Thracia delicias fecerant. Cogitate in hoc Theatro publico, in quo vita humana repræſentatur, ſedere vos, Illuſtres viri, tanquam ἀγωνοθέτας maximos, a quibus aut poëtis aut philoſophis præmium deferendum ſit. Citius Epicuri atomi diuidentur, Heraclití ignis extinguetur, Thaletis aqua areſcet, Anaximenis ſpiritus euaneſcet, Empedoclis diſcordia conciliabitur, Diogenis dolium

dissipabitur, quam vt tantum efficiant. Hunc itaque scriptorem cum interpretibus quotquot ad nos peruenerunt, Illustrissimi viri, emendatum, illustratum, suppletum vobis defero. Cum enim publice in Illustri vestra Academia vtriusque linguæ poëtas interpreter, minus dignitati vestræ nihil offerre debui: maius non potui, ne si primum philosophorum vobis obtulissem.

Ill. Mag. V. Clien.

DANIEL HEINSIVS.

IN

IN HESIODVM PROLEGOMENA,

in quibus poëtæ character a Grammaticorum calumnijs vindicatur:

NIHIL ex antiquâ Græcorum simplicitate iniuria temporum, crudelissima magnorum ingeniorum noverca, nobis reliquum fecit; præterquam Hesiodi paucu, & Homeri non ita multa. Cætera namque non per se, sed pro ætatum temporumque ratione, quo a diuersis ea conscripta sunt, elegantia esse iudicamus. In Homero vero & Hesiodo illibata illa sermonis norma, dictionum natiua genuinaque simplicitas, purum, æquale, & virtute sua eluens orationis situm, nullis alunde ascitijs rerum verborumque ornamentis adumbratum, æternam posteritati emulandi affectandique occasionem, scribendique materiam reliquit. Tantum autem enimuero nos inter ἀρετὴν hoc & ἀντίτυπα eius interesse putamus; quantum inter fontem verum, qui limpidâ & ebulliente leniter aquarum scaturigine victorem ab itinere declinantem reficit, fouetque, & elegantissimam aliquam maximeque admirabilem Parrhasij aut Apellis tabulam, quæ fontem artificiosissime accuratissimoque cum repræsentet, non habet tamen. Quid igitur? non artem in reliquis desideramus, non ingenium, non summa omnia; sed Naturam: quæ in diuinis hisce viris, quod sine admiratione recordari non possum, & inchoauit idem & perfecit, ideamque nobis perfectissimam virtutis, animo contemplandam reliquit. Nec me fallit tamen, quam fastidiosa hæc Hesiodi præsertim simplicitas arrogantibus aliquot & delicatulis hominibus esse soleat, qui cum de poëtice bene iudicare videntur, de lingua & idiomate pessime sentiunt. Eo enim deuentum est, vt ad amussim Romanarum, si dijs placet, elegantiarum Græci exigantur: quod contra fieri oportebat, cum tantum inter rationem scribendi vtrorumque, quantum inter linguam intersit. Quid vero Maro? nonne toties a ratione Græcorum, quoties ab Homero recessit? nec sine dissimilitudine, simile cum Græco illo laudem inuenire potuit. Et putamus nos,

fremant licet Grammaticorum subsellia, putamus nos, inquam, Virgilium potuisse omnia, praeterquam ea quae potuit Homerus. Nec in eo sumus ut praeferamus alterum, ὅπως ἐμοὶ τὸ φιλαίτιον τῶνδε θεὸς ἡμῶν, καὶ τῷ νῦν περὶ ταῦτα ὄντων. Sed inter scribendi modum utriusque multum interesse putamus, inter laudem nihil. Quod quidem saepenumero a prudentissimo hominum Marone extorsit patrij sermonis egestas: saepius tamen ex insolentia, &, ut verba dicamus, τὸ ἀνόμοιον: quod fateri necesse habuit, quatiescunque ab altero earum, vel ab utroque destitutus est: quod nec ipsum tam ignorasse, quam ipsius iudices existimo. Cui addo, vix tantum arbitrari me inter elegiam Philetae aut Callimachi, siquidem extarent accuratissimi & elaboratissimi illius poëtae amores, & Nasonem nostrum interfuturum, quantum inter poëtas principes. Cum enim multa sint quae supra omnes praecipue homines commendent Homerum; maximum id tamen ego in eo monstro arbitror, ἀνθρωπότητος rerum, singularemque ac vividam omnium quae in natura sunt delineationem, cum exquisita verborum accommodataque ad singula ὑπογραφή: ut non mirum sit antiqua aetate non unum fuisse, qui solum Graece locutum esse Homerum, integris ea de re monumentis voluminibusque probarit. Sed nequaquam in eo sunt omnia; sed profecto existimamus nos, summos hac aetate viros nusquam de elegantia Homerica tam male sensisse, quam de simplicitate: in quo nequaquam cum Marone conferri potest; cederet enim nisi Homerus esset, id est, homo Graecus. Solum id igitur in Homero & Hesiodo admiramur nos, quod culpant plerique. Cum enim poësis & haec ars nostra, sit vivus quidam rerum verborumque, ad exprimendas res in coeto hoc vniuerso obuias, accommodata congeries; ipsa autem natura non minorem saepe ex minoribus simplicissimisque rebus admirationem, quam ex maioribus concitet; quoniam ad rei totius consummationem minora nisi adsint, maiora perfecta esse non poterunt; videbit quoquam iniquus iudex, duo, a natura minime diuersa, proponi poëtae: quorum neutro cum destituantur Graeci, altero Romani superarint, altero superantur. Magnam sibi itaque a rerum Natura molem impositam vidit diuinus Maro, quod in illa gente, in illa Republica, in illo terrarum domicilio natus esset, in quo Fabricij & Camilli, qui omnes frugalitate & temperantia,

perantia, caſtaque parſimonia, & ſe cum humana natura, & imperium cum terrarum orbe æquarunt: id igitur in ſcriptis propoſitum habuit ille; quod in vita illi: & a Græcis omnia transferre maluit, quam quicquam deſumere: cumque ex diuerſis in penum ſuam diuerſa referret, id nobis reliquit, quod & mole minus ſingulis, & laude par eſſet omnibus. Sed vt exemplis vtamur non aliunde petitis, Agriculturæ præcepta Heſiodus dedit, quam in his quoque libris ex parte tangit: dedit & Maro. Quid porro toto hoc ſcribendi genere diſſimilius? exiſtimamus enim nulla alia ratione famam exiſtimationemque ſuam decoquere Maronem potuiſſe, quam ſi hic Heſiodum, cuius ſe verbo imitaturum profitetur, re exprimere voluiſſet. Abſit propterea vt quicquam Aſcræo noſtro detractum velimus; nec meliùs id ſi præſtitutum a Marone eſſet, eſſet tamen aliter. Præcarti enim in Romanis vsurpari eſt: non vitio autoris aut linguæ, ſed diſſimilitudine vtriuſque. Quod vt intelligant aliquando ij, qui ex faſtuoſo gentis togatæ orationis filo, palliatorum noſtrorum ſimplicitatem metiuntur, ſerio optamus. Habeant ſane venuſtates ſuas illi Romuli nepotes, dummodo ne ſe patres eorum profiteantur, quorum filij ſint; nec eos doceant, a quibus dediceranr. Quod vt obſeruent aliquando ſcioli quidam velimus, præſertim cum ſemidocti, nec in altera linguarum nimis verſati, eodem tempore ad ferendum de vtraque iudicium accedant. Tantum porro Heſiodo noſtro cum Homero commune eſt, tam ad ſplendidum illud & æquale nitidumque genus magni illius Δαιμονος accedit ille, vt præterquam quod vbique aſſurgit pro ratione inſtituti ſui Homerus; Heſiodus nuſquam, eundem fuiſſe non ineruditæ aures cenſere poſſent. De Scuto enim cum loquar, aliter iudicabo. Vt enim illa quæ a Grammaticis diuerſo genere dicuntur prætermittam, eadem in vtroque vis; eadem puritas, eodem modo vterque ſine affectatione, ſupra omnem hominum affectationem eſt; vt non immerito credula antiquitas, cum Homero quod opponeret, in rerum Natura non haberet, ſolum cum eo Heſiodum commiſerit: atque ea quidem, vt victorium illo extemporali quodam ingenij feruore & eminentia reportaſſe putarit. Notæ enim ſunt quæ de vtroque a Græcis vulgata ſunt. Sed ad Heſiodum noſtrum vt veniamus, ac de operibus ipſius quæ habemus nonnihil di-

camus, cum reliqua præsertim quæ ad ipsum referuntur, ab aliis partim diligenter, partim a nobis suo loco recensentur. Ac primum si in ordinem omnia cogenda nobis sint, Theogoniam ordine primam cum Proclo, non etiam elegantia facile existimamus; si non alio, argumenti saltem nomine, quod salebrosum alias, numerorum venustatem detrahat: quodque potissima eius pars in nominibus propriis tota est. Nec vero Fabij iudicium, nisi in hac Operum Hesiodi parte admittimus. Primam ordine putamus, contra ac vulgus existimat, quod ei non tam suum proœmium præfixerit poëta, quam omnium suorum: nec tam in eo cur de Generatione Deorum scribere aggressus sit rationem reddit, quam qua ratione poëta factus sit; nec tam specialiter de instituto suo præfatur, quam de Rhapsodia: quod quidem consilium in Musas declinat ille, quibus tam vicinus fuit, vt eundem cum illis montem Bœotorum Helicona dum pasceret, habitarit: vt & hic prærogatiuam poëtæ nostri agnoscas, qui domi habuit, quod foris nemo. Scriptum hoc Hesiodi non esse sunt qui persuasum habuerint; quod certissimum esse, etiam periculo nostro asseuerare ausimus. Non quod Aristotelis, Platonis, omnium denique antiquorum opinioni me opponam: Sed quod aliud esse sciam, ex opinione vulgari, scriptum aliquod adducere, quam dedita opera εἰς τὰ διαφέροντα. Omnium qui de Hesiodi scriptis sibi iudicium vindicarunt olim antiquissimi Bœoti sunt, quos vbique secutus est Bausanias, qui quoties Operis huius mentio incidit, vel dissimulato nomine adducit, vel dubitare se de autore eius, vel Hesiodo vix posse se asscribere abunde testatur. Idem tamen vir maximus infeliciter causam suam prodidit, ignarus tamen nesciusque, vbi in Bœotos inuehitur, quod perperam poëtæ nostri effigiem cum cithara in genibus collocarent. Et certe pace antiquitatis cum Græco illo homine, nisi vetaret & eruditio ipsius, & ea quæ præ reliquis apud nos pollet auctoritate, ita ageremus. Ac principio, ne quid vlla ex parte iniqui simus, & ab homine optime de nobis merito temere dissentiamus, suo sibi eum ingulabimus gladio, quod dici consueuit. Quæram quo potissimum adductus argumento, errare eos existimet. Respondebit: quia Rhapsodus est, & diuersa esse scimus ῥαψῳδὸν & ῥαψῳδίαν. Hesiodum vnde Rhapsodiæ fuisse arbitratur, si quærere instemus, respondebit ἀπὸ τῆς ἐν τῷ ἀγῶνι ῥάβδου, ac

ipsius

ipsum poëtæ testimonio vtatur. Vnum ex omnibus Hesiodi scriptis locum pro se adducet, qui e Theogonia petitus est,

Καί μοι σκῆπτρον ἔδον, δάφνης ἐριθηλέος ὄζον.

Quæ verba ita de Rhapsodorum more intelligenda esse, eo amplius monemus, quod Græcorum interpretem neminem eius loci sensum propè fuisse sciamus, ne Iohannem quidem Tzetzen, Græculorum ambitiosissimum, & glorioſum maxime. Quare nolim Gregarium Gyràldum, accuratum alias & infinitæ lectionis virum, ad hunc Hesiodi locum, in vita poëtæ, quæ de crepitu lauri obseruauit congessisse: nec enim ea ad rem magis, quam quæ ab alijs vetustioribus ibi notata sunt. Ex quo sequitur primo, partes suas deseruisse Pausaniam, qui Hesiodi Theogoniam contra Bœotos adduxit, quam & ipse et Bœoti poëtæ non asscribebant: deinde minimè assecutũ esse rationem eorum. Hesiodo qui sola Ἔργα asscribebant, cum cithara eum colebant: quod Rhapsodũ esse negarent. Omnia autem τὰ δδαιμαλικὰ et Φθεγκτικὰ ante inuentionem scholiorũ ad citharam canebantur, vt ex Comico et eius vetustissimis interpretib. ex Athenæo, et alijs cognoscimus. Quod manifestius, negamus nos, Ἔργα Hesiodi τὰ ῥαψῳδῷ ἄσματι cani solere, quod vel ex vno Plutarcho, homine Bœoto, si necesse esset, probaremus, qui in Sympoſiacis suis diserte opponit τὰ τοῦ Ὁμήρου Ἰλιάδι καὶ ῥαψῳδίᾳ, τῇ τὰ Ἡσιόδου Ἔργα δοκοῦσιν ἄδεσθαι. De reliquis Hesiodi non negamus. Atque hæc nobis nomine magis semper de libri illius autore dubitandũ videtur: quod magis Grammatici alicuius, tam manifeste τὸ ῥαψῳδεῖσθαι ἔπη tangere, videtur, quam poëtæ antiquissimi. Nam quod Grammatici docent solius Homeri versum cum tamiramo recitari solere; tam credo, quam quod alij, solius Æschyli Tragedias ad neyrtæ virgam cantitatas fuisse obseruent. Græcis enim, ac Grammaticis præsertim, quatenus fides habenda sit, iam olim didicimus, qui modo speciosum aliquid & inauditum afferre possint, de vero nihil laborant. Qui sæpe ex nutu aliquo Homerica rutum fingunt, quod vtinam qui critici se hodie dicunt nescirent. Sed nihil hodie tam vanum, tam ineptum, tam ridiculum est, quin exemplum eius apud Græcos habeamus: nouissima quidem & cornicia τὰ δεκαπόδα. Ad Homerida quod attinet, partem tam quandam superstitem reliquam nobis, ex opinione maxima vir laudatissimus Auratus, in Nouis Lectionibus suis Guielmus

lielmus Canterus probauit. de qua opinione nihil hoc quidem loco dicemus, quam speciosam nobis simulque veram videri: de Eois autem & Catalogis poëtæ nostri: de Clypeo item, quid sentiendum sit, suo loco explicamus. Nunc verò ad Ἔργα ipsa, de quibus nulla ætas, nullus Grammaticus, nisi insigniter impudens, nulla gens dubitauit, cum reliqua indubium vocarentur, quemque legitimum, minimeque νόθον Hesiodi fœtum esse, ne ipsi ascurati illi, vt sibi videbantur, Hesiodi Operum censores Bœoti, negare sustinuerunt: nec de toto quæstionem mouerunt, sed de parte tantum & exordio ad Musas, quod etiamnum hodie illi operi præfixum legitur: adeo vt si popularibus Hesiodi, quarum tabellas plumbeas, in quibus liber περὶ Ἔργων descriptus erat, vidit Pausanias, fidem habeamus, ἀπὸ τοῦ περὶ τοὺς θεοὺς προοιμίου inchoandum sit. De quo exordio nihil dicemus, quod vero nunc habemus, inepti hominis esse nominuiti admittimus: quod vel eo etiam nomine magis suspectum est: quod officiosi quidam homines reperti semper fuerunt, qui misericordia videlicet singulari adducti, occasionem aliquam ingenij ostentandi in ἀνεπίδοκα veterum scriptis, offerri sibi gauisi sunt: quod præter alios vel maxime Hesiodo accidit. Fuit enim non vnus, teste Pausania, qui suos Hesiodi versibus interseret: Quos quidem misericordes nos tantisper cucurbitas pinxisse, aut quidlibet potius egisse vellemus: eo enim factum est, vt infelici homero, in libris veterum habeamus innumera, aut quæ explorandæ Rheno fluuio, aut Psyllo aliquo opus sit. Plutarchus certe in conuiualibus suis quæstionibus Eratonem, qui ad lyram Ἔργα canebat, ab hoc versu initium fecisse commemorat:

Οὐκ ἄρα πάντες ἔσαν ἐριδογενέες.

quod secuti in editione nos, nouis id characteribus distinguendum curauimus. Stylus cæterum περὶ Ἔργων facilis, lenis, vniformis, constans sibi, & recens, vt Dorice loquar, τῶν ἀρχαίων τὸ νεόν, quo minus vt fœcosuspectus esse potest. Veteris enim simplicitatis imago est: nam & ritus, & ἀνακολουθία, & fabulæ, & allegoriæ, & παροιμίαι, & ἐν τῷ ζῆν πολλὰ παρὰ φύσιν ἐθέλειν, & licentia, & orationis laxitas, & sententiarum inaffectata frequentia, quæ, vt diligenter nos, cum ea prælegeremus, obseruauimus, nihil Homeri ætate nulla ex parte inferiora videntur, & se partim vetu-

state

ſtate tuentur: partim quia argumento poëtæ peculiari, & inſtituto, cuius non facile ratio conſtat cuiuis, mirum in modum reſpondent: ita vt reuera ſcripta ſint hæc omnia σὲ δρῦν ἢ σὲ πίτυν. Quæ cuncta in vno Heſiodo ſine exemplo haberemus, per Homerum eſſet, vt recte Hermogenes vidit olim: qui ſi nobis infelicitate temporum præreptus eſſet, facile & Oppianum, & Muſæum, qui dulciſſimum illud & lacteũ de amoribus Heri & Leandri poëmation reliquit, optime Græce loqui putaremus: qui duo cum terſiſſimi, cultiſſimi, atque adeo optimi poëtæ ſint, peſſimi interdum, aut ſaltem minus diligentes locutores ſunt: quod de poſtremo magis dictum volo, qui priore tamen, multis fortaſſe partibus, elegantior. Nec facile credidi vnquam ſenſiſſe incomparabiles viros de Muſæo quæ ſcripſerunt. Potuitne enim, vt Homeri temporibus æqualem aut ſuperiorem eum exiſtimarent, qui præter nomen vetuſtatis ne hilum habet? adeo vt ex molliculis illis Grammaticulis, aut dicendi magiſtellis, vel prima fronte fuiſſe nobis appareat, qui in vmbra ſua & puluere luxuriari, & veterum nomen induere, quam ſuum tueri maluerunt: qui ne tam felici quidem ſucceſſu digni fuerunt. Talis eſt & Orpheus ille, cuius Argonautica habemus, quanquam hic vetuſtior illo, & qui vt minus comptus, ſic ab homine verſuto magis, obtruſus nobis videatur. Sed hæc quæ a nobis de his Heſiodi libris dicta ſunt, ſi tueri cum dignitate velimus, primo omnium in nos impetum Magiſter Iohannes Tzetzes facturus eſt, qui ante annum propemodum milleſimum, centeſimum, ſeptuageſimum ſextum, tanta impudentia & animi petulantia in Proclum antiquiſſimum horum librorum interpretem debacchatus eſt, vt in eo prius omnia quam ſtudium maledicendi deſideremus, coniunctum cum faſtu tali, qui & Græculum decebat, & Grammatiſtam, & pædagogum: in quo cum variarum linguarum, præter Græcam, & Hebrææ, & Syriacæ; rerum præterea, vt tradunt, occultarum non vulgaris eſſet ſcientia, doctiores eo illa ætate fuiſſe fortaſſe paucos vt concedo: ita nulla vnquam arrogantiorem aut petulantiorem certo ſcio. Et tamen Procli, quamuis vel ex ijs quæ in Platonem commentatus eſt, vel his ipſis, quæ in poëtam noſtrum, vel quæ in Chreſtomathia ſua præſtitit, cuius excerpta Patriarchæ Photio debemus, aliſque item, quæ ab aduerſarijs ipſius conſeruata ſunt,

ta sunt, quibus τὸν ἀληθῆ τῶν ἐπῶν sensum probare nititur, quæ doctissime refutauit Aristotelicus & Christianus Philoponus, vel in ijs, in quibus præter meritum suum ab hoc Thrasone vapulat, acumen suum, eruditionem, scientiam, satis superque probarit; causam acturi non sumus. Ipsum vero Hesiodum mordicitus quod petat: quod vel eadem inculcari sæpius conqueratur, vel ineptiarum eum accersat, ex illo particularum, quas apud Homerum quoque abundare scimus, usu: licentiam syllabæ vnius aut alterius obijcere audeat; in eo homine ferri qui possit non video, qui & omnia promiscue quantitatum tempora, & linguæ venustates in suis negligere consueuit. Quod nisi longe aliud sciremus Grammaticum esse, id est leuem, futilem, verbosum, garrulum, quam summum poëtam, ita vt diuersa sint hæc & inter se pugnantia; suggestum aliquod pædagogicum ascenderemus, ex quo profecto, quantum inter Hesiodi scripta & ipsius versus Politicos, quorum mille & amplius vno die effauit, interst ostenderemus: qui tanto Hesiodo puritate sermonis, & simplicitate inferiores sunt, quanto prostibula impurissima, virgine castissimâ: quæ etiamnum hodie Politica a modernis Græcis appellantur. Eo enim nomine non versus solum, quos communes vulgo nos, Græci κοινοὺς, sed & communes mulieres notare videntur. Ac de Hesiodo quidem cur male sentiat causam reperire nullam possum, quam quod Grammaticus sit; de Proclo, quam quod Christianus. Quod si propterea ab eo Hesiodum intelligi non potuisse existimauit ille, quod Heterodoxus esset, & τῷ ἔχω; eadem ratione probet aliquis Homerum poetam non esse, Platonem philosophum. Sed nescio quo fato factum sit semper, vt ibi plerunque minimum candoris fuerit, vbi ipsa veritas. Videtur enim hoc fatum Orthodoxorum fuisse, vt inter eos essent aliqui semper, qui plus malevolentia, quotiescunque τοὺς δυσσεβοῦντας oppugnarent, profecturos se existimarent, quam modestia, quam candore, quam ratione: quod ipsum etiam sæpe in suis deplorarunt docti illi patres, quos seculares dicimus. Non negamus quædam in hoc libro sæpius inculcari, non negamus eadem dici. Sed hæc in antiquis nisi excusamus minimum delicati sumus. Nondum enim supercilioſi dicendi artifices suos ἀγωνοθετὰς, nondum suas ἰδέας formarant, nondum ἀκροάσεις notarant, nondum Græculi

Romæ

Romæ tribus obolis Rhetorem fecerant, nondum ὅτι τῷ λέγειν septemplicem barbam dabant. Simplicitas est quam in his veneramur, simplicitas est quam suspicimus, simplicitas est quam omnibus dicendi figuris opponimus; καὶ ἡ καθαρότης. Ex quo enim Sophistica illa καινοφωνία genuinam simplicitatem inuasit, secutum est in sublimi dicendi genere τὸ μειραχιῶδες, vitium ridiculum, & τὸ κορυβαντιῶδες: τὸ μετεωρίζεσθαι denique τῷ ὑπερφυῶς, & τὸ ἀπεπτούμενον: in humili τὸ ψυχρόν, & similia. Nam quod hic & ibi de syllabæ alicuius tempore nugantur Grammatici, quis hoc inuidebit illis? qui hac sorte nati sunt, vt literas venentur, sicut mendici in sole pedunculos suos. Quod si alibi vel miseram literulam tempore immutatam, vel syllabam claudicantem inueniunt; satis est, Triumphum postulant: quam voluptatem illis libenter relinquimus. Quod vero ijs negocium facessunt, eos in ordinem cogunt, ijs molesti sunt, e quibus canones suos technici, e quibus compedes ingeniorum, cancellos naturæ formarunt, ferri nec potest, nec debet. Quis enim Homero quæstionem περὶ διχόνων mouisset, quis de reliquis, quæ ex eo hausserunt illi qui de his rixantur? Nisi fortasse Hesiodum Dionysij libros euoluisse, aut Theodosij canones circumgestasse, aut in χειρογραφίαις aliquot annos consumpsisse existimemus: quos omnes sat scio, his Hesiodi libris prætulisset Tzetzes. Parum videlicet plerique & hac ætate viri præstantissimi perceperunt, cur ingenium Callimacho detraxerit Naso: ita vt nonnulli litem ei intendere veriti non sint: cum neque inuentionum facilitate, inquiunt, neque acumine, quantum ratio scribendi admittit, destituatur poëta ille, & quædam apud eum talia sint vt ingeniosissimo homine non inferiora videantur. Pro eo nos respondemus. Neque ingenio destitutum fuisse poëtam illum: neque id esse quod in eo desideramus: nisi quatenus ingenio eum destitui arbitramur, qui arte peccat. Summus itaque poëtarum Naso, cum de reliquis poëtis egisset, tandem Callimachum recenset, non sine præfatione mehercule: neque enim debet, qui Grammaticum poëtis adiungit. Ingenium vocauit τὸ ὀρθὸν: quo sæpè peccant poëtæ: Grammatici ne hoc quidem possunt. Si quis itaque ex me quærat, quem Græcorum poëtarum primum existimem: dicam, primum esse, qui peccauit sæpissime: secundum, qui proximus esse audendo meruit. Ita & Homerus non nisi genero-

se peccat,

ſe peccat, & Pindarus, & Archilochus & Sophocles: Eratoſthenis contra Erigone ſine vitio habita eſt. Apollonius autem & Callimachus, quod vbique artem ſequantur, ne hoc quidem meruerunt, vt magnifice peccarent: itaque ἀπλῶτοι, & ἀδιάπλωτοι a veteribus dicti ſunt, quod errare neſcirent. Atqui ſicut in prælio non minus laudem conſequitur, qui pro patria cadit, quàm qui ſaluus euadit; contra vero ignauiſſimus habetur, quem ſuperſtitem metus fecit: ita ne vitio quidem poetæ dignus eſt Grammaticus, quem peſſundat vbique putida præceptorum obſeruatio. Sicut arcæ illæ in quibus Nanos, & Pygmæos ſuos reges nutriunt non modo corporum eorum incrementis obeſſe ſolent, ſed & ipſa membra in arctum cogunt: tale reuera animal eſt Grammaticus, cum maxime ſibi in arte ſua arridet. Poeta cum periculo audet aliquid, καὶ τολμηρόν τι χρῆμά ἐϛι, καὶ ἰωτῆς ὁ Σπάρτης ἐλευθερώτερον. ſtaque vt veteres dicendi magiſtri ſeruum ad omnia idoneum eſſe dicunt, præterquam vt Rhetor ſit, ita & nos negamus Grammaticum poëtam eſſe. Sed enimuero ſleant Grammatici, nos cum Pindaro exclamemus, τὸ φυᾷ πάντ' ὀπιπρέπει. Nam qui hos libros ad Paralyticam quandam Analyſin, ſicut reliqua omnia, redigere conati ſunt; vellem nobis adfuiſſent, priuſquam hoc labore defuncti fuiſſemus; poſtulaſſemus ab ijs, vt & in Heſiodi fragmenta idem præſtarent, quod eádem fere ratione poſſent. Sed eiuſmodi hodie mundus eſt, vt decipi velit: Maxima enim operis pars huius aphoriſtico charactere, vt in Græco argumento, quod his libris præfiximus, notatum a nobis eſt, conſcripta eſt. Porro eadem ratione Tzetzes noſter de Heſiodo & Proclo male ſentire potuit; qua de Ariſtotele, & reliquis Philoſophis, cum per contemptum, irridet eos, homo impudentiſſimus, quod τῶ πολυπραγμοσύνῳ, τῶ ἀεὶ πάντα, Philoſophiam appellarint: tanquam maior πολυπραγμοσύνη ſit, de Mundo, de Cœlo, de Ventis, de Nubibus diſputare; quam quærere quis Heſiodi filius fuerit, quis pater, quam autorem aliquem τῆς συντάξεως, καὶ τῆς λεπτολογίας interpretari: quam Grammaticum eſſe ὄλως πύρρα, καὶ κοτύλη. Sed ſicut viro militari cum vmbra ſua luctari non iucundum eſſe ſolet, nec prælarum: ita generoſo animo nihil moleſtius quam cum ingenijs conflictari eiuſmodi: quorum ſcientia omnis in faſtum, ambitionem, contemptum

temptum aliorum, & ineptias, tanquam chylus quorundam cacheti corum, vt loquuntur medici, in impurum ſanguinem, conuertitur. Nec eo hæc a nobis dicuntur, quo lucubrationes eius, & præſertim hæc in Heſiodum, in odium apud eruditum lectorem, aut contemptum apud iuuentutem adducamus, quæ tanti a nobis fiunt, quanti antiquiorum omnia, qui & plura videre quàm nos, & ex vetuſtiſſimis interpretibus, quibus vix vllo tempore Heſiodus caruit, diſcere potuerunt, &, ſi nihil præterea, patronos habent dies & annos. Nam Allegorias Græcorum, ambitioſas interpretatiunculas, ſi quis ferre nondum didicit, ex hoc ſcriptorum genere exulet neceſſe eſt: quæ interdum in Proclo, viro alias eordato, & hoc magiſtro eiuſmodi ſunt; vt cum diu de nomine eius diſputarint eruditi; optime illi iudicaſſe videantur, qui Cæcum eum appellant. Sed de his ſatis. Sequitur vltimum. Cum antiquiſſima ſit illa Philoſophiæ ratio, quam Græci τοῖς μυθολογικοῖς, θεολογικοῖς, ἱστορικοῖς ſequuntur; quæ interdum nuda, & per ſe, interdum cum alijs mixta proponunt; multis autem ea vel diſpliceat, vel parum attentionem mereri videatur; maxime ea opinio e mentibus hominum tollenda eſt, qui de vetuſtate Græcorum Scriptorum iudicium ſibi vindicant. Diuina illa conciliatrix Deorum hominumque Sapientia cum in ijs locis nata eſſet, quæ non omnia communia cum Græcis haberent, nobiſcum ferè nihil; habitum ſibi veſtemque eiuſmodi ſumpſit, quæ vt nihil illi addere aut demere de dignitate poſſet, ita patriam eius ortumque indicaret. Non quod tempori eam aut loco includimus, ſed vt reſpectu noſtri agamus, de terra ea, vbi maxima illa Diua, καὶ συγκαταβᾶσα ſe nobis obtulit. Apud Æthiopas ergo Ægyptiosque cum primum exortus ille ſol eſſet, contraxit aliquid, vel nebularum, vt Homerica Pallas ſolet, vel caliginis, ne καὶ πρόσωπον omnibus ſe offerret & innoteſceret, allegorias nimirum & rerum inuolucra: nam vt recte veteres, Ἀλληγορία ἔρημα τῆς Αἰγυπτίων: ita quidem vt characteribus literarum aliquandiu non niſi allegoricis vterentur. Cum vero ab Orpheo, Lino, Homero, alijsque, qui omnes tanquam Argonautæ quidam vellus illud aureum ex Ægypto repetebant, tranſueheretur; coloniam ſuam mutauit, non nuda, vtpote virgo caſtiſſima, aut ſine flammeo, cum a tot procis peteretur, ſed amicta, ſed velata, ſed eum mundo ſuo omni,

adiuncta fuit: quem aliquamdiu etiam in illa poëseos parte quæ παιδεία a nobis dicitur, de quâ ad Hesiodum agimus, conseruauit ac retinuit. Accessit præterea φιλομυθία Græcorum, quæ vt institutum Ægyptiorum confirmauit, ita nonnihil etiam tenebrarum affudit. Cæterum, si quis adeo fastidiosus sit, vt vel ea quæ de Pandora e veterum Theologia ab Hesiodo afferuntur; vel reliqua eiusmodi, delectationes tantum pueriles arbitretur, quibus Lamia terrori est & Empusa; de Platone quid dicturus sit nescio. Nam siue in Symposio Aristophanem audierit fabellam περὶ τῦ ἀνδρογύνου recensentem; siue in eodem Socratem, seu potius Diotimam, quomodo ex Penia & Poro natus sit Amor; videbit quam longe ab instituto poëtarum recedat ipse Socrates, quo sanctiorem ducem Sapientia non habuit. Et tamen citius perlecta vna sæpenumero Platonis pagina inebriari me sentio, quam si cyathos decem liquoris Bacchici: quod vt non omnibus contingere arbitror, ita non omnes sentire id quod in Homero & Hesiodo maxime admirationem parit. Idem ille Socrates in Phædone, vbi de immortalitate, pridie illius diei, quo migrandum erat e corpore, diuine disputat, cuius solius argumentis Cato credidit moriendum esse, vbi de poëmatis suis agit; ille ipse inquam Socrates fabellarum ait se maximam rationem habuisse, ne ea parte, quæ proprie poëtam constituit, careret vsquam: nec μύθους insperssisse tantum, sed vbi deficeretur ab illis, etiam αἴνους Æsopicos, vt & Hesiodus noster: Quod si eius viri diuinam dicendi suauitatem aliqua ratione mihi comparare possem, statuerem te, Amice Lector, sub vmbra aliqua, ad fontem limpidissimum, arboresque leniter susurrantes, sub qualibus Platonica vbique Socratem constituit facundia: vnde minore cum tædio, maiori cum voluptate, reliqua quæ de hoc libro infra disputamus, audire posses.

Α'ΛΚΑΙΟΥ ΕΙΣ ΤΟΝ Η'ΣΙΟΔΟΝ.

Λοκρὶδος ἐν νέμεϊ σκιερῷ ἔκτισε Η'σίοδον
Νύμφαι χρυσοκάδων λῦσαν ἀπὸ σφετέρων,
Καὶ τάφον ὑψώσαντο· γάλακτι δὲ ποιμένες αἰγῶν
Ἔῤῥανον, ξανθῷ μιξάμενοι μέλιτι.
Τοίῳ γὰρ κὴν γῆρυϊ ἀπέπτατο, ἔπεα Μουσῶν
Ὃ φρέσιν καθαρὴν χρυσάμφιος ἠβαιδῶν.

Ἄλλο εἰς τὸν αὐτόν.

Ἑλλάδος εὐρυχόρου ἔβλαστον, ἠδὲ πάσης αἰδοῦς,
Ἀσκραῖον γλυκερὸν Η'σίοδον κατέχει.

Ἀναθηματικὸν εἰς τὸν αὐτόν.

Η'σίοδος Μούσαις Ἑλικωνίσι τῆδ' ἀνέθηκα,
Ὕμνῳ νικήσας ἐν Χαλκίδι θεῖον Ὅμηρον.

Εἰς τὸν αὐτόν.

Ἄστρη μοι παῖς πολυλήϊος, ἀλλὰ θανόντος
Οὐσία πλεξίππων γῆ Μινυῶν κατέχει,
Η'σίοδε. τοῦ πλεῖστα δὴ ἀθρήσας κλέος ἔστι
Ἀνδρῶν κεκμηώντων, ἐν βασανίῳ σοφίης.

Α'ΣΚΛΗΠΙΑΔΟΥ εἰς εἰκόνα Η'σιόδου.

Αὗται ποιμαίνουσ' ἀμισημβρινὰ πώλαδε Μοῦσαι
Ἔδρακον ἐν κραναοῖς ἴχνεσιν Η'σιόδου.
Καί σοι καλλιπέπλοι ἐροτάμβυιαι ὦδὲ φάτην
Ὦρξαν δ' ἀφνειὸν ἐκ θεὸν ἀκρέμονα
Δῶκαν δὲ κρήνης Ἑλικωνίδος ἤθεον ὕδωρ,
Τὸ πατρὸς πώλῳ ποσσὶ θοῇ ἔκοψεν ὀπῇ.
Οὗ σὺ χορεσταμένους, μουσάων γένος, ἔργα τε μολπάς
Καὶ γένος ἀρχαίων ἔγραφες ἡμιθέων.

Εἰς Η'σίοδον, καὶ εἰς Πολυΐειδον ῥήτορα, καὶ εἰς Σιμωνίδην.

Η'σίοδος δ' Ἀσκραῖος ὀρειάσιν εἰδετο Μούσαις
Φθεγξάμενος, χαλκὸν δ' ἐκίκλησκε θυείδη λύσσῃ

Ἔνθεον ἱμείρων ἀείδειν μέλος. ἐγὼ δὲ αὖτε
Μαντιπόλος πάλιν ἄλλος ἔλιξ Φοιβηΐδι δάφνῃ
Κοσμηθεὶς Πολύειδος· ἀπὸ στομάτων δὲ πάσας
Ἤθελε μοὶ κελαδήμα θεοσπόπον, ἀλλὰ τέχνη
Δεσμῷ ἀφωνήτῳ κατερήτυσε. Οὐδὲ σὺ μολπῆς
Εὔνασας ἀβρὸν ἔρωτα Σιμωνίδη· ἀλλὰ τὶ χορδῇς
Γ μείρεις, ἱερὴν δὲ λύρην ἐ χερσὶν ἀράσσεις.
Ὤφελεν ὁ πλάσας σε Σιμωνίδη, ὤφελε χαλκῷ
Συγκεράσαι μέλος ἡδύ· σὲ δ' ἂν νῦν χαλκὸς ἀοιδὸν
Αἰόλμυος ῥυθμοῖσι λύρης ἀνέηκε μολπῇ.

Ἐκ τῶν Ἑρμησιάνακτος ἐν Κολοφωνίοις ἐλεγειακῶν περὶ Ἡσιόδου.

Φημὶ δὲ καὶ Βοιωτὸν ὑπ' αὐχμηρὸν μεταθεῖν,
Ἡσίοδον πάσης ἥρανον ἱστορίης.
Ἀσκραῖον ἐσιδεῖν, ἔχοντ' Ἑλικωνίδα πάρην
Ἔνθεν ὀγ' Ἡοίῃ μυθήμενος Ἀσπερχέϊ
Πολλ' ἔπαθεν· πάσας δὲ λόγων ἀνεγράψατο βίβλους
Γ μιν, ἐκ ὡρώτης παιδὸς ἀνερχόμενος.

Περὶ Ἡσιόδου ἐκ τῆς Σουίδα.

ΗΣΙΟΔΟΣ Κυμαῖος· υἱὸς ἢ κομιδεῖς ἀπὸ τοῦ πατρὸς Δύσ ἢ μητρὸς Πυλιμήδης ἐν Ἀσκρᾳ τῇ Βοιωτίας. Γενεαλογοῦται ἢ εἶναι τῶν Διὸς τῶν Ἀμπλίδα, τῶν Μελανώπου· ὃν φασί τινες τοῦ Ὁμήρου πατέρα· εἶναι παίδευσιν· ἐκ ἀπηλλάχθαι δὲ τὸν Ἡσίοδον τοῦ Ὁμήρου· ἐκάτερον δ' ἀπὸ τοῦ Ἄτλαντος κατάγεσθαι. Ἠρήμενται ἢ ἀπὸ τῶν Θεογονία, Ἔργα ἢ Ἡμέραι, Ἀσπὶς, Γυναικῶν Ἡρωϊκῶν κατάλογος ἐν βιβλίοις ε. Ἐπικός· εἰς Βάτραχόν τινα ἐρώμενον αὐτοῦ. Περὶ τῆς Γιγάντων Διακοσμήσεως, ἢ ἄλλα πολλά. Ἐπλάσθη ἢ ὑπὸ ξενωθεὶς παρ' Ἀντίφῳ ἢ Κτιμένῳ, οἱ νύμφην δέξασθαι αὐτὸν φθορέα ἀδελφῆς, ἑαυτῷ, ἀντὶ δὲ Ἡσίοδον ἄκοντος. Ἦν ἢ Ὁμήρου καὶ ἀπὸ τῶν αὐτῶν χρόνων. Προφέρεται ἢ ὑπ' ἄλλων πλείστου νεώτερον ἑαυτὸν ἐποίησεν, ὡς λβ. μόνης ἑαυτὸν συμφοιτήσαι τῷ πρώτῃ Ὀλυμπιάδι.

ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ ΤΟΥ ΣΑΜΟΣΑΤΕΩΣ

ΔΙΑΛΕΞΙΣ ΠΡΟΣ ΗΣΙΟΔΟΝ.

ΑΛΛΑ σοφίαν μὲν ἄρτι σοῦ ἐρωτῶ Ἡσίοδε, ἢ τὰ ἐν Μούσαις λαβεῖν μὴ δύνασθαι, αὐτὸς τε δείσας, ἐν οἷς ποιεῖς (ἔνθεα γὰρ καὶ σεμνὰ σπουδάζεις) καὶ ἡμεῖς σοὶς δόμοις ὅπως ἔχειν. Ἐκεῖνο δὲ ἀπορῶ ἄξιον, τί δήποτε

διεξιόντες. εἰ δὲ χρὴ τοῖσδε χαρίσασθαι τὴν αὐτὴν ἐμοὶ ὀρθοτάτην ἀπολογίαν ἀπολογήσασθαι, λέγω ὅτι οὐ τοῖς ἔργοις μου, ἀλλὰ τοῖς ἄλλοις. οὐδὲ γὰρ, ὅταν ἐν τοῖς ποιήμασι τούτοις μαντικῶς ἅμα καὶ θεοφορήτως ἐπιθειάσω μοι, τοὺς ἀποβαίσεις προσδηλοῦντα τῶν γε ὀρθῶς ἐν καιρῷ προσταττομένων, καὶ τῷ παραλειπομένων τὰς ζημίας, ἐν τῷ, Οἷσιν δ' ἐπιφορμῶ, παύεσι δὲ σπεύδοντας. Καὶ πάλιν, ὅταν ἀγαθὰ προδιδάσκω τοὺς ὀρθῶς μεταγοῦσι, χρησιμωτάτην ἐν τοῖς βίοις μαντικὴν νομίζοντες. Λοιπὸν μὲν οὖν τὸ θαυμαστὸν ἡ ᾠδὴ, καὶ παῦον πολλοὺς εἰρηκέναι σοι, καὶ ἀπαλλαττόμενον ἔοικεν τῇ τῶν Μουσῶν θεσπιῳδίᾳ, αὐτὸς ὑπὲρ τῶν ἄλλων ἀποκρινόμενος. Ἡμεῖς δὲ τοῦτο τὸ μαντεῖον παρασκευὴ τῶν Μουσῶν προειρήκαμεν, ἐπεὶ τά γε ἄλλα, πολὺ μαντικώτερόν μοι οἱ γεωργοὶ, καὶ ἄλλως καὶ τοὺς αὐτοὺς ἐν ἡμῖν ἔχοντες αὐτῶν, ὅτι τοὺς μὲν τὰ θεῖα, δίθελεν εἶναι τὰ δράγματα· τὴν δὲ ἀμοιβὴν ὀλίγην· καὶ διψῶσιν αἱ ἅρουραι, ὀλίγα μὴ χάριτι ἐκ γῆς λιμὴν ἐπακολουθοῦσαι τῇ ὀλίγῃ αὐτῶν. Καὶ ὅτι ὁ μὲν τοὺς θέρους χειμάρρους, ἢ ὅσα αὐτοῦ φέλος γλυκὺ, εἰκὴ ἐκ χυθέντων τ' ἀσπερμάτων, ὀλίγα ἀμοιβὰ χλωρὰ ἐστὶν ἔσχον, ἢ πολὺ ἀφελησόμενος τ' καρπόν. ὁ μὲν οὖν ἐκεῖνο μαντείας δεῖται, ὡς μὴ καλύψῃς τὰ ἀσπέρματα, καὶ θεοπτῶν μᾶλλον ἔχον διαφορὰν τ' γῆς αὐτοῖς, κατασπόσεται τὰ ὄρνια, ἐν προσατεδείται τῶν ἅπασαν τοῦ θέρους ἐλπίδα. τὸ γὰρ τοιαῦτα τοὺς γεωργοὺς μὴ ἐκπλήττοντας λέγων ἂν αἴ τις εἰμὶ φαίνομαι, μαντικῆς δὲ ἀμοιρῶ ἀποδεῖν μοι δοκεῖ, ἧς τὸ ἔργον, τὰ ἀδηλα, ἐν δαιμόνων δαίμοσι φανερὰ προσημαίνειν, ἀλλ' οὐ τὸ τὸν Μίνω ἀφορπεῖν, ὅτι ἐν τῷ μέλιτι τοῦ υἱὸν ὁ παῖς ὄζων αὐτῷ ἀποπνιγόμενος, καὶ τὸ τοῖς Ἀχαιοῖς προμηνύσαι τὸν Ἀπόλλωνος ὀργῆς τὴν αἰτίαν, καὶ τὸν ἐκατὸν ἐτῶν ἁλώσεως τὸ Ἴλιον. Ταῦτα γὰρ ἡ μαντική. Ἐπεὶ καὶ τὰ θειαῦτα εἴ τις αὐτῇ ἀναπθείη, ὡς αἱ φθινοὶ κἀμὲ μαντιν λέγων, προφέρω γὰρ ἐν προθεσπεσίῃ, καὶ ἀπὸ Καταλίας, ἐν δάφνης, ἐν ζίποδος Δωρικὲ, ὅτι αἱ γυμνὸς τὸν ῥύσιν πολίτης τις, ὑοντος προσέτι, ἢ χαλαζῶντος τὸ ὕδωρ, ἢ πιαλος ὁ μικρὸς ὀπίσω εἶται τῷ θείῳ, καὶ τὸ ἔτι γε τούτῳ μαντικώτερον, ὅτι καὶ θέρμη καὶ ταῦτα, ὡς τὸ εἰκὸς, ὀπηλυήσεται. Καὶ ἄλλα πολλὰ θειαῦτα, ὧν γελοῖον αἰεὶ εἶη μεμνῆσθαι. Ὥστε τὰ μὲν θειαῦτας ἀπολογίας καὶ μαντείας ἄφες· ἐκεῖνο δὲ, ὁ εἰρηκας ἐν ἀρχῇ, ὅσος ὢν ἐχεῖς ἄξιον, ὡς ὕδην ἢ δεῖς τῷ λεγομένῳ, ἀλλά τις ἔμπνοια δαίμονος ἐποίησε τὰ μέτρα, ἐν παῦον ὕδην ἐκάνη βέβαιος ὕσα. ἐν γὰρ αὖ τὰ μὲν ἐπιτέλει τῇ ὑποχημένῃ, τὰ δ' ἀτελῆ ἀπελίμπανεν.

Reliqua quæ vel de ſcriptis Heſiodi: vel de vita eius ex Pauſania, Plutarcho, Herodoto, Clemente, aliúnde afferri poterant, diligenter ſatis Lilius perſecutus eſt: a quo iuſtam auctoris noſtri deſcriptam huic operi præfigere maluimus, quàm bis idem agere.

HESIO-

HESIODI VITA.

Ex Lilij Gyraldi De Poët. Hist. Dialogo II.

DE Homero iam satis. A quo non longè abfuit senex, rusticana agrestiq́ue facie. Iamdudum, inquit Piso, Hesiodum nobis affers. Ipsum inquam profectò Hesiodum, quem & aliquo tempore cum Homero floruisse accurati quidam prodidere scriptores, alicubi licet Cicero noster Homerum longè faciat antiquiorem. Vetus certè disceptatio inter Grammaticos, Gellio & Seneca & Pausania testibus, vter ætate præcesserit: qua de re & dialogos duos Ponticus Heraclides scripsit. & Cyrillus libro primo contra Iulianum Cæsarem, Centesimo, inquit, LX & quinto anno post captam Troiam Homerum & Hesiodum fuisse dicunt. & reliqua. Tum paulò pòst subdit idem Cyrillus: Tradunt autem quidam, quòd Homerus non fuit coætaneus Hesiodi, sed in illis fuerit temporibus, regnantibus apud Hebræos Azaria & Ozia, apud Medos Arbace, apud Latinos autem Proca Siluio, ante scilicet constitutionem Olympiadum. Quæ cùm dixissem, Nos, inquit Piso, summoperè auemus de te audire, quæ tu assidua lectione super hac re annotaueris. Quibus ego: Libenter fic agam, inquam, remq́ue ideo altius aliquanto repetam. Porphyrius enim & plerique alij, Hesiodum Homero iuniorem annis centum faciunt, atque ante primam Olympiadem: quam opinionem sequi videtur Solinus, qui ita scribit: Inter Homerum & Hesiodum Poëtam, qui in auspicijs Olympiadis primæ obijt, centum XXX. anni interfuerunt. Alij eadem Homeri ætate floruisse scriptum reliquere, quam opinionem & Philostratus habuisse videtur, & Velleius non damnandus historicus (tametsi quidam insulsè nullum fuisse Velleium suspicantur) & M. Varro in primo de imaginibus, vt est apud Gellium: Non est, inquit, dubium, quin aliquo tempore eodem vixerint Homerus & Hesiodus: idq́ue ex epigrammate comprobat, quod in tripode inscriptum fuerat, qui in Helicone Musis positus erat. Epigramma quod apud Dionem legi, & inter Græca epigrammata, tale est:

Hesiodus posuit Musis Heliconibus ipsum,
Cùm cantu vicit diuinum in Chalcide Homerum.

Græcum verò si manultis, hoc est:

Ἡσίοδ' Μοῦσαις Ἑλικωνίσιν τόδ' ἀέθηκε,
Τύμνῳ νικήσας ἐν Χαλκίδι θεῖον Ὅμηρον.

Verum vbi in hunc sermonem incidimus, hanc vobis, vtcunque meis

verbis potero, historiam ex Plutarcho recitabo, qui eam tum in quinto Symposiacôn attigit, tum in eo, quod septem Sapientum conuiuium inscribitur, copiosè explicauit. Homerus, inquit, & Hesiodus in Oelyci Thessali exequijs & Amphidamantis Chalcidensis, carminibus certarunt, qua in re dubia atque anceps iudicum fuit sententia: conuersa, inquit, sunt ad huiusmodi interrogationes, & proposuerunt inanes, vt aiunt, quasdam nugas (si modò rectè interpretamur, ὡς φασὶ λέσχας, non ὡς φησὶ Λέσχης, vt passim legitur: non tamen decerno, conscius & Lesches nomen esse proprium poëtæ Lesbij.) Homerus quidem sic:

Musa mihi referas, quæ non vnquam antè fuere,
Néve futura retro.

Tum verò ex tempore respondit Hesiodus:

Verùm cornipedes quando Iouis ante sepulchrum
Festinantes propter palmam plaustra terebant?

Ob hoc ferunt Hesiodum maximè omnibus fuisse admirationi, atque tripodis præmium assecutum. Sed Græca, inquit Piso, ipsa carmina audire cupio, durè enim admodum & inconditè ea vertisse videris. Audite ergo ea Græcè, inquam: non enim eo inficias quod ais. Homerus quidem ità:

Μοῦσά μοι ἔννεπε ταῦτα τὰ μήτ' ἐγένοντο πάρος μήτ' ἔσσεται μετόπισθεν. Sic verò Hesiodus:

Ἀλλ' ὅταν ἀμφὶ Διὸς τύμβῳ κραναχήποδες ἵπποι
Ἅρματα σωτείλωσιν ἐπειγόμενοι καθὲ νίκης.

Porrò ne & hoc vos lateat, iudicem inter Homerum & Hesiodum Panidem Chalcidis regem fuisse, res vsque in prouerbium deducta ostendit, Πανίδος ψῆφος, Panidæ suffragium: quod in eos ferri solet, qui ineruditè minusque sapienter iudicant. Pulchrè, inquit Piso, & sanè simul monstrasti, eadem Homerum & Hesiodum ætate fuisse: sed nihil vetat quò minus eadem diligentia reliquam eius poëtæ vitam, ab Atticis vsque literis (quod aiunt) nobis repetas. Faciam id libenter, inquam, quando parum hoc a nostris hactenus hominibus est, quod sciam, factum. Hesiodi igitur nomen, vt ab hoc incipiam, à castè & pudicè loquendo deductum videtur, παρὰ τὸ ἧσον ἁδεῖν. Patria verò illi Cuma: quæ vrbs inter Æolicas numeratur ante Lesbum sita. Num tu, inquit Piso, Hesiodum Ascræum fuisse negas? eo enim nomine à Græcis & Latinis vocatur. Rectè tu quidem, inquam: sed si me vos audire volueritis, qua id ratione factum intelligetis. Hesiodi quidem patria Cuma fuit Æolica, vt ab Herodoto, Strabone & Stephano traditum est. Val. quoque Probus, non alium,

quàm

quàm Hesiodum intelligere Vergilium autumat illo carmine:

Vltima Cumæi venit iam carminis ætas,

quòd scilicet Hesiodus Cumæus primus ætates ex metallis commentus est; vt liquidò videtur in eo quod ἔργα inscribitur poëmate. Natus ergo Hesiodus Cumæ, patre Dio Ampelidis filio, qui ex Menalopo Ithagenæo Critonis filio natus erat, matre verò Pycimede: qui vtique parentes ære alieno oppressi, cùm vnde dissoluerent nomina non haberent, in Ascram Bœotiæ vicum demigrarunt, vbi est puer Hesiodus educatus, atque inde Ascræus cognominatus. Plutarchus ex Ephori Cumæi sententia refert, Attellen, Mæona & Dion Cumæos, fratres fuisse, quorum Dius, quem nauticam exercuisse comperi, ob eam quam attulimus causam in Ascram migrauit, vbi (ait) Pycimeden vxorem duxit, ex qua natum ferunt Hesiodum: qui dum paterna armenta puer custodiret, à Musis amatus fuisse perhibetur: quæ illi gustandum laurum dedere: eam enim lauri naturam esse scribit ipsius poëtæ interpres Proclus, & Isaacius Zezes, vt qui eam mandunt, vates fiant: vnde & Lycophron poëta ea causa δαφνηφάγον vatem nominat. Idem & in Cassandra Sophocles, & noster Tibullus agens de Sibylla:

Vera cano, sic vsq; sacras innoxia laurus
Vescar, & æternùm sit mihi virginitas.

Aphthonius quoque rhetor, laurum vaticinij symbolum esse prodidit: quare & laurum ipsam veteres μαντικὸν φυτὸν appellauere, hoc est, vaticinam plantam. Et Claudianus ait:

Venturi præscia laurus.

Eadem ratione Apollini sacra dicitur, qui vaticinij Deus à gentibus est creditus. Quin & huius arboris foliorum crepitu, dum cremantur, antiqui futura (vtinam non & hoc nostro tempore) prædicebant: quod & philosophus Porphyrius credidit. Si enim magno strepitu in igne crepuissent, felicitatem significabant: si siluissent, vnde & tacita laurus est dicta, infelicitatem. Et perinde de illa idem Tibullus:

Laurus vbi bona signa dedit gaudete coloni.

Et Propertius:

Et tacet extincto laurus adusta foco.

Lauri insuper folia si noctu puluino subiecta fuerint, somniorum veritatem conciliare produntur. Dictam autem Daphnen prodit Eustathius, à δα particula intentiua, & φωνέω verbo, quod voco & cano significat, quòd laurus in igne posita crepet & sonet: vnde fortasse & ipsi nos Latini Laurum deduximus, à λα, vt δα particula intentiua,

& vro, vt ſi non voce, at ſignificatu conueniat. Si plura verò de lauro diſcere cupitis, præter ea quæ à noſtris traduntur, legite Parthenij librum ἐρωτικῶν, & Conſtantini librum x r. de re ruſtica, quo loco plura leguntur parum Latinis nota. Sed iam à Lauro ad Heſiodum reuertar, qui lauro guſtata, hauſtaque Hippocrenes vnda, repentè poëta prodiuit: id cum alij, tum ipſe de ſe in Theogonia cecinit. Quam rem ita Maximus Tyrius interpretatur, vt Heſiodum putet voluiſſe, quæ ſui ingenij & artis eſſet fœtura in deas referre, vt ſe Muſis gratum teſtaretur: vt ſi quis ærariam calleat, Vulcano tamen ſua aſſignet opera. Sed hac de re plura apud ipſum Maximum legetis. Delectatum quidem peregrinationibus Heſiodum legimus, ſicuti & Homerum: quam rem tamen in ſomnium quidam retulere. alij, quòd qui peregrè proficiſcuntur facilius prudentiam cæterasque virtutes compararе exiſtimantur, quòd mores ſcilicet hominum multorum videant. Vxorem quoque duxiſſe proditum eſt Ctemenen Phyſigei filiam, & ex ea Steſichorum poëtam natum. Alij non vxorem fuiſſe, & ob hanc ipſum Heſiodum occiſum: nam cùm de ſe ſcitatum oraculum Delphos iuiſſet, eique reſponſum foret, vt Nemeæi Iouis templum vitaret, quòd ibi eſſet vitæ finem habiturus, cumque ea cauſa Nemeam Peloponneſi fugeret, fortè in Oeneonem Locridis peruenit, vbi Nemeæi Iouis templum fuerat, vt ſcribit Thucydides, quo in loco incautus ab Amphiphane & Ganetore Phyſigei liberis interemptus eſt, quòd ab eo vitiatam ſororem Ctemenen crederent. Cadauer ab ijs in pelagus proiectum eſt: id quod cùm occultè feciſſent, ab Heſiodi cane facinus eſt proditum, vt ſcribit Plutarchus. Alicubi tamen non Phyſigei filij, ſed Ganyctoris Naucletij dicti ſunt, vt in illo eſt cui titulus, Quænam animalia prudentiora, terreſtriáne an aquatilia. Pauſanias quoque in Bœoticis Heſiodi interitum ita recitat: Filij, inquit, Ganyctoris Ctimenus & Antiphus, in Molycrian ex Naupacto fugerunt ob Heſiodi necem, vbi in Neptunum impij exiſtimati ſunt, de illisque eſt facta quæſtio. & cætera quæ ille proſequitur. Mortis Heſiodi cauſam Plutarchus ſic in Dioclis conuiuio explicat. Cum Mileſio, inquit, comite & Troilo puero Heſiodus apud quendam hoſpitatus eſt: nocte Mileſius hoſpitis filiam vitiauit: rei conſcium Heſiodum rati puellæ fratres, illum inter paſcua cum puero occiderunt, & cadauer in mare proiecerunt, pueri verò corpus in littore reliquerunt, à quo & loco nomen inditum. Ferunt, inquit, Deorum voluntate à Delphinis cadauer ad littus delatum, vbi tum fortè Neptunalia celebrabantur. Id ſcelus vbi incolæ intellexerunt, interfectorum domos diruerunt,

diruerunt; viuos ipsos, qui facinus admiserant, aquis suffocarunt. Alij post diem tertium à Delphine in littus cadauer deuectum tradunt. Recognita, occisores nauigatione sibi consulere volentes, vi coortæ tempestatis ad vnum omnes deprehensi, naufragio perijsse dicuntur. Post hæc Hesiodi corpus in Nemea Locridis sepultum perhibetur, qua de re extat Alcæi poëtæ carmen. Dein verò oraculo monente eius ossa exportata ab Orchomenijs; & in medio foro, hoc addito elogio, tumulata:

Ἄσπρη μὲν πατρὶς πολυλήϊος, ἀλλὰ θανόντος
Ὀστέα πλησίπτοαν γῆ Μινυῶν κατέχει
Ἡσιόδου, ὃν πλεῖστον ἐν ἀνθρώποις κλέος ἐστὶν
Ἀνδρῶν κεκριμένων ἐν βασανίῳ σοφίης.

Tum Picus puer: Cur non & hos Latinè, vt alios versus nobis exprimis? Vt, inquam, noster Piso hos ipse conuertat, & ego interea ad memoriam cætera reuocem. Et Piso: Faciam equidem, inquit, vtcunque potero: & non diu cunctatus, sic cœpit:

Fertilis Ascra quidem patria est: verùm morientis
Pugnaces Minyæ condita membra tenent
Hesiodi, cuius supra omnes plurima laus est,
Spectato q; viros iudicio sophiæ.

Quos cùm Piso recitasset, mirum est quanto sit rubore suffusus. quod animaduertens ego, causamque intelligens, statim subdidi: Legimus & Græcum alterum Pindari, quod ita noster Cœlius Latinè vertit:

Salue cui pubes, tumulusq; bis obtigit vnus,
Tu sapis Hesiode, quantum homini sapere est.

Sed & Aldus ita prius:

Hesiode ante alios sophia præstantior omnes,
Salue bis quondam qui puer atque senex.

Græcum Pindari si vultis, sic habet:

Χαῖρε δὶς ἥβησας, ὃ δὶς πάφυ ἀντιβολήσας
Ἡσίοδ', ἀνθρώποις μέξον ἔχων σοφίης.

Verùm iam tempus est, inquam, vt quæ ab Hesiodo scripta sint, commemoremus, si tamen prius illud vnum, quod in Græcis commentarijs repperi, attulero, super ea inἔργοις verba, μήτ' ἰωὸς εἶος. Filius, aiunt, Hesiodi Mnaseas est. Philochorus vero Stesichorum dixit ex Clymene: ego tamen legendum puto Ctemenem, vt iam ostendi. alij tamen ex Archiepe: quo fit vt eos mirer, qui scribunt, Hesiodum præter Stesichorum & filiam habuisse Mnasean nomine, quam Archiepen vocant alij. Porrò sexdecim Hesiodi legitima feruntur volumina: in primisque Theogonia à philosopho Zenone in-

ter alios interpretata; deinde ἔργα καὶ ἡμέραι, id est, opera & dies, in quo opere de re rustica præcepta tradit ad Persen fratrem, quem & ipsum poëtam aliqui scribunt. Sunt & qui putent τοὺς μεγάλους, sic vocata carmina, Hesiodi esse, vt Eunapius Græcus historicus, & in Bœoticis Pausanias, quo loco & alia Hesiodi opera commemorat, de quibus iam antè planè meminimus. Post hæc Astronomica scripsit, tum Hypothecas, quas tamen Fab. Quintilianus ex Aristophanis Grammatici sententia Hesiodi esse negauit: at verò Aristoteles & Grammatici nonnulli, vt Hesiodi legitimum opus in medium afferunt. Scripsit item Heroum & Heroidum genealogias: ad hæc & de mulieribus: quo in opere heroidas multas induxit virorum fortium nuptias, vt ait Seruius, optasse. Dion vero Chrysostomus ex Alexandri Macedonis sententia Hesiodum ea causa de mulieribus scripsisse dixit, quòd Homero concederet, qui de heroibus antè scripsisset. & quidem Lucianus ait Hesiodum mulierum virtutes concinuisse. Tradit Pausanias Hesiodum vaticinandi artem ab Acarnanibus edoctum, de ea carmina scripsisse: Scribit Nicocles, quod & in Pindarum Grammatici notant, Hesiodum primum ῥαψῳδῆσαι, hoc est, per rhapsodias carmina cecinisse. At verò Hesiodus ipse, se cum Homero, in Delo, in Apollinem huiusmodi versus primùm concinuisse prodidit, dum sic cecinit, vt pridie diximus:

In Delo tum primùm ego, Mæonidesq; poëta
Lusimus, inq; nouis carmen cantauimus hymnis
Auricomum Phœbum, quem Latona edidit alma.

Sed videte, rogo, quàm ille dulcius suauiusque sua lingua:

Ἐν Δήλῳ τότε πρῶτον, ἐγὼ καὶ Ὅμηρος ἀοιδοὶ
Μέλπομεν, ἐν τεαῖσι· σὺ μοῦσι ῥάψαντες ἀοιδὴν
Φοῖβον Ἀπόλλωνα χρυσάορον, ὃν τέκε Λητώ.

Scripsit item Hesiodus Pelei & Thetidis Epithalamium, sicuti priore sermone retulimus. Scripsit & de Dactylis Idæis. Item Epicedium in Batrachum amicum, & quod adhuc legitur poëma inscriptum Herculis scutum: quod tamen Aristophanes Grammaticus non Hesiodi esse suspicatus est, sed cuiuspiam alterius, qui Homericum sit imitatus. Megacles autem Athenienſis, & Apollonius Rhodius, Stesichorusque, ipsius Hesiodi legitimum carmen esse censuere. Scripsit item de medicina. qua de re Plutarchus in sympoſio Dioclis: Hesiodus, inquit, in medicina plurimùm valuit, quod manifestè apparet cùm de victus ratione, de vini temperamento, de aquarum vi, de balneis, de fœminis, de temporum connexione, deque infantium statu differit. & hæc quidem Cleodemus medicus apud

Plutar-

Plutarchum. Sunt & qui Hesiodum de herbis scripsisse tradant, quod ex Plinio colligitur. Nec desunt qui Hesiodum scribant autorem eorum apologorum qui Æsopi dicuntur. Quæ ego cùm dixissem, Vide, inquit Piso, quàm paucis carminibus M. Manilius in secundo astronomicôn ista ferè omnia Hesiodi opera complectatur. Nam cùm Homerum laudasset, mox ita de Hesiodo subiunxit:

Sed proximus illi
Hesiodus memorat diuos, diuûmq; parentes,
Et chaos enixum terras, orbemq; sub illo
Infantem, & primum titubantia sidera corpus,
Titanas iuuisse senis cunabula magni,
Et sub fratre viri nomen, sine fratre parentis,
Atque iterum patris nascentem corpore Bacchum,
Omniaq; immenso volitantia corpora mundo.
Quin etiam ruris leges cultusq; rogauit,
Militiamq; soli, quòd colles Bacchus amaret,
Quòd fœcunda Ceres campos, quòd Pallas vtrunq;,
Atq; arbusta vagis essent quòd adultera pomis,
Syluarumq; deos sacratasq; numina nymphas,
Pacis opus, magnos natura condit in vsus.

Cùm recitasset hos versus Piso, Si velim, inquam ego, quæcunque omnia de Hesiodo legi vobis in præsentia reconsere, in longum nimis noster sermo procederet: quædam tamen haud indigna relatu nequaquam præteribo. Scribit in primis Dialogum Lucianus, qui Hesiodus inscribitur, in quo Hesiodum ipsum de se multa narrantem inducit, eumque ipse, vt solet, irridet. Sunt & inter Græca epigrammata, in Hesiodum multa. Extat & apud Græcos prouerbium, de ijs qui supersenescunt, Hesiodia senectus: de quo & Pindari distichon legitur, quod antè ab Aldo & Cælio nostro interpretatum attulimus. Pythagoram scribit philosophus Hieronymus, cùm ad inferos descendisset, Hesiodi animam vidisse ad columnam æream suspensam, astrictamque adeò, vt stridere videretur, & cum ea Homeri quoque animam serpentibus vndique incinctam, ea videlicet solummodò causa, quod de deis falsa suis carminib. confinxissent. qua re factum puto, vt Ponticus Heraclides contra Homeri calumniatores librum illum ediderit, qui est inscriptus, Allegoriæ in ijs quæ de deis ab Homero dicuntur, & responsiones in eius calumniatores. Videri enim, inquit, posset Homerus, Salmoneus vel Tantalus, immoderatam atque intemperatam linguam habens, si quæ de deis cecinit, sub alia significatione non intelligerentur. & hoc quidem de

Homero

Homero Heraclides, quod & de aliis poëtis bonis, vt hesterno die diximus, intelligi potest. Sed tametsi excellentis ac propè diuini ingenij fuerit Hesiodus, non tamen ideò obtrectatoribus illum caruisse accepimus: siquidem iniquas aduersus eum controuersias exercuisse Cercopem legimus: in tantum excellentissimus quisque aliquo est detractore vexatus. Homerus quidem, vt Zoilum mittam, à Singro poëta lacessitus, Pindarus ab Amphimane Coo, Simonides à Timocreonte. Nec Vergilio Horatioque nostris, defuere Parones, Mæuij, Bauij atque Suffeni, alijque de quibus in nostris his sermonibus sparsim, vt feret locus, plura dicemus. Sed & hoc Homeromastigon genus nostro hoc tempore non minus, quàm pridem, viget. Plures quidem nunc Critici & Zoili quàm versificatores & poëtæ. At de Hesiodo iam satis.

ΠΕΡΙ ΠΡΟΚΛΟΥ, ΕΚ ΤΩΝ ΣΟΥΙΔΑ.

ΠΡΟΚΛΟΣ ὁ Λύκιος, μαθητὴς Συριανοῦ, ἀκροατὴς δὲ καὶ Πλουτάρχου τοῦ Νεστορίου τοῦ φιλοσόφου, καὶ αὐτὸς φιλόσοφος Πλατωνικός. Οὗτος ἔσχεν τὴν ἐν Ἀθήναις φιλοσόφου σχολῆς, καὶ αὐτὸς μαθητὴς καὶ διάδοχος χρηματίζει Μαρῖνος ὁ Νεαπολίτης. Ἔγραψε πάνυ πολλὰ φιλοσοφά τε καὶ μαθηματικά. Τὰ μὲν εἰς ὅλον τὸν Ὅμηρον, Τὰ μὲν εἰς τοὺς Ἡσιόδου ἔργα καὶ ἡμέρας, περὶ χρησιμοσύνης βιβλία γ', περὶ ἀγωγῆς ς', εἰς τὴν πολιτείαν Πλάτωνος βιβλία δ', εἰς τὴν Ὀρφέως θεολογίαν, συμφωνίαν Ὀρφέως, Πυθαγόρου, καὶ Πλάτωνος, περὶ τῶν λογίων βιβλία ι. περὶ τῆς παρ' Ὁμήρῳ θεῶν, ὅτι ἐγχειρήματα καὶ χειρωνῶν ἦν. Οὗτος δὲ ὁ Πρόκλος ὁ διάδοχος μὲν Πορφυρίου καὶ Χειωνίδου τὴν μαφὰν καὶ ἀφύλακτον γλῶτταν κτήσας, φησὶν ὁ ἔχων αὐτὸν Ἰωάννης ἐξαπλωθεὶς φιλόπονος, πάνυ θαυμασίως ὑπαντήσας καὶ τῶν παλαιῶν ἐγχειρημάτων αὐτοῦ καὶ δείξας αὐτὸν καὶ τοῖς Ἕλλησιν, ὧν οἷς μέγα φρονεῖ, ἀμαθῆ καὶ ἀνόητον. Ἔγραψε Πρόκλος μυστικωτάτην βίβλον, ἵν' εἴ τις μὴ χείρων λάβοι, ὄψεται ὡς οὐκ ἂν ἀθείας κατακορὴς τὴν περὶ τῶν θεῶν θεολογίαν ἐξήνεγκε ἄπαρα. ὥστε μηκέτι θρασύνεσθαι τινὰ ἀκολουθεῖν τοῖς ἀπεμφαίνουσιν θεοῖς.

ΕΚ ΤΟΥ ΑΜΜΩΝΙΟΥ ΤΟΥ ΕΡΜΕΙΟΥ εἰς τὸ τοῦ Ἀριστοτέλους περὶ ἑρμηνείας ὑπόμνημα, ΠΕΡΙ ΠΡΟΚΛΟΥ.

Εἰ δέ τι καὶ ἡμεῖς δυνηθείημεν εἰσηγήσασθαι τοῖς βιβλίοις ἐπιδώσαι, ἐπεμπανδέσμησε τὴν ἐξήγησιν τοῦ θείου ἡμῶν διδασκάλου Πρόκλου τοῦ Πλατωνικοῦ διαδόχου, τοῦ εἰς ἄκρον τὰ ἀνθρωπίνης φύσεως τοῦ τε ἐξηγητικοῦ τὴν δύναμιν τοῖς παλαιοῖς ἐφικόντος, καὶ τοῦ ὅλου τῆς φύσεως τὴν ὄντως κρίσιν ἀσκήσαντος, πολλοῦ ἂν τοῦ λογίου δεῖν ὁμολογήσαιμεν.

VITA

Ex Nicolai Gerbelij præfatione Chiliadibus Tzetzis præfixa.

MICHAELIS Tzetzis & Eudociæ filius fuit Iohannes Tzetzes hic noster: qui auum habuit paternum Iohannem Tzetzen, literarũ quidem rudem, sed eruditorum hominum amatorem. Auus eius maternus genere fuit Græcus, uia materna Abasgis, siue Ibera. Itaque Tzetzes à paterno maternóq; auo Græcam originem, à materna auia Abasgicam traxit. Porrò cùm adoleuisset, Michaël pater domi suæ saluberrimis præceptis filium erudiuit. Inter quæ sedulò ei inculcare solebat ista, vt contemneret opes, nihili faceret potentiam, minimè cupidus esset præeminentiæ, vel vt ipse ait, τ῀ πρωτοδρίας. Quam patris minimè contemnendam doctrinam uix quam non maximis laudibus gratissimus filius extollit. Agedum quinquennis annos Iohannes Tzetzes, clarissimis præceptoribus traditur: à quibus non tantùm artium illum orbem, & ἐγκυκλοπαιδείαν, sed etiam Hebræam Syramq; linguam edidicit. Vnde & loco quodam Tzetzes se Syrum & Ismaëliten appellat. In liberalibus illis disciplinis adeò profecit, vt Rhetoricen & Geometriam, & quicquid ad totam philosophiam pertinet, perfectissimè calluerit. In historia sacra, Barbara, Græca & Romana quantus fuerit, hic liber satis abunde declarabit. Præter hunc scripsit ad Augustam in Homeri poema Ἐξηγησιν, μετὰ προσῳδιῶν καὶ στίχων continentem. Deinde & in Hesiodi Opera atque Dies commentariolum, qui Venetijs excusus una cum Procli & Moschopuli Scholijs circumfertur. In Theogoniam & Aspida quæ condidit, tua cura, ni fallor, in studiosorum manus deuenere. Cæterùm ad nomen quod attinet, variè hoc pronunciatum inuenio à recentioribus. Politianus, Parrhasius, Crinitus, Lilius passim ipsum Zezen vocant: Volateranus Zezium: Theodorus Gaza, & noster Aldus Cecum. Verùntamen ipse author sese nusquam aliter, quàm Tzetzen nominat, apparetq; mirificè eum hoc cognomine fuisse oblectatum. Nam quandoque etiam ad tædium ingeminat hoc nomen: ita scripsit Tzetzes, sic sentit Tzetzes, non omnium meminisse potest Tzetzes: atque eius generis prope infinita. Quin etiam loco quodam ex professo hanc syllabam Tz explicat, adjici solitam quibusdam dictionibus: veluti XIII. in dictione προδηκήζα pro προδήκη. Lilius noster planè barbarum vocabulum esse refert. Ego Tzetzen ea voce tanquam noua, faceta, & festiua delectatum crediderim. Sed de nomine satis multa. Fratrem habuit Iohannes Tzetzes incomparabili præditum memoria & eruditione: cuius in commentarijs in Hesiodi Opera, quorum paulo antè meminimus, mentionem facit his verbis: Περὶ τ῀ τ῀ ποιητῶν διαιρίσεως, ἣν πρώην μοὶ ἐχείρησα μικρὸν συγγραμμάτιον αὐτοσχεδίοις σωνεθημένον ἰάμβοις. Καὶ τῷ ἐμῷ δὲ ἀδελφῷ ἐκπεπόρπται καλλιγράφῳ τε καὶ φιλοτιμότατα περὶ τούτου ἐν τῇ τῶ Λυκόφρονος ἐξηγήσει. ὅμως καὶ πάλιν

τὰ παιγνιώτατα τῶν ἰαμβείων, κἀμοὶ δοκεῖν λαμπρὸν μοι. *Hoc est:* De poëtarum diuisione, memini, me etiam antea iambis ex tempore compositis opusculum contexuisse. quin etiam & frater meus in Lycophronis expositione, de eâdem re elegantissimè diligentissimèq; scripsit. Attamen quæ huic instituto opportuna videbuntur, ea repetita quàm potero breuissimè dicam. Locus hic exstat statim in initio commentariorum Lycophronis, vbi de poëtis poëtarumq; nominibus latissimè disseris. Quæ commentaria quo pacto furtimè quodam surrepta, & tandem à Tzetzis discipulis inuenta fuerint, chiliade octaua Tzetzes noster prosequitur.

& paulo pòst.

Nunc quo tempore hi duo nobilissimi fratres vixerint, quanquam non omnino certus sim, coniecturam tamen meam non grauatim cum studiosis communicabo. Quòd si quis emendatio quopiam chronico adiutus, certiora inuenerit, eius sententiam nonnulla cum gratia recipiemus. Constantinus Ducas post Isaacium Comnenum Orientis imperium obtinebat, anno à Christo nato MLXVI. *Huic paulo posteà, vtpote anno redempti orbis* MLXXVI. *Michaël filius, Parapinaceus ex causa cognominatus, succesſit. Horum temporibus Michael Psellus, vir in Philosophia & omni doctrinarum genere summus, floruisse dicitur; qui vigiliarum suarum nonnulla opera Constantino patri dedicauit. Anno post hunc Psellum centesimo, Iohannes Tzetzes se historicas has epistolas scripsisse refert: anno videlicet, si rem rectè supputauerimus,* MCLXXVI. *A quo ad hanc nostram ætatem, anni* CCCLXX. *interceſsêre.*

ΔΑΝΙΗΛΟΣ ΤΟΥ ΕΙΝΣΙΟΥ

ΥΜΝΟΣ ΕΙΣ ΠΑΝΔΩΡΑΝ

ΗΣΙΟΔΟΥ.

ΘΑΝΑΤΩΝ βασίλειαν ἀείδομεν, ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν
Νόσφιν ἀεὶ κεραΐσσαν ἐπεὶ καὶ ἀπείρονα γαῖαν
Πλάζομεν λιπόμενα θεῶν, ἀστίφρονι θυμῷ.
Ἀρξάμενοι, ὡς πρῶτα φερέσβιον ἄνδρα καλύψας
Γαπετιονίδαο χολωσάμενος διὰ βουλὰς
Ζεὺς κεραυνοφόρος γλαυκώπιδος ἐπνοιήσατο πῆμα βροτοῖσιν.
Ἴλαθι πασιμέλουσα, πανόλβιος πότνια θεάων,
Εὐφροσύνης δώτειρα, καὶ ἀντιβολοῦσιν ἰούσα.
Ὡς πόλε γῆ τέλαυσο, καὶ οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθεν
Ἀμφιβαλὰν ἰδύῃσιν ἑλισσόμενος ὡεὶ γαίῃ
Τείρεσιν ἐσφαίωτο, καὶ ἠελίου γλυκὺ φέγγος
Αὐτοκασιγνήτης ἐσάψατο καὶνὰ ζεφύροιο,
Ἤδη χθὼν λιαροῖσι καλυψαμένη Διὸς ὄμβροις
Ἀνθρώπων τέκνα φῦλα, καὶ ἀζηχὲς ἀνὰ κόλπους
Ἔθνεα βαιὴν δὴ μετὰ ζωὸν ἀνστέλλετο λαῶν.
Χρυσῶν μὲν πώεσσα καὶ ἀργυρέων γένος ἀνδρῶν
Μήτηρ τίκτε γαῖα, θεοῖς πάντεσσι μεμηλώς,
Ἐκτὸς ἀλιτροσύνης λυγροῖό θ', ὅσσ' ἀνιάζει.
Τοῖσι βίον πόρε δειδέγμενα, καὶ πανέτεσσιν τέκε μήτηρ
Πήχεας ἀμπελάσασα, φίλα μυκήσατο τέκνα,
Πάντα χαειόταμόν δ' εὐρὺ δ' ἀπέχετο θαλάσσα,
Οὐδὲ βίον μερόπεσσιν ὑπάσσεθον ἄρμενα πόντῳ
Νῆες ἀγίνεσκον, βορέῃ πνοιῇ θ' ἅμα καὶ Διὶ
Λαίφεσι πεπταμένοισιν ἀνὲ μέγα κῦμα θέουσαν.

Τοὶ ὃ θεοὶ μερόπεσσι μεμιγμένοι εἰδαρ ἔδωσι,
Πάντοθεν ἀμφίεπον ἀνεσχεφόωντο κατ' αἶσαν
Ζεὺς δ' ὅτε δὴ χείρεσσι καὶ ἀμφὶ καρτὶ πεπώθως
Οὖν χθονὶ λευκῇσιν ἀλυκτοπέδῃσι πελάσσας
Οὐρανόθεν βιόωντα κατήγαγεν, ἐκ δ' ὀλίζας
Γαπετὴν δολόεντα, νέης ἐπεβήσατο πομπῆς
Δὴ τότε χαλκείοιο μέσον, σέλμοιο, σχέτ' ἀνακτὸν
Ἀθανάτοισι θεοῖσιν ἀπαχθόμενον τέρε γραῖα,
Ἄξεϊ πεφυκὸς, καὶ ἀνωιδείῃσι τύποις
Ὑσσεμα θεσπεσίων ἐλέσαι χειρὸς φορὸν ἁρμῆς·
Τὸς ὃ ῥέα λείπεσκον ὅθι πάσσητῆες ἀλύμπῳ
Ἀνδρομέῃ ὠκυμόροισι παλαιμίγκιον κατ' αἶσαν.
Οἱ ὃ μὴ οἰώθησαν· ἀκιν ήτοισι δ' ὁμοίῃσι
Καὶ θηρῶν συφορῆσιν ἐδυλώθησαν ἀνάγκῃς·
Δῶρα δ' πάντα θεῶν μίμνον· Ζεὺς δ' ἄφθιτα εἰδὼς
Κεύψατο πῦρ, πενίης ὄνθ' ἁμμορίῃσι, βίοιο,
Σύμφορον ἀνθρώποις. Τὸ μὲν αὐτίκα κέρσεν ὁμῶς
Γαπετὸς κοίλοισιν ἐνὶ κόλποισι κατὰ ὕλης,
Ζωὸν λαθὼν κλέπτοντα θεῶν νόον ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν,
Οὐδ' ὅπιν ἀθανάτων πεφυλαγμένον, ἀλλ' ὑπὸ γαμβρῶν
Εὐρυβίης Κρονίων θ' ἑλὼν ἐθέσπισεν ἀλύξας·
Νήπιε· μὴ μεγάλα μέλεαι τετρεσίμολπε δεσμὰ
Λειπέμεν ἀνθρώποισι, καὶ αὐτοπάμαλα πόρσαι.
Ἀλλ' ὅτε δὴ γίνεσκε κῆρ θρασέος ἐπόθεν ἐόντος
Ζεὺς ἀπαφισκάμενος, καὶ ἀέκητι θεμένοιο
Δεινὰ λίθῳ κεχόλωτο, καὶ ἀσκελέμβιον θ' ὑπὸ γυῖον
Ἀργαλέας ὀδύνας ἐφ' ἀλύσκαλον ἐν δ' ἔγνωτο
Ἀμφί τε γλουτῶνεσσι, καὶ ἀκρομέσῳ ἐπὶ κλάσματι.

Παρθενίου

Παρθενίον αἰδοίλεω διερῆς ἐπλάσατο γαίης,
Παρθενίον αἰολόμορφον, ἄτερ φιλότητος ἀνάγκης,
Παρθενίον, ἣ χθὼν πᾶσα καὶ ὑδατόεντες ἀϋλοι
Οὐσαίλε γῆ κοίλησιν ὑπὸ ῥίζῃσι κέκλυθε,
Τῇ ἅπτερα πᾶσι φυλὰ μυρία, ἠμὲ μέγας ὄλβος.
Ἔνθάζε τὸ πρῶτον πυρὸς Ἥφαιστος ἔτυξε,
Παῖδ' ἅπτερον ὄσσων μερόπεσσιν ὄνειαρ,
Παῦρα θεῶν λάχες ὄλβον, ἵνα γεγαῶτί περ αὐτῇ.
Χαῖρέ μοι αὖθις ἄναασα πολύλλιλε, μῆτερ ἐάων,
Μῆτερ ἀπημονίης, τίνα σοὶ τίνα μῦθον ἀνάψω;
Πῶς δέ ζε κικλήσκων, σέθεν ἱλέα κατθολήζω;
Χαῖρε θεῶν κρείσσα, θεῶν θεὸς αὐτὴ ἐοῦσα,
Δημήτηρ μὲν ἐοῦσα, ζ βυσσέρεφος Ἀθηνή,
Ἐν χθονὶ Δημήτης, ζ ἐνὶ πολέμοισιν Ἀθηνῆ,
Ἐν δ' ὑπόθοις Κυθέρεια καὶ Ἱμερος· ἢ μάλα κεῖνος
Ὄλβιος, ᾧ τινα πλησιόπους ἐπέκυρσε χέρης
Ἅπαξ ἦσθα θεὸς, ζ ἐπέβλεπες ὄμματι γλαυκῷ,
Ἐκ δ' ἔβαλες πείλιον θυμοφθόρον· ἐθλάσθη πολλά,
Χρύσεά θ' ἱμερόεντα ἐπήγαλες ἔδεα γάμοιο,
Ἐν δ' ἔργον, ἐνδ' ὀάρους τε, καὶ ἰδέα Κύπριδος ἔργα.
Τῶν ἅμα γὰρ πάντων πάλαι ἔμμορες ἐξέτι κείνου,
Ὁππότε δὴ τὸ πρῶτον ἐνὶ μερόπεσσι φάνησθα.
Ζηνὶ χαριζομένην· πρώτιστον δέ σε φασὶ γυναῖκα.
Τῶνδε γὰρ ἀπάτευξο, καὶ ἀγλαΐης ἔλλαχες εἶδος
Παρθενικῆς ἄναασα, χαρεῖσά τε ζ αἰδοῖ.
Τῷ καὶ ἐγὼ τοι πρῶτον, ἔπι χρόνον ἀθρόον αὐξῶν
Ἥβης χρύσεον ἄνθος, ἄπιτον, ἀδολόεσσαν
Νῆις ἐὼν πάμπαν τῶν Κυπρογενῆος ἀέθλων,

Εὐεπίης ασσίδω μαλακὸν γαῖαν· ἴλαθι πότνα
Ἴλαθι· δός δ' ἡμῖν γλυκερῆς Πιερίδος εὐνῆς.
Χαῖρε πάλιν τέλλισε, θεῶν Πιερίδων ἀλκυὼ,
Ἀλκυὼ μὴ πάντων τε θεῶν, πασῶν τε θεαινῶν,
Εἰρωὴν ὀχέπηγὲ, ἐϊθυίτερα κυδοιμῦ,
Ἐλπίδα ἠγήτειρα· τίς ἂν θοι καρὶ μάχοιτο,
Ἢ πολυωνυμίῃσι θεῶν Ὄλυμπον ἔχουσι;
Δήμητερ μέγα χαῖρε, καὶ Ἀμφιτρίτη ἄναασα,
Ἐν χθονὶ Δημήτηρ, Ἀμφιτρίτη κῦ πόντου.
Τῷ ἐ ὅθι ασεύδουσιν ἀρόμβδαν ἠδὲ φυλεύειν,
Ὅσοι ἐπαασυτέρῃσι πέδον κεύθουσι μακέλλῃς,
Ὅσοι ἀμησάμβροι πολυγηθέα καρπὸν ἀρῶσης
Ἐκτελέα, βείθοντα, θεισφίγγυσιν ἀμάλλαις,
Σὸν πρῶτόν τε μέσον τε καὶ ὑσάτιον θεὶ βωμὸν
Αἰὲν ἐλίσσονται, ἐ ἑλισσόμβροι ποτὶ δῶμα
Παμπληθές τι φέρουσι ἐ ὑ φατόν. Ἴλαθι πότνα,
Ἴλαθι· μὴ δὴ τοί τις ἔμοι φίλῳ ἢ ἐπὶ θυμῷ.
Νόσφι σέθεν γὸ ἄναασα, μάτην φυτεργὸς ἀλωᾶς
Τετράγυον κῦ νειὸν, ὁμῶς δ' ὗλός τε καὶ αὐτὸς
Ὥλκα πέρι μογέοντε, καταπρῆθυσιν ἄρστρου.
Χαῖρε πάλιν κρείουσα θεῶν, κρείουσα θεαινῶν.
Ἐξέτι γὸ κείνου ὁπότε Νέμεσίς τε ἐ Αἰδὼς,
Αἰδώς τε Νέμεσίς τε, θεῶν ἀριδείκετα τέκνα,
Ὑσάτην ἀθανάτων λιπέτην χθόνα, ἐ μιγῆν ἀνδρῶν,
Νόσφι σαοφρογύνης, ὧδά τι τέλος ἐσὶν ἁπάντων.
Χαῖρε πάλιν κρείουσα θεῶν, τροφερῆς τε ἐ ὑγρῆς,
Ὑγρῆς καὶ τροφερῆς· τῇ ἐ παλάμῃσιν ἀείρεις,
Τῇ μὲν Ἀμαλθείης κέρας ἀγλαὸν, ἔθαρ ἀρούρης,

Εὐφοείης

Εὐφορίης μέγα σῆμα, σοὶ ϛαχύεσσι βεβειθὸς,
Ἀμφοτέρῃσι ϛαχύεσσι καὶ ἄνθεσιν· ὅσσά τε γαῖα
Εἰαρινῷ Ζεφύρῳο χέῃ μεθύοντος ἐέρσῃ,
Πηδάλιον δ' ἑτέρῃφι· τῷδε σέθεν ἄμφι θεαίνη
Δειναὶ παλαιγενέων ἐψιάασθε βιβλία φωτῶν,
Ἢ γὰρ διαχθείλω τε μόνῳ κόσμοιο ϛιχεῖ.
Σημαίνειν ἠγοῦνθε· σὺ δ' εἰναλίη θεὸς ἦσθα,
Εἰναλίη θεὸς ἦσθα· Τύχῃ ὄ σέ φασι καλεῖσθαι
Νηϊάδων ἐν βείθεσι, ϛ Ὠκεανοῖο γέροντος.
Πρώτῃ ὑπὲρ ϖόντοιο κατ' ἄσϛεος οἶδμα θαλάσσης
Ἱϛίατ' ἐκπετάσασα, ϖόθι πλομβύοισιν ἔοικας.
Ναυπλίῃ δι πάμπαν ἐπιάδσι, ὅς ὑπόρῳο
Νῆα θοὴν ἐπὶ πόντον ἐλαύνεται ἄμφι, κὴ ὄλβος
Σοὶ αἰὲ χεῖρας τίταινε· Σὺ δ' μεδέουσα κατέσσης
Ἐμποιείης πόντοιο, ϛ ἀφορείης κτ γαῖαν.
Χαῖρέ μοι Ἀνταίη μεγαλώνυμε, μῆτερ ἀνάγκης
Ἣ δὲ Διὸς μεγάλοιο· σὺ γὰρ Τιτῆσι μέτεσσις
Πρωτὸς ἔπι χερσὶ τέσσι, ϖᾶσί τε ϖρότερόισι θεοῖσι,
Ῥεῖα πλοδότειρα· μόνη δ' Ἀΐδαο θεάων
Ὧν παρὸ ἔλλαχες αἶσαν ἔτ' ἔμπεδα ταῦτα φυλάσσῃς.
Μυριόγλωσσε Ἑκάτη, δεινὴ κλωϑῆρ' ἄπασα,
Γαίης χοιρανέουσα, καὶ ἰθυίουσα θάλασσαν.
Χαῖρε Διὸς δέσποινα, Ποσειδάωνος ἑταίρη.
Χαῖρε πάλιν κρείσσα θεῶν, κρείσσα θεαινῶν,
Ἄρτεμι ϑηρήτειρα, καὶ Εὐνομίη, ϛ Ἄπολλον,
Ἄρτεμις ἐν βήσσῃσι, καὶ ἐν νήσοισιν Ἀπόλλων,
Εὐνομίη δ' ἀγορῇσι. Σὺ δ' ϛονόεσσας ὀϊστοὺς
Ἢ λύκῃ ἢ χλούνῃ κατεναντίον ἐς σκοπὸν ἕλκεις.

Οὔτε

Οὔτε παρέζφηλές γε, καὶ εἰ μάλα τηλόθεν ἔσῃ
Ι'θὺ τιτυσκόμθῳ· τύχε δ' ἢ μάλα καίριον αὐτῆς
Υ'ς μεγάλη βληθεῖσα, καὶ ἀσσαίρυζα ποδοῖϊν
Υσάτιον θανάζιο μέλ@ κρυόεν@ ἀείδῃ.
Καὶ σέ γις ἡγεμόνιλω γλυκερῆς αὐτοκάθμ@ ἄγρης
Καὶ ἐλάφῳ ωδείπιπε, ζ ἐν νιφάδεσι λαγωὸν
Ω'ρζεν ὑπ' ἐν κοιτέων, γλυκερὸν σκυλάκεσιν ἀγῶνα.
Τοῖς ὃ μεγ' ὄφρηνεν καρδίλω, μάλα δ' ἀμφὶ πονδοῖν
Ι'χνιον εἴθα ζ εἴθα διωκόμθμαι· ωδὲι δ' ὀνλὼ
Πολλὰ ωδεπαίρεσιν, ἀεὶ δ' ἐλελίσσεται ὀρή,
Α'γέλ@ ὀφρεσσύης θελξίφρον@, κέκελ@ αὐδῇ,
Μείλιον ἀγρώσσοι, μέγα ασσύσσιν ἄγαλμα.
Χαῖρέ μοι αὖθις ἄναστα, θεῶν πέρι μῆτιν ἐοῦσα,
Κηὸς ἀλεξήτειρα, ωδαοσόψαζα ὃ πότμου
Εὐσεβέων παίδεσι· νόσον δ' ἀπὸ πάμπαν ἀλάλκεις.
Σοὶ δ' ἅμα γενομθμὴ νόσοι αἰόλαι, ὀξύ τι πῆμα,
Ι'κέλαι ὀρνίθεσσιν ἢ ὀρνυμθμῆσι μελίσσης
Α'νδρὸς ἀμέμονος βίον εὐθὺ διὸς ἀρμόν, ὃς ἔτις ἔχει
Α'θανάτων, σέο νόσφι, διὸς βυλῆσιν, ἀρήγειν,
Οὐδὲ ωδαιλείαις συγερὸν μερόπεσσιν ἀνάγκλω,
Οὐδὲ κασιγνήτας, τῆσίν σ' ὁμότιμον ἔθηκε
Ζεὺς Κρονίδης, Λαχέσίν τε ζ Α'τροπον, ἣ τε λέγουσι
Α'νδράσιν ἐσομθμένοισιν ωπικλώθασαν ἐφεῖναι
Δαίμονα δυζφρονέοντα, ζ ἠδαίδα κῆρα μέλαιναν.
Χαῖρε πάλιν κρείσζα θεῶν, κρείσζα θεαινῶν,
Εὐνομίη τε Θέμις τε· σὺ γὸ κορθέσζα δικαίῳ
Η' κυάμοις λευκοῖσι νιν, ἢ ψήφοισι καθίζεις,
Ξείνοις ἰθυνόντα δίκας ζ ωπίφρονα λαὸν.

Κλῆρων

Κλήρων γὰρ μεδέουσα σὺ τὸν μέγαν ὄλβον ἀφαρεῖς,
Τῷ δ' πάλιν πόρες ἄλλον· ἐπὶ βασιλῆας ἀρίστους
Σκῆπτρά τε τοῖς μεγάλων λίαν εὐχετόωσι ἐδωκε
Παίγματα σοὶ τελέθουσι· σὺ δ' ἐστεφάνωτε καὶ εὖχος
Τῷ μὲν αἴξωσας· τῷ δ' αὖ πολὺ μείζονα θῆκας.
Χαῖρε μέγα κρείουσα θεῶν, κρείουσα θεαινῶν,
Ὑσάτιόν μοι χαῖρε, καὶ Εἰνοσιάδαο μέλοιο·
Γελοιάδεω τ' εἰμὲν ἀοιδοί, φίλαι δὲ καὶ αὐτοὶ ἔοντες,
Ἣ θέμις ἐστίν, ἄναξα, τύχῃς ἐπιβουλεύοντες.

ΔΑΝΙΗΛΟΣ Ὁ ΕΙΝΣΙΟΥ

Εἰς Ἡσίοδον.

ΔΑΦΝΟΦΑΤΟΣ, γλυκύθυμος, ἀνὴρ φίλος ὑραγιάδαις
Γῆς ἀοιδὸς θεῖος δείκνυεν Ἡσίοδος,
Πιερίδων γείτων πολυώνυμος. ὦ πάτερ, ὦ Ζεῦ,
Ἦ γλαφυρῶς ταύτης ἄνακτο γλῶτταν.

Εἰς τὸν αὐτόν.

Πῆμα κακὸς γείτων, ὅσσον τ' ἀγαθὸς μέγ' ὄνειαρ,
Αἱ σελίδες θείαι ἔννεπον Ἡσιόδου.
Ταῦτ' ἄρα φραζάμενος, γλυκερῆς φίλος ἦλθα Μούσης,
Γλῶτταν αὐτὸν ἔμμορε Πιερίδων.

Εἰς τὸν αὐτόν.

Ὦ μάκαρ, ὦ ξανθῆς Δημήτερος ἔργα κομίζων,
Θεσπέλιε Εἰρωνὶς παῖ, γέρον Ἡσίοδε,
Δαίμοσιν οἷος ἔπαθα, νέμων ἐνὶ βένθεσιν ὕλης,
Παρ' γλυκερεῖς κλιτῦς ἄγκεσι Πιερίδων.
Ἔνθά σε ποιμαίνοντα θεῶν καλὰ τέκνα θεᾶς,
Ταῖς ἀγέλαις φίλλῳ τερπόμενον κραδίῃ,
Ἦ τὰ μὲν παίζοντα βόας, καὶ μηκάδας αἶγας,
Ἦ τὰ μὲν λεπτὺς πηξάμενον δόναξ,

Ἔστι πόης ῥαδινῇσι, καὶ ἄρθμιος ἁρμονίῃσι,
Οἷα φιλεῖ ἀοιδῶν ἡθεῖα μαλακόμοιρα.
Καί σε σπουδῇ ἴδον Μουσέων θεράπων γλυκερώτ,
Σπουδῇ ἀειζόμενον τὴν Ἑλικωνιάδων.
Χαῖρε πάτερ τοῖσδεσι, καὶ ἵλαος ἄμμι γένοιο,
Αἰπόλε μὲν πρόσθεν, νῦν δ' ἀρ' ἀοιδοπόλα.

Εἰς τὸν αὐτόν.

Τὸν ψαλόρυν ποτ' ἀοιδὸν ἀναζητοῦντος Ἄρηος,
Ἡ φύσις ἀρχαίαν δείξατο Μαιονίδην.
Δηρὸς Ἄρης μετ' ἔχαιρε, καὶ αἱ πολέμοιό τε μάχαι τε
Κέκλητο, καὶ δῖον μελπόμεν' Αἰακίδην.
Τῷ δ' ἄρα γηραλέῳ πάλαι κλύε πότνια Δηώ,
Βῆ δ' ἴμεν εἰς κλιτὺς ἄγκεα Πιερίης.
Ἔνθ' ἄρα οἱ κλυτότοξος ἑκηβόλος ἦλθεν Ἀπόλλων,
Δείξατο δ' Ἀσκραῖον δεξιὸς Ἡσίοδον,
Ἡσίοδον φιλόμυθον, ὀϊζυρῇ ἐνὶ κώμῃ
Βοσκόμενον λιγυρῶν ἄγχ' Ἑλικωνιάδων.
Ὡς ὁ μὲν ἦδε μόθον Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος,
Καὶ κρατερῶν ὁρμὰς, καὶ μιφοὺς, ἠμυθέων.
Ἀλλ' ὅδε γῆς ἀεθτὺς, καὶ ἀρηθόα τοῖσι μέλισσαν
Ἐκ Διὸς ἠρανίης ἤμασε, καὶ ἔερδας.
Ὡς ἐρίδων βεβαρῶν δεινῶν ἀπὸ γαῖαν ἐσώσῃ,
Ὅς γ' ὀπιπωμενίῳ ἤνεν, ὅς δ' ἀγαθῷ.

Εἰς τὸν αὐτόν.

Χαῖρε θεῶν Ἀσκραῖε τοὶ ἠρατὸν ὄρνυ ἔχουσι
Μήδεα, ἠδ' ἠθη, καὶ γένος, ἐξανύσας.
Μουσάων ὑποφῆτα παλαιγενέων· ἦτοι ἐκάθες
Πολλὰ πάτερ θυμῷ δινεύσας, καὶ φρεσὶ δάς.
Τείρεα πάντα μαθὼν, ταπερ θεσπὸς ἐσφαίνεται,
Καὶ Κεφηίδα βυλὰς, καὶ φαέθ' ἠελίου.
Τίνται Σελληναίης λιπαρὴν φλόγα, μαῖαν ἀρούρης,
Ἀγλαὸν ἀρχαίης σῆμα φυτοσπορίης.
Ἀρκάδες ἰλήκοιτε· μόνος πρεσβήιος ἔσπε
Παῖδα Σελληναίης γυὸς πόρεν Ἡσίοδος.

ΔΑΝΙΗ.

ΔΑΝΙΗΛΟΣ ΤΟΥ ΕΙΝΣΙΟΥ
ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΔΙΕΞΟΔΙΚΗ
ΤΩΝ ΗΣΙΟΔΟΥ ΕΡΓΩΝ
ΚΑΙ ΗΜΕΡΩΝ.

Ἐκ δὲ τῶν εἰδῶν διαιρέσεως ἀξιάμενος ἐ ποιητὴς, τὴν δημιουργὸν, ὅτου τὴν δύναμιν, ἀποδεκνύει· τὴν δὲ ὑπάρξιν δεῖ παντὸς ποιεῖν τῷ ἰδίῳ ἀδελφῷ τῷ Πέρσῃ ἐποτίθεται· ὡς ἐκείνους μὲν δεῖ φιλονεικείας, καὶ τὰς δὲ ἀρετῆς διαπειρᾶς τὸ πλεῖστον χρόνον ἐγκεῖσθαι· δὲ δὴ, δὲ καλῆς καὶ ἀγαθῆς, μόνῳ τῷ πόνῳ μὴ δικαιοσύνης τὸ ὑπερβάσιον πυκάσας. Ἔτοι γὰρ ὁ ἀγκυλομήτης Προμηθεὺς τοῦ Διὸς, τὸ πῦρ, τουτέστι τὴν τοῦ βίου δύπειραν, (ὡς φησι Θεὸς ἑαυτὰ πεπαιδόμενος ὁ θεῖος Πλάτων) κλέψας ἔλαθε, Ζηνὸς τοὺς ἀνθρώπους, πῆς ἀλφῆς καὶ ἀρετῆς, ἄγαν τοῖς δεῖ ἐπὶ τοῦ πόρου ἀναδάζεσθαι μακρὸν μέγα, τὸν Παναθήναιον, ἅτου τὴν τύχην, τὴν ταύτα τὰ τῶν θεῶν δῶρα, ἐπὶ φυσικὰ ἀναλαβὴ δῶρα, ἐπιγιγνόμενα, ἀφελεσθαι μέλλει, παρασκάσαι. Καὶ ὅτου μὲν τοῦ βίου πόρου ἡ Τύχη ὑπέδειξε πᾶσι, τὴν δὲ ἱερὰν Θεσμοθεσίαν καὶ τὴν ὑπομένειαν τούτων ἐφικτὸν χαλεπὸν εἶναι. Τὸ πάλαι γὰρ, μέχρι ἐκλιπεῖν τὸ Προμηθέως, πάντα τὰ τοῦ βίου ὑπῆρχεν, ἀνθρώποις λίαν καὶ παρὰ πόδας. Κρόνος γὰρ τοιοῦτον χρυσοῦν τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος ἐμηχανήσατο, ᾧ μηδὲν πάντα αὐτομάτιζα ἡ γῆ ἐδωρήσατο, Τοῦτο δὲ τὸ χρυσοῦν γένος θανάτῳ πνὶ μαλακῷ τε καὶ ἀνυπαθεῖ ἐδαμάζων, ἀμμονίας λήξεως καὶ ὀνομασίας ἔτυχε. Τούτῳ τῷ γένει ἀκολουθεῖ τὸ δεύτερον, τὸ ἀργύρεον, τὸ χρυσοῦ χεῖρον μὲν τὰ πάντα ὄν, καθαρὸν δὲ μᾶλλον τῆς ὕστερον γιγομένων. Ὁ Ζεὺς οὖν, ἅτοι ἡ εἱμαρμένη, καὶ τοῦτο τὸ γένος κρύπτει· καὶ ὅτου μὲν τοῦ βίου ἀπαλλαχθὲν, τὴν ὑποχθονίων θεῶν μακάρων λήξεως ἐπέβολον ἐποιήσατο. Περὶ τὸ τρίτον γένος τὸ χαλκοῦν τὸν Ἄδωνιν ἀναμαδάζει, δεινόν τε καὶ ὀμβρίμον· οἱ πῆς οἱ ἀνθρωποι ἀλληλοκτονίᾳ τε καὶ ἀφροζωΐᾳ ἀλλήλων ἔπεσον, νομίμως, ἄγαν λήξεως μὲν ἀναμιᾶς τυχόντες, παρολισθείσης δὲ εἰς ᾅδου καταβαίνοντες. Τῷ τρίτῳ τούτῳ τὸ τῆς ἡρώων ἔπλα, τῆς ἀμφὶ Τρωϊκὸν καὶ Πολυνείκη μάλιστα, τὸν θρῶον πόλεμον τὸν Θηβαϊκὸν λεγόμενον, καὶ τῆς ἀμφὶ Ἀγαμέμνονα καὶ Μενέλαον, τῆς τε ἄλλων, ὧν ἡ ποίησις μέμνηται, τὸν Τρωϊκὸν συνηναμένων· ὧν οἱ μὲν τῷ θανάτῳ ὑποπεπωκότες παντελῶς ἀπώλοντο· οἱ δέ πνες αὐτῶν ἐπὶ γῆν τὰς μακάρων νήσους οἰκοῦσι. Ἐκ τούτου τὸ σιδηροῦν, καὶ τὰς αὐτῆς αἰσιμίας ἀληθῆν ὑπερβάλλεται, τὰς δὲ τῆς ἀληθῶν μάλιστα, ὧν αἴνῳ πνὶ βεβηκεῖ καὶ χαίρειν τὸν δικαιοσύνης ἄπεται. Τὸ λοιπὸν τῆς λόγου τὸν ἀδικίας τε καὶ ἀδίκων ὑπέρτερα ὑποπτῶν διαπίπτειν, καὶ ἐδαμόσεις τινὰς τῆς σωφρονεστάτων τῷ Πέρσῃ ὑποβάλλει. Τὸ πλεῖστον δὲ τῆς ὑποθηκῶν τῆς ἐνταῦθα κειμένων ὁ χαρακτὴρ ἀθρόισμός ἐστι καὶ ἀπόλυτος αὐτῷ, καὶ ἀζωσθλος, ὡς ὁπόταν, ὁ λόγος· ἔστι ὅτε καὶ ἀρχαιολογικῆ ταυτιλογίᾳ κεχρημένος, ἐδέ τι χρὴ τὴν μυθικὴν τὸν θεογονίαν γνωμολογίας παρεμβάλλειν ὑποφαίνων. Κέχρηται δὲ καὶ παρεκβάσει ὀλίγῃ, τὸν ἀδηφὸν ὑπὸ τὸν δεῖ τὰς ὑποθήκας καὶ ἐδαιτίσεις ταύτας κόρε ἀνδραμδαίων καὶ ἀνακτώμενος. Μετὰ ταῦτα εἰς ἄλλῃ τὴν οἰκονομικὴν διδάσκει, ὑπὸ τὸν γεωργίας: δθὺς ἀρξάμενος· ἔχει δὲ πᾶσα ἡ διδασκαλία αὐτὴ δεῖ καιρὸν προσφόρως ἀροτείσεως, καὶ ἀμήτου· δεῖ πηγνῆτον, δεῖ ξυλοτομίας, δεῖ τὰς ὑποδύσεις τῆς γεώθεν, καὶ χρὴ καιρὸν φραπομένων, καὶ τῆς παραλελειμμένων τὰς ζημίας, καὶ ὅσα τοιαῦτα. Ἔτι τὸν ὥρων τὸν ἦρος καὶ χειμῶνος, τὸν θέρους καὶ ὀπώρας τὴν διάκρισιν, καὶ πρὸς ἅτινα μάλιστα τῆς ἔργων οἰκείως αὐτῶν ἑκάστη διάκειται, μέχρι εἴκοσιν πᾶ τινῶν καὶ λ' δ. Καὶ μέχρι τούτου μὲν ἡ φράσις τῆς οἰκονομικῆς. Τῶν δὲ ἀνθρώπων πρεῖαι τὸν χρόνου καὶ ὁπὸ διδομένης ἅμα τῆς ὁπὸ δυμίας ἐ πρὸς μόνον ἰσοροζόδιον εἶδος αὐτοδαζόντων, ἀλλὰ δεῖ πᾶν, μᾶλλον δὲ οἱονδήποτε, ὧν κέρδος ἰσχὺν τοιητὴν, ἐν χθονὶ φανὲν, ἀγομένων, τὸ ἕτερον τῆς οἰκονομίας μέρος διέρχεται φεάζων, καὶ τὰς τῆς θαλάσσης μέτρα διδαμδαίνει· ὅτου δὲ τὴν τῶν πλοῖων, καὶ τῆς καιρῶν τὸν ὀπωρινώτατον μάλιστα πολλῶν φαίνεται. Πάλιν δὲ μὴ ταῦτα ἐν ὑποθήκαις καταλήξει, πρεσθεὶς δὲ τὴν τῆς ἀθανάτου ὅπα, ὑποδιαίρεσιν αὐτῆς ἐνταῦθα ποιούμενος, καὶ

ἀκολούθως, ἀπὸ γένους. ἤγουν τῶν τῆς θεοῦ σεβασμίου ἀρχόμενον, εἶτα εἰς τὸ καθόλου, καὶ τὸ εἶδος ἀναγει. Καὶ ὅτι μὲ πᾶς ὁ τῆς Ἔριδος λόγος, καὶ ἡ κωμικὴ, ἐκπίπτει ἀπὸ τοῦ ἀφελοῦς τῆς ἀληθοῦς καὶ φαύλου ἡμερῶν, καὶ ἡ τῆς μέσου θεατρικοῦ, ἡ τε ἐκλογὴ αὐτῶν, καὶ ἡ ἀπολογῆς, ἐν βραχεῖ παραινέσεως ἀπέχει.

LECTORI.

AMICE Lector. E re esse existimauimus τῶν φιλοσόφων vt ob oculos breuiter totam τὴν ἀκολουθίαν haberent doctrinæ illius, quæ in sequentibus Hesiodi libris proponitur. Singulorum autem tam quæ hîc, quàm quæ in Pandoræ Hymno dicuntur, ratio reddetur, in illa quam his libris affiximus Introductione: ex qua reliqua petenda sunt.

ΕΞΗΓΗΣΙΣ

τοῦ σοφωτάτου γραμματικοῦ

ΚΥΡΙΟΥ

ΙΩΑΝΝΟΥ τοῦ ΤΖΕΤΖΟΥ

εἰς τὰ ΕΡΓΑ καὶ τὰς ΗΜΕΡΑΣ

τοῦ ΗΣΙΟΔΟΥ.

ΣΗΜΕΙΟΝ πρὸς τοῦ συγγράμματος ἐξηγήσεως τὴν περὶ τοῦ βίβλου τῆς ἔργων καὶ ἡμερῶν τοῦ ποιητοῦ ἱστορίαν, καὶ ἐξ ἧς ἡλικίας, καὶ ὑφ' οἵου σοφιστοῦ ἐπαιδεύθη, ἵνα εἰδῶμεν ὁπόσον ἀξιόπιστον ἐξηγήσεως ἐξηγήσατο. πρῶτα μὲν οὖν ἐκ τῶν ἐν αὐτῷ διαίρεσιν φασὶ τοῦ ποιητοῦ, καὶ τίνα τούτων χαρακτηρίσματα, καὶ τίνες τούτων οἱ θεμέλιοι. ἔπειτα τὸ χρήσιμον τῆς προκειμένης πρὸς τὴν ἐξήγησιν, καὶ τίνες σωμάτιμοι, καὶ πόσας βίβλους ἐξεπόνησε τοῦτο, καὶ ποίῳ τρόπῳ τὸν βίον κατέλυσεν. εἶτα τὴν βίβλον ταύτην προχειρισάμενοι, πρῶτον μὲν ἀκριβῶς τὸν τούτου φαίνει σκοπόν· μετέπειτα ἢ καὶ τὰς μυθικὰς ἱστορίας εἰς πλάτος, εἶτα καὶ ταύτας ἀλληγορήσωμεν, καὶ μύθους, καὶ παλαιὰ ἢ νέα συγκρίνοντες πρὸς ἄλληλα, καὶ διδασκαλικῷ τρόπῳ ἐπεξηγήσωμεν· ἀλλὰ μὴ λακωνικωτέρως καὶ ἀσαφῶς, καὶ χρείᾳ ὅτι μᾶλλον αὐτῇ πλέον ἐπεξηγήσεως, καθ' ὃ τὰ προκείμενα πρὸς ἐξήγησιν. ὁ ἢ δὴ τούτων πρῶτος, ἀπερισκόπτως καὶ ἀκριβάλως, καὶ ὥσπερ ἐξ ὑπερορμῆς καὶ ἐφόδου, καὶ ταύτης συγκεχυμένης, προσβάλλει πρὸς τὴν ὑπόθεσιν. καὶ τῶν μὲν ὑπολοιπῶν μετεπερολογεῖ καὶ παραφράζει χρημάτων, αὐτῆ ἢ τῶν κειμένων ποιητολογῶν, καὶ φέρει ταῦτα ἐνδιαβάλλων, πολύστιχον, ἑλυστιλῆ ἐξεπονήσατο συγγράμματον. Ἀλλὰ τὰ μὲν ἡμέτερα τῷ σοφωτάτῳ προσάτῃ παρατίθεσθαι μοι. χωρητέον δέ μοι πρὸς τὴν ἐξήγησιν. ὑμᾶς ἢ ἀμφοτέρας τὰς ἐξηγήσεις δέοντες παραλλήλως ἀφορᾶν ὁμοῦ καὶ φιλομαθῶς, τὰς τῷ σοφωτάτῳ, καὶ τὰς ἡμᾶς ἀπαιδεύτους ὄντας εἰκαίας, ὁπότερα καθαρώτερον πρὸς τὴν ποιητοῦ πάσιν, καὶ τὴν ἀληθείας σκόπον αἱρήσονται ἀπολείπειν ἄλλον. κἂν ἐν αὐταῖς ἐμπεφυρμένας τὰς λέξεων ἀκριβείας παρίσωσι· ἀλλ' ἐκ ἀποδεκτέον, ἀλλ' αὐτοχθόνιον ἴσως μοι τὸ ἐγχείρημα. ὥσπερ ἄρα καὶ ἴσασιν οἱ πάντες ἡμᾶς εἰς τὸν ἄθλον τοῦτον ζωώσαντες. Κείσεται γοῦν ἀφιλόκαλος, καὶ τῇ κιλπνῇ ῥιπῇ δικαιοκρίτου γένηται, καὶ τὰ βρέφη τῆς λόγων ἀκριβῶς δοκιμάσαι, ὀπόταν ἄρα μορφῆς πατρικῆς φέρει ἀμφίβολον, καὶ ποῖον νόθον ἐστὶ τὸ ἰσόδυτον γονῆς, ἢ ἀπαλεσφόρητα, καὶ ἀμβλυδρώδιον κύημα. καὶ κατὰ τὴν χρυσόπλουν πόλιν, ἣ τὴν λυδίαν λίθον ἢ βάσανον, καὶ πῦρ τὸ δοκιμαστήριον, ὥσπερ οἱ χρυσογνώμονες, καλῶς δοκιμάσατε. καὶ δὴ ἐντεῦθεν ἡ ὑποθέσεως καταρκτέον μοι.

Ποιεῖ μὲν ἡ τῆς ποιητῶν διαιρέσεως, καὶ πρόθυμοι ἐπεξεργάζεται μικρὸν συγγραμμάτιον αὐτοσχεδίοις ζωπυθέμενον ἰάμβοις. καὶ πρὸ ἐμοῦ ἡ ἀδόξου ὀπαδοῦσα λίαν κάλλιστα καὶ φιλοπόνως ἐπὶ τούτοις ἐν τῇ τῶν λυκόφρονος ἐξηγήσεσι δόμως καὶ πάλιν τὰ κεκμηκότερα τούτων ἀναλαμπίον, καὶ διὰ ζεφυρίων λαμπρότερον μοι. ὁ ἢ λεπτομερέστερον εἰδέναι παῖδα βυλόμενον ἐπιγελάσεται αὐτοῖς, μὴ καταγνώτω παῖδα ἐμὲ πάσης πυκτίδος ποικίλης φροντιθέναι. καὶ δὴ ἀπροσκόπτως ἡ διαιρέσεως.

Τῶν ποιητῶν οἱ μὲν εἰσὶ λυρικοί, οἱ ἢ μελῳδοί, οἱ ἢ κωμικοί, καὶ ἕτεροι τραγικοί, καὶ ἕτεροι μικτοὶ ἐνόμισαν. κατ' ἐξαίρετον ἢ καὶ οἱ ἀνωνύμως καλούμενοι ποιηταί. καὶ γνωρίσματα μὲν εἶσι λυρικῶν ποιητῶν, τὸ ἐν τοῖς λόγοις τὰ τούτων ἄδεσθαι μέλη, ὡς τὰ πινδάρου, καὶ σιησιχόρου, καὶ ἀνακρέοντος. μονῳδῶν ἢ γνωρίσματα τὸ μονοπροσώπως ἐνάδειν ἑκάστῳ τῶν οἰκείων ὑποκ-

οἷος ὅζιν ἐν τῇ ἀλεξάνδρᾳ λυκόφρων. κωμικῶν ἢ ὁ γέλως μὴ χορδιτῶν καὶ σεσωπῶν. οἷον ἀεισοφάνης, δῆπολις, φρυνίχης. ποιητικὰ ἢ ποιητῶν γνωρίσματα, οἷκοι, καὶ συμφοραί. οἷος ὅζιν αἰσχύλος, σοφοκλῆς, εὐριπίδης. πιτταμὶ ἢ ἀνωνύμως καὶ κατ' ἐξοχὴν εἰρῆσθαι καλῶν, ἕστερ χαραξιάζ παῦτα τὰ τέσσαρα, μέζον ἡρωϊκὸν, μῦθος ἀλληγορικὸς, ἱστορία, ἤτοι παλαιὰ ἀφήγησις, καὶ πιὰ λέξις, ἤτις ἡρωϊκὴ, καὶ ἀξιωματικὴ, καὶ τῷ ἡρωϊκῷ μέτρῳ ἁρμόζουσα, ἀλλὰ μὴ καταστερημένη καὶ χαμαλή· μᾶλλον ἢ ἐν τῇ τετάρων τούτων, ὁ ἀλληγορικὸς μῦθος τὸ κυριώτατον ὅζι τῆς ποιητῶν χαρακτήρισμα. μεγόρεσα ἢ τούτων τῆς ποιητῶν, ἀνδρες ὀνομαστοὶ γεγόνασι πάμπολλοι ἀπὸ παλαιοῦ, κατίμαχος ὁ κολοφώνιος, παυσανίας, στησίμβροτος ὁ θρακιώτης, καὶ ὁ ἀσπενδίου τοῦτος ἀνὴρ ὁ, ὕστερ ἐπροέχηνεν ἡμῖν ἐπεδημήθημεν.

Οὗτος μὲν ὁ ἡσίοδος ζῶν ἀδελφῷ πέρσῃ παῖς ἐγεγόνει δίκη καὶ πυκιμήδης, κατῴκηντο ἐν τῇ κύμῃ αὐτῇ κύμῃ τῷ μαντιλήϊα ἐστὶν καλεῖται ἢ νῦν φρικωνίς. ἢ ἑτέρᾳ κύμῃ, ὄθεν ἦν αἰόλος καὶ ἡ σιδύνια τ' ἰταλίας, κυμαίων ἀολέων ἀνθρώπων, οἱ διὰ τὸ ἄτιφον καὶ τὰ χρέα τῶν ἑαυτῶν ταχέως κύμῃ φυγόντες, μεταιας δίκη τῷ ἄσκρῃ χωρίον τῆς βιωτῶν, δυσχείμερόν τε καὶ κακοθέρειον, τῷ ἢ τοὺς θεσπιέας κωμάζω τοὺς ὁρεσι τὰ ἑλικῶνι. κἀκεῖ κατοικῆσαι τοιούτῳ ἢ τῆς ἀνθρώπων πανία ζωισμένων, σωσίβιον τὸν ἡσίοδον τοῦτον ἄρνας ἐν τοῖ ἑλικῶνι ποιμαίνειν. φασὶ ἢ, ὡς ἐννέα πνὲς ἐλθοῦσαι γυναῖκες, καὶ δρεψάμεναι χλῶνας δάφνης ἑλικωνίδος, ἀυτῷ ἐπνεῦσαι καὶ ὕμνῳ σοφίας πιπτικῆς ἐπιφέρητο. ἀλλὰ μέχρι μὲν τούτου, ἀληθῆ τε καὶ ἀπιστούμενα, ὅτι φασὶν ὁ ἡσίοδος ποιμαίνων ἀνθρώπων, διὰ καὶ πυκιμήδης, καὶ ὡς τοῦ τὴν ἑλικῶνα ἐνόμωσε τὸ δ' ἐντεῦθεν μεμυθολόγηται, καὶ ἀλληγορικώτερον λέλεκται, καὶ γὰρ ἐν τῇ ποιμαίνειν τοὺς τὴν ἑλικῶνα, καθεδοῦσας ἡσίοδον ὅτῳ ἔφασαν ἐννέα γυναῖκας δάφνας αὐτῷ ὑμνοῦσας ἐδόκουν γὰρ τοῦτο τὸ ὄναρ, ὡς πικέας καὶ τοὺς μετεχόντας τῆς ποιδόσεως, ἀενάλλῃ χορεύσει ποιήματα, ταῦτα τοίνυν ἡσίοδος ἐν ὕλῃ ὀνείρου τεθεαμένος καὶ διανοηθείς, καὶ τὸ ποιμαίνειν ἀφείς, καὶ πόνοις ἑαυτὸν καὶ μαθήμασι, τῷ τῆς ὀνείρου δόξης ὑπήκουσεν ἐξεπέφηνεν. καὶ ἐγκηλεῖν, καὶ ἄχυπνος ὤν, ζωντί τε θεὸς ἑαυτὸν χαρίσατο, καὶ ποίησεν τὰ καὶ ἐγκηλεῖν, ἀποδιδράσκει μὲν τὸ διτελὲς, καὶ ποιμενικὸν, καὶ σκληρόβιον. καὶ σεσοφισμένῳ τῇ φωνῇ δόσει, καὶ πόνοις σεσοφισμένοις ἐπὶ τῷ εὐκλειαν. καὶ βίβλους ποιήσαντας ἐξεποίησατο, ἃς ἐγὼ μετὰ τε καὶ γνώσεως ὑπέταμαι φώμισμα. καὶ δάφνης λάλα ἑλικωνίδας, ἑλικωνίδας ἀπαυτάχῃ, καὶ θαλλόσας καὶ κυδυπέστας, ἃ φλιν μὲν οἰκτρόδιον καὶ ἀφαιῆ νομέα ποιμένων νῦν ἢ ἡμίθεον, χρηματίσαντα δ' ἀρετῆς καὶ παιδιᾶς. ὥσπερ καὶ ὁ σωφρονίσκος σωκράτης ὁ λιθοξόος, καὶ ὁ ἰχθυοπώλης δημάδης, καὶ ὁ τ' τυμπανίστρίας ἀϊχώρης, σίμων τε ὁ σκυτεύς, καὶ ὁ λαχαρίδης εὐριπίδης ἐπὶ καὶ ὁ σκύθης ἀνάχαρσις καὶ ἄμφω τῷ δέλω, αἴσωπος, καὶ δίκαιος καὶ ὁ ζυρόφρων ὁ λυκιακὸς, ὁ λιθοξόος τε καὶ ἡμεῖς, καὶ οἱ λοιποί. ὥσπερ καὶ παρ' ἡμῖν ὁ χρυσογνώμων ὀνείρος σωτήριος. καὶ ὁ νῦν ἐκείνου τ' νικομήδης οἰνοφραπὴς ἀρχιερεύς, ὃς δὲ νῦν θέλει τὸ πᾶσιν ἐξίσαζ, ἀλλ' ἔτι τ' οἰνογνώμων, καὶ μεταβάλλει τὰς ἀμφορεῖς ἔνθικτι μή πε τῆς νέων τυχλὴς καὶ ῥέδυμος, καὶ ἀμβλὺς τοῦ λόγους τελείου, καὶ μανικὸ καθεδλέτω τοῖς θεοῖ τ' ἡσίοδον τοῦτον ἠπατημένος μύθους, καὶ παρ' αὐτὸν ἐπῳθεῖν διαφθορέσας τινὰς παρθένους παραδοκῶν φωμίζουσας τὰς δάφνας, καὶ δεδωμημένας ἀπαιδευσίας νοφίζειν. ἀλλὰ τῇ ἀλληγορίᾳ ταύτῃ χρησέχων, καὶ πόνους προσκείμενος, καὶ πάντας τοὺς τοὺς προσημένους ἔχων παραδόγμα, αὐτὸς διαστόρως αὐτὸς χέων τῆς λόγων, καὶ μόχθῳ τὰς δυσαυρὰς τ' σοφίας λαμβάνων παιδίτω ἐς τὸ προσόλπον. παρθένους ἢ διαφθορέας καὶ συφίζουσας ἀπαιδεύσιας μηδεὶς ἐλπίζετω. καὶ γὰρ καὶ παρθένοις καὶ διαφθορεῦσι ἀφίξοπται, γνωμάσωσι τοῦτον, ἀλλ' ὑ σοφίσωσιν. ἐνθέω ἢ πάντες νέοι σπουδάζετε, καθάπερ ἡσίοδος, καὶ δρέπαδα μασῶν, ὡς ἀνεῖνος, δάφνας ἀμβρότους ἑλικωνίδας. ἀλλὰ ταῦτα μὲ τὰ μυθολογούμενα περὶ τ' τῆς ἡσιόδου διαφθορᾶς, καὶ ἀγωγῆς ἐκείνου, καὶ τ' παιδεύσεως. Σωσιπολιταῖος δ' αὐτὸν οἱ μὲν ὁμήρου φασὶν, οἱ ἢ καὶ ὁμήρου πρεσβύτερον εἶ διαχρεύζουσι. καὶ οἱ μὲ πρεσβύτερον εἶ τοῦτον ὁμήρου διαχρεύζομενοι ἐν ἀρχαῖς εἶναί φασι τ' ἀξίωσιν ἀρχῆς. ὅμηρος ἢ

ἐπὶ τοῦ

τὸν τελ[illegible] ὁ δ' ἄρξιος τ[illegible] ὕτ[illegible] υἱὸς [illegible]
ἀλαοῦ, ἄρξας ἀθηναίων ἐπὶ λε. οἱ ϗ πυνθάνονες
αὐτὸς εἰ) λέγοντες, ὅτι τῇ τελευτῇ τῶ ἀμφιδάμαντ[illegible] τῶ βασιλέως Δυβοίας, φασὶν αὐτὸν
ἀγωνίσασθ, ϗ νενικηκέναι ἡσίοδον, ἀγωνοθετοῦντ[illegible] ϗ κείνοντος τὰ μέτρα παῖδα τῶ βασιλέως, τ' ἀδελφὸν ἀμφιδάμαντος, ϗ τ' υἱὸν ἀμφιδάμαντος, γαυάκτορός τ' ϗ λαπιθῶν: ἐξηρτυκέναι γὰρ αὐτὸς πολλὰ πρὸς ἀλλήλους δι' ἐτῶν αὐτοχθονίων, ϗ ἀποδείναθ. καὶ φασὶν τὸν ὅμηρον τὰ φρουτεῖα λαμβάνειν. τέλ[illegible] τῶ βασιλέως παῖδα εἰπόντ[illegible] αὐτῷς, τὰ κάλλιστα τῶν ἑαυτοῦ ἐτῶν ἀναλεξαμένους εἰπεῖν, ὅμηρ[illegible] μ' ἄρχεται λέγειν τοῦτο τὸ χωρίον, ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἀρξάμεν[illegible] ὅπωδεν.

Ἀσπὶς ἀρ' ἀμφὶ δ' ἔρυθρὸν, κόρυς κόρυν, ἀνέρες δ' ἀνέρ.

Φαῶν δ' ἱππόκομοι κόρυθες λαμπροῖσι φάλοισι

Νεύοντων, ὡς πυκνοὶ ἐφέστασαν ἀλλήλοισι.

Καὶ περὶ τούτων Ἡσίοδος ϗ Ἑλλάνικος Πλειάδων Ἀτλαγενείων ἀπαγγελλομένων ἔτας χεῖ, ϗ ὁμοίως ὁμήρῳ φρονοῦσιν, μέχρι πολλοῦ τ' ἐτῶν. ϗ πάλιν ὅτι τούτοις οἱ παρεσῶντες πάντες τῆς ἐλλογίμων γραφῶ), τ' ὅμηρον ἐτεφάνουν. ὁ ϗ παυσανίας ἔφησεν νικᾶν ἡσίοδον, ὡς εἰρήκαμεν ϗ χωρὶς διδάξαντα, ϗ ὁ πλεῖστος ὅμηρ[illegible] πολέμους ϗ ζοφαγίαν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν οὐκ ληρήματα τῆς νεωτέρων, ϗ πλάσεις τ' εἰς ἀλλήλους ἐρωτημάτων, ϗ τῆς ἐξ ὁμήρου παρεκβεβλημένων ἐτῶν, ϗ ὑπ' ἐκείνου δηθὲν εἰρημένων. ὅμηρ[illegible] γὰρ ὁ ζευσῆς, ὡς ἐγῷμαι, μᾶλλον ϗ ἀκριβεστάτους ὁπίσαμαι, πολύ τι παλαιότερ[illegible] ἡσιόδου ὑπῆρχε ϗ εἰς τοὺς θρυλλουμένους ἐκείνους θεοὺς ἔσχε ἐσήκατο λόγων. ϗ χρ' τοῦτον ἂν τὰ φρουτεῖα ϗ τοὺς στεφάνους ἠνέγκατο. ἀλλ' ἴσως ὁ ἕτερ[illegible] ὅμηρ[illegible] ὢν τῶ ἡσιόδου ἰσόχρον[illegible], ὁ τῶ φοίνικος παῖς ὁ φωκεύς, ὁ ϗ τούτῳ τῷ ἔσχε σησάμων. καίτοι ἔτι τῶ θεῖ ἐκείνῳ ἀνδρὸς τῇ ὁμωνυμίᾳ πλανωμένοι, λέγειν τοῦτον ἐπλάσωντο. ὅμηροι γὰρ πολλοὶ γεγόνασιν ἕτεροι, ζήλῳ τῶ παλαιῶ τῷ τούτῳ κλῆσιν λαμβάνοντες ϗ γὰρ ϗ τῶν φωκέως ὁμήρου τούτου ἕτερ[illegible] ὑπάρχει νεώτερ[illegible] ὅμηρ[illegible] ὁ τῷ διρυάλλου ποιήσας. ὃν ϗ ὅτ[illegible] παῖς ἀνδρομάχῃ, τῷ γόνι βυζάντ[illegible]. τὸν παλαιὸν ϗ ὅμηρον λογίου[illegible] ὁ κυκλοφόρ[illegible] φησὶν ἐπ' ἀμφοτέρων ὑπάρχειν, τῆς ἀναβατικῶν στρατειῶν, ϗ τ' ἰλιακαλώσεως. ὃν τούτῳ γὰρ λογίζομαι., τοῦτον τὸν ἡσιόδου εἰ) πεπαλαιῶσθαι ἐτῶν ἀρχαιότερον. ἀεικοτέλης γὰρ ὁ φιλόσοφ[illegible], μᾶλλον ϗ οἶμαι ὁ τὰς πέπλους σωματίξας ἐν τῇ ἀρχομένῳ πολιτείᾳ συνίχορον τ' μελοποιὸν εἶναί φησιν ἡσίοδον, ὃν τ' κτημένης αὐτὸν γλυκηθέντα τ' ἀμφιφαῦς, ϗ γαυάκτορ[illegible] ἀδελφῆς, δυναστὸς ϗ φησίων. ὁ ϗ συνίχορ[illegible] ἔτ[illegible] ζῶν χρόνος ὢν πυθαγορείτῃ φιλοσόφῳ, ϗ τῷ ἀκριβαντίνῳ φαίνεσθαι. οἱ ϗ ὅμηρ[illegible] πλακοαιοῖς ὑσθενίζον ἔτεσι. καθά φησι ϗ ἡρόδοτος. ἀλλὰ ϗ τὰς χρόνους εἰσῶντες, ἐν οἷς ἔφαμεν ἀκμακέναι παῖδα, εὕρομεν ϗ πύστας βίβλους ὑποποιήσατο. βίβλως δ' ἔτ[illegible] ἐπιγράφεται συναγερμός. ὅμηρ[illegible] ϗ ὁ πλαιὰς ἦν. Τηλύτῃ ϗ ὁ ῥιανὸς ἔτ[illegible] ἡσιόδ[illegible] ἐν δοκεῖσι, τοιουτοτρόπως.

μετὰ τὸν νίκην, ὃν αὐτὸν νενικηκέναι φασὶν ἐπὶ τηλύτῃ ἀμφιδάμαντ[illegible], εἰς ἅλυβας ἐπεμφθῆναι, κἀδόθη αὐτῷ ἔτεσι ὁ χρησμός·

Ὀλβιος οὗτος ἀνὴρ, ὃς ἐμὸν δόμον ἀμφιπολεύει,
Ἡσίοδ[illegible] μέτοχοι τιμῆς[illegible] ἀθανάτοισι.
Τῷ δή τοι πολέος ἔσται, ὅσον τ' ἐπιδέκεται ἠώς.
Ἀλλὰ Διὸς περύλαξο νεμέην καλλίμορον ἄλσος.
Κεῖθι δέ τοι θανάτοιο τέλος πεφασμένον ἐστίν.

Ὃς τὸν ἐν πηγοπαγίσῳ νεμέαν φυγὼν, ἐν οἰνόῃ τ' λοκεῖ[illegible] ὑπὸ ἀμφιφαῦς ϗ γαυάκτορ[illegible] τῆς φησίου παίδων ἀναιρεῖται, ϗ ῥίπτε) εἰς τὸν θάλασσαν, ὡς φθείρας τὸν ἐδήριν ἐκείνων κτημάτων. ἐξ ἧς ἐχώνευθη ἐπίχορ[illegible]. ἐκαλεῖτο ϗ ἡ οἰνόη διὸς νεμέη ἱδρ[illegible]. μετ' ϗ πρίτην ἡμέραν ὑπὸ δελφίνων πρὸς τ' αἰγιαλὸν ἐξήχθη τὸ ζῶμα μεταξὺ λοκεῖ[illegible] ϗ Διβοίας, ϗ ἔδαψαν αὐτὸν λοκροὶ ἐν νεμέᾳ τ' οἰνόης. οἱ ϗ φονεῖς αὐτῷ νηὸς ὑπαβάντες ἐπέρωντο φυγεῖν. χειμῶνι ϗ διαφθάρηναι. ὀρχομένιοι ϗ ὕστερον χρ' χρησμὸν ἐνεγκόντος τὰ ἡσιόδου ὀστᾶ θάψωσιν ἐν μέσῃ τῇ ἀγορᾷ, ϗ ἐπέχραψαν τάδε·

Ἀσπερχὲς παρὰ πολυλήϊος, ἀλλὰ θανόντ[illegible]
Ὀστέα πλησίον πω γῆ μυρίων κατέχει
Ἡσίοδ[illegible], τὸν πλεῖστον ἐν ἀνθρώποις κλέος ἐστὶν,
Ἀνδρῶν κεκρυμένων ἐν βασάνοις σοφίης.

Ἐπέχραψε ϗ ϗ πίνδαρ[illegible]·

Χαῖρε δὶς ὑβήσας, ϗ δὶς πάφῳ αὐτοκολήσας,
Ἡσίοδ' ἀνθρώπων μέλιτ' ἔχων σοφίης.

Ἀλλ' ἐπεὶ μὲ δὴ ταῦτα κατελέξαμεν, φέρε

καὶ τῆς ὀλιγοφῆς τῶ βιβλίω ἀφωρίσα.

Ησιόδω ἔργα καὶ ἡμέρας τὸ βιβλίον ἐπιγέγραπται, ἤτοι διδασκαλία γεωργίας καὶ ἡμερῶν, καθ' ἃς δεῖ τόδε πιεῖν. Οὕτω δ' ἐπιγέγραπται πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῆς ἑτέρων αὐτῶ ποιητικαὶ ἄλλα βιβλία· ἀσπίδος, θεογονίας, ἡρωογονίας, χιμαιρικῶν καταλόγων, καὶ τῆς λοιπῶν. ἔτι δὲ πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῆς τῶ μεγάλω ἡρῴου ἔργων καὶ ἡμερῶν· οὗτος ὅπως ἐστὶν ἡ ἀρχή·

Εἰ δὲ χαροπὸν ἦμαρ ὀφειλόμενον ἔπεσε νεκρῶ
Καί τ' ἄδε χρυσείης χαίτης ἐντύνεται ἔργα
Γαῖαν ὅτε ζείδωρον ἄγων ἐυκαμπὲς ἄροτρον,
Ἡ ζυγοῖς ἔνι κλῆμα μελυμηκέι λελίπηται
Κατθαμένου, καὶ λαρὸν ὀπώρης εἴδατ' ἐλέσθαι
Ἰμείρῃ, σκαπάνῃ τε λαχὼν ἄμβροτον αἰῶνα.

Λύτικα δή τοι πᾶσι ἐπιρρήδην κατὰ λέξω,
Ὅπως αὖ παύσῃσι σελωσαὶ πτεριδοῖτο.
Ὀμτυιὰ σεῖ δὴ μῖμνε, ἀδρανέοντα τε βάκχε,
Δῶρ' ἀναπεμφάμεναι, καὶ ἐπισταδὸν ὅλκιον ἄρδειν.

Καὶ τῆς μὲν ἔργων ἀρχῆς, ὅπως ἐστὶν ἡ ἀρχή. αἱ δὲ ἡμέραι, ἤτοι αἱ ἀφημισέαι αὐτῶ, ἄρχονται οὕτως·

Πάντ' ἐὸ ἄμις μνᾶσθαι ἀφραδέσι. νῦ δὲ σ' ἀνώγει
Θυμὸς ἐπιπρυμίας μάλιστ' ἐπὶ μοῖραν ἀνῆσαι·
Ῥηΐα τοι ἐξερέω, σὺ δ' ἐὸ φρεσὶ βάλλεο ζῶσιν,
Οὔτε λάξιν ἔχοντα τὰ χυρῆ μέλαθρ' ὑπὸ χείρας ἐσίδμεναι, οὔτε παρέχει κλίνω ἄρπυιας ἀμινός.

Διὰ ταῦτα πάντα τὸ βιβλίον ἐπιγέγραπται, ἡσιόδω ἔργα καὶ ἡμέραι. ἔγραψε δὲ τὸ παρὸν βιβλίον ὁ ἡσίοδος πρὸς ἀδελφὸν, παραινέσεσι ἠθικαῖς καὶ οἰκονομικαῖς πρέπουσαν παιδείαν, καὶ προτρέπων πρὸς τὰ ἔργα, καὶ γεωργίας διδασκαλίαν, προσέτι δὲ καιρῶν, οἷς δεῖ τὰς ἐργασίας ποιεῖσθαι, καὶ ἡμέρας σαλπιστικὰς ἀποδεικνύειν, τίνες τε αὐτῶν ἀποφράδες, καὶ τίνες ὀνήσιμοι. μὴ γὰρ τοῖς τελευταίοις τῆς γενέσεως, τοῖς αὐτῶν πρέπουσαν ἡσίοδος καὶ πέρσης διείλοντο. καὶ ἡσίοδος μὲ σωφρόνως, πέρσης δ' ἀσώτως, καὶ ἀργὸν βίον διαζῶντα τοῖς τε ἰδίαις οὐσίαις ἀπήλωσι, καὶ τῆς ἡσιόδου τισὶ ὑφαιρούμενος, καὶ τοὺς δίκας δεξιόμενος· ταῖς δίκαις κατέτρεχε τὸν ἡσίοδον. ὅθεν ἔτος τῶ ἀργῶ βίω, καὶ τὸ ἀσώτω διαγωγῆς αὐτὸν ἀπορίπτον, διὰ τῶ παρόντος βιβλίου πρὸς ἐργασίαν ἀνορθοῦται.

Εἰ δέ τις ἀπορεῖ, διὰ τί τῆς ἡμερῶν τὰ ἔργα πρεσβύτερα, σὺ μὲν τὰς ἀσυλλήπτους τῆς πολλῶν πάρεις λύσεις. εἰπὲ δ', ὅτι καλῶς τὰ ἔργα προέταξεν. ἀσώτως γὰρ καὶ ἀργῶς βιοῦντα τὸν ἀδελφὸν ἔδει πρῶτα προτρέψαι πρὸς τὸ ἐργάζεσθαι, καὶ δεῖ ἔργων εἰπεῖν, εἶτα καὶ δεῖ τῆς ἡμερῶν, ὧν αἷς χρὴ τὸ καθήκοντος τῆς ἔργων ἐργάζεσθαι. ἄλογον γὰρ ἦν, ἡμέρας ἀποδεικνύειν πρὸς τὸ μὴ καταπεισθῆ πρὸς ἔργα γενέσθαι.

ΗΣΙΟΔΟΥ

ΗΣΙΟΔΟΥ
ΤΟΥ ΑΣΚΡΑΙΟΥ
ΕΡΓΩΝ α'.

ΜΟΥΣΑΙ Πιερίηθεν ἀοιδῇσι κλείουσαι,
Δεῦτε δ' ἰάπτετε, σφέτερον πατέρ' ὑμνείουσαι·
Ὅν τε δι' βροτοὶ ἄνδρες ὁμῶς ἄφατοί τε φατοί τε,
Ῥητοί τ' ἄρρητοί τε, Διὸς μεγάλοιο ἕκητι.

MVSAE ex Pieria carminibus celebrantes,
Agite, Iouem dicite, vestrum patrem laudantes,
Quo mortales homines sunt pariter obscurique, clarique,
Nobiles, ignobilesque, Ionis magni voluntate.

Τῷ σοφωτάτῳ καὶ λογιωτάτῳ κυρίῳ
ΜΑΝΟΥΗΛΩ ΜΟΣΚΟΠΟΥΛΟΥ
αὐτεπιστῷ τῆς Κρήτης
ΕΞΗΓΗΣΙΣ τοῦ Ἔργων καὶ Ἡμερῶν
ΗΣΙΟΔΟΥ.

ΙΣΤΕΟΝ, ὅτι πάντα οἱ ἕλληνες, ἃ δυνάμενοι ἔχοντα ἐφύτευον, οὐκ ἄνευ θυσίας θεῶν τινὰ δύναμιν αὐτῶν ἐνεργεῖν ἐνόμιζον. ἐπὶ δ' ὀνόματι τοῦ, τι τινὰ δύναμιν ἔχον καὶ τὸν θυσιατέοντα τούτῳ θεὸν ἐνόμιζον. οὕτω φασὶν ἐκάλουν τὸ, τι διακονικὸν τοῦτο πῦρ, καὶ τὸν θυσιατέοντα τοῖς διὰ τούτου ἐργαζομένοις τέχναις. καὶ δήμητρα τὸν σῖτον καὶ τὰς καρπὰς, καὶ τινὰ δυναμένην τούτοις θεὸν καὶ θυσιατέον αὐτοῖς. καὶ ἀθηνᾶν τινὰ φρόνησιν, καὶ τινὰ ἔφορον τῆς φρονήσεως θεόν. καὶ διόνυσον τὸν οἶνον, καὶ τὸν διδόντα τοῦτον θεόν· ὃν καὶ ἀπὸ τοῦ διδόναι τὸν οἶνον ὁ πλείστων παρέχει, καὶ διδύμονον τοῦτον ποιεῖ, εἶτα καὶ διώνυσον. καὶ ἀλαθίας τοὺς τόκους, καὶ τὰς ἀφορώσας τοὺς τόκους θεάς. καὶ ἀφροδίτην τινὰ σωτῆρα, καὶ τινὰ θυσιατέον ταύτῃ θεόν. καὶ τοῦτο καὶ μύσας ἔλεγον τὰς τελουμένας τέχνας, οἷον ῥιπτικὴν, ἀφροδισίαν, καμψῳδίαν, τραγῳδίαν, καὶ τὰς ἐφόρους καὶ παρόχας τούτων θεάς. ἀς ἐνταῦθα καλεῖ ἀπὸ τῆς πηγείας τοῦ ὄρους, ἔνθα ἐτιμῶντο. αὐτόθι δὲ καὶ μεγάλως ἐνθάδε αὐτὰς ἔλεγον. καὶ φασίν,

Ω ΜΟΥΣΑΙ, αἱ δοξάζουσι τὴν δυνατὴν σὺν ὑμετέρων ᾠδῶν ὡς ἂν ἐθέλητε, δηλονότι, αἱ ἔργον ἔχουσι ὑμνεῖν τὸν ὑμέτερον πατέρα, ἤγουν τὸν δία, ἄγετε εἴπατέ μοι ἀπὸ τῆς πηγείας ἐκείνου, δι' ὃν οἱ ἄνδρες οἱ ὁμοίως βροτοὶ ἤγουν φθαρτοὶ, ἀνάνυμοί τε εἰσὶ, καὶ ὀνομαστοί, καὶ ῥηταὶ καὶ ἄρρητοι ἐκ παφλαγόνος. τὰ αὐτὰ δὲ καὶ ταῦτα δύνανται, ἃ τὸ ἄφατοι καὶ φατοί. εἶτα παρέχει τὰς μύσας ὥσπερ ὑποκειμένας αὐτῷ. καὶ τὸ δία λέγουσας ἐν τούτῳ αὖθον. φησὶν οὖν ἀποβλέψας αὐτὸς, αἰτεῖται ἀκούειν αὐτῷ. εἶτα ἄρχεται περὶ τοῦ ἀληθοῦς φθαίνειν. καὶ ταῦτα μὲν ἐκ μικρὰν ἔχει πρὸς αὐτὸν τινὰ φθόνον. ἐν οἷς ἂν αὐτομάτως δείκνυται τὰ φαύλματα γίνεται. ἀλλ' ἐν τοῦ δία τούτου ἔφορον καὶ προστάτην, καὶ τὸν μὲν δικαίως τὰ ἀγαθοποιοῦντα, τὸν ἀδίκους δὲ πωρούμενον. ἄδικος γὰρ ὢν ὁ πόρος καὶ πλεονέκτης, διὰ τούτων αὐτοὺς ἄλλοτε καὶ παιδαγωγεῖται δικαιοσύνῃ προσέχειν τὸν νοῦν. ἵνα μὴ τινὰ τοῦ διὸς ὀργὴν πείσεται, τὴν πολυξέσιαν ὁρῶντα αὐτῷ.

ἀείδω ποιητικὸν ἄδω κοινόν. ἀφ' ὧν ὀνόματα ἀοιδὴ παρὰ ποιηταῖς, καὶ φδὴ τὸ αὐτὸ παρὰ τοῖς κοινοῖς. λέγει δὲ ταῦτα κυρίως μὲν ὅτι μέλος. ἀπὸ τούτων δὲ καὶ ὅτι ποιήσεως καὶ ἐμμέτρων λόγων, ὡς ἐνταῦθα. κλείω τὸ δοξάζω παρὰ ποιηταῖς, ἀπὸ τοῦ κλέος· κλείω καὶ τὸ ἀσφαλίζω παρὰ τοῖς κοινοῖς. δεῦτε, ὑπόρρημα παρακελευματικὸν

αὐτὶ τῦ ἄγαπε. ἐνέπετε, αὐτὶ τῦ εἴπατε· ἐνεσσὶ αὐτὶ ἀοιδίσι. ζωὸν δὲ τοῖς πολίταις, τοῖς ἐνεσσὶν αὐτὶ τῦ ἀοιδίσιν χρῆσις· καὶ ἡ λέξις δ ἄλλως πολιτική. τὸ δ ἕτερον ν προσίδεται ἐνταῦθα αὐτῇ διὰ τὸ μέτρον. ἐν δὲ ἔχειν ὀφείλει, ἀπὸ δ ἐν προθέσεως ζωγραφημένη τῦ ἔπω. ὡς συλλαβὴ δ κεῖται ἐν αὐτῇ ἡ πρόθεσις, ὑδὲν πλέον δηλοῦσα. ὅθεν καὶ κατ' αὐτὸν ἡ αὔξησις ὀφείλει τῦ ὑδατογραφικῦ γίνεσθαι. ἐνέπω δὲ ἤνεπον.

σφέτερον, αὐτὶ τῦ ὑμέτερον κτητικὴ αὐτωνυμία πρίτου προσώπου, αὐτὶ κτητικῆς δευτέρας. ὑμείων, ἀπὸ τῦ ὑμείων κατ' πλεονασμὸν τῦ ι, ὑμείων. ὅτε διὰ μὲν τῆς κοινοῖς καὶ τοῖς πραγματικοῖς πολίταις καὶ τοῖς κωμικοῖς ἅποτ' ἂν ἐν τῷ ζωώδεσμος ὀφείλοις τεθεῖν. παρὰ δ τούτοις τοῖς πρὸ ἡρωϊκῦ μέτρου χρωμένοις πολλάκις. ὡς ἐν τούτῳ. καὶ ἐν ἄλλοις, ἔτι·

νυκτὸς δ' αὖτ' αἰθήρ τε καὶ ὄμβρια ἐξεχύοντο.

ἤτε καὶ ἀπάλαμνον φῶς.

καὶ ἐν ἄλλοις μυρίοις.

ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΚΛΟΥ Διαδόχυ.

Ὁ σκοπὸς τῆς βιβλίου παιδευτικός ἐστιν. ὅπως τὸν ἴδιον βίον κοσμήσαντες. ἔπειτα καὶ τὸν θεῖον γνώσεως μέτοχοι γενώμεθα. μέρος δ τοιούτου διατεθῆναι τὰς τῶν ἀκροατῶν ψυχὰς θέλων καὶ κατέχων εἰς τὸν περὶ αὐτὸ φιλίαν. καὶ ἐξ ἁπάντων δ τὰς μούσας, ἀλλ' ἐν τῇ παιδείας καλεῖ. ἵνα μὴ πάντως τὰ οἰκεῖα σημαίνων φανῇ, ἀλλὰ καὶ τὰ παρ' ἄλλοις ὄντα ἀγαθὰ τῶν οἰκείων προτιμώμενος. ἄλλως τε, εἰ καὶ ἐν τῷ ἑλικῶνι χορεύειν λέγονται, ἀλλ' ὅμως ἐν τῇ παιδείᾳ ταῦτά φασι γενέσθαι.

ΜΟΥΣΑΙ. μοῦσαι δ ὠνόμασαν ἀπὸ μάθης τῦ σημαίνοντος τὸ ζητεῖσθαι. αὗται γὰρ παιδείας παρεκτικαί. διὰ τοῦτο μοῦσαι ὠνόμασαν οἱ πρῶτοι τὰ ὀνόματα θέντες. ἢ μοῦσαι αἱ ἐν τῇ παιδείας ὁρμώμεναι, καὶ ταῖς ὑμετέραις ᾠδαῖς καὶ φωναῖς τὰ πάντα δοξάζουσαι, διότι δὴ τῇ δίκῃ προσείπατε τὸν ὑμέτερον πατέρα. πατέρα δ τῶν μουσῶν τὸν δία εἰρήκασι, καὶ μητέρα τὴν μνημοσύνην. διότι νοητικὸν ἐστὶ δεῖ, καὶ μνημονικὸν τὸ παιδευόμενον. ἢ γὰρ τὸ μὲν μνημονευτικὸν δίδωσιν ἡ μνημοσύνη τὸ δ νοητικὸν ὁ ζεύς. ὃν τε δικαίως. δι' ὃν πάντα καὶ ἐκ αὐτομάτου. πάντα γὰρ διὰ δικαιοσύνης, ὥσπερ ἀπλάστης, ὁ ζεὺς αὐτὸν μὴ νομίζειν διὰ βίας αὔξειν τὸν πλοῦτον. ῥητορ.] καὶ λογικὸς καὶ ἀλόγους καὶ ἕλληνας καὶ βαρβάρους καὶ πλουσίους καὶ μετρίους πάντας ἐπὶ δίκης λέγει μεγυπάζ.

ΙΟΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

ΜΟΥΣΑΙ πιερίηθεν.] Ἰσέον ὅτι μὲν ἀρχὴ καὶ ἕτερον ὀκελίζεται τὸ προοίμιον, καὶ παραξιφαίνει ὁ μαθητὴς θεοφράστου, λέγων ἀφορμάσθαι βιβλίῳ ἐπιγραφὴν ἀρχομένῳ ἐντεῦθεν, Οὐκ ἄρα μῦθον ἦμι ἐείδων ψεύδεα.

Μῦσαι.] παρὰ τὸ μῶ τὸ ζητῶ. αἱ πάντα ζητοῦσαι καὶ ἀνδείκνυσι τὴν ἑαυτῦ ἀγχίνοιαν. ἢ αἱ παρὰ πάντων ζητούμεναι. οὗται γάρ εἰσιν αἱ γνώσεις. ἢ αἱ μαίουσαι καὶ ἐκτρέφουσαι τοῖς παιδεύμασιν. ἐπεὶ δέ τις ἤρετο ἀπορῶν, τίνος ἕνεκα φασὶν ἐννέα τὰς μούσας εἶναι, καὶ οὐ πλείονας ἢ ἐλάττονας, φέρε, ὡς οἷόν τε ἡμῖν, φράσωμεν τοῦτο ὀλίγα. εἶτα δείξομεν, μὴ δ ἐννέα μούσας εἶναι. μὴ δ τὰς τούτων μυθικὰς ἱστορίας, ἰσχνῶς καὶ σαφῶς ἅπαξ, καὶ λεπτομερῶς ἀλληγορήσαντες, τίς τε ὁ ζεύς, καὶ μοῦσαι καὶ πιερία, καὶ ἑλικὼν καὶ πηγὴ ὑπποκρήνη ἔστι, τίνος ἕνεκα ἐν τῇ θεογονίᾳ ἐξ ἑλικῶνος τὰς μούσας καλεῖ, ἀπὸ δ τῆς πιερίας ἐντεῦθεν. ἐννέα εἰσὶν αἱ μοῦσαι, ὅτι τετράγωνος καὶ τέρειος ὁ ἐννέα ἐστὶν ἀριθμός. τοιαῦτα δ καὶ αἱ γνώσεις, ὅλον ὁ ἐννέα, πολλάκις πολλαὶ ὄζει. ὁ γὰρ ἓν καὶ ἀόριστος ἀρχὴ πλήθους. ὁ δ ἐννέα, πρὸς βία, ὕστατος πολλάκις πολλαὶ καὶ γνώσεις δ μυρίαι εἰσί. ἄλλως τε καὶ ἐννέα μόνον εἰσὶν αἱ μυθικαὶ λεγόμεναι μοῦσαι, καθὼς σύ τε καὶ ἕτεροι τοῦτο δοξάζετε. ἀλλ' ἔμπαλιν μὲ ὁ κορίνθιος πρεῖς φησὶν εἶναι μούσας, θυγατέρας ἀπόλλωνος κηφισοῦ, ἀπολλωνίδα, βαρυδωνίδα. ἕκτος δ ἐν τῇ πέμπτῃ τῶν ἀστρικῶν, τέσσαρας λέγει, διὰ τὸ αἰθέριος, καὶ πλουσίας τύμφης ἀρχὴν, μνήστιν, θέλξινόην, καὶ ἀοιδήν. πρὸς δ φησὶ τὰς αὐτὰς εἶναι φασι, καὶ ὀνόματα ἔχειν τὰ πέντε αἰθήσεων. ὁ δὲ χαμαιλέων δ ἐν τῷ περὶ ἥβης γάμου ἐπὰ λέγει, θυγατέρας πέρσου καὶ πιμπλείδος τύμφης· νειλῶ, τεττάλιν, ἀπωπῶ, ἐπακόλιν, ἀχελωΐδα, πρόπλων, καὶ ῥοδίαν. παρὰ δ ἡσιόδῳ ἐν θεογονίᾳ ἐννέα λέγονται εἶναι· κλειὼ, θάλεια, εὐτέρπη, τερψιχόρη, ἐρατὼ, πολύμνια, μελπομένη, οὐρανία, καὶ καλλιόπη. καὶ αἱ μὲν πρεῖς ἔργον τὰς μουσικὰς πρεῖς τόνους· τὸν ὑπάτην, μέσον, καὶ ἰσχύν. τὰς πρεῖς σοφωδίας· ὀξεῖαν, βαρεῖαν, περισπωμένην. τὰς πρεῖς χρόνους· ἐνεστῶτα, παρελη-

λυθότα

λυθέντα. καὶ μέλοντα. καὶ τὰ σφέα σεσώπα-
σθων, δεύτερον, τρίτον. καὶ τὰς βοὸς ἀειδομὰς,
καὶ τὸ ζίγνεσθαι τὴν ἀστέρων, καὶ πολλὰ τοιαῦτα,
ὅσα ὑπὸ τὰ σφέα ἀνάγονται. αἱ δ' τέσσαρες τὰς
τέσσαρας διαλέκτους· ἰαδὰ, ἀττιδὰ, δωρίδα, αἰο-
λίδα, καὶ πολλὰ τὴν ὑπὸ τὰ τέσσαρα. αἱ πέντε
δέκα τὰς πέντε αἰωδήσεις, καὶ ὁμοίως. αἱ δὲ μ-
ἐπὰ τὴν ἐπιχόρδων λύραν καὶ τὰς ἐπαζώνας,
καὶ τὰς ἐπὰ πλάπτας, καὶ τὰ ἐπὰ σφὸς τύποις
φωνίεντα, καὶ ἕτερα τοιαῦτά πνα. αἱ δ' ἐννέα
εὗρον, κλειὼ ἱστορίαν, θάλεια φυτουργίαν, δίτέρ-
πα αὐλάς, μέλπομένη ᾠδὴν, τερψιχόρη χορείαν,
ἐρατὼ γαμικὰ καὶ ὄρχησιν, πολύμνια γεωργίαν,
οὐρανία ἀστρολογίαν, καλιόπη ποίησιν. ὅθεν καὶ
διὰ τὰς τοιαύτας δύρέσιος, θεὰς αὐτὰς ἐμνωδύ-
σαντο. καὶ μάντις ἀπὸ τᾶ γνώσιος μάντις ἐκάλε-
σαν. καὶ νῦν ὁ πᾶς ἀνὴρ καὶ πᾶσα γυνὰ ζητη-
τικοί πνῶν καὶ ἐφάρετικοί, μαντικοὶ καὶ μῦθον λεχθή-
σονται· ὥσπερ καὶ πᾶς τέχνης μαντικᾶς ὀπιμελέ-
μενος. καὶ γὰ τᾷ φιλοέργῳ ἐκείνῳ διονύσῳ εἰσὶ
ζωσέτορτο τὰν μαργίαν διδάσκοντι, αὐλητρίδες
ἐννέα μαστὸν ἔδωκαν, ἅστις μύσας
ἐκάλεσε. πνὲς δ' ἕτεροι ταύτας τὰς ἐννέα φασὶ
θρεύτας μύσας γεγενέσθαι· κλειόχορον, ἐλικώνα,
δυνάμιν, θελξιόπαν, τερψιχόρην, δύτέρπαν, δε-
κελαίδαν, δῖαν, ἀνάπαν· ἀγνοοῦντες, ὡς ἔοικε,
ὅσῳ τὰ νῦν ποι ἐρρέθη· ὅτι πᾶς ἐφάρετικὸς τέ-
χνης πνὸς, ὁμοίως δὲ καὶ πᾶσα γυνὰ μαντικὸ καὶ
μῦθον καλῶν. ὅθεν μόναι, ἅς ὕτω φασὶν,
ἀλλὰ καὶ μοῖσαι ἕτεραι ἀρεθέσθων. καί πνες μὲν
ἂς πόσας ἔφασαν μύσας, παρθένους εἶναί φασι·
πνὲς δὲ τὰς λοιπὰς μόνας, χωρὶς τᾶν παρ' ἡσιό-
δῳ ἐννέα. τέτταν γὰ κλεὼς μὲν καὶ μάγυρτος,
ἰάλεμος καὶ ὑμέναιος· δὐτέρπας δὲ καὶ ἀσυμέ-
νος ῥῆσος, ἢ κατά τινας τερψιχόρης· ἀπόλ-
λωνος δὲ τᾶ καρβάντος καὶ θαλείας σαγαίφα-
τος· ἐρατοῦς καὶ ἀκτόλλωνος ἢ πέρσευς γλαῦκος
λίνος. μελπομένης δὲ, ἢ κατά τινας τερψιχό-
ρης καὶ ἀχελώου σειρῆνες· τερψιχόρης δὲ, ἢ μελ-
πομένης καὶ λίνου τᾶ ἀπόλλωνος, ἢ κατά τινας
λάρου μέλπος· ἐρατοῦς δὲ καὶ αἰθλίου τᾶ ἑρμᾶ
μάντις· ἢ φιλάμμωνος δαίμονες· πολυμνείας
δὲ καὶ κελεῦς, ὅτα ῥαμεύρης τᾶ ἄρεος παῖδες
μος. καλιόπας δὲ καὶ οἰάγρου ὀρφεύς. ἀλλὰ τί
μακρηγορεῦν ἀναγκαῖος ἡμᾶς. ἀναγκαίζις; καὶ
τὰς ἀοιδὰς τᾶν νέων θέλων, ἀπερασιολογίαν
εἰκαίαν, καὶ μισῶν καταλόγων χάφοντας, καθά-
περ εἰ μὴ τζέτζης ἐτύγχανον, οἰκονομίαν εἰ-
δὼς, καὶ σαφηνίζαν ἀπαντζόμενος, καὶ χρὴ ζῶν
πλεῖστα χάφειν καὶ καινία, βεβαίως συγχάμμα-
σιν, ἀλλ' ἐ βεβαία καὶ φαῦλα σφεϊσεπομένοις
ἐπφέρειν καὶ μακροτάτοις ῥήμασι· καθάπερ τινὲς
οἰκματίαι, καὶ κραύγασοι. ἀλλ' ἰδιά σοι πεῖθόμε-
νος ἐξημαρτηκα, καὶ τὸν λόγον τοῖς λήροις μι-
σῶν καταλόγοις, ἐκτέτδυκα. νῦν δὲ ὥσπερ
ἔμελλον βεβαιολογήματι τζετζικῷ, τὰ σφὲ
τὴν ψδδωνύμων τύπων μισῶν, καὶ ἕτερα πλείονα
συμφελαβὼν, κεφαλαιωδέστερον ἐρῶ σφὲ τὴν
ἀληθῶς καὶ ὅπως ἐτῶν χαόρων μισῶν, τότε δι-
καίως τὸν λόγον παρεκτείναιμι. τὸ δὲ νῦν ἄκρον
πολυλόγημα, σὸν λογίζεσθω ἁμάρτημα. καὶ δὲ
κατ' αὐλίην, σφὲ τὴν φαύλων τύπων μι-
σῶν κεφαλαιωδέστερον καὶ κυριώτερον ἄκρα.

Πολλὰς μὲν ὖν πολλοὶ καὶ διαφόρως ἔφασαν
εἶ) τὰς μύσας τοῖς ἔργοις, καὶ τοῖς ὀνόμασι. καὶ
τὰς μὲν εἶ) παρθένους φασί· τὰς δὲ παρ' ἡσιόδῳ
ἐννέα, καὶ παῖδας γενεῖν, ἂς καὶ δλὸς λέγων δυνα-
τέρας, ὅτι μνημοσύνης αὐτῷ ξυνηθείσας ἐν πιε-
ρίᾳ, ἐννέα ἡμέρας συγκαθεύδοντι αὐτῇ. αἳ ξυ-
πηθεῖσαι μὲν ἐν πιερίᾳ, σφὲ τὸν ἑλικῶνα χω-
ρήσασι, καὶ τὸν αὐτῶν πατέρα γεραίρουσι. καὶ σφὲ
μὲν σφὶ λοιπῶν μισῶν ὠνυμάσφασιν, ἴσα γυναῖ-
κας ταύτας διρετικὰς ψυχᾶς τεχνῶν, καὶ βιωφε-
λεστάτων τινῶν. καὶ διὰ τᾶτο μύσας κληθῆναι,
ἀπὸ τᾶ ὡς ἀληθῶς μύσης, τᾶ γνώσιος. ὅθεν καὶ
μυρεσίδας μυρίας μύσας ἄν τις καλέσαις, καὶ ἃ
μόνας ὅσας ἐπεῖπεν, εἴπερ διρίσαιτο τινὰς διρετι-
κὰς βιωφελῶν τινῶν καὶ τεχνῶν. αἱ δὲ παρ' ἡσιό-
δῳ ἐννέα λεγόμεναι ὅτε ἐννέα, ἅτε γυναῖκας
φθαρτὰς ἢ θεάς, ἀλλ' ἃ διὰ παῖδας τοιοῦτον ἐπί-
σαντο. ἀλλὰ μῦθον μέν ἐσαν, ἢ διὰ παιδείαν
γνῶσις, ἀχ' ἡ αὐτοφυὴς καὶ ἀδίδακτος φρόνησις.
μῦθον δὲ λέγεται, παρὰ τὸ ὑπὸ ἑαυτῶν ἢ σφὶ
πλειόνων ζητεῖσθαι, ἢ παρὰ τὰ σφὲ πολλῶν ζη-
τεῖν, καὶ πολυσφεγγονεῖν. συλλαπτικῶς δὲ καὶ
μυθωτικῶς ἡ μῦσα, μῦσαι ἐκαλήθησαν. καὶ ἐν-
νέα μὲν εἶ) μυθοῦνται, ὡς πρὶς πρόσθ', ἤγουν
πολλάκις πολλαὶ ἀείρειν. ὁ γὰ πρὶς ἀεὶ μυθὸς,
παλαιὸς ἀρχὴ. καὶ γὰ ἡ καθόλου γνῶσις μονοειδὴς
ἔσα καὶ ἁπλῆ. ἀλλ' ἐν ταῖς ἐπὶ μέρος ὀπαγω-
γαῖσί τε καὶ ἐφαρέσισιν, εἰς ἄπειρον παρεκτεί-
νειν. καὶ δὲ ἐν ἀνθρώπους γνώσεις, ἀμυδραί τε καὶ

μετεω-

μετεπώτα), καὶ οὐχ οἷόν τε παρὰ τῷ θεῷ ἐνιαύσιά τε καὶ ἑλόκλητα (ἔμενον) ἢ αἱ παρ' ἡμῖν αὖθι γνώσεις αἱ μῦσαι, ἐν τῇ περίᾳ, τῷ τοῦ Διὸς, ἦγον τὸ νοὸς οἰκητήριον τῷ ἀεὶ τινὶ κεφαλὴ ἠμφὶ τόπῳ· ἔνθα τὰ θέσπια καὶ πιμπλῇ, καὶ ἀγχινέοντα ῥέουσι, τοῦ Διὸς ἐννέα ἠμέρας μεμφόντα τῇ μετανοσιῇ· τετέσι τὸ νοὸς πολλάκις ἀναπολήσαντα, καὶ μεμενοδώσαντα, ἃ ἀνέγνω. γεννηθεῖσαι δ' αἱ γνώσεις αὖθι ἐν τῇ τοιαύτῃ περίᾳ, οὐκ ἐν τῷ ὄρει, χορεύουσιν ἐν τῷ ἑλικῶνι τ' αὐτῶν πατέρα Δία ὑμνῆσαι. τετέσιν, ἐγγεγραφεῖσαι τ' βίβλοις ἑλικῶνα), καὶ θεσπέσιον), καὶ ἀειφέρον) πανταχῇ, δίκην χορείας κυρήσαι τὴν αὐτὰς γεννησάμενον νῦν. ὅτου τὸ τοῦ νοὸς οἰκητήριον ἐγὼ περίαν καλῶ. τὰς βίβλους δ' ἑλικῶνα, ἐν αἷς ἀειχορεύουσιν αἱ μῦσαι γνώσεις καὶ τὰ συγγεγράμματα. ἐν δὲ ἑλικῶνα ὄρη καλεῖν ἐνδέχεται γινώσκειν. καὶ Ζεφύρεα ἐννέα, ἐν αἷς αἱ μῦσαι χθὶ τὸν ποιητὴν βαδίζουσιν, ἐ δυσδιχῆαι τὸν ὄλιθον. ἀλλ' ἐπεὶ διῆλθομεν ἀεὶ Διὸς καὶ μυσῶν καὶ περίας καὶ ἑλικῶνος, εἴπωμεν καὶ πῶς μυσῶν ἔφασαν παῖδας τὺς, ὅσπερ εἰρήκαμεν. ἰάλεμον μὲν, καὶ ὑμέναιον, κλεῖτς μύσης παῖδας φασὶν, ἦγον ἰσοπεπῆς γνώσεως, παρὰ τὸ κλείω, τὸ δοξάζω, λεγομένης· ἦγον ὁ μὲν τὰς θριωιδείς, ὁ δὲ τὰς ἐπικαλυμένας ἐφεῦρεν ᾠδάς. ῥᾴδιον δὲ τ' δυτέρης, ὅπ τῇ πρὸς κόσμον καὶ ὠφελιότητα ζώματος καὶ σοφισμῶν διαφύσεως εὑρετὴς ἐγένετο. ὡς τὸ κλαμιον τότε ἐν τοῖς πολέμοις παρίστησιν ὅμηρος, λέγων,

Ἄρμα δέ οἱ χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἔυκτο ἰδέσθαι.

καὶ τὰ λοιπὰ, ἵνα μὴ μακρολογῶ. θαλείας δὲ παῖς ὁ πολυφάτος λέγεται, ὡς τὰ πρὸς φυτουργίαν συγγεγραφώς. λίνος δὲ ἐρατείας, ὡς τὰ πρὸς ἔρατον καὶ κόσμιον πάντας ζωπαξάμενος. πανδιώνης δὲ καὶ μέλπος τ' πρὸς ψυχόρης καὶ μολπομένης, ὡς χορείας καὶ μολπῶν εὑρεταί. ἐρατὴς θάμυρις, ὡς πρῶτος ἐρωτικὰ ζωπαξάμενος. πολυμνίας δὲ παῖς ὁ τερπόλεμος, ὡς γεωργίαν εὑρὼν τοῖς πολλοῖς ὑμνημένοις, ἢ τοῖς πολίταν καὶ πολυμήμονα. κλειόπης δ' ὀρφεύς, ὡς κληδονίας πιστικὸς εὑρετὴς, καὶ ὕμνων πρὸς τὰς θεάς. Ἀλλὰ καὶ αὖθις πάλιν τὸ μακρολόγημα σὸν ὄζιν. ἄνωθι γὰρ παρὰ σὲ σπεύσασα ἀπόσας τὰς μῦσας εἰπεῖν, ἐπεὶ καὶ τούτων παῖδας κατέλεξα, φάσκον ἐδόκει μοι, καὶ ἀεὶ τούτων ἀλληγορεῖν. ἐπεὶ δὲ καὶ ἀεὶ τούτων ἀλληγορήσομεν, φέρε καὶ τοῦτο ζητήσωμεν·

Διὰ τί ἀπὸ τ περίας ἐνταῦθα τὰς μύσας καλεῖ. ὁ μέν τοι γε ἀπὸ τ ἑλικῶνος, ὡς ἐν τῇ θεογονίᾳ ποιεῖ, καί τοι γε ὁ ποιητὴς ὢν ἑλικώνιος, ὡς παρὰ τ ἄσκρην οἰκῶν. καὶ ὁ μὲ φιλοσοφώτατος Πλάτων παιδαγωγικῷ τρόπῳ τοῦτό φησι ποιῆσαι τὸν ποιητὴν, ἵνα γραμμὴν τοῖς παιδομένοις τιθέντα, τῶν μὲν τὰ εἰκῆ ἐξαίρειν, αὐτὰ καὶ τὰ παρ' ἑτέροις χρησὰ σπουδαιότερα δοκεῖν τῶν οἰκείων. καὶ θεῖον ἐπάγει, καὶ ἑλικῶνα, καὶ Ζεφύρεας, ἐν αἷς χορεύειν λέγει τὰς μύσας. ἔτι δὲ καὶ τοῦτό φησιν ὁ Πλάτων, δηλονότι ὀθνεῖον, καὶ οὐχ ἡσυχάδε ὄζι τὸ προοίμιον, ἔκ τε τῶν πολλῶν ἐντυχεῖν τούτῳ τῷ βιβλίῳ ἀπροοιμιάστῳ, καὶ μὴ ἐν τῷ ἐπαΐδαι μὲ τὸν ποιητὴν ἐν περίᾳ τὰς μύσας καλεῖν. ἐν δὲ τῇ θεογονίᾳ, ἐξ ἑλικῶνος. ταῦτα μὲν ὁ Πλάτων. ἡμεῖς δὲ μικρόν τι μακρολογήσαντες διαλαβόντες τὶ τοῦ ἀληθείας, τίνος ἕνεκα ἐν τῷ παρόντι συγγράμματι τὰς μύσας ἐν περίᾳ καλεῖ, ἐν δὲ τῇ θεογονίᾳ ἐξ ἑλικῶνος. ἁπλᾶς ἐγὼ. τὰς περίας καὶ τὰς ἑλικῶνας γνώσεις, σχηματικῶς πως λεγομένας, καὶ κατ' ἐνεργείας. καὶ τὸ μύσης δὲ ὄνομα, τειχῶς οἶδα νοούμενον· σχηματικῶς, ψυχικῶς, καὶ σοιχειακῶς. καὶ σχηματικῶς μὲ περία καὶ ἑλικών, ὄρη καὶ πόλεις βοιωτίας. καὶ ἡ μὲν περία πρότερον κατὰ πάρα τὸ μβώνης ἀδήρου, πατρὸς δὲ λίνου, περία ὀνόμαστο. ὕστερον δὲ λύγκος ἐκλήθη. ἧς καὶ τίνι ἀρχῇ ἔσχεν ἄεροτος, ὁ πρεσβύτατος τῶν ἡμαθίων παίδων, καθὰ μνησοσύς φησιν ὁ τὰ ἀδελφικὰ ζωπαξάμενος. ἑλικὼν δὲ καὶ κιθαιρὼν ἀπὸ ἑλικῶνος καὶ κιθαιρῶνος τῶν ἀδελφῶν, οἵ τινες πρὸς ἀλλήλους ἐπολέμησαν. κιθαιρὼν ὁ χιρίωνος λυσίμαχος· ἐν τῷ πρώτῳ ποιητῶν ἱστορεῖ, ὅτι σχηματικῶς ὄρη γινώσκει ἡ ἑλικῶνα καὶ περίαν. χθὶ τὰς ψυχικὰς ἢ δυνάμεις περία ὄζι τὸ τ νοὸς διὸς οἰκητήριον, ἦγον τὸ λογιστικόν, ἐξ οὗ, ὡς καὶ πρὸ ἔφιν, τὰ σίονα καὶ ἀγχινέοντα ῥέουσι. ἑλικὼν δὲ, τὸ τὰ νοηθέντα καὶ γνωσθέντα καὶ λογισθέντα καὶ γραφῆναι βιβλίοις, καὶ ἀειφόρον εἶναι πανταχῇ. καὶ τὸ τ μύσης δὲ ὄνομα, ὅσπερ ἔφιν, τειχῶς οἶδα νοούμενον. ψυχικῶς μὲ ἡ καθόλου γνῶσις νοεῖ· σοιχειακῶς δὲ ἡ πρὸς ἀστέρων, καὶ τὰ παντὸς κόσμου μυστικωτάτη καὶ ἁρμονικὴ κίνησις. σχηματικῶς δὲ οἱ εὑρεταὶ

ρεται τινῶν ϗ διάπλης, μῦσαι χ' ἁθρόξειν τὰ
των καλῶν ϑ. νῦν δὲ ὕπ σὲι τὴν μειλιχίων μυ-
σῶν διαλέγϑ, ὅτι σὲι τ μυσπῆς τὸ παντὸς ϗ
τ ἐσθέων κτήσασθαι, ἀλλὰ σὲὸ ψυχῆς μῦσαι,
ἤγουν τ γνώσεως, ἰσὸ ἀρχαιοτέρων συλλαβῶν
ἀπλικώτερον ἰσόας ἔχωσι. εἰσόασι δ' νῦν μ αὐ-
τὰς ἐν πλείας ἐν ϑ αὖ διαφορία ἐξ ἐλαχίστου.

Ἄνηρ τοιγαροῦν ἐφευρὼν Πρόμαθεν,
ὁ πολλὰ βροτοῖσιν ϗ κεστήρια βέλεμνα,
ἐν τῇ ὑψηλῶν ϗ κατηφόρων ἄντρων.

νῦν μ σὲι φυλῆς ϗ γαμετῆς ἡσίοδος σοὶς ϑ
ἀδελφὸν τ διδασκαλίαν πεπόμενος, ἐπεὶ τὸ ζύν-
ζυγμα τὸ πρῶτον πυγχάνῃ ϗ ἄτοκες, εἰπόσας ἐν
τ πλείας ϗ ἔτι ἐκείνῃ νοῦς τὰς μύσας, ἤγουν τ γνῶ-
σιν τιλεῖ, ϗ ὀίεται ἀφ' ἑαυτοῦ λέγειν τὸ ζύζυγμα
μα τοῦτο ἐντίθεσϑ. ἐν ϗ τῇ διαφορᾷ σὲι τ σὺ
παντὸς κοσμοκρυσίας ὑπὸ ἄστρων, ἐπεὶ μάγοι τὰ
ζεύγυγμα τοῦτο ϗ φυσικώτερον, ἁρμονίας ἐξ
ἐλαχίστου ϑ ἐπιδείϑ τὰς μύσας? τετάρτη, ἐπε-
κατασπάζϑ, ϗ λέγει, ὅτι σὲι ἐν τῇ διαφορᾷ
ταύτῃ μέλλω ἐρεῖν, ἐὰν μὴ ἑαυτοῦ ἐρῶ, ἀλλ'
ἀπὸ τ μύσης ϗ γνώσεως, ἃς ἐξ ἐλαχίστου ϑ ϗ βίᾳ
ἔλαν ἐκύγησαι ὕπο τὰς πλείας, ὕπο τὰς ἐλα-
χίστας, ὕπο τὰς μύσας, ὅπου ϗ τὸν ἡσίοδον ἐκ τῶν
πλείας ταύτας κρατῆν λέγω, ἐξ ἐλαχίστου ϑ δὲ
δηλοῖ. τὸ δὲ μύσας ἢ θεὰς πινὰς καλεῖν φρὸς
τὸ λέγειν ἃ τις ἐθέλει, μυθὸς ἀλληγορεικὸς ὄσιν
ἑαυτὸν πυγχάνει ποιητὴν χρεὼν ἱστορικὸν ἢ
τὸ ἰδίαν γνῶσιν, καὶ ὃ χ ἑτέρῳ τινὶ, ἢ θεᾷ, ἢ
γυναῖκα ἐπαναβάσεϑ λέγειν.

Ὁ τὰς τὸ σεμνὸν τοῦτ ϑ τὰ μῦσαι ϗ γνώ-
σεις, αἱ κλείουσαι ϗ αἱ δοξάζουσαι τ ζοφερὸν ϗ
ὑμέτερον πάλεμα (ἐλλιπικῶς ϗ ϗ ζοφερὸν ϗ
λέγει τὸν ἅδην, ἤγουν τὸν νεκρὸν) ἐὺτε δεῖ περιϑεῖν,
ἤγουν ἐκ τ πρᾶς, ἤγουν τ ἐμὲ λογισπὸν ἀλαθητικὸν.
Εννέπετε ϗ εἴπατε ὑμῶσαι, ἐν ἀοιδῇσι ϗ
ἔπεσι ϗ παιφάσι, διὰ ὃν ἔνα, λείπει τὸν σφέ-
τερον, οἱ ὁμῶς ϗ ὁμοίως ἔναρχοντες βροτοὶ ϗ
φθαρτοὶ ἄνδρες, εἰσὶν ἄφατοι, ϗ ἄδοξοι, ϗ ἀνώ-
νυμοι, φατοί τε ϗ ὀνόμασοι ϗ εὐπάδοξοι. τὸ βάρ-
βαροι ϗ ϗ ἕλλωπες, σεμνὸν ϗ σεμνολεῖον ὄζει.
Τοιαῦτα ὁ ποιητὴς ἐρωτᾷ, πῶς οἱ ὁμοίως

φθαρτοὶ ἄνδρωπον, ὁμῶν ἕνα ὀνόμασά τε καὶ
πλάσοι, οἱ ϗ ἄδοξοι. εἶτα σεσωματωμένοι τιλὺ
μῦσαι, ἤγουν τιλὺ γνῶσιν ἔωσι, λέγουσαν ταῦτα
ὕπο γίνεαϑ ἔλατε ϗ ϗ βιαὴ τὸ Διὸς, ἤγουν τ
ὑμέτερος ἐλλιπὲς ἀλλὰ σεσέτερον διασαφῆσωσιν τὸ
ζὰς ἄνομα τοσαχῶς λέγϑ, εἴτε ϗ τὰ λοιπὰ
διεξέλθωμεν. Τὸ δὲς ἄνομα καθολικῶς ϗ
ἀορίσων λεγόμενον πέντε σημαίνει· σοφὸς βα-
σιλεὺς, τὰ στοιχεῖα, τὰς ψυχικὰς δυνάμις, καὶ
τὰ τῶν ϑ ϗ τιλὺ εἰμαρμένην, ἃν ἕτεροι τροφοσί-
αν ὀνόμασαν. ὅπου μὲν οὖν μόνον τὸ δὲς ἄνομα τοσαχῶς
λέγϑ. ὅπαν ϗ τῶν δεῶν ἄνομα τοσαχῶς ψυ-
χικῶς, στοιχειακῶς, ϗ σεσωματικῶς. οἷ, τὸ
μὲν σημαίνει γυναῖκα βασίλισσα, ἀϑάνα, ϗ αἰ-
δοῖαν· τὸ ἀϑάνα· γυναῖκα βασίλισσα, τὸν σε-
χνευῆ ἄνδρα, ϗ τιλὺ φρόνιμον. ϗ φέ λοιπὸν
δέκα ἐς τοσαῦς πῶν δεκάδων ἑνάδων ϗ πλουσα-
χῶς λαμβάνον ϑ, αἵπερ τὸ ζὰς σημαίνει γὰρ
πέντε βασιλέα, σεσωματικῶς ψυχικῶς ϗ τὸν
νοῦν· ὃς ϗ τὰς γνώσεις μύσας γλυκὺ· στοιχειακῶς
ϗ παῦ τὸ ἐφήμιον ζῶμα, ϗ τὰ μέρη αὐτῦ· τὸν
ἀέρα, ϗ τὸ περιεκτικὸς κατάσεμα, ϗ ὄμβριον,
τὸν ἥλιον, τὸν ἀστέρα τὸν πλανήτην. ϗ τιλὺ εἰμαρ-
μένην ϗ τὰς σπάσις. ὃ ϗ ἐνταῦϑα ἐν ὅλῳ τῷ
ποιήματι δηλοῖ, πολλαχοῦ μέντοι τ ἀρχῆς. ἐν ταύ-
τῃ ϑ τὸν τῶν μυσῶν, ἤγουν γνώσεως πατέρα
καλεῖ τὸν ϗ τῷ ὅλῳ ϗ ϑ ποιήματι, τιλὺ εἰ-
μαρμένην λέγει πολλαχοῦ δὲ στοιχεῖον,
ἢ ἑτέρων τινῶν δηλοῖ ἀμέλει. ϗ σὺ ϗ τὰς σε-
μνοτέρας τέτων γνώσεις, συμφέρουσας ϗ ἁρμο-
δίους ϗ καταλλήλους τοῖς τόποις τούτοις ὠνόμα-
σεν, ἐν τοῖς στοιχειακοῖς μὲν τὸν ἀέρα, ἐν τοῖς
ψυχικοῖς νοῦν, ϗ ἐν ἑτέροις πάλιν ἁρμοδίας
ϗ καταλλήλους νῦν ϗ, ὡς ἔφην, τιλὺ εἰμαρμέ-
νην δηλοῖ. ἀλλ' ἐπιδὴ πιεῖ Διὸς ἀρχόμενος
ἐρρέϑη, ϗ περὶ τῶν λοιπῶν μοι λεκτέον.

Βροτοὶ ἄνδρες.] εἰ φθαρτοί. ὑπὸ τὸ βρότ ϑ,
ὃ σημαίνει τὸ μὴ κόσεως αἷμα. Τὸ ἀνὴρ σε-
μαίνει πέντε· τὸν ἀνδρεῖον, τὸν γήμαντα, τὸν φύ-
σει, τὸν ἀνδρὸς ἡλικίαν λαβόντα, ϗ τὸν ἄν-
δρωπον.

Ῥεῖα μὲν γὰρ βελτέα, ῥέα δὲ βελτίονα χαλέπτει·
Ῥεῖα δ' ἀρίζηλον μινύθει, ϗ ἀδήλιον αὔξει.

Facile enim meliorem, facile etiam
clarum deprimit:
Facile præclarum minuit, & ob-
scurum adauget:

Ῥεῖα δέ τ' ἰθύνει σκολιὸν, καὶ ἀγλαὸν καρφεῖ
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, ὃς ὑπέρτατα δώματα ναίει.

Facileque corrigit incurvum, & superbum deiiccat Iupiter altitonans, qui supremas domos incolit.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Ῥεῖα.] ῥαδίως κοινῶς ποιητικῶς ἢ ῥεῖα καὶ ῥηϊδίως. ἀπὸ τοῦ βελτίων βειρίων· ὡς ἀπὸ τοῦ ἰσχύω ἰσχυρὸν. ἀείζηλον,] τὸν διάδηλον καὶ φαιδρωπῆ· ᾧ ἐναντίον ὁ ἄδηλος. ποιητικὴ ἡ λέξις, ἤγουν τὸ ἀρίζηλον. ἰθύνει.] ἤγουν ὀρθοῖ· παιδαγωγῶν δηλονότι αὐτόν. σκολιὸν,] τὸν ἀνόρθωτον τῷ γνώμῃ, ἤγουν τὸν ἄδικον. ἀγλαὸν καρφεῖ, τὸν ὑπερήφανον. ὑψιβρεμέτης λέγει τὸν Δία, καὶ βαρύκτυπον ἢ ἐν ἄλλοις τὸν αὐτὸν λέγει. καὶ διότι φασὶ, ὡς ἐκ βροντῶν αἴτιον, εἰ ταῦτα ἔχοι, τὸ ἐν ὕψει δηλονότι ἠχεῖν τὸν βαρυκτύπον, καὶ τῷ εὐρῶαν βολὴν τὸ βρέμειν ἢ κορυφὴν ὅλη τοῦ πυρὸς λέγει· ἐνταῦθα ἢ ὅτι τὸ ἦχος ἐκ βροντῶν. ὃς ὑπέρτατα δώματα ναίει.] ἤγουν ὃς τὰ ὑψηλότατα οἰκήματα οἰκεῖ· τυτέστι τὸν οὐρανόν.

ΗΡΟΚΛΟΥ.

Ῥεῖα μὲν.] πάντα ὁ Ζεὺς δύναται, καὶ τὰ ἀδυνάτοις δύναμοῖ, καὶ τοὺς δυνατοὺς καθαιρεῖ τῆς δυνάμεως. ὧν τὸ μὲν δηλοῖ τὸ βελτίων· τὸ δὲ τοὺς βελτίονας καλλίζει. οὐχ ἁπλῶς δὲ, ἀλλ' ἀεὶ δικαιοσύνην καὶ σωτηρίαν μηνίει. ἄδηλον δὲ τὸ πλαπτόμενον καὶ ἀφανῆ καὶ ἀδόξαστον φησιν.

ἰθύνει σκολιόν.] τὸν σκολιὸν τὸ ἦθος διὰ πανουργίαν, σκολιὸν ὀνομάζει. τοῦτον δὲ ἰθύνειν λέγει τὸν Δία. πάλιν εἰς τὸ ἁπλοῦν ἐπαναγαγεῖν τὸ ἦθος, διὰ τὸ κολάζειν αὐτὸν ἐν τῇ πανουργίᾳ.

καὶ ἀγλαὸν καρφεῖ.] τὸν αὐθάδη καὶ ὑπερήφανον ἀπλῶ ἐυτελῶ ποιεῖ καὶ ταπεινόν. ἢ γὰρ αὐθάδεια φῶς καταφρόνησιν ἀγαίρει τῆς ἄλλου ἀνθρώπου· ὁ δὲ ταπεινώσας εἰς ἔννοιαν ἄγει τοῦ μὴ ὑπερῆφανος εἶναι καὶ μέτριον φρονεῖν περὶ ἑαυτοῦ· καὶ μεγάλως σωφρονεῖ τὸ ἦθος.

ὃς ὑπέρτατα δώματα ναίει.] τὰ ἄνεμα τοῦ κόσμου τὰ ὑπὲρ ἡμᾶς ὄντα, ἔνθα οἶς ὁ Ζεὺς ἵδρυται, δώματά ἐστι τοῦ Διός· ὡς καὶ ὁ μῦθος ἔστιν καθηδὺς αὐτὸν ἐν ἀκροτάτῃ κορυφῇ τοῦ ὑδατεγέδου ἑλύμπου. καὶ ἀπολαύειν ἢ αὐτὸν τῷ ὑπερθέτῳ ἀξιοπίστου εἰσήγησεν.

ΙΟΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Ῥεῖα μὲν δὴ βελτίω.] τὸ ῥεῖα συνίζησιν ἔχει τῆς ῥεῖ μακρᾶς συλλαβῆς, καὶ τῆς ἄλφα εἰς μέσον μακρόν. μηνύθει.] φθείρει, σμικρύνει, ἀπὸ τοῦ μινύθω ἐμπρός· ὅθεν καὶ μινυώριον, τὸ βραχυχρόνιον. ὁ δὲ τῆς τὰ ῥεῖα μὲν βελτίω δηλονότι καὶ ἐλαφρότερα· ὅτι ἡ εἰμαρμένη δυσκόλως αὐξάνει καὶ τὰς ἀφανεῖς, καὶ τὰς ἀδιαλείπτους κατισχύει, καθὼς ὁ Πρόκλος μᾶλλον ἐν τούτοις μαρτυρεῖ. ἰθύνει σκολιόν.] τὸν ποικίλον τὸ ἦθος διὰ πανουργίαν σκολιὸν ὀνομάζει. τοῦτον δὲ ἰθύνειν τὸν Δία, πάλιν εἰς τὸ ἁπλοῦν ἐπαναγαγεῖν τὸ ἦθος, διὰ τὸ κολάζειν αὐτὸν ἐν τῇ πανουργίᾳ. Ζεὺς ὑψιβρεμέτης] ἡ εἰμαρμένη. πῶς ἢ ὑψιβρεμέτης ἡ εἰμαρμένη; ὅτι ἐξ ὕψους, καὶ ἀπὸ τῆς ἀστρικῆς κινήσεως κέκτηται τὰς ἐκείνων τῶν ἀνθρώπους τὰ εἰμαρμένα, τὰς μὲν δοξαζόμενα καὶ φανερωτέρα, καὶ οἷονεὶ καταβροντῶντα ταῖς ἐνεργείαις καὶ ἀναιρέσεσι, τὰς δὲ, ἀφειδομένα συμφοραῖς καὶ πῖς δυσκληρήμασιν. ὑπέρτατα δώματα.] τῆς εἰμαρμένης τῆς ἐξ ἀστρων ὁ ζωδιακὸς κύκλος ἐστὶν, ἐξ οὗ καλαπέμπεται τὰ ἐυκληρήματα, καὶ δυσκληρήματα.

Κλῦθι ἰδὼν αἴσῃ τε· δίκῃ δ' ἴθυνε θέμιστας
Τυτὴ· ἐγὼ δέ κε Πέρσῃ ἐτήτυμα μυθησαίμην

Audi ineuns & auſcultans, & pro iuſtitia tua dirige iudicia Tu Iupiter: Ego vero Perſam fratrem vera monebo.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Κλῦθι.] κλύω ποιητικῶν· ἀντὶ τοῦ κοινοῦ κλύθι ἐνεστῶς· ἔκλυον ἀορατικῶς· μέλλων ἀπὸ τούτου οὐκ ἔστι. λέγει ἢ ὁ τὸ κοινὸ τὸ κλύω. ὅθεν τῇ κοινῇ δὲ καὶ ἡ ποιητικὴ ἐρείδει καὶ ἡ ἀττικὴ γλῶττα, καὶ αἱ ἄλλαι, αἷς μάλιστα χρῶνται. διὰ τοῦτο δὲ καὶ κοινὴ λέγει ὅτι μετέχουσιν αἱ ἄλλαι αὐτῆς. κοινὸν δὲ ἐστὶ μετέχουσι τὰ πλείστους δύο. καὶ σφηνειθμημένως πᾶσαι χρῶνται αὐτῇ. καὶ αὕτη πάσαις αὐταῖς ἐστιν ἡ χρῆσις παρέχει· ἀόριστος δὲ ἔμπροσθεν ἔκλυον, ἔκλυες, ἔκλυε· ἀφ' οὗ προστακτικὸν κλύθι· καὶ

κε

χτ μεταφλασμὸν, κλῦθι. μεταπλασμὸς δέ ἐστιν, ὅταν τέλ⊙ ὀνόματός τινος ἢ ῥήματ⊙ ἀφ' ἕτερον τέλ⊙ σημαῖνῃ οἰκεῖον τῷ προκειμέν⊙. οἰκεῖον δέ ἐστιν, ᾧ ἀλλότροτε ἡ αὐτὴ πτῶσις τοῦ ὀνόματ⊙ ἐπ' ἄλλοις χρήσαιτο ἄν, ἢ ὁ αὐτὸς χρόν⊙ τοῦ ῥήματ⊙. ὡς ἐνταῦθα τὸ ἀορίστ⊙ τὸ ε' ἐπῆλθε εἰς θι, ἃ τέλη χρήσαιτ' ἂν ἄλλες⊙ προστακτικὸς ἐν ἑτέροις. τὸ ἐξῆς ἔτως· ἄκουσον μυθ⊙ζῶν ὁ ἐγνωκὼς πάντα καὶ γινώσκων. ἴσυνε δὲ τὰς θέμιτας ἴσως δίκη, αὐτὶ τοῦ εὐθείας πτῶσ. ζῶ. ἐγὼ δὲ μὲν ἀναίμωι αὐ τῷ πέρσῃ, αὐτὶ τοῦ ἐβιασάμην· ἐπίπυμα ἤγουν ἀληθῆ, ἀπὸ τοῦ ἔπυμα χτ πλεονασμὸν τῆς υ συλλαβῆς. θέμιτας] ὡς τὸ διαλέγομαι καὶ χρηματίζω. τὸ μὲν λέγ⊙ θεῶν· τὸ δὲ διαλέγ⊙ ἐπ' ἀνθρώπων. ἔτω καὶ δίκη μὲ θεὸ ἀνθρώπων, θέμις δὲ θεῶν. δίκη γὰρ ἡ κρίσις, ὑφ' οἱ ἄνθρωποι κρίνονται· θέμις δὲ λέγεται οἱ θεοὶ δικάζουσιν.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Κλῦθι ἰδών.] ὡς πάντα ἐφορῶν καὶ ἀκούων τῶν γινομένων, ἐποίησε ἡμᾶς. καὶ τὰ μὲν ἀκοῇ δι' ἀκοῆς δέξαι τὰ ῥηθησόμενα, ἀλλὰ καὶ δι' ὄψεως ἴδωνα. ἔστι γὰρ ὅμηρ⊙ ὅτι τὸ ἠκούω φησὶ, τοῦτο ἡσίοδ⊙ ὅτι τοῦ Διὸς εἶπεν. ἄμεινον γάρ ἐστι τοῦ, Ἠ ἄλλοσθ' ὃς πάντ' ἐφορᾷς καὶ πάντ' ἐπακούεις. ὁρᾷν δὲ τὸν δία πάντα καὶ ἀκούειν πάντων ἔφησεν, ἵνα πάντων ἔφορον ὁρῶντα καὶ τὰς ἀρξίφημους, ἀκούοντα δὲ τῶν λόγων οὓς φθεγγόμεθα οἱ ἄνθρωποι. ἢ γὰρ αἰδήσιον μύθου τιὸ δεχομεν ἢ ἀκοὺν ὡς χαεισάμεθ' ὅτι τὲς θεὲς ἀφαίρεσι. ἴδυνε δ' ἴθωνι] τυτέστι χτ δίκιλον πᾶς σὺ τλιὸ δίκλιν κεῖνε, πάντα ὁρῶν τὰ ἀνθρώπινα πράγματα, καὶ πάντων ἀκούων. ἐρῶν μὲν, τὰς πράξεις ἡμῶν· ἀκούων δὲ τῶν λόγων, οὓς φθεγγόμεθα οἱ ἄνθρωποι. ὡς πάντα ἐφορῶν καὶ πάντων ἀκούων ἐποίησε ἡμᾶς τῶν γινομένων καὶ μὴ μόνον δι' ἀκοῆς ἵνα δέξῃ τὰ ῥηθησόμενα. ἀλλὰ καὶ δι' ὄψεως. σὺ φησὶ, ἴθωνον· ἐγὼ δὲ κατακλίζομαι τῷ πέρσῃ.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Κλῦθι ἰδών.] ἐπαθλάζει πάλιν τὸ αὐτὸ σχῆμα ὁ ποιητὴς καὶ φησὶ πρὸς τὸν Δία, ἤγουν τὸν ἐμφρονέστατον καὶ ἀκουστὴν, τιμῶν καὶ σὺ, ἰδὼν τὰ παρόντα, ἀΐων τε καὶ ἀκουστικῶς ἔχων, δικαίως δὲ κεῖνον τὰς θέμιτας καὶ δίκας. ἐγὼ δὲ τῷ ἀδελφῷ πέρσῃ ἐρῶ τἀληθῆ. ἀλλὰ τί χτ Πρόκλου τὰ μηδενὸς λόγου ἄξια φέρεις; Τὸ δίκη ἔτυμα, τρία σημαίνει· δικαιοσύνην, δικαιοσυνίζου, καὶ κατὰ δίκλιν. θέμιτας.] θέμις ἡ γῆ, κατ' ἐπίχλοιν· ἀπὸ γὰρ τῆς δικαίας βλαστησάσης, ἡ δικαιοσύνη, καὶ ἡ ἁπλῶς δίκη, θέμις καλεῖται. Τιὼν.] ἀναπαιστικὴ μετρικὴ αὐτοτυμία. ἔστι γὰρ τὸ τιὼν, αὐτὶ τοῦ σὺ λέγεται, καὶ ἐγὼν, καὶ τὰ ὅμοια. Ἐγὼ δέ κε Πέρσῃ.] καὶ τὰ ἐπιρρήματα, καὶ οἱ παραπληρωματικοὶ, φωνήεντ⊙ ἐπιφερόμενα, ἐφέλκονται. συμφαίνει δὲ καὶ ὁ ὕμνος.

Οὐκ ἄρα μοῦνόν ἐστιν ἐπίδλων γένος, ἀλλὰ δοιὴ αἶσα
Εἰσὶ δύω· τὴν μέν κεν ἐπαινέσαι εὖ νοέοντι,
Ἡ δ' ὀπιθωμαχίη δηλὰ δ' ἀνδρὶ γε θυμὸν ἔχουσιν.
Ἣ μὲν γὰρ πόλεμόν τε κακὸν καὶ δῆριν ὀφέλλει,
Σχετλίη· οὔτις τὴν γε φιλεῖ βροτός, ἀλλ' ὑπ' ἀνάγκης
Ἀθανάτων βουλῇσιν ἔριν τιμῶντι βαρεῖαν.
Τὴν δ' ἑτέρην, πρεσβοτέρην μὲν ἐγείνατο νὺξ ἐρεβεννή,

Non sane vnum est cõtentionũ genus, sed super eertam
Sunt duo. alteram quidem probauerit qui nouerit,
Altera est vituperabilis: in diuersa autem animum distrahunt.
Nam hanc contentio bellum exitiosum, & discordiam auget,
Noxia: nullus hanc amat mortalis, sed necessario
Immortalium consiliis litem cohunt molestam.
Alteram vero, priorem, id est prius genuit nox obscura,

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Οὐκ ἄρα μοῦνον.] ὡς ἔπικεν, ἐχ ἓν ὃν αὐτὸ τὸ ὂν ἁπλῶς, τὸ εἶδ⊙ φησὶ εἶναι. τὸ μὲν ὀρθὸν ὁρᾶν ἀνδρικὸν, καὶ τὸ ἰσάζον τιὸ ἀνάρδειον ἔχον ἢ λεγόμενον, καὶ ἄλλα ἀνάγκη ζωυπακούειν ἐκ τῶν ἀπὸ τιὸ ἑαυτῷ ἐναντίων ἔχει. ἐφ' ἃ λεγόμενον μᾶλλον ἔχει πάντως τιὸ ἀπὸ πρόθετον, ἢ παρὼν, ἢ ζωυπακουόμενον. ὃς μόν⊙ πάντων, αὐτὶ τοῦ ἀπὸ πάντων. καὶ οἷος ἐπ' ἄλλων, πρὸς τὸ ἀπο-

λόγῳ χρησέῳ ἐν τοῖς ἔπεσι, τὸ μὲν δὴ μόνον ὄν, ἓν αὖ εἶναι πάντως τῶν ἄλλων χωρισμένον· τὸ δὲ μὴ μόνον ὄν, ἓν πάντως ἐστὶν ἢ μᾶλλον ἓνὸς ἢ μᾶλλον ἀτέρων πολλῶν εἰ ἔστι τοῦτο, φανερόν, ὅπῃ κ' ἁρμοδίως ἐνταῦθα κεῖται τὸ δὲ μόνον κατὰ τὴν ἑαυτοῦ διάφασιν. ποιητικῶς δὲ λέγει αὐτὸ τὸ οὐκ ἓν.

εἰδὼς γὰρ.] τὸ γὰρ ἐνταῦθα αὐτὸ τὸ εἰδὼς, ἡ ἀκριβεία δὲ τάττων παρὰ τοῖς φιλοσόφοις φυλακῆς ποιητικῆς δὲ καὶ λογικωτέρως ἐρεῖται τῷ γλαυκῷ χρῆσθαι αὐτὰ τὰ εἴδωλα.

ἀλλ' ὅπῃ γαῖαν.] αὐτὸ τὸ κατὰ τὴν γῆν.

Εἰσὶ δύω] εἰσὶν δηλονότι. τὴν μὲν ἐπαινέσειεν αὖτις νοήσας· ἡ δὲ ἐπιμομφή, ἦγουν πολλὴ φλυαρία· ὀπίσασιν γὰρ ἔχει ἡ ὅτι ἐπιμομφὴ περιττόν, ὑπόλογον κοινόν. διαδίχα πεπαμένον, δίχα κοινὴν ἢ διχῆ. καὶ τὸ διχάδιχα δὲ ἀντὶ τοῦ δίχα γίνεται παρὰ τὴν ἀναδίπλωσιν καὶ διὰ παρθέσεως, χωρισμὸν καὶ ἀντῆς δηλώσεως καὶ οὐδὲν πλέον τοῦ διχῆ· τουτέστι δίχα. ἦγουν ἰδίᾳ καὶ χωρὶς ἀπ' ἀλλήλων ἔχειν τὴν ζωήν, τουτέστι διαφόρως ζῶσιν. πόλεμόν τε κακόν.] τὸν πόλεμον ἀξιοπίστως λέγει κακὸν· θανάτους γὰρ ἐπάγει, ὃ τὸ μέγιστόν ἐστι τῶν σωματικῶν κακῶν.

καὶ δῆριν.] ἦγουν μάχην, ἐν ᾗ ἀλλήλους, ὡς ἐν ἄλλοις, πόλεμοί τε μάχαι εἰσί.

Σχετλίη,] καθὰ λέγει τὸ λεπτόν, οἵοπερ μὲν ὀπὶ τοῦ σώματος τὸ διακεκριμένον ἐστὶν ὄψεσι, οἷόν τι ὀπὶ τοῦ σώματος τὸ μεμιγμένον ἀσαφὲς καὶ τὸ κρεῖττον ἐνίοτε ὀπὶ τοῦ μεμιγμένου τοῦ κακοῦ, ὡς ἐνταῦθα σχετλίη ἢ ἔρις αὐτὶ τοῦ κακὴ ἐνίοτε ὀπὶ τοῦ μεμιγμένου τοῦ κακοῦ, καὶ διαφόρου ἀθλίου. καθ' ὃ λέγει σχέτλιος· ἄθρηστος, ἦγουν ἄθλιος· ὅθεν τὸ σχετλιάζειν καὶ ὁ σχετλιασμός.

ἔπος τιὸν γὰρ φιλεῖ βροτός.] ἦγουν ἕκαστος ἄνθρωπος φιλεῖ αὐτὴν, τουτέστι εὐσκώς αὐτὴν διατίθεται. ἀλλ' ὦν ἀνάγκαι ἡμῶν τινὶ ἔργον αὐτὶ τοῦ χρῶνται αὐτῇ οἱ ἄνθρωποι, διὰ τὰς βουλὰς τῶν θεῶν. Τινὶ δ' ἑτέρῳ.] τινὶ ἐπαινουμένῳ δηλονότι, ὃν ἀμείνονα ζωότοκον τῆς λογικῆς ψυχῆς λέγουσι, θεοτέραν τῆς ἑτέρας, τῆς χθονίου δηλονότι. λέγει δὲ ὅτι ἡμαρπαπώς, τουτέστι τινὶ δὲ ἑτέρᾳ θεότητι μὴ ἐφάνησαν ἡνίκα ἡ ἔρις ἐγένετο. ἦν δὲ ὁ Πρόκλος θεὸν λέγει ὑπὲρ τὸν κόσμον, τοῖς ὄμμασι τῶν ἀνθρώπων ἀθέατον, καὶ διὰ τοῦτο ἐρεβεννὸν καὶ τὸ Ἠνοδὲ καλεῖσθαι.

ἐρεβεννή.] σκοτεινή, ἀπὸ τοῦ ἔρεβος τὸ σκότος καὶ ἐνταῦθα τοῦτο δέλεαρ δηλῶν τὸ ἐρεβεννὴ τῷ ἀφανῆ.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Οὐκ ἄρα μῦθον.] διπλῆ ὅτι ἔρις. ἡ μὲν γὰρ ἄμαλλα καὶ ζῆλος ἐπὶ τῷ τῶν ἀγαθῶν πλοῦτον καὶ φθόνος καὶ δυσμένεια χωρίζει· ἡ δὲ φιλόνεικος ζωὴ μὴ φθόνου καὶ δυσμενείας χωρίζει. ἀλλ' αὐτὴ μὲν αἱ δύο ἔρεις γίνονται. ἐπεὶ δὲ ἐνταῦθα καὶ τὰ καταμαχόμενα τοῖς φλαύοις, ἡ δ' ἀμείνων ἔρις ἐστὶν ἀγαθὴ ἐγκαταμιγνυμένη καὶ ἐν πᾶσι χρειώδης ἡμῖν ὅτιν. λαμβάνει ἑαυτῇ, ἐπειδὴ ἐν τῇ θεογονίᾳ μίαν ἔρωτα παρέδωκεν εἶδον, ὅθεν ἐνταῦθα ὥσπερ ζωπυρήσαι ἑαυτῇ δύο λέγει, διὰ τὴν καιρὸν καὶ τὸν ζηλοτὸν τὸ χρήσιμον.

τὴν μὲν καὶ ἐπαινήσειε νοήσας.] περιπαπτέον τὸ τίς τὸ δὲ ὅλον ἦν, ἐπαινέσειε αὖτις νοήσας ὁ δὲ ὁ πυχὼν τὴν ἀμείνω τῆς εἶδον ἐπαινέσειεν, ἀλλ' ὁ δωρηθεὶς αὐτῷ τὸν νῷ θεὸς μεγάλων ἕσων ἀγαθῶν αἰτίαν τοῖς ἀνθρώποις.

Ἡ δ' ὀπιμομφή.] δηλονότι ἡ χείρων ἔρις ἡ φιλονεικία γινομένη πρὸς ἡμᾶς, ἔλεγεν ὅτι τὸ δημιουργικὸν κίνησις, καὶ οὐχ ἁπλῶς μεμπτὸν ἀλλὰ μὴ ὀπτάσιν ὀπιμομφή, ὡς ὀπτασμένη ἔστι, ψευτὸ πρὸς τοῖς ἔμφρονι.

διὰ δ' ἄνδιχα.] χωρὶς διεστηκασι καὶ ζωὴ ταύτῃ καὶ ἔστι δημιουργὸς καὶ τὸ πᾶσι ζῶον ψυχικὸν καλεῖται δημιουργός.

ἀλλ' ὑπ' ἀνάγκης.] ὑπορρηκτέον, ἡ μὲν καὶ σχετλίη, πόλεμόν τε, τινὶ χειρονὰ φασιν ἔριν ἀκόσμον εἶναι τοῖς ἀνθρώποις εἰκότως. καὶ γὰρ τὸ κακὸν αἰτιώδες ὄζειν ὡς φησι καὶ Πλάτων, καὶ ἀναγκαῖς ἡ πρᾶξις παρὰ τὴν ἀνθρωπίνην διὰ τινὰ ἄλογον ζωτικὸν, ἥτοι ἐκ ζώματος πάσης τῆς ψυχῆς. καὶ τοῦτο κατὰ βούλησιν εἶναι τὴν θεῶν, τὰ τῇ ἀναγκαίᾳ ταύτῃ συμβαίνειν ἵνα δηλονότι μισήσωσι τὸ μὴ ζώματος ζῆν· ἡ δὲ ἐναντία ἔχει ζώμασι ζαόντας ἐξωπατελῶς εἶναι τὴν κατὰ ζώματος πάθων. ἔριν πρώτην] τινὰ ἑτέραν πρώτην πληροῦσαν τινὰ πληροφορίαν αὐτῆς πυχόν, καὶ φιλοτίμως ἔχουσι πρὸς τὸ μάχεσθαι καὶ τιμῶσι ἢ κακῶς εἶπον, ἢ φιλόκακοι.

Τὴν δ' ἑτέρην,] τινὰ ἀμείνω λέγει καὶ αὐτινὰ ἔσην ἡ λογικὴ ψυχὴ ἀμείνων ἐστὶ ζωότοκος φησι· ἔστι δὲ ἡ γῆ θεὸς ὑπὲρ τὸν κόσμον,

χάσμων ἀφανὴς τοῖς ὄμμασιν ἡμῶν· καὶ διὰ τοῦτο ἀρίζηλον. ὥσπερ καὶ αὐτὸν τὸν Δία πατέρα φασὶ τῶν ψυχῶν. ἐκεῖνη δὲ ἐνόμισε τιμὴν κρείττω ἔχειν, ὡς πάντα ἀνάγκασα ὅπη τιμὴ ἀφανὴ καὶ δεινὴ ζωή. αἰτία γὰρ ὅτι πάντων τῶν ἀοράτων. Ἄλλως. τὰ μὲν κάτω σκοτεινότερα. μὴ τοῦτα ἡ ἀφάνη ἡ χαλεπὰ· νῦξ ἡ αὐτὴν φησιν. ὅτι ἀπὸ τῆς ἀφανοῦς παρυφίσας τὰ πάντα τότε κακὰ καὶ τὰ ἀγαθά.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Οὐκ ἄρα μῆνον ἦεν.] ἐν τῇ διορθώσει, ἐν ἡμῷ ἀντὶ τοῦ εἰδῷ εἶπων τῶν ἰδεῶν ὁ ποιητής, ἐνταῦθα ὥσπερ ἐπιδιορθοῦται αὐτὸς ἑαυτὸν λέγων, ὑχὶ δύνεν ἡμῷ δεῖ τῶν ἰδεῶν, ἀλλὰ δύο. ἔεις γὰρ ὁ ζῆλος λέγει, ὅπερ ἐστὶν ἡ ἀγαθὴ ἔρις· ἀλλὰ καὶ ὁ φθόνος, καὶ ἡ κακὴ ἔρις, καὶ ἀπωκαρής. Μοῦνον.] μόνον ἰωνικῶς. διὰ τὸ ὁ μικρὸν καὶ ἴωνας. ὡς ἡ μέρος λόγος, μακρὸν δέχεται καὶ κοινὰν συλλαβήν· καὶ δωρεῖς ἡ καπνός, μέγα. ὅπ δὲ ἐν γῇ γε ὂν ὑπέρτερα δὲ ἔεις, δῆλον. τὸ δ' ἐν τοῖς ὑπαίθροις, καὶ ὁ λόγος ἀξίοις, λόγους μηκυνῶν, Πράκλειτον ὄζειν. ὡς καὶ τὸ ὑπομιμνῆσκειν καὶ τὸ διανδῆξαι θυμὸν ἔχειν, ὁ σοφὸς Πρόκλος, θυμεδανὲς τὸν ζωὴν λέγει. ἡμεῖς δὲ, γλυκύτατον καὶ ἔμψυχον λόγον καλοῦμεν· τῶν γὰρ ἐσχάτων τὸν θυμόν, ὅτι τὴν ψυχὴν διπλῆν καὶ διαπυρσεισμένην ἔχοντα, ὁ Ἡσίοδος ἐπὶ τῆς ἔριδος τότε φησι.

Ἠβλεμὲς.] πλατυσμὸς τις ὢν, ὁ πολλῆς ἀμοῦ καὶ διεζωσμένος. ἢ πλατεῖαν, ὁ πολλὴν χέουσαν καὶ καταβάλλουσαν ὕπνον.

Ἀκάματόν.] κακὸν, κακοποιὸν λέγει. κακοπαθῆ

Θῆκε δὲ μιν Κρονίδης ὑψίζυγος αἰθέρι ναίειν.
Ἔστιν τ' ἐν ῥίζῃσι καὶ ἀνδράσι πολλὸν ἀμείνων·
Ἥ τε καὶ ἀφραδέως περ ὁμῶς δηρὸν ἔργον ἐγείρει.

Posuit vero ipsam Saturnius altiugus, in æthere habitans.
Tetrá in radicibus & quidem hominibus longe melioribus.
Hæc & quantumuis inertem, tamen ad opus excitat.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Θῆκε δὲ μιν.] ἀντὶ τοῦ ἔπεμψε ἢ ἀντὶ τοῦ ὁ Ζεὺς ὁ υἱὸς τοῦ χρόνου. ὑψίζυγος, ἤγουν ὁ ἀπὸ μετεώρου θρόνου καθήμενος, ὁ οἰκῶν ἐν τῷ αἰθέρι· ἀντὶ τοῦ ἐν ἐσχάτῳ. καὶ ὁ οἰκῶν ἐν ταῖς ῥίζαις τῆς γῆς ἤγουν ἐν τοῖς κατωτάτοις, καὶ ἐν τοῖς χθονίοις καὶ πανάρατον. τὰ φαῦλα. τὰ δ' ἀγαθὰ, συνήμως ἐκπέμπει.

Οὔτις τοι μὰ φιλεῖ βροτὸς.] μὴ εἴπῃς ἀπρόσκοπος, ὅτι τοι μὰ φιλεῖ βροτὸς ἀθανάτων βουλῆσιν. ἀλλ' ὅπως, ὅτις τοι μὰ φιλεῖ βροτὸς, δηλονότι ἑκών, ἀλλ' ὑπ' ἀνάγκης καὶ βίας ἐν ταῖς βουλαῖς τῶν ἀθανάτων, ἤγουν τῆς εἱμαρμένης. οἱ θεοὶ γὰρ, ὡς ἔφην, ἡ εἱμαρμένη, ἔεν τιμῶσι τοῦ βαρεῖαν. εἰ δέ τις ἐρεῖ, ἄρα οἱ θεοὶ καὶ αὐτοῖς καὶ τοῖς ἀνθρώποις δόξαν εἰσί. φημὶ γὰρ ψυχῶν λέγει ἐν παραυτάξει. αἱ δὲ ψυχαὶ ἀμφαὶ καθ' ἑαυτὰς ἔασι, ὅτε ζώων ὅτε κτισμάτων, ἢ χρημάτων, ἢ τινὸς ἑτέρου τῶν σωματικωτέρων ἐδέοντο, δι' ἃ γίνονται μάχαι καὶ ἔριδες. ἐπεὶ δὲ εἱμαρμένη τοῖς ζῶσι ζῴοις ἐπέθηκε ζώματα, ἃ καὶ ζώων καὶ χρημάτων καὶ τῶν ἄλλων ἐπιδεῖται, διὰ ἃ συμβαίνουσι ἔριδες, εἰκότως ἀθανάτων, ἤγουν τῆς εἱμαρμένης βουλῆς ἔφη, τιμῶσι τοῦ ἔεν οἱ ἄνθρωποι. νῦξ ἐρεβεννή.] τοῦ ἀγαθὴν ἔριν, ἤγουν τὸν ζῆλον φησὶ παρεστέρησε τῆς φαύλης πρός τε χρόνῳ καὶ ἀξιώματι. τὸ νῦξ δὲ ἐρεβεννὴ, ἐκ οἷς τῆς ἀφανοῦς ἐγὼ λέγω. καὶ ὡδὲ καὶ ἡ ἑτέρα ἐξ ἀφανοῦς γίνεται. ἀλλ' ὅπως φημὶ, ὅτι ἐν ἀρχῇ ἦν ἐρεβὸς, καὶ χάος, εἶτα μετὰ ὀνόματος ἀνθρώπου. Συμφυτὸς ἦν καὶ συγγενὴς τοῖς ἀνθρώποις ἡ χρησὴ ἔρις ἐκ τοῦ ἐρεβοῦς· διεκινήθη τὸ χάος ἐξ ἡμέρου. ἡ δὲ φαύλη παρεπεπήγει ὕστερον. πάντα γὰρ τὰ ἀγαθὰ, συμφυτὰ τοῖς ἀνθρώποις· ἐπίκτητα δὲ τὰ φαῦλα. Ἢ καὶ ὅπως· ἡ χρησὴ ἔρις ἐκ τῆς νυκτὸς δοκεῖ χθονίη εἶναι, τουτέστιν ἐξ ἀφανοῦς, ὅτι πᾶς τις ζηλωτὴς χθονίῃ τύπτει ἀκαμμεῖ. ὁ δὲ φθονῶν φανερῶς λοιδορίας ἐγείρει καὶ μάχας. ἐρεβεννὴ αἰολικῶς διὰ δύο νῦ γράφει.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Θῆκα δέ μιν.] τιὼ μὲ ζωὴν ἔτυ δεῖ χαδιςάναι· ὁ ζεὺς ὁ ἐν τῷ αἰθέρι ναίων, καὶ ἐν τοῖς ἀνθρώποις, καὶ ἐν ταῖς ῥίζαις τῆς γῆς ἀμείνω τιὼ ἕξιν ἔθηκε ταύτῃ ἑκάτερα· ἵνα διὰ μὲν τοῦ αἰθέρος δηλώσῃ τὸ ἀκρότατον· διὰ δὲ τῆς ἐν τῇ γῇ ῥιζῶν, τὸ ἔσχατον· διὰ δὲ τῶν ἀνδρῶν, τὸ μέσον, ὅπερ αἰδοῖόν ἐστιν, ἢ τῶν χθονίων φυτῶν· διὰ πάντων δέ, ὅτι πανταχοῦ ἐστι τὸ θεῖον, καὶ ἐν ἅπασι, ῥιζώσης, μέσοις, ἐσχάτοις. εἰπὼν δέ, ὅτι νῦξ ἔθηκε τιὼ ἀμείνω ἕξιν, φησὶ παρὰ τοῦ Διὸς ἀρέσκεια γηΐδος, ὅντος ἀστοῦ καὶ ἐν τῷ κόσμῳ δαίμονι σεμνοτέρου τῆς ἑτέρας. Γαίης τ' ἐν ῥίζῃσιν.] ἐν τοῖς φυτοῖς τοῖς ἐῤῥιζωμένοις τῇ γῇ· ἢ ὅτι ἐῤῥίζωσαν αὐτὰ ἐν τῇ γῇ· ἢ ὅτι ἡ ἀγαθὴ φιλοτεχνία καὶ ἐπὶ τὰ φυτά, καὶ ἐπὶ πάντα τὰ γεωργικὰ ἐδόθη, ὥστε ζηλοῦν εἰς τὸ ἐργάζεσθαι τοὺς ἀνθρώπους.

Ἤτε καὶ ἀπάλαμον.] τὸν ἀλύτον φησὶ τὸ ἔργον, καὶ οὗ μὴ ἔχοντα χεῖρας, ἀλλ' αἰσχρὸν κινεῖν φησὶ τὸ ἐργάζεσθαι. τοῖς ἐργαζομένοις ἀμηλλημένον ἠκριώσαν ἔσεις. Ἄλλως. ἤτις καὶ τὸν ἀεργόν, καὶ μὴ παλαμώμενον ἐπὶ τὸ ἔργον ἐγείρει. παλαμᾶν γὰρ, τὸ δι' ὅλης παλαμῆς γεωργίας ἐργάζεσθαι. ὁ γὰρ ἀπαλάμων καὶ ἡ ἀδεκὴς, ἀπαίδευτος τὸ ἐργάζεσθαι.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Θῆκα δέ μιν κεραμεύς.] ὁ κέρνος παῖς ἦγεν ἢ εἰμβρίμην, ἢ χοροποδοῦσα, καὶ σκοτίζουσα τὸν νοῦν, ἢ ἀφροσύνῃ καὶ ἄδικον, ἢ ἐν τοῖς ὑψηλοῖς ζυγοῖς καὶ καθέδρῃσι τῶν ζωδιακῶν κύκλων καὶ τῶν αἰθερίων ἱδρυμένη. ἔφην γὰρ, ὡς ἐκ τῆς κατάσεως λέγεται τὴν ἀστερωπὸν παρθενικὴν τὴν εἰμβριμένην. ἔθηκε γὰρ ταύτῃ τιὼ ἕξιν πολλῷ ἀμείνω τῆς ἑτέρας ὁ ζεὺς ὁ ναίων καὶ ἐν τῷ αἰθέρι, καὶ ἐν τῇ ῥίζῃ τῆς γῆς, καὶ ἐν τοῖς ἀνθρώποις· διὰ πάντων γὰρ δύναμις ἡ εἰμβριμένη. Δία δ' εἶπεν, ὅτι τὴν εἰμβριμένην τοῦ λόγου. τὴν ὑγρὰν δύναμιν.

Ἤτε καὶ ἀπάλαμον φρ.] ἤ τις ἀγαθὴ ἔρις καὶ τὸν ἀδρανῆ, καὶ τὸν μὴ παλαμώμενον καὶ ἐργάζεσθαι δυναμένον, ὅμως ὅτι ἔργον ἐγείρει. ἢ ὁμῶς, ἵν' ᾖ ἀλληγορῶν, ὁμοίως τῷ ἀπαλάμῳ, τὸν ἀπάλαμον ἐγείρει.

Εἰς ἕτερον γάρ τίς τε ἰδὼν ἔργοιο χατίζων
Πλήσιον, ὃς σπεύδῃ μὲν ἀρόμμεναί ἠδὲ φυτεύσαι,
Οἰκόν τ' εὖ θέσθαι· ζηλοῖ δέ τε γείτονα γείτων
Εἰς ἄφενον σπεύδοντ'· ἀγαθὴ δ' ἔρις ἥδε βροτοῖσι.
Καὶ κεραμεὺς κεραμεῖ κοτέει, καὶ τέκτονι τέκτων,
Καὶ πτωχὸς πτωχῷ φθονέει, καὶ ἀοιδὸς ἀοιδῷ.
Ὦ Πέρση, σὺ δὲ ταῦτα τεῷ ἐνικάτθεο θυμῷ.
Μηδέ σ' ἔρις κακόχαρτος ἀπ' ἔργων θυμὸν ἀμύχοι
Νείκεα ὀπιπεύοντ', ἀγορῆς ἐπακουὸν ἐόντα.

In alterum enim quispiam intuens otiosus
Diuitem, qui festinat arare, atque plantare,
Domumque recte gubernare, æmulatur vicinum vicinus.
Ad diuitias festinantem. bona vero hæc contentio hominibus.
Et figulus figulo succenset, & fabro faber:
Et mendicus mendico inuidet, cantorque cantori.
O Perſa, tu vero hæc tuo repone in animo:
Neque malis gaudens contentio animum cuiũ ab opere abducat,
Lites spectantem, forique auscultatorem existentem.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Εἰς ἕτερον γάρ πε.] ἢ γάρ πε ἔργα χατίζων, ἤγουν ἐνδεὴς ὢν ἔργων. λειτόμενον, τουτέστιν ὑδὲν ἐργαζόμενον, ἰδὼν εἰς ἕτερον πλήσιον ἑαυτῷ ζωπύρῳ ἢ δεῖ τὸ ἕτερον ἢ τὸ πλήσιον, ἵνα μὲ δύνῃ πλήσιον εἰς ἕτερον ἦξαι πλήσιον. ἤτοι σπεύδει μὲν ἀρῦσαι, ἤγουν ἀροτριᾶσαι, καὶ φυτεῦσαι· ἀμφότερα ἔργα γεωργίας· καὶ τὸν ἑαυτοῦ οἶκον καλῶς διοικῆσαι. ἔργον δὲ ἐστὶν ἡ ἐπίργλα καὶ τὸ ὑπὸ τῆς ἐργάσιας τελούμενον· ἐνταῦθα τὸ πρότερον.

ἀρόμμεναι.] ποιητικὸς ἦτοι ὁ τρόπος ἀπαρεμφάτων, ἀποβάλλειν τὸ ὑποτακτικὸν φωνῆεν διφθόγγῳ παρόσης, καὶ προστιθέναι τιὼ μῦ συλλαβιὼ, εἶτα καὶ τιὼ αὖ δίφθογγον, εἰ μὴ πάρεστι. δεῖ γὰρ τῷ ἀπαρεμφάτῳ δίφθογγον ὀφείλει εἶναι). αὖτη γάρ ἐστι πίστιμον αὐτῷ καὶ χαρακτηριστικὸν· ταύτῃ μὲν ἦν, ὡς εἶπον, μὴ παρῆσαν εἰσάγεσθαι. ἔστι δ' ὅτε καὶ παρῆσαν ἐκβάλλεται, καξ διόντες τὰ ἄνευ τοιούτου καὶ ἐκτείνοντες, ἵν' ἀρμόσῃ αὐτοῖς ὀνόματι τῇ τῆς μέτρου οἰκοδομῇ,

ἑαυτοῦ

ἐνταῦθα δὲ μὴ παρῶσι συνιέναι. τὸ δὲ ῥᾳ μικρὸν μὲν ὂν ὁ Ζωπύρου τοῦ πάππου, μέγα δὲ γενέσθαι ἀνία. ἡ γὰρ ἀπειρία δὲ ἔκπυστος ὢν ἔχει χώραν ἐπὶ παίδευσι λέξεων. ἀναγκαζόμενον δὲ τὸ ὦ χαλέπαινε μὴ ἑαυτὸν ὡς αὐ δὴ οἰκεῖον, ἵνα μὴ ἀλλοτρίας ἀξιώσεως δέῃ, ξένον καὶ ἀσκώπτους φόβημα ποιῆσαι. καὶ ὁ ἐπὶ ἑνὶ ἑτέρῳ παύτῳ πιτὲ χάσκειν. εἰ δὲ σεσάθηκεν ἡμῖν ἑτέρα μ' ὡς ἐν τῷ ἔμμεναι, ὅτε χρεία μαχέσθαι ἡμῖν δεύτερος τὸ ἑ, καὶ ἑτέρους πολλοῦς, ἵνας ἂν κτί λόγου ἔχοι τὸ νέμα τοῦ αὔξησιν ἀποδεδειγμένου.

ζηλοῖ δέ τις γείτονα γείτων.] τὸ ζηλῶν δύο ἐστὶ τὸ φθονεῖν καὶ τὸ μανθάνειν. ὥσπερ δὲ λέγουσι ἐνίοτε τὸ ἐπαινεῖν ἀντὶ τοῦ ἐργάζεσθαι, οὕτω καὶ ἐπαινῶ τις, ἀντὶτοῦ ἐργάζεται· καὶ τὸ σιγῶ, ἀντὶ τοῦ σιγᾷ, ὅτω καὶ τὰ ζηλῶν τὸ μανθάνειν, ἐνίοτε καὶ ἐπὶ τοῦ μιμεῖσθαι πιθέσιον. οἷς ἐστὶν ὧδε ἔπος, οὐκ ἔξω λόγου ταῦτα ποιοῦντες· ὁ δὲ ἐπαινῶ τις, τοῦτο πάντως οἶδε καὶ ἐργάζεσθαι· οὐκ ἀμφίβολον· οὐκ μανθάνειν τις ἐφ' οἷς ἔχει ἀγαθοῖς, δηλονότι ἢ ἀπαλλαγείη (ἐπὶ τέτων γὰρ λέγεται ὁ μανθανισμὸς) τῶν πάντως καὶ μιμήσαιτο, ἵνα τοῦ αὐτοῦ τύχῃ μανθανισμοῦ. ἄφελον ὁ ἐπὶ τοῦ ἄρων τοῦ ἐνιαυτοῦ ἀθροίζόμενον πλοῦτον. τὸ αὐτὸ καὶ βίον, ἐφ' οἷ βιοῖ τις δηλονότι. λέγεται δὲ καὶ ἀφελος ἀφυσικῶς, καὶ τὸ ἄφελον ἀδετέρως.

ἀγαθὴ δ' ἔρις ἥτε βροτοῖσιν.] ἀντὶ τοῦ ἀγαθῶν αἰτία ἐστὶν ἥδε ἡ ἔρις τοῖς ἀνθρώποις. καὶ δὴ τὸν ἑτέρου ἔσιν, τοῦτο δὲ Ζωσιμαχίδης ἔδωκεν ἀπὸ τοῦ ἀποτεῖναι τὸν λόγον, καὶ μεταβιβάσαι ἐπὶ τὰ ἔργα τὰ ἁρμόζοντα τῇ ἑτέρᾳ ἔριδι.

Καὶ κεραμεὺς κεραμεῖ κοτέει.] ἤγουν ἀγανάκτησιν ἔχει ἀποκειμένῳ, βλάβης κεφάλαιον ἀφελατηρεῖσθαι καὶ τέκτονα τέκτων κοτέει, καὶ πτωχὸς πτωχῷ φθονέει, καὶ ἀοιδὸς ἀοιδῷ. δῆλα ταῦτά ὅτι. φθόνος ὅτι λύπη ἐπ' ἀλλοτρίοις ἀγαθοῖς. Ζεῦ δὲ αἴ Πέρσῃ, ἐγκαπάθῃ, ἤγουν ἔμβαλε τῷ σῷ λογισμῷ ταῦτα. μηδὲ ἴδοις ἡ χαιρέκακος, ἤγουν ἡ ἐπὶ τοῖς κακοῖς χαίρουσα, κωλυέτω σε ἐπὶ τὴν ψυχήν, λέγω, ἀπὸ τῆς ἐργάζεσθαι. ὅμοιον τῷ, Ποιόν σε ἔτω· φύγῃ ἔρεβος· δόδοντος ἐς φιλονεικίας βλέποντα. ἀντὶ τοῦ ἔρχεται τεταραγμένῳ τὴν γνώμην. τοῦτο δὲ τὸ Νείκεα ἐπιδόντα λείπει δὲ ἡ εἰς σεαυτόν· τὸ δὲ βλέπουσι λέγει πρός τι, καὶ μεστὸν ὑπὸ ἀντῆς, δέδοικε πλέον δηλοῖ, ἢ τὴν ἐπιφανεστέρας

ὀργῆς δυνάμεως. μὴ δὲ ταύτης ἐνίοτε μὲν δηλοῖ ἀποδιδὺ, καὶ τὸ ἔχειν ἐστεφανωμένῳ τὴν γνώμην· ἐβούλετο δηλῶσαι ἐνταῦθα ὁ λόγος, ἐνίοτε δὲ ἐλπίδα· οἷς εἰς σὲ βλέπω, ἀντὶ τοῦ εἰς σὲ ἐλπίζω· ἐνίοτε δὲ μίμησιν, οἷς εἰς σὲ βλέπων τόδε ποιῶ, ἀντὶ τοῦ σὲ μιμούμενος.

ὀκνηδόντα.] τοῦτο παρὰ τοῖς κοινοῖς, μὴ μὲν παθήσεως ἐν χρήσει ἐστίν. οἷ ὀκνηδόω ἀντὶ τοῦ ὑφορῶμαι. καὶ μὴν ἑτέρως ἴσως παθήσεως χωρεῖς δὲ παθήσεως ὅπου ἂν ῥηθείη αὐτοῖς. οἱ ποιηταὶ δὲ καὶ τούτῳ χωρεῖς παθήσεως ἐπ' ὀνείδους χρῶνται καὶ ἑτέρως μισεῖν. ἐνταῦθα δὲ παθήσεως γέγονε συλλαβῆς, ὡς ἐν τῷ ἐπάνυμα καὶ ἑτέρως.

ἀγορῆς.] ἀντὶ τοῦ ἐν ἀγορᾷ φημῶν καὶ ῥημάτων. ἀγορεύειν δὲ λέγει ἐνταῦθα τὸ δικαστήριον.

ἐπαμύνει.] ἐπικουρεῖ, ἤγουν ἐπήκοον· ἐπήκοον δὲ κυρίως ὁ δι' ἄχων δύμενος ἀκούων· ἐνταῦθα δὲ, ἀντὶ τοῦ ἀκροατὴν ἁπλῶς.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Εἰς ἕτερόν γάρ τις.] πλεῖον ἰδὼν ἐπὶ τοῦ ἔργου πλουτήσαντα, ἀποδύσει καὶ αὐτὸν πλουτῆσαι. Εἰς ἄφελον.] τὸν πλοῦτον ἄφελον καλεῖ, τὸν ἀπὸ τοῦ ἔργου τοῦ ἐνιαυσίου ἀθροιζόμενον. ἐν ᾧ δὲ καλεῖ ὁ ἐνιαυτός.

χερσὶν κοτέει.] ὀργίζεται, φθονεῖ. Ἄλλως. φορτίῳ δὲ εἰς γεωργίαν διὰ τοῦτο. ἐν δὲ τοῖς γεωργικοῖς ὑφίσται ἡ ἀγαθὴ ἔρις φησὶν, ἐκεῖ δὲ ἐν τοῖς ἀδίκοις· ἢ ὅτι ἐπὶ τοῦ ἀφανοῦς καὶ ἀδήλου παρυφίσται καλὰ καὶ ἀγαθά. τοῦτο δεῖ μᾶλλον ἐπανάγειν εἰς τὰ εἰρημένα περὶ τοῦ χείρονος ἔριδος, καὶ δὲ τὸ κοτέειν καὶ τὸ φθονεῖν καλά ὅτι, καὶ ἐπέρρησε σύνεσιν, καὶ ὑ τῆς ἀμείνονος.

Ὦ Πέρση.] τὸ πίπημα ἐξαπατᾷ πρὸς Πέρσην τὸν ἀδελφόν. νυθίσται δὲ καὶ διαλογίᾳ χειμάμενος δὲ τῷ παρῶσαι ἕσιαν κατέπαλσαι διεκπαίοντας ἐν τῇ πολιτείᾳ, καὶ καταδικασθῆναι ἡττηθέντα, καὶ πολλὰ παρεσχολῶν ἐξ ἡμέρας πρὸς ἄρχοντας καὶ κεντρίσαι ἄλλως διὰ τὸν πλοῦτον ἐπίδοσιν. ἔρις καὶ χαρτός.] ἢ ἡ κακοῖς χαίρουσα, ἢ ἧ χαίρουσιν οἱ κακοὶ, καὶ φιλοδικοῦντες, καὶ κακοφαγοῦντες βίον ζῶντες. διὸ καὶ ὑπὸ τοῦ ἔργου καλύπτεται, πρέπουσα αὐτῷ ἐπὶ τὰς ἀγορὰς, καὶ τὰς δίκας τὰς πρὸς ἀλλήλους. Ἄλλως. ἀμφίβολον τὸ καλὸς χαρτός. ἤτοι γὰρ ὁ κακοῖς, ἢ ἐφ' οἷς κακοὶ ἐπιχαίρουσι. δικαίως γὰρ

ὅτι ζύγχυσις γίνεται, ὠφελείας ἔξιν. Ἄλλως. μὴ δέ σε, φησὶν, ἡ φιλονεικία κωλύσῃ ἀπ' ἔργου εἰς τὸ θεωρεῖν τὰς φιλονεικίας καὶ ἐπιτρέπειν ῥητόρων μέσων καὶ φημὶ κινουμένων ἐν ἀγορᾷ.

Νείκε' ὀπιπεύοντα.] τυτθὸν σοὶ μόνας τὰς φιλονεικίας βλέπειν τὰ, καὶ ἐπίκοον ὄντα τῆς κατ' ἀγορὰν κινουμένων φιλονεικιῶν, ὀφείλοντα τοῖς ἔργοις προσέχειν τοῖς γεωργικοῖς, ἀφ' ὧν τρέφεσθαι δυνατόν.

ΙΟΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Εἰς ἕτερον γάρ] τὶς γὰρ χρήζων ἔργου, ἰδὼν εἰς ἕτερον πλησίον ἀπ' ἔργου, ὡς καὶ οὗτος ἰδὼν, ἀπουδάζει ἀρῦσαι καὶ φυτεῦσαι.

ἀρόμενος] τὸ ρῶ μικρὸν, ἐκτείνεται ἢ ὑπὸ τοῦ μὴ ἀμεταβόλου, καὶ γίνεται κοινὴ συλλαβή. οἱ δὲ δελτόν τινα, καὶ τοῦτο μίαν γραφέντων ἀπίστως.

ζηλοῖ δέ τε.] ἢ ἀγαθὴ ἔρις, καὶ ζῆλος λέγεται· ἡ δὲ φαύλη, φθόνος. ὅμως ἔμπροσθεν διέρισεν τὸν ἡσίοδον καταχρησάμενον τῷ ζήλῳ, ἀντὶ τοῦ φθόνου.

Εἰς ἄφενον κατόπτα.] ἄφενος, πλοῦτος, ὄλβος, τύχη, καὶ εὐδαιμονία διαφέρει. ἄφενος μὲν καὶ ἀφνειὸς, ὁ μετέχων ἀφένους λέγεται. ὄλβος δέ ἐστιν, ἡ ἐπίκτητος συγχρωμένη τοῖς καρποῖς πλοῦτος, τὰ διὰ πολλῶν ἐτῶν ζωογόνημα, ἔδαφος, κτήσεις, ἀγροὶ ὅλως· τὰ ἀμφότερα τύχη δέ, ἡ δόξα τοῦ βίου καὶ ἕταιρος εὐδαιμονία δέ. ἵνα τὰ πολλὰ παρέλθω, τὸ εὖ τοῦ δαίμονος, ὅτι τοῖς ψυχικοῖς ἀρετοῖς ἔχει. δαίμων γὰρ καὶ ἡ ψυχὴ λέγεται παρ' Ὁμήρῳ, καὶ παρὰ Σωκράτει.

Καὶ κραμβὸς κραμβοῖ] μεταβαίνει καὶ πρὸς τὸν φαύλην ἔριν, καὶ τὰ ταύτης ἐπεξηγεῖται.

πλωχὸς] ἀπὸ τοῦ πλώσσω, τὸ δελεάζω, ἢ ὁ ἐκπεπλωκὼς τοὺς ἔχων. τεῷ ἐνὶ θυμῷ] ἐν τῷ σῷ θυμῷ, νῷ, τῇ ψυχῇ. σημαίνει δὲ καὶ τὰ μέρη αὐτῆς· τὸ θυμικὸν, ὅπερ θυμοειδὲς, καὶ λογιστικόν· ἡ γὰρ ὁμόνοια δὲ λογισμοῦ δεῖ.

κακόχαρτος.] ἡ χαίρουσα ἐν τοῖς κακοῖς, ἢ ἐν οἷς χαίρουσιν οἱ κακοί.

ἀγορῆς ἐπακοῦσαι.] ἀκούειν τοῦ ἐν τῷ πολιτείῳ λαλουμένων. σημαίνει δὲ ἡ ἀγορὰ τὸ πολιτεύεσθαι, τὸ βουλεύεσθαι, τὰ ἐν ἀμφοτέροις πολῖται, τὰς ἐν ἀμφοτέροις λαλιὰς κατακρίσεις καὶ πάσας ἀπὸ τούτου λαλιάς. ἀγορὰ λέγεται καὶ τὸ ἀγορεύόμενον σφάγμα, καὶ τὸ τόμιον μέρος δὲ ἀγορεύεται.

Ὤρη γάρ τ' ὀλίγη πέλεται νεπίοιν τ' ἀγορέων τε
Ὧι τινι μὴ βίος ἔνδον ἐπηετανὸς κατάκηται
Ὥραιος, τὸν γαῖα φέρει Δημήτερος ἀκτήν,
Τῷ κε κορεσσάμενον νείκεα καὶ δῆριν ὀφέλλοις
Κτήμασ' ἐπ' ἀλλοτρίοις. σοὶ δ' οὐκέτι δεύτερον ἔσται
Ὧδ' ἔρδειν. ἀλλ' αὖθι διακρινώμεθα νεῖκος
Ἰθείῃσι δίκῃσι, αἵ τ' ἐκ Διός εἰσιν ἄρισται.
Ἤδη μὲν γὰρ κλῆρον ἐδασσάμεθ'· ἄλλα τε πολλὰ
Ἁρπάζων ἐφόρεις, μέγα κυδάνων βασιλῆας
Δωροφάγους, οἳ τῷδε δίκην ἐθέλουσι δικάσσαι.
Νήπιοι οὐδ' ἴσασιν ὅσῳ πλέον ἥμισυ παντὸς,

Cura namque parua eſt [id eſt eſſe debet] litiumque foriae,
Cui non ſit victus domi in annum repoſitus
Tempeſtiuus, quem terra ferat, Cereris munus.
Quo ſatiatus lites ac rixam moueas
De facultatibus alienis. Tibi vero non amplius erit iterum
Sic faciendum. Sed rurſus diſcernamus litem
Rectis iudiciis, quæ ex Ioue ſunt optima.
Nam nuper quidē patrimonium diuiſimus: aſſiaque multa
Rapiens ferebas, valde demulcens reges
Donuoros, qui hanc litem volunt iudicaſſe.
Stulti: neque ſciunt, quanto plus dimidium ſit toto,

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Ὤρη γάρ τ' ὀλίγη πέλεται.] ἐδηλώσε γὰρ φθονῶν πέλεται αὐτὶ τοῦ πέλει, ἤγουν ὑπάρχει τῆς φιλονεικίας καὶ τῆς ἀγορᾶς, αὐτὶ τοῦ τῶν ἀγορῶν, ἐκείνῃ δηλονότι τῇ αἰτιατικῇ ᾧ· φῶτι μὲν κατάκειται, αὐτὶ δὲ κατακείμενός ἐστιν, ἔνδον, ἤγουν ἐν τῇ οἰκίᾳ, βίος αὐτάρκης εἰς ὅλον τὸν ἐνιαυτόν. τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ ἐπηετανὸς ἤγουν δίδωσι τὰ ἔτησ ἐξαρκῆ.

Ὥραιος.] τυτθὸν τὸ ὡραῖον τὸ ἐνιαυτὸν δέχεται.

τὸν

τὸν γαῖα φέρει.] αὐτὶ τῦ, ὃν ἡ γῆ φύει.

ἀκτλιῶ ὄντα τῆς δημητρος. αὐτὶ τῦ ὑγαίρετον δωρημα. Τῦ καρποτελεσάμενο.] τότε τῦ πλέτε καρποτελεσάμενο, ἤγυν πλησθεὶς, ὀφέλλοις ἄν, ἀντὶ τῦ ὀφελλε, ἐπίτειναι φιλονεικίας καὶ μάχλω ἐσσὶ τοῖς ἀλλοτρίοις κτήμασιν· ἤγυν χάιρε τῆς ἀλλοτρίων κτημάτων, ἀσεβεῖν αὐτὰ φιλοπμόμενο. σοὶ δ' ἐκέτι δεύτερον ἔσσ Ω δ' ἔρδειν.] ἀντὶ τῦ πάλιν. ἡ γὰρ ἅπαξ ἀσέβημα τῦτο ἐποίησεν, ἵν' ἦ τὸ παρὸν δεύτερον· ἀλλ' αὐτόθι ἤγυν ἐν τῷ παρόντι. διαχρινώμεθα τυτέστι διαχωρίζωμεν τιὼ ἡμετέραν φιλονεικείαν. ἰθείαις δίκαις· ἤγυν δίκαις ἰθείαις, ἐνιαύσιος. τυτέστι δ' ἐνιαύσιων Δικῶν. αἳ ἐν διὸς εἰσὶν ἕδεσιν· ἤγυν κρίνουσαι· τυτέστιν αἱ ἀπὸ τῆς προνοίας ἔχυσι τὸ κρίνο.

Η δη μὲν γὰρ κλῆρον ἐδασσάμεθα.] αὐτὶ τῦ πρὸ μακρῦ τιὼ οὐσίαν ἐμερίσαμεν, ἣν ἀπὸ τῦ πατρὸς ἐκληρονομήσαμεν. ἀλλὰ καὶ ἄλλα πολλὰ ἔξω τῦ ἀπήκοντός σοι μέρυς ἀφῆρες ἤγυν ἔφερες. ἁρπάζων· τυτέστι βιαίως λαμβάνων, πλεονεκτῶν· μέγα κυδαίνων, ἤγυν μεγάλως τιμῶν· αὐτὶ τῦ, ἵνα μεγάλως τιμᾷς τὺς βασιλέας, ἤτοι τὺς κριτὰς τὺς δωροφάγυς· ἤγυν τὺς τὰ δῶρα πόρον ζωῆς ποιυμένους. οἱ ταύτιω τιὼ κρίσιν ἐθέλυσι δικάσαι, ἤγυν κρῖναι, ἣν πρὸς ἀλλήλους ἔχομεν.

Νήπιοι] ἤγυν μωροί. οὐδὲ ἴσασιν] ἤγυν γινώσκυσιν, ὅσῳ μέτρῳ πλείονι ἥμισυ πλέον τὸ ἥμισυ τὸ ἀπὸ τῆ δικαίυ πλείονι, εὖ ὁλοκλήρυ ἢ ἐξ ἀδικίας.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Ὦρη γάρ τ' ἀλίγη] τυτέστιν ἐλαχίστη φροντὶς ἔξι πρὸς ἀγορῶν καὶ δικῶν ἐκείνῳ τῷ μὴ ἔχοντι τὸν βίον ἐπισταλὸν τὸν ἀπὸ τῆ ἔτυς ἀθροίζόμενον ἐν ταῖς ἑαυτῦ οἴκοις, ἀφ' ἧ γραφήσεται πᾶν τὸ ἔτο. ψιλῶ τὸν τὸ ὥρη· νῦν γὰρ τιὼ φροντίδα σημαίνει. ὅθεν καὶ ὀλιγωρεία, καὶ πολυωρεία καὶ πολυωρῶ, καὶ πολυωρὸς, ὁ τιὼ τῆ φυλάσσειν ἔχων ἐξυσίαν.

Ὡς ἔπι μὴ βίο.] αὐτῦ κατ' ὀλίγον παθητεῖ ἀπομηκύνων τῆς ἀργίας.

Ὡρεῖο τ' γαῖα.] τ' βίον δ' εἶπεν ὡραῖον, ὡς ἐκ τ' ὡρῶν πρεπόδυ συλλεγόμενον. ἐπειδὴ τὰ μὲ τὸ ἔαρ φέρει τὰ δ' τὸ θέρος· τὰ δ' τὸ μετόπωρον· τὰ δ' ὁ χείμων πρὸς τ βίον ἡμῖν ἀναγκαῖον. ὡρεῖο μὲν γὰρ διὰ ταῦτα ὁ βίο. Δημήτερος δ' ἀκτλιὼ ὀνάλεσον ὁ μόνον τ ἰδίως λεγομένων Δημητριακῶν, ὃ πυρῶν καὶ κριθῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων. τιὼ γὰρ γῆν, ἀφ' ἧς οἱ καρποὶ πάντες, Δήμητρα ὠνόμαζον οἱ παλαιοί.

μὴ βίο.] ὁ γὰρ, φησὶ, μὴ ἔχων πλῦτον ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῦ ὀφείλει ποτὲ μὲν ἐργάζεσθαι, ποτὲ δ' ἀπροσδοκήτως. κάμνε, φησὶ, καὶ τότε φιλονείκει. τῦτο δ' εἶπεν, ἵνα κτί μέρο ἀπάρῃ αὐτὸν τῆ φιλονεικεῖν ὅτι τὸ ἐργάζεσθαι. ὦ πέρσα.] τὰ κτὶ τὸν πέρσην ἴσως ἐκληπθέον, ἢ πλανωμένως, καὶ ἀσυντόνως διὰ τὸ ἀσαφέστατον τῆ λόγυ. ἢ ἀκλῆ, φασὶ, σκληρόν. σημαίνει δ' τ καρπόν.

Τῦ κακορεστάμενο.] ἐκ ὅτι πλέσιός τις ὢν ὀφείλῃ εἶ φιλόδικο, ἀλλ' ἐκ τέκνσίας ἐνδείκνυται πρὸς τὸν πέρσην, ὅτι μάλις πλύσιο ὢν χρῆσιν ἄγειν ὤφελες εἰς τὸ θεῖ δίκας διαπρίνειν καὶ ἀγορές. νῦν δ' ἄπορο ὢν πρὸς τοῖς ἔργοις αὖ μάλιστα δίκαις, ἀφ' ὧν δυνάσῃ ποιήσασθαι ζαυτῷ βίον. Ἄλλως. ὅταν, φησὶν, εἰς χορηγίαν ἀποθῇς ἑαυτῷ, τότε φιλονείκει ἐπ' ἀλλοτρίοις κτήμασιν. ἐσχίδη ἂν ἔσσιν ἐν δευτέρῳ ἐργάζεσθαι τὸ ἔργον, ὡς αὖ εἰ μὴ ἀπείρης τῆ χειμῶνος, ἢ δυνῇ μὴ ταῦτα τῇ θέρει ἀπεῖραι.

ζοὶ δ' ἐκέτι.] μὴ τιὼ διαπομιὼ τῆ παιζόντων ἡρπαζες τὰ μὰ τοῖς ἄρχυσι χρώμενο συμμάχοις, καὶ ἐμὲ συκοφαντῶν. ἐκ ἔτι ἦ καὶ δεύτερον ἐπιτρέψῃ σοι διὰ τιὼ φιλοπρεσγυποσυνίαν τὸ ἐμὰ ἁρπάζειν πρεσβύτη πάλιν ἐκείνυς, καὶ μὰ συκοφαντοῦντα. ἀλλ' αὖθι διακεινώμεθα.] ἀλλὰ νῦν μεταξὺ ἡμῖν ἀλλήλοις διαλυσώμεθα τοῖς δικαίως νενομένας δίκας ἐπ' ἰθείαις, αἵ τινες ἐν τῷ διὸς εἰσὶν ἕδεσιν.

κλῆρον ἐδασσάμεθα.] κλῆρον ἢ τὸν τῆς γῆς, ἢ τὸν τ' ὑσίας· ὅθεν ἔκληρο ὁ πλῶχὸς, καὶ ὁπόκληρος ὁ κληρονόμο. ἤδη, φησὶν, ἐδασσάμεθα ἅπαξ, καὶ ἐξῶδεν, ζοὶ δ' ἐπλεονέκτησάς με, καὶ ἄρχοντας ἐτίμησας ἐξ αὐτῆς, δωροδοκῶν αὐτὺς καὶ κολακεύων, ἵνα σοὶ χαρίσωνται. βασιλῆας δ' νῦν τὸ δικασὰς καὶ τὺς ἄρχοντας λέγει. ἔτω γὰρ αὐτὺς ἐκάλυν οἱ πάλαι. ὡς Ὅμηρο·

Ἀλλ' ἴτον βασιλῆες ἀχαιῶν εἰσὶ καὶ ἄλλοι.

Δωροφάγυς.] τὺς ἄρχοντας, οἷς χρώμενο, καὶ δῶρα διδὺς ὀνίνει κτὶ τὸ ἁπόδυ, ἐ δωροδόκυς προσεῖπεν ἀλλὰ δωροφάγυς, ὡς μὴ

μόνον δῶρα λαμβάνοντας παρὰ τῶν φιλοδώρων, ἀλλὰ καὶ δικαιοῦντας ἀνὰ μέσον διανεμομένους ἐκ τῶν ἀλλοτρίων· οἷς οὐ μελήσει ὀργιζομένους ὄντας καὶ αὖθις δικάζειν τῇ σκολιᾷ καὶ τῇ ἠπατημένῳ διὰ τὴν τῶν δώρων ἐλπίδα. ὅσῳ πλέον.] τὸ πλέον, ἢ τῷ ποσῷ ὅτι πλέον, ἢ τῇ ἀξίᾳ· τὸ ἓν ἥμισυ τοῦ παντὸς ἔλαττον ὂν κατὰ τὸ ποσὸν κατὰ τὴν ἀξίαν ὅτι πλέον. ποιεῖ δὲ τὴν ἀξίαν τὸ δικαιότερον. ὃν οὐκ δεῖ μὴ τὸ πᾶν ἔχειν, ἀλλὰ τὸ ἥμισυ, ὡς κρεῖττον ὂν καὶ δικαιότερον τοῦ τὸ πᾶν κακῶς, τὸ μόνα τοῦ ἡμίσεως ἀπολαύειν· τὸ μὲν γὰρ πιεῖ πλεονεκτικώτερον, τὸ δὲ δείκνυσιν ὂν δικαιότερον. Ἄλλως· τὸ ἥμισυ ἓν τὸ μὴ δικαιοσύνης, πλέον ἐστὶ τοῦ ὅλου μὴ ἀδικίας.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Ὦρη γάρ τ' ὀλίγη.] αὐτὶ τοῦ, ἐχρὴ φιλοπονικῶν φροντίζειν, καὶ τὸ ἐν ἀγορᾷ διατρίβειν ἐκεῖνον τὸν ἄνθρωπον, ᾧ ἡ ἐτησία συγκομιδὴ τῆς ζωῆς, ἢ ἐκ τῆς καρπῶν τῆς γῆς διδομένη οὐκ ἔστιν ἱκανὴ διαρκεῖν εἰς ὅλον ἐαυτόν.

Ὦρη.] ἡ φροντὶς καὶ ψιλεῖ. ὅθεν καπηλὸς φαμὲν μὴ ψιλεῖν τὸ τ, ἀ μὴ δασέως τὸ φ.

ὀλίγη.] ὀλιγοχρόνιος. πενιχρὸν τ' ἀγορίων τε.] δύο ζωιζήσεις εἰσὶ παρὰ ποιήτῃ· πένης τ' ἄγορ, δάκτυλος· τὸ μὲν πένης, αὐτὶ μιᾶς μακρᾶς ὅτι ῥέων τε ξηχαῖος· καὶ τὸ ῥέων μὲν, αὐτὶ μιᾶς κοινῆς μακρᾶς. βίος.] τὸ βίος ἐξ ὑπαινίττει τὴν τέχνην, ὡς τὸ, βίον ἐμπεπικὼν ἢ φιλόσοφον ἕξιν· τὸν τρόπον, ὡς τὸ, χρῆσθαι βίᾳ δοκεῖ· ἢ παρόσον κόσμον· τὸν ἑνὸς ἑκάστου χρόνον· τὴν ζωῆς ἢ πρᾶξιν, ὡς τὸ πλοῦς ἦν αὐτῷ βίος· καὶ τὰς πρὸς τὸ ζῆν ζωτικὰς ὕλας· ὅπερ τὸ ἐνταῦθα δηλοῖ κείμενον. ἐπιστάμενος.] ὁλοχερείως ἀρκεῖν δυνάμενος. ἐκ τοῦ ἔστω ἐπανὸς καὶ ἐκτάσει, ἐπιτατικός.

Ὡρεῖος.] ἐκ τοῦ τετράρων ὡρῶν ἢ χρονικῶν γινόμενος· εἰδικῶς δὲ καὶ τὸ βίος ὄνομα σημαίνειν πολλὰ, διαιρῶν τέθεικε τὸ ὡραῖος· ἐπεὶ δὲ βιωφελὴς καὶ ὡραία οἶδε καὶ ἕτερα, ἐκ τοῦ γῆς ὤν, ὡρος· ἔδηκε τὸ, ἢ γαῖα φέρει.

Δημήτερος ἀκτλιῦ.] ἤτοι ἡ γῆς τὸ δῶρημα· δημήτηρ γὰρ ἡ γῆ, δημείκως. ἤτοι γὰρ αὐτὶ τοῦ γ, δ τιθεῖσα, δηοφερὴν γηοφόρον, καὶ δήμητερα γήμητερα λέγοντες. ἀκτλιῦ.] ἀκτὶς, θηλυκὸν, ἢ τὸ ἠλίου· καὶ ἀκτὴ, ὁ κάκιστος λέγει. τὸ δ' ἀκτὴ, ὁ ἀκτὴς τοῦ ἀκτοῦ τὸν ἀκτλιῦ, ἐκ τοῦ ἄγω τὸ φέρω. καὶ νῦν μὲν οὖν δημήτηρ Ζωτύμος εἶπον, τὸ σαφὲς τε καὶ ἀληθέστατον καὶ τιμῆ μυθικὴν ἢ ἱστορίαν λεκτέον, ἀλλὰ καὶ ἀλληγορητέον μοι. ἐκ κριτῆς, ἢ μᾶλλον ἐκ σκελίας, φάδης ἀφήρπασε τὴν Δήμητρος θυγατέρα τὴν κόρην. διώκουσα δὲ ἡ μήτηρ, μέχρι τῶν ἀθλιῶν καὶ τῆς ἑλλάδος ἀφίκετο. ὑπὸ πεπολέμηκε δὲ τὸ κακὸν καὶ μεταιτείας παιδὸς τὰ οὖν τιμῆ παῖδα μαθοῦσα εἰς ἀμοιβὴν τῷ πεπολέμῳ τὰ σπέρματα δίδωσι, καὶ πανοπλὴν ἅρμα δρακόντων· ὃς τούτῳ σπειρόμενος πάντα χθὲ, τὰ οὖν γεωργίαν διδάσκει. Ταῦτα μὲν τὰ μυθώδη. τὸ δ' ἀληθὲς ἕτως ἔχει. μή ποτε τῶν γεωργικῶν ὀπιγωνιόντων οὖν τὴν σκιάν, καὶ τιμῆ λιβύλλῃ, σῖτος αὐτομάτιζον ἐγίνετο, καὶ πάλιν ἐφθείρετο, μηδενὸς τοῦτον ὀπιγωνίσαντος. κέκροφ δή, ἢ τις ἕτερος, ἄρχων εἰς λιβύλλην καὶ σκελίαν πέμψας, ἵνα οἶδα παρὰ τίνος μαθών, ἐκέλευσε ζωαγωγεῖν σῖτον ἐκ τοῦ ἐκεῖ φυομένου, καὶ εἰς ἑλλάδα μεταπομπέσαι, ἃ δὴ γεγονότος, πεπολεμωμένου ἀρώσας, καὶ σπείρας ἢ ἐν ἀρόῃ χωρίῳ ἀπὸ τῆς πρώτης ἀρδεύσεως, ὃ νῦν νέαι πάτραι καλοῦσιν· ἢ καὶ τοὺς παλαιοὺς ἐν ἑλλάδι τῆς ἀτικῆς, γεωργεῖν καὶ συγκομίζεσθαι τοὺς καρποὺς. εἶτα καὶ αὐλακαφάμενος ὡς γεωργίας, τοῖς πᾶσιν ἀνθρώποις δέδωκε. καὶ δημήτηρ μὲν ἡ γῆ καλεῖται, ὅτι πάντων ἡ γῆ μήτηρ. κόρη δὲ νῦν καὶ Περσεφόνη, τὰ ἐκ τῆς γῆς κατ' ἔτος ὡς τὸ ζῆν διδόμενα· μᾶλλον δὲ σῖτος, καὶ τὰ γεωργικά· δι' ἃ ὡς ἐριοπὶ φόνος καὶ πόλεμοι γίνονται. ταύτην ἓν τῷ κόρῃ, ἥρωα τὸν ἁρπάζοντα σῖτον, φάδης ἀφήρπασε. φυόμενον δὲ τοῦτον, ὡς τὸ ἔαρ ἐφαίνετο, πάλιν διὰ ἄρσεως γεωργίας, ὡς ἔφημεν. ὡς δὲ ἄρχων μετακομίσαντος, παρὰ πεπολέμῳ ἐν ἑλλάδι, ἐσπάρη καὶ ἀνεφύη, καὶ πάντα χθὲ ἐδιδάχθη, ἔφασαν τὴν δήμητραν εἰς ἀθήνας ἐλθεῖν, ἵνα τὰ τῆς γῆς δωρήματα, καὶ παρὰ πεπολέμου μαθοῦσα δοῦναι τῇ κόρῃ, δι' ἑλλάδος ἀνδρομένην ἐξ ἅδου λαθικοπόλου. ἐκεῖ γὰρ κρυβεὶς καὶ ἁρπασθεὶς ἐν τῇ γῇ ὁ σῖτος εἰς φῶς ἐξῆλθε. δράκοντες δὲ πτερωτοὶ, οἱ φοροφόροι λόγοι, καὶ οἱ καρποὶ, οἱ πάντα χθὲ σπειρόμενοι, καὶ τὴν γεωργίαν διδάσκοντες. Τοῦτα μὲν τὰ μυθικὰ καὶ ἀλληγορούμενα. ἔστι δὲ καὶ ἑτέρα ἱστορία παραδιδομένη περὶ τῆς Δήμητρος. Ὄφεως, ὁ καὶ Διόνυσος, μὴ ἴσασι τὸ αὐτὸ γυναικὸς

γωιαικὸς κὴ Δήμητρος καλυμένης, κὴ τροφὸν πλείστε, μὴ μισηθὲν κὴ αὐλῶν ἀπέρχετο, τὴν γεωργίαν κὴ φυλαρχίαν διδάσκων· ὅθεν αὐλὸν κὴ Διόνυσον ἐκέλευε, ὡς δίρατίω φυτουργίας τίω ἢ ἐστιν Δήμητρα, ὡς τὰ τ' γῆς δωρυμένω, κὴ γεωργίαν διδάξαι.

Τῶ κεκορεσμένω.] ἢ πρὸς δὴ δωρήματος κὴ βίε τῶ ἐπὶ τ' γεωργίας κορεσθεὶς, ὀφέλως, αὐτὶ τῶ ὄφελε κὴ αὔξε τίω ἕξιν. ἢ προτρέπων ἢ τοῦτον φιλόπονον ἦ), ταῦτα φησὶ· ἀλλ' εἰδὼς, ὅτι εἰ σοῖς ἔργα κὴ γεωργίαν χολάσει, ἐκ ἔτι τούτοις ἀχοληθήσεις), ἅπας εἰρήκει. τὰ ἑξῆς δῆλα. κεκορεσμένω, κὴ ὅσα λόγω δέχα τοὺς διαπλασιάζει τὰ σύμφωνα, αἰολικά εἰσιν.

Κτῆμας' ἐπ' ἀλλοτρίοις.] οἱ πολῖται, κὴ δύο χράμματα, ὡς πω, ἐκθλίβουσιν αἰολικῶς, κὴ τὰ μακρὰ κυφίζουσι.

σοὶ δ' ἐπέτι δεύτερον ἔσαι] ἐπέτι ἢ ἐπὶ δευτέρε ἔσῃ κὴ χρὶ τοῦτον τὸν χρόνον σοι γένηται), λαμβάνειν τὰ ἐμά. ἀλλὰ λυθέτω αὐτόθι τὸ πρότερον φιλονείκημα.

Γθεῖναι δίκας.] διθείας δικαιοσύνας, ἢ δικαίας κείνειν, αἳ ἀπὸ τ' Διὸς κὴ τ' φρονοίας κὴ τ' εἱμαρμένης εἰσὶ τίμιαι.

Δωροφάγοις.] ἐκ εἶπε δωροδόκοις, ἀλλ' ὅπερ τατικαῖς δωροφάγοις· τετύφθαι, ἐκ τ' λαμβάνειν δῶρα διαζῶντας. οἱ δ' τοιοῦτοι, τί χρὴ φαύλων ἐκείνων τὸ διαζῆν ἕνεκα; δωροδόκοι δὲ πάντες γίνονται), κὴ φίλῳ τρόπῳ δίκας παύλοπτος ἀποτελεῖ ἐκδικάζοντες. ὅσῳ πλέον ἥμισυ παντός.] αὐτὶ τῶ ἐν πρίῳ πράγματι τὸ ἥμισυ πλέον τῶ ὁλοκλήρου τὸ ὅσῳ, ποσότητος ἐστὶν αὐτὶ πολλότητος· τὸ πλέον δ' τῇ ἀξίᾳ νοητέον ἀεί, οἱ ἐκ δικαίας δίκας χρυσοῖ, πλείους τῇ ἀξίᾳ πυγχάνει χρὴ π. ἐ. γὰ τῷ ποσῷ ποτὲ τὸ ἥμισυ τῶ ἑαυτῶ ὁλοκλήρου, πλέον πς εἴπῃ.

Οὐδ' ὅσον ἐν μαλάχῃ τε κὴ ἀσφοδέλῳ μέγ' ὄνειαρ.
Κρύπτουσι γὰρ ἔχθος θεοὶ βίοτον ἀνθρώποισι.
Ῥηϊδίως γάρ κεν κὴ ἐπ' ἤματι ἐργάσαιο,
Ὥστέ σε κ' εἰς ἐνιαυτὸν ἔχειν, κὴ ἀεργὸν ἐόντα.
Αἶψά κε πηδάλιον μὲν ὑπὲρ καπνῷ κατάθοιο,
Ἔργα βοῶν δ' ἀπόλοιτο κὴ ἡμιόνων ταλαεργῶν.

Neque quam magnum in malua & asphodelo bonum.
Occultatum enim habent dij victum hominibus:
Facile enim alioqui vel vno die tantum operatus esses,
Vt in annum quoque satis haberes, otiosus etiam:
Statimque temonem quidem super fumum poneres,
Opera vero boum cessarent, mulorumque laborioſorum.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Οὐδ' ὅσον.] οὐδ' ὅσον μέγα ὄφελος ἔζιν ἐν τῇ ζωῇ τῇ ἐν μαλάχῃ κὴ ἀσφοδέλῳ, αὐτὶ τῶ διτελεῖ κὴ ἀσθενεῖ διαίτῃ, τῇ μὴ διημαρκεχγίας δηλονότι. κὴ ἔξω πλεονεξίας. διὰ γὰ χρὴ διτελεστάτων λαχάνων, ἀφ' ὧν τρέφεσθαί πνα δυνατὸν, τὸν ἀπίειρον ἁπλῶς ἐδήλωσε βίον.

Κρύπτουσι γὰ ἔχθος θεοί.] αὐτὶ τῶ ἔκρυψαν γὰ οἱ θεοὶ τὸν βίον χρὴ ἀνθρώπων, τὸν ἀπίειρον δηλονότι κὴ ἄπονον. ὁ ζεὺς ἔκρυψεν ἐχὶ πάντες οἱ θεοὶ, ὡς ἐν τοῖς ἔμπροσθεν φαίνεται). ζώπυρος ἢ τοῦτο τῇ φύσει κὴ ἀπόλυσιν, τὸ τῶ ἑνὸς ἔργον ὀφεῖ πάντας τοὺς ὁμοιοδεῖς ἀναφέρειν.

Ῥηϊδίως γάρ κεν.] ῥᾳδίως γὰ, εἰ διτελεῖς ἐδήλου βίος. κὴ μὴ ἐκρύπτετο τοῦτο ὑπὸ τῶ διὸς, ὅτι μιᾷ ἂν ἡμέρᾳ εἰργάσω ὅσων, ὥστε ἔχειν σε κὴ μέχρις ὅλου ἐνιαυτῶ, κὴ ἀργὸν ὄντα.

Αἶψά κε πηδάλιον.] ἤγουν ταχέως ἂν τὸ πηδάλιον μὲν κατέθου αὐτὶ τῶ ἔθου ὑπὲρ καπνῶ. τουτέστιν ἀργὸν ἂν εἶασας κὴ ἐδημίου χρείαν ἔχοις ἀυτῶ. τὰ ἔργα ἢ χρὴ βοῶν ἀπόλοιτο. αὐτὶ τῶ ἀφάνισε ἂν ἰω, κὴ χρὴ ἡμιόνων χρὴ ἐπ' ἔργοις χαρτεώντων, οἷς ὁπὶ τῷ ὁπποίῳ τούτῳ βίῳ ἀναγκαίως ἔχομεν χρῆσθαι· εἶτα ἐπαναμβάνει ἢ λόγον, ἵνα δηλώσῃ τίνι αἰτίαν, δι' ἰω ὁ ζεὺς ἢ χρὴ ἀνθρώπων ἔκρυψε βίον. κὴ φησίν.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Οὐδ' ὅσον ἐν μαλάχῃ τε.] τὰ διτελέστατα χρὴ βρωτῶν ἀφ' ὧν τρέφεσθαί δυνατὸν, τίνι μαλάχῃ κὴ ἢ ἀσφόδελον. κὴ γὰ ἐκ τούτων χυλὸν ἐσπάζουσιν εἰς βρῶσιν. ἐκ τούτε δὲ πολὺ τὸ ὄφελος, κὴ πλέον ἢ χρὴ πολυτελεστάτων βρωμάτων ὑπὸ ἀδηλίας συλλεγομένων. Ἄλλως. ἢ τὸν ἐκ τῶ ῥᾴστε βίε λέγει, ἴσως δ', κὴ ἀφ' ἱσορίας τοῦτο λέγει· Ἕρμιππος γὰ ἐν τῇ χρὴ ἐπὶ σοφῶν,

φῶν, ὡὲ τῆς ἁλίμε λέγει· μέμνηται ὃὲ τῆς ἁλιμε ϗ Ηρόδοτ⊙, ἐν τῷ πέμπτῳ τῶ καθ' Ηρακλέα λόγε, ϗ Πλάτων ἐν γ' τῆς πολιτείας. Επιμενίδης φησὶ μικρόν τι ἐλλιπέστερον οὗτος φερόμενον ὧδε τελεῖν τὴν ἡμέραν, ἵνα δ' ὑξ ἀσφοδέλε ϗ μαλάχης, ὅσῳ αὐτὸν ἅλιον ϗ ἄδηλον ἐποίει. Κρύψαντες γὸ ἔχουσι θεοί· τὸν βίον ἀποκεκρύφθαι ὑπὸ τ' θεῶν τοῖς ἀνθρώποις τὴν τῆς ἀναγκαίων εὐπορίαν βίον καλῶν. εἰ γὸ μὴ ἀπεκέκρυπτο, ἀλλ' ἵνα ἐν μέσῳ κείμενον⊙, ϗ δῆλος⊙, οὐδὲν ἔδει γεωργεῖν ἢ οὐδὲ πλεῖν ἕνεκα τῆς τῶ βίε κατασκευῆς· νυῶ ὑ ἐκ ὧσα πᾶσιν ὑπῆρχε ταῦτα πρεία, ὡς κρυφθεῖσα παρὰ θεῶν, ϗ ὀλίγοις ὅσα καταφανῆς, κινεῖ τὴν μὲν εἰς τὸ πλεῖν, τὰς ὑ εἰς τὸ γεωργεῖν· μηχανωμένους ἀφορμὴν ἑαυτοῖς τῶ συλλέγειν τὸν βίον. Ἄλλως. βίον τὰς ἀρετῆς δηλονότι λέγει ὑ ἔκρυψαν, ὅτι ὁ πᾶσι δῆλον ἡ ἀρετή. ϗ ὅτι μὴ κόπε πολλῶ τὶς αὐτὴν ὠείσκει. ἢ ὅτι μεταπονίᾳ ἔδωκαν τὸν πλοῦτον, ὑπειδόντες αὐτόν. τὸ ὑ χῆμα ἁπλοῦν· αὐτὶ γὸ τῶ κεκρύφασιν εἶπε κρύψαντες ἔχουσιν. σοφοκλῆς, κηρύξας ἔχω· αὐτὶ τ' ἐκήρυξα. Ρ'ᾳδίως γάρ κεν.] τοῦτο ἀκόλουθον τῷ κεκρύφθαι τὸν βίον ὑπὸ τ' θεῶν, ϗ μὴ ἐν πᾶσιν ὑπόεσιν, εἰ γὸ ἦν πᾶσιν ὑπόεισος, ῥᾴδιον ἂν ἦν ϗ ἐπ' ἤματι, ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ, μεταχειρίσασθαί τι τῆς ἔργων, ὥστε πάντα τὸν ἐνιαυτὸν ὑπὸ τούτε πεῖσαντα τὸν ζῆλον, τῶ ἔτους ἀργεῖν, μηκέτ' ἀδόμενον τῶ ἐργάζεσθαι.

Λῖψά κε πᾶλλον.] εἰ μὴ δυσπόεστος⊙ ἦν ὁ βί⊙, ϗ τῆς ἐργαζομένων δόμε⊙ συνεχῶς ἐκ ἔδει πλεῖν πολλάκις. ἀλλὰ τὸ πᾶλλον οἶκοι καταμενόμενον καταθεῖναι, ἅπαξ ποτὲ πλεύσαντα μόνον. Εἰσθέσιον γὸ νομίσαντες τὰ πᾶλλα ὑπὲρ τῆς καπιζομένως κρεμάναι τόπων ξηραινόμενα, τῶ μὴ σῆψιν ὑπομεῖναι, χάριν τῆς ἐγκειμένης αὐτοῖς ὑγρότητ⊙. ἀλλ' οὐδὲ γεωργεῖν καθ' ἕκαστον ἔτ⊙, ἀλλ' ἅπαξ ποτέ. ϗ τοῦτο ποιήσαντα ἐᾶσαι τὰ τῆς ζεῶν ἔργα, ϗ τῆς ἡμέρας τῆς πρὸς γεωργίαν χρησίμων. Νῦν ὑ, διὰ τὸ δυσπόεστον εἶ τοῖς ἀνθρώποις τὸν βίον, ὄρνη ϗ ναυπλία, ϗ γεωργία παρ' αὐτοῖς.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Οὐδ' ὅσον ἐν μαλάχῃ.] ἐλλιπῶς ϗ ζωπόμως τοῦτό φησιν ἡσίοδ⊙. εἰσὶν γὸ, ἅτι ὁ μὲν ῥᾳδιουργότερος, ὅσον τι πλέον τὸ ἥμισυ τῶ ὁλοκλήρου, ἐπάγει, ὑφὲ μηδὲν ὅσον μέγα ὄφελ⊙ ἐν μαλάχῃ ϗ ἀσφοδέλῳ δύνασθαι λαχάνοις ὑπάρχειν· λείπει τὰ παρὲξ ἀδύνατον βρωμάτων πολυτελῶν.

Πάλιν δ' ὁ Πρόκλ⊙ ὑξαποφαίνει λόγους.

Ε'ργάζῃ ὑ κομπασίφρονα ζάλιον,
Θάλασσαν δὲ δύσασθαι τ' ἁλίμε τὴν τρέπετε.
Ἀλλ' οὐδὲν εἰδὼς ἀφειδῶ μάτην χάφω.
Ἀλλ' αὐτὸς εἰπεῖν ϗ διδάσκειν ϗ χρέφειν
Ἄκων σεφύγμαι τοῖς κενοῖς τύτε κρότοις.
Σκίλλης τὸν ὄγκον, ϗ μαλάχης τὰς χλαίδας
Τεμὼν ἐν ὅλμῳ, συγκεράσας ϗ μέλι,
Καὶ σῶν τι βραχὺ σεὶς ζφὴν τ' ἡμημάτων.
Οὐκ ἂν πιοιθῆς τ' λμῆ τὸ πυρφόρον,
Εἰ συγκεράσας ἀκεδῶς ϗ σεὶς τέχνῃ.
Εἰ δ' ὅ, σεὶς ᾄδην ὁ ζεραλὸς φανῇ τέχνη.
Σκίλλα γὸ οἶδὲ τὰς ἀτέχνως ὀλλύειν.
Εἰ δ' αὖ τὸν ἰὸν ἐξελέγχῃς ἐντέχνως,
Βεφθὲν ἐν χύτραις ἱκανῶς μὴ ὑδάτων,
Ἔπειτα τερσήνειας αὐγαῖς ἡλίε,
Τεμών τε λεπτὰ συμφυρήσας σησάμῳ,
Μέλι τε μίξας, ϗ τὸ μίκτον⊙ δλέκρυ
Πρὸς ταθμὸν, ὃν χρὴ ϗ ποσὸν, ϗ σεὶς μίξον,
Ὅ ὧν γνώσκων, ἀκριβῶς ὑχὶ γράφω,
Σμικροῖς ἐν ὄγκοις ἱκανὸν θρέψαις ὅχλον.

Κρύψαντες γὸ ἔχουσιν.] αὐτὶ τῶ κεκρύφασιν, ἁπλικῶς· οἱ γὸ ἁπλικοὶ τὰς μετοχὰς αὐτὶ ῥημάτων λέγουσι· πρὲς χ' παρολκὴν, ἤγουν σεισμῶς πθέασιν, ὡς νυῶ τὸ Κρύψαντες αὐτὶ τῶ κεκρύφασι. τὸ ὑ ἔχουσι χ' παρολκὴν κεῖται. Ο' ὑ τῆς τοιῦτ⊙· ὦ Πέρση, μὴ ἀργὸς ἐν ταῖς ἀγορᾶις ϗ τοῖς πολιτείοις διάτριβε. τῷ γὸ μὴ ἔχοντι τὴν γεωργίας χρείαν ζωὴν, ἡ χρεία τοιῦτον. ἧς γεωργικῆς ζωῆς τὴν ζωικὴν πλεονάσας, εἴ ὥν σοι αἱρετὸν, ἔτι ἐστὶ φιλονεικεῖ. οἱ θεοὶ γὸ, ἤγουν ἡ εἱμαρμένη, ἡ ἐκ τῆς ἀστέρων γινομένη, ἀπέκρυψε, ϗ δυσπόεστον ἐποίησε τὸν βίον τοῖς ἀνθρώποις. δύκολος γὸ σεότερον ϗ μιᾷ ἡμέρᾳ ἐργασάμενον⊙ εἶχες ἂν ἀρκῆ ζωὴν σεὶς ὅλον ἐνιαυτὸν, ϗ ἀργὸς διάγων. ϗ ταχέως ἂν τὸ πᾶλλον ὑπερέπνα τ' καπνῦ καταστέθη. δηλονότι ἅπαξ πλώσας· ϗ ἀπόλοιτο ϗ ἀπώλοντο ἂν τὰ ἔργα τ' βοῶν, δηλονότι ἅπαξ συνεργασαμένα· ἀλλὰ ζεὺς, ἤγουν ἡ εἱμαρμένη, ἀπέκρυψε τὴν ῥᾳδίαν ϗ εὐκολον ταύτην ζωὴν, ἀπατηθεὶς παρὰ τῆς

ἐν τῷ σεμνοθέᾳ, ἢ μαλακίᾳ ἐν ἀνάστατα πόρ-
κιθ' ἡ κλέμμετος τ' πορὸς τ' χαυλίῳ πανύας,
συμφερῶν τὸν βίον ἐπλήρωσι. Τοῦτο βέμα-
δικά. ἢ δὴ πρίσεχρον, ἢ χτ' ἀλληγορέαι καὶ
μάνδαμι, ἢ ἰσοειμοτέρως ἢ ἀληθῶς χτ' ἐλλη-
νες φασὶν ἔνλωιες; ὅσσι τὸν νόσμον ϝδιοτὸν
τὸ) νάγκαν, ὅτι μὴ σὸ λαχῆται τὸ ἐρεῖ⊙,
ἢ τὸν αἴργα νουσῆαι; ἢ ϝροσλῶαι τὶλὶ γλῶ
πλαῦδ ἢ ἀνάτιδος ἀπαλλὶ; σπιτδονόδες ἢ
πομφοδυϝώδεις ὑμάτας ἐν τούτῳ ἀνανθλῶαι.
ὧν ἰσὸ τ' ἠλὶ ϝδμαιομένων ἠμέρας, νοκτὸς
ὃ τρεφομένων ταῖς σπλιναίαις ὑγρότηϛι, ἢ μὴ
τὶλὶ αὔξηϛιν ἐπεσχόντων, ἀνθρώπως ζωνίδαι
ϝλιάδς. ἢ παιδίων ζώων ἰδέας σὸς τὶλὶ σπι-
χαπλὶ ὀπικρέτζαν, τὶλὶ ὑδατόδι σπμὶ ἢ
πυσάδι, ἢ ϝεμάδι ἢ ἀερώδι. κατεξεπαδόϊ-
σπς ὃ τῆς γῆς ὑφ' ἠλίυ, ἢ μικέτι ϝλονᾶν δύνα-
μένης; ἐξ ἀλλαλογονίας φασὶ τ' ϝλύπσιν γένεδς.
ὅτι ὃ ζῶα ϝλυκᾶν οἶδεν ἡ γῆ, δικαίυσι πολλα-
χόθεν, ἢ ἐν τῷ ἐν δικαίῳ τῇ αἰγυπίᾳ ϝλυκα-
μένων μὲν τὶλὶ τὸ νόλυσι ἐπιδέσπος ἐπο-
χαίρσιν. οἱ τότι ὃ θῶ ἀνθρώπων, ἀπλόπτ⊙
ὄντες ἀπάσπς ἢ ἀπειρίας ἀνάλυσιν, ἔδμιαν ὅτι
πέχλιν, ὅτι μεσργίαν ἤπίσαντο, ὅτ' ἄλλο ἐδέν,
ὅτι ὅ, τι δὲ νόσ⊙ ἢ θάνατ⊙ ἐπιγίνασπν.
ἀλλ' ὡς ὅπ κοῖτον ὅπ τὶλὶ γλῶ πίπτοντες ἀπό-
λλυσον, ἐκ εἰδότες ὃ πάρυσι. φιλαγηλίαν ὃ μό-
νον ἀσκοῦντες, ἀγδαῖον δίεζον τὸν βίον, δίκλω
ποιμνίων ὅπ νόμας ἐξιόντες, ἢ τοῖς ἀκροδρύοις
καινῶς ἢ πῖς λαχάνοις τρεφόμενοι, ἢ ἀλλήλοις
χτ' θεῖον ϝροσέσπθον ἢ ζωνεμάχοντο. γυμνοὶ
γυμναῖς τ' χδαὶ. γυμνοὶ ὃ ἔτω πυγχάνοντες, ἢ
σκέπης ἢ χρημάτων ὄντες ἐπίδεῖς, ἢ μὴδὲ
καρπὸς ἢ ἀμπόδρυα ϝρὸς ἀποθήκας ζωαγαγεῖν
εἰδότες, ἀλλὰ μύνλιν ἐδίοντες ζῆλιν τὶλὶ ἐφή-
μερον, χειμῶ⊙ γενονότ⊙, πολλαὶ διεφθεί-
ροντο· λοιπὸν τὶλὶ ἀνάγκλιν χόντες δίδαχαλον, τὰ κοῖλα τῆ δ' ὕνδρων, ἢ τὰ δασέα, ἢ
γισμὰς πετρῶν, ἢ σπήλαια ἐνεδύοντο. ἢ τὸς
τῆ καρπῶν δυναμένυς φυλάπεδς μόλις γνω-
εἰσαντες, ἢ ἅπαξ αὐτὸς ζωαγείροντες, ἐν τοῖς
σπηλαίοις ζωαπτίδοντο, ἢ τούτοις ἐτρέφοντο
δ' ὅλα ἑαυτῶ. τοιαύτην ζῶντες τῇ εἰμαρμέ-
νη, βίον ἁπλῶν ἢ ἀπρεπτον ἢ φιλάλληλον εἶχον
δίκα πυρὸς ὀπιγνώσεως. ἢ βασιλεῖς, ὧν ἄρχον-
τας, ἢ δικαίους, ἢ στρατείδ, ἢ βίας, ὐχ ἁρπα-
γὰς, ἀλλὰ φιλαγηλίαν μόνον ἢ τ' ἐλαύδρον ἢ
ἀπρεπτον σπὸν βίον ζῆν. ἐκεῖνοι ἐστὶ ὃ σεμ-
νοθέᾳ γενόμενος, ἢ σεζηλόδεσπότην, τὸ
σπρατηγέσθαι. ἢ δρυσπόρον, ἢγουν παιρηγοτέ-
ραν σεσγραπτον ἀρέχθησαν ἢ τὶλὶ ἀφρίπν ἢ
ἐλεύθερα βίν ἐπείπε μετέβλεψεν διαγωγὴν, ἢ
εἰμβράπλιν, ὡς ἔπος τις. κἀκ τ' χρίστως τὸ πυ-
ρὸς αἰ τέχναι σεσπφράδησ, δὲ ὧν ὁ βί⊙
χοσμεῖ⊙; ἢ τὰς δύο ἡμῶν ἢ τρόπας ἢ ἐς τὸ πε-
γόνα γῆ; δίκλιν γυναικὸς ἡμᾶς κατεδέλγον-
το, ἢ βυθρωτέρυ ἐσργαζόμενα, ὃ καλῶ πλᾶ-
σιν γυναικὸς ὁ φωτὸς. ἐκεῖ ταῦτα σοθήσαν-
τες ἐξεφήκαμεν, καὶ ἑαυτῶν ἐκπεσόντα τὶλὶ
παιρηγίαν ταύτλιν, ἢ τὶλὶ ἐνεμόνδειαν, ἢ πᾶ
σπερῶν ἁπασῶν τὶλὶ ϝφύρεσπν, ἢ τὶλὶ ἐν τῷ
ἀσφάλτῳ ἢ σκληρῷ βίν ἐκείνς ὅπ τὸ δηλονότι
πέδον ἢ βλακωδέσδον μᾶλλον τύθησιν. ἃ ἢ
γυναῖκα παιδῶσαν, ἢ ἴσον πολυσπόρον, ἢ
ἕτρα καλδοῦν τις μυεῖα. ἔτω γῶν ἐκ τ' ϝπο-
τὸς κλοπῆς, ἤγουν τῆς ἀφρίστως ἢ τῆς χρή-
σεως, ἐφεύρομεν νέον κακὸν ὀπάσπσον, τὶλὶ βυ-
θρωτέρᾳ ταύτλιν βιοτὶλὶ, τὸ ὀπ σιδηδον μαλ-
λακῶν ἢ τασπτὸν καθεύδειν, ὅσ ἀμφιγα-
πῶσιν. κακὸν ὃ ἡμέτερον, ὅτι σοδοῦσιν τέ-
τοσν τ' λαμπρωσόντων τὸν βίον ϝροσπκτήσαδς,
ὐδέποτε παυόμδα καμάτῳ ἢ ὀϊζύ⊙ αἰπῆς.
ἢ τὸ σρὶν ζῶντες ἐλεύθεροι ἢ ἀθόρυβοι, νῦν
δ' ἅλοι γεγόναμεν δύσλωσοι, βασιλεῖς ἢ ἄρχον-
τας ἢ δεσπότας ἡμῖν ὑπισπάσαντες, ἢ τοῖς οἰκείοις
σονήμασιν ὑπηρετοῦντες αὐτοῖς τρόμῳ τοῦ φο-
ντεύδειν ἀνδροκτασίαι τε, μάχαιτε, ἀνδρο-
φόνα τε κυδοιμοί. εἰ ὃ ταύτας τὰς τέχνας οἱ
ὀπιμοθέστεροι ἢ ὑστερόβολοι μὴ ἐδέξαντο, τυτέ-
σπν οἱ ῥ' τὸ πάθ⊙ τὶλὶ γνῶσιν τέτων λαβόν-
τες, καθάσ ἢ οἱ ϝρομοθέστεροι ἢ τὸ μέλλον
ϝροβλέποντες τούτους ἐκώλυσ, οἷα εἰδότες τὰ
συμβησόμενα, ἐδέν τι τέτων σὴ δυχερῶν σὴ
ἐκ τῆς δυσχοῦς μαπαρίας. ἢ πλυσίας πενιχρᾶς,
ἢ γλυκείας πικρᾶς ζωέβαινεν αὖ ἡμῖν βιοτῆς,
ἀλλ' ἐζῶμεν τὸν μακάριον βίον ἐκεῖνον, τὸν
ἐλεύθερον, ἢ λιτὸν ἢ ἀπρεπτον ἢ φιλάλληλον,
ἢ σὴ τῶν κακῶν ἀνεπίδεκτον· μικροῖς ποτ'
ἀπαύμασιν τὰ ὠφέλια σὴ ἐδωδίμων ἀκρόδρυα
ἢ πᾶν λάχανον ϝρὸς ζοφὴν συναλοίσαντες, ἢ εἴ τι
τοι ἕτερον τοιοῦτον ἦεν ἢ τοῖς παράδρυμένοις ἀρ-
κέμενοι. Τοῦτο γῶν ἢ Ἡσίοδός φησι ϝρὸς Πέρσην

τὸν ἀνθρώπων διὰ τὴν φαρμάκων ἐπιστήμην· ὃ πέρυσι, εἰ τοιοῦτος ἦν ὁ βίος, καὶ ἡ εἰμαρμένη ἐπέπνει, ἐν αὐ ἄχλυσι τὴν ζωὴν ἐφύλαξεν, ἐπεὶ ἡ παλαιὸς βίος μακάρεσσι, καὶ λιπόεσσι θεοῖς ὀλιγοχρόνιος ἐστὶ θνητοῖς ἀνθρώποις, καὶ πολλῶν, δέον σε μὴ ὀλίγον ἀρῆσαι καὶ πολὺ πλείω πονεῖν καὶ ἐργάζεσθαι. καὶ ἄτος δὲ μόλις ἐπέφυκε τὴν τοῦ βίου ὀλιγοχρόνιον. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἔστω. φέρε δή καὶ ταῖς ἄπαις αὐτὰ ἐπιφυλάσσωμεν.

Κρύψαντες γὰρ ἔχουσι] οἱ θεοί, ἤγουν ἡ εἰμαρμένη κέκρυφε τὸν πρὸν καὶ ἁπλοῦν βίον τοῖς ἀνθρώποις. καὶ ἔστι νοῦν ὁ ὀλιγόβιος καὶ ὀλίγιστος. Ῥηϊδίως γὰρ κεν.] τοῦτο γὰρ τοῦ πρὶν βίου μακρὰ ἡμέρα ἐργασάμενος εἴχες ἂν ὅλον χρονικὸν ἔτος ζῆν. ἐργασίαν δέ φησιν ὁ γεωργικὸν, οὐχ ἑτέραν τέχνην τινὰ μετὰ ἧσαν, ἀλλὰ δὲ συλλογικὴν τὴν καρπῶν.

Αἶψά κε πηδάλιον.] αὐτὴν, ταχέως εἰς χαπὸν ἐρίψας αὖ τὸ πηδάλιον, ἢ κατέκαυσας, ἢ ὡς καπὸν καὶ ὑδὲν ἡγήσω. αὐτὶ τοῦ, οὐκ ἂν ὤστες νοῦν ἐδείθης ναυπηλίας. ἀπόλοιτο δέ.] καὶ ἀπώλλοντο ἂν καὶ αἱ ἐπιφορίαι τῆς βοῶν, καὶ τῆς ἡμιόνων. οὐκ ἂν γὰρ ὤμεν ὑδὲ τέτον ἐν χερσίν. οἱ δὲ ἐξηγούμενοι καὶ λέγοντες, ὅτι ἅπαξ πλώσας, καὶ ἅπαξ ὁμοίως γεωργήσας, ἔθυε τὸ πηδάλιον ἐπὶ τῷ καπῷ κατακαίων, καὶ τὰ κτενία τῆς γεωργικῶν πόνων ἀπαλλάττεσθαι, φασὶν λαβεῖν ἐκ τῆς γῆς τὸν ὡς ἔφην, ἐπὶ τὰς ἐπιγραφάς. ὁ δὲ παῖδα μὲν ἐκέλευσε θύειν τῷ φυσίῳ, ἵνα τὸ κρύον καὶ ἀναχωρίσῃ ὁ ποιητὴς καὶ τὰ ὀπὶ τέτου ἡμέρια. παρακαλεῖ χρόνους πᾶς ναυπλιὸς ἐπιφυλάσσεσθαι καὶ ὑποσκοπεῖν ἐπὶ ὑποσὶ τοιοῦτον. ἅπαξ ἐργασάμενος τὸν συλλογικὸν τῶν καρπῶν, εἰ ἦν ὁ βίος ἐπὶ τοσοῦτον τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐπέτεινε καὶ τῶν βοῶν φρεστίδων καὶ κοδρηπάνου ἔδει, καὶ ἀφθονίας ἔδησε. ἀπώλλοντο δ' ἂν καὶ αἱ βοαὶ, καὶ αἱ ῥάχαι, καὶ οἱ ἄροτροι, καὶ αἱ ἐκεῖ βαρβαρικὰ ἔθνη ὀνομάζει, διὰ τὰς ἐπιφορίας καὶ τὰς πολλὰς χρόνους. ταύτας δὲ ἡμιόνους καλεῖ· μᾶλλον δὲ τὰς ἐπιπεπονθυίας ὀνομάζει χρόνους, ἤγουν πεπονημένους. καὶ δὲ τὸν Κύμνον ὁ ποιητὴς ἡμίονον ἔφη, ὡς ἐκ μητρὸς Μύσσου, καὶ πατρὸς τοῦ Πέρσου. Ἐστὶ δὲ ὁ χρησμὸς τοῦτο·

Ἀλλ' ὅταν ἡμίονον βασιλεὺς Μήδειος ἵππων
Καὶ τότε Λυδὴ πώλαβρος πολυμηδέα πάρ'
Ἔρμον

Φάλκην, μηδὲ μένειν, μηδ' εἰδέναι κακὸν ὦδε.

Καὶ τὸν ὅπλων ἀσυμφορίας καὶ μάχας καὶ συμφορὰς ἐθνῶν ἔθνεσιν ἡμιόνους καλεῖ. καὶ τοὺς πολέμους, διὰ τὸ πολλὰ καρτερεῖν καὶ πάσχειν τοὺς συγκροτοῦντας τὸν πόλεμον.

Ἀλλὰ Ζεὺς ἔκρυψε, χολωσάμενος φρεσὶν ἧσιν,
Οὕνεκά μιν ἐξαπάτησε Προμηθεὺς ἀγκυλομήτης.
Τοὔνεκ' ἄρ' ἀνθρώποισιν ἐμήσατο κήδεα λυγρά.
Κρύψε δὲ πῦρ· τὸ μὲν αὖθις ἐὺς παῖς Ἰαπετοῖο
Ἔκλεψ' ἀνθρώποισι Διὸς φίλα μητιόωντος
Ἐν κοίλῳ νάρθηκι, λαθὼν Δία τερπικέραυνον.
Τὸν δὲ χολωσάμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
Ἰαπετιονίδη, πάντων πέρι μήδεα εἰδώς,
Χαίρεις πῦρ κλέψας, ἐμὰς φρένας ἠπεροπεύσας,
Σοί τ' αὐτῷ μέγα πῆμα καὶ ἀνδράσιν ἐσσομένοισι.
Τοῖς δ' ἐγὼ αὐτὶ πυρὸς δώσω κακόν· ᾧ κεν ἅπαντες
Τέρπωνται κατὰ θυμὸν, ἑὸν κακὸν ἀμφαγαπῶντες.
Ὡς ἔφατ'· ἐκ δ' ἐγέλασσε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.

Sed Iupiter abſcondit, iratus mente ſua,
Quia ipſum decepit Prometheus verſutus.
Quocirca hominibus paravit triſtia mala.
Abſcondit vero ignem, quem rurſus quidem bonus Iapeti puer
Surripuit ad hominum vſum, Iove a conſulto
In cava ferula, fallens Iouem fulminibus gaudentem.
Hunc que indignatus affatus eſt nubicoga Iupiter:
Iapetionide, omnium maxime verſute,
Gaudes ignem furatus, quodque animum meum deceperis,
Id tibique ipſi magnum erit malum, & poſteris.
Ipſis namque pro igni dabo malum, quo omnes
Se oblectent animo, ſuum malum amplectentes.
Sic ait, riſitque pater hominumque deûmque.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Ἀλλὰ Ζεὺς ἔκρυψε.] ἀλλὰ ὁ Ζεὺς ἔκρυψε τὴν ἀνθρώπων βίον ὀλιγότη, χολωσάμενος καὶ ἐαυτῷ λογισθείς, ἤγουν ἀγανακτήσας. ποιητὴς

πικὴ δ' ἡ λέξις, ὁτὶ ἐξυπάτησεν αὐτὸν ἐν τῇ βουλῇ διαλεγόμενον. ὁ Προμηθεὺς ὁ αἰσχυλόμητις, ἤγουν ὁ ἑαυτὸν ποιῶν καὶ εἰς ἑαυτὸν ἁμαρτάνειν δηλονότι δ' ὅτι πιθανὰ ἐπιτηδεύματα ἐπιτηδεύων καὶ ἑαυτὸν νοῦν ἔχοντα, ὡς ῥᾳδίως ἁλίσκεται δ' ὁ πανοῦργον. ἴσέον, ὅτι τὸ αἰσχυλόμητις, τὸ ποικιλόμητις, τὸ δολόμητις, καὶ ὅσα ἀπὸ τῆς μῆτις ζώνυται, σεσημείωνται, καὶ διὰ τοῦ ι γράφεται· πλὴν ὅταν ἰδίαν ποιῶσι, ἀλλ' αἰσχυλομήτην καὶ ποικιλομήτην, καὶ δολομήτην κλίνεσθαι παραδίδοται· οἷς συμφέρεται καὶ αὐτὸς πολλαχοῦ. ὅτι δὲ τὰ δεινῶν βραχυκατάληκτα τὰ εἰς δης καὶ ὑδης ἔστι ἄλλως, δῆλον ἀπὸ τῆς μέτρου, εἴ τις τὰ τοιαῦτα ἐξετάζειν βούλεται. Τοιῶνδ' ἐξ' ἀνθρώποισι.] τούτοις δὲ ἔοικε, φησὶν ἡ τοῦ Προμηθέως ὑπόνοια, διαλαβόντα τὸ Ζεὺς καὶ τὴν ἀνθρώπων φροντίδα καταλελοιπέναι τὸν ὁπωσοῦν βίον. Κρύψει δ' πυρ.] ἔλεγε δ' τοῖς ὁ Ζεὺς κατακρύψαι τὸ πῦρ. τοῦτο μὲν οὖδεν ὁ καιρὸς παῖς τῷ Ἐπιμηθεῖ, ἡγοῦμαι ὁ Προμηθεύς, ἔπλεψεν ἐκ. δοίλου καρδίαν παρὰ τοῦ Διὸς δ' βουλευτικῆς, χάριν τῆς ἀνθρώπων, λαθὼν τὸν Δία τὸν τριπάτορα· ὃν φασιν ἔνιοι ἀνομαίως, ἀπὸ τοῦ πρώτην καὶ μεσαίτατον δ' ἀπὸ δ' τέρτιος ὑστεροῦντα δηλονότι τοὺς ἐναντίους πρὸ αὐτοῦ, ἀφ' οὗ τρίτομον ἐν αὐτῷ εἶπε κατ' ἀδυναμίαν, τίνας ἂν λόγους εἶπεν ὁ Ζεὺς ὀργιζόμενος, φεῦς τὸν Προμηθέα διὰ τοιῶν χαλεπῶν τοῦ πυρός, καὶ φωτὸν δ' κλοπαῖον, φεῦς σφῶν ὀργισθείς, ἔφη ὁ Ζεὺς ὁ τῆς ἀνθρώπων φύσεως κηδεμών· ὦ Ἰαπετιονίδη ἄγαν, ὦ τοῦ Ἐπιμηθοῦ, ὦ πῦ Ἐπιμηθοῦ, Ἐπιμήθειον καὶ ὠδαγωγικόν, καὶ ὦ τέτυ Ἐπιμηθονίδης, ὁ βουλαῖς εἰδὼς φρενοῦσθαι πάντων. χαίρεις κλέψας τὸ πῦρ, σαφῶς ὑστερον, αὐτὶ τοῦ χαρὰν ἔχεις ἀπατήσας, τουτέστι δολοσοφισάμενος, λαθὼν τὰς ἐμὰς φρένας; καὶ κλέψας τὸ πῦρ, καὶ σοὶ αὐτῷ μεγάλη βλάβη ἔσται δηλονότι, καὶ τοῖς ἀνθρώποις τοῖς ἡμετέροις· τούτοις δὲ ἐγὼ ἔνεκα τοῦ πυρὸς, δῶρον κακὸν, ἐφ' ᾧ ἐν ἅπασιν τέρπονται ἀντὶ τοῦ τρυφᾶσι καὶ τοῖς ψυχαῖς ἀμφιέσας αὐτοῖς, ἤγουν φυσιώσας αὐτοὺς, φῶς ἀναπλάττοντες, φῶς ἀντὶ τοῦ ἐμὸν ἔκλεψε, αὐτὶ τοῦ ζωτικὸν· ἐκ δὲ, ἀμφ' ὃ ἔλεγε τοῦτο· ἔχει σὺν ζωτικὸν· ὃ ὁ πολλοὶ ἔχουσιν· Ὧς ἔφατ'.] οὕτως ἔπαυε λέγων· ὁ πυρὸς καὶ ἀνθρώπων καὶ θεῶν, ἤγουν πλατεῖα ἐγένετο χάλωτα. αἰνίττεται δὲ ὁ ποιητὴς δυναμένην τιμωρεῖσθαι τοὺς ἀσεβοῦντας εἰς αὐτόν. ὁ δὲ ἐλπίζων καλάσειν ἐπὶ τῷ ῥᾳθυμεῖν τοὺς ἀσεβοῦντας, δυμῶται μὲν ἀσεβοῦσιν· γελᾶ δ' πάλιν τὴν ἐλπίδα τῆς τιμωρίας.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Ἀλλὰ Ζεὺς ἄκρυφα.] τὸ μὲν κρύψαι τὸν βίον, ὃν τε ἀνθρώποις ποιοῦσι τοῖς ἀνθρώποις, καὶ μᾶλλον αὐτοῖς διὰ πολλῶν πόνων καὶ πληγῶν. τὸ δὲ χαλεπαίνειν τῷ Διΐ τὴν ἀεὶ ἡδονὴν ζητοῦσι, τὸ ἀσύμφορον ἐν τῷ δόσει αὐτῶν τῆς ψυχῆς. διαιρετέον δὲ ἐνταῦθα τὸν λόγον. Προμηθεὺς δ' αἰσχυλομήτης.] ὁ μὲν Προμηθεὺς δύο, ὁ τῆς ἀνθρώπων τοὺς νῦν δημιουργός, τοὺς κατὰ τὴν ἐπιβάσεσιν λήγοντας τοῦ ἐπιπέδου, ὃν ἔχουσιν οἱ λίθοι καὶ οἱ ξύλοι, ζωὴν ἐπιδεξάμενοι, καὶ ἐκ τοῦ πυρὸς ἀεὶ τὸ πυρὸς ἐθὲν ἔχουσιν εἰς πηδὸς τὸ πῦρ· καὶ ὁ ἀπὸ τοῦ Προμηθέως κλέψαι τὸν Διὸς δηλονότι, ὅτι φιλοσοφίας καὶ τῶν θείων ψυχῶν μετέχει τὰ ἀνθρώπινα. ὁ Προμηθεὺς δὲ ὁ ἀπατήσας τὸν Δία, γένος δ' πάντως ἀπὸ τοῦ. αἰνίττεται δ' ὁ ἀπατήσας τὸν Δία διαιρεῖν τὸ βόειον, ἵνα ὁδὶ τῇ θεοσοφίᾳ πρόδωσιν· ἐν δ' ἀχνυλαμένοις ὁ σαρκοφάγος, ὅτι δὲ χαίρων δῆτα καθὰ καὶ Πλούταρχος. Κρύψει δ' πῦρ ὅτι καὶ νοερὸν ἑαυτὸν νοεῖν, καὶ ἀγνὸν εἰς ἑαυτὸν ἐπιστραμμένον· εἰ δ' καὶ ποικιλομήτης χαίρων, σημαίνει τὸν ποικίλας εἰληχόσι νοήσεις, ἃς δωρεᾷ δ' καὶ ταῖς ἐπιδραπείσαις ψυχαῖς, εἰς τὸ ζῶμα πεπόσθαι, ὅπερ ἐστὶ σκεπαστικὸν τῆς ἀνθρώπων κρύπτει τὸ πλεῖστον, ἀνθ' ὅτι Προμηθεὺς αὐτὸν ἀπάτησεν. ὁ δ' Προμηθεὺς διὰ παῖς Ἐπιμηθεὺς καὶ Ἀπάτης, ἢ Κλυμένης ἢ Θέμις. Τέτυκ' ἀρ' ἀνθρώποισιν.] ἐπεκάθησε δ' παρὰ τοῦ Προμηθέως ἀπάτης, ὁ Ζεὺς προσέξεισι βίον ὁλόκληρον τοῖς ἀνθρώποις. ἔδει δ' πάσασθαι τῆς ψυχαῖς, φθορεὺς δ' τὴν παθητικὴν ἕξιν ἀναλύσαι, δι' ὧν μισήσωσι τὸν ἡδέσιος τόπον καὶ τὸν ἐν σώματι ἀναστροφὴν, ἀποστρέψωσι δ' αἰδῶς εἰς τὸν τῆς ἀνωτέρω ἀνάπαυσιν, καὶ σεσὶ τὸν, ἀφ' ὧν ἐξέπεσον θείας ζωῆς.

Κρύψει δ' πῦρ.] ἡ δὲ πυρὸς κρύψις τῆς νοερᾶς καὶ τελείας ζωῆς ἀφανὴς ἀφαίρεσις, ἣν ἐ Ζεὺς ἐκοσμοποίησεν δίδωσιν, ἐν ἧς καὶ τὸν κόσμον ἐδημιούργησεν, ἐλαττοῦν· ἀπὸ τοῦ φυλάττειν τὰς φύσεις τῆς ἀληθοῦς ἀπὸ τῆς ψυχῆς φατὸς.

φωτὸς· ᾗ αἴτιον τὸ πῦρ· ὃν φησὶ φέρειν τοῖς τῆς τέχνης, καθ' ὃν οἱ ἄνθρωποι ζῶσι φωτὸν νοερόν. τοῖς Ἀσπετίοις.] Ἀσπετος δὲ διὸν οἰκητέον ἐστὶ νοερὸν, αἴτιον πάσης τῆς σοφίας· ἔφασαν δὲ καὶ ξυστατικὸν ταύτης πάσης κτήσεως· διὸ καὶ Ἀσπετον κληθῆναι φασὶ τὸ ἴσον καὶ ἀπέραντον, ὑπὸ τῶν θεολόγων. τύτε δὲ πολλοὺς μὲν ἐποίησε παῖδας, ἐννέα καὶ εἴκοσι τοὺς πάντας· προέχειν δὲ ἐν αὐτοῖς Προμηθέα, καὶ Ἐπιμηθέα, καὶ Ἀτλαντα· ὧν καὶ Ησίοδος ἐν ταῖδε τῇ συγγράμματι μέμνηται.

Ἐκλεψ' ἀνθρώποισι.] ἢ κατὰ τὸ Διὸς δηλοῖ μεταδοτὴν ὑπὸ τῦ νοῦ καὶ ἐφανῆς εἰς τὸ ἀίδιον καὶ ἀλλόσιον. ὡς δὲ σαφῶς κλοπὴ λαμβάνεται ἀλλοτρίᾳ μεταθέσις ἔδει ὄντας, καὶ παῖς ἐν τῷ νοητῷ μενύσας οἰκείας ψυχαῖς τεχνικὸν λόγον ἔχοντες. ἔδοκεν ἔν ὁ Προμηθεὺς αὐτὸν ἐν τοῖς ψυχαῖς ἐνταῦθα διὰ κλοπικὸν σῶμα καὶ τὸν δόλον ταύτην ἐκάστοις, τοῖς ταῖς ψυχαῖς ταῖς εἰς τὸν ἀλλόσιον αὐταῖς τόπον κατηγθύσαις; διὰ τὸν Προμηθέως κατηγθύσαις. τὸ δὲ αὐδὴς δηλοῖ, τὸ μὴ τινὶ ἀπαίσιον, καὶ ταύτην ἐνηθεῖσαν τοῖς δοκῦσιν ἐκ τὸν Διὸς ἐπιβεβλῆσθαι. Ἄλλως. τὸ φυσικῶ λόγω ἐπιβλέπει τὸ μυθῶδες, ὅτι τὸν ὀφέλειαν ἐκ τῆς μαλακῆς ἐγκαῦσιν ἐπεὶ Προμηθεὺς ἐπιβλέπει αὐτὸν δῆλον ἦ, ὡς σεσημείωται ἡ Θεολογία· ἐκεῖ ἦ πλείονα ἐκ τῶ Προμηθέως λέγει, ὡς ἐπίστασι τὸ Διὸς.

Ἐν κοίλῳ νάρθηκι.] ἔστι μὲν πυρὸς ὄντως φυλακτικὸς ὁ νάρθηξ, ἢ φύσιν ἔχων μαλακὸν πάσα, καὶ πρόφασιν τὸ πῦρ, καὶ μὴ ἀποφθείρεσθαι δυναμένην. ἐο ἦ τῷ μυθῳ τὸ αἰδοῖον λαμβάνεται ὡς εἰκών. καὶ γὰρ ἔστι Διονυσιακὸς, ὡς καὶ οἱ τελέσαντες τῷ Διονύσῳ δηλοῦσι, ναρθηκοφορῦντες, ὃς τὸ αἰδοῖον ὄζει ποιητὴς, καὶ προσάγη ὑσὸ τῷ Τιτάνων τῷ Διονύσῳ. Τιτανικὸς ἦ θεὸς καὶ Προμηθεὺς, Ἀσπετῦ παῖς ὢν, Τιτὰν ὢν. Ἄλλως. μῦθος. κλέψας ὁ Προμηθεὺς τὸ πῦρ, εἰς πόλιν ἦλθεν Αἰτωλίαν· ἀφ' ὃ Ζευξίππη τινὶ πόλιν κληθῆναι Πυρκωίαν. μέγα πῆμα] τὸ πυρὸς κλοπὴν μέγα πῆμα λέγει τοῖς Προμηθέως ἔσωθεν, λαβὼν τὸ αἴνιγμα, ὑσὸ τῷ φρονυμένων ὑσ' αὐτῦ ψυχῶν. ταύτας γὰρ ὄντως ἡ κάθοδος πῆμα καὶ τοῖς ἀνθρώποις, οἱ γεγόνασιν ἐκ τύτων τῷ πεσεσῶν ψυχῶν. Τοῖς δ' ἐγώ.] τοῖς ἀνθρώποις καὶ τοῖς ὑσοδεξαμένοις τὰ ἄνωθεν κλαπεῖσαν ψυχὴν καὶ δῶρο πεσῦσαν δώσειν κακὸν, τὸν παῖδα ὧρον, ὅτοι τὴν ἄλογον ψυχὴν, ἢ τῆς παιδὸς ἐαυτῷ τὸ ἐαυτῷ ἀγαπῶντας καιρὸν τῇ λόγῳ γὰρ ἡ ἀλογία καιρὸς, ἀκαιρία ἦ ἅμα, ὅτε καὶ αὐτόθεν ἡ ψυχὴ παρανῦ τῷ Σωφρονεῖν. Ἀλλως. ἐσ καιρὸν. ἐν ταῖδε τῇ, ἐὰν, ἐχυρῶς καὶ ἦ ὠφελεῖ γὰρ εἰπεῖν Σφέτερον τὸ γὰρ Σφῶν αὐτῶν, τὸ δὲ ἑὸν αὐτῦ σημαίνει. μέμνηται ἦ τῦ Ησιόδου οἱ περὶ Ἀπολλώνιον, ὅτι ἐναρξῶ αὐτὸ ἐπηθωτικῶ ἐχρήσατο, ἐποίησε ἢ Κοδρίμαχος αἰτιᾶται διὰ τὸ ἀμφὸ. ἀν δ' ἀγέλασσεν] τὸ ἄδυτον δηλοῖ, ἢ ἀόρατον ἦ θεῶν.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Ἀλλὰ Ζεὺς ἔκρυψε.] ἀλλ' ὁ εἰμαρμένη τὸν αὐτῶν καὶ ἀνάγκαιον ἀνθρώπων βίον, ἀπέκρυψεν ἀφανίσασα προσπαιτοῦσι ἦ τὴν εἰμαρμένην καὶ ὀργὴν αὐτῇ ἀφιτίθησιν. ἔκρυψε ἦ ὁρμηθεῖσα, ὅτι ὁ Προμηθεὺς, ἦγουν ἡ προσκλὴ καὶ ἡ ἀπόγνωσις ἡμῶν, ἡ ἀγκύλα καὶ ἀσέκτητα βουλομένη, ἐξαπάτησι καὶ παρέσχε μὴν καὶ αὐτὴν ἦ εἰμαρμένην. ἔκρυψε ἦ καὶ περιφύλαξε τὸ πῦρ. ὅτε καὶ δὴ αὖθις ὁ ὑὸς καὶ μέγας παῖς τῦ Ἰάπετῦ, ἦγουν ἦ κτήσεως ἦ τῦ Προμηθεὺς ὁ ῥᾴθεις, ἦγουν ἡ ἡμῶν προσκλὴ καὶ ἀπόγνωσις ἔκλεψε, καὶ κλέψας κατήγαγε τοῖς ἀνθρώποις παρὰ Διὸς γαμήλιον, ἦγουν ἦ εἰμαρμένης ἦ μεγάλα βουλομένης. ἐ χὸ μεταβάπτη ἡ ἦ εἰμαρμένης βουλή. κέκλοφε ἦ τῦτο, ἐκ κοίλῳ νάρθηκι. τὸν Διὸς αὐτὸν ἦ τρισπέρασμον, ἦγουν τὴν, ἣν ἔφην, εἰμαρμένην εἶπε μεταδετικῶς, ὡς πρόσκτησ καὶ καταγωνίζομένην τὰς ἐναντίας, καὶ ἀπυχεῖς, δίκαια κρατυνῶν. ἢ ἦ περιμένην καὶ χαίρυσ τοῖς ἑαυτῆς κρατικοῖς, ἤτοι ἐπαίρεσι, καὶ φαντασίαις. τίς ἦ ἡ ἦ πυρὸς κλοπὴ, μάνθανε. πρὶν μὲ ἡ ἦ πορὸς χρῆσις ἄγνως ἦν τοῖς ἀνθρώποις. οἱ προμηθέστερῳ ἦ τῶν ἀνθρώπων, χειμῶν γεγονότα, καὶ περιστασθέντα δένδρα τινὰς, ὡς πλησιάσαντες ἐκεῖσε ἦ θέρμης ἄϊσθησιν ἔχειν, μηχανῶν ἦ φυλάξαι τὸ πῦρ. καὶ δὴ σωμφοῖς τισι ξύλοις, καὶ νάρθηξι, δυναμένοις τῦτο φυλάξαι, κατέκρυψαν. καὶ ἐφύτευ πῦρ ὑσάρχον τὸ πρὶν ἔσω κατακρυβὲν, καὶ γεγονὸς ἐν χρόσει ἡμῖν ἐκαυθάνειν πλατῦναι, παρ' εἰμαρμένης βουλὴν, ἀλλὰ ἦ προτέρας. πρότερον γὰρ ἡμῖν εἰμαρμένον εἶναί φησι, ζῆν, ὡς πρὶν ἔφυν, ἁπλῶς, καὶ δίχα πυρὸς καὶ πτερῶν.

πεχῶν. ἑτέρα ἡ εἱμαρμένη, ἤτοι Σύμβαμα ἕτερον, ὃν προβελὴς ἡμετέρας ἐφεῦρε τὸ πῦρ καὶ τὰς τέχνας· ἃς γυναῖκα παιδοῦσαν κρλεῖ. ἡ δὲ παρ' ἑτέρων πυρῶν ἀλληγορουμένη ἐνταῦθα ψυχικῶς ἀλληγορία, ὡς τὸ πῦρ ἡ νοερὰ ζωὴ καὶ τέρψις τὸ σῶμα, φανερόν ὅτι, καὶ οὐδὲ μέχρι τινὸς τοὺς Σωκράτους διέξοιτο· νῦν δὲ ἡ ἀλληγορία ῥητορικὴ καὶ πραγματικὴ ὅλη, ἡ μὲν τῶν λέξεων πυρὰς λέγουσα καὶ τὰ τούτων δίρεσις, ἤτοι ἔφλη, τὰ δὲ προμηθείας ἡμῶν, καὶ μέχρι τοῦ βίου διακοσμήσεως τὰ ἐκ τῶν τεχνῶν ἁπασῶν, ἅπερ τὸ πῦρ Σωκράτους. ἃς καὶ γυναῖκα παιδοῦσαν κρλεῖ, καὶ Ἡφαίστῳ λέγει παιδιῶσαι· ἐν τῇ λεπτολογίᾳ δὲ τῶν ἐπῶν σαφέστερον εἰπεῖν. τινὲς δὲ καὶ τὰ ἔπη Σωκράτους· Ἀλλὰ Ζεὺς καὶ ἡ Εἱμαρμένη ἔκρυψε, χολωσαμένη, ὅτι μὴν καὶ αὐτὸν ἐξηπάτησεν ὁ Προμηθεύς. Ἔκρυψε δὲ τὸ πῦρ ὁ αὐτὸς Προμηθεὺς ὁ ἀγκυλομήτης, τὸ μὲν καὶ ὅπερ πρὸ αὐτοῦ, καὶ δὴ ὁ υἱὸς πρὸς τοῦ Ἰαπετοῦ, ἦγεν ὁ αὐτὸς Προμηθεὺς ἔκλεψε, καὶ κλέψας κατήγαγε τοῖς ἀνθρώποις ἐν κοίλῳ νάρθηκι. Διὸς παρὰ] παρὰ γνώμην τοῦ Διὸς τοῦ μισόπονηρου, λαθὼν αὐτὸν τὸν Δία τὸν τρισπέρμονον, καὶ τινὲς εἱμαρμένῃ. Τίνων' ἕρ' ἀνθρώποισιν.] ὁ Προμηθεὺς νῦν, ἦγεν ἡ ἡμετέρα προμήθεια, οὐχ ὁ Ζεύς, ἦγεν ἡ εἱμαρμένη· Τὸν δὲ, χολωσαμένου.] τὸν δὲ προμηθέστατον ἡμέτερον νῦν, ὀργισθεῖσα ἡ ὥσπερ ἀγείρουσα νεφέλας, καὶ ταύταις συγκαλυπτομένη, καὶ σκοτεινὴ καὶ ἀνορόεστος εἱμαρμένη, ἀφ' ὧν εἰς ἕκβασιν ἀφικνεῖσθαι φασίν. Ἰαπετονίδην] ἦγεν λοιμὸν καὶ κηπίωσιν παῖδα, φεύγειν δὲ προμηθέστατον φρόνημα· αὐτὸ τοῦτο, ὦ ἄνθρωποι προμηθέστατοι, χαίρετε τὸ πῦρ ἐφεψήσαντες, καὶ τὰ πρότερα καὶ ἀπαυθέρωτα βίου μεταρρέψαντες εἱμαρμένῃ. σημείωσαι δὲ, ὅτι νεφληγερέτιδα καὶ τερπικέραυνον Δία τινὲς εἱμαρμένην λέγει, καθὰ Σωκρατικολογοῦντες ἔφημεν. Σοί τ' αὖτῳ.] αὖτε ὑμῖν τοῖς ἀνθρώποις τοῖς εὑρεταῖς, καὶ τοῖς ὕστερον γνησιωτέροις γνώσῃ· τοῦτο μέγα κακόν. αὐθ' ὧν γὰρ τὸ προτέρου βίου ἐξέσπετε, καὶ τοῦτο τὸ πῦρ ἐφεψήσατε, τέχναι δοθήσονται, κοσμοῦσαι μὲν τὸν βίον, καὶ θέλγουσαι, καὶ μηθέπω σαυσαι γυναικὸς δίκην· πάλιν ἐκ δὲ συμφορῶν, οὐδὲ πειθοῦς ἀγαπήσετε· ὅμως τὸ καμάτηρον καὶ σκληρὸν τοῦτο τῆς διαγωγῆς, καὶ ὄλισθον, διὰ τὰ ἐξ αὐτῆς τερπνὰ κλεπτόμενοι ταῖς ἐλπίσιν. ὅτου μὲ ἡ εἱμαρμένη ἔφη, καὶ προσπέμψει. καὶ τῷ Ἡφαίστῳ πρὸς ἡ Παυδώρα ἐκδώσῃ, καὶ ἐπικοσμήσουσιν γυναῖκα, ἥτοι ἡ πάντα δωρουμένη τῷ βίῳ Σωκρατικῇ τῆς τεχνῶν· ἢ ἡ ἐκ πάντων τῆς θεῶν καὶ τῆς ψυχικῶν δωρημάτων καλὴ Ἡσιόδου συγκεκραμένη, καὶ δῶρα λαβοῦσα. ἐκ μὲν γὰρ πυρὸς Ἡφαίστου τὰ ὑλικὰ καὶ ὀργανικὰ ἐκ δὲ τῆς φρονήσεως Ἀθηνᾶς τὰ κατασκαστικὰ καὶ ἀγχίνου· ἐκ δὲ Ἀφροδίτης, ἤγουν τῆς συγκράσεως, τὰ ἀφρῖον· τὸ δ' αἰσθὲς καὶ δραστήριον, καὶ ἀφ' τὰς ἐμπορείας αἰμύλιον· ἐκ τοῦ Ἑρμοῦ, ἤτοι τὰ σοφιστικοῦ λόγου.

Ἐκεῖ δ' ἐκ πυρὸς καὶ φρονήσεως ἡ γυνὴ, ἤγουν τὸ κόσμιον ἐφεύρη τῆς τεχνῶν, καὶ ὁ πολυσήμων ἰσὸς, καὶ ἡ σύσασις πασῶν τῶν τεχνῶν ἐδιδάχθη ἀπ' ἀρχῆς εἱμαρμένῃ, καὶ τοῖς μεταγενεστέροις ἐδόθησαν. καὶ ἔτους ὁ βίου συμφορᾶς ἐπαθήμεσεν, ἡ ὀργὴ τοῦ Διὸς, ἤγουν τῆς εἱμαρμένης, καὶ ὁ χόλος, καὶ αἱ λαμπαὶ, καὶ τὰ λαμπὰς, προσποτοῖαι εἰσὶ. παρισάγει γὰρ τινὶ εἱμαρμένῃ, ὡς διά πινα, ταῦτα δρᾶσαι. τοῦτο δὲ παρὰ τοῖς ῥήτορσι τὸ καθ' ὑπόθεσιν σχῆμα καλεῖται· ἵνα γὰρ ὄφελον εἰπεῖν· Εἱμαρμένῃ αἴσθοιτο καὶ φωνὴ τῇ εἱμαρμένῃ. ἐφθέγξατο δὲ καὶ ὀργίλως, ὅτι προσκαλέσαντος ἐξ ἀπαλῶν χρόνων οἱ ἄνθρωποι τὸ πῦρ κατέχον, καὶ τὰς τέχνας ἐπιχείρουν διὰ τοῦτο ἐυσεβεῖσθαι. καὶ εἶπεν αὖ ὀπτικλάσασα τὸ Σαρδώνιον· ὅτι ὑμῖν ὄψεσθε δόκον γὰρ ὑμῖν, ὃ σοφιστὴς ἐκ τοῦ πυρὸς εὑρεθήσεται, τὰς τέχνας, ὑφ' ὧν ἀζῆτε μὲν καὶ ἀργίαν, καὶ πᾶν πρᾶγμα τοῦ βίου ἡμῶν. ἀλλ' ἀχλὺς ὀδυνῶν καὶ ἀλγηδόνων μείζων πόνων, καὶ πεισάσιον. Νεφληγερέτιδα δὲ νῦν καὶ τερπικέραυνον Δία, ἤτ' ἐρανὸν, ἤτ' ἀστέρα, ἤτε τὸν μυθικὸν βασιλέα ἐκεῖνον, ἤτε ἄλλο τι δὲν, ἤτε τὸν νῦν λέγει ὁ ποιητὴς, ἀλλὰ τινὶ εἱμαρμένῃ, καὶ τὸν τῆς εἱμαρμένης νῦν. διὸ καὶ τὸ νεφληγερέτης καὶ τερπικέραυνος, ἵνα ἔφημεν ὡς εἶπον. τὰ δὲ λοιπὰ ὡς μὴ ὄντα τῆς νῦν ὑποθέσεως, παρεῶ. ὡς καὶ ὑμῖν καταρχὰς ὑποθέμην ἵνα ποιῶν, ἐκ τὰ πρόσφορα τῆς ἐπῶν νοῦν, καὶ Διὰς καὶ Ἀθηνᾶς, καὶ Προμηθεῖς, καὶ τὰ τέχν. καὶ μὴ ἀνοήτως τῇ πολυσημάντῳ τούτων πλανᾶσθαι, καὶ συγχεῖν τὰ ἔπη καὶ τὰ διανοίαν. ὅθεν κἀγὼ αὐτίκα προκειμένου τοῖς ἔπεσι σημασίαν σκοπῶν, ταύτῃ ἐπιλογῶ. καὶ ἐκ τούτης διαλαμβάνω τὰ δὲ λοιπὰ ἐνίοτε παραπέμπω, τοὺς ἀκροωμένους ὁπότε βλάπτειν ἀντ' ὠφελείας ὑπο-

σαμαι, καὶ ἀχρεῖον πολύστιχον τὸ ζύγραμμα γίνεσθαι. Τίς γὰρ ἂν οἶδεν, ὡς ἀλλαχοῦ πού ἐπῶν, ὁ ἐργατὸς νεοδημιερέτης καὶ τερπικέραυνος λέγεται; ζωάγει γὰρ τὰς νεφέλας, καὶ πατάγει. καὶ τ' ξυρὸν τῇ κινήσει ἐκθλίβων ἀέρα, τὰς κεραυνὰς ἀφεργάζεται. τοῦτον δὲ καὶ τὸν νῦν οἴδαμεν Δία κελεῖν, καὶ ἀλληγορεῖν ἀκριβῶς, καθὰ καὶ ἀλλοι πολλοὶ ἑτέρων ἁπάντων. ἀλλ' ἐμοὶ μὲν δοκεῖ τούτων, δοκεῖ δὲ τῆς εἱμαρμένης, ἣν ἀλληγόρησάν τε καὶ ὑπωπτεύσαμεν.

Ἀπεπειρίδη.]

Πάλιν ὁ Πρόκλος νῦν λοιδορίας.

Καί τις ἐρώτω τοῦδε τοῦ ἐκείνου πυνθάνεται,

Καὶ τὸν φορυτὸν εἰ θέλει ζωπυρῆσαι.

Ἡμῖν δ' ἀνάγκη, φορσφυῶς πάντα γράφειν. Ἀκριβῶς οἶδα γοῦν ὅτι τὸ Προμηθεὺς ὄνομα τοῦ ἐκ κινήσεως τοῦ ἀέρος κοσμικοῦ ἔδραν, καὶ ἀπόκειξιν τοῦ παντὸς, καθ' εἱμαρμένης βασιλικὴν γενομένην καθ' Ἕλληνας. ἢ καὶ τοῦ βοὸς διαμοιρασίαν, καὶ τοῦ ἀπάτου Διὸς ἀνατίθησι· δοκεῖ δὲ ἡ τῶν νῦν ἀλληγοριῶν ἐκ τοιούτου συστοιχειακὸν γὰρ τοῦτο, καὶ τῇ Θεογονίᾳ ἁρμόδιον. οἶδα καὶ τοὺς γραμματικοὺς Προμηθέα λεγόμενον ἄνθρωπον, ἐξ ἀρχοινίας τοὺς ἀνθρώπους μεταῤῥυθμίσαντα· ὃν διὰ τοῦτο πλάσαι τοὺς ἀνθρώπους μυθεύονται. οἶδα καὶ ψυχικῶς Προμηθέα, τὸ τοῦ ἀνθρώπου προβούλευμα καὶ τοῦ ἐργάτου, Ἐπιμηθέα καὶ κακίστως λογισμὸν παῖδα λεγόμενον, καὶ Κλυμένης δ' ἑξακόσιοι φρονήσεις· ἡ γὰρ Θέμις, ἤτοι ἡ γῆ, τὰ στοιχειακὰ Προμηθέως μήτηρ ἐστί. ἢ Προμηθέως ἦν προβούλευμα τοῦτο πατὴρ, ὡς ἔφην, ἡ τοῦ λογισμοῦ κίνησις, καὶ πεπεκτικωτάτη πεπροφή. Ἐπιμηθὲς δὲ λέγεται, παρὰ τὸ ὕστερον καὶ ἑρμῆν καὶ πάντα ἀπερδιμάν, καὶ ζητεῖν δεῖ πάντων. ὅτι καὶ ἕτερος παῖς τοῦ Ἰαπετοῦ τούτου, ὁ βραδυμύθης καὶ ὑστερόνους ὁ Ἐπιμηθεύς, ὁ μὲν τὸ ἄκρον νῦν καὶ τὸν φρόνησιν ἔχων ὡς καὶ τὰ μέλλοντα ξυμβαίνειν γινώσκειν, ἀλλ' ὁ μὲν τὸ συμβῆναι εἰδώς. τὸ δὲ ὡς ἀπὸ τοῦ εἱμαρμένης λέγεται ταῦτα, φορσπυκοίᾳ ἐστὶν, ὡς ἔφην. εἰ δ' ἐκ ἦν ἠλληγορημένως τεθέν, κατὰ ῥητοεικὸν χῦμα τὸ καθ' ὑπόθεσιν λεγόμενον ὤφειλεν ἐξεσχεθῆναι· κλοπὴν πυρὸς εἶναι. ἢ ἐκ κεραυνοβόλε ἀνδρὸς ἐκ Προμηθέως τοῦ ἀνθρώπων ἐφεύρεσιν. ὑπερόπτασις καὶ ἀπάτη φρενῶν εἱμαρμένης, τοῦ Διὸς λεγομένου, τὸ μεταπεπαῦσθαι ὑπὸ τοῦ προβουλίας ταύτης ἐκείνῳ τῷ φερτέρῳ τοῦ βίου διαγωγῷ ὑπὸ τῆς δίρσεως τοῦ πυρὸς, ὃ καὶ τοῖς δίρσεσι καὶ μεταγωγίτεροις γένεσι βλάβη. δόσις γυμνικὸς, αὐτὶ τῆς δίρσεως τοῦ πυρὸς ἀφ' ἑαυτῆς εἱμαρμένης, ἤτοι τοῦ σωματικοῦ, ἀλλὰ τοῦ δ' ἑτέρου, τοῦ ἐκ τῆς μεταγωγίτεροις γένεσι βλάβη τοῦ βίου παντὸς ὀλιγόσωμα, καὶ τὸ πνευματικὸν καὶ ἄδρον, ὃ δὴ πτησάμενοι ἀγαπῶντες καὶ ἀσθενοῦντες ἐμμανῶς ταλαιπωρεῖσθαι, καὶ κακῶς πάσχειν· τὸ ἐὸν κλαίοντες κεῖται λίαν. ἢ τὰ Πρόκλου μᾶλλον διόρθωσις ἀλαζόνων δεῖται.

Ὡς ἔφατ' ἐκ δ' ἐγέλασσε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.] καὶ τοῦτο μὲν φορσπυκοίᾳ, καὶ χῦμα τὸ καθ' ὑπόθεσίν ἐστιν. αὐτὰ, εἰ ἦν, αἰσθοῖτο τῇ εἱμαρμένῃ, ἐγέλασσεν ἂν τὸ σφοδρόνουν. πατέρα δ' ἀνδρῶν καὶ θεῶν τὸν εἱμαρμένην λέγει, ὅτι καθ' Ἕλληνας πάντες εἱμαρμένης βασιλῆ εἴ τε θεοὶ, ἤγουν τὰ στοιχεῖα, καὶ οἱ ἄνθρωποι γέγονασιν. ἢ τὰ ἐν τοῖς στοιχείοις γινόμενα, καὶ τοῖς ἀνθρώποις συμβάματα· οἷς ὄμβροι, χειμῶνες, σεισμοὶ, κεραυνοὶ, καὶ τὰ ὅμοια, καὶ ἀνθρώπων διβυλίαι καὶ δισβυλίαι, καὶ δυσχίαι καὶ ἀπιχίαι. Περὶ δὲ τοῦ Σαρδωνίου γέλωτος, εἰ φῶν δέον μοι·

Σαρδὼ τις ἔστι νῆσος Ἰχνοτρόφος,
Ἐν ᾗ βοτάνη φθαρτικὴ γῆς ἐκβέβηκε,
Σχιστοειδὴς, Σαρδάνη καλουμένη.
Βεβρωμένη δὲ τοῖς ἀνειρόις ἀντίπα
Σπασμός τε ποιεῖ, καὶ γελοίων ἐμφάσεις,
Καὶ πότμος δ' ὑθὺ, καὶ γελάσιμος μόρος.
Ἄλλως δὲ φασὶ Σαρδανεῖς τοὺς βαρβάρους
Γρῦπας αὐτῶν τοὺς ἡμάρχας ἑκάτους
Ἄγειν λαβόντας εἰς ἀποκρήμνιον τόπον·
Κτείνειν δὲ τούτους ἐν ῥοπάλοις, καὶ λίθοις,
Ἔπειτα βίπτειν ἐκ πετρῶν τοὺς δυσμόρους,
Γηθῶντας εἶτα παιδιᾶς παίζειν τόπους.
Ἄλλοις δὲ τοὺς θηήσκοντας ἀρέσκει πλέον
Γελᾶν, ὁρῶντας τηκτικὰς παφορίας,
Καὶ τὰς χιλίφρας καὶ ῥοφὰς τῶν σφαγμάτων.

Οὕτω μὲν ὁ Σαρδώνιος γέλως ἔχων ἐστὶν, ὃν ὁ ποιητὴς φησι γελάσαι ἂν τῷ εἱμαρμένῃ, εἰ ὧν αὐτῇ σοφιῶν αἴσθοιτο. ὧν καὶ πατέρα θεῶν καὶ ἀνδρῶν εἶπεν, ἢ σφόδρα εἱρμένως.

Ἡσιοδ.

Ἥφαιστον δ' ἐκέλευσε περικλυτὸν ὅττι τάχιστα
Γαῖαν ὕδατι φύρειν, ἐν δ' ἀνθρώπου θέμεν αὐδὴν
Καὶ σθένος· ἀθανάταις δὲ θεαῖς εἰς ὦπα, εἰκυῖαν
Παρθενικαῖς καλὸν εἶδος ἐπήρατον· αὐτὰρ Ἀθήνῃ
Ἔργα διδασκῆσαι, πολυδαίδαλον ἱστὸν ὑφαίνειν·
Καὶ χάριν ἀμφιχέαι κεφαλῇ χρυσέην Ἀφροδίτῃ,
Καὶ πόθον ἀργαλέον, καὶ γυιοκόρους μελεδώνας·
Ἐν δὲ θέμεν κύνεόν τε νόον καὶ ἐπίκλοπον ἦθος
Ἑρμείην ἥνωγε διάκτορον Ἀργοφόντην.
Ὣς ἔφατ'· οἱ δ' ἐπίθοντο Διὶ Κρονίωνι ἄνακτι.
Αὐτίκα δ' ἐκ γαίης πλάσσε κλυτὸς Ἀμφιγυήεις
Παρθένῳ αἰδοίῃ ἴκελον, Κρονίδεω διὰ βουλάς·
Ζῶσε δὲ καὶ κόσμησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Ἀμφὶ δέ οἱ Χάριτές τε θεαὶ καὶ πότνια Πειθὼ
Ὅρμους χρυσείους ἔθεσαν χροΐ· ἀμφὶ δὲ τήν γε
Ὧραι καλλίκομοι ἐρόεν ἄνθεσιν εἰαρινοῖσι·
Πάντα δέ οἱ χροῒ κόσμῳ ἐφήρμοσε Παλλὰς Ἀθήνη.
Ἐν δὲ θεὰ οἱ στήθεσι διάκτορος Ἀργοφόντης
Ψεύδεά θ' αἱμυλίους τε λόγους καὶ ἐπίκλοπον ἦθος
Τεύξε, Διὸς βουλῇσι βαρυκτύπου· ἐν δὲ θεὰ φωνὴν
Θῆκε θεῶν κῆρυξ, ὀνόμηνε δὲ τήνδε γυναῖκα
Πανδώρην, ὅτι πάντες Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
Δῶρον ἐδώρησαν, πῆμ' ἀνδράσιν ἀλφηστῆσιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δόλον αἰπὺν ἀμήχανον ἐξετέλεσσε,
Εἰς Ἐπιμηθέα πέμπε πατὴρ κλυτὸν Ἀργοφόντην,
Δῶρον ἄγοντα, θεῶν ταχὺν ἄγγελον, οὐδ' Ἐπιμηθεὺς
Ἐφράσατ' ὡς οἱ ἔειπε Προμηθεὺς, μήποτε δῶρον
Δέξασθαι πὰρ Ζηνὸς Ὀλυμπίου, ἀλλ' ἀποπέμψαι
Ἔξοπίσω, μή πῃ τι κακὸν θνητοῖσι γένηται.
Αὐτὰρ ὁ δεξάμενος, ὅτε δὴ κακὸν εἶχε, νόησε.

Vulcanum vero insignem iussit, quam celerrime
Terram aquæ miscere, hominisque imponere vocem,
Et robur, immortalibus vero deabus facie assimilare
Virginum pulchram formam peramabilem, at Mineruam,
Opera docere, ingeniosè telam texere:
Et gratiam circunfundere capiti, auream Veneram.
Et desiderium molestũ, & membra tarigantes curas:
Imponere vero caninamq. mentem, & furaces mores
Mercurium iussit, nuntium Argicidam.
Sic dixit. illi autem obtemperarunt Ioui Saturnio regi.
Mox que ex terra finxit inclytus vtrinque claudus
Virgini verecundæ similem, Iouis consiliis.
Cinxit vero & ornauit dea glaucocula Minerua:
Circum vero Charitésque deæ, & veneranda Suada,
Monilia aurea posuerunt corpori: ipsam porro
Horæ pulchricomæ coronarunt floribus vernis.
Omnẽ vero illius corpori ornatum adaptauit Pallas Minerua.
At in pectore sane nuncius Argicida
Mendacia, blandosque sermones, & dolosos mores
Collocauit Iouis consiliis grauisitrepi. sed vocem vtique
Imposuit deorum præco. appellauit autem mulierem hanc
Pandoram: quia omnes cælestiũ domorum incolæ
Donum contulerunt, detrimentum hominibus curiosis.
At postquam dolum pernicioſum & inenitabilem absoluit,
Ad Epimethea misit patet inclytum Argicidam
Munus ferentem, deorũ celerem nuncium. neque Epimetheus
Cogitauit quod illi præcepisset Promertheus, ne quãdo munus
Susciperet a Ioue Olympio, sed remitteret
Retro, necubi mali quippiam mortalibus fieret.
Verum ille suscipiens, cum iam malum haberet, sensit.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Ἥφαιστον δ' ἐκέλευσε.] ἥφαιστος τὸ διακονικὸν πῦρ, καὶ ὁ ταῖς διὰ τῆς πυρὸς εἰργασμέναις τέχναις ἐπιστατῶν θεός· ὃν Ὅμηρος μὲν Ἥφαιστον καὶ Διὸς εἶναι λέγει· ἔστι δὲ μύθος ὁ Ἥφαιστος Ἥρης καὶ Διὸς εἶναι λεγόμενος. ἐπειδὴ ὁ τῆς γῆς ὑπὸ τοῦ πυρὸς διακρινόμενος ἀὴρ ὁ Ζεὺς ὑπονοεῖται· τῷ Πανδώρᾳ πλάσαι, εἰς τὰς τέχνας ἀλληγορούμενος. ὡμίλησε δὲ δίδωσιν αὐτῷ καὶ τῇ Ἀθηνᾶ τῷ αὐτῷ

ἔσαν τῇ φρονήσει. δεῖ γὰρ τὴν τέχνην φρονήσεως, ἵνα τὰ συφαίνῃ, καὶ ἵνα κόσμια ὑφαντέγκῃ τὰ πεπυργώμενα. ὅθεν αὐτῷ ἡ παιδάρεσιν ζώννυσι καὶ κοσμεῖ, καὶ τῷ ποικιλίαν τ' ἔργων διδάσκει· ἐπεὶ καὶ τὸ ἐπαγωγὸν δεῖ παρεῖναι τῇ τέχνῃ καὶ χαρίεν, τῷ Ἀφροδίτῃ εἰσάγει, χάριν ἀθεῖναι τῇ κεφαλῇ τῆς Πανδώρας. τῷ Ἀφροδίτῃ γάρ, ἐπεὶ γυναῖκα αὐτῷ ἔπλασεν· ἡ Ἀφροδίτη φέρον τ' γυναικείων χαρίτων. καὶ ἀνωτέρω γε τῷ Ἀθηνᾶν ὀπταξας ἔργα ταινίαν διδάξαι, τὸν πολυδαίδαλον μόνον ἰσὸν ἐπάγει, ἔργον θεσπέσιον ταῖς γυναιξίν. ἐπεὶ γυνὴ ἡ διδασκομένη· δεῖ γὰρ τὸν ἄλλην ὁρμένον λόγον, καὶ παρ' ἑαυτῷ ζώζειν ἀκολουθαν. εἶτα ἐπάγει καὶ ἃ παρακολουθεῖ τοῖς ἀνθρώποις τοῖς χαμένοις ταῖς τέχναις, ἀναιδῆ λέγων νῦν, καὶ ὀπιλοπον ἦθος, καὶ ψεδῆ, καὶ λόγους αἰμυλίους. τὸν Ἑρμῆν γὰρ ταῦτα δῶναι θεσπεσίῳ, οὐκ ἔξω λόγου. Ἑρμῆς γὰρ ὁ αὐτός ὅτι τῷ λόγῳ τ' λόγου, τὸ μὲν ὅτιν ἐνδιάθετον, καθ' ὃ ποικίλον ἦθος φαίνεται καὶ ἁπλοῦν. τὸ δ', θεσπέσιον, καθ' ὃ λόγοι προφέρονται ἀληθεῖς, καὶ ψευδεῖς, καὶ ἀπατηλοί, καὶ ἀπειέργοι. αἱ ὧραι δὲ τὸν αὐτῷ, αἱ ζῶσαι ὁλοπόρ τ' χρόνου. αὗται γὰρ πολλῶν τιχῶν ὕλην παρέχουσι, καὶ ἄλλως δὲ τὰ μεγάλα ζωαίρονται πᾶσιν ῥᾴδιον ταῖς τέχναις· ἢ μὲν, εἰς ζύσασιν, ταῖς δὲ, εἰς χάριν. Κληρονόμους δὲ λέγει αὐτὰς οἰκείως· κομῶσι γὰρ τοῖς φυτοῖς. Ἀνθέων δὲ λέγει στεφανῶν, ἀπὸ τῶν ἀκολούθων· αἱ ὧραι γὰρ τὸν ἄν ἄλλῳ ἢ ἄνθεσι στεφανωθῶσι; καὶ τὸν στέφανον δὲ ἀπὸ ἐαρινῶν πλέκουσιν ἀνθέων, ἀκολούθως καὶ τοῦτο. καὶ τῷ ἔαρι γὰρ τὰ φυτὰ ἀνθεῖ, ἀφ' ὧν οἱ στέφανοι πλέκονται. θελκτὸν] ἤγουν θέλγοντα· τετύφθαι, ἢ φθίνειν φάσκοντα. ὅπι τάχασα.] ὅτι ταῦτα ἔχει τὸ ὅπι· ὅπου δὲ ἔχει, μὴ ὑπάρξει πίστει δὲ καὶ τῇ κοινῇ ζυνηθείᾳ, καθὰ λέγει καὶ τὸ φωνὴς ὑπάρξεσκον, ὅτι ὑπάρξεσκεν.

αὐδὴν] αὐδὴ δὲ ἐναρθρος φωνὴ φασὶ ποιηταί· φθέγμα τὸ αὐτὸ φασὶ τοῖς κοινοῖς. ἐν ταῦτα δὲ αὐδὴν ἐκ τῶν φωνῶν λέγει· ἀλλὰ τὰ ὄργανα τῆς φωνῆς καὶ ἃ ταῦτα μόνον, ἀλλὰ καὶ πᾶσαν τὴν ἀνθρωπίνην μελῶν ἁρμονίαν.

εἰς ὦπας] ἀντὶ τ' εἰς ὄψιν· ἀπὸ τοῦ ὁρῶντος ὀφθαλμοῦ τὰ ὁρώμενα. καὶ πόθον ἀργαλέον.] ἤγουν ἀνιαρὸν ἄλγος· ἔχοντα· ἔπη γὰρ τὰ πόθος· ἄλγος· πόθος δὲ ἐστὶν ἐπιθυμία μεγάλου ἀπόντων· ἐπιθυμία δὲ καὶ ἵμερος τὸ αὐτό. καὶ λέγει ὅτι τὴν παρόντων. δηλοῖ δὲ ἁρμοὶ ψυχῆς καὶ κίνησιν ὅτι τι, τὸ μὲν ἀπὸ τοῦ θυμοῦ ἢ τῆς ψυχῆς κίνησις καὶ ζέσις. ὁ γὰρ ἀπὸ τοῦ θύειν τὸ ὁρμᾶν. ὁ δὲ ἵμερος, ὅτι ἱέμενος ῥεῖ, καθά φησιν ὁ Πλάτων. ἔρως δὲ, πάθος ἔξωθεν διὰ τῶν ὀμμάτων τῇ ψυχῇ προσγινόμενον. διὰ τοῦτο φησὶν ὁ αὐτὸς Πλάτων, ἀπὸ τῶν ἐσρεῖν ἔσχες τὸ μ παλαιὸν ἐχάλεσε. τὸ δὲ οὖ φησιν ἀντὶ τοῦ ὦ ἐχρώμθα· νῦν δὲ ἔρως κέκλη δὲ διὰ τὸ τοῦ εἰς τὸ οὖ μεταγωγήν.

καὶ γλυκερὸν μελεδῶνας.] ἤγουν τὰς τὸ ζῶμα κεκρυμμένας κορεῖν γὰρ τὸ κεκρυφίζειν καὶ κοσμεῖν, ἀφ' οὗ καὶ νεοκόρος. κωτίλον τε νόον.] τὸν κωτὸς δηλονότι ἀναίδειαν ἔχοντα, ἀπὸ τοῦ κυνὸς κυνός. ὡς ἀπὸ τοῦ χρυσὸς χρύσεος, καὶ ἄργυρος ἀργύρεος μετκηματικῶς. ὀπιλοπον.] τὸν ἐν κλοπῇ τὸ δὲ ἐν κλοπῇ οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν, ἢ τὸ κλεπτικὸν ἔχον δύναμιν. ὡς γὰρ ἔνθρονον τοῦτον τῷ θρονικῷ μετέχοντα δύναμιν· οὕτω καὶ ὀπίλοπον τοῦτον τῷ κλεπτικῆς καὶ δόλου λογισμῆς μετέχοντα δύναμιν. Ἑρμείαν.] Ἑρμείας ποιητικόν· ἑρμῆς κοινόν· διάκτορον.] διάκτορος, ὁ μεγαλόφωνος. πλειοτάζει δὲ ἐν αὐτῷ τὸ κ', ὥσπερ ἐν τῷ ἀλυκτοπέδῃ. τὸ μὲν γὰρ ἀπὸ τοῦ διάτορον ὁ λέγει ὅτι φωνῆς ἐντόνου καὶ ἰσχυρᾶς· τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ ἄλυτος καὶ τοῦ πέδη. Ἀργειφόντης δὲ, ὡς τὸν Ἄργον τὸν πανόπτην φονεύσας τὸν τῆς Ἰοῦς φύλακα· γίνεται οὖν Ἀργοφόντης, εἶτα ποιητικῶς Ἀργεϊφόντης. ἀμφιγυήεις.] γῦα αἱ χεῖρες καὶ οἱ πόδες· ἀφ' οὗ γυῶν, τὸ τὰ σκέλη κλάσαι, καὶ ἀμφιγυήεις ταυτὸν τῷ χωλοποδῇ, ἤγουν ὁ τὰς πόδας βεβλαμμένος καὶ χωλός. ὀνομαζέσθω δὲ τούτῳ τῷ ὀνόματι, καὶ τὸ παρ' ἡμῖν πῦρ, καὶ ὁ ἑπτάπυρος ἀφ' οὗ διὰ τὸ πυρὸς ἐνδημοῦντος τῷ ὕδατι. τὸ μὲν γὰρ ἀνθρώπινον σῶμα ὑγρὸν ἀφθαρσίαν ἐνδιαίτημα παραμένειν, ὥσπερ ὁ βεβλαμμένος τὰς πόδας οὐκ ἂν σαίη μὴ ὄντος πρὸς τὸ σαίζοντος. ὁ δὲ, ὡς ἑπτάπυρ καὶ ἔφυς· ἀπὸ τοῦ πυρὸς χαλῶ, καθὰ εἴρηται, συμβολικῶς ὀνομαζομένου· ὥσπερ βαρύκυπρος λέγεται ὁ Ζεύς, οὐχ ὅτι αὐτὸς κυπρεῖ, ἀλλ' ὅτι αἴτιός ἐστι τοῦ βαρυήχου βροντῆς. αἰδήν.] αἰδήμων ὁ ἄξιος γέλωτος, ὅτι καὶ αἰδοῖος ὁ αἰδοῦς ἄξιος. αἰδοῖος δὲ ἐστί τις τις ἢ δι' ἃ ἔχει ἀγαθά, καθὰ φησὶν ὁ ἐν ταῖς Τιμαίοις· ἢ δι'

ἃς

ὁ εἰς ἀυτὸν ἐξήμαρτεν ὁ αἰδήμων. φαίνεται δὲ τὸ αἰδεῖσθαι ταυτὸν εἶναι τῷ αἰδέσιμον εἶναι· πλὴν ὅτι τὸ μὲν ἐπὶ ποιητικὸν, αἰδεῖσθαι τὸ δὲ παρὰ τοῖς κοινοῖς ἐν χρήσει. αἰδήμων δὲ ὁ εὐλαβὴς αἰδεῖσθαι. Τὸ παν δὲ τοιοῦτον· ὅταν ἔφη πλάττειν ἢ ἐγέλασεν γέλωτα ὁ πατὴρ τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν θεῶν· τὸν Ἡφαιστον δὲ, ὅτι ἡ φήμη περιέρχεται, ἐπέλασεν γὰρ ὕδατι μαγεύσαι ὅτι τάχιστα, ἵνα μὴ πολὺν ποιεῖν· ἐνθεῖναι δὲ αὐτῷ ἁρμονίαν μελῶν ἀνθρωπίνων καὶ δυνάμων· ὁμοιοῦν δὲ τὸ πλάσμα εἰς ὄψιν ταῖς ἀθανάτοις θεαῖς ἢ παρθένοις· τυτέσιν εἰς τύπον παρθένου αὐτὸ ποιεῖν, κατ' εἶδος εὔμορφον, ἐπέταξεν. τῷ Ἀθηνᾷ δὲ δέδωκεν ἐπέλασε διδάξαι αὐτῷ τὴν ὑφὸ τοῦ Ἡφαίστου πλασθησομένῳ παρθένον, ἐργασίας· λέγω, ὑφαίνειν ἰσον πάνυ ποικίλον· καὶ τῷ Χαρικλοῖ καὶ λαμπρὸν Ἀφροδίτῃ ἐπέλασε περιχέαι τὴν κεφαλὴν αὐτῆς χάριν, καὶ πόθον ἀλγεινὸν, ἵνα ποθῇ δηλονότι καὶ ποθῆ· καὶ φροντίδας πολυπόνους τὰ μέλη. τὸν Ἑρμῆν δὲ τὸν διάκτορον τὸν Ἀργειφόντην ἐκάλεσεν, ἵνα ἐπέλασεν εὐθεῖαν αὐτῇ κυνὸς ἀναίδειαν, ἔχοντα νοῦν καὶ ἦθος κλεπτικὸς καὶ ἀπατηλογισπικὸς μετέχον δυνάμεως. Οὕτως εἶπεν. οἱ δὲ ἐπείθοντο τῷ διὶ τῷ υἱῷ τοῦ Κρόνου τοῦ ἀνακτι. αὐτίκα δὲ ἔπλασεν ἀπὸ τῆς γῆς ὁ κλυτὸς Ἡφαιστος, ἵνα μὴ φήμη ᾖ, πλάσμα ὅμοιον παρθένῳ αἰδοῦς ἀξίᾳ, διὰ τὴν βάλλειν τοῦ Κρονίδου. ἔζωσε δὲ καὶ ἐστόλισεν αὐτὴν ἡ θεὰ ἡ Ἀθηνᾶ· ἡ ὀξὺ ὁρῶσα καὶ σιλπνόν. Περιέθεσαν δὲ περὶ χροῒ αὐτοῖς, ἀντὶ τοῦ περαχήλου, αἱ θεαὶ αἱ Χάριτες, καὶ ἡ σεβασμία Πειθὼ, αἱ μὲν ἵνα χαριεστάτη δηλονότι ᾖ, ἥδ' ἵνα πείθῃ, ὡς ἡ κεκοσμημένη γυνὴ πείθῃ τὸν ἄνδρα εἰς ζωσιαίαν, ὅρμους χρυσοῦς· ἦγεν περιχαλλιον κόσμον. Περιέστεφε δὲ αὐτὴν, ἦγεν ἐστεφάνευεν, αἱ Ὧραι αἱ καλλιπλοκαμοι· ἐκ γαιανίας δὲ αὐτὰς περιεποιήσατο, ἄνθεσιν ἐαρινοῖς. πάντα δὲ στολισμὸν ἐφήρμοσε τῷ ζώματι αὐτῆς ἡ Πειθὼς Ἀθηνᾶ· ἐνέθηκε τοῖς κόλποις αὐτῆς κατοπτρον ὁ διάκτορος Ἀργειφόντης ψεύδη τε καὶ λόγους ἀπατηλοὺς, καὶ παρακλοπικὸν ἦθος, διὰ τὴν βάλλειν τὴν Διὸς τοῦ βαρυκτύπου βροντὴν αἰτίαν. ἀνέθηκε δὲ αὐτῇ ὁ αὐτὸς Ἑρμῆς, ἐκήρυξε τὸν θεῶν, φωνὴν. ἐνόμασε δὲ ταύτην Ἥμιονα. Παυδώρην δὲ ἔφη πάντα δῶρα ἐφοπλισάμενα ἔχοντες δῶρον αὐτῇ ἐδωρήσαντο, εἰς βραχὺ τοῖς αὐθρώποις τοῖς ἐφήμερον. Λύτὰρ ἐπεὶ δόλον.] δόλος μηχανὴ κακὸν ἔχουσα ἀγαθῷ δοκοῦντι κεκαλυμμένον. ἀπάτη, ὅταν νόθη τις ὑπό τινος ὅτι τι παρασυρεῖς. πλάνη δὲ, ὅταν ἀφ' ἑαυτοῦ τις λάθῃ ἐπιτρεπεὶς τῷ παρόντι, καὶ φέρηται ἀλλοκότους ὁδούς. δοκεῖ δὲ ὁ δόλος διαφέρειν τῆς ἀπάτης τῷ, τὸν μὲν ὅτι τῷ βλάψαι πάρεστιν ἔχειν ἢ μηχανήν· ἡ δὲ ἀπάτη οὐκ αὐτὸ τοῦτο παρέχεται ἔχειν, δηλονότι τὸ βλάψαι. εἰ καὶ ἔστιν ὅτε καὶ τούτου τυγχάνει, ἀλλὰ τῷ λαθεῖν παρασύραι εἰς ἃ βούλεται. καὶ ἡ μὲν ἀπάτη ἐστὶν ὅτε καὶ ἐπ' ἀγαθῷ γίνεται. ὁ δὲ δόλος οὐδέποτε.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Ἡφαιστον δ' ἐπέλασεν.] τὴν ἄλογον ζωὴν δεῖ σωματικὴν εἶναι. διὸ καὶ γῆς καὶ ὕδατος χρεία, καὶ τῆς φυσέσεως, ἵνα ὁ Ἡφαιστος πνεῖ. σωμάτων γὰρ ἐστὶ ὁ θεὸς ποιητὴς. ἐπειδὴ οὐκ ἁπλῶς ποιεῖ ψυχῆς ἄλογα ζῶα, ἀλλ' ἀνθρωπίνης, ἐστίθησι τῷ ζώματι τούτῳ ζωπυρὰν δυνάμιν ἀνθρωπίνης φωνῆς· ἐλπεται δὲ ἀπὸ τῶν τεσσάρων στοιχείων τὰ δύο, ὡς στερεώτερα καὶ παχύτερα καὶ συνεκτικὰ πρὸς τὸ ζῶμα τοῦτο μάλιστα τὸ ζωώδεστον, ἅμα δὲ τῷ λόγῳ, καὶ τὸ ἔργον προφέρει, καὶ ὅπ ὁ Προμηθεὺς, ἀλλ' Ἡφαιστος ἔπλασε φησὶν, δῆλον ἐντεῦθεν. ἡ δὲ αἰτία τῆς παρεκβάσεως, ὅπ θέλει βεβαιῶσαι τὸν λόγον τὸν ἴδιον, δι' ὧν ἀφῆκε τὸν Δία κρύψαι τὸν πλοῦτον. Τὸ δὲ ὕδει, ἀπὸ τῆς ὑδατοειδείας, ὡς βέλος. στεῖ γὰρ τῷ ὕδατι φυσέσει· τυτέστι πολὺν πιῆσαι, Αἰολικῶς. γέγονε δὲ κατὰ μεταπλασμὸν, ἀπὸ τοῦ εἰς ἂς εἰδετέρως, εἰς ὃς, ὕδας, ὕδος, ὡς κῶας κῶος, κάσσα ἐκ μαλακοῖσιν. Δῆμον αὐδήν.] αὐδὴν δὲ νῦν, οὐ τὴν φωνὴν λέγει, ἀλλὰ τὸν τόπον τῆς φωνῆς, ἤτοι τὰ φωνητικὰ ὄργανα· ἀθανάτοις δέ.] δικαιότατον ὄντως ἐστὶ τοῦτο τὸ εἶδος τῆς ζωῆς τὸ ἐν τῇ ψυχαῖς θεῖον. διὸ καὶ τὴν ζωπυρὰν ἔχει πρὸς τὸν ἀνθρωπον ὁμοιότητα καὶ δυνάμιν ἀνθρωπίνην, καὶ ταῖς ἀθανάταις δὲ θεαῖς ἔοικε κατὰ τὸ εἶδος. μέσον οὖν πως ἐστὶ θεῖον καὶ ἀνθρωπίνων συστάσιον, ὡς ἡ λογικὴ θεῖόν ἐστιν ἁπλῶς ἀπ' αὐτῶν ἥκουσα τῶν θεῶν. ἐοίκαμεν δὲ πρὸς τὸν λόγον δεῖν καὶ τὸ ἄλογον, δυνάμει καὶ τὸ σωματικὸν εἶδος, ἀνθρώποις πρὸς

Περὶ δυσκίνητον καλὸν εἶδος.] ἢ τοῦτο τὸ εἶδος τῆς ζωῆς ἀδιάφθορον, ὃν ἀπὸ τῆς ἡδύσεως μετέχει πρὸς κάλλος. ὅσον τε ἢ μέχρι σώματος ἥκει τὸ καλόν· μόνη γὰρ αἰσχρὰ ἡ ὕλη, διότι ἀνείδεος. Ἔργα διδασκῆσαι.] ἔστι γάρ τι τεχνικὸν καὶ ἐν τῇ θήλει τῆς ψυχῆς τῷ ἀλόγῳ καὶ τὸ τῆς φαντασίας δημιούργον καὶ ἀναπαυστικὸν, ὃ δὴ καὶ αὐτὸ φαίης ἂν Δημιαϊκὸν εἶ) δίδαγμα. καθὸ καὶ ἐν ἀλόγοις ζώοις ἔστι τὶ φιλεργὸν καὶ τεχνοειδές. καὶ τις καὶ νῦν διὰ ταῦτα τὴν φαντασίαν ὠνόμασεν. ὅπως ἦν ὑφαντικὸν τὸ ἄλογον καὶ ἐν ἡμῖν, ὡς ἐν αὐτῷ ἀράχνη. ἀμφιχέαι κεφαλῇ.] σαφῶς ταῦτα προσήκει τῷ ἀλόγῳ καὶ ἐν ὑμῖν· προσαγωγὸν γάρ ὅζιν αὐτῷ τὸ φιλήδονον τῶν πολλῶν, καὶ ἐπέρασον τοῖς μὴ κείρουσιν ὀρθῶς. διὸ καὶ τὸν πόδον αὐτῷ εἶπεν ἀργαλέον, ὡς ὄντα κραδαρὸν, ἀλλ' ὑλικὸν, καὶ διὰ τοῦτο χαλεπὸν· καὶ τὰς γυμνόρους μελεδῶνας, ὡς τὰ γῆμα κοσμήσας. τὸ γὰρ κοσμεῖν καὶ κοσμίους οἱ παλαιοὶ χορεῖν ἔλεγον· τὸ δὲ διδασκῆσαι ἀπὸ τοῦ διδασκῶ γέγονε, θελατωμένως. Ἄλλως. γυμνόρους, τὰς εἰς κόρον ἀγούσας τὰ γῆα, ἤτοι τὰς μέχρι κόρου ἐδυούσας τὰ μέλη· ἢ τὰς φροντίδας τὰς καταδυούσας τὰ μέλη τοῖς χρωμένοις δηλονότι. ἢ μελεδῶνας τὰς τροφὰς τὸ σῶμα, ὅθεν τὸ φροντίζειν περὶ τῆς γαστρός· γυναικὶ γὰρ οὐδὲν μέλλει ἄλλο ἢ μόνον τὸ σῶμα κατακόρως τρέφειν, ἢ ὅτι παιδοτίοι τοῖς ἀνδράσι φροντίδων εἰσίν. κυμέρ τε νόον.] εἰκότως καὶ ταῦτα φέρειν ἂν εἴποις εἰς τὴν ἐν ἡμῖν ἄλογον ζωὴν· αἰσθητὴ μὲν ὄσαν ὡς κατηξαισμένην τῷ λόγῳ πολλάκις καὶ μὴ ὑποστελλομένην τῷ τῆ φύσει χρεῖττον· ἀπατῶσαν δὲ τῷ ἐν ἐκείνῳ δυνάμενον κεῖνειν καὶ γοητεύουσαν ταῖς ἡδοναῖς.

Χάεντες θεαί.] Χάεντες εἰσὶ τρεῖς· Πειθὼ, Ἀγλαΐα, καὶ Εὐφροσύνη· Ὧραι τρεῖς· Εὐνομία, Δίκη, Εἰρήνη. Οἳ ῥα μιν χρυσείοις.] ἐπεὶ δὴ ἡ γυνὴ κεκοσμημένη φαίνει τὸν ἄνδρα πρὸς ζωσίας τάχος. Σαπφὼ δέ φησι τὴν Πειθὼ Ἀφροδίτης θυγατέρα· καὶ τὸ εἰσερνοῦσιν, ἀπὸ τοῦ πλησιάσαι τὰ ἄνδη τὰ κατ' ἀμφὶ λέγει, καὶ τὸ, Πέσσα δὲ οἱ χροΐ, ἀντὶ τοῦτο λοιπόν. Κόσμον δὲ τὸ ἱμάτιον λέγει, ἐπεὶ δὴ τὸ ζῶμα κοσμεῖ. ἐφήρμοσε δὲ, ἐπεὶ δὴ μὴ μαχαίρης.

Ἐν δ' ἄρα οἱ στήθεσσι.] καὶ ταῦτα ἀληθῆ πρὸς τοῦ λόγου. τὸ γὰρ ἐν αὐτῷ γυναικὶ οὐκ ἐφάπλωται τῆς ἀληθείας, ἀλλὰ φαντασίας ἔχει· ψεύδεσι δὲ ἀγαρυομένας τὸν λόγον, ἦ μὴν αὐτὰς ἐπιτρέψαιν αὖ. Ἀργειφόντης.] πῶς ἢ ἄνωθεν μὲν Ζεὺς Ἡφαίστῳ ἐπέλασσεν ἐρθεῖναι φωνὴν, νῦν ἢ ὁ Ἑρμῆς ἐντίθησι. ῥητέον ἴσως, ὡς τὸ μὲν ἐνδιάθετον ἐκείνος τὸ ἢ προφορικὸν, ὁ Ἑρμῆς ἐντίθησιν. ἐν δ' ἄρα φωνήν.] τοῦτό πως πρεπτόν φασιν· ἤδη γὰρ δέδωκεν αὐδὴν τῇ γυναικί· εἰ ἢ καὶ τοῦτο γνήσιον εἴη τῆς Ἡσιόδου, τὸν Ἥφαιστον τὸ ἄρχοντον ἐρεῖν ὑποπτεύω τὸ ἄλογον, δι' ὃ δυνατὸ ἢ συμφθέγγεσθαι τῷ λόγῳ. ἢ ἢ Ἑρμῆν αὐτῷ δοῦναι ἢ δύναμιν ἢ λογικὴν· λόγων γὰρ διακόπτης ἐστὶ ὁ θεός. Παρδοίκιον ἢ, ἢ ὅπ πάντων δῶρα ἔλαβεν, ἢ ὅπ δῶρον πάντων τῶν θεῶν. ἀλφεσιβοῖ δὲ, τοῖς διανοητικοῖς ἀνδράσι καὶ διρετικαῖς.

Εἰς Ἐπιμηθέα.] θεός τίς ἐστι καὶ ἔστι, λογισμὸς μὲν αἴτιος, ἀλλ' ὁ ἢ προνοητικὸν τῆς ἐνεργουμένων, ὡς ὁ Προμηθεύς. ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ μάλις ἐν τῇ ὑποβάντων πρὸς ἑαυτὸν ἐπιστρέφοντος. ὅθεν ἐκεῖνος μὲν προαγορεύει μὴ δέχεσθαι τὴν γυναῖκα, δεξάμενος ἢ ἔστι τότε δὴ μνησικακεῖ τὸ κακόν. ἃ δὴ πάσχουσιν αἱ ψυχαί· τούτων γὰρ, αἱ μὲν νοεραὶ περὶ καὶ πρὸ τῶν παθῶν ὑποπτεύουσι τὴν ἀλογίαν· αἱ ἢ ἀδυνάστευτοι μάλις ἐν τῆς πρὸς αὐτὴν τὴν ὕλωσιν κοινωνίας εἰς ἔννοιαν ἄγουσι τῆς ἀπ' αὐτῆς κακῶν. ἃ ἢ αἱ ψυχαὶ πάσχουσι, ὁ μῦθος ἐπὶ τοὺς προνοοῦντας αὐτῶν ἀνατέμνει θεούς. Ἄλλως. Εἰς Ἐπιμηθέα· εἰς τοὺς ἀπροβούλους ἀνθρώπους, ἢ εἰς, ἀντὶ τῆς πρό. ἔστι ἢ τὸ χῆμα Ἀττικόν, ὅμοιον τῷ εἰς Ἀγαμέμνονα δῖον ἄγων. Ἀργειφόντης ἢ, ἤτοι ὁ ἐν Ἄργῳ φανεὶς· εἰρωνικὸς γὰρ ὁ θεὸς καὶ ἀφελής. οἱ ἢ νεώτεροι, ὅτι Ἄργον ἐφόνευσε τὸν παντόπτην· Νέστωρ ἢ ὁ Χῖος, ἀπὸ τοῦ διάγειν τὰς τῶν τελευτώντων ψυχάς. τὸ ἢ ἀμείλιχον, ἀντὶ τοῦ ἀμηχάνους ἀπροβουλήτως.

Θεῶν ταχὺς ἄγγελος.] αἰνίσσεται ὁ Ἑρμῆς εἰληφέναι ζωαγωγοὺς τὰς δύο ψυχάς, τὴν ἀλόγου καὶ λογικῆς, εἰς τὴν πρὸς τὸ ζῶμα κοινωνίαν, μέσος γάρ ὅζιν ὡς ἄγγελος. ὁ γὰρ ἄγγελος δύο τινῶν ὅζιν, ἀλλ' ὁ πρὸς ἄλλων ἀγγέλων διάκονος· καὶ τὸ ἄλογον ἢ, μέσον τῆς τε ζώματος ὄζι καὶ τῆς λογικῆς ψυχῆς. σπουδαῖον ἢ εἰς τὸ ἄδοντα, ὁ γὰρ πάντων τῶν θεῶν ἦν τὸ δῶρον, ἀλλὰ τοῦ Διός. ὑδ' Ἐπιμηθεύς.] ἀρχηγὸς γὰρ τῆς τετάρτης γένους τῆς ἡρωϊκῆς, Δευκαλίων, ἐφ' ὃ ὁ κατακλυσμός, γαμεῖ Πύρραν τὴν

Παρδοί-

Παν∆ώρας καὶ Ε᾽πιμηθέως. καὶ ἔστ⟨ι⟩ ἡ μῦθος ἐπιτηδειότατος σοὶς ἀπ⟨ο⟩βλέπειν τὴν ἀδελφῆ, ὅπως μὴ γελάζοι πόρναις. ἦν γὰρ σοὶ αὐτὰς ἐπιτομώτ⟨ε⟩ρον. ὅθεν φησί, Μηδὲ γυναῖκα νόον πυγοσόλ⟨ο⟩ ἐξαπατάτω. ὅτι δὲ κακόν.] φησὶν, ὅτι Προμηθεὺς τὸν τῆς κακῶν πίθον ἔδωκε τῷ Σαμύρων λαοῖν, καὶ παραθέμεν⟨ο⟩ τῷ Ε᾽πιμηθεῖ, παρήγγειλε τῷ Παν∆ώρᾳ μὴ δέξασθ. ὁ δὲ, ὅτι τὸ κακὸν ἔχει παρ᾽ αὐτῷ, τότε ἐνόησε τί αὐτῷ ἐτέτυφθο· διὰ τοῦτο καὶ Ε᾽πιμηθεύς. ἔστι δὲ ὄνομον τῷ Ο᾽μήρ⟨ῳ⟩ ῥηχθὲν. δέ τε νῦν⟨ι⟩ ἔχω.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Η᾽φαιστον δ᾽ ἐκέλδετο.] τὸν δ᾽ ἐξάκουσον Η᾽φαιστον ἐκέλδετον, ὕδωρ καὶ γῆν μῖξαι, καὶ πιεῖν σθένος ἀνθρώπ⟨ου⟩ φωνῆ καὶ δύναμιν, αὐτὰ τὴν ἀνδρώπ⟨ων⟩ γυναῖκα θεοῖς ὁμοίαν θεοῖς. ἀλλ᾽ ὅτ⟨ω⟩ μὲ τὰ μυθῶδες. ἀλληγορητέον δὲ καὶ τοῦτο. ἐκέλδετον, ἤγουν ἐτέτυκτον ἡ εἱμαρμένη, ἐκ τῆ⟨ς⟩ ἀϊδιοκινησίας καὶ ἐξακριβώσεως καὶ παντέχνου πυρὸς κατ᾽ Αἰσχύλον, μιγῆναι γῆν καὶ ὕδωρ, ἤγουν πλόκον, ἤγουν γυναῖκα φημί, ἀλλὰ τὰς τέχνας, ἃς ἔφην. ὑφ᾽ ὧν τεχνῶν τὴν ἐξ εὑρέσεως τῆ⟨ς⟩ πυρὸς, ξύλα ἐκ γῆς τμηθήσ⟨ε⟩σθ⟨αι⟩, καὶ γλυφῆσ⟨αι⟩ πλοῖα, καὶ ἐμβληθήσ⟨ε⟩σθ⟨αι⟩ τῇ θαλάσσῃ ποῖς πλεῖν. καὶ ὅπως τοῖς ἀνθρώποις γῆ καὶ ὕδωρ κοινώσ⟨ε⟩σθ⟨αι⟩, καὶ δεῖ τῶν μὲν τούτων χάσ⟨ε⟩ τῆ⟨ς⟩ θαλαττίας φορμίσκ⟨ου⟩ ὕδατος ἐμπιεζόμενοι ἔσον⟨τ⟩αι. ἀνθρώπ⟨ῳ⟩ θέμις ἀνδρὶ καὶ θεῷ. καὶ ὅθεν⟨ο⟩.] τὸ, κυρίως τότε τῷ ἀνθρώπ⟨ῳ⟩ λαζεῖν ἐπωνυμίαν, καὶ ὀνοματοθετῆσαι τὸ καθέκαστον τῶν ἐν τῷ βίῳ, καὶ δωμάμιν χῆ θείων, καὶ τῶν λοιπῶν, καὶ μηχανὰς ἁπάσας ἐνδείξασθ. ἐν τούτῳ πλανωμένως ζῶντες, κατ᾽ ὑσίαν μόνον ἐλέγοντο ἄνθρωποι, καὶ ἐ χῆ τῷ ἀνθρωπίνῳ ἐνέργειαν. Κλυτὸς, ὁ ἔνδοξ⟨ος⟩ κλυτὸς ἦ, ὁ ἐξάκους⟨ος⟩. καὶ ὁ μὲ κλειτὸς, πάντως καὶ κλυτός ὅθεν ἐ τοὐναντίον ἐξάκουστον γάρ τινα καὶ ὀδὶ κακοῖς ἔχειν δύρειν· ἐ πάντως ἦ ἔστ⟨ι⟩ καὶ κλειτός. ὕδει.] Τὸ κῶας καὶ τὸ ὕδας, καὶ τὰ ὅμοια τὰ εἰς ας Αἰολικῶς μεταχήπτειν εἰς ος· ὡς ἐκ τοῦ ὕδας γίγνεσθ⟨αι⟩ ὕδος, ἐξ οὗ τὸ ὑδεῖ.

Αδμητὴς ἦ θεῆς.] ἀδμὴς ἦ θεᾶς, ἤγουν τοῖς θηλυκῶς λεγομένοις σοιχείοις, ὁμοίαν λέγει τῷ τῆς τεχνῶν φείλημιν. καὶ παρθένοις, ὅτι ἐ φθαρήσον⟨τ⟩αι αἱ τέχναι, ἀλλ᾽ ἔσον⟨τ⟩αι, ἔς᾽ ἂν καὶ τὰ σοιχεῖα συμπερᾳνώσιν. οἱ μὲ γὰρ τεχνῖται θνήσκουσιν, αἱ ἦ τέχναι ὡς ἀθάνατοι διαμένουσι. καὶ παρθένοι, ὅτι ἀεὶ νεάς ἐσι καὶ ἀφθαρτοποιοῦσι. Καλὸν ἦ εἶδ⟨ος⟩, ὅτι ὁ βί⟨ος⟩ ἐκ τῆ⟨ς⟩ τεχνῶν γέγονεν ἀφελέστερ⟨ος⟩ καὶ ἐπήρατον, ὅτι πάντες ἠξώμιν τῆ⟨ς⟩ τοῦ βίου ὑδέων. ἀνταὶς ἀδμῖσιν Ε᾽ργα διδασκῆσαι.] ὑλικὸν αἴτιον τῆ⟨ς⟩ συσάσεως τῆ⟨ς⟩ τεχνῶν, τὸ τῶν γέγονεν· ποιητικὸν ἦ ἡ κατασκευαστικὴ καὶ διδακτικὴ τούτων φρόνησις, ἣν Α᾽θηναῖ⟨ος⟩ καλεῖ, καὶ διδασκαλον τῆ⟨ς⟩ ἔργων. ἰσὸς ἦ, ἡ συμμιγὴς καὶ πολυμερὴς πασῶν τῆ⟨ς⟩ τεχνῶν πολυπλήθεια. Καὶ χάειν ἀμφιχέαν καφηγῆ.] ἀπὸ κοινῆ τὸ ἐκέλδετον, ἤγουν ἐτέτυκτον ἡ εἱμαρμένη ἐκ προμηθείας ἑτέρας δίχα θελῆσαι τὸ πῦρ, ὑλικὸν αἴτιον τῆ⟨ς⟩ τεχνῶν. εἶτα φρονῆσαι προχθῆναι τὰς τέχνας, ὕλη τῷ πυρὶ χρησαμένη· εἶτα τ᾽ καφηγῆ καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τ᾽ τέχνης κοσμηθῆναι ὀπηδυμίᾳ καὶ ὠφελίμοις τῇ χρυσῇ καὶ ἱλαρᾷ, ὡς πόθεν ἡμᾶς ἔχειν τοῦτο προεπιτήσασθ⟨αι⟩, καὶ φροντίδας ἐλῦσ⟨αι⟩ τὰ μέλη, ἁλισκομένους τῇ ὀπηδυμίᾳ τ᾽ τούτων ἐντεχνίας καὶ ὠφελίμοις. Ε᾽ν ἦ θέμις κωφόν τε νόον.] ἐτέτυκτον ἡ εἱμαρμένη καὶ τὸν προφορικὸν λόγον Ε᾽ρμῆν, ἀναιδῆτε καὶ τολμηρὸν λογισμὸν, καὶ παραγλώττει καὶ αἱμύλιον ἦθ⟨ος⟩ ἐνθυμῆσαι ταῖς τεχναις, καὶ τοῖς τεχνίταις. τοιοῦτοι γὰρ οἱ τὰς τέχνας μεταχειριζόμενοι. Ω᾽ς ἔφαθ᾽. οἱ δ᾽ ὄφελον.] ὅτ⟨ω⟩ τῆ⟨ς⟩ εἱμαρμένης ἐπιτυχούσης, ταῦτα πάντα ἐγένετο. ἀλλὰ μὴ ἦ τοῦτο ἐσόμεν⟨α⟩, ὅθεν ὁ Ε᾽ρμῆς Διάκτορ⟨ος⟩, καὶ Α᾽γγελφόρτης λέγε⟨ται⟩· τὰ γὰρ τῆ⟨ς⟩ ἑτέρων Ε᾽ρμῶν ἡ φροντὶς ἡμῖν λέγει. ὁ μὲν μυθικὸς Ε᾽ρμῆς διάκτορ⟨ος⟩ λέγε⟨ται⟩, ἐκ τῆ⟨ς⟩ διακτορεῖν, καὶ ἀγγέλλειν τὰ τῆ⟨ς⟩ θεῶν· καὶ Α᾽γγελφόρτης, ὅτι Α᾽ργον ἀνεῖλεν τὸν παυόπλιν, ἵν᾽ ἡ Η᾽ρα φύλακα τῆ⟨ς⟩ Ι᾽ῶς ἐπέσπετ⟨ο⟩ τῆ⟨ς⟩ Ι᾽νάχου παιδός. ὁ ἦ φορφορικὸς λόγ⟨ος⟩ Ε᾽ρμῆς λέγεται, παρὰ τὸ ἐρμηνευτικὸς εἶν⟨αι⟩. καὶ Διάκτορ⟨ος⟩, ὅτι διεξάγει καὶ ἀγγέλλει τὰ τῆ⟨ς⟩ ψυχῆ⟨ς⟩ καὶ τὰ νῦ ἐνθυμήματα. Α᾽γγελφόρτης ἦ, ὡς ἀργὲς καὶ καθαρὸς φόνα. παιδεύει γὰρ καὶ ῥυθμίζει, καὶ φρονίμους τὸ θυμικὸν τ᾽ ψυχῆ⟨ς⟩ ἢ ὅτι τ᾽ Α᾽ργον κώα ἀναιρεῖ, τουτέστι τὰ λυπηρὰ καὶ ἄπαντα ἐνθυμήματα.

ὄφελον.] τὸ πῖ ἰωνικῶς ἰωτακιζόμεν⟨ον⟩, ἐκ τῆ⟨ς⟩ πῶ ἀπλῶς. Κρονίωνα ἦ τῷ εἱμαρμένῳ λέγει, ὡς ἀφανῶς καὶ ἀδήλως ἐποτελουμένων τῆ⟨ς⟩ εἱμαρμένων, ἐκ τ᾽ καὶ νῦ καὶ θελῆσαι τὸν νῦν ἔδειξε γὰρ νῦς ἀνθρώπ⟨ου⟩ ἀκριβῶς οἷόν τε εἱμαρμένα καὶ συμβησόμενα ἅπαντα ἦ καὶ βασιλέα τοῦτον φησὶν, ὡς πάντων θεσπέσιος κρατ⟨ῶν⟩, καὶ δι᾽ αὐτῆς

αὐτῆς γινομένων ἀπαύστων. Αὐτίκα δ' ἐκ γαίης πλάσσει] τὴν γυναῖκα ταύτην, ἣν καὶ τὴν τῶν τεχνῶν ἁπασῶν ζυσταν, ὁ Ἥφαιστος, ἣν καὶ τὸ πῦρ ἐκ γῆς πλάττει· ὅτι τὰ τῆς γῆς καὶ ἡ γεωργία, φρονιμωτάτη τῶν ἄλλων τεχνῶν. διὰ γὰρ τὸ ζῆν πᾶς ἄνθρωπος τὰς τέχνας μετέρχεται. Κλυτὸς Ἥφαιστος, ἦν ἐξάκουστον τὸ πῦρ· ὅτι δι' ἀυτοῦ πᾶσα γένεσις τέχνη, καὶ πᾶσι γνώσκεται. Ἥφαιστος ὃ λέγεται, ἐκ τοῦ ἅπτω. ἀμφιγυήεις, ἐ ἀμφοτέρωθεν σίνων καὶ βλάπτων. ἀδηφάγον γὰρ καὶ καυστικὸν τὸ πῦρ. ἢ ἀμφιγυήεις, ὁ ἑκατέρωθεν χωλός. ἢ μᾶλλον, ὁ ἑτέρῳ μέλει χωλός. ἀναφερόμενον γὰρ τὸ ἐν χρήσει πῦρ ὥσπερ ὑποχωλεύει, καὶ ὑποσκάζει. ἐ γὰρ παρόντων ἐστὶν, ἀναλισκομένης τῆς ὕλης. ἢ μᾶλλον δὲ φασὶ Ἥφαιστον ἀμφιγυήεντα, ἢ ὅτι ἐνὶ μέρει χωλεύει, καὶ ὑποσκάζει, ὡς ὑπὸ τοῦ Διὸς ῥιφέντα, καὶ χωλωθέντα τὰ γῆα, ἵνα τὰ μέλη.

Ζῶσε σὺ, καὶ κόσμησε.] ἀντὶ τοῦ ἐπέσφιγξε καὶ ἐκόσμησεν, ἀπὸ μεταφορᾶς τῆς ζωννυμένων. ἐκ τούτου δὲ σημειωτέον, ὅτι καὶ Ἡσίοδος ἀλληγορικῶς ταῦτα ἔγραψεν, ὥσπερ αὐτὸς νῦν ἀλληγορῶ. ἄνωθεν γὰρ εἰπὼν διδάξαι τὸν Ἀθηνᾶν τὸν ἱστὸν τὸν Παλλάδα νῦν δὲ λέγων ζωννύειν καὶ κοσμεῖν. καὶ αὐτὴ Ἀφροδίτη νῦν τὰς Χάριτας αὐτῷ μανιάκας χρυσέους φησὶ περὶ τράχηλον ἐκείνης τιθέναι, δείξας τοῦτο καταφανέστερον, ὅτι γυναῖκα τὴν ἐκ τῆς τεχνῶν τῷ βίῳ ἐπικόσμησιν καὶ ἀξιόπιστα λέγει, ἣν φρόνησις μὲν μὴ τὸ πῦρ ζωστήσατο, ἀσφάλεια δὲ καὶ χάρις εἰς τέλος ἐκόσμησαν. αἱ μὲν γὰρ σεμνοφροσύνη, ἀλλ' ἐκ βαρυτοῖς ἄνθεσι, τοῖς δὲ κοσμίοις καὶ ἀεὶ θάλλειν ποιοῦσι τούτων δωρήμασιν. ἔαρ, ὀπώρας, αἷς ἔχει, καὶ μυρίοις ἄνθεσι θέρος, σίτοις, καὶ τοῖς λευκοῖς φθινόπωρον, οἴνῳ, καὶ τοῖς ἑτέροις χθονίων, ἐλαίῳ, καὶ ἄλλοις δωρήμασιν, ἢ τοῖς αὐτῶν κατασκήμασιν· ὁ μὲν χθονὸς ὑγραίνων, καὶ γαλακτοποιῶν τὰ σπαρέντα· τὸ ἔαρ δὲ, φύον ταῦτα, καὶ αὔξον, καὶ θεσπέσιον ἐυκράτῳ ἀέρι· τὸ δὲ θέρος ἐξικμάζων, καὶ σηρόν. ὁμοίως τούτοις καὶ τὸ φθινόπωρον. κωμικόμυς δέ φησι τοὺς καμπὰς, διὰ τὸ φθίσεως κομᾶν τοὺς ἔχοντας τὰ τούτων δωρήματα. Πάντα δέ οἱ χροΐ] τὸ πᾶν δὲ τῆς τεχνῶν ἡ φρόνησις εἰς ἁρμονίαν ἐρρύθμισε. Ἀθηνᾶ δὲ ἡ φρόνησις, παρὰ τὸ τὰ πάντα αὐρεῖν καὶ βλέπειν, καὶ θεὶ πάντων νοεῖν. ἢ ἀθηλές πως ἔσα, ἢ μὴ θηλάζουσα, καὶ νηπόφρων, ἀλλὰ ἡμιαυτάπη καὶ ἐνηρανὴς. καὶ ζωπῆ ἡ λάμψις εἰς ὄψεως, Ἀθηνᾶ. εἰς τὸ ἦνδον, αὐτὶ τοῦ ἦλθον.

Πειθὼς δὴ καὶ ἁδμῖνες] καὶ κίνητος· ἢ ἡ ἐν τῷ ἐν Διὸς κεφαλῇ γενηθῆναι, πάλλουσα καὶ κινοῦσα τὰ ὅπλα. ὁπλισμένη γὰρ ἡ φρόνησις καὶ σεμνὰ ἐν τῷ νῷ ἐξέρχεται, ἢ ἡ Παλλὰς τέκνα τῆς Γιγάντων ἀνελοῦσα· τουτέστιν ἢ τοὺς γηΐνους καὶ ἀλαζόνας λογισμοὺς καταβάλλουσα. Καὶ γλαυκῶπις δὲ ἡ φρόνησις λέγεται, διὰ τὸ καταληκτικὸν, καὶ ἔπαυδρον, καὶ τὸ σαθρόν. τὰ γὰρ γλαυκόφθαλμα τῆς ζώων καταγλικτικά, καὶ θυμοδέστερα. ἢ γλαυκῶπις λέγεται μεταληπτικῶς, ἢ καθαρῶς καὶ ὀρθῶς ὁρῶσα καὶ κρίνουσα τὰ πράγματα. ὡς τοιοῦτόν, ὁ θυμὸς κελαινεώπης. Ἐν δ' ἄρα οἱ στήθεσσιν.] ἐν μέσῳ τῆς τεχνῶν, τουτέστι πάσαις ταῖς τέχναις καὶ τοῖς τεχνίταις, αἰμιλίας καὶ ψεῦδη καὶ ἀναιδείας κατέσπειρεν. Βαρύκτυπον τὸν ἐμβριμώμενον λέγει, διὰ τὰς βόας καὶ ἀναρρήσεις τῆς ἐπιτυχόντων, καὶ τὰ ὀνείδη καὶ καταρρήσεις τῶν ἀνοικληρούντων. ἐν δ' ἄρα φωνὴν.] ἀνομασθέντος δὲ τοῦ πᾶν ὁ θεσφραστὸς λόγος Ἑρμῆς ὁ θεῶν κῆρυξ, ἢ ὅτι ὁ διαγγέλλων καὶ μιμούμενος τὰ τῆς ψυχῆς κινήματα, καὶ τὸ νοῦ. ὀνόμασε γὰρ, ὁ μικρὸν Γωνικῶς. γυναῖκα δὲ.] καὶ τὸν τῆς τεχνῶν ζύσταν· ἢ κατ' ἐξοχὴν, τὸν γεωργικὸν· ἦν καὶ Πανδώρην καλεῖ, ὅτι πᾶσαι αἱ ψυχικαὶ δυνάμεις ζωὴν τῷ πνεῖ ταύτην ἐτέλεσαν, καὶ ὑπέστησαν, τὸ οἰκεῖον ἑκάστη δωρησάμενοι, ὡς ἔφημεν. ὅθεν ἡ γεωργίας καὶ τῆς γεωπονικῶν, ὅτι πᾶσι πάντα δωρεῖται τὰ πρὸς τὸ ζῆν, ἢ ὅτι οἱ θεοὶ, ἵνα τὰ στοιχεῖα καὶ αἱ ὧραι, αὐτῇ δωρεῖται τὰ οἰκεῖα, ὄμβρους, θέρμην, ἀνέμους· ὑφ' ὧν ἐκτρέφονται τὰ σπέρματα. Ἐκ δὲ τοῦ εἰπεῖν, Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες, δείκνυσιν, ὅτι θεὸς τῆς ψυχικῶν δυνάμεων λέγει, τῶν κατοικησάντων θεὸν τὸν ἡμέτερον Ὄλυμπον καὶ ὑψηλὸν, ἵνα τὸ λογιστικὸν ἡμῶν. ἐδώρησαν, Ἁπλῶς ἀποκοπῶς ἀφ' οὗ καὶ τοῦτο ὁ Πρόκλος Γωνικὸν λέγει. φῆμ' ἐνθρέψαι ἀλφηστῆσι.] βλάβην λέγει τὰς τέχνας γνώσεις, τοῖς ἐφθρευσαν ἀνθρώποις, διὰ ἃ ἔφθειρε τὸ θεῖον. Αὐτὰρ ἐπεὶ δόλον.] ἐπεὶ γὰρ ὑβρίσει τὸ εἰμαρμένης ἀπροϊδῶς αἱ τέχναι· τὸν γὰρ εἰμαρμένην πατέρα καλεῖ, ᾧ τρόπῳ προεῖπεν εἰρηκεν· ὁ θεσφραστὸς καὶ διδασκαλικὸς καὶ ἑρμηνευτικὸς λόγος Ἑρμῆς, εἰς τὸς ὑπομνη-

στέρας

σέμεν ἠὲ ὑστεροχώμενον παρέσπομένη. τὸ δ' ὄρος, τὸ τῶν πεχῶν, ἢ τῶν τέκτων διδασκαλεῖον. οἱ γὰρ ἔγωγε ἂν δοίην ἐκλαβεῖν τὸν, ἢ μὴ δέξασθαι πρὸς ἐξ δεινῆς εἰμαρμένης ὥσπερ οὖν εἶπεν ἢ προσπλάσατό τις τῶν ὑστεροβούλων, μή πως ἡδονὴ βλάβη πολλοῖς. τὸ δὲ παρ' Ἡσιόδῳ ἁλυσιτελές, αὐτὸ τὸ ἐκ τῆς εἰμαρμένης ἢ ἐξ ἑαυτοῦ διδομένης, ἢ τῆς ἐκ θεοῦ ἁλυσιτελοῦς, ἢ τῆς κακοζήλου. ἡμεῖς δὲ τῶν παλαιῶν ἐκείνων μᾶλλον ἀκολουθήσομεν ἀκμαιοτέροις οὖσι, ἢ τῶν ὑστεροβούλων δεξάμενοι τὰς τέχνας, ὁπότε ἐπήλθοσαν ἡμῖν αἱ δεσπόσεις, ἢ αἱ συμφοραί, τῶν ἐπέχωμεν. δεξάμενοι.] τὸ νοῦ χοινὴ συλλαβή, ἢ ἔστι μακρόν.

Πρὶν μὲν γὰρ ζώεσκον ὅπη χθονὶ φῦλ' ἀνθρώπων
Νόσφιν ἄτερ τε κακῶν, ἄτερ χαλεποῖο πόνοιο,
Νούσων τ' ἀργαλέων, αἵ τ' ἀνδράσι γῆρας ἔδωκαν.
Αἶψα γὰρ ἐν κακότητι βροτοὶ καταγηράσκουσι.
Ἀλλὰ γυνὴ χείρεσσι πίθου μέγα πῶμ' ἀφέλοῦσα
Ἐσκέδασ', ἀνθρώποισι δ' ἐμήσατο κήδεα λυγρά,
Μοῦνη δ' αὐτόθι Ἐλπὶς ἐν ἀρρήκτοισι δόμοισι
Ἔνδον ἔμιμνε, πίθου ὑπὸ χείλεσιν, οὐδὲ θύραζε
Ἐξέπτη· πρόσθεν γὰρ ἐπέμβαλε πῶμα πίθοιο,
Αἰγιόχου βουλῇσι Διὸς νεφεληγερέταο.
Ἄλλα δὲ μυρία λυγρὰ κατ' ἀνθρώπους ἀλάληται·
Πλείη μὲν γὰρ γαῖα κακῶν, πλείη δὲ θάλασσα.
Νοῦσοι δ' ἀνθρώποισιν ἐφ' ἡμέρῃ ἠδ' ἐπὶ νυκτὶ
Αὐτόματοι φοιτῶσι, κακὰ θνητοῖσι φέρουσαι,
Σιγῇ, ἐπεὶ φωνὴν ἐξείλετο μητίετα Ζεύς.
Οὕτως οὔπη πῃ ἔστι Διὸς νόον ἐξαλέασθαι.
Εἰ δ' ἐθέλῃς, ἕτερόν τοι ἐγὼ λόγον εὖ κορυφώσω
Εὖ νῦν βάλλεσθαι· σὺ δὲ σὸν φρεσὶ βάλλεο σῇσιν.
Ὡς ὁμόθεν γεγάασι θεοὶ θνητοί τ' ἄνθρωποι,

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ ΛΟΓΟΣ.

Πρὶν μὲν γὰρ.] πρὶν αὐτὸ τοῦτο ἐστιν ἀμφιβολία θεωρεῖσθαι, ἢ πρὶν αὐτὸ τὸ ἀμφιβολεῖν ἐμφάτω. οὐ γὰρ ἦν πόθεν ἡμῖν ἐπιφοιτᾶν τὰ κακά· ἔστι δ' ὅτε δύο κεῖσθαι τὸ τοῦ λόγου ἔνθα τὸ ἐν ὄχθῳ ἐξ ἀνάγκης αὐτὸ τὸ ἕτερον τὸ ἢ δεύτερον αἰεὶ τὸ ἑπόμενον. ζώεσκον.] ἦσαν ἔζων, τὴν ζωὴν ἐλάμβανον. ζῶ καινὸν, ἀφ' οὗ ζάω καὶ πεπτωκὸς εἰς ἀνάγκην, πλάσις ἔρδω. ἀφ' οὗ πάλιν ζάσκω, κατ' ἀκολουθίαν τὸ ἰδιάζον πρὸς τὸ ἐπέρχεσθαι τῷ πόθοι.] ἀπορεῖν ὡς ἐλθοῦσα ὅτι κακοποιός, ἐτέχθη ὡσανεὶ φοβερὰ μάστιξ· ἵνα πάλιν λύσῃ ὅτι τοιοῦτος πόνος ἡ ἐξηλυθυῖα τε κἀκεῖ τὸ πῶμα ἐπέβαλε τοῦ πίθου. ἔνθα ἡ λέγουσι λύοντες, ὅτι δὲ ἑαυτὸ τὸ πῶμα συγκλεῖσαν ἐπέσχεν τῶν ἐλπίδα. δοκεῖ δὲ καὶ πατρὶ μὴ τὸ δοκοῦν ἐμφανὲς ἀποχρῆν τὴν νῦν. ἐπεὶ γὰρ ὅτι τῇ βουλῇ τοῦ Διὸς τοῦτο ἐγίνετο. εἰ δὲ τῇ βουλῇ τοῦ Διὸς ἔγίνετο, ὁπωσοῦν ἂν ἐγίνετο, ἢ αὐτὴ πάλιν

Prius namque in terra viuebant familiæ hominum
Sine & absque malis, & sine difficili labore,
Morbisque molestis, qui hominibus senectam afferunt.
Mox enim in afflictione mortales consenescunt.
Sed mulier manibus vasis magnum operculum dimouens,
Dispersit, hominibus autem machinata est curas graues.
Sola vero illic Spes in infractis domo dolio
Intus manst, dolij sub labris, neque foras
Euolauit. prius enim iniecit operculum dolij,
Ægiochi consilio Iouis, nubium cogitatore.
Alia vero innumera malasinter homines errant.
Nam plena quidem terra est malis, plenumque mare.
Morbi autem hominibus tam interdiu quam nocte
Ultro obrepunt, malum mortalibus ferentes.
Tacite: nam vocem exemit consultor Iupiter.
Sic nusquam licet Iouis mentem euitare.
Cæterum si voles, aliam tibi sermonem paucis absoluam.
Belle ac scienter: tu vero præcordiis impone tuis.
Vt simul nati sunt dij, mortalesque homines,

σφεῖς πάντας μάτην. πῶς γὰρ ὁ Ζεὺς κακοπυήσειν βυλόμενος, τοῦτο πάλιν αὖσις φανδάνεσθαι ἐβυλεύσατο; ἴσως οὖν εἰ καλῶς ὑποκρίνεται τοῦτο. ὠδὶν γὰρ δεινὴν ἡ ἀνάγκη αὐτῇ, ὅτι ἤθελεν ἡ Πανδώρα καὶ ὁ Ζεὺς ἵνα κακοπυήσειν τοὺς ἀνθρώπους, ὡς μηδὲ ἴχνος εὐδαιμυβίας αὐτοῖς ἐάσειν. ἀλάλημαι.] ἀλῶμαι τὸ πλανῶμαι καὶ περιθέω συνεχῶς ὡς ἐν τῷ ὑποπτάω, ἀλαλῶμαι. ἀφ' οὗ ἀλάλημαι παθητικὸς εὐδοκίμησεν, ὡς πλάνημαι τὸ πρίν ἀλάλητο. πλανᾶται γὰρ λέγει, τὰ μὴ τεταγμένῃ ὁδὸν ἐρχόμενα· ἀλλ' ἐνίοτε μὲν ταύτῃ, ἐνίοτε δὲ ταύτῃ.

ἐξαῦτις.] ἄλδομαι ἀναφύω, ὡς καὶ Θεόγνιδι,

Οὔτε τι ἀθανάτων μῆτιν ἀλδόμενος.

ἀλδήσομαι μέλλων· ἠλδάμην ἀόριστος χωρὶς τοῦ σ· ὡς ἀπὸ τοῦ χέω ἔχεα, ἐξέχεα· τὸ πρίν ἠλδάμην. ἀφ' οὗ ἀλδαίνω, καὶ ἀλδαίνω ἐνδοληφῶς ὑ, καὶ ἐξαῦτις. βάλλεο.] βάλλω βέλος αὐτὸ τὸ πέμπω, καὶ βάλλω ἀπὸ τοῦ βέλει, καὶ βάλλεται βέλος, αὐτὶ τοῦ πέμπει, καὶ βάλλεταί τις τῷ βέλει. ἀφ' οὗ βάλλομαι ποιητικῶς, ἀντὶ μὴ μάτην ποιεῖ βίπτειν τοὺς ἐμὲ πένης λόγους· ἀλλ' ὑπηρχῶς ἐν τῇ ἐμαυτοῦ χώμῃ δέχομαι. ἔστι δὲ ἐνεργῶς βάλλομαι, παραπλήσιον ἐβάλλετο τῷ βίῳ· ἀφ' οὗ προστακτικὸν βάλλε, καὶ κατὰ διάλυσιν τῆς οὖ διφθόγγου εἰς ε καὶ ο, ἀφ' ὧν πολλαπλάσιος αὐτὴ γίνεται κιρναμένων, βάλλεο, ὃ δύναται ταυτὸν τῷ ὑπηρχῶς λάμβανε. τὸ δὲ πᾶν ἔχει οὕτως· ἐπεὶ δὲ ὁ πατὴρ ὁ Ζεὺς τὸν χαλεπὸν δόλον καὶ κακομήχανον, ἢ γοῦν τινὰ πλάσιν τῆς Πανδώρας δόλῳ, ἐτέλεσεν, ἔπεμψε τὸν αὐτοῦ Διὰ φαντίωνα, τουτέστι τὸν Ἑρμῆν τὸν ταχὺν ἄγγελον τῶν θεῶν, δῶρον ἀξιοπαράστατον τῷ ἐπιμηθεῖ τῷ πλανητῇ, εἰς τὴν Ἐπιμηθέα. ὁ Ἐπιμηθεὺς δὲ οὐκ ἐνόησεν, καθὰ εἶπεν αὐτῷ ὁ Προμηθεύς, ὅτι, φασὶ, παρέδωκεν αὐτῷ τὸν τῶν κακῶν πίθον παρὰ τῶν Σατύρων λαβών, μή ποτε δίξασθαι δῶρον παρὰ τοῦ Διὸς τοῦ Ὀλυμπίου, ἀλλ' ἀποπέμψειν ὀπίσω πρὸς τὸν πέμψαντα ἐπίτηδες, ἵνα μήτι κακὸν γένῃ τοῖς ἀνθρώποις· ὁ δὲ δεξάμενος τότε ἐνόησεν, ὅτι τὸ κακὸν οὐχὶ ταῦτα δὲ φησιν, ἐπεὶ εἰς τὸν τῶν τεχνῶν ὄλβιον καὶ δυσάμμορον ἄνθρωπον τότε μὲν τὸ ἀπαλλαγησόμενον ἀπὸ τούτων κακὸν οὐκ ἐφοίτησεν· ὕστερον δὲ παθόντες ἐνόησε. τοῦτο γὰρ δηλοῖ δὴ Ἐρμοῦ τὸ δῶρον ἄγων, ὁ αὐτὸς ὢν, ὡς εἴρηται, τῷ λόγῳ καὶ τῇ ὑπονοίᾳ· καὶ Ἐπιμηθεὺς ἀφροσυνάτους δεχόμενος. ὕστερον μὲν γὰρ δηλοῖ τὸν ζῶντα τὰ γῆν τὴν ἀνθρώπων ὅτι τῆς γῆς χωρεῖς κακῶν, καὶ χωρεῖς ἐργασιῶν κοπιρῶν καὶ χαλεπῶν, καὶ χωρεῖς νόσων ὀπιπόνων, αἱ δαιμόνιοι ἐπάγουσι τοῖς ἀνθρώποις. ταχέως γὰρ ἐν τῷ παιπαλοεσσῃ καὶ πόνους οἱ ἄνθρωποι γηρῶσιν, αὐτὶ τοῦ ἐξαπίνης καὶ οὐκ φθορᾶν νόσων. ἀλλὰ ἡ γυνὴ ἡ Πανδώρα τὸ μέγα πῶμα τοῦ πίθου ἀφῆκεν, ἤγουν ἀπ' αὐτοῦ λαβοῦσα, ἐσκόρπισεν αὐτὰ δηλονότι, τουτέστι τοὺς πόνους καὶ τὰς νόσους καὶ τὰ κακά· καὶ τῷ ἀνθρώπων ἐβυλεύσατο φροντίδας χαλεπὰς, ἃς αὐτοὶ δηλονότι φροντίσουσιν ἔμελλον. μόνη δὲ ἡ ἐλπὶς ἐναπελείφθη αὐθόδι, αὐτὶ τοῦ ἔμεινε. ζήνοδις δὲ τοῦτο καὶ παρὰ τοῖς κωμικοῖς, λέγω ἔνδον ὑπὸ τοῖς χείλεσι δὲ πίθου, ἐν δόμῳ ἀσφαλεστάτῳ καὶ ἀνεπιβουλεύτῳ, ἐδὲ ἔξω ἐζήτει, μέσῃ γὰρ ἐτέμνετο τὸ πῶμα τοῦ πίθου, ἢ ἡ Πανδώρα, ἢ αὐτὸ δι' ἑαυτοῦ, διὰ τὴν βυλὴν τοῦ Διὸς δὲ τῆς ἀνθρώπων φύσεως νεφελῶν αἰτίαν. ἄλλα δὲ πλεῖστα κακὰ κατ' ἀνθρώπους ἐφοιτᾷ· πλήρης μὲν γὰρ ἡ γῆ κακῶν, διὰ τὴν δὲ ἀνθρώπων πλεονεξίαν καὶ ἀπαγλίαν, καὶ τοὺς ἀδίκους δίκας, καὶ τοὺς φόνους, καὶ τὰ λοιπά· πλήρης δὲ ἡ θάλασσα, διὰ τοὺς κλύδωνας, καὶ τὰ ναυάγια. καὶ τὰς πειρατάς. νόσοι δὲ ἐπάλληλοι ἔρχονται τοῖς ἀνθρώποις, καθὰ ἔφην τοῖς αὐτοῖς ὀφείλει· ὁ δὲ ἐπάγει πάλιν τοῖς ἀνθρώποις. ζεὺς δὲ αὐτοῖς τὸ τείκτον. διὰ τὴν ἀμέτρητα καὶ ὅτι τὴν γυναῖκα ἀνδαίρετον. Σιγῇ.] ἡγεμονεύσας, ἐπεὶ τῷ φωνῷ αὐτῶν ἐφάνη ὁ βυλευτικὸς Ζεύς. ἴσως ἐδυνατῶς ὅτι δυνατὸν τὰ τοῦ Διὸς ἐκφυγεῖν νοῦν. εἰ δὲ ἐθέλεις, ἔστιν σοι εἰς λόγον ὡς ἀπ' ἄλλης ἀρχῆς ἀρξάμενον ζωπυρίσαι, καλῶς καὶ μὴ ἀκριβῶς ὀπασασίας καὶ γοήσεως. σὺ δὲ ὑπηρχῶς αὐτὸν ἐν τῷ σῷ νοήματι λάμβανε. Ὡς ὁμόδεν γεγάασιν.] ἴσθι, ὅτι ἀπὸ τῆς αὐτῆς ῥίζης ἐβλάστησαν θεοὶ καὶ ἄνθρωποι δυστοί.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Πεὶν μὲν γὰρ.] ἐ χρόνῳ, τοῦ πρώην, ἀλλὰ κατὰ τὴν τάξιν μένει τῶν ἀνεκμάτων τοιούτων. σημαίνει γὰρ, ὅτι ἄνθρ μὲν τὸ ἀλάλημαι ζῶσιν αἱ ψυχαὶ πάσαις ἔξω κακῶν καὶ πολυπονείας. διὰ δὲ τὸ ἄλογον ὑποπεπλέκθαι καὶ τοῦ ἀπὸ τῆς εἱμαρμένης

μένης

μένης πόνοις, ἵνα φύγωσι τὴν μετ' αὐτῆς ζωήν. ἃς δὴ κῆρας ὀνομάζει καὶ αὐτὸς ὡς Ὅμηρος.

Ἀλλὰ γυνή.] ἔστι μὲν ὁ πίθος, ἡ μία δύναμις τῆς εἱμαρμένης, ἡ πάντων τῶν ἀπονεμομένων ταῖς ποιούσαις εἰς τὴν γένεσιν ψυχαῖς χορηγητική, καλλιόνων ἢ χειρόνων, δι' ἃ εὔμοιροί τινες εἰσὶν ἢ κακόμοιροι. περιέχει γὰρ οὗτος τοὺς παρ' Ὁμήρῳ δύο πίθους, τοὺς τῶν κηρῶν πλήρεις. διόπερ ἐν τούτῳ καὶ τὰ ἀγαθά, καὶ ἐλπὶς ἐν αὐτῷ μόνη, τοῖς δυστυχοῦσι παραμυθίαν φέρουσα, διὰ τὴν τῶν ἀμεινόνων προσδοκίαν καὶ τὴν μεταβολὴν τῶν παρόντων κακῶν. ἀναπετάννυσι δὲ ἡ γυνὴ τὸν πίθον, ὡς ἐκφαίνουσα τὰς κῆρας ταῖς ψυχαῖς, ὧν ἐστι παρεκτική, ἐπιδοῦσα δι' ἑαυτὴν ἠλογημέναις αὐταῖς. τούτων δὲ σωφρονιζουσῶν ἀπὸ τῆς πλάνης καὶ ἐξανιστουσῶν ἀπ' αὐτῆς. Ἄλλως. ποίου πίθου; τί γὰρ περὶ πίθου εἶπε· φαίνεται οὖν νεώτερος Ἡσίοδος Ὁμήρου· κακῶς δὲ εἶπεν ἐν ἀῤῥήκτοισι δόμοισιν, ἐπὶ τοῦ πίθου δέον εἰπεῖν. Σέλευκος δὲ γράφει πίθοισι· πίθον δὲ τὰ ἐν οὐρανῷ. οὐ πάντα δὲ τελειοῦνται τὰ τῆς ἐλπίδος. ὅθεν Θουκυδίδης κινδύνου παραμυθίαν εἶπε τὴν ἐλπίδα, καὶ Ὅμηρος ἐλπωρὴ ἔπειτα φίλους τ' ἰδέειν. καὶ Ἔλπομαι εὐχόμενος Διί τ' ἄλλοισί τε θεοῖσιν. Ἔνδον ἔμιμνε πίθου.] ὥς φησιν, ἔμεινεν ἐν τῷ πίθῳ ἡ Ἐλπίς. ἔστι γὰρ τοῦτο ἐν ἀνθρώποις. τοῦτο δὲ καὶ Κόμανος ὁ ἀρχιοινοχόος τοῦ βασιλέως προὔτεινε. φησὶν οὖν Ἀρίσταρχος, ὅτι ἡ μὲν τῶν κακῶν ἔμεινεν· ἡ δὲ τῶν ἀγαθῶν, ἐξῆλθεν. ὅθεν ἀκυρολογοῦμεν λέγοντες ἐλπίζειν κακά. ἡ γὰρ ἐλπὶς κακῶν, οὐ θεῶν. ὁ δὲ Ἡσίοδος ἀκύρως ἐπὶ κακῶν εἶπεν. Ἄλλως. ἐξέπτη. ὡς ἂν τὰ κακὰ ἐξελθόντα, ἐκ τοῦ πίθου· ταῦτα δὲ λέγει αὐτῷ παραινῶν αὐτὸν ἀπέχεσθαι τῆς ἀδικίας, καὶ ἀντιλαμβάνεσθαι τῆς δικαίας, καὶ ἀντιλαμβάνεσθαι τῆς ἀληθείας, καὶ μιμεῖσθαι τοὺς τότε ἀνθρώπους μᾶλλον, καὶ μὴ τοὺς μετὰ ταῦτα γενομένους. οἰκείως δὲ ὁ πίθος εἰσάγεται διὰ τὴν πειθὼ τὴν ἀπὸ τῶν γυναικῶν. ἀγαθῶν μὲν κενός, ἐλπίδας δὲ μόνας ἔχων κακάς. Ἄλλως. πῶμα πίθοιο, πῶς ἐθέλουσα ἐπὶ κακοποιΐα ἐπέσχεν ὥσπερ φειδομένη· ῥητέον οὖν, ὅτι ὥσπερ νομίσασα πάντα ἐξεληλυθέναι τὰ κακὰ, τὸ πῶμα τῷ πίθῳ ἐπέβαλεν. ἔνιοι δὲ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ πόματος ἐκδέχονται. ὅτι δι' ἑαυτοῦ συγκλεισθεὶς ἐπέσχε τὴν ἐλπίδα. Τὸ δὲ ἀλάληται, ἀπὸ τοῦ ἀλῶ, ἄλημαι, ἐνεστὼς παθητικός. Αἰολικός, ὡς δίζημαι καὶ ἀκάχημαι· καὶ κατὰ ἀναδιπλασιασμόν, ἀλάλημαι· καὶ κατὰ συστολὴν Αἰολικήν, ἀλάλημαι. Νοῦσοι δ' ἀνθρώποισιν.] τὰς νόσους αὐτομάτους φοιτᾶν σιγώσας εἶπεν, ὡς ἀπὸ τοῦ παντὸς ἡμῖν προσαπτούσας κατὰ τὰς τῆς εἱμαρμένης περιόδους ἐξαίφνης. ἐσωματοποίησε δὲ αὐτὰς προσνείμας ἀφώνους ποιήσας, ἐνδεικνύμενος, ὅτι καὶ τούτων ἔφοροι δαίμονές εἰσιν· οἵτινες δρῶσιν ἀφανῶς ἐπιτελοῦντες τὰς ὑπὸ τὴν εἱμαρμένην τεταγμένας, καὶ τὰς ἐν τῷ πίθῳ κῆρας διασπείροντες. καὶ τοῦτό ἐστι τὸ ἀφελεῖν αὐτῶν τὸν Δία τὴν φωνήν, τὸ τοὺς ἐφόρους δαίμονας αὐτῶν κατ' οὐσίαν τούτων εἶναι ποιητικοὺς αὐτῶν, αὐτῷ τῷ εἶναι δρῶντες ἐφ' οἷς ἐτάχθησαν. αὐτόματοι δὲ, ἤγουν αὐθαίρετοι. λεληθότως γὰρ ἐπέρχεται τὰ κακά. Ἐπεὶ φωνήν.] ἀθετεῖται οὗτος ὁ στίχος. ὅτι ἄφωνοι αἱ νόσοι. ἀγνοεῖ δὲ ὅτι σημαίνουσι ταύτας, ὡς Ὅμηρος Ἔσσο καὶ Δαίμων. θέλει δ' ἐμφανίσαι ὅτι καὶ αἱ νόσοι λεληθότως ἐπιφέρονται τὰ σημεῖα τῶν κακῶν. Διὸς νόον ἐξαλέασθαι.] οὐ δυνατόν ἐστι τοῦ Διὸς νοῦν ἐκκλῖναι, ὅ ἐστι τὴν εἱμαρμένην· ταύτην γὰρ οἱ Στωϊκοὶ Διὸς νοῦν προσηγόρευσαν.

Ἐκκορυφώσω.] τὸ ἐκκορυφῶσαι δηλοῖ, τὸ ἀποκαλύψαι καὶ εἰς ἄκραν γνῶσιν ἡμᾶς ἀναπέμψαι τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως. δηλοῖ δὲ τὸ ἐπαγόμενον. τὸ γὰρ, Ὡς ὁμόθεν γεγάασι θεοὶ θνητοί τ' ἄνθρωποι, προτρεπτικῶς μὲν εἴρηται εἰς ἀρετήν. εἰ γὰρ ἐκ τῶν αὐτῶν ἐσμὲν τοῖς θεοῖς, οὐχ ἡ φύσις ἡμῶν αἰτία τοῦ κακοῦ, ἀλλ' ἡ περὶ τὴν προσήκουσαν ἐπιμέλειαν καὶ τελειότητα ῥαθυμία. πῶς δὲ ἐκ τῶν αὐτῶν ἐσμὲν οἱ ἄνθρωποι τοῖς θεοῖς, ποιήσει δῆλον εἰπὼν, ὅτι καὶ ἡμεῖς ποτε κρονίαν ἐζῶμεν ζωήν, καὶ ἦμεν καθαροὶ κακῶν, ὡς οἱ θεοί, διὰ δὲ τὴν ὕφεσιν προήλθομεν ἀπὸ τῶν θεοειδῶν ἀνθρώπων εἰς τοὺς νῦν ὄντας καὶ ἐμπαθῶς ζῶντας. Ἄλλως. ἐκκορυφώσω, ἀνακεφαλαιώσομαι, δύναται μὲν ἀκούεσθαι ἐκτελέσω, ἐπὶ κορυφὴν ἐπιθήσω. δύναται δὲ καὶ οὕτως, ἑτέρου σοι λόγου ἀπάρξομαι. ἐπεὶ ἡ κορυφὴ ἀρχή τις τοῦ σώματος, ἀλαζονικὸς δὲ ὁ στίχος ἐστίν, ἀλλὰ τούτοις πρὸς ἀρετὴν προτρέπεται. εἰ γὰρ συγγενεῖς ἐσμὲν θεοῖς, τοῦ μὲν συγγενοῦς ἡμῶν ἀγαθοῦ φροντιστέον, ἀφεκτέον δὲ τῆς κακίας, ὡς κακοῦ καὶ ἀσυγγενοῦς. τὸ, ὡς,

αὐτὶ τῦ, ὅπ' ἢ τὸ μεγάαπν, ἀντὶ τῦ ἐχθύοντο ἀμᾶ ἐν τῷ αὐτῷ χθονὶ. ἀλλ' ἡ καλία ἐπεχώρησε. ἢ τοῦτο ἢ αἰτίᾳ ἐπ' ἀρετλὶ τρεφθῆναι, ἵνα καταυλίσῃ τὴν καλιὰν τὸ χθῶ. αἰχωλέας. ἀπὸ ἢ τ ὕλης χαρακτηρίζει τὸ χθῶ.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

χθονὶ.] τῇ γῇ. ἐν τῷ χῶ, τὸ χωρῶ χων, ἢ χθὼν, ἡ πάντα χωροῦσα. Νόσφιν ἄτρ.] χωρὶς. τοῦτο ἢ τὸ σῆμα πλημμελῶς μὲν ἐν παραλλήλῳ κατλεῖται, ῥητορικῶς ἢ σαφηνείας. Νόσων τ' ὠφελίων.] ἀπὸ κοινῦ τὸ νόσφι τῇ ἀρελίων νοσων ζωέσκον. αὖτ' αὐδράσι.] αὖ πως θέλασπν ἀπήγαγον τοῖς ἀνθρώποις. Πῶς ἢ τλημονέστερον μᾶλλον ἢ οἰκτρὸν βίον ζώντων ἐκείνων τ ὁρῶν, φησὶ ζῆν ἐκείνους χωρὶς πόνων. ἢ θέσπις τλημονῶς μὲν ἢ ὀπτόνως ἔζων, ἢ νοσερῶς, ἀλλ' οὐκ ἠθέλησεν ὁ πάχνη. ἀλλ' ἡ γνώμη ἤγαγε τὸ μεμφόμενον τὸ ἐκ τῆς ἐφοδίσεως τῦ πλήθους, ἢ αἱ τότων αἰδρότητες, ἔδειξαν ἡμῖν τοιοτρόπως τὰς τε νόσους, ἢ τὰ σκληρά. φασὶν μ. ὅπως ἰῶ χλόη ἢ φωμὴ μαλακὴ, καὶ ἐπάκτης, ἤτε χλαῖναι τῦ παχείων ἢ λαπσίων, ἤτε τοιῦτον ἀδύ, ἢ ἡ σκληρότης ἡ τότε, ἢ τὸ ψυχρὸν κοινὸν ἦν τοῖς πᾶσι, ἢ μηδέπτε μεταχὸν τυχὸν ἔρμις, ἢ μαλακότητ, ὁμοίως ἢ τὰ λοιπὰ οὐκ ἐδόκουν ἀλγηρὰ ἢ ὀπτὰ εἶναι. ἐπεὶ ἢ τὸ αἴρειν δύρᾳ ἦν παῖς τέχνας, ἢ φωμοὶ μαλακοὶ ἢ χλαῖναι, ἢ τὰ λοιπὰ, πεπαικότες ὅτι σιβάρ ἢ λασιὰν εἰλιτεάμονα χλαῖναν, ἢ πραφέντες αἰρῶς. ὕστερον ἢ σκληροκοιτήσαντες, ἢ γυμνιδάσαντες, ἢ ἀστήσαντες, ἐπέγνωμεν ὅπο τὰ δύρᾳ, ὥσπερ ἐν πίθῳ ἢ ἀφανεῖ, θεῶν ψῆφοι κρύπτα ὁρᾶν κεκρυμμένα. φανερωθέντα ἢ ἐκ κρυθέντα τότε τὴν μακρὰν ἦγον τὴν ἐκ τῦ τυχεῖν γλυκέρ. τρυφερᾷ ἢ ἀβρᾷ βιοτῇ, ἢ περὶ ἀνεπλὼ ἡμᾶς ἐφῆκεν, δείλων γυναικὸς ὡραίας τε ἢ δυμόρους. Ἐσκέδασ'.] ἀντὶ τ ἡ ἐκ τῦ τεχνῶν τρυφερῇ βιοτῇ ἐσκέδασεν ἢ ἐσκόρπισεν, ἡμᾶς εἰς φῶς ἐξήγαγε ἢ τὰ πρὶν ἀγνοούμενα, δύρᾳ, γνῶσα ἢ κατάδηλα πᾶσιν ἐποίησε.

Λίθυς δ' ὁ Πρόκλος ἀδαμάντων πεπλησμένους
Πέλιν ἐδάγει, ἢ σατύρους, ἢ κρότους.

Μένη δ' αὐτόθι Ἐλπίς.] πάντα μὲν ἐξίχθη ἢ πρωτέρω τὰ πρὶν ἀγνοούμενα δυσερῆ. Ἐλπὶς ἢ μόνη ἀφανὴς ἢ ἄδηλος, μένει ἐν τῷ π.θμ, ὥσπερ εἰρήκειμεν, δύκλειας ἢ δυκλείας. ἄδηλον ἢ τοῦτο. ἀλλ' ὅμως ἐλπίσι χρησοτέρας τρέφουσα, ὡς φησι ἢ Θεόκριτος.

Ἐλπίδες ἐν ζωοῖσιν, ἀνέλπιστοι ἢ θανόντες.

ἀῤῥήκτοισι δόμοισι.] μεταφορικῶς εἶπεν, αὐτὶ τ ἰσχυρᾶς συγκρυβᾶς. τίς γὰρ οἶδεν, ὅπῃ τὰ τ ἡμῶν ἐλπίδος τρεφθήσῃ; δυσερᾶς.] δυσερᾶς κυρίως, τὰ ἔξω τ δύρας νῦν ἢ καταχρηστικῶς, ἢ ζοφερώτερος, τὸ ἁπλῶς ἔξω. καὶ ὁ Πρόκλος ἐν τοῖς τοιούτοις ψιλῶς αἰ πόμην, καταφορικὸς ὄτι ἢ ἀφόριτος. ἀργαλέον.] ἢ κακὸν ἔργον, τὸ δυχερές. ἢ ἐκ τ ἄλλῳ ἐμπιεῖν, ἀλγαλέον, ἢ ἀργαλέον. Ἐξέπτη.] ἐξεπετάσθη. μεταφορικὴ ἢ αὕτη ἡ λέξις, ἀντὶ τ ἐξῆλθεν ὡς δὲν τὸ ἐπέμβαλε τῶμα.] ὡς δὲ τ ἐξῆλθεν τ ἐλπίδα ἐκ τ ἀφανῦς συνεχίσῃ ἢ ὡς ἀπ' ἀψέως, τῇ τ εἱμαρμένης βουλῇ ἐπέβαλε τὸ σῶμα. ἦγεν ἀφανῆ εἶασε ταύτῃ μένειν ἡ σύμπαντα τὰ δυσερῆ γνωρίσασα ἡμῖν τεχνουργία, τοῦτ' ἐκ ἐδυνήθη φανερὸν ἢ τὴν ἐλπίδα ποιῆσαι, εἱμαρμένῃ φυλάττοντι. ἢ τὸ σῶμα μένον, ἦγεν ἡ ἀδηλία ἐπάλαξε, ἢ ἐκρύπτεν αὐτὴν βουλῇ εἱμαρμένης. ἀλλὰ Δία ἢ προμηθεύτην ὧδεν εἶπον, ὅτι τὴν εἱμαρμένην κρεῖ. Αἰνόχορον ἢ αὐτὴν λέγει, διὰ τὸ καταιγίζειν ἢ καταβάλλειν τὰς δυσπληρώτους, πολλῷ τῷ ἐξ ὑφαντῦ ζοφερώτερον καταιγίδων. Ἄλλαι ἢ μυρίαι ἀληθεῖ.] ἡ ἐλπὶς μόνη ἀφανὴς ἔμεινε. ἄλλαι ἢ πολλαὶ χαλεπαὶ, ἢ μυρίαι, ἢ θρηνητικαὶ κακαὶ ἀνθρώπων πλανᾶσθ. γέμει γὰρ πολέμων ἡ γῆ, θαλασσῶν ἢ θάλασσα. νόσοι ἢ φανεραί τε ἢ ἀφανεῖς ἀφ' ἑαυτῶν ἢ ἀθρόως ἐπέρχονται. Τὰ ἐξῆς δῆλα. Οὕτως ὅπ πω δοκεῖ.] Τὸ σῆμα ὁμολογούμενον ἢ συμπερασματικώτατον· τί δὲ ποιητὴς κεκλεῖται ὑπόθεσις. ὅτως ὅπ ποθ' ἦν, ὅτως ἐστὶ νῦν ὁ μὲν ἁπλῶς ἢ ἀπειρῶ ἐκεῖ τοιαύτης βίῳ, ἀλλ' εἱμαρμένῃ πλήρῳ τινὶ, τὸ τῶν τεχνῶν ἐφεύρημα πολυμηδὲς, ἢ πολυμοχθον, οὐκ ἔστιν ἐκφυγεῖν τὸν νοῦν τῆς εἱμαρμένης· διαφορετικῶς αὐτὴν τὴν εἱμαρμένην τὴν ἡμῖν τὸ ζῆν περισκοπούσας, περιφανῆς ἀνάγκας ἢ πόνους. Λείπ ἄρα, ὦ Πέρση, μὴ ἀργὸς ἡμᾶς καθηδύθυμῶν, ἀλλὰ παντοίως μοχθεῖν, ὡς τὸν δωρηθέντα πόρον τῆς βίου συλλέγειμεν. Εἰ δὲ θέλεις ἕτερόν τοι ἐγὼ λόγον] τὸ σῆμα περιπατητικὸν ἢ περι-

ἢ περι-

καὶ προκατασκαὴ, καὶ ὑποδησις. χρὴ μέντοι δὲ δεινότητος, δι' ἑτέρων γε λόγων βαλόντα εἰπεῖν ἄφρασ τερον. ἐν δὲ τῇ φρὶν ᾠδὴ εἰσεῖσι ἔφη, Πεὶν μὲν δὶ τόεις ὁ λιὸς ὁ βίος, καὶ ἁπλῶς, καὶ ἀπείρων. εἶτα τὰ πυρὸς ἀρεθέντος, καὶ δι' αὐτῆς φὴ τεχνῶν, δυσπόεις καὶ ὀπιθλασῆς γέροντε, καὶ ἔτι μᾶλλον ὅτι τὸ χεῖρον προσέβην κε, φὴ ὀπιμανδυσέρων δ' ἐξαμένων τὰς τέχνας. καὶ ἔστιν, ὦ Πέρση, λίαν δυσπόεις· καὶ χρὴ πόνων καὶ φροντίδων ἐ μεμπτῶν. ταῦτα μὲν εἶπε φρίν. νῦν ᾧ φησὶν· εἰ δ' ἐθέλῃς, ἕτερόν σοι λόγον ἐκκορυφώσω, καὶ κεφαλαιώσω, καὶ ἐκπληρώσω, εἰς κορυφὴν αὐτὸν καὶ τέλος ἀγαγών, ἢ ἀπὸ κορυφῆς καὶ ἐξ ἀρχῆς ἀρξάμενος. Ὡς ὁμόδεν γεγάασι θεοὶ] Ὅτι ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας καὶ ὕλης ὁμᾶς εἰ θεοὶ, ἤγουν τὰ στοιχεῖα, καὶ οἱ ἄνθρωποι γεγόνασιν. καὶ ταῦτα εἰπὼν, καὶ προκατασκάσας τὸν αὐτῷ λόγον, εἰσβάλλει εἰς τὴν ὑπόθεσιν, καὶ λέγει ἄφρ καὶ ἄφρασ τερον, δι' ἑτέρων μέν τι ἐρημμένων καὶ λέξεων, ὅτι φρῶτον χρυσοῦν γένος ἀνθρώπων, ἤγουν καθαρὸν πάντῃ καὶ κακίας ἀνεπίδεκτον, ὥσπερ ὁ χρυσὸς ἦεν εἶτα ἀργύρεον, ἤγουν ὑποτελέστερον τούτου, καὶ μικρῷ φαυλότερον, καὶ πονηρότερον, εἶτα χαλκοῦν καὶ πολεμικὸν λέγει ᾧ τὸ Γιγαντικὸν, εἶτα τὸ τῶν Ἡρώων, φὴ ἐν Θήβαις καὶ Τροίᾳ στρατευσάντων. νῦν δέ φησι σιδηροῦν γένος ὄντι, αὐτὶ τοῦ τλησιπενθέστατον, καὶ καρτερώτατον, καὶ πόνους ἀεὶ καὶ καμάτοις προσκαρτεροῦν, ὥσπερ ὁ Ζεὺς ὁ Κρόνου. ἐ γὰρ σιδηροῦς ἦεν ὁ Πέρσης, ὅτι Ἡσίοδος. ἔτι δέ φασι καὶ τοῦτο χεῖρον ἀνθρώπων γένος γεγονέναι, τοῦτ' ἐστὶν ἡμᾶς γεγενῆσθαι σκληρότερον, ὅτοτε πᾶς ὑβριστὴς, καὶ παρανόμος καὶ ἄθεος, ὑφ' ἡμῶν δικαίως, καὶ σεμνὸς, καὶ χρηστοήθης τετίμηται. καὶ τάχα καὶ προκατασκαὴ, καὶ ὑποδησις. χρὴ μέντοι δὲ δεινότητος, δι' ἑτέρων γε λόγων βαλόντα εἰπεῖν ἄφρασ τερον. ἐν δὲ τῇ φρὶν ᾠδὴ εἰσεῖσι ἔφη, Πεὶν μὲν δὶ τόεις ὁ λιὸς ὁ βίος, καὶ ἁπλῶς, καὶ ἀπείρων. εἶτα τὰ πυρὸς ἀρεθέντος, καὶ δι' αὐτῆς φὴ τεχνῶν, δυσπόεις καὶ ὀπιθλασῆς γέροντε, καὶ ἔτι μᾶλλον ὅτι τὸ χεῖρον προσέβην κε, φὴ ὀπιμανδυσέρων δ' ἐξαμένων τὰς τέχνας. καὶ ἔστιν, ὦ Πέρση, λίαν δυσπόεις· καὶ χρὴ πόνων καὶ φροντίδων ἐ μεμπτῶν. ταῦτα μὲν εἶπε φρίν. νῦν ᾧ φησὶν· εἰ δ' ἐθέλῃς, ἕτερόν σοι λόγον ἐκκορυφώσω, καὶ κεφαλαιώσω, καὶ ἐκπληρώσω, εἰς κορυφὴν αὐτὸν καὶ τέλος ἀγαγών, ἢ ἀπὸ κορυφῆς καὶ ἐξ ἀρχῆς ἀρξάμενος. Ὡς ὁμόδεν γεγάασι θεοὶ] Ὅτι ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας καὶ ὕλης ὁμᾶς εἰ θεοὶ, ἤγουν τὰ στοιχεῖα, καὶ οἱ ἄνθρωποι γεγόνασιν. καὶ ταῦτα εἰπὼν, καὶ προκατασκάσας τὸν αὐτῷ λόγον, εἰσβάλλει εἰς τὴν ὑπόθεσιν, καὶ λέγει ἄφρ καὶ ἄφρασ τερον, δι' ἑτέρων μέν τι ἐρημμένων καὶ λέξεων, ὅτι φρῶτον χρυσοῦν γένος ἀνθρώπων, ἤγουν καθαρὸν πάντῃ καὶ κακίας ἀνεπίδεκτον, ὥσπερ ὁ χρυσὸς ἦεν εἶτα ἀργύρεον, ἤγουν ὑποτελέστερον τούτου, καὶ μικρῷ φαυλότερον, καὶ πονηρότερον, εἶτα χαλκοῦν καὶ πολεμικὸν λέγει ᾧ τὸ Γιγαντικὸν, εἶτα τὸ τῶν Ἡρώων, φὴ ἐν Θήβαις καὶ Τροίᾳ στρατευσάντων. νῦν δέ φησι σιδηροῦν γένος ὄντι, αὐτὶ τοῦ τλησιπενθέστατον, καὶ καρτερώτατον, καὶ πόνους ἀεὶ καὶ καμάτοις προσκαρτεροῦν, ὥσπερ ὁ Ζεὺς ὁ Κρόνου. ἐ γὰρ σιδηροῦς ἦεν ὁ Πέρσης, ὅτι Ἡσίοδος. ἔτι δέ φασι καὶ τοῦτο χεῖρον ἀνθρώπων γένος γεγονέναι, τοῦτ' ἐστὶν ἡμᾶς γεγενῆσθαι σκληρότερον, ὅτοτε πᾶς ὑβριστὴς, καὶ παρανόμος καὶ ἄθεος, ὑφ' ἡμῶν δικαίως, καὶ σεμνὸς, καὶ χρηστοήθης τετίμηται. καὶ τα-

ἐσχῶν καὶ τρύων ὁ βίος μεμέσται, καὶ συμφορῶν χαλεπῶν. καὶ αἰδὼς οὐκ ἔστιν, οὐδὲ μέμψις καὶ ὀπτίμησις τῆς τεκτομένων ἀδίκως, δικαία. ταῦτά φησιν. εἶτα ᾠδὴν εἰσεῖσιν μυθικὴν ἐπιφέρει τοῖς δικασαῖς, διὰ τοῦ μύθου τῆς αἰηδόνος, καὶ τοῦ ἱέρακος· ὡς ὁ χρὴ τοὺς δωροδόκους, καταβλάπτειν τοὺς ἀδικεῖς. τοῖς γὰρ ἀδίκοις ὑπό τινος εἱμαρμένης ἐπιγίνονται συμφοραὶ, τοῖς δικαιοπραγοῦσι δὲ πάντοια χρήσεται. Ταύτην τὴν ᾠδὴν εἰσεῖσιν καὶ πρὸς τὸν Πέρσην ποιεῖται. καὶ τοῦτο δέ φησι πρὸς αὐτὸν, ῥᾴδιον μὲν καὶ κακίαν, καὶ εὐκολος δυσχερὴς δ' ἡ ἀρετὴ, καὶ δυσπόεις, ἣν σοι ᾠδαῖς καταφαίνομαι. ἀλλὰ καὶ γλυκεῖα πρὸς τὸ τέλος. ἔνθεν τοι κατ' ἐμὲ ἐστολὴν ἐξ ἔργων καὶ πόνων οἰκείων, κτῆσαι βίον ἐπαινετὸν, καὶ πρὸς τὸ τέλος γλυκάζοντα, ἐργαζόμενος καὶ μοχθῶν, ὅσα χρὴ τὸν σπουδαῖον, καὶ μὴ τ' ἀργὸν πρόκειται βίον. καὶ ἅρπαγα, καὶ ἀργεῖον. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἔτω. νῦν δ' χρὴ λιπὸν καὶ ταῦτα τοῖς οἰκείοις ἔπεσι προσαρμόσωμεν. καὶ πρῶτον Χωστακτέον ἑτωσίν· Εἰ δ' ἐθέλεις ἕτερόν τοι ἐγὼ λόγον ἐκκορυφώσω καὶ πληρώσω· ἢ ἐξ ἀρχῆς ἄρξομαι, ἢ Χωτόμως ἐρῶ. ὡς ὁμόδεν πως, ἤτοι ὁμόδεν καὶ ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας καὶ ὕλης γεγόνασιν οἱ θεοὶ, ἤγουν τὰ στοιχεῖα καὶ οἱ ἄνθρωποι. ἐκκορυφώσω δ', καὶ λέξω· εὖ καὶ ἐπισταμένως· σὺ δ' ταῦτα τῷ σῷ λογισμῷ δέ. ὡς δ' ὁμόδεν τὰ στοιχεῖα καὶ οἱ ἄνθρωποι, ἕτω φρέστερον ἔρεθεν ἴσν καὶ χάος. κινήσας δ' τὸ αἰέρος πυκνότητος καθ' Ἕλλησας, Χωείδη τὰ στοιχεῖα φρὸς τὰς οἰκείας τόπους διαπεθλᾶσαι, καὶ ἀνθρώπους ἐξ ὧν εἶπον ὑμένων ῥιπὰς, καὶ ἕτερα ζῶα παντοῖα. ἅπως ἔν ὁμόδας φησὶ, στοιχεῖα καὶ ἀνθρώπους ῥιπὰς.

Χρύσεον μὲν πρώτιστα γένος μερόπων ἀνθρώπων
Ἀθάνατοι ποίησαν ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες.
Οἱ μὲν ὅτε Κρόνος ἦεν, ὅτ' οὐρανῷ ἐμβασίλευεν·
Ὥστε θεοὶ δ' ἔζωον ἀκηδέα θυμὸν ἔχοντες,
Νόσφιν ἄτερπε πόνων καὶ ὀϊζύος· οὐδέ τι δηλὸς
Γῆρας ἐπῆεν, αἰεὶ δὲ πόδας καὶ χεῖρας ὁμοῖοι
Τέρποντ' ἐν θαλίῃσι κακῶν ἔκτοσθεν ἁπάντων·
Θνῆσκον δ' ὡς ὕπνῳ δεδμημένοι· ἐσθλὰ δὲ πάντα

Aurcum quidem primum genus diuersiloquentium hominum
Dij fecerunt, cælestium domorum incolæ.
Ij quidem sub Saturno erát, cum in cælo regnaret:
Sed vt dij viuebant, securo animo præditi,
Plane absque laboribus & ærumna: neque molesta
Senecta aderat, semper vero pedibus ac manibus similes
Delectabantur in conuiuiis, extra mala omnia.
Moriebantur autem ceu somno domiti: bona vero omnia

Τοῖσιν ἔπ· καρπὸν δ' ἔφερε ζείδωρος ἄρουρα
Αὐτομάτη πολλόν τε καὶ ἄφθονον· οἱ δ' ἐθελημοὶ
Ἥσυχοι ἔργα νέμοντο, σὺν ἐσθλοῖσιν πολέεσσιν.
Αὐτὰρ ἐπεί κεν τοῦτο γένος καὶ γαῖα κάλυψεν,
Τοὶ μὲν δ' αἰμονές εἰσι, Διὸς μεγάλου διὰ βουλάς,
Ἐσθλοί, ἐπιχθόνιοι, φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων·
Οἵ ῥα φυλάσσουσί τε δίκας καὶ σχέτλια ἔργα,
Ἠέρα ἑσσάμενοι, πάντη φοιτῶντες ἐπ' αἶαν,
Πλουτοδόται· καὶ τοῦτο γέρας βασιλήιον ἔσχον.

Illis erant: fructum autem ferebat fertile aruum
Sponte sua, multumque & copiosum: ipsique citro
Quieti partis fruebantur, cum bonis multis.
Verum postquam hoc genus terra abscondit,
Ii quidem dini facti sunt, Iouis magni consilio,
Boni, in terris versantes, custodes mortalium hominum:
Qui quidem obseruant & iusta & praua opera,
Aërem induti, passim euntes per terram,
Opum datores. atque hoc munus regale consecuti sunt.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Χρύσεον μὲν πρώτιστα.] ἤγουν χρυσῶν αὐτὶ τοῦ καθαρὸν καὶ ἀπαθές· λέγει δὴ τοῦτο καὶ τὸ καθαρὸν τοῦ χρυσοῦ καὶ ἄσκηπτον. συμβολικῶς δὴ καὶ ταῦτα λέγει καὶ τὴν τῶν πρώτων φιλοτιμίαν.

Ἀθάνατοι ποίησαν.] ὁ Ζεὺς μόνος ἐποίησεν, ὡς ἄλλοι μέλλον φανερὸν γίνει· λέγει δὲ πάντας τοὺς θεούς, τὸ τοῦ ἑνὸς ἔργον δεῖ πάντας τοὺς ὁμοιοδεῖς ἀναφέρειν. οἱ δὲ σωτῆρι καὶ ὁμοῦ τῷ Κρόνῳ γὰρ ἔχουσι θεοί. ἢ θέλει δηλοῦν ὅτι αὐτὸς καὶ τὰς διαφορὰς τῶν ἡμῶν ἐποίησεν, ἀλλὰ τὴν μὲν ποίησιν καὶ παραγωγὴν αὐτῶν λέγει αὐτοῦ τὴν δὲ διαφορὰν τῆς πολιτείας ἀφ' ἑαυτῶν, ὥσπερ αὖ εἴπεν εἶπον, ὁ δεῖνα κακόζηλον ἐθήρησε παιδίον, ὁ αὐτὸς καὶ χρυσοῦ πρόσω παιδίον ἐθήρησε. φανέρωσον γὰρ, ὅτι ἡ θήρησις μόνη τῶν παιδίων εἰς αὐτὸν ἀναφέρει, κἀκεῖ δὲ καὶ ὁ πρόσω αὐτῶν. Οἱ μὲν δὴ Κρόνου ὄντων.] ὅτοι μὲν, φησὶ τὸ σημαινόμενον ἀπέδωκεν, δεῖ τῆς βασιλείας τοῦ Κρόνου ὄντος, ὅτι ἐν τῷ ἀρχῇ ἐβασίλευσε.

Ζῶον δὲ, ἤγουν ἔζων, ὥσπερ θεοί, ἤγουν ἀπαθῶς, ψυχὴν ἔχοντες φρονιμώτερον ἀπαλλαγμένην· τοῦτο γὰρ τὸ, ἀκηδίαν θυμὸν ἔχοντες Νόσφιν ἄτερθε, ἐκ βεβλήκαι αὐτὶ τοῦ χωρὶς πόνων καὶ ὀϊζύος, ἤγουν ὀδυνῶν καὶ παλαιπωρίας. ἔτι δὲ καὶ δείλαιον γῆρας, ἤγουν κακὸν, ἐπὶ δὲ ἀμείβοντο ἀεὶ δὲ καὶ τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας ὁμοῦ ὄντες, ἤγουν ἐν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὄντες, ἃ πρέπουσι, ἐτέρποντο ἐν δυσχίαις, ἤγουν ἀλύπως διῆγον, ἀλγεινῶν ἀπάντων ἐκτός. ἔθνησκον δὲ, καθὼς ὕπνῳ δεδμημένοι. ἐσθλὰ δὲ πάντα τούτοις ἦν· ἤγουν δικαιοσύνη καὶ φιλοφιλία καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἔφερε δὲ καρπὸν πολύν τε καὶ ἄφθονον, (ἔπι δὲ τῷ πολλῷ τὸ ἄφθονον) ἃ ζείδωρος ἄρουρα, ἤγουν ἡ τὰ σπόρια ζωὴν δωρουμένη γῆ. ἄρουρα γὰρ κυρίως ἡ ἠροτριασμένη γῆ. Αὐτομάτη.] τουτέστι καὶ τῇ ἑαυτῆς φύσει, μηδενὸς ἐπιμελουμένου. οἵδ' ἐθελημοί.] ἤγουν καὶ τῇ ἑαυτῶν βούλῃσι, ἥσυχοι, χωρὶς ταραχῆς, εἰρηνικῶς, ἐπιμιμητικῶς· καὶ ἐθελημοὶ καὶ ἥσυχοι, τὰ ἔργα τῆς γῆς ἐκαρποῦντο, ζωὴν ἐσθλοῖς πολλοῖς, ἤγουν φιλανθρωπίᾳ, δικαιοσύνῃ, καὶ τοῖς λοιποῖς. Ἐπειδὴν δὲ τοῦτο τὸ γένος κατεκάλυψεν ἡ γῆ, αὐτὶ τοῦ τὰ σώματα τούτων ἀποθανόντων, τοι μὲν, αὐτὶ τοῦ, ὅτοι μὲν. ἤγουν αἱ ψυχαὶ αὐτῶν, ὃ δὲ τὸ σημαινόμενον ἢ κρίνεται ἀπὸ ἰδίωσι, δαίμονές εἰσιν ἐπιχθόνιοι, ἀγαθοὶ, διὰ τὴν βουλὴν τοῦ μεγάλου Διὸς, φύλακες τῶν ἀνθρώπων, ἤγουν ἔφοροι· οἵτινες ἐφοροῦσι καὶ τὰς δίκας, ἤγουν τὰ δίκαια, καὶ τὰ ἔργα τὰ σχέτλια, ἤγουν τὰ χαλεπά. Ἠέρα ἑσσάμενοι.] αὐτὶ τοῦ ἀοράτως ἐνδυσάμενοι, παντα χοῦ καὶ τὴν γῆν φοιτῶντες.

Πλουτοδόται.] ἤγουν ταῖς ἑαυτῶν δωρεαῖς πλουτίζοντες τοὺς ἀνθρώπους. καὶ τοῦτο, ἤγουν τὸ πλουτοδότας εἶναι, ἔχουν τιμὴν βασιλικήν, ἤγουν βασιλεῦσι πρέπουσαν.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Χρύσεον μέν.] πᾶς ἔτος ὁ περὶ τῶν ἀνθρωπίνων πολιτειῶν λόγος ἔνδειξιν ἔχει τοῦ ἐν ταῖς ζωαῖς ταῖς ἀνθρωπίναις μεταβολῶν, εἰς κακίαν ἐξ ἀρετῆς, καὶ εἰς ἀρετὴν ἐκ κακίας. καὶ μὴ δεῖ μίαν ἐν πᾶσι ζωὴν, ἀλλ' ἔχειν ποικιλίαν· εἰ δὲ ποτὲ μὲν ἄμεινον γένος εἶναί φησι, ποτὲ δὲ χεῖρον, ἀεὶ καὶ τὸν ἀμείνονα ὄντων καὶ τὸν χείρονα, ἃ δὲ

ἀπολέσας

ἀπολέσῃ τὰ καλὰ διωατόν. ὑδὲ πολλῷ μᾶλλον τὰ ἀγαθὰ χρὴ φύσιν ὄντα τοῖς ἀνθρώποις, ὑ δεῖ θαυμάζειν. ὡς γὰρ φρόστινα τόπον ὁρῶν, τὰς πιαύτας ὄρη μεταβολάς. κωλύει ἢ ἐδὲν ποιητικῶς, ὡδὲ μὴν ἔτι σιδηροῦν γένος, ὡδὲ ἢ χρυσοῦν. εἰ ἢ τοῖς ἀμεταβόλοις εἰς ἔνδειξιν χρὴ τῆς ζωῆς τῷ χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ καὶ σιδήρῳ, μὴ ἢ τοῦτο θαυμάζωμεν. ποιητικὸν γὰρ ἡ διαφορὰ καὶ ἡ δι' εἰκόνων τῆς ἀληθείας ἐνδείξασις.

Οἱ μὲν ὀπὶ Κρόνου] ὅτι μὲν ἀπὸ χρυσοῦ γένους ἄνθρωποι ζωὴν εἶχον καθαρὰν καὶ ἄλυπον καὶ ἀπαθῆ· καὶ ταύτῃ ὁ χρυσὸς δηλοῖ, καθάπερ ἐξηγήσατο καὶ Πλάτων, φανερόν. καὶ ὁ χρυσὸς ἄδηλος ἰὸς καὶ ζύψεως· καὶ διὰ τοῦτο φέρει τῆς ἀπαθείας εἰκόνα. πῶς ἢ ὀπὶ Κρόνου ἔζων οἱ τοιοῦτοι; μάθοιμεν ἂν νοήσαντες, ὅτι τῆς νοερᾶς ἀρτίρ ὄντος ὁ Κρόνος ζωῆς, κόρος ἂν τῷ νῷ, μᾶλλον ἢ κορὸς νοῦς, καὶ καθαρός· τὸ γὰρ κορὸν σημαίνει τὸ καθαρόν. Πάντες ὖν οἱ νοεροὶ ζῶντες, Κρονίαν ἔχουσι πολιτείαν καὶ διὰ τοῦτο λέγεται βασιλεύειν αὐτῶν ὁ Κρόνος, ἅπερ ὁ Ζεὺς ἐπὶ πολιτικῶς ζώντων, καὶ τιὰ ἀείσιλον πολιτείαν τιὰ πάντα κοινὰ τιθεμένων. Οὐχὶ ἐπὶ θεῶν ὖν οἰκεῖον τιὰ βασιλείαν, τιὰ πάντα κοινὰ τιθεμένων μεταβάλλειν, ἀλλὰ ἐπὶ ψυχῶν τιὰ ζωὰ μεταδημιουργῶν, ἄλλον βασιλέα ποιῆσαι δεῖ. τὸν ἢ μῦθον ἀφ' ἡμῶν δεῖ τὰς βασιλέας μεθιστάναι καὶ μεταβολάς. Ὧστε θεοί.] οἱ ἀπὸ τοῦ κατὰ φύσιν καθαρεύοντες πόδες, καὶ τῷ χρυσῷ διὰ τοῦτο τῷ ἀστέρῳ καὶ καθαρῷ ὁμοιωθέντες, ὁμοιότατοι τοῖς θεοῖς λέγονται ἔτι. καὶ γὰρ οἱ θεοὶ φρόνιμοι εἰσὶ καὶ ἀπαθεῖς ὡς ψυχαὶ ἢ χρὴ μίμησιν ἑαυτῶν ταύτης ποιεῖσθαι τῆς ἐν θεοῖς. ὑδέ τι δηλοῖ· Γῆρας.] καὶ τοῦτο Κρόνιον δεῖ· καὶ γὰρ τὸν Κρόνον αἰεὶ μελαίνας ἔχειν τὰς ὀπὶ τῷ ἡνίᾳ τρίχας φασὶν. Ὀρφεὺς Πλάτων ἢ τὸν ὀπὶ τῆς Κρονίας παιδὸς ἀποβάλλειν φησὶ τὸ γῆρας, καὶ αἰεὶ γίνεσθαι νεώτερον. ὅπερ δείκνυσι ἢ πάντες, ὡς ἅπερ οἱ ἐπὶ θεῶν ζῶντες· καὶ διὰτοῦτο Κρόνιον ἔχοντες βίον αἰεὶ ὀπὶ τὸ ἀνωμαλότερον ὁλίσθουσι, τιὰ τῷ ἡνίᾳ ζύζυγον φθορᾶς ἀφίντες· ἐν γὰρ τῷ ἡνίᾳ τὸ γῆρας, ἔξω ἢ τῆς ἡνίσσης αὐτὸ νέαν ὀπὶ καὶ ἀκμάζον, τῇ παρὰ φύσιν ἐν ἔχοντι χάρᾳ ἐν αὐτοῖς.

θαλάσσης.] ἴσως, ὅτι τὰ θαλάσσια τὰ ὀπίθετον τῆς εὐνοχίας καὶ ἡ Μῶμος ἀπὸ τῆς ἀφθόγγου χάρου], οὗ δὲ ὦτα θάλασσαν, καὶ μῦσον θάλασσαν. αὖτη ἢ ἡ εὐνοχία, καὶ ἡ Χάος καὶ ἡ Νηρεὺς, διὰ τοῦ ι, Ὃς μοι τηλύγετον πέφρ] θαλίῃ ἐνὶ πολλῇ. καρπὸν δὲ φέρει ζείδωρον ἄρουρα

Αὐτομάτη.] καὶ φύσιν τοῦτο τῆς ἀφθονίας καὶ εὐμοιρείας σημεῖον. ἐθελημοί] ἐκ τοῦ θέλω· ἐθελημοὶ καὶ ἥσυχοι ταυτόν ἐστιν· ἡσύχως καὶ ἑκουσίᾳ γνώμῃ. ἐμφαίνει δὲ διάθεσιν ψυχῆς ἀείσης, ἀφ' ἧς ἔστι τὸ χαίρειν καὶ εὐφραίνεσθαι, καὶ ἀλύπως εὐνοχεῖν ἀντὶ τοῦ μὴ ἡδονῆς. Θνῆτοιον δ' ὡς ὕπνῳ.] καὶ τοῦτο ἐπόμενον τοῖς ἀνόπως ζῶσι, τὸ τιὰ ἀπὸ τῆς σωμάτων λύσιν ἀβίαστον γίνεσθαι καὶ ἄπονον· καὶ οὐ ἀποκωλυὰ ἔτι χρεῶν τιὰ ἀόδυσιν τῶ ζώματος. καὶ διὰ τοῦτο ὕπνῳ παραπλήσιον ἔτι τὸν θάνατον εἶπε μὴ βασώνης συμβαίνοντα καὶ χρὴ φύσιν, ἀλλ' ἡ βιαίως. οἱ δ' ἐθελημοί]ἐθελουσίως ἔζων καὶ χρὴ βούλησιν ἀπόλαυσιν τῆς γενομένων. Αὐτὰρ ἐπεί κεν.] τὸν μὲν ἡ ζωὴ τῆς ἐν τῷ χρυσῷ γένους, εἶπεν. ἀπολέσας δὲ φθείρει, τὸν ἡ μὴ τὸν θάνατον αὐτῶν λῦξις καὶ σύξις. τρία γὰρ, ὁ βίος, ὁ θάνατος, καὶ ἡ λῆξις. εἶρηται ἢ, ἀπαθὴς μὲν ὁ βίος, ἀβίαστος ἢ ὁ θάνατος. τὸ ἢ τρίτον νῦν λέγεται θνητικὸν· λῆξις. οἱ γὰρ ὕπνῳ βεβιωκότες, καὶ βούλησιν θεῶν ἐν θνητῶν τάξει καθίσαντες, τῆς ζώοντας, θνητὸν βίον ἀνθρώπων οἱ ἀγαθοὶ ὄντες καὶ τοῖς ἀνθρώποις ἀγαθῶν αἴτιοι· φυλάττοντες αὐτῶν ἀπήμονα τὸν βίον, ὑποφῆται γινόμενοι τιὰ χρὴ σωμάτων αὐτῶν ζωή. Τοὶ μὲ δαίμονες.] τοὺς μὲν ἁγνοὺς τῆς ζωῆς, ὄντας δὲ φύλακας ἐπὶ βίῳ τῆς ἀνθρώπων δαίμονας καλεῖ· παρὰ τὸ δαῆναι τὰ πάντα, ἢ μᾶλλον τὰ ἀγαθὰ καὶ καλὰ τοῖς ἀνθρώποις. Ὅμηρος δὲ δαίμονας τοὺς ἀνθρώπους ἢ καλεῖ, ἀλλὰ τοὺς θεούς. ἢ ὅτως· εἰς τέσσαρα διαιρεῖ τιὰ λογικὰ πᾶσαν φύσιν· τιὰ μὲν πρώτιον θεῶν· τιὰ δὲ δεύτερον δαιμόνων· τιὰ δὲ τρίτιον ἡρώων καὶ τιὰ τετάρτιον ἀνθρώπων. καὶ τὸ μὲν θεῖον ἡμῖν ἀνεπίμικτον· δαίμονας δὲ τοὺς ἐφορῶντας τὰ ἀνθρώπινα, οἷς καὶ Πλάτων φησίν. Ἐ'θλοί, ἐπιχθόνιοι.] πανταχοῦ, ἐνῳδὴ οἱ θεοὶ ἐπουράνιοι, τούτους ἐπιχθονίους λέγει, ἵνα φόβῳ ἐγγένηται ἀγαθοὺς, διὰ τὸ ἀνωτέρω εἶναι τοὺς ἐφόρους.

Πλουτοδότ.] τοῦτο παιδαγωγικῶς εἶπεν, ἀποτεινόμενος πρὸς τοὺς βασιλεῖς· οἱ πολλῷ δέουσι δικαίως ποιεῖν τοὺς ἀνθρώπους. διορθοῦσι πλε-

πνὲς ὄντες. μονονυχὶ λέγει σαφῶς ἡ γέρας ὃδὶ βασιλικὸν σεστεινόμενον, ὡσὸ τῆ θεῶν τὸ ἀγαθοποιεῖν, καὶ πλουτοδότας δεῖ δεῖ τοὺς βασιλικοὺς ἄνδρας, καθαρεύειν τε πάσης κακουργίας, καὶ τῆς τῶν χρημάτων ὑπερθυμίας, ὧν εἰσιν ἄλλοις χορηγοὶ κρείττω βέλησιν τῆ θεῶν.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Χρύσεον γένος.] καθαρόν, τίμιον, πονηρίας ἐκτὸς, ζῶν τὸν βίον ἐκεῖνον φιλανθρώπως, ὃν τῷ ἔρωτι ἁπλοῦν καὶ ἀσυμπαθέστατον, καὶ δίκα τεκνῶν χρυσοῦν ἢ λέγει, διὰ τὸ λαμπρὸν, ἢ τὸ τίμιον, ἢ κρείττω αὐτεπίδικτον, ὡς ὁ χρυσὸς ἰῦ.

Χρυσὸν γὰρ ἰὸς τῆ κυνῶν ἰοὶ μόνον,
Ὡς τιὼ μαγνήτιν ἑλκτικὴν ἔραμαι ἄνευ
Ἢ σκορδικὴ δύσπνοια σεστεπεμμένη.

Μερόπων.] μεμειγμένων ἐχόντων ὅπα τῆ διαλέκτων. ἄλλως γὰρ ὁ Σκύθης, καὶ ἑτέρως ὁ Πέρσης, καὶ τὰ λοιπὰ τῆ ἐθνῶν, ἄλλως πως διαφόρως ἀλλήλοις λαλοῦσιν. ὁλύμπια δώματ' ἔχοντες.] ἢ τὸν ὁλολαμπῆ ἀέρα κατοικοῦσα εἰμαρμένη νοῦ. πρότερον γὰρ ἢ τὸν κόσμον ἐποικισαμένη. κρ γὰρ τὰς Ἕλληνας, εἶ μῦθος ψεύδος κόσμον, καὶ γέρας, ἢ κυρίως καὶ πρώτη εἰμαρμένη καλεῖται. δευτέρα δὲ κρ μέθεξιν ἐκείνης εἰμαρμένης, ἢ ὑξ ἀέρων καὶ τῆ ἀστρικῶν κινημάτων, πάντα τὰ κρ τὸν βίον πληροῦσα. Οἱ μὲν ἐπὶ Κρόνου ἦσαν.] ὅτι μὲν οἱ ἄνθρωποι οἱ τῆ χρυσῆ γένους, ὅτι τῶ Κρόνου ἦσαν. νοῦ ἄκαιρόν ὃδι στοιχειακῶς λέγειν, ὅτι οἱ τότε ἄνθρωποι ἦσαν ὁπόταν ὁ Κρόνος καὶ τὸ σκοτεινὸν τοῦ ἀέρος ἔρεβος ἐβασίλευε, καὶ ἐπεκράτει τοῦ ἀέρος· τότε γὰρ ἀδιάφθορον εἶ ἀνθρώπως, ἢ ἕτερα ζῶα πνὰ, καὰν Ἐμπεδοκλῆς καὶ φρὸ τοῦ ἀπλωθῆναι τὸ ἥλιον, φησὶ φυτὰ γὰρ ἐλέγε καὶ ζῶα. ὅτων δὲ μᾶλλον τῶν ἀνθρωπείων, οἱ τῆ χρυσῆ γένους τότε ἐγένοντο, ἀφότε ὁ Κρόνος καὶ ἡ ἀγνοια ἡ θελεῖσα τὸν νοῦν, καὶ ἢ τῆ σφαγμάτων ἀνεπιστημοσύνη, καὶ ἀσθένεια τοῦ ἀέρος, ἦγον τὸ Ζφαιροειδὲς καθόλης, καὶ εἰς μίμημα ἀέρος ἐκαταχύσης, καὶ τῶ ἐν αὐτῆ λοιμικῶ, ἐπικράτησε καὶ ἐβασίλευε, ὥσπερ ἀκλεῶς καὶ ἀοργασίαν τὰ νῦν κρατοῦσαν. τοιοῦτον, ὅτε ὅπω ἦσι οἱ ἄνθρωποι σεσμικθέστεροι, καὶ τέχνας εἰδότες. Κρόνου γὰρ ἡ ἀγνοια νοῦ, σπερ τὸ κακὸν καὶ μέλαινα καὶ σκοτεινὸν τὸν νοῦν ἀπεργάζεται, ὡς μὴ δυνάμενον σεσελέπτειν καὶ σεσμικτεύσειν τὰ μέλλοντα, καὶ τὰ ζωτεύοντα διαφθείρειν. Ἀθάνατα ἢ τὰ στοιχεῖα καλεῖ, ὅτι τινὲς ἄφθαρτα ταῦτα φασὶν, ἢ διὰ τὸ μακροχρόνιον· ἀθάνατον γὰρ καὶ τὸ ἄφθαρτον καὶ τὸ μακροχρόνιον λέγε. Ὡς τε θεοὶ δ' ἔζωον.] ἦγουν ἀκακίαν ἔζων, καὶ ἀμοχθον καὶ ἀφρόντιδα βίον ἔζων, ὥσπερ οἱ θεοὶ, ἤτοι τὰ στοιχεῖα καὶ οἱ ἀστέρες· ἃ γὰρ μοχθεῖ ταῦτα καὶ κοπᾷ. ἢ ὡς βασιλεῖς ἔζων, διὰ τὸ ἀπέκπλον τῆς δίαιτης, καὶ τὸ ἐλαύθερον. ἢ ὡς σοφοὶ, τυτέστι φιλόσοφον βίον ἔζων, ἀσχάλλωτα πάνυ καὶ ἀθόρυβον, ἀρκούμενον τοῖς παρφρημένοις λαχάνοις, καὶ ἀκροδρύοις καὶ ὕδασι. καὶ κεχερμένοι ὄρος κατοικίαν καὶ σπηλαίοις καὶ ὄρεσιν. ὅτι ὃ τὸ θεὸς ὄνομα πέντε σημαίνει, τὰ στοιχεῖα, τὰς σοφὰς, τὰς βασιλεῖς, τὰς ψυχικὰς διανοήσεις, καὶ τὰ πάθη, καὶ τιὼ ἐφάπτεται αὐτῶν, ὡὸ οἱ Ἕλληνες εἰμαρμένην καλοῦσιν. ἀκηδέα.] ἀφρόντιδα, ἢ καὶ ἄλυπον· ἔπω γὰρ αὐτοῖς οὐδὲν ἀλγεινὸν ἐπεγινώσκετο, φρὸ τῆ φανῆναι τιὼ σεμνὸν καὶ τὰς τέχνας. νῦν γὰρ ἠθάδες ὄντες εἰμάτων καὶ σημάτων, καὶ σεμνὸν, εἰ ζηλοτυφήσομεν ἢ γυμνοδύσομεν, ἢ δυσκολοκοιτήσομεν, δίθυς ἡμῶν ἄλγη καὶ νόσοι, καὶ ὅσα ἡ παιδεία τῆ τεχνῶν δῶρα τῆ βίῳ σεσοφίκε· πρότερον γὰρ τοῖς τότε ἀνθρώποις οὐδὲν τούτων ἐπεγινώσκετο. Νόσφιν ἄτερ.] χωρὶς πόνων τε καὶ οἴζυος, καὶ ταλαιπωρίας ἐκτὸς ἔζων, ἢ τῶν ὀλίγων, ἃ γὰρ ἐγκρατεῖς τούτων. ἢ χωρὶς κλαυθμῶν καὶ πένης, καὶ οἴζυος, καὶ μόχθου, ἔνθεν τὰ βιωτικά. πόνων γὰρ τὸ πᾶν κατὰ ὅσι συλλαβήν. ὑπὸ γὰρ ἢ αἰκεπαβόλω ἐκτείνε. οὐδέ τι δειλὸν γήρας.] οὐδὲ κατ' ἐπὶ δειλὸν ὑπῆρχεν αὐτοῖς τὸ γῆρας, ὡς νῦν ἡμῖν· ἢ ὅτω, οὐδὲ ἔτι καὶ ἀκμαῖοι ἐκλείπῃ ῥῆρας δειλὸν καὶ ἄθλιον, ἢ δειλίας ἀναίμονον· καὶ ἀληθῶς λέγει· αἱ γὰρ ἐτελοῦντο, καὶ φρὸν εἰς ῥῆρας ἐλάσειαν ἢ ὅτι σωφρόντιδες ζῶντες, οὐκ ἐγήρασκον. καὶ ἐπὶ ὃ πόδας.] αὐτὰ ἢ κρ βραδύτητος ἔυτονοι· ὑπάρχοντες, καὶ κρ χειρῶν ῥωμαῖοι καὶ μεταχειρίζομενοι πρὸς τὸ ζωηρὸν καὶ ἀνδρικὸν, ἀλλ' ἀεὶ ὅπως ἔχοντες. Τέρπντ' ἐν θαλίῃσι.] θαλίαι πως παρ' ἡμῖν, ἢ μεγάλη εὐωχία λέγε. ὑποπτεύω δὲ καὶ τοῦτο ζωηδαίτιστον φιλαλλήλων τῶν ἀνθρώπων λέγει, ἵν' ὦσιν φρὸς συλλογὴν βελτίονα, καὶ τῆ ὠφελίμου καὶ ἐλευθέρων τῆ λοιπῶν ἀπεχόμενοι. κακῶν ἔκτοθεν ἀπάντων.] νεκταρείας, κακοπαθειμοσύνης, φθόνου,

φθόνε, καὶ τῆς τοιούτων λέγει. τῆς γὰρ ἄλλων κακῶν ἀρχομένους εἶχον, ψύχος, καύσωνα, σπάσεως τῆς θηρῶν, καὶ λοιπῶν· καὶ ἀλγεσὶ τούτοις οὐκ ἦδόκουν, διὰ τὸ ζωηρόφυες εἶῃ αὐτοῖς, καὶ δι' ἀπειρίαν ἑτέρας ζωῆς. Θνῆσκον δ' ὡς ὕπνῳ.] νοσοῦντες ὀπιδαπάπα, καὶ ὁ πάχυσιν οὐκ εἰδότες, ὡς ὀπὶ κοῖτον ὀπὶ τὸν γλυκὺ καταφρόμενοι ἔπιπτον, καὶ ὕπνος ἀπείπνεον. ἐσθλαὶ δ' πάντα τοῖσιν ἔλω.] πάντα τὰ ἀγαθὰ ἦν αὐτοῖς, ἃ πρὶν εἶπον, φιλοφυλακία, ζωοδιαγωγὴ καὶ συμβίωσις, καὶ ὅσα τοιαῦτα· ἔτι δ' καὶ τὸ μηδὲν δεδιέναι τὸν θάνατον. ἐτελοῦντο γὰρ ὡς ὕπνῳ δεδμημένοι, ἥκιστα ἀνοδυρόμενοι, οὐκ εἰδότες ὁ πάχυσιν, οὐδὲ τὸν θάνατον ὀπιμινῴσκοντες. τὸ γὰρ ἄγνωστον οὐκ ἀλγυνέει, κἂν ἔσῃ λίαν βαρύτατον. καρπὸν δ' ἔφερε ζείδωρος ἄρουρα.] τὰς βαλάνους, καὶ τὰ ὡραῖα πάντα λέγει ἀκρόδρυα, καὶ ὅσα ἡ γῆ αὐτοματίζουσα δίδωσι. ζείδωρος δὲ ἡ γῆ κατ' ἐμέ, ἡ ἐν τῷ ζέειν, καὶ θερμαίνειν, ὑπὸ τοῦ ἡλίου δηλονότι, δωρουμένη πάντα· οὐχὶ τὰς ζῳὰς μόνας, ὡς ὤρ τινὲς φάσκουσι. πολλόν τε καὶ ἄφθονον] ἐκ παραλλήλου τὸ αὐτὸ, αὐτὶ τοῦ πολύ. ἢ καὶ ὕτω, πολὺ μὲν καὶ ἀφθόνως ἀρπαζόμενον τοῖς τότε, ἀλλὰ φιλοψύχως σιτευόμενον. τὰ δὲ πολλὰ ῥδν, οὐκ ὀπόρρημα, ἀλλ' ὄνομά ὅζιν, ὁ πολλὸς, τοῦ πολλοῦ τῷ πολλῷ, τὸν πολλόν. εἰ δ' ἐκ ἦν δυθεῖα ὁ πολλὸς, ἀλλ' ὁ πολύς, ἡ δοτικὴ ἐκ τοῦ πολλῷ ἂν ἐχρῆτο, ἀλλὰ τῷ πολεῖ, καὶ ὁ μεγαλῶν δυθεῖα ὅζι, καθὼς Αἰσχύλος δεικνυσι χαίρων,

Ὦ μεγάλε * Ζεῦ, καὶ πολιοῦχοι θεοί.

εἰ δὲ ἀπὸ τοῦ ὁ μέγας σκλίνετο, οὐκ ἂν τῷ μεγάλῳ καὶ τοῖς μεγάλοις ἐκλίνομεν, ἀλλὰ τῷ μέγα, καὶ τοῖς μέγαις, καὶ ὀπὶ τῆς λοιπῶν οὐσίας. Οἱ δ' ἐθελημοί.] ἐκ παραλλήλου τὸ αὐτὸ, αὐτὶ τοῦ ἥσυχοι. ἢ ἐθελουσία γνώμη ὄντες ἥσυχοι· πολλοὶ γὰρ θορυβώδεις ὄντες, διά τινα φείσασιν ἔχθραν τῆς ἡσυχάζουσιν. ἔργα νέμοντο.] ἔργα ῥδν τὰ συλλογὴν τῆς αὐτομάτων καρπῶν λέγει. τὸ δ' ἐνέμοντο, ἢ ἤθροιον, ἢ ἔνεμον, καὶ διεμέριζον ἀλλήλοις. Αὐτὰρ ἐπεὶ κεν.] ἐωρζὴ δ'. τὸ κὲ δὲ μακρὸν, ὡς κοινὴ συλλαβὴ· εἰς μέρος γὰρ λόγου πίπτει. οἱ δ' πὰ μέτρα οὐκ εἰδότες, καὶ ὅτι συμφώνου ὀπιφερομένου καὶ ταῦτα τὸ ν ἀποβάλλουσι, μᾶλλον δὲ ν βέλον δ' χρᾶρειν αὐτὸ κακῶς. Τοὶ μὲν, δαίμονές εἰσι.] ἦγουν θεοί. ὀπιφωνηματικὸς δ' ὁ λόγος, καὶ τολμηρὸς, θεὺς ἐπιχθονίους λέγων δαίμονας· δὲ καὶ θεοὶ οἱ αὐτοὶ λέγονται κατά τινας. ἄλλοι δ' διαιροῦσι τοὺς δαίμονας, οὐσίας λέγοντες αὐτοὺς εἶῃ ἀσωμάτους, τὰ ὧδε γλυκὺ ὁρῶντας καὶ ὑπὸ γλυκὺ τινὲς δ' καὶ τὰς ψυχὰς τῶν ἀποβιώντων. ἥρωας δὲ καλοῦσι, τοὺς ἐκ τοῦ ζῆν μετασάντας. τὸ δὲ κρεῖττον, θεοὶ οἱ θεώμενοι, καὶ ὁρώμενοι ἀστέρες καὶ τὰ στοιχεῖα· ἢ οἱ θέοντες καὶ πρέχοντες. δαίμονες δέ, αἱ ψυχαὶ δυνάμεις, καὶ αἱ ψυχαὶ δαίμονες καὶ ἔμφρονες ὄσαι, ἢ ζαίζουσαι καὶ διαμεριζουσαι πάντα καὶ κείνουσι κατ' ἀξίαν. ἥρωες δέ, οἱ ζῶντες καὶ ὄντες ἀρετῆς τινὸς μέτοχοι· ἔνδροποι δέ, οἱ ἄνω ἀθρόοντες καὶ γινώσκοντες ἃ ἀπώσασι, θεὺς δὲ καὶ ἐφόρους τῆς ὅλης γῆς, βελῇ τῆς μεγαλοδυνάμου εἱμαρμένης λέγει θέσθαι, τοὺς ἀνεπιδέκτους κακίας ἀνθρώπους ἐκείνους, καὶ τοὺς ἐν ἀνθρώποις δικαιοσύνας καὶ ἀδικίας ἐργῶν, ὅπως ἀμοιβὴν τῆς ἀδικίας τὸν ἀδελφὸν ἢ λογιζόμενον ὅτι δυνάμεις τινὲς εἰσὶν ἀφανῶς ἐπιστολοῦσαι τὸν βίον, καὶ πάντα ὁρῶσαι καὶ κείνουσι. φύλακες.] ἐπιτηρηταὶ τῶν ἀνθρωπίνων πεπραγμάτων. κῆτλια] ἄδικα, φαῦλα κακὰ γὰρ καὶ κερατικὰ λίαν τὰ φαῦλα καὶ ἀδάμαστα, καὶ μὴ ζωτικῶς ἀφ' ἡμῶν ἀποβέβηκε, καθάπερ τὰ χρήσιμα. Ἡέρα ἐσαμένοι.] ἀντὶ τοῦ ἀορασίαν ἐνδεδυμένοι. λύσις δὲ τοῦτο τῶν ἀντιπιπτόντων. ἴσως γὰρ ἂν εἴποι ὁ Πέρσης, εἰ θεοὶ γῆς εἰσὶ, πῶς οὐχ ὁρῶμεν αὐτούς; ὅθεν φησὶν ὅτι ἀέρα δὲ λέγει, τὴν ἀορασίαν· ὅτι ὁ ἀὴρ φύσει ζωτεινός ἐστι, ὑπὸ δὲ τοῦ ἡλίου λαμπρύνεται. τὸ ἑσταμένοι δασυντέον· ἐκ τοῦ ἔω γὰρ, τὸ ἐνδύομαι· θεν καὶ εἷμα, τὸ ἱμάτιον. Πλουτοδότας.] τοῦτο εἶπεν, ἅμα καὶ τὸν ἀδελφὸν παρρησίᾳ ἀγαθοεργεῖν, ἀντιμοιβὴν τοιαύτην ἐλπίζοντα· καὶ τοὺς δικαστὰς ἀποτρέπων δωροληπτεῖν, λέγων μᾶλλον βασιλεῦσι καὶ ἄρχουσιν ἁρμόδιον εἶῃ τὸ δίδόναι καὶ πλουτίζειν, ἢ τὸ λαμβάνειν.

Δεύτερον αὖτε γένος πολὺ χειρότερον μετόπισθεν
Ἀργύρεον ποίησαν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
Χρυσέῳ οὔτε φυὴν ἀταλύγιον οὔτε νόημα.

Secundum inde genus, multo deterius postea
Argenteum fecerunt cælestium domorum incolæ,
Aureo neque natura simile, neque intellectu.

Ἀλλ' ἑκατὸν μὲν παῖς ἔτεα πάρος ἠδὲ μετ' ἠεδνὴν
Ἔτρεφετ' ἀτάλλων μέγα νήπιος ὧι ἐνὶ οἴκωι·
Ἀλλ' ὅτ' ἀεξήσαι τε καὶ ἥβης μέτρον ἵκοιτο,
Παυρίδιον ζώεσκον ἐπὶ χρόνον, ἄλγε' ἔχοντες
Ἀφραδίας· ὕβριν γὰρ ἀτάσθαλον οὐκ ἐδύναντο
Ἀλλήλων ἀπέχειν· οὐδ' ἀθανάτους θεραπεύειν
Ἤθελον, οὐδ' ἔρδειν μακάρεσσι θεοῖς ἐπὶ βωμοῖς,
Ἦι θέμις ἀνθρώποισι κατ' ἤθεα· τοὺς μὲν ἔπειτα
Ζεὺς Κρονίδης ἔκρυψε χολούμενος· οὕνεκα τιμὰς
Οὐκ ἐδίδυν μακάρεσσι θεοῖς, οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν.

Αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ τοῦτο γένος κατὰ γαῖα κάλυψε,
Τοὶ μὲν ὑποχθόνιοι μάκαρες θνητοὶ καλέονται
Δεύτεροι, ἀλλ' ἔμπης τιμὴ καὶ τοῖσιν ὀπηδεῖ.
Ζεὺς δὲ πατὴρ ἕτερον ἄλλο γένος μερόπων ἀνθρώπων
Χάλκειον ποίησ', οὐκ ἀργυρῶι οὐδὲν ὁμοῖον,
Ἐκ μελιάων, δεινόν τε καὶ ὄμβριμον· οἷσιν Ἄρηος
Ἔργ' ἔμελε στονόεντα καὶ ὕβριες· οὐδέ τι σῖτον
Ἤσθιον, ἀλλ' ἀδάμαντος ἔχον κραταιφρονα θυμόν,
Ἄπλαστοι, μεγάλη δὲ βίη καὶ χεῖρες ἄαπτοι
Ἐξ ὤμων ἐπέφυκον ἐπὶ στιβαροῖς μελέεσιν.
Τοῖς δ' ἦν χάλκεα μὲν τεύχεα, χάλκειοι δέ τε οἶκοι,
Χαλκῶι δ' εἰργάζοντο· μέλας δ' οὐκ ἔσκε σίδηρος.
Καὶ τοὶ μὲν χείρεσσιν ὑπὸ σφετέρῃσι δαμέντες
Βῆσαν εἰς ἀΐδαο δόμον κρυερὸν ἀΐδηλον
Νώνυμοι· θάνατος δὲ καὶ ἐσπάσιος περ ἐόντας
Εἷλε μέλας, λαμπρὸν δ' ἔλιπον φάος ἠελίοιο.

Αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ τοῦτο γένος κατὰ γαῖα κάλυψε,
Αὖθις ἔτ' ἄλλο τέταρτον ἐπὶ χθονὶ πολυβοτείρηι
Ζεὺς Κρονίδης ποίησε δικαιότερον καὶ ἄρειον,
Ἀνδρῶν ἡρώων θεῖον γένος, οἳ καλέονται
Ἡμίθεοι, προτέρη γενεή, κατ' ἀπείρονα γαῖαν.
Καὶ τοὺς μὲν πόλεμός τε κακὸς καὶ φύλοπις αἰνὴ,
Τοὺς μὲν ἐφ' ἑπταπύλωι Θήβηι Καδμηίδι γαίηι
Ὤλεσε μαρναμένους μήλων ἕνεκ' Οἰδιπόδαο·

Sed centum quidem annis puer
apud matrem sedulam
Nutriebatur crescens, valde rudis, domi suæ:
Cum vero adoleuisset, & pubertatis terminum attigisset,
Pauxillum viuebant ad tempus, dolores habentes
Ob stultitias. iniuriam enim prauam non poterant
A se mutuo abstinere, neq. deos colere
Volebant, neque sacrificare beatorum sacris in aris,
Quatenus fas hominibus ex more. Hos quidem deinde
Iupiter Saturnius abscondit iratus: quia honores
Non dabant beatis diis qui olympum habitant.

At postquam & hoc genus terra occultauit,
Hi quidē subterranei beati mortales vocantur
Secundi: sed tamen honor etiam hos sequitur.
Iupiter vero pater tertium aliud genus hominum
Æneum fecit, omnino argenteo dissimile,
E fraxinis, vehemens & robustum, quibus Martis
Opera curæ erant luctuosa, ac iniuriæ: neque vllum cibum
Edebant, sed adamantis habebant durum animum,
Feroces: magna vero vis & manus inuictæ
Ex humeris prouenerant super validis membris.
His erant æneа quidem arma, æneæque domus:
Ære vero operabantur: nigrum autem nondum erat ferrum.
Et hi quidem manibus propriis domiti,
Descenderūt amplam in domum frigidi inferni,
Ignobiles: mors vero tametsi stupendos existentes
Cepit acra, splendidum vero liquerunt lumen solis.

Sed postquam & hoc genus terra operuit,
Rursum etiam aliud quartū super terram multorū alumnam
Iupiter Saturnius fecit, iustius & melius,
Virorum heroum diuinum genus, qui vocantur
Semidei, priori generationi, per infinitam terram.
Hos quoque bellumque malum & pugna grauis,
Alios quidem ad septiportas Thebas, Cadmæam terram,
Perdidit pugnantes propter oues [φυ] Oedipi;

Τοὺς

Τοὺς δὲ καὶ ἐν νήεσσιν ὑπὲρ μέγα λαῖτμα θαλάσσης
Ἐς Τροίην ἀγαγὼν Ἑλένης ἕνεκ' ἠυκόμοιο.
Ἔνθ' ἤτοι τοὺς μὲν θανάτου τέλος ἀμφεκάλυψε.
Τοῖς δὲ δίχ' ἀνθρώπων βίοτον καὶ ἤθε' ὀπάσσας
Ζεὺς Κρονίδης κατέναστε πατὴρ ἐς πείρατα γαίης.
Καὶ τοὶ μὲν ναίουσιν ἀκηδέα θυμὸν ἔχοντες
Ἐν μακάρων νήσοισι, παρ' Ὠκεανὸν βαθυδίνην,
Ὄλβιοι ἥρωες· τοῖσιν μελιηδέα καρπὸν
Τρὶς τοῦ ἔτους θάλλοντα φέρει ζείδωρος ἄρουρα.
Μήκετ' ἔπειτ' ὄφελον ἐγὼ πέμπτοισι μετεῖναι
Ἀνδράσιν, ἀλλ' ἢ πρόσθε θανεῖν, ἢ ἔπειτα γενέσθαι!

Alios vero & in nauibus ſuper magnum fluctum maris
Ad Troiam ducens, Helenæ gratia pulchricomæ:
Vbi quidem ipſos mortis quoque finis adobruit.
Iis autem ſeorſim ab hominibus victum & ſedem tribuens
Iupiter Saturnius pater conſtituit ad terræ fines.
Et hi quidem habitant ſecurum animum habentes
In beatorum inſulis, iuxta Oceanum profundum,
Felices heroes: his dulcem fructum
Ter quotannis florentem profert fœcunda tellus.
O ſi neque iam quinto ego intereſſem
Hominũ generi: ſed aut mortuus eſſem prius, aut poſteà natus!

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Δύστηνον αὖτε γένος πολὺ χειρότερον.] ὅτι ἀπαιθμήσεως τὸ δύστηνον, συγκειπτικὸν ὂν συγκειπτῇ, τὸ χειρότερον καὶ τὸ χεῖρον συγκειπτικόν. ὅτι δὲ τὸ τοιοῦτον εὐδόκιμοι ἐν χρήσει ἦσαν πᾶσι κοινοῖς. πολὺ χειρότερον, αὐτὶ τοῦ πολὺ κάκιον τοῦ ἀρετοῦ· ἐγὼ δὲ καλὸν οἶμαι τὸ κρεῖττον, ἵν' ᾖ τοῦτο χεῖρον. τὸ ἑξῆς δῆλον. Χρυσέῳ ἔτ' φυὴν ἐποίησαν, ὅτι νόημα.] τῷ χρυσῷ γένει ὅτε χρῆτο τοῦ αἰσθρομοῦ τὸ σῶμα ὅμοιον, ἔτ' χρῆτο τοῦ γνώμου. Αλλ' ἑκατὸν μὲν ἔτη ἦγον πολλὰ ἐτρέφετο παῖς, ἦγον διηυτῶτο παρὰ τῇ ἑαυτοῦ μητρὶ τῇ ἀγαθῇ. ἀτάλλων.] τοιοῦτοι μετ' ἐπιμελείας τρεφόμενοι καὶ ὡς αὖ παίζων, ἐν τῷ ζωτέρῳ οἴκῳ. μέγα νήπιος.] ἦγον μεγάλως ἀμαθὴς καὶ αὐόητος. ἀλλ' ὅταν ἥβασι καὶ εἰς μέζονα ἡμῖν ἀφίκετο, ὀλίγον ἀκμῆς ἀφίκετο, ὀλίγιστον χρόνον, ἦγον πάνυ ὀλίγον ἔζων. ἄλγε' ἔχοντες.] ἦγον λύπας, διὰ τὰς ἑαυτῶν ἀφροσύνας. ἀπὸ τοῦ μεσοῦ δὲ ἀποτείνει εἰς τὸ καθόλου· τοῦτο δὲ ζωὴν καὶ ἔδεσθαι τοῖς κοινοῖς· οὐκ ἐδύναντο γὰρ ἀλλήλων ἀπέχειν, ἦγον μάχεσθαι ἔχειν χαλεπαγωγεῖν ἀπ' ἀλλήλων. ὕβριν ἀτάσθαλον.] ἦγον ἀθέμιστον, παράνομον. ἀτάσθαλοι γὰρ οἱ εἰς θεὸν ἐξαμαρτάνοντες. καὶ ἀτάσθαλον ἔργον δηλοτότι τὸ ἀθέμιστον καὶ παράνομον. οὐδὲ θεοὺς ἤθελον τιμᾶν, οὐδὲ θύειν ἐπὶ τοῖς ἱεροῖς βωμοῖς τῶν μακάρων, ἦγον τῶν θεῶν, καθὰ πρέπον ὂν τοῖς ἀνθρώποις κατ' ἔθος. Τύτης μὲν δὴ ὁ Ζεὺς ὁ υἱὸς τοῦ Κρόνου ἠφάνισεν ὀργιζόμενος. τοῦτο γὰρ τὸ ἔκρυψε χολόμενος, ὅτι οὐκ ἐδίδων τοῖς θεοῖς τιμὰς, οἷ τὸν ἐφεξῆς οἰκοῦσιν. ἐπεὶ δὴ ἦ καὶ τοῦτο τὸ γένος κατεκάλυψεν ἡ γῆ, αὐτὶ τοῦ τὰ σώματα αὐτῶν ἀποθνήσκοντων, ἔτοι μὲν αὐτὶ τοῦ αἱ ψυχαὶ τύποι, καλοῦν δὲ ὑποχθόνιοι μάκαρες θνητοί. Δεύτεροι.] ἦγον ἀπολειπόμενοι τῆς τοῦ πρώτου γένους τάξεως, ἀλλ' ὅμως τιμὴ ἀκολουθεῖ καὶ τούτοις. Ζεὺς δὲ πατήρ.] ὁ Ζεὺς δὲ ὁ πατὴρ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν θεῶν ἐποίησεν ἄλλο γένος ἀνθρώπων τρίτον, χάλκειον, ἦγον χαλκοῦν, οὐχ ὅμοιον ὐδαμῶς τῷ ἀργύρῳ.

Β' κ μελιῶν.] ἦγον οὐκ ἦν μελιῶν τῶν δένδρων τοῦτό, φησιν, ἐποίησεν, ἀ στερεὰ καὶ δυσκαμπές ὄζει, ἀντὶ τοῦ σκληρὸν καὶ ἀπάνθρωπον. δεινόν τε καὶ ὄμβριμον.] ἦγον χαλεπὸν καὶ φοβερόν· διὰ φρεντίδος δὲ ἴσως τούτοις τὰ ἔργα τοῦ Ἄρεως ἦγον τῶν πολέμων, τὰ συνόστια, ἦγον τὰ συναγωγῶν αἴτια καὶ ὕβρεις, ὅτι οὐδὲ σῖτον ἤθιον, ἦγον ἀνθρωπίνῳ ξόλῳ. ἀπὸ τῆς διαίτης δὲ τοῦ γνώμου ἐμφαίνει. ὡς εἰ ἔλεγεν, οὐδὲ ἀνθρωπίνῳ εἶχον γνώμῳ, ἦγον ἄμικτον, ἔξω θηριωδίας, ὡς ὁ ἀπάγχ οἰκαῖος. ἀλλὰ ψυχὴν εἶχον ἀπὸ αἱ ἄμαντος, τουτέστιν ἀδαμαντίνην. κραταιόφρονα.] ἦγον ζηλοτυπόμενα. Ἄπλαστοι.] τουτέστιν ἀπλήρωτοι· μεγάλοι τὰ σώματα· τοῦ ῥώμου δὲ ἦσχον τῶν σωμάτων καὶ τοῦ ἐπιμέλειαν. μεγάλη δὲ βία καὶ ἰσχὺς ἦν δηλονότι αὐτοῖς. καὶ χεῖρες ἄαπτοι.] ἦγον ἄφαυστοι διὰ τὸ φοβερὸν δηλονότι καὶ ἰσχυρὸν, ἐξ ὤμων ἐξετείνοντο ἐπὶ συγκεχροπμένοις καὶ ὄγκον ἔχουσι

μέλεσιν. ἀπὸ τ῀ πέφυκα ᾠδακνέμενος, ἐνεσὼς πε-
φύκω, ὡς ἀπὸ τ῀ δέδοικα δεδοίκω. τούτοις ᾖ ἦν
χαλκᾶ μὲ τὰ τάλαντα, ἦγον τὰ ὅπλα. χαλκοῖ δὲ
τ῀ οἶκοι. ἀντὶ τ῀ τὰ ἐν τῷ οἴκῳ ζκδιν. τὸ ἦν ἀντὶ
τ῀ ἦ῀, ὡς φῇσι Σοφοκλεῖ· Ἦν ᾖ ἀμφὶ πλευραὶ
χλίμακες. καὶ ἀπὸ τούτου γίνε῀ χ῀ συγκοπὴ
τῆς σᾶ συναιβῆς. διὰ τὸ χαλκᾶ ᾖ τὰ γεωργικὰ
ἔργα εἰργάζοντο, διά πῦ῀ βαφῆς σερροπιεῖν-
τες αὐτόν. μέ᾽ ας ᾖ σίδηρο῀ οὐκ ἔσκε, ἦγον
δὲ ἦν. καὶ ἔτι μὲν δαμασθέντες, τουτέστι φονευ-
θέντες ὑπὸ ταῖς ζφετέρεσις αὐτὶ τῦ ταῖς ἀλλή-
λων χερσίν. ἢ δοτικὴ ᾖ μ῀ τῆς ὑπό, τῷ ὑπο-
ταγῷ δηλοῖ καὶ ἦπαν Ἀττικῶς· ἔδησαν εἰς τὸν
οἶκον τ῀ ψυχροποιεῖ ᾄδου, τὸν Αἰρώσαντα, ἦγουν τὸν
σκοτεινόν, ἢ τὸν πλατύν, ἀνώνυμοι. δάκατο῀
ᾖ κατέχεν αὐτὸς μέλας, αὐτὶ τ῀ σκότος πυκνὸς
καὶ ὥρτας ἐκπαγλους. χ῀ μεταθεσιν
τῦ λ᾽ ἀπὸ τῦ ἐξεπλάγλω, ἦγουν ἐκπληκτικὸς.
τὸ λαμπρὸν ᾖ ἔλιπεν φῶς τῦ ἡλίου. Ἐπειδὴ
ᾖ καὶ τοῦτο τὸ γῦ῀ κατεκάλυψεν ἡ γῆ, αὖτις
ἐπ᾽ ἄλλο τέταρτον, ἦγουν ὅτι τύτις πάλιν ἄλλο
τέταρτον γῦ῀, θεῖον ἀνδρῶν ἡρώων, δίκαιον
καὶ κρεῖττον, ὁ Ζεὺς ὁ Κρονίδης ἐποίησεν ὅπι τῇ
χθονὶ τῇ πολυνειδεῖ ζφᾶς δωρεμένῃ, οἱ καλοῦν-
ται ἡμίθεοι. πρὸς τὸ σημαινόμενον ἀποδίδωκε.
τῇ πρεσβυτέρᾳ ἡμῦ῀ γενεᾷ γεγονότες χ῀ τῷ ἄπει-
ρον γλῶ, ἦγουν τῷ κυκλοτερῆ. καὶ τούτους μ῀
πόλεμός τε κακὸς καὶ μάχη χαλεπὴ ὤλεσε. τοὺς
μὲν ἐπὶ ταῖς ἑπταπύλαις Θήβαις, τῇ γῇ λέγω
τῇ τ῀ Κάδμ῀ μαχόμενους ἕνεκα ῥ῀ μήλων τῶν
Οἰδίπε῀, αὐτὶ τῦ τῆς κτήσεως, ἀπὸ τ῀ πλείο-
νο῀. οἱ παλαιοὶ γὰρ φασι τῷ κτῆσιν ἐν τοῖς πε-
ρὶ ἄπορον εἶχον. τοὺς ᾖ καὶ εἰς Τροίαν ἀγαγὼν ἐν
ναυσὶν, ἐπὶ τὸ μεγάλα κύματ῀ ῥ῀ θαλάσσης,
ἕνεκα τῆς Ἑλένης τῆς καλλιτειχο῀, ὤλεσεν ἀ
πόλεμο῀ δηλονότι ἀπὸ κοινῦ. ἐνταῦθα δὴ, ἦγουν
ἐν τῇ Τροίᾳ καὶ ταῖς Θήβαις. τὸ ἤτοι ἐνταῦθα
αὐτὶ τῦ δὴ. τούτους μὲν τὸ τῦ θανάτου τέλο῀
ἀφεικάλυψεν. ὁ Ζεὺς ᾖ ὁ Κρονίδης ὁ πατὴρ ῥ῀
ἀνδρῶν καὶ ῥ῀ θεῶν, ζωὴν καὶ διαιτησὰς τούτοις
παραχὼν ἰδίᾳ ἀπὸ ῥ῀ ἀνθρώπων, εἰς τὰ πέ-
ρατα τῆς γῆς φέρων ᾤκισε. καὶ οὗτοι μὲν οἰκοῦσιν ἐν
ταῖς νήσοις ῥ῀ μακάρων, χ῀ τὸν Ὠκεανὸν τὸν
βαθυῤῥέον, ψυχὴν ἔχοντες φροντίδων ἀπαλλα-
γμένων. ὅλβιοι ὄντες ἥρωες ἦγον μακάριοι, τέ-
τταρτον δὲ χάριν φύει ἡ γῆ ἡ τοῖς θεοῖς ζωὴν διαμε-
μένη, καρπὸν μελιηδέα, ἦγουν γλυκύν, διάλλοντα
ἧις ἐπὶ σῦ ἔτους. Μηκέτ᾽ ἔπειτ᾽ ὤφελον]
εἰδὲ μὴ ἐχρεώσουν ἐγὼ ἐν τοῖς τῦ πέμπτε γένους
ἀνδράσιν εἶ῀). ἀντὶ τ῀, εἰδὲ μὴ ὑποκείμενον ἦν,
ἐμὲ ἐν τοῖς τῆς πέμπτης τάξεως ἀνδράσιν εἶ῀).
τὸ ἔπειτα ὤφελον. ἢ ᾖ μετὰ, ἀντὶ τ῀ τῆς ἐν-
αλλ᾽ ἢ ὤφελον, ἀλλ᾽ ἢ ὤφελον τούτων ὑποδα-
νεῖν, ἢ ἔπειτα γενέσθαι. ὃν δ᾽ θύς φησι μ῀ τοὺς
πέμπτους. τοὺς γὰρ μ῀ τέτταρας οὐθὺς, χείρονας
ὄντας τούτων νομίζει, ἀλλ᾽ ἁπλῶς ἐν ταῖς ἔπειτα
ὤφελόσις ἐφ᾽ αἷς οὐκ ἀπαγορεύει μὴ καὶ μεταβολὴν
ἐπὶ τὸ χρεῖττον ποτὲ γενέσθαι, ὡς ὑπὸ τ῀ πρότε-
γένους τῦ χάους καὶ Ἔρεβός, ἐπὶ τὸ ῥ῀ Ἡρώων
ἐγένετο.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Δεύτερον αὖτε γένο῀.] ὁ μὲ Ὀρφεὺς τ῀ ἀρ-
γυρᾶ γένος βασιλεύειν φησὶ τὸν Κρόνον, τὺς χ῀
τὸν καθαρὸν λόγον ζῶντας ἀργυρᾶς λέγων, ὡς-
πὲρ τὺς χ῀ νῦν μόνον χρυσᾶς. ὁ ᾖ Ἡσίοδο῀
ἐθέλων τῷ μεταβολῷ ἐνδείξασθαι τῆς ἀνθρω-
πίνης ζωῆς τὸ ἀργυρᾶν γένο῀ ῥ῀ ἀνθρώπων
ποιεῖ ῥᾳθυμιαν πλῶ χεῖρον μὲ τὸ ἀργυρᾶν γέ-
νο῀ εἶναί φησι τ῀ χρυσᾶ, οὐκ εἰς ἄπειρον ᾖ καιρὸν
ὀλιγῆσαν, ἀλλ᾽ εἰς ἀργίαν καὶ φυσικῷ ζῴῳ ἀν-
τὶ νοερᾶς. ὅπ᾽ ᾖ ἄργυρο῀ ἰῦ δεκτικὸς, ὃς καὶ
δίεσιν ἔξω τεμνόμενο῀ ὑπὸ ῥ῀ ὑγρῶν τῷ
ὑγρότητα καὶ ψυχρότητα πάντος μᾶλλον κεφάλ-
καὶ χαλκᾶ, δῆλον. ψύχε῀ γὰρ τὸ ὕδωρ ἐν αὐτῷ
ῥαδίως καὶ θερμαίνε῀ ἀσπιδεμένων ψυχρῶν ἢ
θερμῶ῀, ὥστε διὰ τ῀ πόρων τούτων καὶ τὸν ἐνδέχε-
σθαι, τ῀ χρυσᾶ πυκνοτέτε ὄντο῀. πολὺ χειρότε-
ρον.] ἐχ ὅπ ἐκεῖνο κακὸν ἦν, ἀλλ᾽ ἐχ ὅμοιον
τῷ χρυσῷ. τὸ ᾖ πολὺ χειρότερον, ὅτι συγκειτι-
κὸν συγκειτικᾶ αὐτὸ· γὰρ τὸ χεῖρον συγκριτικόν.
ὡς εἶπε λωΐτερον. αὐτὸ γὰρ τὸ λῶον συγκειτι-
κόν ὅτι. τὸ δ᾽ ἀργύρεον ἔνιοι τῇ γῇ ἀκούσι, λέ-
γοντες, ὅτι ἐν τοῖς μεγάλοις ὄρεσι τὸ ἀργύρειον ῥ῀
γῆς γενεαλογεῖ. Ἀλλ᾽ ἑκατὸν μὲ παῖς.] ἐρθῶς
τ῀ κακᾶ βίᾳ τῷ ἀρχῷ ἐν τῇ μοχθηρᾷ τίδε῀
ζῴᾳ. τοιαύτη ᾖ ἡ πολλὼ χρόνον ἐν τῇ γυναικω-
νίτιδι γνωμένη. καὶ γὰρ Πλάτων ῥ῀ Πρωτέων
τιν῀ τοῦτο κατέγνω βασιλέων τὸν ἰδὼν ἐσσυ-
τ῀ πολλῷ χρόνον ὑπὸ ταῖς γυναιξὶ τεθράφθαι.
εἰκότως ἂν ἀποδείκνειν τὸν ὕστερον γενόμενον μέγα
νήπιον, ὡς ἀμαθῆ πάντων· ὧν δεῖ πράττειν, τὸν
ἀνδρικὸν

φνδρικὸν καὶ γυναῖκα τὸ ἦθος. Ἀλλ' ἑκατὸν μὲν.] πάνυ φιλοσόφως ἀρχὴν φαύλης βίου καὶ κακοδαίμονος τὴν ἀπαξφλίαν ὑποτίθησι· καὶ γὰρ ὁ Πλάτων ἔφη Κύζικον καὶ Δαρεῖον στρατιώτικοῖς ἔθεσι παιδευθέντας, ἄνδρας ἀγαθοὺς γενέσθαι τοὺς τῶν παίδων αὐτῶν ἀσχολουμένους ἐν γυμνασίοις νεοπλούτοις καὶ τρυφώσαις, διαφθαρῆναι. Ἄλλως. καὶ ζυγκρίνει. ἐπεὶ ἡ μὲν ρ' ἐλάττης ἔζων. τὸ δὲ ἑκατὸν οὐκ ὀπὶ ἀφισμένου χρόνου, ἀλλ' ὀπὶ πλήθους· ἔστι γὰρ ἀόριστον αὐτὶ τοῦ πολλά. ἀπάλλων.] ὁ μετ' ὀπιμελείας τρεφόμενος, καὶ ὡς αὖ νηπιάζων ἀτημώρητον, ὁ μηδὲ κρατεῖν δυνάμενος, ὅθεν καὶ τὸ, τέτλαθι. Παυείδιον ζώεσκον.] εἰ πολλῷ χρόνῳ ἐτρέφοντο, ὀλίγον δὲ δίεζον καὶ ἤκμαζον, πῶς οἱ τρέφοντες αὐτὸς δίεζον; ἴσως δὲ πρὸς ἀπολογίαν τῆς ἀκμῆς. τὸ δὲ παυείδιον ζώεσκον, ὡς πρὸς ζυγκρίσιν τοῦ ἑκατὸν ἐτῶν. ὕβριν γὰρ.] ταῦτα ἐπόμενα δεῖ τῷ ῥαθύμως ζωῆς τῶν ἀνθρώπων, διὰ μαθησίαν ἐξυβρίζειν, καὶ μήτε τῶν εἰς ἀλλήλους ὕβρεων ἀπέχεσθαι, μήτε τῶν εἰς τοὺς θεοὺς πρὸς αὐτέχεσθαι· ζῶν δὲ ὁ ἰώνιος φυτοῖς πίνοντας καὶ ἐσθίοντας. ὅτου ζήσαντες Συβαρῖται καὶ Κολοφώνιοι πρότερον ἀπώλοντο, Πράσιοι δὲ καὶ Μήδων ἥψατο τὸ πάθος. Τοὶ μὲν ὑποχθόνιοι.] οἱ μὲν πρὸ τούτων ὑποχθόνιοι ἦσαν καὶ τῶν λῆξιν καὶ ἀγαθῶν χορηγοὶ καὶ φύλακες τῶν ἀνθρώπων, ὅτοι δὲ ἀνθρωποὶ φύλακες καὶ ὑποχθόνιοι λέγονται, ὡς ἐν πῖς ὑπὸ τὸν γῆν ταχθέντες τόποις, διόπερ φυσικῶν εἶχον ζωήν; αὐτὰ πρόφασις. ἐοικότες τοῖς φυτοῖς τοῖς τὰς κεφαλὰς ὑπὸ γῆν ἔχουσιν· εἰκότως δὲν ὑποχθόνιοι, ἀνθρωποὶ δὲ φύλακες, ὡς ζῶντες καὶ τὸ ἀνθρώπων ἑαυτῶν· τοιαύτη γὰρ ἡ φυσικὴ ζωή. τίνων δὲ φύλακες; ἢ δηλονότι ψυχῶν, αἵ πρὶν ἐν σκείνοις τοῖς τόποις διαπρέψουσιν ἀκέπ φυσικῶς ζήσασαι, ἀλλ' εἰς πᾶσιν ὀλιγωρήσασαι κακίαν· διὸ καὶ τούτων προσέθηκεν, ὅπ καὶ αὐτοῖς τιμὴ τίς ὀπαδεῖ, καθόσον ἃ μεγάλα ἐξεργάσαντο κακά, οἷα δὴ ἐφεξῆς τύποις. τρίτον ἄλλο γένος.] τοῦτο τὸ γένος εἰκότως τρίτον, ὅτι πωθρὸν ὄν, ὅτι παυέργον. ἀλλὰ δεινὸν ὄντως καὶ εἰς πυρογνωμικὴν διωμασείαν ἐπιλακτίσαι, καὶ φονικὸν δὴ σωμάτων μόνων ὀπιμελούμενον. διό φησιν,

Ἄπλαστοι· μεγάλη δὲ βίη καὶ χεῖρες ἄαπτοι.

Ἐξ ὤμων ἐπέφυκον —— δηλοῖ γὰρ, ὅτι τὰ σωμάτων. τὸ ῥωμαλέον ἴσχυν οἱ ἐν τετράποδι γένει, τὰ δ' ἄλλων ἀμελοῦντες εἰς τὰ ὅπλων κατασκευὴν, διέπεσον, καὶ τῷ χαλκῷ πρὸς τέτῳ ἐχρῶντο, ὡς τῷ σιδήρῳ πρὸς γεωργίαν, διά πυ βαφῆς τὸν χαλκὸν στερροποιοῦντες, ὄντα φύσει μαλακὸν, ἐκλιπόντος δὲ τῆς βαφῆς ὀπὶ τοῦ τὸ σιδήρου καὶ ἐν τοῖς πολέμοις χρῆσιν ἐλθεῖν. Τοῦτο δὴ τὸ χαλκοῦν γένος ἐν μελίαις εἶπε φῦναι Δωρικῶς, αὐτὶ τοῦ ἐκ τῶν μιγιῶν τῶν δένδρων, καὶ ἐκ τῶν Μελιῶν Νυμφῶν. καὶ γὰρ Μελίας Νύμφας εἶναι φασίν. ἄτοπον δὲ τὸ ἐκ τοῦ θείου γένους, ὄντας θειώδεις φῦναι, ἀλλ' ὡς ἐκ δένδρων στερεῶν καὶ δυσπαθῶν γεγονότας, τὰ τε ζώματα γενέσθαι ἰσχύοντας, καὶ τὰ ἤθη ἀτρέμονας καὶ βιαίους· τοῦτο γὰρ αἰνίττεται ἡ ἐκ τῶν μιγιῶν αὐτοῖς γένεσις. Ἐκ μιγιῶν.] Νυμφῶν, Δωρικῶς Μελιῶν εἶπεν, ὅτι ἐκ τῶν ἐξ γόνων τῶν ἀρχαίων τινὲς δὲ ἀλληγορῶσι μιγίας τὰς φροντίδας. ἄλλως. ὑπὸ ξύλου τινὸς ἀνόητον γένος λέγει καὶ ἀσωμάτου, ὅτοι φησὶν, ἐκ τῶν γένους θεῶν. οὐδέτι σῖτον.] ἀλληλοφαγίαν ἴσως ἐνόησεν, ἤγουν θείων κρέα ἥδιον. παρέλιπε γὰρ τὸ εἰπεῖν τί ἥδιον· ἀδαμας δέ ὅτιν εἶδος σκληρὸν λίθου σίδηρον τέμνοντος. Καὶ τοὶ μὲν χείρεσσιν] αὐτοὶ παρ' ἑαυτῶν κατέφαγον, ὡς δυσμικτοι καὶ θειώδεις ὄντες, οἳ ἀλληλοφορουμένους, καὶ εἰκότως εἰς τὸν ὑποχθόνιον τόπον καταδυόντες, ἐν ᾧ τὸ ἄτακτον ζωώσαν τῷ κόσμῳ, καὶ τὸ θηροφανὲς τῶν δαιμόνων γένος, ὃς πωμᾶς εἴωθε τὰ λοιπὰ καλεῖν· εἰσὶ μὲν δὴ ὅτοι τρίτοι τινὲς εἰκότως ἀπὸ τῶν χρυσῶν· ἐκεῖνοι μὲν γὰρ ἀπαθεῖς, οἱ δὲ μετ' αὐτὸς ὅτε ἀπαθεῖς, ὅτε ἐμπαθεῖς, εἰ καὶ τελειότητος ἐξύβριζον διὰ τὴν διπείαν τῶν ἀναγκαίων. ὅτου δὲ ἐ μόνον ὕβρεσαι, ἀλλὰ καὶ φονικοὶ καὶ ἐμπαθεῖς, καὶ εἰς ἐχάτην ἐληθότες μοχθηρίαν, ὥστε ἐκ τῆς τελευτῆς ὠφεληθῆναι, ἢ ἀνθρωπίνην ζωὴν, τῷ χρυσῷ, τῷ ἀργύρῳ, τῷ χαλκῷ· καὶ γὰρ τούτων ἡ τάξις τῶν ὑλῶν τοιαύτη ὄζιν· ὁ μὲν χρυσὸς ἡλιοειδὴς, δηλῶν φῶς μόνον· ὁ ἥλιος ἄϋλον· ὁ δὲ ἄργυρος σελληναῖος· διόπερ καὶ ἡ σελλήνη σκιᾶς δεκτικὴ, καθάπερ καὶ ἄργυρος, ἰδ. ὁ δὲ χαλκὸς χθόνιος, καθόσον ἐκ ἔχων ὁμοίως τῷ φωτεινῷ· πολλῆς ὄζιν ἀναπλάσεως ζώφεως. ἔτ' ἄλλο τέταρτον.] τὸ μὲν τρίτον γένος ἐξέλιπε διὰ τὸ καταχλυσμὸν φησι. μὴ δὲ τὸν καταχλυσμὸν, γένος παρῆλθεν εἰς τὸν βίον; ἱερὸν δὲ τὸ τῶν ἡμιθέων, ἀρχέσαι ἕως τῶν Τρωϊκῶν; ὅπ ἐπὶ καὶ ἡ καὶ

ὀντῶ γμεάς· ἢ γὸ Εὔμηλ☉ ὁ στατδίσας ἐπὶ Τροίαν, ἧς ἦν Ἀδμήτη, αὐτὸς ᾗ Φέρητ☉, ἔτ☉ ᾗ Κρηθέως, ὁ ᾗ Αἰόλε, ὁ ᾗ τῦ Ἕλλην☉, ἔτ☉ ᾗ Δευκαλίων☉· ἢ Γλαῦκ☉ τῦ Ἱππολόχυ, τῦ Βελλεροφόντε, τῦ Γλαύκυ, τῦ Σισύφυ, τῦ Αἰόλυ, τῦ Ἕλλην☉, τῦ Δευκαλίων☉· ὁ ἦν Γλαῦκ☉, ὄγδο☉. τὸ τοίνυν Ἡρωϊκὸν γμό☉ ἄχρι πούτυ διήρκεσεν ἀρετῇ διαφερψαν. ἄλλως. ἔτ' ἄλλο τέταρτον, τυτέστι τὸ ἐκ Πανδώρας γμό☉, ἅτις λιῶ χῖ τὸν Αἰσχύλον,

Τῦ πλοπλάστυ σπέρματ☉ θνητὴ γυνή, ὡς ᾗ τὸ ἄλλα γυνὴ ἀπὸ τ θεὶ αὐτὰ ὕλης ἐκάλεσεν, χρυσῦν ἢ ἀργυρῦν, ὕπω ἢ τῦτο ἀπὸ τ γῆς ὂν ἡρωϊκόν. ἔρα γὸ ἡ χῆ, ἢ μέλια τὰ χώματα· σεσήμηκε ᾗ ὅτι ὁ Ζεὺς ἐπίλαθσεν Ἥφαιστον σφέκλυτον ὅπι τάχιστα γαῖαν ὕδει φύρειν· ἐπλάσθη πίνυν πρωτη ἡ Πανδώρα, ἣν ἔγημεν Ἐπιμηθεύς, ἐξ ὧν Δευκαλίων, ἢ Πύῤῥα. ἀλόγως ᾗ λέγυσιν ὅτι Προμηθεὺς ἀνθρώπους ἔπλασεν, ὃς ποσῦτον ὑπολεῖ τ μὴ πεπλακέναι, ὥστε ἢ σεσώπακεν Ἐπιμηθεῖ μὴ σεσπέσθαι τ Πανδώρας. Πανδώρας γοῦν ἢ Ἐπιμηθέως γίνεται Δευκαλίων, ἢ Πύῤῥα· Δευκαλίων☉ ᾗ Ἕλλην, τύτυ Αἰόλ☉, ᾧ Κρηθεύς, ᾧ Φέρης, ᾧ Ἄδμητ☉, ᾧ Εὔμηλ☉ ὁ ἐπὶ Τροῖαν στατδίσας· διὰ ᾗ τ ἀληθῆς, πσῦ τὸ ἡγέμονον, ἵνα μὴ ἄγκλημα φύσεως ἐπὶ τὸ χεῖρον ῥαψάκης λέγῃ. τὸ ᾗ δικαιότερον, αὖτι τῦ δίκαιον· ἢ γὸ ἔδωκε Ζεὺς ἕτερον. τὸ ᾗ ἄρειον, ἢ βέλτιον, ἢ πολεμικόν. καλέον ᾗ Ἡμίθεοι.] Ἥρωας μὲ αὐτὺς ἐκάλυν, ἢ ὡς ἐν τ ἔργ ὡς εἴρηᾗ, ἢ ὡς ἐξ ἔρωτ☉ γεγονότας, ἢ θεῶν ἐρασθέντων γυναικῶν, ἢ θναιτῶν ἐρασίμων ἀνδρῶν· ἡμιθέους δὲ, ὡς τὸ μὲν ἔχοντας θεῖον, τὸ ᾗ ἀνθρωπικὸν χῖ τὸν γμόσπον. ὡς ᾧ ἦν ὅτι θεῶν μόνων τὸ ἐξ ἀμφοτέρων θεῶν, ἢ ἀνθρώπων τὸ ἐξ ἀμφοτέρων ἀνθρώπων, ὕπω δὴ ἢ τὸ ζύμμικτον ἔχει θεῶν ἢ ἀνθρώπων, ἡμίθεων λέγεᾗ. αὐτὰ δὴ ταύτῳ τῷ ἐν τῇ γμύσει διαφορὰν ἀναφέρειν δεῖ σεὸς τὸ εἶδ☉ τῆς ζωῆς· ὅσοι μὲ γὸ χῖ τῷ ἀναγκαίῳ ζωῷ μᾶλλον διέφερψαν, τύτυς ἐκ πατρὸς μὲν θεῦ, μητρὸς ᾗ ἀνθρώπυ παρέδωᾗ. ὅσοι ᾗ χῖ τῷ σεκτικῷ ἀρετὴν, τύτυς ἀνάπαλιν ἐκ θναίνης μὲ μητρὸς, πατρὸς ᾗ ἀνθρώπ☉· ἢ γὸ ἄμφω μὲν θεῖα, ἢ τὸ ἀναγκαῖον ἢ τὸ σεκτικόν· ἀλλὰ τὸ μὲ, ἀῤῥενωπότερον, ὡς ἐῤῥωμενέσερος ὢν ζωῆς, τὸ ᾗ θηλυπρεπὲς, ὡς ὑφειμένον χῖ τῷ δαίμονι, ἢ ὡς τὸ μὲν ἀπαθέστερον, τὸ ᾗ συμπαθέστερον πρὸς σπυδάς.

Τηλῦ ἀπ' ἀθανάτων τοῖσι Κρόνος ἐμβασίλδε. τῦτον ἢ τὸν ἑξῆς ὡς φλυαροφώδεις, ἐξαιρῶσι τῶν Ἡσιόδυ, τάχα ἄλλα φαυλίζοντες, ἢ τὸ ἐνθυσιασπὸν τῆς ἀσβολῆς τῶν μετ' αὐτὺς σίχων ἀφαιρεῖν εἰωθότες. ὡς γὸ ὑπολείψας εἰς τὸ κατ' αὐτὸν τῶν ἀνθρώπων γέν☉ μῖ τῷ ἐξόμπυ τῆς τῶν ἡμιθέων λήξεως, ἐπάγει.

Μηκέτ' ἔπειτ' ὄφελον ἐγὼ πέμπθσι μετεῖναι [γάδζ!

Ἀνδράσιν, ἀλλ' ἢ πρόσθε θανεῖν, ἢ ἔπειτα γενέσθαι· ὧν ᾗ μόνον δηλοῖ τ ἀπὸ τῶν χρυσείων εἰς τὸ χεῖρον εἶδος τῆς ζωῆς μεταβολὴν, ἀλλὰ ἢ ἀνάπαλιν ἔσεσθ ὑπὸ τ χειρόνων εἰς τὸ κρεῖττον. τὸ γὸ ᾗ ἔπειτα γμόδζ ἔυχοδζ δηλοῖ ἢ ἀμείνυς ἔσεσθαι τὰς τ κατ' αὐτὸν ἀνθρώπυς ὕστερον· ὥστε ἢ ἐκ τύτυ δηλῦν, ὅτι τὰς μεταβολὰς ἠθέλησε δηλῶσαι τ σεσόδων τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς, εἰς τἀναντία γιγνομένας. Καὶ τὺς μ πολεμάστε.] τὺς δεὶ Τυδέα ἢ Καπανέα ἢ λοιπὺς ἐπὶ λοχαγός, οἳ κάλλιον ᾗ ἡμίθεοι χῖ ζύγκριτον σεὸς ἡμᾶς, ὑσέρως ὄντας ἐκείνων. Ὅ μὴρ☉, ἢ ἡμιθέων γέν☉ ἀνδρῶν. σεσέρη δὲ, ἅτυ σεσέρων ἀνθρώπων. μάλιστ' ἔκαι Οἰδιπόδαο.] διὰ τ μάλιστ πᾶσιν δηλοῖ τῷ κτῆσιν, δι' ἣν οἱ τῦ Οἰδίπδ☉ παῖδες ἢ πόλεμον ἤρασο σεὸς ἀλλήλυς, ἢ ζωὸν πέθνηκον ἀλλήλοις, ἢ μιᾷ πυρᾷ παρεδόθησαν. ἄλλως. οἱ γὸ παλαιοὶ ἐν τοῖς πρόσθσι τῷ κτῆσιν εἶχον, ἀμέλει ἢ οἱ βασιλέων παῖδες ἐπίμαινον σεὸ τῦ γάμυ, ἢ ταῖς νύμφαις σεύδατο ἢ βόας ἐχαρίζοντο· ὅθεν ἢ ἀλφεσίβοιαι. Εἰς Τροίλυ ἀγαγόν.] κατ' ἐξοχὴν λέγει τὺς δύο πολέμυς τ Θηβαϊκὸν ἢ τ Ἰλιακόν. Τοῖς δὲ δίχ' ἀνθρώποις.] σεὶ τῆς τῶ Ἡρώων λήξεως ὁ λόγ☉, ἢ ὅτι ἢ βίον ἢ τόπυς οἰκείυς, ὡς ἐκάλεσεν ἤδη, χωρὶς τ ἀνθρώπων ἀπένειμεν αὐτοῖς ὁ Ζεὺς ἐν τοῖς σέρασι τῆς γῆς. ἄλλως. ἀπεχώρισεν αὐτὺς τῶ ἀνθρώπων, ἢ ἔδωκεν αὐτοῖς ἴδιον τόπον ἢ ζωὴν, ἢ ζῶσιν ἀβλαβεῖς, πέραν τ Ὠκεανῦ, τὰς διαπεμπὰς ποείσας, ὁ ὅτι θεὸς ἀγαθός. παρ' Ὠκεανόν.] ἔνθα κατοικῶσιν. αὐτοῖς ᾗ μελιηδέα καρπὸν φέρειν τ ἔτυς φέρειν λέγει τῷ γλῶ. δηλοῖ ουῶ τὸ αἴνιγμα λῆξιν μὲ

αὐτὺς

αὐτὰς ἔχειν δειοτέρας τῆς ἐν τῇ ψυχῇ ζωῆς, καὶ διὰ τοῦτο λέγειν τὰ μακάρων νήσους οἰκεῖν. ἃς αἱ δαίμονες εἰλήχασι ψυχαί, νήσους εἰκασμένας, ὡς ὑπ' ἔχουσι τὴν ψυχῆς, καθάπερ αἱ νῆσοι τῆς θαλάττης. παρ' Ὠκεανὸν δὲ οἰκεῖν λέγειν τοὺς διοικοῦντας τοὺς τοιούτους τόπους, ἀπὸ τῆς ἄνω βασιλείας, ὃν καὶ πρῶτον περιεῖναι τοὺς εἰς ἅδου πορευομένους φέρειν δὲ αὐτοὺς τοὺς ψυχῆς τοὺς καρπούς, ὡς πλείστων ἀγαθῶν παραίτιον τὴν ξηροτάτην, ἐκ τοῦ ζωοδότου δυνάμεως τὸ ὑγρὸν τῆς γῆς. διὰ δὲ τοῦτο καὶ μὴ χρὴ ἁπλῶς εἰπεῖν τὴν ψυχὴν φέρειν τοὺς καρποὺς τοῖς, ἀλλὰ τὴν ζοιδώρου ἄρουραν. ἄλλως. μακάρων νήσους νῦν τὸν Παράδεισον αἰνίττεσθαι, ἤτοι τὸ παρ' ἀμπὶς Ηλύσιον πεδίον λεγόμενον, παρὰ τὰ ἄλυτα πρεῖν τὰ ζώματα, ἢ παρὰ τὴν λύσιν τῶν κακῶν. Μηκέτ' ἔτι τ' ὄφελον.] μετὰ τοῦ ἐξύμνησιν τῆς τῶν ἡμιθέων λήξεως ἐπάγει, Μηκέτ' ἔπειτ' ὄφελον ἐγώ. δι' ὧν ἐμάνον δηλοῖ τοῦ ἀπὸ τῆς χρειττόνων εἰς τὸ χεῖρον εἴδους τῆς ζωῆς μεταβολὴν, ἀλλὰ καὶ ἀναπαλιν ἔσεσθαι ἀπὸ χειρόνων εἰς τὸ κρεῖττον. τὸ γὰρ ἢ ἔπειτα ἡμᾶς ἔνεκεν, δηλοῖ καὶ ἀμείνους ἔσεσθαί τινας τῶν κατ' αὐτὸν ἀνθρώπων, ὕστερον. ὥστε καὶ ἐν τούτοις δῆλον ὅτι τὰς μεταβολὰς ἐθέλησιν ὠφελῆσθαι τὴν φειδόδων τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς εἰς τὰ ἐναντία γιγνόμενας.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Δύσερον αὖτε γένος πολὺ χειρότερον.] γένος τὸ χρυσοῦ πολὺ χειρότερον, ἤγουν τὸ ἀνεπιδέκτων κακίας ἀνθρώπων. οἱ γὰρ τὸ δεύτερον γένος, θερμοτέρου ἦσαν, καὶ τέχνας εὗρον. ὕστερον φυλῇ.] τὸ μέτρον, τὴν ἡλικίαν. οἱ γὰρ ὕστερον ἐκείνων, ὕστερον ἐν τῆς γῆς γεννηθέντες, καὶ ἐξ ἀμυγδάλων τὸ φοίνικος εἶχον, μεγάλου τε ὄντος τοῖς σώμασι, καὶ δυσδιδεῖς τὴν ὄψιν. οἱ δὲ τὸ δεύτερον γένος, ἀπὸ ἐξ ἀλληλογονίας, ἤτοι ὅτι τύπον ἐν ἀμφοτέροις ἐκεῖνος εἶχον. φυλῇ, τὴν ἡλικίαν, ἀπὸ τὸ φύω, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν φυομένων δένδρων καὶ βοτανῶν. ἐναλίγκιον] καὶ κατ' ἔκτασιν, ἐναλίγκιον, τὸ ὅμοιον, ἀπὸ τοῦ ἅλις ἔγγιον, καὶ πλησίον καὶ ἀμφερὲς ἦν). καὶ ζοπὴ ἡ γ εἰς κ. ὕστε νόημα.] κατὰ τὸ ἀπλοῦν ἐκεῖνο λέγει, καὶ ἀπαύστερον. ἤτοι γὰρ πολὺ τῶν ὕστερων θερμοθέστεροι, καὶ παυργότεροι. Ἀλλ' ἑκατὸν μὲν παῖς ἔτος.] οἱ μὲν ὕστεροι διέλκυζον ἀλλήλους· οἱ δὲ τὸ δεύτερον γένος θερμοθέστεροι γεγονότες πολλὰ τὸν πρὸν βίον ἐκακοτόμησε, τέχνας καὶ ἔργα διώρυττες. καὶ τοῦτο ἦ ὕστερον εὗρον, μέχρι μὲ πολλοῦ πινὸς χρόνου πῖς γονεῦσι ζωοῦναι, καὶ οἰκεῖν μᾶλλον ζωὸ παῖς μητράσι· καὶ ὅπου γυναικωδῶς ἀνεχέφοντο, ἐξηβύστες ἦ καὶ χωσιδέντες τὴν οἴκων τῶν πατρικῶν, ἀλλήλων ὕβρεις μὴ φέροντες, μὴ ἦ τὰ πρέποντα λογιζόμενοι, βεβαχύλοι ἐγένοντο, ὑπὸ θλίψεων καὶ ὑπ' ἀλλήλων ἀναιρούμενοι. εἰκὸς ἦ τὸν ὀν γυναικωνίτιδι τεθραμμένος, καὶ οἰκοσίτους, ἀταλές τι καὶ μὴ δυναμένης τλῆναί τι, βεβαχύλιος ἦν), καὶ ὕπο πλάτας· ὅθεν καὶ μεγάλως νηπίως αὐτὸς λέγει, διὰ τὴν τοιαύτην ἀναζωΐαν. Ἀλλ' ἴσως ἐρεῖ τις, καὶ τί λοιπὸν ἦν τούτοις ἀγαθὸν; πολλὰ ἦν ἐκείνοις τὰ ἀγαθὰ, καὶ ὅσα καὶ τοῖς ὕστεροις· ἐν ἦ ἢ δύο τὰ ἐλαττώματα· τὸ μὴ φέρειν ἀλλήλων τὴν ὕβριν, ἀλλ' ὀξυχολεῖν· καὶ τὸ μὴ διεγκρινῶν θεὸς, ἤγουν τὰς ψυχικὰς δυνάμεις. τουτέστι, τὸ μὴ σοφοποιεῖν καὶ σοφολογίζεσθαι, σοφίστερον τε καὶ πανουργότερον πῖ τὰ τῆ δυμῆ τούτοις προσιόντ). φῶ ἐνὶ οἴκῳ.] ἐνὶ φῶ, τουτέστιν ἐν τῷ φῶ, καὶ ἐν τῷ ἰδίῳ. ἔστι ἦ τὸ σχῆμα, ἀπὸ προφορὰ καὶ ἐπέκτασις. ἠβώοσι, καὶ ἴκοιτο.] ἀντὶ τῆ ἤβησι, καὶ ἵκατο, Ἀττικῶς. ἤβης ἦ μέσον, ἢ ἤβη σεσφραγισμένως. ἤβη ἦ ἡ ἐπηλικίωσις λέγ). Ἠμισείδιον.] ἀλίγον. γίνε ἦ ἐκ τοῦ παύω, παῦρον τὸ ὀλίγον καὶ βεβαχύ, καὶ σωστέμως παυθῆναι δυναμένου. καὶ θεραπαινῇ ὑποκοιστικῇ Ἀττικῇ παιείδιον. εἰκότως ἦ ὅτοι βεβαχὺ τὸ χρόνον διέζων, τὸ παρεικὸς οἶκον ἐκτὸς αὐτῆς. ἀσεχνημόνως γὰρ ἦσαν καθεδόμενοι τοῖς πατρικοῖς οἴκοις, καὶ ἐξ ἐκείνων τρεφόμενοι. ἐκτὸς ἦ τούτων, καὶ φροντίδα τυγχάνοντες, ἔτι ἦ καὶ ἐς ἀλλήλας ὀξυχολοῦντες, καὶ διαπληκτιζόμενοι, σωστέμως τὸν βίον κατέτρεφον. ὕβριν γὰρ ἀτάδαλον.] τὴν θαλλὴν ἐν κακοῖς, ἤτοι τὴν ἄδικον ὕβριν ἀπέχειν καὶ κωλύειν ἀπ' ἀλλήλων ἐκ ἠδυνάσατο. ἐδ' ἀδυνάτους διεγκρίνειν.] οὐδὲ τὰς ψυχικὰς δυνάμεις καὶ τὰ πάθη ἤθελον διεγκρίνειν, ἤγουν κεραστὴν δυμὴν, καὶ τοῦτον φαύλην, καὶ τὰ ὁμοῖα φρᾶν. ἐδ' ἔρδειν μακάρων ἱεροῖς δῶν βωμοῖς.] οὐδὲ ἐν τῷ βωμῷ καὶ κατοικίᾳ καὶ θυσιαστηρίῳ τῶν θεῶν, ἤγουν τὰ ψυχικὰ δυνάμεων, ἤθελον ἔρδειν καὶ φρόνιμον καὶ δίκαιον· τουτέστι, συλλογίζεσθαι καὶ κατασκευάζειν· ἀλλ' ἐδίδουν αὐτὰς ἐκ μικρᾶς ἀφορμῆς τῷ δυμῷ. βωμὸς ἦ τῶν

θεῶν.

θεῶν τέκνων, ὁ περὶ τιμὴ κεφαλὴ ἡμῶν τόπος, τὸ λογικόν. ὡς καὶ Εὐριπίδης φησί που·

Οὐκ ἔστι πιθὸς ἱερὸν ἄλλο, πλὴν λόγου·

Καὶ βωμὸς αὐτῆς ἐς' ἐν ἀνθρώπῳ φύσει.

Τὰ δὲ περὶ τῶν μυθικῶν θεῶν, ὅτι οὐκ ἔδυσαν θεοῖς, ἐῶ, ὡς προχείρως καὶ βρέφεσιν εὐληπτα. μακάρων] Μακαρες οἱ μὴ κακοῖς καὶ μοίρᾳ ὑποπίπτοντες. Η῾ θέμις] ἤτοι ζωτακτέον· οὐδ' ἦν ἄτοπον ἐρωτᾶν μακάρων οὐδὲ βωμοῖς, ἢ τὰ ἤθεα, καὶ τὰς διαγωγὰς αὐτῶν, καὶ διατριβάς· ἔγωγε τιμῶ ἑαυτῶν ζωὴν, καθὰ θέμις καὶ δικαιόν ὅτι τοῖς ἀνθρώποις. θέμις δὲ, ἡ διάταξις, καὶ τὸ δίκαιον· παρὰ τὸ συγκατατίθεσθαι πάντας, ὡς καλῶς ἔχοντα. Ζεὺς Κρονίδης] ἢ ἀπροόρατος εἱμαρμένη νοῦ. Τοὶ μὲν ὑπὸ χθόνιοι μάκαρες.] μὴ ὑποχθόνιοι εἶπε, ὡς ὁ Πρόκλος. τὸ γὰρ δεύτερον, ἀπατᾷ καὶ αὐτὸς ὑπὸ χθονίους δευτέρους λέγεσθαι μάκαρας. ἀλλ' ἔμπης.] ὅμως. ἔστι δὲ ἐναπωματικὸς ζώδεσμος· αὐτὶ τοῦ, ὅμως καὶ ὀξυχόλοις ὄσι, καὶ τινὰ κεκτημένοις ἐλαπώματα, τιμὴ ἔπεσθαι. Ζεὺς δὲ πατὴρ.] Χάλκειον γένος τοὺς γίγαντας λέγει, διὰ τὸ πολεμικοὺς εἶναι. χαλκοῖς γὰρ τὸ παλαιὸν καὶ ὅπλοις, καὶ ξίφεσι, καὶ γεωργικοῖς ἐργαλείοις ἐχρῶντο, βαφῇ τινὶ ταῦτα σκευαζόντες. ἀπολλυμένης δὲ τῆς σκέψεως βαφῆς τὸν χαλκὸν, χρώμεθα νῦν σιδήρῳ. χαλκὸς δὲ λέγεται, χάλυβός τις ὤν· ὅτι πρῶτοι Χάλυβες αὐτὸν εὗρον. ἐγὼ δὲ ἀρχῆθεν τὸν σίδηρον εἶναί φημι λέγεσθαι δὲ τὸν πολεμικὸν καὶ ἀναιρετήριον ὑπ' Ὀμήρου χαλκὸν ὀνομαστικῶς, παρὰ τὸ χάσκειν τινὰ ἀλκήν· οἷον, ξίφος χάλκεον, ἔγχος χαλκεῖον, τῷ χέοντι τινὶ ἀλκὴν καὶ τινὶ δυνάμει τῆς ἀναιρουμένου. ἢ πειστέον μοι τῷ Η῾σιόδῳ, καὶ πᾶς λαοπῶς.

Α῾ γὰρ ἀκριβῶς οὐκ ὀκνήσαμεν λέγειν

Στέργω σιωπᾷν, ἢ λαλεῖν ἐ καιρίως.

Ε῾κ μελιᾶν.] τρίτην φησὶ γένος παρὰ τὴν εἱμαρμένης, τὸ γιγαντικὸν ἐκεῖνο, τὸ μάχιμον. τὸ ἐκ μελιᾶν, Δωρικῶς ἀντὶ τοῦ, ἐκ τῶν μελιῶν λεγόντες γένος τοὺς γίγαντας, ἀλλ' οὐκ ἐκ τῶν νυμφῶν. ὧν εἰ χρεία σοι, ἐξ ἐμοῦ μάθε καὶ τὰ ὀνόματα. Ε῾λίκη, Κισσυφά τε καὶ Α῾ρέθουσα καὶ Ι῾δη, Κρώμη, Βριθὼ, Κῆμνω, Α῾δρήστεια, καὶ Γλαύκη. οὐκ ἐκ τέτων τῶν μελιῶν, ἀλλ' ἐκ μελιῶν δένδρων φασὶν αὐτὰς, ἤγουν στερεάς. ἐγὼ δὲ φημι, ἡ εἱμαρμένη ἐποίησεν ἀλλότριον γένος, ποτὲ μὲν ἐκ μελιᾶν, ἤγουν σκληρὸν. ἢ ἀπὸ τῶν μελιῶν δένδρων κατ' ἐκείνοι φασίν, ἢ ἀπὸ τῆς ἔξω μελῶν καὶ σωμάτων ἀνθρωπίνων δοκεῖν εἶναι, διά τε τὸ ὑπέρογκον αὐτῶν, καὶ τὸ φονικόν. οὐκ ἐρείδοντο γὰρ τοῖς οἰκείοις σώμασιν, ὡς ἦν εἰκὸς γῆς ἦν αὐτοῖς ἡ σίδηρος,

Χάλκεοι ἀναχάνδαι, ταμεσίχροα βάλλομένοισιν.

ἤτοι χαῖνα ἐγὼ φημὶ ἐκ μελιᾶν λέγεσθαι. ἢ ὅτι τὸ ἐκμελὲς καὶ ἀρύθμιστον εἶναι, καὶ ἀπειθὲς ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν μέλων τῶν μουσικῶν. ὄμβριμον.] ἰσχυρόν. βεμιὸ δὲ, καὶ ὀβριμὸ κυρίως ἡ Περσεφόνη, ἤγουν ἡ χθὼν καὶ ὁ θάνατος καλεῖται· ὅθεν τὸ ὄβριμον λέγεται. οὐδέ πω σῖτον Η῾διον.] τῶν μὲν δὲ ἐν τοῖς καιροῖς τῆς τροφῆς ὧν αὐτὸς ἠρεμεῖν, ἀλλ' ἐνόπλους καὶ πεφυρμένους ἐδίεσαν ἐν αἵμασιν, εἶπον αὐτὸς μηδὲ σῖτον ἐδίεσαν. τροφὴς γὰρ καὶ σίτου καιρὸς, ὁ εἰρηναῖος, καὶ τρυφῶντος. οὐδάματος ἔχον θυμόν.] τουτέστι, σκληρὸν ψυχὴν εἶχον, καὶ ἀκαμπεῖς ἦσαν, ὡς ὁ ἀδάμας. ἀδάμας δέ ἐστιν εἶδος σιδήρου, καὶ λίθος στερρὸς, ὃς δι' ὑπερβάλλοντα πυκνότητα ὑπὸ πυρὸς, ὅτε σιδήρῳ τέμνεται· ἀνὰ μολίβδῳ, καὶ οὐ μάτην τράγου. Α῾πλαστοι.] ἀπροσπέλαστοι, οἷς οὐδεὶς πλησιάζει, ἄγριοι. ἄπαστοι.] ἀκεράστοι, ἢ ἄφοβοι. ἄπαστος γὰρ ὁ ἄφοβος, Αἰολικῶς μικροχρᾳεῖται. Ε῾ξ ὤμων ἐπέφυκον.] δίκην δένδρων ἐφύοντο, ἐκ τοῦ πεφύκειν ῥήματος. διὰ δὲ τὸ ἐπέφυκον, δείκνυσί που πολύειον τέτων, καὶ μεγαλόσωμον. χάλκειοι δέ τε οἶκοι.] οὐχὶ χάλκοι ἦσαν. διὰ δὲ τὸ εἶναι πεπληρωμένους ἀχέων πολεμικῶν, χαλκοὺς αὐτοὺς λέγει. Χάλκῳ δ' ἐργάζοντο.] ἐν χαλκῷ ἐργαλείῳ· δικέλαις, ἀξίναις, καὶ λοιποῖς. Ζωστέρησι.] καταχρηστικῶς, αὐτὶ τοῦ ἑαυτῶν καὶ ἰδίαις. τὸ δὲ Ζωστέρεις κυρίως ὅπερ δευτέρου προσώπου ἐστὶν, αὐτὶ τοῦ ὑμετέρεις· κἂν ὁ Πρόκλος μᾶλλον ὅπαθεν ἀντιστρόφως ἐδίδασκε καταφορικῶς καὶ ἀφορίτως, καθ' Η῾σίοδον φερόμενος. δῴρισσετο δόμον.] Σκοτεινὸν, ἢ πλατύ. Α῾πίκη ἐκτάσει τοῦ ῶ μέγα· ἢ παρὰ τὸ δύρειαν καὶ πλατεῖαν ἔχειν τὴν ὀροφὴν, καὶ τὴν χώρησιν ἁπλῶς. καὶ μὴ τοῦ βαρέως ἐκ ἀπαναίνομαι, δίδρωτα αὐτὴν λέγων, ὡς ζόφεως ἀνάμεσον. ὥσπερ καὶ κρυερὸν, διὰ τὸ ψυχρὸς εἶναι τοὺς ὑποδυόμενους, ἐκλείπουσι τοῦ ζωτικοῦ θερμοῦ. ἐκπάγλως.] καταπληκτικῶς φοβερῶς, ἐκ τοῦ ἐκπλήσσω. Ἀλλὰ τί ἐν τοῖς πάνυ σαφέσι πολυλογοῦμεν; καθάπερ τινὲς ἕτεροι, οἳ τὰ

οἷ τὰ λόγια ἐχόμενα, καὶ τὰς ἀλληγορίας παρέντες σὺν τὰ πιαῦτα ἐχερονδίζουσ, πολλοὶ καθ' ἡδονὴν τύπων αὐτὴ καθαρσίως βάσιαν καὶ ἀχέρδον διαπορεύοντες. πελάσω.] ἄλλος τις ὤν, ὡς ἐξ ἄλλος, ἦλθον παλαιοῖς τὴν γένεσιν ἔχων. ἢ δῆλός τις ὢν, καὶ φανερὸς, καὶ ἀφαυρὸς ἐπιλογ. Αὖθις.] τὸ αὖτις φασὶ δὴ τὸ εἰς τὸπίσω τίθεσθαι. τὸ δ' αὖθις, δὴ τὸ πάλιν, καὶ ἐκ δευτέρου. ἐγὼ δ' Ἰωνικῶς μὲν αὖτις φημὶ λέγεσθαι ἀμφοτέρων. ψιλοῦσι γὰρ οἱ Ἴωνες. ἐπ' ἄρατον γάρ φασι καὶ λαικάστιον, καὶ ἁπλοϊκῶς, καὶ τὰ ὅμοια. Ἀττικῶς δ', τό, τε εἰς τὸπίσω, καὶ τὸ ἐκ δευτέρου αὖθις. δασοῦσι δὲ οἱ Ἀττικοί, τὰς λέξεις λέγοντες. καὶ τὰ ἀπίστια ζεύγια, καὶ ἀμφέχει, καὶ ἑφίσης, καὶ τὰ ὅμοια. ὅθεν εἴ σοι ἀρέσκον, σημείωσαι τοῦτο. εἰ δ' ἐθέλεις, πλάνα ζεῦ τοῖς ἄλλοις. δικαιότερον.] ἀντὶ τοῦ δίκαιον, ἢ δικαιότατον. τὸ συγκριτικὸν, ἀντὶ τοῦ ἀπλοῦ, ἢ ἀντὶ τοῦ ὑπερθετικοῦ. ἐ γὰρ δικαιότερος αὐτὸς λέγει τοὺς γιγάντους, οἵτινες γίγαντες καὶ μὲν τὸν ἡμετέρων χαρακτῆρα κατεκλύσθησαν, καὶ ἦ τὸν Ἡσίοδον ἐμφυλίῳ πολέμῳ ὑπ' ἀλλήλων ἀνῃρέθησαν. εἰ γὰρ δικαιότερος τοὺς ἀπίστων καὶ σκληροτέρων ἐκείνων γιγάντων αὐτὸς λέγει, ὑβρίζων δῆλός τοὺς ἥρωας, ὅσῳ ἐφάνησαν πιῶν. θεῖον γὰρ γένος, καὶ ἡμιθέους τούτους καλεῖ. Ἄρειον ἦ πολεμικὸν, ἢ ἀντὶ ὑπερθετικοῦ ἄρειον καὶ βέλτιστον. ἡρώων.] ἥρωας λέγουσι οἱ ἀπὸ τῆς ἔρας, ἤγουν τῆς γῆς, καὶ διάλεκτον ἐξ ἧς πᾶς ἄνθρωπος ἥρως ἂν λεχθείη. ἢ ἀπὸ τοῦ ἀείρω. αἱ ψυχαὶ γὰρ τῶν ἀγαθῶν ἀνθρώπων διαζώσαι σωμάτων καθ' Ἕλληνας, τὸν ἀέρα σφετερισάμεναι φορεῖσθαι τὰ τῆδε. ἢ ἀπὸ τῆς Ἀρετῆς, ὡς φησιν Ὀρφεύς·

Μητέρα δ' ἡρώων Ἀρετὴν ἀπέφηνε κλύοντες.

ἢ ἀπὸ τῆς ἐράσεως καὶ μίξεως τῶν θεῶν. ληρεῖ γὰρ, ὅτι οἱ θεοὶ θνηταῖς γυναιξὶ μιγνύμενοι ἐποίουν τὸ τῶν ἡρώων γένος. Ἰστέον δ', ὅτι ἄνδρες θνητοὶ καὶ γυναῖκες θνηταὶ τὸ φθαρτὸν ἔχουσι τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως. αἱ ψυχαὶ δ' ἀθάνατοι δυνάμεις, ὡς καὶ θεαὶ ἔφασαν, τῇ ἡμετέρᾳ ταύτῃ φύσει μιγνύμεναι ἡμιθέους καὶ ἥρωας τοὺς κτησαμένους αὐτὰς ἀπεργάζονται. ἀπὸ γοῦν τούτου ἥρωες, καὶ τὰ ἕτερα πρόσω ἀνάγουσι τὸ ἐξ ἥρως καὶ γῆς, τὸ ἐν τῷ ἀεὶ πολεῖν τὰς ψυχὰς, καὶ τὸ ἐξ ἀρετῆς ἥρωας λέγειν καὶ τοῦτο δ' ζεῦ τούτοις ἴσον, θεῶν μὲν πατέρων, θνητῶν δὲ μητέρων ἐπαίνους καλεῖν, ὅσοι τὸν θεωρητικὸν ἀρετὸν ἔχουσιν, ἥτις καὶ ψυχαία, καὶ ἀνδρώδης ὄντι μὲν καὶ ἀπὸ λογικῆς. ὅσοι δὲ τῇ κατὰ χόρτος καὶ πρακτικῇ διαφέρουσιν, θεμιτῶν μὲν καλῶν δὲ παῖδες μητέρων, θνητῶν δὲ πατέρων. κατ' ἀπείρονα γαῖαν.] ἀπείρονα, τὸν ζοφερὸν δῆ. ἔστι δὲ ζοφερὸς, ὅστε κύκλος πέρας, ἀλλ' ὁδὸς ἀρχὸν ἔχουσι. καί τινες μὲν τῶν φιλοσόφων, μᾶλλον δὲ οἱ πλείους, ζοφερὸν δῆ πάντα τὰ στοιχεῖα φασί. τινὲς δὲ τὸν γῆν πυμπτοειδῆ, ἕτεροι δὲ κυνοειδῆ ἔφασ. ἀλλὰ τὰ μὲν φιλοσόφων διανοήματα, καὶ διαφωνήματα, νῦν ἐατέον μοι. σοὶ δὲ τὸν τοῦτο γραμμὸν τοῦτο ἐξηγητέον. γαῖα, τὸ γαῖ διφθογγ. Ἀττικῶς. αἶα δὲ, καὶ σεσυθκὴ γαῖα. Ἰωνικῶς δὲ γέα, τὸ γε ψιλόν. ἐξ οὗ ζωαίρετος γῆ. Καὶ τοὺς μὲν πολέμος τε κακός.] τὸ σχῆμα τοῦτο κατὰ ῥῆσεως ἔκθεσις, καὶ μερισμὸς καλεῖται· τὸ μὲν φῶν τοὺς μὲν, ἔκθεσις, αὐτὶ τοῦ πάντας· τὸ δὲ δύτερον, τοὺς μὲν, τοὺς δὲ, μερισμὸς, αὐτὶ τοῦ πολεμος μὲν, πολεμος δέ. ζωτακτέον δὲ ὅτως·

Καὶ τοὺς μὲ πόλεμός τε κακὸς, καὶ φύλοπις αἰνὴ ὤλεσσε, τοὺς μὲ ὑφ' ἑπταπύλῳ Θήβῃ, Καδμηΐδι γαίῃ· Μαρναμένους, ἕνεκα βοὸς Οἰδιπόδαο· τοὺς δὲ καὶ ἐν νήεσσιν. αἱ ἰσοδείαι δὲ δῆλαι, τῆς τε Θηβαϊκῆς, καὶ τῆς δὴ Τροϊκῆς στρατείας. Φύλοπις χυδαίως ἡ ἐμφύλιος μάχη· καταχρηστικῶς δὲ πᾶς πόλεμος. ἑπταπύλῳ Θήβῃ.] πρὸς εἰσὶ Θῆβαι. αἱ ἑπτάπυλοι, ἃς ὁ Κάδμος ἔκτισε, ἐν Βοιωτίᾳ. αἱ ὑπαπυρτάπυλοι ἐν Αἰγύπτῳ. καὶ αἱ Τανάγραι δὲ τὸ Λιγαμύτειον, ὃ καλοῦσιν οὕτως διὰ Λίγαμον τὸν Κρόνου ἀδελφόν. Καδμηΐδι.] ὁ Κάδμος γὰρ ἔκτισε τὰς ἑπτάπυλους Θήβας. Μάλων ἕνεκ'.] ἕνεκεν τῆς ἀφετερίσεως καὶ βασιλείας τοῦ Οἰδίποδος, δι' ἣν Ἐτεοκλῆς καὶ Πολυνείκης οἱ ἀδελφοὶ μονομαχήσαντες ἀλλήλους ἀπέκτειναν. μάλων ἕνεκα λέγει, ὅτι τὸ παλαιὸν βασιλεῖς πλουσιώτατοι, καὶ πυθμενικὸν ἔζων βίον. μᾶλλον δὲ λέγει τὸ σφέτερον αἰολικῶς. λέγει δὲ καὶ τὸ μᾶλλον καὶ ἧμερον καὶ χαῦνον τοῦτο. ἢ παρὰ τὸ μέλω, τὸ φροντίζω. σφετ πολλὴ δὲ ἦν, ὡς ἔφην, ἡ χρῆσις τῶν δραμάτων τοῖς παλαιοῖς. Οἰδιπόδαο.] τῆ Οἰδίποδος. ἀπὸ εὐθείας ὁ Οἰδίπους τοῦ Οἰδίποδος, καὶ Οἰδιπόδαο, δηλονότι Ἰωνικῶς. ἔστι δὲ καὶ ἑτέρα εὐθεῖα, ὁ Οἰδίπους, καὶ

τὸ ὁ Οἰδίπους, καὶ ὁ Οἰδιπόδας. λαῖτμα.] ἡ θάλασσα, καὶ τὸ θαλάσσιον κῦμα, παρὰ τὸ λαιὸν καὶ ἀέστερον τμῆμα καὶ ἄπιστον εἶη). εἰς δύο γὰρ τμήματα ἡ καθ' ἡμᾶς οἰκουμένη διαιρεῖται, εἰς γῆν καὶ θάλασσαν. καὶ δεξιὸν μὲν τμῆμα, καὶ κάτοπτον ἡ γῆ· λαιὸν δὲ καὶ φαῦλον ἡ θάλασσα, καὶ τὰ ἐξ αὐτῆς κύματα. ὅπερ δὴ χαλεπὸν ἡ θάλασσα, καὶ Ἄρατός φησι, Χθονὶ δ' ἐπείκελος ἔστὶ θάλασσα. ἠϋκόμοιο.] δικάμου. Εὖτ' ἤτοι.] ὁπόταν ἢ ὅτε τὸ γὰρ ἔνθα πεπαῦσθαι καὶ χρονικόν ἐστι. δίχ' ἀνθρώπων.] χωρεὶς. βίοτον καὶ ἦδαρ.] ζωὴν, καὶ διατροφὰς, καὶ διαγωγήν. Ζεὺς Κρονίδης.] ἢ εἱμαρμένη. Ἐν μακάρων νήσοισιν.] ὥσπερ ἡμεῖς τοῖς ἀγαθοῖς ἀνδράσιν ἀποκληροῦμεν τὴν ἐν Ἅιδου εἰσω διατριβήν, ἕτω τοῖς ἥρωσιν ἐλυσίους ἀπένειμαν μακάρων νήσους, καὶ πεδίον Ἠλύσιον, καὶ τὰ ἀσφοδελὸν λειμῶνα, ἃ ἄδηλα. τῦτο γοῦν φησι καὶ ὁ Ἡσίοδος, ὅτι θανόντες οἱ ἥρωες οἱ περὶ Θήβας καὶ Τροίαν στρατεύσαντες τὴν μακαρίαν ἐκείνην διατριβὴν ἀπηλαύσατο. περὶ δὲ τῆς ἐν Ὠκεανῷ νήσου, Ὅμηρος, καὶ Ἕτερος ὁ Ἡσίοδος, καὶ Λυκόφρων, καὶ Πλάτων, καὶ Φιλόστρατος, καὶ Δίων, καὶ ἕτεροι πάνυ συγγεγραφήκασι, ὡς ἀγαθή τις ἡ χώρα ἐστὶ, καὶ αἰεὶ καταπνεομένη ζεφύρῳ, τρὶς ἔτους ἑκάστου ἀναδίδωσι τοὺς καρπούς. ἐκεῖσε δέ φασι καὶ τὰς τῶν ἀποβιωσκόντων ψυχὰς διαπορθμεύειν, χάροντος τοιάδε, περὶ τῆς αὐτῆς τῆς περὶ τὴν Βρεταννίαν νήσου Ὠκεανῷ, ἀνθρώπους τοὺς οἰκοῦσιν ἰχθυοθήρας, καὶ πικρὰ μὲν Φερέγγοις φόρον ὑπὲρ μὴ τελοῦντας αὐτοῖς. ἔστι περὶ τοὺς αὐτῶν οἰκίας καθεύδοντας φωνῆς ἀκούσαι καλούσης αὐτοὺς, καὶ χρότου περὶ τοὺς θύρας ἀϊόντων. αὐτοὺς δὲ πλοῖα διείσασί τινα, ἐκ τῶν οἰκείων, ἐπιβαίνειν μικρά. εἰς ταῦτα δὲ ἐμβάντες μικρὸν ἀπὸ τῆς ἠπείρου ὁρῶσι τὴν Βρεταννίαν νῆσον καταίρουσαν πολλαχοῦ. καίπερ μόλις ὅλῳ τυχθημέρῳ λαίφεσι πεπταμένοις καταπλέοντες εἰς αὐτὴν, ὅτε ταῖς ἰδίαις ναυσὶ κέχρηνται. ἐκεῖ γὰρ ἀποβάντες ἐξάγουσιν ὡς ἐκ εἰδότες φέρουσιν ἐμβάτας. ἐδίνα δὲ ὁρῶντες ἀκούσαι φωνῆς τῶν ἀποβιωμένων αὐτοὺς κατ' ὄνομα, καὶ κλῆσιν φυλακίου, καὶ κλῆσιν συγγένειαν, καὶ τέχνην καλούσης αὐτούς· καὶ αὐτῶν δὲ ὁμοίως ἀπογενομένων. καὶ ἕτω πάλιν μικρὸν ἀπὸ τῆς ἠπείρου ἀποπλέοντες αἰθάγονται τὴν νῆσον ἐλαφροτέρων, ἢ ὅτε ἐς ἔσχον ἀπιόντες· ἐν τούτῳ πάντες ἕφασαν Ἕλληνες, ἐκεῖ τὰς τῶν ἀποβιωσκόντων διάγειν ψυχάς. ὧν καὶ Ἡσίοδός φησι περὶ τῶν ἡρώων. Τοὶς δὲ ἔτος θάλλοντα] ζεφύρῳ ἔφιν τῷ χώρᾳ καταπνεῖσι, καὶ τοῖς δὲ ἔτος. τὰ ἐκεῖ δένδρα καρποφορῆσι, ὡς φασι οἱ ἱστορικοὶ, εἰς ἀληθὲς, καὶ ἐκ εἰς μῦθος. τίς δὲ καὶ Γάϊον Ἰούλιον Καίσαρα δυστυχέσαντα ἄττα ἐν πολλοῖς, καὶ τὸ Ὠκεανῷ ἔφη πεσεῖν μοῖρα, καὶ ἑκατὸν ὀκτάπηχες, ἀρεσθέντα δὲ τῷ λίαν φιλοκαλεσάσῃ τὴν χώραν ἐκεῖ διελθεῖν καὶ κατοικῆσαι. ἐξωθοῦσι δὲ ὑπὸ τῶν ἐκείσε καὶ ἄκοντα. Μηκέτ' ἔπειτ' ὤφελον.] ἐπιμηθεῖται ὁ Ἡσίοδος τῷ ἡρωϊκῷ γένει καὶ δείξας τοῦτο ἀγχίθεον ἐπιδεῖ μήτε ὕστερον τῷ ἡρωϊκῷ τούτῳ γένει γενέσθαι, μήτε ὑστερώτερον, ἀλλὰ θανεῖν ἐν τῇ τοῦτον γενεᾷ. ἕτω δὲ Ζωπυρίων· Μηκέτ' ἔπειτ' ὤφελον ἐγὼ πέμπτοισι μεταῖναι ἀνδράσιν, ἢ ἔκτοις γενέσθαι, ἀλλ' ἢ πρόσθε θανεῖν, ἤγουν ἐν τῇ ἡρωϊκῇ γενεᾷ. οἱ δὲ λέγοντες τοὺς ἕκτους ἀνθρώπους λέγειν τὸν Ἡσίοδον μέλλειν γενέσθαι, ἐναντίως τῷ Ἡσιόδῳ καὶ ἃ κατ' ἐκεῖνον φασί.

Νῦν γὰρ δὴ γένος ἐστὶ σιδήρεον· οὐδέποτ' ἦμαρ
Παύσονται καμάτου καὶ ὀϊζύος, οὐδέ τι νύκτωρ
Φθειρόμενοι· χαλεπὰς δὲ θεοὶ δώσουσι μερίμνας.
Ἀλλ' ἔμπης καὶ τοῖσι μεμίξεται ἐσθλὰ κακοῖσιν.
Ζεὺς δ' ὀλέσει καὶ τοῦτο γένος μερόπων ἀνθρώπων,
Εὖτ' ἂν γηνόμενοι πολιοκρόταφοι τελέθωσιν.
Οὐδὲ πατὴρ παίδεσσιν ὁμοίιος, οὐδέ τι παῖδες,
Οὐδὲ ξεῖνος ξεινοδόκῳ, καὶ ἑταῖρος ἑταίρῳ·

Nunc enim genus eſt ferreum: nunquam nec die
Quieſcent a labore & miſeria, neque nocte
Corrupti: graues uero dij dabunt curas.
Sed tamen & hiſce admiſcebuntur bona malis.
Iupiter autē perdet etiam hoc genus uarie loquentiū hominum,
Poſtquam facti circa tempora cani fuerint.
Neque paret liberis ſimilis, neque liberi patri,
Neque hoſpes hoſpiti, neq. amicus amico,

Οὐδὲ

Οὐδὲ κασίγνητος φίλος ἔσται, ὡς τὸ πάρος περ.
Αἶψα δὲ γηράσκοντας ἀτιμήσουσι τοκῆας.
Μέμψονται δ' ἄρα τοὺς χαλεποῖς βάζοντ' ἐπέεσσι
Σχέτλιοι, οὐδὲ θεῶν ὄπιν εἰδότες. οὐδὲ μὰν οἵγε
Γηράντεσσι τοκεῦσιν ἀπὸ θρεπτήρια δοῖεν,
Χρεοδμῆς· ἕτερος δ' ἑτέρῳ πόλιν ἐξαλαπάξει.
Οὐδέ τις ἔνορκος χάρις ἔσται, οὔτε δικαίου,
Οὔτ' ἀγαθοῦ μᾶλλον δὲ κακῶν ῥεκτῆρα καὶ ὑβριστήν
Αἰνήσουσι τιμήσουσί τ'. δίκη δ' ἐν χερσὶ καὶ αἰδὼς
Οὐκ ἔσται· βλάψει δ' ὁ κακὸς τὸν ἀρείονα φῶτα
Μύθοισι σκολιοῖς ἐνέπων, ἐπὶ δ' ὅρκον ὀμεῖται.
Ζῆλος δ' ἀνθρώποισιν ὀϊζυροῖσιν ἅπασιν
Δυσκέλαδος, κακόχαρτος, ὁμαρτήσει συγερώτης.
Καὶ τότε δὴ πρὸς Ὄλυμπον ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης,
Λευκοῖσιν φαρέεσσι καλυψαμένω χρόα καλῷ
Ἀθανάτων μετὰ φῦλον ἴτον προλιπόντ' ἀνθρώπους
Αἰδὼς καὶ Νέμεσις· τὰ δὲ λείψεται ἄλγεα λυγρὰ
Θνητοῖς ἀνθρώποισι· κακοῦ δ' οὐκ ἔσται ἀλκή.

Neque frater amicus erit, vt ante hac.
Statim vero senescentes dehonorabunt parentes.
Incusabunt autem illos molestia alloquentes verbis
Impij, neque deorum oculum veriti. neque hi sane
Senibus parentibus educationis præmia reddent,
Violenti. alter vero alterius ciuitatem diripiet:
Neque vlla pij gratia erit, neque iusti,
Neque boni. magis vero maleficum & iniurium
Virum colent. Iustitia vero in manibus & pudor
Non erit. Lædet autem malus meliorem virum,
Verbis obliquis alloquens, periurium vero iurabit.
Liuor autem homines miseros omnes
Raucus, malis gaudens, comitabitur inuisus.
Tumque demum ad cælum a terra spaciosa,
Candidis vestibus tectæ corpus pulchrum,
Deorum ad familiam abibunt, relictis hominibus.
Pudor & Nemesis. relinquentur autem dolores graues
Mortalibus hominibus. mali vero non erit remedium.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Νδίγδ δή.] καὶ γδ δὴ ὅτι γλῶ σθηροῶς αὐτίτυπον δηλοῖ καὶ σκληρὸν καὶ τλιὺ γνωμῶν ἐσκοπημένον. πιῦτο γδ ὁ σίδηρος σκληρὸς καὶ μέλας. οὐδέ ποτ' ἦμαρ.] οὐδέποτε κατ' ἦμαρ παύσονται πόνε καὶ ταλαιπωρίας. ἤγουν ἡ ὁρμὴ αὐτῶν οὐκ ἐπαγγέλλεται παῦλαν τ κακῶν. ὅπ ἡ οὐδὲ χτὶ τῶν νύκτα παύσονται φθειρόμενοι. χλωπὰς ἡ μείμνας δώσουσιν αὐτοῖς οἱ θεοί. τοῦτο γδ ἀκόλουθον τοῖς μὴ δίκαιον ἐπαγγελλομένοις καὶ ὑπὸ τῆς θεῶν παροργᾶς, καὶ εἰς μείμνας ἐμπελλούσης. Ἀλλ' ἔμπης καὶ τοῖσιν.] ἀλλ' ὅμως καὶ ὅτι τούτοις μεμιγμένα ἔσται ἀγαθὰ κακοῖς· ὁ Ζεὺς ἡ ὀλίσει καὶ τοῦτο τὸ γλῶ τῆς ἀνθρώπων, ὁπλισμένα αὖ οἱ γνόμενοι, πολυκρότατοι ὄσπ ἅμα τοῦ γλυκὺς δηλονότι, ἤγουν πολλοὶ τὺς κροτάφους. ἀπὸ σῆς κροτάφων γδ ὡς ὅτι τὸ πλεῖστον ἄρχοντες πολῖται οἱ ἄνδρωποι. ὑπερβολικῶς τοῦτο εἶπε, ἀντὶ τοῦ ὅταν ὁ ἰσχύοντες ὅσοι καὶ πάσχοντες. τελέθωσιν.] τελῶ τὸ παῖ καὶ τὸ ὑπάρχω. ἀφ' ἧς χτὶ παρακολουθεῖ τελέθω, ὡς ἀπὸ τοῦ πέμω πεμέθω, καὶ φλέγω φλεγέθω, καὶ θάλλω θαλέθω· ὁ πρτὸς τὸ θ' εἰς τ, καὶ τὸ ε εἰς η καὶ γίνεται πλέτω· ἀφ' ἧς πλεθάω πλεθῶ, καὶ πλεθόω παρεθήκη τοῦ ο, ὡς ἐν τοῦ ὁράω. Οὐδὲ πατὴρ παίδεσσιν ὁμοίϊος.] τὸ ὅμοιος τάττουσι μὲν ὅταν μὲν γνώμης λέγηται, μὲν ὅτι δ' ἰδέας. δοκεῖ δὲ ἐνταῦθα κατ' ἀμφότερα τὰ σημαινόμενα χώραν ἔχειν χτὶ διάφορον ζωτάξιν. ἔστω δὴ ὅτι τῆς γνώμης· καὶ ἔχει πᾶς ὁ λόγος ἕτως. οὐδὲ ὁ πατὴρ παισὶν ὁμογνωμονικὸς καὶ ζύμφωνος ἔσται, ἔτι ἡ οὐδὲ οἱ παῖδες τοῖς πατράσιν, οὐδὲ ὁ ξένος τοῦ ξενοδόχου, καὶ ὁ ἑταῖρος ἦγουν ὁ φίλος καὶ ζωπάθης τῷ ἑταίρῳ. ἀλλ' ἄπτοι δηλονότι καὶ ἀσύμφωνοι ἔσται καὶ πατέρες πρὸς παῖδας, καὶ παῖδες πρὸς πατέρας, καὶ ξένοι πρὸς ξενοδόχους, καὶ τὸ ἀνάπαλιν, καὶ ἑταῖροι πρὸς ἑταίρους. χτὶ ἡ τὸ β' σημαινόμενον λέγοιτο ἂν ἕτως. οὐδὲ ὁ πατὴρ τοῖς παισὶν ἔσται ὅμοιος τὴν ἰδέαν, ὡς μοιχείας δηλονότι πλοκὰς ἔσπε ἔστι ἡ οὐδὲ οἱ παῖδες τοῖς πατράσι. τοῦτο δὲ ἐστὶ ἀντιστρόφως· εἰ γὰρ ὁ πατὴρ οὐχ ὅμοιος τὴν ἰδέαν

τοῖς πᾶσι, δηλονότι δὲ καὶ οἱ παῖδες τοῖς πατράσι. τὰ δὲ ἑξῆς ἔχει τὸ φίλος ἀπὸ κοινοῦ· ἡ γὰρ ἑρμηνεία ἐπ' αὐτῶν ἔχει τὸ ὅμοιος ὅτι ἡ ἰδέας. οὐδὲ ὁ ξένος τῷ ξενοδόχῳ ἔσται φίλος. ὡς τὸ πάροικος.] ἤγουν ὡς τὸ ἑξῆς ἐστιν. οὐδὲ ὁ ἑταῖρος τῷ ἑταίρῳ, οὐδὲ ὁ κασίγνητος τῷ κασιγνήτῳ. εἶτα ὡς ἀπὸ ἄλλης ἀρχῆς. Αἶψα δὲ γηρήσκοντας ἀτιμήσουσι τοκῆας.] τουτέστι, ταχέως καὶ ῥᾳδίως, οἱ ἐσόμενοι ἄνθρωποι ἀτίμους ποιήσουσι τοὺς ἰδίους πατέρας γηρασκόντας. μέμφονται δέ, ἤγουν κακῶς ἀγορεύσουσι τούτους, λοιδωροῦντες διὰ χαλεπῶν λοιδορειῶν. τοῦτο γὰρ τὸ — χαλεπῆς βάζοντ' ἐπέεσσι Σχέτλιοι, ἤγουν ἀθλιοι. καὶ θεῶν ὅπιν εἰδότες.] τουτέστιν ὅτι εἰς θεοὺς εἰδότες ἀποτρέφειν οὐδὲ μὴν ὅτι γηράσαντοις τοῖς ἑαυτῶν πατράσιν ἀποδώσειν θρεπτήρια, αὐτὶ τοῦ ζῷοτρόφια.

γηράντεσσι.] γηράω γηρῶ, γηράσω, ἐγήρασα, ὁ γηράσας, τὸ γηράσαντος, καὶ κατὰ συγκοπὴν γηρὰς τος. ἀφ' οὗ γηράντες αἰθεία καὶ αἰπαπκὴ τῆς δυπκῶν. καὶ γηράντεσσι δοπκὴ τῆς πληνυπκῶν. χειροδίκαι.] ἤγουν τῇ βίᾳ τῶν χειρῶν ἔσονται. τὸ δίκαιον δὲ ζοντες. πορθήσει δὲ πόλιν ἑτέρη ἕτερος. Οὐδέ πῃ δόρκι χάρις ἔσται.] ἤγουν ἀδικία δὲ καὶ ἀδικεία ἔσαι τὸ δόρκι, τουτέστι τῷ δίκαιον· ἢν ἄλλοι δηλονότι ἔξουσι πρὸς αὐτόν, ὅτι τὸ δίκαιον ἀνθρώπῳ ἐστὶ τὸ ἀγαθόν. μᾶλλον δὲ τιμήσουσιν ἄνδρα ῥεκτῆρα καὶ ἐργάτην κακῶν.

καὶ ὕβριν.] ἤγουν ὕβριστὴν ἢ τιμήσουσι καὶ ὕβριν. οὐκ ἔσαι δὲ ἐν ταῖς χερσὶν, ἤγουν ἐν τῇ ἐργασίᾳ αὐτῶν, δίκη καὶ αἰδώς. αἰναιδῶς γὰρ καὶ ἀδίκως ἅπαντα ἔσονται πράττοντες. βλάψει δὲ ὁ κακὸς τὸν πρόπους τὸν ἀρείονα φῶτα, ἤγουν τὸν ἀγαθὸν τοὺς πρόπους ἄνδρας. τὸ συγκεκριμένον, αὐτὶ τοῦ ἁπλῶς. εἰρῆσθαι, ἤγουν διαφέρων καὶ διαβάλλων αὐτὸν ἐν λόγοις σκολιοῖς, ἤγουν πανούργοις, ὅρκον δ' ὄρκον ὀμεῖται.] αὐτὶ τοῦ ὅτι δὲ ταῖς διαστροφαῖς αὐτῶν καὶ πανουργίαις ὅρκον ὀμεῖται βεβαίων αὐτάς. ὁ μάρτυρος δὲ ἤγουν ἀκολουθήσας ἅπασι τοῖς δίζυροῖς, ἤγουν τοῖς ταλαιπώροις ἀνθρώποις ζῆλος, ἤγουν φθόνος. δυσκέλαδος.] τουτέστι κακὰς φήμας ἐγείρων. τοιοῦτο γὰρ ὁ φθόνος, μεμφίμοιρον κακὸν, καὶ λάθρα φήμας ὑφαπτόμενον κακάς. κακόχαρτος.] ἤγουν χαίρει κακοῖς, ὅτι κακοῖς χαίρων. συναγωγίμης.] ἤγουν μισητὸς τοῖς ὅλοις, τουτέστι καταβλητέος. καὶ τόσα δὴ ἡ αἰδὼς καὶ ἡ νέμεσις καταλιποῦσα τοὺς ἀνθρώπους, ὅπου, ἤγουν ἐλεύσονται πρὸς τὸν ἐφεξῆς ὅτι τὸ ἦλθον τῶν θεῶν, ἀπὸ τῆς δευτέρας χώρας χθονὸς καλυψάμενοι τὸ καλὸν σφέτερον λευκοῖς ἱματίοις. αἱ δὲ χαλεπαὶ λῖπαι, αἱ ἀπὸ τῆς ἀναιδείας καὶ τῆς φθόνου, καταλιφθήσονται τοῖς θνητοῖς ἀνθρώποις. τὸ κακὸν δὲ ἀποσόβησις οὐκ ἔσαι. ὅπου, ἀντὶ τοῦ ἐλεύσονται. εἶμι δὲ δυνάμαι καὶ ὅτι ἐπειγόντως λαμβάνεται καὶ ὅτι μέλλοντος, πρὸ τρίτου τῆς δυικῶν, ἤτοι, ἐνταῦθα ἐπὶ μέλλοντος ἀντὶ τοῦ ἐλεύσονται.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Νῦν γὰρ δὴ γένος.] διὰ τὸ σκληρὸν καὶ τὸ μέλαν ὁ σίδηρος εἰκόνα φέρει τῆς πικρᾶς καὶ ἐπιπόνου τῆς ἐμπαθοῦς ζωῆς τῆς ψυχῆς. δι' ἧς σκότος μὲν ἔχει τὸ γνωστικὸν, ἀντίτυπον δὲ τὸ ζωπικὸν πρὸς τὸν ὀρθὸν λόγον. τὸ δὲ εἰπεῖν,

Ἀλλ' ἔμπης καὶ τοῖσι μεμίξεται ἐσθλὰ κακοῖσιν, ἐνδείκνυται μὴ πάνυ κακοπραγμονεῖσθαι τὴν μοχθηρίαν τῆς ἀνθρώπων. εἰ γὰρ ἐπ μεγίαν αἰδῶ κατ' αὐτὸν τῆς ἀδικημάτων καὶ τῶν ἀδικουμένων. τοῦτο δὲ εἶπεν, ἵνα μὴ ἐκπλήξῃ τὸν Πέρσην, μὴ παντελῶς ἀπρυθριάσαντα ῥᾳδίως πρὸς αὐτὸν ἐχθρὸν πονηρόν. Ζεὺς δ' ὀλέσει.] ἔπου πάντα διεφθαρμένον ὂν, καὶ τοῦτο τὸ τῆς ἀνθρώπων γένος ἀπολεῖν φησί. τότε δὲ ἀπολλυμένου, πατρολοιαν ἔσεσθαι κακίαν, ὡς τῆς ἀνθρώπων τῆς μετ' αὐτὸν τότε ζώντων, ἐσομένων παμπονήρων, οὓς ἐφεξῆς διέξεισι τὸν ζωὸν, ὁποία τίς ἐστιν αἰχρὰ χρεωμανῶν. ὁμοίως.] ὁμονοπικὸς, σύμφωνος, ἢ ὅμοιος τῇ γνώμῃ, ἢ τῇ ἰδέᾳ, ὡς μοιχείας ἀπολοῦσι πλουσιάσασθαι. ἀναλήψις δέ ἐστι τὸ ἑξῆς· οὐδὲν γὰρ πλέον δηλοῖ. ἄλλως. τὸ μὲν ὁμοίως, φιλοῦ τὸ κοινωνικὸν καὶ συμπάθητικὸν καὶ φίλιον· φιλία γὰρ, ἡ ὁμοιότης ἐστὶ τελεία. πάντα δὲ ἐπαγωγῶς τὰ ἐπεισελθόντα κακὰ ἐν τῷ βίῳ μετ' αὐτὸν, τὴν ἀπιστίαν τῶν παίδων καὶ πατέρων, καὶ τὸ ξένων καὶ ξενοδόχων, καὶ τὸ ἑτέρων πρὸς ἀλλήλους. πεπτωκὼς γὰρ ἡ φιλία συγγενικὴ, ἑταιρικὴ, ξενικὴ, παίδων, ὁμοίως.] διὰ τούτων τὴν κείαν διαβάλλει τὸ μετ' αὐτὸν ἐσομένων, ὡς ἐπίσης ἔσεσθαι ἀξίωσιν ἀδικίαν δικαιοσύνης, ἀπιστίαν πίστεως, ἀναίδειαν αἰδοῦς, σκολιότητα ἁπλότητος· ἀφ' ἧς πάντα καὶ ὁ καθ' ἡμᾶς ἔχει βίος. ἐν δὲ τούτοις ὅτε καὶ τὸν ἀληθῆ ἀδίκως κατηγορήσουσι καὶ ψευδῆ ἀναιδῶς λέγουσι καὶ ψευδῆ καὶ πρώτους δηλοῖ,

δηλῶν χειροδίκας αὐτὸς ἐκάλεσεν, ὡς τῇ δυνάμει τὸ δίκαιον τὸ διὰ τῆς χειρῶν ὀείζοντας, καὶ τῇ βίᾳ χρωμένους καὶ ἡ μάχη) τὸ, χειροδίκαια εἶ), καὶ τὸ δίκην ἐν χρεὶ μὴ ἔχειν. διὰ γὰρ τοῦτο ἔσονται χειροδίκαι, διότι τὸ δίκαιον ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν ἐκ ἔστ' τοῦτο μὲν γὰρ παρὸν, ἐκ ὀπτέον· ταῖς χερσὶ βιάζεσθαι. τοὺς δὲ χειροδίκας ἐκείνους εἶ), τοὺς τὸ δίκαιον τῇ βίᾳ μόνῃ τῆς χειρῶν ὀείζοντας, ὡς μὴ τοὺς χεῖρας ὑπὸ τοῦ δικαιοσυνίου πράττειν, ἀλλ' αὐτὰς εἶ) τὰ δικαία μόνας ἀφορισμένας. Γηράντων τοκεῦσιν.] ἐὰν τοὺς γονεῖς γηροβοσκῶσι· γέγονε γὰρ ἐκ τοῦ γήρημα. χειροδίκαι δὲ, οἱ ἑαυτοῖς πιθόμενοι, καὶ ἐκ χειρὸς τοῦ ἄμεινον ποιοῦντος, καὶ ἐκ νόμων. ἕτερος δ' ἑτέρου φόλιν.] ἤτοι δὲ ἑαυτῷ ποιῶν τοῦ ἐκδίκησιν· τοιοῦτον ἐν τῇ ἰσχύι τὸ δίκαιον ἔχοντες· καὶ ἐὰν ὁ ὁμορκῶν, τοιοῦτον ὁ ὀμόσας, χάος ἔχει παρ' αὐτοῖς. ἐὰν ὁ δίκαιος, ἐὰν ὁ ἀγαθός. καὶ τὸ,

— κακὸν ῥεκτῆρα καὶ ὕβριν, αὐτί τοῦ κακὸν ἄγρον καὶ ὑβριστὴν ἄνδρα πιν. τοιοῦτον καὶ τὸ παρ' Εὐριπίδῃ ἐν Θυέστῃ. φόλιμον, αὐτὶ τοῦ ἐπιτήδειον, πολέμιον. δίκην δ' ἐν χερσὶν.] αὐτὶ τοῦ δικαιοσυνή. καὶ ζῆλος· νῦν ὁ φθόνος· ὁ δὲ φθόνος, φησὶν, ὁ ταραχώδης καὶ κακόχαρτος, ἐπακολουθήσει τοῖς ἀνθρώποις. Ζῆλος δ' ἀνθρώποισιν.] τὸν φθόνον ἐν τέσσι ζῆλον ἐκάλεσε· δυσκόλαδον μὲν αὐτὸν ὀνομάσας, ὡς τὰς διαφορὰς τῶν φίλων λοιδορῶντα, καὶ λέγοντα κακῶς ὡς ἀναξίους ἐκείνων. κακόχαρτον δὲ, ὡς ὀδυνώμενον τοῖς κακοῖς καὶ ὀδυχαίροντα. συγγενὲς δὲ ὡς ὄντας ἔχοντα μίσους ἀξίους, καὶ ἀεὶ βλέποντας πρὸς τὸ κακὸν, καὶ ἄδικον, καὶ τὸ βλαπτικόν.

Δυσκέλαδος.] κακοκέλαδος, καὶ οἰονεὶ κακόφθογγος· ἐπεὶ κακολογοῦντες οἱ φθονοῦντες, καὶ οὐδὲ ἀγαθὸν λέγουσι πρὸς τῆς πόλας. ὁ φθόνος μισητὸς ἐν τῷ συγγενῶς ὁρᾶν ἢ ὁρᾶσθαι. ἐκεῖνοι γὰρ αἰσθάνονται κακῶς πράττοντες. ὅταν δὲ ταῦτα ᾖ, καὶ αἰδὼς καὶ ἡ νέμεσις ἀμφιεσάμεναι φάρεα λευκὰ πρὸς ἔργον ὁρμῶσαι, λιπῦσαι τοῖς ἀνθρώποις ἄλγεα λυγρά. τὰ δὲ λείψει.] τοιοῦτο τὸ τῆς κακῶν ἔχειν· ἀναιδείας γὰρ κρατησάσης καὶ φθόνου τῆς ἀνθρώπων, πάντα τὸ χρήσιμον καὶ μὴ ἀπολωλεκέναι αἰδῶ καὶ νέμεσιν· τύχοι γὰρ ὑποθέσεώς ὄντων καὶ ἀναιδείας καὶ ὁ φθόνος. ἀλλ' ἕτερον μὲν εἶδος ἐστὶν αἰδοῦς νεμέσεως· δοκεῖ γὰρ αὐτὰς ὁ Ζεὺς τοῖς παρ' ἀξίαν ἐπιτυχοῦσιν ἀγανακτεῖν. ἡ δὲ ἀναίδεια καὶ εἶδος

λον τῆς αἰδοῦς, ἀλλὰ τὸ ἐναντιώτατον πρὸς αὐτὴν ὑποκρινόμενον τὴν παῤῥησίαν. εἰ δὲ λέγεται τὰ φάρη τῆς αἰδοῦς καὶ νεμέσεως, ἐν φωτὶ μὲν αὐταῖν ἡ ὑπόκρισις. νοερὰ δὲ αἱ δυνάμεις καὶ πόῤῥω τῆς αἰδοῦς καὶ ζοτοώδεις τῆς παθῶν ἐσίας εἰσί. διὸ τὴν μὲν αἰδῶ, θεῖον φόβον ὑμνῆσαι· τὴν δὲ νέμεσιν, δίκης ἄγγελον. καλῶς οὖν καὶ Πλάτων ἐρωτηθεὶς τίπτε προσγέγραπται τοῖς κατ' αὐτὸν ἀνθρώποις, ἀπεκρίνατο, μὴ αἰσχύνεσθαι κακὸς ὄντας. ὅπερ δὲ θεῖον πρᾶγμα καὶ ἡ νέμεσις, δηλοῖ τὸ καὶ θεὸν αὐτὴν ὑπάρχειν.

— νεμέσσητ' ἤτοι Ἥρη, φησὶν ἡ ποίησις. φθόνος δὲ ἔξωθεν θείᾳ χορῇ πάντος.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

σιδήρεον.] κακίας παντοίας ἀνάμεσον, καὶ φόνοις καὶ κότοις παντοίοις προσκαρτεροῦσι.

Ἀλλ' ἔμπης καὶ τοῖσι μεμίξεται.] τοῦτο δέ φησι, πρὸς τὸ μὴ ἐξοκείλαι πρὸς παντελῆ κακίαν τὸν Πέρσην, ἀκούοντα ὅτι καὶ πρὸ κακοῖσιν ἔσι τοῖς νῦν, ὅμως παραμίμηται καὶ τὴν τῆς ἀγαθῶν, πρὸς τοὺς ὕστερον μέλλοντας γνώσεσθαι. Εὖτ' ἂν γεινόμενοι.] ἡνίκα τελέσωσι καὶ ἐπάρξωσι πολιορκόται καὶ γησιοὶ, γεινόμενοι καὶ τραφέντες. πολιῶσι δὲ οἱ κρόταφοι πρότερον τῆς τῶν ἀνθρώπων λοιπῶν μερῶν, ὅπερ ταῦτα τὰ μέρη ὑγρότερα, καὶ φλεγματικώτερα, ἅπερ τὰ ὀπώδη. ἡ πολιὰ δὲ ἐνδεία γίνεται ὑγρᾶς θερμότητος. μαχάλαι δὲ καὶ πολιῶσιν, ὅτι θρμαὶ καὶ ἀρτηριώδεις. αἱ μήνιγγες δὲ λέγονται, καὶ κρόταφοι, ἀπὸ τῆς κερασφόρων ζώων μεταφορικῶς· ἐπειδὴ γὰρ τοῖς κερατοφόροις τὰ κέρατα ἐκφύεται, κερατοφυέστατοι καὶ κρόταφοι. εἶπε δὲ τελέσαντας γηρῶντας, καίπερ καὶ νέους καὶ βρέφη τελεσθέντων, πολλάκις διὰ τὸ ὡς ἐπιπλεῖστον γινόμενον, καὶ τὸ μᾶλλον προσδόκιμον. Οὐδὲ ξεῖνος ξεινοδόκῳ.] ἀπὸ κοινοῦ τὸ ὁμοίως, ἤγουν ὁμογνώμονα. ἐμὲν γὰρ πυκνὸν ξενίσει· ὁ δὲ πρὸς τὸ μὴ ἀντιξενίσαι, ἴσως καὶ βλάψει. Φίλος ὁ συγχρὼς λέγεται, καὶ ὁ ὁμόφυλος τῇ ζωηθείᾳ λεγόμενος. ἑταῖρος ὁ συμπολίτης. ξένος δὲ ὁ ἀφ' ἑτέρας φίλος.

Αἶψά γε γηρήσαντας ἀτιμήσουσι τοκῆας.] οἱ παῖδες δηλονότι. προλέγει δὲ τὰ μέλλοντα καταλήψεσθαι βίον ἀτιμαστὸν βάζοντ' ἐπέεσσι.] βάζοντι, ἀντὶ τοῦ βάζοντες. τὸ δὲ ἐπέεσσι, ἀντὶ τοῦ πλεονασμικῶς· οὗ καὶ παρ' Ὁμήρῳ·

Ω᾽ Λύκοι πόσι φεύγετε; πῶ θοοὶ ἐσόν;
ἢ τὸ,

Ἄλσον ἴον δ᾽ ὅτε κέντοι ἀάπτως χεῖρας ἐφέω.
Τὸ ἴοντε, ἀντὶ τ᾽ ἰόντες. εἰδὼ θεῶν ὅπα εἰδότες.] τὴν ἐντολὴν τῆς θεῶν, ἤγουν τὰ φρόνιμα ἢ ζωοτικά. πῶ γὰρ θεὸς τὰς ψυχικὰς δυνάμεις φησίν. ἔστε θεῶν ὅπα.] ὁ τῆ ζωώδει πλεονάζει. Γηγένταιον.] γηγένασιν. ἐκ τ᾽ γένημι, ἢ μετοχὴ ὁ γήρας. ἀπὸ θρεπτήρια.] διαφορὰς· οἱ παλαιοὶ γὰρ τοῖς γονεῦσιν ἐδίδουν τὰ θρέπτρα. ἔστοι δ᾽, ὡς φησι, θεὸς τῷ μὴ δοῦναι ἢ ἀπαίτησιν αὐτός. ζωοτικτέον δ᾽ ἔως· Αἶψα δ᾽ γηρήσκοντας ἀπαιτήσει τοκῆας, εὖδε μὲν γηράντεσσι τοκεῦσιν ἀπὸ θρεπτήρια δοῦσα. Χειροδίκαι] οἱ μὴ κεῖσι ἢ νόμοις πιθόμενοι, ἀλλὰ χερσὶ ἢ ἰσχύϊ πάντα δρῶντες. ὑξαλαπάξει.] πορθήσει ἀλαπάζαι γὰρ Ἀττικῶς τὰ κενώματα· ἔστι δ᾽ ἢ λάπαθος βοτάνη ἄγριωτική, ἢ ἢ ἀλάπαθος λέγεται. ἧς ἡ ῥίζα τὸ λεγόμενον ἴσον.

δίκην δ᾽ ἐν χερσί.] τὸ δίκαιον ἔσαι ἢ κεῖσι ἢ νόμοις, ἀλλ᾽ ἀφωπλισμένοι χειρῶν, ἢ ἰσχύϊ. Αἰδὼς ἢ αἰσχύνη χρὴ Ἀριστόξενον τὸν Μουσικὸν διαφέρειν. ἢ ἵνα τὰ πρὸς ἀλλήλους πορεύωμεν, αἰδὼς μὲν ἡ μικρὰ ἢ ὅτι τοῖς τυχοῦσι γινομένη ἀσωτολή, δύναται λογισμῷ· αἰσχύνη δὲ ἡ ἐν κακοῖς ἀτιμία. ὅτι δ᾽ ὅρκον ὀμεῖ.] βλάψει, φησὶ, τὸν ἀγαθὸν ἀφαιρούμενος τὰ αὐτοῦ, ἢ αὐτὸν λοιδορῶν· ἢ πρὸς τούτοις ἢ ὅρκῳ χρήσεται, ὀμνύων αὐτῷ εἶναι τὰ ἀφαιρεθέντα. Ζῆλος] τὸν φθόνον νῦν λέγει. ὁ γὰρ ζῆλος κυρίως ἐπαινούμενον ἔχει· ἔστι γὰρ ἀγαθή, ἥτις μιμητὰς ἔχει. ὁ δὲ φθόνος, ὀλιγωμοφορ. Δυσκέλαδος, κακόχαρτος.] προσωποποιεῖ τὸν φθόνον, ἢ τὰ τῆς φθονουμένου ἴδια πρὸς τοῦτον μεταφέρει. οἱ φθονοῦντες γὰρ κελάδοις ἢ θορύβοις ποιοῦσι ἢ ἐγείρουσι, ἢ χαίρουσι τοῖς κακοῖς τῆς φθονουμένου, ἢ συγχρῶς ἢ μισητῶς αὐτὸς ὁρῶσι. Λαὸς ὅσσον φορέουσι] τοῦτό φησι, ὅτι κἂν τινα τῆς ἀνθρώπων, ἢ ἢ χρὴ ὃν πάσαν ἢ αἰδὼς ἢ ἡ νέμεσις τὸ βίᾳ ἐξοστρακίζουσι, ἢ ἀδοκήτως ἀδικοῦσι, ὅμως οὐκ εἰσὶ ζοτειναί τε ἢ μελαγχίτωνες, ἀλλ᾽ ἢ λευκοχίτωνες, ἢ ἡλίου λαμπρότερον ἀναφαίνονται. τὸ τοῦτον γὰρ ὄνομα ἐξεπεθρύλληται πασι χῆ. Ἀθανάτων μὴ φίλον.] τῆς στοιχείων νῦν, ἢ τῆς φρονίμων. προσωποποιεῖ δ᾽ ἐνταῦθα τὴν δικαίαν μέμψιν, ἢ τὴν αἰδῶ μέλλουσαν φεύγειν διὰ τὰς τῆς ἀνθρώπων ἀδικίας ἢ βίας, ἢ ἀπίρχεται ἐν τοῖς στοιχείοις, ἢ τοῖς φρονίμοις ἢ δικαίοις· μόνοις γὰρ ἐξ ἀνθρώπων τούτοις ἢ αἰδὼς ἢ ἡ νέμεσις θεύσεται. τὸ ὕδωρ γὰρ τὸ θαλάσσιον ἔχει τὴν φάσμον ὡς ὄφιν, ἢ μέχρι ταύτης φοβεῖται, κἂν ἀγριῶται τοῖς κύμασιν, ὅμως ὡς τὴν αἰδῆ ἢ νεμεσίζεσθαι δειλότερον χωρεῖν, ἢ τῆς γῆς καταβλάπτειν τὰ ὄφια. τούτοις ὁμοίως ὄντες ἀὴρ, ἢ τὸ πῦρ, ἀλλήλων μὲν ὄντα πολέμια, τοῖς ἢ τοῖς οἰκείοις ἐμμένοντα. ἔτι πρὸς τούτοις χειμὼν, ἔαρ, θέρος, φθινόπωρον, ἡμέρα, νύξ, ἢ λοιπὰ τὴν αἰδῶ ἢ τὴν νέμεσιν τῶν φυλάττουσιν, ὑφισάμενα ὅτε δεῖ, ἢ ἐγκαίρως ἀλλήλοις ὑπείκοντα, ἢ ἐκνεξίαν ἢ βίαν, ἢ πῦρ ἢ χόρτῳ κατ᾽ ἀλλήλων ποσῶντα ἢ ὅσα φησὶν ὁ Σοφοκλῆς ἁπλῶς ἐν τῷ τῆ Ἠσιοδίου λόγου ταῦτα λαβών.

Καὶ γὰρ τὰ δίκαια ἢ τὰ καρτερώτατα
Τιμαῖς ὑπείκει. τοῦτο μὲν νιφοσιβεῖς
Χειμῶνες ἐκχωροῦσιν ἀκάρπῳ θέρει.
Εἶτα δ᾽ ἡ νυκτὸς αἰανοῦς κύκλος
Τὴν λαμπροφῶλον φέγγος ἡμέρᾳ φλέγειν.

πρὸς Ὄλυμπον.] Ὄλυμπος, ὁ ἑστὼς, ἢ ἡ τοῦ παντὸς κόσμου ὅλη θεολογία, ἀφ᾽ τοῦ ὁλολαμπὴς ἔστι. φιλῶν δ᾽, ὅπερ ζωοκόπερ Αἰολικῶς, ὁλόλαμπος, ὄλυμπος, ἢ ὄλυμπος· τρέπουσι γὰρ ἢ τὸ α εἰς υ, τὰς Ζάρκας σύρκας λέγοντες. ἔστω τὸ ὄλυμπος φιλῶν. ἢ γὰρ τοιούτων τὰ ἐνδιαίτια ἢ διασώζει, τὰ δὲ συγκοπέντα φιλῶν. ὡς τὸ ὀλόλαμπος, ἀρμοζόμενος, ἀλλόμενος, ἄρμενος, ἄλμενος. φιλῶν ἐν τὸ ὄλυμπος. εἰ δέ μοι δυσπεῖ πις ὡς διρεσιεπεῖ, ἀκούετω ἢ χρήσιμον·

Ἢ τε καθημομένη ἰοειδέα πόντον ὀρίνει
——— ἐπάλμενος ὀξέϊ δουρί.

ὄλυμπος ἔστω φιλῶν, ἢ ἔστω λέγει ἑστώς. ὁμοίως δὲ τῷ ἑστῶτι ἢ ἡ ζωαροειδὴς ἡμῶν κεφαλὴ, ἐν ᾗ τὸ ὁλολαμπὲς λογιστικὸν ἵδρυται, ὄλυμπος λέγει. φεῦ γὰρ ἄρας ὀλύμπου νῦν λέγειν, ψυχολογίαν ἢ ἥρως ἐνταῦθα ἔμελλεν εἶναι.

τὰ δ᾽ λείψανα] ἕλκια λυγρά.] τὰ δ᾽ ἄλγια ἐναπολιφθέντα μόνα τοῖς ἀνθρώποις. Λυγρὰ, τὰ χαλεπά, παρὰ τὸ λίαν ὑγρὰ ἔστι, ἢ γὰρ ἐν τῷ ὑγρῶν ἢ ψυχρῶν φασὶν ἔστι πάντα τὰ λυπηρά. ὡς ἐν τῆς θερμῆς τὰ ἡδέα.

Νυῦν δ' αἶνον βασιλεῦσ' ἐρέω φρονέουσι κ) αὐτοῖς.
Ὡς δ' ἱρὴξ προσέειπεν ἀηδόνα ποικιλόδειρον
Τὴν μάλ' ἐν νέφεσι φέρων, ὀνύχεσι μεμαρπώς.
Ἡ δ' ἐλεὸν, γναμπτοῖσι πεπαρμένη ἀμφ' ὀνύχεσσι,
Μύρετο· τὴν δ' ὀγ' ὀπιπεύσας προὸς μῦθον ἔειπε·
Δαιμονίη, τί λέλακας; ἔχει νύ σε πολλὸν ἀρείων.
Τῆ δ' εἶς ἣ σ' ἂν ἐγὼ περ ἄγω κ) ἀοιδὸν ἐοῦσαν.
Δεῖπνον δ', αἴκ' ἐθέλω ποιήσομαι, ἠὲ μεθήσω.
Ἄφρων δ' ὅς κ' ἐθέλῃ προὸς κρείσσονας ἀντιφερίζειν,
Νίκης τε στέρεται, προὸς τ' αἶσχεσιν ἄλγεα πάσχει.
Ὡς ἔφατ' ὠκυπέτης ἱρὴξ τανυσίπτερος ὄρνις.
Ὦ Πέρση, σὺ δ' ἄκουε δίκης, μηδ' ὕβριν ὄφελλε·
Ὕβρις γάρ τε κακὴ δειλῷ βροτῷ· οὐδὲ μὲν ἐσθλὸς
Ῥηϊδίως φερέμεν δύναται, βαρύθει δέ θ' ὑπ' αὐτῆς,
Ἐζόμενος ἄτῃσιν· ὁδὸς δ' ἑτέρηφι παρελθεῖν
Κρείσσων ἐς τὰ δίκαια· δίκη δ' ὑπὲρ ὕβριος ἔχει,
Εἰς τέλος ἐξελθοῦσα· παθὼν δέ τε νήπιος ἔγνω.
Αὐτίκα γὰρ ῥέχει ὅρκος ἅμα σκολιῇσι δίκῃσιν.
Τῆς δὲ δίκης ῥόθος ἑλκομένης ἣ κ' ἄνδρες ἄγωσι
Δωροφάγοι, σκολιῇς δὲ δίκας κρίνωσι θέμιστας.
Ἣ δ' ἕπεται κλαίουσα πόλιν τε κ) ἤθεα λαῶν,
Ἠέρι εἰαμένη, κακὸν ἀνθρώποισι φέρουσα,
Οἳ τέ μιν ἐξελάσωσι, κ) οὐκ ἰθεῖαν ἔνειμαν.

Sed nunc fabulam regibus dicam, tametsi ipsi sapiant.
Sic accipiter affatus est lusciniam canoram,
Alte in nubibus ferens, vnguibus correptam:
Illa vero misere, carnis confixa vnguibus,
Lugebat: eam autem imperioso ille sermone allocutus est,
Infelix, quid strepis? habet certe te multo fortior:
Hac vadis, qua te duco, etiam cantatricem existimem.
Cœnam vero, si quidem libet, faciam, vel dimittam.
Imprudens vero, quicunq. velit cum potentioribus cõtendere:
Victoriaque priuatur, & præter conuitia dolores patitur.
Sic ait velox accipiter, latis alis prædita auis.
O Persa, tu vero audi iustitiam, neque iniuriam foue.
Iniuria enim perniciosa est misero homini, neq. bonus quidem
Facile ferre potest, grauaturque ab ipsa,
Illapsus damnis. Via vero altera peruenienti
Melior ad iusta: Iustitia autem super iniuriam valet
Ad finem progressa. passus vero stultus sapuit.
Cito enim abit iusiurandum vna cum prauis iudiciis.
Iustitiæ vero impetus tractæ quocunque homines duxerint
Donniuori, prauis autem iudiciis iudicarint leges.
Hæc vero sequitur flens vrbemque & mores populorum,
Aëtem induta, malum hominibus adferens
Qui ipsam expellunt, neque rectam distribuerunt.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Νῦν δ' αἶνον.] νῦν ἤ παροιμιώδη λόγον ὅτι παραινέσει, ἢ ἐς εὐεξίαν ἐρῶ, γινώσκει κ) αὐτοῖς.

Ὡς δ' ἱρὴξ προσέειπε.] παραβολὴ μυθική. ἔστιν εἰπεῖν ἱέρακα πρὸς ἀηδόνα ποικιλόφωνον, ὑψοῦ μάλα ἐν νέφεσι φέρων αὐτὴν, τοῖς αὐτοῦ ὄνυξι μεμβρωμένην, ἤγουν συλλαβών. εἶτα πρὸ τῆς ἀποδοσίμου ἐπάγει διὰ μέσου· ἣ δ' ἐλεεινὸν ὠδύρετο. πεπαρμένη ἐν ὄνυξι γναμπτοῖς, τουτέστι κεκαμμένοις, ἀγκύλοις. πρὸς ὃ ἀποδίδωσιν ὃν ἤρξατο λόγον ἐπαναλαμβάνων. τοιοῦτον δ' γίνεται κ) ἁδὲ τῷ πεζῷ λόγῳ, κ) φησὶ πρὸς ταύτην ὅτι λόγον εἶπεν ὀπιπεύσας, ἀπλῶς, τουτέστι μὴ γνώμης τινὶ αὐτῷ ὀπιπεύσας ἐμφανούσης,

ταυτὸν τῷ ἐπιφοπικῶς. δαιμονίη.] ἤγουν καλόδαιμον. τί βοᾷς; κατέχει σε χερὶ πολὺ ἰσχυρότερός. ἐκείνος πρόδηλον, ὅπως αὖ ἐγώ σε ἄγω, καὶ οὐκ ἔστιν μισητὸν μηδ' ὀκνηρόν. δεῖπνον δ', ἤγουν ζῶον ποιήσομαί σε αὖ θέλω, ἢ ἀπολύσω. ἄφρων δέ ἐστιν, ὃς ἂν ἐθέλῃ πρὸς ὀπιπεύσαντας ἀντιπάλους. κ) νίκης δὲ στέρεται, ἤγουν ἀπολείπεται. ἀτιμίαν. τουτέστι κ) πίπλωσι δ' ἀμαυροῦται. κ) πρὸς πῆς ὀνείδεσι τοῖς ἀπὸ τῆς ἥττης, λύπας ὑπομένει. Ὡς ἔφατ'.] ὅπως εἶπεν ὁ ἱέραξ ὁ ταχέως πτόμενος, ὁ ὄρνις ὁ ὀξὺ πολὺ παρατείνων τὴν πτῆσιν, ὦ Πέρση. σὺ δὲ μὴ κεῖ τὸν αἰσχρὸν πτόλεμον ἄλογον ὄντα ζῶον, ἀνὰ λοιμὸς ὢν ἀπάντων δίκης· μὴ δ' ὕβριν θαύμασης. τὴν ὕβριν δὲ

αὐτὴν-

ἀντιτίθησι τῇ δίκῃ, ὡς παντὸ δυναμένῳ τῇ ἀδικίᾳ· ἔπῃ γὰρ πᾶσι ὕβριος αἶσι τὸ ἀδικεῖν· καὶ γὰρ ἡ ὕβρις ἡ κακὴ τῷ ἀγαθῷ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει εἰς τὸ χρῆσθαι αὐτὸν αὐτῇ κατ' ἄλλων. ἐμοὶ δυναῖτο φέρειν αὐτῷ ῥᾳδίως, οὐδὲ ὁ ἐσθλός, τυτέσιν ὁ κατ' ἀρετῶν προέχων· βαρύνῃ δ' ὑπ' αὐτῆς ἐντυχὼν βλάβαις, αὐτῷ ὄφελος· λέγει δὲ βλάβας, ὀνειδίσων τὸ κακὸν τῆς ὕβρεως. ὁδὸς δ' ἑτέρωθι.] ὁδὸς δέ ὅτι καθ' ἑτέραν μοῖραν, κρείττων, ὥστε παρελθεῖν αὐτόν, λέγων ἡ εἰς τὰ δίκαια ἄγουσα. δίκη δ' ὑπὲρ ὕβριος ἴσχει] ἡ δίκη ὑπερέχει τῆς ὕβρεως, —εἰς τέλος ἐξηθῶσα, αὐτὶ τοῦ ἐλθοῦσα, καὶ μὴ ὑπὸ τῆς κειτῶν διαφθαρεῖσα. τετραχῶς τίθησι τὴν δίκην· ὅτι τῆς σωματοειδοῦς θεᾶς, ἣν καὶ παρθένον ὀνομάζει· ὅτι τὸ δίκαιον· ὅτι τῆς κείσεως καὶ ὅτι τῆς τιμωρίας· ἐν ταῦτα ἐπὶ τὸ δίκαιον. παθὼν δέ τε νήπιος ἔγνω.] τυτέσι δίκην δυσὶ ἐπὶ τῇ ὕβρει, ἔγνω ἡλίκον κακὸν ἡ ὕβρις. αὐτίκα γὰρ βέβηκε ἅμα, ἤγουν ἀκολουθεῖ ὀρθὸς ταῖς δίκαις, ἤγουν τοῖς κείσεσι ταῖς ἐκ ὀρθῶς διαδικασμέναις. βοθὸς δέ, ἤγουν ἦχος γίνεται ἑλκομένης τῆς δίκης, ζωὴ βιαζομένης ὅταν αὖ ἄγωσιν αὐτὴν οἱ ἄνδρες οἱ δωροφάγοι· ἤγουν οἱ κεκτημένοι τὰ δῶρα πόρον ζωῆς τοιοῦτον· κείνοισι δὲ τοὺς θέμιστας, ἤγουν τὰς δίκας καὶ τοὺς κείσεις, ἐν κείσεσι ζοχολαῖς, ἤγουν ἀδίκοις. ἡ δὲ ἑπῃ καὶ ἀκολουθεῖ κλαίουσα καὶ τὴν πόλιν ἐκείνην, ἐν ᾗ τοιοῦτοι δικάζουσι, καὶ τοὺς τρόπους τῶν λαῶν τῶν χαιρόντων τοιούτοις δικασταῖς, ἐνδυσαμένη ἀοργησίαν, φέρουσα τοῖς ἀνθρώποις ἐκείνοις κακόν, ἤγουν τιμωρίαν, οἵτινες ἐξελαύνουσιν αὐτὴν, καὶ οὐκ ἀνέχονται, ἤγουν δικαίαν ἔδωκαν, τοῖς δικαζομένοις δηλονότι.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Νῦν δ' αἶνον.] ὁ μὲν τῷ Παυσανίᾳ μεθ' ὃν τὸν αἰτίαν τῶν ἐν ἀνθρώποις κακῶν, εἰς τὸ ἁπλοῦν τῆς ψυχῆς ἐνέφερεν. καὶ τὸν ἄλογον ζωὸν ἐκ τῶν ἀρετῶν ἡμῖν προσαναδεῖσαν. ὁ δὲ ἐκ τῶν γνωσέων λόγος δύο τὰς παντοίας μεταβολὰς τῶν ἀνθρωπίνων ζωῶν, τὰς διὰ τὴν ἀναλογίαν ἐπισταμένας ζώντων ἡμῶν, τοτὲ μὲ τὸν λόγον, τοτὲ δὲ, τὸν τὸ ἄλογον. ὁδὲ αἶνος τρίτος παραίνεσίς τις ὢν καὶ νουθέτησις ὑπτιακαυμένη πρὸς τοὺς τὸν πάθος ζῶντας, ἐνδεικτικὸς ὅτι τῆς βιαίου καὶ πλεονεκτικῆς ζωῆς καὶ δυσεώδους, τὸν δὲ βιαιοθῶσαι μὲν δυναμένων, ὅμως δὲ ἱεροσεβεστέρων ὄντων. καὶ ὁ μὲν μὲν ἱέραξ ἁρπακτικόν· ἡ δὲ ἀηδὼν μυσικόν. παιδευτικὸς δέ ἐστιν ὁ λόγος δεικνὺς ὅ μὲν οἱ δωροφάγοι πεπαγμένοι τυγχάνουσιν, ὃν οἱ Μυσῶν διεφθαρται· καὶ τίνες οἱ ἄδικοι, τίνες δὲ οἱ θεοῖς φίλοι, διὰ τύπων τῶν εἰκόνων. φέρει τὴν ἀηδόνα μεμυθωκώς. καὶ τοῖς ὄνυξιν εἰς αὐτὴν ἐμπεπαγόσι κατέχων. ἡ δ' ἔχε καὶ πάσχει ὑπὸ τοῦ δωροπαθέος κακῶς. ἐλεεινὸν γάρ, φησι, γαμπτοῖσι πεπαρμένη ἀμφ' ὀνύχεσσι Μύρετο· τυτέσιν ἐλεεινὸν τὸ γὰρ ἐλεεινὸν ὀξυτόνως σημαίνει τὸ ἐλεεινόν. ὑπὸ τῶν ὀνύχων κατεχομένη φωνὴν ἀφίησιν ἐλεεινὴν, ὡς οἱ ἀδικούμενοι ὑπὸ τῶν βασιλέων καὶ βιαζόμενοι πλέον ἀδίκων ἔχοντες τῶν ὁδυρμῶν. ἄλλως. Αἶνος ὁ παροιμιώδης λόγος, ὁ ἐπὶ τῶν αἰνιττομένων· ὥσπερ γὰρ ἡ ἀηδὼν ἐν τοῖς ποσὶ τὸν ἱέρακος, ὅτω κάμψω ἐν ταῖς χερσὶν ὑμῶν· καλῶς γὰρ ἑαυτὸν ἀηδόνι ἀπείκασε. μυσικὸν γὰρ τὸ ὄρνεον καὶ τὰς κεκτὰς, ἱέρακας, ὡς ἁρπακτικάς. τὸ δὲ λέλακας δηλοῖ τὸ βεβόηκας καὶ δαιμονᾷς. τὴν ἀηδόνα φησὶ, διὰ τὸ μυσικὸν καὶ ἱερόν. ἀρείων δὲ ὁ δωματώτερος εἶπε. τὸ, τοίνυν Δαιμόνιε τί λέλακας; καὶ τὰ ἑξῆς. ὁ τῶν ἁρπακτικῶν λέγει νόμος τάδε, οὓς καὶ Θεσσύμαχος ἐτίθει καὶ πᾶς ὁ τοιοῦτος, εἴτε Φάλαεις, εἴτε Ἀπόλλωνος, ἰκτίνοις ἐοικότες καὶ λύκοις καὶ ἄλλοις τοιούτοις, καὶ ὑπὸ τῶν χειρόνων, δωματωτέρων, τὸ ἀηδονέστερον, καὶ κρεῖττον ἦ, πάσχειν κακῶς, καὶ δάπτεσθαι τὸν τοιοῦτον τῷ πάσχοντι. τὸ γὰρ,

Τῇ δ' εἰς ἣ σ' ἀνέγω κατ' ἄγαν,— δηλοῖ μὲν βιαιότερον ἄγειν, ἄγκας δὲ, ὅτι ἐν σκέπῃ δοκῇ, τὸν ἀηδονέστερον. προσκεῖται δὲ καὶ τὸ ἀοιδὸν ἔχουσα, διὰ τὸ ἄγκας τὸν Ησίοδον ἐνδεικνύμενον τῶν ἱερῶν Μυσῶν, ἀναγκάζεσθαι τοῖς βασιλεῦσιν ἀδικοῦσιν εἶκειν. ἐπ' ἐκείνοις γὰρ εἶ) καὶ δεῖπνον αὐτὸν ποιήσας καὶ μυθῆναι, καθάπερ ἐπὶ τῷ ἱέρακι τὴν ἀηδόνα. καὶ τέλος ἐπήγαγε, ὅτι ἄφρονος ἔργον ἐστὶν ἀντιβαίνειν τοῖς ἰσχυροτέροις. ὡς αὖ κἀκεῖ αὐτὸς ἐναντιωθησόμενος τοῖς ἄρχουσι βιαζομένοις. δηλοῖ γὰρ εἶ) τὸ ἐκ τῆς ὠδῆς τὰς δωματωτέρους ἀντιβαίνειν κακόν. τό, τε ἐκ τῆς ὕπνου ὀνείδος, ὃ περ ἐκάλεσεν αἶσχος, καὶ τὸν ὅτι τῷ κρατηθῆναι λύπῃ,

λώτων, ὧν εἶπε πάθος φλεγμών. τούτων ἡ μὲν σίχων ὁ Λάσαρχος ὠθελίζοντες τοὺς παλαιοὺς ὡς ἀλόγως γνωμολογεῖν ἐκωλύετο.

ζύδ' ἄκρας δίκας.] ἀντὶ τοῦ τῇ δίκῃ ἡ ὕβρει. ὡς ἡ ὕβρεις μάλιστα ἀδίκων ἔστιν, δῆλον ποιεῖ χωρὶς αἰτίας χρώμενον πολλῇ κακίᾳ περιπλακίζοντες τοὺς ἀδυνατωτέρους. ἢν δὲ καὶ ἐν πᾶσι εἰρημένοις χρῆσιν ἡ ὕβρεις ἡ ἀποστήσασα τοὺς ἐκ τοῦ β' ἀπὸ ἡ πρώτου, περὶ αὐτοδιασολλύφησι τῆς ἀλόγων ζώων· ζὺ λογικὸς ὢν καὶ λόγοις καὶ νόμοις πολιτεύομενος ἔσχε δίκης· μὴ δ' αὔξανε τὴν ὕβριν καθάπερ τὰ ἄλογα ζῶα· τούτοις γὰρ ἴδιον τὸ ἀδικεῖν μὴ νόμῳ κυβερνωμένοις, ἀνθρώποις δὲ τὸ δικαιοπραγεῖν καὶ νόμοις ἐπείκειν καὶ πειθαρχεῖν.

ἐδὲ μὲν ἐσθλός.] ἐδὲ ὁ πάνυ ἀγαθὸς οἰσέλλω νομίζει ἡ ὕβριν. ἡ γὰρ ἔξις ὕβρεως ἀφορητότερον ἐδὲν. βαρύνει δὲ καὶ αὐτῆς καὶ ἀγαπακτεῖ. κόσμει δὲ ἐσθλὸς ἐ τοὺς τῇ τύχῃ καὶ τῇ δυνάμει προέχοντας, ὡς φησι Πλούταρχος, ἀλλὰ τοὺς κατ' ἀρετὴν προέχοντας, ὃν τοῦτο μᾶλλον δεινὸν τὴν ὕβριν ἀφόρητον. οἱ μὲν γὰρ ἐν δυνάμει καὶ ζηθόλεγ δυχεραίνουσι ὅτι ταῖς ἐκ τῆς ἀδυνατωτέρων εἰς αὐτοὺς [illegible]ουσιν· οἱ δὲ κατ' ἀρετὴν ζῶντες καὶ ταύτας τὰς ὕβρεις ὑπομένουσι. ἐδὲ γὰρ χείρων ἐγώ, φησὶν ὁ Σωκράτης, αὖ ὁ δεῖνα ἐπὶ κόρρης παταξῃ με ἀδίκως. καὶ ὅτι μὲν ὅλως βαρύνουσι ἐπὶ ταῖς παρ' ἄλλων ὕβρεσιν ἐγκύρσαντες ἢ ἄτας. ὡσανεὶ ἔλεγε θεωρήσαντες ταῖς ὕβρεσιν, ὡς ἐκάλεσε ἄτας. ὁδὸς δ' ἑτέρωσε.] ἐκ τῆς πρὸς τὴν ὕβριν ἀβλαβείας παρασκέπτει τῇ δικαιοσύνῃ μᾶλλον ἕπεσθαι· κρεῖσσον γάρ ὅτι, φησὶν, ἢ εἰς τὰ δίκαια ὁδὸς, ἑτέρα ὅσα τῆς ὕβρεως· κρείσσων ἡ εἰς τὸ δι' αὐτῆς παρῄθειν μᾶλλον, ἢ διὰ τῆς ἐναντίας τῆς κατὰ τὴν ὕβριν.

δίκη δ' ὑπὲρ ὕβριος ἴσχει·] ἡ δίκη, φησί, κἂν τὸ πρῶτον ἔλαττον ᾖ τῆς ὕβρεως, ἐν τῷ τέλει πάντως ἐκλάμπει, καὶ δείκνυσι διὰ τὸ περιγινόμενον κρεῖσσον ὅσα τῆς ὕβρεως. τῷ χρόνῳ γὰρ αὐτὰ μὲν φωρᾷ, καὶ σβεῖ αὐτὴν καταῤῥεῖ καὶ ταπεινοῖ· ἡ δὲ δίκη τὸ κράτος τὸ ἑαυτῆς ἀναδείκνυσιν οἷς ἐπακολουθεῖ· τὸ γὰρ τῇ ὕβρει χρώμενον, μὴ τὸ παθεῖν τὰ ὑπὸ τῆς ὕβρεως κακὰ, δόντα τιμωρίαν γνώσεσθαι πεῖσι ἥλιον ἡ ὕβρις κακόν. τὸ δὲ δίκης δύο δηλώσης, ἢ τὴν θεὸν αὐτὴν, ἢ τὸ ἐπ' αὐτῆς ἔργον, τοτὲ μὲν τὴν θεὸν καλεῖ δίκην, ἣν καὶ παρθένον ὀνομάζει· τοτὲ δὲ τὴν κρίσιν καὶ τὴν ποινήν· ὡς ὅταν λέγῃ,

Τοῖς δὲ δίκην Κρονίδης τανυσίπτερος ὄφρυσι νεύσας.

αὐτίκα γὰρ τρέχει ὄρκος, ἤγουν ἀκολουθεῖ ὅρκος ταῖς δίκαις, ἤγουν ταῖς κρίσεσι τῶν ὀρθῶς δεδικασμέναις. σκολιῇσι δίκῃσιν.] σκολιὰς δὲ δικαιλέγει τὰς τὰς κακῶς δεδικασμένας, διὰ τὸ μηδὲν ὑγιὲς φρονεῖν τοὺς δικάζοντας, ἀλλ' ἐμπαθῶς δικάζειν· πᾶν γὰρ πάθος σκολιόν, ὡς ἁπλοῦν τὸ ἀπαθές. ἐν σκολιαῖς δίκαις ἔπος ἡ ἐπορκία· οἱ γὰρ ὀρθῶς δικάζειν δόξαν ἔχειν ἐθέλοντες, ὤμνυον ὀρθῶς δικάζειν, ἀλλ' ἐ σκολιῶς. τρέχει γὰρ ὁ ὅρκος ἅμα τῇ σκολιαῖς, ὁμοῦ τιθέσι τοὺς μὴ δικάσαντας ὀρθῶς. δηλοῖ δὲ τὸ θεῖον, τὸ ἕπεσθαι πόδας ἐπακολουθεῖν τῷ ἐκ τῆς ἐπορκίας πρωτείαν τοῖς σκολιῶς δικάσασι. φόβος ἐλκομένης.] τὸν ῥόδον οἱ μὲ ἔκλεσαν τὸν ψόφον, ὅθεν καὶ ῥόδον καλεῖσθαι τὸ κυκτὸν κῦμα καὶ ῥεῦμα. Πλούταρχος δὲ βοιωτιάζων (ὅπου γὰρ κλαίειν βοιωτοὶ) τὰς ὀρεινὰς ὁδοὺς τὰς στενὰς καὶ δυσάντεις ῥόδους ὀνομάζεσθαί φησιν. εἰ οὖν τοῦτο κρατοίη, λέγοι ἂν ὅτι ἡ δίκης ἑλκομένης ὑπὸ τῆς ἐπὶ λώροις τοὺς δίκας κεινόντων σκολιῶς, ῥόβος ἔοικε. τοιοῦτοι δυσάντης ἡ ὁδὸς καὶ τραχεῖα, δι' ἧς ἔλκεται ὑπὸ τῆς δικαστῶν· αὐτίκα δὲ τῷ δίθει τὸ σκολιὸν, καὶ τῷ λείῳ τὸ τραχύ, καὶ τῷ δολοδίτῳ τὸ στενὸν καὶ δυσχωρίαν ἔχον· τοιαύτη δέ ὅτι πᾶσα μοχθηρὰ κρίσις. Η' δ' ἔπος κλαίουσα.] ἔπεται μὲν ἑλκομένη διὰ τραχείας ὁδοῦ καὶ δυσβάτου· καὶ οὐκ αὐτὴ ἄγουσα· ἡ δίκη, ἀλλ' ἀγομένη βιαίως, ὃ δηλοῖ τὸ ἑλκεῖσθαι αὐτὴν ὡς βιαζομένην ὑπὸ τῶν δωροφάγων κριτῶν. ἔπος δὲ ἐποκλαίουσα τῷ πόλει, ἐν ᾗ τοιοῦτοι δικάζουσι, καὶ τὰ ἤθη τῶν χαιρόντων πικροῖς δικασταῖς. κακὸν δὲ φέρει ἀνθρώποισι, μετ' ἐ πολὺ τιμωρίαν αὐτοῖς ἐπάγουσα τῶν τοιούτων κρίσεως. ὁ μὲν οὖν κλαυθμὸς, δηλοῖ τὸν ἔλεον τῆς μοχθηρᾶς κρίσεως· ἡ δὲ φορὰ τὴν κακὴν τῶν ἔργων. ὕστερος γὰρ ἡμᾶς ἔλεσθαι τὸ θεῖον πινὰς ἀναιτεῖ, καὶ τοὺς ἐξαμαρτάνοντας αὐτῷ τῶν ὡς ἀληθῶς δικαίων, ἐλέους μέτεισιν ἡ δίκη. καὶ τοὺς μὲν ἰθεῖαν αὐτῷ τεῖναντας πρὸς δικαζομένους ὅτι τὸ ἰθὺ μέθεσιν ἀπὸ τοῦ σκολιοῦ ἤθους. καὶ γὰρ ἑλκομένη διὰ τῆς στενῆς ἐδοῦ καὶ τραχείας ἐπανακαλεῖται τοὺς ἕλξαντας αὐτῷ εἰς τὸ πλατεῖαν ὁδὸν αὐτῇ καὶ λείαν. ὥστε δηλοῖν μὲν

ἕλκειν ὑπὸ τῆς κακῶς αὐτὴν μεπόντων. ἐκεῖνοι δ' εἵλκοντο ὑπὸ τῆς ἐν αὐτῇ παθῶν δακνόντες ἕλκειν.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Νῦν δ' αἶνον.] μυθικὸν παρείσειν. εἰκάζει ὃ ποιητὴς ἑαυτὸν ἀνδρὶ, διὰ τὸ τῆς ποιητικῆς φιλικὸν· τὸν δὲ κειτὰς ἱέρακι, διὰ τὸ ἁρπακτικόν. γνωσὸν δὲ τοῦτο πᾶσι, καὶ ἐνταῦθα Προκλικῶν ματαίων πλασμάτων· ἐν δὲ τοῖς σπουδαίοις ὁ Πρόκλος ἑδὲν χάφων, ἐν τοῖς παιστοῖς μεγαλήγορος, καὶ μακρότερα χάφειν τῆς Ἰλιάδος οὐκ ἀπαναίνεται. ἡμεῖς δὲ ταῦτα παρέντες τὰ δηλούμενα ἐξηγήσεως λέξομεν. καὶ πρῶτα ταύτῃ τῇ ζωταξίᾳ καίπερ κακῶς ἔχουσαν.

Νῦν δ' αἶνον βασι εὖτ' ἐρέω] ὡς τις, τυτέσπ μυθικῶς φραίσει καὶ αὐτῆς. εἶτα ἄρχεται τοῦ μύθου· ἵρηξ ὀνύχεσι μεμφόμενος ἀηδόνα ποικιλόδειρον, ὕψι μάλ' ἐν νεφέεσι φέρων, πεφόβειτην· δαιμονίη, τί λέληκας, ἔχει νύ σε πολλὸν ἀρείων. ἡ δ' ἀλεὸν γναμπτοῖσι παπαρμένη ἀμφ' ὀνύχεσι, μύρετο· τῇ δ' ὅγ' ἐπικρατέως πρὸς μῦθον ἔειπε· τῆδε καὶ ἐνταῦθα εἶσι καὶ εἴσομαι καὶ πειρᾷς, ὅσσα σεαὐτῆς ἐγὼ ἄγαδείτερον δ' αὖτε ἐθέλω πιήσομαι, ἢ μεθήσω. μέχρι τοῦδε ὡς ἀπὸ τοῦ ἱερέως ὁ ποιητὴς τὸς λόγους ποιεῖται. ἐντεῦθεν δὲ ἀναλαμβάνει τὸ ἴδιον πρόσωπον, καὶ λέγει τὸ ὀπιμύθιον, τοῦτο τὸ δίσχιον τοῖς κειτᾶς, τὸ,

Ἄφρων δ' ὃς κ' ἐθέλῃ πρὸς κρείσσονας ἀντιφερίζειν.

Καὶ τὸν ἕτερον σίχον εἶπε πρὸς δὲ τὸν Πέρσην ἀποστρέψας τὸν λόγον, φησὶ τό, Ὡς ἄφατ' ἀκαχήσεις ἵηξ. [καὶ ὕστως, οὐδὲ ὁ θεῖος Πρόκλος. Ἀπείσαρχος γὰρ χρὴ χώρειν ὀφελίζειν τοὺς δύο σίχους τούτους, τὸ ὀπιμύθιον.] ἄλλως δὲ ὦ Πρόκλε καὶ Ἀρίσαρχε, καίπερ ἡμεῖς τοῦτο ἀδοξοθοῦσιμεν, γελοῖον ἴσως καθ' ἡμᾶς, τὸ τὰ ἄλογα μὴ καὶ ἀνθρωπίνως λαλεῖν συγχωρεῖν, μὴ μέντοι γε καὶ μολογεῖν [δηλονότι συγχωρηθήσεται.] ἀλλ' ἐλέπτυνε τὴν ὑμετέραν ἀλαζονείαν ἐλέγχων μακρηγορίαν. θαυμάζομαι δέ, τοῦτο μόνον ἀποφαινόμενος, ὅτι κακῶς λέγεται. ὑμῖν δὲ τοῖς ἀκροωμένοις φημὶ, ὅτι ἐν τῷ ῥηθέντι νῦν χωρίῳ τῆς ἐπῶν οὐκ ἔδει πολυλογίας, λέξεων δὲ βεχρειῶν τινῶν. καὶ λέγεται ταύτας ἄνωθεν τῆς ἐπῶν. οἷς τὸ ποικιλόδειρον, τὴν ποικιλόφωνον λέγει, ἢ τὴν ὀπισμένην καὶ ποικίλην ἔχουσαν τὴν δεξιὴν, ἤγουν τὸν σφόμενον. Νίκην τε σέρουσ' αἰχηφόρον] αἰχηφορεῖ ποσαγώνως ὁ πλαγιῶν ἢ ὕβρεων, ποὸς τὴν ἡττηθεῖσαν τοῖς ἵπποις συμβάλλουσαν ἔσεσθαι χρεισόρων. ὁ δὲ Πρόκλος λεγέτω ὅσα καὶ βούλεται. ἵρηξ, φιλοπόλεμον. ἐπὶ τῶν ἵππων δὲ, τὸ πορδόμενον. καὶ Ὄμηρος,

Αὐτὸς δ' ὥς τ' ἵρηξ. Ἁπλῶς δὲ δασυνέται, ἐπὶ τῶν ἵππων, τὸ πέμπειν παυσίπορον.] ὁ λίαν παύων τὸ πτερὰ, πάχυς, ὡς τὸ δόμοισε ποιητοῖσι, τοῖς λίαν καὶ καλῶς πεποιημένοις.

Τῷ δ' ἅμα δίκης.] τῷ ἐκδέσει τοῦ μύθου ἐπαγαγὼν, καὶ δείξας ὅτι ὑπὸ τῆς δυναστῶν καταλαλεῖται οἱ ἀδυνεῖς ἀδίκως, ἀποστρέφει τὸν λόγον πρὸς τὸν Πέρσην, καί φησι· σὺ δὲ πεθόμενος ἔσῃ δικαιοσυνῆς καὶ κείσεται. μὴ δὲ ἄνευ δίκης, καθάπερ οἱ ἀλαζόνες καὶ ἄδικοι, ὀφελὲς καὶ αὔξανε τὴν ὕβριν καὶ βλάβην καὶ ἀδικίαν.

Τύδεις γάρ τε κακὴν δεινῷ βροτῷ.] ἡ ὕβρις δὲ, καὶ ἡ λοιδορία, καὶ ἡ βλάβη κακὴ τῷ δεινῷ καὶ τῷ ἀγρίῳ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει· εἰς τὸ χρῆναι αὐτὸν αὐτῇ κατ' ἄλλων, οὐχ ὡς ὁ Πρόκλος λέγει.

ἐθλός.] ἐθέλω, ἐθελὸς, καὶ ἐθλός. Ῥᾳδίως φερέμεν.] τὸ φερέμεν, μὴ ὡς Πρόκλος εἴπῃς, ὅτι ἡ δικαία φέρειν ὁ ἐθλὸς τὴν ὕβριν, ἀλλὰ αὐτὶ τοῦ φερόμενον καὶ ἔχειν τὴν ὕβριν, τουτέστιν ὁ ἀγαθὸς οὐκ δικόλως καὶ ὅτι μαχρᾶς αἰτίας δικαίᾳ φέρειν καὶ ἔχειν τὴν ὕβριν ἢ τὴν λοιδορίαν, ἢ τὴν κατά τινα βλάβην. Ἐγκύρσας ἅτησιν.] ἤτοι ἐμπεσὼν βλάβαις. τουτέστιν, ἐὰν ἄκων καὶ ὀλέσῃ τι ὁ ἀγαθὸς ὑπό τινος πλαγιωθεὶς ὀφείλῃ ἢ βλάψῃ τινά, τοῦτο ποιήσας μεταμέλεται, ὅτι ποσῶς πρὸς τοῦτο κεκίνηται. εἰ μὴ γὰρ δικαίᾳ κρίνει τὸν Πρόκλον τὴν ὕβριν ἢ τὴν λοιδορίαν ἢ τὴν βλάβην ὑπομένειν, τί σημεῖον χρυσόπτερος κέκτηται; ὁδὸς δ' ἑτέρηφι παρῆθεν.] ὑποδείξας τῷ ἀδελφῷ, ὅτι ἡ ὕβρις καὶ ἡ βία τῆς φαύλων εἰσὶν, οἱ δ' ἀγαθοὶ οὐχὶ τοιοῦτοι, ἀλλ' ἑτέρως εἰσὶ, φησὶ πρὸς αὐτόν· Σὺ μὲν τὴν ὁδὸν καὶ τὸν τρόπον τῆς φαύλων τούτων μὴ προέλθῃς καὶ μετέλθῃς. ἔστι δὲ ὁδὸς καὶ τρόπος ἑτέρου χρείσσονα ὑποκρίνειν εἰς τὸ δίκαια, δηλονότι ἀπ' ἀγαθοεργίας, ὧν οἱ χρηστοὶ καὶ σπουδαῖοι μετέχουσιν, ἣν καὶ σε προέλθῃναι βούλομαι. δίκη δ' ὑπὲρ ὕβρεως ἵσται.] ὑπερίσχει δὲ καὶ ὑπερέχει, αὐτὶ τοῦ τιμωτέρα ὑπάρχει ἡ ὕβρεως, καὶ βλάβης, καὶ ἀδικίας ἡ δικαιοσύνη.

Ἐς τέλος.

Ε'ς τέλ⊙ ἐξελθοῦσα.] τὸ αὐτισθένος λύει ἀπορίαν. εἰπὼν γὰρ, ὅτι ἡ δικαιοσύνη ὑφέρπει ὕβρεως καὶ ἀδικίας, ἤκουεν ἂν παρὰ τοῦ Πέρσου, ἢ ἑτέρου τινός, ὅτι καὶ μόνοι τοὺς ἀδίκους ὁρῶμεν πλέον τῆς χρησῶν διαθέοντας καὶ χαίροντας. λύων γοῦν τοῦτο τὸ αὐτισθένος φησίν·

Ε'ς τέλ⊙ ἐξελθοῦσα. οὐ, αὐτὶ τοῦ κἂν μὴ φανερὰ γένηται τῆς δικαιοσύνης ἡ δυνάμις, ἀλλὰ χρόνῳ ποτὲ ὕστερον δόξῃ, ἀσυμφόρων εἶναι τὰ ἀδίκων. παθὼν δέ τι νήπ⊙ ἔγνω.] καὶ τοῦτο τοῦδε τοῦ αὐτισθένος σύνεσμα, μὴ καὶ παραινέσεως καὶ ὑποζυγίης τὸ ἐκ τῆς ὕβρεως εἶναι τὸ δίκῃ δ' ὑφέρπει τῆς ὕβρεως, τὸ αὐτισθένος λύσας εἰρήκει, ἐς τέλ⊙ ἐξελθοῦσα, ὅτι πληρωθεῖσα καιρῷ τινὶ. εἶτα καὶ σκοφοῶν καὶ ὑποτρέπων τὸν Πέρσην τῆς ὕβρεως λέγει,

παθὼν δέ τι νήπ⊙ ἔγνω· τουτέστιν· ὁ ἀφρὼν μὴ ποιῶν τὸ δίκαιον πότε γνώσεται, ὁπόταν παθὼν τὰς συμφορὰς. ὁ δηλονότι μὴ χρήσιμόν σοι παθεῖν, Πέρσα, ἀλλὰ σοφὸν γενέσθαι, καὶ σοφὸς τὸ μέλλον, καὶ δίκαιος ἴσο. Αὐτίκα γὰρ τρέχει ὀργ⊙.] καταστολάζων πῶς ἡ δικαιοσύνη ὑφέρπει τῆς ὕβρεως, φησί. Χολὴν γὰρ δικῶν, καὶ κακοηθειῶν γιγνομένων, ἐπεσται ὀργαὶ τῆς δικαιοσύνης ἐλκομένης, καὶ μεταστρεφομένης, ἢ καὶ ὅσοι ἄγουσιν αὐτῷ οἱ δωροφάγοι κεκλῇ, ῥόθ⊙, καὶ ἦχ⊙, καὶ θόρυβ⊙ γίνεται τῶν ἀδικουμένων, δηλονότι ὀδυρομένων καὶ θρηνούντων, καὶ ἑτέρων πολλῶν καταβοώμενον τὸν ἄδικον κρίσιν αὐτῶν. Χολὴν δίκης.] τὰ ἀδίκα δίκης κρίνουσι τοὺς δήμους, καὶ συγκαθέσεις τῶν. ταῦτα γὰρ ὑδὲ ἔχειν ἀποκεκρυμμένον, ὑδὲ ἐρμηνείας δεόμενον. Πρόκλ⊙ δ' ἐν τούτοις μᾶλλον πολυλογεῖ, ῥόθους λέγων τὰς πραχείας ὁδοὺς, καὶ λόγους ἀκαίρους ἐπαύξων. διὸ καὶ ἡμεῖς τὸ τῆς γέων ψαδύλιχον διαδιδύσης, μετρίως τοσαῦτα μεμφάμεν. ἀλλ' ἐπὶ τοῖς σαφέσιτοις πάνυ μηδόμεν. ἡ δ' ζύνταξις ἔτως ἔχει· Τῆς δ' δίκης ἑλκομένης ἢ κἂν αἴδρεις ἄγωσι δωροφάγοι, κεῖνται δ' τὰς δίκας ἡ ζοχὰς δίκης, ῥόθ⊙ καὶ θόρυβ⊙ καὶ ἦχ⊙ γίνεται, ὑπὸ μεταφορᾶς τοῦ κυμάτων. ἢ κατὰ Πρόκλον ῥόθ⊙, ἡ πραχεῖα ὁδός. ἄγουσι δ' καὶ κεῖνται χαμαὶ ὁ γὰρ τὲ καὶ ὁ κεῖ παρὰ ποιηταῖς καὶ πῆς Ἴωσιν ἵστασι. Η' δ' ἔπ⊙ χλαίνουσα.] τοῦτο μεσοποιία δοκεῖ, ὁ καὶ ἔμψυχ⊙ καὶ γλυκὺς λόγ⊙ λέγεται· εἰσάγει γὰρ τὴν δικαιοσύνην πλημμύρουσαν, καὶ κατόπιν ἐρχομένην τῆς ἀδικίας, ἤγουν τὰ διαπρεπῆ φέρουσαν, καὶ ὀδυρομένην, καὶ κλαίουσαν τὴν πόλιν, καὶ τὰ ἤθεα, ἤτοι τοὺς τόπους καὶ τὴν διατριβὴν τῶν λαῶν, καὶ ἀορίστως βλέπουσαν τοὺς ἀδίκους ἀνθρώπους. ταῦτα σαφῆ, καὶ μὴ μεκρηγείας δεόμενα. ὁ δὲ μακηγορείας ἀκαίρους ζητῶν, ὀφάτω τὸν Πρόκλον. ἡμεῖς γὰρ ὑ λῆρον ἀσκήσαμεν ψυχρῶν λογομυθίων, ἀλλὰ τὰ καίρια γεγράφαμεν, μὴ δὲ τὰς λέξεις φυλάττοντες, καὶ διωκύκλοντες συμφασικοῖς καὶ μετεώροις λαβεσόμασιν, ἀλλὰ πιζῇ καὶ ἁπλοϊκῇ καὶ ζωηδεστέρᾳ τῇ λέξει κεχρήμεθα, δεδιασκαλικῶς κεχρημένοι τῷ τρόπῳ καὶ μὴ τῇ ἑαυτῶν δύναμιν ἐνδεικνύμενοι ὄφει τῆς λέξεως ἀποτρέδουσιν.

Οἱ δὲ δίκας ξείνοισι καὶ ἐνδήμοισι διδοῦσιν
Ἰθείας, καὶ μή τι παρεκβαίνουσι δικαίου,
Τοῖσιν τέθηλε πόλις· λαοὶ δ' ἀνθεῦσιν ἐν αὐτῇ.
Εἰρήνη δ' ἀνὰ γῆν κουροτρόφ⊙· οὐδέ ποτ' αὐτοῖς
Ἀργαλέον πόλεμον τεκμαίρε⊙ εὐρύοπα Ζεύς.
Οὐδέ ποτ' ἰθυδίκαισι μέτ' ἀνδράσι λιμὸς ὀπηδεῖ,
Οὐδ' ἄτη, θαλίης δὲ μεμηλότα ἔργα νέμον⊙.
Τοῖσι φέρει μὲν γαῖα πολὺν βίον· ὄρεσι δὲ δρῦς
Ἄκρη μέν τε φέρει βαλάνους, μέσση δὲ μελίσσας·
Εἰροπόκοι δ' ὄιες μαλλοῖς καταβεβρίθασι.

At qui iura tam hospitibus quam populoribus dant
Recta, neque a iusto quicquam exorbitant,
Iis viget urbs, populique florent in ipsa:
Pax vero per terram alma; neque vnquam ipsis
Molestum bellum destinat late cernens Iupiter.
Nec vnquam iustos inter homines fames versatur,
Neque noxa: in conuiuiis vero pacis opibus frauntur.
His ferit quidem terra multa victus: in montibus vero quercus
Summa quidem ferit glandes, media vero apes:
Lanigeræ autem oues vellere diuitiis sunt.

Τίκτουσι δὲ γυναῖκες ἐοικότα τέκνα γονεῦσιν·
Θάλλουσι δ' ἀγαθοῖσι διαμπερές· οὐδ' ὅτι πολλὰ
Νείονται, καρπὸν δὲ φέρει ζείδωρος ἄρουρα.
Οἷς δ' ὕβρις τε μέμηλε κακὴ καὶ σχέτλια ἔργα,
Τοῖς δὲ δίκην Κρονίδης τανυσίπτερος εὐρύοπα Ζεύς.
Πολλάκι καὶ ξύμπασα πόλις κακοῦ ἀνδρὸς ἀπαυρεῖ,
Ὅς τις ἁλιτραίνει καὶ ἀτάσθαλα μηχανάται.
Τοῖσι δ' ὐρανόθεν μέγ' ἐπήγαγε πῆμα Κρονίων
Λιμὸν ὁμοῦ καὶ λοιμόν. ἀποφθινύθουσι δὲ λαοί.
Οὐδὲ γυναῖκες τίκτουσιν· μινύθουσι δὲ οἶκοι,
Ζηνὸς φραδμοσύνῃσιν Ὀλυμπίου. ἄλλοτε δ' αὖτε
Ἢ γ' εὐρὺ στρατὸν εὐρυὶ ἀπώλεσεν, ἢ ὅγε τεῖχος,
Ἢ νῆας ἐν πόντῳ Κρονίδης ἀποτίνυται αὐτῶν.
Ὦ βασιλῆες, ὑμεῖς δὲ καταφράζεσθε καὶ αὐτοὶ
Τὴν δὲ δίκην· ἐγγὺς γὰρ ἐν ἀνθρώποισιν ἐόντες
Ἀθάνατοι λανθάνουσιν ὅσοι σκολιῇσι δίκῃσι
Ἀλλήλους ξείνουσι θεῶν ὄπιν οὐκ ἀλέγοντες.
Τοῖς γὰρ μύριοι εἰσὶν ὑπὲρ χθονὶ πυκνὸν ἐοῦσαι
Ἀθάνατοι Ζηνὸς φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων·
Οἵ ῥα φυλάσσουσίν τε δίκας καὶ σχέτλια ἔργα
Ἠέρα εἱματίοισι πάσῃ φορεῦσαι ἐπ' αἶαν.
Ἔστι δέ τις παρθένος ἁγνὴ Δίκη, Διὸς ἐκγεγαυῖα,
Κυδρή τ' αἰδοίη τε θεοῖς, οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν.
Καί ῥ' ὁπότ' ἄν τίς μιν βλάπτῃ σκολιῶς ὀιστάζων,
Αὐτίκα παρ Διὶ πατρὶ καθεζομένη Κρονίωνι
Γηρύεται ἀνθρώπων ἀδίκων νόον, ὄφρ' ἀποτίσῃ
Δῆμος ἀτασθαλίας βασιλέων, οἳ λυγρὰ νοεῦντες
Ἄλλῃ παρφερέουσι δίκας, σκολιῶς ἐνέποντες.
Ταῦτα φυλασσόμενοι, βασιλῆες, ἰθύνετε μύθους,
Δωροφάγοι, σκολιῶν δὲ δικῶν ὄπιπα ἐόντες
Οἶ αὐτῷ κακὰ τεύχει ἀνὴρ ἄλλῳ κακὰ τεύχων.
Ἡ δὲ κακὴ βουλὴ τῷ βουλεύσαντι κακίστη.
Πάντα ἰδὼν Διὸς ὀφθαλμὸς καὶ πάντα νοήσας,
Καὶ νυ τάδ', αἴ κ' ἐθέλῃσι, διόψεται, οὐδέ ἑ λήθει

Pariunt vero mulieres similes parentibus liberos;
Florent autem bonis perpetuo, neque nauibus
Nauigant: fructum vero profert fœcundus ager.
Sed quibus iniuriaque mala curæ est, pranaque opera,
Iis pœnam Saturnius destinat late cernens Iupiter:
Sæpeque vniuersa ciuitas malum ob vitum punietur,
Qui peccat, & iniqua machinatur.
Illis autem cælitus magnum adducit malum Saturnius,
Famem simul & pestem: intereunt vero populi.
Neque mulieres parient, decrescuntque familiæ,
Iouis Olympii consilio. interdum vero rursus
Aut horum exercitum ingentem perdidit, aut pinurum,
Aut naues in ponto Saturnius punit ipse.
O reges, vos autem considerate etiam ipsi
Iustitiam hanc. prope enim inter homines versantes
Dii vident, quotquot prauis iudiciis
Se mutuo afficiunt, deorum animaduersionem non curantes.
Innumeri enim sunt in terra multorum alumna
Dii Iouis, custodes mortalium hominum:
Qui sane & iudicia obseruant, & prava opera,
Aëtem induti, passim oberrantes per terram.
Virgo autem est Iustitia, Ioue prognata,
Claraque & veneranda diis qui cælum habitant.
Et certe cum quis ipsam læserit, oblique iniurians,
Statim apud Iouem patrem consident Saturnium,
Conqueritur hominum iniquam mentem: vt luat
Populus peccata regis, qui prava cogitantes
Alio deflectunt iudicia oblique pronunciantes.
Hæc obseruantes ô reges corrigite sententias,
Corrupti: obliquorum vero iudiciorum prorsus obliuiscamini.
Sibi ipsi mala fabricat vir, alii mala fabricanti.
Malum vero consilium consulenti pessimum.
Omnia videns Iouis oculus, omniaque intelligens,
Et hæc certe (si quidem vult) inspicit, neque ipsum latet

Quis

Οἵλεω δίκη τ' ἐὼ δὲ δίκῃσι πόλις ἐτὸς ἔρχῃ.
Ναῦ δὲ ἐγὼ μήτ' αὐτὸς ἐν ἀνθρώποισι δίκαιος
Εἶην, μήτ' ἐμὸς υἱός· ἐπεὶ κακὸν ἀνδρα δίκαιον
Ἔμμεναι, εἰ μεῖζω γε δίκῃ ἀδικώτερος ἔξῃ.
Ἀλλὰ ταῦτ' ἔπι ἔολπα τελεῖν Δία τερπικέραυνον.
Ὦ Πέρση, σὺ δὲ ταῦτα μετ' φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
Καί νυ δίκης ἐπάκουε, βίης δ' ἐπιλήθεο πάμπαν.
Τόν δὲ τὸ ἀνθρώποισι νόμον διέταξε Κρονίων
Ἰχθύσι μὲν καὶ θηροὶ καὶ οἰωνοῖς πετεηνοῖς,
Ἔσθειν ἀλλήλους, ἐπεὶ οὐ δίκη ἐστὶν ἐν αὐτοῖς·
Ἀνθρώποισι δ' ἔδωκε δίκην, ἣ πολλὸν ἀρίστη
Γίνεται· εἰ γάρ τις κ' ἐθέλῃ τὰ δίκαι' ἀγορεύειν
Γνώσεται, καὶ μέν τ' ὄλβον ἀδοῖ εὐρόπα Ζεύς·
Ὅς δέ κε μαρτυρίῃσιν ἑκὼν ἐπίορκον ὀμόσσας
Ψεύσεται, ἐν δὲ δίκῃ βλάψας, πίσεσι ἀασθῇ,
Τοῦδέ τ' ἀμαυρότερον γένος μετόπισθε λέλειπται·
Ἀνδρὸς δ' εὐόρκου γενεὴ μετόπισθεν ἀμείνων.
Σοὶ δ' ἐγὼ ἐσθλὰ νοέων ἐρέω μέγα νήπιε Πέρση.
Τὴν μὲν τοι κακότητα καὶ ἰλαδὸν ἔστιν ἑλέσθαι·
Ῥηιδίως· ὀλίγη μὲν ὁδὸς, μάλα δ' ἐγγύθι ναίει·
Τὴν δ' ἀρετῆς ἱδρῶτα θεοὶ προπάροιθεν ἔθηκαν
Ἀθάνατοι, μακρὸς δὲ καὶ ὄρθιος οἶμος ἐπ' αὐτὴν,
Καὶ δηρὸς τὸ πρῶτον· ἐπὴν δ' εἰς ἄκρον ἵκηαι,
Ῥηιδίη δ' ἤπιός πέλει, χαλεπὴ περ ἐοῦσα.

Qualenam hoc quoque iudicium ciuitas intus exerceat.
Ego porro nec ipse nunc inter homines iustus
Esse velim, neque meus filius quando malum est iustum
Esse siquidem plus iustis iniustior habebit.
Sed his nō tū finē arbitror impositurū Ioue fulmine gaudēte.
O Perſa, cæterum tu hæc animo tuo repone,
Et iustitiæ quidem animū adhibe, violētiæ vero obliuiſcere prorſus.
Namque hanc hominibus legem diſpoſuit Saturnius:
Piſcibus quidem & feris & auibus volucribus,
Se mutuo vt deuorent, quandoquidem iuſtitia carent:
Hominibus autem dedit iuſtitiam, quæ multo optima
Eſt. Si quis enim velit iuſta in publico dicere,
Cognoſcens, ei quidem opes largitur late videns Iupiter:
Qui vero teſtimoniis volens periurium iurando
Mentietur, in iis delinquens immedicabiliter læſus eſt:
Eius vero obſcurior poſteritas poſtea relicta eſt:
Viri autem iuſti generatio poſteris præſtantior.
Cæterum tibi ego bona ſciens dico, ſtultiſſime Perſa.
Malitiam quidem cumulatim etiam capere
Facile eſt: breuis quippe via eſt, adeoque proxima:
Aſtę virtutem vero ſudorem dii poſuerunt:
Immortales; longa vero atque ardua via eſt ad ipſam,
Primumque aſpera: vbi vero ad ſummum ventum fuerit,
Facilis deinceps eſt, quantumuis difficilis fuerit.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Οἵ δ' δίκας ξείνοισιν.] οἱ δὲ δόντες δίκας δικαίας ἤγουν κείνοις τοῖς ξένοις καὶ τοῖς ἀστοῖς, καὶ γὰρ κατὰ τὴν ἐκκλίνουσι τὰ δίκαια, πάντων ἡ πόλις διαφέρει· οἱ λαοὶ δ' ἀνθηροὶ εἰσὶν ἐν αὐτῇ. τῷ ξένῳ αὐτῆς· ὁ ἄξιος, τῷ ἐνδήμῳ δ' ὁ ἀποδημῶν. ἄλλως ἀρξάμενος, ἄλλως ἀποδίδωσι τὸν λόγον, ὥσπερ ἀπὸ μεταμελείας. Σιμωνίδης δ' οὕτω· ὁ χρηματισμὸς καὶ παρὰ τοῦ πλούτου λόγος. φαρέσται μὲν ἂν χρυσόπαστοι, καὶ χρυσᾶν, καὶ τὰ ἐν αὐταῖς βέλη, γυναῖκα τούτων δ' οὐδεμίαν πάσαι.

Εἰρήνη δ' ἀνὰ γῆν.] εἰρήνη δὲ δόξαν τοῖς γῆν ἐπὶ τὰς γένους αὔξουσι. καὶ τὸ θρεπτικὸν τῶν καρπῶν· εἰ δὲ ὁ πόλεμος φθαρτικὸς ἀνθρώπων, τῆς τε τῶν καρπῶν ἀπωλείας δ' ἀνηρόφος) ἀνδρῶν καὶ πόλις φύσεως, ὕδωλον ὅτι ἡ εἰρήνη πολυανθρωπίαν ἐργάζεται καὶ διὰ τοῦτο καρποφόρα. ὑδὲ ποτε βυθίει κατ' αὐτῶν ὁ νέφος βροντὴν αἴτιος Ζεὺς πόλεμον ἀπαρὸν, ἤγουν λυπηρὸν. ὑδ' ἔστοπ ἀπολαθεῖ τοὺς ἀθρώπους τοῖς δίκαιας ποιοῦσι τοὺς κείνοις λαούς, ἤγουν ζῴων ἔνδεια, ὑ δ' ἀπ. ἤγουν βλάβη. ἔργα δ καρπῶν), ἀπολαύουσι, διαφορτίδος ἔστα θηλίας, διαχύσεις, ἤγουν θαλερὰ καὶ διθυμήματα· τὸ δὲ δὲ φορτίδος ἐν τῇ θηλίᾳ, ὑδὲν ἄλλο πάντως ἢ ἔσω. ἔργα δ λέγει τὰς ἀπὸ ἐργασίας καρπούς.

Τοῖσι φέρει αὐτ.] τύπτει τοῖς καὶ δίκην ἐφέρει, ἤγουν χάριν τούτων φέρει ἡ γῆ πολλὰ βίαια ἤγουν καρπὸς πολλὸς εἰς ζωάρκειαν. ἐν τοῖς ὄρεσι ἢ ὕλη, ἀπὸ μέρους πάντα τὰ δένδρα δηλοῖ. καὶ τὸ ἄκρον μὲν, ἤγουν τὸ κορυφαῖον, φύει βαλάνους, ἤγουν τοιεῖ, γλυφ. καὶ τὸ μέσον ἢ μελίσσας ἐκτρέφει δηλονότι, ἐκ δὲ δυσάτου λαμβάνεται ἀπὸ κοινοῦ τὸ φέρει καὶ τὸ αὐτὸ σημαινόμενον. συντακτέον δὲ ἐν τὸ οἰκεῖον κατ' ἀναγωγίαν τῶν προῤῥηθέντων. Εἰροπόκοι δ' οἶες] αἱ οἶες ἢ, ἀφ' ὧν οἱ πόκοι τῆς ἐρίου, ἀπὸ τῶν μερῶν καταχρῆν. τίκτουσι ἢ αἱ γυναῖκες τέκνα ἀμνεμένα πῶς γενέσθαι καὶ τὸ εἶδος δηλονότι, διὰ τὸ μὴ μοιχεύεσθαι φάλλουσι ἢ, ἤγουν αὐθωπῶν ἐν ἀγαθοῖς διάπαντός, διὰ τέλους. ἀπὸ τοῦ διὰ τοῦ θέσεως καὶ τοῦ πέφυκας τὸ τέκνον, τὸ ἀμαυρῶς πλεονάζει δὲ ἐν αὐτῶν τὸ μα.

Ἐὰν ὅτι νηῶν Νείσεται.] ἤγουν ἐὰν ὅτι νηῶν ὀλιγοστούντων ἐμπορεύσεται. καιρὸν ἢ φέρει αὐτοῖς δηλονότι ἡ ζείδωρος ἄρουρα. ἤγουν ἡ εἰργασμένη γῆ ἢ τὰ σπόρῳ ζωὴν δεχομένη. ἀνωτέρω εἴρηκε τὴν γῆν ἁπλῶς φέρειν αὐτοῖς βίον, ἐνταῦθα ἢ τὴν προτεθεραπευμένην ἐπεὶ ἡ γῆ τὰ μὲν δίδωσιν μηδενὸς ἐπιμεληθέντα, τὰ ἢ ἀρεμένη καὶ ἐπιμελείας τυγχάνουσα. νείσεται διὰ διφθόγγου καὶ δύο σ, τὸ μὲν ὅτι ἀπὸ τοῦ νέομαι, τὸ ἢ ὅτι τετάρτης ὀκτὼ συζυγίας, ὡς τὸ βλώσκω καὶ φοινίσσομαι. Οἷς δ' ὕβριν τε μέμηλε] ἐπαναλαμβάνει τὸν λόγον κατ' εἶδος παρέχων τὰ αὐτὰ ποιοῦντα τῇ μοχθηρίᾳ καὶ φησιν, ὅσοις ἢ μέλει φρονεῖν ἐστὶ καὶ ὕβρεις κακὰ, καὶ χαλεπὰ ἔργα, τούτοις, ἤγουν κατὰ τούτων, πομπεύει καὶ βυλεύει ὁ τῶν βροτῶν αἴτιος Ζεύς. πολλάκις καὶ ὁλόκληρος πόλις ἀπολλύει κακοῦ ἀνδρός, αὐτὶ τοῦ βλάπτοντος ἀκολουθοῦσα κακία κακοῦ ἀνδρός, ὅστις ἁμαρτάνει καὶ ἀνόσια μηχανᾶται. κατασοβαρὰ δὲ ταῦτα τίθησι διὰ μέτρου, ὥστε δηλονότι εἰ δ' ἕνα κακὸν πᾶσα ἡ πόλις ἀπολλύει πολλάκις κακοῦ, τί αὐ ταύτῃ τῇ πόλει χρὴ τοῦτο, ὅταν ἐν αὐτῇ πολλοὶ ἁμαρτάνουσιν. εἶτα ζωάπτει τὸν λόγον πρὸς τὰ ἀναντίρρητα καὶ φησὶ, Τοῖσιν δ' ἐρεχθόμενον,] ὅτι τούτοις, ἤγουν καὶ τούτων ἠγάσθη ὁ Ζεὺς ὁ Κρονίδης, ἤγουν ὁ υἱὸς τοῦ Κρόνου, ἐραστὸν μέγα πῆμα, αὐτὶ τοῦ μεγάλου βλάβος. Λιμὸν ὁμοῦ καὶ λοιμόν.] ἤγουν ἔνδειαν βροτῶν καὶ λοιμικὸν νόσημα. ἔστι ἢ καὶ τῇ τῶν ζώων ἐνδείᾳ ἡ λοιμικὴ νόσος. ἀναγκαίως ἔφασαν οἱ λιμοκτονοῦντες μοχθηρὰς δαίτας τούτου φεστιβῆναι ἐξ ἀνάγκης τῷ νοσήματι· οὐ γὰρ ταύτης ἢ μόνης ἡ αἰτίας ἡ λοιμικὴ συμπίπτει νόσος, ἀλλ' ἔστιν ὅτε καὶ διαφόρων αἰτίων καὶ ἑτέρων αἰτιῶν, ὥστε καὶ μὴ μὲν γεγονότος, ἐξ ἀνάγκης λοιμικὰ συμπίπτειν νοσήματα, οὐκέτι ἢ καὶ λοιμικῶν ὄντων νοσημάτων ἐξ ἀνάγκης λιμὸς φρονηθήσεται.

Τοὶ δὲ λιμῷ θνῆσκον δ' ἀλεγεινῷ] ἤγουν φθείρων. ἀπὸ τοῦ φθίνω φθινύθω, ὡς ἀπὸ τοῦ νέμω νεμέθω.

Οὐδὲ γυναῖκες τίκτεσκον] ἀπὸ τοῦ λιμοῦ δηλονότι φθειρομένων τῶν ἐμβρύων. μινύθεσκον δὲ οἶκοι.] ἤγουν συμκραίνονται, ἀλλοιοῦνται.

Ζηνὸς φρεσὶ μήσεα πυκνὰ.] διὰ τοὺς βυλὰς τοῦ φίλου τοῦ ἐμοῦ, διὰ μέσου γοῦν οἱ δύο εἴχοι τὸ ἔξης δὲ τρὸς τὸ λαοί. ζωάπτεται. ἄλλοτε δ' αὖτε] κάλλιστα δὲ διὰ τοῦ φρατὸν τούτων ὁρῶ ἤγουν πλατύν, πολλὰ ἐπέχοντα τόπον ἀπώλεσεν. ἢ ὅμως ἤγουν ὁ Ζεύς, τεῖχος, ἤγουν πόλιν αὐτῶν ἢ ναοὺς αὐτῶν ὁ αὐτὸς Ζεὺς ὁ Κρονίδης τιμωρεῖται ἐν τῇ θαλάσσῃ. Ὦ βασιλῆες.] ἤγουν ὦ δικασταὶ ὑμεῖς δὲ κατασοφάζεσθε καὶ αὐτοὶ, ἀντὶ τοῦ φεύγεσθε, σκοπεῖτε τινὰ δὲ τὴν δίκην, τουτέστι τὴν τιμωρίαν. ἴσμεν γὰρ ὄντες τῶν ἀνθρώπων οἱ θεοὶ, ὁρῶσιν ἐκείνους δηλονότι, ὅσοι ἐν κρίσεσι σκολιαῖς, τουτέστι διεφθαρμέναις, ἀδίκοις, καταπίπτουσι, καταστρέφουσιν ἀλλήλους. ἐκ ἀλλήλων τὴν ἄπιν καὶ ὀπισθοφυλακὴν θεῶν, ἤγουν ἐκ τοῦ φρατρίᾳ τιθέμενοι τὸ ἐπιστρέφεσθαι τῶν θεῶν. ἀλέγω τὸ φροντίζω, ἀλογῶ δὲ τὸ καταφρονῶ.

Τοὶ δὲ μύθοισι.] πολλάκις δὲ πολλοί εἰσιν ἐπὶ τῆς γῆς τῆς τὰς πολυειδεῖς ζῴας δεχομένης,

Ἀθάνατοι Ζηνὸς.] τουτέστι θεοί, σωτῆρες τοῦ Διὸς, φύλακες, ἔφοροι, ἐπίσκοποι τῶν θνητῶν ἀνθρώπων, ἀοράτως ἐνδυσάμενοι, ἤγουν ἀθέατοι ὄντες, ἐν παντὶ μέρει καὶ γῇ πολυπλανῶς ἀναστρεφόμενοι. Ἥ δὲ τε παρθένος.] ἡ δὲ παρθένος δίκη, ἡ ἀπὸ τοῦ Διὸς γεγονυῖα, ἐνδοξος καὶ τίμιος καὶ αἰδοῦς ἀξία παρὰ τοῖς θεοῖς οἱ τὸν οὐρανὸν οἰκοῦσι καὶ ὅταν βλάπτῃ αὐτὴν τις, σκολιῶς ὁτοῦν ἄγων ἤγουν παράγων ἐνταῦθα ἵστησιν, αὐτίκα παρὰ τὸν Δία τὸν πατέρα αὐτῆς τὸν ὑὸν τοῦ Κρόνου καθεζόμενον ἀπαγγέλλει τὸν ἄδικον νοῦν τῶν ἀνθρώπων, ἵνα ἀποδῷ ὁ δῆμος τὰς ἀδικίας, αὐτὶ τοῦ τὴν ἁρμόζουσαν δίκην τῶν ἁμαρτίας,

τῶν

[illegible] βασιλέων· οἱ [illegible] τὰς κρίσεις [illegible] αὐτὰς ἀπο[illegible]. Ταῦτα φυλασσόμενοι,] [illegible] δίκας [illegible] διεφθαρμένον [illegible] λάθεσθε παντελῶς. Οἷ αὐτῷ κακὰ τεύχει ἀνήρ] ἑαυτῷ, ἤγουν καθ' ἑαυτοῦ [illegible] κατα[illegible] ἄλλῳ κακὰ τεύχων, [illegible] ἄλλῳ [illegible] ἡ [illegible] βουλή, [illegible] βουλεύσαντι [illegible] ἤγουν πάνυ μείζων καὶ [illegible].

Πάντα ἰδὼν Διὸς ὀφθαλμός.] ἤγουν πάντα βλέπων ὁ Ζεύς, καὶ πάντα γινώσκων, [illegible] δέρκεται, ἤγουν βλέπει [illegible]. οὐδὲ ἑ λήθει.] τὸ μὲν λήθει [illegible] [illegible] αὕτη ἡ δίκη, ἣν ἡ πόλις ἐντὸς κατέχει, [illegible] [illegible] τὸν λόγον [illegible] ἄρθρου καὶ φησίν, οὐδὲ λανθάνει αὐτὸν ὁποίαν τὴν δὲ τὴν κρίσιν ἡ πόλις ἐντὸς κατέχει. τὸ τοιοῦτο δὲ [illegible] λόγῳ. Νῦν δὲ ἐγώ.] ἀρξάμενος ἀπ' ἄλλης [illegible] ἀρχὰς λαβὼν, [illegible] ἑαυτὸν [illegible] καὶ φησί, Νῦν δὲ ἐγώ, [illegible] αὐτὸς ἐν δίκαιος, μήτε ὁ ἐμὸς υἱός, ἐπεὶ κακὸν [illegible] ἄνδρα δίκαιον, εἰ μείζω δίκην ἕξει ὁ ἄδικος, ἤγουν εἰ μείζονος [illegible] ἄδικος, τοῦ δικαίου δηλονότι. [illegible] εἰ μὲν τὸ [illegible] ὁ δεῖνα [illegible], νῦν δὲ οὐδὲ εἰς [illegible], οὐχ ὅτι [illegible] νῦν [illegible] ὅτι εἰ καὶ μὴ πρότερον [illegible] ἀλλὰ νῦν δῆλον [illegible] καὶ ἐνταῦθα [illegible] νῦν δίκαιος, εἰ ὁ ἄδικος πλέον ἕξει τοῦ δικαίου, [illegible] ἄλλον χρόνον ἄλλο [illegible], ἀλλὰ [illegible] δηλοῖ, ὅτι νῦν [illegible] εἰ καὶ μήπω πρότερον. Ἀλλὰ τάγ' οὔπω ἔολπα.] ἀλλὰ ταῦτα, ἤγουν τὸ τὸν ἄδικον μείζονα δίκην ἔχειν τοῦ δικαίου, οὐδαμῶς [illegible], ἀντὶ τοῦ νομίζω, τελεῖν τὸν Δία τὸν τερπικέραυνον. ἐλπίζω κοινόν. [illegible] ποιηταῖς τὸ [illegible] τὸ ἀφ' ὧν ὀνόματα [illegible] καὶ [illegible], τὸ μὲν ἐν χρήσει παρὰ τοῖς κοινοῖς, τὸ δὲ [illegible] ποιηταῖς. ἔλπομαι [illegible] μέλλων.

[illegible] ὑπερκείμενος [illegible] εἰς [illegible] τὴν [illegible] μέσα [illegible] καὶ [illegible] δεῖ γὰρ τὸν [illegible] ἄγχουσα, [illegible] τὸ [illegible].

Ὦ Πέρση] [illegible] ἐν τῷ σῷ λογισμῷ [illegible] ταῦτα, καὶ τοῦ δικαίου ἀκούε, ἤγουν αἴσθησιν ἔχε. τῆς δὲ [illegible] παντελῶς. τοῦτο γὰρ τό, βίης δ' ἐπιλήθεο πάμπαν.

Τόνδε γὰρ ἀνθρώποισι νόμον.] τοῦτον γὰρ τὸν νόμον [illegible] ὁ Κρονίων τοῖς ἀνθρώποις. [illegible] καὶ τὰ ἄλλα [illegible] λόγῳ διαιρεῖ, καὶ φησί, [illegible] ἰχθύσι μὲν καὶ θηρσὶ καὶ ὀρνέοις [illegible] νόμον [illegible] ἀλλήλους [illegible] ἡ δίκη [illegible] αὐτοῖς [illegible] τοῖς ἀνθρώποις δὲ ἔδωκε δικαιοσύνην, [illegible] ποιητικῶς, κοινῶς δὲ [illegible] ποιητικῶς [illegible] κοινόν. Εἰ γάρ τίς κ' ἐθέλη.] ἐὰν γάρ τις γινώσκων τὰ δίκαια [illegible] αὐτά, καὶ μὴ [illegible] διὰ [illegible] γράμμα, τούτῳ μὲν δίδωσιν ὁ εὐρύοπα Ζεὺς πλοῦτον. ὃς δ' ἂν ἐν μαρτυρίαισιν [illegible] δηλονότι τὰ δίκαια [illegible] καὶ [illegible], ἀντὶ τοῦ [illegible] ἵνα [illegible] ἐπίορκον ὀμόσας.

[illegible] βλάψας.] [illegible] ἀντὶ τοῦ, [illegible] βλάψας [illegible] ἐβλάβη, [illegible] καὶ [illegible]. ἐπίορκος ὁ τῶν ὅρκων καταφρονῶν, εὔορκος ὁ ἀντικείμενος τούτῳ. Τοῦ δέ τ' ἀμαυροτέρη γενεή.] τούτου δὲ ἡ γενεὰ μετ' αὐτὸν ὕστερον ἀμαυροτέρα λείπεται. ἀντὶ τοῦ ἀμαυρά, ἤγουν [illegible]. Ἀνδρὸς δ' εὐόρκου.] τοῦ ἀνδρὸς δὲ τοῦ εὐόρκου ἡ γενεὰ μετ' αὐτὸν ὕστερον ἀμείνων, ἀντὶ τοῦ λαμπρά. Σοὶ δ' ἐγὼ ἐσθλὰ καὶ ἀγαθὰ νοῶν ἐρῶ καὶ εἴπω ταῦτα μεγάλα ἀνόητε Πέρση. Τὴν μέν τοι κακότητα.] τὴν μὲν κακίαν. καὶ ἰλαδὸν ἔστιν ἑλέσθαι.] ἀντὶ τοῦ ἀθρόως ἑκάστην ἑλεῖν, ἤγουν λαβεῖν ῥᾳδίως. [illegible] μὲν ἔστιν ἡ ὁδὸς ἡ ἐπ' αὐτὴν δηλονότι, [illegible] ἐγγύς, ἤγουν πλησίον οἰκεῖ. κακότης δὲ ἡ κακία ἐστὶ δὲ ἡ λέξις ποιητική. ἐγγύθι ποιητικῶς, ἐγγὺς κοινῶς. Τῆς δ' ἀρετῆς.]

τὴν ἀρετὴν ἡ εὐπάρειδον, ἣν ἔμπροσθεν ἔθηκαν οἱ ἀθάνατοι θεοὶ ἱδρῶτα, αὐτὴν δὲ κόπτον.

μακρὸς ἡ καὶ ὄρθιος οἶμος ἐπ' αὐτὴν] ἦγον ἐπίπονον ὁδοιπορίαν καὶ ἀξαίτιος ἔδος ἐπ' αὐτὴν ἄγει, καὶ βαχεῖα καὶ σκληρὰ τὸ ἀρχαῖον. ἐπειδὰν ἡ εἰς τὸ ἄκρον ἔλθῃ τῆς περίας, ῥᾴδια δὴ ἔπεσθαι ὑπάρχει ἡ ἀρετὴ, καίπερ ἔσα χαλεπή, ἦγον δυσέφικτος.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Οἱ ἡ δίκας ξείνους,] ταῦτα παιδευτικῶς ἐπιφωνίζει τοὺς δικαστὰς, εἰς τὸ δίκαιον ὁρᾶν παρακελευόμενος, μᾶλλον πολυπλανᾶσθαι ξένους, καὶ μᾶλλον τύπτειν, διότι τοὺς βαθυπλούτους οὐκ ἔχουσι, καὶ βιάσασθαι ῥᾴδιον ἐρήμους ὄντας αὐτούς. ἀνθεῖ δὲ ἡ πόλις, ἐν ᾗ δίκαιοι δίκαιον κάδικον), καὶ ὡρμημένη πρὸς τὴν πόλιν ταύτην, τὰ γὰρ δίκαια φρονοῦσι πόλεμον οὐκ ἐπάγει παρὰ θεῶν δίκαιοι αὐτοὺς ἀσπαίρουσι. Τοῖσι τόθι πόλις] εἰ γὰρ ὁ πόλεμος φθαρτικὸς καὶ ὀλεθρανδροσίας αἴτιος, δῆλον ὅτι ἡ εἰρήνη σωτηρίας ἐργάζεται, καὶ διὰ τοῦτο κηρυσσόφρων· ἄλλοι μὲν γὰρ τὸν πόλεμον κηρυσσέφορον ὕμνησαν· ὡς χαρᾶς ἐκφόρους ἔτος ἡ τὴν εἰρήνην ἀμείνονα εἰς τὴν πολεμίων ἐκτεμνόντων τὰς χαρᾶς, οἷς αἱ ὀπῶραι· ἀλλὰ καὶ οἱ ζώοντας τοὺς ἐκ πολλύουσιν οἱ πολέμοι. Οὐδέ ποτ' ἰθυδίκῃσι.] ταῦτά δέ τὰ μέλισσα πάσχουσα τὸν βίον, πόλεμοι καὶ λιμοὶ ταῦτα ἐν ἀπελπίλαι τὴν πόλεων, φησὶν, ἐν αἷς ἰθυδίκαι εἰσὶν οἱ ἄρχοντες, πίστις ἄπασι ὑπάρχειν τῆς ἐν τῇ παρεμένων. ἐν δικαίαις ἡ ἀεὶ ζώντων τὴν ἀνθρώπων, καὶ τὰ ἔργα τὰ σὺν τῇ γῇ γεμομένων ἐν ταύταις. ἦκεν ἐδ' οἱ Λακεδαιμόνιοι λιμὸν δολεσοῦντο δι' ἀτέλειαν δικαίης, ἣν ἔχοντες τὴν ἀδικιῶν ἐκαθάρθεν. ταῖς γὰρ πολυτελείαις ἡ πλουσιοξία ζωοπληθὴς λιμῷ γίνεται θρέξεως.

Τοῖσι σέβει.] τοῖς θεοφιλέσιν. ἐπὶ δέ εἰσιν οἱ κατὰ δίκην ζῶντες, οἷς καὶ τὰ ἀπὸ τοῦ παντὸς φησιν ἐπακολουθεῖν, προτρέπων εἰς εὐζωίαν, τὴν τῇ γῇ φέρειν τύποις καρπὸς ἰκμάς. βίον γὰρ τούτους καλεῖ, ἐκ δικαιοσύνης ὄντας σπουδαίους, τὴν τὰς ὁρᾶς ἔστε τοῖς ἄκρους βλάστους, καὶ ἐν τοῖς μέσοις αὐτῶν κατὰ τὰ ἔγκοιλα μαλίστας ἐκφέρειν. εἰωθασι γὰρ ἐν ἐκείνοις τῇ μελισσῶν ἐργάζεσθαι πλουσίαν οἱ μελισσουργοὶ, τὴν τὰς εἰς σπουδὴν παρέχειν τοῖς μέσοις οἷς ἐκφέρουσι, τὴν τὰς γωνιαίους ὄμοια τίκτειν τοῖς ἀνδράσι σωφρονοῦσι· καὶ γὰρ τὰ πολλὰ τῆς ἀρέσκειαθείδιον καὶ τῆς τρεφόντων ἐξ ἀκρασίας γίνεται καὶ κακομοιρίας ἔτη· ὁ τύποις μὲν δὲ εἰδου πλύτε, καὶ ἐμπόσεις καὶ φλοίου, ἀρκύστων τῆς ἐκ τῆς χώρας γινομένων εἰς διαζωφλὴν τοῖς σωφρονοῦσιν. ἄλλως. ἀπὸ μέρους ὅλα εἴπε τὰ δένδρα, ἔτι ἐν τοῖς ὄρεσι φέρουσι καρπὸν, καὶ διὰ πλῆν καρπόν. κατὰδην μὲν ὅλα τὸ ἄκρον καρπόν, ἐν ᾗ τῷ μέσῳ μέλι. ἔχουσι γὰρ κοιλώματα εἰς ἃ τὸν ἄνεμον φεύγουσι αἱ μέλισσαι δυσὶν καὶ μηχανοποιοῦσι. διὰ καὶ μέλισσαι ἐν' ἐοίκασι καλεῖν), διὰ τὸ ἐν μελίαις εἶναι οἰκεῖα ἡ πάσης τοῖς φυλάττεσθαι διεγείρει αὐτὸν εἰς τὸ δίκαιον προσέχειν. διὰ ἡ τὸ εἰπεῖν, ἐδ' ὅτι πιῶν Νίσου), ἐκόπτοισαν δίδασκε, ὅτι μισάπιστοι καὶ αὐτοὶ τὸν πλοῦν, διὰ τὰς πολλὰς παρ' ἐλπίδα κινδύνους.

Οἷς δ' ὕβρις τε μέμηλε.] ἀντὶ τοῦ, ὅσοις. Ἐπιτιμᾷ ἡ τὸν λόγον, ἵνα μὴ λάθῃ τὴν ἀπιστίαν. τὰ σαῦ αὐτὰ πάσχουσι τῇ μοχθηρίᾳ διὰ τύπτων παίσιον, δικαίους τίνα ἔκγονα φῶν τῆς ὕβρεως καὶ δίκαιον ὅτι τὸ πλάττειν εἰς τιμωρίαν τοῖς ποιηροῖς τῶν τοιούτων ζῴων. Πολλάκις καὶ ξύμπασα πόλις.] τοῦτο δοκεῖ μὲν ἐπὶ τοῖς καὶ δίκαιον, τὸ ἑνὸς ἕνεκα πονηροῦ πόλιν ὅλην διδόναι πτηνοῖ. δικαία ἡ λέγειν, ὅτι μοχθηρῷ ἑνὸς ὄντος, ὥσπερ νοσήματος, ἡ πόλις πᾶσα πολλάκις εἰς ὅλον ἐκστῆναι ἀναμάτῃ τῶν πονηρίαν ἐξομοιουμένη τῷ ἑνί. δικαία δὲ καθ' ἑτέρου συμβαίνειν, ὅτι ἑνὸς ὄντος πονηροῦ, ἀπόλλυσιν ἡ πᾶσα πόλις δίκην, ὡς ἐξὸν κωλύσαι, μὴ κωλύσασα τῆς ἑνὸς πονηρίαν. ὅτω καὶ ἡ Ἀγαμέμνονος αὐθαδῶς τῷ ἱερεῖ προσενεχθέντος, εἰς πάντας Ἕλληνας ἀπέστειλε ὁ λιμὸς, ὡς παρέντας βοηθῆσαι τῷ ἱερεῖ· καὶ ἡ Αἴαντος ἀσεβήσαντος ἐπὶ τὸ τῆς Ἀθηνᾶς ἱερὸν, πάντες ἔσχον τῆς δίκης μεγάσαν, ὡς μὴ ἀγανακτήσαντες ὅτι τῷ ἀσεβήματι. δεῖ γὰρ μὴ ὑπορρώσειν τοῖς ὑβρισταῖς, μὴ ἡ ζωπυρεῖν τοῖς ἀδίκοις, δυναμένους μὲν παῦσαι, ἀμελοῦντας ἡ τὴν παῦσαν τὴν ἐξουσίαν τῶν πονηρῶν. Τοῖσιν δ' ἐρυσσάθειν.] τὰ ἔργα τῆς δίκης δηλοῦσιν, ὅσα ἐπάγει τοὺς τὰς ἀδίκους ἐάσαντας τὰς ἑαυτῶν ἀναπλῆσαι ἀδικίας πόλεσι, λιμοὺς καὶ λοιμοὺς, καὶ ἀπώλειαν σπερμάτων· διὰ πολέμων, καὶ πόρθησις τῶν πόλεως ἢ τείχους αἱρεθέντος,

δίνη⊙ κὴ ναυπκῆ ὄλεθρ⊙. ταῦτα γὸ ἐπάγει ταῖς τῆ ἀδίκων πόλεσιν ὁ θεός. ὁ μὲν ἓν λιμὸς γίνε⊙, ὡς τὰ πολλὰ μαργίας ἀμελουμένων κὴ οὐκ δικαιοσύνης τρεφομένων· ὁ ὃ λοιμὸς ὲκ τῆ λιμῆ συμπίπτει, μοχθηρία διαίτης, ἢ χρῆσις ἀναγκάζον⊙ λιμώττοντες οἱ ἄνθρωποι. ὁ ὃ πόλεμ⊙ τῆ στρατιωτῶν, ὄλεθρον ἔχει διὰ πλεονεξίαν (ὡς τὰ πολλὰ) τῆ ὲν ταῖς πόλεσι δυνατῶν ἐγειρόμεν⊙. ὁμοίως ὃ κὴ ὁ τιὼ τῆς πόλεως πόρθησιν τειχέων, κὴ τιὼ τ νεῶν ἀπώλειαν. ταῦτα μέν ὅτι τὰ ὀπίχειρα τῆς ἀδικίας. δεῖ ὃ ζωπάπιν τὸ,

Λιμὸν ὁμῆ κὴ λοιμὸν, ἀποφθινύθουσι ὃ λαοί τοῖς ὲν πολλοῖς φερομένοις, ὑπερβάντα δύο σίχους, ὧ τῆ μεσαίτω ἀπώλεσεν, κὴ τὰ ἑξῆς ὅπω Πλάτων χ⊙. Ὦ βασιλεῖς, ὑμεῖς δέ] ὲκ ἔστι θεῶν ἔννοιαν ἔχοντ⊙, ἀδίκως ζῆν. εἰκότως ὧν Σωκράδης] πῖς βασιλεῦσι, μὴ ἀπολαύειν τῆς ἐξουσίας, ἀλλ' ἐννοεῖν ὡς θεῶν κὴ δαιμόνων παρόντων πᾶσι κὴ ἐφορώντων ἡμᾶς, κὴ δῆλόν ὅτιν ὲν τούτοις διαφορὰν θεῶν εἰδὼς κὴ δαιμόνων. τὸ μὲν τι ἀθάνατον, κοινὸν αὐτῶν ἐῆ)· οἱ γὸ ἀθάνατοί, φησιν, ἐγγὺς ὄντες ἡμῆ τ ἀνθρώπων ὁρῶσι· ἐκείνως ὅσοι σκολιαῖς χρώμενοι δίκαις κὴ κείσει διεφθαρμένας ἀλλήλας τρίβουσι, τατέστι καταπονοῦσι, θεῶν ὄπιν ὐκ ἀλέγοντες. κὴ τούτις ἑπόμεν⊙ ἐπάγῃ τεισομένους ἐῆ) φύλακας τῆ ἀνθρωπίνων ὲκ τῆ Διὸς ταχθέντας ἀθανάτους. ὲκ δὴ τούτων δῆλον, ὅτι μόν⊙ ἀρχῇ Ζεὺς τῆ θεῶν. ἄρχον⊙ ὃ πάντες οἱ θεοί. φύλακες δέ τινες εἰσὶ τῆ ἀνθρωπίνων ἄλλοι μ῀ θεός, μεταξὺ θεῶν κὴ ἀνθρώπων ὄντες, οἵ τινες ἂν εἶεν δαίμονες, ἄλλοι τινὲς ὄτοι παρ' ἐκείνους, ὓς ὲκ τῆ ἀνθρώπων εἶπε μυρίους δαίμονας. ἐκεῖνοι μὲν γὸ ἀγαθὸν ἡμῖ⊙ ἤσαν, τούτους ὃ ἀδικωτάτους εἶναί φησι· ὥστε ἤτοι μὲν κατ' οὐσίαν δαίμονες ἐκείνων ὃ, διὰ τιὼ σπεῖς τούτους ὁμοιότητα κὴ δαίμονες ἐπιλήθασι, κὴ φύλακες ἀνθρώπων. Τεῖς γὸ μύριοί εἰσιν.] ἡ μὲν μυριὰς δῆλοῖ τὸν πάντα τῆ δαιμόνων ἀριθμόν· ἐν ᾧ πᾶν παραλαμβάνε⊙ τὸ δαιμόνιον γὸ⊙. ἡ ὃ τριὰς τὸ τέλειον κὴ ἐν ὅροις ἴσως, πρώτοις, μέσοις, τελευταίοις. εἰσὶ γὸ τὰ γὲν τῆ δαιμόνων τὰ μέν, λογικὰ μόνως, τὰ ὃ ἄλογα μόνως, τὰ ὃ μεταξὺ τούτων· δῆλοῖ ἐξ ἀμφοτέρων τὸ πανοδικὸν φῦλον τῆς δαιμονίας τάξεως, ἣν φύλακα μὲν ἔῆ) τῶ ἀνθρωπείω γένες, ὑπουργὸν ὃ τῶ Διός. διὰ τοῦτο γὸ εἶπε Ζηνὸς, διότι ὑπηκόῳ ὃ πάντες ἔτοι, φύλακες ὃ ὄντως ἀνθρώπων, ὡς ἐφεσῶτες αὐτοῖς. Ἡ ἔργ ἑστάμενοι.] τὸ μὲν ἠέρα ἐνδεδύσθαι δῆλοῖ, τὸ ἡμῖν ἀφανεῖς ἔῆ) κὴ ἀόρατις, ὡς ὁ ἀὴρ. ἢ κὴ διὰ τὸ τὰ σώματα αὐτῶν ἀέρια ἔῆ) κτ τιὼ ζύσεσιν, ὥσπερ τὰ τῆ θεῶν ἐμπύρια κὴ τὰ ἡμέτερα χθόνια. τὸ δὲ πάντα φοιτᾶν, τὸ τὰς κινήσεις αὐτῶν ὀξείας ἔῆ). κὴ τὰς ἐφορείσεις αὐτῶν δι' ὅλων διήκειν, ὧν περέπομεν, ὧν φανταζόμθα, ὧν διανοούμθα. κὴ γὸ εἰ ἀειοίοις χρῶνται σήμασιν, ἀδὲν θαυμαστὸν ὀξέως αὐτὲς ὑπὸ πρώτης παντα χᾶ, ὅπερ ὧν ἐθέλωσιν. Ἡ δέ τι παρθέν⊙.] παρθέν⊙ μὲν ἡ δίκη τοῖς θεολόγοις εἴρη), διότι παῶν τὸ δικαιότον χρῶ⊙ ἀδιάφθορον ἔῆ) δεῖ κὴ καθαρόν· κὴ φύτε ζύμβολον ἡ παρθενία. πᾶς ὃ τῶ Διὸς, διότι νομοθέτης ὅτος ἔῆ κοσμικὸς, ὡς ἄρχων κὴ βασιλεὺς τῆ ὅλων. τιὼ ὃ δικαιοσύνιω, ἐξῆφθαι δεῖ τῆς νομοθετικῆς, ὡς τιὼ ἀνθρωπίνιω τῆς ἀνθρωπικῆς, κὴ τιὼ θείαν τῆς θείας. καίδοίη ὃ κὴ κυδνὴ φῦλα τοῖς ὀλυμπίοις θεοῖς, ὡς πάντων κτ δίκιω ἐρχομένων κὴ σεβόντων αὐτιὼ, ὡς πᾶσι τὸ κατ' ἀξίαν ὑποτίμα, ὃ δὴ μάλιστα φίλον ἔῆ τοῖς θεοῖς. αἴ τίς μιν βλάπτῃ.] ἐαί τις τὸ δίκαιον βλάπτῃ φῦλα χαλεπήνων. ὅτω γὸ βλάπτῃ ὁ σκολιῶς τοῦτο περέπων, κὴ διὰ πανεργίας ὀτοτάζων τ δίκιω, ἤγαν ὐχ ἁπλῶς λοιδορῶν, ἀλλὰ κὴ ἐξαιτελίζων ὡς ἀκαταφρόνητον διὰ τὸ τὰ δίκαια ὐκαταφρονεῖν. ὁ γὸ τὰ ἀγάλματα τ θεῶν ὑβρίζων αὐτὲς ὑβρίζῃ τοὺς θεούς· ἄγαλμα ὃ τ δίκης τὸ δίκαιον. ἐαὶ ὧν τις τοιοῦτόν τι φράσῃ, καθημένῳ φῦλα τῷ Διὶ ἡ δίκη γεγύασται τ ἄδικον νοιῶ τ ἀνθρώπων, κὴ ἀπαγγέλλει τῷ πατρὶ ὡς ἂν αὐτ' αὐτῆ δικάζῃ ταχθεῖσα κὴ κείνειν πάντα ὅσα ἐφορᾷ ὁ Ζεύς. δηλοῖ ὃ τὸ καθῆσθαι τὸ παρὰ τῷ θεῷ τάξιν αὐτιὼ κὴ ἕδραν ἔχειν ἀμετακίνητον. ὡς κὴ ὲκεῖνόν φησιν Ὅμηρ⊙, ὲν τῇ τῶ ὀλύμπου κορυφῇ αἴτερ ἵμενον αἰὲν ἐόντα. ὄφρ' ὑποτίσῃ Δῆμ⊙.] τοῦτο ἤδη ἔργον τῶ Διὸς, ὡς βασιλέως, κοινιὼ ἐπάγειν τιμωρίαν ταῖς πόλεσιν ὑπὲρ τῆ ἀδίκων κρίσεων τῶν ἀρχόντων, οἱ παρεσχέπασι τὸ δίκαιον. τοῦτο γὸ δηλοῖ τὸ ζωδικλάνειν, κὴ τὸ σκολιῶς ἐνέπτοντες, ἤτοι παιέργως λέγοντες τὰς κρίσεις, ἀντὶ ἀμφρόνων κὴ παρομίας, ἀντὶ ἐντόμων. διὸ δὴ

κοινωὶ ἐπέχωσι δίκιω αἱ πόλεις, εἰρήνη τε φέρ-
ρον. ὡς ἔκπαγλον οὐκ ἔδει τύπτειν τὰς ἀρχάς.

Οἱ αὐτῷ κακὰ τεύχει.] δαιμονίως ἐνεφθέγ-
ξατο ταῦτα τὰ ἔπη καὶ σωφρονιστικῶς. εἰ γὰρ
εἰδείημεν ἑαυτοὺς μείζονα βλάπτειν, ἐξ ὧν
ἄλλους βλάπτειν ὑπονοοῦμεν, ἀφεξοίμεθα τοῦ βλά-
πτειν. οὐδεὶς γὰρ ἑκὼν ἂν ἑαυτὸν βλάψειε, ἀλλὰ
δι' ἄγνοιαν ἁλισκόμεθα τῷ κακῷ τούτῳ, καὶ οἰό-
μενοι ὠφελεῖν ἑαυτοὺς βλαπτόμεθα ὑφ' ἑαυτῶν,
καὶ μείζω τοῦ βλάπτειν ἄλλους ἑαυτοὺς βλάπτομεν·
εἰσὶ γὰρ πράγματα μὲν γὰρ, εἰ τύχοι, ζημιοῦμεν ἐκείνους,
ἡμᾶς δὲ αὐτοὺς εἰς τὸ κυριώτατον, τὴν ψυχήν.
τὸ γὰρ ἀδικοῦν αὐτοῦ ἐστιν, ὁ βλαπτόμενος ἐν
τοῖς ἐκτὸς ἀδικεῖται. εἰλόπως οὖν φησὶν ἑαυτῷ
κακὰ τεύχειν, τῷ ἄλλῳ κατασκάζοντι κακόν,
καὶ τὴν κακῶς ἀεὶ ἄλλον βουλόμενον ἑαυτῷ μᾶλλον
προέχειν κακοῦ μείζονος. καὶ γὰρ μὴ ζημιωθεῖσα
μὲν ἡ βουλὴ τοῦ βουλεύσαντος αὐτῇ πικρῶς,
ζημιωθεῖσα δὲ λυπεῖται μείζονος. τὸ γὰρ κα-
κοποιεῖν μᾶλλον τοῦ πάσχειν τὰ κακὰ πάντως κα-
κόν· ὡς καὶ τὸ ἀγαθοποιεῖν, μᾶλλον ἀγαθὸν τοῦ
πάσχειν δί. Πάντα ἰδὼν Διὸς ὀφθαλμός.]
ἄλλως μὲν τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ Διὸς εἶπεν εἶναι,
πᾶν τὸ μέσον γῆς τε καὶ ἠέρος διορίζοντος·
ὅτι δὲ ἁπλῶς καὶ ὁρᾷν αὐτὸν λέγει πάντα, καὶ
νοεῖν πάντα. τοῦτο προσθεὶς, ἵνα μὴ τὴν ὄψεσιν
σωματικὴν ὑπολάβωμεν, ἀλλὰ νοερὰν καὶ προ-
νοητικήν. πάντα, φησὶν, ὁ Ζεὺς ὁρᾷ καὶ νοεῖ ὁρᾷ
καὶ ἐφορᾷ τε τὴν ἑαυτοῦ δέησιν, καὶ τὰ ἡμέτερα
τίνα δέ ἐστι ταῦτα; τὴν δίκην, ὦ μοι ἀσυνε-
λεῖς, ὦ Πέρση, τὴν τοῦ βασιλέως ἐν τῇ πόλει
ταύτῃ πονηρὰν οὖσαν, ὁρῶν δὲ καὶ ἐφορῶν καὶ ταύ-
την οὐκ ἂν ἀπαμφίπτοι ἑαυτοῦ τὸν ἀδικοῦντα.

Νῦν δὲ ἐγὼ μήτ' αὐτὸς] τὸ μὲν λεγόμενον,
φανερόν· εἰ μὴ ἔστι δίκη καὶ τιμωρία τοῦ ἀδίκου,
μὴ δ' ὄντως τι πλέον οἱ δίκαιοι τῶν ἀδίκων ἐν τῷ
παρόντι βίῳ, ὃν ἐφορᾷ ὁ Ζεύς, μήτ' αὐτὸς εἶμι
δίκαιος, μήτε παῖς ἐμός. δίκη γὰρ ἀκόλουθος, ὅτο-
μα μόνον ἔσται τὸ δίκαιον. εἰ δὲ διὰ τὸ δίκαιον καὶ
αἱρετὸν καὶ μὴ ἡδονὴ καὶ φθαρτὸν τὸ ἄδικον,
δῆλον ὅτι πᾶς ἔτος ὁ λαὸς ἀσεσθὴς διόλλυται. ὁ Πλά-
των τὸν ἐπὶ τούτοις εἴρηκε συλλογισμόν, ἀπὸ τοῦ.

Πάντα ἰδὼν Διὸς ὀφθαλμός·— ἕως τοῦ,

Ἀλλὰ πάγ' ὅπως ἔολπε τιθεῖν Δίκα τετραμένα,

ὡς ἀταξίας τῆς Ἡσιόδου περὶ δικαίων καὶ ἀδίκων πειστέον. ἄλλως. τῶν
οὖν εἰ ὁ ἀδικώτερος ἀνθρωπος τοῦ δικαίου μᾶλ-
λον ἔχει, μήτ' ἐγὼ δίκαιος εἶμι, μήτ' ἐμὸς
υἱός. ἀπήγαγε δὲ τοῦτο, ἀλλὰ ταῦτα ὑπολαμβά-
νοντα τὸν Δία τελεῖν, τὸ τὸν ἄδικον μείζονα τοῦ δι-
καίου τοῦ ξαῦ, ἃ πιθόμενον τὸν ἄπαιδα ἐν τιμῇ-
σεσθαι, ὅπερ ἐστὶν Ἡσιόδου Μνασέας δηλοῖ. Φιλόχο-
ρος δὲ Στησίχορον φησὶ τὸν ἀπὸ Κλυμένης.
ἄλλοι δὲ Ἀρχέπτολιν. Σὺ δὲ ταῦτα.] ὅσοι μὲν
εἰς χρείαν τοῦ ἀνθρωπίνου ἀνήγαγον τὸ κοινω-
νικὸν, οὐκ ἔχουσιν ἀρχὴν ἀσφαλῆ τοῦ τοὺς ἀλ-
λήλους ἡμᾶς κοινωνίας δόγματος. ἡ μὲν γὰρ χρεία
οὐ πᾶσα ἀναγκαία, ἀλλ' ἔστιν ἀγαθόν. ὅσοι δὲ εἰς
τὸ τῇ φύσει ἡμῖν εἶναι τὸ πρὸς ἀλλήλους δίκαιον
ἀναφέρειν, ἀρέσκειν τοῦ ἀσθενοῦς ἧττον,
τοῦ τῆς κοινωνίας ἡμᾶς σκοποῦ. πάντων γὰρ τῇ
φύσει ἕκαστον ἀγαθόν. τοῦτο δὴ οὖν καὶ Ἡσίοδος
εἰδὼς, τὸν τοῦ Διὸς νόμον ἀξιοῖ τὸν Πέρσην
ὁρᾶν πῶς μὲν ἄλλοις ζῴοις διδόκται ἐθίσαι
ἄλληλα, καὶ τὰ ἀδυνατώτερα τοῖς δυνατωτέροις χρᾶ-
σθαι, θεσπίζει τε αὐτὰ πῶς ἡ ἀνθρώπους δι-
καιοσύνῃ ξυμφέρειν ἐπάσαντες, καὶ τὸ κοινωνι-
κὸν ἐνέθηκεν αὐτῶν τῇ φύσει. διόπερ οἱ ἄδικοι
τοῖς ἀλόγοις ὁμοιοῦνται καὶ ἀνθρωπίνῳ * ἀποδρῶν-
τες. μηδεὶς οὖν θηρίων ἡμῖν τὴν ἀλληλο-
φαγίαν τὴν θείαν, ἀξιούτω καὶ ἡμᾶς ὕπνον ζῆν.
κοινωνικὸν γὰρ ζῷον γέγονε ὁ ἄνθρωπος, καὶ ὁ τῆς
κοινωνίας αὐτῷ νόμος ἐν τῇ παιδὸς ἔγκειται
τῇ φύσει. ἀδικία δὲ πᾶσα πρὸς κοινωνίαν καὶ κοι-
νωνία πρὸς ἀδικίαν ἐστὶ πολεμος· σάσιν γὰρ
αἰτία πάντων μάλιστα ἡ ἀδικία. τὸ δὲ κοινωνι-
κὸν ἀσφαλέστερον καὶ ὀρθῶς ὁ Πλάτων εἶπεν, ἀδὲ
συνῆναι δυνατὸν εἶναι τὴν ἀδικίαν χωρὶς δι-
καιοσύνης· δεῖ γὰρ τοὺς ζωοδικήσοντας τὰ πρὸς
ἀλήλους δίκαια φυλάττειν, εἰ καὶ ἀλλήλους
ἀδικοῦντας μηδὲν δυνάσθαι κοινῇ ποτε πράξαι.
εἰ οὖν ἄνθρωπος ἐστί, φύσει κοινωνικὸν ζῷόν ἐστι,
εἰ δὲ φύσει κοινωνικὸν ζῷόν ἐστι, φύσει ἐστὶ τὸ
ἀδικεῖν. ἡ γὰρ κοινωνίας, ἀλλὰ διαστάσεως τὸ
ἀδικεῖν αἴτιον, τῆς ἀδικημένων τοῖς ἀδικοῦσιν
ὁμοιοῦν ἢ δυναμένων. Τὸν δὲ γὰρ ἀνθρώπει-
ον] ἐπαγγελλόμενος οὐκ εἶπε πῶς νόμον. λέγει
δὲ τί τῆς ἀνθρωπίνης ἐστὶν, ἵνα φυγόμεν τὰ τῆς
ἀλόγων. νόμον δὲ διάταξε Κρονίων τὸ ἐν σαμίῳ,
ὅπ ἀδίκητοι Ὄμηρος νόμον εἶπε, τὸ δὲ χρεύε-
ται, ἀπὸ τοῦ χρῆσθαι, ἢ χρᾶσθαι τοῦ χρᾶσθαι.

εἰ γάρ τις καὶ ἐθέλῃ.] ὅτι γὰρ εἰδὼς τὰ δίκαια
μὴ ἐπι-

μὴ ἀποκρύψῃ δικὼ σκολιόφρονα ὄφιν, ἀλλ' ἀγορεύει, τόγε γὰρ ὁ πανὶ Διὸς ὄλβιος ἔκτισε. σοφόσιν δ' τὸν γινώσκοντα τὰ δίκαια χερσὶν λέγειν αὐτάδικόν τε κατ' ἄγωνα πᾶς τ' δικαίου, εἴποισα ἴδῃ τὰ ἄδικα ὡς δίκαια. ὧν ἐκ αἴ τις μέμψαιτο τὸν προαίρεσιν, ἀλλὰ τὸν ἀμαθίαν. ἄλλως γινώσκων ὅτι ἔστι δίκη· εἰσὶ γὰρ βάρβαροι, μὴ εἰδότες τί ὅτι τὸ δίκαιον. ὄλβος δ' ὁ φέρτατ' καρπῶν πλοῦτος. τερπαχῶς δ' τίθησι τ' δίκαν· ποτὲ μὲν ὅτι τ' σωματοειδὲς θεᾶς, ποτὲ δ' ὅτι τὸ δικαίου, ποτὲ δ' ὅτι τῆς πειθοῦς, ποτὲ δ' ὅτι τῆς πρωτείας. ὑπὸ δ' τῶν κακῶν γίνεται κυδρὸς καὶ κυδρὴ, ὡς ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ἐχθρός. Ὅς κέ μ' ψευδήσῃσιν] οὗτός ἐστιν ὁ ἀντίθετος τῷ εἰδότι τὰ δίκαια καὶ μὴ προπόντι, ὁ ἑκὼν ψεύδόμενος καὶ μάρτυρῶν τῆς ἀδίκους, καὶ ὁμοὺς καὶ ὁπορκῶν, διὰ πονηρὸν προαίρεσιν. τούτου οὖν τὸ ψεύδη μάρτυρα τοῦ ἑκοντίως εἰδότος τἀληθὲς ὁ τρόπος μαρός. ἐν δ' δίκῃ βλάψας] ὃς αὖ ψεύδη μάρτυρήσας ἑκών. ἀποκρύψῃ τὸ δίκαιον, καὶ ὅρκον προθεὶς πίστιν βλάβειν καὶ ἀνίατον ὑπομένῃ διὰ τῆς ψευδομαρτυρίας καὶ ὁπορκίας, ἀμαυροτέρα ἡ τότε γλαὺξ γίνεται. ὡς τὸ δίρκυ ἀμείνων ἡ γλαύξ. τὰ γὰρ τῶν πατέρων ἀδικήματα χερσὶν καὶ τοῖς ἐκγόνοις αὐτῶν, καὶ δυνάχυς ὑποφαίνει ταῖς πειρατίαις· καὶ γὰρ ὀνείδη καὶ ἀδοξίαι αὐτοῖς ἐκ τῶν ἀδικιῶν συμβαίνουσι, καὶ τίσεις ἐκ τῶν ἀμαρτημάτων ὑπολαμβάνοντες, ὧν ἔχον ἀδικήσαντες οἱ πατέρες αὐτῶν, ζωαπολαύουσι τῶν ὀφειλομένων ἐκείνοις κολάσεων αὐθ' ὧν ἠδίκησαν. ἄλλως δ' γινώσκει τὸ θεῖον, ὡς τοῖς ἤθεσιν αὐτῶν ἐμτέφυκέ τι τῆς ἀδίκου τῶν ἡμῶν λανθάνοντα προαιρέσεως καὶ ἡμᾶς λανθάνων, καὶ εἰκότως ταύτῃ ἐν αὐτοῖς ὁρῶντες τὴν ῥίζαν ἐκκόπτει διὰ τῶν τιμωρειῶν καὶ τ' μὴ ἐνεγκεῖν κωλύουσιν, ὡς ἰατροὶ προκαθαίροντες τοὺς ὧν ὑφορῶν νόσους. Σοὶ δ' ἐγὼ ἐσθλὰ νοέων.] κάλλιστα τὸ φιλόσοφον ἦθος οἷόν ἐστιν εἶπεν διὰ τούτων ὁ Πλούταρχος δηλοῦν. τὸν μὲν γὰρ Ἀρχίλοχον καὶ τὸν Ἱππώνακτα βλασφημίας συλλαβεῖν καὶ τῶν λυπησάντων. Τιμοκρέοντα δ' καὶ Μητρόδωρον τοὺς Ἐπικουρείους ἀδελφοὺς ὄντας καὶ προσκρούσαντας ἀλλήλοις ἀκόλουθον κατ' ἀλλήλων συγγράμματα. καὶ τί δεῖ τούτους λέγειν, ὅπου γε καὶ Ξενοφάνης διὰ δή τινα πρὸς τοὺς κατ' αὐτὸν φιλοσόφους καὶ ποιητὰς μικροψυχίαν, πολλοὺς ἀπόντας ἀκόλουθον λέγων κατ' πάντων φιλοσόφων καὶ πεπαιδευμένων ἐπὶ τοῦτον μανίαν Ἡσίοδον μᾶλλον πάντων πεθεῖν· ἐγὼ μὲν πάντα μιλησιχολᾶν λυπηθέντα δ' πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τῶν βλασφημεῖν, νενθετεῖν εἰδότα· τοῦτο δὴ τὸ τ' Σωκράτους, ὅτι πᾶς ὁ κακὸς, ἄκων ὅτι κακὸς· δεῖται σοῦ νουθεσίας, καὶ ἴσως ἐπιγνώσεται ἑαυτὸν ὄντα κακόν. Τῶν μέν τοι κακότητα.] τὸ μὲν ἔπαθε τὰς κακίας ἀλλήλαις, ὥσθ' καὶ τὰς ἀρετὰς, ψεύδεσθαι ὅτιν. ἀρεταὶ μὲν γὰρ ἐναντίαι οὐκ εἰσί, κακίαι δ' ἐναντίαι εἰσί. τὰ δ' ἐναντία ἀλλήλοις οὐχ ἅπτεται τούτου δ' ὄντος ψεύδεσθαι, οὐκ ἀποδεκτέον τὸ, ἰλαδὸν, ὡς Πλούταρχος ἐξηγήσατο, τὸ πᾶσαν ἐγκολπίσασθαι κακίαν ὁμοῦ δηλοῦν· ἀλλὰ τὸ, ἐκάστῳ ἀθρόαν λαβεῖν, μὴ κατὰ μικρὸν ὑποφερομένῳ, ἀλλ' ὁμοῦ πᾶσ' ἐφιγκόμενον. δεῖ ἀμελασίαν ὅλως, ἅμα καὶ ἀδικίαν ἀσυνέτους. διὸ καὶ ἰλαδὸν εἶπε, δηλοῦν ὡς οὐ μόνον κατ' βραχὺ κακοηθείαν τινὰς δωρητὸν, ἀλλὰ καὶ ἀθρόως. καὶ τὴν αἰτίαν προσέθηκεν, ὅτι ἐγγὺς ἡ ὕβρις ἡ κακία, καὶ ἡ ἐπ' αὐτῷ ὁδὸς ὀλίγη, καθάπερ οἱ πρὸς τοὺς ἐγγὺς οἰκοῦντας. αἴτιον δ' τὸ ἐγγὺς ἡμῶν αὐτῷ οἰκεῖν, τὸ δ' ῥᾳστώνην τόπου ἕνεκα τ' κακῶν. ὡς γὰρ οὐκ τ' ἐν λαμπρῷ τόπῳ κατοικοῦντων ἐγγὺς κατοικοῦσιν αἱ νόσοι, οὕτω δὴ καὶ τ' ἐν ῥᾳστώνῃ ψυχῶν, ἐγγὺς οἰκεῖν κακίαν ἀληθές· ἧς ὅτιν οἰκος ἡ ῥᾳστώνη. τ' δ' αὖ ἀρετὴν οὐκ ὅσαν τῇ ῥᾳστώνῃ ζυμφυλον, ἀλλὰ πρὸς ἔξω τ' ὑλικῆς κάσεως, εἰκότως φησὶ πρόῤῥω μὲν οἰκεῖν ἡμῶν. ἱδρῶτα δ' θεοὶ ἑαυτῆς ἔθ' ὑπὸ τ' θεῶν τεθέντα. δι' ἃ χρὴ πρὸς αὐτ' ἐλθεῖν καὶ πρόῤῥω ὄσαν ἐλεῖν, ὀλίγπονον ὄσαν τ' ὑπὲρ αὐτῆς καὶ δυσέφικτον, καθὰ καὶ τὰ ἑξῆς δηλοῖ. μακρὸς δ' καὶ ὄρθιος.] μακρὸς μὲν οἷμος, εἰκότως· ὅσον γὰρ θεὸς ὕλης, τοσοῦτον ἀρετὴ κακίας διέστηκεν. εἴωρ ἀρετὴ μέν ἐστιν ἐν τῷ ζωοῦσθαι θεῷ· κακία δ', ἐν τῷ ζῆν ἐν ὕλῃ. μακρὸς δ' ὢν, καὶ ὄρθιός ἐστιν ὡς εἰς τὴν ἄνωθεν ἡμᾶς· ἄνω γὰρ ἀρετὴ, κάτω δὲ ἡ κακία· τραχὺς δ' αὖ ὁ οἶμος, ὡς δύσβατος. χρὴ γὰρ πολλὰ μὲν ὧν ἀγνοοῦμεν μαθεῖν, οἷς τὴν φρόνησιν δυσκόλως ἐπιβάλλομεν, πολλὰ δ' ἀποδέδεκται πονηρὰ ὧν δυσαποστάτως ἔχομεν ζωοτρόφων ἡμῖν ὄντων. ὅλως δ' διὰ πολλῶν ἀδεῶσαι καὶ ἐπιπόνων ἀσκήσεων πρὸς ἃς ἀποδὼν βραχὺ εἶπεν τὸ πρῶτον τὸν οἶμον. τέλος δέ, φησὶν, ἐπειδὰν εἰς τὸ ἄκρον ἔλθῃ τῆς

πορείας, ῥᾳδίως. λοιπὸν ἡ ἀρετὴ, καὶ ταῦτα ὄσα χαλεπὴ καὶ δυσέφικτος ζῶσι γὰρ οἱ τὴν ἀρετὴν ἔχοντες, ἤδη μετ' εὐφροσύνης, καὶ ἔοικε Ἡσίοδος τὸν Πλάτωνος εἰσηγεῖν, ὅτι ὁ μόνον ἄγαθὸς, ἀλλὰ καὶ ἡδὺς ὁ κατ' ἀρετὴν βίος. ἡ γὰρ μὴ ῥᾳστώνης ζωὴ τὴν εὐφροσύνην δηλοῖ τῆς ἰδίας ἕξεως. μὴ οὖν ἀποφεύγετε τὶς διὰ τοὺς πόνους τὴν τῆς ἀρετῆς ἄσκησιν, φησὶν μὲν ἐνίοις, ὅπ ἄπορον ἵνα τέχνην μέν τινα κτησώμεθα, τὰς διὰ τὴν κτῆσιν αὐτῆς πόρους ὑπομένειν. ἢ ἵνα ἄνευ πόνου τὴν ἀναγκαίων τύχωμεν· ὅπως ἡ τὴν τῆς ἀρετῆς κτησώμεθα, τελειότητα μόνην ὖσαν ἢ μὴν, μὴ αἱρετὰς τὰς δι' αὐτὴν πόνους, δι' ὧν μέλλομεν αἱνετὰς τὴν ἀρετῆς κτῆσιν. ἔστιν ἰδεῖν, ὅπ τὶς μὲν τὴν φύσιν ἀθενὴ λαχὼν οἱ δειλανόμενοι πόνοι δειλίαν παῦσι καὶ φυγάδας αὐτοὺς ἀποφαίνουσι τῆς ἀρετῆς ὑπὲρ τῶν ἀγώνων. τοῖς δὲ φύσει γενναίοις μείζων ἔρως ἐγγίνεται τούτων, ὧν τὴν θήραν ἐκ δίκτυ, μὴ πολλῶν ἡ ἱδρώτων μόνως τὶς ἀνθρώποις ἀκόνησι δεδώκασι. διὸ καὶ Πλάτων παρακελεύεται χρῆναι τὶς ἀρετῆς φιλοσοφίας ἕνεκα δεδιδάχθαι τὸ ὑπέρτερον τῆς τοιαύτης ζωῆς, διὰ τὴν ἀγωνίας καὶ γενναίας φύσεως. ἀρετὴ δὲ τούτοις, ὅτι τὴν μὲν πόνων κτηθέντων ἡδίων ἀπόλαυσις, τὴν δὲ μὴ δίκτυος ὡς ἡ λῆψις τροχερὰ, ὕπου καὶ ἡ καταφρόνησις· διόπερ, ὡς ἔοικεν, ἡ ἀρετὴ μάλιστα τίμιον πολλῶν δρωμένη πόνων. καὶ οἱ λαβόντες φιλοχωρεῖν ἐν αὐτῇ, τοὺς ἱδρῶτας ὡς ἀπέμφατον εἰδότες, καὶ τροφὰς μὴ βυλόμενοι τράγμα διὰ μικρῶν πόνων κτηθέν, ἀλλ' ἀπείρ ἔχοντα, ὥσπερ δυσθήρατον, ὅτω δυσαφαίρετον αὐτοὺς ἀποφαίνοντες.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Οἱ δὲ δίκας ξενίσει.] ἐκ ἔχω τῶς ἐξηγήσωμαι τὰ ἐνταῦθα Ἡσίοδα σαφέτερον, ἢ ὅτι παιδαγωγικῶς φησὶ ταῦτα πρὸς τὸν ἀδελφόν· ἀποβέπων αὐτὸν ἀδικίας καὶ ἁρπαγῶν, προτρέπων δὲ πρὸς τὸ τὰ δίκαια δρᾶν· ἐν τοῖς πρώτοις μὲν διεῖξαι, οἷ ὄτι τὸ τέλος τὶς ἀδικῆσι. νῦν δὲ λέγει καὶ τὸ ἀντίδοτον, ὁπόσα ἐστὶ τοῖς δικαιοπραγοῦσιν. τέθηλε πόλις.] ἀντὶ τοῦ χαίρει, αὔξει, πληθύνεται· ζωπυρὰ δὲ ἡ λέξις, ἀπὸ τῶν θαλλόντων ἀέρων. ἀνθεῦσιν.] ἀνθοῦσιν, Αἰολικῶς καὶ Δωρικῶς. τὸ δὲ ἔαρ καὶ ὁ τεταχῶς ζωπυρεῖ· Αἰολικῶς καὶ Δωρικῶς εἰς τὸ εὖ διφθογγον τὸ Α' χιλλέως γὰρ ἡμεῖς φαμὲν, ἐκεῖνοι δὲ τὸ Α' χιλλεύς. Α'τπικῶς δὲ τὸ ε καὶ ο εἰς τὸ ει δίφθογγον κατάτας, δέον δεῖν, πλέον πλεῖν· Μ'ωνικῶς δὲ, εἰς τὸ οῦ δίφθογγον, ἐμέο ἐμοῦ, σέο σοῦ, καὶ τὰ ὅμοια. τὸ ἀνθεῦσι ζωπικῶς εἶπεν, αὐτὶ τοῦ θάλλουσιν, ἐν εὐθυμίᾳ καὶ ἀγλαΐᾳ καὶ χαρᾷ διάγουσι. κηροτεύσ.] κηρωτὸς ὁ πόλεμος· κηροτεύσ δὲ ἡ εἰρήνη. καὶ τοῖς μὲν ἀδίκοις, φησὶν, ἡ εἰμαρμένη πολέμους ἐπάγει τοὺς ἀδροκτόνους. ἐκ γὰρ μικρᾶς ἀφορμῆς ἀναῤῥίπτουσι φόνοι οἷς δὲ τιμᾶται τὸ δίκαιον, εἰρήνη λαοτρόφος αὐθεῖ. κηροτρόφον δὲ αὐτὴν εἶπε, καίτοι καὶ γηροτρόφον οὖσαν καὶ βρεφοτρόφον, ἀπὸ τῆς ἡλικιῶν βασιλικωτάτης καὶ κρείττοι. Κυμοδόκε ἐνδυητικὸν, ἡ βέφυσα τοὺς κόλπους. κηρόδρεπτος παθητικὸν, ὁ τρεφόμενος κἄξ.

Ἀργαλέον.] ἐκ τοῦ ἔργω τὸ χθαμαλὸν καὶ δυσχερές, ἐργαλέον, καὶ ἀργαλέον. ἢ παρὰ τὸ ἄλγος, ἀλγαλέον, καὶ ἀργαλέον. πεκμαίρει.] νῦν πληροῖ, ὁπτοίρει. ἀρυόπα Ζεύς.] ἡ μεγαλόφωνος εἰμαρμένη. μεγαλόφωνον δὲ τὴν εἰμαρμένην λέγει, ὡς ὁπωδὴν ὑψιβρεμέτην, διὰ τὰς βοὰς τε καὶ ἀναῤῥήσεις τῶν δυτυχούντων, τῶν δὲ εὐτυχούντων δὲ καταῤῥήσεις καὶ ὀνειδισμούς.

Οὐδέ ποτ' ἰθυδίκαισι.] τοῖς δικαίως κείνοις ἀνδράσιν ὑπερλιμὸς ἐπέρχεται, διὰ τὸ πάντα χόδην ἐμπόρως καταίρειν αὐτοῖς, ὡς τὰ δίκαια ἀντεχομένοις· ὅτε βλάβαι καὶ πόλεμοι, καὶ μοιχεῖαι, ἐκ ἀπογαί, ἐκ ἄλλο τοιοῦτον ἀδίκημα εἰδῶται. διὰ γὰρ καὶ βάρβαρος ἀδίκου πολέμου καταάρχει μοιχεία ἐστὶ, καὶ τὰ τοιαῦτα, παντελῶς τοῖς ἐκ νόμων δικαίοις ἐκκόπτει τιμωρήμασιν.

Φέρει μὲν γαῖα πολλὼ βίον.] γαῖαν νῦν τὴν ἀρόσιμον λέγει· βίον δὲ τὰς τροφὰς τὰς ἐκ τῶν σπερμάτων. ὄρεσι δρυὸς.] ἐκ ὅτι τὰ ὄρη ἐκ ἔχει, ἀλλ' ἐπὶ τῶν κυριωτέρων τὴν ἀρόσιμον ἐκάλεσε γῆν. ἐν τοῖς ὄρεσι δὲ καὶ τοῖς ἀμπελοφύτοις τῆς γῆς μέρεσιν αἱ δρῦς, ἀντὶ τῶν πάντων τὰ δένδρα, ἐν τῇ ἄκρῃ μὲν φέρουσιν ὀπώρας· ἐν τῇ μέσῃ δὲ, ἤτοι ἐν τοῖς κολώμασι τὴν τελετὴν, μελίσσας. Εἰροπόκοι δ' οἶες.] πέκος ἐρίον πέφυκεν. ἐοικότα τέκνα γενέσθαι.] διὰ τὸ ζωοδρῶς ἐν τοῖς δικαιοπραγοῦσι τιμωρεῖσθαι τοὺς μοιχεύοντας.

ὑδ' ὅσοι νήσων Νείων ἔ.] ὁμοίως, πλήσιοι δειπνοῦσι δ' ἐπεύδειν Ἡσίοδ☉, οἷς ἀπηχθημένως τῇ ναυτιλίᾳ διάκειται ἢ ὅτι τοῖς ἀγαθοῖς καὶ δικαίοις οὐκ ἀγαθὸν ὄζειν ἐμπορεύεσθαι, καὶ ὁ παιδίσ☉ διασημαίνει. ἄλλοι γὰρ ἀλλαχόθεν καταίροντες διὰ τὰς τούτων εὐδυδικίας τὰς τούτων λιμένας καὶ τὰ νεώρια τῶν ἐμπορείων πληροῦσι. Ταῦτα δὲ πάντα, ὡς ἔφημεν, παιδευτικῶς φησὶ πρὸς τὸν ἀδελφόν, ἵνα τὰς ἀμοιβὰς τῆς βίας καὶ ὕβρεως καὶ τῆς δικαιοσύνης εἰδὼς ἀνθίζῃ φαύλως δ' κρείσσον☉ μοίρας.

Οἷς δ' ὕβρεις τε μέμηλε.] οὐκ οἶδα ποίαν ἀδηλότητα τῶν ἀνδρῶν κατηγορῶ, εἰ τὸν Ἡσίοδον Ὅμηρῳ συγκέκινται, καὶ οὐκ ἐρυθριῶσι λέγειν, ὡς νενίκηκεν. εἰ μὲν γὰρ ἕτερα πρὸ νενίκηκεν Ὅμηρον, οὐκ ἔχω λέγειν τὸν ἀκριβέστερον. Ὅμηρον δὲ μή τοι γε τὸν Φωκέα, καὶ τὸν Ἔμφορον☉, ἀλλ' οὐδὲ τὸν νεώτερον τὸν Βυζάντιον, τὸν Ἀνδρομάχης υἱόν, ἀποφασμένως εἰπεῖν ὡς νενίκηκεν. Ὅμηρον δὲ πολλοῦ τὸν μέγαν εἰπεῖν, ἀβασκανίας καὶ μανίας καὶ αἰτοπίας ἐσχάτης ἔργον. καὶ γὰρ τὰ ἐπὶ τούτῳ κίβδηλα ἐν πολλοῖς· ἀλλαχοῦ γὰρ κέχρηται τοῖς δηλουμένοις. ὥσπερ οἱ καθ' ἡμᾶς καὶ ὁ τὰς τῶν ἐπῶν τῷ ἀνδρὶ παρέφθορώς τε καὶ ἀφαυρὸς, καὶ πολλαχοῦ κατακλεῶν, καὶ μὴ ἔχων τὸ βέβαιον. ὡς γοῦν τὸ, Οἷς δ' ὕβρεις τε μέμηλε, καὶ ἕτερα τὰ δὴ τῷ Διὶ Ὀλύμπου, ἀμβροσία πάντα καὶ νέκταρ πυκάζεσθ☉, καὶ οὐδὲ πυκάζειν ἢ ξυκάζειν ἐβούλοντο ἔχειν.

Οἷς δ' ὕβρεις τε μέμηλε.] ἄκαιρο☉ πανταλογία ἐνταῦθά ὄζειν εἰπεῖν δὲ καὶ σχοῖνον ἐπὶ τούτῳ,

Τ' ὄβριες γὰρ ἐ κακὴ δειλῷ βροτῷ, — καὶ τὰ τῇ ὕβρει, ἤτοι τῇ βίᾳ ἑπόμενα· καὶ γοῦν ὁ πάλιν ἐπὶ τούτῳ φησὶν ὑπολαβόμενο☉, ὥσπερ εἰ ἐν βαλανείῳ ἐρόμενος, καθάπερ λέγουσι τὰ παιδία. τοῖς δὲ δίκαιον καὶ πρωτεῖα τιμωρίας δ' καὶ πανοχάς, καὶ δίδωσιν ἢ τιμῶμένη. καὶ τὸ Τ' Διὸς ἄτομα, ἤτοι τῆς τιμῶμένης, πυκάζεσθαι ἐν ταῖς ἑορταῖς ἐπὶ ἀβουλευτούμενον ἐυρυόπα Ζεὺς, Κρονίων, Ζηνὸς φρεσὶ μῶσιν· καὶ τὸ Κρονίων ὑποτίνεται· ζωτικώτερον καὶ ἁπλῶς, ἢ καθ' ἕξιν τοὺς σίχους οἷς κεῖνται. τὸ δὲ Τοῖσιν δ' ἐ φαύλως, ἀντὶ τοῦ οὐκ ὀρθῶς ὄζειν, ἀλλὰ σκολιῶς, κεῖται τῇ πόλει· ἢ δὲ πόλις ἐνίοτε ἀριθμῷ τοὺς ἐν αὐτῇ πάντας περιέχει καὶ τὸ, Ὅ τις δ' ὁμῶς τῇ ἀδικίᾳ πλησθ☉ σημαίνει. ζωτικώτερον γοῦν ἢ κατὰ τοὺς σίχους οἷς κεῖται.

Οἷς δ' ὕβρεις τε μέμηλε —

Τοῖς δὲ δίκαιον πεπαίρει δ' ἐρυόπα Ζεύς.

Τοῖσι δὲ,] αὐτὶ τοῦ πῖσιν, ἐγρηγόσιν μὲν ἐπιζάλλω πῆμα Κρονίων μέχρις ὅλου τοῦ,

Ἢ νέος ἐν πόντῳ Κρονίδης ἀποτίνυσ' ἀυτῶν.

εἶτα τοὺς δύο σίχους, τὸν Πολλάκις, καὶ τὸν Ὅς τις ἁλιτρὰ ἕκαστα. Πολλάκις.] Αἰολικῶς. οἱ μὲν γὰρ Αἰολεῖς πρὸ μὲν διφθογγίζουσι τὸ ῡ, ὡς τὸ πάντυσι, χείρυσι, καὶ τὰ ὅμοια πρὸ δὲ ἐκθλίβουσιν αὐτὰ, τὸ ὅπποθεν λέγοντες, καὶ τὸ πολλάκις πολλάκι, καὶ τὰ ὅμοια. ἀπούρας.] ἀπήλαυσας. καὶ τοῦτο δ' λύσις πυγχάνει τοῦ αὐτοῦ ἀπορήματο☉. ἴσως γὰρ ἂν εἴποι ὁ Ἱέρωνος, ἀλλ' ὀλίγοι μέν εἰσιν οἱ κακοῦργοι τῶν τε, πολὺ ὧν δ πλείους οἱ ἀγαθοί· καὶ πῶς τὶ δεῖ δυσχερῶν ἡμῖν ἀπαυτύσει; τοῦτο γοῦν λύων τὸ αὐτοπίπον ὑπατικῶς εἶπεν, ὅτι πολλάκις καὶ δι' ἕνα πόλις ὀλέθρου ὅλου δ. ἢ δ' κακίας ἐμεῖνο μεταδοθείσης τῆς λαμπῆς, καὶ φαύλου τὸ πάθος☉, διὸ καὶ πόλεις πολλὰς, καὶ ἐ μίαν, πολλάκις ἀνέστρεψε ἐγκλίνεις, ὡς μὴ τῷ κακούργῳ τιμωρίαν ἀξίαν ἐπεσηγκυσαι τὸ ἐγχειρήματο☉. ἔχομεν δὲ ἐν τῷ Παέρι Ἀλέξανδρον· δι' ὃν ἡ Τροία ἀπώλετο, ἔχεις τὸν Ξέρξην τὸν βάρβαρον, δι' ὃν ἐδάκρυσεν ἡ Πρόις, πάντες αὐτῆς τὸ πάθος ἀπολωλότο☉ τὸ σχεπὸς· ἔχεις αὖ πάθος Μεσσηνικόν, δι' ὃ Πεισιλῆς συμφορῶν τὴν πᾶσαν Ἑλλάδα πεπλήρωκεν. ἀπούρας.] ἀπήλαυσας ἢ ἀφυλίας. ἀτάσθαλα.] τὰ ἁμαρτητὰ ἐν ταῖς ἄτησι, ἤγουν βλάβης ἀπόμενα.

Κρονίων.] ἡ αἰφνὴς καὶ ἀσεβέστο☉ εἰμαρμένη, ἡ χαρᾶσα καὶ μιλαίνουσα τὸ νῦν, καὶ σκιάζουσα.

ἐγρηγόσιν δὲ,] ἐν ᾧ δ' τῷ ἀεὶ φυλακτικοῖς.

Λιμὸν ἀμῦ καὶ λοιμόν.] τῷ μὲν λιμῷ ὁ λοιμὸς ἕπε☉, καθαχνοῦσι ζωφᾶς καχεμένων τῷ λιμῷ πόντων, διὰ τὴν ἔνδειαν καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν, τῷ ἀδαπανήτους καὶ ἄκοντας ἐξάγειν☉. ὁ δὲ λιμὸς γίνε☉, ἢ καρποφόρῳ γέωμι, τῷ ἀνθρώπων μὴ ἐπεσηχέντων τῇ γεωργίᾳ ἢ πολεμίων ἐφόδους, τῷ μὴ πᾶσι λιμῶττον ἐργαζεσθαι ἢ ξηρότητι τῷ ἀυχμῶν, ἢ χαλάζης καταφορᾶς ἢ ἐπιμβολίας ἀμέτρου ἐσίστε τῶν γεωργῶν ἀπολυμαίνων.

φθινύθουσι.] φθείρου☉. ἔστι δ' Ἀττικὴ προσηγορία. ἐκ τοῦ φθίνω γὰρ τὸ φθινύω λέγουσι φθινύθω. Οὐδὲ γερυσσόπος πίκτυνι.] καὶ τὰ πλανῶν

ὄζει συμφανέστερον. λιμὸς μὲν γὰρ πᾶσι σύνεσιν οἶδε τὰ ἀφροδίσια. ὁ δὲ λιμὸς τῷ πυρόεντι τὸ νόσου διαφθείρει τὸ κυοφόρημα. μινύθουσι δὲ οἶκοι.] ἀντὶ τοῦ σμικρύνουσι, φθείρουσι. μινυὸς γὰρ ὁ μικρός. καὶ εἰκότως οἱ οἶκοι φθείρουσι παντελῶς. τὰς μὲν ἄνδρας ὁ πόλεμος αἱμαρεῖ. ὁ δὲ λιμὸς τὰς ζωαφόρους ἀπείργει. ὑπὸ δὲ τῆς λοιμῆς καταφθείρονται τὰ κυοφορεῖσθαι σεσφθέσαντα.

κρατὺν δίρυν ἀπαύλεσεν.] ὑπερτεθράφασιν δηλονότι θεοὺς ἄλλους, ἢ τεῖχος ὑπερτεθράφασιν αὐτοῖς πολεμίους, ἢ νέας πεμφθείσας, ἢ τὰς ἐμπορικάς. τὸ δὲ νέας, συναλοιφὴ ὄζει, ἢ τις ὑπάρχει τῆς Γ ὠνων. τίννυσι.] τιμωρεῖ.

Ὦ βασιλῆες.] ὑποροφὴ τὸ ῥῆμα. ὑποτρέφει γὰρ τὸν λόγον πρὸς τοὺς δικαστάς. καί φησι, βαλθέσθω καὶ νοεῖν χρὴ τὸ αὐτὸ δίκης. θεοὶ γὰρ ἐφορῶσι τὰ ἀνθρώπινα, καὶ τοὺς ἀδικουμένους, καὶ τοὺς ἀδικοῦντας. Φράζεσθε.] βαλλέσθε, νοεῖτε. παρελκὴς ἡ χῖ, τυτέσθαι φασὶ δεῖσθαι. τέλεσσι.] κατατρίψεσι, πέζεσι, διαπαύσεσιν. ὄπιν.] ὑποτροφὴν, φροντίδα, χῖ παραγωγατισμὸν, ὁ δὲ καὶ μεταπλασμὸς καλεῖται. ἢ ὀπὴ γὰρ λέγει, ὀπὸς, ὅπα ἔστι δὲ καὶ διθύρας τὸ ὅπις εἶπεν, ὅπις, ὅπιδος, ὅπιδα, καὶ ὅπιν. Τοὺς γὰρ μύθοισι] αὐτὶ τοῦ πολλοί. ἢ χῖ ζωώσουσιν, ἢ χῖ δικάσουσιν συναλοῶν. μύθοισι δὲ, οἱ πολλοί· ὁπὸ τοῦ μύρω, τὸ πλημμυρῶ. Ἀθάνατοι Ζηνὸς.] τὸ ἀθάνατοι ἁπλῶν καὶ ὑπολελυμένον. ἔστι δὲ ὡς Ἀπίων, ἢ ὡς τοῦς τι τοῦτο ἐδόξασε ὁ τὸν μέγαν ποιητὴν Ὅμηρον. καὶ ἐκ ἔχω πῶς κατηγορῶ τῆς ἀπαιδευσίας τῆς τολμησάντων εἰπεῖν ὑπὸ τούτου νικηθῆναι τὸν ἡμίθεον Ὅμηρον. ἔτι δὲ νοεῖται τὸ Ἀθάνατοι Ζηνὸς, μυθικῶς μὲν εἰ μὴ τῶ Διὸς ὄντες θεραπαινίδες, καὶ ἀντιφάσκει ἑαυτῷ χθονίους τούτους καλῶν. ἀνθρωπικῶς δὲ πολλαὶ δυνάμεις καὶ ἐνδικίαι τῶ Ζηνὸς καὶ τῆ εἰμάρμενης εἰσὶν ἐν τοῖς χθονίοις καὶ καθ' ἡμᾶς πράγμασι γινόμεναι. Ἠέρα ἐσσάμενοι.] ἢ λεπτύνομαι καὶ ἀεροειδεῖς, ἢ ἀεροσίαν ἐνδυόμενοι· τ. ἢ μὴ χρὴ θεοὺς αὐτῶν πολλάκις τὴν Διὸς κίνησιν χαίρειν. Ἡ δή τε παρδίν.] καὶ ἡ δικαιοσύνη παρδίν. ὄζει, ζωὴ ἢ δυνάμει τῆς εἰμάρμενης, καὶ ἐνδικάσει, αἷς θεὸν ἔοικε.

Διὸς ἐκγεγαῶτα.] ἢ ἐκ τῆς εἰμάρμενης, ἢ τῶ ἐφορᾶν, ἢ τῶ νοεῖν γεγενημένα. τὸ Ζεὺς γὰρ ὁμωνύμως πολλὰ σημαίνει, καθάπερ εἰρήκειν καὶ πρόσθεν. καὶ ἡ δικαιοσύνη παῖς αὖ τῆς εἰμάρμενης καλεῖται, ὅτι ἐξ εἰμάρμενης πάντα καθ' Ἕλλησας. πρότερον δὲ τῆς φρονεῖν καθίστησι τὰ χρηστὰ, οὕτω καὶ ἡ δικαιοσύνη. νοεῖ δὲ παῖς, ὅτι οἱ ζωντοὶ τὰς δίκας κείσεις γινώσκουσι. ἐφορᾷ δὲ φησὶ, ὅτι ἐν τοῖς στοιχείοις καὶ τῷ παντὶ κόσμῳ, ὅταν ἀφειδὴ πυχνάσῃ ὁ ἐφορᾶν, ὀφθῇ τὸ δίκαιον. πλὴν γὰρ ὑπὸ γῆν ἀληθόντος, ἐξίσης μὲν τὸ φῶς τῆς ἡμέρας, νυὸς δὲ αὐτῆς ὑπεισδυούσης. καὶ ὅπα πρόσθεν εἰρήκαμεν· ἵνα μὴ χῖ Πρόκλον, ἐν οἷς ἐχρῆν, μᾶλλον καταπορῶμεν. θνητοῖς οὐ ὅλυμπον ἔχουσιν.] ἢ ταῖς ψυχικαῖς δυνάμεσιν, ἢ τοῖς στοιχείοις. πὰρ Διὶ παγὶ καθιζομένη.] ἢ τῇ εἰμάρμενῃ, ὡς ἔοικε· μοῖρα γάρ τις ἐκ διηνεκὴς ζωογονοῦσα τοὺς ἀδικουμένους πρὸς ὄλεθρον. ἢ Διὶ Κρονίωνι, τῷ νοΐ. ἀδικίας γὰρ πολλάκις γινομένης, δίκαιον θυμὸν καὶ φρένας τοῦ νοῦ οἱ ἠδικημένοι λαβόντες, ἀπηθῆ μικρὸν ἀπαγαγόντες τινῶν πρεσβύτων, φόλιν ὅλην ἐτέρωσε· ὡς Ἀχιλλεὺς τὴν Ἑλλάδα, ἢ Βελισσὸς τῇ μιᾷ ἡμέρᾳ. Δῆμος ἀπαδαλίας.] ζωίζουσά ἐστιν ἐν τῷ σίχῳ τούτῳ· τὸ γὰρ λᾶων, αὐτὶ τοῦ κονδείου δέχεται· ζωίζουσα γὰρ τὸ λᾶ καὶ τὸ ων εἰς μίαν μακράν. Πρηκλίνουσι.] τὸ πρὸ μακρὸν ἐδέξατο, καὶ τὸ κλῖ βραχύ· ὡς τῆς ἀξιολογίας τῆς τολμησάντων τοῦτον καλεῖν Ὅμηρον ἀνδάμιλλον, καὶ τῆς ἐκάστης ἀτοπίας, καὶ γικητήν! ἀλλὰ τῇ μὲν πρεκλίνουσι τὸ πρᾶ, καὶ μακρὸν ἴσως λεχθήσεται· δι' ὃν πρ καιρὸν οἱ παλαιοὶ ποιηταὶ καὶ μέτρων εἰδήμονες, καὶ αὐτὸς ἐξετάσαμεν. κλῖναι τὸ κλῖ, εἰ καὶ ζωτικῶς τις ἐτόλμησε βραχὺ δέξασθαι, καὶ τῆ πόλεως ἂν τοῦτον ἐξέβαλον, ἐν ᾗπερ διάτριβον, εἰ δυνατῶς εἶχον, ὡς μὴ τὸ τοιαύτης κακίας μόσχευμα γένοιτο διαδόσιμον ποσὶ ἀν ἐδόκουν τὸν, τοῦτον μὴ χρῆναι Ὅμηρον ἀνθρώπιλλον· ὃς ἐν πάσαις ταῖς ἀρεταῖς, καὶ τέλος ταῖς λογικαῖς, ἁπάντων ὑπερβέβηκεν, ὁ μόνον ἀνθρώπων, τολμῶ δὲ καὶ ἀγγέλων εἰπεῖν, εἴπερ ἄρα καὶ ἄγγελοί εἰσιν ὑπερκοσμίους χαί, ἢ τυγχάνουσι. βασιλῆες.] νῦν κεῖται. Οἳ αὐτοὶ.] αὐτὸς ἑαυτῷ γένος. βλάβης αἴτιος ὁ κατὰ πλάτων ἕτερος. οἱ βλαπτόμενοι γὰρ δεῖ γράμματα, καὶ τὰ ἐκτὸς βλαπτοῦσι. ὁ δὲ βλάπτων καὶ ἀδικῶν, εἰς τὸν ἑαυτοῦ ψυχικόν. καὶ ἡ κακὴ βουλὴ τῷ βουλεύσαντι κακίστη, τῷ αὐτῷ σκότῳ. Δεὸς ὀφθαλμός.] ἢ εἰμάρμενης ἐφο-

ρατικὴ

ρετικὴ δύναμις μᾶλλον ἢ ἀνθρεστικῶς, ἀντὶ τοῦ εἱμαρμένη. Νῦν δὲ ἐγὼ μάτ' αὐτός.] ὁ Πλούταρχος, καθάπτεται Πράκλου, ὡς ἐλίζει τοὺς ἐπὶ τούτοις τίχοις· ἀπὸ τοῦ Πάντα ἰδὼν, μέχρι τοῦ, Ἀλλὰ τάχ' ἄπτα ἔολπα, οἷς ἐκ ἄξια Ἡσιόδου, καὶ βλάσφημα. ἐγὼ δὲ τοῦτο τὸ καθ' ὑποθεσιν χῆμα εἶναι φησι. φησὶ γὰρ ὁ Ἡσίοδος μὴ βαρύπτης, Μὴ εἶην μήτε δικαίῳ ἐγὼ δίκαιος, μήτε ἐμὸς παῖς· ἐπεὶ κακὸν ἀνθρώπῳ ἐστίν, τὸ εἶναι δικαίῳ δίκαιον. εἶτα διαφέρει τοῦτο τὸ καθ' ὑποθεσιν χῆμα· εἰ μείζονα δίκαιον καὶ τάξιν καὶ τιμὴν ὁ ἄδικος ἔξει. εἶτα πεποιθότως ἐπαίρει τὸν οἰκεῖον χορόν, καὶ λύει τὸ ἀντιπίπτον, λέγων· ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἄπτα ἔολπα. πλησίον τοῦ εἱμαρμένου, τερπικέραυνον δὲ εἶπον ὅπως ταυτὶ καλεῖ. Νῦν δὲ ἐγὼ μήτ' αὐτός.] καὶ τοῦτο ἀντίφορον θαύμασον, οἷς ἄξιον ἀνθαμίλλου. Ὁμήρου, καὶ νικητοῦ ποιητοῦ.

ἐμὸς υἱός.] σημαίνει παῖς Ἡσιόδου. παῖδα οἱ μὲν Μουσέων, οἱ δὲ Ἀρχέπτου. ἔτεροι δὲ Στησίχορον τὸν μελῳδὸν ὑξελέξαντο.

Ὦ Πέρση.] ἀποστροφὴ τὸ χῆμα. Καὶ τὰ δίκης ἐπάκουε.] καὶ νῦν τῆς κείσεως, ἢ τῆς δικαιοσύνης ἐπάκουσον, ἤτοι καταφιλοῦσα ἔσο ταύτῃ.

βίης δὲ.] ἄγαν πλεονεξίας καὶ ἀδικίας ἐπιλανθάνει. ἀλλὰ ταῦτα σαφῆ, καὶ ἀπεραντολογίας ὑδέν.] Τὸν δὲ μὲν ἀνθρώποισι νόμον.] καὶ τοῦτο ἄξιον ποιητοῦ νικήσαντος Ὁμήρου. ὅμως ἐδὲν ἀπεικὸς εἰ συμμοιρίαν μύθων, καὶ ἀρχαίων πάνυ σοφῶν αὐτὸν ἔχων Ἡσίοδος ὑπ' αὐτῶν ἐπηρύχθη νενικηκέναι τὸν Ὅμηρον, καθάπερ μαχροῖς τισι καὶ κατ' ἐμὲ χρόνοις ἐπεὶ νῦν πυγχάνων μεταγιώστης· καὶ νῦν μὲν οἱ ἀρχαῖοι καὶ Ζυρφακες πλὴν ὀλίγων μὴ δ' ἀκριβῶς τὰ μέτρα εἰδότας, οἷς τῶν αὐτῶν συμμοιρίας ἀναμφιβόλου ἐπιπτώσεως ἀκροτέλευτα. ἀλλὰ ταυτὶ, παρέντες τὸν νικητὴν Ὅμηρον, καθάπερ καὶ τὰ ἔπη κεδάλους ὑξέσετο, ἐπιξηλώσαιμεν. Τὸν δὲ μὲν ἀνθρώποισι νόμον.] τὸ κατὰ μειοσμὸν χῆμα, ὁ σοφὸς ἐπεὶ πίπτης, ἢ κατ' ἄθροισιν καὶ μειοσμὸν ἅμα ἐνταῦθα, ὅπως ἔμελλεν ἐξαγαγεῖν χρείᾳ τῆς ἀνθρώπισι, τὸν μὲν νόμον διέταξε Κρονίων, ἰχθύσι μὲν καὶ θηρσὶ καὶ οἰωνοῖσι πτερύοις ἔδειν ἀλλήλους. κατὰ πῦτο τὸ κατὰ μειοσμὸν ἔσι χῆμα, ἢ κατ' ἄθροισιν καὶ μειοσμὸν ἅπαν.

Ἰχθύσι μὲν καὶ ἀνθρώποισι νόμον διέταξε Κρονίων. εἶτα μεσοῦς τὸ ἀνθρώποις κατ' ἄθροισιν ὄν, εἰς τομὰς, ἔμελλεν εἰπεῖν, Ἕλλησι μὲν τὸ, Ῥωμαίοις δὲ τὸ καὶ Ῥωμαίοις τάδε καὶ λοιποῖς τάδε. καὶ ἐδὲ τὸ, ἀνθρώποισι δ' ἔδωκε δίκην ὄφελλεν εἰπεῖν, ἵνα μὴ ματὴν διπολοῖσιν. καὶ ἅπαν ἐδὲν ἔχων ἁμάρτημα νῦν δὲ τὰ ἔπη ταυτὶ δύο ἁμαρτήματα φέρει, ἀρπαξύεια καὶ ἀκμάζοντα, καὶ ὧν ἐδέ ποτε τ' ἀδηλείας γῆρας γηράσῃ, τοῖς τοιαῦτα ἅμα καὶ μὴ τοιαῦτα βασανίζουσι. διὰ μὲν γὰρ τὸ εἰπεῖν, — ἀνθρώποισι νόμον διέταξε Κρονίων, εἶτα ἐπανεγκεῖν, Ἰχθύσι μὲν καὶ θηρσὶ καὶ οἰωνοῖσι, δοκεῖ ταῦτα φαυλίζειν ἐν τοῖς ἀνθρώποις. διὰ δὲ τὸ ἐπαγαγεῖν, Ἀνθρώποισι δ' ἔδωκε δίκην, φαίνεται ἀκαίρως καὶ ματὴν διπολογῶν ὁ νικητὴς τοῦ Ὁμήρου, ὅ πῖς ἔστιν ἐδὲ θεὸς καὶ τιμὴν τυχοῦσι μείζω τῆς οἰας δώσουσι τίχνης ἀμοίβειν. ταῦτα δ' εἴτε ὀρθῶς εἴτε κεδάλως ἔχοντα, φησὶ πρὸς τὸν ἀδελφὸν, σκηψάμενον αὐτὸν τῆς θεοφιλοῦς ἀλληλοφαγίας, καὶ τῆς ἁρπαγῆς, καὶ τῆς βίας πρεσβεύειν ἢ πρὸς τὸ δίκη πάντα ποιεῖν. οἰωνοῖς.] οἰωνοὶ κυρίως οἱ γύπες. ὡς οἰωνοὶ, ὅτοι μόνοι δίκα ζωοσίας ὠὰ καλιάμενα χρωνῶντες. νῦν δὲ πάντα τὰ ὄρνεα λέγει. Πετεηνὸν, παρὰ τὸ ἐν τῷ πτῆναι τεῖχειν τὸ πτερὸν, πτεηνὸν ἦν, παρὰ τὸ ἐν τῷ πτῆναι εἶναι, οἱονεὶ τὸ ὑψιπετὲς· ἔδει τὸ μὲν διφθογγον, τὸ δὲ ἦτα γραφεῖν. δίκαι ἀμαρδῆναι Γινώσκων.] καλῶς εἶπε τὸ μιαιφονῶν. πολλοὶ γὰρ ἔχοντες ὁμολογοῦσι τὸ δίκαιον, καὶ δρῶσιν αὐτὸ, νομίζοντες διὰ τοῦτο μᾶλλον ἀδικῆσαι καὶ βλαφθῆναί τινά. οἷς ἐκ ἔστι χάρις, ὡς ἀκουσίᾳ δράσασι τὸ δίκαιον· ἐδὲ διαμαρτίᾳ καὶ πλάνῃ παρεισέμβαντος δρθῆσαι αὐτοῖς. οἷος ὁ Λυκόφρων ὁ Ἀργεῖος. ὅτος δὲ θέλων ἀνελεῖν Προμηθέα τινὰ Θετταλὸν φῶμα ἔχοντα, παίσας τῷ ξίφει παρὰ τὸ φῶμα, ἰάσατο· καὶ Σμικύθης ὁ Νικάνορα διδασκάλου τοῦ Φιλίππου ὠφέλησε. καὶ ἡμᾶς δέ τις ἐν Σμικύθου διδασκάλου τοῖς οἰκειοτάτοις, ὅτε πάσι δόκησις καλὰ κεδάνια, ἡμῖν ἐ διέλυσαν· καὶ τούτου ἕνεκεν αὐτὸς δῆθεν ἠμαλάκισα, ὡς ἐμοὶ ἐπλάσατο, ἔπεισα αὐτοὺς ἅπαν θρασυκαρδικῶς θρῆσαι ἡμᾶς. ἀεὶ διακειμένου μὴ ἀπροβλήτου φιλοσοφίας, ὡς καὶ τὰ ἰδίων παίδων ἐν σχολαῖς ἡμᾶς θρεπτικῶν. καὶ ἐτέρους ἔχω μυρίους ἐπιτηδείους· ἀλλὰ σιωπῶ, τὴν κόρον ἐκφεύγων. Ὅς δὲ ἔκα μαρτυρεῖσιν ἐκεῖνοι.] ὡς τὸ

ὁ μὲν

ὁ μὴ ἀκούσιος, ἀλλὰ μᾶλλον τὸ δίκαιον ἀνδρῶν, εὐδαιμονίας ὧν ἐφίεται τυγχάνει, ἔτω πάλιν ἀντιθέτως ὁ μὴ ἐπόρκων ὀμνύων, καὶ αὐτὸς τυγχάνει τιμωρίας, καὶ εἰς τοὺς ἀπογόνους αὐτοῦ ἀφανισμὸς ὕστερον καὶ ἀνωνυμία ἐπέρχεται. καὶ ταῦτα μὲν τὰ ἔπη ἄξια νίκης Ὁμήρου. καὶ προσεκτέον τοῦ κριτοῦ. ἄκριτον ἔχουσι τὸν διαλογισμὸν τὰ ἔπη, ὡς πολλαχοῦ·

—εἰ γάρ τις κ' ἐθέλῃσι τὰ δίκαι' ἀγορεύειν,
καὶ τὸ Ἀνδρὸς δ' εὐόρκου χαίρει, ἐπεὶ κατὰ μοῖραν ἐνίκα.

ἀμφότερα τὸ αὐτὸ εἰσὶν ἄμφω. ἀλλ' ὅμως καὶ παῦτα συγχαρεῖν τοῖς κατὰ τὸν κοινὸν κοσμοκρατοῦσι νόμοις, ἐπειδὴ νικᾷ τὸν θειότατον Ὅμηρον. ὦ τῆς ἀληθείας! ὦ τῆς αἰδοῦς! ὦ τῆς ἀπαιδευσίας! ὦ λόγε ἀρετὴ καὶ παιδεία, ἀχὶ δακρύεις; καὶ ζῶν ἦλιε σύγγνωσον τοῖς τέκνων ἁμαρτήμασι, καὶ τῇ ἀδελφίᾳ τῇ σῇ ἀνδρῶν. ἀμαυροτέρη] καὶ μαυροτέρη, ἡ ἀφανής. Ἀνδρὸς δ' εὐόρκου χαίρει.] τοῦτο ἔστιν ἡ ἄκαιρος διπλολογία. ἄνω γὰρ εἶπεν,

—εἰ γάρ τις κ' ἐθέλῃσι τὰ δίκαι' ἀγορεύειν,
νῦν δ' Ἀνδρὸς δ' εὐόρκου. — εὐόρκου δὲ καὶ δίκαι' ἀγορεύων, νοῦν ὃ αὐτὸν ἔχων. ὃ γὰρ λέγει περὶ τοῦ καλῶς ὀμνύοντος, ἀλλὰ τοῦ ἁπλῶς ἀγαθοῦ καὶ δικαίου. μεταγράψατε Πέρσῃ.] καὶ ὡς αὐτὸν ὕστερον καλεῖ, ὡς ἀδιάκριτον μὲν καὶ ὑπηνάσιον τῆς δικαιοσύνης ὄντα, αὐτῷ δὲ ἀδικίαις ἠσχολημένῳ καὶ ἁρπαγαῖς. μιγνύει δὲ τῇ ὑφηνίοχον τὸν ὄνειδος.

καὶ ἴλαδὸν ὅτιν ἐλεύσῃς.] ἴλαδον, καθ' ὁλοκληρίαν. ὃ δὲ λέγει, τοιοῦτόν ἐστιν ὅπερ καὶ ὁ Ἱπποκράτης· ἡμῖν ἡ κακία, ὅμως πάνυ ῥᾳδίως καὶ ἀναμαίᾳ ῥοπῇ καὶ ὁλοκληρίαν ἐπικτᾶται, καὶ ἐγγὺς ἔστιν ἡ ἀρετὴ διαβεβλῆσθαι καὶ χρονίᾳ. ἄπαξ γάρ τις κακοφορίᾳ τῷ χλεπτικῷ κακίαν κατ' ὁλοκληρίαν καὶ ἀναμαίως ἐκτήσατο, καὶ τὴν μοιχικὴν ὁμοίως, καὶ τὰς λοιπάς· ἡ ἀρετὴ δὲ οὐκ ἔφυμεν χρονίᾳ καὶ δυσχερής. τυχὸν γάρ τις εὐθέως γραμματικῷ ἀρετὴν ἐκτήσατο, καὶ ἐκ διδαχῆς αὐτῆς γίνεται μάντις. ἀλλὰ πρότερον αὐτὸν ἐκδίδωσι τοῖς στοιχειώδεσι χρήμασιν, εἶτα ταῖς συλλαβαῖς, καὶ τῇ λοιπῇ παιδείᾳ, ἔπειτα τῇ Διονυσίου βίβλῳ προσέχων, καὶ πῶς Θεοδοσίου κανόνι καὶ ποιητοῦ· εἶτα γεωμετρίαν μάρχεται καὶ πολλὰ πολλοῖς μοχθήσας τοῖς χρόνοις, μόγις τοῦ ἀρετοῦ ἐκτᾶται. ὀλίγη μὲν ἐστὶν ἡ πρὸς κακίαν ὁδός· πολλὰ δ' ἐγγύθεν ναίει.] προσοικειοῖ δὲ κακίαν καὶ ἀρετῇ, καὶ οἰκίας αὐτῶν τοὺς εἰσιόντας· καὶ ὁδὸς τὴν μὲν κακίας ὀλίγην, διὰ τὸ, ὅσῳ ἔφην, εὐπόριστον· τὴν δ' ἀρετῆς μακρὰν καὶ ὀρθίαν, διὰ τὸ πόνου καὶ χρόνου προσδεῖσθαι. καὶ ὕστερον καὶ ῥᾳδίαν τὴν φασί, διὰ τὸ γλυκεῖαν καὶ ἔνπλοον εἶναι αὐτοῦ μὴ τοῦ ὀδίκτυπον. δοκεῖ καὶ Κοΐντος προσωποποιεῖ αὐτοῦ ὅτι κακὸν λόφῳ καὶ ὑφηνίῳ, ἐπάνω φοίνικος δένδρου καθιδρυμένῳ· τὸ ὀπίπτιον πάντως καὶ χρόνιον καὶ αὐτὸς ἐνδεικνύμενος, ἢ αἰνιττόμενος.

Οὗτος μὲν παναρίστος, ὃς αὐτῷ πάντα νοήσῃ
Φρασσάμενος καί κ' ἔπειτα καὶ εἰς τέλος ἧσιν ἀμείνων·
Ἐσθλὸς δ' αὖ κἀκεῖνος, ὃς εἰπόντι πίθηται·
Ὃς δέ κε μήθ' αὐτῷ νοέῃ, μήτ' ἄλλου ἀκούσας
Ἐν θυμῷ βάλληται, ὁ δ' αὖτ' ἀχρήϊος ἀνήρ.
Ἀλλὰ σὺ γ' ἡμετέρης μεμνημένος αἰὲν ἐφετμῆς
Ἔργάζου Πέρση, διὸν γένος, ὄφρά σε λιμὸς
Ἐχθαίρῃ, φιλέῃ δὲ ἐϋστέφανος Δημήτηρ
Αἰδοίη, βιότου δὲ τεὴν πίμπλησι καλιήν.
Λιμὸς γάρ τοι πάμπαν ἀεργῷ σύμφορος ἀνδρί.
Τῷ δὲ θεοὶ νεμεσῶσι καὶ ἀνέρες, ὃς κεν ἀεργὸς
Ζώῃ, κηφήνεσσι κοθούροις ἶκελος ὁρμήν,

Ille quidem optimus eſt, qui ſibi ipſi per omnia ſapit,
Cogitans quæcunque dein & poſtremo ſint meliora.
Rurſus & ille bonus eſt, qui bene monenti paruerit.
Qui vero nec ſibi ſapit; neque alium audiens
Animum adiicit, rurſum hic inutilis vir eſt.
Verum tu noſtri ſemper præcepti memor,
Operare, ô Perſa, diuinum genus, vt te fames
Oderit, amet autem pulchre coronata Ceres
Veneranda, victuque tuum impleat horreum.
Fames namque perpetuo ignauo comes eſt viro.
Atque eundem & dii oderunt, & homines, quicunque ocioſus
Viuat; fucis aculeo carentibus ſimilis ſtudio,

Οἵ τε

Οἵ τε μελισσάων κάματον ξύχεσιν ἀέργοὶ
Ἐσθοντες, σοὶ δ' ἔργα φίλ' ἔστω μέτρια κοσμεῖν,
Ὡς κέ τοι ὡραίοις βιότου πλήθωσι καλιαί.
Ἐξ ἔργων δ' ἀνδρες πολυμηλοί τ' ἀφνειότε.
Καί τ' ἐργαζόμενον πολὺ φίλτερον ἀθανάτοισιν
Ἔσσεαι ἠδὲ βροτοῖς· μάλα γὰρ συνέσσιν ἀέργους.
Ἔργον δ' οὐδὲν ὄνειδος· ἀεργίη δέ τ' ὄνειδος.
Εἰ δέ κεν ἐργάζῃ, τάχα σε ζηλώσει ἀέργος
Πλουτεῦντα· πλούτῳ δ' ἀρετὴ καὶ κῦδος ὀπηδεῖ.

Qui apum laborem absumunt ociosi,
Vorantes, tibi vero opera mediocria obire gratum esto,
Vt tibi tempestiuo victu impleantur horrea.
Ex laboribus autem viri euadunt pecorosi & opulenti.
Et laborans multo etiam clariori jam immortalibus
Eris, quam hominibus. valde enim oderunt ociosos.
Labor vero nullum dedecus, sed ignauia dedecus est.
Quod si laborauetis, mox te æmulabitur & ociosus
Diteſcentem: diuitias vero & virtus & gloria comitatur:

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Οὗτος μὲν παύεις.] ἤγουν ἔτος μὲν δεῖν ἔασις, ὃς δ' ἑαυτῷ πάντα νοήσει. σοφὸς ἀνήρ, ἐσθλός, ὃς αὐτὸς πάντα νοήσει, ἤγουν ἐννοήσει, ἃ πρὸς αὖ ἔσται αὐτὶ τοῦ, εἰς ταὐτὸν αὐτὶ τοῦ αὖθις, ἔστι καὶ εἰς τέλος ἀμείνων, αὐτὶ τοῦ χαλεπὸς οὗτος ἢ συνήθης ἔπω καὶ πρὸς τοὺς κακούς. Ἐσθλὸς δ' αὖ κἀκεῖνος.] ἐσθλὸς ἢ πάλιν δεῖ καὶ ἐκεῖνος, ὃς αὖ τῷ καλῶς εἰπόντι πείθηται. ἐσθλὸς γοῦν ὁ ἐθελοντὴς μανθάνων, ἤγουν ὁ μαθητὴς, ᾧ ἐπιτέλλει ὁ διδάσκαλος, καὶ ἐσθλὸς ὁ ἀγαθὸς τοὺς πρότους, καὶ ἐσθλὸς τὸ ἀγαθόν. ὁμοῦ τὸ μέσον συνάλοιφῇ ἐστι· τοῦδε τὸ τέλος τοῦ εἴδους· ὡς ὁ τοῦ,

— οἵ δ' ὀλίγιστα Διὶ Κρονίωνι ἔανται.

Ὃς δέκα μάθῃ αὐτὸς νοήσῃ.] ὃς δ' ἂν μή τι δὲ ἑαυτῷ νοῇ μήτε ἀκούσας ἐν τοῦ λογισμοῦ ἔσόμενος παιδεύσῃ ἔστι· ἢ δεῖν ἔσται ἀχρεῖος, ἤγουν ἐνδεὴς χρείας. ἀλλά, ὦ Πέρσα, σὺ δὲ ἢ, ἀναμιμνήσκων τῆς ἐμοῦ ἐντολῆς ἐφετμῆς, αὐτὶ τῆς ἐμῆς ἐντολῆς, τῆς ὑφηγήσεως, ἀνὰ τὸ ἐφίσμαι τὸ ἐντέλλομαι, ἐργάζῃ. ἵνα σε ὀχθήσῃ, ἤγουν μνησθῇ ὑποφθῇ ὁ λιμὸς. φιλῇ δέ σε ἡ ἀγέλαστος Δημήτηρ, ἤγουν ἡ σῖτον παρέχουσα θεός. ἁγνὸς γοῦν λέγει διὰ τὸ καθαρὸν τῆς καρπῶν, ὃς παρέχει.

Λιμόν.] ἤγουν ἡ αὐδὼς αὐχία. ἀναμιμνήσκων δὲ καὶ ὑπομιμνήσκων τοῦ τοῦ κακοῦ, ἤγουν τῆς οἰκίας, βιότου, καθ' ὃν ἐν τῷ ἔτει ἐργάζεσθαι χρεών. ἔλεον γοῦν τὸν Πέρσην λέγων; ἢ ὅτι ἀπαίδευτος Διὸς πάσης ἦσαν, ἢ διότι αὐτὸς διὰ ἀντέρωτα τοῦ γήρους εἰς γῆρας καὶ κακοπάθειαν τὸ γῆρας ἀνῆγον. ὑμέναιον.] κυρίως, περιττῶς κοινῶς καλοῦσι γυναῖκα ἀγόντες ἢ νυμφίον στεφανοῦντες ἢ καὶ χρυσῶν ἢ οἰκίαν. Λιμὸς γάρ τοι.] ὁ λιμὸς γὰρ ἀεὶ τῷ ἀέργῳ αὐθαδεῖ συμφορέμενον, συνὸν τούτῳ, ἤγουν καθ' αὐτοῦ νεμεσῶσι καὶ ἀγανακτοῦσιν οἱ θεοὶ καὶ οἱ ἄνδρες, ὃς ἂν ζῇ ἀργὸς, ὅμοιος καθ' ὕλην ὁρμᾶσθαι τοῖς κακοῖς τοῖς κακίστοις, ὅτι κάθυσι τὴν ἐργὰν, τουτέστι τὸ κάμνειν. νεμεσᾶν, τὸ ὑπὲρ τοῦ δικαίου ἀγανακτεῖν. ἀέργες ποιητικὸν, ἀργὸς κοινόν. Οἵτε μελισσάων.] οἵτινες ἀργοὶ ὄντες ἀναλίσκουσι τὸν κόπον τῶν μελισσῶν ἐσθίοντες αὐτὶ τοῦ τὸ ἔργον, ὃ καμόντες ἐργάσονται αἱ μέλισσαι. σοὶ δὲ φιλόμενα ἔστω τὰ ἔργα τὰ ζώμενα τῇ σῇ δυνάμει, ἤγουν τὰ δυνατά σοι ὄντα κοσμεῖν αὐτά, ἤγουν καθ' κόσμον ἐργάζεσθαι, ὡς ἂν σοι αἱ οἰκίαι πλησθεῖσαι ὦσι πλούτου, ὃν αἱ ὧραι παρέχουσιν. Ἐξ ἔργων δ' ἄνδρες.] ἐκ τῶν ἐργασιῶν γὰρ οἱ ἄνδρες γίνονται, ἀλλοτρίως πολυβρέμονες τε καὶ πλούσιοι τῶν ἀπὸ τοῦ χρόνου καὶ τῆς ὥρας πλούτων. ἄρσην ὁ ἀπὸ τῆς ὥρας πλοῦτος, ἀφ' οὗ ἄφνειος ὁ πλούσιος· οὗτον ἢ πλοῦτον. Καί τ' ἐργαζόμενον.] καὶ ἐργαζόμενον ἴσον καταπολὺ φιλέμενος τοῖς θεοῖς καὶ τοῖς βροτοῖς· λίαν γὰρ συνοῦσι, μισοῦσιν οἱ θεοὶ καὶ οἱ ἄνθρωποι τὸν ἀργόν. Ἔργον δ' οὐδὲν ὄνειδος.] ἢ ἐργασία γὰρ οὐδαμῶς ἐστὶν αἰσχρὸν, ἢ ἀργία δὲ αἰσχρόν. ὄνειδος τὸ αἶσχος, ὥσπερ ἔγκλημα τὸ ἁμάρτημα· ἀκολουθεῖ δὲ ὥσπερ τῷ ἁμαρτήματι τὸ ἐγκαλεῖσθαι, οὕτω τῇ αἴσχει τὸ ὀνειδίζεσθαι. ἐστι δὲ ὄνειδος ἡ τὸ αἶσχος, ἀντὶ τοῦ αἰσχρόν, ἤγουν τὸ μετέχον αἴσχους. Εἰ δέκεν ἐργάζῃ.] ἐὰν δὲ ἐργάζῃ, ζηλώσει σε ἴσως, φησὶ τὸ μυρμήκειον ἀργὸς, πλουτοῦντα· τῷ πλούτῳ δὲ τῷ ἀπὸ οἰκείου ἔργου ἀκολουθεῖ πόνον τινὰ ἀρετὴ καὶ δόξα ἕπεσθαι, αὐτὶ τοῦ ζώσιν· ἢ ἐ

ἀρετὴν μὲν συμφαίνῃ τῷ τοιούτῳ πλούτῳ, ἔπεται δὲ καρτερείᾳ καὶ πόνων κτήσεται· ἡ δόξα δ' ἕπεται, ἀγαθὴ τῷ ἀνθρώπων ἦσι νοήσῃς.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Οὔτε μὲν παύεις.] Ζηνὼν μὲ ὁ Στωϊκὸς ἐνήνοφε τὰς ἴσχνας, λέγων,

Οὔτε μὲν παύεις, ὃς δ' εἰπόντι πίθῃ·

Ἔθλος δ' αὖ καὶ κεῖνος, ὃς αὐτὸς πάντα νοήσῃ, τῇ διαιρέσει τὰ προτρεπτικὰ διδοὺς, τῇ φρονήσει δὲ τὰ δοκιμαστικά. Ἀρίστιππος δὲ ἀπ' ἐναντίας ὁ Σωκρατικὸς ἔλεγε, συμβουλεύειν δεῖν χωρὶς τοῦ προτρέπειν· ὁ δὲ Ἡσίοδος τὰ μέσα μάλιστα παραινεῖ, τρεῖς ἕξεις δηλῶν, τὴν ἔμφρονα, τὴν ἀνόητον, τὴν μέσην. οἶν ἡ μὲν εἰδέναι καὶ τῷ θείῳ ἐνδεχομένη· καὶ γὰρ τὸ θεῖον αὐτάρκες. οἵστε καὶ ὁ ἑαυτῷ πάντα νοῶν καὶ προορῶν ὅπως ἂν ᾖ, καὶ εἰς τὰ ἑπόμενα χρόνου ἀμείνων ἐσόμενος· ἡ δὲ φαυλοτάτη, τὸ μηθ' ἑαυτῷ δοκεῖν τὰ ὀρθὰ λογίζεσθαι, μήτ' ἄλλου ἕπεσθαι συμβάλλοντος ἀθέλειν· μέση δὲ τούτων ἡ τὸ ξυνορᾶν μὲν τῷ ἀμείνονι καὶ ὅσα δύναμις, ἐπικουρητικὴ δὲ τῷ ξυνορῶντι. Καὶ ταῦτα μὲν ὅπως ἔχει· μάλιστα δὲ ἄξιον ἐπαινεῖν τὸ εἰπεῖν τί τὸ ἔμφρον ἴδιον ἢ τὸ τοὺς πέροντας ὁρᾶν καὶ τὰ ἐγγύς, ἀλλὰ καὶ τὰ τὰ πόρρω ἐσόμενα προορᾶν, τοῦτο μὲν δηλοῖ τὸ, φρόνησαι· εἶπε δ' ἂν εἰπὼν ὅτι τὸ ἀμείνων. τὸ δὲ πόρρω μὲν δηλοῖ, ἢ ὅτι θεοῖς ἀνέφερον τὰ χρήσιμα, ἢ ὅτι θεοῖς ἐστὶ τὰ πόρρω ἐσόμενα αὐτοῖς. εἰς μὲν Ὀρφέα καὶ Κεκρόπιον τὸ μὲν πόρρω ἀπῆκται· εἰ δὲ φιλίαν τοῖς Δήμητρος εἶπεν ἄν τις τὸν λιμὸν ἀλλοτριότητα, θυμασθὲν ἐδίδου· τῇ μὲν Δημητριακῶν καρπῶν ἀφθονίαν ἔχοντες οἱ ἄνθρωποι τῇ ἀπὸ τοῦ λιμοῦ κακῶν εἰσὶν ἀπείρατοι· τούτοις δὲ ἄλλως ὑπάρχειν ἀδύνατον, διὰ τὴν Δήμητρος, ἢ σπουσία τῶν καρπῶν, καὶ ἀσυγχώρητα. καλῶς δὲ κυρίως μὲν ἡ ποιήσεως εἶπεν. Λιμὸς γάρ τοι.] λιμὸς διαλυκοῖς λέγεται παρὰ τοῖς Δωριεῦσι.

Λιμὸς γάρτοι πάμπαν αἰεὶ συμφορὰς ἀνδρεί.] τὸ μὲν συμφορὰν λέγει τὸ συμφέροντα· πολλὰ δὲ συμφερόμενον ἁμαρτάνεται. οἷς ὅταν ἀργία ᾖ, καὶ λιμὸν δεῖ ἀναγκαῖον εἶναι. τὰ δὲ τῷ αἰῶνι ἀνθρώποις τὰς θεοὺς ἀληθεῖς χρῆναι· καὶ τὸ συμφέρον διὰ τὴν σωματικὴν πᾶσαν, καὶ τὴν ἀναγκαίαν διὰ τὴν ἔργων. ἄλλως. τὸ μὲν ἀργὸν ζῆν ἀνόμοιον ἔχει λιμόν, τὸ δ' ἐθέλοντα μὴ λιμώττειν, ἀντὶ τῆς ἐργαζεσθαι φάσμασι παρέχων ἄλλοις, ἵνα ἀπὸ τούτων τῆς ἔρωτος, κωφλιῶ ἔρωτας ἐστὶ, κατεστιγμένε τὸ μέλος καταδίωκτε, ἔσω αἱ μέλισσαι ξυναγωγῆσι. κόθυρε· οὐδὲ ὁ κωφλιὼ, οἷς κόθυρε· τὶς οὖν ἡ τοῦ κέντρου ἀκροτομία ἔχων· καὶ παρέλιπεν αὐτὸν εἰς ἀργόν. μόριον γὰρ τὸ ζῷον τοῦτο ἡ δμηθὲν ζωλιὼ ἑαυτῷ πορίσασθαι. ἢ τὸ κοθύρους, αὐτὸ τὰ ἀργοὺς, παρὰ τὸ καθυβρίζειν. ἢ κοθύρους ἀπὸ τοῦ κέντρου· καὶ γὰρ ἀργοὺς καὶ ἀκέντρους. ἢ κοθύρους, αὐτὶ τοῦ κόρφ πλήθοντι καταγέλαστε· καὶ οὐ ἔστι τὶς ἐν μὲν ἀνθρώποις ἐλαπόμενος, τοῖς δὲ κωφοῖς ὁμοιούμενος. ἄλλως. κωφλιὼ ζῷον μικτῶν ἐκ γόπτου καὶ ἀκανθοκόθυρου, ὃ πολλάκις τυτθὸν ἐνδιαπῆντα τὸν ἔριφον, ἐν ᾧ εἰλαίνουσι αἱ μέλισσαι, ἵνα σὺν λαθόντες ἐδέσωσι τὸ μέλι· ἢ τὶς πολυθρίλητον ἔρωτα ἔχουσιν. ἀποκρύπτουσι γὰρ τὸν ἔρωτα. Δόλιμος ἡ κοτύρνα, ὅτι κόπον ἔχουσιν ἐν τῇ κηρῷ πλ ἡ Ἀριστοτέλης αὐτός φησι. Ἀμαίας ἡ μάτην κόπους· μόνος ἡ Ἡσίοδος ἅπαξ τῇ λέξει ἐχρήσατο. Ἐξ ἔργων δ' ἄνδρες.] πρὸς τὰ κατὰ φύσιν ἔργον ἀναπροσώπου τοῖς θεοῖς ἀρέσκειν ἔφησε· καὶ τοῖς ἀνθρώποις ὠφελίμους πράττειν· ὡς καὶ τοῖς ἀργοῖς μὲν, τὴν ἡ τῆς ἐργαζομένου καρπώσεις βιαιομένους ὑπάρχειν τοιαύτας περὶ τῆς ζωῆς· οἱ μὲν οὖν πολλοὶ καὶ κατηλόησαν διὰ ταῦτα, καὶ τὰ ἄλλα μιμήσασθαι τὸν σπουδαῖον δεῖν ἐν ἀπολογήσασθαι διὰ ταῦτα τὰ ῥήματα τῷ Ἡσιόδῳ, μεμελετηκότα ἢ λέγεται. δ' δ' ὁ Πλάτων ἐξηγήσατο τόδε· ἔρχα γὰρ καλεῖ τὸν Ἡσίοδον ἐλάττω τῆς ἄρτης τὰ κατ' αὐτὸν ἔργα ταῦτα· καὶ τὰ περὶ σπουδαῖον πράττοντα ἔργα, ὅσα καλεῖ σπουδαῖον διὰ τὸ Ὅμηρος τὰ μὲν βέλτιστα τῆς ἔργα μόνα ἔργα καλεῖ· τὰ δὲ φαῦλα καὶ πονηρὰ καὶ ἔργα, φησὶ τὰ ἔργα καθ' αὐτὰ τὰ καλὰ διαλυόμενα — εἰ δὲ ἐπιγίνεται ἔργον ἡδὺ καὶ — δύο δ' αὐτὸ ἔχει πρόσωπα ἔργου· τὸ μὲν πρῶτον δηλοῦν — ὑπάρχοντα καὶ ἔργα αὐτὰ· ἐξ ὧν τὸ καλὸν καὶ τὸ περιφρονεῖν ὁρᾶσθαι — ἐστὶν ὅτι τὸ ἔργον τῆς μοιχείας ἀνηρ — ἢ ἔχει· ἢ τὸ βουλεύεσθαι, τὸ ξυνιέναι ἢ ἀλλως

ἡ ἁπλῶς ἔργον ἔργα φησὶ περὶ τοῖς παλαιοῖς, καὶ ἀσυδάτα. ὅτι γὰρ τὸ ῥᾴδιον σημαίνει παρασκευάσαι τὸ καλόν, ἐκ ἀρετῆς κακὰ ἔργα καὶ χέτλια ἔργα. πλοῦτον δ' ἀρετὴ] μυδεὶς λοιδορεῖται τὸν σίχον εἰς τὸν πολυάρατον πλοῦτον ὁρῶν πόρρω τῆς ἀρετῆς ἱσταμένον, ἀλλὰ πλοῦτον οἰδῶ νῦν λέγειν τινὰ ἀπὸ τῶν ἔργων πειθοῦσαν ἀφθονίαν τοῖς ἐργαζομένοις δικαίαν ἔσαν, καὶ ἀπὸ τῆς οἰκείας πόνων ἡδυσμένην. εἰρηται γὰρ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν, ὡς τῶν ἔργων τοὺς ἀνθρώπους γίνεσθαι πολυμύθους καὶ ἀφθόνους καὶ ἀφνειούς. πρὸ γὰρ τοιούτου πλούτου ἔπαθλα πάντως ἀνάγκη τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν δόξαν ἕπεσθαι· ἢ οὐκ ἂν ἀκολουθήματα ὄντα ταῦτα τῆς δυσεβείας, ἀλλ' ἀσύζυγα πρὸς τοιοῦτον πλοῦτον. καὶ ὡς πάντας, ὃς ἂν ἄνευ πλούτου, καὶ δόξαν ἀγαθοῦ κεκτημένον καὶ πλοῦτον, ὅτι ἀρετὴν ἔχει, δι' ὧν προσκαρτερεῖ τοῖς οἰκείοις ἔργοις. ἄλλως. ὥσπερ ἕπεται ἡ ὑγεία τῇ ἰατρικῇ, ἢ πλοῦτος τῇ ἀρετῇ ἢ πάντα, ἀλλ' ὁ πλοῦτος ὑπουργεῖ. εἰ μὴ γὰρ ὁ πλοῦτος ὑπουργήσει, ἢ παιδεύσεταί τις ἀλύπως, ἢ τις πρὸς ἀρετὴν ἐκδώσει ἑαυτὸν, κἂν ἐκδῷ ᾖ, δυσκατόρθωτον αὐτῷ τὸ ἔργον φαίνεται διὰ τὴν τοῦ ἀναγκαίου χρείαν ὑστερούμενος.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Οὗτος μὲν παιδεύει.] Μετὰ τὴν πρὸς τὸν ἀδελφὸν παιδείαν, καὶ τὴν γεωμετρικὴν ταύτην εἰσφέρει φιλοσόφημα, καί φησι παιδεύειν ὃς τις ἐφ' ἑαυτῷ καὶ αὐτοδιδάκτως τὸ φρόνιμον νοεῖ συγκολλᾶσθαι καὶ προγενὲς ἀεὶ καὶ μέχρι τέλους εἰσὶ βέλτιστα. ἀγαθὸς γὰρ δάσκαλος λόγον, καὶ ὁ μὲν ἐφ' ἑαυτῷ μὲν γενὲς, πειθεὶς δὲ τοῖς καλῶς συμβουλεύουσιν. ὁ δὲ ἀσύμβουλος ἄμα καὶ ἀνυπότακτος, λίαν ἐστὶ φαυλότατος. τοῦτο δὲ εἴρηκεν, οἱονεὶ λέγων αὐτῷ, ὅτι ἐχρῆν σε ὦ Πέρση νῦν ἔχοντα μόνον εἰδέναι τὸ ἀγαθὸν, καὶ μὴ δεῖσθαι συμβουλίας. ἐπεὶ δὲ μόνος εἶ ἄνους, εἰ μὴ ἐμοὶ τὰ λῷστα βουλομένῳ σοι πείθῃ. οἱ δὲ μὴ φαῦλοι εἶναι, καὶ μάταιοι. τοὺς δὲ τὸν Πρόκλον Σύννους καὶ Λεοντάρχας παρεστίους, ὡς ἔκπαγλος.

Πέρση, δῖον γόνον.] ἢ Δία, ἢ δίγλωσσος γόνον. δεινοτάτους καὶ αὐτὸ διὰ τὸ παρόντος ἔγκωμίου πρὸς ἀγαθοεργίαν προτρέπειν. ἀπρεπὲς γὰρ ἀνδρὶ δίγλωσσον μὲν χρῆσθαι ἑαυτῷ, φαῦλον δὲ ἀντίχρημα. ἀλλὰ ταῦτα κρίμασι κατατέτρωται ἀτρεμόμοια καὶ ζηλήμονος Ἡσιόδου τὸ Ὅμηρον ἐπιτετρίφηκα. τὸ ταὐτὸν γὰρ ἀεὶ ζωογόνον ἀεὶ ἐν τοῖς ἔπεσι, τὸ,

Ὦ Πέρση, ζὺ δ' ταῦτα μὴ φρεσὶ βάλλεο ἦσιν· καὶ τὸ παραπλήσιον,—σοὶ δ' ἐγὼ ἐσθλὰ νοέων ἐρέω· καὶ τὸ νῦν, Ἐργάζου Πέρσα δῖον γένος. πρὸς τούτοις δὲ μὲ καὶ τὸ ἀφῆκες τοῦτο καὶ ὑπόψογον κατατέτρωκε, τὸ, ὄφρα σε, καὶ τὸ φιλέω δέ σε, καὶ ἐστερημένα. ἐξ ὧν ὁ καθ' ἡμᾶς ἀμαθὴς καὶ μὴ δυνάμενος ἀνδρῶν διακένευμα πτώματα μόλις γνώσεται τὸ ἀληθὲς, ὡς τοὐκπαν ἐστῶν πάντες νοήσουσι Ὅμηρον. οἱ δὲ ἀγχινέσατοι καὶ ὀξεῖς καὶ κεῖται, καὶ πρὸ τούτου ἐν τοῖς ῥάψεσι καὶ ἀμφιδέβιον τοῦτο ἐπέγνωσαν. Ὄφρά σε λιμὸς ἐχθαίρῃ.] προσωποποιεῖ τὸν λιμὸν καὶ τὴν γεωργίαν, ὅπερ ἐστὶ τῆς γλυκύτητος. καί φησιν, ἐργάζου, ἵνα σε ὁ λιμὸς μισῇ, φιλῇ δὲ ἡ Δημήτηρ καὶ ἡ γῆ, ἥτις ἡ φυτεία καὶ γεωργία, καὶ πληρῇ σε τὸν οἶκον ζωῆς τῆς ἐν τοῖς ζῴοις. ἃ δεῖ δὲ ἐνταῦθα πολυλογίας, διὰ τὸ σαφὲς τῶν ἐπῶν. Εὐσθένειον ἢ εἶπε τὴν γῆν, ἢ διὰ τὸ εὔκυκλον τῆς ἄλω, ἢ διὰ τὸ στεφανοῦσθαι ἡμᾶς τοῖς αὐτῶν δωρήμασιν, ὀπώρῃσι πάντοιαις καὶ σάκεσι.

βιότου.] τῆς ἐν τοῖς ζῴοις ζωῆς. καλιήν.] μεταφορικῶς τὸν οἶκον. Σύμφορος.] Συνοδοιπόρος, συνακόλουθος. τουτέστιν, ὁ ἀργὸς συμφέρει πενίᾳ, ἢ συζῇ τῷ λιμῷ. Θεοὶ καὶ ἄνδρες.] Θεοὺς νῦν τοὺς σοφοὺς, καὶ τοὺς τὰ θεῖα εἰδότας καλεῖ. ἀνθρώπους δὲ τοὺς ἀνθρωπίνους μόνους καὶ παχυμερῶς ζῶντας. καί φησιν, ὅτι τῷ ἀργῷ δικαίως ἅπαντες μέμφονται, σοφοῖς καὶ ἀσόφοις.

Ζώει.] ζώει ζώεις ζώει. ζώῃ δὲ, εὐκτικὸν καὶ ὑποτακτικόν. τὸ ὡς κε, καὶ τὸ κὲ ἔῃσι Γ ὥσιν ἔ, ἔῃσι δὲ Αἰολικῶς ὑποτάσσει.

κηφῆνες κοθύροις.] ὁμοίως ὑπάρχων κηφὴν καὶ τῷ ὀρμεύειν, ἢ τῷ ἐργεῖν. τουτέστιν ἁρπακτικὸς καὶ ἀλλοτριοφάγος, ὥσπερ οἱ κηφῆνες· κηφὴν δὲ ζωύφιόν ἐστιν ἐμφερὲς μελίσσῃ, ἀργὸν καὶ ἄκεντρον, εὐδίωκτον λαθραίως τὸν πόνον τῶν μελισσῶν.

κοθύροις.] κακόρροις, ἢ ἀνάξοις. ἢ κατόροις, τοῖς κότον ἔχουσιν ἐν τῇ ὀφρῖ. ἢ τοῖς κολοσσὸν ἔχουσιν ὀφρὺν καὶ ὑπερύφανον αὐτῷ. ἢ τοῖς καθεύδουσι, καὶ ὑπερῶσι τὴν ὀφρῦν ὅταν αἱ μέλισσαι ἐξίενται, ἵνα λαθραίως ἐδίωσι τὸ μέλι.

Τύτῳ μὲν αὐτὸς Προκλόδην κεχρημένος.
Τέθεικα τοῖς χρῄζουσιν ἐμμακρηγόρων.

σοὶ δ' ἔργα φίλ' ἔσσω.] σοί γ' προσφιλῆ ἔσσεσθαι τὰ μέτρια ἔργα, ἤτοι τὰ σημεῖα καὶ μὴ ἀφειδῆ, ὡς τε χορεῖν δηλονότι σαυτὸν, καὶ μὴ ἄκοσμον εἶναι τὰ φαῦλα μετερχόμενον. Ἐξ ἔργων δ' ἄνδρες πολύμηλοί τ' ἀφνειοίτε.] ἐξ ὑπηνδαμάτων καὶ ἐργασιῶν καὶ τεχνῶν, ἐκ δὲ ἀργῶν βίη, οἱ ἄνδρες πολυθρέμμονες γίνονται, καὶ τὰς ἐτησίας προσόδους κεκτημένοι διαπρεπέστατοι. Καὶ τ' ἐργάζεσθαι πολὺ πλέον ἀγαπητὸν καὶ σοφοῖς καὶ ἀσόφοις. Ἔργον δ' οὐδὲν ὄνειδος.] εἰς τοῦτο τὸν λόγον ἀποδιέστειλε, ἵνα δηλοῖ τὸ ἔργον, ἤτοι τὸ ἀπραξίαν οὐδὲν κατ' οὐδὲν ὑπάρχει ὄνειδος· καὶ γὰρ εἶπεν, Ἔργον δ' οὐδὲν ὄνειδος, μὴ διατείλας ὡς εἶπον, δεικνύεις μὴ δὲ τὸ μαστροπεύειν, μὴ γὰρ τὰ λοιπὰ τῶν αἰσχρῶν ἔργων ἔστιν ὄνειδος. πλούτῳ δ' ἀρετή.] φησὶ τὸν πλοῦτον πρὸς ἀπεργασίαν καὶ ὕβριν μᾶλλον συντείνοντα· ὅτῳ φησὶν ἀρετὴν αὐτῷ ἐπαγάγῃ καὶ οὐ μὲν φασὶ τὸν ἐξ ἔργων πλοῦτον ἔπαθλα ἀρετῆς, καὶ καλῶς φασί. ἐγὼ γὰρ φημὶ καὶ τὸν οἱονδήποτε πλοῦτον ἔπαθλα ἀρετῆς, τὴν μὲν ἴσως γ', ἀλλὰ τὴν δικαίαν. τῶν γὰρ πλουτούντων τοὺς μὲν φασὶ σώφρονας, τοὺς δὲ ἀνδρείους, καὶ ἕτερα διεξοδεύσαντες τὴν τούτου ὑφορμὴν ἢ καὶ ἄλλως. τέσσαρες εἰσὶν αἱ ἀρεταὶ καὶ γνῶσαι ἀρεταὶ, ἀνδρεία, φρόνησις, σωφροσύνη, καὶ δικαιοσύνη. αὗται καὶ τὰ κάλλη, καὶ τὸ πάχος, καὶ τὸ εὐεκπάθες, καὶ ἕτερα μυρία τοιαῦτα ἀρετὰς ἐπαίνων οἱ παλαιοί. τούτων δέ τινα θέσεσι πῆς πλουσίοις. τοῦτο γ' πως ἕτερος, κἂν εἶπον, ἄμεινον ἡ ἔνδεια ταῦτα συγχώρησις, ὥσπερ τις μυθολογεῖται κυνῆν τῷ Αἰδῶ.

Δαίμονι δ' οἷος ἔπηαι· τὸ ἐργάζεσθαι ἄμεινον,
Εἴ κεν ἀπ' ἀλλοδίων κτεάνων ἀεσίφρονα θυμὸν
Εἰς ἔργον τρέψας, μελετᾷς βίον ὥς σε κελεύω.
Αἰδὼς δ' ἐκ ἀγαθὴ κεχρημένον ἄνδρα κομίζει.
Αἰδὼς, ἥτ' ἄνδρας μέγα σίνεται ἠδ' ὀνίνησι.
Αἰδὼς τοι πρὸς ἀνολβίη, θάρσος δὲ πρὸς ὄλβου.
Χρήματα δ' ἐκ ἁρπακτὰ, θεόσδοτα πολλὸν ἀμείνω.
Εἰ γάρ τις καὶ χερσὶ βίη μέγαν ὄλβον ἕλῃσι,
Ἢ ὅγ' ὑπὸ γλώσσης λήσασ'), (οἷά τε πολλὰ
Γίνεται), εὖτ' αὐτῇ δὴ κέρδος νόον ἐξαπατήσῃ
Ἀνθρώπων, αἰδὼ δέ τ' ἀναιδείη καταπαίζῃ)
Ῥηϊδίη τέ μιν μαύρωσι θεοὶ, μινύθουσι δὲ οἶκοι
Ἀνέρι τῷ, παύρη δέ τ' ὀπὶ χρόνον ὄλβος ὀπηδεῖ,
Ἴσον δ' ὅς θ' ἱκέτην ὅς τε ξεῖνον κακὸν ἔρξῃ·
Ὅς τε κασιγνήτοιο εὐ ἀνὰ δέμνια βαίνοι,
Κρυπταδίης δυνῆς ἀλόχου, παραφαίεια ῥέζων·
Ὅς τέ τοῦ ἀφραδίῃσι ἁλιξαίνῃ ὀρφανὰ τέκνα·
Ὅς τε γονῆα γέροντα κακῷ ἐπὶ γήραος οὐδῷ
Νεικείῃ, χαλεποῖσι καθαπτόμενος ἐπέεσσιν.
Τῷ δή τοι Ζεὺς αὐτὸς ἀγαίεται, ἐς δὲ τελευτὴν
Ἔργων αὖτ' ἀδίκων χαλεπὴν ἐπέθηκεν ἀμοιβήν.

Deo autem similis fueris. Labora melius:
Si quidem ab alienis facultatibus stolidum animum
Ad opus conuertens, vitæ curam habeas, vt te iubeo.
Pudor autem non bonus indigentem virum tenet.
Pudor qui viros valde & lædit & iuuat.
Pudor quidem ad paupertatem, audacia vero ad diuitias.
Opes vero non rapiæ, diuinitus datæ, multo meliores.
Si quis enim & manibus per vim magnas opes traxerit,
Aut lingua spoliauit (qualia multa
Fiunt, quamprimum lucri amor mentem deceperit
Hominum: pudorem vero impudentia expulerit)
Facile & illum obscurant dii, minuunturque vero familiæ
Virorilli: exiguum vero ad tempus diuitiæ adsunt.
Par est delictum, si quis & supplicem & hospitem malo afficiat
Quique fratris sui cubilia ascenderit,
Secreti casus lecti vxoris, scelerata patrans:
Quique mala cuiuspiam fraude, deceperit orphanos liberos:
Quique parentem senem misero in senectæ limine
Probris affecerit, grauibus incessens verbis:
Huic certe Iupiter irascitur. ad extremum vero
Pro operibus iniquis grauem exhibet talionem.

Ἄλλως

Ἀλλὰ σὺ τῆσδ' μὴ πάμπαν ἀεὶρ' εὐσίφρονα θυμὸν,
Καδδυίαμεν δ' ἔρδ' ἱερὰ θεοῖσιν θηῶσιν
Ἁγνῶς καὶ καθαρῶς, ἔτι δ' ἀγλαὰ μηρία καίειν·
Ἄλλοτε δὲ σπονδῆσι θυηέσσί τε ἱλάσκεσθαι,
Ἠμὲν ὅτ' ἂν κνέφαζη, καὶ ὅταν φάος ἱερὸν ἔλθῃ·
Ὡς κέ τοι ἵλαον κραδίην καὶ θυμὸν ἔχωσιν·
Ὄφρ' ἄλλων ὠνῇ κλῆρον, σὺ δ' τὸν ἄλλον.
Τὸν φίλεον τ' ἔτι δαῖτα καλεῖν, τὸν δ' ἐχθρὸν ἐᾶσαι.
Τὸν δὲ μάλιστα καλεῖν, ὅς τις σέθεν ἐγγύθι ναίει.
Εἰ γάρ τοι καὶ χρῆμ' ἐγχώριον ἄλλο γένηται,
Γείτονες ἀζωστοὶ ἔκιον, ζώσαντο δὲ πηοί.
Πῆμα κακὸς γείτων, ὅσσον τ' ἀγαθὸς μέγ' ὄνειαρ·
Ἐμμορέ τοι πρὸς ὅς τ' ἔμμορε γείτονος ἐσθλοῦ.
Οὐδ' ἂν βοῦς ἀπόλοιτ', εἰ μὴ γείτων κακὸς εἴη.

Verum ne quidem ab his omnino cohibe stultum animum.
Pro virili autem sacra facito immortalibus diis
Caste & pure, splendidaque crura adulto.
Interdum certe libaminibus atq; hostiis placa,
Et quādo cubitum ieris, & quando lux sacra venerit:
Vt benevolum erga te cor atque animum habeant,
Vt aliorū emas sortem, non tuam alius.
Amicum ad conuiuium vocato, inimicum vero fugito.
Eum vero potissimum vocato, quicunque te propè habitat.
Si enim tibi & negotium aliquod domesticum accidat,
Vicini discincti accurrunt: cinguntur autem cognati.
Noxa tam magna est malus vicinus, quam bonus cōmodum,
Sortitus es præmium, quicunque fortitus es vicinum bonum.
Neque fame bos interierit, nisi vicinus malus sit.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Θυμὸν δ' ἀεὶ ἔνδον] τὴν διάνοιαν ἀεὶ ἔχειν, τῇ τύχῃ διδόντα καὶ τῇ πείρᾳ τοῦ βίου, ἄγαν ἀπόρως τὸ ἐργάζεσθαι ἀφιέντα. αὐτὶ τοῦ πολλάκις. μολπαὶ δίκαι.] αὐτὰ τὰ δικαστήρια ἐκάλουν καὶ ἐκκλησίας, καθ' ἃς ἐπαινοῦσι τὸν ἐργάζεσθαι παύοντα. Θυμὸν ἀεὶρε εὐσίφρονα θυμόν.] ἄγαν τοῦ ἐπιμελεῖσθαι τοῦ βίου ἐκκλίνειν εἰς ἔργον ἐκ τῆς ἀλλοτρίας κτημάτων τυγχάνει, ἐὰν ἔτι ἐργάζῃ ἢ ὅπως μὴ ζημιῶν πάσχῃ.

Αἰδῶς δ' οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένον ἄνδρα πορίζει.] αἰδὼς μὲν ἄγει, καὶ αἰδὼ ἔχω, καὶ αἰδοῦμαι τοῦτον. ὥστε τὸν μὲν ἀγαθὸν αἰδὼς ἄγει τὸν ἄνδρα τὸν ἐλεεῖν, ταυτὸν αὐ ἐστι τῷ μὴ ἀγαθὸν αἰδὼ ἔχειν ὁ πένης ἀνὴρ καὶ τότε πάλιν ταυτὸν τῷ πένης ἀνὴρ ὁ καλῶς αἰδεῖται. ἐπεὶ οὖν τὸ διὰ πένητα ἐπικαθαρῶς ἢ ἄγνοιαν δηλοῖ, πεῖσαι καὶ τὸν ζώγραφον ἐν ἑαυτοῖς τὸ ἐ καλὸν, καὶ τὸ μὴ ἀγαθὸν, συνεῖδον τὸν λόγον χρεὼν τοῦτον ἐκ τῆς διανοίας μᾶλλον διορίσαι. καὶ ἔχει οὕτως· ὁ ἐν ἀνδρὶ πένητι ἐνὸν ἐλεεῖν αἰδὼς, αὐτὸ τοῦτο ἐν ἀφελείᾳ ἔχων αἰδῶ καὶ ὁ πένης ἀνὴρ ἐναισίμως αἰδεῖται, πάντα τοῦτα ἀφελείᾳ αἰδοῦς εἶναι καὶ τοῦτο καὶ ἄλλοι πάντες ἐκ τούτου γίνεται, ὅτι ἀναδυόμενος ὁ λόγος γίνεται. ἔχων ἕτερος ὁ ἐν ἀνδρὶ πένητι ἐνὸν ἐλεεῖν αἰδὼς ἀνὴρ ἐν ἀφελείᾳ ἔχων αἰδῶ ἄλλα ἔργα ἀποτρέπεται ἐκ τοῦ βίου ἑαυτὸν πείσει. ταῦτα δὲ ἐκ τῶν ἔμπροσθεν λόγων ζωγραφεῖ· εἰ δὲ ἔχει, ἐκ καλοῦ ἑαυτῷ ἔχει. καὶ ὁ ἐνδεὴς ἀνὴρ ἐν ἀφελείᾳ αἰδοῦς τὸν ὄντα τὰ ἔργα αἰδῶ διδοῦσι· εἰ δὲ αἰδεῖται, ἐ καλῶς τοῦτο ποιεῖ. αἰδὼς, καὶ ἐπαινεῖται, ἤτις μέγα τίνος καὶ μεγάλως βλάπτει τοὺς ἀνδρας, καὶ ὀλίγου καὶ ἀφελεῖ. Αἰδὼς τε κακὴ σὺν ἀπολλύει.] ἡ αἰδὼς ἡ ἐπὶ τοῖς ἔργοις δηλονότι αἰδουμένη] τῇ ἀπωλείᾳ, ἤγουν τῇ φθορᾷ καὶ ἀπορίᾳ· τὸ δὲ ἐπὶ τοῖς αἰσχίστοις ταῦτα τῇ αἰδοῖ ἤγουν τὰ μὲν ἐπαισχυνόμενα τὰ ἔργα, δι' ὧν προξενεῖται τις ἑαυτῷ ἀπορίαν, φέρει] τῷ ὄλεθρον, ἤγουν τοῦ πλούτου, ὅτε μετανοεῖ ἐπὶ ἕτερον φέρουσα καὶ φυγήν. Χρήματα δ' ἐκ ἁρπακτά.] τὰ χρήματα τὰ ἐκ ἁρπακτὰ, ἤγουν τὰ ἐκ βίου πλουσίας, τὰ ἐκ δίκης· ταῦτα δ' ἂν εἶεν τὰ ἀπὸ τῆς ἔργων, κατὰ πολὺ ἀμείνω τῆς ἀπὸ ἁρπαγῆς ὄντα. Ῥεῖ γὰρ σὺς καὶ χερσίν.] εἰ γεωργοῦ ἐκεῖ τῆς χερσῶν αὐτοῦ μέγαν πλοῦτον ἀφορᾷ, ἤτοι ἀπὸ τῆς ἐπιτροπῆς τῆς ἐξ ὄνου ἀλλὰ μὴ πυρῶν δηλονότι, ἢ ἐπορίων, ἢ ἀπὸ ἐμπορίας· παλαιὸν δὲ τοῦτο ἐστὶν ῥητόν, ἀπὸ τῆς πολέμου τῆς πρὸς τοὺς ἁλιεῖς ἐν ὅτῳ, ἀφίεσαν πολλὰ εἴδωλα γύρους, ἐπὶ δὲ τοῦ κεφαλοῦ ἔδησαν τὸν νοῦν τῆς ἐπ-

θρώπων. τὸν αἰδῶ ἢ τὴν ἀναίδειαν κατανίζῃ, ἤρωα κατέπιν ἑαυτῆς πιῇ, ὑπερκύψῃ, καταβάλλῃ· ῥᾳδίως δὲ αὐτὸν μαυρῶσιν, ἤρωα ἀφανίζωσιν οἱ θεοί. ἄλλως κἀνταῦθα ἀρξάμενος ἄλλως ὑποδίδωσι. ζωὴν δὲ (ὡς εἴρηται) τὸ πιστὸν καὶ τῷ πιστῷ λόγῳ. μυηθεὶς δὲ.] ἤρωα σμικρώνων. φθείρων· οἱ οἶνοι τῶν ἀνδρῶν τούτων ἐπ' ὀλίγον ἢ χρόνον ὁ σωτὴρ ἀκολουθεῖ.

κακὸν ἔρξει.] ῥέζω ἐποίησα, ῥέξω μέλλω, ἀφ' ἑκὼν μετάθεσιν ἔρξω. ὃν δ' ὅσθ' ἱκέτιν.] ὅσιον ἢ ἁμαρτάνει καὶ ὅστις ἱκέτιν κακὸν πράξει, καὶ ὅστις ξένον, (τὸν ἑναντίον τῷ αὐτῷ λέγει, ἢ τὸν φίλον) καὶ ὅστις εἰς τὸν σφαμένου ἀναξαίνει τὰ ἐν ἀδύτῳ, ἤρωα τὸ ἑαυτοῦ, ἐντὸς χρυσίου δίνης τῆς ἀλόχου, τουτέστιν ὅτι τῷ λάθρᾳ ζωννύζεται τῇ γυναικὶ τὸ ἀδελφοῦ.

παραπαίσια ῥέζων.] ἤρωα ἀφρονῆ καὶ ἀνάρμοστα πράττων, καὶ ὅστις δι' ἀφροσύνην εἰς ὄρφανα τέκνα πρὸς ἁμαρτάνει, καὶ ὅστις πατέρα γέροντα ὑβρίζει τῷ καιρῷ γήρᾳ ὄντι γειτονεύοντι, ἤρωα φιλογενικοῖ, χαλεποῖς λόγοις λυπῶν αὐτὸν, τύς τῳ δὲ τοιοῦτό τι ἐργασαμένῳ ὁ Ζεὺς αὐτὸν αἰτιᾶται, ἤρωα νεμεσᾷ, ἀγανακτεῖ. ἀεὶ δὲ τὸν ὕστερον αὐτῷ αἰτιᾶται τῆς ἀδίκου ἤρωα χαλεπαίνει αὐτὰ πάθοντα ἐπέδικεν, αὐτὸ τοῦτο ἔπαθεν.

ἀλλὰ Διὶ.] τούτων μὲν πανταλῶς ἄπεχε τὸν Διὶ φυγὴν τὸν ἐπιμέμφου. ἀφ' ὧν δὲ δικαιοῖς, θέλε θύειν ἱερεῖα τοῖς ἀθανάτοις θεοῖς, ἤρωα θυσίας διὰ βασιλείων ποιῶν αὐτοῖς, ἤρωα ἔχῃ ἀσυλείας καὶ ἀδικίας, καὶ ἐμπαθείας, καὶ τῶν τοιούτων. καὶ σφαγίων.] σπένδων Διὶ τοσοῦτον ἐσθῆτι, καὶ ὀργάνοις καθαροῖς. δικαίων δὲ ἀγλαὰ μηρία.] τουτέστι τὰ ὀστᾶ τῶν μηρῶν, ἃ δὲ τὸ λαμπρὸν ἀγλαὰ λέγει ἄλλοτε δὲ καὶ ἀπὸ δὲ ἀπὸ ἱερῶν καὶ θυσιῶν, ἤγουν ἀπαρχῶν, φασιῶν δικαιοῦντι, ἢ τοιούτων τινῶν, ἃ αἱ ὧραι δωρῶνται. θέλε ἐξαμείβειν καὶ αὐτὸς θελετόπι τὸς θεούς· καὶ ὅστε εἰς ὕπνον τρέπῃ, τουτέστι νυκτὸς ὀπώπης, καὶ ὅταν φάος ἱερὸν ἔλθῃ, ἤρωα καὶ ἐρχομένης ἡμέρας, ὡς ἄν σοι ἔχωσιν ἵλεων τὸν καρδίαν καὶ τὸ λοιπόν, ἵνα ἄλλων ἀνθρώπων κληρονομήσῃς σὺ αὐτὴ, ἢ τὸν φίλον ἄλλον. τὸν φιλέοντ' ὀδὲ δαῖτα κάλεσσ.] τὸν φιλοῦντα θέλε κάλεσσ ὅτι ἐστίασον, τὸν δὲ ἐχθρὸν ὄντα, φιλίαν δὲ ὑποκειμένου ἐάσαι. πάλιν ὑπὸ τῆς ὄντως φίλων σύστασιν θέλε κάλεσσ, ὡς τις πλησίον οἰκεῖ. ἢ πλησίον ἢ λίαν μάλιστα κάλεσσ, ἐπεὶ οἱ μὲν ἄλλοι τὰς χρείας ἐγχωρίους ἔχουσι, οἱ γείτονες ἄζωστοι ἔκπυρ, ἀντὶ τοῦ ἀπροφασίστως καὶ χρείας ἀναβολῆς ἔρχονται. ζώσωνται δὲ.] αὐτὶ τοῦ ἀπροφασίστως χρῶν καὶ ἀναβολῆ, ἐπὶ μόνον οἱ φίλοι οἱ μακρὰν ὄντες, ἀλλὰ καὶ οἱ κατά τι ἀπροσπόητοι ἐν χρείαις. πολλοὶ γὰρ οἱ ἐξ ὀπιγαμίας συγγενεῖς. Πῆμα κακὸς γείτων.] βλάβη μεγάλη ἔστιν ὁ κακὸς γείτων, καθ' ὅσον μεγάλη ὠφέλεια ὁ ἀγαθός.

Ἔμμορε.] καὶ ἔπιχε τιμῆς, ὅστις ἔπιχε γείτονος ἀγαθοῦ, ἐκ οὗ ἀπόλοιτο βοῦς τοῦτο, ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον, εἰ μὴ ὁ γείτων ἦν κακός.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Δαίμονι δ' οἷος ἔπεσθαι.] δαίμων ἐστὶ μόνον ὁ ἀποτάσσων ἡμῖν τὸν βίον καὶ διοικῶν τὰ ἡμέτερα, κρείττων ἡμῶν, κρείττων, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ αὐτὸν βίον ἑκάστοις ἀποτεμόμενος. εἰς ὃν βλέποντες τοὺς μὲν δαιμονίους φαμὲν, τοὺς δὲ κακοδαιμονεῖν· οὐς καὶ τύχη λέγομεν ἄπτεσθαι τοὺς βίους ἑκάστων, καὶ τὸ ἀποβλέπομενον ἑκάστοις παρ' αὐτῆς· ἔστιν καὶ δυσχεῖν τινας καὶ δυστυχεῖν λέγομεν. τοῦτο δὴ φησὶν ὁ Ἡσίοδος, ἀποτρέπων εἰς τὸ μὴ ζῆν ἀργὸν, ὅτι ἐπεὶ ἂν ἑκάστῳ συγχαίρει βίος, ἀπὸ εὐθυμίου τούτῳ ἄμεινον.

ἀργαίζειν.] οὔτε ἀμείνων οὔτε χείρων. καὶ μὴ ποιεῖσθαι σφᾶς αὐτοὺς ἀργίας ἀλκίαν, ἢ τύχην, ἢ ἄλλό τι πεῖσαν· ἀλλὰ πάντως ἔργον τὸ ζητεῖν, ἢ γεωργικὸν, ἢ ποιητικὸν, ἢ ἀλλοτριῶν. Ἔκπαγ' ἀπ' ἀλλοτρίων.] μὴ ἀποχωνίζειν θέλοντα μετέχειν τὸ σὸν ἔργον, εἰ μὴ ἀπὸ δυσπορωτέρων ἀπορρώγος γένοιτο, ἵν' αὖθις δυσπόρητον ᾖ. ὁπόταν ἀν ἔχῃ τὸν βιοτείαν δόσιν, ἔργον τι μετιέναι, κἂν πλούσιός τις, κἂν πένης ἐστίν. ἄμεινον δ' ἂν εἴη τοῦτο, ἀπὸ σῆς ἀλλοτρίων κτημάτων τὸν ψυχὴν πρέψαι δεῖ τὸ ἔργον, μελετῶντα διὰ τούτου τὸν σὸν βίον αὐταρκαίων διπρῆσαι, κακοπαθείαν μὲν ἀποφεύγοντα, ἑαυτὸν δὲ ποιοῦντα διαζῆν, καὶ μὴ ἁπλῶς μετιέναι τὸ ἔργον. ἀλλὰ μηστᾶ βίᾳ φησὶ· τοῦτο δὲ ἔστι μὴ φρονοῦντα καὶ ἐπιμελείας ἀφιέντα τοῦ ἔργου, δι' ὃ συλλέξεις βίον. ταῦτα μὲν σπουδαῖα, καὶ τὸ πλουτεῖν τοῦτο δηλοῖ. τὸν δὲ ἀσυμφόρως δυμὸν, ὅτου τὸν ἀνασύφορον ῥητὸν, ὃ ἔστιν ὁ μετέωρος καὶ πρὸς μηδὲν σῆς ἀναγκαίου. ζωστηραγμένος, ἢ τὸν βιωφελῆ ὄργυια· τὸ δὲ ἄπτεσθαι, τὸ βλάπτειν

[illegible] ἀξιοῖ [illegible] κτήματα [illegible] τοῦ βίου [illegible] τὸ βίον [illegible] Αἰδοῖς δ' οὐκ ἀγαθὸν.] [illegible] πρῶτον καὶ τὸν ἑξῆς στίχον [illegible] [illegible] [illegible] αἰδεῖσθαι [illegible] κρεῖττον [illegible] αἰδὼς ἀγαθὸν, ἀλλ' [illegible] ἄλλως, ὅτι ὁ ἐσθλὸς οὐκ ὀφείλει αἰδεῖσθαι· ὁ γὰρ πτωχὸς οὐκ ἀγαθὴ αἰδὼς [illegible] αἰδὼς τοι [illegible].] διά τὴν αἰδῶ [illegible] ἄπορος [illegible] ἐργάζεσθαι· διὰ δὲ τὸ θάρσος, τὸ [illegible] ταύτῃ τῇ αἰδοῖ [illegible] θάρσος [illegible] τὸ μὴ [illegible] ἔργα [illegible] ἀπορίας. ἄλλως [illegible] αἰδὼς [illegible] θάρσος [illegible] αἰδὼς [illegible] ἐργάζεσθαι [illegible] θάρσος [illegible] αἰδὼς [illegible] θάρσος [illegible] πλοῦτος [illegible] θάρσος [illegible]. Εἰ γάρ τις καὶ χερσί.] δύο [illegible] διαφορὰς [illegible] δίδωσι [illegible] τὴν μὲν δι' ἔργων, τὴν δὲ διὰ λόγων [illegible] βιαζόμενοι τινὲς ἀδικοῦσι [illegible] ἀπατῶντες διὰ τῆς γλώσσης, οἷα [illegible] διά τι κέρδος [illegible] ὡς ἀγαθὸν [illegible] ἔργοις ἢ λόγοις [illegible] τὸ κέρδος [illegible] φανερῶς ἢ [illegible] διὰ τῶν χειρῶν βίαν [illegible] τὸ γὰρ ἀκούσιον [illegible] βίαιόν ἐστιν [illegible] βιαίως [illegible] [illegible] διὰ τῆς [illegible] γλώσσης ἀπάτης [illegible] [illegible] δύο, ἡ βία, καὶ τὸ ψεῦδος [illegible] βία τῶν χειρῶν καὶ τῶν ἔργων, τὸ δὲ ψεῦδος τῶν λόγων [illegible] ἡ μὲν βία, [illegible] τὸ δὲ ψεῦδος, [illegible] Εἰ γάρ τις καὶ χερσί.] [illegible]

[illegible] ἐν τῇ [illegible] ἕνεκα [illegible] [illegible] ἀντί [illegible] ταῦτα [illegible] ἔργα [illegible] λόγοις [illegible] τὴν αἰδῶ ἢ ἀναίδειαν [illegible] τιμωρίαν [illegible] τῆς ἀπὸ τῶν [illegible] [illegible] διὰ τὴν ἀπὸ ἀδίκων ἔργων [illegible]. Ἢ αἰδοῖο [illegible] τὴν ἀναίδειαν [illegible] ἀκολουθεῖ [illegible]. Ἶσον δ' [illegible].] διὰ τούτων καὶ τῶν ἑξῆς εἰρημένων στίχων ὀκτὼ, τοῖς εἰρημένοις ἁμαρτήμασι [illegible] ἀκολουθεῖν [illegible] θεόν. ἄλλα συναριθμεῖ δὲ ἔργων ἁμαρτήματα, [illegible] ταῦτα δὲ [illegible] [illegible] ὑβρίζων [illegible] γονέας [illegible] τουτέστι μέμφεται καὶ τιμωρίαν [illegible] διαφερόντως [illegible] τὸν θεὸν [illegible] [illegible] ὁμόγνιοι [illegible] ὁμογνίους [illegible] αὐτὸν [illegible] πατέρες [illegible] πατέρες [illegible] Διός [illegible] τιμωρία [illegible]

Καὶ [illegible]

Καὶ δύναμιν δ' ἔρδειν.] τὸ μὲν δύειν, ὅπερ ἐδίδουσιν οἱ παῖδες λέγειν ἔρδειν, ἀνόμαζον οἱ παλαιοὶ καὶ ῥίζαν. τὸ δ' ἀπὸ χεὰς τῶν περὶ τῶν, ἀντὶ τοῦ δύειν ἐδύνων, καὶ δυνάμεις τὰς ἀφορμὰς ἐπάνω. δὸς δ' ἐπὶ βάλλε δυπλοῦς φησὶν Ὅμηρος. ἀμφοτέρωθεν ὁ Ἡσίοδος καλοῦσι λιπαρῶς ἀντὶ χεὰς, καὶ δύναμαι τε ἴσασι ῥίζοντας· ἀφ' ὧν διπορεῖται ἀγνῶς καὶ ταλαιπώρως, καὶ δυσκόλως καὶ ἀσυνθέτως λαμβανόμενοι τὰς δυσὶ ἀρχομένης ἡμέρας. τοῦτο γὰρ τὸ, ὅτ' ἂν φάος ἱερὸν ἔλθῃ, καὶ εἰς ὕπνον τρεπομένους, κυκλοῦσι δυσίν. τὸ μὲν δὴ χεὰς δύναμιν ἔρδειν ἀφαιρεῖται τὰς τὴν ἀπολυτέλειαν διὰ τῆς προφάσεως τῆς δυσκόλου ἀνυπόδυσιν εἰσάγων. καλῶς μέντοι Λάκων ἐπιτίθησι, ἐρωτηθεὶς διὰ τί δὶς πάλιν δύνουσιν, ἵνα πολλάκις δύνωσιν. ὅτι γὰρ καὶ Νυμφὰς Φαιμένοις, ὡς Λυκοῦργος Λακεδαιμονίοις προστάττει, ἀπὸ τῶν ἐντελεστάτων δύειν. τὸ γοῦν μὴ καθεδεῖν ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐν τῇ διατριβῇ τῶν δυσὶ προπεπόνηται ἔστι παράγγελμα, τοῖς εἰς αὐτὸ μόνον βλέπουσι τὸ ὅσιον· τὸ δ' ὠφέλιμον καὶ διαφόρως μᾶλλον προηγουμένως δεῖ σπουδάζεσθαι τοῖς ἰσχυρεῖν μέλλουσι. τίνα μὲν οὖν ἐστὶ τὰ τῆς ζωῆς. τοσαῦτα δέ ἐστιν, ὅσα ἂν ὠφελήσῃ ἢ πάσης ἀσελγείας, πάσης ἀδικίας, πάσης ἐμπαθείας· ταῦτα γὰρ ἂν εἴη πρὸς κυβείαν ἀγωγά, καὶ μὴ ταῦτα, ἢ μὴ ἀνόχλησιν ἢ βρωτῶν καὶ πότων καὶ τὰ πάντα ἔθη· καὶ γὰρ ἄλλα ἄλλοις ἐστὶ, οἷς ὁ μετασχὼν εἴργεται τῶν νομίμων δυσιῶν. τίνα δὲ καὶ ἐν τοῖς ὀργάσιν πᾶσι καὶ τοῖς ἱεροῖς τόποις, ἐν οἷς δεῖ δύειν καὶ τοῖς ἀεὶ τὸ ζῶμα ἢ μὴ κόσμοις· γέλοιοι γὰρ τοῖς καθαρωτάτοις φαίνονται οἷς δύουσιν, ἀκαθάρτοις χρῆσθαι τισὶν, ἢ ἐν τοῖς μεμιασμένοις οἴκοις τοῦτο φαίνοντας, ἢ τοιοῦτόν τι ἱερὸν προσάψαντας ἢ τινος μεμιασμένης ἐνδεγείας, ἢ εἰδότα φέροντας ἀκάθαρτον, ὅτε γε καὶ τῷ παντὶ καθαίροντι νυεῖ παρήλλαται χρῆσθαι μὴ ἐξ ἀκαθάρτου σκιᾶς λαφθέντι. τὰς μὲν οὖν ἀκάθαρτους τῶν δυσὶ ταῖς ἀποβλήτοις καθαίρεσθαι, τοῖς μὴ τούτων δυόντων, ἀρχομένης ἡμέρας ἢ νυκτὸς, ὀξὺ ἰμασοῖς, ἢ ἄλλοις τισὶ τοιούτοις ἀνδρείκου· καὶ ὅτι χρὴ ταῖς τοιαύταις ἀπαρχαῖς, ἢ δυτείοις ἀπαρχὰς τῶν προσόδων δυτῆς. διὰ τῆς ζωοχαΐας παρόντας ἑαυτῶν τὸ σῶμα ἡμᾶς ἐσμεν· ἢ γὰρ ἰλύσπης ἐκ ἐκείνοις προστίθησι ἃ μὴ εἶχον, ἀλλ' ἡμᾶς ἀπηλλοτριοῖ τοῖς ποιῆσαι ἀφ' ἡμῶν τὸ μιαρὸν ἀπ' αὐτῶν δεῖ τύπτειν εἶναι πᾶν εἰ μὴ μετέχειν ἀκαλύπτως ἐν τούτῳ δηλοῖ τὸ ἐμμενὲς, τὸ μόνιμον ἡμῖν τὸ εὖ ἀεὶ ἐξ ἕξεως τῶν θεῶν, καὶ ἐκ ἐκείνου διαμένειν δεῖ ἡμοῖν ὄντες.

Τὸν φιλέοντ' ἐπὶ δαῖτα.] ταῦτα καὶ τὰ ἑπόμενα τούτοις φησὶ τὸν ἀφ' ἡμῶν τοὺς φίλους καὶ γείτονας καλοῦντα ἔχειν τινὰ παραίνεσιν ἐκ ὅτι τὰ ἐδώδιμα ἐστιν ἔφοδος, ἀλλ' εἰς εὐχὴν ἐπὶ θεῶν καὶ ὀρθὸν προσάγοντα τὸν πρόσωπον. ἐ γὰρ δεῖ τοὺς αὐτὰ φίλους καὶ ἐχθροῖς ἀποδιδόναι, δεῖ ἡμοίως ἑκατέρους ὁμοπαθεῖς νομίζειν καὶ ὁμοπαθεῖν, ἡγεμόνας καὶ πρώτους ἀφορᾶν ἐπὶ τὰ θεῖα καὶ πάντων τῶν τιμῶν ζῴοις ἀφιερωμένων. δύειν μὲν ἔν καὶ ἡμέρᾳ νόμος τοῦ τὰ τῆς ζωῆς ἄγαθὰ δεῖ οὐ μὴ τοὺς ἐχθροὺς ἄγειν ἐπὶ δαῖτα φίλων μὴ κοινωνοῦντας, ἀλλὰ τοὺς ὄντως φίλους, οἷς καὶ καιόντων ἐστὶν, ἀς τῆς ἄλλης φιλίας ὑπὸ καὶ ὀλίγῳ καὶ ἀπολλῶν καὶ ἑστίας θεῶν καὶ φιλοφροσύνης. καὶ γὰρ εἰ οὐ τύχοι καὶ τοὺς ἐχθροὺς ἐπιόντες, τί κωλύσει ἐκείνου ἡμᾶς ἐν μέρει πλησιάζειν ἐπὶ τὰ ἴσια; μὴ ἀνακόπτοντος γὰρ ἀπολαύσομεν τῆς ἀνακοπτούσης· ἀνακόπτοντος δὲ φρονοῦμεν ἑαυτοὺς ἀνδρείους καὶ ἀπτοήτους ἀπολαμβάνοις. ταῦτα μὲν οὖν ἐπὶ τῶν φίλων καὶ ἐχθρῶν τῆς ζωοτροφίας. τῶν δὲ γειτόνων τὰ μὲν γειτονικὰ. αἱρετώτερον εἰς τοιαύτην ὠφέλειαν κοινωνίαν. δῆλον μὲν ὅτι λέγει τῆς φιλίας ταύτης ὕσης, ἐ γὰρ ἂν τὸν μὲν φίλον, γείτονα δὲ, τὸ αὐτὸ τοῦτο ὠφελοῦντ μᾶλλον τὸ φίλον τοιεῖσθαι ζῴοιτο, φρονεῖτ' ἂν τὸν φιλοῦντα δεῖ ἀκάτα κλητέον. τάτε ὄντως φανερὸν, πῶς ἐκ ἔνλογον πλέον τοῖς γειτοσι ἡμεῖν, ἢ τάτους μᾶπαρεῖναι, τὸν δὲ μὴ γείτονας εὐφραίνειν ἢ φιλοτιμίας. ἐδὲ γὰρ τὰς γειτονίας ἴσως οἴεσθαι δεῖ μικρὸν ἡμῖν ἀνωφελεῖς τοῖον ἢ τινῶν ἀνθρώπων ὄντων. ἀλλὰ καὶ τοῦτο εἰς τάξιν τιμῆς ἡμένης φέρειν ἔχει. καὶ φροσικὴ καὶ πρὸς ταύτην ἀφορμὴ τὸν ἔχοντα τὸν πρῶτον γὰρ τοῦτο καὶ ὁ γείτων ἡμῖν ζῴοις ἐν καὶ ὁμωρόφιος. Εἰ γάρ τοι καὶ χρηίῃ ἐγχείοιν.] ταῦτα τινὰ τῶν γειτόνων εἰς τὸ βοηθεῖν ἡμῖν ἐν ταῖς χρείαις προθυμίαν παρέχουσιν, ἀζώστων ἀνίησι χιτώνων καὶ ἱματίων, καὶ λαμβάνειν ἀξιοῖ ζωαμένους ἔχειν. ἀλλ' ἅμα τῇ σπουδαιότητι τῆς χρείας, ἀφ' ἑαυτῶν συμμαχίαν ἕτοιμον παρέχοντων, τῶν συμβάντων ὁπωσοῦν ἀναλαμβάνειν πρὸς, τὸν ἔξ

ὅπως

Δημοκρίτου ζωγράφου λέγει, ὅτι ἀνορύττων τὴν ζώνην τὴν γυναῖκα τὴν ἑαυτοῦ ἐπιβουλεύσασαν αὐτῷ ἀπαθῆ ἐφύλαξε· καὶ ἐπαινοῦσιν ἡμᾶς διορύττειν. τὸ μὲν ἐγχώριον χρῆμα δηλοῖ τὴν χρείαν τὴν συμπεπλεγμένην πᾶσι τοῖς ἐν τῷ αὐτῷ δήμῳ κρατικοῖς· κώμας γὰρ ἐκάλουν τοὺς δήμους, ἢ ἀπὸ τῶν χωμάτων ἃ περιέβαλλον ταῖς οἰκήσεσιν, ἢ ἐρκοῖς αὐτὰς ποιοῦντες, ἢ κτὶ τὴν τῶν διατειχισμάτων ἕξιν τὴν οἰκήσεων ἕνεκα τῶν ἔργων, διὰ τὸ κοιμᾶσθαι καὶ ἀναπαύεσθαι, καὶ τὰς οἰκήσεις ποιεῖσθαι. διὸ τὰ συνήματα τῆς οἰκήσεως, κώμας ὠνόμαζον. τὸ δὲ ἐζῶσθαι, δυοῖν μὲν δηλοῖ τὸ ἐσπλεῖσθαι καὶ ἀπλισμένον· καὶ γὰρ Ὅμηρος τὸ ὁπλίζεσθαι, ζώννυσθαι προσεῖπε. —ζώννυσ᾽ ἄνεφθε Ἀργείους· ἢ τὸ μὴ δεῖσθαι, οἷς ὅτι ἔρρωσε ἐξετάσας, * δηλοῦσιν τὸ μὴ ἐμποδίζειν τὸν χιτῶνα χωρὶς ζώσης ἐπεσπασμένον εἰς τὸ ἔργον, ἀλλὰ τὴν προθυμίαν φθάσαι τὸν ἐν τούτῳ λογισμόν· οὐσὰρ τὸ ζώσασθαι, τὸ διὰ τὴν εὐρυμέσιν τῆς ζώνης ἐπείδιον ἀναβολὴν ἐμβαχεῖν τῇ ἐπεσχυκὼν χρείαν ἀπροφασίστως παρασκ. Πῆμα κακὸς γείτων] ταὐτὰ καὶ διὰ τῆς ἱστορίας ὁ Πλούταρχος ἐδιηγήσατο· καὶ γὰρ Λίπωλις καὶ Λ᾽ριστόνους Ἕλληνας ὄντας καὶ γείτονας ἐπιχειρήσαντας διὰ πλεονεξίαν ἀλλήλους καὶ Καρχηδονίους καὶ Βυζαντίους διὰ ἔμφυτον δυσμένειαν σὺν σκάφεσι διαπεφθάντας ἐν τῷ Βοσπόρῳ ναυμαχήσαντας, καὶ ὅτι τῆς ἰδιωτικῶν γειτνιάσεων πολλαὶ μὲν ἀγαθὰ συμβαίνουσι. διὰ ταύτας, ὡς ὅτι φιλίαι καὶ κῆποι· πολλαὶ δὲ τὰ ἐναντία. τὰς γὰρ γειτνιάσεις, ἀφορμὰς πρὸς ἔριδας πολλῶν ἐπιφερῶν. αὐτὸς μὲν γοῦν τὸν βοῦν εἰς παράδειγμα παρέλαβε. δεῖ δὲ ἐντεῦθεν ὁδὸν ἄρασθαι τὸν λόγον, ὡς μὴ αὐτὸν δηλῶσαι διὰ τὸν γείτονα· ὡς καὶ οἱ ὡραῖοι κόμοι βάλλοντες, ἐδιδάσκουσι δ᾽ ἀπολυμένων τοὺς γείτονας * σωφρονεῖν βοῦς ἀπολωτ᾽.] λέγει ὅτι θαυμαστὸν χρεῖον παρέσχοντο ἐπιδόσεις καιρίδες, ὅτι ἀγαθὸν ἔχει γείτονα. ἔνιοι δὲ βοῦν ἐδέξαντο τὴν γυναῖκα διὰ τὴν ἀληθοσίαν, ὅτι οὐδ᾽ αὐ γυνὴ μοιχεύσειν, οἱ μὴ γείτων κακὸς εἴη. ἢ ὁ μόνος τῶν κτὶ τὴν κώμην γείτονα, ἀλλὰ καὶ πᾶν τὸ ἐν τῇ ἀγωνίᾳ, ἢ πᾶν ὁτιοῦν κτῆμα.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Δαίμονι δ᾽ οἷ ὅπαδε.] τοῦτο τὸ χρῆμα, λύπης δὲ τὸ ἀντιπίπτον· προτρέπεται γὰρ πρὸς ἐργασίαν ὁ Πέρσης ἴσως αὐ κώλυμα πενίαν καὶ ἀπορίαν προϋβάλλετο· ὁ λύων Ἡσίοδός φησι, τῷ δαίμονι ἢ καὶ τῇ τύχῃ οἷος ἀπάρχεις ἀτυχὴς ἢ δύστυχὴς, ἢ πένης ἢ πλούσιος, τὸ ἐργάζεσθαι ἄμεινον. ἐὰν γὰρ δὴ μελετᾷς καὶ προτρέχεις τὸ βίου κλῆρον, πρέψεις τὸν εὐσίφρονα θυμὸν καὶ πεπαιδευμένον, εἰς τὸ ἔργον, ἀπὸ τῆς ἀλληγορίας κτημάτων καὶ κτεάνων, τουτέστιν ἀπὸ τῆς ἐργάζεσθαι τὰ ἀλλότρια. Αἰδὼς δ᾽ οὐκ ἀγαθή.] ὁ μὲν στίχος τῷ Ὁμήρῳ τῷ Ἡσιόδῳ ἐχρήσθη. ὁ δὲ νοῦς οὕτως ἐστίν· οὐκ ἀγαθὴ αἰδὼς τὸν κεχρεωμένον καὶ πτωχεύοντα κωλύειν καὶ κατέχειν, τουτέστι πεινῶντα· οὐκ ὀφείλεις αἰδεῖσθαι πρὸς τὴν ἐργασίαν. Αἰδὼς, ἥτ᾽ ἀνδρὰς.] τὸ χρῆμα ἐπαναλήψεις καὶ ἐπαναδίπλωσις καλεῖται. λέγει δὲ τὴν αἰδῶ καὶ βλάπτειν, καὶ ὠφελεῖν τοὺς ἀνθρώπους· δικαίως γὰρ ἔφη ταύτην φησίν. ὁ δὲ λέγει, τοιοῦτόν ἐστιν, ὡς πλέον διὰ τὸ κατωτέρω εἴρηται. ἐάν τις πενίαν αἰδεῖται ἐργάζεσθαι, καὶ ἕτερόν τι τούτων ἀγαθὸν, καταγελάσεται· ἐὰν δὲ αἰδεῖται φεύγειν αἰσχρὰ, ὠφελεῖται· ὥσπερ καὶ ἐὰν αἰδεῖται κλέπτειν, ἢ πτωχὸν ἐὰν στρατιώτης ὢν αἰδεῖται λειποτακτεῖν· αὕτη γὰρ ἡ αἰδὼς ἀγαθὴ, φαύλη δὲ ἡ προτέρα. αἰδὼς τοι πρὸς ἀπωλείαν, ὑπισχνεῖται δὲ ταῦτα καὶ δικαίους πῶς ἡ αἰδὼς εἶναι καὶ σύνηθες, φησὶν· αἰδὼς ἔσω σοι, ἢ ἐπαρχέτω πρὸς ἀπωλείαν, διάφορος δὲ καὶ τόλμα πρὸς ὄλεθρον. τουτέστιν, αἰδοῦ ἀργὸς εἶναι καὶ κινδυνεύειν πλουτεῖσθαι· θρασὺς δὲ καὶ ἀναιδὴς ἔσω πρὸς τὸ πλουτῆσαι, ταῦτα τὰ πρὸς τοῦτο ζωπυροῦντα ἐργαζόμενος. καὶ ὁ μὲν μισητὸς Λ᾽ισχύλος αἰσχύνης οἶδε καὶ ἀναιδοῦς διαφορὰν, αἰσχύλλει μὲν κλοπὴν, τὴν ὑπομένειν ἀτιμίαν ἐπ᾽ αἰσχροῖς, οἷ τὸ μὴ τὴν κλοπὴν ἀλῶναι τινα, καὶ κλέπτειν, καὶ δημοσίᾳ τυφθῆναι. αἰδοῦς δὲ τὴν ἀλήθειαν καὶ σωφροσύνην. ὁ δὲ Ἡσίοδος ναὶ κλοπὴν αὐτὴν τὴν αἰδῶ εἰς δύο διήρηκε, ὡς ἔφημεν, ὡς ὠφελοῦσαν, καὶ σίνουσαν· αἰδοῦς τοι πρὸς ἀπωλείαν ἐγὼ μὲν χάρω μὴ τῷ ν, καθὰ καὶ ἐξηγησάμεθα· οἱ δὲ λοιποὶ χωρὶς τοῦ ν χάρουσι. θρασὺς, ἢ ἀναιδὴς καὶ ἀλόγιστος τολμᾶ θάρσος δὲ, ἢ λεγόμενον. Χρήματα δ᾽ ἐχ᾽ ἁρπακτά.] αἰδῶ, φησὶ, ἔχε πρὸς τὴν πενίαν, θρασὺς δὲ ἔσο πρὸς τὸ ἐξ ἐργου κτᾶσθαι. τὰ χρήματα δὲ τὰ ἀδικο-

αὐτα, πολλὸν γὰρ χρὴ πολὺ χρείσσω, ἐπὶ τὰ ἐξ ἀρχῆς γῆς καὶ βάσις. Εἰ γάρ τις καὶ χρὸς βίη.] ἐὰν γάρ τις καταχοῦν τινα φάσγανα χρεὶ καὶ βίᾳ ὀμόσῃ, ἢ ἴσως μὲν ὁ κατέχων αὐτὰ, ἐπιθυμίᾳ τῆ τοῦ κέρδους καὶ τῆς αὐτοῦ καταχύσεως ὀμόσῃ, λησάμενος αὐτὸς καὶ αἰχμαλωτίσας τὸν ὅρκον τῇ γλώσσῃ, τουτέστι ψεύσηται, οἷα γίνεται ὁπόταν τὸ καὶ τὸ, καὶ τιμὴ δικαιοσύνης καταπαίζῃ ἡ ἀναίδεια, ἤγουν ὅταν ἐν ἐπιέργῳ καὶ ὑστέρῳ λαγιαθῇ ταύτας, δικόλως τὸν ταῦτα πιθήκια εἰ θεοὶ, ἦσαν ἡ τῆς εἱμαρμένης παντοδαπὸς δυνάμεις, μαυροὶ καὶ ἀφανίζοι. μινύθουσι δ' οἶκοι.] ἐλαττοῦται οἱ οἶκοι τῷ ἀνδρὶ τούτῳ. τουτέστιν, ἐν δυσχερείας τῆς εἱμαρμένης καὶ τῆς ἐπιορκίας, οἰκοφθοραὶ ὁρᾷ παντελῶς. Παῦρα δέ τ' ἐπὶ χρόνον.] καὶ τοῦτο λύπης τὸ ἀντιπίπτον. εἶπε γὰρ ἂν ἴσως ὁ Πέρσης, καὶ μὴν τοὺς ἐπιόρκους καὶ ἁμαρτεῖς καὶ τοὺς τοιούτους ὁρῶμεν μᾶλλον δυνημένους. ὅθεν ὁ ποιητὴς λύων τὸ ἀντιπίπτον ὅτως εἰρήκει· ἀλλὰ τὸ μὲν μινύθει, τὸ ἐλαττοῦται εἴπομεν, ἀπὸ τοῦ μινυός, ὁ μικρὸς λέγει. Ἀπιχαῖς. τὸ δὲ παῦρον, τὸ ὀλίγον, ἀπὸ τοῦ παύω παύσω, τὸ συντόμως παυόμενον. ἐρρέθη δὲ ἢ ἀπὸ τοῦ προφορικοῦ βεβαχυλογήματος, ὃ ἐξαχθὲν καὶ βεβαχυλογηθὲν διὰ γλώσσης δύθυς παύεται.

Ἴσον δ' ὅδ' ἐκάτερω.] εἰπὼν ὅπαθεν, ὅπ τῷ ὀπόρκῳ καὶ βιαίῳ τιμωρία καὶ ἀφανισμὸς δικαίως παρὰ τῆς εἱμαρμένης καὶ τῆς προνοίας δυνάμεως ἐπέρχεται, καὶ ἐπ' ὀλίγον χρόνον δυσμοιρία τούτῳ ἐπακολουθεῖ, λύει καὶ τὸ ἴσως ἀντιπιπτόμενον. φησὶ τοῦ Πέρσου· ἐγὼ γὰρ ἂν ἴσως, εἶπεν, οὐκ εἰμὶ ὀπιορκῶν. ὅθεν ὁ ποιητὴς τοῦτο λύων, φησὶ ἴσον τῷ ὀπιόρκῳ ὁρᾷ, ὅς τις εἰς ἑταῖρον τινὰ καὶ εἰς φίλον, ἢ εἰς ἀλλοδαπὸν, [εἰς ἕξιν] καὶ πίστιν βλάπτει ἑκὼν πρός τινος ἢ ἀντιδάνειον διὰ κρυπταδίους δίκης ἀφορμὰς τὰ δίκαια τῆς ἀλόχου τοῦ ἑαυτοῦ παρακαίνει ῥίζων, τουτέστιν, ὅς τις κρυφίως μοιχᾶται τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ, ὅς τις ἢ εἰς τοῦ καὶ τινὸς ὀρφανὰ τέκνα ἁμαρτάνει, τουτέστιν, ὅς τις καταβλάπτει τοὺς ὀρφανούς. γήρᾳ ὑδρῷ.] τῇ φλοιᾷ, τῷ γήρᾳ ἐπιφερομένῳ. ἴσον ἢ εἰπεῖν ἁμάρτημα ταχὺ σήπεται γηλεῖ· ἀντὶ τοῦ ὅμοιον. ὁμοίως γὰρ πάντα ἁμαρτήματα λέγομεν. ἐμὲ μὲν ἰσόμοιρον εἶπε· τί γὰρ ταῦτα ἰσόμοιρα; οἱ παλαιοὶ ἢ, τὸ ἴσον ἀντὶ τοῦ ὅμοιον ἔλεγον· ἕως ὁ Πυθαγόρας ἀρχηγὸς φιλοσοφίας

Ἀρχίτας δὲ καὶ Ἀρχύτας, καὶ οἱ μὴ ἀπὸ τοῦ πυθαγορικοῦ μουσείου ἐπὶ πάσῃ φιλοσοφίᾳ καλέσαντες, τὸ ἴσον ἀντιμοιρίαν ὅλην τοῦ παντὸς λέγειν, τὸ δὲ ὅμοιον ὅλῃ τῇ πόλει.

Ἀλλὰ σὺ πῆλιλος.] ἀλλὰ σὺ πανοῦργος ὑπὸ τῆς τοιαύτης ἄτης καὶ πάλης τὸν ἐπιπεπτωκότα τὸν καὶ μάταια φρονοῦντα θυμὸν, ἤτοι ψυχικὸν. Καὶ δ' αἰσιμον δ' ἄρδειν.] καὶ τὸ δυνατὸν σοι ἔρδε καὶ θυσίαις, τουτέστι σαῖς ψυχικαῖς δυνάμεσιν ἄγαν, ὡς δυσὶ, βωλοῖς καὶ ἄρου τοὺς λῶστα καὶ κάλλιστα ἢ θεοῖς δύο, τοῖς τοιχείοις τοῖς καὶ πῖσ ἄστασιν. ὃ δὴ λέγει τοιοῦτόν ἐστι. καὶ δυνάμει σοῖς τοῖς οἰκείοις καιροῖς ἐργάζου, ἃ μέλλοις ἐργάζεσθαι, ἐν ἔασι δεῖ, καὶ ἔστι καὶ τοῖς λειπῖς ὁμοίως καιροῖς μετέχουσι καὶ οἱ καιροὶ τοιχείων συγκεράσματα. πρόοδος δὴ καὶ τοῖς ἀφεστῶσιν ἀστέρας, ὡς δυνατὸν. συμβαίνει δὲ καὶ οἱ ἀστέρες τοῖς μέγιστα, σοῖς τεχνουργίαις καὶ φυτουργίαις καὶ ἐμπορίαις, καὶ (ἁπλῶς εἰπεῖν) σοῖς πάντα τὰ καὶ τὸν βίον γινόμενα· τὰ δὲ σοὶ θυσίας τῶν μυθουργημένων θεῶν, ἄλλα τοῖς βανάυσοις. Ἀγνὸς καὶ καθαρῶς.] ἁγνῶς ἐστὶ ψυχῆς λέγει, καθαρῶς δὲ τὸ ἀρρυπάντως ἔχειν, ὡς ὅτι τ' αἵματος. ὅτι δ' ἀγλαὸν μεῖον καίρ.] θεραπευτικὸν μὲν, δῆλον ὅτι μειοῦται ὀσθενοῦντος θεοῖς ἄνθρωπος συμβολαιότερον ἢ, διὰ τοῦτον ἐπύχοντο τοῖς καὶ τὸν βίον αὐτοῖς πρεῖαι, καὶ τὰ ἱερεῖα, καὶ τῶν ἐνθυμημάτων καὶ τῶν λογισμῶν τὰ κινήματα εἰς ἄπαντα ἀφαίνειν, καὶ θεοειδῆ καταφαίνεσθαι· ὁ καὶ νῦν δηλοῖ, δίδωσι σε τοῖς τῶν χρησιμῶν πορείαις, καὶ τὰ κινήματα τῶν λογισμῶν σοῖς τὸ θεοειδέστερον καὶ ἄριστον. ἀπονόσφι.] Σπουδὴ ἡ τῶν οἴνων δόσις, σοῖς τὰ ἱερευόμενα· διὸ ἢ τὸ θυμόμενον καὶ ἄφρονα ὀσφράνεσθαι. τοῦτο δέ φησι προστρέπων· δεόντως πάντα σοῖς τῷ βωλόμενον καὶ φρονεῖν, καὶ οἰκονομεῖν σε τὸν βίον, ὅταν μὲν σοῖς τὰ σοὶ σὰ χρῶ, δυσμενῆ θυμῷ προσέπτων, εἰς τὸ δοῦναι πάντα ποιεῖν· ὅταν ἢ δίκαιον χωμένου ἔστι καὶ ἱλαρὸς, καὶ μὰ ἀναιτίους ἔστι καλέπτωσε. ἀντὶ θυμοῦ ἢ λέγει νῦν τὸν ἀπολύοντα δὲ οἶν τὰς φρένας μέθῃ· ἐνίοτε καὶ θυμὸν ἐπάγει, ὡς καὶ Γαστρώλαξ.

Ὀλίγα φρονέοντ, οἱ χάλιν πεπωκότες.
καὶ Μελάνθιος ὁ Γεραιὸς σοῖς θυμῷ φησι,
Πεζώσει τὰ δεινὰ, τοῖς φρένας μετοικίσας.

ὅτι

ἔστω γὰρ τόθι τιμὴ τιμὴ ἀποδόλου, ἀντὶ τοῦ δόμα· τὸ δὲ δῶρον ἀντὶ τῆς ἱλαρότητος· τὸ γὰρ δωμάτιον ἐυφραίνει ψυχάς. ἢ καὶ τάναντίον· ὅτι τὸ ἄρωμα κάπνον ἔχειρε. καὶ ἄτιμον· ὁ μὴ οἴκοι φιλεῖ, καὶ συμπότας ποιεῖ. Ἢ μὲν ὅτ' ἀνάζῃ.] καὶ νυξὶ καὶ ἡμέρῃσι τὰ δέοντα φράσαι. Ὡς κέ τοι ἴλεον.] ὅπως τὰ δέοντα βουλομένῳ τε καὶ δρῶντι, ἔκ τε τῆς φῆς δίβυλίας, καὶ τῆς ἧφι σὺν χείρων καὶ ἧφι κακίων ἀκρασίας, καὶ ἐυκαιρείας, καὶ ἀπιστίας τ' ἄφαρ, πάντα συνγίνοιτο καλλίστα.

Ὅ φρ' ἄλλων ἀπὸ κλῆρον.] ὅπως οἰκονομικῶς καὶ ἐυζύλως πάντα ποιῶν τὰς ἑτέρων αὐτὸς κληροδοσίας ἀπῇ. Τὸν φιλέοντ' ὀπὶ δαῖτα καλεῖν.] ἠθικὴ καὶ ἐυληπτος. ἡ φιλόξενος, καὶ μακρηγορίας ἀρχὴ ἐστὶ τιμὴ ταύτης ἐξήγησιν. εἰ δ' ἀδελφὸς μακρηγορίας τὸ δέοντο, τὸν Πρόκλον ὀφείλοντα τὸν φιλέοντα καὶ νῦν, τὸν φιλικὸν καὶ εἰρηναίαν καὶ ἡσύχιον ἔχοντα γνώμην φησίν· ἐχθρὸν δ' ἐχθρογνώμονα καὶ ταραχώδη, τοῦδε μαλιστὰ καλεῖν. τοῦτον τὸν φιλόφιλον καὶ εἰρηναῖον καὶ ἡσύχιον κάλει, καὶ ὁμοτράπεζον ποίει, ὃς τις ἐστὶ τῷ πιστῷ ἐν γειτνιᾷ σοι. Εἰ γάρ τευ καὶ χρεὼ ἐγχείοιεν] καταπεδικῶς καὶ δεκτικῶς, ἀλλ' ἐκ αἰτίας λέγεσθαι φιλικὸν γείτονα προτιμᾶν τ' ἄλλων φίλων, καὶ τῶν συγγενῶν. καί φησιν, εἰ γὰρ ἀναθεσίς τις, ἢ δόρυξος ἐγχώριος παραμυθήσει, οἱ μὲν τοιοῦτοι γείτονες, ἄζωστοι καὶ ἄσκεπτοι ἢ ἡμάμυκοι μαχητικοὶ καὶ ἐπιτόμως ἐπιθέσει ἐπὶ ἀρωγὴν καὶ βοήθειαν. Ζώσατο δ' ὅποι.] ἡμέλησαν καὶ ἀναζώσασθαι οἱ ποτε. ποτὲ δ' λέγουσι οἱ κατ' ἐπιγαμβρείαν συγγενεῖς· ἐκ τοῦ πρὸς ὃ δηλοῖ τὸ αἰδοῖον κατὰ χρηστικῶς· ἢ καὶ πάντες οἱ συζηλοῦντες.

Πῆμα κακὸς γείτων.] τοῦτο δηλοῖ καὶ ἐξ ἰσοτιμίας. Αἰτωλοὶ γὰρ καὶ Ἀκαρνᾶνες γείτονες ὄντες ἀλλήλοις κακοὶ, διὰ τὴν τῶν Καλυδωνίων πρὸς Φοίνικα, καὶ τὰ δέρματα, πρὰς ἀλλήλους πολεμήσαντες ζωγρίᾳ. ὁμοίως δ' τίτανες καὶ Καρχηδόνιοι καὶ Βυζάντιοι, διὰ πλοιαρίου σμικροῦ πρὸς ἀλλήλους διαφερόμενοι, δεινῶς ἐναυμάχησαν ἐν τῷ Βοσπόρῳ. καὶ ὅτι καὶ μέρος γειτνιάσεως πολλὰ τοιαῦτά τε καὶ ὠφελήσειεν. ὄφρα τ' ἀγαθὸς μὲν ὄνειαρ.] δείκνυσι τοῦτο Πλούταρχος. Θεμιστοκλέα γάρ φασιν, ἢ Πλάτωνα, παραίνοντα τὸν ἀγρὸν λέγειν, ὅτι ἀγαθὸν ἔχει γείτονα. Ἔμμορε.] ἔτυχε. ἐκ τοῦ μείρω, μέρω, μέμορα, καὶ ἐκθλίψει ἔμορα, καὶ Αἰολικῶς ἔμμορα. ἢ ἐκ τοῦ μοῖρα, ἢ μοῖς, ἔμοιρε τὸ ἔχειν, καὶ ζητῇ τὸ ῡ εἰς μ, ἔμμοιρε, καὶ συνολῇ ἔμμορε. Τιμῆς.] τιμῶσι γὰρ ἀλλήλους οἱ χρησταὶ τοὺς γειτόνους. Οὐδ' αὖ βέξ.] ἦγουν τὸ ἐργαπτὸν αὐτοκτιλῶς, ἐκ αὖ ἀφαιρεθείη· ἀγαθῷ καὶ προσκτητῷ τῷ γείτονι ὄντι. ἢ συμβολικώτερον, ἢ βῦς ἢ ἵππος ζυγὸν, ἦγον ἢ γυνὴ, ἐκ αὖ μοιχευθείη, μὴ κακὸν γείτονα ὄντα.

Εὖ μὲν μέτρα μέτρα γείτονος εὖ δ' ἀποδοῦναι
Αὐτῷ τῷ μέτρῳ, καὶ λώϊον, αἴκε δυνῆαι·
Ὥς κ' αὖ χρηίζων καὶ ἐς ὕστερον ἄρμιον εὕρῃς.
Μὴ κακὰ κερδαίνειν· κακὰ κέρδεα ἶσ' ἄτῃσιν.
Τὸν φιλέοντα φιλεῖν, καὶ τῷ προσιόντι προσεῖναι.
Καὶ δώσειν δώσει τις, καὶ μὴ δώσειν οὐ δώσει.
Δώτην μὲν τις ἔδωκεν, ἀδώτην δ' οὔτις ἔδωκεν.
Δῶς ἀγαθὴ, ἁρπαξ δὲ κακὴ, θανάτοιο δότειρα.
Ὅς τις γὰρ κεν ἑκὼν ἀπὸ θύμον, ἔπλετο καὶ μέγα δώσῃ,
Χαίρει τῷ δώρῳ καὶ τέρπεται ὃν κατὰ θυμόν.
Ὅς δέ κεν αὐτὸς ἕλῃσι βιήσατο πόλλα πιθήσας,
Καὶ σμικρὸν περ ἐὸν, τόν τ' ἐπιέπτυσεν φίλον κῆρ.

Recta quidem mensura a vicino mutuum accipe, rectaq; redde,
Eadem mensura, & amplius, si quidem possis:
Vt indigens, & in posterũ promptum inuenias.
Ne mala lucra captes: mala lucra æqualia damnis.
Amantem te ama, & inuantem te iuua.
Et da ei qui dederit, neque da qui non dederit.
Datori namque est qui dat, non danti vero nemo dat.
Donatio bona, rapina vero mala atque letifera.
Quisquis etenim vir sponte sua dederit, etsi multum dederit,
Gaudet donando, & delectatur suo in animo.
Qui vero ipse rapuerit, impudentia fretus,
Quamuis id sit exiguum, tamen vexat charum animum.

Εἰ γάρ κεν καὶ σμικρὸν ὀπὶ σμικρὸν καταθῇσθα,
Καὶ θαμὰ τῶδ' ἔρδοις, τάχα κεν μέγα καὶ τὸ γένοιτο.
Ὃς δ' ἐπ' ἐόντι φέρῃ, ὅδ' ἀλύξει αἰθόπα λιμόν.
Οὐδὲ τόγ' εἴν οἴκῳ καταλειμμένον ἀνίεα κήδῃ.
Οἶκοι βέλτερον εἶ· ἐπεὶ βλαβερὸν τὸ θύραζε.
Ἐσθλὸν μὲν παρεόντος ἐέλδεσθαι, πῆμα δὲ θυμῷ
Χρηίζειν ἀπεόντος· ἃ σε φράζεσθαι ἀνώγω.
Ἀρχομένου δὲ πίθου καὶ λήγοντος κορέσασθαι,
Μεσσόθι φείδεσθαι· δφνὴ δ' ἐπὶ πυθμένι φείδου.
Μισθὸς δ' ἀνδρὶ φίλῳ εἰρημένος ἄρκιος ἔστω.
Καί τε καγχήτῳ γελάσας ὀπιμάρτυρα θέσθαι.
Πίστις δ' ἀργαλέος καὶ ἀπιστίη ὤλεσαν ἄνδρας.
Μηδὲ γυνὴ σὸν νόον πυγοστόλος ἐξαπατάτω,
Αἰμύλα κωτίλλουσα, τεὴν δόφεῦσα καλιήν.
Ὃς δὲ γυναικὶ πέποιθε, πέποιθ' ὅγε φιλήτῃσι.

Si quidem enim & paruum paruo addideris,
Et frequenter illud feceris, mox quidé magnũ & hoc euaserit.
Qui vero partis adiicit, is vitabit atram famem.
Neque vero quod domi repositum est, vitium lædit.
Domi melius esse: quoniam noxium quod foris est.
Bonum quidem de præsenti caperet voxa vero animo
Egere absentes: id quod te cogitare iubeo.
Incipiente vero dolio, & desinente saturato te,
Medio parce: mala enim in fundo parsimonia.
Merces autem viro amico constituta sufficiens esto.
Etiam cum fratre ludens, testem adhibeto:
Credulitas pariter ac diffidentia perdiderunt homines.
Ne vero mulier te animo nates succincta decipiat,
Blande garriens, tuum inquirens tugurium.
Qui namque mulieri confidit, confidit is quidem furibus.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Εὖ μὲν μισγεῖας.] καλῶς μὲν θέλεις μίσγειν δυνείζειας δὲ γίγνεσθαι, καλῶς δ' θέλεις ὑποδιδοῦναι τοῦτο δὲ αὐτῷ τὸ μίσγειν, καὶ χρήσιμον ἐστὶ καὶ ἡδύ, ὅπως αὖ χρήζων καὶ ἐς ὕστερον, ἥκῃς εἰς τὸ ὄπιθεν, δῶρόν τε ἀρκοῦν σοι. μίζω λέγει τὸ μειγνύω καὶ τὸ μιζόμενον· ἐνταῦθα τὸ σεσηρὸς.

Μὴ κακὰ κερδαίνειν.] μὴ κακὰ κέρδη θέλε κερδαίνειν· τὰ κακὰ κέρδη ἴσα ἅπασι αἰτὶ τῆς ζημίας. διὰ γὰρ τὴν αἰσχροκέρδειαν ἔωθ' ὅτε μείζοσι ζημίαις ἐνίσχουσι ἄνθρωποι. Τὸν φιλέοντα φιλεῖν.] τὸν εἰδότα φιλεῖν, φίλει καὶ τῷ σεσιρχομένῳ σοι θέλε σεσεῖναι· ἀπὸ τῆς προσιέναι κατάθεσιν καὶ ζωαίρεσιν. καὶ θέλε δόναι ἐκείνῳ ὃς αὖ δῷ, ἤχθω ὃς μεταδοτικός ἐστι, καὶ οἱ ἔχει δοῦναι αὖ. τῷ μεταδοτικῷ μὲν ἑδωκέ τις, ἤχθω ἐκ ἔχει λόγον δοῦναί τινά· τῷ δὲ μὴ μεταδοτικῷ ἢ οὐδεὶς ἔδωκεν, ἤχθω ἐκ ἔχει λόγον δοῦναί τινά. ἢ δωσεῖ, ἀγαθὸν ὄν τῷ λαμβάνοντι δηλονότι, ἢ ἁρπαγὴ ἢ κακὸν τῷ ἁρπάσαντι.

Θανάτοιο δότειρα.] θανάτου φεύξεσθαι ἤχθω τὸ δηδωκότα τινὰς λαβεῖν, ἐ κακὸν, ἀλλ' ἀγαθόν· τὸ δὲ βιαίως λαβεῖν μὴ βουλομένῳ δηλονότι τῷ κεκτημένῳ, κακὸν καὶ θανάτου φεύξεσθαι. εἶτα τὴν αἰτίαν προστίθησι καὶ φησίν, ὅσ μὲν γὰρ αὖ αὖτις δῶῃ ἐθέλων, ὅτε καὶ μέγα λάβῃ χαίρει ὅτι τῷ δόντι, καὶ τέρπει κατὰ τὸν ἑαυτοῦ ψυχήν. ὃς δ' αὖ αὐτὸς ὑφ' ἑαυτῷ προκατοικεῖς ἀφέληταί τι τῇ ἑαυτοῦ ἀναιδείᾳ πεφθείς, καὶ σμικρὸν ὂν τοῦτο τὸ λαμβανόμενον, ἀπάχθεσιν, ἤγουν ἐλύπησε τὴν φιλημένην ψυχὴν τοῦ ἀφαιρεθέντος. ἐὰν γὰρ μὴ ἀγανακτῇ ἐαυτὸν συλλάβῃς μικρόν, εἶτα πάλιν σμικρὸν ὀπὶ τῷ σμικρῷ ἐπιθῇσο, καὶ θαμινῶς τοῦτο ἀράμενος, ὅπως αὖ καὶ τοῦτο μέγα γένοιτο. ὅστις γὰρ ὀπὶ τῷ ὑπάρχοντι καὶ ἕτερον φέρων τίθησιν, ὅτε ἐκφεύξεται τὸν χαμιτὸν λιμόν, ὃ λυμαίνεται τὸ ἀνθρώπων τὸ ὑπακείμενον ἐς τὸν οἶκον. ἐν τῷ ἰδίῳ οἴκῳ βέλτιον εἶναι, ἐπεὶ τὸ ἐν ἀλλοτρίῳ οἴκῳ τοῦτο γὰρ δύσφορον καὶ τὸ θύραζε βλαβερόν, τυτίσκε ἐκ ἀσφαλές, παιστὸν ἀγαθὸν μὲν ὑπὸ τῶν περιόντων λαλεῖν, πῆμα δὲ θυμῷ αὐτὶ τῆς αὐτῆς τῇ ψυχῇ καὶ πάθος χρήζειν ἀπόντος, ἃ τινα σκοπεῖσθαί σε διακελεύομαι. Ἀρχομένου δὲ πίθου.] ἀρχὴν δὲ λαμβάνοντος, ἀνθῃδίου τοῦ ἐν πίθῳ οἴνου, καὶ λήγοντος, ἤγουν ὅτε ἄρχεται ὁ πίθος ἀνθῃδίου, καὶ ὅτι λήγει ἀναλίσκομενος, κορέσασθαι τὸ μέσον δὲ ἐπιτρεπτὸν αὐτῷ χρῆν· χαλεπὸν δὲ ἐν τῷ τέλει ἡ φειδὼ ὁδὸν κατηλειμμένοις φασὶν ὀλίγοις ἐν ἀγλείῳ, διὰ-

λας.

λως ἔχει πεπαιδεῦσθαι καὶ ἄχρηστον γνῶναι.

Μισθὸς δ' αὐδεὶ φίλῳ.] πρὸς φίλον ἡ αὐδή, ὃν λαμβάνεις δηλονότι ζωοῤῥόον ἐπ' ἔργοις, μισθὸς ἔστω συμπεφωνημένον ἱκανὸς τῷ γεωμόρῳ αὐτῷ. καὶ πρὸς ἀδελφὸν ἡ δίκη δεῖται διαιρέτορος, εἰ συναλλαγμά τι δηλονότι ποιεῖς μετ' αὐτοῦ, γελάσας, ὡς παίζων. πίστεις γὰρ αἱ πρὸς ἐκείνους δηλονότι, οἷς οὐκ ἔδει πιστεύειν, καὶ αἱ ἀπιστίαι αἱ πρὸς ἐκείνους, οἷς ἔδει πιστεύειν, ὤλεσαν ἄνδρας. Μὴ ἡ γυνή σε νόσῳ.] μὴ ἡ γυνὴ ἐπιστρεὶς ἑαυτὸν ἐπὶ περιττὰ σκολιάζουσα (διὰ τὴν πυγὴν γὰρ ἡ πορφύρα αἰνίττεται) ἀθανασύρητόν σε κτήνεσιν, ἀπατηλὰ κατιλλῶσα, ἥρωα ἡδέως λέγουσα, τλῶ σῷ οἰκίαν πλυνεργαννῦσα. ὃς τις ἡ φάτνῃσι γυναικὶ, ἔτ' πέπωθεν ἀπιστίῃσιν.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Εὖ μὲν μαθεῖν.] ὀπτέον εἰ ἀδιαλείπτως. μανθάνειν γὰρ καλῶς, τοῦτο δέ ἐστιν, ὁμολογουμένως χάριν ἐν τῷ μανθάνειν τῷ μεζόνων, καὶ ὑπολαβόντα τὰ δεόντα παρὰ τοῦ γείτονος, αὐτῷ τῷ μάνθανειν. τοῦτο μὲν οὖν ὡς ἀναγκαῖον, τὸ δὲ αἶνον δύνασθαι καὶ λαβεῖν, ἵνα τὴν ἡδυπάθειαν καὶ ὁ γείτων ἄρξας τῆς χάριτος, ὡς μὴ μόνον ὅσων ἐλαττόμενος ὑπολαβόντα, μηδὲ τῷ παραδόντι τῆς ἡμῖν δυνατῆς. τοῦτο γὰρ καὶ ποιοῦσι, καὶ ἡμᾶς αὖθις χρῄζοντας τυχεῖν ἐπαρκοῦντος τοῦ γείτονος. ἢ γὰρ δεῖ τὰ μικρὰ τῶν ζωαλλαγμάτων ἔλλειψις τὴν χάριτος ἐμποδὼν γένῃ ἡμῖν δεῖ τὰ μείζονα, προδιαλλάττεσθαι τῷ λαμβανόντων γνώμῃ, ὡς ἀχάριστον· τῷ δὲ φέροντος τυχεῖν προξενεῖ καὶ τὸν ἐν πίστει μείζοσι τῆς χρείας ἐκπλήρωσιν. Μὴ κατὰ κῦδαίνειν.] τὰς ἄτας ταῖς ζημίαις εἴη τὰς αὐτὰς φησι. τὰ δὲ κέρδη ἀποποιητικὰ πάσης ὠφελήματος. ὅσοι οὖν κατὰ κῦδαίνουσιν, ὅτι ἐσθ' οἱ αἰσχροκερδεῖς. τὰ δὲ κέρδη ταῖς ζημίαις ἴσα κερδαίνουσι· διὰ γὰρ τὴν αἰσχροκέρδειαν ταύτην, μείζοσιν ἔοικεν ὅτι ζημίαις ἐνίοτε. Τὸν φιλέοντα φιλεῖν.] τύτυς ὁ Πλούταρχος ἐκβάλλει τοὺς στίχους· ἀγὼ μέλλων λέγειν ὅτι τοῖς ἀγαθοῖς τὸ διδόναι προσήκει, καὶ ὡς χαίρουσι διδόντες, ἅπαντος αὖ εἶπε λέγων καὶ διδόναι τῷ διδόντι, καὶ μὴ διδόναι τῷ μὴ διδόντι. ὅπου γὰρ αὖ τὰς δόσεις ἀναγκαίας ἐποίει, τὰς δὲ προαιρουμένας τῆς ἐνεργείας ἔξέκοψεν.

δόμεν ἔσκεν δῶ.] ὡς ἀπαιδρησίαν παρεσκίασεν ἢ βίον ὁ Ἡσίοδος· εἰ γὰρ ἐνδεχόμεθα μὴ μεταδιδόναι τισίν, ἕως ἂν λάβωμεν, οὐδὲν ἴστε λαμβάνομεν ἔστε διδῶμεν· ἀλλ' ὁ βέλτιστος λέγειν, πιστῶν ὄντι τῷ μὲν τοι μεταδοτικῷ, εἰ καὶ μηδὲν ἔχῃ. φαίνεται δὲ ὅτι ἀεὶ ἐδίδου εἰ ἐφεῖχεν, μεταδίδου τῷ τοιούτῳ. αὐτὸς γάρ, φησὶν ἐπιξηγούμενος, δότῃ μέν τις ἔδωκε, τυτέστι τῷ μεταδοτικῷ ἔδωκέ τις· τῷ δὲ μὴ οὐκ ἔδωκε. Δώτῃ μέν τις ἔδωκε.] τὸν δόντα καὶ ἀδόντα, ὁ λέγει τὸν διδοκότα πρότερον ἢ μὴ διδοκότα, καὶ γὰρ αὖ καὶ τοῦτο ὑποσυντίας ἕνεκα τοῖς ἐσθλοῖς ἀγαθὸν δίγμασιν, ἀλλὰ τὸν δωρητικὸν χαίροντα ἐμμόνων καὶ χαίροντα καὶ μὴ δωρητικόν. ὁ Πλούταρχος οἰκάζει τοὺς τοιούτους, ὅσοι προαίρεσιν δωρητικὴν ἔχουσι, τοῖς ζωαιεῖζουσιν, οἳ λαβόντες τλῶ ὑφ' ἑαυτῶν ῥιφῆσαι ζωαίεσαν, ἃ κατέχουσι, ὅτι ἀντιπέμψουσι τοῖς μὴ ἐδόπι ζωαιεζεν, ἀλλὰ τοῖς αὐτιπέμψαι δωσάμενοις. Δώτῃ ἀγαθή.] τλῶ μὲν δωρεὰν ἀγαθόν τι τῷ λαβόντι γίνεσθαι, ἢ ἡδεπαγῆ ὀλεθείαν εἶη τῷ ἀρπάσαντι. καὶ ἢ αἰτίαν προσέθηκε, τὸν μὲν ἐκουσίως δόντα καὶ εἰ μέγα τι δοίη, λέγειν ἐφ' ᾧ δίδωσι χαίρειν ὡς διεργάτιν. τὸν δὲ ἀκουσίως ἀφηρημένον, καὶ εἰ μικρὸν εἴη τοῦτο, παχυῦσθαι καὶ ἀλγύνεσθαι διὰ τλῶ ἐκούσιον ἀφαίρεσιν. οὗ δὲ καὶ τὸν τὸν ἐκουσίως δόντα εἰπεῖν τέρπεσθαι ὃν κῆρ θυμῷ. ἀ γὰρ δεῖ τλῶ δόσιν αὐτὸν κυρίττειν, ἀλλ' ὃν ἑαυτῷ στέργειν, καὶ ἔνδιον ἔχοντα τλῶ ἐνέργειαν ἐπ' αὐτῇ χαίρειν. ὅταν γὰρ ἔσῃ δῶλος καὶ διὰ τὸν ἔπαινον δὲς τὸν παρὰ τῶν ἄλλων, ἀλλὰ δι' αὐτὸ τὸ καλὸν, ὡς εἴη τῆς δόσιος τὸ ἔργον. εἶπε γὰρ

Μισθὸς δ' αὐδεὶ φίλῳ ἐπιμένων. τὰς δὲ πύας τὰς στίχας ἐξέβαλον· ὁ δὲ Πλούταρχος ἐκείνει, δεῖν γὰρ καὶ τὸν φίλον ζωῤῥόον ἐκλαμβάνειν ὅτι ἐπιμένῳ μισθῷ [ἔχθρην προξενεῖ τὸ μὴ τῆς ἀμοιβῆς ἔργον ἐλλιπὲς ἀδόκητον ὑπάρξαν] τύτῳ δ' ὅμοιον, καὶ τὸ τὰ πρὸς τὰς ἀδελφὰς ζωαλλάγματα μὴ ἁμάρτεσθαι ποιεῖν, τὸν δ' ἐπιχθὲς ἀφαιρῶν εἶπεν, ὃν γελάσας, τυτέστιν ὡς παίζοντας καὶ μὴ σπουδάζοντας· πολλὰς γὰρ ἀπολείας διὰ τὸ πιστεῦσαί τισιν οἷς ἀπιστεῖν δέον, ἀπιστείας ἢ πάλιν οἷς πιστεῦσαι δέον. διὸ χρεία τῆς ὅδε τῆς μαρτύρων ὁμολογίας, καὶ ὅτι τῆς ἀδήλων, καὶ ὅτι τῆς τὸ μὲν σπουδῇ ὁμολογίας, καὶ ὅτι τῆς φίλων. Εἰ γὰρ κεν καὶ σμικρὸν.] δοκεῖ μὲ ἀπαρτῆσαι τοῦτο τὸ προοίμιον

ΤΟΥΤΟ. ἔχει γὰρ οὕτως, ἐπειδὴ ἐστι καὶ τὸ σμικρὸν τοῦ ἀφαιρεθέντος, πάντα τὰ ἀφαιρεθέντα διὰ τῶν μικρῶν ἀφαιρέσεων, ἐπειδὴ ἔστι τὸ σμικρὸν ὑποπολλαπλάσιον μιᾶς μνᾶς, ἀφῃρημένον δ' ἐστὶ τὰ μὲν ἐν καταλήψει ὡς τὸ εἰκοστὸν λυπεῖ καὶ τὸ ἑκατοστὸν ἀφαιρούμενον, καὶ εἰ τύχοι ἀληθὲς, φεῦσαι Ἀντιπάτρῳ ἔλεγεν ὅτι χείρεσσιν μὲν ἐν τῷ βίῳ τὰ μὴ φανερὰ ἐστὶ λεγόμενον. οἱ δὲ καταφρονεῖτε ὡς μικρῶν ἕκαστα καὶ ἐπιλείπομεν μὴ παρὰ τῶν κρίνας προσέχομεν· ἐν μὲν οὖν οἰκονομίαις λανθάνομεν τοῦτο πάσχοντες, ἐν δὲ τῇ διαίτῃ χρησάμενοι, πολλάκις μὲν παροῦντες τὸ ὀρθὸν, λέγοντες δὲ ταύτην τὴν φωνὴν· ἡδὺ καὶ ἐν ἑκάστῳ ἐλλείπειν μᾶλλον ἢ τοῖς παροῦσι τὴν βλάβην.

Ὃς δ' ἐστὶ τοῦτο φεύγει.] οἱ μὲν τὰς μικρὰς ἀφαιρέσεις εἰς χρόνον τινὰ παντὸς ἀπολείπειν αἰτίαν, αἱ γὰρ μικραὶ προσθέσεις ἀεὶ ὀλίγα τὸ ἀλλοῖον ἀδύνατα, καὶ τὴν πλησιοστεύουσαν πλεῖον ἀπεργάζεται, δῆλον ὡς διὰ ποσῶν ἀφαιρεθήσεται. τοῦτο οὖν καταλείπειν ὅσον ἐν ἐπισκιάζῃ καὶ δυσανεμίᾳ μὴ λυπεῖν γρύζοντα· τὴν δὲ ἀφαίρεσιν λύπειν ὡς εἰρηκε, διὰ τὴν ἐλπίδα ὁμοίαν διαφορήσειν, τριάκοντας ἀφαιρέσεως γινομένης πολλάκις ἀκυδὲς τοῖς ἀπολυσιν. Οὐδὲ τὸ ἓν εἶναι οἶκῳ.] οὐδὲ τὸ ἓν εἶναι (φησὶ) πάντα ἐν τῷ οἴκῳ, σαφῶς· χρειῶδες γὰρ τὸ ἐπὶ τῇ ἑλκὶ φέρειν ἐξυδρίαν, φέρε καὶ τὸ σταφὶς τὰ αἴτια κείμενα ἀσφάλειαν εἰσὶν· καὶ γὰρ ἄρτος ἔχει τὶς οἶνον ἢ σῖτον, καὶ ἀλγεῖν ὅτι εἰσίασι καὶ φέρειν. Ἕν ἄλλο μὲν παρέρχεται ἐλέγχειν.] ὅτι φεύγει τὴν χρείαν εὐπρεπίζειν δεῖ τὰ εὑρήματα χρήσιμα πρὸς τὰς χρείας, ἐκ τούτων διδασκόμεθα. τότε γὰρ ἀπὸ τῶν παρόντων χρησόμεθα πᾶσι, ὅτ' ἂν αὐτὰ προδιαπονήσωμεν, καὶ ἐν τῷ παρόντι ἐκεῖνο ἀχρεῖον τί, φυλακτέον αὐτὸ πρὸς τὴν χρείαν, εἰ μέλλοι ποτὲ χρησίμως ἔσεσθαι· ἡμῖν γὰρ τὸ δύμφε, χρῆν φ μὲν τεῖνον, ἀντεῖναι, ὃ δὲ τοῦτο χρῆν ὄντων ἡμῖν. Ἀρχόμενα δὲ πίθου καὶ λήγοντος.] καὶ ἐν τοῖς παροῦσιν, ἔστι γὰρ τῇ Πιθοιγία, καθ' ἣν ἔστε δικαίως ἐπιμεμφτὸν εἶρχειν τῆς ἀπολαύσεως τὸ οἶνον διμετρον ἢν ἄλλας δυσὶν οὔσαις πᾶσι μεταδιδόναι τὸ δ' ὅμως τὸ Δημητρεῖον καλῶς ἂν εἴη· δεῖν ἀρχομένου πίθου κρίνασθαι καὶ τῇ ἑορτῇ συμφώνως δεῖν· ἢ φειδωλὸς μειγνυμένου τοῦ ἀπολαύσεως, ὥστε καὶ εἰσιόντος ἡμῖν ἡδίονα ἢ αὖθις εἰ δ' ἀπηναγκασθέντος τοῦ πλείονος ἢ ἀναγκαίου, ἢ ἀπρεπῶς ἔχοντος, χαλεπώτερον ἢ τοῖς φειδωλοῖς τὰ τοιαῦτα· ἢ γὰρ ἡσυχία ἢ ἀχθηδὼν ἡμῖν τοῖς φειδομένοις. τὰ μὲν οὖν ἀναγκαῖα χορηγοῦσι παιδείᾳ πρὸς οἰκονομίαν, τὰ δὲ μεγάλα δεῖ φειδωλῶς πρὸς οἰκονομίαν· τὸ δὲ χαλεπώτερον ἢ τοῖς ἐν τῷ πυθμένι φεῦδε, πρὸς ὑπόλαυσιν τῶν ἐν χερσὶν ἄλλως. Ἀρχόμενα δὲ πίθου.] ἵνα ἀκριβὴς ἡ παραίνεσις, καὶ ἐπὶ ὅλῳ ἐμπαλιν λέγει· τινὲς δὲ ἐλλιπεστέρως λέγουσι τὸν λόγον ἐν τῇ πλείονι, ὥστε ἀρχόμενα αὐτὸν καὶ χαίρωντα ὑπολαμβάνειν, καὶ δὲ τῷ μέσῳ ἡδονίαν, ἐργάζεσθαι. Γίνεται καὶ τῷ ἀρχῷ καὶ τῷ τέλει τὸ πίθου, ἐπουδαμῶς· οὐκ ἂν ὡς ἀδιαφόρου· ὁ δὲ μεταξὺ οἷον ἰσοῤῥοπίᾳ καὶ ἐτίμων. Μὴ δὲ γνώσι νόον.] τὸν ἄτοπον τῆς γυναικῶν κακοηθείαν, διὰ τὴν πεῖραν ἐμφαίνει· οἱ, τὸν ἐφίδιον καὶ τῷ ἐπιεικεῖ κολακείαν τὸ αἰμύλα κατέλλειν. δεῖ οὖν ἀπὸ τύπου μὴ ἀπατᾶσθαι. ταῦτα δὲ γυναικὸς ἐστὶ κακοηθείας καὶ ἀπάτης, φάσκει εἰς ἀπάτησιν τῆς κακίας κατέλλειν καὶ δὲ ἔμπορον ἡδέα λέγειν. καὶ δὲ τῷ χαλεπὸν κατέλλειν λέγει, ὡς ἔστι δεῖ Ἀναιρέοντι κατέλλειν χαλεπόν.

πυγμὴ δὲ.] οἱ μὲν τῶν μαθητῶν, ἄγων ἢ προαγωγέα, οἱ δὲ αὐτῷ ἢ γυναῖκα ἢ ἐπιμελητὴν, ἢ δεῖ τῷ πυγμῇ σοφιζομένῳ, τετέσι κοσμοῦς σημεῖα τὰ μέρη παίρχω τοῖς ἱματίοις· σύλλειν γὰρ δεῖ τὸ κοσμεῖν. ἄλλως, τῷ κοσμοῦσι τὰς χεῖρας· πυγμὴ δὲ ὁ σῶμος κεκαμμένος σὺν δακτύλων. λέγει δὲ τέλος καὶ ἡ πεῖρα.

Ὃς δὲ γυναικὶ πέπεισται.] τύπον Πλάτωνος χαράττει τὸν στίχον. σημαίνειν δὲ τὰς φιλήτας τὰς ἀφαιρεῖσθαί τι, καὶ ἐπιφορὰν ἐθέλοντας, περὶ τὸ ἀφαιρεῖν καὶ ὑφελεῖν τὸ ὀνόματος αὐτοῖς πεδέντος.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Εὖ μὲν ποιεῖ δὲ γείτων.] εἰδὼς ὁ ποιητὴς τὸν ἀδελφὸν Πέρσῃ ἀρπαγέντα καὶ ἀργὸν μεταρυθμίζεσθαι, τῆς τοιαύτης τῶν κακίας ἠδικατόρων παιδόνων, καὶ οἰκονομικὸν αὐτὸν ἀπεργάζεσθαι βάλεσθαι, τοσαυτοτρόπως ὅσα παρείρηκε· εἰδὼς δὲ αὐτὸν τοῖς δανείζουσιν ἀποσεῖσθαι τὰ δάνεια, καὶ περὶ τούτου διδάσκει καὶ νουθετεῖ λέγων, καλῶς μὲν μετὰ καὶ δανείζε· περὶ τοῦ γείτονος

γαίτερον ἐν μέτρῳ καὶ ὄνομα, καὶ μεδίμνῳ τινὶ, παρεθέντων ἄνω λοιπὸν ὃ ἐστὶν, ἕλκειν, οἷον τὸν καὶ τὰ τοιαῦτα. καλῶς ὁ ἀπόδ[ο]τ[ος] τὸν γαστέρα αὐτὸ, τὸ μέζον καὶ τὸν μοδισμὸν ὡς ἔστιν τις καὶ χρεῖττον, ἐὰν δοίη, ὅτι σφοδρατήρξατο χάσκειν, ὅπως καὶ ὕστερον χρήζων καὶ δαπανᾷς ἐπιδεόμενος ἄρης αὐτὸν ἐπαρκοῦντα. Διαφέρει τὸ μετρεῖν, καθμᾶν, ἀριθμεῖν, τὸ μὲν καθμεῖν, ἐπὶ ὑφῆς λέγεται, οἷς ἐν, δύο, καὶ τὰ λοιπὰ τῆς ἀριθμῆς τὸ δὲ καθμᾶν, ἐπὶ ζυγοῦ καὶ τὸ εἰπεῖν καὶ ἐκαθμήσθη, καὶ ἐστὶ παλαιπαιᾶς ὀλκῆς μετρεῖν δὲ λέγει, τῷ μεδίμνῳ καὶ ἀγγείῳ τινὶ ξαντίδιος τι, ἢ διδόναι, οἷς σῖτον μεδίμνῳ, οἶνον καὶ ἔλαιον μετρητὰς καὶ χοᾶς... Μὴ κακὰ κερδαίνῳ,] μὴ κακῶς κέρδαινε, καὶ ἀπὸ φαυλοτάτων πρόπων.

Τὸν φιλόκοκκα φιλεῖν.] ὁ μὲν Γλύκων τοὺς ὀβελίζει τοὺς εἰς ἴκνη, λέγων ἐθέσπισε μὲν ἡδέως φίλαν, εἰ καὶ φιλοσωφρόνησαν ἐπιστήμονα δυναμένην φιλεῖν τὸν ἕτερα φιλιωθῆναι. οὐκ ἔστι δὲ τοῦτο, ἀλλ' ὅτως ἔχει τὰ ἐπὶ τὸν μὴ φιλικῶν γεγενημένων ἔχοντα καὶ οἰδέπω φιλεῖν φίλει καὶ τὸ σωφρονεῖν καὶ ἐνόμιλον γεγενῆσθαι ἔχοντα σωφρονεῖ, καὶ ὁμόμυλον ἔσο. Καὶ ὁμόμυλον ὄντα δίω.] ὃς πεφίκασι μὲν δυσμικῶς λέγειν, καὶ ὁμοπάτορα καὶ ὁμόμητρον.

Καὶ μὴ δόμον.] τοῦτο τοῦτο ἀναγνῶναι. μὴ δόμον, καὶ μὴ δόμον, ἵνα ὡς ἐναντίως ἐναντία ἐκφωνῶν καὶ τὸ δόμον καὶ ἀδόμητον ὁμοίως τύπους νοητέον, τοῦ δυσεντικοῦ γραμμὸν ἔχοντα, καὶ μὴ τοιαῦτα δόμης ἢ καὶ ἀδόμης ἀμπροχωφεῖ.] Ἁπλῶς ἢ ἐντεῦθεν ἐξετάσῃς. Δόμος ἐσθλὸς.] ἐ δεῖ ἢ ἐξηπίστευκας καὶ ἐμμιμήσεως, σοφὸν γὰρ εἶπεν. Ὅς μ' ἤγαγεν αὐτῷ.] ὃς πιεζεῖ ἐθελουσίως δῶν, κἂν μέγα δῶ, χαίρει. Οἷς δέκεν αὐτὸς ἐλπῇ.] ὁ ἢ ἐξ αὐταδείας ἀφόβωτον τὸν, κἂν μικρὸν ὠφελῇ, λυσιτελῆ καὶ σῖτον τὸν ἀφαιρεθέντα. παχὺν γὰρ τὰ λυπεῖν. ἀπὸ μεταφορᾶς ἢ παχείας τὰ λυσιτελοῦντα λέγει. Εἰ γὰρ καὶ μικρὸν ὅτι σμικρῷ.] καὶ σπουδαίως ἐκ μικροῦ ἀφαιρεθεὶς λυπεῖ. καὶ φησι, εἰ γὰρ καὶ μικρὸν ὅτι σμικρῷ ἐπάχυνε, καὶ σμικρὸς τοῦτο ὄρνις, ταχέως ῥοιζεῖ ἐπὶ τὰ κρείττονα.] κρατιστεύειν τὸ δικτικὸν ὡς τὸ ἄνευ τινός. Ὃ μὴ ἐστὶν ἐπὶ φέρει.] ὃς τὰ ἀπὸ πολέμου χρυσὰ φέρει, ἐπὶ φοβεῖται] τὸν κρείττονα ἀπειλοῦντα.

Φιλόξεινός γ' εἰν οἴκῳ γενοίμην.] ὁδὸ τὸ ὀνείρῳ ὑπαλλάττειν τὴν ὑπάτων κρατῶν λυπεῖ ἀνέρα καὶ ἀνθρώπον. Ὅτι βέλτιον εἶ.] κατ' Ἰοβίους κρεῖττον εἶ ἀποτελεσμένα τὰ ἐπιθυμίας καὶ κέρδεα. ἐπεὶ βλάβερον τὸ δυρῆσι. χαλεπὸν γὰρ τὸ μὴ ξαπίνας ταῦτα ἐν τῷ οἴκῳ, ἀλλ' ἐμ πᾶσ' ἡμέρᾳ καὶ ἔξω ταῦτα ὠνεῖσθαι.

Ἐξελθὼν μὲν πρωΐστ[ο]ς ἐπίδης.] ἀγαθὸν γὰρ ἐρασθῆναι καὶ ἐκ τοῦ κακοῦ κακὸν ἀπαλλάττειν ἐπιστάμενον ξένον λαμβάνειν ὅτε δύσοιν λυπηρὸν, ὃς δύο τούτων μὴ ὄντων ἐν τῷ οἴκῳ, καὶ ἐξ ἐργασίας καὶ τῆς ἐμπορίας θᾶσσον ἐξαπίνης ἀνειδαλῆ, ἃ σε θέλγουσι σύνεργα χειροτεχνίδια, ὡς ἂν σε βυλόω καὶ κηδεστὴ βυλεύσασθαι.

Ἀρχομένῳ ἢ τίθη καὶ λήγοντ[ο]ς.] ἐν ταῖς πρώταις τῆς Ἑλλήνων ἑορταῖς ἐτελεῖτο καὶ τὰ ἀσκώλια, καὶ ἡ πυδογία, εἰς τιμὴν Διονύσου, τυτθὸς τὸ οἶνος αὐτῷ. καὶ τὰ μὲν ἀσκώλια τοιοῦτος ἐγίνετο· ἀσκοὺς πεφυσημένους καὶ πεπλυρωμένους τιθέντες καὶ γῆς, ἐνὶ ποδὶ ἑφαλλόμενοι ἀνωθεν τύπων ἐφέροντο, καὶ πολλάκις κατολισθαίνοντες εἰς γλῶ ἔπιπτον. τοῦτο δὲ ἐποίουν, ὡς ἔφην, τιμῶντες τὸν Διόνυσον. ὁ ἢ ἀσκὸς πλέρμα. ἀσκὸς ὅστις. ὁ ἢ πρῶτος τῆς ἀμπέλου πρώτων λυμαίνεται. Ἡ πυδογία ἢ συμποσιακὸν ἦν. συμπόται ἀνοίξαντες τὸ τῆς οἴνου πασὶ μεταδίδοσαν τοῦ Διονύσου δωρήματος. τοῦτ' ἐν καὶ ἐνταῦθα λέγει, ὑποπεμψάσας τὸν πίθον εἰς κόρον τῆς οἴνης ξὺν μαθηταῖς καὶ οἰκέταις σπουδαίοις. καθὼς ἢ ὀφείλης καὶ καταρχὴν ἀξίνης ἀν' ἡ ἐμῶν ἡμέτερα καὶ λήγον ἢ ὁμοίως ἀρχὴν ἔχουσι πρὸς τούτοις ἢ ὁ ἡ ἦχος σημαίνει καὶ λυπεῖ.

Μαστὸν φείδεσθ'.] ὅτι ἢ ἄεικ[ο]ς τότε ἀοίν[ο]ς. καὶ ὅτε δέ[ο]ς δοι, μὴ πρὸ τῆς δέοντ[ο]ς ἐπιλείψειν. ἄλλου δέ ἀλλαχοῦ καὶ ἐπὶ τῶν πλείων πλοίων, τὸν πίστον φασί, παυσίλυπον μαστὸν, καὶ γεροντικὸν, καὶ φησιν, ὅτι ταῖς μὲν καὶ γῆρας ἀπάλαιον πρὸς τὸ βιοῦν ἀρκεῖ, τοῖς δὲ καὶ πλείω ἀκμαστικὸν πλοῦτον ἐργάζεται.

Μὴ ἢ μιῇ στεγάῃ πυρσόλ[ο]ς ἐξαπατήσας.] σαφῆ ταῦτα, ἐν οἷς μᾶλλον ὁ Πράκλ[ο]ς λαλεῖ· σὺ δὲ τοῦτο, τὸ φῶμα ἀντιπώσεις. ὁλ πυρσόλ[ο]ς. ἡ σολίκισα καὶ κοσμικὰ τὰ πρὸς τὸν πύργον καὶ τὴν φρουρὰν μέρη φονίους καὶ λαοπλοίς. ἢ ἡ σολίκισα τοὺς πυργοφύλακας καὶ τοὺς πύργους καὶ τὰς χέρσας ἀπὸ θαλάσσης καὶ δακτυλοκατίλλουσα.] πολυλογικὰ. κατίλλει γὰρ ἡ χηλιδοῦσα.

λελοίπη, διὰ τὸ λαλῶν ἦ), ὡδέ πι Ἀνακρέοντι καὶ Σιμωνίδῃ καλεῖται καλιὴ.] τὴν φωλεὰν γοῦν ἢ τὸν τόπον, ἢ τὸν οἶκον δηλοῖ. φυλάτησι.] κλέπτειν, ὑφαιρούμενος τὰ φλοιὸς, καὶ πᾶσι κοινός· παρὰ τὸ φυλεῖν τὰς ἄτας, καὶ διὰ τοῦ ι· ἢ παρὰ τὸ φυλάττειν, τὸ ἀποτάξει διὰ τοῦ π.

Μουνογλὼς δὲ παῖς σῴζοι πατρώϊον οἶκον
Φερβόμενος· ὡς γὰρ πλοῦτος αὐέξῃ ἐν μεγάροισι.
Γηραιὸς δὲ θάνοις ἕτερον παῖδ' ἐγκαταλείπων·
Ῥεῖα δέ κεν πλεόνεσσι πόροι Ζεὺς ἄφθονα δῶρα.
Πλείων μὲν πλείονα μέλοι, μείζων δ' ὀπιθοίη.
Σοὶ δ' εἰ πλούτου θυμὸς ἐέλδεται ἐν φρεσὶν ἧσι,
Ὧδ' ἔρδειν· ἔργον δὲ τ' ἐπ' ἔργῳ ἐργάζεσθαι.

Vnicus vero filius seruarit paternam domum
Pascendo nam opulentia crescet in ædibus.
Senex autem moriaris, alium filium relinquens.
Facile vero & pluribus præbuerit Iupiter ingentes opes:
Maior autem pluriū cura, maior quoque accessio:
Tibi vero si opes animus appetit intra sese,
Sic facito: operamque operæ subinde addito.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Μουνογλὼς ἡ παῖς.] μουνογλὼς ἡ παῖς ζῴζοι αὐ αὐτὶ τοῦ ἐρκεῖτο διοικεῖν τὸν πατρῷον οἶκον. δι' ὁμοιότητα ἡ τοῦτο λέγει, ὑ ὡς τὰ πάντα ἀεὶ ὕπως φασὶν αὐξάνῃ ὁ πλοῦτος ἐν τοῖς οἴκοις, ὑ μείζονα εἰς πολλὰς κληρονόμους θάνοις ἡ γηραιὸς ὕπω βιὺς ὡς σε κήδοιτο, ἀλλ' καταλείπων, ἤγουν ἀφεὶς ἐν τῷ βίῳ τὸν σὸν παῖδα. ἕτερον, ἤγουν ἄλλον αὐτὶ σοῦ. καὶ τοῖς πλείοσι δὲ πασὶ παρέχοι αὖ ὁ Ζεὺς ῥᾳδίως πολλὰ πλοῦτον· πλείων μὲν ὅτι τοῦ πλείονος πλοῦτος ἡ φροντὶς, μείζων ἡ ὀπίδοσις αὖτε ζωωσίζοντος ἑαυτὸν τοῦ πλούτου διὰ τὴν ἀεὶ ὀργάνων δαπάνας καὶ ἀεὶ ὑπηρετῶν. ζῷ ἡ ψυχὴ εἰ ὀπιθυμεῖ πλούτου ὅσον τοῦ ἑαυτῆς λογισμῷ, ὕπως θέλει πράττειν, ὡς ἐρῷ δηλονότι ἔργον ἡ ὅτι ἔργῳ ἐργάζεσθαι.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Μουνογλὼς ἡ παῖς.] δόξειεν αὖ ὕπου ὁ εἰκὼν εἶ) καὶ ἀγαπακτικῶς, ὅτι γίνεται ὁ μὲν τῷ πατρὶ, μάποτέ φησιν ὁ Πλούταρχος καὶ Πλάτων ἔπη τοῦ Ἡσιόδου καὶ Σωκράτης καὶ Ἀνυτος. ἐφ' τούτων οἱ πάντες φοῦτο δεῖν ἕνα κληρονόμον καταλείπειν· καὶ τοῦτο διὰ τὸ λεγόμενον Ἡσιόδου λέγουσιν. δοκεῖ ἡ λέξις δύνασθαι εἶ) καὶ συμβουλεύοντος. τὸ δὲ — ζῴζοι πατρῷον οἶκον, εὐκταῖόν ἐστιν, ὥστε εἶ) τὸν λόγον εἰ καὶ μὴ πλείους εἶεν παῖδες, ἀλλὰ μουνογλὼς, ὅτι γε ζῴζοι τὸν οἶκον. τὸ δ' ἑπόμενον σχίδιον ἔπος μᾶλλον λύει τοῦ δοκοῦν. ἄλλως. εἷς παῖς (φησὶν) ἀρκείτω, ἵνα μὴ ἡ οὐσία εἰς πλείονας διαιρεθεῖσα πένῃ τοὺς λαμβάνοντας αὐτήν· ἵνα μὴ ἀεὶ ὑπαρχόντων αὐτῇ μέσων ᾖ οἱ πλείους, οἷα καὶ αὐτὸς ὑπέσχετο εἰς τὸν Πέρσην διαιρούμενος. τὸ [γηραιὸς δὲ θάνοις] παρὰ χρεῶν ἐστὶν εἰδυῖαν ὅτι. Ῥεῖα δέ κεν πλείοσιν.] ἀφ' ἑνὸς δῆλον ἐποίησεν ὅτι εὐχέτου μὲν καὶ πλείοις εἶ) παῖδας, καὶ οὐσίαν ἐκ Διὸς πλείονα ἀρκῶς. εἰ δὲ μὴ μουνογλὼς παιδὶ δυναμένῳ εὐπορεῖν ἐστιν. Πλείων μὲν πλείονα.] μελέτιος μὲν λέγει τὴν φροντίδα παρὰ τὸ μέλλειν, ὀπιθοίη δὲ, τὴν ἐπιχείρησιν καὶ τὴν βαρύτητα τὴν ἀπὸ τῆς φροντίδος. ὁ δὲ ἁπλῶς· καὶ πλείους οἱ παῖδες φασὶ, πλείων μὲν ἀναγκαίως ἔσται ἡ φροντὶς τῆς οὐσίας· ἡ δὲ ἀπὸ τῆς φροντίδος ἐπιχείρησις μείζων καὶ πολυμηχανωτέρα ἀναγκασθήσεται ἐπὶ Διὸς εὐπορίαις· καὶ ποτὲ δέ, φησὶν ὁ Πλούταρχος, εἰς τοῦτο λέγει τὸ τοῦ Λακεδαιμονίου, ὅτι πλείων μὲν ἡ φροντὶς διὰ τοῦ πλείονος πλούτου. μείζων δὲ ἡ ἐπίδοσις, ἵνα ὀπιθοίη εἴπῃ αὖτε ζωωσίζοντος ἑαυτὸν τοῦ πλούτου, διὰ τὴν ἀεὶ ὀργάνων εὐπορίαν καὶ τὴν ὑπηρετῶν. ὁ καὶ ὁ Λακεδαιμόνιος ἐρωτηθεὶς τοὺς ἑαυτοῦ τὸν μὲν ὀλίγον (ἔφη) χαλεπούς, τὸν δὲ πολὺν ῥᾳδίους, πολλῶν ὄντων ἤδη τὴν ὑπουργίαν. Σοὶ δ' εἰ πλούτου θυμὸς ἐέλδεται.] τὰ μὲν ἐμπροσθεν ῥηθέντα πάντα, κοινὰ παιδεύματα ἵνα, εἰς πολιτικὴν τινὰ ζωὴν ἀναμιμνήσκοντα τὴν τῶν κακῶν αἰτιῶν, καὶ τῆς πενιχρᾶς τὴν βίαν, καὶ τυπτοῦντα γράμμασι παιδεύοντα. τὰ δὲ ῥηθησόμενα τὴν μὲν κακοεργιῶν ἀπαγε τὸν ἀπροαιτὶ, ἄγε δὲ ἐπὶ τὸν γεωργικὸν βίον καὶ τὰ τότε

τάτε δίκαιον πᾶσιν, καιρὸς ἀσχαφοντε καὶ τύπτης ἀροτειάστεων, ἀμητῶν, φυτείας, πτυγητῶν, καὶ ὅπλων πάντων. τέκτας ἢ ἔξης ἀσὶ ναυπλίας διαλέξεσθαι τοῖς καὶ ἀπὸ ταύτης τέχνης βιωλομένοις, ὁμοίως ἀσχαφῶν τὰς τῦ πλεῖν ὥρας, καὶ τὰς τῆ πλοίων ἐπιμελείας.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Μυρολυὴς ἢ ἀρίς.] τὰ μὲν τῦ Πρόκλη ἐῶ τοῖς βιωλομένοις πορεύειν. ἐγὼ ἢ ἔτυσι φημὶ παρεῖναι τὸν Περσέα σὺν πρώτοις, ὃς ἀπολλύμενος γυναικὶ ἀυτῦ καὶ μιᾷ γυναικὶ πλησιάζει, καὶ πολλοὺς μὲν ἑτεροθαλεῖς παῖδας καὶ ἑτερογαστρίους τέκνων λύτλω ἀυτῦ γενέσθαι καὶ σφέτερον δάνατον, λαθραίως ἀπὸ γυναικῶν καὶ τῶν παίδων φερὸς ἑαυτὸς ἐκάστε τὸν τότε βίον ὑφαιρομένων ὡς ὁ τὸν Ἀπόσωπα μυθος τὰ δὲ γυναῖκας εἰσάγει ψιλόχρωτον ἐργασαμένας τὸν μεσαπόλιον. Μυρολυὴς ἢ ἀρίς.] διὰ τί τὰς ἐκ μιᾶς γυναικὸς παῖδες ἀδελφοὶ, ὁμογάστριοι φιλέμενες.] αὐτὶ τῦ πέφιλες. ὡς γὰρ πλείστους αὐξεῖ ἕτως χρὴ ἐκ μιᾶς γυναικὸς ἔξ παῖδας, καὶ ἐ πολλαὶς πλησιάσις, αὐξηθήσεται ἡ οὐσία, συμπονέσης σοι καὶ τῆς γυναικὸς καὶ τῶν τέκνων. ἀνθρώποισι.] ἀντὶ κατεξοχὴν πασιν οἰκείως ἁπλῶς καλεῖ. κυρίως ἢ μέγεθος λέγεται ὁ πλείσθ καὶ ἐπίφθονθ δίκθ, παρὰ τὸ μεγαίρω τὸ φθονῶ. Γηρεὸς ἢ ἀνοις.] δεῖ δὲ Πρόκλον καὶ Ἀρίσαρχον ἢ Πλεπάρχον, ἀδιακόπτων φασὶ εἶ καὶ σειρᾶν. ἐγὼ ἢ φημὶ λίαν καλῶς ἔχειν ἀυτό. ὅτω γὰρ πολλαὶ γυναικὶ πλησιάζοντι, καὶ ἐ πολλαῖς καὶ παιδοποιημένοις ἀυξηθήσεται καὶ οὐσία, καὶ ἀλύπως ἐσὲ τελευτήσεις γηρεὸς, καὶ ἐ σειρῶ, ὥςπερ εἰ πολλαῖς πλησιάζων ἐπαυσάμενος, ὑφαιρεμένης σοι παρὰ μέρθ τὴν οὐσίαν ἐκάστης ζωὴ τοῖς ἰδίοις παισὶ, καὶ δαλῷ συμφορῶν δύσις καὶ ἀλίσεων, καὶ ὠμῷ ἀλγηδὼν στομέσι, καὶ ἐπ μέλλον ἑαυτῷ ὑποδομέσθ ἐν ἀλίσεων. ἢ καὶ φαμὶ ἐκ μιᾶς γυναικὸς γενόμενοι, καὶ ἀπολλύμενοι ἀλλήλοις, καὶ γυναικῶν ἕτερον παῖδ ἐκλελοιπῶν.] αὐτὶ τῦ τὴν παῖδα, ἤγουν τὰς παίδας τῦ βίω ἐάσας. Ῥεῖα δὲ κεν πλεόνεσσι.] καὶ πολλὰς ἐκ μιᾶς ἐργάσεσθαι ἡμέρας, καὶ ὕστ ἄλλθ αὐτοῖς ἐκ τῆς εἰμαρμένης μοίρης ἢ ἀναγκάσθ ἐμπεσεῖν ἀλλοίοις. Πλείων μέν.] πλειόνων μελέτη. πολλὴ μὲν δαπάνη σὺν διαφορᾷ ἐγγίνεται τοῖς πολύπαισι· μεῖζον ἢ τὸ ὀνηλούμενον κέρδθ ἐκ τῆς ἐργασίας αὐτῶν. σὺν γυναικῶν καὶ παίδων λόγῳ, σὺν πολιτικῶν καὶ ἀσείων· ἐκεῖνοι γὰρ (ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον) πόνον δαπάνης οὐ φέροι χίνον. Σοὶ δ' εἰ πλεῖστε.] ζῶ ἢ ψυχὴ εἰ ἐπιθυμεῖ πλῦτε καὶ τέκνων, ἔρδε καὶ φράζε, καὶ ἄλλο ἐκ ἄλλο ἔργον ἐργάζε. ἐπιτίθεται ἢ εἰ σβάλλει ὁ ποιητὴς χώρις ἑκάστοις ἐσσομένοις διδάσκειν, ἀροτειάσει καὶ ἀμήτῳ, καὶ πτυγητῷ, καὶ ἐπ σὺν ναυπλίας, καὶ τῶν λοιπῶν.

ΗΣΙΟΔΟΥ

ΗΣΙΟΔΟΥ
ΤΟΥ ΑΣΚΡΑΙΟΥ
ΕΡΓΩΝ, β'.

ΠΛΗΙΑΔΩΝ Ἀτλαγενέων ἐπιτελλομένων
Ἄρχεσθ' ἀμητοῦ· ἀρότοιο δὲ, δυομενάων.
Αἱ δή τοι νύκτας τε καὶ ἤματα τεσσαράκοντα
Κεκρύφαται, αὖτις δὲ περιπλομένου ἐνιαυτοῦ
Φαίνονται, πρῶτα χαραττομένου σιδήρου.

PLEIADIBVS Atlante natis exorientibus,
Incipe messem, arationem vero occidentibus.
Hæ quidem noctesque & dies quadraginta
Latent: rursum vero circumuoluente se anno
Apparent, primum vt acuitur ferrum.

ΕΞΗΓΗΣΙΣ
εἰς τὰ Ἔργων Ησιόδου β.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

ΠΛΗΙΑΔΩΝ Ἀτλαγενέων.] ἀπὸ Πλειάδων τῆς τοῦ Ἄτλαντος, δυγατέρων. τοῦτο γὰρ τὸ Ἀτλαγενέων. ἤγουν ἀπὸ τοῦ γένους, τουτέστι τοῦ γήϊνου, τοῦ εἰς φῶς προαγαγόντος ὑπὸ τοῦ Ἄτλαντος ἐχόντων. ἐπιτελλομενάων.] αὐτὶ τοῦ ἐπιτελλόντων τοῦ ἑῴου δηλονότι ἐπιτολῇ, ἤτοι δύσει ὅταν πρῶτον περὶ τῆς τοῦ ἡλίου ἀναπολῆς φαίνωνται, παρὰ τὸν τοῦ Ταύρου, καὶ τὸ ζωιαστηλώσας ἔχειν αὐτὰς, ἄρχου τοῦ ἀμητοῦ, τουτέστι τοῦ ἀμᾶν. ἢ ἀρότου ἢ ἄρχου (τουτέστι τοῦ ἀροτείαν,) δυομενάων, αὐτὶ τοῦ δυόντων αὐτῶν τοῦ ἑῴου δηλονότι δύσιν, ἤγουν ὅταν ὁ ἥλιος τὸν Σκορπίον ἤδη περιέχῃ. τότε γὰρ Πλειάδες ἐπιλάμπουσιν περὶ τῆς τοῦ ἡλίου ἀναπολῆς δυόμεναι, αἱ πρὶν δὴ Πλειάδες ἐπὶ νύκτας τὰ καὶ ἡμέρας τεσσαράκοντα κρύπτουσαι ἀπὸ τῆς ἀυγῆς τοῦ ἡλίου τὸν Ταῦρον διερχόμενον, ἔνθα εἰσὶν αὗται ἱσταμένου. αὖθις δὲ κυκλοφορουμένου τοῦ ἐνιαυτοῦ, αὐτὶ τοῦ ἡλίου τοῦ ἐνιαυτὸν ποιοῦντος· τουτέστιν αὖθις ἡ ἑῳὰ ὁ ἥλιος ἐκ ἴσα, ἀλλ' ἀεὶ κυκλοφορῆται καὶ ἀφίσα ἀὐτῶν δηλονότι τῇ κυκλοφορίᾳ, φαίνονται ἤδη ἐπιτέλλουσαι. τὰ πρῶτα ἐπρέπουσιν αὐτὰ τοῦ φαίνον, χαραττομένου τοῦ σιδήρου τοῦ ἀμητὸν χρησίμου. δηλονότι. ἤγουν ὅτε οἱ γεωργοὶ χαράσσουσι τὰ δρέπανα αὐτῶν.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

ΠΛΗΙΑΔΩΝ Ἀτλαγενέων ἐπιτελλομενάων.] ὁ μὲν Ἄτλας λέγεται παῖς Ἰαπετοῦ, τὸν οὐρανὸν ἀνέχων καὶ τὰς νύσους, αἳ γαῖαν τε καὶ οὐρανὸν ἀμφὶς ἔχουσιν, αὐτὸς ἐφ' ἑαυτοῦ μίαν συναρχὴν ἱδρύσας, δυνάμεις εἰληχὼς διοικητικὰς οὐρανοῦ καὶ γῆς, δι' ἃς ὁ μὲν ἐξημμένος τῆς γῆς ἀεὶ αὐτὸν διηνεκῆ τὸν αἰῶνα χρόνον· ἡ δὲ μέσως ἀπεχούσης κεκμήκυνε πάντα λογικῶς μετεπαίσας, ὅσα γόνιμα ὁ οὐρανὸς παντοίως. ταύτας καὶ τὰς δυνάμεις τὰς ἀμφοτέρων ἀκλινῶς τὸν διοικισμὸν παρισας, κοινὰς ἐπάλεσεν, αἳ γαῖαν τε καὶ οὐρανὸν ἀμφὶς ἔχουσιν. ὁ δηλοῖ τὸ, χωρὶς ἀλλήλων ὄντα, καὶ ἅμικτα ἀλλήλοις αἰδίως. τούτου δὴ παῖδας τὰς Πλειάδας ἐμυθολόγησαν ἑπτὰ ὄσας, τὴν Κελαινὼ, τὴν Στερόπην, τὴν Μερόπην, τὴν Ἠλέκτραν, τὴν Ἀλκυόνην, καὶ Μαῖαν, τὴν Ταϋγέτην. πάσας ταύτας δυνάμεις ἀρχαγγελικὰς φησὶ ἑπτὰ ζωαρχῶν. πῶς ἀρχαγγελικὰς ἐφησύασε. τὴν μὲν Κελαινὼ τῆς Κρονίας ζωαρχίας, τὴν δὲ Στερόπην τῆς Διός, τὴν δὲ Μερόπην τοῦ Ἄρεως, τὴν δὲ Ἠλέκτραν

τῶν

τῆς Ἡλιακῆς, τῷ δὲ Ἀλκυόνῃ τῆς Ἀφροδίτης, τῷ δὲ Μαίᾳ τῆς Ἑρμοῦ, τῷ δὲ Ταϋγέτῃ τῆς Σελήνης, καὶ δῆλαι τούτων αἱ αἰτίαι. μίαν δὲ ἄρα τῶν ἑπτὰ ζώταξιν, ἣν καὶ ἀπλανῆ πεπτάχθαι καθάπερ ἄγαλμα ἐπιφανῆ, ὃ δὴ Πλειάδα προσαγορεύουσι, ἄστρον ἐμφανὲς καὶ τοῖς ἰδιώταις, ἐν τῷ Ταύρῳ κατεσκευασμένον, ταῖς ἀνατολαῖς καὶ ταῖς δύσεσι παμπόλλων τῶν ἀέρα ζωτικὸν ἐργαζόμενον. τούτων δὲ τῶν Πλειάδων ἑπτελλουσῶν, ἔρχεται κελεύει τῶν ἀρότων ἐπιτέλλουσι δὲ ὅταν πρῶτον φαίνωνται περὶ τὴν ἡλίου ἀνατολήν· ἐπιτολὴ γάρ ἐστιν αὐτῶν ἑῴα μέν, ἡ πρώτη περὶ τὴν ἡλιακὴν ἀνιοῦσαν ἔμφασις, ἑσπερία δὲ ἡ μὲν τὰς καταδύσεις δύεσθαι λέγει. δύσις δὲ ἑῴα μέν ἡ πρὸ τῆς ἀνατολῶν ὀλίγον εἰς τὸν δυτικὸν ὁρίζοντα ἄφιξις, ἑσπερία δὲ ἡ μὲν τὰς καταδύσεις τῆς ἡλίου δύσις καταδύσεις. ἐπιτέλλουσι μὲν οὖν καὶ αἱ Πλειάδες, ἡλίου τὸν Ταῦρον διελθόντος ἀνέχουσι πρὸ αὐτοῦ. καὶ τότε κηδεῖ ἄρχεται τῶν ἀμπέλων. δύνουσι δὲ τῷ ἑῴαν δύσιν ἄρχεσθαι τοῦ ἀρότου, τουτέστιν ὅταν ὁ ἥλιος τὸν Σκορπίον ἤδη περιέπῃ· τότε γὰρ ἑῷος ὁ Ταῦρος δύνει. ταῦτα δὲ εἰπὼν λέγει τοῖς ἐφεξῆς πόσον χρόνον αἱ Πλειάδες ὑπὸ ταῖς ἀκτῖσι κρύπτονται ταῖς ἡλιακαῖς· ὅτι τεσσεράκοντα ἡμέρας. καὶ γὰρ πρὸς τῷ τέλει τῆς Κριοῦ ὄντος ἥλιος κρύπτονται, καὶ εἰς Διδύμους μεταβάντος ἔτι ὡσαύτως, καὶ ἐμόνον τὸν Ταῦρον διήροντες, φαίνονται καὶ ἤδη ἐπιτέλλουσι. ἀρότοιο δὲ, διανομεύσιν.] εἰ μὲν ἄροτον τὸν τριακόσιον φησι, τῷ ἀπὸ τοῦ Ταύρου εἰσβολῇ πρὸς τοὺς Διδύμους πρὸ ἥλιον φησίν, ἵνα ᾖ· εἰ δὲ ἄροτον τὸν πεντήρη φησί, τὸν χαλκοῦν δηλονότι καθ' ὃν ὁ ἥλιος εἰς τὸν Σκορπίον ἐμβαίνει καὶ Ὀκτωβρίου καὶ Νοεμβρίου. εἰ τινες Πλειάδες Μαΐου μηνὸς καὶ τῷ ιγ' ἐν τῷ Ταύρῳ κείμεναι προσανατέλλουσι τῷ ἡλίῳ, ἀπὸ τῆς ἡλίου μὲν τῷ κ' τοῦ Ἰανουαρίου ἐν τοῖς Διδύμοις ὄντος. δύνουσι δὲ αὗται, καὶ τῷ ιγ' τοῦ Νοεμβρίου μηνὸς, τοῦ ἡλίου (μὲν τῷ κα' τοῦ Δεκεμβρίου μηνὸς) ἐν τῷ Τοξότῃ ὄντος. ἄλλως· Πλειάδων.] ἐν τοῖς ἔμπροσθεν προβέβλημένου αὐτὸν ἐργάζεσθαι, ἐπιλοιπὸν λοιπὸν ἐστὶ δὲ τὸ πῶς καὶ πότε δεῖ. τὸν δὲ καιρὸν τοῦ δεῖν παροράσεσιν οἱ παλαιοὶ καὶ ἀπὸ τῶν ἀστέρων ἐτεκμαίροντο, καὶ ἀπὸ τῶν βοτανῶν καὶ φυτῶν καὶ ζώων. βάλλει οὖν αὐτῷ ὑποδείξας πότε δεῖ αὐλίσειν, καὶ πότε ἀπείζειν. καί φησιν, ὅτι Πλειάδων ἀνιουσῶν. τούτῳ δὲ δεῖ προσεκδέξασθαι τὸ, ἕως ἄρχεσθαι τοῦ ἀρότου ἤτοι τοῦ σπόρου, καὶ ἀπείζειν ἀνατελλουσῶν. τούτῳ δὲ δεῖ πάλιν προσεκδέξασθαι τὸ ἕως· ἐὰν γὰρ μὴ ὅτου ζωσεκδεξώμεθα, ἀσαφὲς τὸ λεγόμενον· ἕκαστον γὰρ τῶν ἄστρων ἑκάστῃ ἡμέρᾳ καὶ δύνει καὶ ἀνατέλλει. ἅπαξ δὲ τοῦ ἔτους, ζωὴ ἡλίῳ ἀνατέλλῃ, καὶ ἅπαξ ἑῴαν δύσιν ποιεῖται, αἵτινες σημαίνουσι τὴν τῶν ἔργων ὥραν. Πλειάδων ἑῴα ἀνατολὴ, ὅταν ὁ ἥλιος ᾖ ἐν Ταύρῳ. δύσις δὲ ἑῴα, ὅταν ὁ ἥλιος ᾖ ἐν Ζυγῷ. ἀναπαλὴ ὥρα ἐστὶν, ἡ σωτὴρ τῷ ἡλίῳ τὴν ἄστρων ἀναφορά· ἐπιτολὴ δὲ, ἡ φανέρωσις τῶν ἄστρων, ἡ μὲν τῷ κρύψει τῷ ἡλιακῷ. ὅτε δὲ δυνῇ ζῳδίον μὲν τὸν ἥλιον, ἑσπερία δύσις. διάμετρόν ἐστιν ἡ διὰ τοῦ κέντρου εἰς τὸ ζῳδιον γραμμή. ὁ μὲν, δυοδεκατημόριον λέγει. εἰσὶ δὲ μοῖραι καὶ. ἄλλως λέγει, καὶ λ'. ὁ ἥλιος κατ' ἐναντιότητα τοῦ πόλου, τὸν ἴδιον δρόμον ποιεῖται. τὸ δὲ Ἀτλαγενέων, φασὶ γενοῖον· ἔδει γὰρ εἰπεῖν, Ἀτλαντογενέων. ἄλλως. Πλειάδων, ιβ' ὥρας τῆς νυκτὸς, προανατέλλουσι τοῦ ἡλίου, καὶ τοῦ ἀνατολὴν, μὴ παρέλθωσι τοῦ Ταύρου. ἤτοι μηνὸς Μαΐου. ἐπιτολὴ γάρ ἐστιν, ἡ μικρὸν πρὸ τῆς ἡλίου τῶν Πλειάδων ἀνατολή. ιβ' δὲ ὥρας τῆς νυκτὸς πρωΐαι δύσεις ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ Ζυγοῦ καὶ τοῦ Σκορπίου, ἤτοι Ὀκτωβρίου καὶ Νοεμβρίου μηνὸς ὅτε ὁ σπόρος. αἱ δ' ἤτοι, ἐν ἀρχῇ τοῦ κεῖν μηνὸς ἰ μοῖραν καὶ πρὸ μοίρας τοῦ Ταύρου, καὶ προλάμπτοντος τοῦ ἡλίου καὶ προδιώκοντος.

χρεωκοπίσεται δὲ ἥρω.] τοῦ πρὸς ἀμπελῶν χρησίμου. καὶ προείδησα σεσιτομένην ἑαυτῇ, δηλοῦν ὅτι ἔτους ἀεὶ γίνεται, διὰ τὴν ἐγκύκλιον τοῦ τοῦ ἡλίου κίνησιν, ἐν τετραγώνοις χρόνοις τὸν Ζωδιακὸν κύκλον σεσιτολογοῦντος, καὶ τὰ μὲν ἀπολείποντος τῆς ζῳδίου, τὰ δὲ ἐπόντος. καὶ ἃ μὲν ἀπολείπει, τούτων αὐτῷ προανατελλόντων, οἷς δὲ ζώσει, τούτων αὐτῷ ζωανατελλόντων. ἂν δὲ γένηται ἀπ' ἐναντίας, τούτων ἀνατελλόντων μὲν, ὅτε καταδύσεται· καταδυομένων δὲ, ὅταν αὐτὸς ἀνατέλλῃ καὶ τὸ ζῴδιον, ἐν ᾧ ἐστίν.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

ΠΛΗΙΑΔΩΝ Ἀτλαγενέων.] Ἐπιδύειν εἰσβάλλει ὁ πέμπτος καιρὸς σεσοφόρος δηλῶσαι ἀροτεμάτων καὶ ἀμητοῦ, καὶ πεύκης, καὶ ναυπλίας, καὶ τῆς τοιούτων. καί φησι τοῦ Ἀτλαν-

τῶν θυγατέρων Πλειάδων ἐπαλλαττόντων τὴν
ἐπωνυμίαν αὐτῶν, ὅτε πολλαὶ ἐντὸς ἐφαίνοντο, καὶ
ἡ ἀρχὴ τοῦ θέρους τῆς ἀροτικῆς ἐποιεῖτο, καὶ τὸ
ἔτος πάλιν τὴν ἀρχὴν. Δωδεκαετεῖς δὲ καὶ
μιᾶς ἐλάττους, τὴν ἐπωνυμίαν δοῦναι, τὴν ἐπωνυμίαν δοῦναι, τὴν
ἐώαν. ἄλλα λεκτέον πρῶτον τὴν ἱστορίαν, ἔπειτα
καὶ μαθηματικώτερον διδακτέον μοι. Θέογνις
παιδὸς Ἰαπετοῦ καὶ Κλυμένης, ἢ Ἀσίας, ἣν
Ὠκεανὸς θυγατέρων, γίγαντα (ὡς οἱ μυθολογοῦντες
φασι) Προμηθέα, Ἐπιμηθέα, Μενοίτιον δὲ
καὶ ὁ γαμβρὸς Ἀτλαν· ὃν καὶ μυθεύουσι κίονας φέρειν μακρὰς, αἱ χαίειν τε καὶ
οὐρανὸν ὤμοις ἔχειν. τοῦτο καὶ Πλειόνης τῆς
Ὠκεανοῦ θυγατρὸς γάμον θυγατέρες ἑπτὰ, ἃς
ὧν φησιν Ἀρχίλοχος ἐν τοῖς φαινομένοις φδῇ πως·

Ἐπεὶ δὴ τοῦτ' ἔπειτα ἐπερήδην χαλέσω,

Ἐξ οἵαι τῶν ἔσαν ἐπώνυμοι ἀρθμηθεῖσαι,

Ἀλκυόνη Μερόπη τε Κελαινώ τ' Ἠλέκτρη τε,

Καὶ Στερόπη, καὶ Θυγάτηρ καὶ πότνια Μαῖα.

Ταύτας, φασὶ τὰς Πλειάδας, ἀπὸ τῆς μητρὸς
ὀνομασθῆναι τὰς Πλειόνης, καὶ Βοιωτίαν οἰκῆσαι
σὺν αὐτοῖς Ὠρίωνα, ἕως ἐφοίτα, ἀφ' οὗ τοῦτον
ἐπόθησεν Ἄρτεμις ἐν τῇ Πλειάδι μετὰ τῶν
Ἑπτὰ θεραπαινίδων. Ζεὺς δὲ τὴν ταχυπτεροῦσαν ἐπὶ τὸν
Ὠκεανὸν κατασείσας Βορέαν τὸν πλόκαμον, ἐκ τοῦ [ἐκ τοῦ] καὶ
οἱ λοιποὶ πάντες ἀστέρες καὶ τὰ περιέχοντα θεοὶ
ἐκ δὲ ἀνέμων ἐπὶ ἴσης φοιτῶσι, κατὰ τὰς τοῦ
ἔξω σφαῖρας, ἀστέρες ἀμιγεῖς, καὶ ὁ κόσμος ἀ ἐπ-
σφαίρας ἐμπέπηγε· ἀλλα, τὸ ψυχρὸν λέγειν καὶ
καταπαλάζειν πυρέττοντι τὴν τοῦ ἰσοπέδου τὴν
φύσει τῆς διαξέσεως τῶν Πλειάδων ἐπιτάρρον-
τος καὶ τὴν τῆς Ἠλέκτρας πυρέττουσαν ἐν τῇ
πορείᾳ τῆς Τροίας μὲ ἐπὶ ἀρκτείας φερομένης,
μικρὸν δέ τι φαινομένου φέρειν τὸ πόδον καλοῦσαι
πλειάς, καὶ δεῖ τινων ἑτέρων βραχυτάτων, ἐπ-
ρέπουσι τὴν διδασκαλίαν τῶν ἀστέρων ἐπι-
τρόπων καὶ τὴν ἐνεργὸν ἀσχαγγελικὰς δυνάμεις·
ὅς τις ἱμείρεται τὰς Πλειάδας μαθεῖν, ἐξ
ἡμέρας καὶ τὰς Μούσας, προσεχέτω τὸν νοῦν τῷ Πρόκλῳ· ἐξ
ἡμῶν τοιαῦτα λάβεν, ἐδὲ Σόλωνος ἐπιστάμενα
ἀλλὰ σαφῆ. τὴν καὶ Σωσιγένους ἀλήθειαν ἔχει
μικρὸν, εἰ μὴ τὴν ἡλίου ταχὺ ἰσοπέδιον, ἐλλείπομεν
ἢ ὑπερβάλλομεν, ἢ τι μυθώδες ἀλληγορούμενον
ἢ ἀστέρας χαλαμώντων τεχνικὸς διαφθείρομεν
ἢ μεταρσίοις λόγοις ἐμβάλλομεν, ἢ κόμπῳ ῥημά-
των, ἀλλὰ σαφῆ καὶ ἁπλᾶ τῇ λέξει, ὡς ἡ
διδασκαλικὴ λόγος φιλοσοφία. Πλειάδας λέγουσι, διὰ Πλειόνης τῆς αὐτῶν μητρὸς ἢ
διὰ τὰ πελειάδας αὐτὰς γεγενῆσθαι δοκούσας
τὸν ὠρίωνα· ἢ ὅτι πρὸ τοῦ εἰς πολλὰς ἐκπεμπούσας

σημαίνει· ἢ ὅτι ἀρότου ἢ ὀπωρινοῦ ἀλλήλων χωρὶς τὸν καιρὸν κέρας τοῦ ταύρου λήξῃ καταβαθεῖς καὶ οὐ γάλων χρόνον, εἶπεν τὰς Πλειάδας παρὰ τὸν λαιὸν κέρας κεῖσθαι τοῦ ταύρου. ἴσιον δ' ὅτι αἱ Γάλαι κατὰ τὸν λαιὸν μῆρον τοῦ ἡνιόχου, αἱ δὲ Πλειάδες κατὰ τὸ δεξιὸν τοῦ αὐτοῦ ταύρου, ὅπερ ἡμῖν μῦθος ἔστιν.

Ἀτλαγενέων.] οἱ περὶ τὸν Πρόκλον χλαῦνον φασὶ, τὸ Ἀτλαγενέων, ἀτλαντογενέων λέγοντες ἐν δέον· ἐγὼ δὲ ἡμιπλαγίως ἔχειν καὶ ἀμφοτέρως. κλίνεται γὰρ Ἄτλας Ἄτλαντος, καὶ Ἄτλας Ἄτλα. ἐξ οὗ τὸ Ἀτλαγενέων. ὀπτηλομενάων.] περὶ ἀνατολῶν καὶ δύσεων αἰτιατικῶν εἰστέον ὡρμημένῳ δέον μοι πρῶτον κεφαλαιωδέστερον καὶ συντόμως ἐκθέσθαι περὶ ἀστροθεσίας ἐν τῷ Ζωδιακῷ λοξοκυκλῳ κύκλῳ, ὃς ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον κεῖται. Ἄρχουσι τμήματα δυοκαίδεκα, ἃ καὶ ζώδια καλοῦσι· ὧν τὰ ὀνόματα, Κριὸς, Ταῦρος, Δίδυμοι, Καρκῖνος, Λέων, Παρθένος, Ζυγός, Σκορπίος, Τοξότης, Αἰγόκερως, Ὑδροχόος, Ἰχθύες. ἐν ἑκάστῳ δὲ τούτων ἑπτὰ ἀστέρων ζωῶν, αἱ καὶ Φαῦνοι καλοῦνται, εἰς ἃς λέγει τὰς πλανωμένους ἀστέρας. ἐν μὲν τῷ ἀνωτάτῳ καὶ πρώτῳ, Κρόνος· ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ Ζεύς· ἔπειτα Ἄρης, καὶ μετ' αὐτὸν Ἥλιος, εἶτα Ἀφροδίτη, καὶ μετ' ἐκεῖνον Ἑρμῆς, ἢ δὲ Σελήνη πάντων ὑστέρα καὶ κατωτάτω. Πλανῆτας ὀνομάζουσι, ὡς ἀπὸ δυσμῶν ἐπ' ἀνατολὰς κινούμενοι, ἐναντίως τῇ κινήσει τοῦ ἡλίου. ζώδια μὲν (ὡς ἔφην) εἰσὶ δώδεκα· πλάνητες δὲ ἀστέρες ἑπτά· ἄστρα δὲ ἀπλανῆ πολλά, Ἄρκτος μεγάλη, Προκύων, Ἄρκτος μικρά, Γέρων, Ὀφις, Αἰτὸς, Δελφὶς, Ὀφιοῦχος, Κασσιέπεια, Λαγωὸς, Πήγασος, Κῆτος, Ἀνδρομέδα, Ὠρίων, Ἡνίοχος, Κένταυρος, Κόρωνα, Τρίγωνος, Αἴξ, Λύρα, Ἔρανος, Ἐγγόνασι, Στέφανος βόρειος, Στέφανος νότιος, Ἀργὼ, Ἠριδανὸς ποταμὸς, Πλειάδες, Θυμιατήριον, Ὑάδες, Ἀρκτοφύλαξ (ὁ καὶ Βοώτης) Ὀφιοῦχος, Κηφεὺς, Κύων, Τόξον, Κύκνος Κρητὴρ, Ἰχθύς, τὰ Δέλτα. ταῦτα πάντα τὰ ζώδια καὶ τὰ ἀπλανῆ, καὶ οἱ πλάνητες, διπλᾶς ποιοῦσι τὰς ἀνατολὰς καὶ δύσεις, μίαν μὲν, ὡς σὺν τῇ πατρὶ ἕκαστον αὐτῶν ἀνατέλλοντα δεκάτῳ ἡμέρᾳ, ἀπὸ τοῦ ὑπαγείου ἡμισφαιρίου εἰς τὸ ὑπέργειον, καὶ πάλιν ἀπὸ τοῦ ὑπάγειν εἰς τὸ ὑπόγειον δύνοντα. ἑτέραν δὲ διαφορὰν μὴ τὰς ἀνατολὰς τοῦ δύειν ποιοῦσι σὺν τῇ πλάνητι κατὰ ὑπεναντίαν κίνησιν ἀνατολὰς ἐκάστου καὶ ἐπιτολὰς καὶ μοῖραν. καὶ τοῦτο ὅταν τις ἀστὴρ, ἢ ἄστρον, ἐν ταῖς θερινὰς μοίραις καὶ πρώτοις μοίραις τινὸς ζῳδίου ἐπιβαίνῃ, ἀπαστέρ καὶ δεξιὰς καὶ ἀνατολικὰς λέγουσιν, ὁ δ' ἥλιος προδραμὼν τούτους ἐν ταῖς ἑπομέναις, καὶ μετ' αὐτὰ ὑστερ. ἃς καὶ ἑσπερικὰς καὶ δυτικὰς καλοῦσι, πεντεκαιδεκάτῃ μοίρᾳ ἀφέξαν τοῦ ἀστέρος. λέγει δὲ πάντα ὁ ἀστὴρ ἑῴαν ἀνατολὴν πρὸς τὸν ἥλιον ἔχων· αὖ δὲ ταῖς πρώταις μοίραις ὁ ἥλιος πρέχῃ, ὁ δ' ἀστὴρ ἐν ταῖς ἑπομέναις ἢ προλαβὼν τὰς μοίρας τὸν ἥλιον, τότε λέγει ἑσπερίαν ἀνατολὴν πρὸς τὸν ἥλιον ἔχειν. δύσις δὲ ἐστὶ τοῦ ἀστέρος, ὅταν ἐν ταῖς ἡγεμόναις ὁ ἀστὴρ φαίνῃ, ἐν δὲ ταῖς ἑπομέναις ἀφίλιος πρέχῃ, ἀφεστηὼς τοῦ ἀστέρος ιδ', ἢ ιγ', ἢ ἐλάττονας μοίρας. δύσις δὲ ἑσπερία, ὅταν ὑπάρχῃ τὸ ἀναπαλιν, ἐν ταῖς ἡγεμόναις μὲν μοίραις ὁ ἥλιος πρέχῃ, ἐν δὲ ἑπομέναις δὲ ὁ ἀστὴρ ιδ', ἢ ιγ', ἢ ἐλάττονας μοίρας ἀπέχων τοῦ ἡλίου· αὗται εἰσὶν αἱ ἀνατολαὶ καὶ δύσεις. σημεῖα δὲ καὶ ἐπορροίας, καὶ χειμῶνας καὶ πήξεις, καὶ χολώσεις καὶ ἐπιμιξίας, καὶ τὰ λοιπὰ χρήματα τούτων, ἐροῦμεν, ὡς περπερά. ἡ δὲ ἐπιτολὴ τῶν Πλειάδων γίνεται ἀπὸ Μαΐου ἐναίτης, μέχρις Ἰουνίου κγ'. ἡ δὲ τούτων δύσις, ἀπὸ Ὀκτωβρίου ια', μέχρι Δεκεμβρίου ἐναίτης, σαφῶς καὶ ἱκανῶς. μαθηματικῶς δὲ καὶ ἀκριβέστερον ἐμπροσθεμάθης. τὸ ἄρχεσθαι, καὶ πάντα τὰ ἀπαρέμφατα, αὐτὶ προσακτικῆς τίθησιν ὁ ποιητής. ἢ νοεῖται δὴ πᾶσι τὸ θέλε. οἷον, θέλε ἀρχέσθαι, θέλε σπείρειν, δοκεῖν, καὶ τὰ ὅμοια. Ἄμητος, ἀμητός ἐστιν ὁ καιρὸς, ὀξυτόνως δὲ τοὺς χρόνους διαχέφει. Τὸ ζῴδιον ὁ Ἥλιος περὶ τέλος θάνει. Ἐγγίζουσι δὲ αἱ Πλειάδες, ἐπειδὴ μὴ τὸν Κριὸν ὁ Ταῦρός ἐστιν, ὃ τῇ ζώνῃ εὖ κεῖται, πάντα ἀμαυροῦται τὰ Ἡλίου ζώνης προσβάλλοντα αὐταῖς. τὸν γοῦν ὅλον μὲν σελήνιον μῆνα διέρχεται ἡ κεῖνον· ἐν δὲ τούτῳ δὲ ἐναίτας ἡμέρας ἐπανατολῆς τοῦ μηνὸς ἔσας, ἐπεὶ ζώνης ὄντος τοῦ Ἡλίου ἀμαυρὰς, ὑπὸ τὸ τελέως φωτὶ ἀμαυροῦται. ἀφ' οὗ δὲ τελειοῦται Κριὸν, προσβάλλων τῷ Ταύρῳ τὸν Μαΐου ἅπαντα· ὁ δὲ Μάιος ἔχει λα. ἐγγύς καὶ λαμπάς. ὁ δὲ τελειώσει τὸν Μάιον, καθ' ὃν κατέρχεται τὸ τοῦ Ταύρου ζῴδιον, προσβάλλων τῷ Διδύμῳ, καὶ

τὸν Γωνίον μοῖραν· δίχθα δὲ τὸν Ταῦρον, καὶ ζωὰ ἐπείγῃ τὰς Πλειάδας, καὶ προσβαλὼν τῷ Διδύμῳ κατὰ τὸν Γωνίον, τότε μάλιστα ἐμποδίζεται ἐπεῖναι ἀνατέλλοντι, κατὰ τὸν Γωνίον μᾶλλον, καθ' ὃν ἄρχονται δεριζῆν [σημαίνων ἐναντίως ἔτεροι φασὶ, τῇ τῶν Ζητητῶν ἐξηγήσει.]

Πλειάδων Ἀτλαγενέων.] καθ' ὃν χρὸ καιρὸν ἔνι τὸ ἀροτειᾶν, ἤγειαι τὸν Ὀκτώζοντα καὶ Νοτίζοντα μοῖραν, τότε κυρίως ἀνατέλλουσι. ἐπιτολὴ γάρ, ἡ μετὰ τὴν ἡλίου δύσιν ἐπιλαμψις τῆς ἕω. αὐτὴ γὰρ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ ἀρότου, ἤγειαι τὸν Ὀκτώζοντα καὶ Νοτίζοντα μοῖραν, ἀνατέλλουσι ἀφ' ἑσπέρας, μετὰ τὴν ἡλίου δύσιν· κατὰ δὲ τὸν καιρὸν τοῦ θέρους, τὸν Γύηνον καὶ τὸν Ἥλιον, ἀνατέλλουσι τῇ ἕῳ. Λιδὴ τε νύκτας τε καὶ ἤματα.] μεσονυχθήμερα. ἕως δὲ κεῖται ἐν τῷ ζωδιακῷ κύκλῳ ὁ Κριός· μετ' αὐτὸν ὁ Ταῦρος· μετὰ τὸν Ταῦρον ὁ Δίδυμος. ἐν τῇ μέσῃ δὲ τοῦ Ταύρου, ἤγειαι ἐν τῇ ζώνῃ, κεῖνται αἱ Πλειάδες αἱ ἑξ, αἵ τινες λέγονται καὶ κοινῶς ἑξάστερος. ὁ δὲ Ταῦρος ἐκφαίνεται μέχρι τῆς μέσης πόδας μὴ ἔχων. ὅτε δὲ ἔλθῃ ὁ ἥλιος ἐν τῷ ζωδίῳ τοῦ Κριοῦ, καὶ διέρχεται τοῦτο, (κατὰ μοῖραν δὲ Λ' σχεδὸν ἑκάστην διέρχεται.) προσβάλλει τῷ Ταύρῳ κατὰ Μάϊον ἄπτεται, καθὼς προεφάνημεν. χαράσσονται σπόροι.] ἐπιθέμενος ὁ Ἡσίοδος τῇ Πέρσῃ ἐξ αἰτίας καὶ δύσιν τῶν Πλειάδων, εἰδέναι θέρους καιρὸν καὶ ἀρότου, ἐπεὶ δυσχερὴς ἡ τούτων γνῶσις ἰδιώτῃ ἀδήλῳ αὐτοῖς, σαφεστέρους ποιῶν καὶ ἐξ ἰδιοπαθείας ἐμφαίνων σημασίας δέεσθαι αὐτῷ τῆς Πλειάδων ἀνατολῆς, λέγων τότε αὐτὰς ἀνατέλλειν, ὅτε οἱ μισθοὶ χαίρουσι καὶ σπεῖρα τὰ θέρεα, καὶ ὅτε ἄνεισιν ἐπὶ δικαστήριον. ἐξ ἀμήτου, ἐκ ἐξ ἀρότου οὕτω καταρχάς, ὅπως διὰ τὴν ἀπορίαν τῆς κέρδους φυγεῖν ὀφείλῃ ὀφὲς μισθῶσαι αὐτὸν, ἀργὸν φύσει πυγχάνοντα, καὶ ναθέσατον.

Οὗτός τοι ποδίων πέλει νόμος, οἵ τε θαλάσσης
Ἐγγύθι ναιετάουσ', οἵ τ' ἄγκεα βαθρήσσα
Πόντῳ κυμαίνοντος ἀπόπροθι πίονα χῶρον
Ναίουσιν. γυμνὸν σπείρειν, γυμνὸν δὲ βοωτεῖν,
Γυμνὸν δ' ἀμᾶσθαι, εἴ χ' ὥρια πάντ' ἐθέλῃσθα
Ἔργα κομίζεσθαι Δημήτερος· ὥς τοι ἕκαστα
Ὥρῃσ' ἀέξηται, μή ποτε σὸν μετόπισθε χατίζῃς
Πτώσσων ἀλλοτρίους οἴκους, κοὐδὲν ἀνύσσῃς.
Ὡς καὶ νῦν ἐπ' ἐμ' ἦλθες· ἐγὼ δέ τοι οὐκ ὀνόσω,
Οὐδ' ὀπιπεζήσω. ἐργάζευ νήπιε Πέρση
Ἔργα, τά τ' ἀνθρώποισι θεοὶ διετεκμήραντο·
Μή ποτε σεὺ παίδεσσι γυναικί τε θυμὸν ἀχεύων
Ζητεύῃς βίοτον κατὰ γείτονας· οἱ δ' ἀμελῶσιν.
Δὶς μὲν γὰρ καὶ τρὶς τάχα τεύξεαι· εὖ δ' ἔτι λυπῇς,
Χρῆμα μὲν οὐ σαώσεις, σὺ δ' ἐπέσσια πολλὰ ἐγορεύσεις·
Ἀχρεῖος δ' ἔσται ἐπέων τομός. ἀλλά σ' ἄνωγα
Φειδέσθαι χρειῶν τε λύσιν, λιμὸν τ' ἀλεωρήν.
Οἶκον μὲν πρώτιστα, γυναῖκά τε, βοῦν τ' ἀροτῆρα·
Κτητὴν, οὐ γαμετήν, ἥτις καὶ βουσὶν ἑποιτο.
Χρήματα δ' ἐν οἴκῳ πάντ' ἄρμενα ποιήσασθαι·

Hæc vtique armorum est regula: quique mare
Prope habitant, quique valles flexuosas
Mari fluctuante procul pinguem regionem
Habitant. Nudus serito, nudusque arato,
Nudus quoque meito: si quidem tempestiua omnia voles
Opera ferre Cereris, vt tibi singula
Tempestiua crescant, ne quando interim egens
Mendices ad alienas domos, nihilque efficias.
Sicut & nunc ad me venisti, ego vero tibi non amplius dabo.
Neque amplius mutuo tradam. Labora stolide Perſa,
Opera quæ hominibus dii destinarunt:
Ne quando cum liberis vxoreque animo dolens
Quæras victum per vicinos; ibi vero negligant.
Bis enim & ter forsitan cõsequeris: si vero amplius molestes,
Rem quidem non facies, tu vero inania multa dices:
Inutilis autem eris verborum copia. Sed te iubeo
Cogitare debitique solutionem, famisque enitationem.
Domum quidem primum, vxoremque, bouemque aratorem,
Famulam non nuptam, quæ & bones sequatur:
Vtensilia vero domi omnia apta facito;

Μὴ σὺ

Μὴ σὺ μὲν αἰτῆς ἄλλον, ὁ δ' ἀρνῆται, σὺ δὲ τητᾶ,
Ἡ δ' ἄρη ὠδαμέβηται, μινύθῃ δέ τοι ἔργον.
Μηδ' ἀναβαλλέσθω ἐς τ' ἄψορον ἐς τ' ἔνηφιν.
Οὐ γὰρ ἐτησιεργὸς ἀνὴρ πίμπλησι καλιὴν,
Οὐδ' ἀναβαλλόμενος. μελέτη δέ τοι ἔργον ὀφέλλει.
Αἰεὶ δ' ἀμβολιεργὸς ἀνὴρ ἄταισι παλαίει.

Ne tu quidem petas ab alio, illeq. recuſet, tu vero careas:
Tempus autem præterit, minuaturque tibi opus.
Ne vero differas inq. craſtinum, inque perendinum.
Non enim laboris fugitãs vir implet horreum,
Neque prorallinator. Cura vero tibi opus auget.
Semper autem dilator operũ vir cum damnis luctat.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Οὕτω τοι παῖδιον πόλεϊ νόμος.] αὕτη ἡ τάξις δέδι τῆς ἀσυείμωνης, καὶ ἐκείνους, οἳ πρὸς ἐγγὺς ἐθέλουσι οἰκεῖν, καὶ ἐκείνους, οἳ πρὸς ἄγκεα βιοτεύουσι οἰκεῖν, ἤγουν ἀγκωνοειδεῖς τόπους χείλεσι, καὶ καταδύσεις ἔχοντας· οἷονα λέγει χώρας, ἤγουν λειτουργὸν γὰρ ὑπάρχοντα· τουτέστιν ἄπονον κατὰ δύσεις τὰ μέλισσα, τὰ κύμβαλα ἐγείρουσα πόντου. ἀνάστηθι δέδι ἠλύ, ὅπως λὴ ἡ φαείνωσις ἀπ' ἄστρων μὴ τὸν κρύψῃ τὸν ἠλιακόν. ὥστε εἰ καὶ ὀλίγον σὺ τῆς τοῦ ἠλίου φαίνῃ, εἰ καὶ δέδι πάνυ πολὺ προέχωρησεν ὁ ἥλιος, ὡς ἠδυνήθησαν ποιεῖσθαι ἀνάπαλιν. ἀμητὸς ὁ καιρὸς ὅτε ἀμῶσι, καὶ ὁ καρπὸς ὁ ἀμώμενος, καὶ ἡ ἐκθερεία, ἤγουν αὐτὸ τὸ ἀμᾶν, ὡσαύτως ἀλοητὸς ὁ καιρὸς ὅτε ἀλοῶσι, καὶ ὁ καρπὸς ὁ ἀλοώμενος, καὶ τὸ ἀλοᾶν. καὶ πτυητὸς ὁ καιρὸς ὅτε πτυῶσι, καὶ ὁ καρπὸς ὁ πτυώμενος, καὶ τὸ πτυᾶν. αἰρετὸς ὁ καιρὸς ὅτε αἴρωσιν, καὶ τὸ αἴρειν. δηλοῖ δὲ ὀξυτόνως, ὡς γεατὸς, ἐπιστὸς, νοητὸς, ἀγαπητὸς, θεατὸς, ὑμνητὸς. καὶ ἁπλῶς πάντα τὰ εἰς τὸς ἁπλᾶ ὄντα ἀπὸ παθητικῶν παρακειμένων γίνεται ἐπιτεταμένως συζυγιῶν. αἰτία δὲ ἐφάνη δὲ ἡμῖν ἔσεσθαι τοῦτον. ὅτι τὰ μὲν τῶν σημαινομένων ὀξυτονηθήσεται, ὅτι δὲ τῶν παροξυνθήσεται. δύνασαι πανταχῶς, δύνῃ καλῶς. ἀπολαμβάνειν.] πλεῖν τὸ ἐρέσσειν, καὶ ἀναπολεῖν τὸ ἀναστρέφειν, καὶ ἀπολεῖ ὁ ἐρέτης, ἤγουν ἀπεῖ τὰς φόλους ἐρέσσει. ἀφ' οὗ ἀπολαύω καὶ ἀπολαύομαι καὶ ἀπολαύομαι, ὅτε καὶ συγκοπὴν ἀπολῶμεν καὶ ἀπολώμεθα, ἐπεὶ τὸ ἀπολαύομαι ἀσυνηθέως παρὰ τὸ μέλλον εἶχε, σχεδὸν ἅπασιν ἔχει βαρυτόνως. γυμνὸς ἀπείρειν.] γυμνόν σε παρακαλοῦμαι ἀπείρειν.

γυμνὸν ἢ βοοστεῖν.] ἤγουν βοηλατεῖν.

Γυμνὸν δ' ἀμᾶσθαι] τουτέστιν ἀμᾶν, αὐτὶ τοῦ ζωὸν ἀπεσυλημένον ἀπὸ ἄρτου καὶ βοηλάτου, καὶ δίεις, ἐὰν ἀδίκως νομίζεσθαι, αὐτὶ τοῦ ἀσχολούμενον, ἤγουν ζωμάζειν καὶ ἀποθέσθαι πόντα τὰ ἔργα τῆς γῆς, τουτέστι τὰς χαρπὰς, ὅς ἐν γῇ βλαστάνει καὶ ζωογρεῖ. Ὡραῖα.] ἐπὶ ὥρεμα καὶ ἐν τῷ χωρῷ αὐτῶν, ἵνα σοὶ ἔνδοξα αὐξάνῃ καὶ τὸν ἀφοσιώσουσι αὐτοῖς χωρόν. ἵνα μήπως τὰ μεταξὺ στρώμενα, πλώσωσιν αὐτὶ τοῦ ζωσταλμένου καὶ στεφανωμένου ἔρχηται ἐπ' ἀλλοτρίους οἴκους αὐτῶν ἀλλοτρίου. καὶ μηδὲν ἀνύσῃς, καθὰ καὶ νῦν ἐπ' ἐμοὶ ἤλθες, ἐλεῶ δέ σε ἐπέτι ἐφ' οἷς ἔδωκα δώσω.

Οὐδ' ὀπιμεῖσθαι.] ἤγουν ἐφ' οἷς ἐμέτρησα μετρήσω. ὡς ἐφ' ἑρμηνεύεται δηλεῖ τὸ ὀπιμετρήσω τοῦ ὀπιδώσω· τὸ μὲν γὰρ ἄδηλον εἶχε τὸν δόσιν, τὸ δὲ ὀπιμετρήσω δείξει ταυτὸν ὅτι σῖτος ἢ ταυτό τι μέτρον διδόμενον. ἐργάζεσθαι πάντα Πέρσαι.] ἐργάζεσθαι αὐτοῖς Πέρσαι τὰ ἔργα, ἃ οἱ θεοὶ τοῖς ἀνθρώποις διετυμήσαντο, αὐτὶ τοῦ ἐγνώρισαν, τιμωρίαις ἔδωκαν. διὰς δὲ ἐνταῦθα τὰ στοιχεῖα λέγει, ἀφ' ὧν τιμωρόμενοι οἱ ἄνθρωποι τὰ τῆς γεωργίας ἔργα ἐργάζονται.

Μή ποτε ζωὸν παίδεσσιν.] ἵνα μή ποτε ζωὸν παισὶ καὶ γαμετῇ καὶ τοῖς ψυχοῖς αἰτήσωμεν, ζητῆς τὰ σοῖς ζωοῖς χρήσιμα, καὶ τὰς γείτονας. οἱ δ' ἀμελῶσιν.] ἤγουν ἀνεπιτρόφους ἔχωσι καὶ ἀφρόντιστος πρὸς τοῖς αἰσὶ αἴτησιν. δίς μὲν γὰρ καὶ πρὸς ἴσους ὀπτάδεξαι· ἐὰν δὲ ὀπαλέσῃ ἐνοχλῇς, χρῆμα μέ, ἤγουν πρᾶγμα, ὑ πράξεις, τουτέστιν ὠφελήσεις. ζῷ δὲ μάταια πολλὰ ἀγοράσεις. ὁ δὲ νόμος (ἤγουν τὸ κοινὸν ἢ νόμιμον) ἀρχεῖον ἔσται, ἤγουν ἐπ' ἐλπὶ χρησιμεύσει. ἀλλά σε παρακαλοῦμαι φρόνησιν αὐτὶ τοῦ μελετᾶν διὰ φρονίδος ποιεῖσθαι, χρεῶν τε λύσιν καὶ λιμῷ ἀλεωρίην, τουτέστιν εὐφυΐαν. Οἶκον μὲν φρόνησα.] τὸ κοινὸν ἀπὸ κοινῆς, οἶκον μὲν φρόνησα παρακαλοῦμαί σε πενόμενος, καὶ χωνευτικὸς κτήσασθαι δηλονότι· ἐγὼ δὲ δύω] ζωμευτικὸς καὶ δέδι τοῦτο τὸ πενόμενος. ζωμευτικὸς ἐστὶ τὸ οἰκεῖον καὶ ἀπαλογίαν ἢ φορτηθέντος τὸ δὲ ἐξῆς

—γυμνὸν.

——γυναῖκά τε κτητὴν, ἥτοι ἀρότην, ἢ γαμέτην, ὅστις ἢ γάμῳ ζωπυμένῳ σοι, ἀλλ' ἀδὲ παλακήν. ἀλλ' ὅπως καὶ τοῖς βουσὶν ἔποιτο μὴ τῶν φυλάκην τὸν οἶκον δηλονότι. ὁ γὰρ καὶ ζεύλησιμος καὶ ἑτέρας ἐργασίας ἄμφαπτοι ποιεῖ, εἶτα βοῶν ἀρότῆρας κτήσασθαι. χρήματα δ' ἥγησο τὰ ὄργανα τὰ πρὸς γεωργίαν χρήσιμα, πάντα ἄρμενα ἥγου ἁρμόδια ποιήσασθαι ἐν τῷ οἴκῳ, ἵνα μὴ σὺ μὲν ἄλλον αἰτῇς ὄργανον δηλονότι, ὁ δ' ἀρνῆται ἥγουν ἀναιδὴς πρὸς αἴτησιν, σὺ δ' ἐπείσηκτος τοῦ ὀργάνου, ὁ δ' ἐπισήκων καιρὸς παρέρχηται, ἐλαττοῖτο δ' τὸ ἔργον. Μὴ δ' ἀναβάλλεσθαι.] μὴ δ' ἀναβάλλεσθαί σε παρακαλῶ τὸ ἔργον, εἴστε τὴν αὔειον, καὶ εἰς τὴν ἔνιαν, ἥγουν τὴν ἐχάτην τοῦ μηνὸς, ἣν νέαν καὶ νέαν φασίν. ὁ γὰρ ὀλιγωρῶν ἐν ἐμπαλῷ οἶκον, ἥγουν ὁ εἰς τὴν αὔειον ἀναβαλλόμενος τὸ ἔργον, καὶ ὡς εἰργασμένον ἤδη αὐτὸ νομίζων, εἶτα μηδὲν καὶ ταύτην ἐργαζόμενος, ἀλλ' εἰς τὴν ἐξῆς αὖθις ἀναβαλλόμενος. τοῦτο γὰρ πάντων μάταιόν ἐστιν ἐργάζεσθαι, ὅταν ὡς εἰργασμένον τις νομίζῃ ὃ οὐκ ἐργάται. καὶ οὐ μόνον ὁ τοιοῦτος, φησὶν, ὀλιγωρῶν ἐμπαλῷ οἴκων, ἀλλ' ἀδὲ ὅλως ὁ ἀναβαλλόμενος. πλέον γὰρ ἔχει τι ὁ ὀλιγωρῶν τοῦ ἀναβαλλομένου. καὶ ὁ μὲν γὰρ ἀναβαλλόμενος εἰς τὴν αὔειον ἴσως ἐργάσεται καὶ ταύτην ὁ ἀναβαλλόμενος. ὁ δ' ὀλιγωρῶν καὶ τὰς εἰς τὴν αὔειον ἐπαγγελίας τῆς ἔργων μάταιον ποιεῖται. ἡ μελέτη δ', ἥγουν ἡ φροντὶς, καὶ ἡ ἐπιμέλεια, ὀφέλλει τὸ ἔργον, ἥγουν αὔξει. ἐκεῖ δ' ὁ ἀμελῶν ἐργάτης, ἥγουν ὁ τὸ ἔργον ἀναβαλλόμενον τὸ ὠφέλιμον δηλονότι, βλάβαις καὶ ζημίαις ἐμπλέκεται. γυναῖκά τε, βοῦν τ' ἀροτῆρα, Κτητὴν ἢ γαμετήν.] πρὶν ἀποδοκιμάσαι τὸν ἐξῆς λόγον ἐν τῷ μεταξὺ τίθησι τὸ βοῶν ἀροτῆρα. ζωπύθως δ', ὡς ἔοικε, ποιεῖ τὸ τοιοῦτο, καὶ ἐν τοῖς ὕπωθεν γὰρ, ἐν οἷς διέξεισι συλλογιζόμενος ὁποῖοί εἰσιν οἱ μὴ τὸ πέρπερον γένος ἄνθρωποι, μὴ πολλὰ ἐπαγει, μᾶλλον δὲ κακῶν ῥηκτῆρα τὸν ἐφεξῆς λόγον. τὸ γὰρ ἐξῆς, μᾶλλον δ' ἄνδρα κακῶν ἐργάτην τιμήσειν, εἶπε, καὶ ὕβριν τιμήσειν δηλονότι. ἀχθεσθῆναι πικτικῶς, ἄχθομαι κοινῶς, ἐν δὲ τῷ ἀχθέσθαι προσθήκη γίνεται τοῦ ὁ, ὥσπερ ἐν τῷ ζητεύης. ἀροτὴρ ποιητικῶς, ἄροτος κοινῶν, ἔνθα δ' ἑνὸς ἐστί, καὶ φασιάνης. ἀπὸ γὰρ τοῦ ἐν γίνεται, ἐὰν δὲ διπλασιασθῇ τὸ ν Αἰολικῶς, γλῆνες.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Οὗτος τοι πλέον ἥμισυ παντός.] πάσας σκοπῶν τὰς προφάσεις τῆς ἀναβαλλομένου τὸν ἀροτῆρα, ἢ τὸν ἀπόρων αἰτῆς, προφασίζεσθαι λέγοντες ἢ πεζεύειν ἢ ὀρύσσειν οἰκεῖον χρῆν. καὶ ἀναιτίως μὲν ὅτι οἱ ἄλλοι ἀπείρων ἢ σκεύειν, ἐγκελεύεται μόνον τὸν καιρὸν ἐπιτηρεῖν. τοῦτο γὰρ μόνον ἀμαθοῦς καὶ ἀγύμναστον καιρὸν, τῆς πεδινῶν, τῆς ὀρεινῶν, τῆς θερμῶν. καὶ δεῖν ἀπροφασίστως ἐν τούτῳ καὶ ἀμᾶσθαι καὶ ἀροτρεύειν ἀπαξαπάντας τοὺς γεωργούς.

γυμνὸν δ' ἀπείρῳ.] τὰ τῆς γεωργίας ἔργα ἀπείρων, βοηλατεῖν, σκεύειν, πάντα κελεύει γυμνὸν μετιέναι· δηλῶν ὅτι τῷ ἀέργῳ ὄντως διδίλωσι· ταῦτα δὲ πιστέα, καὶ μή τε κρυμώδους ὄντως, μήτε ὑέντος τοῦ Διός. ὅταν γὰρ καὶ αἱ βλαστήσεις ἔσονται δρυοῦς αἱ συγκομιδαὶ τῆς ἀπορεῖν ἀπωφελεῖς. φασὶ δέ τινες χρῆσθαι τοὺς γεῶς, μὴ χειμῶνα ποιεῖν, τρέφοντας ἀντὶ τοῦ νεκρεύειν καὶ ἀπείρων ἐκ ἔσαν κατάξηρον. κάλλιον δέ φασιν ὁ Πλάτωρχος μετὰ τὸν ἀπόρων ὑστὸν συμβιῶναι, ἢ περὶ ἀπόρων. δῆλον δέ. τὰ γὰρ περὶ Πλειάδα ἀπορίαντα καὶ περὶ ζῳῶν φύσεις ἐδόμασα, ἐν Αἰγύπτῳ καὶ τετράσιν ἢ μετὰ ζῳῶν, μόλις ἐν τετράσιν τέτε τῷ χρόνῳ. ὅπως τὸ ἐπιμελὲς ὑστὸν ἀγαθὸν μᾶλλον, ἢ τὸ προφθάσαι· οἱ δ' ἀρχαῖοι καὶ προαιρέτερον ἔφασαν, καὶ δῆλον ἐν τῇ Ἐλλησπόντου πλόῳ. ἄλλως·

Οὗτός τοι πλέον] ὅτι ἀνὰ πᾶσαν τὴν γῆν ὁ αὐτὸς νόμος ἐστὶ τοῦ καιροῦ καὶ τῆς ἀροτρείας καὶ τῆς σκεύης. Γυμνὸν δ' ἀμᾶσθαι] ὡς ἂν σπουδαῖον ἐστι τὸ ἔργον μὴ φορῶν τὸ ἱμάτιον σου, ἵνα μὴ ἐμποδίζῃ σε αὐτῷ. εἶτα σὺ πάντα θέλεις ἀπὸ τῆς γῆς κομίζεσθαι. ἀμᾶσθαι.] ἀμάειν, σὺν ἀροῦν καὶ σκεύειν. βοοστεῖν.] ἢ τὸ ἀροτριᾶν, ἢ τὸ βοῦς βόσκειν. Πλειάδος λέγων ἢ ἀπὸ Πλειόνης, ἢ ἀπὸ τοῦ πολλοῖς ἐπιχειρεῖν, ἢ ἀπὸ τοῦ εἰς πλοίας μεταμορφωθῆναι, ὅτε φεύγειν τὸν Ὠρίωνα εἰς τὸ ξύλον. ἢ ἀπὸ τοῦ πολλῶν ἐν πλοίῳ καὶ συμπλεῖν τὸν ἑαυτοῦ, ὃς ἐστὶ καὶ σωματικὸς, ἢ ὅτι πλείους εἰσὶ καὶ ἀγγελοι, ἢ ὅτι πλείους εἰσὶ καὶ ἐπὶ δόκησιν, ἢ παρὰ τὸ πλησίον κεῖσθαι, πλησιάδες τινὲς ὄντες. ῥᾴπτος τὰ μεταξὺ χαλίζων.] ταῦτα πρὸς τὸν ἀδελφὸν ἰδίως ἀπέστρεψεν, ἀπάγων αὐτὸν τῆς ἀργίας καὶ τοῦ πλουτεῖν, ὃ δεῖ πλουτεῖν ἀλλοτρίους οἴκους· καὶ γὰρ ὁ πλουτὸς ἔρημος,

ἄρη), ἀλλὰ τὸ πλάσσειν καὶ ἀνακλίνειν τοῖς δοῦναι δυναμένοις συμβαίνει ἢ καὶ ἀναιρεῖσθαι τοῖς δεομένοις, πολλάκις προσπίπτοντος τοῖς δεομένοις καὶ μὴ διδόντων. μάταια λέγειν αὐτοῦ. χρῆναι δὲ (φησι) διὰ τῆς ἔργων ἐπιμελείας ἀγείρειν καὶ τὸν λιμὸν διώκειν· ἐ διὰ τῆς πωλεῖσθαι καὶ ἀναιδοῦς ὄντος· εἰ γ' ἐγίνετο πολλάκις καὶ μάταιος, τῆς παρεῖναι δυναμένων ἐκ ἂν ἀεὶ ἀναπείθοντος. ἄλλως. μετὰ τὸν συγκομιδὸν τῆς καρπῶν, μετὰ ταῦτα δὲ τὰ μετὰ ταῦτα, τουτέστι μετὰ τὸ ὀξυθῆναι τὸν καιρὸν τῆς σπεῖραι τι φαίνεται χρονίζον πλανᾷ ἄλλοτε ἄλλον προσιόντων καὶ μηδὲν ὠφελούμενος. ἐκ ὀπιθύσω.] ἐ χαίρωμαι ἀντιδοὺς καὶ δωτὸν ἢ δωρεά. ἐδ' ἐπιμεμφήσω.] αὐτί τοῦ ἐ χρήσω. ἀτοὶ διετιμήσαντο.] καλῶς εἶπε τὸ, ἐτιμήσαντο· ὑπὸ γὰρ τῆς συνηθείας τιμαφόμθα καὶ ἐργαζόμθα. φάγμα γὰρ δεινὸν μᾶς γυναικὸς ἢ τέκνων χρῄζειν. [Ἄταλαντος τοῦ Ἰάσιτος, καὶ Λίδρας τῆς Ὠκεανοῦ, ἰοῦ καὶ Πλειόνης ὡς ἀπὸ τοῦ πλήθους τῆς παίδων φησὶν ὁ ποιητὴς, θυγατέρες ἐγένοντο δώδεκα, εἷς ἦς ἦδε, Τηΰγετος ὀνόματι, ὃν ἐν Λιβύῃ κυνηγετοῦντα ὄφις κτείνει. καὶ αἱ μὲν πέντε τὸν ἀδελφὸν Ἐριηῦσαν Ὑάλλιον, αἱ δ' λοιπαὶ ἑπτὰ ἄντοι αἱ πλείους ἑλεηθεῖσαι, καταστερισθεῖσαι τῷ ὑετῷ, Πλειάδες ὡς ἀπὸ τοῦ πλήθους κληθεῖσαι. ἦν τὸν ἕνα ἀμαυρὸν εἶναί φασι καὶ λέγειν δὴ μητέρα Δαρδάνου Ἠλέκτραν. μίαν ἔσαν τῆς Πλειάδων, ἅτις πεφθαμένης τῆς Τροίας, τοῦ Διὸς φιλοῦντος πόθεν Ἰασίωνα, καὶ θεὸς τὸν ῥυμὸν τῆς ἁμάξης ἐξέβαλεν· ὅθεν πολλοὶ ἀλώπεκα ταύτην φασὶ τὸ ζυγὸν φέρον ἐδῆσαι.] Οἶκον μὲν πρῶτα.] τρία ταῦτα ἀναγκαῖα πρῶτα θεὸς δ' τοείαν· ὁ οἶκος, ὡς δέξάμενος· ἡ γυνὴ, ὡς φυλάξουσα· ὁ βοῦς, ὡς ἐργασόμενος. εἰ τὸν δ' γυναῖκα, ἵνα μὴ τοῦ Ζωπυροποιήσουσαν οἰκοθῆ, ἀνάγκη κτητοῦ ἐ γαμετοῦ, ἅπερ καὶ ἔνθεν ἔπεστο, μετὰ τὸ φυλάσσειν τὸν οἶκον· διὰ τοῦτο γὰρ εἶπε καὶ βυσὶν αὐτοῦ ἔπαξ, διὸ καὶ ἄλλου πληρώσει χρείαν. ἐ λέγει οὖν πωμητοῦ, ἀλλὰ φύλακα τὸ οἶκον καὶ τῆς βοῶν. μάτην οὖν λέγουσιν οἱ περὶ Τίμαιον, Ἡσιόδῳ τὸν Ἀρεσιτοῦ πυθόμενον μετὰ τοῦ τῆς γυναικὸς πολυτοῦ, Ἑρμυλίδη Ζωπύρου τῷ θυεσταίνη, ἐξ ἧς αὐτὸν χεῖν ἰόν. Χρήματα δ' ἐν οἴκῳ πρῶτ' ἄρμενα.] πάντα ὅσα θεὸς γεωργίαν ὄργανα χρήσιμα προεῖπε χρήματα. μετὰ γὰρ τὰ ἔμψυχα ὄργανα καὶ λοιπὰ, οἷον ἅμαξαν ἢ οἶκον τῆς γυναικός, καὶ τὰ ἔμψυχα καὶ ἄροτρον ἀροτῆρ, βοῦς, τὰ ἄψυχά φησι χρῶναι παρασκευάζειν καὶ ἔχειν οἴκοι· κείμενα· καὶ τοῦ αἰτίαν προστίθησιν.

Μὴ σὺ μὲν αὐτῆς ἄλλον,] εἰ μὴ ἔχοις σὺ τῷ οἴκῳ πάντ' ὅσα δεῖ τοῦ γοῦν ἐργαζόμενον ἔχειν, τῆς ὥρας ἡκούσης τοῦ σπείρειν εἰ τύχοι, ἢ ἀροτριᾶν ἢ διεζευγμένος, καὶ ἔχων, ἄλλον αἰτήσεις τὰ σοῦ τοῦ χρείαν τῆς ἔργων τούτων, ὃν, ἄροτρον, ἢ ὀφέλλειν, ἃ ἦ ἐ δῶσι, ζυγὸν πατᾶ, τουτέστι σεισμὸν τὸ ὀργάνου τὸ ἔργου· τὸ γὰρ πατᾶσθαι τὸ σεῖσθαι δηλοῖ. πατᾶται γὰρ τὸ ἀρώτερον, ὡς βοῶμαι, καὶ πατᾷ τὸ δεύτερον, ὡς βοᾷ. τούτω ἦ συμβαίνοντος, παρεῖναι ἢ ἀφεστῶτα ὅτε τὸ ἔργου, καὶ τὸ ἔργον ἐλαττοῦσθαί σοι κατ' τοῦ ὠφέλειαν, διὸ εἰκὸς ἦν αὐτὸν παρασχεῖν σὲ ὥρᾳ τῇ οἰκείᾳ γινομένου. Μὴ δ' ἀναβάλλεσθ' ἔστ' αὔειον.] τὸ μὲν ἀφτίδιος, τῆς μέσου εἰώθασι λέγειν, ὡς γινόμενον ἔν καὶ ἐκ ἐν, τὸ δ' ἀναβάλλεσθαι, πάντως ἐκ ἐν γίνεσθαί φασι. διὸ τοῦτον ἀποδέχεται τῆς ἀναβολῆς, ἢ τῆς ἀφθίτου· οἱ δ' ἀναβαλλόμενοι ἕως εἰώθασι λέγειν, αὔειον πιήσομεν, καὶ αὖθις ἐλεύσης ἐλθούσης τὸ αὐτὸ λέγουσι καὶ πάλιν τὸ αὐτό, καὶ τέλος εἰς τοῦ ἐσχάτου ἀφικνοῦνται τῆς μηνός, καὶ τοῦ ἔνου καλουμένου καὶ νέαν. εἶτα πάλιν εἰς τοῦ νουμηνίαν ἀναβαλλόμενοι ὡς ἐπιτηδείαν, εἰ τύχοιεν, ἣν μόνου ἔνου καλοῦσιν, ὡς καὶ αὐτὸς ἐρεῖ θεσίων. συμπαρεκολούθησεν οὖν ταῖς τῆς ἀναβαλλομένων ἀεὶ φωναῖς, τὸ δοκοῦν ἑαυτοῦ συμβαίνειν, μὴ πιμπλάναι τοῦ οἰκίας, ἀλλ' ἀπορεῖν, ἑστῶσιν τὸ ἔργον ἂν, διὰ τοῦ τῆς ὥρας τῆς ἔργων παρόρασιν, ἀναβλητικὸν ἦ, διὰ τοῦ ἀπορίαν τῆς πολλῶν τῆς αὔειον λεγόντων, ἕως αὖ μοῦ ὅλως διαῤῥάμῃ· πᾶν ἦ (φησὶν) ἔργον, ἢ μελέτη ζωαύξει· μελέτου ἦ λέγει τοῦ ἀεὶ ἐκεῖσε φροντίδα καὶ ἐπιμέλειαν, ἐκ ἀναβολὰς χαίρουσαν. καλὴν] καλιὰν κυρίως τοῦ ἐν κάλοις φησὶ μή πω δεδεμένων λίθων εἰς ἐργασίαν, τούτοις τὰς οἰκίας εἰργάζοντο. ὡς καὶ νῦν καλιὰν, τοῦ ἐν φύλλοις φησὶν.

Αἰεὶ δ' ἀμβολιεργὸς.] διὰ τούτου σαφηνίζει τὸ καλὸν ἔργον, ὅπ τὸ ὠφελοῦν ὡς ἐμπεσὸν εἰσπέμπει, εἴ ἐφ' ὁ ἀμβολιεργὸς αὖθ' ἀεὶ ἐν ταῖς ζημίαις ἄλλοις ἐξ ἄλλων γίνεσθ'. διὸ γὰρ πᾶν ἔργον ὠφέλιμον, ὅσπερ ἀναβολαῖς μὴ δὸς τούτῳ

χρῆται, τῆς ἀφ' αὐτῆ ὠφελείας ἕνεκα· ἥδ' ἡ μοχθηρῶν ἔργων αἰ ἀναζολαὶ χρήσιμοι.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Οὗτός τοι πολίων πέλεται νόμος,] ἅπασι μὲν ἀνθρώποις τοῖς Πέρσαις, φησὶν, ὅτι τῆς γεωργίας νόμος ἐστὶν, ἀρότου καὶ Πλειάδος δύσεως, ἀμᾶν τε ἀνατολῆς, καὶ ἐν μὲν θαλάττῃ καὶ ἀμμώδει καὶ λευκογείοις τοπικῶς χώρᾳ, καὶ ἐν μεσογείῳ καὶ λιπαρᾷ, καὶ μακρὰν ἀπεχούσῃ θαλάσσης. Γυμνὸν σπείρειν,] γυμνὸν ἀμᾶν, γυμνὸν δὲ βοωτεῖν, καὶ ἀροτεῖν. τοῦτο δέ φησι, προτρεπόμενος αὐτὸν προσθάνειν τὸν χειμῶνα, καὶ προεργάζεσθαι ἢ ὡς αἱ ὧραι δύνωνται, καὶ ἡμέρᾳ ἐργάζοιτο. Τὸ [ἐν χ' ὥρῃ] καὶ τὸ [ὡς τοι ἔκαστα Ζεὺς εἰδέξηται] ἀπὸ πηγῆς ἱερολεγία καὶ φλυαρία ἐστί. μήπως τὰ μεταξὺ χωρίζων.] μή πως μὴ ἔχων ἐν τῷ μέσῳ τὰ καιρῶν, πάσης, παντοδαπῆς, ἢ δίκην πάσης γυμνὸς καὶ πειθὴς πορεύῃ πρὸς τὰς ἀλλοτρίας οἰκίας.

ὄπιδόωσι.] προῖκα καὶ χάριν παρέξω, ἀδ' ὀπιμετρήσω μέτρῳ τινὶ καὶ μεδίμνῳ. θεοὶ δὲ τετιμήκασιν.] οἱ ἀστέρες, ἢ τὰ στοιχεῖα τοῦ θεοῦ. ἐπεὶ γὰρ τὴν ἀστέρων τὰ τῆς γεωργίας ἔργα, καὶ τὰ λοιπὰ ἐργαζόμενα τιμαιρόμενα. ἑτώσια.] μάταια, ἀπὸ τῶν γεωργῶν, οἵ τινες ὥσπερ τῆς καὶ παραδραμόντες τὸ δέον ἔτος γεωργίαν, ἢ φυτείαν, ἢ ἑτέρως τισὶ πάντως ἁλάσθησαν. Οἶκον μὲν πρώτιστα.] παραινεῖ τῷ ἀδελφῷ, πρῶτα μὲν οἶκον φροντίζειν, ὡς δεήσοντος καὶ αὐτόν, καὶ τὰ καταδησόμενα. γυναῖκα τε.] κτητὴν καὶ ὠνητὴν, ἢ γαμετὴν, ἤ τις ἐν τοῖς βουσὶν ἔποχος· κτᾶσθαί φησι χρῆναι δάμαρτα λοχον· ὅπως, τὰ τῆς ἀρχαικῆς οἰκίας ζωὴν, καὶ παιδοποιὸς, λάτρις ἢ ἔσται γυνή. Χρήματα.] τὰ γεωργικὰ ἤγουν γεωργικῶν ἐργαλεῖα, καὶ τὰ λοιπὰ ἄρμενα καὶ ἁρμόδια, καὶ μὴ τὰ ἁρπακτὰ ἀποδίοντα, φωράσας, καὶ πείσας ἐν τῷ οἴκῳ σου. τὰ ἄρμενα ἢ καίφ ἀπὸ τῶν ἁρμοζόμενα χρόνος, ψιλῶται, ὡς συγκοπῇ Αἰολικῇ. πάντα γὰρ τὰ τοιαῦτα, ἑστηλῇ μὲν ὄντα δασεῖς, συγκοπέντα ἢ ψιλοῦ. ὡς τὸ, ἄλλομεν, ὁ πᾶς, καὶ ἁρμοζόμενος, δασεῖς ἁρμόζομεν γὰρ φαμὲν, καὶ ἁρμόμεν. ὡς Ὅμηρος.

Ἤτοι μὲν ἄλλομεν, ἰσοδίαι φόρτον ἐείκει.

τὸ δ' ἄρμενος, καὶ ἄλμενος, συγκοπέντα Αἰολικῶς ψιλοῦται. ὡς καὶ τὸ πάντ' ἄρμενα. καὶ παρ' Ὁμήρῳ, ἐπάλμενος ὀξέι δουρί. Ἡ δ' ὥρη ἁρμόδιος ἔστιν.] ἁρμόζει δὲ καὶ ἡ ἁρμόδιος ὥρα ἑκάστοις, νεκτᾳ, ἔτεσι, καὶ τοῖς λοιποῖς. μυθήσ.] σμικρύνει, ἐλαττοῖ· μυθὸς γὰρ, ὁ μακρός.

Μὴ δ' ἀναβάλλεσθαι.] μὴ δ' ἀναβάλλου καὶ ὑστερίζει τινὰ ἐμέραν ἡμέραν πρὸς ἐν, καὶ τινὰ αὔξων, διατείνων μέχρι τῆς τοῦ μηνὸς ἔνης καὶ νέας, ὅτε τῆς ἀρχομένης· ἐπεὶ δὲ τὸ ἔρος ἐνὸς χρόνος τὸ ἔτος, ὅμως ἐπλάσατο τὰ δύο νη, καὶ ψιλῶται, ὡς Αἰολικόν. τοιοῦτοι γὰρ οἱ Αἰολεῖς.

ἑτωσιεργός.] ὁ μετὰ παραδρομὴν τοῦ ἁρμοδίου καιροῦ ἐργαζόμενος. ἀείσας δὲ καὶ χειμῶνος τὸ ἑτώσιον ἐκταῖδα κεῖται, καὶ ἐκ ὧν ἐν τοῖς ἄλλοις κατάχρηστότερον. καλιὴν.] νῦν τὸν οἶκον. οἱ γὰρ παλαιοὶ, ἐπὶ τῶν ἀρχαίων οἰκίας, γαλεὸν ἀποδόντες ἔρ τισιν ἀρχαῖς, καί τισι παραπτάσασιν ἄνωθεν, σκιώτιν τὸν βίον διάζων, ἢ ἀπὸ τοῦ καλοῦ, τοῦ ξύλου, καλιάν.

Ἦμος δὴ λήγῃ μένος ὀξέος ἠελίοιο
Καύματος ἰδαλίμου, μετοπωρίνου ὀμβρήσαντος·
Ζηνὸς ἐρισθενέος, μετὰ δὲ ῥέπει βαίτιος ἀρὴς
Πολλὸν ἐλαφρότερος· (δὴ γὰρ τότε σείριος ἀστὴρ
Βαιὸν ὑπὲρ κεφαλῆς κηπευτηρίων αἰθρῴσκων
Ἔρχεται ὀλίγιστος, πλεῖον δέ τε νυκτὸς ὀπωρεῖ·)
Ἦμος δ' αὐδηκτοτάτη πέλεται τομάδεσσι σιδήρη
Ὕλη, φύλλα δ' ἔραζε χέει, πόρδοιό τε λήγει·
Τῆμος ἀρ' ὑλοτομεῖν μεμνημένος ὠκέα ἔργα.

Quum itaque iam desinit vis acuti solis
A calore humido, per autumnum pluente
Ioue præpotente, mutatur humanum corpus
Multo lenius: (nam tunc Solis stella
Paulisper supra caput faro obnoxiorum hominum
Venit interdiu, magis autem nocte fruitur)
Quando incorrupta est cæsa ferro
Sylua, folia autem humi fundit, ab tamisque cessat:
Tunc sane ligna secato, memor tempestivi operis.

Ὅλμος.

Ὅλμον μὲν ξυπόδλιον τάμυε, ὑπερον δὲ ξύπηχυν,
Ἄξονά θ' ἑπταπόδλιον· μάλα γάρ νύ τοι ἄρμενον ἔπλετο.
Εἰ δέ κεν ὀκταπόδλιον λάβῃ ἢ σφύρεον κε τάμοιο,
Τελσίθαμον δ' ἄλοχον τάμνειν δικαδώρῳ ἀμαξῃ.
Πόλλ' ὄπιθ' καμπύλα χάλα. φέρειν δὲ γύλιν, ὅτ' ἂν δύ-
Εἰς οἶκον, κατ' ὄρος δζήμενος ἢ κατ' ἄρουραν, ρης,
Πείνιον· ὃς δὴ βουσὶν ἀρηρόσι ὀκρυοέστατός ἔσσιν·
Εὖτ' ἂν Ἀθηναίης δλμῷος ἐν ἐλύμασι πήξας
Γόμφοισιν πελάσας ἁρμοσσάμενος ἰσόδοῦν.
Δοιὰ δὲ θέσθαι ἄροτρα πονησάμενον κατ' οἶκον,
Αὐτόγυον καὶ πρηστόν· ἐπεὶ πολὺ λῴονε ἔπλετο.
Εἴκ' ἑτέρῳ γ' ἄξαις, ἑτέρῳ δ' ὄπι βοῦν βάλοιο.
Δάφνης δ' ἢ πελέης ἀκιώτατοι ἰσόβοῆες.
Δρυὸς ἔλυμα, φηγοῖο γύλιν. βόε δ' ἐννεαετήρω
Ἄρσενε κεκτῆσθ· τὼ γὰρ σθένος οὐκ ἀλαπαδνόν·
Ἡβης μέτρον ἔχοντε, τὼ ἐργάζεσθαι ἀρίστω.
Οὐ γὰρ τὼ γ' ἐρύσαντε ἐν αὔλακι κάμμιον ἄροσσον
Ἄξειαν, τὸ δὲ ἔργον ἐτώσιον αὖθι λίποιεν.
Τοῖς δ' ἅμα τεσσαρακονταέτης αἰζηὸς ἕποιτο
Ἄρτον δειπνήσας τριφάρυφον, ὄχα δάλλων·
Ὅς κ' ἔργα μελετῇ ἰθείαν αὔλακ' ἐλαύνοι,
Μηκέτι παπταίνων μὼν ὁμήλικας, ἀλλ' ὄπι ἔργῳ
Θυμὸν ἔχων. τῷ δ' ὅτε νεώτερος ἄλλος ἀμείνων
Σπέρματα δάσσασθαι, καὶ ὀπιστοείην ἀλέασθαι.
Κερδίτερος γὰρ ἀνὴρ μετ' ὁμήλικας ἐπλετο.

Mortarium quidem tripedale seca; pistillum vero, trecubitale.
Axemque septempedalem. valde enim certè conuenies sic.
Si vero octopedalem & malleum inde secueris,
Trium palmorum curuaturam secato decem palmorũ currui.
Multa praterea curua ligna: sergo autẽ dentale, cũ inueneris,
Domum, siue in monte quærens, siue in agro,
Illigneum hoc enim bobus ad arandum firmissimum est:
Nempe quum Palladis famulus æmonio ingenio
Clauis adiunctum stiuæ adaptauerit.
Bina vero dispone tro aratra, laborans domi:
Dentatum & compactum: quoniam multo melius sic.
Si quidem alterum fregeris, alterum bobus inicias.
E lauro autem, vel vlmo cariei maxime expertes stiuæ sunto.
E quercu, temone, ex ilice dentale. boues vero duos nouennes
Masculos comparato (horũ enim robur non imbecillum est)
Adolescentiæ mensuram habentes. hi ad laborandum optimi.
Non vtique hi contendentes in sulco aratrum
Fregerint, opus vero imperfectum reliquerint.
Hos autem simul quadragenarius iuuenis sequatur,
Panem cœnatus quadrifidũ octo morsuum,
Qui quidem opus curans rectum sulcum ducat,
Non amplius respectans ad coætaneos; sed in opere
Animum habens. hoc vero neque iunior alius melior
Ad sparzendum semina, & iteratam sationem euitandum.
Iunior enim vir ad coætaneos cuolat animo.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ

Ἡμ⊙ δὴ λήγει μὲν ⊙.] ὑπολείπει δὲ τὸ μὲν ⊙ ἡγοῦν ἡ ἰχὺς, ἡ ἔστιν ⊙ ἐκτασις τῆς ἀντείνουσης τὸ τεχνίου ἥλιξ, ὃς καὶ δοκεῖς ἑστάναι εἰλιδόσι τοῦ ἑαυτοῦ φλοιὸν παρ' Εὐριπίδῃ, λήγει τὸ δάλλουσ⊙ δηλοῖ ἀντὶ ἡμέρας τὸ διέρ⊙, τὸ ἰσχνὸν καὶ λιπὲς ⊙. τοῦτο γὰρ τὸ ἰδιάζον, καὶ πανταχοῦ ὁρᾶσθαι κατὰ τὸ μανθ⊙ τῆς ἰσχνοτάτης Διὸς ὑγιείας τῆς ὁμβρίου. ἀπὸ γὰρ τοῦ ὄμβρου τὸ μετεωροειδὲς θέλει δηλοῦν. ὥσπερ εἰ ἔλεγε μετεωροειδὴς ἐν αἰτῷ ὄμβρου, τὸ καθαρὸν καὶ τὸν ξηρότητα τοῦ διερὸς διακεχαμένου. μεταλαμβάνει δὲ τὸ ἀνθρώπινον ζῶμα ἀπὸ τοῦ ἀνεμένου, ὅτι τὸ πυκνὸν καὶ ἰσχυρὸν, καταπολὺ ἐλαφρότερον γινόμενον. τοῦτο δὲ σείει⊙ ὅσπερ αἰτοῦ τοῦ ἐ ἥλι⊙, ἐπ' ὀλίγον χρόνον ἔρχε⊙, ἡμέρας, αὖτη τοίνυν ἡμέρα ὑπερβατικῶς ἀπὸ τῆς καθόλου τῶν ἀνθρώπων, ἤγουν τῶν ἀνθρωπευομένων, τουτέστι τῶν ζώντων. πλέον δὲ καταλαμβάνει τῆς νυκτὸς, τὸ μείζονα ταύτην ποιεῖν, ὅτι δένδρα, (τοῦτο δὲ ἡ ὕλη) σὺν ἥλιῳ τμηθέντα ἀδικώτατα ὄζει, πλὴν

ἄβρωτα τοῖς ἐγγινομένοις θηριδίοις τοῖς δένδρεσι, μὴ ἔχοντα τὸ διάκεσθαι ὑπ' αὐτῶν, διὰ τὸ στεῤῥὰ εἶναι τότε καὶ ξηρά, τοῦ χειμῶνος τοῦ ἐν αὐτοῖς ὑποχωρήσαντος εἰς τὸ βάθος ἐλαύνοντος· τὰ φύλλα δὲ αὐτῶν εἰς τὴν γῆν χέει, ἤγουν φυλλοῤῥοεῖ, ὅσα δηλονότι τοῦτο πέφυκε πάσχειν, ἐπεὶ πολλὰ ἀειθαλῆ εἰσὶ καὶ τοῦ πόρθου λήγει, ἤγουν τοῦ αὔξειν τοὺς κλῶνας, τοῦ κλωνοφυεῖν.

μεμνημένος.] ἤγουν ἐν μνήμῃ στρέφων, φροντίδα ἔχων, ἵνα μή σε παραδράμῃ ὁ καιρὸς οὗτος ἐπιλαθόμενον, ὑλοτομεῖν, ἔργον ποιῶν ὥριον, ἤγουν ἔγκαιρον κατὰ τὸν προσήκοντα αὐτῷ καιρὸν γινόμενον. Ὅλμον μὲν τριπόδην τάμνειν.] εἰς κατασκευὴν μὲν ὅλμου, ἤγουν ἴγδης, τέμνε ξύλον τριῶν ποδῶν τὸ μῆκος· εἰς ὕπερον δὲ κατασκευήν, ἤγουν τοῦ κοινῶς κοπάνου, τέμνε ξύλον τριῶν πήχεων· εἰς κατασκευὴν δὲ ἄξονος, τέμνε ξύλον ἑπτὰ ποδῶν τὸ μῆκος· λίαν γὰρ ἁρμόδιον οὕτω ποιεῖν. ἐὰν δὲ ὀκτὼ ποδῶν τάμῃς δηλονότι, ἀποτάμοιο ἄν, ἀντὶ τοῦ ἀποτάμοις καὶ σφῦραν ἐξ αὐτοῦ, τὸν ἕνα πόδα δηλονότι ἀρκούντων τῶν ἑπτὰ τῷ ἄξονι. εἰς κατασκευὴν δὲ ἀψῖδος τέμνε ξύλον τριῶν σπιθαμῶν· ἕνεκα ἁμάξης δεκαδώρου, ἤγουν ἵνα ποιήσῃς ἄμαξαν, τουτέστι τὸν τροχὸν τῆς ἁμάξης, δεκάδωρον τὴν διάμετρον ἔχοντα. πολλὰ καμπύλα κᾶλα, ἤγουν περιφερῆ ξύλα ἐπιτεμών, ἐπεὶ πλειόνων δεῖ τούτων τῇ ἀψῖδι, ὧν ἕκαστον ὀφείλει εἶναι τρισπίθαμον. καμπύλα δὲ λέγει αὐτὰ ὡς καμπύλα γενησόμενα, οὐ γὰρ τοιαῦτα αὐτὰ τέμνεται ἀπὸ τοῦ ὄρους. ὅταν δὲ εὕρῃς ξύλον πρίνινον ἁρμόδιον εἰς γύην κατὰ τὸ ὄρος ἢ κατὰ τὴν ἄρουραν, διζήμενος, ἤγουν ἐν τῷ ἔχειν καὶ ζητεῖν εὑρεῖν αὐτό, φέρε εἰς τὸν οἶκόν σου καὶ ἀπόθου, καὶ μὴ ἀμελήσῃς· ὁ τοιοῦτος γὰρ γύης, ὁ πρίνινος δηλονότι, ἐστὶν ἰσχυρότατος τοῖς βουσὶν εἰς τὸ ἀροῦν, ὁπηνίκα ἂν ὁ δοῦλος τῆς Ἀθηνᾶς, τουτέστιν ὁ τέκτων, ἐν τῷ ἐλύματι πήξας αὐτόν, διὰ γόμφων τινῶν, πελάσας προσαρήρεται, ἀντὶ τοῦ προσαρμόσῃ, ἤγουν ἁρμόσῃ τῷ ἱστοβοεῖ. δύο δὲ ἄροτρα πονησάμενος ἀντὶ τοῦ κατασκευάσας, ἀπόθου ἐν τῷ οἴκῳ σου· τὸ μὲν αὐτόγυον, ἤγουν ἔμφυτον ἔχον τὸν γύην, ἐπεὶ κατὰ πολὺ βέλτιον οὕτω ποιεῖν δηλονότι, ἐὰν τὸ ἕτερον αὐτῶν ἄξαις, ἤγουν ἐὰν συντρίβῃ σοι τὸ ἕτερον, τὸ ἕτερον ἐπιβάλλοιο, ἀντὶ τοῦ ἐπιβάλλοις, τουτέστιν ἐπιθήσεις τοῖς βουσίν. ἀπὸ δάφνης δὲ ἢ πτελέας γινόμενοι ἱστοβοεῖς ἀκιώτατοι ἔσονται, ἤγουν ἀσηπτότατοι. ἀπὸ δρυὸς κτῆσαι τὸ ἔλυμα· τὸ γὰρ πλησιάζον τῇ γῇ δεῖ δύσσηπτον εἶναι. τοιοῦτον δὲ ἡ δρῦς. ἀπὸ πρίνου δὲ τὸν γύην, ἵν' εὔτονος ᾖ· εὔτονον γὰρ δεῖ εἶναι τὸ μέσον τοῦ ἀρότρου. Βόας δὲ ἐνναετεῖς ἄρσενας κτῶ· τούτων γὰρ τῶν τοσούτων ὄντων ἐτῶν δηλονότι, ἡ ἰσχὺς οὐκ ἀσθενής, οὔτε ἡλικίας συμμετρίαν ἔχοντες ἄριστοί εἰσιν εἰς τὸ ἐργάζεσθαι. οὐκ ἂν οὗτοι ἐρίσαντες ἀντὶ τοῦ ζυγομαχήσαντες ἐν αὔλακι, ἤγουν ἐν τῷ τέμνειν τὰς αὔλακας, κατάξειαν μὲν, ἤγουν συντρίψειαν τὸ ἄροτρον, τὸ δὲ ἔργον μάταιον τουτέστιν ἀπέρατον αὐτόθι καταλίποιεν. Τούτοις δὲ τοῖς βουσὶν ἅμα ἕποιτο ἄνθρωπος τεσσαρακονταετής. ἀντὶ τοῦ ἑπέσθω τὰ τεσσαράκοντα ἔτη ὤν, τουτέστι καθεστηκὼς τῇ ἡλικίᾳ, ἄρτον φαγὼν τετράτρυφον, ἤγουν εἰς τέσσαρα κλάσματα τεμνόμενον· τρύφος γὰρ τὸ κλάσμα. ὀκτάβλωμον.] ἤγουν ἕκαστον τῶν κλασμάτων ἔχοντα ὀκτὼ δήγματα ποιεῖν δυνάμενον. ὅς κεν ἔργου μελετῶν, ἤγουν φροντίδα ἔχων. Καὶ ἐν ἄλλοις· μελετᾶν βίου ὥς σε κελεύω. Ἰθεῖαν τέμνοι τὴν αὔλακα.] ἀντὶ τοῦ κατ' εὐθεῖαν ἐπιῤῥηματικῶς. τὸ εὔτακτον δὲ αὐτοῦ καὶ ἀσύγχυτον ἀπὸ τῆς εὐθύτητος τῆς αὔλακος θέλει δηλοῦν, μηδαμῶς παπταίνων, ἤγουν ἀποβλέπων τὴν γνώμην τρέπων ἐπὶ τοὺς ὁμήλικας· τουτέστιν ἐπὶ τὰς μετὰ τῶν ἡλικιωτῶν παιδιὰς ὥσπερ οἱ νέοι, ἀλλ' ἐπὶ τῇ ἐργασίᾳ ἔχων τὸν λογισμόν. τούτου οὐδαμῶς ἐστιν ἄλλος νεώτερος ἀμείνων, εἰς τὸ δάσασθαι σπέρματα, ἤγουν καταβάλλεσθαι εἰς τὴν ἀρουμένην γῆν, ἀτάκτως μεριζόμενα, καὶ ἐκφυγεῖν τὴν ἐπισπορίην, ἤγουν τὴν ἐπὶ τοῖς σπαρεῖσι σπορὰν, ὃ γίνεται ὅταν ἐλλιπῶς ἢ περιττοτέρα γένηται σπορά. κουρότερος γὰρ ἀνὴρ ἐπὶ τοὺς ὁμήλικας ἐπτοίηται, ἀντὶ τοῦ ἐπτόηται, ἤγουν ἐκκέχυται, πτοεῖται. Μένος ἡ μνησικακία, καὶ τὸ μένειν ἐν πολέμῳ καὶ μὴ φεύγειν, καὶ μένος χειρῶν, τὸ ἔμμονον ἔργον πάντα. ἀπὸ τοῦ μένειν. ἀπὸ τούτου μένος καὶ ὁ θυμός. ἐνταῦθα δὲ μένος ἡλικίαν λέγει, διὰ τὸ ἔμμονον τὴν ἀρτίαν αὐτοῦ καὶ μὴ ἐκκεχυμένον. γύης, τὸ λεγόμενον γονάτιον τοῦ ἀρότρου. ἐχέτλη τὸ ἐμπεπηγὸς ξύλον τῷ γύῃ, ὃ κατέχοντες οἱ ἀροτριῶντες κινοῦσιν ὅλον τὸ ἄροτρον. ἔλυμα τὸ προσηρμοσμένον τῷ γύῃ, εἰς ὃ ἐμβάλλεται ἡ ὕνις.

ἱστοβοεύς.

ὀσμώδης, ὃς καὶ ἰσχνὸν λέγεται, τὸ ξύλον τὸ δίκην μάλιστα τῆ ζυγῆ τῆ ἐπιτιθεμένη τοῖς ὄμοις τῶν βοῶν καὶ ζεύγνυσι αὐτούς· ἐμπίπτει δὲ καὶ ἐκ τοῦ γύη ζευχθεὶς διά τινων ζευγνυμένων. ἐναντὴρ ποιητικόν, ἐναντὶς κοινόν, ὁ ἐναντία ἐτῶν ὤν, ἐναίτιος δὲ χρόνου παροξυτόνως.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Ἥμισυ δὲ λήγει μάλιστα ὀξύς.] τὸν καιρὸν ἐν τούτοις ἀφορίζει τῆς ὑλοτομίας· εἰ δὲ τοῦτον, ἐφ' ᾧ τὸ μέτρον τῆ ἡλίκη, ὅπερ δεῖ τὸ εἰς ἡμᾶς ἐρχόμενον θάλπος δυνατώτατον ὂν, λήγει τῆ ἰδαλίμη καύματος. καῦμα δὲ ἰδάλιμον, ὅταν λαμπρὸν, διὰ τὸ φωτίζειν σφοδρότερον ἡμᾶς. ἔδει γὰρ ἀνάλογον τὸ λαμπρὸν ἢ τὸ ἰδίωμα ποιεῖν καὶ ἰσχνῶσαι κατὰ διὰ τῆς ἐγκαύσεως. ὅταν οὖν μικρὸν ὁ ἥλιος ἐπιβλέψῃ καθάπερ ἐν τῇ θερινῇ ὥρᾳ τοῦ Διὸς, ὃς δεῖ τὴν ὄμβρων κύεσθαι, μετοπωρινὸν ὄμβρον ἤδη καταπέμψαντος, καὶ τὰ σώματα τὰ αὐθαίμονα πήσῃ δεῖ τὸ ἀνθρώπινον ἐκ τῆς χαμαιθάδους ὥρας, μήποτε ἀφανιζόμενα καὶ ἐπισκιαζόμενα ταῖς χεύσαις, μή ποτε δύσφορα διὰ τὴν ἐκ τοῦ θερμοῦ διαφόρησιν ἔαρ γένηται θέρους ὄντος. καὶ αὐτὸς ὁ ἥλιος (ὃν ἐπάλεσε θεῖον ἀσίερα διὰ τὸ λάμπειν· τὸ γὰρ θειάειν) τοῦτο δηλοῖ, ὅτι ἐκεῖνο πολλῷ χρόνῳ δεῖ γῆς φέρῃ, ἀλλ' ἐλάττονι μὲν ποιεῖ τὴν ἡμέραν ὑπὲρ γῆς ὤν, τὰν δὲ ὑπὸ γῆς πλείονα ποιῶν, καὶ μείζω τὴν νύκτα. τὸ γὰρ πλέον νυκτὸς ἐπαναφέρειν, τοτέστι τὸ πλέον ἐπιλαμβάνειν καὶ ἀπολαύειν τῆς νυκτὸς ἐν τῷ μείζονα ταύτην ποιεῖν. ὅταν οὖν ἤδη παντα γίγνηται πάντα, ἢ τὸ καύματος ἐλάττωσις, ἢ τὸ μετοπωρινὸν ὄμβρικον φερές, ἢ τῶν σωμάτων τῶν ἀνθρωπίνων ἀνάψυξις, ἢ τῆς ἡμέρας ἐλάττωσις, ἢ τῆς νυκτὸς ὕπνωσις, τμητέα τὰ δεῖ ὑλοτομεῖν. μὴ θέρος ἀρχομένου τοῦ μετοπώρου, τῶν δένδρων φυλλορροούντων, ἅπερ τότε πάσχει· τοῦτο γὰρ σημαίνει τὸ μὲν βλαστάνειν αὐτὰ τῶν κλάδων λήγειν, καταχεῖν δὲ τὰ φύλλα εἰς τὴν γῆν· τότε γὰρ ἀφαίρεσις εἰ τὴν ὑλοτομίαν καὶ τὸν καιρὸν τοῦτον γινομένην. τὸ μὲν οὖν εἰ τὴν τεμνομένην ὕλην πτερωτὰ ἀδηκτοτάτην, φησὶ τὴν ἀθηρεστάτην. δάκνει γὰρ εἰ τὰ θηρία, διὰ τὸ δάκνοντα μόνους λυπεῖν. λέγει δὲ καὶ τὸ ἄδηκτον ὑπὸ τῶν ἐγγινομένων θηριδίων ταῖς φυτοῖς, οἷς ἄδηκτος πάτλη ὑπὸ, ἀφ' ἑρπετῶν καὶ τετραδόντων, ἃ ἀμφιβολοῦσι τοῖς δένδρεσι, σπορμίνας τῆς ἐν αὐτοῖς ὑγρότητος. τὸ δ' ἐν τούτῳ ὑλοτομεῖν, ὀρθόν. ὅτι ξηρὰ μὲν δεῖ τὰ δένδρα ἀποδενδρωκότα τὸν οἰκεῖον καρπόν. καὶ ἐκεῖνα καίμενα δεῖ τῷ ἐκφορῷ αὐτῶν, μετρίας δὲ ἐπιχεῖν ὑγρότητος, ἀλλ' ἐκ πολλῆς ἤδη φερὶς τὸ οἰκεῖον τοῖς τέμνουσι. ὡς τὰ μὲν σήπεσθαι μὴ τῷ τομῷ, εἰς ἃ πρὸς βλέποντα, καὶ φθινύσας τέμνειν τῆς συλλίνης, ἀλλὰ μὴ παυσιλύπου· μὴ δ' ἀξανομένης· ἡδὺ γὰρ φωτὸς ἐλπίδος ὑγρότερα ποιεῖ τὰ δένδρα, καὶ διαπίφορα τεμνόμενα φερὶς τῷ σῆψιν. ἐπόμενα δὲ λέγει φερὶς τὸ ἑξῆς τοῖς φερὶ ὑλοτομίας τὰ φερὶ κατασκαπῆς τῆς ξυλίνων σκαφῶν. ἥμισυ δὲ λήγει, ἐν τῷ χειμῶνι καὶ ἡ δυώδεκα τῆ ἡλίῳ ἀθηνεστέρα ὄζει, καὶ αἱ ἡμέραι μικραὶ, καὶ αἱ νύκτες μεγάλαι, καὶ τὰ σώματα πυκνᾶται καὶ ἐλαφρᾶται. τότε γὰρ λήγει δενδροπομῶν. ἀδηκτοτάτη δὲ, ἀδρωτάτη. ὅτε τότε χαλᾶται ἐκ ἐδίει τῷ ὕλῃ, καὶ δεῖ σφιγματωτέρα, ἐτεκνὸ διὰ τὸν ψύξιν τῆ ἀέρος ἀποκλεισθεῖσαν ἐν βάθει ἡ ὑγρότης. καὶ τότε αἱ ῥίζαι πέφυκε δὲ καὶ αὔξονται καὶ τὰ φύλλα μὴ ἀποπολαύουσι αὐτῆς· ἐν θέρει δὲ ἀποπλάζει διὰ τὴν καῦμα θερμότητα· τὸ γὰρ ψυχρὸν ἐκ ἐᾷ τῷ θερμότητα εἰς τὸν τῶν ξύλων ἐπφάνειαν ἐλθεῖν. ἐδὲ ποιεῖ σῆψιν ἡ ὑγρότης φλεγνάζουσα, καὶ τότε σεσηρέναι δεῖν ἡ ὕλη μὴ σήπεσθαι τῷ δάκνεσθαι.

Ὅλμον μὲν τετράδυλον.] πλὴν ἐν τούτοις ὁ Πλούταρχος, ἀμωμήτους τοὺς γηλόντας τὸν Ἡσίοδον τῆς μικρολογίας, καὶ Πλάτωνα λέγουσι φερὶ τῆς τῶν κλάδων ἐν τοῖς οἴκοις διελεύθαι καὶ ἐμμετρίας. καὶ Λυκοῦργον φερὶ τῆς τῶν δυρῶν κατασκευῆς, ὧν ἀπὸ ταρσοῦ ὧσιν καὶ πελέκεως μόνον ἀποίκιλλον. δεῖ οὖν ἀποδέχεσθαι καὶ τὸν Ἡσίοδον μέτρα ἀποδόντα, καὶ ὅλμου καὶ ἀστρου καὶ ἀξονος καὶ ζεύγους. καὶ τοὺς ἀρχαίους δὲ πολλῷ καὶ τούτων ποιεῖσθαι λόγον, καὶ τῶν διρετῶν παμφώνων μὲν τιμᾶν, διότι τὸν λύχνον φωτὸς δῶρα καὶ τὸ ἐν τούτοις φῶς εὑρόντας. τὸν δὲ τῶν Πιθίων δῆμον διαβάλλουσιν ὀνομάσαι, διότι τῶν πίθων ἐπιναύοντο τῷ πλάσει· ὥστε μὴ τῷ πλουτεῖν ἀσεβεῖν θαυμάζειν, ἀλλὰ τῷ τῶν χρειωδῶν, καὶ μὲ πλῆν πυχαίαν, πεισοίησιν. δεῖ οὖν τὸν μὲν ὅλμον τέμνειν, αὐτὸ τῷ ξύλον εἰς ὅλμον κατασκαλῶν, πρεῶν ὂν πόδωνος· τὸν δὲ ὑπερον ἀσυρίνης, πρεῶν πήχεως, τὸν δὲ ἐσόμενον

ἄξονα τῆς ἀμάξης ὁμοίως ἐπὶ ποδῶν· οἱ δ' αὖτε τὸ ξύλον ὀκτὼ ποδῶν, ἀφ' ὧν δεῖ γλύφειν τὸν ἄξονα, τὸν ἕνα πόδα χρήσιμον εἰς ζεύγεσιν ἔσεσθαι τῷ ξύλῳ τούτῳ καταστηλοῦν ἀποτμηθέντα τῆς ἐπὶ ποδῶν ἐξ ὧν ὁ ἄξων. εἰπὼν δὲ ὅσα ἄξονα ἁλικον εἶναι δεῖ, προστίθησι καὶ τίνα ἀψῖδα ἡλίκην, χρησίμαιον λέγων τάμνειν ἄψιν· καὶ αὖτις τὴν ἅμαξαν ἡλίκην, δηλώσων εἰ δεῖ καὶ τὴν ἅμαξαν. δεῖ δὲ τό γε τοσοῦτον ὅσον τῆς μέτρων εἰδέναι τύπτων· ὅτι ἀσταμὶ μὲν ὅσον ἀπλωθείσης τῆς χειρὸς ἀπὸ τοῦ ἄκρου τοῦ σμικροτάτου δακτύλου διάστημα· χρὶς τοσοῦτον οὖν εἶναι καλῶσι, τῆς ἀψίδος τῆς ἁμαξικῶν κύκλων τὸ μέγεθος. ἔστι δὲ ἡ ἀψὶς, ἡ περιέχουσα τὰς λεγομένας κνημίδας, τὰς ἐν τῷ ἄξονος εἰς τὴν ἀψῖδα τεινούσας. ὧρον δὲ τὸ αὐτό πως καὶ παλαιστή, ἀλλ' ὅταν ἐπὶ τῆς τεταράρων δακτύλων ὀρθῶς ζωσθέντων· δῶρον δὲ τούτων συναφέντων καὶ τοῦ αὐτίχειρος ἐγκρυβέντος· δεῖν οὖν τὴν διάμεζον τῆς ἁμάξης εἶναι δέκα τοιούτων μέζων, τὴν δὲ ἀψῖδα χρησίμαιον· οὐχ ἵνα ὅλως ἐν τοσούτων ποιήσωμεν, ἀλλ' ἑκάστων καὶ τῶν περιφερειῶν ἐξ ὧν ἡ ἀψὶς συμπέπτωκε. διὸ καὶ ἐπήγαγε πολλὰ ὄντα καμπύλα καλά. τὰς περιφερείας δηλοῖ χρήσιμα χρησιμαίμας εἶναι τῆς ἀψῖδος· ἐξ ὧν πλειόνων ἴσων ἡ ἀψὶς γέγονεν. ἄλλως· φρόντις τοῦ ὅλου ἐμπεμόρδυσι· δεῖ γὰρ φρόντιν τῆς ζῴης ἐπιμελεῖσθαι. τοῦτο δὲ ὑπουργεῖ τὸ ἐργαλεῖον, ἢ ὅτι τὰ σπέρματα ἐκεῖ ἀποκρύπτουσι τὸ λέπυρον· ὅλμος δὲ ἐκλήθη διὰ τὸ ὀλλύειν καὶ φθείρειν τὰ ἐμβαλλόμενα. ὕωρον δὲ τὸ κόπανον. πόδα καλεῖ τὸ ἀπὸ τοῦ πρώτου δακτύλου διὰ τοῦ δευτέρου μέχρι τοῦ τρίτου διάστημα. ἄλλως· χρησίμαιμον δ' ἄψιν, ἑκάστων ἀψίδα ἁμάξης χρησιμαίμην εἶναι. ζύγνυται δὲ ἡ ἅμαξα, τουτέστιν ὁ ζυγὸς, ἐν τεταράρων ἀψίδων· ὡς εἶναι τὸ πᾶν περιφερὲς τοῦ ζυγοῦ παλαιστὰς ιϛ', παλαιστὰς δὲ λς'· ἔχει γὰρ ἡ ἀσταμὶ παλαιστὰς γ'. ἐκὼν ἔδει τὸν πᾶσαν περιφέρειαν ἔχειν λ' καὶ ς' παλαιστάς. καὶ πῶς εἶπε διπλαδίῳ ἁμάξῃ; ἔδει γὰρ εἶναι τῶν διπλαδίων, τὸ διάμεζον τοῦ ζυγοῦ. πᾶν γὰρ διάμεζον, τὸ μέσον ὄζει μέρος τῆς πάσης περιφερείας· δῆλον οὖν ὅτι τὰς ς' παλαιστὰς ἀνῆγαγεν εἰς τὰ λεγόμενα γλωσσήλατα, ἑκάστης ἀψῖδος τῆς ἁρμόττεσθαι τῆς εἰς ἀλλήλας· ἡ δὲ πλαισὴ καὶ δῶρον καλεῖ· ἢ δὲ ἀσταμὶ, καὶ δάχμή. διπλαδίῳ] καὶ διάμεζον εἶπε διπλαδίῳ· ἢ ὅτι, τὸ μέσον ὄζει μέρος τῆς ὅλης περιφερείας, καὶ ἐπὶ τῶν ἔξω κύκλων ἐδήλωσεν, ἀλλὰ τὸν μέσον τὸν εἰς δύο τροχοὺς τέμνοντα.

καμπύλα καλά] ξύλα ὁπηκαμαῖ ὄντα τὰ ἀμφίδια. γύαι] τὸ λεγόμενον γονάτιον τοῦ ἀρότρου. ὀσάκις οὖν εὕρῃς, φέρε καὶ κάθου αὐτὸ καὶ μὴ ἀμελήσῃς. λέγει δὲ γύης, ὅτι ἀεὶ παρὰ τὴν ὄζιν. ἔλυμα μέρος τι τοῦ ἀρότρου, ἐν τῷ μέσῳ ὄν, ἔνθα πομφάλλει ὁ γύης πρὸς ἰσοδοεῖ. ἔλυμα δὲ παρὰ τὸ ἑλύειν, ὃ ὄζει κυλύπτειν. ἰσοδοὺς λέγει παρ' ἐνίοις καὶ τὸ μὴ τὴν ἐχέτλην ξύλον. αὐτόγυον δὲ τὸ μονόξυλον λέγει, τὸ ἔχον ἐξ αὐτογύου τὸν ἰσοδοέα. φέρειν δὲ γύην.] ὅτι ἀρότρου κατασκευὴν ἐν τούτοις διδάσκει, καὶ δεῖ εἰδέναι τίς ἡ ὕννις, τί τὸ ἔλυμα, τίς ὁ γύης, τίς ὁ ἰσοδοὺς, τίς ἡ ἐχέτλη, ἐξ ὧν ὄζει τὸ ἄροτρον. ἡ μὲν οὖν ὕννις ὄζει τὸ ξύλον αὐτὸ τὸ ἐν τῷ ἀροτρείᾳ χάζον τὴν γῆν. τοῦτο δὲ τῷ ἐλύματι περήρωσαν ἄνωθεν ἐμβεβλημένον εἰς αὐτὸ τὸ κοῖλον ὄν. τὸ δὲ ἔλυμά ὄζει, τὸ ἐμβληθὲν εἰς τὸ τὴν ὕννιν κατέχον ξύλον καὶ τὸ ἄκρον, ὃ καλοῦσι νύμφιον, ὃ καὶ ἕτερον μέρος τὸ ἄνω συγχεόμενον πρὸς τὸν γύην. ὁ δὲ γύης ξύλον ὄζει μακρὸν ἔχον ἐν πορρῷ τοῦ ἐλύματος, ὀρθὸν ἐμπεπηγὸς ξύλον ἐν αὐτῷ, ὃ κατέχοντες οἱ ἀροτριῶντες ὅλον κινοῦσι τὸ ἄροτρον, καὶ διὰ τοῦ ἀρότρου τοὺς βόας· καὶ τοῦτο τὸ ξύλον καλεῖ ἐχέτλην. τούτῳ δὲ τῷ γύῃ ἐμπέπηγε ἄλλο ξύλον μεῖζον καὶ τὸ ἕτερον μέρος τὸ ἄκρον ἕως τοῦ ζυγοῦ διῆκον τοῦ ἐπηγμένου τοῖς ὤμοις τῶν βοῶν καὶ ζευγνύουσιν αὐτούς, ἐμπέπηγε δὲ ζεσταθὲν διά τινων ζεύγνυσι μῆλ εἰ μὴ οὐ ἐν ξύλον ᾖ τὸ ὅλον ὁ γύης μέχρι τοῦ ζυγοῦ ἀπὸ τοῦ ἐλύματος, καλεῖ τὸ ἄροτρον αὐτόγυον. ἐὰν δὲ μικρότερος ᾖ τῆς χειρὸς ὁ γύης, ἐσφλαῦται τὸ ἕτερον αὐτῷ ξύλον τὸ ζωστῆρον αὐτὸν καὶ τὸν ζυγόν, καὶ καλεῖ τὸ μὲν ὅλον πηκτὸν, τὸ δὲ ἐσφηνωθὲν ἰσοδούς. διὸ καὶ αὐτὸς λέγει δύο παρεσπαδάσας ἄροτρα· τὸ μὲν πηκτὸν, τὸ δὲ αὐτόγυον, ἵν' εἰ τὸ ἕτερον κατεαγῇ, τὸ λοιπὸν ἐπὶ πληρώσῃ τινὸ χρείαν. τὸν μὲν οὖν γύην ἔφη καλοῦσι φρίντον, φασὶ δὲ ἢ κατ' ἀρκεσιν οἱ ὄροις, ἢ κατ' ὄρος φρίντον· ὁ δὲ Εὐπτρος Βοιωτοῖς ἢ φρίν, φησὶν ὁ Πλάταρχος, ἀλλὰ τοῖς πελασγοῖς αὐτὸ φρίντον χρῶνται, τὰς γύας κατα-

καταστιβάζοντες. εἰ δ' οὖν ξυροις, ὁ πρίνινος ἄξεσος γύας ὡς μάλιστα τερεός. πῶς ἢ ὁ γύας καταστιβάζεται σημαίνων εἶπε. Εὐτ' ἂν Ἀθηναίης δμῶες.] ἔτος ἔστιν ὁ τέκτων τῆς Ἀθηνᾶς δμώς, ἢν εἰδὼς σοφίης ὑποθημοσύνησιν Ἀθηνίης, καὶ Ὅμηρός φησι περὶ τέκτονος ὡσαύτως. ἐπειδὰν ἦν ἕτος ἐν ἐλύμασι πήξῃ τὸν γύην, καὶ γόμφοις ἑνώσας αὐτὸν πρὸς τὸ ἔλυμα τὸν γύην ἁρμόσῃ, τότε ὀχυρώτατός ἔσται ἕτος, ὥστε καταστιβαδεὶς καὶ ἐκ τοιαύτης ὕλης. ὁ μὲν δὴ γύης πρίνινος ἔσται ὁ ἢ ἰσχνόδους, ἢ δ' ἄφρινος, ἢ πτελέινος· ὅτι καὶ ἄσπρος ἔσται. τὸ ἢ ἄσπρον ἐδήλωσεν. εἰσὶν ἀκιώτατον ὁ ἢ Πλάταρχος ἐξηγήσατο τὴν αἰτίαν λέγων, ὅτι τὸ σπειδιον ὁ καλεῖ τις, διεθίον τὰ ξύλα. τοῦτο καὶ Πίνδαρον ὅτι καλεῖν φησὶ τὸ χρυσὸν λέγοντα, κεῖνο σῆς ἐκ νὺς δάμπει, ὡς ἄσπρον. ἐγγίνεται δ' ἔκ τε τοιοῦτα σπειδια τοῖς μελανοῖς ξύλοις. δάφνη ἢ καὶ πτελέα θερμότατα, τὸ μὲν ἔλυμα ἐκ δρυὸς εἶναι, καθάπερ τὸν γύην εἶπεν εἶναι δεῖ πρίνινον. καὶ γὰρ δὴ τὰ ἀροῦσι τὸ μὲν ἔγγυον τῆς ὕννεως εἶναι δεῖ δύσπλον, διὸ δρυΐνου τὸ ἔλυμα· τὸ ἢ μέσον ἔυτονον, πρίνινον ἢ τὸν γύην. βόε δ' ἐναιετάοντε.] εἰκότως δεῖ τὰς βόας τοιούτους καὶ τοιούτους εἶναι, ἵνα καὶ διὰ τὴν φύσιν ὧσιν δυνατοὶ, καὶ διὰ τὴν ἡλικίαν ἀφυβρικότες, μὴ ὡς οἱ νεώτεροι θυμοειδεῖς ὄντες καὶ ζυγομαχοῦντες τὰ ἄροτρα καταχλῶσιν, καὶ τὸ ἔργον μάταιον καὶ ἄπεχθον ποιῶσιν.

Οὐκ ἂν τώγ' ἐείσαντες.] ἢ σκιρτήσαντες ὀλιγάκις ἢ ἢ ζυγομαχήσαντες καταχλάσειαν τὸ ἄροτρον· ἐὰν ἢ τὸ ἄροτρον κλασθῇ, ἢ προβαίνει τὸ ἔργον, ἀλλὰ μάταιον ἐγκαταλιμπάνεται, ἢ ζυγομαχοῦσι ἢ, διὰ τὸ εἶναι ὁμήλικες. Τοῖς δ' ἅμα πεπαρεγκοντατὴς.] τὸ μὲ ζεφάλαι καὶ ὑλοτομεῖν καὶ φυτεύσαι, νέων δεῖ. τὸ δ' ἀροτειάσαι, καὶ βοσὶν ἐπισπεῖν, καθεζομένῳ ἤδη καὶ ὡς μηδὲν ἰσχυροῖς σωφρονοῦντα, μηκέτι παπαίνοντα εἰς τὰς τῶν νέων παιδιὰς, ἀλλ' ἀρκέμενον ἄρτῳ τερπαζύφῳ. τοιοῦτος ἢ ὁ εἰς τέσσαρα κλάσματα τεμνόμενος. ὀκταδόμῳ ἢ, ὀκταθέλατον βύρσος εἰς ὀκτὼ διαιρεῖται μοίρας· καὶ ὅταν δὴ σπιμπάναι τὸν ἀροτειατῆρα αἰζηόν. πεπαρεγκοντατὴς] ἐ πάντως προσώπων χρῆσις, ἀλλὰ καθεζομένου δεῖ εἶναι τὴν ἡλικίαν αἰζηὸς ἢ σημαίνει δύο, ποτὲ μὲ τὸν ἄνδρωπον, ποτὲ ἢ τὴν νέοτ.

τερπαζύφῳ.] τερπάλασον· ζυφὸς δὲ τὸ χλάσμα. ὑδὲν ἢ ἄλλο διὰ τοῦτο δηλοῖ ἢ τὸ ἀπέναντον καὶ ζώπυρον τῆς ζῳῆς, ὅτου τῆς δαιτὸς ἵνα μὴ χολῇ τερφῷ, διὸ καὶ εἰς τέσσαρα τὸν ἄρτον διαχλάσου, καὶ οἷς ὀκτὼ δίγματα ἀναλῶσαί φησιν· ὥστε ὅτι τὸ ἔργον ζωοτόμως ὁρμῆσαι.

—τῷ δ' ἔπι νεώτερος ἄλλος ἀμείνων, Σπέρματα δάσασθαι.] τὸ μὲν σπέρματα δάσασθαι δηλοῖ τὸ καταβαλλεῖν ταῦτα, μείζονα ὄντα σπάρτων. εἰς τὴν ἀροτεμένην γῆν. τὸ δ' ἀλέασθαι τὴν ὀλιγωρίαν, τὸ μὴ ἀνομάλως ῥίπτειν, ἀλλὰ συμμέτρως τὰ σπέρματα. μὴ ἀλλ' ἐπ' ἄλληλα ταῦτα εἰς ἕνα τόπον· αὐτὴ γὰρ ἡ ὀλιγωρία ὡς τὸ δεύτερον ἀπερμάτων ἀλιδόντων τὰ σπόρια, τόπων ἢ ἄλλων ἀσπόρων μενόντων. τοῦτο γὰρ καὶ φείδεσθαι δεῖ καὶ μὴ μετωρμᾶσθαι ἀφορίας, ἀλλ' ἐπιτατικῶς· διὸ τὴν τοιαύτην εἶναί φησιν ἡλικίαν χρήσιμον. ἄλλως· τὸ τοιοῦτο τεπαρεγκοντατὴς, ὃν ἔστιν ἀμείνων ἡλικία, εἰς τὸ καλῶς σπείρειν, καὶ ἐπαοιδὴν ἀλέασθαι· ἐπαοιδὴ δέ ἐστιν, ὅταν σπείρῃ τὶς ἀλλοιοτρόπως, καὶ πάλιν ἄνωθεν σπόρον ἐμβάλλῃ. Κυρότερος.] ὡσανεὶ ῥέμβεται ὁ νῦν τοιοῦτον τὸν ὁμιλικας.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Ἡμος δὴ λήγῃ μέν.] μὴ τὸν καιρὸν τῆς θερείτου, καὶ τῆς ἀσόρου, διδάσκων καὶ τὸν τῆς ὑλοτομίας καιρόν. καὶ φησιν, ἡνίκα ἡ φθινοπωρινὴ ἰσημερία γένηται, καὶ ὁ ἥλιος τὸ πολὺ τῆς ἰσρώτας ποιῆται καύματος σβέσῃ, ἀκάπ χτ' κορυφὴν ἡμῆς τῆς ἡμέρας πλησίον ἐσπέρας διακόψαι, ὥσπερ ἐν τῷ θερείῳ καιρῷ ξηραίνων ἡμᾶς ταῖς ἀκτῖσιν αὖτις, ἀλλ' ὅτι τὸ πλεῖον. ἐστὶν ὑπὸ γῆν, καὶ μικύνει τὰς νύκτας, ὀλίγον ἢ τῆς ἡμέρας ὑπὲρ κεφαλῆς ἡμῖν ἔσηκε, τότε ἄεσος ἔστιν ὁ τῆς ὑλοτομίας καιρός. ἀσπάλα γὰρ τὰ τότ' τμηθέντα ξύλα, διατρεῖται, ὡς ἐξικμαζόντος τὸ πολὺ τῆς ὑγρότητος. ἡ γὰρ ἄμετρος ὑγρότης σῆψιν καὶ σκώληκας ἐμποιεῖ, ὡς ἡ θερμότης ῥᾴστην καὶ ὠφελίαν. καὶ τοῦτο ἰδεῖν ἔξεστιν ἐκ τῶν ἐλαιῶν καὶ καθύγρων τόπων, καὶ τῶν θερμῶν καὶ πρέμνα ξηρῶν. τὰ μὲν γὰρ ἐλαῖα σῆψιν καὶ κάνωπας, καὶ μύας, καὶ σκώληκας, καὶ τοιαῦτα· γηραιὰ λίγνα ἢ διὰ τὸ θερμότατον, διαφθείρει καὶ σῶματα μύτηρ καθίστη. καὶ τοῖς ἀνθρωπίνοις ἢ σώμασιν ὁμοίως ἔχει τὰ ὅμοια. οἱ μὲ γὰρ στομαχικοὶ, καὶ

παλιοὶ,

παλίοι, καὶ κάδυχροι ἄσφοδελὸν ἀφόρητον ὄζεσι, καὶ μέλλον ἐν δίρει καὶ μίσῳ χειμῶνι, δυσοδέστεροι γίνονται. οἱ δὲ θερμοτέρας καὶ ξηροτέρας καθεσπότες τὰς χώρας, οἱ μὲν ἐν τῷ καθεσπότι καὶ μέσῳ τετάχαται, μήτε μιλὺ ὄζοντες, μή τε μιλὺ ἀνοδιάζοντες. ἔτοιμοι δὲ καὶ ἀρώματος ἐπὶ τῷ σωμάτων ὁσμὴν ἀποπνέειν, ὥσπερ ὁ Θεόφραστος Ἀλέξανδρον λέγει τὸν Μακεδόνα καὶ ἡμῖν πολλάκις τῆς διατριβῆς, ὡς ἐπεχρίμενοι ἀρώμασι, καὶ ἐπιχρίοντα τὰ ὦτα, καί τοι γε μικρὰ λευκὴ καὶ χερνίβους, εἰ μή τι μετ' ὀπὸς καὶ δύο καὶ τρεῖς. Ἥμισυ.] ἀντὶ τοῦ. τὸ ἥμισυ πλεῖον παρὰ τοῖς Ἴωσι καὶ οὐχ ἁπλοῦται, παρὸ δὲ Ἀττικοῖς καὶ διπλοῦται, καὶ ὁ ὅτι καὶ ὁ καὶ ἁπλοῦται ἔνθα μὲν Ἀττικοῖς. καὶ τὰ δεύτερα ἀφέωσα τῆς παθητικῆς χαίρει διὰ δίφθογγου, πάθουμαι πάθομαι, ὄψομαι ὄψει, καὶ τὰ ἑξῆς. ὅθεν οἱ τὰς χεῖρας τῆς νοημάτων ζωοποιήσεις χαμμοπικοί, καὶ τὸ ὀρθὸν τῆς τέχνης τοῖς αὐτῶν φλυάροις σώμασι διαφθείροντες, καὶ μὴ τὰς διαλέκτους εἰδότες, ψυχρὰς παρασημειώσεις παρασημειώσαν· πολλῶν τῆς ἀσκητῶν παίδων. ἐκεῖνοι γὰρ πᾶν ἀπαρέμφατον ἡτιμαχαφῶσι. τὸ δὲ στενώτατον καὶ ξηρώτατον παρὰ πᾶσι μεγάλα, πλὴν Αἰολεῦσι δὲ μικρά, διὰ τὸ μὴ β' νῦ τὰ Αἰολικὰ ταῦτα ἐπιφέρεσθαι. τὸν ἔρον δὲ, καὶ τὸν γέλον ὁμοίως Αἰολικῶς μικρόν, Ἀττικῶς δὲ μέγα. ὕτινος ἔθει ταῦτα διδάσκειν. ἀμαθεῖς δὲ τῆς διαλέκτου, καὶ τῆς ὡς ἀληθῶς Γραμματικῆς ὄντες, οἱ τῆς νοημάτων πλοκεῖς ἐπαινέμενοι, τοῖς βαρβάροις κραυγάσεσι καὶ ἀνοήτοις παισὶ τοιαῦτα ζητήματα δυσαπόσπαστα τῇ τέχνῃ παρεμφύτδοσαν, καὶ ταύτῃ διέφθειραν, μὴ γινώσκοντες εἰπεῖν, ὡς τοῦτο Γενικῶς ὕπτωσι φέρει, ἐκεῖνο δὲ Ἀττικῶς, καὶ τόγε καὶ τόγε Κοινῶς, ἀλλὰ μόνον λεξώσεως καὶ χειρώσεως τῆς λόγων φροντίζοντες. τοιαῦτα καὶ ἐπὶ τοῦ μετεικοῦ τέχνου συμβαίνει, ἀλλοιάλλως τῆς νῦν μετεικῶν, καὶ μὴ κατὰ τοὺς παλαιοὺς σοφοὺς τοῖς διηρθρωμένοις καὶ χαφόντων διδυσγραμμικά τε καὶ κάππα, καὶ Γραμματικῆς ἀποδέοντα, καὶ ὅμως τοῖς νῦν καταπλοῖς πιμάσια. καταπλοῖς γὰρ καλῶ καὶ τοὺς νῦν παραδιωκασδόντας ἐν ταῖς βασιλείαις αὐλαῖς, ὡς ἐπαγομένους δεινότητας, καὶ τὰ κάππα τῆς συγγραμμάτων ἀκριβεστάτως μὴ ἀποδοκιμάζοντες κεῖσται, ἀλλ' ἐπικαχῦ, μᾶλλον δὲ πανταχῦ, καὶ τῆς κατὰ τέχνην γεγραμμένων ἐξαίροντας· ὡς οἱ πάλαι τῆς Εὐριπίδου κάππα γράμματα τῆς σοφῶν συγγραμμάτων Αἰσχύλε ἐπεκείναντες, τὸν μακρὸν αἰῶνα τοῖς ζωῶν ἀδηλητείας ἀθανατίσαντες μάρτυρα. ἐξηγέγχου δὲ τοῖς ἀμφοτέρων συγγράμμασι μίχει καὶ νῦν. Εὐριπίδου γὰρ ἐπεκείνεπότης Αἰσχύλου κ. ὡς κάππαλον, καὶ τούτοις συμποσάζοντα, καὶ ἀγοραῖον καὶ ἔφηβα. Αἰσχύλος γὰρ ἀρχαῖος ἦν, καὶ σοφὸς, καὶ βασιλέων γένους εἶχε σεμνὸν, καὶ τοῖς ἀδελφοῖς φρατρίαν, ἅτ' ἐξ ἴσου ζωοκτονομάχησαν, καὶ ὁπ' Ἀτρέως τοῦ κλεινοῦ, καὶ συμποσίων, καὶ ἀργῶν ἐπαίων ἦν, καὶ ἀθάνατος· καὶ τὸ δ' ἡμὶς ἐν πᾶσι πρῶτον ὅδιν τῆς δ' ἡμείας καὶ τῆς σοφίας παρ' ἐκείνου τοιαύτῳ ἐπέχει τῷ δίκῃ. ὡς καὶ περὶ Αἰσχύλου τῆς ἀληθείας ὁ πραγματὸς Φρύνιχος, δίκας ἐξέπρασι, ζημιωθεὶς χιλίας δραχμάς, ὅτι Μιλήτου ἁλοὺς Πέρσαις γεγράφηκεν ἅλωσιν, καὶ τὸ δίκαιον ἐκ ὀλοφύρεσι ἐκίνησεν. ὁμοίως καὶ Πίνδαρος χιλίας δεκαχμὰς ἐξέπρασι Θηβαίοις, ὅτ' τὰς Ἀθήνας Ἑλλάδος μεγέφηκεν ἔρεισμα. τοιαῦτα φησί τι καὶ νῦν τῆς ἀνοτδοσίας καὶ ἀληθείας τὰ ὀπίσεια. ὀξὺς ἠελίοιο.] τῶ ὀξυκινήτῳ ἀπὸ τοὺς λοιποὺς τῆς ἀπλανῶν ἀστέρων, ἃ μὲν ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα· ὁ δὲ ἡγεμὼν εἰς τυχθήμερον διάστημα ἀνατρέφει, τοῦτο ὁ ἥλιος ἀνελιττεῖ ἑαυτῷ. τοσοῦτον ὁ ἥλιος τῷ ἡγεμόνι μὲν βραδύτερος, Κρόνου δὲ καὶ τῆς λοιπῶν ἀστέρων ταχύτερος. Κρόνος μὲ γὰρ τριάκοντα ἔτεσι ἀποδίδει τὸν τῷ ἡγεμόνι ἓν ἔφιον τυχθημερίαν ἀνατροφήν. Ζεὺς δὲ ἔτεσι ιβ' Ἄρης, Ἥλιος (ὡς ἔφιον,) ἑαυτῷ· Ἀφροδίτη, μησὶ ιδ'. Ἑρμῆς ἑαυτῷ, ἅμα μᾶλλον μησὶν ἑκτώ· ἡ δὲ Σελήνη ἐνιαύτῳ μιᾷ. Ἥλιος δὲ διαυγὴς. ἅλιος γάρ τις ἐστὶν, ὡς ἀπὸ τῆς ἅλος ἔχων τὸν ἄναψιν. ἠέλιος δὲ ψιλῶς· τὸ δὲ αἰεὶ ἀπὸ φωνήεντος ὂν τὸ χῖ διάστασιν, ἠέλιος, αἴδης, καὶ τὰ ὅμοια. Καύματος ἰδαλίμου.] δύσχρ. πῶς δὲ ξηραντικὸν ὂν τοῦ καύματος, δύσχρων αὐτὸ λέγει; ὅτι θερμαῖνον καὶ ξηραῖνον ἡμᾶς, ἐξέλκει τὸν τῆς ἡμετέρων σωμάτων ὑγρότητα διὰ τῆς ἀδήλων πόρων, καὶ ἱδρῶτας ποιεῖ. Ζηνὸς ἐκεινοῦ.] τῆς μεγαλοδωρίας εἰ μὴ μένει· ἢ Ζηνὸς, ναὶ τὸ ἔφιον. Πολλὸν ἐλαφρότερος,] λείπει τὸ γένονεν. ἐλαφρὸς δὲ, ὁ ταχύς. ἐκ τοῦ ἔλαφος, ἐλαφρός. Ζείει.] ἀντὶ τοῦ ζεῖ, κεί-

μενος

μιν ὑπὸ τὸ ἡμίσυ τῆς κωπὸς, ὡς φησιν Ἀρχίλοχος. νῦν δὲ σείεσιν τὸν ἥλιον λέγει, παρὰ τὸ σείειν καὶ λάμπειν, καὶ ξηραίνειν. ἀστὴρ καὶ ἄστρον διαφέρει· ὅτι τὸ ἄστρον ἁπλῶς ἐξ ἀστέρων συνεστὸς, ὁ δὲ ἀστὴρ μονήρης ἐστίν· ὡς ἥλιος, σελήνη, καὶ εἷς ἑκάστων τῶν συμπληρούντων τὰ ἄστρα.

κνεφαῖον.] τῶν συντεθραμμένων μοῖρα καὶ θανάτῳ. ἐπαυρεῖν.] πλησιάζειν, ἐπιπολαύειν. ἢ πρίν βραχύτερον, αὐτὸ τὸ φέρειν, ὑποκάτω δὲ τῆς γῆς. ἀδμητοτάτην.] ἄσπαρτον, μὴ γεωπονηθεῖσαν. σκώληκας. δηλοῖ γὰρ ὅτι εἴδη σκωλήκων ἐγγινομένων ἔνδον ξύλων. ἵνα δὲ σκάληξ ὅτι κρέατος, ἐξ ἀμφοτέρων, σὺν ἐδημάτων, πρὸς ἑαυτὸν, φησὶ σύκων, καὶ ἕτεροι ἄλλων. πίνοιό τε λιγύ.] τὸ χλιαινόμενον τε παύεται.

Τῆμος ἄρ' ὑλοτομεῖν.] τότε ἄρ' ὑλοτόμει τὸ ὥριον ἔργον, μεμιμημένος τῆς ἐμῆς διδασκαλίας παραινέσεως. ὥριον ἔργον.] τέσσαρές εἰσιν ὧραι χειρῶν, ἔαρ, θέρος, φθινόπωρον, καὶ χειμών. ἐνταῦθα δὲ περὶ δὲ τούτων ὡρῶν, ἤγουν τῇ φθινοπωρίδι φησὶ τὸ τέλος, κελεύει τοῦτον ὑλοτομεῖν, καὶ τοῦτο τὸ ἔργον ἐργάζεσθαι. Ὅλμον.] ὅλμος λέγεται μέρος τοῦ αὐθρωπίνου σώματος, ὃ καὶ θώρηξ καλεῖται. ἔστι δὲ τὸ ἀπὸ τραχήλου μέχρι αἰδοίων. νῦν δὲ ὅλμος ἡ ἴγδις, ἐν ᾗ πίνεσθαι καὶ ἕτερα πιεῖσθαι οἱ γεωργοὶ κατατίθενται. τετράδιον.] τεσσάρων ποδῶν μῆκος ἔχοντα. ὁ δὲ τῶν δακτύλων ὅρος ιβ'. καὶ τετράδιον μὲν καὶ τριδάκτυλον, καὶ τὰ ὅμοια, ὁ ἔχων μῆκος τεσσάρων ποδῶν. τρίπηχυ δὲ καὶ τριπάλαιον, ὁ τριῶν μὲν πηχῶν, δύο δὲ σπιθαμὰς ἔχον. ὕσσον.] λάκκον, ναγόν, τριβόν, ἢ κόπανον. Ἄξονα δ' ἑπταπόδιον.] ἄξων ὅτι τὸ ξύλον τῆς ἁμάξης καὶ τῶν ἁρμάτων, ὃ ἑκατέρωθεν ἐμβάλλουσι οἱ τροχοί. νῦν δὲ περὶ τῆς ἁμάξης ἄξονα λέγει κακῶς, ἤγουν ἑπτὰ ποδῶν δεῖ ἔχειν αὐτὸν τὸ πλάτος. μάλιστα γὰρ ἂν ἄξονα ἁρμόσαις τὰς δὶ πόδας. ἄρμενον ὕπω.] ἀμφιβάλλει Ἡσίοδος πάνυ ἁρμοδίως ἄξονα τὸν ἑπταπόδιον φησίν. ἐγὼ δὲ τοῦτον φαίλιον αὖ πάνυ ἀνάρμοστον, καί τοι μὴ ἔγνισα ὢν τῶν γεωργικῶν.

Εἰ δέκα ὀκταπόδιον.] εἰ δὲ ὀκτὼ φησὶ ποδῶν ταμὼν ξύλον εἰς ἄξονα ποίησον, ἀπὸ τούτου τὸν ἕνα πόδα ταμὼν ξυλίνῳ σφύρᾳ ποίησαι. ἐν δὲ τῶν ἑπτὰ ποδῶν ἄξονα κα. εἰ δέ κεν δέκτον, καὶ σφύρᾳ κεν, ἀδμωαμίλλῳ πολλῷ μᾶλλον τῷ Ἡσιόδου καταχωσθῆναι δεῖ.

Τετράδιον δ' ἄψιν τάμνειν.] ἐκ τεσσάρων ἀψίδων συντίθεσθαι ὁ τροχὸς τῆς ἁμάξης. ἕξ ζυγὰ τῶν μέσων δίθειαν νῦν δικάδωρον ἅμαξαν καλεῖ. φησὶν οὖν, ὅτι ἑκάστη ἀψὶς τοῦ ζυγοῦ ἔσται ποδῶν ὀκτὼ καὶ μιᾶς, ὡς εἶναι τῶν πᾶσι ἀφιφέρειαν τοῦ ὅλου ζυγοῦ, ἤγουν τοῦ κύκλου, δώδεκα σπιθαμῶν, δωρῶν δὲ λϛ'. ἡ γὰρ σπιθαμὴ ἔχει δωρὰς, ἤγουν παλαιστὰς τρεῖς, ὁ δὲ παλαιστὴς ὅσον δακτύλων δ'. Πῶς δὲ λϛ δωρῶν εἶπεν εἶναι τῶν πᾶσι ἀφιφέρειαν εἶναι τοῦ ζυγοῦ κύκλου, τῶν μέσων δικαίως εὐθεῖαν τούτου, ἢ δικάδωρον εἶπεν, ἀλλὰ δικάδωρον, τῆς ὀπτικῆς μεμιγμένον λόγοις καὶ τῇ ἀληθείᾳ ἑαυτὴν μιμουμένης; πᾶσα γὰρ ἀφιφέρεια κύκλου πεπλασμένου ὅσον τῆς οἰκείας διαμέτρου εὐθείας, πρὸς τὰς ἐντὸς ὀπτασίας τοῦ κύκλου, ἐκ ἐλαμβάνετο τῶν μαθηματικῶν ὅρον καὶ τῶν ἀληθείαν, ἀλλὰ καὶ ἔστω πεπλασμένα λέγει τῶν ἀφιφέρειαν τῆς διαμέτρου, καὶ δωδεκάδωρον. ἀλλ' αἱ μὲν δέκα δωραὶ τῆς εὐθείας ἐν τῇ τοῦ κύκλου εἰσὶν ἐντὸς ὀπτασίᾳ φαινόμεναι, ἀεὶ ἐν καὶ διαλαμβάνει. αἱ γὰρ δύο δωραὶ, εἰς ἃς συμβολὰς ζωνύουσι, τὰς ὑπὸ τῆς ἐντὸς ἐπιφανείας μέχρι τῆς ἐντὸς ἑκατέρωθεν τοῦ ζυγοῦ μίαν δωρεάν. ἄψιν.] ἡ ἁψὶς καὶ ἁρμογμάτιον ἁπλῶς. Πόλλ' ὅτι καμπύλα κᾶλα.] ὅτι πολλὰ καμπύλα καὶ λειοξυμένα καὶ ἀψιδοειδῆ κᾶλα καὶ ξύλα. τοῦτο δὲ εἶπεν, ἵνα δείξῃ ὅτι οὐ μίαν ἀψίδα λέγει ἔχειν τὸν ζυγὸν, ἀλλὰ τέσσαρας· ὁ κᾶλος τὸ χοινὸν, τὸ κᾶλον δὲ τὸ ξύλον.

φέρειν δὲ γύλιν.] φέρε δὲ γύλιν εἰς τὸν οἶκον σὺ ἀπὸ φηγοῦ δένδρου. ὅταν εὕρῃς ψηλαφῶν ἐν ὄρεσιν, ἢ πεδινοῖς καὶ ἀροσίμοις τόποις. ὁ φηγὸς γὰρ γύης ἰσχυρώτατός ἐστιν εἰς τὸ ἀροτρεῖν. νικᾷ δὲ ὁ ὕλος τὸν φουσκόνεως Ἀθηνᾶς τέκτονα, ἢ ἀροτρεύς, πήξας αὐτὸν περὶ ἐλύματι ἢ γύλιν, ἐν γόμφοις καὶ ξυλίνοις ἥλοις σφεσαρμόσῃ, καὶ σφεσαρμόσῃ περὶ ῥυμῷ γύης ἐστὶ τὸ ὑπὸ γλῶ ξύλον τοῦ ἀρότρου, εἰς ὃν ἡ ὕννις, ἤγουν τὸ σίδηρον, ἐμβάλλει. ἔλυμα τὸ μέσον τοῦ ἀρότρου, ὅπου ὁ γόμφος βληθεὶς ζυγωθεῖ τὴν γύνιν καὶ τὸν ῥυμόν. γόμφος ἁπλῶς ἰσοδυνατεῖ δὲ, καὶ ἔνδρυον, ὁ ῥυμὸς δημῶδες.] ὁ δοῦλος, καὶ διάλυσιν. σφεσαρμόσῃ.] ἁρμόσαι, οἱ Ἴωνες δὲ ἐκτείνουσιν· ὅθεν σφεσαρμόσῃ γράφεται, ὡς καὶ παρὰ τῷ Πισίδῃ·

ὅπως ἀκλινὴς δ' φορᾶς ἡ Φοδρότης,
ἐξ αὐτοπλευρέων ζυγῆς καταδρόμων.

Δικὰ θέλῃς ἄροτρα.] δύο ἢ κτῆσαι καὶ ὀκτὼ ἄροτρα καὶ τὴν οἰκίαν, πονησάμενος καὶ φροντίσας· αὐτοφυῆ τε ἔχοντα τὸν ζυὸν καὶ συμβεβλημένον, ὅπως τὸ ἑνὸς ἐαχθέντος χρᾷ τῷ ἑτέρῳ. τοῦτο δ' εὐηθέως εἴρηται τὸ λέγειν, ἔχε αὐτόζυον καὶ πηκτὸν ἄροτρον, μή πως καταγῇ τὸ ἕτερον. ὤφελεν εἰπεῖν ἁπλῶς, ἔχε δύο ἄροτρα, εἰ μή τι τὸ αὐτόζυον ἔν τισι χρήσιμον, ἐν ἑτέροις δὲ τὸ πηκτόν. ὃ καὶ δοκεῖ μοι ὅπως ἔχῃ, κἂν ὅπως φόβῳ τοῦ μὴ καταγῇ τὸ ἕτερον λέγῃ.

Δάφνης δ' ἢ πελέκεις.] ἡ δάφνη καὶ ἡ πελέκεια δριμύτητα ἔχουσι ἐξαίφνης ῥᾳδίως· ἐπεὶ μὴ δ' ἀπογυμνῶσι φλοιοῦ κάλαμος, ἃς κίας καλοῦσι, καθάπερ τὰ γλυκύχυμα καὶ χαῦνα ξύλα. τὸ δὲ ἀδαμαντοειδῶς ἢ δάφνινον ἁπλῶς, ἢ ὅσους δάφνης εἶδη τὸν ἰσοδοσίαν, ἤγουν τὸν ῥυμόν, τὸ ἔλυτρον καὶ τὸν γόμφον ἀπὸ δρυός, ἀπὸ φηγοῦ δὲ τὸν ζυόν, φαδὸς πεφατείας Ἡσιοδείας ὄντος. ἔδει γὰρ ἔκ τινος μονοειδοῦς σεμνῆς ζύλης ταῦτα εἰπεῖν πελέκεας, ἢ τινὸς ἑτέρας πάντας καταλαβόντα, καὶ μὴ καταλείπειν λόγον εἰκαίως.

βόε δ' ἐννεαέτηρε.] ἐδ' ὅλως ἀκμάσαι ἀνὴρ γεωργὸς, μή τοι γε ἐῤῥαδίεσθαι, ὡς ἐξώρους, καὶ μηκέτι ἥβης καὶ ἀδινεῖς, ὡς ἔστι τὸ τῆς ἀπαιδεύτοις δοκῶν Ὁμήρου ἀνθαμιλλητὸν, ἐκ ἀλαπαδνὸν λέγῃ ἔχειν τὸ σθένος.

Ἥβης μέτρον ἔχοντε.] συμμετρίαν φησὶν ἡλικίας ἐχόντες, καὶ μήτε ἄζυγες τῶλοι, μήτε γηραιοὶ ὄντες, ἐν τῷ ἐργάζεσθαι ἄεισοι, τῷ καὶ ἔτοι ἐργάζεσθαι ἀέσω. ἐκ οἶδα εἰ μή τι δ' ἀπειρίαν γεωργικὴν τὸ ἀδύνατον, ἐμπείρους ἀσφαλῶς ζεύγνυσι βόας, κἂν γηραιοὶ ὦσιν· ὅπως μὴ χρὴ τὸ δέον θυμῷ διαθεμένους, μόνοι ἐργάζωνται.

Οὐκ αὖ τοὶ γ' ἐέσαντες.] ἐκ αὖ ἔτοι οἱ βόες σασάμενοι χρὴ τὴν ἀρεμένην αὐτοῖς γλῶ καταξέαι μέν καὶ ζωμώσαι τὸ ἄροτρον, τὸ δὲ ἔργον τὸ ἀροτριασμὸν αὐτόθι μάταιον λίποιεν, ὥστ' ἂν εἰ ἦς γεωργῶντες ἀρτιζυγεῖς.

Τοῖς δ' ἅμα.] τοῖς δὲ τοιούτοις βυσὶν ἔσω τοῦ ἔργου ὀπισθοτόνων ἀνὴρ τέλειος, ὅπως φροντίζῃ τοῦ ἔργου, μή πως νεώτερος ὢν, καὶ σοὶς ὁμήλιξ καὶ ἀποῤῥέχων τὸ ἔργον ἐᾷ. τεταρχοντατεστὴς.] τεταρχοντατεστὴς, καὶ τεακοντατεστὴς αὖθρωπος, καὶ τὰ ὅμοια, ὀξυτόνως τεταρχοντατέστης δέ, καὶ τεακοντατέστης, χρόνος. Αἰζηὸς, κυρίως ὁ ἡλικίας. νῦν δέ τι τέλειον αὐδρα φησὶ σημαίνει δὲ τὴν ἐπὶ πλείω. Ἐπὶ δὲ φασὶ καὶ ἀστρονόμους, αἱ τὸ αὐθρώπου ἡλικίαι βρέφος ἀπὸ γενέσεως μέχρι δ' ἐτῶν, ἀναλογεῖ δὲ τῇ Σελήνῃ. εἶτα παιδίον, μέχρι δεκαετίας, καὶ ἀναλογεῖ Ἑρμῇ. μειράξ ἀπὸ δεκαετίας, μέχρι ιδ. ἀναλογεῖ Ἀφροδίτῃ. ἀπὸ τὴν ιδ, μέχρι τὴν λς, νεανίας, ἀναλογεῖ τῷ Ἡλίῳ. ἀπὸ τὴν τεακοντατοκτὼ μέχρι τὴν νς, ἀνὴρ, ἀναλογεῖ Ἄρεϊ. ἀπὸ τὴν νη μέχρι τὴν ξδ, πρεσβύτης, ἀναλογεῖ Διΐ. γέρων ἐπ' αὐτοῖς, μέχρι ζωῆς ἐχόντης, ἀναλογεῖ δὲ τῇ ψυχρῷ τοῦ Κρόνου.

δειπνήσας.] δειπνὸς ὅτι τὸ σφόδρα μέσον τὸ γεῦμα· δόρπος ὁπαρ ἡμῖν λεγόμενος δεῖπνος. τετράτυφον.] δ κλάσματα ἔχοντα, σταυροειδῶς. ὀκτάβλωμον.] ὀκτὼ δίγματα ἔχοντα· ἢ τὸν ὅλον τετράκλασον ἄρτον. ἢ τὸ δ μόνον κλάσμα, ὡς τὸν ὅλον ἄρτον ἔχειν δίγματα λβ, βλωμὸς δὲ τὸ δίγμα.

Ὅς κ' ἔργα μελετᾷ.] ὅς τις καθεκτικὸς ἀνὴρ μελετῶν καὶ φροντίζων τοῦ ἔργου, δύσκατόν τι τὸ σύλακα, καὶ τὴν τιμὴν τοῦ ἀρότου ἐλαίνοι.

Σπέρματα διάσασθαι.] τὰ σπέρματα καλῶς διαμοιρᾶσθαι καὶ σπεῖραι. ὀθαποείλιν.] τὴν διατέρσιν, καὶ ἐπιπαπορεῖν φυγεῖν. οἱ δὲ κακῶς πορεύοντες, πάλιν ἐπιπαπείρκειν, ἐπιβάλλοντες ἕτερον σπόρον. ἐπίοπ.] ἐπιπέτασιν, ἐπιβολήν.

Φραζέσθω δ' εὖτ' ἂν φωνὴν γεράνου ἐπακούσῃς
Ὑψόθεν ἐκ νεφέων ἐναύσια κεκληγυίης·
Ἥτ' ἀρότοιό τε σῆμα φέρει, καὶ χείματος ὥρην
Δεικνύει ὀμβρίωσε· κραδίην δ' ἔδακε βροτοῦ ἀβούτεω.
Δὴ τότε χερσάζειν ἑλίκας βόας ἔνδον ἐόντας·
Ῥηϊδίη γὰρ ἔπος εἰπεῖν, βόε δοιὼ καὶ ἄμαξαν·

Cõsidera vero, cum vocem gruis audieris
Alte ex nubibus quotannis clangentis,
Quæ & arationis signum affert, & hyemis tempus.
Indicat pluuiæ: cor autem rodit viri bobus carentis.
Tunc satis pasce curuos boues, domi detinens.
Facile enim dictu est, par bouum & plaustrum:

Rudia.

Ῥηΐδιον δ' ἀπάνευθεν, ἐπώχεα δ' ἔργα βόεσσιν.
Φησὶ δ' ἀνὴρ φρένας ἀφρεὶὸς πήξασθαι ἄμαξαν·
Νήπιος, οὐδ' ὅγ' οἶδ', ἑκατὸν δ' ἅ τε δούρατ' ἀμάξης,
Τῶν πρόσθεν μελέτῳ ἐχέμεν εἰκυῖα θέσθαι.
Εὖτ' ἂν δὲ πρώτιστα βροτοῖσι φανείη,
Δὴ τότ' ἐφορμηθῆναι ὁμῶς δμῳῆς τε καὶ αὐτὸς
Αὖον καὶ δερλιὸ ἀρόων, ἀρότοιο καθ' ὥρην·
Πρωΐ μάλα σπεύδων, ἵνά τοι πλήθωσιν ἄρουραι.
Εἶαρι πολλῶν· θέρεος δὲ νεωμένη σ' οὐ σ' ἀπατήσῃ.
Νειὸν δὲ σπείρειν ἔπι νοτίζουσαν ἄρεσθαι.
Νειὸς ἀλεξιάρη, παίδων δύσπλητος.

Facile autem recusare, instant vero opera bobus.
Inquit autem vir mentis compos, fabricato plaustrum:
Stultus, etiam hoc nescit, centum esse ligna plaustri.
Horum ante curam habere oportet, domi reponendo.
Cum primum igitur aratio mortalibus apparuerit,
Tunc aggredere, simul & servi & tu ipse,
Siccam & humidam arans, arationis ad tempus,
Summo mane festinans, vt tibi se impleant arua.
Vere vertito, æstate vero iterata non te fallat.
Noualem vero serito adhuc leuem terram.
Noualis imprecationum expultrix, libertorum placatrix est.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Φεάζεσθαι δ' ἔνεστ' αὖ.] Σκόπει ὅπλωίκα αὖ ἀκούσῃς φωνὴν γεράνου ἐναύσια κεκλαγυίης, ἤτοι ζωήθη κατ' ἔτος φωνὴν κεκραγυίας ὑψόθεν ἀπὸ τῶν νεφῶν, ἅπερ σημεῖόν ἐστιν τῆς χειμερίης τῆς μεσούσης τοῦ σπόρου, καὶ τῆς χειμῶνος τῆς καθύγρου τὴν ὥραν δεικνύει. τὴν καρδίαν δὲ τοῦ ἀνδρὸς τοῦ μὴ βοῶν ἀπορωῶντος, μαργὸν δηλονότι ὄντες, λυποῦσι. τότε δὴ χορτάζειν τοὺς ἕλικας βοῦς ἔνδον ὄντας, ἤγουν ἐν τῷ οἴκῳ. εὔκολον γὰρ τῷ μὴ ἔχοντι βοῦς εἰπεῖν ἔπος πρὸς τὸν ἔχοντα· δός μοι βόε καὶ ἄμαξαν, ῥᾴδιον δὲ τῷ ἀπορουμένῳ βοῶν, ἀπαρνεῖσθαι τὴν αἴτησιν, ἀποκρίνασθαι, πάρεστι δὴ ἔργα πᾶσι βουσί. φησὶ δὲ ἀνὴρ οὐκ ὢν ἔμπορος, εἶτα καὶ τοὺς ἑαυτοῦ φαντασίας τὰς κενὰς οἰόμενος εἶναι δύμπορος, πῆξαι ἅμαξαν ὅταν θέλῃ. ἀνόητος, οὐδὲ τοῦτο οἶδεν ὅτι ἑκατὸν αὐτὶ τῶν πολλαί εἰσι τὰ ξύλα τῆς ἁμάξης. ὧν πρέπει πρότερον φροντίδα ἔχειν ὥστε ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτὰ ἀποθέσθαι. ὁπλωίκα δ' αὖ φωνῆς καιρὸς σπόρου τοῖς ἀνθρώποις φανείη, ἐφορμᾶσθαι, ἤγουν προθύμως χρὴ καὶ αὐτὸς καὶ οἱ σοὶ θεράποντες, ἀροτεύειν, καὶ τὸν καιρὸν τοῦ σπόρου, καὶ ξηρὸν ὄντα τὸν γῆν καὶ δίυγρον, μὴ προφάσιν ἔχων τοιαύδε ἢ τοιαύδε αὐτὸν εἴη). πρωΐ μάλα τῆς ἡμέρας δηλονότι σπεύδων, ἵνα σοι διῃωρημέναι ὦσιν αἱ ἄρυραι. Εἶαρι πολλῶν] καὶ τὸ ἔαρ χρὴ τὴν γῆν τὴν μέλλουσαν σπείρεσθαι δεῖ τοῦ θέρους ἢ ἡ χρὴ εἶσα τοῦ ἔαρι νεωμένην ἤγουν ὁμαλωμένην καὶ νέα αὖθις γινομένη, ἃ φιλοῦσαί σε καὶ τὸν σπόρον κῆτην ἀπὸ καρπῶν χώσιν, ἀλλ' ἐπιπόνεια σοι ποιῶσι τὰ ἔργα. ἢ νεαθεῖσαν ἢ ἄρυραν σπεῖρε ἔπι νότῳ ἔσαν καὶ μὴ πεπαθεῖσαν ὑπὸ τῶν ὁμβρίων. νειὸς ἀλεξιάρη δέ, ἤγουν ἀποσοβοῦσα τὰς ἀρὰς, τουτέστι τὰς βλάβας. παίδων δύσπλητος. ἤγουν καταλύσεως, ἠσυχίας καὶ ἀναπαύσεως αὐτοῖς ποιοῦσα.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Φεάζεσθαι δ' ἔνεστ' αὖ φωνὴν γεράνου.] ὅτι μὲ ἡ γέρανος δοκεῖ φροντίδα ἔχειν, τουτέστι ποιεῖν, ὡς φησι Πλάτων, καὶ χειμῶνα ποιοῦντα δηλονότι φύσει δηλονότι ἐφ' ἡμᾶς, ὡς φησιν Ὅμηρος, δῆλον. κλάζει δὲ ταύτην φθέγγεσθαι κεκραγυῖαν καὶ δηλονότι τὸν τοῦ σπόρου καιρόν. μετὰ γὰρ τὴν ἀπὸ τῶν ἄστρων σημείωσιν, ἣν ἀπὸ τούτων παρέσχον, οἰκεῖον ἦν καὶ ἀπὸ τῶν ὀρνίθων ταύτην ποιήσασθαι. τότε δὴ οὖν ὁ μὲν ἀβύτης δάκνει δι' ἀπορίαν τῶν βοῶν ἀπείρειν καὶ ἀροῦν ἀδυνατῶν. ὁδὶ δὲ βοῶν εὐπορῶν χορταζέτω τοὺς βοῦς, ὡς χρησόμενος αὐτοῖς ἤδη πρὸς ἔργον τῆς ἀροτοῦ. Ῥηΐδιον γὰρ ἔπος εἰπεῖν.] τούτων τὸ μὲν ἀβύτης εἶπεν ἂν αἰτῶν βόας ἵν' ἀροτεύσῃ τὸν καιρὸν κλυούσης. τὸ δὲ εὐπορῶν βοῶν ἀπεκρίνατο ἄν, ὅτι καὶ οἱ παρ' αὐτῷ βόες ἔργα ἔχουσι, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἂν αἰτήσειεν δήπου. ὃν καὶ ὁ λαοῖς τὸν κυνηγὸν αἰτήσειεν, εἰπεῖν λέγω πρὸς τὸν αἰτοῦντα· εἰ μὲν δίκαια, ἔστω καὶ σοὶ ἄχρηστος· εἰ δὲ χειμὼν, καὶ ἐμοὶ χρήσιμος. καὶ γὰρ καὶ περὶ τῶν βοῶν ἐρεῖ ταυτὸν ὁ αἰτη-

δεὶς. εἰ μὲν μὴ χαιρὸς τῦ ἀροῦν, καὶ σοὶ ἄχρηστοι. εἰ δ' χαιρὸς, καμοὶ χρήσιμοι. ἄλλως· τὸ γὰρ αἰτῆσαι, δυσχερὲς ὄντων. ἀλλὰ τὸ ἀπαρνήσασθαι καὶ μὴ δῶναι, δυσχερέστερον. ἔχει γὰρ εἰπεῖν, ὅτι ἃ δίδωμι· καὶ γὰρ καμοὶ πάρεισιν ἔργα βοῶν δεόμενα.

Φησὶ δ' ἀνὴρ φρένας ἀφνειὸς.] φρένας ἀφνεός ἐστιν, ὃς ἐκ ὧν εὔπορος ταῖς ἑαυτῦ φαντασίαις ταῖς κεναῖς οἷος εἶναι εὔπορος. διὸ καὶ πένης, οἰόμενος τὰ μὴ ὄντα. ὑπὸ δὲ τῆς χρείας τῦ ἄμαξαν οἰήσεως παῦσαι τῦ τοιούτου διασύρει ζωΐλος, ὡς ἀνόητον. ὁ γὰρ τὰς φρένας ἀφνειὸς εἴ πι ἄν καὶ σοὶ ἁμάξης, ὡς εὔκολον αὐτῷ, ὅταν θέλῃ, πρίασθαι, ἀγνοεῖν ὅτι τὰ ξύλα αὐτῆς πολλαί ἐστιν, ἃ δεῖ οἰκεῖα ἔχειν τὸν μέλλοντα κατασκευάσειν ἅμαξαν· τυγχάνει δὲ ἐκεῖνα διὰ τὸ πλῆθος ἐκ εὐπόριστα. ὥστε οὐ καὶ βοῶν τῦ ἀρότου ἕνεκα καὶ σοὶ πάντων οἴσεται νοεῖν τὶς ἐκ ἔχων, ὀφείλων ἐννοεῖν, ὅτι σοὶ χαιρῦ δεῖ παρασκευάζειν καὶ οἰκείας ἔχειν, ἐκ ἀλλοτρίους αἰτεῖν. ἄλλως· τῦτο εἶπε σοὶς τοὺς δανείζοντας ἔχειν καὶ μὴ σοὶ χαιρῦ ἐνοχλεῖν ζητοῦντας. ἔχει γὰρ εἰπεῖν δανείζων, ὅτι ἔχει ὕλην. ἐξέλθετε, ποιήσατέ μοι ἅμαξαν· μὴ εἰδὼς ὅτι πολλὴν δυσχέρειαν ἔχει· καὶ γὰρ ἑκατὸν εἶπε τὰ ξύλα τῆς ἁμάξης. φρένας δ' ἀφνειὸς, ἤτοι ἐκ ἀληθῶς πλούσιος, ἀλλὰ τῇ ψυχῇ δοκῶν πλουτεῖν, καὶ ἑαυτὸν ἐξαπατῶν, ἢ καὶ αὐτίφρασιν ἄφρων. πολλάκις γάρ τις τῇ ψυχῇ ἐπαρμένῃ ἐχόντων καὶ ἀφρόνως φησί. τί γάρ ἐστι δυσχερέστερον τῦ ποιῆσαι ἅμαξαν; εἶτε ἄφρων, ἐκ οἶδε ὡς ῥᾳ ξύλων ἔσαι ζωωγραγὸν εἰς ἓ ταύτης κατασκεύη. ῥᾳ δ', αὐτὶ τῦ πολλῶν.

Εὖτ' αὖ δὴ φρώπτα.] ἐκέλευε τῷ μέσῳ καὶ ξηρόν πως καὶ ὑγρὸν ἀροῦν γῆν χρῆναι, ἀλλ' εἴτε αὖον εἴτε νοτερὸν, τῆς ὥρας ἀπαιτούσης, δεῖν ἀροτριᾶν, καὶ μὴ διαφθείρεσθαι τῷ πιότητι τῆς γῆς, ὡς ξηρᾶς ἢ ὑγρᾶς ἤδη ἔσης. ἄλλως· σοὶς τοὺς ἀναβαλλομένους τὸ ἐργάζεσθαι λέγει· εἰσὶ γάρ πνες λέγοντες, ὅτι πολὺ ἐστι ξηρὰ ἡ γῆ, ἀναμείνωμεν ἵνα ὑγρανθῇ· ἄλλοτε πάλιν ὑγρά ἐστι πολύ, ἀναμείνωμεν ἵνα ξηρανθῇ. φησὶν οὖν Ἡσίοδος καὶν τε ξηρὰ ἢ καὶν τε ὑγρὰ, ἐργάζου τῷ γῇ τῷ καιρῷ σοβλαβοῦν, καὶ μὴ ἀναβαλλόμενος, ὡς μετεχούσης αὐτῆς τῦ ὑγροῦ ἢ τῦ ξηροῦ, ἀλλὰ χρεὼν σοφάσσαν ἐργάζου.

Ἀμφὶς φαεινὴ.] Μαρτίῳ, καὶ Ἀπριλλίῳ, καὶ Μαΐῳ μάλιστα. οἱ δὲ τὸν Ζτόρον θηλύνοντες εἰπεῖν, τὸν Ὀκτώβριον φάσκουσι, καὶ Νοέμβριον. δμοῖός τε καὶ αὐτός.] ὅμοιον τὸ· δαίμονι δ' οἷος ἔνδα· τὸ ἐργάζεσθαι ἄμεινον. Αὔλιο καὶ διερῷ,] τῷ ξηρῷ καὶ τῷ ὑγρᾷ, καὶ αὔλιο δὲ τῷ χερσαίῳ· ὑγρᾷ τῷ εἰργασμένῳ, τῷ μήτε ξηρᾷ ἔσαι, μήτε ὑγρᾷ. Εἴαρι πολεῖν.] τὸ μὲν ἔαρ ὄντος τῷ γλῷ πολεῖν τῷ αὐρέσεως μέλλουσαν, δηλοῖ τὸ χείζειν αὐτῷ. τῷ γὰρ δὶς προσμένῳ δίπλον, καὶ τῷ τεὶς τείπλον καὶ ἔσι. τὸ δὲ ἐρέφειν πολεῖν ἔλεγον, καὶ τὸ ἀναστρέφειν ἀναπολεῖν· ὥσπερ καὶ τὸν ὀργανον εἰώθασι διὰ τῷ στροφῷ τῷ σοὶ τοὺς πόλους λέγειν σειπλεῖν. τὸ δὲ θέρος νεωμένῳ, μὴ ἀπατᾷν, ἀλλ' εἰς σοὶς τὸν Ζτόρον ὀπωδείαν καὶ τῷ τῶν καρπῶν γένεσιν, ἐκεῖνο σημαίνει τὸ δεῖν ἀπαλύνειν αὐτῷ καὶ θρύπτειν καὶ ὁμαλύνειν, ἀναλαμβάνοντας αὖθις αὐτῷ καὶ νέαν ποιεῖσθαι. διὸ καὶ ἐπάγει· νειὸν δὲ σοὶ σπείρειν ἔτι κυφίζουσαν ἄρεσθαι. ἡ γὰρ ἄγαν ὑπὸ τῦ ὄμβρου πλησθεῖσα συμπήγνυσι· ἡ δ' ἀραιὰ καὶ κύφη τῷ ἀρότρῳ εἴκουσα ῥᾳδίως διὰ χαυνότητα δέχεται τὸν Ζτόρον. οἱ μὲν οὖν ἀρκέσει τὸ ἐν τῷ ἔαρι πολεῖν, καὶ δέον τῦ νεάσαι ἐν τῷ θέρει. ἔνιοι δ' ἄμφω πιῦσι σοβλαπτίζοντες τὸν Ζτόρον, διὰ τῦ νεάσαι καὶ τῦ χείσαι τὸ ἔπαρμα καὶ τὸ ὕψος μηχανώμενοι τὸ ἐν τῷ αὐρίῳ χρήσιμον. τῦτοις οὖν ἐπιφωνεῖ εἰκότως, Νεῖος ἀλεξιάρη, διότι τοῖς πασὶν ὕπνον σοβλεξεῖ, καὶ ἡσυχίαν ἀθυμημένοις. τὰ δὲ λιμώττοντα, καὶ ἃ πεῖνα χαλεπῶς διατίθη, καὶ θηειώδη ὄντα σοὶς τὴν ὥραν ἀπαγορεύει.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Φερέζωος δ' εὖτ' αὖ.] βαλλόμενος καὶ φροντίζων τῶν γεωργικῶν, πότε χρὴ γενέσθαι φανῆναι ἀκούσης, κρουμαζούσης τῆς χειμερινῆς ὑφόδου χειμῶνος, ἣ τις φανὴ σημεῖον φέρει ἀροτειάσεως, καιρὸν καταλαμβάνων δεινυύει, καὶ λυπεῖ δὲ τῷ ψυχῷ τὸν μὴ ἔχοντα βοῦς γεωργῶν. μὲ τῷ σοὶ ἄστρων διδασκαλίαν, ἀλλὰ σοὶ γεωργῶν παιδεύειν τὸν εὐδρόμον εἰδέναι τοὺς καιρούς· σοφελεῖ δὲ τοὺς καιρούς ὁ γεωργὸς, ἔαρ τε καὶ χειμῶνα, ὡς ἀστρολογήσας καὶ ἀναλεξάμενος βίβλους τὰ Πτολεμαίου, καὶ Μέτωνος, καὶ Ζαρούσου, καὶ ἄλλων· ἀλλ' ἔστιν ὄντως δηλότατον ζῶον ὁ γεωργὸς καὶ εὐαισθητον θέρμης καὶ ψύξεως· ὑφιστῶς δὲ φερομένη διὰ τὸ βάρος τῆς γεώ-

τῶ ζώματος, ὅπως μὴ σεὺς τὸν γλῶ ἐνεχθῆ, ἀπιθὲς ὀϊτ῾ῳ τὸ ἄνω ἀέρ῾ῳ, ϗ σεὺς ψύχ῾ῳ ἢ θέρμῳ ῥαόνως ἐκτρεπομένω. ψυχομένω μὲν ἀλγῦσα βοᾷ, σεὺς θερμοτέρω ϑ τρεπομένω καταίσσων ἀλύπως ζωὸν ἁρμαῖα φορῆ ἀεϊπάσσατο. ϗ ἔτως ἡμεῖς ὠὴ τῆ ἐκείνης φωνῶν χειμῶνα ϗ ἔαρ ὑπονοήσομεν. ἀξύστεω.] ζωίζησιν ἔχει ὁ στίχ῾ος. Δὴ τότε χορτάζειν.] τότε δὴ χόρτας ε. τὸ ἀπαρέμφατον αὐτὶ φορς παπικῶ, Α᾽πικῶς. ἔλπας βόας.] ἐλπομενιδῶς ϗ ἠμικυκλοειδῶς τὰς ῳδὰς εἰλουῶντας ϗ συρίφοντας. τὸ ϑ ἔλιξ Α᾽πικοὶ δασυύουσιν, οἱ ϑ λοιποὶ πάντες ψιλοῦσιν· οἱ γὰρ Α᾽πικοὶ δασυντταί εἰσιν, ἀμφελίσσειν ϗ ἀμφέχειν, ϗ καθείργειν λέγοντες, ϗ αὖδις, ϗ λίσφοι, ϗ τὰ ὅμοια, ὡς ϗ τὸ ἅμαξα. ἡ ϑ Κοινὴ διάλεκτ῾ος ϗ τὸ ἅμαξα ψιλοῖ, καθὼς Δωεῖς. ϗ Αἰολίς, ϗ Ἰωνίς.

Ῥᾴδιον γὰρ ἔπ῾ος.] εὔκολον γὰρ λόγιον τῷ μὴ ἔχοντι γεωργῷ βόας, αἰτεῖδς παρ᾽ ἑτέρω. ῥᾳδιώτερον ϑ κἀκείνῳ δοῦναι ἀρτήσαντ, ϗ εἰπεῖν, ὅτι πάρεστι ϗ ἡ δωεὶς τοῖς βουσίν. Αἰτῶ ϗ αἰτοῦμαι διαφέρει. ἔπ῾ος.] τὸ πῶς μακρὸν, πανὶ συλλαβῆ· ὡς γὰρ μέρ῾ος λόγου λήγει. φρένας ἀφνειὸς.] εὐρυχωρῶς, πλούσιον κ᾽ τὰς φρένας τὴν ἄφρονα λέγει, ὃς πις λογίζε ϑ ἐφεστώτων ἤδη τῆ τῆς γεωργίας καιρῶν, τεταίνεσθαι ἅμαξαν ϗ γεωργικὰ ἐργαλεῖα. ϗ οὐκ ἔδετο πρόμον ζυγοῦ φροντίσου αὐτῶν. Νήπι῾ος.] ἐπέστητο τὸ τῆς εἰρωνείας σχῆμα, ϗ φανερῶς ἄφρονα λέγει τοῦτον, ὡς οὐκ εἰδότα ὅτι πολλὰ τὰ τῆς ἀμάξης εἰσὶ ξύλα, ϗ ῥᾳδίως τετεύξον ϑ, ϗ ἀσφαλεία ἕνεκα, ἀλλὰ δεῖ ϑ σεμνοτέρως ϗ φροντίδ῾ος. ἑκατόν.] πολλά. ἡ γὰρ ἑκατὸν εἰσὶ ταῦτα. Τὸ [σεῖδον,] ϗ τὸ [ἐχέμεν,] κοιναί συλλαβαί. Εὖ τ᾽ αὖ ϑ πρώπ᾽ ἀρότου.] σεσοφισμένως ἀναπείθε σε (φησὶ) τὰ γεωργικὰ ἐργαλεῖα. ἀνίκα ϑ πρῶτον ὁ ἀρότης, ϗ ὁ καιρὸς τῦ ἀροτριασμοῦ φανῆ, ἡ ὁ ἄροτ῾ος ϗ ἀροτριασμός, δὴ τότ᾽ ἐφορμᾶσθαι. ϗ ἐφορμᾶσθαι Α᾽πικῶς, οἱ ὁρμᾶσε τε ϗ ζυγέρων ϗ ἀροτρεῶν καθ᾽ ὅλου τὸ ἀρόσε ϗ τὸ ἀροτριασμῶ, ϗ αὖλω ϗ ξηραίνουσι ϑ γλῶ, ϗ διεγλῶ ϗ δίνχον, ϗ μὴ εἰς σεσφάσιν ϗ ἀφθίσιν χωρήσε, ὡς πυχὸν πάνυ ὑγρὰ ὄζειν ἢ πάνυ ξηρά. Πρωϊ.] φρωϊμώτερον. ἐ γὰρ κτ᾽ τῶ ἀυγῶ λέγει ἀρουῦ. ἵνα τι πλήθυσιν ἄρηαι.] ὅπως φρωϊμώτερόν σε ἀροτριώσαντες τῶ ἄρηαι ϗ ἀποφόρων γλῶ, συμβαίνει χέμειν σαχύων. Εἴαρι πολεῖν.] ἐπ διδάσκ, σῶς αὖ. χρείπουσα τὰ τῆς γεωργίας χρήϑ᾽ καὶ φησιν· ἐν τῷ ἔαρι τὰς βώλας τῆς γῆς ἀναστρέφε τῷ ἀλέτρῳ, Μαρτίῳ μὴνὶ, ἢ ϗ Ἀπριλίῳ. (τῆς γὰρ γῆς ϑ ϗ μὲν ἐσπαρμένης γῆς ἐστι.) τὸ γὰρ πολεῖν τοῦτο δηλοῖ. τὸ πόλει ϗ ἀνάστρεφε, ϗ μικρὸν γεαφόμενον, ἀπὸ τῦ λ ἀντείνε ϑ, ϗ γίνε ϑ κοινὴ συλλαβή, Α᾽πικῶς ϑ μέγα χάφε ϑ. θέρε῾ος ϑ.] ζωίζησις. μῆ ϑ τὸν καιρὸν τῦ θέρους νεαθεῖσα, ϗ εἰς νείατα ϗ μικρὰ ζωπυρηθεῖσα τῷ ἀρότρῳ ἐ ψῦσιν, ἀλλὰ ταχυῶν ἐμπλήσει· τὸ μὲν θῆ ἀντείνε ϑ ἀπὸ τῦ ε, ϗ γίνε ϑ κοινὴ συλλαβή. τὸ ῥᾳ γνώσκοις ὅ ὅτι φύσει βραχύ. τὸ δὲ, οἷς δε, ἡ μακρὰ ϗ ἡ βραχεῖα συλλαβή, αὐτὶ μακρᾶς βραχείας. ϗ ἔστ τὸ ὅλον θέρε῾ος ϑ, αὐτὶ δακτύλου. ϗ τὸ [νεαιρῃ,] ζωίζησίς ὅζιν, εἰς τάξιν ἀμφιμάκρου· ϗ τὸ μὴν [νεᾶ,] ἡ βραχεῖα ϗ ἡ μακρὰ, ὡς μία μακρά. τὰ ϑ ἄλλα μένουσιν ἐν τῇ οἰκείᾳ τάξει, ϗ ποιῦσι τὸν ἀμφίμακρον· ἢ ἕτως [εἴαρι πολεῖν,] ϗ τὰ λοιπὰ, ἐκ ἔχουσιν ἀμφιβολίαν. Νειὸν ϑ αὐτίρειν.] αὐτῖρε ϑ τῶ νεαθεῖσαν γῶ, ϗ ἐπ κούφω ὖσαν, ϗ μὴ συμπλησθεῖσ, ϗ σρεωθεῖσαν. ἀλλὰ ἀσσγώδη. εἶτα πρέπ῾ος σεὺς ἔπαινον τῆς νεαθείσης γῆς· καί φησιν, ὅτι ἡ νεαθεῖσα γῆ εἰ ζωαρείη, ἀπελαύνει τὰς ἀρὰς ϗ βλάβας· πληροῖ γὰρ σῖτα τὰς γεωργῦς.

Παίδων δ᾽ ὑκπλήτερα.] ἡ καλῶς θέλγουσα τὰς παῦδας· ἐχ ὅπ ϑ ἄνδρας ϗ γέροντας ἐ θέλγει, ἕτως εἰρήκ· (θέλγει γὰρ πάντας·) ἀλλά γ᾽ ἔξωρον πέλω ἐᾶ, τιὼ δὲ αὔξηϛ ϗ σεσδόκιμον χρησιμεύειν παρέλαβεν· ὅτι γ᾽ ἦλλον πασῶν ἡλικιῶν λιχοτέρα ἡ παιδικὴ, ϗ θέλγε ϑ μᾶλλον ἀνδρῶν ϗ γδόντων ταῖς ζφαῖς. εἰ ϑ μὴ, κλαυθμυρίζε ϑ.

Εὐχεῦ δὲ Διὶ χθονίῳ, Δημήτερί θ᾽ ἁγνῇ,
Ἐκτελέα βρίθοντ᾽ Δημήτερος ἱερὸν ἀκτήν,
Ἀρχόμενος τανύων᾽ ἀρότου, ὅταν ἄκρον ἐχέτλης.

Supplica vem Ioui terrestri, Cererique casta,
Proueniam vt impleant, Cereris sactum munus.
Vt primum incipis arare, cum extremum stium

Χειρὶ λαβὼν, ὄρπηκα βοῶν ὅτε νῶτον ἱκάνοι
Ἔνδρυον ἑλκόντων μεσάβῳ. ὁ δὲ τυτθὸς ὀπάων
Δμῶος ἔχων μακέλην πόνον ὀρίθεσι πιθέσθω
Σπέρματα κακκρύπτων. δαήμοσύνη γὰρ ἀρίστη
Θνητοῖς ἀνθρώποις, κακοδημοσύνη δὲ κακίστη.
Ὣς δέ κεν αὐτόματοι ῥάχιες νώτοισιν ἔρεζε,
Εἰ τέλος αὐτὸς ὄπιθεν Ὀλύμπιος ἐσθλὸν ὀπάζοι,
Ἐκ δ' ἀγρέων ἐλάσσῃς ἀεράχνια· καί σε κολπὸν
Γηθήσειν βιότοιο ἐρεύμενον ἔνδον ἐόντος.
Εὐκηθέων δ' ἵξεαι παλιὸν ἔαρ· οὐδὲ σεῦς ἄλλους
Αὐγάσεαι· σέο δ' ἄλλος ἀνὴρ κεχρημένος ἔσται.

Manu capiens, stimulo boum terga attigeris
Quernum temonem trahentium loro. iuuenis autem pone.
Seruus, ligonem tenens, negotium auibus faceſſat,
Semina abſcondens. Induſtria enim optima
Mortalibus hominibus eſt; ignauia vero peſſima.
Sic quidem vbertate ſpicæ nutabunt ad terram,
Si finem ipſe poſtea Iupiter bonum præbuerit:
E caſis autem eiicies araneas: & te ſpero
Gauiſurum, victu potitum domi exiſtente.
Lætus autem peruenies ad canum ver, neque alios
Reſpicies. tui vero alius vir indigus erit.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Εὔχεται ὁ Διὶ χθονίῳ] εὐχὴ ὁ τῷ Διὶ τῷ χθονίῳ. (ζήτει τὴν αἰτίαν ἐν τῷ Πρόκλῳ, δι' ἣν χθόνιον αὐτὸν λέγει.) καὶ τῇ Δήμητρι τῇ ἀγνῇ, τελεσφορηθεῖσῃ βαρεῖται τῇ μεσότητι τῶν ἱερεῖων ἀκτινὶ τῆς Δήμητρος, ἤγουν τὸ ὀξαίρετον δῶρημα, ἀρχόμενον φαῶτον τῶν ἀροτειῶν. λέγω ὅταν λαβὼν τῇ χειρὶ τὸ ἄκρον τῆς ἐχέτλης τὸ βάκτρον ἐκτείνῃς ὅπι νῶτον τῶν βοῶν, διὰ τῶν μεσάβων, ἤγουν τῶν λώρων τῶν φερόντων τὸν ζυγὸν, ᾧ φησὶ δέλτος ὁ ἰσοδοὺς ἑλκόντων τὸ ἔνδρυον, ἤγουν αὐτὸν τὸν ἰσοδοέα· ἀπὸ μέρους γὰρ ὅλον λέγει τὸ ἄροτρον· ὁ δὲ μικρὸς δοῦλος ὄπιθεν ἐρχόμενος ἀφύντος σε, κεφτῶν μακέλλῃ, τὸ φερόμενον ἐκ τῶν κοινῶν τζαπίον, ὀδωλίοις τοῖς ὄρνισι ποιήσῃ κατακρύπτων τὸ ζπέρμα, ἵνα μὴ εὐπετῶς αὐτὸ οἱ ὄρνιθες ἀναλέσωσιν ὅπι γῆς ἐμπεμένον. τὸ καλῶς γὰρ διατεθέναι τὰ ἔργα καὶ ὠφελίως, ἄριστον τοῖς θνητοῖς ἀνθρώποις τὸ καλῶς γὰρ διατεθέναι, κάκιστον. ἔτως πεινῶντός σε, αἱ σάχυες ἂν πεσοῦσιν εἰς τὸν γῆν τῇ μεσότητι βαρούμενοι, εἰ τέλος ἀγαθὸν αὐτὸς ὁ Ὀλύμπιος ὕστερον παρέχοι. ἐκ τῆς ἀγλεΐων δὲ ἐλάσεις τὰ ἀεράχνια, ἤγουν τὰ ὑφάσματα τῶν ἀραχνῶν ὅπι τὸ ἐπιθησαυρίσῃς τὰς καρπὰς. καί σε ἐλπίζω τραφήσεσθαι τῷ βίῳ ζωὴν ὁπηδείων ἐρδομένων ἔνδον ὄντων. Λήϊκῶς, ὡς τὸ, ἔφαγε τὸν ἄρτον· ἀπὸ τῆς ἐργασίας, τὴν ἀφθονίαν τῶν πλούτων ἐδήλωσε. καὶ μεταφορὰν ἀπὸ τὸ σωμάχου, ὃς ὅταν πολλῶν βρωμάτων πλησθῇ, τὰς ἐργασίας ἐργάζεται. δικαίων ὃ ἥρως δὲ ἔχων, ἀρίζηλος, ὡς πολιὸν ἔαρ, ὁ δηλονότι εἰρηκὼς, διὰ τὸ λευκὸν τῶν ἐν αὐτῷ αἰθέρων. — οὐδὲ σεῦς ἄλλους λογάσῃ, ἤγουν ἐπιβλέψεις ὀπωρείας δόμων· σοῦ δὲ ἄλλος ἀνὴρ ἔσται δόμων. ἱερὸν ἀκτῖνα αὐτὴν φησὶ ἱερὰν, ὡς χάλκεον ὄπα αὐτὴν τὴν χαλκῆν.

Εἰ τέλος αὐτὸς ὄπιθεν.] κατὰ μὲν τὴν κίνησιν ἡμῶν, τὸ μὲν παρελήλυθὸς καὶ ἔστι καὶ λέγεται ὄπιθεν, τὸ δὲ μέλλον ἔμπροσθεν. κατὰ δὲ τὴν τῶν χρόνων κίνησιν τὸ αὐτάπαλιν, τὸ μὲν παρῳχημένον καὶ ἔστι καὶ λέγεται ἔμπροσθεν, τὸ δὲ μέλλον ὄπιθεν, καθ' ὃ σημαινόμενον ἐνταῦθα τὸ ὄπιθεν λέγεται.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Εὔχεται ὁ Διὶ χθονίῳ.] ταῦτα καὶ θεοσεβείας ὅτι δόγματα, πρέποντα τοὺς ἔργων ἁπτομένους ὅπι τὰς φυλακὰς τῶν τε ἔργα ταῦτα ἐφορώντων καὶ τελειῶν διωκομένων θεῶν. καὶ οὐδὲν ἀπολείπει πρὸς τέρψιν εἰ ἐναισίμως τὸν ἀροτὴν μέλλοντα. λαμβανόμενον τῆς ἐχέτλης, ἣν προείπομεν ὅτι πεπὸ δηλοῖ τὸ ἀρότρου μέρος, πρὶν ἐλάσαι τοὺς βόας, μάρτυρα καλοῦνται τὰ ἔργα τὸν Δία καὶ τὴν Δήμητραν· τὸν μὲν, ὡς τελεσιουργὸν διὰ τῆς ὄμβρων τῆς αἰτίας, τὴν δὲ, ὡς προστάτιν τῶν γονίμων δωρεῶν τῆς γῆς. ὁ γοῦν πάντα τὰ παρ' ἑαυτοῦ ποιήσας οὐχ ἁπλῶς αἰτεῖ τοὺς θεούς, ἀλλ' ὡσαύτως ἅπαντα τὸ τέλος. ὡς οὖν ἔλεγε Σωκράτης εὔχεσθαι δεῖν μουσικὴν τὸν μανθάνοντα, καὶ γονὴν παίδων τὸν γαμοῦντα, ὕτω καὶ Ἡσίοδος καρπῶν γονὴν, τὸν

τῆς

τῆς ἐχέτλης ἤδη λαμβανόμενον, καὶ ὄρπηκα φέροντα, καὶ ἐπάγοντα τοῖς ῥώπεσι τῆς βοῶν, ὥστε κινηθῆναι καὶ ἑλκύσαι τὸ ἄροτρον τοῦτο μὲν οὖν δηλοῖ τὸν δ' ἱμάντα τῷ ζυγῷ προσδεδεμένον μεσαίαν ὀνομαζόντων, ὃν προσάπτουσι κρικίδι εἰς τὸ μέσον ἐνδέντες τῷ ζυγῷ, ἣν ἔνδρυον καλοῦσιν. εἰκότως εἶπεν, ὅτι διὰ τὸ ὄρπηκος, ὃν ὅτι τὰ ῥώπια φέρει τῆς βοῶν, κινεῖ αὐτὸς τὸ ἔνδρυον ἕλκοντας τῷ μεσαίᾳ. σωστέον δὲ τὸ ὁ ἱμὰς φέρει τὸ ἔνδρυον ἕλκει τὸ ἄροτρον. εἰ δὲ γράφοιτο μὴ τὸ ν μεσαίαν, λέγοι ἂν αὐτὸ τὸ ἔνδρυον μεσαίων· διότι μέσον ὅτι τῆς βοῶν, τῷ ζυγῷ ἐμπεπηγός. εὔχου ὄπλα μεν μέτρον διθέως τὸν ὄρπηκα τῇ χειρί, καὶ ὅτι τὸν ὦμον ἐντείνων τῆς βοῶν, αὖσαι ἀφόδυμον γένηται τῆς βοῶν ἡ ἁρμὴ ἑλκόντων τὸ ἔνδρυον, ἀπὸ μέρους τὸ ὅλον ἄροτρον. τὸ δὲ ἔλυμα ἔνδρυον εἶπεν, ὄρπηκα δὲ λέγει τὸ βάκτρον. σκύπον φησὶ καὶ σαλίσκον, ἑλκύτω ὁ μόσχος τῆς βοῶν λῶρος.

ἑλκόντων μεσαίᾳ.] τὰ μέσα δὲ τῆς μεσόβοον λέγουσι· καὶ τὰ ξυλάρια γλυφαὶ καὶ ὁ Καλλίμαχος, Μέσσαβα βοῦς ἐσόδοιο. ἑλκόντων τῆς βοῶν τὸ ἔνδρυον τῆς μεσαίας, τὸν ζυγὸν ἐν ᾧ αἱ γλυφαὶ, ἔνθα οἱ αὐχένες τῆς βοῶν δέδενται· μεσαίᾳ δὲ τὸν ζυγὸν πλατὺν ἱμὰς, ὃς εἰς τὴν ξυλίνην κέρκιν ἐντίθεται, ἥτις ἔνδρυον καλεῖται· παρ' ὅσον ξύλινον ἢ χλωρὸν ἢ ὅτι πᾶν ξύλον δεῦς καὶ μέσα ποιῶ τὰ ὑνία· ἢ μεταξὺ τῆς βοῶν προσδεδεμένα τῷ ἀρότρῳ, ἢ τὸν ζυγόν, ἢ τὸν ἰσθμόν. ὁ δὲ πυθὸς ὅπωδεν.] τῷ μὲν δικαίᾳ τὸ ἀρόω καὶ τὸ βοωτεῖν ἀποδέδωκα, τῷ δὲ οἰκείᾳ τὸ ὑποσπάλιν καὶ καταχρυσῆν τὸν σπειρόμενον καρπόν, ἵνα μὴ δύπτωσιν αὐτὸν αἱ ὄρνιθες ἀναλέγουσαι ὅτι τῆς γῆς ἐῤῥιμμένον, ἀλλ' ὑπὸ τῆς ἀποφορμένης γῆς ὑπὸ τοῦ δμωὸς ἀποκρύπτῃ· σπειρεφόμενος, οἷς εἰκότως ἐπῆγαγε. καθόλου γὰρ πάσης ἔργου τιμὴ μὲν δημοσιώνη ἀείσῃ ἔστι), τιμὴ δὲ κακοδημοσιώνη κακίσῃ· δεῖ γὰρ ἕκαστον εὐδιαπόπτους, καὶ μὴ κακῶς ἀλλὰ καλῶς ἐν παντὶ γὰρ ἔργῳ, τὸ εὖ ἔστι καὶ τὸ κακῶς. διὸ καὶ ἐν τῷ αἰτίῳ, δεῖ τὸ εὖ ὁρίζεσθαι, τοῦτο δὲ, ἐν τῷ αἰτίοντα φρονεῖν, καὶ μὴ τὰ ζῴπερμα ταῖς ὄρνισιν ἐκκείμενα πιστεύειν. δημοσιώνη, ἐπιμέλειαν καὶ ἐργασίαν. ὡς δέ κεν ἀδρόσυνοι] εἰ καὶ τὰ παρ' ἡμῖν γίγνοιντο πάντα καὶ δύξαιμεν ἐπικαλεσάμενοι Δήσειν καὶ τὰ ὧδε τὸ Διὸς, οἱ σάχυες ἀδροὶ γενήσονται τοιοῦτοι δὲ γινόμενοι νάσσουσιν ἔσω, ὡς εἰώθασιν πλήρεις ὄντες καὶ ἐμβεβυθῆς. τὸ γὰρ πλῆρες βαρὺν τὸν σάχυν ποιεῖ, τὸ δὲ ἀδρὸς ὀρθὸν διὰ κουφότητα. δεῖ δὲ ἐφίσασθαι τὸν ἐκάλεσεν Δία χθόνιον, Ὀλύμπιον πάλιν εἶπεν, ἐνθυμητέον ὅτι παντάχου ὁ Ζεὺς, ἀλλ' ἄνω μὲν Ὀλύμπιος, κάτω δὲ Χθόνιος, καὶ ἐπειδὴ τελοῦσι τὰς ἐκ τῆς γῆς καρπὰς καὶ τὰς τοῦ ἀέρος κινήσεις ὄμβρους πέμπων, ἅμα καὶ Ὀλύμπιον αὐτὸν ὑμνητέον καὶ χθόνιον, διὰ μὲν τὸ ἀφ' οὗ ἡ τελείωσις, Ὀλύμπιον, διὰ δὲ τὸ ἐν ᾧ, Χθόνιον. ἄνωθεν ὅτι (φησὶ) πλουτός σε, τῇ ἀδροσύνῃ τῆς γεωμέτρων ὅτι φίλα γαῖα οἱ σάχυες νάσσουσιν· ὁ δὲ ζευξιδάμου τῇ ἀσουδῇ σε ὁ καὶ λεχθεὶς χθόνι· Ζεὺς, ἤτοι ὁ Πλούτων. ἀδροσύνη.] τοτέσι τῷ βάρει καὶ τῇ πυκνότητι. ἀδρὸς γὰρ ὁ πολύς. καί σε ἔαλπα] ἐκ πόνων (φησὶν) ἔξεις καρπὸς καὶ ἐκ τῶν σπορίων, ἐν οἷς δεῖ τύπις ἀναθησαυρίζειν, ἑλκόσεις τὰ ἀέρυια· ἐν τοῖς γὰρ κενοῖς ὑφαίνουσιν αἱ ἀράχναι. διαίξις δὲ λιπαρῶς, καὶ τὸ ἔαρ ὄψει ἱλαρόν, ἐὰν σὺ ἄλλον ἀποκλήρεις· τὸ γὰρ αὐγάσεται τοῦτο σημαίνει. τιναυτίον γὰρ εἰς σὲ βλέψει πε, ὡς ὀπωρείας δεόμενον. εὖ δὲ καὶ τὸ μόχθει τῷ ἔαρ· εὐθυμίαν δηλοῖ τὴν ὀπωρινὴν τῶν γῆς, ὅταν τὰς πολλὰς εἰώθασιν ἀπολείπειν οἱ καρποί. πολιὸν δὲ τὸ ἔαρ αὖτ· εἶπεν, ὡς ἄλλοι λευκὸν, ἵνα τῷ ἐπ' αὐτῷ ἡδονῇ, ὅτι μὴ σιγὸν καὶ κατυφὲς, ἀλλ' ἱλαρὸν, διὰ τὸν μόχθεις αὐτὸ τῶν καρπῶν δύποιαν, ἀφθόνων ἐκ τῆς ἀμελίας γεγονότων. τὸ δὲ εὐνοχθέων σημαίνει οὐχὶ ἀχθόμενον, ἀλλ' ἐν ἔχων αὐτὸ ἀχθεῖν καὶ ἀγανακτοῦντα, καὶ πεφόβηται ἐπὶ χείμασι· εὐνοχθέων γὰρ ὁμοίως. ἄλλως. εὐνεκτῶν καὶ εὐθαυμάστως, καλὲς σωρὸς τῶν καρπῶν ἔχων· ὀχθεῖ γὰρ ὅταν ἡ σωρεία τὸ χώματος εὐνοχθέων.] χαίρων πληθύων ἐχῆς ὀχὴ δὲ, ἡ ἕξις. εἴρηται ἐν τῷ πλεονασμὸν τὸ δ', ἢ ἐπειδὴ ὀχθεῖ λέγεται ὁ κόπος. εὐνοχθέων, κατέχων· ἐκ τοῦ παρὰ Εὐριπίδῃ· εἰς τὸ ἔαρ φησὶν (ἤξεις) ἔχων τὰς καρπὰς καὶ τῆς πόνων τὰς ἀμοιβάς.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Εὔχεσθ' ἢ Διὶ Κρονίῳ.] ἀρχόμενος δὲ τὰ ἐργάσιμα τῆς ἀρότου καὶ τῆς ἀροτριασμοῦ, ὅταν ἀφέσῃ τὸ ἄροτρον

τὸ ἄρουρον τῆς ἐχέτλης καὶ τὰ κεκτήματα τὰ ἀρότου, ἵκμας καὶ πέμψας τὸν ὄρπικα καὶ τὸ βύκεσρον ὅθι τὸ νῶτον τῶν βοῶν· ἤρωα ὅταν ἀπαρχόμενον ἀροτειᾶν, κατήσας τὰς βόας, εὔχε τῇ χθονίῳ καὶ γπίνῃ εἰμάρμένῃ, καὶ τῇ Δημήτερι τῇ ἁγνῇ καὶ καθαρᾷ, ἐκπλησθῆναι βείδειν καὶ βαρύνεδς τὸν ἀκτιὼ καὶ τὸ δώρημα τῆς Δήμητρος, ἤρωα τὸν σάχυν. ἡ Δημήτηρ γὰρ, καὶ ὁ Διόνυσος Αἰγύπτῳ βασιλῆς ὄντες γεωργίαν καὶ φυτουργίαν ἐδίδαξαν. Ζεὺς ἡ χθονίος ἐνταῦθα ἡ εἰμάρμένη, ἢ τοι ἡ τὰ σὲι τιὼ γιὼ ἐποπεύουσα δύναμις. Εὔχεδς.] ἤγουν εὔχου ἐυτυχίαν γενέδς τῆς γῆς, καὶ εὐδροτάτους σάχυς. Ἐνδρυον ἔλκοντων.] ἐνδρυόν ὅτιν, ὃ καὶ ἰσοδυνὺ καὶ ῥυμὸς καλεῖ. μέσους ἢ οἱ λοιποὶ, οἱ μέσοι ὄντες τῷ ζυγῷ, καὶ ζωσδόντες τὸν ῥυμὸν τῷ ζυγῷ. ὃ δὲ λέγει, τοιοῦτόν ὅτιν· ἔυχου τῇ χθονίῳ εἰμάρμένῃ, ὅταν ἄρξῃ ἀροτειᾶν, καὶ οἱ λοιποὶ τὸ ζυγὸν ἕλκωσι τὸν ῥυμὸν, δηλονότι τὴν βοῦν κινεμένων· ὁ δὲ τυτθὸς δοῦλος, ὁ μικρὸς δοῦλος, σὺ ἀροτειοῦντος ὄπιδεν ἐπιπαρόμενος, καὶ μάλιδα ἐχων λυπεῖσθαι τὰς σὲι τιὼ σιὼ ἄρυσιν σὲι πεπαδευμένους ὄρνις, συγχαντύων καὶ συγκρύπδων τὸ τῦ ἀσόρυ φαινόμενον. Τυτθὸς, ὁ μικρὸς· ἀπὸ τῦ τυτθὸς, ὁ μαστὸς· καὶ ἡσσᾶν τὸ δ' ἐχόνε εἰς δίχρονον, τυτθὸς ὁ μικρός. ἐυθημασιὼν γὰρ ἀείδει.] τὸ καλῶς διατίθεδς καὶ οἰκονομῶν τὰ ἑαυτῦ, καλὸν, τἀναντίον δὲ φαῦλον. Ὧ δὲ καὶ ἀδροσιὼν.] ἤτοι κομίζους τὰ σὲι τὸ ἄρουρον καὶ τὸν ἀσόρον σὺ διατιθεμένου, ἐν τῇ ἀδρόταδι καὶ τῷ βάρει οἱ σάχυες σὲς τιὼ ἄνεμον, ἤγουν τιὼ γιῶ, ἐπικλίνοιντο, τυτέδι πλήρεις καὶ ἐυθηλεῖς ἔσοιντο. Εἰ τέλος.] ἐαὺ ὁ Ζεὺς, ἤτοι ἡ εἰμάρμένη, ὕδερον τέλος ἀγαθὸν δώη. πολλὰ μὲν γὰρ δ' ἐόντος ἀροτειῶν, καὶ ἀσείρους, ἐναντίας ἢ τῆς εἰμάρμένης φανέδις ἀπελασφόρητα μαρτύμενα φαίνοιτ'. Ἐκ δ' ἀγγέων ἐλάσειας ἀσάχυα.] ἀσάχυα ἐδὶ τὸ ζωύφιον· ἀσάχυον ἢ τὸ παρ' ἀυτῦ ὑφαινόμενον. ὃ δέ φησι, τοιοῦτόν ἐδι· Εἰ καλῶς ἀροτειάσεις καὶ ἀσείρους, ἀδρὰς ἄξεις σάχυας· ἐν δὲ τῇ σπορᾷ ζωπυρίαν ἢ μέχρι τόπε χερῶν ἰσχύοντα καὶ διὰ τῦτο ἀσάχυον ἐξηράσεις τὰ ἀσάχυα, καὶ ἐμπλήσεις δηλονότι ταῦτα τῦ ζίτυ· καί σε νομίζω χαρῆναι ἀρεύμενον καὶ μετὰ μακρὸν αὖτις βίοτον καὶ τὰ ζωῆς, τῦ ὁμ τῆς ἄρας καὶ τῆς γῆς ἄνωθεν ἀπολειπόμενον. Εὐόχεον ἢ.] καὶ ἐν' ἐλπίσι τρεφόμενος καλαῖς καὶ εὐχόμενος ἀφθονίαν μέχρι ἔλαμπρῦ ἔαρος. Οὐδὲ σὲς ἄλλος ἀνὴρ καὶ ἀπολέψεις, ζωῶν ἕνεκα. μᾶλλον ἢ ἔπεδί σε δεινὰ ἐόντα. Εὐόχεον μὴ χάψ, μὴ δ' ἄξεσι. ἐσφαλμένον γὰρ ἔτο τὸ ἔπος δεῖσας.

Εἰ δέ κεν ἠελίοιο τροπαῖς ἀρόσῃς χθόνα δῖαν,
Ἤμενος ἀμήσῃς, ὀλίγον ἀπὸ χερὸς ἔργων,
Ἀντία δεσμεύων κεκονιμένος, ἠὲ μάλα χαίρων·
Οἴσῃς δ' ἐν φορμῷ· παύρῳ δέ σε θηήσονται.
Ἄλλότε δ' ἄλλοῖος Ζηνὸς νόος αἰγιόχοιο,
Ἀργαλέος δ' ἀνδράσι καὶ θηητοῖσι νοῆσαι.
Εἰ δέ κεν ὄψ' ἀρόσῃς, τό δέ κέν τοι φάρμακον εἶπω·
Ἦμος κόκκυξ κοκκύζῃ δρυὸς ἐν πετάλοισι
Τὸ πρῶτον, τέρπῃ τε βροτοὺς ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν,
Τῆμος Ζεὺς ὗοι τρίτον ἦμαρ, μηδ' ἀπολήγοι,
Μήτ' ἄρ' ὑπερβάλλων βοὸς ὀπλὴν, μήτ' ἀπολείπων·
Οὕτω κ' ὀψαρότης περοτηρότι ἰσοφαρίζοι.
Ἐν θυμῷ δ' εὖ πάντα φυλάσσεο· μηδέ σε λήθοι
Μήτ' ἔαρ γεινόμενον παλιὸν, μήθ' ὥρεος ὄμβρος.

Si vero ad solis conuersionem araueris terram almam,
Sedens metes, pauxillum manu comprehendens,
Obuersum manipulans puluerulentus, nec valde gaudens.
Feres autem in sporta: pauci vero te suspicient.
Alias vero alia Iouis mens Ægiochi:
Sed mortalibus hominibus eam deprehendere difficile.
Sin autem sero araueris, hoc quidem tibi remedium fuerit:
Quando cuculus canit quercus in frondibus
Primum delectat mortales super immensam terram:
Tunc Iupiter pluat triduo, neque desinat,
Non vtique superans bouis vngulam, neque relinquens:
Ita & ferotina aratio tempestiuæ æqualis fuerit.
Animo autem bene omnia reconde. neque te lateat
Neque ver exoriens canum, neque tempestiua pluuia.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Εἰ δέ κεν ἠελίοιο ζ.] ἐαν ἡ κατὰ τὰς ζ. τοῦ ἡλίου (τὰς χαμαιευνὰς δηλονότι) ἀρότους τοῦ χθονὸς τοῦ θέρους, ἡμεν τοῦ θέρους, καθάπερ θ. θερίσεις, διὰ τὸ μὴ ἀξιολόγους ἀνῆφθαι καὶ σπέρματα, θλίψει διὰ τῆς χειρὸς εἴργων, ἤγουν ἀπολαμβάνων διὰ τὸ ἀεργόν. Ἀντία δ.] διὰ τοῦ κολοβότητα καὶ σμικρότητα· ὅτι γὰρ τοιοῦτοι οἱ ἀσάχνες, ἀντιβάλλοντες αὐτοὺς καὶ ἀλλήλοις ἐναντίως τιθέντες, δηλοῦσιν. κακομιζόν.] ἤγουν κονιορτὸν πληροῦσιν· διὰ τὸ ἀεργὸν αὐτὸν, ἀ σπαρὲν ὀφθὲν τὸ πρῶτον, ἀλλ' ἔτι τοῦ ἡλίου ἀκτῖνας ἐξεπιμαζόμενον, καὶ διὰ τοῦτο κονιορτὸν ἐμποιοῦντα. ἀ μάλα χαίρων.] αὐτὶ τοῦ κατὰ πολὺ δηλονότι ἀντιῶσιν θ. οἱονεὶ γὰρ ἐν καλαθίσκῳ καὶ οὐκ ἐφ' ἁμάξης, διὰ τὴν ὀλιγότητα. σοῦροι δέ σε θήσουσι γ.] ὀλίγον δέ σε θαυμάσουσι γ. αὐτὶ τοῦ ὀλίγος σε θαυμάσεται. θήσουσι γ.] θησόμαι θήσω μαι τὸ βλέπω, ὅπερ ἀντίκειται τῷ ὑγιαίνω ἢ σωζομένων. θήσομαι θήσω ὅπερ τρίτης, τὸ θήσιτ θ. μεταδίδωμι καὶ ἀμείβομαι παρὰ τῆς κοινοῖς ἐν χρήσει, θείομαι θήσομαι ὅπερ φρόνησις, τὸ θαυμάζω, παρὰ τοῖς ποιηταῖς ἐν χρήσει, καὶ ἐξέχοντα παρὰ τοῖς κοινοῖς. ἐ τὸ ἐ καὶ τὸ εἰς τοῦ ἀ ἀνφθόγγου αὐτοῦ κρᾶσιν τὸ ῃ εἰς ἡ πρέπουσι, καὶ πιθανὸν αὐτὸ θησόμαι, ἤ τὸ τρίτον θησῶ γ. ὁ μὲν ὢν θησόμαι, ἤ τὸ τρίτον τῆς μελλοντικῶν, θήσων γ, ὁ ἀρεῖς θ. ἐθησαύριζον ἀργαλέῳ θ. (φησὶν) ὁ τοῦ Διὸς νοῦς τοῖς ἀνθρώποις καταπόησα, ταυτὸ λέγων, ὥσπερ οἱ ἕλληνες τὸν τοῦ Διὸς νοῦν πολλαὶ αἱ κρίσεις ἀνθρώπων καταπόησαι ζητοῦντες, καὶ ὅμως ἕ καταπόησιν ἀργαλέῳ γὰρ ἀπὸ ἄλγος ἄλγος ἢ καὶ πόνῳ καὶ καύματι θ., ἓν δὲ τὸ αὐτό. ἄλλοτε ἀλλοῖῳ ὅτιν ὁ νοῦς τοῦ Διὸς τοῦ κρίνειν, καὶ κατὰ ἕν ἀπὸ ἕν μελλοντικὸν τὸ φράζομαι καὶ ἄνωθεν ἡ ἐγὼ λέγω, μεταποιοῦντι αὐτοῦ τοὺς τάξεις τῆς προσηγμάτων ἐστὶν, ὅτε δι' αἰτίας πηδᾶς ἐδήλους, τοῦτο ἢ ἀσαφέστερον, καὶ ἐδεῖς εἶδον ὁπότε γθήσῃ θ. ἀργαλέῳ γὰρ, ἤγουν χαλεπὸς, δύσκολῳ ἐστὶν αὐτοῖς ὁ τοῦ Διὸς νοῦς τοῖς ἀνθρώποις τοῖς θνητοῖς, εἰς τὸ καταπόησαι αὐτόν. διὸ δεῖ ἡμᾶς τὰ ἐφ' ἡμῖν μὴ παραλείπειν εἰ εἰδότας τὸν τοῦ Διὸς νοῦν. ἐσθλὴ ἢ ὀλίγη τοῦ χρόνου ἐρέσσῃς, ἤγουν βραδέως, καὶ μὴ τὸν ἁρμόττοντα καιρὸν, τὸ δὲ εἴπερ νοῦν φάρμακον, τουτέστι βοήθημα. Ἡ μὲν κόπτων ξ.] ὀνειδίζων ὁ κόπτων κοπιάζοντι ἀρχὴν ὁ πίσσωνας τὴν ἄρουραν, τέρπει ἢ τὸν ἀνθρώπων καὶ τὸν πολυστρηγλῶν ἐν ἀδόφωνῳ (ἤγουν ὄζον) ἀλλ' ὡς μειώσων τὸ ἔπος πλήττοντι, ὅτε οἱ ὅδε ὁ Ζεὺς, ἤγουν ὕετον ἀποπέμπει πέτῃ ἡμέρας, αὐτὸ τοῦτο μέχρι τρίτης ἡμέρας. μὴ δ' ἀπολήγοι.] ῥᾴστα ὑφ' ἅλλων, ἤγουν καλόπιλον τοῦ κλίνοντι τὸ ἔμβρυον τοῦ ὑπλίου τὸ βοῦς, αὐτὶ τοῦ τοῦ χαλᾶν, τουτέστι τὸ ἴχνος τῆς χηλῆς. μὴ ἀπολείπων.] ἤγουν ἀλαπεμένος, καταντέρω ἐρχόμενος· οὗτος ὁ δὲ τὸ χρόνου κέρδος τὸ ἴσον αὖ φέρει τοῦ προπρότερος, ἤγουν τοῦ τὸν ἀρχὴν ἀρόσαντα. ἐν τῷ σῷ ἢ λογισμῷ πάντα φύλαττε, μὴ δέ σε λαθέσθω μήτε ἔαρ γινόμενον σοῦλον, ἤγουν λᾶιον. λέγει ἢ ὅτι διὰ τὸ λᾶιον ἐν αὐτῷ καθέζου, ὡς εἴρηται ὑ τοῖς καιροῖς ἁρμόζει ὅμως.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Εἰ δέ κεν ἠελίοιο ζ.] διὰ τούτων διδάσκει ζωπόμους. ὅτι οἱ τοὺς ζ. αὐτοὺς ὀλίγον ἔξουσι θέρος, καὶ ἡ ὀλιγόπονα ποιητικῶς ἀντὶ τοῦ παρασκευάζων δηλοῖ, καὶ ὁ δὲ θαυμαστὸν, ὅσα καὶ ὁ χρησμὸς ἐπιεικείαν ἁπλῶς τοῦ καιρῶν εἶπε. Καὶ θέρος αὖ ἐπίσσον θέσ καὶ ἄροσιν ὀπώρην. ὅτων δὲ καὶ τὰ τοῦ Ἡσιόδου πολλοῦ ἁμαρτίαν ἔχει τῆς ἀκαρπίας. ὁ μὲν γὰρ καθήμενος ἐν τῷ θερίζῃ καὶ ὀλίγον τῇ χειρὶ πλῆθος ἀσταχύων σεισαμβάνων τὸ ἀναυξὲς αὐτῶν ἁμᾶ δηλοῖ, διὸ καθήμενον θερίζει καὶ τὸ ἀεργὸν, διὸ ὀλίγους σεισαμβάνει. ὁ δὲ ἀντία δυσμὰς ἢ κολοβότητα. καὶ σμικρότητα. ἀντιβάλλοντες γὰρ αὐτοὺς καὶ ἀλλήλοις ἐναντίως τιθέντες δυσμὰς σιν. ὁ δὲ κακομιζόν, τοῦ ψιλότητα τοῦ πεδίου καὶ τὸ μὴ ζαθερικαδὲς αὐτὸ ὑπὸ ἢ ἀσταχύων. ὃ δὲ φέρων οὐκ ἐφ' ἁμάξης αὐτοὺς, ἀλλ' ἐν φορμῷ καὶ λανθάνων τοὺς πολλοὺς ὅτι φέρει, πάλιν τοῦ ὀλιγότητα, δι' ὧν πάντων δηλοῖ προσήκοντας ἢ τῇ ἀκμαίᾳ τῆς ἀσταχύος τοὺς θερισμούς.

Ἡμὲν ἀλαίσῃς.] κατέχων τὰ δέγματα μὴ χειρὶ πεπληρωμένῃ, ἀλλὰ κενῇ χειρὶ τὸ λεγόμενον, ἐκκενόω γὰρ τόσων αὐτῆς πεφόρτωσον τὰ δέγματα, διὰ σμικρότητα, Ἄλλοτε δ' ἄλλοιος ζ.] ἕως τοῦ, [θησαύρῃ νόησαι,] τοῦτο ἐ μάτην προσέθηκεν. ἀλλ' ἐπεὶ ἢ τίς μὴ παιδευθῇ τὸν καιρὸν ἀφορίζειν ἐὰν ὅτι συμβαίνει

ἀγ τοῖς πεδίοισιν ἐπὶ τῷ ἀμείνονι διείζῃ καρπὸς ἀφθόνως, πᾶν τὸ τοιοῦτον ἔργον ἔῃ φυσὶ τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλ' ἄλλας αἰτίας ἀφιλόπονον ἡμῖν ταῦτα ποιοῦντος. καὶ εἰδότες οὖν οἱ ἄνθρωποι τὴν ὁδὸν τοῦ Διὸς ἐφείλοντο τὰ ἐφ' ἡμῖν μὴ παραλείπειν. Εἰ δέ κεν ὀλίγ' ἀέσσῃς.] τὸ ἂν γίνοιτο βοήθημα τῷ ὀλίγα τῷ χαμαὶ ἀρόσαντι, διὰ τούτων λέγει ὅτι δεῖ ὕδωρ ἐπὶ ἀρούρας μαθεῖν ὅταν ἔαρ, μήκιστα ὁ κόπος ἔχθειν ἄρχῃ καὶ τέρπειν, οὐχ ὡς ἡδύφωνος (οὐ γὰρ ἔστιν) ἀλλ' ὡς μνήμων τῆς ἔαρ ἡδὺ πλάσαι εἴη. τότε ἄν, εἰ χρήσιτο ἔτος, ὥστε εἰς τρίτην ἡμέραν, μήτε ἐπιβαίνειν τῷ πλήθει βοὸς ὀπλὴ, μήτε ἐπολισθαίνειν, ἀλλὰ βρέχειν ἄλις, ἄσσα βοήθημα τῇ ἀρότῃ, καὶ ῥοὴν ἂν καρποὺς ἐφαμίλλοις τῷ προαρότῳ. τὴν δὲ μὴν ἢν ὀπλὴν ἔστι βοὸς ῥηθεῖσαν οὐκ ἔσαν ἐπὶ μονονύχων, συγγνώμης ἀξιωτέον. διὸ δὲ σημεῖον ἐξευρεῖν ἐγγὺς ἀρκεῖ τῷ ὅμβρου πῖς ἐστὶ ἄροτος καὶ βαθὺς ἀκολουθούμενος, ἐπιστητέον. ὅπ ἔστι τοιοῦτον ὄμβρου χεῦμα, πηχῶν ἀπὸ τοῦ τὴν Σικελίαν διαρρεῖν, πολλοὺς ἀλγομένους ἐκείνους ὄμβρους, καὶ ἀπὸ τοῦ φοσίωσις εἴη τὸ ὕδωρ τότε τῇ γῇ ἐπιθερμαινόμενον, καὶ ῥυπίους ἔσι τοῖς καρποῖς συμφέρον. καὶ ἀπὸ τῶν, τιτὰς καὶ ἐν ἰσημερίᾳ αὐτέφαντος ἐκείνῃ Μαρτίᾳ μῆνος καί, πολλοὺς διείσαι καρπούς· καὶ δὲ ὁ τειμναῖος λεγόμενος πυρὸς, ἐπὶ πίστων ὄμβρων ἐπιζέφυρος ἔοικε τῷ ἐκείνῳ. ἄλλως. Εἰ δέκεν ὀλίγ' ἀρόσῃς.] εἰ ἔῃ συμβῇσοι βραδύνειν, φησὶ, τοῦτό σοι ἔστω σημεῖον, ἐὰν ἐκεῖ τῷ αὔρᾳ σε τῷ ἐκείνῳ ἐπιβρέξῃ ἡμέρας τρεῖς τοσοῦτον, ὥστε συσπεῖραι τὸ ὕδωρ τῇ γῇ μέχρι τοῦ σκεπάσαι τὸ ἴχνος τοῦ βοός, μήτε ὑπεράνω, μήθ' ὑπερκατωτέρω, τότε τοι εἰσίσαν τὰ ὀψίμως ἐσπαρμένα πῖς πρωίμοις.

Ἐν θημῷ δ' οὖ πάντα.] δεῖ τὰς καιρὰς παραφυλάττειν τὸν γεωργὸν, καθ' ἃς ἀποδοτέον ἕκαστα τῆς ἔργων, καὶ τὰς ἐκ τοῦ Διὸς γινόμενα οἷ ὄμβρους, ἀνεμοὺς, ἀέρμους ψυχὰς, ἢ θερμάς. ταῦτα γὰρ ζωογονεῖ τοῖς ἐκ τῆς γῆς, ἃ καὶ ἐμποδίζει πολλὰ τῇ γήσει, οὓς ἐ δεῖ τῆς φυλακῆς ἀμελεῖν.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Εἰ δέ κεν ἠελίοιο ἔτραπῃς.] καθόλου διὰ τῆς προτέρων ἐπῶν τῷ Πέρσῃ τὸν οἰκεῖον καὶ πρέποντα τοῦ ἀρότου καιρὸν, νῦν διδάσκει καὶ τὸν ἀπάδοντα, ὅπως τοῦτον ἐκφύγῃ. ἔστι ἔτ' ὁ ἀεὶ χειμερινὸν ζῳὸν. λευκὸν ἔ καὶ ἐπὶ τῆς ἄλκης τοῦτον ζῴων. τέσσαρες ζῷας ἑκάστῳ ἐαυτῷ ποιεῖ ὁ ἥλιος· ἐαρινὸν, θερινὸν, φθινοπωρινὸν, καὶ χειμερινόν. τινὲς δ τὸν μὲν ἐαρινὸν καὶ φθινοπωρινὸν, ἰσημερίας καλοῦσι, τ' ζῷας. τὸν δὲ θερινὸν καὶ χειμερινὸν, μόνας ζῷας. ἕτεροι δέ τινες, οἵ πνὲς εἰσὶν οἱ φιλόσοφοι, θέλουσι διαλαμπρύνειν καὶ κομπάζειν κατὰ τοῖς μαθήμασι οἷς οὐκ ἀμίλησαν, τὰ παρὰ τοῖς ἀστρολόγοις ταῦτα τέσσαρα τετραπήμεια ζῷ ἑαυτοῦ, ἃ καὶ τετράγωνα τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου καλοῦσι, κύκλος καθ' ὁμάσουσι τέσσαρες· ἰσημερινὸν, θερινὸν ζῳκὸν, ἀρκτικὸν, βόρειον, χειμερινὸν ζῳκὸν. τὸν δὲ καλούμενον γαλαξίαν, σκιερὸν κύκλον ὀνόμασαν. αὐτάρκτικὸν καὶ κεκαμμένον, καὶ νότιον. ἀλλὰ τὰ πολλὰ ἐάσοντες, λέξωμεν ὁπόσαν ἡμῶν ὁδὸν ἑκάστου τετραπήμεον ἕκαστον, ἰσημερινῶν τε καὶ τῶν ἀμφοτέρων τροπῶν. ἀπὸ οἵστου δύσεως, καὶ ἵστατο ἀνατολῆς, μέχρι Πλειάδων ἀνατολῆς, ἡμερῶν τξ. ὕγρου ἀπὸ κριὸς μοίρας ὀγδόης, μέχρι καρκίνου μοίρας ἑβδόμης, ἰσημερινὸν ἐαρινόν. ἀπὸ Πλειάδων ἀνατολῆς, ἕστι καρκίνου μοίρας ὀγδόης, ἕως ἀρκτούρου ἐπιφανείας, καὶ αἰγοκέρω ἀνατολῆς, θερινὸν ζῳκὸν ἡμερῶν ϙδ. ἀπὸ ἀρκτούρου ἐπιφανείας, καὶ αἰγοκέρω ἀνατολῆς, εἰς Πλειάδων καὶ Ὠρίωνος δύσιν, ἰσημερινὸν φθινοπωρινὸν, ἡμερῶν ϙε. ἀπὸ Πλειάδων καὶ Ὠρίωνος δύσεως εἰς οἵστου δύσιν, καὶ ἵστατο ἀνατολὴν, ζῳκὸν χειμερινὸν ἡμερῶν ἑκατὸν. ἅπαντες ἔχουσιν ἀμελῶς αἱ ζῷαι καὶ ἰσημερίαι χ' τὰς μαθηματικάς. Εἰ δέκεν ἠελίοιο ζῳαῖς.] εἰ ἔῃ χ' τῶν χειμερινῶν ζῳκῶν ἀρόσῃς, διείσας καθήμενος· διὰ τὸ μὴ ἀναφύναι δηλαδὴ τὸν σάκχαρον ἐν ταῖς ἀρούραις σου, ἀρωδίῳ τῷ κόπῳ σου καὶ τῇ ἀεικολούθῳ, διὰ τὴν ζωοτόκειαν καὶ τὸ πλῆθος διείζας ἂν ἀ κομιδῇ ὀλίγον καὶ ἀραιόν, ὃν διὰ τὸ ὀλίγον ἔῃ, καθήμενος διείσεις, καὶ ἐν φορμῷ καὶ ζέμκῳ, ἢ κιφίνῳ ἀποκομίσεις. διὰ ἔ τὸ ἀραιὸν ἔῃ, κόπους πολλοὺς.

ὀλίγον δεῖ χειρὸς ἔργον.] μικρὸν χρὴ βάλλειν τὴν σαχύην ἀεὶ τῇ σῇ χειρὶ κρατῶν. τὸ ἔ ἔργον, Δωρικῶς ἀπαιτοῦσι, κοινῶς ἔ ψιλοῦσι. πᾶσαι γὰρ αἱ ἐπαυξήσεις τὰ τῆς προπαροξυτόνου φωνήεντος πάθη φυλάττουσιν· ἐρῶ ἐώρων, ἔργω ἐέργω, καὶ τὰ ὅμοια. ἐστὶ ἔ τὸ ἔργω

(καθὼς

(καθὼς ἔφην,) διφορεῖν, καὶ τὸ ἑξῆς ὁμοίως.

Ἀντία δὲ καμόντων.] διὰ τὸ μικρὸν, καὶ κολούειν τὰς φάχας, καὶ μὴ δαψιλῶς διὰ τοῦτο δεσμεῖσθαι, ἀντιφέρων αὐτὰν τὰς ῥίζας καὶ δεσμῶν ἕνεκα τὰς κορυφὰς διὰ τὴν ἰσθένειαν καὶ εὐθύτητα. κεκοπιακότων.] κεκοπιάκοτων, κόπου πλήρης, διὰ τὸ ἀεργὸν τὸ χωρίον.

Ἐν μέλαι χαίρων.] ἀλλὰ ἀκλονήτοι λυπούμενον. Οἴνεις δ' ἐν φορμῷ.] ἀποκαμόντες δέ σε τὸ θέρος, ἐν σάκκῳ καὶ κοφίνῳ φαῦλον καὶ ἐλάχιστον θαυμάσεσθε, ἀντὶ τοῦ ὀλίγον. μᾶλλον δὲ καὶ μελάσεται, ἢ ἐλαχίστον. Ζωὸς νέος.] ἀκμαιότατος ἢ εὐθηνία. αἰγιόχος δὲ, ὡς καταπαίζουσα καὶ καταλύουσα τοὺς ἐναντιουμένους. Ἀγαλιός.] ἀνεῖσθαι καταπονεῖσθαι ὑπὸ τοῖς ἀνθρώποις. τοῦτο δὲ εἶπεν, ὅτι ὕδωρ ἀροτειῶντές τινες, ἀμπυκίζουσι τοὺς ἀροτριῶντας ἀπὸ ἀροτριάσεως ἀναπαύουσι. Εἰ δέ κεν ὄφ' ἀρόσεις.] εἰ δ' ὕσδον ἀροτριάσεις, τοῦτό σοι βοήθημα ὑπαρχέτω, ἀροτριᾶν δηλονότι, ὑπίκα τὸ πρῶτον ὁ κόκκυξ ἐν ταῖς ἅρυσι καθίμενος φθέγγεται. ἀφεγίνει δὲ τοὺς ἀνθρώπους, ἐπὶ τῷ ἀπείρονα καὶ ζοαροειδῆ γλῶ, ὡς καταγέλωτα τὸ ἔαρ δηλοῖ, καὶ οὐχ ὡς ἡδύφωνος· δύσφωνος γὰρ καὶ ἀπηχὴς ἐστὶ (ὡς τινές φασι,) δύσφωνος, ὁμοίως ἱέρακι. Τῆμος Ζεὺς.] τότε αὖ ἡ εἰμαρμένη ζεῖς ἡμέρας δῶ ὄμβρον, ἢ ὁ ἱέρακος, ὡς τε χαννύειν τὸν τῶν βοῶν πόδα ἐν τῷ πηλῷ, ἄχρι τῆς τεφάνης ἐπὶ αὐτῇ χηλῶν, ὡς ἁπλῶς νῦν κατοχυσπάτερον εἰπεῖν. ἔστω ὁ ὀλιγόμβρους, τὸ ἴσον φέρει τῷ πρώτῳ ἀροτριώσαντι. Ἐν δυμῷ δ' εὖ πάντα φυλάσσετο.] ἀκεῖθεν καὶ ταῦτα, καὶ γύναικά σε τῇ ψυχῇ τὸν καιρὸν, ἔαρός τε λάλιτ, καὶ ὄμβρου μετοπωρίνου.

Πάρ δ' ἴδη χάλκειον ἐὼν ἐπ' ἀλέα λέχεσθαι
Ὥρῃ χειμερίῃ, ὁπότε κρύος αὔεας ἔργον
Ἰ'σχάνει· ἔνθα κ' ἀοκνος ἀνὴρ μέγα οἶκον ὀφέλλοι.
Μή σε κακῇ χείμῳ ἀμηχανίη καταμάρψῃ
Σὺν πενίῃ, λεπτὴ δὲ παχὺν πόδα χερὶ πιέζοις.
Πολλὰ δ' ἀεργὸς ἀνὴρ, κενεὴν ὑπὲ ἐλπίδα μίμνων,
Χρηίζων βιότοιο, κακὰ φρεσὶν ἔνδοθι θυμοῦ.
Ἐλπὶς δ' οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένον ἄνδρα κομίζει,
Ἥμενον ἐν λέσχῃ, τῷ μὴ βίος ἄρκιος ἔστι.
Δείκνυε δὲ δμῳῇσι θέρος ἔτι μέσσον ἐόντος,
Οὐκ ἀεὶ θέρεος ἐσσεῖται· ποιεῖσθε καλιάς.

Præterea autem æneam sedem, & ad calidam tabernam,
Tempore hyberno, cum frigus, homines vehemens
Detinet: tunc sane impiget vir valde domum auger.
Ne te malæ hyemis difficultas opprimat
Cum paupertate: macilenta vero crassum pedem manu premas.
Multa vero ignauus vir vanam ob spem exspectans,
Egens victus, malè intra animum versat.
Spes vero non bona indigentem virum fert,
Sedentem in taberna, cui victus non sufficiens sit.
Indica autem seruis, æstate adhuc media existente:
Non semper æstas erit, facite nidos.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Πάρ δ' ἴδη χάλκειον ἐὼν.] παρέρχεται τινὰ καθίδρυσιν τινὰ δεῖ τοῖς χαλκείοις, ἀπερχόμενον δεῖ τὸ δέρειν, καὶ τινὰ φλυαρίαν τῇ δεῖ τῇ ἀλίᾳ· αὐτὶ τοῦ τινὰ δεῖ τοῖς ἀναίδρυτος τόποις καὶ ἐπὶ τοῦ ἡλίου διαμαυμένοις, καὶ τινὰ αἴσχιστα τοῦ χειμῶνος, ὁπόταν τὸ κρύος τὰς αὔρας ἀπελαμβάνειν ἔχει. ὁπότε κρύος.] τὸ ὁπότε ἀντὶ μὲν τούτοις ἀεὶ ἐναντιώσεται, ἀντὶ δὲ τοῖς κενεοῖς ἐδάφοις. ἔνθα κ' ἀοκνος ἀνὴρ] ἔνθα κεν, αὐτὶ τοῦ ὅταν ὁ ἄοκνος ἀνὴρ μεγάλως αὔξῃ τὸν ἐαυτοῦ οἶκον, ἵνα μή σε ἀπείρια βαρέος χειμῶνος καταλάβῃ, σὺν πολλῇ λέγω πενίᾳ, τῇ ἑαυτοῦ δὲ χειρὶ λεπτὴν ἔσῃ, τὸν πόδα καταλᾷς. τὸ δὲ πιέζοις παχὺ ὄντα. ἀντὶ δὲ λιμοπόνων οἱ μὲν πόδες παχύνονται, τὸ δ' ἄλλο σῶμα λεπαίνεται. ἧς δὲ αἰτίαν ὁ Πλούταρχος λέγει. Πολλὰ δ' ἀεργὸς ἀνὴρ.] πολλὰ δὲ κακὰ φρεσὶ συλλέξατο· τυτίσιν ἐπιθυμίαν ἐν τῇ ἑαυτοῦ ψυχῇ, ἄγαν καθ' ἑαυτὸν, ἄνδρωπος ἀργὸς, ζωῆς δεόμενος, ματαίαν ἐλπίδα ἐπιμένων, αὐτὶ τοῦ ἀναμένων ἐκεῖνος δὲ ἡ κλίσπις ἡ

ἱμάσιν. ἢ πεσόντας ἐν ἀλκάεσσι, τὴ τοιοῦτόν τι γλῶσσαν ἐλπίσας ὁ ἀκροατὴς ἀφ' ἑαυτοῦ πλάσσει καθάπερ ἐν φλυαρίᾳ λέγει, ὡς πρὸς τὸν βίον αὐτάρκως εἶη, αὐτὴν δὲ ζῶσαν ἐλπίζει χαλκᾶσαι βίον ἀπὸ φαύλων πηγῶν ἡδόνων. Δείκνυσι δὲ δημόσιον.] δείκνυσι γὰρ τοῖς ζωγράφοις, αὐτὴν τὸ σῶμα, ἔπειτα δὲ ἐκτὸς ἐκποδὼν μένων, ἄγειν ἐπὶ τὴν ἀλκήν, λέγων, ὡς ἀεὶ θέρμων ἄστυ πιείρης χαλκῆς.] ἀντὶ τοῦ οἰκίας.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Παῖ δ' ἴθι χάλκειον.] διὰ τοῦτο καὶ ἡβῶν ἐφεξῆς παραγγέλλει, μὴ δ' εἰ γεγάασιν ἀπρόοπτον εἶη, ἢ καὶ ἀνιηθέντα, ἀμελεῖν τῆς ἔργων, αὐτὸ ἀνὰ παρασπάδην πρὸς αὐτὸν διέρχεσθαι τὸν δεσπόζοντα τῆς ἔργων διὰ τὸ ἐξ αὐτῶν τὰ ἔργα ἐκ τῶν λεπτῶν καὶ παλαιουμένων ἄστρων. τοῦτ' οὖν δεῖ ὁπόταν ταῦτα χωρεῖν, ὅταν πάντα κωλύῃ τὴν ἔργων τὸ χρύσεον. ὅπου γὰρ τοὺς ἀληθινοὺς οἴκους οἱ φάντες καταλάμβανον, ἐν οἷς συγκεθήμενοι ἐκλαλιεῖς ἦσαν, δῆλον· καὶ ὅπου λέγας ἐκάλεσα τύπους, καὶ γὰρ ἐν Ἀθήναις ἦσαν τοιοῦτοι τόποι καὶ νομίζοντα λέσχαι ἐξήκοντα καὶ τειακόσιαι· καὶ ὅπου ἑδρῆται πύκα θέσμια θεῖ αὐτούς. ἵνα οἱ λόγοι γίνωνται σοφοὶ τοῖς ζωιεῦσιν ἐπωφελεῖς εἰώθεισαν ἢ καὶ ἐγκαθιδρύειν πυκνὸς τοῖς χαλκείοις χρυμβδόντων, καὶ ἐν τοῖς ἀνδρῶν ἐργασηρίοις, ἐν οἷς ἐξαπέτασε ὠδίν. τότε οὐδὲν τύπις ἀληθινὸς μόνον, ὅταν τὸ χρυσοῦν μὴ συμφέρει πῖς ἔργοις· ὅταν ἢ καὶ ἐν χρύσει ἀπαυτῇ τὰ ἔργα, θεμιτέον, καὶ τὴν ἔργων ἀνθεκτέον, ἄλλως. τὰ χαλκεῖα παρὰ τοῖς πυλαιοῖς ἄθυρα ἦν. καὶ ὁ βυλόμενος εἰσῄει καὶ ἐθερμαίνετο, καὶ οἱ φάντες ἐμεῖ ἐνοιμῶντο. λέγει δὲ ὅτι τύπος τις δημόσιος, ἀνειμένος τοῖς βυλομένοις διατρίβειν. λέγει γὰρ ἡ Μελανθειὰ περὶ Ὀδυσσέως·

Εἰ σὺ θέλοις ὦδέ κε χρηίδιον ἐς δῆμον ἐλθεῖν
Ἐς λέσχην θερμαίνῃ, — τοιοῦτόν ἐστιν εἰς τόπον λέσχης ἔπιθι. καθιζάνοντο δὲ ἐν δοτοῖς ἐθερμαίνοντο καὶ ἔργων ἀπεῖχοντο. παρέρχεται δὲ φησὶ τοὺς τοιούτους τόπους ὧν ἀ χρυσὸς, τότε γὰρ μὴ βιῶν ἀνὴρ μεγάλως αὐξεῖ τὸν ἑαυτοῦ βίον· ὁ δὲ ἐργὸς ἐλπίζων πάντα αὐτῷ αὐτόματα θεραπηΐσας διελογίσατο κακά, καὶ τ' ἑαυτοῦ ψυχικὸν ἐκπολόγησεν. ἄλλως. Νεοπτόλεμος ἐν τῷ περὶ γλωσσῶν φησι λέχθαι εἰ ὄνομα ἀνδρὸς ἢ πόδας ἀπὸ τοῦ φεύγειν ἢ ἀπὸ τοῦ ἔργου ἀπὸ τὸ ἔργον συμβαίνειν ἐκάτερα τούτων θέμενον ἔχοντα, εἰς καὶ φλυαρίας, εἰρὰ πάγδα· ἐν τούτῳ οὖν καὶ λέγει εἰκότως ἢ φλυαρίας, ἀλλὰ ἢ θέρμη ἢ περὶ τὸν ἥλιον, χρείας ὑποῦσης τόπου τοῦ ἡλίου θερμαντικοῦ. Μέναλδος, ἀλλέα δ' Ἀθηναῖος. Μή σε κεκὴ χρυσὸν.] ἐκ τοῦ {πτόλεμος χρεὼ πτόλιος.} τὴν λιμοθέντων τοὺς πόδας φησὶ πεχωκέναι, τὸ δ' ἐπὶ λαζωμένου κεκτημένης καὶ εἰς ἐκμοῦ τοῦ Εἰφέως, καὶ ἐξῆναι καὶ περὶ καλδας ἀποδέσθαι, ἕως ἂν διαλιμάσῃ πεχωθῆναι τοὺς πόδας. ὅσους ἢ καὶ ἀπὸ καθίσεως καὶ ἀργίας πάχυνσιν δηλοῖ τὴν πόδων· γίνεται γὰρ τοῦτο τοῖς ἀπὸ πολὺ καθημένοις, ἐὰν σῶμα ἐν τοῖς ἀλεεινοῖς, ἄνοσοι ἀργὲς καθεζάνῃς, λεπτὴν γίγνεσθαι διὰ πλῆθος τὰς παχείας ὄντας φόδας πάσεσι ἐκκρῖναι ἢ καὶ ἐν τοῖς λιμοῖς πάχυνσιν εἶναι φύσιν, ὡς ὁ Πλάτων· δεῖ γὰρ τὸ ἐν ἡμῖν θερμὸν, ἐνωμένην, τὴν ἔξωθεν ξηρὸν, ἵν' ἡ δεχόμενον δαπανᾷ τὸ ζῶμα, καὶ ὑπὸ τῆ δαπανᾷ δὲ ἀδύνειαν ἢ ἀδυναμίαν ἀλλοιῶσαι τὸ δαπανώμενον, ἀναπόφορον ἀφίησι, καὶ αὐτὸ μὲν, τὰ μέσα καὶ τὰ ἔξω λεπτύνει τὸ σῶμα, ἐν οἷς ἔστι πλεῖον· ἐκεῖνο δ' ἀεὶ τὸ ἄπαν εἰς τὰ κάτω φέρει· καὶ οὐκ ἔστι δὴ παχύνεσθαι τοὺς πόδας. Πολλὰ δ' ἀεργὸς ἀνήρ.] τὸν ἐν ἀργίᾳ ζῶντας καὶ τὰς ἐλπίδας κενὰς ἔχοντας, ἅτε μηδὲν ἑαυτοῖς ζωιοδότας ἔργον εἰς δύπωσιν ζωστῆνον, ὁτάγκαι πολλὰ τῷ ὅπη κακὰ θεσσυγνοεῖν. διὰ τὴν ἀπειρίαν ὅπως ἂν γραφῶσιν, ἐντεῦθεν λωποδύται γίνονται τινες, ἐκπυθεν ἱερόσυλοι, ἐντεῦθεν φιλοσοφάγμονες, καὶ πάντες ὅσοι τὸν βίον ἐν τῇ φιλεργίᾳ ἔχοντες ἐκποδών. Δείκνυσι δὲ δημόσιον.] διὰ τούτου τὸ φθεγγόμενον, καὶ τὰ ὅμοια, νοητέον, ὡς ἀεὶ δυνάμενοι παρασκάζειν ἐν καὶ θεοῖς τὰς θυσίας· ὃ δὲ ἀεὶ ὑγιαίνομεν. φρονητέον οὖν καὶ τοῖς ἐπιδείοις. ὅτως οὖν καὶ σπουδῶν ἐν θέρει, διὰ τὴν ἐλπίδα τῆς τὸ χρυσοῦν θησαυρὸς ἀλῆς. ἄλλως. καθηγεῖ τὸ ἔργον, καὶ πρέλεγε τοῖς δέλοις, ὅπου ἂν ἀεὶ θέρος ἔσῃ ὦσιν ὑπὸ τῶν θέρους διηπεδῶσθαι καὶ τὴν χειμῶνα σεγάσαι διατεῖς ὄμβρους, καὶ Ὄμηρος· Πλειὸν μὲν ἢ ὠὸν εὐδέξεται.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Παῖ δ' ἴθι χάλκειον δῶκον.] ἐν ᾧ τὴν ἀρο-

σίμου

εἶμεν ὥρᾳ, καθ' ἓν χιμέριον, ὃν δὴ δέεσμα τὸν χάλκειον θῆκον, ἤγουν τὴν ἐν τοῖς χαλκείοις καθέδραν, καὶ τὴν λέχνα καὶ ζωπυρίαν καὶ φλυαρίαν τὴν ὅτι τῇ ἀλέᾳ καὶ θέρμῃ χρωμένην. τὸ δὲ παλαιὸν τὰ χαλκεῖα καὶ πάντα τὰ ἐργαστήρια τὰ ὑπὸ ἔχοντα ἄδυρα ἐκάλουν, ὅτι οἱ φέντητες εἰσερχόμενοι, καὶ μέλλον ἐν χειμῶνι ἐν τῷ θερμαινέσθαι λέχνας καὶ φλυαρίας λόγων ζωπύρησιν. ἐν τῷ ἀρόσιμῳ δὲ καιρῷ, παρέδρεμε (φησὶ) τὴν ἐν τοῖς χαλκείοις καθέδραν. ἢ τὸ καθῆσθαι ἐν τῷ σῷ οἴκῳ, καὶ θερμαίνεσθαι κατὰ τὴν ἐν τοῖς χαλκείοις τῶν πονηρόων καθέδραν. ἔνθα καὶ ἄοκνος ἀνήρ.] πάντα δὲ ὁπόσα δὴ ὁ ἄοκνος ἀνὴρ μεγάλως τὸν ἑαυτοῦ οἶκον αὔξει, πολλὰ δὴ ζωπύρει καὶ ἐν τῇ ψυχῇ ὁ ἀργὸς χειμῶν βιάστην καὶ ζοφῶν, μένων εἰς ματαίαν ἐλπίδα. εἶτα λέγει, καὶ τὰς ἐλπίδας, ὅτι τὸν αἴθρην πνεχειμένον καὶ φέροντα, οὐ τινι μὴ ἀρκέσει εἶναι ζοφῶν, καθήμενον ἐν χαλκείοις ἐπ' ἀγαθῇ ἐλπίδι χρημάτων καὶ κατέχειν ἀπὸ ὀλιγοπλουτίας, ἢ λησείας, ἢ τῶν ἀπορφυόντων πρός. Δείκνυσι.] σωφρονίζων οὖν τὴν μελλόντων σέλεσθαι τοῖς σοῖς δέλοις ἔτι θέρους ὄντος ἀρχόντων, πολεῖν κλησιν, καὶ οἰκήματα· τοιοῦτοι σωφρονίσατε τὴν τῶ χειμῶνι καὶ κλῶσι δαίδετε τὰ τῆς οἰκίας· ἐν γὰρ αἰεὶ θέρος ἐστὶ πάρα.

Μηνὸς δὲ λωαιῶνα κακὰ ἤματα, βούδορα πάντα,
Τῆτον ἀλεύασθαι, καὶ παγάδας, αἵτ' ὄλλυσι φῶτας
Πνεύσαντος βορέαο δυσπλεγέες τελέθουσιν·
Ὅς τε διὰ Θρήικης ἱπποβότου εὐρέι πόντῳ
Ἐμπνεύσας ὤρινε· μέμυκε δὲ γαῖα καὶ ὕλη·
Πολλὰς δὲ δρῦς ὑψικόμους ἐλάτας τε παχείας
Οὔρεος ἐν βήσσῃς πλατὺ χθονὶ πιλνοτερείῃ
Ἐμπίπτων, καὶ πᾶσα βοᾷ τότε νήριτος ὕλη.
Θῆρες δὲ φρίσσουσ', οὐρὰς δ' ὑπὸ μέζεα θέντες,
Τῶν καὶ λαχνήεν δέρμα κατάσκιον· ἀλλά νυ καὶ τοὺς
Ψυχρὸς ἐὼν διάησι διαυσταφέρων περ ἐόντας.
Καί τε διὰ ῥινὸς βοὸς ἔρχεται, οὐδέ μιν ἴσχει·
Καί τε δι' αἶγα ἄησι τανύτριχα· πώεα δ' οὔπω
Οἰοπόλοι ἐπέτεινε δίχες αὐτῶν, οὐδὲ διάησιν
Ἰὸς ἀνέμου βορέω· βοσκαλὸν δὲ γέροντα τίθησι.
Καὶ διὰ παρθενικῆς ἁπαλόχροος οὐδὲ διάησιν,
Ἥ τε δόμων ἔντοσθε φίλῃ παρὰ μητέρι μίμνει
Οὔπω ἔργ' εἰδυῖα πολυχρύσου Ἀφροδίτης,
Εὖ τε λοεσσαμένη τέρενα χρόα, καὶ λίπ' ἐλαίῳ
Χεισαμένη, νυχίη καταλέξεται ἔνδοθι οἴκου·
Ἤματι χειμερίῳ, ὅτ' ἀήσιος ἦν πόδα τόνδε,
Ἐν τ' ἀπύρῳ οἴκῳ καὶ ἐν ἤθεσι λαυαλέοισιν·
Οὐ γάρ οἱ πόλιος λευκὸν νομὸν ὁρμηθῆναι·

Menſem vero Ianuarium malos dies, bobus nocentes omnes,
Hunc vitare: & glacies, quæ quidem ſuper terram
Flante borea moleſtæ exiſtunt;
Qui per Thraciam equorum altricem lato mari
Inſpiratus concutit, remugit autem terra & ſylua:
Multas vero quercus alticomas abieteſque denſas,
Montis in vallibus deiicit, terram multos paſcentem
Incumbens; & omnis reboat tunc ingens ſylua.
Feræ autem horrent, caudaſque ſub pudenda ponunt:
Ex etiam quarum vellere cutis denſa eſt, & quas
Frigidus exiſtens perflat hirſutas licet pectora habentes.
Quinetiam per bovis pellem penetrat, neque ipſum cohibet.
Etiamq. per capras flat hirſutam: ouium autem greges non ita,
Eo quod annui ipſarum villi ſunt, non perflat
Vis venti boreæ: Incurvum vero ſenem facit.
Et per teneri corporis virginem non perflat,
Quæ in ædibus charam apud matrem manet,
Nondum opera ſciens aureæ Veneris,
Beneque lota tenerum corpus, & pingui oleo
Vncta, nocte cubas intra domum.
Tempore hyberno, quando exoſſis *polypus* ſuũ pedem arrodit,
Inque frigida domo, & in habitaculis triſtibus.
Non enim illi ſol oſtendit pabulum vt inuadat,

Ἀλλ' ὅτε χιονέων αὐδρῶν δλῆμόν τε πόλιν τε
Σκεδάσῃ, βεβλίον δὲ πανελλήνεσσι φανήῃ.
Καὶ τότε δὴ κεραοὶ τε θηήσεσι ὑλικοῖται
Λυγρὸν μυλιόωντες ἀνὰ δρύα βησήσονται
Φεύγουσιν· πᾶσι δὲ φρεσὶ τοῦτο μέμηλεν,
Οἳ σκέπα μαιόμενοι πυκινὰς κευθμῶνας ἔχουσι,
Καὶ γλαφυρὰς πέτρῃσι τό τε δὴ τρίποδι βροτῷ ἶσοι,
Οὖς τ' ὅτε νῶτα ἔαγε, κάρη δ' εἰς ὦδας ὁρᾶται,
Τῷ ἴκελοι φοιτῶσιν, ἀλιζόμενοι νίφα λευκήν.
Καὶ τότε ἑσσάσθω ἕρμα χροὸς, ὡς τε κελεύω,
Χλαῖναν τε μαλακὴν καὶ τερμιόεσσαν χιτῶνα.
Στήμονι δ' ἐν παύρῃ πολλὴν κεκαρμένα μηρύσασθαι·
Τὴν ἀμφιέσασθαι, ἵνα τοι τρίχες ἀγρεμόωσιν,
Μηδ' ὀρθαὶ φρίσσωσιν ἀειρόμεναι κατὰ σῶμα.
Ἀμφὶ δὲ ποσσὶ πέδιλα βοὸς ἶφι κραιπνοῖο
Ἄρμενα δήσασθαι, πίλοις ἔντοσθε πυκάσσας.
Πρωτογόνων δ' ἐρίφων, ὁπότ' ἂν κρύος ἄγριον ἔλθῃ,
Δέρματα συρράπτειν νεύρῳ βοὸς, ὄφρ' ὄμβρον νώτῳ
Τ' ἔχῃ ἀμφιβάλῃ ἀλέῃσι. κεφαλῇφι δ' ὑπερθεν
Πῖλον ἔχειν ἀσκητὸν, ἵν' ὦτα μὴ καταδεύῃ·
Ψυχρὴ γάρ τ' ἠὼς πέλει βορέαο πεσόντος.
Ἡῶος δ' ὅτε γαῖαν ἀπ' οὐρανοῦ ἀστερόεντος
Ἀὴρ πυροφόρος τέταται μακάρεσσιν ὅτε ἔργοις·
Ὅς τε ἀρυσάμενος ποταμοῦ ἀπὸ καπνιόωντος
Τ' ἄφυσ' ἐπ' ἠπείρου ἀνέμοιο θύελλα
Ἄλλοτε μὲν θ' ὕει ποτὶ ἑσπερον, ἄλλοτ' ἄησι
Πυκνὰ Θρηϊκίη βορέης νέφεα κλονέοντος.
Τὸν φθάμενος, ἔργα τελέσας, οἶκόνδε νέεσθαι,
Μήποτέ σ' οὐρανόθεν σκοτόεν νέφος ἀμφικαλύψῃ,
Χρῶτά τε μυδαλέον θείῃ, καθά θ' εἵματα δεύσῃ.
Ἀλλ' ὑπαλεύασθαι. μεὶς γὰρ χαλεπώτατος ἕπται
Χεῖμέριος, χαλεπὸς προβάτοις, χαλεπὸς δ' ἀνθρώποις.
Τῆμος θαρσύνειν βοῦς, ὅτι μέσσατος ἐστὶ
Ἀρμαλιῆς· μακραὶ γὰρ ἐπίρροθοι εὐφρόναι εἰσί.

Sed super nigrorum hominum populumque & vrbem
Verritur, tardius autem vniuersis Græcis lucet.
Et tunc sane cornutæ bestiæ & incornutæ siluicubæ
Misere dentibus stridentes per quercetum vallosum
Fugiunt, & passim omnibus id curæ est:
Quæ tecta inquirentes, densas latebras habent,
Et cauernas petrosas, tunc vniquam tripodi homini similes,
Cuius & humeri fracti sunt, & caput pauimentum spectat:
Huic similes incedunt, vitantes niuem albam.
Et tunc indue munimentum corporis, vt te iubeo,
Chlænamq. mollem, & talarem tunicam.
Stamine vero in pauco multam tramam intexe.
Hanc circum induito, vt tibi pili non tremant,
Neque erecti horreant, arrecti per corpus.
Circum vero pedes calceos bouis fortiter occisi
Aptos ligato, pilis intus condensans.
Primogenitorũ vero hœdorum, cũ frigus tempestiuum venerit,
Pelles consuito neruo bouis, vt super humerum
Pluuiæ arceas teporem, supra caput vero
Pileum habeto elaboratum, vt aures ne humefiant:
Frigida enim aurora est Borea cadente:
Maturinus vero super terram a cælo stellifero
Aër frugifer extensus est beatorum super opera.
Qui hauriens e fluminibus semper fluentibus,
Alte supra terram leuatus venti procella,
Interdum quidem pluit ad vesperam, interdum flat,
Densas Thracio Borea nubes excitante.
Hunc antevertens, opere perfecto domum redi,
Ne quando te cælitus tenebrosa nubes circumtegat,
Corpusque madidum faciat, vestesque humectet:
Sed cauito. mensis enim difficilimus hic
Hybernus: difficilis ouibus, difficilisque hominibus.
Tunc medium bobus, homini vero amplius adfit
Alimoniæ: longæ enim validæque noctes sunt.

Ταῦτα

Ταῦτα φυλασσόμενος τετελεσμένον εἰς ἐνιαυτὸν,
Ἴσῃσι νύκτας τε καὶ ἤματα, εἰσόκεν αὖθις
Γῆ πάντων μήτηρ καρπὸν σύμμικτον ἐνείκῃ.

Hæc obseruans perfectum in annum,
Æquato nocteſque & die, donec rurſum
Tetra omnium mater fructum omnigenum proferat.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Μῆνα ϑ' λιμαιῶνα.] κ᾽ τὸν μιῶα ϑ' τὸν λιμαιῶνα, ὅσπις ἔϛιν ὁ Ἰανουάριος, ἐκλείπει ϑ' ὕπως ἐπειδὴ τῷ Διονύσῳ τῷ τῆς λιμῶν ἐπισάτῃ ἐτέλουν ἑορτὴν τῷ μιῖ τούτῳ ἦν ἀμβροσίαν ἐκάλουν· καὶ εἰσὶ ἡμέραι· αἵπιαι πᾶσαι τὸ ἀπὸ ἑρωδ τὰς βόας, αὐτὶ τῦ πελάται. ὑπὸ ϑ τῦ ἰσχυροτέρυ ζῶα κ᾽ τ᾽ ἄλλα ἐδιάσασι τῆς ἀρεμμάτων. Τεῖναι ἀλάδαδ.] αὐτὶ τῦ ἐκφυγῇ, φύλαξε. κ᾽ τὰς πηχάδας, ἤγουν τὰς παχυτὰς τὰς κ᾽ τὰς ἄλλους μιῶας δηλονότι ἐξασπίνας γινομένους, οἵ πνες ὅτι χεῖαν αὐτὶ τῦ κ᾽ χιῶ τελέθουσιν, ἤγουν τίλουσιν, ἀπαρχῆσι, κακῶν φροντίδων παροχὶ, τῦ βορέα πνέοντ᾽, ὅσπις διὰ τῆς Θρᾴκης τῆς ἱππηβόρυ (ἄνωθεν γὰρ φέρεται ἀπὸ τῆς τῆς Θρᾴκης βορειοτέρων) ἐμπίσω τῷ πλατεῖ πόντῳ ὤϑεινεν αὐτὸν, δηλονότι, ἤγουν διήκειρεν. μέμικται ϑ ὑγῆ, κ᾽ τὰ δένδρα, ἢ αὐτὶ τῦ ἴχει, ἢ αὐτὶ τῦ συμμέμικται ἤγουν συμπέπλεκται, συγκέκλεισται διὰ τὴν πυκνότητα τῦ κρύους· ἐν τῷ ἔαρι γὰρ κ᾽ ἡ γῆ κ᾽ τὰ δένδρα ἀνοίγ.). Πολλὰς ϑ δρῦς ὑψικόμους.] ἤγουν εἰς ὕψ᾽ ἐξατείνασας τὰς κορυφὰς, τυτέϛιν ὑψηλάς. κ᾽ ἐλάτας παχείας ἐν ποιμάσιν ὄρυς πλυσὶ, ἤγουν πλάζει ἐμπίπλων τὴν πλυειδεῖς ζοφὰς δυρυμένη γῆ· κ᾽ πᾶσα ἴχει τότε ἡ ἄπρακτος ὕλη· τοῦτο γὰρ δ᾽ωάϑ ἡ ῥέιτ᾽· οἱ δῆρες ϑ φείασιν, ἤγουν τὰς πήχας ὀρθιάζεσι, συστελλομένυ τῦ δέρματ᾽ ὑπὸ τῦ ψύχους. τὰς ὑγρὰς ϑ αἵπιων μεταξὺ τῆς μηρῶν τιθέασιν ὑπὸ τὰ αἰδοῖα· δύσειγοι γὰρ αὗται αἱς νοτερώδεις κ᾽ ὀσωδεῖς, κ᾽ σκῆνοι οἱ δῆρες τῦτο παχίσιν, ὧν κ᾽ τὸ δέρμα λάχνη ἤγουν τριχώσει κατάκλιον. ἀλλὰ κ᾽ διὰ τύτων ἔρχ.) πνέων, ἤγουν κ᾽ τύτων καθιεῖ ϑ ψυχρὸν ὤν, καί ἐϛ ὄντων διαυτέρων, ὑπὸ τῆς σέρνων ὅλον τὸ ζῶμα δηλοῖ, τυτέϛι καί ἐϛ ὑπὸ μαλ ὢν συνεχῆν ὅλον τὸ ζῶμα σκεπομένων, κ᾽ διὰ δέρματ᾽ βοὸς ἔρχ.), ὃ δὲ ἐϛὶ αὐτὸς ἀυτὸν κ᾽ ταῦτα παχὺ ὄν. καὶ τὰ δ᾽ αἶγα.] αὐτὶ τῦ δ᾽ αἰγὸς πυύπερχ᾽ ἤγουν πεπαγμένας ἐχέσης τὰς πρίχας κ᾽ μὴ ὕλας. ἄκρ.] τυτέϛιν ἔρχ.) πνέων. τὰ φώτια ϑ', αὐτὶ τῦ τὰ φείδατα, τὸ καθόλυ αὐτὶ τῆς κ᾽ μέρ᾽. ἔτι ὁ διάπνοι ἡ δυάμις τῦ ἀνέμυ τῦ βορέα, ἤγουν ἡ δύναμις ὁ διέρχ.) ἐκ παραλλήλυ· διότι αἱ πρίχες αὐτῶν ἵπτανται· ἵπτανται δὲ τὸ διὰ μέϛης ὅλη χρόνυ. ἐνταῦθα ἵπτανται πρίχες αἱ δασεῖαι κ᾽ ὁ διαλείπουσι· ἔχαλον ϑ ποιεῖ τὸν γέροντα ἤγουν δίκλιν ἔχοντ᾽ κεκαμμένον κ᾽ πεκυφότα· ἔχαλοὶ ἰδίως οἱ μόχλακες, οἱ κ᾽ χερμάδια λέγονται, ἤγουν οἱ πετάμιοι κ᾽ θαλάπιοι λίθοι· ἐνταῦθα ϑ ὀπθετικῶς λέγ.) τ᾽ ὠμα ὑπὸ τῦ ἔχοντ᾽. Καὶ διὰ παρθενικῆς.] ἀντὶ τῦ παρθένυ ἀπαλόχρο᾽ ἤγουν ψυφερᾶς, ὁ διέρχ.) πνέων ὁ βορέας· τυτέϛι κ᾽ τῆς παρθένυ τῆς ψυφερᾶς ὁ κραδαινόντ᾽, ἥτις ἐπὶς τῆς δόμων παρὰ τῇ φερεφόλει αὐτῆς μητρὶ μένει, ἕπω ἔτι γηώσκουσα τὰ ἔργα τῆς πλυχρύσυ Ἀφροδίτης, ἤγουν ὁμιλίαν ἀνδρὸς· ὁπλοίκα λυομένη τὸ ἁπαλὸν ζῶμα, κ᾽ λιπαρῷ ἐλαίῳ ἀλειψαμένη, πυχίν, ἤγουν πυκτικῶς, ἐπῤῥηματικῶς αὐτὶ τῦ κ᾽ τὸ νύκτα, δι᾽ ἃ φθίσ.) ἔνδοθεν αὐτὶ τῆς ἐντὸς τῦ οἴκυ κ᾽ τὸ ἡμέραν τὸ χαμαιτυπῶ· ἔχει γὰρ ταῦτα βοηθήματα τῦ μὴ πνεῖν τὸν βορέα, τὸ οἰκείαν δηλονότι, τὰ λυτρά, τὸ τῦ ἐλαίυ χρῖσιν. ὅτι ὁ ἀνέμ᾽, ἤγουν ὁ πλύτις (κ᾽ ϑῆλυ Λακεδαιμονίοις γάρ φασιν ἰδίως ἔτ᾽ ὠνομάζετο ἄνεμ᾽) τὸν ἑαυτῦ πόδα ἐδίφ. ἐν ἀπύρῳ οἴκῳ.] ἤγουν ἀθερμάντῳ, τυτέϛι ψυχρῷ, κ᾽ ἐν διηκεβαῖς λαλαλέαις· ἤγουν λυχραῖς, χαλεπαῖς. εἶτα ἐπάγει τὴν αἰτίαν, δι᾽ ἣν τὸν ἑαυτῦ πόδα ἐδίει καθήμεν᾽ ἐν τῷ φωλεῷ κ᾽ φησίν, ὃ γὰρ δρίκνυσιν αὐτῷ ὁ ἥλι᾽ λάμπων νομόν, αὐτὶ τῦ τόπον νομῆς· ὥϛτε ὠμηθῆναι ἐπ᾽ αὐτόν, ἀλλ᾽ ὅτι τὴν πόλιν κ᾽ τὸν δῆμον τῶν κυανέων ἀνδρῶν, ἤγουν τῆς Αἰθιόπων (ἀπὸ τύπυ ϑ πάντας τὺς κ᾽ τὸ τότιον μέρ᾽ ἐδήλωσε.) Στεφανᾶται.] ἤγουν στέφ.). βέλτιον ϑ ἦν βελτίως φαίνει πῖς πυιέλλυσιν, αὐτὶ τῦ πᾶσι τοῖς Ἕλλησι κ᾽ τοῖς ἄλλοις τοῖς κ᾽ τὸ βόρειον μέρ᾽, ὡς πολλὰ χρόνον.

χρόνον τὰ ἑσπέρια γῆν τμήματα διϊών, ἐλάχιστον ἢ τὰ ἑῷα γιγνῶ. καὶ δὴ τότε οἱ θῆρες οἱ ἐν ὄρεσι λόχμας ποιεζόμενοι, τοῦτο γὰρ τὸ ὑλήκοοι, οἱ κερασκοί, ἤγουν οἱ κερασφόροι, οἱ κέρατα ἔχοντες, καὶ οἱ νήκεροι, ἤγουν οἱ μὴ κέρατα ἔχοντες· χαλεπὸν μυλλῶντες, ἤγουν τοὺς ὀδόντας συγκρούοντες. μύλαι γὰρ αἱ ἀλήθουσαι τὴν βρῶσιν, ὀδόντες· ἀφ' ὧν πάντας λέγει τοὺς ὀδόντας, καὶ τὰς σιαγόνας.

αἰνὰ δρύα βιπτήσαντα φλύξειν.] ἤγουν δῆθεν τοὺς δαίμονας, τοὺς ἐν ταῖς κοιλάσι τῶν ὀρῶν. καὶ πᾶσιν ἐν τῷ λογισμῷ τοῦτο διαφορητέον ἐστίν, οἵτινες ζητοῦντες κατὰ δύσεις οἰκεῖσι πυκνοῖς δένδροις δηλονότι, ἤγουν δασεῖς, καὶ κοίλωμα πίτειον, ἤγουν αὔλιον. τότε δὴ ἔτοι πρίποδι βροτῷ ἴσοι, αὐτὶ τοῦ ὁμοῖοι, τυτέστι γέροντι βακτηρίᾳ χρωμένῳ, καὶ διὰ τοῦτο πρίποδι ἔπινον τὰ νῶτα ἐπέαγεν, ἤγουν ἐπικέκλασται, τὸ κάρη δὲ, ἤγουν ἡ κεφαλὴ, δῆτα τὸ ἔδαφος ὀρέξεται κλίνατα, τούτῳ ὁμοῖον φασὶν αὐτὶ τοῦ αὐτύξουσιν, ἐκφύγοντες τὴν νιφάδα ἢ χάλαζαν.

ἀλλά νυ καὶ τῇδε Ψυχρὸς ἐὼν διάπεσι.] ποιητικῶς οὕτω λέγει· ὥφελε γὰρ, καὶ διὰ τούτων ἄπιον· ἡ γὰρ διὰ τῶν τοιούτων εἰ μὴ μὴ τοῦ ῥήματος κεῖται, ἀεὶς ἀπαπικὸν ἀεὶ λέγει. εἰ δὲ μὴ τοῦ παρατατικοῦ, χρωικὴ ἐξ ἀνάγκης ζωτάσεται. ὅτι ἢ αὐτοτρόφως ταῦτα ποιοῦσιν ὅταν ἐθέλωσι· καὶ μὴ τὸ ῥήματος γὰρ αὐτῷ τιθέντες ἀεὶς χρωικῶς λέγουσι, καὶ μὴ τοῦ παρατατικοῦ πάλιν αὐτιαστικὴ ζωτάξουσιν, ὡς ἐν τῷ· διάτ' ἔντεα καὶ μέλαν αἷμα καὶ ἐνταῦθα ἔτας, Καί τε δι' αἶγα ἄπασιν. Πολύχρυσον ἔλεγον τὴν Ἀφροδίτην, διὰ τὰς ἀφείκας καὶ τὸν διδόμενον ταῖς νύμφαις χρυσόν. λιγαλέοισιν.] ἀπὸ τοῦ λυγρὸν γίνεται λιγαλέον, τὸ δὲ λυγρὸν, ἀπὸ τοῦ λίαν ὑγρόν· λέγεται δὲ ἔτι τὰ κακὰ, ὡς λύπῃσι ἐμπιπτοντα· ἐκ γὰρ τῆς ὑγρῶν καὶ ψυχρῶν φασι τὰ λυπηρὰ, ἐκ δὲ τῆς θερμῆς τὰ ἡδέα. Στρωφῶνται.] ἀπὸ τοῦ στρέφω, στροφάομαι στροφῶμαι· τὸ δὲ στρῶ ὄφελε μὲ μικρὸν χάραξας, ὡς τὸ φῶ, ἐν τῷ φορέω φορῶ, ἀπὸ τοῦ φέρω· ἐπεὶ δὲ ἔχει τὸ σ, τὸ τ, καὶ τὸ ρ· ὧν ὅπαντιν εἰσπεσεῖταί τι βεγχὺ ἀπ' αὐτῶν πάντας ἐκταθῆπεται. ἔχει δὲ καὶ ἔμπαλιν μακρὸν ὅπως ἂν γνοίη, εἶτα εἰ μικρὸν τοῦτο ἦν, ἢ ἂν βεγχὺ μεταξὺ δύο μακρῶν δυνάμει. τὸ τοιοῦτο δὲ τῷ ἡρωϊκῷ ἐζωάδι μέτρῳ, ἐξ ἀνάγκης μέγα ἐχρῆτο, ἐν αὐτῷ τούτῳ τῷ ἡρωϊκῷ μέτρῳ ἁρμόσει. Καὶ γλάφου πυρῆναν.] τὸ γλάφου εἰ μὲν ἀντὶ τοῦ γλαφυρὸν εἴη, ὥδ' ἂν λέγει, τὸ δὲ γλαφυρὸν μετωνομασικὸν ὅτι καὶ ἀπορεῖται ἔννοιαν μίνον, ὡς ἐφ' ἑδὲ τὸ πίτειον· ζωωτακούομενον δὲ ἔχειν τὸ ἄγγος, ἐταχθές. δοκεῖ δὲ ἀπορεῖν ἔχειν τι γλάφου, ἀλλ' ὕστως ἐγγυατέος ἀπὸ τοῦ γλάφω, ὡς τὸ δάκρυ ἀπὸ τοῦ δακρύω· ἐν ᾧ καὶ γλάφου πυρῆνα, ἤγουν κοίλωμα πίτειον· κοίλωμα δὲ πίτειος καὶ αὐλίσιον, ταυτόν. νίφα] νιφάδα, ὑετὸς κατάφορος τὸ ὄμβρος καὶ τὸ καταφερόμενον ὕδωρ, καὶ ὄμβρος ὁμοίως δὲ τῆς δύο τούτων σημαινομένων· νιφετὸς δὲ ὅτι μέν τοῦ πράγματος, οὐκέτι καὶ ὅτι τὸ καταφερόμενος χιόνος· χιὼν γὰρ λέγεται ἡ καταφερομένη. νιφάδες δὲ ὅτι χιόνος, σαλαγμοὶ ὅτι ὄμβρων, ῥανίδες δὲ ὑετίως αἱ ἀπὸ νεφέων ἢ τοιούτων τινῶν καταῤῥέουσαι. Καὶ τότε ἔσταδε.] εἰπὼν ὅπαδεν καὶ τότε δὴ κέρατοι καὶ νήκεροι ὑληκοῖται, ἕως αὐτὸ ἐπάγει. καὶ τότε ἔσταδε μὲν τοῦ καὶ· καὶ τότε ἐνδῦσαι, πρεσβυτικὴν ἀσφάλειαν τοῦ σώματος, ἤγουν ἐνδύματα ὀμροιοῦντα καὶ ἀσφαλιζόμενα τὸ σῶμα, καθά σε καὶ δῦ· ὅπως κλύδων, ὃ δὲ ποιήσει αὐτίκα, ὡς ἤδη τοῦτο πιὼν λέγει· πολὺ δὲ σωόδες καὶ σπερὶ τοῖς κοινοῖς. ἔρυμα ἰδίως τὸ φρούριον, ὃ καὶ πολίχνιον λέγει· ἐνταῦθα δὲ ἔρυμα λέγει τὴν ἀσφάλειαν ἁπλῶς καὶ φυλακήν. χλαῖναν μὲν μαλακὴν ἐνδῦσαι ἤγουν χλαμύδα, καὶ χιτῶνα μαλακὸν, δηλονότι τερμιόεντα, ἤγουν ποδήρη· χλαῖνα τὸ ἐπὶ τῆς καὶ παχύτερον, χιτὼν τὸ ἐνδοτέρω· ζωόδες δὲ, ὕφασμα, τοῦτο γὰρ τὸ μηρύσασθαι ἐν ὀλίγῳ σήματι πολλὰ κρόκαι, ἀντὶ τοῦ κρόκαις χρῆται μεταπλασμόν· οὕτω γὰρ ἂν εἴη δηλονότι μαλακὴ ἡ χλαῖνα, χρωκόδος ἀναδιδομένης, ἃ ζωσχῶν ὄντων τῶν σημάτων, ταύτῃσι σπερβάλῃ, ἵνα σπι αἱ πρίχες ἀρρυσίωσιν, ἤγουν ἀκίνητοι ὦσιν, ἄπυκοι κατάκλειστοι. Μὴ δ' ὀρθαὶ φείσωσιν ἀεροῦσθαι καὶ σῶμα.] μὴ δὲ αἴρωνται ὀρθαὶ καὶ σῶμα γίνωνται ὠφελεῖν. ὃ δὲ φησι φείσωσιν, ὃ καὶ μόνον, τὸ τὰς πρίχας ὀρθίας γίνεσθαι δηλοῖ, καὶ Εὐριπίδης ὁμοίόν τι ποιεῖ ἐν τούτοις· μὴ πλεσφόρους Εὐχὰς θεοὶ δέχοιντο. ὀφείλοντα δὲ εἰπεῖν μὴ πλεσφόρους ποιῶσιν, ὁ δὲ φησὶ πλεσφόρους κοσμοῦσιν ἐν ὀθρυλλίῳ, ὡς πλόκαμοι λαβοῦσιν ἐν ἄλλοις, ἤγουν λαβοῦσι βίμα. καὶ ἁπλῶς πολὺ

παρὰ

ἐν δὲ τούτοις τὸ πιθανὸν ἐνταῦθα ἦν καὶ ὅτι οὐκ ἂν ὁ λόγος λέγοιτο, μὴ ἦ φείσασθαι λέγω, ὀρθαὶ καὶ τὰ ζῶντα αἰρόμεναι, ἵν' ᾖ τὸ ὀρθαὶ αἰρόμεναι, οὕτως ὁρμητήριον τὸ φείσασθαι· φείσεται γάρ ὅταν αἱ πρίγες ὀρθαὶ γένωνται καὶ πυκνώσει τὰ δέρματα.

Ἀμφὶ δὲ ποσὶ δάσκιος.] ὅμοιον τῷ, κνημῖδας μὲν ὁρῶντα ἀεὶ κνήμησιν ἔθηκεν. δεῖ δὲ ἐν τούτοις τοῖς ἀεθεσιν τῷ ῥήματι ζωννύειν, ἵν' οἰκείας ἔχῃ πρὸς τὸν δοκοῦντα. ὡς τὰ θέρεσθαι, τῷ, καὶ πολλὰ ἕτερα. ὡς δὲ ἀεσιφανῶς τόδε λέγει, ὅτων αὖ οἰκείως λέγοιτο καὶ ἀεσιτέθημι πρὸς κνήμαις τὰς κνημίδας, καὶ ἀεσίδω τοῖς ποσὶ τὰ πέδιλα, ἤγουν ἀεσιθεῖς δισμῶ. ταῖς ποσὶ δὲ ἀεσίδυσον πέδιλα, ἤγουν ὑποδήματα ἁρμόδια, τουτέστι ζύμμετρα αὐτοῖς, ἀπὸ δέρματος βοὸς ἢ προβάτου καταθέντος· ἤγουν κραπαλῶς καὶ ἐν τῇ ἰκμάδι αὐτῆς ζφαγήτου, ἀλλ' οὐκ αὐτημάτως ἀποδυτόντος, ἀπὸ νόσου δηλονότι ἀηδίας, ἢ τὸ δέρμα ἀνέγκυρον γένῃ· ἀλλ' ὅν τῇ ἰκμάδι ζφαγήτου, ἵν' ἐγκυρὸν ᾖ τὸ δέρμα. πίλοις ἔνδον δὲ ὑποδημάτων πυκάσας αὐτὰς τὰς πόδας δηλονότι, ἤγουν ἀσφαλισάμενος. δέρματα δὲ προσκυλόντων ἐείσω, ἀντὶ ἰκμαλεστέρων δὲ δηλονότι· ἤδη πεπόνων. αὐτὰς ἔτι ἀπαμᾷ ὄντων, ζωνύντων ἕτερα, βαθέα ὑδρο βοὸς καὶ οὗτο διὰ τὸ ἰκμαλὸν ὄντα ἄλθῃ τὸ κρύος τὸ θεῖον, ἤγουν τὸ ζωνύσθαι ὑπὸ τῆς πεπαγμένης αὐτῆς ἀφὰ μυδᾶσθαι ἢ αὐτισροφᾶς, τὸ κρύος τὸ θεῖον, ἀντὶ δὲ ἢ ἀεσῃ τὸ κρύος ἵνα ἀεσιάλλῃ δηλονότι τῷ ὅμῳ ὁμῷ, ἀντὶ δὲ ἐνδύσῃ ὑπὸ τῷ ἀλεσιᾷ, ἀντὶ δὲ ἀλεσαρὸν, καὶ συγκοπὴν, ἤγουν κεταφυγὴν. κεφαλῆφι δ' ὑφάσθω.] ἀντὶ δὲ ὅπλῃ τῷ κεφαλῇ πῖλον ἔχε ἀσυντόν, ἤγουν τέχνῃ κατασκαλασμένον· ἔστι δὲ ἕτος ὁ ἐξ ἀείων ἢ διαστάλλων δὲ ἀπὸ τοῦ ἄλλου, ὃς ἐν τοῖς ποσὶν εἶπεν, ὡς αὖ ἀείνων δηλονότι μὴ ἀσκυτᾶν, οὗτον ἀσκυτὸν λέγει. ἀλλὰ καὶ τοῦτον ἀσκυτὸν λέγει. καὶ ἐν ἀείνοις τὸ ἀσκυτὸν δίδοσι ζωννυμένοις κἀκεῖνοι γὰρ ἀσκυτοί, ἵνα τὰ ὦτα μὴ καταβρέχῃ, ἀντὶ τοῦ τὸν κεφαλὴν πᾶσαν. ἀπὸ τοῦ μέρους γὰρ τὸ ὅλον ποιεῖ δίδωσιν. θέλει δὲ ἴσως διὰ τούτου δηλοῦν, μέγαν δεῖ εἶναι τὸν φῖλον, καὶ κεκαλύφθαι πᾶσαν τὴν κεφαλὴν, ὡς μηδὲ τὸ ἐν τῷ ἐσχάτῳ μέρει ἀσπὸς κείμενα ὦτα ἄμοιρα τοῦ σκέπειν ἐᾶν, καὶ διὰ τοῦτο βρέχεσθαι ὑετοῖς καὶ ψυχεσιγαμέ τ' ἠὼς πέλῃ.] τὸ τότε ζωννυμένοις, ἤγουν, ψυχεσὶ γὰρ τότε γίνῃ ἡ ἡμέρα; βορέω τοῦτο, ἀντὶ τοῦ καταψύξουτο. ἀπὸ γὰρ τοῦ ὑπολοτέρων μερῶν ὁ βορέας πνεῖ.

Ἠῶϊ δ' ὅτε γαῖαν.] ὁ αὲρ ἦ, ἀς ἀπὸ τοῦ ἠέρα νῦν τὸ κατασίγη, ἀντὶ τοῦ ἀπὸ τοῦ θέρους, μέχρις τῆς γῆς δηλονότι, τέτα δὲ ταύτῃ τῷ ἑαυτῷ πάσιν ὅτι τοῖς ἔργοις τῶν μακάρων, ἤγουν τῶν γεωργῶν τῶν ἀπὸ οἰκείων κόπων διπόρων, καὶ διὰ τοῦτο ζηλωτῶν καὶ δαιμόνων. ὡς δὲ ὁπλήματικῶς ἀντὶ τοῦ χρὴ τὰν ὄρθρον. πυροφόρος, ἀντὶ τοῦ θρεπτικὸς καὶ ζωογόνος τῶν καρπῶν. ἀπὸ γὰρ τοῦ σίτου πάντες τὲς καρπὲς ῥοεῖ. ἑῶον δὲ λέγει καρποφόρον, διὰ τῷ τὸ ὄρθρον δρόσον, ἥτις πέφυκε τὰ λήϊα. ἔστις ἀπὸ πατρὸς ἀρούσου ἀνίμησάμενος τὰς ἀτμίδας, δηλονότι, ἃς τὸ θερμὸν ἀνάδιδωσι, ἀπὸ τούτων, καὶ τῆς θρεπτικῆς, καὶ τῆς λιμνῶν, ἤγουν τῆς ὑγιλοτέρου γῆς καὶ ψυχρότητι, ὑψοῦ ἀπὸ τῆς αὐθείς, ἤγουν μετεωρισθεὶς ἀνέμοις πυκνοῖς, ἄλλοτε μὲν ὕετον κατατέμνοντος ἐσόμενον, πυκνωθέντων καὶ ψυχθέντων ὑπὸ ἀτμίδων δηλονότι τῆς ἀθροισθεισῶν ὀρθείσης, λυγύσης τῆς ἡμέρας. ἄλλοτ' ἄπτει.] ἀντὶ τοῦ ἀνέμους κινεῖ. εἶτα τῷ βορᾷ τῷ ὑπερέχοντος διὰ τὸ ἀεσιφανῶς ὑπερέχειν τὸν βορέαν τῶν ἄλλων ἀνέμων, ἐπάγει τὸ θερμὸν βορέα ἐπιχωρίως τὰ νέφη τανύοντος εἰς αὐτὸν ὑπερεστῶντος τότε καὶ ζωνύντος πηδοντος.

τὸν φθάμενος.] ἤγουν τοῦτον τὸν λιμναῖον δηλονότι. ἀπὸ τούτου γὰρ ἀρξάμενος καὶ πολλὰ διὰ μέσου θεὸς, πάλιν ἐπαναλαμβάνει καὶ ἀποδίδωσι πρὸς αὐτὸν τὸν λόγον, καὶ φησὶ τοῦτον τὸν μισῶ ἀπορθάσας, τελέσας τὸ ἔργον, ἤγουν τῷ ἀρομένῳ νέους, τουτέστι νέα, πορδίν· εἰκονδὲ, ἤγουν εἰς τὸν οἶκον σου, ὁλοκληρωτικῶς. ἰσέον δὲ ὅτε ταῦτα τὰ εἰς δε, εἰ μὲν ἀπὸ αἰτιατικῆς τῆς ἐνικῶν γίνῃ, οὐδὲν μέρος τοῖς πίναξιν εἰσὶν ἐν χρήσει· οἷον οἰκονδε, κῶνδε, ἄλλαδε. εἰ δὲ ἀπὸ αἰτιατικῆς τῆς πληθυντικῶν, εἰ τὸ ὄνομα παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἐν χρήσει, καὶ ταῦτα πάντα ἐν χρήσει· οἷ· Ἀθηνάζε, Μυκηνάζε, Θύρασδε. ἐφ' ἓξ καὶ τὸ σ' καὶ δ' εἰς ζ' κεγκάμενα λαθέσθην ποιεῖ τῷ ἀκολουθίαν, εἰ τὸ ὄνομα εἴρηται, ἔστιν ἐν χρήσει, διὰ τοῦτο ἔρασδε· ἐπεὶ γὰρ τὸ ἔρασ οὐκ ἦν ἐν χρήσει παρὰ τοῖς παλαιοῖς, οὐδὲ τὸ ἔρασδε ἔστιν ἐν χρήσει. Μή ποτέ σ' ὑρωδὸν.] ἵνα μή σε ἀπ' ἀραιοῦ νώτου ζωστοῦσα πεφαλόφι, μυδαλέον ἦ, ἤγουν δύνῃ τὸ ζῶμα καὶ καταδῶσι δὲ τούτου πάθους ποιῇ τὰ ἱμάτια.

Ἀλλ' ὑπὸ δ' αὐδῇ.] ἀντὶ τοῦ ἐξ ὑπαυδῇ, τουτέστιν ὑπήκοα. ὁ Ἀπολλώνιος δὲ χαλεπώτατόν ἐστι μιᾶ χειρὶ χαλεπὸς τοῖς πολεμίοις. χαλεπὸς τοῖς ἀνδράσι. τότε τὸ ἥμισυ τῆς ἀρετῆς, ἀγνοεῖ τῆς ζοφερᾶς τῆς εἰωθυίας ὀλιγότητι. εἰς αὐτὶ τοῦ ἔξω τοῖς βουσίν. ἐπεὶ ἀναπαύονται. ἐπὶ τῷ αὐδῇ ἢ πλέον ἔχει τῆς ζωηδοῦς ζοφερᾶς. ἴσως ὅτι πλέον καθικνεῖται τὸ κρύος τῶν σωμάτων τῆ ἀνθρωπείου, ὑφ' ἧ ἡ θερμότης εἶσω καθειργνυμένη διὰ τὴν ἔξωθεν σύνκρισιν, πλείονα φλογμὸν. εἰ ἢ καὶ τὰς βόας χρὴ τοῦτον τὸν λόγον· τῆ χειμῶνος σύνκρισις πλέον ἑαυτῶν πιεῖν δυνατὰ κατ' ἀναλογίαν καθόσον αὐτῶν καθικνεῖται, ἀλλ' ὅπως ὁ χειμὼν μὴ τῆ πόνου ὀλίγον ἐργάζεσθαι πλείω τὴν δαπάνην ποιῇ. ἢ κρυὸς ἕτερος μὴ μόχθων τοσούτων. ἀλλ' ἐ ἢ μὴν ἴσην, οὐδ' ὀλίγῳ ἐλάττονα. αἱ μακραὶ γὰρ διαφέρει, ἤγουν αἱ ἐπιτεταμέναι νύκτες, εἰσὶν ἐπιβῆναι, ἤγουν βοηθοὶ τοῖς βυσὶ ὀλιγότητι. δὲ ἄλλα αὐτὰς ἀναπαύσασθαι. Δοῦμεν.] χρὴ συνηρημένη Ἀττικῶς ὅταν γένηται ἀπὸ τοῦ τὸ ἥμισυ, εἰς δάτερον ἀπὸ τοῦ τὸ ἕτερον, καὶ δυσμάτων ἀπὸ τοῦ τὸ ἡμίτριον.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Μῆνα ἢ λιπαρεῶντα.] Πλούταρχος δὲ φησὶ μῆνα λιπαρεῶντα Βοιωτοὺς καλεῖν. ἱστορεῖ δὲ καὶ ὁ τὸν Βάκχιον αὐτὸν γράψας, ὃς ἔστιν ἁλίκι τὸν αἰγόκερων διΐοντος, καὶ τὸν βοῦτην τῆ βιαίῳ συνφέροντος, διὰ τὸ, πλείστης ἐν αὐτῷ διαφθειρεσθαι βόας. ἢ δ' Ἕρμιππος, ὅς ἐστι μὴ τὸν βοῦτην, καὶ εἰς ταυτὸν ἐρχόμενος τῆ γαμηλιῶνι, καθὰ καὶ λιπαρεῶνα παρ' Ἀθηναίοις. Γάμους ἢ τοῦτον οὐδ' ἄλλως, ἀλλὰ λιπαρεῶνα καλοῦσι. τοῦτον οὖν ὡς ψυχρὸν καὶ ὑγρὸν φυλάττεσθαι καὶ ὁπόσοις ἄλλοις μισὶ τὰς ἑξατίνους γινομένας πηγάδας, αἳ διὰ γίνονται πήξεως τῆ ὑδάτων τῆ βορείου πνεύματος, ἃς ἡ ἐφόλου καλουμένου διὰ τὴν ζοφερότητα τῆς πήξεως. ἄλλως. Μῆνα ἢ λιπαρεῶνα.] ὅτι ὁμαλῶς χρῶνται Βοιωτοί. αἱρετικὸς ἢ ὅτος. ὅτι τῆ βοῶν, εἰς ὃν ἐξέλυσε τοὺς βόας. λιπαρεῶν ἢ εἴρηται, διὰ τὸ τοὺς οἴνους ἐν αὐτῷ ἐσκομίζεσθαι ὅτι ἢ ὁ μὲν ἀρχὴ χειμῶνος ἐστιν. οἱ ἢ λιπαρεῶνα φασὶν αὐτὸν καλεῖσθαι, διὰ τὰ λίπαια, ἃ ἔστιν ἔθνη, καὶ σεβασθέντα καὶ αἰγοσθένην καλοῦσιν. ἢ ἱστορεῖ Διονύσιος ἑορτὴν τῆ μηνὶ τούτῳ, ἐν ᾗ ἀμφορέαν ἐπάλλον. σφετερίζεται οὖν αὐτὸν τῆ χειμῶνι ἐργάζεσθαι, σημαίνει τὸν φρῶτον μῆνα. βύθερα δέ φησιν ἁλόν, ἤτοι τὰ αὖπα τῶν ὑποδρεσθαι τοὺς βόας, ὅσον ζωπυρηκὸς πολίτην σημαίνει. ὑπὸ ἢ Ἡφαιστέρου ζέσαν καὶ τὰ ἄλλα διῴλωσε. αἱ ἢ πηγάδες χαλεπαί εἰσι πνέοντος τοῦ βορέου ἢ τὰς παγερὰς πιόσας ὑμέρας, ἢ τὰς πάχας αὐτῆς τῆς χιόνος.

Ὅστε διὰ θρήκης.] ταῦτα καὶ τὰ ἑξῆς, τὸν χρυμὸν ἐκτραχυφθεῖν τὸν βόρειον. διὰ θρήκης μὲν οὖν αὐτὸν πνέειν ἄμεινον εἰρῆσθαι, ἢ καὶ παρ' Ὁμήρῳ ἐκ θρήκης. ἄνωθεν γὰρ φέρει ὑπὸ τῆ Θρᾴκης βορειοτέρων, διὰ τῆς εἰς ἡμᾶς πορείας. διατίθησι ἢ χαλεπῶς τὰ μὲν πελάγη, διὰ τὸν πόντον εἶναι, τὴν ἢ γῆν μεμισῆσθαι λέγουσι διὰ τὰς ἐμπρήσεις τῶν σωμάτων. τὴν ἢ ἄλλην ζωοτροφίαν μὴ τῆς γῆς, εἰ τύχοι, ὕδατος ἔσω πολλῶν, καὶ τὰ ὄνδρα τὰ περιόντα, ὁδὸς καὶ ἐλάττας περῥέοντας πίπτειν εἰς γῆν, τὰς ἢ ὄμβρους φέρειν, καὶ τὸ γινόμενον ὑπ' αὐτῶν περιῤῥοθοὺς φυσικῶς, τὸ συνίστασθαι δὴ τὰ μάλα τὰς ὀρᾶς. καὶ ταῦτα τῆ ὀμβρῶν λαχόντος καὶ διαῤῥεῖ τὸ ὕδωρ ἐκάστων, ἐκπίπτοντα ὑπὸ τῆ πετρῶν. διόπερ ὑπ' ἄδυ καθικνεῖσθαι τὸν χρυμὸν αὐτῶν, ὡς ὑπὸ τῆ ἀερίχνην. καθικνεῖται ἢ ὅμως, ὥστε καὶ τὰ βοῶν τὰ ὕδατα παχέα ὄντα μὴ αὐτέχειν. καὶ τὰς αἶγας κάμνειν· μόνος τὰς οἷς διὰ τὴν τὰ μαλλῶν ζώπυρον, ἀναπαύεσθαι τούτου ἀπηχθημένας. καὶ τέλος πρηστῆσαι, ὅτι ζηλοῖ, αὐτὶ τοῦ δέμνια ζῇ κεκαμμένον καὶ κακωφόν, γέροντα τίθησιν ὁ ποιητὴς πάγος, ἐπιχθόνιον ζώπυρον καταλαβεῖν, καὶ ἁλὰς τῆ πυρός. μέμνηται ἢ γαίης καὶ ὕλης.] ὅτι αἰμύμονες, καὶ οἱονεὶ συμπέπωκε διὰ τὴν πυκνότητα τοῦ κρύους. ἐν ἔαρι γὰρ πᾶσα γῆ ἀφίησι. διὸ καὶ τὰ αὖθι καὶ τὰς καρποὺς ἀναδίδωσι. ἐν χειμῶνι διὰ τὸ ψύχος, ἄλογος ὅτι καὶ μεμυκυῖα ἡ γῆ. ἢ μέμυκε, αὐτὶ τοῦ ἰωπᾷ καὶ βοᾷ. ὑρὲν δ' ὑπὸ μάζῃ ἔδυνεν.] ὑπὸ τοῦ ἐξαπολυθῶντος· ἴσασι γὰρ τὰ ζῶα διὰ τὸ ψύχος, τὰς ὑρὰς μεταξὺ τῆ μυρῶν ὑπολειπόμενα, ἐγγὺς τῆ αἰδίου πιεῖν· ἐς καὶ παρὰ Κηπιμάχῳ, Ἐ ζῶσ' ὑπερβάτερον ῥίζαχε Νεσσωνίδων. μάζεα ἢ ὡς μάδια. αἱ δ' ὑραὶ, ὡς ὑδρώδεις καὶ ὀσώδεις δύσεφοί εἰσι. Λ' εἰρτέλιος

φησὶ

φυσὶ μὴ εἶναι τὰς ἔγχελυς δυσεύρετους ἢ), ἀλλὰ καὶ τὰ σώματα. ζχαλὰ.] ὁ μεταφορᾷ τοῦ ζχῆ, ὅπερ ἐστὶ πῆγμα, ἢ ὀξυὼ ὁ τῇ ὁδῷ. ἀναγκάζει γὰρ καὶ ὁ χάραξ ὑπὸ τοῦ ψύχους πήγνυσθαι τὸν ἔρμιν οἶκον· ἢ κυρτὸν καὶ ὀπίσω τετραμμένον. Καὶ διὰ παρθενικῆς.] μόνιμον ἐξαιρεῖ τὸ λόγου σχῆμα ὑπὸ τοῦ κρύους διαμαζομένων τὴν παρθένον. ἰὼ καὶ ἀπαλόχροα διὰ τὸ οἰκτρεῖν ἔπαν ἄπληστον τῆς ἐξ αὐτοῦ φθίσεως μὴ τὰ λοιπὰ καὶ τὰς ἀλοιφάς, ἕως μυχῶν τοῦ ἔτους παρθενομένην, καὶ διὰ τοῦτο μένουσαν ἀσπείρητον τοῦ κρύους, καὶ γὰρ ἑκάτερον βοηθεῖ καὶ ἡ οἰκεία. ὅτ' αὐόστεος ὀρθός.] τὸν μὲν αὐόστεον δεῖ νοεῖν τὸν πολύποδα, διότι καὶ αὐτὸς ἔν τισι μαλακείων ὄζει. τὰ δὲ μαλάκεια, γήρως οἷον ἀλόγων ζώων ἐν, τετράρων ὄντων· ἀντίμων, μυμακοσφάκων, ἀσπαλοδέρμων, μυμακείων. τὸ δὲ τένδει σημαίνει τὸ, ἐδίει, καὶ ζωὸν τὸ αὐτοῦ ἔχειν ὕπνον θεῖν, ἕως τένδης λέγει ὁ ὀξυτένης καὶ παστένδης. λέγει γὰρ καὶ ὁ πολύπους ὁτὲ τοῖς χιμῶσι σαμιζαῖ τὸν πόδα ζαυεσαλμὸν ὁτὲ τοῖς μυχοῖς τοῖς ἑαυτοῦ. τὸ δὲ ἄπυρον ἢ) τοῦ πολύποδος τὸν οἶκον, νοεῖν ὡς ψυχρόν. καὶ ἐν ὕδατι αὐτὸν τότε ζωὸν λαβαλέους, τουτέστι καλοῖς, περὶ τὸ λυχνὸν τοῦ λαβαλέως ῥηθέντος, ὥσαν καὶ τὸ λυχνὸν αὐτὸ πυρὸν λίαν ὑγρὸν ὄν. εἰ δὲ τὰ ἄδηλα βαλέα καὶ ὁ εἰκὸς ἄπυρος, ἐξ ἀμφοτέρων δείκνυσι καταγωγὴν ἔχων ὑγρὰν καὶ ψυχράν· ὧν γὰρ τὰς εὐυθίας λέγουσι διαίτας ἐκάστῳ. καὶ δὴ καὶ τὴν αἰτίαν ἐπήγαγε, δι' ἣν τὸν ἑαυτοῦ πόδα ἐδίει καθήμενος ἐν τῇ φωλεᾷ. ἐ γὰρ αὐτῷ ὁ ἥλιος ἐπιλάμπων διάκαυσι τὸν τόπον τῆς νομῆς, διὰ τὴν δυσκρασίαν τοῦ χιμῶνος· καταδύει οὖν τὰς ἰδίας πλεκτάνας. διὸ καὶ δείσκουσι οἱ παλαιοὶ πολύποδες ἔχοντες πολλοὺς τοὺς πόδας. Κλείταρχος δὲ ὁ ἐν Γλώσσαις, τὸν πολύποδα ὑπὸ Λακεδαιμονίων αὐόστεον φησὶ καλεῖσθαι. Ἀριστοτέλης δέ φησι φασὶ τὸ χῖ τοὺς πολύποδας αὐτοὺς γὰρ ἑαυτοὺς μὴ καταφάγειν, ἀλλ' ὑπὸ σφῶν παγέων καταδίεσθαι. ἔδει οὖν αὐτῶν τένδης, διὰ τοῦ θ'. οἱ γὰρ Ἀττικοὶ τένδην καλοῦσι τὸν γαστέμαργον. κατ' ἀνθυφαίρεσιν οὖν εἴρηται τὸ θ' εἰς δ'.

Ἀλλ' ὅτι κυανέων αὐδρῶν.] ἔοικεν ἔτι καὶ ἔχειν σφῶν διαφόρων οἰκήσεων ἐπὶ γῆς. σφῶν μὲν, εἰς βορέην, σφῶν δ', εἰς νοτίην. καὶ ζωογῶν ὅτι χιμῶνος ἡμῖν ὄντος, τοῖς τὸ βόρειον μέρος οἰκοῦσιν, ἐ καλύπτει θέρος ἄλλοις ἢ), ὧν ὅταν ἐγγὺς ὁ ἥλιος, τὰ νώτα τοῦ ζωδιακοῦ ἀστερισμοῦ. τοῦτο δὲ δηλοῖ λέγων, ὅτι χιμερίας παρ' ἡμῖν ὥσπερ καταστάσεως, ὁ ἥλιος πολὺς μὲν παρ' ἄλλοις, ὡς ἐκάλεσε καυτοὺς οἷς μέλανας, ὑπὸ σφῶν Αἰθιόπων, μεσημβρινωτέρων ἡμῶν ὄντων, πάντας ὥσπερ ἐκάλεσεν. οἷς γὰρ καὶ τοὺς βορείους πάντας διὰ σφῶν Ἑλλήνων ἐνήμισυ. βραδύνει δὲ παντελῶς φαίνει.] παρ' ἡμῖν, ὡς πολὺν χρόνον τὰ ὑπὸ γῆν τρήματα διύει. ἐλάχιστον δὲ τὰ ὑπὲρ γῆν. ὁ γὰρ ἴσος χρόνος ἐκείνης μὲν ἡμέρας τινὶ νύκτα ἢ ἡμῖν μεγίστου ἑκατέρου.

Καὶ τότε δὴ κεφοὶ καὶ νήκεροι ὑλικοῖται.] οἱ μὲν ὑλικοῖ, οἱ κερατοφόροι καὶ ἀκέρατοι, δῆλον ὡς οἱ θῆρες εἰσίν· ὅτοι δὲ λέγουσι) φάγειν ἐν ἄκραις δυσβάτοις τὰ ὀρεῖα, ἕως ἂν καταλάβωσι θάμνος ἢ κατάλασις, μυλιόωντες, διεστραμμένοι καὶ συγκαθέντες ὑπὸ τοῦ κρύους, ἢ τὰ χείλη κινοῦντες, ὑπὸ τῆς ψυχρότητος. Συνεχῶς δὲ χάφῃ μαλακόοντες· νήκεροι δὲ καὶ κέρατα μὴ ἔχοντες. τὸ δὲ τὰ στρηνικὸν ὄζειν. ὑλικοῖ δὲ, οἱ ὀρεσιλαις κεκτασμένοι. Οἱ δὲ ζαθὰ μαρόμενοι.] ἕως τε, ἀλλάμενοι νίφα λαβικλίου, τεισὶν ὑποκοπὰς ὀρυμάσσειν ἐχρῆσαν· τὸ μὲν ζκάπασμα, ζκάπας καλῶν, τὴν δὲ νιφάδα, νίφα· τὸ δὲ γλαφυρὸν, γλάφυ. δι' οὗ δηλοῖ τὰς θήρας καταλαμβάνειν ζκάπασμα ζητοῦντας, ἢ τὰς καθημώσας τὰς θαμνώδεις, ἢ τὸ αὖζον τὸ γλαφυρὸν καὶ πίτυινον, τὴν νιφάδα φθάνοντας. ἐοικότας γέρων πεπόδι. πείπτω γὰρ, ὁ βακτηρίᾳ χρώμενος. ὅτ' κάκαμπαι μὲν τὰ νῶτα. κυμπάζῃ εἰς γῆν. Καὶ τότε ἔσταθαι.] πῶς δεῖ τὸν γεωργικὸν σύλλογα κρύος ὄντος, διὰ τούτων ὑφηγεῖται. χλαμύδια σεισάλλεσθαι διάπτῃ δυναμένῳ. τοιαύτη δὲ ἡ μαλακή. καὶ χρῆσθαι τοιούτῳ καθίσματι, εἶθ' ὅπως ἔσται μυμακὰ διδάσκων φησί. χειμῶνας τὸν μὲν ζῆμον τούτων ἢ) μὴ σολμὸν, τὴν δὲ κρύσιν πολλὴν· μαλακὴν μὲν οὖν χλαῖναν, καὶ τὴν Μιλησίαν λέγει αὐτὸν ἢ τὴν Ἀττικήν. ἢ ὅλως τὴν ἠρεμαίοις οἰκίαν, οἵαν νῦν οἱ βαρυδαίμονες φορέουσιν, ἀλλὰ τὴν ἐν τῇ ἐείσῃ [ἔχουσαν] διάδεσιν δὲ καὶ πῶς αὖ γίνοιτο τοιαύτη διὰ τὰς πολλὰς κρύσις. οἱ μὲν γὰρ ζῆμονες ἅτε στερεώτεροι ὄντες, ἐκεῖ οὖσι πυκνῶς, δερματίδας τὸ ὕφασμα

ποιοῦσι. ἡ δὲ κρύα πλεόνεσσι κατάμνυται ἀνέμοισι τὸ δὲ χαυνοτέρους τοὺς σταφυλίδας ἀποδίδωσι χρεμάδας. δι' ἧς πολλῆς ὕσης ἡ τὸ ζῶμα ἀποπλυνομένης ἀλεαίνει ὁ φοῖνιξ. μεγυσαίζ.] ὑπεκτυπτάζ ὑφάναι. μίγνυμα δ' κυείας τὸ ξαινόμενον ἔριον· ναῦν δ' ποιήσασθαι εἶπεν. Τὼ κεἰσασθαι.] τοῦτο συμβαίνει τοῖς ἐρίγωσι πεζομένοις δ' τὴν πεχῶν καὶ τὰς ῥίζας ὑπὸ τῆς ψυχρότητος ἐκ πυκνώσεως τῆς περὶ αὐτὰς γινομένης, αἴρου δ' ὀρθαί. καὶ τοῦτό ἐστι τὸ τῆς φείκης πάθος ἡ διὰ πυκνώσεων ζύσασις τ' πεχῶν.

Ἀμφὶ δ' πρωί.] ἐπ βορείων διρμάτων εἰς κελώνας τε ὑποδήματα, καὶ τοιοῦτον τὴν ἰματίων τοιαῦτα δ' εἰς τὰ τῶν Θρᾳκίων βυσσά, οἷα καὶ τὰ τῶν αὐτομάτως ὑποδυομένων. εἰκότως. ὑποδήσεσθαι μὲν γὰρ ἢ νοσήσοντας, ἢ γηρᾴσοντας· οὕτε ἡδυπαθοῦντας. τὴν δ' Θρᾳκίων ἢ ὅτι πῆς διέρματος ὑπῆσα δυώδεκα μένει. δεῖν οὖν ἐπ τούτων εἰς τὰ ὑποδήματα δεῖν δ' καὶ πίλους ἐνδοθεν χρῆσθαι συμφυεῖς πῆς ποδὸς ἑκατέρου, καὶ μιζότερα ἀλεαίνειν. τὰ γὰρ ἄκρα μείζω δεῖται βοηθείας, ὡς πορρώτερον ὄντα τοῦ μέσου, ἐν ᾧ τὸ ἔμφυτον θερμόν. Πρωτογόνων δ' ἐείσαν.] βέλτ' καὶ διέρματα ζώστην ἑαυτὴν τὸν γεωργικόν. ἄμφω δ' εἰς τοῦτο ἐκ πολλῶν διερμάτων ἐείσαν· ἐκ πρωτογόνων δ' ἐείσαν, οἷόν ἐστ' ἰσυρόπεζα εἰς τὰ τοῦτον διέρματα, ἃς ἔστ' πῆς πεύστων αὐτὰς ἁπαλιζόντων ὅσαπερ καὶ τὰ σανδάλια τὰ βόεια, οἷς χρῶνται τὰ διέρματα συῤῥάπτειν διὰ τοῦ ἰχνὸς ἐκείνας. τὸ δ' ἐπ τοῦτον διέρμα ἀσύλληπτα εἰς πῆς νώτου, ἵνα τοῦ διαθέσεως ταύτου φορῶν ὁ ἐργάτης ἁπαλὴν δ' τὴν ἐπτὸς ὑπὸ σφυρὸν ἀλέαν ἔχων καὶ τοῦ ἀπ' ἐκείνου ψυχὴν διαφεύγων. κεφαλῆσι δ' ὑπερκέσ.] δοῦναι καὶ πῖλον ἔχειν ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς ἀσύλληπτον· ἔστι δ' ὅτ' ὁ ἐξ ἐείων γενόμενος, ἵνα μὴ ὑετὸς καταβρέχῃ τοῦ κεφαλοῦ, ἢν. διὰ πῆς ὤτων ἀδήλωσιν ἐπὶ ἐφάπτης αὐτῆς κειμένων. καὶ τέλος πάντων ἐπαναγκῆ, ἄπ ψυχρὰ πάντων εἰσὶν αἱ καταστάσεις πῆς ἡμερῶν· βορέω πνοιῶν· τοῦτο δ' ἔστι ἄνωθεν πνεόντων· πνεῖ γὰρ ἀνὼ ὑψηλοτέρων ὁ βορέας, ὁ δηλοῖ τὸ πνεῖν. ὀλίγ' χρὴ ταῦτα πάντα καταστορέσαι τὰ ἀποδεδυμένα, τὸν χλαῖναν, τὸν χιτῶνα, τὰ ὑποδήματα, τὰς ἐντὸς τούτων πίλους, τοῦ δηλοῦται τὸν δὲ τῆς κεφαλῆς ἄλλον πῶλον· ἐπ δὲ ἐπιδεῖσθαι ἐργαστικὸς, ἀμφὶ δ' τὸν ἡμῶν. Ἡ δ' ἐπιγαῖαν.] ταῦτα λέγει φυσικῶς ἀεὶ πῆ. εἰς τὸν αἰεὶ φερομένων ἀπὸ τῶν ὑψηλῶν ἐπὶ γῆς, οἷ ποταμοὶ ἢ λειμῶν, ἀναδυομένων ἀφ' ὧν ποτὲ μὲ νέφη ζωπύρου δ' μίσου, ποτὲ δ' ὑπὸ φέρου δ', πυκνωθέντων τῆς νυκτὸς ἡμέρας πῶν ἀτραπιαίων ἐν ὄρθρῳ. ἃ μὲν οὖν ἀὴρ προφόρ· λέγει δ' πρὸ πρέπειν τὰς καρτὰς διὰ τ' ἀέρμον καὶ πῶν ὑδάτων αἷς καταστάσεις. μακάρων ἐπὶ ἔργοις.] τοῖς τῶν αὐδρομένων ζωντοτιμὴ δ μεταξὺ δύσιν ἀνατολὴ γῆς καὶ ὑράνου τάσιν ἁπάλασιν, αἷς καὶ ὑψ· χωροῦντος, καὶ εἰς τὰ κοῖλα καταδυομένου τῆς γῆς. τὴν δὲ φησιν ὑπὸ τῶν ποταμῶν ἀφυσάμενοι τὰς ἀτμίδας αἴρειν δ' ὑπὲρ τὴν γῆν, ἀναίροντα τὰς ἀτμίδας. διὰ γὰρ τὴν ψύξιν τὸ θερμὸν ἔσω τῆς γῆς ἐργόμενον ἀναπέμπει τὰς ἀτμίδας, καὶ ἐκ τῶν ποταμῶν τῶν ἐν ἀντῇ καὶ ἐκ τῶν φρεάτων. καὶ ἔστιν ἰδεῖν τοῦτο ἐναργῶς ὑποτιθέμενον ὑπὸ τοῦ ἁλεινοῦ καὶ φρεατίων. ἀνάδυσιν ἔσθαι τοιαύτην ἀτμίδα· ἃ οὖν ἀὴρ δεχόμενος ταύτας ὑψοῖ διὰ τῆς τῶν ἀέρων εὐροίας· καὶ ὅταν τοῦτο γένῃ, ποτὲ μὲ εἰς ἑσπέρας ὑπὸ ψυχρότητος τῆς ἀτμίδ· ποτὲ δ' εἰς πνεύματα μεταβάλλει συστάσεις. δεῖν οὖν ταῦτ' εἰδότα τὸν γεωργὸν τὰ ἔργα πλέθειν πλησίον ἐρῆς τῆς ἑσπέρας καὶ οἴκαδε ἀναχωρεῖν, μήποτε ἀσυμπαρόντων ὄντων τ' ἔργων, νὺξ ἐπέλθῃ τοιαύτη, καὶ ποιήσῃ τὸ ζῶμα μυδαλέον, δύσχρον ἐπ' ὀστᾶ μιγνύς. ἄλλως. φρεῖτρος δ' ἀὴρ εἰς γῆν ἀπλῶ· ἐξ ὑράνου ὀπωφόρος, ὅστις ἀνιμήσας ὑπὸ ποταμῶν καὶ ὑψωθεὶς, εἰς ὀμοῖς διαλέλυ·. Ἀὴρ πυροφόρ·.] ἡ ἀρότου ἢ τὸν σῖτον φέρουσι, ἢ εἰρεσιώδης πρέφασι τὰ κύτη, ἢ ὁ φέρων τὸν σῖτον, ἢ ὁ πυρετὸν καὶ πάλαισιν φέρων, ἢ ὁ φέρων πὸν ἥλιον. Σέλας· χ· δ' χαλεπός; Ἀὴρ ἀραβροφόρ· ἔδος δ' πείσεων γεωργῶν. μάστιγας δ' πάντας ἐκάλεσε πλησίους. Ἀλλ' ὑποδῶσθαι μὲν δὲ χαλεπώτατ· ἐστ·.] κτλ. Ῥαψωδίαι Ἰσαγωγέως, ἐν ᾧ φησι τὸ πρύ· γίνη δ', ὑμέλησε τὸν λιμὸν ἅπαλλήσειν· καὶ ὑποτίθησιν ὅτι ἐ μόνον ὠφελίμους χάριτος, ἀλλὰ καὶ ἀφελίσας· καὶ τοῦτ' ἐκπλῆσαι ἐχυσῶν ἰκανὸν. ὡς εἶπεν ἐπὶ ἔργα καὶ ἁπλῶς τὰ βοσκήματα γὰρ πρόβατα μάλιστα. Τὴμ· δωδεκάμοιρον βυσίν.] διὰ τὸν χειμῶνα μᾶλλον, ἢ ὅλιον πλείονας ἡμέρας· διὸ ἔναυν τοῦτο μὲν βυσὶ τὸ ὅλιον

τῆς

ζῶις εἰσθύας σφεσεπθέντ. πῖς ἡ ἀνθρώπους πλέον
ἢ τὸ ἥμισυ. εἰ μὴ ἄρα τὸ ἥμισυ ἢ τὸ πλέον δεῖ
ζωὶ τάπτειν. ἵν' ἀμφοτέρους, πλέον ἢ τ' ἥμισυ
δίδωσί τις τῷ ἄνδρι· σπέπε γὰ χειμῶν ὄν-
τος ἡ ζοφὴ μᾶλλον ἐν μάχει τῇ νυκτῶν. ἥτε γὰ
θερμότης εἴσω καθειργυμένη διὰ τὴν ἔξωθεν
πύκνωσιν, πλείονα δαπανᾷ· καὶ μᾶκος αἱ νύκτες
ἔχουσαι πλείονα πέπλεκεν ζοφὸν, ἵν' ἀμαλιαὶ
εἶπεν, ὡς σφεσφιλῆ τοῖς βοφομένοις καὶ ἀρμοσον.
δῶμον βουσίν.] τοῦτ μὲν ἐργαζομένους τοῖς βου-
σί, τὸ μέσου τῆς ταυῆς δέι. αὐδεὶ γὰ καὶ πλέον,
ἀμαλιᾶς τῆς ζοφῆς, ἀπὸ τῦ ἀμᾶζαι τὴ ψυχῇ,
ἢ ἀπὸ τῦ αἴρειν τὰ ζώματα. μακραὶ γὰ ὀπόρ-
βοθεν διφθέραι εἰσί.] μακραὶ γὰ ὅσαι αἱ νύκ-
τες βοηθῶσι τοῖς βυσὶ, ἐπεὶ ἢ πολλὰ ἀναπαύον γὰ
ὀλίγα πάμπαν. διφθέραν γὰ χρὴ σφαγεῖσαν
τῦ ὕσαι λαμβάνειν.. Ταῦτα φυλασσόμενος.]
τοῦτον καὶ τὰς ἑξῆς δύο ἀναγκάφει Πλούταρχος.
δηλῶσι γὰ χειμῶνα δόλιν τῦ ἄπιος βλέπειν εἰς τὰς
νύκτας καὶ τὰς ἡμέρας, καὶ σφεὶς ταύτας ἰσταῦ τὰ
ἔργα, ἕως ἂν μὴ τὸν ἀσέρα ἢ ἄρκτον ἀφίκηται τῆς
ἑῴας ἀναβάσεως. τύπον γὰ διαζαφέντων,
ἀκόλεθα τὰ ἑξῆς ἔτι.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Μῆνα γὰ λιμαιῶνα.] τὸν Χοιὰκ, ἤγουν τὸν
Γαυγάμηλιον, ὃς Λιμαιὼν παρ' Ἕλλησι καλεῖται,
ἢ ὅπ. ἢ τῆς ὥρας συγκαμλὴ χρὴ τοῦτον ἐγίνετο,
ἢ ἅπ τῦ τ' λιμαῶν αὐτῷ Διονύσῳ ἑορτὴν τὴν
λεγομένην ἀμβροσίαν ἐτέλουν, ἢ παρὰ Ῥω-
μαίοις βρυμάλια καλεῖ γὰ βρέμω γὰ παρ' αὐ-
τοῖς ὁ Διόνυσος. τοῦτον γὰ τὸν μῆνα κελεύει
σπεφθάνειν, καὶ σπελλαύειν, καὶ σπὸ αὐτῦ ἀπαρτί-
ζειν τὰ τῦ ἀσέρος, καὶ ἐκφυγεῖν τὸν τότε κίνδυνον, ὃς
τὴ βορέᾳ πάντως γίνε γὰ. τὰ γὰρ ὕπ ἐκ
τῆς Ὀρφέως μετεβάλθη. φησὶ γὰρ Ὀρφεύς·

Πολλαὶ δ' ἐρανόθεν καὶ ἐναρίθμιοι ἐν πεδίοιο
Τίμαι ἐνορθρίνη φυγάδες, καὶ δένδρεσιν ἄλλοις,
Οὔρεσί τε, σκοπιαῖς τε, καὶ ἀνθρώποις ἐεργ-
δυμαις

Πυγολαίδας, καὶ ἔτους ἀμυδίους. αἱ γὰρ ὀπῶραι
Τρίπους καὶ δῦσαι ἐν ἄρκτῳ, ὀδὲ πρὸς ἀνθρώ-
πους
Πρόκλασκεν μεγάροισι δύσα γὰ χρὴ γῆας ἀλᾶ-
σθαι

Ψυχεῖ λοιμαλέῳ. πάχη γὰρ ὑπὸ γῆς μίμνει.
Οἱ μὲν γὰρ κατ' Αἰγυπτίους, καὶ Ῥωμαίους, καὶ Ἕλ-
λησιν καὶ Ἀθηναίους, καὶ Ἑβραίους ὀρομαζόμε-
νος. Οἱ τ' Αἰγυπτίων, Τυβὶ, Μεχὶρ, Φαμε-
νὼθ, Φαρμοθὶ, Παχὼν, Παυνὶ, Ἐπεφὶ, Μεσορὶ,
Θωθ, Φαωφὶ, Ἀθὺρ, Χοιάκ. Οἱ τῆς Ῥωμαίων·
Ἰανυάριος, Φεβρυάριος, Μάρτιος, Ἀπρίλλιος,
Μάϊος, Ἰούνιος, Ἰούλιος, Αὔγουστος, Σεπτέμ-
βριος, Ὀκτώβριος, Δεκέμβριος. Οἱ τῆς
Ἑλλήνων· Ἀυδυναῖος, Πειρίθους, Δύστρος,
Ξανθικὸς, Ἀρτεμίσιος, Δάσιος, Πανέμος, Λάος,
Γορπιαῖος, Ὑπερβερεταῖος, Δῖος, Ἀπελλαῖος.
Οἱ τῶν Ἀθηναίων, Ἑκατομβαιὼν, Μουνιχιὼν, Κρό-
νιος, Βοηδρομιὼν, Πυανεψιὼν, Μαιμακτηριὼν,
Ἀνθεστηριὼν, Ποσειδεὼν, Γαμηλιὼν, Ἐλαφη-
βολιὼν, Μουνυχιὼν, Σκιροφοριὼν. Οἱ τῆς
Ἑβραίων, Νισὰν, Σιβὰν, Ἐβὰδ, Θεσρὶ,
Ἀλὼ, Σαβὰτ, Ἀδὰρ, Θαμὶ, Ἀβὰ, Μασραὶ,
Τισρὶ, Ἀδὰρ. κακ' ἡμέρα.] καὶ αἱ ἡμέραι,
δυσχείμερον. βύσδερα.] ἀναιρετικὰ τῆς ζώων
καὶ δερτικά. ἀπὸ γὰ τῦ βοὸς μεῖζόν ὄντος,
συμβεβίλακε καὶ τὰ λοιπὰ τῆς θρεμμάτων.

ἀλδιάδας.] ἔκφυγε. τὸ ἀσφάλματον αὐτὶ
προστακτικῦ. παγάδας.] ταχυτάς. λύσει ε-
γέρας.] καλὼ φορτίδα τιθεῖσαι, καὶ δυσμίεσμα-
τον. Ὅ'στε.] ὅς τις βορέᾳ δὲ τῆς βορειοτέ-
ρων μερῶν τῦ Θράκης πνέων ταράσσει τὸ πέλα-
γος· μεμικέναι γὰ καὶ ἠχεῖν, ἢ συσέλλειν,
καὶ συσφίγγειν ποιεῖ τὰ γλῶ καὶ τὴν ὕλην. δρὺς
ὑψικόμους, ἐλάτας τε.] Δρῦς, καὶ ἐλάτη, εἴδη
δένδρων. βοᾷ.] ἠχεῖ. πίετο.] πολλὴ,
ὡς ἂν ὑδαίσαι τις εἰσαι, διὰ τὸ πλῆθος.

φέσσαιτο.] πιεῖν γὰ, συσέλλοι γὰ. μίζε.]
Μίζεα, τὰ αἰδοῖα· ψυχόμενοι γὰρ οἱ θῆρες τὰς
ὀργὰς φεύ τὰ μέρη τῶν αἰδοίων ὑπογρύπτον γὰ·
αἱ γὰρ ὀρχεις, ὡς ὑδρώδεις καὶ ὀσώδεις, δύσεγ-
τα γὰ. Τῶν καὶ λάχῃ.] ὧν πίνων θηρῶν τὸ θέρ-
μα καὶ ἐν λάχῃ καὶ ἐν τειχώσει κατάσκιον καὶ
ζωπτόμενον. ἀλλά νυ καὶ τῶν.] ἀλλὰ καὶ διὰ
τούτων τῶν θηρῶν, καὶ θασέα ἐχόντων, ὁ βορέᾳς
ψυχρὸς ὢν διάπτει καὶ διακτέει. τὸ γὰ ἄπτει, ἐπὶ τῦ
ἄπτω τὸ πῶμα, ἄπτει ἄπτει. Καί τε διὰ ῥινῦ.]
διέρχε γὰ καὶ διὰ τῦ θέρματος τῦ βοός. Καί
τε δι' αἶγα.] καὶ διὰ τῆς μακροτειχος αἰγὸς
διακλᾷ. οὐδέ μιν ἴσχει.] οὐδὲ μὴν καὶ αὐτὸν ἡ
βορέᾳ κρατεῖ τὸ θέρμα τῦ βοός. πώεα δ' ὑπ.]
διὰ γὰ τῶν πώεων καὶ τῶν σφεδάτων ὑπ διατ-
τέει, ὅτι ζωυχεῖς αἱ πίλαι αὐτῶν, ἀλλὰ
διάπτει διλονότι, τύπον πάντων φεύγοντες ἡλίου

τῆς οἰκυίας παρθένε, ἡ τῷ βορέᾳ δυώδεις.

Ξυλλὸν.] καυσώδη ὑπὸ τῆ ψύχης τὸν γέροντα ποιεῖ. πρὸς ἣ φησὶ τ' ἀσβολώδη ὕπνον φασί· Πῶς δ' ὕπνος διάφυσιν, ὅπου δασέα δέδυκεν. τῷ ἣ μίαν ἀκεσιὼ κεῖθι. ἀπαλόχροα.] τρυφερόσωμα. ἐργ' εἰδῶς πολυχρύσου Ἀφροδίτης.] τῷ ζωπυρίαν, τῷ μίξιν. πολύχρυσον ἣ, ἢ μεταφορικῶς εἶπεν. ὡς ὅταν τιμίαν χρὴ πολὺ, ἢ ὅτι πολλῷ χρυσὸν αἱ γυναῖκες διδῶσιν ἀβδελύσσει συζύγιον. λίπ' ἐλαίῳ.] οἱ μὲν ἄλλοι πάντες λιπαρῷ ἐλαίῳ φασὶ, καὶ χρὴ ἀποκοπῷ καὶ λίπι ἐλαίῳ. ἐγὼ δέ φημι, λίπ' ἐλαίῳ, ἤγουν τὸ ἐξ ἐλαίας κυρίως ἣ καὶ τὰ μακρά, ὡς τὸ βύλομ' ἐγὼ ἠλείφοντο ἣ σφίσιν αἱ παρθένοι τῷ τῆ βαλσάμῳ ἐλαίῳ, ἤγουν τὸ ἐξ ἐλαίας * πόμενοι. ἀνόστεον.] ὁ πολύπους. τένδει.] ἐνδίδει τένδης δὲ ὁ ὀξυπίνης καὶ λαίμαργον. χειμῶνι δὲ πολλῆ γενομένῳ, τὸ ἄσιτον ἢ ἄπτοις, ἐν τῷ ἑαυτῆς φωλεῷ καθημένη τὰς ἰδίας πόδας λιχμάζουσα διαζῇ, τῷ ἀπορεῖσθαι ζῷοις· ὁ ἣ πολύπους ὁ θαλάσσιος τὰς ἑαυτῆ πλοκαμίδας ἐνδίδ. ὅθεν πολλάκις πολύποδες δίεισιν ἣ κολοβόποδες. Ἀεισοτίνης ἣ ὑπὸ παχύφων φυσὶ τύτης, ἀντὶ ὑπὸ τῶν πολυποδῶν, ἐνδίδας. Ἐν τ' ἀντύφῳ οἴκῳ.] Ἄντυρον οἶκον, ἤγουν μὴ ἔχοντα πῦρ καὶ ἦθη. καὶ διατεκεὰς λιγαλέους καὶ ἀγόστους θάνατον, καλεῖ τῷ θάλασσαν. Οὐ γὰρ οἱ ἥλιος.] ἐγὼ δὲ λάμπων παρ' ἡμῖν τότε ὁ ἥλιος, δείκνυσιν αὐτῷ ὁρμηθῆναι πρὸς ὁρμόν. ἀλλὰ τότε δεῖ τὸν τοξότην ἀστέρα, ὃς τὰς μέλανας ἀνδρας τὰς Αἰθίοπας, ἀναιρεῖ καὶ λάμπει. βελτίων ἣ δεῖ τὴν ἡμέραν ἡμῖν τοῖς πανύλλια φαίνει, βορείοις πυγχάνοσι. Καὶ τότε δὴ κερδοί] καὶ τότε δὴ οἱ θῆρες οἱ ἐν τῇ ὕλῃ καὶ τῷ ὄρει κοιμώμενοι, οἵ τε κίεστα ἔχοντες, καὶ οἱ ἄκεροι, φεύγουσιν ἀνὰ τὰ δρυμὰ καὶ τὰ ὄρη βιοστήσαντα, τὰ ὀξυχὰς καὶ φροδόσεις ἔχοντα. φεύγουσι ἣ λυγρὸν, καὶ χαλεπῶς μυλιόωντες, ἤγουν συγκεχυμένοι ὑπὸ τῆ κρύους τὰς μύλας, καὶ τὺς ὀδόντας. ὑπὸ μίρους ἣ τὰς ὅλας αὐτῶν σιαγόνας δηλοῖ. Καὶ πάντες δὴ θῆρες φεύγειν ἐν τοῖς κοίλοις καὶ δασέσι φροντίζουσιν. Οἱ σκέπα.] οἱ πυκνοὶ θῆρες σκέπαι μαίνονται, καὶ ψαλαφῶντες τὰς ὑποῦς κοίλας ἔχουσιν. Καὶ γλάφυ πυρῆνος.] καὶ σκέπασμα, ἤγουν αὐλαιον πυρῶδες. τότε ἣ πρίποδι βροτῷ.] τότε δὴ αὐθρώπῳ χαυνοφάγῳ καυσοφάγῳ, καὶ ἐκὸς γλῶ βλέπειν π, καὶ βαυπείαν κατέχοντι, ὅμοιον παφλάζοντι ἐκὸς τὸ δαίσιον, τῷ νηφάλια καὶ τῷ χίονα τῷ λαμπρῷ ἀλλάμενον καὶ ἀναθύοντα. Τεσσὶ ἣ ὑποκοπαὶ ἐστὰν δὲ ἐχρήσατο, σκέπα, γλάφυ, καὶ πίσα.

Καὶ τότε ἔασαν.] κατ' τὸν χειμέριον τύτον καιρὸν, ὅτε οἱ θῆρες φεύγοντες χωροῦσι ἐκὸς τὰ δάσεα, ἔασαν καὶ ἐνδύσηται ἔρυγμα καὶ φύλαγμα τῷ σώματι, ὡς σε κελεύω, χλαῖναν καὶ πυκνὸν ἱμάτιον μαλακῆς, καὶ χιτῶνα περιέσσατα· μέχρις τῷ τέρματος, ἤγουν τῆς πέδας. Χθόνα δὲ δὴ δεῖ κατὰ τύτον τὸν, καὶ κατὰ τὸν ζωπύδειαν, τὸ λεγόμενον ὑποκάμισον· κατ' ἐμὲ ἣ, καὶ τὺς ἀπειρεσιάτας σῆς πολλοῖς, χιτῶν καὶ φάρος δεῖ τὸ διεζωσμένον ἱμάτιον, ὃ καλοῦμεν ὑπολόεσσαν, καὶ πᾶν τὸ ἄνω διεζωσμένον. Χλαῖνα δὲ, καὶ χλανίσκιον, τὸ νῦν καλούμενον ζωνικόν, καὶ τὸν πυκνὸν ἱμάτιον. Ἔασαν, ὅτ' ἂν ἐνδύομαι, δασμός· ὅθεν εἶμα, τὸ ἱμάτιον. Στήσεις δ' ἐν παύρῳ.] εἰσὶν χλαῖναι μεγάλαι, διὰ ἀσκῶν καὶ τῶν μεγάλων γίνονται, καὶ φασι. ἐν ὀλίγῳ στήσεις πολλὰ χρήσιμα καὶ ὕφασμα μηχανώμενος, καὶ μικρὸν καὶ ὄφελος, καὶ μεγάλοις ἀντὶν ἀφελήσας.

Τῷ φειδωλός.] ταύτῃ τῷ χλαίνῃ τῷ χειμῶνι ἐνδύσῃ, ἵνα σε αἱ τρίχες ἐν τῷ καθεστηκότι ὦσι, καὶ μὴ ψυχρόμενος σε τῆς κεφαλῆς, καὶ ὕπνος τὸν ταύτης δέρματος πικρόν σε ἀνίσταται ὄρθιον. Ἀμφὶ ἣ ποσί.] φησὶ ἣ τοῖς πεζοῖς ἔνδυσαι ὑποδήματα ἀπὸ βοὸς δέρματος μὴ νόσῳ τελετήσαντος· ἀνθυπὸ γὰρ τὰ τοιαῦτα δέρματα, ὡς δαμαδέντα τῇ νόσῳ· ἀλλὰ ἀπὸ δέρματος βοὸς, ἐν τῷ ὑγιῶς καὶ ἐρρωμένος ἔχειν ζωγλότος. Ἅρμενα.] καὶ ἁρμόδια καὶ σφενδονῇ τῷ χειμῶνι καὶ τῷ ζῷ ποδί. δήσασθαι.] ὑποδήσασθαι. φίλους.] Πίλους, κυρίως τοὺς ἐξ ἐρίων πεπλεγμένους καὶ πεπατημένους, καὶ συναρμοσθέντα ὑφάσματα, ἃ οἱ ἰδιῶται νῦν πέτασλά φασι. νῦν ἣ πίλα, τὰ ἀετώδεα. Πρωτογόνων δ' ἐρίφων.] ὑπὸ δέρματος πρωτογόνων ἐρίφων συρράπτειν δέρματα, ποιεῖ ἱμάτια ἐν τῷ χειμῶνι. διατί ἣ ὑπὸ ταύτων; ἵνα δυνατὰ ᾖ τὰ δέρματα, νέων ὄντων καὶ ζωογόνων τῷ αὐτὺς γηγενῶντων τέκνων. τῷ γὰρ τεκόντων πατέρων τὰ τέκνα γηραιὰ καὶ δυνατὰ, ὡς τῷ γηραιῶν μὲν ἀδυνῆ ὄντι τὸ πλεῖστον, ἀλλὰ φρόνιμα. νόμφῃ βοός.] διὰ τὸ ἰσχυρὸν εἶπεν. ἐρίων γὰρ ταῦτα

συῤῥάπτειν

συρράπτου ζεύξαι τε ἁμάξῃ. Η᾽ῷος δ᾽ ὅτε γαῖαν.] χρὴ γὰρ τὸν τότε ὡραιότατον καιρὸν ὅτε τὴν γλῶτταν ἐξαπλῶται, καὶ χίεν ὑπὸ τῆς ἐργασίας ἐν τοῖς γεωργίοις τῆς δεδαιμόνως καὶ σωφρόνως γεωργούντων ἀνθρώπων, ἀλλ᾽ ἀπορος καὶ ἀγαθός.

Ος τε ἀρυσάμενος.] ὅς τις ἀὴρ ἐκ τῆς ὑγρᾶς ἀτμίδων ἀναπαύων καὶ μετεωριζόμενος, ταύτας πνεύματι. καὶ εἰ μὲν παχεῖαι εἶεν, πυκνώσας αὐτὰς πάλιν ὕων καταχέει· εἰ δ᾽ λεπτότερον πνεύματώσας ἐξαιρεῖ. τοῦτον οὖν τὸν χειμέριον εἶδος, ὅτοι χοιὰκ τὸν Γ᾽ερανέιον μῆνα ἀναλαβὼν ἐν τῇ ἀρόσει καὶ τῇ σπορᾷ τὸν τοιοῦτον μῆνα, ἐφύλαξε αὐτὸν ὡς χαλεπώτατον καὶ χειμέριον.

ἀεικέστων.] Λίην ἐόντων. ἐξ ὑδάτων γὰρ τὰ πνεύματα. καὶ Ἡρόδοτος, ὅτι ψυχρᾷ φιλέει αὔξειν γίνεσθαι. μείς γὰρ.] Μείς, ὁ μείν, Αἰολικῶς. χαλεπὸς προσάντοις, χαλεπὸς δ᾽ ἀνθρώποις.] χαλεπὸς ἐ μόνον τοῖς μὴ ἔχουσι βοσκήματα, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀνθρώποις, καθ᾽ ὅσον ἐκεῖνον τὸν χειμῶνα κεκτημένοις τὴν ἀποδοσιν. Τῆμος δ᾽ ἅμυδις.] τότε (φησὶ) τὸν χειμέριον μῆνα τῆς εὐθυμίας Ησίοδος, τὸ ἦμυ δίδυ τοῖς βουσὶν, ὅτι μακρῶν ἐσῶν τῶν νυκτῶν τότε καθεύδουσι, καὶ ἐ κοπιῶσι τοσοῦτον, ὅσον θέρος. τοῖς δ᾽ ἀνθρώποις, δίδυ πλεῖον τῆς ζοφῆς τ᾽ θέρος εὐθυμίης ἐκείνους διδόδς, ὅτι καὶ ἐν ταῖς μακραῖς ταύταις νυξὶν ἐγειρόμενοι ἔνιστι τι ἐργάζονται, καὶ ἐκ αὐτῶσι, καθεύδουσι οἱ βόες. καὶ ὅτι ἐν χειμῶνι πλέον ἐθίομεν οἱ ἄνθρωποι, ἡμῶν τὸ δέρματος ψυχομένου τῇ ψύχῃ καὶ τῆς θερμότητος ἔνδον χαρίσας, καὶ πιπίσκων ἑαύτου τὰ ἐδιόμενα. Συναειρομένης ἡμῖν εἰς πέψιν καὶ τῆς μακρᾶς ταύτης νυκτός. Ἀ᾽ μαυροφόρος.] Ζοφῆς, ὡς Συναρμοσθέσας τὰ μέλη.

Ταῦτα φυλασσόμενος.] ταῦτα πρῶν μὲν (φησὶ) τὰ παρεγγέλματα, ἄχρις ὅλου ἐνιαυτοῦ, ἀπὸ θέρους, μέχρι καὶ θέρους ἔξιτε, καὶ λεγοπορέγει τὰς ἡμέρας καὶ τὰς νύκτας, καὶ εἰ μὲ μακραὶ καὶ ἐργάσιμοι τοῖς βουσὶν αἱ ἡμέραι, δίδυ τῷ δίκαιον τότοις ζοφῷ. εἰ δ᾽ τὐναντίον αἱ νύκτες μακραὶ καὶ ἀέργοι, δίδυ τότοις ἐλάσσονα τῷ ζοφῷ, πλείονα δ᾽ τοῖς ἀνθρώποις, δι᾽ ἃς αἰτίας ἔφημεν. Αὖθις.] ἡ Κοινὴ διάλεκτος καὶ Ἰωνὶς, καὶ εἰς τὐπίσω καὶ πάλιν ταὖ χάρον· ἡ δ᾽ Ἀττικὴ, Σ.

Εὖτ᾽ αὖ δ᾽ ἑξήκοντα μετ᾽ ἔσπερα πελλόνα
Χειμέρι᾽ ἐντελέσῃ Ζεὺς ἤματα, δὴ τότ᾽ ἀστὴρ
Ἀρκτοῦρος, λείψας περιμήκετον Ὠκεανοῖο
Πρῶτα πατμφαίνων, ὑπερέλλετ᾽ ἀκροκνέφαιος.
Τόνδε μετ᾽ ὀρθρογόη Πανδιονὶς ὤρτο χελιδὼν
Ἐς φάος ἀνθρώποις, ἔαρος νέον ἱσταμένοιο.
Τὴν φθάμενος, ὀπάσας τρυγᾶν μύκετα· οὐ γὰρ ἄμεινον.
Ἀλλ᾽ ὁπότ᾽ ἂν φερέοικος ἐπ᾽ ἰχνύων ἐν φυτὰ βαίνῃ
Πληϊάδας φεύγων, τότε δὴ σκάφος ὑκέτι οἰνεῖν·
Ἀλλ᾽ ἀρπὰς τε χαρασσόμενος, καὶ δμῶας ἐγείρειν.
Φεύγειν δὲ σκιερὰς θαλίας καὶ κοῖτον ἅπαντα,
Ὥρη ἐπ᾽ ἀμητοῦ, ὅτε τ᾽ ἠέλιος χρόα καρφῇ·
Τημῶτος τρυγᾶν καὶ οἴκαδε καρπὸν ἀγείρειν,
Ὄρθρου ἀϊομένου, ἵνα τοι βίος ἄρκιος ἔῃ.
Ἠὼς γάρ τ᾽ ἔργοιο δίκην ἐπαμείρεται αἶσαν.
Ἠὼς τοι προφέρει μὲν ὁδὸν, προφέρει δὲ καὶ ἔργου·

When sixty days after the solstice
Winter Jupiter shall have completed,
Then the star
Arcturus, leaving the immense Ocean,
Shall first shine forth, rising the earlier in the evening.
After him the early-waking Pandionian swallow
Shall rush forth to the light of men, when spring is beginning.
Before her, pruning, but not gathering the vines; for it is not better.
But when the house-bearing [snail] on the tips of the vines
Shall climb, flying the Pleiades, then no longer
Is it time to dig the vines, but to whet the sickle,
And rouse the slaves, and to shun shady slumbers and sleep,
When it is harvest, and the sun parches the skin.
Then to gather the fruit home, when the morning is dawning,
That your livelihood may be sufficient.
For Aurora takes a share of the day's work.
Aurora goes before the road, and goes before the work.

Quum ſexaginta poſt verſiones ſolis
Hybernos perfecerit Iupiter dies, tunc ſane ſtella
Arcturus relinquens immenſum fluctum Oceani,
Primus totus apparens exoritur veſpertinus.
Poſt hunc mane lugens Pandionis prorumpit hirundo
Ad lucem hominibus, verè nuper cœpto.
Hanc prævertens, vites inciditoſic enim melius.
At cum domi porta teſtudo a terra plantas aſcenderit,
Pleiades fugiens, tunc non amplius fodiendæ vites,
Sed falceſque acuito, ſeruoſque excitato.
Fugito vero vmbroſas tabernas, & ad auroram cubile,
Tempore meſſis, quando ſol corpus exiccat:
Tunc feſtina, & domum fruges congrega,
Diluculo ſurgens, vt tibi ſufficiens ſit:
Aurora enim operis tertiam ſortitur partem.
Aurora tibi promouet quidem viam, promouetque laborem:

Ἠὼς

Ἠὼς ἥτε φανεῖσα πολέας ἐπέβησε κελεύθε
Ἀνθρώπους, πολλοῖσι δ' ὄπι ζυγὰ βουσὶ τίθησιν.

Aurora quæ apparens multos ingredi fecit viam
Homines, pluribus vero iuga bobus impouit.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Εὖ τ' αὖ δ' ἑξήκοντα.] ὁπλιτικὰ δ' αὖ μὴ τὰς ζῳὰς τῦ ἡλίυ ἑξήκοντα ἡμέρας χειμερινὰς ὁ Ζεὺς ἐκτελέσῃ, τὰς ἡμέρας εἶπεν χειμερινὰς, νοεῖν ἔδωκεν ὅτι αἱ ζῳαὶ χειμερινά. σαφέστερον δ' αὖ ἐποίει τὸν λόγον, εἰ τὰς μὲν ὥρας ἔλεγε χθονίας, μόνας δὲ τὰς ἡμέρας ἐπῆγε. ἔχω δὴ ἅτως ἵνα σαφέστερον λέγοιτο. καὶ ἔχει τὸ πᾶν ἅτως. ὁπλιτικὰ δ' αὖ μὴ τὰς ὥρας τῦ ἡλίυ τὰς χειμερινὰς ἑξήκοντα ἡμέρας ὁ Ζεὺς ἐτελέσῃ, τότε δὴ ἐρωτῶν ὁ ἀσὴρ ὁ ἀρκτῦρος ὁμοταγὴς ὢν τῇ παρθένῳ, καταλιπὼν τὸν ἱερὸν ῥοῦν τῷ Ὠκεανῷ ὀπτάνει λάμπων, ἀκρονύχιος, ὑπερῤῥιμμένως, αὐτὶ τῦ κατὰ τὸ ἄκρον τῆς νυκτός, ἤγουν κατὰ τινὰ ἑσπέραν· νύφας γὰρ τὸ τῆς νυκτὸς σκότος. μεθ' ὃν, αὐτὶ τῦ μὴ τινὶ ὀπτολιῶ αὐτῷ, ἢ χελιδόνι, ἢ ὀρθρογόῃ, ἤγουν ἢ κατὰ τὸν ὄρθρον χρῶσα, ἢ τῦ Παυδίονος θυγάτηρ, κατὰ τὸν μῦθον, εἰς φῶς ἔρχεται τοῖς ἀνθρώποις, νεωστὶ τῦ ἔαρος καθισαμένυ, ἤγουν ἤδη γενομένυ τῦ ἔαρος. ταύτῃ σεσοφθάσας, αὐτὶ τῦ τινὶ ὀπφαίνειαν αὐτῆς, φείπεται τὰς ἀνάδας ἤγουν τὰς ἀμπέλους. τετέσι κλάδους. ἔτω γὰρ καλὸν τοῦτο ποιεῖν. ἤγουν σὺν τῆς ὀπφαινείας τῇς χελιδόνος καὶ τῦ ἔαρος. Ἀλλ' ὁπόταν ἀν φρέοικος.] ἀλλ' ὁπότ' ἂν ὁ φρέοικος, ἤγουν ὁ κοχλίας ἀπὸ τῆς χθονὸς ἀνὰ τὰ φυτὰ βαίνῃ, τὰς Πλειάδας φεύγων, ἤγουν τινὶ ὀπτολιῷ τῆς Πλειάδων, ἢ γίνεται ἡλίυ μεταβάντος εἰς Διδύμυς. φεύγειν δὲ λέγει τινὶ ὀπτολιῷ τὸ Πλειάδων, ἐπεὶ καὶ τὸν καιρὸν ὅτε ὀπτέλλεσι φεύγει. ἤδη τῆς ἀκτίνων τῦ ἡλίυ ζεοδροτέρων γινομένων, ὡς δοκεῖν τινὶ ὀπτολιῷ φεύγειν αὐτῶν, τότε δὴ ζεάφος τῆς οἰκείων ἤγουν τῆς ἀμπέλων ἀκέπ δέτ· ἀλλὰ τιμᾶτος, ἤγουν τότε, ἀποδῦσ' ἀπὸ κοινῦ, δραπάνας τε χαλάσειεν, καὶ τὰς δύλας διεγείρειν δὴ τὰ ἔργα. φεύγειν δὲ τὰς καταιγίδας καθέδρας, καὶ ἐπ' ἠῶ κοῖτον, ἤγουν καὶ τινὶ καὶ τὸν ὄρθρον ἀνάπαυσιν, ἐν τῇ ὥρᾳ τὸ ἀμητῦ, ὅτε ὁ ἥλιος τὸ ζῶμα ξηραίνει, τότε ἀποδῦσ' καὶ οἰκάδε τὸν καρπὸν ζωάγειν ὅτι τῦ ὄρθρου, ἤγουν καὶ τὸν ὄρθρον ἀνισάμενος, ἵνα σὺν βίᾳ ἔτι ἀκμῇ, ὡς εἴρηται, τὰ θεῶν ζωὴν ὀπτήδεια, ἀφ' ὧν δηλονότι βιοῦνται. ἡ ἠὼς γὰρ ἤγουν ὁ ὄρθρος, πρίτιν μοῖραν ὑπομείνας, ἤγουν ὑπομείζας, ὑποφέρεται, τῦ ἔργυ δὲ διὰ πάσης τὰς ἡμέρας, ὡς τὰ ἐργατῶν καὶ ταύτην ἁμιλλόντων, καὶ ὁ δυνάμενος διὰ πάσης τὰς ἡμέρας ἐργάζεται, τοῦτο τὸ πρίτον καὶ ταύτην δυναμένως ἀνύειν. ἡ ἠὼς, προφέρει μὲν αὐτὶ τῦ ὀπιδιδόν ποιεῖ τὰ ὁδοῦ, ἤγουν τὰ ὁδοιποιείας. προφέρει δὲ αὐτὶ τῦ ὀπιδιδόν ποιεῖ καὶ τὰ ἐργασίας ἡ ἠὼς, ἥτις φανεῖσα πολλὰς ἀνθρώπους ἐπέβησε κελεύθε, τετέστιν ἐπεβίβασεν, ὀπλίζων ἐπέπισεν. ὁδὸν ἐπέβλω, καὶ ὁδῷ ἐπεθέμην, καὶ ὁδὸν ἠλθόμην, τουτέστι.

πολλοῖς δ' ὄπι ζυγὰ βουσὶ τίθησιν.] πολλοῖς δὲ βουσὶν ὀπιτίθησι ζυγά. ἀντὶ τῦ αἰτίαν γίνεται τῦ ὀπιτίθεσθαι ζυγὰ τοῖς βουσὶν ὅτι τῷ ἀρότῳ ἢ τινὶ τὶ ἐργαζέσθαι.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Εὖ τ' αὖ δ' ἑξήκοντα.] ἕως τῦ, ἀκρονύχιος, αὕτη ἐστὶν ἡ ἐπιστολὴ τῦ ἀρκτύρυ. ἐν τῷ ἄκρῳ τῦ καιροῦ τ' νυκτὸς ἀπατέλλοντος· νύφας γὰρ ἡ νὺξ καὶ παρέχειν ἔτος τοῖς ἀστρονόμοις, ἀκρονύχιος τότος καλεῖν. ἐν δὲ τῇ Ἑλλάδι τῇ παρθένῳ συναπατέλλων ὁ ἀρκτοῦρος, εἰκότως μὴ ἑξήκοντα τῆς χειμερινῶν ποιεῖται ἐπιτέλλει· τότε γὰρ ἐν Ἰχθύσιν ἥλιός ἐστι, καὶ ὁ παρθένος ἤδη καὶ πλάμιτρον ἐπέρχει. τοῦτο δὲ ὁ ἀρκτοῦρος. Ἀρκτοῦρος.] ἐν τῇ ἀρκτοφυλάκι ἀστήρ, ὁ μεταξὺ τῆς σκαλῶν αὐτῦ. ἀπατέλλων. ὁ δὲ αὐτὸς Ἀρκτοφύλαξ καλεῖται καὶ Βοώτης. Τὸν δὲ μετ' ὀρθρογόν.] ἕως τῦ, ὡς γὰρ ἄμεινον. ἐν τούτοις ἀμπέλου τομῆς φέρει καιρόν. οἰνάδας γὰρ καλοῦσι τὰς ἀμπέλους, ἤδη φαινομένης ἔαρος μεθ' ἑσπερίαν, ἑπτόλιε, ἀρκτοῦρε καὶ χελιδόνος ἔκφεσιν. ὀρθογόν δὲ ἢ χελιδόνα διὰ τὸν μῦθον, ὃς φησιν αὐτὴν διὰ τὴν λύπην φθῆναι τὴν Φιλομήλαν ἔσαν Ἀηδόνα. Πλάτων δὲ καὶ ζῶον λυπούμενον φθεγγόμενόν φησιν, καὶ ἐπὶ αὐτῇ τὴν χελιδόνα καὶ τὴν ἀηδόνα καὶ τὴν ὔπωπα. τί οὖν δεῖ καλεῖν αὐτὴν ὀρθρογόνην, εἰ μὴ ἄρα ὀρθρογόνον χαρακτέον, ὡς τινες. ἄλλως. ὀρθρογόνη, ἢ ἐπὶ τὴν ὄρθρον ἐγειρῦσα. Παυδίων Ἀθηναῖος

δύο

δύο ἔχων θυγατέρας, Πρόκνην καὶ Φιλομήλαν, τὴν Πρόκνην ἐξέδωκε τινὶ Θρᾳκῶν, τύραννον Τηρεῖ, καὶ λαὸν εἶχεν ἐν τῇ Θρᾴκῃ. ἔχει δὴ Πρόκνη δύο παῖδας. μετ' ὀλίγον δὲ χρόνον ἦλθεν εἰς Τήρηκα ἐπισκέψασθαι τὴν ἀδελφὴν Φιλομήλαν· καὶ τῆς Πρόκνης πάλιν μεταπεμψαμένης αὐτὴν, κατασκευάζει αὐτὴν ἀνιέρωμαον ἑαυτοῦ ὁ Τηρεύς. θεασάμενος δ' ἐρημίας μεταξὺ τῆς ὁδοῦ, τῷ τρόπῳ τῷ οἰκείῳ ἐπείλησεν ἄξιον. τὴν γὰρ τῆς γυναικὸς ἀδελφὴν Φιλομήλαν ἐπεθύμησε, καὶ μόνον οὐκ ἀποφθείρει, ἀλλὰ φοβεῖται ἀφαιρεῖ αὐτῆς τὴν γλῶσσαν, ἵνα μὴ τῇ ἀδελφῇ ἐξείπῃ τὸ γεγονός. ἡ δὲ μὴ δυναμένη λαλῆσαι τῇ ἀδελφῇ διὰ τὸ τῆς γλώττης πάθος, κατασκευάζει τὸ γεγονὸς δηλοῦσθαι τῷ ἱστῷ. ταύτην δὲ ὁ Ζεὺς μετέβαλεν εἰς ὄρνεον χελιδόνα.

Ἀλλ' ὁπότ' αὖ φερέοικος.] ἕως τοῦ [ἀρκεῖ ἔτι.] ὁ μὲν Θρᾴξ Διονύσιος ἔλεγε φερέοικον τὸν κοχλίαν. ἐπιτιμῶσι δέ φησιν αὐτῷ πρὸς τοῦτο λέγοντι Ἀρχέδαι. εἰ γὰρ ἐν Ἀρκαδίᾳ τὸν φερέοικον, ὁρᾷν μελίπνοα οἰκότα σμικρότατα, καρφὴ καὶ συρφετὸν ἑαυτῷ ζωάγοντα, στεγοποιεῖσθαι διὰ τὰς χειμῶνας, βαίνειν δὲ ἀνὰ τὰ φυτὰ θέρους· τὸν δὲ κοχλίαν μὴ φαίνεσθαι θέρους, ἀλλ' ὀπώρας ὄμβρου ἤδη, ἀφανιζόμενον φαίνεσθαι διὰ τῆς φυτῶν βαίνειν, ἕλκοντα τὸ κῦφον ἐξόπισθεν ὄστρακον. τοῦτο μὲν δὴ ὅπως αὖ ἔχει χαρέτω. ἀχελαΐδες δὲ διὰ τοῦτο μὴ Πλειάδων ἐπιτολήν, ἢ γίνεται ἡλίου μεταβάντος εἰς Διδύμους, μὴ δὲ χειμῶνος ἔτι τομῆς ἀμπέλου καὶ σκάφης· ἤδη γὰρ ἡ γῆ ξηραίνεται. δὴ Σκαλέως οὐκ ἐπιτήδειον. καὶ δεῖ τοῦ ἀμπέλου ἐπιτρέφειν τὸν καρπόν, διὸ τέμνειν οὐκ εὐκαίρου αὐτοῦ· καὶ γὰρ γυμνούμενος τότε τοῖς ῥίζας τὸ μὲν καῦμα καὶ ἡ θερμότης ἀλλοιοῖ. καὶ ὅταν τοῦτο γένηται, λέγουσιν οἱ γεωργοὶ τὰς ἀμπέλους ἀσροβολεῖσθαι. τίνα οὖν ἔργα μετὰ χεῖμα ἐστὶν ἢ τὰ νῦν καιόμενα; συλλήβδην εἰπεῖν, ὅσα πρὸς ἄμπελον ἐπιτήδεια, τούτοις τοὺς θρεπτῆρας ὀξύνειν, καὶ παρασκευάζειν τοὺς οἰκέτας πρὸς θερισμόν, καὶ ὑπὸ ἡλίῳ διάγειν, ὃ πεπόνθασι οἱ θερισταί. καὶ μὴ ζυκτεραφεῖν, καὶ μὴ κραβδίζειν ὄρθρου. ἀλλὰ προσεξαρτᾶσθαι τοῖς οἰκέταις, καὶ ἐγείρειν ὅτι τὰ ἔργα αὐτούς. τέλος δὲ τοῦτον ἑαυτῷ παρασκευάζειν οἶκον τὸν βίον καλῶς διὰ τὴν συγκομιδὴν τῶν καρπῶν. Ἠὼς δ' ἔργοιο.] διὰ τοῦτο καὶ τῆς ἕξης τοιῶν ἑκάστου κατατίθεται τὴν ἀρχὴν πολλαχοῦ. λέγει δὲ ἠῶ τὸ πρωΐ μέρος τῆς ἡμέρας, ὡς Ὅμηρος, Ἢ ἠῶ, ἢ δείλην, ἢ μέσον ἦμαρ. ὁ δὲ Ἡσίοδος ἐν τῷ χρόνῳ τὸ πρίν ἔχειν τὴν ἠῶ φησιν, ἀλλὰ τὸ ἔργον, ὃ δεῖ αὐτοῦ διὰ πάσης ἡμέρας, τὸν ὄρθρον τῷ πρίν αὐτοῦ μοῖραν, διὰ τὸ ἀκμάζειν τότε μάλιστα τοὺς ἐργάτας, οἷς καὶ τὰ ἑξῆς ἀκόλουθα. καὶ τοῖς ὁδοιπόροις τὴν ἠῶ προφέρειν, καὶ πᾶσι τοῖς ἐργαζομένοις ὑπηρεσιῶν τέχνῃ, ἃ δὴ πάλιν ἑρμηνεύων ἐπάγει.

πολέας ἐπέβησι κελεύθους.] πολλοὺς μὲν ἐπέβησε κελεύθους, πολλοὺς δ' ἤγειρε εἰς τὸ βουλατεῖν. τὸ γὰρ τὰ ζυγὰ τοῖς βουσὶν ἐπιθεῖναι τοῦτο δηλοῖ. ταῦτα δὲ περὶ τῆς ἐν τῷ ὄρθρῳ σουδῆς. φησὶ οὖν τοῦτον τὸν καιρὸν ἀνεγκτοι καὶ τὴν ἐν τοῖς ἄλλοις μέρεσι τῆς ἡμέρας ἀμβλυώσει ζωτομίαν. τὸν μὲν οὖν Ὅμηρόν φησιν ὁ Πλούταρχος ἐπιθέτοις εἰς τέρψιν εὐδοκιμῆσαι τὴν ἡμέραν κοσμῆσαι, χρυσόπεπλον αὐτὴν λέγοντα, καὶ ῥοδοδάκτυλον· τὸν δὲ Ἡσίοδον μειζόνως ἀπὸ τῆς ἔργων, ἐφ' ἃ δὴ προτρέπει καὶ τοὺς αὐθρώπους, καὶ ἀπὸ τῆς ὠφελείας εἰς τὴν ἐναργῆ μίθεσιν ζωήν.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Εὖτ' αὖ δ' ἑξήκοντα.] ἡνίκα δὲ ἑξήκοντα ἡμέραι χειμέριαι παρέλθωσι, μὴ τὴν χειμερινὴν τροπὴν τοῦ ἡλίου λέγω, τότε ὁ Ἀρκτοῦρος ἀπὸ τοῦ Ὠκεανοῦ ἀνατέλλων, ἀκρόνυχος φαίνεται· μὴ μικρὸν δὲ ἴσα λέγω καὶ τὸ ἔαρ, καὶ ἡ χελιδὼν φαίνεσθαι. περὶ γὰρ τοῦ ἔαρος καὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς χελιδόνος φρολαβὼν φησὶ, χλαίδας δέ σε τὰ ἄμπελα. χειμερία δὲ γίνεται τροπὴ τοῦ ἡλίου, ὅταν ἐν Ταύρῳ γένηται ὁ ἥλιος, ἤγουν μοιρῶν δεκαπέντε δέκα, ἢ ὀλίγον τι πλέον, ἢ ἔλασσον. Ζεὺς.] ὁ θερμὸς, ἢ ἡ εἰμαρμένη. ἐν γὰρ τῷ Ζωδιακῷ κύκλῳ τοῦ θέρους, ὁ ἥλιος τὰ τεσσαρακονταδυὰ τμήματα τοῦ δωδεκαζῳδίου διεπολιμεῖ τὰ τῆς ἡμερῶν ἀφαιρῶν διαστήματα. ἡ ὅπερ εἰμαρμένη, ἣν ἡμεῖς φεύγειν θείαν καλοῦμεν, ἔτους ἔταξε τυχθημέρους καὶ νύκτας, καὶ ἐνιαυσιαίους κύκλους ἀποτελεῖσθαι. ἀστὴρ.] τὸ ἄστρον ἀστέρας φησὶ λέγειν. Ἀρκτοῦρος.] τοῦτον γὰρ λέγουσι Κομισοῦς τῆς Λυκάονος θυγατρὸς, Ἀρκάδα καλούμενον. ὅτε Διὸς μιγνυμένου τῇ Κομισοῖ, Ἥρα ζηλοτυπήσασα ταύτην ἄρκτον ἐποίησεν. ἐπερχομένῳ δὲ τῷ Κομισοῖ ἐν κυνηγεσίῳ κατ' αὐτῆς ὁ παῖς ἡγούμενος ἀπεῖλεν. καὶ ὁ Ζεὺς ἐλεήσας αὐτὴν κατεστέρισεν.

σείσειν. ἔστι δ' ὁ ἀστὴρ ὃν καλοῦμεν Ἀρκτοῦρον ἀπὸ τῆς ζώνης τῶ Ἀρκτοφύλακος.

προλιπὼν ἱερὸν ῥοον Ὠκεανοῖο] ἀνατείλας ἐκ τῶ εἰσίοντος, καὶ φανεὶς ἀκρονυκτίαι.

Τὰς ἀκρονυκτίους εἰ μαθεῖν φύσεις θέλεις,
Ἀνατολάς τε καὶ δύσεις τῶν ἀστέρων,
Παρεὶς τὰ πολλὰ τῶν ὑποφύγων λόγων,
Ἄκου τραπὼς ἐξ ἐμοῦ διδαγμάτων.
Ἀστὴρ μὲν μοιρῶν πεντεκαίδεκα πρέχων
Καὶ τοῖς ἄνωθεν ζωδίων ἀναδρόμοις,
Τὸν ἥλιον βλέπων δ' τοῖς κάτω δρόμοις
Ποσὶν ὑπεκφέροντα μοιρῶν ὧν ἔφην,
Ἀνατολῶν ἑῴαν ἐυδρομῶν πρέχει.
Ἐὰν δ' αὖ προδράμοι μεσουρανοῦ τὸν ἥλιον
Μοίρας ἐλάττους, δύπτ' Ἠῶαν πρέχει.
Τὰς πέντε καὶ δέκα δ' τῶν μοιρῶν πάλιν
Ἀστὴρ ὁ ῥηθεὶς ὑστέρησ' ἡλίου
Ἀνατολῶν πρέχει μέν, ἀλλ' ἐξ ἑσπέρας,
Ἑσὸς κατ' αὐτὸς τοὺς κάτω καταδρόμους,
Εἰ δ' αὖ ἐλάττους, τῶν δύπτ τῶν ἑῴαν,
Μοίρας δ' πεντήκοντα προδραμὼν πρέχει.
Μεσουράνημα, καὶ δρόμου ὑψίστατος.
Μοίρας δ' ἑκατὸν ὀγδοήκοντα πρέχων,
Ἀστὴρ ὄπιθεν ἡλίου διαμέτρως
Δυόντος εἰς γῆν, ἀκρονυχία πρέχει.
Ταυτὶ μὲν ἔγωγε, καὶ μαθὼν ὅτῳ νόει,
Πυκνοὺς τὰ πολλὰ τῶν λόγων ληρήματα.

Τὸν δὲ μετ'.] μετὰ δ' ἀκρονυχίαν Ἀρκτοῦρε, ἡ ὀρθρογόη. ἡ μαγαλωσὶ καὶ ὀρθίοις χοῶσα, φαίνεται χελιδών. ὁ δ' σοφώτατος Πρόκλος, τὸν Πλάτωνα φέρων μάρτυρα, φησὶ μηδὲν ὄρνεον λυπούμενον ᾄδειν· ὅθεν οὐδὲ τὴν χελιδόνα ὀρθοβόλιν βάλλειν χαφεῖν. ἡμεῖς δ' ἴσμεν καὶ δίχα μάρτυρος Πλάτωνος, ὅτι οὐδὲν ὄρνεον λυπούμενον ᾄδει· ἀλλὰ δεινῶς καὶ ῥιπτεικῶς ὁ ποιητὴς τὴν λαλιὰν τῆς χελιδόνος, θρῆνον εἶδ. λέγει, κατὰ τὸν μῦθον τῆς τοῦ Πανδίονος θυγατρὸς ὅθεν καὶ τὴν χελιδόνα Πανδίονος καλεῖ θυγατέρα κατὰ τὸν μῦθον, διὰ τὴν γενομένην χελιδόνα, τὴν Φιλομήλαν λέγω. πῶς δ' σὺ ὁμὸν δέξαμεν θρηνεῖν τὴν χελιδόνα, Πανδίονος εἰδέξω θυγατέρα; πῶς δ' ὀρθοβόλιν βάλλει χαφεῖδι ταύτην τὴν ὁλοημέρως βοῶσαν, ἐν ὄρθρῳ δ' μᾶλλον ἢ. ὁ δὲ Πλάτων φησὶ ὄρνεον λέγων φησί, μηδὲν ὄρνεον ᾄδειν λυπούμενον, ἡμῖν φησὶ δόσα μυθικῶς γέγραπται.

Πανδιονίς.] ἡ τοῦ Πανδίονος θυγάτηρ. φασὶ μῦθον τοιόνδε· Πανδίονι Ἀθηναίων, θυγατέρες ἦσαν Πρόκνη, καὶ Φιλομήλα· ὧν τὴν Πρόκνην Τηρεῖ τῷ ἐκ Θρᾴκης δίδωσι πρὸς γάμον, ὃς ἐξ ἐκείνης Ἴτυν γεννᾷ παῖδα δ Τηρεὺς ἐκ Θρᾴκης ἐλθὼν Ἀθήνας, λαμβάνει καὶ τὴν Φιλομήλαν ἀπαγαγεῖν πρὸς τὸν Πρόκνην εἰς Θρᾴκην. ἐν Αὐλίδι δ τῆς Βοιωτίας ἐκπαρθενεύει καὶ ταύτην· καὶ τὴν αὐτῆς γλῶτταν τεμνει. ὅπως μηδὲν ἰσχύῃ φράσαι τῇ ἀδελφῇ· ἡ δ εἰς Θρᾴκην ἐλθοῦσα, δι' ἐργασίας τὸ πᾶν φανερωῖ. Πρόκνη δὲ τὸν υἱὸν ἀποσφάξασα Ἴτυν, ἑστᾷ τὸν Τηρέα. ὁ δ μαθὼν, ὅτι τὸ παιδὸς βεβρώκοι, ἀνελεῖν ταύτας ἔμελλεν. οἱ θεοὶ δ αὐτὰς ἐλεήσαντες, ἀπωρνέωσαν. καὶ Πρόκνη μὲν ἡ ἀηδὼν γεγένηται τοῦ Ἴτυος ὀδύρεται· Φιλομήλα δ χελιδών, Τηρεὺς φησί μιν ἐθίασεν. ὁ δ Τηρεὺς ἔπος γνώμην, τὸ φησίν, αἵ μοι τὸ παιδὸς κατατεμοῦσα θεὸς διωχίαν παρέθηκεν. ταῦτα εἰσὶ τὰ λεγόμενα μυθώδεα. γράφει δ θεὶ τούτῳ Σοφοκλῆς, ἐν τῷ Τηρεῖ δράματι.

οἵας θεὶ ταμέμεν.] τὰς ἀμπέλους κλαδεύειν λέγει· θεὸ δ' ὀπώρας χελιδόνα. καὶ ὅτως μὲν ὁ Ἡσίοδος πυκνὸς καὶ ἁπλῶς φησὶν ἀροτριᾶν τε καὶ φυτεύειν, καὶ σπείρειν, καὶ κλαδεύειν, καὶ πλέκειν, καὶ γαμεῖν, καὶ τὰ ὅμοια. Ὀρφεὺς δ μαθηματικῶς πάντα δεδεκαλόγηκε δρᾶν· ὅς, σελήνης πρεχούσης θεὶ παρθένον, πάντα φυτεύειν, πλὴν μόνων ἀμπέλων· μισεῖ γὰρ ἡ παρθένος τὴν ἄμπελον, διὰ τὸν πατέρα Ἰκάριον. Διὸς ὑδροχόου δεσποτεύοντος μὴ φυτεύσῃς· χαλεπὴ γὰρ τότε λίαν ἐστὶν ἡ θάλασσα. τῷ αὐτῷ Διὸς ἐν Ἰχθύσιν ὄντος, καλὸν γάμους ποιεῖν καὶ τὰ λοιπὰ ὁμοίως.

Ἀλλ' ὁπότ' αὖ φερέοικος.] ἀλλ' ἡνίκα αἱ Πλειάδες ἀνατέλλωσιν, ὥσπερ πρόφασιν ὁ φερέοικος καὶ κοχλίας, ἢ ζῶον ὅμοιον μελίσσῃ παρ' Ἀρκάσιν ὄν, ἀναπτέχει πρὸς τὰ φυτά, τότε μικρὸν σκάφος γινέσθω σοι τῆς ἀμπέλου, μή πως ζοφερῶς φλέγων ὁ ἥλιος ἐγκύψας ταῖς ῥίζαις, ταύτας ὑπεξερέψῃ γυμνωθείσας ἐν τῷ σκαφθῆναι. ἄρπας τε χαρασσέμεναι.] χαράσσω δ τὰ δρέπανα, καὶ τὰς δύλους ἔγειρε, καὶ τὰ πρὸς θέρος εὐτρέπιζε. φεύγε δ τὰς ζωερὰς καθέδρας, καὶ τὸν κοῖτον, ὕπνου τῆς κριτῆς, καὶ τὸν ὕπνον, τῆς μεταπλασμόν. ἐν τῷ καιρῷ δ τοῦ θέρους, τὸν μέχρι φωνῆς. πρὸς τὸ καῦμα δ αὐτοσάμενος φρενοβαρέστερον θέειζε ἐν εὐκράτῳ

τῷ

τῷ ἀέρι τῷ καταπίματι. ἀμπτὸς καὶ ἀσειπὴς, οἱ καιροὶ ἀμπτοὶ ἢ καὶ ἀέρτοι, τὰ ἀειζόμενα καὶ αἰρομενόμενα. κάρφη.] Ἀπλῶς τὰ τοιαῦτα ἅπτα γράφει. Ἴωνες δὲ οὐχ οὕτω ἐκάλουν αὐτά. Τημέτου ἀστύδειν.] τότε ἐν τῷ καιρῷ τοῦ θέρους, ὅταν αἱ Πλειάδες ἀνατέλλωσι, πρωὶ καὶ ὄρθριοι ἀνισάμενοι, ἐώμεν εἰς τὴν οἰκίαν σὺν τὸν καρπὸν, ἵνα ζωὴν ἔχῃς ἀφθόνων. Ἠὼς γὰρ.] ἠὼς τέσσαρα σημαίνει· τὴν ἡμέραν μόνην, τὸ νυχθήμερον, τὸ πρωῖνον κατάσημα, καὶ τὸ καθόλου καὶ ἁπλῶς λέγειν ἡμέραν, ὅπερ οἱ μυθολογοφόροι σωματοειδῆ θέαν ἐπέθεσαν. νῦν δὲ τὸ πρωῖνὸν κατάσημα λέγει καὶ πιεῖν ἔπαινον τοῦ τοιούτου τῆς ἡμέρας κατασήματος, λέγων τὸ πρωῖνὸν καὶ ὄρθριον τῆς ἡμέρας κατάσημα, τὸ ὁλονυκτὲρευ ἔργα τῷ τρίτῳ ἀπομοιρᾶν ἐργάζεσθαι. τοῦτο κάλλιστόν ἐστι καὶ τοῖς ἐργαζομένοις καὶ τοῖς ὀλιγύουσι. τὸ πρωῖνὸν τοῦτο κατάσημα φαμὲν, πολλοὺς μὲν ὁδοιπόρους πρὸς τῷ ὁδὸν παρελθεῖν, πολλοῖς δὲ γεωργοῖς ἐπιζεύξαι τοὺς βόας ὅτι τὰ ζυγὰ, ὡς τὸ ἐργάζεσθαι δηλοῦσι. τὸ δὲ ζυγὰ, ἀντὶ τοῦ ζυγοὺς, μεταπλασμός ἐστι.

Ἧμος δὲ σκόλυμός τ' ἀνθεῖ, καὶ ἠχέτα τέττιξ
Δενδρέῳ ἐφεζόμενος λιγυρὴν καταχεύετ' ἀοιδὴν
Πυκνὸν ὑπὸ πτερύγων, θέρεος καματώδεος ὥρῃ,
Τῆμος πόταταί τ' αἶγες & οἶνος ἄριστος·
Μαχλόται δὲ γυναῖκες, ἀφαυρόταροι δέ τε ἄνδρες
Εἰσὶν, ἐπεὶ κεφαλὴν καὶ γοῦνατα Σείριος ἄζει,
Αὐαλέος δέ τε χρὼς ὑπὸ καύματος. ἀλλὰ τότ' ἤδη
Εἴη πετραίη τε σκιὴ καὶ βύβλινος οἶνος,
Μᾶζά τ' ἀμολγαίη, γάλα τ' αἰγῶν σβεννυμφάων·
Καὶ βοὸς ὑλοφάγοιο κρέα μήπω τεκούσης,
Πρωτογόνων τ' ἐρίφων. ὅτι δ' αἴθοπα πίνεμεν οἶνον,
Ἐν σκιῇ ἑζόμενον, κεκορημένον ἦτορ ἐδωδῇς·
Ἀντίον ἀκρήεος ἀνέμου ζεφύροιο τετυχὼς,
Κρουνόν τ' ἀενάου καὶ ἀπορρύτου, ἥ τ' ἀθόλωτος·
Τρεῖς ὕδατος πρόχεαι, τὸ δὲ τέτρατον ἴεμεν οἴνου.
Δμῳῶσὶ δ' ἐποπτεύειν Δηοῦς ἱερὸν ἀκτὴν
Δινέμεν, ὄφρ' ἂν πρῶτα φανῇ ἄστρον Ὠρίωνος,
Χώρῳ ἐν ἀἀτῳ, καὶ ἀζοχάλῳ ἐν ἀλωῇ·
Μέτρῳ δ' εὖ κομίσασθαι ἐν ἀγγέσιν. αὐτὰρ ἐπὴν δὴ
Πάντα βίον κατάθῃαι ἐπάρκιον ἔνδοθεν οἴκου,
Οἰκῆα ποιεῖσθαι, καὶ ἄτεκνον ἔμμεν ἀνάγκη
Δίζησθαι κέλομαι· χαλεπὴ δ' ὑπόπορτις ἔριθος.
Καὶ κύνα καρχαρόδοντα κομεῖν· μὴ φείδεο σίτου·
Μή ποτέ σ' ἠμερόκοιτος ἀνὴρ ἀπὸ χρήματ' ἕλῃ).

Quum vero carduusque floret,
& canora cicada
Arbori insidens stridulum effundit cantum
Frequenter sub alis, æstatis laborioso tempore,
Tunc pingues capræ, & vinum optimum,
Salacissimæ vero mulieres, & viri imbecillimi
Sunt, quoniam caput, & genua Sirius exiccat,
Siccum vero corpus ob æstum.
Sed tunc iam
Sit petrosaque vmbra & Byblinum vinum,
Libumque lacteum: lacque capratũ non amplius lactantium,
Et bouis arboricolæ caro nondum enixæ,
Tenerorumque hœdorum. præterea nigrum bibito vinum,
In vmbra sedens, animo satiatus cibo,
Contra temperatum ventum obuerso vultu,
Fontemque perennem, ac defluentem, quique illimis sit.
Tertiam aquæ partem infunde, quartam vero misce vino.
Famulis autem impera, Cereris sacrum munus
Triturare, quando primum apparuerit vis Orionis,
Loco in ventoso, & bene planata in area.
Mensura vero diligenter recondito in vasis. sed postquam
Omnem victum depositeris sufficientem intra domum,
Seruum domo carentem conducere, & sine liberis ancillam
Inquirere iubeo: molesta est autem quæ liberos habet ancilla.
Et canem dentibus asperum nutrito: nec parcas cibo:
Ne quãdo tibi interdiu dormienti fur facultates auferat.

Χόρτον δ' ἐσπομίσαι καὶ συρφετὸν, ὄφρά τοι εὖπη
Βουσὶ καὶ ἡμιόνοισιν ἐπητανόν. αὐτὰρ ἔπειτα
Δμῶας ἀναψύξαι φίλα γουνάτα, καὶ βόε λῦσαι.

Fœnum autem importato, & paleas, vt tibi sit
Bobus ac mulis annuum pabulum. sed postea
Serui refocillent chara genua, & boues soluantur.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Ἦμος δέ.] ὀπωρίνη ἤ ὅτε σκύλυμος ἀνθεῖ, καὶ ὁ μυσπὸς τέττιξ δένδρῳ ὑπακαθήμενος λιγυρὸν ὠδὴν ὑπὸ πτερύγων.] ᾄδει γάρ φασι ταῖς πτέρυξι τρίβων ἑαυτὸν, ἤγουν τὸ θέρος τὸ καματώδες, ἤγουν ἡ βαρεῖα, τὰ σκηλύοντα τὰ σώματα. τότε καὶ αἱ αἶγες πότατοι εἰσιν, ἤγουν λιπαρώτατοι, μὴ τὸν ὑπογαλακτισμὸν τῆς ἐείφων, εἰς τὸ ἑαυτῶν σῶμα δυπανῶσι τῷ ὕλλῳ· καὶ ὁ οἶνος ἄεις, ὡς τότε ἡδὺ κεκεμένος, τὰς μεταβολὰς τῆς ὡρῶν ἐκφυγών, καθ' ἃς ἦν κίνδυνος πεπάλαι.

Μαχλότατοι δὲ γυναῖκες.] ἤγουν ὅτι ζωπυρίαν μάλιστα ὀργῶσι, ὡς ψυχρότεραι τῷ κρᾶσιν καὶ ὑγρότεραι, καὶ ὑπὸ τοῦ καύματος ἐ καταπνεύμεναι, ἀλλὰ μᾶλλον ἔυκρατοι γινόμεναι, καὶ ὥσπερ ἀναζωπυρούμεναι. ἀσθενέστατοι δὲ οἱ ἄνδρες ἤδ' αἰτία, ἐπεὶ (φησὶ) τῷ κεφαλῷ αὐτῶν καὶ τὰ γόνατα ὁ ἥλιος ξηραίνει. ἀνεπτὸς δὲ γίνεται, ἤγουν ξηρὸς, ὁ χρὼς αὐτῶν ὑπὸ τοῦ καύματος. τῆς ἀνδρῶν δὲ ἄπεφε ὁ ἥλιος, ὡς θερμοτέρων ὄντων καὶ ξηροτέρων, καὶ τούτους ἀσθενεστέρους ποιεῖ· τὰς γυναῖκας δὲ ψυχρὰς ὄσας (ὡς εἴρηται) δυνατωτέρας ποιεῖ. ἀλλὰ τότ' ἤδη εἴη.] αὐτὶ τοῦ ἔσω, πηχαία τὰ σκιά. αὕτη γὰρ βαθεῖα καὶ δίυγρος ὑπὸ τῆς τῶν πηγῶν φύξεως, καὶ ὁ οἶνος ὁ βίβλινος. Βίβλος (ὡς φησι Ποταμὸς ἡ πόλις Θρᾴκης. καὶ μᾶζα ἀμολγαίη, ἤγουν ἄρτος γάλακτι ἐζυμωμένος, ἢ πυρὸς. γάλα τ' αἰγῶν σβεννυμενάων.] ἤγουν τῶν θηλαζόντων παυσαμένων. καὶ κρέας βοὸς ὑλοφάγου, τουτέστιν ἀδαμάστου, νομάδος, μήπω τετοκυίας. ἐκ εἵπετο δὲ ἄρσην, ἐπεὶ ὑπὸ ἑαυτοῦ ὁ ἄρσην ἀσθενέστερός ἐστι, διὰ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ ἔρωτος. καὶ φορητὸν ἐείφων κρέας, ὑπιπίειν δή σε φάσκω ὁμαδὸν αἴθοπα οἶνον, ἤγουν κρασικὸν, ἐν σκιᾷ καθεζόμενον, κεκορεσμένον τῷ ψυχρῷ ξηρῷ, ἐναντίον τρέφοντα τὰ πεφυσωμένα, τουτέστι τὸ πεφύσωσθαι· ὡς τὰ πέπτα, αὐτὶ τοῦ, τὸ πέπτον. τὸ ζεφύρου τοῦ ἀκραίου, ἤγουν τοῦ καθαροῦ καὶ ἀμιγοῦς, ἢ τοῦ πρέμα πνέοντος. καὶ ὑπὸ τοῦ ὕδατος κρυώης ἀσκάν καὶ ὑποβύσσου, ἤγουν κινουμένης ἐν παραλλήλῳ, ἥτις ἐστὶν ἀθόλωτος, ἤγουν καθαρὰ καὶ λεπτὸν ποιοῦσα τὸ ἑαυτῆς ὕδωρ τῇ κινήσει. ἢ εἰς πεφυχεῖν, αὐτὶ τοῦ ἐγχεῖν. τὸ δὲ τέταρτον εἴη ἤγουν ἐμβαλεῖν ὑπὸ οἴνου. τοῖς δὲλοις δὲ ὑπωπῆ παροτρύνω, τῷ ἱερὸν ἀκτῖνα τῆς Δήμητρος δινεῖν, ἤγουν τῇ δίνησι τῆς βοῶν ἀλοᾶν ἐν χώρῳ διαπλῇ, τυτέστι καλῶς καταπατουμένῳ, ἵν' ὑπηνέμου ἔχῃ τὰς λικμήσεις, καὶ ἐν ἀλωοπρίῳ ἀξυχάλῳ, ἤγουν ὁμαλῷ. ἵνα καλῶς τε ἀλοᾶται ὁ καρπὸς, καὶ δικόλως ἀθροίζοιτο. τοῦτο δὲ ποιεῖ, ὑπιπίσας αὖ πρῶτον φανῇ τὸ δένδρον τὸ Ὠρίωνος, ἤγουν ὁ Ὠρίων ἀνατρεχτικῶς, τουτέστιν ὁπόταν ὑπτιάλλῃ ὁ Ὠρίων πρῶτον τῷ ἑῴᾳ αὐτῷ ὑπτιολύει· ὑπτέλλει δὲ ὕτος, μὴ τὰς Πλειάδας. ὀλίγων ἡμερῶν παρερχομένων, μέτρῳ, ἤγουν διὰ μέτρου μετρουμένης, καὶ πεσσομένους. μέτρῳ δίδωσί τις ἢ λαμβάνει σῖτον, ἢ τοιοῦτό τι· ἀριθμῷ δὲ καὶ καθμῷ νομίσματα, ἢ ἕτερόν τι τοιοῦτον. ἐπεὶ δὲ πάντα τὰ πρὸς βιοτὴν ὑπτιάσεια ἔνδον τοῦ οἴκου κατάθῃ, αὐτὶ τοῦ ἀποθάνῃ ἀμεσίως, κελεύει ποιεῖσθαι αὐτὶ τοῦ κτᾶσθαι, ὅπερ τὲ ἤγουν οἰκέτην μωσοπόν. ἄοικον, τουτέστι μήτε γυναῖκα, μήτε παῖδας ἔχοντα, ἵνα μὴ πρόφασίν δὲ τις ἔργοις. καὶ ἄτεκνον ἔειδεν.] ἤγουν γυναῖκα ἐραστικὴν δίζεσθαι, τουτέστι ζητεῖν· χαλεπὴ γὰρ ἔεδνα ὑποφορεῖν, αὐτὶ τοῦ τέκνα ἔχουσα. καὶ κύνα κομεῖν, ἤγουν ἐπιμελεῖσθαι· καρχαρόδοντα, τουτέστιν ὀξεῖς ἔχοντα τοὺς ὀδόντας, ὡς εἴη τῷ συσιχίαν αὐτῶν ὡς ἂν κεχαραγμένῳ, ὡς τὸν ὁρίονα. μὴ φείδεσθαι, ἤγουν ζῴης αὖτε, ἵνα μή σε φυλάττοντος αὐτοῦ, τὰ χρήματα ἀφέλῃ, αὐτὶ τοῦ τὸ πλεῖστον, τὴν οὐσίαν, ἀνὴρ ἡμέροκοιτος, ἤγουν κλέπτης, ὃς δὲ μὲ ἡμέραν ἀναπαύεται καὶ νυκτώπῃ, τῷ δὲ νύκτα ἀχεύπνει ὅτι τοῦ ὑφῆλας πρὸς χρήματα. χόρτον τὲ εἰς κόμισον καὶ συρφετὸν φυλλάδος καὶ ἀχύρου καὶ τὸ πιάτων, ἵνα σοι εἴη τοῖς βουσὶ καὶ πῖς ἡμιόνοις ἐπητανόν, αὐτὶ τοῦ εἰς τὸ ὀλιγακὶς ἐπρήματικῶς. ἔπειτα δὲ τοὺς δούλους ἀνάψυξον, ἤγουν ἀνάπαυσον καὶ τὰ φίλα

γόνατα,

γόνατα, ἵνα πάλιν ἀκμαιότερον ἐν τοῖς πόνοις ἐνεργάσωσι. καὶ τὰς βόας λύσον, ἤδη τοῦ ζυγοῦ ἀπάλλαξον καὶ τοῦ ἔργου.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Ἥμος δὲ Κολυμβος.] τοῦ θέρους ἀρχομένου, καὶ ὁ Κόλυμβος αὐθὶς ἄρχεται (ἔστι δὲ λαχανον ἄγριον ἀκανθῶδες.) καὶ ὁ τέττιξ ᾄδειν ἄδηται δὲ ὑπὸ ταῖς πτέρυξι πτίλων ἑαυτὸν καὶ τὸν ἦχον ἐπὶ στόμιον· ὅπως γὰρ αὐτὸν ᾄδειν φασὶ πλωτικαῖς τισι πόροις τοῦ μὲν αἱ αἶγες, μὴ τὸν ὑπογλωττισμὸν τοῦ εἰδῶσι, εἰς τὸ ἑαυτῶν ζῶμα διαπίνουσι τὴν ὕλην. ὁ δὲ οἶνος ἄκρατος, ὡς τότε ἥδιστος πεπωκόσιν, ὅτι πέφθηκε τὸ ὑλῶδες τῶν ἐν τῇ μεταβολῇ τοῦ ὥρᾳ ζοπὰς, καὶ χειμῶνος ἐπόντος πρατεῖς, ἤγουν ἔαρος, καὶ θέρους. Μαχλάτης δὲ γυναῖκες] ὡς ψυχρότερα τὸν κέρασιν καὶ διὰ τοῦτο βέλτιον ὀργῶσαι αἰσθανόμεναι. οἱ δὲ ἄνδρες, ἀφαυρότεροι διὰ τῆς ἔξωθεν θέρμης ἀναφαινόμενοι, φύσει θερμότεροι ὄντες καὶ ξηρότεροι τῶν γυναικῶν. τοιαῦτα δὲ καὶ τὸν Ἀλκαῖον φάσκειν· Τέγγε πιδύοντας οἶνῳ τὸ γὰρ ἄκρατον σκυτάλην. Λάδι ὥρᾳ χρῆσθαι, ἔχει δ' ἐν πιτάλοις * τάδε αὖ τέτριξ. αὐθὶς δὲ καὶ Κόλυμβος. νῦν δὲ μαινόμεναι γυναῖκες. Λεπτοὶ δέ τοι ἄνδρες. ἐπεὶ κεφαλὴν καὶ γόνατα ζείοντος ἄζῃ.

Αὐλητὴς δέ τε χειμῶνος.] ἕως τοῦ [σβεννυμένων.] λέγει μὲν αὖ ζείοντος καὶ αὐτὸν τὸν ἥλιον, ὡς καὶ ἐμπροσθεν. λέγων δ' ἂν καὶ τὸν ὅτι τοῦ κλίνοντος μεσούσης ἥλιος. καὶ δὲ ἔστι τότε τοῦ ἡλίου μεσουρανοῦντος ἐξέα σπερμάτα, καὶ κυάμων αἴτιος ὅτι τοῦ ὑπὸ κοιλίαν καθημένου εἰκότως ἂν αὐλητὴς ὁ χορὸς γίνεται ταῖς τούτων ἐμπύροις δυνάμεσιν αὐαινόμενος. τίνα οὖν ἄκη τοῦ κάματος περαίνει; τοιαῦτα δὲ ὑπὸ ταῖς πέτρῃσιν οἱ τοῖς ἀπηλαίοις· αὕτη δὲ οὐκ ἁπλῶς παραμυθεῖται ὅτι τοῦ ἀνάσσοντος· ἀλλὰ καὶ δίψης ὑπὸ τῆς τοῦ πυρὸς φύσεως. καὶ οἷον Βύβλινον ὃν ἀξιοῖ φαρ' αὐτοῖς μαργείας φασὶ πταμὸν εἶναι καλούμενον. ὅπερ ἔστιν ὁ οἶνος ὡς ὁ Θάσιος δηλοῦμεν, λέγει καὶ Εὐριπίδης. μέζα δὲ ἀμολγαίη, ἤγουν ἡ πυκνή, ὡς καὶ νυκτὸς ἀμολγὸν εἶπεν Ὅμηρος, τὸ ἐκεῖ πυκνὸν διὰ τὸ σκότος. ἢ τὴν μεταγενεστέραν ὥραν τῆς ἀμόλγης· κωλύει δὲ ὅταν τὸ ἀγγεῖον εἰς ὃ τὸ γάλα ἀμέλγηται. τὸ δὲ γάλα τῆς αἰγὸς, ἥδιον σβεννυμένων ἔχει τὸ διαφέρον, ὡς μήτε ὑγιῶδες, μήτε πυρματῶδες, ἀλλὰ μάλιστα πεπεμμένον, εἰς ὑπὸ νομῆς στερεοτέρας συσσὰν, καὶ μετρίαν ἔχων δύναμιν. βύβλινον δὲ οἶνος, ἤγουν ὑπὸ ἀμπέλου τὸν καλυμένης, ὡς καὶ Περγάμιος, ἡ πόλις Θρᾳκική. Μᾶζαν δ' ἀμολγαίη.] ἄρτος μὲν γάλακτος ἐπιθρυμμένος ἢ πυρός. ἄλλως. ἀμολγαίη., αὐτὴ τῆς κρατίστης, ἀκμαίας. τὸ γὰρ ἀμολγὸν ὅπου τὸ ἀκμαιότατον Εὐριπίδης ἐν Παιονικαῖς. Καφισοδώρου δὲ, τὸν πυρὸν φησὶν, ἢ ἀνύδρου βεβρεγμένου γάλακτι. μάζα οὖν ἀμολγαίη, ἢ πυρὸς, ἢ ἄρτος ἐν γάλακτος ἐζυμωμένος. σβεννυμένων.] παυομένων τῆς θαλάσσης, καὶ δηλοῖ τοῦτο τὸ γάλα ψυχρὸν ἐχόντων. τῷ γὰρ καίριον τὸ θέρος, ὑπὲρ θρομβώδης ὄζει τι γάλα, ἀλλ' ὑδατώδες, ἢ καὶ τρυφερὸν ἀμιγνύμενον.

Τεῖς ὕδατος.] ἐν Διδύμοις διὰ τὸ θέρος καὶ διὰ τὸ καταψύχειν, τέσσαρα πίνειν ὕδατος καὶ ἐν οἴνῳ ἢ ἐν τῷ ἐκπώματι τρεῖς ἐμβάλλειν ὕδατος κεράσας, μίαν δὲ οἴνου. ἢ τὸ πολλάκις ὕδατος, μίαν δὲ οἴνου. Καὶ βοὸς ὑλοφάγοιο.] ἕως τοῦ τὸ δὲ τέταρτον ἱέμεν οἴνου, ἐργάτῃ μὲν ἡ ζωὴ προέκτηνται πλήρεις βοείων χρεῶν τοῦ γαστρὸς, καὶ ἐν σκιᾷ δὲ καθήμενον καὶ ὑπὸ τοῦ ζεφύρου καταπνεόμενον, πίνειν ὅτι τῇ χρωφαγίᾳ, μίξαντα κρητῆρα ὕδατος τοῦ οἴνου, τρία μέρη τοῦ ἑνός. ἡ γὰρ διαίρεσιν ἀνθρώποις χάριν δίδωσι, ἀλλ' ὑπὸ πόνων τε γλιοῦ, καὶ αὐτουργοῖς καὶ βιωτικοῖς· τοῖς γὰρ τοιούτοις ὑδὲν φορτικώτερον τοῦ ἰσχνοῦς καὶ δυσφθάρτου τούτου ζωῆς, ἤγουν δυομένης, ἢ ῥιπιδίου, ἀλλὰ φυσικῆς ἀνοίας. οἷον ὁ ἀκεραὴς ζέφυρος, καθαρὸς ὢν ζέφυρος· τὰ γὰρ βόρεια λήγοντα συνάπτει τοῖς δυτικοῖς πνεύμασι. τὸ δὲ ταύτῃ ἐπανέσαι τοῦ κεράσαι τοῦ οἴνου καὶ τοῦ ὕδατος, ἄκρατον ἔοικεν δοκεῖ. λέγει γὰρ ἢ τρία πίνειν, ἢ πέντε, ἢ μὴ τέσσαρα. τὸ δὲ τρία μιγνύναι φησὶν, τοῦτον ἔοικεν δοκεῖ· ἀλλ' ἐκεῖναι μὲν αἱ κεράσεις, δύο φησὶν ἐν, καὶ τριῶν φησὶν δύο, καὶ λόγους διπλάσιον, καὶ ἡμιόλιον· τὰς ἡμέρας τοῦ πολλαπλασίων καὶ ὀκτωεσίων εἰς μέθην εἰσὶ πινόντων· αὕτη δὲ σωφρόνως πινόντων. καὶ μὴν καὶ θεὶ ὕδατος ἄλλοι μὲν χειμῶνι εἰς σωθμὸν ἀπελθόντες ἐπλεονοιστὸ κυφότερον. καὶ τινες καὶ ὑδροσάτας κατασκευάζουσι, δι' ὧν τὸ βαρὺ καὶ κῦφον ὕδωρ κεῖσται· καίτοι πολλαχοῦ κῦφον μὲν ὄζει, πυνθάνεται δὲ, ὡς ἐν Χαλκίδι Πλούταρχος ἱστορεῖ τὸ τῆς Ἀρεθούσης. οἱ δὲ, καὶ τὸ ῥᾳδίως οἶνῳ κεραννύμενον

δοκιμάζειν ὕδωρ ἄρίστον, πολλῆς δλόμενον πείρας καὶ διαφόρων οἴνων, εἰς τὸ μὴ φορτθῆναι τοιοῦτον ὄν. ἄλλοι δ' εἰς κεφάλαιον ποτήριον ὕδωρ ἐμβαλόντες ἐῶσι δι' ὅλης μείναι νυκτός· εἶτα γλυκέως ἡμέρας ὀφῶσιν εἰ πνα ἐστὶ τῆς κύλικος ἔχει γαιώδη διαφέρειαν συσχοῦσα καὶ μελανίζουσαν· καὶ τοῦτο σημεῖον τίθεται τῆς τοῦ ὕδατος φαυλότητος, ὑδ' ὅτι πῶμον ἁδαμὲς δόντες διέτρεσον. πάντων δὴ οὖν τὴν τοιοῦτον ἁπλούστερον ὁ Ἡσίοδος κελεύει τῷ χωρητῷ μεγάλῳ τῷ οἴνῳ ὕδωρ ἐπιχρίειν ὑποῤῥύτου, ἵν' ᾖ κινούμενον καὶ λεπτὸν καὶ ἀβίαστον, ἀλλὰ μὴ χαῦδες. ἄλλως. πῶς ζωὴν ἐχόντων ἡμῖν τῷ πεντῷ κεχρῆσθαι ἐν τῷ πίνειν ἀεθμῷ, πρῶτ' γνήσιος ἴση ἀριθμὴ μονάδος, ὁ Ἡσίοδος οὐ τῷ τρίτῳ, οὐδὲ τῷ πέμπτῳ, τῷ δ' τετάρτῳ ἐχρήσατο; διότι ὁ μὲν τρίτος εἰς τὸν δύο ἀριθμὸν καὶ τὴν μονάδα διαιρούμενος διπλασίονα λόγον ἀποτελεῖ, ὃς τῆς πρώτης ἁπλασίων ὄζει ἡμιόλιος. ὁ δὲ πέμπτος εἰς τὰ βίπτον διαιρούμενος καὶ τὸν ἥμισυν ἡμιόλιον ἀποτελεῖ. ὃς τῆς ὀκταμοιρίας ἡμιονοδίου. ἤτοι τῶν ἀριθμῶν ἐχόντων καὶ μέρος ἀπὸ ὅλων πρὸς τὸν κ'. ὡς οὖν ἡμιόσιον ἦν τῆς ἀεθμῆς τῷ μὲν τῆς πολλαπλασίων, τῷ δὲ τῆς ὀκταμοιρίας, τύπις μὲν οὐκ ἐχρήσατο. τῷ δὲ τετάρτῳ μᾶλλον, ὃς εἰς βία καὶ ἐν διαιρούμενος τετραπλάσιός ὄζει, μήτε τῆς πολλαπλασίων ἡμιονδίων, μήτε τῆς ἐκταμοιρίας. τοῖς ἄλλως ἦν οὐκ ἐχρήσατο ὡς ἡμιόσιν, οἷς οἱ πρὸς μέθην πίνοντες κεχρῆσθαι εἰώθασιν. ἄλλως. ὑλοφάγοιο.] ἀδαμάστου, ἀχλίας. ἐκ εἶπε δ' ἄρρενος, ἐπεὶ ἀπὸ ἐκείνου ὁ ἄῤῥενα ἀσθενέστερος ὄζει διὰ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ἕρωτος. ἀκρεμέος δ', τῶν ἄκρως φυομένων δένδρων καλῶν καὶ ἀμύγδαλος, ἢ ῥῆμα πένοντος. ἀποῤῥύτου τῆς ῥεούσης καὶ μὴ ἐχούσης ἀκαθαρσίαν· δόλος δὲ ἡ ἀκαθαρσία. Δμωσὶ δ' ἐπιζύγιον.] ταῦτα πρὸς τῆς τὸν ἀμπέλου εἰς τὴν ἄλωα τῆς ἡρῶν καταθέσεως· τὸ δὲ διπέμπελα, ὅτι τὸ πρεικτικοῦντας καὶ πρεκλαίοντας τὰς βόας ἐν αὐτῇ τὰ θέρη τρίβοντας ἁλοᾶν, ταῦτα δὲ κελεύει τοῖς δμωσὶ φράζειν ἐν τῷ τόπῳ τῆς ἀγρᾶς τὴν ἄλωα κατασκαμένους δύο ἔχοντα, τὸ, τε ἰυγὲς, ὃ ὄζει ἔυπνουν, καὶ τὸ εὐρύχαλον, ὃ ὄζει ὁμαλόν· αὖτε δὲ ἀνόμαλος ἢ πρὸς τὸ ἀθροίζεσθαι τὸν ἁλώμενον καρπὸν ἐμπόδιον, αὖτε μὴ ἔυπνουν, ἐκ ἂν ἔχοι τὴν ὑπὸ τῆς παρέχοντος ζύλληψιν πρὸς τὸν σκεδασμὸν τῆς ἀχύρων. μὴ δὲ τὸ ἁλοητὴν μὲν ἐᾶν, καὶ εἰς ἀγρᾶς τὸν καρπὸν ἐμβάλλειν ὑποδησαμένους τὰς εἰς τὸ ἔτος· τὸν δὲ καιρὸν εἶναι τοῦτον μὴ τὰς Ὠρίωνος ἐπιτολὰς, καὶ τὸ ἁλοᾶν καὶ τὸ μετρεῖν, καὶ τὸ ὑποδησαμένους εἶναι, τὸν καιρὸν ἐπιμένοντας καρπόν.

αὐτὰρ ἐπὴν Πάντα βίον.] ταῦτα καὶ τὰ ἐπόμενα, ὅτι μὴ ἀναγκαῖον εἰς κτῆσιν ἐμψύχων ὀργάνων διδάσκει, τὸ ὄπιθεν, τὸ εἰθύς, τὸ παῦρος, ἐπάσας τὸ χρήσιμον λέγοντος· τοῦ μὲν, τὸ μὴ ἔχειν οἶκον ἴδιον, ἵνα στὶ προστέχῃ τὸν νοῦν τῆς ᾖ, τὸ μὴ ἀπορεῖν ἔτι παῖδα μὴ ἔχοντα, ἵνα μὴ ἀχρεῖται ὅτι τινὶ πόρτιν. τοῦ δὲ, τὸ ἀμωπικὸν, ἵνα μὴ δι' ἀθύμιαν μάτην βίηται, ὃ ὄπεστικὸν οὖν, οὐδὲ μελετᾶν θρέψει καλὰ γεωργός, ἀλλὰ τὸν τὸ δάκνειν ἕτοιμον, καὶ τὸν ἡμερόκοιτον ἀνθρωπον φοβεῖν, ὃς διαπαντὸς ἀποδλέπει, ὐκ εἰς τὸ ζῶμα, ἀλλ' εἰς τὸ τὰ τ' ἄλλων συλᾶν. Θὺτ' ἄοικον.] μήπω ἔχοντα γυναῖκα μήτε παῖδα, ἵνα μὴ σφετερίσηται ἐν τῷ ἀχῷ. ἡμερόκοιτον.] ὁ ἀνὴρ ὁ κλέπτης, ὁ τινὶ ἡμέραν μὲν ὑπνῶν, τινὶ δὲ νύκτα ἀγρυπνῶν. Χόρτον τ' ἐσκομίσαι.] ταῦτα μὲν τινὶ συγκομιδὴ ἀναγκαία τῶν χειμῶνος, χάειν τῆς βοῶν καὶ ἡμιόνων ἀθροῖσαι ζοφιὰ, ὡς τινὶ τῆς ἀνθρώπων. χειμὴς γὰρ ὄντος, ἄλλως τε καὶ σφοδρᾶς, τρέφειν ἀπὸ τῆς χώρας ὐκ ἔστι τὰ ἑρέμματα. χρήσιμον οὖν καὶ χόρτον ὑποτιθεῖσι, καὶ συρφετόν τινα φυλάσσοντας καὶ ἀχύρων, καὶ τῆς τοιούτων. χρήσιμον δὲ καὶ ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ, καθ' ὃν ἐδλέπει ὅτι πονεῖν, ἀναπαύειν τὰς βόας, ἵνα πάλιν ἀκμαιότεροι τοῖς πόνοις ὑποστῶσιν, ἐχ ὡς ἔνιοι τύχωσιν αὐτὰς ἄλλοις πόνοις ἐ γεωργικοῖς, οὐδιδόντες εἰς οἰκοδομὰς καὶ μυρμήκων ἕλξεις, καὶ τὰ τοιαῦτα τῆς ἔργων, ἅπερ καὶ σὺ ποιεῖν.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Ἡμέρα δ' Σκόλυμος.] ἡνίκα δ' ὁ ἀκανθὸς τὸν ὄνον ἀνθεῖ, ὁ καὶ Σκόλυμος λεγόμενος, καὶ ὁ ἠχεπκὸς τέτιξ ἐν δένδρῳ καθήμενος ᾄδει πυκνὸν διὰ τῆς πτερύγων. ὅτε δὲ ᾄδει, τρίβων ἑαυτὸν ἐν τῷ καιρῷ τῶν κοπτῶν θέρους, καὶ ἐπάνω· τότε αἱ ἅγιαι εἰσὶ λιπῶσαι, ὡς ἡδὺ φαυδεῖσαι τῶν θηλάζειν τὰς ἐείκας, καὶ μαλακεῖν, καὶ ὡς στερεωτέρας ζοφὰς ἐδίκασι· καὶ ὁ οἶν[ος] τότε ἄκρος

αἴσιος· καὶ δεδοκιμασμένος, ὡς ὁ θλαφθαρήσεται ἔτι, καὶ ὀξίνας χοήσεται, φθινόπωρον παρελθών, καὶ χιόνα καὶ ἦαρ, καὶ ἤδη θέρεϊ ἀφάμενος, καὶ μὴ βαπτὸς. αἱ δὲ γυναῖκες τότε λαγνέστεραι μᾶλλον, καὶ κατωφερέστεραι πρὸς συμφύσιας καὶ ἀφροδίσια ὑγρότεραι· δὲ φυὴ κῶς ἔσαι, καὶ ψυχρότερος τὴν ἀνθρώπων, τότε τῷ ἡλιακῷ θερμῷ καταστήματι διακρατύμενος πρὸς ὀξυμαθεῖσι ἐὰν· ἀπὸ τὸ σφετέρου τῆς ὑγρότητος, εὐφορεκτότεραι πρὸς τὰς συνουσίας, καὶ φυκρατέστεραι γίγονται. ἀδυνάτεροι δὲ αἱ ἄνδρες· ξηρότεροι γὰρ ὄντες φύσει τὴν γυναικῶν, καὶ πλέον ξηραινόμενοι πό τε ἀδυνῶσιν. ἐν δὲ τῷ χιμῶνι πλέον ἐργῶσι τὴν γυναικῶν, ξηρότεροι ὄντες, τῇ χιμερίῳ ὑγρότητι εὐκρατεῖ. τὸ δὲ ἦαρ εὐδρόσου ἰσομοιρίαν ἀφροδισίων παρέχει, πλὴ ἰσομοιρίαν δὲ ἔτω μοι νόει, δὲ καταπλασίαν ὀργᾷ τῶν ἀνδρὸς ἢ γυναῖκα. ἠχέτα.] ἠὐχῆτο· Βοιωτῶν καὶ Αἰολέων ὀῖν ἰδίωμά ἦτοι διάλεκτος.

Σείει.] νῶ καὶ ὁ ἥλιος νοεῖ, καὶ ὁ ἀπὸ τὸ ἡλίου τὸ κωμῳδούμενον. Σείει καλύμενος· τότε γὰρ καὶ ἔτος ἀνατέλλει ἑῴος. ἔπι πεδάσῃ τε σκιή.] σπλαισιόδης σκιή. θείρεται δὲ νῶ ἐπιφατικῶς καὶ ἐναντίως αἰτιᾷ χάριν ὁ Ἡσίοδος· ἄνεμος δὲ εἶπεν φεύγειν δὲ σκιὰς δύνας, νῶ αὐτὸν ἐν σπλαισιόδει δεκαπλασίᾳ καθῆσθαι σκιᾷ. Οὐκ εἰσὶ δὲ, φησιν, ἐναντία καὶ μαχόμενα, ἀλλὰ μᾶλλον ἀλλήλοις συμβάλλοντα. ὁ γὰρ ἀνωτέρω εἶπεν, ὅτι σοὶ ἀνάγκη ἐν τῷ ψυχρῷ τῆς ἡμέρας μέρει, δείπνῳ καὶ σκιᾷ χρᾶσθαι· τοῦτο πάλιν ἐπιφέρει καὶ φησίν, ὅτε ἡ χαυσαίδης ὥρα ἀνάγκης δείπνῳ· ὅτι δὲ χαυσαίδης δέτερον μόνον τὸ τῆς ἡμέρας κατάσημα, τότε εἰς τὰς σπλαισιόδεις καὶ πεδιάδεις ἀναστέρχε σκιάς, καὶ σῖτον βύβλινον πῖνε, ἀπὸ βυβλίας ἀμπέλου Θεσσαλίας. ἢ ἁλαφρὸν καὶ ὑδατώδη, κατ' ἐμέ, ἀπὸ τῆς Ἀσωπείων τὴν φερὶ τὴν Βίβλον καὶ Λίβαθον· ἐκεῖ γὰρ ὑδροποῦσι. τοῦτο γὰρ δηλοῖ ἐν τῷ ἐπάγειν, [τεῖς ὕδατος μέσχειν, τὸ δὲ τέταρτον ἴσμεν οἶνον.] τετάσθαι, τεταρτημόριον ἔχε μέρος τοῦ οἴνου, καὶ τρεῖς μοίρας ἐξ ὕδατος, ἵνα ὑδαρὴς ᾖ. ἐν χειμῶνι γὰρ δεῖ ἀκρατοτέρων εἶναι θερμοτέρων τὴν οἴνων ἀρύεσθαι. πλαίτε Σκιή.] πλατεῖα, δάκτυλος. τὸ γὰρ τέτραχυ ὀξὺ σκιᾶς, καὶ νῶ εἰς ἐκτείνει, ὡς καὶ παρ' Ὁμήρῳ·

Οὐδὲ Σκάμανδρος ἔλιπε τὸ ὃν μέρος, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον.

Μᾶζα.] τὸ ἄπαλον, δὲ τὸ μὴ ἄζα πεῖ· ἡμῖν ἦ καθὼς φησὶ τὸ παξαμάτιον. Μᾶζα τ' ἀμολγαίη.] ὁ νεοφυὴς καὶ λεπτὸς καὶ τρυφερὸς ἄρτος· παρὰ τὸ μαζῶ, τὸ τρυφῶ· ἢ δὲ τὸ μάσσω, τὸ μαλάσσω. ἄρτος ἦ, ὁ μέγας καὶ ἄρτος. κἂν οἱ τῆς γραμματικῶν γυροπλόκοι, μαζα μᾶλλον καλῶσι τὸ ξηρὸν καὶ στερρὸν ἀρτίδιον. Μαζα τ' ἀμολγαίη.] ἄρτος γυναῖος ἀμολγεῖ καὶ πιμέλει ἁρμόδιος, ἢ γάλακτι πεφυρμένος. σβεννυμένοιο.] καυθησομένου τὸ θάλλειν.

Καὶ βοὸς ὑλοφάγοιο.] ὑσαχέτω σοι (φησὶ) τόδε καὶ τόδε, καὶ κρέας, ὡς τε τοῦτο ἐθίζει ὀρεσιτρόφου καὶ ἀγελαίας καὶ ἀδαμάστου βοὸς στέρας, ἢ ταυθένης καὶ ἄτοκος, καὶ ὠχωτογόνου εἴφους κρέας, καὶ χαίτων ὅτι τοῦ ἀεικοῦ καὶ καθύπερθε ῥυφῶ, πρὸς ζέσιν φυσίης αὔρας βάλλας τὸ πρόσωπον, καὶ τὰς δάλας καλάμου τὸν ἔτιον ἀλοᾶν. Πῶς ἦ, ὦ Ἡσίοδε, ὁ μικρῷ θελεχλιώδει ὀὸς ἀδηφὼς καὶ πέτεινος καὶ ἀγρεσάβολος, ἔξει τοιαύτας ζοφὰς, ἃς μάλις ἔζεσι καὶ οἱ τῆς μοίρας ὄντες τῆς χρείπονος; βοὸς ἀγελαίας καὶ ὀτόκου κρέας καὶ φωτοτόκων εἴφους; εἰ μὴ τυ αὔφνης ἀμπῇ τὰ τῆς Ἰὼς παρεύφωνα δρέμματα, ἢ αἱ τῆς Εὐρυβοίης ἀγέλαι θεσσιπηγύρτου, ἢ πᾶσα χελδὼν ἡ ὑσία. Τεταίχμιος τῆς Βαβυλωνίας τῆς Ἀρταβάζου ἰῆς, ὃς ἑκάστης ἡμέρας ἐκ τῆς ἀμφὶ χωείων φόρον ἐλάμβανεν ἀργυρίου Ἀρταβάλου, ἤτοι μεδίμνου, ἵππῳ δὲ τότε φορβάδες ἦσαν ἑξακισχίλιαι τε καὶ μύριαι, πῶλοι δὲ ἑκατοντάδες, πολὺ μέν τι τῆς πολεμιστηρίου· κωφὸς ἦ ἀνεφικοί, ὡς μόλις ὑπὸ φόρου πεταφῶν χωείων δωάδας τρέφειν. Τεῖς δ' ὕδατος μέσχειν.] μεσεπτίμιον φασὶ τοῦτο. Πρόκλος ἦ ἀριθμὸς φυσάτων ἀρτίους καὶ περιττούς, πεντάρτιος, καὶ ἑπτάρτιος, ἡμιόλιος, καὶ ἐπιτρίτους, καὶ ἐπιμοιρίους, καὶ πολλαπλασίους, καὶ πολλαπλασιεπιμοιρίους, καὶ τὰ λοιπά, ὅσους μὲν ἐγκαίρους λεγόμενα, καταφορεῖ μὲν τὴν νέων τὰς ἀκοὰς, πειρᾶται ἦ ἀπαιδεύτους ἐζητηκὼς· ὥσπερ αἱ ἐν τοῖς πίναξι ἀποδείξεις, καὶ παραγραφαὶ καὶ ζωγραφίαι τῶν λιθουργῶν καὶ τεκτόνων, τὰ ἄῤῥυθμά τε καὶ κακοσχήματα. ἴσμεν.] φάσμα, ἔμβυθος. ὅθεν δασωτέον τὸ ἴσμεν. καὶ φασὶ διαγνώσεως ἦ ὕδατος, ὁ σοφὸς Πρόκλος ἔξω τοῦ χωρὶς φιλοσοφεῖ. ἐνθὲν γὰρ ἐνταῦθα, φασὶ ὑδροσκοπικῶν

Ἡσίοδος

Ησίοδ. διελέγη. ἐν οἷς δέ π τοιοῦτον ἐμπέσοι, ἡ πεφυτεία ψευδεῖ, σοὶ δ' τὴν ἐξήγησιν ζωτέον, δείξομεν ἀκριβέστερον, ἵν' εἰδῆτε ὁποίους ὑδροσκοπικὰς βίβλους ἀναγινώσκομεν τοῦ παλαιοῦ, ὡς οὐδὲ δὴ κ ἑτέρας παιδείας, κἂν σπουδάζειν χρήσωμεν, σοὶς ὑμετέραν ὠφέλειαν. ἔξω δ' χωρεῖ σοι τῆς τοῦ ὕδατος διαγνώσεως ἂν π κ ἡμεῖς τοῖς Προκλείοις παραδώσομεν· ἄδειον ὕδωρ, ὃ ταχὺ θερμανθὲν ταχέως πάλιν ἐναποψύχει. Δημήτρου ἱερὸν ἀκτεῖ] τὸ ἱερὸν δῶρον τῆς Δήμητρος, ἤγουν τὸν σῖτον. Δήμητραν δ νυῶ φησιν, ἢ τὴν γῆν, ἢ τὴν Διονύσου Οἰσιέως γυναῖκα, ἢ τὴν φυτείαν κ γεωργίαν μ Διονύσου παραδομένην ἐδιδάξε. τὴν δ τῆς Κόρης κ Δήμητρος ἱστέον κατ' ἀρχὴν τῆς βίβλου κ μυθικῶς εἴπον, κ ἡν πγόρησα.

Ἐυτ' ἂν ὀπώρα φαιν. θέρους] ὁ σοφὸς Πρόκλος ἀεὶ μᾶλλ κ ὑδροσκοπικῶν, ἐν οἷς γὰρ ὁ δεῖ, τὰ χρειώδη κ ἐξηγήσεως χρήζοντα παραπέχει, ὡς νυῦ τὴν Ὠρίωνος ἀνατολήν. ἀλλ' ἡμεῖς οὐ μᾶλλον εἰδότες ἀστρονομίαν σοφοί, οὐ κ ὁ Πρόκλος, ἢ μᾶλλον ἢ Ὠρίωνος ἱστέον, ὅτι κυνηγὸς Βοιωτὸς ἦν, υἱὸς Γείωνος κ Εὐρυάλης ἢ Μίνωος θυγατρὸς ἢ Ἀρτέμιδος ἢ αὐτῆς ἑαυτοῦ, ζωρτὸν ἀναδύσης, ἢ ἀφανισθέντος μαθηματικωτέρως ἴσν δηλώσομεν, πλὴν σαφῶς τὴν τούτου ἐπτολήν, μὴ μακρολογήσαντες, καὶ ὅρα τῆς ἰσοθέσους δηλώσεως μακρηγορεῖν.

Δέκα παρεπιδύσῃ ἡμερῶν δρόμῳ,
Ἐξ Ὠρίωνος φάσιος πρὸς τὸν κύνα.
Οὕτως ἔφη μὲν ἡσαφῶς κ ζωτόμως.
Εἰ δ' αὖ θελήσει τις παρεκτείνειν πλέον,
Ἡλίου εἰσβὰς ταυρικὰς δρόμους τρέχῃ
Τέως ἂν ἑπτὰ δυσὶν ἡμερῶν πρέχῃ δρόμος,
Καὶ πρῶτα τοῦτον ἐπιφορήσας ἡμέρας
Τροπὰς ἁλώσιμον ἀρχῇ θεατρήσεις.
Αὐτῶν ζητῶν δὲ μὴ δὲ μὴ θεατρόπων,
Παραλλαγμὸς ἡμερῶν διαστάσεώς,
Ἐπτολιὰ δείκνυσι λαμπρὰν Ὠρίων.
Ἐντεῦθεν ἑξάκυκλος ἡμερῶν δρόμος.
Δυσὶν δ' ἁλῶναι τὸν περάτης ὀρνέων.
Ἐξ αὐτοῦ, κρυβεὶς δ' πρὸς κυνὸς φάσιν
Ὀλιγοστὰς αὐτὰς ἡμερῶν ἀφανίσει.
Καὶ τί πλατύνω τοὺς δρόμους τῆς ἀστέρων,
Εἰδὼς ἀκριβῶς ἀστρικὴν πᾶσαν θέσιν;
Σιγῶ τὸ λοιπόν, μὴ δολώσω συγγράφων.

Μίνῳ δ' ἴν κομίσαι] μοδιαίῳ δ κριθὰς ὑποκρίνων ἢ σῖτον ἐν τοῖς σοῖς κιβωτίοις. φυτεύσει, κἀμοῦ μαντεύσας ὀπώρας μοδίους ἐκφορήσας. ἀμπελίτιδι δή.] ἀναβιβάσει δ ὑποθησαυρίσῃς πᾶν σου χώριον, ὁ ζωτέον πρὸς τὸν βίον κ τὴν ζωήν, κτῆσαι κ μίδιον ἄμπελον, κ μισθίαν ἄτειρον· ἵν' δ μὴ ὑποκλέπῃ τι δῆ σῶν, ἐς τὸν ἴδιον οἶκον ὑποκομίζῃ, ἢ δ δεῖ τὸν παῖδα· τοῦτο δ σημαίνει τὸ ὑπόπτερος. βλέπει δ, ὑπὸ δῆ βοῶν δῆ ἐχνεσιν ὑπομᾶζον στέρτιν, ἤγουν δάκμαλον. καρχαρόδοντα.] ὀξυόδοντα, δηκτικόν, εἰς τὸ ὑποσκεῖν τοὺς ἡμεροκοίτους ἤγουν τοὺς κλέπτας. Χόρτον δ' ἐκμάσαι.] χόρτον τε κ ἄχυρον ὑπόθες, ἵνα τοῖς σοῖς ἁρμέμασιν ἢ δι' ὅλου τοῦ ἔτους ἀρκοῦσα ζωή. ὅσον δ μ τὸν διεστῶτες γεωργοὺς βόας κ τοὺς οἰκέτας ἀναπαύσεως τυχεῖν, κ μὴ καταπτυχῶσιν ἔτι αὐτούς, οἵτινές τινες δῆ βεβρωτόκων δαπανῶν ἔργοις ἑτέρως, ἵνα πάλιν ἔχῃς αὐτοὺς ὑπουργοῦντας σοι γλυκαίτερον.

Εὖτ' ἂν δ' Ὠρίων καὶ Σείριος εἰς μέσον ἔλθῃ
Οὐρανόν, Ἀρκτοῦρον δ' ἐσίδῃ ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
Ὦ Πέρση, τότε πάντας ἀποδρέπευ οἰκαδε βώτας.
Δείξαι δ' ἠελίῳ δέκα τ' ἤματα καὶ δέκα νύκτας.
Πέντε δὲ συσσείσαι, ἕκτῳ δ' εἰς ἄγγε' ἀφύσσαι
Δῶρα Διωνύσου πολυγηθέος. αὐτὰρ ἐπὴν δὴ
Πληϊάδες θ' Ὑάδες τε, τό τε σθένος Ὠρίωνος
Δύωσιν, τότ' ἔπειτ' ἀρότου μεμνημένος εἶναι
Ὡραίου. πλεόων δὲ χειμερίους ἀνέμους εἴη.

Quum vero Orion & Sirius in medium venerit
Cælum, Arcturum autem inspexerit rosea digitis Aurora,
O Perſa, tunc omnes decerpe domum vuas:
Expoſito vero ſoli decem dies, totidemque noctes.
Quinque autem adumbrato, ſexto in vaſa hauito
Dona lætitiæ datoris Bacchi. Sed poſtquam vtique
Pleiadeſque Hyadeſque ac robur Orionis
Occiderint, tunc deinde arationis memor eſto
Tempeſtiuæ. annus vero per tertam accommodus ſit

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Εὖτ' αὖ δ' Ὠρίων.] ὀπωλικὰ δ' αὖ ὁ Ὡρίων καὶ ὁ Σείριος, ἤγουν ὁ ὅτι τῆς γῆς τοῦ κυκλοῦ (ἐγγὺς γὰρ ἀλλήλων ὁ Κύων καὶ ὁ Ὡρίων) εἰς μέσον ἔλθῃ τ' οὐρανοῦ, αὐτὶ τοῦ εἰς τὸ μέσον τοῦ οὐρανοῦ, τουτέστι μεσουρανίσῃ. τ' Ἀρκτοῦρον ἢ Ἅρμην ἡροδοδάκτυλος Ἠώς, ἤγουν ἡ λαμπρά, καὶ τερπνή. αὐτὶ τοῦ, ὁ Ἀρκτοῦρος ἢ ἐπιτέλλῃ τῷ ἑῴᾳ ἐπιτολῇ, τουτέστιν ὅταν ὁ ἥλιος ὅτι τὸν Ζυγὸν μεταβῇ. τότε γὰρ ἑῴα ἡ παρθένος αἴρεται, ἥτις ὅτι ὁ Ἀρκτοῦρος ὁμοταγὴς. μεσουρανεῖ ἢ ὁ Ὡρίων τῷ τετάρτῳ ζῳδίῳ. ἀπὸ ἡλίου πλησιάζων τοῖς Διδύμοις. ἀεὶ γὰρ ἓξ ζῴδια εἰσὶν ὑπὸ γῆν, καὶ ἓξ ὑπὲρ γῆν, μεσουρανεῖ δὲ τὸ τέταρτον ἀπὸ ἡλίου ζῴδιον, τότε (ὦ Πέρση) πάντας τοὺς βότρυς ἀποδρέπου, ἤγουν τέμνων, κομίζε εἰς τὸν οἶκόν σου. δείξων δὲ τῷ ἡλίῳ ὅτι δέκα τὰ ἡμέρας καὶ ὅτι δέκα νύκτας. ζωυπάγει δὲ καὶ τὰς νύκτας τῷ λόγῳ, ὡς ἐπομένας ταῖς ἡμέραις ἐξ ἀνάγκης. ἐγὼ δὲ δὴ καὶ κατ' αὐτὰς δύνατον τῷ ἡλίῳ δεικνύναι τοὺς βότρυς, οὐκ ὄντος ἡλίου. ὅτι πάντα δὲ ἡμέρας συσκίασον, ἤγουν ὑπὸ ζυκὰν θὲς, μὴ τὸ δεῖξαι αὐτοὺς τῷ ἡλίῳ. χῖ τινὶ ἕκτῳ δὲ ἡμέραν, εἰς τὰ ἀγγεῖα ἀφύσας, αὐτὶ τοῦ ἀποθλίψας ἄρυσαι τὰ δῶρα τοῦ Διονύσου τοῦ πολυγηθέος, ἤγουν τοῦ πολλῆς τέρψεως αἰτίου. αὐτῷ ἑπτῶν δή.] ἐπεὶ δὲ ἡ δὴ αἱ Πλειάδες τὸ καὶ αἱ Ὑάδες. καὶ τὸ δόρυ τοῦ Ὡρίωνος, ἤγουν ὁ Ὡρίων ἀφεφεσικῶς, δύωσι, τινὶ ὥραν δηλονότι δύσιν, τότ' ἔπειτα αὐτὶ τοῦ πάλιν ἀρότου μεμνημένος ἔσο ὠραίου, ἤγουν ἐγκαίρου. ὁ πλειὼν ἢ ἤγουν ὁ ἐνιαυτὸς, ἁμάδιος εἶη, αὐτὶ τοῦ ἔσω, χῖ χθονός, αὐτὶ τοῦ ὅτι τῆς γῆς ἔργων.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Εὖ τ' ἀν δ' Ὡρίων καὶ Σείριος.] σαφῶς ἐν τούτοις τὸν ὅτι τῆς γῆς τοῦ κυκλοῦ ἤτοι κυκλοῦς Σείριον λέγει, συντάξας αὐτὸν τῷ Ὡρίωνι· καὶ τούτων μεσουρανούντων, εἶπεν ἕως ὅτε τέλλειν τὸν ἀρκτοῦρον. ἐν τούτῳ δ' ἂν τῷ χειμῶνι, ὅς ὅστιν ἡλίου ζυγὸν μεταλθόντος καὶ τῆς παρθένου ἑῴας ἀνισχούσης, ἢ παραγατέλλει ὁ ἀρκτοῦρος, καλδίει τοὺς βότρυας τέμνειν· καὶ γὰρ ὁ σοφώτατος καλούμενος ἕως τότε γίνεται ἐκφανής. ἄλλως. ἔστος τὸν κυκλοτερῆ λέγει Σείριον. ἐγγὺς γὰρ ὅτι τῷ Ὡρίωνι. ἀεὶ δ' ἓξ ζῴδια ὑπὸ γῆν ὅτι, καὶ ἓξ ὑπὲρ γῆν. μεσουρανεῖ ἢ τὸ δ' ζῴδιον, ἀπὸ ἡλίου εἰς τὸ ἀνάπαλιν τῆς ζῳδίων μετρουμένων, διὰ τὸ ἐναντίον δρόμον πιεῖσθαι τὸν ἥλιον τῷ κόλῳ. ὅταν οὖν γῆμῃ ὁ ἥλιος ἐν τῷ Λέοντι, ἢ ἐν Παρθένῳ, διὰ τὸ τὸν Ὡρίωνα Ταύρῳ καὶ Διδύμοις πλησιάζειν, τότε ὀπωρίζειν τρυγᾶν. ὁ ἢ Ἀρκτοῦρος ὁμοταγὴς τῇ Παρθένῳ. ἔστι ἢ ὁ Σκορπίος ὁμοταγὴς τῷ Ὀφιούχῳ, ὁ καὶ δύο ζῳδίων κατέχων τόπον, ὅτι Φαέθων ἦ, τουτέστιν ὁ ἥλιος γῆμῃ ἐν Διδύμοις καὶ ἐν Καρκίνῳ (ἡ ἢ κεφαλὴ αὐτοῦ πρὸς τῷ Ταύρῳ κεῖται), ὁ ἢ πρὸς πρὸς τοῖς Διδύμοις) τότε ὀπωρίζειν ἀροτείαν. Δεῖξαι δ' ἠελίῳ.] τὰς βότρυς ἐκτεμόντες ἐτίθεσαν ὅπως τὸν ἥλιον, ἐξικμάζοντες αὐτῶν διὰ τ' ἡλιώσεως τὸ λεπτὸν καὶ ὑδαρὲς καὶ ἐυτρεπτον. καὶ σκάλων τοῦτο θειλοπεδύειν. μὴ ἢ τοῦτο ἐν τῇ σκιᾷ πάλιν διετίθεντο μηχανώμενοι πυκνωθῆναι τὸν καρπὸν μὴ τινὶ ἡλίωσιν, τινὶ ζέσιν ἐξιώμενοι τινὶ ἀπ' αὐτῆς διὰ τῆς σκιᾶς, καὶ τῆς ἐν αὐτῇ ψύξεως. καὶ τεῖον ὅτως ἐπάτων σκληρίζοντες τὸν οἶνον, ζωυσῶτα λοιπὸν καὶ ἔυπνον ἔχειν νομίζοντες. ὁ δὴ καὶ ὁ Ἡσίοδος ὑφηγεῖται διὰ τέτων, δέκα ἡμέρας λέγων ἁπλῶσαι τινὶ σαφυλὴν ἐν τῷ ἡλίῳ καὶ ἐν τῇ σκιᾷ, καὶ τότε πατῆσαι.

αὐτὰρ ἑπτὼ δή.] τῇ ἀρχῇ τὸ τέλος συνῆψε τῆς γεωργικῶν ἔργων, τῷ ἀρότρῳ τὸ ἄροτρον· καὶ γὰρ ἤρξατο ἐντεῦθεν ἀπὸ τῆς δύσεως τῆς Πλειάδων καὶ ἀρότρου, καὶ κατέληξεν εἰς αὐτά. διὸ καὶ ἐπῆγαγε διὰ πάντων διεξιών, ὅτι ὁ πλειὼν, ὅς ὅστιν ὁ ἐνιαυτὸς, τῆς ὅτι γῆς ἔργων ὅτως ἂν ἔχοι τέλος ἐναρμόνιον. πλειὼν ἢ ὁ ἐνιαυτὸς, ὡς τὰς ἡμέρας συμπληρώσας, καθ' ἃς τινὶ γεωργίαν δεῖλε. τὸ ἢ ἐντεῦθεν ὅτι ναυτιλίαν μέτεισιν, ὡς καὶ ταύτης δηωμένης βίον πείζειν. εἰ καὶ ἡ γεωργία ὠφελιμωτέρα χθονίοις ἡμῖν ὕει ζώοις. καὶ ἐν γῆς τρέφουσα τῆς γεννησαμένης ἡμᾶς ὀφείλει. διὸ καὶ τινὶ εἰσβολὴν τῆς ναυτιλίας οὐκ ὅτως ἐποιήσατο τοιούτῳ, ὡς τῆς γεωργίας, ἐρασὴς αὐτῆς ὑπάρχων. ἄρμενος εἶη.] ἐὰν ταῦτα ποιήσῃς, ὁ ἐνιαυτὸς (φησὶν) ὅλος ἁρμόδιος ἔσται. πλειὼν ἢ ὁ ἐνιαυτὸς, ἀπὸ τοῦ πάντα πεπληρῶσθαι, ἢ ἀπὸ τῆς Πλειάδων. ἐξ αὐτῶν γὰρ οἱ χασμοὶ τοῦ ποτὲ δεῖ καὶ ἀνοίγεσι καὶ θερίσαι.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Εὖτ' ἂν δ' Ὡρίων καὶ Σείριος.] ἡνίκα ἢ ὁ

Ὠρίων μεσουρανήσῃ, καὶ ὁ Κύων ὁρμήσῃ. ὁλίγον γὰρ ἀπέχουσιν ἀπ' ἀλλήλων διάστημα. ὁ Ἀρκτοῦρος δὲ ὁ τῆς ζώνης τῆς Ἀρκτοφύλακος λαμπρὸς ἀστὴρ, ὁ καὶ βοώτης καλούμενος, ἀνατείλῃ ἑῴαν ἀνατολήν· ἢ περ γίγνεται μὲν ἑκκαιδεκάτη ἡμέρας τῆς τοῦ κύκλου ἐπιτολῆς, ἔχει δὲ Αὐγούστου ἡμέραν ἑνδεκάτην· τότε (φησὶν) ὦ Πέρση, τὸν σταφυλοκόπτην μάμπεσον. ἔρεα δὲ καὶ φεύγοντος ὁ Ἡσίοδος βαυκίσῃ καὶ ἰδιώτῃ ἀνδρὶ ὄντι τῷ ἀδελφῷ, θέρους καὶ σταφυλοκοπίδος καὶ τοιούτων ἁπάντων σαφεστάτων ὄντων ἐπάγων ἀσαφῆ τὰ τεκμήρια, ἃ καί πού φασιν ἀστρολόγων ἠγνόηται; οἶμαι δὲ καὶ Ἡσιόδῳ αὐτῷ. ἐκ γὰρ ἂν Αὐγούστῳ σταφυλὰς παρεκελεύετο. Μεσουράνημα δέ ἐστιν, (ὡς σφόδρα ἐδίδαξα στοιχειακῶς,) ὅταν ἑκκαίδεκα μοῖραι σὺν ἡλίῳ ἀστὴρ ἀνατείλῃ· τοιαῦτα, ὅσα ζῴδια σφόδρα ἁμῆ τὸν ἥλιον. ἀεὶ γὰρ καθ' ἕκαστον νυχθήμερον ἓξ εἰσὶ ζῴδια σὺν τῷ κάτω καὶ ὑπὸ γῆν ἡμισφαίριον· τὰ δὲ ἕτερα ἓξ σὺν τῷ ἄνω καὶ ὑπὲρ γῆν. τότε οὖν ὁ Ὠρίων τέσσαρα ὅλα ζῴδια σφοδρὰ ἀνατέλλων τῷ ἡλίῳ μεσουρανεῖ ζῳοτόκῳ ἀναφερόμενος. ὁ δὲ ἥλιος μὲν Ταῦρον, Δίδυμος, Καρκῖνον σὺν τῷ Λέοντι ἀναφέρεται.

Δεῖξαι δ' ἥλιον.] κατέκαμον ἢ τὰς βότρυς ἀποτεμὼν ἐν ἡλίῳ, ἡμέρας ἑπτὰ καὶ πέντε πάλιν ἐν ζηρῷ τόπῳ κατάθες, ἵνα μετεῖν ἀέρος κατάσχωσιν. ἔπειτα δὲ συμπατήσας αὐτὰς οἰνοποίησον ἐν τῇσ πίθοις ἀπαρυσάμενος. καὶ τὸ σὸν τοιαύτης οἰνοποιίας διδάσκειν τῷ Πέρσῃ μάταιον, καὶ παρεμφερὲς τοῖς ἀπὸ τῆς ἀπὸ νόμοις τοῦ Πλάτωνος. ὅτε γὰρ Πέρσης, οὐδὲ Ἡσίοδος πώποτε οἶνον εἰργάσαντο, οἶμαι, οὐδὲ πεπώκασι.

Διονύσου.] τὸ ὦ καὶ μικρὸν χαρόμενον ὑπὸ τοῦ ν ἐκτείνεται· Ἀττικῶς δὲ μίαν χάρεται.

Πλειάδος δ' Ὑάδος τε.] ὅτε τούτων σφόδρα ἅμηται. Ὑάδες δὲ λέγονται, ὡς τοῦ υ στοιχείου ἐοικυῖαι, ἢ ὡς ὄμβρων ποιητικαί. διωνυμῶν χρωμένη τῇ ἑπταδίᾳ δύσιν τούτων, φθάκαλδύεται ἀρότοιο, ὡς κατ' ἀρχὰς ἔφην. Πλειὰς, ὁ χρόνος, ὑπὸ τοῦ πάντα πληροῦν. αὐτὰς γὰρ ὅτι πάντων πάντων. ἢ ὁ συμπληρούμενος εἰς αὔξησιν καὶ θέρος ἐν τοῖς Πλειάσιν· ἢ ὁ ἐκ πολλῶν ἑπτασὼς, καὶ εἰς πολλὰ διαιρούμενος· λέγω δὲ, καιρὸς, μῆνας, ἑβδομάδας, ἡμέρονυκτα, ὥρας, λεπτὰ, δευτερόλεπτα.

Εἰ δέ σε ναυτιλίης δυσπεμφέλου ἵμερος αἱρεῖ,
Εὖτ' ἂν Πλειάδες σθένος ὄβριμον Ὠρίωνος
Φεύγουσαι πίπτωσιν ἐς ἠερόεντα πόντον,
Δὴ τότε παντοίων ἀνέμων θύνουσιν ἀῆται.
Καὶ τότε μηκέτι νῆας ἔχειν ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ·
Γῆν δ' ἐργάζεσθαι μεμνημένος, ὡς σε κελεύω.
Νῆα δ' ἐπ' ἠπείρου ἐρύσαι, πυκάσαι τε λίθοισι
Πάντοθεν, ὄφρ' ἴσχωσ' ἀνέμων μένος ὑγρὸν ἀέντων·
Χείμαρον ἐξερύσας, ἵνα μὴ πύθῃ Διὸς ὄμβρος.
Σκεύεα δ' ἐπάρμενα πάντα τεῷ ἐγκάτθεο οἴκῳ,
Εὐκόσμως σολίσας νηὸς πτερὰ ποντοπόροιο.
Πηδάλιον δ' εὖ ἔργον ὑπὲρ καπνοῦ κρεμάσασθαι·
Αὐτὸς δ' ὡραῖον μίμνειν πλόον, εἰσόκε ἔλθῃ.
Καὶ τότε νῆα θοὴν ἅλαδ' ἑλκέμεν· ἐν δέ τε φόρτον
Ἄρμενον ἐντύσασθαι, ἵν' οἴκαδε κέρδος ἄρῃαι·
Ὥσπερ ἐμός τε πατὴρ καὶ σός, μέγα νήπιε Πέρση,

Quod si te nauigationis periculosæ desiderium ceperit,
Quando vtique Pleiades robur validum Orionis
Fugientes, occidetinc in obscurum pontum,
Tunc certe variorum ventorum stridunt flamina,
Et tunc ne amplius naues habe in nigro ponto.
Terram autem operari memor esto, ita vt te iubeo.
Nauem vero in continentem trahito, munitoque lapidibus
Vndiquaque, vt arceant ventorum robur humide flantium,
Sentina exhausta, vt ne putrefaciat Iouis imber.
Instrumenta vero cõgrua omnia domi tuæ repone,
Recte contrahens nauis alas pontigradæ.
Clauum vero fabrefactum super fumum suspendito.
Ipse autem tempestiuam exspectato nauigationem dũ veniat.
Tuncque nauem celerem ad mare trahito. intus vero onus
Aptum imponito, domum vt lucrum reportes:
Quemadmodum meusque pater, & tuus, stultissime Perſa,

Πλωΐζεσκε.

Πλωΐζεσκεν νηυσὶ, βίᾳ κεχρημένος ἐσθλῇ.
Ὅς ποτε καὶ τῆδ' ἦλθε πολυὺ δὴ μόντον ἀνύσας,
Κύμην Αἰολίδα προλιπὼν, ἐν νηῒ μελαίνῃ,
Οὐκ ἄφενος φεύγων, οὐδὲ πλοῦτόν τε κὴ ὄλβον,
Ἀλλὰ κακὴν πενίην, τὴν Ζεὺς ἀνδράσι δίδωσι.
Ναίασκε δ' ἄγχι Ἑλικῶνος οἰζυρῇ ἐνὶ κώμῃ
Ἀσκρῃ χεῖμα κακῇ, θέρει ἀργαλέῃ, οὐδέποτ' ἐσθλῇ.
Τῶν δ' ὦ Πέρση ἔργων μεμνημένος εἶη
Ὡραίων πάντων, περὶ ναυτιλίης δὲ μάλιστα.
Νῆ ὀλίγην αἰνεῖν, μεγάλῃ δ' ἐνὶ φορτία θέσθαι.
Μείζων μὲν φόρτος, μείζων δ' ὀπὶ κέρδεϊ κέρδος
Ἔσται, εἰ κ' ἄνεμοί γε κακὰς ἀπέχωσιν ἀήτας·
Εὖτ' ἂν ἐπ' ἐμπορίην ξεστὴς ἀεσίφρονα θυμὸν,
Βούλῃαι δὲ χρέα τε φεύγειν καὶ λιμὸν ἀτερπῆ.
Δείξω δή τοι μοῖρα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
Οὔτέ τι ναυτιλίης σεσοφισμένος, οὔτέ τι νηῶν.
Οὐ γὰρ πώποτε νηΐ γ' ἐπέπλων εὐρέα πόντον,
Εἰ μὴ ἐς Εὔβοιαν ἐξ Αὐλίδος, ἣ ποτ' Ἀχαιοὶ
Μείναντες χειμῶνα πολυὺ σὺν λαὸν ἄγερθεν
Ἑλλάδος ἐξ ἱερῆς Τροίην ἐς καλλιγυναῖκα.
Ἔνθάδ' ἐγὼν ἐπ' ἄεθλα διάφορος Ἀμφιδάμαντος
Χαλκίδα τ' εἰσεπέρησα. τὰ δὲ προπεφραδμένα πολλὰ
Ἆθλ' ἔθεσαν παῖδες μεγαλήτορες. ἔνθά με φημὶ
Υἱῶν νικήσαντα φέρειν ξίφος ὠτώεντα.
Τὸν μὲν ἐγὼ Μούσῃσι Ἑλικωνιάδεσσ' ἀνέθηκα,
Ἔνθά με τοπρῶτον λιγυρῆς ἐπέβησαν ἀοιδῆς.
Τόσσον τοι νηῶν γε πεπείρημαι πολυκλήμων.
Ἀλλὰ καὶ ὡς ἐρέω Διὸς νόον αἰγιόχοιο.
Μοῦσαι γάρ μ' ἐδίδαξαν ἀθέσφατον ὕμνον ἀείδειν.

Nauigabat nauibus, victus indigus boni.
Qui olim & huc venit immensum pontum emensus,
Cumæ Æolidæ relicta, in naui nigra:
Non reditus fugiens, neque opulentiam ac facultates,
Sed malam paupertatem, quam Iupiter hominibus dat.
Habitauit autem prope Helliconem misero in vico
Ascra, hyeme malo, æstate autem molesto, nunquam bono.
Tu vero o Persa operum memor esto
Tempestiuorum omnium: de nauigatione vero maxime.
Nauem paruam laudato, magnæ vero onera imponito.
Maius quidem onus, maius vero lucrum ad lucrum
Erit; si quidem venti malos abstineant flatus:
Quando ad mercaturam verso imprudente animo,
Volueris & debita effugere, & famem inamœnam.
Ostendam autem tibi modos multisoni maris:
Etsi neque nauigandi peritus, neque nauium.
Neque enim vnquam naui profectus sum ad latum mare,
Nisi in Euboeam ex Aulide, vbi quondam Græci
Expectata tempestate, magnum collegerunt exercitum,
Græcia e sacra ad Troiam pulchris fœminis præditam.
Illuc ego ad certamina strenui Ampidamantis,
Chalcidemque traiecl. prædeliberata vero multa
Certamina instituerunt iuuenes magnanimi: vbi me dico
Carmine victorem tulisse tripodem auritum.
Quem ego quidem Musis Heliconiadibus dicaui,
Vbi me primum sonorum aggredi fecerunt cantum.
Tantum nauium expertus sum, multos clauos habentium.
Sed tamen dicam Iouis consilium Ægiochi:
Musæ enim me docuerunt diuinum carmen canere.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Ἔνθά κε ναυτιλίης.] εἰ δέ σε ὀλιγωμία κρατεῖ τῆς ναυτιλίας τῆς κακῶς παραπεμψούσης. τοῦτο γὰρ τὸ δυσαμφέλιξ, ὀκνωίνα ἂν αἱ Πλειάδες δαίσωσι τῷ ἑῴαν δῦσιν, φεύγουσαι τὸν Ὠρίωνα, περδωίσει γὰρ αὐτῷ, εἶτα αὐτὰς δίωξ μετ' αὐτὰς δωίει· ὡς δοκεῖν αὐτὰς μὲν τοῦτον φεύγειν, τοῦτον δὲ ταύτας διώκειν.

δώκειν. Διὶ τότε παντοίων ἀνέμων θύουσιν ἀῆται.] ἀντὶ τοῦ πνοαὶ θύουσι. τετέσι Ζεφύρου κινοῦντος καὶ τότε μακρὴ ἔχε νῆα ἐν τῷ φόντῳ τῷ οἴνοπι, ἤγουν τῷ μέλανι. τὴν γλῶ ἐργάζεται, καθάπερ καὶ ὧν ἐργάζεσθαι μεμημένον, ἤγουν ἐν τῇ μήμῃ φυλάττων τὴν περὶ τούτων διδασκαλίαν. τὴν καθ' ἑαυτὸν ἐπειρήσατο ἕλκυσον. καὶ τύκασον, ἤγουν ἀσφάλισαι αὐτὴν πάντοθεν λίθοις, ἵνα ἐπέχωσι τὸ μένος τῶν ἀνέμων τῶν ὑγρὸν πνεόντων, τοῦ κατάξαι αὐτήν. τὸν χείμαρρον ὑξρυσας, ἤγουν ἐκβαλών, ἵνα μὴ σύθῃ αὐτὴ ἤγουν σήπηται ὁ τῶν Διὸς ὄμβρος. Ζωῖσάμενος ἐν αὐτῇ. χείμαρρος ἡ λέγει ὁ παυσάμενος ὁ ὑσὸ τ' τρόπον, ἐξαιρεμένου, τὸ ὕδωρ περιχωρεῖ καλεῖ καὶ διαίαν. τὰ ὅπλα τὰ πάντα τὰ ἁρμόδια τῇ νηΐ, ἤγουν τ' ἴσὸν, τὰ ἴσια. τὰς κάλως, καὶ τὰ τοιαῦτα, τῷ σῷ οἴκῳ ἐγκατάθου· αὐτάκητος πλέεις, αὐτὶ τοῦ συνείλας. διτρυφοίσας τὰ περὶ τῆς νηός, τετέστι τὰ ἴσια, ὅπ διὰ τούτων κινεῖται ἡ ναῦς ἀνυπλωμένων, ὡς διὰ τῶν πτερῶν οἱ ὄρνιθες. τῆς πυπτόρυ, ἤγουν τῆς τὰς θαλάσσας ὀφώσης. τὸ πηδάλιον ἡ τὸ καλῶς εἰργασμένον ἐπάνω τοῦ καπνοῦ χρέμασον, ἵν' ἀποδηται τὴν ἑαυτοῦ νοτίαν. ζῦ ἡ αὐάμενος ἔλκυσον πλοῶ, ἕως ἂν ἔλθῃ ἤγουν ἔπεσῃ. καὶ τότε ἕλκε εἰς τ' ἄλα νῆα δολιχήν. θεὸν τὸ κτ' κίνησιν ὀξύ, καὶ τὸ κτ' σχῆμα· αἱ νῆες ἡ καὶ κατ' ἀμφότερα ἂν λέγοιντο θοαί. ἐν αὐτῇ ἡ τὸν φόρτον τὸν ἁρμόδιον, ἤγουν τὸν ἐπιτύδειον εἰς τὸ διακομιδῆναι εἰς ἄλλον τόπον καὶ μὴ φθαρῆναι. καὶ εἰς τὸ πεφθεῖσθαι ἐν αὐτῷ· ἐντυάζει, αὐτὶ τοῦ ὑπερπεμένον ἔχων ἔνθα, ἵνα εἰς τὸν οἶκόν σε κέρδος ἄρηαι, αὐτὶ τοῦ λαβὼν κομίσῃς. ὥς σ' ἐμὸς τε καὶ ὁ σὸς πατὴρ μέγα νήπιε Πέρση, ἤγουν μεγάλως ἀέκητι Πέρση. ἔπλεν ἐν ναυσὶ, βίᾳ καὶ χερσὶν, ἤγουν χρείαν ἔχων, ἐσθλὸ, τετέστιν ἀγαθὸ καὶ δίκαιον. ὃς πε ποτὲ καὶ ὧδε ἦλθεν ἐν νηὶ μελαίνῃ πλοῦ πάντα διανύσας, καταλιπὼν τὴν κώμην τὴν Αἰολίδα. Οὐκ ἄφενος φεύγων, οὐδὲ πλοῦτον τε καὶ ὄλβον] ἐκ Θεσσαλίας, ἀλλὰ κακὴν πενίαν, ἣν ὁ Ζεὺς δίδωσι πᾶσι ἀνθρώποις. τετέστιν, ὑ πᾶσι ὧν ἔφυγον, ὅσοι πένητες πεῖσι φεύγοντες τὴν παγίδα μηδενὸς δεόμενοι. ἀλλὰ πένης· ὤκησε δ' Ἑλικῶνι, ἐν κώμῃ οἰκτρῇ τῇ Ἄσκρῃ, κτ' τὸν χειμῶνα κακὴν ἄστ, κτ' τὸ θέρος ἀργαλέα, ἤγουν βαρεῖα, ἀλγεινὸν οὐδέποτε ἐσθλὴ, ἤγουν ἀγαθὴ. κώμη δέ ἐστιν ἡ ἀστείχως τῶν ἀνθρώπων συνουσία. Ταύτ' ἀ Πέρσα.] Σὺ δὲ ὦ Πέρσα. τὸ Σὺ ἡ ὡς ἕτερον ὡς σὸν τὸν λέγει, ἀλλ' ὅτου κινταῦθα λέγει, ὡς ἐν τῷ, σοί δ' ἐκεῖ δόκτρον ἔσαν ὧδ' ἔρδειν, ὅπ δοπῆς. σὺ ἡ ὦ Πέρσα πάντων τῶν ἔργων μεμημένον, τετέστιν ἐσὸν, ἀφείσιον, διηρημαπκῶς, αὐτὶ τοῦ κτ' τὸν ὡς σύκοντα αὐτῆς καιρόν. ὡς ναυπλίας ἡ μάλισά σε ἐφαλλόμαι, πᾶσι ὁλίγῳ αὐτὶ τοῦ μικρὸν αἰνεῖν, τετέστι χαίρειν ἐᾷν. μεγάλη ἡ ἐνθεῖναι τὰ φορτία· μείζων μὲν ὁ φόρτος ἔσαν ἐν τῇ μεγάλῃ νηΐ. μεῖζον ἡ τὸ κέρδος, ὅπ τῷ κτ' ἐν ἀσφαλεστέρῳ ἐῖ). τάχα γὰρ βούλει τὸ ὅπ κέρδει ἐὰν οἱ αὖραι μάκρον ἔχωσι τὰς ἄπτας. αὐτὶ τοῦ τὰς πνοὰς τὰς κακὰς, ὀπωπίκα ἀφ' ἑσπέρας ἐμπείραι πρέψῃς τὸν μετέωρον σου λογισμόν, βούλῃ ἡ τὰ χρέα τὰ φυγεῖν κτ' τὸν ἀπρεπῆ λιμόν, ἤγουν ἐφ' ᾧ οὐδεὶς τέρπει. δείξω δή σοι, ἤγουν διδάξω σε τὰ μέτρα, τετέστι τὸν τάξιν τῆς θαλάσσης ἡ πλυφλοίσβε. ὅτε ἕνεκα ναυτιλίας δεδιδαγμένος, ὧν κατάπ, ὅτε ἕνεκα νηῶν δεδιδαγμένος ὧν κατάπ· ἐ γὰρ πώποτε ὅπ νηῒ ἔπλεον πλατὺ πόντον, εἰ μὴ ὅτε ἔπλευσα εἰς Εὔβοιαν ἐξ Αὐλίδος, ὅπου ποτὲ οἱ Ἀχαιοὶ πολὺν λαὸν συνήγειραν, ἤγουν συνήθροισαν ἀπὸ τῆς ἱερᾶς Ἑλλάδος εἰς τὸν Τροίαν τὸν κηρύγμαπα πέμπειν δυόμενοι δηλονότι. ἐνθάδε ἐγών, ἤγουν ἐκεῖσε εἰς τὸν Χαλκίδα ἐπέρασα. διὰ μὲν τῶ ἐκεῖσε τὸ καθόλε δηλοῖ, διὰ ἡ τῶ εἰς τὸν Χαλκίδα, τὸ μέρος εἴζει, εἰς ὃ ἀφῖλθεν. ὅπ τὰ ἆθλα, αὐτὶ τῶ τὰς ἀγῶνας, καὶ τὰ ὅπ τοῖς ἀγῶσι βραβεῖα τῶ Ἀμφιδάμαντος, ἤγουν τὰ ὅπ τῷ Ἀμφιδάμαντι τῷ δαίφρονι, τετέστι τῷ συνετὰ δεδιδαγμένῳ. τὰ ἡ ἆθλα τῶν μελλόντων ἀγωνίζεσθαι οἱ παῖδες αὐτῶ τῶ Ἀμφιδάμαντος οἱ μεγαλόψυχοι ἔθεσαν πολλὰ περιφερόμενα, ἤγουν περικεκηρυγμένα. ὅπου φημὶ νικήσαντα ἐμὲ ὕμνῳ αὐτὶ τῶ ποιήσει, ᾠδῇ, φέρειν ἆθλον τρίποδα ὠτώεντα ἤγουν ὠτία ἔχοντα. τ' μὲν ἐγὼ Μούσας Ἑλικωνιάδας ἀνέθηκα, ὅπου με τοπρῶτον ἐμμελέως ἐπεβίβασαν ποιμνίου κτ' τοσοῦτον περείσαντα τ' νεῶν τ' πολυγόμφων. ἀλλὰ καὶ ὕπως ἐρῶ τὸν νεῶν τῶ Διὸς τῶ αἰγιόχε, ἤγουν τὸ θέλημα. ὅτε ποιεῖ δηλονότι ἄφοβον τὸν πλοῦν. αἱ Μοῦσαι γάρ μ' ἐδίδαξαν ποίην ποιεῖν ἀθέσ-

φατον.

φάτον. Ο᾽δόων ὅτι ξηρᾶς, φλεῖν ϗ σάλλεσθαι ὅτι θαλάσσης. παρόδους ἐπ᾽ ἀμφοτέρων. ἀφ᾽ ὧν ὀνόματα, ὁδὸς ὅτι ξηρᾶς. πλῶς ϗ σόλ῟ ὅτι θαλάσσης, τὸ μὲν, κοινόν, τὸ δὲ σόλ῟ ποιητικόν, πορεία δὲ ἐπ᾽ ἀμφοτέρων. νεῖν δὲ ϗ κολυμβᾶν παντὸν. ἀπὸ τῦ κολυμβᾶν ὄνομα ὁ κολυμβητής.

πλωΐζεσκεν.] ἀπὸ τῦ πλέω πλώω, ἀφ᾽ ἧ πλωΐζομαι, ϗ ἀπὸ τύτε πάλιν πλωΐζεσκω ἐντεῦθεν, ϗ πλωΐζεσκον παρατατικός. ὅτι δύο σημαινομένων τίθησι τὸ χαρίεν, ἑνίοτε μὲ ὅτι τῦ ἐνδεᾶ ἔχει, ἑνίοτε δὲ ὅτι τ῟. χρεία ἔχει. ἔμπορ῟ ὁ ἐπ᾽ ἀλλοτρίας νεὼς τὴν πλῦν ποιύμεν῟, ϗ ἐμπορεύεσθαι ὅταν τύτο. ἔμπορ῟ ϗ ὁ ἐνδημῶν ἐπὶ τῇ πείζεσθαι πλῦτον διὰ τῦ πραγματείας ϗ οἰκείας, ϗ ἐμπορεύεσθαι τὸ τῦτο ποιεῖν· καθ᾽ ὃ σημαινόμενον λέγει ἐνταῦθα ἡ ἐμπορία.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Εἰ δέ σε ναυπλίης.] ἕως τῦ Διὸς ὄμβρ῟, ϗ διὰ τῆς εἰσβολῆς τῶν ναυπλίων διδάσκει, αὐτῶν αὐτῶν δυσπέμφελον, ὡς ἐργώδη, ϗ δυσκολίαν ἀποφαίνεσθαι τῇ βίῳ. ϗ τὸ μὲν πρῶτον εἰπεῖν, πότε δεῖ πλεῖν, ἀλλὰ πότε παύεσθαι τῦ πλεῖν. πότ᾽ οὖν τῦτο ποιητέον; ὅταν (φησὶν) αἱ Πλειάδες δύωσιν ἐῶσαι, φυγεῖσαι τὸν Ὠρίωνα. τῦτο δέ, ἐπεὶ πρόδυσιν ϗ ἐπ᾽ αὐτῷ ὁ Ὠρίων δύσιν αὐτὰς δοκῶν. ϗ οἱ γε ναυτικοὶ Παυδυσίην καλῦσι τῦτον τὸν χειμῶνα. τότε οὖν παντοῖα πνεύματα πνεῖ δυσκέλευστα, ϗ χειμῶσι μᾶλλον ἐργάζεσθαι τῷ γλυκεῖ ἢ πλεῖν. ἀνέλκειν οὖν τῷ ναυῒ ϗ ἐδρύζειν ὅτι τῆς γῆς, λίθοις πυκάσαντα καλῶς πάντοθεν, ἵνα μὴ σαλεύσωσιν οἱ ἄνεμοι τῷ ναῦν ἀναλκηθεῖσαν, ϗ κατεάξωσιν ἀντιχόντων παντοχόθεν τῶν ὑποσπειζόντων αὐτῷ λίθων. ὅπως δὲ μὴ σήπηται ὑμένα, δεῖν τὸν χειμῶνα ἐξδύσας. ἔστι δὲ τ῟ βραχίονα τῆς νεώς, εἰς ὃ πλεύσας, ἐμφερόμενα πιῶν, ἀναλκηθεὶς ἢ, ἀφαιρῶν τὸ ἐμφερόμενα, ἵνα ὁ ὑετὸς ἐπ᾽ αὐτῷ φθείρων῟, διυξίῃ διὰ τῦ πνεύμα῟, ϗ μὴ ζήτη ζωπυρεῖν῟ ἔσω τῆς νεώς· ὁ δὲ λοιπὸν λέγων ϗ αὐτὸς, ἵνα μὴ σωθῇ Διὸς ὄμβρ῟ τῷ ναῷ. φεύγεσθαι.] ὅταν δύωσιν ἑῶαι δύσιν. τότε γὰρ ὁ ἥλιος ἐν Σκορπίῳ, ὅ ἐστιν ἕβδομον ζῴδιον. τὸ δὲ φεύγεσθαι, χαλεπὸν εἶπεν, ἐπεὶ πλησίον ἐστὶν ὁ Ὠρίων.

Χείμβρον ἐξδύσας.] χείμβρ῟ λέγει, ὁ ὑπὸ τῷ ὑγρῷ πάσταλ῟, ἐξαιρεμένῳ, τὸ ὕδωρ ἀποχωρεῖ. καλεῖ δὲ ϗ ἐδιαῖ῟.

Ὅπλα δ᾽ ἐπάρσιμα πάντα.] τὰ μὲν ὅπλα δηλοῖ τ῟ νεὼς πάντα ὧν δεῖ ἡ ναῦς, τὸν ἱστὸν, τὰ ἱστία, τὰς ὀφθείρας, τὰς κάλους, τὰ πηδάλια. τύτων δὲ τὰ ἱστία, περὶ τ῟ νεὼς ἀκάλεσεν, ὅτι διὰ τύτων κινεῖ ἀνεμωλιμένων, ὡς τῦ πτερῶν οἱ ὄρνιθες. ταῦτα οὖν εὐκόσμως στήσαντα χαλᾶν οἴκοι καταθέσθαι, ἵνα μὴ ἀμελημένως ὅπως ποτὲ ῥιφέντα ἄχρηστα γένῃ. ϗ ὅτι τύτοις τὸ πηδάλιον ὑπὸ τῷ καπνῷ καμμένου, ἵνα ξηραίνηται, ϗ μὴ ὑπὸ τῆς ἐκπομπαίας ὑγρότητος καταφθαρῇ κείμενον ὡς ἔτυχεν. Εὐκόσμως.] εὐτάκτως φησὶ, μὴ μὲ θορύβῳ. στήσας.] γυμνάσας ζεύγαγεν. σημείωσαι δὲ ὡς ἀεὶ τὸ αὖον. ἐκεῖ γὰρ καταπαῦσαι σημαίνει. ϗ Ὅμηρ῟, κάπησάντε χ᾽ ἵππους. Αὐτὸς δ᾽ ὁμαῖον μίμνειν πλόον.] ἐπεὶ δὲν ὁ πλοῖμ῟ ἔλθῃ χαμαὶ, καθέλκειν τῷ ναυῒ ἔχοντα προδιεσκεμμένον τὸν ὁπηνίκειον φόρτον, πρὸς τὸ διακομισθῆναι εἰς ἄλλον τόπον, ἐν ᾧ χρήσιμ῟ ἔσαι τοῖς ἀνυμένοις. ϗ ἐ διαφθαρήσῃ πλοῖζόμεν῟ ὕπως. ἀλλ᾽ ἄρμεν῟ ἔσαι πρὸς τὸ σωθῆναι, ϗ πρὸς τὸ προσθῆναι. ὁμαῖον.] τὸν ὦκεον, τὸν δυναάμενον πλῦσίν σε ποιῆσαι ϗ σῶσαι.

Ἄρμενον ἐντύναδε.] αὐτὶ τῦ ἁρμόδιον εὐτρεπίζειν. Ὡς καὶ ἐμός τε πατήρ.] τῦτό φησι, διὰ τὸ μιμεῖσθαι τὸν πατέρα. Ἑλλάνικ῟ δὲ Φερωνίδ᾽ ὑπὸ Ὀρφέως φησὶν εἶ) τὸν Ἡσίοδον.

Ὡς καὶ ἐμός τε πατήρ.] ταῦτα ϗ τὰ ἑξῆς, εἰς ζῆλον ἀνεγείρει τῦ παῖδος τὸν Πέρσην. ἐ μὴ γεωργεῖν ἐθέλοι, ναυτίλλεσθαι· ϗ γὰρ ἐκεῖνον ἐκ τῆς Κύμης (μία δὲ αὕτη τῆ Αἰολίδων πόλεων) ἦκεν εἰς Βοιωτίαν, διὰ τὸ βίον ἐνθένδε ἑαυτῷ ἀποποιήσαι, ἐ πλῦτον φεύγοντα, ἀλλὰ πενίαν. ϗ οἰκῆσαι, τῶν ἀπὸ τὸ λυσιτελέστατον πολίχνιον. ἡ δὲ Ἄσκρη χαλεπὴ ϗ θέρους ὥρᾳ ϗ χειμῶνος ὑπαρχύσαι καταλιπεῖν. κεῖ) μὲν γὰρ ὁδὸν ἦν βαδίζουσι οἱ ἐπὶ τὸ Μουσεῖον ἀπόντες, αὕτη ἡ Ἄσκρη. τῇ δὲ Ἑλικῶν῟ ἐκκειμένῃ πῖς ἀνέμοις, ϗ θαυμασὰς μὲν ἀναπαύλας ἔχοντ῟ ἐν θέρει, δυσλιμένα δ᾽ ὄντ῟ ἐν χειμῶνι. τὴν Ἄσκρην ἐν τῷ μεσημβρινῷ κειμένην τῇ ὄψει, τῆς μὲν ἐκ τῦ ἀνέμων ἀπολαύειν βίας ἐν δὲ τῷ θέρει, τὸ εὔπλοον μὴ ἔχειν. ἀοίκητον δὲ αὐτὸ

ὁ Πλάταρχος ἱστορεῖ. καὶ τότε δή) Θεσπιέων ἀπηγόντων τὰς οἰκουμένας, Ὀρχομενίων δὲ τὰς συνοίκους δεξαμένων. ὅθεν καὶ τὸν ὑπὲρ Ὀρχομενίοις φερόμενον τὰ Ἡσιόδου λείψανα λαβεῖν, καὶ θάψαι παρ' αὐτοῖς, ὡς καὶ Ἀριστοτέλης φησὶ, γεγράφων τὰ Ὀρχομενίων πολιτείαν. τὰ μὲν οὖν κατὰ τὸν Ἄσκραῖον, ταῦτα. τὸν δὲ πατέρα φησὶ μεταναστάντα ἐκ τῆς Κύμης ἐλθόντα, ἀφ' ἧς καὶ Ἔφορος λέγει, βίᾳ δηλονότι. καὶ ἐθέλων εἰπεῖν ὅτι ἦλθεν εἰς Βοιωτίαν, εἶπεν, ὅς ποτε καὶ τῇδ' ἦλθε, βαθυὸν διὰ πόντον ἀνύσας. δηλοῖ γὰρ αὐτὸ τοῦτο τὸ, τῇδε, ἐκ ἄλλο τι, ἢ τὸ τῇδε καὶ ὀνταῦθα. καὶ οἱ λεξιγράφοι Κρητῶν δή) τὸν φωνὴν ἀνέγραψαν. μέλλει γὰρ ἐδὲν ταῖς ποιηταῖς τὸν πολλῶν ζωπύρειον ἐκβεβαιουμένους καὶ τοιαύτας διδόναι χάριν λέξεσι. Οὕς ποτε καὶ τῇδε] λέγουσι τὸν πατέρα Ἡσιόδου πένητα ὄντα, δανεισαὶ πολλὰς ἐμπεῖναι, διὸ καὶ πέφυγε τὸν παῖδα. Ἔφορος δέ φησι τοῦτον εἰς Ἄσκρην ἐλθεῖν, οὐ δι' ἐμπορίαν, ἀλλὰ φόνον ἐμφύλιον ἐργασάμενον. Οὐκ ἄφρων φεύγων.] ἐπειδή τινες φεύγουσι τὸν παῖδα μισθοὺς δεόμενοι. ἔτι οὐ πένης ὢν, ἔφυγε. Μένανδρος δέ φησι·

Δεῖ γὰρ ἢ πλουτεῖν ὅπως μ' ἢ μάρτυρας πολλοὺς ἔχειν Τοὺς ὁρῶντας.—ἐν εἰρωνείᾳ δέ φησι. πένης γὰρ ἦν. τισὶ δ' ἰσοδωροῦσιν ἐχρήσατο λέξεσιν οὗτος. Ἄσκρη, χεῖμα κακῇ.] ἄκυρον τὸ χῆμα ἐκ παρωνύμου. Ἄσκρη, χεῖμα κακῇ] Εὔδοξος οὐδ' οὕτω φησὶ ταύτην αἰολικὸν εἶναι) ἐν χειμῶνι, διὰ τὸ ὄρος τὸ ἐν Ἑλικῶνι, ἐστὶ δὲ τοῦτο τῆς Βοιωτίας καὶ ἐν τῷ θέρει φλύκας. ἔστιν οὖν ἡ Ἄσκρη δυσχείμερος. ἀνάγκη γὰρ χιονίζειν αὐτὴν ἐγγὺς τοῦ ὄρους. Τιμᾶ δ' ἄν Πέρση.] τὸν καιρὸν μεμνῆσθαι διδάσκει, καθάπερ ἐπὶ τῆς γεωργίας, καὶ ἐπὶ τῆς ναυτιλίας. καὶ φησὶ τοῦτον εἰ θέλοι φόρτον ἐκπλεῦσαι, μὴ ὀλίγην ναῦν, ἀλλὰ μεγάλην παρασκευάζεσθαι· ἢ δὲ ὀλίγην αἰνεῖν, τυτθὸν χαίρειν ἐᾶν τὴν μικρὰν ναῦν, ὥστε ὁ αἶνος εἴρηται κατ' εἰρωνείαν. εἰ δὲ βάλῃ, φησὶ, συλλέξαι βίον ἑαυτῷ αὐτὸ γεωργίας ναυτιλίαν αἱρούμενον, καὶ πάλιν ἀσύφορον εἶναι τὸν τοῦτο αἱρούμενον, ναῦν δὲ μείζονα θαλαμεύειν· καὶ γὰρ μεῖζον τὸ κέρδος, καὶ ἧττον τὸ κινδυνῶδες. καὶ πείθεσθαι τὸν καιρὸν αὐτῷ διδάσκοντα εἰ καὶ μὴ ἔχοι πεῖραν τῆς κατὰ θάλατταν.

Περὶ ναυτιλίης μάλιστα μελέτω σοι. καὶ γὰρ ἐν τῇ γῇ ἀσφαλὲς ἡμίεργον μόνον ἐσθλὸς ποιεῖ, ἢ δὲ θάλασσα καὶ αὐτῆς τὸ ζῆν. Νὴ ὀλίγῃ.] τὴν μικρὰν ναῦν εἰς τὸ πλεῖν δι' ἀνάγκην, διὰ τὸ ζωπύρειον· τὴν δὲ μεγάλην, εἰς τὸ ἐμπορεύεσθαι. αἰνεῖν δέ τινες παραστατικὸν παρέλαβον, ὡς ἐπαινῶ Πρασφόρεια Εὖ τ' αὖ ἐπ' ἐμπορεῖλιον.] ὁπόταν ἐπὶ τῷ ἐμπορεύεσθαι πρέψας ἑαυτὸν βουληθῇς τὰ χρέα σου φυγεῖν, καὶ τὸν τῆς ἀργείας λιμὸν, ἐγώ σοι δείξω πόθεν δεῖ πλεῖν οὐκ ἐμπόρῳ· οὐ γὰρ πλεῖ. ἐκ γὰρ ποτ' ἔπλευσα εἰ μὴ εἰς Χαλκίδα τῆς Εὐβοίας, ἀπὸ τῆς Αὐλίδος, ὅτε ἠγωνισάμεθα ἐπὶ τῷ τάφῳ Ἀμφιδάμαντος τοῦ βασιλέως Εὐβοίας.

Οὔτέ τι ναυτιλίης.] σημειοῦ ὁ σίχος ἔτος. εἰτοὺν δή) ἄπειρος ναυτιλίης πᾶς ἑαυτὸν αὐτῷ, εἰ μὴ εἰς Εὔβοιαν, καὶ οὐχ ἱμείρων τοῦ πλεῖν. ἐκλίθη ἡ Εὔβοια, ἀπὸ Εὐβοίας τῆς θρεψαμένης αὐτὴν Ἥρας. Οὐ γὰρ πώποτε νηῒ γ' ἐπέπλων.] ταῦτα πάντα περὶ τῆς Χαλκίδος τοῦ Ἀμφιδάμαντος, καὶ τοῦ ἄθλου, καὶ τοῦ τείχους ἐμβεβλῆσθαί φησιν ὁ Πλάταρχος ἐδὲν ἔχοντα χρηστόν. τὸν μὲν οὖν Ἀμφιδάμαντα ναυμαχοῦντα περὶ Ἐρετρείας ὑπὲρ τοῦ Λιλαάντου ἀποθανεῖν. ἆθλα δὲ ἐπ' αὐτῷ καὶ ἀγῶνες ἐθήκοντο τελευτήσαντος περὶ τοῦ ἑαυτοῦ παίδων. νικῆσαι δὲ ἀγωνιζόμενον τὸν Ἡσίοδον, καὶ ἆθλον μεγαλοπρεπὲς λαβεῖν, καὶ ἀναθεῖναι τοῦτον ἐν τοῖς Ἑλικῶνι, ὅπου καὶ κάτοχος ἐγγέγονε ταῖς Μούσαις. καὶ ἐπίγραμμα ἐπὶ τούτῳ φέρουσι. πάντα οὖν ταῦτα χαρίεντι λόγῳ ἐοικότα ἀπ' αὐτοῦ ἄρχεται καὶ εἰς τὸν καιρὸν τοῦ πλεῖν ζωπυροῦντα. τὸ δὲ [ἦ ποτ' Ἀχαιοί] ἀντὶ τοῦ ὅπου ποτὲ οἱ Ἕλληνες ζωπύρησαν.

τὰ δὲ περιφερόμενα] τὰ ἆθλα τῶν ἀγωνιζομένων δηλονότι προκεκηρυγμένα ἦσαν.

Τρίμωι νικήσαντα.] ἄλλοι γράφουσιν,

Τρίμωι νικήσαντ' ἐν Χαλκίδι θεῖον Ὕμνον.

τὸν.] τρίποδα. ἐγὼ (φησὶν) ἀνέθηκα εἰς τρίποδα, ὅτε ἐπύησάν με ἐκ παιδὸς ἀοιδὸν αἱ Μοῦσαι. Ἔνθα με τοπρῶτον.] ἢ ἐν Χαλκίδι, ἢ ἐν ἄλλῳ τόπῳ, ὅτε πρῶτον ὑπολύτησαν αὐτῷ αἱ Μοῦσαι. νόον αἰμύξαιο.] τὸ θέλημα τοῦ Διός. [τὸ πότε δεῖ πλεῖν ἀφόβως.]

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Εἰ δέ σε ναυτιλίης.] ἀπεχθὴς φαίνεται τῇ ναυτιλίᾳ

ναυτιλίᾳ Ἡσίοδος διακείμενος, ἐπὶ τῇ δυσπλεμφελοῖ καὶ δυσαναφόμοτοι, καὶ δυσέμπορον ταύτην καλέσαι· ἔπι δὲ καὶ ἐν τῷ διδασκαλίαν ποιησάμενος ὑπὸ τοῦ, ὅτε μὲ δεῖ πλεῖν. φησὶν ἔν, ὅπ ὅταν δύωσιν ἐπίσειον αἱ Πλειάδες, φύγεσαι τὸν Ὠρίωνα ὡς κυματῶδη, μὴ πρεῖς ἡμέρας δύνοι καὶ αὐτὸς ὁ Ὠρίων, τότε ἀνέμων παντοίων ὁρμῶσι πνοαί. καὶ μὴ ἔχης ναῦν ἐν πελάγει, ἀλλὰ ἕλκυσον αὐτὴν ἐς τὸ λιμένι, καὶ ὑποστείξον λίθοις, μή πως ὁ σάλος αὐτὴν ἀναρπάξῃ. τὴν δὲ πᾶσαν ἐξαρτίαν τοῦ πλοίου ἀποκόμισον ἐς τὸ οἶκόν σου, καὶ θέσεσθαι ὡς χρή. ἐργάζου δὲ τότε τὴν γλῶ, ὡς σε κελεύω· μεμνημένος διλονότι τῆς ἐνδεωίσεως. ὑγρὸν ἀέντων.] ὑγρὸν πνεόντων. τὸ γὰρ ὕδωρ λειπωθέν, ἀὴρ γίγνεται· ἔπι δὲ πλέον λειπωθὲν, πνεῦμα. Χείμαρον.] πάσαλον νεὼς, ἔ ἀνασωσάμενοι ἐκεῖθεν ἡ αὐτλία. χείμαρρος λέγεται ὁ θάσσαλος ὁ ὑπὸ τῶν ῥεόντων, ἔ ἐξαιρεμένου τοῦ ὕδατος θεραπεύει. καλεῖται δὲ καὶ δόδιαξ. ἔστι δὲ ἔμφραγμα πιθέμενον πλάκεσι τῇ νηΐ. πεπληθείσης δὲ ἀφαιρεῖσι τὸ ἔμφραγμα, ἵν' ὁ ὑετὸς ἐπ' αὐτὴν φερόμενος διέξιῃ διὰ τοῦ ῥεύματος, καὶ μὴ ζώῃ ζωπυρώμενος ὕσω τῆς νηός. Οἴηλα.] θᾶσσον τὴν τῆς νεὼς διαφθοράν. Εὐκόσμως σολίσας] κοσμίως καὶ κοσμίσας θεικρύψας καὶ σείλεις. νηὸς πέρα.] τὰ ἱστία, τὰς χοίνικας, καὶ τὰ λοιπά. Πηδάλιον δ' ἀεργές.] τὸ καλῶς δὲ εἰργασμένον πηδάλιον ἐν τῷ καπνῷ κρεμάσας, τὴν τότε ὑγρότητα ἔξυε, καὶ κατίκμασον, μὴ τῷ πολλῷ τῆς ὑγρότητος συσκαπῇ. Αὐτὸς δ' ἀεγῖον.] ζὺ δὲ καθέρει καὶ καθεδόκει τὸν ὧρον πλοῦν, ὃν φρούων ἐρεῖ πεντήκοντα ἡμερῶν ἔτι), ἀπαρχῆς τῆς θερινῆς ζοπῆς μέχρις ὅτε θέρος. καὶ τότε μόνον φησὶ ναυτίλλε. Ἄρμενον.] ἁρμόδιον. πολλοὶ γὰρ δι' ὑπερβολὴν αἰσχροκερδείαν ὑπερμέζον φόρτον πιθέμενοι ταῖς νυσὶ καὶ κεῖναι ὑποβρυχίαι πωῦσι, καὶ ἑαυτοὺς προσαπολλύουσιν.

ἐμός τε πατὴρ καὶ σός.] ὁ Διός. ἔστι γὰρ ἦν τούτοις πατὴρ· μήτηρ δὲ ἡ Πυκιμήδη. Πλωίζεσκεν νηυσίν.] ἐναυτολλέτο, ἐναυτίλλετο.

βίᾳ καχρειῶν ἐθλῶ.] ἐξοχῶς τῷ βίᾳ λεγομένῳ, τῷ κόσμῳ, τῆς ζωῆς, τῆς ζοφῶν, τῆς εὐεσίας, τῆς τέχνης, τῷ τρόπῳ, νῦν ζοφῆς φαῦλον, ἢ τῆς εὐεσίας λέγει. Ὅς ποτε.] ὃς πατὴρ ἡμῶν καὶ ἐν τῇ Ἄσκρῃ ταύτῃ ἐλθὼν κατῴκισε, διανύσας καὶ μεγάλως πολλὴν θάλασσαν ἐν νηΐ, καταλιπὼν Κύμην τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα, τὴν νῦν Φρικώνιδα καλουμένην, ἔσαν μίαν τῶν Αἰολικῶν πόλεων· αἱ δὲ Αἰολίδες πόλεις εἰσὶ Μιτυλήνη καὶ αἱ νῆσοι ὁμοίως. ἔστι δὲ καὶ ἑτέρα Κύμη τῆς Ἰταλίας, ὅθεν ἦν ἡ Σίβυλλα. καὶ Αἰολίδες νῆσοι τὰ Ῥήγιν, ὧν ἦρχεν Αἴολος ὁ Ἱππότου ὁ μαθηματικός, καὶ ναυτικώτατος, ὃν καὶ διαφόρως ἀνέμων ἐμυθάσαντο. Οὐκ ἄφελος φάγων.] εἰρωνικὰ ταῦτα, καὶ ἐθικά. τετέσιν, ὁ πλουτῶν πέφυκεν, ἀλλὰ διὰ χειρίαν.

τὴν Ζεύς.] ἵν τινα ἡ εἱμαρμένη δίδωσι τοῖς ἀνθρώποις. Νάσατο.] κατῴκησε, ἔγγιστα καὶ πλησίον τῆς Ἑλικῶνος ὄρους. οἰζυρῇ.] ὀπωρόφῳ, χαλεπῇ. κώμῃ.] οὐχ ἡ πόλις, ἀλλ' ἡ μείζων ἀγροικία, ἥτις τὸ μέγιστον χωρίον.

Ἄσκρῃ χεῖμα κακῇ.] ἔφη μὲν καὶ κατ' ἀρχὰς, ὅτι δυσχείμερος καὶ κακοθέρεια ἡ Ἄσκρη, ἐν μὲν τῷ θέρει τῇ ὑφοχῇ τῶν ὀρῶν ἀπεξηραμένη καταπίνεται, ἐν χειμῶνι δὲ τῆς ἐκείνης χόρος εἰς αὐτὴν καταῤῥιπτεμένης μετέχουσα, καὶ τῆς ἠλιακῆς τύπου ἀκτῖνος κεκτημένη διαφθορὰν. Τῶν] σὺ, Δωρικῶς· ζὺ δὲ ὦ Πέρση, ἴσον μεμνημένος πάντων τῶν ἔργων δικαίως. θεὶ ναυτιλίας δὲ ἐξαιρέτως, τὴν ὀλίγην καὶ μικρὰν νῆα θέλαιτε. τοῦτο γὰρ σημαίνει τὸ αἴνει εἰρωνικῶς. ἐν τῇ μεγάλῃ δὲ φορτηγώγει τὰ τῆς ἐμπορείας, ὅπως μείζονος ὄντος σοι τοῦ φόρτου τοῦ ἐμπορεύματος, μεῖζον ἐπακολουθήσει σοι καὶ τὸ κέρδος, εἰκὸς δὲ τοιοῦτον καὶ ναυαγίαν γίνεσθαι. ἄλλοι δέ τινες φασί. θεὶ ναυτιλίας δὲ καὶ εἰς διαπορθμεύσιν αἴνει καὶ ἐπαίνει μικρὰν ὁλκάδα· εἰς φορτηγωγίαν δὲ καὶ ἐμπορείαν, τὴν μεγάλην ναῦν. Εὖτ' ἂν ἐπ' ἐμπορείλιν.] ἡνίκα δὲ τὸν σὸν λοιμὸν πρέψῃς ἀπὸ τῆς βίας καὶ τῆς ἁρπαγῆς διλονότι, βουληθῇς δὲ ἐμπορεύσεσθαι τὰ χρέα φυγεῖν, καὶ τὸν λιμὸν, δείξω καὶ ὑποθήσομαί σοι τὰ μέτρα, καὶ τὰ ἁρμόδια τῇ θαλάττῃ, καὶ τῇ ναυτιλίᾳ, ἅτινα σεσοφισμένος ἂν τῆς ναυτικῆς, ἔ γὰρ ἔπαιδευσά ποτε, εἰ μὴ εἰς Εὔβοιαν, ἤτοι τὴν Εὔβοιον ἀπ' Αὐλίδος. πάνυ δὲ ὀφελῆσαι ὀλίγον. ἔ γὰρ Αὐλὶς τῆς Εὐβοίας ἐστί. κωμῳδεῖται δὲ ὑπὸ τινων δι' δόξαν, ὡς ἂν ἐξ ὅλως ὄντα). Εὔβοια δὲ ἐκλήθη, ἀπὸ Εὐβοίας ζοφῆς Διός. Αὐλὶς δὲ ἀπὸ τοῦ ἐκεῖσε αὐλισθῆναι τοὺς Ἕλληνας, ὅτε ἐπλεον

τὸν

τὸν πρὸς τὴν Τροίαν ἀποπλεῦν, ἢ ἀπὸ Αὐλίδος τῆς Φωκικῆς. Ἀμφιδάμαντος.] ἦτοι ὁ Ἀμφιδάμας Εὐβοίας ὢν βασιλεὺς πρὸς Ἐρετρείας ναυμαχῶν ἀπῆλθε· καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ προεκήρυξαν ἀγῶνας ποιητῶν, καὶ ἆθλα· ὅθεν τὸ προπεφασμένα δηλοῖ, ἤγουν προκεκηρυγμένα. ἐνικήσας Ἡσίοδος, οἷς λῆξεν, τὸν ἡμίθεον Ὄμηρον, τρίποδα ἔλαβε, καὶ ἐν Ἑλικωνίτισι Μούσαις ἀνέθετο, ὅπερ φησὶν

παῖς ἐπαυλίσατο· ἢ καὶ κύπτῳ καὶ μόχθῳ ἀνυσθὲν ἐλαύτῳ χρησάμενος ἐμεμαθήκει, ἄτερ μομφῆς. ὅτι ὁ ὕστερον ὢν Ἡσίοδος τῷ πρώτῳ Ὁμήρῳ, καὶ σύντροφον εἰρήκει, κἂν καὶ ὁ Ἡρόδοτος (ὁ ἐν πολλοῖς ἐμοὶ ἐλεγχθεὶς εἰς ψεύδη ρᾶν) ὁμοχρόνους τούτους φησί. καὶ εἰ ὁμόχρονος ὢν Ἡσίοδος, ὁ θεῖος ἐκεῖνος ἀνὴρ οὐκ ἠπίστατο ἂν ἦν οἶδα, καὶ ἐκ ἐνδοιάζων φημί. αἰεὶ γὰρ χὠ τοῦτον τὰ χείρονα νικᾷ.

Ἡμάτα πεντήκοντα μετ' ἐροπὰς ἠελίοιο,
Εἰς τέλος ἐλθόντος θέρεος καματώδεος ὥρης,
Ὡραῖος πέλει θνητοῖς πλόος. ὅτέ κε νῆα
Καυάξας, ὅτ' ἄνδρας ἀποφθίσει θάλασσα,
Εἰ μὴ δὴ φρονέων γε Ποσειδάων ἐνοσίχθων
Ἢ Ζεὺς ἀθανάτων βασιλεὺς ἐθέλησιν ὀλέσσαι.
Ἐν τοῖς γὰρ τέλος ἐστὶν ὁμῶς ἀγαθῶν τε κακῶν τε.
Τῆμος δ' αἴθρηές τ' αὖραι, καὶ πόντος ἀπήμων,
Εὔκηλος· τότε νῆα θοὴν ἀνέμοισι πιθήσας
Ἑλκέμεν ἐς πόντον, φόρτον δ' ἐῢ πάντα τίθεσθαι.
Σπεύδειν δ' ὅττι τάχιστα πάλιν οἶκόνδε νέεσθαι·
Μηδὲ μένειν οἶνόν τε νέον καὶ ὀπωρινὸν ὄμβρον,
Καὶ χειμῶν' ἐπιόντα, νοτίου τε δεινὰς αἰπείας,
Ὅς τ' ἄλγιον θάλασσαν ὀμοργνύσας Διὸς ὄμβρῳ
Πολλῷ, ὀπωρινῷ, χαλεπὸν δέ τε πόντον ἔθηκεν.
Ἄλλος δ' εἰαρινὸς πέλει πλόος ἀνθρώποισιν,
Ἦμος δὴ τοπρῶτον ὅσον τ' ἐπιβᾶσα κορώνη
Ἴχνος ἐποίησεν, τόσσον πέταλ' ἀνδρὶ φανείη
Ἐν κεφάλῃ ἀκροτάτῃ· τότε δ' ἄμβατός ἐστι θάλασσα.
Εἰαρινὸς δ' ἔτος πέλει πλόος. ἣ μὲν ἔγωγε
Αἴνημ'· οὐ γὰρ ἐμῷ θυμῷ κεχαρισμένος ἐστίν,
Ἁρπακτός· χαλεπῶς κε φύγοις κακόν. ἀλλά νυ καὶ τὰ
Ἄνθρωποι ῥέζουσιν ἀϊδρείῃσι νόοιο.
Χρήματα γὰρ ψυχὴ πέλει δειλοῖσι βροτοῖσι.
Δεινὸν δ' ἐστὶ θανεῖν μετὰ κύμασιν. ἀλλά σ' ἄνωγα
Φράζεσθαι τάδε πάντα μετὰ φρεσὶν ὅσσ' ἀγορεύω.

Dies quinquaginta post versiones solis,
Ad finem progressa æstate laborioſi temporis,
Tempestiua est mortalibus nauigatio. nec certe nauem
Fregeris, neque homines perdideris mare,
Nisi sciens Neptunus terræ-quassator,
Aut Iupiter immortalium rex velit perdere.
In his enim summa est simul bonorum malorumque.
Tunc vero facileſque auræ, & mare innocuum,
Tranquillum: tunc nauem celerem, ventis fretus,
Trahito in pontum. onus vero omne bene colloca.
Propera autem quam celerrime iterum domum redire.
Neque vero expectato vinumque nouum, & autumnalē imbrem,
Et hyemem accedentem, Notiq. moleſtos flatus,
Qui concitat mare, ſecutus celeſtem imbrem
Multum, autumnalem: difficilem vero pontum facit.
Sed alia verna est nauigatio hominibus:
Nempe cum primum quantum incedens cornix
Vestigium fecit, tantum folia homini appareant
Summa in ficu, tū sane peruium est mare.
Verna autem hæc est nauigatio. non ipsam ego tamen
Probo: neque enim meo animo grata est,
Quia rapax: ægre quidem effugeris malum. ſed tamen & hæc
Homines faciunt ſtultitia mentis.
Pecunia enim anima est miseris mortalibus.
Miserum vero est mori in fluctibus. Verum te iubeo
Considerare hæc omnia in animo quæcunque tibi consulo.

Μηδ'

Μηδ' ἐν νυσὶν ἅπαντα βίον κοίλῃσι τίθεσθαι·
Ἀλλὰ πλέω λείπειν, τὰ δὲ μείονα φορτίζεσθαι.
Δεινὸν γὰρ πόντῳ μὴ κύμασι πήματα κῦρσαι·
Δεινὸν δ' εἴ κ' ἐπ' ἄμαξαν ὑπέρβιον ἄχθος ἀείρας
Ἄξονα καυάξαις, τὰ δὲ φορτία ἀμαυρωθείη.
Μέτρα φυλάσσεσθαι. καιρὸς δ' ὅτι πᾶσιν ἄριστος.

Ne vero intra naues omnem substantiam causas pone:
Sed plura relinquito: pauciora vero imponito.
Miserum enim ponti in fluctibus in malum incidere:
Miserum etiam, si quidem in curtum prægrande onus imponés,
Axem fregeris, onera vero intereant.
Mediocritatem obserua: occasio vero in omnibus optima.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Ἡμαται πεντήκοντα μὴ ξηρὰς ἠελίοιο.] μὴ τὰς ξηρὰς τῦ ἡλίυ, τὰς θερεὰς δηλονότι. ἀπὸ γὰρ ἑξῆς ὃ τῦτο γίνεσθαι δῆλον· ἐπάγει γὰρ εἰς τέλος ἐλθόντος τῦ θέρους. ἔχει δὲ πᾶς ὁ λόγος ὅπως· ἀφ' ἡμέρας πεντήκοντα μὴ τὰς ξηρὰς τῦ ἡλίυ τὰς θερεὰς, εἰς τέλος ἐλθόντος τῦ θέρους, τυτέστι μέχρι τῦ τέλους τῦ θέρους, τῆς ὥρας λέγω τῆς καματώδους, ἤγουν τῆς βαρείας καὶ ἐκλυούσης τὰ σώματα. αἱ πεντήκοντα γὰρ ἡμέραι ἰσχναὶ αὐαλῶσαι τῳ ἀκμῳ αὐτῦ ὡς εἰς τέλος ἤδη αὐτὰ καθίσταθαι, ἔγκαιρός ὅζιν ὁ πλῶς τοῖς ἀνθρώποις. ὅτι καὶν κατ' αὐτὰς τὰς ἡμέρας δηλονότι καταξαίς αὖ, ὅτι ἀνθρώπους ἀπορθήσεις ἂν ἀντὶ τῦ φθείρεις καὶ θαλάσσα. εἰ μὴ δὲ φόβον ἀντὶ τῦ φοβερὸν καὶ χὶ φοδυμίαν ἰδίαν ἐθέλη παλέσαι αὐτὰς ὁ Ποσειδῶν ἐνοσίχθων, ἤγουν ὁ τῳ γῳῦ ζείων. ἔτος γάρ ὅζιν αὖτις τῦ σεισμῶν. ὢ ὁ Ζεὺς ὁ βασιλεὺς τῦ θεῶν· ἐν τούτοις γὰρ ὅζιν ὁμοίως τὸ τέλος τῦ ἀγαθῶν καὶ τῦ κακῶν τῦ καὶ θάλασσαν· τῳ Ποσειδῶνι μέν, ὡς λαχόντι τὸν κλῆρον τοῦτον· τῷ Διΐ δ', ὡς διὰ τῦ ἀέρος παντοίως κινοῦντι τῳῦ θάλασσαν. Τῆμος δ' ἀνεμοέσσης.] τότε δὴ ἀνεμοεσσὴς τέ εἰσιν αἱ ὧραι, ἤγουν καθαραὶ καὶ διακεκριμέναι, αἷς ἐναντίως ἄκειται λέγει πνεύματα, ἤγουν φυγκεχυμένα καὶ μαχόμενα. καὶ ὁ τόνος, ἤγουν ἡ θάλασσα, ἀπήμων, τυτέστιν ἀλαβὴς, ὃ κακῶς, ὅτοι ἥσυχος· τότε θαρρήσας τοῖς ἀνέμοις ἔλκε ναῦν θοὴν εἰς τὴ θάλασσαν. πάντα δ' τὸν φόρτον κἀγὼ ἐν αὐτῇ τίθει, ἤγουν ἁρμοδίως, ἐκφεύγων δηλονότι τῳῦ ἀμαρτίαν. αὐτὰρ ἐπὴν ὅτι πλείστα εἰς τὸν οἶκον σε ἐπαναστρέφῃν. τέτο γὰρ δηλοῖ ὁμῶς, τὸ πάλιν νέεσθαι· μὴ δ' ἀναμένειν οἶνον τε νέον καὶ τὸν ὄμβρον τὸν τῆ μετοπώρῳ καὶ χειμῶνα ἐπερχόμενον, καὶ τὰς δεινὰς πνοὰς τῦ νότυ. ἀπὸ τούτων δὲ πάντων, τὸ φθινόπωρον θέλει δηλῶσθαι, καὶ τὰς ἐν αὐτῷ ταραχάς. ἐν αὐτῷ γὰρ καὶ ὄμβροι πολλοὶ καταφέρονται καὶ χειμῶνος γίνεσθαι κινήματα, καὶ ὁ νέος οἶνος ἀπαλύειν, καὶ ζωπυρεῖς καὶ χαλεπαὶ πνοαὶ τῦ νότυ συμπίπτειν· ὅς τις (φησὶν) ὤετο τὴν θάλασσαν, ἤγουν διήγειρεν, αὐτὶ τῦ διεγείρει, παράγει ὁμῦ τήσας, ἀντὶ τῦ ἐπελθὼν σοὶ Διὸς ὄμβρῳ πολλῷ μετοπωρινῷ. χἀγεπὸν δὲ, ἤγουν δυσχερῆ, τὸν πόντον ἐποίησε· τὴν γὰρ αἰτίαν τῦ ἐμπίπτειν τότε τοὺς νότους ζωπυροῦντι ὄμβρῳ ὁ Πρόκλος λέγει. φησὶ γὰρ· τῶν ἐτησίων παυομένων, οἱ νότοι ἐμπίπτουσι τῆς μεσημβρίας ἀνταπόδοσιν ποιοῦσαι, καὶ ὄμβροις κινοῦσι, δεῦρο πάλιν ὠθοῦντες τὰ νέφη, ὑπὸ τῶν ἐτησίων, εἰς ἐκεῖνον ἀπωδέντα τὸν τόπον. Ἄλλος δ' ἰάμβος.] ἄλλος ἢ πλῶς ὅζι τοῖς ἀνθρώποις ἰάμβος, ὁπωσοῦν δὲ ἦσαν τόσον τῦ ἑαυτῶν ποδὸς ποιεῖ ἡ χορωνὴ ἐπιβᾶσα, τόσον φαίνειν τοῦ πόδος τῳ ἀνθρώπῳ τὸ πέταλον, ἤγουν τὸ φύλλον ἐν τῇ ἀκροτάτῃ κεφαλῇ, ἀντὶ τῦ ἐν τῷ ἀκροτάτῳ τῆς κεφαλῆς, τυτέστι τῆς κορυφῆς· τότε ὄζιν ἡ θάλασσα ἀμβατός, ἀντὶ τῦ ἀμβατή, ἤγουν διαβαίνη πλεῖσθαι. ἐαρινὸς δέ ὅζιν ἔτος ὁ πλῶς. καὶ ἔγωγε αὐτὸν ἐπαινῶ· καὶ γὰρ ὅζι κεχαρισμένος, ἤγουν ἀρέσκων, τῇ ἐμῇ ψυχῇ. ἀπρακτός ὅζιν, ἤγουν βίαιος, ἢ τῦ κωφὸς διδόντος, ἀλλὰ τῶν ἀνθρώπων ἁρπάζοντων αὐτὸν χαλεπῶς ἀεὶ τότε, ἤγουν δυσχερῶς, ἐκφύσεις κακὸν, ἤγουν βλάβην, κίνδυνον. ἀλλὰ καὶ ταῦτα οἱ ἄνθρωποι πράσσουσι δι' ἀφροσύνην καὶ, δι' ἀγνωσίαν. τὰ γὰρ χρήματα γάρ ὅζι τοῖς δειλαίοις ἀνθρώποις ψυχὴ, ἀντὶ τῦ ἐν ἴσῃ μοίρᾳ τῆς ψυχῆς. διὰ ταῦτα δὴ καὶ δηλονότι· χαλεπὸν δέ ὅζιν ἀποθανεῖν τινα ἐν τοῖς κύμασιν. ἀλλά σε φιλοκελεύομαι φρεσὶ σῇσι, ἤγουν σῇ φρένι, φυλάσσειν ταῦτα πάντα ἐν ταῖς φρεσὶν, ἤγουν ἐν τῷ λογισμῷ, καθά σε ἀγορεύω, ἀντὶ τῦ διδάσκω, τῦτο ποιεῖν δηλονότι.

μηδὲ ἐν ναυσὶ κοίλαις ἅπαντα τὸν σὸν βίον, ἤρωα τιλὼ ζωὴ φειδομένη τίθει· ἀλλὰ τὰ πλείονα τῆς φειδομένης σὺ ἐν τῷ οἴκῳ σου καταλίμπανε· τὰ δὲ μείονα. ἤγουν τὰ ἐλαφρότερα, φόρτιζου, τοιοῦτος φόρτος σοὶ ἐν τῇ νηΐ. Εἶτα ἐπάγει τὴν αἰτίαν, δι' ἣν λέγει μὴ φόρτον πολλὸν ἐντιθέναι. καί φησι· χαλεπὸν γὰρ ἐγκύρσαι βλάβῃ μὴ κύμασιν, ἀντὶ τοῦ ἐν τοῖς κύμασι τοῦ πόντου, ὃ δηλονότι εἰκὸς ποιεῖν τὸν πολλὸν φόρτον, βαρυμένης ὑπ' αὐτοῦ τῆς νεώς. χαλεπὸν δὲ καὶ ἐὰν ἐφ' ἅμαξαν ὑπερβολικὸν ἄχθος δῇς· τοῦτο γὰρ βύλλεται τὸ ἄξονα. ἔστι γὰρ ὑπέρβασις τὸ δὲ ἰσχὺν ὑπερβαίνον· ἀείρας, ἀντὶ τοῦ ὀπίθεις, τὸν ἄξονα καυάξαις, τὰ δὲ φορτία ἀμαυρωθεῖν, ἤγουν ἀπολεσθεῖν, ἀφανισθεῖν καὶ ἁπλῶς δηλονότι πάντα τὰ ὑπὸ τῆς ἀμετρίας συμβαίνοντα, χαλεπά. τοῦτο γὰρ ζωάγρει ὑπὸ τοῦ μὴ εἶναι ἐν τῇ τοῦ φόρτου τῆς νεὼς ἀμετρίᾳ, ἀλλὰ καὶ ἑτέραν σεσῶσθαι· καὶ ἐπὶ ὑπὸ τοῦ ἐπαγομένου τοῦτο δίδου ζωυπακέως. ἐπαγ. γὰρ μέτρα φυλάσσεται, τουτέστι συμμετρίαν φύλαττε. καιρὸς δ' ὅτι πᾶσιν ἄνθρωπος ἤγουν ὁ ἁρμόδιος καὶ χρόνος ἔστιν ἄνθρωπος ἐπὶ πᾶσιν· εἰς ὃν ὅρα δηλονότι σεσῶσθαι πάντων.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Ἡμέρα πεντηκοστή.] ὃ λέγει μὴ πεντηκοστὴν τῆς ζωῆς τῆς θερινῆς ἡμέρας ὡραῖον εἶναι τὸν πλοῦν, ἀλλὰ μὴ τιλὼ ζωὴ ὡραῖον εἶναι, πεντηκοστὴν πάσας ἡμέρας, εἰ μήτις θεομηνία συμπεσοῦσα τῆς θαλαττίων δαιμόνων καυάξει τιλὼ ναῦν, ἢ καὶ αὐτὴ τοῦ Διός. ἐν δὲ τούτοις εἶναι τὸ τέλος καὶ τῆς ἀγαθῶν καὶ τῆς κακῶν τῆς κατὰ θάλατταν· Ποσειδῶνι μέν, ὡς λαχόντι τὸν κλῆρον τοῦτον· Διΐ δέ, ὡς διὰ τοῦ ἀέρος παντοίοις κινοῦντι τιλὼ θάλασσαν. τότε δ' οὖν δύσχρηστοι εἶναι τοὺς ἀνέμους καὶ ἀπήμονα τὸν πλοῦν. καὶ γὰρ μίαν ἡμέραν ἐτησίαι πνέουσι, καὶ νύκτωρ ἐκ τῆς δρόσου αὔρα γίνονται μέτριαι τοῖς περὶ τιλὼ γλῶ πλέουσιν. ἄλλως. μὴ πεντηκοστὰ ἡμέρας τῆς ζωῆς τοῦ θέρους, τότε γὰρ λεπτότεροι καὶ καθαρώτεροι εἰσὶν οἱ ἄνεμοι. μὴ γὰρ τὰς πεντηκοστὰ θερινὰς ἡμέρας, πνέουσιν οἱ αὐχμοὶ οἱ ἐτήσιοι, ὅτε ὁ ἥλιος ἐν Λέοντι· Ἕλλωσι δὲ ἐν Καρκίνῳ τὸν ἥλιον εἶναι φασιν, ὅταν θέρος ᾖ· Αἰγύπτιοι δὲ ἐν Κριῷ· Χαλδαῖοι δὲ ἄλλως.

Εἰ μὴ δὴ σεσῶσθαι.] Ἐὰν μὴ ἡλικῶς αὐτοῖς ὁ θεὸς ὀργισθῇ. Τῦμος δ' ὑπερκύσεις ἀΰσαι.] Ὑπερκύσεις, οἱ δελφῖνοι καὶ δελφάγγωσι. Σωφρονέειν δ' ὀπίσσω.] τὴν ἐτησίων παυομένων, εἰ τύχοι ἐμπίπτωσι, τῆς εὐσημερείας αὐτανάδυσιν ποιούσης, καὶ ὄμβρος κατῇσι. καὶ ἐνταῦθα πάλιν ἀθροίσαντες τὰ νέφη τὰ ὑπὸ τὴν ἐτησίων εἰς ἐκεῖνον ἀποδύντα τὸν τόπον, καὶ εἰκότως τόν τε ἀέρα καὶ τὴν θάλατταν ἐκταράττουσι. Μὴ δ' μένειν οἶνόν τε νέον.] τὸ γὰρ μετοπωρινὸν, μεγάλοι ὄμβροι καταῤῥέουσι, καὶ ἅμα τῷ ὄμβρῳ νότος τοῖς γὰρ ἐτησίαις παυομένοις ἐπακολουθεῖν νότος εἴωθεν, ὃς πνεῖ τὸν ὄμβρον. Ἄλλος δ' ἀφαρτὸς πέλεται πλόος.] τὸν ἐαρινὸν πλοῦν λέγει εὐκαταβολώτατον εἶναι. διὸ καὶ ἀφαρπακτὸν αὐτὸν καλεῖ. τῇ γὰρ ζωῇ χρῆται τὰ πνεύματα, μόλις αὖ τις ἀφάσσεται ὁλκάδι πνεύματος ἐπιβολὴν εἰς τὸ διανύσαι τὸν πλοῦν, ὃν σέλλεται μετ' ὀξύτητος. φοβεῖσθαι δὲ τὸν καιρὸν τοῦτον εἶναί φησιν ἐν ᾧ τῆς συκῆς τὰ ἄκρα φύλλα ποδὶ κορώνης ὅσον ὅμοια. τοιαῦτα γὰρ τῷ σχήματι καὶ πλησιάζοντα τὰ φύλλα τότε ποδὶ κορώνης τιλὼ θέσιν, καὶ τὰς χρόας ὁμοίας ἔχοντα. καὶ πάλιν οἰκείοις σημείοις χρῆται καὶ γνωρίμοις, καὶ ταῖς ζωαῖς, ὡς ταῖς φωναῖς τῆς ὀρνίθων μερίδος πρὸς ἣν κόκκυγος, ἔτους καὶ τῆς ὑπὸ τῆς φυτοῦ, ὡς τῇ ζολύμῳ ἀνθοῦντι δεύτερον, καὶ τιλὼ τοῖς φύλλοις τῆς συκῆς. πλείονα μὲν οὖν ἡ θάλασσα ὕδη τῆς συκῆς τὰ φύλλα τοιαῦτα χρόας. ἀφαρπακτὸς δ' ὁ πλοῦς, καὶ οὐκ ἀργαδίως ἐκφύγῃ τις τὸν κινδυνον, ἐμπεσὼν ἐξαίφνης πνεύμασιν ἐναντίοις. τοῖς δὲ κακῶν εἴδεσι, οἷς πεδόντες κινδυνεύουσιν. ἕτερον μὲν ὁ πλοῦς ἄριστος καὶ ἀβλαβέστατος, ὃν ἄνω εἴρηκεν. ἄλλον δέ σοι λέγω δεύτερον πλοῦν, ἢ χρεῖος μὲν, ἀλλὰ διὰ τιλὸ ἀσωλησίαν τῆς ἀνθρώπων, ὅτι γλοιὸν τὸ φύλλον τῆς συκῆς ὅσον ὀλισθῆσαι ἢ κορώνη ἐν τῇ γῇ πνεῖ τοῦτον τῷ ποδὸς τὸ μέγεθος τῷ φύλλῳ, ὅτι ἦ τοσοῦτον, πλεῖσον. ἔχει δ' ἐμφερὲς ἡ κορώνη τὸ τῷ ποδὸς εἶδος τοῖς φύλλοις τῆς συκῆς. κεράδας δ' λέγουσι τοὺς νέους συκίνους βλαστοὺς, ἀπὸ τοῦ δύκερα δοῦναι ὑπάρχειν.

Ἄμβατός ὅτι θάλασσα.] Ἀπλῶς πέφρασται, ὡς καὶ κλυτὸς Ἐποσίδαμα, καὶ θερμὸς αὐτμή.

Ἀρπακτός.] ἁρπακτικός, φησιν, ὁ τοιοῦτος πλοῦς. ἐὰν οὖν ὀπιτύχῃς, ἥρπασας αὐτόν.

Χρήματα γὰρ.] τὰ γὰρ χρήματα τιλὼ ψυχὼ νομίζουσιν οἱ ἄθλιοι τῆς ἀνθρώπων, ὁσοιτοὶ οἱ φι-

οἱ φιλάργυροι. Δεινὸν δ' εἰκ' ἐφ' ἅμαξαν.] δεινὸν δ' ὅτι τὸ εἰς ἅμαξαν δεῖναι πλωτῇ φόρτον. ἀλλ' ἐν ἅπασι καλὸν ἡ δίμετρία καὶ ἡ ἐυκαιρία. τὰ δ' φορτί' ἀμαυρωθείη.] τὰ δ' φορτία ἀφανισθῇ καὶ ἀπολωλῇ. δύσα δ' καὶ χτ' ζωαλοιφὴ ἀκίνειν ἀμαυρωθείη. δύσα δ' καὶ μαυρωθῇ· καὶ γὰρ ἐν ἄλλοις, Ρεῖα τέ μιν μαυρώσει θεός. Μέτρα φυλάσσεσθαι.] εἰκὸν μὴ δεῖν πάντα τῇ νηῒ πιστεύειν, ἀλλ' οἴκοι καὶ πολλὰ καταλείπειν, διὰ τὴν ἀδηλίαν τῆς ἀνέμων, καὶ σφαδίσματα τῷ τῆς ἁμάξης χρήσασθαι (καὶ γὰρ ἐκείνῃ φόρτον ὑποπτῆσαι πολλὰ, ἐκ ὧν ἔχει, μήποτε καταξῇ τὶς αὐτήν) παντα χῆ παρακελεύεται τὸ μέτρον σχάζειν, καὶ σοὶ πάντων εἰς τὸν καιρὸν ἀφεῖν. ἔστι γὰρ ὅτ' ἰσχνὸς συλλήπτωρ ἂν ἐνεργάσειεν, ὡς καὶ δύσμαχος παρασθείη. ἐναμιλλίζεται γὰρ ἡμῖν τῷ πάντα τὰς φάξεις, καὶ ποιεῖ σοὶ τὴν τῶν πόντου ζύλλημψιν αὐτὰς ἐπιπόδειος. ὀρθῶς καὶ τὸν Πλάτωνα αἰνοῦμεν τὸν ἀποβαίνοντων τῷ καιρῷ, ἐ μόνον ἐν τοῖς γάμοις τῆς τῶν παίδων καὶ ἀφυῶν καὶ δίφυων ἡμῖσιν, ἀλλὰ καὶ ἐν πᾶσιν ἁπλῶς τοῖς σοφικοῖς, τούτοις τύχην αὐτοῖς ἐπισπάσας καὶ μὴ δεῖν τὰ ἀνθρώπεια κυβερνῶντος.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Ἡμάτα πεντήκοντα.] ἐντεῦθεν ἀπέρχεται τῆς ὑποκειμένης διδασκαλίας τὸν πλοῦν, καὶ φησὶ μὴ τὸ ἐκπλεῖν τοὺς ἔμπορους τὸν ἡλίου τοὺς θερινοὺς, ἵνα ὅλας ἡμέρας ἄρχειν αὐτὸν τελευτᾷ τὸ κοπιῶδες θέρος, ἡ κοπιερὰ καὶ ἐργοδέστατος ὥρα, κύριος ὁ πλοῦς τυγχάνει καὶ δεξιώτατος· ἡ κατάξαις γὰρ τὸν ναῦν τότε ὑπὸ τειχυμίας δηλονότι, καὶ τῆς τῶν πνευμάτων ζοφοδρότητος, ἔτι οἱ ἄνθρωποι ναυαγήσουσιν, εἰ μή τι κινδυνῶδες συμβαίη σοὶ τὸν θάλασσαν. ἢ ὁ Ζεὺς καὶ ἡ εἱμαρμένη, ἢ καὶ ἀνέμων καὶ στοιχείων κρατοῦσα, ἀντιφράττῃ τοῖς σοῖς ναυκληρήμασι, τότε ἀνέμων πνεόντων ἐυκράτων, καὶ τῆς θαλάσσης γαληνιώσης. ἔλκει γὰρ ὁλκάδα σοὶ πλοῦν. καὶ ταχέως τὸν ἐμπορείαν ἀνύσας σοὶ τῆς ὀπωρινῶν ὁμίχλων καὶ νότων τῆς τότε, ἔχει τῆς οἴκαδε ἀνακομιδῆς.

μετὰ ζωάς.] τὸ πᾶς μακρὸν ὃν ἐδέχθη βραχύ, ὡς κοινὴ συλλαβή· λήγει γὰρ εἰς μέρος λόγου. Καταξαις.] κατάξαις, φωνηέντων, Αἰολικῶς. οἱ γὰρ Αἰολεῖς μὴ ἄλφα, ἀν ἢ φωνῆεν, προστιθέασιν τὸ ν· οἷον, ἀὴρ αὔρη, ἀὼς αὔως, ἄγγος αὔγιον, ἀάτιον τὸν βλάβην καὶ τὸν ἀκίνδυνον ἀνατόν, καὶ τὰ ὅμοια· συμφώνου δ' ὄντος μεταξὺ, οὐκέτι. ἐπεὶ καὶ ἡ πρὸ μετὰ φωνῆεν τιθεμένων συμφώνων διπλασιάζουσιν αὐτὰ, ἢ τοῖς αὐτοῖς συμφώνοις, ἢ ἁπλῶς συμφώνοις. τοῖς αὐτοῖς μὲν, οἷς τὸ ἔντη, ἄμμες, ὔμμες, πέρραμος ὁ ἀρίαμος. ἁπλῶς δὲ συμφώνοις, οἷς, νώνυμος, ὀκχος. ἀποβαλλόντων δὲ καὶ τὸ γ ἐκ τῆς εἰς ὐξ, φάρυξ καὶ φόρμυξ λέγοντες, καὶ ἔπεραμυεία· Χρησὸς δὲ διὰ διφθόγγου γράφουσι, καὶ Ἀμφίρυον, καὶ ἄδυον, καὶ γυρυὸν λέγουσι, καὶ ὕρνιν ἢ ὄρνιν καὶ ἄγκα καὶ ὄργκα καὶ σωτάσσομαι, καὶ ἠταγαφεῖ τὸ κέντρον, καὶ τὰ ὅμοια σεσλακτικά, καὶ παρὰ, καὶ τὰ ὅμοια καὶ πᾶν ἀναρίθμητον, καὶ ἔπεραμυεία. ἐνοσίχθων.] ἀνακτῶν τὸν γῆν· τὸ γὰρ ὕδωρ αἴτιον τῆς σεισμῆς. Ἐν τοῖς γὰρ τέλος.] ἐν γὰρ τῇ θαλάσσῃ καὶ εἱμαρμένῃ κεῖται τοῖς ναυτιλλομένοις τὸ τέλος ἐυπλοΐας τε καὶ φαύλου. Ἄλλος δ' ἐμπορικός.] ἔστι μὲν ὅτι φησὶν ὁ καιρὸς καὶ ἐυπορώτατος πλοῦς, ἔστι δὲ καὶ ἄλλος ἀδιακριδωμένος, ἐκ ἐμοὶ ἀρέσκει, ὁ ἐν καιρῷ γινόμενος ἔαρος, ὁπότε ἐν τῇ συνῇ τοσαῦτα φανῶσι τὰ φύλλα, ὅσον πατησάσης ἐν γῇ τῆς κορώνης τὸ ἴχνος ὄζει. ἔστι μὲν ὁ πλοῦς ἀμφίβολος, καὶ ἐκ ἐμοὶ ἀρέσκει. ἀλλ' ὅμως καὶ τότε τινὲς πλέουσι, ἐμπορικῇ ἀνδρωποι, τῷ κέρδει διαγόμενοι. ἰσόψυχα γάρ τισι τῆς ἀνθρώπου τὰ χρήματα. Ἐν κεράδει.] Κεράδι, τὸ πεφυὸν τῆς συκῆς φύλλον, καὶ ἀντίφρασιν, τὸ ἀπερράδαντον, καὶ μὴ ῥᾳδίως κινούμενον. ἀμβατός.] ἐυπλοΐατος, δεξιὸς εἰς τὸ ναυτίλλεσθαι.

Αἴνημί.] Αἴνημι, αἰνῶ, καὶ καὶ ἀδαγωγὴν Ἀπικὴν αἴνημι. Ἄρραπτος. παράβολος καὶ ῥιψοκίνδυνος ἀπέρχεται. χαλεπῶς.] μόλις, δυσκόλως. καὶ τὰ,] καὶ ταῦτα τὰ περὶ τὸν ἐμπορικὸν πλοῦν. Μὴ δ' ἐν νηυσί.] ναυτιλλόμενος μὴ πᾶσαν σε τὴν οὐσίαν ἐν ταῖς ναυσὶν ἔνεκα ἐμπορείας ἀποτίθει, ἀλλ' ὑφαιρούμενος τὸ τῆς θαλάσσης ἀβέβαιον, τὸ τεταμιευμένον ἔχε πρὸς ἐμπορείαν. τὴν δ' ἀπλομαχίαν εἴπερ καταλίμπανε· χαλεπὸν γὰρ δυσπλήρωμα θαλαττίοις φερτοῖς, ζωὴ πολυφόρτῳ νηΐ. εἶτα φησὶ, καὶ τί φημὶ χαλεπὸν τοῦτο; χαλεπὸν, εἰ καὶ ἐν ἠπείρῳ ἐφ' ἅμαξαν ἐπιζεύξεις δεινὸς φορτίον, καὶ καταξῆς τὸν ἄξονα, καὶ τοῦτο διαχυθὲν ἀφανὲς σοι

καὶ ἀγχεῖον γλυκὺ τῶν συμμετρίαν ἐν ἅπασι πράγμασι, καὶ τὰς δέοντας καιρὰς ἐπιτήρει. ἀκ ἔστι δὲ τοῦτο μέμψιν ὁ Ἡσίοδος, ἀκ εἰδὼς ναυτιλίαν διδάσκειν, ἀλλὰ θεραπαίας ἀφορμὰς μόνον καλῶν ναυτίλλεσθαι. φαίνεται δὲ, ὡς ἐμπειρότατος ὢν ἐγγύθεν, καὶ τῶν ναυτικῶν ἐπιστήμων.

Ὡραῖος δὲ γυναῖκα τὸν ποτὶ οἶκον ἀγέσθω,
Μήτε τριηκόντων ἐτέων μάλα πολλὸν ἀπολείπων,
Μήτ' ὀπιθεὶς μάλα πολλά· γάμος δέ τοι ὧδε κάριστος·
Ἣ δὲ γυνὴ τέτορ' ἡβῴη, πέμπῳ δὲ γαμοῖτο.
Παρθενικὴν δὲ γαμεῖν, ὄφρ' ἤθεα κεδνὰ διδάξῃς.
Τὴν δὲ μάλιστα γαμεῖν, ἥτις σέθεν ἐγγύθι ναίῃ,
Πάντα μάλ' ἀμφὶς ἰδὼν, μὴ γείτοσι χάρματα γήμῃς.
Οὐ γὰρ τι γυναικὸς ἀνὴρ λαίζετ' ἄμεινον
Τῆς ἀγαθῆς, τῆς δ' αὖτε κακῆς ἔρυσι ἄλλο,
Δειπνολόχης· ἥτ' ἄνδρα καὶ ἰφθιμον περ ἐόντα
Εὖει ἄτερ δαλοῦ, καὶ ὠμῷ γήρᾳ δώκεν.

Maturus autem vxorem tuam ad domum ducito,
Neque triginta annis valde multum deficiens,
Neque supetans multum nuptiæ, vero tibi tempestiuæ hæ.
Mulier autem quartior annis pubescat, quinto nubat:
Virginem vero ducito, vt mores talios doceas.
Eam vero potissimum ducito quæ te prope habitat:
Omnia diligenter circumcontemplatus, ne vicinis ludibria ducas.
Neque enim muliere quicquam vir fortitur melius:
Bona rursus vero mala non durius aliud,
Comessatricemque virum tametsi fortem
Torret sine face, & crudæ senectæ tradit.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Ὡραῖος ὁ γυναῖκα.] τὰ μὲν περὶ ναυτιλίας αὐτῷ διατάγματα τέλος ἔχει. τὰ δὲ ἑπόμενα κοινά εἰσιν, εἰς πᾶσαν τεινοντα τὴν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων, ἃ χαρίεντα, καὶ θαλερὰ παρήγγελται, ὧν πρῶτόν ἐστι τὸ δεῖν τὸν γάμον καιρὸν, καὶ τῷ γαμήσοντι καὶ τῇ γαμηθησομένῃ, καὶ γὰρ τοῦτο ἀκίνδυνον ἦν τῷ τὸν καιρὸν ἀφιστάντι πᾶσι φησὶ δὴ ὡραῖος δὲ, ὅπερ ἡμαπκῶς, αὐτὶ τοῦ ἐγκαίρως, καὶ τὸν περισσὸν καιρὸν ἄγε γυναῖκα περὶς τὸν σὸν οἶκον. ὅτε μάλα πολλὰ ἔτη ἀπολείπων, ἤγουν ἐλαττούμενος, κατωτέρω ὢν τῶν τεσσαράκοντα ἐτῶν, ἤγουν τὴν τεσσαρακοντα μὴ μάλα πολλὰ ἐπιθεὶς τοῖς τεσσαράκοντα δηλονότι. γάμος δέ τι ὧδε ἐστί.] ὁ δὲ, αὐτὶ τοῦ γάρ. ἤγουν ζωφόρα γὰρ μετὰ γυναικὸς, ἔγκαιρος, αὕτη ἔξιν. ἡ δὲ γυνὴ τέτορ' ἡβῴη, αὐτὶ τοῦ τέταρα ὅπ' δέκα. τουτέστιν ἡ δὲ γυνὴ ὅπ' τέσσαρα καὶ δέκα ἔτη ἀκμαζέτω. τῷ πέμπῳ δὲ αὐτὶ τοῦ τῷ πεντεκαιδεκάτῳ, γαμοῖτο, αὐτὶ τοῦ γαμειάτω, τουτέστιν εἰς γάμου ἐρχέσθω. παρθενικὴν δὲ αὐτὶ τοῦ παρθένον γαμεῖν, ἤγουν εἰς γυναῖκα λαμβάνε. ὡς ἂν διδάξῃς αὐτὴν ἤθη κεδνά, ἤγουν ἀγαθά. ἀγαθὰ δὲ γυναικὶ ἤθη τὰ ἀρέσκοντα τῷ ἀνδρί. ταύτην μάλιστα εἰς γυναῖκα λάμβανε, ἥτις πλησίον σου οἰκεῖ. πάντα μάλα τὰ κατ' αὐτὴν ἀμφὶς αὐτὰ τὰ πάντα χρὴ μαθὼν· ἵνα μὴ γήμῃς χάρματα τοῖς γείτοσιν, αὐτὶ τοῦ χάρμα, τουτέστι γέλωτα. ἐγὼ λαίζω δὲ, αὐτὶ τοῦ κτῶμαι, ἀνδρωτικῶς ἄλλο δὲ ἄμεινον, ἤγουν κρεῖττον, τῆς γυναικὸς τῆς ἀγαθῆς· τῆς δὲ κακῆς οὐδὲν ἄλλο ῥίγιον, ἤγουν χαλεπώτερον, κυρίως τὸ ἀλγεινότερον, ἀπὸ τοῦ ῥίγους τοῦ κρύους, ὡς τὸ λυγρὸν ἀπὸ τοῦ λίαν ὑγρόν. ἐν ᾧ ὑγρῷ φασι καὶ τὴν ψυχὴν τὰ ἀλγεινά, ἐν ᾗ τὴν διαμονὴν τὰ ἡδέα. τῆς δειπνολόχης, ἤγουν τῆς συνδειπνίστριας καὶ λοχώσης τὸν ὁμόκοιτον πρὸς τὸ δράσαι τι κακόν, ἢ τοῖς ἄλλοις ξυνδειπνοῦσα ἔνδοθεν τοῦ ἀνδρὸς βάλῃσιν εἴτα χρὴ μεταπλασιν, ἵππος τὸν ἑαυτῆς ἄνδρα καὶ τὸν ὄντα ἰφθιμον, ἤγουν ἀνδρεῖον, γενναῖον, καλεῖ καὶ εἰς ἔργα κινεῖ, ἢ τοῦ πρεσβύτου αὐτὸν δαπανᾷ, δίκην πυρὸς καὶ ἀέρα γῆρας λύθωσιν αὐτὸν, ὀδύνας αὐτῷ παρέχουσα, καὶ πρὸ τοῦ καιροῦ ποιοῦσα αὐτὸν γηρᾶν. σαφέστερον δ' ἂν ὁ λόγος οὗτος, εἰ χρεὼν μεταπλάσειας οὕτως ἂν ἐλέγετο. τῆς δὲ κακῆς οὐδὲν ἄλλο χαλεπώτερον ἀνδρὶ κτᾶσθαι, τῆς δειπνολόχης, τῆς καὶ σὺν ἑαυτῆς ἄνδρα, καὶ ὢν ὄντα ἀνδρεῖον, χρεὼν ἐκ ἀέρα γῆρας διδόντος αὐτόν.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Ὡραῖος ὁ γυναῖκα.] τὰ μὲν περὶ ναυτιλίας αὐτῷ

ἀυτῷ διδάγματα τέλ⊖ ἔχει· τὰ ϗ ἐπόμενα, κοινά εἰσιν εἰς πᾶσαν τέτορτα τὴν τῶν ἀνθρώπων ζωήν, ὑ γεωργησόντων, ὑ θαλαττεργησόντων. ὧν πρῶτόν ἐστι τὸ περὶ γάμε, ϗ τὸν καιρὸν ὀείζῃ ϗ τῷ γαμήσοντι ϗ τῇ γαμηθησομένῃ. ϗ γὸ τοῦτο ἀκόλυθον ἰῶ τῷ τὸν καιρὸν ἄεισον εἶ) πᾶσι. τὸ γάμε τοίνυν καιρὸν ὑπάρχειν, τὸν περὶ τεσσαράκοντα ἔτη τῷ ἀνδρὶ τῇ ϗ γυναικὶ τὸν τῶν ἐντεακαίδεκα χρόνον ἐτῶν. τὸν μὲν γὸ ἀξιοῖ γαμεῖν ἐγγὺς ὄντα τῆς λ'. δεῖν γὸ τὸν πρῶτον τῆς ἀκμῆς χρόνον ἀφέντας ἀφυβείσαι τὸν ἤδη σαθρὸν αἱρεῖδ πρὸς κοινωνίαν παιδυργίας. διὸ ϗ Πλάτων κολαζῇ τὸν εἰς πέμπτον ϗ τεσσαράκοντα ἔτ⊖ ἄγαμον ἐλθόντα, τὴν ϗ γαμεῖδ μετὰ τὴν ἥβην, ἔτ⊖ πέμπτον ἄγουσαν. εἶ) ϗ τὴν ἥβην παρεσκαιδέκατον ἔτ⊖· τὴν γὸ ὁμιλίαν ὑποδέχεϑ μᾶλλον ὀργῶσα, ϗ τὰς ἐκ-βροὰς τῆς κινημάτων ὑποδίδωσιν ἐρρωμενεστέρας· τοῦτο οὖν δηλοῖ τὸ, τέτορ' ἥβην, πέμπτῳ ϗ γαμεῖδ, μετὰ τὴν δευτέραν τετρά δα, τὴν πεντάδα σημαδὲν τὸ ἔπ⊖. Μήτε τεσσαράκοντων.] ὡείμως μὴ ὧδε καιρὸν γάμης, ἀλλ' ὅτε ἤδιστος διαπῆσαι οἶκον. λ' ἐτῶν μὴ κάτωθεν μηδὲ πλέον. τέτορ' ἥβην.] μετὰ τὸ παρελθεῖν αὐτὴν τὰ ιϛ' ἔτη, ἄλλα δ', τότε φησὶν ὑπηρέτῳ αὐτὴν γαμεῖδ, τετάρτην ἐκκαίδεκα ἐτῶν. τέτορα γὸ σημαίνει δ'. ἔστι ϗ ϗ τῷ πεντεκαιδεκάτῳ γαμεῖδ, ἢ μετὰ τεσσαρεσκαίδεκα, ϗ ἄλλα δ'. Παρθενικὴν ϗ γαμεῖν] εἰκότως ἀξιοῖ παρθένον ἄγειδ. μᾶλλον γὸ αὕτη διάγω⊖ τῆς νεᾶς ἀλλοιοτέρας ἥδιον ἤδη πεφεύσης. τὸ ϗ, [μὴ γείτοσι χάρματα γήμης] ϗ διατοῦτο χελιῶσι βουλόμενδ, ἐμφόρως εἶρη), πρὸς τὸ, τὸν ξυνὸν εἰς δίζωΐαν ὁρᾶν. ἀλλαὶ μὴ τὴν τυχοῦσ' εἰσφέρειν εἰς τὸν οἶκον, ἐπονείδιστον αὐτὸν ποιῆσαι. δηλοῖ ϗ ταῦτα ϗ τὰ ἑξῆς, ὁ τῆς ἀγαθῆς γυναικὸς ἔπαιν⊖, ϗ ἡ κατηγορία τῆς μοχθηρᾶς. τὴν ϗ δειπνολόχην ϗ τὴν καίουσαν ἄνδ δηλῆ, ϗ ϗ ἀμὸν τὸ γῆρας τῷ ἀνδρὶ πιθοῖσαν, ταύτην εἶ) λέγει. τὴν μὲν οὖν δειπνολόχην ῥᾴστον, ἢ τὴν δειπνεῖν μόνον εἰδυῖαν, ἀργόν, ἢ τὴν ξυνδειπνοῦσ' ϗ λοχῶσαν τὸν ὁπόκοτον πρὸς τὸ βέβρωσθαι τι καὶνὸν, ἢ τοῖς ἄλλοις ξυνδειπνοῦσαν ὧδε τὴν τῆς ἀνδρὸς βέλτιον. ἡ ϗ ἄνδ δηλῆ καίουσα, τὴν εἰς ὀργὴν κινοῦσα ϗ ἀεὶ παροξυντικὴν σημαίνει. εἰ ϗ βούλει ϗ τὴν δάπανον ϗ ἀφαιρετικὴν τῆς ὀν-τῶν, ἀπὸ τὸ πῦρ. ἡ ϗ εἰς ὠμὸν γῆρας ἀγουσα, δηλοῖ τὴν ὀδυνῶν πρόξενον, ϗ πάσης ἂν τῷ ἀνδρὶ γινομένῃ αἰτίαν, ϗ τὸ γῆρας ὀπωπονέστερον αὐτῷ ποιοῦσαν. τούτοις δὴ πᾶσιν ἡ ἀγαθὴ γυνὴ τὴν ἐναντίαν ἔχει διάθεσιν, ἐπικηφίζουσα τῷ ἀνδρὶ τὸ γῆρας, φειδωλίζουσα τὰ ὄντα μετὰ τῆς περὶ τὸν ἄνδρα θεραπείας ϗ ἀταραξίας, ξυνδειπνήσεις ποιεμένη τοιαύτας, οἵας ὁ ἀνὴρ βούλε). τοῦτο οὖν ἀνασκοπῶν τὰ χελιῶσι, κἂν παθέναι τὶς ἄγηϑ, γάμον αἱρεῖδ. Δίφιλος.] τῆς καθημένης ϗ ἀστιδομένης ϗ παρεδρομένης τῷ δείπνῳ.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Ὡρεῖ⊖ ϗ γυναῖκα.] ἁρμοδίῳ ϗ χρόνῳ ϗ γάμῳ ξυναρμόδιπ. λέγει ϗ τοῦτον εἶ) τ' μή τι πολὺ ὑπεράνεδεβηκότα τὴν τεσσαράκοντα, μή τι πολὺ ὑποδέοντα· ϗ τοῦτον μέν φησιν ἁρμόδιον εἶ) χρόνον ἀνδρὶ συνεῖναι πρὸς γάμον γυναικί ϗ τὸν ἴσ, εἰ ἀσυφῶς εἴρηκε. ϗ ὕπω μὲν ὁ Ἡσίοδ⊖ εἴρηκε, ὅπως ἰκανοί τε ὦσιν οἰκονομεῖν τὰ καθ' ἑαυτοὺς οἱ ἄνδρες ὡς τέλειοι, ϗ ὅπως μὴ πολλὰ τεχνεργήσωσιν ἐκ ἔχωσιν ἀχερῶς αὐτὰ διαζῆν φῦ, ϗ ὀδυνηρότατον ϵἶον διάγωσι. ϗ ὕπω μὲν ὁ Ἡσίοδ⊖. ἐμοὶ ϗ δοκεῖ ταύτας ἐτέρας παραγωγεῖν, ἐφ' οἷς ταῦτα ἐδιδάχθην. πολὺ παρηλικιωτέρους γὸ αὐτῶν ἀνδρὶ ταύτας ξυνάπτων, ἀφυβεικέναι μονονοὺ ταύτας ἐδιδάχθη περὶ τὰς τέτορων ἡλικίας. μικρὸν γὸ ἤδη ϗ οἱ μὲν τελέως γηρέσαντες ἀδυνήσουσιν. αἱ ϗ, πρὸς τὸ ξρειῶν τ' ἡλικίας ἀναδραμεῖσαι, τὴν ἐνδρικὴν τελεΐδα ὁπόθεν ἥψησε), αὐτὰς μηχανήσον). παρακελδε) δὲ τὸν γάμους συναρμοσθήμενον ϗ παρθένον καμβάνειν ϗ ἐπ χρόνων. * ἐμοὶ δὲ δυναῤῥη), ϗ τῆς μητρώας νηδὺς παρθέν⊖ νῦν, ϗ ἄσπιλα τὰ δήλαια τίκτε). ὀθνείσμένην ϗ καιρῷ, ϗ ἐπτηδείῳ χρόνῳ ὑπαρ-χεῖν, ἢ ἁρμοδίῳ χρόνῳ. ἡ ϗ γυνὴ γαμεῖδαι μὲ τὴν ἥβην, ἔτ⊖ πέμπτον ἔχουσα. εἶ) ϗ τὴν ἥβην παρεσκαιδεκάτων, ϗ πρὸς τούτοις πέντε, ὡς εἶ) ιθ. τοῦτο γὸ ὅτι τὸ τέτορα, ὁ παρεσκαι-δέκατ⊖ χρόν⊖. τέτορα γὸ σημαίνει τεσσαρεσκαιδέκατος λείπε τὸ δέκα, ἵνα ἡ τετάρτη δεκάτῳ σημαίνῃ. ἤτοι μὴ ἄξῃς εἰς γάμον γυναῖκα ἄχρηστον, ποτὶ οἶκον ἵνα μὴ χρὴ αὐτ⊖ γέλω-τ⊖ τοῖς γείτοσι. Μήτε τεσσαράκοντα.] μὴ χρό-

ψης τεττάρων, εἴτε Ἡσίοδε, εἴτε μεταχαφικὸν τὸ παῖσμα πυχάνει, ἀλλὰ τειάκοντα. πᾶσα γὸ φωνὴ τὰ τρία γρὴ σημαίνουσα ἐν μιᾷ λέξει ἄκλιτός ὅζιν· οἷ τειάκοντα, πεντήκοντα, καὶ πάντες οἱ ἀριθμοί. ὥσαρ καὶ τὸ ἐγώ, σύ, ἐμοί, καὶ τὰ ὅμοια. οἷς ὁ βελτίων ἀπωδὰ τοῖς ἐμοῖς λόγοις, χαφίσασαι τειακόντων, καὶ πεντηκόντων, καὶ ἑξηκόντων, καὶ ἑκατόντων, εἰ βέλοιντο. τέτορ'.] πεταρεσκαιδεκάτῳ χρόνῳ. Παρθενικὴν ὁ.] παρθένον ἢ ἀρὸς γάμον λάμβανε, ὅπως δυμήρης σοι γρήῃ, καὶ τοῖς ἤθεσι ζωῇ, οἷα μὴ ζωηθεῖσα ἑτέρῳ ἀνδρὶ, καὶ ξένοις ζωηθισθεῖσα τοῖς ἤθεσι. ἧπερ σέθεν ἔγγυθι ναίει.] καὶ γειτνιῶντες δέ σοι λάμβανε κέρδιον, ὅπως ἔκπεμφθῇ καὶ μητρὸς γρῆς ταὐτὸν εἰδυῖα, καὶ τὰ ταύτης ἀκριβῶς ἀκροώμενος, μὴ ἀναξίαν γάμης, καί τι τῶν ἀθεμίτων ἐργασάμενος, ἐν οἷς ἂρ εἰώθασιν οἱ γειτνιῶντες γελᾶν. ἥδιον γὸ ἄμεινον, ἀγαθῆς γυναικὸς ἀνὴρ ἔκτηται, ὥσπερ ἥδιον χεῖρον τῆς φαύλης, τῆς δὲ δεῖπνα καὶ ζωὰς ἀχολυμένης, καὶ καύσης τὸν ἄνδρα, κἂν γυναῖός ὅζιν, ἀξύλῳ πυρὶ συμφορῶν, καὶ παρ' ἡλικίαν πεθείσης γηρεῖον καὶ ἀφίλητον. Δειπνολόχης.] τὸ λάθρα τῶ ἀνδρὸς ἐσθιούσης, καὶ μὴ φανερῶς, τῆς πρωκτίδος, κατημένης καὶ ἀποτρωμένης, καὶ παρεδρεύσης τῷ δείπνῳ.

Εὖ δ' ὅπιν ἀθανάτων μακάρεσσι πεφυλαγμένος εἶῃ.
Μηδὲ κασιγνήτῳ ἶσον ποιεῖο ἑταῖρον·
Εἰ δὲ κε ποιήσῃς, μή μιν πρότερος κακὸν ἔρξῃς.
Μηδὲ φιλοδειπνίῃς γλώσσης χάριν. εἰ δέ κεν ἄρχῃ
Ἢ τι ἔπος εἰπὼν ἀποθύμιον, ἢὲ καὶ ἔρξας,
Δὶς τόσα τίνυσο μεμνημένος. εἰ δέ κεν αὖθις
Ἵλητ' ἐς φιλότητα, δίκην δ' ἐθέλῃσι πρότερος δοῦναι,
Δέξασθαι. δειλός τοι ἀνὴρ φίλον ἄλλοτε ἄλλον
Ποιεῖται. σὺ δὲ μή τι νόον κατελέγχετο εἶδος.
Μηδὲ πολύξεινον, μηδ' ἄξεινον καλέεσθαι.
Μηδὲ κακῶν ἕταρον, μηδ' ἐσθλῶν νεμεσητὸν ἔμεν.

Bene vero animadversionem immortalium deorum observato.
Neque fratri æqualem facito amicum.
Quod si feceris, ne ipsum prior malo afficias.
Ne vero mentiaris linguæ gratia. Sin autem cœperit,
Aut verbum aliquod locutus infestum, aut faciens,
Bis tantum puniti memineris.
Sin vero rursus
Redeat ad amicitiam, poenam autem velit præstare,
Suscipe. miser namq. vir amicum alias alium
Facit. te vero ne quid animo coarguat vultus.
Ne vero multorum hospes, neve nullius hospes dicaris:
Neve malorum socius, neque bonorum conuiciator.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Εὖ δ' ὅπιν ἀθανάτων.] σεσοίμιον τοῦτο τίθησι μὴ τοὺς σοὺς γάμους λόγους, ἀλλ' ῥηθησομένων παιδευμάτων, ἀξιῶν σοὶ πάντων σοχάζεσθαι τὰ κεχαρισμένα τοῖς θεοῖς. Εὖ δ' ὅπιν ἀθανάτων,] καλῶς ἢ ἔσο φυλάττων ὑπερφρονῶν μὲν θεῶν μὲν μακάρων, ἀντὶτοῦ ὑπερφρονῶν μὲν θεῶν. Μηδὲ κασιγνήτῳ.] μὴ ἢ τὸν ἑταῖρον, ἤγουν τὸν φίλον, ἴσον ποιοῦ τῷ ἀδελφῷ, ἀντὶ τοῦ ἐν ἴσῃ μοίρᾳ τάττε τῷ ἀδελφῷ. δεῖ γὸ τινὰ κατὰ φύσιν ἀμφὶ χρῆσθαι πρὸς ἀλλήλους τῆς κατὰ σεραίρεσιν ἕνεκα σεσημοτέρου. Εἰ δέκε ποιήσῃς.] ἐκ λόγου, ἐὰν ποιήσῃς φίλον ἐν ἴσῃ μοίρᾳ τοῦ ἀδελφοῦ· τοῦτο γὸ ἀπηγόρδοσι, καὶ ἐκεῖθι πάλιν δοκεῖ ἐνδιδοῦναι αὐτῷ. ἀλλὰ πρὸς τὸν φίλον αὐτῷ ὁ λόγος ἁπλῶς ἀφορᾷ. ἤγουν ἐὰν ἢ ποιήσῃς φίλον, μὴ πρότερος ποιήσῃς αὐτὸν κακόν, καὶ ἐ τοῦτο μόνον, ἀλλὰ μηδὲ φιλοδειπνίᾳ αὐτὸν γλώσσης χάριν, αὐτὶ τοῦ ἕνεκα λόγων. τετάρτῃ μὲ δὲ ἐν τοῖς λόγοις, οἷς διαλέγῃ, οὐ καὶ μηδὲ βλάπτῃσι, φιλοδὲς γίνῃ πρὸς αὐτόν. ὁ γὸ ἐκτασίως φιλοδόμενος (καθὰ Πλάτων εἴρηκεν) ἄπιστος ὁ εἰκότως ὅζιν· ὁ ἢ ἄπιστος, ἄφιλος,

εἰ δέ κεν ἄρχῃ.] ἐὰν ἢ πρωτίστῳ αὐτὸς τέτων, ἢ ἕως εἰπών τι ἀποθύμιον, ἤγουν ἐπαχθὲς καὶ ἐκ ἀρέσκον τῇ σῇ ψυχῇ, ἢ καὶ πρόξας ἀποῖξαι διλορόπι πινὰ ἀποθύμιον, δὶς τόσα τίνυσο αὐτὸν, αὐτὶ τοῦ ἀπαίτει. τετάρτῃ δὶς τόσα τιμωρῶ αὐτόν, μεμνημένος ὧν εἰς σὲ διεφάξατο. εἰ δέ κεν αὖθις.] ἐὰν ἢ πάλιν πρότερος ζητεῖ εἰς φιλίαν, δίκην ἢ ἐθέλῃ παρέχειν ἐφ' ὧν ἐξήμαρτεν εἰς σὲ, δέξαι αὐτόν· εἰκὸς γὸ τοῦτον κατανοήσαντα ἑαυτῷ, καὶ ἐν μετεμελείᾳ γεγονότα,

γαγόντα, μηκέτι ταυτὸ παθεῖν. δηλός τοι ἀνὴρ.] ἕτερον τοῦτο παράγγελμα. ἔχει δ' ὕτως· δειλαιος ἀνὴρ, ἥρωα ἄθλιος, πιεῖν φίλον ἄλλοτε ἄλλον.

Ζεὺς μάτην νόον.] ὅμοιον καὶ τοῦτο τῷ,

Ποῖον σε ἔπος φύγῃ ἕρκος ὀδόντων;

Ζεὺς δὲ καὶ τὸν νοῦν μὴ κατελεγχέτω τὸ εἶδος, ἥρωα σὲ δὲ μὴ κατηγορείτω καὶ τὸν νοῦν τὸ εἶδος, ἥρωα ἡ μορφὴ, τὸ πρόσωπον, ὡς ἐναντίον δηλονότι τῷ νῷ. καθάπερ μὲν ἄτοπον, μόνον, τὸ δὲ νῦν μεταδιωκόμενον ζωηχῶς, καὶ πεπομένα ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλοις φίλοις. Μηδὲ πολύξενον.] τὸ μὲν πρὸ τούτου παράγγελμα, τὸ ἄσατον ἐμέμφετο τῆς φιλίας καὶ ἀδέβαιον, τοῦτο δὲ τὸν πολυφιλίαν ἀπαγορεύει, καὶ τὸν ἀφιλίαν. ἔχει δ' ὕτως· παρακαλοῦμαί σε, μὴ δὲ πολύφιλον εἶναι καλεῖσθαι, μὴ δὲ μόνον ἄφιλον. τὸ μὲν γὰρ ἀφυλακτεῖν γνώμης, καὶ ἀνεχεσθαι εἰς ὅ,τι ἂν τύχοι, καὶ διατεῖσθαι ἀκαταφρονήτως. τὸ δὲ σκληρᾶς καὶ ἀκοινωνήτου. Μὴ δὲ κακῶν ἕταρον.] μὴ δὲ κακοῖς ἀνθρώποις ἐθέλειν κηδεῖσθαι φίλον παρακαλοῦμαι, μὴ δὲ ἐσθλῶν ἀνθρώπων, ἥρωα ἀγαθῶν, καὶ καὶ τοῦ κατήμορον.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Εὖ δ' ὅταν ἀθυμήσῃς.] τοῦτο μὲν τοῖς φιλομαθέσι λόγοις προοίμιον ὅτι τῶν ῥηθησομένων παραγγελμάτων· δεῖ γὰρ πρὸ πάντων σοχάζεσθαι τῶν καλουμένων τοῖς θεοῖς. καὶ γὰρ καὶ Πλάτων φησιν, ὁ βλέπων εἰς τὸ θεῖον ἐξ ἀσυλλογισμάτων αὐτῷ φυλάττειν ἑαυτὸν ἀσυδάζει καὶ ἀσυλλογισμάτων πάντων. καὶ γὰρ ὁ τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας αἰσχυνόμενος, παρόντων αὐτῶν ἀπέχεται τούτων. μὴ ὅτι γε τοὺς θεούς, καὶ τί λέγω τοὺς ἀγαθούς; ἀλλὰ καὶ εἰκόνας ἀγαθῶν τινες ἥδιον, καὶ ἂν' αὐταῖς οἰκεῖοί τινα ποιεῖν πράξιν πράξαι, ὡς ἡ μὲν προσεμένη τὸν ἐρασὴν ἑταίρα δέεσθαι τὶ ἄχθος ἐπὶ τῇ Ἀσκληπιοῦ εἰκόνι τοῦ Ζώφρονος, πολλῷ μᾶλλον δεῖ θεῶν τοῦτο καὶ ποιεῖν. Μηδὲ καταγνῶτε.] τὸν καὶ φύσιν ἡμῖν ἥδεσθαι πρὸς ἀλλήλους τῆς καὶ προαιρέσεως ἕνεκα τιμιωτέρας φησὶν ὁ λόγος. καὶ γὰρ τὸν μὲν ἀπὸ θεῶν ἐφ' ἡμῖν, τῆς δὲ τοῦ δεσμοῦ ἐπήλαγε, τὸ πᾶν αὐτὸν φυλάττειν βέβαιον· δεῖ δ' ὑπὲρ μείζονα τιμὴν νέμειν ἀδιαφοῖς, ἢ ἑταίροις. καὶ γὰρ τοῖς παρεσῶσιν ὕστερον φίλα προσήκοντας δεῖ μὴ θεοὺς τιμᾶν, ὡς ἀγάλματα, φησὶν, ὄντας ἐφ' ἑτέρᾳ θεῶν· ὕστερον δὲ καὶ τὸν οἰκείαν πόλιν τινὲς εἶπον ἐγγιωτέραν τῆς μὴ οἰκείας, κἂν μᾶλλον τὶς ἐν ταύτῃ τυγχάνῃ τιμώμενος, διὰ τὸν καὶ φύσιν χέσιν. καὶ ὀρθῶς ὁ Παναίτιος, πολίτην αὐτὸν Ἀθηναίων ποιεῖσθαι συνδόντων, εἶπεν· τῷ Ζωφύρῳ μὲν μίαν πόλιν οἰκεῖν. καὶ ὁ τῶν Σπαρτιατῶν βασιλεὺς πρὸς τὸν Λακεδαιμόνιον τὸν ξένον, εἰσιόντα πρὸς αὐτὸν ὅτι φιλολάκων οἶκοι καλοῖτο, κάλλιόν τοι εἶπεν εἰ φιλόπολις ἐκαλεῖτο μᾶλλον ἢ φιλολάκων ὕστερος, αἱ καὶ φύσιν ἡμῖν χέσεις παρὰ πᾶσι καὶ προαίρεσιν εἰσὶ δοκοῦσι χρείττους. δεῖν μὲν οὖν τὸν ἀδελφὸν τοῦ ἑταίρου πάντως ὅτι μείζονα ἄγειν σπουδῆς· τούτῳ δὲ ἀκόλουθον τὸ ἑξῆς, ὅτι εἴ τινα πεισόμεθα φίλον, ἀπροσκρύστως εἶναι δεῖ πρὸς αὐτόν. καὶ γὰρ ἡ τῶν Πυθαγορείων παραίνεσις, ἐχθρὸν προτέρους ἁμαρτάνειν εἰς φίλον διακωλύσουσιν αὖ, ἀλλὰ καὶ τὰ τοῦ φίλου ἁμαρτήματα ἀνεκτὰ νομίζειν καὶ φέρειν, ἕως ἂν διωρθώμεθα, παρακαλοῦσι. καὶ ἔχει τὸ παράγγελμα πρὸς τὴν ἄλλην διακοσμοῦσιν καὶ τὸ ἄμφορον· εἰκὸς γὰρ ἡμᾶς καὶ διαφέρεσθαι ἔστιν ὅτε πρὸς τὸν φίλον, καὶ δεῖ μηδὲν εἰς αὐτὸν ποιεῖν ἐναντίον, λύον τὸν φύσιν. ἄλλως. τοῦ ἀδελφοῦ σου μὴ προτίμα τὸν φίλον σου. ἐὰν δὲ καὶ πεισθῇς φίλον, μὴ πρότερον αὐτὸν ἀτιμάσῃς, μὴ δὲ καταφρονήσῃς αὐτοῦ. ἐὰν δ' αὐτὸς ἀρχὴν ποιήσῃ τοῦ ἀτιμάσαι σε, διπλασίασον αὐτῷ τὸ καλὸν καὶ ὑπόδος, μεμνημένος ὧν εἰς σὲ διεφάξατο· αὖ πάλιν διαλλαγῆναι, καὶ φιλοφρονηθῆναι βουληθῇς, καὶ προσπέσῃ σοι, δέξαι αὐτόν. Μηδὲ φιλήδονος γλώσσης χάριν.] μὴ μόνον παραιτεῖσθαι τὸν φίλον λυπεῖν διά τινος ἔργου προσκρούοντα, ἀλλὰ μὴ φιλόμενον πρὸς αὐτὸν φαίνεσθαι, διὰ πρόσωπον τῆς γλώττης ὁρμῶν· καὶ γὰρ τοῦτο λυπηρὸν καὶ προάγον εἰς ἀπέχθειαν· ὁ γὰρ φιλόμενος καὶ ἀπατᾶται, ὁ φίλος. ὅθεν τοῦτο φυλακτέον. ὁ καὶ Πλάτων εἶπεν, τὸν ἐκουσίως φιλόμενον, ἄπιστον εἶναι. τὸν δ' ἄπιστον, ἄφιλον. μέγα οὖν σημεῖον ὕβρεως ἡ φιλοπαιγμοσύνη τὸ φιλόμενον εἶναι πρὸς ὃν οἷς δ' φίλον, καὶ ὑπομενητέον τὴν φιλίαν. εἰδέναι χρὴ ἀρχήν.] τοῦτο κεφαλαιῶδες ὅτι τὸ ἀμωμητὸν τῆς ψυχῆς. δεῖν γάρ φησιν ἐὰν ἐκεῖνος προκατάρξῃ λόγων ἡμῖν ὑποδυμίων ἢ ἔργων ἐπιξένων, διπλασίοις πειρώμενον καὶ ἀμωμήτοις. ἐχθρὸν γὰρ αὐτὸν αὐτὶ φίλου πιθέσθαι χρὴ, καὶ πιεῖν ὡς ἐχθρὸν κακῶς, ὡς μὴ φυλάξαντα τὰ

φιλικὰ

φιλικὰ καθήκοντα. Σιμωνίδης γοῦν ταύτῃ τῇ διχομοσυρίᾳ ὠφέλησε, τὰς φίλας εὖ ποιῶν· ἄμεινον ἦ ὁ Πυθαγόρειος λόγος εἰπὼν χρῆναι φείδειν τὰ ἁμαρτήματα τῶν φίλων εἰς δύναμιν.

εἰ δέκεν αὖθις Ηγήτ' ἐς φιλότητα.] ἢ ἀμύναδε τὸν ἁμαρτάνοντα παραινεῖ, ἢ φοσιόρτα μὴ ἀτιμάζειν. ἢ μάλιστα εἰ ἑαυτῷ δίκῃ τινὰ ἐπάγειν ἕτοιμος εἴη τῷ ἁμαρτήματος. δῆλος γὰρ ὅτι ἑαυτὸν καταψηφισάμενος, ἢ ὢν μεταμελείᾳ γεγονώς, ὥστ' εἰκὸς αὐτὸν μηκέτι ταυτὸν παθεῖν. κοινὸν ἦ ἁπλῶς ἐπέσπειρε παράγγελμα τοῖς φθορὰς φιλίας λόγοις, τοῖς διχερεῖς μεταβολὰς τῶν φίλων, ἀνθρώποις ἀθλίοις οἷόν φρέαρ εἶναι τῶν εἰς κοινωνίαν ζωντεινόντων. ὧν εἷς ὅτι ἢ ὁ φθείρας τὰς τῶν φίλων καταστάσεις. ὅτι μὲν οὖν τὸ μεταβάλλειν τὰς φιλίας, ἄτοπον ἢ οὐχ ἁπλῶς, ἀλλ' ἄθλιον εἶπε ἢ αὐτός. Πλάτων ἦ ἢ τῆς φθορᾶς τῆς φθείρας φιλίαν εἰκόνα παραδέδωκε. τὰς μὲν ἡμετέρας εἰς τὰς φίλους δίψυχίας μικροτέρας ἡγεῖται τῶν φίλων. τὰ ἦ ἐκείνων εἰς ἡμᾶς γινόμενα, μείζω κείνειν ἢ ἐκεῖνοι νομίζουσι. ταῦτα φυλάττοντες ἀσφαλέστερον τὴν φιλίαν φυλάξομεν. φησὶν οὖν ὁ Ησίοδος παραινῶν ἀφαιρεῖσθαι τὴν διχόνοιαν· ζὲ ἦ μήτι νόον.] τουτέστι μὴ τὸ φαινόμενον εὔχυμον φυλάττειν· τίς γὰρ ἂν ἡμῖν ἔλοιτο χρῆσθαι τοιαύταις ἀλλοιώσεσιν ὑπομένειν παντοίας; ἄτοπον δὴ τὸ μὲν εἶδος τοιούτους ἐθέλειν, ἀλόγχους ἦ χρῆναι τὴν ψυχὴν διατίθεσθαι ὄντας. τῶν γὰρ τοιούτων τὸ εἶδος κατηγορεῖ τὸ ἦθος· τὸ ὅμοιον ἀεὶ τῷ ἀνομοίῳ, τὸ βέβαιον τῷ διχερεῖ. ἄλλως. εἰς σὲ ἦ μὴ ὁ νοῦς ἄφιλος· ὧν ἢ ὁ λογισμὸς ἐλεγχέτω τὴν ἰδέαν τοῦ προσώπου. ἄλλως. εἰς σὲ μὴ τὸ ζωειδὲς ἐλεγχέτω τὴν ἰδέαν. ἀλλ' οὗ τὸ συνειδὸς, ἔστω ἢ τὸ εἶδος. Μηδὲ πολύξεινον, μηδ' ἄξεινον.] Εὐκαταφρόνητον τὸ πολλοὺς ξενίζειν· τὸ ἦ ἄξεινον, μὴ πολλοὺς φησὶ φίλους κτήσῃ, μηδὲ μὴν ἄφιλος ἔσῃ. ὡς ἂν συμμίσας σχῇς ὀλίγους, ἢ μὴ χρὴ ἑταίρους τῶν κακῶν, μηδὲ ὑβρεισὰς τῶν ἀγαθῶν, μηδὲ καλῶς εἰπεῖς τοῖς ἀγαθοῖς. Μηδὲ πολύξεινον.] τὸ μὲν μήτε πολύξεινον εἶναι μήτ' ἄξεινον, ὅρον ὀφείλουσι μετὰ τὰς φιλικὰς ἀφαιρέσεις ταῖς φθορὰς τοὺς ξένους ἢ μὴ σπουδαίους, μήτε δι' ἀχρείαν πλῆθος εἰσδέχεσθαι ξένων κωλύων, μήτε δι' ἀχρειότητα φεύγειν πάντα ξένον ἀποκλείειν τὸν οἶκον. τὸ δὲ μήτε κακοῖς ζυγκολλᾶν ἑαυτὸν, μήτε εἰς τοὺς ἀγαθοὺς ὑβρίζειν, ἢ Πλάτων κρατιστεύειν τῷ κείσῃ· αὐτὸς γοῦν ἔστιν ὁ λέγων ἐπ' ἀδικοῦντι τὸν θεὸν κἂν γαμεσᾶν, ὡς ὀφείλοντα τῷ τὸν ὅμοιον αὐτῷ φέρειν, ἐπαινεῖν ἦ τὸν ἀνόμοιον· διὸ ἦ ὁ ἀγαθὸς ἄριστος, ὃν ἢ δεῖ φυλάττειν· ὁ ἦ κακὸς ἄνομος, ὃν ἢ δεῖ ἀπαίζειν.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Εὖ δ' ὅπιν ἀθανάτων.] καλῶς δ' ἐπιστροφὴν ἢ φροντίδα ἐσῆ ἢ ὑπαρχὴ φυλάκων τῶν θεῶν, ἤτοι τῶν ψυχικῶν δυνάμεων. τουτέστι νοῶν, ὡς χρὴ, φρόντιζε καλῶς τῶν θεόντων, ἢ μὴ τῷ ἀδελφῷ πίει ἰσότιμον τὸν φίλον· τουτέστι, τῶν φυσικῶν μὴ προτίμα τὰ κατὰ θέσιν. μὴ ἦ τῆς παιδίας τὴν ἀλλοτρίαν προτίμα, δωροληψίας ἕνεκα, ἢ ἑτέρας τινὸς, ἢ ὅτι τῶν ὁμοίων τὰ ὅμοια δρᾷ. εἰ ἦ ποιήσεις, ὄρεγε μὴ παλίμβολος ἢ μεταπίπτων ψυχήν, ἢ ἄστατος, ἢ φρονατάρχων κακός. Μηδὲ ψεύδεσθαι.] μὴ ἦ γινώσκων τι ἀληθές, φείσεται τοῦτο ἢ ψεύδεσθαι γλώττῃ ῥητεύειν, ἢ δεινῇ τυχὸν χαριζόμενος. ὁ γὰρ εἰδὼς τὸ ἀληθὲς, ἢ ψεύδόμενος, μοιχὸς τῆς ἀληθείας ὤφθη, ἢ αἰδεῖται ἢ τὴν φρόνησιν. παιργίας γὰρ ἔργον τοῦτο, ἢ ἐ φρονήσεως. ὃ γὰρ μάλα φρονῶν, ψεύδεσθαι οὐκ ἐρέησιν. εἰ δέ κεν ἄρχῃ.] εἰ δέ σε ἐξ φρονατάρχῃ, ὅπως δή ποτε αὐτὸς ἐστι, διπλῶς τοῦτον τιμῶρει, μιμημένος ἢ τῆς ἐμῆς ἐντολῆς, ἢ ὅτι φρῶτος εἰς τὴν φιλίαν παρεισδύσεως. εἰ ἦ πάλιν μεταγνοὺς προηγεῖ εἰς τὴν φιλίαν, ἢ αἰτεῖ τιμωρίαν δῦναι ὧν ἐξημάρτησε, ξυγγνωμοσύνης πάλιν αὐτὸν δέχου.

δειλός τοι ἀνὴρ.] ὁ ἄθλιος γὰρ ἢ κακὸς λόγῳ ἄξιος, ἀλλοφρόνητος γίνεται, φθείρας τὰς τῆς φιλίας δεσμάς, παραμείβων ζωχέτερος τοὺς φίλους. ζὲ ἦ μή τι.] ζὲ δὲ τὸν προηγμένον μηδὲν εἶδος φιλίας ἀφροντίστως ἐλέγξῃ. τουτέστι, μὴ ἐλεγχθείσης, ἢ ἄφιλος, ἢ πολυφιλος, ἢ κακῶν φίλος, ἢ ὑβρεισὴς τῶν ἀγαθῶν φίλων. ταῦτα ἦ ἢ ἕτερα μεῖα εἰσὶν εἴδη φιλίας.

Μηδὲ-

Μηδ' ποτ' ἀλομένῳ πενίῃ θυμοφθόρος ἀνδρὶ
Τίτλαθ' ὀνειδίζειν μακάρεσσι θεοῖσιν ἀνίην ἔοντιν.

Neq. vnquam miseri pauperiem animi consumptricem homini
Sustineas exprobrare, diuorum manus immortalium.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Μη δέ ποτ' ἀλομένῳ.] μηδ' ἐπὶ τοῦ τίτλασθαι, αὐτὶ τοῦ ἀνίχνευε ὀνειδίζειν ἀνδρί, πενίαν ἀλομένῳ, ἤγουν ἀπολείας ἀξίαν· θυμοφθόρον, τυτέστι τῆς ζωῆς φθαρτικήν· θεῶν ἔοσαν τῶν θεῶν τῶν ἀεὶ ὄντων. οὐχ ἁπλῶς φησὶ τὴν πενίαν μὴ ὀνειδίζειν· ἀλλ' ὅτι οἱ θεοὶ παρέχουσι τοῖς ἀνθρώποις· ἐπεὶ ἔστι καὶ ἑτέρα πενία, ἣν οἱ θεοὶ οὐ παρέχουσιν, ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἑαυτοῖς προξενοῦσι δι' ἀργίαν, ἢ ἀσωτίαν, ἣ καὶ μοιρῶν θεῶν ὀνείδων ἀξία.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Μηδέ ποτ' ἀλομένῳ πενίῃ.] τὴν πενίαν, ἣν ἡμεῖς αὐτοὶ προξενοῦμεν, δηλῶν, ἢ δι' ἀργίαν, ἢ ἀσωτίαν, παρόμενον, ἢ ὑπὸ τῶν πατρὸς ἔχομεν ἀπηλπιρωθεῖσαν ἡμῖν. ταύτην οὖν ἀξιοῖ μὴ ὀνειδίζειν, ὡς τὴν γε παρ' ἡμᾶς ἀξίαν οὖσαν μοιρῶν ὀνειδῶν, ἃ βαθυμοῦσιν ὑφ' ἡμῶν. ἔστω δὲ καὶ τόσον τὴν μὲν ἐμβρύουσαν, ἃ δεῖ ὀνειδίζειν, τὴν δὲ ὑπὸ τῆς ἡμετέρας ἀκρασίας διὰ τὴν ἀκρασίαν ὀνειδιστέον, οἷς ἔξεστιν ὑγιαίνειν, οὐκ ἀφίχει τοῦτο δι' αὐτήν.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Μηδέ ποτ' ἀλομένῳ πενίῃ.] μηδὲ τὴν ἐξ ἐμβρύου δοθεῖσαν πενίαν τοῖς ἀνθρώποις ὀνείδισε. ἡ ἑτέρα δὲ πενία, ἡ ἐξ ἡμετέρας κακίας καὶ ἀσωτίας ἡμῖν γινομένη, μεμπτέα· οὐκ ἂν ἐξ ἐμβρύου ἐπληρώσαμεν.

Γλῶσσης τοι θησαυρὸς ἐν ἀνθρώποισιν ἄριστος
Φειδωλῆς, πλείστη δὲ χάρις καὶ μέζων ἰάσσει.
Εἰ δὲ κακὸν εἴποις, τάχα κ' αὐτὸς μεῖζον ἀκούσαις.

Linguæ certe thesaurus inter homines optimus
Parcæ, plurima vero gratia ad mensuram cunctis.
Quod si malum dixeris, forsan & ipse maius audies.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Γλῶσσης τοι θησαυρός.] τῆς γλώσσης τῆς φειδωλῆς, ἤγουν τῆς μὴ φειδοῦς καὶ ἐγκρατῶς φερούσης τοὺς λόγους, τυτέστι τῆς κεχαλινωμένης, θησαυρός ἐστιν ὠφελείας ἀνθρώποις ἄριστος.

πλείστη δὲ χάρις.] αὐτὶ τοῦ πλεῖστον δέ ἐστι τὸ ἐπαγωγὸν αὐτῆς μὴ συμπεριφέρειν ἴασις, ἤγουν κατευνάζουσα. Εἰ δὲ κακὸν εἴποις.] ἤγουν ἐὰν δὲ κακὸν εἴπῃς, τάχα κ' αὐτὸς μεῖζον ἀκούσαις.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Γλῶσσης τοι.] ὁ μὲν θησαυρὸς τῆς γλώττης ἐστὶν ἡ κρύψις τῶν νοημάτων ἢ ἐν τῇ ψυχῇ, καὶ τῶν φαντασιῶν τῶν μὴ γνωμένων ἐπφόρων ἐκεῖ τῆς γλώττης ἀφεκτικὸς κινημάτης· δεῖ γὰρ τὸν κίνησιν ἐπιμετρεῖν τῇ γλώσσῃ, καὶ τὸν καιρὸν τῆς κινήσεως, ἀλλ' ὁ ταύτην κρείσσων ἐστὶ ἑαυτῆς. τὸ δὲ πλείστη μὲν ἑαυτῆς ἐστὶ χάρις, μετρίας οὔσης, ἐγχεῖ δὲ γνῶναι μείζονα καὶ ἀλγεινοτέραν ἀπειρίαν, τὴν προσοῦσαν αὐτῆς ἄμφω παρέσησι, καὶ ἔστι αἱρετὸν τοῦτο τὸ μέσον, καὶ ὅπ φολλόν. ὡς Πιτακὸν φασι πέμψαντα αὐτῷ τὰ Ἀμιλτὸν ἱερεῖον, καὶ ἀξιώσαντα αὐτὸν πέμψαι τὸ μοῖρον αὐτῷ τὸ κάλλιστον ἅμα καὶ χείριστον, ἐξηγόρατα τὴν γλῶσσαν ἀποτεῖλαι. καὶ διατοῦτο δέδωκεν ἡ φύσις διὰ μὲν τῶν ὀδόντων ἕρκον αὐτῇ περὶ τὴν γλῶσσαν κατακλείσασα, μυχαίτην αὐτὴν οὖσαν καὶ ἀκίνητον τὸν δ' ἐγκέφαλον ἄνωθεν ἀπαίρχουσα, τῷ λόγῳ τὸ μέζον αὐτῇ παρέχων ἐνδεικνυμένη. ἄλλως. τῆς φθεγγομένης δηλονότι τὸ μέτριον λείπει ἐστὶ τὸ ἔστιν ὠφελιμώτατον, καὶ γλώσσης φειδωλῆς, τῆς κεχαλινωμένης τῆς σμικρολόγου. εἰ δὲ κακὸν εἴποις.] Ἀλλαχοῦ· Εἰκὶ εἴπῃς τὰ θέλεις ἀκούσῃς τὰ κ' ἃ θέλῃς· καὶ Ὅμηρος· Οἷ' ἔπος ἔπτατο πτερόεν, τοῖον δ' ἐκπάσῃς.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Γλώσσης τοι θησαυρὸς.] Γλώσσης φησὶ θησαυρὸν τὸ φθέγγεσθαι πάνυ σμικρὰ καὶ ὀλίγα. χάριν δὲ πλείστην αὐτῆς τὸ ζύμμετρον καὶ ἐν τοῖς καιροῖς τοῦ δέοντος φθέγγεσθαι. Τοῦτο γὰρ σημαίνει καὶ τὸ

καὶ τὸν Πέρσην, καὶ μὴ πολυλογίαν ἀκούειν. ὑδὸν γὰρ ὅτι λῷστον, ὅτε χείεσσιν τῆς γλώσσης ἔβην. ὁ καὶ Πιτθακὸς ὁ Λέσβιος ἐνδεικνύμενος ἐξ ἐρεσίης τὴν γλῶτταν, ὡς κάλλιστόν τε καὶ χείεσσον, Λεμάσθλῃ τῷ Λιγυρίῳ φιτύσαλλεν· ὅτως ἐκείνην καλοῦσιν, τὸ κάλλιστόν τε καὶ χείεσσον ἀπεσκληκέναι σὺ ζῷν, ὑμέας δ' καὶ ὁ θρύξων ποιήσει Λίσσων. Εἰ δ' κακόν.] εἰ δ' λαλεῖς ἐν ὑδείοισι, μᾶλλον ἀκούσεις. τοῦτο δ' ἐξ Ὁμήρου παρίσους· φησὶ γὰρ ἐκεῖνος·

Ὅττοῖον κ' εἴπῃσθα ἔπος, τοῖον κ' ἐπακούσαις.

Μηδ' πολυξείνου δαιτὸς δυσεμφελος ἔῃ,
Ἐν κοινῷ· πλείῃ δὲ χάρις, δαπάνη τ' ὀλιγίη.

Neque publicè communi genuis accessor ello,
Ex publico: plurima autem gratia sumptuique mipimus.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Μηδὲ πολυξείνου δαιτός.] μηδὲ ἔσο δυσπέμφελος, ἤγουν σκληρὸς καὶ δυσάγωγος, ἕνεκα δωχίας πολυφίλου, ἤγουν ἵνα πολλοὶ ἀθροιζόμενοι φίλοι δωχοῦσι ἐν κοινῷ. πλείη δὲ χάρις.] ὁ δὲ κάνταῦθα αὐτὶ τοῦ γάρ, ἤγουν ἐν τῇ ἑνώσει γὰρ καὶ τὰ ἀθροίσματα τὴν πλείονα πλείη χάρις ἔστιν, αὐτὶ τοῦ τέρψις καὶ δαπάνη ὀλιγίη, ἤγουν καὶ ἀνάλωμα πάνυ ὀλίγον.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Μηδὲ πολυξείνου δαιτός.] ταῦτα χώρων δίδωσι ταῖς κακομοίραις συμβολαῖς· αἱ γὰρ πολύξενοι ἂν εἶεν ἐν κοινῷ πολλοῖς συνιτεῖν προξενοῦσαι. μᾶλλον ἔῃ δυσφόρητον ἐν ταύταις καὶ δύσκολον, ἐχούσαις δαπάνῃ μὲν ἐλαχίστῃ, χάριν δὲ πλείστην διὰ τὴν κοινωνίαν· ὅτως γὰρ πάλαι ζωμοίτην ἀλλήλοις συνεισφέροντες εἰς τὸ κοινὸν ἔκασοι, καὶ μετ' ἀλλήλων ἑστιώμενοι. ἄλλως. μὴ ἀποστρέφου (φησὶ) τὰς τῶν φίλων δωχίας· ἡ γὰρ ἐξ ἑαυτοῦ δωχία, καὶ δαπάνῃ ἐξ ἁπάντων καὶ πολλὴν ἀνάπαυσιν ἔχει.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Μηδὲ πολυξείνου δαιτός.] ἀθροιλόεσσα τοῦτον καὶ κοινωνικὸν ἔῃ, ἀλλὰ μὴ ἀσυμβίωτον. καί φησι· μὴ ἔσο δυσαρὴς ἐν τῇ πολυξείνῳ δαιτός· τουτέστιν, ἐν τῇ συνιτίων καὶ εἰσφορῶν καὶ ἑορτῶν, καὶ ἀκαλύμμων καταβολαί, ὅταν κοινῶς διδόντες δαπάνῃ πρὸς συμποπάζωσιν. εἶτα ἐπάγει καὶ τὰ συνιτία τὸν ἕπαινον, καὶ φησὶν, ἐν τῇ τοιαύτῃ κοινωνίᾳ πλείη ἡδονή, ὀλίγον δὲ τὸ ἀνάλωμα γίνεται.

Μηδέ ποτ' ἐξ ἠοῦς Διὶ λείβειν αἴθοπα οἶνον
Χερσὶν ἀνίπτοισιν, μηδ' ἄλλοις ἀθανάτοισιν.
Οὐ γὰρ τοίγε κλύουσιν, ἀποπτύουσι δέ τ' ἀρὰς.
Μηδ' ἀντ' ἠελίοιο τετραμμένος ὀρθὸς ὀμιχεῖν.
Αὐτὰρ ἐπεί κε δύῃ, μεμνημένος ἔς τ' ἀνιόντα
Μήτ' ἐν ὁδῷ μήτ' ἐκτὸς ὁδοῦ προβεβάδην ἰθύνειν.
Μηδ' ἀπογυμνωθείς· μακάρων τοι νύκτες ἔασιν.
Ἕζόμενος δ' ὄγε θεῖος ἀνὴρ πεπνυμένα εἰδὼς,
Ἢ ὄγε ποὸς τοῖχον πελάσας εὐερκέος αὐλῆς.

Neque vnquam de mane Ioui libato nigrum vinum
Manibus illotis, neque aliis immortalibus.
Neque enim illi exaudiunt: respuunt vero etiam preces.
Neque contra solem versus erectus meijto.
Sed postquam occiderit, memor vsque ad orientem,
Neque in via, neque extra viam progrediendo meias.
Neque denudatus: deorum quippe nocles sunt.
Sedens vero diuinus vir, & prudens,
Aut idem ad parietem accedens bene sepsi atrij.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Μηδέ ποτ' ἐξ ἠοῦς.] μὴ δέ ποτε ἀρχομένης ἡμέρας (τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ ἐξ ἠοῦς) λεῖβε τῷ Διΐ, ἤγουν σπένδε οἶνον μέλανα, χερσὶν ἀνίπτοις, μὴ δὲ τοῖς ἄλλοις θεοῖς. μάταιον γὰρ τὸ θεῖον, καὶ δεῖ καθαιρὰς χερσὶ καὶ καθαροῖς ὀργάνοις καὶ καθαρῷ σώματι προσέρχεσθαι πρὸς αὐτό. εἰ γὰρ ὅτως ἀνίπτοις δηλονότι χερσὶ σπένδεις, οὐ κλύουσι,

ἀνάλυσιν, ἀντὶ τῆς ἀποκύησιν. ἀποτίλυσι δὲ, ἤγουν ἀποτρύγουσι· ἀποξυήντας τὰς ἀρᾶς, τουτέστι τὰς ἀρχὰς, ἃς ἐπῴδησεν Θύων, βοηθὸς αὐτὰς ὀπὶ τὰ ἔργα καλῶν. Μηδ' αὖτ' ἠελίοιο τετραμμένου.] μὴ ἀπ' ἐναντίας τοῦ ἡλίου τετραμμένου ὀρθὸς ὁμίχλῃ, ἤγουν ὕρῃ. ἐπῳδὰν γὰρ δύῃ, ἤγουν ἀφ' οὗ ἂν κατα δύῃται ὁ ἥλιος, κεκυμμένου, τουτέστιν ἐν νεφέλῃ τινὶ, ἔστ' ἀνίσταται ἤτοι ἀπὸ τοῦ μὴ τὴν μεσημβρίαν καιρὸν, μέχρι τοῦ πρὸ μεσημβρίας· οὐ μέχρι γὰρ τούτου ὄζειν ἡ ἀνεσις. Ἔστε τοῦ ἥλιου, ὅτου κλίνει καὶ καταδύνῃ, μήτ' ἐν ὁδῷ ὑπάσης, μὴ τι ἐκτὸς οἴκου σεβέλιο, ἤγουν κυκώμενον, ἀμίσης, ὅτε μὲν τὴν εἰσοδίαν θεὸν σεβόμενον, ὅπου ἡ τὴν ἀκτῖνα τοῦ ἡλίου τὴν πάσης ζωοποιὸν τῆς ὕλης, ὅτε ἡ ἁπλῶς τὴν ἀχήμονα τοῦ ζώματος διάθεσιν λογιζόμενον. μὴ δ' ὑπογυμνωθεὶς τοῦτο ποιῇ, εἰ καὶ νῦξ ὄζει δηλονότι. δῆλον γὰρ τοῦτο ἀπὸ τοῦ ἐπιφερομένου ἐπάρῃ γὰρ, ἤγουν χαίρωσι καὶ νύκτες εἰσίν, ὥστε εἰ καὶ μὴ ἄνδρωπον δηλονότι ὁρᾷ τότε τὴν ζωὴν ἀχημοσύνῃ, ἀλλ' οἱ θεοὶ ὁρῶσιν, ὡς αἰδέσιμον μὴ ὑπογυμνοῦσθαι λογίζομενον γὰρ ὄφ θεῖον ἀνὴρ, τουτέστιν ὁ θεοῦ ἔννοιαν ἔχων, ὁ ἔνθεος, ὁ πεπνυμένα εἰδὼς, ἤγουν ζωωτικὰ, ὄρνει δηλονότι, ἢ ὀρείλει ὀρεῖν, ἢ ὕτε πλησιάσας πρὸς τοῖχον αὐλῆς δερκὲς, ἤγουν ἐρκίφ καλῶς ἐπειλημμένης.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Μηδέποτ' ἐξ ἠοῦς, Διΐ.] τοῦτο καθαρότητος ἐστὶ παράγγελμα. πολλὰ γὰρ αἱ χεῖρες πρὸς ἀναγκαίων μὲν, ἀκαθάρτων δ' ποιοῦσι διὰ τοῦτο δέον καθάρσεως, διότι τὸ θεῖον καθαρόν. δεῖ δ' ὅμοιον αὐτοῖς ὑπηρετεῖν; καὶ ὅπω ἀπόνδειν προκαθάραντας τὰς χεῖρας· πολλῷ δ' ἄρα μᾶλλον τῷ ὅλῳ ζώματι δέον γὰρ καθαρῶς θεραπεύειν τὰ πρὸς θεούς· εἰ γὰρ ἀκαθάρτων ὀργάνων, εἰ τιμήσειεν αὐτοὺς, ὑποπτύουσιν ἢ μᾶλλον τοὺς ὅτι τοῖς τοιούτοις ἔργοις ἀρᾶς· αὗται γὰρ εἰσιν αἱ ἐπαίρουσαι ταῖς θυσίαις, ἢ ταῖς ποιοῦσαις ἐπᾴδομεναι. ἐν μὲν οὖν Σπάρτῃ τοῖς εἰς ἄρχειν καθισταμένοις οἱ ἔφοροι ἀπεκήρυττον μὴ τρέφειν μύσταγας, ἵνα τὸν τὸ φαῦλον τοῦτο καὶ ἀτελὲς ἀφανίσαντας μειζόνως πολεμίζωσιν· ὁθὲν Ἡσίοδος νίπτεσθαι τὰς χεῖρας ἀξιοῖ πρὸ τοῦ πίνειν, ἐνδεικνὺς τὸν τοῦτο μὴ ποιοῦντα μείζονος ἄξιον εἶναι κατηγορίας, ὡς ἀνεπιτήδειον πρὸς παιδείαν.

Μηδ' αὖτ' ἠελίοιο τετραμμένου.] διὰ τούτων εἰς ἀμφοτέρως παιδεύει καὶ τὰ ἀναγκαῖα καλῶν ἀμφιβόλους ἀπαλλάττειν. μήτ' ἐν ἀπηνατίας ἡλίου μήτ' ἀνίοντος· ὅ ὅτι πρὸ μεσημβρείας, μήτε εἰς δύσιν ἰόντος, ὅ ὅτι μετὰ μεσημβρίαν, ὑρᾶν. ἔνθα καλὰ τὸ πορείαν ἔτος αὐγὴν ὅτι, μήτε προσάδειν (ὅ ὅτι κινούμενον) τοῦτο φάττειν, ἢ ἐν ὁδῷ, ἢ ἐκτὸς ὁδοῦ στεβόμενον ὅπου μὲν τὴν εἰσοδίαν θεὸν, ὅπου ἡ τὴν ἀκτῖνα τοῦ ἡλίου τὴν πάσης ζωοποιὸν τῆς ὕλης, ὅπου ἡ ἁπλῶς τὴν ἀχήμονα τοῦ ζώματος διάθεσιν λογιζόμενον· δεῖ ἔν τον ἔυνοιαν ἔχοντα θεοῦ ἢ καθήμενον ἐκπληροῦν τὴν ἀνάγκην, ἢ πρὸς τοῖχον πρὸ ἔσω τῆς αὐλῆς, ὃς ἀποκρύπτοντα τὸ αἰσχος τῆς φύσεως, καὶ ἐν ἀβαθύσῳ πληροῦντα τὰ ἐλαττώματα τῆς ὑγιείας. ἐπῳδὴ ἡ ἐννυξίη ἔοικε τὰ τοιαῦτα καταφρονεῖσθαι πολλοῖς καὶ τὸ ἀπογυμνοῦσθαι δοκεῖ πῶν ἐν ταύταις μὴ ἄξιον εἶναι μαρτυρεῖται ἀχημοσύνης, ἐμπνέουσι μετὰ τὴν πρὸ ἡλίου ἀπογυμνώσεως, καὶ τὸ μὴ ἐν νυκτὶ τοῦτο χρῆναι ὁρᾶν· ὡς μαχαίρων εἶναι τὰς νύκτας. ὡς τότε μάλιστα ἐπιφανειῶν θείων μορφέων, διὰ τὴν ἡσυχίαν τὴν ἀπὸ τῆς πλήθους· πιστέον οὖν αὐτὰς, καὶ ἐδὲν ἄχημον θεατέον.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Μηδέποτ' ἐξ ἠοῦς.] τὰ μὲν μυθικὰ δῆλα καὶ τοῖς πάνυ ἰδιωτεύουσιν, ὅτι δεῖ καθαροῖς καὶ ἀῤῥυπάντοις θύειν χερσί. τὸ δ' ἀλληγορικώτερόν ἐστι, συμβολικὴ παραίνεσις Πυθαγόρειος, ἐντελλομένη καὶ λέγουσα, μὴ ἄλλα μὲ βαλλύειν, ἀνὰ ἃ δεῖ ὁρᾶν. φησὶ γὰρ μηδέποτ' ἐξ ἠοῦς καὶ τῆς θαύτης τὸ λογισμῷ προσβολὴς τὸν οἶνον, ἤγουν τὸ βαλλητικὸν, ὅπερ διαμένει καὶ συγκυρᾷ, λαβὲ καὶ πρόσφερε τῷ Διΐ, ἤγουν τῷ λογισμῷ, χρῆσιν αἰτίοις, ἤγουν, πράξεσι καὶ ἀνομίαις ἀσαφέσιν, οἷς βαλεῖν καὶ ἵνα φαίλω, καὶ ζωτομώτερον τοῦτο φησὶ, μηδὲ εἰ πρότερον ἐνέλθῃ προσβολὴ τῷ λογισμῷ, ἄλλα μὲν βαλεῖν, ἀνὰ ἃ δεῖ ὁρᾶν· καθάπερ παιγνιότατα παίζοντες καὶ χρυφίνοες.

μηδ' ἄλλοις ἀθεμίτοισιν.] ἀπὸ κοινοῦ τὸ λείβε αἰτίοις χρῆσιν. ὁ δὲ νοῦς τοιοῦτος, μή τι τῷ λογιστικῷ ἐναντίαν ἔχε τὴν πρᾶξιν, μή τι δὲ ἄλλαις ψυχικαῖς δυνάμεσι, θυμῷ, ἐπιθυμίᾳ, καὶ λοιπαῖς· τουτέστι, μὴ ἴσον χρυφίνοες. καὶ προσποιήτους δόκει τινὰς ἀγαπᾶν, ἢ μισεῖν· ἄλλως δὲ χρὴ

φαῦξιν ἔλεγχε καὶ τὴν ἀλήθειαν, καὶ ὅτι τῆς ἄλλων ὁμοίως μὲν δῆλα φαίνεται πλήσιον, ἢ δι' ὀλιγωρίαν ἔν τισιν, ἔργα δ' ἐν τύποις ἀναδόντα κλάπτουσιν. Οὐ γὰρ τοί γε κλέψουσιν.] ἐ γὰρ κατορθώσεις δ' ἐπίκλοπα ἔργα, πῆς ἐναντίοις τὰ ἐναντία· μάτην δὲ λοιδόρησαι. Μηδ' αὖτ' ἀγάμου τετραμμένου.] τὸ μὲν πρόχειρον γαμέσιμον καὶ πῆς ἰδιώταις καθέστηκε, κατὰ τὴν τῆ Πρόκλη μαχητρείαν καὶ μεταχείρισιν. τὸ δὲ συμβολικὸν τῆ περιγλήματος τοιοῦτόν ἐστιν. ἀπείργει τοῦτον τῆς φανερᾶς καὶ αἰσχυντηρίστης ἀκολασίας, καὶ γὰ τῆς λαθραίας ὁμιλίας πρὸς τὰς πόρνας, ὅτι δὲ καὶ τὰ πρὸς τὰς ἑταίρας, ἤγουν τὰς παλλακίσκας ἢ πόρνας, ἀσέπτου καὶ μεταπιπτούσης ὁρμῆς. καὶ ἔτι παρακλύδην μηδὲν ἕτερον τῆς ἀφροσύνης δρᾶν, κἂν ἔλαττον ᾖ, τῆς φρονεῖν, καὶ λαύθιον. ἐνδὸν δὲ καὶ μαχεῖσθαι ἀνδρὸς, κἂν ἐκ ἐρῶντα φλέγεσθαι, ὅμως αἰδεῖσθαι αὐτὴν ποιεῖν τὰ αἰσχρά. τοῦτο γὰρ δηλοῖ, τὸ,

μαινόμενον τοι μύκτες ἔασιν· δεῖν δὲ καὶ φρονίμου ἀνδρὸς λέγει τὸ, ἐζόμενον ἐρεῖν, ἤγουν τὸ, ἐσηγεισθαι καὶ μεταπιπτούσας τὰς ὁμιλίας ποιεῖσθαι. ἀλλ' ἔχειν παλλακὴν μίαν, ἣν καὶ ἑταίρην καλοῦσιν, ἢ δάλιον. τοῦτο δὲ ὁ πῖσος δηλοῖ τῆς αὐλῆς. ὡς γὰρ ἡ οἰκία ἐκ τῆς πίσσης ζωίσεται, ὅτω καὶ οἱ λαοὶ δῆλοι καὶ θεραπαίναις, καὶ τοῖς μισθίοις ἀχύροις. τοιαῦτα τὰ περὶ τῆς ἀμιχθείσης. ἐ γὰρ ἡ Πάρνης, Πάρνης, καὶ Πάρνης τὴν κλῆσιν, ὅστις ἐστὶν ὀρεσίων ὀρεσίφοιτος. Πάρνηθι νόμφη μέλε δ' ὅτι καὶ ἀσπρὰς ἄγραυλε καὶ ἐρημίαις, ταῦτα διαπεφύκασιν. Μηδ' αὖτ' ἀγάλλου] μηδ' φανερᾶς καὶ ἐναργῶν πολλῶν βλασφήμων, ὀρθῶς ἀμύχου καὶ ἥρου, ὅτι μὴ ζωσιάζε καὶ ἀμίλλαν μισαρὰν ἀμφίβαλε, εἴτε μεταπῖπτ ἀνδρὸς ἀμιλίας, εἴτε φθειρομένης. τὸν γὰρ δηλοῖ τὸ ἐρθὲς. ὁ ἔστηκε γὰρ, ὅτι βαδίζῃ, ἢ ἐν παραδρομῇ δηλοῖ· ἔστι δ' ὅτε καὶ ἐπὶ τοῦ βεβαίως. ἀνὴρ ἔστιν ὅστις ἀμφίβολος, εἴτε ἐδιαθέτης, εἴτε λυπθέτης. Αὐτὰρ ἐπεὶ κε δύῃ.] καὶ κρυφίως καὶ φανερῶς. Μάτ' ἐν ἀδῷ καὶ πόρῃ ζωσπάσης. ἀδῷ γὰρ ἔσχε διαφορὰ δ' αὐτῶν γὰρ διέρχεται πολλοί. μάτ' ἐπὶ τοῦ ἐδῆ.] ἵνα μὴ ἐ δημοσίᾳ μόνον, ἀλλ' ἐπεισέλθῃ καὶ παλλακῇ ἐρωμένῃ παρόδῳ ὀλίγον χρόνῳ, ἐφόδοις καὶ ὁμιλήσεις περιόδοις καὶ ἀστάτοις καὶ μεταπιπτούσαις. μή τ' ἀπαγμοσυνθῇς, μή τι ἕτερον ἀσπάστοις δράσας αἰδοιδρυάσῃς. μαινόμενον τοι μύκτες ἔασιν.] μαινόμενον γὰρ ἀνδρὸς, ὅς ἐν ἔρωτι φλέγεται, καὶ ἐκ ἐρῶντα φλέγεσθαι, ὅμως αἰδεῖσθαι αὐτὴν ποιεῖν τὰ αἰσχρά· τὸ ἐζόμενον δ', καὶ τὸ λαοπὰ, ἐρρέθη. Ὀ μιχθῆναι, ἐρεῖν. τὸ ὃ περὶ τῆς μ διαζωίσῃ. ὅμαρ, ἅμιλλα, καὶ τὰ λαοπὰ πλείω τῆς ὀμιχῶ, καὶ ὁμίχλη, καὶ ἅμμα.

Μηδ' αἰδοῖα γυνῇ παπαλαγμένος ἔνδοθεν οἴκου
Ἑστίῃ ἐμπλαδὸν φλεγαφαινόμενον, ἀλλ' ἀλέασθαι.

Neque pudenda fœmine pollutus intra domum
Focum iuxta nouelato, sed caueto.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Μηδ' αἰδοῖα γυνῇ.] μηδὲ πεπλαγμένον ὦν, ἤγουν μεμολυσμένον, ἀπὸ τῆ παλαίοντο τὸ μολύνω. ἀπὸ γυνῆς ἤγουν μίξεως καὶ ἀποκυήσεως· ἀπὸ τὰ αἰδοῖα τὰ αἴτια τῆ μολυσμῆ παρέφανται τῇ ἑστίᾳ, ἔνδον τῆ οἴκου, ἐμπλαδὸν ἤγουν πλησίον ἀπὸ τὸ πλαδάζειν. ἀλλ' ἀλέασθαι, αἰτιατικῆ ἔκφυγε· βωμὸς γὰρ θεῶν καὶ ἡ ἑστία καὶ τῆ καθημερεινῶν δυσπῶν καὶ ἀπαδῶν ὑποδοχή. καὶ δεῖ μὴ μολύνειν σε τοιούτοις ἀποχυμένοις. παλαιῶ, τὸ εἰς φαῦλον ἄγων ἰσῶ· καθ' ὃ λέγῃ καὶ φλέγειν τὸ εἰς φῶς ἄγειν· παραλογίζομαι δέ τινα, αἰτιατικῆ τῆ λαθεῖν παρασύρω αὐτὸν εἰς φλαδῆ λογισμόν. καθ' ὃ λέγῃ καὶ παλαίειν τὸ ἀπατᾶν, παρακινῶ τὸ μίγνυμι καὶ διαγείρω. τὸ μὲν, ὅτι ἀφύχων, τὸ δὲ διαγείρω ὅτι ἀμφύχων. παραπλανῶ τὸ παρ' ἐμὲ ἕλκω, ἢ φλέγει τι ἕτερον, φλέγω δὲ ἤγουν παρακολαθῶν σκοπῶ, παραφαίνω τὸ ἀμυδρῶς δηλοῦν· καθ' ὃ λέγῃ καὶ παραφαύειν τὸ μικρὸν φαύειν. παραφαίνω καὶ τὸ πλησίον ἄγων φαίνω. καθ' ὃ λέγῃ καὶ παρατείνειν καὶ παρακάλλειν τὸ συγκείνειν, καὶ παρεικάζειν ἀφ' ὧν παραβολὴ καὶ παράθεσις. κατ' αὐτὸ τὸ συμαινόμενον λέγῃ κρυπτῶδες τὸ παραφαίνειν. ὅστις τὸ ἐμπλαδὸν ἀσεμνῶς λέγῃ καὶ ἀσελγείαν ἔχει.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Μηδ' αἰδοῖα γυνῇ.] ταῦτα τῆς ἀπαιδευσίας ἔστιν

ἔστω ἐκτὸς κῆπος τριμέτρου, ἐν ᾧ παρθενεύεσθαι, κἀκεῖνος τὸν Πλουτάρχου λέγοντος, ὅτι καθάπερ ἐν ἄφορος τὸ μὴ ἀναπλέειν ἐστὶν ἡ δυσμενῆ, ἀλλὰ τὸ σολοικίζειν καταγέλαστον· οὕτω καὶ τοῖς ἔργοις ἐστὶ τὸ μὴ πράττειν τὰ τοιαῦτα, ἐπαινετόν, ἀλλὰ τὸ πράττειν ἀπρεπές ἐστιν. δεῖν οὖν μιαινόμενον ὑπὸ γονῆς ἀποκρύπτειν τὰ αἴτια τοῦ μολυσμοῦ, καὶ μὴ γυμνοῦν ἐγγὺς τῆς ἑστίας. βωμὸς γὰρ καὶ αὐτὴ τῶν θεῶν, καὶ καθημένων θυσιῶν καὶ σπονδῶν ἀσεβὲς μὴ οὐ δυνάμενον μολύνειν τὴν ἑστίαν. ἐστὶν χυτὸς μὲν ἡ ἑστία, ἐξ οὗ θεᾶται γῆ ὅλη τὸ πρῶτον ἐστὶ τοῦ ἐν οἴκῳ βωμοῦ. ἔρπε λαβὸν δὲ πλησίον. ἢ τῇ γονῇ.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Μηδ' αἰδοῖα γονῇ καταλαχμήσῃς.] πάλιν ἐπ' ἄλλῳ μεταβαίνει παραίνεσιν. ἐντεῦθεν

δαίμων· ὃ δὲ αὐτῷ, μὴ ἀπερυθριάσῃς δὲ τῷ φανερῷ τὸ κοινὸν ποιεῖσθαι τοῖς ὁμιλίοις, ἀλλ' ἔχων μίαν ἐρημοτεμένην δούλην, ἢ πολλὰς, πάλιν αὐτὸν παραινεῖ, μηδὲ χρῆσθαι αὐτῶν ὀφθῆναι συνομιλοῦντα τῇ λεχθείσῃ γυναικί, ἀλλὰ λανθάνειν καὶ τοῦτο σημαίνων φορτίζοντα ὁ μὲν δὴ ἥλιος δηλοῖ, τὸ ὑπὸ πολλῶν βλέπεσθαι, ἅπερ κοσμικὸν καὶ πανδήμου φωτός. ἡ ἑστία, τὸ ὑπὸ μόνων θεᾶσθαι κατ' οἶκον, ἅπερ φωτὸς ἰδικὸν καὶ κρυπτόν. ὅτι μὲν γὰρ τὸ κατ' οἶκον φησὶ πῦρ, ἤκουσας καὶ ἀνωτέρω. ὅτι δὲ τοῖς ἐκτὸς τὰ ἐν οἰκίᾳ κεκρυμμένα φανερὰ γίνεται ὕπνος ἔχει καὶ ταῦτα. εἰ γὰρ καὶ ὁ πολιὸς Πρόκλος ἐσθῆτος τὰς ὄρχεις ἐμπλάσας παρέφλεγε τὸν ἀλὸς αὖτις βολάκας εἰς τὴν ἀνθρακιὰν ὀπτήσας, τύτος αὖ μιδίαν ἀποξύσῃς,

πνευστρόφοις ἄλμασιν ἀλσηκορτίων.

Μηδ' ἀπὸ δυσφήμου τάφου ἀποσκήπτειν.
Σπερμαίνειν ἡλικίᾳ, ἀλλ' ἀθανάτων ἀπὸ δαιτός.

Neque ab ominoso sepulchro reuertisus.
Seminaso progeniem, sed deorum a conuiuio.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Μηδ' ἀπὸ δυσφήμου τάφου.] μηδ' ἀπὸ τάφου δυσφήμου διὰ τὰς κλαυθμικὰς τὰς ἐν αὐτῷ δηλουότι καὶ τὰς ὀλούρας, παρακελεύομαί σε ἐκτραπέλλαντα, σπερμαίνειν, ἤγουν σπέρμα γεναὰ αὐτὶ τῶ τέκνα. ὡς ἀνοίκιον τοῦτο ἀποφορᾷ καὶ θεοῖς ἀποτρόπαιον, ἅτε ἡ μὲν τεκνόσπορος οἰκία θεῷ, ὡς συντελέσας εἰς τὴν ἀγαθοσίαν, τῇ δὲ τάφῳ ἀνοικιοτάτη. διὸ καὶ ἐπάγει, ἀλλ' ἀθανάτων ἀπὸ δαιτός. ἀφ' οἰκίας ὅτου δηλουότι κεχαρισμένους τοῖς θεοῖς, ἢ τεκμήριον προχαρέσης, τὸ οἰκεῖν τοῖς θεοῖς ἔργα, μὴ τὸ φοιτᾶν αὐτοῖς καὶ δωχεῖσθαι καὶ παρακαλέσαι αὐλὺς γινομένη.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Μηδ' ἀπὸ δυσφήμου τάφου.] τὴν ἀρχὴν ἑκάστου σχεδὸν συνηθείαν ἔργων θείον τι δεῖ νομίζειν. μιμεῖται γὰρ τὴν κυρίως ἀρχὴν θεὸν ὄντων. συνηθὲς δὲ καὶ ἡ τέκνωσις, ἅτε συντελοῦσα εἰς τὴν ἀγαθοσίαν. ἃ δεῖ μὴ ποιεῖσθαι ταύτην ἀπὸ μιασμάτων, ἀλλ' ἀπὸ καθαρότητος, εἰς τὸ καὶ ἀφθαρσίαν τινὰ τὴν σὴν τάφου ἐπιφέρειν καὶ γὰρ γένεσις ὀξὺ καὶ φθορά. δεῖ οὖν ἀπὸ δαιτὸς θεῶν, τουτέστι θεοῖς φοιτηθέντα καὶ δωχηθέντα καὶ παρακαλέσαντα τοὺς θεοὺς ὅπως παιδευργεῖν, ἀπὸ τῆς κοινῶν πατέρων τιμῆς ἀρχόμενον τῆς παιδουργίας. δύσφημος δὲ ὁ τάφος· ἐκεῖ γὰρ κλαυθμοὶ γίνονται ὁμοῦ καὶ ὀδυρμοὶ πολλοί, ἤ ἀπὸ τοῦ πεπλάσθαι λέγει. τάφος γὰρ λέγεται τὸ πεπλάσθαι, ὡς Ὅμηρος, δαΐνυ τάφον Ἀργείοισι. πλάσαν δὲ, μὴ μιαίνοντα μόνον.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Μηδ' ἀπὸ δυσφήμου.] ἐντεῦθεν πρὸς ἑτέραν διδασκαλίαν μετέβη, καὶ διδάσκει ποδαπὰς ὄντας ἐπιτήδειον παιδοποιίας δεῖ πλησιάζειν ταῖς γυναιξίν. καὶ φησιν· ἀπὸ δὲ σπερμαίνειν χρὴ τὰ τέκνα ἀπ' ἀνδρείας γενικῶν ὑποτρέφοντας, ἀλλ' ἐξ ὠχείας καὶ ἑορτῶν. τοιοῦτοι γὰρ οἱ παῖδες γίνεσθε εἰώθασιν, ὁποῖοι οἱ πατέρες αὐτῶν εἰσὶν ἐν τῇ παιδογόνῳ καταβολῇ τοῦ σπερμάτων. μεθυόντων γὰρ μεθύοντες γίνονται, σωφρονούντων δὲ καὶ νηφαλίων σώφρονες καὶ νηφάλιοι, ἀφεσιομένων ἰκαροί τε καὶ ἀφεσιόμενοι, συνθρωπάζοντων δὲ ἀρεσκιῶντες καὶ φιλόθεωι. δυσφήμου τάφου] ἢ δηλωτικὸς τάφου γενικῶν,

γενεῶν, ἢ τάφῳ δυσφήμῳ καὶ δεινῷ· ἥγουν κα-
κολόιδες καὶ κακοφήμοι καὶ αἰσχήμονες.

ἀενάων ἀπὸ δινῶν.] Μυθικῶς ἀφ' ὕδα-
τος. ἀλληγορικῶς δέ, μὴ ἀπὸ τάφου καὶ συμπτώ-
ματος ἀφανοῦς ἀνθρώπου, ἀλλ' ἀπὸ βλασφημίας, ἢ τινὸς αἰσχρᾶς
διαβολῆς ἀνθρώπου καὶ ἀπὸ τοῦ λοιποῦ λέγω, φρονή-
σεως, ἀνδρείας, σωφροσύνης, δικαιοσύνης καὶ τῶν τοιούτων ἁπάν-
των.

Μηδέ ποτ' ἀενάων ποταμῶν καλλίῤῥοον ὕδωρ
Πορσὶ περῶν πρήσσων γ' ὀξέι ἰδὼν ἐς καλὰ ῥέεθρα,
Χεῖρας νιψάμενος πολυηεράτῳ ὕδατι λιπρῷ.
Ὃς ποταμὸν διάβῃ, κακότητι δὲ χεῖρας ἀνίπτους,
Τῷ δὲ θεοὶ νεμεσῶσι, καὶ ἄλγεα δώσουσι ὀπίσσω.

Neve vnquam perennium fluuiorum limpidam aquam
Pedibus tranato, prius quam oraueris aspiciens pulcra fluenta,
Manus lotus amœna aqua limpida.
Qui fluuium transierit, malicia vero manus illotus,
Ei succenseant dij, & damna dabunt in posterum.

ΜΟΣΧΟΠΟΤΑΜΟΥ.

Μηδέ ποτ' ἀενάων ποταμῶν.] μηδέποτε διάβαινε τοῖς ποσὶν ὕδωρ μὴ καθαρὸν ῥᾴστον ποτα-
μῶν ἀενάων, ἥγουν ἀεὶ ῥεόντων, ἀπαυστῶς ῥεόν-
των, πρὶν ἂν δέξῃ αὐτῷ, νιψάμενος εὐχέρειαν τὰς χεῖρας διὰ τὸ λιπαρὸν ὕδατος τὸ πλυνερόν
σου. καὶ διὰ τοῦτο εἰς θεοσέβειαν νομίζει παι-
δεύειν ὁ ἀδελφόν. οἱ παλαιοὶ γὰρ καὶ πᾶσαν μὲν
τὴν φύσιν ὑδάτων φύσιν καθάπερ ὁ Πρόκλος
ὡς εὔφημον καὶ αὐξητικὸν τῆς φύσεως, ἱερὰν
ἐνόμιζον εἶναι τῶν ζωογόνων θεῶν. μάλιστα δὲ
τοὺς ἀενάους ποταμοὺς θείους ἐνόμιζον τιμᾶν ἀλ-
λήλοις τὸν θεῶν οὐσίαν ἱκανῶς μιμουμένους.
καὶ δυνάμεις φασὶ τοὺς θεοὺς ἔχειν ἐφεστώτας αὐ-
τοῖς· εἰκότως οὖν, φησίν, ἀξιοῖ μὴ διαβαίνειν πο-
ταμὸν πρὶν εὔξασθαι αὐτῷ· ὃς διαβῇ. τοῦτο ἐπά-
γει, τὸ ὑποβαῖνον κακὸν ὑπὸ τῆς καταφρονήσεως τῶν
θείων ἐνδείξασθαι· ἥγουν ὃς ἂν διαβῇ ποτα-
μὸν σὺν κακότητι, ἥγουν κακίᾳ τῇ καταφρονη-
σει, ὧν οὐδεῖ καταφρονεῖν. καὶ ἄνιπτος τὰς χεῖρας.
τοῦτο ὥσπερ ἐφερμηνευτικὸν τοῦ σὺν κακότητι, τού-
τῳ οἱ θεοὶ νεμεσῶσιν, ἥγουν ἀγανακτῶσιν ἀγα-
νακτήσιν δικαίαν· καὶ ἄλγη, ἥγουν λύπας, ἐδώκαν,
ἀντὶ τοῦ ὀπιφέρουσιν, ὀπίσω, τουτέστιν ὕστερον. καλ-
λίῤῥοον ὕδωρ, ἥγουν μὴ κάλλιστον ῥεῖθρον. συμβέ-
βηκε τούτοις ὀπαδεῖσθαι χρῆσθαι, ἐνίοτε μὲν πρὸς νόσον
τῶν κατοικημένων, ἐνίοτε δὲ πρὸς τὴν φύσιν ἀφορῶσιν
αὐτῶν ἐνταῦθα δὲ τὸ καλλίῤῥοον, καὶ τὸ πρότερον
λέγεσθαι, πρὸς νόσον γὰρ λέγεται τὸ κατοικημένον.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Μηδέ ποτ' ἀενάων ποταμῶν.] οἱ παλαιοὶ
καὶ πᾶσαν μὲν τὴν τῶν ὑδάτων φύσιν ὡς εὔφη-
μον καὶ αὐξητικὸν τῆς φύσεων ἱερὰν ἐνόμι-
ζον εἶναι τῶν ζωογόνων θεῶν. μάλιστα δὲ τοὺς
ἀενάους ποταμοὺς θείους ἐνόμιζον, καὶ ἀντιπαπτον
τὴν θεῶν οὐσίαν ἱκανῶς μιμουμένους. καὶ δυνά-
μεις φασὶ τοὺς θεοὺς ἔχειν ἐφεστώτας αὐτοῖς. εἰ-
κότως οὖν διὰ πάντων ἡμᾶς παιδεύων εἰς εὐσέ-
βειαν ἀξιοῖ μὴ διαβαίνειν εἰς ἀένναον ποταμὸν
πρὶν εὐξώμεθα βλέποντες εἰς αὐτόν. ἄνιπτος δὲ
ὑπονοιαμένως εἴρηται, τὸν γὰρ ἄπλυτον διὰ κακίαν τοῦτο πιεῖν τὸν καταφρονοῦντα οὐ
δεῖ μὴ καταφρονεῖν. καὶ ἔστι καὶ τοῦτο σημεῖον
θεοσεβοῦς ζωῆς, τὸ μηδὲ ἐν τούτοις ἀμελεῖν τῶν
καθηκόντων.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Μηδέ ποτ' ἀενάων ποταμῶν.] ἀένναον πο-
ταμὸν λέγει τὸν χεῖμαρρον συζυγίαν αὐδρὶ γυ-
ναικὶ, καὶ ἀεὶ συνοῦσαν αὐτῷ. ἔξεστιν δ' ὡς ὅτε
βάλοι συνελθεῖν τῇ ἰδίᾳ, μὴ πρέπον τοῦτο πιθανῆς
φύσεως ἀπὸ δι' ὀχῆς καθαρθῆς. ὡς θεὸν δ' ὀφείλον-
τα ἔχειν τὰ ἔξεις τοῦ σώματος. καὶ ἱκανὸν ἡ λέγει ὕδωρ
αὐτῷ, ὡς καθαρτικὸν καὶ τόκιμον. ἄλλως. Καὶ
τί φημὶ παιδοῦται μὴ μίγνυσθαι γυναιξίν; ἀλλὰ
μὴ ἢ ἐπιτεύξει ἐπιχειρεῖν αἰσχυντηρὰς ἀνδρά-
σι, φησὶν ἐν πολυηεράτῳ ὕδατι λιπαρῷ, ἥγουν
συμβολῇ καὶ λόγοις καλλίστοις νιψάμενος τὰς
χεῖρας· ἤτοι ἐξομοιώσας ἑκείνῳ τὰς σὰς πρά-
ξεις, ἀχρὸς ἑκείνῳ καὶ ἀμώμητος φανείης. ἀπὸ γὰρ σοῦ
τυχὸν σοφίας εἰ μέτοχος; ἑκεῖνος δὲ ἡμαρτάκα-
μεν· ἢ σὺ ἀρετῆς ἀντεχόμενος, ἑκεῖνος δὲ
ἀσελγείας ἀνάμενος, ἢ τἀναντίον, πάλιν δὲ τοι-
αὐτῶν λατρείαν, ὡς ἔσαν ἀπροσφυῆ καὶ ἀνάρ-
μοστον. συγχαίρειν γὰρ οἶδε τῷ ὁμοίῳ τὸ ὅμοιον.

θμοίως. Ὃς ποταμὸν διαβῇ] ἢ ἰδίαν χτ' τὴν ἐπὶ λέγει γυναῖκα. τὸ δὲ διαβῆ, ἀντὶ τοῦ παρέλθῃ ποιήσῃς, οὕτως ἐρεῖς· ὃς τὴν χτ' νόμους συναφθεῖσαν αὐτῷ γυναῖκα παρελθὼν, ἀλλοτρίᾳ συνέλθῃ, ἀκόμιστος ὁ τοιοῦτος. εἰ δὲ ἀντὶ τοῦ ἀπέλθῃ, ἤτοι συνέστηται, ἔστησε τινας. ὃς τῇ ἰδίᾳ γυναικὶ συνέλθῃ μὴ πρότερον ἀξιάμενος, ἀκόμιστος. ἄλλως. ὅστις φραωθῇ ποταμὸν, ἤγουν πρὸς ἐπιτήδειον καιρὸν ἀπέλθῃ, καὶ ἐπαιδάρας ἐκ χειρὸς τὰς χεῖρας, τυτέστι μὴ ἀφόρτιστος ὢν ἐκείνῳ (κακὰ γὰρ τὸ ἐναποδόρτιστον ἐκείνῳ λογίζεται) τότῳ ἢ εἰ μὴ μιᾷ ἡμέρᾳ, καὶ ἐναντία δέ, καὶ ἄλλα δῶσει, ἤτοι δυσκλείας ἔχει καὶ ἀτυχήματα, σκυτέων καὶ βαρβάρων ἀφαιρουμένων καὶ ἀμοιρούντων, ὡς ὁμοδρόπως ἐκείνῳ.

Μηδ' ἀπὸ πεντόζοιο θεῶν ἐνὶ δαιτὶ θαλείῃ
Αὖον ἀπὸ χλωρῆς τάμνειν αἴθωνι σιδήρῳ.

Ne vero à manu deorum in celebri conuiuio
Siccum a uiridi resecca nigro ferro.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ

Μηδ' ἀπὸ πεντόζοιο.] μηδὲ ἐν δωχίᾳ θαλείᾳ θεῶν τέμνε αἴθωνι σιδήρῳ, ἤγουν τμητικῷ, ἀπὸ τ' πεντόζου, τυτέστι τ' χειρὸς, τ' πέντε δακτύλους ἐχούσης, οἷ ὅζοις ἐοίκασι τὸ αὖον, ἤγουν τὸ ξηρὸν, τυτέστι τὸ ἄκρον τοῦ ὄνυχος, ὃ δὴ κ' ἄζωον ἐστὶ καὶ ἀναίσθητον· ἀπὸ τοῦ χλωροῦ, τουτέστι τῆς σαρκώδους τ' ὀνύχων, ὃ χλωρὸν σκάλλεσιν, ὡς ζῶν κ' ὡς ἀπαλόν. δεῖ γὰρ δηλονότι τεμόντα πρότερον κ' καθαρθέντα παραβάλλειν τ' τῶν θεῶν δωχίαις, ἀλλ' ἐκ τούτων τοῦτο ποιεῖν. ἄλλως δὲ ἐχρὴ πάντα προαποδήσκοντα, τ' ζωῆς τοῦ λοιποῦ σώματος ἀποστερεῖν ἐν ταῖς τ' τῶν ἀσθενῶν ἐχόντων τιμὴ ζωὴν θεῶν δωχίαις. ἀλλότριον γὰρ ἐκείνων τὸ τοιοῦτον. αἴθωνι σιδήρῳ] αἴθων λέγεις ὁ εἰς ὑπηρεσίαν τοῦ πυρὸς ὀπτώδη. αἴθων μεταφορικῶς καὶ ὁ δραστήριος καὶ διεγηγερμένος. καθ' ὃ δηλεῖ καὶ αἴθων λέγεσθαι σίδηρος, ἤγουν τμητικὸς, ἀπὸ τ' καυστικῆς τοῦ πυρὸς ἐνεργείας, ἢ καὶ ἐν τῇ λέξει ἐμφαίνεται. ἐπεὶ γὰρ τὸ πῦρ ἔχει καὶ τιμὴ φωτιστικὸν δύναμιν, ἔχει δὲ κ' μάχαιρα κ' ἀκίδη κ' τὰ τοιαῦτα τὸ λαμπρὸν, λέγοιτο ἂν αἴθων τοιοῦτος σίδηρος κ' διὰ τ' λαμπρότητα.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Μηδ' ἀπὸ πεντόζοιο.] πέντοζον μὲν καλεῖ τιμὴ χεῖρα, τοὺς δακτύλους ὅζοις εἰκάζων. χλωρὸν δέ, τὸ σαρκῶδες τ' ὀνύχων ὡς ζῶν κ' ὡς ἀπαλόν. αὖον δὲ τὸ ἄκρον τοῦ ὄνυχος, ὃ δὴ κ' ἄζωον ἐστι κ' ἀναίσθητον. διδασκόμεθα τοίνυν μὴ ἐν δωχίαις θεῶν τέμνειν τοὺς ὄνυχας. τέμνοντας γὰρ πρότερον κ' καθαρμένους τῇ ἑορτῇ παραβάλλειν, ἀλλ' ἐκ τούτων τοῦτο ποιεῖν. κ' γὰρ πρέπον πρὸ νέκρωσις ἐστὶ τ' ἐν ἡμῖν μοῖραν τοῦτο, ἀφαιροῦντος αὐτὰ τοῦ σώματος, ὡς συμπεφυκότα τούτῳ κ' συνυπάρχοντα φ' ἡμέρᾳ ται. χρὴ οὖν εἰ μὴ ταῦτα προαποδήσκοντα τοῦ λοιποῦ σώματος πρότερον, τουτέστι ἐκτμηθέντα ποιήσαι, ἐν τ' τ' ἀσθενῆ ἐχόντων ζωὴν θεῶν δωχίαις, μὴ ἀποστερεῖν ταῦτα ζωῆς. ἀλλότριον γὰρ ἐκείνων τὸ τοιοῦτον. ἄλλως. πεντάπλοῦς ὁ χείρ. φησὶν οὖν ξηρὸν τ' ὄνυχα, χλωρὸν δὲ τὸ ζωτικὸν αἷμα. ἀσεβὲς δὲ ὀνυχίζεσθαι ἐν ἑορταῖς θεῶν.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Μηδ' ἀπὸ πεντόζοιο.] τὸ μὲν πρότερον, κ' εἶπεν ὁ Πρόκλος μακρηγορεῖ, τοιοῦτον ὄντων· μὴ ἐξονυχίζειν ἐν ἑορταῖς, μηδὲ τὸν ξηρὸν ὄνυχα ἀπ' τ' χλωρῶν κ' ζώντων δακτύλων τ' πεντόζου χειρὸς ἀποτέμνειν. Τὸ δ' ἀληθοφανὲς τοιοῦτόν ἐστιν. ὁπότε, φησὶ, θεῖόν τινων κ' ἀναγκαιοτέρων κ' σιωτέρων λόγοι κινοῖντο σοφοί, ὡς κ' διεγείρειν τὰς πέντε αἰσθήσεις οἱονεί ἐπ' τ' τοιούτων λόγων ἐξηρτημένας κ' μὴ σιδήρῳ, ἤγουν σκληρῷ κ' ἄφορμι λογισμῷ τῆς περιττὰς τῆς τ' αἰσθήσεως, τιμὴ ξηρὰν κ' ἀπροσφυῆ φορὰς τοὺς τοιούτους λόγους ἀποτέμνειν ἀπὸ τ' χλωρῶν κ' τούτοις προσφυεσάτων. ἀλλ' ὅρα κ' ἄκουε, κ' ὀσφραίνου, κ' γεύου, κ' ἅπτου. χρὴ γὰρ ἡ ἀκοὴ μόνη τότε προσφυὴς ὄντι κ' χλωρὰ, αἱ δ' ἄλλαι ξηραὶ κ' ἀπρόσφοροι. τουτέστιν ὅλου ἐξ ὅλης ψυχῆς, κ' προσεκτικώτατου γίνεται τῶν λεγομένων.

Μηδ' ποτ' οἰνοχόλιν πίθεμεν κρατῆρος ὑπερθεν
Πινόντων. ὀλοὴ γὰρ ἐπ' αὐτῇ μοῖρα τέτυκται.

Neque vaquam patinam libatoriam pone supet craterem
Bibentium: pernicioſum enim impiſo ſatum eſt ſicum.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Μηδέ ποτ' οἰνοχόλιν.] μηδέποτε πινόντων τινῶν καὶ συμποσιαζόντων, τίθει τλὼ οἰνοχόην ἐπάνω τῦ κρατῆρος. συμβολικὸν τῦτό φασιν εἶναι παίδλμα· ἀπαγορδέυει δὲ μὴ ἐπιφοδσε ἄγειν τῦ κοινῦ τὸ ἴδιον, καὶ τὸ χεῖρον τῦ βελτίονος, καὶ τὸ ἐξαντλοῦν καὶ ἀναλίσκον τῦ λειπομένου καὶ φυλάττοντος, καὶ τὸ μέρος τῦ ὅλου. οἰνοχόλιν γὰρ εἶναι τλὼ κύαδον, κρατῆρα δὲ τὸ σκεῦος τὸ ἔχον τὸν οἶνον· εἶναι δὲ τλὼ μὲν διακοπτικλὼ καὶ τῦ οἴνου ἀναλωτικλὼ καὶ διανεμητικλύ· τὸν δὲ κρατῆρα ἱερὸν καὶ χαίρειν, καὶ τὸ οἶνον διλτικὸν καὶ φυλακτικόν. ὀλοὴ γὰρ ἐπ' αὐτῇ.] χαλεπὴ γάρ (φησι) μοῖρα ἀπὸ τοῦ τῦτο πιεῖν τέτυκται, ἤγουν ἐστὶν ἀπὸ τῆς αὐτὸς διλοῦσα ἐν ᾧ τὰ ὅλα τῶν μερῶν διδλει κρατεῖν.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Μηδέ ποτ' οἰνοχόλιν.] πολλὰ τοιαῦτα καὶ τοῖς Πυθαγορείοις ἐλέγετο· ζυγὸν μὴ ὑπερβαίνειν, καὶ χελιδόνα μὴ εἰσδέχεδαι, καὶ μαχαίρᾳ πῦρ μὴ σκαλδύειν, συμβολικῶς παραινοῦσι τὸν ὀργιζόμενον μὴ ἐπιχείρειν διὰ λόγων παροξυνοπεῖν τὸ παθητικὸν, καὶ φλυάρους μὴ εἰσάγειν εἰς τὸν οἶκον καὶ λάλες πεισδτους φεύγειν καὶ τὸ δπτεδέναι τῷ κρατῆρι τὴν οἰνοχόην, συμβολικὸν παίδλμα τυτέστι μὴ δεῖ σεδε ἄγειν τῦ κοινῦ τὸ ἴδιον. ὁ μὲν γὰρ κρατὴρ φέρεται κοινὸς ἐν ταῖς τραπέζαις. ἐν δὲ τῆς οἰνοχόης ἀφύομενοι ἕκαστον οἱ συνδειπνοῦντες. μήτ' οὖν τὸ μέρος νομίζειν τῦ ὅλου ὑπάρχειν, μήτε τὸ ἴδιον τῦ κοινῦ προτιμώτερον· χαλεπὴν γὰρ εἶναι τλὼ ἐπ' αὐτῇ μοῖραν ὡς ἑτοίμην ἔχοντι πιεῖλὼ ὑπὸ τῦ σαυτός, ἐν ᾧ τὰ ὅλα τῶν μερῶν διδλει κρατεῖν. ἄλλως. οἰνοχόην κύαδον λέγουσι. τῦτο δὲ εἶπεν, ἐπεὶ ὁ κρατὴρ ἱερὸς ὅτι καὶ χαίρειν· ἡ δὲ οἰνοχόη διακοπτικὴ, ἡ τὸν οἶνον ἑκάστῳ διανέμουσα. ἀπαγορδέυει οὖν μὴ πειδᾶς τὸ χεῖρον ὑπερτεδεῖσι τῦ βελτίονος, καὶ τῦ λειπομένου καὶ φυλάττοντος τὸ ἐξαντλοῦν καὶ ἀναλίσκον. ἄλλοι δὲ λέγουσι, μηδέ ποτ' ἐν δίψῃ προσκείσο τῇ πίνειν. μόνοι γὰρ οἱ ἀεὶ πίνοντες ἀεὶ ἔχουσιν ὅτι τῦ κρατῆρος ἐπ' οἰνοχόην. ἄλλοι δὲ μή φασι τὸ πρεφόμενον τῦ πίνοντος προτιμᾶσθαι μηδὲ τοῦ πίνοντος τῦ κρείττονος.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Μηδέ ποτ' οἰνοχόλιν.] νῦν καὶ ὁ Πρόκλος εἰς νοῦν μοι γενοὺς συμβολικὸν ἀπάγγελμα τῦτο φησὶν, ἀντὶ τῦ, μὴ φρονεῖν τὸ ἴδιον τῦ κοινῦ, μηδὲ τὸ μέρος τῦ ὅλου. Πινόντων.] ἤτοι μὴ συμβελλῆς χρώμενος δεῖ τῦ κοινῦ, τὸ οἰκεῖον συμφέρον τῦ κοινῦ προτίμα, μηδὲ τὸ μέρος τῦ ὅλου. χαλεπὸν γὰρ τῦτο. ἢ μὴ προτιμήσεως τὸ χεῖρον τῦ κρείττονος. ἀτελέστερον γὰρ καὶ διακοπτικὸν ἡ οἰνοχόη τῦ κρατῆρος. ἡ μὲν γὰρ οἰνοχόη ὁ βίκος ἐστὶν, ἢ τὸ ποτήριον. ὁ δὲ κρατὴρ ὡς λέγεις ἐστὶ, καὶ ἐτίθετο φησὶν ἐν συνεστίοις καὶ ἑορταῖς, οὐχ ὡς ὁ βίκος καὶ κρατὴρ ἐν ἰδιῳ ἑστιάματι.]

Μηδὲ δόμον ποιῶν ἀνεπίξεσον καταλείπῃ,
Μήτοι ἐφεζομένη κρώζῃ λακέρυζα κορώνη.

Neque domum faciens imperfectam relinquito,
Ne forte inſidens crocitet ſtridula cornix.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Μηδὲ δόμον ποιῶν.] μηδὲ οἶκον ποιῶν ἀνεπίξεσον καταλίμπανε, ἤγουν ἀφιλοκάλητον, ἀκόσμητον, τυτέστιν ἀτελῆ. ἔστιν δὲ αὐτὸ ῥητὸν χάριεν. τῦτο δὲ δηλοῖ τὸν ἀδυμίασον, ἢ τὸν ἀτελείωτον. ἵνα δὲ αἰτία, ἵνα μὴ (φησὶν) δέῃ καδεζομένῃ αὐτῷ κορώνῃ πολλὰ κρώζοντα κεράζῃ. τυτέστιν, ἵνα μὴ καταλάδῃ αὐτλὼ ὄντως ἀτελῆ ὁ χειμὼν, καὶ κακῶς αὐτλὼ διάδηται. ὁ γὰρ κραυγμὸς τῆς κορώνης χειμῶνος δεῖ σύμβολον. ἀπὸ γοῦν τῦ εἰωθέναι, ἵνα μὴ ἐπ' αὐτῇ κρώζῃ ἡ κορώνη, τὸν χειμῶνα ἐδήλωσεν, ὃν ὁ κραυγμὸς τῆς κορώνης μηνύει. ἢ ὄντως· Μηδὲ δόμον πρεῶν ἀτελῆ καταλίμπανε· ἀπὸ τῦ δόμου δὲ καὶ

πῦρ

πᾶν ἔργον δεῖνοεῖν· ἤγουν μὴ ἔργον ποιῶν, ἀτελὲς καταλίμπανε, ἵνα μὴ φέγοντες πῆς ζόπου κορώνης πολλὰ κράζουσης, πολλὰ φθέγξωνται ὅτι τῷ ἐλλιπεῖ.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Μηδὲ δόμον ποιῶν.] οἱ μὲν, ὅτι δεῖ τὰς οἰκίας σὺν χύμῶν συντελεῖν. ὁ γὰρ κρωγμὸς τῆς κορώνης χύμῶν σύμβολον· οἱ δὲ, ὅτι μὴ ἀτελῆ δεῖν τὸν οἶκον ἐᾶν, μὴ φόγον ἐπαγάγῃ παρ' ἄλλων, ὃς τῇ κορώνῃ ἀπείκασαν, οἷς πολλὰ κακφθεγξαμένης παμεσῶντας ὅτι τῷ ἐλλιπεῖ. δεῖ δὲ καὶ ὅτι τὰ ἄλλα τὸ παράγγελμα διατηρεῖν καὶ μηδὲν τῆς ἡμετέρας ἔργων ἀτελὲς πειρᾶν φερόμενον, ἀλλ' ἑκάστῳ τὸ σφέτερον ἀπέχειν τέλος. αὐσηρὸν.] ἀφιλοκάλητον, ἀκόσμητον. ἔνιοι δὲ αὐστηρὸν ἔκφρασιν, τουτέστιν ἀδυμάτου.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Μηδὲ δόμον ποιῶν.] τὸ σφέτερον ἔτω, μὴ ἀτελῆ τὴν δόμον ἐάσῃς, μή πως κατηγορήσῃ κορώνης χειμῶνα λυπήσῃ. τὸ δὲ συμβολικὸν ἔτω· μηδὲν ἔργον ἀτελὲς καὶ ἀκαλλώπιστον ἐάσῃς, μή τις σωμωσόμενος καὶ λίαν περικοπικὸς, καὶ λαλῶν, ὅπερ ἂν αὐτῷ, μῶμος καταχέῃ σου.]

Μηδ' ἀπὸ χυτροπόδων αὐσηρὸν ἀνελόντα
Ἔσθιε, μηδὲ λόεσθ· ἐπεὶ καὶ τοῖς ἔνι ποινή.

Neque a pedaris ollis nondum luttatis sapiens
Comedito, neque lauato: quia & hisce noxa inest.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Μηδ' ἀπὸ χυτροπόδων.] Λάσανον καὶ χυτρόπους τὸ αὐτό ἐστι διὰ ὁ κοινῶς πυεσάπης. ἐντεῦθα δὲ χυτροπόδων φησὶν αὐτὶ τῶν χυτρῶν. ἔχει δὲ πᾶς ὁ λόγος οὕτως. μηδὲ ἀπὸ χυτρῶν αὐσηρὸν ἄνθυπον, ἤγουν ἀθύτων, ἀφ' ὧν θυσίαν οὐκ ἐποίησας διλονότι. ῥέζειν γὰρ τὸ θύειν· θυσίαν δὲ λέγει τὴν σφέτερον καὶ καθημερινὴν, παρακελεύομαί σε ἀνελόντα, τουτέστι λαβόντα, ἐσθίειν. ἀλλὰ σπένδε διλονότι σφέτερον, καὶ τότε ἔσθιε. μηδὲ λόεσθε.] ἤγουν μηδὲ λοῦσαί σε παρακελεύομαι ἀνεσηρέκτως διλονότι, ἤγουν χωρὶς τὸ σφέτερον εὐξαμένους καὶ σπείσαι. ἐπεὶ καὶ τούτοις ἔνεστι ποινὴ, ἤγουν τιμωρία.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Μηδ' ἀπὸ χυτροπόδων ἀνεσηρέκτων.] θυσίαν ταύτην ὁ Πλούταρχος σφέτερον καὶ καθημερινὴν εἶπεν ἐρθῶς ἀφ' ὧν μέλλομεν ἔσθιειν, ἱερὰ πάντα ποιοῦντας διὰ τὸ ἀπάρξασθαι. καὶ γὰρ αἱ τῶν ἱερῶν πρωτοζώσεις τοῦτο εἶχον. ἀπαρξάμενοι γὰρ ἀπ' αὐτῶν ἐδαίνυντο. χελῶναι δὲ καὶ ὄνοι τῶν λυτρῶν τὸ αὐτὸ δρᾶν. ἐλέγοντο δὲ πεσχεδόμενοι κατὰ κράτος τι καὶ ἄμων. χελὼν ἦν καὶ τοῦτο σφέτερον ἀφοείσαι τι σὺν τῆς ἡμετέρας χεήσεως τοῖς ἱεροῖς θεοῖς. καὶ ὅτω τὸ λοιπὸν εἰς τὴν ἀναγκαίαν χρείαν φυλαμβάνειν.

χυτροπόδων.] τῆς ἐχαρᾶς τῆς μαγείρου. φυφεσπᾶς δὲ χύτραν εἶπε. τουτέστιν ἀπὸ χύτρας, μὴ πρῶτον φάγῃς, πρὶν ἀπείσῃς ἐξ αὐτῶν τοῖς θεοῖς. ἀνεσηρέκτων δὲ, τουτέστιν ἀθύτων, ἐφ' οἷς θυσίαν οὐκ ἐποίησας· ῥέζειν γὰρ τὸ θύειν· τουτέστι, σπένδε πρῶτον, καὶ τότε θύε. μηδὲ μὴν λόσῃ, ἀλλὰ μὴ λούσῃ καὶ ἀπείσῃς.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Μηδ' ἀπὸ χυτροπόδων.] τὸ μὲν κοινὸν καὶ δημῶδες, ἔτω φυφεσπάδομαι καὶ ἐντέλλομαί σοι. μὴ δὲ ἀπὸ χυτροπόδων καὶ πυεσασῶν ἀθύτων λαβόντα σε τῷ χύτρᾳ, ἐσθίειν τὰ ἐν αὐτῇ. τουτέστιν, εἰ μὴ θύσεως πρότερον, μὴ ἅψῃ τῶν ἐν τῇ χύτρᾳ βρωμάτων, μὴ δὲ λούσῃ, εἰ μὴ θύσεις ὁμοίως· καὶ ταῦτα μὲν ἔτω. τὸ δὲ βαθύτερον ἔτω· μὴ ἀπὸ τῆς ὑποτιλῶν ἢ σῶν δύλων ἀπαθρόως τὰς φόρας καὶ ἀπλεῶς ἀφελόμενον ἔσθιε· ἀλλ' ἔσο καὶ κείνοις μέτοχος, καὶ δίχης μοῖραν παρ' αὐτῶν κληρούμενος, ὑσσιος καὶ μὴ λίαν βαρυῶν αὐτούς. μηδὲ λόεσθε.] ἀπὸ λουτρῶν διλονότι ἀθύτων. τὸ δὲ πᾶν τοιοῦτόν ἐστιν· οἰκέταις μὲν καὶ μαθηταῖς οἱ φυφεσπαδόντες κέχρηνται, τοῖς μὲν, ἐξ ὧν διατρέφονται, φόρας συλλέγοντες· τοῖς δὲ κόσμου χάριν, καὶ προπομπῆς, καὶ καλλωπισμοῦ. καὶ τοὺς

μὲν, ἐξ ὧν τὰς φόρυς λαμβάνουσι, χυτρόποδας καλεῖ, ὡς φέροντας αὐτοῖς χυτρίσκους καὶ βρώματα· τοὺς δὲ, ἐξ ὧν τὴν ἐπίκοσμησιν καὶ τὴν σεσημασίαν ἔχουσιν, λυτρὸν καταγόμασιν, ὡς τούτους κοσμοῦντας. τὸ δὲ ὅλον πιθανὸν· μὴ βαρὺς, ἀλλ' ἱλαρὸς ἔσο, καὶ ἀμφοτέροις τοῖς ἱσοτεταγμένοις σοι, ἐξ ὧν τὰς φόρυς λαμβάνεις, καὶ ὡς ἔχῃς σεσῆς ἐπικόσμησιν· ἵν' δύνηται & αὐτοῖς γένῃ. τοῦτο δὲ καὶ εἰς τὸ κοινὸν ἀπὸ ἴσης, καὶ σεσῆς μόνον τὸν Πέρσην φησὶ τοῦ γὰρ ἐκείνου διαφορὰ τοιαύτη καὶ σεσημανῆ;

Μηδ' ἐπ' ἀκινήτοισι καθίζειν (οὐ γὰρ ἄμεινον)
Παῖδα δυωδεκαταῖον, ὅτ' ἀνέρ' ἀνιήρα ποιεῖ.
Μηδὲ δυωδεκάμηνον, ἴσον καὶ τοῦτο τέτυκται.

Neque super immobilibus locato (non enim bonum est)
Puerum duodecennem; quia virum inertem facit.
Neque duodecim mensium: æquale & hoc est.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Μηδ' ἐπ' ἀκινήτοισι καθίζειν.] μηδὲ ἐπ' ἀκινήτοις καθίζε, ἤγουν ἵδρυε παῖδα σὸν δυωδεκαταῖον, ἤγουν δυοκαίδεκα ἐτῶν ὄντα. ἡ γὰρ ἄμεινον, αὐτὶ τοῦ καλὸν, ὅτ' ἀνέρ' ἀνιήρα ποιεῖ. ἤγουν ἐπεὶ καὶ τοῦτο καὶ ἄνδρα τέλειον ποιεῖ ἀνανδρον. Μηδὲ δυωδεκάμηνον] ἤγουν μηδὲ δυοκαίδεκα μηνῶν ὄντα ὅπη τοῖς ἀκινήτοις κάθιζε. ἴσον καὶ τοῦτο τέτυκται, ἤγουν ἐστίν. ἀκίνητον, τὸ μὴ δυνατὸν, ἢ τὸ μὴ φύσιν ἔχον κινηθῆναι, καὶ τυμὴ φρέαρ ἀπὸ. πον & κινηθῆναι. καὶ τὸ νενομισθεμένον ἀπὸ μηδενὸς κινηθῆναι. κατὰ τὰ δύο ταῦτα σημαινόμενα, τοὺς τάφους ἰδίως ἔλεγον ἀκινήτους. καὶ ὡς ἔχοσον ὃν δηλονότι κινεῖν αὐτοὺς πνὰ ἀντὶ τοῦ ἀνορύττειν, καὶ ὡς νομοθετημένον ὃν μὴ κινεῖσθαι αὐτοὺς ἀπό πν&. ἔστι οὖν ἐνταῦθα τὸ μὲν σεόχειρον, μὴ ἵδρυε σὸν παῖδα ὅπη τοῖς τάφοις. συμβολικῶς δὲ ἔχει ὁ λόγ& ἔτως· μὴ ἀγύμασον ἀφῆς τὸν παῖδά σου, δωδεκαετῆ γεγονότα. μηδὲ δυοκαίδεκα μηνῶν ὄντα. ἀλλὰ τὸν μὲν γύμαζε ὅτι πλεώτερα ἡλικίας ἤδη ἐπιλημμένον, ἐκ ἀκινητεῖν ὅτι τὰ τοιαῦτα σεσοκύσης. τὸν δὲ ὅτι τὸ βαδίζειν ἔθιζε· ἐπὶ τὸ ἀκινητεῖν καὶ ἄνδρα τέλειον βλάπτει· ἀδυνατῆ γὰρ αὐτὸν ποιεῖ καὶ ἄνανδρον, καὶ ταῦτα γεγυμασμένον ὄντα.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Μηδ' ἐπ' ἀκινήτοισι.] τυτέστιν ὅπη τάφων τὰ παιδία μὴ ἱδρύειν. ἀκινήτους γὰρ τούτους εἶδ δεῖν. ἀλλ' ἡ μόνον δωδεκαταῖον παῖδα ἢ δωδεκάμηνον, ἀλλὰ καὶ πάντα ἄνθρωπον φεύγειν τὰς τοιαύτας ἕδρας. ὁ δὲ Πλούταρχός φησιν, ὅτι μὴ δεῖ τὰ νεογὰ ἀκίνητα ἐᾶν, καὶ ἀποτίθεσθαι ἀκινήτοις· ἀδεεστέρα γὰρ γίνεται κινεῖν δ αὐτὰ ὅτι μάλιστα, καὶ ἐπί πνων αὐτὰ τὶς καθίζαν κινημένων, καθίζαν καὶ σαλεύειν διὰ τούτων. οἷα τοῖν δ' κίνητα κλινίδια μεμηχάνηται σοῖς τὴν τῶν παιδίων ἀγνίαν. ἄλλως. οἱ μὲν ἐπ' ἀκινήτῳ τάφῳ ἢ βωμῷ. νόμος γὰρ παρὰ Ῥωμαίοις, ὅσις φησὶ τάφον μὴ κινεῖν, τυτέστιν ἀρύττειν. πυτὰ οὖν φησὶ μὴ ἐάσῃς τὸν παῖδα σου δώδεκα ἐτῶν ἐπὶ τάφῳ καθίζειν; ἐπεὶ, καὶ ἀνὴρ ἂν τοῦτο πάθῃ, βλάπτεται, πολλῷ μᾶλλον ὁ παῖς. ἄλλως. ἄλλοι δέφασι μὴ ἀγύμασον ἀφῆσης τὸν παῖδα σὰ ἀπὸ δώδεκα ἐτῶν. ἡ μὴ ἵδρυε δωδεκάμηνον. ὅθεν ἐπινοήθη τὸ σὺ κινεῖν τὰ παιδία.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Μηδ' ἐπ' ἀκινήτοισι καθίζειν.] μηδ' ἐπὶ τοῖς τῶν νεκρῶν τάφοις κάθιζε παῖδα δωδεκαετῆ. ἀπιθὲς γὰρ τοῦτο· ἀκίνητοι δὲ οἱ νεκροί. ἢ δωδεκαετῆ παῖδα μὴ ἐάσῃς ἀκινητεῖν καὶ νωθρεύειν· ἀλλὰ κίνει σεῖς ἔργα τούτῳ κατάλληλα· οἱ γὰρ νωθροὶ καὶ ἀκίνητοι μέχρι τοιαύτης ἡλικίας ἀχρήσιμοι τῷ βίῳ καὶ ἀδρανεῖς.

Μηδὲ δυωδεκάμηνον.] τὸν μὲν δωδεκαετῆ φησι, μὴ ἐάσῃς ἀκίνητον σεῖς ἔργα· τὸν δὲ δυοδεκάμηνον, ἡ σεῖς ἔργα, (ἠλίθιον γὰρ τοῦτο) ἀλλὰ φῶς περιέαν μινῶν ἀμαξίσι καὶ κλινιδίοις καὶ λοιπαῖς τοιαύταις ὑποστόχοις, ἵνα μὴ κατέρραθυμικὸς καὶ νωθρότατον καὶ ἀκίνητον τὸ βρέφ& γλυκάνηται.]

Μηδὲ

Μηδὲ γυναικείῳ λουτρῷ χρόα φαιδρύεσθαι
Ἀνέρα. λούεσθαι γὰρ ὅτι χρόνον ἔμπεδον αὖτως
Ποινὴν μηδ' ἱεροῖσιν ἐπ' ἀιθομένοισι κυρήσας
Μωμύσσειν ἀίδηλα. θεὸς νύ τοι καὶ τὰ νεμεσσᾷ.

Neque muliebri in balneo corpus ablgito
Vir: grauis culpa ad corripiet & in hoc
Pœna. neque ih sacrificia accensa incidens,
Reprehende arcana. Deus quippe & hæc indigne fert.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Μηδὲ γυναικείῳ λουτρῷ.] ὦδε καλλύνομαι μηδὲ ὅτι λουτρῷ γυναικείῳ, ἤγουν ἐν ᾧ λούονται γυναῖκες, τουτέστι μηδὲ μετὰ γυναικῶν λουομένων ἄνδρα φαιδρύνεσθαι, ἤγουν καθαίρεσθαι τὸ σῶμα· τὴν δ' αἰτίαν ὁ Πρόκλος λέγει· φησὶ γὰρ ἀπόβασιν πνεῦμα ἀπὸ τῶν γυναικείων σωμάτων χωρεῖν πεπτωματώδη· ὧν ἀναπιμπλᾶσθαι τοὺς ἄνδρας μολυσματώδους ἐστί, καὶ τοὺς θεοὺς τὸν αὐτὸν αἰθέρα καὶ οἷς τὸ αὐτὸ ὕδωρ ἱσότητας καὶ συναπαγωγεμένους αὐτοῖς ἀνάγκη φεύγειν ἀπολαύειν. λούεσθαι γὰρ] καὶ λεκτὰ γὰρ καὶ διὰ τοῦτο ποιεῖ, ἤγουν τιμωρίαν ὅτι χρόνον, ἀντὶ τοῦ χρόνον πρὸς καθόσον δηλονότι ἐστὶν ἐν αὐτοῖς ὁ μολυσμός. ἄλλως. μεσημεριάζομαι μηδὲ καθαίρεσθαι ἄνδρα τὸ σῶμα φησὶ λουτρῷ γυναιξὶν ἁρμόζοντα· τουτέστι, παρακελεύομαι μὴ μύρια καὶ χείσιμα ποιεῖν ἐν λουτρῷ χρῆσθαι ἄνδρα, οἷς ἐώθασιν αἱ γυναῖκες χρῆσθαι.

μηδ' ἱεροῖσιν ἐπ' αἰθομένοισι.] μηδὲ ὅτι ἱερεῖα καιομένης, ἤγουν θυσίαις τελουμέναις καὶ συμβεβηκὸς ἄρρεθείς· μωμύσσειν, ἀντὶ τοῦ μὴ μέμφεσθαι ἀίδηλα, τουτέστιν ἄξια ἀφανισμοῦ, ἤγουν καὶ μεμφόμενον τὰ ἱερὰ, λέγει λόγους ἀξίους ἀπωλείας· ὁ θεὸς ταῦτα νεμεσᾷ, ἤγουν μέμφεται. ἢ κἄτως· μηδὲ ἐν θυσίαις τελουμέναις καὶ συμβεβηκὸς ἄρρεθείς. (τοῦτο γὰρ τὸ κυρήσας,) μώμῳ, ἤγουν ὀλοσχερῶς ἐπί τινα εἶτα· ἀδήλως γὰρ ὁ θεὸς καὶ ταῦτα μέμφεται.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Μηδὲ γυναικείῳ λουτρῷ.] μὴ δεῖν συναπαγωγεμένους ταῖς γυναιξὶ τοὺς ἄνδρας. φησὶ γὰρ τὸν ἀφιέμενον, καὶ ἀποῤῥέοντα πνεῦμα ἀπὸ γυναικείων σωμάτων πεπτωματώδους χαρακτῆρα, ἀνιπτάμενον τοὺς ἄνδρας μολυσματώδους ἐστὶ καὶ τοῖς εἰς τὸν αὐτὸν ἀέρα εἰσπέμπει, καὶ τοῖς εἰς τὸ αὐτὸ ὕδωρ ἀνάγκη τούτων ἀπολαύειν. διὸ καὶ ὅτι χρόνον πρὸ φασὶ ποιεῖ παραμένειν τοῖς τοῦθ' ὑπομένασιν. ἐφ' ᾧ τὸν μολυσμὸν ἀνάγκη μένειν ἐπ' αὐτοῖς. μηδ' ἱεροῖσιν.] μηδὲ ἐὰν συμβῇ σοι ἐν ἱεροῖς ἄρρεθῆναι, μέμφῃ τὰ μυστήρια. ταῦτα γὰρ ὁ θεὸς πάνυ μέμφεται. Μωμύσσειν ἀίδηλα.] μὴ ἀδήλως χρῆσθαι τὸν ἐν τῇ ψυχῇ νοῦν μωμεῖν τὰ ἱερά. ἔστι δὲ καὶ τοῖς ἐξῆς συνάψαι, ἀίδηλα θεὸς νύτοι καὶ τὰ νεμεσᾷ. ἀδήλως δηλονότι ὅτι ἐπὶ τοιούτων μέμφεται. ἢ κἄτως· μὴ ὅτι τοῖς αἰθομένοις ἱεροῖς ἀίδηλα, τουτέστι μέτρια δηλονότι θεὸς γὰρ καὶ ταῦτα μέμφεται. ἄλλως. ὁ μέντοι ὅτι δεῖ μὴ μωμύσσειν τὰ ἱερὰ. (τοῦτο γὰρ πάντως ὦ εἰπεῖν) ἀλλὰ τὸν ὦδε βαδίζοντα ἱεροῖς δρωμένοις μηδένα βλάσφημον λόγον λέγειν, μηδὲ ὑβρίζειν μηδένα· καὶ γὰρ ταῦτα ἀδήλως ὅτι, καὶ ἀφανῆ ὄντα τοῖς ἐξ ποιεῖ, ὦδε μὴ πτεῖον νεμεσᾶν γὰρ αὐτοῖς τὸν θεὸν ὡς ἀλλοτρίοις τῆς ἱσότητος.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Μηδὲ γυναικείῳ λουτρῷ.] τὸ μὲν φῶς χεῖρον καὶ κοινὸν τῆς οὐσίας πάσης ἀφέστερον. τὸ δὲ βαθύτερον τοιοῦτόν ἐστιν. ἐστέλλομαι μηδὲ γυναικείῳ καλλωπισμῷ καλλύνεσθαι ἄνδρα, φυκιόμενον καὶ ξυρώμενον, καὶ τοῖς λοιποῖς κεχρημένον, οἷς αἱ γυναῖκες· ὅτι περ καλλωπισμὸν καὶ λουτρὸν λέγει. ὀλεσρία γὰρ ποινὴ καὶ ὅτι τῷ τοιούτῳ φαρμάκῳ, καὶ μέμψις ἔσῃ μὴ χρῶν μεσεινομένη. μηδ' ἱεροῖσιν.] τὸ σεσηχεσον, καὶ δὲ θυσίαις θεῶν τυχὸν, μωμοσκόπητα μωμεσεαι μὴ ὅτι τῶν ἐν ἀποῖς τινῶν κρυφῆ τελουμένων αἰσχρῶν ἐν τοῖς ἱεροῖς δαλέγω· τὸ δὲ βαθύτερον καὶ ἀλληγορικὸν, ὅτας ἔχει· μὴ ὁ ἥκουσας μυστηριωδεστέρως συμβάλῃ σοι χρησαμένη διάνοιᾳ καὶ φαύλιζε, καὶ φαύρου· θεὸς γάρ τις, ἤτοι σοφός τις καὶ φρόνιμος, καὶ ταῦτα αἰτιᾶται· ἢ μοιρά τις ἔσται ἐπὶ τοιούτοις τοὺς θεοὺς φίλους φαύλως τιμωρεῖ.

Μηδ' ἐπὶ πορχοῇ ποταμῶν ἅλαδε προρέοντων,
Μηδ' ὅπι πρηναίων ὑρεῖν, μᾶλα δ' ἐξαλέασθαι.
Μηδ' ἐπαποψύχειν. τὸ γὰρ ὕστι λώϊον ἐστιν.
Ὧδ' ἔρδειν. δεινὴν δὲ βροτῶν ὑπαλύσσεο φήμην.
Φήμη γάρ τε κακὴ πέλεται, κούφη μὲν ἀεῖραι
Ῥεῖα μάλ', ἀργαλέη δὲ φέρειν, χαλεπὴ δ' ἀποθέσθαι.
Φήμη δ' ἥτις πάμπαν ἀπόλλυται, ἣν τινα πολλοὶ
Λαοὶ φημίξωσι. θεὸς νύ τίς ἐστι καὶ αὐτή.

Nec vnquam in aiueo fluuiorum mare influentium,
Neque super fontes meijto: quin valdè cuitato:
Neque incacato, id enim nihilo eſt melius
Sic facere. grauem vero mortaliũm cuitato famam.
Fama enim mala eſt, leuis quidem leuatu,
Facillima: moleſta vero portatu, difficiliſque depoſitu.
Fama vero nulla prorſus perit, quam quidem multi
Populi diuulgant: quippe dea quædam eſt & ipſa.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Μηδ' ἐπὶ πορχοῇ.] μηδ' ἐπὶ τοῦ ἐν ῥοῦμασι ποταμῶν εἰς τὸν θάλασσαν ῥέοντων ὕρειν. μηδ' ἐπαπόψυχε, ἤγουν ὑποπάτει. μηδ' ὅπι πρηνῶν, ἤγουν πηγῶν, ταῦτα πίνει. μᾶλα δὲ ἔκφευγε τοῦτο γὰρ ὑδαμῶς ὄζει λώϊον. ἀντὶ τοῦ καλόν. ταῦτα διαχέφει Πλούταρχος ὡς δυτελῆ καὶ ἀνάξια παιδευτικῆς Μούσης, μὴ ὑρεῖν ἐν ποτοχοαῖς ποταμῶν, ἢ ὅπι πρηνῶν, μὴ δ' ὑποπατεῖν. τοῦτο γὰρ τὸ ἀποψύχειν. ἴσως δὲ καὶ ταῦτα παραπελεύεται τῆς ἰδιωτείας τῶν πολλῶν σοχαζόμενος. ἃ γὰρ πάντες ἔχυσι νοῦν. ἀλλὰ καὶ ταῦτά τινες ἂν παείδιεν, Ὧδ' ἔρδειν.] ὅτι φράζε. τὴν κακὴν δὲ φήμην τῆς ἀνθρώπων, ἣν οἱ ἄνθρωποι διαλυόντι ἄριστα, ὅταν λάθω, ἤγουν ἔκφευγε. τοιοῦτο, ἔργα φράζε πεφασθαι, ἵνα μὴ χώσιν ἔχη κατ' σοῦ ἡ φαύλη τῆς ἀνθρώπων φήμη. ἡ φήμη γὰρ ἡ κακὴ κούφη μέν ὄζει ῥαδίως πάνυ εἰς τὸ ἆραι αὐτήν τινα, ἤγουν κινῆσαι, διαθεῖναι. ἀργαλέα δὲ, ἤγουν ἀλγεινή, βαρεῖα εἰς τὸ φέρειν τινὰ αὐτὴν αὐτὸ τοῦτο ἐπεμένην. χαλεπὴ δὲ, ἤγουν δυσχερὴς εἰς τὸ ἀποθέσθαι τινὰ αὐτήν, ὅτι ἀποφορτίσασθαι, ἀφ' ἑαυτοῦ εἶναι κινεῖται, διαλυόντι κατ' αὐτὴν φαῦσαι. φήμη δὲ ὅλη πάντως ἀπόλλυται, ἤγουν φθείρεται λέγω, ἣν τινα πολλοὶ φημίξωσι. θεὸς γάρ τις ἐστὶ καὶ αὐτή.] ὅλως τὴν τῶν πολλῶν διαλυόντι ὁμογνωμοσύνην, καὶ τὸ θεοπρεπὲς τῆς ἀληθείας. τοῦτο δὲ ἐπήγαγε, θέλων δεῖξαι ἐφ' ἡμῖν εἶναι τὸ φυγεῖν τὴν καθ' ἡμῶν φαύλην φήμην, ἢ μὴ φυγεῖν. ὡς ἔχειν τὸν νοῦν πάντα τοῦ λόγου ἔτως. τὴν κακὴν δὲ φήμην τῆς ἀνθρώπων ἔκφευγε. ἤγουν μὴ ἔργα φράζε ταύτην κατασκευάζοντα. ἐπεὶ εἰ ταύτην κατὰ σοῦ πήσουσι (ἔργα δυλοῦσι φαῦλα φράζων.] μετ' ὀδυνῶσι ἀυτὴν βασάσεις. ἀχθοφορικῶν δὲ καὶ θέλων ἀυτὴν χρῆ σοῦ κατασκευάζειν παῦσαι δυσχερῶς τοῦτο δυνῶσι. εἰ δὲ νομίζεις καὶ ὅτι σοὶ ἔστι τὴν χρῆ σοῦ φαύλην ἀποφυγεῖν φήμην, ὥστε ἀδύνατόν ἐστι μάτην αὐτὴν χρῆ σοῦ κατασκευάζειν, μηδεμίαν αὐτῇ δυλασύσει ἀφορμὴν διαθεσθαι, ὃ καλῶς τοῦτο νομίζεις. ἔστω εἰ μὴ σὺ αἰτίαν παρέξεις τινά, ἵνα σὺ αὐτὴν μάτην διαθεῖται, ἤγουν γὰρ φήμη μάτην πάντως διαθεῖται, ἤν τινα πολλοὶ λαοὶ φημίξωσιν. ἔστι διὸ τοῦτο καὶ θεός τις καὶ αὐτὴ δοκεῖ εἶναι.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Μηδ' ἐπὶ πορχοῇ.] ταῦτα διαχέφει Πλούταρχος, ὡς δυτελῆ καὶ ἀνάξια παιδευτικῆς Μούσης, μὴ ὑρεῖν ἐν ποτοχοαῖς ποταμῶν ἢ πρηνῶν· μὴ δ' ὑποπατεῖν. τοῦτο γὰρ τὸ ἀποψύχειν. ἴσως δὲ καὶ ταῦτα παραπελεύεται τῆς ἰδιωτείας τῶν πολλῶν σοχαζόμενος. ἃ γὰρ πάντες ἔχυσι νοῦν, ἀλλὰ καὶ ταῦτά τινες ἂν παείδιεν. ἕλλους ἀποψύχειν, ἀφοδεύειν, ἢ ἀποπιδυματίζειν, ἢ ἀποψύξεως χάριν τῷ σώματος, τῆς ποταμίους ῥεύμασιν ἴσασι, ἢ ἀποπλύνειν, ἢ ἀποπίνειν. Ὧδ' ἔρδειν.] τοῦτο τοῖς Πλατωνικοῖς ἐστὶ τῷ φιλοσόφῳ μάλιστα, ἐπαινεῖν εἰς τὸ παιδεύειν ἡμᾶς τὸ ἑαυτὸν ἦθος τιθεμένους τὴν φήμην. ἃ γὰρ ἂν αἱρεῖσθαι ἄνδρα σπουδαῖον, τοιοῦτον καὶ λέγειν αἱρετέον, φησὶν ὁ Πλάτων. τὴν μὲν χαλεπὴν φήμην, φυλακτέον εἰς δύναμιν. ἡ γὰρ κακὴ φήμη, κόφη μὲν ὄζει ἀποτινάσσειν, ποιοῦσι γὰρ οἱ ἐπ' αὐτῷ φαδίως χαιρόντες, ὅτι δὲ καὶ αἰξαμένην φαύτην παῦσαι

πεῦσαι χαλεπόν· εὐώδεσι γὰρ οἱ ἄνθρωποι πολλαχόσε χαίρειν, ὡς αὖ παραλέλεκται φήμας, καὶ ἐκ σμικρῶν μεγάλας ποιεῖν. καὶ τέλος ἐσκόπηκεν, ὅπ κινδυνεύει καὶ ὡς ὄντι τῷ πλείστοις ἀληθὴς εἶναι φήμη, ὧν λαοὶ πολλοὶ φημίσωσι. καὶ διὰ τοῦτο ἔχειν τι καὶ αὐτὴν θεῖον. πολλάκις γοῦν ὁ μὲν ἀρξας αὐτῆς ἔκλεσεν. ἔσχε δ' ἡ αὐτὴ δι' αὐτῶν ἀναφαίνεται τ' ἀποβαινόντων, ὥστε εἰκότως δεῖ φυλάττεσθαι τὴν κακὴν φήμην. καὶ τοῦτο οὖν χρήσιμον. τὸ δεῖν καὶ δόξαν ὑφορᾶσθαι τὴν πολλῶν. ἐ γὰρ ἁπλῶς ἀληθὲς ὃ λέγει Γοργίας· ἔλεγε δὲ τὸ μὲν εἶναι ἀφανὲς μὴ τυχὸν τοῦ δοκεῖν· τὸ ἢ δοκεῖν ἀσθενὲς, μὴ τυχὸν τοῦ εἶναι· ἔστι γὰρ τοῖς πολλοῖς καὶ τὸ δοκοῦν ἰσχὺν ἔχει καὶ τὰ ὄντα τοῦ δοκεῖν ἀποβαίνοντα δυσχερῆ δείκνυται καὶ ἄπορα ἁπλῶς. μᾶλλον οὖν ὡς Ξενοκράτης ἔλεγε. τὸ μὲν οὖν φίλον Ἀλέξανδρον ἔχειν ἔργον, μηδ' αὖ τὸν δάκτυλον κινῆσαι, τοῦ δὲ μὴ ἐχθρὸν, πάντα ἂν πρᾶξαι ὅτου καὶ Ἡσίοδος τῆς μὲν παρὰ τοῖς πολλοῖς δόξης ἀξιοῖ ποιεῖσθαι λόγον μηδένα, τῆς δὲ ἀδοξίας, ἵνα μὴ σωμεν, πάντα ποιεῖσθαι λόγον.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Μηδὲ ποτ' ἐπ θεσχοῦ ποταμῶν.] πάλιν ἀπὸ θεστίφρων ἔχει λέγων. καί φησι, μὴ συνδύνης δυνασῶν ἢ μητέρας ποιχάδας ἕλκε, μηδ' ἐναντίον ψυχρὰ ποταμοῖς, τυτέσθαι, τὸν φορυτὸν ἀ γαστρὸς ἔκχεε. ἤτοι, μηδ' αἰσχρότερον δράσειας πάσχοντῶν καὶ θηλαύομεν.

Προχοὰς, τὰ ἀπὸ ποταμῶν ῥέοντα, δι' ἃ εἰσβάλλουσιν εἰς τὴν θάλασσαν. νῦν δὲ τὰς συμβύνυς ἀπὸ δυνασῶν λέγει. ἄλλα ἢ τὸν κόσμον, εἰς ὃν οἱ δυνάσαι ῥέουσι πρὸ πλούτου θεωρέομενοι. κρήνας ἢ τὰς αὐτῶν μητέρας, ἐξ ὧν αὐτοὶ θεοὶ τὴν κοσμικὴν εἰσέρρεσιν θάλασσαν. αἱ γὰρ πηγαὶ μητέρες ἀπὸ ποταμῶν εἰσίν. Μηδ' ὅπ χρηπάων.] ἀθαλδαίνομενος μὴ πλησιάζειν χάεσι παιδοποιίας ἐκ μέθης ἐπαινόντα, ἀλλ' ἐκ βελδαπείᾳ ἐπανακάμψαντα. νῦν ἀθαμεῖ μηδὲ ἀπὸ δυνασῶν μοιχάδας γυναῖκας, ἀλλὰ τῆς τοιαύτης ἀφίσεως φράξεως. ὃν γὰρ πρόπον αἱ χρῖναι ποταμὸς ἀποτίκτουσι, τὸν αὐτὸν πρόπον καὶ ἀθρωπεῖς παῖδες γυναῖκας τὰς ὃν τῷ βίῳ πολλῷ ῥεύματι χυσῶν ἀπορρέοντας ἀδρὰς δυνάσας καὶ ἐπόχους, ἐν τῷ πλούτῳ πολλοὶ ἀπαρύονται, ἀποτίκτουσιν· ἀλλὰ νῦν αἱ τοιοῦται χρῖναι παντοίων ὕδατων ἐπλήσθησαν. Ὧν δ' ἔρδειν] ὀπλομαχῶν καφάλαιον, ὅτου ἔρδε, ἢ ὅπου ἔρδειν ἐστέλλομαι· τὸν δ' αἰσχρὰν φήμην ἔκφυγε. Φήμη γάρ τε κακὴ.] ἡ φαύλη γὰρ φήμη ῥᾴδιη καὶ ἑλαφρὰ πάνυ, εἰς τὸ ἀρθῆναι καὶ κουφισθῆναι, καὶ ἐπαρθῆναι. ἐργώδης δὲ καὶ δυσχερὴς σύστασις καὶ καρτερεῖας. ἀδυνάτως δέ τις ἔχει ταύτην ἀπηδέως· ἡ γὰρ φήμη, ἵνα πολλοὶ κλύσσιν, οὐκ ἀπόλλυται, ἀλλὰ θεῦται καὶ ἀθάμονος μένει. πᾷ τοι μὴ δὲ σὺ δρᾷς τοιαῦτα αἰσχρὰ, καὶ ἐκ ἄγε δύσφημος φήμη κατάσχῃ.

ΗΣΙΟΔΟΥ
ΤΟΥ ΑΣΚΡΑΙΟΥ
Η᾽ΜΕΡΑΙ,

Ημαται δ᾽ ἐκ Διόθεν πεφυλαγμένος ὄφρ᾽ ἂν μοῖραν
Πεφραδέμεν δ᾽ ἀνάεσσι· ξυνὰς δὲ μινὸς ἀείσω
Ἔργα τ᾽ ἐωσπόλιόν, ἠδ᾽ ἀρμαλιὴν δατέασθαι,
Εὖτ᾽ αὖ ἀληθείῃ λαοὶ κείνοντες ἄγυσσιν.
Αἵδε γὰρ ἡμέραι εἰσὶ Διὸς φραδὴ μητιόεντος.
Πρῶτον ἔνη, τριάς τε, καὶ ἑβδόμη, ἱερὸν ἦμαρ·
Τῇ γὰρ Λητὼ χρυσάορα γείνατο Λητώ.
Ογδοάτη τ᾽ ἐνάτη τε δύω γε μὲν ἤματα μινὸς
Ἔξοχ᾽ ἀεξομένοιο βροτήσια ἔργα πένεσθαι.
Ἐνδεκάτη τε δυωδεκάτη τ᾽ ἄμφω μὲν ἐάων
Ἥ μὲν ὄις πείκειν, ἡ δ᾽ εὔφρονα καρπὸν ἀμᾶσθαι
Ἡ δὲ δυωδεκάτη τῆς ἐνδεκάτης μέγ᾽ ἀμείνων.
Τῇ γάρ τοι νεῖ νήματ᾽ ἀειρομένης ἀράχνης
Ἡ᾽ματος ἐν πλείῳ, ὅτε τ᾽ ἰδρις σωρὸν ἀμᾶται.
Τῇ δ᾽ ἴστον ὑφήσαιτο γυνὴ, προβάλοιτό τε ἔργον.

Dies vero ex Ioue obseruans, bene secundum decorum

Præcipe seruis, tricesimam mensis optimam
Ad opera inspiciendum, dimensumque diuidendum,
Nempecum veritatem populi iudicantes agunt.
Hæ enim dies sunt Ioue a prudente.
Primum, nouilunium, quartaque & septima sacra dies:
Hac enim Apollinem aurieusem genuit Latona.
Octauaque & nona ambæ dies mensis
Egregie crescentis, ad curandum opera mortalium.
Vndecima vero duodecimaque ambæ quidem bonæ:
Hæc quidem tondendis, quibus illa lætis segetibus metendis.
Duodecima tamen vndecima multo melior.
Hac enim net fila in aere suspensus araneus,
Die expleta, quum & prudens formica æternum colligit.
Hac telam ordiatur mulier proponatque opus.

ΕΞΗΓΗΣΙΣ
εἰς τὰς Ἡμέρας Ἡσιόδου.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Ἡ᾽ματα δ᾽ ἐκ Διόθεν πεφυλαγμένος.] ποιητικῶς λέγεται τὸ ἐκ Διόθεν, ὡς τὸ ἐξεργόθεν. φυλάττομαι τὸ ἐκφεύγω. ἐνταῦθα δὲ τὸ πεφυλαγμένος, ἀντὶ τοῦ φυλάττων, τουτέστι παρατηρῶν, ἡμέρας δὲ ἀπὸ τοῦ Διὸς λέγει, τὰς ἀγαθὰς. ἔχει δὲ πᾶς ὁ λόγος ὅτως· τὰς ἡμέρας ἃς ἀπὸ τοῦ Διὸς, τουτέστι τὰς ἀγαθὰς παρατηρῶν καλῶς καὶ τὸ σφέτερον, ἐντέλλω τοῖς δέλοισιν. (τοῦτο γὰρ τὸ πεφραδέμεν) καὶ τὴν τριακοστὴν τοῦ μηνὸς, τὴν τοῦ σελήνης ἀνιόντος, τὴν ἀείσω (τὴν δὲ αἰτίαν, δι᾽ ἣν αὐτὴν ἐξαίρετος ἀείσειν λέγει, ὁ Πρόκλος διδάσκει) ἐπιεργάζεσθαι, ἀλλ᾽ ἡσυχίαν ἄγειν καὶ φέρειν τὰ ἔργα τὰ γενηθέντα καὶ τὸν παρελθόντα μῆνα. καὶ τὴν προφὴν αὐτοῖς διαμείζεται, ὡς παιδάζων αὐτοὺς ὅτι τὰς ἐργασίας τοῦ ἑπόντος μηνὸς, ὁπηνίκα ἂν ἄγωσιν αὐτὴν τὴν τριακάδα δηλονότι οἱ λαοὶ, ἀληθείαν κείνον-

παίοντες, ἐχ ὑπεξαίρεσιν, ὡς οἱ Ἀθηναῖοι δηλονότι ποιοῦντες. ὅτι γὰρ τὴν μὲν τριακάδος ἀπεξαιροῦντες ἐνάτην καὶ εἰκοστὴν τὴν τριακάδα καλοῦσιν· ἐν δ' ἐμβολίμους μείους τιθέντες, ὡς συγχοῦσι τὴν ἀληθινὴν τοῦ μηνὸς τῆς σελήνης τριακάδα. εἶτα θέλων διεξελθεῖν τὰς ἡμέρας, ἃς ἤρξατο παρατηρεῖν αὐτὸν, ἐπαναλαμβάνει τὸν λόγον, καὶ φησὶν αὖ γὰρ ἡμέραι, ὁ γὰρ αὖτις τὸ δὲ ἤγουν αὗται διείσι αἱ ἡμέραι αἱ παρὰ τοῦ Διὸς τὸ βουλευτικὸν, ἃς ἅπαν διηλονότι παραπροωτάσας, χ τὴν τριακοστὴν τοῦ μηνὸς ἀργίαν ἄγειν, καὶ τὰ φονηθέντα ἐφορᾶν ἔργα. Πρῶτον ἕνα, τέτρας τε.] πρῶτον ἡ ἕνη ἐστὶ, διηλονότι ἡμέρα ἀπὸ τοῦ Διός, τουτέστιν ἀγαθὴ, ἤγουν ἡ φράστη τοῦ μηνὸς, ἡ καὶ νουμηνία. καὶ ἡ τετάρτη, καὶ ἡ ἑβδόμη ἱερὸν ἦμαρ· εἶτα ἐπάγει τὴν αἰτίαν ὅπως ἱερὰ ἡ ἑβδόμη. καὶ φησί· χ ταύτην γὰρ ἔτεκε Λητὼ τὸν Ἀπόλλωνα, ἤγουν τὸν ἥλιον τὸν χρυσοφαῆ ἀκτῖνας ἔχοντα. τοῦτο γὰρ δηλοῦται τὸ χρυσάορα, τὸν χρυσῆν ἀκτῖνα φέροντα διηλονότι. καὶ τὴν μὲν ἕνην φησὶ Πρόκλος εἰρῆσθαι αὐτὸν ἀγαθὴν, ὡς ἀρχὴν, καὶ διὰ τοῦτο θείαν, πᾶσαν ἀρχὴν θείαν εἶναι νομίζον· τὴν δὲ τετάρτην, ὡς συγγενῆ οὖσαν τῇ μονάδι. ἔοικε γὰρ καὶ αὐτὴν πάντας τοὺς ἁρμονικοὺς λόγους, ὅς ἡ μονὰς εἴληφε συμμετρικῶς. τὴν δὲ ἑβδόμην διὰ τί ἱερὰν εἶπεν, αὐτὸς ὑπομίμνησον ὁ Ἡσίοδος. χ τίνα δὲ λόγον ἥρμοσεν αὐτὴν τῇ γενέσει τοῦ Ἀπόλλωνος, ὁ Πρόκλος λέγει, καὶ ἁπλῶς πάσας αἰτίας, δι' ἃς τὴν μὲν τῶν ἡμερῶν ὀπτηδείαν ὅλη ταύτῃ τὴν ἐργασίαν ὁ Ἡσίοδος τίθησι. τὴν δὲ ὅλη ταύτῃ, ἅπερ λέγει. καὶ δεῖ προσέχειν αὐτῷ. Οὐδεάτη τ' ἐνάτη τε.] καὶ ἡ ὀγδόη καὶ ἡ ἐνάτη δύο γὰρ μὲν αἱ ἡμέραι τοῦ μηνὸς ἀνυχοῦνται ἔχουσι. ἤγουν ἐξαίρετοι, εἰς τὸ πένεσθαι ὅτι ἐνεργεῖσθαι τὰ ἔργα τὰ ἀνθρώπινα. τὸ πένεσθαι παρὰ μὲν τοῖς κοινοῖς, τὸ πένητα εἶναι δηλοῖ, ἐνταῦθα δὲ τὸ ἐνεργεῖσθαι σημαίνει. Ἐνδεκάτη τε.] καὶ ἡ ἐνδεκάτη, καὶ ἡ δωδεκάτη, ἄμφω χαρτὼ ἀγαθαὶ καὶ εἰς τὸ πείκειν αὐτὶ τοῦ κείρειν οἷς. καὶ εἰς τὸ ἀμᾶσθαι αὐτὶ τοῦ ἀμᾶν, ἤγουν θερίζειν, τὸ δύρροσιμον ποιοῦντα καρπῶν. ἡ δὲ δωδεκάτη μᾶλλον ἀμείνων, ἀντὶ τοῦ κατακλυσμὸν κρείττων τὸ ἐνδεκάτης· χ ταύτῃ γὰρ πλέκει τὰ ἑαυτῆς νήματα ὁ ἀράχνης ὁ ἀερσιπότητος, αὐτὶ τοῦ ὁ ἀερσιπότης, ἤγουν ὁ ἐν τῷ ἀέρι πετόμενος. Ἡματος ἐκ πλείω.] ὅμοιον τῷ μηδὲ πο-

τ' ἐξ ἦμος Διὶ λοιβὴν, τουτέστιν ἀρχομένης τῆς μεγάλης ἡμέρας, χ τὸ δίρρο διηλονότι, ὅτε ὁ ἥλιος ὕψει ὁ μύρμηξ ὁ ἔμπορος σωρὸν ἁμᾶται, αὐτὶ τοῦ σῖτον συλλέγων ἀποθησαυρίζει. χ ταύτην εἰ ἴσον σήσατο γυνὴ, ἀροβάλλοιτό τε, αὐτὶ τοῦ, ὅπίσθεν χοίη τὸ ἔργον αὐτῆς. Ἡματος ἐκ πλείω.] πλεῖον τὸ πεπληθυσμένον καὶ γέμον. καθ' ὃ λέγεται ἐνταῦθα, καὶ κλίνεται τὸ πλείω. ἔστι δὲ τριγενές· ὁ πλεῖος γὰρ, ἡ πλεία, καὶ τὸ πλεῖον, ὡς ὁ χρεῖος, ἡ χρεία, καὶ τὸ χρεῖον. πλέον δὲ καὶ ἀνάπαλιν ὅτι τοῦ αὐτοῦ, καὶ πλέως, ἀφ' οὗ ἀθροῖα τὴν πληθωπικῶν οἱ πλέω, ὡς ἐν τέτοις. ὁ γὰρ τῆς σῆς οὐκέτ' ἐστρατεύσατο γυναικὸς ὥσπερ πάρος πολλὸς πλέως, καὶ ἀνάπλεως μεγάλα. πλέον δὲ ἐστὶ συγκεπικὸν τὸ πλειοτέρου, καὶ πλέον χωρεῖς τοῦ ἱ. καὶ κλίνεται τὸ πλείονος καὶ πλέονος· καὶ ταῦτα τριγενῆ, ὁ πλείων γὰρ καὶ ἡ πλείων, καὶ τὸ πλεῖον, καὶ ὅπ τὸ πλέον· ὧν ἁπλᾶ μέν, ὁ πλύς, ἡ πολλὴ, καὶ τὸ πολύ· ὑπερθετικὰ δὲ ὁ πλεῖστος καὶ πλείστη, καὶ τὸ πλεῖστον. μόνα δὲ ἴσως ταῦτα τὰ ὑπερθετικὰ, ἐνεργείᾳ διαφθόγγως ἀπὸ τῆς συγκεπικῶν λαβόντα ἐφύλαξεν. ἐνεργείᾳ δὲ εἴρηται, ἐπεὶ τὰ διωάμᾳ διαφθόγγως ὅτι τῆς συγκεπικῶν ἔχοντα, τοιαυτίον ἔχουσι. τὰς αὐλὰς γὰρ ἀεὶ φυλάττουσι ὅτι τῆς ὑπερθετικῶν· οἷον λῷον, λῶστον, ῥᾴων ῥᾷστον.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Ἡμαπα δ' ἐν Διόθεν.] αἱ περὶ τῆς τῆς ἡμερῶν ἐκλογῆς καὶ ἀποκλογῆς ἀποφάνσεις, ἔχουσι μὲν τὰς ἀρχὰς ἐκ τῆς ἀποπηρήσεων. ἄλλαι δὲ παρ' ἄλλοις ἐνεργοῦσι, ἐπεὶ καὶ παρ' Ὀρφεῖ τινὲς αὐτῆς διαιρέσεις, καὶ ἐν τοῖς Ἀθηναίων πατρίοις διωρίσθησαν. αἱ μὲν ἀγαθαί τινες, αἱ δὲ φαῦλαι μέσαι δέ τινες εἰσὶ. καὶ ἐχ ὅλας ἡμέρας μόνον ἀπέλαβόν τινες δικαιείαν ἔχειν πρὸς καταρχὰς τινῶν πράξεων, ἀλλὰ καὶ μέρια τῆς ἡμέρας, ὅτε μὲ τὰ ἐωθινὰ ἐπαινοῦντες, ὅτε τὰ περὶ δείλιν ὀψίαν. ὅπου δὲ καὶ οἱ μὲν θεοῖς οἰκεῖα τὰ πρὸς μεσημβρίαν, εἰρήκασιν, ἤρωσι δὲ τὰ μετὰ μεσημβρίαν. ὁ γοῦν Ἡσίοδος τὰς πολλὰς ἐν τέτοις εἰδὼς τὴν κατ' αὐτὸν παρατήρησιν εἰς τὰς ἡλίου κινήσεις καὶ σελήνης, καὶ τὰς πρὸς ἀλλήλας σχέσεις αὐτὸς ὑποβλέψας, αἰνίσσεται τὰς τῆς ὀπτηδείων καὶ ἀνεπτηδείων διαφορὰς, ἀφ' ὧν μάλιστα γίνεται πάντα μὲν τὰ θνητὰ τῆς κι-

νημένων

γιμένων, ἄλλα ϑ μᾶλλον ἄλλων. σοὶς τὰς ϑ τὰς περιόδους αὐτῶν οἰκείως ἢ ἀλλοίως ἔχει πρὸ γιομένων. δηλοῖ ϑ κ τῶν φυτῶν τὰ μὲν σκληρὰ συγκυρῶμενα, τὰ ϑ μαλακά. τὰ μὲν γὰρ ῥᾴδια κ ἴα κ μᾶ τύπτων τὰ ἡλιοκαῆτα, πρὸς ἥλιον αἰεὶ ὀρθὰ πρέπει τὰ φύλλα, κ σοὶς πεπαλυνόμενον αὐτοὺς εἰς ἑσπέραν ῥέπουτα. τὰ ϑ τῶν ἐλαιῶν φύλλα διδάσκει κ τὰς γεωργικὰς γεγονέναι προπὰς ἢ χειμερινὰς ἢ θερινὰς, διὰ τῆς ἑαυτῶν περιτροπῆς, ὅτε μὲν ἄνω τὸ μελανότερον ἐπιχέοντων, ὅτε ϑ τὸ λαμπρόν. τὰ ϑ τῶν αἰλούρων ὄμματά φασι κ τὰ σπλάγχνα τῶν μυῶν πάντων φθίνειν μὲν σελήνης λαμπούσης, αὔξεσϑ ϑ ἀκμαζούσης. εἰ μὲν οὖν παρέλυπον ἐξαιρεθείη, τὴν γόνιμον ἀρχὴν ἔτι φυλάττει. κ αὖθις βλαστάνει κτ τὴν προσήκουσαν ὥραν· εἰ ϑ φθινούσης, ἄγονον γίνεται. κ ἁπλῶς, τὰ μὲ πλημμύρης, εὐθηνεῖται, τὰ ϑ λαμπούσης αὐτῆς, τῆς μὲν ὠφελίμου τῆς ὑγρότητος οὔσης, ἣν διαχεῖ τὸ σελαναῖον φῶς αὐξόμενον, τοῖς ϑ βλαβερᾶς. ἀρχεϑ δὲ ὁ Ησίοδος ἀπὸ τῆς τριακάδος, καθ' ἣν ἡ ἀληθὴς ἔξη σύνοδος. ὅτε μὲν οὖν τριακὰς αὐτὰ ἐξαιρέτως, ὅτε ϑ καϑ', ὅτε κ ὑπεξαιρεῖται ἡ πρὸ αὐτῆς. διὸ κ αὐτὸς ἀξιῶν τὴν ὅσην τριακάδα λαμβάνειν εἶπεν. ὧδ' αὖ δήμων λαοὶ κρίνοντες ἄγωσιν. εἰκότως ϑ ὑπὸ ταύτης ἤρξατο, καϑ' ἣν ἡ σύνοδος. δεῖ γὰρ τὴν κοινωνίαν αὐτῇ λῆν, ὡς μίαν ἀρχὴν οὖσαν ἀμφοτέρων ἀρχὴν ποιεῖσϑ κ τῶν ἡμερῶν, ἃς ἐκ τ πρὸς ἀλλήλας πιοῦσι χέουσι. βάλεται ϑ ἐν ταύτῃ τάττε ἔργα τοῦ μηνὸς ἁφορᾶν πάντα, κ τὴν τροφὴν ὑπομείζειν τοῖς ἐργάταις, τὸ μὲν εἰς τὴν τοῦ παρελθόντος συντεῖνον ὀπίσω τὴν τῶν πεπηδέντων, τὸ ϑ εἰς τὴν τοῦ μέλλοντος σωτηρίων προτρωπὴν τῶν πραχθησομένων.

Ἡμαται δ' ἐκ Διόϑεν.] ἐ ταύτας μόνον, ὡς ὑπὸ τοῦ Διὸς λέγει εἶναι, τὰς ϑ λοιπὰς οὐχί. διαιρεῖ ϑ μόνον ταύτας, τὰς μὲν ὡς πρὸς γνῶσιν κ τὸ φιλοσοφεῖν συμβαλλομένας, τὰς ϑ ὡς ἐργασικὰς, κ τὰς μὲν ὡς ἐν τῇ ἡμῶν ἐσκέϑη, τὰς ϑ ὡς ἐν τῇ τοῦ ἀέρος φύσει κειμένας. τειτριακάδα μηνὸς ἀείσην.] διόπερ ἢ λ ὑπομιμεῖται τὴν ἀλήϑειαν. κτ γὰρ ταύτην ἡ σελήνη τῷ ἡλίῳ συνέρχεται κ σωλιοῦται. κ ἐπεὶ ἴδιον τῆς ἀληθείας τὸ μονοειδὲς ἐναντίως τῷ ψεύδει ἔχόσης. (τὸ γὰρ ψεῦδος πολυειδὲς) διὰ ταῦτα εἰς ἐνωπιοὺς ἢ λ' τῇ μονοειδεῖ ἀληθείᾳ ἀντέταξεν. Εὖ τ' ἀν ἀληθείην.] ὁπόταν τὴν ἀληθῆ συνόδον οἱ λαοὶ διαπέσωσιν ἄγοντες. τοῦτο δέ φησιν, ὅτι ἄλλοι ἐν εἰκοσιπέντε ἡμέραις, ἕτεροι δ' ἐν πλείοσι, τὴν συνόδον γίνεσϑ φασίν. ἀλλὰ μὴν κ ἐμβολιμαίους ἀναπαίπτουσι μηνῶς. ἄλλοις.

Εὖ τ' ἂν ἀληθείην.] ὅταν μᾶ ἀληθείας χρίνωσιν οἱ ἄνϑρωποι τὰς ἡμέρας, ὅτε ὅταν τὴν ἀληθῆ ἐπίσωσι συνόδον, κ μᾶ ἀπειϑείας γινομένην. ἄλλοι γὰρ ἀλλοίως ὁρίζουσιν, ἐπεὶ δὴ κ ἐμβολιμαίους μηνῶς εἰσάγουσι πλείους. αὗται γὰρ αἱ ἡμέραι εἰσὶ ἔξω τοῦ ϑεοῦ, αἱ τῆς σελήνης ἐκ τοῦ μηνὸς ἐπεὶ δὴ αἱ τοῦ μηνὸς ἡμέραι, ἐκ αἱ αὐταὶ πανταχοῦ, αἱ ϑ τῆς σελήνης, αἱ αὐταί. Αἱ ϑ γὰρ ἡμέραι εἰσὶ Διός.] τὴν μὲν τριακάδα πεποίηται ἀρχὴν, ὧδ' ἵν ἔκπεμον αἰτίαν, ἐκ ἐργάζεσϑ ἀξιώσας ἐν αὐτῇ. ἀλλ' ἀποβλέπειν τὰ ἔργα. φασὶ γοῦν τινες τότε κ τοὺς μύρμηκας ἡσυχίαν ἄγειν. ἐπιδήλως κ τοῦτο πολλοῖς γίνεται τεκμήριον, τῇ εἰ) τριακάδι, κ τὴν σελήνην συνόδου ποιεῖσϑ πρὸς ἥλιον. τὴν ϑ συνοδικὴν αἰέρον Λιγύπιον φασὶν, ὅτι μίξεως χαίρει κρυπτομένης ὑπὸ τῆς ἡλίου τῆς σελήνης. κ μήποτε κ τοῦτο τὸ ζῶον εἰς χθόνιον κ γεωπόνον χαῖρον οἰκεῖον ἐστὶ σοὶς ταύτην εἰκότως μάλιστα ϑ ϑεοῦ τὴν συνοδικὴν φύσιν, ὧν πρὸς ἥλιον λόγον ἔχειν, ὡς ϑήλεος πρὸς ἄῤῥενα, φασί. μετὰ ϑ ταύτην ὑπὸ τῆς νουμηνίας ἀρξάμενος ἐπαινεῖ τὰς ἡμέρας, τὴν ἕκτην, ἥτις καλεῖται νουμηνίας παρὰ τὸ ἕν, τὴν τετράδα, τὴν ἑβδόμην, κ πάσας ἱερὰς λέγων, τὴν ϑ ἑβδόμην κ ὡς Ἀπόλλωνος γενέθλιον ὑμνῶν, διὸ κ Ἀθηναῖοι ταύτην ὡς Ἀπόλλωνι τιμῶσι διαφημοφοροῦντες, κ τὸ κρανοῦν ἀποφέροντες, κ ὑμνοῦντες τὸν ϑεόν. ἔχουσι ϑ αἱ τρεῖς μεσοῦσι ἑεβδομπλοῦν, κ ἡ τετράς μᾶ τῆς ἑβδομάδος, τὸν εἴκοσι κ ὀκτὼ ἀριθμὸν, καθόσον ἡ σελήνη δίνοσι τὸν Ζωδιακὸν. αἱ γὰρ λοιπαὶ ἐπιπνήματα αὐτῆς ἔχουσιν, ἵνα καταλάϑῃ τὸν ἥλιον. ἡ μὲν οὖν πρώτη, ἡ κ ἔνη ῥηθεῖσα, ὡς ἀρχὴ, ϑεῖόν ἔστι. κ γὰρ πᾶσαν ἀρχὴν φησι Πλάτων εἶναι ϑείαν, κ γενέθλιος αὐτοῦ καλεῖται τοῦ μηνός. κ ὁ μὲν ἐν αὐτῇ παῖ Ὀρφεῖ περσαγορεύεται μονόχαρος μόχος. ἁπλῶς μὲν γὰρ ὁ μιᾶ ἡμέρᾳ ἐργάτης λέγεται βοῦς. ὡς ϑ πρώτην ἔχων τότε τῆς οἰκείας ὑσίας ἔφασκον, μόχος· κ διὰ τὸ μανικὸν, μονόκερως. κ

ρως. ἡ δὲ τετρὰς ἔστιν ἐν τῇ μονάδι συγγενής. διόπερ καὶ αὐτὴ πάντας πειέχει τοὺς ἁρμονικοὺς λόγους, ὡς εἶχεν ἡ μονὰς ἀπαρμαπικῶς. τὸν μὲν ἐπίτριτον ποιοῦσα πρὸς τὴν δυάδα, τὸν δὲ ἡμιόλιον πρὸς τὴν τριάδα, τὸν δὲ τετραπλάσιον πρὸς τὴν ἀυτὴν μονάδα. ἔτοι διὰ τέσσαρων οἱ ἁρμονικοὶ λόγοι· ὁ μὲν διὰ τεσσάρων, ὁ δὲ διὰ πασῶν, ὁ δὲ δὶς διὰ πασῶν· ἡ δὲ ἑβδομὰς ἄλλως ἐναρμόνιος, ὂν μονάδος ὄσα, καὶ δυάδος, καὶ τετράδος, καὶ ἔχουσα δὶς τὸ διὰ πασῶν, καὶ παύτῃ μὲν τῇ τετράδι συγγενὴς, τῇ τε μονάδι, καθόσον ἀπ' ἀυτῆς γεννᾶται, μόνης τῆς ἴσου δυάδος. τῇ δ' ἄλλων, ὁ μὲν, ὑφ' ἑνὸς ὡς πρὸς καὶ ἑνός· ὁ δὲ ὑπὸ δυοῖν, ὡς ἡ ἕξὰς, ἀπὸ τῆς δύο καὶ τρία. καὶ ἡ ὀγδοὰς, ὑπὸ τῶν δύο καὶ τέσσαρα, καὶ ἐδέν ἀναγνᾷ, καθάπερ ἡ δυὰς καὶ ἡ τριὰς γεννῶσα. ἡ μὲν ἄλλον, ἡ δὲ ἄλλον. διὰ μὲν οὖν τὸ ἐναρμόνιον, Ἀπόλλωνος ἥρμοσε γλύσει· διὰ δὲ τὸ ἀμίτορα καὶ ἀθήλυπον ἔι), τῆς Ἀθηνᾶς ἀυτῷ εἶπον ἱερὰν. Πρῶτον ἔπη, τετρὰς τε.] αὐτὶ τοῦ ἡ πρώτη ἡμέρα τῆς γλυπήσεως. Φιλόχορος δὲ ἐν τῷ περὶ ἡμερῶν, ἡλίκῃ καὶ Ἀπόλλωνος λέγει ἀυτῷ· ἡ δὲ Ἡσυχλείης καὶ Ἑρμῆ ἔστιν. ἡ δὲ ἑβδόμη ἱερὰ Ἀπόλλωνος· ἐν ἀυτῇ γὰρ ἐτέχθη· διὸ καὶ ἑπτάπορος ἀυτῷ ἀνάκειται. ἡ τετρὰς, Ἡσυχλείης· ἐν ἀυτῇ γὰρ ἐτέχθη. καὶ λέγομεν ὅτι Τετράδι κῦρος ἐγένετο, καὶ ὅτοτε πάγχαλκος ἔση.

Ἄλλως. τινὲς ἕνην πρώτην φησὶν, ὡς τῇ ἀριθμητικῇ ἁρμόζουσαν, ἡ πρώτη γὰρ μαθηματικῶν, ἐν ᾗ προηγεῖται ἡ μονάς. τινὲς δὲ τετάρτην, ὡς τὰς ἁρμονικὰς ἀνέχουσαν λόγους. καὶ τὸν διὰ τεσσάρων, τὸν καὶ ἐπίτριτον. βία γὰρ καὶ ἓν, τέσσαρα. τὸν διὰ πασῶν, τὸν καὶ διπλάσιον. δύο γὰρ καὶ δύο, τέσσαρα. τὸν δὶς διὰ πασῶν, τὸν καὶ δὶς διπλασιαζόμενον· δὶς γὰρ δ' ὀκτώ. Ὀγδοάτην τ' ἐναάτην.] τινὲς ὀγδόην καὶ τινὲς ἐναάτην εἰκότως καὶ ὡς σωστελεστικὰς ἐσαυτῆς, καὶ διὰ τοῦτο ἡγεῖται αὐτὰς τῆς ἀνθρωπίνου ἔργων. ἡ μὲν γὰρ πρώτη πάσας ἔχει τὰς διαστάσεις, κύβος ἴσα ἐκ τῆς δυάδος, καὶ τινὲς ἐπὶ τῇ πρώτῃ πεπερασμένη φρόνησον. ἡ δὲ δευτέρα πρώτη τετραγωνικὸν ἔχει εἶδος, ὑπὸ πεντῆς τῆς τετράδος αὐτινὲς γλυπομένης. διὸ καὶ ἡ μὲν ὡς τελείως διαστᾶσα, ἡ δὲ, ὡς ὑπὸ τελείου γενομένη, τέλος ἐπάγουσι τοῖς κατειργασμένοις ἐν αὐτῇς. Ἔξοχ' ἀξομένοιο.] μὴ τὴν ζ, γίνεται ἀμφίκυρτος, ἥτοι ὑπὲρ τὸ ἥμισυ φωτιζομένη. διὰ τοῦτο φησιν, Ἔξοχ' ἀξομένοιο.

Τινὲς δὲ ἑβδόμῃ ὡς ὑπὸ μόνης γλυπομένης τῆς μονάδος, καὶ ὡς μὴ γλυπῶσαν τινὰ τῶν ἐντὸς δεκάδος ἀριθμῶν. ἄλλοι δὲ ὀγδόῃ, ὡς κύβον καὶ πρώτῃ πρὸς πειχῆ διαστάσιν ἐχομένην. τῇ γὰρ τετραγόνῳ ὀκτωέδρῳ ὄντος (δὶς γὰρ δύο τέσσαρα) ὁ κύβος στερεός ἐστιν, ὡς τινὲς εἰς μῆκος καὶ βάθος καὶ πλάτος ἔχων κίνησιν· δὶς γὰρ τέσσαρα, ὀκτώ· ὅθεν καὶ συντελεστικός ἐστι πάσης ἐργασίας. τινὲς δὲ ἐναάτῃ, ὡς ἀπὸ τῆς γ' τετραγωνιζομένης, ὡς ἔστιν ἰδεῖν ἐν τῷ πλίνθῳ. τετράγωνος δὲ ἀριθμός ἐστιν, ὁ ἰσάκις ἴσος μετρούμενος, ἥτοι ὑπὸ δύο ἴσων ἀριθμῶν· ὡς τὸ δὶς δύο, δ'. κύβος δέ, ὁ ἰσάκις ἴσος ἰσάκις, ἥτοι ὁ ὑπὸ τριῶν ἴσων ἀριθμῶν μετρούμενος, ὡς τὸ, δὶς δύο δ', καὶ τετράκις δύο, ὀκτώ. ὁ τοίνυν ὄγδοος ἀπὸ τοῦ β' κύβος γίνεται. λέγει δὲ καὶ θ' καὶ χῖ τοῦτο συμφέρον ἔι), ὡς ἀπὸ τελείου ἀριθμοῦ γενομένη τῆς τριάδος, ἀρχὴν ἔχοντος τινὶ μονάδι, μέσῳ τινὶ δυάδι, καὶ τέλος τινὶ τριάδι ἥτοι τινὶ πειχῆ διαστάσιν καὶ τὸν τετράγωνισμόν. πᾶς δὲ ἀριθμὸς ὑφ' ἑαυτὸν πολυπλασιαζόμενος τετράγωνος λέγεται, ὡς τὸ τρὶς ἐννέα. Ἐνδεκάτην.] ἢ μὴ τινὶ δεκάδα ἀριθμῶν, ἡ ἑνδεκάτη τινὶ μονάδα ὑποστοιχειοῦται. διὸ καὶ ταύτῃ, ὡς ἀναλογοῦσαν πρὸς ἐνείνην, ἐτήρησεν, εἰς τὸ τόκους πρεσβύτων ἐξαιρεῖν, καὶ καρπὸς ἐκ τῆς γῆς ἀμᾶσθαι. συγγενῆ γὰρ ταῦτα ἀλλήλοις, ἐπεὶ καὶ τὸ θερίζειν, κείρειν καλοῦσι, καὶ τὸ κείρειν, οἷον θερίζειν ὅτι τὰς ὄϊς. ἄμφω δὲ εἰς τινὶ τῷ σώματος τείνει θεραπείαν· τὸ μὲν, εἰς τὴν τροφὴν, τὸ δὲ, εἰς τινὶ σκέπην. καὶ οἰκείᾳ τῇ ἑνδεκάτῃ μὲν, ὡς ἀρχὴ τείτης πεντάδος, τῆς μάλιστα ἀυξητικῆς τῶν σιληναίων φωτός· ἢ δὲ δωδεκάτη τῶν τειῶν πεντάδων ἡ πρώτη, ἀτελεσάτη· ἡ δὲ τείτη, τελειοτάτη. καὶ ἔστι τροφὴ ἀυτῆς, ἔστι πρόβλημα τὸ ἀφ' ἡλίου φῶς λέγειν ἐθέλεις, οἰκείαν ἐρεῖς τινὶ ἑνδεκάτην, ἀρχὴν οὖσαν τῆς τελειωτικῆς τῶν φωτὸς πεντάδος, εἰς τε θειασμὸν, καὶ εἰς κυρὰν τῆς πρώτου. τῇ δωδεκάτῃ δὲ, ὡς ἔτι μείζονος ἀυξητικὴ τῶν φωτὸς, ἕτως τινὶ ἀρχὴν εἶχε τῆς τελείας ὀκτάδος πρὸ ἀυτῆς. ἔχει δὲ καὶ τινὶ ἑνδεκάτῃ μὲ τῆς πλάσεως καὶ μέχρι τοῦ ἀπὸ τοῦ τείου τελειότητος, καὶ τῆς ἀπὸ τοῦ ἑνδεκάτου ἰσότητος. εἰ δὲ καὶ δὶς ἔχει

τὴν ἐξάδα τὴν πρώτην τοῖς ἑαυτῆ μέρεσιν; ἴσην καὶ διὰ τοῦτο τελείαν, εἰκότως ἔφασκε ταῖς ἀπὸ τῆς τελείων ἡρμόσθαι. διὸ καὶ μᾶλλον ἐδόκει λέγεται καὶ εἰκότως. διόπερ καὶ αὐτῶν ὅτι τῆς θεῶν ἀριθμός. τὴν τε ἀρρενοποιὸν αὐτῶν ἑξάδα. καὶ τὴν θηλυτοκεῖαν φιλαβὼν ἔτος ὁ ἀριθμός. ὅπερ ἢ καὶ φυσικὴν ἔλαχεν ὁ ἀριθμὸς ἔτος οἰκειότητα πρὸς τὰ τέκτασματα, ἐν ἕνεκεν καὶ τὰς οἷς κέρκοι, διὰ τῆς ἐπομένων ὑπομιμήσκει Πείκειν ἢ κυρίως τὸ ξαίνειν. ὅθεν καὶ τὸ, πεξαμένη χερσίν· νῦν ἢ τὸ κείρειν. εὔερτα κηρὸν.] ἡδύ τι πέρπνα τὴν ψυχὴν ἢ εὐφραίνοντα.

Τῇ μὲν τοι νεῖ νήματα.] ὁ μὲν ἀράχνης φυσικῶς κινεῖται πρὸς τὰς ὑφάνσεις, ἔχων τὶ χρῆ τὴν ὑφαντικὴν εὐδιάθετον, ὡς δηλοῖ, κύκλους ἐπὶ κύκλοις ὀξυφαίνων. καὶ αὐτὸς ἐν τῷ κέντρῳ τῆς κύκλων ἐπεδρεύων τὰ θηρώμενα, ἵνα ὀξὺ ἴσα πάντων ἀπέχῃ τῆς ἐμπιπτόντων. καὶ θαυμαστὸν ἐδέν. ὥσπερ ἄλλα τῆς ζώων κινεῖται χρῆ φύσιν ὑπ' ἄλλε τῆς φύσιως. ὁ καὶ πρεσβύτερον, τὰ μὲν συνοδικῶς, τὰ δὲ πληροτελιῶς, ἔτος καὶ τὴν ἀράχνην πρὸς ταύτην ἔχειν συμπαθῶς τῆς πλήρως ἐσῶν ἡμερῶν τελειότητα. εἰ δὲ μὴ γένοιτ' ἂν ἀποκρυπτικὴ, καὶ ἀφαίρεσιν ἀναγάγοι τὸ φωτός. αὕτη ἢ ἀεὶ αὐξητικὴ μόνως καὶ τοῦτο ἔχει τελειότητα. δεῖ δὲ κἀκεῖνο συνοραῦν, ὅτι μὰ ἴσα δεῖ πῆς ὑφαίνοι φωτὸς. ὅταν αὐτὴ πρόξενήσῃ, τέλειον ἔχουσα τὸ φῶς ἀδεκτον ἐ καθάπαξ. ὁ μὲν οὖν ψυχρὸς ἀὴρ, καὶ νεφελώδης ἐμποδὼν ἔστι τοῖς ἔργοις· ὁ δ' ὑπὸ τοῦ φωτὸς ἑκατέρα θερμαινόμενος, συμφράζει πρὸς πάντα τὰ τοιαῦτα. τὸ μὲν οὖν ἄρχεσθαι τῆς ἔργων ἐν αὐτῇ, καλὸν. καὶ τοῦτο φυσικῶς μὲν οἱ ἀράχναι, κρῆ ἢ πείθειν οἱ ἄνθρωποι μνώσκουσι. τὸ δ' ἐναντίον, τὸ καθαίρειν τὰς ἱστὺς πρὸς παντέλειον, αἴτιον εἶναι τὰ ὑφάσματα. τῆς ἄκρως ἔστι δεδημιμένων. ἄλλως. ἐν ᾗ νήθει τὰ νήματα αὐτοῦ ὁ ἐν τῷ ἀεὶ πετόμενος ἀράχνης. ὅτι καὶ ὡς ἔμπειρος ἀνὴρ, ὁ μύρμηξ θησαυρὸν αὐτῷ σωρεύει ἐκ παλαιᾶς ἡμέρας ὑπὲρ τὴν νύκτα Γωλίαν καὶ Λυγρύστου. ἄνωθεν. ὡς ἐργατικωτέρας ἔστι τῆς δωδεκάτης, τὴν νήματι τὰ ἀράχνης χρῆται ἀεροπότητος ἢ, τὰ ἐν ἀεὶ πετομένης. Ἡ ματος ἐκ πολιᾶ.] ἢ ἐν μεγάλῃ ἡμέρᾳ, τὸ πλείστου τῆς ὑμερῶν. ἴδρις ἢ πάλιν ὁ ἔμπειρος. μύρμηξ. σωρὸς ἢ ὁ θησαυρός.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Ἡ ματα δ' ἐκ Διόθεν.] μᾶ τὴν τῆς ἔργων διδασκαλίαν, καὶ τὴν λοιπὴν ὑποθήκην τε καὶ παραίνεσιν, καὶ διαλαμβάνειν φησὶ τὰ τῆς πολλοῖς ἐφημερίδων καταρχεται καὶ φησὶ τὰ τῶν πρὸ τῆς ἔργων κεθέσηκα χρήσιμος, καὶ δεινῶς καὶ συγκεχυμένως καὶ κακοζήλως, ἔστι ἢ καὶ ψαδῶς, καὶ ὁ χ, ὥσπερ ὁ μέγας Ὀρφεὺς, διδασκαλικῶς τι καὶ τεταγμένως πρὸς δύκειρεσιαν, καὶ τὸ πλέον τεχνικωτέρως καὶ ἀληθῶς. ἐκεῖνος μὲν γὰρ ἔτω φησί·

Πρῶτον μὲν σπουδῇ ἐνὶ ἤματι φαίνεται Ἄρης.

Μήνη δ' εἰς τ' Ἄρλιν ἐπιτέλλεται. ἴσχεο δ' ἔργων.

Τὴν δὲ γὰρ ἐξανύσασα φύσιν δίκερων ἀναφαίνει.

Αὐτὰρ ἐπὴν τρίτην ἦμαρ ὑπὸ πρὸς θεῖ μελίνης,
Πᾶσιν ὅπλοισιν φυτοσπόρε αἰτίη ἀλκῆς.

Τετράδι δ' αὐξομένη πολυφεγγέα λαμπάδα τείνει.

Καὶ καθεξῆς. πέντε ἔξ. μέχρι τ λ. ἔτος ἢ τριακοσιῶν λέγει ἔννεα. εἶτα, δ, ζ, η. ια. ιβ, ιγ, ις, ιζ, ιη, ιθ, κ, ι, ιδ, κδ, δ, ε, ιζ, δ, ιθ, θ, κβ. ἔτως ταῦτα συγκεχυμένως φησὶ. ἢ μᾶ δ' ἐκ Διόθεν, ἐκ νοὸς καὶ φρονοῦντων, ἢ τὸ κεφαλὸ φυλάσσων καὶ ὀπτηρῶν τὰς ἡμέρας καλῶς καὶ κρῆ τὸ πρέπον φέρεσθε, καὶ λέγει πῆς δμωσί, τὴν λ τοῦ μηνὸς τῆς σελήνης ἀείσω εἰς τε τὸ ὀπτηρεῖν τὰ ἔργα, καὶ διαδόναι τροφὰς, ὁπότε τέως οἱ λαοὶ κρίνοντες τὴν ἀλήθειαν ἔχωσι τὴν τ' σελήνης, καὶ ἐ ψαδῶ. Ἐκ Διόθεν.] ἤγουν ἐκ νοὸς καὶ φρονίμων μάθοις, ἢ ὁρῶν τὴν σελήνην ἐν ὄρεσιν, καὶ τὰς λοιπὰς ἀστέρας γίνωσκε. τεσσαράδα μίωσ] ἴσον, ὅτι μίαν τὸν τῆς σελήνης λέγει. διὰ τοῦτο καὶ ἕνα μῆνα τοῦτον μόνον φησὶ καὶ τριακονθήμερον. ὁ γὰρ τ' σελήνης μὴν τοιοῦτός ἐστι. καὶ ἥμισυ ἡμερῶν καὶ τεσσάρτης. καὶ τὴν τριακοσιῶν ἡμέρων, ἔτος ἀναθιὼν λέγει, ὧν Ὀρφεὺς φαώλην πᾶσι ἔργοις φησί, δυσολυψίας ἢ μόναις εὐδλήν, Αἱ δὲ γὰρ ἡμέραι.] αὗται γὰρ εἰσὶν αἱ ἡμέραι πρὸς τ' ἀμητὸν πρὸς τὸν βαλὼ ἐχέσης εἱμαρμένης, ἀγαθαὶ δηλονότι. ἡ ἕνη, ἢ τετράς τε, καὶ ἡ ἑβδόμη, ἱεραὶ ἡμέραι ἐν ζῇ Λητῶ, φησὶν, ἐγέννησε τὸν Ἀπόλλωνα, ἤγουν ἑβδόμῃ ἐκ τοῦ χάους ἐφάνη

ἥλιος

ἥλιος. χαλεπῶς δέ φησι· τετάρτη γὰρ γέγονε, καὶ ἑφέρνη. ὀγδοάτη τε αὐξομένης τῆς σελήνης, ἕξοχοι ἡμέρᾳσι εἰς τὸ φράσσειν, ἢ ἰᾶ καὶ ἡ ιβ, εἰς τὸ κείρειν δὲ ἰς (τοῦτο γὰρ νῦν τὸ πείκειν δηλοῖ) καὶ εἰς τὸ θεί-ζειν. ἢ δὲ ις, τὰ ἰᾶ χρείσσων. ἐν τῇ ις γὰρ πάθει τὰ ῥήματα ὁ ἀεράχνης, ὁ μύρμηξ καχυολογεῖ. Ἕνη, ἡ πρώτη τῆς σελήνης, παρὰ τὸ ἓν ἕνη. ὅθεν νῦν δασυύεται, ὡς μὴ δι-πλασιάσαι τὸ ν. ὅτε δὲ δι ωλαπλοῦ τὸ ν, ψιλοῦ-ται ὡς Αἰολικόν. Τετράς τε καὶ ἑβδόμη·

Καπνὸς Προκλικὸς ἀρμονικὸς ἐνθάδε,
Καὶ τὰς ἀριθμῶν εἰ σκοτεῖν θέλεις, σκόπει
ἀεξομένου.] ἀπὸ α, μέχρι καὶ ιδ ἡμίσεως καὶ τετάρτης ἡμέρας, ὁ σελιναῖος αὔξεται κύ-κλος. εἶτα μέχρι κθ, φθίνει. τῇ δὲ λ φθίνει τελείως, καὶ πάλιν νέα παρέρχεται, σωδεκάτη τῶν ἡλίου. ἐπεὶ δὲ ὁ Ἡσίοδος οὐκ ἐπετήρησεν εὐχρίνειαν καὶ τάξιν, ἀλλ' ἀλλαχοῦ ἀλλαχοῦ τὰς ἡμέρας δι-δάσκει, καὶ ὁμωνύμως, ὀγδόας ἢ τετάρτας, λέ-γων μόνον τὸν αὐξανόμενον μῆνα, εἶπεν, ἵνα νοήσῃς τὴν τετάρτην ὀγδόην, καὶ τὴν πρώτην ἑνάτην· μὴ δὲ τὴν δευτέραν ὀγδόην ἢ τὴν δε-υτέραν ἑνάτην, ἤτοι τὴν δεκαπεντεκαιδεκάτην, ἢ εἰκοσιπεντεκαιδεκάτην, εἴτε τὴν πρίτην, ἤγουν τὴν κῆ, καὶ κθ. πάντας γὰρ ἐνθάδε τὰς ἀριθμοὺς, ἀπὸ μο-νάδος μέχρι δεκάδος, πεπλῶς λέγει, μο-νάδα πρώτην τὴν ἕνην, δευτέραν μονάδα τὴν δύο. τρίτην δὲ κα. δυάδα πρώτην τὴν β', δε-υτέραν δὲ ις· γ, τὴν κε. τριάδας τρεῖς, τὴν τρία, τὴν τρισκαιδεκάτην, τὴν κγ. δ, τεσ-σαρεσκαιδεκάτην, κδ. καὶ τὰ λοιπὰ ὁμοίως, μέ-χρι καὶ αὐτῆς δὲ δεκάδος. ι δεκὰς, ἡ ι. ς, ἡ κ. γ, ἡ λ. Δύο, τὸ ο μικρὸν. καὶ ἔστ μακρὸν, ὡς λῆγον εἰς μέρος λόγου. Ἀπικῶς ὦ μέγα.

Μειοῦς αὐξομένου.] ὁ μὲν ὁ σεληναῖος, ὡς ἕφην, μέχρι ιδ ἡμέρας καὶ ἡμισείας αὔξεται. εἰς τοῦτο δὲ μέχρι τῆς λ φθίνει. τοῦτο γοῦν δηλοῖ νῦν, ὅπ ὀγδόῳ ἡμέρᾳ καὶ θ σει λέγω τὰς τῆς αὐ-ξήσεως τῆς σελήνης, ἤγουν τὴν πρώτην ὀγδόην, καὶ τὴν πρώτην θ, καὶ τὴν δευτέραν, ἤγουν τὴν ιη, ἢ τὴν ιθ, ἢ τὴν κη, ἢ κθ. αἱ γὰρ τέσσαρες εκεῖ-ναι φθίσεως εἰσὶ τῆς σελήνης, οὐκ αὐξήσεως.

πείκειν,] κυρίως τὸ κτενίζειν ἢ κομᾶν· νῦν δὲ τὸ κείρειν ἀπὸ τροβάτων τὰ ἔρια. Τῇ γὰρ τοιᾶδε.] ἀγαθὴ (φησι) ἡ ις. εἰς τὸ ἐργάζε αὖ-χθ γὰρ τὴν δυοδεκάτην τοῦ πλέω καὶ μεγάλου ἤματος, ἤτοι τοῦ θερείου. ἢ τοῦ ὁλοκύκλου, ὅτε ὁλό-κυκλος ἡ σελήνη, ὁ ἀράχνης ὁ ἀεὶ πετόμενος ἄρχεται ἰσουργεῖν, ὅτε ὁ μύρμηξ ὁμοίως ἐν τῇ θερειῇ ις, καταρχεται τὰς σαχνας συλλέ-γειν· τότε γοῦν τοῦ ἰσουργεῖν ἀρξαμένη προφη-νὴς τοῖς ἔργοις γίνεσθ. Ἀερσιπότητος.] ὁ ἐν τῷ ἀεὶ πετόμενος. παρεγκλιτέον δὲ ἡ δοθεῖα αὕτη ἀπὸ γενικῆς. ἀερσιπότης μὲν γὰρ λέγεται ἀερσιπότου, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἀερσιπότητος. ἀπὸ τῆς ἀερσιπότητος ἔστ γενικῆς ἔστ τὴν εὐθεῖαν ταύτην παρεγκλίπτειν. Ἀράχνης λέγεται τὸ ζωύφιον αὐτὸ τὸ ὑφαντουργόν· ἀράχνιον δὲ τὸ ὑπ' ἐκείνου ὑφαινόμενον. ἴδρις.] ἔμπειρος. λέγει δὲ τὸν μύρμηκα, ὡς προμνωστευ-κοντα καιροὺς καὶ αὐέμους καὶ αὐαισίους ἡμέρας. ἐν σαββάτῳ γὰρ καὶ λ τὰ μειοῦς τῆς σελήνης οὐκ ἐρ-γάζεται· καὶ χειμερίου καιροῦ γινεσθ μέλλοντος, κλείει τὴν θύραν τῆς ὀπῆς, ἔνθα κατοικεῖ. θερ-μοτέρας δὲ πάλιν αὐαπετάννυσι, καὶ τὸν σῖτον εἰς δύο τέμνων ἀποτίθησι, μήπως αὐαφύσῃ. καὶ ὅμοιος παρομνυόντος ἐξέχει τὸν νοσοῦντα σῖ-τον, καὶ τῷ ἡλίῳ ξηραίνει, μήπως σαπῇ τῇ ἰκμάδι. καὶ ἕτερα τοιαῦτα σοφῆς γνώμης ἐχόμενα. ἢ ἴδριν αὐτὸν λέγει, ὡς πολύμοχθον καὶ κοπη-ρὸν, ἐκ τῶν ἰδίων.

Μειοῦς δ' ἰσαμένης ξισκαιδεκάτῳ ἀλέασθαι
Σπόρματος ἄρξασθαι· φυτὰ δ' ἐνθρέψασθαι ἀρίστη.
Ἕκτη δ' ἡ μέσση μάλ' ἀσύμφορός ἐστι φυτοῖσιν·
Ἀνδρογόνος τ' ἀγαθὴ κούρη δ' ὐ σύμφορός ἐστιν
Οὔτε γενέσθαι πρῶτ', οὔτ' ἄρ γάμῳ αὐτιβολῆσαι.
Οὐδὲ μὲν ἡ πρώτη ἕκτη, κούρη τε γενέσθαι

Mensis autem inchoati decima-tertia cauero
Sementem incipere: plantis v. in-serendis optima est.
Sexta vero media val le incom-moda est plantis.
Viri para bona; puellæ vero non utilis est
Neque gignendæ primum, nec nuptiis tradendæ.
Nec prima quidem sexta puellæ gignendæ

Ἄρμενος, ἀλλ' ἐρίφους τάμνειν καὶ πώεα μήλων,
Σηκόν τ' ἀμφιβαλεῖν ποιμνήϊον, ἦπιον ἦμαρ.
Εὐθλὴ δ' ἀνδρογόνος· φιλέει δέ τε κέρτομα βάζειν,
Ψεύδεά θ' αἱμυλίους τε λόγους, κρυφίους τ' ὀαρισμούς.
Μείους δ' ὀγδοάτη κάρφος καὶ βουῒ εἰάμενος
Γαμέεμεν, ὑρῆας δὲ δυωδεκάτῃ ταλαεργούς·
Εἰκάδι δ' ἐν μεγάλῃ πλέῳ ἤματι ἴσορα φῶτα
Γίνεσθαι· μέγα γάρ τε νόον πεπυκασμένος ἐστίν.
Εὐθλὴ δ' ἀνδρογόνος δεκάτη, κούρῃ δέ τε τέρεν ἀεὶ
Μέσσῃ. τῇ δή τε μῆλα καὶ εἰλίποδας ἕλικας βοῦς,
Καὶ κυνὸς παρχαρόδοντα καὶ ὑρῆας ταλαεργοὺς
Πρήϋνειν, ὄπι χεῖρα πιθείς. πεφύλαξο δὲ θυμῷ
Τέρσασθ' ἀλδαίνοντος θ' ἰσαμένου τε,
Ἄλγεα θυμοβορεῖν· μάλα τοι τετελεσμένον ἦμαρ.
Ἐν δὲ τετάρτῃ μείους ἄγεσθαι ἐς οἶκον ἄκοιτιν,
Οἰωνοὺς κείνας, οἳ ἐπ' ἔργμασι τούτῳ ἄρειστοι.

Apta eſt, ſed hæc dis caſtrandis, & gregibus oulum,
Stabuloque circumſpiciendo paſtorali, benigna dies eſt.
Bona vero viripara, amarque conuicia loqui,
Mendaciaque & blandos ſermones, & occulta colloquia.
Menſis vero octaua caprum, & bonem valde mugientem
Caſtrato: mulos autem duodecima laborioſos.
Viceſima vero in magna, plena die, prudentem virum
Generato: valde enim bonæ eſt indolis.
Bona autem viripara decima, puellæ vero & quarta
Media: hac vero & oues, & curuipedes ſetortis cornibus boues,
Et canem aſperis dentibus, muloſque laborioſos
Cicurato manum imponens. cautus vero eſto animo,
Vt quartam vites deſinentis & inchoati menſis,
Dolotibus conficiendo animo. valde hæc accommoda eſt dies,
Quarta autem menſis vxorem domum ducito,
Obſeruatis auibus quæ ad hanc rem ſunt optimæ.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Μηνὸς δ' ἰσαμένου.] ἰσάμενον μῆνα ἕως εἰκάδος ἔλεγον· μὴ ὄντος, φησὶν φθίνοντος, καὶ δευτέρου φθίνοντος, καὶ ἕξης. τοῦ μηνὸς ὄντος ἰσαμένου, καὶ τῇ τρισκαιδεκάτῃ, ἀλέασθαι, αὐτὶ τοῦ ἐκφυγεῖν, σπέρματος ἄρξασθαι. εἰς τὸ ἐνθρέψασθαι ὑπὸ φυτὰ, ἤγουν πιεῖν ἁλμυρὸν, καὶ βλάστην ἀναδοῦναι ποιῆσαι, ἀείση. τὴν αἰτίαν ὑπὲρ τούτου ὁ Πλάτωρ λέγει. ἡ ἕκτη ὑπὸ ἡ μέση, ἤγουν ἡ ἕκτη καὶ δεκάτη, λίαν ἐστὶν ἀνάρμοστος τοῖς φυτοῖς, εἰς ἄρρεν ὑπὸ γέννησιν ἀγαθή· κόρη ὑπὸ συμφέρουσά ὄστιν, ὅτε γενέσθαι θρῶτα, ἤγουν τὴν ἀρχὴν, ἢ τε γάμου ἀντιβολῆσαι, ἤγουν ὀπτυχεῖν. εἰδὲ μὴν ἡ θρώτη ἕκτη ἀμοιρία ἐστὶ κόρη εἰς τὸ γενέσθαι, ἀλλ' ἔστιν ἧττον ἧμαρ, ἀντὶ τοῦ ἀγαθὸν, εἰς τὸ τάμνειν ἐείφους, τουτέστιν ὀρυχίζειν.

καὶ πώεα μήλων.] ἀφεφασικῶς αὐτὶ τοῦ ἀρνία. καὶ εἰς τὸ ἀμφιβαλεῖν σηκὸν τῶν προβάτων. τοῦτο γὰρ τὸ ποιμνήϊον. σηκὸν ὑπὸ λέγει τὸ κοινῶς μαντρίον. ἀγαθὴ ὑπὸ εἰς ἄρρεν γέννησιν ἡ θρώτη ἕκτη. φιλεῖ ὑπὸ, ἤγουν ἀγαπᾷ, τὸ γεννώμενον ἐν αὐτῇ δηλονότι, ὑβριστικὰ λέγειν, καὶ ψεύδη φιλεῖ καὶ λόγους αἰμυλίους, ἤγουν ἀπατηλοὺς, καὶ κρυφίους ὀαρισμοὺς, ἤγουν ὁμιλίας μὴ γυναικῶν.

Μείους δ' ὀγδοάτη.] κατὰ τοιοῦτόν ὑπὸ τοῦ μηνὸς, εὐτυχίζε κάρφος καὶ βοῒ εἰάμενον, ἤγουν πολλὰ μοχθήσαντα. μὴ τοιοῦτον δυωδεκάτην ὑπὸ εὐτυχίζε ὑρῆας, ἤγουν ὀρέας· ἡμίονους ταλαεργούς, τουτέστιν ἐπ' ἔργοις καρτερικούς.

Εἰκάδι δ' ἐν μεγάλῃ.] ἐν τῇ εἰκάδι ὑπὸ τῇ μεγάλῃ, τῷ πλέῳ λέγω ἤματι. τοῦτο γὰρ ὡσεὶ ἐφαρμοστικόν ὄστι τοῦ μεγάλῃ, ἤγουν τῷ πεπληθυσμένῳ τῷ τὸν πλείονα μοῖραν τοῦ μηνὸς ἔχοντι, πλουσίους φῶτα γεννῆσαι. ἀπαφῶς ὑπὸ τοῦτο εἰπών, (δοκεῖ γὰρ διδάσκειν αὐτὸν πλουσίους ἄνδρας γαμεῖν, ὡσαφῶς εἰ ἐπ' αὐτὸ τοῦτο ἰών) ἐπάγει διασαφῶν τὸν λόγον, μάλα γάρτε νόον πεπυκασμένος, τὸν νοῦν, τουτέστι σεσαφὸς καὶ συγκεκροτημένος· ὡσαφῶς εἰ ἔλεγεν, Εἰ θέλεις παῖδα γνήσιον πλουσίους γνησόμενον, χρὴ τοιοῦτον γενέσθαι τὸν νοῦν συγκεκροτημένον καὶ σεσαφὸς ὁ ἐν αὐτῇ γενηθείς. ἴσορα ὑπὸ φῶτα λέγει γονεῖς, οἷς γενησόμενον πάντως τοιοῦτον. ὁ γὰρ ἅμα τῷ γενηθῆναι καὶ αὐτὸν ἔσεσθαι πλουσίους. ἀγαθὴ ὑπὸ ἀνδρογόνος, ἤγουν εἰς ἄρρεν γέννησιν ἀγαθὴ ἡ δεκάτη. κόρη δὲ ἀγαθὴ δηλονότι εἰς τὸ γενέσθαι

γλυπθῆναι ἡ τετρὰς ἡ μέση, ἤρωι ἡ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ. χρῆ ταύτῃ τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ μῆλα, ἤρωι σφάττειν, καὶ βοῦς ἑλικοβλῶς τοὺς πόδας κινοῦντας, καὶ κύνα καρχαρόδοντα, καὶ ὀρέας ἐπ' ἔργοις καρτερικοὺς φαύνῃ, ἐπιπθεὶς ἀνδρὸς ἢ χεῖρα, καταφῶν αὐτοὺς δυλοτόπ. πφύλαξο ἢ δυμῷ.] φύλαξον ἢ ἐν τῇ σῇ ψυχῇ ἐκφυγεῖν χρὴ τῇ τετράδα τῆ μηνὸς καὶ φθίνοντος καὶ ἰσαμένῃ, ἤρωι χρὴ τῇ εἰκάσιν τετάρτῃ, καὶ τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ· ἄλγη δυμοβορεῖν, τουτέστι λύπας αὐτῷ κινεῖν βιβρωσκούσας τῇ ψυχήν. μάλα γάρ ὅδιον ἡ τετρὰς δηλονότι ἡμέρα πεπλεσμένη, ἤρωι ἱερά. Τοὺς δὲ τέτταρας τέσσαρας σίχους, ἃ ἢ μήμης ὁ Πλούταρχος ἠξίωσεν, ὡς αὐ μὴ φερομένους. τούτους ἢ ἐξηγούμενος ἀξιοῖ μὴ ἐγκαλεῖν τῷ Ἡσιόδῳ, ὡσὰν χλοίους εἰπόντι, μὴ χρῆναι λύσας ἑαυτῷ κινεῖν ἐν ταύταις, ὡς δέον ἐν ἄλλαις ποὶ τοῦτο ποιεῖν. ἃ γὰ τοῦτο λέγει, ἀλλ' ὡς ἐν ἱεραῖς ταύταις μέλισα τὰς λυπηρὰς ὑποσκάζειν ἐνεργείας. ὡς εἰ μὴ ἄλλοτε δεῖ ὡς ἀναγκαίας αἱρεῖσθαι, ἐν ταύταις ἃ δέον. Ἐν ἢ τετάρτῃ μηνός.] ἐν ἢ τῇ τετάρτῃ τοῦ μηνὸς τῇ πρώτῃ, δηλονότι, ἄγαλμ αὐτῇ τῇ ἄγυι εἰς τὸν οἶκον σου ἔκοιτιν, ἤγουν γυναῖκα ὁμόζυγον· οἱονεὶ χρίνας πρότερον, αὐτὴ τῇ σκοπήσας, οἵ τινες εἰσὶν ἄξιοι ὅτι τῷ ἔργματι τούτῳ, ἤγουν ἐπὶ ταύτῃ τῇ φράξει.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Μηνὸς δ' ἰσαμένου.] καλῶς ἐπέσησεν ὁ Πλούταρχος, ὅτι τὸ ἀσπέρμα καὶ τὸ φυτεῦσαι, οὐχ ὑσὸ φῦς αὐτῶν ἔοικεν ὠφελεῖσθαι. τὸ μὲν γὰ ἀσπέρμα δεῖ καταβληθὲν κρυφθῆναι πρῶτον εἴσω τῆς γῆς καὶ σαπῆναι, καὶ ὕστερ ἑαυτῷ διαδοῦναι τὴν δύναμιν εἰς τὴν ἀνεκφύσαν αὐτὸ γῆν, ἵν' ἐξ ἑνὸς πυρῆ πυχὸν ἢ κεγχρῖς, γένηται πολὺ. διὸ καὶ ὑετῶ δεῖται καὶ πάχνης. αὐτὸ φασι τὴν ἀρχὴν πρὸς ὕπνον ἴσον καὶ χόρτον τὰς ἐν αὐτῷ φυσικὰς δυνάμεις. τὸ ἢ φυτὸν εἰς ωθὲν βλαστῆσαι χρὴ καὶ ἀναδυῶναι τὸν ἐν τῇ εἰς ἡ κρυπτόμενον λόγον, οἷον διοχλθέσης διὰ φωτὸς ὡς εἰκότως τὴν τοῦ καιδεκάτου ἀνεκφύσιν μὲν τὸ ἄπειρον ἀναπτήλιον ἔχει), ἀνεκφύσιν ἢ τὸ φυτεύειν ἐπιτηδειότατον. τὸ γὰ ἀναγκαίως ὑσὸ τὸν εἰς ἡ λόγον καὶ εἰς ὄπιθον ἄγειν καὶ βλάστην, ἐοικέναι διὰ τὸ ὀνόματος ἀνεκφύσιν ἃ συντελεῖ, πλεῖον ὂν τὸ ἐκ τῆς σελήνης ἐν ταύτῃ φῶς. ἄλλως. ἰσάμενον μῆνα, ὡς εἰκάδα ἔλεγον. μὴ δὲ τοῦτο, φρώτης φθίνοντος, δευτέρας φθίνοντος. Φιλόχορος ἢ πάσας τὰς βοῦς ἱερὰς λέγει τῆς Ἀθηνᾶς.

Ἕκτη δ' ἡ μέσην.] τὴν ἑκκαιδεκάτην μέσην εἶναι, ἀφέλιμον εἶ) φησὶν, δι' ἣν εἴπομεν αἰτίαν. τὸ γὰ φῶς χλιαρὸν ὂν τὸ σελιναῖον τότε καὶ ὑγρὸν ἐ ἀνεκφύσαν τὴν βλάστην αὐτῶν· ὅθεν ἢ ἀνθρώπων ἄρρεσι μὲ σπέρμασι σύμφορον, θήλεσι δὲ ἀσύμφορον· αἴτιον ἢ τούτων, ὅτι τὸ μὲ ὃ ξηρότερον, τὸ ἢ ὑγρότερον τῶν σπερμάτων, οἷς καὶ αὐτὸ τὸ ἄρρεν διαφέρει τοῦ θήλεος. καὶ διὰ ταῦτα φασὶ καὶ τὰς συλλήψεις τὰς μὲ ἐν τοῖς ἀνδράσιν ὄντων γινομένας εἶ) ἀῤῥενογόνους τὰς ἢ ἐν τοῖς θηλυγόνους. καὶ μὲ τοι καὶ τὰς διαθρώσεις τῶν θηλέων ἐμβρύων βεβαιοτέρας γίνεσθαι, ἢ τῶν ἀῤῥένων, διὰ τὸ ἐκεῖ τὴν ὑγρότητα μὴ ῥαδίως κρατυμένης ὑσὸ τῆς δημιουργούσης ἐν τῇ φύσει θερμότητος, φυσικῶς ἂν εἴρηται τὴν ἑπτακαιδεκάτην ἀῤῥενογόνον μᾶλλον εἶναι), θήλεσι ἢ ἀσύμφορον. ἔχει δέ τινα καὶ πρὸς γάμους ἐναντίωσιν, τὴν σελήνης πάμπολυ τοῦ ἡλίου διαστάσης. διὸ καὶ Ἀθηναῖοι τὰς πρὸς σωφροσύνην ἡμέρας ἐξελέγοντο πρὸς γάμους, καὶ τὰ θεογάμια ἐτέλουν, τότε φυσικῶς εἶ) φῶτον εἰόμενοι γάμον τὴν σελήνης ἕνωσιν, πρὸς ἥλιον σύνοδον ἄλλως. ἐξκαιδεκάτην ἐκ ὑπτηδείαν τοῖς φυτοῖς. τὸ γὰ τῆς σελήνης φῶς χλιαρὸν ὂν σηπτικόν ὅτι. τότε ἂν τὰ τμηθέντα ξύλα σήπῃ, καὶ ὁ μεταχειρόμενος οἶνος ὀξίζῃ. Οὐδὲ μὴ ἡ φρώτη.] τὴν φρώτην ἕκτην ἀνεπιτηδείαν πρὸς κύησιν γίνεσθαι εἶ) βάλῃ, καί τοι τῆς Ἀρτέμιδος ἱερὰν οὖσαν, ὡς γενέθλιον τοῦ Διός. διὸ καὶ φοτέραν γαμεῖν φασὶ τὸν Ἀπόλλωνα, ἵνα καὶ μαιεύσῃ τὸν ἀδελφόν. καὶ πῶς γὰ ἂ μέλλῃ θεῶν λοχείας ἔσεσθαι ἱερὰ ἡ ἕκτη, φρώτη τελεία οὖσα, καὶ τῆς λοχείας, ἃ δὴ ἔστι ἀτελῶν κύησις; ἄμεινον γὰ ἡ ἐκείνων ὅτι διάκρισις, ἀλλὰ καὶ δὴ τελείων. ἢ μὲ οὖν Ἄρτεμις τελεσιεργὸς οὖσα δὴ κυημάτων, καὶ ἐκφαντικὴ δὴ φυσικῶν λόγων, τὰ κρατησάντων τῆς ὕλης, εἰκότως ἐν τῇ ἕκτῃ γενέσθαι μυθολογεῖται· ταῖς ἢ τῶν θηλέων θηλείαις γενέσεσιν, εἰκότως δεῖν ἀφάμπουσ αὐτὴν, διὸ κρατεῖ μὲ ἡ θεὸς αὐτὴ δὴ σελιναίων φωτισμῶν, ἔτι ἢ παρθένος καὶ γενᾶν ἐκ ἐθέλουσα. φρόσωπον τὴν δὴ θηλείων γένεσιν ταύτην ἀνεπιτήδειον δείκνυσι, συμφέρουσι ἢ, ὡς ἐρῆ, πρὸς τὴν ἀνδρῶν.

ἀνδρῶν. ἑκτομαῖς δ' ἐείσαν ἢ ἀρίσιν, ὡς εἶπε πάσας μήλων ἐμφρέσσεσθαι, ὡς τὸ γόνιμον ἢ τέκνων τῆς ἑκτομῆς ἀφαιρήσης. μήποτε δὲ ἢ αὐτὴ φυσικῶς ἡ ἑξὰς ἀνδράσι μὲν εἰς τελείωσιν οἰκεία, γυναιξὶ δ' οὔ, δυοῖν ἔγγων ὅσα δυάδος ἢ τειάδος, ἢ τῆς τειάδος ἐν αὐτῇ κράτησις. ἔστι γὰρ τεμερὴς δυάδος ἐν μονάδι ἢ τριάδος, εἷς ὅζιν ἴσοι, ἢ διὰ τοῦτο τέλεια. φρὸς μὲν οὖν θείαν γένεσιν εὖ ἔχει, φρὸς δὲ θνητὴν ἀσυμμέτρως τὴν τῶν ὁμήρων γένεσιν. Ε'ννάλι δ' ἀνδρογόνῳ.] εἰ ὁ θεῖος ἄρ' ἦν δυσδιαίρετος ὤν, ὡς ὁ ἑπτάδος θῆλυς δ' διαίρετος, ἢ ὁ μὲν, μονάδι φίλος, ὁ δὲ δυάδι, φῶτα τέκνα τὰ τέλεια πλεῖστον εἰκότως ἂν εἴποις ἀρίστοτατον. ἅτε δὲ ἢ σωτηθεὶς ἑαυτῷ ἢ διπλασιασθεὶς ἑπτάκις τὴν ἓξ, ἢ δὶς μοναὶς ἢ δυὰς ἢ τριὰς εἰσὶν ἕνι μάλα φρόοδος ἐπιστροφὴ τὸ ἓξ ἀπτέλεσιν· ὡς εἰκότως ἀρίστογόνῳ ἓξ ἐς ἓκ ὅσα, σοῖς γυναῖν ὀφείλουσιν εὐάρμοστος, ἀλλὰ πῶς αὐαυτομένης τὴν γόνιμον. εἰ δὲ φιλοφιλόδεις οἱ ἐν ταύτῃ γονώμενοι λέγονται, ἢ παγκλομισμοῖς χαίροντες, ἢ κρυφίαις συνουσίαις, ἢ θαυμαστῶν. ἢ γὰρ ἡ φαῦσις αὐτὴ τὸ εἶδος φερφαίνει τῆς διχοτομίας φιλόμενον. ἢ γάρ ὅζι κατ' ἀλήθειαν ἴσον τῷ φωτιζομένῳ τὸ σκιερόν. ἢ ὅπ εἰ ἀόρατος δυὰς εἰς τὴν γένεσιν αὐτῆς παρείληπται, τὸ ψεῦδος ὑποικυρεῖν μὴ τῶν κρυφίων ἀοιδιμῶν ἐκ αὖ θαυμάσαις. ἀνδρογόνος] τίκτειν παῖδας ἄρρενας ἐν αὐτῇ ἀγαθὸν, τὸ δὲ θηλείας, ἢ κακὸν, ἅτε εἰς τὸ γαμηθῆναι, ἅτε εἰς τὸ γόνιμον θῆναι. Μηνὸς δ' ὀγδόαται.] τὴν ὀγδόην τοῦ μηνὸς, ἣν Ποσειδῶνος ἱερὸν ὡς ὅτι τείας διασᾶσαν, φρῶτιν τῷ τειαινύχῳ θεῷ φερπήκειν εἰκότως λέγεσι, ἢ τειχίπονι τειῶν ἄρχοντι τὴν ἐν κινήσεσι χαίων. διὸ ἢ τοὺς ταύρους αὐτῷ φέροντες αἴτιοι, ὡς ὁρμητικούς, ἢ τοὺς κάπρους· ἄμφω γὰρ διὰ θυμὸν ἀκάθεκτα γίνονται, φραύνοντες δὲ ἐκτιμηθέντες εἰκότως οὖν τὴν τῷ κινητικῷ θεῷ φερπήκειν ἡμέραν, * ὡς ἢ τὴν ἀκίνητον γῆν κινεῖν Ε'νοσίχθων καλούμενος, * οἰκείως ταῦτα τὰ ζῶα ὁρμητικὰ ὄντα. ἢ μήποτε τὸν μὲν ταῦρον ὡς τῆς ψυχῆς θυσίας τὰς ἀσάτους τὴν κινουμένων ὁρμὰς κινοῦντα. διὸ ἢ θεὸς ἔστ' οὐ μόνον Ε'νοσίχθων, ἀλλὰ καὶ Α'σφαλεῖος ὑμνεῖται. ἢ οἱ τοὺς σεισμοὺς παύειν ἐθέλοντες, Ποσειδῶνι θύουσιν. ἔχει δὲ καὶ ἡ φραύνουσα διὰ τὸ πρῶτα τὰ ζῶα οἰκεῖα τῷ θεῷ φαῦξις, εἰκειότητα φρὸς τὸν ἱερὸν τοῦ Ποσειδῶνος ταύτῃ ἡμέραν. Εἰκάδι δ' ἐν μεγάλῃ.] μεγάλῃ λέγει, ὅτ' ὄσον τὸ πλεῖον τῆς ἡμερῶν τοῦ μηνὸς ἔχει· διὰ τοῦτο δοκεῖ πάσης ἡμέρας ὁπτιδεία εἰς τὸ γόνιμον ἄξειν. μεγάλων δ' τὴν εἰκοσὴν εἶναι, οἱονεὶ μεγάλων ἑπτακαιδεκάτην. ἄεσσος δὲ ἢ πολυΐστωρ ὁ ἐν ταύτῃ πεπόμενος. ἐρῆας δὲ δωδεκάτῃ ταλαεργούς.] τοὺς ἡμίονους οἰκείους τῇ σελήνῃ. διὸ καί τινες αὐτὴν φασιν ἐφ' ἡμιόνων ὀχεῖσθαι. ἢ γὰρ ὁ μὲν ἵππος ἡλιακὸν ὅζι ζῶον, ὡς εὔδρομον, ὡς χθόνιον, ἢ τυφῶνι φίλον, ἢ συνουσιαστικόν. ἡ δὲ σελήνη ἡμίσει ἀμφοῖν, γῆς μὲν ἔχουσα τὸ σκοτίζεσθαι, ἡλίου δὲ τὸ οἰκεῖον εἰληχέναι φῶς. ταύτην μὲν οὖν οἰκείωται φρὸς αὐτὴν ἡ ἡμίονος. τῇ δὲ δυοκαιδεκάτῃ φερσέταξε τούτους δαμάζειν, ἵνα φρόθυμοι γίνωνται, διὸπ τὸ σάσκειν ἡ δυοδεκὰς ἔχει πέρας ὅσα τὴν αὐξήσιον φῶτον, ὡς φερέπιμον. ἔχει δὲ ἢ ἡ φρὸς τὸ πεζοπωῖν ἄλλως ἡ δυοδεκὰς οἰκειότητα, πῆς εἴδηται τὸ ἀειθμῆ τὸ πέρας ἐπάγουσα. φῶτη γὰρ αὕτη πεντάρτι, ὃς ἐκ ἴσου φερ' αὐτῆς, ἡ δ' ἔσω δεκάδι. συγκλείουσα οὖν τὰ εἴδη τῶν ἀειθμῶν εἰκότως πεζοπωϊκὴ ὅζι, ἢ ἰσᾶσα τὴν φρόοδον τὴν λόγων, ὅθεν δαμασικαὶς φρέξεσιν ἐμφρέπειν ἔδοξε, ἢ ἡμίονον τὴν μικτὴν ἐχόντων γένεσιν ἢ αὕτη μικτὴ ὅσα ὡς φερσατρι, καθάρ εἴπομεν. δεῖν οὖν ἐν ταύτῃ δαμάζειν ἡμίονος, ὁπόταν τὸ χεῖρα καὶ πολοδαμοῦνται τοῦτο τὸ ζῶον. ἄλλως. Πρηΰνειν.] τὰ ῥᾳδίως τοῖς ἐπιδεῖς χεῖρα παροπύειν ἡμερώσει φυλάττουσι δὲ μὴ λυπεῖν ἡ τετάρτη ἢ ἡ εἰκοστετάρτη, ἐπειδὴ ἱεραί εἰσιν αἱ ἡμέραι ἢ τέλεαι εἰς τὸ βλάπτειν. πεφύλαξο δὲ θυμῷ.] τοὺς φερὶ τοῖχον δ' σίχους, ἃ δὲ μήκιμος ὁ Πλέθρου χος ἠξίωσεν, ὡσεὶ μὴ φερομένους τούτους δὲ ἐξημοῦμενος ἀξιοῖ μὴ ἐγκαλεῖν τῷ Η'σιόδῳ, ὡς ἂν γελοίως εἰπόντι μὴ χεῖλος λύπας ἑαυτῷ κινεῖν ἐν ταύταις, ὡς δέον ἐν ἄλλαις τισὶ τοῦτο ποιεῖν. ἃ ἢ τοῦτο λέγει, ἀλλ' ὡς ἐν ἱεραῖς ταύταις μάλιστα τὰς λυπηρὰς ἀποσκεδάζειν ἐνεργείας· ἂς εἰ ἢ ἄλλοτε δεῖ ὡς ἀναγκαίας αἱρεῖσθαι, ἐν ταύταις ἃ δέον. τὰς δὲ τετράδας ἄμφω εἰ ἱεράς· τὴν μὲν ὡς μάλιστα τὸ σεληναῖον ἐκφαίνουσαν φῶς· τὴν δὲ, ὡς τοῦτον ἔχουσαν πρὸς τὸν τετράδα λόγον, ὃν ἡ ἑβδόμη πρὸς τὴν γενεσίαν. ἢ γὰρ

ἡ τε-

ἡ τετάρτη, καὶ εἰκοστὴν ἑβδόμῳ ἔχει τάξιν πρὸς τὴν ἑκάτερα. Ἐν δὲ τετάρτῃ μηνὸς, ἄγειν εἰς οἶκον ἄκοιτιν.] ὅτι μὲν ἀρχαία ἡ τοιαύτη μαντεία, καὶ ταῦτα δηλοῖ καὶ ὅτι οἱ ἀμπελοιοῦντες πρὸς ἄλλα μὲν λέγουσι, πρὸς ἄλλα δ' ἐναντίοι, σαφῶς ἐδήλωσαν, ὑπὲρ οὗ ἐστὶ τὸ ἔργμα τοῦτο ἄειδον τὴν ἢ τετάρτην ἢ γαμηλιὼν, εἰκότως ὡς φυτῶν καὶ σπόρων καὶ πολλαπλασιασμὸν, ἐκ τῆς γονίμου γινομένης δυάδος, ἧς τὸ γάμον ἱερὸν εἶναι φαμὲν. καὶ ὡς τὰ ἁρμονικῶν λόγων πρὸς τὸ διὰ πασῶν, τὴν δὶς διὰ πασῶν, καὶ ὡς μητέρα τὸ δεκάδος, ἥτις κοσμικός ἐστιν ἀριθμὸς, καὶ ὡς μεσότης μονάδος καὶ ἑβδομάδος, καὶ τὴν ἀριθμητικὴν μεσότητα. διὰ γὰρ ταῦτα πάντα γάμοις οἰκεία. ἄλλως. καλὴ μέν ἐστιν ἡ τετάρτη τὸ γαμεῖν, ἀλλ' ὅμως σωφροσυνόπτωτον φαύλοις.

ἄλλως. ἡ τετάρτη ἱερὰ Ἀφροδίτης καὶ Ἑρμοῦ, καὶ διὰ τοῦτο πρὸς σωφροσύνην ἐπιτηδεία.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Μηνὸς δ' ἰσαμένου.] αὐξομένης τῆς σελήνης, τὴν ἐν ἕκτῃ ἀρουῶ. φυτοκόμως γὰρ καὶ καλῶς εἶπεν· ἐγὼ γὰρ ταυτόν ἐστι σπείρειν καὶ φυτεύειν. ὁ μὲν γὰρ σπόρος καταβληθεὶς δεῖται πρώτου ὑγρασίας ὑδατώσεως, εἶτα χυλώσεως, καὶ ὑποχαλαστώσεως, καὶ μετέπειτα ἴσης, εἶτα καὶ ἀναφύσεως. τὸ δὲ φυτὸν τέλειον ὂν δεῖται ῥιζώσεως μόνον, καὶ καλῶς τοῦτο λέγει· καὶ ταῦτα μὲν ἕτερος. Ὀρφεὺς δὲ ἐκεῖνος ὁ Θρᾴκιος ἐν τῇ πρώτῃ Γεωργίας ὑπὲρ τῶν ἁπλῶς ἡμέρων τῆς σελήνης τὴν τοιάνδε λέγει λυσιτελεῖν, ἢ καὶ αὐήνειν ἀλλ' ὅταν τοιῶσδε σχήματι δῇ καὶ σωτρέχῃ ζωδίοις τε καὶ τοῖς ἄστροις. ὁ δὲ σοφὸς Πρόκλος οὐκ εἰδὼς τὰς τοιαύτας διαιρέσεις, ὑπὲρ βούλεται σωστέον ἀπαίρειν τὴν πρώτην σχολή. ἀλλ' ἐπεὶ λέγειν οὐκ οἶδε, λαλεῖν οὐκ αἰσχύνεται, ἀριθμητικὰς λόγους καὶ ἁρμονίας ἐπάγων οἷς οὐ δεῖ.

Ἕκτη δ' ἡ μέση.] ἡ Ε. ἥρωσι καὶ ἐν ἀσύμφορος φυτεργία. πάλιν ὁ Πρόκλος φυσικῶς φαύλη χαίρει. τὸ φῶς γὰρ (φησὶ) τῆς σελήνης, ὡς χαίρον, τὰ φυτευόμενα σήπει. ἀλλ' ὦ Πρόκλε, εἰ τὸν Γοργίαν ἀνέγνωκας ἢ ἐχαίρεσε δὺ καιρὸς τὸ λέγειν πιθ· ἢ σὺ ὧν ἀκριβῶς οἶδας, ἢ σὺ ὧν λέγειν ὄζιν ἀναγκαῖον, οὐκ αὖ

σὺ δὲ καιρὸν θρασυνόμενος ἐξελέγχου· ἐνιαχοῦ γὰρ καὶ πλανᾷ, ὡς καὶ τὴν τῆς σελήνης ἐκκαιδεκαταίαν διαιρεῖ εἰς λέγων καὶ σπαπικὴν τὴν φυτευομένων, ἐᾶν αὐ ἡμᾶς χρὴ σὲ μακρηγορεῖν παρηρέθιζες.

Ἐμοί τὸ λοιπὸν χώμενος διδασκάλῳ,
Ἄκουε λεπτῶς τὴν σελινοσίαν φύσιν.
Φύσεις ἅπαντας τοὺς χυμοὺς κληρουμένους.
Τὰς μὲν δὴ δίχα τῆς φαίης μέλος,
Τὴν βρεοκτίσιν σύριγγι συμμιγνυμένην,
Θερμὴν δὲ πυρέλιον αὐτὴν ἔχειν δρόμον.
Ἀκμαστικὴν δὲ καὶ δοκεῖ σφεγγᾶν τότε.
Εἶτα δὲ λοιπὸν εἰς δίχα δὲ τέρεν
Ξηρὰ τὰ πεινῆ· πρὸς δ' ἀκμὴν δὲ τ' ἔχειν·
Ἕκτα γὰρ καὶ δοκεῖ τεθνηκέναι,
Ψυχρὰ, δυσειδὴς, συγκρυβεῖσα τῷ γνόφῳ.
Κἄν ἐξ ἀδήλου, πάλιν ἔρχεται νέα,
Πρόσωπα καλλαύκησα, καὶ πληρουμένη.
Ταυτὶ μὲν ἅπαξ ὡς δὲ Πρόκλος σὺ χρᾶρις,
Καί τι φθέγξεν, ἢ κενὴ σφυρηλία.

Ἀνδρογόνος τ' ἀγαθή.] φωτὰ μὲν ἰσέον σωτόμῳ λόγῳ, ὅπερ τὰ φθεὶ τῆς ἡμερῶν τῆδε λεγόμενα πᾶσι. Ἡσιόδῳ λῆρος εἰσὶ πάντα καὶ ψαδῆ. ἐξαιρέτως δὲ τὰ φθεὶ τῆς γλυκυθλίων. μόνη γὰρ ἡ σελήνη ὅτι ὠφέλιμος, ὅτι βλαβερὰ, εἰ μὴ πιῶν δὲ εἰ τοιῶσδε σχηματισθῇ, ζωδίοις καὶ ἄστροσιν. ἃ παρὰ πᾶσιν οἱ λέγειν, ὡς μαθηματικὰ, καὶ πολυπλάθειαν ἔχοντα· ἐγὼ δὲ ὡς ὁ Πρόκλος) ἡμεῖς ἀκαίρως χαίρειν ἐθέλομεν, ἐᾶν δὲ ἐπιδείκνυσθαι, καὶ Ἡσιόδῳ ἐναντιοῦσθαι, ἀλλὰ τοῦτον ἐπιζηλοῦσθαι. καὶ δὴ λοιπὸν χρὴ τὸν Ἡσίοδον ἐξηγητέον μοι. Μηνὸς δ' ἀγδοάτη.] ἡ δ' ὀγδόη τῆς σελήνης ἀγαθὴ εἰς ἀποδυχίσεις χοίρων καὶ κάπρων. ἡ δὲ δυοδεκάτη, εἰς ἐκτομὴν ἡμιόνων.

Γίκαδι δ' ἐν μεγάλῃ.] Μεγάλην εἶπεν, ὅτι πλείστων τῶν ἡμερῶν τὰ μήνες ἔχει. διὰ τοῦτο διὰ πάσης ἡμέρας ὀπτέον εἰς τὸ γλυκαίνειν. ἢ μεγάλην τὴν εἰκοστὴν εἶπεν, οἷον μεγάλων ἀποτελεσμάτων ἄρχουσαν καὶ πλουτίσαι ὑπὸ αὐτῆς πεπτημένον. τίκτειν παῖδας ἀρρενας ἐν αὐτῇ ἀγαθόν, τοῦδε θηλείας οὐκ ἀγαθόν, ἐᾶν δὲ τὸ γλυκαίνεσθαι, ὅτι εἰς τὸ γαμηθῆναι. ἄλλοι ἄλλως οἰωνοὶ σημαίνουσι, ἐκείνης δὲ εἶπεν τὰς ἀληθῆ συμβαίνοντας εἰς τοῦτο· καὶ ἄλλως καλὴ μέν ἐστιν ἡ τετάρτη πρὸς τὸ γαμεῖν. ἀλλ' ὅμως σωφροσύνοπτον καλῶς, ἐκβλαφθέντος τὰς ἄνδρας ἐν τῇ ἀλωῇ τῇ λείῳ

ὑποθέ-

ἀνθρώπους τὰ ῥηϊδίως τελούμενα. ἀκοίτης ὁ ἀνὴρ ἦτοι, ἄκοιτις ἡ γυνὴ ἰῶτα. ὀλίγοι δὲ πάνυ ἀληθῶς καλοῦσι φασὶν εἰς τὸ πλοῖον καθέλκειν εἰς τὴν θάλασσαν, πλοῖον εἰ μὴ εἰς τὸ ἕτοιμον εἴη καὶ παρέλθοιεν τὸ τοιοῦτο καιρὸν ἀποπλεῦσαι. Μεγάλα λοιπὸν τοῦ μηνὸς εἶπεν, ὅπου τὸ δίμοιρον τοῦ μηνὸς, ἤγουν αἱ δύο δεκάδες, ἄχρι ταύτης παρέδραμον. ἑτέρα δὲ μόνη μία δεκὰς μέχρι τῆς λ ὑπελείφθη. διὰ τοῦτο δὲ καὶ πλέον ἡμῖν αὐτοῦ λέγει. φησὶν, ὅτι ἐν εἴκοσιν εἰσὶ φρονίμους ἄνδρας λυῖσσας καὶ σοφούς. Ἑβδόμη δ' αὖ γόνιμος, δεκάτη.] ἑπτὰ δὲ γονίμη, ἡ δ. ἀγαθὴ δὲ καὶ μεῖζον ἀγαθὴ, καὶ βοῦς καὶ κύνας, καὶ ἡμιόνους ταμεῖν, καὶ ἡμέρᾳ, καὶ γυμάζειν ἐπιβάλλοντα αὐτοῖς τὴν χεῖρα. πρόφρασσο δὲ θυμῷ] φυλάσσου ἢ μὴ λυπηθῇς καὶ τοῦ ϛ, ἢ καὶ τῆν κδ. ἀποτελεσματικαὶ γὰρ αὗται καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διαπονηθῇς, ἐπὶ πολὺ ὕπνῳ διάξεις. Ἐν δὲ τετάρτῃ μηνός.] Μὴ λυπηθῇς, φησὶν, ἐν τῇ δ. γάμους ἢ ποίει, αἵτινες ἴδωσιν γαμικὰς, καὶ μὴ ἀπαισίας· οἷον, κορώνας δύο, μὴ μίαν ἀλκυόνα, μὴ σκληρὸν ἐρωδιὸν, μὴ κρέκα, μὴ μόνον τὸν γύγωνα, μὴ δὲ χαλκιδόνα, πελαργὸν, τεττίγωνα· κἀκείνας ἀγαθὰς καὶ αἰσίας, καὶ μὴ ἀπαίσιον πρᾶττας.

Πέμπτας δ' ἐξαλέασθαι, ἐπεὶ χαλεπαί τε καὶ αἰναί.
Ἐν πέμπτῃ γάρ φασιν Ἐριννύας ἀμφιπολεύειν
Ὅρκον τιννυμένας, τὸν Ἔρις τέκε πῆμ' ἐπιόρκοις.
Μέσῃ δ' ἑβδομάτῃ Δημήτερος ἱερὸν ἀκτὴν
Εὖ μάλ' ὀπιπτεύοντα ἐϋξόῳ ἐν ἀλωῇ
Βάλλειν. ὑλοτόμον τε ταμεῖν θαλαμήϊα δοῦρα,
Νήϊά τε ξύλα πολλὰ, τά τ' ἀρμενα νηυσὶ πέλονται.
Τετράδι δ' ἀρχεσθαι νῆας πήγνυσθαι ἀραιάς.
Εἰναὶς δ' ἡ μέση ὀπιδείελα λωΐων ἦμαρ.
Πρωτίστη δ' εἰναὶς παναπήμων ἀνθρώποισιν.
Ἔσθλη μὲν γάρ τ' ἠδὲ φυτεύεμεν ἠδ' ἐγγυᾶσθαι
Ἄνδρί τ' ἠδ' ἐγκυμονί· οὐδ' ὁπότε πάγκακον ἦμαρ.
Παῦροι δ' αὖτ' ἴσασι ξυστὴν δὲ μέσου ἀρίστην
Ἀρχεσθαί τε πίθου, καὶ ὑπὸ ζυγὸν αὐχένα θέσθαι
Βουσὶ καὶ ἡμιόνοισι καὶ ἵπποις ὠκυπόδεσσι·
Νῆα πολυκληῖδα θοὴν εἰς οἶνοπα πόντον
Εἰρύμεναι. παῦροι δέ τ' ἀληθέα κικλήσκουσι.
Τετράδι δ' οἶγε πίθον. ὧδε πάντων ἱερὸν ἦμαρ
Μέσση· παῦροι δ' αὖτε μετ' εἰκάδα μηνὸς ἀρίστην
Ἠῶ γιγνομένης. ὀπιδείελα δ' ἐσθλὰ χερείων.
Αἵδε μὲν ἡμέραι εἰσὶν ὀπιχθονίοις μέγ' ὄνειαρ.
Αἱ δ' ἄλλαι μεταδούποι, ἀκήριοι, ὅτι φέρουσαι.
Ἄλλος δ' ἄλλοίην αἰνεῖ, παῦροι δέ τ' ἴσασιν.
Ἄλλοτε μὴξυὴ πέλεται ἡμέρη, ἄλλοτε μήτηρ.

Quintas vero euitato: quia difficiles sunt & graues.
In quinta aiunt furias obambulare,
Periurium vindicantes, quod malum Contentio genuit periuris.
Media vero septima, Cereris sacrum munus
Diligenter inspiciens bene æquata in area
Ventilato: roborumq; fectore incidito cubilaria ligna.
Naualiaq. ligna multa. & quæ nauibus congrua sunt.
Quarta vero incidito naues cõpingere hiantes.
Prima vero nona prorsus innoxia hominibus.
Nona autem media pomeridiana melior dies.
Bona siquidem est ad plantandũ, & ad generandum,
Tam viro quam mulieri: nec vnquam prorsus mala dies.
Sed pauci rursus sciunt tertium nonum mensis optimum
Implendis doliis, & sub iugum ponendo collo
Bobus & mulis & equis celeribus.
Nauem bene clauatam celerem in nigrum pontum
Trahito. Sed pauci vera intelligunt.
Quarta v. aperi dolium: præ omnibus sacra dies est
Media: pauci vero rursum post vicesimam mensis optimam,
Aurora vigente: pomeridiana vero est deterior.
Et hæ quidem dies sunt hominibus magno commodo.
Ceteræ autem incertæ sine sorte, nihil ferentes.
Sed alius aliam laudat, pauci vero norunt.
Interdum nouerca est dies, interdum mater.

Τάων

Τῶν δ' ὀλβίων τε καὶ ὄλβιος, ὃς τάδε πάντα
Εἰδὼς ἐργάζῃ ἀναίτιος ἀθανάτοισιν,
Ὀρνίθας κρίνων καὶ ὑπερφιάλους ἀλεείνων.

Harum beatusque & felix, qui hæc omnia
Sciens operatus fuerit, inculpatus diis,
Auguria obsequans, & delicta cuitans.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ,

Πέμπτας δ' ἐξαλέασθαι.] τὰς πέμπτας πάσας δηλονότι ἔκφυγε, ἐπεὶ χαλεπαί εἰσι καὶ αἰνᾶαι, ἐν ᾗδῃ λίλυε. ἐν τῇ πέμπτῃ γὰρ φασι τὰς Ἐρινύας ἀμφιπολεύειν, ἤγουν φονέας χεῖρας, ὅρκον τινυομένας, ἤγουν ἀπατεῶνας, ζητοῦσας, ὃν ἢ ἕνεκα βλάπτωσι τοῖς ἀνθρώποις.

Μέσῃ δ' ἐβδομάτῃ.] καὶ τὴν μέσην ἢ ἑβδόμην, ἤγουν τὴν ἑπτακαιδεκάτην, φεύγε λέγεται δὲ καὶ ἐν μέλαι ὀπτᾶσθαι τὰ, ἤγουν φεύγε ὀπτᾶν, σκοπεῖν τὴν ἔκτην ἢ δημιεργὸν βάλλειν, τουτέστι κρούειν ἐν ἀλωῇ εὐηρόχαλα, ἤγουν ἀλωροτοπολῶ, ὁμαλῶ. Τ' λοτόμον τε ταμεῖν.] ἢ ὑλοτόμον ᾖ, ἤγουν ἢ δρυτόμον φεύγε λέγεται κατ' αὐτὴν ταμεῖν τὰ θαλαμία δοῦρα, ἤγουν τὰ ξύλα τὰ ἢ οἰκιῶν, τουτέστι τὰ εἰς δροφὴν καὶ ἑτέραν χρείαν οἰκιῶν συντελοῦντα. καὶ νῆα ξύλα πολλά, ἤγουν καὶ τὰ εἰς κατασκευὴν νεῶν συντελοῦντα ξύλα πολλά. πολλὰ δὲ λέγει, ἐπεὶ πολλῶν ἡ ναῦς δεῖται. τάθ' ἁρμενα, ἤγουν ἃ ἁρμόδια ἔχει ταῖς ναυσί. τοῦτο ὡσαύτως ἑρμηνευτικὸν τοῦ νῆα.

Τετράδι δ' ἀρχέμεν.] καὶ ἢ τετράδα δὲ τὴν ὡραίαν δηλονότι ἄρχειν ναῦς πήγνυσθαι, ἤγουν κατασκευάζειν. ἀρμενάς, τουτέστι κούφας, ἐλαφρᾶς, ἀπὸ ξύλων ἀπήκμων δηλονότι, καὶ ἐ πυκνῶν ἀπὸ φύσεως. Εὐνὰς δ' ἢ μέσῃ] ἢ μέσῃ δὲ ἑπτάδι, ἤγουν ἢ ἐννεακαιδεκάτῃ. ἐπιδείελα, ἐπρημνατικῶς, ἤγουν μὴ τὴν μεσημβρίαν ἀλλ' ὀψίαν ἤδη, αὐτὶ γὰρ ἀγαθὴ ἡμέρα.

Πρωτίστη δ' εἶναι] ἢ πρωτίστη ᾖ εἶναι πανταπάσιν ὄντι τοῖς ἀνθρώποις, ἤγουν ἀγαθὴ ὅτι πάντα, καὶ ἐ ἐμέλλε ἔχουσα βλάπτειν. ἀγαθὴ μὲν γὰρ καὶ εἰς τὴν φυτείαν, ἀγαθὴ καὶ εἰς τὸ γαμῆσαι, αὐτὶ τοῦ γαμηθῆναι, καὶ ἀνδρὶ καὶ γυναικί· καὶ ἐ, ποτὲ πάγκακον ἦμαρ, αὐτὶ τοῦ κακόν. Παῦροι δ' ἴσασιν.] ὀλίγοι δὲ γινώσκουσι τὴν τετρακαιδεκάτην τῆς μηνός, ἤγουν τὴν ἑνάτην καὶ εἰκοστήν, ἀείσην εἶναι μὴ ἔξαιδαί τε πίθοι, καὶ ἐπιθεῖναι ζυγὸν τοῖς βουσὶ καὶ ταῖς ἡμιόνοις, καὶ τοῖς ἵπποις τοῖς ταχύποσι, καὶ τὸν ἀμάξην. ναῦν πολυκάθεδρον δοὺν ὅτι τὸν μίλακα πόντου ἐρυεῖν, ἤγουν ἕλκειν, ὅτι ἀβρακάδην πᾶν δηλονότι· ἀεπιτήδειον γὰρ τότε πλεῖν. ταρσχόδης γὰρ ὁ αἰὲ ὡς ὅτι τὸ πᾶν. ἐν ταῖς σύνεγγυς ἡμέραις τῆς συνόδου. ὅτε δὲ ἐ δεῖ πλεῖν, δεῖ παρασκευάζειν πρὸς τὸ πλεῖν. ὀλίγοι δὲ τῶν ἀληθῆ ἑνάτην καὶ εἰκοστὴν δηλονότι καλοῦσι. τοῦτο δέ φησιν, ἐπεὶ οἱ Ἀθηναῖοι τὴν τριακοστὴν φασὶν ἑνάτην καὶ εἰκοστήν.

Τετράδι δ' οἵγε πίδον.] καὶ ἢ τετράδα δὲ ἢ μέσην, αὔξειν πίδον. φεύγε πάντων, ἤγουν πανταχῶς πάντων κρεῖττον ἡμῦ. παῦροι δ' αὖτε μετ' εἰκάδα.] εἴρηται μὲν ἐλλειπτικῶς τὸ πρότερον στιχίδιον, ἔστι γὰρ πλῆρες, ἢ μετ' εἰκάδα τῆς μηνὸς τετάρτην ἀείσην ἔσαν παῦροι ἴσασιν, καὶ τὸ δεύτερον μὴ ἀναστροφῆς. ὅπως γὰρ ἂν γένοιτο σαφές, εἰ λέγοιτο ὅπως ἐλλιπῶς δ' ὅτι χρειῶν, ἤτις γινομένης, εἰ ᾖ ταύτα κρατοίη, πᾶς ἂν ἐπαινεῖ πᾶς τετράδας, τὴν πρώτην, τὴν μέσην, καὶ ἑβδόμην τὴν ὅπ ἢ ἑβδόμην ὀλίγους γινώσκειν ἀμείνονα εἶ) ἐν πᾶς ἑωθινοῖς μέρεσι καὶ εἰκόστοις. συνάπτει γὰρ καὶ ἢ ἑβδόμη τῇ πέμπτῃ· ταύτῃ δὲ εἶπεν ὡς χαλεπῇ.

Αἱ δὲ μὲν ἡμέραι εἰσίν.] αὗται μὲν εἰ ἂν αἱ ἡμέραι αἱ ἀπειθημένας, δηλονότι μεγάλην ὠφέλειαν τοῖς ἀνθρώποις. αἱ δ' ἄλλαι, ἤγουν αἱ μὴ πειθημένας (ἐ γὰρ πάσας τὰς τῶ μηνὸς ἀπειθήμησε) μεταδοπαί, ἤγουν μεταξὺ πίπτουσαι. δοκοῦσι γὰρ λέγειν τὸ πιστεῖν, διὰ τὸ τὰ πίπτοντα ἠχεῖν, φέρεσθαι δηλονότι καὶ ἀνενέργητον. λέγει ἀκήρειοι, ἤγουν ἄψυχοι, νεκραί, καὶ μεταφορικῶν. αὐτὶ τοῦ ἐ δένος ἔστε ἀγαθὸν ἔστε κακὸν δύναμιν ἔχουσαι. εἴτα ὥσπερ ἑρμηνεύων τοῦτο, ἐπάγει [ἔπ φέρουσι] ἤγουν ἐ δὲν ἐπάγουσι, ἔστε φαλὸν δηλονότι, ἔστε κακόν.

Ἄλλῳ δ' ἀλλοίην αἶνει.] ἄλλῳ δὲ ἀλλοίην, αὐτὶ τοῦ ἄλλην, ἐπαινεῖ. καὶ γὰρ ὁ Ὅρφεύς εἰπὼν περὶ τῶν ἡμερῶν τούτων, Ἄλλας ἐπαινῶν, καὶ ἄλλας ἐκβάλλων· καὶ Ἀθηναῖοι καὶ ἢ Θεσπιεῖς, ἰδίᾳ φεύ αὐτῶν ἐδόξασαν. παῦροι δὲ

τ' ἴσασιν] ἤγουν ὀλίγοι ἢ τὸ ἀληθὲς γινώσκουσιν.

Ἄλλοτε μητρὶ πέλει ἡμέρη.] ἄλλοτε μητρυιά ἐστιν ἡ ἡμέρα, ἤγουν κακὴ καὶ βαρεῖα, ὡσαύτως ἡ μητρυιὰ πρὸς τοὺς ἐγγόνους. ἄλλοτε μήτηρ.] ἤγουν ἀγαθὴ, καὶ ἤπιος, ὡσαύτως ἡ μήτηρ πρὸς τοὺς ἑαυτῆς παῖδας. Τάων δ' ὀλίγοι μέν.] τούτων τῶν ἡμερῶν ὀλίγοι μέν εἰσιν ὡς ἂν τάχα πάντα εἰδώς, ἤγουν ταύτας τὰς διαφορὰς καὶ τὰς δυνάμεις πάσας, ἐργάζεται τὰ εἰρημένα δηλονότι ἔργα, ἀναίτιος τοῖς ἀθανάτοις, τυγχάνων ἀνέγκλητος, ἀμεμπτος, διαμένων παρὰ τοῖς θεοῖς διὰ δικαιοσύνην. ὄρνιθας σκοπῶν· ἵνα δηλονότι τὰ ἄδηλα τοῖς ἀνθρωπίνοις λογισμοῖς διὰ τῶν τούτων μαντικῆς ὁρᾷ, καὶ τὰς μὲν γνώσεις δηλονότι ἐκβαίνοντας καὶ ἐντροπὰς τοῦ καλοῦ ἀποδίδωσι, δ' δαίμων δὲ καὶ ὄλεθρος, ἤγουν μανία.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Πέμπας δ' ὑξαλίαζε.] ὅτι μὲν ἡ πέμπας δίκης ἐστὶν ἀριθμὸς, καὶ Πυθαγορείων ἤκουσαμεν λεγόντων. καὶ λέγονται σαφῶς αἰτίαι παρ' ἐκείνους διπλαί· ἢ τῆς ἔργου τῆς δίκης ἢ τὸ παραβαῖνον κολάζειν, καὶ τῆς πλεονεξίας ἀφαιρεῖν, ἢ τὸ ἕλαττον ἐπανισοῦν καὶ διεργατεῖν. ἄμφω οὖν αἱ πέμπαι δίκαι εἰσὶν· ἡ μὲν ἀνεπτυκὴ, ὡς ἀναδοτικὴ τοῦ λείποντος, ἡ δὲ φθίνασα, ὡς ἀφαιρετικὴ τοῦ πλεονάζοντος. εἰδὲ ταῦτ' ἀληθῆ, δηλονότι καὶ τὸν ὅρκον θεὸν κολαστικὸν ὄντα τῆς συγχεόντων τοὺς ὅρκους εἰκότως ἐν τῇ φθινάδι φασὶ γενέσθαι τῇ φθινάδι φασί. καὶ τὰς τιμωρὸς δαίμονας, τινὰ γένεσιν ἀυτῶν. πατὴρ δικῶν ἅπασαν δεικνύειν· καὶ γὰρ αὐτὴν τῆς ἐρωτικῆς δίκης ἀφεῖχεν, καὶ τούτων τὴν αἰτίαν ὑμνῆσιν, ὡς ὕστερα τῆς ὑπολειπομένου τοῦ θείου νόμου τιμωρὸν, ὡς φησι Πλάτων. εἰκότως δ' ἅρα τὸν ὅρκον τοῦ θεοῦ παῖδα φησι, διότι καὶ ἡ ἔρις πασῶν ἐστι μονὰς τῆς ἐπιτροπευόντων τὰς κακεργάτιδας δυνάμεις. καὶ αἰτιῶνται αὐτὴν· φερέπονος δὲ ἡμῖν πλείω φέρει τούτων ἕκ ἄλλης. Μείων δ' ἑβδομάτη.] τὴν ἐπτακαιδεκάτην ἐπτὰς εἶναι τίθηται φησὶ τι καὶ τὴν τῆς χαρτῶν εἰς τὴν ἄλλο δόσιν, καὶ φησὶ ὑλοτομίαν, τῆς τε φησὶ δαλάμης οἰκείων ξύλων εἰς ὀροφὴν, καὶ τῆς φησὶ νεῶν κατασκευήν. τὸ μὲν ἐν ὑλοτομίᾳ τυγχάνειν συμβαίνει τοῖς ἐμφρόνως. ἐν οἷς εἶπε τότε χρῆναι ταῦτα ποιεῖν, ὅταν ἄρχηται τὸ μετόπωρον.

Εὖ μάλ' ἐπιπίδοντα.] καλῶς σκοπούμενον καὶ τοὺς ἄνδρας, τῇ ἄλλῃ ἐν τῇ ἑβδόμῃ ἀποδιδοὺς τὰ γενήματα.

Τῆμος ἀδμητοτάτη πέλει] τμηθεῖσα σιδήρῳ.] μεσίοις ξυρῶν ὄντων τῆς ξύλων, ὑγιέστατός τε πρὸς οἰκοδομῶν. εἰ γὰρ καὶ αὐτὴ τῆς ὥρας δικαίως, καὶ μηδὲ ἡ ἐπτακαιδεκάτη χρήσιμος, ὅτε τὸ φῶς μὲν τῆς σελήνης σκέδιον οὐκ ἔχει παντελῶς γεγονός. ἄτιμα δὲ πῶς ἐστὶ τὰ ξύλα. καὶ διὰ τῆς ἐλαττώσεως τοῦ φωτὸς ἐλασσοῦται τὸ ὑγρὸν, ἐφ' ᾧ συμβαίνει εὐωθες ἡ σῆψις. τὸ δὲ τῆς τῆς χαρτῶν εἰς τινὰ ἄλλο συγκομιδῆς εὖ ἔχει, διότι μὴ παντελῶς τρέπεται ὁ ἀὴρ, καὶ αὐξήσεων γένοιτ' ἂν χρήσεις οἱ τοῖς λιχμεῶσιν εἰσὶ χρήσιμοι, διασκεδάντωσι ὑπὸ τῶν χαρτῶν τὸ ἄκαρπον. εἰ δὲ (ὡς φησιν Ὀρφεὺς) τῇ ἄτῃ αἰεὶ ἡ ἐπτακαιδεκάτη, καὶ διὰ τοῦτο τῇ πεμπάδι φθίνασα ἐστὶν οἰκεία, καὶ τῇ τῶ χαρτῶ γυμνώσει τῶν πτερυγίων, καὶ Ἡσίοδος οὐκ ἀμέσως τάττει τοῖς ἔργοις ἀπὸ ἡμέρων. Τετράδι δ' ἀρχομένῳ.] καὶ τοῦτο συμβαίνει τοῖς σεσηπόσι τῆς τετράδος ἀξιόμισον. εἰ γὰρ στυγνὸν μὲν ἡ μονὰς ἀπάλογον, γαμικὴ δὲ ἡ δυὰς, ἐπίπεδος δὲ ἡ τριὰς, δῆλον ὡς τῷ στερεῷ σχήματι ἁρμόττει ἡ τετρὰς. εἰκότως ἂν ἐπιτηδεία πρὸς σύμπηξιν τῶν νεῶν. εἰ δὲ καὶ φρόνιμα τὰ ἰσάκις ἴσον ἔχει, καὶ φρόνιμα πάντας τοὺς ἀριθμοὺς σπείρει λόγους, καὶ εἴπομεν καὶ ταύτῃ πρὸς τὸ εἰρημένον ἔργον δίκαιος, ἰδίαν δίδωσιν ὥραν. ὑδὲν γὰρ ἔτος ἀμοιρίας δεῖ τῆς ἔργων, ὡς ταῖς μέλλουσι καὶ ἀέρος κινήσει μαχεῖσθαι, καὶ θαλάσσης πολλῆς, καὶ μόλις ἔχουσα ἢ ἀπὸ τῆς ἀμοιρίας βοήθειαν τοῦ σώζεσθαι. τάχα καὶ Ὁμήρου διὰ τοῦτο μόνον καλέσαντος ἀριστερὸν τὸν ναυπηγόν· εἰ δὲ τοὺς ναοὺς ὡς κύφας, ἀρασὰς ἐκάλεσεν (δεῖ γὰρ αὐτὰς εἶναι κουφοτάτας πλεῖν μελλούσας) δῆλός ἐστι καὶ αὐτὸς μὲν πύκνωσιν βαρύτητος αἰτίαν, τινὰ δὲ μάνωσιν κουφότητος ἐστιλαζών.

Εἴναις δ' ἡ μείων.] τινὰ ἐπτακαιδεκάτην, ὡς καὶ τὴν ἐπτακαιδεκάτην, τὰ παρὰ τῆς Αἰσχύλου καθαρμοῖς ἀποδίδωσι καὶ ἀπατηλοπαῖς, φιλόχορος λέγει καὶ ἀμφότερα ὑξηγητὴ τῆς παρὰ ἄνδρας. τάχ' οὖν καὶ διὰ τοῦτο ὁ Ἡσίοδος λέγει ἡμέραν ἡμέραν ταύτην, καὶ μάλιστα μετὰ μαμμυβείαν. διότι πρὸς τὰς καθάρσεις ἐπτηδείον τοῦτο τὸ μέρος, ὡς ἐλεπώτατον πρὸς τινὰ ἀφαίρεσιν τῆς περὶ ἡμᾶς μολυσμάτων.

Τετράδι δ' ἄρχομένῳ.] φησὶ γὰρ ὁ τὰ τετράδος

πεμπάδ☉ ἀειθμὸς τετρακόσιων☉, ἀπὸ ἀρτίου γενομένου συνίρμοσεν· διὸ ἀγαθὸν ἐν αὐτῇ ταῦτα ποιεῖν. αἰρεσιμάς δὲ τὰς βλαπτικάς, ἢ μᾶλλον τὰς λεπτὰς καὶ ἀλαφράς, ἢ μᾶλλον τὰς παχείας καὶ πεπιεσμένας· ὀξὺ καὶ Ο' μπρ☉·

Λαπτόντες γλαύκαν ἀραιῆσιν μέλαν ὕδωρ.

Πρωτίστη δ' εἶναι] τὴν ἑνάτην ἰσαμένην ἐπιτηδείαν εἶ) πρὸς πάντα, καὶ πρὸς φυτείαν καὶ πρὸς γένεσιν ἀρρένων· ἀδὲ θηλειῶν γυναικῶν· ἀπὸ γὰρ τοῦ πρώτου τελείου τοῦ γ' γενομένου, ἀρχὴν καὶ μέσην καὶ τελευτὴν ἔχοντ☉, ἰσάκις ἴσην πᾶσιν διχομοίαν πράξεσι δίδωσι, καὶ μάλιστα ταῖς ἀρρενογονίσεσιν· καὶ γὰρ ὡς ἐνεοῦσα τὴν ἐπωνυμίαν ἔσχεν ἐνεάς· καὶ γίγνεται μὲν ἀπὸ τοῦ ἐννέα μονάδα προλαβούσης. γίνεται δὲ ἀφαιρέσει τοῦ αὐτῆς μονάδ☉ τὴν δέκα πεντέλιον. τοῦτο δέ ἐστιν ἀπὸ τοῦ κύβου κατ' ἐνέργειαν τῆς δυνάμει κύβου προσλαβούσης. γίνεται δὲ ἀφαιρέσει τοῦ αὐτῆς μονάδος τὸ δέκα πεντέλιον ἀειθμόν· διὸ καὶ φυτείαις καὶ γενέσεσιν ἐστιν εὐάρμοστος.

Παῦροι δ' αὖ τ' ἴασιν πεπεμπάδα.] τρίτην ἑνάδα, τὴν εἰκοστὴν ἕκτην ἑκάστην, ἣν ὀλίγους εἰδέναι ἀείσην εἶ) ἀποίγειν πίθους, καὶ καταζέμενοι βόας καὶ ἡμιόνους, καὶ ἵππους. φασὶ γὰρ, τῆς σελήνης ἀρχομένης ἀποκρύπτεσθαι, δοκεῖ καὶ τὰ ἐυμοιρότερα τῆς ἀλόγου ἀμελοῦσιν τὸν ἐυμὸν, καὶ μὴ ὁμοίως ἀνθίσασθαι τοῖς δαμάζουσιν ἀσθενέστερα γιγνόμενα. καὶ τὸ φεῖ τὴν ἀποίξιν ἢ τὴν πίδυ φυσικῶς εἴρηκε. μάλιστα γάρ φασι φεῖ τὰς παυσελήνους ὀξίσασθαι τὸν οἶνον, διὰ τὴν ἀπὸ τῆς σελήνης ὑγρὰν θέρμην, ὡς εἰκότως ὅτ' ἂν ἦκσα τοῦτο προβάλῃ, κωλύει τὸ πίδυ ἀποίγειν, καὶ τὸν οἶνον φεῖσθαι λαμβάνειν. ἄλλως. παῦροι δ' αὖτ'] ἄλλοι δ' εἰκάδα, ἑξδόμην λέγουσιν, ἄλλοι δὲ κθ'. ὀλίγοι δὲ αὐτὴν ὀπίσαρται ἀγαθὴν ἔσαν. δ' δὲ κζ', ὅλλω αὐτὴν εἶ) κακήν. ὡσαυτὼς δὲ οἱ δὲ κθ' ἐπαινεῖ, ὡς ἀφώπισον αὐτὴν ἔσαν. ἀλλὰ φυλάττε μηδὲν τούτων ποιεῖν ἐν αὐτῇ, ὅπ ἐν ταῖς παυσελήνοις θέρμης ὅπ πλείσης καὶ ὑγρότητ☉ ἔσης, τὸ τηνικαῦτα κωλύειν τὸν πίδυν μὴ ἀποίγειν, ὡς εἰς ὀξύτητα μεταβαλλομένου. ἐν δὲ τῇ τρίτῃ ἑνάτῃ κωλύει τὸ οἶνον πεῖσθαι λαμβάνειν, ἤδη καὶ τῆς θέρμης λωφούσης, καὶ τ' ὑγρότητ☉. ἐν ᾗ τῇ δ' τοῦτο φορητέον, διὰ τὸ τὴν ἐκ τῆς αὐξήσεως βλάβην βοηθεῖσθαι τῇ ταύτης μειώσει. ἑκατέρων γὰρ μετέχει ἡ μέση τετράς.

Νῆα πολυκληῖδα θοήν.] τοῦτ' ἐναργὲς ἐποίησεν, ὅτι πρίτην εἰκάδα κέκλικεν, ἐ κατ' Ἀθηναίους τὴν δευτέραν εἰκοστὴν ἀνάπαλιν ἀειθμοῦντας τὰς φθινούσας, δεκάτην, ἐνάτην, ὀγδόην, καὶ ἕκτην, ἀλλὰ τὴν πρὸ τριακάδ☉. πρὸ γὰρ ταύτης ἀμφιβάλλουσιν εἴτε ἑκάτη ἐστὶν, εἴτε πρὸ τῆς ἑκάτης. εἰκότως οἷν ὀλίγοι τὴν ὡς ἀληθῶς ἐνάτην εἰκοστὴν καλοῦσιν· ἐν δ' οἷς ταύτην καθέλκειν προστάττει ναῦς εἰς θάλασσαν· ὅτι γὰρ ἐ δεῖ πλεῖν, δεῖ παρασκευάζεσθαι πρὸς τὸ πλεῖν. οἷον δὴ τὸ καθέλκειν ἐστί. πλεῖ γὰρ καιρὸς ἦκσα ἔτ☉. παρεγχόσης γὰρ αὔρ ὡς ὅτι τὸ πᾶν ἐν ταῖς σωτηρίοις ἡμέραις τῆς συνόδου· διὸ ὅσοι πλεῖν τοτε τύχωσι, τὰς ὅρμους καταλαμβάνουσιν, ἕως αὖ ἐκφανῇ ὁ μήν. ἄλλως. ὀλίγοι τε τὴν κθ' ἀληθῶς καλοῦσιν εἶ) φασιν εἰς τὸ τὴν ναῦν καθέλκειν εἰς θάλασσαν. πλοῦν δὲ μὴ εἰς τὸ ἐπίμηλον εἶ) μὴ παρέλθωσι τὴν πίστε καιρὸν ἀποπλεῦσαι.

Τετράδι δ' οἷγε πίδυν.] τὴν μέσην τετράδα, ταύτην λέγ☉ ἰδ'. ἣν καὶ ἐπαινεῖ ὡς πιθοιγον, καὶ ὡς ἐν πᾶσιν ἀείσην. καὶ ἐν τῇ πιθοιγίᾳ. καὶ γὰρ τὸ φῶς τῆς σελήνης πλεῖστον ἅμα τῷ καταδύναι τ' ἥλιον ἀναπιμπλάσης. καὶ τὸν ἥμισυ ἀειθμὸν ἔχ☉ τῆς πλήθυος, ἐν ᾧ τὸν κύκλον ἡ σελήνη συμπληροῖ τὸν ἑαυτῆς. ὥστε καὶ αὐτὴ τελεσιουργὸς ὅλη, εἴπερ ἐν τῷ ἡμίσει χρόνῳ τῆς παντὸς κύκλου τὸ τέλειον αἱ ὑ αὐξήσις μήσεις, ἐφ' ἑκάτερα τῆς μέσης πᾶσαι. ἴδιος δὲ αὐτῆς κύκλος πληρέμεν☉ διὰ τῆς ὀκτὼ καὶ εἴκοσιν ἡμερῶν. διὸ καὶ τοσαῦται λέγονται τ' σελήνης αἱ φεγγοφόροι εἶ) ἀκτῖνες. καί πς Αἰγυπτι☉ μυθολογεῖ μῦθ☉ τὸν Ὄσιριν τοσαῦτα ἔτη βασιλεῦσαι, ὁπόσος ὅλος ὁ τῆς ἡμερῶν τούτων ἀειθμός, ἐνδεικνύμενος (ὡς ἐμοὶ δοκεῖ) πάντων αὐτὸν εἶ) τῆς γονίμων δημιουργὸν καὶ τελεσιουργόν, μὴ τῆς σεληνιακῶν ἀκτίνων τέχνῃ τοῦχοντα τὴν γένεσιν τῆς τε αὐξητικῶν καὶ τῆς μειωτικῶν, ἵνα καὶ γίνηται τὰ τῇδε καὶ φθείρηται.

Φαῦροι δ' αὖτε μετ' εἰκάδα μηνὸς ἀείσην.] εἴρηκε μὲν ἁλιτικῶς τὸ φεύτερον διεσχίδιον. ἔστι γὰρ πλῆρες, τὴν μετ' εἰκάδα τοῦ μηνὸς τετάρτην ἀείσην ἔσαν, παῦροι ἴασιν. καὶ τὸ δεύτερον μὴ ἀναφορῆς. ἵνα γὰρ αὖ γένοιτο σαφὲς, εἰ λέγοιτο. ὑπολείπεται δ' ὅτι χρείαν ποιοῦς γινομένης. εἰ δὲ ταῦτα κρατοῖ, πάσας ἐπαινεῖ τὰς τετρά-

δας, τὴν φρώτλαν, τὴν μέσην, ἢ βίπλα, τὴν ὄπ τὴν βίπλην, ὀλίγας γνώσκῳ ἀμείνονα εἶ ἐν πῖς ἑωθινοῖς μέρεσι. καὶ εἰκότως· συναπτὴ γὰρ καὶ τὴν δείλην τῇ πέμπτῃ, ταύτην ἔφ' εἶπεν ὡς καλεσύν. Ἡ ὧς γινομένης.] ἕως τῆς ἕκτης ὥρας ὅπω καλεῖ. ὀλίγοι δ' ἢ μετὰ τ' εἰκάδα τοῦ μηνὸς τετάρτην ἀείσην φρωΐας ὅσης φασίν, χείρονα δ' ἐν τῇ δείλῃ· αἱ δὲ μὲν ἡμέραι εἰσίν, ἕως τοῦ ἄνοτε μήτηρ. τὰς μὲν ὀπτηδείας ἡμέρας εἰς Δία αἰὰ ἀφέμπει, τὰς δ' παρεμπεπόσας μεταξὺ τούτων, καλεῖ μεταδούπους, ἀκμαίους, καὶ ὅπ φερέσας, σημαίνων ὅπ ἀφεγκτοί εἰσί, καὶ μηδὲν ἄνδρ' πεπεπιῶσι δυνάμεναι. ἐκάλεσε δὲ τὰς μεταξὺ πεπόας διότι δύλοι τὸ δυπῶσι τὸ πεσεῖν. καὶ τὸ ἀκμαῖον δ' αὐτὸ τὸ ἀκμαῖον σημαίνειν ἔοικε. τούτοις δ' προσέθηκεν, ὅπ οἱ μὲν, ἄλλας ἐπαινέσιν, οἱ δὲ ἄλλας. καὶ γὰρ Ὀρφεὺς εἶπε φεῖ τῆν ἡμερῶν τούτων, Ἄλλας ἐπαινῶν, καὶ ἄλλας ἐκδέχεσθαι. καὶ Ἀθηναῖοι κατ' τιμὴ ἑορτήριαν ἰδίαν φεῖ αὐτῶν ἐδόξασαν. αἱ μὲν δέ εἰσι κατ' πάντα ἄεισαν τῆν ἡμερῶν, ἃς μητρυιὰν αὐτὸς ἀπέχασκεν· αἱ δ' φυλακτέαι, αἷς τὰς μητρυιὰς ἐπεφήμισεν. ἄνωφ. μεταδύπους ἀβέβαιαι αἱ μεταξὺ τούτων πεπόκυῖαι, ὅτε ἀγαθαί, ὅτε κακαί· ἀκμαῖοι δ', ὡς ὅτι ἀνθρώπων ὄντες, ἄψυχοι, ἢ ἀδυνεῖς, ἢ μὴ ἔχουσι εἱμαρμένην ἀγαθὸν καὶ κακόν.

Ἄλοτε μητρυιά.] ἐπιδὰ ἡ μάτης ἦπ, ἢ δ' μητρυιὰ κακὴ, εἶπεν. αἱ μὲν τῆν ἡμερῶν εἰσὶ μητέρες, ὡσὰν ἀγαθαί· αἱ δὲ μητρυιαί, ὡσὰν κακαί. Τάων εὐδαίμων τε καὶ ὄλβιος.] διὰ τούτων δείζει, τὶς ὁ ἀληθῶς εὐδαίμων. ὁ γὰρ γνῶσιν ἔχων τῆν τε ἔργων, ἃ δεῖ ποιεῖσθαι καὶ τῆν ἡμερῶν, ἐν αἷς τὸ ποιούμενον τοῦ οἰκείου τέλους τέλος, ἐτός ὄζιν εὐδαίμων, αἰχαίπος μὲν παρὰ τοῖς θεοῖς, ὡς ἀνέγκλητος διαμένων, διὰ τὸ σκοπὸν ἔχειν πάντα δίκαιον. δύο δ' ταῦτα ποιεῖσθαι ἀεί, τὰ μὲν ἄδηλα τῇ ἀνθρωπίνῃ λογισμῷ διὰ μαντικῆς ὁρᾶν. τοῦτο γὰρ τὸ, τοὺς ὄρνιθας κρίνειν· τὰ δ' κατ' λογισμὸν πράσσειν, ἐκκλίνων τὰς ὑβρεσθείσας τοῦ ἀσθενοῦς καὶ καλοῦ σκοποῦ. τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ τὰς ὑπερβασίας ἀλεείνειν. ταῦτα τοι ἐπέδηκεν ὁ Ἡσίοδος τῇ ποιήματι, τὸν εὐδαίμονα δεισάμενος, ὃς πὶς ποτέ ὄζι. δεῖ γὰρ εἰς τοῦτο βλέπειν πᾶσαν ἡμῶν τὴν ζωὴν, καὶ τὴν τῆς ἔργων αἵρεσιν, καὶ τὴν τῆς ἡμερῶν ἐκλογήν. ἄλλως. τούτων ὅς πὶς εἰδῶς πασῶν τὰς ὑποπτώσεις ἐργάζεται. ἀσεβῶν μὲν πὶς εἰς θεὸν, ὕτος εὐδαίμων ἀνήρ. ὑπερβασίας δ' τὰς ὑπερβάσεις τοῦ καλῶς ἔχοντος. τούτοις δ' ἐπάγουσί πῖς τὴν ὀργὴν τοῦ ὀργιζομένου. ἃ πὰ Ἀπόλλωνι ὁ Ῥόδιος ἀϊστεῖ, μεταδύπους.] πίπτουσα, ὅτοι ἄστατοι καὶ ἀβέβαιοι, καὶ ἄψυχοι. τὸ ἀκμαῖοι, ἤγουν ἀδυνεῖς καὶ ἄκαρπι. διὸ ἐπάγει, [ὅπ φέρουσιν] ἢ αἱ μεταξὺ τῆν ῥηθεσῶν πίπτουσαι, ἢ ἄζωοι εἰσίν, ἢ ἄμοιρον ἐνεργείας τῆς εἰς τὸν βίον παρεκπικῆς.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Πέμπας δ' ὑξαλέαδας.] παρέσχε καὶ τοῦ πεμπαίαν σελήνην, εἰς γάμους, ἐπεὶ χαλεπὴ καὶ ἀνή· ἢ ἐπὶ χάλεπαί ἐν αὐτῇ καὶ αἱ ἦναί, τοιοῦτον οἱ γάμοι. ἐν αὐτῇ γὰρ φησι τὰς ἐριννύας ἐφῆν τὰς γινομένας ὅρκους, ὃς ἔτεκεν ἡ ἔρις βλάβῃσι τοῖς ἐπόρκοις· τοῦτο δὲ καὶ ὁ Ἡσίοδος ἐκ τοῦ Μελάμποδος εἴληφε· φησὶ γάρ τι ἐκεῖνος· Ἐν πέμπῃ σελήνη πὶς ἐπίορκον ὀμόσας, τοσσῖσδε ἡμέραις τελεῖται, καὶ σημαίνει ὅτι εὗρον τοῦτο ἀληθές. Μέσσῃ δ' ἑβδομάτῃ] τῆς ἁλοᾶν φησὶ καλόν, καὶ ξυλοτομεῖν. δ' ἦ, ὡς στερεὰν ναυπηγεῖν.

Εἰνὰς δ' ἡ μέσση.] ἡ ἐννεακαιδεκάτη τῇ δείλῃ, ἤγουν τῇ μεσημβρινῇ ἀγαθή ἐστι.

τεισεινάδα:) τοῦ κδ. ὀλίγοις λέγει νομίζειν ἀγαθοῦ εἰς πθοιγίαν, καὶ τἀλοιπὰ ἄφησιν. ὀλίγοις δὲ πάλιν τοῦτο ἀρέσκει, ὅπ ἀγαθὴ ὄζι. τοῦ δὲ ιδ. ὅπ ἀρίστη φησὶν εἰς πθοιγίαν. ὀλίγοι δ' ἀγαθὴν φασὶν εἰς πθοιγίαν τὴν κᾶ φρωΐα ὑ δείλη.

Αἵδε μὲν ἡμέραι.] συμπεράνας τοῦ τ' ἡμερῶν διδασκαλίαν τοῦ ὁπλοτικοῦ κεφαλαίου ἐπαναληπτικῶς λέγει, αἵδε μὲν ἡμέραι ἀνύσιμοι, αἱ δ' λοιπαὶ ἀπορρῶδες· ἄλλος δ' ἄλλως αἰνεῖ. τοῦτο δέ φησιν, ὅπ Ὀρφεὺς ἄλλας παραδίδωσιν, ἑτέρας δ' ὁ Μελάμπους. ὀλίγοι δ' γινώσκουσι τὸ ἀληθές· ἡ γὰρ ἡμέρα ὅτε μὲν σωτηρεῖ, καὶ ἔστι μητὴρ· ὁτὲ δ' ἐναντιοῦται, καὶ δύκει μητρυιά. Τάων εὐδαίμων τε καὶ ὄλβιος ἀναίτιος τοῖς ἀθανάτοις, ὃς τάδε πάντα εἰδὼς ἔπ' ἦμαρ ἔργα ζῇ οἰακοσκοπῶν, καὶ τὰ ἄπαυστα ἐκφεύγων.

Τῦ Σοφωτάτυ κυρίυ

ΙΩΑΝΝΟΥ ϛ ΠΡΩΤΟΣΠΑΘΑΡΙΟΥ

ΕΞΗΓΗΣΙΣ ΦΥΣΙΚΗ

τῶν Ἡμερῶν

Η Σ Ι Ο Δ Ο Υ.

ΕΙ κ μὴ μέχρι τῦ νῦν ῥητῶν τινων ἐπιβαλόμην ἐξήγησιν, ἀλλά μ νῶν διὰ σὲ, ὦ τέκνον, ὁπλιτέον τῷ πράγματι. κ σαφηνιστέον, ὡς ἔξεστιν ἡμῖν, τὰς τῦ Ἡσιόδυ ἡμέρας. παραληπτέον ϑ κ ϑεὸν εἰς βοήθειαν τὸν παντὸς ἔργυ δημιυργὸν κ τελειωτήν, κ δεητέον, εἰ μέν τι ὀρθῶς λελέξεϑ κ ὅσοι πολλοῖς ἐκφαίνῃ. σώζειν τε τὸν λόγον ἀεί, κ ἀπαρέγδεκτον πάσαις ἀκοαῖς κ γνώσεσι παρασχεῖν· εἰδλέ τι τύπων ἐμμελῶς ἔχει, συγγνωμίμως μὲν ἡμῖν νέμειν τ τε φιλοπονίας, κ τ εἰς τὸ ὁμόφυλον φιλανθρωπίας, ἢ τελέως τῷ τ λήθης ἀφεδωῦαι βύθῳ, ἢ τέως τάχα ἀφάδοτα. Πρῶτον ἕνη, τετράς τε, κ ἑβδόμη ἱερὸν ἦμαρ] ἕνη μὲν ὅτιν ὁ νῦς ὁ πρῶτ⊙, ὁ ἑνοποιῶν τὰ διῃρημένα κ διεσῶτα, ὁ αὐτὸς ϑ καλεῖϑ κ μονάς· ὅτι πάντων φθειρομένων, αὐτὸς μόν⊙ μένει, κ ὅτι μονὶὼ ἔχει ἐν τοῖς αὐτῦ βυλεύμασιν. ἢ ἕνη ὅτιν αὐτὸ τὸ εἶδ⊙, ὃ εἰδοποιεῖ τὶὼ ἀΐδιστον ὕλλω· ὕλη δὲ αὐτὰ τὰ τέσσαρα στοιχεῖα, ἃ πάντα εἰσί, κ ξύλον, κ λίθ⊙, κ ἄνθρωπ⊙, περὶ τῦ ὑπηρετήσ τε εἶδ⊙. ἐαν δὲ εἶδ⊙ περισλάβοι, ἃ πάντα ὅτι καθ' ἕαρ κιρᾶ τιν⊙ αἰνιδέως· ὀν δωάμετό τις εἰπεῖν μήπω σωματιδέντα, κ χύτραν, κ λέβητα, κ ἄνθρωπον. ἐπὰν ϑ ἔντι τύπων, ἀκέτι λέγεϑ πολλά, ἀλλ' ἕν. Πρῶτον ἕνη τετράς τε] εἰκὼν περὶ τῦ ἰδιητῦ αἰτίυ λέγει μετέπειτα κ περὶ τῦ ὑλικῦ. αἰδικὸν ϑ αἴτιον λῶϊ ἢ ἕνη ὡς ἀναλογοῦσα τῷ εἴδῃ, ὡς εἴρηϑ. ὑλικὸν ϑ εἶν αὖ ἡ τετράς, αὐτὰ τὰ τέσσαρα στοιχεῖα. κ ἑβδόμη ἱερὸν ἦμαρ] ἑβδόμη ὅτιν ἢ αἱ ἑπτὰ σφαῖραι, αἱ κινούμεναι ποιῦσι σύμπαντα τὰ ὄντα ἢ ἡ παρθένος ἀθηνᾶ, ἢ ὁ καιρός. ἀλλὰ πρῶτον περὶ τῆϑ ἑπτὰ σφαιρῶν εἴπωμεν· εἶτα ὅπως ἑβδόμη ὁ καιρὸς κ ἡ Ἀθηνᾶ λέγεϑ ἐρῦμεν, αἱ ἑπτὰ σφαῖραι εἰσὶν οἱ ἑπτὰ ἀστέρες οἱ πλάνητες, χρόν⊙, ζεύς, ἄρης, ἥλιος, ἀφροδίτη, ἑρμῆς, σελήνη. πλάνητες ϑ λέγονϑ, ὅτι προπορεύονται, κ ὑποπορεύονται, κ ἀδέποτε φυλάττουσι τ οἰκείαν τάξιν· ἀλλὰ τ κρόνον ὅλος ὑπεκδραμόντα καταπολὺ ἔστιν ἰδεῖν κ ὑποπορεύοντα, τῦ ὅλος ἔμπροσθεν αὐτῦ ὑπεκδραμόντ⊙. ὅπου μὲν οὖν οἱ πλάνητες· οἱ δ' ἀπλανεῖς τὰ δώδεκα ἄστρα, ἤτοι τὰ δώδεκα ζώδια, ἃ πᾶν οἰκείαν τάξιν οἴδασι, κ ὅποτε γένοιτ' ἂν ὁ καρκίν⊙ ἔμπροσθεν τῦ λέοντ⊙, ἀλλὰ τὰ τῦ χειμῶν⊙ ζώδια ἐν καιρῷ θέρους λάμπουσιν. ἄλλο ἀστὴρ κ ἄλλο ἄστρον· ἄστρον μὲν τὸ ἐκ πολλῶν ἀστέρων συγκείμενον ἕν, ἀστὴρ ϑ τὸ ἕν. ἑπτὰς οὖν ἡμέρας σκάλουσι οἱ παλαιοὶ αὐτὰς, κ ἐτίμων. πῶν ἕνην μὲν, ὡς τῷ ϑεῷ εἴδει ἀναλογον, τ ϑ τετράδα, ὡς τοῖς τέσσαρσι στοιχείοις· πῶν ϑ ἑβδόμην, ἢ ὡς ταῖς ἑπτὰ σφαίραις ἀναλογοῦσαν, ἢ ὡς ἀθηνᾷ κ ὡς καιρῷ. ἀλλ' ὅπως μὲν ἀναλογεῖ ἡ ἑβδόμη ταῖς ἑπτὰ σφαίραις, ἤδη εἴρηϑ· πῶς ϑ ἀθηνᾷ κ καιρὸς λέγεϑ, ῥητέον. πῶν ἀθηνᾶν φασιν ἀγέννητον κ παρθένον εἶ). ἀγέννητον μὲν, ὅτι ἐκ μητρός τιν⊙ ἐχωνεύθη. παρθένον ϑ, ὅτι ἐκ ἐγέννησε τινά· κ ὁ ἑπτὰ ἀριθμὸς ὅπως ἂν ὕρεϑείη. ἐντὸς γὰρ τ δεκάδ⊙ ὅτε ἐχωνεύθη, ὅτε χωνεύσει τινά. οἷον, ἕως α β γ δ ε ς ζ η θ ι. τὸ ἓν διπλασιαζόμενον ποιεῖ δύο, τὰ δύο πολλαπλασιαζόμενα ποιεῖ τέσσαρα, τὰ ἕξια ποιεῖ ἕξ, τὰ τέσσαρα ὀκτώ, τὰ ε, ι. τὰ ς. ιβ εἰ, κ ἐντὸς τ δεκάδ⊙ ὑ χωνᾶ ὁμοίως κ τὰ η κ τὰ θ, ἀλλ' ὑ χωνᾶϑ. δὶς γὰρ γ, ς. γ γ, θ. δὶς δ, η. κ πῶς μὲν ὑ χωνᾶϑ ἤδη δέδειϑ. σῶς ϑ ὑ χωνᾷ, δῆλον. ἐντὸς γὰρ τ δεκάδ⊙ ὑ χωνᾷ. δὶς γὰρ ἑπτὰ δεκατέσσαρα.

ἀλλὰ καιρὸς λέγειν διὰ τινὰ αἰτίαν, ἣν μέλλομεν εἰπεῖν· ἡ γὰρ σελήνη ἑπτὰ ἡμέρῃσιν γινομένη τετραγωνίζει τὸν ἥλιον· ἄπας γὰρ καιρός, ἤτοι ἔαρ, ἢ θέρος, ἢ φθινόπωρος, ἢ χειμών, τεσσαρίζωδίοις τίνεται. ἡ ἑβδόμη ἡμέρη καθαρὰ πᾶσι ἰατροῖς χρησίμη καθέστηκεν. ἐν ταύτῃ γὰρ κρίνουσι τὰ νοσήματα, καὶ οἱ ἄνθρωποι ἐν ἑβδόμαις αὔξουσι. καὶ γὰρ ὅταν γίνωνται ἕτται ἑνιαυτῶν, ἀλλάσσουσι τοὺς ὀδόντας, διὸ καὶ ἕπτα γαλαῦκες μιερόκια λέγουσι. διὸ καὶ ἕπτα ὑποσπερμαίνουσιν. ἀλλὰ καὶ ζωογόνος καὶ πολλοῖς ἡ ἑβδόμη λέγεται, ὅτι τὰ βρέφη ἑπταμηνιαῖα ὄντα ζωογονεῖται μᾶλλον, ἢ ὀκταμηνιαῖα. ἀλλὰ πῶς μὲν τὰ ἑπταμηνιαῖα καὶ ἐναμηνιαῖα ζωογονεῖται, τὰ δὲ ὀκταμηνιαῖα ἀδαμῶς, καλὸν εἰπεῖν. ἔστω τρίγωνον ὀρθογώνιον, τὸ α β γ. τούτῳ δὲ τὸ ἐμβαδὸν ἔστω ς. ἡ δὲ τρώτη πλευρὰ ἑπτὰ ζ, μονάδων πέντε. ἡ δὲ α γ μονάδων τεσσάρων. ἡ δὲ β γ μονάδων τριῶν. φανερὸν δὲ

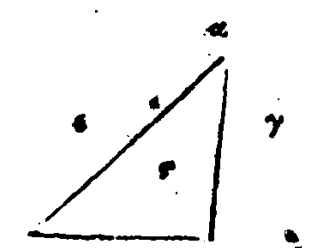

ὅτι καὶ τὸν πυθαγορείους, ὁ γὰρ καὶ ὁ ε, ἀρίθμους, ὡς φασιοί. ὁ δὲ τέσσαρα ἐπῶλυς, ὡς ἄρπος. πεπολλαπλασιάσθω ὁ δ' ὅτι ἑπτά, τετράκις πέντε, εἴκοσι. καὶ ὁ πέντε ἐφ' ἑαυτόν, πεντάκις πέντε, κέ. μεμίχθωσαν τὰ κ καὶ τὰ κέ, καὶ γίνονται μέ. ταῦτα τὰ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ πεπολλαπλασιάσθωσαν ὅτι τὸ ἐμβαδὸν τῆς γενέσεως. ἑξάκις μέ, σό. αἱ δὲ σό ἡμέρῃσι πελέχουσι χρόνον μηνῶν, β'. καὶ εἰκότως ζωογονεῖται τὸ βρέφος· ἐν γὰρ συνδρομῇ ἀρτίᾳ καὶ σφαιρᾷ ἀριθμῷ τῷ δ' καὶ τῷ ἑ, ἀπετελέσθη ὁ χρόνος τῶν δ' μηνῶν, ὡς ἐλείχθη. πάλιν πεπολλαπλασιάσθω ὁ γ' ὅτι ἑπτά, ζὶς ἑ, ιέ. καὶ ὁ ἑ ἐφ' ἑαυτόν. πεντάκις ἑ, κέ. ὁμοῦ ὅλα, μέ. ὁ μὲ ἀριθμὸς πεπολλαπλασιάσθω ἐπὶ τὸ ἐμβαδὸν τῆς γενέσεως. ἑξάκις μέ, σμέ, αἱ δὲ σμέ ἡμέρῃσι σφίγγουσι χρόνον μηνῶν ἑπτά, καὶ ἐ ζωογονεῖται τὸ βρέφος. ἐν γὰρ δύο σφαιρῶν ἀριθμῶν γίνονται ἡ συνδρομή. πάλιν πεπολλαπλασιάσθω ὁ δ' ὅτι ἑπτά, καὶ γίνονται κ', καὶ ὁ γ' ὅτι ἑπτά, καὶ γίνονται ιέ. ὁμοῦ λέ. ταῦτα ὅτι τὸ ἐμβαδὸν τῆς γενέσεως, ἑξάκις λέ, σι. αἱ δὲ σιμέρῃσι σφίγγουσι χρόνον μηνῶν ἐπτά, καὶ ζωογονεῖται τὸ βρέφος. εἰκότως ἄρα ἡ ἑβδόμη ζωογόνος λέγεται. τί μὲν οὖν ἡ ἕνη καὶ ἡ τετρὰς καὶ ἡ ἑβδόμη, εἴπομεν. ἔστι δὲ καὶ ἄλλως παρ' ἄλλοις ἑρμηνεύεται· τετράδα γὰρ φασί τινες τὸ ἁπλῶς σῶμα, τὸ ἐκ τεσσάρων μόνων στοιχείων συνεστηκός· ἄλλο δὲ τὸ ἁπλῶς σῶμα, καὶ ἄλλο τὸ φυσικὸν, καὶ ἄλλο τὸ ἔμψυχον ἁπλῶς μὲν γὰρ σῶμα, τὸ ἄψυχον, σῶμα δέ, ὡς εἴπομεν, φυσικὸν, τὸ ἐκ τεσσάρων καὶ αὐτὸ συνεστηκός, ἔχον δὲ καὶ κίνησιν τινὰ αὐξητικήν. οἷον τὸ δένδρον, ὃ καὶ πάντες ὀνομάζουσιν· ἔμψυχον δὲ σῶμα τὸ ἐκ τεσσάρων στοιχείων συνεστηκός, καὶ αὔξησιν ἔχον καὶ αἴσθησιν, ὃ καὶ ἐξᾶς ὀνομάζουσιν. λείπεται δ' αὖ τὸ ἔμψυχον σῶμα καὶ ἔτους ἑξάς. ὁ γὰρ ἐξ ἀριθμὸς ἔτους μετρεῖται· διὸς γ', ς'. καὶ τὸ μὲν διὸς λαμβάνεται ὅτι τοῦ σώματος· διαιρετὸν τὸ σῶμα, ὡς καὶ ὁ δύο ἀριθμός. τὸ δὲ τρὶς λαμβάνεται ὅτι τῆς ψυχῆς· ἀδιαίρετος γὰρ ἡ ψυχή, καὶ δυὰς πολλάκις, ὅτι πρέπει ἐν ἑαυτῇ τὸ πόθεν ποῖ. ἀπὸ γὰρ θεοτάσεως ἤτοι τοῦ πόθεν, ἔρχεται ὅτι τὸ συμφέρεσθαι, ἤτοι τὸ ποῖ. συλλογίζεται γὰρ ἡ ψυχὴ ἔτους· ἐὰν ὁ ἄνθρωπος ζῶον, τὸ δὲ ζῶον οὐσία, ὁ ἄνθρωπος ἄρα οὐσία. καὶ θεότασις μὲν ὁ ἄνθρωπος ζῶον, τὸ ζῶον οὐσία· συμπέρασμα δὲ ὁ ἄνθρωπος ἄρα οὐσία. Πρῶτον ἕνη τετρὰς τε καὶ ἑβδόμη ἱερὸν ἦμαρ.] ἄλλο ἡ ἕνη καὶ ἄλλο ἡ νέα· ἕνη μὲν ἡ πεμπτὸς τοῦ μηνός, νέα δὲ ἡ πρώτη τοῦ μηνός. ἡ καὶ νουμηνία. ὁ δὲ μὴν παρ' Ὀρφεῖ μόχος μονόκερως ὀνομάζεται, καὶ μόχος μὲν, ὡς πρώτην ἔχων τὴν νέαν τοῦ ἔκφυσιν, μονόκερως δὲ διὰ τὸ μοναδικὸν αὐτοῦ. ἡ δὲ τετρὰς ἐπιπάττει, ὅτι φυσικὸς πάντας τοὺς ἁρμονικοὺς λόγους· ὁ γὰρ τέσσαρα ἅμα διπλάσιός καὶ διπλάσιος, καὶ τετραπλάσιος. διπλάσιος μέν, ὡς πρὸς τὸν δύο· ὁ γὰρ τέσσαρα πρὸς δύο, καὶ τὸ δύο τοῦ δύο τοῦ μονάδος· διπλάσιος δὲ ὡς πρὸς τὸν δύο, τετραπλάσιος δέ, ὡς πρὸς τοῦ μονάδα. ὁμοίως δὲ καὶ ἡ ἑπτὰ ἀριθμὸς ἐναρμόνιος· συνέστηκε γὰρ ἐξ ἑνὸς β', καὶ δ', καὶ τὰ β' δὲ πρὸς τὸν ἕνα διπλάσια, καὶ τὰ τέσσαρα πρὸς τὰ δύο διπλάσια. ἐν ταύτῃ ἐγκυμονῆσαι καὶ ὁ μουσηγέτης Ἀπόλλων, ὁ τοῦ Λητοῦς υἱός· ἀλληγορικῶς δὲ λέγεται ὁ λόγος ὁ ἁρμονικός, ὁ λήθιος ἡμῖν ἐμπεσὼν τοῦ κακοῦ. Ὀγδάτῃ τ' ἐνάτῃ τε] δύο μὲν ἤματα μητὸς ἔχει αὐξομένοιο, βροτήσια

ἔργα

σα ἔργα τελειοῖ. ἐν τῇ ἑβδομάτῃ καὶ ἑκάτῃ τοῦ μηνὸς ἄρχεται αὔξειν τὸ σελιναῖον φέγγος, ὅταν ὑγρὸν ὂν καὶ ἅμα καὶ θερμόν, καὶ τότε δεῖ βλέπειν τὸν γεωργὸν τὰ ἔρια, ὡς εἰς αὔξησιν ἐρχεται. καὶ γὰρ ἡ μακρὰ συμβάλλεται ἡ σελήνη τοῖς φυτοῖς εἰς αὔξησιν. ἐτίμων οὖν οἱ παλαιοὶ τὴν ἑβδόμην καὶ ἑκάτην, ὡς αὐξητικὰς τοῦ σελιναίου φωτός, καὶ τῆς καρπῶν· ἐτίμων δὲ τὴν ἑκάτην καὶ διὰ τὸν ἀριθμὸν τῆς μοιρῶν· ἑκατὸν γὰρ αἱ μοῖραι· ὁ γὰρ ἑκατὸς ἀριθμὸς τέτραγωνος ἐστί, καὶ ἴσος πᾶσι τοῖς ἑαυτοῦ μέρεσι τοιαῦτα δὲ καὶ αἱ μοῖραι τετράγωνοι καὶ ἴσαι πανταχόθεν. ὁ δὲ σοφὸς τὴν ἰσότητα φιλεῖ, τὰς δὲ ἀκολασίας καὶ τὰς ἐλλείψεις κακίας ὄσας μισεῖ. καὶ αἱ ἀρεταὶ ἰσότητες λέγονται· μέσαι γὰρ δύο κακιῶν ἴσαι ἑκάστῃ ἀμφοτέρων ἐστὶν ἀπέχουσιν, ἡ σωφροσύνη μέση δύο κακιῶν, ἀναισθησίας καὶ ἀκολασίας· ἔστι δὲ ἡ ἀναισθησία ἔλλειψις, ἡ δὲ ἀκολασία ὑπερβολή· τούτων δ' ἀμφοτέρων ἐστὶν ἀπέχει ἡ σωφροσύνη.

Ἑβδόμην τε δυωδεκάτην τ' ἄμφω γε μὲν ἐσθλαί.

Ἡ μὲν ὅτις τείκειεν, ἦδ' ἄφρονα καρπὸν ἀμᾶσθαι.]

ἡ ἑβδόμη ἔσπασε μὲν καὶ αὐτὴ ὡς αὐξητικὴ τοῦ σελιναίου φωτός, καὶ τῆς καρπῶν· ἔσπασε δὲ μᾶλλον, ὅτι μιμεῖται τόδε τὸ πᾶν, καὶ τὸν συναρμοζόμενον τούτῳ. τῷ δὲ δεκάδι, δεκάδα ἔλεγον οἱ παλαιοί, ὡς δεχομένῳ πάντα ἀριθμὸν ἐφ' ἑαυτῷ· τὸ δὲ ἓν ἔλεγον τὸν νοῦν τὸν φρόνιμον· ἴσον δὲ ἡ ἑβδόμη ἔχει τὸν νοῦν τὸν φρόνιμον, καὶ τόνδε τὸν κόσμον, ὃν δεκάδα φασί, διὰ τοῦτο καὶ πᾶσι. ὁ δὲ ιβ' ἀριθμὸς συζυγίαν καλεῖται· ἔστι γὰρ ἐν αὐτῷ ἀρτιότης καὶ περιττότης· ὁ γὰρ ιβ' διαιρεῖται εἰς ς' καὶ ς', τὰ δὲ ς', εἰς γ' καὶ γ', τὰ δὲ γ', ἀδιαίρετα· ἐν δὲ ταῖς ιά καὶ ιβ', χρὴ διαζευγνύναι καὶ ξυρεῖν τὰ πρίμνια· χρὴ γὰρ τὴν ιά καὶ ιβ' αὔξει τὸ σελιναῖον φῶς· ὁ καὶ θερμόν ἐστι καὶ ὑγρόν. χρὴ οὖν τότε κείρειν τὰ πρίμνια, καὶ διαζευγνύναι τὰς χοάς, ἵνα μὴ οἱ καρποὶ ὑπὸ τῆς πολλῆς ὑγρότητος σήπωνται· τὰ δὲ, ἵνα μὴ τῷ πολὺν θερμὸν τοιχῶν καὶ τῇ τοῦ καταπήματος θερμότητι βλαβῶσιν. ἄλλαι δὲ αἱ τῆς σελήνης ἡμέραι καὶ ἄλλαι αἱ τοῦ μηνός. ἡ μὲν σελήνη ἐν συνέρχεται πολλάκις τῷ μηνὶ· οἷον ἡ ἀρχὴ τῆς σελήνης, ἐκεῖθεν πάντες καὶ ἀρχὴ τοῦ μηνός· ἀπ' αἱ μὲν ἡμέραι τοῦ μηνὸς οὐχ αἱ αὐταί εἰσιν ἀεί, αἱ δὲ τῆς σελήνης αἱ αὐταὶ ἀεί.

Ἡ δὲ δυωδεκάτη τ' ἐνδεκάτης μέγ' ἀμείνων.]

ἐν γὰρ ταῖς ιβ' μᾶλλον λάμπει τὸ σελιναῖον φῶς, ὅταν ὑγρὸν ὂν καὶ θερμὸν αὐξάνωσι καὶ τὰ ζῴοφυα, ἃ ἐνδίει ὁ ἀρραχνης διὰ τῆς ἑαυτοῦ μηχανῆς. ἀλληγορικῶς δὲ ἀρραχνίαν ὑπὸ πιθίου τὸν σοφόν, δεῖ τὸν ἀέρα ἀεὶ καταμυόμενον τῇ διανοίᾳ, καὶ κύκλα καὶ περιγωνισμοὺς ἀστέρων ὑφαινόμενον, καὶ πάντων τῶν ζῳῶν μειζόμενον.

Τῇ δ' ἴσον σήσασθαι γυνή, θερμάλεόν τε ἔργον.]

φῶτος γὰρ χρεία καὶ ταῖς θεὶ ἴσον μοχθούσαις γυναιξίν, ἢ ἀλληγορικῶς τε ἅμα καὶ φυσικῶς ἁρμοδιώτερον τὸ ῥητόν· ἡ γὰρ σελήνη ὑγρὰ ἔσα ποιεῖ τὸ ιε' μᾶλλον ὑγρότερα τὰ περὶ ἀνθρώπων σώματα· ὅτι καὶ ἡ φύσις ποιεῖ τὸ οἰκεῖον. ταύτῃ δὲ γυναῖκα ὑπολαμβάνον ἔχ ἴσον ὑφαίνουσαν, ἀλλὰ τὰ ἡμίτερα σώματα. ὅπ δὲ ἡ φύσις ὡς γυνὴ παρείληπται, ἔστι καὶ ἀπὸ ἄλλων ἰδεῖν τοῦτο· μάλιστα δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ ὀμήρου· τὴν γὰρ φύσιν γυναῖκα λέγει, ἴσον μὲν ὑφαίνουσαν ἀλιπορφύρῳ πόμασι, τὰ ἡμίτερα σώματα τοῖς αἵμασι τοῖς ἐρυθροῖς· ὅτι ἐργαλείων μὲν ἐργαλείων πᾶσ' ὁσῶν, ἔχουσα δὲ ἐν τῇ οἰκίᾳ δύο τὰς εἰσόδους, τὴν μὲν θεῶν μακάρων, τὴν δὲ θνητῶν ἀνθρώπων, ὅπου πᾶσ' ἀγαθῶν καὶ κακῶν. δεκτικὸς γὰρ ὁ ἄνθρωπος καὶ πᾶσ' δύο, τοῦτ' ἀγαθῶν φημι καὶ πᾶσ' κακῶν.

Μηνὸς δ' ἰσαμένης τεσσαρακαιδεκάτην ἁλίασθαι.

Σπέρματα δ' ἀσπαίρειν, φυτὰ δ' ἐν θρέψασθαι ἀείσῃ.]

ἡ τεσσαρακαιδεκάτη ἀνωφελὴς τῇ σπορᾷ. ἡ γὰρ σπορὰ νοτίας δεῖται καὶ ψύξεως· ἐν δὲ τῇ ιγ' τοῦ μηνὸς πλεῖον μὲν τὸ ὑγρὸν, πλεῖον δὲ τὸ θερμὸν· τοῖς φυτοῖς δὲ ὠφέλιμον, διὸ τότε μάλιστα χρεία θερμότητος καὶ νοτίας· ἃν μάλιστα μετέχει ἡ σελήνη. Ἔκτην δ' ἡ μέση μάλ' ἀσύμφορός ἐστι φυτοῖσιν.]πέμπτη δεκάτη μετέχει ψυχρότητος· τότε γὰρ λήγει ἡ σελήνη, καὶ ἄρχεται λήγειν καὶ θερμότητος αὐτῆς· ἡ δὲ ψυχρότης ἐκ ὠφέλιμος τοῖς φυτοῖς. ὁ δὲ ἕξ ἀριθμὸς τέλειός ἐστιν· ἔχει γὰρ ἥμισυ, τρίτον, καὶ ἕκτον, ἥτοι ἀρχήν, μέσον, τέλος. Ἕξ δ' αὐδρογόνος ἀγαθή.] φασὶ γὰρ οἱ φυσικοὶ, ὅτι τὰ ἄῤῥενα σπέρματα ξηρότερά εἰσι, τὰ δὲ θήλεα ὑγρότερα· τῆς γυνὴ

μέσης

μέσης ἕκτης ἡμέρας ἐπὶ μετοχὴν τῆς σελήνης φωτός, θερμοτέρα ὄντος καὶ ὑγροτέρου, συμβαίνει τὰ ἄῤῥενα σπέρματα δύκρατα εἶναι, ὄντα μὲν αὐτὰ ξηρά, τῆς δὲ ἰσ' θερμῆς καὶ ὑγρᾶς· τὰ δὲ θήλεα ὑγρότερα, καὶ ἀποτοπολὺ πλημμάτων συνεσηκότα, ὥστε τὸ ἀνάπαλιν ὅτι τῆς ἀῤῥένων· ἐκ γὰρ βορείων πλημμάτων μᾶλλον συνέσηκε. καὶ συμβαίνει μὴ δύκρατα εἶναι· τὸ γὰρ ἔξωθεν κατασάσεως ὑγροτέρας ὔσης, καὶ τὸ σπέρματος ὑγροτέρου ὄντος, συμβαίνει καὶ τὸ ἀποτέλεσμα πάντως ὑγρὸν εἶναι. ὅπου δὲ ὑγρότερα τὰ σπέρματα τὰ θήλεα τῆς ἀῤῥένων, μᾶλλον δῆλον κἀκ τῶνδε· τῆς ἀπορᾶς τῆς θηλείας ὑγρᾶς ὔσης, συμβαίνει καὶ τὸ θῆλυ σπέρμα βραδέως κινεῖσθαι, διότι καὶ τὸ ὑγρὸν βραδέως συμπήγνυται. τῆς δὲ ἀῤῥενικῆς ἀπορᾶς ξηροτέρας ὔσης, συμβαίνει καὶ τὸ ἔμβρυον ταχύτερον τοῦ θήλεος ἐν τῇ κοιλίᾳ κινεῖσθαι· τὰ μὲν γὰρ ὑγρὰ καὶ βαρέα, τὰ δὲ ξηρὰ, καὶ κοῦφα. καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν, ἥτε φωτὸς ἔκτης, ἥτε μέσης ἡ ἰσ', ἀσύμφορος ταῖς θηλείαις εἰς τὸ γονιθλῆσαι. ἐν μὲν γὰρ τῇ φωτὸς ς' ὕπωακμαῖον τὸ φῶς τῆς σελήνης, καὶ ἐν τῇ ις' πάλιν λήγει τὸ φέγγος τῆς σελήνης, ἀλλ' ἥδε εἰς γάμον ὥρη πέφυκεν ἡ ις', διόπερ ὁ ἥλιος πολὺ τότε ἀφέσηκε τῆς σελήνης· ὅταν δὲ γένηται σιγόδου καὶ ἐγγύτης ἡλίου καὶ σελήνης, ὡς παρακάπων λέγει, τότε καὶ ὁ γάμος ἄκαιρος. ἐν ταύτῃ δὲ τῇ ἕκτῃ τάμνειν ἐείκοσι, ἢ πρὸ δύο νεχίζειν, καλῶν. ἐν μὲν γὰρ τῇ ις' ἄρχεται λήγειν τὸ φέγγος τῆς σελήνης, καὶ γίνεται τὸ ἐπιέχον ψυχρότερον, ὅτε γίνεται σῆψις ἐν τοῖς πεπάσμασι. δεῖ δὲ ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ σπεύδειν· διότι πρὸς τὸ ψυχρότερον μεταβάλλει ὁ ἀήρ, καὶ δεῖ τότε σκέπειν τὰ σπόρια. πῶς δὲ καὶ ὁ ἐν ταύτῃ γονιθεὶς φιλόλοιδός ἐστι, φιλόδικα τε φίλει, καὶ κρυφίους ὀαρισμούς; ὅτι τότε ἡ σελήνη τοῦ διχοτομίου φιλεῖ· ἐν μὲν γὰρ τῇ ις' τὸ πλεῖον τῆς σελήνης φωτεινότερον. πῶς δὲ καὶ κρυφίους ὀαρισμοὺς φιλεῖ; ὅτι κρυπτοῦ ἔντος τοῦ ἐξ ἀριθμοῦ, καὶ ἐν τῷ ἑκκαιδεκάτῳ ἐγκατέσπαρται ἡ δυάς· ἥπερ ὅρος τοῦ θήλυος. δὶς μὲν γὰρ τρεῖς, ἓξ, καὶ δὶς ὀκτὼ, ις'.

Μηνὸς δ' ὀγδόᾳ τμητὸν καὶ βοῶν ἐείκοσιν, Ταμνέμεν.] ἢ ὀγδόην ἐπιμάτου φέρε πῖς παλαιοῖς ὡς τοῦ ποσειδῶνος ἔσα, ὃς δὲ ποσειδῶν τ' θαλάσσης ὀχυσαίζει. λέγει δὲ καὶ ἐνοσίχθων καὶ ποσειδῶν· ἢ δὲ ζώων τὰ ὀρμικὰ πέφυκεν ὅ, τι βοῦς καὶ κάπρος· καὶ διὰ μὲν τοῦ ταύρου δηλοῦται ἡ κίνησις τῆς ὑγρᾶς· ὑγρότερον γὰρ μᾶλλον ὁ βοῦς τοῦ κάπρου· διὰ δὲ τοῦ κάπρου ἡ κίνησις τῆς ξηρᾶς· ἔτεμνον δὲ οἱ παλαιοὶ ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ τοὺς κάπρους καὶ τοὺς ταύρους, ἵνα καὶ αἱ συνεχεῖς κινήσεις τῆ τε ξηρᾶς καὶ ὑγρᾶς συνέχωσι. οὐρῆας δ' ὀνομάκατα παλαιεργούς.] ἢ δωδεκάτη ἡμέρα τ' σελήνης ἐστίν· ὁ γὰρ ις' περάτωσις τῆς ἀριθμοῦ, ὡσαύτως καὶ ἡ σεληνιακὴ σφαῖρα περάτωσις πάντων τ' κύκλων. ἔτεμνον δ' ἐν ταύτῃ τοὺς ἡμιόνους· καὶ γὰρ ἐμειότητα πρὸς ἔχει ὁ ἡμίονος πρὸς τ' σελήνην· ὡς γὰρ ὁ ἡμίονος μέσος ταχύτητος καὶ βραδύτητος, οὕτω καὶ ἡ σελήνη μέση τ' ἀπλανοῦς γῆς, καὶ τῆς κινουμένων σφαιρῶν. ἔτεμνον δὲ ἐν ταύτῃ τὰς ὁρμὰς τῆς ἡμιόνων, ὅτι καὶ ἡ σελήνη τὰς πλείους ἑαυτῆς κινήσεις κατέχουσα δυτάκτως τὴν πορείαν ποιεῖται. ἔστι δὲ καὶ ἀληθεστέρως εἰπεῖν, ὅταν γνῶμεν ἐν τέλει τῆς ἡμερῶν ἐστί), τέμνομεν τὰς ἐμπαθεῖς ὀπὴ θυμίας. Εἰκάδι δ' ἐν μεγάλῃ.] ἢ εἰκὰς διπλῆ ὅτι δεκάς· ἡ δὲ δεκὰς ὁ κόσμος ὅλος ἐστίν. οἱ γὰρ Πυθαγόρειοι ἐν δέκα τὸν κόσμον ἔλεγον εἶναι), ἐν τῇ ἀπλανεῖ σφαίρᾳ, ἐν τῇ ἑπτὰ πλανήτων, ἐν τῇ τεττάρων στοιχείων· ὡς ἐν καὶ τούτων λαμβανομένων, καὶ ἐν τῇ ἀντίχθονος, ἤτοι τῆς σεληνιακῆς σφαίρας. λέγει δὲ ἡ σεληνιακὴ σφαῖρα ἀντίχθων, διότι ὁ ποιεῖ ἡ γῆ πρὸς τὴν σελήνην ἀντιφερής ἐστιν αὐτῇ, τὸ αὐτὸ καὶ ἡ σελήνη πρὸς τὸν ἥλιον. ὁ οὖν ἐν τῇ εἰκάδι γνώμων κοσμικώτατός ἐστι. καὶ ἀληθεστέρως δὲ ἔστιν εἰπεῖν, ἡ εἰκὰς πλεῖον κόμμα ἐστὶ τῆς τε ὀκτὼ, καὶ τῆς ιά, καὶ ἁπλῶς ὧν εἶπον ἄνω ἀριθμῶν. συμβαίνει οὖν τὸν πλείονα χρόνον ζήσαντα πολυίσορα γίνεσθαι· ἐμπειρία γὰρ καὶ χρόνος τὸν ἀνθρώπινον ἐμπειροτέρους ποιεῖ καὶ φρονιμωτέρους.

Ἑβδόμῃ δ' αὐδρογόνον δεκάτῃ, χέρνιβ δέ τε τετρᾶς. (βοῦς,
Μέσῃ, τῇ δέ τε μῆλα, καὶ εἰλίποδας ἕλικας
Καὶ κυνὰ καρχαρόδοντα καὶ κρῖας ταλαεργούς. Πρυμνεῖν ὅπι χεῖρα τιθεῖς.]
Τίς μὲν ἡ δεκάτη, μικρὸν ἄνω εἴπομεν, ὅτε δεχὰς τίς ὅτιν, ἤτοι κόσμος, ὁ πάντα τὰ εἴδη δεχόμενος· ὁ δ' ἐν ταύτῃ γινόμενος κόσμος καὶ ὄγχος τὸ σῶμα. κατὰ γὰρ τὴν αὔξει τὸ φῶς τῆς σελήνης, ὅσῳ ὑγρότητος ἅμα, καὶ θερμότητος·

μότητ⊙ μετέχον ποιεῖ τὸ ἄβρεον ἐκ σώματος δὲ ψυχροτέρου καὶ ξηροτέρου ἄκρατον. ἡ δὲ μέση τετρὰς, ἥτοι ἡ τεσσαρεσκαιδεκάτη, σύμφορ⊙ θηλείᾳ γονῇ· τὸ γὰρ θῆλυ σπέρμα ὑγρὸν καὶ θερμόν. ἐν δὲ τῇ ιδ' λήγει ἡ ὑγρότης τοῦ φωτὸς τοῦ σεληνιακοῦ, καὶ γίνεται τὸ σπεῖρον καὶ ψυχρότερον καὶ ξηρότερον. ἧ δὲ ἐναντίων ἄκρατος συγκεφαυμένων, τὸ ἀποτέλεσμα συμβαίνει ἄκρατον εἶδος. ἐν δὲ ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ φαύνεται καὶ τὸ θυμοειδὲς ἧ ζώων· διὸ καὶ ἡ σελήνη τότε ἄρχεται λήγειν. πηφύλαξο δὲ θυμῷ.] τετρὰς ἀλλοίας φθίνοντος ἰσαμέρης τε ἡ τετάρτη καὶ ἡ εἰκοστὴ τετάρτη ἡμέρα τέλειαί εἰσιν ἀπημέρεσι· πᾶσα γὰρ τετρὰς ἱερὰ ὡς καὶ στερεά. στερεὰ δὲ λέγεται, διότι πάντα τὰ συνεστῶτα ἐκ στιγμῆς πρῶτον ἐγένετο· ἡ μὲν γὰρ στιγμὴ ῥύσιν ποιεῖ γραμμήν· ἡ δὲ γραμμὴ ἐπιφάνειαν· ἡ δὲ ἐπιφάνεια στερεόν· τελεία ἄρα ἡ τετρὰς, καὶ ἀξία τιμᾶσθαι. ἐπιμάτ⊙ δὲ καὶ ἁγνὰ τοῖς Πυθαγορείοις· Οὐ μὰ τὸν ἁμετέρᾳ ψυχᾷ παραδόντα τετρακτὺν Παγὰν ἀενάου φύσεως ῥιζώματ' ἔχουσαν. ἐν γοῦν ταύτῃ κατ' ἐξαίρετον λέγει μὴ χολᾶσθαι, διότι τελεία ἐστίν. ἐν δὲ τετάρτῃ μηνός.] ἡ πρώτη τετρὰς τοῦ μηνὸς ἀρχὴ ὑπάρχει τῆς συνόδου τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης, καὶ ἀρχὴ φωτὸς τοῦ σεληνιακοῦ. τότε δὲ δεῖ ἄγαθὸν εἰς οἶκον ἄκοιτιν· ἡ δὲ ἑτέρα τετάρτη ἡ πρὸς τῷ τέλει, ἀρχὴ τῆς ἀποκλίσεως τῶν φωτισμάτων· ὅτε καὶ δεῖ λαμβάνειν γυναῖκα· τότε γὰρ ἡ σελήνη πλησίον τοῦ ἡλίου ἀφέστηκε.

Πέμπας δ' ἑξαλέαδας.] ὀπέντε ἀριθμὸς δίκην λέγεται· ὅθεν καὶ τὸν δέκα τίμιον· ἐν δὲ τῇ πέμπτῃ φασὶν ὅτι ἐγκυήθησαν αἱ ἐκείνους αἱ τὰς πλειοξίας τιμωρέμεναι. τοῦ μηνὸς ἡ πρώτη πέμπτη πλείονος μετέχει φωτός· ἡ δὲ ὑστάτη ἧττον⊙. διὰ τοῦτο καὶ αἱ ἐκείνους ἐν ταύταις ταῖς πέμπταις ἐγκυήθησαν· τιμωρητικαὶ γὰρ τῶν πλεονεκτικῶν, βοηθοὶ δὲ τῶν πλεονεκτουμένων. ἢ ἀλληγορικῶς ἑρμηνεύεσθαι τὸ, Πέμπτας ἑξαλέαδας, ἀντὶ τοῦ πολλὰς γάμους· ὁ γὰρ πέντε γάμ⊙ λέγεται. ὁ γὰρ ἀρτίος τοῦ δύο, καὶ σεμνῦναι φησὶ συνέσεως· ἵνα καὶ συνέχειαν εἴπῃ ὁ λόγ⊙, ἄνω γὰρ εἶπε δεῖ γάμου. μέση δ' ἑβδομάτη.] ἡ ἑπτακαιδεκάτη, ἑπτὰ δεῖα εἰς τὸ θεῖναι καρπὸς ὅτι τιμᾷ ἄλωα· τότε γὰρ λήγει ἡ θερμότης τῆς σελήνης, καὶ κινοῦνται αὖραι ἑπτάδειαι τοῖς ἀλωνιζομένοις. ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ δεῖ τέμνειν καὶ τὰ θαλαμαῖα ξύλα· τότε γὰρ ἡ ὑγρότης τῆς σελήνης λήγει, καὶ αἰτία σήψεως. Τετρὰς δ' ἄρχεσθαι.] ἡ τετρὰς ἁρμονία λέγεται. ἔχει γὰρ τὸν ὀκτάετον· ὁ γὰρ τέσσαρα τοῦ τρία ὀκτάετ⊙ ἔχει τὸν διπλάσιον. ὁ δὲ τέσσαρα τοῦ β' διπλάσι⊙. ἔχει καὶ τοῦ δὶς διὰ πασῶν τὸν τετραπλάσιον. τὰ γὰρ τέσσαρα τῆς μονάδ⊙ τετραπλάσια. ἐν ταύτῃ οὖν τῇ ἡμέρᾳ κατασκοπεῖσθαι τὰ ἔργα τὰ τῆς ἁρμονίας θεώμενα. ἢ καὶ ἄλλως. τετρὰς λέγεται στερεόν. σφῶιν ἐν στιγμῆς. εἶτα ἐν γραμμῆς. εἶτα ἐπιπέδου. καὶ τελευταῖον στερεοῦ. δεῖ γοῦν τὰ ἔργα τὰ τεθέντος δεόμενα ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ κατασκοπεῖσθαι. Πεντὰς δ' εἶναι καταπίμπων.] πρώτη εἶναι ἡ ἡμέρα τῆς Μουσῶν ὅτι τῆς Ἑλικωνιάδων. ὁ γὰρ θ' ἀριθμὸς ἰσάκις ἴσος ἐστὶ καὶ ἀγαθὸς ἐν πᾶσιν. Ἑλικωνιάδες δὲ λέγονται αἱ μοῦσαι, οὐχ ὅτι ἀπὸ τόπου τινὸς ἑλικῶν⊙ εἰσὶν· ἀλλ' ἐν τῇ τοῦ Πτολεμαίου μουσικῇ ἔστι τι ὄργανον, ὃ καλεῖται ἑλικών. ἐν δὲ τούτῳ τῷ ἑλικῶνι εἰσὶν ἴυγγα τινὲς χορδαί· ὧν βεῖς τοῦ διὰ τεσσάρων, ἥτοι τοῦ ὀκτείτου· βεῖς δὲ τοῦ διὰ πέντε, ἥτοι τοῦ ἡμιολίου· βεῖς δὲ τοῦ διὰ πασῶν, ἥτοι τοῦ διπλασίου. ἀεὶ δὴ καὶ ἐννέα μοῦσας θεσπιῳδήσαιμι. ἀλλὰ θεὸς ἀπόδειξιν ἀληθεστέραν ἐνδιδοῖεν καὶ τὰ ὄργανα ἔτως. ἔστω τετράγωνον ἰσόπλευρον τὸ α β γ δ, καὶ διαιρείσθωσαν μέσαι αἱ α β γ δ, κατὰ τὰ ε ζ σημεῖα. καὶ ἐπεζεύχθωσαν αἱ α ζ. καὶ β ἡ γ. καὶ διήχθω παρὰ μὲν τὴν α β ἡ δ ἐπὶ τὰ η, ε ἡ θ κ. διὰ δὲ τοῦ η, ἡ λ ἡ μ. φανερὸν οὖν ἀπὸ τούτων, ὅτι ἡ α γ διπλασία ἐστὶν ἑκατέρας, τῆς β ζ καὶ ζ δ. καὶ ἔτι τούτων ἑκατέρα, τῆς ε θ. ἐπεὶ καὶ ἡ α β, τῆς

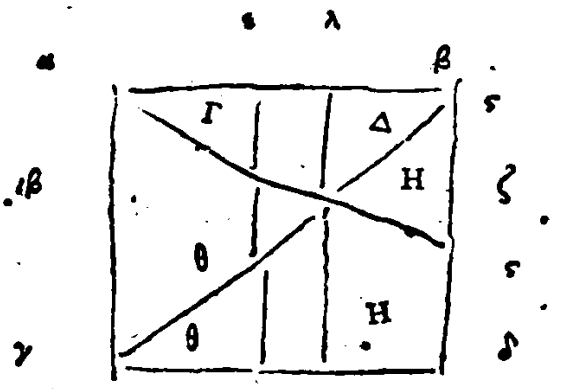

α' ε', ὥστε καὶ ἡ α' γ', τῆς μὲν ε' θ' ὑπερβολαὶ· τῆς δὲ δ' κ' ὑπέρεχει. ἔστιν οὖν ἐν τούτῳ τῷ ἀργάνῳ εὑρεῖν, τὸ διὰ πασέων, τό διὰ πέντε καὶ τὸ διὰ πασῶν. ὅσον ὁ μὲν διὰ πασέων. ὁ ὑπερέχει τόδιον. ὁ δὲ διὰ ε', ὁ ἡμιόλιος. ὁ δὲ διὰ πασῶν, ὁ διπλάσιος. εὑρήσεις δὲ, εἰ σὺ θήσεις, ἐν ταῦτα ῥηθεῖς ὑπερέχοντες, καὶ ῥηθεῖς ἡμιόλιος, καὶ τρεῖς διπλασίους, ὡς καὶ ἐντεῦθεν μέσας θεωρεῖσθαι. ὅσον ὁ ις' τῆς ἐννέα ὑπερέχει. ἔστι γὰρ ὅλον τὸν θ', καὶ τὸ τρίτον αὐτοῦ ἕξεως τρία. ὧν ὑπερέχει τῆς ε'. πλείχει γὰρ ὅλον τὸν ε'. καὶ τὸ τέταρτον αὐτῆς τὰ β'. ὁ τέσσαρα τῆς γ' ὑπερέχει. πλείχει γὰρ ὅλον τὸ γ'. καὶ τὸ τρίτον αὐτῆς, ἥπερ τὸ α'. ἐν δὲ τρεῖς ὑπέρεχοντες, οἱ πάντες εἰσὶ τῆς διὰ πασέων. πάλιν ὁ ιβ' τῆς ἡ ἡμιόλιος. πλείχει γὰρ ὅλον τὸν η', καὶ τὸ ἥμισυ αὐτῆς τὰ τέσσαρα. ὁ δ' ἡμιόλιος τῆς ε'. πλείχει γὰρ γὰρ ὅλον τὸν ε'. καὶ τὸ ἥμισυ αὐτῆς τὰ γ', ὁ ε', τῆς τέσσαρα ἡμιόλιος. πλείχει γὰρ ὅλον τὸν τέσσαρα, καὶ τὸ ἥμισυ αὐτῆς τὰ β'. ἐν δὲ σοι κἀνταῦθα τρεῖς ἡμιόλιοι, τῆς διὰ πέντε. δεδείχθωσαν δὲ σοι καὶ τρεῖς διπλάσιοι. οἱ πάντες εἰσὶ τῆς διὰ πασῶν. ὅσον ὁ ιβ' τῆς ε' ὅπερ διπλάσιος, ἐπώποτε ἐρώτησα. ἀλλὰ καὶ ὁ ε', τῆς γ' καὶ ὁ ἡ τῆς δ'. παῦσαι δ' αὖτ' ἴσα-

σιν.] ἤτοι ἐν δὲ εἰς ἑπτακαὶ τὸν λ'. οἱ δὲ φασὶν, ὅτι τὸν κθ' λέγει. ἔστι γὰρ πάντα ἀφώνως, καὶ ἔχει καὶ πυκνὰς τὰς ἀνάμιξις, καὶ ὀλιγοδεώδεις τοῖς πλέοσι. χρήσιμος δὲ εἰς τὸ ναυτάξαι ζῶα καὶ καταπεῖλαι τὸ θυμοειδὲς αὐτῶν. παῦσαι δ' αὖτε μετεικάδα μηνὸς ἀείσω.] τὸν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι μετεικάδα ἔλεγον ἔτι. μετὰ γὰρ τὸν εἰκοστὴν ὄζει ἡ μονάς. αὖτε δὲ καὶ ἀρχὰς μὲν τὸν ὄρθρον καλὰ ὄζει. ἀρχὰς δὲ τὸν δείλην χρείων. ἐν γὰρ ταυτὸ μονὰς καὶ ἑνάς. ἡ μὲν γὰρ ἑνὰς ἀναλλοίωτος ὄζει, ἡ δὲ μονὰς ἀλλοιωτική, διὰ τοῦτο καὶ ἡ καὶ ἀρχὰς μὲν τὸν ἀρχὴν καλὴ ὄζει, ἀρχὰς δὲ τὸ τέλος ἀλλοιοῦται. καὶ ὅπως ἡ μονὰς ἀλλοιωτική, σκεπτέον. ἔστιν ἐν τοῖς ἓν ταυτόπις καὶ ἑτεράπις. καὶ ταυτόπις μὲν τὸ ἕν, ἑτεράπις δὲ τὰ δύο. δὶς γὰρ δύο, τέσσαρα. τὸ μὲν οὖν ἐν ἀναλογεῖ τῷ θεῷ, ὅτι καὶ ἀναλλοίωτον, ὡς καὶ ὁ θεός. ἡ δὲ μονὰς ὑλικὴ οὖσα ἀναλογεῖ τῇ ἡμετέρᾳ ψυχῇ, ἥτις τριττὴ μὲν, ἀδιαίρετος δὲ, καθὼς τὸ ἕν. καλὸν τὸ ἓν ὑπερτερὸν ὄζει τῆς τε μοναδος καὶ δυαδος. καὶ λοιπὸν δέδεικται, ὅτι ἡ ταυτὸ μονὰς καὶ ἑνάς, εἶεν τὸ ἓν μὲν ἀναλοίωτον. ἡ δὲ μονὰς ἀλλοιωμένη. ταῦτά μοι σχεδὸν ἡμερῶν ἐξαπορήθη τῇ Ἡσιόδῳ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΑΣΠΙΔΟΣ.

Ταφίοις στρατεύσαντες ἐπὶ τοὺς Ἠλεκτρύωνος βοῦς ἀπῆλαυν τοὺς τῆς Ἀλκμήνης ἀδελφοὺς ἅμα ἁρπαγμάτων ἐπαναγκαζόμενοι. τῷ δὲ Ἀμφιτρύωνι βουλομένῳ αὐτῇ συνελθεῖν, ἐπέστειλεν ἀναγκάσαι, φίλον ἂν ἡδὺ τὴν ἀδελφόκτονον εἰς φέξαι τιμωρίαν. ὁ δὲ ἐπιστρατεύσας ἀπῆλασεν αὐτούς. χρόνῳ δὲ τὸν αὐτὸν νύκτα συνέρχονται αὐτῇ ἀμφότεροι, ὅ, τε Ζεὺς καὶ ὁ Ἀμφιτρύων. ὁ μὲν ἐν τῷ πολέμῳ ἐπανορθῶσας, Ζεὺς δὲ βουληθεὶς τοῖς ἀνθρώποις βοηθὸν γενέσθαι· ἡ δὲ νύκτα ἐν μὲν Ἀμφιτρύων Ἰφικλέα, ἐν δὲ Διὸς Ἡρακλέα· ὃς καὶ ἐπὶ Κύκνον τὸν Ἄρεος ἦλθε, λοιπὸν ἔχων Ἰόλαον, στρατεύσας· ἃς τὰς τὰς δικαίας ἄρτας εἰς Πυθὼ πεπομφὰς σκεπασθεὶς οὖν ἐφασκεν ἐκτῷ ἀσπίδι πορεύσεσθαι εἰς Τραχῖνα πρὸς Κύκνα. πορευθεὶς δὲ πρὸς Κύκνον αὐτὸν μὲν ἀναιρεῖ· τὸν δὲ Ἄρεα ἐπιστρατεύοντα τῇ γῇ μηρὸν τιτρώσκει· καὶ ὕπως ἔρχεται πρὸς Κύκνα. ἐνθα δὲ ὁ Κύκνος γαμβρὸς Κύπου ἐπιδυγατεῖ Θεμιστονόμῃ.

ΑΛΛΩΣ.

Οἱ Ταφίοι καὶ οἱ Τηλεβόαι εἰσελθόντες ἐπὶ τοὺς ἀδελφοὺς τῆς Ἀλκμήνης ἐφόνευσαν αὐτούς. αὐτὸς δὲ τὸν ἑαυτῆς γάμον ἐπήρυτο γαμεῖσθαι πρὸ δυναμένῳ ἐκκλέψαι τὸν θάνατον τῶν ἀδελφῶν αὐτῆς. πεπραγμένα δ' ὅτι τάχιστα ἐν Θήβαις, ὅπου ἐβασίλευεν ὁ Ἀμφιτρύων τότε. καὶ πέμπει ἀγγέλους αὐτῇ, ὁ Ἀμφιτρύων ὁ τῆς Ἀλκμήνης σύνδικος· τὸν τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς πατέρα Ἠλεκτρύονα ἀποκτείνας.

ΗΣΙΟΔΟΥ
ΤΟΥ ΑΣΚΡΑΙΟΥ
ΑΣΠΙΣ
ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ.

Ἠοίη μὲν λιποῦσα δόμους καὶ πατρίδα γαῖαν
Ἦλυθεν ἐς Θήβας μετ' ἀρήϊον Ἀμφιτρύωνα
Ἀλκμήνη θυγάτηρ λαοσσόου Ἠλεκτρύωνος,
Ἥρα γυναικῶν φῦλον ἐκαίνυτο θηλυτεράων
Εἴδεί τε μεγέθει τε· νόον γε μὲν ὅττις ἔειζε
Τάων, ἃς θνηταὶ θνητοῖς τέκον εὐνηθεῖσαι.
Τῆς καὶ ἀπὸ κρῆθεν βλεφάρων τ' ἀπὸ χναόων
Τοῖον ἄηθ', οἷόν τε παλυζώνου Ἀφροδίτης.

Avt qualis relicta domo ac patria tellure
Venit Thebas, secuta Martium Amphitryonem,
Alcmena, filia seruatoris populorum Electryonis:
Quæ mulierum genus superabat fœminearum,
Formaque & proceritate. mente vtique nulla cum ea certabat
Illarum quas mortales mortalibus peperêre concumbentes.
Cuius & a vertice, & a palpebris nigricantibus
Tale quiddam spirabat, quale & ab aurea Venere.

Τοῦ πάνυ τῶν Φιλοσόφων
ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ
ΤΟΥ ΠΕΔΙΑΣΙΜΟΥ
ΣΧΟΛΙΑ ΠΑΡΑΦΡΑΣΤΙΚΑ
μετὰ τῆς τεχνολογίας καὶ αὐξῆς.

Ἡ Ἀλκμήνη (φησὶν) ἡ μεγάλη καταλιποῦσα τὸν οἶκον αὐτῆς καὶ τὴν πατρίδα ἦλθεν εἰς τὸν θηβαῖον ἀμφιτρύωνα, ἥτις εἶχε πάσας τὰς γυναῖκας ἐν τῷ κάλλει καὶ τῇ φρονήσει. ἧς ἀπὸ τῆς κεφαλῆς καὶ ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοιοῦτον ἀπέπνει, οἷον ἀπὸ τῆς θεᾶς ἀφροδίτης. οἷα, ἡ ὀπώρα καὶ ἡ μεγάλη ἐν ἐναυθα· ὀξυώνυμον ἦν, ὅτι τὸ α' μακρὸν ἔχει. τὰ γὰρ εἰς α' θηλυκὰ τὰ ἀπὸ τῶν ἀρσενικῶν μένοντα μακροκατάληκτα· θεὸς θεία θεᾶ, οἷος οἵα οἷα. ἥρως ὁ χρόνος, ἥρου ἥρᾳ, καὶ τ' ἄλλα, σπανίσκουσι δίφθογγον· ἐνεστὼς γὰρ ἔχει. σελήνη δὲ, λίθος, δάκτυλος γὰρ ἔχει αἰδεῖσος. ἀρήϊος γίνεται ἀπὸ τοῦ ἄρης ἄρεος· ἀρήϊος, καὶ βοηθῶ τῷ ε εἰς η ἀρήϊος. λαοσσόος ἀπὸ τοῦ λαὸς καὶ τοῦ σείω τὸ ὁρμῶ, τροπῇ τοῦ ε εἰς ο. ἰσέον ἦν, ὅτι τοῦτο τὸ σείω βοηθῶ δωρικῶς τοῦ ε εἰς α σάω γίνεται, ἀφ' οὗ καὶ ὁ σαώτηρ· καὶ ὁ σαώτηρ· ὡς τὸ, σαώτηρ· ὦς κε νέηαι. ἀπὸ τοῦ σάος γενομένου τοῦ ᾱ ὁ εἰς ᾱ μῆκα, σᾶος γίνεται, καὶ σῶος ἔπειτα, διαλύσει τοῦ ᾱ μεγάλου εἰς ω μῆκα καὶ μακρόν. ἐκαίνυτο, ἤγουν ὑπερτέρει καὶ ὑπόσμη. ἀπὸ τοῦ καίνυμαι ἢ καινίζω. ἀπὸ κρῆθεν, ἤγουν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς. ἀπὸ γὰρ τοῦ κρὰς

κρατὸς γίνεσθαι, καὶ προσῆν τῷ ἄνδρὶ ἡ χρῆσις. κυανοῦν ἐνταῦθα τὸ μέλαν, ἀλλαχοῦ δὲ τὸ ἠερσφόεν. χρὴ δὲ γινώσκειν, ὅτι τὸ κυανοῦν ἐντελὲς τὸ κυάνεον ἐτυμολογεῖται δὲ ἀπὸ τοῦ κύμα κυμάεσσαν, καὶ ἐκβολὴν τοῦ μ, κυάεσσαν. τοιοῦτο γάρ τι δηλοῖ τὸ κῦμα. ἄητο, ἤγουν ἔπνεε, ἀπὸ τοῦ ἄημι τὸ πνέω.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ ΕΞΗΓΗΣΙΣ εἰς τὴν Ἡσιόδου Ἀσπίδα.

Ἠοΐη] ἡ ὀπωρία, ἡ θαυμασία. ἐπὶ θαύματος δὲ εἴρηται τὸ οἵη, ἢ παρέλκει. Ἦλυθεν.] ἦλθεν εἰς Θήβας, ἐπὶ τὸν πολεμικὸν Ἀμφιτρύωνα, κηρύξασα τὸν ἑαυτῆς γάμον. Ἣ ἐν γυναικῶν.] ἥτις δὴ τὸ ἦθος τὴν ἀληθῆ σωφροσύνην ἐπὶ θηλειῶν εἶχε, τῷ νόμῳ, ὡσὲ πᾶσαι τῷ νόμῳ ἐκεκόσμητο. Τῆς καὶ ὑπὸ κρῆθεν] ἧς τὴν ὀπὴν ἐκ τῆς κεφαλῆς, καὶ τῆς μελαινομένης βλεφάρων, τοιοῦτον ἔπνει, ἢ ἀσφάνδιτο καὶ ἐμύριζεν, οἷόν ἐστι τὸ ἄσθμα τῆς Ἀφροδίτης.

Ἣ δὲ καὶ ὡς ἐνὶ θυμὸν ἔον τίεσκεν ἀκοίτιν,
Ὡς ἔπω τις ἔτισε γυναικῶν θηλυτεράων.

Atque hæc talis existens, tã animo suum colebat coniugem,
Perinde vt nulla vnquam coluit mulierum fœminearum.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ἣ δὲ καὶ ὡς] οὕτως ἴσα λίαν καλὴ φύσιν, ἐτίμα τὸν οἰκεῖον ἄνδρα, ὡς ἀδαμία ἄλλη τὸν ἴδιον. τίεσκεν.] ἔχουσι συνήθειαν οἱ ποιηταὶ τὸ κ' παραθέτειν τοῖς ῥήμασιν, ὡς τὸ ἔσκω, καὶ πίσκω, καὶ τὰ τοιαῦτα. ἀκοίτης ἀνὴρ, ἀπὸ τοῦ κεῖσθαι, ὃ δηλοῖ τὸ ὁμοῦ καὶ τὸ κοίτη, ἤγουν ὁμόκοιτον, καὶ ἐκβολῇ τοῦ μ, κοίτον. τοιοῦτο γάρ τι δηλοῖ τὸ κῦμα. ἄητο, ἤγουν ἔπνεε, ἀπὸ τοῦ ἄημι τὸ πνέω.

Ἣ δὲ καὶ ὡς] οὕτως δὲ ὁμοίως καὶ τὴν ἰδίαν ψυχὴν ἐτίμα τὸν ἴδιον ἄνδρα, καθάπερ ἔδει τινὰ ἐκ τῆς θηλείας τὸν ἑαυτῆς ἐτίμησε σωφρονοῦσαν.

Ἠμὲν οἱ πατέρ' ἐσθλὸν ἀφέκτανεν ἴφι δαμάσσας,
Χωσάμενος φορῆι βοσί. λιπὼν δ' ὅγε πατρίδα γαῖαν
Εἰς Θήβας ἱκέτευσε φερεσσάκεος Καδμείης,
Ἔνθ' ὅγε δώματ' ἔναιε σὺν ἀδμήτῃ ἀλόχῳ,
Νόσφιν ἄτερ φιλότητος ἐφημέριος. οὐ γάρ οἱ ἦεν
Πρὶν λεχέων ὑπιδυῖαι ἀϋσφύρου Ἠλεκτρυωνίης,
Πρίν γε φόνον τίσαιτο καρηγόνων μεγαθύμων
Ἧς ἀλόχου, μαλερῷ δὲ καταφλέξαι πυρὶ κώμας
Ἀνδρῶν ἡρώων Ταφίων ἰδὲ Τηλεβοάων.
Ὡς γὰρ οἱ δίκετο· θεοὶ δ' ὑπεμάρτυροι ἦσαν,

Quanquam ipsi patrem præstantem occidisset, vi domitum,
Ira commotus propter boues. reliqua autem ille patria tellure,
Thebas venit, supplicans sceptratis Cadmeis:
Vbi idem habitabat cum veneranda coniuge,
Secretim absque concubitu desiderabili. Non enim licebat ipsi
Ante lectum consternere formosæ Electryonidis,
Quam eadem vltus esset fortium magnanimorum
Suæ coniugis, flagrantiq. combussisset igne vicos
Virorum heroum Taphiorum atque Teleboarum.
Ita enim constitutum ipsi erat, diique testes huius fuerant:

Τῶν

Τῶν ὃγ' ὀπίζετο μᾶλλον. ἐπείγετο δ' ὅττι τάχιστα
Ἐκτελέσαι μέγα ἔργον, ὃ οἱ Διόθεν θέμις ἦεν·

Quorum ille verebatur iram, festinabatque quam celerrime
Exequi magnum opus, quod ipsi a Iove concessum erat.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ὁ ἀμφιτρύων ἀπέκτεινε τὸν πατέρα τῆς ἀλκμήνης ἠλεκτρυῶνα. ἔῤῥιψε γὰρ ξύλον κατὰ βοός, καὶ τῆς μὲν ἀπέτυχε, τὸ δ' ἐδαπάτησε. καταλείψας δὲ τὴν παρθένον αὐτῷ τίμιον ἦλθε εἰς τὰς Θήβας, ἔνθα κατῴκει μετὰ τῆς οἰκείας γυναικὸς φαείης συνουσίης. ὄρκον γὰρ ἐπέπεισε μὴ πρότερον συγγενέσθαι τῇ ἀλκμήνῃ, πρὶν ἐκδικῆσαι τὸν φόνον τῶν ἀδελφῶν αὐτῆς, ὃν ἐπέπεσον οἱ τάφιοι ὁπλισάμενοι εἰς Μυκήνας. Τάφιος ἦν ποσειδῶνος καὶ ἱππονόης τῆς Δυμαντείδης πέλοπος, κατ' ἀνάγκην πρὸς τοὺς μυκηναίους λιπὼν τὴν οἰκείαν πατρίδα, τῆλε ἔβη, ἔνθα ἐν ταῖς ἐγγύθεν νήσοις, καὶ ἀπὸ τοῦ οἰκείου ὀνόματος καὶ τοῦ συμβεβηκότος ἑαυτῷ τοὺς ὑπ' αὐτὸν ταφίους καὶ τηλεβόας ἐκάλεσεν. ὕστερον δὲ χρόνοις συχνοῖς ὕστερον ἦλθεν εἰς μυκήνας, καὶ τὸν ἠλεκτρυόνα, ὃς δυνάστης ἦν ἡ ἀλκμήνη, τὴν βασιλείαν ἀπαιτεῖ· ὁ δ' οὐ δίδωσι. καὶ κτείνει τάφιος τοὺς ἠλεκτρυόνος υἱεῖς, πλὴν οἰκείων ποιμένων ἀφαγωνίζομένους. μετὰ τέμπει δὲ Ἠλεκτρυὼν εἰς βοιωτίαν Ἀμφιτρύωνα, καὶ τὴν Ἀλκμήνην τούτῳ καταγυᾶ. κτείνει ἀμφιτρύων κατά πνα τύχην ἠλεκτρυόνα, ἄκοντι, καὶ βοὸς εἶψας ξύλον· καὶ φεύγει εἰς Θήβας μετ' ἀλκμήνης, ἣ ἦν μητρὸς ταύτης, πρὶν εἰς τέλος ἀφανίσαι ταφίους δίκην δοῦναι τῶν φόνων τῶν τῆς ἀλκμήνης ἀδελφῶν. μίγνυται δὲ τῇ ἀλκμήνῃ Ζεὺς ἡμέρας τρεῖς, ἔπεινα καὶ ὁ ἀμφιτρύων τὴν νίκην ἐπανῄρετο. καὶ γίνονται τῇ ἀλκμήνῃ δίδυμοι παῖδες, ἐκ μὲν Διὸς ἡρακλῆς, ἐκ δὲ ἀμφιτρύωνος ἰφικλῆς. Ἦ μάν.] ἀντὶ τοῦ ναὶ μήν. ἑκὼν ὁ ἀγαθὸς, ἀπὸ τοῦ ἑκὼν πάντες γὰρ τὸ ἀγαθὸν ἐθέλομεν, καὶ τοῦτο ἐφιέμεθα. αἰδοῖν, ἡ αἰδέσιμος καὶ αἰδοῖος· γίνεται δὲ ἀπὸ τοῦ αἰδὼς αἰδόος, καὶ πλεονασμῷ τοῦ ι αἰδοῖος. ἦεν] ἔων τὸ ἐὼν ἔρχου, καὶ ὁ δωτὴρ ἀθέσμως, ἔων ἔης, ἦεν. μάρτυροι] ἡ ἀθεία ὁ μάρτυρος, γέγονε δὲ ἀπὸ τῆς μάρτυρος γαμικῶς· οὕτω καὶ ἀπὸ τῆς ἀερσιπότης γοικῶς, ὡς φησι Τζέτζης, ἡ ἀερσιπότης ἀθεία.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Ἦ μὴν οἱ.] ὄντως μὲν αὐτῆς τὸν ἀγαθὸν πατέρα ὁ δωδεκάμοι φονεύσας, μετὰ ἰχύος ἀπέκτεινεν. ἐτοῦ μὲν ὁ Ἀμφιτρύων τὸν πατέρα τῆς Ἀλκμήνης ἔκων ἀπέκτεινεν ἐλθόντα εἰς φιλονεικίαν, ἕνεκα βοῶν. Ἄλλως. ἔκων αὐτὸν τὸν πατέρα καὶ τοὺς παῖδας, ἐν τῇ ἐναντίᾳ ἑστῶτας παρατάξει. πλεονεκτούμενος δὲ ὁ Ἀμφιτρύων ὑπὸ Ἠλεκτρύωνος τοῦ ἀδελφοῦ, εἰς τὴν ἰδίαν κτῆσιν, ἀναιρεῖ αὐτόν.

Χωσάμενος θεοῖσι] θεοὺς τῆς κτημάτων ὀργισθείς, εἰς ψυχὴν αἰμάλυνε. Εἰς Θήβας.] εἰς τὰς Θήβας παρεσίφυγε, ἐπὶ τὸν πολεμικὸν Καδμείους, ἢ ἐπὶ τοὺς ἔχοντας μεγάλας ἀσπίδας. Ἔνθ' ὅγε.] ἐκεῖσε κατῴκει, σὺν τῇ ἀιδοῖς ἀξίᾳ γυναικὶ, μὴ συγγινόμενος αὐτῇ· ἐγὼ γὰρ αὐτὸν οἶδ' ἄξιον. τοῦτο γὰρ ἔδοξε τῇ γυναικὶ, μὴ πρίν τινα συγγένοιτο αὐτῇ, πρὶν τιμωρῆσαι τοὺς φονέας τῶν ἀδελφῶν αὐτῆς, καθὼς δὲ καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν. κασιγνήτων μεγαθύμων.] τοιούτοις γὰρ συμμαχήσας ἀνεῖλε τοὺς Ἠλεκτρύωνος παῖδας, καὶ αὐτὸν τὸν Ἠλεκτρύωνα· ἕνεκα γὰρ βοῶν ἡ μάχη.

Ἀγλαῶν ἡρώων Ταφίων.] τῶν ἡμιθέων. Τάφιοι δὲ ἐκ τῆς νήσου κέρκυρα Τηλεβόαι, ἐκ τῆς τήλε βοᾶν· μεγαλόφωνοι γάρ. ἢ ὅτι ἀκούσαντες τὸ φωνὰς βοῦς, ἀπελαύνοντες τὰ ἀλλότρια. τούτους δὲ συμμαχήσας, τότε ἀνεῖλε ἠλεκτρύωνος παῖδας, καὶ αὐτὸν τὸν Ἠλεκτρύωνα· ἕνεκα γὰρ βοῶν ἡ μάχη. Τῶν ὃγ' ἐπίζετο.] τούτων τῶν θεῶν ἐφοβεῖτο τὴν ὀργὴν, ἤ ὅτι φρονεῖδα εἶχε, καὶ ὑπερφυῶς φεύγε ταῦτα πολλά. ὁ οἱ Διόθεν.] ὅθεν παρὰ τοῦ Διὸς ἐτεθέατο, καὶ ἐνομοθέτητο.

Τῷ δ' ἅμα ἴαμενοι πολέμοιό τε φυλοπιδός τε,
Βοιωτοὶ πολέςπαροι, ὑπὲρ σακέων πεσιόντες,

Hunc autem una rupidi belliquæ prælliquæ
Bœotii acres equis sub clypeis anhelantes,

Λοκρεί τ' ἀγχέμαχοι καὶ Φωκῆες μεγάθυμοι
Ἕσποντ'· ἦρχε δὲ τοῖσιν ἐὺς παῖς Ἀλκαίοιο,

Locrique hastati, & Phocenses magnanimi
Sequebantur. ducebat autem eos præstans puer Alcæi,

ΙΟΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Σιὼ τούτῳ, φησὶ, τῷ ἀμφιτρύωνι ἠκολούθησαν καὶ οἱ Θηβαῖοι, καὶ οἱ λοκροί, καὶ οἱ φωκεῖς, ὀργώμενοι πολεμῆσαι· ἵνα ᾖ φρατηγὸς εἰς αὐτοὺς ὁ ἀμφιτρύων ὁ υἱὸς τοῦ ἀλκαίου.

Ἱέμενοι] ἤγουν προθύμως· ἀφ' οὗ τὸ ἵημι τὸ προθύομαι. γίνεται ἢ ἀπὸ ἐρωτοτύπου τοῦ ἴω· ἀφ' οὗ τὸ ἴσαν. ἔστι δὲ καὶ εἶδος διαθηγοχαφούμενον· ἀφ' οὗ καὶ τὸ εἶμι τὸ προθύομαι. τοῦτο μὲν οὖν τὸ ἵημι ψιλεῖται· τὸ δὲ ἵημι, ὃ σημαίνει τὸ πέμπω, δασύνεται· ἀφ' οὗ διλαδὴ γίνεται καὶ ὁ ἰὸς τὸ βέλος καὶ τὸ ἰόν. πολέμοιο.] ἤγουν πολέμου, ἰώπα δὲ διαλυθῶσιν αἱ γωνιαί, διφθογγίζονται. ἀνδρώπου ἀνδρώποιο, θεοῦ θεοῖο, διὰ τόνδε τὸν λόγον ἵνα μὴ διφθογγοχαφῶμεν πολλάκις χειρὶ ἀπὸ τῆς δύο οὐ· οἷον, πλόος πλοῦς. λοιπὸν ἰώπα δύο διαλυθείς παύεται. ὡς ἐνταῦθα τὸ, [ἀνδρώπου] εἰς τὸ ἀνθρώποιο· γίνεται οὖν τῷ ἀνθρώπῳ διαλυθὲν ἀνθρώπου· ἀλλ' ἔστι κενόν. ὁ λέγων, ὅτι ἐν ταῖς διαλελυμέναις γωνιαῖς ἵνα συλλαβὴ ἢ λήγουσα, ἐκτείνεται ἢ παραλήγουσα. ἰώπα ἢ ἐκτείνεται ἢ λήγουσα, συστέλλεται ἢ παραλήγουσα. οἷον κοχλίου, καὶ κοχλίου, τοῦ μὲν κοχλίου, ἡ λήγουσα ἐκτείνεται, καὶ συστέλλεται ἐξ ἀνάγκης ἡ παραλήγουσα. τοῦ δὲ κοχλίου, ἐπειδὴ ἡ λήγουσα συνεσάλη, διὰ τοῦτο δὴ καὶ ἡ παραλήγουσα ἐξετάθη. ἐπεὶ ἂν τῷ ἀνθρώπῳ ἡ λήγουσα συνεσάλη, ἐπανδλωίδα δὲ συλλαβὴ καὶ ἡ παραλήγουσα, τούτῳ χάριν ἐπελέγασι τὸ ι, ἵν' ἐκταθῇ ἡ παραλήγουσα, τῆς λήγούσης συστελλομένης.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Τῷ δ' ἅμα.] τούτῳ ἅμα ἠκολούθουν εἰς συμμαχίαν οἱ Βοιωτοί. ὑφ' ἑαυτὸν ποιοῦντες.] πολεμικοί. εἰς, μένεα πνείοντες Ἀχαιοί. ἢ κρύπτοντες τινὶ ὄψα, ἀλλ' ἄπικρος μαχόμενοι, ἢ μείζονα τὸν θυμὸν τῆς ὄψεως ἔχοντες.

Λοκροί.] ὁ Ὅμηρος τὸ ναυτίον εἶπεν·

Οὐ γάρ σοι ταδίη ὑγιείη φίλον κῆρ.

Ἕσποντ'.] ἠκολούθουν. ἐφηγεῖτο δὲ τούτων ὁ τοῦ Ἀλκαίου παῖς υἱὸς Ἀμφιτρύων, γαμετῶν, καὶ ἐπιφόμενος.

Κυδιόων λαοῖσι. πατὴρ δ' ἀνδρῶν τε θεῶν τε
Ἄλλῃ μῆτιν ὕφαινε μετὰ φρεσὶν, ὄφρα θεοῖσιν
Ἀνδράσί τ' ἀλφηστῆσιν ἀρῆς ἀλαστῆρα φυτεύσῃ.

Gaudens tot populis. At pater hominumque deorumque
Aliud consilium texebat intra mentes, vt diis pariter
Et hominibus rerum indagatoribus, Martis depulsorem plantaret.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ὁ Ζεὺς (φησιν) ἄλλῃ ἐκέλευε βουλεύειν, ἵνα καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις γένηται βοηθὸς καὶ ᾖ κατὰ τῶν μὴ θέλοντα πείθεσθαι καὶ οἱ θεοὶ τῆς ἄλλων καὶ βοηθείας δέωνται. κυδιόων.] σημείωσαι, ὅτι τὰ διὰ τοῦ οων, εἰ ἔχοι τινὰ πρὸ τοῦ ο συλλαβὴν ἐγχείαν, συστέλλονται· εἰ δὲ μακρὸν, ἐκτείνονται. ἀλφηστὴς.] ὁ ἐφάπτης κατὰ Τζέτζην εἰωθότως φράγματος· τάχα δὲ ἀλφηστὴς ἐνταῦθα λέγεται ὁ διανοητικὸς, ἀπὸ τοῦ ἀλφῶ τὸ ὠφελοῦμαι καὶ διανοοῦμαι. ἀφὸ κατέρα, καὶ ἡ βλάβη, ὡς ἐνταῦθα.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

πατὴρ δ' ἀνδρῶν.] ἔστι μὲν ταῦτα ἐνεθυμεῖτο· ὁ δὲ Ζεὺς ἄλλο ἐβούλετο. ἰδὼν δὲ τὰς τῶν ἀνθρώπων κακίας πληθυνθείσας ἠθέλησεν ἐξ Ἀλκμήνης γενέσθαι υἱὸν, τὸν διωξόμενον τιμωρούμενος τὰς κακὰς, καὶ ἀπαλλάξαι τὰς ἄνδρας τῆς βλάβης καὶ τοὺς θεούς. βοηθοῦντα δὲ σωφρονιζόμενοι, ἐνὸς ἀδίκου ἀποκτεινομένου.

Ὦρτο δ' ἀπ' Οὐλύμποιο δόλον φρεσὶ βυσσοδομεύων,
Ἱμείρων φιλότητος ἐϋζώνοιο γυναικὸς,

Profectus autem ab Olympo est dolum mentib. altis meditans,
Desiderio concubitus elegantis mulieris.

Ἐννέ-

Εἰνύχιος· τεύχε δ' ἴξε Τυφαόνιον, θόθεν αὖθις
Φίκιον ἀκρότατον κατεσσεύσατο μητίετα Ζεύς.
Ἔνθα καθεζόμενος φρεσὶ μήδετο θεσκελα ἔργα.

Per noctem, celeriterq; venit in Typhaonium, vnde rursum
Ad Phicium summum accessit consiliarius Iuppiter.
Vbi residens mentibus reuolabat diuina opera.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ταύτῃ (φησὶν) ἔχων τὴν βακλῆν ἡ ὀπιθυμῶν συγγενέσθαι τῇ ἀλκμήνῃ ὥρμησεν ἀπὸ τοῦ ἔρανου, καὶ συντόμως κατέλαβε τὸ πυφώνιον ὄρος· ὅθεν ἦλθεν εἰς τὸ ὑψηλὸν ὄρος διδοῦν τὸ φίκιον ἀπὸ τῆς σφιγγὸς οὕτω καλούμενον, ἔνθα καθίσας ἐβουλεύετο τί ἔχει ποιῆσαι. ὄρτο.] ὄρνυω τὸ διεγείρω, ὁ μέλλων ὀρεῖ, ὁ παρακείμενος ὦρκα, ὁ παθητικὸς ὦρμαι, ὁ ὑπερσυντέλικος ὤρμην, ὦρσο, ὦρτο. εἰ δέ τινα φίλον, καινονιζέσθω καὶ ἀπὸ τοῦ ὦρτο χωρὶς συγκοπῆς, καὶ ἀπὸ τοῦ ὥρμητο ἡ ὡσαύτως. ἴξε] καινόνισον, ἦκα τὸ ἔρχομαι, καὶ τὸ παθητικὸν ἵκομαι, καὶ ὁ ἀόριστος ἰκόμην ἵκου ἵκετο, καὶ χωρὶς συγκοπῆς, ἵκα, καὶ παρατίθεσι Αἰολικῶς τὸ σ' ἵξε. μητίετα.] ἤγουν μητίετης, τὴν κληπτικὴν ἀντὶ δοτικῆς· ἔστι δὲ τὸ πάντες Δρυόπων καὶ Αἰολέων. μήδετο] κατὰ ἀφαίρεσιν τοῦ σ', ἤγουν ἐβουλεύετο· ἔστι δὲ χρόνου παθητικοῦ.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Ἐνύχιος.] ἵνα μὴ ἁλισκηθῇ μοιχεύσασα. ταχέως δὲ κατέλαβε τὸ Τυφαόνιον ὄρος τῆς Βοιωτίας, διὰ τὸ Τυφῶνι ὑπηκοῦσθαι. ἐκεῖθεν δὲ πάλιν ἐσέβη τὸ ἄκρον τοῦ Φικίου. ἔστι δὲ ὄρος τῆς Βοιωτίας. ὠνομάσθη δὲ ἡ σφιγξ, ἀπὸ Φίκα τινὸς Βοιωτοῦ. Ἄλλως. Φίκιον ὄνομα ὄρους ἐν Φρυγίᾳ, ἔνθα κεφαυνοὶ πολλοὶ γίνονται. ἔνθα δὲ πάλιν εἰς ἄλλο ὄρος ὄνομα, Φίκιον. Θηβαίων δέ, ὅθεν καὶ Φίξ.

Αὐτῇ μὲν γὰρ νυκτὶ παυσφύρῳ Ἠλεκτρυωνῆς
Εὐνῇ κὰι φιλότητι μίγη, τέλεσεν δ' ἄρ' ἐέλδωρ.
Αὐτὴ δ' Ἀμφιτρύων λαοσσόος ἀγλαὸς ἥρως
Ἐκτελέσας μέγα ἔργον ἀφίκετο ὃν δόμον δε.
Οὐδ' ὅγ' ὅπη δμῶας καὶ ποιμένας ἀγροιώτας
Ὧρτ' ἴέναι, πρίν γ' ἧς ἀλόχου ὑποδύμεναι εὐνῆς·
Τοῖος γὰρ κραδίην πόθος αἶνυτο ποιμένα λαῶν.
Ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ ἀπάσας ὑπεκπροφύγῃ κακότητας
Νούσου ὑπ' ἀργαλέης, ἢ κὰι κρατερῆς ὑπὸ δεσμῆς,
Ὡς ῥα τότ' Ἀμφιτρύων, χαλεπὸν πόνον ἐκτολυπεύσας,
Ἀπασίῃ τε φίλῳ τε ἑῷ δόμῳ εἰσαφίκανε.
Παννύχιος δ' ἄρ' ἔλεκτο σὺν αἰδοίῃ παλακοίτῃ,
Τερπόμενος δώροισι πολυχρύσου Ἀφροδίτης.

Nam eadem quidem nocte cum procera Electryonide
In lecto concubitu mixtus est, perfecitq; desiderium.
Eadem autem & Amphitryo populorum defensor, splendidus heros
Perfecto magno opere, rediit domum suam.
Neque ille ad famulos & pastores agrestes
Cœpit ire antea, quam suæ coniugis conscendisset lectum.
Tale siquidem corde desiderium ceperat pastorem populorum.
Vt autem quando quispiam magno affectu effugit afflictionē
Morbo ex difficili, aut etiam validis ex vinculis:
Ita tunc Amphitryo difficili labore exantlato,
Magnoque affectu, lubentiq; animo domum suam reuersus est.
Tota nocte concubuit cum veneranda vxore,
Oblectando se muneribus aureæ Veneris.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ἐν αὐτῇ (φησὶ) τῇ νυκτὶ καὶ ὁ Ζεὺς ἐμίγη τῇ ἀλκμήνῃ καὶ ὁ ἀμφιτρύων. ὑπερβαλὼν γὰρ ἐν τῷ πολέμῳ ἐν ὀλίγῳ μισθῷ καὶ πομπὰς ἀπήλθεν, ἔπεσε φόνου τὰ ἴδια πράγματα, ἀλλ' ὥρμησεν ὀλίγας μεγίστας τῇ ἀλκμήνῃ. τοιοῦτος γὰρ πόθος

σθος εἶχεν αὐτόν. ὅσαρ δέ φησι τὸν ἄνδρα πος ἀσεσίαις ἐπιφθονίσαι, ἢ δεσμὸν στῆσαι, ὅπως ἡ ὁ ἀμφιτρύων ἐκπλήσας τὸ μέγα τῶν πολέμων ἔργον μετὰ χαρᾶς ἦλθεν εἰς τὸν ἴδιον οἶκον, καὶ δι' ὅλης τῆς νυκτὸς συνέκειτο τῇ ἀλκμήνῃ, συγγενόμενος αὐτῇ. ἐνταῦθα καταχρηστικῶς εἴρηται τὸ πολυχρύσου ἀφροδίτης· ἰωὼ γὰρ ἔφη σέστερον εἶδος καὶ μεγέθει πάσας γυναῖκας πλεονεκτεῖν, πῶς νῦν ταύτην κοσμοῦσαν ἢ καλλύνουσαν τῷ χρυσῷ λέγει; χρυσῆν γὰρ ἀφροδίτην φασὶν τινὲς τὴν χρυσῷ κάλλωσιν καὶ τὸν ἔρωτα· ταύτην γὰρ αὐτοκέλευστον. ἐλάθου λέγει τὸ ὀπιθύμημα, ἀπὸ τοῦ ἐθέλω ἐθέλωρ· καὶ κατὰ μετάθεσιν τοῦ στοιχείου ἐλάθωρ, καὶ προπαρὰ τὸ δασέως δ' εἰς τὸ μέσον δ', ἐλάθωρ, πνεῦμα ἢ καὶ ἀπὸ τοῦ ἕλω τὸ σφε-

χρῆσθαι αὐτὸ σοφόν, ψυχὰς δ' ἰχνεύειν δ' ἐπιλέσασθαι δὲ τὸ δ'. ἀχρεῖος ὁ οὐ παρὰ τῷ διαρίζων· καὶ γίνεται ἀπὸ τοῦ ἀχεῖ, ἀχρεώτης, καὶ πλεονασμῷ τοῦ ι, ἀχρειότης. ὥστ' εἶναι.] ὁμοιος ἐστὶν ὁ ζῆλος· ἐκεῖνος δὲ συνεχῶς βοᾷ δ' εἶναι καὶ ὥστ' εἶναι φησίν· ὅθεν ἀδιαπαύστῳ καὶ ἡσίοδος. λαμβάνει δ' χρυσῷ καὶ οὐδὲν κάκει τὸ ὥστε καὶ τὸ βῆ, ἀντὶ τοῦ ὥρμησε καὶ παρεκινήθη.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Αὐτῇ μὲν γὰρ νυκτί.] ἐν αὐτῇ δὲ τῇ νυκτὶ ἐβουλεύσατο, καὶ συνεγίνετο τῇ Ἀλκμήνῃ.

Αὐτῇ δ' Ἀμφιτρύων] ἐν ταύτῃ δὲ καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἐπανέρχεται, ἵνα μὴ ἐλεχθῇ μοιχαλεῖσα.

Ἡ δὲ θεῷ δμηθεῖσα καὶ ἀνέρι πολλὸν ἀρίστῳ
Θήβῃ ἐν ἑπταπόλῳ διδυμάονε γείνατο παῖδε,
Οὐκ ἔϐ' ὁμὰ φρονέοντε· καίγνητοι γέ μεν ἦσαν)
Τὸν μὲν χειρότερον, τὸν δ' αὖ μέγ' ἀμείνονα φῶτα,
Δεινόν τε κρατερόν τε, βίλῃ Ἡρακλείῃ.
Τὸν μὲν Ὑποδμηθεῖσα κελαινεφέϊ Κρονίωνι,
Αὐτὰρ Ἰφικλῆά γε δολιχαύχενι Ἀμφιτρύωνι,
Κεκριμένῳ γενεήν. ἣ μὲν βροτῷ ἀνδρὶ μιγεῖσα,
Τὸν δὲ Διὶ Κρονίωνι θεῶν σημάντορι παντῶν·

Illa autem a deo pariter domita, & ab homine longe optimo,
Thebis septem portas habentibus geminos peperit pueros,
Haudquaquam eadem sapientes, quanquam fratres essent.
Alterum siquidem inferiorem, alterum a longe præstantiorem virum.
Sæuum ac validum, vim Herculanam.
Hunc quidem subiecta nubium offuscatori Saturnio:
Iphiclum autem, hastarum concussori Amphitryoni,
Diuersa generatione: alterum quidem, cum vito mortali concumbens:
Alterum autem, cum Saturnio deorum imperatore omnium:

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ἡ Ἀλκμήνη (φησὶ) συγγενομένη τῷ Διὶ καὶ τῷ Ἀμφιτρύωνι ἐν Θήβαις δίδυμους ἔτεκε παῖδας ἐχθρομόρους, ἀδελφοὺς δέ, τὸν μὲν χειρότερον, τὸν Ἰφικλέα δηλαδὴ τὸν ἧττον πολὺ χρείττονα, λέγω δὴ τὸν Ἡρακλέα. ἀλλὰ τὸν μὲν Ἡρακλέα, φησί, συγγενομένη τῷ Διί· τὸν δὲ Ἰφικλέα συγγενομένη τῷ Ἀμφιτρύωνι ἔτεκεν. βροτοὶ εἰσὶ Θῆβαι. αἱ ἑπτάπυλοι πρὸ τῆς πλοπρονήσου, ἃς Κάδμος ἔκτισεν. αἱ ἑκατονταπύλαι ἐν αἰγύπτῳ, ἐξ ὧν καὶ ὅμηρος. καὶ αἱ ἰσοπαλάκοι, ὅ ὅτι τὸ ἀπραμύτιον, ἢ καὶ Θήβη ἐνικῶς λέγεται. πρόπαρ εἰπὼν ὡς προσηνικῶς ἐπέφερε βίλῃ Ἡρακλείῃ θαλεπῶς, πρὸς τὸ σημαινόμενον τὸν λόγον συμβιβάζων. ἦσιν] τὸ δῆμα, ἐμοὶ τὸ

ὑπάρχει, καὶ ὁ ἀδιαπαύστως, λοιπὸν, τὸ τέκτων τῶν δυϊκῶν ἦτον, καὶ πλεονασμῷ τοῦ σ', ἦσιν. ὅπου λέγομεν ὥσσαρ χέρα καὶ χεῖρονα καὶ χερόστερον, ἔστω δὲ καὶ μεζότερον καὶ καλλιώτερον καὶ κρατότερον, ἀλλὰ μόνον χειρότερον. καὶ τοῦτο δὲ παισὶ μόνοις ἁρμόδιον, ὡς καὶ τὸ, χειροτέρῳ ἤνεμι, ὅ φησιν Ἡσίοδος εἰς τὰ ἔργα καὶ τὰς ἡμέρας. μιγεῖσα. μίγω, ὁ μίλλων μίξω, ὁ ἄθεστος ἔμιξα, ὁ δεύτερος ἔμιγον· ὁ παθητικὸς, ἐμίγην, ἢ μετοχὴ ὁ μιγείς, ἡ μιγεῖσα.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Κεκριμένῳ γενεήν.] διακεχωρισμένῳ γενεᾷ. ὁ μὲν ἐκ Διὸς θεοῦ, ὁ δὲ ἐξ Ἄργους. Ἄρης Ἄρητος Ἀρητιάδης.

Ὃς καὶ

Ὃς ῥ' Κύκνον ἔπεφνεν Ἀρηϊφίλῳ μεγαθύμῳ.
Εὗρε γὰρ ἐν τεμένει ἑκατηβόλου Ἀπόλλωνος
Αὐτὸν καὶ πατέρ' ὄν Ἄρηα ἄτον πολέμοιο,
Τεύχεσι λαμπομένους στέλας ὡς πυρὸς αἰθομένοιο,
Ἑστεότ' ἐν δίφρῳ· χθόνα δ' ἔκτυπον ὠκέες ἵπποι
Νύσσοντες χαλκῆσι κόνις δέ σφ' ἀμφὶς δεδήει
Κοπομένη πλεκτοῖσιν ὑφ' ἅρμασι καὶ ποσὶν ἵππων.
Ἅρματα δ' ἀμπάλτα ἐλατὰ ἀμφαφόωντο

Qui & Cygnum occidit, Martis filium magnanimum.
Inuenit enim in luco longe iaculantis Apollinis
Ipsum & patrem ipsius Martem, bello insatiabilem,
Armis fulgentes, ceu fulgor ignis ardentis.
Stantes in curru: terram autem pulsabant veloces equi,
Pesientes vngulis, puluisq; circa ipsos diuidebatur,
Excitatus compactis a curribus & pedibus equorum,
Currus autem fabrefacti & rotarum ambitus circum resonabãt

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Οὗτος ὁ Ἡρακλῆς, φησίν, ἐφόνευσε καὶ τὸν Κύκνον τὸν υἱὸν τοῦ Ἄρεως, διότι κατασχὼν τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος· ἐσύλα τὰ ἐκεῖ ἀφιερωμένα. ὅτε δὲ αὐτὸν ὁ Κύκνος ὁ Ἡρακλῆς καὶ τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἄρη (ἦλθε γὰρ καὶ τοῦ Ἄρεως ὁ Κύκνος) ἑστῶτας ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν δίφροις, καὶ λαμπομένους ἐν τεύχεσι τοῖς ἀστεκημένοις· ἦν γὰρ ἐκτύπουν οἱ ἵπποι κόπτοντες ταύτῃ ἐν ταῖς ὁπλαῖς· κόνις ἦν ἠγείρετο κινουμένη ὑπὸ τῶν ἁρμάτων καὶ τῶν ἵππων· καὶ ἀμφὶ σφὲ καὶ αὐτούς· καὶ αἰωρεῖτο ἀθρόως, λέγω δὴ τὸν Ἄρη, καὶ τὸν Κύκνον, δηλονότι, καὶ ἐπιορτίζετο κινουμένων καὶ τῶν ἵππων, ἦγον ἀπὸ τέλους αἱ τῶν δίφρων ἅμαξαι καὶ αἱ ἄντυγες, ἤτοι αἱ περιφέρειαι τῶν δίφρων. ἅπτονται.] φέρω τὸ φονεύω. ὁ μὲν ὢν φονεῦ. ὁ παρακείμενος πέφαγα, ὁ μέσος πέφονα. καὶ ἐπὶ τούτου ἕτερον ῥῆμα πεφόνω καὶ πέπνω καὶ συγκοπήν. Ἀρηϊφίλῳ.] ἐπιθέτως δηλονότι

ὡς δέ φησι καὶ Ἄρητος, ὃ καὶ παρωνυμικὸν ὁ Ἀρηϊάδης. ἐκηβόλου.] ἀπὸ τοῦ ἑκάς, ὃ σημαίνει τὸ μακρὰν, καὶ τοῦ βάλλω. ἀρετὴ δὲ τόξου τὸ τόρρῳ βάλλειν· ἑκατηβόλος ἢ ἀπὸ τοῦ ἑκατὸν καὶ τοῦ βέλος· μυθικὸν δὲ ὅτι ἑκατὸν βέλεσι δράκοντα ἐν Πυθοῖ ἀνεῖλεν. ἄτου.] ὁ ἀπόρρητος, ἀπὸ τοῦ ἀ στατικοῦ καὶ τοῦ τῶ, τὸ ζητῶ. πολλὰ γὰρ ζητοῦσιν οἱ ἀπόρρητοι. δεδήει, αὐτὶ τοῦ ἐμαίνετο. καταδίζεται ἤτοι· δαίω τὸ μαίζω, ὁ μέλλων δαίσω, ὁ ἀόριστος ἔδαισα, ὁ μέσος δέδαια, καὶ δέδηα, κατὰ προκοπὴν τοῦ α εἰς η, ὁ ὑπερσυντέλικος ἐδεδήειν ἐδεδήεις ἐδεδήει.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Ὃς ῥ' Κύκνον ἔπεφνεν.] ἡ μὲν αἰτία τοῦ θανάτου Κύκνου φανερὰ, διὰ τὸ τὰς ἄγυιας εἰς τιμὴν Πυθοῦ δαπανᾶσθαι ὅτε χρεὼ συλλεγῆναι, σπένδων ἔχων τιμὴν εἰς τὸν πραχῆνα σὺν τῷ βασιλεῖ Κύκνῳ ἄφιξεν· ὃν ἀναιρεῖ αὐτὸς τὸν Ἄρεα ὑπερασπίζοντα τοῦ υἱοῦ· πρεώσκει σὺν τὸν μηρόν.

Ἵππων ἐμμενέων. κεχάρητο δὲ Κύκνος ἀμύμων
Ἐλπόμενος Διὸς υἱὸν ἀρήϊον ἠϊόχον τε
Χαλκῷ δηώσειν, καὶ ἀπὸ κλυτὰ τεύχεα δύσειν.
Ἀλλὰ οἱ οὐχωλῆσιν ὐκ ἔκλυε Φοῖβος Ἀπόλλων.
Αὐτὸς γὰρ ῥα ἔπειρε βίλν Ἡρακληείλν·
Παῦε δ' ἄλαστα καὶ βωμὸς Ἀπόλλωνος Παγασαίου
Λάμπεν ὑπαὶ δεινοῖο θεοῦ τεύχεά τε, καὶ αὐτός.
Πῦρ δ' ὡς ὀφθαλμῶν ἀπελάμπετο. τίς κεν ἐκείνῳ
Ἔτλη θνητὸς ἐὼν κατενάντιον ὁρμηθῆναι,
Πλὴν Ἡρακληείης καὶ κυδαλίμοιο Ἰολάου;

Equis felicissimis gaudebat autem Cygnus inculpatus,
Sperans se Iouis filium, Mauortium se aurigamque
Ferro interempturum esse, & inclyta arma despoliaturum.
Sed ipsius vota non exaudiuit Phœbus Apollo.
Ipse enim contra illum concitauit vim Herculeam.
Tolluebantque lucem & Apollinis Pagasæi
Colluebat præ vehementia Dei armis, & ipso,
Et quasi quidem ignis ex oculis effulgebat. Quis autem illi
Sustinuisset, mortalis exsiliens, obuius sub conspectum prodire
Præter Herculem & gloriosum Iolaum?

Κείνων γὰρ μεγάλη τε βίη καὶ χεῖρες ἄαπτοι
Ἐξ ὤμων ἐπέφυκον ὅτι σθαροῖσι μέλεσσιν.

Illorum enim & vis magna, & manus inuictæ
Ex humeris prognatæ erant, vnà cum robustis membris.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ

Ὁ Κύκνος δέ (φησιν) ἔχαιρεν ἐλπίζων φονεῦσαι τὴν Ἡρακλέα, καὶ ἀφελέσθαι αὐτὸν τὰ ὅπλα αὐτοῦ καὶ τὸν ἵππον αὐτοῦ Ἰόλαον· ἀλλὰ τὴν διχῶν αὐτὸν, ἢ τὴν δεκάπηχυν, ἢ τὴν τριχοκράτηρα (ἔστι γὰρ διχὴ καὶ ἡ τριχοκράτηρ) ἐκ ἤκουεν ὁ Ἀπόλλων· αὐτὸς γὰρ ὁ Ἀπόλλων παρεκίνησε τὴν Ἡρακλέα κατὰ τοῦ Κύκνου· διότι, ὡς εἴρηται, ἐσύλα τὰ ἐν τῷ ναῷ φοσφερόμενα· πᾶν γὰρ τὸ ἄλσος, ἤγουν ὁ περίχωρος τοῦ ναοῦ (ἦσαν γὰρ οἱ ὀπισθοδρομοῦντες οἱ τοιοῦτοι περίχωροι κατάφυτοι καὶ ἀλσώδεις) σὺν τῷ περιχώρῳ καὶ αὐτὸς ὁ ναὸς τοῦ Ἀπόλλωνος κατελάμπετο ὑπὸ τὴν ὄπλων τοῦ Ἄρεος, καὶ τὴν σιλενδόνος ἡ ἐκπεμπομένης ἀπ' αὐτῶν τοῦ Ἄρεος. τὶς δ' ἂν ἄνθρωπος ἐτόλμησεν ἐκείνῳ πλησιάσαι, πλὴν τοῦ Ἡρακλέους καὶ τοῦ Ἰολάου, ἐκείνων γὰρ ἡ ἰσχὺς μεγάλη, καὶ αἱ χεῖρες ἀήττητοι τὴν τῆς ψυχῆς καρτερίαν καὶ ῥωμαλεότητα. καλῶς δὲ προσέκειται τὸ ὅτι σθεναροῖς μέλεσι· χρὴ γὰρ τοὺς χεῖρας μεγάλας ἔχοντας, καὶ τὴν ὁλομέλειαν τοῦ σώματος φυλάττειν τοῖς χερσὶ μέγεθος καὶ μέρος διαφέρει, καθ' ὃ τὸ μὲν μέγεθος ὅτι τὴν μικρότητα λέγεται· τὸ δὲ μέρος ὅτι τὴν μειζότητα· καὶ τὸ μὲν μέγεθος μέγιστον ὅτι σωμάτων, τὸ δὲ μέρος καὶ ὅτι ἑτέρων. διχῶλον] τὸ χῶλον μέγα, ἀπὸ τοῦ χάω, τὸ ἀπὸ ἐπιστάτου τοῦ μελλόντος. ἐπιώρων.] ὁρᾶν, ὁ μέλλων ὁρᾶσθαι Αἰολικῶς, ὁ ἀόριστος ὤρα, τὸ ῥῆτον ὁρᾶν. ἰστέον, ὅτι οἱ Δωριεῖς καὶ τοὺς βαρυτόνους μέλλοντας πειρᾶσθαι οἷον δώσω, πλῶ, τὸ δόσω καὶ τύψω. οἱ δὲ Αἰολεῖς καὶ τοὺς πειρωμένους βαρύνουσιν· οἷον, αἴρω καὶ ὄρω, καὶ κίρω, καὶ ἔρω, τὸ αἰρῶ, καὶ ὀρῶ, καὶ κερῶ, καὶ ἐρῶ, ἤγουν φθερῶ. Παγασαίῃ.] Παγασαῖος ὁ Ἀπόλλων ἐν Παγασαῖς τόπῳ τιμώμενος. ἔτλη.] τλάω τλῶ, καὶ ἀπὸ τούτου ῥῆμα εἰς μι τλῆμι, ὁ δὲ τλὰς ἔδοσεως ἔτλαν, καὶ ἔτλη τὸ ῥῆτον. ἡ βία σημαίνει καὶ τὴν δυνασείαν, καὶ τὴν ἰσχὺν ἐνταῦθα. ἐπέφυκον.] ἀπὸ τοῦ φύω φύσω πέφυκα, γάστρα ἔστρ ἐνεστὼς πέφυκα, καὶ παραπλὴς ἐπέφυκον.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Παγασαίῃ.] Παγασὸς, πόλις τῆς Θεσσαλίας. τὸ ἑτοιμασμένος, παρὰ τὸ ἑτοῖ. Ἀρχὴν πιστοῦσθαι Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς ἐν τῇ τῶν πόλεων κτίσει, τὸν ἐν Παγασαῖς Ἀπόλλωνα ὑπὸ Τρώων ἱδρῦσθαί φησι.

Ὡς ῥα τόθ' ἡνίοχον προσέφη κεκαρυῖα Ἰόλαον·
Ἥρως ὦ Ἰόλαε, βροτῶν πολὺ φίλτατε πάντων,
Ἦ ῥα μετ' ἀθανάτους μάκαρας, τοὶ Ὄλυμπον ἔχουσι,
Ἦλυθε Ἀμφιτρύων, ἐπεὶ ἐξέφανον ποτὶ Θήβην
Ἦλθε, λιπὼν Τίρυνθα ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
Κτείνας Ἠλεκτρύωνα, βοῶν ἕνεκ' ἀρνειοπάων·
Γήρατο δ' εἰς Κρείοντα καὶ Ἠνιόχην ταναύπεπλον,
Οἵ ῥά μιν ἀσπάζοντο καὶ ἅρμενα πάντ' ἐπάρειξαν,
Ἧ οἱ δίκη ἔαδ' ἱκέτῃσι. τῶν δ' ἄρα κηρόθι μᾶλλον

Is igitur tunc aurigam allocutus est Iolaum:
O Heros Iolae, mortalium longe charissime omnium,
Nempe vere in immortales beatos, qui olympum tenent,
Peruenit Amphitryo, quoniam bene mihi visus ad Thebas
Abiit, relicta Tirytho, vrbe bene fundata,
Postquam occiderat Electryonem propter boues latas habentem,
Venitq. ad Creontem, & Hemiochen longis ornatam vestibus,
Qui ipsum viro receperunt, & necessaria omnia præbuerunt,
Quatenus ius est supplicibus, colueruntque eum animo magis

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ,

Τότε δέ (φησιν) ὁ Ἡρακλῆς εἶπε τὸν Ἴολαον εἰπὼν· ὦ Ἴολαε, ἀληθῶς ἥμαρτεν εἰς θεοὺς ὁ πατὴρ μου Ἀμφιτρύων, ὅτι φυγὰς ἦλθεν εἰς Θήβας καταλιπὼν τὴν ἰδίαν πατρίδα τὴν Τίρυνθα· ἐφόνευσε γὰρ τὸν πενθερὸν αὐτοῦ Ἠλεκτρυόνα ἕνεκα

βοῶν. ἔπειτα δὲ, ὡς εἶπεν, ῥᾳδίως ἐφόνευσε, καὶ τῆς μὲν ἀπέπαυσε, αὐτὸς δὲ ἔσω τὸν ἰὸν ἐνέβαπτε. ἄλλα δὲ ὡς τὸν Κρέοντα τὸν βασιλέα Θηβῶν, καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ Ἡνιόχους ἅπαντες ἀπεδέξαντο καὶ ἠγάπησαν αὐτὸν, ὡς ἔστι νόμος ποιεῖν τοῖς ἰσότιμοις· οὐδεὶς δὲ ἠγάπησεν αὐτὸν ἐκ ψυχῆς, ὡς ἄξιον ἀγαπᾶσθαι, ἢ διὰ τὸν νόμον· ὅτι κρατιστεύει μὲν λέγεται ὁ ἰσχυρὸς εἰς ἐξουσίαν, ἄρχων ὁ βασιλεύς· καὶ γίνεται ἀπὸ τῆς κορυφῆς κεφαλή· κράτιστος δὲ ὁ ἰσχυρὸς ἐν αἰδοίοις, οἷον εἰ κραδίας ὤν. ἀπὸ τῆς κραδίης, ὁ ἀνδρεῖος καὶ αἰδρηῖος, ἢ ἀπὸ τοῦ κείρω τὰ κόπτω, ὃ τὸ βίπτον τρέσαντον τῆς παλαιστῆς ἀφαιρούμενον κείρεται, καὶ ἐν τούτῳ κάρτος, καὶ κραπνὸς, καὶ κραταρός, οἱονεὶ ὁ ἰσχύων κείρειν καὶ κόπτειν. ἤλιτεν.] ἁμάρτανε, ἐξ οὗ καὶ ἁλιτήριος, ὁ ἀπὸ τοῦ ἁλίσκω τὸ ἐπιφέρω, ἢ παύομαι καὶ ἁλείτω. ἡ γὰρ ἁμαρτία ἔρμα τελεῖ φυγῆς ἄξια. στέργει] ἀπὸ τοῦ στέφω τὸ ἐπιχωρῶ, καὶ τοῦ ἴφι, ὃ σημαίνει τὸ ἰσχυρῶς· τὸ δὲ στέργω ἀνέχομαι ἀλλ' ἀγάπην ἰσχυρὰν ἐξ ἧς ἐπιχωρεῖ στέργω.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Ἤτε μετ' ἀθανάτοις.] τί δὲ φησὶν ἡμάρτειν εἰς τοὺς θεοὺς ὁ Ἀμφιτρύων, ὅτι φυγὰς ἐκ Τίρυνθος, εἰς Θήβας ἦλθε διὰ τὸν Ἠλεκτρύωνος φόνον. ἄκων δὲ αὐτὸν ἐφόνευσε πατέρα τῆς Ἀλκμήνης πατὴρ Ἠρακλέους καὶ Ἰφικλέους. Ἰόλαος υἱὸς Ἰφικλέους· Ἰφικλῆς δὲ υἱὸς Ἀμφιτρύωνος, καὶ ἀδελφὸς Ἡρακλέους. αὐτάδελφος δὲ Ἰόλαος Ἡρακλέους.

Ζῶεν δ' ἀγαλλόμενος σὺν ἐϋσφύρῳ Ἠλεκτρυώνῃ
Ἠΐ οἱ ἀλόχῳ. τάχα δ' ἄμμες ὀπιπλομένων ἐνιαυτῶν
Γενόμεθ' οὔτε φυὴν ἐναλίγκιοι οὔτε νόημα
Σός τε πατὴρ ἐμός τε ἐγώ. τὸ μὲν φρένας ἔξελε Ζεύς
Ὅς ῥα λιπὼν οἶκόν τε καὶ ἔκγονα καὶ τοκῆας
Ὤιχετο τιμήσων ἀλιτήμονα Εὐρυσθῆα,
Σχέτλιος· ἦπερ πολλὰ μετεστονάχιζεν ὀπίσσω,
Ἧν ἄτην ἀλιτών· ἡ δ' ἀνάλαστός ἐστιν.
Αὐτάρ ἐμοὶ δαίμων χαλεπὰς ἐπετέλλετ' ἀέθλους.
Ὦ φίλος, ἀλλὰ σὺ θᾶσσον ἔχ' ἠΐα φοινίκεσσι
Γ' πασιν ὠκυπόδων· μέγα δὲ φρεσὶ θάρσος ἄεξον
Ἰθὺς ἔχειν ὁδὸν ἅρμα καὶ ὠκυπόδων θέος ἵππων,
Μηδὲν ὑποδδείσας κτύπον Ἄρεος ἀνδροφόνοιο,
Ὅς νῦν κεκληγὼς περιμαίνεται ἱερὸν ἄλσος
Φοίβου Ἀπόλλωνος ἑκατηβελέταο ἄνακτος·
Ἦ μὲν καὶ κρατερός περ ἐὼν ἄδην πολέμοιο

Viuebat autem exultabundus cum formosa Electryonide
Coniuge sua: moxque nos reuoluto anno
Nati sumus, neque ingenio similes, neq. intellectu,
Pater tuus & ego cuius quidem mentes sustulit Iuppiter,
Qui relicta domoque sua, & suis parentibus,
Abiit veneraturus sceleratum Eurystheum:
Infelix. certe multum ingemiscebat postea,
Noxam suam lugens. Sed hæc irreuocabilis est.
Mihi vero deus difficiles impetrauit labores.
O amice, sed tu celeriter continue habenas rutilantes
Equorum alipedum, magnoque mentibus fiducia accumulatis
Recta dirige celetem cursum, & alipedum robur equorum,
Nihil veritus strepitum Martis, hominum occisoris.
Qui nunc cum clangore circumquaque furit per sacrũ nemus
Phœbi Apollinis, longe iaculantis regis.
Enimuero etiam validus licet existat, tamen exturbabitur bello.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ἀλλ' ὁ μὲν πατρόμου (φασὶν) ἔζη ἐκεῖ μετ' ἀγαυοῦ
γυναικός· θεσπέσιος δὲ τὸ χρέος ἐγνώσθη καὶ ἡμῖν, καὶ ὁ σὸς πατήρ, πάλαι ὅτι χθὶ τοιαῦτα ῥέζων ὄμμιν ὁμοῖα, ὅτι τοι χθὶ τὰ γνῶσιν. τῶ σοὶ μὲν δὴ παιδὸς Ἰφικλῆος θεὸς γνῶσιν ἀφείλετο ὁ Ζεύς, καὶ ἐμάνησεν αὐτὸν, ὅστε κατέλιπε τὸν ἴδιον οἶκον, καὶ ἀπῆλθε φυλάξων Εὐρυσθεῖ τῷ βασιλεῖ Πελοποννήσου. ἀλλ' ἴσως πολλὰ μετεμελήθη ὕστερον ἀφοσιούμενος. ἐμοὶ δὲ ὁ Διὸς Ἀπόλλων ἐπέλλεται φονεῦσαι τὸν Κύκνον. ἀλλὰ σὺ κράτησον τοι χαλινοὺς τῶν ἵππων, καὶ μὴ δείσῃς τὸν

Ἄρμιν, ἐς τοῦ μεθ' ὑφ' ἡμῶν ἡ τῶν θεῶν τιμὴν ὁμοίως κομίσειν· ὃ δὲ πολέμιος καὶ ὁ ἀνδρεῖος ἄν. φασὶν ὅτι ὅτε ἐν Θεσσαλονίκῃ ὁ Ἡρακλῆς ἐν τῇ Ἀλκμήνῃ ἔπαιζε, ἔπαιζε δὲ Εὐρυσθεὺς ἐπταμηνιαῖον ἔτι ὢν· ἐν δὲ τῇ Ἀρχίππου οἰκίᾳ ὁ Ζεὺς ἐκεῖνον ἄρξειν τῶν ἐγγόνων τῶν ἀπ' ἐκείνου τῇ ἡμέρᾳ, ὡς τὸν Ἡρακλέα μέλλοντα γενέσθαι. ἀλλ' ἡ Ἥρα ζηλοτυποῦσα πρὸς τὴν Ἀλκμήνην ἐποίησε τὸν μὲν Εὐρυσθέα ἑπταμηνιαῖον γενέσθαι, τὸν δὲ Ἡρακλέα δεκαμηνιαῖον, ὡς μαρτυρεῖ καὶ Θεόκριτος φησὶ δὲ Ἡρακλέα δεκάμηνον ὄντα γέννα μήτηρ ἥρως γενέσθαι διὰ τὸν ὅρκον Εὐρυσθέως τοῦ Ἡρακλέους τὸ ἦθος ἔχειν, αὐτὶ τοῦ ἐπ' εὐθείας ἄγε καὶ πράττε λαμβάνει δὲ τὸ μὲν ἦθος ὄνομα αὐτὸ διαφέρματος. τὸ δὲ ἔχειν ἀπαρέμφατον αὐτὶ προστακτικοῦ τοῦ ἔχε. ζητεῖται διὰ τίνα λόγον ὁ Ἄρης καὶ, ὡς τὰ ἰαμβικά, κλίνει ὡς ἔχων τὸν παραλήγουσαν βραχεῖαν παρὰ τὸν Ὄμηρον, οἷον Ἄρηος ὡς λέοντος. καὶ πάλιν ὡς τὰ ἀναπαιστικά, οἷον Ἄρι, ὡς Πέρσου. καὶ πάλιν ἁπλοῦν ὄν, διὰ τί ὡς τὰ σύνθετα κλίνει, οἷον Ἄρεος καὶ Ἄρης ὡς Δημοσθένεος καὶ Δημοσθένης; φαμὲν οὖν ὅτι τοῦτο συνέβη ἀπὸ τῶν διαφόρων ἐτυμολογιῶν· εἰ μὲν γὰρ ἀπὸ τοῦ ὀπτατικοῦ ἀ. καὶ τοῦ ῥῶ τὸ λέγω ἐτυμολογεῖται, ἔστι τὸ ἀΐηλον ἡ ὀφελήσασα μάχας, καὶ κλίνει Ἄρης Ἄρι ὡς τὰ ἀναπαιστικά· εἰ δὲ ἀπὸ τοῦ ἀστερητικοῦ καὶ τοῦ ῥῶ τὸ λέγω, ἐδεῖτο δέει ὁ πόλεμος λόγου, ὃν τινὲς βραχεῖ καὶ κλίνει Ἄρης Ἄρητος εἰς τὰ ἰαμβικά· πάλιν τινὲς λέγουσι ἀπὸ τοῦ ἀείρω τὸ φονεύω γενόμενον ἀείρης ὃ σιώπητον, ὡς ἀπὸ τοῦ μείρω καὶ τοῦ ῥῶ. λοιπὸν ὡς μὲν ἀπλοῦν δέχεται ἀναίρεσις τὰς πλάσεις εἰς ὃ σιώπητον πλίνει καὶ Ἄρεσι, Ἄρι, ὡς Δημοσθένης. ἀπὸ δὲ τοῦ παραδείσου Ἄρης, καὶ πλίνει τὰ Ἄρεος καὶ Ἄρεως Αἰτωλοῦ, καὶ Βοιωτιοῦ, καὶ Ἄρη Ἰωνικῶς καὶ Ἄρεως Ἀττικῶς.

κελαδεινὸς] κλάω τὸ θέμα ἢ κλάζω, ὁ μέσος παρακείμενος κέκλημα καὶ κέκλαγα. ἔαγε.] ἔρομαι παρέπεται· ἔαμαι δὲ τὸ ἐκπίπτω, καὶ τὸ παθητικὸν ἔαμαι, ἔασαι, ἔαται.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

τῆς μὲν φρένας.] τῆς Ἰφίκλου, τοῦ πατρὸς Ἡρακλέους. ἐπεὶ ἀπελαθεὶς τοῦ Εὐρυσθέως τὸν ἑαυτοῦ οἶκον, ἀπεχώρησε. μὴ δὲ ταῦτα μετεμέλησε, καὶ τοῦ μὲν κακοῦ παύσατο, τῷ δὲ νεμεσήτῳ ἄξιος διὰ τὸν φόβον. ἀλιτήμενον Εὐρυσθῆα·] διὰ τὸ σὺν χειρὶ πτῶσαι. τῆς μὲ Ἥρας ζηλοτυπούσης Ἀλκμήνῃ, καὶ μὴ χωρούσης τοῦτο τὸν Ἡρακλέα τυχθῆναι, τὸν δὲ Εὐρυσθέα ἐᾶσάσης διὰ τὸ βασιλεῦσαι. ὁ γὰρ ὁμόσας ὑπῆρχεν ὁ Ζεὺς τοῖς θεοῖς τάδε· ὁ πτόμενος, φησί, τήμερον, ἄρξειν τῆς Ἀσίας πάσης. ὅρκον δὲ παρὰ τούτου λαβοῦσα παρὰ τοῦ Διὸς ἡ Ἥρα τὰς μὲν Ἀλκμήνης ὠδῖνας ἔπαυσε, τὰς δὲ Ἀρχίππης λίαν καὶ ἐπὶ μησὶν αὐτῆς ἐχούσης, Εὐρυσθέα πρώϊα γενέσθαι.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἀμύμων Ἰόλαος,
Ἠΐθεε, ἦ μάλα δή τι πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
Τιμᾷ σὴν κεφαλήν, καὶ ταύρεος Ἐννοσίγαιος,
Ὅς Θήβης κρήδεμνον ἔχει, ῥύεταί τε πόληας.
Οἷον δὴ καὶ τόνδε βροτὸν κρατερόν τε μέγαν τε
Σὰς ἐς χεῖρας ἄγουσιν, ἵνα κλέος ἐσθλὸν ἄρηαι.
Ἀλλὰ μάλα δύετον τεύχε' ἀρήϊα, ὄφρα τάχιστα
Δίφρους ἐμπελάσαντες Ἄρηός θ' ἡμετέρου τε
Μαρνώμεσθ'. ἐπεὶ οὔ τι ἀτάρβητον Διὸς υἱὸν
Οὐδ' Ἰφικλείδην δείσει. ἀλλά μιν αὖθι
Φοίξεσθ' δύο παῖδας ἀμύμονας Ἀλκείδαο,
Οἵ δή σφωϊν ἔασι λιλαιόμενοι πολέμοιο

Hunc contra alloquutus est inculpatus Iolaus:
O puer, quam multum v. pater hominum atq. deorum
Honorat caput tuum, & taurinus Neptunus,
Qui Thebarum moenia servat, & tuetur ciuitatem:
Quemadmodum & hunc mortalem, validumque magnumq.
Tuas in manus adducunt, vt gloriam magnam auferas.
Sed age, induere arma Mauortia, vt quam celerrime
Currus inter se committentes Martis & nostrum,
Decertemus. Quoniam neq. intrepidum Iouis filium,
Neque Iphiclidem perterrebit: sed ipse mox
Mox fugiturum duos pueros inculpati Alcidae:
Qui ibi prope equos, cupientes belli

Φυλόπιδα στάσιν· τὰ σφῶν πολὺ φίλτερα δαίτης. Certamen inſtituere. quæ res ipſis multo gratior quam cœna.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Πρὸς δ' Ἡρακλέα δέ (φησιν) ἀπελογήσατο ὁ Ἰόλαος· ὦ θεῖε, ὅπως ὁ Ζεὺς σὲ καὶ ὁ Ποσειδῶν, ὃς φυλάσσει τὰς Θήβας, αἷς σὺ καὶ νῦν ἔφερον τὸν Κύκνον εἰς τὰς σὰς χεῖρας· ἵνα φονεύσας τοῦτον δοξασθῇς· ἀλλ' ἄγε, φησὶν, ἁλίσθητι, ἵνα συμπλακῶμεν εἰς μάχην μετὰ τοῦ Κύκνου· ἐπεὶ εἴ τι σὺ ἔχεις φοβηθῶ αι ἐκεῖνον, ἔστι ἐγὼ ἀλλ' ὑπολαμβάνω φυγεῖν ἐκεῖνον ἀφ' ἡμῶν, ἢ ἵππους πλείονα δ' ἡροφῆς ἀγαπῶμεν τὸν πόλεμον. ἐμπεσίσαι δ' Ποσειδῶν, ὑπὸ τὰ ἴχνη ἡ κίνησις, καὶ τὴν γῆν· ἦν δ' ἐνοσίχθων ὁ τὴν γῆν κινῶν· οἱ δὲ φυσικοὶ ὑπὸ τῆς ὑδάτων γένεσις τοὺς σεισμοὺς φασί. πλειονάζει δὲ τὸ ἕτερον ν', διὰ τὸ μέτρον Ἀλκαϊκῶς. ἄρπας.] κρανίσιον, αἴρω τὸ ἁρπάζω, ὁ μέλλων ἀρῶ, ὁ ἀόριστος ἦρα, ὁ μέσος ἤρπαμαι, καὶ τὸ ὑποτακτικὸν ἐὰν ἅρωμαι, τὸ βίπτω ἐὰν ἅρπω, καὶ ἐξ ἀυτοῦ τὸ δεύτερον ἀόριστον ἅρπαι, ὑποκολῆ τοῦτ'.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

καὶ ταύρεος Ἐνοσίχθων.] ἤρεμα διὰ τὴν ἐξ κυμάτων ὄχον, ὡς ταῦροι γὰρ μυκῶνται· ἢ ὅτι ταυροκέφαλος ἦν· ἢ ὅτι Ταύρειος Ποσειδὼν ἐν πόλει Βοιωτίας, διὰ τὸ ταύρους θύεσθαι αὐτῷ, καὶ μάλιστα ἐν Ὀγχηστῷ. διὰ τοῦτο καὶ ταυροκέφαλος τὰς ποταμούς. ἔστι δὲ θυσίας ταύρους ὀπτιλεῖν τῷ Ποσειδῶνι, ταύρεος ἐκλήθη Βοιωτικῶς. Φυλόπιδα στήσειν.] πόλεμον καὶ φυλόπις τὸ αὐτό. εἴπται τῆς διωχίας τὰ προφιλέστατα ἔχειν. Ἄλλως. ἡμῖν καὶ πολὺ κρείττονά ἐστι διωχίας τοῦ πολέμου ἔργα, φησὶ, καὶ τὰ τῆς μάχης πολὺ ἡδύτερα αὐτῆς εἰσὶν διωχίας.

Ὡς φάτο, μειδήσασα δὲ βίη Ἡρακληείη,
Θυμῷ γηθήσασ· μάλα γὰρ νύ οἱ ἄρμενα εἶπεν.
Καί μιν ἀμειβόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἥρως ὦ Ἰόλαε διοτρεφὲς, ἐκέτι τηλοῦ
Γ' ὁμίμη ξυηχεῖα· σὺ δ' ὡς πάρος ἔνδα δαίφρων,
Ὡς καὶ νεῶν μέγαν ἵππον Ἄρειόνα χναυοχαίτην
Πάντη ἁλὰς ἐφαΐσσων καὶ ἀρηγέμεν, ὡς κε δύνηαι.

Sic ait. arriſit autem fortis Hercules,
Animo oblectatus: admodum enim ſibi commoda dixerat.
Atque ipſum, reſpondens, verbis volucribus allocutus eſt:
O heros Iolae, Iouis alumne, non procul etiam hinc
Pugna aſpera. Tu vero quemadmodum antea fuiſti bellicoſus
Ita & nunc magnum equum Arionem nigricantibus ſetis obſitum
Quoquouerſum conuerte, & auxilliare pro eo ac poteris.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ταῦτα (φησιν) εἰπόντος τοῦ Ἰολάου, ἐχάρη ὁ Ἡρακλῆς· φρονίμως γὰρ ἀπελογήσατο ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ, καὶ εἶπεν Ἡρακλῆς· ἡ μαχεῖ ἢ μάχῃ Ἰόλαε· σὺ δ' ὥσπερ καὶ πρότερον ἔνδα ἔμπειρος πολέμου καὶ ἡνιόχεις καλῶς, ὅπως καὶ νῦν φρόντισον ἡνιοστροφεῖν τοὺς ἵππους καὶ βοηθεῖν καθόσον δυνάσαι. ὀρείχαλκος τὸ λαμπρὸν χάλκωμα. ἐν ὄρεσι γὰρ εὑρίσκεται. ἄλλοι δέ φασιν, ὅτι καὶ φιλότιμος, ὀρείχαλκον ἔλεγον τινὰ μεταλλικὸν τιμιωτέραν χαλκοῦ, ἢ νῦν οὐχ εὑρίσκεται· ὡς ἂν εἴ τις ἀνατεθείκειεν τῷ τεκτονικῷ καὶ ὑφαντικῷ τῇ Ἀθηνᾷ, ὅτι καὶ τῷ στολισμοποιικῷ τῷ Ἡφαίστῳ. Γ' ομίμη] ἡ μάχη, καὶ γίνεται χρὶ τὸ θεατελοσίλης ὑπὸ τοῦ ὑπομίμνει, ἵν' ᾖ ὑπομάμη, καὶ ὑσμίνη. ὑπομένει γὰρ καὶ ὑφίσταται ἡ μάχη τὸ πόλεμον ἀλλ' ἀνδρῶν. ἔνδα.] κρανίσιον, οἷμι τὸ ἐπάρξω, καὶ ὁ θεατατικὸς ἰῶ, τὸ δεύτερον ἦς, καὶ ἐπ' ἐκτάσει τῆς δαϊ συλλαβῆς ἦνδα. ἀρείονα.] τὸ συγκεκριμὸν ἔλαβεν αὐτὸ δηλυκῆ, καὶ ἐν ἄλλοις γ' πλείοσιν ἔδος πίπτον τῷ Ἡφαίστῳ· τὸ δ' χράφεται μικρὸν σχῆς τῷ ἀναλογίαν τῶν συγκεκριτικῶν· ταῦτα γὰρ πάντα καθὸ περιγραφῆ συνέλλαβε.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Ἀρείονα χναυοχαίτην.] Ἀρείων ἵππος, ὃν ἔλαβεν ὕστερον Ἄδραστος. Ὁ μὲν·

Οὐκ εἰ κεν μετόπισθεν Ἀρείονα δῖον ἔλαύνῃς
Ἄδρήστου τανυήκεος ἵππον.

ἔτος ἡ Ἀριδηλος, ὅτι ἐμνᾶτο ὁ Ἡρακλῆς, τὴν Ἀμφιτρύωνι ἵππῳ κεχρώμενος φ' ἁρματι ἐπιβάς, ἐν ταῖς θήβαις ἐξέφηνε. Ἀμφιτρύων, ἵππος Ἡρακλέους.

Ὡς εἰπὼν κνημῖδας ὀρειχάλκοιο φαεσσῦ,
Ἡφαίστου κλυτὰ δῶρα, θεὸς κνήμῃσιν ἔθηκε.
Δεύτερον αὖ θώρηκα θεὸς στήθεσσιν ἔδυνε
Καλὸν, χρύσεον, παμποίκιλον· ὃν ῥ' οἱ ἔδωκε
Παλλὰς Ἀθηναίη κούρη Διὸς, ὁππότ' ἔμελλε
Τοφρῶζον συνόστας ἐφορμήσασθαι ἀέθλους,
Θήκατο δ' ἀμφ' ὤμοισιν ἀρῆς ἀλκτῆρα σίδηρον
Δεινὸς ἀνήρ. κοίλῃσι δὲ θεὸς στήθεσσι φαρέτρας
Καββάλετ' ἐξόπιθεν· πολλοὶ δ' ἔντοσθεν ὀϊστοὶ
Ῥιγηλοὶ, θανατοῖο λαθιφθόγγοιο δοτῆρες.
Πρόσθεν μὲν θάνατόν τ' εἶχον καὶ δάκρυσι μῦρον·
Μέσσοι δὲ ξεστοὶ θεμέθλιοι· αὐτὰρ ὄπισθεν
Μορφνοῖο φλεγύαο κελυπτόμενοι περίγασιν
Ἦσαν. ὁ δ' ὄβριμον ἔγχος ἀκαχμένον εἵλετο χαλκῷ.
Κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῃ κυνέην εὐτυκτον ἔθηκε,
Δαιδαλέην, ἀδάμαντος, ὅτε κεφαλῇφιν ἀέρρῃ,
Ἥ τ' εἴρυτο κάρη Ἡρακλῆος θείοιο.

Sic loquitur, ocreas, ex oricalco splendido,
Vulcani inclyta dona, tibiis induxit.
Mox & thoracem pectori induit
Pulchrum, aureum, variegatum, quem ipsi dederat
Pallas Minerua filia Iouis, tunc cum cœperat
Primum luctuosa aggredi certamina.
Posuit autem circa humeros nocumenti depulsorium ferrum,
Sæuus vir, cauam circa pectora pharetram,
Reiecitque in tergum. in hac multæ erant sagittæ
Horrendæ, mortis vocem reprimentis datrices.
Hæ a capite quidem mortem habebant præfixam, & vnguentum lacrymarum:
Mediæ autem politæ erant, longæ: sed a tergo
Nigræ aquilæ contectæ alis
Stant illic a. validam hastam præfixam ære corripuit.
Capiti vero ingenti galeam fabrefactam imposuit,
Variegatam, ferream, temporibus adaptatam,
Quæ tutum reddebat caput Herculis diuini.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ταῦτα εἰπὼν (φησὶν) ὁ Ἡρακλῆς, κνημῖδας μὲν λευκῷ χαλκῷ, ἔθηκεν εἰς τὰς κνήμας αὐτοῦ. εἶτα θώρακα ἐνεδύσατο χρυσοῦν, δῶρον τῆς Ἀθηνᾶς. ἦν δὲ καὶ εἰς τοὺς ὤμους αὐτοῦ σωσίπολον, καὶ τοξοθήκην ἐπιρρύτων εἰς τὰ νῶτα αὐτοῦ, ἵν' καὶ εἰς τὸ ὄπισθεν μέρος ἀφιέντες ἔχοιεν. εἶχον δὲ τὰ βέλη ἐμπεφυσημένα μὲν θανάτου, ἅπερ τοὺς ἀκμαὶς τῶν ξιφῶν τοὺς θανατηφόρους· τὸ δὲ μέσον ξεστὸν, ὅπου τὸ μέσον τοῦ βέλους ξύλον ἔχει ξεστόν· ὄπισθεν δὲ ἐκαλύπτοντο ὑπὸ πτερῶν ἀετοῦ· ἔλαβε δὲ καὶ ἐν τοῖς χερσὶν αὐτοῦ κορυτάσιον μετὰ ξίφους· ἐπέθηκε δὲ τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ περικεφαλαίαν ποικίλην ἀδάμαντι σιδήρῳ ὅτε τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ ἀμύνεσθαι. ἀδάμαντα ἐνταῦθα οὐ λέγει τὸν λίθον, ἀλλὰ τὸν σίδηρον· καὶ γὰρ καὶ ὁ σίδηρος, εἰ καὶ μὴ λίαν ἀτίμαστος, ἀλλ' οὖν δυσμάλακτος καὶ δυσδάμαστος· ἔθηκε δὲ τοῖς ποσὶ καὶ τῇ ἄλλῃ γραφῇ τὸ ἀσυρτικὸν ἀντὶ τοῦ δύς λαμβάνειν. δὸ ἄβατον ὁδὸν τινὰ δύσβατον λέγομεν, καὶ ἀνέρατον θάλασσαν τινὰ δυσπέρατον. ἀρῆς] ἤγουν βλάβης· ἐξ οὗ μέρη δὲ ἀφαπτοίλιον] χιτῶν πάντες οἱ σίχοι. ἀρὰ δὲ σημαίνει πρᾶξιν, ἢ κατάραν, ἢ εὐχὴν, καὶ ἢ βλάβην. ἀλκτῆρα.] ἤγουν ὑποσυστολὴν, ἀπὸ τοῦ ἀλκῶ τοῦ βοηθῶ. φαρέτρα λέγει τὸ ὀϊσυδόχον ὅπλον, ἐν ᾧ δηλαδὴ βάλλουσι τὰ βέλη. λέγει δὲ ὅτι φαρέτρα, παρὰ τὸ φέρειν τὰ βέλη δηλαδή. γωρυτὸς δὲ καλεῖται τὸ ὅπλον, ἐν ᾧ ἐμβάλλει τὸ τόξον, ἀπὸ τοῦ γῶ τὸ χωρῶ, καὶ τοῦ ῥυτὸ τὸ ἑλκυσόν, τὸ χωροῦν δηλαδὴ τὸ ἑλκυσὸν, ἤγουν τὸ τόξον. οἰσυὸς ἐπιμολογεῖται ἀπὸ τοῦ οἴω τὸ κομίζω καὶ φέρω, ὡς παρὰ καὶ ἰὸς τὸ αὐτὸ, ἀπὸ τοῦ ἵημι τὸ πέμπω. μορφνὸς] ὁ ἀετὸς λέγει δὲ τειόρχης, καὶ ὀφθαλμίας, καὶ φλεγύας, καὶ ἄλλα μυεῖα ὀνόματα.

Ἴσον, ὅπερ καὶ τοῦ Ἡρακλέους αὐτὴ ἀσπὶς, ἣν ἐπιφορέζει Ἡσίοδος, τὴν οἰκουμένην ἅπασαν εἰκονίζει,

ἰζει, ἢ τὰ ἐν αὐτῇ συμβαίνοντα ἐργάζεται· μάχας φημὶ καὶ παταγύρους, καὶ χορὺς καὶ ἀγῶνας, καὶ πολέμους, καὶ πορθήσεις πόλεων, καὶ τῶν πεφυκότων θρώσκειν· ἐσὶ δὲ τέτοις ἄλλοις μὲν ἀρωγὸς, ἄλλοις δὲ δεδιέναι ποιῶν καὶ εἰς τὸν ἀλλὰ τοὺς ἀστέρας κομίζοντας· ἑτέρους δὲ κόπτοντας βόστρυας καὶ εἰς λιμὸν ἐπικομίζοντας. εἶδος δ' ἐν αὐτῇ καὶ χωνεύοντας καὶ κύπας λαγὼς διώκοντας, καὶ ἵππους ἅμιλλαν δρόμου ποιουμένους, καὶ νέους ὀρχουμένους τε καὶ ᾄδοντας εἰς αὐλὸν, καὶ πολλὰ τοιαῦθ' ἕτερα. ὀπὶ δὲ τέτοις ἐφαίνω δίκλινα ἐπιῤῥέοντα. ἦν δ' ὠκεανὸς, καὶ πόντος ἐπικλυζόμενος τὸν οἰκεμένην, καὶ κύκνους ἐν τέτῳ ᾄδοντας. καὶ θαυμάσειε δ' ἄν τις τὸν ἀσπίδα κατασκευάσαντα Ἡφαιστον. καὶ τὸν ταύτην ἐνεγκόντα πειστήν. θαυμαστὸν γὰρ ἑκάτερον ἡ τε ἀσπὶς καὶ ὁ δείξας ταύτης κατασκευήν.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

ὀρειχάλκου φαιτῆ.] ὀρείχαλκος εἶδος ὕλης, ὅτου χαλκεῖς· ἢ τις νεωτέρα δεῖσκος. ἄλλοι δὲ λέγουσιν, ὅτι χύσεως δεῖ χαλκῆ, τῷ νεωτέρῳ δεισκομένῳ. ἐὰν δὲ σκευασία τινὶ γένηται ὁ χαλκὸς λαμπὸς, φύσει πυρὸς ὤν. λαθιφθόγγου δοτῆρες.] ἐπλαθάνουν οἱ θηάκοντες τὴν φθογγὴν, τουτέστι τὸν λέγειν. ἔρρεον δὲ καὶ ἔσταζον καὶ δάκρυσι μύρου, αὐτὶ τοῦ μύρεσθαι ἐποίουν τὰς τῶν αἰωρεθέντων οἰκείας, ὡς καχεσμένων τὴν βελῶν ὄντων θανασίμων φαρμάκῳ. ἢ καθότι οἱ τυπτόμενοι εὐθέως ἐτελεύτων, καὶ πάντες ἀπὸ τῆς συγγενῶν ἐδακρύοντο.

Μορφνοῖο φλεγύοντος.] ἐπιφερομένου ἦσαν, μέλανος καὶ φλεγύος, ἐκ τοῦ φλέγειν καὶ λαμπρὸν εἶναι· οἱ δὲ ὄργιον εἶναι φασὶ πλῆρες γυτί.

ἀδάμαντος ὀπὶ κροτάφοις.] ἐξ ἀδάμαντος κατεσκευασμένου. ὁ γὰρ ἀδάμας λίθος ἐσὶν ἀδάμαστος.

ΧΕΡΣΙ γε μὲν σάκος εἶλε παναίολον· ἐν δέ τις ἄντὸ
Οὔτ' ἔρρηξε βαλὼν, οὔτ' ἔθλασε, θαῦμα ἰδέσθαι.
Πᾶν μὲν γὰρ κύκλῳ πετάνῳ λύκῳ τ' ἐλέφαντι,
Ἠλέκτρῳ θ' ὑπολαμπὲς ἦεν, χρυσῷ τε φαεινῷ
Λαμπόμενον. κνημὰς δὲ δόχ' ἐκ πύλας ἠλήλαντο.
Ἐν μέσῳ δὲ δράκοντος ἦεν φόβος ὄπι φατιδὸς
Ἔμπαλιν ὀσσοισιν πυρὶ λαμπομένοισι δεδορκώς.
Τῷ καὶ ὀδόντων μὲν πλῆτο στόμα λύκα θηόντων,
Δεινῶν, ἀπλήτων. ὀπὶ δὲ βλοσυροῖο μετώπου
Δεινὴ Ἔρις πεπότητο κορύσσεσα λαὸν ἀνδρῶν
Σχετλίη, ἣ ῥα νόον τε καὶ ἐκ φρένας εἵλετο φωτῶν
Οἵτινες ἀντιβίην πόλεμον Διὸς υἷι φέρεσκε.
Τῶν δὲ ψυχαὶ μὲν χθόνα δυσόμεναι ἔδος εἶσω
Αὐτῶν. ὀστέα δ' ἐσφι περὶ ῥινοῖο σαπείσης,
Σαρκὸς αἰζηλοῖο μελαμφὶ πύθεται ἀκτῇ.

At manibus clypeum accepit, variũm totum, quem nemo quisquam
Neque perrupit iaciendo, neque comminuit, mirum visu.
Nam totus quidem circumquaque gypso, candidoque ebore,
Et electro lucidus erat, auroque fulgido
Splendens, cæruleis plicis fulgorem intersecantibus.
In medio autem draconis erat terror, haudquaquam effabilis,
Retro oculis igne lucentibus tuens.
Cuius & dentibus quidem repletum erat os candidantibus,
Sæuis, inacceſſis. super terribilem autem frontem
Sæua Contentio deuolitabat, accendens pugnas hominum,
Tetra, quæ mentem eximebat, & præcordia viris
Quicunque bellum aduersus Iouis filium gererent.
Quorum & animæ quidem sub terram eunt ad Orcum intro
Ipsorum: ossa autem ipsis, pelle circum putrefacta,
Girio sub torrido in nigra putrescunt terra.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ἐν ταῖς χερσὶ δέ (φησι) λαβὲ σάκος παμποίκιλον, ὃν οὐκ ἔστιν ἀθετῆσαι· βαλὼν ἔδραμον, θαυμασὸν ἦλον· ὃν γὰρ πύκλῳ λαμπρὸν ἐὸν ἐλέφαντος ὀστέοις καὶ λευκῷ χαλκῷ καὶ χρυσίῳ συμπεδεκται δὲ μέλανος διὰ μέσου τοῦ χαλκοῦ ἐγγεγραμμένου ὄφεως, ἐν τῷ μέσῳ δὲ τὸ ἀσπὶς ὁ ζωγραφισμένος δράκων, εἰς τὸ πίσω

τὰ πίσω βλέπων ἐν ὀφθαλμοῖς πυρωπός· ἔν δ' ἑκάστῳ τὸ μὲν σῶμα εἶχε λαμπὰς ὁδόντας φοβερούς, ἐπὶν ὃ τὰ παρασκευάσατο τὰ ἑκάστοις ἐπέπλετο ἢ χαλεπὰ ἔρεις, ἤρωα ἡμάχη, ὡς ἐφ' τὶς θεὰ, παφορμῶσα καὶ ἐρεθίζουσα τὰς ἄνδρας εἰς πόλεμον. ἔ τις μάχη καὶ ἢ γῶσα αἰφίρει τὴν ἐναντιμένων τῇ Ἠρακλεῖ· τοῦτο δ' ἔφασαν ὁ ποιητὴς, ὡς ἀρρόνων ὄντων τὴν αὐτμαχομένων τῇ Ἠρακλεῖ αὐδρειοτάτῳ ὄντι. ὧν, τὴν ἐναντιμένων ἁλκαδὴ τῇ Ἠρακλεῖ, αἱ ψυχαὶ μὲν εἰς Ἅιδαν πεφοιῶντα, τὰ δὲ σώματα ἐφ' ἁρμάτων ἀφίκοντα σύφηνα ἐν τῇ γῇ ἔκειτο τοῦ ἡλίου τῷ ξυεφεπῷ. ποικάλοιο, ἤρωα ποικίλον. λέγει δὲ αἴολον τὸ ποικίλον, ἀπὸ Αἰόλου τινὸς χαφομένου τῇ ποιητῇ, ποικίλου τὴν φρένησι, καὶ ἀναφαμίλου τὴν σωφίαν. τέτυκτο, ἦ ἔσκευτο· ἐνταῦθα δὲ τὸν γύψον λέγει, ὃν καλοῦμεν σκίμβρον. ἐλέφας ἐνταῦθα, καὶ ἀπὸ τῆ ποιητῇ, τὸ τοῦ ἐλέφαντος ὀστοῦν λέγει. ἠλέκτρου κατὰ χρῆσιν ἐνταῦθα ὁ χρυσολαμπὴς χαλκὸς, διὰ τὸ λαμπρὸν εἶναι. ἠλήλαντο. κανόνισον, ἐλάω ἐλῶ, τὸ ἐλαύνω. ὁ μέλλων ἐλάσω, ὁ ἀόριστος ἤλασα, ὁ παθητικὸς ἤλαμαι, ὁ ὑπερτέλικος ἐλήλαμαι, τὸ τρίτον τῶν πληθυντικῶν ἤλασται καὶ Ἀττικῶς ἠλήλαντο, καὶ ὤφειλον εἶναι ἐλήλαντο, ἀλλὰ τὰ Ἀττικὰ τὰ ὑπὸ βεαχέος ἀρχόμενα ἐν τῷ ἐνεστῶτι, χρονικῶς μεμεθυσμένα ἐν τῷ ἐνεστῶτι, ἐνεστῶτα, ἀπὸ τοῦ ἐνεστῶτος, ἐνεστῶτα, καὶ ἀπὸ τοῦ ἐνεστῶτος ἐνεστῶτα, ἐστὶ καὶ τοῦτο.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

κύκλῳ πτεφῷ.] τινὲς μὲν γύψου μὲ λευκῆ αὐτῇ. ἐπάνω δὲ τῆ γύψῳ, ἠλεκτρός ἦν καὶ χρυσὸς ἢ λεγομένη μυδμάφῳ καὶ κονίᾳ.

Ἐν μέσῳ δὲ ἑκάστου,] σημαίνει δὲ φόβον ἐνταῦθα, ὡς αὖ ἐν τῷ μέσῳ, ἐξ ἀδάμαντος πῆν, ἐδαμάσθη δυναμένη ῥηχθῆναι· ἔτι φατεῶν] φοβερῶν, ἀρπήτων, μὴ δυναμένων λεχθῆναι, διὰ τὸ ἐκπληκτικόν. ἐνταῦθα δὲ τὸ φατεῶν, οὐκ ὅτι φοβερῶν καὶ ἀῤῥήτων, ἀλλ' ὅτι δεινῶν.

Ἐνδὲ φοτώξις τε παλίωξις τε τέτυκτο,
Ἐνδ' ὁμαδός τε φόβος τ' ἀνδροκτασίη τε δεδήει.
Ἐνδ' ἔρις, ἐν δὲ κυδοιμὸς ἐθύνεον, ἐν δ' ὀλοὴ κὴρ
Ἄλλον ζωὸν ἔχουσα νεήκατον, ἄλλον ἄουτον,
Ἄλλον τεθνειῶτα κατὰ μόθον ἕλκε ποδοῖιν.
Εἶμα δ' ἐχ' ἀμφ' ὤμοισι δαφοίνεον αἵματι φωτῶν,
Δῃοῦ δερκομένη, κανάχησί τε βεβοιθυῖα.
Ἐν δ' ὀφίων κεφαλαὶ δεινῶν ἔσαν ὕπο φατεῶν
Δώδεκα· ταὶ φοβέεσκον ὅσα χθονὶ φῦλ' ἀνθρώπων,
Οἵ τινες ἀντιβίλιν πόλεμον Διὸς υἱ φορέοιεν.
Τῶν καὶ ὀδόντων μὲν κανὰ χὴ πέλεν οὔτε μάχοιτο
Ἀμφιτρυωνιάδης· τὰ δὲ δαίετο θωΰτα ἔργα.

In eo autem & properfecutio, & viceuerſa perſecutio factæ erãt.
In eo tumultus, cædesque, & homicidium huc illuc ferebãtur.
In eo Eris quoque, & motus furebat: in eo perniciosa Parca.
Viuum alium tenens vulneratum, alium autem illæſum,
Alium mortuum per pugnam trahebat pedibus.
Veſtem autem habebat circum humeros cruentam ſanguine virorum,
Sæuum videns, clamoribusque ingrandeſcens.
In eo autem & ſerpentum capita ſæuorum erant: hamiquaquam effabilium,
Duodecim, quæ perterrefaciebãt ſuper terram genera hominum
Quicunque bellum contra Iouis filium mouerent.
Quorũ & dentium quidem crepitus edebatur, quoties pugnabat
Amphitryoniades. Hæc autem diſtincta erant miranda opera.

Στίγμα-

Στίγματα δ' ὡς ἐπέφαντο ἰδεῖν δφιοῖσι δεδάικτα
Κυάνεα χῆ γνῶτα· μελαίνηστον δὲ γένεια.

Porro veluti puncta quædã apparebãt videnda sæuis draconibus Cæruleaper tergа, denigratæq. erant illis maxillæ.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ἐν τούτοις (φησὶν) ἰὼν ἡ περιδίωξις, ἡ ἐπιδιάλιξις, ὥς πνες φασὶ ἐζωγραφημέναι· ἡ γὰρ οἱ πόλεμοι ποτὲ μὲν διώκουσι, ἡ καλεῖται τοῦτο περίληξις· ποτὲ δὲ διώκουσι, ἡ καλεῖται τοῦτο παλίωξις· περιποποιεῖ δὲ τὰ πράγματα ἡ τόμον ποιητικόν. ἰὼν δὲ ἐν τῇ ἀσπίδι ἡ Θάνατος ἡ Φόνος, ἡ ἐλαύνει ἡ ἐμάχετο (ἀπὸ τοῦ δαίω τὸ κόπτω)· ἡ αὐδρεκτασία, ἤγουν ὁ τῆς ἀνδρῶν φόνος. σὺν τούτοις ἦν ἐζωγραφημένη ἡ ἡ Ἔρις ἡ ὁ Θόρυβος, ἡ ἡ κήρ, ἤγουν ἡ θανατηφόρος θεά, κάλλιον δὲ ἔχουσι γράφεσθαι, ἄλλον ἄρτι, ἄλλον δὲ πρὸ ὀλίγου ἐκ τῆς πεδῶν θανόντα ἐν τῷ πολέμῳ ἐφορεῖ δὲ ἱμάτιον βεβαμμένον ἐξ αἵματος, χαλεπῶς ἡ ἀχέως βλέπουσα, ἡ γαυειῶσα ἐν κατοχῇ ἡ κτύπῳ. ἐν τούτοις, φησὶν, ἐζωγραφῶντο ἡ ὄφεων κεφαλαὶ δώδεκα, αἳ δὴ ἐφόβουν τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἐναπειμένους τῇ Ἔριδι. κλεῖ. οὐ γὰρ ἀπὸ τῆς ὀδόντων ἀπετελεῖτο κτύπος ὁπότε ἐμάχετο Ἔριδος μή τινος. τὰ δὲ θαύματα ἡ θαύματα ἔργα δαίετο, ἤγουν μεμιεσμένα ἦσαν, ἡ ἐσγκεχυμένα. θαυμαστὸν δὲ τὸ θαυμαστὸν διὰ τὸ μέτρον. ἡ Πίνδαρος· ἢ θαύματι πολλοὶ· ὡς ὧν δὲ στίγματα ἦσαν ἐφάνη τῆς ἀσπίδος. δεδάικται γὰρ ἡ ποικίλοι οἱ ὄφεις. τὰ δὲ γένεια τῆς Δεινοκόντων, ἤγουν ὁ περὶ τὸ στόμα ἡ τὰς σιαγόνας τόπος μέλας ἦν. κυδοιμὸς ἀπὸ τοῦ κύειν οἱ δρόμοι ἡ ταραχαί. κὴρ δὲ μὴ θανάτου ὀξύνεται, ὥσπερ ἡ χείρ· γίνεται δὲ ἀπὸ τοῦ χειρῶ τὸ στερίσκω, χὴρ ἡ κήρ· κὴρ δὲ ἡ ψυχὴ ἀφ' ἑστίας ἀφειμένη, ἐπὶ γὰρ κέαρ ἡ ἐν αὐταιρήσει κῆρ· γίνεται δὲ ἀπὸ τοῦ καίω τὸ φλογίζω, ἡ φλογεφεῖ. τεθνηῶτα.] ὅτι ὁ κανὼν μιγνύει τὸ ω. χῆ γὰρ τὰ εἰς ως ὀνόματα ἡ αὐτὰ μιγνύουσι, οἷον χάλως, ἥρως.

Ἐν δὲ συῶν ἀγέλαι χλοιῶν ἔσαν ἠδὲ λεόντων,
Εἰς σφέας ὁρμώμενοι, κοτέοντες τε μενεών τε,
Τῶν καὶ ὁμιλαδὸν εἶχε πίσυνοι· οὐδέ νυ τώγε
Οὐδέτεροι δείδιμεν· φείσσοντο γὰρ μὲν αὐχένας ἀμφω.
Ἤδη γὰρ σφιν ἔκειτο μέγας λίς, ἀμφὶ δὲ καὶ σφοὶ
Δοιοὶ δηωθέντες ψυχάς. χῆ δὲ σφι κελαρὺν
Αἷμ' ἀπελείβετο γαῖαν· οἱ δ' αὐχένας ἐξιεπόντες
Κεῖατο τεθνειῶτες ὑπὸ βλοσυροῖσι λέουσι.
Τοὶ δ' ἔτι μᾶλλον ἐγήγεθεν κορυθάϊξ μάχεσθαι
Ἀμφότεροι, χλοιαί τε σύες, χαροποί τε λέοντες.

In eo autẽ & suum greges agrẽstium erant, atque leonum.
Mutuo sese aspicientium, irascentiumque, & festinantium:
Quorum etiam turmatim ordines incedebant: neq; vero hi,
Neq. illi alteros timebant, horrebant attamen colla amborum.
Iam enim ipsis iacebat magnus leo, circum autem apri
Duo, spoliati animas, deorsumque ipsis nigер
Cruor distillabat in terram. ipsi autem cerucibus dejectis
Iacebant mortui sub terribilibus leonibus.
At illi magis etiam excitabantur incensi ad pugnandum,
Vtrique agrestesque sues, truculentique leones.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ἐν τούτοις (φησὶν) ἦσαν ἐν τῇ ἀσπίδι ἡ ἀγρίων χοίρων ἀγέλαι ἡ λεόντων ἐμβλεπόντων εἰς ἀλλήλους ἡ θυμουμένων, ἡ ὁρμωμένων κατ' ἀλλήλων· ὧν ἡ μὲν σύες ἐπερρώοντο ἐπ' ἀγέλαις λεόντων· ἦν δὲ καὶ ἄλλος ἤδη κεῖτο τεθνεὼς ὑπὸ τῶν λεόντων. ἐπὶ δὲ τοῖς νεκροῖς μάχας λεόντων. δύο δὲ πάντες ἐπὶ αὐτὸν ἔκειντο τεθνεῶτες· ἀπ' αὐτῶν δὲ ἐχεῖτο αἷμα εἰς γαῖαν· οἱ δὲ ἐψάνες τὰς κεφαλὰς ἔκειντο κάτω τῶν λεόντων· οἱ δὲ ἀμφότεροι, οἱ χοῖροι λέγω, ἡ οἱ λέοντες μᾶλλον ἐπηγέρθησαν εἰς μάχην. [πᾶσαν] κανόνισον· εἶδον τὸ πρόσωπον, ὁ μέλλων εἶδον, ὁ ἄλλος εἶδον· τὸ τρίτον τῆς παθητικῶν εἶδον, ἡ

διαλύσει εἶσαν, ἢ ηγεωπῆ τὰ ὁ εἰς ἡ ἴσον. [δύο ψιλὰν, διοὶ ἦ οἱ δύο δίφθογγα, τὰ δύο ὁ ἢ ἰ.]

κάμφει τὰς ψυχὰς ἀφίστις. Τοὶ δ' ἔτι.] ὅτα ἢ ὁμῶπις τὰς χιμάρας πλέον διηγείροντο εἰς τὸν μάχλον.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

μέγας λᾶς.] εἰς λέων νεκρὸς ἔκειτο, ἢ δύο

Ἐν δ' ἦν ὑσμίνη Λαπιθαόων αἰχμητάων
Καμέα τ' ἀμφὶ ἄνακτα, Δρυαντάδη, Πειρίθοόν τε,
Ὀπλέα τ', Ἐξαδίον τε, Φάληρόν τε, Πρόλοχόν τε.
Μόψον τ' Ἀμπυκίδην Τιταρήσιον, ἔζον Ἄρηος,
Θησέα τ' Αἰγεΐδην, ἀπτοίκελον ἀθανάτοισιν.
Ἀργύρεοι, χρύσεα δὲ χροῒ τεύχε' ἔχοντες.

In eo autem erat & pugna Lapitharum bellatorum,
Caneum circa regem, Dryantem que, Pirithoumque,
Hopleumq. Exadiumq. Phaleumq. Prolochumque
Mopsumq Ampycien, Titaresium, tamum Martis,
Theseumque Ægeidem, similem immortalibus.
Argentei, aurea circum corpus arma habentes.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ἐν τούτοις (φησὶν) ἦν ἐζωγραφημένη μάχη τῶν πολεμικῶν Λαπιθῶν. λέγω δὲ τὴν περὶ Καμέα, ἢ Δρύαντα, ἢ Πειρίθουν, ἢ Ὀπλέα, ἢ Ἐξάδιον ἢ Φάληρον, ἢ Πρόλοχον, ἢ τὸν Μόψον τὸν ὑὸν τοῦ Ἀμπυκ[illegible] τὸν Τιταρήσιον ἀπὸ Τιταρησίου τούτου, ἢ τὸν Θησέα τὸν υἱὸν τοῦ Αἰγέως, τὸν ὅμοιον τοῖς θεοῖς ὅτου ἦ πάντες βασιλεῖς ἦσαν τῆς Λαπιθῶν· οἱ ἦ Λαπίθαι ἔθνος Θεσσαλικὸν μάχιμον ἦσαν ἢ ἐν τῇ εἰκονογραφίᾳ ἐκεῖνοι μὲν ἀργυροῖ· τὰ ἦ ὅπλα αὐτῶν χρυσᾶ.
Ἀγείδης ὁ υἱὸς Αἰγέως· ὥσπερ ἦ Ἀχιλλεὺς Ἀχιλλείδης, οὕτω ἢ Αἰγεὺς Αἰγείδης. ἴκελος ὁμοῖος, πάσχουσιν ἴ, ἀτοίκελος ἦ ἢ ἀπείκελος τὰ αὐτὰ διφθογγοῦ. χρυσέ.

μέγας χροῒ ἦ μικρὸν ἴκελ μὲν γὰρ ἡ εὐθεῖα ὁ χρώς, ἤγουν τὸ σῶμα. οἷς ὁ γέλως· ἐντεῦθεν ἦ ὁ χρώς, ὃ σημαίνει τὸ αὐτὸ, οἷς ὁ βρώς.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Λαπιθάων.] Πειρίθους εἰς Θήβας ἐλθὼν διέφθειρα συγγενικὸν φόνον, ὥστε κεδνοβίων ἔχειν γυναῖκα Δῖαν τὴν τοῦ Βυτάντου θυγατέρα. οἱ γοῦν Λαπίθαι υἱεῖς ὄντες εἰς τὰς Ἑλλωϊδας γυναῖκας, πόλεων συνοικήτειραι ἀμφότεραι. λέγει οὖν, ἐπὶ ἐκείνου τοῦ καιροῦ ὁ πόλεμος τῶν Λαπιθῶν, καὶ τῶν Κενταύρων.

Ἀργύρεοι· χρύσεια.] ἀργύρεα μὲν τὰ ζῶα, χρυσᾶ ἦ ἅπερ αὐτῶν ἐσθής.

Κένταυροι δ' ἑτέρωθεν ἐναντίοι ἠγερέθοντο
Ἀμφὶ μέγαν Πείραιθον καὶ Ἄβολον εἰοωχῆα,
Ἄρκτον θ' Οὐρήϊόν τε, μελαγχαίτην τε Μίμαντα,
Καὶ δύο Πελειάδας, Περιμήδεά τε, Δρύαλόν τε·
Ἀργύρεοι, χρυσέας ἐλάτας ἐν χερσὶν ἔχοντες.
Καί τε συναίξαντε θοοὶ ζωοὶ περ ἐόντες,
Ἔγχεσιν καὶ ἐλάτῃς αὐτοσχεδὸν ὠρίνοντο.

Centauri autem ex altera parte contra hos congregabantur
Circa magnum Petræum atq. Abolum augurem,
Arctumq. Hurinumq. nigrumque pilis Mimantem,
Et duos Peucidas, Perimedem, Dryalumque,
Argentei, aureas abietes in manibus habentes.
Atq. impetu pariter facto, perinde ac si vivi essent,
Lanceis atque abietibus cominus certabant.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Οἱ Κένταυροι δὲ (φησὶν) ὅπως ἦν ἐνηθεσσαλικὸν, καὶ μιᾶνδρες ἀνδρῶν καὶ ἵπποι συνδεδεμένοι. ἀθροίζονται ἑτέρωθεν ἐναντίοι τοῖς Λαπίθαις· λέγω δὲ τοὺς περὶ Πείραιθον, καὶ τὸν

τὸν Ἄσκαλον τὸν μάντιν, καὶ τὸν Ἄρπην τὸν ὁρμητικὸν, καὶ τὸν μελανόπτερον Μίμαντα, καὶ τοὺς δύο υἱοὺς τοῦ Πευκέως, τὸν Πεσσάνδρα καὶ τὸν Δρύαλον· ὧσαν δὲ καὶ ἔτοι ἐν τῇ ζωγραφίᾳ ἀγωνιῶντες. χρυσᾶς ῥάβδους κρατοῦντες, καὶ σὺν πίσσαις ὥρμων καὶ ἔτοι οἱ Κένταυροι, καὶ ὥσπερ ζῶντες ἐλαύνοντο τὰ κατ' ἀλλήλων ἐν τοῖς ἄλλοις. ὠθιζόμενοι.] ἔστι ῥῆμα ὀρέγω τὸ κινῶ· ἡνίκα δὲ πλειονάσῃ εἰς τοῦτο τὰ ῥήματα τὰ παραληγόμενα τὸ ε σύμφωνον, τότε γράφομεν τὸ ε εἰς ι· αἴρω αἴρω, ῥέπω ῥίπτω, πίτνω πίπτω, ἅπερ ἴσασιν. ὅπως δὲν καὶ ὀρίγω ὀρίγνω. τοῦτο γοῦν τὸ ὀρίγνω μετάγομεν εἰς β' συζυγίαν τοῦ ὀρεγαμένου, καὶ γίνεται ὀρεγάω ὀρεγῶ, καὶ τὸ παθητικὸν ὀρεγάομαι ὀρεγῶμαι, καὶ ὁ ἀορ. α. παθ. ὠρεγαόμην· τὸ γ' τοῦ πληθυντικοῦ ὠρεγάοντο ὠρεγῶντο.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Καὶ συναίτιλλον.] ὁμοῦ ὥρμων μετ' ὁρμῆς συναλαύνοντες, ὥσπερ ζῶντες, ὠρέγοντο παρ' ἀλλήλους συναπτικῶς. ἔγχεσι γὰρ οἱ Λαπίθαι ἀλλήλους ἠλόντιζον.

Ἐν δ' Ἄρεος βλοσυροῖο πολὺ ὤχεες ἵσαθον ἵπποι
Χρύσεοι, ἐν δὲ καὶ αὐτὸς ἐναρφόρος ἔλκεος Ἄρης
Αἰχμὴν ἐν χείρεσιν ἔχων, φρυλέεσκε κελεύων,
Αἵματι φοινιόεις, ὡσεὶ ζωὸς ἐναρίζων·
Δίφρῳ ἐμβεβαώς, πὰρ δὲ δείμός τε Φόβος τε
Ἕστασαν ἱέμενοι πόλεμον καταδύμεναι ἀνδρῶν.

Inter hæc autem Martis terribilis alipedes stabant equi
Aurei, & ibidem ipse quoque spoliator perniciosus Mars,
Mucronem in manibus habens, milites exhortans,
Sanguine cruentus, perinde atque vivos spolians,
Curru insistens. iuxta autem Pauorque Metusque
Stabant gestientes bellum subire virorum.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ἐν τούτοις (φησὶ) καὶ οἱ ἵπποι τοῦ Ἄρεος ἵσαντο, καὶ αὐτὸς ὁ Ἄρης κατακεχαλκωμένος ἦν ἐν τῇ ἀσπίδι, κελεύων πᾶσι τοῖς λαοῖς. τοῦτο γὰρ σημαίνει τὸ φρυλέεσκε, βεβαμμένος ὢν ὁ Ἄρης ἐν αἵματι, ὥσπερ ζῶντας πρὸς σκυλεύειν, ἐπιβαίνων ἐφ' ἅρματος. πλησίον δὲ αὐτοῦ καὶ ὁ Δεῖμος, καὶ ὁ Φόβος, ὡς δηοί τινες ἵσαντο ἐρεγόμενοι εἰσελθεῖν εἰς τὸν πόλεμον τῶν ἀνδρῶν. τὰ δὲ διὰ τῶν οἰῶν (ὡς καὶ ἄλλοτε εἴπομεν) εἰ μὲν ἔχοντα τὸ ω εἰς τὸ συλλαβὴ βραχεῖαν, διὰ τοῦ ο μικροῦ γράφομεν· οἷον χρύσεος, σιδέρεος, φοινικόεις· εἰ δὲ μακρὰν, μεγαθύνομεν, οἷον αἰτώεις, κηώεις, δυώεις. ἐμβεβαώς, βέβημι, ὁ μέλλων βάσω, ὁ ἀορ. ἐβέβαον, βέβηκα, καὶ ἐκολλῆ τοῦ κ' καὶ συνολλῆ τὸ παραληγόμενον βέβαα, ἢ μετοχὴ ὁ βεβαώς. ὁ φόβος διαιρεῖται εἰς ἓξ, εἰς ὄχον, εἰς αἰδῶ, εἰς αἰχμὴν, εἰς κατάπληξιν, εἰς ἔκπληξιν, καὶ εἰς ἀγωνίαν. καταδύμεναι.] δύμεναι, καὶ εἰσελθεῖν· δύω, ὁ β' ἀόριστος ἔδυν, ἡ μετοχὴ ὁ δύς, τοῦ δυστος, καὶ τὸ ἀπαρέμφατον δυῆναι, καὶ δωρικῶς παραδύσομαι τὸ μῦ, δύμεναι.

Ἐν δὲ Διὸς θυγάτηρ ἀγελείη Τριτογένεια,
Τῇ ἰκέλη ὥσεί τε μάχην ἐθέλουσα κορύσσῃ,
Ἔγχος ἔχουσ' ἐν χερσὶ χρυσείην τε ξυφαλείην,
Αἰγίδα τ' ἀμφ' ὤμοις· ὅτε δ' ὤϊσσετο φύλοπιν αἰνήν.

Ibidem autem & Iouis filia prædatrix Tritogenia,
Ei similis quasi quæ pugnam velit armare,
Hastam habens in manibus aureamque galeam,
Ægidemque circum humeros: gradiebatur autem in prælium sæuum.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ἐν τούτοις (φησὶν) ἵσατο καὶ ἡ Ἀθηνᾶ ἡ θυγάτηρ τοῦ Διὸς, ἡ ἀγέλεια καὶ ὁ στρατηγὸς, καὶ ἡ τριτογένεια, ἤγουν ἡ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διός. τριτὼ γὰρ ἡ κεφαλὴ παρ' Αἰολεῦσι. τοιαύτη τις ὁμοία, ὥσπερ βουλομένη ἐξάπτειν τὸν πόλεμον, κρατοῦσα καὶ δόρυ, φοροῦσα καὶ σκεπαρνοειδῆ ξυφος, καὶ τὸ τῆς Ἀμαλθείας αἰγὸς δέρμα ὀπὸ τοῖς ὤμοις φέρουσα, εἰσήρχετο ἤδη εἰς τὸν πόλεμον.

κορύστην.] ἤγουν ὁπλίζεσθαι· ἀπὸ τῆ κόρυς, ἡ περικεφαλαία, ἥτις ἐπιτολογεῖται ἀπὸ τῆ τὸ κάρη ῥήματος. θωρήσσειν δὲ μέλλοντα λέγει, καὶ γίνεται ἀπὸ τῆ θώρηξ, ἡ θώρηξ θωρήσσω. θοείσειν δὲ ἤγουν μαθύσειν, μικρὸν καὶ ι, καὶ γίνεται ἀπὸ τῆ θόειξ ὁ ἄκρατος οἶνος. τευφάλεια.] τευφάλεια κόρυς ἡ ἔχουσα τρεῖς φάλους, ἤγουν ἵππου ἀσήματα. Αἰγίδα] αἰγὶς αἰγίδος τὸ αἴγειον δέρμα, ἢ, Αἰγίδος ἡ δέρθεγγον. φύλοπιν αἰνὴν.] φύλοπις ἡ μάχη, καὶ ἐπιτολογεῖται ἀπὸ τῆ φυλὴ καὶ τῆ ὤψ ὠπὸς ἡ φωνὴ, ἡ ἔχουσα πολλὴ φυλῶν διαφόρων, ἤτοι ἡνιῶν καὶ ἐθνῶν πολλῶν, ὥστε καὶ φωνάς. ἔστι δὲ τὸ τῆ πολέμου σύμβαμα. ἡ γὰρ τοῦ πολέμου φύλοπις.

Ἐν δ' ἦν ἀθανάτων ἱερὸς χορός· ἐν δ' ἄρα μέσῳ
Ἱμερόεν κιθαρίζεν Λητοῦς καὶ Διὸς υἱός
Χρυσείῃ φόρμιγγι. θεῶν δ' ἕδος ἄγνὸς Ὄλυμπος·
Ἐν δ' ἀγορὴ, περὶ δ' ὄλβος ἀπείριτος ἐφαίνετο
Ἀθανάτων ἐν ἀγῶνι. θεαὶ δ' ἐξῆρχον ἀοιδῆς
Μοῦσαι Πιερίδες, λιγὺ μελπομέναις ἐικυῖαι.

At erat in eo clypeo & immortalium chorus, in cuius medio,
Desiderabile quiddam personabat Iouis & Latonæ filius
Aurea cithara. deorum autem sedes, purus Olympus.
Ibi & forum, circum autem opulentia infinita, quasi in corona erat posita
Immortalium in certamine. Deæ autem incipiebant cantum
Musæ Pierides, canorum quiddã canentibus similes.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ἐν τούτοις (φησὶν) ἦν καὶ θεῶν πλῆθος, καὶ ἐχόρευον· ἐν μέσῳ δὲ τῷ χορῷ, ἐκιθάριζεν ὁ Ἀπόλλων ὁ υἱὸς τῆ Λητοῦς, καὶ τῆ Διὸς, ἐν χρυσῇ λύρᾳ. ἦν δὲ καὶ ὁ ἕδρανος ὁ οἶκος τῶν θεῶν· ὁ ἀγὼν καὶ πανήγυρις· ἰωὴ δὲ καὶ ἀγορὰ, ἤγουν συνάθροισμα θεῶν. κύκλῳ δὲ ἕκειτο δίκην στεφάνου, πλοῦτος πολύς. αἱ Μοῦσαι δὲ αἱ ἐν τῇ Πιερίᾳ τῷ ὄρει τῆς Θηβῶν κατοικοῦσαι, ἐξῆρχον τῆς ᾠδῆς, ὅμοιαι οὖσαι ταῖς μελπομέναις.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Χρυσείῃ φόρμιγγι.] ἰωὴ (φησὶν) ἐκεῖ ὄχλησις, καὶ ἀγορά. περὶ δὲ τῷ ἀγορεύειν καὶ τὸν ἀγῶνα ὡς αἰ περὶ τοὺς θεοὺς ἦν μάχας ὄλβος, ἤτοι αἱ ποικιλία μεγαλόψυχος.

Ἐν δὲ λιμὴν εὔορμος ἀμαιμακέτοιο θαλάσσης
Κυκλοτερὴς ἐτέτυκτο πανέρθε κασσιτέροιο,
Κλυζομένῳ ἴκελος. πολλοὶ γε μὲν ἀμφὶς ἔσον αὐτῆ
Δελφῖνες τῆ καὶ τῆ ἐθύνεον ἰχθυάοντες,
Νηχομένοις ἴκελοι. δοιοὶ δ' ἀνὰ φυσιόωντες
Ἀργύρεοι δελφῖνες ἐθοίνων ἔλλοπας ἰχθύς,
Τῶν ὑπὸ χάλκειοι ἔσαν ἰχθύες, ἐν ταὶ ἐπ' ἀκταῖς
Ἧστο ἀνὴρ ἁλιεὺς δεδονημένος· εἶχε δὲ χερσὶν
Ἰχθύσιν ἀμφίβληστρον, ἀποῤῥίψοντι ἐοικώς.

In eo autem & portus appulsu facilis immensi maris,
Rotundus factus erat liquefacto e stanno,
Inundanti similis: multi vero per medium ipsius
Delphines hac atq, illac ferebantur piscibus inhiantes,
Natantibus similes. Duo autem sursum efflantes
Argentei delphines, depascebantur mutos pisces.
Sub his ærei trepidabant pisces, sed in ripis
Sedebat vir piscator obstrenuus: habebat autem manibus
Piscium rete, proiecturo simili.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ἐν τούτοις (φησὶν) ἰωὴ καὶ κλαυθμὸς ἀχείμονος ἀκτῆς θαλάσσης, τροχοῦλον, κατασκευασμένος ἐκ κασσιτέρου, ὅμοιος λιμένι κυματουμένῳ. πολλοὶ δὲ δελφῖνες εἰς τὸ μέσον αὐτῆ ὥρμων, ὅπου δυσμενῶς ἰχθύσι, ὅμοιοι ταῖς κολυμβώσαις, δύο δὲ δελφῖνες ἐξ ἀργύρου κατασκευασμένοι ἀναφυσῶντες, ἤσθιον ἰχθύας, οἳ ὑποκάτω ἦσαν ἔλλοποι ἐκ χαλκοῦ κατασκευασμένοι· ἰχθύες. ὅτι δὲ πρὸ ἀγκυλῆς ἐκάθητο ἁλιεὺς κατάπτων οἳ τοὺς ἰχθύας ἐκβάλλων

ἀνέστη δ' εἰς τὰς χεῖρας αὐτῷ δίκτυον ἰχθύων, ὥσπερ ἂν τις μέλλοι ἐκβαλεῖν δίκτυον.

ἀμμέσον.] ἤγουν ἀνὰ μέσον, καὶ συνεχόμενα τὸ ν. τὸ δὲ ν ἐπεί ἐστι συνήθης πρὸς τὸ μεταβάλλεσθαι εἰς σύμφωνα τὰ μ. ὥσπερ καὶ τὸ κατέβαλε κάββαλε, καὶ τὸ κατόπισθεν κάτ πισθε, καὶ ἕτερα. ἀναφυσιόωντες,] ἀναφυσιῶντες· σημείωσαι ὅτι ἐν ταῖς μετοχαῖς ἡ ἐπένθεσις τοῦ ω, εἰ μὲν ἔχει τὸ ω παραλήγουσαν βραχεῖαν, βραχὺ καὶ τὸ πρῶτον ὡς οἷον πλευθόωντ, φυσιόωντ· εἰ δὲ μακράν, ἐκτείνει καὶ ἀμφότερα, αὐδόωσι.

ἐθοίνων.] ἔτρωγον, θοινάω θοινῶ τὸ εὐωχοῦμαι, καὶ ὁ παρατατικὸς ἐθοίνεον, ἐθοίνων, τὸ τρίτον τῶν πληθυντικῶν ἐθοίνων. ἧστο] καθέζετο, καθέζω τὸ κάθημαι, ὁ μέλλων ἕσω, ὁ παρακείμενος ἧκα, ὁ παθητικὸς ἧσμαι, ὁ ὑπερσυντέλικος ἥσμην, ἧσο, ἧστο.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

πανέφθου κασσιτέροιο.] τοῦ διαλελυμένου καὶ ἀπαλὴν ἔχει τὴν φύσιν, ἢ πανάπαλον. Ἡρόδοτος δὲ ἄεφθον φησί. πανέφθου δὲ, διὰ τὸ ὑγρὸν εἶπε καὶ ἄπηκτον τῆς οὐσίας. Ἰχθύσιν ἀμφιβλήστρον.] ὑποπτευτικὸν τὸ γενικὸν τὴν ἀμφιβλήστρου χρῆσιν. ὁ γὰρ Ὅμηρος ἐξαγκιστρομένους εἶδε.

Ἐν δ' ἦν ἠϋκόμου Δανάης τέκος ἱππότα Περσεὺς,	In eo autem erat & pulchricomæ Danaes filius eques Perseus,
Οὔτ' ἄρ ἐπιψαύων σάκεος ποσὶν, οὔθ' ἑκὰς αὐτοῦ,	Neq. quidē contingens clypeū pedibus, neq. lōge separatus ab illo.
Θαῦμα μέγα φράσσασθ', ἐπεὶ οὐδαμῇ ἐστήρικτο.	Miraculum magnum dictu: quoniam nusquam insistebat illi.
Τὼς γάρ μιν παλάμαις τεῦξε κλυτὸς Ἀμφιγυήεις	Ita enim ipsum manibus fecerat inclytus Vulcanus,
Χρύσεον· ἀμφὶ δὲ ποσσὶν ἔχε πτερόεντα πέδιλα.	Aureum, circum pedes autem habebat alata talaria.
Ὤμοισιν δέ μιν ἀμφὶ μελάνδετον ἄορ ἔκειτο,	Ex humeris autē circa eum vagina inclusus nigra ensis pēdebat,
Χάλκεον ἐκ τελαμῶνος· ὁ δ' ὥστε νόημ' ἐποτᾶτο.	Æreus de loro: ipse autem velut cogitatio volabat.
Πᾶν δὲ μετάφρενον εἶχε, κάρη δεινοῖο πελώρου	Totum autem tergum eius tenebat caput sæui monstri
Γοργοῦς, ἀμφὶ δέ μιν κίβυσις θέε, θαῦμα ἰδέσθαι,	Gorgonis, circum ipsum autem pera ferebatur, mirum visu,
Ἀργυρέη· θύσανοι δὲ κατηωρεῦντο φαεινοὶ	Argentea, fimbriæque dependebant lucidæ,
Χρύσειοι· δεινὴ δὲ περὶ κροτάφοισιν ἄνακτος	Aureæ. sæua autem circum tempora regis
Κεῖτ' Ἄϊδος κυνέη, νυκτὸς ζόφον αἰνὸν ἔχουσα.	Posita erat Orci galea, noctis caliginem grauem habens.
Αὐτὸς δὲ σπεύδοντι καὶ ἐρρίγοντι ἐοικὼς	Ipse autem properanti & formidanti similis.
Περσεὺς Δαναΐδης ἐτιταίνετο. ταὶ δὲ μετ' αὐτὸν	Perseus Danaides extendebatur. post ipsum vero
Γοργόνες ἄπλητοί τε καὶ οὐ φαταὶ ἐρρώοντο,	Gorgones inaccessæ & ineffabiles ruebant,
Ἱέμεναι μαπέειν. ἐπὶ δὲ χλωροῦ ἀδάμαντος	Cupientes ipsum apprehendere. in viridi autem adamante
Βαινουσέων ἰάχεσκε σάκος μεγάλῳ ὀρυμαγδῷ	Euntibus ipsis resonabat clypeus magno strepitu
Ὀξέα καὶ λιγέως. ἐπὶ δὲ ζώνῃσι δράκοντε	Acutum & tinnulum quippiam. in zonis autem dracones
Δοιὼ ἀπῃωρεῦντ', ἐπικυρτώοντε κάρηνα.	Duo suspensi erant, attollentes capita.
Αἴχμαζον δ' ἄρα τώγε· μένει δ' ἐχάρασσον ὀδόντας	Lambebant autem illi, iraque infrendebant dentes,

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ἐν τούτοις δὲ (φησὶν) ἐκεῖνο ζωγραφούμενον ἦν ὁ Περσεὺς τὸ γέννημα τῆς Δανάης, οὔτε ἀπτόμενος τῆς ἀσπίδος, οὔτε ἀπέχων αὐτῆς, θαυμαστὸν ἔργον, ἐπεὶ οὐδαμῶς ἦν ἐστηριγμένος· οὕτω γὰρ ὁ τεχνίτης αὐτὸν κατεσκεύασεν, ὥστε δοκεῖν μὴ ἑδραῖον εἶναί τινος. οὕτω κατεσκεύασεν ὁ Ἥφαιστος τὸν Περσέα χρυσοῦν· ἐφόρει δὲ ὑποδήματα πτερωτά· ἐν δὲ τοῖς ὤμοις ἔκειτο ξίφος

κρεμάμενον ὑπὸ λώρου. Ὦμοισιν δὲ μιν] ἕτω συντάσσε· ἀμφίκειτο δέ μιν, ἤγουν ἐφέλκετο αὐτὸν ἔκειτο, πῦ; ἐν τοῖς ὤμοις, ἀορ ϗ ξίφος μακάριστον· καθ' ὑφορᾶτον γὰρ συντάσσει ἡ ἀμφί· εἴη δ' ἂν μελάριστον; ἢ τὸ μέλαιναν ἔχον, ὡς ἐκ δέρματος κατεσκλασμένον, ἢ τὸ ἐκ μέλανος σιδήρου διδυμέον. ὁ δὲ Περσὴς ὧς ἔφρ νόημα ἐτέτυκτο· εὖδεν γὰρ ταχύτερον τοῦ νοήματος. τὸν μὲν δὴ αὐτὸν πᾶσαν φεναλάμβανεν ἡ κεφαλὴ τοῦ δεινοῦ θνητοῦ Γοργόνος· φεναχὲς δὲ κεφαλῇ σακκούλιον ἀργυροῦν. τὸ δὲ [ἀμφὶ δέ μιν] ἕτω συντάξις· ἀμφιέδνα δὲ, ἤγουν φεναλάμβανε καὶ φεναχέ μιν, καὶ αὐτὸν τὴν κεφαλὴν τοῦ Γοργόνος κίδυνος· ἐκρέμαντο δὲ ἀπὸ τοῦ σακκούλου χρυσοῖ. εἰς δὲ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἔκειτο ἡ φεναπεφαλαία τοῦ ἄϊδος, μέλαινα ἔσα. αὐτὸς δ' ἔφλεγεν ἐοικὼς φοβεομένῳ. ὄπατον δὲ ῥικνὸν ἐδίωκον αἱ Γοργόνες, ὁρμῶσαι καταπιεῖν αὐτόν. τὸ ἐβίωντο δὲ χρὴ διάφεσιν, αὐτὸ τοῦ διωκατοῦ ὦρμον. κινυμένων δὲ αὐτῇσι δὴ τοῦ λαμπροῦ ἀδάμαντος, ἦχον ἀπετέλει ἡ ἀσπίς. δὴ δὲ ταῖς ζώναις τῇσι Γοργόνων δύο δράκοντες ἐκρέμαντο, κυρτοῦντες τὼ δυμὼ τὰς κεφαλὰς, ἀλλήλοιν δὲ τὰς γένις καὶ τὰ γλῶτταν ἔτοι οἱ ὄφις ὡς λείξοντες. ἐν ὀργῇ δὲ συνέκυρον τὼς ὀδόντας, ἀχρεῖος βλέποντες αἱ δὲ τῇσι Γοργόναν κεφαλαὶ λίαν ἦσαν φοβεραί.

ἐπωπόπα.] ἦγουν ἐπωπόπις, ἡ κλυπικὴ αὐτὸ δίθεμα. ἔστι δὲ (ὡς εἴρηται) τοῦτο τὸ παθος Δρυόπων καὶ Αἰολέων, καὶ Βοιωτῶν. κλυτὸς.] ὁ κλειτὸς, ἤγουν ὁ ἔνδοξος, καὶ κλυτὸς ἤγουν ὀνομαστός. ἐκ ἀμφοῖν δὲ, ἐ γὰρ εἶπε κλυτὸς, ἤγουν ὀνομαστὸς, ἔτος καὶ κλειτὸς, ἤγουν ἔνδοξος· πολλοὶ γὰρ δὴ κωμία ὀνομαστοί. Ἀμφιγυήεις.] ἀμφιγυήεις λέγει ὁ χωλὸς, ὁ ἐξ ἀμφοτέρων δυλαδὴ τῶν γύων, ἤγουν τῶν ποδῶν, πεπηρωμένος. γίνεται γοῦν ἀμφιγυήεις, καὶ πρωτῇ τοῦ ὁμαρτοῦ εἰς ἡ, ἀμφιγυήεις, ὥσπερ χάεις χαείς, τιμὴ τιμήεις, ἄγλα αἰγλήεις. ἄορ.] ἄορ, τὸ ξίφος, κυρίως δὲ ἡ σπαθὴ· ἐτυμολογηθείη δ' ἂν ἀπὸ τοῦ αἴρω τὸ φονεύω, ἢ ἀπὸ τοῦ ἀ στερητικοῦ καὶ τοῦ ὁράω, τὸ ποιοῦν τὸν ἄνθρωπον μὴ ὁρᾶν· ἀεργασίας γὰρ ἐμποιητικὸν πᾶν ξίφος. ὦκα τελαμῶνος.] τελαμὼν, ὁ λῶρος ὁ διαφορεὺς τοῦ ξίφους καὶ ἡ ἀσπίδος, ἀπὸ τοῦ τλῶ τὸ καρτερῶ, ὡς καρτερικὸς, καὶ ἰσχυρὸς, καὶ βασταικός.

Πᾶν δὲ μετάφρενον.] φρένες, ἕ μόνον ὁ λογισμὸς, ἀλλ' ἤδη καὶ ὑδρὼ τῆς ὑπεζωκώς τοῦ λύμενος. τὸ γοῦν μὴ τὰς σωματικὰς ταύτας φρένας κατέναντι τῆ ῥάχει μέρος τοῦ σώματος, μεταφρενον λέγει, κατὰ χρηστικῶς δὲ καὶ πᾶσαν τὴν ῥάχιν μετάφρενον λέγουσιν. Γοργοῦς.] ἕ μόνον ἡ Γοργὼ τὸ Γοργόνος, ἀλλὰ καὶ ἡ Γοργὼ τὸ Γοργοῦς, ὡς τὸ Σαπφοῦς, ὕτω καὶ ἀμφοτέρως καὶ ἀνδρὸς καὶ ἀνδρῶς, καὶ χαλκιδῶς καὶ χαλκιδέως. κίδυσις.] κίδισις, ἤγουν κιδωτός, ἡ πήρα ἀργυρᾶ. θαῦμα ἰδέσθαι.] ἦγουν θαυμαστὸν εἰς τὸ ἰδέσθαι καὶ θεάσασθαι αὐτὸν τινά. δύσαντο.] παρ' ὃ ἔπαρσε δύσαντο τὰ πτερά, ἐνταῦθα δὲ δύσαντο οἱ χρυσοῖ, ἤγουν τὰ ἰδιωτικῶς λεγόμενα κομβία, ἤγουν κυμβία. ἀπὸ τοῦ δύω τὸ ἔρμαιον, διὰ τὸ εὐκίνητον καὶ εὐσάλευτον. ἐκὶ κροτάφοισιν.] κροτάφους ἐνταῦθα τὸν κεφαλὸν ὅλον νῦν, ἀπὸ μέρους τὸ πᾶν κρόταφος καὶ κυείως ἡ μιλιῶγξ ἡ μεταξὺ τῆς ὠτίου καὶ τῆς ὀφθαλμοῦ. τὸ [Ἀϊδος] ἢ χρὴ μεταπλασμὸν γέγονε ἀπὸ τοῦ Ἀΐδου, ἤ ἡ εὐθεῖα ὁ Ἀΐδης, ἢ κλητικὴ Ἄϊς Ἄϊδος, ὡς Πάεις Πάειδος· γίνεται δὴ ἡ Ἄϊς ἀπὸ τοῦ ἀ στερητικοῦ καὶ τοῦ εἴδω εἶσω τὸ βλέπω, χρὴ ἀποκοπὴν καὶ συναλοιφήν. ὥσπερ ἀπὸ τοῦ νὴ στερητικοῦ, καὶ τοῦ εἴδω εἶσω τὸ κινοῦμαι, νῆις, ὁ ἄνους. τὸ [ἐρίγοντι] ἕτω καυσοῦζεται. εἰγέω εἰγῶ σχετύπωται, ὁ μέσος ἐδαπείμενος ἔρριγα, καὶ ὁ τούτου θέμα ἐρρίγω, ἢ μετοχὴ ὁ ἐρρίγων τοῦ ἐρρίγοντος, ἤγουν τρέμοντος. εἰγέω, ῥιγῶ τὸ ψύχομαι· εἰγέω εἰγῶ τὸ φεύγω. ἐτιταίνετο.] τείνω τὸ ἁπλῶς δίφθογγον, τιταίνω δὲ ὁ σημαίνει τὸ αὐτὸ, ι συστέλλεται δὲ διὰ τὸν ἀναδιπλασιασμόν. ἐρέριστο.] ἔστιν ὄρομα θηλυκὸν ἐρωὴ ἡ ὁρμὴ, καὶ ἀπὸ τούτου ῥῆμα ἐρωέω ἐρωῶ, καὶ τὸ παθητικὸν ἐρωέομαι ἐρωοῦμαι, καὶ ὁ παρατατικὸς ἐρρωεόμην, τὸ τρίτον πρὸς συλλαβοντικῶν ἐρρώετο, καὶ συγκοπῇ τοῦ ε ἐρρώτο. αὐξάνει δὲ χρονικῶς κατ' ἐπένθεσιν τοῦ ρ', ὥσπερ καὶ τὸ ἔρδω τὸ πράττω ἔρδων ὁ παρατατικὸς, ὡς τὸ,

Ἔρδον δ' Ἀπόλλωνι τελήεσσας ἑκατόμβας.

τὸ [μαπέμ] ὡς δυύτερον ἀόριστον, ἀπὸ τοῦ μάπω, τὸ καταλαμβάνω γίνεται μαπεῖν, καὶ ἀναβασῇ τοῦ ρ' μεσάβῳ κατ' ἐπέκτασιν καὶ τὸ [βαπεῖν] ἐπέκτασιν ἔχει τὸ ε. Δοιὼ ἀπαμείρετ'.] τὸ θέμα, αἴρω, τὸ ἠρεμῶ, καὶ τὸ παθητι-

πηδητὴν εἰσιῶμαι, ἢ ὁ ἀθανατικὸς ἀοιδίμιω, τὸ σχῆμα τῶν πληθωτικῶν ἀναδούμενος ἢ ἀοιδὰς Αἰολικὰς, ἢ ἀπαοιδίστα. ἐπικυρτούντα κάρηνα.] ἢ κάρη ἢ κρᾶς, ἢ τὸ κάρη ἢ τὸ κάρηνον.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

ἔκπληκτοι Περσῆς.] ἢ τοὺς γλαυκοχρώτους, ἐκπλήττων ἄκουε τὴν φυγάδα. ἐπεὶ ὁ πάππος Ἀκρίσιος ἐξέβαλεν αὐτὸν, ἐγὼ εἰσαῦθις ἐπὶ τὴν χώραν ἦλθε Περσεύς. Παῦε δὲ μεταφέρων.] τείνων γὰρ τὴν χεῖρα ἐπίσω σε κατέσχεν. Ἄλλως. ἐδάσζετο ἐν δυσπνοΐᾳ τὴν ἀγχόνην τὴν κεφαλὴν τῆς Γοργόνος ὁ Περσεὺς· τὸ δὲ ἀγχόνιον ἐκεῖνο ἔσπασε τὸ μετέφερεν αὐτὸν, ἀμφὶ δὲ μιν κίβυσις.] κοβυτὸς ἢ πίλος κίβυσις εὕρηται, ὅθεν τὸ ἐπικεκοβυτωμένον τὴν βόσιν ἢ παρὰ τὸ κύπτω τὸ προὔχοντα ἢ ὀμοῦν ἢ εἰς τὸ κύπτειν ἢ τὴν βόσιν ἔχειν, τυτθὸν βοσίν. Κεῖτ' Ἀϊδος.] ἐδείκνυτο δὲ ὅτι τὴν κεφαλὴν τῆς Γοργόνος, ἵνα μὴ ἀφανὴς ᾖ, ἔσπασε αὐτὸν ἡ Ἀθηνᾶ, τὰ μὲν θεωρεῖσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῆς Μεδούσης, ἵνα μὴ πρὸς θάνατον ὁρᾷ· ὅθεν καὶ ἐπὶ Γοργόνων ἢ ἀσπίδων ἐτίθετο. Αὐτὸς δὲ ἀποδύντι.] ἐπιδύσει, ἐφορεῖτε. εἰς γὰρ φύγην ἐφαίνετο τὰς Γοργόνας. αὐτὸς δὲ ἐδίωκον ἐφοδυμένους καταλαβεῖν. μένει δ' ἐχάρησαν.] τῇ ὀργῇ δὲ, εἰς αὐτὸν τῆς μανίας τὰς ὀδόντας αὐτῶν ἐν τῷ σώματι ἐχάρησαν δακόντες. ὁμίσγεσθαι γὰρ εἰώθασι

Crudele tuentes. supra fera autem capita
Gorgonum agitabatur magnus terror, ac supra ipsas
Viri pugnabant, bellica arma habentes.
Hi quidem pro sua ciuitate, suisque parentibus,
Pestem depellentes illi autem depopulari studentes.
Ac multi quidem iacebant, plures autem etiam pugnam tenentes
Dimicabant. mulieres autem a bene constructis turribus
Æreum acutum clamabant, lacerabantque genas,
Viuis similes, opera inclyti Vulcani.
Viri autem qui senidores erant, de senectutem apprehendebant,
Conferri extra portas ibant, surfumque diis
Manus tendebant bestiis, pro suis liberis
Mercenees. illi a contra pugnam conserebant. post ipsos autem
Parcæ nigræ candidis crepantes dentibus,
Torux terribilesque, cruentæque, inaccessaque
Certamen habebant de his qui cadebant: omnes enim cupiebat
Cruorem nigrum bibere. Et quem primum forte ceperant.
Iacentem & cadentem recens sauciatum, ei quidem
Injiciebant vngues magnos, animaque ad Orcum abibat,
Tartarum in frigidum. illæ autem præcordia postquam exarsissent
Sanguine hominis, ipsum quidem ea abiiciebant post tergum.

ΙΩΑΝ-

ΤΩΝ ΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Τ πεφανω δε (φησι) τὴν Γοργόνειον, ἐν τῷ πλατει τῆς ἀσπίδος· ἄνδρες ἐμάχοντο μαθ' ὅπλων· οἱ μὲν μαχόμενοι ὑπὲρ τῆς ἰδίας φιλεως, καὶ ὑπὲρ τὴν ἰδίαν γονέων· οἱ δὲ ἁρμώντες πορθῆσαι τὴν πόλιν, πολλοὶ μὲν ἔκειντο ἐξ ἑκείνων, οἱ σκλείονες δὲ ἐμάχοντο ἐπ' αὐτοῖς· γυναῖκες ἐπάνω τῶν τειχέων ἱστᾶσιν μεγάλα δόδωνα καὶ ἐφλιυούσας κατέζεσεν δὲ τὰς πυρκάς, ζώσαις ἔμοιαι. ὅπερ ἴδιόν ἐργον τοῦ πλυτοῦ Ἡφαίστου, ἄγαλμα ἐπιτήδευμα καὶ σόφισμα τὰ γὰρ ἀσπίδα. ἄνδρες δὲ γέροντες ὁμοῦ ἀπὸ τῆς πύλης τῆς πόλεως ἐξῆλθον. ὕψουν δὲ τὰς χεῖρας ἀστῶν τοῖς θεοῖς ὑπὲρ τέκνων αὐτῶν φοβέμενοι· οἱ δὲ παῖδες πάλαι ἐμάχοντο. αἱ δὲ κῆρες, ἤγουν αἱ θανατηφόροι μοῖραι, μέλαιναι ἦσαν χρῶτα ὀφθαλμοί, ὀνύχες ὑπὲρ μαχομένων ἴσαντο πρύζουσαι τοὺς ὀδόντας. φοβεραὶ δὲ καὶ φονικαὶ καὶ ἄγριαι ἦσαν ἐμάχοντο ὑπὲρ τῶν πεσόντων, ὁρμῶσαι ὡς γύπες ἢ κερκίδες εἰς τὰ πτώματα ἐπιθυμοῦσι πεῖν αἷμα ἀνθρώπων μαῖον, ὃν δ' ἑταρῶτον καταβαλόντες νεόζωστον, τοῦ μὲν τὴν σῶμα ἐλείπε βαπίγουσι τοὺς μεγάλους ὄνυχας, ἡ ψυχὴ δ' οἰκείνε κατήρχετο εἰς ἄδου τὸν ψυχεινὸν καὶ ψυχρὸν τάρταρον. αἱ δὲ χεῖρες πίκα ἐπλήθησαν τοῦ ἀνδρωπίνου αἵματος, ἐκείνου μὲν ἐρίζοντος ὄπιθεν, ὑπέρφορον δὲ εἰς τὸν πόλεμον πάλιν.

Τρεῖς φασὶν εἶναι τὰς μοίρας Ἕλληνες. Κλωθώ, Λάχεσιν καὶ Ἄτροπον. τὴν μὲν ὡς ὑπελωθοῦσαν εἰς ἔκαστον τὸν γένεσιν τὸ εἱμαρμένον. τὴν δὲ Λάχεσιν ὑπὸ τοῦ νοεῖν; ὡς ἐκλαμβάνουσι τὴν μὲν ἀγαθὸν τῷ δὲ ἐναντίον. τὴν δὲ Ἄτροπον, ὡς πιθανὸν ἀποκληρωθὲν ἀμεταστρεπτον. τὸ [ἐμαρτάδην] ἀπὸ τοῦ μάρνημι τὸ μάχομαι, ἢ τροπικῶτερον μάρναται. μαρνᾶ γὰρ μαίνω τὸ μάχεσθαι. ἀπὸ τοῦ μὴ στρατικῶς μοιεῖν καὶ τοῦ ἀρῶ τὸ διαλλάσσω· ἐν τοῖς διαλλαγῆς γὰρ οἱ παλαιοὶ ἀρὰς ἔδυον. πολεμίως.] τὰ πολεμίου ποιεῖν· ἢ πολεμικῶς καὶ διαλύσει πολεμείου· ἐστὶ γὰρ πολεμίων. τοῦ [φραδῆν] τὸ ἐντολὰς δοῦναι. ὑμὲς, φραθεῖν, ἀπὸ τοῦ φέρδω εἰς δ ἄτικον μέλλοντα, καὶ μεταβάσιν τοῦ ά, καὶ ἐπικτάσει τοῦ ᾱ φραθέμεν. τὸ [κίατο] Ἰωνικόν ἔζη. τὸ μὲν γὰρ κοινὸν ἔκειτο, τὸ δὲ Ἰωνικὸν ἀνέατο, καὶ ἀφαιρέσει κίατο, ἀπὸ τοῦ πρώτου τῆς ἐπικῶς, ἐπεὶ ἐπιτύφατο, ἐπεποίκατο. ἡ μόνον δὲ φορτίδη τὸ ά, ἀλλὰ καὶ ἡ φθαλίγγουσα συντάσσεται τῇ δοτικῇ, τοῦ τυφλίατο καὶ τῇ θυελῶν.

δῆριν ἔχοντες.] δῆρις ἡ μάχη, ἀπὸ τοῦ δαίρω τὸ τύπτω. φρασσάς.] ἰσέον ὅτι φράσσειν ὁ γέρων ἀντὶ τοῦ φράσειν φράσσω, ὡς μορμύσσω, ἀντὶ τοῦ φρίσσειν, συνεξακολουθεῖν τῷ σχήματι καὶ πλήκτρου. ἐπεὶ γὰρ διὰ τοῦ μ γίνεται τοῦτο τὸ Αἰολικόν, ἀναγκαίως καὶ παραλήγοντα τὴν φωνήεντων εἰς ὁ μεταβάλλει· τοῦτο ἡ δοθεῖσα τῆς πληθυντικῶν φρίσσειν, καὶ πλεονασμῷ τοῦ ι, ἡ προπαρ. τοῦ εἰς ἡ, φρισσάς, καταβιβάζομεν καὶ τοῦτο διὰ τῶν λοιπῶν ἐκτείνων (ὡς πολλάκις εἴρηται) διαφορικῶς ἐγαλήγουσα, ὡς περ ἐν τῷ πυθοιάς. καὶ γὰρ καὶ ἀπὸ τοῦ πυθέω, ἢ σχολιασμῷ τοῦ ά, ἢ κατὰ προπαρ. τοῦ ε εἰς ἡ πυθοιάς γίνεται, διαφορίμενον καὶ τῷ χαρακτῆρι. τὸ [ἔσαν] ἀπὸ τοῦ ἦσαν κατὰ συναλοιφήν. τὸ δὲ ἦσαν, ὃ σημαίνει τὸ ὀξύνεσθαι, [illegible] πληθυντικὰ ἤματα, ἦτε, ἦσαν. τὰ γὰρ εἰς [illegible] τῆς πληθυντικῆς καὶ παθητικῆς συζυγίας [illegible] παραλήγουσαν. γῆρας τὸ μεμαρμένον.] μοῖρα τὸ κατὰ μέρος ἄνω, ὁ μέλλων μάρσω, ὁ ἀόριστος ἔμαρσα, ὁ δύπερφ ἔμαρσον, καὶ Ἰωνικῶς ἀναδιπλασιασμῷ, ἐμέμαρτον τὸ τρίτον τῆς πληθυντικῆς, ἀφαιρέσει τοῦ τ, μέμαρσαν.

Δαίδεται.] δαίω δάσω, ἀφ' οὗ ἐδάην καὶ τὸ δηΐω, δίσω, δέδηκα· ὁ μέσος δέδαα· δεδαὼς ἡ μετοχὴ, καὶ δεδηώς κατ' ἔκτασιν. ἢ δείδω τὸ φοβέμαι, δείσω, δέδια καὶ ἀφαιρέσει τοῦ ε, καὶ συναλοιφῇ τῆς δ γενικῆς, δεδώς ἡ μετοχὴ κατ' ἔκτασιν, δεδώς. πάσαι δ' ἀρ.] τὸ δ' αὐτὸ σημαίνει γὰρ. ἀμφὶ γὰρ τὸ δ' αὐτὸ τοῖς γὰρ καὶ τὸ ἦρ ἀντὶ τοῦ ἀμφὶ παρὰ τοῖς [illegible] τὸ φράσσειν, [illegible] ἔχει ἔκτασιν. ὅτι εἰς τὸ [βαλλ' ὀνύναι] ἐμβάλλον κουφίζεται, ὡς περ καὶ τὸ [ἔστ' ἀπαλοίφειν] [illegible] καὶ ἐκτείνεται [illegible] ἐμείμεν ὁμοίως εἶναι, εἶσι, εἶσαν, ἐ καὶ τὸ ἡ πλῆθυ εἰς ἔασι τελευτᾷ καὶ ἐκ[illegible]

Τάρταρον εἰς κρυόεσθ'.] ὅτι τάρταρος, ἀπὸ τοῦ τείρω τὸ δαμάζω, ὁ δ' ὅπερ ἀφε-

τος ἕτερον, πάρος γάθ᾽, ἠὲ χεῖ αὖ αὐλίπλωσαι τέρτερος, ὥσπερ ἀπηρόν ἐπαγτηρόν, δ᾽ ἄμπω δυμδάπω. αἱ ᾗ φρένας ἐὺτ᾽ ἀρέσαντο.] ἄλλως [εὖτ᾽ ἀφ᾽ ἔσαντο] ἔσαντο, ἔω, τὸ πλησῶ. ὁ μέλλων ἔσω, ὁ ἀόριστος ἧσα ἠὲ ἔσα χεῖ σπολιὰ, ὁ μέσ⊖ ἑκάμμλω, τὸ πρίτον σὴν πληθωντικῶν ἕσαντο. ἀπὸ τύτυ γάνᾗ ἠ τὸ ἔντο χεῖ συγκοπὴν, παρ᾽ Ὁμήρῳ, ὡς τὸ ἐξ ἔρυθ᾽ ἔντο· ἠ τὸ ἕσαν εἰς σῶν ἀόριστον, χεῖ συνολλώ.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Ἄνδρες δ᾽ οἱ φρεσθῆες.] οἱ φρεσθύᾗ, οἱ φρεσθέται, ὡς τὸ γῆρας κατέλαβε. οἱ ᾗ μεμαρτῆσθαι αὐτὸς τὸ γήρας.) αὐτὶ τῦ καταλάμβανε. τὸ ᾗ φρεσθύες ἔχουσι ἀπὸ τῦ φρεσθέω, ἔθεν ἴσως ἠ οἱ φρεσθέται. Κῆρες πυκάσσας.) αὐτὶ τῦ κακὰς ἀξιοχρεμένας χεῖ τλὼ σφίσιν, ὡς ἂν παραπλησίως. εὖτ᾽ ἀρέσαντο.] σημαίνει ᾗ τὸ ἐχορτάσθησαν, ἢ εἰς ἄρεσιν ἠ πλήρωσιν ἦλθον, ὑξ ἕ ἠ τὸ ἀρεσθῆ ἐλλιπῶς, αὐτὶ τῦ κεκορεσμένον προφῆς. ἀρέσαντο ἂν ἐποίησαν.

Αὖ᾽ δ᾽ ὄπιθεν καὶ μῶλον ἐθύνεον αὖτις ἰοῦσαι,
Κλωθὼ καὶ Λάχεσίς σφιν ἑφέσπετον· ἡ μὲν ὑφήνων
Ἄτροπος, οὔπω ἦεν μεγάλη θεὸς, ἀλλὰ καὶ ἔμπης
Τῶν γε μὲν ἀλλάων ἐφοπτερὸς ἠδὲ γερεσβυτάτη τε.
Πᾶσαι δ᾽ ἀμφ᾽ ἑνὶ φωτὶ μάχλω δριμεῖαν ἔθεντο.
Δειναὶ δ᾽ ἐς ἀλλήλας δράκον ὄμμασι θυμήναασαι,
Ἐν δ᾽ ὄνυχας χείρεσσί τε θρασείας ἰαύοντο.
Παρ᾽ δ᾽ Ἄχλὺς εἵστηκει ὀπιπυγρή τε καὶ αἰνὴ,
Χλωρὴ, ἰωσαλέη, λιμῷ καταπεπτηῦῖα,
Γομφοπαχὴς· μακροὶ δ᾽ ὄνυχες χείρεσσιν ὑπῆσαν.
Τῆς ὧν μὲν ῥινῶν μύξαι ῥέον, ὧν δὲ παρειῶν
Αἷμ᾽ ἀπελείβετ᾽ ἔεργε· ἡ δ᾽ ἀπλῆτον σθεναρῦῖα
Εἵστηκει· πολλὴ δὲ κόνις κατενήνοθεν ὤμες,

Retro autem in tumultū & ſtragem ſeſe inuolbunt iterum ire.
Clotho & Lacheſis ipſis aſtabant, atque paulo minor
Atropos: neque enim erat magna dea: ſed tamen
Aliis quidem præſtantiorq. erat, & ætuo grandiſſima.
Omnes autem circa vnum virum pugnam acerbam inſtituerant.
Sæuoq. modo ſeipſas mutuo aſſpiciebant, oculis ſuccenſentes.
Inter ſe autem vngues manuſque audaces exæquabant.
Iuxta autem & Caligo ſtabat, peruſtæ ſimilis, & grauis,
Pallida, aridaque, fame exhauſta, & compreſſa,
Craſſipes: longique vngues a manibus prominebant.

Huius quidem ex naribus mucus manabat, ex genis autem
Cruor deſtillabat in terram. ipſa a. terribiliter dentes ſtringens
Stabat, multuſque puluis conſtrauerat ei humeros,

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Σὺν τύτοις δέ (φησιν) ἵσαντο ἐζωγραφημένας ἐν τῇ ἀσπίδι ἠ αἱ μοῖραι. λέγω ᾗ ἡ Κλωθώ, ἠ ἡ Λάχεσις. ἡ μὲν τοι Ἄτροπ⊖, ἡ ἠ αὐτὴ μοῖρα ἐστὶν, ἐλάττων ἰδεῖν, ἡ μεγάλη, ἀλλ᾽ ὅμως τῆ ἄλλων θεαινῶν μεγαλωτέρα ἰδεῖν ἠ ἀρχαιοτέρα. πᾶσαι δὲ αἱ μοῖραι ἔτυχον ἑνὸς γεγραμμένου, πόλεμον ἐπιφανῆ ἐχυρὸν, καθάπερ γύπες ἔνεκεν πάσματ⊖, περὶ ἀλλήλας δὲ ἔζεσαν δεινῶς. ἐπέζωντο ᾗ χεῖρες ἠ πόδας περὶ ἀλλήλας μαχόμενοι. πλησίον ᾗ τῆ μοιρῶν ἵστατο ἡ ἀχλὺς, ὡς θεὰ, ἥκουσα ἡ ὅτι δυνατὴν σκότωσας, ἰδεῖν ἠ αὐτὴν περιποιεῖται ὁ πολεμὴς, ἰδεῖν ᾗ κεκαυμένη ἠ ἀθλία, χεῖ τὸ χρῶμα κιτρίνη, κατάξηρ⊖, συμπεπωκὸς ἔχουσα τὸ πρόσωπον περὶ τὸ λιμῷ παχύτης, ὡς ὑδρωπῶσα· μακρὺς ἔχουσα ὄνυχας, ὡς ἀτιμελήτ⊖. ἧς ὧν ἐκ μὲν εἰνῶν μύξαι ἔρρεον, ἐκ δὲ τῆ σιαγόνων ἐχεῖτο εἰς γῆν αἷμα. ἡ ᾗ κατακολὺ ἐπλελυμένη ἵστατο. πολὺ ᾗ χῶμα ἐπέτρεχε τὰς ὤμες αὐτῆς, ὡς ἀῤῥάστως ἠ ἀτιμελήτ. ἰδεῖν δὲ ἠ ἐν δάκρυσι διάβροχ⊖. συντάσσεται ᾗ ἠ τῦτο καθ᾽ ἑαρμάτον, ὅτως· ἡ ᾗ ἀχλὺς εἰστήκει, ἁπλήτως ἠ μεγάλως σεσαρῦῖα ἠ ἐπελελυμένη, μυδαλέα ἠ διάβροχος ἔσα ἐν δάκρυσι. πολὺ ᾗ χῶμα ὑπὸ τὰς ὤμες αὐτῆς ἔκειτο. ταῦτα ᾗ πάντα ἀμφὶς μὲν τοῖς ἐγγὺς δυνάτε ἦσι, ἠ ἀῤῥωστῶσι, ἡ ἠ ἄλλως πῶς πεπῶς ἔχουσι. Α᾽ψ] ὄπιθεν ὀπίσω, γεγώμενον ἀπὸ τῦ ὀπίσω χεῖ ἐπιθεν

ἐλαφρὸν τὸν ὀμικρὸν, καὶ βοᾶν Δωρικῶς τὸ μακρὸν εἰς ᾱ, καὶ κεῖσθαι τὸ π' καὶ σ' εἰς ψ', συγγραφομένου κατὰ πᾶσαν τὴν ῑ. μῶλον.] ὁ πόλεμος, ὁ μὴ ὅλως ποιῶν τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ κολοβούς. δρᾶσαι.] τὸ δῆσαι, δέρκω τὸ βλέπω, ὁ μέλλων δέρξω, ὁ ἀόριστος ἔδρξα, ὁ διφθογγος ἔδρακον, καὶ μεταθέσει τοῦ ά, ἔδρεκον, καὶ ἀφαιρέσει τοῦ ε δρᾶκον. αὐσαλέη.] ἡ κατεξηρασμένη, ἀπὸ τοῦ αὕω αὔσω τὸ φλογίζω. αὐσαλέα καὶ αὐσαλέα προπερισπωμένη Δωρικῶς τοῦ ε εἰς α. τὸ [καταπεπηγώς.] καὶ ἀπὸ τοῦ πήσσω τὸ μὴ φόβῳ κεῖμαι, καὶ ἀπὸ τοῦ πῶμι, βοπὴ τοῦ ω μεγάλου εἰς ε. εἰς ὃ βεβακχευμένον ἀποβολὴ τοῦ κ. καταπεπηῶτας ὃ λέγεταί πως ὑπὸ λιμοῦ, ὁ τὰς σάρκας πελαυνόμενος καὶ συμπιπτούσας. τὸ [σταφυλῆ σι] ἐκ τούτου ταυτὸ δηλοῦντος τῷ καταπεπηγυίᾳ. σαίρω γὰρ ἐστι τὸ μανδῶ, ὁ μέλλων σαρῶ, ὁ ἀόριστος πεσαπάμην σέσηρα καὶ σέσαφα· στοιχεῖα ναῦς, ἤγουν ἀποσύρω τι μεθ' ὕσμινα πάχνοσα, καὶ οἱονεὶ χαίνοντα ὑπὸ λευκοσαρκίας, καὶ τὸ δέρματος ῥυπῶδους. κατηπήνδην.] τὸ δῆμα, δένω τὸ πήχω, καὶ μὴ τὸ ἐπὶ προσθέσεως ἐνθέω, καὶ χωρὶς μετάθεσιν ἐνέδω· ὁ μέλλων ἐνέσω, ὁ παρακείμενος ἔνενκα, ὁ μέσος ἔνεδα, καὶ Ἀττικῶς ἐνήνοδα, ἐνήνοδας, ἐνήνοδεν, ἤγουν ἐπέπηγεν.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Κλωθὼ καὶ Λάχεσις.] ἡ μὲν Λάχεσις ἐν ἀνατολαῖς ἐλαχιστέρα ὢν τῆς Κλωθοῦς, καὶ τῆς Ἀτρόπου, ἀλλ' ὅμως πρεσβυτέρα καὶ προφερεστέρα. κατεσπεπηγυῖα.] κατεσκληκυῖα, δηλονότι τοῖς ὀφθαλμοῖς οὐκ ἐχέσασα.

Δάκρυσι μυδαλέη. ὣς δ' ἄπυργος πόλις ἀνδρῶν.
Χρύσεαι δέ μιν εἶχον ὑπερθύροις ἀερτῆναι
Ἑπτὰ πύλαι. τοὶ δ' ἄνδρες ἐν ἀγλαΐῃσί τε χοροῖς τε
Τέρπνῳ ἔχον. τοὶ μὲν γὰρ ὑπ' ἀπλοΐης
Ἤγοντ' ἀνδρὶ γυναῖκα, πολὺς δ' ὑμέναιος ὀρώρει.
Τῆλε δ' ἀπ' αἰθομένων δαΐδων σέλας εἰλύφαζε
Χερσὶν ὑπ' ἀμώων. ταὶ δ' ἀγλαΐῃ τεθαλυῖαι
Πρόσθ' ἔκιον, τοῖσιν δὲ χορὸν παίζοντες ἕποντο.
Τοὶ μὲν ὑπὸ λιγυρῶν αὐρίγγων ἴσαν ἀὐδήν
Ἐξ ἁπαλῶν στομάτων, περὶ δέ σφισιν ἄγνυτο ἠχώ.
Αἱ δ' ὑπὸ φορμίγγων ἄναγον χορὸν ἱμερόεντα.
Ἔνθεν δ' αὖθ' ἑτέρωθεν ἀνὴρ κώμαζον ὑπ' αὐλῷ,
Τοίγε μὲν αὖ παίζοντες ὑπ' ὀρχηθμῷ τε ἀοιδῇ,
Τοίγε μὲν αὖ γελόωντες ὑπ' αὐλητῆρι δ' ἕκαστος
Πρόσθ' ἔκιον· πᾶσαν δὲ κατὰ πτόλιν θαλίαι τε χοροί τε

Lachrymis humida. iuxta autem turrita ciuitas hominum.
Aureæ autem ipſam tenebant ſuperliminaribus adaptatæ
Septem portæ: hominesque in voluptatibus & choreis
Oblectationem capiebant. Alij ſiquidem fabrefacto in curru
Ducebant viro vxorem, multuſq. hymenæus excitabatur.
Et procul ab ardentibus facibus fulgor reſplendebat,
In manibus famulorum. Mulieres autem venuſtate florentes
Præibant, quas chori ludentes ſequebantur.
Atq. hi quidem canoris tibiis emittebant cantum.
Et tenero ore, circumque ipſos repercutiebatur ſonus.
Illæ autem ad modulationem ducebant chorum amabilem.
Indo rurſum ex alia parte iuuenes comeſſabantur ad fiſtulam,
Alij quidem contra ludentes ſaltatione & cantu,
Alij autem contra ridentes. ante tibicinem autem ſingoli
Præcedebant, totamq. ciuitatem lætitiæ, choreæque

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Πλησίον δέ (φησιν) ἐκείνων ἦν πόλις δίκτυος. χρυσοῦ δὲ πύλαι ἑφύλασσον τὴν πόλιν ἑπτὰ ἐκεῖθεν ἑπτά, ἡμφιασμέναι καὶ κεκλεισμέναι ἐν ὑφορυείοις, ἤγουν τῇ φλιᾷ ἀεὶ ἐν κλεισίῳ. ἐξ ὧν ὃ λέγει, τὰς ἑπταπύλους θύρας εἰρῆσθαι δίδυμον. οἱ δ' ἄνδρες τῆς πόλεως διαφαίνοντο ἔντὸς χοροῖς καὶ ἄλλαις διαφοραῖς. οἱ μὲν γὰρ ἦσαν αὐδεῖ πρὸ γάμου ἐπάνω ἀμάξης ἀνάγοντες, καὶ ὑμέναιος ἐπῆρτο. ὑπὸ δὲ τὸ κύκλῳ τοῦ ἅρματος σίδηρος. ἠγείρετο δ' κολὺς ὑμῖν, ἤγουν ὑπὸ θαλάμῳ φῶς. ἐν χερσὶ δ' ἀλλων ὑπὸ δαΐδων ἠμμένων ἔλαμπε πῦρ φαιδρόν. αἱ δὲ γυναῖκες θαλλοὺς ἐν τῇ τιματίων λαμπρότητι, ἠγείροντο ὁμοδόξως. ἐν τούτοις δὲ ἄλλοι χορεύοντες εἵποντο. καὶ τὰ

τοὺς

των οἱ μὲν, ἤσλοων· κύκλῳ ἢ αὐτῶν ἐκκαίτοῃ ἦχος τῶν αὐλῶν. αἱ δὲ γυναῖκες τῇ ῥυθμῷ τῶν αὐλῶν ἀκολουθοῦσαι ἐχόρδον. ἐν ᾗ τῶν ἑτέρωμέρους νέων αὐλοῦντες ἤρχοντο· οἱ μὲν ὀρχέμενοι, οἱ ᾗ παίζοντες καὶ γελῶντες· ἕκαστος δὲ ὑπ' αὐλητῆ ἦκον καὶ ἤρχοντο, ἤγοων ἕκαστος εἶχεν αὐλητὴν, ὑφ' ᾧ ὠρχεῖτο καὶ ἔπαιζε. πᾶσαν δὲ τὴν πόλιν διφροσυνίαι καὶ λαμπρότητες εἶχον.

ὅπ τὸ [ἀφάρῃα] συσολλῶ ἔχει τῶν ἡ εἰς ἁ. ἀφιρῆα ἀπὸ τοῦ ἐπτελὲς, ἕτως, ἀφέω ἀρῶ, ὁ μέλλων ἀρέσω, ὁ μέσ☉ ἐξαιρέμην☉ ἦρα καὶ ἄρμην Α'τικῶς. καὶ Αἰσχύλ☉.

Ἄρηρε ἥδε γ' αὐλέτη δυσεκλύτως.

ἡ μετοχὴ ὁ ἀρηρὼς, καὶ τὸ ἀηλυτὸν ἢ ἀρηρῆα. ἀλλὰ δὴ καὶ τὰ ῥαίσει συσολλῶ ἔχει τῶν ῶ μεγάλ εἰς ὁ μικρόν· ὅ. ῥω ἀπὸ τοῦ ἀπεγείρω, ὁ μέλλων ἀρῶ, ὁ μέσ☉ ἐξαιρέμην☉ ἦρα, καὶ Α'τικῶς ἄρμην, ὁ ὑποστελλικὸς ὤφειλεν ἦ ὠραμεν· τὰ δὲ Α'τικὰ τὰ ἀπὸ βαρυτόνων ἀρχόμενα ἐν τῷ παρακειμένῳ χρονικῶς μεγαθύνονται ἐν τῷ ὑποστελλικῷ. ὥστε συσολλῶ ἔχει τὸ ἀραρεν διὰ τῶν τὸ μέτρον ἀναγκαίων.

Τῆκε δ' ἀπ' αἰθομένων δαΐδων.] τὸ δαΐδων ἐπιπλέκ ὅτι τῶν δᾴδων. ἀπὸ γὰρ τοῦ δαίω τὸ καίω δαὶς καὶ δᾶς. ὀξύνεται δὲ τὸ δᾶς, ὅτι τὰ ὀξυνόμενα εἰς τὴν συναίρεσιν πάλιν ὀξύνεται· ἕως ἕσως, δαὶς δᾶς, καὶ τὰ πιοῦπα. σέλας εἰλύφαζε.] τὸ εἰλύφαζον ἀπὸ τοῦ εἴλη ἡ λαμπρότης, καὶ τοῦ φῶ τὸ λάμπω, δύο ταυτοσημάντων λέξεων. τεθαλῆαι.] θάλλω, ὁ μέλλων θαλῶ, ὁ παρακείμεν☉ τέθαλκα, ὁ μέσ☉ τέθαλα, ἡ μετοχὴ ὁ τεθαλὼς, τὸ θηλυκὸν ἡ τεθαλῆα. ἴσασιν.] ἤγουν ἐπίστανται τὸ θέμα ἴσαι, καὶ ὁ παρατατικὸς ἤδη, τὸ πρῶτον τοῦ πληθυντικοῦ ἴσασαν. νέοι κώμαζον.] τὸ κωμάζον, ἢ ἐπεγωδοῦσι, ἀκολουθοῦντες τῷ αὐλῷ, ἢ ὅσοι τῶν κώμων ἐπῆρχοντο σὺν τῷ αὐλῷ. εἶδον ἔξι καὶ τὸ [Κωμάζω ποτὶ σὰν Α'μαρυλλίδα] ἐξῆς τῷ Θεοκρίτῳ.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Χρύσεια δέ μιν εἶχον.] ἰδοὺ καὶ πόλις ἐκεῖ, χρυσᾶς ἔχουσα πύλας ἐπά. οἱ δὲ ἄνδρες τῆς πόλεως, οἱ μὲν ἔπαιζον, ἄλλοι δὲ ἐφ' ἁμάξης κύμφοις ἀνδρὶ ἑφέροντο.

Ἀγλαΐαι τ' εἶχον. τοὶ δ' αὖ περιπάροιθε φόλοιο
Νῶθ' ἵππων ὄπιθάντες ἐθεύοον. οἱ δ' ἀρότῆρες
Ἤρεχον χθόνα δῖαν· ὑπεζωκότες δὲ χιτῶνας
Εἶχον ἀλετρεύοντες. ἀυτὰρ ἔλμοι βαθὺ λήϊον εἶχε μέσσον
Αἰχμῇς ὀξείῃσι κοσφιζόμενοι πέπλοις,
Βριθόμενα σταχύων, ὡσεὶ Δημήτερος ἀκτήν.
Οἱ δ' ἄρ' ἐν ἀλλοδαποῖσι δέον, καὶ ἔπλετο ἀλωήν.
Οἱ δ' ἐξύγων οἶνας, ἁρπεπάνας ἐν χερσὶν ἔχοντες·
Οἱ δ' αὖτ' ἐς ταλάρους ἐφόρεον τοὺς ξυμπύθεσθαι
Λευκοὺς καὶ μέλανας βότρυας, μεγάλων ὑπὸ ὄρχων,
Βριθομένων φύλλοισι καὶ ἀργυρέης ἐλίκεσσιν.
Οἱ δ' αὖτ' ἐς ταλάρους ἐφόρουν. μετὰ δ' ἔσφισιν ὄρχος
Χρύσεος ἦεν, (κλυτὰ ἔργα περίφρονος Ἡφαίστοιο)
Σειόμενος φύλλοισι καὶ ἀργυρέοισι κάμαξι.
Τῷ γε μὲν οὖν παίζονται ὑπ' αὐλητῆρι ἕκαστος
Βριθόμενος σταφυλῇσι. μελαίνοντο δὲ καὶ αἱ δὲ.

Voluptatesque tenebant. Alij autem rursus extra ciuitatem
Tergis equorum conscensis currebant. aratores autem
Proscindebant terram bonam; alteque tunicas
Succinctas habebant: sed erat profunda seges, vbi alij quidem metebant
Mucronibus acutis sostrata solla,
Grauida spicis, veluti Cereris cibum.
Alij autem in manipulos ligabant & implebant aream:
Rursum alij vindemiabãt vineas, falces in manibus habentes.
Alij autem in calathis ferebant a vindemiatoribus acceptos
Albos & nigros racemos, magnis ex vitibus,
Grauidis foliis, & argenteis capreolis.
Alij rursus in calathis portabant, iuxtaq. ipsos vites
Argentea erat (inclyta opera prudentis Vulcani)
Agitata foliis, & argenteis pertica,
Inde quidem igitur ludunt ad tibicinem vnusquisque
Oneratus vuis, quæ ipsæ nigræ erant.

Οἵγε μὲν ἐξάπτειον, τοὶ δ' ἧρυον, οἱ δ' ἐμάχοντο
Πυξί τε καὶ ἐλκηδόν· τοὶ δ' ὠκύποδας λαγὼς ἠρῶν
Ἄνδρες θηρευταί, καὶ καρχαρόδοντες ἐπ' αὐτοῖς
Ἵεμενοι μαπτῆναι, οἱ δ' ἵεμενοι ὑπαλύξαι.

Alij quidem calcabãt in lacu, alij hauriebant, alij autẽ dimicabãt Pugnis & luctando: alij vero alipedes lepores venabantur, Viri venatores, & serratis dentibus canes quo ante ipsos, Cupientes assequi, illi autem cupientes effugere.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Τινὲς δὲ (φασὶ) τὴν τῶν πόλεων οἰκείωσιν ἀναβαίνειν ἵππους. ἔμφασιν δὲ τοῦ πόλεως ἔτερον. ἀφοτῆρες ἢ ἠρετρίων, ἀνεσταλμένας, ἤγουν ἀνεζωσμένας ἔχοντες τοὺς χιτῶνας. ἰωὶ ἢ καὶ χαρόφιον βαθύ. οἱ μὲν ἐν σκεύεσι ἐν δρεπάναις ὀξείαις ἐθέριζον τὰ πέτηλα, ἤγουν τὰς καλάμας τὰς ἀτάρμυδκμένας, διὰ τ' ἄσαχνα. τὰ καταξηρασμένα ὑφὸ τῆς ἀσαχύων, ἅτε δὴ δῶρον ὄντα τῆς Δήμητρος· οἱ δὲ ἐδέσμουν τὰ χειρόβολα καὶ ὤφ' ἵππον εἰς τὴν ἅλωνα. οἱ δ' ἐπεύχοντο ἀμφέλυς, κραπαῖοι μαχαίραις· ἄλλοι δ' ἕφερον λαμβάνοντες ὑπὸ τῆς ζυγώστου ἐν καλαθίσκοις βόστρυας λευκὰς καὶ μέλανας ἀπὸ μεγάλων κλάδων καταβαρυμένων ἐν φύλλοις καὶ ἀργυφέοις ἕλιξιν, ἃς ψαλίδας φαμὲν ἰδιωτικῶς. τοῦ δὲ δευτέρου λεγόμενον, οἱ δ' αὖτ' ἐς ταλάρους ἐφόρουν, δοκεῖ ἐπανάληψις εἶναι. συντάσσεται δ' ὅπως. οἱ δὲ καὶ ὅτοι, ἤγουν οἱ εἰρημένοι, ἔφερον αὐτὰ ἐν ταλάροις. ὅτι δὲ καὶ τὰ μακρὰ κυφίζοντο, δῆλον ἀπὸ τοῦ

Βέλομ' ἐγὼ λαὸν σόον ἔμμεναι,
παρ' Ὁμήρῳ. τὸ δὲ
——κλυτὰ ἔργα φέροντες Ἡφαίστοιο,
αὐτὶ τοῦ κλυτὸν ἔργον, τὸ πανθαυμαστὸν αὐτὶ ἐπικοῦ, καὶ Ὅμηρος.

Αἰεί τοι τὰ κακὰ δεῖ φίλα φρεσὶ μαντεύεσθαι, ἤγουν φίλον. πανσίον δ' αὐτῶν κλῆμα ἰωὶ χρυσοῦν, μέγα ἔργον τοῦ φρονιμωτάτου Ἡφαίστου σκιόμενον καὶ κιτώμενον ἐν φύλλοις καὶ ἀργυφέοις κάμαξιν, ἤγουν ἕλιξιν, ἃ χαράξει γὰρ βαμμένην σαφυλαῖς, αἳ μέλαιναι ἦσαν. οἱ μὲν οὖν τῆς ἀνδρῶν σκέρουν τὰς σαφυλὰς ἐν τοῖς λικνοῖς (τοῦτο γὰρ σημαίνει τὸ, ἐτρόπων) ἢ συνέθλιβον τοῖς ποσίν. οἱ δὲ ἤρυον καὶ ἤντλουν τὸν οἶνον. ἄλλοι δὲ ἐμάχοντο κονδυλίζοντες ἀλλήλους, ἤγουν τῷ χόνδρῳ βάλλοντες, καὶ ὑπὸ τῆς ἰσχνότητος ἕλκοντες. οἱ δὲ σαυρήγουν λαγωοί, ἄνδρες ὁμοῦ κυνηγέται, καὶ ὀξυόδοντες κύνες, ἔμφασιν τῆς ἀνδρῶν περιόδου, δηλονότι. οἱ μὲν κυνες ἐφιέμενοι καταλαβεῖν τοὺς λαγωούς, οἱ δὲ λαγωοὶ ἐφιέμενοι σωθῆναι.

προπάροιθε πόληος.] τὸ [πόληος] ἔκτασιν ἔχει. πόλις γὰρ πόλιος κοινῶς, καὶ πόλεος ἰωνικῶς, καὶ ζητεῖται τὸ ε εἰς η, πόληος.

Ἤρινον.] ἤγουν ἔαρινον. ἐρύκω τὸ κωλύω, φιλόν· ἀφ' οὗ καὶ ἔρυξ ἕρυκος κύκλον. ἐρεῖκα δὲ τὸ κόπτω διφθογγον. ἀφ' οὗ καὶ ἔστιν ἐρεικτὸν, ὡς παρὰ τῷ Ἀνεισοφάνει·

Ἔστιν κατερεικτὸν χύτρας δυὼ ἢ βοῆς.

τὸ [ὀπισολάδην] ἀντὶ τοῦ κοσμίως, καὶ ἀνεσταλμένως. τόδε [Ἐσάλατ'.] ἤγουν Ἐσάλατο, ἀντὶ τοῦ ἀνεζωσμένοι ἦσαν. οἱ γὰρ εἰς ἐργασίαν ἀσχολούμενοι ἀνεζωσμένοι τὰ ἄκρα ἱμάτια εἰσίν. Ἰωνικὸν δὲ τὸ [Ἐσάλατο,] ὡς τὸ τετύφατο, ἀπὸ τοῦ σάλλω τὸ κοσμῶ, ὅ τὸ πρίτον σχοινοπόν τε παθητικῶς παρακειμένου ἐσάλατο, καὶ πλεονασμῷ τοῦ α ἐσάλατο, τὸ πρίτον τῶν πληθωντικῶν. τὸ [κορυνίοεντα] διφορεῖται. καὶ γὰρ καὶ κορωνίοντα γράφεται, ἤγουν μέλανα· καὶ γὰρ τὴν ἀσαχύων οἱ μὲν λευκοί, οἱ δὲ πυρροί, οἱ δὲ μέλανες, οἷ καὶ τὴν ἄλλων διαφορώτεροι· ἢ κορυνίοντα, ἤγουν ῥάβδωσιν, καὶ δι' ὑπαρτίων δύο γραμμῶν· κορυνὴ γὰρ ἡ ῥάβδος.

οἱ δ' ἄρ' ἐν ἀλεδανοῖσι] ἀλεδανὸς ὁ δεσμὸς, ἀπὸ τοῦ ἕλω τὸ κρατῶ καὶ τοῦ δέω τὸ δεσμῶ, δύο ταυτοσημάντων λέξεων. καὶ ἔπιθεν ἀλωὴν] ἄλλως [καὶ ἔπιτον ἀλωήν.] τὸ πίτνω ἀπὸ τοῦ πέτω, πλεονασμῷ τοῦ ν· ὅθεν ἡ καὶ πίτνω πιτνῶ. ἀλωὴ, ὁ ὁμαλὸς τόπος, ἐν ᾧ τὰς ἀλωὰς καὶ συντρίφει σάχυας. ἡ μὲν οὖν ἄλως, ἡ καὶ ἄλων λέγεται, καὶ ἀλωή, ἡ μέν τισι πᾶσα ἀλωὴ καὶ ἄλως, καὶ γὰρ οἱ περὶ Ἀμπελώνων χῶροι ἀλωαί.

οἱ δ' αὖτ' ἐς ταλάρους] τάλαρος ὁ καλαθίσκος, ἀπὸ τοῦ ταλαὸς καὶ καρτερικὸς εἶναι, ἤγουν βαστακτικὸς τοῦ ἐντὸς ὄγκου. τὸ [ἐφόρουν] καὶ ἄρδην, καὶ τὰ τοιαῦτα Αἰολικά εἰσιν, ἀπὸ τοῦ ἐφόρουν καὶ ἤρουν γινόμενα, ζητεῖται τὸ ε εἰς ι.

ὑπὸ

ὑπὸ ζυγωτήρων.] ζυγωτὴρ ὁ ζυγῶν, ὡς ἰατήρ. καὶ ἀργυρέης ἐλίκεσσιν] ἐλίκεσσιν, ἤγουν φαλίσιν. ἰστέον ὅτι οἱ ποιηταὶ τὰς εἰς ες λημούσας εὐθείας ἀφ' πληθωτικῶν, προσθέντες τὸ ι, ποιοῦσι δοτικὰς ἀφ' πληθωτικῶν, οἷον αἴθουσι αἰθούσιον, ὄρυχες ὀρύχεσσι, ἕλικες ἑλίκεσσι· ἕλιξ δέ ἐστιν ἡ λεγομένη τοῦ κλήματος φαλίς, ἀπὸ τοῦ ἑλίσσω τὸ συστρέφω γινομένη· συνεσταλμένη γάρ ἐστι καὶ ἐπικαμπής. καὶ ἀργυρέοισι κάμαξι.] κάμαξ, εἰ μὲν τιὸν ἕλικα σημαίνει ἀπὸ τοῦ καμπτω, ὡς ἐπικαμπής· εἰ δὲ τιὸν χάεσκα, ἀπὸ τοῦ κάμνω· κάμνει γὰρ τὸ χαεσκόμενον αὐτὸν τὸ κλῆμα. καρχαρόδοντα κυσί,] χαυλιόδοντα μὲν λέγουσι, ὅσα ἔχουσι τοὺς ὀδόντας ἐξεστηκότας τοῦ σώματος, οἷον ἐλέφας καὶ χοῖρος· καρχαρόδοντα δέ, ὅσα ἐντὸς μὲν ἔχουσι τοὺς ὀδόντας, ἀλλ' ὀξεῖς, καὶ οἷον κεχαραγμένους, οἷον λέων, πάρδαλις, λύκος, κύων.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

πορφυρόεντα πέπλα.] τὰ ὑπερμεγέθη ἱμάτια κατεχρήσατο. πέπλα γὰρ τὰ φύλλα λέγουσι. λέγει δὲ τοὺς ὑπερμεγεθεῖς σάκους. Ἄλλως. εἶδος ἀντὶ εἴδους ἐνταῦθα εἰρήκασι. ἔμελλε γὰρ εἰπεῖν τοὺς κάρπους, ἤγουν ἀσπίδας, καὶ εἶπε φύλλα. ἐλλέβορόν τε.] τὰ κοῖλα φησὶν ἀσπίδων λέγει. ἔπλον.] ἔπλην, ἢ ἐξέτεινον ὅπλα τιὸν ἄλλον· τουτέστιν ἔψυχον, ἔπλουν ὅπλα τῷ ξηραίνεσθαι. κάμαξι.] σηλυκῶς μὲν ῥάζεσι, ἢ κάλαμοι τὰ σὰ μπέλας φεύγειφεγγῆαι. ἀρσενικῶς δὲ σημαίνει τὸ ὄρυγμα, ἢ τὰς παγάλας, τὰς ὡρὰς τῶν πολεμίων ἐρωτῶ. ὄφρα δὲ παρὰ τὸ καμεῖν. Πύξ τε καὶ ἐλαυνόντων.] τὶς ἐλαύνει τὸν ἕτερον πρὸς ἑαυτόν. τῇ χειρὶ ἔλκοντες ἀλλήλους, καὶ πυξ ἀγωνιζόμενοι.

Παρ' δ' αὐτοῖς ἱππῆες ἔχον πόνον, ἀμφὶ δ' ἄεθλοις
Δῆριν ἔχον καὶ μόχθον. ἐϋπλεκέων δ' ὑπὸ δίφρων
Ἡνίοχοι βεβαῶτες ἐφίεσαν ὠκέας ἵππους,
Ῥυτὰ χαλαίνοντες. τὰ δ' ὑπερφιάλως ἐτετύκτο
Ἅρματα πολλήων, ὑπὸ δὲ πλήμναι μὲγ' ἀύτευν.
Οἱ μὲν ἄρ' ἀΐδιον εἶχον πόνον· οὐδέ ποτέ σφιν
Νίκη ἐπηυάθη, ἀλλ' ἄκριτον εἶχον ἄεθλον.
Τοῖσι δὲ καὶ προὔκειτο μέγας ξίφος ἐντὸς ἀγῶνος
Χρύσεος, κλυτὰ ἔργα περίφρονος Ἡφαίστοιο.

Iuxta ipsos autem & equites habebant laborem, proq. præmiis
Certamen habebant & pugnam. bene iunctis autem in curribus
Aurigæ stantes, immittebant veloces equos,
Habenas laxantes. illi autem subsultantes volabant
Currus fertuminati, rotarumque modioli valde ex eo resonabat.
Illi quidem igitur perpetuum habebant laborem, neque enim dum ipsis
Victoria completa erat, sed indefinitum habebant certamen.
Ipsis autem etiam propositus erat magnus tripus intra agonem,
Aureus, inclyta opera prudentis Vulcani.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Πλησίον δέ (φησι) ταύτης τῆς ἱστορίας ἵπποις ἀγωνίσαι ἠγωνίζοντο· ἕνεκεν δὲ τοῦ στεφάνων ἐμάχοντο, ἢ ὅτι τοῖς ἀγῶσιν αὐτοῖς ἐμάχοντο. ἀναζεσπότης δέ τινες ἡνίοχοι, ἤγουν καβαλλάριοι, ἐπάνω δίφρων δυκατασκάφων ἐπέλυσαν τοὺς ταχεῖς ἵππους, ἐνδύοντες τοὺς χαλινούς. τὰ δὲ ἅρματα τὰ κεκολλημένα, ἤγουν αἱ ἅμαξαι τοῦ δίφρου, ἐπέτοντο τῷ ῥόμῳ τῶν ἵππων· αἱ πλῆμναι δὲ καὶ αἱ ῥύσεις τῶν ἁρμάτων, μέγα ἤχουν, οἱ μὲν οὖν ἀγὼν ἐνεκεῖτο ἔχων τὸν ἀγῶνα, ἐδὲ ἦν λῦσαι γεγραμμένον ἐν αὐτοῖς ἡ νίκη, ἀλλ' ἦν ἔτι ἄκριτος. ἔκειτο δὲ καὶ μέγας τρίπους ἐντὸς τοῦ ἀγῶνος, χρυσοῦς, γέρας τῷ νικήσαντι, ἔργον ἐπαινετὸν τοῦ Ἡφαίστου.

Δῆριν ἔχον καὶ μόχθον] ἄλλως [καὶ μόθον.] μόθος ἀπὸ τοῦ μὴ ὀθεῖσθαι, ἤγουν διατρέφεσθαι καὶ φροντίζειν ἄλλου τινὸς πράγματος τὸν μαχόμενον, ἀλλὰ μόνου τοῦ πολέμου γίνεσθαι.

Ῥυτὰ] τὰ χαλινά, ἀπὸ τοῦ ἐρύω, τὸ ἑλκύω, κυρίως δὲ τὰ λεγόμενα ῥέτζια. ἰμάσια, ὁ χαλινὸς, ἀπὸ τοῦ αἴνω τὸ αἰνῶ, κημὸς ἀπὸ τοῦ κάμνω, φιμὸς ἀπὸ τοῦ ἵημι (ἔβ), ἤγουν σειρὰς, χαλινὸς ἀπὸ τοῦ χαλᾶν τιὸν ἵππον. φορβειὰ δέ ἐστι τὸ καπίστριον τὸ τῇ φορβῇ τοῦ ἵππου ἁρμόζον.

Ἅρματα κολλήεντ'] κολλήεντα. ἡ κόλλησις

διχῶς· χρὴ ὁμωνίαν, ἢ χρὴ ἀμφίφυσιν, ὡς ὅτι ξύλων καὶ μετάλλων. ὅτι δὲ πλῆμναι μέγ' αὐτῶν.] πλήμνη ἡ τοῦ ἅρματος πεύκη, ἡ πληρουμένη ὑπὸ τοῦ ἄξονος, ἢ πλῆμναι αὐτὰ τὰ ἀκροξόνια. Νίκη ἐπινύσθη.] ἤγουν ἐτελειώθη, ἐκ τοῦ αὐόω. τοῦτο δὲ ἀπὸ τοῦ ἔω, τὸ πληρῶ. καὶ γίνεται ἔνω, καὶ αὔω καὶ αὐόω, βοηθῇ Δωρικῇ τοῦ εἰς α', παρά τισι μὲν τοῦ φιλοῦ, παρά τισι δὲ δασυόμενα. μέγας πέπτων ἐντὸς ἀγῶνος.] βέπτων συγκοπῇ Αἰολικῇ τοῦ· ἔστι δὲ πρίπτων κρατῆς μέγας, βοῦς πόδας ἔχων, ὁ νῦν βαρβάρως λεγόμενος χοτζᾶς.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

ὅτι δὲ πλῆμναι.] πλῆμναι εἰσὶ τὰ ξύλα τὰ κεκλάτα, τὰ τῷ ἄξονι ἐμπηγνύμενα, εἰς ἃ πολλάκις καὶ λίπος ἐμβάλλουσιν οἱ γεωργοί, ὅτι τὸ ταχέως διατρέχειν τοὺς ἄξονας ποιεῖ. ἀλλ' ἄκεστον εἶχον ἀέθλου.] ἀλλὰ ἄθλου, ἤτοι τοῦ μάχου, εἶχον ἀδιαχώρητον. ὧδε δὲ εἶπε, πάντες δὲ ἐσπουδμοῦντο.

Α'μφὶ δ' ἴτυν ῥέεν Ω'κεανὸς πλήθοντι ἐοικώς·
Παῦε δὲ συνεῖχε σάκος πολυδαίδαλον, οἷδε κατ' αὐτὸν
Κύκνοι ἀερσιπόται μεγάλ' ἤπυον· οἳ ῥά γε πολλοὶ
Νῆχον ἐπ' ἄκρον ὕδωρ. παρὰ δ' ἰχθύες ἐκλονέοντο,
Θαῦμα ἰδεῖν καὶ Ζηνὶ βαρυκτύπῳ, εἵνεκα βελέων
Ἡ'φαιστος ποίησε σάκος μέγα τε σιβαρόν τε,
Ἀρσάμενος παλάμῃσι. τὸ μὲν Διὸς ἄλκιμος υἱὸς
Πάλλεν ὑπερφιάλου· ὅτι δ' ἱππείῃ θόρε δίφρῳ
Εἰκελος ἀστεροπῇ παῖδος Διὸς αἰγιόχοιο,
Κῦφα βιβάς. τῷ δ' ἰωὶ ὀχος κρατερὸς Ἰ'όλαος
Δίφρῳ ἐπεμβεβαὼς ἰθύνετο καμπύλον ἅρμα.

Circa extremam autem oram manabat Oceanus, inundanti similis.
Totum autem continebat clypeū variegatum. per ipsum autem
Cygni altivolantes magnum clāgebant, qui illic multi
Natabant in summa aqua. iuxta autem pisces mouebantur,
Mirum visu, etiam Iosi granitonanti, cuius con filiis
Vulcanus fecit clypeum magnumque validumque,
Componens manibus: quem quidem Iouis fortis filius
Iactabat facile: equestrem autem assiliit in currum
Similis fulguri patris Iouis, ægida tenentis,
Leuiter ingrediens. huic autem auriga fortis Iolaus,
Bigis insistens regebat curuum currum.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Περὶ δὲ τοῦ ἴτυν (φησὶ) καὶ τοῦ περιφέρειαν, ἤγουν τὸ ἄκρον τῆς ἀσπίδος, ὡς ἐζωγραφημένος ὁ Ω'κεανός, ἤγουν ἡ κύκλῳ τῆς θαλάσσης περίοικος πλημμυροῦσα πού πλάγει· περιεῖχε δὲ ὅλον τὸ σάκος τὸ ποικίλον. εἰς αὐτὸν δὲ τὸν Ω'κεανὸν κύκνοι μεγάλως ἐφώνουν, οἳ πολλοὶ ἔπλεον ἐκεῖ εἰς τὸ ἄκρον ὕδωρ. ἐκλονοῦντο δὲ (τουτέστιν ἐκινοῦντο) καὶ ἰχθύες ἐκεῖ. θαῦμα δ' ἐνεποίει ἡ σοφία τῷ Διΐ, ὃ'ν ὁ Η'φαιστος κατεσκεύασε τοῦ ἀσπίδα ἐκείνου. τοῦτο δὲ τὸ σάκος ὁ Η'ρακλῆς ἐκίνει εὐκόλως ἐν ταῖς ἰδίαις χερσὶν· ἐπεὶ δὲ ἀπελίθη ὁ Η'ρακλῆς, αὐτὸς εἰς τὸν δίφρον, ὅμοιος ἀστραπῇ, κύφως. ὁ δὲ Ἰ'όλαος ὁ ἡνίοχος σὺν τούτῳ ὀπίβας τοῦ δίφρου ἡνιόχει τὸ ἅρμα.

Α'μφὶ δ' ἴτυν.] ἴτυς ἡ περιφέρεια τοῦ ἅρματος, ἤγουν ὁ γύρος, ἀπὸ τοῦ ἴω τὸ πορεύομαι, ἢ κύκλῳ διέσα. Ω'κεανὸς.] ὠκεανὸς ἀπὸ τοῦ ὠκέως ῥέειν. μέγα τε σιβαρόν τε] σιβαρὸν ἀπὸ τοῦ σείω τὸ σφιπατῶ, ὃ ὁ δίτροχος ἅρεισος ἔσιβον, τὰ γὰρ σιβαρὰ τῆς πίλων ἐν τῷ πατεῖσθαι.

Εἰκελος ἀστεροπῇ] ὅπ στεροπὴ καὶ ἀστραπὴ, καὶ ἀστεροπὴ, τὸ αὐτό ἐστιν· ἀλλὰ τὸ μὲν στεροπὴ ἀπὸ τοῦ στείχειν ὁπὸς καὶ φωτός, διὰ τὸ πολλοὺς γίνεσθαι ἐμπαλίκτους καὶ ἐμβροντήτους ἀπὸ τῆς ἀστεροπῆς· ἀστεροπὴ δὲ ἀπὸ τοῦ ὄπτεσθαι καὶ βλέπεσθαι ὡς ἀστὴρ ἀστεροπὴ δὲ ἀπὸ τοῦ ὡς ἀστέρας ἰάπτειν καὶ πέμπειν.

Κῦφα βιβάς] τὸ [βιβὰς] ἀναδίπλωσιν ἔχει Γ'ωνικήν. βὰς γὰρ ἦν, ἀπὸ τοῦ βίβημι, εἰς δίτροχον ἅρεισον, ἢ καὶ εἰς ὄχημα πολύ.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

παρὰ δ' ἰχθύες ἐκλονέοντο] ἐπειδὴ εἶπεν ἰχθύες ἐκλονέοντο, ἐπήγαγε, θαῦμα ἰδεῖν καὶ αὐτῷ τῷ Διΐ, ὅ διὰ βελτὶς ἡ ἀσπὶς ἐγίνετο.

Α'γχίμο-

Ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Καὶ σφέας θαρσύνεσκ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Χαίρετε Λυγκῆος γενεὴ θηλέκλειτοῖο,
Νῦν δὴ Ζεὺς κράτος ὔμμι δίδοῖ μακάρεσσιν ἀνάσσων,
Κύκνον τ' ἐξεναρεῖν καὶ δουρὸς κλυτὰ τεύχεα δῦσαι.
Ἄλλο δέ τοι τί ἔπος ἐρέω μέγα φέρτερόν τε λαῶν·
Εὖτ' ἂν δὴ Κύκνον γλυκερῆς αἰῶνος ἀμέρσῃς,
Τὸν μὲν ἔπειτ' αὐτοῦ λιπέειν καὶ τεύχεα τοῖο,
Αὐτὸς δὲ βεβρολοιγὸν Ἄρεα ὀπίσσω ἰόντα
Ἔνθά κε γυμνωθέντα σάκους ὑπὸ δαιδαλέοιο
Ὀφθαλμοῖσιν ἴδῃς, ἔνθ' ἐτάμειν ὀξέϊ χαλκῷ·
Ἀμφὶ δ' ἀναχάσασθαι· ἐπεὶ οὐ τόγε μοῖρον ἔσσιν
Οὔθ' ἵππους ἐλέειν, οὔτε κλυτὰ τεύχεα τοῖο.

Prope autem ipsis aduenit dea cæsiis oculis Minerua,
Atq. ipsos confirmans verbis volucribus alloquebatur:
Saluete Lyngei progenies longe inclyti,
Nunc itaque Iupiter robur vobis dat, is qui beatis imperat,
Cygnumque interficere, & inclyta arma eius despoliare.
Sed tibi aliud verbum dicam, multo præstantissimepopulorũ
Postquam igitur Cygnum dulci æuo spoliaueris,
Illum quidem tum eodem loco relinque, & arma ipsius.
Ipse autem hominum pestem Martemaccedentem obseruãs,
Vbi nudatum clypeo variegato
Oculis videris, ibi vulnera acuto ferro,
Retroque te recipe, quoniam tibi fas non est
Neque equos capere, neque inclyta arma illius.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Πλησίον δὲ αὐτῶν (φησὶν) ἦλθεν ἡ Ἀθηνᾶ, καὶ θαρσύνουσα αὐτοὺς εἶπε· χαίρετε οἱ ἀπὸ Λυγκέως τοῦ εὐδόξου καταγόμενοι, νῦν δὴ ὁ Ζεὺς δίδωσιν ὑμῖν νίκην, ὥστε φονεῦσαι τὸν Κύκνον καὶ ἐκδῦσαι αὐτὸν τὰ ὅπλα αὐτοῦ. σὺ δὲ (ὦ Ἡράκλεις) ἐμοῦ ἄλλό τι, νίκας τὸν Κύκνον σπείσῃς ἀπὸ τῆς ζωῆς, τοῦτον μὲν ἄφες ἐκεῖ ἔνθα πέσῃ, καὶ τὰ ὅπλα αὐτοῦ. σὺ δὲ ἐπιτηρήσας τὸν Ἄρεα ἐπερχόμενόν σοι, ἔνθα ἴδῃς ἀπογυμνωθέντα αὐτὸν τοῦ σάκους, ἐκεῖ τρῶσον αὐτὸν μὲ τοῦ δόρατος, ἀναχώρησον δὲ δίθυς ὀπίσω, ἐπεὶ οὐκ ἔστι σοι εἱμαρμένον ὥστε τοὺς ἵππους τοῦ Ἄρεος λαβεῖν, οὔτε τὰ ὅπλα αὐτοῦ. τὸ [Ἀγχίμολον] ἀπαρέμφατόν ἐστιν εἰς παρατατικόν, ἐκ τοῦ μολῶ τὸ βεβλωμένον· σημαίνει δὲ τὸ πλησίον. Κύκνον τ' ἐξεναρεῖν.] ἐξεναρεῖν, ἤγουν φονεῦσαι· τὸ θέμα, ἐναίρω τὸ φονεύω.

γλυκερῆς αἰῶνος.] ὅτι τὸ φορφύρειν τὰ ἀρσενικὰ χίνα γλυκεῶς, Ἀπικόν ἐστιν, οἷον ἐνταῦθα [γλυκερῆς αἰῶνος] καὶ Πίνδαρος,

Ἐρήμης δ' αἰθέρος.

ἀμέρσῃς] ἀπὸ τοῦ ἀμέρδω τὸ ἀφαιρῶ· τοῦτο δὲ ἀπὸ τοῦ ἀμῶ τὸ θερίζω.

Ἔνθά κε.] τὸ Ἔνθα, ποτὲ μὲν σημαίνει τὸ ὅπου, ὡς τὸ [Ἔνθά κε γυμνωθέντα] ποτὲ δὲ τὸ ἐκεῖ· ὡς τὸ [Ἔνθ' ἐτάμειν.] ὅθεν ἀπὸ τοῦ ἐνταῦθα δοκεῖ γίνεσθαι καὶ συγκοπήν.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Χαίρετε Λυγκῆος γενεή.] Λυγκεὺς ἐκ βασιλεὺς τοῦ Ἄργους. ἀπὸ Λυγκέως δὲ Ἀβας, ὁ Ἀκρισίου, ὁ Δαναΐδης, ὁ Περσεύς, ὁ Ἀλκαῖος, ὁ τοῦ Ἡλεκτρύωνος καὶ Ἀμφιτρύωνος. τοῦ δὲ Ἀλκαίου, Ἡρακλῆς καὶ Ἴφικλος, Ἰφίκλου δὲ Ἰόλαος. Γένος δὲ πᾶς φιλοσόφως δοκεῖ καὶ τὸ ἐν· ὡς Ἡρακλῆς, καὶ Ἀντίοχος, καὶ Λυσμενής, καὶ Κέκροψ καὶ δὴ καὶ ἡμεῖς λέγομεν καὶ ἡ πάντων ἐχόντων πῶς σχέσεν πρὸς ἀλλήλους ἕδρασις, ὡς παρὰ τῷ Πορφυρίῳ μεμαθήκαμεν. τέκνα λεχθείησαν οἱ Ἀργεῖοι τοῦ Λυγκέως, ὡς ἐκ πρόσληξιν κατάληξιν. ὡσαύτως οἱ Ἡρακλεῖδαι, καὶ Κεκροπίδαι, καὶ οἱ λοιποί. σάκους.] οἱονεὶ τοὺς σάκους. οἱ γὰρ Δωριεῖς ἐκ τοῦ πλίνθους· τὸ σάκος τοῦ σάκους, τὸ βέλος τοῦ βέλους. τὸ δὲ ἐὸ, εἰς εὖ πρέπουσιν. ἔνθ' ἐτάμειν.] ἀντὶ μὲν φησὶ μόνον, καὶ ἀναχώρει. ἐπεὶ οὐκ ἔμαρτό σοι ἔστι τοὺς ἵππους αὐτοῦ λαβεῖν, οὔτε αὐτὸν φονεῦσαι.

Ὡς εἰπὼν ἐς δίφρον ἐβήσατο δῖα θεάων
Νίκλῳ ἀθανάτῃς χερσὶν καὶ κῦδος ἔχουσα
Εὐσυμένως. τότε δή ῥα διόγνητος Ἰόλαος
Σμερδαλέον θ' ἵπποισιν ἐπέκλετο. τοὶ δ' ὑπ' ὀμοκλῆς
Ῥίμφ' ἔφιεν θοὸν ἅρμα κονίοντες πεδίοιο.
Ἐν γὰρ σφιν μένος ἧκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Αἰγίδ' ἀνασείσασα· φόβησε δὲ γαῖα.
Τοὶ δ' ἅμυδις προφέροντ' ἴκελοι πυρὶ ἢ ἀνέμοιο,
Κύκνος θ' ἱπποδάμοιο καὶ Ἄρης ἀκόρητος ἀϋτῆς.
Τῶν θ' ἵπποι μὲν ἔπειθ' ὑπεναντίοι ἀλλήλοισιν
Οὔρεα χέμισαν, φόβη δέ σφιν ἄγνυτο ἠχώ.

Sic locuta, in currum ascendit diua dearum,
Victoriam immortalibus manibus & gloriam tenens
Certatim. Tunc igitur Ioui notus Iolaus
Horrendum equos increpuit. illi autem a comminatione
Leuiter ferebant celerem currū, puluerem cientes per campum:
Nam ipsis animum addiderat dea cæsiis oculis Minerua,
Ægide concussa. ingemiscebat autem circumquaque tellus.

Illi autem pariter procedebant, similes igni siue procellæ,
Cygnus equūm domitor, & Mars insatiabilis clamore.
Horum equi deinde obuiam sibi mutuo facti,
Acutum hinnituere, circaque ipsos reuerberabatur sonus.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Οὕτω συμβαλόντων (φησὶν) ἡ Ἀθηνᾶ αὐξήσασα τὸ δίφρον, κρατήσασα ἐν ταῖς χερσὶ νίκλῳ καὶ δόξαν, τετέλεσμένον φόρον ἔσχε αὐξήσασα εἰς τὸν δίφρον ἀπουδαίως. τότε δὴ ὁ ἀπὸ Διὸς καταγόμενος Ἰόλαος μέγα καὶ φοβερὸν ἐφώνει τοῖς ἵπποις, καὶ διήγειρε αὐτὺς ποικίλοις ἐπιπλήξεσι. οἱ δὲ ἵπποι διαρθιδέντες ὑπὸ τῆς ἀπειλητικῆς ἐκείνης φωνῆς ἐλάφρως ἔφερον τὸ ἅρμα, ἕλκοντες ὅλα τὰ τότε ἐκεῖνα· ἐτέλεσε γὰρ αὐτοῖς δυνάμιν ἡ Ἀθηνᾶ, κινήσασα τὴν αἰγίδα. αὕτη γὰρ ἡ αἰγὶς ἦν τὸ δέρμα τῆς Ἀμαλθείας αἰγὸς· λέγει δ' αὖ ἐκπαῦσαι Ἀθηναῖ μὲν τὸν Ἰόλαον λοιδορηπικὸν ὀδυσσέμενον καὶ φρόνησιν· αἰγίδα δὲ, μύωπα αἴγειον, ὃς θυμικωτέρους καὶ δυνατωτέρους καθίστα τοὺς ἵππους· εἶτα φησὶν, ὡς ἀπὸ τῆς τῶν ἵππων κινήσεως ἦχος ἡ γῆ κύκλῳ. τοῦτο γὰρ ἐμφαίνει ἡ φοβερὰ προσθήκη· οἱ δὲ (ἦλθον ὁ Κύκνος, καὶ ὁ Ἄρης) ὁμοῦ ἦλθον, ὁμοίοι ἢ πυρὶ ἢ ἀνέμῳ ὀξεῖ, καὶ οἱ ἵπποι τούτων ἀπεκρὺ ἱσάμενοι ὀξέως ἐχρεμίπτοντο. ἦλτο δὲ κύκλῳ ὁ τῆς χρεμπτμοῦ ἦχος. τὸ [διόγνητος] συγκοπὴν ἔχει ἀπὸ τοῦ διογένητος, ἢ ὁ γνωτὸς, ἦγουν γνωστὸς τοῦ Διί· ἐπεὶ ὁ Ἰόλαος ἐκατήγετο ἀπὸ τοῦ Διός, εἰ μή τις τὸ αὐτόχθων ἐκδέχοιτο. γίνεται οὖν διόγνητος, καὶ ζωῇ συνήθει τὸ ἐκ μεγάλων εἰς ἓν, διόγνητος. στὰς [ἐπέκλετο] εἰς ὑποσυντελικὸν ἀπὸ τοῦ κλέω, ὅθεν ἀπὸ τοῦ κλέω συνεκόπη. ἢ καὶ εἰς παρατατικὸν, ἀπὸ τοῦ κλέω, ὅθεν ἀπὸ τοῦ κλέω, κλῶ συγκοπὴν, καὶ ἀναδίπλωσιν γίνεται. κονίοντες.] ἤγουν βέλοντες, ἐκ γὰρ τοῦ τρέχειν κόνις ἤγουν χοῦμα ἐγείρεται· ἢ ἀπὸ τοῦ κονῶ τὸ ἐνεργῶ.

Τοὶ δ' ἅμυδις.] ὥστε ἀπὸ τοῦ ἄλλη, ἤγουν ἀλλαχῆ, τὸ ἄλλυδις· ἤτοι ἀπὸ τοῦ ἅμα, τὸ ἅμυδις, ἤγουν ἅμα ἢ ὁμοῦ. τὸ [ἄγνυτο] ὄ, ἢ τὸ ἐφέρετο, ἢ τὸ ἐκλάτο σημαίνει· καὶ ἀμφότερα γὰρ συμβιβάζεται πρὸς τὴν ἔννοιαν. τὸ μὲν ἐφέρετο, ὅτι σῶμα ἡ φωνή, καὶ σῶμα φερόμενον· τὸ δὲ ἐκλάτο, διὰ τὸ τῆς ἠχῆς ὑστερόφωνον, διεσπασμένον ὂν καὶ ἠμίφωνον.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Νίκλῳ ἀθανάτης χερσίν.] ἐκαίρως δέδεκται τῆς Ἀθηνᾶς τὴν νίκλην, ἐν ταῖς ἀθανάταις αὐτῆς χερσὶ κατέχουσα τὴν νίκλην.

Τὸν πρότερον προσέειπε βίη Ἡρακληείη·
Κύκνε πέπον, τί νυ νῶϊν ὑπέσχεο ὠκέας ἵππους,

Atque hunc prior alloquebatur vis Herculea:
Cygne ignaue, cur contra nos tenetis veloces equos,

Ἀνδρά-

Ἀνδράσιν, οἵτε πόνων καὶ ὀϊζύος ἴδριες εἰμέν;
Ἀλλὰ πάρεξ ἔχε δίφρον ἀΰξοον, ἁδὲ κελεύθου
Εἶκε πάρεξ ἴέναι, Τρηχῖνα δ' ἐς Κήϋκα σπεῦσον.
Ἐς Κήϋκα ἄνακτα. ὁ γὰρ δυναμέι τε καὶ αἰδοῖ
Τρηχῖνος προβέβηκε. σὺ δ' εὖ μάλα οἶδα καὶ αὐτός.
Τῷ γὰρ ὀπυίει παῖδα Θεμιστονόην κυανώπιν.
Ὦ πέπον, ἦ μὲν γάρ τοι Ἄρης θανάτοιο τελευτὴν
Ἀρκέσῃ, εἰ δὴ νῶϊ συνοισόμεθα πολεμίζειν.
Ἤδη μέν τέ φημι καὶ ἄλλοτε πρηνῆναι.
Ἔγχεος ἡμετέροιο, θοὸν Πύλον ἡμαθόεντα
Ἀντίος ἔστη ἐμεῖο, μάχης ἄμοτον μενεαίνων.
Τρὶς μὲν ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ τυπεὶς ἠρείσατο γαίῃ,
Οὐταμένου σάκεος· τὸ δὲ τέτρατον, ἤλασα μηρόν
Παντὶ μένος ἀμύνων, δηλὰ δὲ μέγα σάκος ἄρραξα.
Πρηνὴς δ' ἐν κονίῃσι χαμαὶ πέσεν ἔγχεος ὁρμῇ.
Ἔνθά κε δὴ λωβητὸς ἐν ἀθανάτοισιν ἐτύχθη
Χερσὶν ὑφ' ἡμετέρῃσι λιπὼν ἔναρα βεβρότεντα.

Vicos qui laboris & ærumnæ experti sumus?
Ad diuersum tene currum bene politum, atque e via
Cede prætergrediendo: Trachineum enim studio
Ad Ceycem regem. nam ille potestate pariter & maiestate
Trachini antistat. Tu vero satis admodum scis etiam ipse.
Eius enim connubio tenes filiam Themistonoen nigroculam.
O ignaue, non enim tibi neque Mars mortis exitium
Prohibuerit, si nos inter nos congrediamur bellando:
Iam ipsum quidem aio ante quoque aliquoties periculū fecisse
Hastæ nostræ, quando pro Pylo arenoso
Aduersus stetit mihi pugnam insatiabiliter optans.
Ter siquidem mea hasta percussus sustinuit se terra,
Vulnerato clypeo: quarto autem transfadegi femur eius,
Totis animis festinans, magnumque illius clypeum perforaui.
Pronus autem in pulueribus humi prostratus cecidit hastæ impetu,
Vbi etiam ignominia affectus inter immortales fuit,
Manibus sub nostris relictis spoliis cruentis.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Πρὸς τὸν Κύκνον δέ (φησιν) εἶπεν ὁ Ἡρακλῆς, ὦ φίλε Κύκνε, διὰ τί καθ' ἡμῶν ὑπερέρετε τὰς ταχεῖς ὑμῶν ἵππους; τί γὰρ [ὑπάγετε] αὐτὰ τῷ ἐπάγετε· ἔχω γὰρ καὶ ἵππον τὸ φέρον. καὶ γὰρ καὶ ἡμεῖς ἔμπειροι ἐσμεν τῆς πολέμου, καὶ τῆς πανοπλείας. ἀλλὰ ἄπαγε τὸ δίφρον ἐκτὸς, καὶ θέλησον ἐξελθεῖν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ. καὶ γὰρ ἐγὼ σπεύδω τὴν Τρηχῖνα πόλιν ἀπέρχομαι πρὸς Κύϊκα τὸν σὸν πενθερὸν, ὃς Τραχῖνος βασιλεύει. Κύϋξ δὲ οὐ μόνον ὄνομα κύειν, ἀλλὰ καὶ ὄρνεον ἔστι δρυὸς. ἔστιν γὰρ κλίσθοντος Κύκνος τοῦ εἰς Πυθῶνα δυσίας, ὁ Ἡρακλῆς τῷ Κύϊκι ἀπαγγελεῖν τὸ γινόμενον ἐδικαίωσεν· ὡς δ' ἴδε τὸν Κύκνον λεμπαδίζοντα, παρέργως τοῦτον ἀπέκτεινε, ἢ ὅτι καὶ τὸν Κύϊκα πολεμίσων ἀπήγετο συμβεβλεσαμένου Ἀπόλλωνος, οἱ καὶ μὴ ἐμφαίνει τοῦτο Ἡσίοδος. εἶτα φησὶν· εἰ γὰρ κωλύσεις με, ἢ βοηθήσει σοι ὁ Ἄρης ὁ σὸς πατὴρ φονευομένῳ ὑπ' ἐμοῦ. καὶ γὰρ λέγω, καὶ ἄλλοτέ ποτε αὐτὸν τὸν Ἄρεα ἀπέφευγε λαβεῖν τῷ ἡμετέρῳ δορὶ, ὅτε ἐμαχόμην Νηλεῖ τῷ βασιλεῖ Πύλου, καὶ ὁ Ἄρης ἰώπτησέν με, μεγάλως κατ' ἐμοῦ ὀργιζόμενος· ἐν βίτῃ μὲν τότε τυφθεὶς ὑπ' ἐμοῦ ἐπεσέχθη ἐν τῇ γῇ, τρωθέντος τοῦ σάκους αὐτοῦ. τὸ δὲ τέταρτον ἐν πάσῃ δυνάμει ὁρμήσας ἐγὼ ἐπεμύσησα τὸν αὐτοῦ μηρόν· ἔχεται δὲ καὶ τὸ σάκος· ἔπεσε δὲ εἰς γῆν ὀπὸ πεσόντος, ὅτε δὲ καὶ ἐφύλασσεν ἐν τοῖς θεοῖς γέγονε, καταπονηθεὶς ὑπ' ἐμοῦ καὶ σκυλδεὶς. τὸ [πέπον] ἢ μόνον τὸν φίλον σημαίνει, ἀπὸ μεταφορᾶς τοῦ πεπόνου, οὗ φιλοῦμεν ὀπιπολύ· ἀλλ' ἤδη καὶ τὸν κεχαυνωμένον καὶ ἄκλυτον, ὁποῖοι εἰσὶν οἱ ὑπὸ τὸ μέτειον πεπαυθέντες σίκυοι, ἢ ἄπιοι. δέον γὰρ, οὓς μὲν τοὺς σικυοὺς φαμὲν πέπονας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀπίους, καὶ ἄλλους πλείονας καρποὺς· καὶ Ὅμηρος ὑξεδόξατο ὀπὶ ταύτῃ τῇ συμασίᾳ τὸν πέπονα,

Ὦ πέπονες Ἀχαιΐδες, οὐκέτ' Ἀχαιοί.

τὸ [εἰμὶν] ἀπὸ τοῦ ἐμὲν κοινῶς μὲν γὰρ ἐστὶ δοτικὸν τὸ σ, καὶ γίνεται ἐσμὲν· ποιητικῶς δὲ τὸ ι, καὶ γίνεται εἰμὲν.

Ἀλλὰ πάρεξ] ὅτι τὸ πάρεξ καὶ τὸ παρὲξ διαφέρουσι. τὸ μὲν γὰρ πάρεξ σημαίνει τὸ ἐκτὸς, καὶ

βαρύς ϑ, καὶ συντάσεως μὴ ῥᾳδίως, ἔστι ϑ κοινόν. τὸ ϑ παρέξ, ἐ τὸ ἐκτὸς μόνον σημαίνει, ἀ ἀ καὶ τὸ πλησίον, ὡς τὸ [παρὲξ ἅ ρ α] ἦρωα ἐκτὸς, πλησίον τῆς Θηλαίας, καὶ ὀξυτόνως ϑ, καὶ συντάσεως ϑ μὴ αἰτιατικῆς· ἔστι ϑ καὶ ποιητικόν, ἐνταῦϑα ϑ παρέξ ὄζει. τὸ [εἶκε] ἐνταῦϑα τὸ ϑέλησον σημαίνει· ἔστι γὰρ καὶ εἶκω τὸ ϑέλω, ἀφ' ἑ καὶ τὸ ἑκών. εἰ ϑ μὴ, σημαίνει μὲν τὸ ὑποχώρησον. λαμβάνε ϑ ϑ ἑτεροσημάντως εἰς τὴν τάξιν. ἦρωα ὅρμησον παρεξιέναι, ὡς καὶ πυρ' ὑμῖν φῶ, Βῆ δ' ἰέναι. σὺ δ' εὖ μάλα οἶϑα] ὅτι τὸ οἶδα ἔτω κανονίζε ϑ, εἴδω τὸ μνάσκω, ὁ μέλλων εἴσω, ὁ μέσ ῳ ϑ ἐδαμέμην ῳ οἶδα, οἶδας, καὶ κατὰ σχημάτισιν οἶδεν, καὶ κατὰ συγκοπὴν οἶδα, τὸ [Πυλιὴμαθέοντ ῳ] Λ' ἦλιον ὄζον· ἐκεῖνοι γὰρ τὰ ϑηλυκὰ ἀποδιδόασιν ἀρσενικῆς, καὶ αὖϑα ἀντὶ τοῦ αὖϑι ἐν Βοιωτίᾳ, τὸ [κλειτὸς Ἐπιστολάμεια] καὶ τὸ [ϑῆλυς εἶφεν] καὶ παρ' Εὐριπίδῃ, τὸ [ἀγγελθεῖσα μοι γυναῖ ῳ] ἔφ-λεγον οὖν εἰπεῖν ἐνταῦϑα [Πύλιι ἠμαϑοέσσης] ἡ Πύλ ῳ γάρ ὄζει ϑηλυκόν. τὸ [ἐτύχϑη] ἀπὸ τοῦ τύκω, τὸ κατασκάζω, ἀφ' ἑ καὶ πυέσ τὸ μυελόν. λιπὼν ἔναρα βροτόεντα] ἔναρα τὰ ἀφ' ὁπλῶν ϑονϑέντων ὅπλα, ἃ καὶ ἐνδύματα, ἀπὸ τοῦ ἐναίρω τὸ ϑονϑῶ. βροτόεντα ϑ, ἤγουν αἱματώδη· βρότ ῳ γὰρ τὸ μὴ κόψας αἷμα.

Ὡς ἔφατ'. ὐδ' ἄρα Κύκνος ἐϋμμελίης ἐμενοίνα
Τῷ ἐπιπειϑόμενος ἐχέμεν ἐρυσάρματας ἵππους.
Δὴ τοτ' ἀπ' εὐπλεκέων δίφροιν ϑόρον αἶψ' ὀπὶ γαῖαν
Παῖς τε Διὸς μεγάλου καὶ Ἐνυαλίοιο ἄνακτος.
Ἡνίοχοι δ' ἔπλητο καλλίζυγας ἵππους·
Τῶν δ' ὑποσυρομένων κανάχιζε πόδ' ὠκέα χϑών.

Sic dixit. at Cygnus bellicosus haudquaquam curabat,
Huic obtemperans, retinere trahentes currum equos,
Ac tunc a bene compactis bigis desiliérunt celeriter in terram,
Et Iouis filius magni, & Enyalij regis.
Aurigæ autem propius egerunt pulchricomos equos.
Illis autem irruentibus sonitu pedum concitata est lata terra.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Οὕτω (φησὶν) ἔφη ὁ Ἡρακλῆς· ὁ ϑ Κύκνος ἐκ ἐμενοίνα, καὶ ὠρέγετο ἡσυχίας, ὥστε πειϑόμενος τῷ Ἡρακλεῖ κατέχειν τοὺς ἕλκοντας τὸ ἅρμα ἵππους· τότε δὲ ἐπήδησαν ταχέως ἀπὸ τοῦ γῆν ἀπὸ τ' δίφρου ὁ Ἡρακλῆς ὁ παῖς τοῦ Διὸς, καὶ ὁ Κύκνος ὁ παῖς τοῦ Ἄρε ῳ· οἱ ἡνίοχοι ϑ ἦραν τοὺς ἵππους πλησίον αὐτῶν, καὶ ἵππων ϑ κινουμένων, ἤχει ἡ γῆ, κοπτομένη τοῖς ποσὶν αὐτῶν.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

ἔ δ' ἄρα Κύκν ῳ] οὐ προσεδυμῆτο αὐτοῖς ἀπολύσαι τὸν Ἡρακλεῖ πειϑόμεν ῳ. ἐὐμμελίης] εὐμελὴς ϑ, ὁ καλῶς χρώμεν ῳ τῇ μελίᾳ, τυτέσα τοῦ δόρατι.

Ὡς δ' ὅτ' ἀφ' ὑψηλῆς κορυφῆς ὄρεος μεγάλοιο
Πέτραι ἀποϑρώσκωσιν, ἐπ' ἀλλήλῃσι δὲ πέσωσι,
Πολλαὶ δὲ δρῦς ὑψίκομοι, πολλαὶ δέ τε πεύκαι,
Αἴγλεσί τε ταμύρῃσι ῥηγνύμεναι ὑπ' ἐωτῶν
Ῥίμφα κυλινδομένων, εἵως πεδίον δ' ἀφίκωνϑ.
Ὡς οἱ ἐπ' ἀλλήλοισι πέσον μέγα κεχληγότες.
Πᾶσα δὲ Μυρμιδόνων τε πόλις κλυτὴ τ' Ἰαωλκὸς
Ἄρνη τ' ἠδ' Ἑλίκη, Ἀνθήδόν τε ποιήεσσα
Φωνῇ ὑπ' ἀμφοτέρων μεγάλ' ἴαχε· οἱ δ' ἀλαλητῷ
Θεσπεσίῳ συμίσγοντο. μέγα δ' ἔκτυπε μητίετα Ζεύς,

Vt autem ab alto vertice montis magni
Rupes desiliunt, aliæ super alias cadentes:
Multæque quercus, multæ item piceæ,
Alnique quæ totis radicibus refringuntur ab ipsis
Celeriter delabentibus, donec in campum perueniant:
Ita & illi in se mutuo ruebant cum magno clangore:
Tota autem Myrmidonum ciuitas celebrisq. Iaolcus,
Arneque, & Helice, & Anthea herbosa,
Præ voce vtriusque valde resonabant. Illi autē cum clamore
Miscendo congressi sunt. magnum autem intonuit consiliarius Iupiter,

Καὶ δ'

Καὶ δ' ἀρ' ἀπ' ἀεσανόθεν ψεδναρὰ βάλλων αἵματος ἐρεύγεται,

Et a veteri gutture demittit sanguinolentas,

Σῆμα τιθεὶς πολέμοιο ἑῷ μεγαθύμου παιδὶ

Signum id ponens bello, suo magnanimo filio.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ὡς δὲ φησὶν ἀπὸ τοῦ χορυφῆς ὄρους ἐπιπέσωσι πέτραι, πίσωσι δ' ἐπ' ἀλλήλας, ῥηγνυμένῃ δ' ἀπ' αὐτῶν πολλοὶ μὲν ἀνὰ δρῦς, καὶ πεύκαι καὶ ἄειρραι, ἕως ἂν εἰς χθόνα κατέλθωσιν, ἵνα μὴ ἐπιπέσωσιν ἀλλήλοις, μεγάλως βοῶντες πᾶσα ἡ πόλις ἠχεῖ Μυρμιδόνων, ἡ ἐμὴ λέγω θῴη σαλα, καὶ Ἰαωλκὸς, καὶ Ἄρνη, καὶ Ἑλίκη, καὶ Ἀνθεία, πόλις ἡ καλὴ Θηβαλίης, πολὺν μεγάλως ἀπὸ τῆς φωνῆς

Qualis autem in vallibus montis arcibus aspectu

Aper dentes habens ceteras, ferè tur impetu ad pugnandum

Cum viris vehementibus, albicq; candidum dentem

Per obliquum actus, spuma autem circa eos manenti.

Defluat oculique ipsi igni splendenti similes sunt.

Rectis autem in vertice horret setis, circaque collum

Talis similis Jovis filius absequesti defilit curru

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ὡς περ δέ (φησὶ) καὶ ἀπὸ χαυλιόδους καὶ μελανομένους ἔχων ὀδόντας, χαλεπὸς θηρευτὴς αὐτὸν, φορᾷ ὁπόταν ὄρεσιν ἐν ὑλῃ, ὥστε μανῆναι χόσας ἀνδράσι κυνηγέταις, καὶ δήῃσι τὸν ὀδόντα πλευρῷ φερόμενος· ἀεὶ τὸ σῶμα ἡ ἀυτῆ ἡδίζει ἀφρῷ, οἱ ὀφθαλμοὶ ἡ αὐτῆ πυρὶ εἰσιν ὁμοίως, ἴσον ἡ τὰς τρίχας ὀρθὰς ἐν τῇ κεφαλῇ ἔχοντα, καὶ ἀκάνθας.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Καὶ δ' ἀρ' ἀπ' ἀεράρθεν.] Ὁ μὲν ὗς ἀγριὸς μέλαινα τελέθει, ὁ λοφὸς ποιεῖ τὰς αἱματούσας ψιάδας ἀφιέμενας, ἀπὸ ἡ ἐσχάτης νικώντης.

Et a veteri gutture demittit sanguinolentas.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Καὶ ὡς ἀπ' ἀεράρθεν.] Ὁ μὲν ὗς ἀγριὸς μέλαινα τελέθει, ὁ λοφὸς ποιεῖ τὰς αἱματούσας ψιάδας ἀφιέμενας, ἀπὸ ἡ ἐσχάτης νικώντης.

Οἷος δ' ἐν βήσσῃς ὀρέος χαλεπὸς θηρευτὴς

Καί τ' ὀρθὸς χαυλιόδοντι θυμὸν μαχέσασθαι

Ἀνδράσι θηρευτῆς, θήλῃ δέ τε λοξὸν ὀδόντα

Διοχμωθείς, αἰφεὼς δὲ περὶ σῶμα μεσηγὺ

Λείβεται, ὄσσε δέ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι ἐίκτην,

Ὀρθαὶ δ' ἐν λοφιῇ φρίσσουσι θέριμαι ἀμφὶ τε δέρμῳ.

Τῷ ἠελὸς Διὸς υἱὸς ἀφ' ἵππων ὠκειάων ἆλτο χαμᾶζε.

Qualis autem in vallibus montis arcibus aspectu

Aper dentes habens ceteras, ferè tur impetu ad pugnandum

Cum viris vehementibus, albicq; candidum dentem

Per obliquum actus, spuma autem circa eos manenti.

Defluat oculique ipsi igni splendenti similes sunt.

Rectis autem in vertice horret setis, circaque collum

Talis similis Jovis filius absequesti defilit curru.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Καὶ ὡς χαυλιόδων.] ὁπόταν, εἰς χαρακα ῥοὺς ἐσπεύσῃ ἡ ἔτει κεχαλασμένους ἔχει φα ἀπὸ τῶν δένδρων ἢ κτενολογίου τὸ ῥεῖς λι

Quando autem viridi nigricans alis sonorosa cicada,

Ramo insidens, dulcem hominibus capere

Incipit, cuius & potus & cibus fœmineus ros est,

Atque per totum diem, & mane sub auroram fundit vocem

Æstu in gravissimo, quando corpus Siriùs exicçat,

Quando jam & millio circum atistæ nascuntur,

Ἦμος δὲ χλοερῷ κυανόπτερος ἠχέτα τέττιξ

Ὠζῳ ἐφεζόμενος, ὅθεν οἱ θρόον ἠματίην περ

Πρῶτος ἀπὸ στομάτων καὶ δρόσος ἀμβροσίη περ

Καὶ τε παπαίνεσκός τε καὶ ἠῶθεν λιγὺ ἄειδει

Καὶ τε κατ' αὐτοπάτας ἀστὸν πόδα Σείριος ἄζει

Τῆμος δὴ κέγχροισι περὶ λάχναι πεφύασιν

Τὰς τε θέρει σπείρουσιν, ὅτ' ὄμφακας αἰόλλουσι,
Οἷα Διώνυσος δῶκε βροτοῖσιν χάρμα καὶ ἄχθος·
Τῷ ὥρῃ μαρνάντο, πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει.

Quod ostate seminant, cum vua acerbæ colorem mutant,
Qualia Bacchus dedit hominibus in lætitiam & laborem,
Eo tempore pugnabant, mulcus autem tumultus excitabatur.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ὅτε δέ (φησιν) ὁ μελανόπτερος καὶ ἀγκυλόπους τέττιξ ἐπὶ χλωρῷ κλάδῳ ὀπιπαθήμενος ἄρχῃ ἄδειν καὶ θερμαίνειν τοῖς ἀνθρώποις τὸ θέρος, φ πυκτίδια βρῶσις καὶ πόσις ὄζιν ἡ ἀπαλὴ δρόσος· τοῦτο γὰρ τὸ [θῆλυς ἔαρ ἐστιν] ὀξέα φωνίας δ' ἄλλης τῆς ἡμέρας [Γόδει ἐν αἰνοτάτῳ,] ἀδεῖ δὲ κόπῳ χαλεπῷ, ὅτι καὶ ὁ ἥλιος καίει τὰ σώματα αὐτῶν, ὅτι δὴ καὶ οἱ κάγχροι ἄρχουσι αὐθάδειαν πιεῖν, ἤρωα κάχυας, ὡς ἐν θέρει σπείρουσιν. ὅτε καὶ οἱ ἄωροι βόες ἄρχουσι ποικίλλεσθαι ἤρωα πεπάνσεως· τὰ δὲ ἄωρα λέγω τὰ Διονύσου, ἃ δίδωκε πᾶσι ἀμφράσι χαρὰν καὶ ἄχθος· ἄχθος μὲν, διὰ τὸ εἰς ὕβριν ἐμπίπτειν τὰ ἀμφορέα· λαμπρὰν δὲ μύθων, χαρὰν δὲ, διὰ τὸ ἐμφοσαίλων.

τῷ ἐν τῷ αὐτῷ τῷ ἔαρ τοῦτο, φίλε τοῦτο γίνεται, ἐμάχοντο ὅτε Ἡρακλῆς καὶ ὁ Κύκνος. ἤγειρετο δὲ πολὺς κτύπος μαχομένων.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Γόδει ἐν αἰνοτάτῳ.] ἀκμὴν λέγει τὰς μάχας. ἰδεῖ ἐν αἰνοτάτῳ, ἐν τῷ θέρει τῷ καυματώδει, ὅτι τὰ ἀώματα ἔδοξε καὶ καθεδίου τὰς ὕβρεσι, πρὸς τὸ ἰδεῖν, ὁ δὲ ὕβρεως καὶ ὄμφης, Γόδει αἰνοτάτῳ. ἀειγλῶχες.] ἀεὶ γλίσχει τὸ κάχυ, ἀειφεγγεῖ δὲ τὸν κάχυν. δῆλον δὲ τὰ φύλλα τῶν κάγχρων. εἰς ἀέκαυμα δὲ τῆς χῆς τὰς κάγχρους ἀποίησεν. ἐν θέρει δὲ οἱ κάγχροι, καὶ μετὰ τὸν θέρος ἀπόρου, ὅταν ἄρχουσι πεπάνσεως ἐν τοῖς βόεσι.

Ὡς δὲ λέοντε δύω ἀμφὶ κταμένης ἐλαφοιο
Ἀλλήλοις κοτέοντε δῆν σφέας ὁρμήσωσι,
Δεινὴ δὲ σφ' ἰαχὴ ἀεσβός θ' ἅμα γίνετ' ὀδόντων
Οἱ δ' ὡς αἰγυπιοὶ γαμψώνυχες ἀγκυλοχείλαι
Πέτρῃφ' ὑψηλῇ μεγάλα πλαζόντε μαχάσθην
Ἀϊγὸς ὀρεσσινόμης ἢ ἀγροτέρης ἐλάφοιο
Πίονος, ἰῷ τ' ἐδάμασσε βαλὼν αἰζήϊος ἀνὴρ
Τῶ ἀπαλυσθείσης, αὐτὸς δ' ἀπάλυσε) ἄλλην
Χάρμ' ἀϊδρις ἐών, οἱ δ' ὀρθαλέως ἐρύσσαν,
Ῥαϊνόμενοι δέ οἱ ἀμφὶ μάχην ἀρημέδιαν ἔθεντο·
Ὡς φθονεοντ' ἐλθόντες ἐπ' ἀλλήλοισιν ὀρούσαι

Ve autem leones duo, pro occisa cerua
Sibi mutuo irati, in seipsos impetum faciunt,
Sæuusque inter ipsos angitur, strepitusque exoritur dentibus:
Atque vt vultures, incurui, rugibus repandi rostri
Rupe in excelsa, magno clangore dimicant,
Capram montanam grauia, aut feræ ceruæ
Pinguis, quam interfecit iaculando ipuenis vir,
Sagitta e nerue emissa: ipse autem vagatur alio loco
Locignarus existens: at illi celeriter animaduerterunt.
Certatim, pro ea pugnam acerbam instituerunt:
Sic & hi ad eum clamore eorum se mutuo irruerunt.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Καὶ τότε δὲ (φησιν) δύο πίονοτες ἔριφοι ἐλάφου φονοβρίσιμοι ὁρμῶσιν ἐπ' ἀλλήλους ἐκμὲ θυμοῦ, κτύπος δὲ χαλεπωτάτης) αὐτῶν, καὶ πλῆξις σὺν ὀδόντων· οἱδὲ ὡς ἐφ' ἑστοὶ γαμψώνυχες καὶ ἀγκυλοχείλαι (ὀπταμενοὶ δὲ οἱ ὄρνιχες καὶ τὰ ἄμφω σὺν αὐτῷ) μάχονται ὅτε ὑψηλῇ πέτρῃ,

μεγάλαις ἠχούσῃς, ἕνεκα αἰγὸς ἀγρίας, ἢ ἐλάφου πίονος, ἣν τὸν ἀμφὸν καὶ ἀνδρὸς ἐκ βαλὼν ἐν ὄρεσι ἀγρεὺς ἀνὴρ ἔκτανε· αὐτὸς δὲ ἄλλην ἄγρην ἀλλαχοῦ ἐφαμάθης τοῦτο. οἱ δὲ ἔτεροι ταχέως ἐπόησαν, καὶ ὁρμήσαντες μεγάλην ἐπαθον χαλεπὴν ἀεὶ αὐτῶν ἔστω ὁρμήσαντες

ΙΩΑΝ-

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

αἰζυί☉ αὐτῆς.] αἰζηὸς νεότης ὁ νεανίας, ὡς ἡ τ' λειον ἄνδρα φησὶ, ἤτοι τὸν ἀνδρεῖον. ἔνθα δέ εἰσιν, χ' ἀστερόμας, αἱ τῶ ἀνδρὸς ἡλικίαι· βρέφ☉ ἀπὸ γενέσεως, μέχρι δ' ἐτῶν, ἀναλογεῖ δὲ τῇ σελήνῃ. εἶτα παιδίον, μέχρι δικαιτίας, ἀναλογεῖ ἡ Ἕρμῆ. μειρᾶξ, ἀπὸ δικαιτίας μέχρι τῆς ιη· ἀναλογεῖ ἡ Ἀφροδί-

τῃ. ἀπὸ ιθ ἐτῶν μέχρι τῆς λζ, νεανίας· ἀναλογεῖ δὲ τῷ Ἡλίῳ ἀπὸ λθ, μέχρις ξ, ἀνὴρ· ἀναλογεῖ δὲ Ἄρει. ἀπὸ ξα, ἕως ιβ, πρεσβύτης· ἀναλογεῖ δὲ Διὶ γέρων, ἐπ' αὐτῆς μέχρι ζωῆς ἐκάστης· ἀναλογεῖ δὲ τῷ ψυχρῷ πάντι Κρόνῳ.

αὐτὸς δ' ἀπαλύσει ἄλλη.] αὐτὸς δέ (φησι) ὁ βάλων ἄλλῃ ἀπαχωρήσει, μὴ εἰδὼς τὸν τόπον ἔνθα ἔπεσεν· οἱ δ' ἀγγελιοὶ ταχέως αὐτὸν εὗρον.

Ἔνθ' ἤ τοι Κύκνος μὲν ὑπερμενέος Διὸς υἱὸν
Κτεῖνε μενοιπάμῳσι· σάκος δ' ἔμβαλε χάλκεον ἔγχος,
Οὐδ' ἔρρηξε χαλκὸν· ἔρυτο δὲ δῶρα θεοῖο.
Ἀμφιτρυωνιάδης δὲ βίη Ἡρακληείη
Μεσσηγὺς κορυθός τε καὶ ἀσπίδος ἔγχει μακρῷ
Αὐχένα γυμνωθέντα θοῶς ὑπέρθε γένυος
Ἤλασ' ὑπηνεγκεῖν· ἀπὸ δ' ἄμφω κῆρε τάνυσσε
Ἀγδροφόνος μελίη. μέγα γὰρ σθένος ἔμπεσε φωτός.
Ἤριπε δ' ὡς ὅτε τίς δρῦς ἤριπεν, ἢ ὅτε πεύκη
Ἠλίβατος πλήγεῖσα Διὸς φολόεντι κεραυνῷ·
Ὣς ἔριπ'. ἀμφὶ δέ οἱ βρόχθῳ τύχε ποικίλα χαλκῷ.

Ibi sane Cygnus quidem potentis Iouis filium
Occidere meditans, clypeo æream hastam adegit:
Neque tamen petrupit æs: defendebant enim dona Dei.
Contra autem Amphitryonides, vis Herculea,
Inter galeam & clypeum, hasta longa
Ceruicem nudatum, celeriter infra mentum
Percussit valde; amboſqûe detondit tendones
Homicida lancea. magnum enim robur inciderat viri.
Cecidit autem veluti cum quercus aliqua, aut rupes
Excelsa, ictu Iouis fulmanti fulmine:
Sic cecidit. circum ipsum autem resonabát arma variegata æte.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Τότε δέ (φησιν) ὁ Κύκν☉ μὲν ἀφωρμέμεν☉ φονεῦσαι τὸν Ἡρακλέα, τὸν υἱὸν τῷ ἰσχυρῷ Διὸς, ἄρπι ψε δόρυ, ἐν τῇ ἀσπίδι αὐτοῦ· οὐδὲ ἔρρηξε· ἐφύλαξε γὰρ αὐτὸν τὸν Ἡρακλέα τὰ δῶρα τοῦ Ἡφαίστου· ὁ δὲ υἱὸς τοῦ Ἀμφιτρύων☉ ὁ Ἡρακλῆς μέσον τῆς κεφαλαίας καὶ τῆς ἀσπίδ☉, ἐκκόπτω τὸ γένυς, ἔπυψε ταχέως καὶ ἰσχυρῶς τὸν αὐχένα ἐκείνου γυμνωθέντα, ἐν δόρατι, καὶ ἔκοψεν ἀμφοτέρους τοὺς τένοντας, ἅπερ τὰ τοῦ τραχήλου νεῦρα, τὸ ἀνδροφόνον δόρυ. κατεκλάσθη δὲ ἡ μεγάλη ἰσχὺς τοῦ ἀνδρός, ἤγουν τοῦ Κύκνου. κατέπεσε γάρ, ὡς ὅταν κατατέμῃ δρῦς, ἢ πεύκη ὑψηλὴ πληγεῖσα κεραυνῷ χειστικῷ τοῦ Διός· ὅτε κατέπεσεν ὁ Κύκν☉· περὶ αὐτὸν δὲ ἤχησε τὰ ὅπλα αὐτοῦ τὰ κεκοσμημένα ἐν χαλκῷ.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

οὐδ' ἔρρηξε χαλκόν.] Σίλλικος γράφει [χαλκέη] ἐν ᾧ ὅτι τοῦ δέρατ☉. ἡ γὰρ ἀσπὶς ἐκ βοὸς πέπηγε καὶ χαλκοῦ.]

Τὸν μὲν ἔπειτ' ἔλασε Διὸς τηλεκάρδιος υἱός.
Αὐτὸς δὲ βεβοτολογὸν Ἄρεα ὀπίοντα δοκεύσας,
Δεινὸν ὁρῶν ὄσσοισι, λέων ὡς σῶμα πίσυνος,
Ὅς τε μάλ' ἐνδυκέως βοὸς ἔκτεριεῖς ἐὐχροος
Σχίσας ὀπιπεύσῃσι μελίφρονα θυμὸν ἀπούρας·
Ἐμμενέως δ' ἄρα τοῦγε κελαινὸν πίμπλαθ' ὑπορ-

Atque hunc quidem ibi reliquit Iouis ærumnosus filius.
Ipse autem occisorem hominum Martem accedentem obseruás
Sæuum videns oculis, vt leo corpus fortem nactus,
Quique admodum accurate pelle validis vngulibus
Diſſecta, quam celerrime dulcem animum abſtulit
Alacriter autem nigrum expletur cor,

Γλαυκιόων δ' ὄσσοις δφθον, πλευράς τε καὶ ὤμους
Οὐρῇ μαστίων κατὰ σφέας· ὦδέ τις αὐτὸν
Ἔτλη ἐς αὐτὰ ἰδὼν χαλκὸν ἐλθεῖν, ὦδὲ μάχεσθαι.
Τοῖος ἄρ' Ἀμφιτρυωνιάδης ἀκόρητος ἀυτῆς
Ἀντίος ἔστη Ἄρηος, ἐπὶ φρεσὶ θάρσος ἀέξων,
Ἐσσυμένως. ὁ δέ οἱ κεδνὴ ἤλυθεν ἀγχιμόλεια κόρη.
Ἀμφότεροι δ' ἰάχοντες ἐπ' ἀλλήλοισιν ὄρουσαν.

Ac exsilis intuens oculis scrutum quiddam, costasq. & humeros
Cauda flagellans, pedibus fodit, neq. quisquam ipsum
Sustinet ex aduerso aspiciens propè ire, neque pugnare.
Talis igitur & Amphitryoniades insatiabilis clamore
Contra Martem iteruit, in pectoris audaciam augens
Certatim. Ille autem prope venit afflicto corde.
Vtriq. autem cum clamore alter alterum inuaserunt.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Τὴν μὲν (φησιν) ἔπειτα ἀφῆκεν ὁ καρτερὸς υἱὸς τοῦ Διὸς Ἡρακλῆς, ἐπιτηρήσας τὸν βρετλευτὴν Ἄρεα ὀπίσσω, καὶ ἐπ' αὐτὸν ἐρχόμενον, καταπλήκτικὸν ὁρῶν τοῖς ὀφθαλμοῖς, ὥσπερ λέων ὁρᾷ· ἀλλοτόπῃ ἐγκύψας σώματι, ἦλθεν ἐπιτυχών, ὅτις λέων ἐπιμελῶς ὅπλα τάξας τὸ δέρμα τοῦ σώματος ἐκείνῃ τοῖς ἰσχυροῖς ὄνυξιν αὐτοῦ, ἐκόρεσε τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, πίμπλαται δὲ αἷμα καὶ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς κόρον, βλέπων τε τοῖς ὀφθαλμοῖς φοβερὸν, καὶ τὰς πλευρὰς καὶ τὰς ἰδέας τοῦ σώματος ὦμος τῇ ὑρᾷ μαστίζων, ὀρύσσει τοῖς ποσίν· ὦδέ τις αὐτοπρόσωπον ἐκπέμψειεν ἐξ ἐναντίας πλησίον κατὰ ἀλθῆν, ὦδὲ μάχεσθαι. τοιοῦτος ἄρα ἦεν ἐναντίος τοῦ Ἄρεος ὁ Ἀμφιτρυωνιάδης Ἡρακλῆς, ὁ μὴ κόρον λαμβάνων τῆς τοῦ πολέμου φωνῆς, ὃν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ θάρσος αὔξων ὁρμητικῶς. ἔστος τε πλησίον τοῦ Ἄρεος ἦλθε λυττήμενος τὴν ψυχήν· ἀμφότεροι δὲ βοήσαντες ἐπ' ἀλλήλοις ὥρμησαν.

Vt autem quando a magno tripes cacumine præcipitans,
Et in longum delata saltu volatur, fragorque
Venit subito ingens, colli autem ipsi obuius sit
Altus, ad quem cursu defertur, vbi ipsam tetinet:
Tanto ille fremitu, currum grauator, pernicioſus Mars
Vociferans ruit. ille autem propte venientem excepit.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ὥστε δέ (φησιν) ὅτε ἀπ' ἐξοχῆς μεγάλου ὄρεος ὀρμήσῃ πέτρα, κυλίεται δὲ κατ' οὖν ἐκτύποις δ' ἔρχεται βοῶν· τὸ δ' ὄρος ἀντήσασ' τὸ ὑπάλυσε, ὣ πυκνὰ δὲ ὄρει συναντέρχεται, ἔνθα κολώνη ταύτην. τόσσ' βοῇ, ὁ μὲν Ἄρης ὁ ὀλέθριος χαλκὸν ὠρμηκὼς, ὁ δὲ Ἡρακλῆς ἰσχυρῶς ὑπεδέξατο αὐτόν.

Aut cum ex alto magna saxum rupe impulsum
Per deuexum fertur, saxum autem ipsum
Saltibus fertur: at illud cum montis
Robur occurrit, illud autem sistit: at ipsum
Multum mugiens, tandem autem infra
Stat: tantum ille, exitium ferens, æneum
Impetum faciens, ille autem fortiter excepit.

Αὐτὰρ Ἀθηναίη κούρη Διὸς αἰγιόχοιο
Ἀντίη ἦλθεν Ἄρηος, ἐρεμνὴν αἰγίδ' ἔχουσα.
Δεινὰ δ' ὑπόδρα ἰδοῦσα ἔπεα πτερόεντα προσηύδα
Ἄρες ὑπέρβιε μαινόμενε τειρεσίμβροτε παμπλῆκτα
Οὐ γάρ τοι θέμις ἐστὶν ὑπὸ κλυτὰ τεύχεα δῦναι

Porro Minerua filia Iouis ægida tenentis
Obuiam venit Marti, cuprosam habens ægidem.
Sæua autem corde intuens, verbis volucribus affodata est:
Mars inhibe animos ingentes, & manus inuictas.
Neque enim tibi fas est inclyta arma induere,

Ἡρα-

Ἡ ρακλέα κτείναντα Διὸς θρασυκάρδιον υἱόν.
Ἀλλ' ἄγε παῦε μάχης, μηδ' αὐτίος ἴσαο ἐμεῖο.

Hercule occiso, Iouis magnanimo filio.
Sed age, desiste a pugna, neque aduersus steteris mihi.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ἡ Ἀθηνᾶ δέ φησιν ἡ θυγάτηρ τοῦ Διὸς, ἐναντία ἦλθε τοῦ Ἄρεος, ἔχουσα τὴν βαρεῖαν αἰγίδα, ἧς μέσον τὸ δέρμα τῆς Ἀμαλθείας αἰγός. δεινὸν γὰρ ἰδοῦσα λόγῳ ταχεῖς ἐπὶ αὐτὸν εἶπεν· ὦ Ἄρες, κώλυσον τὴν ἰχυρήν σου ὁρμήν, καὶ τὰς ἀσεβεστελάστους χεῖρας· ἐ γὰρ ὅσιον δίκαιον ἐπιδοῦσα σὲ τὴν Ἡρακλέα τὸν ἔνδοξα αὐτοῦ ὅπλα, κτείναντα τὸν ἀνδρειότατον υἱὸν τοῦ Διός· ἀλλ' ἄγε παῦσον τῆς μάχης, μὴ δὲ ἴσαν ἐμοὶ ἐναντίον.

Ὡς ἔφατ'. ἀλλ' οὐ πείθ' Ἄρεως μεγαλήτορα θυμόν.
Ἀλλὰ μέγα ἰάχων, φλογὶ εἰκέλα τεύχεα πάλλων,
Καρπαλίμως ἐπόρουσε βίῃ Ἡρακληείῃ
Καρτάρσαι μεμαώς· καὶ ῥ' ἔμβαλε χάλκεον ἔγχος,
Σπερχνὸν, ἐπὶ παιδὸς κοτέων πέρι τεθνεώτος,
Ἐν σάκεϊ μεγάλῳ, ὑπὸ δὲ γλαυκῶπις Ἀθήνη
Ἔγχος ὁρμηθὲν ἔρεπε, χερὶ ἐκτὸς ἐλάσσαι ἅρματος.
Δεινὰ δ' Ἄρηϊ ἄχος εἵλε· ἐρυσάμενος δ' ἄορ ὀξὺ
Ἔσσυτ' ἐφ' Ἡρακλῆϊ κεκοτηότι· τὸν δ' ὑπόντα
Ἀμφιτρυωνιάδης δφῆς ἀκόρητος ἀϋτῆς,
Μηρὸν γυμνωθέντα σάκεος ὑπὸ δαιδαλέοιο,
Οὐτασ' ὑπερφιάλως· δολιχὸν δὲ μέγα σάκος ἄορι πῆξε
Δίερπε νωμήσας, ὅθι δὲ χθονὶ κάββαλε μέσῃ.
Τῷ δὲ Φόβος, καὶ Δεῖμος ἐύζυγον ἅρμα καὶ ἵππους
Ἤλασαν αἶψ' ἐγγύς, ἐκ δὲ χθονὸς εὐρυοδείης
Ἐς δίφρον θῆκαν πολυδαίδαλον· αἶψα δ' ἔπειτα
Ἵπποις μαστίξαντε, ἵκοντο δὲ μακρὸν Ὄλυμπον.

Sic ait: sed non persuasit Martis magnanimi animo:
Sed magno fremitu, flammæ similia arma vibrans,
Celeriter inuasit vim Herculeam,
Occidere festinans, & coniecit æneam hastam
Acriter, ob suum filium irascens mortuum,
In clypeum magnum. At procul cæca Minerua,
Hastæ impetum auertit, manu deflectens a curru.
Acerbus autem dolor Martem cepit, extractoque gladio acuto
Iruit contra Herculem magnanimum, ad illum accedentem
Amphitryoniades, sæuo insatiabilis clamore,
Femore clypeo sub variegato
Vulnerauit valide, magnumque traiecit clypeum
Hasta vibrans, in terra autem prostrauit media Martem.
At illi Pauor & Metus agilem currum, & equos
Adegerunt celeriter propius, & a terra habente latas vias
In currum posuerunt variegatum, atque inde celeriter
Equos flagellis impulerunt, veneruntq. in altum Olympum.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Οὕτως ἔφη (φησὶν) ἡ Ἀθηνᾶ, ἀλλ' οὐκ ἔπεισε τὴν ψυχὴν τοῦ Ἄρεος· ἀλλὰ μεγάλως βοῶν, κινήσας τὰ ὅπλα αὐτοῦ τὰ τῷ πυρὶ ὅμοια, ταχέως ὥρμησεν ἡ Ἡρακλέα ὥρμησε, προθυμούμενος καταπλῆξαι αὐτόν. καὶ δὴ σοφίαις ἔρριψεν ὅλῃ τῇ ἀσπίδι αὐτῆς δόρυ σιδηροῦν, ὀργιζόμενος ἕνεκα τοῦ ἰδίου παιδὸς Κύκνου τεθνεῶτος· ἡ δὲ Ἀθηνᾶ ἡ γλαυκὰς ἔχουσα τὰς ὄψας, ἀπέστρεψε τὴν ὁρμὴν τοῦ ὀρέατος, κινήσασα ἑαυτὴν ὑπὸ τοῦ ἅρματος· σφοδρὸν δὲ λύσσῃ ἔλασε τὸν Ἄρεα κινήσας ἡ δόρυ ὀξύ, ὥρμησεν ὅπῃ τὴν Ἡρακλέα τὴν γηγενοφόνον. ὁ Ἡρακλῆς ἡ ὁ μὴ πόρον λαμβάνων τῆς τοῦ πολέμου φωνῆς ἔτρωσεν ἰσχυρῶς τὸν Ἄρεα ἐπελθόντα κατὰ τὸν μηρὸν, γυμνωθέντα τοῦ ποικίλου δάκους, ἧς μέσον τῆς ἀσπίδος. ἔπληξε δὲ τὴν ἀσπίδα διαρρήξας ἐν δόρατι, κινήσας τοῦτο. κατέβαλε δὲ αὐτὸν ὅπῃ τὴν γῆν· ὁ Δεῖμος δὲ καὶ ὁ Φόβος (συνοπαδοὶ γὰρ αὐτοῦ) ἔφερον αὐτὸν ἐγγὺς ταχέως τὸ ταχὺ ἅρμα, καὶ τοὺς ἵππους, καὶ ἀνεβίβασαν αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς εἰς τὸν δίφρον τὸν

τὸν ποικίλον. ταχέως ἢ πέλον ἐμάσσαν τοὺς ἵππους, καὶ ἀφίκοντο εἰς τὸν μέγαν οὐρανόν.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Ἔγχος ὁμιλοῦ ἔσχεν] ἔκτεινεν τοῖς χεῖρας.

Τὼ δ' Ἀλκμήνης καὶ κυδαλίμου Ἰόλαος,
Κύκνον σκυλεύσαντε ἀπ' ὤμων τεύχεα καλὰ
Νίσοντ'· αἶψα δ' ἔπειτα πόλιν Τραχῖνος ἵκοντο
Ἵπποις ὠκυπόδεσσιν. ἀταρ γλαυκῶπις Ἀθήνη
Ἔξικετ' ἄλυμπόν τε μέγαν καὶ δώματα πατρός.
Κύκνον δ' αὖ Κήϋξ θάπτεν, καὶ λαὸς ἀπείρων,
Οἵ ῥ' ἐγγὺς ναίον πόλιος κλειτοῦ βασιλῆος,
Ἀνθήν, Μυρμιδόνων τε πόλιν, κλειτόν τ' Ἰαωλκόν,
Ἀρνήν τ' ἠδ' Ἑλίκην· πολλὸς δ' ἠγείρετο λαός·
Τιμῶντες Κήϋκα φίλον μακάρεσσι θεοῖσι.
Τοῦ δὲ τάφοι καὶ σῆμ' αἰδὶς ποίησεν Ἀνάυρος
Ὄμβρῳ χειμερίῳ πλήθων. τὼς γὰρ μιν Ἀπόλλων
Ληΐδης λιλαίεσκε, ὅτι ῥὰ κλειτὰς ἑκατόμβας
Ὅς τις ἄγοι Πυθαῖδε, βίῃ συλήσασκε δολίῃ.

Filius autem Alcmenæ & gloriosus Iolaus,
Cygno despoliato, armis ab humeris pulchris detractis,
Reuertebantur, moxque exinde ad ciuitatem Trachiniam venerunt,
Equis velocibus. At cæsis oculis Minerua
Peruenit in Olympum magnum, & domus patris.
Cygnum autem conta Ceyx sepelluit, & populus infinitus,
Qui prope ciuitatem habitant inclyti regis,
Anthen, Myrmidonumq. ciuitatem, celebremque Iolcum,
Arnenque & Helicen. multus autem congregabatur populus,
Honorantes Ceycem, charum beatis diis.
Sed illius sepulchrũ & monumentum obscurũ reddidit Anaurus,
Imbre hiemali exundans. ita enim ipsum Apollo
Latonæ filius iussit, propterea quod inclytas hecatombas
Quicunque portaret Delphos, eum vi spoliabat insidiatus.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Οὗτος δέ (φησι) τὸν Ἀλκμήνης Ἡρακλῆν, καὶ ὁ ἔνδοξος Ἰόλαος σκυλεύσαντες Κύκνον, ἄγουσι καὶ δύσαντες αὐτὸν τὰ καλὰ ὅπλα, ἐπορεύοντο. ταχέως ἢ ἀφίκοντο εἰς τὴν Τραχῖνα πόλιν, σὺν τοῖς ἵπποις τοῖς ταχέσιν. ἡ δὲ Ἀθηνᾶ ἀφίκετο εἰς τὸν μέγαν οὐρανὸν καὶ τὰ δώματα τοῦ Διὸς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. τὸν Κύκνον δὲ ἔθαπτεν ὁ Κήϋξ, καὶ ὁ λαὸς ὁ πολύς, οἵ πνες κατῴκουν τῆς πόλεως τῆς Τραχῖνος πλησίον, ὅπερ ἦν τοῦ ἐνδόξου βασιλέως Κήϋκος· ἄλλα δὲ καὶ οἱ τὴν Ἄνθην κατοικοῦντες, καὶ τὴν πόλιν τῶν Μυρμιδόνων, καὶ τὴν Ἰαωλκόν, καὶ τὴν Ἄρνην, καὶ τὴν Ἑλίκην. πολὺς δὲ λαὸς ἠγείρετο, τιμῶντες τὸν Κήϋκα, τὸν φίλον τῶν ἀθανάτων θεῶν. Τοῦτο δὲ τὸν τάφον ἀφανῆ ἐποίησεν ὁ Ἄναυρος ποταμός, πλησθεὶς χειμερίου ὄμβρου· οὕτω γὰρ ὁ Ἀπόλλων ἠθέλησε καὶ ἐμαντεύσατο, ὅτι δὴ ὁπηνίκα ἔκλεπτε βιαίως τὰς ἐνδόξους θυσίας καὶ τὰ ἀναθήματα, ὅπερ ἄν ἔφερέ τις εἰς Πυθώ, ἐν τῷ αὐτοῦ ὁλοκότῳ ἱερῷ.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

αἰδὶς ποίησε] ἀντὶ τοῦ ἀφανὴς· ἵνα δηλῇ, ὅτι καὶ οἱ τάφοι ἀφανίζονται ὑπὸ τῶν ὑδάτων. τὼς γὰρ μιν Ἀπόλλων.] οὕτως γὰρ ἐβούλετο ὁ Ἀπόλλων, ἐπειδὴ τοὺς φέροντας τὰς θυσίας ἐσκύλευεν. Ἄναυρος, ποταμὸς Θεσσαλίας. καλοῦσι δὲ καὶ αὐαύρους τοὺς χειμάρρους.

ΔΑΝΙΗΛ

ΔΑΝΙΗΛ ὁ ΕΪΝΣΙΟΣ

τῷ τῦδε τῆς Σχολίοις; ἐπὶ εἰς τὸν ΤΖΕΤΖΗΝ

ἀναφερομένοις, Ι Θ

ἐν τυγχάνειν παραιτεμένῳ.

Ἀλλ' μὰς τούτων ἐκδοθέντα ἡμῖν μὴ τῶν τῦ Μοσχοπύλε τε καὶ Πλάνυδε εἰς τὰ τῦ Ἡσιόδε Ἔργα τε καὶ Ἡμέρας, καὶ τὰ μὴ τῶν Ἰωάννε τῦ Διακόνε σχολίων τε φιλοφρασιῶν, καὶ τῆς τεχνολογίας, εἰς τὸν Ἀσπίδα τῦ αὐτῦ, τὸν Τζέτζην τὸν Γραμματικὸν φανερῶς ὑπογεγραμμένα ἦν. Τὰ δὲ εἰς τὸν Θεογονίαν τὰ μὴ τῆς Διακόνε, ἀνώνυμα μὲν ἐν τῇ τῶν Ἐπῶν ἐκδόσει φέρεται· ἐν δὲ τῇ ἐν Βασιλείᾳ τυπωθείσῃ τὸν Τζέτζην τὸν αὐτὸν πάλιν ὑπογράφει. Οὐσῶν δὲ ἐγγράφως διαφορῶν οὐκ ὀλίγων, καὶ κατὰ πολὺ ἀλλήλων διαλαττουσῶν τῇ αὐτῇ, ἢ καὶ μᾶλλον, καὶ ταύτας ἀναλαβεῖν ἡμῖν ἔδοξεν· ἐκτὸς εἰ μὴ φανερά τινα λίαν σφάλματα τὰς κατηγορεῖν αὐτῆς ἔχοιμεν. Τῶν δὲ πάνυ ὠφελίμων τινῶν ἦν καὶ ἡ ἑτέρα, ἡ τῆς Ἐπέκτασιν δηλαδὴ, πλουσιεκτεῖν ἡμῖν τὸν λόγον δοκήσει, ὑδὲ τούτων ἀμελήσομεν, ἔστ' ἂν καὶ ἐκείνην διορθωσάμενοι, τῆς παρεκπεπτωκυίας τε καὶ μάλα ὀρθῶς ἐχόντων, τῆς μεταγραφικῆς μᾶλλον. τῶντε ἄλλων ἕνεκα, καὶ ὅτι ὁ σοφώτατος Βυλκάνιος, ἀντιγράφοις τισὶ τῆς παλαιοτάτοις ἐντυχών, πάντα σχεδὸν τὰ ταύτῃ λείποντα ἐκπληρώσας ἔφθασεν. Διὰ δὲ τὸ ὑπολαμβάνειν ἡμᾶς ταμπεῖόν τι χωμένους τῆς ἀναγκαιοτάτης, ἢ τῶ Τζέτζε μόνε, ἀλλὰ ἐγχέρειόν τε καὶ παλαιοτάτην εἰς αὐτὰ, ὅτου πως ὑπογράφειν, κάλλιστα καὶ ἀσφαλέστατα ἔχειν ᾠήθημεν, ΣΧΟΛΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΗΣΙΟΔΟΥ ΘΕΟΓΟΝΙΑΝ ΠΑΛΑΙΑ. εὖγε παίσαντες, καὶ ὡς μάλιστα, ὡς καὶ ἄλλοις, ὅτου καὶ τούτοις, τῆς ἑτεροδοξίας τὸ ἐλεύθερον τῆς κρίσεως καταλείποντες· φιλεῖ γάρ πως ἐν τοῖς τῆς παιδείας ἅπτομένοις, καὶ τὸν Ἡσίοδον, ἢ μόνον τυγχάνειν ὄντα ἐρίδων γόνον, τῆς δὲ ἄλλῳ τἄλλα ἀρέσκειν. Τὰ πάντα δὲ ἢ δὴ ἂν αὐτὸς ἐπαινοῖμι αὐτῶν, μὰ Δία, ὑδ' ἂν τοῦς παλαιοτέρους, ἢ καὶ Τζέτζην, εἰ φάσκοιμι. Τοῦτο μὲν οὖν ὅπως ἂν ἔχῃ χαιρέτω τῆς ΤΖΕΤΖΗ δὲ, ὅτῳ φίλον, καὶ ταῦτα προσιέσθω. Ἔρρωσο, καὶ τούτων (ὁπωσδήποτε χρὴ εἰς ὑπογράφειν αὐτὰ) ἀνάμι-

ΗΣΙΟΔΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΑΣ ΤΟΥ ΔΙΟΣ

ΘΕΟΓΟΝΙΑ.

Μοῦσαι Ἑλικωνιάδες ἀρχώμεθ' ἀείδειν,
Αἵθ' Ἑλικῶνος ἔχουσιν ὄρος μέγα τε ζάθεόν τε·
Καί τε περὶ κρήνην ἰοειδέα πώεα ἁπαλοῖσιν
Ὀρχεῦνται, καὶ βωμὸν ἐριθενέος Κρονίωνος.
Καί τε λοεσσάμεναι τέρενα χρόα Περμησσοῖο,
Ἢ Ἵππου κρήνης, ἢ Ὀλμειοῦ ζαθέοιο,
Ἀκροτάτῳ Ἑλικῶνι χοροὺς ἐνεποιήσαντο
Καλοὺς, ἱμερόεντας· ἐπερρώσαντο δὲ ποσσίν.
Ἔνθεν ἀπορνύμεναι, κεκαλυμμέναι ἠέρι πολλῷ,
Ἐννύχιαι ἔστειχον, ὀπιπεύσκουσαι ἰοῦσαι,
Ὑμνεῦσαι Δία τ' Αἰγιόχον, καὶ πότνιαν Ἥρην
Ἀργείην, χρυσέοισι πεδίλοις ἐμβεβαυῖαν,
Κούρην τ' Αἰγιόχοιο Διὸς γλαυκῶπιν Ἀθήνην,
Φοῖβόν τ' Ἀπόλλωνα, καὶ Ἄρτεμιν ἰοχέαιραν,
Ἠδὲ Ποσειδάωνα γαιήοχον, ἐνοσίχθονα,
Καὶ Θέμιν αἰδοίην, ἑλικοβλέφαρόν τ' Ἀφροδίτην,
Ἥβην τε χρυσοστέφανον, καλήν τε Διώνην,
Ἠῶ τ', Ἠέλιόν τε μέγαν, λαμπράν τε Σελήνην,
Λητώ τ', Ἰαπετόν τε, ἰδὲ Κρόνον ἀγκυλομήτην,
Γαῖάν τ', Ὠκεανόν τε μέγαν, καὶ Νύκτα μέλαιναν·
Ἄλλων τ' ἀθανάτων ἱερὸν γένος αἰὲν ἐόντων.
Αἳ νύποθ' Ἡσίοδον καλὸν ἐδίδαξαν ἀοιδήν,
Ἄρνας ποιμαίνονθ' Ἑλικῶνος ὑπὸ ζαθέοιο.
Τόνδε δέ με πρώτιστα θεαὶ πρὸς μῦθον ἔειπαν,
Μοῦσαι Ὀλυμπιάδες κοῦραι Διὸς Αἰγιόχοιο·
Ποιμένες ἄγραυλοι, κάκ' ἐλέγχεα, γαστέρες οἶον,
Ἴδμεν ψεύδεα πολλὰ λέγειν ἐτύμοισιν ὁμοῖα,
Ἴδμεν δ', εὖτ' ἐθέλωμεν, ἀληθέα μυθήσασθαι.

Mvsas Heliconiades incipiamus canere,
Quæ Heliconis habitant montem magnumque diuinumque,
Et circa fontem violam pedibus teneris
Saltant, aramque præpotentis Saturnij,
Atque ablutæ teneto corpore in Permesso,
Aut in Hippocrene, aut in Olmio sacro,
Summo in Helicone choreas duxerunt,
Pulchras, amabiles, fortiterque tripadiantum pedibus.
Inde concitatæ, velatæ aere multo
Nocturnæ incedebant, perpulchram vocem emittentes,
Celebrantes Iouemque ægida tenentem, & venerandâ Iunonẽ
Argiuam, aureis calceamentis incedentem:
Filiamque Ægiochi Iouis: cæruleos oculos habentẽ Minervã:
Augurumq; Apollinem, & Dianam sagittis gaudentem,
Atque Neptunum terram continentem, terræ motorem:
Et Themin venerandam, & nigris oculis Venerem,
Hebenque auream coronã decoratam, formosamque Dionem,
Auroramque solemque magnũ splendidamque Lunam,
Latonamque, Iapetumque, ac Saturnum vertipellem,
Terramque Oceanumq. vastum, & Noctem atram:
Aliorumq; immortalium sacrum genus semper existentium:
Quæ olim Hesiodum pulchrum docuerunt carmen,
Agnos pascentem Helicone sub diuino.
Hoc autem mẽ primum deæ sermone compellarunt,
Musæ Olympiades filiæ Iouis Ægiochi:
Pastores in agris pernoctantes, mala probra, ventres solum,
Scimus mendacia multa dicere veris similia;
Scimus etiam, quando volumus, vera loqui.

Ὡς ἔφασαν κοῦραι μεγάλου Διὸς ἐξ ἐτέτμοιο·
Καί μοι σκῆπτρον ἔδον, δάφνης ἐριθηλέος ὄζον
Δρέψασαι θητόν· ἐνέπνευσαν δέ μοι αὐδὴν
Θείην, ὥστε κλύοιμι τά τ' ἐσσόμενα, πρό τ' ἐόντα·
Καί μ' ἐκέλονθ' ὑμνεῖν μακάρων γένος αἰὲν ἐόντων,
Σφᾶς δ' αὐτὰς πρῶτόν τε καὶ ὕστατον αἰὲν ἀείδειν.
Ἀλλά τί μοι ταῦτα περὶ δρυὸν ἢ περὶ πέτρην,

Τὴν Μουσάων ἀρχώμεθα, ταὶ Διὶ πατρὶ
Τ' μνεῦσαι τέρπουσι μέγαν νόον ἐντὸς Ὀλύμπου,
Εἰρεῦσαι τά τ' ἐόντα, τά τ' ἐσόμενα, πρό τ' ἐόντα
Φωνῇ ὁμηρεῦσαι· τῶν δ' ἀκάματος ῥέει αὐδή
Ἐκ στομάτων ἡδεῖα· γελᾷ δέ τε δώματα πατρὸς
Ζηνὸς ἐριγδούποιο θεᾶν ὀπὶ λειριοέσσῃ
Σκιδναμένῃ· ἠχεῖ δὲ κάρη νιφόεντος Ὀλύμπου,
Δώματά τ' ἀθανάτων. αἱ δ' ἄμβροτον ὄσσαν ἱεῖσαι
Θεῶν γένος αἰδοῖον πρῶτον κλείουσιν ἀοιδῇ,
Ἐξ ἀρχῆς οὓς Γαῖα καὶ Οὐρανὸς εὐρὺς ἔτικτεν,
Οἵτ' ἐκ τῶν ἐγένοντο θεοὶ δωτῆρες ἐάων·
Δεύτερον αὖτε Ζῆνα θεῶν πατέρ' ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν,
Ἀρχόμεναί θ' ὑμνεῦσι θεαὶ, λήγουσί τ' ἀοιδῆς,
Ὅσσον φέρτατός ἐστι θεῶν κρατεῖ τε μάγιστος.
Αὖθις δ' αὖ ἀνθρώπων τε γένος κρατερῶν τε γιγάντων
Τ' μνεῦσαι τέρπουσι Διὸς νόον ἐντὸς Ὀλύμπου
Μοῦσαι Ὀλυμπιάδες, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο·
Τὰς ἐν Πιερίῃ Κρονίδῃ τέκε πατρὶ μιγεῖσα
Μνημοσύνη γουνοῖσιν Ἐλευθῆος μεδέουσα,
Λησμοσυνέων τε κακῶν, ἄμπαυμά τε μερμηράων.
Ἐννέα γάρ οἱ νύκτας ἐμισγέσθην πολύφρων Ζεὺς
Νόσφιν ἀπ' ἀθανάτων, ἱερὸν λέχος εἰσαναβαίνων·
Ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἐνιαυτὸς ἔην, περὶ δ' ἔτραπον ὧραι
Μηνῶν φθινόντων, περὶ δ' ἤματα πόλλ' ἐτελέσθη,
Ἡ δ' ἔτεκ' ἐννέα κούρας ὁμόφρονας, ἦσιν ἀοιδὴ
Μέμβλεν ἐν στήθεσσι πανήλιον θυμὸν ἐχούσας,
Τυνδάρεον δ' ἀπάνευθε κορυφῆς νιφόεντος Ὀλύμπου

Sic dixerunt filiæ Iouis magni
verentes,
Et mihi sceptrum dederunt, Lauri
pertilum ramum,
Decerpere mirandum. inspiratũq;
mihi vocem
Diuinam, ita vt audiem tam futura quam præterita:
Et me iubebant celebrare beatorum genus sempiternorum. A
se vero primo & postremo semper decantare.
Sed quo mihi hæc circa quercum, aut circa petram?
Orsa, a Musis ordiamur, quæ
Ioui patri
Canendo oblectant magnum animum in Olympo,
Memorantes & præsentia, & futura, & præterita,
Voce concordantes. illarum vero
indefessa fluit vox
Ab ore suauis. ridet autem domus
Iouis valde tonantis, deorum voce a suaui
Dispersa: resonat vero vertex niuosi Olympi,
Domus immortalium. hæ vero
immortalem vocem emittentes
Deorum genus venerandum in
primis celebrant cantilena,
Ab exordio quos Tellus & Cœlum latum genuerunt,
Quique ex his prognati sunt dij
datores bonorum.
Secundo rursum Iouem, deorum
patrem atque etiam virorum,
Incipientesque canunt deæ, & finiunt carmen,
Quam sit præstantissimus deorũ,
& imperio maximus.
Porro & hominum genus, fortiumque gigantum
Celebrantes, oblectant Iouis
mentem in Olympo,
Musæ Olympiades, filiæ Iouis
ægidhabentis:
Quas in Pieria Sacrario peperit
patri mixta
Mnemosyne, fertilitati Eleutheris imperans:
Oblivionemque malorum, & solatium curarum.
Nouem enim ei noctes mixtus est prudens Iuppiter
Seorsim ab immortalibus sacrum
lectum conscendens.
Sed cum iam annus exactus, circumvoluta vero essent tempora
Mensium decrescentium, dies-
que multi transacti essent,
Ipsa peperit nouem filias concordes, quibus cantus
Cura est, in pectoribus securum animum habentibus,
Paululum a summo vertice nivosi Olympi

Ἔνθά σφιν λιπαροί τε χοροὶ καὶ δώματα καλά. — Ubi ipsis splendidique chori, & aedes pulchrae.
Πὰρ δ' αὐτῇς Χάριτές τε καὶ Ἵμερος οἰκί' ἔχουσιν — Iuxta vero ipsas Gratiae & Cupido domos habitant,
Ἐν θαλίῃς· ἐρατὴν δὲ διὰ στόμα ὄσσαν ἱεῖσαι — In conuiuijs: amabilem autem per os vocem emittentes
Μέλπονται πάντων τε νόμους, καὶ ἤθεα κεδνὰ — Canunt, omniumque leges, & mores venerandos
Ἀθανάτων κλείουσιν, ἐπήρατον ὄσσαν ἱεῖσαι. — Immortalium celebrant, amabilem vocem emittentes.
Αἳ τότ' ἴσαν πρὸς Ὄλυμπον ἀγαλλόμεναι ὀπὶ καλῇ, — Istae tum ibant ad Olympum exultantes voce pulchra
Ἀμβροσίῃ μολπῇ· περὶ δ' ἴαχε γαῖα μέλαινα — Immortali cantilena, vndiq. vero resonabat terra atra
Ὑμνεύσαις, ἐρατὸς δὲ ποδῶν ὕπο δοῦπος ὀρώρει, — Canentibus hymnos: iucundus vero a pedibus strepitus excitabatur
Νεισομένων πατέρ' εἰς ὅν· ὁ δ' οὐρανῷ ἐμβασιλεύει, — Euntium ad patrem suum: ille autem in caelo regnat,
Αὐτὸς ἔχων βροντὴν ἠδ' αἰθαλόεντα κεραυνόν, — Ipse habens tonitru atque ardens fulmen,
Κάρτει νικήσας πατέρα Κρόνον· εὖ δὲ ἕκαστα — Vi superato patre Saturno: bene autem singula
Ἀθανάτοις διέταξεν ὁμῶς, καὶ ἐπέφραδε τιμάς. — Immortalibus disposuit simul, & induxit honores.
Ταῦτ' ἄρα Μοῦσαι ἄειδον, ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι, — Haec sane Musae canebant, caelestes domos tenentes,
Ἐννέα θυγατέρες μεγάλου Διὸς ἐκγεγαυῖαι, — Nouem filiae magno e Ioue prognatae:
Κλειώ τ', Εὐτέρπη τε, Θάλειά τε, Μελπομένη τε, — Clioque Euterpeque, Thaliaque, Melpomeneque,
Τερψιχόρη τ', Ἐρατώ τε, Πολύμνιά τ', Οὐρανίη τε, — Terpsichoreque, Eratoque, Polymniaque Vraniaque,
Καλλιόπη θ'· ἡ δὲ προφερεστάτη ἐστὶν ἁπασέων. — Calliopeque: haec autem excellentissima est omnium.
Ἡ γὰρ καὶ βασιλεῦσιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ. — Haec enim & reges venerandos comitatur.

τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου κυροῦ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ ΤΟΥ ΓΑΛΗΝΟΥ

ΤΟΥ ΗΣΙΟΔΟΥ ΘΕΟΓΟΝΙΑΝ

Ἀλληγορίαι.

Κεφαλὴν τὸν μῦθον, ἡ παροιμία φησί. [illegible]

[illegible]

τὴν φαλὸν καταθέλγητα μόνον, τὸ μὴ φαινόμενον, ἀλλ' ἤδη καὶ ὄν, ἀληθές. τοῦτον δὲ πάντως τὸ καταληπτικὸν εἶδος τῆς λόγου καὶ ἀλληγορικὸν, ἢ μέχρις ἀκοῆς θεραμένον, ἀλλ' ἔνδον καὶ εἰς ψυχὴν ἀφικνούμενον ποιεῖταί τε καὶ τὰ ἀληθῆ ἐφευρεῖν γνώσεως. αἰνῶ δὲ ἄρα καὶ Πλωτῖνον εἰπόντα, καὶν μὴ ὑγιῶς ἔτος ὅτι, φαρματτόμενον τοῖς νέοις τὰ μαθήματα θεραπεύειν, ἐπὶ τὸ συνεθισμὸν τ' ἀσωμάτου φύσεως. ἐπὶ δὲ καὶ Χαιρήμονα ἔωθεν αἰσχυνόμενος θεραπεύομενον, τὴν ἰσχνὴν καὶ ἀῤῥυθμόστομον καταπαύειν μανικὴν, τὸ ἐν ταῖς σφῶν ψυχαῖς ἐμπεσὸν πάντως ταραχῶδες, καὶ πρὸς τὴν χρείαν καὶ θειοτέραν ἐπιτήδειον καὶ αὐθρώδη ἐμβιβάζειν τὴν πλείστων πολλῶν ἢ τὴν παρ' Ἕλλησι βίβλων ἱερῶν, ἐν αἷς μύθοις καὶ περιπλοκίαις πρὸς ὄνησιν ἢ, καὶ ἀναπλάσματα, τ' Ἑλληνικῶς τὰ κακοδαιμονίας σεβάσματα, τὴν Ἡσιόδου Θεογονίαν ἡμεῖς μετακεκινήμεθα· πλήρης γάρ ὅτι τῆς τοιούτου περιπλοκῶν, καὶ τὴν ἐγκεκρυμμένην ἐν ταύτῃ ἀλήθειαν τοῖς βουλομένοις ἀνακαλύψομεν. πάντοι τῇ πλάνῃ κατηχόμενοι Ἕλληνες τὰ τῆς ψυχῆς μύσαντες αἰσθητήρια, τὴν ἑαυτῶν ἔσχατον ἐπορεύοντο· ἣν πᾶς δὴ βίβλον φυσιογνώμας οἶμαι καλεῖν δίον, ὅτι περὶ φυσικῶν τινῶν γνώσεων διαλαμβάνει, καθὼς ὁ λόγος περὶ ὧν διῃρθρώσεν, κἂν Θεογονίαν ἔτος ἀγεροῦχος ἐπιγράφῃ ταύτην αὐτομάτως. πρῶτον δὲ ἀξιητέον τὸ προοίμιον, καὶ τὴν ἐν τούτῳ μετατίθεσθαι ἀλήθειαν, ἣν ἡμῶν ἴσως ἀνακαλυπτόντων ταῦτα, ἀλλὰ καὶ αὐτῆς τῆς πηγῆς ἐνίοτε καὶ διὰ λέξεων τινῶν ταύτην ἡμῖν καταφαίνῃ ποιουμένης καὶ γνώμης.

Μουσάων Ἑλικωνιάδων ἀρχώμεθ' ἀείδειν.] ἁπλῶς ὅτι ὁ ποιητὴς, τὸν διχηγήσεον ταῖς Μούσαις τοῦτον ἀνατιθέμενος λόγον, ὑφ' ἓν ἂν αὐτὸν ἐσοφίσατο.

Ἄρνας ποιμαίνοντ' Ἑλικῶνος ὑπὸ ζαθέοιο,
δάφνης εἰδλέος αὐτῷ καλὸν ὄρος παρακοίτης
καὶ δδόντι. παιδὸς δὲ πάντως ἡμᾶς· πρῶτα μὲν, ὡς ἐκ καλαμείης δεῖ τῆς ἀμελητοῦσι καὶ τὸ θεῖον ἀφοσιώσεως μὴ ἀφίσασθ· ἔπειτα δὲ, ὡς πᾶσαν κακίαν ἀφ' ἑαυτῶν ἀπιτίθεσθ, καὶ τὰ τοῦ σώματος αἰδητήρια μύσαντας, νοερῶς ἅμα καὶ θεοτέρως ζῆν, ταῖς ψυχικαῖς ἐνεργείαις τὸ πᾶν ἀνατιθέντας· τοῦτο γάρ μοι δοκεῖ παραινεῖν ἡ τῆς ἀρνῶν φυλακῆς καὶ τῆς νομῆς, καὶ ἀπειρία, τὴν τ' αἰσθητικῆς ζωῆς ἀποστασίαν καὶ ἀπ' ἀξίαν πλεονεξίαν· ἀνθρώποις καὶ λύκοις, τοῖς κατὰ τὸν βίον ἡδέσιν ἀποταξάμενοι, καὶ σοὶς σκληραγωγίαν ἐγκλίναντες· αἱ γὰρ σφετεραὶ ἡδοναὶ καὶ λύπαι εἰσίν. ἡδοναὶ μὲν, ὅπ τῷ καλῷ ἔνεστι· λύπαι δὲ, ὅπ τοῖς φοβεροῖς ἢ δεινοῖς ἐπιγγχάνουσι. ἀλλὰ ταῦτα κατὰ λόγον φέροντες, τὰς γνώσεις ἢ ἕξεις ἐν ἑαυτοῖς ἐπιγινομένας ἔχουσιν. ὁ πίνων Ἡσίοδος πάσῃ μὲν ἀποταξάμενος φαντασίᾳ, πάσῃ δὲ χαίρειν εἰπὼν ἀνέσει τοῦ σώματος, καὶ σοῖς τοῖς ἀσυδαίοις ἐγκλίνας διαγωγὴν, καὶ σχολάσας, ἔφη πρὸς τὰς ἐπιστήμας αὐτῷ ἐγγενομένας καὶ σοφιζούσας αὐτὸν αἱ πνεῦ δὴ γνώσεις ἐν τοῖς ἡσυχίοις τόποις, καὶ πάσης ἀπολελυμένοις τύρβης βιωτικῆς διατρίβουσι· ἔτι δὲ καὶ τοῖς ὄρεσι καὶ ταῖς ὑλώδεσι σκοπιαῖς· εἰώθασι γὰρ οἱ σχολάζοντες ἐνίοτε καὶ ὑλώδεις φύσεις καὶ μετεώρων πάθη σκοπεῖν καὶ καταλαμβάνειν αὐτά, καὶ διὰ τοῦτο δάφνης ἐπογεύσας ἐνέπνευσεν τοῖς μάντεσι παρεδίδοτο, ὡς τὸ τῆς μαντείων ἀπάρχεσθ. χαρέσσεσθαι δαφνῆς τινος διαγωγῆς καὶ τερπνότητος τῆς περὶ τὸ σῶμα σκιρτημάτων, τοῖς πάντ' ἐῶντα, τὰ τ' ἐσόμενα, ὡς τ' ἐόντα καταλέγειν μέλλουσι χρεία ἔστιν. ἔτω δὲ ἡ τῆς ἕξεως ἀειθλεστάτη γνῶσις γένοιτ' ἄν, καὶ ἡ τὸ νοῦς ἀνάπλωσις, ἢ φαντασιωτικὴ χάρις τ' γνώσεως. ἐν Ἑλλησὶν ἦ κέχυνται χαρίεσσαι αἱ Μοῦσαι, καὶ ἐν τῷ βωμῷ τῷ Διὸς ἀρχηγέτου ποσὶ ἀπαλοῖς, ἔτι ἢ καὶ λευκῷ ἐκ κριοῦ ἵστασι, καὶ ἐν Ὑλικῇ, ὅτοτε αἱ γνώσεις καὶ ἀπομνημονικαὶ θεωρίαι, ἑλισσομένης τῆς ψυχῆς πρὸς ἑαυτὴν, καὶ τῷ πρὸς τὸ νοῦ συγκιρναμένης, ἢ ἑνουμένης, ὥσπερ ἐκ τινος χρήνης ἀναχεῖσθαι, διὰ τοῦ βλαστάνουσι, καὶ οἷον ἐπαύεσθαι, καὶ ἄλλυσθαι τὸ δ' ἀγαθαὶ μεῖον, πλατυσμὸν ἢ αὖ-ξησιν ἔτος, καὶ ἀσάλητες φαίη ὀργυιῶν ἢ ταῖς οἰκειοτέραις ἐνεργείαις καὶ φυσίσιν, ἄλλης ἐπ' ἄλλῃ συλλεγομένης εἰλικρινῶς θεωρίας· καὶ ἀμοιβαδὸν ἀλλήλας διαδεχομένας, τοιαῦτα γὰρ ἡ τῆς καθαρότητος τῶν τοὺς προέχουσας, ἥτις δὴ καὶ ἐμφέρεσθαι λέγεται ἄν. τὸ γὰρ ἐδύτερον τῆς τοιαύτης φύσεως γένοιτ' ἀνδιαλείπτοις ψυχαῖς καὶ αἰσθησόμεναι, καθ' ὃ ἐς ἀκρότατον Ἑλικῶνα χρόνων, ἀνατετυλιγμένας δηλαδὴ καὶ συμπεπλεγμένας τῷ ἀστὰς καταλαμβάνοντι καὶ ζωῇ τῷ μακαρίᾳ παρέχοντι τῷ· εἰ γὰρ ἔτω

κευφιδεῖσαι ψυχαὶ, καὶ πάσης ἀπολαγμένας σωματικῆς ἀχλύος λαθομιχίας τε καὶ ἀφροσύνης κινοῦνται, καὶ παντὸς εἰσὶ καταληπτικαὶ ὅπερ ἐθέλουσι, καὶ τῶν τ' ὄντων εἰδῆναι φύσιν ὑμῖν τὲ δι' ὧν ἐνεργοῦσιν ἐνεργειῶν τὸν πάντων πατέρα καὶ πολυτίμητον νοῦν, καὶ τοῖς αἰθυκτοῖς τούτοις ἐγκεκρυμμένην ἀλήθειαν ἀναπαλύπτουσι, τίς τε ἡ τοῦ ἀέρος φύσις διδάσκουσαι, καὶ τίς ἡ ὕδατος, καὶ ἁπλῶς τ' στοιχεῖων, καὶ τ' συνθέτων ἐκ τούτων σωμάτων, ζώων τὲ καὶ φυτῶν. ἔτι δὲ καὶ πῶς τόδε τὸ πᾶν συνέστη καὶ ἥρμοσται τίσιν ἁρμονίαις ἢ λόγοις, καὶ πῶς ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη ἡμέρας τὲ καὶ νυκτὸς δημιοῦσι, καὶ καιρῶν καὶ χρόνων, καὶ ζωόπους φυτῶν, ἢ ζώων ἡνύσαντο πυγχάνουσι. τίς τε ἡ διάθετο πρὸς τὸ πᾶν τάξις τινὶ καὶ συνέχουσα δύναμις, ὥσπερ τις κοσμήτωρ ἄριστος ἁρμονίης ἁρπηγός. πῶς δὲ τοῖς ζώοις ἔρωτές τε καὶ ἡδοναὶ ἄλογοι ἐγίνοντο, καὶ τίνες οἱ τῆς σπέρματος λόγοι, δι' ὧν ἠδάσκησε τὰ κυήματα. πῶς τὲ κινεῖ ὁ καθήμενος τῆς ἐν τῇ πλανῇ τὸ πάντων κινητικὸν αἴτιον. εἰς ἀνεκφατον ἐρωτόν. πῶς δὲ καὶ τὰ ἐρράνια κινεῖ καὶ φέρεται σώματα, καὶ διὰ τίνας ἄρα αἰτίας, καὶ τίς ἡ τοῦ χρόνου φύσις ταῦτά τε καὶ τὰ τοιαῦτα αἱ νοερώτεραι τῶν ψυχῶν καὶ τὰς οἰκείας ἐνεργείας μὴ συγχύσασαι ταῖς περὶ τὸ σῶμα ὑλώσεσιν ἐξετάζουσί τε καὶ ἡμᾶς ἐκδιδάσκουσιν, ἀπαθανατισθεῖσαι καὶ τῆς κρείττονος ἀξιωθεῖσαι μοίρας καὶ τοῦ κρατίστου ἐκείνου δεσπότου ἔσαι τοῦ δευτέρου. ἃς δὴ καὶ ὡς παθημένας καὶ ζητουμένας παρ' ἡμῶν Μύσας ὁ λόγος προσαγορεύῃ ἐθέλει· φύσει γὰρ ἡ ἐκδητικὴ ὄρεξις τοῖς ἀνθρώποις ἐγκατέσπαρται, καὶ διὰ τὴν Ἑστίας δοκεῖ, ἀρχομένῳ τῆς μὴ τὰ φυσικὰ πραγματείας. ἐννέα δ' εἰσὶν αἱ Μοῦσαι, ὡς τὸ πεζάγωνον καὶ ἔμπλεον τῆς τοιούτων γνώσεων, τοῦ ἀριθμοῦ τέτε ἡμφαίνοντος, καὶ τινὰ ἀκλινῆ καὶ ἀμετακίνητον τῆς ψυχῶν διωάμεων ἡμῖν παρισάνειν ἐθέλοντος· ἀπατηθεισῶν τάχα καὶ περὶ ἑαυτὰς σωίεσῶν, ὁπόταν καὶ ἐνιαίαν ἀνάκρασιν, ἅπαξ δὲ ψυχὴ περὶ ἑαυτὴν ἐληλυθεῖσα, καὶ προσφῶς ἑαυτὴν ἐποπτεύσασα κέκτηται θέλῃ περὶ πολυμερισμόν τινα διασκεδάννυσθαι, καὶ τοῦ συμπάντος τοῦ ἑνὸς ὑποχωρεῖν τε καὶ ἀφίστασθαι. τοῦτο γὰρ οἶμαι καὶ τὸ τῆς ἑστίας ὄνομα δεδῆσθαι ὑποσημαίνειν· οὐ γάρ ἐστιν ἕτερον τὴ ἑστίαν, ἀλλ' ἢ λόγον περὶ ἑαυτὸν ἀναστρεφόμενον τε καὶ συμπυκνούμενον, ὥσπερ ὑπὸ πυρὸς ὄρους καὶ πίστεως, τῆς μονάδος καὶ τοῦ πληθυντικοῦ σκιδασμοῦ, καὶ εἰς ἀφετείαν προϊόντος ὑπ' αὐτῆς εἰργόμενόν τε καὶ ἐπεχόμενον. ἔστι γὰρ ταῖς ψυχαῖς ῥοπή τις περὶ πλειυσμόν, ἵνα ἀκασπερά ζειν εἰώθεν ἡ τῆς περὶ ἑαυτὸ ἐπιστροφή τε καὶ ἕλιξις. ἐνταῦθ' δὲ πάντως κατίδοις καὶ τὰς νοερωτέρας ὑσίας συμπυκνουμένας, καὶ ἀπαειθμημένας ὑπὸ τῆς χλεινῆς καὶ θειοτέρου αὐθρώπου, καὶ χρὴ τὸ πεπάδος προκοσμῆν προϊύσας τὸ ἐν αὐταῖς πάντως καὶ πάντα ὑποσημαίνοντος τῆς ἀειθμοῦ πλειοπλόου. ἄθρει δὲ ὁ διαλαπώπατος καὶ ὑψηλόνους ἀφροατὴς καὶ τίνι τῆς ὀνόματος σύμπηξιν, ἢ ἀνάλιξιν. ὁ ἑννέα ἀειθμὸς, δύο ἔσ ὄζει, περὶ ἑαυτὰ συστρεφόμενα. τὸ μὲν γὰρ περῶτον ἔσ, τίνι ταῖς ψυχαῖς ἐνῆσαν ῥοπὴν περὶ πλειυσμὸν ὑποσημαίνειν ἔοικε· διὸ πεῦμα δεδέχθαι, τίνι τοιαύτην ἀμφαίνον ὁρμήν. ἑ γάρ ἐστιν ἀκίνητος τέλειον καὶ μὴ τίνι πρώτην ὑσίαν ποιεῖ καὶ θεῖαν ὑσίαν περὶ σκιδασμόν τινα καὶ διάστασιν ἢ πολυμέριαν, ἧς τινι πρὸς περὶ ἡμῶν περιλοσόφων καλλιστά τε καὶ ὑψηλότατα. τὸ δὲ δύτερον ἔσ, ὃ καὶ ἀντιστρόφως ἀκαμινώσκων τε, τίνι περὶ ἑαυτίνι ὑποσημαίνει τῆς ψυχῆς στροφίν· πάσχει δὲ τοῦτο ἡ ψυχὴ τῇ μονοδικῇ ἀμερείᾳ καὶ ἀσκιδάστῳ ἐπιχθεῖσα, καὶ περὶ ἑαυτίνι καταναγκασθεῖσα ἐπιστρέφεσθαι, ὥσπερ ὑπὸ τέρος ὄρους καὶ πίστεως. ὃ δὴ δι' τρον ἔσ, ὃ δὲ πεῦμα ἐπιδέχθαι, ὃ δὲ γὰρ ὄζει τῇ τοιαύτῃ στροφῇ περὶ τὰ τῆδε ὁρμή, ἢ φορά τις ἢ ὄρεξις. ἐπεὶ δὲ γραμματικοῖς προσδιαλεγόμεθα, καὶ ποιητὰς ἡμῖν τὰς ἀνὰ χεῖρας, ἑ κατόπιν ὁ λόγος ἀνατάσσει τῷ δέοντι, εἰ καὶ πορισόμεθα χρὴ τὰς γραμμίτρας ἐκ τῆς προσηχοῦς ἡμῖν διδιγμένων, καὶ διατί τὸ ἑ τῆς ἀειθμῶν διασιῶν, πλὴν τῆ ἑννέα, καὶ ἐνεσηκότα καὶ ἀπλῶς διατί τὸ μὲν ἓν διασιῶν, τὸ δὲ ἑννέα δύο ἔν ὄν, ὡς εἰρηῦ, ἑ διασιῶν. λεκτέον δ', ὅτι τὸ διασιὸν τὸ ἑ τῶν ἀριθμῶν, καὶ ἀπλῶς τὸ ἓν, παρισάνειν ἔχει ἡμῖν πλὴν ἐπ' ἄκρα ἀειδόδον τῆς ἀειθμοῦ· ὁρᾷ μὲν γὰρ σαφηνείᾳ φυσικὴν ἔχει τὸ ἓν, εἰς σκιδασμόν τε καὶ πλειυσμόν, λοῦ δὴ ῥοπὴν ὑποσημαίνειν ἐθέλει τοῦ πνεύματος ἡ διασυτης· ἀφ' ἧς δὲ ἡ τοιαύτη φορὰ ὑπὸ τοῦ ἑνὸς, καὶ προπηθύσα μέχρι τοῦ ἑννέα, ἐνταῦθα μέλλει συστέλλειν καὶ συμπυκνοῦσθαι

ἀπὸ οὗπερ ἀπὸ τοῦ τοῦ πάθους τῆς διαστρεφομένης φωνῆς, ὅπου τὸ βάρος, μᾶλλον δὲ πάντως τῷ συζυγίῳ τὸ πνεῦμα τὸ μέλον, καὶ ἡμῶν ἀποδιδόντων τραχύτερον, οὐκ ἀκριβῶς τὰ ὀνόματα διαπεφώνηκεν. πολλῶν δ' ὁμοίως τῷ παραπλησίως λέξις τῆς ἀπ' αὐτῶν σημαινομένης καὶ μιμήσεως αὐτά. καὶ μάρτυς τὸ λέγω, τὸ λιμὸς ὄνομα· δέον γὰρ διὰ διφθόγγου γράφεσθαι ὡς ἀπὸ τοῦ λοιμὸν καὶ τοῦ αἷμα γένους, ὅμως τῷ μὴ λιμοπόνων συνελεῖν καὶ τὸ πάθος ἐμιμήσατο. καὶ ἁπλοῦν ἔνδηλον τὸ ι. ὡς καὶ τὰ ἴδια ὀνόματα καὶ τὸ εἶδος μαρτυροῦσι. τὸ γὰρ ἰδέα, διὰ τὸ ἰχράφεσθαι, τῷ μὴ ἰδίων ἐκείνων ἀσημαίνον ἀπλότητα τῆς Πλατωνικῶν. τὸ γὰρ αὐτόν, καὶ ἡ αὐτοδυάς, ἀλλ' αὐτός, ἐν ἅπασιν. τὸ δὲ εἶδος ὅλη τῆς συνθέτων λεγόμενον τῆς ἐκ ψυχῆς τε καὶ σώματος μορφῆς, ἀλόγως καὶ σαίνεται ἐλλιχθὲν χαρίεν, ἀλλ', ὅπερ ἐλέγομεν, τῆς ἀπείρου καὶ τῆς ἀριθμῶν φύσεως ἢ τοῦ πράγματος ὅτι δασύτης διαστολὴ, διὰ τοῦ ἑνὸς ἀρχόμενον· ἐν γὰρ φαμὲν, εἶτα δύο. διὰ μὲν τοῦ ἑνὸς, τὸ ἑνίζειν τὰ πεπληθυσμένα καὶ στρέφουσαν φύσιν ἀποσημαίνοντες· ὡς δῆθεν αὐτῆς συμμετέχοντά πως· πᾶν γὰρ πλῆθος μετέχει πως τοῦ ἑνός· διὰ δὲ τοῦ δύο, τὸ εἰς πλῆθος διάστασιν, ἢ τὸ δίοδον τὸ εἰς τὰ πολλὰ αἰνιττόμενοι. ἐν τοῖς δυσὶν τάχα παρέχοντες τὸ ὄνομα, ὃ σημαίνει τὸ ὑπεισερχόμενον τὰ γὰρ δύο, πως μὲ πλῆθος ἀρχή ὄντι, πως ἡ πλῆθος καὶ πως πολλά, πως μὲ ἢ ὀλίγα· καὶ πως μὲν ἀριθμός, πως δὲ ἀρχὴ ἀριθμοῦ· ὡς μὲν γὰρ μετρητὸν, καὶ ἀριθμητὸν, ἀριθμός ὄντι καὶ πλῆθος· ὑπὸ γὰρ τοῦ ἑνὸς μετρεῖται· ἓν γὰρ καὶ ἕν, δύο. ὅσοις ὃ ἓν συγχρώμενα τοῖς δύο καὶ πολλοῖς λέγεται· ἐπεὶ καὶ ὀλίγα εἶπεν ἄν, ὅσοις τὰ τέσσαρα. ὃ διὰ ὅτι πολὺ, τοῦτο καὶ ὀλίγον λέγεται, ἀλλὰ ὅσοις ἄλλο καὶ ἄλλο πάντως. καὶ ὅτι παρ' ἑκάτερα τοῦ δύο συντιθεμένων ἅμα, τοῦ ἑνὸς καὶ τοῦ τρία ἡμισύς ὄντι ὁ δύο, καὶ χ' τοῦτο ἀριθμός ὄντι. πάλιν δὲ ὅτι τὰ δύο οὐκ εἰσὶ πολλά, οὐδὲ ἀριθμός, οὐδὲ πλῆθος, σκόπει ἐνταῦθα, μεταχειρισάμενος τὸ καθ' ὑπεροχὴν πολύ. διττὸν γὰρ τὸ πολύ, καὶ τὰ πολλά, καὶ τὸ ὀλίγον καὶ τὰ ὀλίγα. ἢ χ' σύγκεισον, ἢ καθ' ὑπεροχὴν πᾶς ἀριθμὸς ὑπερέχειν θέλει ἐν ἀριθμοῖς, πρὸς ἀριθμὸν ἐνεργείᾳ. ὁ δύο οὐχ ὑπερέχει· οὐ γάρ ὄντι ἀριθμὸς ἡ μονὰς, ἐνεργείᾳ, καὶ τοῦ δευτέρου χάριν συναγόμενον, συμπέρασμα νόει. εἰ δ' ἀριθμὸς οὐκ ἔστι, τί ἂν ἄλλο εἴη; ἢ ἀρχὴ ἀριθμοῦ· πᾶν γὰρ τὸ ἐν ἀριθμοῖς λεγόμενον, ἢ παθος ὄντι ἀριθμῶν, εἰς ἀριστότητός τι καὶ φευστότητος, ἢ ἀριθμὸς, ἢ ἀρχὴ ἀριθμοῦ. ἐπεὶ δὲ διδεγμένη τοῦ, ὅπου τὰ δύο ἀριθμὸς οὐκ ἔστι, συναπδείκνυσι καὶ ὅπου οὐδὲ πολλά, οὐδὲ πλῆθος· ὁ γὰρ ἀριθμὸς οὐδέν ὄντι ἄλλο, ἀλλ' ἢ πλῆθος τοῦ ἐν μετρητόν· τὸ δὲ ὑφ' ἑνὸς μετρητὸν πλῆθος, πολλά ὄντι.

εἶτα φαμὲν τρία, ἀπὸ τοῦ τρίς τά. τρὶς γὰρ μία, τρεῖς, τετελοιῶται τῷ μονάδι τετοσάκις εἰς ἑαυτήν. ἢ ἀπὸ τοῦ τρεῖν τὸ μοναδικὸν καὶ ἑνιαῖον, ἀκραιφνέστερον ἔτι καὶ εἰλικρινέστερον ὑπὲρ τὰ μετ' αὐτὸν ἀριθμὰ καταγομάζοντες τὸν τρία· ἄμωγες γὰρ ἔτι καὶ ἀθόλωτον τὸ ἓν ἔχει ὁ βία, ὃ δὴ καὶ ἀμφαίνει διὰ τοῦ ια, τριοῖας ἄν τις. τὸν δὲ τέσσαρα; ἢ ἐδηλωτῷ εἴ) τῷ λέξιν, καὶ διαλέκτῳ ἰδίᾳ τινι, ὡς τὸ παρ' Ἡσιόδῳ δηλοῖ ἐν ταῖς Ἡμέραις ἄρεσθαι [τέτορ' ἡμέων] ἀντὶ τοῦ τέσσαρες καὶ δέκατον χρόνον, ἢ παράγωγόν ἀπ. ἀπὸ τοῦ παράλλαττα παράξω, πεπάραχα πεπάραγμαι, πεπάραξαι, πεπάραχ). παραχὴν γάρ τινα καὶ σκαδασμὸν τὸν εἰς πολυμέρειαν ἐμφαίνει ὁ ἀριθμὸς ὅτος· ἐντεῦθεν γὰρ ὁ πληθυσμὸς καὶ ὁ μερισμὸς μᾶλλον ἐνεργάζεται). διὰ τοῦτο δή, οἶμαι, καὶ τὸν τέσσαρα σώματι ἀναλογεῖν ἔλεγον οἱ Πυθαγόρειοι συμβολικῶς, καὶ τετρακτὺν αὐτὸν ἐκάλουν παγκρατεῖ φύσεως, διὰ τὸν σκεδασμὸν τὸν εἰς πλῆθος, καὶ τὰς ἐναντιότητας, καὶ τὰ πάθη τῶν σωμάτων, ἃ τινα δὴ παραχαῖς ὁ λόγος καλῶν οὐκ ἀπεικότως λέγει. πέντε δὲ, ἢ ἀπὸ τοῦ ἐστίνω τὸ κατασκεδάζω παρωνόμασται, ἢ ἀπὸ τοῦ σπένω τὸ ἐνεργῶ· ἐνεργητικώτερος γὰρ καὶ κατασκεδαστικώτερος ἢ γονητικώτερος τῶν ἐντὸς τῆς δεκάδος ἀριθμῶν ἐστὸς ὅτι καὶ γὰρ τοῖς ἐφ' αὑτῷ συνερχομένοις τὰς μετ' αὐτὸν γονὰς πέντε. αὐτὸς γὰρ εἰς ἑαυτὸν συντεθέμενος, ἢ συμφόμενος τὸν δέκα ποιεῖ· πέντε γὰρ καὶ πέντε, δέκα. ἐπὶ δὲ τὸν τέσσαρα ποιεῖ τὸν ἐννέα· τέσσαρα γὰρ καὶ πέντε, ἐννέα. πρὸς ἢ τὸν τρία ὀκτιθέμενος, τὸν ὀκτὼ βία γὰρ καὶ πέντε ὀκτώ, πρὸς ἢ τὸν δύο, ἑπτά, πρὸς δὲ τὴν μονάδα καὶ τὸ ἕν, ἑξ. ἐξ ἢ εἶπε) ἀπὸ τοῦ ἑξείης πρὸς πλῆθος· τὸ γὰρ πλῆθος ἀρξάμενον ἀπὸ τοῦ βία ἐνταῦθα ἢ ὀκτὼ διπλώσας τὸ πληθυσμιαῖον διαιρεῖ) ἀριθμῷ. δύο γὰρ τρία,

γδ τρία, ὁ ἕξ ὅτι. διὰ τὴ μεσότητ πλείονας τῆς πρὸ αὐτοῦ ὑφέστηκεν ἀριθμῶν· ἔχει γδ ἕκτον τὴν μονάδα, τρίτον τὰ δύο, καὶ ἥμισυ τὰ τρία, καὶ ἁπλῶς πολυμερέστερός ὅτι τῆς πρὸ αὐτοῦ διπλασίων γδ διὰ τὰ ἕξ, διὰ δ' ὑπερτριμερείαν αὖθις αἰτίαν· ἑπτὰ δὲ, ἀπὸ τῆς ἑξαετηρίδος πλέον εἰς σκαληνισμόν· ἐγὼ δὲ εἴποιμι, ὅτι τὰ ἕπτα τοῖς λοιποῖς ἕξ, καὶ τὴν μονάδα τηροῦν. διὸ καὶ διασώζ. ὀκτὼ δὲ, ὅτι τῶν δικτύων τῆς ἴδ στερεὸς γάρ ὅτι καὶ κύβος· δὶς γδ δύο, τέτταρες, καὶ δὶς τέτταρες ὀκτώ. ἢ ὅτι ἡμιπλάσιος ἐστὶ πολυμερείας, ὑπὲρ τὰ πρὸ αὐτοῦ ἔχει γδ ἥμισυ, τὰ τέτταρα, τέταρτον, τὰ δύο, καὶ ἕβδομον τὴν μονάδα, τὰς ἀρτίας μεσότητας ὑποδεχόμενος. ὁ γδ ἕξ καὶ ἑπτὰν μεσότητα εἶχε τὸ τρίτον, ἤγουν τὰ δύο· ὅτου δὲ ἑβδόη τοιοῦτον ἔχει. ἐντεῦθεν δὲ εἴρηται, ὅπῃ τῶν τὸ ἐπιχωρητὸν ἴσον καὶ διὰ τῆς ἄλλων προελθόν, μέλλων ἐπὶ τῇ δικαίᾳ διαστρεφομένῃ ἴσῃ μονάδι, πάλιν ἐνιαυτὸς καὶ πρὸς ἑαυτὸ σχῆσαι καὶ ἀποκαμεῖν. ὅθεν καὶ φησίν, τὸν συσκιάζοντα τὸν πρὸς ἑαυτὸ, τῷ πνεύματι φιλῷ ἐμφαίνοντος. δικαίᾳ δὲ εἴρηται, διότι τῆς δύο ἐκείνης ἐστίν, δύο ἐκείνης πρώτης. μονὰς γάρ ἐστι δυτέρα, συμπήγνυσιν τὰ σκαληνοὺς μέλλοντα καὶ διχοτομεῖσθαι. ἀλλὰ δεῖ μὲν τούτων, ἱκανῶς ἡμῖν εἴρηται, ἔτι δὲ καὶ διὰ τί ἐντεῦθεν τὸν ἀριθμὸν αἱ Μοῦσαι λέγονται εἶναι, προφθάσαντες αὐτὰ ἀπαγορεύομεν, εἰ δοκεῖ δὲ, τὰ ὀνόματα αὐτῶν καταίδωμεν·

Κλεώ τε, Εὐτέρπη τε, Θαλειά τε, Μελπομένη τε,
Τερψιχόρη τε, Ἐρατώ τε, Πολύμνιά τ' Οὐρανίη τε,
Καλλιόπη θ' ἥ περ προφερεστάτη ἐστὶν ἁπασέων.

ὅτι μὲν Μοῦσαι τὰς ἐπιστημονικὰς γνώσεις ὁ λόγος προσαγορεύει, παντί φασι δῆλόν ἐστι. διαφόρων δὲ ὄντων τῶν τοιούτων γνώσεων, πῖον εἴληχεν ἑκάστη ὄνομα, μυστικὸν, τοῦτο ἡμῖν εἰς ἐξέτασιν προκείσθω. φαμὲν δὴ, ὅτι ἐντεῦθεν αἱ ἀπὸ τῶν μαθημάτων τῇ ψυχῇ ἐγγινόμεναι μέθοδοι γνώσεων. γραμματικὴ, ποιητικὴ, μουσικὴ, ῥητορικὴ, φυσικὴ φιλοσοφία, γεωμετρικὴ, ἀστρονομικὴ, ἀριθμητικὴ, καὶ μυστικὴ. ἡ γδ ἠθικὴ, καὶ ἡ θεολογικὴ, οἷς ἀπὸ τούτων ἐγγινόμεναι, συνιποφαίνουσιν αὐταῖς. ῥυθμίζει γάρ τις τὸ οἰκεῖον ἦθος τούτοις προσομιλοῦσα ταῖς ὅλαις πράξεσι τελεώτερον. ἀλλὰ μὴν τις καὶ διὰ τούτων προελθὼν, θεῖα δεύτερος φιλοσοφῆ λόγος ὕστερον. Πολύμνια γοῦν λέγοιτ' ἄν, ἡ γραμματική, οἷς πολλοὺς ὑμῶν καὶ διεξάγει. τοὺς γδ πολλοὺς, ὅτου τοὺς ἀγελαίους καὶ φύσει ἰδιωτικὸν βίον ζῶντας, πρὸς ἑαυτὴν ἀλλοιοῖ, ὑμνεῖ τε καὶ αὐτοὶ ἕκαστοι, καὶ τὴν ἀρχαιότητα ἐξαπαλαιουμένην ἀναθάλλει, καὶ τὸν διηνεκῆ βίον, καὶ τὴν αὐτοῦ ἀκρίβειαν καὶ ἀκριβείαν ἀποδύσασα (τοὺς γδ ὅτου ζῶντας, πολλοὺς εὐδαίμονας ὀνομάζειν) ὑμνοῖ, καὶ οἷον πλέγουσα καὶ λεπτύνουσα ἀφαγάζει πρὸς τοὺς ἰδίους μυθήσεις καὶ γνώσεις, παιδαγωγός τις οὖσα καὶ κοινὴ παιδεία, διαπαλαίουσα μὲν καὶ διαῤῥήγνυσα τὴν αὐθάδη γλῶτταν, καὶ ἐξαλλοιοῦσα τὸ ἀπολειπόμενον μακρὸν πᾶν βυρσοδέψεως καὶ ἄλογον· μορφοῦσα δ' εὐσταλῆ καὶ περιπατικὰ ἕξει πρὸς ἀφανεῖς, χοῦς δ' ἐξομοιοῦσα τοῖς ὀρθοχαφίαν καὶ ἐπιμελούμενα, καὶ ὑδάτων τε καὶ τούτου τάχα λεπτομέρειαν ἐστὶ τῆς ἀρετῆς· ἀδιαίρετα γάρ καὶ βάρβαρα καὶ ἄσυμα συναγελαζομένα μιαίνει, διαῤῥαῖ τε καὶ ἀσθενῆ ποιεῖ. Θάλεια δ' ἔτι αὖ, καὶ Εὐτέρπη, ὅτι μουσικὴ καὶ ἡ ποιητική, διὰ τὸ τοῖς μέτροις χρῆσθαι τοὺς παλαιοὺς ἐν ταῖς ὠδαῖς καὶ ταῖς διαχείσεσι· διὰ τὸ θέλειν τοὺς εὐνομουμένους καὶ πόλεων ἐν αἷς κολάζειν μὲν τὸ κακὸν, τιμᾶν δὲ τὸ καλόν. ὁποῖον τὸ χρήσιμον ἡ ποιητικὴ παρίζάνει ταῖς πόλεσι, καὶ διὰ τὸ δ' τέρπειν τοὺς παρομιάζοντας ἐν ταῖς τῶν ποιημάτων αἰσχρουργίαις, ἢ ὑποκείσθαι, ἐ χαίρουσι βλάπτειν, ἀλλ' ὅτι σωτηρίας χαίρουσιν ἑαυτῶν τε καὶ τῆς τῶν πόλεων οὐσίας. Μελπομένην δὲ καὶ Τερψιχόρην ἀκουστέον, τὴν μὲν μουσικὴν, καὶ τὴν ἀριθμητικὴν· τοὺς γδ λόγους τῆς ἁρμονίας ἡ ἀριθμητικὴ δίδωσιν· οἷον τὸν ἡμιόλιον, ἢ τὸν ἐπίτριτον, καὶ τὰς συμφωνίας αὖτε ἁρμόζει, τὴν τε διὰ τεσσάρων, καὶ τὰς λοιπὰς, τῇ κανόνι καὶ ταῖς κατομετρήσεσι συνταξαμένη. ἀλλὰ μὴν καὶ ταῖς ψήφοις τοὺς ψόφους κατασκιαζομένη, τὰ ἐξῆς διατρίβει τῇ Τερψιχόρᾳ, ἤγουν τῇ μουσικῇ τῇ περὶ τὰς χορὰς τῶν ἀκουόντων. Μελπομένη δὲ λέγοιτ' ἄν, οἷς τῇ μέλει ἐπομένη, μελετωμένη τοὺς ὕμνους. δεῖ γὰρ τὸν λόγον σύμφωνον εἶναι τῇ αἰσθήσει. τὰ δύο ταῦτα τὸ φωνητικὸν καὶ καὶ μὲν τὸν ἀκοὴν μὲν, ἄλλα ἔχειν, τὸν ἀριθμὸν δὲ ἕτερος· ὅτου γὰρ ἂν συμφω-

συμφωνίας λέγουσι. Ἔστι τὸ ἡ ἀλληγορία καὶ ὑπόνοια, οἷον μεταφορά, ὡς τὸ ὄνομα ἐπιμορφοῦσιν αὐτὸν καὶ τὴν ἀφοσιώσιν, οἷον ἀπὸ τῶν ἐμφύτων κινήτων ἐπὶ τὰ ἄψυχα γράφειν. Κλείω δὲ γοῦν, οἷον δοξάζω φιλοσοφίαν, οἷον κλέους τὸν ἀνδρώτα, καὶ ἀνδραγαθίζεσθαι, καὶ τὸ ἀπὸ ὄντων γράφειν. Καλλιόπη δὲ λέγεται ἡ ἡρωϊκὴ ταύτη γὰρ φίλον τὸ ἐπὶ τὴν λέξιν πέλλειν μέλος, καὶ τῆς διηγηματικῆς ἢ διγλωττίας ἐστὶν ἡ Καλλιόπη. τὰ καταρθώματα παραλέγει ὁ Ἡσίοδος. Ἀπὸ ταύτης τὸν υἱὸν Μοῦσαν ὁ Ζεὺς ἐπ' ὀνόματι τυχεῖν τῆς Μνημοσύνης σωφρονίσαι βουλόμενος ἐν τῇ Πιερίᾳ, καὶ τῶν χαμοῖσι τῷ Ἑλικῶνι γενέσθαι ἐκ τῆς ὄψεως ἑαυτὸν τῶν νῦν αὐτολεξάντων. χρῆται τῷ μυθικῷ μέρει ἡ ψυχῆς αὐτογένεσις, καὶ αὐτοδόσει ἐξ αὐτομάτου, ἢ ἐξ ἐπεσπασμένων αὐτῇ μαθημάτων, ἐπιγίνεσθαι καὶ συσήχειν αἱ ὄντως γαστρὸς μαθήσεις. δεῖ γὰρ μαθόντας ἡμᾶς, παλαιὰ, καὶ μνημονεύοντας αὐτῶν, καὶ χρῆναι οἷον ἕτερα ἄττα πλεόνεσιν, καὶ πάσι θεσπίσιμα κατορθοῦν, τραγικῶς θεῷ ἑαυτὸν τρεφομένους καὶ ἁπλῶς· ὥσπερ καὶ αὐτὸς ὁ Ἡσίοδος φοιτᾶσθαι Μουσῶν χρῆσθαι δὲ παλαιαῖς ταῖς ἐπιμεμαθημέναις μεθόδοις. ἀλλ' αἱ μὲν προοιμιακαὶ τοῦ Ἡσιόδου σχολαὶ ἄλλως ἐχέτωσαν. ἤδη δ' ἐπ' αὐτὸν τὸν προκείμενον θεογονίαν, ἢ μᾶλλον κατιέναι, τὴν πάντων φυσιολογίαν, ἵνα ἐπαγομένης ἄραντες εἰς τὸν διαπεράσωμεν τοῦ Ἡσιοδείου ἐπιμέτρου, τὸν πάντα νοῦν ἐπεξέλθωμεν γνῶσιν, καὶ τὸν γλαῦκα φέρεται ἐξῆς χειραγωγεῖν δυσωπούντας αὐτὸν, καὶ ἐμπνεῖν ἀρρήτως ἡμῖν τῆς βιαίας πάσης ἐκτεθέντες τὸν ἀγαθοδότην σοφίαν καὶ κρυφιομύστιδα. εἴπ δ' εἰρήσθω σοφὸν ταῦτα καὶ ἄκεσον, καὶ τὰς τῶν ποιητῶν διανοίας διφραστέον, ἐπειδὴν πάντως ὑπονοίας οἰητέον· εἰ δ' ἄχρηστόν τι καὶ ἄχαρι, καὶ τὰς τῶν ἐπιφερομένων εἰκὰς ἀναλίζειν, τῆς ἡμετέρας τομιδέων ἀποδέχεσθαι φύσεως, καὶ τὸ χρείττον ἐγκαταλήψεως.

ΣΧΟΛΙΑ

εἰς τὸν

ΗΣΙΟΔΟΥ

ΘΕΟΓΟΝΙΑΝ

Παλαιά.

Ἑλικῶνος ἀρχώμεθα καλὸν ὄρος καὶ ἱερὸν ἀνθρώπου φωνὴν ἀφιᾶσιν ὄρος ἐπιμορφοῦσιν. ὑπὸ Μουσῶν δὲ τὰ ἀφ' ἑαυτῶν ποιεῖται τὸ λέγειν, ὅτι αὐτὰ σοφίζεται καὶ τὰ λήθην. Μοῦσαι δὲ ἀπὸ τοῦ μῶσαι ὡς ἐρωτᾶν· ὅσαι μᾶλλον ἐξετάζουσι τὰ ἀποκείμενα, καὶ ἀνευρίσκουσι καὶ χρῶνται ἐν ἀνάγκαις, μᾶλλον ὅτι ἀπ' ἀλλήλων χωρὶς ἔστιν. εἰ γὰρ καὶ ἄλλον πάρεστι ἀκούειν ἄλλη χωρὶς τῶν μὲν ἀστρονομίας, τὴν δὲ γεωμετρίας, τὴν δὲ κιθαριστικῆς, ἢ δὲ ὠδῆς, καὶ ἑτέρας ἑτέραν, ἀλλ' ἐν ἑκάστῃ πάσας δεῖν εὑρεῖν. ἐν γὰρ ἀστρονομίᾳ καὶ γεωμετρίαν δεῖ πῆ καὶ κιθαριστικῆς καὶ ὠδῆς· ὡσαύτως καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις. ἔστι δὲ καὶ τὰ ὀνόματα τῶν Μουσῶν ἐπιμορφοῦσιν ἐκ τῶν ἐνεργειῶν αὐτῶν. ἔστι δὲ Κλειὼ, Εὐτέρπη, Θάλεια, Μελπομένη, Τερψιχόρη, Ἐρατὼ, Πολύμνια, Οὐρανία, καὶ Καλλιόπη.

Μουσάων Ἑλικωνιάδων.] ἀπὸ τοῦ Μουσῶν ἀρχὴν ποιήσεσθαι τοῦ λέγειν, διότι αὐτὴ τοῦ λόγου ἀρχή. Ἑλικωνιάδες δὲ, ἀφ' οὗ Βοιωτοὶ, εἶπον αὐτάς. Ἑλικὼν γὰρ ὄρος τῆς Βοιωτίας. ἐπεὶ οὖν οἱ Βοιωτοὶ ἰδίως τιμῶσι διαφερόντως, ἐκεῖθεν εἰσὶν Ἡσίοδος

Ε᾽λικωνιάδων. καὶ δεῖξαι, ὅτι καὶ αὐτοὶ ἔχουσι μέρος τῆς προνοίας, καὶ ὅτι πάντα φυτῶσαι αἱ Μοῦσαι, ἔνθα βούλονται. Αἵθ᾽ Ε᾽λικῶνος] αἵ τινες Μοῦσαι. δηλαδὴ ὁ λόγος καὶ ἡ σοφία, Ε᾽λικῶνος ἔχουσιν ὄρος. αὐτὶ τοῦ αὐτὸν τὸν Ε᾽λικῶνα οἰκοῦσι σεσιφεσμένως, δηλονότι τιμῶ κεφαλῶ σεσιπολιδκοσι, καὶ εἰς τὸν νοῦν τὸν καθαρὸν καὶ ἀ ἡπτον ὀπτολεῖσι· καί τι σεῖ Ε᾽λικῶνα καὶ σεῖ βωμὸν ὀρχεῖσθαι] ἐν τῷ αὐτῷ γὰρ ὄρει καὶ χρήνη, καὶ βωμός· ἢ ἵππου χρήνη ὅπως λέγεται ἀναδοθεῖσα ἐκ τῆς ὁπλῆς τοῦ Πηγάσου. ἐν τῷ Ἀργει διψάσαντος τοῦ Βελλεροφόντου, ὁ Πήγασος τῷ σφόλι τιμῶ γλῶ πατάξας ὑξέβαλεν ὕδωρ, καὶ ἀπλήσθη ἵππου χρήνη. Ἄλλοι γὰρ πηγασαὶ ἐκ τοῦ ὄρους. ἰοειδέα γὰρ, αἰθώδη, μελάνυδρον. ἴον γὰρ εἶδος ἄνθους ἢ τιμῶ ἰοειδεσιφεσγμένῳ, αἰθώδη. ἢ διαυγῆ καὶ καθαρόν· δεῖ γὰρ τοὺς σεῖ λόγους ἡσυχλπιέντας, διαυγῆ καὶ καθαρὸν ἔχειν τὸ λογισμὸν καὶ μόνον τὸ λογισμὸν, ἀλλὰ καὶ τὸ σῶμα. καὶ διὰτοῦτο φησί, Καί τε λοεσσάμεναι χρόα καλὸν, ὡσεὶ ἀπαλοῖσιν Ὀρχεῖν. μάχεται τὸ ἀπαλοῖσι, καὶ τὸ ὑπὲρ ῥώσαντο· τὸ γὰρ σωφρονοῦν τῷ ἡρεμαίῳ ἀντίκειται· ἢ ὅτι πόδας μὲν εἶχον ἁπαλοὺς, ἐ ῥωμένους δὲ καὶ σωφρόνως ὠρχοῦντο, ἢ ὑπεσταλμένως ἐχόρευον. ἀνοίκειον δὲ παρθένοις, Μοῦσαι, τὸ ὑπόπτερον.

Ἐειδυίῃ.] μέλλων αὐτὸ λέγειν τιμῶ δυάδαμιν, εἶπεν ἐναῦθα τὸ ἐειδυίῃ, ἤγουν αὐτὸν Δία ἐν Ε᾽λικῶνι γιλῶ ὁ βωμὸς, ὡς εἴρηται, τῷ Διὸς τῷ Ἑπικωνίῳ. τέρενα χρόα] τέρενα, τὰ ἁπαλά, χρῆσιν οἰκειωσίαν τοῦ τ σεῖς τὸ θ, οἷον θέρενα. τὰ γὰρ ἁπαλὰ, ἀθέρμαντα καὶ ἀτέρενα. Περμησσοῖο.] Περμησσὸς ἢ ποταμὸς σεδαχείμενος τῷ Ε᾽λικῶνι. καὶ Ὁλμειὸς ποταμὸς ἐν Ε᾽λικῶνι ἢ Βοιωτίας, ἀπὸ Ὁλμειοῦ τοῦ Σισύφου παιδὸς. ὅσσαι ἰείσαι.] ὅσσαι ἀδῦται πορδίως δι᾽ ὅλης τῆς νυκτὸς. ὅσσαι, τιμῶ θείᾳ φωνῇ, καὶ τιμῶ θείαν καλδόνα. ὡς παρ᾽ Ὁμήρῳ· ἢ ὅσσαι ἀκούσαις Ἐκ Διός. ὅτι ἢ Ὅσσα, καὶ ὄρος Θεσσαλίας. χρυσέῃσι πεδίλοις.] τοῖς ὑποδήμασιν, ἅπτει γὰρ τὸ σεῖς τῷ πέδῳ εἶδ. ἢ σεῖς τὸ πῖς ποσὶν πίλεῖσθαι, τὰ σεῖς τὰς πόδας εἰλύματα. σωφρόνως δὲ καὶ τιμῶ οἰκειότητα. Καὶ θέμιν αἰδοίην.] αἰδοῖς ἀξίαν, τιμίαν. ἢ ὡς μαλαίρων πῦρ τὸ μαρμαρυκόν. ὅπου καὶ αἰδοίῃ, τιμῶ δι᾽ αἰδοῦς. τοῖς φρονίμοις ἀνθρώποις ὄσον ἀξίαν. ἐλικοβλεφάρου Ἀφροδίτης.] ἑλικοῦ, ὅτι μέγας, τιμῶ εἰλικοειδῆ καὶ στραγγάλῃ καὶ σεφυρῷ, καὶ σύσκιλλα σεφύκασι τὰ βλέφαρα ἔχουσι, ὅτι μεταφορᾶς τῆς τῶν ἀμπέλων εἰλίκων. Ἡ Κύπρον τε χρυσοσέφανον.] τιμῶ ἄνθεσιν, ὑπὸ τῆς στεφάνης τῶ γυμνασικῶ κόσμῳ, τῶ ὃν χρυσῶ καὶ λίθων κοσμοσχεδασμένῃ. Διώνιδος.] ἢ τιμῶ τῆς Ἀφροδίτης μητέρα, ἀλλὰ μίαν τῶν Ὠκεανίδων, τουτέστι τῆς Τιτανίδων. Σημείωσαι ἢ, ὅτι δύο Ἀφροδίτας οἴεται τιμῶ μίαν σωμάζδξεσ Θέμιδι καὶ χαροπάτιδα ὕσαι. Αἵ νυ πόθ᾽ Ἡσίοδον.] ἤγουν ἐμέ. καὶ Ὁ μὲν σεῖ αὐτὸ λέγει, ὡς σεῖ ἄλλα. ἀρχαῖον δὲ τὸ ἦθος, ὡς Ὅμηρος Ἥ που Ἀχιλλῆος ποθή. Ἡσίοδον φησὶ, τὸν ἑαυτοῦ. Ἑλικῶνος οὗτοι ζαθέοιο.] αἱ Μοῦσαι ἀπροπάτῳ Ε᾽λικῶνι ὡς θεαὶ, αὐτὸς ὑπεκπέπτωκε τῶ ὄρους ὡς βροτὸς ἀχραύλου] οἱ ἐν ἀγρῷ αὐλιζόμενοι. χαρίεσσαι οἷον.] οἰκεταὶ, αὐτὶ τοῦ σεῖ τιμῶ χαρίεσσι μέλεσι ἀχολύμενοι, καὶ μέτα τὰ τ χαρὰς φρονέοντες. Ἀπόλλωνος μὲν ὁ Ῥόδιος λείπεται τὸν ἑαυτὸν εἶναι φησίν· ἢ λείπεται, ἀλλ᾽ ἔστι, Ποιμένες ἄγραυλοι, καὶ ἀλέγχεα, χαρίεσσαι οἷον.

Ἴδμεν δ᾽ εὖτ᾽ ἐθέλωμεν] πολλή τις δῆ σεῖ ἡμᾶς ἀρετή· καὶ ἐγὼ ὡς φασί τινες, πάντα φαμὲν τὰ ψεύδη. τὸ γὰρ δε, αὐτὶ τοῦ ἐγ δέτιν. αὐτὶ τοῦ, Καὶ ἀληθῆ ἴσμεν λέξαι ἡμεῖς. τοῦτο δ᾽ σεμνοπροσδάζειν φασὶ τὸν ποιητήν, ἵνα ὡς τῆ Μουσῶν ἀληθείᾳ χρώμενος δοξάσειε τιμῶ μύθων τῆ θεῶν λόγοις, τῆ Μουσῶν διδαξασῶν ἡμᾶς. ἀλλ᾽ ἐχθέσιόδε ψιλῶς. ἀληθέα] μεδὲν διαφθείρειν δυνάμενα διαπαντῶσαι. γεύσῃ δ᾽ ἡγησάμενος, [μυθήσασθαι] αὐτὶ τοῦ εἰπεῖν. ἔνθεν γῆρυς, ἡ ἐμηλία. Ὅμηρος· ἢ διὰ γῆρυν. ἐκ δ᾽ τούτου γίνεται γῆρυξ, καὶ ζῶπῃ τοῦ γ εἰς κ, κῆρυξ, ὁ λέγων ἐν τῷ ἀπαγγέλλειν τὰς ἀγγελίας. ἀρπίστοιαι.] αἱ ἁπτεσθαίνεσθαι καὶ τέλειαι καὶ ὑγιεῖς γνῶσαι. ἢ ἀρτιέπειαι, αἱ ἀρτίοις ἔπεσι χρώμεναι.

Καί μοι σκῆπτρον.] ἤγουν ἐπεὶ πολύδωρος ὁ Ε᾽λικὼν, τὰς Μούσας ἐκ τῆς σφαχειμένης ὕλης ἔφυσεν δένδρα αὐτῷ πλάσδον. ἔφυτεν δ᾽ ὅτι Ἀπόλλων ὑπὸ ὁ δὲ θεὸς Μουσαγέτης.

(Ἐκ γὰρ τοι Μουσέων, καὶ ἑκηβόλου Ἀπόλλωνος, Ἄνδρες ἀοιδοὶ ἔασιν) ἢ παρόσον ἢ δάφνη ἐναργεῖ σεῖς τὰς ἐνθυσιασμούς. Σοφοκλῆς·

Δρόμῳ φαγὼν ὀδόντι σῆς τὰ σάρκα.

καὶ Λυκόφρων·

Δεσπο-

Δαφνηφάγον φοίβαζε ἀπ' λειμώνος ὄπα. καὶ πτίλματα μὴ θεῶν ἀπατήσιος ἐρέω. ἡ ἐπιδὴ ἡ δάφνη ἀείθαλές ἐστι, καὶ οἱ λόγοι αἰεὶ θάλλουσιν. τά τ' ἐσόμενα.] ὥσπερ καὶ Μουσῶν φησὶν ἀκούων μανθάνω τά τε ἐόμενα καὶ τὰ ὄντα, καὶ προγενόμενα· ἵνα δείξῃ, ὅτι ὁμοίων πᾶσιν ἡ ποίησις τῇ μαντείᾳ, τὸ κυριώτερον κεῖται ἀπὸ μάντεως, ἢ ὅτι πιστὰ, τὰ ἐσόμενα μὴ δυναμένου λέγειν τὸ πιστόν.

Σφᾶς δ' αὐτάς.] αὐτὰς ἢ ὑμνεῖν φρῶτον τὸ καὶ ὕστερον· ὡσαύτως ἀεὶ. ἀλλὰ σύ, ὦ Ἡσίοδε, παύου τῶν ἀρχαίων ῥημάτων, παῦσαι κομψοποιῶν, παῦσαι μύθους ληρωδῶν ἀλλοκότους. τὸ ἢ τυφὼς, φησὶν ἑαυτὸν κατὰ ἀρχαϊσμόν· αὐτὸ τὸ σὺ ὦ Ἡσίοδε, δωρικῶς.

Ἀλλὰ τίη μοι ταῦτα.] ὥσπερ ἀπορῶν ἐαυτῷ ἡ ὁμιλία, ἣν ἤρξατο λέγειν, ὅτι σὺ Μοῦσαι ἐδιδάξατέ μοι, καὶ τάλλα. καὶ φησὶ, Τί μοι ταῦτα τὰ ῥήματα, ὡς ἀεὶ δρυὸς, ἢ ἀεὶ πέτρης, τί μοι χρεία ἐστὶν ἀρχαιολογεῖν; ἃ γὰρ πάππος μυθολογίαν ὄζει ἀνευ ἀληθείας, εἰς τὸ αὐτὸ τοῦτο ἐπεύχεται ἀρχαίῳ λόγῳ, καθάπερ ἐν δρυσὶ καὶ πέτρης κατατιθέμενα τέκνα, ἃ λέγουσιν αὐτὸς ἐκ δρυὸς γεγονέναι καὶ πέτρης.

Ἄλλως. παροιμία ὅταν τις καιρὸν τινὸς αὐτὸν καταπείσαντος ἀεὶ ἄλλον λέγειν, ὁ ἢ ταῦτα ἀφεὶς ἄλλοις χρῆται καὶ ἔστω ἔν ἀφεὶς ἀεὶ τῶν προκειμένων αὐτῷ λέγειν, ὅτοι τ' τῶν θεῶν γενέσεως, ὅπως αὐτῷ αἱ Μοῦσαι ἐδώκαν κλεϊδὸν λέγει. Φωνῇ ὁμηρεῦσαι.] ὁμῷ εἰρῆσαι, ἢ τῇ φωνῇ συμφωνῆσαι, ὁμῷ τῇ φωνῇ λέγεσθαι. τὸ ἢ εἰρῆσαι, ὃ ὄζει λέγεσθαι, ὑμῆσαι. γελᾷ δέ τε δώματα πατρός.] ἀπὸ αὐθῶν πόνων ἡδυτάτων χαίρουσιν οἱ οἶκοι τοῦ Διός. ἢ τὸ γελᾷ, αὐτὶ τοῦ διαχεῖται τῆς φωνῆς συνδραμούσης, ἠχεῖ καὶ γελᾷ τὰ δώματα. τὸ δὲ θεῶν, ἀντὶ τοῦ θεῶν, δωρικῶς. πᾶσαν γὰρ τὴν φωνὴν ὁ Ἡσίοδος ὅσαν καλεῖ.

Θεῶν γένος αἰδοῖον φρῶτον κλείουσιν ἀοιδῇ.] τὸ τίμιον γένος τῶν θεῶν ὑμνοῦσι καὶ δοξάζουσι τῇ φωνῇ, ὡς ἐξ ἀρχῆς ἔτευξε ἡ Γῆ καὶ ὁ Οὐρανὸς, καὶ τίνες ἐκ τούτων γενόμενοι. λέγει ἢ τοὺς Τιτῆνας. Δεύτερον αὖτε Ζῆνα] ἀρχόμενος τοῦ δευτέρου φροιμίου, τ' Δία ἐκ δευτέρου ὑμνῆσαι ἀρχόμενος καὶ λήγουσα ὡς θεὸν, ὡς ἀπ' αὐτοῦ ἄρχουσα, καὶ εἰς αὐτὸν λήγουσα, διὰ τοῦ πίλου. Τὰς ἐν Πιερίῃ.] δείκνυσιν ὅτι Βοιωτία μὲν ἦν ἡ Μνημοσύνη, ὁμόγη ἢ τῷ Διὶ ἐν Πιερίᾳ ὄρει Μακεδονίας, ἐν ᾧ ἐγενήθησαν αἱ Μοῦσαι, πλησιαίτερον ἢ ὡς τῆς Θρᾴκης. Κρόνος τέκε πυθὸν ἐπ' ἀκροπάτης κορυφῆς.] λείπει τὸ, ἔσαν τοῦ Πιερίαν ὄλυμπον. ταύτας Μόσας τῷ ἰδίῳ παρὰ μιγεῖσα τῷ Διὶ ἡ Μνημοσύνη ἐγέννησεν, ἡ τῶν λιπαρωτάτων τόπων τῶν Ἑλλάδος ἄρχουσα. σὺν αἷς καὶ τοῦ Λήθου, τοῦ τῶν πολυλύπων μερίμνων ἀνάπαυσιν. ὁ ἢ Ἑλλὴν βασιλεὺς λιπὼν τὴν χώραν, καὶ ὄρος ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἥρωος, υἱὸς Ἀπόλλωνος, καὶ Αἰθούσης τῆς Ποσειδῶνος. Ἑλλάδης ὄνομα πόλεως τῆς Βοιωτίας. ἐκ τούτου δόξαν ἔσχε τῇ ἑαυτοῦ χώρᾳ, ὅτι ἐγενήθη μὲν ἐν Πιερίᾳ, ἀλλ' ἡ μήτηρ τῆς τ' Ἐυβοίας καὶ Μνημοσύνη ὄνομα γυναικὸς ὅσα (φησὶν) ἡ Μνημοσύνη τιμᾷ. ὅτως λέγει, ὅτι ἐκεῖ Διόνυσος τ' μανίας ἐπαύσατο, καὶ ἐλαθέσθη. Λησμοσύνητε.] δεῖ γὰρ τὸν συγγραφέα ἔχειν νῦν καὶ μίμημα, ἵνα ᾖ μυθικὸς λόγος. καὶ ὅτι ἐν ταῖς ἀναγνώσεσι χρὴ δεῖ προσέχειν τὸν συγγραφέα.

Ἐννέα γὰρ οἱ νύκτες.] ἀπορήσειε ἄν τις, πῶς Ἡσχυλὴς ἐν μιᾷ νυκτὶ πεντήκοντα διεκόρεσε κόρας, καὶ κύησαι ἐποίησε, ὥστε καὶ τεκεῖν πεντηκοντὰν τέκνον, τὴν φρῶτα δίδυμα τεκούσης, Ζῆς ἢ ἐννέα ἡμερῶν ἐλήθη; φαμὲν τοίνυν, ὅτι χρείαν ἔχε Μνημοσύνη συγχῦσαι, ἵνα σύλληψιν τῶν Μουσῶν, εἰδὼς ὅτι ὁ ἔρως τὰς Μούσας ἔρως, καὶ ἡ ἡδονὴ βεβαίως αὐξήσειε· διὰ τοῦτο τῷ ἐντελεῖ κέχρηται ἀριθμῷ· ὅθεν καὶ ἐννέα τίκτουσι Μοῦσαι. ἐδεῖτο γὰρ ἐλλείπον ταῖς Μούσαις. νόσφι ἢ εὐνῆς, ἐκπάγλως τὸ ἱερὸν, ἵνα μὴ νομισθῇ μοιχεία. Ἀλλ' ὅτε δὴ περ' ἐνιαυτὸς] ἀποδιαίρεσιν ἐνταῦθα τῶν χρόνων ποιοῦνται καὶ ἄρχεται ἀκολούθως ἀπὸ τῶν ὡρῶν· λέγω δὴ τῶν ἐνιαυτῶν. εἶτα εἰς τὸ καθέκαστον καὶ τὸ εἶδος ἀπὸ γὰρ τῶν ὡρῶν αἱ ἡμέραι συνίστανται, ἀπὸ δὲ ἡμερῶν οἱ μῆνες, ἀπὸ ἢ μηνῶν οἱ ἐνιαυτοί. δεῖ δ' ἕπεσθαι ὧδε] αὐτὶ τοῦ ἀπὸ ἓν πᾶν εἰς ἓν πᾶν ἰέναι εἰς τὸ αὐτὸ κατέστησαν. ἦλθε δὲ πλῆθυν ὁ χαμὸς. ὁμόφρονας.] ὁμοίας ἑαυτὰς φρονούσας, ἢ τὸ αὐτὸ φρονούσας, καὶ μὴ ἐναντιουμένας ἀλλήλαις. Ἄλλως. ἐκ ὥσπερ Ἀμφίων καὶ Ζῆθος, ἀδελφοὶ μὲν ἦσαν, ἐτερόζηλοι δὲ μεγάλαις ταῖς φρεσιζήτησιν. ἀλλὰ τοῦτο αὐτοῦ τῆς

ἐπιπλοκάμων ἔχον περαίρεσιν. ἢ ὅτι δείκνυται τὰς λοιμικὰς ὀπτήμας, ἀλλήλαις ὁπτοφωτύσασα· τὸ δὲ [χέρας,] Δωρικῶς σωίζεται. Μέμ-φλεται.] μέλλει, ἐν φροντίδι ὄζει. τὸ δ' [αἰκηδέα] ἄχρων ἄλυτον, ἤτοι λευκόν. δεῖ γὰρ τὸν ἐπὶ λόγοις ἀχολέμενον, ἀφρόντιστον καὶ ἄλυτον εἶ). Τυτθὸν ἀπ' ἀκροπάτης.] ἀντὶ ἐρκατέων ὄζει, τὰς ἐν Πιερίᾳ τέκα πλῆθον ἀπὸ τῆς Ὀλύμπου. ἐγγὺς γὰρ ἡ Πιερία τοῦ Ὀλύμπου. Παρ' αὐτῆς Χάεσσιν.] ἀντὶ τοῦ ἐπὶ τὰς Μούσας πάρεισιν. Ἄλλως. φησὶ γὰρ, ὡς ὅτι ὄζει ἐν Ἑλικῶνι Χαρίτων ἱερὸν, καὶ Ἱμέρου, καὶ Μουσῶν. Ἵμερος δὲ, ἡ ἐπιθυμία. χαὶ λόγον δὲ Ἵμερος καὶ Χάεσσιν συνοικοῦσι ταῖς Μούσαις. ἔτι γὰρ Χάεις, καὶ ἡ ἐπιθυμία, οὐ μόνον τοῦ Μουσῶν δώρου. ἢ ὅτι ὁ χρηστὸς ποιητὴς οὐ μόνον ὄζει πολυμαθὴς καὶ δωρικὸς, ἀλλὰ καὶ ἐπίχαρις, καὶ γαμύλος, ὡς Εὐριπίδης·

Καλῶν παυσαίμην ταῖς Μούσαις τὰς Χάεντας συγκαταμιγνύς. τὸ δ' [Ἐν θαλίῃς,] ἐν τῇ ὠχίᾳ γὰρ πάντα ὄζει τὰ μυστικά. ὅσον εἶπεν, ὅσαις δύναμιν κλεηδόνος ἔχουσι τοῦ λέξαι, εἶχε δὲ τῷ μελλόντων διαγορεύσει.

Νόμους καὶ ἤθεα κεδνά,] νόμους μὲν λέγει, τὰς πολιτείας καὶ τὰς διαιρέσεις, τὰ δικαστήρια. καὶ ἤθεα κεδνά] ἤθεα δὲ, τὰ ἔργα. τοὺς νόμους γὰρ οἱ μὲν εἶσι φυσικοὶ, οἱ δὲ τοῦ θεῶν, οἱ δὲ τοῦ ἀνθρώπων. εἰ δὲ νόμος εἰς σοφὸς ἀγαπήσεις, τοῦ αὐτῶν ἕξις διάνοια. Αἶ τότ' ἴσαν.] ἐπαφίασιν αὐτοῖς, εἰς δὲ λογισμὸν μὴ ἐπῆλθε γνῶσις, ὥστε κόπους χρῆσαι εἰς τὸ ψεύδος μὴ σοφὸν ἀπομιμήσατο ψεῦδα ἀ Ἀριστοφάνης νῦν δὲ ἀνόδυ αὐτῶν φησὶ τὸ εἰς τὸν Ὄλυμπον. ὁ δὲ πότερος γὰρ ἰδίῳ λόγῳ αὐτοῦ, δεῖ αὐτῶν ἐν τούτῳ αὐτῶν χρείας. Τί μοῦσαι, ἐρωτᾷ.] ἢ γὰρ σωθῶσι τὸ λόγῳ ἡδονὴν ποιεῖ, καὶ δείκνυσι τὸν ποιήσαντα αὐτὸν τίμιον, καὶ πάντα χρὴ διαζεύγνυσθαι, πλὴν εἰ σώφρων καὶ σωστὸς εἶη.

Νεικοφόνον πατρὸς ἐὸν.] πρὸς μάχην αὐτῶν πρὸς τὸν ἑαυτῶν πατέρα. ἔνθεν ἦν εἰπεῖν, φοβῶν, πρὸς μάχην αὐτῶν πρὸς τὸ ἴδιον πατέρα, ὃς ἐν μεγάρῳ βασιλεύει.

αὐ ἦ ἔπεμψε Διὸς θυγατέρες δίκαξεν.] τοῦτ' ἔστιν ἑκάστῳ τῶν θεῶν χιλοὺς τινὰ ἀμοιρὸν τιμῆς παρέχα τιμὴν ἔχειν. τὸ δὲ [δίκαξεν] μὴ ταξέως διαιρεῖσθαι, ἤγουν τὰ ἔπαπτα εἰς ταξιν ἤγαγεν ἑκάστῳ μεταδοὺς τῆς οἰκείας ἀρχῆς. Τιμὰς δὲ λέγει τὰς πολιτείας, τὰς διαιρέσεις, τὰς νομίσεις, δικαστήρια. ἤθεα δὲ τὰ ἔργα. Ταῦτ' ἄρα Μοῦσαι ἴδασιν.] ἀνὰ δὲ ἐπιγράμματα μετὰ ἐπῳδῆς τὰ ἔργα ἐπιφέρουσιν, ὡς καὶ Ὅμηρος· Ὡς ὁ γέρων ἔφατο· μάλα δ' ἐπήνησαν Ἀχαιοὶ, ἔπεα θυμαλγέα. ἔστι δὲ τοῦτ' Μουσῶν εὐφήματα τοῦτο. Κλεινὴ Γαστερόπη, Ἑτέρπη ἀμφιπόλε, Θάλεια χαριμένη, Μελπομένη τραγῳδίαν, Τερψιχόρη κιθαρῳδίαν, Ἐρατὼ ποίησιν, Πολύμνια γεωμετρίαν, Οὐρανίη ἀστρονομίαν, Καλλιόπη ἐπικὴν καὶ ἀντιφωνητικὴν εἶπε πασῶν, ὅτι πάσης ἐπιτίμιος ὁ λόγος αὐτῶν, διὰ τὸ τὴν ποίησιν αὐλεῖσθαι εἶ). Ἀείσατε τὸ προσῆκον, αὐτὶ τοῦ πρέπον ἐστὶν ἄκουστον ἄκουσον, ὅτε ἄλλον, πότερον τὸν πρῶτον, ἢ τὸν χείρονα ἀνθρώπων, οἱ δὲ ἀθανάτων τιμὰς. ἀμφ' ἀοιδοῦσιν.] ὅτι οὐ πᾶσιν ὁμοίως, ἀλλ' οἷς τοῖς αὐτοῖς ἐστὶν ἡ ἀρετὴ ἐν τῇ ἀνθρώπου δικαιοσύνῃ, ἀλλ' ἐν' ἄλλης ἀρχῆς.

Ὅντινα πρόσφρονα Διὸς κοῦραι μεγάλοιο,
Γεινόμενον τ' ἐσίδωσι διοτρεφέων βασιλήων,
Τῷ μὲν ὅπ' γλυκερὴν χείουσι δρόσον ἐπιδδάν,
Τοῦ δ' ἔπε' ἐκ στόματος ῥεῖ μείλιχα· οἱ δέ νυ λαοὶ
Πάντες ἐς αὐτὸν ὁρῶσι δικαζόμενον θέμιστας
Ἰθείῃσι δίκῃσιν· ὁ δ' ἀσφαλέως ἀγορεύων
Αἶψά τε καὶ μέγα νεῖκος ὀπισσάμενος κατέπαυσε.
Τοὔνεκα γὰρ βασιλῆες ἐχέφρονες, οὕνεκα λαοῖς
Βλαπτομένοις ἀγορῇφι μετάτροπα ἔργα τελεῦσι

Quemcunque honoratum sunt Iouis filiæ magni,
In lucem editumque aspexerint a Ioue nutritorum regum:
Huic quidem super linguam dulcem fundunt cantilenam,
Huius verba ex ore fluunt blanda: cæterum populi
Omnes ad ipsum respiciunt, discernentem ius
Rectis iudiciis. hic autem iure cuncta loquens,
Statim etiam magnam contentionem sedare diremit.
Propterea enim reges prudentes, quod populis
Damno affectis in foro mutua integras restituunt

Ῥᾳδίως

Ῥηϊδίως, μαλακοῖσιν ἀγαλλόμενος ἐπέεσσιν.
Ἐρχόμενον δ' ἀνὰ ἄστυ, θεὸν ὡς, ἱλαόν τε
Αἰδοῖ μειλιχίῃ, μετὰ δὲ πρέπει αἰζηοῖσιν,
Οἷα δὴ Μουσάων ἱερὴ λόγος ἀνθρώποισιν.
Ἐκ γὰρ Μουσάων καὶ ἑκηβόλου Ἀπόλλωνος
Ἄνδρες ἀοιδοὶ ἔασιν ἐπὶ χθόνα καὶ κιθαρισταί·
Ἐκ δὲ Διὸς, βασιλῆες· ὁ δ' ὀλβιος, ὅντινα Μοῦσαι
Φίλωνται· γλυκερὴ οἱ ἀπὸ στόματος ῥέει αὐδή.
Εἰ γάρ τις καὶ πένθος ἔχων νεοπενθὴς ἀδίνῃσι
Ἀζηχὲς κραδίην ἀκαχήμενος, αὐτὰρ ἀοιδὸς
Μουσάων θεράπων κλέεα προτέρων ἀνθρώπων
Ὑμνήσῃ, μάκαράς τε θεοὺς, οἱ Ὄλυμπον ἔχουσι,
Αἶψ' ὅγε δυσφροσυνέων ἐπιλήθεται, οὐδέ τι κηδέων
Μέμνηται· ταχέως δὲ παρέτραπε δῶρα θεάων.
Χαίρετε τέκνα Διὸς, δότε δ' ἱμερόεσσαν ἀοιδήν·
Κλείετε δ' ἁγνὸν γένος ἀθανάτων ἱερὸν αἰὲν ἐόντων,
Οἱ Γῆς ἐξεγένοντο καὶ Οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
Νυκτός τ' ὀλοφροσύνης, θ' ἁλμυρὸς ἔτρεφε Πόντος,
Εἴπατε δ' ὡς τὰ πρῶτα θεοὶ καὶ γαῖα γένοντο,
Καὶ ποταμοὶ, καὶ πόντος ἀπείριτος οἰδμασι θύων,
Ἄστρά τε λαμπετόωντα, καὶ οὐρανὸς εὐρὺς ὑπερθεν,
Οἵ τ' ἐκ τῶν ἐγένοντο θεοὶ δωτῆρες ἐάων.
Ὥς τ' ἄφενος δάσαντο, καὶ ὡς τιμὰς διέλοντο,
Ἠδ' ἠμὲν ὡς τὰ πρῶτα πολύπτυχον ἔσχον Ὄλυμπον.
Ταῦτά μοι ἔσπετε Μοῦσαι Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι
Ἐξ ἀρχῆς, καὶ εἰπατ' ὃ, τι πρῶτον γένετ' αὐτῶν.
Ἦτοι μὲν πρώτιστα Χάος γένετ', αὐτὰρ ἔπειτα
Γαῖ' εὐρύστερνος, πάντων ἕδος ἀσφαλὲς αἰεὶ
Ἀθανάτων, οἳ ἔχουσι κάρη νιφόεντος Ὀλύμπου·

Facile, mollibus alloquentes verbis.
Incedentem vero per vrbem, velut deum, placidum
Reuerentia blanda eminet v. inter ipsos congregatos,
Tale Musarum ingens munus hominibus.
A Musis enim, & eminus feriente Apolline,
Viri cantores sunt super terram cithara edita
Et reges. reges ille v. beatus, quemcunque Musæ
Amant: fluxit ei ab ore fluit vox.
Quod si enim quis luctum habens recens dolore luctuq; animo
Tristetur, animo dolens, cæterum Poeta
Musarum famulus res claras priscorum hominum
Laudibus celebrauerit, beatosq. deos qui Olympum incolunt,
Statimhic sollicitudinum obliuiscitur, nec quicquam dolorum
Meminit: cito enim vim deflexerunt eum alio dona deaum.
Salvete natæ Iouis, date vero amabilem cantionem
Celebrate quoque immortalium diuinum genus semper existentium,
Qui Tellure progenati sunt, & cœlo stellato,
Nocteq. caliginosa, quosque salsus nutrivit Pontus.
Dicite insuper, vt primum dij & terra fuerint,
Et flumina, & pontus immensus, æstu furens,
Astraque fulgentia & cœlum latum superne:
Et qui ex his nati sunt dij, datores bonorum,
Vtq. opes diuiserint, & quo modo honores distinxerint,
Atque quomodo primum multis implicitum sphætis tenuerint cœlum.
Hæc mihi dicite Musæ, cœlestes domos inhabitantes
Ab initio, & dicite quodnam primum fuerit illorum,
Primo omnium quidem Chaos fuit, ac deinde
Tellus lato pectore prædita, omnium sedes tuta semper
Immortalium, qui tenent iuga Olympi,

ΑΛΛΗΓΟΡΙΑΙ.

Ἦτοι μὲν πρώτιστα Χάος γένετ', αὐτὰρ ἔπειτα
Γαῖ' εὐρύστερνος, πάντων ἕδος ἀσφαλὲς αἰεὶ
ἀλλαχοῦ μὲν ἄλλως τὴν φυσικὴν ἀνάγων ἱστορίαν καὶ τὰ ὄντα γένεσιν φυσιολογῶν, ὁ μὲν τὸ ὕδωρ τιθεὶς πρεσβύτερον τῆς ἄλλης, ὁποῖός Ἡσίοδος ὁ τὴν γῆν, ὡς Ἵππων ὁ Ἄθηναῖος ἕτερος ἦν ἄλλοτι. Ἡσίοδος ἦν γοῦν τὰ ἄλλα ἐν τῷ ὕδατι, καὶ ἐξ ἀϊδίου πάντων τὸ ὕδωρ τίθησιν, ὡς καὶ τῆς χύσεως παρεσομένης χάος· χυτὸν γὰρ καὶ ῥητὸν τὸ ὕδωρ. ἐξ αὐτοῦ δ' οἶμαι καὶ τὸν

Μηλήσιον θαλητα τὴν δόξαν ταύτην σφετεί-
σασθαι, καὶ Πίνδαρον, ἄριστον τὸ ὕδωρ λέγοντα,
ὕστερα δὲ ἡ γῆ παρεῖναι μὴ τὸ χάος, διλόγως·
τοῦ γὰρ ὕδατος τὸ μὲν κινούμενον, καὶ εἰς ὁλοχερε-
στέραν φύσιν συνισταμένου, ταχύ τι καὶ μοδίστερον
τὸ συναγόμενον γενέσθαι· μανούμενον δὲ καὶ ἀραιούμε-
νον, εἰ μὲν ἦπιον, εἶναι ἀναθυμιάσεις· εἰ δὲ μᾶλλον
λεπτομερίστερον, πνεύματα πῦρ τὸ ὑπερκείμενον ἀπερ-
γαζόμενον. λέγει δ' ἐντεῦθεν ἡ γῆ ἑδραίαν μὲν ἀσ-
φαλείᾳ τῶν τῆς ὑγρᾶς ἰδιοτήτων, καὶ τὸ ὑποχθονίαν,
παρόσον σημεῖόν ἐστι τὸ ὑγρὰν καὶ ἀπὸ μιρῶν αὐ-
τὴν, δηλαδὴ ἀπὸ τε ἄνω ἄστρων καὶ ἀπὸ κάτω.
ἀγήρω δὲ πάσχουσαν, διότι τὸ ἀκίνητον ἑδραίᾳ
ἕδρᾳ δὲ φύσεως τῆς ὑγρᾶς κατάστασις, τὸ μεσαί-
τατον τοῦ παντὸς ὄντος, ἠρεμεῖ ἡ γῆ ἀκίνητος
μένουσα· ἔστι δὲ καὶ ὅπως εἰπεῖν ὅτι ἡ γῆ ἑδραία λέ-
γεται ἀπὸ θεῶν, παρόσον κυκλικῶς τὸ ὑγρᾶς κι-
νουμένης, αὐτὴ ὅτιπερ αἰτία· τὸ γὰρ κέντρον τοῦ κύ-
κλου αἴτιον φανῆναι γὰρ ἡ ευγμὴ, καὶ ἡ τοῦ κέντρου
πῆξις, καὶ τότε ἀφίστασθαι θύειν φασὶ τὰ νεκρὰ λέγειν τὰ
ὕδατα, καὶ ἁπλῶς τὰ ὑγρὰ σώματα, διὰ τὸ
θεῖον αἰεί. Ἔρωτα δὲ ἀνταῦθα νοητέον, ἢ τὸν τῆς
Ἀφροδίτης παῖδα (πῶς γὰρ τῆς μητρὸς μήπω
γεγονυίας, ἔτος ἂν ἦν;) ἀλλ' ἄλλον τινὰ
προσβυθῆ ἔρωτα ἀκατάληπτον. οἶμαι δὲ τὴν ἐγ-
κατασπαρμένην φυσικῶς κινητικὴν αἰτίαν ἑκά-
στῳ τῶν ὄντων, καθ' ἣν ἐφίεται ἕκαστον τοῦ εἶ· τὸ
μὲν, νοερῶς· τὸ δὲ, αἰσθητικῶς· δεῖ γὰρ προϋπο-
κεῖσθαι τὴν ἐν ἑκάστῳ ἐπιτηδειότητα καὶ ὁρμήν,
πρὸς τὸ, τόδε τι γενέσθαι. ὁ δὲ χάος ὁ τὸ ἔρε-
βος καὶ ἡ νὺξ γενᾶσθαι, δηλαδὴ, ὁ ἀπὸ τοῦ πρὸ
τῆς διακοσμήσεως ὑγρᾶς ζοφώδης καὶ σκοτεινὸς
ἀὴρ, ὅστις δὴ λεπτυνόμενος εἰς αἰθέρα καὶ εἰς
φῶς μετέβαλεν, ἢ ὅτι ἐκ τῆς στερήσεως πάντα
φοβεῖται, διὰ τοῦτο τὸ χάος ἀρχέγονον λέγε-
ται. ἀπὸ δὲ τῆς νυκτὸς καὶ τοῦ ἐρέβους μιγνυμένων,
ἡ ἡμέρα καὶ ὁ αἰθὴρ γενᾶσθαι ὅτι ὁρῶμεν τὸν αἰ-
θέρα κεκοσμημένον τισὶν ἄστρασιν ἐν τῇ νυκτί, καὶ
ὅτι ἡ ἡμέρα γίνεται νυκτὸς ἀποχαρούσης. ἔρε-
βος δ' ἂν εἴη, ὁ κοσμητικὸς λόγος καὶ τακτι-
κός, ὁ ἐντεθεὶς ἡμέρᾳ τε καὶ νυκτὶ, καὶ πτιῶν ἐρέ-
βεσθαι, ἤγουν καταλαμβάνεσθαι θάτερον ὑπὸ θατέ-
ρου· νὺξ γὰρ νυκτὶ οὐκ ἄλλη γνώσιν, καὶ ἡμέ-
ρᾳ τῇ ἡμέρᾳ ἐρεῖ γῆμα· ὑποχαρούσης μὲν γὰρ
τῆς νυκτὸς, ἡμέρα ἔρχεται, καὶ ἡμέρας περιπα-
ζομένης, ἡ νὺξ ἀφικνεῖται, ὡς ἂν πρὶ κοσμήσεως
τῆς ἐν αὐταῖς ἐντεθείσης πρὸς τὸ δημιουργεῖν λό-
γῳ, τὸ πᾶν συστήσασα καὶ φυλάξασα. ἡ γῆ δὲ
τὸν ἑαυτῆς ἴσον ἑαυτῇ γῆν, διὸ πάντες λόγον
ἐσχήκασι περὶ τὸ πᾶν, αἰτίαν ὅτι τῆς κυκλικῆς
αὐτὰ διακοσμήσεως, ὡς εἴρηται πρότερον. ἐδρᾷ
γὰρ τὰ κάντρα περιπατοῦντος, ἀεροειδοῦς
πέριξ τὸν κύκλον. ἴσον δ' ἑαυτῇ λέγεται τὸν
ἐρεβον γῆν ποιῆσαι ἵνα ὡς καὶ πᾶν μέσον ἑαυ-
τῆς ἀφεστηκότα ἴσης ἡ χώρας. τόσον γὰρ ὑπερβὰς
ἐς ἀπογαίους, ὅσον ἔνερθεν αἰδαο αὐτὴν. ἡμε-
ρᾷ δὲ καὶ τὰ ὄρη ἡ γῆ, ἐν οἷς κατοικοῦσιν αἱ Νηρεί-
δες, καὶ τῶν θεαμάτων, ἅπερ φιλόπονος, περι-
έχον ἐν ταῖς κοίλοις αὐτῆς μέρεσιν ἡ θάλασσά
τε ὀπίσω, καὶ συναθροίσθη τὰ ὕδατα, τὰ ὄρη δὲ
ἀεὶ τὰ αὐξόμενα τῆς συνιζήσεως ἔλαβε τὰς
ἐξοχὰς, καὶ κατεξανίζουσι πόλεις. τὸν δ'
Ὠκεανὸν οὐκ αὐξάνεται φιλόπονος ἐφιμέρου,
ἀλλ' ἑαυτῷ συμβέβηκε, ὅτι συνεστι μὲν τοῦ ὑγρα-
νθῆ καὶ πίδαξ ἑαυτῆς μὴ τὸ ὑγρὸν συμπεπλέχει
τὸν λεγόμενον ὠκεανὸν φιλόπονα δὲ ἐφιμέρου
ἅμα πνοὴ συνέλαβεν ὁλόκληρος ἀναγκαίως·
ὅθεν καὶ τὰ θαλάσσας καὶ τὰ ὄρη οὐκ φιλόπονος
ἀπεγένοντο· ἐγὼ δὲ οὐ συνελάβη πρὸς τὸ τὰ-
χιον φθαρῆναι, ἢ ἀφανισθῆναι· ἀλλ' αὐτὴ μόνη καὶ
τὸν ἑαυτῆς ὑποκρεμάζουσα καὶ τὸν ἐκμάζουσαν,
ταῦτα ἀπεγένοντο.

ΣΧΟΛΙΑ.

Γενέσθαι τ' ἐσίδοντο] ἀντὶ τοῦ ἀμερῶς
διάσον ἦ, καὶ ὅν πνα βασιλέα ἴδωσι καλοῖς
ὀφθαλμοῖς ἐστεμμένον καὶ Καλλίμαχος. Μῶσαι
γὰρ ὅζος ἴδον ὄμματι παῖδας Μὴ λοξῶς, πολ-
λοὺς ἐκ ἀφθόνου φίλους. Ἔρις:] ἡ δρό-
σος ὑετοῖς. νῦν ἦ μεταφορικῶς τὸ μέλι. γλυ-
κερὴν ἦ, τὸ γλυκὺ καὶ ἁπαλὸν τῆς λόγου. Τέ-
κνεα γὰρ βασιλῆες ἐχέφρονες.] διὰ τοῦτο γὰρ
οἱ βασιλεῖς ἐχέφρονες εἶσι, καὶ καλοὶ ἦ, ὅτι τοῖς
ὄχλοις βλαπτόμενοις δι' ἀγνωσίαν τοῦ δικαίου,
μεταβίβαντες τὰς ἀδικίας αὐτῶν, ὅτι τὸ βέλ-
τιον τελοῦσι τὰ ἔργα, οὐκ ὀξυσιαστικῶς, ἀλλὰ
παραινετικῶς· ἤγουν, οὐ κολάσει, ἀλλὰ μειλι-
χίοις λόγοις. τοῦτο γὰρ τὸ [μαλακαῖσι σφεα-
φαμένοι ἐπέεσσιν]. Ἄλλως. μὴ πειθῆς νέ-
μεσι τῶν δικαιοσυνῶν. μετατρέπουσι γὰρ τὰ
ἔργα, τοὺς ἀδικημένους ἀνεξιόξαντες, καὶ τὸν
ἀδικοῦντα ἀναπαύοντες· οὐ κολάσει, ἀλλὰ
μειλιχίοις ἐπέεσσι.

μετὰ-

μεταλήγειν.] ἀντὶ τοῦ μεταβάλλεσθαι εἰς τὸ βέλτιον.

Ἐρχόμενον δ' ἀνὰ ἄστυ] ὑπὸ ἀσπάζεσθαι, ἀντὶ τοῦ φίλτρῳ τοῦ βασιλέως ὄντος καὶ δικαίῳ πρὸς τοὺς κρινομένους, μὴ ἀλαζόνος πρὸς τοὺς ὑποδεεστέρους. ἀνὰ ἄστυ.] χρ. [ἀν' ἀγῶνα.] ἀντὶ τοῦ ἀνὰ τὰ ἔθρισμα λέγει ἢ πρίχους. αὐτὸ τὸ χωρίον, ὃ ἐν αὐτῷ ὄχλος, καὶ τὸ ξυναφροντιστήριον, ὥσπερ καὶ πόλις ὑπομολογεῖται· ὅτε τὰ φῦλα χωρὶς ἔχων, ἀλλ' εἰς. ἐκφέρη. οἱ δὲ ἐν τοῖς ἀθροίσμασιν ἄγωσι λέγουσι. ὡς Ὅμηρος [νηῶν ἀγύρει,] ἀντὶ τοῦ ἐν ἀγῶνι. Τὸ δέ, [δίκην ὡς ἐλάσσων.] ὡς δίκην αὐτὸν τιμῶν, διὰ τῶν περιαιρέσεων αὐτὸ τοῦ τιμᾶν.

Ὅσσα τε Μυσάων.] τὸ τιμῆεν εἶδος ἀξιοπρεπὲς καλεῖ. ἀξιοπρεπὲς γὰρ ἑαυτῷ ὁ Ἡσίοδος. ἐκ γάρ τοι Μουσάων τοιοῦτος βασιλεὺς ἔστιν, ἐπειδὴ τὰς βασιλεῖς εἶπε φιλεῖσθαι ὑπὸ τῆς Μνημοσύνης φιλουμένης δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ Διὸς εἶπεν. οἶδα μὲν γὰρ (φησι) ὅτι ὑπὸ μὲν τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Μνημοσύνης οἱ ἀοιδοὶ καὶ οἱ κιθαρισταὶ φιλοῦνται, ὑπὸ δὲ τοῦ Διὸς οἱ βασιλεῖς, ἀλλ' ἐκείνου φησὶν ὀλιγίστους βασιλέας, ὃν πατὴρ τοῦ Διὸς καὶ αἱ Μοῦσαι φιλοῦσιν. Ἄλλως. ἀναλαμβάνει διὰ τοῦ ἀφικόμενον τὸν λόγον· ἐκ γὰρ Μουσάων ἐκ ὑπάρχει τὸ βασίλειον γένος, ἀλλ' ἐκ Διός. μόνον δὲ τὸ εὐγλωττον αἱ Μοῦσαι παρέχονται. Ἄνδρες ἀοιδοὶ] ἐνταῦθα μαθηματικῶς διδάσκει, καὶ λέγει, ὅτι ἐκ τῆς συμφωνίας τῆς ἀστέρων, καὶ τῆς ἀγαθῆς συμβολῆς τοῦ ἡλίου γίνονται οἱ ἄνδρες σοφοὶ καὶ μουσικοί, ὥσπερ καὶ ἐκ τοῦ Ἑρμοῦ ἐκ δὲ τοῦ Διὸς, βασιλεῖς. Εἰ γάρ τις καὶ πόθος ἔχων.] ἐνταῦθα δείκνυσι τοῦ δώσειν τὴν μουσικὴν διὰ τὸ εἰπεῖν [νεοκμηδέι θυμῷ·] δυσκατάπαυστον τὸ νέον πάθος, ὃς δυνατοῦ ὄντος τοῦ ἀοιδοῦ ἐθαμυθήσαντος, [ὅτι καὶ Ζεὺς ἀπώλεσε μὲν πάντος παῖδα φάσκων, καὶ τὰ ἑξῆς. εἰ δὲ καὶ πλάσμά ἐστιν, ἀλλ' ὡς ἀπὸ θεοῦ ἐκλαμβάνει, ὑχ ὡς ἔλαχε θαμυθήσεται.*] Ἄζηται χρειοῦ ἐστιν;] ἀναξηραίνει γὰρ ἡ λύπη, ὅταν καὶ ἄυπνον τίθησι. κλεῖα φερτέρων.] δόξας τοῦ κλέους ἐξισωμένας. ταχέως δὲ ἐπελήσεται, ἀντὶ τοῦ παρέτρεψεν ἡ λύπη τὸ δῶρον τῆς Μουσῶν, ἤγουν ἡ μουσική. ὐδέ τι κηδέων.] τὸ θλίψεως. ὁ γὰρ λόγος δύναται καταγέλαστον τὰς θλίψεις. Ἄλλως. τῆς λόγου καὶ τῆς Μουσῶν ἡ συνθήκη παρεμβέβλητο τὸ λυπούμενον τῆς λύπης.

Εἶπατε δ' ὡς τὰ πρῶτα.] ἐρωτᾷ τὰς Μούσας, πῶς ἀκριβῶς ἤρξατο τὰ τῆς θεογονίας μαθών. εἶπατε, διὰ τοῦτο τὸ [εἶπας] μετοχῆ κέχρηται.

Καὶ ποταμοὶ καὶ πόντος ἀπείρητος.] καὶ γὰρ τὸ κατακορὲς ἐκπλήττει τὸν ἀκροατήν. Ὥστ' ἄφρονος δαίσιον] χρεὼν δὲ χύσεως μὲν ἀφρὸν εἶναι αὐτὸ πλὴν καὶ ἡ ἀφρὸν τὸν ἐρεμνὸν λέγει καὶ τὴν γῆν, καὶ τὸν θάλασσαν· ὡς ὅταν ἀφρὸς ἀναπίπτωσι, καὶ ἔχει ἕκαστον τῶν ἐκεῖ πρώτων. Ἐξ ἀρχῆς καὶ εἰπαθ' ἡ πρὸς πρῶτον ἐγένοντο Χάος, Γῆ, Ἔρως ἐγένετο, ἢ ἐξ Θεῶν ὁ δὲ ἐξ Ἀφροδίτης ἑκάτερος ὅτι καὶ ἡ ναῦδατος ἐγένοντο τὰ στοιχεῖα· γῆ, πῦρ, καὶ ἀνάδοσιν, τὸ δὲ λεπτομερὲς τοῦ ἀέρος, γέγονε πῦρ· τὸ δὲ θαλάσσης, καὶ ἀναθυμιάσεις τοῦ δὲ ὕδατος καὶ τῆς γῆς. Εἶδέναι δὲ δεῖ, ὡς ὁ Ἡσίοδος ἐνταῦθα ἀρχὴν τῆς θεογονίας τὸ προοίμιον, καὶ τὸ τῆς Μούσης ἐγκώμιον, τῆς ἀνεπιφθονίας χάριν, ὡς καὶ ἄλλων τινῶν περὶ θεογονίας γεγράφασιν. καὶ ἴσως ἀληθέστερον Ἡσίοδος καὶ τινας παλαιοτέρους ἐγράψεν. Ἤ τοι μὲν πρώτιστα.] ἢ τέχνη καὶ ὁ πόθος τοῖς αὐτοῖς ἐπιτεθήκασι πράγμασι, καὶ ἔχει τεχνίτην μὲν τὸν θεόν. τῆς δὲ τέχνης τόδε πεπείρανται. ἔστι δὲ τὰ προϋφεστῶτα τοῦ παντὸς, ὕδωρ καὶ ἀρχὴ καὶ στοιχεῖα. καὶ οἱ μὲν συνωνυμίαν ἔχειν φασὶ τὰ προειρημένα, καὶ ἓν ἕτερον· οἱ δὲ διαφέρειν λέγοντες, τὴν μὲν ἀρχὴν ὅλην εἶναι φασὶν, εἶδος δὲ τῶν ὕλων ἐπιδεῶς λαμβάνουσι, ἔνιοι δὲ τῶν ὕλων διαφέρειν. καὶ τὴν μὲν ἔννοιαν τῆς ὕλης ἀκίνητον φασὶ τὸν τεχνίτην, τὴν δὲ ἐνέργειαν προσκινουμένην, οἷον τῷ ἀνδρὶ ἀνδριαντοποιῷ ὕλη ἔστιν ὁ χαλκὸς, εἶδος δὲ ἡ διατύπωσις τοῦ χαλκοῦ. καθότι ἐστὶν εἶδος ἐφεστὼς ὁ τεχνίτης τὸν ἀνδριάντα ποιεῖ. ὕλη τίς ἐστιν ἀπόντος, ἀσχημάτιστος· ἣν ὁ θεὸς παραλαβὼν, ἐτέθηκεν αὐτῇ σχῆμα. ἐκ ἔστ' ἄλλο τι εἶδος τῶν ὕλων, παραλαβὼν ὁ τεχνίτης κατεσκεύασε θεὸς, ἀλλ' ἐκάλεσεν οὐσίαν καὶ ἀδιατύπωτον τινὰ καὶ δημιουργεῖ, οὐκ ἐξ ἄλλης τινὸς ἐννοίας λαβών, ὥσπερ καὶ ὁ ἀνδριαντοποιὸς ὅτι τὸν ἀνδρόπου εἶδος ὁρμώμενος πλάττει. καὶ Φερεκύδης δὲ ὁ Σύριος, καὶ Θαλῆς ὁ Μιλήσιος, ἀρχὴν τῶν ὅλων τὸ ὕδωρ φασὶν εἶναι, τὸ ῥητὸν τὸ τοῦ Ἡσιόδου ἀναλαβόν-

λαβόντες. χάος.] παρὰ τὸ χαίνειν χάος φασὶ γενέσθαι. Πλάτων παντελῶς φύσιν λέγει. δεῖ γὰρ τόπον ὑποστῆσαι, ὃς δέξεται τὰς εἰς αὐτὸν γινομένας. οἱ δὲ εἰρῆσθαι φασὶ χάος ἀπὸ τοῦ χεῖσθαι, ὅ ἐστι χέεσθαι· οἱ δὲ χαδεινὸν ἐστι χαφεῖν. ἢ ὅτι εἰς τὰ στοιχεῖα διακρίσεις ἐγένοντο διαχύσεις χάος. οἱ δὲ τὸ ὕδωρ λέγουσιν. ἄλλοι δὲ τὸν ἀέρα, ἤγουν τὸν κεχυμένον ἐπὶ πλεῖστον γῆς καὶ θαλάσσης. Γαῖα εὐρύστερνος.] πλατύγαιος ἐν ἑκάστῃ τῶν χώρας λέγει. ἀεὶ γὰρ εἶπεν ἐν τῷ χώρας γῆ, καὶ αὖθις ἔφη. Ζωὸν δὲ ὁ Στησίχορος ἐν τῷ ἰάμβῳ ἐνεσκιθμένον γῆν φησὶ καὶ θάλασσαν. ἔδειν ἐνσκήπτειν· ἀθετεῖται τὸν στίχον. ἰσθμὸν δέ, ὅτι τὴν ἔντασιν λέγει τῆς ὕλης πρὸς τὸν πυκνότητα τοῦ σώματος, πρὸς τὸ μανόν. εἰς γὰρ ἐκ τούτου ὁρμώμενος ὁ ποιητὴς ἀνδριάντα ποιεῖ, ἵνα καὶ ὁ κόσμος ὕλη τις ἄπειρος, ἀσχημάτιστος, καὶ θεὸς ἄλλος οἷος ἀνδριαντοποιός. πάντων ἀθάνατα] Πλάτων ἐν τῷ Φαίδωνι ἀγένητα τὰ σώματα ἄφθαρτα καὶ ἀθάνατα, ἀναλύεται δὲ ὅπως ἵνα δείξῃ, ὅτι πρὸ ἀρχαίων ἀνάγκη ἦν, συμπαρέφυτα ἀστοῖς ἀεὶ θεοί.

Ταρτάρεόν τ' ἠερόεντα μυχῷ χθονὸς εὐρυοδείης.
Ἠδ' Ἔρος, ὃς κάλλιστος ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσι,
Λυσιμελής, πάντων τε θεῶν πάντων τ' ἀνθρώπων
Δάμναται ἐν στήθεσσι νόον καὶ ἐπίφρονα βουλήν.
Ἐκ Χάεος δ' Ἔρεβός τε μέλαινά τε Νὺξ ἐγένοντο.
Νυκτὸς δ' αὖτ' Αἰθήρ τε καὶ Ἡμέρη ἐξεγένοντο,
Οὓς τέκε κυσαμένη, Ἔρεβει φιλότητι μιγεῖσα.
Γαῖα δέ τοι πρῶτον μὲν ἐγείνατο ἶσον ἑαυτῇ
Οὐρανὸν ἀστερόεντ', ἵνα μιν περὶ πάντα καλύπτοι,
Ὄφρ' εἴη μακάρεσσι θεοῖς ἕδος ἀσφαλὲς αἰεί.
Γείνατο δ' ὑρέα μακρά, θεῶν χαρίεντας ἐναύλους,
Νύμφαων, αἳ ναίουσιν ἀν' ὑρέα βησσήεντα.
Ἠδὲ καὶ ἀξύλητον Πέλαγος τέκεν οἰδματι θύον,
Πόντον, ἄτερ φιλότητος ἐφιμέρου. αὐτὰρ ἔπειτα
Οὐρανῷ εἰνοδίαια τέκ' Ὠκεανὸν βαθυδίνην,
Κοῖόν τε, Κρεῖόν θ', Ὑπερίονά τ', Ἰαπετόν τε,
Θείην τε, Ῥείην τε, Θέμιν τε, Μνημοσύνην τε,
Φοίβην τε χρυσοστέφανον, Τηθύν τ' ἐρατεινήν.
Τοὺς δὲ μετ' ὀπλότατος γένετο Κρόνος ἀγκυλομήτης,
Δεινότατος παίδων· θαλερὸν δ' ἤχθηρε τοκῆα.
Γείναντο δ' αὖ Κύκλωπας ὑπερφίαλον ἦτορ ἔχοντας,
Βρόντην τε, Στερόπην τε, καὶ Ἄργην ὀβριμόθυμον,
Οἵ Διὶ βροντὴν τ' ἔδοσαν, τεῦξάν τε κεραυνόν.
Οἵ δή τοι τὰ μὲν ἄλλα θεοῖς ἐναλίγκιοι ἦσαν,
Μοῦνος δ' ὀφθαλμὸς μέσσῳ ἐπέκειτο μετώπῳ.

Tartaraq. tenebricosa in recessu terræ spaciosæ:
Atque Amor, qui pulcherrimus inter immortales deos,
Soluens curas, & omnium deorum, omniumque hominum
Domator in pectoribus animum, & prudens consilium.
Ex Chao vero Erebusque nigraque Nox editi sunt;
Ex Nocte porro Ætherque & Dies progeniti sunt,
Quos peperit vbi concepisset, Erebo amore mixta.
Tellus vero primum quidem genuit parem sibi
Cœlum stellis ornatum, vt ipsam totam obtegat:
Vtque esset beatis diis sedes tuta semper:
Genuit præterea montes, altas dearum gratas speluncas
Nympharum, quæ habitant per montes saltuosos.
Atque etiam infrugiferum pelagus peperit ante fureus,
Pontum absque amore suauis: cæterum deinde
Cœlo concumbens, peperit Oceanum profundos vorticis habentem,
Coeumque, Creumque, Hyperionemque Iapetumque,
Theamque, Rheamque, Themimque, Mnemosynenque,
Phœbenque aurea corona insignem, Tethynque amabilem.
Hos vero post natus minimus natus est Saturnus valer,
Acerrimus inter liberos: florentem autem odio prosequebatur patrem.
Porro genuit & Cyclopes superbum cor habentes,
Brontenque, Steropenque, & Argen fortem animo præditum:
Qui Ioui & tonitru dederunt, & fabricarunt fulmen.
Qui sane per alia dijs similes erant,
Vnus vero oculus media positus erat fronte.

Κύκλω-

Κύκλωπας δ' ὄνομ' ἦσαν ἐπώνυμον, οὕνεκ' ἄρα σφέων
Κυκλοτερὴς ὀφθαλμὸς ἐΐσης ἐνέκειτο μετώπῳ·
Ἰσχύς τ' ἠδὲ βίη καὶ μηχαναὶ ἦσαν ἐπ' ἔργοις.
Ἄλλοι δ' αὖ Γαίης τε καὶ Οὐρανοῦ ἐξεγένοντο
Τρεῖς παῖδες μεγάλοι καὶ ὄβριμοι, οὐκ ὀνομαστοί,
Κόττός τε, Βριάρεώς τε, Γύγης θ', υἱοὶ ὑπερφίαλα τέκνα.
Τῶν ἑκατὸν μὲν χεῖρες ἀπ' ὤμων αἰόλα κυντο
Ἄπλαστοι, κεφαλαὶ δὲ ἑκάστῳ πεντήκοντα
Ἐξ ὤμων ἐπέφυκον ὑπὲρ σθεναροῖσι μέλεσσιν.
Ἰσχὺς δ' ἄπλατος, μεγάθεϊ μεγαίλῳ ὅτ' εἴδλεν.
Ὅσσοι γὰρ Γαίης τε καὶ Οὐρανοῦ ἐξεγένοντο,
Δεινότατοι παίδων, σφετέρῳ δ' ἤχθοντο τοκῆι
Ἐξ ἀρχῆς. καὶ τῷ μὲν ὅπως τις πρῶτα γένοιτο,
Πάντας ὑποκρύπτασκε, καὶ ἐς φάος οὐκ ἀνίηκε,
Γαίης ἐν κεύθμῶνι· κακῷ δ' ἐπετέρπετο ἔργῳ
Οὐρανός, ἀὴ δ' ἐντὸς συναχίζετο Γαῖα πελώρη
Στεινομένη· δολίην δὲ κακὴν ἐπεφράσατο τέχνην.
Αἶψα δὲ ποιήσασα γένος πολιῆς ἀδαμάντος,
Τεῦξε μέγα δρέπανον, καὶ ἐπώτρυνε παισὶ φίλοισιν.
Εἶπε δὲ θαρσύνουσα, φίλον τετιημένη ἦτορ,
Παῖδες ἐμοὶ καὶ πατρὸς ἀτασθάλου, αἴ κ' ἐθέλητε
Πείθεσθαι, πατέρος γε κακὴν ποινὴν μεθέωμεν
Ὑμετέρου· πρότερος γὰρ ἀεικέα μήσατο ἔργα.
Ὣς φάτο. τοὺς δ' ἅρα πάντας ἔλε δέος, οὐδέ τις
αὐτῶν
Φθέγξατο. θαρσήσας δὲ μέγας Κρόνος ἀγκυλομήτης
Ἄψ αὖτις μύθοισι προσηύδα μητέρα κεδνήν·
Μῆτερ, ἐγώ κεν τοῦτό γ' ὑποσχόμενος τελέσαιμι
Ἔργον, ἐπεὶ παρός γε δυσηνύμου οὐκ ἀλεγίζω
Ἡμετέρου· πρότερος γὰρ ἀεικέα μήσατο ἔργα.
Ὣς φάτο. γήθησεν δὲ μέγα φρασὶ Γαῖα πελώρη.
Εἷσε δέ μιν κρύψασα λόχῳ, ἐνέθηκε δὲ χερσὶ
Ἅρπην καρχαρόδοντα· δόλον δ' ὑπεθήκατο πάντα.
Ἦλθε δὲ Νύκτ' ἐπάγων μέγας Οὐρανὸς· ἀμφὶ δὲ Γαίῃ

Cyclopes vero cognomento erat, eo quod ipsorum
Circularis oculus vnicus inerat frontis
Roburque & vires, & molimina erant in operibus.
Alij deinde e Tellure & Cœlo prognati fuere
Tres filij magni, & prævalidi, non nominandi,
Cottusque, Briareusque, Gygesque, superbaproles.
Quorum centum quidem manus ab humeris manabant,
Inaccessæ: capita vero vnicuique quinquaginta
Ex humeris prognata erant, super robustos artus.
Robur autem immensum, validum, ingenti in statura.
Quotquot enim Tellure & Cœlo procreati sunt,
Potentissimi filiorum, suo v. infensi erant parenti

Ab initio. & horum quidem vt quisque primum nascebatur
Omnes occultabat, & in lucem non emittebat,
Terræ in latebris: malo autem oblectabatur opere
Cœlum. ipsa vero ingemiscebat Terra vasta,
Arctata: dolosam vero malamque excogitauit artem.
Statim vero cum procreasset genus cani ferri,
Fabricauit magnam falcem: edixit vero charis liberis.
Dixit autem animum addens, charo mœrens corde:
Filij mei & patris nefarij, si volueritis
Parere, patris malam vlciscemur contumeliam
Vestri. prior enim sæua machinatus est opera.
Sic dixit. illos vero omnes inuasit metus, neq. quispiam illorum
Locutus est. confirmato animo tandem magnus Saturnus versutus
E contra verbis compellauit matrem castam:
Mater, ego certe hoc in me recipiens peragam
Factum. patrem enim inauspicatum nihil curo
Nostrum. prior enim sæua meditatus est opera.
Sic dixit. gauisa est autem valde animo Tellus ingens:
Collocauit autem ipsum celans in insidiis: indidit vero manui
Falcem asperis dentibus: dolo autem instruxit omne.
Venit autem Noctem adducens magnum Cœlum, vndique vero Tellurem

Ἱμείρων φιλότητος ἐπέσχετο, καί ῥ' ἐτανύθη
Πάντη. ὁ δ' ἐκ λοχεοῖο παῖς ὡρέξατο χειρὶ
Σκαιῇ, δεξιτερῇ δὲ πελώριον ἔλλαβεν ἅρπην,
Μακρὴν, καρχαρέοδοντα, φίλῳ δ' ἀπὸ μήδεα πατρὸς
Ἐσσυμένως ἤμησε, πάλιν δ' ἔρριψε φέρεσθαι
Ἐξοπίσω. τὰ μὲν ἔπτ' ἐπέπωσα ἔκφυγε χειρός·
Ὅσσαι γὰρ ῥαθάμιγγες ἀπέσσυθεν αἱματόεσσαι,
Πάσας δέξατο Γαῖα. περιπλομένων δ' ἐνιαυτῶν
Γείνατ' Ἐρινῦς τε κρατερὰς, μεγάλους τε Γίγαντας
Τεύχεσι λαμπομένους, δόλιχ' ἔγχεα χερσὶν ἔχοντας,
Νύμφας θ', ἃς Μελίας καλέουσ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν.
Μήδεα θ' ὡς τοπρῶτον ἀποτμήξας ἀδάμαντι
Κάββαλ' ἐπ' Ἠπείριο πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ,
Ὥς φέρετ' ἀμπέλαγος πολὺν χρόνον, ἀμφὶ δὲ λευκὸς
Ἀφρὸς ἀπ' ἀθανάτου χροὸς ὤρνυτο· τῷ δ' ἔνι κούρη
Ἐθρέφθη. πρῶτον δὲ Κυθήροισι ζαθέοισιν
Ἔπλετο. ἔνθεν ἔπειτα περίρρυτον ἵκετο Κύπρον
Ἐκ δ' ἔβη αἰδοίη καλὴ θεός. ἀμφὶ δὲ ποίη
Ποσσὶν ὑπὸ ῥαδινοῖσιν ἄεξετο. τὴν δ' Ἀφροδίτην,
Ἀφρογένειάν τε θεὰν κὴ ἴδον ἐφάνην Κυθέρειαν
Κικλήσκουσι θεοί τε κὴ ἀνέρες, οὕνεκ' ἐν ἀφρῷ
Θρέφθη. ἀτὰρ Κυθέρειαν, ὅτι προσέκυρσε Κυθήρῃ·
Κυπρογένειαν δ', ὅτι γένετο πολυκλύστῳ ἐνὶ Κύπρῳ·
Ἠδ' φιλομμειδέα, ὅτι μηδέων ἐξεφαάνθη.
Τῇ δ' Ἔρως ὡμάρτησε, κὴ Ἵμερος ἕσπετο καλὸς
Γινομένῃ τοπρῶτα, θεῶν τ' ἐς φῦλον ἰόντι.
Ταύτην δ' ἐξ ἀρχῆς τιμὴν ἔχει, ἣ δὲ λέλογχε
Μοῖραν ἐν ἀνθρώποισι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσι,
Παρθενίους τ' ὀάρους, μειδήματα τ', ἐξαπάτας τε,
Τέρψιν τε γλυκερὴν, φιλότητά τε, μειλιχίην τε.

Τοὺς δὲ πατὴρ Τιτῆνας ὀπιπλήσιν καλέεσκεν
Παῖδας νηκερσίων μέγας Οὐρανὸς, οὕς τέκεν αὐτός.
Φάσκε δὲ τιταίνοντας ἀτασθαλίῃ μέγα ῥέξαι
Ἔργον, τοῖο δ' ἔπειτα τίσιν μετόπισθεν ἔσεσθαι.

Cupiens amorem imminebat, & sane extentum est
Passim: ex insidiis autem filius perijt manu
Sinistra, dextra vero immanem cepit falcem:
Longam, asperos dentes habentem, charique genitalia patris
Festinanter demessuit, retrorsumque abiecit vt ferrentur
Pone. illa quidem non incassum elapsa sunt manu:
Quotquot enim guttæ prorupere cruentæ,
Omnes suscepit Terra: circumuolutis autem annis,
Produxit Erinnyesque validas, magnosque Gigantes,
Armis nitentes, longas hastas manibus tenentes:
Nymphasque, quas Melias vocat super immensam terram.
Testiculisque vt prius resectis, secerum
Proiecit circa Epirum vndis agitatum in pontum.
Sic ferebantur per pelagus longo tempore. circûcirca vero alba
Spuma ab immortali corpore oriebatur: in ea puella
Innutrita est: primum vero ad Cytheram diuinam
Vehebatur, inde tum circumfluam peruenit ad Cyprum.
Prodijt vero veneranda formosa dea: circum vero herba
Pedibus sub mollibus crescebat.
Aphroditem autem ipsam,
Spuma prognatam deam & decoram pulchris sertis Cythereram,
Nominant tam dij quam homines: eo quod in spuma
Nutrita fuit: sed Cytheream quod appulit Cytheris:
Cyprigenam vero quod nata sit vndosa in Cypro.
Atque Amantem genitalia, quia ex genitalibus emersit.
Hanc vero Amor comitatus est, & Cupido sequebatur pulcher,
Natam primum, & deorum ad cœtum euntem,
Hunc vero ab initio honorem habet, atque sortita est
Sortem inter homines & immortales deos,
Virgineas confabulationes, & risus, & deceptiones,
Oblectationemq. suauem, & amicitiam, blanditiasque
Illos vero pater Titanas cognomento vocabat,
Filios obiurgans, magnus Cœlus, quos genuit ipse.
Dictitabat porro, extendentes ex proteruia magnum patrasse
Facinus, cuius deinceps vltio in posterum futura sit.

Νὺξ δ' ἔτεκε συγερόν τε Μόρον καὶ Κῆρα μέλαιναν,
Καὶ Θάνατον· τέκε δ' Ὕπνον, ἔτικτε δὲ φῦλον Ὀνείρων.
Οὐ τιν' κοιμηθεῖσα θεὰ τέκε Νὺξ ἐρεβεννή.
Δύτερον αὖ Μῶμον, καὶ Οἰζὺν ἀλγινόεσσαν·
Ἑσπερίδας θ', αἳς μῆλα πέρην κλυτὸν Ὠκεανοῖο
Χρύσεα καλὰ μέλουσι, φέρουσί τε δένδρεα καρπόν·
Καὶ Μοίρας & Κῆρας ἐγείνατο νηλεοποίνας,
Κλωθώ τε, Λάχεσίν τε, καὶ Ἄτροπον· αἵτε βροτοῖσι
Γινομένοισι δίδοσιν ἔχειν ἀγαθόν τε κακόν τε,
Αἵτ' ἀνδρῶν τε θεῶν τε παραβάσεις ἐφέπουσαι·
Οὐδέποτε λήγουσι θεαὶ δεινοῖο χόλοιο,
Πρίν γ' ὅτῳ κε δώωσι κακὴν ὀπιν, ὅστις ἁμάρτῃ.
Τίκτε δὲ καὶ Νέμεσιν, πῆμα θνητοῖσι βροτοῖσι,
Νὺξ ὀλοή· μετὰ τὴν δ' Ἀπάτην τέκε καὶ Φιλότητα,
Γῆράς τ' ὀλόμενον, καὶ Ἔριν τέκε καρτερόθυμον.
Αὐτὰρ Ἔριν στυγερὰ τέκε μὲν Πόνον ἀλγινόεντα,
Λήθην τε, Λοιμόν τε, καὶ Ἄλγεα δακρυόεντα,
Ὑσμίνας τε, Φόνους τε, Μάχας τ', Ἀνδροκτασίας τε,
Νείκεά τε, ψευδέα τε Λόγους, Ἀμφιλογίας τε,
Δυσνομίην, Ἄτην τε, συνήθεας ἀλλήλοισιν·
Ὅρκον θ', ὃς δὴ πλεῖστον ὀπιχθονίους ἀνθρώπους
Πημαίνει ὅτε κέν τις ἑκὼν ἐπίορκον ὀμόσσῃ·
Νηρέα τ' ἀψευδέα καὶ ἀληθέα γείνατο Πόντος,
Πρεσβύτατον παίδων. αὐτὰρ καλέουσι γέροντα,
Οὕνεκα νημερτής τε καὶ ἤπιος, οὐδὲ θεμιστέων
Λήθεται, ἀλλὰ δίκαια καὶ ἤπια δερκέα οἶδεν.
Αὖτις δ' αὖ Θαύμαντα μέγαν, καὶ ἀγλαὸν Φόρκυν,
Γαίῃ μισγόμενος, καὶ Κητὼ καλλιπάρῃον,
Εὐρυβίην τ' ἀδάμαντος ἐν φρεσὶ θυμὸν ἔχουσαν.
Νηρῆος δ' ἐγένοντο μεγήεσσα τέκνα θεάων,
Πόντῳ ἐν ἀβρυγέτῳ, καὶ Δωρίδος ἠυκόμοιο,
Κούρης Ὠκεανοῖο τελήεντος ποταμοῖο,

Nox præterea peperit odiosum Fatum, & Parcam iratam,
Et Mortem: peperit etiam Somnũ, peperit & agmen Somniorũ:
Nonnulli condormiens dea peperit Nox obscura.
Rursum postea Momũ, & Ærumnam dolore plenam,
Hesperidesque, quibus mala vltra inclytum Oceanum
Aurea pulchra curæ sunt, ferentesque arbores fructus,
Et fatales deas, & parcas genuit immites,
Clothoque, Lachesinque, & Atropon: quæ mortalibus
Nascentibus dant habendum bonumq. malumque,
Quæque hominumque deorumque delicta persequentes;

Nunquam desinunt deæ a vehementi ira,
Priusquam illi rependerint malam vltionem quisquis peccarit.
Peperit præterea & Nemesin, cladem mortalibus hominibus
Nox perniciosa: post hanc quoque Fraudé enixa est & Amicitiã
Seniumque noxium, & Contentionem peperit pertinacem.
Cæterum Contentio odiosa peperit quidem Laborem molestũ,
Obliuionemque, Pestemque, & Dolores lacrymabiles,
Pugnasque, Cædesque, Prælia q, Strageſque virorum,
Iurgiaque, mendacesque Sermones, Disceptationesque,
Legum contemptum Noxamque familiares inter sese,
Iuramentumque quod plurimum terrestres homines
Lædit, quando quisquam volens peierauerit:
Nereumque alienum a mẽdacio, & veracem genuit Pontus,
Maximum natu filiorum. sed vocant senem,
Eo quod verus atque placidus, nec iuris & æqui
Obliuiscitur, sed iusta & mansueta consilia nouit.
Deinde rursum Thaumanté magnum & fortem Phorcyn,
Terræ commistus, & Cetho pulchris genis præditam,
Eurybiamque, adamantis in pectore animum habentem.
Ex Nereo porro prognati sunt perquã amabilis soboles deatũ
Ponto in infructuoso, & ex Doride pulchricoma,
Filia Oceani perfecti fluuij,

ΑΛΛΗΓΟΡΙΑΙ.

Κοῖον δ', καὶ Κρεῖον, καὶ Ὑπερίονα, καὶ Ἰαπετὸν, Θείαν τε, καὶ Ῥείαν, Θέμιν τε, Μνημοσύνην τε, Φοίβην τε, καὶ Τηθὺν ἐρατεινήν, πάϊς αὖ

εἶη τὰ στοιχεῖα ἅπαν σφοσαγράσαν, ἢ τὴν αὐτοῦ ὕλης ἐκείνης ἑτεροποιότητα, καὶ ταῖς οἰκείαις ποιότησι διαχρίσαντα. Κρεῖον δὲ καὶ Ὑπερίονα, καὶ Ἰαπετὸν, τὸ μὲν ξηρὸν ὡς ἀστραπηκὸς ἢ ἄλλως βασιλικῶς, ἢ δραστικῶς, καὶ ἀστερίσμενον ἢ ἀστροφερόμενον· τὸν ἄνω γὰρ τόπον εἴληχε, τὰ δ' ἄλλα ἢ στοιχεῖων, διὰ τὸ ὑποδεδυκέναι τῷ πυρὶ, καὶ μὴ κατ' ἐκεῖνο ἐνεργά τε καὶ δραστήρια εἶναι, ἀλυτέρως ὠνόμασεν. Φοίβη μὲν χρυσοστέφανος, ὁ ἀὴρ ὀνομαζόμενος, διὰ τὸ τὸ φῶς τῷ ἡλίῳ βαίνειν δι' αὐτοῦ καὶ πρὸς ἡμᾶς διαπορθμεύειν, καὶ ὥσπερ περὶ χρυσῷ στεφάνῳ τῷ ἡλιακῷ δίσκῳ καὶ ταῖς ἀκτῖσι κατακοσμεῖσθαι. Θείαν καὶ Ῥέαν, τὴν ὑδαρῆ φύσιν ἐκ πηλοῦ, Τηθὺν ἢ τὴν γῆν, πάντων μητέρα καὶ ξηρὸν ὄντα. Θέμις δ' ἂν εἴη καὶ Μνημοσύνη, ἡ δημιουργὸς, ἢ μᾶλλον ἡ δημιουργὸς καὶ ἁδαμάντειον ποιοῦσα τὰ ἐκ τῶν στοιχείων ἀποτελούμενα κρᾶσις, ἢ ἐπιστημονικὴ καὶ φρονία περὶ τὸ ἡνιόχου τὸ δὲ π. ἡνιᾶ δὲ τούτων πατὴρ ὁ Κρόνος καὶ δεινότατος, δηλαδὴ ὁ χρόνος, ὕστερος γὰρ παρὰν τῶν στοιχείων, δόλιος καὶ ἀγκυλομήτης, καὶ δεινότατος λέγεται· ὅτι τὰ ἀγκύλα μᾶλλα καὶ πολλὰ καὶ ποικίλα βαλλήματα εἰδέναι τὰς πλουχρονίους πηγὰς, καθὼς εἴρηται· [—— χρόνος θ' ὃς πάντ' ἐθέλει με διδάσκειν.] δεινότατος δὲ τῶν ἡνιόχων παίδων λέγεται, παρόσον ἀφανισμὸς ὄζει καὶ λυμεὼν τῶν φραγμάτων, κατὰ τὸ Σοφόκλειον·

Ἅπαντ' ὁ μακρὸς κἀναέριθμητος χρόνος
Φύει τ' ἄδηλα, καὶ φανέντα κρύπτει.

τὸν ἡνιοχεῖν δὲ ἡνιοθωῦσαι λέγει, παρ' ὅσον μέτρον τῆς ἐκείνου κινήσεως κατὰ τὸ πρότερον καὶ ὕστερον ὄζειν· ἀλλὰ καὶ ὡς μετρῶν τινὰ ἐκείνου κίνησιν, καὶ προϊέναι, καταλαμβάνειν αὐτὸν λέγει τῆς βασιλείας· πᾶν γὰρ τὸ ὑπὸ τινος μετρούμενον ἀσφαλῶς διαμένει καὶ ἀφαιρεῖται τὸ κρεῖττον· τότε δ' ἐλέγετο βασιλεύειν ὁ ἡνιοχεύων, ἡνίκα καὶ ἡ κίνησις αὐτοῦ ὁπόση τίς ὄζειν ἐκ ἐμανθάνετο· θαλερὸς δὲ λέγει ὁ οὐρανὸς, ὡς θαλεροποιὸς τῷ βίῳ ζωογόνος γὰρ. Κύκλωπας δὲ τοιούσδε ἐνταῦθα, τὰ καὶ πρόσθεν πρὸς καὶ κυκλικῶς ὑφασάμενα ἐν τοῖς μητρώοις παθήμασι, τῷ δικῷ τοῦ αὐαδυομένου· διὸ καὶ αὐτοὺς εἰκότως ἡ γῆ γεννᾷ· λέγει δὲ ὅτι τὰ μὲν ἄλλα σφοῖς ἐναλίγκιον, Κύκλωπας δὲ παλαιὰς, καὶ ἕνα ὀφθαλμὸν ἔχειν, παρόσον τῷ ξηρῷ μὲν εἶδει τῆς ἀναδυομένης, ἡγεμονικῷ πλησιάζειν, καὶ μετρεῖζον δὲ αὐτοχράτορι εἶναι τὰ ἄνω τοῦ ὑγρῷ βαρυνομένου, κάτω φέρον δὲ. διὰ τοῦτο γὰρ αὖθις μὲν βρονταὶ καὶ ἀστραπήγενον, πανταχόθεν ἢ χάνες καὶ ὀμέχλαι. ἢ διὰ τοῦτο ἕνα ὀφθαλμὸν ἐν τῷ μετώπῳ κείμενον λέγει, πυρόεντα τοῖς νέφεσιν ἐναστράπτειν ἡμένων πυρμάτων ἰσχυρῶν τὰ καὶ βιαίων καὶ κύκλῳ φερομένων, ἀπυρπολίζειν δὲ συμβαίνει τὰ πάθματα, καὶ ἐξίστασθαι ἐκεῖθεν καὶ ταῖς ἀστραπαῖς πιεῖν, δᾶπον ἡμῶν φερούσας τὰς ὀφθαλμούς. ἢ διὰ τὸ χθονίους τινὰς, καὶ κυκλικῶς τὰ τοιαῦτα πάθη γίνεσθαι.

Ἄλλοι δ' αὖ γαίης τε καὶ οὐρανοῦ ἐξεγένοντο, παῖδες ἑκατοντάχειρες τε καὶ πεντηκοντακέφαλοι, δηλαδὴ τὰ ἐπὶ τῆς γῆν ἐναπολειόμενα παθήματα, καὶ αὐτῆς δεινῶς ἀναρράπτοντα, καὶ οἷον μασῶντα. ἀπεχθαίνοι δ' ὅτι τῷ πατρὶ τῷ οὐρανῷ, φαρόσον ἐξ αὐτοῦ ἀποβήμενον θεὸς γῆν, καὶ καταχρύπτον. οἱ τινες καὶ Τιτᾶνες λέγονται, παρόσον τανύειν, ἤγουν καταδαΐζειν βλάβας τοῖς ἀνθρώποις· ὑπὸ σεισμῶν γὰρ, καὶ αἰχμαὶ καταπίπτουσι, καὶ ἡ γῆ σχίζεται, καὶ καταπλύζον δὲ ἄνθρωποι, καὶ ἄλλ' ἄττα συμβαίνει.

ποιεῖ δὲ ἡ γῆ ἐκ τοῦ πολὺ ἀδάμαντος μέγα δρέπανον, φαρόσον ἡ τοῦ σιδήρου ῥώσις ἐκεῖθεν ὄζειν, ὃ δὴ καὶ πολιὸν καλεῖ, οὐχ ὡς λαμπρὸν, ἀλλ' ὡς τίμιον καὶ πολύχρηστον. δυσφήμως δὲ ὁ ἐρανὸς λέγει δι' αὐτὸ φησιν, ἤγουν διότι ἀρεῖ, τουτέστι φυλάσσει καὶ ἔνδον ἑαυτοῦ ἀποκλείει τὰ πάντα· τοῦτο δὲ οἷον ἀπαίδευτον δοκεῖ διὰ τὸν μῦθον τοῖς πεπαιδευμένοις. λέγει δὲ πολλῶν καὶ ἄλλων ἡ γῆς τε καὶ τοῦ Οὐρανοῦ ὄντων παίδων, μόνος ὁ Κρόνος τοῦ κατ' αὐτὸν βουλοῦ μελετήσας καὶ ἅρπην ἐν χερσὶ καταχεῖν, παρόσον ὁ χρόνος μεταπλαττόμενος, τὸ ἐξ ὑγροῦ τε καὶ γῆς αὐαδιζόμενον καρπῶν, καὶ τὸ γονιμόπτερος ἀφανισμὸς ὄζειν ἢ θερισμός. φέρε γὰρ, θέρους ἐλθόντος, θερίζουσι τὰ ὥρια οἱ ἄνθρωποι, δρέπανα ἐν χερσὶν ἔχοντες, τοῦ ἐξ ἐρανοῦ δηλαδὴ ὀμβρήσεως τοῖς καρποῖς καὶ ἐκ γῆς ἐκπεθείσου γαμήσεως· πάλιν δὲ ἐπιόντος φέρεται ἐξοπίσω, παρόσον τοὺς καρποὺς ἐκ τῆς διεσθέντων ποιοῦσι. ῥαθάμιγγες δ' αἱματόεσσαι τῆς τοῦ ἐρανοῦ αἰδοίου καταῤῥέουσι, καὶ ταύτας ἡ γῆ δέχεται, καὶ ἐξ αὐτῶν γονᾷ τὰς Ἐρινῦς, τοὺς Γίγαντας, καὶ τὰς Μελιάδας Νύμφας,

Νύμφας, διὰ τὰς ἐπευμβαίνουσας μέχθους καὶ
αἰμακτῆρας ἀνδρῶτας καὶ πολέμους, ἀδὲ τι πό-
λεσιν καὶ χαρῶν ἀκρήτων, καὶ γοίμων γαιῶν.
οὐδότους δ' λέγει τὰ τῶν ἀραιτῶ μήδεα ἐν τῇ Κύ-
πρῳ καταβληθῶσαι, ἢ ποσῶν, παρόσον ὁ τό-
πος γοιμώτατός ὅτι, καὶ τῶ κύειν ποεσικές.
ἐν ᾧ καὶ ἡ Ἀφροδίτη ἀναβληθεῖσα καὶ ἐξελθοῦσα,
ἐν τοῖς ποσὶν ἀναβλαστάνας ἔχει ταυτοδαπὰς
πόας· ἱμερόεσσα γάρ πε χάεις καὶ περιθύμιος,
τῇ τῆς Κυθερείης ἐμπλάζει χάρᾳ. καὶ λεγόπουσαι
ὅσσοι τὸν τόπον εἶδον, καὶ φυζολογεύπουσαι
ἀεὶ τῆς ἐν αὐτῷ γυναικῶν, διὰ τί μαχλόται
καὶ οὐκ σωφροσύνην ἐπιμύπται. ὑπὸ δ' τ' νυ-
κτὸς γυναῖ ὁ μόρος, καὶ ἡ κὴρ, παρόσον ἀγούσας
ὀπηδοιτῶσι ταῦτα τῷ βίῳ τ' ἀνθρώπων, καὶ
ἀοιδούς. ὁ δ' πος δ' καὶ οἱ ὄνειροι τέκνα λέ-
γουσι ταύτης, ὅτι δ' νυκτὸς ὀπτιλεύει. Κλω-
θὼ δ', καὶ Λάχεσις, καὶ Ἄτροπος, διανεμεῖται
τιμὰς δυνάμεις τῆς κατ' ἀξίαν εἶσι ἑκάστῳ,
τοῖς ἀνθρώποις ἄνωθεν ὀπιπολάζουσα, ἔφορόί
τε τῆς παρ' ἡμῖν καὶ ἐπιθήκειαν, κλεῖθυσίτε τὸν
ἑπάστου βίον, καὶ τοπίλλουσα, καὶ λαχμὰς καὶ κλή-
ρους τοιοῦσι, οὓς μεταπρέψαι ἀδύνατον. γυ-
ναῖ δ' ἡ Νὺξ τῷ Νέμεσιν, καὶ τῷ Ἀπάτῃ, καὶ
τῷ Φιλότητα, καὶ τὸ Γῆρας, καὶ τῷ Ἔριν, ἃ ὅτι
ἀπὸ τῆς περήσιος τῆς ἀγαθῶν ταῦτα φορέρχε·
γηράσκουσι γὰρ οἱ ἄνθρωποι νεότητα παρὰ πρόσω
πον, καὶ ἐείζουσι τῷ καλοχάρτῳ ἔριν, ἀπὸ τῆς
ἰζόπτος καὶ τῆς δικαιοσύνης εἰς πλεονεξίαν
ἀνακλίναντες, καὶ τῷ ἐφίμερον ἀπαίζον φι-
λότητα, τῇ ἀφροδίτῃ δύοντες, καὶ τὸν ἀνασεί-
ζοντα λόγον τῆς ἀλόγου ὀρέξεως ἀποστρεπα-
σάμενοι. καὶ μέν τοι καὶ ἀπατῶν, τῷ τὸ μέλ-
λοντος γνῶσιν ἐπιζοφώσαντες δυνάμιν τῆς
ψυχῆς, καὶ μὴ ὡς δέον ποιοῦντες, ἢ ὅτι ἀδήλως
ταῦτα πάντα ὀπτεύει καὶ ἀφανῆς· φιλότης δ'
ἂν λέγοιτο τῆς νυκτὸς, παρόσον ἐν τῇ νυκτὶ ὀπ-
τεύοι μᾶλλον. λέγουσι δ' τ' ἔριδ τέκνα
ὀλιμόν τε, καὶ ἡ λήθη, καὶ τὰ δακρυόεντα ἄλγεα,
καὶ ὁ ὅρκος, καὶ ἡ δυσνομία, καὶ τ' ἄτη· παρόσον
ἐπευμβαίνουσι τ' ἐξ ἔριδος μάχαι τε, καὶ ψεύδεα,
καὶ ἀμφιλογίαι, καὶ λησμοσύνη κακῶν, λιμοί τε
καὶ ὄρκοι. ἀλλὰ καὶ τὸν μῶλον, καὶ τὸν ὀΐζυν
γυναῖ· τὸν μῶλον μέν, ὅτι ἀοιδοῖς οἱ πόλεμοι
ἀναφύουσι, τὸν ὀΐζυν δὲ, ὅτι εἰώθασιν οἱ ἄν-
θρωποι ἐν νυκτὶ κακοπαθῶν, ὁδοιπορεύοντες,
καὶ ἐργαζόμενοι, καὶ χειροπακτοῦντες· ἢ ὅτι καὶ
ἀμφότερα ἡμῖν ἐξ ἀγορίας ἐπιγίνεται. ὑπ εἴδα-
μεν δὲ ὄθεν ὁ πόλεμος, καὶ ὅθεν ἡ κακοπάθεια
γυναῖ· καὶ τοὺς Ἐπαοιδούς ἡ νυξ, αἷς χεύζα
μῆλα μέρμηλα, τυτέπι τοὺς ὥρας ἔνυκτος, αἵ
τισι τὰ ἄστρα τὰ καλὰ δηλαδὴ, τὰ χεύσια
μῆλα, διὰ φροντίδος εἰζίν· αἱ γὰρ ὧραι ἀμοι-
βαδὸν διαδέχονται ἀλλήλας, κινεμένου τοῦ ἀραιοῦ,
καὶ τῆς μείσιον αὐτοῦ, δηλαδὴ τῆς ἄστρων· ὅτου γὰρ
καὶ Ὄμηρος πυλωρὺς αὐτὰς ποιεῖται τοῦ ἀραι-
οῦ. φέρουσι δ' καὶ τὰ δένδρα καρπὸν ἀπὸ τῆς
ὥρας· μεταπιπλισκομένου γὰρ τοῦ ἀσιαυτοῦ, αἱ ὧραι
πεπλέναι ταῦτα ποιοῦσιν. ἀλλὰ μέν τοι καὶ τὰς
μοίρας καὶ τὰς κῆρας γυναῖ τὰς κλεοπόνες ἡ Νύξ·
τυτέπι τὰς ὀπιπεζούσας ἑκάστῳ τὰς κατ' ἀξίαν
δυναμένης, καὶ τὰς γινομένας πιμωρὰς τῆς κακῶν
ἔργων· εὖ γὰρ ἀοιδοῖς ὀπηδοιτῶσι τῷ βίῳ τῆς
ἀνθρώπων, ἢ μοῖραι καὶ κῆρες τῆς νυκτὸς εἶσι
αἱ τέκνα κλεοπόνα, αἱ δόξαι ἀναπεπλεγμέναι
καὶ μιγόμεναι καὶ ὡς γέρας παρεχόμεναι καὶ πλέα
πῖς ἀνθρώπις ἐκ πόνων τῆς ἐν νυκτί.

γυναῖ δ' ὁ πόντος τὸν Νηρέα, ἀληθέστατον καὶ
ἀψευδέστατον, καὶ φρεσὶν ἄπαν τῆς ἄλλων παί-
δων, παρόσον εἰώθασιν, ὡς ὀπτεύουσι οἱ ἐν
θαλάσσῃ πλάζοντες καὶ ναυπλόμενοι ἄνθρωπι,
ἀληθεῖς τε καὶ ἀψευδεῖς εἶναι· καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἔντι-
μοι καὶ γεραροί· ὁ γὰρ καθαπάξιον ἐλπίζό-
μενος θανάτου· ἀκαπείθει νημερτεῖς τε καὶ
φρένας εἶναι, καὶ μὴ θεμίσσαι ἐπίλαθόμενος, μὴ δ'
δικαιοσύνης, ἢ ἰσότητος. γυναῖ δ' καὶ Ἀθάμαντα,
ὅπ περιεώθασιν μακρὰ πελάγη διαπερῶντες οἱ ἄνθρωποι, καὶ θάλασσαν, καὶ θεσπὸν
μόνον ὁρῶντες, καταπλήσσεσθαι καὶ θαυμάζειν τὸ
κάλλος ὁμοῦ καὶ τὸ μέγεθος· ἀλλὰ μέν τοι καὶ τὸ βά-
θος τῆς θαλασσαίης πόντου τὸν γενεσιάρχην θεόν·
τὸν Φόρκυνα δ' ὁ πόντος γυναῖ γαίῃ μισγόμε-
νος, φιλότης· ὅσον γὰρ πλησιάζει τῇ γῇ οἱ ἐκ
πελάγους καταίρεσις, φέρουσι θοὰς αὐτοῦ καὶ
ἐλλιμενίζουσι. ἀλλὰ μέν τοι καὶ τὰ κάτω τῆς
πόντου λέγουσι, παρόσον ἐκ πόντου καὶ ἐν πόντῳ
τὰ τοιαῦτα ζῶα διάγειν εἰώθασιν, ἰχθυόεντά
τε ὄντα, καὶ ἀμεγέθη, καὶ ἀθάμαντος ἰχνὼ
ἔχοντα, καὶ ἀναφυσῶντα γενεαίως καὶ θεσπῶς.
γίνονται δ' ἐκ Νηρῆος τέκνα καὶ Δωρίδος ἡ
Πρωθώ, καὶ ἡ Εὐκράτη, ἡ Σαώ τε, καὶ ἡ Ἀμφι-
τρίτη, ἡ Κυμοθόη τε, καὶ ἡ Σπειὼ, ἡ Δωτώ, ἡ

Πρωτὸν, καὶ αἱ λοιπαὶ, παρέπον ὄντα συμβαίνειν εἰωθεν ἐν θαλάσσῃ τοῖς ναυτίλοις, * φρώδειν τὰς νῆας, καὶ διακρατεῖς ἴστια πετόντων ἀνέμων, καὶ σώζεσθαι, καὶ ἀμφοτέρωθεν πρεῖαι, ἀγκύραις τὰ ὀνασχόμενοι, καὶ πρὸς ἄκρειαν ἀνέμων, καὶ ἀδρηκίαι, καὶ πλωτῆν, καὶ ποιεῖσθαι, καὶ τίθεσθαι εὖ ἐν γαλήνῃ, καὶ κύμασι θέειν, καὶ σπένδειν, καὶ θάλλειν ἐξ ἀέρος καὶ μίλητα, τουτέστι φροντίζειν χαιρόντως, καὶ εἰς λιμένας κατάγεσθαι, καὶ παραθέειν τὴν γῆν, καὶ διανάζεσθαι ἐν αἰγιαλοῖς, καὶ δώματα ἔχειν, καὶ δῶρα, καὶ φρώσματα ἐξ ἰσχύος καὶ δυνάμεως ὀπτελούμενα τοῖς ναυτίλοις τὴν νηῶν, εἰς νήσους τε καταντᾶν καὶ ἀκτὰς προσπλάζειν, βυλαῖς οἰακονόμων τῶν φρουρεόντων καὶ ἐπισήμοις πάντοθεν ὀπηδοῦσι, καὶ εὐδρομίνῃ τιμῇ σωτηρίαν πῖσι ἐν τῇ νηΐ. καὶ ἁπλῶς ὅσα κατὰ τὴν ναυτιλίαν ἔργα ἐπαινετά τε καὶ ἀξιόχρεα συμβαίνει, ταῦτα δὴ ὁ λόγος τίκτει τῆς Νηρέως προσαγορεύει.

ΣΧΟΛΙΑ.

Ταρταρόεντα,] τὰ δηλοῦντα μέχρι σφῶν ἐσχάτων τῆς γῆς. λέγει δὲ τὸν ἀέρα τὸν τιμὴ γλυκεῖ ἐχόντα, καὶ τὸ φερὶ ἀυτιμὴ. εἶδ) δὲ εἰκὸς τοῦτο ἐξ ἐλάσσονος ὑγρᾶς εἰς πλείονα ὄγκον διαχεόμενον, καὶ ἀτμιζόμενον. τεταράχθη δὲ μέχρι ἂν λαίβῃ τὸν ἥλιον. τότε γὰρ τῷ ἡλίῳ συμπαρεκτείνεσθ), ὡς περ τῷ πυρακτωθέντι σιδήρῳ τὸ ὕδωρ. τάρταρα δὲ εἴπεν, ἀπὸ τῆ ταράττεσθαι· ἠερόεντα δὲ, σκοτεινά. Ἄλλως. τάρταρα τὰ ἀέρα, ἀπὸ τῆ ταράττεσθαι ἐφειδὴ, ὡς φασιν, ἕως οὗδε εἶπε τὰ δ στοιχεῖα· ἐν φρούτῳ γὰρ τάρταρα, τὰ ὑπόγεα μέρη λέγει, τὰ ῥηγμὰ, ἀπὸ τῆ τρόμου ἐμπιεῖν. Η δ' Ερ.] Αἰολικῶν Ερος. ἔνιοι δὲ πῦρ· τὸ πυρώδες γὰρ τῆς ἐπιθυμίας. ἢ ὅτως, ἐπιζὴ λυμαίνεσθ) τῷ ζωογονικῷ τὸ πῦρ, διὰ τοῦτο Ερωτα αὐτὸν ἀνέπλασε. προσφόρως δ), ὅπ μετὰ λαμπάδων χέφεσθ), ἢ ὅπ ἐν θερμότητ) γίνεσθ). Ἄλλως. τὰ τρία στοιχεῖα εἰπὼν, τὸ δ' λέγει, τὸ πῦρ, ὃ περ δαιμονίως ἔρωτα φησὶ· συναφμόζειν γὰρ καὶ συνάγειν καὶ ἑνοῦν πέφυκεν. ἔστ δὲ τὸ λεῖπον, εἰς τὸ ἕτερον πᾶν, ὅθεν ἁρμονίας εἶδ) , ἤ Ερωτος. καὶ οἱ πλάσαι γὰρ αὐτὸ πυρὸς ἀ χέφειν Ερωτας.

Λυσιμελὴς δ), ὁ λύων τὰς φροντίδας. ἐ γὰρ ἐνταῦθα τὴν μῖξιν καὶ τὴν ἐπιθυμίαν λέγει, τὴν λύσιν τὰ μέλη, ἀλλὰ τὴν ἡδονὴν καὶ τὴν σύγκρασιν τῶν στοιχείων. τὸ γὰρ διάσημα τῆ ἀέρος εὔκρατον ὂν λύει τὰς φροντίδας. Ερωτα δὲ λέγει τὸ πῦρ, ὅπερ ἡνιχάτωσε τὰ πάντα. ὥσπερ γὰρ ὁ Ερως ἑνοῖ τὰ διεστῶτα, ὕτω καὶ ὁ ἥλι ἡνιχάτωσε τὰ πάντα. Ο μὲν δὲ τοῦτο Η φασον καλεῖ.

Ε κ Χάεος.] ὀρθῶς πάνυ. ὁ γὰρ ἀὴρ ἀπὸ ἡλίου ἀνατολῆς καὶ ἄφωτος, σκοτεινός. Ερεβος δ' ἐστὶ * σκότος ἔπεται γὰρ τῇ νυκτὶ τὸ σκοτεινὸν, ὡς μηδ' ἔπεσθαι διαφωτίζοντων τὸ σκότος ἄφωτον μηνύοντων.

Ἄλλως. πηὲς δ' τὸ ὕδωρ. Χάος ἐν τῇ ἠέρι ὕδατος. αἰθαδίδος δὲ, ὡς περ αἰὴρ σκοτεινός. ἢ ἔνεστιν ἐξ ἀμφοτέρων διηκόμενον ἡ νύξ. διαιρεῖ δ' αὐτὴν εἰς δύο σώματα.

Νυκτὸς δ' αὖτ' Αἰθήρ τε.] ἐν γὰρ τῇ νυκτὶ ὁρῶμεν τὸν ἀέρα κεκοσμημένον ἄστρασι, καὶ σελήνῃ· καὶ πάλιν ἐὰν μὴ παρεχωρήσῃ ἡ νύξ, οὐ φαίνεσθ) ἡ ἡμέρα.

Γαῖα δέ τοι πρῶτιν μέν.] κέντρον ἡ γῆ. αὐτὸν δ' σφαίρας τὸ κέντρον. διὸ γλυφᾷ ἡ γῆ τὸν ἠέρα. ἀλλ' ὁ Κράτης ἀπορεῖ. εἰ γὰρ ἴσον, πῶς δυνάται καλύπτειν; λέγει δὲ ἴσον, ὅμοιον τῷ σχήματι, σφαιροειδῆ δ' τῷ μεγέθ. Δίδυμο δ', ὅπ ἐγλυπάδη. ἔ καὶ Α'ντισθένης ἐν τῇ βίβλῳ λέγει, Α'μφιτρύων δ' αὐτὸ γαμετὸν παῖδα γαμᾷ. αὐτὶ τῦ, τότε ἐπυξώθη ὁ ἠέρος ἀστέρας,

Οὐρανὸν ἀστερόεντ', ἵνα μιν.] τὸ ἀπὸ τῆς γῆς συμβαῖ, ἑαυτία λέγει. τὸν γὰρ καλεῖ τὸν συγμὸν, ὡς ἐν διαδήτῃ, περιφαγέντο τῦ ἠέρος, καὶ τὸ φρῶτον παχὺν αἶπον, τῦ περιφαγέντο. τὸ γὰρ φρῶτον ἡ περιφέρεια, καὶ τότε ἡ συγμὸν ἀν ἀ συγμὸν, καὶ τότε περιφέρεια γίνεται. ἴσον δ' ἡ ὁμοίωσις τῆς ὁμοίας καὶ σφαιροειδῆς. ἐναύλους] ἐναυλισμένα, ἐνδιαιτητέα. * Ε'γκοιμήσεις ἤτοι κοιλοτάτας ἔχοντα φάραγγας.

Πόντον, ἄτερ φιλότητ).] ὕτ) τὸν Ω'κεανὸν, τῆς θαλάσσης διαστέλλει. Ω'κεανὸς φησὶν, ὁ τιμὴ φυσότητα τῇ γῇ παρέχων. γίγνεται ἔν φρῶτιν τὰ ὄρη, καὶ ἡ θάλασσα, μήπω βροχῆς καὶ δρόσου, ἢ ἄλλης τινὸς φυσότητ) ὑγρασίας δεῖ τῆς γῆς γινομένης· τῷ ὑγρῷ δ' δυνηθεῖσα, φάσκει μετὰ ταῦτα, ἄρξασθαι καὶ βρέχειν καὶ καρποποιεῖν.

Κοῖόν τε.] οἱ Αἰολεῖς τὸ κ ἀντὶ τῦ π τίθενται. ποῖον ὖν φησὶ, τιμὴ φυσότητα. Ζηνὸν δ'

Τιτῆ-

Τιτῆνας φησὶ εἰρῆσθαι φυσικωτέρως, διὰ τὸ μὴ διατάττεσθαι διαπαντὸς τῷ κόσμῳ τὰ στοιχεῖα.

Κρεῖον.] τὸ βασιλικὸν, ἢ ἡγεμονικόν. Ὑπείονα.] τὴν ἀπὸ τῆς γῆς κίνησιν τῶν παντός. Ἅπτος δὲ, ἀπὸ τοῦ ἅπτεσθαι· ἐπεὶ γὰρ φύσιν ἔχει πάντα τὰ μέρη ἀφιέμενα πίπτειν ἄνω, τὸ πῦρ τὸν εἶδ. Ἅπτον ἐκάλεσεν. ἔτι δέ, ὡς Ἀρχισίλαος, Τιτᾶνες καλοῦνται, καὶ Τιτανίδες. ἀλληγορεῖται δὲ τὸν μὲν Κοῖον ἀπὸ τοῦ πάσχειν, καὶ Κρεῖον τοῦ διάκρισιν· Ὑπείονα δὲ τὸν ἀέρα, τὸν ὑπερκάτω ἡμῶν ἱόντα· καὶ Ἅπτον, τοῦ κίνησιν αὐτῷ, παρὰ τὸ ἵεσθαι καὶ πρᾴδεσθαι. ὁ γὰρ ἀὴρ ἀκίνητος ἐστι.

Θείαν τε.] ἢ διὰ τὸ θεωρεῖν τὰ παρόντα, ἢ παρὰ τὸ θέειν, ἢ τοῦ θεῖον τῶν πάντων, τοῦ ἀμεταθετον. Ῥείαντε.] Ῥεία ἀπὸ τοῦ Χρύσιππον, ἀπὸ ὄμβρων χύσις. ὅτι δὲ ἡ γῆ, ῥέα ἡ φθαρτικὴ, ὅτι εἰς αὐτὴν ἀναλυόμενα, καὶ ὅτι πάντες ἐπὶ ἐκ αὐτῆς διαῤῥέουσι. Μνημοσυνίῃ, τοῦ ἀπομνήσεως τῆς ζώων.

Φοίβῃ.] τὸ καθαρὸν τοῦ ἀέρος. διὰ τοῦτο καὶ χρυσοστέφανον. καθαρὸς γὰρ ὁ χρυσός. Τηθύῃ τ' ἐρατεινῇ.] τοῦ ζωρὸν, ἢ τοῦ πλατεῖ θαλάσσαν, τὴν διακέρδος πρέφουσαν. Τὰς μὲν ὀπλότατος.] Κρόνος, τοῦ ἀσύγχρισιν τῆς στοιχείων, ἣν ἀπ' ἀλλήλων πεπόνθασιν ἀνδυταξίως λοιπὸν διέμενεν. ἢ Κρόνος, τὸν χρόνον· ὅτι τὰ μὲν κρύπτει ὁ χρόνος, τὰ δὲ φαίνει, ἢ ὅτι λεπτοθότους παρέρχεται. Θαλερὸν δ' ἔχθηρε τοκῆα.] Ἀείσαρχος ὑπολαμβάνει ὡς ἐ καλῶς τὸν φρεσβυτέρου ἀέρα, θαλερὸν εἰρημένου. εἰ μὲν ὡς μαλερὸν πῦρ τὸ μαραντικὸν λέγει, καὶ χλωρὸν δέος, τὸ χλωρὸν πιόν, ὅπως θαλερὸς ἀέρας, ὁ θαλερωτικὸς τοῦ ὑφ· διὰ γὰρ τῆς ὑγρότητος, θάλλειν πάντα καὶ αὔξεσθαι πέφυκε. ὅλα γὰρ αὔξεται ἐξ ἀέρος. Μέναδρος,

Ἐρᾷ μὲν ὄμβρων γαῖα.

ἔχθηρε.] ἀμφίσολον, πότερον αὐτὸς ἐμίσησε τὸν Κρόνον, διὰ τὸ ἀποκτένειν τοὺς γεννωμένους, ἢ αὐτὸν αὐτὸς ὁ Κρόνος ἔχθηρεν, ἐπειδὴ αἴδια τὰ ἀέρια, καὶ ὁ χρόνῳ φθαρτά.

Γείνατο δ' αὖ Κύκλωπας.] τοὺς ἐγκυκλίους δυνάμεις. Ἑλλάνικος δὲ τοὺς Κύκλωπας ὀνομάζεσθαι, ἀπὸ Κύκλωπος τοῦ Οὐρανοῦ, ὃ δεῖ τὸν παρ' Ὁμήρῳ Κυκλώπων λέγειν. Κυκλώπων γὰρ γῆν τρία· Κύκλωπες, οἱ τοῦ Μυκήνας τειχίσαντες, οἱ περὶ τὸν Πολύφημον, καὶ αὐτοὶ οἱ Σικελοί. Ἄλλως, Ζηνὸς τοὺς ἐγκυκλίους φυσικώτερον περιφορὰς εἶρηκε, καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν, Βρόντην, καὶ Ἀστεροπήν· Ἄργην δέ, ἐπειδὴ φασὶ ἀργῆτα χειρουργεῖν. παῖδας δὲ φασιν αὐτοὺς Οὐρανοῦ· ἐπειδὴ πάντα ταῦτα τὰ πάθη περὶ ἀέρα ἐστί. καὶ Αἰσχύλος δὲ ὁ κωμικὸς ἥψατο τοῦ φυσικοῦ, παίζων τὸν Σωκράτην. ὅτι γάρ φησι, Γῆ δατ' ἐμπλαδῶσιν πλοῦν, καὶ αὐαγκαδῶσι φέρεσθαι κρεμάμενοι, πατηγῶσι δὲ ὄμβρου ἀνάγκην· εἶτα βαρεῖαι εἰς ἀλλήλας ἐμπίπτουσαι ῥήγνυσι. Ἄρσην δὲ ὀξυβόαμον λέγει, ἀπὸ ὀξείας ἔξαψιν. Ἄλλως· ἐν χρόνῳ γάρ τινι ἐγένοντο ἔγκυκλοι περιφοραὶ τοῦ πυρὸς ἐν τῷ ἀέρος. Ἄλλως. ὅτι ἔμελλε διαῤῥαγῆναι ὁ κόσμος, ἐγένετο τὸ σκότος τὸ διαῤῥηκτικόν.

Οἵ δή τοι.] Κράτης αὐτοὶ τοῦτο ἄλλον σίχον φθαρτίδος,

Οἵ δ' ἐξ ἀθανάτων θνητοὶ ῥάφεν αὐδήεντες.

Πῶς γὰρ αὐτοὺς θεοῖς ἐναλίγκιους λέγει, καὶ πρὸ τοῦ Λόγιον ποιεῖ; ἢ ὅτι πάντας τοὺς ἐν θεῶν γενομένους ἀθανάτους εἶναι συμβαίνει, ὡς φησιν Ἡσίοδος. ἐν γὰρ τοῖς ἑξῆς Γηρυόνην θνητὸν ὄντα, Χρυσάορος ὄντα λέγει παῖδα· ὁ δὲ Χρυσάωρ Μεδούσης ἦν ὡς δὲ καὶ αὐτὴ ἡ Μέδουσα ἀναιρεῖται ὑφ' Ἡρακλέους, καὶ Κέρβερος κύων ἀπ' ἀθανάτου γενέσεως ὤν, ἢ ὅτι λέγεται πολλοὺς καὶ μέγα θεοῖς ἐναλίγκιον ἦσαν. Κυκλοτερὲς ὀφθαλμὸν ἔχε.] ἀντὶ τοῦ εἰς. δεῖ δὲ διαίρεσις τῆς περιεστωμένης εἰς γὰρ ὀξεῖαν καὶ βαρεῖαν διαιρεῖται.

Ἰσχύν τ' ἠδὲ βίην.] ἐπὶ μὲν τῶν ἀλλήλων τὰς ἰσοδυναμίας λέγει. καὶ μηχαναὶ ὅτι πῖς ἔργοις αὐτῶν ἦσαν, ὃ ἔξιν δ' ἀπείρατα πολλὰ καὶ ὀπίνυσαι. ἔστι γὰρ τεχνῖται εἰσὶν ἐν πῖς θεοῖς, ὑφ' τοῦ Δυκλῶ τοῦ ἰσχὺν ἔχοντες. ὧν ὀνόμασαί] ἤγουν, ὅσα δυνατόν πε ὀνομάσαι, δεινοὶ ὄντες φέρειν γοῦν αὐτῶν τὰ ὀνόματα. καὶ Κόττον μὲν φησι τοῦ κυπτικοῦ δυνάμιν, παρὰ τὸ κοτεῖν. Βριάρεων δέ, τὴν ἰσχυρὸν. Γύγην, τοῦ δυνάμιν. ὅτι δὲ λέγουσι ἀνέμους εἰσὶ δὲ ἁρπακτικοὶ πάντες. διὰ τοῦτο καὶ ἑκατόγχειρες μυθικῶς, διὰ τὸ ὁρμητικὸν τῆς μάχης. Κόττος, Βριάρεως καὶ Γύγης, οἱ τρεῖς χαροὶ εἰσιν. Κόττος, ἡ ὀργὴ τοῦ χαύματος, ἤγουν ὁ θυμός. Βριάρεως, τὸ ἅρ,

ἅρ᾽ ἐκ

πορὸ τὸ βρύειν, ἢ αὐξάνειν τὰ φυτά· Γύγης ἡ, ὁ χαμαιτὸς χαμαῖ. ἃς καὶ ἑκατόγχειρας καλεῖ, διὰ τὸ πολλὰς ἐναργείας ἔχειν. ὁ ἡ Ω᾽μηρος, τὸ * ὄμπνον καλεῖ ἑκατόγχειρα διὰ αὐτὸ τοῦτο.

Ἄ᾽γλαοι] σφοδρὰ λάσιοι διὰ φόβον δηροί, ἤτοι ἡ λέγουσι διὰ τ᾽ πολυπληθείαν τ᾽ πολεμίων, ἢ ἀφακτικοὶ πάνυ. διὰ τοῦτο καὶ ἑκατόγχειρας διὰ τὸ ὁρμητικὸν, τὸ σφοδρὸς τοῖς μάχαις, καὶ δραστήριον καὶ ἀφακτικόν. Ὅσοι γὰρ Γαίης] ὅσοι γὰρ δεινότατοι τῆς παίδων τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τ᾽ Γῆς ἐμισοῦντο ὑπὸ τῆς ἀγαθῶν παίδων, τουτέστι ὑπὸ τ᾽ ἀδελφῶν, ὑπὸ τοῦ πατρός. ἐσήμανε ἡ τὸ ὑπὸ τῆς ἀδελφῶν ἐμισοῦντο, διὰ τὸ εἰπεῖν [σφετέρφιν] ὁ γὰρ δὰ σωφρόνισμος, ἐσήμανε καὶ ἄλλου τινά. ἐπεὶ εἶχεν εἰπεῖν σφετέρων μόνον ἄλλων. ἤτοι μᾶλλον δηροὶ τ᾽ ἐξ ἄλλων γεννηθέντων παῖδες δεινότατοι, οἱ ὑπὸ Γῆς καὶ Οὐρανοῦ γενόμενοι. Ἐξ ἀρχῆς,] ἤγουν ἐφαίνετο δ᾽ ἄνδρα καὶ ζῶα, καὶ ἄλλα τινά· καὶ πάλιν ὑπερατῶντος τοῦ σκότους, ἐκρύπτοντο, καὶ σωνεχόοντο πάντα, καὶ τὸ φῶς οὐκ ἐφαίνετο.

Πάντας ἀποκρύπτασκε.] ἐπειὸν ὑπερπολάζῃ τὸ τῆς ὀργῆς, ἀλλ᾽ ἐν καιρῷ γίνεται καὶ κινεῖται.

Σ]τομένη.] Στάλακτος [ἀχνυμένη] γρᾴφ. ἐ γὰρ ἐστενοχωρεῖτο (φησιν,) ἀλλὰ διὰ τὰς κρυφθέντας παῖδας αὐτῆς ὑπὸ τοῦ Οὐρανοῦ ἐλυπεῖτο. Ἄλλως. Στεινομένη, στενοχωρουμένη, οἷς τὸ [Στενόμενος νενόησαι,] διὰ τοῦτο πολλὰς καρπὰς εἶναι αἰτίας τῆς μαχῶν. Ἄλλως. τὸ ὅλον τοῦτό ὅτι. τὰ πνεύματα ἐκ τῆς στενοχωρίας ἀναπέμπεται, τῆς γῆς στενοχωρουμένης. τὸ δὲ ἄλλο, φανερὸν τοπολία.

πολλὰ ἀδάμαντος.] λαμπρά. ἢ διὰ τὰς πολλὰς καρπὰς αἰτίας τῆς μαχῶν. Δρέπανον γὰρ λέγει τ᾽ καμπὸν τοῦ ἀδάμαντος. Παῖδες ἐμοὶ, καὶ πατρὸς ἀτασθάλου.] σφοδρὰ διασύλλεκτον τὸ ὄνομα ἀτασθάλου. ἀτασθάλου γὰρ, πονηροῦ, ἀπὸ τοῦ ἄπαξ θέλειν. ἢ ἀπὸ τοῦ ἀτάσθαλον εἰπεῖν, πλέον αὐτὸς κινῆσαι σφοδρὸν ὀργήν. ἐ γὰρ ὅτι πατέρα δίκαιον εἶχον ὑπερβαλεῖν χεῖρα. ἀεικέα.] ἀόμοια, τουτέστι κακά. ἔλαβον ἡ ὑπακρύψασαι, δηλονότι τὸ τέλος ἀποτελεῖν κρυπτόμενον.

Εἶσι δέ μιν.] διὰ τὸ λελιθόπως τὸν χρόνον παιεῖναι, εἴρηκε τὸ [κρύψασα].

Ἦλθε ἡ Νύκτ᾽ ἐπάγων.] τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ Οὐρανοῦ πάλιν δηλοῦναι θέλει. ὅτε γὰρ λεῖ δ᾽ κενὸς ὁ ὄρφνος. ὁ δ᾽ ὢν λοχεῖος.] Ἀ᾽ρίσταρχος [λοχεῖο] φησί, ὡς δυρεῖο. λοχὸς γὰρ λέγει. βελέσσιν ἡ τὸ λοχεῖο, ἤγουν τὸ ἔνδον. τὸ ἡ [δεξιτερῆ,] χῆμα σημαίνοντος ἔδειξε. ὅτε ὁ χρόνος τῆς ἐξ ὄρφνου καὶ γῆς ἀναδιδομένου σπερμάτων τὰ γονιμώτατα ἀφαιρίζῃ, ἢ σημαίνῃ, ἐπεὶ καὶ οἱ τοῦτο σημαίνοντες ἄνθρωποι ἀπὸ δρεπάνης ταῦτα ἀποτέμνουσι, πάλιν ἡ ῥίπτουσι ταῦτα ἐξωπίσω, ὅτι τὰς αὐξοῦς ἐκ τῆς σπερμάτων καταβάλλει. φίλου δ᾽ ὑπὸ μήδεα] μήδεα λέγει, ἀπὸ τοῦ τῆς γονῆς ἄρχειν. τὰ γὰρ πλεῖστον γονῆς αἴτια ἀναίτια. μήδεα,] ἢ ἀπὸ τοῦ μέζεα τινὰ εἶναι τὰ μέσον ὄντα τῆς μηρῶν, ἢ ἀπὸ τοῦ μήδω τὸ βουλεύομαι. οἱ ἄνθρωποι γὰρ οἱ βουλευτικοὶ, καὶ πάντες, ἀπὸ τούτων γίνονται. Ἐξοπίσω.] διὰ τὸ ἐξοπίσω ῥίπτειν τοὺς σπείροντας. ποιεῖ ἡ ὁ τὸ ἐξοπίσω καὶ μεταταύτα. ὡς αὖ μετὰ τὸ κόψαι ἔρριψε. Πάσας δέξατο.] διὰ τὸ ἀδέκαστον τοῦ σίτου. ἐκ διαδοχῆς γὰρ ἐκαστέρατο ἡ γῆ τῆς Ἑλλάδος. Γείνατ᾽ Ἐρινῦς τε.] τὰς Ἐρινῦς λέγει, καὶ τοὺς Γίγαντας, καὶ τὰς Νύμφας ἐντεῦθεν γενέσθαι, διὰ τοὺς ἐπιβαίνοντας μάχης, καὶ αἱματηρὰς ἰδρῶτας, καὶ πολέμους, ἀεὶ πόλεως καὶ χωρῶν, δικεφόρους, καὶ γονίμους. Ἐρινῦς αἱ μεταρχόμεναι τὸ συγγενικὸν αἷμα. ἐγένησε γοῦν τοὺς Ἐρινῦς ἐκ τοῦ αἵματος καὶ τοὺς Γίγαντας. Γίγαντες ἡ οἱ συγγενεῖς, οἱ ἀσεβεῖς. πάντες μὲν γὰρ συγγενεῖς, ἀλλ᾽ οἱ Γίγαντες ἀσεβεῖς. ἀνθρώπους γὰρ, τοὺς δικαίους καλεῖ. Ἄλλως. Ἐρινῦς ὑπὸ τῆς ἔρας· γίγαντες ἡ ὑπὸ τῆς γῆς ἀναμάδησαν. Ἄλλως. μεγάλους Γίγαντας τοὺς ἀνδρείους καὶ ἀγαθοὺς λέγει. Γιγάντων ἡ ὀνόματα ταῦτα· Ἀλκυονεύς, Ἐγκέλαδος, Πορφυρίων, Μίμας, Ὄφιος, Φρύξ.

Νύμφας] ἐκ τούτων ἴσως τὸ φοβερὸν γένος τῆς ἀνθρώπων· Μελίας ἡ, διὰ τὸ ἅμα τοῖς δένδροις γίνεσθαι τινὰ γένεσιν τῆς ἄλλων ζώων. Νύμφας γὰρ, τινὰ ἄλλην γένεσιν τῆς ζώων. Μελίας ἡ, ἐκ τοῦ μῆλα εἶναι τὰ σφάγια. λέγει ἡ καὶ Ὀρεστιάδας, καὶ Ἀ᾽μαδρυάδας. Μήδεα δ᾽ εἰδὼς.] μήδεα, τὰ αἰδοῖα. ἐ γὰρ θέλει ἀλογίστως ἡμᾶς σφοδρὰν τοῖς ἀφροδισίοις, ἀλλὰ μὴ λόγῳ. ὀρθῶς ἂν τις τῆς Ἀ᾽φροδισίων σφοδρῶσαν, φιλομηδέα φησί.

Ἄ᾽ρρος

Ἀφρὸς ἀπ' ἀθανάτου.] τὴν ζέσιν τοῦ αἵματος, τὸν ἀφεσιμὸν τῆς μίξεως, τὴν ἀφροειδῆ σπουδήν. τῷ δ' ὑπὸ κύμα.] τοῦτέστιν ὑπὸ τοῦ ἀφροῦ τῆς μίξεως. ἐκ γὰρ τῆς θαλάσσης ἡ Ἀφροδίτη. διὰ τὸ ὑγρόν. ἡ γὰρ ἐπιθυμία, ἀπὸ τῆς ὑγρότητος γίνεται. ὅθεν καὶ ὑγρὰς καλοῦμεν τὰς ἀσελγεῖς ἀνθρώπους. Κύθηρα δὲ πόλις Κύπρου. εἶτα ἡ κύθηρα, ἀπὸ τοῦ κεύθειν καὶ κρύπτειν τὸ αἰσχρόν, ἤγουν τὸν Ἔρωτα. ἢ ὅτι τῷ κύμα· ἀπὸ θαλάσσης γάρ ἐστι.

Ἐκ δ' ἔβη αἰδοίη.] ἤγουν αἰσχρά, ἢ ἀπὸ τῆς αἰδοίων. τὴν δ' Ἀφροδίτην] τοὐτέστι, τὴν Ἀφροδίτην καὶ τὴν Δήμητρα καλοῦσι. μὴ τὴν μίξιν ἢ καὶ ἡ γῆ βοτάνας ἀπέδωκε. μίξιν ἢ λέγει τὴν ὁμόρυσιν τοῦ γάμου. Ἀφρογενέα τε.] τὴν Ἀφροδίτην. ἢ ἀπὸ τοῦ ἀφροῦ, ἢ παρὰ τὸ ἀφρογένην. ὡς Εὐριπίδης·

Τὰ μῶρα γὰρ πάντ' ἐς Ἀφροδίτην βραχύς.

Κυθέρεια ἢ, ἀπὸ τοῦ κεύθειν τὰς ἐρωτικὰς, καὶ λάθρα γίνεσθαι.

Τῇ δ' Ἔρως ὡμάρτησε.] τὰ παρεπόμενα θεῷ ὀνόμασε. καὶ Ἵμερος ἅμα γενόμενα, ἵνα μὴ ξενιδῆς. Ἔρως δὲ, τὸ δι' ἐρώτησεως ἐρᾶν. Ἵμερος δ', τὸ μὴ τὴν ἔρασιν ὑπενδυμεῖν· οἷον, οἶδας βιβλίον καλὸν ὄφελε τὴν ἀμφίασιν, καὶ τὸ γράμμα, καὶ τὰς ἐξῆς· καὶ ἰδὼν ἐρᾷδης κτήσασθαι αὐτὸ ἐπιθυμήσας, καὶ ἐκμαθεῖν αὐτὸ, καὶ ποιῆσαι τὰ γεγραμμένα. ὅπου δὲ ἐπὶ παντὸς πράγματος.

Γενομένην τε σεβάσσατο.] αὕτη ἡ ἐξ ἀρχῆς τιμὴ ἔχει, ὅτι ἐγεννήθη, καὶ συμπεριδιδόθη (φησὶ) τοῖς θεοῖς, ποίας πομπῆς μετέλαβε λέγων, Παρθενίους τ' ὀάρους, καὶ τὰ ἑξῆς.

τὰ σεβάσσατο.] πρῶτον γὰρ κατὰ ὁμιλίαν μεταξὺ παρθένου, εἶτα μνηστεύσεις καὶ γάμος, εἶτα τέρψις ἐπακολουθεῖ, φιλία καὶ συνουσία. Ἄλλως. πρὸ ἔχει τὸ ἑπόμενον αὐτῇ τὸν Ἔρωτα καὶ τὸν Ἵμερον, ταύτην ἐξ ἀρχῆς τιμὴν ἔχει. παρθενίους ἢ, ἵν' ᾖ τὰς ὑπὸ τῆς παρθενίας ὁμιλίας.

Τὴν ἢ πατὴρ.] μὴ τὸ εἰπεῖν περὶ Ἀφροδίτης, ἦλθεν ὑπὸ τοὺς Τιτᾶνας. Τιτᾶνες ἢ οἱ ἄδικοι καὶ βλαπτικοί, ἀπὸ τοῦ τίνεσθαι τὴν ψυχὴν τῷ μέλλοντι βλάπτεσθαι. ἢ ὑπὸ τοῦ μέλλειν αὐτοὺς τιμωρίας τίνειν, ἀφ' ὧν τῆς τοῦ πατρὸς ὕβρεως, ἤγουν τοῦ Οὐρανοῦ, παρὰ τοῦ Διὸς τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. τιταίνοντας.] θελήσοντας τιμωρίαν ἀπαιτῆσαι τὸν πατέρα τιμωρούμενα τῇ ὕβρει, καὶ τίσεως ἄξια ποιοῦντα, τιμωροῦντας τῇ μητρί. Ἄλλως. τίσιν καὶ τιμωρίαν λαμβάνοντας, ἀφ' ὧν ἀδίκει ὁ Οὐρανός. ἢ τιμωρίαν παρέχοντας παρόσον καὶ Τιτᾶνες ὠνομάζοντο οἱ μαχόμενοι. Ἄλλως. ἢ διὰ τὸ τετάσθαι καὶ ἐξαπλωθῆναι. ἢ ὅτι (ὡς λέγει ἐκ τοῦ ἀπὸ τῆς δέξης τοῦ Ὀρφέως λαβὼν τοῦτο) ὅτι πάλιν τιμωρῆσαι μέλλει ὁ Κρόνος τοὺς θεοὺς καὶ λαβὼν τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, ἤγουν πάλιν ἐπικρατήσας μέλλει τὸ αὐτοῦ ἀνεῖνο τὸ ἀρχαιότατον, τοὺς Ζωδιακοὺς κύκλους, τοὺς ἔχοντας τὰς ὥρας. τοῖο δ' ἔπιτα.] τοῦτο γὰρ τοῦ ἔργου ἤμελλεν αὐτὸς ὁ Ζεὺς τιμωρῆσαι τὸν Κρόνον, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς ἥμαρτεν εἰς τὸν ἴδιον πατέρα.

Νὺξ δ' ἔτεκε.] εἰκότως ἐκ νυκτὸς εἶπε γεγαῶσας. ἀγνοίας γὰρ ἦν τὰ τοιαῦτα κακοθήματα. ὅθεν καὶ ἡ ποιητὴς, ὅτι τὴν πεπνικότων λέγει, συχνὴ νὺξ ἐκάλυψεν. ἐπείρων ἢ φῦλον τὸ πλῆθος αὐτῆς ἐμφαίνει· εἶτα αἱ μὲν δηρυσσῶδεις, τινὲς δὲ ἀπατηλῶνες· ἢ ἢ ἀκεισῶς ἐδοκεῖ συγκαθδιδήσασα τέκνα κῆρα μέλαιναν. καὶ μοίρας λέγει τὰς ἐπιμετρούσας καὶ ἐπικυρούσας, ὡς εἶρηται, τὸν θάνατον, ἢ, τὰς γινομένας τιμωρὸς τῆς κακῶν ἔργων· ἐξ ἀφανοῦς γὰρ καὶ αὗται ἐπέρχονται τοῖς ἀνθρώποις. Τρεῖς ἢ φασὶν εἶναι τὰς μοίρας, τὴν μὲν Κλωθὼ, ὡς ἐπικλώθουσαν ἑκάστῳ τὸν ὑπὸ γένεσιν τὸ εἱμαρμένον, ἢ ἢ Λάχεσιν ἀπὸ τοῦ λαγχάνειν, ὡς ἐπικληροῦσαν τὸ μὲν ἀγαθὸν, τὸ ἢ ἐναντίον, ἢ ἢ Ἄτροπον ὡς ποιοῦσαν τὸ ἀπαράβατον ἀμετάτρεπτον. τέκε δ' Ὕπνον.] ταῦτα ἔθος ἐστὶ τῇ νυκτὶ. Ἄλλως. τὰ γὰρ ἐξ ἀμιξίας γεννηθέντα φόβον ἐμποιεῖ.

Ἐσπερίδας.] τὰς ἑσπερινὰς ὥρας λέγει. Μῆλα ἢ χρυσᾶ, τὰ ἄστρα. αὐτοῖς ἢ μέλλει, ἐπεὶ δὴ ἐν αὐτοῖς ταῦτα ὁρῶμεν. Ἡσυχίαι δὲ, τὸν ἥλιον. λέγει ἢ τοῦτο, ὅτι παρεχομένου τοῦ ἡλίου ἐμφαίνονται τὰ ἄστρα, ὃ ὅτι τὸ κρυπτῆναι τὸν Ἡσυχίαν τὰ μῆλα. φέρον τά τε δένδρεα.] καρπὸν ἢ, διὰ τὸ συμπάρχειν τὰς καρπὰς τῇ δυνάμει ἐν τοῖς ἀπόλλωσιν ὕδασιν. ἐν ᾧ καὶ ὁ Ζεὺς, τὸ ὑπὸ Ἀλεξάνδρου μῆλον ἔλαβε. Καὶ Μοῖρας, καὶ Κῆρας.] Μοῖρας λέγει τὰς ἐπιμετρούσας, Κῆρας ἢ τὰς ἐπιφερομένας τὸν θάνατον. νηλεοποίνους] ἀπηλεεῖς ἐν τῇ τιμωρίᾳ, καὶ τὰς γινομένας τιμωρίας τῆς κακῶν ἔργων. Λιτ' ἀνδρῶν τε θεῶν τε.] ἵνα δείξῃ τῇ ὑπερβολῇ τὸ

ἄλεπτον, ὅπ εἰ μὴ θεοὶ μαρτύονται πιμωροῦν), πολλῷ μᾶλλον οἱ ἀνθρωποι. ὅσα δ' λαμβάνει ἐπ' ἀνθρώπων, ταῦτα καὶ ὅπι θεῶν. κρυβὰ ὅπιν.] τιμὰ ἐξ ἐπιτροφῆς γινομένου λέγεται. ὁ μὲν γὰρ πρῶτος μαθητὴς οἶδε τιμὰ θεῶν τίνεσθαι. Ἀταλαπάδης δ' ἐν τοῖς πεζογραφουμένοις εἰς κύκνον φησὶ μεταβληθέναι τὸν Δία, καὶ Νεμέσει μιγῆναι.

Τίκτει δὲ καὶ Νέμεσιν.] τιμὰ μέρους, τοῖς κακοῖς ὀλοτρόπ. ὡς ἐὰν ὑβρισθεὶς πατάξῃ τινά, μάρψις αὐτὸν ἐὰν δ' ἀδικήσῃς, δίκη ἐσταῦθα ἐπαρκέσει. Νύξ ὀλοή.] ὡς φησι Λανδατήρειος τῆς ἡμερινοῦ, διὰ τοῦτο νυκτὶ τὰ ἐν σκότει γινόμενα εἰκάζει. ληθόπως γὰρ ἐπεισέρχονται τὰ ἐν σκότει γινόμενα· ὁ γὰρ ἀπατῶν ὀλοτρόπ τιμὰ ἀληθεύειν κρύπτει. μὴ τιμὰ δ' Ἀπάτιν τίκτει] ἢ τιμὰ ἐν τῷ βίῳ ἀπάτην λέγει, ἀλλὰ τῆς Ἀφροδίτης. ἡ γὰρ Φιλότης ὀχεύσασα ταύτην ἐγέννησεν. Γῆρας τ' ἀλύμενον.] ὅπ οἱ γηρῶντες παραλύονται εἰς τὸ θανάτῳ.

Αὐτὰρ Ἔριν.] μίαν ἐστὶ ταῦτα Ἔριν λέγει· ἐξ αὐτῆς γὰρ Πόνον, καὶ Λήθην, καὶ Λιμόν, καὶ τἄλλα τὰ ἐν τούτοις ἀποτελούμενα φησὶ γεγονέναι. ἐν γὰρ τῇ φιλονεικίᾳ πόνοι καὶ μάχαι, καὶ πάντα κακὰ γίνεται. Λήθην τε.] πολλάκις γὰρ Ἔριδος πρὸς τινα γινομένης ὀκλαυθανόμεθα καὶ τῶν προσηκόντων.

Δυσνομίην, Ἄτην τε] ἐπιτατικὴ βλάβη τῇ δυσνομίᾳ. συνίδησι.] τουτέστι συμπεριφύσας ἀλλήλαις. ὁ γὰρ τοῖς νόμοις μὴ προσέχων ἐν ἄτῃ διατρίβει.

Νηρέα τε.] τιμὰ ῥεῦμα, καὶ τὸ κατωφερὲς τῆς ὕλης λέγει. ἀψευδῆ δὲ καὶ ἀληθῆ, ὡς παλαιᾶς ἕρμης τῆς ὕλης. καὶ ὅτι αἰσχρὸν τοῖς παλαιοῖς ψεύδεσθαι. Ἄλλως. ἀψευδῆ, ὅτι ψεῦδος οὐ πείθεται· ἀληθῆ γε, ὅτι ψεῦδος οὐ λέγει. τὸ δὲ συμμενὲς μενον παράγει, ὅτι οὐκ ἔστι διαλῦσαι, ἀλλ' ἐπεὶ καὶ ψεύδονται διὰ δύο ψεύδονται, ἤγουν ἕνεκα ἑαυτῶν διά τινα ὠφέλειαν, ἢ διὰ τὸ ἐπλανῆσθαι. ἀληθῆ δὲ, τὸν μὲν κύκλωπα ψεύδομενον. μετὰ τοῦ γὰρ ἀψευδῆ εἶπεν. Ἄλλως. τὸ μὲν ἀψευδὲς μὴ ψεύδομενον, τὸν δὲ ἀληθῆ μὴ ἐπλανημένον· ὁ γὰρ ἐπλανημένος ἄκων ψεύδεται.

Πρεσβύταν παίδων.] ἢ διὰ τὸ ἔντιμον καὶ ἀληθές, ἢ διὰ τὸ γέροντα ἄκρως εἶναι. ἐπεὶ γὰρ συμβαίνει κατ' ἐξαπάτην τινὰ καὶ ὧν ἐν τοῖ ἔχομεν λανθάνειν θέων ὀλοῦσα, τὸν δὲ μὴ ἄκουσά πως ἀυτὸν ἐπλανημένος, τοῦτο φησί. Αὖτις δ' αὖ θαύμαντα.] τιμὰ διὰ τὴν πλανωμένου ἀναδυμίασιν, καὶ τὸ πλῆθος τῆς ὑδάτων. Ἄλλως. θαῦμα παρέχειν φόρκυσα ἦ, ἢ ἀναφέρειν τῆς ὑδάτων καλεῖ ἐνταῦθα. μέσος γὰρ καλῶ ὅλην ἔχει ἡ τῆς ὑδάτων θέα, διὰ τὸ τείνεσθαι ἔξω εἰς γῆν. Γαίη δ' μιγήμενος, διὰ τὸ εἶσω τῆς γῆς ὑπάρχεσθαι. ἢ Φόρκυνα, τὸ βίαιον τοῦ πόντου. Θαύμαντα δὲ τὸ θαυμάζειν.

Καὶ Κητοῖ] ἐν πόντῳ γὰρ τὰ κήτη διάγει εἰώθασιν ἰσχυρότατα ὄντα καὶ εὐμεγέθη, καὶ ἀδάμαντος ἰσχὺν ἔχοντα. Νηρῆος δ' ἐγένοντο.] ὅσα κατ' ἀρετὴν ἔργα ἐπαινετὰ καὶ ἀξιόλογα σημαίνει, ταῦτα ὁ λόγος τίκτει τῇ Νηρέως σεσοφισμένῃ, ἐπεὶ καὶ ταῦτα ῥᾴδιά ἐστι. Μεγήρατα τέκνα θεῶν.] μεγάλα, ἐπέρασα, ἢ ὑπέρφαντα τέκνα, διὰ τὸ κάλλος, καὶ θαυμαστά. δίδυμα δὲ ὠδῖνες] καὶ ἐν γαλήνῃ πλεῖν καὶ κερδαίνειν. Ἄλλως. μεγάλως ἐείζοντα θεὶ κάλλος, ἢ θεὸς ὡς δυσὶ] θείσι πῃ, ἢ αὐτοὶ μετ' ἀλλήλων ἐείζειν. ἢ τίμια, ἔνδοξα. τελέσσ.] τῷ τὰ πάντα τελεσφορεῖν· πάντων γὰρ ἡ ὄψις ἐν τῷ Ὠκεανῷ. ἢ [τελέσσ.] ἐπισήμως. καὶ ἡμεῖς γὰρ τὸν ἐπισήμως ἐντελῶς καλοῦμεν.

Πρωτώ τ', Εὐκράτη τε, Σαὼ τ' Ἀμφιτρίτη τε,
Εὐδώρη τε, Θέτις τε, Γαλήνη τε, Γλαύκη τε,
Κυμοθόη, Σπειώ τε ταχεῖα, Θαλίη τ' ἐρόεσσα·
Καὶ Μελίτη χαρίεσσα, καὶ Εὐλιμένη, καὶ Ἀγαυή,
Πασιθέη τ', Ἐρατώ τε, καὶ Εὐνείκη ῥοδόπηχυς,

Protoque, Eucrateque, Saoque Amphitriteque,
Eudoraque, Thetisque, Galeneque, Glaucèque,
Cymothoe, Spioque velox, Thaliaque iucunda,
Et Melita gratiosa & Eulimene & Agaue,
Pasitheaque, Eratoque & Euni-ce rosea lacertis prædita,

Δωτὼ

Δωτώ τε, Πρωτώ τε, Φέρουσά τε, Δυναμένη τε,
Νησαίη τε, καὶ Ἀκταίη, καὶ Πρωτομέδεια,
Δωρὶς, καὶ Πανόπη, καὶ εὐειδὴς Γαλάτεια·
Ἱππωθόη τ' ἐρόεσσα, καὶ Ἱππονόη ῥοδόπηχυς·
Κυμοδόκη θ', ἣ κύματ' ἐν ἠεγενέϊ πόντῳ
Πρωΐας τε ζαθέων ἀνέμων σὺν Κυματολήγῃ
Ῥεῖα φορεύει, καὶ ἐϋσφύρῳ Ἀμφιτρίτῃ·
Κυμώ τ', Ἠιόνη τε, ἰοστέφανός θ' Ἁλιμήδη
Γλαυκονόμη τε φιλομμειδὴς, καὶ Ποντοπόρεια·
Λαγόρη τε, καὶ Εὐαγόρη, καὶ Λαομέδεια·
Πσαμαθώμη τε, καὶ Αὐτονόη, καὶ Λυσιάνασσα,
Εὐάρνη τε φυὴν τ' ἐρατὴ καὶ εἶδος ἀμύμων·
Καὶ Ψαμάθη χαρίεσσα δέμας, δίη τε Μενίππη·
Νησώ τ', Εὐπόμπη τε, Θεμιστώ τε, Προνόη τε·
Νημερτής θ', ἣ πατρὸς ἔχει νόον ἀθανάτοιο.
Αὗται μὲν Νηρῆος ἀμύμονος ἐξεγένοντο
Κοῦραι πεντήκοντα, ἀμύμονα ἔργ' εἰδυῖαι.
Θαύμας δ' Ὠκεανοῖο βαθυῤῥείταο γόνοιο
Ἠγάγετ' Ἠλέκτρην· ἣ δ' ὠκείαν τέκεν Ἶριν,
Ἠϋκόμους θ' Ἁρπυίας, Ἀελλώ τ' Ὠκυπέτην τε,
Αἵ ῥ' ἀνέμων πνοιῇσι καὶ οἰωνοῖς ἅμ' ἕπονται
Ὠκείῃς πτερύγεσσι· μεταΐσσουσι γὰρ ἄκραι.
Φόρκυϊ δ' αὖ Κητὼ Γραίας τέκε καλλιπαρῄους
Ἐκ γενετῆς πολιὰς, τὰς δὴ Γραίας καλέουσιν
Ἀθάνατοί τε θεοὶ, χαμαὶ ἐρχόμενοί τ' ἄνθρωποι.

Doroque, Protoque, Phertaque, Dynameneque.
Neſæaque, & Actæa, & Protomedia,
Doris, & Panope, & ſpecioſa Galatea,
Hippothoeque lepida, & Hipponoe roſeis lacertis prædita,
Cymodoceque, quæ fluctus in obſcuro ponto,
Et flatus diuinorum ventorum, vna cum [illegible]macolege
Facile m[illegible], & cum pulchros talos habente Amphitrite:
Cymoque, Eioneque, pulchreque coronata Halimede,
Glaucenomeque hilaris, & Pontoporia,
Liagoreque, & Eumagore, & Laomedia,
Polynomeque, & Autonome, & Lyſianaſſa,
Euarneque, tam indolis gratæ, quam inculpatæ formæ,
Et Pſamathe decora corpore, diuinaque Menippe.
Neſoque, Eupompeq, Themiſtoque Pronoeque,
Nemerteſque, quæ patris habet animum immortalis.
Hæ quidem ex Nereo inculpato procreatæ ſunt
Filiæ quinquaginta, inculpata opera callentes.
Thaumas vero Oceani profundiflui filiam
Duxit Electram. hæc autem celerem peperit Irim,
Pulchricomaſque Harpylas, Aelloque, Ocypeteque,
Quæ ventorum flamina, & aues aſſequuntur
Pernicibus alis, in cœlo enim degentes volitant.
Phorco poſt hæc Græas peperit pulchris genis præditas,
A partu canas, quas ob id Græas vocant
Immortaleſque dij, humique incedentes homines.

ΑΛΛΗΓΟΡΙΑΙ.

Αὖθ μὲν Νηρῆος ἀμώμονος ἐξεγένοντο Κοῦραι πεντήκοντα, ἀμύμονα ἔργ' εἰδυῖαι.] τὰ μὲν φυσικῶς τὰ τέκνα, τυτέστι τὰ ἐφ' ἡμῖν τὰ δεῖ πολιτικὰ, καὶ αἱ ἐνέργειαι, φησὶ εἶναι. τὸ, πεντήκοντα ἐπιβλαίνων τῶν θυλάκων τὰς ἐμποδιζούσας μέλλοντας, καὶ εὖ κυβερνᾶν καὶ σώζειν τὰς πλέοντας, καὶ ἀμφοτέρωθεν οἰόντας, τυτέστι φοβουμένους, εἰ διαπεπτώκασι τὸ σκάφος, καὶ χαλεπαίνων ὀργῇ τινὶ θαλάσσης, καὶ γλαυκίζουσαν τὴν τῆς πανσελή-

δοντος ἐμπειρίας καὶ ἀνδρείας διατάξιον. Νηρέα δ' ὁλόγως τὸν φρονιμώτατον τῶν ὀνομάζειν τινῶν, ὃν καὶ ἐν ὕδατι γυμνάζειν προσύπτιον λέγει τάχα, διὰ τὸ νέους ῥεῖα, τυτέστι πρᾴους. ἴδιος γὰρ αὐτοὺς φρονιμώτατον πλατύνουσαν τῶν τινῶν μὲν ἐξ Ἰωνίας εἰς Ἑλλάδα μεταβαίνοντας, τινῶν δ' εἰς τὴν Ἀλεξάνδρου μεταχωρούντας τὸν λόγον, καὶ αὐξειν ὡς τινὶ Βύζαντες ταῖς εὐνομουμέναις καὶ ταῖς διατιμωμέναις. ἐν πόντῳ δ' λέγοιτ' ἂν γυμνάζειν ὁ τοιοῦτος καὶ, ὡσανεὶ ἐξ ἐμπειρίας τῆς καθ' ἁλιεύσεως αἱ

γλῶξις καὶ ἐπιστῆμαι, ἐκ τῆς περὶ ἕκαστα ἀτελῶν ἐνεργειῶν ἐπιγίνεσθαι, καὶ ἐκ τῆς ἐθισμῶν αἱ τέχναι, κατὰ τὸν φιλόσοφον λόγον. διὸ καὶ τὰς τελείας ἐνεργείας τὸ φανταστικὸν τὸ περὶ τὸν νοῦν ταυτιλίαν τοῖς ἀνθρώποις ἔξωθεν ἐπιφερόμενον, δυνατέρας τὸν Νηρέως ὁ λόγος προσαγορεύει, ἀρμόνια ἔργα εἰδυίας. πεντήκοντα δὲ τὸν ἀριθμὸν λόγον, παρὰ τὸ ἀπὸ τῆς πενταδικῆς αἰσθήσεως ἐπισυνάγεσθαι εἶδος τὸ φανταστικὸς νοῦς. ἐξ αἰσθήσεως μὲν γὰρ μνήμη ἐκ μνήμης δὲ ἐμπειρία. αἱ γὰρ πολλαὶ μνῆμαι τῷ ἀριθμῷ ἐμπειρία μία ἐστίν. ἐκ δ' ἐμπειρίας τέχνη, ἢ ἐπιστήμη, καθά φησι Πλάτων ὁ φιλόσοφος. καὶ γὰρ ὁρῶντες, ἢ ἀκούοντες, ἢ καὶ ἐνεργοῦντες, πολλὰ ἀτελῶς, πολλὰ δὲ μανθάνουσιν οἱ ἄνθρωποι ἔργα καὶ τῆς ναυτιλίας, καὶ τῆς γεωργικῆς, καὶ τῆς στρατιωτικῆς. ἡ πεντάς δὲ τὸ τελείῳ ἀριθμῷ τῷ δέκα ἐπιτιθεμένη, καὶ αὐτὸν πολυπλασιάζουσα, πάντως τὸν πεντήκοντα ἀποτελεῖ ποιοῦσα δὲ αἱ διὰ τῆς αἰσθήσεως τελειωθισῶν ἡμῖν ἐπιφυόμεναι ἐνέργειαι. Θαύμας τῇ δυνατῇ τὸ Ὠκεανὸν λέγει συνελθεῖν, καὶ πεκεῖν ἐξ αὐτῆς τὸν τε Γεῖον, καὶ τὸν Ἀελλὼ καὶ τὰς Ἁρπυίας, παρόσον ἐξ ἀναδυμιάστως ἀντίσης πρὸς τὸν ἀνωτέρω τῆς λεγομένης ἁπτομένης τόπον, τὸν σύσσιον ἔχει ὅπερ Γεῖος, τὸ παλύχροον τοῦτο καὶ διαφερὸν τόξον, τὸ ἐν τοῖς μετεώροις ὑφιστάμενον, καὶ οἱ ἄνεμοι τὰς δὲ ἐκ ἀναδυμιάσεως τὸν Γεῖον, τοῦτο χρώματος, τοῦτο χρώματος, τοῦτο μεγέθους, καὶ τὸ κάλλους, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀνέμους πάντοθεν πνέοντας.

ΣΧΟΛΙΑ.

Πρωτώ τ' Εὐκράντη] τὰ ὀνόματα τῶν Νηρηίδων, ὡς πρὸς τὰ θαλάσσια εἴδη καὶ χρήματα λέγει. Πρωτὼ δὲ, παρὰ τὸ πρότερον ἐπιβαίνειν θαλάσσαν, ἢ διὰ τὸ φαντάζειν τὸ ὕδωρ πάσης ὕλης, ἢ διὰ τὸ βασιλικὸν τῆς γαλήνης.

Εὐκράντη.] διὰ τὸ δύνασθαι ἢ διὰ τὸ δύνασθαι διδόναι τὰς αἴρας. Σαὼ] διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν πλεόντων. Ἀμφιτρίτη.] διὰ τὸ ἀμφίζωλον τὸ φόβου, ἢ διὰ τὸ πάντα χώδην φόβον. Εὐδώρη.] ἡ καλλίδωρος. Θέτις τ'.] ἡ θέσις τοῦ ὕδατος. Γαλήνη.] ἡ τόρσις καὶ ἡσυχία τοῦ ὕδατος. Γλαύκη] διὰ τὴν ὄψιν τοῦ ὕδατος. Κυμοθόη.] διὰ τὸ πάχος τῶν κυμάτων, ἢ τῶν πλεόντων. Σπειὼ] ἡ ἐπισπουδία. Θοὴ.] ἡ ταχυτάτη.] Θαλία.] ἡ θάλλουσα δυναμένη.

Καὶ Μελίτη] τὸ ἡδύ. ἡδὺ γὰρ πάντα τὸ πλεῖν, διὰ τὸν τοῦ κέρδους ἐλπίδα.

Εὐλιμένη] διὰ τὴν ἡσυχίαν τῶν λιμένων τοῖς ἐκ θαλάσσης ἐρχομένοις.

Ἀγαυή] ἡ λαμπρὸς τοῦ ὕδατος. Παντοδίη.] ἀπὸ πάντων θαυμαζομένη, ἢ εἰς ἣν πάντες θέουσι. Δωτώ.] διὰ τὸν χορηγὸν θαυμαστὸν τοῖς ἐν θαλάσσῃ. Πρωτομέδεια.] διὰ τὸ πρωτεύειν τῶν ἄλλων στοιχείων καὶ βασιλεύειν αὐτῶν ὡς ἐξ αὐτοῦ γεγενημένων, ὡς εἴρηται, τὸ βασιλικὸν τοῦ φωτὸς καὶ θερμὸν, διὰ τὸ σχολὴν καὶ γαλήνην. Πανόπη.] ἡ πᾶσιν ὁρωμένη. Ἱπποθόη.] ἡ ταχύπους. Ἱππωνόη] ἡ ἐκ τῆς ταχύτητος τοῦ νοῦ. Κυμοδόκη.] τὸ φανταστικὸν καὶ δεκτικὸν τῶν κυμάτων, ἢ παρὰ τὸ δέχεσθαι τὰ κύματα, ἢ διὰ τὴν ἐπιτήρησιν αὐτῶν. ἱπποειδεῖ.] ἀεροειδεῖ καὶ μέλαιναν. ζαθέων.] ἅγαν πιόντων. σαὼ Κυματολύκη.] τῇ τῶν κυμάτων λύσει, τουτέστι καταπαύσει, ἐὰν δὲ ὄνομα ἀκούσωμεν ὡς φησιν Ἀσκληπιάδης κατηγγυημένα. Ἄλλως. αὐτὸ τὸ λύειν τὰ κύματα ἔοικεν ὅπερ λέγοντα τὰ κύματα καθὼς ὡς ἐν πνεῦμα κοῖλον μέρει. πνευμένων γὰρ τῶν ἀνέμων, ἢ κατάπαυσις γίνεται. ὑξ ἀναστροφὴν δὲ τὸ χρῆμα. ὅπερ ἢ Κυμοδόκη, καὶ ἡ Κυματολύκη σαὼ τῇ Ἀμφιτρίτῃ παύουσι τοὺς ἀνέμους, ἀλλὰ καὶ τὰ πνεύματα λύουσι καὶ τῶν κυμάτων καταπαύουσι πλεῖ. εὐσέφανος δ' Ἀλιμήδη.] ἡ σκέψις τῶν πλεόντων, ἢ τὸν ἁλιπορήτατα λέγει, καὶ τὸ μήδεσθαι, τουτέστι βασιλεύειν. Λιμενόρη.] τὸ ἀκώλυτον τῆς ὁμιλίας. Λαομέδεια.] ἡ τῶν ἀλλοτρίων ἐν πλῷ μένα πραγμάτων. Λυσιάνασσα.] παρὰ τὸ λυσιτελεῖν. Εὐφήμη.] οἱ δὲ συνεχῶς σωζόντες ἐκ τῶν δυσχερῶν τῆς θαλάσσης ἀρνησιβίου πνεῦ, ὃς ἐστιν, ποιοῦσιν τὸ μὴ αὖθις ἐσιλθεῖν ἐν αὐτῇ ἐπιέρεσον δὲ καὶ ἐμώμητον τὸ μένειν ἐν γῇ. Μενίππη.] ἡ σθεναρὰ τῆς ἀξύπνου τοῦ πλοῦ. Θαύμας.]

πάντας πᾶσι λέγει δὲ τὸ τῆ πλάγιε θαῦμα. Ἠγάγετ' Ἠλέκτρῃ.] Ἠλέκτρα ἡ ἡ λαμπηδών. διὰ τοῦτο γοῦν Θαύματος, ὅτι τὸ ὁρώμενον θαυμάζεται. τέκεν Ἶριν.] Ἶριν δὲ τίνες, ἐπεὶ καὶ αἱ Ἶριες θαύματος ὄντα ἄξια. ὁρῶντες δὲ αὐτὰ θαυμάζομεν, καὶ φερομένην λόγῳ. Ἶριες δὲ οἱ περφοιτικοὶ λόγοι, ἀπὸ τοῦ εἴρω, τὸ λέγω. ὁρῶντες δὲ καὶ θαυμάζοντες, φερομένους λόγους. ἀπὸ τῆς λαμπηδόνος γίνεται τὸ τόξον. ἢ δὲ ἔχει ἰδίαν ἀπόθεσιν, ἀλλ' ἔμφασίς τίς ἐστι. τὰ γὰρ νέφη μικρὰς φαντασίας ἔχοντα, καὶ ἐξεναντίας κειμένου τοῦ ἡλίου, ἀναγκαίως ἡ ἡμετέρα ὄψις φησὶ τὸν ἥλιον, καὶ δοκεῖ τι κύκλῳ τρῆμα ἐν τοῖς νέφεσι εἶναι. πολλάκις δὲ ἐν ταυτῷ δύο φαίνονται Ἶριδες. Ἠὐκόμους δ' Ἀρτέμιδας.] Τὰ ὀνόματα τῶν Ἀρτεμίδων ἄλλως καὶ Ὠκεανῖται. Ἀρτέμιδας τὰς ἁρπακτικὰς ταύτας, τὰς ἐκ τῆς τοῦ ὕδατος ἀναδόσεως γινομένας· ὅθεν καὶ τὴν φερωνυμίαν ἔσχον. Ἀρτέμιδας δικαίως συνέστειλε. τὰς γὰρ εἰς ἄκρας λαμπούσας αἰτιατικὰς, αὐτοὶ συνέλυσαν. μετὰ χρόνιαι γὰρ ἴασιν.] ἀντὶ τοῦ ἔτρεχον, ἐπέτοντο, καὶ ἀεὶ νέον γὰρ χρόνον καλοῦσι. Φόρκυϊ.] Φόρκυς ἡ ἐπιφορὰ τοῦ ὕδατος. Κητοῖ δὲ τὸ βάθος. Γραῖαν δὲ, τὸν ἀφρόν. ἄμεινον δὲ χαίρειν [καλλιπάρῃον] ἵν' ᾖ ὅτι τὸ ὀπίθιον. ὡς καὶ Σόλωνος· ἄλλως τε καὶ ἐν τοῖς ἐπάνω τοῦ Κητὸ καλλιπάρῃον εἶπεν. ἐν γὰρ τῇ πλευρᾷ δύο καὶ ἄμα τῇ γενεᾷ λοιπαί εἰσιν. ἢ ἐστίμους λέγει.

Πεφρηδώτ' εὐπέπλον, Ἐνυώ τε κροκόπεπλον,
Γοργούς θ' αἳ ναίουσι πέρην κλυτοῦ Ὠκεανοῖο,
Ἐσχατιῇ προτὶ νυκτός, ἵν' Ἐσπερίδες λιγύφωνοι,
Σθενώ τ', Εὐρυάλη τε, Μέδουσά τε λυγρὰ παθοῦσα.
Ἣ μὲν ἔην θνητὴ, αἱ δ' ἀθάνατοι καὶ ἀγήρω
Αἱ δύο· τῇ δὲ μιῇ παρελέξατο Κυανοχαίτης
Ἐν μαλακῷ λειμῶνι, καὶ ἄνθεσιν εἰαρινοῖσι.
Τῆς δ' ὅτε δὴ Περσεὺς κεφαλὴν ἀπεδειροτόμησεν,
Ἐξέθορε Χρυσάωρ τε μέγας, καὶ Πήγασος ἵππος.
Τῷ μὲν ἐπώνυμον νἱὸν, ὅτ' ἀρ' Ὠκεανοῦ παρὰ πηγὰς
Γένθ', ὃ δ' ἄορ χρύσεον ἔχεν μετὰ χερσὶ φίλῃσι.
Χρυσάωρ μὲν ἀποπτάμενος, προλιπὼν χθόνα μητέρα μήλων
Ἵκετ' ἐς ἀθανάτους· Ζηνὸς δ' ἐν δώμασι ναίει
Βροντήν τε στεροπήν τε φέρων Διὶ μητιόεντι,
Χρυσάωρ δ' ἔτεκε ξιφήρεα Γηρυονῆα
Μιχθεὶς Καλλιρόῃ κούρῃ κλυτοῦ Ὠκεανοῖο.
Τὸν μὲν ἄρ' ἐξενάριξε βίῃ Ἡρακλῆος
Βουσὶ παρ' εἰλιπόδεσσι, περιῤῥύτῳ ἐν Ἐρυθείῃ
Ἤματι τῷ, ὅτε περ βοῦς ἤλασεν εὐρυμετώπους
Τίρυνθ' εἰς ἱερὴν, διαβὰς πόρον Ὠκεανοῖο,
Ὄρθον τε κτείνας καὶ βουκόλον Εὐρυτίωνα,
Σταθμῷ ἐν ἠερόεντι, πέρην κλυτοῦ Ὠκεανοῖο.

Pephredoq. pulchro peplo, Enyoque croceo peplo,
Gorgonesque, quæ habitant celebrem Oceanum,
In extrema parte ad noctem, vbi Hesperides argutæ,
Sthenoque, Euryaleque, Meduſaque grauia perpeſſa.
Ipſa erat mortalis, aſt aliæ immortales, & ſenio nõ obnoxiæ
Duæ: cum vna concubuit cærulea cæſarie Neptunus
In molli prato & floribus vernis.
Eius autem Perſeus caput cum amputaſſet,
Exilijt Chryſaor magnus, & Pegaſus equus.
Huic quidem cognomentum erat, quod Oceani apud fontes
Natus eſſet: cæterum hic enſem aureum tenebat manib. charis:
Et ille quidem cum auolaſſet, relicta terra matre pecorum
Peruenit ad immortales. Iouis vero in domibus habitat,
Tonitruque & fulgur ferens Ioui prudenti.
Chryſaor porro genuit triciptem Geryonem,
Mixtus Callirhoæ filiæ nobilis Oceani.
Illum quidem armis exuit vis Herculana,
Boues apud flexipedes circumfluа in Erythia.
Die illo cum boues egit latas fronte habentes
Tirynthum in ſacram, emenſus fretum Oceani,
Orthoque interfecto, & bubulco Eurytione,
Stabulo in obſcuro, vltra inclytum Oceanum.

Ἠ δ' ἔτεκ' ἄλλο πέλωρον ἀμήχανον, οὐδὲν ἐοικὸς
Θνητοῖς ἀνθρώποις, οὐδ' ἀθανάτοισι θεοῖσι,
Σπῆϊ ἐνὶ γλαφυρῷ, θείλῳ πεπαρόφεϙι Ἔχιδναν,
Ἥμισυ μὲν νύμφην ἐλικώπιδα, καλλιπάρηον,
Ἥμισυ δ' αὖτε πέλωρον ὄφιν, δεινόν τε μέγαντε,
Ποικίλον, ὠμηστὴν, ζαθέης ὑπὸ κεύθεσι γαίης.
Ἔνθα δέ οἱ σπέος ἐστὶ κατὰ κοίλην ὑπὸ πέτρην
Τηλοῦ ἀπ' ἀθανάτων τε θεῶν θνητῶν τ' ἀνθρώπων·
Ἔνθ' ἄρα οἱ δάσσαντο θεοὶ κλυτὰ δώματα οἰκεῖν.
Ἡ δ' ἔρυτ' ἐν Ἀρίμοισιν ὑπὸ χθόνα λυγρὴ Ἔχιδνα,
Ἀθάνατος νύμφη καὶ ἀγήραος ἤματα πάντα.
Τῇ δὲ Τυφάονα φασὶ μιγήμεναι ἐν φιλότητι
Δεινόν θ' ὑβριστὴν ἀνεμόεν ἐλικώπιδι κούρῃ.
Ἡ δ' ὑποκυσαμένη τέκετο κρατερόφρονα τέκνα.
Ὄρθον μὲν πρῶτον κυνέην γείνατο Γηρυόνῃ·
Δεύτερον αὖτις ἔπικτεν ἀμήχανον, οὔτι φατητὸν
Κέρβερον ὠμηστὴν, αἴδεω κυνέην χαλκόφωνον,
Πεντηκοντακάρηνον, ἀναιδέα τε κρατερόν τε·
Τὸ ϛρίτον Ὑδρηνν αὖτις ἐγείνατο λυγρὴ ἐιδυῖαν
Λερναίην, ἣν θρέψε θεὰ λευκώλενος Ἥρη
Ἄπλητον κοτέουσα βίῃ Ἡρακληείῃ.
Καὶ τὴν μὲν Διὸς υἱὸς ἐπήρατος υἱλέϊ χαλκῷ
Ἀμφιτρυωνιάδης σὺν ἀρηϊφίλῳ Ἰολάῳ
Ἡρακλέης, βουλῇσιν Ἀθηναίης ἀγελείης.

Ipsa insuper peperit aliud ingens, perplexum, nihil simile
Mortalibus hominibus neque immortalibus dijs,
Specu in concauo, diuinam animo infracto Echidnam:
Dimidio nympham, nigris oculis, pulchris genis,
Dimidio item ingentem serpentem horrendumq. magnumq.
Variũ, crudiuorum, diuinæ sub cauernis terræ.
Illic vero ei specus est in imo, caua sub petra,
Procul ab immortalibusque dijs mortalibusque hominibus.
Ibi sane ei destinarunt dij inclytas domos incolere.
Atque coercebatur in Arimis sub tetra terra Echidna,
Immortalis nympha, & senij expers diebus omnibus.
Huic Typhaonem aiunt mixtum esse amore,
Vehementé & violentum ventũ, nigris oculis decoræ puellæ.
Illa vero grauida facta, peperit fortes filios,
Orthum quidem primo canem peperit Geryoni:
Iterum secundo edidit partu immensum, minime effabilem,
Cerberum crudiuorum, Plutonis canem æreo voce,
Quinquaginta capitum, impudentemque, fortemque:
Tertio, Hydram genuit odiosa edoctam,
Lernæam, quam enutriuit dea albis vlnis Iuno,
Insatiabiliter indignans virtuti Herculanæ.
Ac illam quidem Iouis filius occidit sæuo ferro
Amphitryoniades, cum bellicoso Iolao,
Hercules, ex consilijs Minervæ prædatricis.

ΑΛΛΗΓΟΡΙΑΙ.

Κατὰ μὲν τὸν Φόρκυν τὰς Γοργόνας ἱστορίκασι, τὴν Περσέα, καὶ τὴν Ἐχιδναν, δηλαδὴ ἢ τῶν ὑδάτων φορὰ τῶν θαλασσίων ἐν βάθεσι δεινοῖς τὰ κύματα ἀνατίκτει τὰ φοβοῦσιν ἡμᾶς ποιοῦντα καὶ χραυγάζειν. ἃ δὲ καὶ συναλλαγέντα πολλὴν φυκῶν παρέξ ἄλλα χθόνι· διὸ καὶ Γοργόνας αὐτὰς ὁ λόγος ἀπτέρους καὶ προκοπίτους ὀνομάζει, γηραιὰς τινὰς διὰ τὸ ἀλμῶδες, ἀπτέρους δὲ καὶ προκοπίτους, διὰ τὸ πρὸς μὲν εἰς ἀγαθὸν τέλος καταντᾶν τὰ κύματα, καὶ εἰς τὸν αἰγιαλὸν ἐξάγειν τὰς ναῦς· ποτὲ δὲ εἰς βυθὸν ἀφανίζειν, καὶ εἰς δυσελπίστους τέλος καὶ σκοτεινὸν ἀφικνεῖσθαι. ἔτι δὲ τῆς Φόρκυνος αἱ Γοργόνες λέγονται θυγατέρες, ἡ Θοσὼ, ἡ Εὐρυάλεια, καὶ ἡ Μέδουσα, τουτέστιν οἱ ἀνθρωποι καὶ ἀφανεῖς πλόοι, οἵτινες πολλάκις ἀπολλύουσι τοὺς ἀνθρώπους· οἱ δὲ αὐτοῖς ἐπιβαίνοντες, διὰ ἀπειρημοσύνην καὶ ἀναυδρίαν, ἔνιοι πολλάκις ἀπολλύονται, καὶ ἀφανίζονται, καὶ κατασπίλωσις ἐστὶ συμφορᾶς παλαιᾶς ἀνθρώποις προφέρουσι τὸ ἀλλοτρίῳ ναυτίλῳ· ἢ καὶ πολλάκις ἀπολλύονται ἐν φόβοις, ἢ κλυδωνίοις· διὸ καὶ ἀπολιθοῦς ὑπὸ Γοργόνων λέγονται. τούτων δὲ καὶ Γοργόνων ἡ μία λέγεται θνητὴ εἶναι, ἡ καὶ συναπολουμένη ὁ κυβερνήτης

χαίτης

χεύσεν ἀπαλῷ λιμνῶνι καὶ μαλακῷ. αἱ δὲ δύο ἀθάνατοι. τῶν χαρ ἐν θαλάσσῃ γεγενημένων πλόον τάχος καὶ ἀφάκτων, ὁ μὲν εἰς ἑσπέρους διαπεδάζομένην ἔχει ἐν τῷ ἀέρι τὴν ἑαυτοῦ σύστασιν, ἔαρ καὶ ἔπος καμόν, καθάπερ αὐλὸς ὁ Ἡσίοδος ἀλλαχοῦ, ὃν καὶ ἀφάκτον ἐκεῖ λέγει. οἱ δὲ δύο, ὁ, τε μετωπωπὸς καὶ ὁ χειμέριος οὐχ ἅπαξ ἐπισυμβαίνοντες, ἀλλὰ καὶ πολλάκις διὸ λόγως ἀθάνατοι λέγονται [redacted] μὲν καὶ χειμῶνος χαίτης ἐν μεσημβρίᾳ λειμῶνι καὶ ἐν [redacted] ἀριστοῖσιν διάζοντ τῇ ωᾷ τῶν Γοργόνων· ἐν ἔαρι γὰρ ἥδη λαμπρῷ καὶ ἀνθοῦντι τοῖς ἄνθεσιν ἐπιγίνεται ἑαυτοῦ πλῆς. ὁ Περσεὺς δ' ὑποθειροτομεῖ τῷ κεφαλῇ τῆς Μεδούσης, καὶ πτηνὸν ἐν ὁ Πήγασος ἐκδορεῖ, παρόσον ὁ ἥλιος ἥδη τὰς ἐν αἰεὶ διαζωδάζουσι νεφώσεις, καὶ τὸ τοιοῦτο πλῆ τῷ ἰχωρὶ ἀφαιρούμενος πᾶσαν ἔαρ ἐπιτηδεῖ καθαρόν, ἐν ᾧ καὶ αἱ πηγαὶ τὰ χρυσοειδῆ ὕδατα ἀναβλύζουσιν· ἐξ ὧν πλουσιαζόντων ὑδάτων καὶ παγιαχυρώτατον, ἄνειση ἐκεῖ τὸν αἰθέρα ἡ τῆς ἐν θέρει γιγνομένων βροντῶν τε καὶ ἀστραπῶν συστατικὴ ἀναδυμίασις. Πήγασος δ' εἰρηται ἀπὸ τῆς πηγῶν σύνεσα, καὶ ὁρμῶσα ἀναδυμίασις.

γυνᾷ δ' ὁ Πήγασος τὸν πεκέφαλον Γηρυόνῃ, ὃν πιὰ καὶ φονεύει ὁ Ἡρακλῆς, καὶ τὰς βῶς αὐτοῦ ἐλαύνει, κτείνας τὸν Ὄρθον καὶ τὸν βουκόλον Εὐρυτίωνα, παρόσον ἀπὸ τῆς ὑδάτων ἀναδίδοται αἱ τὰ νέφη συνιστῶσαι καὶ τὰ χειμῶνα ἀναδυμιάσεις, ἃς δὴ διασκεδαζει ὁ ἥλιος τῷ αἴρος ὢν πλέος, οἷον καὶ ἐλαύνει τὰς βοώσας βροντὰς, καὶ τὰς διρεῖς φθογγάς. διαβὰς πόρον Ὠκεανοῖο.] τετάσθω ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς ὀείζοντι ὠδαχθόμενος, καὶ ἡμῖν πλησιάζας· Ὠκεανὸς γὰρ ὁ ὀείζων λέγεται, ἀπὸ τῶ ὠκέως ναίειν. ἄλλως γὰρ ἐφ' ἄλλῳ ὀείζων ταῖς διαφόροις τῆς οἰκήσεως γίνεται· ἐ γὰρ αὐτὸς πᾶσιν ὀείζων ὄφις, ἀλλ' ὡς φορὸς τὰς οἰκήσεις ἑπτ. ἔστ. ὁ ὀείζων κύκλος διαιρῶν τὸ ἄνω ἡμισφαίριον καὶ τὸ κάτω. κτείνει μὲν τοι Ἡρακλῆς, καὶ τὸν Ὄρθον, καὶ τὸν Εὐρυτίωνα τὸν βουκόλον τῶ Γηρυόνου, τὰς ὄρθρους τὰ τὰς μεγάλας διαδῆ, καὶ τὰς νύκτας τὰς διρείας καὶ μεγάλας, καὶ κολοώσας τὰ αἴρος βοάς, τουτέστι δορυβούσας. διαβὰς δ' εἰς τὴν ἱερὰν Τίρυνθον τοῦτο πιεῖ, παρόσον ἐν τῷ τεθραμμένῳ τῇ ψυχῇ οἴκησιν, τῷ καὶ ὅσον ἥδη ἱσμένῳ ῥέον, τουτέστι μέλλοντα ὑπὸ ψύχους παρέρχεσθαι, πρόθυμος ὁ ἥλιος ζωογονεῖ καὶ ἀναθάλλειν ποιεῖ. κεφαλῆδε ὁ Γηρυόνης λέγεται, παρόσον ὁ χειμὼν τῷ πλέονα ἔχειν τῆς ἄλλων μερῶν τὰ χρόνου ἀπονέγκατο καὶ τῷ ὀξοχήν· διὸ καὶ κατέρχα αὐτὸν καλεῖσθαι ἔνιοι, διὰ τὸ ἀρρενωπὸν, καὶ ἐνεργὸν καὶ τῷ δεσποτικὸν δαίμονα τῷ αὐτοῦ. Ζωὸς δ' ἐκ δαίμονος ὁ Πήγασος λέγεται καταπεπτῆσθαι ἀπὸ τῆς γῆς, παρόσον ἐν τῷ καλυμένῳ αἰθέρι αἱ τῆς νεφῶν συστάσεις αἴρεσθαι. Ζῶον δὲ ὁ αἰθὴρ, ἀπὸ τὸ ζωῆς εἶδος. ὁ δὲ χειμὼν Γηρυόνης σεσαγορεύεται, ἀπὸ τὸ γαρυόνης εἶδος τίς, καὶ θρυλούμενος· γαρύω γὰρ τὸ φωνῶ, ὡς καὶ Πίνδαρος, Λύραν τε γαρύετον Διὸς θεὸς ὄρνιχα θεῖον. αἱ βόες δὲ τῶ Γηρυόνου ἐν Εὐρυθείᾳ θερμύτῳ λέγονται νέμεσθαι, παρόσον αἱ βροντὰι καὶ αἱ βοαὶ τῆς νεφῶν αὔξονταί τε καὶ θάλλουσι ἐκ τῆς ἀναδιδομένων θερμῶν ἀναδυμιάσεων ἐξ ὑγροτέρων τόπων.

Ἡ δ' ἔστι ἄλλο πέλαγος, ἀμάχητον, ἐδὲν ἐοικὸς θνητῆς ἀνθρώπης, οὐδ' ἀθανάτοις θεοῖσι.] καὶ τὴν Ἔχιδναν ἐν γλαφυρῷ σπηλαίῳ ἐντυγχάνει τὸ ἥμισυ μὲν γυναῖκα, τὸ ἥμισυ δ' ὄφιν ἔσαν, ποικίλον, ὠμηστὴν, παρόσον ὁπὸ τῶν ἀναθυμιάσεων ἀποκλειομένων τοῖς κοιλώμασι τῆς γῆς οἱ ἐλαύνοντες καὶ διοδεύοντες τὴν γῆν συνίστανται σεισμοὶ, ὃς ποιεῖ δὴ διὰ μὲ τὸ τὰ ἐν αὐτοῖς ξηρᾶς ἀναδυμιάσεως ἀνωφερὲς, τύμβῳ ἐλικοειδὲς χεῖ τὸ ἄνω μέρος ἡ αὐτονομία ἡ Ἑλληνικὴ σεσηγόρδσε. διὰ δὲ τὸ κάτωθεν τὴν τοιαύτην ἀναδυμίασιν ῥοιζηδὸν ὀπτηλεῖσθαι καὶ σφοδρότερον φερμαδεῖν, οἷον, καὶ παρεπιφαίνεσθαι τῇ τοιαυτὰ κατάσει ἰᾷ, ὄφιν ὠμηστὴν ὀνόμασε. ποικίλον δὲ, διὰ τὸ διάφορον καὶ ποικίλον τῆς κινήσεως· διαφορὰ γὰρ εἰδῶν σεισμῶν καὶ διαφόρως κινήσεις τῆς ἐν γῇ πεδμάτων ἐπιγίνεται. διὰ τοῦτο δὲ καὶ ὑπὸ χθόνα ἡλυκὴ Ἔχιδνα ἐρύεσθαι λέγεται καὶ κυλίεσθαι, παρόσον ὑδάτινοι ὀπαλείπεσθαι ἐν τοῖς τῆς γῆς κοιλώμασι πεδήματα. μίγνυται δὲ ταύτῃ ὁ Τυφάων, καὶ ἀπογεννᾷ ἐξ αὐτῆς τὸν Ὄρθον τὸν τῶ Γηρυόνου κυνᾶ, καὶ τὸν Κέρβερον τὸν τῶ Ἄϊδαο, παρόσον εἰ συμπεσοῦσιν αὐτμοὶ, καὶ Τυφῶνες σφοδροὶ, καὶ δυνάμει ὀπηγόνται τοῖς σεισμοῖς, εἰ ὠθισμὸν καταποντίζεσθαι πόλεις ὅλας, καὶ χῶρα μυριάνδρων βεμ-

χίζεσθαι

χίζειν ἀναδῦσι, ἢ ἀπιοῦσι, ἢ τὸ κῦμα βαρυτέρα τοῖς εἰς ᾅδου καταβαίνουσι τοῖς ἀνθρώποις. ἀλλὰ ἢ τῷ Λερναίαν Τ' ὄφιν γλυκερῷ τῷ πολυκέφαλον, ὃν τρέφει μὲν ἡ Ἥρα τῷ Ἡρακλεῖ ἐγκοτοῦσα, ἀπέκτεινε δ' αὐτὸν σὺν τῷ φίλῳ Ἰολάῳ ἀποκτείνει ταύτην, ἢ τὰς κεφαλὰς αὐτῆς πάσας ἐν δηλῳ ἀνημμένην κατακαίει, διότι ὑπ' ἐκ τῆς ἀναδιδομένων ἀναθυμιάσεων φεύγει τὸν αἴρα ὕδατα ῥέοντα σφοδρῶς ὀπτιλοιῶ ἢ λίαν ὑγρὰ, ἢ δίκλιν ἔρυ λίαν αὐξομένη ἐν δυσχωρεῖς τόποις. ἃ τινα δὴ ὕδατα ἐν αἰεὶ συσάντα, ἢ οἷον τεφόντα, ὁ Ἡρακλῆς ὁ ἥλιος ὥστε ὑπὸ ξίφη τινὰ τὰς ἀκτῖνας ἐκπέμψας, ἢ τὸν αἴρα τὸν πάχιξ θερμάνας τῇ ἀναλπλώσει τῆς ἑαυτοῦ ἀκτίνων, διασκεδάζει τὰ τὰ πιαῦτα ὕδατα, τὰ ὑπὲρ κεφαλῆς ἡμῶν ἄνωθεν ὀπῤῥυγνύμενα, ἢ πᾶσαν καταξηραίνει ὑγρότητα, μέλλουσαν ἤδη ἀναδίδοσθαι ὑπὲρ κεφαλῆς ἡμῶν, ἢ ὕπως ἰᾶται τὸν λαόν. βελτίων Ἀθηναίης ἀγαθὴ] τῆς ἀθρόσης τὰ πάντα θερμοίας. ἢ ἀγύσης, ἢ διαθετύσης λίαν ὑγόχοις τὰ καθ' ἡμᾶς διαθετύσιον.

ΣΧΟΛΙΑ.

Περφηδώ.] τὴν ἐναλίαν τομήν, τὸν πλοῦν. ἐπεὶ ὧν ἐν τῷ πλεῖν ἔνι ἢ σωθῆναι, ἢ ναυαγῆσαι, τὴν μὲν Περφηδὼ εἶπεν ἄπτλον, τὴν δ' Ἐνυὼ κροκόπεπλον, ὡς δὴ καθ' ἡφαίστου γὰρ πῦρ ἀρχόμενον τοῦ πλοῦ, διὰ τὸν ἐπιγινομένους κινδύνους, ἀλλὰ λαμπροφορεῖ ταῖς ἐλπίσι θελγόμενον, μάχης δ' γινομένης αὐτῷ μὴ τῆς θαλάσσης, ἢ ναυαγήσας ἐκέτι λαμπροφορεῖ, ἀλλὰ σολιὸν ἀμφίεννυται μέλαναν. ἢ ὁ μὲν Ἡσίοδος, Ἐνυὼ μίαν τῶν Φορκύδων λέγει. Ὄμηρος δ' πολεμικόν τινα θεόν· Γοργὼς δ' ἔασι ἀπὸ δίβειας τῆς Γοργοῦ. λέγει δ' τὸν φόβον τῆς ἀπλοίας ἢ ἀπλεύστου θαλάσσης, τουτέστι τὸν ἀφαρῆ πλοῦν. ἵν' Εὐσεβίδης λιγύφωνοι.] διὰ τοῦτο ταύτας καλεῖ, διότι χρὴ μετὰ λιγείας ἁρμονίας οἱ ἀστέρες κινοῦσθαι τὰς γάδειρα, ὡς Ἀριστοτέλης φησί. Σθενὼ τ' Εὐρυάλη τε.] διὰ τὸ δύνασθαι πολλοῖς ἢ δεινοῖς ἀνθρώποις ἐμβάλλειν κακοῖς τοὺς ἐκεῖ πορευομένους. Εὐρυάλη δ' ἐν τῷ πλάτει τῆς θαλάσσης φόβον, Μέδουσαν δ' τὴν ἀναδιδομένην ἄνω δύναμιν τῆς ὑδάτων. παρελέξατο δ' ἢ συνεγένετο τῇ μιᾷ αὐτῶν ὁ κυανοχαίτης ἐν μαλακῷ εἰμαῖτι, τῷ τῆς ἔαρος δηλονότι καιρῷ δι' εὐκρασίαν. ὅτε γὰρ τὰ ἄνθη, τότε ἢ ἡσυχίαι τὸ δυνατὸν ἢ κατάπνοιαι πάλαγος φησι, Μέδουσαν δ' τὴν λεπτοτάτην οὐσίαν. Περσέα δ' τὸν ἥλιον καλεῖ, ὅτι τὸ θερμαῖνον σάττει, τουτέστιν ὁρμᾷ· καί φησιν, ὅτι ὁ ἥλιος κατὰ μὲν τὴν ἐγκλίνουσαν φορὰν τὴν μὲν Σθενὼ ἢ τὴν Εὐρυάλειαν, ἤγουν τὸ δυνατὸν ἢ κατάπνοιαν πάλαγος τῆς θαλάσσης ἀναιρεῖ, ἤγουν ἐκ ταύτας· τὴν δ' Μέδουσαν, ὃν ὀπτιλοιῶ δὲ τὴν ἤγουν τὸ βασιλικώτατον ἢ λεπτὸν τῇ κινήσει τῇ ἐμοῦ ἀνιμᾷ. ὁρμᾷ δ' ὑπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ὁ Πήγασος. ἀνιμωμένη γὰρ τὸν ἥλιον ἢ τὸν αἰέρα, τὸ κεφαλαιῶδες ἢ ἀτμῶδες συμβαίνει τὸ βαρύτατον ἀναφερόμενον καταπηγάζειν ἢ χέειν. Μέδουσα ὁ σοὶς καιρὸν φόβος, ἢ ἡ φρονῖτις, ἢ ἡ ἀναδιδομένη ἄνω κίνησις τῆς κυμάτων. Περσεὺς δ' ὁ ἥλιος, ὁ σοὶς ἑαυτὸν ἕλκων τὸν ἰκμαῖα, ὡς ἀποτέμνων αὐτῶν. σοὶ πηγάς.] διὰ τὰς πηγὰς λέγει τὰς χέουσας λυομένης, ἢ Πήγασος ἵππος. τὸ γὰρ ὕδατος ἀναχθέντος, πίπτον δ' ἀφρὸν καὶ ὄμβροι. ὅθεν Χρυσάορ, ἢ Πήγασος, Χρυσάορ, ὁ λαμπρὸς ἀὴρ. Πήγασος, διὰ τὰς πηγὰς λέγει, τὰς γινομένας λυομένης τῆς χέουσας. Περσέα δ' τὸν διαπερῶντα τὸ χέον τῆς φερομένων πλεῖν, ἢ τὸν λαμπρὸν αἰέρα τὸν τὸν διαπερῶντα ἐργαζόμενον. ἢ Περσέα φησὶ τὸν ἥλιον τὸν ἕλκοντα ἢ ἀποτέμνοντα τὸν ἰκμάδα. Χαὶ μὲν ἀποπάμενος.] ὁ Πήγασος, οὐχ ἅμα τῷ γεννηθῆναι ἀνίζει εἰς τὸν οὐρανὸν, ἀλλὰ μετὰ χρόνον. ἢ γὰρ ἀνάδοσις τῆς ὑδάτων, ἢ νέφεσι συγκρούσει. Βροντήν τε.] πέμψει δ' αὐτὸν βασιάζειν τὰς βροντὰς, ἢ τὰς ἀστραπάς. ἐκ τῆς ὑδάτων εἰσὶ ταῦτα. Γηρυονῆα.] οἱ μὲν Γηρυόνην τὸν χειμερινὸν ἀέρα καιρὸν. οἱ δ' τὸν χρόνον εἶπον. θέλουσι γὰρ τὰς τρεῖς κεφαλὰς εἶναι, διὰ τὰ ἰσόμηνα, τὰ ἐνεστῶτα, ἢ τὰ παρεληλυθότα. ἢ τὴν συλλύλα. ἢ αὐτὴ δὲ ὅτε ἢ ἑκάστη τρίμορφος· διὰ ὅτε ἢ θεός. ὅτι δ' Γηρυονεὺς ἐν Καλλιγόνῃ τῆς Ὠκεανοῦ. Στησίχορος δ', ἢ ἐξ Χειρὸς φησὶ ἢ ἐξ πόλης, ἢ ἱερώτερον αὐτὸν εἶναι. Τὸν μὲν ἀρ' ἐξενάριξε.] τὸ θερμὸν τῆς αἰρος, ἐπεὶ δὲ τότε τὰ ζῶα ταῦτα θερίζεται. Εὐ-

Εὐρυ-

Εἰν Ἐρυθείῃ.] ὄνομα νήσου ἀπὸ τοῦ Ὠκεανοῦ, ἔνθα φησὶ ὁ Γηρυονεὺς, καὶ οἱ τότε βόες. Τίρυνθ' οἰς ἱερὴν.] πόλις Ἄργους ἱερὴ ἡ, ὅπου Κύκλωπες αὐτῷ ἐτείχισαν. ὧν ἦν ὁ Γηρυονεὺς Τιρύνθιος. Ὄρθον τε] ὁ ἦν Ὄρθος ἐκληθη ἐκ τοῦ ὁρμᾶν· ὡς Ὄμηρος,

Πεῖν ὄρθαι δεινανζὶ ποδώκεα πλείονα.

Ἄλλως. ἀπὸ τοῦ ἀνορμᾶν ἀπὸ τῆς ἐκεῖ τοῦ ἡλίου, ὄρθον αὐτὸν ὠνόμασεν, ἤγουν τὸν ὀρθῶς κοιμώμενον τῷ ἀνάδοσιν τῆς ὑδάτων. Εὐρυτίωνα ἦν λέγει, τῷ ἐρεμῷ καὶ κίνησιν. ἢ Εὐρυτίωνα φησὶν Ἑλλάνικος γεγονέναι ἀπὸ Ἄρεος καὶ Εὐρυθείας λέγει ἦν τῷ ῥίζαν, καὶ τῷ ἀνάδοσιν τῆς φυτῶν. καὶ γὰρ ἐξ ὑγρᾶς δυνάμεως φύει, καὶ ὅπ κάτω μὲν ἔχει ῥίζαν, ἄνω ἦ τὸ αὖθις τὸ καλλος, ἢ τῷ χθὼν γῆς τὴν ὑδάτων κυκλοτερῆ ῥάσιν. Ἄλλως. ὄρθον, τῷ ὁρμῷ καὶ ἀνάδοσιν τοῦ ὑλίστων, ἢ τῷ δίμυῃ ῥύσιν τῆς ὑδάτων. Σωῆσι γλαφυρῷ.] ἐν κοιλώμασι τῆς γῆς. διὰ τὸ μὴ λείπειν ἀπὸ τῆς κοίλων τῆς γῆς πνεύματα. Ἤμενον μὲν νύμφῃ.] ἤγουν γυναῖκα νύμφην, διὰ τὸ ἀνωφερὲς τῆς ξηρᾶς ἀναδυμιάσεως, ἢ τὰς κλάδους τῆς δένδρων. τῷ νύμφῃ τῷ ἀνθρωπίνῳ λέγει, τῷ μήπω μήτε σεσὶ ἔχουσαν γενῶσιν, μήτε σεσὶ τὰς λόγους. ἢ τῷ ἄμικτον γενόμενον. καθάπερ ἡ μίγνυται ὄφις ἀνθρώπῳ. ὄφιν δεινότατα μίγαντα.] διὰ τὸ ῥοιζηδὸν τελεῖσθαι, καὶ σφοδρότερον φαρμακεύειν. ποικίλον, διὰ τὸ διάφορον τῆς κινήσεως, ἢ πολυείλικτον τῆς κλάδων καὶ πολυειδὲς τῆς φυτῶν. ἀμητοῖ ἦ διὰ τὸ ἀπαντᾶν τὸ σεσμῶν. ἢ διὰ τὸ ἔλκειν τῷ ἰκμάδα τῆς γῆς τὰς ῥίζας ἐφ' ἑαυτάς. Ἣ δ' ἔρυτ' εἰν Ἀείμοισιν.] αὐτὶ τοῦ ἐφυλάσσετο, ἢ φησὶ ἐν Ἀείμοις. Ἄειμα ἦ ὄρη Κιλικίας, ἢ Λυδίας, ὅτι ἡ τοῦ Τυφῶνος κεῖται· καὶ Ὄμηρος, Εἰν Ἀείμοισιν, ὅθι φασὶ Τυφωέος ἔμμεναι εὐνάς. Τυφωὴν ταρχώδης πνεῦμα, ὁ λυμαίνεται ἀεὶ τὰ φυτά. τυφωὴν βλαβερώτερος αὖημος, καὶ σφοδρὸς, ἀναφέρας καλαμος. ὅτω Ἄνεμον, αὖ μὴ τοῦ ὁ χάλαζα [illegible] ἀκεσώμεθα, ἐπεὶ τῇ τοῦ Διὸς ἀρχῇ ἐπάθετο. ἐαὶ ἦ διὰ τοῦ ε, ἐπειδὴ αἱ ποιαὶ τυφῶνες λέγονται; ὡς καὶ αὐτὸς λέγει· Ἐκ Τυφωέος ἐς' ἀνέμων μένος ἀργεστάων. ἀφαιωθείσης τῆς ῥιζοφυίας τῆς δένδρων, ἀναδορεῖν καὶ ἀνατέμνειν, ἤρξατο πνεύματα, καὶ γίνεται πάντα τὰ κάρπιμα, καὶ ὅσα λυσιτελοῦσι τοῖς ἀνθρώποις. Ὄρθον μὲν φωῦν.) ὃν ἀνωτέρω εἶπεν ἀναιρεθῆναι ὑπὸ Ἡρακλέους. οὔπ φατειὸν.] οἷον, ὑ ῥητὸν καθ' ἀξίαν, ἢ ὑ φονεύσιμον· φάσι γὰρ, τὸ φονεύσαι. Κέρβερον ὠμηστήν.] ὁ μὲν Πίνδαρος ἑκατοντακέφαλον φησὶν εἶ) τὸν Τυφωέα. ἔτος δὲ πεντηκοντακέφαλον. τὸν ἦ Κέρβερον οἱ μὲν δράκοντα εἶπον, οἱ ἦ κύνα. κύνα ἦ καλοῦσι τὸν φυλακα τῆς κατὰ χθονίων. Κέρβερος ἦ, παρόσον οἱ ὑπὸ σεισμῶ καταπονιζόμενοι βιβρώσκον ἦ τὸ κέαρ, ἤπι τῷ ψυχῷ, καὶ ἐν Ἅιδῃ κατάγονται. ἀναιδέα τε κρατερόντα] πιθανοὶ οἱ σεισμοὶ ἀναιδεῖς, διὰ τὸ χθὼν πάντων ἐωέρχεσθαι, πάντα κατασείειν· κρατερὸν δὲ, διὰ τὸ μὴ ἰσχύος πάντα μεταβάλλειν. Τὸ τρίτον, Τ' ὄφρα αὖθις.] τοὺς ὑστεροὺς, διὰ τὸ καὶ αὐτοὺς εἶ) ὑπὸ τῆς ἀναδυμιάσεως. Τ' ὄφρα τῷ κακίαν λέγει. καὶ ὅπ ὁ Ἡρακλῆς αὐτῷ ἀνεῖλε, ἤγουν ἡ ἀρετὴ, ἢ δυναμένη πᾶσαν κακίαν ἀφανίσαι. καὶ πολυκέφαλός ἐστιν, ὥσπερ πολυκέφαλος ὕδρα. ἢ τῷ καταφορᾶν τῆς τοῦ ἀέρος ὑδάτων λέγει. Λέρνη ἦ, λίμνη ἐν Ἄργει. Λερναίῃ ἦ τῷ Ὕδρᾳ, ἢ ἀκούσιον, Ἀλκαῖος μὲν ἑπτακέφαλον φησί, Σιμωνίδης ἦ πεντηκοντακέφαλον. σαώ ἦ Ἡρακλεῖ, ἐπεὶ καὶ ὁ καρκῖνος τῇ Λέρνῃ κατησίεσαν. Ὕδρῃ καὶ λέγει, ἐπεὶ ἐν τοῖς ὕδασι διέτριβε Ἄλλως. Ὕδρῃ, τὴ κακίαν φησί, διὰ τὸ ὑδαλέῳ καὶ διακεχυμένῳ εἶ) παντα χῶ. Λερναίαν ἦ ταύτην καλεῖ, διὰ τὸ λίαν ἀφανεῖς, καὶ αὔξεις τῷ φανερὰν κακίαν. Ἄπλητον ἦ, ἀπλήρωτον. ἀμέτρητον. κοτέουσα ἦ, ἤγουν τῇ θερμότητι ὁ αὖ ὀργιζόμενος. Διὸς υἱός.] ὁ φρόνιμος καὶ ὁ στερρὸς νοῦς καταβάλλει τῷ κακίαν ἐν τῷ ἑαυτοῦ τιμητικῷ ξίφει, ἤγουν τῇ φρονήσει. σαώ τῷ Ἰολάῳ ἦ, τῷ φρονίμῳ λόγῳ, τῷ ἀφαιροῦντι τὰς λαιὰς. ἐπήρατο αὐτῷ, ἀνεῖλε. καταχρηστικῶς. ἔναρα γὰρ τὰ ὅπλα, ἢ τὰ σκῦλα. Ἰολάῳ.) ὁ δὲ Ἰόλαος υἱὸς ἦν ἀδελφῆ τοῦ Ἡρακλέους. ἔτος χρὴ μὲν ἔχειν τὰς κεφαλὰς τῆς Ὕδρης. ὅσων γὰρ ἀθάνατοι. ἀμαιμάκετον πῦρ.] ἀσυγκατάβατον, ἀσυγκαμάκητον. ἢ τῷ ἄγαν μαίνεσθαι, καὶ ἐπίκαιον· τοιοῦτον ἀπέλλυσαν.

Η δὲ Χίμαιραν ἔπνει πνείουσαν ἀμαιμάκετον πῦρ,
Δεινήν τε, μεγάλην τε, ποδώκεά τε, κρατερήν τε.
Τῆς δ' ἦν τρεῖς κεφαλαί. μία μὲν χαροποῖο λέοντος·
Η δὲ χιμαίρης· ἡ δ' ὄφιος κρατεροῖο δράκοντος.
Πρόσθε λέων, ὄπιθεν δὲ δράκων, μέσση δὲ χίμαιρα,
Δεινὸν ἀποπνείουσα πυρὸς μένος αἰθομένοιο.
Τὴν μὲν Πήγασος εἶλε καὶ ἐσθλὸς Βελλεροφόντης.
Η δ' ἄρα Σφίγγ' ὀλοὴν τέκε, Καδμείοισιν ὄλεθρον,
Ορθῷ ὑποδμηθεῖσα· Νεμεαῖόν τε λέοντα,
Τὸν ῥ' Ηρη θρέψασα Διὸς κυδρὴ παράκοιτις·
Γουνοῖσιν κατέναστε Νεμείης, πῆμ' ἀνθρώποις.
Ενθ' ἄρ' ὅγ' οἰκείων ἐλεφαίρετο φῦλ' ἀνθρώπων,
Κοιρανέων ζαθέοιο Νεμείης ἠδ' Απέσαντος.
Αλλά ἑ ἶς ἐδάμασσε βίης Η ερακληείης.
Κητοῖ δ' ὁπλότατον, Φόρκυϊ φιλότητι μιγεῖσα,
Γείνατο, δεινὸν ὄφιν, ὃς ἐρεμνῆς κεύθεσι γαίης
Πείρασιν ἐν μεγάλοις παγχρύσεα μῆλα φυλάσσει.
Τοῦτο μὲν ἐκ Κητοῦς καὶ Φόρκυος γένος ἔστι.
Τηθὺς δ' Ωκεανῷ ποταμοὺς τέκε δινήεντας,
Νεῖλον τ', Αλφειόν τε, καὶ Η ειδανὸν βαθυδίνην,
Σρυμόνα, Μαίανδρόν τε, καὶ Ισσον καλλιρέεθρον,
Φᾶσίν τε, Ρῆσόν τ', Αχελώϊον ἀργυροδίνην·
Νέσσον τε, Ρόδιόν τε, Αλιάκμονά τ' Ε πτάπορόν τε,
Γρήνικόν τε, καὶ Αἶσηπον, θεῖόν τε Σιμοῦντα,
Πηνειόν τε, καὶ Ερμον, εὐρρείτην τε Καΐκον,
Σαγγαρίου τε μέγαν Λάδωνά τε, Παρθενίου τε,
Εὐηνόν τε, καὶ Αρδησκον, θεῖόν τε Σκάμανδρον.
Τίκτε δὲ θυγατέρων ἱερὸν γένος, αἳ κατὰ γαῖαν
Ἄνδρας κουρίζουσιν Απόλλωνι ξὺν ἄνακτι,
Καὶ Ποταμοῖς. Τοῦτον δὲ Διὸς τελέουσι γέρασσι,
Πειθώ τ', Αδμήτη τε, Ιάνθη τ', Η λέκτρη τε,
Δωρίς τε, Πρυμνώ τε, καὶ Οὐρανίη θεοειδής,
Ιππώ τε, Κλυμένη τε, Ροδία τε, Καλλιόπη τε,
Ζευξώ τε, Κλυτίη τε, Ιδυῖά τε, Πασιθόη τε,

Tum ipſa Chimæram peperit, ſpirantem terribilem ignem;
Trucemque, magnamque, pernicemque, validamque.
Illius erant tria capita: vnum quidem terribilis leonis,
Alterum capellæ, tertium vero ſerpentis robuſti draconis:
A fronte leo, pone vero draco, media vero capra,
Horrende effians ignis robur ardentis.
Hanc quidem Pegaſus cepit, & ſtrenuus Bellerophontes,
Illa ſane Sphingem exitialem peperit, Cadmeis pernicium,
Ab Ortho ſubacta: Nemeumque leonem,
Quem Iuno cum enutriuiſſet, Iouis veneranda vxor,
In locis fertilibus collocauit Nemeæ, cladem hominibus.
Ibi ſane hic commorans decipiebat tribus hominum,
Imperans cauernoſæ Nemeæ, atque Apeſanti.
Sed ipſum robur domuit virtutis Herculeæ.
Ceto vero minimum natu, cum Phorco amore miſta,
Peperit grauem ſerpentem, qui obſcuræ in latibulis terræ
Finibus in amplis prorſus aurea mala cuſtodit.
Hoc quidem ex Ceto & Phorco genus eſt.
Tethys autem Oceano fluuios peperit vorticoſa,
Nilumque, Alpheumque, & Eridanum profundos vortices habentem,
Strymonem, Mæandrumque, & Iſtrum pulchrifluum,
Phaſimque, Rheſumque Acheloïum argentimorticem,
Neſſumque, Rhodiumque, Haliacmonemq., Heptaporumq.
Granicumque, & Æſapum, diuinumque Simoenta.
Peneumque, & Hermum, amœnæque fluentem Caicum,
Sangariumque magnum, Ladonemque, Parthenimumque,
Eueninumque, & Ardeſcum, diuinumque Scamandrum.
Peperit quoque filiarum ſacrum genus, quæ per terram
Viros a teneris educant, vna cum Apolline rege,
Fluuiorumque hanc veram a Ioue ſortem habent,
Peithoque, Admeteque, Ianthe-que, Electraque,
Doriſque, Prymnoque, & Vraniæ forma deam referens,
Hippoque, Clymeneque, Rhodiaque, Calliopeque,
Zeuxoque, Clytieque, Idyiaque, Paſithoeque,

Πλη-

Πλεξαύρη τε, Γαλαξαύρη τε, ἐρατή τε Διώνη,
Μηλόβοσίς τε, Θόη τε, καὶ εὐειδὴς Πολυδώρη.

Plexaureq, & Galaxaure, amabilisque Dione,
Meloboſisque, Thoeque, & venusta Polydora,

ΑΛΛΗΓΟΡΙΑΙ.

Ἔπι ἡ καὶ τιμὴ Χίμαιραν ἀποτίκτει πῦρπνοον πῦρ, τριπρόσωπον τε ὄσσαν καὶ τριμορφον, καὶ τὸ μὲν ἔμπροσθεν ἔχουσαν λέοντος, τὸ δ' ὄπιθεν δράκοντος, τὸ μέσον ἡ χίμαιρα, φαρέσσον ἐκ μὲν τούτων ἀναδυομένων, καὶ τὴν ἐν χειμῶνι γεγομένων ὄμβρων, γίνεσθαι ἐώσασιν ποταμοί πυκνοὶ οἱ καλέμενοι χείμαῤῥοι δίκλιν πυρὸς ἀκατάσχετοι, καὶ πᾶν τὸ φροντιχὸν ἐδαμάσσαντες, οἱ πυκνοὶ δὴ κατ' ἔμπροσθεν λέοντες λέγονται· διὰ τὸ ἁρπάζειν οἷον πᾶν τὸ ἐδαπτικὸν, καὶ διὰ τὸ ὠκύτατον αἰρεῖσθαι καὶ ἰσχύειν, καὶ οἷον ὀρύσσειν ὥσπερ πᾶσι ὄνυξι ἡ χίμαιρα, ἵνα μέλλωσι ποταμοὶ ῥεῖσθαι, καὶ χάσκειν αὐτοῖς, καὶ κοιλαίνειν· τὸ μέσον δὲ χίμαιρα εἶπε, τὸ πεπαῤῥέον δηλαδὴ καὶ ῥωζηδὸν φερόμενον ὕδωρ. τὸ δ' ὄπιθεν δράκοντος, φαρέσσον τὸ χῆμα τῶν ποταμῶν ἑλικοειδές ἐστι, καὶ οὐκ εὐθύ. οὐ γὰρ κατ' εὐθεῖαν ῥέουσιν, ἀλλὰ παρεκκλίνοντες ἔνθα καὶ ἔνθα, καὶ κοιλότητας ἐν γῇ ποιοῦντες. εἴρηται δὲ καὶ πρὸς Λυκιγενέτην αὐθρώπων, ἐμοῦ δηθεν αὐτὸν ἐρωτήσαντος, εἰ ἔστιν ἀληθὲς ἐν Λυκίᾳ τῆς Χιμαίρας τόπος, ἐν ᾧ φασὶν αὐτὴν διατρίβειν. ὡς ἔστι μὲν τὸ καλέμενον Χίμαιρα χωρίον, ἐν ᾧ ἀρ' ὑξελθεῖν τιμὴ θάλασσαν, εἶπεν ἐκεῖνος ἀκοῦσαί ποτε, καὶ κοίλανσιν πρὸ τοῦ τόπου ἐμπεσοῦσαν, ὧν δὴ κοίλανσιν οἱ ἐγχώριοι χίμαιραν προσαγορεύουσιν. ἀναιρεῖ δὲ ταύτην ὁ Βελλεροφόντης τῷ Πηγάσῳ ἐποχούμενος, ὁ Ἥλιος δηλαδὴ, ὁ τὰ βέλη τὰ ῥέοντα φονεύων, καὶ ἄνωθεν θεὸς αὔξησιν τοῖς πίνουσι ποταμοῖς ἐπιφερόμενος· καὶ γὰρ ἄνωθεν ὄμβρων ἐναλιφάντων, ξηραίνονται καὶ οἱ ἐν τοῖς χειμῶνι ποταμοὶ, ἐξ ὧν δὴ συνεστήκασι. λέγεται δ' ὁ Πήγασος γιὸς ὁ Ἥλιος αὐτὸς, ὃν καὶ Βελλεροφόντην εἴπομεν. ἐκαλὸν γὰρ διαφόρως ὀνόμασιν αὐτὸν παρ' ἡμῶν καλεῖσθαι, θεὸς τὰς διαφόρους αὐτοῦ ἐνεργείας ἐπιβλεπόντων, ἀπὸ καὶ Τήλειον, ἀπὸ τοῦ τηλεβόλως ἄνωθεν ἡμῶν καλεῖσθαι), καὶ Ἐκάεργος, ἀπὸ τοῦ ἑκάθεν ἡμῶν ὧν ἐργάζεσθαι ποιεῖν ἡμᾶς, καὶ Δήλιος, ἀπὸ τοῦ δῆλος τοῖς πᾶσι φροσκεῖσθαι, καὶ δῆλα τὰ πάντα ποιεῖν, καὶ Πύθιος, ἀπὸ τοῦ σπήλυος εἶναι), ἐκ τῆς ἑαυτοῦ σωφροσύνης, ἀλλὰ μᾶλλον τῆς ἀπουσίας, καὶ Λυκηγενέτης, ὡς τοῦ λυκαυγοῦς ὄρθρου γένητης. εἰ τοίνυν ταῦθ' ὕπως ἔχει, ἀκριβὲς εἰ καὶ αὐτὸς εἴη Πήγασος καὶ Βελλεροφόντης. Πήγασος μὲν οὖν, ἀπὸ τοῦ σίνεσθαι τοῦ Ὠκεανοῦ, τυτθὸν ἁρμαθὲν, λαμπρὸν λελαμπρυσμένος ἐν ἄστρασι. οἶμαι δὲ καὶ διὰ τοῦτο τὸν ἡμέτερον πώλον λελιπόντα ἡ Ἑλληνικὴ αὐτονομία τὸν Πήγασον παρέδωκε, διὰ τὸ καθαρὸν ἐν ἄστρασι εἶναι τὸν ἵππον, καὶ πᾶσιν ἀπολελοιπέναι τὸν ἄστρασιν αὐτοῦ συσκίασιν τῶν νεφῶν καὶ διαφθάσεως. ἢ Πήγασος ἂν εἴη, ᾧ ἐποχούμενος ὁ Βελλεροφόντης τιμὴ Χίμαιραν ἀνεῖλεν, ἡ παχυτέρα φύξις τὰς ἐν ἀέρι ὑγρὰς ἀναδυομένας, καὶ τὸ οἷον βέλη τὰ μέλλοντα ῥεῖν καὶ αὐξάνειν τὰς ἐν χειμῶνι ποταμοὺς, ἀφαιροῦσα. καὶ γὰρ χόρτων καὶ χαλαζῶν, καὶ τῶν λευκῶν πεπηγότων ὑδάτων γιγνομένων, ἐλαττοῦται οἱ ὄμβροι. τύπτων δ' ἐλαττουμένων, οἱ χείμαῤῥοι κατ' ὀλίγον ξηραίνονται μὴ δυναμένης τιμὴ τοῦ ἀέρος χαυλιὼ πολλὰ γὰρ πλατέα ῥήσεις ἐπιχαλᾶται τοῦ φροντιστοῦ, ἢ διὰ τὸ δηλυμένου φάγματος κρύψιν τε καὶ ἀσάφειαν, ἢ καὶ ἐναλλαγὴν, ἢ διὰ τιμὴ τοῦ χειμῶνος ἀφοσιξίαν, ἢ διὰ μέτρον, ἢ δι' ἕθος· μᾶλλον γὰρ διὰ διφθόγγου τὸ χίμαιρα ὤφειλε χέασθαι· ἢ διὰ τοῦ ῐ. ὅπ ἡ πολλὰ δι' ἕθος χέασται τοίως ἢ τοίως, τὸ ἀκρίβειαν ἡμῶν παρορώντων, μαρτυρεῖ τὸ Ἀχιλλεὺς ὄνομα· ὄφελε γὰρ αὖ αὐτὸ τὸ ἐπωνυμολογήσαι, τιμὴ δι' ἑνὸς λ χαυλιὼ ἔχειν ὀφείλει. Χίμαιρα ἡ τιμὴ Σφίγγα γυναῖκα τοῖς Καδμείοις ὄλεθρον τῷ Ὄρθρῳ συνελθοῦσα, ἔπ ἡ καὶ τὸν ἐν Νεμέᾳ λέοντα, ὃν πρόφρων ἡ Ἥρα καὶ τοῖς γουνοῖς κατοικάζει τοῖς Νεμέας, εἰς βλαίσιλω αὐθρώπων, ὃν δὴ καὶ δαμάζει ὁ Ἡρακλῆς, τὸν ἐν Νεμέᾳ δηλαδὴ λέοντα, δίλογος. Σφίγξ γὰρ αὖ εἶπε, καὶ σφίγγεσθαι τοὺς αὐθρώπους ἐδαπτικάζουσα φύξις ἐν χειμῶνι, καὶ ὄλλυσα τοὺς Καδμείους, τυτθὸν τοὺς καταδαμαζομένους ὑπ' αὐτῆς. τῷ Ὄρθρῳ δ' αὖ λέγοιτο συνέρχεσθαι, φαρέσσον ἐν ταῖς ἑωθιναῖς καταστάσιν καὶ ὀρθειναῖς, ἔπ τῶν ἡλίου ὑπὸ τὸν ὀείζοντα κρυπτομένου, διηγίνεσθαι· σφοδροτέρας καὶ ὀπικρατεστέρας, ἥπερ δὴ καὶ δηλυμένως εἴρηται Σφίγξ. Νεμειαῖος δ' αὖ εἴη λέων, ὁ παχυτὸς, ὁ νεμόμενος οἷον δίκλιν λέοντος ὑμνεῖ φυτά τε καὶ σπέρματα

τὰ ἐν τῇ γῇ· ἃ δὴ ὁ λόγος χρωὺς προσηγόρευ-
ὲν· τὰς γὰρ μελλούσας ἐκ γῆς ἀναδίδοσθαι χορὰς
σπερμάτων ὅπως ὑ κρατήσας ὁ παγετὸς διαφθείρει· ὃν πνεῦμα δὴ λέοντα ἡ κυδρὴ πυριάσπις
τοῦ Διὸς Ἥρη πέφευε. τοῦτέστιν ὁ κυδρόβιος ἀήρ,
ὁ δοξαζόμενος ὡσανεὶ ταῖς βροτοῖς ἡμῶν ὑδάτων,
ὑ πρὸ αἰθέρι ἱσταμένου κάτωθεν. ὑχαθεὶς
γὰρ ψυχεῖ. ἀλλὰ τὸν τὸν λέοντα τοῦτέστι τὸν
παγετὸν, ὁ Ἡρακλῆς ἐλθὼν δαμάζει, τοῦτέστιν
ὁ ἥλιος.

Λέγει δ' ἡ Κητοῖ τῇ Φόρκυϊ μιγεῖσα ἀπο-
γεννᾶσθαι νεώτερον τέκνον ἢ δράκοντα τὸν φυ-
λάσσοντα τὰ μῆλα τὰ χρυσᾶ ἐν τοῖς πέρασι
τῆς γῆς, παρόσον διασκιδνυμένων ἐκ τοῦ καθ'
ἡμᾶς ἀέρος τὴν ἀναθυμίασιν ὑπὸ τοῦ ἡλίου, ἡδὴ
συχνὰς ἡμῖν ἐπισκιάλλοντος, ὅτι τὰ πρόσω-
θεν ἡμῶν μέρη ἁπλαύτοις πρὸς συμβαίνει φο-
ρεῖς ἀναθυμιάσεις, κἀκεῖ συνίσασι. ἐγὼ δὲ ἂν
εὖ οἶδα μυθικὴν ὑπολείπεσθαι οὐδὲν τῷ παντὶ
τῶν τοιούτων ἀναθυμιάσεων. αἱ πνεῦσι δὴ τοιοῦ
ἀναθυμιάσεις τὰ χρυσᾶ μῆλα φυλάσσειν λέ-
γουσι, τοῦτέστι καλύπτειν τὰ ἄφατα τὰ λαμπρὰ καὶ
χρυσοειδῆ. ὑπὸ φοβοῦσι γὰρ αὐτοῖς. Κητοῖ δ'
ἂν εἴη, ἡ κεκαυμένη καὶ ἐξατμιζομένη ὑπὸ τῶν
ἡλιακῶν ἀκτίνων ἀναθυμίασις. Φόρκυν δ', ἡ
φερεφερὴ τῶν ὑδάτων, ἐξ ὧν δὴ πολὺ πλείστον ἐν
θέρει ἀπογλύφει ὁ εἰρημένος λεπτὸν, ἤγουν
τὰ ἐν τοῖς ἐναντίοις κλίμασι τῷ καθ' ἡμᾶς
ὑφὶς ἄμπνα νέφη. ἃ δὴ δράκοντα ὁ λόγος προσαγορεύει, ἢ διὰ τὸ φῆμα τῶν τοιούτων νεφῶν.
(ἔστι γὰρ πολλὰ ἅπαξ ἰδεῖν ἐν τοῖς νέφεσι δράκοντα εἰδῆ,) ἢ διὰ τὸν συνεχῆ καὶ φόβον, ἢ διὰ τὸ
τοῖς θέρεσι καὶ ὁπαιομένως ἐμπεδοῦν καθίσασθαι.
ὅτι δὲ καὶ τοῖς καθ' ὅλου τῆς ἐρημίας χαίνουσι λέγει ὁ τοιοῦτος δράκων, παρόσον ὑπ' ἐν
τοῖς ἄνωθεν ἡμῶν μέρεσιν ἐναπλιμπανόμενοι αἱ
τοιαῦται ἀναθυμιάσεις, ἀλλὰ καὶ τοῖς κοιλώμασι
τῆς γῆς ἐναπκρυπτόμενοι· ὑ γὰρ ἔστι κενὸν ἐν τῷ
παντί, κατὰ τὸν δαιμόνιον Λεύκιππον. ἐρημιὰ δ' ἂν λέγοιτο, ἀπὸ τοῦ ἐν τῇ ἔρᾳ μένειν, τοῦτέστι τῇ γῇ· ὅθεν οἶμαι καὶ ὑμνῳδοῦσι προσαγορεύει ὑχ ὁπλῶς τὰ ὕψηλα ὡς οἱ πολλοὶ νομίζουσιν, ἀλλὰ τὰ σπανὰ καὶ δυσαρπῆ καὶ διὰ τοῦτο
ἐν γῇ μένειν ἀδρασκιάζοντα τοὺς ἐν αὐτοῖς
καταφώμενος, καὶ σπανῶς κομιδῇ διάγειν. ἡ
Τηθὺς δὲ μιγεῖσα τῷ Ὠκεανῷ γεννᾷ τοὺς ποταμοὺς,
παρόσον ἐκ τῆς γῆς ἀναδίδοσθαι καὶ ἀναβλασταίνειν οἱ ποταμοί, καὶ αἱ πηγαί. Ὠκεανὸς δ'
ἂν εἴη τὸ ὑπόρροον τῇ θαλάσσῃ ὕδωρ, καὶ οἰκείως
νέουσιν, τοῦτέστι περιόμενον. διαφέρουσι γὰρ τὰ
ὕδατα τῆς θαλάσσης ἐν διαφόροις τῆς γῆς τόποις καὶ εἰσδύόμενα ἀναπηγάζει καὶ ἀναφέρει γλυκύτερα τε καὶ πότιμα ἐξ ἀκραρείας ἢ ὑποφορείας.
ἀρρενικῶς δὲ οἱ ποταμοὶ εἴρηνται, διὰ τὸ σφοδρὸν τῆς κινήσεως τῶν ἐν αὐτοῖς ὑδάτων, καὶ ἐνεργέστερον καὶ δραστικώτερον. αἱ δὲ πηγαὶ θηλυκῶς ὀνομάζονται, διὰ τὸ θηλύτερον οἷον καὶ
ὑφιέμενον τῆς τῶν ἐν αὐταῖς ὑδάτων ἀναβλύσεως. κρείττων δὲ λέγοιτο μὴ τῶν Ἀπόλλωνος
οἱ ποταμοί τε καὶ αἱ κρῆναι, διὰ τὸ αὐξήσεως
καὶ ἀναξηράνσεως τῶν τειχῶν αἰτίους εἶναι τούτους ἔνθεν τε
καὶ οἱ Ἕλληνες ἀποικίζειν ταύτας τοῖς ποταμοῖς πρώτους εἰώθεσαν. Ἀπόλλωνα δ' ἂν εἴη ὁ
ἥλιος, ὁ ἰσοσταθμίζων ταύτας διὰ θερμασίας
τῆς ἡμῶν, οἶμαι δὲ καὶ ἀκριβεστέρως αὐτὸν καλεῖσθαι τάχα μὲν καὶ διά τι τῶν ἡλιακῶν δίσκων
μὴ τῶν ἐξ αὐτοῦ ἐφαλλομένων χρυσῶν ἀκτίνων κεφαλῇ τινι προσοικείων, νόμαις ὅτι χύσεις ἀφαπτόμενον. τάχα δὲ καὶ διὰ τὸ ἀκριβεστέρως
τοὺς ὑφ' ἥλιον καλλιτεχνημένους ἀνθρώπους· ὀργάνων γὰρ τὰς ἀκτίσι τῶν τειχῶν οἱ ἀνθηρότειχες καὶ καλλίτειχες. τὰ πλέω δὲ τῶν
ὀνομάτων τῶν πηγῶν. ἀνοματοποιεῖται τῷ Ἡσιόδῳ, ἀπὸ τῶν ὑποτυμβαινόντων ταῖς πηγαῖς.
Ἡ λέπρα τὸ γὰρ εἰρηνικὸν διὰ τὸ καθαρὸν καὶ χρυσίζον τοῦ ὕδατος, καὶ δίκην ἡλέκτρου λαμπρόν.
Γαῖαν δὲ, ἀπὸ τοῦ ἰαίνειν καὶ διαφέρειν τοὺς πόντους. Ζάλην δὲ, ἀπὸ τοῦ ζάλην μὲν τὴν
ἀνάπαυσιν ἐν ταῖς πηγαῖς τὴν ἀστάσιαστον. Πλημυρίδα δὲ, καὶ Γαλαξαύρην, ἢ ἐκ τῶν πηγῶν ἀναδιδομένη πλῆξις αὐρῶν ἀκραιὰς καὶ καθαρὰς καὶ διὰ τοῦ γάλακτος ἀποσημαίνει. Μηλόβοσις δὲ, διὰ τὸ ἐν αὐταῖς τὰ μῆλα βόσκεσθαι
πλείω ἤγουν τοὺς παρακειμένους αὐταῖς τόπους
νέμεσθαι.

ΣΧΟΛΙΑ.

Ἡ δὲ Χίμαιρα ἔπεκτα.] ἢ καθόλου, φησὶ, πᾶσα ἐχιδνώδης τοῦ μεσημβρινοῦ καὶ ὁ μὲν λέων ἐχέτω φανερὸν καὶ ὀξὺν τὸν θυμὸν ὁ δράκων δὲ ποικιλώτερον· ἡ χίμαιρα δὲ τὸν μεσημβρινὸν θυμὸν καὶ μέσον, καὶ κεκραμένον. ἄλλως. τοὺς χειμάρ-

ρους

μας λέγει διὰ τὸ ἐκ τῆς ἀναθυμιάσεων καὶ τῶν ὄμβρων αὐτῶν γίνεσθαι. Πρόσθε λέων.] ὅτι οἱ μεταβαλλοντες τῷ φρόνιμοι ὀφείλουσι βέλτιον ἐπεξεργάζεσθαι. εἰ δὲ μή με, τῇ παρελεύσει χρήσασθε. Πύμασον εἶπε.] Πύμασον καλεῖ τὸν συγκεκραμένον θυμόν, ὃς ἔχει συγκεκραμένον τὸ ἄλογον μέρος τῷ λογικῷ. Βελλεροφόντῃ δ' τὸν ἀναιρουμένα τὰ θηρία, ἀλλὰ τὸ ἐν τῇ ἕρᾳ βάλλειν, τὸ βάλλοντα εἰς τῶν γῶν. Ἄλλως. βίλλερα, τὰ καλὰ λέγει. Βελλεροφόντης ἦν ὁ παρουσίαν πάντα τὰ καλά. ἐνταῦθα αἴ τις ἐκ ἀρχῆς καὶ τὰ τῆς ῥητορικῆς βία μέρη ἢ ποιητῶν αἰνίττεσθαι ποίησις τό, τε δικανικὸν, καὶ τὸ παρηγορικὸν καὶ τὸ συμβουλευτικόν. καὶ λέων ἂν μὴ εἴη τὸ δικανικὸν, διὰ τὸ καταπλήττειν καὶ ἀφόνους, ὡς εἰπεῖν, καθιστᾶν τοὺς ἀντιλέγοντας. χίμαιρα δ' τὸ παρηγορικὸν διὰ τὸ σκιερὸν, καὶ χαίρειν τούτοις λέγοντα, καὶ τὸν ἀκούοντα καὶ ἦχόν τινα ἀποτελεῖν τῆς ὀνομάτων ῥυθμόν. δράκων δ' ἂν εἴη τὸ συμβουλευτικόν, διὰ τὸ ποικίλον καὶ πολύσχοφον εἶδος, καὶ μαρτύρων δεῖσθαι τῆς λόγου διὰ τὸ πεῖσαι ἐπεὶ δ' χαροπόν τινα τὸ λέοντα εἶρηκεν, εἶπεν ἂν καὶ τὸ δικανικὸν χαροπὸν διὰ τὸ μὴ χάειτός τοῦ λογικῆς καὶ κομψότητος γίνεσθαι. ἀλλὰ καὶ τὸν δράκοντα κρατερὸν εἶναι φησὶ διὰ τὸ ἰσχυρᾶς τινὸς ἀποδείξεως χρῆσθαι πρὸς τὸ πεῖσαι τὸν συμβουλεύοντα ἔχιδνα δ' ἂν εἴη μᾶλλον αὐτῶν, ὁ ποικίλος καὶ πολυιδὴς νῦν· καὶ ἡ μακρὰ καὶ πολυέλικτος τέχνη, ἢ πυρὸς μέν δεινὴν χιμαίρας πίνειν. Σφὶν ὀλοὸν.] τὴν θύραν λέγει. αὕτη δέ ἐστι θυγάτηρ Χιμαίρας καὶ Τυφῶνος. ἀπ' αὐτῆς σκληθῆναι καὶ τὸ φίλιον, ἵνα διίσχισε· φίλια δ' αὐτῷ οἱ Βοιωτοὶ ἔλεγον. Λύκος δ' ἐν τῷ περὶ Θηβαίων, αὐτῷ ὑπὸ Διονύσου πεμφθῆναί φησι. Ἄλλως. Ὀρθῶ ὑποδμηθεῖσα] ὀρθὸν μὲν φοῦτον, ὃν καὶ ἀνωτέρω εἶπεν αἰωρεῖσθαι ὑφ' Ἡρακλέους· παρόσον ἐν τῷ ὄρθρῳ σφοδρωτέρα ἡ ψύξις. τὸ δὲ Νεμεαῖον ἔργον Πελοποννήσου ἡ Ἄργος ἵνα δὴ λέων. φοῦτον δ' ἔργον τοῦ Ἡρακλέους σκληθῆναι τὸν, ὑπὸ τοῦ νεμεθῆναι τοὺς τόπους τοῦ Ἄργους. ἡ δὲ Σφίγξ θεομαχικῶς μὲν γοῦν δὴ λησρὶς καὶ εἶχε πολλὰς σαρκὰς αὐτὴ τοὺς συναρπάζοντας ἐν ταῦθα δ' τῷ πρυφίνοου καὶ μεικτῷ κεκρυμμένου καχίαν λέγει. Γυροῖσιν κατέπαυσεν.] ἐν τοῖς γεμωτέροις τόποις κατέφθισεν Νεμέης, ἔστιν ὄρομα κοιλάδι, ἢ μᾶλλον τοῦ ὄρους. Τὸν δ' Ἥρη.] ἤγουν ὁ αὴρ ὁ ὑδροῤῥόας, ὅτοι ὁ δροσιζόμενος διὰ τῆς βροχῆς. Διὸς δ' ἀφάκοιτις, ὅτι τοῦ αἰθέρος κάτωθεν ὁ ἀὴρ. ἐφαίρετο.] αὐτὸ τοῦ ἔβλαπτεν. Ὄμηρος δέ ποτε καὶ προλογίζεται. Νείλου τε.] ἐν τούτῳ φαίνεται Ἡσίοδος Ὄμηρου νεώτερος. καὶ γὰρ Ὄμηρος Αἴγυπτον καλεῖ τὸν Νεῖλον. Ἀλφειὸν δ' ποταμὸν Πελοποννήσου, καὶ Ἥλιδι καλλίρροος δ' ὁ ἀπὸ Ἀσίας, κώμης Ἀρκαδικῆς. Ἠειδαρὸς δ' ποταμὸς Κελτικός. Σπερχειὸν δ' ποταμὸς Θρᾴκης. Μαίανδρος ποταμὸς Λυδίας, ἢ Καρίας. Ἴρος ποταμὸς Σκυθίας. Φᾶσις ποταμὸς Κόλχων. Ῥῆσος ποταμὸς Τροίας. Ἀχελῶος ποταμὸς Ἀκαρνανίας, ἢ Αἰτωλίας. Νέστος Θρᾴκης. Ῥόδιος Τροίας. Ἀλιάκμων Μακεδονίας. Ἑπτάπορος, καὶ Γρήνικος, καὶ Λίσσος, καὶ Σιμόεις, Τροίας. Σπιὸς Θρᾴκης. τινὲς δὲ τὸν Γρήνικον, καὶ Σιμοῦντα, καὶ Πηνειὸν, Θεσσαλίας φασί. Ἕξαμος Λυδίας. Κάϊκος Μυσίας. Σαγγάριος Φρυγίας τῆς αὐτῆς. Λάδων Ἀρκαδίας. Παρθενίου Παφλαγονίας. Εὔηνος Αἰτωλίας. Ἀρδήσκος Σκυθίας. Σκάμανδρος Τροίας. ὁ δὲ ἐν Σάμῳ παρθένιος, καὶ Ἴμβρασος καλεῖται. Ἴμβρασος δ' ὁ ὑπὸ Καρῶν Ἑρμῆς λέγεται. Τίκτε δ' θυγατέρων] ἔτικτε δὲ τὰς λίμνας, αἵτινες σὺν τῷ ἡλίῳ τρέφουσιν ἡμᾶς. ταῦτα δέ εἰσιν ὀνόματα ποταμῶν, καὶ λιμνῶν. Ἀνδρας κυείζουσιν.] ἀνατρέφουσιν. ἐκ γὰρ τῆς ποιότητος τοῦ ὑγροῦ, ἐστὶν ἡ ζωὴ τοῦ ἡλίου. Σοὶ Ἀπόλλωνι ἄνακτι] καὶ γὰρ Ἀπόλλωνι καὶ ποταμοῖς οἰκεῖα ἀνάπτειν τὰς κόμας. διὰ τὸ αὐξήσεως καὶ ἀναζωῆς αἰτίους εἶναι. ὡς Ὄμηρος, Σπέρχειὸς ἄλλως σοί γε πατὴρ ἐρίηκτος πέλεται. τὰ γὰρ ὕδατα αὐξητικά, καὶ ὁ ἥλιος. Δωεῖς.] Νηρέως γαμῆ. Πεμπῶ δὲ ὁ πλοῦς. Οὐρανίη] ἡ αἰθησις τοῦ οὐρανίου. Ἵππων] ἡ ὀξύτης. Κλυμένη.] ἡ αἴθησις. Ῥοδίη.] ἡ αὐθινοότης. Ζεύξω.] ἡ ζεῦξις τοῦ καταζυγίου. Ἴδῃα] ἡ τέχνη. Παρθένιον, ἐν ἄλλῳ Πειρηθόον, διὰ τὸ ἐν πάσῃ τῇ γῇ θεῖον, ἤγουν πανταχοῦ αἷμα ὀζειν πηγαῖς, ἢ διὰ τὸ ἔχειν πάντων πηγάζειν, ἤγουν κοινῶς φερούσας πᾶσαν ἀρύσεως. Πλεξαύρη] ἡ πλησμονή. Γαλαξαύρη.] τὰ αὐθορεὰ πηδήματα

Κερκηίς τε φυὴν ἐρατὴ, Πλουτώ τε βοῶπις,
Περσηίς τ', Ἰάνειρά τ', Ἀκάστη τε, Ξάνθη τε,
Πεζαίη τ' ἐρόεσσα, Μενεσθώ τ', Εὐρώπη τε,
Μῆτίς τ', Εὐρυνόμη τε, Τελεσθώ τε κροκόπεπλος
Κρισίη τ', Ἀσία τε, ἠμὲ ἱμερόεσσα Καλυψώ·
Εὐδώρη τε, Τύχη τε, ἠὲ Ἀμφιρὼ, Ὠκυρόη τε·
Καὶ Στὺξ, ἣ δὴ ἀφέων ὑποφέρεται ὀπὴ ἐς ἠ ἀπασέων.
Αὗται δ' Ὠκεανῷ καὶ Τηθύος ἐξεγένοντο
Πρεσβύταὶ κοῦραι· πολλαὶ γε μέν εἰσι καὶ ἄλλαι.
Τρισχίλιαι εἰσὶ ταναύσφυροι Ὠκεανῖναι,
Αἵ ῥα πολυσπερέες γαῖαν καὶ βένθεα λίμνης
Πάντη ὁμῶς ἐφέπουσι, θεάων ἀγλαὰ τέκνα.
Τόσσοι δ' αὖθ' ἕτεροί ποταμοὶ κελαρυζηδὰ ῥέοντες
Υἱέες Ὠκεανοῦ, τοὺς γείνατο πότνια Τηθύς·
Τῶν ὄνομ' ἀργαλέον πάντεσσι βροτοῖσιν ἀνδρα εἰπέμεναι,
Οἱ δὲ ἕκαστοι ἴσασιν, οἳ αὐτοῖσι παρναιετάουσι.
Θεία δ' Ἠελίου τε μέγαν, λαμπράν τε Σελήνην,
Ἠῶ θ', ἣ πάντεσσιν ἐπιχθονίοισι φαείνει,
Ἀθανάτοις τε θεοῖς, τοὶ εὐρὺν οὐρανὸν ἔχουσι,
Γείνατ', ὑποδμηθεῖσ' Ὑπερίονος ἐν φιλότητι.
Κρεὼ δ' Εὐρυβίῃ τέκετο φιλότητι μιγεῖσα
Ἀστραῖόν τε μέγαν, Πάλλαντά τε δῖα θεάων
Πέρσῃν θ', ὃς καὶ πᾶσι μετέπρεπεν εἰδοσύνῃσιν.
Ἀστραίῳ δ' Ἠὼς ἀνέμους τέκε καρτεροθύμους,
Ἀργέστην, Ζέφυρον, Βορέην τ' αἰψηροκέλευθον,
Καὶ Νότον, ἐν φιλότητι θεὰ θεῷ εὐνηθεῖσα.
Τοὺς δὲ μετ' ἀστέρα τίκτεν Ἑωσφόρον ἠερίγενεια,
Ἄστρα τε λαμπετόωντα, τά τ' οὐρανὸς ἐστεφάνωται.
Στὺξ δὲ τέκ' Ὠκεανοῦ θυγάτηρ, Πάλλαντι μιγεῖσα,
Ζῆλον καὶ Νίκην καλλίσφυρον ἐν μεγάροισι,
Καὶ Κράτος, ἠδὲ Βίην ἀριδείκετα γείνατο τέκνα,
Τῶν οὐκ ἔστ' ἀπάνευθε Διὸς δόμος, οὐδέ τις ἕδρη,
Οὐδ' ὁδὸς, ὅπῃ μὴ κείνοις θεὸς ἡγεμονεύει,
Ἀλλ' αἰεὶ παρὰ Ζηνὶ βαρυκτύπῳ ἑδριόωνται.

Cereisque indole amabili, Plutoque bouinis oculis,
Perseisque, Ianiraque, Acasteque Xantheque,
Petræaque lepida, Menesthoque, Europaque:
Metisque, Eurynomeque, Telestoque croceo peplo:
Crisieque, Asiaque & amabilis Calypso:
Eudoreque, Tycheque, & Amphiro, Ocyroeque,
Et Styx, quæ ipsarum excellentissima est omnium:
Atque hæ Oceano & Tethyde prognatæ sunt,
Grandiores natu filiæ. multæ quidem sunt & aliæ:
Ter mille enim sunt celeres filiæ Oceani,
Quæ sane dispersæ terram & profundissimos lacus,
Passim pariter incolunt, deorum splendida proles.
Tot rursus alij fluuij cum strepitu fluentes,
Filij Oceani, quos peperit veneranda Tethys:
Quorum nomina difficile omniũ mortalem virum proloqui:
Sed singulatim noverunt quicunque circum habitant.
Thia præterea Solemque magnũ, lucentemque Lunam,
Auroramque quæ omnibus terrestribus lumen præbet,
Immortalibusque diis qui cœlum latum tenent,
Genuit, congressa cum Hyperione in amore.
Crio autem Eurybiæ peperit, per amorem mixta,
Astræumque magnum, Pallantemque, præstantissima dearũ,
Perseneque, qui etiam omnes præcellebat peritia.
Astræo vero Aurora ventos peperit magnanimos,
Argesten, Zephyrum, Boreamque rapidum,
Et Notum, in amore cum deo dea congressa.
Post hos vero Autora stellam genuit Luciferum mane genita,
Astraque fulgentia quibus cœlum cinctum est.
Styx vero peperit Oceani filia, Pallanti mixta,
Zelum & Niceu pulchros talos habentem, in ædibus,
Et Robur, atque Vim præclaros genuit filios.
Quibus non est seorsim a Ioue domus nec vlla sedes,
Neque via qua non illis deus præit:
Sed semper apud Iouem grauiter tonantem sedem habent.

Ὡς

Ὡς γὰρ ἐκέλευσε Στὺξ ἄφθιτος Ὠκεανίνη
Ἤματι τῷ, ὅτε πάντας Ὀλύμπιος ἀστεροπητὴς
Ἀθανάτους ἐκάλεσε θεοὺς ἐς μακρὸν Ὄλυμπον.
Εἶπε δ', ὃς ἂν μετ' ἐμοῖο θεῶν Τιτῆσι μάχοιτο,
Μή τιν' ἀπηρῄσειν γερέων, τιμὴν δὲ ἕκαστον
Ἕξεμεν, ἣν τὸ πάρος γε μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι.
Τὸν δ' ἔφαθ', ὃς τις ἄτιμος ὑπὸ Κρόνῳ ἠδ' ἀγέραστος,
Τιμῆς καὶ γερέων ὅπασ' ἡμέας ἣν θέμις ἐστί.
Ἦλθε δ' ἄρα πρώτη Στὺξ ἄφθιτος ἐς Ὄλυμπόν δὲ
Σὺν σφῇσι παίδεσσιν, φίλου διὰ μήδεα πατρός.
Τίειν δὲ Ζεὺς τίμησε, δόσιν δέ οἱ ἄρα ἔδωκεν.
Αὐτίκα μὲν γὰρ ἔθηκε θεῶν μέγαν ἔμμεναι ὅρκον,
Παῖδας δ' ἅμα πάντα ἐοὺς μεταναίεται εἶναι.
Ὡς δ' αὔτως πάντεσσι διαμπερὲς, ὥσπερ ὑπέστη,
Ἐξετέλεσσ'· αὐτὸς δὲ μέγα κρατεῖ ἠδὲ ἀνάσσει.
Φοίβῃ δ' εὖ Κοίου πολυήρατος ἦλθε εἰς εὐνήν.
Κυσαμένη δ' ἤρεσσε θεὰ θεὸν ἐν φιλότητι.
Ἀπὸ κυανόπεπλον ἐγείνατο μείλιχον αἰεὶ,
Ἤπιον ἀνθρώποισι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσι,
Μείλιχον ἐξ ἀρχῆς ἀγαπάζεσθαι ἐν ὀλύμπῳ.
Γείνατο δ' Ἀστερίην εὐώνυμον, ἣν ποτε Πέρσης
Ἤγαγε εἰς μέγα δῶμα, φίλην κεκλῆσθαι ἄκοιτιν.
Ἡ δ' ὑποκυσαμένη Ἑκάτην τέκε, τὴν περὶ πάντων
Ζεὺς Κρονίδης τίμησε· πόρεν δέ οἱ ἀγλαὰ δῶρα,
Μοῖραν ἔχειν γαίης τε καὶ ἀτρυγέτοιο θαλάσσης.
Ἣ δὲ καὶ ἀστερόεντος ὑπ' οὐρανοῦ ἔμμορε τιμῆς,
Ἀθανάτοις τε θεοῖσι τετιμένη ἐστὶ μάλιστα.
Καὶ γὰρ νῦν ὅτε πού τις ἐπιχθονίων ἀνθρώπων
Ἕρδων ἱερὰ καλὰ κατὰ νόμον ἱλάσκηται,
Κικλήσκει Ἑκάτην· πολλή τέ οἱ ἕσπετο τιμὴ
Ῥεῖα μάλ', ᾧ περ πρόφρων γε θεὰ ὑποδέξεται εὐχάς·
Καί οἱ ὄλβον ὀπάζει· ἐπεὶ δύναμίς γε πάρεστιν.
Ὅσσοι γὰρ Γαίης τε καὶ Οὐρανοῦ ἐξεγένοντο,
Καὶ τιμὴν ἔλαχον, τούτων ἔχει αἶσαν ἁπάντων.

Sic enim consuluit Styx incorruptibilis, Oceani filia,
Die illo, quando omnes Olympius fulgurator
Immortales vocauit deos ad altum cœlum.
Dixit autem, quod quisquis vna secum deorum contra Titanes pugnet,
Nulli se adempturum præmia, sed honorem quemque
Habiturum, quem antea inter immortales deos.
Illum etiam dixit qui honoris expers fuerit sub Saturno atque immunis,
Ad honores ac præmia proiecturum, vt fas est.
Venit autem prima Styx incorruptibilis ad Olympum
Cum suis filiis chari per consilia patris,
Ipsam vero Iuppiter honorauit: eximia quoque dona dedit.
Ipsam enim constituit deorum magnum vt sit iuramentum,
Filij autem diebus omnibus sui cohabitatores vt sint
Similiter etiam omnibus prorsus sicuti pollicitus erat,
Perfecit. ipse autem præpotens est, atque regem agit.
Phœbe porro Cœi peroptabilem venit ad lectum.
Grauida vero facta deinde dea dei in amore,
Latonem cæruleo pepulo peperit blandam semper,
Mitem hominibus atque immortalibus diis,
Suauem ab initio, in primis hilarem intra Olympum.
Genuit insuper Asteriam charam, quam olim Perses
Duxit in amplam domum, charam vt vocetur vxor.
Illa autem grauidata Hecaten peperit, quam super omnes
Iupiter Saturnius honorauit. dedit vero ei splendida dona,
Partem vt habeat terræque & infrugiferi maris.
Imo etiam stelligero a cœlo sortita est honorem,
Immortalibusque diis honorata est maxime.
Etenim nunc quando alicubi aliquis terrestrium hominum,
Faciens sacra honesta ex lege expiat,
Inuocat Hecaten: ingens vero cum sequitur honor
Facillime, cuius benenola dea suscipit preces:
Et illi diuitias largitur, nam facultas ipsi adest.
Quotquot enim Terra Cæloque progenti sunt,
Et honorem sorte acceperunt,
Horum habet sortem omnium:

Οὐδὲ

Οὐδέτι μὴν Κρονίδης ἐβίησατο οὐδέ τ' ἀπηύρα
Ὅσσ' ἔλαχεν Τιτῆσι μετὰ προτέροισι θεοῖσιν,
Ἀλλ' ἔχει ὡς τὸ πρῶτον ἀπ' ἀρχῆς ἔπλετο δασμός.
Οὐδ' ὅτι μουνογενὴς, ἧσσον θεὰ ἔμμορε τιμῆς,
Καὶ γέρας ἐν γαίῃ τε καὶ οὐρανῷ ἠδὲ θαλάσσῃ·
Ἀλλ' ἔτι καὶ πολὺ μᾶλλον, ἐπεὶ Ζεὺς τίεν αὐτήν.
Ὧι δ' ἐθέλει μεγάλως ὄπασε γίνεται ἠδ' ὀνίνησιν.
Ἐν τ' ἀγορῇ λαοῖσι μεταπρέπει, ὧν κ' ἐθέλῃσιν.
Ἠν δ' ὁπότ' ἐς πόλεμον φθισήνορα θωρήσσονται
Ἀνέρες, ἔνθα θεὰ παραγίνεται οἷς τ' ἐθέλῃσι
Νίκην προφρονέως ὀπάσαι, καὶ κῦδος ὀρέξαι.
Ἔν τε δίκῃ βασιλεῦσι παρ' αἰδοίοισι καθίζει.
Ἐσθλὴ δ' αὖθ' ὁπότ' ἄνδρες ἀγῶνι ἀεθλεύωσιν,
Ἔνθα θεὰ καὶ τοῖς παραγίνεται, ἠδ' ὀνίνησι·
Νικήσας δὲ βίῃ καὶ κάρτεϊ κάλλον ἄεθλον,
Ῥεῖα φέρει, χαίρων τε τοκεῦσιν κῦδος ὀπάζει.
Ἐσθλὴ δ' ἱππήεσσι πάρεστ' ἀμενηνοῖς τ' ἐθέλῃσι,
Καὶ τοῖς, οἳ γλαυκὴν δυσπέμφελον ἐργάζονται,
Εὔχονται δ' Ἑκάτῃ καὶ ἐρικτύπῳ Ἐννοσιγαίῳ,
Ῥηϊδίως δ' ἄγρην κυδρὴ θεὸς ὤπασε πολλήν,
Ῥεῖα δ' ἀφείλετο φαινομένην, ἐθέλουσα γε θυμῷ.
Ἐσθλὴ δ' ἐν σταθμοῖσι σὺν Ἑρμῇ ληίδ' ἀέξειν,
Βουκολίας τ' ἀγέλας τε καὶ αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν,
Ποίμνας τ' εἰροπόκων τ' ὀίων, θυμῷ γε θέλουσα,
Ἐξ ὀλίγων βριάει, καὶ πολλῶν μείονα θῆκεν.
Οὕτω τοι καὶ μουνογενὴς ἐν μητρὸς ἐοῦσα
Πᾶσι μετ' ἀθανάτοισι τετίμηται γεραροῖσι.
Θῆκε δέ μιν Κρονίδης κυδροὺς θέμεν, οἳ μετ' ἐκείνην
Ὀφθαλμοῖσιν ἴδοντο φάος πολυδερκέος Ἠοῦς,
Οὕτως ἐξ ἀρχῆς κυδροὺς, οἳδέ τε τιμαί.
Ῥέα δ' αὖ δμηθεῖσα Κρόνῳ τέκε φαίδιμα τέκνα,
Ἱστίην, Δήμητρα, καὶ Ἥρην χρυσοπέδιλον,
Ἰφθιμόν τ' Ἀΐδην, ὃς ὑπὸ χθονὶ δώματα ναίει
Νηλεὲς ἦτορ ἔχων· καὶ ἐρίκτυπον Ἐννοσίγαιον,

Neque quicquam ipsi Saturnius per vim ademit, neq. priuauit
Eorum quæcunque sortita est Tetanas inter priores deos;
Sed habet sicut prius ab initio facta est distributio.
Nec quia vnigenita, minus dea sortita est honorem
Et præmium, tam in terra ac cœlo, quam in mari:
Sed insuper multo magis, quoniam Iupiter honorat ipsam.
Cui vero vult, magnifice præsto est, atque iuuat.
Inque concione inter homines eminet, quorum scilicet voluerit.
Atque quando ad bellum perdens viros armantur
Viri, tum dea adest quibus voluerit,
Victoriam prompte vt præbeat, & laudem porrigat,
Inque iudicio reges apud venerandos sedet.
Bona insuper quando viri in certamine colluctantur
Ibi dea & illis præsto est, atque iuuat.
Qui vero vicerit virtute & robore, pulchrum præmium
Facile fert, lætusque parentibus gloriam dat.
Commoda item equitibus quæ adstet quibus voluerit:
Et his qui glaucum *mare* tempestuosum exercent
Votaque faciunt Hecatæ, & valde sonanti Neptuno,
Facile etiam prædam inclyta dea dedit copiosam,
Facile vero abstulit apparentem, volens saltem animo.
Bona præterea in stabulis cum Mercurio pecus augere,
Armentaque boum, gregesque latos caprarum,
Gregesque lanigerarum omnium animo saltem volens,
Et paucis fœcunda facit, & ex multis pauciora reddit.
Adeo sane licet vnigenita ex matre existens,
Omnibus inter deos honorata est muneribus.
Fecit autē ipsam Saturnius alumnam iuuenum, qui post ipsam
Oculis aspexerunt lumen multa contuentis Auroræ.
Sic ab initio nutriens filios: atque hi sunt honores,
Facile porro domita a Saturno, peperit illustres liberos,
Vestam, Cererem, & Iunonem aureis calceamentis gaudentem,
Fortemque Plutonem, qui sub terra domos incolit,
Immitte cor habentem, & valde sonantem Neptunum,

Ζῆνά τε μητίοεντα, θεῶν πατέρ' ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν,
Τοῦ καὶ ὑπὸ βρυχτῆς πελεμίζεται εὐρεῖα χθών.

Iouemque consiliarium, deorum patrem atque hominum,
Cuius & a conitru concutitur lata terra.

ΑΛΛΗΓΟΡΙΑΙ.

Καλυφὼ ἡ, διὰ τὸ κάλυμμα, καὶ τὸ περιβαλλόμενον. εἰώθασι γὰρ οἱ ἄνθρωποι ἐν τοῖς δύσχροις καὶ ψυχροτέροις τόποις διάγοντες σκεπαλύπτειν ἑαυτοὺς καὶ φυλάττειν διαφόροις σκεπάσμασιν. Πτερόεντα δ' ἔφασαν εἶναι αὐτὰ ἀνομασμένα ἀπὸ τῶν ἀπὸ τῶν πηγῶν καταῤῥεόντων ἐνίων πηγῶν τὸ ὕδωρ, ἢ ἀπὸ τῶν ἐν χειμῶνι θέρους (ὡς αὐτὸς διεκελεύσατο ἐν ταῖς ἡμέραις) δεδιέναι ὑπὸ πτήσεως, πρέποντας τὸ θερμὸν σφῶν καταῤῥέοντα κρύπτειν. ἔξεισι γὰρ ἐνίοτε, παραμυθούμενον τινὰ ἐν ὥρᾳ θερμότητα καὶ ξηρότητα. Τελειοῦσι δὲ τὴν ἀποκάλυψιν λέγοντες ἄν, ὅτι τοῦ τοὺς πηλοὺς τῶν πηγαίων ὕδατι καταλύεσθαι, καὶ μίλακα ὥσπερ πέπλα ἀμφιέννυσθαι. οἶμαι δὲ καὶ Καλυφὼ, διὰ τὸ μὴ τοῦτο καλύπτεσθαι τύπτειν καὶ τῷ χαλκῷ ἐναδίδοσθαι. Στυγὸς δὲ εἰρῆσθαι ἀφορεσάτη πασῶν, διὰ τὸ συγεῖσθαι, τουτέστι μισεῖσθαι, ἀλλὰ διὰ τὸ τιμᾶσθαι μᾶλλον καὶ ζητεῖσθαι τὰ τοιαῦτα ὕδατα. συγῶ γὰρ καὶ τὸ τιμῶ τιμᾶμαι ἢ καὶ ζητῶ τὰ τοιαῦτα ἐπὶ ἰάσεσι, διὰ τὰς ἐν αὐτοῖς ἐνεργείας. μὴ θαυμάσῃς δέ, εἰ νῦν τὸ συγεῖν ἀντὶ τοῦ τιμᾶν ἐκλαμβάνομεν· πολλαὶ γὰρ τοιαῦται διρήσεις παρὰ τοῖς γραμματικοῖς· ἥρων καὶ ἀντίφρασιν τὸ συγεῖν ἀντὶ τοῦ τιμᾶν ἐκλαμβάνειν, ἢ ὅτι εἰκὸς ἐν καὶ τῷ συγῶ ἕτερον σημαινόμενον ἀντὶ τοῦ τιμῶ λαμβανόμενον. ὥσπερ ἀλύω τὸ χαίρω, καὶ ἀλύω τὸ λυποῦμαι παρ' Ὁμήρῳ τε καὶ Πλουτάρχῳ τῷ ἐκ Καιρωνείας φέρει. δοκεῖ δὲ καὶ τῷ παλαιῷ ἐξηγητῇ τοῦ ποιητοῦ βέλτιον, τὸ συγεῖν ἀντὶ τοῦ τιμᾶν ἐκλαμβάνειν. μήποτε δὲ τὸ συγεῖν κατὰ τὸ ἐναντίον τοῦ ἐπιφορεῖν καὶ καταπλήττειν εἶπεν ἀπὸ τοῦ συγῶ. διὰ γὰρ τὸ ὕδωρ τὰς ἄλλας πηγὰς καταπλήττειν καὶ ἐπιφορεῖν ἐν ᾅδου ῥέουσα ἡ Στὺξ λέγοιτ' ἂν εἶναι ἀφορεσάτη πασῶν. Στυγὸς δ' εἴρηται, ἀπὸ τοῦ συγκόπτειν εἶναι ἐξαιτίας. συγκόπτει γὰρ οἱ τοὺς ἐν ᾅδου πορευομένους θρηνοῦντες, ἐν οἷς καὶ Κωκυτός, καὶ Ἀχέρων, καὶ Πυριφλεγέθων ποταμοί πάντες καταῤῥεῖν λέγονται· παρόσον κωκύουσι καὶ θρηνοῦσι τοὺς πεπτωκότας οἱ τούτους παραπίπτοντες καὶ ἄγοντες ῥεῦσαι, καὶ πυρὶ τοὺς τῶν λύπης φλεγέθοντας. ἀλόγως δὲ καὶ τὸ Ταίναρον εἰς ᾅδου πρόπυλον λέγεται· διότι οἱ εἰς ᾅδου καταγόμενοι πταίουσιν ἀφ' ἑαυτῶν καὶ βαλάθοις ἐμπίπτουσιν· ἔστι δ' ὅτι καὶ συνδυνατεῖσι τοὺς ἀπαταχόθεν θρηνοῦντας αὐτούς. γλυκὺ δὲ ἡ Θείᾳ τὸν Ἥλιον καὶ τὴν Σελήνην, ἔτι δὲ καὶ τὴν Ἡμέραν, Τ' πείονα ἐν φιλόπτι μυθεῖσα, παρόσον ἐκθύουσι, τουτέστι καυμάτους τῆς φύσεως τοῖς ἐρχομένοις σταμάτοις ἀφαιρεῖσθαι ὁ Ἥλιος καὶ ἡ Σελήνη τῆς ἡμέρας ἐργάζεται καὶ ἀπουσίαν τε καὶ παρουσίαν τοῖς ἑαυτῶν πυγχάνουσι.

Ἡ δὲ Εὐρυβίη τῷ Κρείῳ συνελθοῦσα τὴν Ἀστραῖόν τε καὶ τὸν Πάλλαντα γλυκὺ, ἔτι δὲ καὶ τὸν Πέρσην, πάντα τοῦτον μεταφέροντα ἐν ἰδιοσυμίᾳ, παρόσον χριόμενα ἀπ' ἀλλήλων καὶ χωριζόμενα ὑπὸ ἐρεθείας τινὸς καὶ μεγάλης δυνάμεως. (ἐν γὰρ ὁμοῦ πάντα χρήματα ποτὲ τὴν Ἀναξαγόραν τὰς δὲ διήκεσεν αὐτά.) τὰ μὲν ἄστρα τὸν ἄνω τόπον ἔλαχε, καὶ τὴν παλλομένην φύσιν, τουτέστι κινουμένην· ἀεικίνητα γὰρ ταῦτα, καὶ τὰ μὲν ὁμαλῶς, τὰ δὲ ἀνωμάλως κινούμενα. ἡ γῆ δὲ ἡ κάτω καὶ μέσον ἱδρασμένη καὶ ἀκίνητος οὖσα. ὧν τινῶν δὴ ἄστρων ἡ ἀφάνωσις, καὶ ἡ δημιουργικὴ τῆς αὐτῶν κινήσεως κατάληψις διαφέρει ἐν ἐπιστήμαις, ὅσον καὶ τὸ ἀποκείμενον τιμιώτερον. ἡ δὲ Ἡμέρα τῷ Ἀστραίῳ συνερχομένη τὰς ἀνέμους γλυκὺ λέγει, παρόσον ἐκ τῆς τῶν ἄστρων ἐπιτηρήσεως αἱ τούτων πνοαὶ προγινώσκονται· διὸ καὶ τοῖς ταῦτα ἐπιστήμοσιν. ἢ ὅτι καὶ διαφόρους ἐπιτολὰς καὶ δύσεις ἄλλων ἄστρων, καὶ ἐκ διαφόρων μερῶν τὰ πανταχόθεν οἱ ἄνεμοι πνέουσιν, ὡς Ἀριστοτέλης τε δηλοῖ ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν μετεώρων, καὶ Ἄρατος ὁ ποιητὴς, καὶ Εὔδοξος. οἶμαι δὲ καὶ τὸν Ὅμηρον προσαρμόζειν τὸν βορέαν αἰθρηγενέτην, τάχα μὲν καὶ διὰ τὸ αἰθρίαν ποιεῖν· λειπομερεστέρα γὰρ ἡ σύστασις τοῦ τοιούτου ἀνέμου· διὸ καὶ λυχροτέρα καὶ λυσεργοτέρα. τάχα δὲ καὶ διὰ τὸ ἐξ αἰθέρος γλυκὺ ἄγειν, τουτέστιν ἐξ ὑψηλοτέρου τόπου. τοιοῦτον δὲ πάντως τὸ βορεῖον ἔαρμα. ἡ Στὺξ δὲ τὸν Σῆλον καὶ τὴν Νίκην γλυκὺ γενεσαμένη τῷ τοῦ Ὠκεανοῦ Πάλλαντι. ἔτι δὲ καὶ τὸ Κράτος καὶ τὴν Βίαν, εὐλόγως. ἐπιδὴ καὶ οἱ ζηλοῦντες καὶ ποινώμενοι συγκάζειν ἐώθασιν. ἀλλὰ συγκάσαντες καὶ θυμῶσαν

κρυσάμενοι, ἀπάλαμνοι φρήτησιν ὅπτιες ἦγον-
δροὶ κρέατ' ἠβίαν τ' ἦδ' ὁμοτόχων ἤεσιν-
το. ὀπτῆσι δ' ἐπέπτατ' ὀλίγον, Οὐκ ἐᾷ με πα-
θεῖν δεινὰ Μελπάδι πρόπαν. ἢ ἡ ἐνὶ ξὺν τῷ τὸ
Ω'κεανῷ συνέχοι Πάνυτα, ἠγήσατο τὸ Κρέ-
τος ἠδ' Ἠβίαν, ὡς δ' ἄνθεσι πρὶν τὸ λάϊν διδάσκον-
τες, εἰς πᾶν πρόπαν ἡμῶν φρουρὰ ἔσεσθαι, ἠδ'
συνθρωπεύσειν, ἠδ' ἐπάνθεσι ἡμῖν ὀπηδοτόσπο-
δα τὸ ἱρανίαν ἀντύγων χαρμονικὴν τ' ἀγαθῶν
δυνάμεως, ἀνεγείρει. ἢ γὰρ ὄζει ὁ ἐρίτιμος χῶ-
ρος ἄμπρος τῆ πιότητι, ὡς αὐτὸς φησιν ὁ
ποιητής, ἀλλ' αὖθεν ἡμῖν ὀπτέμπει τὸ
κρέατ', ἠδ' ἡ νίκη, ἠδ' ἡ θεοτέρα συμμαχία. ἠδ'
μετακαλεσάμενος τ' τὸν μῦθον πάντας τοὺς
θεοὺς ὁ Ὀλύμπος εἶπεν. ὃς αὖ μετ' αὐτῶ
τοῖς Τιτᾶσι μάχοιτο, πρίσιον αὐτὸν δὴ Κρόνε
ἄπιμεν ὄπιν. φρόντιν δ' ἔφασαν ἀφικέσθαι τὴν
Στύγα θεὸς ἐρατὸν, μετ' τ' οἰκείων παίδων, ἠδ' πε-
μπεθέων ὑπὸ Διός. ἐπεὶ δὴ συμβουλεύσασθ' ὁ λό-
γος, ἡμῖν ὑποτίθεται, ὡς ὅστις αὖ ἄρα εἴη ἠ
ἀγέρας δὴ Κρόνε, τῶ ἀφαυρὸς δόλος ἠ βίη ἠ
κορέσσοντας, συγκασάσθαι, ἠδ' συντρίβειν καρδίας
πολλάκις ἐπιδεῖξάσθαι. ἠδ' ὅπως τοῖς ἑαυτοῦ Τι-
τᾶσι μαχεσάμενος, ἠδ' πᾶσαν ἑαυτοῦ κατα-
βαλὼν ἦδ' παθῶν ἴσχοι, ἔξει δ' ἐξ ὕψος ἀφορ-
μήν. ἄνεσι δὲ ἡ ἦδ' ψυχῶν συντρίβειν, ἠδ' ἡ ἦδ'
ἠθῶν ταπείνωσις θεὸς τὸν ὑπερέχοντα πάντα
νοῶν, ἠδ' αὐτὸς κρέατ' κατέχει, ἠδ' τὰ δυμέρ
ποιεῖ. δὴλόγως δ' τὴν σύγα φασὶν ὅρκον εἶ
ἦδ' θεῶν, ὡς ἠδ' ὁ μῦρος δηλοῖ,

Ἴσω τοῦδε γαῖα ἠδ' ἐρατὸς δῦθύς ὕπερθεν.

Καὶ τὸ κατειβόμενον Στυγὸς ὕδωρ,

ἢ ὅτι οἱ φαίδιμοι συγκάσαντες μετ' τὴν ἄνωθεν
δύναμιν τίμιοι καθίσαντο τοῖς ἀνθρώποις ἠδ'
ἀρίδηλοι, ἠδ' εἰς ὅρκον θεσκέμενοι. εἰκάσαι δὲ
οἱ Διοσδότειροι τὴν ἀνθρώπων τὴν εἰς τὸ θεῖον
δηλεύμενοι ὁρκωμοσίαν ἀπαίζαντες τὴν
ἀγαθὴν τὴν ἀνθρώπων ἠδ' συμοτόμους, ἠδ' πιστοῦ
δ' ἢ ἄρα ἠ λέγει, διὰ τῆς ἐξ αὐτῶν ὑπολή-
ψεως. ἢ εἰς τὴν Στύγα δημόσιον λόγον οἱ θεοὶ δηλοῦ-
σι τοὺς ὀμνύοντας μυσαρὸν δὲ τὸ ὁρκωμο-
τεῖν ἐ παρ' ἀνθρώποις μόνον, ἀλλὰ ἠ παρὰ θεοῖς.

Η' Ηεγήνεια δ' τὸν ἐυσφυρον τίκτει ἠ τὰ
ἄστρα οἷς ἐρατὸς ἔστεφάνωται, ταμέσαν ἐνίαυτ' ὁ
τῆς Ἀφροδίτης καλύμενος ἀστὴρ ὁ ἑωσφό-
ρος, ἐν τοῖς ἐρμιαῖς κατασάσθαι ἐπιτέλλει
ἀκροκέραος. κἀτὰ τὴν ἦδ' ἄστρων τὴν ἐνὸς
ἑπταλιὼ ἀνατέλλοντα. ἡ φοίνιξ δ' τῆ Βίη συ-
γκαθέζεται τὴν Λητὼ τὴν κυανόπεπλον τίκτει
τὴν μείλιχον τοῖς ἀνθρώποις, ἠδ' ὕπνον τοῖς
ἀδικαστοῖς. τεράσσαν δ' ἀκραιφνεστάτη ἠδ' πίστις
ἀμύμων καλὰς ἀγαθότητος τὴν φρόνιν τὴν τε σωλυ-
τιμότητα ἠδ' πίστιν πατρὸς ταῖς πεφασμένοις
πάσαις ἐσίαις κατασκάζασα ἠδ' ἐξεργάζε-
ται χρηματίζει. ἄπις δ' διὰ τὸ σύμφυτον ἑαυτῆ τὸ
ἀγαθὸν ἔχει, ἠδ' δυμερικὰ πίστιν ἦδ' ὅπιν
ἴδ), ὅσα τὸ ἀνὸ σιλυόν, ἄ δ' ἠδ' πάσης μη-
τέχει πρὸς, ὅσα τὸ ἀφρόνεσσ ἠδ' ἐρίτιμα, εἰς ἅπαν
ἔρχεσθ' λέγει τὴν πολυίσσην τῆς δ' ἀγαθο-
φορίαν ἠδ' φρονιμὸς ἦδ' ὅπιν ἠδ' παλαίας χύ-
σεως ἐρῶσι τὰ ἠδ' ἐφίεσθ' τὰ καλά, δηλαδὴ
τὰ πάντα, ἢ τὰ κρείττω, οἷον αἱ λογικαὶ ψυχαί,
ἠδ' αἱ νοεραὶ πᾶσαι ἐσίαι. ἐ γὰρ αὖ ἔστω ἠ αὖ-
θροστος, ἢ λίθος, ἠδ' ὅσα ἦδ' ἀφύχων, δόξα-
σις ἐφίεσθαι λέγειτ' αὖ τὸ ὄντος, ἠδ' φρὸς τὸ
ἀγαθὸν κιτεῖσθαι. ἀλλὰ τὰ μὲν ζοτικῶς ἠ αὐ-
τοτικῶς, τὰ δ' νοερῶς, τὰ δ' ἄλλα * τῶ τῆ
ἐφίεσθ'. τίκτει δ' τὴν Λητὼ ἡ φοίνιξ, δηλόγως· ἡ γὰρ ἦδ' ἡμετέραν κρυπτὸν ὀπλοποιοσιν
ὑπὸ τῆς εἰλικρινῆς ἐκείνης φύσεως τὸ ἀγαθὸν φρο-
έρχεσθ' πεφύτευται δὲ τὸ ἀγαθὸν φύσις, ἅτις ἠ κυ-
ανόπεπλος λέγεσθ', τὴν ἀφροσίαν ἠ δ' κουσθέ-
χουσαν, οἷά τινα πέπλον ἐκδεδυκυῖαν· ἀόρα-
τος γὰρ ἠ ἄγνωστος φύσις ἡ θεία, ἀλλ' ἡ τέλε-
ιον, ἀλλ' ἐκ ἦδ' ἀεὶ ἀυτὴν γνωσζομένη, ὅσον
ἑκάστῳ ἀνάλογον, ἅτις ἠ μείλιχός ἐστι τοῖς ἀν-
θρώποις ἠ ἱλαρὰ ἠ ὕπνος. ἀλλὰ ἠ τὴν
Α'στρείαν τὴν δίκαιον ὑποτίκτει ἡ φοίνιξ, τε-
τάρτην τὴν τῶν ἀστέρων λαμφότητα, ἠ τὴν
ἐσίαν, ἠ τὸ καλὸν, ἵν' ἐκ τούτων τὸν ἡφαι-
στοῦ γνωσίζωμεν κοσμοῦντα, ἢ τὴν ἐπιστημονικὴν
κατάληψιν ἠ φρόνησιν τῶν μελλόντων ἐκ τῆς
τ' ἐρανίας συμμέτρου κινήσεως, ἠ διαφαίνουσαν,
Α'στρείαν τάχα καλεῖ· πᾶσα δ' δίκης ἀγαθῆ, ἠ
φατὸς γνωστικὴ θεόξεσθ' ὑπὸ τῆς φρόνιτος φα-
τὸς θεὸς ἡμᾶς ἐξεργάζεται. τούτῳ δὴ τὴν
Α'στρείαν ὁ Πέρσης λέγει ἠκαχέναι ἄπιστον εἰς
δῆμιν μέγα, τεράσσαν τῆς τ' ἐρανίας συμμέτρου
θρεπτικῆς ἠ ἐνεργῆς κινήσεως. ἐξέπη τὰ ἀν-
θρώπινα φρόνιμα τ' τὰς ἀνέρων, ἠ ὑφ'
αὐτῆς παραύξη τὰ ἡμίτομα, ὡς οἱονεὶ φασι,
ἀγαθοποιὸς τὴν ἀστέρων ἐπισάγουσα, ἠ κακο-

ποιὸς

πνοὰς, καὶ χαλαζοφόρους ἀπορμήσεις καὶ νεφοκλυσίους καὶ
πλειαδικὰς ἀστέρων, καὶ ὑξελεγμὰς, καὶ ἀφελληνίδας
ἀμάς, καὶ ἀκαποδισμούς, καὶ ὅσα ἄλλα τ' ἐκείνων
ἄμοιρα ὄζει αἰπόλα γήματα. ἐπεὶ ἢ τ' ἀστέρων
ὄζει φύσιος καὶ ἡ συλλήψις, καλῶς ἅπαντας
λέγω ἀπὸ τῆς εἰρμένης ὁδοῦ γηθοσύνας, λιῶν
πνοὰ δὲ συλλήψω, ἐκάστῳ ἀφορμαρδίη, τάχα
δὲ καὶ τὸ μακρόθεν ἡμῶν ἔδη, καὶ πῆθεν τοῖς
ἑαυτῆς ἐνεργείαις ἡμῖν ἐκπέμπει· πολλαὶ γὰρ
καὶ τῆς σελήνης δυνάμεις, ἃς καὶ αὐτὸς καταλέ-
γει ὁ πατὴρ ἐκπρεπέα τε καὶ ἐν τοῖς ἡμέρῃσι
αὐτῷ καὶ τοῖς ἔργοις. ἐπεὶ ἢ ὅταν σὺν πλανήτῃ
ἀστέρι, μάλιστα ἥλιός τε καὶ σελήνη ὁδοῦ ἐμβαίνῃ
σὺν καθ' ἡμᾶς τραχμάτων λέγοντες, καὶ ὁρᾶν
οἷς τὰ τῇδε, ἢ φυσικῶς μόνον, ἀέρων μεταβολαῖς,
καὶ καιρῶν, καὶ ἑαυτῶν ἐργαζόμενοι τοῖς οἰκείοις
φθοίδοις, ἀλλὰ καὶ φλεγίζοντες, καὶ πνοιχίζον-
τες, καὶ ἐστίμους καὶ ἀτίμους ποιοῦντες ἀνθρώπους,
ὅς τινας λέγωσι, καὶ ὅσα ἄλλα ἐνεργοῦσιν. ἔν-
δοθέν τε καὶ κομητικαί πεφᾶσι διὰ τοῦτο καὶ σημάντο-
ρες ἄρχαι, καὶ φερεσβίοις, καὶ ἀρρεσίμοις, καὶ ἀστε-
ρόεσσαι, καὶ διαπόντιοι κόσμοι, καὶ πυρὸς φύλακες,
καὶ ἐξ οὐρανοῦ πυρόεντες, καὶ ἀροτῆρες, καὶ χθό-
νιοι πατέρες ἀθανάτοις ἀφορμαρδίοι ὁ Ὀρφεὺς
ἔφη τοῖς ὑμνοις ἀρώμασι. συλλαμβάνει ἢ τοῦτο Ὀρ-
φαικόν· καὶ ἢ ἐνδέχεται ὅτι ἐ μόνον ἐν τοῖς λε-
γομένοις πλανήτῃσι τῆς ἀστέρων ἥλιος καὶ σελήνη
ἐνδέχεται, ὡς ἔπραμεν, καὶ διὰπεμφθέντας ὅτι τινὶ γῆν
ἔχουσι δυνάμεις, καὶ τὰς μεταβάσεις αὐτῶν
τὰς μείζους ἢ ἐλάττους, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ἀπλα-
νέσιν. εἴτε γὰρ πύεινά ὄζει τὰ ἄστρα, εἴτε αἰθέρια,
ὡς ἀρέσκει πᾶσιν, ἐδύναιτ' ἂν συμπάθειαν ἔχειν πρὸς
τὰ ὑπὸ τῆς γῆς χθόνια, καὶ ἐδύναιτο τις ἀποφορὰ
κάτω τῆς γῆς ἀπὸ τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων ὑπὸ τινὶ γῆν καὶ πρὸς ἡμᾶς, καθὼς τοῖς
ἀκριβεστέροις δοκεῖ, ἀλλὰ σημεῖα τάξιν ἐσέχυ-
σιν αἱ τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων ὑπολαὶ καὶ δυ-
σμαί, μὴ φυσικῶς τὰ πρὸς τὸν ἀέρα πάθη ὑπο-
δηλοῦσαι, πνεύματα λέγω, καὶ ὄμβρους, καὶ καύ-
ματα· ὅσαπερ γὰρ ὁ πυρὸς ἐν αὐτὸς ὢν αἰτίᾳ
τῆς πολεμικῆς καταστάσεως, ἀλλὰ σημεῖόν ὄζει
πολεμικὴ ἡμέρᾳ, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ αἱ τῶν
ἀστέρων ἐπολαὶ ἐν αὐτοῖς ὄζοιεν τῶν
τοῦ ἀέρος μεταβολῶν. ἀλλὰ σημεῖα ἔχειν ἢ
τῶν τοιούτων ὑποστάσεων· οἱ γὰρ ἀπαρχῆς παρα-
τηρήσαντες καὶ συμπεφραμένοι τὰ λεγόμενα συ-
νεσήμηναν, ἐξετάσαντες τὰς τούτων τῶν ζω-
διακῶν κύκλων, ἐν οἷς ὡς ὅπόταν αἱ μεταβολαὶ τῶ
ἀέρος γίνονται, ἐπισκέψαντο καὶ τὰς χρόνους
τούτους τίνα τῶν ἄστρων ἀνατέλλει ἢ συγκατα-
δύνει, καὶ ταῖς τούτων ὀπτολαῖς καὶ δύσεσι σε-
μείοις ἐχρήσαντο πρὸς τὸ προγινώσκειν τὰς με-
ταβολὰς τῶ ἀέρος. οἷον, ἔτι αἱ πλειάδες δύ-
νεζιν, ἔχουζι δύναμιν ὥστε ὑγραζίαν ποιεῖ
τὸν ἀέρα ἐπογίνεσθαι· ἢ πάλιν ἐπιτέλλουσαι ζέφυ-
ρον ἀρχὴν διασημαίνουζιν, ἢ διὰ τινὶ τῶ ἄστρι δύνα-
μιν, φανερῶς γάρ ὄζιν ἀπόκλιτον τὸ τοῦτο
εἴδωλον· οἷας δὲ αὖ καὶ δύη τις ἔδη ἐζίας τὰ ἄστρα,
πάντως καὶ τῆς αὐτῆς δυνάμεως ἔυλογον ἔδη. καὶ
ἐκ αὖ τῆς, αὐτῆς ὅπερ ἐζίας, ἄλλα μέν, τὰ
ὑγραίνειν, ἄλλα ἢ τὸ ξηραίνειν ἔδη τῶν ἄστρων,
λεκτέον· τὸ δ' αὐτὸ ἐπολαμβάνειν καὶ σὺν τινὶ τῶ
κόσμῳ ἐπιτέλλει γίνεσθαι· πολλοὶ γὰρ ἐπολαμβά-
νουζιν ἰδίαν ἔχειν δύναμιν τὸν ἀέρα, καὶ πα-
ραίτιον γίνεσθαι τῆς τῶν καυμάτων ἐπιτάσεως,
ἅμα συνεπιτέλλοντα τῷ ἡλίῳ. τοῦτο δ' οὐκ ἔστι
ἔτως ἔχον, ἀλλ' ἐπεὶ καὶ τὸν πυρώδεσταν χρό-
νον τῶ ἐνιαυτοῦ ἔτος ὁ αὐτὸς ἐπιτέλλει, τῇ τέ-
τῳ φαύσει ἐσημειώσαντο τινὲς τὸ καῦμα μεταβαλλὼ τῶ ἀέρος. ἔστι ἢ ὁ ἥλιος ἔδη αἴ-
τιος τῆς ἐπιτάσεως τῶν καυμάτων· ἢ δ' αἰτία
τοιάδε μέν, ὅτι ὑπὸ τῶ χειμῶνος καταψυχόμε-
νον ἡμῶν, καὶ τὸν συναγερμὸν τὸν πρὸς ἡμᾶς
ἄρχεται ἡμᾶς θερμαίνειν. ὅπου δ' εὔλογον ποιεῖ
τινὶ θερμαζίαν, ἐπὶ τῆς καταψύξεως τῆς ὑπὸ
τῶ χειμῶνος διαμενούσης, ἐπιωσῆς ἢ χειμο-
μένης, καὶ μᾶλλον ἀεὶ συναγείζοντος τῶ ἡλίου,
ἐπαίδηζιν συμβαίνει τῆς θερμαζίας γίνεσθαι.
ἔστι ἢ καὶ διὰ ταύτην τινὰ αἰτίαν, συμβαίνει γὰρ δὴ καὶ τὰ σωματικὰ ὅτι τινὶ αὐτικὰ
ὕλωσιν ἐπιβάλλειν τὸν ἥλιον· καὶ γὰρ ἐν τῇ
προζόφῳ τῇ πρὸς τὸν ἑσπέριον κύκλον τὸν ζω-
διακὸν, καὶ ἐν τῇ ὑποχθονίῳ, τὰς αὐτὰς οἰκήσεις
παροδεύει ὁ ἥλιος. εἰ μὲν οὖν ὡς σημεῖον τὶς
λαμβάνει τῶ κύκλου τινὶ ἐπιτολὴ, ὀρθῶς λαμ-
βάνει, καθὰ καὶ ὁ μῦθος φηζὶν ὅτι κύκλος ἔτως
καλὸς δέπεσῶμα τέτυκται. εἰ δ' ἄλλως οὕτως
ἔχειν, πόῤῥω δοκεῖ τῆς ἀληθείας καὶ τῶ φυζικῶ
λόγω πλανᾶσθαι. σὺ δ' ὦ τέκνον, τὰ μὲν ἄλλα
χαίρειν ἔα τ' ἄστρων, καὶ μεδήμιον ἐξ αὐτῶν
θεὸς ἡμᾶς διδυμεῦσι οἵα ἀποφορὰ, εἴτε φλέ-
γμης εἶεν, εἴτ' ἀφλαγεῖς, μόνον ἢ ἥλιον καὶ σε-

λιώλιω τὲς δύο τέτας φοσῆρας τὲς μεγάλες φυζικῶς τὰ ἀεὶ τὸν ἀέρα. ὑποτελεῖν πάθη δόξας, ἢ ἡμέρας ἢ νυκτὸς ἐργάτας εἶ), ἢ χειμῶν, ἢ χόνων, ἐκ ἐμψύχες ὄντας, ἐδ' ἀφ' ἑαυτῶν δραστικὰ πνα δυνάμιν φυτοιῶντας, ἀλλ' ἀπὸ τῦ φωτὸ τῦ πάντων πατρὸς διὰ τῦτο λαχόντας· μὴ θαυμάσης δὲ, ἐ τὸν σιλιώλιω Ε'κάτλιο φοσαγορδέυει ὁ Η'σίοδ@· τῦτον γὸ τὸ μεταλαμβανόμενον εἰδ@· τῦ λόγυ ἔχει, ἐπεὶ ἢ Ο'ρφεὺς τὸν ἥλιον Ζλῶα φοσαγορδύει, ἢ Παιᾶνα, ἢ Τιτᾶνα. ἅπας γάρ·

Τοῖαν χρυσαυγὴς Τ'πείριον, ἠράσιον φῶς,
Δεξιὰ μὲν γὰ πᾶσαν ἴδε, ἀϊόνιόν τε πόντον,
Φωσφόρε, αἰολόδειρε, φερέσβιε, πάρπιε Παιάν. [τε Ζεῦ.

Α'πόλλων, ἠμέρτα, χρόνε πάτερ ἀθανάτων· γὸ διαφόρως ἀυτῦ ἐνεργείας ἀπίδων τέτοις αὐτὸν τοῖς ὀνόμασι φοσαγορδύ. Τιτᾶνα μὲν, διὰ τὸ παντα χῦ πταίειν ἢ ἐξαπλοῦν τὰς ἀκτῖνας, ἢ διὰ τὸ παρὰ πάντων τίεδαι τετέσι τιμᾶδαι. Παιᾶνα δὲ, διὰ τὸ παύειν λιμόντε ἢ χειμῶνα, ἢ διὰ τὸ παιήονα εἶναι τινα τὰς καρποφορίας ἢ ἀναθαλίσκειν τὰς παρ' ἀυτῦ γινομένας. Ζλῶα δ', διὰ τὸ ζωῆς εἶ) αἴτιον, τετέσι τῶν περὶ ζωήν. δύσιπον δ' τὸν αὐτὸν Ο'ρφέα ἢ τὴν Τυχὴν Α'ρτεμιν φοσαγορδύοντα, ἀλλὰ ἢ πανσελήνιν Ε'κάτλιν,

Ε'κατοδίλιν Ε'κάτηφαλίζω, πχιοδίτιν ἐφαπλώ
ἢ μυρία παρ' Ο'ρφεῖ τὰ μεταληπτικῶς ἔχοντα τῶν ὀνομάτων εὑρήσεις. ἡ Ρ'έα δ' τῷ Κρόνῳ ὑποδ μυθεῖσα, τεκεῖν λέγε) τὴν τε Δήμητραν ἢ τὴν Η'ραν ἢ τὲς ἄλλες, εὐλόγως. τῆς γὸ ῥυτῆς ἐκείνης ἢ ἀσάτυ ἢ ἀνειδέως ὕλης ἢ πάντοθεν ἀλλοιωτῆς ἢ πχιτῆς ἢ τὴν ἐμπυροφύσιν, ἔτι δ' ἢ τῷ ὑπὸ πάζοντ@· ἄνωθεν τῆς ὕλης ἀρχαίου σπότυς, ἢ πορφύροντ@· τὰς αἰθέρες, ἤτοι μελαίνοντ@·, γόνυτα τὰ στοιχεῖα φῆ ἐφεσιφρίσει τῷ πιστότατον. ἢ γῆ τε αὐτὴ, ἣν ἢ Δήμητρα λέγει, ἢ ὁ ἀὴρ, ἢ ὁ Ποσειδῶν, τετέσι τὸ ὕδωρ, ἢ ὁ Ζεύς, τετέσιν ὁ αἰθήρ. Ε'στία δ' φοσαγορδύ) ἡ Δήμητρ, παρόσον τῦ παντὸς ἡ μέσον λαχῦσα τόπον ἡ γῆ σφαιρικῶς ἢ μονὴς αὐτίας ἔδει τοῖς ἄλλοις πᾶσι γὸ τὸ κινούμενον ἀεί πι ἀκίνητον κτεῖ) θέσι. ἢ οἱ Πυθαγόρειοι Ζηνὸς φύρυγον ἢ φυλακὴν οἴονται διὰ τῦτο πυρίτιον ἀπάλλοιον. Δήμητρ δ' λέγε), ὡς Δηὼ μήτηρ ὕσα πάντα γὸ ἐκ γῆς φοΐσχε). ἡ δ' ἀέρα διαιρεῖν ἔοικε ἡ φρεσβυτέρα παράδοσις συμβολικῶς εἴς τι τὸν ὑφ' ἡλίυ καταλαμπόμενον τὸν φαινόμενον τῦτον ἢ αἰσθητὸν, ὃν ἢ χρυσοῦν ἥλιον Η'σίοδ@· καλεῖ. λαμπρὸς ἢ χρυσοειδὴς ἐν τῷ πεδίῳ φαίνεται, ἢ εἰς τὸν ἀφανῆ ἢ ὑπουκάτω, ἢ ἡμῖν μὴ ὁρώμενον, ὃν ἢ αὖθις φοσαγορδύει. τάχα παρὰ τὸ μὴ φαίνεδαι ἢ βλέπειν. ἐνοσίγαιον δ' λέγει τὸν Ποσειδῶνα, τετέσι τὴν ὑγρὰν φύσιν ἢ ὑδατώδη, ἀπὸ τῦ ἐνοᾶν τὴν γῆν, τετέσι κινεῖν. εἰ γάρ πνες τῶν παλαιῶν, οἷς τισιν ἅμα δοκεῖ τὰ ὕδατα εἶ) ἄπειρα σεισμῶν, τὰ κατ' ἐκείνες λεγόμενα ὑπὸ γῆν εἶ). Ζεὺς δ' παῦ λέγε) ἐκ τὰ ἄλλα τῦ Ζηνὸς σημαινόμενα· πολλαχῶς γὸ τὸ Ζεὺς ὄνομα εὕρηται παρὰ τοῖς παλαιοῖς, ὡς ἡμεῖς πυρισπμαι ζητῆσδαι ἐν ἄλλοις. πῶ οὖν Ζλῶα τὸν αἰθέρα οἰητέον; τετέσι τὸ πῦρ στοιχειῶδες τῦ παντός· τῦτο γὸ ζωῆς αἴτιον, ἢ δι' αὐτὸ ζῶμεν, κινούμενοί τε ἢ ὑποθερμαινόμενα. ὁ δ' ἥλιος, ὡς ζωογονικώτερον μᾶλλον ἢ σωστικὸν, ἢ ἐνεργητικώτερον ἢ δραστικώτερον, πατέρα δ' λέγ@· αὐτὸν τε ἢ θεῶν προσαγορδύ· θεῶν μὲν, τ στοιχείων ὁπλαδὴ τ' ἄλλων. εὑρήσεις γὸ ἢ τὰ στοιχεῖα θεοὶ παρ' Ο'μήρῳ προσαγορδύομενα, ἀπὸ τῆς θείας ἀξιπλήκτυ φύσεως ἢ ἀδυνάτυ κτ' τὸ ὁλόπαν, ἀπλῶς ἢ τ' ἐν τ στοιχείων συνδέτων πάντων. ταῦτα γὸ γινόντα, ἢ φθαρτά. ἢ ἀλλοιωτά, ὡς μέρη ὄντα ἐκείνων. ὅτι δ' Ζλῶα τὸν αἰθέρα παῦ ἀπυκτέον, δηλοῖ ἢ αὐτὸς ὁ Η'σίοδ@· λέγων,

Τῦ ἢ ἀπὸ βροντῆς πελεμίζεται εὐρεῖα χθών·
ὃν γὸ τρόπον ἐκεῖ τὸν αἰθέρα τόπῳ, ἢ ἁπλῶς ἐν τῷ ὑπεκκαύματι, ἢ ἐγγυτέρω, βρονταὶ συνίστανται ἢ ἀστραπαὶ, ἢ ὅσα ἄλλα παιδὸς φυσικῶν λέγυσι.

Σ Χ Ο Λ Ι Α.

Κερκυὶς·] ἡ σοφία. Πλυτὼ τροβοῶπις.] ἡ Γαντάλυ μήτηρ, διὰ τὸ πλυτίζειν τὲς πανοικὶ αὐτῶν ἐν βυσσῷ ἐργαζομένυς γεωργές. Πορσανίς τ'] μαίνης Λίπτυς Α'κάνθη] ἡ ἀνθηρότης. Πτερίη αἰπ.] τὸ ὑπὸ πτέρυγας διαστέλλ. Μινυάδ.] ἡ παρομοιότ. Εὐρώπη.] τὸ πλατὺ τῦ ἀέρ@·. διὰ τὸ ἐυρύνεδαι φὺς τέτων ὀφθαλμὲς. μύκυσι γὸ τέτυς ἐοικότες· Εὐρυοδείη] ἡ εὐρυμένεια. Α'στὴ] ὁ

πόρος

κάς. Καὶ ἐὰν ἡ ἡμέρα λαμπρὰ καὶ ἥλιος] ταὐτὸν ὅ τε ἥλιος καὶ ἡμέρα λαμπρὰ καὶ] ἡλιώδης. Τὰ ἀναφαίνοντα δ' ἐν αὐτῷ τῷ πυρὶ ἐκφερόμενα ἐκ τῆς ἑστίας ὑπερίσχει, ἢ μικρὰ καὶ πολλὰ παρέχει.] αὐτὸ εἰς ἑαυτὸ ἕλκειν καὶ ἀναφέρειν, καὶ τὸ ἄνω, οἷον τὴν φλόγα καὶ τὸν καπνόν. Οἱ δὲ ἀστέρες] ὅταν μὲν ἀναστέλλωσι καὶ ἐπιτείνωσι, χειμὼν ἔσεσθαι, ἢ ἐὰν ἐκλείπωσι] τὴν αἴγλην ἢ μὴ φαίνωσι, ἢ ἐὰν ἀστραπὰς ἐμποιῶσι, ὑετόν. Ἐὰν δὲ ἀστέρες] τῶν πλανήτων, ἢ ἐὰν ἀστὴρ] κεῖται καὶ ἐὰν πᾶσι, θέλωσι δ' ἀστραπὰς ποιεῖν φαίνεσθαι πρὸς ἄρκτον καλεῖν, ἢ τὴν ἡλίου ἢ σελήνης περίοδον, ἢ τὴν ἡμέραν ἢ ἀποστροφὴν εὐθύς. Ἐὰν δὲ ἡ πάντα ὑγρὰ καὶ μαλακὰ συναναλύσει αὐτὰ ἐν. Ἀραιοῦται] τὴν γῆν καὶ ἔαρ. Πάλιν δ' αὖ] τὴν γῆν καὶ πάλιν αὖθις. Πέραν θ', ὅε.] Πέραν δὲ τοῦ ἔαρος διατρεῖσιν, ἢ κίνησιν ἐπὶ ἀνατολὰς εἰς δύσιν. Διὰ μὲν ζώνης ζώνη] ἀμπελείαν ἀπὸ τῆς ἐλαίας, ἢ ἄροσα ἀπὸ ψιλῆς. Ψυχρὸν γὰρ ἀμπελεία δέ τε γενναιότερον ἐλαίας ἢ σπορᾶς ἄλλης. Πάντα γὰρ ἐκεῖνα ἐν πίσσαις τοῖς λογείοις ἐπιχέασιν, ὅσον ἡ τὸ ἐπιπολαιότερον πιώτερον. Ἀ ἔαρος δὲ ἢ ἐς ἀνέμους τέκνα.] ἐπὶ γὰρ ὄντων τοῦ ἔαρος ἐπὶ τοῦτο ἔω, τότε τίκτουσι] ἐξ ἀνατολῆς οἱ ἄνεμοι δ. ἐπεὶ καὶ τέκνα κλήματα τῷ κόσμῳ· ὁρῶσι δὲ ἀστία, λιβόν, μέσον. Ἀργέστεω.] τὸν ὀξὺν καὶ ταχὺ καὶ καθαρὸν ἀργέστεω Ζέφυρον εἶπε. Ζέφυρον] λέγει τὸν Εὖρον· τινὲς] δὲ ἀργέστης, ὁ καὶ εὖρος καλούμενος, ἀπὸ ἀνατολῆς ὁ δὲ ζέφυρος, ἀπὸ δύσεως. ὁ δὲ βορέας ἀπὸ τῆς ἄρκτου, καὶ ὁ νότος ἀπὸ μεσημβρίας. Ἀκμαιότατος] βορέας ἀνέμων ἐστὶ φησὶν ὁ Ἡσίοδος, βορέης, ζέφυρος, καὶ νότος. τὸν δὲ ζέφυρον ἐπίδηλον] τὸ ἀργέστεω φησὶν. Ὄμβρος ἔσται ἀφ' ὑγρᾶς τοῦ λιβόνοτου. Ἀπὸ ἀρχῆς, ἀπλοϊστίαι φησὶ. Ξηρότερον δὲ, ὅτι χαλεπὸς σωθῆναι ἀφ' ὑγρᾶς ζάκυνθος ἔσται. Τῆς δὲ μετοπώρου τίκτουσι.] μετοπώρου ἐν ἀρχῇ ἄστρα τὰ λαμπρότερα, μεσοφθίνοντος δὲ σημεῖα, ὅτι δεῖ τὸν ἔαρ ἀναπλεῖν. Στυφὴ δ' ἐστὶν.] Στυφὴ λέγεται καὶ τὸ στρυφνὸν καὶ τὸ στυπτικὸν καὶ ῥαφανίδι. Παλλαντία δὲ, τὴν ἀμπέλου κλῆμα λέγει, ἢ συμμισγόμενον πηλῷ ἄμπελον, ἢ ἀναπλεκόμενον ἐπὶ τὰ δένδρα, ἢ ἀναπλεκόμενον ἐπὶ τὰ ἐρείσματα. Ζῦλον δὲ, τὸ ἐκ τοῦ καλάμου λέγει. Ἄλλος δὲ τὸν ἀέρα τὸν ἐπιβαίνοντα τῷ ἐπὶ γῆς ὁμίχλῃ, ἢ μὴ ἐκ τοῦ ὕδατος ἢ βίαιος μάχην ἔχειν πρὸς τὸν ἀέρα τὸν ἄνω καὶ κατὰ τὸν τοιοῦτον τρόπον φησὶ τὸν ἀέρα ἐκεῖνον] πάντα αὐτὰ ἀνάγκη ὁ μὲν Ἀβρων φησὶ. ἐπιγενόμενον δὲ καὶ ἐπιμένον, καὶ ὁμιχλῶδες, λιπαρόν. Πρόδρομος δὲ περὶ ἀνέμων, ἐπειδὰν ἐγγὺς ἀέρος πανταχόθεν πανταχοῦ ἀπὸ τοῦ ἀνέμου. Εἶτα δ' ὅς] ἐστὶ τὸ μὴ χόμενον μετὰ ἀνέμου τινὸς ἔσται, τοῦτο ἀνέμου τινὸς ἐστὶ σημεῖον ἢ ἐν τῇ πρὸ ἐφόρου ἐξ ἀρχῆς τινὸς ἀπὸ τῆς ἀνέμους τοὺς ἐν τῷ βίῳ φησὶ. Πρώτου Σ] ἐρῶντος. τὸ ἐπιπολαιότερον ὕδωρ γίνεται πλείονος καὶ ἐπὶ μᾶλλον ἐπιφανείας ὅτι τοῦτο δὲ καὶ ἐν ὕδατι μᾶλλον πηγὴ ἐστὶν ἀνατολὴ ἡμέρας, ἢ τὸ ἐπὶ ἑσπέρας. Ἀνατολὴ] ἡμέρας, ἢ τὸ ἐπὶ ἑσπέρας. ὁρῶσι δὲ ἀστέρα ἔχει.] ἔτι ὁ ὄγκος φοβερός· φαίνεται δ' αὖ κοῖλος.] τὸ ἀνώμαλον, ἢ ἁλμυρὸν αὖ τὸ ὁμοίως ὅτι φοβεῖται. Ποῖος ἡμέρας] ἀνατολὴ, ἔτι ἡ νύκτα, ὅτι ἐπὶ τοῦ ὁμοίως ἀέρος ἢ νὺξ πίπτει, ἢ τὰ ἄστρα. Ἄνεμος] ὁ πνεῖ τὴν πολλὴν ἢ ἀπὸ ἀνατολῆς ποιούσας. Λαμπρὰ γενέσθαι] πάντα λαμπρὰ καὶ ἡ νὺξ περιφέρεται· τὸ δὲ ἐπιτείνειν τὸν βίον πάρεστι καὶ τὸ πίπτειν τὸν βίον ἐπὶ τὸν ἀέρα τὸν ἄνω καὶ τὸν ἐπὶ γῆς ὁμίχλῃ, ἢ ἀνὰ τὸ λόγῳ τῇ νυκτὶ, ἢ κατ' ἀφομοίωσιν. ἢ ὅτι οἱ αὐτῆς παῖδες ἀναιρετικοὶ εἰσὶ τῶν ἐναντιουμένων αὐτῇ. Ἢ μὴν ἀθρόοι] ἐπεὶ οἱονεὶ τέρπει, οἱ δὲ μὴ ἐναντιούμενοι ἡμῖν τὸν τὸ ἐπὶ πλεῖστον, ἢ τὸν τὰ ἐναντία παρόντα. Ἀστείλαι] ἐπὶ τὸν ἀέρα ἐναντιούμενον ἀνάγκη τῆς ἀνέμου αὐτῷ τὰ πράγματα πεφυκώς. ἐναντίους.] ἐκεῖ δοκεῖ, ὡς ἐπειδὴ τὰ δεξιὰ πνεύματα ἐστὶ τὰ ἀνατολικὰ ἐπὶ τὰ ἄστρα εἶπεν, ἐπειδὴ τὸ μὲν τῆς Ἡμέρας φῶς λαμπρὸν ἐστὶ, τὸ δὲ τῆς νυκτὸς ἀμυδρόν. Πέρσαι] τὸν πόλον λέγει ἀνατέλλει γὰρ ἡ, καὶ πάλιν δύσεις αὐτοῦ λέγουσι τὰς ἀνατολὰς καὶ δύσεις τὰς τοῦ ἡλίου. Ἐπιτείνει δὲ τὸν Ἑκατὸν Ἡσίοδος εἰς Βίωνος. ἐκεῖσε γὰρ τιμᾷ τὴν Ἑκάτην. Μοῖραν ἔχειν.] ὅτι τὰ τέλεια φύσιν ἔχει. ἢ γὰρ ἀνὴρ ἢ ἐκ γαλήνης πάντα μέρη ἢ τὰ μέρη ὡς γὰρ ἀνὴρ εὐχόμενος τῇ μοίρᾳ. Καὶ γὰρ τὸν ὅτι τε-

τὶς.] ἢ γὰρ ἐν τὶς χεῖρι τίθησι φυσῶν τὰς δυσίας, ἢ θέλῃ ἐξαμείνονα ἑαυτῷ τὰς δυσὶ, δύσι καὶ τῇ ἑκάτῃ· καὶ τιμᾷ ἑαυτῷ λοιπὸν μεγαλομένως. ἄλλως. τοῦτα χεῖρι τιμᾷ τῷ Ἐνυαλίῳ ἐπιτρατύοντα εἰς τὰς πολέμους τιμᾷ ἐκλαμβάνειν. φέρφορα.] φέρτινι, πῶσιν ἀντὶ πάσιος, ἔτινι. οἱ γὰρ ἄνδρες τῇ ὀπτικῇ αἰσθήσει χρῶνται. ἔχει αἶσαν ἑκάστην.] ἐπειδὴ πάντες ἦν Τάχλῳ καλῶσι καὶ Ποσειδῶνι καὶ ἄλλους θεοῖς δύνατοι, ἢ ἐκ τύχης ἑκάστῳ μέρος ἔχει τιμῆς. Ὃς ἐν ἔλαχε Τιτῆσι.] ἐκληρώσατο ἐν τοῖς πρεσβύτερος θεοῖς, τοῖς Τιτᾶσι λέγει. ἤγουν ὅσοι χεῖρι τῷ ἐπιχθονίων πολεμάτων ἔχει δύναμιν. Οὐδ' ἔτι μοῖρα ἦεν.] οἱ γὰρ μονομάχοι πλεονάζουσι, ἀκατημάχοι μὴ ἔχοντες. ἢ ἐπειδὴ λαχεῖν οὐκ ἔχει, καὶ πλείονος τυγχάνει τιμῆς καὶ δικαιότητος ἢ μονομάχος. Ὧι δ' ἐθέλει.] ὡς ἂν ἐθέλῃ πολεμεῖν, καὶ φυλάττει αὐτόν, οἷον ἐπειδὴ μεγίστην τινὰ δύναμιν ὁ Διωνυσὸς ἐν Ἥλιῳ καὶ Σελήνῃ ἐνέθηκεν. ἔσαν δὲ, φασὶν, εἰς σημεῖα καὶ ἐς καιρὸς, καὶ εἰς ἡμέρας, καὶ εἰς ἐνιαυτούς. καὶ μείζονα τῶν συντελεσμάτων τοῖς ὀπαδοῖς χαρίζονται, καὶ ὡρῶν καὶ ἡμερῶν εἶσιν αἴτιοι, καὶ τῶν ὡρῶν καθ' Ἕλλησιν αἱ μὲν εἰσὶν ἀγαθαὶ, αἱ δὲ ἀποφράδες· οἱ αὐτοὶ δὲ καὶ τῶν ἡμερῶν, καθάφασιν ἔτι ἐν τοῖς ἡμέροις ὁ ποιητὴς. διὰ τοῦτο τοιαῦτα ποιοῦν φησὶ τὸν Ἐκάτῳ ἐν τοῖς ἀπειθημένοις φησίν. ὁ δὲ τοῖς ἀγαθοῖς τῶν ἡμερῶν ἐν' ἔργον ἔξεκαδον, ὅλῳ ὡς μὴ κέρδος ἦσον ἄμφω. ἀγῶνι ἀεθλεύειν.] καὶ γὰρ ἀγωνιστὰς, οἷς ἐθέλει ἀγαθὰ δοῦναι, καὶ ὁπλίτας δὲ ἐν τοῖς μάλα χάριεν ἐξηγεῖται εἰς τὸν ἑαυτοῦ οἶκον. τοιοῦτον κῦδος ἀνάζει.] τί μὲν γὰρ φορεῖν τοῖς χρυσᾶ ἐπιτήδειον τὸν τιμᾷ καὶ τῷ βαρβάρῳ. τιμῶν γὰρ ὑπὲρ πάντων ὁ πατὴρ καὶ τὸ βασιλεῖον ἐκκαίνει. ἀναγορεύει γὰρ τίνα χρὴ θεὸν. Καὶ τοῖς, οἱ γηγενεῖς.] καὶ τοῖς πολέμοις τὸν θάλασσαν ἐνοχλήσας ἑαυτῷ καὶ τῷ Ποσειδῶνι ἔχειν πολλὴν χαρίζει. ἐφιλοδοξεῖ γὰρ τοῖς δυσὶ ἐπιθέσθαι, ἤγουν τῇ γλώσσῃ, καὶ τῇ δυνάμει φέλῳ, ἐκ εἶπε τὸ ποιεῖν. Ῥεῖδίως δ' ἔκλεε.] καὶ τοῖς κινηματικοῖς συνέρχεται. ὡς δ' ἐθέλει καὶ βασιλῆι πειθόμενοι. Ἐν δὲ δ' ἐν σαλπίσιν. συνέρχεται καὶ ἐν ταῖς ἐπαίλοις τὸ σοφίσμα ἐκφῆναι σαφῶς τῷ Ἐρμῇ ἔμμορφοι. μέλει γὰρ καὶ αὐτῷ σὺν τῷ Ἐρμῇ ἡ σοφία. Λιπόντα, τὸν τετρακόλλον ἀπὸ ζῶν φησί. πάντα γὰρ, τὰ τετράποδα λέγει, ἀπὸ τῶν τὰ πάντα κατὰ μέλη. οἱ μετ' ἐκεῖνον.] τοῖς μετ' αὐτὸν γενομένοις ἐξ ἧς γὰρ ἐγκλίθη πορεύεσθαι, τὰ τοῖς ἡνιοχεύσασι αὐτοῖς, ἔσται εἶδος τὸ φῶς τὸ ἀπὸ. Λαοὶ μὲν. οἱ μὲν φασὶ ἡμῶν μὴ τὸ ἡμιθέων γενέσθαι τὸν στρατὸν, ἤτοι ἡμιτελῆ. αὔξει γὰρ ἡ σελήνη ὅλη τῇ ἡμέρᾳ αὐτῆς.

Καὶ τοὺς μὲν κατέπινε Κρόνος μέγας, ὅστις ἕκαστος
Νηδύος ἐξ ἱερῆς μητρὸς πρὸς γούνατ' ἵκοιτο,
Τὰ φρονέων, ἵνα μή τις ἀγαυῶν οὐρανίωνων
Ἄλλος ἐν ἀθανάτοισιν ἔχῃ βασιληίδα τιμήν.
Πεύθετο γὰρ Γαίης τε καὶ Οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
Οὕνεκά οἱ πεπρωτο ὑφ' υἱέος ἶφι δαμῆναι
Καὶ κρατερῷ περ ἐόντι, Διὸς μεγάλου δι' βουλάς.
Τῷ ὅγε οὐκ ἀλαοσκοπιὴν ἔχε, ἀλλὰ δοκεύων
Παῖδας οὓς κατέπινε Ῥέην δ' ἔχε πένθος ἄλαστον.
Ἀλλ' ὅτε δὴ δι' ἔμελλε θεῶν πατέρ' ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν
Τέξεσθαι, τότ' ἔπειτα φίλους λιτάνευε τοκῆας,
Τὴν αὐτῆς, Γαῖάν τε καὶ Οὐρανὸν ἀστερόεντα,

Atque istos quidem deglutiebat
Saturnus magnus, quicunque
Ex vtero sacro matris ad genua
veniret:
Hæc animo volvens, ne vllus
clarorum filiorum Cœli
Alius inter immortales haberet
regium decus.
Audierat enim ex Terra & Cœlo stellifero id esse,
Quo ipsi fatale esset proprio a
filio domari,
Quantumvis robusto, existenti,
Iouis magni per consilia.
Ideoque hic non cæcam speculationem habuit, sed insidias
struens
Filios suos deglutiebat, Rheam
autem tenebat luctus gravis.
Sed quando iam Iouem erat deorum patrem atque virorum
Paritura, iam tum charis supplicabat parentibus
Suis, Terraque, & Cœlo stellato,

Μῆτιν

Μῆτιν συμφράσσαθ', ὅπως λελαθόντε σαώσει
Παῖδα φίλον, τίσιν δ' ἐμνήσατο κηδομένοιο
Παίδων οὓς κατέπινε μέγας Κρόνος ἀγκυλομήτης.
Οἱ δὲ δυγατρὶ φίλῃ μάλα μὲν κλυτὸν ἐλθέτην
Καὶ οἱ πεφραδέτην ὅσα περ πέπρωτο γενέσθαι
Ἀμφὶ Κρόνῳ βασιλῆϊ καὶ υἱέι καρτεροθύμῳ.
Πέμψαν δ' ἐς Λύκτον, Κρήτης ἐς πίονα δῆμον,
Ὁππότ' ἄρ' ὁπλότατον παίδων ἤμελλε τελεῖσθαι
Ζῆνα μέγαν· τὸν μέν οἱ ἐδέξατο Γαῖα πελώρη
Κρήτῃ (ἐν) Δρήϊ ζαφέμεν ἀτιταλλέμεναί τε.
Ἔνθα μιν ἶκτο φέρουσα θοὴ διὰ νύκτα μέλαιναν,
Πρώτην εἰς Λύκτον· κρύψεν δέ ἑ χερσὶ λαβοῦσα
Ἄντρῳ ἐν ἠλιβάτῳ, ζαθέης ὑπὸ κεύθεσι γαίης,
Ἀργαίῳ ἐν ὄρει πεπυκασμένῳ ὑλήεντι.
Τῷ δὲ σπαργανίσασα μέγαν λίθον ἐγγυαλίξας
Οὐρανίδῃ μέγ' ἄνακτι, θεῶν προγενέτορι βασιλῆϊ.
Τὸν τόθ' ἑλὼν χείρεσσιν ὃν ἐγκατὰ παντὸς ἔδυνε·
Σχέτλιος, οὐδὲ οἱ ἔπειτα μετὰ φρεσὶν ᾗσιν ἐνόησεν
Ἀντὶ λίθου οἱ υἱὸς ἀμήχανος ἠδ' ἀκαμάτης
Λείπεθ', ὅ μιν τάχ' ἔμελλε βίῃ καὶ χερσὶ δαμάσσας
Τιμῆς ἐξελάαν, ὁ δ' ἐν ἀθανάτοισι ἀνάσσειν.
Καρπαλίμως δ' ἄρ' ἔπειτα μένος καὶ φαίδιμα γυῖα
Ηὔξετο τοῖο ἄνακτος. ὀπιπλομένου δ' ἐνιαυτοῦ
Γαῖης ἐπιπρὸ πολυφραδέεσσι δολωθεὶς
Οὖν γόνον ἂψ ἀνέπνευσε μέγας Κρόνος ἀγκυλομήτης,
Νικηθεὶς τέχνῃσι βίηφί τε παιδὸς ἑοῖο.
Πρῶτον δ' ἐξήμησε λίθον, σπλάγχνοισι πεσόντα
Τὸν μὲν Ζεὺς ἐτίταινε μετὰ φρεσὶν ᾗσιν ἐνίσπων
Πυθοῖ ἐν ἠγαθέῃ, γυάλοις ὑπὸ Παρνησσοῖο,
Σῆμ' ἔμεν' ἐξοπίσω, θαῦμα θνητοῖσι βροτοῖσι.
Λῦσε δὲ πατροκασιγνήτους ὀλοῶν ὑπὸ δεσμῶν
Οὐρανίδας, οὓς δῆσε πατὴρ ἀτασθαλίῃσιν,
Οἱ οἱ ἀπεμνήσαντο χάριν εὐεργεσιάων,
Δῶκαν δὲ βροντὴν καὶ αἰθαλόεντα κεραυνὸν

Consilium ei fuderunt, quo pacto facilè paterna furiata pectoris sui
Filium charum, posterum virtus
Contra filios, quos deuorabat ingens Saturnus versutus.
Illi vero filiæ dilectæ auscultarunt & morem gesserunt,
Et ei commemorarunt quæcumque facta constituta essent fieri
Circa Saturnum regem & filium magnanimum.
Miserunt autem in Lyctum, Cretæ ad pinguem populum,
Cum minimum natu filiorum esse paritura,
Iouem magnum. hunc quidem ipsi suscepit Terra vasta
In Creta lata, ad educandum & enutriendum ab infantia.
Tum quidem peruenit ferens celerem per noctem nigram,
Primum ad ipsam Lyctum: abscondit autem ipsum manibus prehensum
Antro in excelso, diuinæ sub latebris terræ,
Argæo in monte densa syluoso.
Huic autem fasciis inuolutum magnum lapidem in manus dedit
Cœli filio, præpotenti deorum priori regi.
Quem tum arreptum manibus, suum condidit in aluum,
Misit, nec cogitauit animo quod sibi in posterum
Pro lapide suus filius inuictus & securus
Superesset, qui ipsum mox esset vi & manibus domiturus,
Ex honore expulsurus, ipse q. immortalibus imperaturus.
Celeriter autem deinde robur & fortis membra
Crescebant illius regis: tempore autem abeunte,
Terræ consilio astuto circumuentus
Suam sobolem iterum emisit magnus Saturnus versutus.
Victus artibus ac vi filij sui.
Primum vero euomuit lapidem vltimo deuoratum.
Illum quidem Iupiter firmiter defixit in terram spaciosam
Pytho in diuina, sub fugis Parnassi,
Monumentum vt sit in posterum, miraculum mortalibus hominibus.
Soluit vero patruos nouis a vinculis
Cœligenas: quos vinxerat pater ex amentia.
Qui ipsi retulerunt gratiam beneficiorum,
Dederuntque tonitru, atque coruscum fulmen

Kal

Καὶ στεροπὴν· τὸ δὲ πλῶρα τάδε πάντα δέδηε

Τοῖς ἀθανάτοις θνητοῖσί τ' ἀδωδάσιμον ἄλκαρ ἔμεν

Κύριόν θ' ἕρκος καλλίσφυρος Ἰαπετιονίδης

Ἠγάγετο Κλυμένῃν, καὶ ὁμὸν λέχος εἰσαναβαῖνεν.

Ἡ δὲ οἱ Ἄτλαντα τεκετεύσατο γούνατα κάμπτειν

Τίκτε δ' ὑπερμενέτην Μενοίτιον, ἠδὲ Προμηθέα

Ποικίλον, αἰολομῆτιν, ἁμαρτίνοόν τε Ἐπιμηθέα,

Ὅς κακὸν ἐξ ἀρχῆς γένετ' ἀνδράσιν ἀλφηστῆσιν·

Πρῶτος γὰρ ῥα Διὸς πλαστὴν ὑπεδέκτο γυναῖκα

Παρθένον. υἱὸν δὲ Μενοίτιον εὐρύοπα Ζεὺς

Εἰς Ἔρεβος κατέπεμψε βαλὼν ἰφθίμῃ κεραυνῷ,

Εἵνεκ' ἀθεμιστοεργίης τε καὶ ὑπερθυμίης ἐνοπάων.

Ἄτλας δ' εὐρὺν οὐρανὸν ἔχει κεφαλῇ τε βίῃφί τε

Πείρατον ἐν γαίης, πρόπαρ' Ἑσπερίδων λιγυφώνων

Ἑστηώς, κεφαλῇ τε καὶ ἀκαμάτοισι χέρεσσιν·

Ταύτην γὰρ οἱ μοῖραν ἐδάσσατο μητιόωντι

Δησασθαι ἀλύξαντα πιδήσιος· πεδιλόεντος

Δεσμοῖς ἀργαλέοισι μέσον δι' ἀχῖνα ἐλάσσας·

Καί οἱ ἐπ' αἰετὸν ὦρσε τανυπτέρυγ· αὐτὰρ ὁ πῆμαρ

Ἦσθιεν ἀθανάτου, τὸ δ' ἀέξετο ἶσον ἁπάντη

Νυκτὸς, ὅσην τε θεοῖο πιὴμαρ ἔδοι τανυσίπτερος ὄρνις·

Τὸν μὲν ἄρ' Ἀλκμήνης καλλισφύρου ἀλκίμα τέκνα

Ἡρακλέης ἐκτῆνε, κακὴν δ' ἀπὸ νοῦσον ἄλαλκεν

Ἰαπετιονίδῃ, καὶ ἐλύσατο δυσφροσυνάων,

Οὐκ ἀέκητι Ζηνὸς Ὀλυμπίου ὑψιμέδοντος,

Ὄφρ' Ἡρακλῆος Θηβαγενέος κλέος εἴη

Πλείον ἔτ' ἢ τὸ πάροιθεν ἐπὶ χθόνα πουλυβοτείρην.

Ταῦτ' ἄρα ἀζόμενος τίμα ἀριδείκετον υἱόν·

Καίπερ χωόμενος παύθη χόλου, ὃν πρὶν ἔχεσκε,

Οὕνεκ' ἐρίζετο βουλαῖσιν ὑπερμενέϊ Κρονίωνι.

Καὶ γὰρ τοῖς σκηρίπτο θεοὶ θνητοὶ τ' ἄνθρωποι

Μηκωνῇ, τότ' ἄπιφα μέγαν βοῦν δασσάμενος πρό

Δαισάμενος κατένευσε, Διὸς νόον ἐξαπαφίσκων.

Τοῖς μὲν γὰρ σάρκας τε καὶ ἔγκατα πίονα δημῷ

Et fulgent; quæ antea immenso
terrâ occultantur.

Quibus confisus, mortalibus ne-
que immitibus imperat.

Filiam porro Iapetus pulchros
talos habentem Oceanidem

Duxit Clymenen, & eundem lo-
dum conscendit.

Ipsa vero ei Atlantem magna-
nimum peperit filium.

Peperit præterea gloria præsignem
Mœnœtium, atque Prometheum

Variem, versipellemque stultumque
Epimetheum

Qui noxa statim ab initio fuit
hominibus inuentoribus rem.

Primus enim Iouis fictam sus-
cepit mulierem.

Virginem. Iniurium vero Mœne-
tium late videns Iupiter

In Erebum detrusit, fortius fulmine
vibrato,

Propter impudentiam & fortis
audaciam insolentem.

Atlas vero cœlum latum sustinet
ora, ac necessitate,

Finibus in terræ, e regione Hes-
peridum argutarum

Stans, capiteque & indefessis
manibus.

Hanc enim ipsi sortem destinauit
prudens Iupiter,

Ligauit vero inexplicabilibus
vinculis Prometheum versutum,

Vinculis duris mediam per co-
lumnam adigens.

Et ei aquilam immisit, expansis
alis: cæterum illa

Comedebat æternum; quin, ip-
sum crescebat par ubique,

Noctu, quantum toto die edisset
extenta alas habens ales.

Hunc quidem Alcmenæ pulchros
talos habentis sobolem

Hercules occidit, malum vero
morbum profligauit

Ab Iapetionida, & liberauit ab
ægritudine:

Non inuito Ioue Olympio in
altis imperante,

Quo Herculis Thebis geniti glo-
ria esset

Maior etiam, quam antea super
etiam in multos pascentem.

Ob id itaque veneratus honora-
bat præclarum filium,

Quamuis succensens, remisit ira,
quam prius habuerat,

Eo quod contendisset consilio
Iouem præstantem.

Nam quondam cum dii mortales
litem

Mecone, ibi tum magnum bo-
vem prompto animo

Diuisum proposuit, Iouis mentem
fallens.

Nam his quidem parte carnes
& intestina pingui adipe

Ἐν ῥινῷ κατέθηκε, καλύψας γαστρὶ βοείῃ·
Τῷ δ' ἄρα ὀστέα λευκὰ βοὸς δολίῃ ἐπὶ τέχνῃ
Εὖθετίσας κατέθηκε, καλύψας ἀργέτι δημῷ.
Δὴ τότε μιν προσέειπε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,
Ἰαπετιονίδη, πάντων ἀριδείκετ' ἀνάκτων,
Ὦ πέπον, ὡς ἐτεροζήλως δεδάσαο μοίρας.

Ὣς φάτο κερτομέων. Ζεὺς ἄφθιτα μήδεα εἰδὼς
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Περιμήτης ἀγκυλομήτης,
Ἦ μ' ὀνομακλήσας, (δολίης δ' ἐ λήθετο τέχνης)
Ζεὺς κύδιστε μέγιστε θεῶν αἰειγενετάων,
Τῶν δ' ἕλεο ὁπποτέρῳ σε κὴ φρεσὶ θυμὸς ἀνώγει.

Φῆ ῥα δολοφρονέων. Ζεὺς δ' ἄφθιτα μήδεα εἰδὼς
Γνῶ ῥ' ὅ γ' ἐπαΐσας δόλον· οὐδὲ δ' ἄρα θυμῷ
Θνητοῖς ἀνθρώποισι, τὰ καὶ τελέεσθαι ἔμελλεν.
Χερσὶ δ' ἄρ' ἀμφοτέρῃσιν ἀείρετο λευκὸν ἀλφαρ,
Κόψατο δὲ φρένας, ἀμφὶ χόλος δέ μιν ἵκετο θυμόν,
Ὡς ἴδεν ὀστέα λευκὰ βοὸς δολίῃ ἐπὶ τέχνῃ.
Ἐκ τοῦ δ' ἀθανάτοισιν ὀδύσσατο χόλον ἀθρόον
Καίπερ ὀστέα λευκὰ θυηπολέοντι δόλῳσιν.
Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
Ἰαπετιονίδη, πάντων πέρι μήδεα εἰδώς,
Ὦ πέπον, οὐκ ἄρα πω δολίης ἐπελήθεο τέχνης.

Ὣς φάτο χωόμενος Ζεὺς ἄφθιτα μήδεα εἰδώς.
Ἐκ τούτου δ' ἤπειτα δόλου μεμνημένος αἰεὶ

In pelle deposuit, tegens ventre bovino:
Illi alera partium ossa alba bovis, dolosa arte,
Rite disponens tecondidit tegens candida fruina,
Iamque tum ipsum alloquutus est pater hominumq. deorumque:
Iapetionida, omnium illustrissime regum,
O ignaue, quam inique partitus es portiones!
Sic dixit latenter carpens Iupiter perpetua consilia sciens.
Hunc vicissim alloquutus est Prometheus vafer,
Tacite arridens (dolosæ autem non immemor erat artis,)
Iupiter glorioſissime, maxime deorum sempiternorum,
Harum elige vtram tibi in pectoribus animus suadet.
Dixit sane dolosa cogitans. Iupiter autem æterna consilia sciens,
Cognouit certe nec ignorauit dolum. malaq. præsidebat animo
Mortalibus hominibus, quæ & perficienda erant.
Manibus vtroque vtrisque sustulit album adipem,
Irascebatur autem mente: ira vehemens occupabat animum,
Vt vidit ossa alba bouis, dolosa arte.
Ex illo tempore diis super terram genus hominum
Adolet ossa alba odoratis in aris.
Hunc autem valde contristatus alloquutus est nubicogus Iupiter,
Iapetionida, super omnes consilia edoctus,
O ignaue, nondum sane dolosæ oblitus es artis,
Sic dixit, ira percitus Iupiter æterna consilia sciens.
Ex illo tempore deinceps doli memor semper,

ΑΛΛΗΓΟΡΙΑΙ.

Ἀλλὰ δὲ ὁ Κρόνος κατεφάγεν λέγεται τὰ πρὸς τὰ Διὸς πατρὸς ἐκ τῆς Ῥέας αὐτῷ γινόμενα τέκνα, καὶ μισόπτολις ἦν, μόνον δὲ τὸν Δία μὴ δεηθῆναι ἀπολέσαι, ἀλλ' αὐτὸ αὐτῷ λίθον καταπιεῖν ἐπαγαγόμενον. ἐκεῖνον δὲ ἐκτεθῆναι τῇ ἐς τὴν Κρήτην ἀποδόσει, τῆς βασιλείας αὐτὸν καταλύσαντα, καὶ τὸν πάλιν ἐξεμεθέντα λίθον ὑπὸ τῶν Κρόνου, καὶ θρόνος γενέσθαι ἐν Πυθοῖ, θαυμασίους πόνῳ καὶ φιλοσόφους. περὶ δὲ τῶν διακριθῆναι τὰ στοιχεῖα ἀπὸ τῆς ὕλης, καὶ τὸν φυσικὸν ἐκεῖνον ἐφεῦρε λαχεῖν τόπον, ἐν ᾧ ἐμὲ πάντα χεύματα τῶν, ἐκεῖ τε ὅσα τῆς ὕλης ἀπαδύσαντα μέλλοντα, καὶ τὰ ἐκεῖ τοῦδέ τε ὑγροῦ ἔχοντα, ἐκεῖ τὰ δὴ πολλάζοντος σκότους καταλαμβάνοντο ἀσυνείδητα καὶ ἀγνοείτα· ἀλλὰ ἐμπεχρυμμένα ἐν καὶ ἀφανῆ, καὶ ἐπ' ἀλλήλων κολαζόμενα ἔχοντα τὰς δυνάμεις, καὶ ἐκεῖ ἐνεργείᾳ φανέντα· ἀλλὰ τῇ δυνάμῃ γνωριζόμενα, πρὸ δ' ὕλης ἀφεστηκότα τῇ δυνάμῃ δὴ ὕλη γνωρίζεσθαι ἐπ' ἀκριβῆ καὶ φιλόσοφον λόγον, ἀλλ' ἐν μὲν τῷ διακριθῆναι τὰ στοιχεῖα ἀπ' ἀλλήλων. ἀφ' ἧς δὲ τὰς διακρίσεις πάντα, καὶ ὅλως ἐκεῖνον τὸν τόπον καὶ ὁ Ζεὺς, ἐντεῦθεν τὸ ζωο-

γένου· τῷ γὰρ αὖθι τόπῳ εἵλητο, ἀπλάδη μὲν ἐκεῖνο τὸ αὐτό, καὶ οὐκέτι καταπεφυκὼς τῷ παντός, ἀλλ' αἱ τῆς ὕλης δυνάμεις εἰς τὸ ἐνεργείᾳ σεσάξασθαι, καὶ γῆ μὲν παντοδαπὰ φυτὰ ἐλαύσασα ἀκρατυμένη θαλάσσῃ, ἢ πάντων ἰχθύων τὰ γένη ἐλίδη, καὶ σὺν ζωῇ πάντα παρῆγετο, τῷ συσπικῷ πυρὸς μετασχόντα. ἐκεῖνο ἢ ἀπλιθὲς, καὶ ἄφακτον ἔμεινε, καὶ τῷ κράτει καταδαμάζετο ὁ Κρόνος, τῷ παντὸς ἔξω αὐτομένος, καὶ εἰς τὸ μηδὲν οἰχόμενος, ὅθεν καὶ ὁ Ζεὺς ἐπικρατήσας λύει τὰς παγκρατεῖς ἐκ τῶν δεσμῶν. τοῦτ' ἔστι τὸ πυρὸς τὸν ἄνω τόπον ἔχοντος, πάντα τἄλλα στοιχεῖα ζωογονεῖσθαι καὶ συνίστασθαι ἤρξατο τὰς ἐν αὐτοῖς δυνάμεις εἰς ἐνεργείας σεσάξαντα· ἃ πάντα δὴ στοιχεῖα, ὡς τῆς αὐτῆς σεσελθότα ὕλης, ἀλλήλοις τοῦ Διὸς λέγεται εἶδη. ἔνδειν τοι καὶ ἀντίκαεν αὐτῷ νέμεσιν ὕσσ' ἐν ἔπαδον ἀγαθῶν, τῷ βροντῷ, καὶ τῷ κεραυνῷ. ἐκεῖθεν γὰρ αἰναδίδοται τοῦ αἰθέρος αἱ τούτων συσπαναὶ ἀναδυμιάσεις, ὡς ἀνωτέρω μοι εἴρηται. ἔστι δὲ καὶ ἄτως εἰπεῖν· Κρόνον μὲν, τὸν χρόνον, ὑφ' ἑαυτὰ πάντα καταζροχθίζειν τὰ ἐκ τῆς ἐκείνου ὀσφύος γενόμενα· πατὴρ γὰρ ὁ χρόνος, δαπανητικὸς τῆς ὑσίας τῶν αἰδητῶν. ἔμελλε ἢ καὶ αὐτὸς τῷ συνεχεῖ τῆς οἰκείας φύσεως ῥεύματι παραῤῥεῖν τε καὶ ἀδιαπόλυδος· ἀλλ' ἢ ἐκ διαδοχῆς τ' ὄντων ζωὴ, ὅπως δὴ Ζεὺς παρὰ τοῦ μύδου προσαγορεύεται, τ' τούτῳ ῥοιῷ ἀνέχει, καὶ οἷον ἀσμενίζων, ὥστε μὴ ἀδιαπόλυδος· ἐπεὶ δὲ καὶ ἡ τοῦ καθ' ἕκαστον ζωὴ κινεμένη ὅτι καὶ ἀδιαφθίνει, διὰ τοῦτο καὶ Ῥέαν τοῦ Διὸς μητέρα ὁ μῦθος ἐποίησεν· ἔοικε γὰρ καὶ τοῦτον καταπιεῖν ὁ Κρόνος, ἀλλ' ἢ κατεπίπτωκε τὸν Δία. τοῦ μὲν γὰρ τοὺς μεμικὰς ζωὰς διαφθείρον δυνάμενον πῶς ἂν φθεῖρον τοῦ εἰμαρμένου βίᾳ, ὑφήρπασεν τοῦ λαμῷ τὸν παῖδα. ἐφ' ᾧ ἢ μὴ πᾶσαν τοῦ ὄντων τὴν ζωὴν διαπαύσῃ· ἀλλ' ἀμένῃ συντηρουμένην τ' διαδοχαῖς, ἀλλοθροῦς λέγεται ὁ παῖς ὑπὸ τοῦ παιδοκτόνου πατρός. Γαῖαν ἢ τὴν Κλυμένην ἄγεται τὴν τοῦ Ὠκεανοῦ θυγατέρα· δηλαδὴ ἡ κίνησις τοῦ ὑγροῦ τ' ῥοῆς ἀεὶ αὐτὴν συναφροίζῃ, καὶ τὸ θαυμάζειν· θαύματος γὰρ ἀξία ἡ παιδοποιὸς κίνησις, καὶ ἡ τοῦ παντὸς ἀειφορά· καὶ δὴ ἀειφορᾶν ὅτι τοῦ ἄξονος, Ἄτλαντα προσαγορεύει λόγος· τὰς μὲν χεῖρας καὶ τὴν κεφαλὴν ἐς τὸν ὑπὲρ γῆς ἔχοντα, καὶ διὰ τούτων ἱρυόμενον αὐτόν· τὰς δὲ τόδας ὅτι τῆς γῆς, καὶ γοῦν ἡ διάμετρος τοῦ παντὸς, ἥπερ ὁ ἄξων, ἀεὶ ὧν ὁ ἱρατὸς τρόφος καὶ οἱ πόλοι, αἴπος μὲν τῆς ἱρατῆς ἀειφορᾶς καὶ τῆς αὐτοτάτου κινήσεως, ἡ δὲ γῆ τῆς μονῆς τοῦ παντός· παῖ γὰρ τὸ κινούμενον ἀεί τι ἀκίνητον ἔδρασεν. ἐπεὶ δὲ δεῖ τι πλῆθος καὶ δυνάμεως, καθ' ὧν μένει τὸ μένον, ὥσπερ καθ' ἣν κινεῖται τὸ κινοῦν, καὶ ἔστι τις ἀναλογία ἐξ ἀλλήλων, ὥσπερ καθ' ἑαυτὰν κινήσεως, ὅτου καὶ καθ' ἡρεμιῶν, καθά φησιν Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ ζώων κινήσεως, ἴδιόν ὅτι ἄτοπον, εἰ καὶ τῷ ἰσχυῷ ταύτῃ Ἄτλαντα προσαγορεύει τις. τίκτει δὲ τὸν Μενοίτιον καὶ τὸν Προμηθέα ὁ Ἰαπετός. ἔτι ἢ καὶ τὸν Ἐπιμηθέα, τάχα τὰς ἐξ ὑγρᾶς καταπεμπομένας δυνάμεις τῆς ψυχῆς· εἰσὶ γὰρ πάντες καθ' παλαιῶν, οἱ τὰς λεγομένας τόδε τὰς ψυχὰς κατέρχεσθαι φασὶ τὸν ὑπὸ χθόνιον χῶρον, τάχα ἢ καὶ διὰ τὸ ταχὺ τῆς κινήσεως καὶ ἀμέτρητον, καὶ διὰ τὸ ἔνδοξον καὶ τίμιον, ἐξ Ἰαπετοῦ καὶ Κλυμένης γεγονέναι φασί· ταχυτάτη γάρ ἐστιν ἡ τῶν νεφῶν φορά, ὅθεν καὶ πτερόεσσα τὰς ὥρας φησὶν Ὅμηρος. Ἰαπετὸς ἢ, ἀπὸ τοῦ ἰέσθαι καὶ πέτεσθαι. Μενοίτιον δὲ οἰητέον, τὸ ἄλογον μέρος τῆς ψυχῆς, ὑφ' καὶ ὡς ὑβριστὴν καὶ ἀλόγιστον εἰς ἔρεβος καταπέμπειν. Προμηθέα δὲ, τὸν φρονητικὸν νοῦν, τὸν προμηθούμενον καὶ προβουλεύοντα τοῦ μελλόντος, τίνα τε δεῖ ποιῆσαι, καὶ τίνα οὐχί, ὅπως καὶ διὰ τὸ ποικίλον τῆς μηδεμιᾶς προσαγορεύειν· Ἐπιμηθέα ἢ λέγει τὴν ὑστεροβουλίαν, καὶ τὴν μετὰ τὴν πρᾶξιν ὀπισυνεπόμενον νοῦν, ἢ τὴν φαντασικὸν καὶ παθητικὸν τοῦτον, ὅσπερ καὶ τὴν γυναῖκα ὑποδέχεσθαι, τὸ δὲ ἰοῦχον ταύτῃ καὶ θηλυτέραν διαγωγὴν, καὶ ἁμαρτητικὴν ζωὴν, τὴν ἐκ τῶν φαινομένων ἀγαθῶν, καὶ τὸν κόσμιον ὀπίπτειν ἔχουσαν. διὸ μεῖον ἢ ὁ Προμηθεὺς ἐν νόῳ, καὶ τὸ ἦπαρ ἐᾶν ὑπὸ ὀρνίθος ἐν ἡμέρᾳ κατεσθίεσθαι, τὴν δὲ νύκτα πάλιν αὐξάνεσθαι, παρόσον τὸ νοητικὸν τῆς ἡμετέρας ψυχῆς καὶ νοερώτερον, ὅσῳ δὲ ἐν τῷ ἥπατι ὅτι καλλίονας τῶν παλαιῶν, ἐν σώματι ἐμπεσὸν, ὑπὸ τῶν βιωτικῶν φροντίδων καὶ τῶν ἐφημερείων μεριμνῶν κατακερματίζεται οἷον καὶ διασκεδάννυται, ἐπιδολύμενόν τε καὶ ὀπιζοφύμενον, τὰς οἰκείας μὲν καταλιμπανόμενον ἐνεργείας ἐνεργείας γὰρ ἡ ἀνάπαυσις καὶ ἀναχωρίζει οἷον

σεσε

περὶ ἑαυτὸ ἐπιστρεφόμενον ἄπτ δὲ τῆ δυείδων αἰδιότητι ἡμερῶν, καὶ διὰ τοῦτο καὶ ὀξυτέρας εἶ τὰς φρένας νυκτὸς ἐπιμελίζεται· πίονα γ τὸ σῶμα τοιοῦτον, ἐν ᾧ κατασκήπτει γ ἐμπυεῖν ἡ ψυχή. Ἐ᾽ασπείδας γ λιγυφώνους λέγει, τὰ ἔσεφ. Ἐ᾽ασπείδας μὲν, ὡς ἐν ἑαυτῷ φαινόμενα, καὶ οἷαν ἠχούμενα· λιγυφώνους γ, διὰ τὸ ἐναρμόνιον τινὰ ἦχον τῆ ὑφαιρέσει σωμάτων γίνεδζ, καὶ πρὸς ἄλληλα σύμφωνον χῖ λόγως μιᾶς, καὶ τὸν κωλίσιμον τῆ μελωδίαν· ἐ γὰ αὖ εὔλογον, τὰ μικρὰ μὲν τῆ σωμάτων κινήσεως φόφους ἀποτελεῖν πρὸς, τὰ μέγιστα γ καὶ πυκνότατα, ὁ πᾶσι τὰ ὑφαίρεσι, μὴ φοφεῖν τι, καὶ λόγως ἁρμονίας ἔχειν πρός. φοφεῖσι μὲν οὖν καὶ χῖ τὸν κρότον τῆ ἁρμονιῶν μεθαρμόζον γ, ὡς Πτολεμαῖφ τὸ δοκεῖ ἐν τῷ βίτῳ τῆ ἁρμονικῶν, καὶ φησὶ τοῦτο Πυθαγόρα. ἀλλ᾽ οὐδ᾽ γε ἡμῖν ἀνεπιπειθῆ, διὰ τὸ ἐκ βρίθους τινὸς ἀδζ τῆ ἐπιχύσει τῆ ὑεφείου φόφου, καὶ διὰ τὸ μὴ δύνασδζ τὰς τυχούσας ἴσους χωρεῖν φόφους ἐν ταῖς ἡμετέραις ἀκοαῖς, κᾆτ Ἀ᾽ριστοτέλης τὸν τοιοῦτον λόγον βραδζ η δόξαν ἐν τοῖς περὶ ὑεφῆ. ἐμοὶ μὲν οὖν τέως τῷ λέγειν λιγυφθόγγως τὰς Ἐ᾽ασπείδας, τοῦτο ἔπεισι νοεῖν. λέγ γ δὲ τὸν Προμηθέα παρθένιον τῷ Διὶ ὁσᾶ μετὰ μελῆς, ἐξαπατῆσαι τοῦτον, ἔνθα τοι καὶ ὑπ᾽ αὐτῆ κατακεκλῶσαι τὸν ἐν νόνι δισμὸν, καὶ τὸν ὑπὸ αὐτῆ ἀφ᾽ ἡμέρας μὲν κατεχόμενον αὐόρυξιν τῆ ἥπατ· νυκτὸς γ αὔξησιν αὖθις, ἕως ὑ Ἡ᾽ρακλῆς ἐλθὼν αὐτὸν τῆ δεσμῆ ἔλυσι, τάχα διὰ τὸ, τὸν ἡμέτερον νοῦν συνόντα ποτὲ τῷ φρονίμῳ νοΐ, καὶ τὸν εἰλικρινῆ καὶ θείαν ἐπιστήμην βασιλίδα καὶ νοερὰν διαγωγὴν διάγοντα μᾶλλ᾽ τῆ νόου, τῆ κινητικῆ δηλαδὴ αἰτίαν τῆ φαντασιῶν, καὶ τῆ ἀπεχρημένου τῆ, κατακεκλῶσθαι γ εἰς τὸ σῶμα τοῦτο λέγουσι, δι᾽ ἁμαρτίαν τινὰ καὶ οἶμαι ταύτην δῆ), ὅσην ὑπὸ τῆ μύθου τούτου αἰνίζεδζ, τὸν ἐς τὸ παθητικὸν μέρος καὶ ἄλογον τῆς ψυχῆς κατάκλισιν, ὧν διὰ τῆς πικρᾶς καὶ τῆ ὀδυνηδονίου ὁσῶν τοῦμον ζῆν γὰ τὸ ἡ εἱλικρινὴς καὶ ἀταθὴς πάντα τρόπον οὖσα· ἡ δ᾽ ἐμπαθὴς καὶ σκαληνὴς, ἀνοίκειος ἄρα τῆ αὐλῆ νοΐ. Πλατωνικῶν γ σαῖδες τὸν δόξαν ταύτην σφετεισάμενοι θρυλλοῦσιν ἄνω καὶ κάτω, εἰς διά τινα ἁμαρτίαν ἐς τὸ σῶμα καταπίπτειν γ ἐμπυεῖν ἡ ψυχή· ἐκ ἄτοπον γ ἔστις ὀρθῶς ἐνθέλων νοεῖν τὰ λεγόμενα, καὶ ἐς τὸν ἡμετέραν ἀνάλυσιν τῶν εὐσεβῶν περιτρέψαι τὸν μῦθον, καὶ ὅτι τῷ σωτῆρος ἐπιπλέοντα τὸ πνεῦμα εὐσεβῶς. οὓς ἡφαίστου μὲν τὸν δημιουργὸν ὁ φρυτόπλαστος, τῶν ὑστάτων φθορέας. ἐξόχους γ γίγαντα ἔκτοπον τῆς ὑδέμ, καὶ τὸν δερματίνας ἀμοιβαίους χειτῶνας τῶν ταχυτέραν πάντων σάρκα, καὶ τῶν ἐκτόπων διαγωγὴν κλυτῆ γ, καὶ γ ἐς τὸ κλεινοθρονῆ πόδας ταχέως, καὶ τῶν ἐν ἱδρῶτι τῶν προζόντων βρῶσιν τῶ, αὖτε, καὶ τὰς παλαιμονίας ἀρὰς καὶ τὸ δὴ παλαιτῖον ὀπτίμιον, τὸν θάνατον, ἕως ὑ Ἡ᾽ρακλῆς ἐλθὼν ὁ ἐμὸς Ἰησοῦς, τῆ δεσμῶν ἀπολύσωσιν, ἀλλ᾽ ὅπερ ἔλεγον, πίονα σῶν τὸ σῶμα τοιοῦτον, τὸ ταχὺ τοῦτο καὶ γαιοῦχες, οὐκ ὀ ἡ ψυχὴ καλαπίπτει γ ἐμπυεῖν, ἄστον γ καθιδίοντα τὸ ἧπαρ, τοὺς πολυχρονίους ταύτας φροντίδας, καὶ τὰς τῶ βίου ἀσυμπετείας ἐκλυπθέον; αἵ τινες δὴ καλαχαρματίζουσι τὰς ψυχικὰς δυνάμεις, καὶ ὅπ φοφῶσι σχεδὸν καὶ ἀλλοπάλλους ἀπαγόμενοι ἐν ἡμέρᾳ εἰς ὑπαπολεῖσαι· νύκτωρ γὰ πολλάκις πρὸς ἑαυτὸν τροφοδζάζ γ δόξαν ἐν τοῖς θεῖ ὑεφῆ. ἐμοὶ μὲν οὖν τέως τῷ λέγειν λιγυφθόγγους τὰς Ἐ᾽ασπείδας, τοῦτο ἔπεισι νοεῖν. λέγ γ δὲ τὸν Προμηθέα παρθένιον τῷ Διὶ ὁσᾶ μετὰ μελῆς, ἐξαπατῆσαι τοῦτον, ἔνθα τοι καὶ ὑπ᾽ αὐτῆ κατακεκλῶσαι τὸν ἐν νόνι δισμὸν, καὶ τὸν ὑπὸ αὐτῆ ἀφ᾽ ἡμέρας μὲν κατεχόμενον αὐόρυξιν τῆ ἥπατ· νυκτὸς γ αὔξησιν αὖθις, ἕως ὑ Ἡ᾽ρακλῆς ἐλθὼν αὐτὸν τῆ δεσμῆ ἔλυσι, τάχα διὰ τὸ, τὸν ἡμέτερον νοῦν συνόντα ποτὲ τῷ φρονίμῳ νοΐ, καὶ τὸν εἰλικρινῆ καὶ θείαν ἐπιστήμην βασιλίδα καὶ νοερὰν διαγωγὴν διάγοντα μᾶλλ᾽ τῆ νόου, τῆ κινητικῆ δηλαδὴ αἰτίαν τῆ φαντασιῶν, καὶ τῆ ἀπεχρημένου τῆ, κατακεκλῶσθαι γ εἰς τὸ σῶμα τοῦτο λέγουσι, δι᾽ ἁμαρτίαν τινὰ καὶ οἶμαι ταύτην δῆ), ὅσην ὑπὸ τῆ μύθου τούτου αἰνίζεδζ, τὸν ἐς τὸ παθητικὸν μέρος καὶ ἄλογον τῆς ψυχῆς κατάκλισιν, ὧν διὰ τῆς πικρᾶς καὶ τῆ ὀδυνηδονίου ὁσῶν τοῦμον ζῆν γὰ τὸ ἡ εἱλικρινὴς καὶ ἀταθὴς πάντα τρόπον οὖσα· ἡ δ᾽ ἐμπαθὴς καὶ σκαληνὴς, ἀνοίκειος ἄρα τῆ αὐλῆ νοΐ. Πλατωνικῶν γ σαῖδες τὸν δόξαν ταύτην σφετεισάμενοι θρυλλοῦσιν ἄνω καὶ κάτω, εἰς διά τινα ἁμαρτίαν ἐς τὸ σῶμα καταπίπτειν γ ἐμπυεῖν ἡ ψυχή· ἐκ ἄτοπον γ ἔστις ὀρθῶς ἐνθέλων νοεῖν τὰ λεγόμενα, καὶ ἐς τὸν ἡμετέραν ἀνάλυσιν τῶν εὐσεβῶν περιτρέψαι τὸν μῦθον, καὶ ὅτι τῷ σωτῆρος ἐπιπλέοντα τὸ πνεῦμα εὐσεβῶς. οὓς ἡφαίστου μὲν τὸν δημιουργὸν ὁ φρυτόπλαστος, τῶν ὑστάτων φθορέας. ἐξόχους γ γίγαντα ἔκτοπον τῆς ὑδέμ, καὶ τὸν δερματίνας ἀμοιβαίους χειτῶνας τῶν ταχυτέραν πάντων σάρκα, καὶ τῶν ἐκτόπων διαγωγὴν κλυτῆ γ, καὶ γ ἐς τὸ κλεινοθρονῆ πόδας ταχέως, καὶ τῶν ἐν ἱδρῶτι τῶν προζόντων βρῶσιν τῶ, αὖτε, καὶ τὰς παλαιμονίας ἀρὰς καὶ τὸ δὴ παλαιτῖον ὀπτίμιον, τὸν θάνατον, ἕως ὑ Ἡ᾽ρακλῆς ἐλθὼν ὁ ἐμὸς Ἰησοῦς, τῆ δεσμῶν ἀπολύσωσιν, ἀλλ᾽ ὅπερ ἔλεγον, πίονα σῶν τὸ σῶμα τοιοῦτον, τὸ ταχὺ τοῦτο καὶ γαιοῦχες, οὐκ ὀ ἡ ψυχὴ καλαπίπτει γ ἐμπυεῖν, ἄστον γ καθιδίοντα τὸ ἧπαρ, τοὺς πολυχρονίους ταύτας φροντίδας, καὶ τὰς τῶ βίου ἀσυμπετείας ἐκλυπθέον; αἵ τινες δὴ καλαχαρματίζουσι τὰς ψυχικὰς δυνάμεις, καὶ ὅπ φοφῶσι σχεδὸν καὶ ἀλλοπάλλους ἀπαγόμενοι ἐν ἡμέρᾳ εἰς ὑπαπολεῖσαι· νύκτωρ γὰ πολλάκις πρὸς ἑαυτὸν τροφοδζάζ γ δόξαν ἐν τοῖς θεῖ ὑεφῆ. ἐμοὶ μὲν οὖν τέως τῷ λέγειν λιγυφθόγγους τὰς Ἐ᾽ασπείδας, τοῦτο ἔπεισι νοεῖν. λέγ γ δὲ τὸν Προμηθέα παρθένιον τῷ Διὶ ὁσᾶ μετὰ μελῆς, ἐξαπατῆσαι τοῦτον, ἔνθα τοι καὶ ὑπ᾽ αὐτῆ κατακεκλῶσαι τὸν ἐν νόνι δισμὸν, καὶ τὸν ὑπὸ αὐτῆ ἀφ᾽ ἡμέρας μὲν κατεχόμενον αὐόρυξιν τῆ ἥπατ· νυκτὸς γ αὔξησιν αὖθις, ἕως ὑ Ἡ᾽ρακλῆς ἐλθὼν αὐτὸν τῆ δεσμῆ ἔλυσι, τάχα διὰ τὸ, τὸν ἡμέτερον νοῦν συνόντα ποτὲ τῷ φρονίμῳ νοΐ, καὶ τὸν εἰλικρινῆ καὶ θείαν ἐπιστήμην βασιλίδα καὶ νοερὰν διαγωγὴν διάγοντα μᾶλλ᾽ τῆ νόου, τῆ κινητικῆ δηλαδὴ αἰτίαν τῆ φαντασιῶν, καὶ τῆ ἀπεχρημένου τῆ, κατακεκλῶσθαι γ εἰς τὸ σῶμα τοῦτο λέγουσι, δι᾽ ἁμαρτίαν τινὰ καὶ οἶμαι ταύτην δῆ), ὅσην ὑπὸ τῆ μύθου τούτου αἰνίζεδζ, τὸν ἐς τὸ παθητικὸν μέρος καὶ ἄλογον τῆς ψυχῆς κατάκλισιν, ὧν διὰ τῆς πικρᾶς καὶ τῆ ὀδυνηδονίου ὁσῶν τοῦμον ζῆν γὰ τὸ ἡ εἱλικρινὴς καὶ ἀταθὴς πάντα τρόπον οὖσα· ἡ δ᾽ ἐμπαθὴς καὶ σκαληνὴς, ἀνοίκειος ἄρα τῆ αὐλῆ νοΐ. Πλατωνικῶν γ σαῖδες τὸν δόξαν ταύτην σφετεισάμενοι θρυλλοῦσιν ἄνω καὶ κάτω, εἰς διά τινα ἁμαρτίαν ἐς τὸ σῶμα καταπίπτειν γ ἐμπυεῖν ἡ ψυχή· ἐκ ἄτοπον γ ἔστις ὀρθῶς ἐνθέλων νοεῖν τὰ

ἄλληλας μάχην καὶ τὸν ἐν ἡμῖν πολέμου, ἀνάγκη συμβαίνειν διὰ τοῦτο καὶ τὴν ἀπὸ τῶν ἀέρων γένεσιν, καὶ τὴν ἐν τῷ ἀέρι μάχην καὶ ἀπολλυμένων πάντων ἀλλήλων καὶ πάσαν ἀχλὺν ὑπὸ τοῦ καθ' ἡμᾶς κλύσματος, ἵνα δὲ καὶ ἐκ τῶν ἀνθρώπων ἡμῖν συλλογίσωμαι τὰ τοιαῦτα ἀκούοντες, τὸ Τυφωνικὸν πολέμιον τῇ γῇ κεκρύφθαι λέγουσι τόπον. ἔστι δὲ καὶ Κότος καὶ Βριάρεως καὶ Γύγλιος ὁ λόγος παλαίειν ἀλλήλοις ἐξ ἀρχαιοτάτου μέν τινος καὶ ἄλλου δηλονότι πολέμου, ἀνάγκη τοιοῦδε, ἢ καθ' ἕτερον τρόπον συμβαίνοι, τῶν αὐτῶν ἐναντίων ὑφισταμένων δεσμὸν ἐπιπλοκῆς καὶ ἡ τότε πεπτωκυῖα, ὅτε γονόμενα καὶ ὑφιστάμενα ἐν τοῖς μεταξὺ πάθη, δυσὶ σχολῇ καὶ ῥοθιώδεσι, καὶ θαλάττῃ, καὶ αὐγαῖς, καὶ καρπίμοις, καὶ διαφθόροις, καὶ ὅσα ἄλλα τοῖς ἐπιγείοις τότε ξηροῖς ἀναδυμιάσεως ἐπισυμβαίνειν. ὃν τινα δὴ τρόπον τοῖς ἐξ ἀρχῆς ἀπαντῶντα ἐπιπολάζοντα, εὐχερῶς βάλλουσι τὰς ἐν γῇ καὶ θαλάσσῃ ὑγρόπλαγας, καὶ ὥσαύτως κατὰ πηγὰς καὶ ἐπιῤῥοὰς καὶ ἐπιλυθῶσι, μὴ καταλιμνάσαντα αὐτοῦ ἢ εἰς ἕτερον τόπον· ἀλλὰ τύχῃ δὴ τῷ πολέμῳ, ἐν ᾧπερ ὑγρὰ ἀναδυμιάσεως καὶ ξηρὰ ἔχοις ὁπωσοῦν χαρακτῆρα, ἐπὶ γῆς ὄντα τῶν διεφθαρμένων ζώων ποιεῖν, καὶ τῷ καθ' ἡμᾶς κλύσματος ἀφάσεως ἄρξῃ, κατηγορίζοντι ἔκποτε αἱ ἄνωθεν ἀναδυμιάσεις ὑπὸ τῆς ἐναντίας καὶ αὐτιπαθείσης γόνῃ, τὰ ψύχη μὲν ἤδη διασκεδαζόμενα τὰ καθ' ἡμᾶς ἀεὶ, καὶ τὰς ὑγρότητος ἐπικρατούσας· τὰ δ' ἐναντία ὑπὸ χαροποιίαν καὶ ὑπὸ γῆν κρυπτόμενα, εἰς δηλοῦ τὰ ἐν χειμῶνι. διορμᾷ φράσαι· οὕτω γὰρ μέλλει δηλοῦν σημαίνειν τὸ παλαιοῦσθαι τοὺς Τιτᾶνας ὑπὸ τοῦ Βριάρεω καὶ τῶν ἄλλων, ἐπικρατεῖσθαι καὶ φυλακίζονται αὐτούς. ἀμέλει δ' ἐνταῦθα καὶ νῦν ἀπαρτοῦσιν, τὰς αὐστηρὰς οἷον βροὰς σὺν πολέμοις, ταῖς ἀναδυμιάσεσι δηλονότι ταῖς ἐν γῇ καὶ ὕδατος ταύτας γὰρ ὡς ἂν αὐξηθέντα καὶ ἡφαίστου τὰ ἐν χειμῶνι πάθη εἰσί. Ῥέαν δὲ καὶ Κρόνον, τὸ δὲ ὑγρὸν φύσιν ἀκίνητον, καὶ τὸ ξηρὸν πειθοῦν καθ' ἣν ὁ χειμὼν γίνεται. καὶ ἀλλαχοῦ δὲ καὶ αὐτὸς ὁ ποιητὴς τάχα τὰ ἐν χειμῶνι γιγνόμενα, βροντὰς τε ὑετοῦ ὄντας, καὶ πολέμων σφοδρῶν ἐπαναστάσεις, καὶ πηγῶν κινήσεις εἰσημαίνειν, καὶ σάλον θαλάσσης, καὶ καταιγίδας, καὶ δυσλίας, ἀστραπάς τε καὶ βροντὰς καὶ σπινθῆρας, καὶ καρανοὺς τε γῆν πολλάκις καταπυρώσαντας, ἢ τὰ τοιαῦτα, καὶ ὅσα ἄλλα

πολεμοῦντα. δέ που δὴ βέλη τὰ Διὸς ὁ ποιητὴς ἀστραπὰς ἀεὶ ἐστὶ καὶ τοῦτο αὐτῶν, ὡς ὁ ποιητὴς ἔφησε τὸ ἐξ ἀντῆς ἡμιδαὲς πέλεκκον χθονός. (ἡδὲ ἡ ἔκπωμα, πάσης τῆς Ῥέας αὐτῆς καὶ Κρόνου· καθ' ἕλκει γὰρ αἱ αὐτοὶ ἀναζωπυροῦσιν) ἀπὸ γῆς ἑτερογενὲς ὀργανικόν. τοιοῦτον γὰρ τὸ χειμῶνος πάσης αὐχμηρὸν ἀναδυμίασιν, μαρμαρὰ δὲ τὸ ὑγρὸν πειθοῦς ἀπὸ τοῦ καθ' ἡμᾶς ἐλαύνοντα κλίματος· καὶ τοιοῦτον ἀπὸ γῆν ἀστραπτοῦσαι, τοιοῦτον δὲ ἐν ἄλλοις διαλελύκασιν μέρεσι τοῦ σωματοῦς, ὅπου ἡ γῆ ἀναδιδόναι πέφυκε, καὶ ἡ ῥυτὰ πᾶσα καὶ δίυγρος φύσις, τὸν Κότον καὶ τὸν Γύγλιον καὶ τὸν Βριάρεων ἀποκαμφθῆς λέγουσι Κότον μὲν, διὰ τὸ ζωρότερον εἶναι καὶ ἐξ ἀποκαύτους συνεστῶτος τοῦ ἐπιπεφυκότος ἀναδυμίασιν, ὃς Ἀεσοτέλης τὸ ἐλαφρὸν ἐν πῖς μετεώροις καὶ Ἀναξιμένης ἐν πῖς ἀέρα αἴτιον Γύγλιον δὲ, διὰ τὴν ἐκ γῆς τὰ πολλὰ ἀναδίδοσθαι. Βριάρεων δὲ, διὰ τὸ ὑψηλὸν καὶ λεπτὸν καὶ δύσεκτον εἶναι τοιοῦτον πεφυκέναι, οἷα τὰ βόρεια· δοκεῖ γὰρ καὶ ἡ λέξις αὐτὸ τοῦτο δηλοῦν, ἀπὸ τοῦ ὄρους τοῦ βορείου φέλλεσθαι. ἐ γὰρ ἔστι κοινὸς βορέας τὸ ἰσχυροποιεῖν ὡς πνεῦ εἴρηται, ἢ βορέας ὁ ἰσχυρός· ἀλλὰ τὸ ὑπερβαίνειν ἐφ' ὕψος καὶ πετρώδεις εἶναι, οἷον ἐν τῷ βορρᾷ· διὸ καὶ τοὺς ὑπερφυεῖς καὶ ἀλαζόνας, βορέαντας καλεῖσθαι ὡς τὸ, ῥῆξ γὰρ βορέαντα χαλεπόν. τὸν γὰρ ἐφ' ὕψηλὰ βαίνοντα μέρος τῇ οἰήσει, ἀπεῖον τὸ βόρειον ἔκπωμα (τοῦτο γὰρ ὑψηλότερον τοῦ λευκοῦ ὄρος) χαλαζῶδη καὶ νιφόεν ὁ Ζεὺς ἀπόλουσι γὰρ αὐτὰ ὅπου τῷ ὕψει τοῦ πάθους ὀκεῖ ὁ ποιητής. ἀλλὰ τοὺς προειρημένους ἐρρύσατο ὁ Κρονίδης καὶ οἱ λοιποὶ θεοί, ὅσοι ἐκ τῆς Ῥέας ἐγένοντο καὶ τοῦ Κρόνου· ὁ γὰρ ἥλιος, ὃν οἷς ζωῆς αἴτιον Ζηνὸς ἀποσημαίνομεν, τῇ ἀπὸ τοῦ καθ' ἡμᾶς κλίματος ἀποσίᾳ ἀναγκαῖος ποιεῖ τότε καὶ ἀναζωπυρεῖ, οἷον, καὶ εἴπερ ἔστιν ἀνάγκη καὶ ψυχρὰ φύσει τοῦ χειμῶνος ὑποπίπτειν, καὶ πειθοῦς τινα τοῦ ἐναντίου ἀπεργάζεσθαι· διὸ καὶ μετὰ λαβεῖν ἀλόγως λέγοντα νίκτωρ καὶ ἀμβροσίας, καὶ ὕπνου ἐπῤῥωδιῶσι· τῇ γὰρ στερίζει τὰ κατάρρυσιν, ἢ βελτιοῦσιν αὐτοὺς ἀπτίνων τοῦ πῦρ, καὶ τῷ ἀναβαινούσῃ ῥυτῇ φύσει τῆς ὑγρᾶς ἀναδυμιάσεως, ἀναγκαίως καὶ ἐπιφερτὸν ἀχθῆ τοῦ ἐν χειμῶνι πάθους τοιοῦτο πάθημα. εἰς τοῦτο γὰρ ἐγὼ τοῦ ἐπὶ ὀνομάτων ἀναβλύζει ἀναλαμβάνω, τὸν νίκτωρ καὶ τῆς ἀμβροσίας. ἐπὶ τοῦ

τοι, καὶ τὴν ἡλίκα θεὸς ἄλλο τὸ πανταχοῦ μόρσιμον πάντων, οἷον ἐπιόντες ὕπνοι, καταβάλλοντας ἀρχοὶ θανάτοιο, καὶ τὰς ἐπὶ τοῖς ἐπιορκήσασι κακοῖς ἐπιπολάζουσας ἀποινομάζοις, ἡνίκα μὲν πανσήρους καταπιμπλούσας ἀνθρώπους, καὶ τὴν γῆν καταχεούσας· ἄλλοτε δὲ ἀφορον ἐν γῇ ἀσπόρων γινομένων, ἢ σεισμοῖς ἐπιπλυμένων, ἢ ἀνέμοις, ἢ καταιγίδος ἐγκρεμάσεις, καὶ θαλάσσης ἠχούσης ἀνίσους ἀνίσοις καὶ ἀπροσδοκήτως ἢ καὶ θεὸς τὸ ἀτελέστερον μεταρυθμίσας τὸν μῦθον; διὰ σὲ πάντας ἅμα τέλειον ἀφανιζόμενος ὡς ἀφῇ, τῇ ὑπὸ τῆς ἀχιλλείας ὀργῆς τὴν παλαίφατον μεταλύσῃ τοῦ λόγου. ἰὼ ὅτι καὶ ἡ τῶν ἀνθρώπων φύσις ὑπὸ γῆν ἐτάρταρόν τε καὶ κατηφίσθη· ἰὼ Κύπρις μὲν ὁ λόγος καλῶ, διὰ τὰ ἐγκοτοῦσά τῷ παρεῖ καὶ πλάσῃ θεῷ, καὶ ἀπ' αὐτῆς ἀπορραφθεῖσα διὰ τὴν πρόβασιν. ἔγωγε δ', διὰ τὸ γνάφαλλον ἔχ) καὶ φθαρτὸν χρῆ τὸ σῶμα· βεβρῶσθαι δ', διὰ τὸ ὑγρὸν καὶ μετέωρον τῆς ψυχῆς, καὶ τὸ ἀθάνατον. ἀλλὰ χαίρουσι τῆς ὑμετέρας φύσεως οἱ θεοὶ ἀπεσφαλμένης, καὶ ὑπὸ γῆν κεκρυμμένης, καὶ τῷ Ἀΐδῃ κατεχομένης, τὰ Τιτανικὰ καὶ Δαιμόνια φῦλα τῷ παντὶ ἐπιπολάζοντα, κατακωφίζοντα τὰ θεῖα ὑπὸ τὴν συλλύπην, καὶ πάντας ὑποκλέπτοντα, καὶ κατακρύπτοντα, τῷ ξηραντικῷ τῆς ἁμαρτίας καύσωνι. ἀλλὰ ὁ Κρονίδης ἐλθὼν καὶ οἱ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι, ἀλλαδὴ ὁ τῆς μεγάλης βουλῆς τὸ ταχὺς ἄγγελος, ἰὼ πνεῦμα καὶ διὰ τὸ ἀφανὲς ἔχ), καὶ ἄγνωστον τοῖς ἀγγέλοις, καὶ ὑπερφυὲς, ἀτρέπτως ὁ λόγος κοῦφον νοῦν ὀνομάζει, ἢ διὰ τὸ ἀκατάληπτον ἔχ) τὴν ἐκ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ γένεσιν, καὶ οἱ ἐκ τῆς Ῥέας γεννηθέντες, καὶ τοῦ Κρόνου, τετάρτοι οἱ χρῆ χάεσι ὁσθενηθέντες τῷ θεῷ, οἱ φθαρτοὶ μὲν καὶ ῥᾴστοι κατὰ τὴν οἰκείαν φύσιν, ἀθάνατοι δὲ καὶ θεοὶ χρηματίσαντες κατὰ χάεσι· Κρόνον γὰρ νῦν τὸν πατέρα νομίσαι, κοῦφον νοῦν ἄντα καὶ ἀκατάληπτον· τὴν γὰρ γένεσιν αὐτοῦ τίς διηγήσῃ; ὕπτε τοίνυν ἐλθόντες, ὁ Χριστὸς δηλαδὴ καὶ οἱ θεοφόροι, ἢ οἱ ἀπόστολοι, διαλύειν τὰς δεσμὰς προσέπονθ), καὶ ὑποτίθεσθ) μικρὰ δεινιᾶν τοὺς Τιτανικοὺς φάλαγγας, ἀλλὰ πατεῖν ἐπάνω ὄφεων καὶ σκορπίων. οἷς δὲ τὸν κατ' ἐκείνων χαρεῖσαν σθένος, ἀμβροσίας πρότερον πεπλησθέντες καὶ νέκταρος, τοτὲ μὲν ἰδόντες ἀπεθεώσαντο τ' ἐμοὶ καὶ ἡμῖν συμπαθεῖς, καὶ δόσιν τῷ προσλήμματος· συνεχάρη γὰρ πᾶσα ἡ φύσις ἡμῶν καὶ συνέζησε τῇ ζωοποιῷ τοῦ σωτῆρος σαρκὶ, ὥσπερ τῷ ἀδὰμ συναπέθανε πρότερον. ἦν νέκταρ καὶ ἀμβροσία ἔτι αὖ, ἀοὶς Χριστὸν πεπίθησις· δίκαιον γὰρ ὅτι κύριον πέπαθον ὡς λέων· ἢ τὸ τοῦ σαυρὸς σημεῖον, καὶ ἡ πίστις αὐτὴ. ἐν τύποις γὰρ θαῤῥήσαντες οἱ ἅγιοι τοὺς τῶν δαιμόνων ἔπνιγον φάλαγγας. ἢ ἡ σάρκωσις τῆς κατάρας τῆς Ἀδαμαίας, καὶ ἡ θεοῦ ἐμφανὴς ἀνάβασις τῆς ὑστάτης φύσεως. ἐντεῦθεν δ' αὖπως ἀπορήσαιτο καὶ τί σημαίνειν ἐθέλει τὸ παρ' Ἕλλησι νέκταρ, καὶ ἡ ἀμβροσία, τὰ τῶν θεῶν βρώματα καὶ πόματα, οἷς ἐκεῖνοι χρῶν), μήτε σῖτον ἔδοντες, μήτ' αὖ δοπα οἶνον πίνοντες. ἐμοὶ δοκεῖ, ὡς νέκταρ μέν ἐστιν ἡ ἀκραιφνὴς τοῦ νοῦ νόησις καὶ ἀπαθὴς, ἢ ἐστερημένη τοῦ καταῤῥέοντος ὅλως καὶ τοῦ τῆδε ἐδάφους, καὶ πάσης ῥοώδους ἐμπαθοῦς ἀπηλλοτριωμένη ἐνέργεια. ὡς γὰρ νεκρὸς λέγ) ὁ ἐστερημένος καρδίας, ἤγουν ψυχῆς, νεκρός τις ἂν εἴη καὶ νέκταρ, τὸ ἐστερημένον νόημα τοῦ καταῤῥέοντος καὶ καταβαρυόντος πάθους. ἀμβροσία δ', ἡ ἀναβαίνουσα ἐπὶ δεῖ γὰρ τ' εἶναι νοουμένοις καθαρὸν νοῦν, σωματοφυῶς ἑαυτῷ καὶ μετεωρίζειν ἢ ἀπαθανατίζειν τὸ σῶμα τὸ ῥυτὸν τοῦτο καὶ ὀλίκηρον. ἀναβαρσία γάρ τίς ἐστιν ἡ τοιαύτη ἐνέργεια, ἥτις καὶ τροφὴ τῷ ἀθανάτῳ καὶ χρηματίζῃ, λεπτοῖς γαννυμένῳ καὶ ἀκραιφνέσι νοήμασιν. ἀλλ' ἡ μέν τοι γε ζωφροῖς ἢ ἐμπαθέσιν, ὧν ὁ σῖτος δηλωτικός ἐστιν καὶ ὁ οἶνος· πλησθέντες οὖν ἀῤῥῆτος ἡ τ' ἀνθρώπων φύσις τῇ τοῦ Χριστοῦ παρουσίᾳ, καὶ τῇ ἀπαθανατίσει τοῦ σωτηρίου σώματος, οἱ μὲν αὐτοψεὶ ὥσπερ οἱ ἀπόστολοι, οἱ δ' ἐξ ἄκοης, ἀλλ' ἢ μόνον ἀκούσαντες ὥσπερ οἱ μὴ ταῦτα παρὰ τοῦ διαγγελέως καὶ τῆς χάριτος δημηγορήσαντος ἐν ἐκκλησίαις καὶ πανταχοῦ λωστήσαντο, ὡς, τὸ ἔργον τῆς οἰκονομίας ἐπιτελέσαν, ὃς δέδωκάς μοι τηρῆσαι, καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο, εἰ μὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας· καὶ οὐδεὶς ἀγαπῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμὲ, ἔστι μου ἄξιος. κἀκεῖνοι σωτηρήσαντες τοῦ ἄφατον τοῦ μυστηρίου δώρημα, καὶ ὁμολογήσαντες χάριτι τῷ θεῷ, ἐντεῦθεν ἀπετάξαντο πᾶσι, καὶ κήρυκες τῆς πίστεως ἐγίνοντο πάντες, θηλειαί τε καὶ ἄῤῥενες, ἅμα πείνῃ. διὰ δοτῆρες ἐάων. πολλὴ δ' ἀλαλήτο θυμὸς, καὶ ἄλλον ἄλλος καταλαβόντες τόπον, οἱ μὲν νήσους, οἱ δ' ἤπειρον, οἱ δ' θάλασσαν, ἐκεῖθεν ταῖς πανσπαὶς φάλαγξι σωτηλίκοντο, καὶ ἰὼ δρὶ-

ζοντο θεὸς Χρισῦ, ἢ καπηνεύζοντας τὰς ἀπατήλιοντας, ἄνδρας τε ἢ γυναῖκας, θεὸς τὰς ἀρχὰς, θεὸς τὰς ἐξευζίας ἀγαπιζόμενος, θεὸς τὰς κοσμοκράτορας τῦ αἰῶνος τύτυ, οἵς δώκαντες μοῖραν, ἢ ἐν μιᾷ δημοσείᾳ τόσους ἕλκαντας θεὸς δυσέβειαν, ἢ τοῖς θαύμασιν πείθοντας. διὸ ἢ ἐκατόγχειρες αὖ δολόφρας λέγοιντο ἢ πεντήκοντα κέφαλαι, ὡς πολυδώραμος ἢ ἰσχυρὸς· τιμὴ ἦ τύτων καρτερίας ἢ τὸ γηραιὸν τὸ ἐν μάχαις πτοηπαῖς ἐθαύμασε μὲν ἢ θάλασσα ἢ ἤπειρος, ἐξύμμησι ἦ ἢ ὕπαιθρος διαγωγή, ἢ ὁ ἐν αὐλαίοις ἢ ὄρεσι, μᾶλλον ἦ τὰς ἀδῶνας τὰς ἀπηπνὰς, ἢ τὰς μαρτυρικὰς μόχθυς. ὁ Ζεὺς, ἤγουν ὁ θεὸς, ἐδίδυ τύτοις τὰ σημεῖα ἢ τὰς χάεπας, ἔνθεν ἢ ἀπαλαίνοντο παρὰ τῷ ἁγίων οἱ δαίμονες, ἢ ἀπεπνεμοῦντο ὑπὸ τῆς αὐωθεν αὐγλης, ἢ κατεφλογίζοντο, ἢ ἐς τάρταρον ὑπεπέμποντο. βέλη ἦ τὰ Διὸς εἶν αὖ, τὸ τῦ σωρῦ σημεῖον. ἢ ἡ ἐκεῖθεν ἀφαιρεσὶ τ' ἐναντίων μὲ πνεματικὴ, τ' ἦ πιστῶν φωτιστική. Ζεῦα ἦ Κρονίδυ πατέρα αὐδρῶν τε θεῶν τε, ἢ μοναρχῶ τῦ θεῦ ἑνὸς ἀκυσίον. ὕτος γὰρ, ὡς μὲ ζωῆς αἴτιος, Ζεὺς θεσπαγορεύεται, ὡς ἦ ἑνὸς τῦ θεῦ, Κρονίδης καλεῖται· Κρόνον γὰρ, τὸν κόσμον ἐκεῖνον σαῶ ἢ ἀφανῆ μῖν ἢ ἀκατάληπτον οἰκτίσαι, τὸν ἐκ πνὸς ὄντα ἢ χρηστὸν, τὸν ἀχρειολόγητον λέγω πατέρα· τίς γὰρ διηγήσεται τινὶ χρεὰν αὐτῦ; Κρονίδυ ἦ τὸν τύτυ υἱὸν, τὸν ὁμοούσιον ἢ σύνθρονον, ἢ ὑφ' ἁπὰν ἐσταλμένον ἐξ ἀϊδίυ χάεσι ἐνθετηθέντων θεῶν παρὰ, ἢ χρίνοντα πᾶσαν τινὶ ἀνθρωπίνυ φύσιν, ἢ διὰ τῦτο πατέρα θεσπαγορεύμενον αὐδρῶν τε θεῶν τε. ἀλλ' ἐπεί σε δεῖ ἢ τινὶ κλέος τῦ Διὸς ὀνόματος διαθρῆσαι, φέρε δὴ σαφεικατικώτερον λεκτέον διὰ τί ὁ Ζεὺς τῦ Διὸς κλέος ἦ. ὅτι μὲν οὖν ἐπωρόκλιτα πολλά ἐσιν ὀνόματα, ἔχεις μαθεῖν ὦ φίλος, ἐκ τῦ ὕδωρ ὕδατος· ἐν οὖν τῷ ἐπωροκλίτων ἔοικεν εἶναι ἢ τὸ Ζεὺς Διός. ἐπωρόκλιτα ἦ λέγομεν, ὅσα τῷ ὀνομάτων ἄλλας ἔχει εὐθείας, ἢ ἄλλας γενικάς, ἢ ἁπλῶς ἐν ὅσοις ἡ διὰ σιωπᾶθαι, ἢ διὰ διάλεκτον, ἢ διαστολῆς ἕνεκα τῆς θεσὶ ἄλλο τῷ ὀνομάτων, ἢ θεσὶ τινὶ εὐθεῖαν ἢ γενικὴ ἀποδίδυ, ἢ ἐπείνης δεῖ γενικὴ, ἀλλ' ἑτέρας μὲν γενικῆς ἡ εὐθεῖα δείσης· ἑτέρας δ' εὐθείας ἡ ἀποδεθεῖσα γενική. τῦ γὰρ Ζεὺς ὀνόματος ὀφείλοντος κλιθῆναι τῇ οἷς ὃς γενικῇ, οἷς πάντα τὰ οἷς αὖς ἔχει ὀνόματα, ἢ τῆς Διὸς γενικῆς τινὶ ἷς εὐθεῖαν ἀπαιτύσης, ὥσπερ ἷς ἰνὸς, ἢ εἰς εἰνὸς, ἀμφοτέρων ἡ χρῆσις ἐξέπεσε τῆς γενικῆς ἢ τῆς εὐθείας· ἢ ἄλλα ἀντ' αὐτῶν εἰσήχθη διαστολῆς εἵμαι ἕνεκα τῦ δὶς ὀνόματος· ἔτυχε γὰρ τύχα ἡ εὐθεῖα τῦ Διὸς ἀπαιτεῖτο ἀποδοθῆναι, ἢ δι' ἀχρησίαν τ' Ζεὸς ἢ τ' ζέος γενικῆς. ἢ πειθέτω σε τὸ, ἵλεω ἀντὶ τῦ ἵπεμφαῖ δὴ μὲ τῦ φωτὸς σεσωσύπυ, ἵ ἢ ἠχαφίμενον, ὅδη ἦ δ' τέρα ἢ τρίτυ, ἵ ἢ δίφθογγον· ἄλλων γὰρ ἢ ἄλλων ὀνομάτων ὄντα ταῦτα, ὅμως εἰς τὸν αὐτὸν εἰσελθόντα χρόνον, ἄλλω ἢ ἄλλω χαφλὼ ἀπαίζει, τιμὴ ἐξ ὧν εἰσὶ ὀνομάτων διαφορὰν ἀπεμφαίνοντα. ἔτι ἦ ἢ ἄλλως αἰτίαν ἀποδῶναι σοι τῆς εἰρημένης κλίσεως, ἐ γραμματικὼ, ἀλλὰ φιλόσοφον ἴσως ἢ ὑψηλοτέραν· ὁ Ζεὺς τῦ Διὸς κλίνει ἦ, ἀλλαμβάνει πάντως ἡμῶν, ὡς ἔτος τὸ ζωὴ ὄτι, ἢ δι' αὐτῦ ζῶα τὰ ζῶντα, ἢ τὰ ὄντα, ἁπλῶς δ' αὐτῦ τὸ εἶ) ἐλλιπὲς ἄκλιτον γὰρ τῦ. Ὀρφεὺς ὃν πρὸ λεγομένῳ κρατῆσε, πόλλ' σοι λέγοντος·

Ἔστι δὴ πάντων ἀρχὴ Ζεύς. Ζεὺς γὰρ ἔδοσε Ζῶα τ' ἐγεῖραι ἢ Ζῆν' αὐτὸν καλέσαι, [παῖ. Καὶ Δίαι' ἦδ' ὅτι δὴ διὰ τῦ ἅπαντα τέτυκται. Εἷς ἦ πατὴρ ἔτος πάντων, θεῶν τε βροτῶν τε.

ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἔτως ἐχέτωσαν. ὅδε ἦ τὸ ἑξῆς χειραγωγητέον τὸν λόγον. τίς τι ὁ χάλκεος ἄκμων, φιλοσοφητέον, ἢ τί ζύλε ἦ ἐστὶ πρὸ πεντηκοντόζυλον, τόσον ἐνεργὸν ὑπὸ γαῖαν, ὅσον ἐρανὸς ἐς' ὑπὸ γαῖαν, ἢ τ' ἄλλα κατίδωμεν ὡς εἰόν τε ἀκολύθως. τ' διασάσιον μείζον λέγ ἡ ἀπὸ ἄνω ἢ τῦ κάτω. ἐστιῦδεν γὰρ ἢ τὰ ἐναντία, ἢ πάντα τινὶ κτ' πρὸ ἀλλήλων διεσπότα λέγ ἦ διεστηκέναι, ὡς Λεσοτέλης φησί. τ' ἐν τῷ πρὸ τοῦ διάσασιν ὑπαινισσόμενος ἢ Ἡσίοδος, ἢ μάλισα τινὶ μείζονα, τοῖς φαῦσιν ἔπεσι κέχρηται· τόσον γὰρ ἔνερθ' ὑπὸ γαῖης, ὅσον ἔρανὸς ἐς' ὑπὸ γαίης. εἰ γὰρ διαμετρῆσαι θέλοι τις τ' τῦ ἐρανῦ διάσασιν ἀπὸ τ' γῆς, τοσαύτην διρήσει πάντως, ὅσην ὑπὸ τ' γῆς ἄχει τῦ δοκιμώτατος κάτω ἡμισφαιρίυ. σφαιρικῦ γὰρ τῦ παντὸς δεδειγμένυ, ἢ τινὶ κύκλῳ κίνησιν τῦ ὑρανῦ κινεμένην, ὅτι δὲ τῆς γῆς κέντρον λόγον ἐχέτω πρὸς τὸ πᾶν, ἀλόγως ἰσοδιάσατον λέγεται τὸ ἄνω ἡμισφαίριον τῦ ὑρανῦ, ὑπὸ τῆς γῆς, ἢ τὸ λεγόμενον κάτω· αἱ γὰρ ἀπὸ τῦ κέντρου πρὸς τινὶ περιφέρειαν ἐπιβαλλόμεναι

μοναι

μεναι δύθειαι, ἴσαι ἀλλήλαις εἰσί, καθὰ τοῖς γεωμέτραις δοκεῖ. ὁ δὴ κάτω ἡμισφαίριον, ἔοικε λέγειν τάρταρον ἠρόσθαι, εἰς ὃν ἀποπέμπτον οἱ Τιτᾶνες· καὶ γὰρ αἱ αἴωδες ἡμῶν ὑπολαζόμεναι ἀναδυμιάσεις ξηραὶ ὂν φέρει, αἱ μὲν διαλυθεῖσαι πάντη, αἱ δὲ κατὰ γῆν κατακλεισθεῖσαι, καὶ ἀλλοῖς ἄλλοις καὶ ἄλλοις διασπαδασθεῖσαι μέρεσι τὸν κόσμον ἀνταναδόσαι, ὡς καὶ αὐτόθεν δῆλον ὁ Ἡσίοδος, λέγων, περιπάροιθε Εὐρυτείδου λιγυφώνου· ἡ γὰρ ξηρὰ ἀναθυμίασις ἅτε κάρφη καὶ δίπτυχὸν τὸν αἰῶνα τόπον ζητεῖ, φύσει· αὖθις δὲ δεῖ καὶ τὸ κάτω γῆν ἡμισφαίριον, κἂν ἡ συνήθεια τοῦτο κάτω καλῇ. Τάρταρον οὖν ἠρόσθαι δοκεῖ μοι λέγειν ὁ σαφὴν ποιητὴς, τὸ κάτω γῆν ἡμισφαίριον, ἐν ᾧ καὶ σεισμοὶ γίνονται· κάτω δὴ ἐν αὐτῷ πολαζομένων ἀναθυμιάσεων, δι' ἀντιπεσούσας πάντων δὴ ἐν τῷ ἄνω ἡμισφαιρίῳ. ἄπεμον δὲ χάλκεον ἂν εἴη ἡ κάτω τῶν μέσων σφαῖρα τὴν διαφέρειαν τῶν ἐγγὺς γειτνιόντων δυνάμεων, ἅπερ καὶ ἴσα ἐστί. λέγεται δὲ ὅτι ποτὲ ὁ τῶν Ἡφαίστων ἄκμων πεσὼν ἐκ τοῦ ἔργου ἐντὸς γενόμενος διέφερε ἀχρὶς οὗ τῇ γῇ προσενέκλεισε, καὶ αὖθις ἄλλα τοσαῦτα, ἕως εἰς τάρταρον ἦλθον ἐκεῖθεν. αἰτίαν δὲ τοῦ ἴσου διάσασι δὴ τῶν ἄνω μερῶν κάτω τῆς γῆς, ὡς εἴρηται, τὸν, ὃν χάλκεον ἔρικε λέγειν· ὥσαυτως γὰρ ἐν τῷ ἄνω ἡμισφαιρίῳ ἔστι μὲν ἀνωτέρω πάντων δὴ στοιχεῖον τὸ ὑπόκειμενον, εἶτα ἀὴρ, εἶτα πῦρ, ἔστω καὶ ἐν τῷ λοιπῷ εἰλῆχε τάξεως ἡμισφαιρίῳ τὰ στοιχεῖα· κατωτέρω δὲ ὡς ἐγγὺς ἡμᾶς ἔστιν ὁ αἰθήρ, ἐν ᾧ οἱ Πλανῆται ἐνεπυκλέοιντο, ὃν αἰθέρα ὑπὸ γῆν καὶ τάρταρον οὐδὲν ἄτοπον οἴεσθαι. εἶτα δεῖ αὐτὸν ἐλάλα χάλκεον ἔρικε, ἤγουν ὁ ἀήρ. χάλκεον δὲ καλεῖ αὐτὸν, διὰ τὸ λιγυρὸς καὶ εὔηχον, ἢ σφενδόνην δίδωσιν ἡμῖν τὸ τῆς δόσεως δὴ στοιχεῖον χῆμα· σφαιρικὰ δὲ καὶ αὐτὰ, διὰ τὸ τὴν γῆν εἶδος τοιοῦτον, καὶ τὸν ὑφ' ἡμᾶς. ἀλλόγως δὲ ὁ Ποσειδῶν ὀκτὼ δίπορα θύρας τοῖς Τιτᾶσι χαλκείας· τῆς γὰρ ὑγρᾶς καὶ ψυχρᾶς ἀναθυμιάσεως ὀκτὼ πολαζούσης ἐν τῷ κάτω ἡμᾶς ἀέρι, αἱ ξηραὶ ἀναθυμιάσεις κεκώλυται ἀνιέναι διὰ τῶν τοιούτων ἀέρων· τεῖχος δὲ τοιοῦτον διὰ μέσου ἀμφοτέρων, τὴν γῆν. σημειωτέον δὲ τίνα ποτὲ δεῖ ὁ καλύμενος τάρταρος· κατὰ γὰρ τοὺς τὴν ἡμῶν οἰκουμένην, τὸ ὑπὸ γῆν καλύμενον ὑπόκειμενον, ἐν ᾧ σεισμοὺς λέγεσι ξηρὰς ἀναδυμιάσεις· Τάρταρον δὲ αὐτὸ φασιν ὑπὸ τῆς ἐλλιπεστέρας αὐτονομίας, ὑπὸ τῶν παρεχάς πνας ἐν αὐτῷ γινομένας δὴ τοιούτων ἀναδυμιάσεων· ζητοῦσι γὰρ οἷον ἀνιέναι ἀεὶ τὸ ὑπὲρ γῆς ἡμισφαίριον. διὰ τοῦτο βοᾷ, καὶ ψόφου ἄσημοι, καὶ πάλμοι, καὶ ἄλλ' ἄττα τοιαῦτα ἐκεῖ γίνεται, οὐχ ὡς μὴ γινομένων δὲ καὶ ἀεὶ τὸ ἄνω ἡμισφαίριον καὶ τὸν αἰθέρα δὴ τοιούτων παθημάτων, καλεῖται μὲν ἐκεῖνο ταὐτόν, ἀλλ' ὅτι οὐκ ἴδιον ὄνομα αὐτῷ δοῦναι, διὰ τοῦτο ἄλλοις τοῖς παλαιοῖς ὕστερον ὀνοματοθετήσαι· διαφόρους δὲ ἔστι τοῖς ἡμισφαιρίοις, διάφορα καὶ τὰ ἀνόματα τίθεται. τὸ μὲν ὑπὸ σελήνην, αἰθέρα καλούμενον, ἢ ὑπόκαυμα, ἐν ᾧ ἡ τῶν πυρὸς φύσις δύσι· τὸ δ' ὑπὸ γῆν, τάρταρον.

ΣΧΟΛΙΑ.

αἱ δὲ τιμαί.] ὑπόθεσιν ποιεῖται δὴ ἀεὶ ὁ Ἐκάτης, καὶ φησιν, αὗται εἰσὶν αἱ τιμαὶ αὐτῆς, ἃς ἀνωτέρω δηλαδὴ εἶπε. Ῥείη δ' αὖ δμηθεῖσα] ἡ δ' μάρφα καὶ τὸ δ' χαρὲς δὴ διὰ ὑπὸ χθονὸς ἢ ναίουσι τὸν Ἅιδην, διὰ τὸ δέχεσθαι μὲν τοὺς θνήσκοντας, μὴ ἐᾶν δ' ἀποστρέφειν. δὶ καὶ πυλεῶν αὐτὸν εἴρηκεν. Ζῆνά τε μητιόεντα.] τὸν αἰθέρα λέγει, διὰ τὰς μίγνυσιν τείνεσθαι μῆκος. ἐπεὶ δὲ τὸν ἀνωτάτω χώραν ἔλαβε τοῦ παντὸς, καὶ μείζονα κύκλον ἐποτείλει δὴ ἐπ' αὐτόν. ἀέρα λέγει καὶ ὕδατα καὶ γῆς. Καὶ τοὺς μὲν κατέπινε Κρόνος μέγας.] Κρόνος εἴρηται ἀπὸ τοῦ κεραῦ καὶ κιρνᾶν ἔθεσαν δὴ ἡθελωμένου καὶ μίξαι τὸ θῆλυ τῷ ἄῤῥενι. Χρύσιππος δέ φησιν, ὅτι καθύγρων ὄντων δὴ ὅλων, καὶ ὁμβρων καταφερομένων πολλῶν, τὸν τότων ἔπεσιν Κρόνον ἀνομάζει. ἢ ὁ ἐκτομὰ αὐτοῦ ὕστερος ἀναλύει· ὅτι τὸ ἔργου καὶ τῆς γῆς μίξεως γενομένης ἐζωογονήθη πολλά. εἶτα τοῦ χρόνου ἔκφυσα διαχήναντος, καὶ τὰ γεννθέντα ἐκ τῆς πρὸς ἄλληλα μίξεως ζωογονήσαντος, ἐκτετμῆσθαι τὸν Οὐρανὸν εἴρηται. ἄλλοι δέ φασι Κρόνον εἰρῆσθαι ἀπὸ πρώτου θεῶν εἰς χρίσιν ἐπίβαλε. νομίζονται δὲ παῖδες Οὐρανοῦ καὶ Γῆς, ὅτι ἐκ τῆς ὑπολήψεως δὴ ὑπὲρ γῆς καὶ ὑπὸ γῆν ἀέρων ὁ Κρόνος γίνεται. διὰ γὰρ τὸ τὰ μὲν ὑγρὰ καὶ ἡμέρα ὑκτερα, καὶ μῆνα καὶ ἐνιαυτὸν διοικεῖσθαι. κατακτείνει δὲ λέγεται τὰ τέκνα, ὅτι ὅσα διὰ χρόνου ἴσης, τῷ χρόνῳ πάλιν συνδιαφθείρεται. Πεύθετο γὰρ καὶ τὰ] τῷ ἐρωτᾷ-

ἐρωτήματι συμβολικῶς ἔπη· ἢ ὑπόκρισις· τῷ πνεύματι γ', διεξοδικῶς. Καὶ κρατερῷ πόρ ἐόντι.] καίπερ ἰσχυρῷ ὄντι. ἐπέφρωτο τῷ Κρόνῳ ὑπὸ τοῦ ἰδίου παιδὸς Διὸς δαμασθῆναι. διὰ τοῦτο κατέπινεν αὐτούς, ἵ μάτην ἔχων ὃ κατ' αὐτῶν σκοπόν. ἄλλως γράφουσι, [παῖδες μεγάλου διὰ βουλὰς] ὅπως δὲ χρησιμεύσῃ [παῖδες] τοῦ ἑξῆς τοῦ ἀεργοῦ. ὁ γὰρ Ζεὺς πῶς εἶχε συμβουλίου τῷ Κρόνῳ, μάτην ἐμνηθεὶς; ἐν τούτοις ἦ ζωή· καὶ διὰ τοῦ πολυτεῖου, πάντα γὰρ φασὶν αὐτὸν ἀφανῆ αὐξῆσαι ζῶντας· ἵνα μή τις αὐτῶν ἀφέληται τιμὴν τῆς βασιλείας αὐτοῦ. ἀδ' Ἅιδηνδε.] ἐκβολὴ γίνεται τοῦ ε διὰ τὸ μέτρον εἰς τὸ Ἅιδηνδε, Γ' ωνικῶς. Πέμψας δ' ἐς Λύκτον.] ὅτι ἔμελλε γηρᾶν, ὡς πλεονάζοντων τῶν ἐπαδρίων ἐπεί. ἔστι δὲ τὸ Λύκτον, τόπος ἐν Κρήτῃ. τὸν μὲν οἱ ἐδέξατο.] τὸν Διὰ γηρυθέντα, τουτέστι τοῦ καταβολοῦ τῆς σπερμάτων. ἐκ γὰρ τοῦ αἰθέρος αὔξεσθαι αἱ σπορὰ, ἡ δημήτηρ, τὸ δ' ἐχέρης τῆς θεῶν. τεκφόμεν.] αὐτὶ τοῦ τρέφειν, καὶ ἀπομελεῖσθαι. δέονται γὰρ ἀπομελείας τὰ σπέρματα. εἰς γὰρ τοῦ ἔυκρατον καὶ πίονα καὶ ὑγρὸν ἐν ὕδατι γῆν σπείρεται τὰ σπέρματα τρέφεται καὶ θάλλει καὶ αὔξεται. ἵκτο φέρουσα.] ἤγουν ἦλθε φέρουσα ἢ διὰ νυκτὸς, ὅπ ἀφανῶς περιπέσῃ τὰ σπέρματα. Πρώτιλλον ἐς Λύκτον] ὅπ ὑμέτερον ἐν ταῖς πεδιάσιν ὑπὸ τοῦ αἰθέρος θάλλει τὰ σπέρματα, ἀλλὰ καὶ ἐν πίοις ὑψηλοῖς ὄρεσι καὶ ἐν ταῖς κοιλότησι τῶν ὀρῶν· ἐν γὰρ τοῖς ὑγιεστέροις τόποις καὶ ἀμφότερα θάλλει τοῖς σπέρμασιν. Ἄντρῳ ἐν ἠλιβάτῳ.] εἰς ὃ αἰόλητον ὁ Ἥλιος. ἐν ταύτῃ δ', ἐν κοίλῳ καὶ ὑψηλῷ. Αἰγαίῳ ἐν ὄρει.] σημειώσαι, ὅτι καὶ ἕτερος αἰγώλοφος ἦκουσεν τὸν Δία, ἐπεὶ αἶγα ἐθήλασεν. ἀφ' ἧς καὶ Κρήτη αἰγὸς ὄρος καλεῖται καὶ αἰγαῖον τὸ ὑπ' ἐκείνου ἔκλυστον καλούμενον. ὁ δὲ Ὅμηρος, ἐκ τοῦ ἰδίου ὅπλου τῆς αἰγίδος, αἰγίοχον αὐτὸν ἐπάλεσσε.

Τῷ δὲ σπαργανίσασα.] τὸ σῶμα τὸ ἀνθρώπινον. Ἀγαθοκλῆς δὲ ὁ Βαβυλώνιος φησὶ τὴν Ῥέαν ὑπὸ Προκοπήσου δέξασθαι τὸν λίθον. τοῦτον δὲ τὸν λίθον λέγει, τὸ τὴν γῆν ὑπονιπτόμενον ὑπὸ τῆς ἀναπαύσεως τοῦ ἀέρος τὸ ὑγρόν. ἐπιπλομένῃ δ' ἐνιαυτῷ.] τῷ δὲ ἐνιαυτῷ περιελθόντος, ἐξήμησε τὰ τέκνα αὐτοῦ, διὰ τῆς ἀναθῆκε βελῆς τῆς γῆς· ἡ γὰρ γῆ σωτεύλλεσθαι τὸν θεόν. πρῶτον δ' ἐξήμησε λίθον, τὴν αἰδοῖον τοῦ πεφ-

σιον. ἢ ὁ λίθος τὸ σῶμα, παρίσων ἐκ τεσσάρων στοιχείων. Γαίης ἐνασίμοιο.] γῆ συναρμοῖ τοῦ χρόνου εἰς τὸ ἐξεμέσαι καὶ ἐξαναγεῖν ἅπερ κατέφαγε καὶ διέφθειρε. τὰ γὰρ ὑπὸ τοῦ χρόνου χνήμενα, ὑπὸ τοῦ Κρόνου πάλιν ἀφανίζεται, ὡς ἔχει καὶ τὸ Σοφοκλέους ῥητόν·

Ἅπαντ' ὁ μακρὸς κἀνάριθμος χρόνος
φύει τ' ἄδηλα καὶ φανέντα κρύπτει.

ἀλλὰ διελθόντος τοῦ χρόνου, αὖθις τὰ φθαρέντα ἀναλαμβάνει γενέσεις.] ἐν τοῖς καιροῖς, διὰ τὸ αὐξητὸν τοῦ σώματος. ἡ γὰρ ψυχὴ θεία, καὶ διὰ παντὸς ἀγήρατος. παγχρατιαστὰς δὲ τοὺς Κύκλωπας. καὶ αὐτοὺς δέ φησι τοὺς γίγαντας. Κύκλωπι δ' Ἀστερόπῃ] Ἀστεροπὴν τὴν κίνησιν λέγει τοῦ ἀέρος. Κλυμένῳ τε δέξε, αὐτὸ τὸ θυμιᾶζον ἐξ Ὠκεανοῦ δέ φησιν ἡ ἀνάθυσις τοῦ πλοῦ καὶ ὑμῖν τὸ τοιοῦτον ἐκ τοῦ αὖθις δυνάμεως ἔχομεν. ἄλλως. ἀοιδοὺς καὶ ταχεῖς τοὺς αὖθις εἰδέναι, καὶ τὴν ἀεὶ τοῦ κόσμου τὸν ἀέρα καταμαθεῖν τὴν κατὰ ἔκπυρωσιν τελεσθεῖσαν δόξαν ἀνέγκατο, τὴν τῶν κεραυνομίας φησὶν· ὁ γὰρ ἀεὶ τὴν ἀστραπὴν καλεῖσθαι τοῦ ἀέρος κίνησιν, ἀφ' ἧς τὴν τοῦ ἀέρος κίνησιν ἐποίησεν. Ἣ ῥ' οἱ Ἄτλαντι.] ἐπ' ἄξιον τοῦ λέγειν φέρειν τὸν πόλον. Ἄτλας δέ, τὸ κατασκευὴν αὐτοῦ, ἐνάμιλλον δὲ τὸ δυμῶδες Ἄτλας δυνατὸν ὄν. ἁμαρτίνοόν τ' Ἐπιμηθέα.] Προμηθέα ἀσυλλάβησαν λέγει τὸν ποικίλον τὰς φρένας ἄνθρωπον. ἁμαρτίνοον δὲ Ἐπιμηθέα, τὸν ἀκόβουλον καὶ ἀσυμβούλητον, τοῦτ' ἔστι τὸ φραξάμενον ἐνθύμησιν, οἷον, ῥᾳδίως δέ τι πάντες ἔχομεν· ἢ ἀφαλίσαι χρὴ γεῶσαν· τὸ γὰρ δυμικὸν καλύπτει τὸν νοῦν ἀκατηρεφῆ· ὁ γὰρ δυμὸς ἐπισκοτίσας τῇ φορᾷ τὸν νοῦν, τὸ ἔργον τελέσαι ἀπόπαυσιν ἄδων καὶ κολάζει. Εἰς ἕρεβος.] ἐπὶ δὲ κρίσεως τὸ δυμικόν. ὁ γὰρ φονεύων ὑπὸ τοῦ δυμοῦ κινεῖται, καὶ φονεύει· ἄδων καὶ κολάζει. φολόεντα.] τοῦ τῇ φαύσει ὀλλύντα, παρὰ τὸ φαύειν καὶ ὀλλύειν. Ἄτλας δ' ὑπερθεν.] μὴ τὸ ἀφεδρὸν τοῦ νοῦ τὸ ἀκίνητον τῆς γῆς, καὶ πληρῶσαι τὸν ἀεὶ τότε λόγον αὖθις τοῦ τὸ ἄξον ἑστηκέναι ἀπὸ τῶν ἄκρων, καὶ μὴ ἑτέρων τοῦ ὑγροῦ διαφερόντων. Δῖπ δ' ἀλυκτοπέδῃσι] τὸ διϊδύσας ἐν τῷ σώματι τὸ φρονητικὸν, τουτέστι τὸν ψυχικόν. τὸ δὲ [ἀλυκτοπέδῃσι] κακοπαίζει τὸ π· ἀλυτοπέδῃσι γὰρ ἐμέσου. διὰ πόνου, ἤγουν δι' ἐμέσου πίονος δήσας τὸν Προμηθέα.

φωθέα. ἢ μάχε τῷ μέσῳ κλονῷ ἐλάσας, ἢ ὑὸς τλωῒ γλῶ κατακρύψας· ἵν' ᾖ σοὶ τὸ αὐώτατον μέρῳ δεδμέρῳ ὁ Προμηθεύς. ἢ ἀναγωγικῶς λέγει, ὅτι ἡ ἔντομα ἢ νῶτα τὰ σωματικὰ ὄζια ὁ κίων.

Καί οἱ ἐπ' αἰετὸν ὦρσε.] τλωῒ κίνησιν τῷ λογισμῷ· ἐν τῷ ἧπαρ γὰρ τὰς φρένας ἔθ) λέγουσι. τὸν δ' αἰετὸν βιοτικὰς μερίμνας, καὶ ἐφημερίους νοὰς, αἳ πᾶσι σωρεύουσι τὸν ἄνθρωπον, καὶ ἀναλίσκουσι τὰς φρένας ἐφ' ἡμέραν, ὡς ἐφ' ἡμέραν καὶ αἰετὸς τὸ ἧπαρ. Ἄλλως. αἰετὸν λέγουσι τὰ κρεωφάγα, ἅπερ φθείρεσθαι, ἡ προπέτεια, καὶ ἡ ὀξυτάτη φορά. Νυκτὸς, ὅσον.] ἐν ἡμέρᾳ γὰρ ἐλαφρῦνται τὸ φρονοῦντικὸν, διὰ τὰς ἐπιτυγχάνοντας, καὶ ποιοῦντας εὐμοιρίας.

Ἡφαιστότευκτον ἔκτεινε.] τὸν ἥλιον λέγει τῆς ἀναιρέσεως ἔθ) αἴτιον, καὶ τῆς λύσεως τοῦ ζώου τούτου, ὃν καὶ Ἡφαιστέα καλοῦσιν. ὅταν γὰρ αἱ τῆς ἀρετῆς ἀκτῖνες ὅλη τὸν νοῦν ἐσεπλήμμυσαν, τότε ἀπαλλάττεται μερίμνης καὶ φροντίδος βιωτικῆς. ἄλλως. ἔλαμψεν ἄν, τῇ δυνάμει ἀπήρτυσεν. καὶ γὰρ ὁ δύναμις δύναμιν βοηθῆσαι. καθ' ἱστορίαν δ' ἅπαξ λέγεται παρὰ πολλοῖς ἡ ἔκφρασις, ἀετὸς δὲ ποταμός τινος, ἧς ἐλάσασθαι Προμηθεύς τις. ὁ δὲ ποταμὸς ἐξῆς κατῆρε, ἵστησι τλωῒ γῆς τόπος Προμηθεύς, καὶ ἐναπέφηνε τοῦτον τὸν ποταμόν. Ἡφαιστὸς γοῦν διορύξας, δι' ἑτέρων τόπων μετήγαγεν· ὅθεν ἀκολούθως τὸ τοιοῦτον. Οὐκ ἀέκητι Διός.] τέχνη γὰρ βίᾳ ὄζια, ἐπ' ἀδελφῷ τῷ Διΐ, ἵνα [τὸ] ἀθάνατον ἀπῇ θανάσιμον. εἶπεν οὐκ ἄβουλίαν, ἀλλ' ὅμως ὑπεβάλλετο τῷ ἰδίῳ σοφωτέραν βάξαν.

Θῆκεν ἀείζωτα βυλάς.] καὶ γὰρ ἄπειρον ὁ ἄνθρωπος ὅμοια πρᾶσσει τῷ θεῷ. ἀπειρεῖται.] ἀπειρὸς γὰρ θεὸς ὁ ἄνθρωπος. καὶ γὰρ ὅτε ἐπείνουτο θεοὶ, ἐπείνουτο τὶ θεὸς, καὶ τὶ ἄνθρωπος. ἐν τῇ Μικκιάδι ἐπείνουτο τίνες θεοὶ τοὺς ἀνθρώπους λαίχειν μετὰ τὸν πόλεμον. ὃς Ὅμηρος—κεῖνει ἐπειγομένων ἀνέμων γῆ καρπούς τε καὶ τέκνα. Μικκιάδι δέ, ἡ ποτὲ Σικιάδι λεγομένῃ· ἐξῆς γάρ Ἄρης. λέγει δὲ ἐκεῖ μόνους ζῶντας τοὺς θεοὺς καὶ ἀνθρώπους.

Ὃ πέπον.] διὰ τοῦτό φησιν ἀνέχεσθαι χολοῦσθαι, ὅπως λύσῃ χώραν τιμωρήσασθαι τὸν Προμηθέα, ἵνα ἀξιος ἡ μείζονος τιμωρίας· διὰ τοῦτο δὲ τὸν ἀεὶ τὸ βοὸς μῦδον παρίζ ἄξειν, ἐπειδὴ μύνης τομῆς τὸ ἀεὶ ὃν δεῖ.

Ὡς ἴδεν.] συνεκὴ γέγονε τοῦ ε διὰ τὸ μέτρον· ὡς τὸ ἴδεν, ἴδωσικῶς.

Οὐ γὰρ ἔλιπε μελέοισι πυρὸς μένος ἀκαμάτοιο
Θνητοῖς ἀνθρώποις, οἱ δὴ χθονὶ ναιετάουσιν.
Ἀλλά μιν ἐξαπάτησεν ἐὺς παῖς Ἰαπετοῖο,
Κλέψας ἀκαμάτοιο πυρὸς τηλέσκοπον αὐγὴν
Ἐν κοίλῳ νάρθηκι. δάκεν δ' ἄρα νειὸν ἰὼν μὺν
Ζηλήμων ὑψιβρεμέτῃσι, χόλωσε δέ μιν φίλον ἦτορ,
Ὡς ἴδεν ἀνθρώποισι πυρὸς τηλέσκοπον αὐγήν.
Αὐτίκα δ' ἀντὶ πυρὸς τεῦξεν κακὸν ἀνθρώποισι.
Γαῖαν γὰρ συμπλάσσε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις
Παρθένῳ αἰδοίῃ ἐοικυῖαν, Κρονίδεω διὰ βουλάς.
Ζῶσε δὲ καὶ κόσμησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη
Ἀργυφέῃ ἐσθῆτι· κατὰ κρῆθεν δὲ καλύπτρην
Δαιδαλέην χείρεσσι κατέσχεθε, θαῦμα ἰδέσθαι.

Non dabat miseris ignis robur indefessi
Mortalibus hominibus, qui super terram habitant:
Sed ipsum decepit bonus filius Iapeti,
Furatus indomiti ignis eminus apparentem splendorem
In concaua ferula, momordit veso imo animo
Iouem in alto tonantem, ad iram mq. ipsum commouit charo corde,
Vt vidit inter hominibus ignis longe apparentem splendorem.
Protinus autem pro igne struxit malum hominibus.
E terra nimirum conformauit perquam celebris Vulcanus
Virgini pudicæ simile, Saturnij consilio,
Cinxit vero & adornauit dea cæsios oculis Minerua,
Candida veste: a capite vero cilyptram
Ingeniosè factam manibus detinebat, mirum visu.

Ἀμφὶ δὲ οἱ στεφάνας νεοθηλέας ἄνθεσι ποίης
Ἱμερτὰς παρέθηκε καρήατι Παλλὰς Ἀθήνη·
Ἀμφὶ δέ οἱ στεφάνην χρυσέην κεφαλῇφιν ἔθηκε,
Τὴν αὐτὸς ποίησε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις
Ἀσκήσας παλάμῃσι, χαριζόμενος Διὶ πατρί.
Τῇ δ' ἔνι δαίδαλα πολλὰ τετεύχατο, θαῦμα ἰδέσθαι,
Κυδάλιμ' ὅσσ' ἤπειρος πολλὰ τρέφει ἠδὲ θάλασσα.
Τῶν ὅγε πόλλ' ἐνέθηκε· χάρις δ' ἀπελάμπετο πολλὴ
Θαύμασίν, ζωοῖσιν ἐοικότα φωνήεσσιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τεῦξε καλὸν κακὸν ἀντ' ἀγαθοῖο,
Ἐξάγαγ' ἔνθα περ ἄλλοι ἔσαν θεοὶ ἠδ' ἄνθρωποι,
Κόσμῳ ἀγαλλόμενα γλαυκώπιδος ἐβεήμοιο.
Θαῦμα δ' ἔχ' ἀθανάτους τε θεοὺς θνητούς τ' ἀνθρώπους,
Ὡς εἶδον δόλον αἰπὺν, ἀμήχανον ἀνθρώποισιν.
Ἐκ τῆς γὰρ γένος ἐστὶ γυναικῶν θηλυτεράων,
Τῆς γὰρ ὀλοώιον ἐστι γένος καὶ φῦλα γυναικῶν
Πῆμα μέγα θνητοῖσι μετ' ἀνδράσι ναιετάουσιν,
Οὐλομένης πενίης ἐ σύμφοροι, ἀλλὰ κόροιο.
Ὡς δ' ὁπότ' ἐν σμήνεσι κατηρεφέεσι μέλισσαι
Κηφῆνας βόσκωσι κακῶν ξυνήονας ἔργων,
Αἵ μέν τε πρόσω ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
Ἠμάπαι αὖ δύουσι, τιθεῖσί τε κηρία λευκά,
Οἱ δ' ἔντοσθε μένοντες ἐπηρεφέας κατὰ σίμβλους
Ἀλλοτρίων καμάτων σφετέρην ἐς γαστέρ' ἀμῶνται·
Ὡς δ' αἰτοὺς ἄνδρεσι κακὸν θνητοῖσι γυναῖκας
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης θῆκε, ξυνήονας ἔργων
Ἀργαλέων. ἕτερον δὲ πόρεν κακὸν ἀντ' ἀγαθοῖο·
Ὅς κε γάμον φεύγῃν καὶ μέρμερα ἔργα γυναικῶν
Μὴ γῆμαι ἐθέλῃ, ὀλοὸν δ' ὅτε γῆρας ἵκηται,
Χήτει γ' ἐσχατόωντι, βίοτον τοι ὄπιδα δόντες
Ζώουσ', ἀλλοφθίμενοι δὲ δάσσανται κτήσιν ἑαυτοῦ·
Καὶ τῷ γ' αὖτε γάμος μὴ μοῖρα γένηται,
Κηδείῃ δ' ἔχει ἄκοσμον ἀρήρῃ πρευμενίῃσιν,
Τῷ δὲ τ' ἀπ' αἰῶνος κακὸν ἐσθλῷ ἀντιφερίζει

Circum vero ei serta recens flo-
rentis e floribus herbæ,
Optata imposuit capiti Pallas
Minerua:
Circumque ei coronam auream
capiti posuit,
Quam ipse fecerat inclytus Vul-
canus,
Elaborans manibus, gratificans
Ioui patri.
In hac artificiosa multa cælata
erant, mira visu
Animantia quæcunque continens
multa alit, atque mare,
Ex illis hic multa indidit. gratia
vero resplendebat magna,
Mirabilis, animantibus similia
vocalibus.
Cæterum postquam effecit pul-
chrum malum pro bono,
Eduxit eo vbi alij erant dij atque
homines,
Ornatu gestientem cæsiæ Palla-
dis fortipatre prognatæ.
Admiratio autem cepit immor-
tales q. deos mortales q. homines
Vbi viderunt dolum arduum, in-
explicabilem hominibus
Ex illa enim genus est mulierum
fœminearum.
Illius enim perniciosum est ge-
nus & sexus mulierum:
Nocumentum ingens mortales
inter viros habitant,
Perniciosæ paupertatis non co-
mites sed luxus.
Ac veluti cum in alueariis tectis
apes
Fucos pascunt malorum parti-
cipes operum:
Illæ quidem per totum diem ad
solem occidentem
Diurnæ festinant, & faciunt fa-
vos albos:
At illi intus permanentes co-
operti in alueariis,
Alienum laborem suum in ven-
trem metunt:
Similiter viris rem malam mor-
talibus mulieres
Iupiter altitonans dedit, parti-
cipes operum
Molestorum. aliud vero præbuit
malum pro bono.
Qui nuptias refugiens, & solli-
cita opera mulierum,
Non vxorem ducere velit, gra-
vem vero attigerit senectam,
In penuria huius qui fœmem foueat,
hic non victus indignus
Viuit: mortui vero possessionem
inter se diuidunt
Remoti cognati. cui vero nuptia-
rum conditio contigerit,
Pudicam vxorem habuit coniugem,
ornatam præcordiis,
Huic ab vno malum bono æ-
quat

Ἔμμεναι

Ἔμμεναι· ὃς δ' ἐκ τε πατρὶ φρεσὶ σῇσι νοήσῃ,
Ζώει ἐὺ ἠθεσσιν ἔχων ἀλίαστον ἀνίην
Θυμῷ καὶ κραδίῃ, κῆδος ἄπλητον κακὸν ἔμμεν.
Ὡς γὰρ ἔτι Διὸς κλέψαι νόον οὐδὲ παρελθεῖν
Οὐδέ τι δὴ Ἰαπετιονίδης ἀκάκητα Προμηθεὺς
Τοῖο γ' ὑπεξήλυξε βαρυὸ χόλον, ἀλλ' ὑπ' ἀνάγκης
Καὶ πολύϊδριν ἐόντα, μέγας κ' ἐν δεσμὸς ἔχῃσι.
Βειάρεω δ' ὡς πρῶτα πατὴρ ὠδύσατο θυμῷ,
Κόττῳ τ' ἠδὲ Γύῃ, δῆσε κρατερῷ ἐνὶ δεσμῷ,
Ἠνορέην ὑπέροπλον ἀγώμενος ἠδὲ καὶ εἶδος,
Καὶ μέγεθος· κατέναντα δ' ἔναιον ἠχήεντος Ὠκεανοῖο.
Ἔνθ' οἵ γ' ἄλγε' ἔχοντες ὑπὸ χθονὶ νειόθι γαίης
Εἵατ' ἐπ' ἐσχατιῇ, μεγάλης ἐν πείρασι γαίης,
Δηθὰ μάλ' ἀχνύμενοι, κραδίῃ μέγα πένθος ἔχοντες.
Ἀλλὰ σφέας Κρονίδης τε καὶ ἀθανάτοι θεοὶ ἄλλοι,
Οὓς τέκεν ἠύκομος Ῥείη Κρόνῳ ἐν φιλότητι,
Γαίης φραδμοσύνῃσιν ἀνήγαγον ἐς φάος αὖτις.
Αὐτὴ γὰρ σφιν ἅπαντα διηνεκέως κατέλεξε,
Σὺν κείνοισι νίκην τε καὶ αἶγλαδν αἶχος ἀρέσθαι.
Δηρὸν γὰρ μάρναντο πόνον θυμαλγέα πρὸς ἀλλήλους
Τιτῆνές τε θεοὶ, καὶ ὅσοι Κρόνου ἐξεγένοντο,
Ἀντίον ἀλλήλοισι δι' ἀργεννὰς νεφέλας
Οἱ μὲν ἀφ' ὑψηλῆς Οὐθρυος Τιτῆνες ἄριστοι,
Οἱ δ' ἄρ' ἀπ' ἀγλαοῦ θεοὶ δωτῆρες ἐάων,
Οὓς τέκεν ἠύκομος Ῥείη Κρόνῳ ἐυθρονίοισι.
Οἱ ῥα τότ' ἀλλήλοισι μάχην θυμαλγέ' ἔχοντες
Συνεχέως ἐμάχοντο δόλια πλείστας ἐπαμοιβάς.
Οὐδέ πως ἦεν ἔριδος χαλεπῆς λύσις οὐδὲ τελευτὴ
Οὐδετέροις, ἴσον δ' ἔκλιτο τέλος τέτατο πτολέμοιο.
Ἀλλ' ὅτε δὴ κείνοισι παρέσχεθεν ἄρμενα πάντα,
Νέκταρ τ' ἀμβροσίην τε, τά περ θεοὶ αὐτοὶ ἔδουσι,
Πάντων ἐν στήθεσσι μέγα σθένος ἀέξετο θυμὸς
Ὠκεανὸς δ' ἐπάσσυτο καὶ ἀμβροσίοιο ἕκητι,
Ἠδὲ τὰ νῆις μήτηρ ἀνέρος, ἠδὲ καὶ αὐτὴ

Esse, qui vero adeptus fuerit mentis nativitatis fœminam.
Vivit in pectoribus habens animum tenuem afflictionem
animo & corde, & immedicabile malum est.
Quoniam non licet Iouis fallere mentem neque præterire.
Neque enim Iapetionides nullo malo dignus Prometheus
Illius fulmen euitauit graue ira: sed necessario
Quamuis multa sapiens existens, magnum vinculum coercet.
Briareo vero, vbi primum pater iratus est animo,
Cottoque atque Gygæ, ligauit forti vinculo.
Fortitudinem immanem admiratus, atque etiam formam,
Et magnitudinem, collocauit autem sub terram latans
Vbi illi dolorem habentes sub terra manebant,
Seden vig. extremitate magnæ in finibus terræ,
Vsque valde mœrentes, cordi magnum luctum habentes.
Sed illos Saturnius atque immortales dij alij,
Quos peperit pulchricomi Rhea Saturno in amore,
Terræ consilijs reduxerat in lucem iterum.
Ipsa enim omnia singula prolixa recensuit,
Cum illis victoriamque & splendidam gloriam accepturos.
Diu enim pugnarunt, labore animâ cruciantes habentes,
Titanesque dij, & reliqui e Saturno nati sunt,
Contra se mutuo per valida pugnas.
Hi quidem ab [illegible] Othry, Titanes [illegible]
Illi vero ab Olympo, dij datores bonorum,
Quos peperit pulchricoma Rhea Saturno concumbens.
Illi sane hinc inde pugnam animo exruciante habentes,
Continue pugnabant, decem plus annis.
Neque vlla erat contentionis grauis compositio neque finis
Neutris, æqualiter autem finis extentus erat belli.
Sed quando nunc illis largitus est commoditates omnes,
Nectarque ambrosiamque, quibus ipsi vescuntur,
Quandoquidem in pectoribus singulis augetur animus superbus,
Vbi vere nectar comederunt & ambrosiam amabilem,
Jam ipsa [illegible] et pater hominumque deorumq.

Κέκλυτέ μευ Γαίης τε καὶ Οὐρανοῦ ἀγλαὰ τέκνα,
Ὄφρ' ἔπος ὅττά μοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει
Ἤδη γὰρ μάλα δηρὸν ἐναντίοι ἀλλήλοισιν
Νίκης καὶ κράτεος πέρι μαρνάμεθ' ἤματα πάντα,
Τιτῆνές τε θεοὶ καὶ ὅσοι Κρόνου ἐκγεγάμεθα.
Ὑμεῖς δὲ μεγάλην τε βίην καὶ χεῖρας ἀάπτους
Φαίνετε Τιτήνεσσιν ἐναντίοι ἐν δαὶ λυγρῇ,
Μνησάμενοι φιλότητος ἐμῆς, ἅς τε πεπόνθατε
Εἰς φάος ἐξ ἀφίκεσθε δυσηλεγέος ὑπὸ δεσμοῦ
Ἠμετέρας δι' βουλὰς, ὑπὸ ζόφου ἠερόεντος.
Ὣς φάτο. τὸν δ' ἐξαῦτις ἀμείβετο Κοῖος ἀμύμων,

Audite me Terræque & Cœli inclyti liberi,
Vt dicam quæ me animus in pectoribus iubet.
Iam enim admodum diu aduersi nobis mutuo,
Pro victoria & imperio pugnauimus dies omnes,
Titanesque dij, & quotquot e Saturno sati sumus.
Vos vero magnamque vim & manus inuictas
Ostendite Titanibus contrarij in pugna graui,
Memores amicitiæ placidæ, quibus perpessis
Ad lucem redieritis molesto a vinculo,
Nostra per consilia a caligine obscura.
Sic dixit. illum vero rursum excepit Coeus irreprehensibilis:

Δαιμόνι' ἦ ἀδάπανα πιφαύσκεαι· ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ
Ἴδμεν ὅτι σοὶ μὲν φραπίδες, σοὶ δ' ἔσκε νόημα,
Ἀλκτὴρ δ' ἀθανάτοισι πάρος γένο κρυεροῖο·
Σῇ δ' ὑποφραδμοσύνῃσιν ὑπὸ ζόφου ἠερόεντος
Ἀψορρόδ' ἐξαῦτις ἀμειλίκτων ὑπὸ δεσμῶν
Ἤλυθομεν, Κρόνιε ἄνα ξ, αἰσίμβροτα πήματ' ἔχοντες.
Τῷ καὶ νῦν ἀτενεῖ τε νόῳ καὶ ἐπίφρονι βουλῇ
Ῥυσόμεθα κράτος ὑμὸν ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι,
Μαρνάμενοι Τιτῆσιν ἀεικέα κρατερῇσιν ἐπωμάς.

Venerande non ignota loqueris:
sed & nos
Scimus quod excellens quidem
tibi præcordia, excellens vero est & intellectus,
Depulsor immortalibus damni
fuisti horrendi.
Tua vero prudentia ab caligine opaca
Retrograde iterum acerbis a vinculis.
Venimus, Saturni fili rex, inspectata passi.
Ideoque nunc intento animo, & prudenti consilio
Vindicabimus vestrum imperium in graui conflictu,
Pugnantes cum Titanibus per acria prælia.

Ὣς φάτ'· ἐπήνησαν δὲ θεοὶ δοτῆρες ἐάων
Μῦθον ἐκπάσαντες· πολέμου δ' ἐλελίετο θυμὸς
Μᾶλλον ἔτ' ἠπτοπάρους· μάχην δ' ἀμέγαρτον ἔγειρον
Πάντες θήλειαί τε καὶ ἄρσενες ἤματι κείνῳ,
Τιτῆές τε θεοὶ, καὶ ὅσοι Κρόνου ἐξεγένοντο,
Οὕς τε Ζεὺς ἐρέβευς φῦν ὑπὸ χθονὸς ἦμεν φόωσδε
Δεινοί τε κρατεροί τε, βίην ὑπέροπλον ἔχοντες.
Τῶν ἑκατὸν μὲν χεῖρες ἀπ' ὤμων ἀΐσσοντο
Πᾶσιν ὁμῶς, κεφαλαὶ δὲ ἑκάστῳ πεντήκοντα
Ἐξεμάοντ' ἐπέφυκον ἐπὶ στιβαροῖσι μέλεσσιν.
Οἵ τότε Τιτῆσιν κατεσταθμεῦντο δι' αἰνῆς χέρης,
Πέτρας ἠλιβάτους στιβαρῇς ἐν χερσὶν ἔχοντες.
Τιτῆες δ' ἑτέρωθεν ἐπαρτύναντο φάλαγγας
Ἔργα τε καὶ βίας, χερῶν τε βίης θ' ἅμα ἔργον ἔφαινον

Sic dixit. collaudarunt vero dij datores bonorum,
Sermone audito. bellum vero cupiebat animus
Magis etiam quam antea: pugnam vero arduam excitarunt
Omnes, fœminæque & mares, die illo,
Titanesque dij, & quotquot Saturno prognati sunt,
Quosque Iupiter ex Erebo sub terra misit ad lucem,
Acrem robustique, vires immensas habentes.
Horum centum quidem manus ab humeris promanabant
Omnibus simul: capita vero vnicuique quinquaginta
Ex humeris enata erant in robustis artubus.
Qui tum Titanibus opposici sunt in pugna luctuosa,
Saxa prærupta validis in manibus gestantes.
Titanes vero ab altera parte confirmabant phalages,
Ala citer, manuumque virtutemque simul opus ostentabant

Ἀμφότεροι. δεινὸν δὲ περίαχε πόντος ἀπείρων.
Γῆ δὲ μέγ' ἰαχήσε· πίπτεν δ' ἐπ' ἀπείρονα χῶρον
Σειόμενος, πεδόθεν δ' ἐπενάστετο μακρὸς Ὄλυμπος
Ῥιπῇ ὑπ' ἀθανάτων. ἔνοσις δὲ ἵκανε βαρεῖα
Τάρταρον ἠερόεντα, ποδῶν αἰπεῖά τ' ἰαχὴ
Ἀπτολέτου ἰωχμοῖο, βολάων τε κρατεράων.
Ὣς ἄρ' ἔβαν ἀλλήλοισι σὺν ἔγχεσι βέλεα τε πέμπον·
Φωνὴ δ' ἀμφοτέρων ἵκανε πρὸς οὐρανὸν ἀστερόεντα
Κεκλομένων. οἱ δὲ ξυνίσαν μεγάλῳ ἀλαλητῷ.
Οὐδ' ἄρ' ἔπι Ζεὺς ἴσχεν ἑὸν μένος· ἀλλά νυ τοῖγε
Εἴθαρ μὲν μένος πλεῖον φρένες, ἐκ δέ τε πᾶσαν
Φαῖνε βίλν. ἄμυδις δ' ἄρ' ἀπ' ἀμφοῖν ἠδ' ἀπ' Ὀλύμπου
Ἀστεροπαὶ ἔσχε σὺν ἀδρῇ. οἱ δὲ πρόμοι
Ἴκταρ ἅμα βροντῇ τε καὶ ἀστεροπῇ ποτέοντο
Χειρὸς ὑπὸ σθαρῆς, ἱερὴν φλόγα δ' εἱλυφόωντες
Ταρφέες. ἀμφὶ δὲ γαῖα φερίσβιος ἰσμαράγιζεν
Καιομένη. λάκε δ' ἀμφὶ πυρὶ μεγάλ' ἀασθεῖσα ὕλη.
Ἔζεε δὲ χθὼν πᾶσα, καὶ Ὠκεανοῖο ῥέεθρα,
Πόντος τ' ἀτρύγετος· τοὺς δ' ἀμφέπε θερμὸς ἀϋτμὴ
Τιτῆνας χθονίους· φλὸξ δ' ἠέρα δῖαν ἵκανε
Ἀστεος. ὄσσε δ' ἀμερδε καὶ ἰφθίμων περ ἐόντων
Αὐγὴ μαρμαίρουσα πελωρίου τε σέλοιο.
Καῦμα δὲ θαυμάσιον κάτεχεν χάος· εἶσατο δ' αὐτὰ
Ὀφθαλμοῖσιν ἰδεῖν, ἠδ' οὖασιν ὄσσα ἀκοῦσαι
Αὖτως, ὡς ὅτε γαῖα καὶ οὐρανὸς εὐρὺς ὑπερθε
Πίλνατο. τοῖος γάρ κε μέγας ἐλύπος ὀρώρει,
Τῆς μὲν ἐρεπομένης, τὴν δ' ὑψόθεν ἐξεμενόντος.
Τόσσος δοῦπος ἔγεντο θεῶν ἐρεθιζομενάων.
Σὺν δ' ἄνεμοι ἔνοσίν τε κόνιν τ' ἀσφαραγίζον,
Βροντήν τε στεροπήν τε καὶ αἰθαλόεσσαν ἀκοντα,
Κῆλα Διὸς μεγάλοιο. φέρον δ' ἰαχήν τ' ὀπιπεύειν
Εἰς μέσον ἀμφοτέρων· ὄβριμος δ' ἄλπετο ὀρωρὲ
Σμερδαλέη ἐρεθισμός· κάρτος δ' ἀνεφαίνετο ἔργων.
Ἐκλίνθη δὲ μάχη. πρὶν δ' ἀλλήλοις ἐπέχοντες,

Vtrique horrende vero insonuit pontus immensus.
Terra vero valde stridebat: ingemiscebat vero latum cœlum
Quassatum, e fundo vero concutiebatur amplus Olympus
Impetu a deorum concussio vero venit grauis
Ad Tartarum tenebricosum, & pedum alcus fragor,
Immodici tumultus, ictuumque fortium.
Ita sane in sese mutuo iaciebant tela gemebunda.
Vox autem vtrorumque peruenit ad cœlum stellatum
Adhortantium. at illi congrediebantur magno cum clamore.
Neque sane amplius Iupiter cohibebat suum robur: sed ipsius
Statim robore implebantur animi, & omnem
Exercuit vim, simul etiam a cœlo atque ab olympo
Fulgurans incedebat confertim: fulmina autem
Celerrime vna cum tonitru & fulgure volabant
Manu a robusta, sacram flammam circumuoluentia
Crebra. circum vero terra alma reboabat
Ardens: crepitabat vero vndique igne valde magna sylua.
Feruebat vero terra tota, & Oceani fluenta,
Pontusque immensus. circumdedit autem calidus vapor
Titanes terrestres, flamma vero ad aerem diuinum peruenit
Magna. oculos vero visu priuabat quantumuis fortium
Splendor radians fulminisque fulgurisque.
Incendium autem immensum occupauit Chaos: videbatur autem coram
Oculis aspicere, ac auribus vocem audire,
Itidem ac cum olim & terra & cœlum latum superne
Appropinquabat: talis nimirum maximus strepitus excitabatur,
Hac quidem diruta, illa autem ex alto diruente.
Tantus fragor erat dijs pugnæ confligentibus.
Simul quoq. venti motumq. pulueremq. cum strepitu excitabãt
Tonitruque fulgurque & ardens fulmen,
Tela Iouis magni, ferebant autem strepitum, clamoremque
In medium vtrorumque: strepitus autem ingens excitabatur
Stupendæ pugnæ robur autem exercebatur operum.
Inclinata vero est pugna, prius vero sibi mutuo imminentes,

Ἐμμενέως ἐμάχοντο διὰ κρατερὰς ὑσμίνας·
Οἳδ' ἄρ' ἐπὶ πρώτοισι μάχῃ δριμεῖαν ἔγειραν,
Κόττος τε, Βριάρεώς τε, Γύγης τ' ἄατος πολέμοιο·
Οἵ ῥα ἑκατοντοκέφαλοι σὺν ἀδάμαντι βίῃ τε
Πέμπον ὑπαὶ σὐτέρας· ἐπὶ δ' ἔσκιάσαν βελέεσσι
Τιτῆνας· καὶ τοὺς μὲν ὑπὸ χθονὸς εὐρυοδείης
Πέμψαν, καὶ δεσμοῖσιν ἐν ἀργαλέοισιν ἔδησαν,
Νικήσαντες χερσὶν ὑπερθύμους περ ἐόντας
Τόσσον ἔνερθ' ὑπὸ γῆς, ὅσον οὐρανὸς ἐξ ὑπὸ γαίης.
Ἶσον γάρ τ' ἀπὸ γῆς ἐς τάρταρον ἠερόεντα.
Ἐννέα γὰρ νύκτας τε καὶ ἤματα χάλκεος ἄκμων
Οὐρανόθεν κατιὼν, δεκάτῃ ἐς γαῖαν ἱκάνει·
Ἐννέα δ' αὖ νύκτας τε καὶ ἤματα χάλκεος ἄκμων
Ἐκ γαίης κατιὼν, δεκάτῃ ἐς τάρταρον ἵκει.
Τὸν περὶ χάλκειον ἕρκος ἐλήλαται· ἀμφὶ δὲ μιν νὺξ
Τριστοιχεὶ κέχυται περὶ δειρήν. αὐτὰρ ὕπερθεν
Γῆς ῥίζαι πεφύασι καὶ ἀτρυγέτοιο θαλάσσης.
Ἔνθα θεοὶ Τιτῆνες ὑπὸ ζόφῳ ἠερόεντι
Κεκρύφαται βουλῇσι Διὸς νεφεληγερέταο
Χώρῳ ἐν ὑγρῷπτι, πελώρης ἔσχατα γαίης.
Τοῖς οὐκ ἐξιτὸν ἔστι· πύλας δ' ἐκάθημεν Ποσειδέων
Χαλκείας. τεῖχος δὲ περὶ κέχυται δι' ἀμφοτέρωθεν.
Ἔνθα Γύγης, Κόττός τε, καὶ ὑπερθύμου Βριάρεως μὲν ἀθέμιτος
Ναίουσιν, φύλακες πιστοὶ Διὸς αἰγιόχοιο.
Ἔνθά δὲ γῆς δνοφερῆς, καὶ ταρταρώδεος ἠδὲ
Πόντου τ' ἀτρυγέτοιο, καὶ οὐρανοῦ ἀστερόεντος
Ἐξείης πάντων πηγαὶ καὶ πείρατ' ἔασιν
Ἀργαλέ', εὐρώεντα, τά τε στυγέουσι θεοὶ περ.
Χάσμα μέγ'· οὐδέκε πάντα τελησφόρον εἰς ἐνιαυτὸν
Οὐδὰς ἵκοιτ', εἰ πρῶτα πυλέων ἐντὸς γένοιτο.
Ἀλλά κεν ἔνθα κἀκεῖθα φέροι ἀπροφάτοιο θυέλλη
Ἀργαλέη· δεινόν τι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσι
Τοῦτο τέρας. καὶ νυκτὸς ἐρεμνῆς οἰκία λιγρὰ
Ἕστηκεν, νεφέλῃς πεκασμένα κυανέῃσι.

Fortiter pugnabant in forti prælio.
Illi vero inter primos pugnam acrem excitarunt,
Cottusque, Briareusque, Gygesq. insatiabilis belli
Hi sane trecentas petras robustis a manibus
Mittebant frequentes, obumbrarunt autem iaculis
Titanas atque hos quidem sub certam longe patentem
Miserunt & vinculis molestis alligarunt,
Vincentes manibus magnanimos licet exultantes:
Tantum infra sub terram, quantum cœlum distat a terra.
Patet enim spatium a terra in Tartarum caliginosum.
Novem enim noctes ac dies ferrea incus
Cœlitus delapsa, decimo die ad terram perueniret:
Novem rursus noctes & dies ferrea incus
Ex terra desilliens, decimo die ad Tartarum perueniret.
Quem circa ferreum septum ducitur: circa vero ipsum nox
Triplici ordine fusa, circa cervicem circumfusa, & super ipsa
Terræ radices crescunt, & infecundi maris.
Ibi dij Titanes sub caligine opaca
Abscondite sunt, consilijs Iouis nubicogi,
Loco in squalido, vastæ virima terræ
Ne quis exitus pateat, portas vero imposuit Neptunus
Ferreas: murus etiam circumdatus vtrinque.
Illic Gyges, Cottusque, & Briareus magnanimus
Habitant, custodes fidi Iouis ægida habentis.
Ibidem terræ tenebricosæ, & Tartari opaci,
Pontique infructuosi, & cœli stelliferi,
Ex ordine omnium fontes & fines sunt,
Molesti, squalidi, quos oderunt etiam immortales dij:
Hiatus ingens, nec vero toto integro anno
Solum attingeret, vbi primum portas intra venerit:
Sed sane hanc & illuc ferret impetuosa procella
Molesta: horrendumque etiam immortalibus dijs
Hoc monstrum: & nocti obscuræ domus horrenda
Stans, nubibus obtectæ nigris.

Τῶν

Τῶν αὐτοῦ Ἰαπετοῖο παῖς ἔχε᾽ εὐρυκρέων Δῦρ
Ἑστὼς κεφαλῇ τε καὶ ἀκαμάτῃσι χέρεσσιν
Ἀστεμφέως, ὅθι Νύξ τε καὶ Ἡμέρη ἀμφὶς ἰοῦσαι
Ἀλλήλας προσέειπον, ἀμειβόμεναι μέγαν οὐδὸν
Χαλκεον· ἡ μὲν ἔσω καταβήσετ᾽, ἡ δὲ θύραζε
Ἔρχε᾽, οὐδέ ποτ᾽ ἀμφοτέρας δόμος ἐντὸς ἐέργει·
Ἀλλ᾽ αἰεὶ ἑτέρη γε δόμων ἔκτοσθεν ἐοῦσα,
Γαῖαν ὀπιπεύει᾽· ἡ δ᾽ αὖ δόμου ἐντὸς ἐοῦσα
Μίμνει τὴν αὐτῆς ὥρην ὁδοῦ, ἐς᾽ αὖ ἵκηται᾽.
Ἡ μὲν ὅπ᾽ ἐπιχθονίοισι φάος πολυδερκὲς ἔχουσα·
Ἡ δ᾽ Ὕπνον μέν τε χερσὶ κατείγουσαν Θανάτοιο·
Νὺξ ὀλοὴ νεφέλῃ κεκαλυμμένη ἠερο εἰδεῖ.
Ἔνθα δὲ Νυκτὸς παῖδες ἐρεμνῆς οἰκί᾽ ἔχουσιν,
Ὕπνος τ᾽ ἠδὲ Θάνατος· ὀδὲ ποτ᾽ αὐτοὺς
Ἠέλιος φαέθων ὅπιδερκε᾽ ἀκτίνεσσιν
Οὐρανὸν εἰσαναβαίνων, οὐδ᾽ ἀπὸ γαίης καταβαίνων.
Τῶν ἕτερος μὲν γλῶ ἐπὶ δρία νῶτα θαλάσσης
Ἥσυχος αἴρεῖ᾽ καὶ μείλιχος ἀνθρώποισι.
Τὸ δὲ σιδηρέον μὲν ἔχει φρένα, χάλκεον δέ οἱ ἦτορ
Νηλεὲς ἐν στήθεσσιν· ἔχει δ᾽ ὃν πρῶτα λάβῃσιν
Ἀνθρώπων· ἐχθρὸς δὲ καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
Ἔνθα θεῶν χθονίων προθύρους δόμους ἠχήεντες
Ἰφθίμου τ᾽ Ἀΐδεω καὶ ἐπαινῆς Περσεφονείης
Ἑστᾶσιν. δεινὸς δὲ κύων προπάροιθε φυλάσσει,
Νηλεὴς τέχνῃσι κακῇσι ἔχει. ἐς μὲν ἰόντας
Σαίνει ὁμῶς κἠρῇ τε καὶ οὐδάσι ἀμφοτέροισιν·
Ἐξελθεῖν δ᾽ οὐκ αὖτις ἐᾷ πάλιν, ἀλλὰ δοκεύων
Ἐσθίει ὅν κε λάβῃσι παλαιῶν ἔκτοθεν ἰόντα
Ἰφθίμου τ᾽ Ἀΐδεω καὶ ἐπαινῆς Περσεφονείης.
Ἔνθα δὲ ναιετάει στυγερὴ θεὸς ἀθανάτοισι
Δεινὴ Στὺξ θυγάτηρ ἀψορρόου Ὠκεανοῖο
Πρεσβυτάτη. νόσφιν δὲ θεῶν κλυτὰ δώματα ναίει
Μακρῇσι πέτρῃσι κατηρεφέ᾽· ἀμφὶ δὲ πάντῃ

Has iuxta Iapeti filius sustinebat cœlum latum,
Stans capiteque & indefessis manibus
Firmiter, vbi Noxque & Dies circum euntes
Sese mutuo compellabant, alternis subeuntes magnum limen,
Ferreum. hæc quidem intrat, illa vero foras
Egreditur, neque vnquam vtrasque domus intus cohibet,
Sed semper altera saltem domos extra existens,
Terram super mouetur: altera rursum in domo existens,
Expectat eiusdem horam itineris, donec veniat.

Hæc quidem terrestribus multa cernens lumen habens,
Illa vero Somnum in manibus fratrem Mortis,
Nox noxia, nube tecta atra.

Ibi autem Noctis obscutæ filij domus habent,

Somnus & Mors, graues dij: neque vnquam eos

Sol lucidus intuetur radiis,

Cœlum scandens, nec cœlitus descendens.
Horum alter quidem terramque & lata dorsa maris
Quietus percurrit & placidus hominibus.
Alterius vero ferreum quidem cor, æreum vero ei pectus
Crudele in præcordiis, habet autem quem primum arripuerit
Hominum: hostis vero etiam immortalibus diis:
Illic dei inferi in interiore parte ædes resonantes,
Fortisque Plutonis, & grauis Proserpinæ,
Stant. Horrendus autem canis proforibus custodit,
Sæuus autem malam habet. intro euntes quidem
Adulatur pariter caudaque & auribus ambabus:
Exire vero non iterum permittit denuo, sed obseruans
Deuorat, quemcunque prenderit portas extra euntem
Fortisque Plutonis & grauis Proserpinæ.
Ibidem habitat abominanda dea immortalibus,
Horrenda Styx, filia reciprocantis Oceani,
Maxima natu. seorsim vero a dijs inclytas ædes incolit
Ingentibus saxis superne tectas. circum vero quaque

ΑΛΛΗ-

ΑΛΛΗΓΟΡΙΑΙ.

Ἕτερον ἦμαρ κακόν, αὖτ' ἀγαθήιο.]ἤγαγεν τῦ πυρός, ἢ τῦ μὴ γάμου. ἢ τοῦτό φησι, ἔτι μὴ γάμους ἕτερον ἔχει κακόν, τὸ μὴ γηροβοσκεῖσθαι. ἢ ὕτως, ἀγαθὸν τὸ μὴ γαμεῖν, ἀλλὰ κακὸν τὸ μὴ ἔχειν γηροβοσκὸς καὶ κληρονόμους.

Ἐνθά δὲ γῆς δνοφερῆς καὶ ταρτάρου ἠερόεντος,
Πόντου τ' ἀτρυγέτοιο καὶ οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
Ἑξείης πάντων πηγαὶ καὶ πείρατ' ἔασιν.

Ἀργαλέ' ἀρρώστατα, τάπι συγέχουσι θεοῖ]ὴ τὰ ἑξῆς. διὰ τούτων τ' ἐπῶν, τιὼ τῦ ταρτάρου τάξιν αἰνίττεται ὁ ποιητὴς, καὶ τὴν λοιπῶν στοιχείων τὴν ἐν τῷ καλυμένῳ κάτω ἡμισφαιρίῳ· πηγὰς μὲν γὰρ πάντων ἑξῆς καὶ τὰ πέρατα εἶναί φησι, τὰς ἐν τοῖς οἰκείοις τόποις μονὰς παγίως, καὶ τὰς ὑπ' ἀλλήλων καὶ ἐν ἀλλήλοις θέσεις σφαιρικάς· πρατοῦται γὰρ ἡ μὲν γῆ ὑπὸ τῦ ὕδατος· τοῦτο δ' ὑπὸ τῦ ἀέρος. ἀργαλέα δὲ καὶ δρώστατα ταῦτα καλεῖ, καὶ συγχεῖ τοῖς θεοῖς, σταθέσαν ἀφανῆ εἶσιν ἡμῖν· ὑπὸ γῆν γὰρ κεκρύφατο. ἔτι δὲ καὶ τὸ ὑπὸ γῆν αἰνιττόμενος διάστημα ἄχρι τῦ ἡμισφαιρίου ἐκείνου ἐπέτρεχε, χάσμα μέγα, ἐν ᾧ δέκα πάντα τελεσφόρον εἰς ἑαυτὸν ὕδατα ἵκετο. ἀλλὰ ταῦτα μὲν φυδέ πη ἔχέτω. ὡς δὲ τῦ γυχθημέρου ἑξῆς ἔοικε φιλοσοφεῖν, κἄν τι πάνυ ἀκριβέστατα καὶ ὡς οἱ θεῖ ταῦτα διηνοὶ διήκυείζον]. ἔστ δ' ὅμως ἐκ τῆς θεῖ τιὼ σφαίραν τῦ παντὸς καταχαθῆς τύς τε τροπικὰς καπδῆν κύκλους, καὶ τὸν μεσημβρινὸν, καὶ τὸν ἰσημερινόν, ἔτι δ' τὸν ζωδιακὸν καὶ τιὼ τέτταρα λόξωσιν. διφυέσατα δ' καὶ θεῖ τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς ὑποκεκαλυμμένα διέξεισι, καὶ ὡς περιζῆκε ποιητικῇ χρείᾳ. τὸ γὰρ παρεισάγειν δώματα τῆς νυκτὸς νεφέλαις ὑποκεκαλυμμένα, καὶ ἔμπεδον αὐτῶν ἵστασθαι τὸν Ἄτλαντα βαστάζοντα τὸν οὐρανὸν καὶ ἀλλήλαις ἐντυδεῖν συναντᾶν τιὼ ἡμέραν καὶ τιὼ νύκτα, καὶ ἀμείβεσθαι ἑτέραν ὑφ' ἑτέρας, χαείντος πάντως τιὼ τι τῆς νυκτὸς φύσιν δηλοῖ, ὅτι σκιερὸς φωτὸς ἔοικε τῇ ἡλιακῇ, καὶ ὅτι τῇ θεῖ τὸν ἄξονα φερομένῃ τῦ παντὸς ὑπαγόντι, τὰ μὲν ἄνω ἡμέρας ἔσης ἡμισφαιρίου, ἐν ᾧ ὁ ἥλιος, κατιόντος κάτω, καὶ κεῖνα τῦ ὑπὸ γῆν αἰώνος· ἐλίπετο γὰρ εἰς ταυτὸ συμπίπτειν ἅμα ἥτε σκιερὸς, καὶ τὸ ὃ ἔστιν ἡ σκιερὸς· ἡ γὰρ νύξ τῆς ἀπουσίας τῦ ἡλίου ὑπ' γῆς ἔστιν, ἡμέρα ἔστίν, εἰ δ' ὑπὸ γῆν, νύξ. μεγαλεπβολώτατα δ' καὶ τὰ θεῖ τὸν Ἄτλαντα παραδιδοῦ ἡ ποιητικαῖς Μύσαις· τὸν γὰρ Ἄτλαντα παρεισάγουσιν ἔχειν τὸν οὐρανὸν, καὶ ἐρείδειν κεφαλῇ τε καὶ χείρεσιν ἑστῶτα ἀσυμφῶς· ὁ γάρ τοι ἄξων ἀπὸ τῦ κέντρου τῦ ἀρκτικῦ κύκλου διήκων διὰ τῦ κέντρου τῆς σφαίρας, ἕως τῦ κέντρου τῦ μεσημβρινῦ κύκλου, συνέχει τὸν οὐρανὸν θεῖ αὐτὸν δινύμενον· ἔδει γὰρ τοῖς κινυμένοις πρὸ σωμάτων καὶ ἀκινήτου τινὸς, ἐδράσεως καὶ στερεμνῦ ἕνεκα, ὡς πολλάκις εἴρηται παρ' ἡμῶν. ἃ τινα διὰ κέντρα, τὸ μὲν τῆς τῦ παντὸς σφαίρας ἐν μεσοτάτῳ ὂν καὶ στατικώτερον, κεφαλὴ ὁ λόγος καλεῖ. τὰ δ' πρὸ κύκλων ἢ εἰρημένων, ὡς οἷον ὑφηλωμένης τινὸς ἐπ' αὐτὰ δυνάμεως στατικῆς ὑπὸ τὸ ἐν μέσῳ κέντρῳ, καὶ ὡς παρεχόντων καὶ αὐτὴν στοιχίν τινα τῷ παντὶ καὶ ἐνέργειαν ἀεικινησίας, ἀτρέστως ὀνομάζειν ἐθέλει χεῖρας. Ἄτλαντα δ' τὸν ἄξονα περσαγορεύειν, τάχα διὰ τὸ καρτερώτατον εἶ καὶ γναμπτὸν τὸν πάντα ἐρεῖδοντα καὶ συνέχοντα, μήποτε δ διὰ τὸ πιὸν τὸ ἐνέμπτον παρεμφαίνειν τὶ ἰσοδιάστατον τῷ παντὸς ἐρεῖ ὑπὸ τῦ τῆς σφαίρας κέντρου, ἐν ᾧ ὁ ἄξων ἐμβέβληται ἀτάλαντος ἄν τις καὶ ἰσόροπος, καὶ οἶμαι ὅτι καὶ Ἄρατος τῦτο δηλοῖ, λέγων, Αὐτὰρ ὅτ' ἐκ ὀλίγου μετανίστηται, ἀλλὰ μάλ' αἰεὶ Ἄξων αἰὲν ἀρήρει. ἔχει δ' ἀτάλαντον ἁπάντη Μεσσηνὶς γαῖα, θεῖ δ' ἐρείδει αὐτὸς ἀμπνεῖ. καὶ χάλκεον δ μέγαν οὐδὸν ἀκυρίον, τὸν ἀέρα· χάλκεον γὰρ αὐτὸν καλεῖ, διὰ τὸ διηχές. θεῖ αὐτὸν δ' τὸν ἀέρα, ἅτε ἡμέρα καὶ ἡ νὺξ ἐπιγίνονται. ἡ μὲν καταφωτίζουσα· ἡ δ' ἐπζοφοῦσα. σαφῶς δ' τὰ ἑξῆς ἔχει τὴν ἐωῶν, καὶ ὅ δεῖ μακρηγορεῖν ἐν τούτοις. εἴρηται δ' αὐτόθεν ἡμῖν καὶ θεῖ τῦ Κερβέρου. οἱ δ' καὶ θεῖ τῆς Στυγὸς προφθάσαντες εἴπομεν ἐκεῖ, ἀλλ' οὖν γε πάλιν τὸν λόγον ἀναλαβόντες δείξομεν ὅπως αὐτῆς ἐμπέπαται ὁ Ἡσίοδος, καὶ τί βέλτιον τὰ θεῖ αὐτῆ τιὼ λεγόμενα. Στύγα, φησὶ, κατοικεῖν χωρὶς τὴν ἄλλων θεῶν ἐν ἄδῃ, εἰς δώματα πυκνὰ μὲν καὶ εὖ ἡρμοσμένα λίθοις καὶ σήραγξι μακραῖς, κύσι δ' ἀχαλκέοις θεὸς ἐρεισθὲν ἐστερεγμένα. δῆλον οὖν ὅτι ἐντυδεῖν, ὅτι Στύγα λέγει τιὼ, τὰς σαλαγμὰς τὴν ὑδάτων, καὶ τὰς ψεκάδας

μάλιστα πρὸς ἀπὸ τὴν κάτω τόπον ἀναδιδόμενα, ἀπὸ τὸν ὑπὸ γῆς ἀέρα καὶ πνεύματα ἔχειν καὶ ἐπιγαστρίαν, ὥσπερ καὶ τὸ κύμινον τύλῳ τύλῳ, καὶ τὸν σίνηπυ τὸ σαίζω σέξαι σαξ, καὶ ζωὴ τὸ α εἰς ῡ, Σιλύξη καλασάζειν ἄνωθεν ὑγρὰ φύσις καὶ ὀλίγος, ἥτις εὐλόγως δυνάμεις λέγεται τὸ ἀφ' ἑαυτοῦ. Ὡσαύτως μενόσης τῆς γῆς ἐν τῷ μέσῳ, τὸ πρὸς αὐτὸ ὑγρὸν ὑπὸ τῆς ἡλιακῶν ἀκτίνων καὶ ὑπὸ τῆς ἄνω τῆς αὔρας διαμάττεται· ἀπομαδύμενον φέρεται ἄνω τῆς θερμότητος ἐπελιμένους τῆς αὐγῆς αὐτό, καὶ τῆς μὲν διασκεδαννυμένης πρὸς τὸν ἄνω τόπον, τῆς δὲ καὶ συναυμένης διὰ τὸ μείζω ὄγκον πορρώτερον εἰς τὸν ὑπὸ γῆς ἀέρα σωίσαι· πάλιν ἡ ἀτμὶς ψυχομένη, διά τε τὴν ἀπόλειψιν τῆς θερμῆς καὶ διὰ τὸν τόπον, καὶ γίνεται ὕδωρ ἐξ ἀέρος γενόμενον δὲ πάλιν φέρεται πρὸς τὴν γῆν. γίνεται δὲ κύκλος ὅλος, μιμούμενος τὸν τοῦ ἡλίου κύκλον· ἅμα γὰρ ἰόντος εἰς τὰ πλάγια μεταβάλλει καὶ ὅλος ἄνω καὶ κάτω· διὸ καὶ ἀφορρόου ἀνόμασεν ὁ ποιητής. ἀφαρρόαν μὲν, διότι πάλιν καταῤῥεῖ εἰς γῆν ἀναλυθεῖσα καὶ μεταπεσοῦσα. ἀναιδῆ δὲ τὴν μὲν διὰ τὸ ταχὺ τῆς ἀναγωγῆς, καὶ αὖ τῆς καταφορᾶς εἰς τὴν γῆν. τάχα δὲ καὶ διὰ τὸ κυκλοτερῆ ἔχειν τὴν ἄνοδον καὶ τὴν κάθοδον τῆς ἐμψυχούσης συστάσεως, καὶ ἐνδιλεχῆ διὰ τοῦτο γένεσιν ὀφείλειν κατάγειν τὴν τάξιν. ὃ δὲ ἄνεμος ὑγρὸν εἰς τὸν ὑπὸ γῆς τόπον, τοῦτο ἀναπέμπει πάλιν εὔδηλον. διὸ καὶ Ἀριστοτέλης φησὶ ἐκπνεῖν δόκιμον, ὅταν καὶ σφετερίσωμεν ἀπὸ τοῦ παρόντος ποιητοῦ τὰ ἐκεῖ ὄμβρων καὶ χαλαζῶν καὶ ἀναδυμιάσεων, τὰ δὲ φησιν ἐν τῷ πρώτῳ τῶν μετεώρων. Δεῖ δὲ νοῆσαι τοῦτον ὥσπερ ποταμὸν γίνεσθαι κύκλῳ, ἄνω καὶ κάτω ποιοῦν ἀέρος καὶ ὕδατος πλησίον μὲν γὰρ ὄντος τοῦ ἡλίου, ὁ τῆς ἀτμίδος ἄνωθεν ῥεῖ ποταμός, ἀφισταμένου δὲ τοῦ ὕδατος ῥεῖ κάτω ὡς εἰπεῖν ἐπὶ τὸν ἀκεανὸν οἱ πρότερον, τάχ' ἂν τοῦτον τὸν ποταμὸν λέγοιεν, τὸν κύκλῳ ῥέοντα περὶ τὴν γῆν.

ΣΧΟΛΙΑ.

Χηρεύσαι.] ἀλλόγειοι, ἢ οἱ ἀνάῤῥωστοι συγγνώμης· διότι χαρίεντος τοῦ οἴκου καὶ ἡρῴου ἄντος πάντων, αὐτὸν κληρονομῆσαι. τὸ [ἅμμεναι] παραλλήλως ἀταρπιτοῖο ῥηθέντος.] σκληρᾶς, χαλεπῆς, ἀπὸ ῥηγνυμένης γίνεσθαι· ἀνάκλασις. Προμηθεὺς] ἀπὸ μελέτης καὶ προνοίας τοῦνομα ἔχων, ἢ ὀνομασθῆναι μὲν δοκεῖ ἀπὸ τοῦ ἐπιμηθοῦ ἀδελφοῦ, ὄρος δ' Ἀρκαδίας, ἔνθα ἐτιμᾶτο ὁ Προμηθεύς. Βεβαίρωσι δ' οἱ ἀρχαῖοι] ἐναντίως τοῖς χειμῶνος συστάσεις ὁ ποιητὴς φυσιολογεῖ, καὶ τὸν ὅλον στοιχεῖον θεὸν ἄκλαυστα μαχλῶν καὶ πλῆθος ἐπημῶν ποιοτήτων ὑποσημαίνει διὰ τούτων. Βεβάρεσιν γὰρ καὶ Κόπον, καὶ Εὔγλιον τὸν ἐν βαρύτητι τεθραμμένον πνεύματα ὀνομάζουσι, ἃ καὶ ἔρεβος καὶ γῆς τέκνα καλεῖ. ὡς ἂν τοῦ ἀναδυμιάσεων τῆς γῆς συνεστηκότων, ὑπὸ πλείονος αὐτῆς τοῦ πλείστου τοῦ ἡμετέρου καὶ γοητευτοῦ διαπνεύματος τοῦ ὕδατος. βεβρὼς δὲ ὁ τοῦ ἡλίου ἐπιπολάζοντος, διὸ καὶ τοιαῦτα ἀπολαύοντος πνεύματα, ἀπὸ γῆς καταφέρεται, θαυμάζουσα μὲν τὸ μέγεθος αὐτοῦ καὶ τὴν ἰσχύν, καὶ τὰ εἴδη διδάσκεται, μὴ ὑπερατήσαντα, ἀπωλείας ἡλίου τοῦ σωστικοῦ αἴτια. Ἐπεὶ δὲ χρεία καὶ τούτων πρὸς τὴν τῶν καρπῶν τελεσφόρησιν, (σωστικὸν γὰρ καὶ ταῦτα ἐν χειμῶνι τοῖς ὑπὸ γῆν σπέρμασι) παῖς βυλαῖς τ' ἴσης αὖθις ὑπὸ γῆς ἀναλύονται, συνεργοῦντων τῇ αὐδῇ τούτων καὶ τῶν λοιπῶν στοιχείων. εἰ γὰρ ὑπὸ γῆν ταῦτα διηνεκῶς εἶν, ὅτε τὰ ὑπὸ γῆν σπέρματα ἐζωογονεῖτο, ὅτε τὰ ἐν τοῖς μετεώροις ὑπὸ τῆς ξηρᾶς ἀναδυμιάσεως γινόμενα πάθη· βοβύγες λέγω, καὶ δολίδες, καὶ κορῶται, καὶ διάττοντες καὶ τὰ ἄλλα, ἃ ἀπολαύοντα ἐκεῖθεν, ἃ Τιτᾶνας ὀνόμασεν διὰ τὸ τιταίνεσθαι καὶ συνίστασθαι ἐν τοῖς μετεώροις. Βεβρὼς δὲ καὶ Κόπῳ, καὶ Γύγῃ· ὃς ὁ ἐρυμνὸς ἀπέκρυβεν. Ἄλλως. ἀλλ' ὅτε αὐτὸς ἐποίησεν μεταχεῖν τῆς μοίρας τῶν θεῶν. δῆσε κρατερῷ ἐνὶ δεσμῷ.] ἡ περίφορος τοῦ ἑαυτοῦ κίνησις, ἡ κύκλῳ τῷ ἄξονι, ὃν ὁ φέρων. διὰ δὲ πάλιν καὶ πάλιν γινομένῳ κίνησιν εἰς ἄπαυστον. ὃ γὰρ λήγει ἀλλοῖον εἰς δυσμὰς ὑέρανος· Ἠνορέην] τὴν ἰδίαν αὐθρείαν. ἀγάμενος] θαυμάζων, διὰ τὸ περιττῶς τὴν φύσιν. τὸ δὲ ἀγάμενος, θαυμάζων, ἢ φθονῶν, ἢ ἐκπληττόμενος. κατέσασε.] κατέχισε, φοβούμενος αὐτόν. Εἵαζε.] περὶ αὐτὸν ἦσαν, ἢ καθίζοντο. Εἷατ' ἐπ' ἔσχατα.] πάντων ἐν τῷ ἐσχάτῳ καὶ τελευταίῳ μέρει. φορβιόωντο.] ταῖς βυλαῖς, καὶ ταῖς γεώμοις τῆς γαίης. ἡ γὰρ γῆ εἶπεν αὐτοῖς

ὅπ σὺν τύχῃ νικᾶσι τοὺς Τιτᾶνας. Δηρὸν γὰρ μάρναντο] ἐπειδὴ δὲ πολὺ ἀθρόα τὰ ἐν τῇ θεῶν ἡ μάχη, τοιάδε τῆς στοιχείων καὶ τῆς Τιτάνων, ἤγουν τῆς ἐν τοῖς μετεώροις παθῶν. τὸ πλεῖστον γὰρ τοῦ ἑνιαυτοῦ μέρος ξηρὸν ὡς ὅλῃ τὸ πλεῖστον διέρχεται, ἐν ᾧ καὶ τὰ ἀφημένα πάχη ὀπωρᾶται, αἰθρότερας ἀναδυμιάσεις καὶ ὑγροτέρας πλανᾶται τὰ ὑπὸ γῆν ἀπαλαθέντα πνεύματα, ἐν ἰσχύι τε καὶ ὀπωρατέρᾳ γίνεται τῶν ἐν τοῖς μετεώροις παθῶν, καὶ ψυχρὸν γῆν τῶν ἀπαλαίνει, ὁπόταν ὀπωρινὸν ἐστίτροπον. ἀμβροσία μὲν οὖν ἐντεῦθεν καὶ νέκταρ, ὡς εἶπεν, ἡ ἀβροτέρα ἐκ γῆς καὶ θαλάσσης ἀναδυμιάσις, ἐξ ὧν τρεφόμενα τὰ τοιαῦτα πνεύματα νέα κάτω, ἤγουν καταβαίνει τὰς ὄμβρους, καὶ ζωογονεῖ τὰ ὑπὸ γῆν δίκην νέκταρος. Ἄλλως. μάχη ἁπλῶς τῆς θεῶν πρὸς τοὺς Τιτᾶνας τὴν μεσόν φύσιν, τὸ μὲν εἰς τὸ αὐτὸν συνιέναι, τὴν νοερὰν καὶ σωματικὴν φύσιν οἱ μὲν ἀτόμων μάχην τὸ ὅλον δή ποτε, οἱ δὲ ἐξ οὐρανοῦ ὄδιον τὸ δεξιὸν καὶ ἀριστερόν. δέκα δὲ ἔτη ἐμάχοντο, ἵνα τὴν μάχην τὸ πλείστου δηλώσωσιν. ἡ γὰρ πλείων τῆς δέκα. διὸ καὶ τοιαῦτα ἔπη φησὶν Ἑλένης, τὴν ὕλης τὰ ἐναντία, Τρῶες καὶ Ἕλληνες ἐμάχοντο. ἴσον δὲ τέλος τέτακται.] ἤγουν ἐξισοῦται ἐν ἑκατέροις ὁ πόλεμος, καὶ οὐδὲν ὑπερίσχυε τὸ ἕτερον. οὐ γὰρ ἡ νίκη τῆς θεῶν ποιεῖ τὰ ῥᾳδιουργίαν γίνεσθαι, ἀλλ' ἀνόμοια τὰ μαχόμενα. δεῖ δὲ νικᾶσθαι ὑπὸ ὁμοφύλου τὸ ἀπάθημα, ἵνα καὶ ὄντως ᾖ νίκη. διὸ καὶ οἱ Βριάρεως καὶ Κόττος καὶ Γύγης παραλαμβάνονται, εἰς τὴν τῆς μετεώρων νίκην. σῶμα γὰρ ὁ ἀὴρ ὢν, καὶ διὰ τοῦτο μετέωρον ἄνθρωπον καὶ διαμονὴν, ὡς φασὶν οἱ ταῦτα λέγοντες, νικῶσιν οὐ δικαίως τὰ ῥᾳδιουργήματα. καὶ ὅτως γίνεται ἡ νίκη, σωμάτων πρὸς σώματα, ἀλλ' οὐκ ἀσωμάτων πρὸς σώματα τὸ γὰρ ἐ νίκη. Ἀλλ' ὅτι δὴ κεύθουσιν] ἀλλ' ἅτε φησὶν ἐπίνοιαν αὐτοὺς μεταχεῖν τῆς μοίρας τῆς θεῶν, τοῦ Βριάρεω, Κόττου καὶ Γύγου. τὰ πρὸ θεοὶ αὐτοὶ ἔδωκαν.] τὸ δίδοσθαι τοῖς ἀρχαίοις δὲ δοκεῖ σώμασι καὶ ὅτι νικᾶσι τοὺς ἄλλους Τιτᾶνας, ἤγουν μετεώροις φυσίν. ἐν δὲ λυγρῇ.] ἐν τῇ μάχῃ χαλεπῇ. ἔστι δὲ ἀπὸ κοινοῦ τὸ δὶ δὶς δὲ γὰρ ἦν. Μνησάμενοι βουλῆς.] μνησικάκως φησὶν, ὅτι παρακαταθεμένους ἐσώσατε ὑμᾶς, καὶ ἤγαγον εἰς φῶς. ὑπ' ἀνάγκης.] ἀκουσίως, ἐξ ἀγνοίας ἡμῶν, ἀλλὰ γνώσεως ἐξ ἀδίδακτα, ἐξ ἀφανῆ, ἀλλ' εἰδότα λαλεῖς· καὶ οὐκ ἀμελῶς πάντα οἶδας, καὶ ἀφίχνῃ πάντων. ἀτηρὸν τι νέον.] σωφρόνως, ἐσθλὸν νοεῖ. Ἄλλως. ἀτηρὸν, ἄγαν τεταμένον, ἀναθύμιον· σκληρὸν καὶ ἀνωφελῆ ἀποτελοῦν τὴν νοῦ, ἐνθυμεῖται τὸ ὑμῶν κράτος. Μαρνάμενοι Τιτῆνι] λαοὶ δὲ ὁ θεὸς (ἐπεὶ Πλάτων) πάντα τὸν σὺν πολυμελῶς καὶ ἀτάκτως κινούμενον, εἰς τάξιν αὐτὸ ἤγαγε, καὶ τὸν μὲν τῶν στοιχείων. ταῦτα γὰρ Τιτῆνες, ἡ πολυμέλεια καὶ ἡ ἀταξία. Ἐξ ὧμων ἐνώμων, ἀντὶ τοῦ ἐπῴμοσαν· τὸ δὲ ὤμοσα παρεκτείνουσιν, ὤμοσα δυσὶν γόνασι· καὶ δίκαιον ἐναλλάξαντες χαρακτῆρα, εἰς τὸν ἐτέρων ὁδὸν ἔκλιναν. Οἱ πὰρ Τιτῆνσι κατέσαδον] ἐνταῦθα καταλέγει ὁ ποιητὴς τὰ ἐν χαμαὶ μένοντα, τοὺς ὑπὸ γῆν γινομένους βόμβους, τὰς τῶν πνευμάτων σφοδρὰς ἐπανατάσεις, κινήσεις πηγῶν ἐπομένων τῇ σφοδρότητι τῶν ἀνέμων, σάλον θαλάσσης, καταιγίδας καὶ θυέλλας, ἀστραπάς τε καὶ βροντάς. ἔστι δὲ φησὶν ἀριστερὰς καὶ χειμερινὰς τοὺς γῆν πολλάκις καταιγίσοντας, καὶ πᾶν τὸ παρεμπίπτον· ἃ καὶ βέλη σφοδροκαρδίου σπουδῆς βάλλοντα, ὡς βάλλοντα, καὶ τόπου τινὰ καὶ παραγωγὴν ἐμποιοῦντα. Πέτρας ἠλιβάτους] ἤγουν μεγάλας καὶ ὑψηλάς, σφυρὰς, ἰσχυράς. Προφερέεσσι] προθύμως ταῖς χερσὶ καὶ τῇ δυνάμει, ὁμοῦ ἔφασαν τὸ ἔργον ἀνυσθῆναι· τοιάδε τὸ ἰσχυρὸν καὶ τῆς τέχνης. Σάσμεν.] πεδόθεν ἡ σεισμὸς γίνεται τῇ μεγάλῃ βοῇ τῆς πεδῶν ἀνυθῆναι· ὡς ἀρ' ἐπ' ἀλλήλοισιν ἐτόφερον, τὰ συνόντα βέλη. Ῥιπῇ ὑπ' ἀθανάτων] τῇ ὁρμῇ καὶ κινήσει τῆς θεῶν ἅπαι τῆς συστοιχείων. τούτων γὰρ μαχομένων πάντα νικᾶται. Φωνὴ δ' ἀμφοτέρων.] γινομένης τῆς παντὸς τῶν πνευμάτων κινήσεως ἄπαντα κλονεῖται, καὶ γῆ καὶ θάλασσα, καὶ τὰ ὑπὸ γῆν ἀλλὰ καὶ μέχρι οὐρανοῦ φθάνει ὁ τούτων ἦχος. ἡ γὰρ καὶ αὐτὸς ὁ αἰθὴρ κινηθέντος καταιγίδος καὶ ἀστραπῆς καὶ βροντῆς ὀπτόμενος γῆ τε καὶ θαλάσσης μᾶλλον τὸ μέγα ἔχει τὸ τέρας. Ἴαπετὸν ἅμα.] διὰ τοῦ συνεχοῦς, ὡς ὑπὸ τοῦ ἴκω μαι, ἵκταρ ἱκτῆος· ταχέως· ἢ αὐτὶ τοῦ ἀρχὴν, ἀπὸ τοῦ παρεπομένου, ἐπειδὴ ὁ ἀφικνούμενος ἀρχὴν γίνεται. χεῶν δὲ οἱ τραγικοὶ πάντα τὴν λέξιν. εἰλυφόωντες.] κάμπτοντες, συρόμενοι

τοῦ

τὴν, τὸ αὖρ πάντα χῦ ἀεὶ ἄγοντες. θερμὸς ⊖] ἢ τὸν ζωὸν ἀναδίδωσι. Ἔζεσε δ' ἔχθων] ἀνέβρασεν ἡ γῆ. τῦτο δηλοῖ ὅτι ὑπὸ τῆς ἀτμοῦ, καὶ τῆς ἀμίχλης τῆς ἐκ τῆς χειμῶνι γινομένης καὶ ὑπὸ ἀτμιζόντων ὑδάτων. ἐκ γὰρ μικρᾶς γῆς ἀναπολὺ πλειόνων ὁ ὕλη ⊖ ταῖς ὀπαῖς τῆς γῆς ἐσδυόμενος διὰ μικρᾶς τῦ ὕδατος, ὡς καὶ ἀτμὸν πολὺν ταῦτα ἀναπλεῖν. ὑπὸ γῆς δ' χειμέριος ⊖ καὶ τὰς αἰθέρας ἐκπέμφας τῇ γῇ, τὰς ἐν συνεχεῖ ἐκ ὑπερβολῆς ἀναρρέας ἀνεμιδόμενος ⊖ πολὺ ἀμίχλαν ἐγείρει ⊖. Οὐ μόνον δ' ἐν γῇ ταῦτα γίνε ⊖, ἀλλὰ καὶ ἐν θαλάσσῃ καὶ ποταμοῖς, καὶ πᾶς λοιποῖς τοῖς ὑδάτων συστήμασι. Σαφέστερον δ' ἄπασι γένοι, ὡς καὶ ἐν γῆς καὶ ἐν θαλάσσῃ καὶ ἐν τοῖς ὑδάτων πᾶσιν ἀμίχλη γίνε ⊖, ὅταν τε πολὺ θερμανθείσης πολὺ πνεῦ ὕδατος, καὶ ἀτμὸν πολὺν ἀναπεμπόντος, καὶ ὑπὸ τοῦ λοιποῦ ψυχροῦ τῦ μὴ τοιούτου ἐτέρων. καὶ ταῦτα γὰρ διὰ τὸ μετέχειν ὑγρότητος θερμαινόμενα ἀλλήλων πολὺν ἀποτελεῖ τὰ μὲν ὑγρότερα μείζονα, τὰ δὲ ξηρότερα ἐλάττονα. αὐτμὸν] ἀτμὸν τῶν πυρῶν. ὅσοι δι' ἡμερῶν] τοὺς ὀφθαλμοὺς φησὶν ἐκκοπῆναι ἐλθόντι. εἶπατο δ' αὐτά.] αὐτὶ τῦ ἔδοξεν ὁρῶμεν ἐξ ἐναντίας ἢ ἀφαίρετον τοῖς ὁρῶσι τὴν ὥραν ἐκείνην, ἢ τοῖς ἀκούσιν ὡς ἐκείνῃ τῇ γῇ ἐμπεσὼν ὁ ὑετὸς, ὥστε λῶ ἀναπεσασία. Τῆς μὲν ἐρεπομένης.] τῆς γῆς ἐρεμομένης ἢ σαλευομένης, ἢ πλανωμένης ἀπὸ τόπου εἰς τόπον. Ἄλλως· τυτέστι ἡ μιμόμενης, ἐρεμνὸς ⊖ ἢ τῦ ὑετῦ ἐπικρυπτόμενος. Σωὸ δ' ἄτειμοι.] εἰ ἢ ἄτειμοι σεμνὰς καὶ κόσμιοι ἐπολοῦν, ἀχρωῦντας σωφρονοῦσιν. Κῆλα Διὸς μεγάλοιο] τὰ βέλη τὰ καυστικά. ὅτος ⊖ δ' ἄπλετος ⊖,] δόρυβος ⊖, πάθος ⊖. διὰ τὸ ἀπαρᾶς τῦτο λέγειν ὅτος ⊖ γὰ, ἢ διὰ τῶν βοῶν χάρεσται καὶ κύνας ⊖, καὶ συμβαίνει καὶ αὖτη ἡ λέξις τὸν δόρυβον· τοὺς δ' ἄλλους ἐκφεύγοντας.] αἰδησόμενοι, ἀντιδιζόντας τὸ ἕτερον ἀλλήλοις, νῦν ἐκλείπει ἡ μάχη. μαχέω δριμείαν.] ἐκ μεταφορᾶς τῆς ὠδίνων. Ὦ μῆ ⊖, Ὡς δ' ὅτι ὠδίνουσα ἔχει βέλ ⊖ ὀξὺ γυναῖκας δειμὺ, τότε σημαίνει. ——

Τόσσον ἔνερθ' ὑπὸ γῆς.] ἔνεκα δηλοῖ τὰς λαλυπῆς. ἐκ δ' ὧς γὰ, ἢ ἀπὸ ἰσοείας λέγει ἢ πάσης, ἢ ὅσοι πρ ⊖ λέγει, καὶ ἐκ τῶν τιμῶν δόξαν τῆς ἀνθρώπων πλούτου. Ἄλλως. κάντες γὰ λόγοι ἐκ τῆς πρὸς ἀμφότερα ἡ γῆ. καὶ τὰς μὲν ὑπὸ χθονὸς ἐκεῖ ἡ ὀργὴ τῆς θεῶν πέμπει τὰ πλημμελήματα καὶ ὕβρεις τῆς ἀνθρώπων. δεῖ ἢ νοεῖν, ὅτι ἐκτὸς τῦ τείχους ἐκπεσεῖν τὸς Τιτᾶνας. ἐ γὰ σὺν τοῖς Τιτᾶσιν οἰκοῦσι καὶ ὕπτε, ἀμφὶ δὲ μιν τύξ] ἐκεῖ καὶ ἡ γῆς καὶ τῦ ὐρανῦ καὶ τῦ ταρτάρε, καὶ τῦ πόντυ, καὶ πάντων αἱ ἀρχαὶ καὶ τὰ τέλη ἐξῆς. χάλκειον ἢ ἕρκ ⊖ ἐλήλα ⊖, ὕπερθε αὐτῆς ἐχῆ, ἐκ μέσης, καὶ πλάστυς, ἢ ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, καὶ ἐντὸς τῦ ταρτάρε, καὶ ἐκτὸς, τεῖχος εἰλίχει. Τετραχεῖ] κτὶ τρεῖς πύξεις εἰς τὸ αὐτὸ ἀεὶ τὸ ἄκρον καὶ αὐτὸ πέρ ⊖ τῦ ταρτάρε ἐκεῖς τῷ ἄδῃ, ἐξ ἢ φυτὰ πέλυται πολλὴ νυξ. τὸ δὲ τριτυχεῖ, πολυστιχεῖ. ἢ αὐ παρ' ὧδε] ἐκάτερα τὰ ταρτάρε κεῖται ἡ γῆ καὶ ἡ θάλασσα, πρ ⊖ ἢ, ὡς ἂν πλάτυσι καὶ ἄκρως γῆς ῥίζαι πεφύκασιν, ἀντὶ τῦ ἐκεῖ ῥίζαι τὰ κόσμια ἢ μεταφορᾶ ἀπὸ τ φυτῶν. Τοῖς ἐκ ἐξιτὸν ἔσι.] λείπει ἡ δηλ. ἐκ ἢ δηλ. τύτων τ ῥιζῶν ἐκ ἐλαφρότερον, ἢ πρόσθεν. πύλας δ' ἐπίδηκε.] φόβ ἢ αὐτὸς ἐνοικήσει ⊖, ἐπλω γὰ σωίχειν. Ἄλλως. τὸ δὲ ἐκ καὶ ἡ γῆς ἐπιπλαζόντος ἀναξυμιάσεως ἐν τῷ ὑπ' ἡμᾶς ἄδῃ, ἐξ ἧς αἱ ἀναξυμιάσεις κακῶν ἢ ἀτίμων, τεῖχ ⊖ εἶναι ⊖.] εἰλίχει ἐκ μέσης καὶ πλάτυς, ἢ ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ἐντὸς τῦ ταρτάρε, καὶ ἐκτὸς τεῖχ ⊖ εἰλίχει. Ἔνθα δὲ γύγης κόπ ⊖ τε] ἐκεῖ ἡ ὀργὴ τῶν θεῶν ἐκτέχει τὰ πλημμελήματα καὶ τὰς ἀνομίας τῶν ἀνθρώπων. δεῖ ἢ νοεῖν, ὅτι ὕπτε ἐκτὸς τῦ τείχυς ἐκπεσόντας τὸς Τιτᾶνας. ὧδε δὲ καὶ τοῖς Τιτᾶσι δεῖ νοεῖν οἰκοῦντας τύτυς. Ἔνθα δὲ γῆς δνοφερῆς] ἐκεῖ καὶ γῆς καὶ τῦ ὐρανῦ καὶ τῦ ταρτάρε καὶ πάντων αἱ ἀρχαὶ καὶ τὰ τέλη εἰσίν. ἐπεὶ δὲ ἄναρχα ταῦτα. τὸ δὲ ὕδωρ ἄναρχον, ἐξ ἢ τὰ πάντα. Ἔξόπιν πάντων πηγαί.] λείπτι δηλ. ὑ ἢ δηλ. τύτων τῶν ῥιζῶν, πάντων ἡ ἀρχὴ, ἐν τῷ παρ' ἑτέρῳ ἐκφέρε ⊖, καὶ ἐκεῖ ἀποτελεῖ ⊖. οὐδὲ κεφάλαια.] ἐπεὶ δὲ ἀφανὴς ἡ τύτων ἀρχὴ, καὶ τὸ τέλ ⊖, δ' τι πάντα, φησὶ, τὸν ἐκιαυτὸν λαμβάνει. φλάσσα τὸ βαθ ⊖, ἐὰν μέτρον φλάσσῃ περασιτὸ ὕδως, ἀλλ' ἄπειρα πεφύκασιν αὐτὸ. κεῖται ἢ τὸ τὶς, οἷον, οὐδ' ἄν τις. καὶ νυκτὸς ἀμερσῆς] ἐν τῆς νυκτὸς τὰ δεινὰ εἰκήματα ἐκεῖ ὄντα φρίκη κεκαλυμμένη. σεμνὴ ἢ τῶν εἰκημάτων, ὁ Γαπετιονίδης ἵσα ⊖, τὸν

ἐρανὸν βασάζει. ἔστι γὰρ πόλις ἐν Ἰβηρίᾳ ἐπώνυμος τοῦ ποταμοῦ. ἐκ τῶν ἐκεῖ ἐλέφαντες ἐξάγονται. ἀλλήλας. τῶν ἐκείνων, ἤγουν τῶν οἰκων, ἤγουν ὅτι τῆς νυκτὸς μάχονται πρὸς τὴν Ἄλκμηνα. εἰ γὰρ ἐπίδοι ἀνεμοῦ διέκπνοια ἢ ἄνεμος κατυδαίνει ἐπὶ τῆς γῆς, τοῦτον εἶναι τὸν Ἄλκμηνα ὃν γῆς ἔσωτε βασάζειν τὸν οὐρανόν. Ὁ μάρμαρος τόρτος ἔχει δὲ τὸ κίνημα ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ τοῦ ὀκνηλείας ἄξιος ἢ φιλαπεχθημοσύνης ἐν ἄλλῳ. Καὶ μὴν κἀκεῖνον ἔχω φιλαδελφίας. ὃν ὁ Ἡσίοδος. αὐτὸ τὸ κατέχειν φέρει κακόν.

κασίγνητον Θανάτοιο.] ἀδελφὸν τὸν θανάτου. θανάτῳ γὰρ ὅμοιός ἐστιν ὁ βαθὺς ὕπνος. Τ' ἀπὸ καὶ Θάνατος.] ὁ μὲν αἰσίως λέγει. ὁ δὲ ἀσεβῶς ἐπήγαγεν ὥραν. ἀντὶ τοῦ μείωσιν. τῆς ἀνθρώπου κεφαλῆς πλάσεν. αὐδὲ ἐγκέφαλον κατασκευάσεν.] ὕδωρ εἰς τὸ κάτω ἡμιφαίστου γεγονὸς ὁ δὲ πέρα καθόλου τὸ πρέπον τοῖς, ὡς φησι Σιμωνίδης, κτῆνος αἰσχρὸν, ὅτι ὑδρίαινον σφετ-

βλέπει ἀντὶ ὕπνου. Ἐπὶ δὲ ἀνεμοκοίτου μακροκοίτου τοῦ χθονίου τοῦ ἐν Ἅιδου κρόνου, χθόνιος δ' ἐρινὺς ἤρεν. Ἐξελθὼν δ' ἐπὶ δίδυμα.] τοῦτο ὅμοιον τῷ παρ' Αἰσχύλῳ· ὀπισθόκωλα καὶ δίδυμα δέρκεσθ' ἐπὶ δίκῃ. Ἄλλως τὸ πάντων χθονίων καὶ χθονέων θεοί, Δαίμονες ἀμείνους εἰσὶν ἢ μιδήνων. Δεινὴ Στύξ.] φοβερὰ πῦρ ἐλαύνουσα δεινὴ θεός, ἐπὶ τοὺς ἐπιορκοῦντας εἰς αὐτὴν βασανίζει. ἄλλως. Στύγα νῦν λέγει τὰς σκληρὰς πέτρας ὑφ' ὧν καὶ τὰς φωνὰς τὰς ἐν αὐτῇ κύκνου τόκον ἀναλαμβάνειν. πείσιν ὑπὸ γῆς αἰεροειδῆ πύσιν ἔσεσθαι ἢ νέφη, ἢ ὄμβρις, ἢ χάλαζα· ἐκ τῆς τοιαύτης. ἔστι δὲ σαλεμίης ἢ κίονες ἀμυχέες ἐπεσκορδόνες, ἤγουν τὰ ἐμβρόχα ἢ λευκὰ κέντρα. ἢ ἐκ τοῦ ὑπὸ γῆς. ἢ ἀπὸ τῶν ὑπὸ γῆς ἐκχεομένων ὑδάτων ἀφορμὴν ἔχουσι τῆς αἰτίας. μείωσιν πέλεσθαι.] τὰς μεγάλας, διὰ τὸ ὑπὸ πολλῶν ἐκ τοῦ ὕδατος.

Κίασιν ἀργυρέοισι πρὸς ἠῶ τ' ἠέλιόν τε.
Παῖς δὲ Θαύμαντος θυγάτηρ ποδὰς ὠκέα Ἶρις
Ἀγγελίη πωλεῖται ἐπ' ἀρβύλα νῶτα θαλάσσης.
Ὁππότ' ἔρις καὶ νεῖκος ἐν ἀθανάτοισιν ὄρῃσι.
Καί ῥ' ὅστις ψεύδηται ὀλύμπια δώματ' ἔχοντων,
Ζεὺς δέ τε Ἶριν ἔπεμψε θεῶν μέγαν ὅρκον ἐνεῖκαι
Τηλόθεν ἐν χρυσέῃ προχόῳ πολυκλύστοιο ὕδατος
Ψυχρόν, ὅ, τ' ἐκ πέτρης κατάλειβεται ἠλιβάτοιο
Τ' ὑψηλῆς, πολλὸν δὲ ὑπὸ χθονὸς ἀρύεται εἴσω
Ἐξ ἱερῆς ποταμοῖο ῥέει δ' ἀνὰ νύκτα μέλαιναν,
Ὠκεανοῖο κέρας. δεκάτη δ' ὅτε μοῖρα δέδασται,
Ἐννέα μὲν τε περὶ χθὼ καὶ ἀπείρονα θαλάσσης
Δίνῃς ἀργυρέης εἰλιγμένος εἰς ἅλα πίπτει,
Ἡ δὲ μί' ἐκ πέτρης πορφύρεται, μέγα πῆμα θεοῖσιν.
Ὅς κεν ψεύσηται θεῶν ὃς ἔχουσιν Ὄλυμπον,
Ἀθανάτων, οἳ ἔχουσι κάρη νιφόεντος Ὀλύμπου,
Κεῖνος νήυτμος τετελεσμένον εἰς ἐνιαυτόν.
Οὐδέ ποτ' ἀμβροσίης καὶ νέκταρος ἔρχεται ἆσον
Βρῶσιος, ἀλλά τε κεῖται ἀπάνευθε ἀνάπνευστος καὶ ἄναυδος

Calamus argenteis, ad cœlum firmatæ sunt.
Rhro vero Thaumantis filia pedibus velox Iris,
Nuncia versatur super lata dorsa maris,
Quando lis & contentio inter deos exorta fuerit:
Et fane quisquis mentiatur celites domos tenentium,
Iupiter tum illim mittit, deorum magnum iusiurandum vt ferat
E longinquo in aureo guttarnio celeberrimam aquam,
Frigidam, quæ e petra defluit alta,
Excelsa: multum verò subtus terram spaciosam
E sacro flumine fluit per noctem nigram,
Oceani cornu. decima verò pars attributa est.
Nouem quidem circa terramque & latadorsa maris
Vorticibus argenteis inuolutus in mare cadit.
Vna verò ex petra profluit, magnum damnum diis.
Quisquis periurium libens iurauerit
Immortalium, qui tenent verticem nitidi Olympi,
Iacet spiritus expers integrum per annum:
Neque ambrosiæ & nectaris accedit propius
Cibum: sed iacet non respirans, & mutus.

Στρωτοῖς ἐν λεχέεσι, κακὸν δ' ὄπνον κῶμα καλύπτει.
Αὐτὰρ ἐπὴν δὴ πόντον τελέσῃ μέγας εἰς ἐνιαυτὸν,
Ἄλλος δ' ἐξ ἄλλου δέχεται χαλεπώτατος ἆθλος.
Ἐννέα τοι δέ θεῶν ἀπομείρεται αἰὲν ἐόντων,
Οὐδέ ποτ' ἐς βουλὴν ἐπιμίσγεται οὐδ' ἐπὶ δαῖτας
Ἐννέα πάντ' ἔτεα· δεκάτῳ δ' ἐπιμίσγεται αὖτις
Εἰρίας ἀθανάτων, οἳ Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσι.
Τοῖον ἄρ' ὅρκον ἔθεντο θεοὶ Στυγὸς ἀφθίτον ὕδωρ,
Ὃς γύγιον. τὸ δ' ἵησι κατασυφέλιξ διὰ χώρης.
Ἔνθα δὲ γῆς ἀνοφερῆς ἠὲ ταρταρόεντος,
Πόντου τ' ἀξυλήτοιο καὶ οὐρανοῦ ἀστερόεντος
Ἑξείης πάντων πηγαὶ καὶ πείρατ' ἔασιν
Ἀργαλέ', ἀμφώετα, τά τε συγέουσι θεοὶ περ.
Ἔνθα δὲ μαρμάρεαί τε πύλαι, καὶ χάλκεος οὐδὸς
Ἀσπερὲς, ῥίζῃσι διηνεκέεσσιν ἀρηρώς,
Αὐτοφυής. πρόσθεν δὲ θεῶν ἔκτοθεν ἁπάντων
Τιτῆνες ναίουσι, πέρην χάεος ζοφεροῖο.
Αὐτὰρ ἐρισμαράγοιο Διὸς κλειτοὶ ὑπάρωγοι
Δώματα ναιετάουσιν ἐπ' Ὠκεανοῖο θεμέθλοις,
Κόττος τ' ἠδὲ Γύγης. Βριάρεων γὰρ μὲν ἠὺν ἐόντα
Γαμβρὸν ἑὸν ποίησε βαρύκτυπος Ἐννοσίγαιος.
Δῶκε δὲ Κυμοπόλειαν ὀπυίειν, θυγατέρα ἣν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ Τιτῆνας ἀπ' οὐρανοῦ ἐξέλασε Ζεύς,
Οἱ πλότατον τέκε παῖδα Τυφωέα Γαῖα πελώρη
Ταρταρίῃ ἐν φιλότητι, διὰ χρυσέην Ἀφροδίτην.
Οὗ χέρες μὲν ἔασιν ὑπ' ἰσχύϊ ἔργματ' ἔχουσαι,
Καὶ πόδες ἀκάματοι κρατερῷ θεῷ· ἐκ δέ οἱ ὤμων
Ἦν ἑκατὸν κεφαλαὶ ὄφιος, δεινοῖο δράκοντος,
Γλώσσῃσι δνοφερῇσι λελειχμότες· ἐκ δὲ οἱ ὄσσων
Θεσπεσίῃς κεφαλῇσιν ὑπ' ὀφρύσι πῦρ ἀμάρυσσε·
Πάσῃσιν δ' ἐκ κεφαλῇσιν πῦρ καίετο δριμόμενοις.
Φωναὶ δ' ἐν πάσῃσιν ἔσαν δεινῇς κεφαλῇσι
Παντοίην ὀπ' ἰεῖσαι, ἀθέσφατον. ἄλλοτε μὲν γὰρ
Φθέγγεσθ', ὡς τε θεοῖσι συνιέμεν, ἄλλοτε δ' αὖτε

Stratis in lectis, malus autem veternus obtegit.
Sed postquam morbo defunctus est magnum per annum,
Alia ex alia excipit molestissima æruma.
Nouennio autem a diis relegatur sempiternis,
Neque vnquam ad consilium incundum commiscetur, neque ad epulas
Nouem totis annis. decimo tandem commiscetur iterum
Cœtibus immortalium, qui cœlestes domos incolunt.
Tale itaque iuramentum constituerunt dij, Stygis perennem aquam
Antiquam istam, quæ transit aridum locum.
Ibi autem terræ caliginosæ & Tartari obscuri,
Pontique infructuosi, & cœli stellati,
Ex ordine omnium fontes & fines sunt,
Molesti, squalidi, quos oderunt etiam dij ipsi.
Illic splendidæque portæ, & æreum limen
Immotum, radicibus longis compactum,
Sua sponte natum. ante illud vero extra omnes deos
Titanes habitant, vltra Chaos caligine obductum.
Cæterum valde tonantis Iouis inclyti auxiliarij,
Domus incolunt in Oceani fundamentis,
Cottus atque Gyges. Briareum quippe bonum existentem,
Generum suum fecit graviterfremens Neptunus.
Dedit autem Cymopoliam, vt ducat in vxorem filiam suam.
At vbi Titanes e cœlo expulit Iupiter,
Minimum natu peperit filium Typhoeum terra magna,
Tartari in amore, per auream Venerem.
Cuius manus quidem sunt ob robut operibus aptæ,
Et pedes indefessi robusti dei. ex humeris vero ei
Erant centum capita serpentis horrendi draconis,
Linguis nigris lambentes. præterea ex oculis ei
Admirandis in capitibus sub supercilijs ignis micabat.
Omnibus autem ex capitibus ignis flagrabat cernentis,
Voces quoque in omnibus erant horrendis capitibus,
Omnigenum sonitum emittentes, ineffabilem interdū enim.
Sonabant, vt diis intelligere liceret, interdum rursum

Ταύρου ἐριβρύχεω μένος ἄχριτον ὄσσεν ἀϋσαι,
Ἄλλοτε δ' αὖτε λέοντος ἀναιδέα θυμὸν ἔχοντος,
Ἄλλοτε δ' αὖ σκυλάκεσσιν ἰαχόντα, θαύμαρ' ἀκοῦσαι,
Ἄλλοτε δ' αὖ ῥοίζαχε, ὑπὸ δ' ἤχεεν ὄρεα μακρά.
Καί νύ κεν ἔπλετο ἔργον ἀμήχανον ἤματι κείνῳ,
Καί κεν ὅγε θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισιν ἄνασσεν,
Εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.
Σκληρὸν δ' ἐβρόντησε καὶ ὄβριμον· ἀμφὶ δὲ γαῖα
Σμερδαλέον κονάβησε, καὶ εὐρέος οὐρανὸς ὕπερθεν,
Πόντος τ', Ὠκεανοῦ τε ῥοαὶ, καὶ τάρταρα γαίης.
Βῆσαν δ' ὑπ' ἀθανάτοισι μέγας πελεμίζετ' Ὄλυμπος
Ὀρνυμένοιο ἄνακτος· ἐπεστενάχιζε δὲ γαῖα.

Tauri valde magientis, roboce
insuperabilem vocem, ferocis.
Interdum rursus leonis impudentem animum habentis:
Interdum rursum catulis similia, mira auditu:
Interdum vero stridebat, resonabantque montes alti.
Et sane fuisset opus perplexum die illo,
Atque ipse mortalibus & immortalibus imperasset,
Nisi statim intellexisset pater hominumque deorumque.
Gravitet autem intonuit atque fortiter. undique vero terra
Horrende edidit fragorem, & cœlum latum superne,
Pontusque & Oceani fluxus, & infima loca terræ.
Pedibus vero sub immortalibus magnus contremuit Olympus
Insurgente rege, ingemiscebat autem tellus.

ΑΛΛΗΓΟΡΙΑΙ.

Τὰ δ' τῆς Σπυγὸς δάιματα καταιφήα μὲν ὑπὸ μακρῶν πετρέων φέρεσθαί φησι, καὶ ὑπὸ κίονων μετεωρίζεσθαι μακρῶν ἄχρι τοῦ ἐφαπτοῦ, διὰ τὸ ἐκ πετρέων μᾶλλον καταῤῥέειν τὰ ὕδατα, καὶ ἐντεῦθεν ἀναδίδοσθαι τῷ εἰρημένῳ ἀναθυμιάσεσιν, καὶ φοβερὸν ἀπεργάζεσθαι, καὶ πυρεῖν τινα καὶ ὄμβρους, καὶ ὁμίχλας, καὶ χάλαζαν. τὸν δὲ μεταξὺ τῆς γῆς, καὶ τὰ καλούμενα αἰθέρος τόπον πληροῖ διαφόρων παθημάτων ἡ ἀναδιδομένη ἀτμίς.

Παῦρα δὲ θαύμαντος θυγάτηρ τόδε μοῦνα ἀκούει
Ἄγγελίη πωλεῖται ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν ἅπασαν,
Ὅππόσ' Ἔεις καὶ Νεῖκος ἐν ἀθανάτοισιν ὄρηται]

διὰ τέσσαρων ἐπῶν καὶ τῶν ἑξῆς, ἔοικε φιλοσοφεῖν περὶ Ἴριδος, ἐκ ὀλιγομυθοτάτου ὄντος, οὐδὲ πάντως ἀκριβῶς, καθὼς Ἀριστοτέλης ἐπίστευσεν ἐν τῷ τρίτῳ τῶν μετεώρων, ἀλλ' ὅσον προσῆκε ποιητῇ ἀνδρὶ καὶ ἀρχαίῳ σοφῷ. διὸ καὶ ὅτι φαίνεται ἀπάδων τοῖς ἀνωτέρω, συγχωρητέον αὐτῷ διὰ τὴν ἀρχαιότητα, ἐ μόνον ἐνταῦθα, ἀλλὰ καὶ ἐν ἄλλοις. χάριες δ' οὖν ὅμως εἰσόμενοι τῷ ἀνδρὶ καὶ ὁδηγήσαντι τοὺς μετ' αὐτόν. ὀλιγάκις, φασὶν, ἡ Ἶρις ἀναφέρεται περὶ τὴν θάλασσαν, καὶ χύδην τῶν ὑγρῶν αὐτῇ φαίνεται καὶ ὅταν οἱ θεοὶ ἐρίζωσι πρὸς ἀλλήλους, ὅταν μάχη τις ἐν τοῖς στοιχείοις ὄφῃ (ταῦτα δὲ θεὸς νῶν καλεῖ) τότε φαίνεται ἡ Ἶρις ἐν τοῖς μετεώροις, καὶ πέμπεται παρὰ τοῦ Διὸς ἄγγελος τῆς τοῦ κόσμου συστάσεως. χρυσέην δ' περιχεῖται, καὶ πολυώνυμον ὕδωρ ἀντίον, τὸ χρυσίζον τῆς Ἴριδος μέρος, καὶ τὸ πολύχροον αὐτῆς, ὅπερ ἐξ ὑδατος ἔχει τὴν σύστασιν φησὶ ὄντος. τὸ μὲν γὰρ αὐτῆς φοινικοῦν λέγεται, τὸ δὲ πράσινον, τὸ δὲ ἁλουργὲς διὸ καὶ πολυώνυμον ὕδωρ αὐτὴν ὁ ποιητὴς ὀνομάζει. ἀναδίδοται δὲ τοῦτο ἐκ πετρέων πλησίον θάλασσης, καὶ ἀπὸ θαλάσσης, καὶ ἀπὸ γῆς. δεῖ γὰρ πάντα μέλαιναν, ἢ ἀόρατον καὶ ἀνεπαισθήτως ἡμῖν, ἢ μᾶλλον νυκτὸς, διὰ τὸ τὴν σελήνην ἀνάγειν ταῖς ἑαυτῆς ἀκτῖσι τὴν δεύτερον ἀτμίδα. τὸ δὲ,

Ἐννέα δὲ πρὸ γῆν τε καὶ ἔρια νώτα θαλάσσης,
Δίνης ἀργυρέης εἱλυμένον εἰς ἅλα πίπτει,
Ἠ δὲ μί' ἐκ πόντοιο φορεῖται·—

τοιαυτὴν ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὡς ἐκ θαύματος ἀπὸ τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάσσης αὐτὴν ἀναγόμενον ἀναθυμίασιν εἰς τὸν ἀέρα, ὃν αὖθις ὑπὸ τῆς πηγῆς, καὶ τῆς κατὰ ῥοὴν ἐξ αὐτοῦ ὑδάτων. ἀλλ' ἐκεῖθεν μὲν, διὰ τὸ ἐμπεπλῶσθαι τῷ θαλάσσαν, καὶ τὰς πνευματικὰς συγχεῖσθαι, ἐναπλάσεσθαι ἄνεσιν ἡ ἀναθυμίασις· ἐντεῦθεν δὲ ὑπὸ τῆς κρηνῶν καὶ τῆς ἐκ παλαιῶν ὑδάτων ἐναπλάσεσθαι καὶ ὀλίγη· ἡμιλιθώδεσι δὲ πέτραις τὰ ἐπὶ ταῦτα ὕπνος, ὡς διὰ τούτων τὸ τῆς Ἴριδος σῶμα διαλαμπόμενον. εἰ γὰρ καὶ Ἀριστοτέλης δείκνυσιν ἐν τῷ τρίτῳ τῆς μετεώρων, ὡς ἔστι κύκλος ἐστὶ μείζων ἡμικυκλίου τὸ τῆς Ἴριδος σῶμα, ἀλλ' ἢ ἡμικύκλιον, ἢ ἔλαττον ἡμικυκλίου, ἀλλ' οὖν φασιν ἔριν, ὡς μεῖζον ἡμικυκλίου

πολλῷ

πολλῷ τῶν ἄλλων, τὸν φυσάοντα ποιητικὸν μάρτυρα ἐπαγόμενος· λέγει γάρ, ὡς ἔστι τοῖσιν κύκλον, καὶ εἰς δέκα τμήματα αὐτὸν τέμνη, τὰ μὲν ἐνέα ὑπὸ γῆς ἔσεσθαι· τὸ δὲ ἓν τμῆμα, ὑπὸ γλῶ. μεταῤῥυθμίζων δὲ τὴν λέξιν, καὶ τὸ ἐν πέντε φερῆσι, αὐτὶ τοῦ ὑπὸ πέντε καὶ ὑπὸ γλῶ χρώδη, ἀξιοῖ λέγειν. μέγα πῆμα φερῆσι δηιοῖσι, καὶ τὰ ξῆς. ἐντεῦθεν ἀπ' ἄλλης ἀρχῆς τὰ αὖθις τοὺς ὑποῤῥικὰς συμβαίνοντα καταλέγει, δεινοὺς ἡμῖν ὁπόσον κώνου ὄζει τὸ ὑποῤῥεῖν, καὶ ψύλλος. χρὴ γὰρ σίζαντας τελέαν εἰς τὸ φερῆσι, τὰ ἑξῆς ἀπ' ἄλλης ἀρχῆς ἀκοῦσαι, ἡδικωτέρως ἡμῖν τὸν νοῦν ῥυθμίζοντα, καὶ φερῆς τὸ ὑπηβέστερον μετάγοντα. μέγα πῆμα δηιοῖσι ὅς κε τὴν ὑποῤῥέουσαν ἀπολείψας ἐπεμβάσῃ, τὴν ἴειδα λέγει, ἢ τὴν σύγα, μέγα πῆμα τοῖς ἐπόχοις ἔῃ· εἰ γὰρ ψύλλος τὶς ἐπ' αὐτὴν ὁμόσει, ἀπωδὸς ἐς ὕστερον ποιησάμενος καὶ ἀνδρεΐας, (τοῦτο γὰρ δηλοῖ διὰ τοῦ, ἀπολείψας) κεῖται ἀταφος μέχρι πολλοῦ, ἐπὰν δὲ τιθαιμοῖ ἡ καὶ ζωὴ, ἀκοινώνητος πυρὶ καὶ ζοῆς καὶ πόσεως, καὶ ὑδρηλὸ φερέοικος ἔζει ἐς πρακτζα, ἀλλὰ πεῖ καὶ ἀναπόδισις, καὶ ἄναυδος φρωτῖς ἐν λεχέεσι φθαφορεῶν ἔζει ὅτι καὶ ὐχ ὑπαλτον, ἀλλὰ καταχόμενος καίρῳ, καὶ ἐπιπολὺ ἐταζόμενος ὑπὸ τ' ἐειμύων. καὶ μακροσσῶν. εἶθ' ὕστερον πάλιν ἰωμενος, καὶ ἀναπτώμενος ὅτι ἧ προτέρην καταίσιν. φιλάνθρωπον γὰρ ἡ φερέοικα, καὶ ἐκ ἐπομνώσκει τέλεον φθαπολίζειν τοὺς δυσβοώτους, δι' ὧν ἄρα σοφῶς ἑαυτῆς φρομήθειαν δείκνυσι. μαρτυρεῖ δέ μοι τῷ λόγῳ ὁ τῶ Ἀγαμέμνονος Ὀρέστης. καὶ εἶπε ἄλλοτοῖς ἀποτίμασιν ἔνοχος γέγονε. Τίη δὴ ποτε εἰς τὴν σύγα ὀμνύουσιν τοὺς θεοὺς λέγει, ἐμοὶ δοκεῖ, ὡς δηλοῖ διὰ τύ μιν ἡμῖν, ὅτι συγκαὶ ὑπὸ θεῶν οἱ ὀμνύοντες, καὶ ὑπ' ἀνθρώπων, ὥσπερ δὴ ἀνωτέρω φερέρηκα, ἢ ὅτι φρεσβύτερον ὂν τῶν ἄλλων στοιχείων τὸ ὕδωρ, κατά τε Ἡσίοδον, καὶ ἑτέρους πολλαχοῦ. εἰκότως εἰς ὅρκον αὐτοῖς προὔκειτο.

Τοῖσιν ἄρ' ὅρκον ἔθεντο θεοὶ Στυγὸς ἄφθιτον ὕδωρ, Ὠγύγιον.] ἤγουν διὰ τὸ φρεσβύτερον εἶναι τὸ ὕδωρ, εἰς ὅρκον αὐτοῖς παρελαμβάνετο, ἢ διὰ τὸ πλυχρηστον καὶ πολλὰς ἔχειν ἐνεργείας. ἢ Στύγα δοκεῖ λέγειν, τὸ κατὰ ῥέον ὕδωρ ἀπὸ τῆς Ἴειδος διαλυομένης ἤδη καὶ σπεδαννυμένης ὑπὸ τῆς ἡλίου ἀκτίνων, καὶ ὑπὸ τῆς ὁμίχλης, αὐτοῖς τοῦτο παιδάνοντος ἡμᾶς τὸ λέγειν, ὡς χρὴ διαλυθεῖν ὁ τὸν ὅρκον φθαθραύσαντ' ἔτος ὡς διαλύεσθαι καὶ διασκεδάννυσθαι ἡ καταῤῥέουσα τῆς ἴειδος δρόσος ἡ ψιλαναώδης. τὸν δὲ Βεμέρεων ὁ Ποσειδῶν πιεῖν γαμβρόν, καὶ δίδωσιν αὐτῷ τὴν Κυμόλειαν, παρόσον ἡ τῶν κυμάτων κίνησις ἔστι ὅτι σωφροτέρα γίνεσθαι καὶ βεμφωτέρα ὑπὸ πνευμάτων, οἷον αὐτῇ σωτηρχιόντων. μὴ δὲ τὸ τοὺς Τιτᾶνας ὑπὸ τοῦ Διὸς καταβληθῆναι εἰς Τάρταρον, ὁ Τυφωεὺς ἐκ τῆς γῆς πεσόντος φθαδίδοσθαι γεννηθῆναι, σωνελθούσης τῇ ταρτάρῃ, καὶ τὰ ἑξῆς δῆλα ἐστίν. ἐντεῦθεν δὲ μὴ τὸ ἀπολαβεῖν τὰ αὖθις ἡμᾶς αἴρεσθαι τὴν ἀτιμωθεῖσαν πᾶσαν ἀνανδρίαν, καὶ ὑπὸ γῆν ἐμβληθῆναι καὶ τῷ λεγομένῳ κάτω ἡμισφαιρίῳ φοασπλέσαι, ὀδαγίσαι (καθὼς οἵεσθαι ὁ φαῶν πάντες) πυφῶνες καὶ σκηφίαι δεινοὶ κλονοῦντες τὴν γῆν καὶ σεσεισματοῦντες ἡμᾶς ταῖς ἀτάκτοις αὐτῶν ὁρμαῖς, καὶ ἐκκυκῶντες ἐ γλῶ μόνον, ἀλλὰ καὶ ὠκρὰ δεῖν καὶ τὸν ἅπαντα κόσμον ἀπαῤῥαίνοντες. δὴ καὶ ὡς τοιαῦτα ἐνεργοῦντες, εἰκότως ἑκατογκέφαλοι λέγονται, καὶ πολύχειρες, καὶ πολύφωνες, ποτὲ μὲν ὡς λέοντες ὠρυόμενοι, ἄλλοτε δ' ὡς ταῦροι μυκώμενοι· ποτὲ δ' ὡς κύνες ἀναιδῶς ὑλακτοῦντες. ἔστι δ' ὁ πνεῶν, πνεῦμα παχύτερον ἐν τοῖσιν ἀπακκλεισμένον, καὶ διὰ τὴν ἀντίκρυσιν τῆς δίνης, ὅτι γῆς φερομένης ἔχειν τὴν ἕλικα, συγκατέχεσθαι τὸ πνεῦμα, μὴ δυναμένην ἀπολυθῆναι. ὅπερ δὲ κατ' ἀδυσεΐαν ἐκπνεῖ. ἐνταῦθα τὸ πνεῦμα κινεῖ, καὶ τὴν κύκλῳ κινῆσιν φέρει, καὶ ἀναφέρει φ' ἂν προσπέσῃ βιαζόμενον. ἀλλὰ τοῦτο τὸ ἐνοχλοῦν παχὺ πνεῦμα καταπαθὲν, καὶ λεπτομερέστερον ἑαυτοῦ μεγέθει τῇ ἐκπυρώσει, καὶ τὸν αἰθέρα χρωματίσαι· ἔπῃ δὲ αὐτῷ τὸ νέφος πολὺ λεπτὸν ἐκθλίβειν, φησὶν καὶ κεραυνὸς γίνεσθαι. ἐνθεν τοι καὶ δικαίως λέγεται διὰ ταῦτα, ὡς ὁ Τυφωεὺς βασιλεῦσαι μέλλων τοῦ τε τῶν παντὸς, ἐκωλύθη ὑπὸ τοῦ Διὸς, ἐγκεκοτῶσθαι τὴν αὐτοῦ μηχανὴν, καὶ ἀναλαβόντα τὰ αὐτοῦ βέλη, καὶ καταλαβόντα αὐτὸν βροντῇ τε καὶ ἀστραπῇ καὶ κεραυνῷ. τάχα δὲ ἂν, ἀνεκύκησε πάντα τὸν κόσμον καὶ ἠφάνισεν ἐπικρατῆσαν τὸ τοιοῦτον πνεῦμα, εἰ μὴ διακείθη ὑπὸ τῆς πάντα διοικούσης δικαίας φρονοίας, εἰς κεραυνούς τε καὶ φρεσβῦρας, καὶ ἀνέμους. καὶ ὅτως ἠλαπαίθη καὶ ὅτως

ἀπε-

ἀπολωλαμώθη· ἢ ἀπὸ τῆς ἐνούσης τῷ νέφει ξηρᾶς ἀναθυμιάσεως ἰσχυρᾶς γιγνομένης τῇ ἐκπύψει, ἢ οἷον μέρος ἀναλαβόσης· ἢ τῷ ἀστραπῷ ἢ τὸν κεραυνὸν ποιησάσης, διεφθάρθη ἢ ἀπηγριώθη τὸ τυφωνικὸν ἐκεῖνο πνεῦμα. ἔοικε δ' ὁ Ἡσίοδος ἀπὸ γλώττης οἰκείας γίνεσθαι τὸν Τυφῶνα, πυρόεντα αὐτὸν λέγει ἐκ γῆς καὶ ταρτάρου γεγενῆσθαι. οἱ δ' ὕστερον ἀπὸ γῆς διϊσχυείζοντα ἐν τῷ ἀπ' ἡμᾶς αἰεὶ γίνεσθαι τοῦτον. τί δ' βέλεσι παρ' αὐτῷ, τὸ [διὰ χρυσῆν Ἀφροδίτην] εἶμαι τῷ τῇ ἔριν· ἅπαντα γὰρ τὰ τῇ ἐρίεται, καὶ τὰ μὲν μᾶλλον καὶ ἐπιπολύ, τὰ δ' ἧττον. καὶ ὁ Τυφὼν οὕτω τῇ ἐρίδι, καὶ ἡ χάλαζα, καὶ ἡ ὁμίχλη, καὶ πάντα τὰ ἀπὸ φύσεως ἢ φυσικῶς γινόμενα. δράκοντι δ' αὐτὸν παρεικάσαι διὰ τὸ ἀνδῆ τῇ καὶ πικρὸν τοῖς ἀνθρώποις, καὶ θανάσιμον, ἢ διὰ τὸν συεργμόν. λέοντι δὲ καὶ ταύρῳ, διά τε τὸ ἰσχυρὸν καὶ τὸ θηριώδες· κυσὶ δέ, διὰ τὸ ἀνδὲς καὶ ἔστιν ὅτε λιγύφωνον.

ΣΧΟΛΙΑ.

Κίσσιν ἀργυρέοισι.] εἰς ἀπορολιὸν καὶ ἀδιάφορον. ἐν γὰρ ἄρχεις ἐρανῷ οἱ κίονες ἐκ τοῦ ταρτάρου. ἢ διὰ τὴν ἀνάδοσιν τοῦ εἰς ἐρανὸν ὕδατος.

Παῦρα δέ.] ὀλιγάκις. ἐν γὰρ συνεχῶς γίνεται. ὁ γὰρ, φησὶν, ἄνωθεν τῶν νώτων τῆς θαλάσσης ἢ Ἶρις ἀναστρέφει, ὅταν οἱ θεοὶ πρὸς ἀλλήλους ἐρίζωσιν, ἤγουν ὅταν μάχη τις ἐν τοῖς στοιχείοις γένηται. ταῦτα γὰρ θεοὺς καλεῖ, διὰ τὸ θέειν, καὶ κινεῖσθαι· ἐν γὰρ ἀεὶ φαίνεται· ἀλλ' ὅταν πολλή τις γένηται ταραχὴ ἐν τοῖς μετεώροις καὶ πολὺ κατακλύσῃ ὕδωρ, τότε εἴωθε σωίζεσθαι, ὀλίγου ὕδατος τοῖς νέφεσιν ἀναπομένοντος· ἐν γὰρ ὅτι πλῆθος ὑδάτων συναθροίσῃ ποτ' ἂν, πέμπεται ὑπὸ τῆς Διὸς ἀγγέλου τῆς τοῦ κόσμου συστάσεως. Θαύμαντος δέ, διὰ τὸ θαῦμα ἐμποιεῖν. Ζεὺς δέ τε Ἶριν ἔπεμψε.] τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάσσης αἰθέρα, ἐν τῷ ταρτάρῳ. διὰ τοῦτο ἡ Ἶρις διὰ θαλάσσης εἰς τάρταρον πέμπεται. ἐν χρυσείῃ φιάλῃ] ξέστην τίμιον, ἢ ἔνδοξον, ἢ πολλάκις ὑπὸ πολλῶν ὀνομαζόμενον, διὰ τὰς ὄρνιθας· ἢ ἐν πολλοῖς τόποις ὄν. πολλόν θ' ὑπὸ χθονός.] πολὺ δὲ ὑπὸ τὴν γῆν διὰ τὸ Ὠκεανὸν λαθραίως περιέχειν τὸ ὕδωρ τῆς Στυγός, καὶ ἔτος. Ἥ δὲ μ' ἐν πέτρῃσι.] ὡς δι' ὀχετοῦ κεκρυμμένου διαβαίνει θεὸς τὰς πέτρας, ἔνθεν καὶ φασὶν ὁρκοῦντες ὕδωρ τῆς Στυγὸς τὸ δεκάτον μέρος τοῦ Ὠκεανοῦ ὕδατος· ὃς ἔχων τὸ λοιπὸν ὕδωρ τοῦ Ὠκεανοῦ μοῖρας ἐννέα τέτυκται μὲν ἐννέα. αὐτῆς δὲ μία ροῆς. Οὐδέ ποτ' ἀμβροσίης.] τὸ ἀπαρήσιασον τῶν ἀστέων χαρακτηρίζει. ἄστον.] πλησίον τῆς βρώσεως τῶν θεῶν ἀφικνεῖται. Αὐτὰρ ἐπὴν νόσον τελέσῃ] διὰ τοῦτο ἐν μακροβιοσίᾳ φησὶν ἑστάζειν τὸν ἀστέα, ἐπεὶ πολλοὶ τῶν σωτόμως θανάτου κατατυγχάνουσι θεοὶ τὸ ταχέως ἀπαλλάττεσθαι τῶν κακῶν.

Ἐννάετες δέ.] τὸ δὲ δέ, ἀντὶ τοῦ γάρ. τὸ δ' ἀπομείρεται, σημαίνει τὸ ἀποχωρίζεται. δεκάτῳ, ἵνα δῶ ἐλπίδα μεταβολῆς τῷ δικαιοφαγήσαντι.

Ὠγύγιον· τό δ' ἴσον.] τὸ παλαιόν, ἀπὸ Ὠγύγου βασιλεύσαντος θρῶν τῶν θεῶν. δοκεῖ δ' ἐν τούτῳ καὶ ὅλῃ τῇ μεγάλῃ τάξει.

Ἔνθα δ' γῆς ἀνοφερῆς.] ἐκτὸς κυκλικά εἰσι τὰ τῶν στοιχείων σώματα, τὸ τῆς ἐνὸς τέλους ἀρχὴ ὄντι τοῦ ἑτέρου. ἐν γὰρ τῷ τέλει τῆς γῆς ἀρχεῖται τὸ ὕδωρ λαμβάνει· καὶ ἑξῆς τὰ λοιπά. ἢ ἀρχὴ καὶ τέλος ἐκάστου ὄντι τὸ σημεῖον, ἀφ' οὗ ὁ κύκλος ἤρξατο ἄγεσθαι. τοῦτο δ' ἀπὸ γῆν φησιν, οἶμαι, διὰ τὸ ἀφανὲς ἡμῖν εἶναι, καὶ ἄγνωστον. τά γε συγγένη θεοί περ.] μισεῖσι γὰρ τὸν ἀπὸ γῆν τόπον οἱ θεοῦντες ἀστέρες, διὰ τὸ ζοφῶδες. ἀρηρώς.] ἠρμοσμένους· αἱ γὰρ ῥίζαι τῆς γῆς ἅπασι εἰσὶν ἠρμοσμέναι, ὡς μηδέποτε δύνασθαι κινηθῆναι τῆς αὐτῶν στάσεως. θεσπέσιον δ' θεῶν.] μετὰ τὸν κύκλον τοῦ ἀέρος, τὰ θεοντικὰ ὄντι τῶν ἀστέρων σώματα. εἶτα τὰ ὑπὲρ τὸν αἰθέρα πτανόμενα καὶ σωιζόμενα πάθη, ἃ πτάνας ὀνομάζει, ἤγουν κομήτας, καὶ βοθύνους καὶ δοκίδας, καὶ τὰ τοιαῦτα. ἑξῆς δ' τούτων τὰ πυρώδη πνεύματα, ἃ τῷ Διὶ βοηθοῦσι, τουτέστι τῷ αἰθέρι, διὰ τὸ ἀπολαύειν ἐξ αὐτοῦ τοῦ ὑπερόπτου γινόμενα πάθη, τοὺς κομήτας καὶ τὰ λοιπά. ἄλλοτε μὲν γὰρ φθίγγονται.] ποτὲ μὲν ἐλέλοιπε, ὅτε καὶ θεοῖς γαυρίζεται τῷ φωνῷ· ποτὲ δὲ καταλλήλως τῷ βίῳ, καὶ ποτὲ ἀκαταλλήλως. ὅσαν ἀγαύρη.] καλῶς, ἢ ὅπερ, Γ' ἀφικνοῦ. ἀγαύρου φρονταροξούσης. τὰ γὰρ εἰς ρος ὀνόματα, τῇ εὐ διφθόγγῳ παραληγόμενα, ἔχοντα κατ' ἰδίαν θηλυκά, ὀξύνονται ὅσον, ἀφαυρός, ἀμαυρός. τὸ δὲ ἄγαυρος βαρύνεται, θηλυκισμῷ τοῦ ἀ-

ὃν

ἐκ Νυκτὸς δὲ γαῖρε γένοντο. τοὶ δὲ μὲν ἐνδυκερῶς ἔνομα πάντες, ἀρχέμολοι, μάχης ἔχετα δηλυκά, φρεσὶ μερόπεσσι δέλεαρ· οἷον, ταυροφόνον στυφελίγγιον ἐξενίκησεν.

Καῦμα δ' ὑπ' ἀμφοτέρων κάτεχεν ἰοειδέα πόντον,
Βρονταῖς τε στεροπαῖς τε πυρὸς δαπτοῦ τε πελώρου,
Πρηστήρων αὐήμων τε μεγαυχέος τε φλογέθοντος.
Ἔζεε δὲ χθὼν πᾶσα, καὶ Ὠκεανὸς, καὶ θάλασσα·
Θῦε δ' ἀρ' ἀμφ' ἀκταὶ, φέρε τ' ἀμφί τε κύματα μακρὰ
Ῥιπῇ ὑπ' ἀθανάτων· ἔτοσις δ' ἄσβεστος ὀρώρει.
Τρὶς δ' αἰδὴς δ' ἐρίηρσι κατεφθιμένοισιν ἀνάγκη,
Τιτῆνές θ' ὑπένερθε, Κρόνου ἀμφὶς ἑόντες
Ἀσβέστου κελάδοιο καὶ αἰνῆς δηϊοτῆτος.
Ζεὺς δ' ἐπεὶ οὖν πόρθμευε ἰὼν μένος, εἵλετο δ' ὅπλα,
Βροντήν τε στεροπήν τε καὶ αἰθαλόεντα κεραυνὸν,
Πλῆξεν ἀπ' Ὀλύμποιο ἐπάλμενος· ἀμφὶ δὲ πᾶσαι
Ἔφριξαν θειοτέρας κεφαλὰς δεινοῖο πελώρου.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ μιν δάμασε πληγῇσιν ἰμάσσας,
Ἤριπε γυμωθείς, στενάχιζε δὲ γαῖα πελώρη.
Φλὸξ δὲ κεραυνωθέντος ἀπὸ σθένεος τοῦ πάντοσε,
Ὀρέων ἐν βήσσῃσιν αἰλῆς πυκιναλόφοιο
Πληγέντος, πολλὴ δὲ πελώρη καίετο γαῖα
Λίτμῃ θειοσόῃ, καὶ ὑπὸ σφέας ὁ χαλκὸς ἄεν,
Τέχνῃ ὑπ' αἰζηῶν τετυγμένος ἐν τ' ἀδύτοις γαίης
Θαλφθεὶς, ἐν σίδηρος ὅπερ κρατερώτατός ἐστιν,
Ὀρέος ἐν βήσσῃσι δαμαζόμενος πυρὶ καλῷ
Τήκεται ἐν χθονὶ λίμνῃ ὑφ' Ἡφαίστου παλαμῇσιν·
Ὣς ἄρα τήκετο γαῖα σέλᾳ πυρὸς αἰθομένοιο.
Ῥῖψε δέ μιν θυμῷ ἀκάχων ἐς τάρταρον εὐρύν.

Ἐκ δὲ Τυφοίος ἔπ' ἀέμων μένος ὑγρὸν ἄητον,
Νόσφι Νότου, Βορέαό τε, καὶ ἀργέστεω Ζεφύροιο.
Οἱ γάρ μιν ἐκ θεόφιν γένεῃ θνητοῖς μέγ' ὄνειαρ.
Αἱ δ' ἄλλαι μεμαῦῖαι ὀλοσσεύουσι θάλασσαν,
Αἵ δή τοι πίπτουσαι ἐς ἠερόεντα πόντον
Πῆμα μέγα θνητοῖσι κακὴ δύσουσ' ἀέλλη·
Ἄλλοτε δ' ἄλλαι ἔασι, ξυμπνείουσαί τε θύουσι,

Ardor autem ab vtrisque occupabat nigrum pontum,
Tonitruque & fulguris igne ab isto immani,
Valde spirantium ventorumque & fulminis ardentis.
Ferebat autem terra omnis, & cœlum, atque mare.
Æstuabant etiam circum litora, circumquaque & vndique fluctus
Impetu deorum: commotio vero difficilis sedatu cooriebatur.
Expauit autem Pluto inferis mortuis imperans,
Titanesque sub Tartarum detrusi, a Saturno seorsim existentes,
Ob inextinguibilem fremitum, & grauem conflictum.
Iupiter vero postquam collegit suum robur, sumpsitque arma,
Tonitruque, fulgurque, & coruscans fulmen,
Percussit ab Olympo insiliens. circum vero omnia
Combussit ingentia capita horrendi portenti.
Cæterum vbi ipsum vicit ictibus percutiens,
Cecidit mutilatus: ingemiscebat autem terra valida.
Flamma autem ex fulmine ictu prosiliebat ab hoc rege,
Montis in saltibus opacis asperis,
Percusso. multa autem vasta ardebat terra,
Ardore ingenti, & liquescebat stannum velut
Arte ab iquem am, & a fabrefacto catino fusorio
Calefactum, atque ferrum quod solidissimum est,
Montis in saltibus, victum ab igne combustino,
Liquescit in terra, diuina subvulcani manibus:
Sic sane liquescebat terra fulgore ignis ardentis:
Abiecit autem ipsum animo moestus, in Tartarum latum.
Ex Typhoeo autem est ventorum vis humide flantium,
Excepto Noto, Boreaque, & celeri Zephyro.
Qui sane ex dijs sunt nascitura hominibus magna vtilitas.
At alij sine vsu venti inspirant mare,
Qui vtique incidentes in obscurum pontum,
Cladem magnam hominibus grauem rapiunt turbine,
Nunc hi nunc illi flant dissipantque naues,

Νεύτας τε φθείρωσι· κενεὸν δ' ἐ γίνεται ἀλκὴ
Ἀνδράσιν, οἱ κείνοισι συναίτιοι ἠδὲ πονῆσαι.
Αἱ δ' ὅτε δὴ χαλεπὰς ἀπεείρονται ἐνθαμίοσσαι,
Ἔργ' ἐρατεὰ φθείρωσι, χαμαιζήλους τε θάλασσαν
Πιμπλεῦσαι κόνιός τε Ἐ αρχαλέην καλοσυρτεῖ.

Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥα πόνοι μακάρεσσι θεοῖς ἐξετέλεσσαν,
Τιτῆνεσσι δὲ τιμὰς κείνατο βάρδι,
Δὴ ῥα τότ' ὤξιον βασιλεύμεναί τε ἄνασσέ τε,
Γαίης φραδμοσύνῃσιν, ὀλύμπιον εἰσαφικέσθαι
Ἀθανάτων. ὁ δὲ τοῖσιν εὖ δεδαὼς ἐνέμησε.

Ζεὺς δὲ θεῶν βασιλεὺς πρώτην ἄλοχον ποιήσατο Μῆτιν
Πλεῖστα θεῶν εἰδυῖαν ἰδὲ θνητῶν ἀνθρώπων.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἤμελλε θεὰν γλαυκῶπιν Ἀθήνην
Τέξεσθ', τὸν ἔπειτα δόλῳ φρένας ἐξαπίνησας
Αἱμυλίοισι λόγοισιν ἑοῖ ἐνὶ κήδεϊ θέσθαι
Γαίης φραδμοσύνῃσι καὶ Οὐρανοῦ ἀστερόεντος.
Τὼς γάρ οἱ ἐφράσατην, ἵνα μὴ βασιλῆος ἄνευθε
Ἄλλος ἔχῃ, Διὸς αὖτε, θεῶν αἰειγενετάων
Ἐν γὰρ τῆς εἵμαρτο περίφρονα τέκνα γενέσθαι·
Πρώτην μὲν κούρην γλαυκώπιδα Τριτογένειαν
Ἶσον ἔχουσαν πατρὶ μένος καὶ ὀπιφρονα βουλὴν
Αὐτὰρ ἔπειτ' ἄρα παῖδα θεῶν βασιλῆα καὶ ἀνδρῶν
Ἤμελλε τέξεσθ', ὑπέρβιον ἦτορ ἔχοντα·
Ἀλλ' ἄρα μιν Ζεὺς πρόσθεν ἐνὶ φρεσὶν ἠδὲ νόημα,
Ὡς δή οἱ φράσαιτο θεὰ ἀγαθόν τε κακόν τε.
Δεύτερον ἠγάγετο λιπαρὴν Θέμιν, ἣ τέκεν Ὥρας,
Εὐνομίην τε, Δίκην τε, καὶ Εἰρήνην τεθαλυῖαν
Αἵ τ' ἔργ' ὠφείουσι κατὰ θνητοῖσι βροτεῖοις
Μοῖράς θ', ἧς πλεῖστον τιμὴν πόρε μητιόεσσα Ζεύς,
Κλωθώ τε Λάχεσίν τε καὶ Ἄτροπον, αἵτε διδοῦσι
Θνητοῖς ἀνθρώποισιν ἔχειν ἀγαθόν τε κακόν τε.
Τρεῖς δέ οἱ Εὐρυνόμη Χαρίτας τέκε καλλιπαρήους,
Ὠκεανοῦ κούρη πολυήρατον εἶδος ἔχουσας·
Ἀγλαΐην καὶ Εὐφροσύνην, Θαλίην τ' ἐρατεινήν

Vana sunt opera deum: malo cuiquam non est remedium
Viro qui illis occurrerint in ponto.
Ibidem cursum per terram, immensam hostibus ornatam
Opera inquinda corrumpunt hominum progenitorum hominum.
Replentes pulvereque & molesto palearum strepitu.

Sed postquam sæpe laborem dij beati perfecerunt,
Cum Titanibus autem pro honore pugnarunt vi,
Jam tum jubebant regnare atque imperare,
Ex Terræ consilio, Olympium late cernentem Iovem,
Immortalibus. Hic vero inter illos bene distribuit munia.

Iupiter autem deorum ex primam uxorem suam fecit Metin,
Plurimum ex dijs cognitam, & mortalibus hominibus.
Sed cum esset impleturus eam cæsijs oculis Minervam
Post ejus, cum dictum dolis animo decepto,
Blandis sermonibus, in suum condidit alvum,
Telluris consilijs, & Cœli stellati.
Sic enim ei consuluerunt, ne regium honorem
Alius haberet Iovis loco, dea futuri cupitores deorum.
Ex hac enim in ætatis periodos liberos nasci.
Primæ quidem, virginem ex oculis apud Tritonem genitam,
Patri habentem patri robur, & prudens consilium:
Deinde certum filium deorum regumque & virorum
Erat parituta, magnum animum habentem:
Sed illam sane Iupiter ante in suum condidit ventrem,
Venempe ei indicaret dea bonumque malumque.
Postea duxit splendidam Themin, quæ peperit Horas,
Eunomiamque, Dicenque, & Irenem florentem:
Quæ opera mortalia faciunt mortalibus hominibus:
Parcasque, quibus maximum honorem dedit prudens Iupiter,
Clothoque, Lachesimque, & Atropon: quæ dant
Mortalibus hominibus habere bonumque malumque.
Tres vero ei Eurynome Gratias peperit pulchras genas habentes,
Oceani filia, formosum genus habentes,
Aglaiam & Euphrosynen, Thaliamque amabilem,

Τῶν

[illegible] ... stitat contuentium. [illegible] ... sub supercilia aspiciunt.

... καλὰς δὲ [illegible] ὀφρύσι [illegible]

ΑΛΛΗΓΟΡΙΑ.

[illegible] Βορέας τε καὶ Ἀργέστης Ζέφυρός τε [illegible]

[illegible] Ἡσίοδος εἴρηται τὰ ὑγρὰ [illegible]

[illegible] συνελθόντων, ἡ Ἀθηνᾶ [illegible], τουτέστιν ἡ [illegible] φρόνησις [illegible] Μῆτις, τουτέστι [illegible]

[illegible]

 ἔχουσι

ἔχουσι σὺν αὐτοῖς, ἐπὶ πολεμίοις τε ἰέναι καὶ ἐν ὁπλοις μάχεσθαι ἐπιτηδείως διακεῖσθαι, ὅτ' ἂν ὁ γραμματεὺς ἢ γῦπ ἐρωτᾷ ἐκ, ὅτι ὁ χαλκὸς ἢ χαλκὸν σφυρηλατῆσαι χρή, ὅτι ὁ ἐλεφὰς τὸν ἐξ ἐλέφαντος τιθῆ διάπλεως καὶ ἐρρωμένος ἢ πάντα ἄλλα ἐπιτήδεια ἔχῃ. ἐπὶ δὲ τοῦ μύθου ἐκεῖ τῆς Θέτιδος ὁ Ζεὺς μανεὶς, παρέσον ἐν τοῖς δημοσίοις ἐκ διαφορᾶς τινὸς καὶ μάχης ἀναπεπταμένης ἡττᾶσθαι τὸν ἀδελφὸν, τοῦτο μὲν κόλασιν ἐπάγοντος τῷ ἀδελφῷ, τοῦτο δὲ χάριν παρέχοντος τῷ δικαιοπραγήσαντι ἐκ ἐγκωμίων τοὺς Χαλκέας ὑπηρετῆσαι τῷ Ἀχιλλεῖ, καὶ τῷ Εὐφραινέλῳ, καὶ τοῖς ἄλλοις. ἐδόκει οὖν τοῖς παλαιοῖς διῄρεται ἡ τέχνη, ἡ χαλκεία ἐκ ἡ ὁπλοποιία ἐκ ἡ ἀνδριαντοποιία ἐκ ἡ ἄλλαι τὸ τοιοῦτον ἐκ ἡ ἐργασία τῶν ἐκ τοιούτων ὑλῶν ζῴων ἄλλων τε καὶ ἀνθρώπων καὶ μυθείων.

Σ Χ Ο Λ Ι Α.

Καίτοι δ' οὐκ ἀμφισβήτει.] ὑπὸ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἥρας τοῦ Τυφωέως, τοῦ μὲν ὅτι πάντα βρασταλέα τοῦ ἢ ἐπὶ τὸ πάρεστα. Πολλὰ ἢ ἐπιφυσῶντος] ἐπιφυσῶντος τοῦ πνεύματος, τουτέστι τοῦ Τυφωέως, αἰθριάσαντος ἢ φλὸξ τοῦ πυρὸς, τουτέστι τοῦ Διὸς, κἀπέσβησεν, κατεφυσήθη, ἀντὶ τοῦ τὰ ἄγρια χειμάσαντα ἀφλοῖ φλόγες ἢ αἱ ἐκ τῆς ἀτμίδος αἰθαλώδεις ἐξάψεις ἢ λόφοι τοῦ δερματίου. ἄλλως τε καὶ λόφοι τῆς ἀτμίδος ἐξάψεις ἢ ἐκ τοῦ δέρματος ἀναδύσεις ἐξαίφνης ἐκ τοῦ δέρματος ἀέρος. εἰδέναι] ποῦς ὑφαίνουσι, ἢ ἀς ἀφαίνεσθαι ἀφ' ἑαυτῶν τὰ ὑφάσματα, καὶ μὴ ῥάπτειν ὡς αὐτός. πῶς ἢ χρὴ πλουσιομόν τὸ. πῶς ἢ τῶν ἐνεκεντρισμένων λέγει. χρύσεια] χρυσᾶ τοῦ. χρὴ τὸ χαριεστικὸν τοῦ σώματος, τὰς φύσεις λέγει. Ῥίψε δέ μιν ἀπὸ] ἀπὸ τοῦ ἀπὸ ἀπειράλου πόλεως, ζάρυγος ἀπὸ δύσεως, νήσου ἀπὸ μυστηρίας, βορέας ἀπὸ ἄρκτου. ἀργέστης, ὁ ἀπὸ δύσεως, ὃν λέγει ὁ Ὅμηρος ἀῦτον. μεμαυῖαι.] καὶ ἐν μέσῃ πυρὶ ἐοικυῖαι κωμῳδεῖ. Ἀρκτοῦρος ἢ ἄρκτος, ἡ πόλις τὰς ἀῶρας. κάτω τε τὴν ἀγχιόλου κολοσσοῦ] ἢ ὁ ἀγχίολος κολοσσὸς ἢ ὁ τὸν ἀγχίαλον συρρέοντα Σίφιλος, ἀπὸ τοῦ πλησίον κεῖσθαι· τουτέστι πόρρω. κλύσις δὲ ἡ ἀπὸ τοῦ κλύζεσθαι ἢ ἄμπωτις ἢ πλήμμυρα ἢ ἀναπλήρωσις τοῦ ὕδατος ἢ ἐπὶ τὸ ἔνδον ἐκ τοῦ ἀγχιάλου ῥεύματος ἐπὶ τὴν γῆν ἐκ τοῦ πελάγους, ὅτε ὁ ἐκ τοῦ ἀγχιάλου ῥεύματος ἐπὶ τὴν γῆν ἐκ τοῦ πελάγους ἐπιρρεῖ. ἐπὶ πλεῖστον χρόν. ἢ πρωτίστη ἢ πλημμύρα ἢ ἐπὶ πλεῖστον χρόνον ἢ ἐπιμένουσα ἢ κίνησις ἀνθρωπίνη τις ἢ ἐπὶ πόσον φθάνει ἢ ἐπίσχει ἔργα. ἄνευ ἐπιφράσσαο.] ἐπιφράσσασθαι ἢ τὴν ἴδιαν ἢ τὴν τοῦ κολοσσοῦ πάθος.] τὸ ἢ [πάθος] αὐτὸ τοῦ πάθους. ἔστο δ' ὅπως ἐθέλῃ] ἢ Μῆτις τοιαύτην ἔχει δύναμιν, ὡς τοιαῦτα βουλεύεσθαι οἷα ἂν ἐθέλῃ. πλανήσας ἂν ὁ Ζεὺς αὐτὴν, ἢ πρᾶξιν τινὰ, αὐτὴν. ἔχωσι ἢ αὐτὴν ἐμπέσασα ἢ ἀφορμὴ ἢ ἐν ἐκείνῃ τινὰ, πρὸς τοῦτο ἐκείνη, ἵνα μὴ ἐθέλωσι ἐξ ἐκείνης ἐπιτήδειος ἢ ἔστω ἢ μεμηχανημένον ὑπάρχον. γλαυκώπιδος Ἀθήνης] γλαυκόφθαλμος διὰ τὸ ἐξυδρεῖς. τοιαῦτα ἢ ἡ γένεσις. Αἰμυλίοισι λόγοισιν.] ἐπιτηδείοις, διὰ τὸ ἡδέως ἐκ πολλῆς εὐνοίας καὶ βεβαιότητος. Ἡφαίστῳ ἐφθόγγησεν.] ἀφώνησε (φησὶν) ἢ ὁ ἥφαιστος ἀπὸ τοῦ ἐπιτηδείου, ἵνα μὴ ὁ θυμούμενος ἐξ ἀνάγκης ἐπιτήδειος ᾖ. Τοῖς δὲ καὶ] αὐτὸς ἢ αὐτῇ σοφὸς ἢ μαθηματικὸς τοῦτο, σημαίνει σοφὸς τὴν τέχνην. ἵνα μὴ βασκαίνῃ] εἰ δὲ μὴ ἡ σοφία μόνη ἐν τῷ Διΐ, σημαίνει ἐξ ἀνθρωπίνης τοῦ δημιουργεῖσθαι εὐφήμως. Ἀλλ' ἄγεσθε Ζεύς] ἄγειν ὁ λόγος τὴν κακὴν βουλὴν εὐλαβεῖσθαι ἐκέλευε τῆς ἀπειλῆς ἀπολύσεως. Εἶρπε] τὴν ἐπὶ δύσιν εἶρπε ἢ αὐτὴν, ἀπὸ τοῦ καμάτου ἐκ τοῦ ἡμέρου ἐκείνου. ἢ τέλεσεν ὥρας.] τὰς ἡμερινὰς ὥρας λέγει· ἀπὸ τοῦ ἀείρειν, ἐξαίρειν· αὐτὸν ἢ φύσεως ἢ ἀνθρωπίνου ἔργου. ἔδυν ἢ ἡλίου λέγει ὁ φύλαξ. τιμωμένου ἢ τὰς ὥρας. Ἐ ὑπείρεα πάντα.] πάρεσον ἐν τῷ χρὴ πάντα θεμιστεύειν, ἢ καθ' ἡμᾶς χρεὼν λέγει, ἀμφιλαφῶς ἢ ἐκ τοῦ ἐπιτηδείου. Κίρκην τε δολόφρονα] ὅτι αἱ τοῦ Διὸς βουλαὶ ἀεὶ πᾶσιν ἀεὶ τοῖς ἐπιτηδείοις ἢ δεῖ τοῦτο ἢ τελεσθῆναι δύναται, ἐπεὶ δεῖ τὸν ἀγχίνουν τῶν ἀνθρώπων φυλάξασθαι, ἢ πῶς ἐκείνῃ δεῖ ἐλθεῖν εἰς ἢ τὴν βίαν ἡμῶν δύναμιν. ἄλλως τε δεινὸν ἢ ἀλλοτρίαν ἐπιθυμῆσαι γυναικός. Μοίρας δ', ἐπεὶ πολέμοιο] σωφρονεῖ ἐν τοῖς ἐπιτηδείοις διατριβαῖς τοῦτο ἢ ἐπιτήδειον γίνεσθαι. ἐγκλίνῃ τε κραδίη.] διὰ γὰρ ἀβουλίαν ἐκβαίνει, τῶν ἢ βουλῶν κολάσεως. Τρῶες δ' ἐπὶ ἐπεμάρψαν]

ὧν καὶ τῶν ἀνθρώπων εἷς τις ἐπὶ γῆν πολυ-
κτεάνων· ἡ δὲ διὰ τὸν ἡ τελετὴν ἀέλλη. φ
δεῖ τὸν λιχέμοναν τὰς ὥραις συλάπτειν αὐτὰς,
καὶ πολὺν ἀέλλην. ἄλλως. ἢ ὅτι ἐκ τοῦ ἐπὶ
γῆν ἐπὶ γῆς ἐστὶ, ἢ ἐν τοῖς ἐφημέροις
πρᾶξι πολλὰ ζῶα ἀέλλαι καὶ ἀγλαΐζουσι.

Θάλεια, ἐπὶ ἀέλλαις τῷ βίῳ ἡμῶν τοῖς
χείζουσι δορύμενα.

Πότνια δὲ Δήμητρος πολυφόρβης ἐς λέχος ἦλθεν,
Ἣ τέκε Περσεφόνην λευκώλενον, ἣν Ἀΐδωνεὺς
Ἥρπασεν ἧς παρὰ μητρὸς ἑκὼν· ἔδωκε δὲ μητίετα Ζεύς,
Μνημοσυνὴς δ' ἔξαυτις ἐρήσατο καλλικόμοιο,
Ἐξ ἧς αἱ Μοῦσαι χρυσάμπυκες ἐξεγένοντο
Ἐννέα, τῇσιν ἅδον θαλίαι καὶ τέρψις ἀοιδῆς.
Αὐτὼ δ' Ἀπόλλωνα καὶ Ἄρτεμιν ἰοχέαιραν,
Ἵμερόεντα γόνον περὶ πάντων ἐρατιζόντων.
Γείνατ' ἄρ' αἰγιόχοιο Διὸς φιλότητι μιγεῖσα.
Λοιδοτάτην δ' Ἥρην θαλερὴν πόσιν' ἀγαγοῦσα,
Ἣ δ' Ἥβην, καὶ Ἄρηα καὶ Εἰλείθυιαν ἔτικτε
Μιχθεῖσ' ἐν φιλότητι θεῶν βασιλῆϊ καὶ ἀνδρῶν.
Αὐτὸς δ' ἐκ κεφαλῆς γλαυκώπιδα Τριτογένειαν
Δεινὴν, ἰοχέαιραν, ἀγέστρατον, ἄγυιάδα,
Πότνιαν, ἣ πολέμοιό τε ἔργα, πόλεμοί τε, μάχαί τε
Ἥρη δ' Ἥφαιστον κλυτὸν ἐν φιλότητι μιγεῖσα
Γείνατο, καὶ ζαμένησε, καὶ ἤρισεν ᾗ παρακοίτῃ,
Ἐκ πάντων τέχνησι κεκασμένον οὐρανιώνων.
Ἐκ δ' Ἀμφιτρίτης καὶ ἐνοσίχθονος Ἐρικτύπου
Τέρπνὸν μείλιχόν τε γόνον μέγας ἐκ θαλάσσης
Πῶϊ μάλ' ἐν μεγάροις φίλῃ καὶ παρὰ μητέρι κεῖται
Ναΐδι χρυσείῃ δῶ, δεινὸς θεὸς ἠΰτε πατὴρ
Ἠνεμόεσσα Κυθήρεια Φόβον καὶ Δεῖμον ἔτικτεν
Δεινούς, οἵτ' ἀνδρῶν πυκινὰς κλονέουσι φάλαγγας
Ἐν πολέμῳ κρυόεντι, σὺν Ἄρηϊ πτολιπόρθῳ·
Ἁρμονίην θ', ἣν Κάδμος ἀμύμονα θῆκε θύγατρα
Εἶσατο δ' ἐκ Ἀτλαντὶς Μαῖα τοκὴς κυδίμοιο Ἑρμῆο
Κήρυκ' ἀθανάτων, ἱερὸν λέχος εἰσαναβᾶσα.
Καδμείῃ δ' ἄρα τέκεν θαλερὸν τέκος ἐγκυμονήσασ'
Μιχθεῖσ' ἐν φιλότητι Διὸς νεφεληγερέταο,

Porro hic Cereris mulcra fortitudinis ad lectum venit.
Quæ peperit Proserpinam pulchris vnis, quam Pluto
Rapuit sua a matre: dedit autem consiliarius Iupiter,
Mnemosynem vero deinceps amauit pulchricomam,
Ex qua Musæ aureæ mitræ regiæ
Natæ sunt,
Nouem, quibus placent conuiuia, & obiectatio cantus.
Latonæ autem Apollinem & Dianam sagittis gaudentem,
Desiderabilem prolem per omnes cœlicolis,
Reperit sane, figiachi Ioue amori mixta.
Postremam vero Iunonem sponsam duxit vxorem.
Hæc autem Heben, Martem, & Lucinam peperit,
Mista amore deorum regi & hominum.
Ipse vero ex capite, cæsis ocellis prædiram Tritogeniam,
Acrem, tumultum excitantem, ducem exercitus, indomitam,
Venerandam, cui clamores, plagæ cuerunt bellaque pugnæque.
Iuno autem Vulcanum inclytum amori indulgens,
Peperit (& vires intendit & contendit cum suo marito)
Ex omnibus, artibus præstantem, cœlicolis.
Ex Amphitrite autem & grauicrepo Nepturo,
Triton late potens natus est magnus, qui magis
Blandum genens, apud matrem charam & patrem regem
Incolit aureas ædes dilectus deus, sed Mauri
Clypeorum dissecatori, Venus amorem & Metum peperit,
Graues, quique virorum densas turbent phalanges
In bello horrido, vna cum Marte vrbes deuastante,
Et Harmoniam, quam Cadmus magnanimus duxit vxorem.
Illi vero Atlantis filia Maia peperit gloriosum Mercurium,
Præconem deorum, sacrum locum conscendens.
Cadmi filiæ vero ei semele peperit clarum filium,
Remi cum eo habens, Bacchum hilarem

Α' θάνατον θνητὴ· νεὸ δ' ἀμφοτέρω θεοὶ εἰσιν

vero ambo dij sunt.

ΑΛΛΗΓΟΡΙΑΙ.

Ε'πὶ ἀρχῇ ἡ ὁ Ζεὺς μὲ τῆς Δήμητρος τῆς πολυφόρβης, καὶ ἀποφήνας τὴν Περσεφόνειαν, διὰ τὸ ὀπυιέσθαι τὰς ἀνθρώπους ἐπὶ τὴν γῆς ἐργασίαν· Δημήτηρ δὲ ἡ γῆ λέγεται πολλαχοῦ φέρουσα, ὅτι πάντας. Ζεὺς ἡ ῥηθεὶς ἂν ἐπαινεῖσθαι τὸ περὶ τῆς ἐργασίας νόμιμα πρὸς τὴν ζωὴν ἡμῶν, ἐξ ὧν ἡ Περσεφόνεια γεγένηται. καὶ ὁ Ἅιδης μὲν ἁρπάζει ἐκ τῆς μητρὸς δίδωσι ἡ ὁ Ζεύς· οἱ γὰρ ἐκ γῆς ἀναδιδόντες καρποὶ, καὶ ἁπλῶς οἱ ἀπόροι ἁρπάζονται οἷον ὑπὸ ζόφου κρυπτόμενοι καὶ καταβαλλόμενοι ἐν κευθμῶνι ἀόρου ἡ βιλαίας τ' ἀνθρώπων, καὶ τῇ τομῇ τῆς γῆς ἀφανεῖς γινόμενοι. ὃς πίνας δὲ ἀόρους, διὰ τὸ ἀποδημίσκειν, οἷον καὶ πλειόνως φονεύοντας ὑπὸ γῆν ἐκτεθέντας Περσεφόνειαν ὁ λόγος καλεῖ. ἐκ δὲ τῆς Μνημοσύνης καὶ τοῦ Μυσῶν τὰ μὲν ἄλλα σεσείρηται κατ' ἀρχὰς τῆς βιβλου. ἐδόκουν δὲ ταύτας αἱ θαλίαι λέγεσθαι καὶ ἡ τέρψις, διὰ τὸ τὰς μνημονεύοντας καὶ ἀποχαίνοντας λογικὰ κυήματα θάλλειν τε καὶ τέρπεσθαι. πρὸς δὲ Λητοῖ συνελθὼν ὁ Ζεύς, ἀποτίκτει τὸν Ἀπόλλωνα, καὶ τὴν Ἄρτεμιν, ἱμερόεντα γόνον πᾶσι πάντων ἐρασίων, δόλῳ βαλόμενοι γὰρ οἱ ἄνθρωποι ἁπλανθάνειάς τε καὶ τὸν βίον ἀνίων ἐφυγόντων μυσπολεῖν καὶ τὸν ὄχον, ποτὲ μὲν ἀφεσποσύνας πᾶς σωστὰς καὶ μελῳδίων ἐκπεσόντες πᾶς μαλακῷ καὶ τῇ χαλεπότητι τοιούτῳ δὲ ἡ μυσπὸς δωσαίμις. ἱμερόεντα δὲ γόνον ταύτην καλεῖ, φαρόσυνα πάντων ἂν ἐφεύροι ἐξ ἐπινοίας οἱ ἄνθρωποι, τὸ μᾶλλον τοιοῦτον ἡδονῆς ὅτι σεμνοπρεπὲς καὶ χαριέστερον τῷ ἡ Ἥρᾳ πεποιῆσθαι ὁμόσαντα ὁ Ζεὺς, καὶ φῶτα γεγενῆσθαι τῷ Ἡφαίστῳ καὶ τὸν Ἄρη, διὰ μὲ βάσκησιν αὐτὰ εἰ ἀπόρτες οἱ ἄνθρωποι καὶ ἐπιόντες. τὸν ἡ Ἄρη γεγενῆσθαι, διότι δι' αὐτὸν καὶ ἰσχυρότατον τόπον ἐείζοσι καὶ μάθησιν ἔχει. ἐν ἡ τῇ Μεσσηνίᾳ Ζεὺς τὸν Ἡφαιστον, κλύτον ἀμφιγυήεντα, καὶ πέρσαι πεποιημένην αὐτὸν πάντων ἐφιεμένων καὶ εἰς μὲ τὸ Διὸς, καὶ ἀρχὰς ἡ μετ' αὐτὸν, πυρόσυνα φλογὸς αὐτὸν ἔστιν ἐκπεπυρωμένον, ἥτις καὶ ἀμαλγὴς ἐστὶν. ἀπεκτάμενον γὰρ ὄντων ἡ τὸ πυρὸς κίνησις, καὶ ἀμφοτέρων βάτος. πλουτὸς ἡ καὶ

ὃς πάντα κτεανεῖται. ὅτι, σωρόσυνα τὸ δημόσιον τοῦτο πῦρ πολύεργον φρασιέλιον ὅτι καὶ πολύχρηστον φανίζει τὸ χαλκεῖον, καὶ μεταβλητὰς φύσεις, καὶ διακρίνεις καὶ συγκεῖνες τὰ ὁμοιοχθῆ καὶ ἀνομοιοχθῆ. ἐείζεται δὲ τῷ ἰδίῳ παραποίτῃ ἡ Ἥρᾳ, σωρόσυνα ἐξεκαυσθαι ἐκ τῆς ἐπιφαρίζεις καὶ ἐξομοιοῦται τὰ αἰδίεις· ἔτος γὰρ διὰ τὸ καρκείδες εἶναι, λέγεται φλογοίπης τῆς Ἥρας.

Ἐκ δὲ τῆς Ἀμφιτρίτης καὶ τοῦ ἐνοσίχθονος Ἐννοσίγαιος ὁ Τρίτων γεγένηται ὁ ἐκμυδίνης, ὃς τὰς ἐν θαλάσσῃ καὶ ἐν ταῖς κύμασι διαπορεύοντας καὶ διαμερίζοντας ἐνίους σῴζειν, ὁ ὅτι φοβεῖσθαι, καὶ ἐφορίας βοᾷν. Ἀμφιτρίτη δὲ λέγεται ἡ θάλασσα, καὶ ἁπλῶς ἡ πᾶν ὑδάτων σύστασις, διὰ τὸ ἀμφὶ τὴν γῆν εἰληφέναι τάξιν τὸ ὑγρὸν γὰρ πάντων ἐστὶν ἡ, εἶτα ὁ ἀὴρ τὸ πᾶν ἡ, καὶ τὸ τοῦδαφος πρὸ τοῦ. ἔδοξε δὲ ὁ Τρίτων ἔτος τὸν κυβερνήτην ἔχειν τῆς θαλάσσης, καὶ ἐμπορικὸν περὶ φίλη μητρὶ, καὶ πατρὶ, παρόσον οἱ φορτίζοντες ἐν θαλάσσῃ φαντάζονται. τὰ βαθὴ γὰρ τοῦτο καὶ ἐν τούτοις ἀλιεῖς ἀπονέμειν τῷ δὲ εἰκότως ἀπονέμει Ἀρεῖ συμπαθῆ ἡ Ἀφροδίτη ἐναντίαν τὸν Φόβον καὶ τὸν Δεῖμον, διὰ τὸ πρὸς δαιμόνων μείζον τι εἶδος αὐτοῖς ἀγαθὸν τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἐλαττοῦσθαι τοὺς φόβους. ἐνδιδόναι δὲ τέλειον καὶ εἰρηναίαις τέκνοις. Δεῖμος καὶ Φόβος ἐν ἐστι ταυτὸν, ὃ δ' ἐν πυρὶ καλλίλλη (ὡς τισι δοκεῖ) εἴρηται· φόβος γάρ ἐστιν ἡ ψυχὴ φόβου δὲ τὸ διάκαυμα, οὐ τὸ ὀμιχλῶδες ἐπιπεφυκὸς καὶ μαλακὸν ἐνδεὲς διακίμενον ἀπὸ φόβου. δεῖται μὲ ἡ χειρὶ, ἀλλ' ἐν διηλίας εἶναι ἐπιγινόμενος δεσμὸς εἰσὶ γὰρ τινες ἐν πολέμῳ, ἀνεμοὶ καὶ δεσμοὶ ἀμφὶ, καὶ ἔφην καταπλαγῆναι ὁ δὲ διὰ τοῦτο καὶ Ὅμηρος μάλιστα ἐπαινεῖ τὸν Δία νέλεον, ὡς ἐν παντὶ ὡς ἐπὶ γόνατα ἐν πολέμῳ βοᾷ ἀγαθὸν ἐφοσπορεῖς· ἐ δὲ ἀφαιρεῖται ἐν τοῖς πολέμοις τὸν φοβῶν ἐξ αὐτοῦ ἀφοβίαν ἐν τῷ ἀμφοῖν χωρὶς ἡ Ἀφροδίτη ἐν τῷ Ἄρει· ἐν ταυτῷ μὲ γὰρ ἐστὶ γενέσθαι ὁ Καδμος, ἐνδιδόναι τὰ ἐν τοῖς ἐρῶ καταπεπωκότα μέρη ἐξεστάναι καὶ κατασκιδνάμενα σωφρονίλλοντα δὲ πάλιν διαπεθήκασι οἱ ἀνθρώποι μενοι ἀνθρωποι. καὶ οἱ ταύτας τὰς πόλεις κα-

τοικῆν

σοφῶν ἐθέλοντα φιλοσόφως ἢ πάνυ λέγῃ ἢ
ὃν Α᾽τλαντ⊙ Μαῖα τοῦ Διὸς σὺν ἐλθοῦσα ἀπο-
στεῖλαι τὸν Ἑρμῆν πρὸν ἄγγελον τῷ Διΐ· ἢ ὑπὸ
ἐν ὄρεσι δικτυωθῆναι μὲν ὑπὸ τοῦ πατρὸς
αὐλόμενα δυσχερῶς τοιαῦτα, μίσει δὲ καὶ
διαθροῖ, ὅπερ ἐπ᾽ ἀνδρείοις ἀνιστάμενοι, καὶ
τὸν σοφοφοβικὸν ἅπαν ἀποβυτᾷ λόγον τῷ εἰσ-
πνεύσει καὶ ἐκπνεύσει τοῦ ἀέρ⊙ καὶ τῇ συκελῇ καὶ
κλίξι τῶν φωνητικῶν ὀργάνων, πνεύμονός τε καὶ
τῆς τραχείας ἀρτηρίας, καὶ ὀδόντων. ἐγκλείων,
καὶ γλώττης, καὶ χαρύβδ⊙. ὅτι τοῦτο διὰ λόγ⊙
διὰ τὸ ἐξαγγέλλειν καὶ διερμηνεύειν τὰς τῶν ψυ-
χῶν παθήματα, κήρυξ τῶν θεῶν λέγ⊙ καὶ ἄγγελ⊙
λόγ⊙. θεοὺς γὰρ τοὺς νοεροὺς νοήματα ἐκλαπτίον,
Ζῆνα δὲ τὸν νοῦν, ὡς τῶν ζώντων ἡμῶν κυβερ-
νῶντα. ἡ Σεμέλη δὲ λέγ⊙ σωτελθοῦσα τῷ Διΐ
γλυπῆσαι τὴν πολυσπιθέα Διόνυσον, ταῦρον τὸν θεὸν
φυτεύσεως ἑαυτῆς νοήματι σωτελθοῦσα ἡ ἄμ-
πελ⊙ ἀπεγέννησε τὸν οἶνον· ἐπινοήσατο γὰρ
οἱ ἄνθρωποι φυτεῦσαι ἄμπελον, καὶ πόντος ἐκ
τῆς καρδίας αὐτῆς εἰς θαλασσισμὸν τὸ ἔργον σχο-
λάσειαν. Σεμέλη δὲ ἡ ἄμπελ⊙ λέγ⊙, ὡς
σεσήμεται ὑπ᾽ ἀνέμων ἔχουσα τὰ μέλη· εὐκλόνη-
τον γὰρ τὸ φυτόν. Καὶ μήτηρ γ᾽, ὡς καταδαμαζο-
μένη τῷ χειμῶνι καὶ ἔξω μένουσα, καὶ καταπεπλη-
γμένη καὶ ψυχρμένη, ἢ ὡς τῆς χρήσεως αὐτῆς
σειόντος τὰ μέλη ἡμῶν πάντας, καὶ δαμαζούσης·
τοιοῦτοι γὰρ πάντως οἱ μεθύοντες. Διόνυσ⊙ γὰρ
πολυγηθὴς, ὁ οἶν⊙ εἴρηται· ὡς τὸν Δία, τουτέστι
τὸν νοῦν, γύαλον. ἀπεγείρει γὰρ ὁ οἶν⊙ ἀκαίρως.
πυθόμεν⊙ τὸν νοῦν· ὅθεν καί τινες τὸν οἶνον
παρέγυιον, ἀπὸ τοῦ οἴγειν, τουτέστι καινίζειν, τὸν νοῦν·
πολυγηθὴς γὰρ ὁ οἶνός ἐστι, διὰ τὰς συμβαινούσας
ἐξ αὐτοῦ χαρμονάς· ἢ ὀνητὸν γὰρ τὸν ἀθάνατον
γενᾷ. νῷ δ᾽ ἀμείσεται ἀθείσῃ] παρόσον ἡ
ἅπαξ φυτευθεῖσα καὶ εὑρεθεῖσα, διὸ καὶ ὀνητὸν
τὸ πολὺ χρῆσον ἀποτίκτει οἶνον· διὸ καὶ ἀθάνατον.
νῦν γὰρ διὰ τὸν οἶνον κἀκεῖνα πεθρύπται καὶ ἐφάσμενος.
ὅθεν καὶ ἀθάνατ⊙ λέγεται διὰ τοῦτο.

Σ Χ Ο Λ Ι Α.

Α᾽υτὰρ ὁ Δήμητρος.] διὰ τὸ ἐπινοῆσαι τοὺς
ἀνθρώπους καὶ ἐφεῦρε τιμὴ τῆς γῆς ἐφασίασεν
ἡ Η᾽τίμη Ηφαιστοῦλλι.] τὸ ξ ἀττικὸν ἐν τοῖς
ἀπόρμασι τοῦτο ἐκάλεσε Δημήτη. Κέφαλον
γενέσθαι φησὶ τὸν κεραυνὸν, διὰ τὸ ἀπὸ τοῦ φο-
νεύειν ἀδίκως, οὐ κυλινδόμενον τῇ γῇ διὰ τὸ πλάτος αὐ-
τὸν διατρῆσαι. ἦν Α᾽ἰδωνεύς.] τοῦτο δὲ τῆς σή-
ψεως τῶν σπερμάτων λέγει· ὅτι ἐκεῖ κεῖται ἀπο-
θανόντα, οὗπερ ἐζωογονεῖτο. Η᾽ρπάσεν] ἄλ-
λως δὲ αὐτὸν φασὶν οἱ μὲν ἐν Σικελίᾳ, Βαπ-
χυλίδης δὲ ἐν Κρήτῃ, Ο᾽ρφεὺς ἐν τῷ περὶ τῶν
ἀγαλμάτων τόκων, Φανοκλῆμης δὲ ἀπὸ τῆς Α᾽ττικῆς,
Δημοφῶν δὲ ἐν νάξῳ. τοῦτο δὲ λέγει, ἐπεὶ ὑγρὰ
ἐκεῖσε ἡ γῆ δέχεται τὰ σπέρματα. Ε᾽ξ ἧς
αἱ ὑάδες.] ὅτι ὑετίους συγκινοῦσιν καὶ ἐγκύμονες
τῶν μυθικῶν γυναῖκες Μάσσα γὰρ χρυ-
σᾶς οὖσα, καὶ πάντες χρυσοῦν καὶ πᾶσαν ἑτέραν
τιμὴν ὕλης πρωτεύει. χρυσάμπυξ.] ἀμπυξ δὲ καὶ
κόσμος γυναικεῖος. ἢ διὰ τὸ στεφανοῦσι ἐν κεφαλῇ
φορεῖσθαι, ὅτε ταῦτας εἴρηκε. Λητὼ δ᾽
Α᾽πόλλωνα.] ἡ Λάδη μήτηρ Α᾽πόλλωνος· ὅτι
ὁ μυσικὸς ἐπιλαθάνεται τῶν βίᾳ κακῶν· ὁ δὲ νῦς
Λητὼ δὲ τῷ Διΐ συγγενόμενη ἐπιλυπηθὲν αὐτῷ
ὑπὲρ πάντας τοὺς θεοὺς ἔτικτεν τὸν Α᾽πόλλωνα.
ὑφ᾽ ἑκάστου δ᾽ ἔδιζεν· ἢ ὅτι φυσιολήθως καὶ τῶν βίᾳ
κακῶν ἐκλύονται οἱ ἄνθρωποι τὰ ὄργανα.
Α᾽πόλλωνα δὲ καὶ Α᾽ρτέμιν ὠδῖνε, διὰ τὸ ποτὲ
μὲν ἀρρενωπὸν εἶναι τὸν μέλπ⊙ ποτὲ δὲ θηλυκόν.
φασὶ δὲ ὡς Α᾽λέξανδρος ὁ Μακεδὼν ἐδίδου
τ⊙ χρυσᾶς τῷ Μυσικῷ. Τιμόθε⊙
ὁπλίζεσθαι τὸν Α᾽πόλλωνα σοφόν. αὐδὶς δὲ ὁ ἀρρε-
νοποιὸς μέλος φησὶ τὸ χαλαρώτερον μεταρρυθμί-
σας τῷ μυσικῷ φησὶν ἔρεψε. ἡ δὲ
Η᾽ώ καὶ Α᾽ρπα.] διότι ἠβάσκησαν ἄνεμοι εἰσ-
πνέοντες καὶ ἐκπνέοντες οἱ ἄνθρωποι. τὸν δὲ ἀέρα
γυναῖκα, φησὶ, δι᾽ ἀέρα καὶ τὸν κρατοῦντα τόπον ἐκεῖ οἰκοῦσι
οἱ ἄνθρωποι. οἱ κέλαδοι τε.] κυδοίμου κέλαδος,
ὁ ἐν τοῖς κωμῳδίοις θόρυβος· τουτέστι, τὸ θόρυβον
ἐγείρασαν. ἀγείραντ᾽ ἄγουσα τρατὸν· ἀρω-
τοῦσι τὸν Η᾽φαιστον ἐν μέσῃ Η᾽ρᾳ σπεῖσαι· διὸ
καὶ τοῦτο σημαῖνον. ὁ δὲ Ο᾽μηρος, ἐν Διὸς καὶ Η᾽ρας,
Η᾽ρη δ᾽ Η᾽φαιστον.] τερπνὸν, ἐξαιρεθεὶς ὁ ἀπὸ
ἰσοφασίζει καὶ ἐξομοιοῦται τῷ αἰθέρι· ἔτ⊙ δὲ
τὸν Η᾽φαιστον ἐκ μέσης Η᾽ρας εἰσάγει. ὁ δὲ Ο᾽μη-
ρ⊙ ἐκ Διὸς καὶ Η᾽ρας. Ε᾽κ πάντων τέχνησιν]
ἀμφίσολον. ἤτοι παρακέλευσιν τοῦ θεοῦ διδαξα-
μένου τὴν τέχνην, ἢ κεκοσμημένου ἀπὸ πάν-
των τὸ σύνεσιν τὴν τέχνην. ἐν δ᾽ Α᾽θηναίῃσι.]
Α᾽μφισβητεῖται ἡ ἀπὸ ὁποίας φύσεως, διὰ τὸ ἀμφι-
βόλως ἐοικέναι τὴν λαχεῖν τάξιν. Τέσσαρα

δίρυθμος

ἄρρηβις γίνετο.] διὰ τὸ τὰς πάντας ἢ ἐν πόλεσι καὶ μόνον διάγοντας ἡσύχως, ἤγουν φειδοῖς ἢ ἀρίστοις βοσκῶν. Πυθμὴν' ἔχων.] πυθέσθαι οἱ φοβούμενοι ἐς θαλάσσης φαντάζονται τὰ βάθη ταύτης, ἢ ἐν τούτοις δεῖσθαι κατοικεῖν. χρύσεα δ' ὦ] δόμασι, καὶ ἀνακτόροις.

Ῥίνοτόρῳ.] ἐπειδὴ ὁ πάντα πόρον τῷ πνεῖ τὰ χείμαδα, ὡγιῶς ἐπιδιδόθη τὸ παρ' Ὁμήρῳ ἀμφιβόλως νοούμενον. ἄλλως. ὅτι πολλὰ πρὸς θαλάσσοντες, ἢ χαλῶν ἐφιέντες τινὲς εἰσέρχονται εἰς τὸ πέλαγος, ἢ πολλάκις ἢ τὰς ῥίζας τέμνουσι. Ἐν πολέμῳ κρύσται.] χαλκῷ, κρύσταλλῳ ἢ φείκῃ. Ἀρμονίῃ θ', ἣν Κάδμος.] πυρόεσσα τὰ ἐν πολέμῳ κατακαιόμενα μέρη ἢ πόλεων κατακλυσμένα συμφορολογοῦσιν οἱ ἀνθρωποι.. Μαίη τέκε] Μαίαν δογάτηρ τῶ Ἄτλαντος, ἣ μετὰ παρθενίας ζήσασα ἢ λάθρα ἐκ Διὸς ἔτεκε. ὁ λόγος δὲ δημοσιεύει τὰ θεῖα. Καδμείη δ' ἄρα οἱ Σεμέλη] Καδμείη, ἀντὶ τοῦ κατοικοῦσα μόνη τῷ χαμαὶ Σεμέλη, ἢ ἄμπελος ἡ σταφυλὴν τὰ μέλη. ἐυκίνητον γὰρ τὸ φυλλοβόλον, καὶ εὐείσιον. ἢ μέλη ἢ μελανόστομον. Ἦκε ἢ φαίδιμον υἱὸν μιχθέντα τῷ Διΐ, πυρόεσσα τῇ αὖθι φυτεύσασα ἑαυτὴν νούμασι σωτηρίοις ἡ ἄμπελος ἀπηβήσασα τὸν οἶνον. Διόνυσόν θ' ἢ αἰὲν τὸν Δία, ὅτι τὸν τῶν νόσων. πολυγηθὴς ἢ, διὰ τὰς συμβαινούσας ἐξ αὐτοῦ χαρμονάς. Ἀθάνατον δυνατὸ.] πυρόεσσα ἡ ἄπυξ ευἰδθῆσα ἢ εὐρεθεῖσα τὸν πολυχρόνιον. ἀνυπόστατον οἶνον, ἢ διὰ τοῦτο ἀθάνατον. νῦν ἢ διὰ τὸν οἶνον πρόκειται πολυχρόνιος. διὸ ἢ ἀθάνατος.

Ἀλκμήνη δ' ἄρ' ἔπειτα βίην Ἡρακληείην
Μιχθεῖσ' ἐν φιλότητι Διὸς νεφεληγερέταο,
Ἀγλαΐην δ' Ἥφαιστος ἀγακλυτὸς ἀμφιγυήεις
Ὁπλοτάτην Χαρίτων θαλερὴν ποιήσατ' ἄκοιτιν.
Χρυσοκόμης δὲ Διώνυσος ξανθὴν Ἀριάδνην
Κούρην Μίνωος θαλερὴν ποίησατ' ἄκοιτιν.
Τὴν δ' οἱ ἀθάνατον καὶ ἀγήρω θῆκε Κρονίων.
Ἡβὴν δ' Ἀλκμήνης καλλισφύρου ἄλκιμος υἱὸς
Γ᾽ς Ἡρακλῆος τελέσας συνοίντας ἀέθλους
Παῖδα Διὸς μεγάλοιο καὶ Ἥρης χρυσοπεδίλου
Αἰδόμην θήτ' ἄκοιτιν, ἐν Οὐλύμπῳ νιφόεντι·
Ὄλβιος, ὃς μέγα ἔργον ἐν ἀθανάτοισιν ἀνύσας
Ναίει ἀκήμαντος, καὶ ἀγήραος ἤματα πάντα.
Ἠελίῳ δ' ἀκαμάντῳ τέκε κλυτὴ Ὠκεανίνη
Περσὴς Κίρκην τε, καὶ Αἰήτην βασιλῆα.
Αἰήτης δ' ἧος φαεσιμβρότου Ἠελίοιο
Κούρην Ὠκεανοῖο τελέντος ποταμοῖο

Alcmene vero peperit vim Herculeam,
Mixta in amore Iouis nubicogi,
Aglaiam vero Vulcanus pereruditus libris, vtroque pede claudicãs
Minimam natu e Gratiis floridam duxit vxorem,
Sed aureo crine conspicuus Bacchus flauam Ariadnen,
Filiam Minois, in flore existentem fecit coniugem.
Hãc vero et immortalem expertemque senij fecit Saturnius.
Hebem autem Alcmenæ pulchros talos habentis fortis filius,
Vis Herculis, peractis luctuosis certaminibus,
Filiam Iouis magni & Iunonis aureis calceamentis vtentis
Pudicam duxit vxorem in Olympo nimboso:
Felix, qui magno facinore inter deos confecto,
Habitat illæsus, & expers senij omnibus diebus.
Soli autem indefesso peperit inclyta Oceanis
Perseis, Circenque & Æetem regem.
Æetes autem filius lucem hominibus dantis Solis,
Filiam Oceani perfecti fluuij

ΑΛΛΗΓΟΡΙΑΙ.

Ἀλληγ. ἡ Ἀλκμήνη τὸν Ἡρακλέα γεννᾷ φιλότητι Διὸς νεφεληγερέτεω, ἐυλόγως. ὁ γὰρ λόγος καὶ ἡ αὐτῶν ἐνέργεια καὶ ζωτικὸς δέρμα πνεῦμα τῶ ἀνθρώπου ἐν γήρᾳ, καὶ σαφῶς φησὶ ἐν τῇ τετάρτῃ τῆς σφαίρας ἐστόθη. ἵνα μὲν φλέγμα κατωτέρω ἐστυβεὶς, μέτρι ὑγρὸς ἐμπεσὼν, καὶ ἀδρόμερον ἐκ τὸ πλέον, αὐτάρκως ταχθείς.

ἵνα

[illegible]

Καὶ Θέτις, ἣν ἔτεκεν Θεμιστὼ τὴ Δίκαια,
[illegible]
Ἦλθεν, ἐπεὶ ἔτεκεν ἐπὶ εἰλαπινῇσι πόροιο.

Καὶ Θέτις, ἣν ἔτεκεν Θεμιστὼ τὴ Δίκαια,
[illegible]
ἦλθεν, ἐπεὶ ἔτεκεν ἐπὶ εἰλαπινῇσι πόροιο.

Ἔστι δὲ καὶ Μνημοσύνη ἡ Μνήμη γενέσθαι,
ἤγουν ὁ Ζεὺς ἡ αἰθὴρ λέγει, ἅπερ τὸ εἰρημένον Ὀρφέως·

Ζεὺς δὲ πάντων ἐστὶ Διὸς, πάντων τε κεφαλὴ
Πάντων ἀρχὴ δ' ἐστὶ τὸν αἰθέρα καλέουσι.

Τοῦτο καὶ αἰνίττεται Μουσῶν τὰ τεκνώματα
πάντων,

Μνημοσύνη πάντων ἀρχὴν τόκον, ἐν τῷ ἀνέ-

Ἀλλαὶ χεῖρες λίθῳ καταχρίσαι καὶ καλλύνειν.

Νῦν δὲ τὴν χεῖρα τὸν λόγον τε, τοῦτο δὲ

Τὸ γὰρ διαχεόμενον ὑπὸ τῆς θερμότητος
ἔχεις τρόπον τινὰ τὰς χεῖρας, ἐπὶ ἁρμόσαν τῆς
μαστιλήσεως ἢ καὶ πῆξιν τοῦ κηροῦ, ἀλλ'
ἐν σοφῷ καὶ χρῶ σκοπεῖν, ἐπεὶ γὰρ περιτε-
[illegible]

Τὸ γὰρ ὑγρὸν καὶ ἀκίνητον ζωὴν ἐν Περσεῖ καὶ Ὠκεανῷ στάσει τοῦ Κίρκου, καὶ τὸν Ἀπόλλω, καὶ τὸν μεταβολὴν [illegible] εἰς ἄλληλα, καὶ τῷ ἥλιῳ κινήσει. τοιοῦτον γὰρ ἄτοπον τὰς περιόδους καὶ μεταβολὰς τῆς ἐξ Ὠκεανοῦ ἀναδυομένης καὶ ἀπαρτισμένης διαφόρους συς-
[illegible]
ἕτερα γένεσιν ἄλλου θεοῦ ἔχει, ὥσπερ τῶν ὑγρῶν
γένεσιν ἔχει ἡ ἰσχὺς ἡ ἐπὶ τὰ μεταβολὴ, ἐν τε-
[illegible]
Ἀλλαὶ δ' ἐπὶ [illegible]

Σ Χ Ο Λ Ι Α.

[illegible]
τὸ σοφώτερον ἄλλον. Σημειωτέον, ὅτι δύο

Τήλε, θεῶν βουλῇσιν, ἰδὲ μέγα καλλιπάρῃον.
Ἡ δὲ οἱ Μήδειαν ὑπαφίεσα φιλότητι
Γείνατ' ἐϋπλοκάμοιο μιγεῖσ' Αἰήταο κούρη.
Τὴν μὲν νῦν χαίρει ὀλυμπία δώματα ναίων
Νήριτ', ἐπεὶ ἐσθλή τε καὶ ἀλφηστὸς ἔδοξε θεοῖσι.
Νυῶ δὲ θεάων φῶλον ἀείσομεν ἠδὲ θεάων
Μνῆσαι Ὀλυμπιάδες, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο
Ὅσσαι δὴ θνητοῖσι παρ' ἀνδράσι κοιμήθεισαι
Ἄθανατοι γείναντο θεοῖς ἐπιείκελα τέκνα.
Δηοῖ μὲν Πλοῦτον τέκετο, δῖα θεάων,
Ἰασίωι μίγεῖσ' ἐρατῇ φιλότητι
Νειῷ ἐν τριπόλῳ, τρὶς ἐπιστείβοντι ἄρουρα,
Ἐξ ἀγλαὸν δέος· ὅστις γῆν ἢ ἅλα πᾶσαν ἐπέρχεται
Πάντας τὸν δ' ἅτῳ χρῆσε, καὶ ὃς ἐσχείρωσε πέλῃ
Τοῦδ' ἀφίσιν ἴσασι, πολὺς τοι ὑπ' ἀνθρώποις ὄλβος.
Καδμῳ δὲ Ἁρμονίη ξυνάγαγε χρυσόθρονος Ἀφροδίτη
Ἰνώ τε Σεμέλην τε καὶ Ἀγαυὴν καλλιπάρῃον
Αὐτονόην θ', ἣν γῆμεν Ἀρισταῖος δασπλήτης
Γείνατο, καὶ Πολύδωρον ἐϋστέφανός τε Θόωνα.
Κέρκυρ' δ' Ὠκεανοῦ κούρη περιναιετάουσα
Μάσσαδε τε φιλότητι καὶ ἐν φρεσὶν ἔλλαχε θυμῷ
Φοίνικά τε, καὶ Λυκάονα καὶ μετὰ Φινέα δῖον
Ἀγχίαλόν τε καὶ Ἀγήνορα καὶ Μελίτην τε
Ἀγλαΐην τ' Ἠδωνόν] πρῶτον δὲ μέμφεις
ἀλλήλοις ἐπὶ τοῖσι τὰ δ' ἐν μεγάροισι ἕκαστα
ἐν δὲ τὸ τὸν ἐπὶ ζεύγνυσι φιλότητι καὶ ἔρωτι
ἀμφοτέρω δὲν κλίνου. χρυσόθρονος Ἥφαι-
στος] διὰ τὸ τὸν ὀπιζομένους ἀθέμιστα εἰ-
μὴν ἐπιμηνίδες τ' ἀνιαρὸν ἐπὶ ἐπὶ
κρεῖσσον ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ
πολλὰ δὲ μαθόντες μάλ' ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ
ἀσυνέτῃ παραδιδόασιν ἀποπλώειν. Ἥ τ' ἐλθὼν
Ἀχαιμένης υἱός] ἡ Ἀφροδίτη παιδείαν ἐπὶ

Tellus, deûm voluntate, pulchram Iasium complexa.
Hæc autem ei Medeam pulchros inter ventrem in unione
Veneris fluidæ per amorem tribuens.
Nerem.
Quæ quidem nunc valet
Insulæque & continentes tractus
& salsus Intus Pontus.
Nunc autem deum matrum
tate blandilo-
Musæ Olympiades, filiæ Iovis
Quæcunque mortales apud viros
cubantes,
immortales, pepererunt
milem prolem.
Ceres quidem Plutum genuit
præstantissimi deorum
Iasio heroi mixta in nocte
more,
in pingui populo
Bonum: qui vadit super terram
& lata dorsa maris,
Omnesque qui vero
& cuius ad manus venerit
Illum locupletem fecit, multasque
que ei præbuit felicitatem.
Cadmo præterea Harmoniæ
Ino autem Semele
Ino, & Autonoe, & Agaven pulchras genas habentem,
quam duxit Aristæus densa cæsaries præditus.
Peperit, & Polydorum, præclaro
Filia vero Oceani
animo
Mixta amori
Veneris

Καλλι-

Καλλιρόη τέκε παῖδα βοάγριον ἀντιθεόν τε
Γηρυονέα, τὸν κτεῖνε βίη Ἡρακληείη
Βοῶν ἕνεκ' ἐλικοβλεφάρου ἀμφιρύτου ἐν Ἐρυθείῃ
Τιθωνῷ δ' Ἠὼς τέκε Μέμνονα χαλκοκορυστὴν
Αἰθιόπων βασιλῆα, καὶ Ἠμαθίωνα ἄνακτα
Αὐτάρ τοι Κεφάλῳ φυτίσατο φαίδιμον υἱὸν
Φαέθοντα, θεοῖς ἐναλίγκιον ἀνέρα φῶτα
Τὸν ῥα νέον τέρεν αἶδος ἔχοντ' ἠϊθέου κομόωντα
Ἥμενον ἐν πολυανθεμίδι φιλομειδέϊ Φερσέπῃ
Ὧρτ' ἀνερειπομένην, καὶ μιν ζαθέοις ἐπὶ νηοῖς
Νυκτὸς ὀλοὸν μίχθα πόσιν, δολίμητιν ἐόντα
Κείρων δ' Αἰακοῦ θυγατρὸς βασιλῆος
Αἰσωπίδης, βουλῇσι θεῶν αἰειγενετάων
Μητέρα Αἰγίνην, πόλιν ἀμφιβρότην ὑπάγαγε,
Τὴν ὁ πολυκμήτοις ἐνὶ μεγάροις βασιλεύσας
Τεῖσε Πελίης, ἀταθάλου ὀβριμοεργοῦ
Τιμήεντα δὲ Αἰακὸν ἀφίκετο, πολλὰ μογήσας,
Ἥρωος θείοιο ἀγαλλόμενος πατέρα,
Αἰσωπίδης, καὶ μιν θαλίῃσι ποθεινὸν ἀκοῦσαι
Καί ῥ' ἦγε δμηθεῖσ' ὑπὸ Ἰήσονι πουλὺν λαὸν
Μήδειον τέκε παῖδα, τὸν ἐρσήεντι Χείρων
Φιλλυρίδης· μεγάλῳ δὲ Διὸς νόος ἐξετελεῖτο
Αὐτὰρ Νηρῆος κούρην ἁλίοιο γέροντος
Ἠΐθεος θνητὸς ἀγαγόμενος πόσις ἔσται
Ἀλκμήνης ἕνεκα μογερὸν ἔρον ἀμφιπολεύσας
Ἥβης ἐν χοροῖσι πολυπλόκου, ἐν θαλίῃσι
Κίρκη δ' Ἠελίου θυγάτηρ Περσηίδος,
Ἐσθλὰ, Ὀδυσσῆος πολυμήτιος ἐν φιλότητι,
Ἄρσεν', ὑπ' Λατίνοις ἀριθμοῦμαί τε, κρατεροῦ τε
Ὃν Λὶ τοὶ μάλα τῆλε μυχῷ νήσοις ἱεραῖς

Callirhoe genuit filium Geryonem, quem interfecit
Hercules,
Boues propter flexipedes circum
Memnona ærea galea munitum,
Regem.
Lucem Tithonus genuit
tum filium,
Regem Æthiopum,
lem virum,
Quem sane iuuenem venerum
florem habentem gloriosæ pu-
Phaetum iuuenilis sapientem,
Inclusit, abripiens, in templis
Nocturnum insidiatorem
onem diuinum
Primum vero Aeacum Ioue nutrici
Aeonides ex voluntate deorum
Abduxit Aegina, pulchris
nosis certaminibus,
Quem MARS imperabat magnæ
rea superbus.
Iniustus Pelias, & Impius, for-
tum facinorum parator,
Quibus attactus ad Iuppiter Aeacum
multa perpetrans,
Aeonides, & patrem laudatum
oculis prædicare audiam.
Et sane hæc, domita ab Iasone
patrone populorum,
Medeum peperit filium, quem
in montibus educabat Chiron
Philyrides: magni vero Iouis
Caterum Nesei filiæ mariti se-
Phocum quidem Psamathe pe-
perit, præstantissima dearum,
Peleo autem tubacides Thetis
pedes argenteos habens
Peperit Achillem prorumpentem
per viros, leonis animo præditum
tonsa Cytherea
tos infractus sylvosæ
Circe vero, Solis filia, alij Hy-
perionis
Peperit Vlyssi magnanimo in a-
mido,
cumque sortemque
insulanum sacrasque

Πᾶσιν Τυρσηνοῖσιν ἀγακλειτοῖσιν ἄνασσον. — Quibus Tyrrhenis valde inclytis imperabant.

Ναυσίθοον δ' Ὀδυσῆϊ Καλυψὼ δῖα θεάων — Nausithoum vero Vlyssi Calypso [illegible]

Γείνατο, Ναυσίνοόν τε μιγεῖσ' ἐρατῇ φιλότητι. — Peperit, Nausinoumque, mixta [illegible]

Αὗται μὲν θνητοῖσι παρ' ἀνδράσιν εὐνηθεῖσαι — Hæ quidem mortales apud [illegible]

Ἀθάναται γείναντο θεοῖς ἐπιείκελα τέκνα. — Immortales pepererunt diis [illegible]

Νῦν δὲ γυναικῶν φῦλον ἀείσατε ἡδυέπειαι — Nunc vero fœminarum agmen [illegible]

Μοῦσαι Ὀλυμπιάδες, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο. — Musæ Olympiades, filiæ Iovis Ægiochi.

ΑΛΛΗΓΟΡΙΑΙ.

Ἀλλ' ὅτι [illegible] ἀιδος τοῦ ἡλίου τῇ [illegible] ἰδίᾳ ἔτου καλουμένη, καὶ τίκτει [illegible] Μῦθον, διὰ τὸ τὴν ἐκ μεταβολῆς [illegible] φυσικῶν τινων πραγμάτων, ἣν ὁ ἥλιος ἐργάζεται, ὡς εἴπομεν, ταῖς ἰδιότησι [illegible] γινομένων καιρῶν [illegible] ἐθέλει [illegible] ἀπὸ κλειδάζειν ἡμᾶς [illegible] μεταβάλλοντος [illegible] τῶν [illegible] ὥρας [illegible] θέρους [illegible] τος, ἡμεῖς [illegible] ἐκ γῆς φείων, [illegible] Ἀφροδίτην [illegible] τον. γεννᾶν δὲ λέγεται Δημήτηρ τὸν Πλοῦτον, [illegible] Κρήτης [illegible] γῆ. ἀλλὰ ταῦτα ὁ [illegible] γεωργὸς ὑπὸ τοῦ [illegible] γεωργία [illegible] γεννᾶται [illegible] ἐν Κρήτης [illegible] Κάδμῳ ἡ Ἁρμονία [illegible] τῆς Ἀφροδίτης [illegible] Πολύδωρον, εἰκότως [illegible] συμφωνίας [illegible] ἀνεγείρουσί τε καὶ [illegible] ἡδονῆς [illegible]

[illegible] σωτηρία καὶ αἰδέσιμοις. Ἡ Καλλιρόη [illegible] θυγάτηρ [illegible] τὸ ἐκ [illegible] Ἐρυθείαν [illegible] πολλὰ [illegible] Γηρυόνην γὰρ τὸν χειμῶνα φαμὲν, ὡς [illegible] τινα [illegible] καὶ τὰς βόας [illegible] μαθήσεις τόποις, ὅθεν [illegible] ὡς πολλάκις [illegible] ἀλλήλοις δίκαιος ὅτι [illegible] τὸν Ἡμαθίωνα καὶ τὸν Μέμνονα τὸν [illegible] [illegible] τῆς [illegible] γῆς. [illegible]

ρόμεις τῶ ἔρως σωμὼν λαθέσθαι, συότιον ἐξ ἀυτῆς τὸν Λίνειαν ἀνιέτηκε. ἢ υἱὸς μὲν ἐβδομήκοντα τὴν θάλασσαν ἐξῆς Ἰλίῳ, τῇ Κίρκῃ σωιῶν ἦλθε, ἢ ἔχων μόνα παρασκευάσατο τούτῳ, ἢ ἄλλῃ γυναικὶ ἄλλον ἀναγκάσατο πόθον τὸ δὲ τῆς ὄνομα πολλαχοῦ ἔστιν εὑρεῖν παρὰ τοῖς ποιηταῖς, ἢ μάλιστα παρ' Ὁμήρῳ. φῶ μὲν γὰρ αὐτὰ τὰ στοιχεῖα θεὸς καλεῖ, ὅταν Δία τὸν θελημερέτην λέγῃ, ἢ χαλκόχρων Ποσειδῶνα, ἢ χρυσόθρονον Ἥραν. φῶ δὲ καὶ ψυχικὰς δυνάμεις ἢ τὰ πάθη, ὅταν λέγῃ, Διΐ μῆτιν ἀτάλαντος, ἢ ἔξοχα χέρμιν ἑῆλατο Παλλὰς Ἀθήνη, ἢ, τῷ δ' αὖτε πυρὶ μάρμαρον ἤλασε θυμῷ Ἀφροδίτη, ἢ πάλιν

Ἀτρεΐδαι δ' Εὐρυάλῳτε δαΐφρονι καὶ γλαυκώπιδι Ἀθήνῃ.

παρὰ δὲ τοῖς βοιωτοῖς θεὸς ὀνομάζεται, ὅταν λέγῃ

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειθ' Ἑλένη Διὸς ἐκ γενεῆς.

— τὸν ὑπ' Ἀγχίσῃ τέκε δ' Ἀφροδίτη

Ἴδης ἐν κνημοῖσι θεὰ βροτῷ εὐνηθεῖσα.

ἄλλοτε δὲ τοὺς σοφοὺς ὅταν λέγῃ· [πάντες

Οὐκ ἔσαν οὐδὲ θεοὶ πολέμου ἔργοιο μεμηλότες οὐδὲ γυναικῶν.

ἢ πάλιν,

Τίμιε πῆχυ βάθρου Βοιωτίου καλλιπύργου,

Ἀθήναιον δέ τι σῆμα πολυσκάρθμοιο μυρίνης.

ἐνίοτε δὲ ἢ τὴν αὐτὴν θεὸν ὀνομάζει, ἢ τὴν εἱμαρμένην, ἢ τὸν ἀέρα· ὅταν φῇσὶν ὁ Ἕκτωρ·

Οὐ γάρ πω τινὰ φῶτα θεῶν αἰσιμωτέρην ἄλλον.

ἢ πάλιν·

Οὐδ' ὁ θεὸς τόσσον περὶ Ζηνὶ τερπικεραύνῳ ἐχαρίσατο.

Χρυσῆν δὲ θεοπόδην. —

ἢ πολλαχοῦ τὴν τύχην καὶ παρ' Ὁμήρῳ μόνον, ἀλλ' ἢ παρ' Ἡσιόδῳ ἐντυγχάνει, ἢ παρ' Ὀρφεῖ, ἢ Πρατινάδι τῷ Ὀμήρου ἀδελφιδῇ. Ἀλλὰ γὰρ ἔχεις, ὦ τέκνον Ἰωαννῆ τὰς εἰς τὴν θεολογίαν τῶν Ἡσιόδου ἀλληγορίας, ἢ πάλιν ἐκεῖνον ἔχεις ἁρπάσαι ζητοῦντα, κἂν ἐκ κατ' ἐλπίδας τῆς σῆς ὦ Μοῦσα Ἀθηνᾶ θρέμμα ἢ παῖδα, Μοῦσα πάσας ἐν αὐτῇ θεωρήσεις τὰς Μούσας, ἃς ἐκ πάσαν Μοῦσαν λίμνης ἀνακρουσθείσης ἢ ἁρμονικοῖς λόγοις ἐμμελῶς ἁρμοσθείσης. Μοῦσα Ἀθηνᾶ μὲν ὁρμωμένης ἐν τῇ Βύζαντος ἢ χρωμένης τῷ πλόκαμῳ, ἢ πέρα φωνούσης Θούλης τῆς Ὠκεανίδος ἀξιάκτης ἢ δ', ἢ ἔχουσα ταύτης τῆς Μούσης τοῖς τῶ παντὸς μέλεσι μέρεσιν, ἐγκόσμιον πάντως ἦχησε τὴν μελῳδίαν, εἰ ἢ βύ τις ἐκφεύξεται. τί μὴν περὶ τούτου τοῦ ἱεροῦ ἁρμονίας ἢ ὀφθογγον μελῳδίαν ἢ Τυρσηνικὴ σάλπιγξ, ἢ κώδων ἢ χαλκεῖον ἦχος ὁ θρυλλούμενος; τί ἢ λύρα Ὑρριάς, τί ἢ Τιμοθέου μουσοργία ἢ ἔσοχος; ἐγὼ ταύτην τὴν Ἀπόλλωνος Μούσαν Ἑλικωνιάδα καλῶ, ἀπὸ τίνος ἐν αὐτῇ τὰς Μούσας κεκλῆσθαι συμφωνίας, τὰς μὲν πρὸς βίου εὐθυμίαν, τὰς δὲ πρὸς λόγου παιδαγωγίαν, τὰς δ' αὖ πρὸς ψυχῆς εὐκοσμίαν. ἀλλ' εἰπὲ Χρυσὲ βασιλεῦ, ἔτι ἢ ἔστ' ἐν ᾅδου τῆς σῆς βιαίας πομπῆς ἐμπνέοντα τὸ ὄργανον, ἢ ἢ πανόχρατος ἐκείνης σου χεὶρ ἢ ἀπαστράπτουσα εὐτόνως εἰς ἔξω ἀπαμφοτέρας χορόν, ἢ ἁρμονίζουσα ἢ παγκόσμιον ἁρμονίαν. ὅτου γὰρ αὖ ἡ τῶ καθ' ἡμᾶς βίου διαπροῖτο κατάστασις.

ΣΧΟΛΙΑ.

Τῆμι θεῶν βιλῆσιν] διὰ τὴν ἐν μετοβολῇ διάθεσιν τῶν φυσικῶν τούτων πραγμάτων, ἢν ἅλις ἐργάζεται ἰδίοτης τῶν ἐξ αὐτῶν γινομένων χειρῶν σωμάτων. ἢ γὰρ πρὸς τὰς ζῳακὰς τῶν πόλεων φροντίζουσιν ποτὲ μὲν ἀρίζυγον, ποτὲ ἢ θήλεος, ποτὲ ἢ πεφυκυίαν πλείστους, ἢ ἄλλοτε ἄλλον. Κρήτης ἐν φόβος δήμῳ] ὅτε γὰρ φόβος κατέσχεν ἅπαντας ἐκ κόσμου, πῦρ ἤρξατο ἐργάζεσθαι τὴν γῆν ἢ πλατύνειν τὰ γλαφύρας· διὰ τοῦτο ἢ ἐν Κρήτῃ, ἐπειδὴ εἰς εὐκρατεστέραν ἦλθον αἱ ὧραι, ἢ τὰ στοιχεῖα. ἐμ χθὼν Ἰασίῳ ἢ Δημήτηρ διὰ τὸ ἰάσιον ὃ δεῖν ἐπείναι, τὰ σπέρματα. εἰκότως ἢ τίκτει Δήμητρος ἢ Ἰασίωνα τὸν Πλοῦτον ἐπεξεργαζόμενος αὐτὸν τὴν τυγχανούσης. Δημήτηρ γὰρ δοκεῖ ἡ γῆ, Ἰάσιον ἢ ὁ γεωργός, ὅτι ἢ σωιῆλθεν αὐτῇ ἐν τῷ ἀρότῳ, ἢ νειῷ ἐνὶ τριπόλῳ, διὰ τριῶν ἐργασιῶν, ἢ ὅτι ἐν νειῷ τριπόλῳ ἐγείνατο τὸν Πλοῦτον. ἢ γὰρ ἢ παροιμία πυρῶν ἢ κριθῶν ὦ νήπιε Πλοῦτε. ἐν Κρήτῃ ἢ ἦν ὁ Ἰασίων. ἐπειδὴ εὑρετὴς ἢ χώρας πάσης ἢ, ὅτι εὐσορος ἢ Κρήτη. Καδμῳ δ' ἁρμονίᾳ.] ἢ ἢ ἁρμοσμένη τῷ Καδμῳ ἐκόμησεν Ἰνὼ Σεμέλῃ, ἢ Ἀγαύῃ, ἢ Πολύδωρον· ὃν ἢ Πίνακα ἔνιοι καλοῦσι. ἐφεξῆ ἢ Πολύδωρος, ὅτι ἐν τῷ γάμῳ τῶ Καδμου ἢ τῆς

Ἁρμονίαι, οἱ θεοὶ διαφορὰς ἐποίησαντο. ἄλλως. ὑπὸ γὰρ τῶν μυστικῶν ὀρίσεων ἁρμονίας, οἱ παραδιδάσκουσι ὑπὸ τινος ἀνίας ἐγείρεσθαι· εὐτυφάκτου δὲ Θάλ.] ἀντὶ τοῦ λέγει, δεῖ τὸ ἐντείχεσιν αὐτὸν εἶναι, ἢ ὡς δεῖ νικᾶσθαι καὶ στοφάσεις λαμβάνειν. Γηρυόνα.] τὸν ἐκ γῆς ἀνάδοσιν τῶν ὑετῶν λέγει. πεζῇ δὲ σχηματίζεσθαι τὸ ὄνομα, ὁ Γηρυών, ὁ Γηρυονεύς, καὶ ὁ Γηρυόνης. ἀφ' οὗ καὶ διάφορα γένοιτο κλίσεις. ἄλλως. τὸν κτείνει βίᾳ Ἡρακλείᾳ] τὸν χειμῶνα, τὸν δρυβαίδη, ἢ τὸν ἐκ τῆς ἀναδόσεως τῶν ὑετῶν ἀρχήν, ἣν ὁ ἥλιος ἐπιλάμψας διασκεδάζει. ἄλλως. ἐκ γὰρ τῆς ἀναδιδομένων ἐκ θαλάσσης, καὶ τῶν ποταμῶν, καὶ τῆς λιμνῶν ὑδάτων ἀναθυμιάσεων ὑπὸ τοῦ ἡλίου βαλλομένων καὶ ὑπ' αὐτοῦ χειμένων συνίστασθαι ὁ χειμών. Γηρυόνης δὲ ὀνομάζεται ἀπὸ τοῦ γαρύειν, τουτέστι βοᾶν, διὰ τὸν ἐν χειμῶνι γινομένους θορύβους. τοῦτόν φασιν ἀποκτείναντα τὸν Ἡρακλέα τοὺς βόας αὐτοῦ λαβεῖν, καὶ εἰς τὸν ὀκυμόλπιον κομίσαι. ὁ γὰρ ἥλιος ἀπὸ τῆς νοτίου ὁδοὺς τὰ βόρεια μέρη, καὶ ἀπὸ τῆς χειμερινῆς ἐπὶ τὰς ἰσημερίας ἀφικνεῖται κύκλους, ὃν ἵνα δὴ ἀποκτείνει. βοῦν κύκλον Ὠκεανὸν δέ μιν ἀμφὶς ἔλαυνε, διὰ τὸ ἐπέκεινα τούτου διέρχεσθαι τὸν ἥλιον· τοὺς γὰρ ἔξωθεν βοῦς διὰ τούτου διέρχεσθαι. τοῦτον δὲ ἰσημερινὸν καταλαβὼν ἐπὶ τροπὰς μὲν τὸν χειμῶνα, καὶ ὀζεῖν νεκρὸν ἀπεργάζεσθαι, καὶ ἀναίρεσιν τοὺς βοηδρόμους βροντὰς εἰς τὸ ἰσημερινὸν εἰσάγειν· διὸ ἐφ' ἡμῶν βρονταὶ σπανιῶς, ἀλλ' ἀξιόλογοι τῷ ἔαρος, βρονταὶ καὶ ἀστραπαὶ καὶ κεραυνοὶ καὶ χάλαζαι καὶ τὰ τοιαῦτα τοῖς γένεσι συνεχῶς. λέγονται δὲ καὶ βρονταὶ ἐπὶ τῷ Γηρυόνῃ, διὰ τὸ παρελθόντος τοῦ χειμῶνος ταύτας ἐπιγίνεσθαι, καταχθέντος ὄζειν ἐκείνου. ἢ διὰ τὸ ἐν χειμῶνι ἥτις πλείους ὑδάτων συστάσεις. χειμὼν γὰρ ἡ πολὺ ὄμβρων συνεχὴς χύσις ἀτόμους· ὅτι γὰρ ὕδωρ πολὺ ἀθρόον καταφέρεται, τότε τῇ σφοδρότητι τῆς αἰθέριον ἀντερείδει καὶ ἀναθλᾶν καὶ θορυβεῖν ἐκ τῶν ἐναντίων συγκρούομενα τοὺς βροντὰς ἀποτελεῖν. ἢ Ἀετοφάνης· ὅταν ἐμπεσὸν ὕδατος πολλοῦ, πολυαγκαθοῦσι φύρεις καταχρημετίμενα πόρους ὄμβρου δι' αὐλίσκου ἐπὶ τὰ βαρεῖα εἰς ἄλληλα ἐμπίπτουσι ἠχοῦν καὶ πατάσσειν. Ἠμαθίωνα.] ἀφ' οὗ ἡ Μακεδονία, Ἠμαθία φησὶ Φερεκύδης, ὑπὸ Ἡρακλέους ἀναιρεθέντος τοῦ Ἠμαθίωνος ἀλλ' ἀπόντος ἐπὶ τὰ χρύσεια μῆλα. Ὧρτ' ἀναριφαμένω.] ὡς ἂν ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀυτοῖς ναοῖς ἀποθέωσιν αὐτόν, ἱερίας ἀφανῆ ποιήσας· ἐναντία δὲ φαίνεται τελευτήσας ὁ ἀνὴρ, ὡς αὐτὸς φησὶν ἡμέρᾳ καὶ φαίνεται ἀφροδίτῃ ἐναντίον. Νικοστρατύχου.] τουτέστιν, ἀφανῆ, λαθραῖον. Ἀρχίλοχος ὁ χαρίεις μύχιον· οἷον ἐν τῷ μυχῷ αὐτὸν σφαίνοντα τῇ Κύπρῳ. ἄλλως. τυπτισιόν. τὸν γὰρ ἀφροδίτης μυστήρια τυπτεσθαι. Στονόεντας ἄθλους.] τοὺς κατὰ θάλατταν καὶ διὰ νεῶν λέγει, καὶ τὸν ἐν ταύροις ἀποζεῦξαι. καὶ τὸν ἐν ἀσφάλτῳ ἀναίρεσιν. Φιλυρεΐδης.] παρωνυμικῶς ὁ κύριος ἀπὸ τῆς Φιλύρας ἐξεπλάνησε τὸν Δία τοῦ ἵνα βασιλεύσῃ τῆς Μάλης. ἢ μεγάλου Διός, ἀντὶ τοῦ τῆς παρωμένης. ἐξ αὐτῆς γὰρ πάντα ἀποτελεῖ. Αὐτὰρ Νηρεΐδες Νηρεΐδι ὀπτῇ συνελθεῖν. Ἡ ζῶδιακὸς καὶ ἀπὸ Καμπανίου Ἀπόλλωνος συνελθεῖν, ἐξ ἧς ὁ Φοῖβος Ἄρχιον ἀπὸ Λατῖνον.] ἀντὶ τοῦ· ἀπὸ τῶν Λατίνων. ἄρχιον δὲ ἀπὸ μόνου Λατῖνον. καὶ ἔστι μὲν οἰκεῖον εἰς τὸ ἐσώτερα μέρη τῆς ἱερᾶς γίζειν, καὶ Λατῖνον οἰκεῖον τῷ Τυρρηνίαν χώραν, ἔνθα ἔχει ἡ Κίρκη. λέγονται δὲ καὶ οἱ σποῦδαι Ἡλιοπεῖδαι.

ΤΕΛΟΣ,

ΤΗΣ ΗΣΙΟΔΟΥ ΘΕΟΓΟΝΙΑΣ.

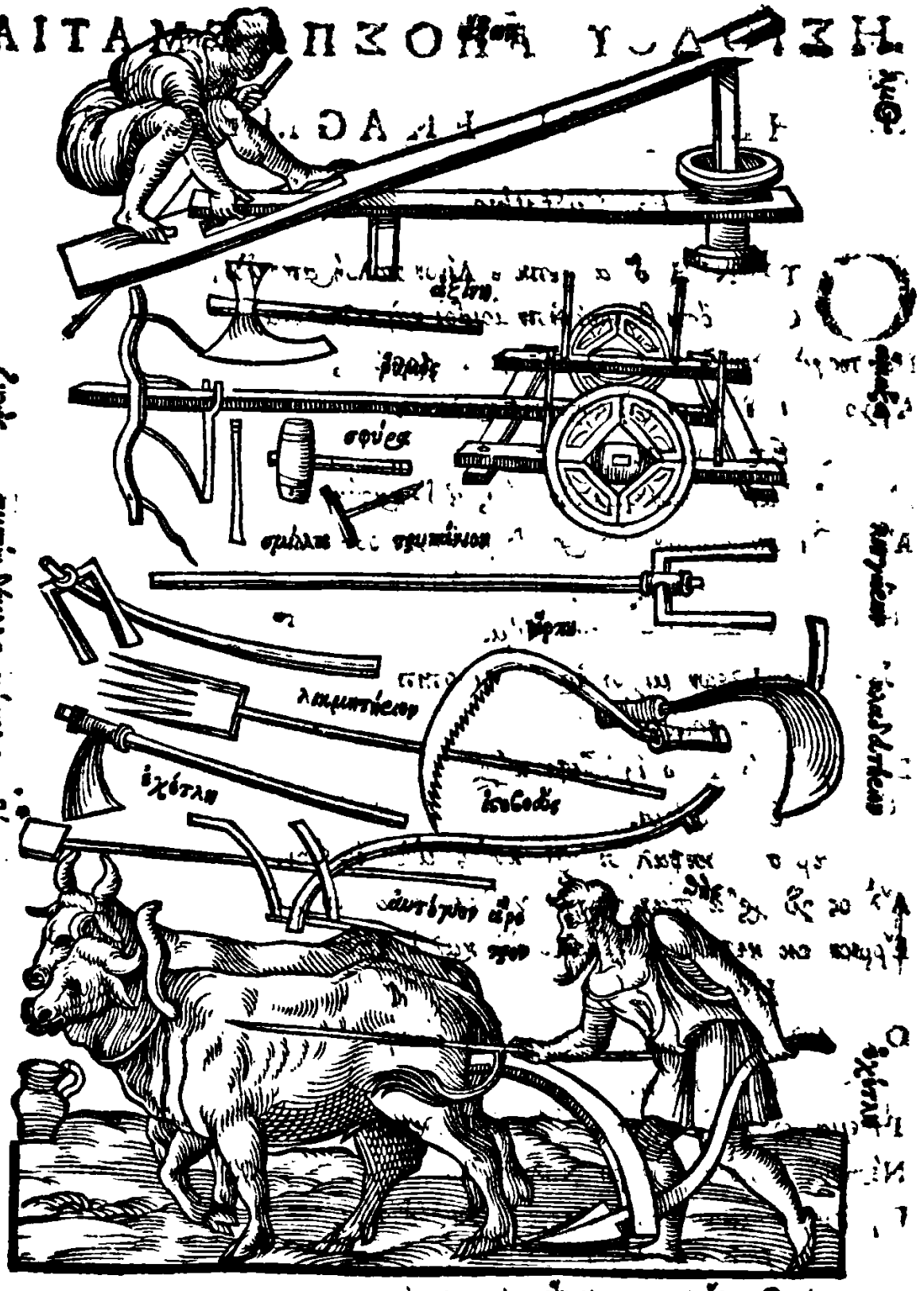
σφῦρα
λαμπτῆρες
ἐχέτλη

ΗΣΙΟΔΟΥ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΙΑ.

HESIODI FRAGMENTA.

Ex Eustathio.

Οὐρανίη δ' ἀρ' ἔπικτε Λίνον παλυηεσπέγδα,
Ὃν δὴ δοσι βροτοί εἰσιν ἀοιδοὶ καὶ κιθαρισταὶ
Πάντες μὲν θρηνεῦσιν ἐν εἰλαπίναις τε χορεῖσιν,
Ἀρχόμενοι δὲ Λίνον καὶ λήγοντες καλέουσι.

Ex eodem.

Ἄκρης ἐκ' αἰθερίων καρτὸν θέος, ἐκ δὲ κατέπλα·
Ἀλλ' ὅτε πνεμόνων ἀθέρα δρομάσιν πόδεσσι.

Ex eodem.

——————ἑνικὴ Νύμφαν
Εὐρυόμεναι Γλαυκὸν μίχθη ἐρατῇ φιλότητι.

Ex eodem.

Ἐν δίῃ Γυρίῃ Βοιωτίῃ ἔρεφε κύρβεις.

Ex eodem.

Καὶ γὰρ σφιν κεφαλῆσι χιὼν κρύος αἰνὸν ἔχυσεν.
Ἄλφος δὲ χθόνα πάντα κατέχεθεν. ἐκ δέ νυ καῖ
Ἔρρεον ἐκ κεφαλέων. ψίλωτο δὲ καλὰ κάρηνα.

Ex eodem.

Ὅσσα Λυλαίοιο περιχθὲς καλλίρροον ὕδωρ.

Ex eodem.

Τηλεμάχῃ δ' ἀρ' ἔπικτεν εὐζώνους Πολυκάστη
Νέστορος ὁπλοτάτη κούρη Νηληϊάδαο.
Περσέπολιν μιχθεῖσα διὰ χρυσῆν Ἀφροδίτην.

Ex Strabone.

Καὶ κούρην Ἀρέθυιαν, τὴν Ἑρμάονα ἐκάλεσσαν
Γόνατο, καὶ Θεσσὴν κούρην Βίλοιο ἄνακτος.

Ex eodem.

Υἱοῖς ὀχεύοντο Λυκάονος αἰπὺ θέοντες,
Ὅν ποτε τίκτε Πελασγός.

Ex

Ex eodem.

Ἦτοι γὸ Λοκρὸς Λελέγων ἐριβώλακα γαῖαν
Τὴς ῥα ποτὲ Κεφισὶς Ζεὺς πεδίοιο μέσοιο
Λειτὰς ἐκ γαίης Ἀλέας πόρε Δημητρίῳ.

Ex eodem.

Ὧκεα δ' Ὠλενίῳ ποταμοῦ παρὰ δόχμιος
Εὐρεῖος Πείρειο.

Ex eodem.

Ἐξ ὧν ὀρείαι νύμφαι θεαὶ ἐξεγένοντο,
Καὶ γένος ἀνδρῶν Σατύρων, καὶ ἀμηχανοεργῶν,
Κέρτες τε θεοὶ, φιλοπαίγμονες ὀρχηστῆρες.

Ex eodem.

Θαῦμα μ' ἔχει κατὰ θυμὸν, ὅσους ἐρεφθὲς ἀνάθημα
Οὗτος ἔχει, μικρὸς περ ἐὼν σταχυηδὸν ἀείρων.

Responsio ex eodem.

Μυρίοι εἰσὶν ἀριθμὸν, ὅσον μόδιον σπερμαίνει·
Εἷς δὲ περισταδὸν, τὸν ἐπιβλώσκοντα μάχεσθαι·
Ὡς φάτο, καί σφιν ἀριθμὸς ἐπὶ πρόσθεν ἔβαινε,
Καὶ τότε δὴ Κάλχαντ' ὄπασε θεσπεσίη κεφαλή.

Ex eodem.

Οἳ δὴ Παιονίδα . . . . . Γλαυκώπιδ' ἐρυμνὴν,
Καὶ δὴ δ' Ὀρχομενὸν εἰλυμένοι εἶσι, δράκων ὡς.

Ex eodem.

Γλακτοφάγων εἰς αἶαν ἀσπάσιος δικὴ ἐλθόντων.

Ex eodem.

Αἰθίοπας Λίγυάς τ' ἠδὲ Σκύθας ἱππημολγούς.

Ex eodem.

Δωδώνην φηγόντε Πελασγῶν ἔδραον ἧσεν.

Apud eundem, ex Pindaro.

Ἢ ὅτι διδύμας ἱερὰς ναίουσι κολώνας
Δωτίῳ ἐν πεδίῳ πολυβότρυος αἰπὺ Πήλιον
Νίψαι φοινικίδος λίμνης πόδα παρθένον ἱδρώς

Ex Pausania.

Ὑπὸ δὲ Μόλυκρι Ἀρίσβαντος φίλον υἱὸν

Κτείνας ἐν μεγάροις Λύκης ἐνιχ' ἧς ἀλόχοιο,
Οἶκον ἀποπλώλιπώ φεύγ' Ἄργος ἱππόβοτον
Ἵξε, δ' Ὀρχομενὸν Μινυήϊον ἔνθα τυραννὶς
Δέξατο, καὶ πτεάτων μοῖραν πόρεν, ἀς ἐθέλοντες

Ex eodem.

Φύλας δ' ὤπτιεν κύρτη κλειτὸν Ἰαλέμου
Λειποφίλην· ἣν δ' εἶδος ὀλυμπιάδεσσιν ὁμοίη.
Ἣ δὲ οἱ . . . . . ὑὸν ἐν μεγάροισιν ἔπεκτεν,
Θηρσὶ δύσιδῆ ἰκέλην φάτιες σελήνης.
Θηρὼ δ' Ἀπόλλωνος ἐν αἰγιαλῷ ἐπὶ ἄκρῃ
Γείνατο Χαίρωνος κρατερὸν μίνος ἐπιστόρμιον.

Ex Scholiaste Apollonij.

Δώδεκα γὰρ Νηλῆος ἀμύμονες υἷες ἔσαν,
Νέστωρ τε Χρομίος τε, Περικλύμενός τ' ἀγέρωχος,
Ὄλβιος, ᾧ πόρε δῶρα Ποσειδάων ἐνοσίχθων
Παντοῖ· ἄλλοτε μὲν γὰρ ἐν ὀρνίθεσσι φάνεσκεν
Ἀετός· ἄλλοτε δ' αὖτε πελώριος ἄγριος ἰδμὴν
Μύρμηξ· ἄλλοτε δ' αὖτε μελιάδεσσιν ἐλάτῃσι φῶλα
Ἄλλοτε δ' ἐσθὸς ὄφις καὶ ἀμείλιχος αὖτε δράκαινα
Παντοῖ, ἐπ' ὀνόμασται, τά μιν καὶ ἔπειτα δόλωσε
Βυλὴ Ἀθηναίης. . . . . .

Ex eodem.

Θεσσάμενος γενὴν Κλεαδλαίμιο κυδαλίμοιο.

Ex eodem.

Εὖθ' οἱ γ' ἐυχέσθην Ἀπίωνι ὑψιμέδοντι.

Ex eodem.

Ἄπις δ' ἐὼς φαεσιμβρότου ἠελίοιο.

Ex eodem.

Αὐτὸς δ' ἐν πλόμοισι διπτύοις ποτὶ κοίλῃ

Ex Scholiaste Pindari & Lycophronis
ἐν τῇ περοϊκῇ γλυκυλογίᾳ.

Ἕλλησι δ' ἐγένοντο θεμιστοπόλοι βασιλῆες
Χῶρός τε Ξοῦθός τε καὶ Αἴολος ἱππιοχάρμης.
Αἰολίδαι δὲ γένοντο θεμιστοπόλοι βασιλῆες

Κρηθεὺς ἠδ' Ἀθάμας θ' Σίσυφος ἀολομήτης,
Σαλμωνεὺς ἀδικος, καὶ ὑπερθύμου Ἐνιπῆος

Ex eodem Scholiaste Pindari.

Τῇ μὲν ἄρ' ἄγγελος ἦλθε ποδήνεμος ὠκὺ δαπτὸς
Πυθὼ ἐς ἠγαθέην, καὶ ἔφεσσεν ἴρηξ ἀΐσσων
Φοίβου ἀκεραιόμαν, ὅτε Γ' χυὶ χθόνιον Κόρωνον
Εἰλατίδης Φλεγύαο Διογήθεος ἔσχεν

Ex eodem.

Τήνδ' Ἀμαρυγκείδης ἱπποδέατις ὄζος Ἄρηος
Φυκτὸς ἀγλαὸς υἱὸς Ἐπειῶν ἄρχαμος ἀνδρῶν.

Ex eodem.

Ἦ τοι ὁ μὲν Σῆμον χυὶ Ἀλαζυγον ἷφι δαμάσσας

Ex eodem.

Ἦ δὴ νύ οἱ χυὶ θυμὸν ἀείσιμον φαίης θέλγειν,
Αὐτὸν μὲν χάδε κρύψαι δ' ἀδόκητον μυχοῖσιν,
Καλὸν, ὃν οἱ ἔτλαξε θοὸς ἑλικτὸς ἀμφιγυήεις
Ὡς τὸν μαιόμενον οἷος χυὶ Πήλιος αὐτὸς
Αἰχμὴν τὴν Κενταύρειον ὀρεσσιφόροις ἐδάμασσε.

Ex eodem.

Λίσσων, ὃς τότε ἷδε Γέροντα πολιὸν λαῶν,
Ὃν χείρων θρέψεν ἐν Πηλίῳ ὑλήεντι.

Ex eodem. ἐν ὑποθήκαις.

Εὖ νύ τοι τάδ' ἔπεστα μετάλλα· δεινὰ γὰρ ἔργα

Ex eodem.

Ἐν Δήλῳ τότε πρῶτος ἐγὼ χὴ Ὄφιος ἀοιδὸς
Μέλπομαι ἐν ναέταις ὕμνους ῥάψασα ἀοιδᾷ
Φοῖβον Ἀπόλλωνα χρυσάορα, ἂν τίνες λατοί.

Ex eodem. ἐν τῷ ποίᾳ.

Ἦ ὅτι Φθίη Χαρίτων ἄπο κάλλος ἔχουσα
Πηνειῷ παρ' ὕδωρ καλὴ ναίουσα Κορώνη

Ex eodem. ex ijsdem

Ἦ οἵη Τέλη ποτνιάδων Μεθωνίδι
Ἦ τίνες Εὐφήμου Ταμάχῳ ἐπασαμίδων
Μιχθεῖσ' ἐν φιλότητι πολυχρύσου Ἀφροδίτας

Ex eodem.

Ἡ δ' ὑποκυσαμένη τέκεν ...

Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἤδης πολυμήτου ...

Μῆνος ἐὼν ἤχαλλε πατὴρ ...

Ὅσσοι ἔσαν μύρμηκες ...

Τὰς αὖδρας ποίησε, βαθυζώνους παλλακίδας,

Οἱ δὴ τοι ὡρῶτον ζεῦξαν νέας ἀμφιελίσσας,

Πρῶτοι δ' ἱστία θέντο νεὼς κυανοπρῴρου.

Ex Scholiaste Sophoclis.

Ἔστι τις Ἑλλοπίη πολυλήϊος ἠδὲ ...

Ἀφνειὴ μήλοισι καὶ εἰλιπόδεσσι βόεσσιν.

Ἐν δ' ἄνδρες ναίουσι πολύρρηνες ...

Πολλοὶ, ἀπειρέσιοι, φῦλα θνητῶν ἀνθρώπων,

Ἔνθά γε Δωδώνη τις ἐπ' ἐσχατιῇ ...

Τὴν δὲ Ζεὺς ἐφίλησε, καὶ ὃν ...

Τίμιον ἀνθρώποις, ναίων δ' ἐπὶ πυθμένι φηγοῦ.

Ἔνθεν ὀπιθόμενοι μαντεύμεθα πᾶσι θεοῖσι

Ὅς δὴ κεῖθι μολὼν θεὸν ἄμβροτον ἐξερεείνει

Δῶρα φέρων ἔλθησι σὺν οἰωνοῖς ἀγαθοῖσιν.

Ex eodem.

Ἡ τέκεθ' Ἑρμιόνην δι' ἐμιλυτῷ Μενελάῳ

Ὁππόταθ' ὁπλοτάτην δ' ἔτεκεν Νικόστρατον ὄζον Ἄρηος.

Ex eodem.

Γίνετο δ' εἰς Κρείοντα καὶ Ἠνιόχην.

Ex Æschyli Scholiaste.

Ἡ δ' ὑποκυσαμένη καλλίζωνος Ἐξαδίκαιος

Εὔρυτον ἐν μεγάροισιν ἐγείνατο φίλτατον υἱόν

Τῷ δ' ἰῆς τ' ἐγένοντο Δηΐων τε Κλυτίος τε

Τοξεύς τ' αὐτίθεος, ἦδ' Ἴφιτος ὄζος Ἄρηος.

Τὰς δὲ μέθ' ὁπλοτάτην τέκετο ξανθὴ Ἰοκάστη

Ἀντόχη πρέσβα παλαιὸν γένος Ἀυγαλίδαο.

Ex Athenæo. ἐν τῷ δευτέρῳ Μελαμποδείας,

——τῷδε Μάρης θοὸς ἄγγελος ἦλθε δέχεσθαι

Πλήσας δ' ἀργύρεον σπυρίδος φέρε δῶρα δέκεσθαι.

Ex eodem.

Καὶ τότε μάντις μὲν δισμὸν βίου ἄβρου ἀρέσθαι
Γ'φιλος δ' ὅδε νῶτ' ἐπεμαίετο καὶ δὲ ἑκάστου
Σκύπφον ἔχων ἑτέρῃ, ἑτέρῃ δὲ σπῆλυγι ἀείρας
Ἔστιχεν φύλακος, ἢ ἐπὶ δμώεσσιν ἔκυρσε.

Apud eundem. ἐν Ἠ'είοις.

Οἷα Διόνυσος δῶκε ἀνδράσι χάρματα καὶ ἔχθη
Ὅσσις ἄδην πίνοι, οἶνος δέ οἱ ἔπλετο μέρμις.
Σὺν δὲ πόδας χεῖράς τε δέῃ, γλώσσαν τάχα τοι
Θεσμοῖς ἀφράστοισι· φιλεῖ δέ ἑ μαλθακὸς ὕπνος.

Ex eodem.

Τὰς δὲ βεγτοὶ καλέουσι Πελειάδας.

Ex eodem.

Εὐρυγύης δ' ἔπι κῦρος Ἀθηναίων ἱερῆων.

Ex eodem.

——καὶ ἐ σπήσετο χαρπόν.

Ex eodem.

Ἠ'δὲ γὰ ἐς' ἐν δαιτὶ καὶ εἰλαπίνῃ τεθαλυίῃ
Τέρπεσ μολθοισιν, ἁπλοὺ δαιτὸς κορέσασα.

Ex Stephano. ἐν Καλόγροις.

Κτεῖνε Νηλῆος Ταλαϊφρονος υἱὸς ἀθλὼς
Ἐνδεκα· δωδέκατος δὲ Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ
Ξεῖνος ἐὼν ἐτύχησε παρ' Ἰπποδάμου Γερήνι.

Ex eodem.

Νίσυρ' οἷος ἄλυξε ἐν ἀνθεμόεντι Γερήνῳ.

Apud eundem. ἐν Ἀ'γήνης δ' ἀναιρέσει.

——νήσῳ ἐν Ἀ'βαντίδι δουλίῃ,
Τὴν πρὶν Ἀ'βαντίδα κικλήσκον θεοὶ πάλαι ἔμπεδοι,
Τὴν δὲ ἐπώνυμον Εὐβοίαν βοὸς ἐξόμασσαν Ἰάλης.

Ex Suida.

Ἄλκην μὲν γὰ ἔδωκεν Ὀλύμπιος Ἀλκείδῃσι,
Νῶϊ δ' Ἀμυθαονίδαις, πολεμήϊα ἔργα νοῆσαι.

Ex Suida & Polybio.

Αἰακίδας πολέμῳ κεχαρήοτας ἠδὲ δαΐφρων

Ex Plutarcho,

——αἴτ' ἄλσεα καλὰ νάμασι
Καὶ πηγὰς ποταμῶν, καὶ ποίαν πολύβοτον.

Ex eodem.

Ἐννέα τοι ζώει γλωρὰς λαχέρυζα πορώπη
Ἀνδρῶν ἠβώντων, ἔλαφος δέ τε τετραχόρυμβος.
Τρεῖς δ' ἐλάφους ὁ χόρδαξ γηθεῖ, αὐτὰρ ὁ φαῦλος
Ἐννέα τοὺς χόρδακας· δέκα δ' ἡμεῖς τὰς φαύλας
Νύμφαι εὐπλόκαμοι κοῦραι Διὸς Αἰγιόχοιο.

Ex eodem.

Δεινὸς γάρ μιν ἔτειρεν Ἔρως Παιοπίδος Αἴγλης.

Ex Clemente Alexandrino.

Μάντις δ' ἐσθλείς ὄχ' ὀπιχθονίων ἀνθρώπων,
Ὅστις ἀν εἰδείη Ζηνὸς νόον Αἰγιόχοιο.

Ex eodem.

Μουσάων, αἵτ' ἄνδρα πολυφραδέοντα τιθεῖσι,
——Θέσπιδα, ἀοιδήτα.

Ex eodem.

Αὐτὸς γὰρ πάντων βασιλεὺς καὶ πατρὸς ὄχ' ἀρίστου
Ἀθανάτων· σοὶ δ' ἔπος ἐρέω κεδνὸν ἄλλως.

Ex eodem.

Ἤδη δὲ καὶ τὸ πυθέσθαι ὅσον θνητοῖσιν ἄμεινον
Ἀθέατοι δειλῶντε καὶ ἀθλίω ἔπλετο ἔργω.

Ex Scholiaste Lycophronis.

Ζεῦ πάτερ εἴθέ μοι *πάσαν μὲν αἰῶνα βίοιο
Ὤφελες δ' ἔναι, καὶ αἴσιμα μοῖραν ἔχοντα
Θνητοῖς ἀνθρώποις. νῦν δ' ὧν ἐμὲ τυτθὸν ἔτισας,
Ὅς με μακρὸν γε ἔθηκας ἔχειν δύσπαν βίοτον.
Ἐπεὶ μ' ἔτι ζώειν *γλωρὰς μεροπῶν ἀνθρώπων.

Ex eodem.

Τεὶς μάκαρ Αἰακίδη, καὶ τρὶς μάκαρ Πηλεΐωνι
Ὅς τοῖς δ' ἐν μεγάροις ἔπορε φίλος ἀθανάτοισιν.

Ex eodem.

Ὅσσον μὲν μοῖραν δέκα μοιρῶν τέρπεται ἀνὴρ,

Τὰς δίκας δ' ἐκτίνῃσι χαὶ ὕστερον ἔργμα τέλεσσαν.

Ex Eustathio.

Α' τέκνον, ἦ μάλα δή σε ποινήσατον χαὶ ἄειστον
Ζεὺς ἐτίκτωσε πατήρ.

Ex eodem.

Ἄρχης ἄνυσσον ἐὼν Δαναὸς πόησε ἄνυσσον.

Ex Athenagora.

——πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
Χώσατ', ἀτὰρ ὑλύμπια δώματα ψαλόεντα κεραυνῷ
Ἔκταν' Ληϊάδην, φίλον υἱὸν ὀρίνων.

Ex Scholiaste Arati & Hesiodi.

Φαεσίμβροτε Κερσηὶς, εὐσφύρου τε Κλύμενε,
Φαίθουσα, χαὶ Εὐδώρη ἐυπλόκαμε,
Ἃς Γαῖαν χαλέουσιν ὅτι χθονὶ φῶτ' ἀνθρώπων.

Ex Etymologico.

Ὅτι χε χραὶ λάβωσιν, ἀείδελα πάντα τίθησιν.

Ex eodem.

Βύβλοί τ' ἀγχίαλοι χαὶ Σιδὼν ἀνθεμόεσσα.

Ex Porphyrio in antro Nympharum.

Ὡς χε πόλις ῥίζησι· νόμος δ' ἀρχαῖος ἄεισε.

Ex Scholiaste Theocriti.

——ὀλίζονι δ' εἴσῃ χιονυδίῃ.

ΗΣΙΟΔΟΥ καὶ ΩΜΗΡΟΥ ΑΓΩΝ

ΟΜΗΡΟΝ καὶ Ἡσίοδον, τὰς θειοτάτας ἁπάντων ἀοιδὰς ἁπάντων ἀνθρώπων πολίτας ἰδίας ἑωρακότων λέγουσι. ἀλλ' Ἡσίοδος μὲν τὴν ἰδίαν ὀνομάσας παῖδα πάντας τῆς φιλονεικίας ἀπήλλαξεν, εἰπὼν ὡς ὁ πατὴρ αὐτῷ

Εἴσατο δ' ἄχθ' Ἑλικῶνος, ὀιζυρῇ ἐνὶ κώμῃ
Ἀσκρῃ, χείμῳ κακῇ, θέρει ἀργαλέῃ· οὐδέποτ' ἐσθλῇ.

Ὅμηρον δὲ πᾶσαι (ὡς εἰπεῖν) αἱ πόλεις καὶ οἱ ἔποικοι αὐτῶν παρ' ἑαυτοῖς γεγενῆσθαι λέγουσι· καὶ Σμυρναῖοι μὲν ὅτι τὸ παρ' αὐτοῖς ποταμὸν Μέλητος Κρηθηΐδος νύμφης καὶ Ἑρμοῦ φασὶ γενέσθαι Μελησιγλυκὴν ὕστερον μύθοις τυφλωθέντα. Ὅμηρον μετονομασθῆναι, ὅτι τυφλὸς παρ' αὐτοῖς ἔτι τὸ πάλαι συνήθη προσηγορεύετο. Χῖοι δὲ πάλιν πυκνότερα φέρουσιν, ἴδιον εἶναι πολίτην λέγοντες καὶ θεσμοθέτας πρὸς ἐκείνοις γράψαι παρ' αὐτοῖς, Ὁμηρίδας καλουμένους. Κολοφώνιοι δὲ καὶ ὅτον δεκαετήσαι, ἐς ὃν φασὶν αὐτὸν χρόνον διδάσκοντα τῆς ποιήσεως ἄρξασθαι, καὶ ποιῆσαι πρῶτον τὸν Μαργίτην. περὶ δὲ τῆς γονέων αὐτοῦ πάλιν πολλὴ ἀμφισβητία παρὰ πᾶσίν ἐστιν. Ἑλλάνικος μὲν γὰρ καὶ Κλεάνθης Βίωνα λέγουσι, Γυμναῖον δὲ Μέλητα, Καλλικλῆς δὲ μισθοφόρον. Δημόκριτος δὲ Θεοκλύμενον δαίμονα ἔμπορον· ἔνιοι δὲ Ταιώνιον. Αἰγύπτιοι δὲ Μενέμαχον προσαγορεύουσιν εἶναι δ' οἱ Τηλέμαχον τὸν Ὀδυσσέως· μητέρα δ' οἱ μὲν Μῆτιν, οἱ δὲ Κρηθηΐδα, οἱ δὲ Θεμίστην, οἱ δὲ Εὐρυνθώ· ἔνιοι δὲ Ἰθακησίαν τινὰ τῶν Φοινίκων ἀπεμποληθεῖσαν· οἱ δὲ Καλλιόπην τὴν Μοῦσαν· τινὲς δὲ Πολυκάστην τὴν Νέστορος. ἐκαλεῖτο δὲ Μέλης, ὡς δέ τινες φασί, Μελησιγενής· ὡς δέ τινες, Αὐλητήν· ὀνομασθῆναι αὐτὸν φασι τινὲς Ὅμηρον, διὰ τὸ τὸν πατέρα αὐτοῦ ὁμηρεῦσαι δοθῆναι ὑπὸ Κυπρίων Πέρσαις· οἱ δὲ διὰ τὴν πήρωσιν τῶν ὀμμάτων. παρὰ γὰρ τοῖς Αἰολεῦσιν οἱ τυφλοὶ καλοῦνται. ὅ, περ δὲ ἀκηκόαμεν ἐπὶ τοῦ θειοτάτου αὐτοδιδάκτου Ἀδριανοῦ εἰρημένον ὑπὸ τῆς Πυθίας περὶ Ὁμήρου, ἐκθησόμεθα. τοῦ γὰρ βασιλέως πυθομένου πόθεν Ὅμηρος καὶ τίνος, ἀπεφοίβασε δ' ἑξαμέτρου τόνδε τὸν ξόπον,

Ἄγνωστόν μ' ἔρεαι γλυκερὴν καὶ παῖδα γαίαν
Ἀμβροσίην σφρηγὸς. ἔδος δ' Ἰθακήσιός ἐστιν·
Τηλέμαχος δὲ πατὴρ, καὶ Νεστορίη Ἐπικάστη
Μήτηρ, ἣ μιν ἔτικτε βεστῶν πολὺ φάσσοφον ἄνδρα.

οἷς μάλιστα δεῖ πιστεύειν, διὰ τὸ τὸν πυθόμενον καὶ τὸν ἀποκεναμένον· ἄλλως τε καὶ τοιοῦτος τοῦ ποιητοῦ μεγαλοφυὴς τὸν προπάτορα διὰ τῶν ἐπῶν διδοξάκοτος. ἔνιοι μὲν οὖν αὐτὸν προγήμασθαι Ἡσιόδου φασὶν εἶναι, τινὲς δὲ, νεώτερον καὶ

καὶ συβήλη γεγενῆσθαι τὸν ἔπος. Ἀπόλλωνος φασὶ καὶ Θαλείας τῆς Προσδώρου παῖδας Λίνον καὶ Ἄμυκλον, Πίερον δὲ καὶ νύμφης Μεθώνης Οἴαγρον καὶ Λίνον δὲ καὶ Καλλιόπης Ὀρφέα. Ὀρφεὺς δὲ Ὀάγρῳ τὸν δὲ Ἀρμονίδῃ τὸν δὲ Φιλοτέρπην τὸν δὲ Εὔτημον τὸν δὲ, Ἐπιφρόδιον τὸν δὲ Μελάνιππον τοῦτον δὲ Δῖον καὶ Ἀπόλλωνα. Δίου δὲ καὶ Πιερικῆς τῆς Ἀπόλλωνος ἀγχιβάσης Ἡσίοδον καὶ Πέρσην. Πέρσῃ δὲ Μαίοσα. Μαίοσι δὲ ἀγχιβάσης καὶ Μέλητος τὸν ποταμὸν Ὅμηρον.

Τινὲς δὲ συναπεφήνασι φασὶν αὐτὸν ὡς καὶ ἀγωνίσασθαι ὁμόσε ἐν Αὐλίδι τῆς Βοιωτίας. ποιήσαντα γὰρ τὸν μαργίτην Ὅμηρον ἐξάρχοντα καὶ πόλεις ῥαψῳδοῦντα. ἐλθόντα δὲ καὶ εἰς Δελφοὺς, ἐρέσθαι τὸν παῖδα αὐτὸν πυθέσθαι, τὰς οἰκήσεις δὲ Πυθίαν εἰπεῖν,

Ἔστιν Ἰθάκης μικρὸς παῖς, ἣ σε θανόντα
Δέξεται· ἀλλὰ νέων παίδων αἴνιγμα φύλαξαι.

τὸν δὲ ἀκούσαντα ἐξελθεῖν μὲν τὸν εἰς Ἴον ἄφιξιν, ἀγαθεῖν δὲ ἐπὶ τὴν ἐπὶ χώραν. καὶ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον Γανύκτωρ ὕπατος τῶν παῖδος Ἀμφιδάμαντος βασιλέως Εὐβοίας ὑπλοῦν πάντας τοὺς ἐπισήμους ἀνδρας ἐκ μόνον ῥώμῃ καὶ τάχει, ἀλλὰ καὶ σοφίᾳ, ὅτι τὸν ἀγῶνα, μεγάλαις δωρεαῖς τιμήσας, συγκαλέσαι. καὶ ἔτυχεν ἐν τύχῃ, ὡς φασὶ, συμβαλόντας ἀλλήλοις ἦλθον εἰς τὴν Χαλκίδα. τὸ δὲ ἀγῶνος ἄλλοι τέ τινες τῶν ἐπισήμων Χαλκιδέων ἐναθλίζοντο κρίται, καὶ μετ' αὐτῶν Πανοίδης ἀδελφὸς ὢν τοῦ τυραννοῦντος. ἀμφοτέρων δὲ τῶν ποιητῶν θαυμαστὰς ἀγωνισαμένων, ὑπῆσαι φασὶ τὸν Ἡσίοδον τὸν ξόανον τοῦτον. προελθόντα γὰρ εἰς τὸ μέσον πυθέσθαι τοῦ Ὁμήρου καθ' ἓν ἕκαστον· τὸν δὲ Ὅμηρον ἀποκρίνασθαι. φησὶν οὖν Ἡσίοδος,

Τίς Μέλητος Ὅμηρε, θεῶν ἄπο μήδεα εἰδώς,
Εἶπ' ἄγε μοι σαυτοῦ τί φέρτατον ἔξοχ' ἀοιδῇ·

ΟΜΗΡΟΣ,

Ἀρχὴν μὲν μὴ φῦναι ἀπηχθονέοισιν ἄριστον,
Φύντα δ' ὅπως ὠκιστα πύλας Ἀίδαο περῆσαι.

Ἡσίοδος τὸ δεύτερον,

Εἶπ' ἄγε μοι καὶ τοῦτο θεοῖς ἐπιείκελ' Ὅμηρε,
Τί θνητοῖσιν ἄριστον ὀΐεαι ἐν φρεσὶν εἶναι;

ὁ δὲ,

Οἷ' παύονται ἀφεγγείῃ μὲν ἔχῃ καὶ δῆμον ἅπαντα,
Δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ' ἀκουάζωνται ἀοιδοῦ
Ἥμενοι ἑξείης· παρὰ δὲ πλήθωσι τράπεζαι
Σίτου καὶ κρειῶν· μέθυ δ' ἐκ κρητῆρος ἀφύσσων
Οἰνοχόος φορέῃσι, καὶ ἐγχείῃ δεπάεσσι.
Τοῦτό τι μοὶ κάλλιστον ἐοὶ φρεσὶν εἰδομένῃ εἶναι.

μαθόντων δὲ τῶν ἐπῶν, ὅτι σοφοῖς φασὶ θαυμαθῆναι ὑπὸ τῶν Ἑλ-

λιώσαι τε ἔπη, αὐτὸν δὲ ἑκάστοτε ἀστοιχηδὸν ἐπιόντα ἐπὶ τοῦτο ἐκ τῶν ἐπῶν ἐκείνων ἐπὶ τὰς ποιητὰς θυσίας τοῦ τε Ἀπόλλωνος καὶ τῶν Μουσῶν παρακαλεῖσθαι πάντας. Ὁ δὲ Ἡσίοδος ἐχθιόνως ἔφη τῇ ὑστεραίᾳ ἀπιέναι· ἐκεῖνος γὰρ δόξειν ἁρμόσειν ἐπιτρέπειν· καὶ φησι τοιάδε τοὺς στίχους,

Μοῦσ' ἄγε μοι τοῦ τ' ἔστι, τοῦ τ' ἐστόμεθα, πρὸ τ' ἔόντα,
Τὴν ῥοὴν μάλ' ἀείδε, σὺ δ' ἄλλως μνῆσαι ἀοιδῆς.

Ὁ δὲ Ὄμηρος βαλόμενος ἀκολούθως τὸ ἀπορρῆτον λύσας φησὶν

Οὐδέποτ' ἐμφὶ Διὸς τυπεὶς

Ἁρμόσειν συμβήσεσθαι ἐοίζοντας περὶ νήας.

καλῶς δὲ καὶ ἐν τούτοις ἀπαντήσαντος, ὅτι τὰς ἀμφιβόλους γνώμας ἁρμόσει ὁ Ἡσίοδος· καὶ πλείονας στίχους λέγων ἤρξατο καθ' ἕνα ἕκαστον συμφώνως ἀποκείναδε τὸν Ὄμηρον· ἔστι δὲ ὁ μὲν πρῶτος Ἡσιόδου ὁ δὲ ἕξῆς Ὁμήρου. εἰσὶ δὲ καὶ ὀλίγοι δύο στίχοι τὴν ἐπαγωγὴν ποιοῦντες τοῦ Ἡσιόδου.

Η Σ Ι Ο Δ Ο Σ.

Δεῖπνον ἔπειθ' ὁμοῦ βοῶν κρέα, π' αὐχένας ἔπεων

Ο Μ Η Ρ Ο Σ.

Ἑλκύσαι ἰσχύοντας, ἐσαῦτε πολέμοιο πάρεστιν.

Η Σ Ι Ο Δ Ο Σ.

Καὶ Φρύγας, οἱ πάντων αὐθρῶν ἐπὶ ταυτὶ ἄρεσται

Ο Μ Η Ρ Ο Σ.

Ἀϊδρείοι λαῖφος ἅλα τ' ἀπτῆς ὑπερπόντιαι ὁδοῦ

Η Σ Ι Ο Δ Ο Σ.

Ἡ ἐκαλῆς ἀπέλυσε ἀφ' ὁμοῦ καμπύλα τόξα

Ο Μ Η Ρ Ο Σ.

Χερσὶ βαλὼν ἰοῖσιν ὅλοι καὶ φῦλα γιγάντων.

Η Σ Ι Ο Δ Ο Σ.

Οὗτος αἰὴρ αὐδρός τ' ἀγαθοῦ καὶ ἀϊάλκιδος ὄζει

Ο Μ Η Ρ Ο Σ.

Μιξὸς ἔπει πόλεμος χαλεπὸς σάσσῃσι γενέθλῃ.

Η Σ Ι Ο Δ Ο Σ.

Οὔτ' ἄρ σοί γε πατὴρ ἐμίγη καὶ πότνια μήτηρ,

Ο Μ Η

ΟΜΗΡΟΣ.

Σῶμα τοι ἀθανάτοισιν ὁμοίϊον ἠδὲ χρῶτι Ἀφροδίτης.

ΗΣΙΟΔΟΣ.

Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ μῆδα γάμῳ Ἄρτεμις ἰοχέαιρα

ΟΜΗΡΟΣ.

Καλλιγένειαν ἔκτεμεν αἰπὺ ἀρούρης βίοτον

ΗΣΙΟΔΟΣ.

Ὡς οἱ μὲν δαίνυντο πανημέριοι, οὐδὲν ἔχοντες

ΟΜΗΡΟΣ.

Οἶνοθεν. ἀλλὰ παρῆεν ἐΐσκε δὲ φῶτ' Ἀγαμέμνονι.

ΗΣΙΟΔΟΣ.

Δεῖπνον δεινάσσαντες ἐπὶ πυρὸς αἰθαλόεντι

ΟΜΗΡΟΣ.

Σύλλεγον ὄσσα λαοὶ βοὸς κατεπήσιαν ἑλόντες.

ΗΣΙΟΔΟΣ.

Παιδὸς ὑπερθύμου Σαρπηδόνος ἀντιθέοιο.

ΟΜΗΡΟΣ.

Ἡμεῖς δ' ἀμπεδίον Σιμόεντος ἡμῶν ἵππους.

ΗΣΙΟΔΟΣ.

Γόμφῳ ἐν ἀλλήλοις, ἀμφ' ἄξονι ἔχοντες

ΟΜΗΡΟΣ.

Φάσγανα κωπήεντα, καὶ ἀσπίδας ὀμφαλοέσσας.

ΗΣΙΟΔΟΣ.

Δὴ τότε δεξιτερῇ χείρων ἐπιβάλλεσθαι

ΟΜΗΡΟΣ.

Ἄσμενοι ἀλλήλοισι· τὰ δ' ἐπέρασαν ἀμείλιχον ἦτορ.

ΗΣΙΟΔΟΣ.

Κολχίδ' ἐπινθ' ἵκανε, καὶ Αἰήτεω βασιλῆος

ΟΜΗΡΟΣ.

Φεῦγον, ἐπεὶ γήωσεν ἀέκοντι, ὑδ' ἀθέμιστον.

ΗΣΙΟΔΟΣ.

Αὐτὰρ ἐπεὶ σκεῖσαί τε ἔκητιον, οἶδμα θαλάσσης

ΟΜΗΡΟΣ.

Ποντοπορεῖν ἤμελλον ἀϋσάμενον ὄπὶ πολύ.

ΗΣΙΟΔΟΣ.

Τοῖσιν δ' Ἀξείδης μεγάλ' ὤχετο πᾶσιν, ὀλέθρῳ

ΟΜΗΡΟΣ.

Μυθέομαι· ἐν πόντῳ, καὶ φαινόμενος ἔπος ἤδη·

ΗΣΙΟΔΟΣ

Εἵλετ' ὀϊστεύσας καὶ πάντα μιν ἔμβαλε μοῖρα

ΟΜΗΡΟΣ.

Οἰκαδὲ νοστήσαι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
Πειρηθείς· ἀλλ' αἶψα ἀπέτμησεν ἑκηβόλος.

ὡς πάντα δὴ τὰ Ὁμήρου καλοῦ ἀπαντήσαντος, φαίλου φησὶν ὁ Ἡσίοδος,

Τῦτό τι δή μοι μῦθον ἐπειρομένῳ κατάλεξον,
Πόσσοι ἅμ' Ἀξείδῃσιν ἐς Ἴλιον ἦλθον Ἀχαιοί.

ὁ δὲ ὅλα λογισπῷ προβλήματος ἀπαιτεῖ φησίν,

Πεντήκοντ' ἦσαν πομφὶ ἑκάστῃ
Πεντήκοντ' ὄφελοι, ὄφελ' ἥρεα πεντήκοντα·
Τρεῖς δὲ ξυμβόσιοι ὄφελ' ἦν ἡρώων ἅπαν Ἀχαιοί.

Τοῦτο δὲ ὄφελοσπῦ πλῆθος ἄπιστον. τὴν γὰρ ἑκατὸν νεῶν, ὄφελόντων γίνονῦ πεντακόσιοι, καὶ χιλιάδες β. κρεῶν δὲ ἑπτὰ μυριάδες ϙ, υ ν. καὶ πάντα δὴ τὰ Ὁμήρου ὑπερτιθέντος, φησὶν ὁ Ἡσίοδος ἄρχῃ φαίλου,

Τίπτε Μέλητε Ὅμηρ', εἴπερ τιμᾶσί σε Μοῦσαι,
Ὡς λόγος, ὑψίστου Διὸς μεγάλοιο θυγατρες
Λέξον μέζον ἐπαρμόζον, ὅ, τι δὴ ἔπειτα
Καλλιστον τε καὶ ἔχθιστον. πολλὰ γὰρ ἀκούσας

Ὁ Ἡσίοδος.

Ἡ σίοδ' ἔγωγε δῆτα, ἐκάστοτε μὲ τοῦτον πολλάκις
Εἶπεῖν· αὐτάρ ἐγὼ μᾶλλα σοι σφόδρον ἀχθόμενος.
Κάλλιστον μὲν γὰρ ἀγαθὸν ἔστι, μέγιστον δὲ
Αὐτὸν ἑαυτῷ· τῷ δὲ κακῷ ἔχθιστον αἰσθάνεται,
Εἶναι δὴ ἑαυτὸς αἰεὶ χρόνον ἐς τὸν ἅπαντα,
Ἄλλο δὲ οὐδέν, ἢ σὺν δυσμαῖς φίλοις ἐς τὸν ἀρούρας.

Ἡ ΣΙΟΔΟΣ.

Παῖς ἀν ἀεὶς· οἰωνὸς ἀκόλεις, ἐς οὐδὲν πάνυ.

Ὁ ΜΗΡΟΣ.

Εἰ μὴ κερδάνων ἕνεκα τῶν σῶν ἐβάλλετο·
Οἱ δ' ἀγαθοὶ τιμῶσι, δίκαια δ' οὐ τιμῶσι πάντα.
Εὔχεσθ δὲ θεοῖς, ἢ σπόρτα ἐκ ἄρουραν.

Ἡ ΣΙΟΔΟΣ.

Ἐν δ' ἀλαζόνα ἄλετον ἔχον σ' ὁ, τι φύῃ, σπόρον.

Ὁ ΜΗΡΟΣ.

Ὡς μὴ ἐμὴ γαῖμη φρένα ἰδοὶ σώμασιν ἀνδρῶν.

Ἡ ΣΙΟΔΟΣ.

Ἢ δὴ δικαστὴν τὸν ἐμὸν ἀνδρα φῆς τὸ

Ὁ ΜΗΡΟΣ.

Καιὰς ὠφελίμους ἴδοις μὴ χθόνι πολλοῦ.

Ἡ ΣΙΟΔΟΣ.

Τῆς σοφίας δὴ τίνα μοι ἐστ' ἀνθρώποισι τέχνη;

Ὁ ΜΗΡΟΣ.

Γνῶσιν τὰ πάντα· ὁρᾷς, καιρὸς δ' ἀμύητος.

Ἡ ΣΙΟΔΟΣ.

Πιστῶσαι δὴ βροτῶν τοῦτ' ἐκ ἀξιόν ἐστι.

Ὁ ΜΗΡΟΣ.

Οἷς αὐτὸς κίνδυνος ὅτι σοφίαν ἔπη.

ΗΣΙΟΔΟΥ

Η δ' ἀνελθοῦσα τὸν ὄρους ἐν ἀγκάλαις
Ἔτικτε μοῦσαν ἡδυμελῆ φρεσὶν
Καὶ γηθόσυνον ἦτορ ἐν στήθεσιν ἔχουσαν
Λυπηθεὶς δὲ καὶ αὐτὸς ἐπὶ τούτοις

ῥηθέντων δὲ καὶ τούτων ὁ μὲν Ἡσίοδος ἐνίκησε· τὸν δὲ βασιλέα Παυσανίαν ἐπαινέσαι φασὶ τὸν ἀγῶνα καὶ τὸν Ἡσίοδον στεφανῶσαι· ὁ δὲ βασιλεὺς Παυσανίας ἐπαινέσας τὸν ἀγῶνα καὶ τὸν Ἡσίοδον στεφανώσας ποιημάτων εἶπεν. Ἡσίοδος ἐν ἔφῃ φρῶτος

Πληϊάδων Ἀτλαγενέων ὀπιπεύσας
Ἄρχεσθ' ἀμήτου, καὶ ἀρότου ἐπιτέλλεσθαι
Αἳ δ' ἤτοι νύκτας τε καὶ ἤματα τεσσαράκοντα
Κεκρύφαται, αὖθις δὲ περιπλομένου ἐνιαυτοῦ
Φαίνονται, τὰς πρῶτα χαράσσεται ὀξὺς ἀρότρου
Οὗτός τοι πέλαγος πόντου
Ἐγγύθι ναιετάων ἐπὶ ἠπείρου ὀλίγον τε
Πόντῳ κυμαίνοντι μάλα χρὴ ἀρτώμενον οἶκον
Ναίειν. χειμὼν ἀσπέρεως, γειμὼν δὲ βοωτῆς
Γειμόν τ' ἀργεστὴν

μεθ' ὃν Ὅμηρος,

Ἀμφὶ δ' ἄρ' Αἴαντας δοιὼ ἴσαν ὡς φάλαγγες
Καρπεδίαζεν ἐπὶ Ἀρήϊα
Οὔτέ κ' Ἀθηναίη χαροπὸς ῥιπὸν δέεσθαι
Κειθέντες Τρῳάς τε καὶ Ἕκτορα δῖον ἐμμενον,
Φεύξασθαι δόρυ
Ἀσπὶς δ' ἀσπίδ' ἔρεικε, κόρυς κόρυν, ἀνέρα δ' ἀνήρ·
Ψαῦον δ' ἱππόκομοι κόρυθες λαμπροῖσι φάλοισι
Νεύοντων· ὡς πολλὸν ἐπεσσύμενοι ἐμάχοντο
Ἔφειξεν δὲ μάχη φθονέουσ' ἐν χερσίν
Μακρῆσιν, ἃς εἶχον ταμεσίχροας· ἔστι δ' ἄμερδεν
Αὐγὴ χαλκείη κορυθάων ἀπὸ νεοθηλέων
Θωρήκων τε νεοσμήκτων, σακέων τε φαεινῶν
Ἐρχομένων ἔμπλης μάλα κεν θεσπεσιαίρδιος εἴη
Ὅς τότε γ' ἐμπεδόν ἔσκε ἰδὼν ὁμαδόν τε μάχην τε

Θαυμάσαντες δὲ καὶ ἐν τούτῳ τῷ ὕμνῳ οἱ Ἕλληνες ἐπῄνουν ὡς παρὰ τὸ πρόσκαιρον γεγονότων ἐπῶν· καὶ σπέλδουσι δι' ὅλης τὴν νίκην. ὁ δὲ βασιλεὺς τὸν Ἡσίοδον ἐστεφάνωσε ἐπαινέσας ὅλου τοῦ ὑπὲρ τῶν ὑπὸ χειμῶνος ἐπιγενέσθαι προκαλουμένου νικᾶν, ἢ τὸν πολέμιον καὶ φθορᾶς ἀπέχοντα. τῆς μὲν ἐν νίκης ἕνεκα φασὶ τυχεῖν τὸν Ἡσίοδον καὶ λαβόντα ἵππον χαλκῆν ἀναθεῖναι ταῖς Μούσαις, ὑπὲρ ἣν

Τίμιον νικήσας ἐν Χαλκίδι θεῖον Ὅμηρον.

τὸ διάζωμα. Ἐπὶ τούτοις ὁ Ἡσίοδος ἀναστὰς ἐκ τοῦ θεάτρου ἐπὶ τὸν Ἑλικῶνα ἀνῆλθε, καὶ τὰς Μούσας ἐκάλει, ἃς ἐκεῖνος ἐν τοῖς ἔπεσιν ἀπὸ τοῦ ὄρους τούτου ἐκάλεσε, καὶ τῆς νίκης ἀπήρχετο, ἣν ἐκ τῶν ἀγώνων ἀνῃρήκει. Ἐπεὶ δὲ αὐτὸν τὰ ναυάγια, ἔνθεον γλυκομένων τῶν ἀκροατῶν

Ὄλβιος ἔστ' ἀνὴρ ὃς ἐμὰς ἐσεμήσατο Μούσας
Ἡσίοδος, Μούσῃσι γὰρ ἀθανάτῃσιν ἑταῖρος
Τῷ δήποτε γλυκὺς ἔσσεται ὁδὸς ἀοιδῆς.

ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν ἐπὶ τούτοις ἀπῆλθεν ἐκ τοῦ θεάτρου, ὁ δὲ Ἡσίοδος ἀκούσας τὰ χρηστήρια, ἃ ἔλεγεν ἡ Πυθία, νομίσας τῷ ἐκεῖ Νεμέᾳ τινὰ θεὸν εἶναι, εἰς Ὀρχομενὸν ἐλθὼν καὶ παρὰ Ἀμφίνομον καὶ Γανύκτορα τοὺς Μινύου παῖδας τὸν χρησμὸν ἐξηγησάμενος, ἐπὶ τὸν Νεμέᾳ ἐπιδεικνύμενον ἀγῶνα ἐλθὼν καὶ τῇ ῥάβδῳ τῇ δαφνίνῃ, ἣν ἐκ τοῦ Ἑλικῶνος ἐκόμισε, τὸν τρίποδα ἀναλαβὼν, ἐνίκησε τοὺς ἄλλους ἀοιδούς. Ἐκ δὲ τούτου ἐπὶ τὸν Εὐβοϊκὸν πορθμὸν ἐλθὼν καὶ τὸν Ἀμφιδάμαντα καὶ Μέσσαπον τοὺς Εὐρυπύλου παῖδας ἐπὶ τὸν Ἀμφιδάμαντος τάφον τὸν ἐν Χαλκίδι ἀγωνιζόμενον νικήσας τρίποδα ἀνέθηκε, καὶ ἐπιγράμματα ἐποίησεν ἃ ἐπὶ τοῦ τρίποδος ἀνέθηκε. Καὶ ἐν Δελφοῖς δὲ ἀγωνισάμενος ἐνίκησε, καὶ τὸν τρίποδα ἀνέθηκε, ὃν ἔφασαν οἱ Μοῦσαι τῷ Ἀπόλλωνι ἀνατεθῆναι ὑπὸ τοῦ Ἡσιόδου. Ἐν δὲ τῇ Ὀρτυγίᾳ τῇ Ἐφεσίᾳ ἐν τῷ τοῦ Ἀπόλλωνος ἱερῷ ἀγωνισάμενος ἐνίκησε, καὶ τὸν τρίποδα ἀνέθηκε, ὃν ἐπιγράψας ἐποίησεν ἐπιγράμματα. Ἐν δὲ Ὀρχομενῷ τῷ Μινυείῳ ἀγωνισάμενος ἐνίκησε, καὶ τὸν τρίποδα ἀνέθηκε, ὃν ἐπιγράψας ἐποίησεν ἐπιγράμματα. Ἐν δὲ Λοκρίδι τῇ Ναυπακτίᾳ ἐν τῷ τοῦ Ἀπόλλωνος ἱερῷ ἀγωνισάμενος ἐνίκησε, καὶ τὸν τρίποδα ἀνέθηκε, ὃν ἐπιγράψας ἐποίησεν ἐπιγράμματα. Ἐν δὲ Ἀθήναις ἐν τῷ τοῦ Διὸς τοῦ Ὀλυμπίου ἱερῷ ἀγωνισάμενος ἐνίκησε, καὶ τὸν τρίποδα ἀνέθηκε, ὃν ἐπιγράψας ἐποίησεν ἐπιγράμματα. Ἐν δὲ Ἀσκρῃ τῇ Βοιωτίᾳ ἐν τῷ τοῦ Διὸς τοῦ Ἀγρίου ἱερῷ ἀγωνισάμενος ἐνίκησε, καὶ τὸν τρίποδα ἀνέθηκε, ὃν ἐπιγράψας ἐποίησεν ἐπιγράμματα. Ἐν δὲ Ὀλμιῶνι τῇ Βοιωτίᾳ ἐν τῷ τοῦ Διὸς τοῦ Ἀγρίου ἱερῷ ἀγωνισάμενος ἐνίκησε, καὶ τὸν τρίποδα ἀνέθηκε, ὃν ἐπιγράψας ἐποίησεν ἐπιγράμματα. Ἐν δὲ Ὀρχομενῷ τῷ Μινυείῳ ἀγωνισάμενος ἐνίκησε, καὶ τὸν τρίποδα ἀνέθηκε, ὃν ἐπιγράψας ἐποίησεν ἐπιγράμματα. Ἐν δὲ Λοκρίδι τῇ Ναυπακτίᾳ ἐν τῷ τοῦ Ἀπόλλωνος ἱερῷ ἀγωνισάμενος ἐνίκησε, καὶ τὸν τρίποδα ἀνέθηκε, ὃν ἐπιγράψας ἐποίησεν ἐπιγράμματα. Ἐν δὲ Ἀθήναις ἐν τῷ τοῦ Διὸς τοῦ Ὀλυμπίου ἱερῷ ἀγωνισάμενος ἐνίκησε, καὶ τὸν τρίποδα ἀνέθηκε, ὃν ἐπιγράψας ἐποίησεν ἐπιγράμματα. Ἐν δὲ Ἀσκρῃ τῇ Βοιωτίᾳ ἐν τῷ τοῦ Διὸς τοῦ Ἀγρίου ἱερῷ ἀγωνισάμενος ἐνίκησε, καὶ τὸν τρίποδα ἀνέθηκε, ὃν ἐπιγράψας ἐποίησεν ἐπιγράμματα. Ἐν δὲ Ὀλμιῶνι τῇ Βοιωτίᾳ ἐν τῷ τοῦ Διὸς τοῦ Ἀγρίου ἱερῷ ἀγωνισάμενος ἐνίκησε, καὶ τὸν τρίποδα ἀνέθηκε, ὃν ἐπιγράψας ἐποίησεν ἐπιγράμματα.

Ἄσκρη μὲν πατρὶς πολυλήϊος ἀλλὰ θανόντι
Ὀψέ ποτε πνείουσιν ἐν Μουσέων ἀνέμοις
Ἡσίοδε, πλέξον σὺ ἀοιδῶν ἀνδρῶν κελαδεινῶν
Ἀνδρῶν κεκριμένων ἐν βασάνῳ σοφίης.

καὶ τοῦ μὲν Ἡσιόδου τοσαῦτα. Ὁ δὲ Ὅμηρος ἀποπλεύσας ἐκ τῆς νήσου ἐπὶ τὴν Ἀσίαν ἐπορεύετο, καὶ ἐν Κύμῃ τῇ Αἰολίδι ἐπιδημήσας ἐν τοῖς περὶ Μέλητα τὸν ποταμὸν τόποις ἐκάθισε, καὶ ἐκεῖ τὰ ποιήματα ἐπεδείκνυεν. Ἐντεῦθεν δὲ ἐπὶ Φωκαίαν ἐλθὼν καὶ ἐν τοῖς περὶ τὸν Ἅλυν ποταμὸν τόποις ἐπιδημήσας ἐν τῇ Ἀρχαίᾳ Φωκαίᾳ ἐκάθισε, καὶ ἐκεῖ τὰ ποιήματα ἐπεδείκνυεν. Ἐντεῦθεν δὲ ἐπὶ Σμύρνην ἐλθὼν καὶ ἐν τοῖς περὶ τὸν Μέλητα τὸν ποταμὸν τόποις ἐπιδημήσας ἐν τῇ Σμύρνῃ ἐκάθισε, καὶ ἐκεῖ τὰ ποιήματα ἐπεδείκνυεν. Ἐντεῦθεν δὲ ἐπὶ Κολοφῶνα ἐλθὼν καὶ ἐν τοῖς περὶ τὸν Μέλητα τὸν ποταμὸν τόποις ἐπιδημήσας ἐν τῇ Κολοφῶνι ἐκάθισε, καὶ ἐκεῖ τὰ ποιήματα ἐπεδείκνυεν. Ἐντεῦθεν δὲ ἐπὶ Σμύρνην ἐλθὼν καὶ ἐν τοῖς περὶ τὸν Μέλητα τὸν ποταμὸν τόποις ἐπιδημήσας ἐν τῇ Σμύρνῃ ἐκάθισε, καὶ ἐκεῖ τὰ ποιήματα ἐπεδείκνυεν. Ἐντεῦθεν δὲ ἐπὶ Κολοφῶνα ἐλθὼν καὶ ἐν τοῖς περὶ τὸν Μέλητα τὸν ποταμὸν τόποις ἐπιδημήσας ἐν τῇ Κολοφῶνι ἐκάθισε, καὶ ἐκεῖ τὰ ποιήματα ἐπεδείκνυεν.

Ἄρχεο ἀείδειν καὶ πολυώνυμος ἔνθα ἄνακτες
ἐστὲ ἐπειγόμενοι ἔσται, ἐπὶ ἀρχὴ δὲ θεοῦ μετὰ πάντα τέτυκται.

Νῦν πρῶτον τοσοῦτον ἀνδρὸς ἀρχόμενος Μούσας
Φασὶ γάρ τινες τὸν Ὅμηρον ἐπὶ τοσοῦτον δὲ ἐπεκτείνειν τὸ βασιλέως παῖδα Ἀγαμέμνονα καὶ Γόργους, διαφωνοῦσιν αὐτῷ ἐπιγράμματα ποιήσαι ὅτι τὸν τάφον

τάφῳ ἡ παῖς αὐτῶν, ἣν ἐξ ἀνθρώπων χαλκῆ τὴν Μίδου θάνατον ἐπιζημίαν. καὶ ποιεῖ ἔπη,

Χαλκῆ παρθένος εἰμί, Μίδου δ' ἐπὶ σήματι κεῖμαι·
Ἐς δ' ἂν ὕδωρ τε ῥέῃ καὶ δένδρεα μακρὰ τεθήλῃ,
Καὶ ποτὶ μοῦνα πλύνωσι, ἐξερυλίζῃ δὲ θάλασσα,
Ἠέλιός τ' αὐγὰς φαίνῃ λαμπράς τε σελήνη,
Αὐτοῦ τῇδε μίμνουσα πολυκλαύτῳ ἐπὶ τύμβῳ
Σημαίνω παριοῦσι, Μίδης ὅτι τῇδε τέθαπται.

λοβεὺν δὲ παρ' αὐτῶν φιάλην ἀργυρᾶν ἀνατίθησι τῷ Ἀπόλλωνι ἐπιγράψας,

Φοῖβε ἄναξ δῶρόν τοι Ὅμηρος καλὸν ἔδωκε
Σῶον ἐπεσσεύασθαι· σὺ δέ μοι κατὰ καῖον ἀνάτλας.

μετὰ δὲ ταῦτα ποιεῖ τὴν Ὀδύσσειαν ἐπὶ μὴ βίῳ πεπαυκὼς πλὴν ἢ Ἰλιάδα ἐπῶν μ, παραχρῆμα δὲ ἐκεῖθεν εἰς Ἀθήνας, ἔνθα δὴ φασιν ἐπιδεῖσθαι Μέδοντι τῷ βασιλεῖ τῶν Ἀθηναίων. ἐν δὲ τῷ βασιλικῷ ἀγῶνος ἕνεκα, καὶ πρὸς κιθαρῳδίαν, ᾄδειν λέγεται τοὺς δὲ τοὺς στίχους,

Ἀνέρες οἵδε σίφνιοι παῖδες πώγωνες δὲ πολιοί·
Ἵκανοι δ' εὖ παθεῖν καὶ ἀθῆναι· νῆες δὲ θαλάσσης
Λαὸς δ' ἐν ἀγορῇσι καθήμενος ἐστομάασθε·
Αἰδοιοθὼ δ' ἐπέων γενεὴν ἐπιοτοπόλων
Ἤματι χειμερίῳ, ὅτε τε νίφῃ κεραΐζῃ.

ἐκεῖθεν δὲ παραγενόμενος εἰς Κόρινθον ἐρραψῴδησε τὰ ποιήματα. τιμηθεὶς δὲ μεγάλως παραγίνεται εἰς Ἄργος· καὶ λέγεται ἐν τῇ Ἰλιάδι τὰ ἔπη ταῦτα,

Οἱ δ' Ἄργος τ' εἶχον, Τίρυνθά τε τειχιόεσσαν,
Ἑρμιονήν τ' Ἀσίνην τε βαθὺν κατὰ κόλπον ἔχουσας,
Τροιζῆνά τ' Ἠϊόνας τε καὶ ἀμπελόεντ' Ἐπίδαυρον·
Νησόν τ' Αἰγαιήν τε, Μαιήνιά τε, κῦρε Ἀχαιῶν,
Τῶν αὖθ' ἡγεμόνευε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης
Τυδείδης, ὃν παῖδα ἔχεν ἰφθίμος Οἰνείδαο,
Καὶ Σθένελος Καπανῆος ἀγακλειτοῦ φίλος υἱός.
Τοῖσι δ' ἅμ' Εὐρύπυλος ξανθὸς κίεν, ἰσόθεος φώς
Μηκιστέως υἱὸς Ταλαϊονίδαο ἄνακτος.
Ἐκ πάντων δ' ἡγεῖτο βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης.
Τοῖσι δ' ἅμ' ὀγδώκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο
Ἐν δ' ἄνδρες πολέμοιο δαήμονες ἵδρυθεν ἔσαν
Ἀργεῖοι λαοθόρμικες, κέντρα πολέμοιο.

Τὸν δὲ Ἀργείων οἱ προεστῶτες ὑπερβολῇ χαρέντες ὅτι τῷ ἡγεμονικῷ τὸ ἦθος αὐτῶν ἐπὶ τὸ ἐνδοξότατον ἐποιήσατο, τῶν μὲν πολιτικῶν ἀρετὰς ἐτίμησαν εἰκόνα δὲ χαλκῆν αὐτοῦ στήσαντες ἐψηφίσαντο θυσίαν ὀπταλέαν Ὀλυμπίῳ Διὶ ἡμέρᾳ, καὶ κῶλα, ἃ νέμει ἑαυτόν, ἄλλην θυσίαν παντελεῖ εἰς

Χίον ἀπεφήνατο. ἐπιγράφεται δὲ ἐπὶ τῆς εἰκόνος αὐτοῦ,

Θεῖος Ὅμηρος ὅδ' ὅσσ', ὃς Ἑλλάδα τε μεγαλαύχου
Πᾶσαν κόσμησε καλλιεπεῖ σοφίῃ·
Ἔσχατα δ' Ἀργείοις, οἱ τὸν θεοτεύχεα Τεύθραν.
Ἤρειψαν, πολλῆς ἠνέσθημεν Ἑλένης.
Οὗ χάριν ἔσπασε δῆμος μεγαλόπτολις αὐτὸν
Ἐνθάδε, καὶ τιμαῖς ἀμφέπει ἀθανάτων.

ἐνδιαζήσας δὲ τῇ πόλει χρόνον τινὰ διέπλευσεν εἰς Δῆλον εἰς τὸν πανήγυριν. καὶ ἐρωτηθεὶς ὅπῃ τὸν κεκτημένον βωμὸν λέγει ὕμνον εἰς Ἀπόλλωνα· ἔστι δὲ ἡ ἀρχή,

Μνήσομαι ἐγὼ δὲ λάθωμαι Ἀπόλλωνος ἑκάτοιο.

ῥηθέντος δὲ τοῦ ὕμνου, οἱ μὲν Γάιες πολίτιδες αὐτὸν κοινὸν ἐποιήσαντο· Δήλιοι δὲ γράψαντες τὰ ἐπὶ εἰς λεύκωμα ἀνέθηκαν ἐν τῷ τοῦ Ἀρτέμιδος ἱερῷ· τῆς δὲ πανηγύρεως λυθείσης, ὁ ποιητὴς εἰς Ἴον ἔπλευσε πρὸς Κραναφύλον· κἀκεῖ χρόνον διέτριβεν. ἐρασθῆναι δὲ τῆς θαλάσσης καθημένους παίδων τινῶν ἐφ' ἁλιείας ἐρχομένων, ὡς φασι, πυθόμενος,

Ἄνδρες ἀπ' Ἀρκεσίνης θηρήτορες ἦρ' ἐχάλασσε
εἰπόντων δὲ ἐκείνων,

Ὅσσ' ἕλομεν λιπόμεσθα, ὅσ' οὐχ ἕλομεν φερόμεσθα·

ἐρωτήσας τὸ λεχθέν, ἤρετο αὐτοὺς ὅ, τι λέγοιεν· οἱ δὲ φασιν, ἐν ἁλιείᾳ μὲν ἀγρεῦσαι μηδέν· ἐφθειρῆσθαι δὲ, καὶ τῷ φθειρῶν ἐς ἔλαβον, καταλιπεῖν· ἃς δὲ οὐκ ἔλαβον, ἐν τοῖς ἱματίοις φέρειν. ἀπαμπισθεὶς δὲ τὸ μαντεῖον, ὅτι τὸ τέλος αὐτῷ ἥκοι τῷ βίῳ, ποιεῖ τὸ τῷ τάφῳ αὐτῷ ἐπίγραμμα. αἱ μὲν χῶραι δὲ ἐκεῖθεν, ὅπου πλεῖ, ὀλιγῶν καὶ πεσὼν ὅπου τὸν πλοῦν ἐδίδου, ξυτάλου (ὡς φασι) τελευτᾷ· καὶ ἐτάφη ἐν Γῷ. ἔστι δὲ τὸ ἐπίγραμμα τόδε,

Ἐνθάδε τὸν ἱερὸν κεφαλὴν καὶ γαῖα καλύπτει
Ἀνδρῶν ἡρώων κοσμήτορα θεῖον Ὅμηρον.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ
ΤΩΝ ΗΣΙΟΔΩ ΠΟΙΗΜΑΤΩΝ.

ΕΡΓΑ καὶ ΗΜΕΡΑΙ.
ΑΣΠΙΣ.
ΘΕΟΓΟΝΙΑ.
ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΣ εἰς ΒΑΤΑΧΟΝ τὸν ἐρώμενον αὐτοῦ.
ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ ΜΕΓΑΛΗ, ἢ ΑΣΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΟΣ.
ΗΟΙΑΙ ΜΕΓΑΛΑΙ ἢ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ.
ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΙΔΑΙΩΝ ΔΑΚΤΥΛΩΝ.
ΕΠΙΘΑΛΑΜΙΟΣ ΠΗΛΕΩΣ ΚΑΙ ΘΕΤΙΔΟΣ.
ΥΠΟΘΗΚΑΙ ΧΕΙΡΩΝΟΣ.
ΓΕΝΕΑΛΟΓΙΑΙ ΗΡΩΙΚΑΙ, ἢ ΗΡΩΓΟΝΙΑ.
ΓΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΣ.
{ΕΠΗ ΜΑΝΤΙΚΑ
{ΕΞΗΓΗΣΙΣ ΕΠΙ ΤΕΡΑΣΙΝ } ex opinione quorundam Pausanias.

{ΘΕΙΟΙ ΛΟΓΟΙ } distinguuntur a Θεογονίᾳ Hesiodi eiusdem Θεῶν λόγοις a Maximo Tyrio.

Quidam librum DE HERBIS ex Plinio addunt.

ΤΕΛΟΣ.

DANIELIS HEINSII INTRODVCTIO

in doctrinam, quæ libris Hesiodi

ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΗΜΕΡΩΝ

continetur:

in qua opinio, quæ hactenus de iis obtinuit, refutatur; totum poetæ institutum probatur.

ITEM

NOTÆ, EMENDATIONES, OBSERVATIONES

in Hesiodum, eiusque Interpretes.

Accedit INDEX GRÆCVS *in Hesiodum copiosissimus.*

EX OFFICINA PLANTINIANA,
RAPHELENGII.
M. D. CIII.

DANIELIS LINTRUPII

EPITOME ANALYSEOS

SOLIDORUM,

SEU

SOLIDA, INSCRIPTIONES, OBSERVATIONES

In Solidis, elementa Geometrica.

Ex Officina Francisiana,

M. DCC. LXXXIII.

Nobilissimo Amplissimoque

VIRO

IANO DOVSÆ,

Nordowici Toparchæ.

PHILOSOPHI *Platonici, Vir Nobilissime, qui in explicatione sapientiæ amœnitatem illam poëtarum, suauitatem, varietatem: numerorum denique, quatenus eam pedestris admittit oratio, volubilitatem secuti sunt: vt nimirum magna illa Dea etiam à veste sua commendaretur; negant inter alia, cum homine Cimmerio de Solis pulchritudine, cum mediterraneo de maris latitudine, cum Epicuro de Deo agendum esse: quia scientiarum præstantia tota simul infundi non potest, aut vt illi magnifico axiomate pronunciant,* ὰ δὶ ἀγγέλων ἡ ἰσοςία ἔρχεῖ, ἀλλ' ἐπιζήμιος φρὸς ταῦτα δεῖ. *Sicut enim omnis homo terram aut agrum videt, solus agricola de fertilitate eius iudicat, ita omnes hodie poëtas tractant: sincerum de his iudicium ab iis expectare maximæ sit dementiæ. Antiquissimi Philosophi cum in operto scientiarum, à quo quam longissime vulgus arcendum est, versari solent; Rhetores, cum acutissime de omni dicendi artificio agunt, Homerum cum Hesiodo sibi sufficere existimant. Cum virtutes omnes in oratione persequuntur, tam quæ ad* τὸ λεκτικὸν, *quam quæ ad* τὸ φρακτικὸν *spectant, ex his duobus omnia perficiunt: nec de reliquis anxiè satagendum existimant. Hoc tempore quo magnis passibus in occasum literarum itur, si quis Philosophiæ studioso, primum philosophorum fuisse Homerum cum Plutarcho ostendat, non accedet magis quam si Sophistam aliquem esurientem, aut frigidum Atticisten in* ἀδόξῳ *versari audiret, vel febrem commendantem, vel Thersiten. Si quis eloquentiæ studioso plenam* συνθέσεως *scientiam, quæ Harmoniam & Rhytmum respicit, quam Plato tanti fecit, vt etiam* παιδείας *nomine in poëtarum scriptis eam partem dignatus sit, ex his petendam in Academiis probaret, frigeret auditorium: quia diu ex animis nostris principia illa effluxerunt; quibus ad plenam scientiam peruenitur, quibusque monumenta*

ſua veteres, tanquam æternitatis ſale, ad immortalitatem condiebant. Si quis ex Heſiodi charactere, mihi illo, facili, amœno; cuius periodi, tanquam ad amuſſim quandam factæ, breuitate quadam æquali ſe mutuo excipiunt, totum inter Tragicos Euripidem, inter Lyricos Sappho, inter oratores Iſocratem fluxiſſe oſtenderet, fruſtra eſſet: plus enim opinio poteſt, quam vt rationi, veritati, arti cedat: vt dubitem me hercule vtrũ miſerior ſit vulgus, qui hæc ignorat, an nos qui talia ab illis ſperamus. Nunc enim ſi quis poëtæ obtrectet, reliqua omnia ſcire exiſtimatur: & hoc vno ſcientiam conſecutus videtur, quod eius autores ſupplantat. Nos, qui neque eo arrogantiæ prouecti ſumus, vt aliquid nos ſcire exiſtimemus; neque tam aduerſo Genio nati, vt ab omnium iudicio pendeamus, in Ἔργων καὶ Ἡμερῶν libris, in quibus diuina fuiſſe antiquiſſimæ ſapientiæ myſteria nobis perſuadent veteres, experiri voluimus: primo, vtrumne inueteratam de iis opinionem tollere; deinde an præclaram eorum doctrinam eruere poſſimus; ipſam veritatem quæ profunde ſepulta erat, per veſtigia, vt venatores ſolent, indagati. In qua commentatione, obiter & non niſi loco ſuo, oſtendimus, quanta ſimplicitate ea proponat Heſiodus, de quibus maxima philoſophi volumina conſarcinarunt: non quod eadem vbique illis, quæ poſtea Philoſophis, in mentem veniſſe arbitrer: ſed ſicut ex ſimplicitate poëtarum philoſophorum doctrina conflata eſt, ita ad illuſtrationem poetarum methodo eorum interdum & verbis opus eſſe. ab Allegoriis, hoc eſt Græcorum ambroſia & nectare, niſi cum neceſſe fuit, abſtinuimus; idq. tantum ipſius doctrinæ & ἀκολουθίας cauſa. Scriptum hoc qualecumque, nomini tuo, Nobiliſſime Douſa, inſcripſi: vel vt poëtarum, vel tuis patronorum meorum primo. Intereſſe enim cum mea, tum literarum exiſtimaui, quæ de κεφαλαίῳ huius libri, de inſtituto, de ordine, de doctrina, de ſcopo, contra opinionem veterum multorum, recentiorum omnium diſputauimus; ſub auſpicio eius prodire, qui & ſartam tectam tanti poëtæ authoritatem; meam vero infantiam nominis ſui ſplendore protegere poſſit. Vale, vir Nobiliſſime, & nos amare perge.

INTRODVCTIO IN HESIODI LIBROS qui ΕΡΓΑ καὶ ΗΜΕΡΑΙ inscribuntur.

CAPVT. I.

LIBROS Hesiodi, qui ab argumento Ἔργα inscribuntur, quanti fecerit vetustas, ex Aristotele, Platone, Xenophonte, & qui horum ore loquitur, Socrate videre est. Nec mirum, cum in illis perfecta Ethicæ & Oeconomicæ disciplinæ præcepta tradantur, quibus Philosophi primi sua, tanquam firmissimo fundamento, superstruxerunt: quod facillime & elegantia & antiquitate, cui omnes paulatim quidlibet deferimus, impetrarunt. Nostra quoque ætate cum omnium iudicio eum dignitatis gradum obtineant, vt iuuentuti præ reliquis commendentur; scopus eorum tamen, tum ea quæ in iis præcipua sunt, non ætatis nostræ doctissimos modo; sed (quod sine arrogantia dictum a me existimari velim) Græcos commentatores, quos omnes cum hac editione nostra Lectori dedimus, tum veteres fere omnes, quorum id nos de his peruenit aliquid, effugisse videntur. Nostrum ergo existimauimus, priusquam ad singula perueniamus, generaliter ea præmittere, quæ maiestatem horum librorum, mentem Poëtæ, & propositum non commendare modo omnibus; sed & illustrare pureque proponere possint: ne quid sit quod posthac aut doctores in interpretatione Hesiodi latere, aut auditores ab eius lectione deterrere possit. Et enimuero cum omnes ferè antiqui Philosophi in eo elaborarint, vt ex Homero disciplinas omnes, præcipue autem eas, per quas cognitione singularum actionum ad prudentiam peruenitur, quæ est quædam φιλοσοφία ἐκ παραδειγμάτων, vt de historia pronunciant veteres: quam partem Plato intellexit cum de vniuersa Poëtice pronunciat, ὅτι ἡ ποιητικὴ μυθολογία τὰ παλαιὰ ἔργα κοσμοῦσα τὰς ἐπηλυθούσας παιδεύει, ex his vero Hesiodi præcepta Politica, Ethica, Oeconomica haurirent: nostra intererat vt ea cum iis vel admirari possemus, vel frui saltē & vsui nostro applicare Cum autem inter reliqua in his libris hic & ibi ea sepulta quasi iaceant, quibus Plato æternitatem suam

mundi probare nitatur; cum ex his Ioüis doctrinam illam Periodicam nobiliſſimam conſtruxerit, cuius interdum in his commentariis, quaſi per nebulam Proclus meminit: quam omnes denique Platonici, & ex iis Poëtæ Græci & Latini toties nunc occulte nunc manifeſte, & ſublato quaſi ſigno alludunt: eum in propoſito Poëtæ & ratione agendi ſit ars admirabilis & propemodum diuina: cum ipſum argumentum horum librorum non controuerſum ſed euerſum ſit; danda eſt opera vt in his omnibus viris doctis induſtriam noſtram probemus: &, quod proximum eſt, neque a candore noſtro alienum, veniam petamus ſicubi à ſummis hominibus diſſentiamus: in quo cum vix vllus ſit veterum qui præierit nobis, facilius id de quo laboramus impetrabimus. Priuſquam igitur ad Heſiodi lectionem ſe conferet lector, breuiſſime quædam præmittemus, quæ & falſam ex animis opinionem tollant, & veram proponant. Vt autem ad conſtitutionē veri & refutationem falſi, ad quæ ſine mediis non peruenitur, pergamus; quædam præmittenda ſunt, quibus ea quæ grauiora ſunt, tandem innitentur. Primo itaque an de agricultura Poëta ſcripſerit quæremus: ſecundo, an ſi in his libris, ex inſtituto id fecerit: tertio, an in his tantum. Quibus quæſtionibus tanquam velitibus præmiſſis, reliqua quæ maioris momenti ſunt, adornabimus.

CAPVT. II.

HÆ quæ præmiſſa ſunt capite ſuperiori, eo ſpectant vt opiniones partim veterum quorumdam, partim recentiorum omnium tollamus: ne poſtea nobis, cum aliquid concludendum erit, occurrat hæc ſalebra. Sicut enim viatores priuſquam viam inſiſtunt, remouere ſolent quicquid euntem remoratur, aut in itinere diutius quam par eſt retinet, quamuis ſtipulas leuiſſimas ſæpenumero aut feſtucas: ita nos prius ea amouebimus, quibus remotis, ea quæ præcipua ſunt, facile tranſigentur. Horum enim omnium non minus quam cæterorum primum propoſitum erit veritas, ſecundum breuitas. Eorum autem quæ propoſuimus primum extra controuerſiam per ſe quidem eſt, nec de eo dubitari poteſt: quia ex eo tamen alia quædam, tanquam trunco quodam rami cæteri, oriri videntur, adiungendum fuit: vtrum de agricultura ſcripſerit poëta noſter.

De Agricultura ſcripſiſſe Heſiodum, vt mille authorum teſtimonia prætermittam, ex iis apparet qui in eodem argumento verſati ſunt: quorum duobus adductis, reliquis ſuperſedebimus. M. Varro, de quo merito vt primo Romanorum primo incipimus, poſt enumeratos eos qui in eodem argumento verſati erant, ſed filo ſoluto dicen-

dicendi; *Ii, quos dixi,* inquit, *omnes soluta oratione scripserunt; eadem res etiam quidam versibus, vt Hesiodus Ascraeus, Menecrates Ephesius.* &c. Plinius Proœmio Lib. 14. *At hercule non reperiuntur qui horum multa ab antiquis prodita: tanta priscarum curarum feritur, aut inuidia felicior fuit. Ante mille annorum inter principia literarum Hesiodo præcepta Agricolæ pandere orso, subsecutisq. non pauca hanc curam eius, vnde nobis creuit labor.* vt pene in prouerbium ea res abierit. Tytius Maximus, γεωργίας ταῦτα ὁ φρεσβύτης Ἡσίοδος, οὐδὲ Βοιώτιος ἀνὴρ, ἢ Θετταλικὸς, ἀλλ' ἥλιος αὐτὸς ἢ σελήνη θάλασσα, καὶ ὄμβρος φέροντες, καὶ αὖραι ἐξαίσιοι. Idem ex Manilio hoc loco, & infinitis alijs probare insuper habeo: Primo quod in confesso sit res ipsa; deinde quod hæc ipsa alterius rei causa præmittantur: ad quam festinamus.

CAPVT III.

PRIMVM itaque de quo dubium non fuit, sequitur alterum, in quo plerique veterum, vt diximus, recentiores autem omnes fallumtur: Non esse de agricultura hos libros. quæ pars etsi pluribus infra confirmabitur, vbi argumentum horum librorum proponemus, quia altero posito, tollitur alterum; hic nihilominus ordinis & perspicuitatis causa examinanda fuit. Quod vt fiat commodius, locum quæremus aliquem, in quo exactissime & ex instituto Poetæ ipsius libri τῶν Ἔργων diuiduntur. Eam diuisionem nos eriamsi ex ipso Poeta, verbis nostris constituere poteramus; nihil tamen peccabimus si accedat & iudicium alterius & authoritas: nec ea cuiusuis, sed naris emunctissimæ, Luciani nimirum, qui hoc modo in suo cum Hesiodo colloquio, postquam reliqua eius opera enumerauit: ἐπὶ δὲ γεωργικῶν ἀρετὰς, καὶ παραινέσεις γεωργίας, καὶ ὅσα χρὴ πλεάδων, καὶ ὅσα χρὴ καιρὸν ἀέρτε, καὶ ἄμητε ϑ πλε, καὶ ὅλως τὴν ἄλλων ἅπάντων. Ex enumeratione partium constituendum est totum aliquid. Totum videtur esse παραίνεσις γεωργική, seu potius γεωργία. Partes eius sunt χρὴ πλειάδων, χρὴ ἀέρτε, χρὴ ἀμητε, vel χρὴ καιρὸν ἀέρτε, χρὴ καιρὸν ἀμητε. Quod si παραίνεσις γεωργική totum sit, quærendum an respectu partium suarum; an vero respectu generali propositi scriptoris ipsius, quod in hoc libro sequitur; an vero vtriusque. Respectu partium esse iam ostendimus. Si respectu Hesiodi, necesse est vt ὁ πλε se habeat ad τὴν γεωργίαν, sicut ἀέρτϑ, ἄμητε, & partes reliquæ. At contra sicut καιρὸς ἀμήτϑ, καιρὸς ἀέρτϑ, vel simpliciter ἀέρτος, ἄμητος, pars est γεωργίας: sic καιρὸς πλε, vel ναυπλίης (vt Hesiodus loquitur) & cætera, quæ eiusdem considerationis sunt, partes sunt τϑ πλε. Vnde sequitur duo præcipua tradi in his libris, quorum causa reli-

quæ

qua dicuntur. quoniam alterum ſub altero non comprehenditur, nec ſe habet ſicut pars ad totum. Si ergo de duobus inter ſe æqualibus agit & eodem ſpectantibus (vtriuſque enim finis idem eſt) aliquid quærendum eſt, quod illa duo comprehendat: quod quid ſit, poſtea oſtendemus: nunc enim quid non ſit, non quid ſit, demonſtramus: ibi enim pluribus idem, quamuis alio modo, confirmabitur. Ex hoc rurſus alia nobiliſſima orietur conſideratio: an τὸ Ἔργον in his libris in inſcriptione ϗ τὸ κύριον, an vero ϗ γλῶσσαν ſumatur: de quo infra, cum de inſcriptione loquemur, acturi ſumus.

CAPVT IIII.

SECVNDA quæſtio ex parte admiſſa, ex parte negata fuit. Heſiodum his libris de Agricultura agere diximus: ſed non aliter quam de Mercatura. Ex propoſito vero magis de illa quam de hac his libris tractari, negauimus. Sequitur an alio in loco id ab eo præſtitum fuerit. Quo quæſito ad ſtabilienda partim quæ præmiſſa, partim quæ ſecutura ſunt, opus omnino eſt. Teſtimoniis vtemur vt eam partem explicemus, neque incertis, neque à poſteriori ætate petitis, quam in eo deceptam ſcimus. Ac primo videamus quid in Heſiodi Agricultura præcipuum fuerit: ex quo duo ſequentur; & quid in his libris non ſit, de quo iam agimus: & quid ſit, de quo poſtea acturi ſimus. Id vt fiat, partem è multis aliquam eligemus, de qua & in illis libris maxime, & in his minime, aut omnino non, tractauit. Eſt autem ea, CVRA ARBORVM. Atque hæc cauſa eſt cur Maro noſter librum ſecundum ſuum, in quo diligenter hæc pars pertractatur, ASCRÆVM carmen vocarit: Eam partem inter alia (quod animaduerſum non fuit hactenus) quam perſecutus ſit fuſe Poëta noſter in Agricultura ſua, videamus. Plinius Lib. XIIII. multis conqueritur ætate ſua tantam inductam eſſe cum cæteris agriculturæ partibus, tum huic vero maxime, caliginem, vt pleraque quæ ab Heſiodo commemorata fuerunt arborum ignorari cœperint nomina. Quorum omnium in his libris ne vnicum quidem refertur, niſi forte quercum aut vlmum Romanis ignoram fuiſſe arbitremur: quarum tamen ipſarum, neque ratio neque natura, neque, cura his libris deſcribitur; ſed obiter & ratione alia ſola fit mentio. Idem magnus ſcriptor, lib. 15. capite primo, *Heſiodus quoque*, inquit, *in primis cultum agrorum docendum arbitratus vitam, negauit oleæ ſatorem fructum ex ea percepiſſe quenquam. Tam tarda tunc res erat.* Hæc quoque in his libris qui tractari exiſtimabit, næ ille fruſtra futurus eſt: cum ipſius oleæ ne mentio quidem fiat vlla. Sed plenum Agriculturæ Heſiodi ex Manilio argumen-

gumentum petamus. Poëta igitur ille postquam Homeri scripta diligenter, Hesiodi quoque nostri Theogoniam & reliqua quæ in illis continebantur recensuit; librorum ipsius, qui de agricultura agebant, & Γεωργικῶν, vt verisimile est, inscriptionem habebant, argumentum his verbis proponit:

Quin etiam ruris cultus legesq; sacrauit,
Militiamq; soli: quod colles Bacchus amaret,
Quod fœcunda Ceres campos, quod Bacchus vtrunq;
Atq; arbusta vagæ essent quod adultera pomis:
Syluarumq; Deos, sacratasque numina Nymphas,
Pacis opus, magnos naturæ condit in vsus.

Vides, vt in superioribus, plantationem: quæ pars præcipua horum librorum hic nusquam appareat. Ita vt ex hoc Manilij testimonio plantatio & propagatio vineæ, insitio arborum omnium, librorum illorum argumentum fuerit: quæ loca præterea his vel illis commoda vel incommoda sint, in iis Hesiodus multis probarit. De quibus non singulis tantum, sed & omnibus, altissimum in libris τῶν Ἔργων silentium. Postremo vagatus in iis Poëta fuit circa Syluarum, hortorum fluuiorumque descriptionem, amœnitatemque illorum: quam poëtæ plerumque, vt & hic Manilius, Satyrorum & Nymphatum nomine designant. Nam quæ de vineis in vniuersum in his libris quos Ἔργα vocamus dicuntur, hæc sunt: quæ ne eo quidem spectant:

Εὖτ' ἂν δ' Ὠρίων καὶ Σείριος εἰς ὑπατον ἔλθῃ
Οὐρανὸν, Ἀρκτοῦρον δ' εἰσίδῃ ῥοδοδάκτυλος ἠὼς,
Ὦ Πέρση τότε πάντας ὁμοσπόρους οἶκαδε βοῦς,
Δείξας δ' ἠελίῳ δηναιὸν ἠμαθόεντα καὶ δηναιὸν τρύγητον,
Πολλὰ δ' ὀνοσάσθαι, ἐπὶ δ' ἔργατα καὶ ἀροτῆρα
Δῶρα Διωνύσου πολυγηθέος.

At postquam Orion & Sirius æthera tendet
In medio, Arcturumque videt Tithonia coniux;
Incipe decerptos ad te vectare racemos,
Et Soli monstrare decem noctesque diesque,
Dimidiumque vmbræ: sexto spumantia labris
Lætitiæ patris dare munera.

Accedat & illud. M. Cato apud Tullium in libro de senectute aliquam ab Hesiodo partem in Agricultura prætermissam queritur eius, quod à se tractatum esset: ea nimirum erat *Stercoratio*. Atqui si hos libros de Agricultura esse existimasset; multa deesse, imò omnia ferè questus esset, quæ in libris de RE RVSTICA, qui hodie Catonis nomine circumferuntur, accuratissime pertractata sunt. Sequitur ergo

aliis libris accurate de ea re ab Hesiodo actum esse, quæ his contineri putabatur. Ex quo duæ veterum recentiorumque opiniones hactenus receptæ concidunt: prior, quod horum librorum argumentum ex proposito *Agriculturam* esse existimant: altera, quod hos libros Maronem imitatum esse hactenus omnes arbitrati sint: in qua opinione cum plurimi apud veteres fuerint, tum vel maxime Seruius: apud nos cum omnes, tum maior omnibus IVL. SCALIGER, qui vir incomparabilis si hoc persuasum habuisset, neque tam immitis in hos Hesiodi libros fuisset: neque Hesiodi Ἔργα cum Maronis Georgicis contulisset.

CAPVT. V.

E via nostra ea remouimus à quibus non periculum quidem timebamus, nec ruinam, sed molestiam. Nunc vt ad institutum nostrum pergamus, duobus adhuc lectorem capitibus præparabimus. Diximus supra duo tractari his libris, quorum finis idem est, partes diuersæ. Horum alterum quia sub altero non comprehenditur, aliud quærendum est quod complectatur vtrumque. Id autem est Oeconomia. Oeconomia cum sit cura partim possessionis comparandæ, partim, comparatæ iam conseruandæ; primum circa quod versatur illa, teste Aristotele, est ἡ γεωργικὴ, id est agriculturæ studium: quod quidem studium in Oeconomica consideratione primum est duobus modis. Primò κατὰ φύσιν, id est ratione naturæ: quia antiquissima eius est ratio & simplicissima: cum enim plures sint artes quæ circa terram versantur, qualis videlicet, quam Philosophus adfert, ἡ μεταλλευτικὴ: secundariæ tamen sunt omnes. Secundò quia cum Iustitia coniuncta est: nec enim ab hominibus volentibus lucrum facit, vt mercatura: neque à nolentibus, vt ars militaris. Tertiam rationem prætermittimus, quam & Aristoteles & ex eo Cato adiungunt, cum vsum in his habeat nullum. His rationibus Philosophicis superstruemus horum librorum argumentum. Cum ergo agricultura sit prima natura in Oeconomia, recte secundo libro præmittitur: cum autem sit iusta, rectè libro primo iustitiæ præcepta traduntur. Cum igitur alter librorum sit Ethicus causa alterius, alter Oeconomicus sed per se; rursus aliud quærendum est quod vtrunque contineat: id autem est ea Poëticæ pars quam Παιδείαν vocamus; paulo aliter quam Platonici, qui etiam ad Harmoniam eam referunt, de qua proximè acturi sumus. Cum igitur plures sint Oeconomiæ partes, qua comparatur possessio, maximè lucrosa est ea quæ ab æquitate quam longissimè abest: quam plane excludit Poëta; ea est Fænera-

tura

tura proxima ab hac quæ non tam cum iniquitate coniuncta est, quam prima, sed magis cum periculo quam prima & vltima: ea est Mercatura. Tertia est quæ minus luci habet & periculi, sed plus æquitatis: ea autem est Agricultura, æquitate & tranquillitate prima, lucro vero vltima. Cuius causa ex Platone & Hesiodo hæc reddenda est: quod hæc quam minime ab ἀγριότητι abest sæculo: quo terra omnia suppeditabat, sed absque curâ: alteræ duæ quam maximè ad ἀνθρωπικὸν accedunt: quod *Cupidum* vocauit Catullus:

Sed postquam tellus scelere est imbuta nefando,
Iustitiamq; omnes cupida de mente fugarunt.

Astræam enim intelligit, quam vsque ad ἀνθρωπικὸν permansisse volunt Platonici, cum reliqui Dij in θεῖον fugissent.

Eius de quo agit Poëta, libri primo propositionem habemus, id à nobis dicitur εἰσοικίζειν, ab eo alibi οἶκον ἐν θεοῖς. Eius rei in secundo libro præcepta sequuntur, inter quæ est & illud, quo in diuisione Oeconomiæ vtitur Aristoteles,

Οἶκος μὲν πρῶτον, γυναικός τε ἔφυτ' ἀρότης.

Quæ singula infra percurremus. Nunc hoc constituamus. Primus liber aliquid agendũ docet, sed iuste: secundus liber, quid sit agendum docet, quo pacto, & quando. Eandem diuisionem apud Maximum Tyrium habes, qui hos libros Oeconomicos esse non ignotasse videtur: Ἐνθυμηθεὶς δ' ὅτι ἀλίγον μὲν τὸ ξυνιὸν ἐν ἅπασι· τὸ δὲ πολὺ δημιουργεῖσθαι φιλεῖ, ἑκάτερα τῆς γῆς διαπεκρινάμην τὴν πόνον ἐξεργάσασθαι, καθάπερ ὁ Ἡσίοδος, χωρὶς μὲν τὴν ἀρότου, ἀπὸ γυναικῶν ἀρχόμενος, καταλήγων τὰ γέωρ, ὅσα ἐξ ἤματος· χωρὶς δὲ αὖ τὴν ποτοίλου· οἱ θεῖοι λόγοι ἅμα τοῖς λόγοις Θεογονίαι. Χωρὶς δ' αὖ φιλεῖ τὰ εἰς τὸν βίον, ἐργάτα δ' ἅπαντα καὶ ἡμέρα ἐν αἷς δ' ἕκαστον.

CAPVT VI.

CVM supra totum huius libri subiectum in duo diuiserimus, quorum neutrum per se traditur, sed causa alterius; Terræ cultum, & Nauigationem: quorum vtrumque pars est totius: totum enim est Oeconomia, cuius causa Poeta in alterum deuoluitur, id est Iustitiæ præcepta; rursus & hanc & illam partes esse diximus respectu totius: Totum, sicut respectu partium suarum Oeconomia est: ita rursus illa & altera partes sunt respectu totius. Totum est Διδασκαλία, seu Παιδεία, quæ olim fuit Poetarum tantum: postea ad Philosophos migrauit. Omnis igitur Musicus, teste Platone, duo spectat: τὴν μελοποιΐαν, sub qua nos paulo aliter quam ille, ea quæ ad metra, quæ ad numeros, eorumque inuentionem, ac dispositionem comprehendi-

hendimus: & τὴν παιδείαν, qua reliqua omnia vſibus hominum accommodantur, quod nobis eſt docere partim, partim mouere: alterum ποιεῖν dicebant, alterum χρῆσθαι ποιήμασι. Sicut autem prius neceſſe eſt conſtituere aliquid quam cõſtituto vti: ita neceſſe eſt priorem eſſe μελοποιΐαν, poſteriorẽ alteram. Nam, ſi recte Platonis παιδείαν conſideremus, vix egreditur rythmum & harmoniam, vt ſubtiliter diſputant eius interpretes: & potiſſimum in mouendo verſatur, quod fit rythmo & harmonia: de quo multa differere poſſemus: nunc tamen, quia aliud agimus, vocẽ Παιδείαν ſimpliciter pro διδασκαλίᾳ ſumemus, quam veteres ſcriptores tanquam vetuſtiſſimum inſtitutum Poetarum conſiderant. Ea cum latiſſime tendat, nos paulo arctius eam hoc loco reſtringemus. Eſt igitur duplex: quæ docet viuere, & quæ ſcire. Quarum prima inſtituto noſtro conducit: alteram nunc prætermittimus. Rurſus eius partes circa vitã priuatam duæ verſantur, quarũ altera ſingulos proprie viuere docet, & circa ἴδιον occupatur; altera ſingulos bene viuere docet, & mores complectitur; vtraque ὠφελεῖν πρὸς τὸν βίον ambigue a veteribus dicitur. Cum autem Poëta ad hominem ocioſum ſcribat, recte quo pacto comparandã ſit ſubſtantia docet: cum ad prodigum, recte quo pacto conſeruanda ſit oſtendit. Cum ergo duo hæc proponat liber primus, ſecundus perficiat: in alio tamen libri primi conſumitur argumentum: in quo antiquiſſimum παιδείας vſum videmus, quæ etiam διδασκαλία appellata eſt, cuius inſtitutum eſt ἠθικὴ παραίνεσις, non οἰκονομικὴ: multo minus γεωργική. Eius propoſitum eſt εἰπεῖν πρὸς ζωὴν χρήσιμα. Nec dubium eſt quin hinc διδάσκαλοι Comici dicti ſint & Tragici, qui illud primo ſimpliciter agebant, vt apparet ex Epitaphio Epicharmi, Comœdiæ apud Dores inuentoris: quod eiuſmodi eſt:

Ἀντιφανὴς Δώριος, χὠ πὰρ τὰν κωμῳδίαν
Εὑρὼν Ἐπίχαρμος.
Ὦ βάκχε, χαλκεῶν τιν' ἀντ' ἀλαθινῶν
Τὴν ὦδ' ἀνέθηκεν.
Τὸν συνεχόσαις ἐνίδρυ' πλωσείοις πόλει,
Οἷα αἰσχρὰ πολίτᾳ.
Σωφρὼν γὰρ εἶχε χρημάτων μεμαρμένους
Τελεῖν ὀπίσσω.
Πολλὰ γὰρ ποτ' ἀν ζωὰν τοῖς παισὶν εἶπε χρήσιμα.
Μεγάλα χάρις αὐτῷ.

Laudat eum ὅτι πρὸς ζωὰν εἶπε χρήσιμα, & quidem παισὶ, qui quidem nondum Oeconomiæ capaces ſunt, multo minus quæ ad plures pertinet, Politicæ. Hæc igitur pars diutius Poëtarum fuit, quam Comico-

micorum; quia prius fuit Poëtæ nomen quam Comici: & poëtæ docuerant τὰ πρὸς ζωὴν χρήσιμα, priusquam extaret apud Siculos Comœdia, ad quos τὰ δραματικὰ & eorum inuentio, vt ex voce δρᾶν, quæ χωρὶς διάλεκτον Megarensium est, probat Aristoteles, proprie spectat. Atque hæc causa est cur Philosophi, & præcipue septem illi Græciæ, neglecta plerunque (non semper tamen) Μιλοποιΐα, id est numeris & similibus (nam ita nos illam vocem qua de Musica vtitur Plato sumimus) sententias in quibus de moribus, de Deo, de virtute egerunt, quæ ad hanc παιδείαν spectabant, ἀ'σματα & ἀ'δόμενα dixerint. Vnde Thaletis ἀ'σματα & aliorum ferè omnium à Laertio citantur: quæ *Carmina* a veteribus Latinis dicta sunt. Quod, quia a nemine adhuc ostensum est, monere lubet: cum instituto nostro maxime conducat. Hinc illud apud Dionysium Catonem,

Si DEVS *est animus, nobis vt carmina dicunt;*

Carmina, id est dicta Philosophorum: causa est quia dicta illa breuia, quibus sententias suas, de Deo, deque reliquis includebant, ἀ'δόμενα dicebant, id est *Carmina*. Sic ἀ'δόμενον Thaletis illud extat:

Οὔτι τὰ πολλὰ ἴσην φρενίμιον ἐπιφήνατο δόξαν:

Chilonis:

Ἐν λιθίναις ἀσπίναις χρυσὸς δοκιάζεται.

Hodieque, quod obseruatum non fuit, ἀ'δόμενα siue ἀ'σματα habemus in libello illo qui à moribus Cato inscribitur. Primo enim in ἀ'δομένοις de Deo agitur, quod & secutus est ille: qui vt propositi sui rationem occulte redderet, citat continuo τὰ ἀ'δόμενα, additque, *nobis vt carmina dicunt*, id est: ὥσπερ ἐν τοῖς ἀ'δομένοις τῶν φιλοσόφων τὰ παλαιὰ γράφει. Atque hæc causa est cur breues sententias præmittat: vt, Aleam fuge, & similia. in prioribus enim illis filiũ suum instruit, sicut in Hypothecis Hesiodi alumnum suum Chiron. His cognoscendis aliquantũ tẽporis impendere poterant in prælecturis suis triuiales quidã, priusquam poëticen vniuersam, in qua non solũ nihil vidẽt, sed cuius vsum ignorant, in contemptum adducerent, & minus certe ocio suo abutẽrentur. Inuenirent nunquam tam humiliter Platonem & Aristotelem de Poëtis sensisse, quin semper ex illis discerent. Nos pergamus. Prima igitur materies qua hominibus innotuerunt Poëtæ, hæc doctrina fuit, quæ primo ἔργων tractatur, nimirum μυθικοῖς & παραινετικαῖς ἠθικοῖς. Hoc fine vitæ hominũ adhibebantur vt ætate prouectiores docerent, vt Persen Hesiodus; vel minores, & qui modũ sui nondum habere poterant. Comicus diuidit eos qui virtutẽ docent in διδασκάλους καὶ σοφιστὰς. ab alteris pueros, ab alteris prouectiores doceri vult.

——τοῖς μὲν γὰρ (inquit) παιδαρίοισιν

Ἔστι δὲ ἀσπαλῶν, ὅτις φείδεται, τοῖς δ' ἄβωσι πονηταί.

Vtrumque tamen confunditur. Et præsentia enim sua, & posteà scriptis temperantiæ & iustitiæ magistri publici erant, quibus ὅπλ ἀρετῆ maximi quique Nobilissimique committebantur. Vnde etiamnum Platonis ætate vox σοφὸς Poëtis tanquam propria attributa fuit, qui semper ὁ σοφὸς Ἡσίοδος, ὁ σοφὸς Ὄμηρος, ὁ σοφὸς Ἀρχίλοχος, & multis post eum ætatibus, quamuis ignota esset causa. Sic de Repub. 2. postquã de Homero, Hesiodo, & Musæo egerat: ἐκεῖνοι, inquit, ἐπῳδὴ τὸ δοκεῖν, ὡς ἐλεγόμεθα οἱ σοφοὶ καὶ τὴν Ἀλήθειαν βιᾶσθαι, καὶ κύριοι εἶναι μουσικῆς. Paulo autem post: τὴν δὲ τῆ σοφωτάτῃ Ἀρχιλόχῳ ἀλώπεκα ἐλκτέον ἔξω πάθων, περὶ ἀλείας καὶ ποικίλλων. Primum quod docebant olim, fuit temperantia. Ingenuorum itaque liberis ante pubertatem continuo præficiebantur, vt prospicerent ne forte auderent τῆς ὥρας χαλίζειν, quos παιδαγωγοὺς Græci, Athenienses ἀκολούθους, Latini *Comites*, *Custodes*: antiquiores etiam δρύχους & ἀοιδοὺς dixerunt: quamuis eorum proprie munus docere esset. Ἀκόλουθοι sæpe apud Platonem sunt. Alcibiades in conuiuio negat se, quod formosus esset, absque ἀκολούθῳ, primo Socratem adire ausum fuisse. ἐφοβούμην γὰρ μὴ δὴ τῆ ὥρᾳ, inquit, θαυμάσιον ὅσον. ταῦτα δ' ἐν διανοηθεὶς πρὸ τοῦ μὴ εἰσιέναι ἄνδρ' ἀκολούθου μόνος μετ' αὐτοῦ γενοίμην, τότε, ἀποπέμπων τὸν ἀκόλουθον, μόνος συνεγινόμεθα. & in Charmide: ἀλλὰ καλῶς ἔφη λέγεις, καὶ καλῶν αὐτὸν, καὶ ἅμα πρὸς τὸν ἀκόλουθον, καὶ ἔφη καλῇ Χαρμίδῃ. In cuius vocis interpretatione labitur doctissimus Politianus. Virgilius eosdem simili ratione *comites* dixit, qua Græci ἀκολούθους, Lib. Æneid. 5.

At pater Æneas nondum certamine misso,
Custodem ad sese comitemque impubis Iuli
Epitidem vocat.

Ex his rursus antiquissimi illi fuere, quibus matronæ καὶ τὸ γυναικεῖον committebatur. qualis celeberrimus ille Homeri fuit Odyss. γ. qui ἀοιδὸς ab illo dicitur. Iidem παιδαγωγοὶ & δρύχοι posteà Græcis, Latinis *custodes* dicti sunt. Hesychius ἀοιδὸς, ᾠδὸς, κιθαρῳδὸς, καὶ ὁ ποιητὴς, καὶ ὁ θρηνῳδὸς, ὁ δρύχος ποδῶν. Manifeste ἀοιδὸν δρύχον exponit. Quid vero sit δρύχος ποδῶν nunquam intellexi, donec approbante tandem mirum in modum maximo Scaligero δρύχος, παιδαγωγὸν, emendaui. Veteres enim magistri ἀοιδὸν illum Homeri, qui in officio Agamemnonis vxorem continebat, δρύχον, interpretati sunt, quo respicit antiquarum omnium Glossarum Epitomator, præsertim earum quæ ad Homerum spectant, Hesychius, qui non aliud in animo habuit, cum ἀοιδὸν, παιδαγωγὸν interpretatur, quam quod diximus. Eustathius: τινὲς δὲ ἀοιδὸν τὸν δρύχον παρενόησαν ὡς ᾄδοντα μὴ χρῶτα: de eo enim Homerico

merico ἀοιδῷ. quid non excogitarant veteres? Sententiam illam reprobat Didymus, seu quicunque est, cuius breuia in Odysseam Scholia habemus. τὸ γὰρ ἀρχαῖον οἱ ἀοιδοὶ φιλοσόφων τάξιν ἐπεῖχον· τινὲς δὲ κακῶς ἰσήσαντες τὸν εὐνοῦχον ἀνέδοσαν. Sed neuter mentem veterum intellexit, nec Eustathius nec commentator ille. Nam qui ἀοιδὸν εὐνοῦχον esse dixerunt, τῷ τάξιν respexerunt; non autem τῷ τὸ σώματος λώβην, id est munus, non priuationem corporis: quamobrem errat Eustatius, qui εὐνοῦχον exponit τὸν διδοῦα μὴ ἔχοντα. Nam cum ἀοιδὸν illum veteres εὐνοῦχον exponunt, nihil aliud volunt, quam si nos *custodem* exponeremus: quia *Eunuchi* iidem dicebantur, qui *custodes* postea. Cum enim Poëtæ σωφρονισταὶ essent, & mulierum custodiæ ab antiquis præficerentur, quo res extra suspicionem esset, Eunuchi illi muneri apud Barbaros designabantur: qui postquam γυναικωνῖτιν non modo occuparant, sed & puerorum curæ præfuerant manifestam integris gentibus ruinam inuexerunt. Atque hoc est de quo Libro de Legib. 3. conqueritur Plato, διαφθορὰν τῆς παιδείας ὑπὸ τῆς λεγομένης ὑπ' αἰσχύνης τῶν Μυσῶν, ἐπεὶ πρεπώδη ὑπὸ γυναικῶν καὶ εὐνούχων παιδεύεσθαι τοὺς ἐλευθέρους. Apud Græcos & Romanos cum obtinuit hæc corruptela, non aliam τάξιν habuerunt quam Homericus ἀοιδὸς, quamuis mutilati & moribus dissimiles. Talis erat, in quem elegantissima Nasonis exstat elegia,

Hei mihi quod dominam nec vir nec fœmina seruas!

Εὐνοῦχοι igitur & σπάδονες, οἱ ἀοιδοὶ ab Hesychio dicuntur, non quod Homeri tempore idem erant, sed quod postea idem munus spadones obtinuerint. Illi enim sunt qui postea à Nasone, Propertio, Plauto & reliquis *custodes* dici cœperunt. Apud antiquos certum est continentiæ magistros, quamuis integri essent, εὐνούχους dictos esse: quod nomen temperantiæ est, non fœditatis. Causa hæc est. Vetustissimi τὸ εὖ νοῦν ἔχειν intemperantiæ directe opponebant, cuius partes omnes ἀνόητα dicebant. Vnde illud apud Comicum ὕστατ' ἀφρόνων, καὶ ἀνοήτων πάντων. Opponebant enim σωφροσύνην καὶ ἀφροσύνην, id est temperantiam & dementiam, sicut postea σωφροσύνην & ἀπολαυσίαν Philosophi. Atque hoc est quod notat Aristoteles Nicomachiorum 7. cap. 11. ἐπὶ μᾶλλον τῷ φρονεῖν αἱ ἡδοναὶ, καὶ ὅσῳ μᾶλλον χαίρει, μᾶλλον· οἷον τῷ τῶν Ἀφροδισίων· οὐδέποτε γὰρ δύναιτό τις νοῆσαι ἐν αὐτῇ. Vnde pro ἀφροδισιάζειν μωραίνειν dicebant & ἀφρονεῖν. & apud Comicos σωφρονεῖν sunt οἱ καταφρεῖς. Atque hac ratione, vt in Rhetoricis notat idem Philosophus, factũ suum excusabat Helene apud Euripidem, quod ἡ Ἀφροδίτη nihil aliud esset quam ἡ τῶν ἀφροσύνης ἀρχουσα. Καὶ μωρὸς γὰρ πάντ' ὄζει Ἀφροδίτης βροτοῖς Καὶ τὸν μὲ ὀρθῶς ἀφροσύνης ἄρχει θεός. Hinc humanæ sapientiæ

pientiæ Princeps Homerus de casta muliere quoties agit

——φρεσὶν, inquit, κέχρητ' ἀγαθῇσι,

id est ad verbum εὖ νῦν εἶχε. Hæc quoque causa est cur Horatius τὸ σωφρονοῦντα *integrum* vocet:

——*& integræ*
Tentator Orion Dianæ,
Virgineæ domitus sagittâ.

Integræ id est castæ, & vt Homerus loquitur, φρεσὶν ἀγαθῇσι κεχρημένης. Sic *integrum* opponit alibi *amanti*:

Brachia & vultus teretesq́; suræ
Integer laudo: fuge suspicari
Cuius octauum trepidauit ætas
Claudere lustrum.

Putabant videlicet intemperantiam mentis esse mutilationem τοῦ σώματος: quemadmodum auditoribus nostris ibi plurimis ex Philosophis ostendimus. Nunc enim quantum possumus à multorum autorum testimoniis abstinebimus, & ad institutum nostrum pergemus. Et certe omnis ferè vitij nomine τὸ ἀφροδισιάζειν notabant veteres: Sic ὕβρις à Comico rei venereæ intemperantia dicitur, & ὑβριστὴς maritus qui à coniuge sua sæpius vna nocte τῷ χαίρειν flagitat. Negat enim Theseum ὑβριστὴν fuisse, sed σωφρονοῦντα.

——ἐ γὰ ἦν ὑβριστὴς
Οὐδ' ἡδὺς ἐν τοῖς στρώμασι τῷ νύκτα παννυχίζειν·
Γυνὴ δὲ σινομωρυχίην χαίρει.

More enim Atticorum suorum locutus est, qui ὕβριν τὴν ἀκολασίαν, & ὑβριστὴν τὸν ἀκόλαστον dicebant. Sic Tyrius Maximus τὸν ὑβριστὴν ἔρωτα opponit vel amori Platonico vel τῇ σωφροσύνῃ, Serm. 10. Ἀλλὰ αἰσχρὸν μὲν θέαμα, ἵππος ἄφετος, αἰσχρὸν δὲ ἄκουσμα ὑβριστὴς ἔρως· ὅτος δεῖ σέρως ὁ τὰς χρημνὰς πηδῶν. ἕτος ὁ ποταμὸς πυρῶν, ὁ ξίφος λαμβάνων. Et Serm. 6. ἕτος τῆς πολιτείας ζόφος ἐκ Πειραιᾶ πλαττόμενος, ἀλλ' ἐν κρητῆρι νομοθετούμενος, ἀλλ' ὅπῃ σωφρόσι ἡρωϊκῇ τοῦ φιλοσόφου δεικνύμενος, ἀλ' οἰκονομίας ἡρωϊκῆς. ἄρχοντες αὐτουργοὶ, σωβουλεύομενοι· ἀστεῖς ἀγαθοὶ σωστολεμοῦντες. γυνὴ σώφρων, ἀπλαττομένη ὑβριστὰς γαμίαις. & ζ 2, ὑβρίζειν αὐτὶ τοῦ ἀκολασταίνειν posuit, & partes Venereas τὰ ὑβρίζειν πεφυκότα dixit. λιχνεύεται ἡ γλῶττα, πεινάσωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ, ἐκλύεται ἡ ἀκοὴ, πλησθῶ ἡ γαστὴρ, ὑβρίζεται τὰ ὑβρίζειν πεφυκότα. Dicebant & ἀδικίαν, & vice versa δικαίους τοὺς σωφρονοῦντας. Synesius antiquarum elegantiarum magnus imitator: τὰ γὰ εἰς Ἀφροδίτην ἐγὼ δικαιότατος κὴ τῆ Βελλεροφόντῃ σωφροσύνης ἀμφισβητήσαιμι. Εὐτυχοῖ igitur apud veteres qui fuerint apparet. Atque hæc causa est cur idem Synesius encomio caluitiei, vbi

vbi de Homerico ἀοιδῷ agit, Cometen eum fuisse negat, quales postea mollissimi illi Eunuchi erant. Ὅλως δὲ λέγει καὶ τὸν ἀοιδὸν ὃν Ἀγαμέμνων τῇ Κλυταιμνήστρᾳ μελιδώνιον ἀπολέλοιπε, τὸ καθ' ἡμᾶς εὐνοῦχος. κομήτην δὲ ἐκ αὐτοτεγάνων ἐν διαβεβλημένῃ οἰκίᾳ ἐτίθεσαν. Atque hæc quidem de Παιδείᾳ, & de iis qui hanc apud veteres τῇ τάξει professi sunt.

CAPVT VII.

ALIQVATENVS iam progressi sumus: ostendimus primo Hesiodi nihil commune esse cum secundo: nisi quatenus in eo proponitur quod in secundo tractatur: aut quatenus in primo præparat ad id quod secundo traditurus est (adhuc enim cum vulgo loquimur qui hoc scriptum in libros diuisit; quam recte autem, postea sigillatim ostendemus). Quam multi sint quos horum librorum deceperit inscriptio veteres recentioresque, dubium esse non potest, qui modo diuersitatem sententiarum considerat: quæ vt omnes veræ esse non possunt, ita omnes falsæ facillime. Et vt omnes de posterioribus duobus aliquid statuerunt: ita primum penitus vel neglexisse, vel in iudicio de eo ferendo cæcutiuisse videntur. Quod longe aliud eius κειμήλιον sit quam reliquorum. Quod si alibi in veterum scriptis sepultum conclamatumque inueniamus, operam nos non lusisse existimabimus. Canum igitur in morem qui ῥινηλατοῦντες ad cubile feræ deducuntur, vestigia sequemur: vt videamus an ex odoratu aliquid à nobis deprehendi possit. Seruius ad primum Georgic. ita de Poëta suo simulque de hoc nostro & de his libris agit: *Ingenti autem egit arte, vt potentiam nobis sui indicaret ingenij, coarctando loca, & angustiora dilatando. Nam cum Homeri & Theocriti breuitate scripta collegerit, vnum Hesiodi librum diuisit in quatuor.* Cum autem Grammaticus ille de libris ad Persen loquatur, quos frustra Maronem ibi expressisse existimauit, vnum librum tantum nouit, qui procul dubio secundus est, in quo de agricultura agitur; quamuis non studio, aut ex proposito poëtæ. Ita primum librum penitus à secundo segregauit. In his cum nec Suidas, qui simpliciter τῶν Ἔργων meminit, nec alius vllus auxilium nobis ferat, rursus ad eum recurremus, qui quam fusissime Hesiodi scripta recenset, & tanquam ob oculos ponit; Is autem est Manilius, qui hoc modo:

——Sed proximus illis
Hesiodus memorat Dinos Diuûmq; parentes,
Et Chaos antiquum terras, orbemque sub illa
Informem, & primum tellurâ sidera cæpta.
Titanas inuisse Iouis cunabula magni:
Et sub fratre viri nomen, sine fratre parentis;

Atque iterum patrio nascentem corpore Bacchum,
Omniaque immenso volitantia numina mundo.
Quin etiam ruris cultus. &c.

Hesiodus cum diuersa libro primo pertractet, præcipuum est quod ibi primus manifestissime secundam speciem τῆς λογικῶν extulit, de quibus aliquoties inculcat, & sub quibus sæculum suum collocat (cur autem & qua ratione infra dicemus) nimirum τὰς Δαίμονας, qui in ὄπιθυμπῷ seculo, in quo scripsit Hesiodus, inspectores rerum humanarum, & quasi legati primæ diuinitatis, id est τὰ πρώτης τῆς θεῶν δυνάμεως, quam Iouem illi dicunt, circa terram præsentes versari existimabantur: vnde & ἐπιχθόνιοι à Poëta appellantur. Eo spectant illa

Τοὶ μὲν δαίμονές εἰσι Διὸς μεγάλου διὰ βουλὰς,
Ἐσθλοὶ, ἐπιχθόνιοι, φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων,
Οἱ ῥα φυλάσσουσίν τε δίκας, καὶ σχέτλια ἔργα
Ἠέρα εἱματέοντες, πάντῃ φοιτῶντες ἐπ' αἶαν
Πλουτοδόται.

Item.

Τεὶς γὰρ μύριοι εἰσὶν ὑπ' χθονὶ πυλυβοτείρῃ
Ἀθάνατοι Ζηνὸς, φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων,
Οἱ ῥα φυλάσσουσίν τε δίκας καὶ σχέτλια ἔργα,
Ἠέρα εἱματέοντες, πάντῃ φοιτῶντες ἐπ' αἶαν.

Manilius igitur κεφάλαιον huius libri primi esse voluit, id de quo præcipue agitur. Quia primus Hesiodus, vt ex aliis etiam veterum ostendemus, quemadmodũ in Θεογονία de Diis, siue de prima diuinitatis specie, ita in hoc libro primus distincte de secunda egit, nimirum περὶ τῶν Δαιμόνων, περὶ τῶν ποσταλῶν θεῶν. quod quidem κεφάλαιον omnibus de quibus infra disputabimus, cum cohærentiam totius doctrinæ ostendemus, firmiter stabilietur. Hæc secunda diuinitatis species, siue εἶδος τῶν λογικῶν duabus proprietatibus, quæ illi peculiariter conueniũt distinguitur à Poëtis. Prior est quod volare eos dicãt, deinde quod circa terrã, quod Latinus poeta dixit *toto mundo* versari: Ab altero Hesiodus eos φοιτῶντας, ab altero ἐπιχθονίους dixit: vtrumque quoque in Manilio est. Manilius itaque Deos illos de quibus Hesiodum hoc libro egisse ait, *numina volantia* dixit: quorum descriptionem, quod nulli vnquam in mentem venit, huius libri subiectum facit. Ac primo φοιτῶντας eos vocat ea ratione Poëta noster, qua etiam paulo manifestius ποσταλοὶ dicebantur, quod ad verbum cum voce Manilij conuenit. Ita in oraculo quodam apud Eusebium Præparationis Euangelicæ Lib. 4.

Ὅσσοι δ' ἀμφὶ γαῖαν πατοσφίσιν αἰὲν ἕπονται,

Τοῖσδε

Τοῖς δὲ φόνος πλήσας πάντη πυελὸν θάμβος
Ἐν πυελῇ βάλλε δίμας θύσας ζωοῖο ποταινῦ.

Nec aliud in animo habebant veteres, cum illis volatilia tantum, id est ποταινὰ, vt in oraculo est, sacrificarent. Eadem ratione & à Græcis Theologis πλάνον γένος dicebantur, id est genus vagum, quæ vox Hesiodicum illud φοιτῶντας ad verbum exprimit; & ἀλιπλάμβοι θεοί, καὶ καλιπλάμβοι, id est volubiles Dij. Synesius de insomniis: Τὸ γὰρ ἢ πάντως, ἢ παρὰ μικρὸν ἀληθίζειν θεῖόν ἐστιν, ἢ φίλας τῷ θεῷ. τὸ δέ γε πλάνον ἐν τοῖς προῤῥήσεσιν ἀληκτικόν ἐστι τὸ ἀλιπλάμβων εἰς ὕλλιν ἐμπαθὲς καὶ φιλόπημον. Eadem ratione eos & ἀλήκτους dicebant, quod loco certo non continerentur; tanquam, vt loquitur Nicephorus Synesij Scholiastes, λῆξιν καὶ τόπον οὐκ ἔχοντας: eâdem ratione οἱ πέριξ dicebantur, quod humanæ vitæ inspectores per totũ vniuersum diffunderentur, tanquam ἀφ' ὑψηλέποντες τῆς μεγάλης θεῶν βασιλέως ὀφθαλμοί. Secunda proprietas est cum *in mundo* volantia dixit: *mundus* enim est quod χθὼν & γαῖα Hesiodo & aliis: vnde ὑπὸ χθόνιοι dicuntur & φοιτῶντες ἐπ' αἶαν, & in oraculo ποταώμβοι ἀμφὶ γαῖαν. Atque hæc causa est cur à Chaldæis θῆρες χθονὸς dicerentur. Quanquam Pythagoricam vocem propriè expressit Manilius, qui eos ἐγκοσμίους θεοὺς dicebant. Postremo, quod & addi potest, manifeste per vocem *Omnia* vocem Hesiodi μύρια expressit, aut ξεῖς μύριοι, quod Manilius ostendit esse ἀόριστον. Quam vocem Clemens & alij patres ὅτι χιλιασμῷ referunt propter multitudinem. Τρεῖς μύριοι itaque Manilius vertit *omnia*, secutus procul dubio interpretes vetustissimos, quales tum temporis extabant in Hesiodum multi, qui illud ξεῖς μύριοι exponebant πάντες: quod etiamnum in Proclo habemus, his verbis: ἡ μὲν μυριὰς δηλοῖ τὸν πάντα τῶν δαιμόνων ἀριθμὸν, ἐν ᾧ παραλαμβάνεται τὸ δαιμόνιον γένος, & plura quæ eo spectant. De iis egisse primo Hesiodum primoque distinxisse τὸ λογικὸν, ostendit in libro περὶ τῶν ἀλληλοπότων χρησμῶν Plutarchus: Ἡσίοδος δὲ καθαρῶς καὶ διωρισμένως πρῶτος ὥρισται τῶν λογικῶν τέσσαρα γένη· θεοὺς, εἶτα δαίμονας πολλοὺς κ' ἀγαθούς, εἶτα ἥρωας, εἶτα θνητούς, τοὺς ἡμιθέους εἰς ἀνθρώπους ἀποκριθέντας. Constituit igitur κριτήριον horum librorum τὴν Δαιμονολογίαν, partim quod circa eam tota doctrina, quæ hic traditur versetur; quod breui apparebit: partim quod minime inusitatum à partibus libris nomen imponere. Sicut enim Rhapsodi inter canendum Homeri libros diuidebant; sic citharœdi totum τῶν Ἔργων in nouiuiis cum ad citharam canerent. Vbi illud etiam notandum venit, de quo infra agimus, non in libros distinctum fuisse hoc scriptum, sicut hodie circumfertur, quod valde recens est, sed in partes suas. Apud Plutarchum in Symposiacis, citharœdus qui hæc He-

siodi canebat cum Homerico Rhapsodo certat: citharœdus ab eo versu inchoat, Οὐκ ἄεσα μῦθον ἕλω, quod carmē περὶ τοῦ ἐρίδων fuit; Rhapsodus vero ab illo Homerico. Ζεὺς δ' Ἥρην ἐπάλυσσε γαμηλίου ἄλεκτρόν τι in nuptiis Ptolemæi. Carmen περὶ τοῦ ἐρίδων sequitur Pandora. In Pandora rursus sunt minutæ partes, qualis est πανδορία, & aliæ, quarum Grammatici meminerunt. Pandoram sequuntur Periodi, seu pars illa quæ τὰς λύξεις continet, vsque ad τὸν ὄρκιον τοῦ ἡρώων, quæ ibi desinit: Μηκέτ' ἔπειτ' ἄφελον ἐγώ. Prima λῆξις est ætatis aureæ, quæ τοὺς Δαίμονας constituit: quos, vt dixi, ποταμὺς antiqui, Manilius volantia numina dixit. Sicut autem minime insolens erat Iliados librum integrum à parte Παρατάξεως dicere, vel λύξα, vel ὁρκίων ἀφάνισιν, vel ὁρκίων κατάχυσιν, vel Odysseæ, Κυκλώπειαν & νεκυίαν, & quod plus est, interdum à voce vnica, in illo aut illo libro obuia, sicut Iliados quartus liber ὅπλων κρίσις dicitur, quod ibi dixerat de rege Poëta, ἱππωλεῖ) στίχας ἀϊδρῶν. Eustathius: Οἱ δὲ σχολιασταὶ πολλαχοῦ μέμφωνται καὶ χωλεύειν τὸν ποιητὴν ἐν τῇ ἱππωλίσει. οἷον ὅτι φησὶν ὁ ποιητὴς ἐν τῇ ἱππωλίσει, ἥμενον ἐν τῇ Δαρδανίᾳ: & paulo post, ἱππωλίσιος δὲ καλεῖ) ἡ Δαρδανίη, διότι ἐν αὐτῇ ἱππωλεῖ) στίχας ἀϊδρῶν ὁ βασιλεύς: interdum & à prima voce partem integram distinguere: sicut Βοιωτία Poëtæ catalogus appellatus fuit: vt nimirum memoriæ consuleretur Rhapsodorum: ita quoque Δαιμονολογίαν primum τοῦ Ἔργου vocat Manilius, quod ex illa parte pleraque dependeant. Sicut autem Tragœdiæ nihil aliud, quod ad Oeconomiam, quam τμῆμα poëseos Homericæ erant, & exiguam aliquam partem comprehendebant propter angustiam Tragicæ periodi, quæ exiguis limitibus terminatur: secus si fiebat, ἀπροϊδῆ & παλυμῦθον nomen incurrebat Poëta, qualis fuit Agathon, teste Aristotele, quin eo solo peccauit, alias probus, & vt cum Comico loquar, τῶν γνησίων: Ita Scholiorum autores, Alcæus, Anacreon, Praxilla, & alij, in partes Hesiodi παραινετικὰ diuidebant: quod antea fecerant οἱ περὶ λύραν ᾄδοντες. Primum enim Scholiorum argumentum παραίνεσις fuit. Athenæus, καλὸν δὲ τοῦτο ἐνόμιζον, τὸν παραινετὸν τι τινὰ καὶ γνώμιμον ἔχειν δοκοῦσαν χρησίμως εἰς τὸν βίον. Ita, vt dixi, hos libros in partes & membra diuidere solebant, quorum non vltimum est, ἡ δαιμονολογία: quod κριτήριον inuentum retinebimus, donec in sequentibus magis magisque quomodo cohæreat, & quem locum in reliquis partibus habeat, ostendemus. Si quis igitur potissimam huius libri primi partem quærat; dicam esse ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΕΡΙΞ.

CAP.

CAPVT VIII.

INVENTA nota aliqua primi libri, illud tenendum duplicem fuisse Παιδείας siue docendi rationem vetustissimis poetarum: quarum vtraque in hoc locum habet: est enim vel adumbrata, vel manifesta. Adumbrata est, quæ vel fabulosis narrationibus constat, vt de Pandora: vel fabulis, vt de Accipitre: Manifesta, vt præcepta de moribus in primo, de administratione domestica in secũdo. Nos ea quæ tractanda nobis sunt pertexemus, quæque ad priorem Παιδείαν spectant explicabimus: quæ ad posteriorem ostendemus. Diuisio libri vtriusque quod ad contentum hæc est, Agricultura & Nauigatio, Γεωργία καὶ Πλοῦς: finis vtriusque idem, ὁ πλοῦτος. A præcepto inchoat, desumpto à diuisione ἔριδος: quarum alteram improbat, bella, nimirum, & iudicia: quod à proposito patris familias abhorreant: alteram laudat, quæ ad eundem finem tendit, ad quem Oeconomice, τὸν τῆς οἰκονομίας πόνον. Post hanc diuisionem sequitur diuisio totius operis, ex obliquo, & quasi in transitu his verbis, Ἄλλα καὶ πενιδάλιον: vbi duo proponuntur circa quæ cura & industria hominis, cui res familiaris curæ sit, versari debeat. Alterum est πλοῦτος, qui è terrâ petitur, & designatur per ἔργα βοῶν: quo vniuersus terræ cultus, & quæ ex ea prouemunt comprehenduntur: alterum, ὁ πλοῦς, qui sub se comprehendit τὸν πόντον, quæ altera est ratio vitæ comparandæ, & designatur voce πενιδάλιον. Vtriusque rationem cum labore coniunctam esse ait, causa hominum: quorum scelus in Promethei frandem deriuat, τὸ ἀπατῶντος τὸν Δία. Hac occasione intexitur fabula elegantissima Pandoræ, ex qua cum maxima huius libri atque adeo totius doctrinæ ratio dependeat, Græculi tamen vt solent, loquacitate sua non tam spem nobis explicandæ allegoriæ illius quam voluntatem pene præripuerunt. Dicemus tamen non ea tantum, quæ totius operis Hesiodi proposito maxime conducere videbuntur; sed & quæ vera sunt, & necessaria, & sine quibus, quæ his libris traduntur intelligi posse nemo sanus concedet. Porro priusquam id quod de Pandora dicitur aggrediamur, doctrina Periodica explicanda est quæ Pandoræ προσθυσίσεως, & more Poëtis vsitato subiungitur, cum præmittenda fuerit.

CAPVT IX.

PERIODOS veteres Platonici ex opinione Præceptoris sui duas statuebant: quarum altera mundum à Diis regi existimabant: altera tanquam animalem sibi & industriæ suæ, hominumque

προμηθέα permitti: de quibus ex opinione veterum Poëtarum multa in Politico ſuo Plato, qui inter alia: τὸ γὰρ πᾶν τόδε, inquit, τοτὲ μὲν αὐτὸς ὁ θεὸς ξυμπαραμηγεῖ παρὰ δύσμον, ἢ συγκυκλεῖ. τοτὲ δ' αὖ ἥκει, ὅταν αἱ περιόδου τὸ προσήκοντος αὐτῷ μέγεθος εἰλήφασιν ἤδη χρόνου. τὸ δὲ ἀπάλιν αὐτόματον εἰς ταὐναντία δεδιὸς, ζῷον ὄν, καὶ φρόνησιν εἰληχὸς ἐκ τοῦ συναρμόσαντος αὐτὸ κατ' ἀρχὰς, τοῦτο δὲ αὖτε τὸ αἰὲ παλιν ἰέναι, διὰ τόδε ἐξ ἀνάγκης ἔμφυτον γίγνεται. Statuit Plato interdum à Deo moueri, regi, flectique hoc vniuersum, donec expletus sit ille ambitus: tum rursus sua sponte mundum regi, sibique permitti. Huius alterius Periodi exemplum sub Saturno locabant; cuius felicitatem statuebant ἐν τῷ τοῦ βίου αὐτοματίῳ, id est, in spontanea rerum omnium suppeditatione, sine labore vllo; quæ vita excludebat τὴν προμήθειαν οἰκονομικὴν id est humanam in re familiari tuenda & comparanda curam, quia sub τῇ προνοίᾳ multo felicius agebat: ac propterea merito cum eo Plato Monarcham suum confert, πόθ' ὅτι τὸν ἀνθρώπειον λαχὸν αὐτοματίαν ἀφ' ἑαυτοῦ βίον, διὰ τοῦτο θεῖον εἶναι, inquit, θεὸς ἐκεῖνος αὐτοὺς, αὐτὸς ἐπιμελητὴς id est *Quod igitur de spontanea illa hominum vita dicitur, ob hanc causam dictum est; quia ipse Deus ipsos alebat, tanquam rex eorum & præses.* multa ibidem verbis ferè Hesiodi, quamuis nusquam meminerit eius, Periodi illius fœlicitatem describit. Sicut igitur Periodus hæc felix & sub imperio Deorũ, sic deficiente hac & elapsa; vt diuinũ imperium, ita benignitas eorum defecit, & felicitas humana. Sicut prius sæculum sub Deo est, ita alterũ sub fortuna & collegis eius τοῖς Δαίμοσιν. Igitur vt res sit dilucidior, sub altero τὸ τοῦ βίου αὐτόματον statuebant, sub altero τὸ ἀναγκαῖον: sub altero vitam sponte affluentẽ; sub altero vitæ comparandæ, labore multo & industria, necessitatem: in quo Iupiter & singuli Dij quæ prius ipsi ministrabãt, quæ hominibus sine cura, sine labore siue Occonomica ratione, suppeditabant, fortunæ permiserunt, aut, vt Plato, τῇ εἱμαρμένῃ καὶ τῇ ἐπιθυμίᾳ. Vnde maximo labore singula hominibus inquirenda fuerunt: singuli enim Dij singula dona sua secum sustulerunt, quod Hesiodus: κρύπτειν βίον dicit eleganter. Plato ibidem: ἐπειδὴ τὸ μὲν ἐν θεῷ, ὅπερ ἐρρήθη, νῦν δὲ τῆς ἐπιμελείας ἐπέλιπεν ἀνθρώπους, δι' ἑαυτῶν τε ὄντα τότε διαγωγὴν καὶ τροφὴν ἐπιμέλειαν αὐτὰς αὐτῶν ἔχειν. *Postquam autem Deorum imperium, de quo iam dictum est, hominum curam gerere desiit, sibi ipsis illi prospicere, suiq; curam gerere coacti sunt.* Pro duabus illis Periodis quinque periodica sæcula, seu reuolutiones sæculares constituit Hesiodus; quarum prima, secundaque & tertia, sub ἡμιθείοις sunt: quarta sub θείοις: quinta sub ἐπιθυμητοῖς, in quo sæculum incidit Hesiodus & Perses: ex quo ostendit necessariam esse cgram rei familiaris, cum in illo aliter non viuatur, postquam diuitia-

rum

rum incessit cupido, quâ secuta est iudicum iniquitas, quos ignorare ait Ὅσσον ἐπὶ μαλθακὴν τε καὶ ἀσφοδέλῳ μίγ' ὄνειαρ, id est, quam facile olim viueretur, priusquam Dij humanum genus τῇ ἐπιθυμίᾳ καὶ τῇ τύχῃ permiserant. Tria secula Hesiodi cur sub ἡγεμονικὸς collocarim, quartum sub θυμικὸς, causa hæc est: quod Heroicum seculum maxime ab Historicis, & Poëtis celebratum sit, ab hac parte: quales sunt Thebani, qui μήλων ἕνεκ' Οἰδιπόδαο, & Troiani, qui Ἑλένης ἕνεκ' ἠϊθέοιο, bellum gesserunt. Huc illa spectant ex Photij Excerptis: Θυμὸς δὲ διαπεμφθέντων πολιτείαν τὴν διὰ πολέμους καὶ μάχας, καὶ ἐξ ὧν ἔπραττον φόνους, τὴν δὲ ὡραιότητα καὶ δόξης ἀγωνιζομένων, οἵαν ψεύδεται τὴν ὑπὸ τῆς ἰσοψυχίας ἑκάστοτε θρυλλουμένην ἀκόμην. Fuit ergo de his sæculis veterum opinio hæc: sicut ex ἡγεμονικὸς factum erat θυμικὸν, ex θυμικὸς ἐπιθυμητικὸν: Sic futurum iterum ex ἐπιθυμητικὸς ἡγεμονικὸν, ex ἡγεμονικὸς θυμικὸν, atque ita deinceps. Ita vt perpetuus quidam esset Περιόδων lapsus, & reuolutio. Vnde infelicitatem suam deplorat alibi hoc libro Poëta, quod non aut prius natus fuisset, aut serius, ante τὸ ἐπιθυμητικὸν nimirum, aut post illud: vt suo loco ostendemus. Circa periodorum reuolutionem Hesiodicam tota Maronis Pollio versatur, cuius rationem ignorarunt interpretes. Primo enim exspectari ait τὸ ἡγεμονικὸν, sicut sub Saturno fuerat.

Magnus ab integro sæclorum nascitur ordo,
Iam redit & Virgo, redeunt Saturnia regna,
Iam noua progenies cælo demittitur alto.
Tu modo nascenti puero, quo ferrea primum
Desinet, ac toto surget gens aurea mundo,
Casta faue Lucina.

Habes τὸ ἡγεμονικὸν: accipe τὸ ἐπιθυμητικὸν:

Pauca tamen suberunt priscæ vestigia fraudis,
Quæ tentare Thetin ratibus, quæ cingere muris
Oppida, quæ iubeant telluri infindere sulcos.

Habes τὸ ἐπιθυμητικὸν, aut eius effigiem: iam reuolutionem, τὸ θυμικὸν accipe, quod Heroicum Hesiodo vocatur.

Alter erit tum Tiphys, & altera quæ vehat Argo
Delectos Heroas: erunt etiam altera bella,
Atq; iterum ad Troiam magnus mittetur Achilles.

Habes τὸ θυμικὸν: vbi vox *iterum* sicut apud Hesiodum ἔπειτα circumuolutionem eiusdem seculi notat. Extrema sine terminum τὸ ἡγεμονικὸν Maro *vltimam ætatem Sibyllini carminis* vocat: quod τὸ ἡγεμονικὸν vltimum inter ætates erat, quo desinente duo priores rerum reuocabantur. Mirum itaque non est si eius ratio fugerit

Seruium.

Seruium ita vt fuerint nonnulli, qualis est Grammaticus non ita antiquus, Pomponius Sabinus, qui Maronem ibi de Hesiodo agere existimarint: *vel intelligit*, inquit, *de Hesiodo Poeta, cuius Pater Dius fuit, natione Cumaeus: Hesiodus autem libris suis quatuor saeculorum facit mentionem.*

CAPVT X.

POSTQVAM haec constituimus, vlterius eundum erit. Duabus de causis saecula intexit Poëta. Altera est vt ostendat vitae quaerendae necessitatem, καὶ τὸ ἀναγκαῖον τῆς ἐπιπονωτέρου μετὰ πόνου τε καὶ ἐπιμελείας, quae sub ἐπιθυμητικῷ erat, postquam defecissent Deorum dona. altera vt ostendat τὰς ἐπιτερπείας τῷ ἐπιθυμητικῷ, qui sunt Δαίμονες. Primum saeculum sicut αὐτόχθονες ex terra viuebat: ita & eadem ratione ex ea nascebantur. Vnde Plato eos modo γηγενεῖς, modo γηΐνους vocat. Nota est opinio veterum Graecorum de generatione rerum hominumque è luto terrae, & solis calore, priusquam ἐκ ἀλληλογονίας crearentur. Sicut igitur è terra fiebant, ita rursus in eandem fluebant: ita tamen vt è defectu vnius succederet origo alterius, ne genus interiret. Horum igitur γηγενῶν duo constituunt genera: quorum alteri dissoluebantur, alteri in speciem λογικὴν conuertebantur, & constituebant nobilius quid & aërium. In omni vita constituunt tria Platonici, βίον, θάνατον, λῆξιν, vt Proclus loquitur, vel vt nos mallemus, βίον, τελευτὴν, μοῖραν, id est vitam, vitae finem, & quod vitae finem sequitur. Primi igitur saeculi homines quotquot nobiliores erant, post emensum tempus suum, constituunt λῆξιν Δαιμονίαν, siue τὰς Δαίμονας τὰς ἐπιχθονίους. Secundi, τὰς ὑποχθονίους. Tertij sine λήξει interierunt. Quarti Heroas. Quinti ψυχὰς εὐθεογονίους, quos Hierocles ὠφέλιμα ζῶα, in libro de fato & prouidentia vocat, vbi eos tertios facit post τὰ θεῖα, quos Deos dicimus; quos sequuntur τὰ αἰθέρια, quos Daemones appellamus: ὧν τὰ μὲν ὁρατὰ, inquit, λογικὰ, θεοειδά τε καὶ θεοὺς καλεῖσθαι. εἰ δὲ ἦν μετ' ἐκεῖνο τὸ γένος μέσον ἔλαχε χώρας, λογικὰ αἰθέρια τε καὶ ἀγαθοὺς δαίμονας ὀνομάζει, ἔτι τε τὸ σωματοειδὲς ἀνθρώπους τε καὶ ἀγγέλους ἡγούμενος. τὸ δὲ ἀνθρώπινον φῦλον τῶν τελευταίων ἔσχεν, ὡς ὠφέλιμά τε ζῶα καὶ ἀνθρώπους ψυχὰς, ἢ (εἰς ἂν εἰπεῖν) Πλάτων ἀθανάτους ὀνομάζει ἀνθρώπους. Atque ita fit, vt cum quinque sint saecula, quatuor tantum constituantur λήξεις. De continuatione primorum saeculorum ita Plato: Ἐγὼ μὲν οὖν τὸν τῆς ἀρίστης καὶ πρώτης φύσεως, ἐν τῷ τότε χρόνῳ διαπεπονηκότων, τελευτὰν δὲ ἐν γῇ, πάλιν ἐκ τῶν αὐτῶν ἀνθρώπους ἐγειρομένους, ὑπὸ τῆς φορᾶς, ἀναβαίνοντας εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἡμέρας, καὶ γηγενεῖς δὴ καὶ τοῦτον τὸν λόγον ἐξ ἀνάγκης φυομένους, ἐπὶ τὸν βίον τὸν ἕτερον, ἐπὶ τὸν λόγον, ὅτε μοι δοκεῖ δεῖν τὸν ἀνθρώπινον μύθον ἐπιθέσθαι. Ho-

mines,

mines, inquit, primorum sæculorum quoscunque ex ijs Deus post mortē non destinarat meliori conditioni, mutatione senectutis in iuuentutē, perpetuam successionem constituebant: ita vt necessitate generationis, quæ semper in contrarium circumfertur, postquā aliquamdiu in terra iacuissent, rursus reuiuiscerent: atque ita e terra nati dicebantur. Vt ex verbis illis aliquid constituamus; Duplices illarum ætatum facit homines: alteri perpetua quadam serie humanum genus constituebant: qui puriores & præstantiores erant λῆξιν diuinam consequebantur, & inter Dæmones referebantur. Atque hæc causa est cur ex ætatibus illis λῆξιν constituat Poeta & εἴδη λογικά, è quibus omnibus vnum solummodo instituto suo applicat, id autem est τὸ τῆς Δαιμόνων. Repetit enim paulo post, hæc de iisdem:

Τοὶς μὲν ἐπειτ' ἐπὶ γαῖαν ὑπὸ χθονὶ πυκνὸν ἑέρπει
Ἀθάνατοι Ζηνὸς, φύλακες, θνητῶν ἀνθρώπων.

Cùm autem duabus de rebus agat: de Iustitia, vt diximus, moribusque: & de rei familiaris cura; duo ministeria τοῦ Δαιμόνων γένει tribuit, quorum vtrumque instituto ipsius conuenit. Primo enim iustitiæ inspectores eos facit: secundo rei familiaris curam penes eos esse ostendit, cum πλουτοδότας eos vocet. Ne quis existimet frustra Manilium κειμήλιον horum librorum fecisse τὺς Δαίμονας, & quæ de iis dicuntur.

CAPVT XI.

POSTQVAM igitur Deorum cura penitus destituisset mortale genus, nec vllum præsidium præterquam in se, in cura, & diligentia sua haberent, &, vt Plato loquitur, ἔδει τὴν διαγωγὴν καὶ τὴν ἐπιμέλειαν αὐτὲ; αὑτοῦ ἔχειν, cum in Deorum prouidentia, id est ἐν τῇ τῶν θεῶν προνοίᾳ præsidium nullum haberent; cepit hominum προμήθεια paulatim sibi prospicere, donec tandem τὸ πῦρ inuenit, quod πῦρ Plato στοιχεῖον interpretatur, Hesiodus βίον, id est vitam, siue viuendi facultatem. Hac audacia cum pœnam promeruisset Prometheus, siue ἡ προμήθεια, Iupiter vt factum illud vindicaret rebus humanis maximum malum introduxit: nam hæc doctrina ita cohæret cum Periodo, & ætatum diuisione; vt ratione Poëtæ posterior, re ipsa prior sit. Pandora est ἡ Τύχη quam arbitram rerum humanarum, facultatum præcipuè, omniumque quæ è terra nascuntur, è mari comparantur, ὁ τούτων ἐπίσκοπος καὶ διοικονόμος Deus esse voluit. (in qua tamen etiam alia considerantur, vt ostendimus cum de Peristasi agimus) Eam vtrique & mari & terræ, id est toti Oeconomicæ rationi, circa quam versatur Poëta, τῷ πλήτῳ nimirum καὶ τόπῳ præficiebant veteres. Horatius Lib. 1.

Te pauper ambit ſollicitâ prece
Ruris colonus: te dominam æquoris
Quicunque Bithynâ lacеſſit
Carpathium pelagus carina.

Dominam enim æquoris vocat, non quod mari præfecta eſſet, & eius tempeſtatibus, ſed nauigationibus, ſicut eas conſiderat Heſiodus, id eſt τῷ πόρῳ, & mercaturæ. Atque hæc cauſa eſt cur Antij & in maritimis oppidis ab antiquis hæc Dea coleretur. Iam δῶρα θεῶν dictum fuiſſe quicquid ad vitam Hominum conducit, ſciunt qui Homerum & Heſiodum legerunt, & quæ nos hac de re infra ad interpretes Heſiodi diſputamus. Plato in Politico. Οἶσθα δὴ τὰ πάλαι λεχθέντα παρὰ θεῶν δῶρα ἡμῖν δεδωρῆσθαι μετ' ἀναγκαίας διδαχῆς καὶ παιδεύσεως, loquitur enim de ætate hac qua nata fuit Pandora. Quotieſcunque autem περὶ θεῶν δώρων loquuntur veteres, τὰ τυχηρὰ intelligunt. Plutarchus in tractatu quomodo iuueni ſint legendi Poëtæ, vbi de Heſiodo loquitur noſtro, τὰ τυχηρὰ inquit τῶν ἀγαθῶν Διὸς δῶρα κέκληκε, πλοῦτος καὶ ἀρχὰς, καὶ πάντα ὅλως τὰ ἐκτός. Oeconomicæ ergo finis eſt rerum ſufficientia, quæ cum ſub ἡγεμονικῷ δώρων θεῶν eſſet: ſub ἐπιθυμητικῷ donum Fortunæ facta eſt teſte Heſiodo: quia omnes dei & ſinguli ſua dona huic monſtro reſignarunt: ac propterea Πανδώρην dixerunt,

—— ὅτι πάντες ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
Δώρων ἐδώρησαν.

Porro cornu Amaltheæ geſtaſſe Fortunam in triuio notum eſt: quia autem illud τὸν παραπετάσματα continebat, id eſt terræ dona omnia; imperium autem Fortunæ latius pateret, Plutarchus etiam de mari cornu illud interpretatur: in quo fallitur, in Libello de fortuna Romanorum: Τὸ δὲ ὑπερέχον ἐκεῖνο τὸ πλοῦτου κέρας ἔχει διὰ χεῖρος, οὐκ ὀπώρας αἰεὶ θαλλούσης μέσον, ἀλλ' ὅσα φέρει πᾶσα γῆ, πᾶσα δὲ θάλαττα, καὶ ποταμοὶ καὶ μέταλλα, καὶ λιμένες, ἄφθονα καὶ ῥᾴδιον ἐπιχαμψῆναι. Duo illi attribuebant pictores veterum; in altera cornu hoc, in altera gubernaculum. Quod geſtabat gubernaculum in altera, ſicut in altera cornu Amaltheæ, deſignat nauigandi opportunitatem, & per conſequens τὸν πόρον, id eſt marinas diuitias, ſicut cornu Amaltheæ deſignat τὸν πλοῦτον, id eſt diuitias terræ, quod neque Plutarchus neque reliqui veteres intellexerunt. Cauſa hæc erat: naui gubernaculum demere ſignum erat deſinere τὸ ὡρῆσιον πλοῦν, id eſt, tempus nauigandi idoneum; id eſt, admeniſſe autumnum. quo ex præſcripto Heſiodi non amplius illi qui circa alteram Oeconomiæ partem quæ his libris continetur, verſabantur, mercaturam nimirum, mari ſe committebant vt Lib. 2. docet. Sicut autem

autem affigere naui gubernaculum, signum erat veris aduentus; ita demere finem eius denotabat. Autumno enim in fumum gubernaculum deponebant. vnde illud Αἶψά κε πηδάλιον μὲν ὑπὲρ καπνοῦ κατάθοιο, & Πηδάλιον δ' ἐξαρχὲς ὑπὲρ καπνοῦ κρεμάσασθαι. Vbi Hesiodus per πηδάλιον alteram Oeconomiæ rationem designat, τὸν πλοῦν nimirum; cuius finis est ὁ πόρος, sicut per ἔργα cornucopiam. Vtramque, vt dixi, hanc vitæ comparandæ rationem veterum Fortunæ attribuebant, sicut hic Pandoræ: ex quo dependet artificiosissima poetæ propositio: nam nisi Pandora fuisset, inquit:

Αἶψά κε πηδάλιον μὲν ὑπὲρ καπνοῦ κατάθοιο
Ἔργα βοῶν δ' ὀπόλοιτο καὶ ἡμιόνων ταλαεργῶν:

id est, continuo gubernaculum in fumum suspendere potuisses, neque ad Autumnum vsque expectandum fuisset: nec magis de terra sollicitus esses, sed illa omnia facesserent: nunc vtrumque & τὸ πηδάλιον, & τὰ βοῶν ἔργα in manibus Fortunæ sunt. Vbi primo duplicem Oeconomiæ, de qua his libris acturus est, rationem proponit occultè. Vtrique τὴν Παιδιάν præficit. Neque alia causa est cur τῇ Τύχῃ Homerus, teste Pausania, Deam marinam fecerit, qui primo eius meminit in Hymno εἰς Δήμητρα, qui hodie non exstat, vbi eam cum Cereris filia inter reliquas Oceaninas ludentem introducit. quod nos in Hymno nostro εἰς Παιδιάν, vbi veterum errorem refutamus, his verbis prosecuti sumus:

Χαῖρε θεὰ πολλὴν χρείουσα θεῶν, ξαφερῆς τε καὶ ἀγρῆς,
Τ' ἀγρῆς καὶ ξαφερῆς, τῷ καὶ παλάμῃσιν ἀείρεις
Τῇ μὲν Ἀμαλθείης κέρας ἀγλαὸν, ὕδατι δ' ἁβρὴν
Εὐφροσύνης μέγα σῆμα, σὺ δὲ ταχύεσσι βαθείαις,
Ἀμφοτέρῃσι ταχύεσσι καὶ αὔδησον ὁδοιπόρον γαῖα
Εἰναλίῃ Ταραφείῃ χεῖρα μαθοῦσ' ἱερὴν
Πηδάλιον δ' ἑτέρῃφι· τόδε σθένος ἀμφὶ θεαίνῃ
Δηναιὰ παλαιγενέων ἐψδίσατο βιβλία φωτῶν.
Ἡ γὰρ ἀοιδορίην τε μόλπου κόσμου καὶ ἀρχὴν
Σημάντωρ ἡγοῦντο. Σὺ δ' εἰναλίη θεὸς ἔσσα,
Εἰναλίη θεὸς ἔσσα. Τύχῃ δέ σε φασὶ καλεῖσθαι
Νηρέος ἐν βένθεσσι, καὶ Ὠκεανοῖο γένεσθαι.

Et reliqua quæ sequuntur. Totum enim Hymnum, quem in Deam illam, ad explicationem huius doctrinæ, scripsimus, adiungemus editioni huic nostræ: ne quid studiosis adolescentibus possit deesse: simul vt feliciter eorum ingenium excitetur, vt has Musas cum Latinis coniungant. Hæc sola causa fuit, cur antiquissimi pictores, Homerici & Hesiodi, vt & reliqui artifices, imitatores, Fortunam vtrun-

quæ in manu habere voluerint cornu: quo designatur ἡ γεωργία, & qui ex ea ὁ πλούσιος & πολέμιος, quo designatur ὁ πόλεμος, & qui ex eo ὁ πόρος. Hanc enim alteram vitæ rationem minus iustam τῷ πολέμῳ designabant. Hinc eleganter Synesius Astræam ex aëris χάει προ-tendere dicit, ἡ πολέμου: quod agricultura iustior sit mercatura. Hanc qui non videt esse mentem Hesiodi, quæ propositionem totius operis continet, quam nos postea explicabimus, quæ veriora esse existimat, amplectatur. Nos duo hoc capite probauimus: Primo quomodo cum ætatum diuisione cohæreat Pandora: Secundo quomodo cum totius operis subiecto. Nunc ad reliqua pergamus.

CAPVT XII.

RESTAT vt ostendamus quomodo ea quæ de Pandora dicuntur inter se conueniant. Præter ea quæ ἔργα dici ab Hesiodo infra ostendimus, ἐργασίαν quandam mulieribus attribuit: ita vocat τὴν παλλαδεργίαν, & hinc Glossa quædam Hesychij, de qua infra, diuidit τὰ ἔργα, in γεωργίαν, quæ viris: & παλλαδεργίαν, quæ mulieribus proprie conuenit. Ait igitur Poëta noster Deos singulos dona sua commisisse huic Pandoræ. Minerua primo τὴν παλλαδεργίαν, cui præest ipsa, vt mulieres quoque habeant quo aliquid ad rem familiarem conferre, & eius potentiam in conquirenda vita experiantur. Iam quod Venus illi χάριν dederit, vt Poëta loquitur, nihil est quod magis huic Deæ conueniat: vox enim χάρις quomodo hic sumatur in Notis nostris diximus. Duplex Mercurius duplicem illi facultatem, duplicia dona largitur. Prior impudentiam & versutiam: hic Mercurius est ὁ ἐμπορικὸς θεός, mercaturæ nimirum & eius fraudum, quæ in illa Oeconomiæ parte committuntur, præses: quod autem ille διάκτορος à Poëta dicitur, causa est, quia secum τὸν ἐνδιάθετον λόγον habet, vt Philosophi loquuntur, è quo bona vel mala proficiscuntur, qui Fortunæ non minùs quam reliqui suum donum largitur, quod est fallere & decipere. & hæc Fortuna in emporiis nostris notissima est. Iam alter Mercurius, qui vocem illi suppeditat qua inescare homines possit, ὁ προφορικὸς λόγος est: qui externo vocis ministerio vtitur. At vero quod donum suum Pitho confert, huc respexit Alcman, cum fortunam Πειθοῦς ἀδελφὴν dicit. Quod Promethei causa inducta sit; eo alludit idem, cum eandem Deam Περιμηθείας τυχατίεσαν vocat. Plutarchus de Romanorum fortuna: Ἀλλὰ μᾶλλον (de Fortuna loquitur) Εὐνομίας καὶ Πειθοῦς ἀδελφῆς, καὶ Περιμηθείας θυγατρός, αἷς συναλοχεύει Ἄλκμαν. Nunc quod à Vulcano è luto factam eam vult, naturale est: sine igne, aqua & terra nihil creatur. Deus autem

autem etiam τὰς ἡσιοδικὰς Poëtæ vbique ἀνθρωπομορφῶσι. Prometheus est humanæ prudentiæ, & industriæ vis: quæ dum nimium se effert, dum ignem, id est πλοῦτον ἐπιστημονικὸν, teste Platone, à Diis consequi speret, in vinculum agitur bissimum vicidin, Fortunam nimirum & fati necessitatem; cuius auxilio (vt Hesiodus loquitur) Iupiter vitæ comparandæ modum occultat. Pœna audaciæ illius, quæ τὰ θεῶν δόσεως illicitis modis sibi vindicare ausa fuit, Fortuna est, Dea cæca & quæ cum τῇ Προμηθείᾳ pugnat. Veteres Philosophi diu deliberarunt, vtrum naturam, quæ omnia hominibus suppeditat, τύχην an vero σοφίαν appellarent. Plutarchus libro supra adducto ἀντὶ τῆς τύχης ἡμῖν καὶ φύσεως ἅπαντα φύσαν, αἱ μὲν τύχαι εἰς τὸ αὐτόματον, αἱ δὲ σοφίαι. Prometheo opponitur Epimetheus: alter prudentiam significat, quæ futura prospicit: alter pœnitentiam, quæ iam facta deplorat. Hic Epimetheus δῶρα Διὸς accipit; ita Poëta more suo bona fortuita appellat. Quod non solum notat Plutarchus, sed ex totam conclusionem ad eandem Deam, ad quam nos reliqua omnia, ipse refert, in libello de Fortuna. Ἡ μὲν καλὴ Ὀλυμπιὰς ἐκείνη τὸν Ἐπιμηθέα παραλύσει) μόνον ἀπόρου δόξης ἀλλὰ δυσπαθείας καὶ τὰ τῆς τύχης ἀγνῶν, ἐ τὰ ὄντος. Vbi manifeste ostendit quid Hesiodus donum Iouis dicat, nimirum Fortunam quæ Pandora dicitur. Quod autem apud Hesychium legitur Πανδώρα ἡ γῆ, ὅτι τὰ ὡροῦ τὸ ζῆν πάντα δωρεῖ· ἀφ' ἧς καὶ ζεύς φησι, sciendum est Scholion esse Aristophanis, (sicut totum Grammatici illius lexicon, nihil præter Glossas authorũ continet) quo explicatur locus Aristophanis, qui lepide, vt Comicus, γῆν πανδώραν vocat. Locus hic est, ὦ γῆ πανδώρα θυόεσσα λοξότεχα κέλευθα. Interpres Græcus: Πανδώρα, τὴν γῆν, ἐπειδὴ πάντα καὶ τὸ ζῆν δωρεῖ· ἀφ' ἧς καὶ ζεύς φησι καὶ ἀπατώσα. Doctrina tam nobilis quæ hic à Poëta traditur, nemini quod fuboluerit, mirum est: quorum plerique τὸ χαλεπὸν, ἐν ἀνωμαλίαις εἶναι exeogitarunt: quæ ἐν τοῖς διδασκαλικοῖς locum non habent: ac propterea ad Theogoniam pertinent. Nos eam, vt putamus, ita manifeste eruimus, vt posthac latere non possit. Ita ergo, inquit Poëta, cum rebus nostris agitur, postquam à Deorum tutela destituti fuimus, vt obiecta sit difficultas maxima: cui Dij singuli munera attribuerunt: penes quam summam facultatem eorum distribuendorum esse voluerunt: vnde processit necessitas artis Oeconomicæ, Fortuna nimirum extra quam qui sunt, sine difficultate ab Homero vipere dicuntur, quales sunt mortui, vt infra dicemus.

CAPVT XIII.

NE quicquam sit quod diligentiam nostram effugiat, aut in Pandora, aut in iis ex quibus illa dependet, in propositione ipsius operis hi versus sunt explicandi, priusquam ad ordinem reliquorum pergamus:

Κρύψαντες γὰρ ἔχουσι θεοὶ βίον ἀνθρώποισι.

quæ verba quasi vinculo quodam necessario & indiuulso cum illis quæ postea sequuntur cohærent: Ἀλλὰ Ζεὺς ἔκρυψε, quæ est prima ad Pandoram ἀπόλυσις. Vita illa, quam occultatam à Dis Poëta prædicat, supponit alteram. Sicut itaque opponuntur inter se ætates: ita & vitæ duæ diuersissimæ. Prioris homines ῥεῖα ζώοντες ab Homero dicuntur, quod vitæ genus opponitur huic in quo Hesiodus scripsit, in quo hodie versamur. Vnde ῥεῖα ζώοντες ab Homero etiam defuncti dicuntur, quos vulgo μακαίτας dicimus, qui ex hac fortunæ ἀταξίᾳ rursus, vnde deciderant, peruenerunt. τὸ ῥᾷστα ζῆν duabus in rebus constituunt: in simplicitate cum αὐταρκείᾳ: in facilitate cum voluptate. Priore egestas tollitur, & cupiditas: altero labor & difficultas. Exempli gratia, statuamus μαλάχην & ἀσφόδελον, quem cibum poëta proponit tanquam sufficientem simpliciter viuentibus. His duobus nihil simplicius, nihil magis obuium: vtrumque tamen sufficit τοῖς ῥεῖα ζώουσι προαιρουμένοις. Destruitur hæc vita à duobus maxime; cupiditate & labore. Cupiditatis serui hoc tempore omnes sunt: maxime autem illi, qui à pristina illa vitæ simplicitate ad luxum iniquis artibus quam maximè declinant, quales Hesiodi iudices sunt, quos δωροφάγους ille appellat. Labor cupiditati inseruit, quæ sunt voces τῆς πρός τι. Vtrumque enim finem suum sequitur. Vtrique frænum iniectum fuit maximum, quod à Platonicis ἀθέσιμον vocatur. Cum enim cupiditas vitæ prioris simplicitatem tollat, labor facilitatem destruat, quorũ ab altero sæculum hoc ἐπιθυμητικὸν, ab altero χαλεπὸν dicitur: vtrumque autem comparare studeat quod desiderat; illud quod vtrumque impedit, est τὸ ἀθέσιμον. Cupiditas labore vtitur ad consequendam rem cupitam; ἀθέσιμον cupiditati frænum iniicit & laborem impedit: à quo ἀθεσιμώτατον hoc æuum, & ἀνάσιον appellatur. Exemplis rem illustremus è vita Oeconomica petitis. Ex nauta si quærat quis, cum omnia, secus ac olim, arte & labore comparentur, cur nauiget; respondebit, lucri causa. Si ex eo qui vxorem ducit, quam causam propositam habeat; respondebit, liberos. Si ex agricola, cur terram colat; respondebit, ob fructus. Si ex homine politico; respondebit, honoris causa. Si ex militante; vitæ gratia. In

quibus

quibus tria conſideranda ſunt, quæ priori vitæ adeſſe[nt]. Primo cupiditas quæ petit: ſecundo, ars, induſtria, labor, quo petit: poſtremo, ſucceſſus, qui cupiditatem & laborem ſequitur & prioribus duobus imperat. In cuius poteſtate cum ſint reliqua duo, tollitur libertas hominis cupientis & τὸ αὐθαίρετον, quod nihil quam petere poſſit, & anniti. Cæterum ſi & nauta, & agricola, & miles ſucceſſus carent, apparet ἡ ἔφιξις, quæ ante tamen fuit, quia de ſucceſſu ſuo certi eſſe non poſſunt. Itaque & antequam ſucceſſus impeditus eſt, tollitur libertas, quia & non ſuccedere poteſt: & poſtquam impeditus eſt, apparet ſeruitus. Hæc tria inter ſe cohærent, ὁπθυμία, τέχνη, ἔφιξις, vt neque cupiditas aliquid ſine arte efficiat, neque ars ſine ſucceſſu eſſe poſſit: neque ſucceſſus ibi imperet vbi priora deſunt. Hæc tria in vnica Pandora conſiderari debent: τὸ χαρίεν καὶ πιθανὸν eſt voluptas, ὁ κόσμος δ' Ἀθήνης eſt ars. Dona Deorum quæ illi commiſſa ſunt, eſt Fortunæ potentia. Hoc itaque modo apparet quomodo Dij vitam occultarint, ſecundum Heſiodum, de quo in illis verſibus, quos propoſuimus, agit. Illis vero qui ſequuntur ἔφιξις actionum noſtrarum deſcribitur:

Ῥηϊδίως γάρ κε καὶ ἐπ' ἤμαρ ἐργάσαιο
Ὥς σέ κ' ἐς αὐτὸν ἔχειν, καὶ ἀεργὸν ἐόντα.

Niſi, inquit, obſtaret ἡ ἔφιξις, id eſt Pandoræ potentia, facillime vno die ea conſequeretur homo, quæ iam vix toto vitæ tempore. Priorem itaque vitam Philoſophi βίον ἁπλοῦν dicebant, ἀπειράτον, ἐλαθηρίας ἐπήβολον: Poſteriorem, χαλεπὸν, ἀναγκαῖον, ἐφικτικόν. Quibus omnibus hoc efficitur, nihil aliud quam Pandoram Heſiodicam circumſcribere Platonem, qui omne illud æuum quod ſub Diis non eſt, ſed ſub Dæmonibus, ſub τῇ εἱμαρμένῃ, id eſt fato ſeu fortuna, & τῇ ἐπιθυμίᾳ, id eſt cupiditate locat. τὸν δὲ δὴ κόσμον πάλιν ἀνέστρεφε εἱμαρμένη τε καὶ ξύμφυτος ἐπιθυμία, id eſt; *orbem verò rurſus* (poſtquam ex eo dij receſſerunt) *fatum, eiuſq; ſocia cupiditas voluebant*: nam & veteres inter Parcas Fortunam numerabant, & quidem plus quam reliquas poſſe exiſtimabant, & τὴν Τύχην, εἱμαρμένην τε καὶ μοῖραν dicebant: quòd nos in noſtro Pandoræ hymno his verbis attigimus:

Χαῖρέ μοι αὖθις ἄναασα, θεὰ φέρε μῆτιν ἐΐσα,
Κηὼς ἀλεξήτειρα, παρᾳξ ἔψασα δὲ φῶτας
Εὐσεβίων παίδεσσι νόσον δ' ἀπὸ φάρμακα λάλκεις.
Σοὶ δ' ἅμα γενομένῃ, νόσοι ἀΐδηλοι, ὀξύ τε πῆμα,
Ἰκέλαι ὀρνίθεσσιν, ἢ ὀρνυμένῃσι μελίσσης
Ἀνδρόμεον βίον ἄλγε' ἀλιτρομένοις δὲ τις ἔχει
Ἀθανάτων, σέο νόσφι, Διὸς βουλῇσιν ἀρήγει.

Oidi

Οὐδὲ παμμετρίας ἀγαθὸν μεγάλοιο πεφύκειν,
Οὐδὲ κακοσσύνης, τήν σ' ὄφρυσιν ἔσχεν
Ζεὺς Κρονίδης, λαιψηρόν τε καὶ Ἄρσορον, ἣν τε λίγεσσι
Ἀνδράσιν ἐκτοσθοῖσιν ἐπιπλώουσαν ἐρέσσαι
Δαίμονα δυσφεγγέα, κηθαδὸν ἐκπεσέειν μέλαιναν.

Et recte Paulanias: Ἐγὼ μὲν εἰκάζω τὴν Πανδώραν τοῖς ἄλλοις πείθομαι τῇ φήμῃ, ἐς Μοιρῶν τε αὐτὴν ἀριθμεῖν τὴν Ἥσιοδον, καὶ ἅμα τὰς ἀνθρώπων τι ἰσχύειν. Atque hæc hactenus.

CAPVT XIIII.

VT vlterius pergamus, eaque confirmemus, quæ de Pandora dicta sunt, ad Habitaculum eius perueniamus, vt bonam illam Deam in lucem hominum penitus protrahamus, quod Hesiodus πίθον facit: Homerus autem eodem modo, Fortunæ secundæ & aduersæ πίθον suum designarat: ita vt ex his duobus locis similibus concluserint iam olim magistri, ὅτι φαίνεται πώποτε Ὁμήρου ὁ Ἡσιόδου. Verba Poëtæ sunt, apud quem Achilles diuina oratione lugenti Priamo filiique fatum non ferenti hoc modo loquitur:

Οὐ γάρ τις φρεσὶν πέλεται χρυσείοιο γοῆος,
Ὡς ἥδ' ἐπηλώσαντο θεοὶ δειλοῖσι βροτοῖσι,
Ζώειν ἀχνυμένους· αὐτοὶ δέ τ' ἀκηδέες εἰσί.
Δοιοὶ γάρ τε πίθοι κατακείαται ἐν Διὸς οὔδει
Δώρων οἷα δίδωσι, κακῶν, ἕτερος δὲ ἑάων.
Ὧν μὲν κεκμήξας δώῃ Ζεὺς τερπικεραυνος
Ἄλλοτε μὲν τε κακῇ ὁμὲ κύρει, ἄλλοτε δ' ἐσθλῇ·
Ὧ, δέ κε τῶν λυγρῶν δώῃ, λωβητὸν ἔθηκε,
Καί ἑ κακὴ βιβρωσις ἐπὶ χθόνα δῖαν ἐλαύνει,
Οὔτε θεοῖσι τετιμένος, οὔτε βροτοῖσι.

Haud equidem confers miſero ſuccumbere luctu:
Hæc etenim Diuûm lex ſtat mortalibus ægris,
Viuere ſub curis: quels illi longius abſunt.
Dolia bina iacent Iouis alto inclusa cubili,
Qualia distribuit terris, lætumq; malumq;.
Hinc cui mixta dedit magni concussor Olympi,
Prospera nunc illi, nunc illi aduersa fuêre.
At cui dura parat; miserandum protrahit æuum.
Illum namq; fames terras maleſuada per omnes
Ludibrium premit infelix hominumq; Deumque.

Hos versus ubi adducit Plutarchus, cum eleganti elogio, in consolatione ad Apollonium, Hesiodi quoque nostri hunc locum adducit,

eit, eiusque tanquam recentioris meminit, vt qui in hoc quoque Homerum fit secutus. ὁ δὲ μὴ τῶν κὴ τῆ δόξη, κὴ τῷ χρόνῳ καίτοι ὀφθ Μουσῶν ἀναγορεύων ἑαυτὸν μαθητὴν ὁ Ἡσίοδος, κὴ αὐτὸς ἐν Πίθῳ καθειρξας τὰ κακὰ, τὴν Πανδώρα ἀνοίξασαν ἀποφαίνει σκεδάσαι τὸ πλῆθ ἐπὶ πᾶσαν γῆν κὴ θάλατταν. Differentias in vtriusque Homeri & Hesiodi Πιθοπλασίᾳ has notant magistri: quod Homerus in cælo constituat, Hesiodus in terra: quod Homerus duplex dolium constituat, Hesiodus vnum; quod quæ in Homerico vase σκυφατικὰ sunt, & ἑκατὸν δὲ δοιὰλφα, in Hesiodi sunt ψυχαί. quæ tamen differentia magni momenti non est. Homerus illius dolij ἔφορον Iouem facit: Hesiodus Pandoram. Homericum Iouem vno ore omnes non interpretes modo sed & Philosophi τὴν εἱμαρμένην (id est Fatum) dicunt, quæ præest bonis malisque. Hesiodus noster ostendere pergit, quomodo mala in homines inuecta sint, bona amissa: quomodo Iupiter, prima deorum potestas, meretrici illi rerum humanarum Fortunæ, quæ mille illecebras habet, quibus viros strenuos & solertes, id est τὰς μηχανὰς, τὰς τεχνικὰς, quos ἀλφηστὰς vocat, qui ignem, id est rerum inueniendarum rationem sibi vindicarant, obruat: quomodo Πίθος ille ad terram peruenerit, in quo erant Labor, Senectus, Morbi, & alia. Quæ omnia cum inter homines spartisset, sola Spes remansit, quæ perpetua hæc sola aduersæ fortunæ comes est. Si enim fortunam tollas, Spes non erit: quæ semper in malis bono animo est, quod de instabilitate Fortunæ cogitat. Nisi enim instabilis Fortuna esset, in malis Spes non esset, in bonis metus. Pandora igitur operculo remoto spargit malorum agmen. Sicut autem Πιθοπλασία Iouis est; ita Πιθοιγία (eleganti voce hunc Hesiodi locum ita vocant Grammatici) Pandoræ. Mala illa quæ emittuntur (vt recte notat Proclus,) in potestatem τῶν Δαιμόνων veniunt: quo omnia illa confirmantur quæ supra à nobis dicta sunt. Verba Procli sunt, ὅτι καὶ τύπον ἔφορον δαίμονες εἰσὶν, οἵτινες ἥρωσιν ἀφανῶς ἐπανάγκαστοι τὰς ὑπὸ τὴν εἱμαρμένην τεταγμένας, κὴ τὰς ἐν τῷ πίθῳ κῆρας ἀλαστορίους. Nonne satis manifeste Pandoram esse τὴν εἱμαρμένην, aut, quod proximum est, τὴν Τύχην fatetur? Deinde Dæmonum potestatem, quam libri huius, seu potius partis prioris, subiectum facit Manilius, agnoscit? Ita vbique interpretes doctrinam hanc alludunt, & inscij verum fatentur, nusquam agnoscunt. Sic itaque, vt Horatij verbis loquar,

Post ignem ætheria domo
Subductum, macies & noua febrium
Terris incubuit cohors,
Semotique prius tarda necessitas

Lethi terruit gradum.

Lethi necessitas est ἡ ἐκ τῆς εἱμαρμένης πραγμάτων in secunda Periodo: *tarda*, quia in priori non fuit, nimirum sub Saturno.

CAPVT XV.

CVM variæ fuerint de hac Pandora opiniones veterum: refutanda nobis ex ijs ea erit quæ maxime assertoribus suis visa est probabilis: quod si fiat, non necesse erit vt de reliquis laboremus. Ea est eorum qui παιδοποιὸν τὴν τέχνην esse voluerunt, id est ipsam artem: in qua opinione est Tzetzes. Tria secundum Platonem vniuersum regunt, τύχη, τύχη, φύσις. Ars, Fortuna, Natura. Ex his ars & fortuna ἐναντίωμα sunt. Artis inuentrix est ἡ προμήθεια: nam sub διὸς ἀντιπραξίᾳ cessat τέχνοια Deorum, quam offendit Prometheus, & ab hominibus auertit, propterea que eius vicem artem subiisse existimabant. Aristoteles quoque quotiescunque de προμηθείᾳ & eius partibus vel effectis agit, toties illi ferè τὴν τύχην opponit; vt libro Ethicor. Nicomach. 3. cap. 6. vbi τὸ βουλευτὸν, cum aliis, cum præcipuè à fortuna separat. Cum præterea, vt Philosophus idem Rhetor. Lib. 1. docet, „Fortuna sit eorum, quorum & causa non est definita, nec alicuius gratia fit, nec semper, nec sæpe, nec ordinatè, excluditur προμήθεια, quia nec sine ratione procedit, nec sine experientia. Vnde in iisdem diuinis libris Fortuna ἄλογος καὶ αἰτία ἀνθρωπίνῳ λογισμῷ dicitur. Quæ pœna maior esse non potest, iis præsertim hominibus, qui ἄλογοι ab Hesiodo dicuntur, & semper excogitandæ aut inuéniendæ rei alicui inuenti sunt? Infinita eiusmodi ex Platone directè adduci possunt & simpliciter: ex Aristotele partim simpliciter, partim κατ' ἀντίφασιν. Iam enim hoc solum modo agimus vt series huius doctrinæ & ordo pateat: tota denique doctrina lucem accipiat. Nunc vt & alteram illam sententiam recidamus restat. Eorum enim opinionem prætermittimus, qui hæc omnia ad sexum mulierum referunt, qui nesciuerunt quid in scriptis Poëtarum sit τὸ φαινόμενον, quod pugnat cum τῷ ἀληθεύοντι & τῷ ὄντι. Duo inter se pugnant illa δαιμόνιον, καὶ πλοῦτος: item ἀμηχανία & τέχνη: item id quod surripitur, & pœna surrepti. At verò ignem Promethei esse τὸ τεχνικὸν, τὸ σοφιστικὸν, τὸ μηχανικὸν, & Plato vbique affirmat, & cum eo Tzetzes. Iam hominibus Prometheus, Deus, vt Æschylus loquitur, φιλανθρώπου τρόπου, ignem largitus est, non vt δῶρον suum, qualia sunt illa, quæ propria singulorum Deorum cum sint, ab illis hominibus suppeditantur; sed vt Diis surreptum, eius rei causas duas statuit Plato; vt succurreret τῇ ἀμηχανίᾳ, καὶ τῷ ἀτεχνῷ,

quia

quia homines, vt ille inquit, ἐν μεγάλαις ἀπορίαις ἦσαν πορίζειν ἐκ βιοτεύματος, id est, magnis difficultatibus vrgebãtur, cum de victu sibi prospicere non possent. Ignis igitur id est, quod Diis surripitur, hominibus traditur, quem ignem boni Platonici Dei, opificis vniuersi, quasi instrumentum statuunt. Iupiter hunc ignem, cum à Prometheo deceptus esset, in bouis diuisione, de quo in Theogonia habes, hominibus surripuit: eundem mox vrsus vendicat sibi Prometheus, & hominibus tradit; ipsam nimirum artem, ipsam industriam, ipsam conquirendæ vitæ rationem. Quo furto & pœnã Iouis ipse, & clientes ipsius homines meruerunt. Pœna fuit Pandora. Quam Pandoram si Artem interpretemur, eadem erit pœna Iouis & munus Promethei, quod absurdum esse quilibet videt. Rursus quod ἀντί τινος datur, aliud est ab eo pro quo datur: Sed Παυδώρου propter surreptum ignem immittitur, sed pœnæ vice, non muneris loco, vt Hesiodus loquitur: τοῖς δ' ἐγὼ ἀντὶ πυρὸς δώσω κακόν. Item, finis artis & eius ποιητοῦ ignis, est prodesse hominibus: qua etiam de causa à Prometheo surreptus Diis fuit: Pandoræ vero nocere: vnde κακὸν ab Hesiodo dicitur. Rursus ars cum labore iuuat; Pandora cum voluptate nocere dicitur. Ac propterea sub Saturni Periodo ne ars quidem fuit, sed sine labore quidlibet a Deorum benignitate suppeditatum fuit. Rursus, cum ars fuit, frænum artis inuenta est Pandora. Præterea Hesiodo, (nunc ea quæ ab eo dicuntur, sequimur; nec vnquam in vastum illud τῶν μυθολογούμενων mare abripi nos patiemur, nec aliud agimus quam vt horum librorum doctrinam planam faciamus) τὸ ἁλῶναι & τὸ πιάζεσθαι eadem sunt; Pandora vocatur πῆμα τοῖς ἁλοῦσι, id est ijs qui arte, & surrepto igne vtebantur, τοῖς δρεπτοῖς, τοῖς μηχανητοῖς (ita enim vocem illam accipiendam infra ostendimus ad Poëtam ipsum)

——ὀνόμηνε δὲ τοῦδε γυναῖκα
Παυδώρην, ὅτι πάντες Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
Δῶρον ἐδώρησαν, πῆμα δὲ θνητοῖσιν ἁλοῦσιν.

Ergo diuersa sunt. Nam si Pandora pœna eorum sit, qui arte & industria vtuntur, oportet aut aliud sit, aut aliud habeat quam ars & industria. Rursus aliud est quod à fauente datur, ab eo quod ab irato immittitur: sed artem tradidit ἐκ Prometheus (ita dicuntur proprie in Theologia veteri Dij singuli, cum dona sua largiuntur, quæ alio nomine ἐκ dicuntur, & ipsi δοτῆρες ἐάων) aliud quod à Ioue sed χολωσαμένου. Plurimis idem aliis reiici potest: & nostrum probari. Afferemus argumentum quod scio obseruatum non fuisse, quo & nostrum probabitur, & per consequens

contrarium reiicietur. Pandoram eam esse Deam, quæ absentibus Diis, quod in Ἐπιμηθεῖ contigit, omnia dona hominibus largitur, iam supra diximus. Hanc Deam veteres alio nomine Ἀντείαν dicunt & Τύχην: Hesiodus in Theogonia Ἐχάτην vocat: refertque vni illi plenam omnium diuinorum beneficiorum distribuendorum potestatem factam esse. Ἀντείαν & Ῥέαν eandem esse Apollonii interpretes ostendunt ad illud Apollonij; Ἣ δ' ὅτε δαίμονας ἄλλοθι πάντας ἐόντας Θῆκε θυηλῆισι, Ἀντείαν δαίμονα, Interpretes, ἡ Ῥέα ἔστι λέγει, διότι σύμπαντα τοῖς Τελχῖσιν ἐχώρει. Etymologus & alij: nam nihil iis qui Græcos autores vel à limine salutarunt notius est. Ἀντείαν eandem esse cum τῇ Τύχῃ, cum alij tum manifestè Poëta noster Horatius ostendit:

O Diua gratum quæ regis Antium,
Præsens vel imo tollere de gradu
Mortale corpus, vel superbos
Vertere funeribus triumphos.

Ita dicebant Deam illam, quæ Antij colebatur παρὰ τὸ ἀντιωπεῖν πᾶσι, ἄντα, pro quo male apud Hesychium legitur τὰ ἀυτά. Iam notissimum est quot absurditates veteres Hesiodi interpretes adducant, vt causam in Theogonia reddant, cur Hecaten, quam omnes πᾶσι Τύχῃ fatentur, cum Neptuno coniungat, his verbis:

Καὶ ταῖς οἱ γλαύκην δυσπέμφελον ἐρχέσθην
Εὔχον δ' Ἑκάτῃ καὶ ἐρικτύπῳ Ἐνοσιγαίῳ.

Eius rei nos causam supra ostendimus, cum diximus, Τύχῃ marinam Deam fuisse, ac propterea πηδάλιον gestare: quod ibi aliis etiam rationibus probauimus. Ita Hesiodus ibi reliquis omnibus, mari, terræ, venationi, militiæ, foro, eunctis denique quibus Dij singuli præerant, vnam Hecaten, vt hic πανδώρῳ præficit. Conferat ea lector quæ de Hecate Hesiodus, cum iis quæ à nobis de Pandora in Hymno dicta sunt. Obtinuit hæc opinio apud veteres vsque ad regnum Fortunæ; id est τὴν ἀταξίαν, quæ sub ἐπιθυμητῷ est, quo nauigatio cepit, fuisse regnum Astrææ τὴν ἀστρικὴν. Vnde opposuerunt Astræam & Fortunam: quatenus altera spicam, altera gubernaculum ostenderet. Huc respicere videtur Synesius ἐν τῷ περὶ προνοίας. Vbi locum Arati hac de re interpretatur. Ἕως, φησὶν, ἐπὶ ἐλαίαν θαλάσσαν, χρυσοῖ δὲ πᾶσαν ἀνθρωποι, καὶ θεῶν ἐπιμιξίαι ἔσαν πλοίοις δὲ ἐπιπλώουσι ἱερῆς ἕνεκεν βίου, τόσον ἔστιν ἐπιφορτίσαι ἢ δίκην τῆς ὁσίης ἐσαμόλις ἐθέλῃς νυκτὸς ἀθρήσαι. καὶ μὲν τοῦτον θεσμὸν, ἔλαχεν ἡμῖν προτόνειν, ὅτε πηδάλιον. Illa sublata secuta est Pandora: quæ cum aliquamdiu regnum obtinuisset, recessit & Αἰδὼς καὶ Νέμεσις. Locus elegantissimus est apud Aulenum Arati Paraphrastem, vbi de Astræa:

Seu patris Aſtrei clarum es genus, aurea cuius
Sydera ſunt proles, & qui pro munere morum
Inculpabilium nomen dedit omnibus aſtris:
Aut Peluſiaci magis es Dea littoris Iſis,
Digna poli, conſors & cura latrantis Anubis:
Seu tu Diua Ceres: ſic nam tibi fragrat ariſta,
Et, ceu Siriaco torretur ſpica calore
Protentata manu: ſeu tu pernicibus alis,
Nec ſat certa gradum, viduataque vertice ſummo
Flexipedæ vertis veſtigia, lubricum vt æuum
Sors agat, & ſubitis obrepat mobile fatum
Temporibus.——

Eo loco emendaui *vertis veſtigia*, pro quo malè *veſtis* legebatur: reliqua ferè ſunt ex editione δαιμονίη Grotij mei. Quamobrem nonnulli eandem Aſtræam & Fortunam eſſe voluerunt, vt docet Germanici interpres & alij: quo etiam verſus illi Auieni referri poſſent, modo legatur *Flexibilis*. Gloſſæ veteres, *Flexibilis* δυναμένη, quod proprium Fortunæ eſt. Vt vt ſit: alij Aſtrææ Fortunam ſucceſſiſſe, alij Aſtræam in Fortunam mutatam volunt ἐν τῷ ἐπθυμητικῷ. Eodem tempore ceperunt ſors & fatum: quod Auienus coniungit. ἡ Εἱμαρμένη, ἢ Παιδάρεοι Δαίμονες: ita vt illi qui τὰς τέχνης ea omnia quæ de Pandora dicuntur intelligunt, multis partibus impingant. Proclus, vt Platonicum decebat, quicquid de Pandora dicitur, ad τὸ ἄλογον τῆς ψυχῆς refert: qui quanquam vbique rerum ſuarum ſatagat, priuſquam probet τὸ ἄλογον ἐν τῇ φύσει, & in parte διανοητικῇ eſſe, nobis ſufficit non aliam in his Heſiodi libris Allegoriam aut allegoriæ interpretationem adferri, quam quæ cum ſæculorum doctrinâ cohæreat: Quanquam in eo laudem mereatur Proclus, quod ordinem libri huius & rationem ferè eandem quam nos oſtendere conatus ſit: quod rationem τῆς παρεκβάσεως, qualis eſt illa de ſæculis, connectere cum reliquis tentarit. Rurſus tamen omnem ordinem confundit & inſtitutum Poëtæ his verbis, Καὶ ἔτας δὲ ὁ μῦθος ἐπὶ πλεῖστον πρὸς ὑποτύπωσιν τῶν ἀλλήλοις, ὅπως μὴ χολάζοι πόρους. Illud obiter notabũt Heſiodi ſtudioſi, quod de Pandora in Theogonia dicitur φαγματικὸν eſſe: in his libris ἀλληγορικὸν & τοιοῦτον. Pandora φαγματικὸν eſt, cum mulierem deſignat συλλήπτικῶς: ἀλληγορικὸν, cum ſiue fortunam, ſiue artem, ſiue voluptatem, ſiue tale quid: quod ſæpenumero à viris doctis confunditur. Græci omnibus ſcriptis vim ſuam eripuerunt, cum nihil pragmaticum in illis relinquunt, ſed vento inani allegoriarum abrepti, omnia pro nutu fingunt: contra ſæpenumero nude ea ſumunt, quæ non niſi νοερῶς

cum reliquo ſcriptoris inſtituto conueniũt. Quidam Grammatici aliquam Pandoræ partẽ ἀλληγορικὴν eſſevoluerunt: aliquam πραγματικήν. Sic ignem cuius hic fit mentio πραγματικὸν eſſe notant: partim credo διὰ τὸ τῷ πυρὶ ἐν πάσαις ταῖς τέχναις καὶ πρὸς βίου τὸ ἀνθρωπίνου χρῆσιν, partim διὰ τὸ τὴν τῶν ἀνθρώπων πλείστων ἀνάπτυξιν ἐ συντελεῖν. Pergamus.

CAPVT XVI.

HESIODVS igitur ex opinione vetuſtiſſimorum qui περὶ τῶν λογικῶν egerunt, & eorum ſpeciebus, in Theogonia ſua tractauit de prima ſpecie, cuius ſub ἡγεμονικῷ maxima fuit cum hominibus familiaritas, vt ita dicam. Eius non modo genus, ortum, parentes, ſed quod amplius eſt, ἠθοποιΐαν, vt veteres Theologi vocant, vt ipſe Heſiodus δῶρα perſecutus eſt, & quæ quiſque hominibus conferret. Tractarat & Ἡροογονίαν, vt & hodie ex autoribus complurib̃us ſcimus. Mediam vero ſpeciem in primo Ἔργων perſecutus eſt. Hinc igitur lucem accipit locus Manilij, in quo verſus ille qui ad τὰ Ἔργα ſpectat, ab omnibus ad Θεογονίαν relatus fuit. Poſtquam enim de Theogonia ita egit,

Heſiodus memoras Diuos, diuûmque Parentes,

interiectis mox aliquot verſibus, quibus contentum operis deſcribit, hunc adijcit,

Omniaque immenſo volitantia numina mundo.

Aliter autem Pandoram ſuam in Theogonia quam ἐν πρώτῳ Ἔργων conſiderat: in altero enim vt primam fœminam his verbis:

Τῆς γὰρ θηλείης ἐστὶ γένος, καὶ φῦλα γυναικῶν·
Πῆμα μέγα θνητοῖσι μετ' ἀνδράσι ναιετάουσι,
Οὐλοιδόμης πενίης ἐ σύμφορα, ἀλλὰ κόροισι.

In altero, nimirum in quo nos verſamur, longè aliter pro Dea illa, cui à Diis commiſſa ſunt omnia, poſtquam ἀταξίαν inducta eſt. Cauſa cur in Theogonia ita conſideret, hæc eſt: quod ante τὴν ἀταξίαν, ſiue ſub imperio manifeſto Deorum γένος fuerunt homines, vt ſupra ex Platone oſtendimus, & ex ipſa terra oriundi: Quorum pars maxima λογικὴ erat & pura: altera autem vi illa quam ἄλογον vocant: cuius prior pars eſt ἡ φυτικὴ, ſiue creandi vis, & creſcendi, maxime carebant. At inducta Pandora inducta eſt ἡ ἀλλοιογονία. Quod nos ita in noſtro Pandoræ Hymno perſecuti ſumus:

——πρώτην δὲ τέτευξε γυναῖκα,
Τῶνδε γὰρ ἀντιτύπου, καὶ ἀγλαὸν εἶδος ἔθηκε
Παρθενικῆς ἀθανάτοις, χάριν εἰλύσασα καὶ αἰδῶ.

CAPVT XVII.

ATQVE hæc cauſa fuit cur apud antiquos φιλησίοδ& aliquis, & qui mentem huius libri bene examinarat, quæ maxima ex parte circa ἀταξίαν & volubilitatem Fortunæ, qua Dij, vt Poëta loquitur, occultarunt vitæ conquirendæ rationem, verſatur; à verſu illo, Οὐδ' ὅσον ἐν μαλάχῃ, vſque ad illum, Νῦν δ' ἄϊτον ἔα πλεῖόν' ἐρέω, hoc exordium, quod ex Pauſania & Plutarcho Heſiodi non eſſe certo ſcimus, præfixerit:

Μοῦσαι Πιερίθεν ἀοιδῇσι κλείουσαι,
Δεῦτε Δι' ἐννέπετε σφέτερον πατέρ' ὑμνείουσαι.
Ὅντε δι' ἀνθρώπους ὁμοὺς ἄφατοί τε φατοί τε,
Ῥητοί τ' ἄρρητοί τε, Διὸς μεγάλοιο ἕκητι.
Ῥεῖα μὲν γὰρ βριάει, ῥέα δὲ βριάοντα καλέπτει
Ῥεῖα δ' ἀρίζηλον μινύθει, καὶ ἄδηλον ἀέξει,
Ῥεῖα δέ τ' ἰθύνει σκολιὸν, καὶ ἀγήνορα κάρφει
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, ὃς ὑπέρτατα δώματα ναίει.

Qui verſus, aut ego fallor, aut mali Poëtæ ſunt, ſed boni Philoſophi, & qui cum cura librum hunc perlegerat: melinſque argumentum perceperat quam eorum quiſquam, quem hodie in Heſiodum habemus. in quo tamen omnes non penitus errarunt, quod in hoc exordio vocem Διὸς, ἀντὶ εἱμαρμένης poni mordicitus aſſeuerant: quamuis minime propoſitũ πᾶσι φαίνῃ, multo minus Heſiodi ex eo inſtitutum perceperint. Argumentum libri hoc exordio contineturque, quod à nullo animaduerſum fuit hactenus, multo minus quod ſit. Argumentum eſt vis Fortunæ, ſicut Iliados, Ira Achillis. Plato in mundo ἀτάκτως φερομένῳ vim quandam conſtituit, tanquam animam magni illius Dei, Mundi patris, quam Stoici εἱμαρμένην & ἀνάγκην vocant, & ſæpiſſime Δίαν. Horatius, qui (vt notauit iam olim renaſcentibus literis Muretus) totum hoc exordium, quod Ἔργῳ primo præfixum legitur, καὶ λίξῃ vertit, *Deus* reddidit: quem eundem cum Fortuna facit. Ode Lib. 1. XXXIIII.

——valet ima ſummis
Mutare, & inſignem attenuat Deus,
Obſcura promens: hinc apicem rapax
Fortuna cum ſtridore acuto
Sustulit, hic poſuiſſe gaudet.

Tota huius Deæ vis ex periodica reuolutione pendet: quæ fit τῶ τῶν θεῶν χωρισμῷ, vt Philoſophi loquuntur, id eſt, ſegregatione Deorum à rebus mortalium. Nota eſt Platonicorum & Ariſtotelicorum lucta

περὶ τὰ ἀϊδίως τῷ κόσμῳ disputantium, καὶ περὶ τὸ ἀγενήτου magni illius Dæmonis. Præcipuum argumentum quo probabant, erat Periodica doctrina, & reuolutio sæculi, quod illi vocebant τάξεως εἰς ἀταξίαν περιαγωγὴν, quæ ἀταξία constituebat potentiam hanc, quam Δίκα vocat Procœmij autor. Eo argumento ex Platonis Politico desumpto, vsus est Proclus noster, vt Philoponus indicat, circa finem decimæ octauæ disputationis: Ἀλλ' ἐπειδὴ, inquit, καὶ τοῦτο ὡς ἰσχυρὸν ὁ Πρόκλος προβάλλεται εἰς ἀποδεῖξιν τοῦ ἀγήρατον εἶναι τὸν κόσμον, καὶ Πλάτωνα, τὸν ἐν τῷ Πολιτικῷ, ὡς ἐν ὑποθέσει χωρίζειν τὸν κόσμον τοῦ θεοῦ, καὶ τῷ χωρισμῷ τοῦτο εἰς ἀταξίαν αὐτὸν ἐκ τάξεως περιάγοντα. Philoponus igitur, vt Aristotelicus, ait ἐν ὑποθέσει loquutum ibi Platonem, οὐχ ἁπλῶς, id est, vt ipse Philoponus alibi loquitur, λαμβάνων τὸ ἀποδεικτὸν, καὶ ἐν τούτῳ ἕτερόν τι δεικνύων, id est, tanquam pro confesso sumens id cui aliquid superstruit. Disputatione enim decima octaua, quam refutat Philoponus, ita scripserat noster Proclus: Εἰ ἄρα τὸν θεὸν ἀγήρατον λέγει (Platonem intelligit) τῷ κόσμῳ, καὶ παρεῖναι αὐθις ἐν Πολιτικῷ καὶ ἐν Τιμαίῳ, ἀπεῖναι φρότερον, εἶτα παρεῖναι· ὅτου γὰρ εἵνεκα, φησὶ, τὸ παῖ; ὡς εἰκὸς ἔχειν. & paucis interiectis, Καὶ διὰ ταῦτα τοτὲ μὲν ἐξ ἀτάκτου μεταβάλλειν εἰς τάξιν τὸν κόσμον· τοτὲ δὲ ἐκ τεταγμένου μεταπίπτειν εἰς ἀταξίαν, ἕως ἐπιστρέφεις αὐτὸν χρόνῳ τὸ παλαιὸν ἀφανίζουσα θεός. &c. Hesiodum nostrum certè ἁπλῶς non modo τὸν εἰς ἀταξίαν ἐκ τάξεως περιαγωγὴν asseruisse sæculorum diuisio ostendit: sed & contrariam, τὸν nimirum ἐξ ἀταξίας εἰς τάξιν expectasse manifestum est. Omnia autem Platonis argumenta, siue καθ' ὑποθέσιν loquitur, siue ἁπλῶς, ex primo Hesiodi desumpta sunt: quod si vidissent interpretes, locum illum Hesiodi melius percepissent, qui post ἀταξίαν sui sæculi, iterum τὸ τετραμμένον exspectat, sicut sub Saturno fuit, his verbis:

Νῦν γὰρ δὴ γένος ἐστὶ σιδήρεον, οὐδέ ποτ' ἦμαρ
Παύσονται καμάτου καὶ ὀϊζύος, οὐδέ τι νύκτωρ
Φθειρόμενοι· χαλεπὰς δὲ θεοὶ δώσουσι μερίμνας.
Ἀλλ' ἔμπης καὶ τοῖσι μεμίξεται ἐσθλὰ κακοῖσι.
Ζεὺς δ' ὀλέσει καὶ τοῦτο γένος μερόπων ἀνθρώπων,
Εὖτ' ἂν γεινόμενοι πολιοκρόταφοι τελέθωσιν.

Manifesta periodica reuolutione finem ætatis suæ constituit in melius, sicut illa relapsa erat in peius. Rursus illis,

Μηκέτ' ἔπειτ' ὤφελλον ἐγὼ πέμπτοισι μετεῖναι
Ἀνδράσιν, ἀλλ' ἢ πρόσθε θανεῖν, ἢ ἔπειτα γενέσθαι.

Vbi optime Proclus periodum suam quam tot scriptis asseruerat, designari animaduertit. qui ad locum illum, διὰ ὧν ἐστὶ μόνον δηλοῦν τὸν ἀπὸ τῶν κρειττόνων εἰς τὸ χεῖρον εἶδος τῆς ζωῆς μεταβολὴν, ἀλλὰ καὶ ἀναπαλιν

ἔσεσθαι,

ἔσεσθαι, ἀπὸ χλεύην εἰς τὸ κρεῖττον. τὸ γὰρ ἢ ἔσεται ψεύδεται δῆλον, δῆλοῖ καὶ ἀμέτρως ἔσεσθαι πᾶσι τὴν κατ' αὐτὸν αἰθρωπίαν, ὕστερον· ὥστε καὶ ἐν τούτῳ δῆλον ὅτι τὰς μεταβολὰς ἠθέλησε παραδῦναι τὴν περίοδον τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς εἰς τὰ ἑκάστοις γινομένας. Quamuis nuſquam ſcopum Heſiodi, & ne ibi quidem τὸ κατὰ τὸ ἀκόλουθον totius doctrinæ animaduerterit. Vbi magiſter Tzetzes impudentiæ ſuæ velificans Proclum perſtringit: οἱ δὲ λέγοντες τὰς ἑπείτα ἀνθρώπους λέγειν τὸν Ἡσίοδον μέλλειν ψεύδεσθαι, ἑκουσίως τῷ Ἡσιόδῳ, καὶ οὐ κατ' ἐκεῖνον φασί. Vbi vides hominem nugaciſſimum: qui rationem ignorare maluerit, cur Heſiodus ἑπείτα adiungat, aut turpiter diſſimulare, quam ex alio diſcere, aut non maledicere. Sub ἀταξίᾳ igitur, ſub qua ſe natum eſſe deplorat Heſiodus, Dei vicaria eſt Pandora, quæ Ζεὺς ab autore Proœmij dicitur, cuius ſunt collegæ Δαίμονες: vnde ſæpenumero ὁ Δαίμων Græcis & ἡ Τύχη idem numen eſt. Hinc Romanis, quotieſcunque Græcorum Δαίμων vertunt, vox *Deus* nihil aliud quam Fortunam deſignat. Sic Naſo:

Vota ſuos habuere Deos,

id eſt, ſucceſſum euentumque ſuum. Maro:

Aſcanius curuo direxit ſpicula cornu:
Nec dextræ erranti Deus abfuit.

quod nos aliquando reddidimus:

Ἀστράπτει δ' ἀρ' ἰάλλων ἀπὸ νιφόεντα ὀϊστόν·
Οὐδὲ τύχης παλάμην ἔφυγε ἄμμορος.

Hi ſunt quos interdum *iniuſtos Deos* vocant Poëtæ, quotieſcunque virtutem fortuna non ſequitur. Sic Silius, *Iniuſtis neglecta Deis*, id eſt, τοῖς Δαίμοσιν, qui ἐν τῇ εὐταξίᾳ rerum potiuntur. Contra εὐδαιμονία à Marco Tullio ex Socratico Xenophonte definitur, *Fortuna cum virtute coniuncta*: quia Xenophon dixerat: Δικαίως μοι δοκεῖς, ὦ Κῦρε, εὐδαίμων εἶναι. ἀγαθὸς γὰρ ὢν ἀνὴρ εὐδαιμονεῖς. Quod Tullius vertit: *Rectè vero te Cyre beatum ferunt: quoniam virtuti tuæ fortuna coniuncta eſt.*

CAPVT XVIII.

POSTQVAM ea oſtendimus quo ſpectent quæ ab Heſiodo in his libris obſcurius tractantur, quam vt vel ratio eorum perſpici, vel quomodo cum inſtituto Poëtæ ipſius cohæreant continuo videri poſſit, neceſſe eſt, cum variæ ſint de diſtinctione librorum ſententiæ, de quo ſupra aliquid diximus, fuſius noſtram explicemus. Idque eo maxime, quia in iis quæ præmiſimus ſæpenumero diſtinctionem librorum, quæ nunc obtinet, & quam in editione noſtra ſeruauimus, ſecuti ſumus. Exiſtimamus igitur, imo edicimus, totum illud quod ſub Ἔργων καὶ Ἡμερῶν nomine circumfertur,

librum esse vnum, partes multas. Argumentum quo probamus non vnum habemus, & quæ talia sunt vt dubitandum ne sit quidem. Ac primo manifesta Seruij authoritas, qui Hesiodum vnum ad Persen scripsisse testatur. Deinde quia quamcumque partem horum librorum citant veteres, Ἔργα καὶ Ἡμέρας vocant. Sic Etymologus: Αἱρόμενον, inquit, αἰσθητικὸν, λαμβανόμενον. παρὰ τὸ αἱρῶ τὸ σημαῖνον τὸ λαμβάνω, καὶ πλεοναστικὸν, αἱρῶ, αἱρῶμαι, αἱρόμενον, καὶ ξοπῇ Αἰολικῇ αἱρόμενον. Ἡσίοδος δὲ ἐν Ἔργοις καὶ Ἡμέραις -- Ὅτε ἔολπα γηθήσειν βιότῳ, αἱρόμενον ἔνδον ἐόντος. Item in ἀκίνητα. Ἀκίνητα, καθόλου μὲν τὰ μὴ κινούμενα· παρ' Ἡσιόδῳ δὲ ἐν Ἔργοις καὶ Ἡμέραις, ὁ τάφος. Μηδ' ἐπ' ἀκινήτοισι καθίζειν. Item in ἀλδέω. Λεπτὸν δὲ βεστῶν ἐπαλδέα φήμιν. Titulus igitur generalis totius operis est, Ἔργα καὶ Ἡμέραι: quamobrem neque necesse fuit duas priores partes Ἔργων, posteriorem Ἡμερῶν titulo distinguere, quod Henricus Stephanus diligenter seruauit tamen, & quisquis accuratus. Nam & magistri veteres notant totius libri ad Persen inscriptionem esse Ἔργα & Ἡμέρας. διὰ ταῦτα, inquiunt, φασὶ τὸ βιβλίον ἐπιγέγραπται, Ἡσιόδου Ἔργα καὶ Ἡμέραι. Quod vt exemplo aliquo confirmemus, videamus quomodo hos libros citare soleat veteres. Philostratus ἐν Ἥρωσι Homerum & Hesiodum certasse notat coram Panide rege, (cuius certaminis & libellus vulgo inscriptus ἀγὼν Ὁμήρου καὶ Ἡσιόδου meminit, vt & Tzetzes noster, vbi accurate, vt sibi videtur, de poëta nostro disputat) vtrumque recitasse partem aliquam operis sui: partes illas ita distinguit, vt alterum περὶ Ἀσπίτου recitasse dicat; alterum partem eam, vbi Perses iubet ἔργα τὰ περὶ τοὺς γεωργίας προσκεῖσθαι. In quo Philostratus etiam morem, sicut in Homeri versibus Rhapsodorum, ita in Hesiodi τῷ διαιρεῖσθαι obseruauit, qui in cantilenas hos libros diuidebant. Quæ omnia ea etiam confirmant, quæ à nobis supra dicta sunt de horum librorum subiecto. Nam sicut Homeri operis, quo ea quæ ad Troiam gesta sunt complexus est, partes multæ sunt (vt recte notat Philosophus, cum de Tragicâ periodo agit) quæ rursus minutas partes constituunt, quarum partium vna est περὶ Ἀσπίτου, de qua agit Philostratus, cum subiectum fuit ira Achillis. ita partes huius operis multæ sunt; quas non in libros, vt nos, sed in minutas partes & membra distinguebant. cum autem subiectum sit Oeconomica παιδεία, pars eius aliqua est γεωργία, quæ rursus habet partes suas minutas tam respectu sui, quam respectu operis, & ipsius Oeconomiæ. Sed audiamus Philostratum: qui dicit ἅπασι ἄμφω ἐν Χαλκίδι, τὸ μὲν τι ἐπὶ τὰ περὶ τοῦ Ἀσπίτου, καὶ ὡς αἱ φάλαγγες αὐτοῖς ἀναρμοσθῆναι· τὸν δὲ τὰ πρὸς τὸν ἀδελφὸν τὸν ἑαυτοῦ Πέρσην· ἐν οἷς αὐτὸν ἔργων τε ἐπιθυμεῖν ἀπιέναι, καὶ γεωργίας προσκεῖσθαι,

ὡς μὴ δὶς ἑτέρωθεν, μηδὲ τρὶς ἐπὶ τὠυτό. Vbi respicit manifestissime illa, quæ iuxta principium libri secundi sunt:

——ἐργάζου νήπιε Πέρση
Ἔργα τά τ' ἀνθρώποισι θεοὶ διετεκμήραντο
Μή ποτε σὺν παίδεσσι, γυναικί τε, θυμὸν ἀχεύων,
Ζητοίης βίοτον κατὰ γείτονας.——

Ita vt Homeri cantilena fuerit hæc:

Ἀμφὶ δ' ἄρ' Αἴαντας δοιὼ ἵσταντο φάλαγγες
Καρτερὰ, ἆς ἔτ' αὖτις Ἄρης ὀτρύσαιτο μετελθών,
Οὔτέ κ' Ἀθηναίη λαοσσόος. οἱ γὰρ ἄριστοι
Κειθέντες Τρωάς τε καὶ Ἕκτορα δῖον ἔμιμνον,
Φραξάντες δόρυ δηρὸν, σάκος σάκεϊ προθελύμνῳ,
Ἀσπὶς δ' ἀσπίδ' ἔρειδε, κόρυς κόρυν, ἀνέρα δ' ἀνήρ·
Ψαῦον δ' ἱππόκομοι κόρυθες λαμπροῖσι φάλοισι
Νεύοντων· ὡς πυκνοὶ ἐφέστασαν ἀλλήλοισιν.
Ἔφριξε δὲ μάχη φθισίμβροτος ἐγχείῃσι
Μακρῇσι, ἃς εἶχον ταμεσίχροας· ὄσσε δ' ἄμερδε
Αὐγὴ χαλκείη, κορυθῶν ἀπολαμπομένων,
Θωρήκων τε νεοσμήκτων, σακέων τε φαεινῶν,
Ἐρχομένων ἅμυδις· μάλα κεν θρασυκάρδιος εἴη,
Ὅς τότε γηθήσειε ἰδὼν πόνον, οὐδ' ἀκαχοίτο.

Hesiodi vero:

Πληϊάδων Ἀτλαγενέων ἐπιτελλομενάων
Ἄρχεσθ' ἀμήτου, ἀρότοιο δὲ δυσομενάων·
Αἳ δή τοι νύκτας τε καὶ ἤματα τεσσαράκοντα
Κεκρύφαται, αὖθις δὲ περιπλομένου ἐνιαυτοῦ
Φαίνονται, τὰ πρῶτα χαραξομένοιο σιδήρῳ.
Οὗτός τοι πεδίων πέλει νόμος· ὅστε θαλάσσης
Ἐγγύθι ναιετάων, ὅστ' ἄγχι βαθήσεται
Πόντῳ κυμαίνοντι καὶ ἀπόπροθι πίονα χῶρον
Ναίων. γυμνὸν ἄρειν, γυμνὸν δὲ βοωτεῖν,
Γυμνὸν δ' ἀμᾶσθαι, εἴ κ' ὥρια πάντα θέλῃσθα
Ἔργα κομίζεσθαι Δημήτερος, ὥς τοι ἕκαστα
Ὥρι' ἀέξηται, μή πως τὰ μεταξὺ χατίζων
Πτώσσῃς ἀλλοτρίους οἴκους, καὶ μηδὲν ἀνύσσῃς.
Ὡς καὶ νῦν ἐπ' ἐμοὶ ἦλθες· ἐγὼ δέ τοι οὐκ ἐπιδώσω,
Οὐδ' ἐπιμετρήσω. ἐργάζου νήπιε Πέρση
Ἔργα τά τ' ἀνθρώποισι θεοὶ διετεκμήραντο·
Μή ποτε σὺν παίδεσσι, γυναικί τε, θυμὸν ἀχεύων,
Ζητοίης βίοτον κατὰ γείτονας, οἱ δ' ἀμελῶσι.

Δὶς μὲν γὰρ καὶ ἐς τάχα τοὔνεκα· ἠδ' ἔτι λυπῇς,
Χρῆμα μὲν ἐ φορέεις, σὺ δ' ἐτώσια πολλὰ ἀγοράᾳσθα,
Ἀ'χρεῖος δ' ἔσαι ἐπέων νόμος· ἀλλά σ' ἄνωγα
Φράζεσθαι χρειῶντα λύσιν, λιμοῦ τ' ἀλεωρήν.

Ita vt manifeſte videamus minime obtinuiſſe librorum diſtinctionem, quæ hodie. Præterea doctrinam τῆς Ἡμερῶν doctrinam fuiſſe quæ ſubſequebatur, & cohærebat ſine vlla diſtinctione, cum eâ quæ eſt τῆς Ἔργων. Nam certe in Orphei quoque libris doctrina τῆς Ἡμερῶν fuit concluſio quædam τῶν Ἔργων, quod docet ipſum exordium manifeſtiſſime, quod tale eſt:

Πάντ' ἐδάης Μουσαῖε θεοφραδές. εἰ δέ σ' ἀνώγει
Θυμὸς ἐπαινυμίας μήτης κτῆ μοῖραν ἀκοῦσαι,
Ῥεῖά τοι ἐξερέω· σὺ δὲ ἐν φρεσὶ βάλλεο σῇσιν,
Οἷόν τάξιν ἔχοντα κυρεῖ. μάλα γὰρ χρέος ἐστὶν
Ἰδμεναι, ὡς αὔτη παρέχει κλέος ἀντιγα μήτης.

Non aliter fere Heſiodus:

Ἤματα δ' ἐκ δεύτοι περιλαγχέος, ἓν κτῆ μοῖραν
Πεφραδέμεν δμώεσσι.——

Præterea cum ratio dierum non magis ad γεωργίαν pertineat, quamuis plura in ea obſeruanda ſint, quod ad rationẽ earum, quam ad mercaturam; tota autem Oeconomiæ Heſiodi ratio circa duo illa hoc libro verſetur, manifeſtum eſt ſatis, totam conſiderationem dierum præceptum eſſe aliquod, quod doctrinam vtriuſque abſoluat: ita vt alterum oſtendat τὸ ὅτι δεῖ, alterum τὸ ὅτι.

CAPVT XIX.

ILLVSTRATA minima huius libri parte, quæ plurimum difficultatis habet, reliqua iam plana ſunt, quæ omnia hoc capite proponemus: vt ordo eorum facilius & ſeries perſpiciatur. Sequitur ſæculi illius deſcriptio, in qua Αἰδὼς καὶ Νέμεσις terras relinquunt, cœlum petunt. Vltimum diuortium id eſt quod cum homine fecit Deorum præſentia. Cum illis ſubeunt cum alia, tum mater ſcelerum iniuſtitia. Hac occaſione ſingulare ἀδικίας proponit exemplum, à cauſa deſumptum, quæ miſere peruertebatur à iudicibus. quod vt occultius proponat, fabellâ vtitur ab accipitre & philomela deſumpta, quales erant illæ quas Græci αἶνος vocant. Eiuſmodi αἶνος, quales ſunt plerique Æſopici, quos venerabatur antiquitas, deſumebant ab ἡμιονικῇ, & Saturni ætate, qua cum reliqua hominibus & Dijs, tum vel maxime vox communis erat & familiaritas, vt pote nondum inuenta κρεοφαγία: quales fuerunt qui ſecuti ſunt homines, quorum poëta vt feritatem oſtendat, negat eos amplius εἶτον ἐδέειν:

vocem

vocem autē σίτου ita ſumi Heſiodo monuerūt iam olim magiſtri. Plato in Politico vbi ἡγεμονικὸν ſæculum cum reliquis cōfert, beatiſſimos ait eius ſæculi fuiſſe homines, ſi quidem ex reliquis animalibus cum quibus viuebant quotidie, & loquebantur, didicerant, quæ ex vniuſcuiuſque naturæ cognitione perceptâ, ad ſapientiam ſpectabant. Locus illius eſt: Εἰ μὲν τοίνυν οἱ ζόφιμοι τῶν Κρόνου, παρόντος αὐτοῖς ἅτε πολλῆς σχολῆς καὶ διανομῆς, πρὸς τὸ μὴ μόνον ἀνθρώποις ἀλλὰ καὶ θηρίοις διὰ λόγων δύναθ' συγγίνεθ', κατεχρῶντο τούτοις σύμπασιν ὅλῃ φιλοσοφίᾳ, μετά τε θηρίων καὶ μετ' ἀλλήλων ὁμιλοῦντες, καὶ πεπυσμένοι παρὰ πάσης φύσεως, εἴ τινά τις ἰδίαν δύναμιν ἔχουσα, ἤθετό τι διαφορὰν τῶν ἄλλων εἰς σπουδὴν φρονήσεως, εὔκριτον ἂν τῷ νῦν οἱ τότε μυρίῳ πρὸς εὐδαιμονίαν διαφέρειν· εἰ δὲ ἐμπλαμένοι σίτων ἄδηλον καὶ ποτῶν, διελέγοντο πρὸς ἀλλήλους καὶ τὰ θηρία μύθους, οἵους δὴ καὶ τὰ νῦν περὶ αὐτῶν λέγομεν). &c. Ex quo apparet omnes μύθους illos inter homines feraſque, vel ferarum inter ſe, ad illud ſæculum referri ſolere: quorum quoſdam Plato reprehendit, quod nihil minus quam ſapientiam docerent, ac virtutem, quales multi tum circumferebantur. Hinc apparet partim μεμψιμοιρία, partim iniquitas Ariſtarchi, qui verſus illos e numero eijciebat reliquorum.

Ἄφρων δ' ὃς κ' ἐθέλῃ πρὸς χρείοσονας ἀντιφερίζειν,
Νίκης τε σπέρι), πρός τ' ἄϊσχεσιν ἀλγεα πάσχῃ.

cauſam addebat: ὅτι ἀλόγῳ γε μοι λογεῖν ἐοικότα. Atqui tempore ἡγεμονικῷ, λόγον aliquem tribuebant reliquis animalibus, vt pote nondum exiſtente τῷ ἀλόγῳ maxima ex parte ante τὴν ἀλληλογονίαν, quod ſub ἐπιθυμητικῷ maximum eſt, cuiuſque pars præcipua ἡ ἐπιθυμία καὶ ἀκολασία. Eam enim vocem ita vt Ariſtoteli ſumitur conſideramus, quam veteres exiſtimabant τὴν ἀντικειμένην τῷ φρονεῖν δύναμιν e ſede ſua eijcere. Hæc cauſa fuit cur quotieſcunque Platonici aut alij fabulis vtūtur hæc fere verba adiungant, ἦν ἄρα τότε ὁμόφωνα καὶ τὰ θηρία τοῖς ἀνθρώποις, vt oſtendant deſumptas eſſe fabulas ex alio æuo, quod multum ab hoc diſcrepat. Sic Max. Tyrius Diſputatione 9. Ποιμὴν ἀνὴρ καὶ μάγειρος ἐβάδιζον ἄμφω κοινὴν ὁδὸν ἰόντες· δὲ ἐν πόιμνης ἄρνα δέξαφῃ πλανώμενον, ἀπολειφθέντα τῶν συννόμων, ὡσαντο ἐπ' αὐτὸν ἄμφω (ἦν ἄρα τότε ὁμόφωνα καὶ τὰ θηρία τοῖς ἀνθρώποις.) Deinde ſequitur longa deſcriptio præmiorū iuſtitiæ, pœnarum iniuſtitiæ. Atque ita conuenienter ſe ad iudices conuertit, quos monet, vt vel hanc ob cauſam iuſtitiæ rationem habeant, ob præſentiam τῶν Δαιμόνων, qui proprie inſpectores cum aliarum rerum a Ioue, tum vel maxime eorum qui iuſte aut contra iudicarent: quos propterea ſuſtinere ait munus βασιλικὸν, id eſt, δεσποτικὸν, ſiquidem ea vox vbique forenſis eſt apud Poëtam. Vbi rurſus obiter iniuriam ſibi factam proponit: oſtenditque deueniſſe eo improbita-

tem ſæculi; vt primum dedecus ſit virum eſſe iuſtum: quamobrem κατ' ὑπόθεσιν iniuſtitiam præferendam dicit. quem locum a verſu, cuius initium, Πάντα ἰδὼν Διὸς ὀφθαλμὸς, vſque ad verſum cuius initium, Ἀλλὰ τάχ' ἄπτολις, eiiciebat Plutarchus. Poſtea fratrem rurſus peculiariter ad iuſtitiam adhortatur, quia alterum hominum proprium, alterum belluarum eſt: illa namque τὸν ὁμιλίαν tollit, quæ tam neceſſaria eſt, vt humanam ſocietatem conſtituat: cuius δικαίῳ ne latronum quidem ſocietas carere poteſt, teſte Platone: ibi periurio pœnas, pretiũ virtuti ponit, quæ doctrina Pythagorica eſt, qui impietatẽ τῷ ὅρκῳ metiebãtur: & Plato de Rep. ſecundo δίορκον & ὅσιον coniũgit. Sequitur collatio inter aditum virtutis qui aſper eſt; & vitiorum, qui facilis: ita vt in altero præcedat dolor aliquis; in altero ſequatur æternus. Hic primum virtutis præmium illi defert, qui per ſe ſapit: alterum illi qui monitus: inutilem illum oſtendit qui nec ſponte nec per ſe. Iuſte vt quis agat oſtendit neceſſe eſſe τὸ ἐργάζεσθαι in genere, cuius finis eſt τὸ πλουτεῖν, ſicut ocij paupertas & miſeria. Diuitias enim ſequitur confidentia: paupertatem pudor. Cum enim neceſſe ſit viuere, ſequitur vt vel iuſte vel iniuſte comparentur τὰ ἐπιτήδεια. Iuſte poteſt, qui labore ſuo de vita ſibi proſpicit: iniuſte, qui vel verbis aut re aliquem decipit. Sequuntur variæ iniuſtitiæ ſpecies: nam τῷ δικαίῳ more veterum opponit ſcelera omnia. Atque ita ad finẽ vſque ſequuntur præcepta partim publica, quæ ad τὰ συναλλάγματα ſpectant; partim priuata, quæ ad τὴν οἰκονομικήν. Priore parte in tali doctrina conſumpta, ſequuntur ducẽtis & aliquot verſibus præcepta primæ Oeconomiæ partis, nimirum agriculturæ. Primum eſt Arandi tempus: ſecundum modus; vbi terram diuidit εἰς πρόσπον, ὀρθὴν, καὶ παραθαλασσίαν. Huius rei finem proponit duplicem. Primus eſt ſpecialis, & ad agriculturam ſpectat: alter generalior, & ad Oecõnomicen. Prior eſt, vt omnia ſuo tempore proueniant: alter vt res familiaris fiat auctior. Sequitur præceptum Oeconomicum ſimulque ruſticum: de domo, vt capiat: de muliere, vt ſeruet: de boue, vt laboret. Sequitur ξυλοτομία ſiue lignatio, quæ vtrique confert: agriculturæ ad aratrum & inſtrumenta ſimilia; Patri familias ad thalamum, & alia: huius lignationis tempus diſtinguitur. Hanc ſequitur præſcriptio de numero aratorum, de numero & de ætate boum, quando eas paſcere oporteat & in campum deducere, de his, de inſtrumentis, de curru, & alijs comparandis. Poſthæc quando terra inuertenda ſit: quando iteranda: quo modo & quibus Dijs ſupplicandum: de abigendis auibus. Hic iterum generales ſententiæ de labore & induſtria inſeruntur: cuius finis eſt rei familiaris opulentia. Sero arantibus quid obſer-

uandum

uandum sit, diligentem habē dam esse singularum anni tempestatum rationem. Et quoniam nihil homines magis effæminare existimabatur quam ignis, qui βαλανεῖον erat proprius, vt suo loco in Notis ostendimus, monet Persen vt tabernas huiusmodi καὶ λέσχας prætereat hyeme, potiusque de rebus domesticis cogitet: ne paupertate simul & frigore obruatur: quorum alterum est τῷ ἀπορεῖτος, alterum τῷ θαλυσιώχῳ. ibi ostendit nihil agendi finem esse improbitatem, & artes non bonas, monetque ipsâ æstate de hyeme cogitandum, deque σκηνοποιίᾳ, priusquam ab hyemis violentia præueniatur. Sequitur luculenta hyemis, & eius incommoditatū descriptio; cuius iniuria quomodo propulsanda sit, potissimum demonstrat: quomodo præuertenda sit pluuia: quæ ratio Oeconomica hyemis tempore, propter inæqualem diuisionem τῶ νυχθημέρου ineunda sit, ad veris aduentum vsque. Vites quando putandæ sint, quando acuendæ falces. Æstate duo fugienda esse; mane somnum in lecto; pomeridianis horis in vmbrâ, quorum alterum κοῖτον ἐπ᾽ ἠοῖ, alterū θάλπος σκιερὸς vocat. Agnæ quando pinguissimæ: vinum quando præstantissimum sit: quorum vtrumque est, cum carduus viret, cicada canit. Quæ ratio in victu habenda sit, quæ in vini mixtione, de qua quoque præceptum tradit. Quando triturandum sit, qua in area & solo: quomodo & quando intus reponendum. Quid de famulo, ancilla, & custode cane obseruandum sit: quid de paleis: quando famulis cessandum. Autumnus sequitur. Quando & quo tempore vuæ carpendæ, quamdiu soli exponendæ, quando in labra colligenda. Atque ita prioris Oeconomiæ pars cum anno absoluto absoluitur. In hac consideratione vltima est ea doctrina quæ Ephemeris ab agricolis vocatur: quæ a vere incipit & aratione, in eaque rursus desinit: quam Tzetzes & alij in illa parte constituerunt, quam Ἡμέρας dicimus. Hanc excipit pars altera, quæ vt maius lucrum propositum habet, ita minus iusta est, longiusque ab ἡγεμονικῆ ratione recedit, quæ ex terra viuebat, sicut etiamnum agricolæ, exceptō labore, quem induxit Pandora. Primum quod in ea est agit περὶ πέρυ θαλάσσης, quod male intellectum fuit ab interpretibus: nam ita vocat τὸ ὀπωρινὸν εἰσιτήριον καιρὸν, quem constituit diebus quadraginta, post Solis conuersionem. Agit de onere deinceps nauibus committendo, & quamdiu reditus differendus sit. Nauigationem constituit duplicem; Εἰαρινὴν, quæ vsitatissima fuit, minus tuta tamen est; Θερινὴν, quæ tutior multo, & minori cum periculo coniuncta. Sequuntur deinde rursus præcepta in genere Oeconomica, de ætate viri & fœminæ: quando potissimum pater familias, quot annorum, qualem denique eligere debeat: quid spectandum, quid fugiendum.

Restant

Reſtant verſus aliquot, qui omnes præcepta de vita communi, de Diis, de hominibus, & pleraque ſuperſtitioſa ad finem vſque deducunt.

CAPVT XX.

POSTQVAM ex ipſis Heſiodi operibus, quæ prior operis huius pars eſt, probauimus erraſſe eos qui hos libros de Agricultura eſſe exiſtimarunt; idem nunc ex altera parte præſtabimus, quæ Ἡμέραι inſcribitur. Inter reliquas doctrinas quas Agricultura complectitur, minime ignobiliſſima eſt illa, quæ Ἐφημερὶς dicitur. Eſt autem in Agricultura Ἐφημερὶς doctrina quæ docet quando vnumquodque in ea agendum ſit. Quia autem doctrinam Ἡμερῶν cum doctrinâ Ἐφημερίδων confundunt interpretes, aliquid prius de hoc errore dicendum eſt. Ac primum doctrinam Ἐφημερίδων in Heſiodi Operibus, non Diebus habemus. Ἐφημερίδες toto opere ſparſæ ſunt: ſic ſi quæris quando arandum ſit; reſpõdebit, εὖτ' ἂν φανὴν γεράνου ἐπακούσῃς. Si quæris quando ligna cædenda ſint, reſpondebit, ἥμος δὴ λήγῃ μὲν ὀπώριος ἠελίοιο, & quæ ſequuntur: Atque ita toto opere. Manifeſte autem ibi plena Ephemeris totius anni incipit. Μῆνα δὲ Λητωίδην. vbi oſtenditur ob inæqualitatem dierum quid illa anni tempeſtate agendum in opere, quid in adminiſtratione domeſtica ſeruandum ſit. Atque ibi hyems & dies eius. Ver ibi habes, & quæ agenda ſint: Εὖτ' ἂν δ' ἑξήκοντα μετ' ἠῶ ἠελίοιο Χειμέρι' ἐκτελέσῃ Ζεὺς ὄμβρους. Æſtas & quæ in ea agenda ſunt ibi, Ἧμος δὲ σκάλυμός τ' ἀνθεῖ. Atque hæc cauſa eſt cur Philoſophus ex diuiſione Heſiodi mulieres ſalaciſſimas eſſe dicat διὰ σκολύμους: quod dicẽdi genus cum nõ perceperint Ariſtotelis interpretes, nos id ſuo loco illuſtramus. Autumnus, & quæ in eo agenda, ibi: Εὖτ' ἂν δ' Ὠρίων καὶ Σείριος. Atque ita tota Ephemeris abſoluta eſt: quam Heſiodi rationem his verbis in Auibus ſuis lepide alludit Comicus:

Πρῶτα μὲν ὥρας φαίνομεν ἡμεῖς ἅρπους, χειμῶνας, ὀπώρας.
Σπείρειν μέν, ὅταν γέρανος πρὸς τὸν Λιβυὸν μεταχωρῇ,
Καὶ πηδάλιον τότε ναυκλήρῳ φεύγει κρεμάσαντι καθεύδειν, & c.

Errant enim qui Ephemeridis diuiſionem καθ' Ἡμέρας neceſſario ſtatuunt, cum ſit καθ' ὥρας & μῆνας. Quo reſpexit idem Comicus, Ranis:

Ὀρφεύς γὲ μέν, inquit, τελετὰς θ' ἡμῖν κατίδειξε, φόνων τ' ἀπέχεσθαι.
Μουσαῖος δ' ἰάσεις τε νόσων καὶ χρησμούς. Ἡσίοδος δὲ,
Γῆς ἐργασίας, καρπῶν ὥρας, ἀρότους.

Nam de operibus loquitur. In Geoponicis, quæ ſub Conſtantini nomine vulgo circumferuntur, liber tertius eſt Ephemeris, quæ definitur

tur ibi a vetere magistro ἡ προσήκουσα ἑκάστῳ μηνὶ ἐργασία, ἐφημερίς, καὶ τί δεῖ καθ' ἕκαστον μῆνα ἐργάζεσθαι. Incipit autor eius a Ianuario, desinit in Decembrem. Sic Ephemeris erit, si dicam: τῷ Ἰανουαρίῳ χρὴ κοπράζειν τὰ καρποφορήσαντα τῶν δένδρων. τῷ φεβρουαρίῳ χρὴ πᾶν δένδρον φυτεύειν, & sic in reliquis. Quæ doctrina nihil habet commune cum Diebus Hesiodi. Hinc, vt ego arbitror, iterum aliud sequitur erratum Tzetzæ, qui Orphea quoque Ἡμέρας scripsisse vult, cum ille Ephemeridas scripserit: diuidit enim magis, vt ex principio apparet, opera Agriculturæ κατὰ μῆνας. Verba Orphei sunt:

Πάντ' ἰδ' ἀπὸ Μουσᾶν θεοφραδέος. εἰ δέ σ' ἀνώγει
Θυμὸς ἐπαινυμίας μήνης καὶ μοῖραν ἀκοῦσαι,
Ῥεῖά τοι ἐξερέω.

Et rursus paulo post idem, ὡς αὖτε παρίχει κλέος ἄντυξ μήνης. Singulos tamen dies videtur persecutus ille, sed ex ratione Planetarum, Solis, & Lunæ, prout cum plantis conueniunt: nam & hi versus eius adducuntur:

Πρῶτον μὲν πρώτῳ ἐνὶ ἤματι φαίνεται Ἄρης.
Μήνη δ' εἶτ' Ἄρεϊ ἐπιτέλλεται. ἕκτῳ δ' ἕρμων.
Τὴν δὲ γὰ ἐξανύσασα φόον δίκερων ἀναφαίνει.
Αὐτὰρ ἔπειτα ζείδωρον ἦμαρ ἀπὸ πρόσθεν ἠελίοιο,
Πᾶσιν ἐπιχθονίοισι φυτοστόρου αἴτιον ἀλκῆς.
Τετράδι δ' αὐξομένῃ πολυφεγγέα λαμπάδα τεύχει.

Præterea cum Heraclitus Hesiodum risit, quod aliam diem φαύλῳ, aut vt ipse loquitur μηδενὶ putaret, aliam μετρίᾳ, siue ἀγαθῷ, quod omnes dies æquales sunt, dementia maxima esset cogitare velle Heraclitum euertere voluisse Ephemeridas rusticorum, quarum ratio & natura, e Sole, & Luna, petita est, καὶ φύσιν. Ostendimus igitur aliud esse Ephemerida, aliud doctrinam eam, quæ Ἡμέρα ab Hesiodo vocatur: de qua iam agemus. Dies sunt vel Boni, vel Mali, vel Mediocres. Rursus id quod sunt dies sunt partim respectu suo, Boni, vel Mali, vel Mediocres: partim respectu operum quæ aguntur, quarum diuersitatem commoditas vel incommoditas dierum sequitur. Vtraque ratio consistit vel ex natura: vt cum quæro rationem, cur Athenienses diem σωφρονὸν ad contrahendas nuptias præferant reliquis: causam reddo: quia naturaliter tum cum Sole Luna coit. Vel ex religione: vt cum quintum diem vitandum doceo; causa est: quia tum circumerrant Erinnyes: septimum approbo; causa est, quia tũ natus est Apollo. Vel ex ratione numerorum & vi occulta: vt cum quartam laudo, ob vim quaternarij magni illius δημιουργοῦ Πυθαγορικοῦ. quæ præcipue in his spectatur, & cui nituntur reliqua. Dubium autem

non eſt quin alij quoque rerum earundem ſcriptores, præcipue autem qui Γεωπονικὰ dederunt, aut in ijs aliquid præſtiterunt, hac quoque in re Heſiodum ſecuti ſint: quo procul dubio Chriſtianorum hominum cenſuram meruerunt, qui ſuperſtitiones illas tanquam ἀπὸς ας & τ Ἑλληνικῆς θρησκείας ἀκ ἀναξίως ex animis ſuorum euellere conati ſunt: nec alio ſpectare certum eſt cenſuram quam Patriarcha Photius de Vindanij Anatolij Beryti, & aliorum quorundam ſcriptis reliquit: ἔχει δ' ὅμως κ) ἄκια τῦτο τὸ βιβλίον περιεῖδη κ) ἄπρακα, κ) τ Ἑλληνικῆς πλάνης ὑπόπλεα· ἃ δεῖ τὸν δίσεβῆ μηδόλως ἐκζητεῖν, τ) λοιπὸν συλλέγειν τὰ χρήσιμα. κ) οἱ ἄλλοι δὲ, τ τὰς γεωργικὰς πραγματείας συγγραψαμένων, σχεδόν τι τὰ αὐτὰ περὶ τ αὐτῶν, ὅσα ἐμὲ εἰδέναι, δηλοῦσιν· ἀκ ὀλίγοι δὲ διαφωνοῦσιν. ἐν οἷς δὲ διαπεφωνήκασι, ἡ τὸ λίαν κ) τ ἄλλων φορτικὸν πεῖρα. Ex his conſtabat tota illa Theologia Arithmetica Nicomachi Geraſeni: quod opus recte vir cordatus vocat διανοίας ἡ καθαρᾶς ἀφύσης βλάβης ἀναπλάσματα. Reliquæ rationes ſunt ἐκ παρατηρήσεως, & pro cauſa habent experientiam. Generalior diuiſio talis eſſet. Dies ſunt vel ἐργάσιμοι, vel ἱεροὶ, vel ἀποφράδες. Ἐργάσιμοι ſunt qui & αἰύσιμοι & ὀνήσιμοι dicuntur: ἱεροὶ quos θεοὶ Ἡμέρας vocat Lucianus, cui opponũtur ἀποφράδες. Ex illis cũ maxime τὰς ἐργασίμους conſideret Heſiodus, nos cum Heraclito τῷ ἀποφράδα τῇ ἐργασίμῳ opponimus, non τῇ ἱερᾷ, in huius quidem operis conſideratione. nam de eo ita notat Plutarchus: περὶ δ' ἡμερῶν ἀποφράδων, εἴτε χρὴ τίθεσθαί πᾶσας, εἴτε μὴ, ὀρθῶς Ἡράκλειτος ἐπέπληξε Ἡσιόδῳ, τὰς μὲν, ἀγαθὰς ποιουμένῳ, τὰς δὲ φαύλας, ὡς ἀγνοοῦντι φύσιν Ἡμέρας ἁπάσης μίαν οὖσαν, ἐξ ἧς ἀντίρροπος διπτόρη. Politianum quantum fugerit ratio, qui tres Iouis dies ſtatuit ex loco Heſiodi male intellecto, in Notis oſtendimus. Iam ad inſtitutum noſtrum pergamus, latiuſque quàm Agriculturam patêre hanc partem oſtendamus: quod vt fiat, iterum totum Ἔργων κ) Ἡμερῶν librum diuidamus, hoc pacto. Heſiodi ratio totius operis circa duo verſatur. Primo docet, agendum eſſe aliquid, quid, & quando: ſecundo dies aptos, & ineptos, vel mediocres, cum cauſis ſuis oſtendit. Illud quod agendum eſt, Agricultura eſt: quæ non eſt præcipua, quia habet æqualem: neque ſola, quia habet alteram. Ea eſt Nauigatio. Sicut igitur doctrina τῶν Ἔργων latius patet quam illarum altera, quia de vtraque agit: ita τῶν Ἡμερῶν quia vtrique dies aſſignat. Ac de Agricultura vbi agat notiſſimum eſt: ſicut ibi:

Ἡ μὲν ὅτε πρῶτα καρπὸν ἀρώμενος.

& Σπέρματα δ' ἀρχάς· φυτὰ δ' ἐνθρίψασθαι ἀρίστη,

& alijs. De altera:

——Υἱὸν τε τὰ μὲν θαλαμήια δύεσθαι,

Νῆά τε ξύλα πολλὰ, τάτ' ἄρμενα πυκνὰ πέλονται,
Τεῖδέ δ' ἀρχάδαι νῆες ἀπήνυδαι ἀέθλιαι.

Ostendimus vtranque partem hic esse sicut in altera. Nunc etiam totum. Oeconomia duplex est, vt diximus, vel conquirendi: ad quam spectat vtraque pars de qua egimus, Agricultura & Nauigatio. vel conseruandi, quæ proprie Oeconomia dicitur, quam continuo in primo Ἡμερῶν habes.

Ἤματα δ' ἐκ Διόθεν πεφυλαγμένος ἐν κ' μίῃσι
Πεῤῥαδίην ἀλωῆσι ξυνιέμεν ἠνὸς ἀείσω
Ἔργα τ' ἐπαμβολίης, ἣ δ' ἁρμαλίῃ δατέασθαι.

ἁρμαλιὴν δατέασθαι munus erat in magnis familiis τῆ οἰκονόμῳ, quæ secũda persona erat μετ' αὐτὸν, id est post dominum; Lucianus ἐν τῷ πρὸς τῶν ὄντι μισθῷ συνόντων· ὁ μὲν γὰρ μισθὸς αὐτοῖς, κατὰ δύο ὀβολοὺς καὶ τέτταρας, καὶ βαρυτάτων σὺ δ' ὀχλήσεις δοκεῖς; ἵνα δ' ἦν λάβῃς, κολακευτέος μὲν αὐτὸς, καὶ ἱκετευτέος. θεραπευτέος δὲ καὶ ὁ οἰκονόμος. ἔστω μὲν καὶ ἄλλος θεραπείας τρόπος. ij habebant plerumque suos πρωτίστους, quorum erat singula πίνειν: qua Poëta eadem ratione infra de tota Oeconomia vtitur:

Οἰνοδόκην τ' ἐπάτην δύω καὶ πρὸ ἤματα μείνας,
Ἐξαῦτις ἀξόμενος βουτήσια ἔργα πένεσθαι.

Vnde Theocritus Χάριτας·

Πολλοὶ ἐν Ἀπόλλωνος δόμοις καὶ ἄνακτος Ἀΐδα
Ἁρμαλιὴν ἔμμεινον, ἐμεζήσαντο πενέσται.

Rursus alio argumento vtamur. Cum ἐργασία sit duplex respectu duorũ, quæ familiã constituunt, & ex consequenti Oeconomicis legibus vtuntur: vt vnũ ex multis sumamus, Agricultura virorum, Lanificium mulierum; vtriusque meminit: nam vti non omni die prius fieri posse existimat, ita neque posterius. Diem autem vnum altero, tam huic quam illi, magis conducere. Sic:

Ἡ δὲ δυωδεκάτη τῆς ἐνδεκάτης μέγ' ἀμείνων·
Τῇ γάρ τοι νεῖται νήματ' ἀεροπετάοντος ἀράχνης,
Ἤματος ἐν πλείῃ. ὅτε τ' ἄλφιτα σωρὸν ἀμῶνται,
Τῇδ' ἰὸν σταμὶν γυνὴ, προβάλλοιτό τε ἔργον.

Mulieris nenti idem scopus est qui viri arantis, ὁ πλοῦτος: Vtrumque ἔργον est, sicut & nauigatio. Rursus alio argumento vtemur. Ὑλοτομία duplicem vsum habet, qui extra Agriculturam se extendit. alter est πρὸς θάλαμον; alter πρὸς νῆα. Vtrunque considerat bonus Oeconomus. Thalamum struebat paterfamilias eum vxorem duceret: vnde Homerus θαλαμοστόλον dixit: ad quam rem Ὑλοτομία opus erat. Nauem cum mercaturam instituceret. Vtriusque tempus commodissimum hic traditur:

——Γ'λοτόμοντι ταμεῖν θαλερμήια δῶρα,
Νῆϊά τε ξύλα πολλὰ, τάτ' ἄρμενα νηυσὶ πέλονται).

Possunt & alia eiusmodi adferri: quod faceremus fortasse nisi alio festinaremus.

CAPVT XXI.

EX his omnibus iam satis superque apparet quomodo vox Ἔργων in Poëtæ inscriptione sumenda sit: cum enim ad speciem ea vox referatur; vel κατά τι ἐξαίρετον, vt loquuntur magistri, sumatur necesse est: vel κατὰ γλῶσσαν, aut saltem κατὰ διάλεκτον. Quod si κατά τι ἐξαίρετον sumitur, peccauit translatione inepta, ἀπὸ γένους ἐπ' εἶδος: quæ & inepta esset, quia in inscriptionibus simpliciter loquendum est, & inanis, quia falsa: angustior enim contento esset. Quod si κατὰ γλῶσσαν aut διάλεκτον; rursus peccauit, cum partim τῶν κυρίων, quibus opponitur ἡ γλῶσσα, partim τῶν κοινῶν, quibus opponitur ἡ διάλεκτος, ibi maxima habenda est ratio, vbi ea tradimus, quæ ab omnibus intelligi volumus, quod in inscriptionibus maxime obseruandum est. Qui vocem ἔργον ἀπὸ τῆς ὕλης deducunt, κατὰ διάλεκτον eam sumunt, quæ multum ab Hesiodi abhorret: plerique κατ' ἐξοχήν, inter quos est Eustathius. vtro modo sumatur, a Poëtarum ratione non abhorret, sicut in illo poëtæ, ἀγρόν δ' ἴομεν καὶ ἔργ' αἰθρώσσων. Ouidius κατὰ διάλεκτον, *facta* vertit. *Non hominum video, non ego facta boum.* Porro cum simpliciter vocem ἔργον ad omnia transferant veteres, quid opus est nodum in scirpo quærere? Est igitur ἔργον, τὸ ἔργον τὸ οἰκονομικὸν, τὸ πρὸς τὸν βίον συμφέρον. Ita inscriptionem horum librorum manifeste interpretatur Max. Tyrius, Sermone εἰ ἔστι καθ' Ὅμηρον αἵρεσις; vbi diligenter de Hesiodi libris agit, tandemque: χωρὶς δὲ (inquit) ἐν τῷ ποιητῇ οἱ θεῖοι λόγοι, ἅμα τοῖς λόγοις, θεογονία. χωρὶς δ' αὖ ὠφελεῖ τὰ εἰς τὸν βίον, ἔρδειά τε ἃ δρασέον, καὶ ἡμέραι ἐν αἷς δρασέον, vt supra ostendimus. Non potuit paucioribus verbis melius omnia ea approbare de quibus supra disputauimus, simulque ea confirmare, de quibus hic agimus. Cum autem nusquam improprie in his libris vox Ἔργων sumatur, quæ dementia esset, ibi improprie eam sumere vbi tantum propria esse debet? Sic, Ἐρίζειν Πέρσῃ δῖον γένος. &, Σοὶ δ' ἔρδα φίλ' ἔκα μέρμερα κοσμεῖν. &, Ἐξ ἔργων δ' ἄνδρες πολύμηλοι τ' ἀφνειοί τε. &Καί τ' ἐριζόμενος πολὺ φίλτερος ἀθανάτοισι Ἔσται, ὅς τις θεστὸς: & Ἔργον δ' οὐδὲν ὄνειδος, ἀεργίη δέ τ' ὄνειδος. & Εἰ δέ κεν ἐργάζῃ, τάχα σε ζηλώσει ἀεργός. & ἐργάζειν νήπιε Πέρσῃ Ἔρδε τάτ' ἀθανάτοισι θεοὶ δ' ἐπιτειμήσαντο. & alibi. Præterea sicut ἔργα βοῶν, ita ἔργα ποδῶν dicunt Poëtæ: & sicut γῆν ἐρίζεσθαι, ita πόντον ἐργάζεσθαι. Elegans exemplum est in Theogonia,

nia, vbi γλαυκὴν ἐργάζεσθαι dixit de mari: Καὶ τοῖς οἳ γλαυκὴν δυσπέμφελον ἐργάζον). Ita vt hinc appareant somnia Grammaticorum qui subtilius hæc inquirunt: quibus vnus finis est ostentatio eruditionis per fas & nefas. Vt concludamus: non aliter vocem Ἔργων in Hesiodi libris sumi certum est, quam a Philosopho sumitur Rhetoricorum secundo in his verbis: Διὸ τὰς ἐλευθερίους καὶ ἀνδρείους πᾶσι, ἢ τὰς δικαίους τοιούτους δ' ὑπολαμβάνουσι τὰς μὴ ἀφ' ἑτέρου ζώντας· τοιοῦτοι δ' οἱ ἀπὸ τῶν ἐργάζεσθαι, ἢ τούτων οἱ ἀπὸ γεωργίας, ἢ τῶν ἄλλων οἱ αὐτουργοὶ μάλιστα. Ex quibus verbis, vt infra alibi ostendimus, perfecta huius libri ratio reddi potest. Cum enim τὰς ἐργαζομένας & τὰς αὐτουργὰς veteres maxime iustos putarent, apparet non modo quomodo sumenda sit vox illa, sed & cur de iustitia agat. Sic & apud Homerum Odyss. Ξ vbi hanc Oeconomiam tangit:

Τοῖος ἔα ἐν πολέμῳ, ἔργον δέ μοι ἠὲ φίλον ἦεν
Οὐδ' ὁπαοφιλίη, ἥτις ἔφερει ἀγλαὰ τέκνα.

Atque hæc hactenus.

ADDENDA.

pag. 9. post verba illa: *latitiæ patris dare munera*, adde: *multo minus quæ alibi obiter* ἀεὶ σάφας ὄντας *dicuntur.*

pag. 19. post citatum oraculum de Dæmonibus, adde: *in altero autem responso, quod apud Lactantium legitur, eadem Hesiodi voce* φυτὰς *dicuntur.*

Δαίμονες οἳ φυτῶν ἀεὶ χθόνα ἢ ἀεὶ πόντον
Ἀκάματοι, δάμασσαν ὑφ' αἱμάτι μάστιγι δοῦλοι. Lib. 1.

DAN. HEINSII
IN
HESIODI
ΕΡΓΑ καὶ ΗΜΕΡΑΣ
NOTÆ
ET OBSERVATIONES.

PAG. 10. ΚΑΤΘΕΤ *ἰδὼν αἴσιμα δίκῃ δ' ἴθυνε θέμιστας*] Duos hosce versus quin ad Iouem referant vno ore omnes Grammatici dubiũ non est. Et maximus Poëta Odysseæ secundo Iouẽ cum Themide eodem modo coniũgit, tanquam ἐπισπεῖν τὰς δίκας.

——— *Ζηνὸς ὀλυμπίου υἱὸς Θέμιστος*
Ἥτ' ἀνδρῶν ἀγορὰς ἀνὰ λύει, ἥδὲ καθίζει.

ex quo loco interpretes notarunt, effigiem illius Deæ ante inchoationem iudiciorum, & demissionem in Ecclesias ferri solere: quo signo vel indicare incipiebant, vel desinebant. Sed ieiunam hanc obseruationem & ambitiosam existimo: vult enim simpliciter, vt ego quidem arbitror, Poëta, *τὸν Θέμιν τὰς δίκας*, vna cum Ioue, ἐπισπεῖν, & omnem potestatem *τὸ λύειν καὶ καθίζειν τὰς ἀγορὰς* penes illos esse. Cæterum Hesiodus *τὴν πάξιν τοῦ βασιλῆος*, id est, *τὰ δικαστικὰ, τὰ δικαστήρια, τὰς δίκας*, iudicia, inspectionemque eorum, hoc libro, non Ioui, sed eius vicarijs, Dæmonibus tribuit, vtpote ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ παρόντος τοῦ Διὸς, vt supra disputauimus. quæ omnia cognoscere eum oportet, qui cum fructu suo & aliorum Hesiodi hoc scriptum interpretabitur. vnde infra, postquam dixit eos *φυλάσσειν δίκας*, concludit, eos *ἔχειν τοῦ γέρας βασιλήιον*. Quam vocem non bene videntur percepisse Eusebius & alij. Porro, existimo ego, si hæc verba ita scribantur, vt *τὸ Πέρσῃ* ex *δίκῃ* fiat *κλητικὴ*, ex tertio casu, quintus; posse hos versus commode ad Persen referri, & ita interpungi:

Κλῦθι ἰδὼν αἴσιμα, δίκῃ δ' ἴθυνε θέμιστας
Τύνη· ἐγὼ δέ κε Πέρσῃ ἐτήτυμα μυθησαίμην.

Est enim elegantissima quædam operis totius ὑπόθεσις, quæ hic proponitur: ita dicebatur antiquissimis vsitatum *δικαιοσύνης καὶ σωφροσύνης χρῆμα* quoddam, in procemijs collocare. id autem cum proxime præcedenti, vbi ad attentionem Persæ inuitatur. Illa autem verba *κλῦθι ἰδὼν αἴσιμα*, nihil amplius designant, quam quod infra:

Ὦ Πέρσα, σὺ δὲ ταῦτα τῷ ἐνὶ στήθεσσι θυμῷ.

sequentia, *δίκῃ δ' ἴθυνε θέμιστας*, cur ad Persen referri nequeant non video, cum totum hoc opus eo spectet, vt *ἐπὶ τῇ δίκῃ* Persen moneat. Qui donis labefactando iudices, iniquè cum fratre egerat, &, vt grammatici loquũtur, *δίκαιος κατέβαλε τὸν Ἡσίοδον*. Huc spectant, cum alia multa, tum integer locus ille a versu illo, *Μοῦσά μ' ἔειπε κακὰ χαρτόν*, vsque ad versum, cuius initium est, *Ῥηϊδίως γάρ τε*. Præterea, *ἴθυνειν* non denotat *ἀρχὴν* aut potestatem in iudicando; sed Hesiodus passim hoc

opere

opere cum τὰς θείας δίκας τῶν σοφιστῶν opponat, mirum non est si ex Archaismo vetere πλουταζίντως Grammaticus, qui hoc exordium præfixit δίκη ἰθύνειν δίκαιος dixerit, pro δικάζειν δικαίως: quanuis ἰθύνειν plerunque Poëtis sit non aliud quam πειθώειν.

pag. 17: Οὐκ ἄρα μῦθον ἐλώ.] Secuti Plutarchum & Pausaniam seorsim hæc edidimus, magnoque charactere distinximus: quorum alter Sympos. 8. Problem. 1. Eratonem cum Hesiodi ἔργων principium caneret, ab hoc versu inchoasse dicit. Alter Bœotos proœmium ad Musas omisisse, & principium operis τὸ εἰς τὰς ἰδέας statuisse. Huius verba sunt: Βοιωτῶν δὲ οἱ μὲν τὸν Ἑλικῶνα οἰκοῦντες παρελημμένα δόξῃ λέγειν εἰς ἄλλο Ἡσιόδου ποίημα ἔδειν ἢ τὰ ἔργα, καὶ τούτων ἤ τι εἰς τὰς Μούσας ἀφαιροῦσι προοίμιον, ἀρχὴν τῆς ποιήσεως εἶναι τὸ εἰς τὰς ἰδέας λέγοντες. Illius: διὸ πρῶτον μὲν ἐπιλάθοντο ἔφασαν τὸν Ἐρατοσθένη πρὸς τὰ λεγόμενα ὑπ' αὐτοῦ τὰ πρῶτα τῶν ἔργων, Οὐκ ἄρα μῦθον ἐλῶ εἰδὼς γ' ἐτήτυμα πάντα, ἐπιγνόντας πῶς τῷ καιρῷ πρέποντος ἁρμοσάμενον.

Ibid. Ἦ μὲν καὶ ἐπαινέσεις νοήσας.] Non perceperunt hoc vt debebant Græci interpretes: multo minus vero qui hos secuti sunt Latini. Οἱ νοοῦντες sunt οἱ σοφοὶ, & poetis νοήσας, ὁ σοφός. Sic Phocylides eadem elegantia: ἃ χὤ δὴ νοέων· οἱ μὲν δὴ πολὺ πάντ' ἐσθλὰ μανθάνοντες. Vbi ἃ νοέων, est, ἃ σοφοὶ εἶσιν. Mens est: duo sunt contentionum genera: quorum alterum laudarit sapiens. Sapiens ὁ νοήσας. Vnde νόημα poetis toties ἡ σοφία. Hinc illud, ἔστι φυλὴ ἐναλίγκιος ἔστι νόημα. Fallitur ergo Proclus, qui τὸν subintelligi notat. Nihil familiarius est poëtis, quam articulum negligere in eiusmodi: quod cum imitantur Latini, interdum obscuritatem parit: ita Virgilius -- *numero Deus impare gaudet*, vult enim ὁ θεός, quo designatur ille de quo agit ὁ Λάτως nimirum. Sicut hic νοήσας, est ὁ σοφὸς, sic in Theogonia νικήσας est, ὁ νικητὴς, dissimulatione eâdem. Νεμέσσιος δὲ βίη καὶ κάρτει κάλλιον ἄλλου Ῥεῖα φέρῃ. Nihil elegantius, aut poeticum magis.

Θῆκε δὲ μιν Κρονίδης.] Tres Græci interpretes, vt infra ostendemus, ne ordinem quidem horum verborum perceperunt: nam illa verba Γαίης ἐν εἴζῃσιν ad Iouem referunt. Veteres amicitiam ἐν τῇ ἔριδι constituebant, quam ἀγαθὴν Hesiodus dixit. Hæc contentio a veteribus philosophis φιλία appellata fuit: quarum alteram mundo καὶ τῷ παντὶ: alteram hominibus tribuebant. Altera est quam ἁρμονίαν τῶν πάντων dicebant, quam Hesiodus ἐν γαίης εἴζῃσι constituit, altera est quam Philosophus Lib. Ethic. 8. magis necessariam esse ait, quam est ἡ δικαιοσύνη rebus publicis. Notat enim ibi, quosdam existimasse ὁμονοίᾳ constare τὴν φιλίαν, quosdam τῇ ἔριδι. Locus elegantissimus est, & qui adscribi meretur, vbi de amicitiâ disputat. Διαμφισβητοῦσι δὲ περὶ αὐτῆς οὐκ ὀλίγα. οἱ μὲν γὰρ ὁμοιότητά τινα τὴν εἶναι αὐτὴν, καὶ τοὺς ὁμοίους φίλους εἶναι τὸν ὁμοίων φασὶ διὸ τὸν ὅμοιον καὶ κολοιὸν ποτὶ κολοιὸν, καὶ ὅσα τοιαῦτα, οἱ δ' ἐξ ἐναντίας, καθάπερ καὶ πάντας τοὺς τοιούτους ἀλλήλοις φασὶν εἶναι καὶ περὶ αὐτῶν τούτων αὐτῶν ἐπιζητοῦσι καὶ φυσικώτερον. Εὐριπίδης μὲν φάσκων, Ἐρᾷ μὲν ὄμβρου γαῖαν ξηρανθεῖσαν· ἐρᾷ δὲ σεμνὸν οὐρανὸν πλησθεὶς ὄμβρου, πίπτων εἰς γαῖαν· καὶ Ἡράκλειτος, τὸ ἀντίξουν συμφέρον, καὶ ἐκ τῶν διαφερόντων καλλίστην ἁρμονίαν, καὶ πάντα κατ' ἔριν γίνεσθαι. ἐξ ἐναντίας δὴ τύπους, ἄλλοτε καὶ Ἐμπεδοκλῆς τὸ γὰρ ὅμοιον τῷ ὁμοίῳ φιλότητι. Interpretibus autem qui verba illa Γαίης ἐν εἴζῃσιν ad Iouem referunt, non ad τὴν ἔριν, nescio quid in mentem venerit. Sed de his ad ipsos.

pag. 16. --σὺ δ' ἐκέκλησ' ἕτερον ἔτι Ὦ δ' ἔρδειν.] Non bene venustatem huius formulæ, quæ hic latet, assequuntur magistri. Tres enim Græci interpretes, illud ἕτερον, per τὸ πάλιν,

ve l

vel τὸ ἐπὶ δὶς λίγειν exponunt, tanquam hoc dicat poeta: primo hoc feciſti, non facies ſecundo: ſemel feciſti, non facies iterum. Nos cum elegantius ſit hoc loquendi genus quam vt temere aſſentiri debeamus, aliud latere exiſtimamus. Antiqui cum ſtricte aliquem cogerent, vnam condicionem proponebant, cui aſtringebant eum: cum minus cogerent, ſed plus permitterent, ſecundam ſtatuebant, vſitata formula, τοῦτο δὶς πρᾶξαι ἔσται: id eſt, ſi primum non placet, licebit & ſecundum. δὶς πρᾶξαι ἔστι, nihil aliud eſt quam ἔξεστι, & potentiam denotat, ſeu licentiam potius. Errarunt igitur, primo cum τὸ ἔστι per ſe, hic, αὐτὶ τῦ ἔξεστι poni exiſtimarunt: ſecundo cum τὸ δὶς πρᾶξαι pro πάλιν acceperunt. Mira venuſtate dictum eſt, σοὶ μὲν ἅπαξ δὶς πρᾶξαι ἔσται Ω᾽ δ᾽ ἔρδειν, pro, σοὶ μὲν ἔξεστι τοῦτο ἅπαξ, καὶ πάλιν ποιεῖν. τὸ δὶς πρᾶξαι ordinem non denotat, ſed licentiam.

pag. 19. Οὐδ᾽ ὅσον ἐν μαλάχῃ τε καὶ ἀσφοδέλῳ] Duos, ῥεῖα ζώοντας conſtituit Homerus: τοὺς δικάς, καὶ τοὺς πλουτοῦντας. Cur ἀσφοδελὸν λειμῶνα ſuis mortuis tribuat Homerus, multum olim diſputarunt veteres, ſed fruſtra. Nam quid hoc eſt quod apud Euſtathium legitur, διὰ τὸ σκῶς τὸν ἀσφοδὸν ἀκουόφωνον, atque ita dictum, quaſi ἀσόδελον, διὰ τὸν ἀσφοδὸν τῶν καταμόνων τεκμῶν, quid eſt, inquam, niſi miſerum Grammaticorum φαντασιόφρων delirium? Atqui Poeta Ἀσφοδελὸν λειμῶνα illis tribuit, quod extra neceſſitatem vitæ huius ſint, nec cura rei familiaris illis impendeat, ſed victu ſimpliciſſimo viuant, qualis ἡ μαλάχη καὶ ἀσφόδελος eſt, quibus ante τὸ ἐπιθυμητικὸν homines viuebant, & ſanctiſſimi quique Philoſophorum poſtea, qui dum viuebant τὸ ῥεῖα ζώειν ſequebantur: quod Horatius his verbis optat:

Premant Calenâ falce quibus dedit
Fortuna meſſem: diues & aureis
Mercator exſiccet culullis
Vina Syrâ reparata merce
Dijs charus ipſis: quippe ter & quater
Anno reuiſens æquor Atlanticum
Impune: me paſcunt oliua,
Me ſichorêa leueſque malua.

Hinc mortuis hominibus in tumulo antiquiſſimi maluam aſphodelumque ſerebant. Et hoc voluit ſibi Porphyrius in quodam Epigrammate, vbi tumulum his verbis introducit. Νόσφι μὲν μαλάχης καὶ ἀσφόδελον πολύριζον Κόσμῳ τὸν δοῦπα ἔχω, id eſt, *Foris quidem maluam aſphodelumque habeo: Intus vero mortuum claudo.* Nam non integros verſus citat Euſtathius, neque ad verbum, quod indicat vox δοῦπα, qua vtitur vt Iuriſconſulti noſtri voce Titij. Hinc Homerus quoties campum eum deſcribit, quem Aſphodelum vocat, his plerumque verbis vtitur: Τῇ περ ῥηϊτὴ βιοτὴ πέλει ἀνθρώποισι, id eſt, *Vbi facillima viuendi ratio eſt hominibus.* Opponunt autem poetæ τὸ ῥεῖα ζῆν, vitæ regum & principum, iniuſtorum plerunque, καὶ τῇ πολυτελείᾳ ἀδίκῳ. Nam τὸ ῥᾳδίως ζώειν & διάγειν pro ſimpliciſſima voluptate ponunt, quæ longiſſime ab ἐπιθυμητῷ ſæculo abeſt; maxime ad ἡσυχικὸν, & priſcam illam vitam, accedit. Sic Theocritus de Cyclope ſuo: Οὕτω γοῦν ῥᾳδίως διάγ᾽ ὁ Κύκλωψ ὁ παρ᾽ ἡμῖν, Ὦ ῥᾳδίε Πολύφαμε. Heſiodus negat iniuſtos iudices illos, quid ſit τὸ ῥεῖα ζῆν, ſcire; & per conſequens μαλάχης & ἀσφόδελον ignorare: ex quo tempore Dij viuendi genus, quod ſub ἡσυχικῷ fuit, ſub ἐπιθυμητῷ abſcondere cœperunt. Atque hæc cauſa eſt, cur Lucanus vitæ hanc ſimplicitatem, *Deorum munera* vocet, *nondum intellecta*: eodem plane modo cum Heſiodo noſtro, Lib. 5

——o vita tuta facultas
Pauperis, anguſtique Lares, & munera nondum

Intellecta Deûm! quibus hoc contingere templis
Aut potuit mortis, nullo crepidare tumultu
Cæsarea pulsante manu?——

Nec aliter intelligendus ille Claudiani locus, qui vitam simplicem notam esse negat. 1 in Ruffinum:

Hæc mihi paupertas augustior: hæc mihi tecta (nec
Culminibus maiora tuis. tibi quærit inanis
Luxuries nocitura cibos: mihi donat inemptas
Terra dapes. rapiunt Tyrios tibi vellera succos,
Et picturatæ saltantur murice vestes;
Hic radiat flores, & prati viua voluptas
Ingenio variata suo. fulgentibus illic
Surgunt strata toris: hæc mollius panditur herba,
Sollicitum curis non abruptura soporem.
Turba salutantum latas tibi perstrepit ades: [riui.
Hic auium cantus, labentis murmura
Viuitur exiguo melius: natura beatis
Omnibus esse dedit, si quis cognouerit vti.
Hæc si nota forent, frueremur simplice cultu,
Classica non fremerent: non stridula fraxinus iret:
Non ventus quateret puppes.——

beatos vocat, quos Homerus μάκαρας, & ἥβην ζῶντας, quorum vitam ignotam esse dicit, sicut Hesiodus κεκρύφθαι τὸν βίον. quales nec ij sunt qui ex iudicijs viuunt, nec ij qui ex bello, nec ij qui ex nauigatione; quibus omnibus poëtæ opponunt τὸ ἥβην ζῆν & τὸ ἀπλῶς, quod ex ἀσφοδέλῳ, & μαλάχῃ percipitur: quæ vita maxime ad vitam illam quæ sub ἡμιμονιχῷ fuit, accedit. Fuit enim hæc opinio eorum, πᾶν τὸ σύμφυτον ἀγαθὸν, πᾶν δὲ τὸ ἐπίκτητον κακὸν εἶναι.

pag. 22. Ἀλλὰ Ζεὺς ἔκρυψε.] ope Pandoræ, de qua supra in introductione nostra. Quomodo a fortuna ceperit κεκρύφθαι ὁ βίος, etiam Philosophi ostendunt: vt merito Antoninus Imperator & Philosophus τῷ τύχῃ [redacted]μαίνα ἀτάραχον dixerit, rem imperturbabilem, quæ veluti nubem quandam & caliginem, reliquis rebus humanis induxit: vt impossibile sit hominem ad finem in re Oeconomica & reliquis, ad quæ virtutis opera peruenitur, pertingere inoffenso gradu. Τὸ, dicunt Platonici, ἔστω ταχὺς καὶ ἀσφαλὴς ἐλαυνόμενον, εἰς μὲν ὀπτικὴν βαδίζων χαράδρα φανεῖ, ἢ χάραξι ἀδικήσω, ἢ πηρώσῃ, ἢ πορφυρίδι ἔστω κυβερνήτης ἀγαθὸς καὶ εὔτυχος, ὃς ἀνεμόεντος ἐλαθεῖν ἄνεμ κλύδωνος καὶ ζάλης καὶ πελάσσων ἐμβολῆς, καὶ αἰῶς τέτμας μένῃ; Itaque concludunt: virtutem quidem per se certam esse, sed in lubrica & incerta materie versari; causa scelestæ illius veneficæ, quam cum ebria anû conferunt: est enim reuera χρῆμα πυφλὸν, καὶ ἀτάθμητον, & κάλυμμά τι καὶ κρύψις τῆς ἀπορίας: quæ totam vitam possidet; ac ne quidem nobis, qui minima speramus, certi quid reliquit. In Academijs sæpe, more Græcorum, ἡσίβοιοι καὶ ὑώδεις sufficiunt; præclara contra ingenia, & quos nihil peius habeat, quam quod fortunæ quicquam debeant, per omnem vitam τῇ βαντίῃ πειρᾷ σεσοφιλῶσιν.

Ibid. Ῥᾳδίως γάρ τις καὶ ἐν ἡμαντιργάσαιο, Ὥς τε σὲ μὴ εἰς ἑαυτὸν ἔχειν] Venustissimo idiomate οἱ εἰς ἑαυτὸν ἔχοντες dicuntur οἱ πλέοι, quibus opponebantur οἱ εἰς ἡμέρας ἔχοντες. Herodotus Clione: Οὐ γάρ τι ὁ μέγα πλέον μᾶλλον τῶν ἐπ' ἡμέρῃ ἔχοντας ὀλβιώτερός ἐστι. εἰ μὴ τύχῃ ἐπίσσοιτο, πάντα καλὰ ἔχοντι πλεόνεσσι τὸν βίον.

pag. 27. πᾶμ' ἀδρήσαν ἀλεγεινῶν] Multum sæpenumero errarunt viri magni, quod in Græcorum Poëtarum scriptis non distinguerent epitheta quæ κατὰ παρέλκον ponuntur, ab iis quæ ἐπιτατικὰ, & ex sensu pendent. Nec propterea ab incomparabilibus huius

ætatis

ætatis viris Homerus reprehendi debuerat, quod Achillem lachrymantem πόδας ὠκὺν fecit: est enim illud πλουτίζον, & quod Achillem comitatur χὴ παφλαγὼν, non ἐν δίφρῳ. Sic, ne diu hæreamus, poeta Iliad. 3. Menelai manum μαχαῖραν dixit ἐν δίφρῳ: in Odyssea Penelopes μαχαῖραν χὴ πτερόεντα, &, vt antiqui loquebantur, χὴ ἀκροτελευτίαν. eodem modo poeta noster in clypeo ἀσπίδα ἀλφηστὴν dixit, χὴ πτερόεντα. Ἄλλα μὴν ὕφαινε μὴ φρεσὶν, ὄφρα θοῇσιν Ἀσπίδα τ' ἀλφηστὴν αἰχμῇ ἀλκτῆρα φυτεύσῃ. Hoc loco ἐν δίφρῳ. ita vt ex hac voce sensus totius huius mythologiæ pendeat, quam nos supra in libro singulari primi eruimus. Dedit, inquit, Pandoram, maximum obstaculum ijs hominibus, qui circa inuestigationem rerum necessariarum versantur.

pag. 33. Ἀνὰ γυνὴ χείρεται] Falluntur, qui; vt hinc allegoricam suam interpretationem confirment, τὸ γυνὴ, ὡς ἀπλῶς accipere videntur: & ad vniuersam mulierum genus referunt: cum simpliciter αὐτονομαστικῶς ponitur: nihil enim hic plus est quam Πανδώρα in præcedentibus.

Ibid. ἐν ἐριθήλοισι δόμοισι.] Non potuit tot conquirere Seleucus antiquus magister, qui a Proclo citatur, εἶδον ab Hesiodo δόμον vocari: retulit igitur ἐν ἐρίθοισι καὶ δόμοισι. Sed rationem loquendi non intellexit. Locum in quo puellæ ante nuptiarum tempus solent παρθενεύειν Hesiodus δόμον vocat & οἶκον, vt infra ostendimus. Homerus μυχὸν δόμοιο & μυχὸν θαλάμου posuit, pro δόμῳ & θαλάμῳ: idem enim illis est δόμος & θάλαμος: quia pars intima erat. Eustathius ad Ο' Ἰδαῖ. Γ. δῆλον αἰθουσαν ὡς ἐν Γλαύκῃ, ἔνθα καὶ ἀδελφεὸς λέγει τὸν ἐξ ὑπάτου ἐν μυχῷ θρόνου ὀλίγιον, τὸν δὲ ἐξ ὑπάτου μὴ τὸν αὐλικὸν φησὶ τὸν ἐνδότατον θαλάμου, ἢ μυχὸν δόμου. Hesiodus infra Ἠΐτε δόμων ἐνοπὴ ἀνδρῶν πολλῶν μάρτεα μύρια θέσπιν ἐσῆλθε πολυχρύσου λιτοδίτης, de virgine. Omnes autem virtutes & affectiones τὰς μάλιστα ἐνθυμιδίους Poetæ virgines faciunt. Atque hæc causa est cur Hesiodus, reliquis omnibus malis e vase volantibus, solam spem dicat tanquam καθαρώτατον, μίμησιν ἐν δόμοισι. Elegantissima loquendi ratio: qua aliquoties vsus est, vt infra suo loco monebimus; quæ confirmatur satis ab eo quod sequitur, ἐλὴ δύεσκε. Ἐξέπιπτε.

Ibid. πίθου ἴσον χείλεσιν] πίθου ἴσον χείλεσιν, & ἔνδον idem est: nam ἴσον χείλες minus est quam ἔμπλεον χείλες, quod tamen ἔμπλεον χείλες τῷ πεπληρωμένῳ opponitur, cum ad ipsum vas refertur. & ἔμπλεον χείλες mensura quædam erat non plena: quo alluserit Comicus Ἵππ. Ὁ δ' ἐπίπνους τοῦ πίθου δημῶν, μισθῷ ἐπείρων, ἔμπλεος. Hesychius ἔμπλεον, τὸ ὁλόκληρον. Sicut autem illa quæ ἐν θαλάμῳ sunt, longissime a foribus absunt; sic τὰ ἴσον χείλεσιν ὄντα, longissime a vasis orificio.

Ibid. Ἀτρόχῳ βυλῇσι.] Mirum est quod hic nobis accidit. Libere χὴ τὸ Ἀείσαχον versum hunc inducendum iudicauerimus. Hanc sententiam nostram Plutarchi calculo confirmari deprehendimus; qui in consolatione ad Apollonium, vbi totum hunc locum adducit, solum hunc versum prætermittit, vel vt ποθούσῃ, vel vt ignotum omnino tum temporis.

pag. 37. Τέρπουτ' ἐν θαλίῃσι] Græci sæpenumero totam τὴν ἀθανασίαν voce θαλίαν designant, quod Latini *Diuûm epulas* dicunt. Theocritus, Ἔρδε σὺν ἄλλοισιν θαλίας ἄγει ἐς ἔαρ ὦπι. Quod cum exprimit Maro, *epulis diuûm accumbere*, dicit, sicut Theocritus θαλίας ἄγειν. *Tu dic epulis accumbere Diuûm.* Hæc causa est, non quam reddunt interpretes.

Ibid. Νάσειν ἄπις τε πόνων κ.τ.λ.] In quibusdam Siculi Diodori exemplaribus vno versu auctior hic locus legitur, hoc modo:

Νόσφιν ἄπης τε φύσιν, ἠὲ ἄπῃ χαλεπῆσι πάνοισι,
Νίσσον τ' ἀργαλέην, ἠὲ ἀτάλμητος. ἐδὴ μάλα τοῖσι
Γῆρας ἐπῆν. ——

Supra,

Πεῖν μὲ γὸ ζάσιον ὄσ᾽ χθονὶ φῦλ᾽ ἀνθρώπων
Νόσφιν, ἄπῃ πημανῆν, ἠὲ ἄπῃ χαλεπῆσι πάνοισι,
Νίσσον τ᾽ ἀργαλέην, αἶτ᾽ ἀνδράσι γῆρας ἔδωκαν.

pag. 38. Τοὶ μὲν δαίμονες.] Apud Platonem omnes hi versus aliter in Cratylo concipiuntur, hoc nimirum modo:

Αὐτὰρ ἐπειδὴ τοῦτο γένος κατὰ μοῖρ᾽ ἐκάλυψε,
Οἱ μὲ δαίμονες ἀγνοὶ ἐπιχθόνιοι κάλεον᾽,
Ἐσθλοί, ἀλεξίκακοι, φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων.

Aristides apud Photium, Platonem sequitur: qui consulendus.

Ibid. τοὺς ἐσθλοῖσιν πολίεσσιν] ἐσθλὰ Græcorum Theologia vocat quicquid proficiscitur a Deo, sed ὡς δωτῆες, sicut τὸ δῶρον & τὸ ἐὸν. quæ omnia fuisse in Politico notat Plato sub ἡγεμονικῷ, desiisse in ἐπιθυμητικῷ. Sic fruges quatenus a Cerere, amores quatenus a Venere, ἐσθλὰ dicebantur, sicut ἐὰ & δῶρα. Hesiodo autem interdum ἐσθλὰ dicuntur quæ apud vetustissimos ἐπιχαρτία & αὐτόματα. ita dicebatur in agricultura quicquid præter expectationem, & absque labore agricolæ terra affundebat, & diuina benignitas: de quibus duobus infra agimus. Homerus lac, mel, aquam, oleum, & similia, quibus τοῖς μακάρεσιν inferias faciebant, ἐσθλὰ vocauit. Odyss. Λ.

Πολλὰ δ᾽ γυναῖκες ἐκάστη ἀμφιτελῆ κάρηνα,
Ἐλθοῦσ᾽ εἰς Ἰθάκην, σῆσιν βοῦς, ἥτις ἄριστα
Ῥέζοι τε μεγάροισι, φυλάσσοι τ᾽ ἐμὰ κτήματ᾽ ἐσθλά.

causa est: quia omnes mortuorum inferiæ ijs rebus fiebant, quibus τοὺς μακάρεσι sub Saturno viuere existimabant, ne exceptâ quidem malvâ & asphodelo. Cæterum locus hic vno versu auctior a veteribus adducitur, quam in Hesiodi exemplaribus est.

Ἀφνειοὶ μάλιστα, φίλοι μακάρεσσι θεοῖσιν.

Ibid. Ἥρως ἐπάμυνον) Nescio quid impulerit veteres grammaticos cur hunc locum omnes περὶ Ἡρώων adducerent, qui ab Hesiodo περὶ Δαιμόνων vsurpatur, & tantâ quidem confidentiâ, vt ex eo Etymologiam eius vocis deducant. Interpres Homeri: Ἥρωας δέ φασι κληθῆναι, ἀπὸ τῆς ἀρετῆς ἢ ἀπὸ τοῦ ἔρως, ὡς φησιν Ἡσίοδος ἐκ τῶν Ἔργων καὶ Ἡμερῶν, Ἥρως ἐπάμυνον, πάντες φοιτῶσιν ἐπ᾽ αἶαν. eodem modo Etymologus. Et Eustathius postquam probauit ἀπὸ τῆς ἀρετῆς Heroas dici, addit &, ἀπὸ τοῦ ἔρως, quod probat partim ex Porphyrio, partim ex Hesiodo. Verba eius sunt, Iliad. A. Οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ ἔρως, ὡς δηλοῖ καὶ ἐν τοῖς εἰς Φῶκα Πορφυρίου ἐπιγράμμασιν (erant autem epigrammata ea quæ ex Aristotelis peplo desumpserat ille) ἐν ᾧ κεῖται τὸ, Σῶμα μὲν ἐν πάντῳ κεῖται. πνεῦμα δ᾽ αὖρ᾽ ἔδυ ἔχει (fortasse Σῶμα μὲν ἐν πάντῳ κεῖται πόλει, πνεῦμ᾽ ἔχει αὔρη.) φυσικῶς δὲ καὶ Ἡσίοδος Ἥρως ἐπάμυνον, πάντες φοιτῶντες ἐπ᾽ αἶαν. Necesse esset igitur eosdem esse Heroas & Δαίμονας, quod falsissimum est in Hesiodo, qui καθαρῶς καὶ δοκεῖ μοι, vt notant veteres, omnium primus περὶ λογικῶν τάξεως γένη ἐξέθηκε; nisi grammaticos lapsos esse, quod non insolentes faciunt, hac quidem in re malimus; cum alter ex altero falsum adducere, quam Hesiodum consulere maluerit supina negligentia!

Ibid. —— πάντες φοιτῶντες ἐπ᾽ αἶαν Πλουτοδόται.) Postquam Iupiter reliquique Dij desierunt esse ἐάων δωτῆρες, & πλουτοδόται, vicem eorum subierunt οἱ Δαίμονες: postquam Iupiter in terris τὰς δόσεις ἐπιτρέπειν desiit, id munus ad eius vicarios

arios rediit τοὺς Δαίμονας, qui res forenſes inſpicere ceperunt, quod, γίγας βαιότερον, ab Heſiodo dicitur. Commode autem duo hæc munera aſſcribit τοῖς Δαίμοσι, quod circa duo hæc totius fere operis ſubiectum vertatur. Cæterum πλουτοδόται dicuntur οἱ τῆς γεωργίας ἐπόπται. Apparent in Heſiodo paſſim veteris ſimplicitatis veſtigia, in verbis non minus quam in rebus. Eſt enim proprie πλοῦτος ἡ ἀπαρφία, ſeminum in terra abſconditorum felix vbertas. Heſychius: Πλοῦτος, ἡ ἐν τῇ σπερμάτων ἀπαρφία, καὶ ἡ πανσπερμία, ſicut apud Latinos Ops. Ops enim terra mater eſt. inopes ſunt οἱ ἄδικοι, & οἱ ἄπορα. Hinc Πλουτοδόται dicti ſunt Dij, qui τὴν ἀπαρφίαν promouerent, & quocũque modo terræ præeſſent. In Sacris non aliter accipiebatur. ſic ἐν τοῖς Ἀνακείοις, vbi ὁ δαδοῦχος geſtans facem clamabat ΚΑΛΕΙΤΕ ΘΕΟΝ: id qui audiebant, reſpondebant ΣΕΜΕΛΗΙ ΙΑΚΧΕ ΠΛΟΥΤΟΔΟΤΑ. Πλοῦτον enim id dicebant quod in cornucopia continebatur: & τὸ κανοῦν, id eſt, caniſtrum in quo ſacra hordea erant εὐπλοιαν vocabant. Heſychius: εὐπλοιαν κανοῦν: ἐν ᾧ ἦν πλοῦτον. Ipſa autem hordea, vtpote terræ fructum, ita dicebant, διὰ τοῦ, inquit, ἐπ' αὐτοῖς ἁλάς. πλοῦτον γὰρ ἔλεγον τὴν ἐν τῇ γεωργίᾳ, καὶ τῶν καρπῶν εὐπορίαν.

pag. 42. Ἀλλ' ἑκατὸν μὲν παῖς] Ἀλλὰ eleganter hoc loco pro ἀλλ' ὅμως ponitur. Inferior quidem hæc ætas, inquit, & deterior ſuperiore erat, ἀλλ' ὅμως οἱ παῖδες, & c. id eſt, hoc bonum tamen erat, quod pueri aliquamdiu ſimpliciter & ſine malo, & vt Philoſophi verbo vtar, qui in Rhetoricis de hac ætate ita loquitur, ἀπαιδεύτως educabantur, apud matres ſuas. Iam quomodo intelligendus hic locus dicendum, quia a Græcis interpretibus id prætermiſſum. Sicut puellæ ad nuptias vſque, ita filioli vt ab improbitate abſtinerent omni, οἱς τὸν γυναικωνῖτιν relegabantur, cum matribus ſuis & ſororibus: quo id diutius fiebat, eo ſimpliciores magiſque malorum ignari, & æui corruptelarum expertes credebãtur. Quo etiam interdum qui prouectiores ætate erant, quotics locus in cænaculo deeſſet, pranſum cænatumq. mittebãtur. Sic in Gallo Luciani Eucrates filium ſuum εἰς γυναικωνῖτιν ablegat. Πάρισι, ἔφη, καὶ σὺ ὦ Μύλλε, καὶ σωφρόνισε μετ' ἐμοῦ, ἐν τῷ γυναικωνίτιδι. τὸν γὰρ ἐξω παιδιὰν μὴ τὸ μικρὸς ἐπαθῦναι, οἷς οὐ χάρας ἔχει. Quo igitur diutius ibi verſabantur, eo ſimpliciores erãt. Heſiodus vt æui illius εὐήθειαν notet & ἀκακίαν, centũ annos in Gynæceo eos egiſſe dicit. ἐν ὄικῳ autẽ eſt ἐν τῷ θαλάμῳ, ita enim locũ illum vocant Poetæ qui Homerum ſequuntur. Vnde Theocritus virginem innuptam παρθένον ἐν θαλάμῳ dicit, quam τῇ νύμφῃ opponit, vt ad illum notamus. Οἶκον dixit Poëta, vt Vitruuius, cum de eodem, nimirum de Gynæceo, loquitur, Lib. 6. cap. 20. *In hĩs locĩs introrſus conſtituuntur ædes magni, in quibus matres familiarum cum laniſicio habent ſeßiones.* Hic mos poſt Heſiodi tempora corruptus fuit, cum ſceleſtiſſimi Eunuchi matronarum œcos inuaſerunt. Hoc eſt, de quo tertio de legibus conqueritur Plato: Πιεσθέν, inquit, ὑπὸ γυναικῶν τε καὶ εὐνούχων καὶ δούλων ἀνὴρ τὰς ὑβρεις. Heſiodus πέφρικε δὲ μητίετα dixit, vt Lucianus μὴ τὸ μικρὸς ἐπαθῦναι.

Ibid. Καὶ τοὶ μὲν χείρονες] Non intellexerunt Græci interpretes & cum ijs Latini διασταλὰς quibus poëta vtitur inter λήξεις diuerſarum ætatum. Quas ſine λήξει interijſſe dicit, eas ait vel δαμείσας, vel ὀλυθείσας, vel διαφθορὰ καλυφθείσας. Quas autem ſignificare vult λῆξιν conſtituiſſe ex ſe, nec interijſſe funditus, ait ὑπὸ γῆς καλυφθείσας: quod primæ & ſecundæ ætati contigit. Tertia ætas contra, de quibus: Καὶ τοὶ μὲν χείρονες ὑπὸ

σφετέρῃσι δαμέντες βασιν ἐς εὐρώεντα δόμον κρυεροῦ Ἀΐδαο Νεκυμοί. Tales διασολαὶ Homero familiares sunt. Sic Iliad. Υ. Ὀ πατὸ πατρὸς πάδε ἔργα μετ' ἀμφοτέροισιν ἔδηκε Τοῖς δ' ὄφρ' ἀποφθίμενον δύμεν δόμον Ἄϊδος εἴσω. Vbi quamuis manifesta sit διασολὴ, non placet tamen frigida illa Grammaticorum. Eustath. τὸ δὲ ἀποφθίμενον δύμεν εἰς ᾅδου, φησὶ διασολὴν εἰρῆσθαι τὴν δίχα φθορᾶς μοῖρα δομένων δύναι εἰς ᾅδου, οἷοί εἰσι Πηλεὺς καὶ Θησεὺς καὶ Ὀδυσσεὺς καὶ Ἡρακλῆς. Potuisset sapienter, limulque sobrie magis hoc modo: τὸ δὲ ἀποφθίμενον δύναι εἰς ᾅδου, φησὶ διασολὴν εἶναι τὴν ἄνευ φθορᾶς θανάτου· ὁ γὰρ Ζεὺς τοὺς πίστους, τοὺς ἐπορκήσαντας δηλονότι, πολλάκις μέν, ἢ ἄλλῃ τινὶ φθορᾷ εἰς ᾅδου καταπέμπειν λέγει. Sicut igitur ibi Homerus ἀποφθίμενον δύναι εἰς ᾅδου dixit φησὶ διασολὴν, ita Hesiodus homines ætatis tertiæ βῆναι εἰς ᾅδου, sed διαδύντας ὑπὸ φθιτῆσι χερσίν: secundo νεκυμοί. Obseruatio illa etiam magis necessaria est in Heroum ætate, quam dupliceem facit: eorum qui Thebanum bellum gesserunt, & qui Troianum. Priores interisse dicit sine λήξει, sicut tertiam: Posteriores partim interisse, partim λήξει habuisse, idque ἐν μακάρων νήσοις. Diuisio, quam male perceperunt interpretes, ibi est: Ἐνθ' ἤτοι τοὺς μὲ θανάτου τέλος ἀμφεκάλυψε, τοὺς δὲ ζῶντας ἔασε. Illud enim τοὺς μὲ & τοὺς δὲ eos distinguit qui funditus interierunt, ab iis qui translati in beatorum insulam fuerunt. Qualis apud Homerum Menelaus est, cui prædicit Proteus:

Σοὶ δ' οὐ θέσφατόν ἐστι δυοκαιδεκάτῳ Μενέλαε
Ἄργεϊ ἐν ἱπποβότῳ θανέειν, καὶ πότμον ἐπισπεῖν,
Ἀλλά σ' ἐς Ἠλύσιον πεδίον, καὶ πείρατα γαίης
Ἀθάνατοι πέμψουσιν.

Hoc Hesiodi loco decepti fuerunt ij quos magistri notant insulas beatorum Thebis constituisse. Thebanos Hesiodus sine λήξει, sup. scelere, interisse dicit, nec λήξιν constituisse. Troianos partim interisse, partim λῆξιν constituisse cognominem, id est Heroicam, quibus opponuntur οἱ νεκύμοι διὰ ζοντες. Ex ijs maxime excipiebantur illi qui in vndis perierant, quorum præcipuus fuit Aiax, cui ne locum quidem in sua νεκυίᾳ concessit Homerus, quod funditus interisse existimaretur. Quod & Synesius notauit: Ἐμὲ μὲν ἐν πόλεσι θεῖναι, ὁμωνύμοι σοι θεὸν ἡ φιλοσοφία προσβάλῃ, τὸ Ὀμηρικὸν ἐφεξῆς ἐκεῖνο, μὴ ἄρα ἀληθὲς εἴη, τὸν καθ' ὕδατος θάνατον, ὀλεθρον εἶναι καὶ αὖθις τῆς ψυχῆς λέξαι δὲ ὅπη τῶν ἐπῶν. Αἴας δ' ἔξ ἁλὸς ὤλετο νηὶ μιν ἄλμυρὶς ἐκὼν ἐπόσσατο, πρὶν ἐν θαλάσσῃ θάνατον ἀκραιφνέστατον ἀπωλείαν τῆς πόσεως. οὐδένα γὰρ ἄλλον ἐξαπολωλέναι φησὶν, ἀλλ' ἢ τοὺς ὑποδησαμένους, οἷς δ' ἐξέπεσε, ταῦτ' ἄρα καὶ τὸ λοιπὸν νεκυεῖν ὁ μικρὸς Αἴας ἐθάμβει τὸ δραματουργικὸν, ὡς τῆς ψυχῆς ἐκ νόσης ἐν ᾅδου.

Ibid. Τοὺς μὲν τὸ πρῶτον θάνατος] Intelligit non tantum τοὺς ἐπὶ Θήβαις dictos, sed etiam eos qui ὑπήνορες dicebantur, id est, πρὸ ἐπὶ Θήβαις filios: Vtrique Thebas adorti sunt. Diodorus Siculus libro 3. οἱ δὲ τῶν παίδων ὑπήνορες ὀνομασθέντες, τὸν πρὸ τετρώρων θάνατον ἐπιξάντες, ἐγνωσμένοι τυγχάνειν κοινὴν ὅτι τοὺς Θήβας. Æschylus quoque non tantum ἐπὶ Θήβαις tragœdiam scripsit, sed etiam quam ὑπηνόρους dixit. Ex ea interpretes Pindari versus ἐπεὶ κρέσσων ad ferunt: καθὼς καὶ Αἰσχύλος ἐν ὑπηνόροις,

Λοιβαὶ διὸς μὲν πρῶτον ἐφεῖμι γάμῳ
Ἥρας τε, τὼ δὲ δεύτερον κρατῆρα νέμω.
Τετάρτῳ δὲ σωτῆρος εὐκταίαν λιβάν.

qui corruptissime ibi scribuntur. & Androgonus ab Athenæo narratur συνημμένην τοὺς ὑπηνόρους.

pag. 43. παρ' Ὠκεανὸν βαθυδίνην] Veteres Criticorum hoc, παρ' Ὠκεανῷ, interpretati primo omnium videntur ἐν τῷ ἐφεξῆς: postea vocem Ὠκεανὸς ita usurpauerunt, tanquam per se τὸν ἄνεμον designaret. Hesychius, Ὠκεανὸς, ἀὴρ, θάλασσα.

ρα. Item. Ὠκεανοῦ πέρην, τὸν ἀέρα οἱς ἐν αἱ ψυχαὶ τῶν πλαττόντων ἀποχωροῦσι, Postremo alia. Atque hinc Heroas suos, qui παρ' Ὠκεανὸν constituuntur, *Aëriis in latis campis* constituit Maro. At Græci interpretes magno se ἀποπήμαπι traduxerunt, cum, παρ' Ὠκεανὸν, verterunt, ἐπὶ τὸν Ὠκεανὸν, quod & reliqui secuti sunt. Melius multo & prudentius noster Silius *Vltra Oceanum* reddidit lib. XIII.

Verum vltra Oceanum sacro contermina fonti
Lethæos latices, & sacra oblivia potat.

quod Græce esset πέρα τῦ Ὠκεανῦ. Cæterum cur ibi Heroas constituat Hesiodus, ratio hæc est. Oceanum veteres causam aliquam statuebant τῆς ἀδίκου δαίτης, quæ iustissima, & facillima ἐκ μὴ δικαιοσύνης e terra petebatur prius: postea cum Oceanum πόρου ἔπεκα tentarent, actum de iustitia fuit. Atque hæc causa vera est, cur Hesiodus vitam illam quam Homerus βίον ῥηϊτὸν vocat, vltra Oceanū esse voluerit, quod nihil plus commercij cum Oceano & eius præside fortuna haberet. Hinc Pindarus in multis Homeri & Hesiodi interpres, eleganter, citante Theone, Arati interprete, vbi πεὶ μακάρων agit, & eorum νήσων, negat illis πόντιον ὕδωρ πεὶ δίαιταν εἶ). verba eius sunt ad locum illum Arati, vbi Astræa describitur, & de sæculis agitur: Ἄυτως δ' ἔζωον, χαλεπὴ δ' ἀπέκειτο θάλασσα. ἑκάστῳ, inquit, τὰ ὄντα χωρὶς ἤρκεσε καὶ Πίνδαρος, Οὐδὲ πόντιον ὕδωρ κωλύει πεὶ δίαιταν. Vbi legendum κεκρυμμένοις πεὶ δίαιταν. Opponit κεκρυμμένῃ δίαιταν Oceani, τῇ ῥηϊτῇ βιοτῇ. Quanuis nobis ipse Arati locus quoque vsui esse potest, vbi hunc βίον ῥηϊτὸν describens, Oceanum ab illis seiungit. Ἄυτως δ' ἔζωον. χαλεπὴ δ' ἀπέκειτο θάλασσα καὶ βίος ἁπάντων ἀποτρόπιος ἀλιεργόν, Ἀλλὰ βόσις ἦν ἀρόσια. Sicut ante ἀπάνθρωπος, & τὸ ἀπάνθρωπον Oceanus ignotus erat, aut semotus: ita Heroum ἐν μακάρων animæ vltra Oceanum constituuntur, quod extra ἐπιθυμίαν sint, qua qui carent ἄφρα ζώειν dicuntur. Veteres enim, teste Synesio, qui hunc Arati locum ἐν τῷ πεὶ φρενοίας eleganter interpretatus est, iustitiæ locum esse existimabant ἀπαθῆ καὶ εἰρηνικὸν γεωργίας, ναυτιλίας ἢ ἐμπορίας ἀπαθῆ καὶ εἰρηνικόν. Hesiodus in hoc libro (nam in eo laboramus vt Hesiodum, præcipueque mentem huius libri interpretemur) iniustitiæ pœnam constituit ἐκ Ὠκεανὸν, tanquam necessarium, at quo etiam iustos separat: quibus hoc præmium proponit, futurum, vt ne Oceano quidem opus habeant. Θάλλουσι δ' ἀγαθοῖσι διαμπερὲς· αὐτὰρ ὁ γ' ὅσσι νηῶν Νείσονται· καρπὸν δὲ φέρει ζείδωρος ἄρουρα. Ipse Poëta cur Heroas suos παρ' Ὠκεανὸν constituat, causam satis ostendit, cum addit, τοῖσιν μελιηδέα καρπὸν Τεὶς τῦ ἄτης δαίλαντα φέρει ζείδωρος ἄρουρα. Terræ enim fructum, quem ῥηϊτὸν βίον vocant, Oceano opponit; sicut Horatius *paratas epulas*, vt alibi ostendimus, *mari & mercaturæ*. Poterat præterea epitheton βαθυδίνης grammaticos in officio continere, & eorum deprecari ambitionem, ne multa de voce Oceani dicerēt, quæ nihil præter ostētationē nobis eorum proponunt, vt cum de Horizonte & alijs. At Homerus, ex quo tam multa nugari sunt, simplicissime locutus erat, cum πεὶ μακάρων νήσων dixerat. Ἀλλ' αἰεὶ Ζεφύροιο λιγυπνείοντας ἀήτας Ὠκεανὸς ἀνίησιν. Duo enim significarat poeta: primo secutus, opinionem eorum, qui Oceanum patrem ventorum statuunt, pro diuersis eius partibus, sicut Herodotus fluuios τῦ ἀέρος, id est, vaporum, qui ab alijs νεφέλαι dicuntur: vnde Nilus αἰόλος & a quodam dicitur. Secundo, ostendit finum eorum πρὸς δύσιν esse, quem vbique ex ventis designat: nec enim voce Zephyri ibi poeta vtitur ἐκ τὸ ἐπιβάλλον, vt magistri

gistri loquuntur, & frustra: vel, quod sæpe facit, ὡς τοῦτο φιλῶν ἄνωθεν μάλιστα, sed vt dixi. Notarunt iam olim etiã veteres Homeri interpretes toto hocopere † θέλασσαν ἠϊ † Ὠκεανὸν Ἡσιόδῳ βλάσφημον ἴδ). Cæteri poetæ cum Hesiodũ & Homerum non bene percepissent, ipsum Ὠκεανὸν sedem beatorũ statuerũt. Plato in Phædone † Ὠκεανὸν, τῷ Ἀχέροντι simpliciter opponit: quod spectasse videntur etiam ij quos Patriarcha Photius notat scripsisse, τλὼ εἰς ᾅδου παίδευδον παρὰ † Ὠκεανὸν μεμῆνας τῷ Οὐρανῷ, ἢ χρὶ † Σπαλίαν. vbi παρὰ Hesiodico more sumitur.

Ibid. Μηκέτ' ἔπειτ' ὄφελον ἐγὼ] Hunc locum eleganter expressit Valerius Cato:

Ergo quod Deus atque Heros, cur non minor ætas?
Infelix ego, non illo qui tempore natus,
Qua facilis natura fuit: sors ô mea lenta
Nascendi, miserumq. genus, & sera libido
Tanta mea. &c.

opponit minorẽ ætatem, id est, τὸ ἀμείνων γένος, θεοῖς ἠϊ ἥρωσι. Deos *ætatem auream* vocat: quia ætas illa τὰς δικαιοσύνας χρὴ λῆξαι constituit. *facilem naturam* dixit, τὸν ῥᾴδιον βίον. Legendum autem, versu secundo, *Sors o mea lenta Nascendi.* Ita plane meritem Hesiodi dat.

pag. 50. Νῦν γὰρ δὴ] τὸ νῦν hoc loco ex illis vocibus est, quæ sumi πλατικῶς a Grammaticis dicuntur: tale est illud Homeri: Νῦν μέν κεν ἔλοις πόλιν ἀμφιμάχητον.

pag. 51. χειροδίκαι] Obseruarunt iam olim veteres commentatores in Homero & Hesiodo πάθος quoddam in compositis quibusdam ἀδιακρίτως: quod directe cum simplicibus pugnat. Sic μέγας θυμὸς, τὸ πολὺ τῆς χόλου. μεγάθυμος, ὁ μεγαλόφρων ἠϊ μεγαλόψυχος. ὅπου ἠϊ παρ' Ἡσιόδῳ διαφέρει ὁ χειροδίκης, ἠϊ ὁ ἐν χερσὶν ἔχων † δίκην. χειροδίκης μὲν γὰρ συνδέτως ὁ βίαιος, ἠϊ οὐκ ἐν τοῖς νόμοις, ἀλλ' ἐν χερσὶ ταῖς ἑαυτοῦ, παίμενον ἔχων τὸ δίκαιον. δίκην δ' ἔχων ἐν χερσὶν, ὁ δίκαιος ἠϊ αἰεὶ ἐξ χειρῶν οἷον φέρων τὸ δίκαιον. Vtrunque tamen pro altero poni potest, vt iam videbimus.

Ibid. δίκην δ' ἐν χερσὶ ἠϊ αἰδὼς Οὐκ ἔσται] Distingui hoc modo etiam alia ratione & contraria potest. μᾶλλον γὰρ κατὰ ῥητῆρας ἠϊ ὕβριν Ἀνδρὶ πρέπουσι. δίκην δ' ἐν χερσὶ ἠϊ αἰδὼς Οὐκ ἔσται. Illud autem δίκην δ' ἐν χερσὶ, tum eadem ratione dicetur qua χειροδίκαι infra dicuntur οἱ ἄδικοι. sic nunc δίκην δ' ἐν χερσὶν ἴσχει, est, ἄδικος ἔσται τις. nam idem illud πάθος significationis contrariæ in simplicibus esse potest, quod in composito. Euripides Bacchis χερῶν δίκην dixit τλὼ βίαν, ἠϊ τὸ βίαιον. ἠϊ τλὼ μὲ αὖ προσζεύξῃς, εὔδηλον πόσει Μυκηναίῳ ἔχουσα ἐν χεροῖν δίκην.

pag. 55. Ἀνύτικα γὰρ τρέχει ἔρκος] Ex Italica Philosophia sententiam continet hic versus, qui † ἀδικίαν μισοπονηρίαν vocabant, secuti Hesiodum. Hinc Pythagoras ipse, post Deum, iubet ζεύγνυσθαι † ὅρκον. Vbi ipsius interpretes notant, ἡ μὲν κακία, μήτηρ ἐπιορκίας, τοῦ ἀσεβεῖν τὸ ἦθος † ὅρκον καταπατοῦσα. πῶς γὰρ ὁ φιλοχρήματος, ἢ πρὸς ἀρχεῖα λῆψιν, ἢ ἀποδοσιν εὔορκος ποτὲ γένοιτο; πῶς δ' ἀκόλαστος, ἢ δειλὸς, ἐμμένει ἐν τοῖς ὅρκοις; Vnde æque late τλὼ ἀδικίαν & τλὼ ἐπιορκίαν patêre existimabant. Et Hesiodo οἱ εὔορκοι τοῖς ἀδίκοις opponuntur, ἐπίορκοι τοῖς δικαίοις. sic infra, Ἀνδρὸς δ' ἐσθλοῦ μὲν ἐπὶ πόδας ἐστὶν ἀμείνων. Nec aliter id intellexit Plato, de Rep. 2. qui, vbi locum illum Hesiodi tangit, τὸν εὔορκον ἠϊ τὸν ἴσον coniungit his verbis. Οἱ δ' ἔτι, τούτων μᾶλλον προτίμους ἀποτίνυσι μοίρας παρὰ θεῶν. παῖδας γὰρ παίδων φασὶ ἠϊ γένος κατόπιθεν λείπειν τῶν ἐσθλῶν ἠϊ εὐόρκων. Est autem longe antiquissima

tiquissima eorum familia: hinc ipse Philosophus maxime omnium Ἡσιόδου μνημονεύων meminit, etiam cum aliorum sententiam adducere posset: vt sciunt qui cum reuerunt.

pag. 59. Ἀ'ελλὰ πτωκὸν λέοντα πτηνίσσεται] Hesiodus voce πτηνίσσεται vtitur de Diis, sicut Aristophanes voce ἐπιβουλεύεται Pluto: Ἀτὰρ διὰ τί γ' ἄλλων ἐπιβουλεύει θεῶν ἡμᾶς; Loquitur ibi de Ioue Carion, sicut hic Hesiodus: quamobrem frustra non fuerunt antiquorum glossæ, nescio quæ, quæ nos monent, πτηνίσσεται πτερὸν ποιεῖται τὸ πτολεῖται, καθ' Ἡσίοδον δὲ τὸ βουλεύει: quod Comicus ἐπιβουλεύεται dixit. Cæterum, quod notabunt vtriusque poëtæ studiosi, vel ex hoc Homerum apparet, Hesiodo nostro priorem, cui τὸ πτηνίσσεται est τὸ πτολεῖται: antiqua enim lingua πτόλεμον ita in vsu erat. Philosophus Rhetor. 1. τὸ δὲ πτόλεμον ἡ πτόησις παντὸς, ἔστι γὰρ πτολὺ ἀρχαῖον ὄνομα.

pag. 60. —ὦ' ἐπὶ νῆα Νέεσθαι] Miserrima vitæ condicio apud antiquos eorum erat quos ἐμπόρους dicebãt, quos Horatius modo mercatores, modo nautas vocat, Ode lib. 1. 31.

——— *diues & aurem*
Mercator exsiccet culullis
Vina Syra reparata merce,
Dijs charus ipsis: quippe ter & quater
Anno reuisens æquor Atlanticum
Impune: me pascunt olivæ
Me cichorea, leuesque malvæ.

Eos ille non a probitate, aut felicitate conditionis, sed a periculis Diis charos dicit: quâ autem ratione, quod minime animaduersum fuit, in prælectionibus nostris Horatianis ostendimus. Veteres omnes, quibus insperata felicitas, quamuis indignis obtingebat, *Dijs charos*, dicebant: miseros, *Dijs inimicos*. Hinc comici quibus malum imminere notant, aut periculum, *Dijs inimicos vocant*. Luculentum eius rei exemplum est Amphitryone, scena *Quis ad fores est*: vbi Amphitryoni acriter pulsanti minitabundus ita loquitur Mercurius: —*tibi Iupiter Diique omnes certò irati sunt, qui sic frangas fores.* A. *Quomodo?* M. *Eo modo vt profecto viuas ætatem miser.* Amphitryoni vt imminere a se malum & infortunium ostendat, Dijs cum inuisum vocat. Hinc in contrariam partem salutatio illa veterum, *Dij te ament*: cum felicitatem optabant. Aulul. Act. 2. Scen. *Præsagibat mihi animus.* M. *Salum atque fortunatum Enclio semper fies.* E. *Dij te ament Megadore.* Poeta igitur τοὺς ἀθέους, quos infelicissimos iudicat, quibusque se multo fortunatiorem prædicat, qui paratis fruatur, terræque fructibus, quod solum a Diis optat, eo quod cõtrarium facerent, Dijs charos vocat: quod bis terque quotannis a mari seruarentur: bis terque quotannis impune se magi concrederent, quod aliis vix semel bene in anno succedebat. Antiquissimos Vere tantum, semelque quotannis nauigare solere, notissimum est vel pueris: quod tamen ignorasse infra videtur Tzetzes Hesiodus, qui vbique, in hoc libro, τὴν τῆς δίκης καὶ τέλειαν extollit, quæ sub ἡμιθέοις fuit, τὴν ἀμείλιον pro pœna hic proponit, quia cum τῷ βίῳ ζῆν pugnat.

Ibid. Ἡ' ἧ κακὰ βουλὰ] Male hunc versum veteres plerique & recentiores acceperunt partim, partim supine interpretati sunt. cohæret hic versus cum præcedente, quem ad huius intellectum adhibere debuerant. Inter eos est Gellius, vbi de Historia Hetruscorum Aruspicum, ex Annal. maximorum lib. 11; & Verrij Flacci lib. 1. agit: nisi quod illud ambiguum sit, & vtroque modo accipi possit. Cæterum minime exprimitur ista interpretatione quod Hesiodus voluit; *Malum consilium consultori pessimum.* ἀ κακὰ βουλὰ, est

βουλεύων: ἐβουλεύσατο est ὁ ἐπιβουλεύσας, hoc est, quod in proxime præcedenti versu fuit ὁ κακὰ τεύχων. Germanum sensum eundemque plane hi duo versus habent. Posterior a priore diuulsus fuit maleque vsurpatus. Nam nec τὸ consultor, nec τὸ consulens, quod alij, vocem βουλεύων exprimere potest. Reddendum igitur erat: *Insidiæ insidiatori pessimæ*; vel, *Malum consilium concipienti pessimum*: vt dicemus cum interpretis Latini errores infra proponemus seorsim.

Ibid. Πάντα ἰδὼν Διὸς ὀφθαλμὸς] In Hieroglyphicis Ægyptiorum oculus ἥλιον significabat, teste Siculo Diodoro, vel τὸν ἅπαντα πάντων. Nec apud Hesiodum aliter: apud quem veteres etiam vocem Διὸς nunquam in hoc libro proprie accipi notarunt: quod valde ea confirmat, de quibus supra in introductione disputauimus. Theon Διὸς ὀφθαλμὸν, τὸν ἥλιον interpretatus est. Ἡσίοδος, inquit, Πάντα ἰδὼν Διὸς ὀφθαλμὸς· τὸν ἥλιον ἔφη καλῶν. Sed tales delicias grammaticis relinquamus.

pag. 61. —ἐπὶ δ' οἷς ἄνεγον ἰὼν] cum hunc librum aliquot iuuenibus nuper explicarem, monebam eos emendandum ἰὼν, quamuis apud Clementem, Philonem, Xenophontem & alios aliter legi non ignorarem: de eodem postea me monuit Illustrissimus Scaliger, & doctiss. Meursius.

pag. 72. ὃς ἀνὴρ πάντα νοήσῃ] Quomodo νοῆσαι apud Hesiodum sumatur ostendimus supra, ad locum illum, ἦ μάν τοι ἀνὴρ ἀγαθὸς νοέῃσι, cuius significationis elegantiam si perpendissent interpretes, legendum notassent, ὃς ἀνὴρ πάντα νοέῃσι. Cæterum ἀνὴρ sumitur elegantissime sicut apud Theocritum in illo, Πολλάκι τὰν ὄϊν ποτὶ τὸν ἄνδρα τὰν ἀμάδα ἀνάγειν. Apud Virg.

Ipsa lacte domum referunt distenta capellæ
Ubera.

Ipse, id est, *fronte sua*. ὃς ἀνὴρ νοῇ πάντα, est, ὁ κατ' ἄκρα ἀνὴρ, τουτέστι κατ' ἀνδρα, οὐ φύσει ὤν, qui opponitur, τῷ διὰ τέχνης πολὺ τελειότερον νοοῦντι μηχανῇ.

Ibid. — ὄφρα σε λιμὸς Ἐχθαίρῃ, φιλέῃ δὲ] Parodiam huius loci elegantem Cratinus fecerat:

Ἔσθι νῦν σὺ γαστρὶ δίδου χάριν, ὄφρα σε λιμὸς
Ἐχθαίρῃ, Κόννᾶς ὃν πολυσίφαγος θ' ἁνὴρ.

Erat autem Connas ille tibicen, poculis addictus admodũ, qui Olympicorũ certaminum cum victor aliquoties declaratus fuisset, pauper admodum nihil præter κότινον quo Olympici victores coronabantur, reseruauerat. Aristophanes Γῆρ.· Ὦ τᾶν Κόννᾶς εἴρατον ἔχων ἀνὴρ, δᾴδα δ' ἀνολκάν.

Ibid. — πυκνὸν ἀείρῃ] pro eo Stobæus πίνειν ἐθέλῃ.

Ibid. — οὐδ' ἴσασι μέγ' ὄφελος μέγα τε κτεάνοισι] μέγα ἔργα quæ dicat Hesiodus non perceperunt interpretes: Ac primum Moschopulus, qui μέγα reddit σύμπασιν τοῖς ἐν ἀνθρώποις, neque Tzetzes, qui σπανίως μὲν ἀφελεῖ, multo minus Latini, qui *mediocria* reddiderunt. Philosophi sæpe μέγιστον dicunt id quod in vnaquaque re bona maximum est. Sic & apud Platonem μεγίστως λέγειν vbique est, optime & verissime dicere: quod quia obseruatũ non est, & ex eo Hesiodi nostri locus dependet, vnum & alterum locum, quo id probabimus, adducemus. Plato Phædone: τοῦτο δὲ φίλιον ἐστὶ τοῦ, παντὶ δῆλον εἶναι, ὅτι ἐκεῖνο τὸ ἀγαθὸν καὶ τέλειον. ἐρωτᾷ οὖν ἡμᾶς ἐκεῖνος τοιοῦτον; τοῖς μὲν ἄλλοις ἐπιτιμᾷ ἐκεῖνος ὡς οὐ πειθομένοις, τοῖς δὲ ὀρθῶς ἐρῶσι, καὶ οὐκ ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου καὶ τοῖς ἄλλοις τὰ αὐτῶν εἶναι ἐκείνοις ἐπιτιμᾷ; πολὺ δὴ τὸν ὄντως ὄντα, ὡς ἔστιν, πολὺν χρόνον ἀνάγκη, καὶ ἐπὶ πολὺ γιγνόμενον σμικρὸν ἐπιδημεῖν, πᾶσαν ἀνάγκην ἐκείνῳ τοῦτο φίλιον. ἐπιδημῶν οὖν μεγίστως; Ἔμοιγε δοκεῖ ὁ Κέβης: id est: *Illud certe antea existimabam apud omnes ita confessum esse, edendo bibendoque illud fieri. Postquam enim cibus caro carni accesserit, effectum similiter esse, atque ita eadem ratione re-*

ne reliquis quæ cum singulis maxime conueniunt, maximoque ijs propria sunt, tunc illud quod minimum est, maximum postea existere: atque ita minimum quemque hominem maximum euadere. Ita tum temporis arbitrabar: nonne tibi videor optime? Omnino inquit Cebes. Vbi cum ex præcedentibus, tum ex Ceberis responso videmus manifeste quid sit μεγίστου. ita μέγιστον paulo ante Dialogo eodem: τῷ ἐναντίῳ τούτῳ οἶμαι σοὶ δόξαι ἂν ἐμοῦ ἀλλοῖα διεξιέναι, πρὸς σῶμα καί τις λέγων ἀντὶ ψυχῆς περὶ αὐτοῦ, μόριά τινα φαίνοιτο λέγειν, ἃ ἡ ψυχὴ μὲν πολὺ χρεῖττόν ἐστι, τὸ δὲ σῶμα ἀσθενέστερον καὶ ἐλαττοτιμότερον: id est, *Eodem modo ad corpus se habeat anima, ac si quis eadem de illis diceret, optime mihi dicere viderentur: animam, minorum temporis longissimi esse, corpus vero imbecillius, minorisque temporis.* Hesiodus postquam exemplum τῶν πονούντων adduxit, πρὸς ἔργα μόχθων adhortatur fratrem Persen, id est, *labores indefatigatos:* causam addit: Ὡς καί τε θεοῖσι βίοτον πάντεσσι τελεσσί. Porrò τὰ πάντων non nisi ex maximis quibuscunque cõtingit. τὰ ἔσχατον autem est τὰ πέρατα, *extremum reiterminus.* Theocritus in epigrammatis victorem quendam celebrat Demotelem, quem ait μέγιστον γενέσθαι ἐν πᾶσι, quod est, *excellisse in omnibus*, contra ac existimant interpretes:

Δαμοτέλης ὁ χρυσὸς, ὁ τὸν πρίν᾽ ἐν Διόνυσι,

Καὶ σὺ τὸ ἄλσος ἅπαν θεῶν μεγίστων ἀνάθεις,
Μέγιστος ἦν ἐν πᾶσι· χορῷ δ᾽ ἐνεκίνεον ἵππων
Ἀστέρες, ἢ τὸ καλὸν ἢ τὸ μεγαλοπρεπὲς
ὁρῶν.

Eodem modo Hesiodus in epiraphio, quod Pindaro asscribitur, μέγιστα σοφίας habere dicitur, id est, *multum sapientiæ*, vel, *in sapientiâ excellere*, id enim quod optimum est extra mediocritatem esse non potest, quia alias ad vitium deflecteret, & τὸ σωφρονεῖν ἢ τὸ καλὸν transscenderet, μέγιστον igitur est τὸ ἄριστον in omni re præclarâ. μέγιστος est in omnibus Demoteles, id est, *excellens*: μέγιστα ἔργα laudat Hesiodus, id est, τὰ εἰς μάλιστα συντείνοντα, τὰ πολλά. quod interpretes Græci minimè obseruarunt, multo minus alij.

Ibid: Ἔργον δ᾽ οὐδὲν ὄνειδος] Delicatos certe oportet fuisse veteres qui in hoc versu ἀδιαφορίαν scripsisse Hesiodum voluerint: ita vt hæc verba Socrati pronuntiata fraudi fuerint. Eustathius: Σημείωσαι ὅτι τὸ, ἔργον δ᾽ οὐδὲν ὄνειδος, ὁ δέ φησιν Ἡσίοδος· οὐκοῦν μὲν γὰρ ἀσκητὴς χαρίεν, ἔλαφρὸν δὲ σοφὸν Σωκρατίζον, ἐκ βαθείας λέξεως ψυχρὸν τὸ, ἔργον δ᾽ οὐδὲν ἄρρενος, ἤγουν οὐδὲν τί θῆλυ ὄνειδος· τὸ δὲ ἔργοις ἀναδῆσαι ἰσοπαλὲς ἀναφαίτῃσι, οἷόν φησιν ἀστρατίζων ἐς ἐργοδότην, ἤγουν οὐδαμοῦ ἐργασίαν, πάντα φαίλην, καὶ ἀπὸ χρηστὰ, ἵνα δὲ ᾖ τῷ ἐργαζομένῳ· καὶ πάντῃδεν ἰδιάζει τὸ ἀδιαφορεῖν ἐκεῖ τὸ σπάνιον. Sed Plutarcho accuratissimo scriptore, & Hesiodi olim interprete, quid faciemus, qui hoc propemodum modo hunc versum Hesiodi vsurpauit? ὡς δὲ τοῖς πάνυ χρῶνται, καθ᾽ Ἡσίοδον, ἔργον οὐδὲν ὄνειδος, οὐδὲ τίχνη διαφορεῖ φησι. Cum tamen τὸ οὐδὲν non ad ἔργον sed ad τὸ ὄνειδος referendum sit. Sed nihil est vsitatius quam elegantiæ causâ ad vsum alium Homeri & Hesiodi versus transferre. Quod si propterea procedat hæc calumnia, singulis versibus peccauit Homerus, nisi ignoremus delicias τῆς παροιμίας.

pag. 77. Εἰ γάρ τι καὶ χρῆμ᾽ ἐγχώριον ἄλλο χάνῃ] Elegantissimum est illud ἄλλο, quo hoc loco eâ ratione vsus est, quâ frequenter scriptores Attici τὸ ἄλλο. Sic apud Lucianum Venus in Iudicio Dearum, cum instaret Mercurius, vt causam sciret, cur de Paride tam studiosè inquireret, respõdet, ἄλλως ἐφίεμαι· est igitur χρῆμα ἄλλο, ἢ βλάβη, ἢ ἀτυχία ἀπροσδόκητος, ἀβλαβὲς δὲ καὶ ἀζήμιον τὸ ἄλλο, detrimentum hinc infortunium inexpectatum & fortuitum. χρῆ-

μα ἄλλο vocat. Virgilius, quod animadvertisum non bene fuit, quod Græci ἀλλοῖον dicunt, tantum reddit. Sic in illo Silenii:

Serta procul tantum capiti delapsa iacebant,

οἱ τέφρωσι ἄλλοις ἴσασιν. Quintus Calaber vitam humanam, τὸν βίον, vocat ἄλλον, ideo quia mala bonis, bonis mala sine vllâ ratione attribuuntur. Locus est elegantissimus elegantis poetæ:

——τὰ δ' ἄλλυδις ἄλλα φέρουσι
Πνοιὴ δὲ ἀνέμοιο ἢ ἀέλιος πολὺ μᾶλλον ἐοικὼς
Ἀμφιχυθὲν λιγέως λοιχὸν ἐπιστρέφεται.
Οὔτε τιν' ἄλλον ἔτι πρόφρων ἐσορᾷ βροτέων.

pag. 84. ἀνὴρ δ' ἐν πυθμένι φαίδιμος] Scribo ἀνὴρ poetis sicut ἀνὴρ μὲν πανάφαντος Ἑρμῆς est ἄνδρα: sic ἄνδρα μὲν γεωργοῦντα idem est quod *serum*: quam obtemperant quotquot hæc tangunt scriptores *serum* vertunt. Sic in Catalectis Virgilii:

Et helluato sera patrimonia
In fratre parcimonia.

Namque hunc respicit ὁ γεωπόνος: quod non fugit quoque magnum Scaligerum. *sera parsimonia*, ἀνὴρ φειδὼ, sicut ἀνὴρ ὑβρὶς, & similia. Dubitandum non est.

pag. 88. φυτεύειν δὲ χρὴ] Hic versus quàm inepte cum sequenti cohæreat, fieri non potest, quin animadvertat quivis, nam planè τὸ ἀναγκαῖον desideratur. Hinc factum vt Proclus, tanquam transiliat hæc, de rei tus verborum incongruentiâ. Ego dubitare non possum Hesiodum hoc modo omnino scripsisse, & transponendos esse hos versus:

Μνᾶσθαι δ' ἐπὶ πᾶσι σὺ ζεὺς πατρὸς ἐπάντων,
Ἠμὲν ὅπως ἐπὶ ἔργον ἀρηρόμενον τὸ πρῶτον
Φυτεύειν· ἐν δὲ χρὴ ἀνέμους ἐσέρχεσθαι τε πρὸς ἠῶ.

Hujus rei causa sequitur, quæ inter petita erat absurde, interecto illo versu, Φυτὰ Νύμφας: nam τὰ δὲ apud Hesiodum ἀπροσδιόνυσον esse, qui eum tueri rint ignorare non possum. Porrò τὸ μετὰλλοιπὸν ἔτερον πεῖσμα φερέμεν, nimis quam venuste dictum est. Pueri φέρεσθαι dicuntur dum in tenera illâ ætate sunt qua crescunt, nutriunturque, vt & βόσκεσθαι. Tale est illud Sophoclis Aiace:

Τίνος δὲ, παῖδος πόδωκον βόσκω, νέαν
Ψυχὴν ἀταλὸν, μητρὶ τὴν χαριτόνυμον.

idem est; βόσκειν, φέρεσθαι, ἀτάλλειν. mens hæc erit:

Primus vero filius domum paternam
seruet.
Senex vero priusquam moriatur diuina
relinquat
Cretentem: ita enim diuitiæ in ædibus
crescunt.
Iupiter enim pluribus facile plures ad-
iungit opes.

dubitare non possum.

pag. 94. οὐχ ἕνα πάντ' ἐπιλήσεσθαι] non est semper τὸν αὐτὸν, sed & τὸν ἐπιόντα in fructibus: dicebantur autem ἐπιόντες fructus & πολύφορα, cum non minus fecundi essent, quam destinarat cultor: ita ἕνα ἐπιόντα dixit Theocritus τὸν ἄνον, & ne vno quidem die pleno minorem. Et πολυφορία pro frugibus illis celebrabatur, quas Hesiodus πανάρκεας ἐτείας vocat, sicut ὁ πολύφορος ille dicebatur, in quo erant, mariti, vxor, liberi. Et animum πολύφορον, ὅλον τὸν ἑαυτοῦ dicunt poetæ: vnde illud, πολυφόρον εἰς ἑαυτὸν, quod Theocritus ἐπίθετον dixit. Hesiodus elegantèr, οὐχ ἕνα πάντ' ἀπολήσεσθαι ἔργα κομίζοντ' ἐνιαυτὸν. id est, οἱ πολύφορες ἢ ἐπιόντες τὸν πανάρκεας κομίζοντ' ἐνιαυτὸν.

Ibid. κέντρον χαλκεῖον] Notarunt iam olim viri docti Philosophum in Œconomicis etiam τὸν κέντρον pro coniuge sumere. In iure certe Attico etiam

[illegible] ΜΑΙΟΚΤΕΝΟΣ, id est, *Ejusmodi uxor accusatum cum domine sum.* Qua occasione Comicus Smicythen perstringens, parumque virilem eundem ei dat. [illegible] Hominibus enim mollibus per contumeliam elegantes commate [illegible] assignabant, quasi eos inter [illegible] cum vxoribus numeratent, quales erant impuri illi senes Lampridius sub Antonino Heliogabalo qui mares sibi adhibebant, sceleris principis sui libidinis affectu.

pag. 110 Εὐριπίδου δ' Ἑλένην male subjicitur ab aliis. Eustathius: [illegible]

pag. 111 Ἑλικὼν ἐν ᾠδῇ Ἡσιόδου Hesiodi est. Pindarus eam partem in hominum vocat, quæ cogitationibus vacat alimi [illegible] Nunc dubium est quin huc referri Aristarchus cum in illo Theogoniæ loco, [illegible] Vetus Scholiasta ad Theogoniam: Ἀείσατε τὴν προοίμιον, [illegible] Eustathius: [illegible]

non iboli Hadriaco ut mon[illegible] Ephemeride [illegible] disputatum, quid [illegible] Philosophus in Problematis cum hoc modo numeret tam adducit [illegible] loco quidam ait quos fuit ut sumus Cameraqius, Κοινὰ legendum [illegible] enim dicunt [illegible] ponitur ab Hesychio. Sed mirum vicit doctis nisi tam [illegible] aquam habito, præsertim qui [illegible] Aristotelem cognatam habeant. [illegible] alterum constituit [illegible] quæ sequuntur elegantes [illegible] ἐν τῷ, id est, *tempore utrum, & utrum*, vel, *utrumvis tempus est.* Hac ratione Philosophus elegantem dixit Hesiodum salutationem mutuorum virorum ortam in potentiam constituere [illegible] Non vacabat Aristoteli aliud agenti cifare veteres illos [illegible] quæ sequuntur, Μάλιστα δὲ [illegible] Propterea elegantem oratione dixit [illegible] ἐν τῷ, *sioni poeta Hesiodus dixit de tempore quæ viros certare.* Quod hinc deluto [illegible] Diximus supra Heliodorum in libris Ἐφημερίδων doctrinam compecti: [illegible] dixitque hic postquam ver absolvit, quid agendum sit [illegible] Non intellexerunt hæc interpretes, ne primo Molchopulus quantum a sensu hostium [illegible] perspicuitatem, cum [illegible] reddit satis superque [illegible] probabilitas, ne iterum hic repetamus, libro nostro linguam,

contrà Tzetzem, Ephemeridum rationem in operibus Hesiodi non in diebus esse: cum autem designatio eius passim fere sparsa sit, manifestè tamen ibi incipere: Μὴν ἡ λευκώλενος. Ita vt tota agriculturæ doctrina in Ephemeride desinat. Hesiodus postquam Ephemeridem suam cum anno terminauit, cuius doctrina ab hyeme incipit, in Autumno desinit, totam simul Ephemeridis doctrinam & agriculturæ tali clausula concludit: Πλειὼν ἢ κὶ χθονὸς ἄμμορος ἔσῃ. quod interpretes Latini, secuti Græcos, reddiderunt, *Annus vere per terram accommodus fit.* Ineptissime. Multum torsit omnes illud κὶ χθονὸς, quæ verba absoluunt Agriculturæ præcepta, simulque ad nauigationem viam præparant: ita vt illud quod sequitur, Νῆα δ' ἐυσταλέην ita cum hoc cohæreat. quia enim τῇ Ἡσιοδείῳ veteres arare vt incipiebant (quod Bœotes vnâ voce βουτὸν dicebant, Hesychius, Βουτὸν, ἀροτρεῖν ὅτι ἡ Βοιωτία λέξις) ita nauigare desinebant, eleganter Hesiodus hac occasione alteram Œconomiæ rationem orditur. At Proclus optimè ad hunc locum notarat, πλειὼν ἐνιαυτὸς, ἢ δὲ γῆ ἔργα ἔτι καὶ πόνους ἔχει: potuisset tamen melius alijs consulere infra: si pro illis, ἀπὸ τοῦτο τοῦ ἔτους, ὁ ἐνιαυτὸς ὅλος ἀμβλύνεται ἔτι, notasset, ὁ ἐνιαυτὸς ὅλος πολυπονώτατός ἐστιν. Tzetzes nugari maluit, quæ hic omitti poterant. ἄμμορος igitur est τὸ πολυπονούμενον: κὶ χθονὸς, est κὶ τῆς χθονὸς ἄμμορος: nam ita traxit ad νῆα δ' ἐυσταλέην. Absoluto totius anni tempore concludit Ephemeridis doctrinam his verbis: Πλειὼν ἢ κὶ χθονὸς ἄμμορος ἔσῃ. *Ita annus in opere rustico absolutus est.* Ita intelligendum.

Pag. 145. Μίσγε γυναῖκας] Non intellexerant hæc interpretes. Hesiodus μίσγειν ἀνδρὶ γυναῖκα vocauit τὸ ἐμβαίνειν τῷ ἀνδρὶ. Sic eleganter, ἀνδρὶ δὲ γυναικὸς ἐπιβαίνειν: quamobrem quæ Moschopulus, Proclus, Tzetzes ad τεκνοποιΐαν hic dicunt, ostendunt eos non bene mentem Hesiodi vidisse, dum suadet μίσγε γυναῖκας, suadet vt procreator vsque ad ætatem maneat, quia vsitatissimus alter ille μίσγειν, veris nimirum, ἐρωτικὸς sit, quod quid sit suo loco ad interpretes dicimus.

Pag. 148. Καὶ ἐν ἀμφιγύοις δόμοις] Strobæus, ἐν ἀμφὶ γύοις δόμοις.

Pag. 154. Μηδὲ πλευστὸν ἄγεσθαι] vt hoc præceptũ, quod est ἀεὶ συμβάλλειν & συναθροίζειν, quæ collatis ab vnoquoque sumptibus instituebantur, constet sibi, sublatâ distinctione, ita lego: Μηδὲ πλευστὸν ἄγεσθαι ἀθροίσματος ἔτι. Ἐν ἀνδρὸς ἀθύρματα κεῖται, πλείων δ' ἀπόληται. Sensus est hoc modo mire directus & perspicuus.

Μηδ' ἐπ' ἀνοσίοις τάφοις ἵζειν.] Notum est omnibus quàm multa de his versiculis: cæterum cur hoc præceptum de non mouendis sepulchris ad νεῶν ἀναγωγίαν spectet, nunquam ostendere potuerunt. Nos hos versus hoc modo transponendos esse dubitare non possumus, licet intercedentibus omnibus Grammaticorũ tribus, qui nimium misere truncarunt, mutilarunt, auxerunt, transposuerunt olim, tanquam vultures quidam, Homerum & Hesiodum:

Μηδὲ γυναικὸς λευκῷ χρὼς φαιδρύνεσθαι
Πεῖρε δὲ δουλοσύνης, ὅτ' ἀλὴς ἀέκοντος ἀνάγκης,

Μηδὲ δόμους ἀπάνευθε λοιμοῦ νέον οἰκίζειν
Ἀλλὰ νεὼς ἀγαγεῖν ἔτι χρὼς ὅτε τοι πρὸ πόνοιο

Πόντος.

Quàm curâ veteres distinxerint τὰ ἀφροδίσια & λουτρὰ, quæ γυναικεῖα vocabant, & absolutè λουτρὰ in deliciarum descriptionibus, Lampridius *lauacra muliebria*, Capitolinus *ornatissimos*, vt viri magni nuper notarunt, pueris notum est, cum ex alijs tum ex Comico, qui

disciplinam Athenien-
sium considerari vult. Pueri autem ἀγαπητοὶ, & διδασκάλων omnia com-
munia cum matribus habebant, διδάσκω quidem, αἶσα, id est, ipsum gynæceum: monet Hesiodus ne eiusmodi puerulos matrum ἀγκῶνας assuescere sinant, ex disciplina veteri, quia ἀνάνδρους τὰ σώματα ex aqua repore existimabant. Sensus erit ita perspicuus planeque vt nihil supra, hoc modo.

Neque mulebri lenocinio corpus purgare
Puerum sinas duodecempem, quia masculi efficiat,
Neque duodecim mensium, nocet ei illud
æquali modo [sequitur
Vira. duramenim suo tempore de hac re
Pœna.

apparet hinc ante omnia præceptum εἰς ἀνάνδρους hoc non spectare quod sopsim considerabimus.

Μηδ' ἐπ' ἀνάνδροις γ' ἧσι] ἀνάνδρους sunt virbus de quibus Mitaūpille elegantissimè paternis μάκωσι τὰ ἀνάνδρια quo hic Hesiodus vtitur, satis ex illo Platonis apparet tertio de legibus. Οἷον ἂν τοῖς νομοθέταις ἡ μεγίστη τῶν μέμψεων, ἰσόπτα αὐτοῖς πρὰ καταστάζειν φύσεις, ἢν ἐν ἄλλαις νομοθετημέναις πόλεσι μηχανῶνται δέ τις ζητῆσις τε κτῆσιν χρεῶν, ἢ χεσῶν διάλυσιν, ὁρῶν, ὡς ἐν ἂν δύναιτο αὖθις ἑαυτῶν γιγνόμενα τὸ ἴσον ἱκανῶς, ὡς ἐπιχειροῦντι δὴ νομοθέτῃ κινεῖν τι τοιοῦτον τι πᾶς ἀπαντᾷ λέγων, μὴ κινεῖν τὰ ἀνάνδρια. Et Eusebius Præparat. Euang. Lib. 3. Ἡμᾶς δὲ τὰ μέγιστα ἀσκεῖν τὰς ὕπνου ἐμφανεῖς καὶ ἐπιφανεῖς δαιμόνιες ἐν ὕδατι λόγῳ τιθεμένους· ἄντικρυς δ' ἀφαιρουμένους, δεῖν σίζειν ἕκαστον τὰ πάτρια, μηδὲ κινεῖν τὰ ἀνάνδρια, σωιζεῖν δ' ἐν ἀφέσεσι τῆς πατρῴου εὐσεβείας, ἀλλὰ μὴ πολυπραγμονεῖν ἕρωτι καινοτομίας. καθίζειν ἐπ' ἀκινήτοις, pro κινεῖν τὰ ἀκίνητα quam eleganter dictum sit ostendimus ad Proclum.

ἡ δ' ἄμεινον] vetus clausula qua potissimum vtebantur in interdictis suis veteres principes, erat, ἡ δ' ἄμεινον. Sic apud Herodotum in cautione sepulchrali in Spiranhio Nitocridis: Εἴ τις ἐμεῦ ὕστερον βασιλεύων βασιλεύσι, ἢ τῶν ἐκγόνων τις ἐμεῦ, ἀνοίξας τὸν τάφον, λάβῃ ἐνέκα χρήματος· μὴ μιν τότε μὴ κατάκτα ἡ δ' ἄμεινον: quia autem vulgo eum in Ethicis cautionibus ea vtebantur clausula, Horatius philosophiam alibi, *meliora* dixit, id est, τὰ ἄμεινον.

Cum in compotes vndique nobiles
Libros Platonis Socraticam & denique
Mutare loricis Iberis
Pollicitum meliora, tenues

pollicitum meliora, est, ἐπ' αὐλοποιίας ἀπὸ κοινοῦ ἄμεινον.

Pag. 166. ἀπὸ κοινοῦ.] Erravit vir summus Angelus Politianus, cum tres dies Iouis ab Hesiodo sacros observat, ex hoc loco. Vetustissimi Poëtæ ominis causa vtebantur in eadem voce λοὸς elegantes in narrationibus enim quicunque de re agebant: ita in principio continuo ἦμος, ἦρι φάνη, ὀπταλίδης ἀλέκτωρ ἠῶθεν φαείνῃ, Ἠῶθεν δ' ἀρίστοιτο διὸς μεγάλοιο ἕκητι: Vbi illud postremum ominis causâ ponitur, & ex suppletiuo: nam nihil est quo referatur. Peculiariter autem singulos dies poëtæ ἡμέρας ἐν διὸς dicũt simpliciter. sic in illo ὅσσαι γὰρ νύκτες τε καὶ ἡμέρες εἰσὶ ἐν διὸς εἰσι: autor Megaræ Idyllii Dorici: σὺ δ' ὕστερος λείβεσαι ὕδωρ Νύμφας τε κλαίουσα καὶ ἐν διὸς ἤματ' ὄπωσα. Ita Hesiodus cũ rationem τῶν ἡμερῶν incipit, in genere iubet φυλάσσεσθαι ἤματα ἐν διὸς δυσί, id est simpliciter, *dies quos natura constituit*: ita ea vox millies a Poetis ponitur: Sic Apollonius & Nonnus ἄνεμος ἐν διὸς dixerunt, sicut Hesiodus. ἤματα ἐν διὸς: omnes enim res ominis causa διὸς dicebant: ita vt inde τὸ διὸς ἐν ὀνόματι, in vsu remanserit: sic Theocritus dixit, Μυῖαν ἀπάνδυε, διὸς μέγας βουλεύει: quod etiam veteres magi-

stri

sari videntur ex eo loco ad Homerum notare. Id quod toties poetæ dicunt, Hesiodus hic dixit. At, inquit, id est, His sunt dies de quibus alteri fastus: quicquid non interpretantur, omnis causa dicitur. Atque hæc causa est cur Proclus, qui tam studiose ex more fastilis fuæ, dies perfecturis est, nihil de dicat, nisi quod ita dici existimat. Atqui Hesiodus post hanc formulam diuisionem non solum, sed & aggreditur. Tzetzes ad omnes dies retulit: quamquam more suo nugacissime supra, hic vero . Quæ veniam mereatur qui Grammaticis dissentit, cum ipsi toties à se abeant.

] Nihilum hic nos frustrantur interpretes. Itaque quantùs hæc reiicere poteramus in notas nostras, ad ipsos, ne tamen molestè videamur, in medio multiplex est: dicitur postrema, respectu præteriti. Atque hæc est causa, cur in Nebulis Comicis dicat . Non bene intellexit Ioannes Grammaticus interpres. Quæritur enim cur cum sit finis sit pleruncq. luna, & mensis; cum sit satisfaciendum fœneratoribus, miser tamen Sarepsides agatur? Atque hic interpretis rationes videtur mihi elegantes dicuntur, cum plures sint ultima est mensis veterum. Est autem dies illa quæ vigesimanona est, quæ præcedit. Obseruatum enim veteres, etiam Athenienses ante Solonem quæ Pridie Calendarum: nona & vigesima. Quam nugentur interpretes, qui idem cum esse putant, in notis nostris ad ipsos ostendimus. Quibus deliqua, retenta sunt quæ ad Hesiodi hæc duo obseruanda. Quicquid enim hic peccamus, ad interpretes notatum inuenies.

FINIS NOTARVM IN ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΣ Hesiodi.

CLA-

Clariſs. Doctiſſimoque Viro

BONAVENTVRÆ VVLCANIO

DANIEL HEINSIVS

S. D.

HESIODVM, Vir Clariſſime, dum ſub prælo eſt, leui opera percurrimus, præſertimque librum cui ab Operibus & Diebus inſcriptionem fecit ſiue ὁ ποιητὴς, ſiue aliquis τῶν μετ' αὐτόν. Quæ in illo notanda videbantur, partim ne incepti operis curſum remoraremur, neque prælis difficultatem obiiceremus; partim quod ſub manu quædam naſcerentur, quæ tolli poſſe videbantur, magis quam oſtentationis cauſa, aut gloriolæ captandæ, quam ex aliis authoribus ſperare poteramus, Introductioni noſtræ, quam illi operi ſubiungere viſum erat addidimus. Reſtabant interpretes, nec emendati me hercule, nec vbique probi, & qui ſæpenumero παρερμηνεία τις non ferendâ ſenſum authoris mentemque inuoluerant verius quam proponebant. Quæ res indicanda ſaltem iuuentuti fuit, καὶ τοῖς κινδύνοις ναυμαχίας τοσαύτης ἐξαιτεῖν. Moſchopulum Proclumque, vbi neceſſe fuit, integritati ſuæ reſtituimus. Quæ tranſpoſita manifeſte erant aut alio tranſlata, nec tamen loco ſuo a nobis mota fuerant, ne temeritate peccaremus, indicauimus. Tzetzen auximus, ſuppleuimus, reſtituimus: alterum ex ingenio: alterum ex authoritate Venetæ partim editionis, partim M S. cum quo olim a te collata fuit illa. Quod quamuis omnino peculiare nihil repræſentaret, quod non in Baſilienſi expreſſum eſſet, noluimus tamen vel humanitati tuæ minus debere, vel ignorare τὰς χαείσσας, quo ſtudio, quo ardore, etiam hac ætate rem literariam agas. Merita in me tua, in quorum partem paſſurus ſum venire neminem, alias agnoſcemus, cum occaſionem obtulerit bonus Iupiter, aut Apollo pater. Auctores ſub auſpicio tuo grauiſſimos deguſtaui, eruditionem tuam veneratus ſum, iudicium colui, ingenium ſuſpexi; atque adeo præeunte te, & manu quaſi ducente τῇ Ἑλλοκῇ Ἀφροδίτῃ καὶ ταῖς πατρίδοις Χάρισι δύσιν ἱρξαμεν. Multorum igitur nomine cum iam olim tuus ſim, poſtremum nunc beneficium amplector, quo labori huic noſtro pro parte tua deeſſe noluiſti: pro quo quicquid huius eſt tibi offerendum arbitramur. Ita tamen vt pro reliquis omnibus animum noſtrum apud te obſidem relinquamus. Vale Vir Clariſſime, & nos amare perge.

DAN. HEINSII
NOTÆ
ET ANIMADVERSIONES
IN
MANVELEM MOSCHOPVLVM,
PROCLVM DIADOCHVM,
IOANNEM TZETZEM,
Ἔ ΡΓΩΝ ΚΑΙ Ἡ ΜΕΡΩΝ
Hesiodi Interpretes.

AMICO LECTORI.

Quæ in reliquis Hesiodi interpretibus a nobis præstita sunt, facile ea per te videbis, vt & ea quæ in Tzetzen obseruamus, animaduertimus: cæterum consilij nostri in editione eius ignarum te esse noluimus. Exemplaribus duobus vsi sumus, altero mutilo, sed quod ex M. S. codice supplenerat C. V. Bonauentura Vulcanius: altero Basilensi, sed in quo omnia excusa erant, quæ in altero ex M S. accesserant, quod longe emendatissimum ab omnibus semper habitum est. Hoc ipsum infinitis in locis corruptum vitiatumque, ita vt sæpius linea aliquot bisterve inculcarentur, & glossemata multa ineptissime irrepsisse apparerent, partim ingenio, vbi ab vtrâque editione destituebamur; partim iudicio, accedente Venetæ editionis authoritate, quæ etsi mutila, & multis partibus corruptior, nonnullis tamen in locis ad veram lectionem, qua destituebamur, nobis præiuit, emendauimus. Sed cum sæpe integris pericommatibus & periodis, quæ idem notarent, hæ editiones differrent; ea quæ meliora nobis videbantur ex Basilensi retinuimus: cætera secundum Venetam emendauimus. Quorum singulorum in Notis rationem reddere nec potuimus, nec voluimus. Typographica porro menda, quorsum notare attinet; aut articulum alibi amissum, alibi superuacuum, quod non raro factum fuit. Sufficit nobis si ex iis quæ in hunc Grammaticum, eiusq. emendationem, collata a nobis sunt, Hesiodo aliquantulum lucis allatum videbis.

IN PRÆFATIONEM TZETZÆ.

Pag. 1. ΕΞΗΓΗΣΙΣ ΤΟΥ ΣΟΦΩΤΑΤΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ εἰς ΤΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΤΑΣ ΗΜΕΡΑΣ ΤΟΥ ΗΣΙΟΔΟΥ.] Huius inscriptionis autor quisquis fuit, recentissimus fuisse videtur, eamque agnouisse diuisionē librorum, quæ hodie obtinet: in qua tertius quasi liber, aut saltem peculiaris totius operis pars, constituitur, illa, quæ ΗΜΕΡΑΙ inscribitur, vbi nimirum τῶν ἡμερῶν ratio incipit: alias enim sufficeret dixisse, ΕΙΣ ΤΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΣ, sine articulo illo, qui peculiarem quasi partem τὰς ἡμέρας statuit. Tzetzes, vt paulo inferius videbimus, etiam dedita operâ, inscriptionem totius operis generalem ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΣ facit. Nec ignoramus propterea ab aliis hoc quoque modo citari: sic Homeri interpres ad primum Iliados: Ἥρωας δέ φασι κληθῆναι, ἀπὸ τῆς ἀρετῆς, ἢ ἀπὸ τοῦ ἀήρ, ὡς φασιν Ἡσίοδος ἐν τοῖς ἔργοις καὶ ταῖς ἡμέραις. & Patriarcha Photius ex antiquiore notat τὰ ἔργα καὶ τὰς ἡμέρας Ἡσιόδου ἔχειν τὴν τοῦ Σελεύκου τοῦ Νικάτορος κεφαλήν repertas fuisse, ne alios adducamus: quanuis priora illa: τὰ σοφώτατα &c. ætatem suam præ se ferant, quæ non Grammaticis modo sed & antiquioribus authoribus a sequiori ætate præfigi solent. Sic Nonni Dionysiacorum pro eo qui hodie legitur in MSS. fuit: τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου Νόννου Διονυσιακά: vt in ἀνεκδότοις Caroli Vtenhouij ad doctissimum Falckenburgium vidi. Quæ manu librarij sæpe appingi solere fit verisimile.

pag. C. 1. Tzetzes: γεγόασι δὲ τούτων τῶν ποιητῶν ἄνδρες ὀνομασὶ πέντε] Ita rescripsimus, cum Basiliensis editio male, τέσσαρες, haberet, quod repugnat numero eorum, quos, poetas esse ait, etiam secundum calculum aliorum: sunt enim hi quinque quibus hoc nomen ἀφωνύμως fuisse ait: Homerus, Antimachus, Panyasis, Pisander, & Hesiodus. De operibus eorum quibus πανὸς titulum meruerunt, multi: nam & apud Suidam quod de Panyasi scribitur in collectaneis illius Grammatici, Πανύασιν ἐν πενταῖς τάξεως μέτρον, καὶ δέ πρὸς τὴν Ἡσίοδον, καὶ Ἀντίμαχον: in eo τὰ, πενταῖς, vt hoc loco, sumitur.

Ibid. Tzetzes: Ὅμηρος ὁ παλαιὸς, Ἀντίμαχος ὁ Κολοφώνιος] ita edere maluimus, cum tam Veneta editio, quam Basiliensis, ὁ πολὺς Ὅμηρος, haberet. Cæterum ita Homerus ὁ ἁπλοῦς dicitur, ad distinctionem Homeri τοῦ τραγῳδοῦ, qui ad Pleiada Tragicorum pertinebat: Homeri item τοῦ Εὐφορίωνος, quem coætaneum Hesiodi statuit Tzetzes, & multorum aliorum recentiorum. Porro ita poetam a Grammaticis plerumque adduci notissimum est. nam & ipse voce hac infra, cum de Homero loquitur, Tzetzes vtitur, cum inquit: Ἀλλ' ἴσως ὁ ἐπὶ τοῦ Ἡσιόδου ἰσόχρονος, ὁ τοῦ Εὐφορίωνος πατὴρ, ὁ Φωκεὺς, ὁ καὶ τούτῳ τῷ Ἕλληνι ζήλῳ τοῦ ἐπὶ τοῦ Ἰδίου σπεῦσαι ἀνδρὸς, τῇ ὁμωνυμίᾳ πλατυνόμενοι, λέγειν τὸν ἁπλοῦν. Ὅμηρον γὰρ πολλοὶ γεγόνασιν ἕτεροι, ζήλῳ τοῦ παλαιοῦ, τῷ τοῦτο κλῆσιν λαμβάνοντες. Ortum autem hoc mendum est, ex more contrahendi MSS. ex παλαιὸς, πολὺς. idem Tzetzes infra: βίβλος μὲν κτ. ἐκαίδεκα συνεγράψατο. Ὅμηρος δὲ ὁ παλαιὸς ἓν.

pag. 2. C. 2. Tzetzes: καὶ ἐχεμυθος, καὶ ἀχνυτος ὤν] in editione Basiliensi legebatur, ἦ σὲι τὸν Ἑλικῶνα πιμαίνων, ἐχεμυθος καὶ ἄχνυτος ὤν. verba illa, σὲι τὸν Ἑλικῶνα πιμαίνων, induximus, vt glosse-

ma, nõ ſine ſuffragio Venetæ editionis, quæ habebat manifeſtè, ἡ ἐκγονὸς τῆς Δύσπνοος ὤν, σύπνος τις ἀεὶ ἑαυτὸν γεγονώς. Reliqua vero non agnoſcebat: quod nos ſecuti τὸ ἡ ſimpliciter in τῇ mutauimus: quanuis ex eo & ἤπι fieri commode poſſit. Ita ne minima quidem lectorem celamus.

Pag. 2 C. 2. Tzet. Καὶ γὰρ τῇ Ἀθηνᾷ πάντως τὴν παρθένον τῇ διαφθορᾷ ἀφίξονται, γυμνάζεσθαι τοῦτον, ἀλλ' ἐν σοφίσμασιν] In Baſilienſi editione ſcriptum erat, γυμνάζεσθαι πάντων: ex quo nos fecimus τοῦτον. Recte procul dubio. In Veneta hæc mutila erant.

Pag. 3 C. 1. Tzet. Καὶ φασὶ τὸν Ὅμηρον τὰ Κυπρίᾳ λαμβάνειν] Ita emendauit Illuſtris Scaliger, cum legeretur, τῇ πάσῃ, in Baſilienſi.

Ibid. Tzet. ὁ δὲ Παρίδης ἔκρινε νικᾶν Ἡσίοδον] In emendatiſſimâ editione legebatur, ὁ δὲ Παρίδης ἔκρινε καὐτὸν Ἡσίοδον, ὡς ἐρίζειν, τῇ & c. ne ſenſus ſuſpenſus eſſet, ex καὐτὸν, νικᾶν faciendum fuit.

Ibid. C. 2. Tzet. Ὁλοὶ ἐτῶν ἀνήρ] In his verſibus quædam erant, quæ cum metro pugnabant, quæ facile emendare fuit. Quædam etiam quæ cum idoneo ſenſu: verſus enim vltimus ita legebatur: Καὶ δή τι διαφέρεσθαι τέλος παρωμόνον ἔᾳ. Scripſimus autem ex libello, qui Ὅμηρου τῇ Ἡσιόδου ἀγῶνι vulgo inſcribitur, vbi hi verſus, & quædam præterea, quæ hic ſunt, leguntur, Κεῖθι δή τι. Agit enim de loco vbi morituri erat.

Ibid. Tzet. Ὅσσα κλείσασθαι γῆ Μινυάς] ita edidimus, cum male in Baſilienſi, κλείσασθαι, eſſet. Tertius a principio verſus ita in eâdem editione concipiebatur, quemadmodum expreſſimus in hac noſtrâ:

Ἡσιόδου τε παλαιὸν ἐν ἀνθρώποις κλέος ἔᾳ,

vt & lib. Anthologiæ 3. tit. εἰς ποιητάς. At in Pauſaniæ Bœoticis melius elegantiuſque:

Ἡσιόδου τε παλαιὸν ἐν Ἑλλάδι κῦδος ὀρεῦ:

Quod ego in meâ huius Epigrammatis verſione ſecutus ſum, quæ ita habet:

Fertilis Heſiodum produxit frugibus Aſcra:
Oſſa viri Minyûm Martia terra tegit,
Heſiodi, cuius miratur Græcia laudes:
Nec tulit huic quenquam cognitione parem.

in certamine Homeri & Heſiodi, γῆ Μινυάς legitur, verſu ſecundo: & 3. ſicut edidimus.

Ibid. Tzet. Ἀλλ' ἐπεὶ μὲν δὴ ταῦτα κατελίξαμεν] Baſilienſis editio habebat: ἀλλ' ἐπεὶ μὲν τὰ σφὶ τὸν ποιητὴν καταλίξαμεν. Sed ſimpliciſſimum ſecuti ſumus. Cl. Vulcanius ex M. S. ad oram libri ſui notarat: Ἀλλ' ἐπεὶ μὲν τὰ σφὶ τὸν ποιητήν: quod magis placet.

pag. 4. Tzet. ἤπι διδασκαλία γεωργίας τῇ ἡμερῶν καθ' ἃς δεῖ τόδε ποιεῖν] melius dixiſſet & verius, καθ' ἃς δεῖ τόδε ἢ τόδε ποιεῖν: ita etiam reliquas œconomiæ partes admitteret, quas iam excludit.

Ibid. Tzet. Ἀπατᾶσθαι, Θεογονίας, Ἡρωογονίας, Γυναικῶν καταλόγου] Deceptus fuit Tzetzes cum reliquis ſui temporis hominibus in Heſiodi librorum enumeratione: At primo ad Ἀσπίδα quod attinet peccat, cum eam ex catalogorum numero tollit: Secundo cum ſolius Γυναικῶν καταλόγου meminit: niſi forte illud, τῇ πρὸ λοιπῶν, ad reliquos Heſiodi catalogos referamus: quod mihi neutiquam veriſimile ſit. Tertij Heſiodi catalogi pars fuit Ἀσπίς. Nec aliud voluit antiqui argumenti, quod etiammum illi libro præfigitur, autor, cuius hæc verba ſunt: Τῆς Ἀσπίδος ἡ ἀρχὴ ἐν τῷ δ' καταλόγῳ φέρεται μέχρι στίχων τῇ α'.

Ibid. Tzet. γυναικῶν καταλόγου.] Ad diſtinctionem aliorum Catalogorum: noſtim enim falli ex Heſychio, vel parum caute notante, vel corrupto, viros doctos, cum magni nominis quibuſdam, qui καταλόγων Ἡσιόδου cum ſimpliciter citatur, ad τὰς ἠοίας referunt.

At

At cum Stephanus, cū Eustathius, cum alij Ἡσιόδου κατ' ἀλογον citant, τῶν ἡμερολογίας, aut τὰς ἡμερολογίας ἡμέρας plerumque intelligunt: quod cum fructu obseruabis. Apollonij interpres manifeste distinguit ἡμέρας, & κατάλογον, ad lib. 2. πυκνῶς δ' Φινέα φησιν Ἡσίοδος ἐν μεγάλαις ἠοίαις, ὅτι Φείξῳ τῷ ὀδὸν ἡμῖν φρασι, ἐν δὲ τῇ δ' καταλόγῳ, ἐπεσθλὴ τ' μαχήσων χρόνον, τῆς ὄψεως σημαίνειν. Hesychius cum interpretatur ἠοῖαι, ὁ κατάλογος Ἡσιόδου, non dubium est quin desit numerus, qui fortasse ita supplendus esset, ἠοῖαι, ὁ δ' κατάλογος Ἡσιόδου. Video enim ἠοίας ordine quartas fuisse: quas δ' κατάλογον vocant. Atque hoc est quod vult loco supra adducto magister, qui ἐν δὲ καταλόγῳ Ἀστρίδα Ἡσιόδου φέρεσθαι scribit. Sic cum ὁ τὰ ἐθνικὰ γράψας, quem Stephanum vulgo dicimus, hos versus citat in hunc modum: Ἡσιόδος κατὰ λόγον·

Κλῦτε μοι Νηλῆος παλαιγενέος ἀγλαὰ τέκνα
Ἔρδετε· δωδέκατος γὰρ ἐτήσιος ἐστὶν ἀοιδός
Νέσσων,
Ζηνὸς ἐών, ἐτύχησε παρ' Ἱππολάμειαι
Γερήνιος.

& paulo post, dubium non est, quin scripserit: Ἡσίοδος κατὰ λόγον γ', quæ litera cum voce coaluit, & in ἀμυδὶς mutata est.

Ibid. Tzet. ὅτι δὲ ἐν ἀρχῇ ἀντιδιαστολὴν τῆς τῶν μεγάλου Ὀρφέως ἔργων, καὶ ἡμερῶν, ἢν & c.] Hoc loco glossema fœdum, quod in emēdatissimo codice erat, eiecimus: ὧν ἔργων Ὀρφέως, ὅτι τῶν περὶ γεωργίας: quod non tam imperiti hominis est, quam vacui, & qui, quod ageret, non haberet. Id propterea nos loco mouere partim ex iudicio nostro, partim ex authoritate Venetæ non dubitauimus.

Ibid. Tzet. Ὅπως ἂν] Ineptissime hic versus ita conceptus legebatur, Ὅπως ἀν παῖδα σιλλυβὰ πωΐσσετο. Illustris vero Scaliger, ita vt edidimus emendandum nos monuit, nimirum, Ὅπως αὖ παῖδα συλλυβὰν πωΐσσετο: addens præterea, illud πωΐσσετο de Lunâ dictum esse, vt apud Maronem, *parêre*, de aruis & terrâ:

Vt quanuis auido parêrent arua colono.

Quem versum ἐν τῇ τῶ μεγάλω Ὀρφέως ἔργων magnum illum Poetam expressisse dubium non est.

Ibid. C. 2. Tzet. Διὰ παῦτα πάντα τὸ βιβλίον ὀνομάζεται, Ἡσιόδου ἔργα καὶ ἡμέραι] Scribe, διὰ παῦτα παῖ τὸ βιβλίον & c. Notat Grammaticus, inscriptionem totius libri esse Ἔργα καὶ Ἡμέραι: quod probat, id quod supra ostendimus, ineptam esse diuulsionem librorum, quæ hodie obtinet, & τὰς ἡμέρας non esse partem peculiarem, neque aliam. Præterea neque, quod a quibusdam hodie factum est, libros priores, ἔργα tantum vocandos esse, omisso ἡμερῶν nomine: sed opus hoc vnum & integrum Ἔργα καὶ Ἡμέραι inscribi: quod ex eo probare videtur, quia τὸ τῶ μεγάλω Ὀρφέως τῶν τὸ βιβλίον ἔργα καὶ ἡμέραι inscribebatur; quanuis ostenderit vbi ἔργα, vbi ἡμέραι incipiebant: quod & in Hesiodo videmus, & in quouis horum operis parte. Ita enim antiqui de his libris loquebantur, ὑπὸ ἕτερον μέρος Παιδιάς, ὑπὸ Παιδιᾶς μέχρι ἥρων, & ita deinceps μέχρι τῆς ἡμερῶν: nec propterea totidem libros constituerunt: vt in libro singulari ostendimus.

Ibid. Tzet. Καὶ τὰς δικαίας δεξιάμενος, ταῖς δίκαις κατέπεσε τὸν Ἡσίοδον] Inepte in emendatissima editione erat, τὰς δικαίας ἐξηγήμενος: quod locum hic habere non potest. Est autem δεξιὰς vox quâ impense delectantur magistri, ἀντὶ τῆ σοφίας: quare nec mirum si ad τὰς δωροδοκίας Persæ referatur. Apud Eustathium eam vocem reperies frequentatam, non longe aliter: apud Plutarchum eodem modo, ἐν τῇ πρὸς αὖ τὰς δεκ. τ. πολ. τ. φιλ. μετὰ γὰρ τὴν

ἀνάγειν τὸ Καρκινικράτες, δεξιώσεν τὸν δεσπότην. Quo ſpectat & notiſſimum illud Euripidis δεξίωμα, vt nos monebat Illuſtris Scaliger:

Ω' χεῦ τὸ δεξίωμα κάλλιστον βροτοῖς.

Ibid. Tzet. Οὗτος ἔτος τῇ ἀρχῇ βίᾳ, καὶ τῆς ἀζώτου διαγωγῆς αὐτὸν ἀπαγείρων, διὰ τὸ παρόντος βιοτὴν εἰς ἐργασίαν ἀποτέτραπται] emendatiſſima editio εἰς γεωργίαν repræſentabat: maluimus non vna de cauſâ, εἰς ἐργασίαν, cum Venetâ. Atque hactenus Tzetzæ Prolegomena. In quibus nimis diu hæſimus: vices enim ſuas poſcunt duo reliqui.

Pag. 5. C. 1. Moſch. Γῆν, ὅν πάντα οἱ Ἕλληνες] Totum vniuerſum in Deos ſuos diuidebãt οἱ ἔξω: atque hinc intercunte naturâ, & ſingulis rebus, ſingularum quoque partium Deos interire credebant. qua de re illuſtris locus eſt, lib. 6. Epiſt. Plinij Secundi: *Multi ad Deos manus tollere, plures nuſquãm iam Deos vllos, aeternamque illam & noniſſimam noctem interpretabantur.* Atque hæc cauſa eſt, cur Maro, *nihil cœleſtibus debentem*, τὸν παντελῆ vocet, *hominem fato defunctum*, non.

Ibid. id. ἐν ᾧ ὀνόματι τῷ τὸ ὑλικὸν ἔχον, καὶ τὸν δημιουργοῦντα τοῦτο θεὸν αἰτιολογεῖ] Opponit τὸ ὑλικὸν ἔχον, τῷ δημιουργοῦντι αὐτῷ θεῷ. Græci inter Deum inuentorem, & inuentum, voce δῶρον vel δωρεὰ diſtinguunt, & δῶρον, dicunt huius vel illius Dei, τὸ ὑλικὸν ἔχον: ex quibus duobus tota natura conflatur: ex poteſtatibus duabus, dantis & dati. Hinc lucem accipit illud Homeri:

Μήσεσι δῶρ' ἐφέπουσι χρυσῆς Ἀφροδίτης.

Οὗ τὸ ἀποδιδόμενον θεοῦ δῶρον ἐστὶ δῶρον. Tota loci venuſtas conſiſtit in voce δῶρον: nam honeſto nomine δῶρον Ἀφροδίτης nominat rem turpem, τὴν συνουσίαν. Atque ita δῶρον Ἀφροδίτης eſt ἡ συνουσία viri & fœminæ, quæ commendatur ἀπὸ τοῦ δοτικοῦ θεοῦ. Ita & Latini cum de materiali re loquuntur, voce *munera* & *dona* vtuntur. Ouid. Lib. Metamorph. VI. de Mida:

Tum vero ſiue illa ſuâ Cerealiâ dextrâ
Munera contigerat, cerealia dona rigebant:
Siue dapes. &c.

Τὸ δῶρον, eſt id quod *materiale* dicimus, Moſchopulus τὸ ὑλικὸν δυνάμει ἔχον. Sic Moſchopulus ipſe δωρεὰ dixit, vbi hunc eundem verſum exponit: Ω' Μοῦσαι αἱ δοξάζουσαι τῇ δωρεᾷ τὴν ὑμετέρων φδῶν. Interdum rem materialem etiam per vocem διακονικὸν diſtinguunt. Sic Moſchopulus dicit, Ἡφαιστον vocatum fuiſſe olim, τὸ, τὸ διακονικὸν τοῦτο πῦρ, καὶ τὸν δημιουργοῦντα ταῖς διὰ τούτου ἐνεργουμέναις τέχναις, id eſt, τὸ δῶρον, καὶ τὸν θεόν. Tullius, *id quod eſt a Deo natum*, exponit, lib. 2. de Nat. Deorum: *Itaque tum illud, quod erat a Deo natum nomine ipſius Dei nuncupabant, vt cum fruges Cererem appellamus, vinum autem Liberum.* Vbi totam fere ad verbum Moſchopuli ſententiam habes. ex hoc elegantia vocis δίδοναι apud Poetam dependet cum abſolute ponitur, vt in eo: Σοὶ δ' ἐγὼ δίδυμα δῶκα Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω. Σκήπτρον μέν τοι δῶκα τιμαήεντ' ἠδὲ πάντων. &c. Poetæ Græci & Latini, *donum noctis*, *donum ſomni* vocant, mira elegantia, noctem & ſomnum, cum ipſam rem τὸ σωματοειδὲς θεῷ καὶ θεᾷ opponunt. Maro:

Deſeſſum tenebris & dono noctis opacæ.

Homerus:

——— καὶ ὕπνου δῶρον ἔλοντο.

Ibid. id. C. 2. ἄγνοι εἰσὶ μοι ἀπὸ τῆς Πιερίας ὀνείνοι] Non bene hæc intelligunt Græci interpretes: Moſchopulus, cum ἄγνοι, εἰσὶ ἀπὸ Πιερίας reddit; Proclus, cum πλείους, ἐκ Πιερίας ὁρμώμενοι exponit. Poſtremo nec Tzetzes, qui etiam quæſtionem mouere audet, cur hîc ex Pieria Muſas: in Theogonia, ex

Helicone

Heliconas vocet. Quæstio certe non grauis, nec quæ ad Areopagitas referretur: non enim Hesiodum allecuti sunt. Dictum est ergo Μῶσαι Πιερίδες, sicut apud Comicum Σειρηνίδες Κικυνόδες, Nεφ.

Μ. Βάλλ' ἐς κόρακας. τίς δ' ὁ κόψας τὴν θύρας;

Σειρ. Φοίβου θ' ὑὸς Σειρηνίδος Κικυνόδες.

nam Μῶσαι Πιερίδες sunt Πιεριαὶ: sicut Σειρηνίδες Κικυνόδες, & apud Theocritum Χρῶμις Λιβυάδες. Ὡς πατὴρ Λιβύας ἐστὶ Χρῶμις φῶτας ἐείσας. Vulgare hoc est, & tamen si in Proclo notasset hunc errorem Tzetzes, aliquot paginis eum insectaretur, homo putide ambitiosus.

pag. 6. C. 1. Proclus: Ἐκ τῆς ΠΡΟΚΛΟΥ ΔΙΑΔΟΧΟΥ] Διάδοχοι sunt duplices: in philosophicis familijs, qualis est Proclus; in Ecclesiasticis, quales multi. Addebatur autem vox διαδοχῶν causa præceptoris. Πρόκλου igitur διαδόχου, nimirum Πλατωνικοῦ: quod supplet Ammonius ad lib. Philosophi περὶ Ἑρμηνείας, his verbis de præceptore suo: Εἰ δέ τι καὶ ἡμεῖς δυνηθείημεν εἰσηγεῖσθαι περὶ τοῦ βιβλίου σαφήνειαν, ἀναμιμνησθέντες καὶ ἀξηγήσεων τῶν θείων ἡμῶν διδασκάλου Πρόκλου, τοῦ Πλατωνικοῦ διαδόχου, τοῦ εἰς ἄκρον τὸ ἀνθρώπινης φύσεως τοῦτο ἐξηγητικοῦ καὶ δοκιμωτάτου τοῖς παλαιοῖς δόγμασιν, καὶ τοῦ ἐπιστημονικοῦ τῆς φύσεως καὶ ὄντων πείσεσθαι ἀζημίους θ', πολλοῦ ἂν τοῦ λογίου δεῖν χάριν ὁμολογήσαιμεν. Quod testimonium ita honorificum omnibus Tzetzis calumniis oppono: quæ interdum tales sunt, vt totum hominem tangant, & eius existimationem lædant: quod etiamnum hodie δι' ἀγνοιαν fæpe fit, non secus quam si quis trucidet alterum, ἐσφαγῶσθ τὸ λελοιχυῖαν δέμας κεφαλῆς, vt philosophus loquitur. Ex hac porro inscriptione apparet hæc Procli quæ sequuntur excerpta esse tantum. quod si integer ad nos huius hominis peruenisset commentarius, magno nos onere subleuassit, qui nunc aliquid nobis præstare videamur, cum voluntatem afferimus, & studium bonis scriptoribus succurrendi. Multum interim illi debemus, qui hæc nobis reliquæ esse voluerit, quanquam rem pessimi instituti aggressus est, quod eiusmodi virum ἐξέτιμε.

Pag. 7. C. 1. Tzet. οἱ δέ γε ἐπὰ τῶν ἐπάρχοντα αὐτῶν, καὶ τὰς ἐπὰ ζωγραφοῦντας καὶ τὰς ἐπὰ πλάττοντας] Ita scripsimus, potius quam vt emendata editio habebat, ἐπὰ ἀσίας.

Ibid. Tzet. Μελπομένη ᾠδήν.] id est τὴν τραγῳδίαν. Docent magistri veteres ᾄδειν esse τὸ ψαλμῳδεῖν, & vice versa ψαλμῳδεῖν τὸ ᾄδειν, vt & τὸ μελίζειν: ita vt glossatores posterioris præcipue ætatis omnes inter ψαλμῳδεῖν & ᾄδειν non distinguant. Apud Theocriti quidem interpretem sæpe exponitur ᾄδειν, ψαλμῳδεῖν: est enim ψαλμῳδεῖν quidlibet canere. Sic in loco illo Theocriti, Ἀλλ' ἐπὶ τᾷ πίσσᾳ τᾷδ' ἄσομαι ἄγχας ἔχων τύ. interpres reddit, ἀλλ' εἴη μοι τὸ ἆσμα ἐπὶ τούτου τοῦ πίνακος ψαλμῳδεῖν, ἔχων σὲ τὸν Μίνωα: cum simpliciter esset μέλπεσθαι. Qui interpres etiam si alibi vulgo nihilo doctior est, apparet tamen, vel ex autoribus, quos optimos adducit sæpe, magna eruditio, quæ vel ex Amarantho, vel alio aliquo Theocriti interprete petita est. alibi μελετᾶς, inquit, ὁ μὴ εἰδὼς ἐργάζεσθαι, τραγῳδητής. Homines ociosos & qui tantum cantui vacabant, τραγῳδοὺς dicebant. Ioannes Diaconus ad Clypei illa verba: Ἔνθα δ' αὖθ' ἑτέρωθι νέοι κώμαζον ὑπ' αὐλῆ, τὸ, inquit, ἐκώμαζον ἢ ἐτραγῴδουν ἀκολουθοῦντες τῷ αὐλῷ: vbi simpliciter αὐτὸ τὸ ᾆσμα posuit. Melpomene igitur διὰ τραγῳδίας dicta est, quatenus inuenit simpliciter cantum; quod puto viris doctis annotatum non esse: postea ab argumento eius carminis τῆς μοιρῶν διὰ facta fuit. vnde Horatio, *Melpomene lugubris can-*

tus dicitur, in illo:

Quis desiderij sit pudor aut modus
Tam cari capiti? desine lugubris
Cantus Melpomene.———

lugubris cantus Melpomene, vt Græci dicunt, Μελπομένη γοερὸν ἀοιδάοντα, nimirum θεός. Quem locum ita legendum esse non vt vulgo sumitur, & intelligendum, nuper in lectionibus nostris ad Horatium ostendimus, monente nos Illustri Scaligero, de quo loco plura suo tempore.

Ibidem Tzetzes Εὐτέρπης ἢ ἡ Ἀστρυμόνος Ῥῆσος] Scribo, Εὐτέρπης δὲ ἡ Στρυμόνος Ῥῆσος. Rhesus enim Strymonis fluuij & Euterpes habebatur. Apollodorus ἐν θεῶν primo: Εὐτέρπης ἢ ἡ ποταμῷ Στρυμόνος Ῥῆσος, ὃν ἐν Τροίᾳ Διομήδης ἀπέκτεινεν. alij volunt Terpsichores & Strymonis. autor argumenti in Rhesum, Ῥῆσος μὲν Στρυμόνος τοῦ ποταμοῦ καὶ Τερψιχόρης Μουσῶν μιᾶς: & ne de hoc quisquam dubitet, ipse autor grauissimæ illius tragœdiæ ita introducit Hectorem Rhesi loquentem:

Παῖ τῆς μελῳδοῦ μητρός, Μουσῶν μιᾶς,
Θρῃκός τε ποταμοῦ Στρυμόνος, φίλῳ λέγειν
Τ' ἀληθὲς αἰεί, κ' ἐ δικαίᾳ πίφυκ' ἀδίκῳ.

Poetæ est filius non Strymonis, sed Eioneï, Iliad. κ.

Ἔν δ' ἄρα Ῥῆσος βασιλεὺς, υἱὸς Ἠιονῆος.

Eustathius: Γράφον ἢ καὶ ὅτι τὸν ῥηθέντα Ῥῆσον, Ὅμηρος μέν, Ἠιονέως ἱστορεῖ, ὡς δηλοῖ ἢ οἱ νεώτεροι ἢ, Στρυμόνος, τοῦ κατὰ Θρᾴκην φασὶ ποταμοῦ, καὶ Εὐτέρπης Μούσης υἱόν. Eadem interpres Homeri antiquus, breuium Scholiorum autor.

Ibid. Tzet. Ἀπόλλωνος ἢ τοῦ Καρβάντος καὶ Θαλείας Παλαίφατος] quis sit Carbas Apollo, nondum cum animo inuestigare potui: nec fuisse Deũ eo nomine cultum vnquã, existimare possum. Locus meo iudicio corruptus & transpositus; scribo: Ἀπόλλωνος ἢ καὶ Θαλείας οἱ Κορύβαντες, καὶ Παλαίφατος. Corybantas huius Musæ & Apollinis filios fuisse notum ex Apollodori primo ἐν θεῶν. Isacius frater huius, in quo versamur, ad obscurum Tragicum: οἱ ἢ Κορύβαντες Θαλείας καὶ Ἀπόλλωνος. sæpe autem idem dicunt, quod aliquot locis obseruauimus. Θαλείας, inquit, καὶ Ἀπόλλωνος ἐγένοντο Κορύβαντες. De Palæphato autem apud Eustathium est Iliad. κ, & breuem Homeri interpretem: apud quem male scribitur hoc nomen; item infra apud Tzetzem. Sed non vacat emendare omnia quæ corrupta sunt: neque lauteolam ex hoc mustaceo quærimus.

pag. 8. Tzet. ἐν τῇ Πυθείᾳ, τῇ τοῦ Διὸς, ἤγουν τοῦ νοὸς ἐπωνυμείᾳ] Hanc glossam, sicut illam quæ paulo post sequitur, ἤτοι τὸ τοῦ νοὸς ἐπωνύμιον ἐγὼ Πυθείαν καλῶ, πᾶς βίβλος ἢ Ἑλληνικὰ, & similes, quales multæ occurrent, ne vitiosa quidem nuce dignas arbitror. Hæc tamen sola causa est cur Grammaticus hic intolerabili fastu supra omnes scriptores quotquot antecesserant se libere efferre audeat. Hinc illa: καὶ δικαίᾳ οἱ μὲν Τζέτζης ἐτύγχανον: &, νῦν ἢ ὀζωδέστερον βεβχυλογήματα Τζετζικὰ, τὰ ἐκ τῆς ἀμόλου βεβχυλογήματα Τζετζικῆς, τὰ ἐκ τῆς ἀδολώτου τέχνης Μουζῶν, ἢ ἔτι καὶ πλέονα συμπεπλεγμένα, κεφαλαιωδέστερον ἐρῶ &c. Græculæ cuiusdam ambitionis καὶ κορύζης plena. Sic frater huius Isacius interdum cum allegorias suas proponit, calcat, prosternit, conspuit omnes e quibus tantum profecerat scriptores, vt sine iis ne legere quidem patienter totum Lycophronis poema potuisset: idem tamen quam prudenter scripsit alibi: Τὰς ἢ ἀλληγορίας οἱ μὲν τινὲς ἀναγκαίας, διὰ τὸ πολὺ τῆς ἱστορίας ἔνδον, ὅτι οὐδὲ πρόσω ὄζει ἀλληγορεῖν ἐταῦθοῖ. ὅτῳ δὲ μωδικῶς πάντα χέρσ. Adolescentes meminerint aliquid se scire si hæc ignorent quæ noster hic Thraso tanto cum fastu venditat; vir doctissimus quidem; cætera, quod de

here

hero ſuo Plautinus Palæſtrio, *glorioſus, impudens, ſtercoreus.*

Pag. 8. C. 1. Tzet. Σειρῆνες ἢ ἡ Μέλπω] in altero codicum erat, Μελπομένης, ἣν καί τινας Τερψιχόρης, ἢ Ἀχελῴου Σειρῆνες, αἳς μολπῶν ἡ χορδῶν ἔφηται: quod placet: idem enim fere ſupra præceſſit, quod hæc confirmat.

Ibid. C. 2. Διὰ τί ἀπὸ τῆς Πιερίας] Totum hoc problema vanum & friuolum eſt, vt ad Moſchopulum oſtendimus: nec enim ἀπὸ τῆς Πιερίας Muſas vocat Heſiodus; ſed Heſiodum male intellexit Tzetzes, Operæpretium tamen videre eſt quot modis hic Proclum inſectetur. Ab hoc enim ad reliquas velitationes ſibi viam præſtruit: non aliter quam laniſtæ ſolent, prius lacertos extendere, ἢ σφίγξας κονίσαλος.

Ibid. ἢ ὁ μὲ φιλοσοφώτατος Πρόκλος] Hæc verba præcedebat in Baſilienſi nota talis: λύσις τοῦ Πρόκλου: & deinde poſt verba illa, lineis interiectis aliquot, ταῦτα μὲν ὁ Πρόκλος, ſequebatur; λύσις τοῦ τὸν Τζέτζου: vtrumque nos, vt porro βόρβορον ex editione noſtra, & reſiduũ aliquod Augiæ ſtabuli reiecimus: ſunt enim notæ alicuius, quibus vſum ſuum λύσεις has vtriuſque, & Procli, & Tzetzis, annotauit, quamquam metuam ne qui Tzetzis faſtum perſpectum habuerint, hoc ab ipſo fieri potuiſſe ſuſpicari poſſint: qui ſæpenumero hac ratione ſententiam ſuam proponit; vt multis locis videre eſt: & iam ſupra oſtendimus quod ab hoc non alienum eſt. Iſacius quoque ſimili omnino ratione ad Lycophronem vtitur, qui mentionem ſui Τζετζίου facit, ſui credo & huius noſtri: Οὗτος ἡμῖν δοκεῖ πῶς Τζετζίοις ἔχειν τοῦτο τὰ μυθευόμενα. idem in Chiliadibus huius millies. Non poſſum tamen adduci vt hîc locũ habere credã. alibi ſæpe vox λύσις.

Ibid. Καὶ ἡ μὲν Πιερὶς πρότερον ἦσαν Πίερι τὸ μυθώνυμος ἀδελφῷ, πατρὸς δὲ Λίνου Πιερίς ἐκάλεσε.] Ineptiſſime in Baſilienſi repertum erat, ἢ ἡ μὲν Πιερὶς πρότερον, ἦσαν Πιέρι, κηδεῖσα, ἦσαν Πιέρι τῷ Μεθώνης ἀδελφῷ, πατρὸς δὲ Λίνου Πιερὶς ἐκάλεσε.

Ibid. [Καθὰ Μέλισσός φησιν ὁ τὰ Ἀδελφικὰ συνταξάμενος.] Non eſt dubium quin legendum ſit ὁ τὰ Δελφικὰ συνταξάμενος.

Ibid. Ἑλικῶν δὲ ἢ Κιθαιρών, ἀπὸ Ἑλικῶνος ἢ Κιθαιρῶνος τοῦ ἀδελφῶν] Recte ſecuti editionem alteram, vocem ἐκλήθησαν deleuimus: præceſſit enim ἐκλήθη. Cæterum hanc Cithæronis cum Helicone pugnam, Demodocus Laco, diſcipulus Mycenæi Automedis deſcripſit, cum ijs quæ aduerſus Teleboas Amphitryon geſſit.

Pag. 9. C. 1. Id. εἰκότως ὖν τῶν μὲν αὐτὰς ἐν Πιερίᾳ· ἐν δὲ τῇ Θεογονίᾳ] ita ſimplicius & melius excudi iuſſimus, cum Baſilienſis editio haberet: ἢ εἰκότως μὲν αὖ μὲ αὐτὰς ἐν τῆς Πιερίας, ἐν δὲ τῷ τ Θεογονίας πονήματι: nam præterquam quod ſenſus hic illi præferendus eſſet, etiam ſi integer eſſet; aſteriſcum ſuſtulimus, qui nihil efficit, ſed nota eſt lectoris ἐντέχνου.

Ibid. ἐν δὲ τῇ Θεογονίᾳ περὶ τῆς τῶ παντὸς κοσμοποιίας διδάσκων] ita ex altera edi curauimus, cum in Baſilienſi legeretur, περὶ τῆς τῶ παντὸς θεογονίας. Porro περὶ τ τῶ παντὸς θεογονίας, eſt περὶ πάντων τῶν τῶ καλουμένω συστήματος θεῶν: quales Dij ſunt, Νὺξ, Χάος, & c.

Ibid. Ἑλληνικὸς δὲ καὶ συνηθέστερος λέγει τὸν Δία, ἤγουν τὸν ἠῦν] hæc verba quæ parenthéſi ſtigmã includi iuſſimus, ſequebatur tale quid in Baſilienſi, κἂν ἢ ἔτι ἢ τ Δία τιθέασιν τῇ χαρᾷ τ πρὸ δ' χάεσφιν: quæ verba quia non putauimus huius loci eſſe, hinc exterminauimus.

Ibid. τὰ Βάρβαρα δὲ ἢ Ἕλληνες φασίν] Verberat Tzetzes Proclum, quod in interpretatione iſtorum verborum, Παπὶ ἀμήτοιο, vſus ſit inter alia his vocibus, Ἕλληνες καὶ Βάρβαροι. Notiſſima eſt Græcorum ratio, qui τὸν ἀκουμένου

εἰς Ἕλλωας diuidebant καὶ Βαρβάρους, cum de moribus agerent. Hesychius Ἕλληνες, φρόνιμοι, σοφοί. Quam diuisionem Plato in Politico suo traducit. Etiam Apostolus ita frequenter loquitur, apud quem tamen τὸ Ἕλληνας, cum τοῖς Ἰουδαίοις opponitur; sicut ad Romanos primo, πάντας τοὺς ἔξωθεν σοφοὺς designat. Calumnia hæc inepta & putida est.

Ibid. C. 2. ἐν δὲ τῷ ὅλῳ χρόνῳ τοσαῦτα πεπόνθασι, τῶν εἱμαρμένων λέγει.] ita scripsimus cum in Basilieusi esset, ἐν δὲ τῷ ὅλῳ χρόνῳ τοσαῦτα πεπόνθασι: sicut præcessit, ὁ καὶ ἐπαύξει ἐν ὅλῳ τῷ πεπόνθασι δηλοῖ· πλὴν μόνης τῆς ἀρχῆς: quanquam nec τῷ ἅλῳ quidquam displiceat. Sed in his non vertitur Reip. nostræ salus.

Pag. 10. C. 2. Tzetz. ὅτι οἱ μὲν πλεῖστοι καὶ τῆς περὶ ἀστέρων κινήσεως πείρασιν κατὰ τοὺς ἐντὸς τοῖς ἀνθρώποις τὰ εἱμαρμένα] omnium περὶ ἐκτὸς qui illud affirmarunt; primi fuerunt Chaldæi, qui Zodiacum in particulas minutas ccccl. diuidebant, in vnoquoque signo tricenas: quas Græci postea ex opinione eorum μοίρας dixerunt, quo nomine & ἡ εἱμαρμένη ab illis appellata fuit, quod ἐν τῇ μοίρᾳ ἑκείνου τοῦ Ζωδιακοῦ penderet. Cæterum quicquid hic notat Tzetzes, friuolum & ineptum est, ex consuetudine περὶ ἀνωμαλιστῶν.

Pag. 11. C. 2. Tzet. Θέμιτας] θέμις ἡ γῆ, κατ' Αἰσχύλον: quanto melius hoc modo edi iussimus, quam quo in Basilieusi erat, Θέμις] ἡ γῆ κατ' Αἰσχύλον: cum hæc Tzetzes dicat ἐφεξῆς τὸ Θέμιτας, quod Hesiodi est: sic quod sequitur ita scriptum erat: ἀπὸ γὰρ δικαίου, τῆς γεωργίας καὶ ἡ δικαιοσύνη, καὶ ἡ ἀπλοῦς δίκη &c. nos vero meliorem lectionem secuti, aliter hæc interpolauimus: ἀπὸ γὰρ τοῦ δικαίου βίου, τῆς γεωργίας, ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ ἁπλοῦς δίκη &c. Θέμις est Æschylo quæ legifera Cereri Maronis dicitur:

Legiferæ Cereri, Phœboque patriq. Lyæo.

Locus Æschyli est Prometheo

Ἐμοὶ δὴ μήτηρ οὐχ ἅπαξ μόνον Θέμις,
Καὶ Γαῖα, τὸν ὠνομάτων μορφὴ μία,

quem locum ita intelligit interpres: ἴσμεν, φησὶν, ὁ Προμηθεὺς, ἡ μήτηρ σοφή ποτε τὰ μέλλοντα προῄδει. τοῦτο δὲ, οὐχ ἅπαξ μόνον Θέμις, ἀλλὰ καὶ Γαῖα, ἔστω τοιοῦτον, ὅτι καὶ ἡ ἐμὴ μήτηρ, καὶ Θέμις καὶ Γαῖα λέγεται, ἑνὸς τινὸς. καὶ γὰρ ἐκάλουν μυθολογοῦντες οἱ θεοὶ, πολλοῖς δὲ ὀνόμασι κατονομαζόμενοι. Ibid. C. 1. Moschop. ἐκ ἄρρα μῆνος] ὡς ἔοικεν, &c. Secutus hic est vetustiorem aliquem magistrum Moschopulus: nec dubium quin Apollonij interprete, qui τὸ ἄρρα ἀδικῶς sumi notat, & ita interpretatur, ad illud: ἦ ἄρρα δὴ πείθω θυμῷ θεός. τὸ ἦ ἄρρα ἀθικῶς, αὐτὶ τοῦ, ἆρα ἔοικα, καὶ ἐν ὑποθέσει ἐὰ ἄρρα σοὶ δοτέον ἐστὶ καὶ φρένες ἦσαν. καὶ Ἡσίοδος, ἐκ ἄρρα μῆνος ἦεν ἐείδειν ἠῷος, ἐκ ἦν, ὡς ἔοικε, μία ἡμέρα. Sed de eiusmodi particulis quibus peculiariter authores singuli ἐν ἑαυτοῖς vtuntur, nunquam est disputandum accuratius: quod tamen a Grammaticis obtineri non potest, qui in his semper acumen suum ostentant. Sic Philosophus sæpe χρῆται τῷ ἁπλῶς voce ἴσως vtitur, de quo frustra tam accurate inquirunt interpretes. Sic lib. ad Nicomachum 3. cap. 1. τὸ ἑκούσιον καὶ ἀκούσιον ἀναγκαῖον ἴσως δοκεῖσαι πᾶσι εἶναι ἐπαινετὸν καὶ ψεκτόν. Ad quem locum notat Eustrathius: τὸ ἴσως ἐ περὶ τὸ ἀναγκαῖον ἀναλλοίωτον γάρ τὸ διαλαβεῖν, ἀλλὰ τὸ ἴσως περὶ τὸ πρῶτον διορίσαι· οὗτο γὰρ λέγει καὶ ἀεὶ τὸ ἄλλων, τὸ μελλόντων εἶναι ἀόριστος λέγων· ὁ γὰρ ἀναγκαῖος ὁ ἀεὶ αὐτὸ λέγων· ὅτων καὶ ἐν τῇ τάξει. ἢ τὸ ἴσως ἀντὶ τοῦ ὁμοίως. Sed frustra se torquet Philosophus enim ἀκριβείας ἕνεκα περὶ τὸ ἴσως: nec aliud notare in similibus locis debebant eius interpretes. Sic lib. Rhetor. 2. Ἡ γὰρ πιθανὴ ἴσως ἐ πιθανή, ἀλλ' ἐ φαίνεται λόγῳ. Et sæpe alibi.

Pag. 12. C. 2. Proclus: πλὴν μὴν καὶ ἐπιβάσεις ἔχουσι] σφαλερὸν τὸ τὶς. falli-

tur

tur: adi notas noſtras ad Heſiodum.

Ibid. Id. διὰ δ' αὐδιχα] χωρὶς δὲ τοῦ ταῦτα χτ τῷ ζωῷ. τοῦτο γὰρ εἶπε θυμόν. ἡ γὰρ πᾶσα ζωὴ ψυχὴ καλεῖται θυμός] vapulat infra ob hanc interpretationem a magiſtro Tzetze hic Grammaticus, qui hoc modo in eum inuehitur: πρὸ δ' ἐν τοῖς ἁπλέστι, ἡ λόγω ἀξίους, λόγους μικτούς, Πρόκλειόν ἐστιν. οἷς ἡ τὸ ἐπιμιμητὴ, ἡ τὸ διαύδιχα θυμὸν ἔχειν, ὁ σοφὸς Πρόκλος, θυμὸν τῷ ζωῷ λέγει· ἡμεῖς δ' γλυκυπικρὸν ἡ ἔμψυχον λόγον καλοῦμεν. πρὸ γὰρ ἐκείνου τὸν θυμὸν, ἤτις τῷ ψυχικῷ ἁπλῶν ἡ διαμεμερισμένῳ ἐχόντων, ὁ Ἡσίοδος ὅτι τῆς Ἔριδος τοῦτο εἶπε. Plerunque Proclus, ſicut multi hodie in Homeri & Heſiodi archaiſmo falluntur, cum omnia χτ τὸ λεπτομερὲς inquirunt: quia plerunque totum dicendi genus nō vox vna eſt examinanda. Sic διαύδιχα ἔχειν, aut διαύδιχα θυμὸν ἔχειν, dicuntur, qui inter ſe differunt, οἱ ἄνωθεν ἔχοντες: quod genus loquendi cum exponere debuiſſet Proclus, vocem θυμὸς exponit, quæ in eiuſmodi generibus loquendi eleganter abundat, ſicut hoc loco cum ad τὰς ἔριδας refertur ab hominibus, hoc eſt ὅτι τὸ ἄψυχον. Debuiſſet igitur interpretari Proclus: διαύδιχα θυμὸν ἔχουσι πολὺ ἀλλήλων διαλλάττουσι, πολὺ ἀλλήλων διαφέρουσι, vel, πολὺ ἀ λήλων διεστήκασι ſimpliciter. Latinus quoque interpres peſſime hæc cepit. Nec hoc propterea Tzetzis profundas ineptias & Grammaticum acumen excuſat.

Pag. 14. C. 2. Tzet. ἔδηλα γὰρ ταῦτα τῷ Ἔριν πολλῷ ἀμείνω τῆς ἑτέρας ὁ Ζεὺς ὁ ναίων ἡ ἐν τῷ αἰθέρι, ἡ ἐν ταῖς ῥίζαις τῆς γῆς, ἡ ἐν τοῖς ἀνθρώποις] Errauit cum Moſchopulo & Proclo Tzetzes ἐσφαλμένως, hoc eſt circa τὴν τῶν λόγων συνθέσεως, & ordinem verborum; qui Heſiodum hoc velle exiſtimat, τὸν Δία ναίειν ἐν αἰθέρι ἡ ἐν ῥίζαις τῆς γῆς. Cum ita debuerit de toto loco ſtatuere, & hoc modo interpretari: ἔδηλα γὰρ ταῦτα τῷ Ἔριν ὁ Ζεὺς ὁ ναίων ἐν τῷ αἰθέρι, ἐν ταῖς ῥίζαις τῆς γῆς, ἡ ἐν τοῖς ἀνθρώποις, πολλῷ ἀμείνω τῆς ἑτέρας ἔριδος ἦσαν. Nam hinc opinio nata eſt philoſophorum, de qua Ariſtoteles, & ex eo nos, illorū qui φιλίαν eſſe ἔριν putabant: omniaque in toto vniuerſo ex illa conſtare. Quam opinionē ex hoc loco hauſerant qui non aliam diuiſionem ſecuti erant, quam quæ hinc ſumi poteſt, χτ ταύτῃ τὴν σύνταξιν. Ἔριν enim, quam Heſiodus in terræ radicibus conſtituit, hoc eſt, ἐνέλῳ τῷ χθονὶ fatali potentia locatam eſſe vult, ἁρμονίαν dicebant: quæ eſt illa celeberrima, de qua tot veterum philoſophi. altera, quam ἐν τοῖς ἀνδράσιν, ἤγουν ἀνθρώποις, ait poſitam, quam ſimpliciter φιλίαν vocabant.

Ibid. Id. Καὶ ἐν τῷ αἰθέρι, ἡ ἐν ταῖς ῥίζαις τῆς γῆς, ἡ ἐν τοῖς ἀνδράσι] In quibus nos hic a Baſilienſi differre videbis, ſcias eſſe nudam quandam χαρᾶς διαφορέαν: niſi quod poſt τὸ, ἐν τοῖς ἀνδράσι, gloſſa illa acceſſerit, διὰ πάντων γὰρ δίκην ἡ εἱμαρμένην: quæ hic locum habere negari non poteſt. Poſt autem illa, ἀλλὰ γ' εἶπον, ὅτι τὴν εἱμαρμένην νῦν λέγει: quod ſequitur, τὰ ἑξῆς δῆλα, a Baſilienſi abeſt: nec negamus quin poſſit.

Pag. 17. C. 1. Moſch. Ὧδ' ἔρδειν] αὖτε τὸ πάλιν ἀ γὰρ ἅπαξ σημαίνειν τοῦτο ἀποδώσειν, &c.] fortaſſe ἄπαξ γὰρ ἅπαξ.

Ibid. Proclus: ἔθεν ἡ ἁλιγαρία, ἡ πλημμυρία ἡ πολυωρία, ἡ πλωρὸς, ὁ τῷ τὰ φυλάσσειν ἔχων ἐξουσίαν] ſcribe: ὁ τῷ τὰ φυλάσσειν τὰς πύλας ἔχων ἐξουσίαν.

Ibid. C. 2. τοῦτο γ' εἶπεν, ἵνα χτ μέρος ἅπαξ αὐτὸν τὸ φιλοσοφεῖν ὅτι τὸ ἐργαζέσθαι] legebatur ante, ἵνα χτ μέρος ἐπάρῃ, ex quo ἅπαξ fecit Illuſtris Scaliger, quem ſecuti ſumus.

Ibid. ἤδη, φησὶν, ἐδικαιώθη ἅπαξ, ἡ ἔξωθεν] Scribe, ἤδη φησὶν ἐδικαιώθη, ἅπαξ, κατ' ἔξωθεν] Notat nimirum

Grammaticus in illo, ἔδη ἐδωκάμεν, vocem ἄπαξ, ἔξωθεν subintelligendam; siue κατὰ τὸ ἔξωθεν, vt loquuntur semper Grammatici.

Pag. 18. C. 2. Tzet. Κίμφυξ, ἤ τις ἕτερος, Ἄργον εἰς Λιβύην καὶ Σικελίαν πέμψας] Optime ex fide Venetæ editionis πέμψας scripsimus, cum in Basilienſi esset, Ἄργον εἰς Λιβύλω καὶ Σικελίαν μετεπιμψάμενον.

Ibid. Τεπόλεμος φησὶ τοὺς ἁρπάσας, καὶ ἀπείρας, ἐν ἀχόῃ χωρίῳ] Scribo ἐν τῇ Ἀρόᾳ χωρίῳ. Pausanias Achaicis: Παρεῖναι δὲ τὰ ἀρχαιότατα μνημονεύοντες, φασὶν Εὐμηλον αὐτὸ χθόνα οἰκῆσαι φῶτα ἐν τῇ χώρᾳ, βασιλεύοντα δὲ πολλῶν ἀνδρῶν. Τέπολεμος δὲ ἐν τῆς Ἀτθικῆς ἀφικομένη, τόπῳ καρτερῷ ἀμείβει τὸν ἤμερον, καὶ οἰκῆσαι δεδοχθείς πόλιν, Ἀρόαν ὠνόμασεν, ὅπη τῇ ἐργασίᾳ τῆς γῆς. ἄρην enim & ἄυλακα ἐλαύνειν Poëtis de tota ἐργασία τῆς γῆς sumitur; vnde pro ἀρδεύσεως, ἀροώσεως lego.

Ibid. ταύτῃ ἔνθα τῷ κόρῳ, ἤγουν τὸν νεάζοντα σῖτον.] Addidimus vocem νεάζοντα, quæ a Basilienſi editione aberat: quam vocem necessario adesse scieт, qui considerabit, in hac allegoria, sicut ἐν τῇ κόρᾳ τὸ νεάζον τῆς ἡλικίας, sic ἐν τῷ σίτῳ τὸ νεάζον τῆς ἀρούσεως.

Pag. 19. C. 2. Id. Ἰθείαις δίκαις] ἀθείαις δικαιοσύναις] Hoc loco in Basilienſi sequebatur ipsa Glossa, ἀθείαις δικαιοσύναις. verba autem Poëtæ, quæ προθεὶς exponit, prætermissa erant.

Pag. 20. C. 1. Procl. μίμημα δὲ τῆς ἀλκίμου καὶ Ἡρόδοτ.] Scribe μίμημα δὲ τῆς ἀλκίμου καὶ Ἡρόδωρος, non Ἡρόδοτ. Autor τῶν κατ' Ἡρακλέα fuit Herodorus, cuius Argonautica sæpe a magistris citantur; præsertim ijs quorum in Apollonium Glossas habemus, qui eius libros περὶ Ἡρακλείας adducunt: ὅτε τὰ (inquiunt ad secundum Apollonij) ἐν Μαριανδυνοῖς γενομένου θανάτου τοῦ Ἴδμονος καὶ Ἡρόδωρος ἱστορεῖ ἐν τοῖς περὶ Ἡρακλείας, ὡς Προμηθίδας εἴη. &c. Et quotiescunque vel Herculis vel Argonautarum fit mentio, citatur idem: & Clemens Στρωμ. Α. Ἡρόδωρος δέ, τὸν Ἡρακλέα, μάντιν καὶ φυσικὸν γεγόμενον ἱστορεῖ παρὰ Ἀτλαντι τῷ βαρβάρῳ & c. est autem fortasse idem ille ὁ τὰ Ὀρφέως καὶ Μουσαίου συγγράψας ἱστορίαν, qui alibi in iudicijs a Photio citatur. Sed hoc vidi postea venisse in mentem magno Casaubono ad Athenæum.

Ibid. C. 2. Tzet. ἐπεὶ γὰρ, ὅτι ὁ μυθώδικος, ὅσον πλεῖον τὸ ἥμισυ τοῦ ὁλοκλήρου] male in Basilienſi erat, ὅτι πλέον.

Ibid. Πάλιν δ' ὁ Πρόκλ.] in principio ineptorum horum versuum τοιτῶν magistri Tzetzæ, legebatur in Basilienſi pessime, Πάλιν δ' ὁ λόγος, cum asteriſco.

Ibid. τινὲς κατὰ παροιμίαν, ἤγουν πριστοῦς τιθέασιν, ὡς νῦν τὸ κρύψαντες] in emendatissima editione, quam secuti sumus, Basilienſi, erat, ὡς νῦν τὸ κλέψαντο ἀντὶ τοῦ κεκρύφασι, quod nescio a quo homine somniculoso & aliud agente suppositum est. Considerat Grammaticus τὸ πεισὸν in schemate Attico: κρύψαντες ἔχουσι, sicut vice versa, ἔκρυψαν ἔχοντες.

Ibid. ἀκόλουθος γὰρ πρότερον καὶ μιᾷ ἡμέρᾳ ἐργαζόμενος εἶχες ἂν ἀρκοῦσαν ζωὴν πρὸς ὅλον ἑαυτὸν, καὶ ἀργὸς διάγων] In editione nostra id est Basilienſi scriptum erat: ἐργαζόμενος εἶχες ἂν ἀρκοῦσαν ζωὴν πρὸς ὅλον ἑαυτὸν, καὶ ἀργὸς, omissa voce διάγων, quam necessario addidimus: vim enim exprimit τὸ καὶ, quod est καίτοι, καίτοι ἀργὸς διάγων.

Pag. 21. C. 1. Id. ὅτι δὲ ζῶα γηγενῆ εἰσιτὴ γῇ, δηλοῖ καὶ τὸν ἀχάτην, καὶ ἐν τῇ ἐν Θρᾴκῃ τῇ Αἰγυπίᾳ γινομένην μυῶν μὴ τῷ Νείλῳ τῆς ἀναβάσεως χωριζομένην] Vox μυῶν, ex qua totus huius narrationis sensus pendet, in nostro omissa fuit, quam ex Veneta addidimus.

Ibid. δίκλω πεπιμένον ὄπι νομὰς ἐξιόντες] male in Basilienſibus ἐπιμονὰς erat. notum quid sit ὄπι νομάς, παρὰ τὸ νέμειν, τὸ ἐλαύνειν: notum etiam qua ratione ἐν

Λιβύῃ

Ἀσίην, καὶ πρὸς τὰ τῆς Βορρᾶ Nomadas constituat Geographia.

Ibid. τοιαύτην συζῶντες τὴν αἰμαμυΐην, βίον ἀπλῆν καὶ ἀκίνδυνον καὶ φιλάλληλον εἶχον διὰ πυρὸς ἀφθονίαν] Ita excudi iussimus, cum in Basilicensi negligentissime prætermissum esset τὸ, εἶχον, quod sensum constituit.

Ibid. C. 2. οὐδέν τι τούτων ἦν δυσχερῶν, ἦν ἐκ τῆς δυσοχίας μαγειρίας, καὶ πολυτίας περιττείας, καὶ γλυκείας ποτείας συνέβαινεν] male in ea quam secuti sumus editione legebatur, ἐκ τῆς δύσχυλος, καὶ μαγειρίας, καὶ ἑδεσμάτων, καὶ γλυκείας ποτείας, pessime, vt videt lector: opponit enim in eadem vita, τὸ δυσχυλὲς καὶ τὸ ἄπεπτον, de quo disputant philosophorum filij, & τὸ μαλάκιον καὶ τὸ εὔπεπτον:

Pag. 22. C. 1. Tzet. Ὦ Πέρση, εἰ τοιοῦτος ἦν ὁ βίος, καὶ ἡ αἰμαμυΐη ἐκείνη, ἐκ ἂν ὤχλει τι] Chaos verborũ erat hic in editione emendatissima: quod vt appareat, verba ipsa proponemus sicut ibi scripta erant sine sensu vllo: Ὦ Πέρση εἰ τοιοῦτος ἦν ὁ βίος, καὶ ἡ αἰμαμυΐη ἐκείνη, καὶ ὁ παλαιὸς βίος μετέπεσεν, καὶ λέγει ὅτι νῦν δυσχερέστατος ὢν δυσπάρευτος καὶ κεχρημένος πολλῶν, δίον οὐ μὴ διάγειν ἄρδον, ἀλλὰ παντοίως πονεῖν καὶ ἐργάζεσθαι, καὶ ὅτω δὲ μόλις ἐπφύρεις ἡ τῦ βίου δυσχέρειαν. quæ verba ita edenda fuerant: Ὦ Πέρση εἰ τοιοῦτος ἦν ὁ βίος καὶ ἡ αἰμαμυΐη ἐκείνη, ... est enim lacuna maxima, quæ iam manifesta est, postquam ex altera eam suppleuimus.

Ibid. C. 2. ἔστι δὲ ὁ χρησμὸς οὗτος] In nostra editione verba hæc cum toto sequenti oraculo, quod apposuimus, desiderabantur: præterea in illis quæ præcedunt asteriscus erat hoc modo, ad illa: καὶ δὴ τὸν Κῦρον ὁ χρησμὸς ἡμίονον ἔφη, εἰς ἐκ μητρὸς *Μῆδον, καὶ πατέρα ἦ Πέρσην. ἢ τὰς ἁπλᾶς &c. quo neutiquam opus fuit: sunt enim desumpta hæc ex Herodoti τῦ χαρίεντος Clione: ἦν δὲ δὴ Κῦρος ἐπικαμίστρος· ἐπὶ δὲ δυοῖν ὑπερβάσιον ἐγένετο, μητρὸς ἀμείνονος, πατρὸς δὲ κακλιτέρου. ἡ μὲν δὴ ἦν Μανδὶς, καὶ Ἀστυάγεος θυγάτηρ τῦ Μήδων βασιλέως· ὁ δὲ Πέρσης τε ἦν, καὶ ἀρχόμενος ὑπ' ἐκείνων καὶ ἄνερδε.

Pag. 23. C. 2. Proclus. Ἀλλὰ Ζεὺς ἄκρυψε] τὸ μὲν κρύψαι τὸν βίον, ἔστι τὸ δυσπρόσιτον ποιῆσαι τοῖς ἀνθρώποις] Recte Proclus. Totus hic locus qui sequitur vsque ad Pãdoræ finem vno nomine PERISTASIS dici potest: quam mira arte Hesiodus causam statuit totius operis sui instituti. Ratio enim viuendi & ars καὶ ἡ ὁπλοποιικὴ ex Peristasi & obiecta hac viuendi difficultate ortum trahit. sapientissimus Maro operi suo diuersi instituti Hesiodi Peristasin accommodauit, nec alio allusit quam ad locum hunc ex occasione descriptionis sæculi Hegemonici & Epithymetici.

Nec tamen (hæc cum sint hominumque boumque labores
Versando terram experti) nihil improbus anser,
Strymoniaque grues, & amaris intyba fibris
Officiunt, aut vmbra nocet. Pater ipse colendi
Haud facilem esse viam voluit: primusque per artem
Mouit agros, curis acuẽs mortalia corda:
Nec torpere graui passus sua regna veterno.
Ante louem nulli subigebãt arua coloni,
Nec signare quidem aut partiri limite campum
Fas erat: in medium quærebant: ipsaque tellus
Omnia liberius nullo poscente ferebat.
Ille malũ virus serpentibus addidit atris,
Prædariq. lupos iussit, pontumq. moueri;
Mellaque decussit foliis, ignemque remouit:
Et passim riuis currentia vina repressit.
Vt variat vsus meditando extunderet artes,

Paulatim, & ſulcis frumenti quæreret herbam,

Et ſilicis venis abſtruſũ excuderet ignem.

Ignem remouit dixit, quod Heſiodus modo πῦρ κρύπτειν, modo βίον κρύπτειν: quod poſtremo verſu rurſus molliuit, ne ſuſpicionem affectatæ eruditionis incurreret. Sed quam paucorum eſt ſincerum de his iudicium ferre! De Periſtaſi quam neceſſario ſequitur ars, vide quæ diſputamus ſupra. Nos eam partem hoc modo perſecuti ſumus, vt eadem opera hymnum noſtrum, quod promiſimus, interpretemur:

Οἱ ϝ μὲν ὀιώθησαν, ἀκηκόασι ϝ μόχθοις,
Καὶ θανάτου συμφῆσον ἐδυλώθησαν ἀνάγκαις.
Δῶρα δὲ πάντα θεῶν μίνυθον. Ζεὺς δ' ἄφθιτα εἰδὼς
Κρύψατο πῦρ, πινὺς ἄκος ἄμμορον, ἕρμα βίοιο,
Σύμφορον ἀπορίης. τὸ μὲν αὐτίκα μέρμερ ὀΐσει
Γαπτῆ κοίλοισιν ἐν ἀρθμῆξι καλύφας
Ζώῃα λαθὼν κλέπτοιζε, θεῶν φρόμον, ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν,
Οὐδ' ὅπῃ ἀθανάτων πυκαλαγμίῃ, ἠδ' ὅγε μᾶλλον
Εὐρυόπα Κρονίωνι ἐν φρεσὶν ἀλύσσας,
Νήπιε· ἦ μάλα μέλλεν ἀτειρέα πηλέα δάμνῃ
Λειφόμενον ἀνδρόπτοισι, καὶ ἀυτὸς πήματι κύρσας.

Nimirum τὴν Παυδώρας, quæ maior periſtaſis erat eâ quam ille emendare conabatur. Sed pergamus.

Pag. 24. C. 2. Proclus. ἐνταῦθα τὸ, ἴδιον, ἀχύμως κεῖται. ὥρμηλε γὰρ εἰπεῖν σφέτερον: τὸ γὰρ σφῶν αὐτῶν, τὸ ϝ ἴδιον αὐτῶν σημαίνει] Optime hunc locum ira emendauit Illuſtriſſimus Scaliger, cum antea legeretur: τὸ γὰρ σφῶν αὐτῶν, τὸ δέκιστον αὐτὶ τοῦ σημαίνει, ſenſu omnino nullo: ex quo fecit: τὸ ϝ ἴδιον αὐτῶν σημαίνει.

Ibid. C. 2. Tzet. ἴδιος ἢ δὴ φύσις ὁ ἰὸς ἢ μόχθος φασὶ τὸν Γαπετὸν] quid ſit ἰὸς, oſtendimus in introductione noſtra in Heſiodi ἔργα καὶ ἡμέρας.

Pag. 26. Id. Οὕτω μὲν ὁ Σαφδώνιος] potuiſſemus ſine magno rei literariæ detrimento carere communibus illis, & vt vulgo dicunt τοῖς κοινοῖς Tzetzæ Iambis, qui præceſſerunt. Editores, quaſi non ſatis ineptiarum eſſet, addiderant verba illa ſuperioribus, tanquam & ipſum verſus eſſet τῆς κοινῆς:

Οὕτω μὲν ὁ Σαφδώνιος γέλως ἔχει.

nos id ſeiunximus, & excudi iuſſimus, aſſentiente Veneta, cum reliquis quæ ſequuntur καταλογάδην ſcriptis: quanuis dempta vna voce ſcribi poterat, οὕτω μὲν ὁ Σαφδώνιος γέλως ἔχει: tempora enim ſyllabarum quanuis negligunt verſus illi, numerum obſeruant tamen. Sed veniam petimus, ſi cum τῷ λεπτολογοῦντι λεπτολογεῖν interdum cogamur. Cepimus enim noſtras horas male collocare.

Pag. 29. C. 2. Moſ. ὠνόμασε ϝ τούτῳ τὴν γυναῖκα Παυδώρην διότι πάντες τὰ ἐφόδια εἰσήνεγκαν ἔχοντες δῶρον αὐτῇ ἐδωρήσαντο, εἰς βλάβην τοῖς ἀνδράσι τοῖς ἐφοδεύσι] Moſchopulus vocem ἀλφηστὴν per ἐφοδεύσι reddit, male: ſunt enim ἀλφησταὶ οἱ ἐφοδευτικοὶ, οἱ ζητοῦντα τὰ πρὸς τὸν βίον ἐπιδαζόντες, οἱ περὶ τὸν πόρον τῆς ὀπτικῆς ἕξεως τὸν βίον ἔχοντες, vt ſupra probauimus; & melius Proclus mentem Heſiodi ex antiquis opinionibus ſuæ familiæ percepit.

Pag. 30. C. 2. Proc. Καὶ ταῦτα ἀληθῆ περὶ τοῦ λόγου] Scribe, ἢ πάντα ἀληθῆ περὶ τοῦ ἀλόγου. Pandoram eſſe τὸ ἄλογον ſupra concluſit Proclus, idemque poſtea ſemper ſecutus eſt. Quod vt etiam hic locum habere poſſit, illa quoque quæ ad τὸν ἐφιάπτεται λόγον ſpectant, in ea oſtendit eſſe ἄλογα, καὶ φαντασίας, καὶ τῆ γοητικῆ μὴ ἐφάπτεσθαι ἀληθείας: quia in illa eſt non modo τὸ τῆς ψυχῆς ὄλαγ, ſed etiam τὸ ψεῦδος & alia. Non eſt dubitandum. Poſſemus ex Philoſophis hic oſten-

estendere rationes Procli: sed iam non vacat: pluribus enim alijs autoribus eodem tempore distrahimur, in quos notas adornamus: & Typographi vrgent.

Ibid. C. 2. Procl. Ἀργεϊφόντης ἤτοι ὁ ἐν Ἀργῷ φανῶν· εἰρωνικὸς γὰρ ὁ θεὸς καὶ ἀφελὴς] Locum hunc ita corruptum Lilius & alij adducunt. Scribe: Ἀργεϊφόντης ἤτοι ὁ ἐναργῶς φανῶν: ἑρμηνευτικὸς γὰρ ὁ θεὸς καὶ ἀφελής. τὸ ἐναργὲς enim est τὸ σαφὲς, καὶ τὸ ἀφελὲς. Non possum de hac emendatione dubitare, quæ inter scribendum in animum venit: nisi quisquam certius quid attulerit. apud me enim semper meliori est locus.

Pag. 31. C. 1. Tzet. τὸ κῶας καὶ τὸ ὕδας] initio huius glossæ, in ea quam expressimus editione ineptissime prætermissa erat vox Hesiodi ὕδει: nam quicquid σημεῖον τοῦ κῶας καὶ τοῦ ὕδατος notat magister, ad vocem Hesiodi ὕδει notat; quæ prætermissa erat. Nos eam adiunximus, iudicio nostro subscribente Venetâ.

Ibid. C. 2. Tzet. Ἀλλὰ μηδὲ τοῦτο ἰέζωμεν] Pessime hæc in Basilicnsi legebantur. Duo ἦσαν Ἑρμοῦ siue Mercuriorum genera facit magister; ὁ μυθικὸν καὶ τὸν θεοφορικὸν: inter quos hæc differentia est in veterum Theologia, quæ est inter τὸ δῶρον & τὸν δεδόντα. Deus ipse est ὁ Ἑρμῆς, qui distinctionis causa ὁ μυθικὸς dicitur, qua voce sæpenumero vtuntur οἱ ἔξωθεν, ad distinctionem inuentoris dei ab inuento. Eustathius de Baccho: καὶ πάσης παρίστος, ὡς ἂν τις συγκρίνῃ τὸ κάρπιμον παρὰ τὴν ποίησιν τοῦ διονυσιακοῦ, οἷον,

Εὗ εἰδὼς ὅτινος ἄλλος ὅτις τοτέοιτο κάρηται,

ἤγουν πιπτεσμένος, ὁ Ἰθυφαλὴς δηλαδὴ, τόνος, ὅτι τῆς Ἀθηνᾶς ἐκ τῆς κεφαλῆς ἐπήδησε, καὶ διὰ τοῦτο ῥᾴων ἐζόμενος, καὶ ἐκ πεζοῦ πρὸς ἵππον ἐπὶ τῷ γεννᾶν ἐκ τοῦ μηροῦ τὸν μυθικὸν διόνυσον. alterum est ipsius doni, quod θεοφορικὸν ἐστὶ Ἑρμοῦ dicitur. de priore Grammaticus prius agit. Hæc confusa erant in Basilicnsi omnia & mutila, hoc modo: ἀλλὰ μηδὲ τοῦτο ἰέσωμεν ὅτιν ὁ θεοφορικὸς λόγος ὁ Ἑρμῆς διάκτορος καὶ Ἀργειφόντης λέγεται. male. mens Grammatici hæc est; probare nimirum quatenus Ἑρμῆς ὁ μυθικὸς dicatur διάκτορος & Ἀργειφόντης. Rursus quatenus Ἑρμῆς ὁ θεοφορικὸς dicatur διάκτορος & Ἀργειφόντης. In Basilicnsi editione bis reddit Tzetzes causam cur ὁ θεοφορικὸς Ἑρμῆς dicatur διάκτορος & Ἀργειφόντης: in nostro semel ἐπὶ τοῦ μυθικοῦ, semel ἐπὶ τοῦ θεοφορικοῦ agit. Verba enim illa prætermissa erant: τὰ γὰρ ἕτερα Ἑρμοῦ ἐφορτὶς ἡμῖν λέγειν. ὁ μυθικὸς Ἑρμῆς διάκτορος λέγεται.

Pag. 32. C. 1. Tzet. Ἀμφιγυήεις ὁ ἀμφοτέρωθεν σίνων καὶ βλάπτων] in Basilicnsi erat, ζίνων καὶ βλάπτων, non male: in Venetâ γηῶν καὶ πλάπτων. Vera lectio est: γηῶν καὶ βλάπτων: quam præferimus illi quam nihilominus recepimus. Vox autem καὶ apud Glossarios in Etymologiarum interpretatione, ἀντὶ τοῦ ἦτοι vel ἤγουν ita sumitur: cum interpretantur τὸ κύριον ἢ τὸ φωτότυπον vocis quæ inde deducitur. sic ἀμφιγυήεις, inquit, παρὰ τὸ γηῶν καὶ βλάπτων, id est, ἤγουν βλάπτων. Nihil est vsitatius: vt nouerunt qui vnam pagellam in Græcorũ glossis legerunt. τὸ γηῶν est autem, teste Etymologo, τὸ βλάπτειν τὰ γῆα, ἤτοι τὰ μίλα, ἁπλῶς ἢ καὶ τὸ βλάπτειν, καὶ ὅθεν βλάβης.

Id. Ibid. ἄνωθεν γὰρ εἰπὼν δεδάξαι τινὰ Ἀθηνᾶν τὸν ἴσον τινὶ Παρδώρᾳ] Ineptissime in Basilicnsi erat, ἄνωθεν γὰρ εἰπὼν δεδάξαι τῇ Παρδώρᾳ ἴσον, dissimulato prætereа τῆς Ἀθηνᾶς nomine, cum locus Hesiodi quem alludit, ita se habeat: αὐτὰρ Ἀθήνῃ Ἔργα δαΐδαλα πᾶσιν, πολυδαίδαλον ἴσον ὑφαίνειν.

Id. Ibid. αἱ ὧραι δὲ στεφηφοροῦσιν, ἀλλ' ἐκ ταυτοῖς αὐδῶσι, τοῖς δὲ παλλάσι καὶ ἀεὶ θαλλοὺς ποιοῦσι τὸν τῶν δωρήματος, ἅπερ ὁ πόρος, αἷς ἔχει, καὶ μυρίοις αὐδῶσι] ita scripsimus, cum

cum in editione quam ſecuti ſumus eſſet μύρεις καὶ ἄϋδειν, cum tamen τὰ μὲν nihil ad τῶν ὀνόμων τῆς ῥήσεως. Venetam itaque hic expreſſimus.

Id. Ibid. C. 2. Παλλὰς δ' ἄρα πολλοῖσι, καὶ ἑξῆς· ἃ ἐν τῷ ἐκ Διὸς κεφαλῆς γεγενῆσθαι, πάλλουσα καὶ κινοῦσα τὰ ὅπλα.] in Baſilienſi erat πάλλουσα ſolummodo: addidimus ex altera καὶ κινοῦσα. diximus iam iam quomodo magiſtri ſoleant in verborum eorum interpretatione e quibus Etymologiam ſuam deducunt, τῷ καὶ vti, αὐτὶ τοῦ ἤτοι, ἤγουν, vel τυτέστι. Sic ſupra, γυιῶν καὶ βλάβας. Tædet me harum ineptiarum, cum ab omnibus leptologiis Grammaticis abhorreat natura mea. Sed quid agas? hic labor γραμματικῶν παιζεῖν inſumitur, quorum myſteria aliter non celebrantur.

Id. Ibid. ἁπλουμένη δὲ ἡ φράσις] Duæ vel tres periodi quæ ſequuntur, a Baſilienſi aberant; quas nos ſuppleuimus, tam quæ περὶ Παλλάντος τοῦ γένους, vt illi loquuntur, erant, quam reliqua vſque ad τὸ, λέγει: ſcriptum enim erat ἁπλουμένη δὲ ἡ φράσις λέγει, διὰ τὸ ἐμπαθητικόν &c.

Pag. 35, C. 2. Procl. Κακῶς δ' εἶπεν ἐκ ἐμφύτου ἕξεως λόγιον, ὅτι τὸ αἰθὺ λόγιον εἰπών] Cauſam non intellexit cur ita locutus ſit poëta; de qua vide in Notis noſtris.

Id. Ibid. C. 2. Ἐκκορυφώσω, ἀνακεφαλαιώσομαι & c.] videtur hæc gloſſa quæ a reliquis diſtinguitur ſolemni illo, ἄλλως, excerpta eſſe e quodam Grammatico, a ſtudioſo videlicet librorum Heſiodi: ijſdem enim pene verbis apud magnum Etymologum legitur: melius tamen fortaſſe, hoc modo: Ἐκκορυφώσω, δύναται μὲν ἀντὶ τοῦ ἀνακεφαλαιώσομαι· οἷον κορυφὴν ὀπιθύσω, δύναται δὲ καὶ ἄπως, ἕτερόν σοι λόγον ἐπάρξομαι· ἐπεὶ ἡ κορυφὴ ἀρχή τις δοκεῖ τῷ σώματι.

Pag. 36. C. 1. Id. Καὶ τὸ μεγάλωσον, αὐτὶ τοῦ ἐγένοντο ἐμοὶ ὁμοῦ ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους] Scribe: καὶ τὸ μεγάλωσον, ἀντὶ τοῦ ἐγένοντο. ὁμόθεν, ὁμοῦ, ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους.

Ibid. Tzet. ὁμοίως καὶ τὰ λειπὰ ἐκ ἐδόκων ἀλγηδὼ καὶ ἐπίπονα. ἐπεὶ δὲ τὸ ἄρρητον ῥέθος & c.] in Baſilienſi & *M S.* erat ὁμοίως καὶ τὰ λειπὰ ἐκ ἐδόκων ἀλγηδὼ, ὃ δ' ἐπιπαθολόγις: quæ verba ita edenda fuerant: Ὁμοίως καὶ τὰ λειπὰ ἐκ ἐδόκων ἀλγηδὼ .... ἐπιπαθολόγις, & c. quæ deerant ex altero exemplari ſuppleuimus.

Id. C. 2. πρόσθεν δὲ ἐπιμέλεια πᾶμα] tota gloſſa quæ hic ſequitur, nimirum, πρὸ δὲ τοῦ ἐξελθεῖν & reliqua ignorabat *M S.* & Baſilienſis: nam altera ex altera expreſſa erat: verba enim Heſiodi ſtatim illa excipiebant, ἤγουν ἀφαπαξάπασι πάντα αἰνεῖν. Nos ex Venetâ ſuppleuimus.

Id. Ibid. Ἀλλὰ δὴ μυῖα λυγρά] ἢ ἀλλως μόνη ἀφανὴς ἔμεινεν. ἄλλα δὴ πολλὰ χαλεπὰ, ἡ μυῖα καὶ δριμυτική] Fortaſſe, ἄλλα δὴ πολλὰ χαλεπὰ ἡ μυῖα λυγρὰ, καὶ δριμυτικά. Nec dubito, facile enim nobis hic præire poteſt Heſiodus.

Pag. 37. C. 1. Id. ὡς ὁμόθεν γεγάασι] ὅτι ἐκ ἐξ αὐτῆς αἰτίας καὶ ὕλης ὁμοῦ οἱ θεοὶ, ἢ ὅλως τὰ στοιχεῖα, καὶ οἱ ἄνδρες πεγόνασι] poſt hæc verba ſequebantur talia in Baſilienſi: ὡς ἀκριβῶν δὲ περὶ τούτου εἰρήκεν, ἵνα μὲ ἕτερον ἔρεσθαι ἦν καὶ χάριν. κινήσας δὲ τὸν ἀέρα πνοὴν τοῦ ἀνέμου κατ' ἄλλους, συνέβη τὰ στοιχεῖα πρὸς ἀλλήλα τόπον μεταβῆναι, καὶ ἀνθρώπους ἐξ ὧν εἶπεν ὑμένων γενέσθαι, καὶ ἕτερα ζῶα πετοῖα. Ἐρῶ δέ σοι καὶ ἐπιμένως. Σὺ δὲ δὴ τοῦτο τῷ λογισμῷ. Quæ cum a Veneta abeſſent, maluimus & a noſtra editione: μεταξὺ enim ſunt καὶ μᾶλλον συμπεφύκοντα. Poſtrema autem illa: Ἐρῶ δέ σοι, ad proxime præcedentem verſum ſpectarent, non ad eum ad quem hîc adducuntur. Si quis autem fatali Græculi noſtri loquacitati hæc quoque aſſcribere velit, reliquiſque addenda putet, nos officio noſtro functi ſumus: quos huius temporis quod his impenditur pæniter, pudet-

pudetque. Ad editionem nihilominus noſtram neceſſarium eſt, vt ratio reddatur τῆ καλῶς ἐχόντων, ἢ τ' ἐμπαλιν.

Pag. 39. C. 2. Procl. οἱ δ' ὕπω βεβιωκότες καὶ βύλονται θεῶν ἐν δαιμόνων τάξει καθίσαντες, τῆ ζώντων ὄντων βίον, ἀνθρώπων οἱ ἀγαθοὶ ὄντες] Ita ſcripſi, cum male legeretur: τῆ ζώων τὸν, ὄντων βίον ἀνθρώπων.

Pag. 41. C. 1. Tzet. Ἔδηλε δὲ πάντα τοῖον ἑλῶ] In emendatiſſima editionum prætermiſſa hæc erant: πάντα τὰ ἀγαθὰ ἦν αὐτοῖς ἃ φησὶν εἶπον: quæ verba non tam ad intellectum requiruntur, quam vt ea quæ ſequuntur cohæreant: nimirum φιλαλληλία, συναγωγὴ, & cætera, de quibus egiſſe ſe ante teſtatur.

Id. Ibid. in ead. nota. ἐπαλλάττων δὲ] in altera editionum quam ſecuti ſumus, ſimpliciter erat: ἐπαλλάττων δὲ αὐοδύνως, αὐτὸν ἐκ ὀπηνώσκοντες. Plura Veneta & accommodatiora; quam expreſſimus.

Id. ib. Ὦ μεγάλε Ζεῦ] Tollo aſteriſcum, & verſum Æſchyli hoc modo ſcribo:

Ὦ μεγάλε Κρονίδη, καὶ πολιοῦχοι θεοί.

Id. Ibid. C. 2. αὔθρωποι δή, οἱ ἄνω ἀθρῆντες, καὶ γινώσκοντες ἃ ὀπώπασι] Verbum monſtro nō diſſimile. Emēda hoc modo: αὔθρωπι, οἱ ἄνω ἀθρῆντες, καὶ γινώσκοντες ἃ ὀπώπασι. Male præterea in editione emendatiore prætermiſſa erat vox, ἄνω. De emendatione ſi quis dubitet, audiat Etymologum iiſdem verbis propemodum, ἢ παρὰ τὰ ἀθρεῖν ἃ ὄπωπεν, ἤγουν ἀναλογίζεσθαι ἃ πάσχει καὶ πάσχει. Vbi vox eadem quam emendauimus: niſi quod alter ἐμπαλιν, alter πληθυντικῶς.

Pag. 43. C. 1. Moſch. πὸ χρυσῷ χρόνῳ ἤτοι χρῷ τῷ ἀναδρομῷ τὸ σώματος ὁμοίῳ, ἔτι χρῷ τῷ γινομένῳ] Elegantes Moſchopulus τὸ φυλὸν, cum τῷ χρώματι opponitur, τῷ τὸ σώματος ἀναδρομῷ exponit, quæ quo tardius fiebat, eo tardius ἐπὶ τὸ μέγεθος perueniebant. huius ætatis homines: in quo conſiſtit horum ἐλάττωμα, primorum πλεονέκτημα. φυλὸν enim poetæ ἐν τοῖς Ἡρωϊκοῖς ponunt: noſtris vero demunt: qui propterea illis inferiores ſunt. Εἶδος enim & μέγεθος in corpore præclaro formam perficiunt, id eſt, ἡ φυὴ, καὶ ἡ μορφή. Vnde illud: εἶδέ τι μεγέθος τι apud poetam: pulchritudo enim abſque μεγέθει veteribus non conſiderabatur. Præclare philoſophus Ethicorum ad Nicomachum tertio: ἐν μεγέθει δὲ ἡ μεγαλοψυχία, ὥσπερ καὶ τὸ κάλλος ἐν μεγάλῳ σώματι. οἱ μικροὶ δ' ἀστεῖοι καὶ σύμμετροι, καλοὶ δ' οὔ.

Pag. 45. C. 2. Procl. Ἐκ Μελιᾶν] Νυμφῶν, Δωρικῶς Μελιᾶν εἶπεν, ὅτι ἐκ τῆς ἐξ ἀλλήλων τῶν ἐφυτῶν. ἴσως ἐκ γόνων.

Ibid. ἐδέξω εἶπεν] ἀλληλοφαγίαν ἴσως ἐνόζων] Scribe ἐνόων.

Ibid. Id. ὡς κύνας εἴωθε τὰ λόγια καλεῖν] Notat Proclus ἐν τοῖς λογίοις primam poſt Deos poteſtatem, nimirum τὰς Δαίμονας, appellari κύνας ſolere: procul dubio, quod miniſtri & cuſtodes vicem Deorum obtinerent: ita Apollonius Harpyias a Ioue miſſas, κύνας Διὸς dixit:

Οὐ θέμις, ὥ ἡμεῖς Βορέω ξιφέσσιν ἐλάσσαι
Ἁρπυίας, μεγάλοιο Διὸς κύνας. ——

& Euripides Bacchas, ſacrificulas & miniſtras τῆ Διῒ τῆ φιλοπάτορος κύνας Διονύσου dixit, & Erinnyas κύνας τῆ Ἑκάτης Lucanus. Nec aliam ab hac cauſam diſpicio cur apud Ariſtotelem lib. Rhetor. ſecundo Pindarus Panā, κύνα μεγάλαν θεῶν dicat. Philoſophus enim vbi agit de peculiari quadam ſpecie τῆ φαινομένων ἐνθυμημάτων, hoc exemplo vtitur: ἢ εἴ τις τὸν κύνα ἀγκωμάζων, τὸν ἐν ὕδατι τῷ συμβεβλημένῳ ἢ τὸν Πᾶνα, ὅτι Πινδαρος ἔφη, τὸν μέγαν ὄντα μεγάλαν θεῶν κύνα ἀναπεφυκότα καλέσαι τὸν αὐτόν. Veteres miniſtrum & adminiſtratorem τῆς φύσεως Pana ſtatuebant, quam μεγάλαν θεῶν vocauit Pindarus, cuius cum κύνα dixit. Aliter certe neque Philoſophi men-

tem, neque Pindari assequor. Nec enim Lycophron alia ratione κύνας Ἀπόλλωνος, τὰς μάντεις dixit: vbi de vatibus Mopso & Amphilocho:

Δοιοὶ δ' ἐκ θεσπρωτὸν Πυρὸς μυχὸν παρ' ἐκβολαῖς
Ἀμπτικτίοις σφαγαῖσι Δηρεάνου κύνες
Δμηθέντες, αἰχμάζουσι λοιδίαν βολὴν
Πύργων ὑπὸ πτέρυξι Παμφύλου κόρης.

vocauit eos Apollinis Deræni *canes*, vt Proclus τὰς δαίμονας κύνας τοῦ Διός. Isacius aliquid fortasse notauit ad locum illum, cum dixit: κύνας Ἀπόλλωνος τὰς μάντεις εἶπεν, ἀπὸ μεταφορᾶς τοῦ φιλοδεσπότου τῆς κυνῶν: nihil vero, cum addidit: ἢ ὅτι τῆς ἄλλων ἀπάντων ἀλόγων μόνος ὁ κύων ἀποβλέπει πρὸς τὰ ἀγάλματα.

Pag. 46. C. 2. Id. καὶ τὸ ἐνθουσιαστικὸν τῆς εὐσχολίας τῆς μετ' αὐτὰς εἴχων ἀφαιρεῖν εἰπόντες] ita emendaui hunc locum, cum legeretur, καὶ τὸ ἐνθουσιαστικὸν τῆς εὐζωλίας, τὸν μετ' αὐτὰς εἴχων ἀφαιρεῖν ἅπαντος, sine sensu vllo.

Id. Ib δ' ὧν ἐμόνον δηλοῖ] tota hæc glossa post versus illos, Μηκέτ' ἔπειτα, vsque ad verba illa Hesiodi, Καὶ τὰς μὲν &c. παρέσχαπται est, & ab imperito librario addita: infra suo loco iterum eandem habes.

Id. Ibid. οἱ γὰρ παλαιοὶ ἐν τοῖς τεκνάσιν τὸν κτῆσιν εἶχον, ἀμέλει καὶ τῆς βασιλέως παῖδες ἑτοίμαστον πρὸς τὸν γάμον, καὶ ταῖς τύμφαις & c.] Hinc apud Homerum ætas est in regum filiis, quæ ὀβὶ βυζὶν a poeta dicitur: ij enim regum filij, qui ætate prima ante res gestas interficiuntur, aut fato cedunt, ὀβὶ βυζὶν κλαίοντες ἢ δηΐζειν a poeta dicuntur ἐμφατικῶς: quod non satis excutiunt grammatici qui hæc notant. Itaque omnes Andromaches fratres, qui ante rerum gerendarum tempus & ætatem virilem sublati sunt, κατέπεφνεν Ἀχιλλεύς, ὀβὶ βυζὶν, id est, *ætate prima, adhuc pueros*: Locus est Iliad. Z.

Οἵ δέ μοι ἑπτὰ κασίγνητοι ἔσαν ἐν μεγάροισιν,

In Id

Οἱ μὲν πάντες ἰὼ κλον ἤμαρ ἔδυ καὶ ἔβαν·
Πάντας γὰρ κατέπεφνε ποδάρκης δῖος
Ἀχιλλεύς,
Βυζὶν ἐπ' εἰλιπόδεσσι, καὶ ἀργεννῇς ὀΐεσσι.

& Odysseæ N Minerua formam assumit ἐπιδώπος νέη. ὅιοι, inquit poeta, ἀνάκτων παῖδες ἔασι.

—χαλεπὸν δέ οἱ ἦλθε νοῆσαι,
Ἀνδρὶ δέμας εἰκυῖα νέῳ ὀπιδώπιον ἄλλων;
Παντοίη, ὅτε τ' ἀνάκτων παῖδες ἔασιν.

Æneas negat Iliad. Υ metuere se Achillem, quod alias cum eo congressus esset ὀβὶ βυζὶν: quod circumscribit hoc modo:

Οὐ μὲν γὰρ νῦν γε ποδώκεϊ φάτο Ἀχιλλῆϊ
Στήσεσθαι, ἀλλ' ἤδη μιν καὶ ἄλλοθι δυεῖ φόβησεν,
Ἐξ οὗ οἱ, ὅτι βυσὶν ἐπήλυθεν ἡμετέρῃσι.

Primæ enim excursiones quibus se mutuo exercebant regum filij, erant βουλασίαι. Vnde illud: ἐ γὰρ φῶτ' ἀμὸς βῆς ἤλασαν, viri magnanimi. cuiusmodi excursores λῃστὰς primo dixerunt ἀπὸ τῆς λείας: eos propulsabant οἱ βυκόλοι. Nec aliam causam antiqui Græcorum commentarij reddunt, cur Ἀλέξανδρος dictus sit notissimus ille τοῦ Πριάμου, quam διὰ τὸ γενέσθαι αὐτὸν ἐν ἀγρῷ ἡλικίᾳ βυκόλον, καὶ ἀλεξῆσαι ἐκεῖνος ἐπιόντας τοῖς βουσί: nõ aliter quam a Capitolino seniore Maximinus *pastor* fuisse dicitur, ætate prima, &, vt ille loquitur, *procer qui latronibus insidiaretur, & suos ab incursibus vindicaret*. Propterea sicut Hectores, Astyanactes, ἐν τῇ πατρίδι, regum filiorum sunt ὀνόματα ἐπώνυμα: sic Βυκολίων, Iliad. Z.

Βῆ δ' μετ' Ἀΐσηπον, καὶ Πήδασον, οὓς ποτε
Νύμφη
Νηὶς Ἀλεσάρῃ τὰν ἀμύμονι Βυκολίωνι.
Βυκολίων δ' ἦν υἱὸς ἀταυρὸ Λαομέδοντος
Πρεσβύτατος γενεῇ——

qui filios suos genuit ἐπ' ὄσσων. &c. Quamuis & honestum olim nomen erat βυκόλου καὶ ποιμένος. Exstant huius

rei

rei etiamnum hodie vestigia ἐν τῇ βυκολικῇ πραγματείᾳ, dum præcipue passim, vt nuper multis in publicis nostris ad Theocritum lectionibus ostendimus, τῶν βυκόλων καὶ ποιμένων τάξει, tanquam eminentiori, ἡ αἰπολικὴ τάξις opponatur, quæ erat hominum potissimum mercede conductorum & illiberalium. Est enim ἐν τῇ βυκολικῇ πραγματείᾳ ποιμὴν non minus quam βυκόλος ἢ ποίμνης, vt ostendimus cum alias tum præsertim cum egimus de vetusta βυκολικῇ ἀλληλογραφίᾳ, quam βυκολίαν dicebant. Ita vt Theocritus opponat interdum τοὺς βυκόλους τοῖς ἀνελευθέροις καὶ δούλοις, sicut & τοὺς ποιμένας. Nam quod hæc τάξις etiam in regum liberis fuerit, ex Æneæ, Anchisæ, Endymione, Paride, & alijs, ac præsertim ὅλης τῆς βυκολικῆς autore, Daphnide satis monemur: cuius querela primam huic scribendi generi occasionem præbuit, & τὸ ἄλγος τῶν Δαφνιδος a Theocrito dicitur: quod nuptiæ regiæ probant apud Ælianum: vnde illæ lachrymæ. Quod nec ignorasse videtur Silius, qui Daphnin quendam nobilissimum, ab hoc Daphnide deducit lib. 14.

Hos inter Daphnin, deductum ab origine nomen
Antiqua, fuit infelix, cui linquere saltus
Et mutare casas infido marmore visum.
At princeps generis quanto maiora parauit
Inter pastorel sibi nomina &c.

Pag. 48. C. 1. Tzet. πῶς μὲν ἐπιχθόνιοι μάκαρες] μὴ ἐπιχθονίους εἶπῃς, οἷς ὁ Πρόκλος, τὸ δὲ δεύτερον, ἀπαιτεῖ καὶ αὐτὸς ἐπιχθονίους δεύτερους λέγων μάκαρας] Grauissima videlicet lis, quam Proclo scribit Tzetzes: eam nos, tanquam τῆς δίκης κυρίοι, decidemus. Disputarunt olim veteres Critici, quæ ἐπιπολάζουσι λόγων ἔριδες hodieque sæculum nostrum exercent, vtrum de secundo Δαιμόνων genere cum agit Hesiodus, eos ἐπιχθονίους dixisset, atque ita legendum esset; an vero ἐπιχθονίους, sicut vocantur primi. Proclus ἐπιχθόνιοι legit: in quem propterea inuehitur Tzetzes, πρὸ αἰῶνος καὶ τὸ παχύτερον προσφέρομεν, vt mos ipsius est, & ἐπιχθονίους legendum vult: hoc argumento, quod δεύτεροι dicantur ἐπιχθόνιοι, hi secundi: sicut primi, πρῶτοι ἐπιχθόνιοι. En cor Xenocratis, iecur Cratetis! Argumentum infirmum. Quis enim Tzetzen docuit δεύτεροι & ἐπιχθόνιοι coniungendum esse? ex quo infinitæ absurditates sequentur. Primo sicut sunt δεύτεροι ἐπιχθόνιοι, ita δεύτεροι erunt θνητοί. ex quo sequetur, etiam primos fuisse θνητούς. quod contra disciplinam Platonicam est. Illud vult Hesiodus: πῶς δ' δεύτεροι, nimirum δαίμονες, ἐπιχθόνιοι θνητοὶ μάκαρες καλέονται. Ita secundi a primis distinguuntur. Primo quod ἐπιχθόνιοι sunt sicut primi ἐπιχθόνιοι: quod θνητοὶ sunt, sicut primi ἀθάνατοι: ita enim peculiariter ab Hesiodo οἱ τῆς πρώτης τάξεως δαίμονες vocantur, in quo infra quoque misere lapsus est Tzetzes, in illo nimirum: ἐγγὺς δὲ ἐν ἀνθρώποισιν ἐόντες Ἀθάνατοι λάοσσιν: & in illo: Τρὶς δὲ μύριοί εἰσιν ἐπὶ χθονὶ πυκλυοτείρῃ Ἀθάνατοι Ζηνὸς. quem locum saltuose risit cum non perciperet. Primi igitur Dæmones ab Hesiodo, δεύτεροι ἀθάνατοι ἐπιχθόνιοι dicuntur: Secundi Dæmones, θνητοὶ ἐπιχθόνιοι μάκαρες. Tyrius Maximus: Θεὸς μὲν γὰρ αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν ἱδρυμένος, οἰκονομεῖ τὰ ἔσχατα καὶ τὰ ἐν ἐσχάτῳ τάξει· εἰσὶ δ' αὐτῷ φύσεις ἀθάνατοι, οἱ καλούμενοι ἀθάνατοι δεύτεροι, ἐν μεθορίῳ γῆς καὶ ἐσχατιᾶς πεπαγμένοι· θεοὶ μὲν ἀθρεπτότεροι, ἀνθρώπων δὲ ἐπιμελέστεροι· θεῶν μὲν ὑπηρέται, ἀνθρώπων δὲ ἐπίσκοποι· θεῶν μὲν πληρώματα, ἀνθρώπων δὲ ἐπιμελέστατοι. Primi sunt ἀθάνατοι, secundi θνητοὶ: primi sunt δεύτεροι ἀθάνατοι, πρῶτοι δαίμονες: Secundi sunt δεύτεροι δαίμονες, πρῶτοι θνητοί. secundi dicti sunt ἐπιχθόνιοι, διὰ τὸ ἐν μεθορίῳ γῆς τε καὶ ἐσχατιᾶς πεπάχθαι, qua ratio-

ratione & ἐγκόσμιοι dicuntur, vt alibi diximus, & alijs nominibus: Secundi ὑποχθόνιοι, διὰ τὸ κατὰ λῆξιν ὑπὸ τῆς χθονὸς πεπάχθαι. Apparet faltus Tzetzis ἀλόγιστος: quem omnia hæc Proclus, merito διάδοχος magni viri, & familiæ principis, καὶ τὸν καθηγεμόνα ἐπιμελέμενος, docere potuisset, nisi se iam scire putasset: Aristidem, qui τοὺς φαύλους δαίμονας, ὑποχθονίους vocari meminerat, memoria fefellit: καὶ ὑπὸ γῆς ὄντες, inquit apud Photium orator ille, τῷ γῆν φυλάττοντες αὐτῷ, ἀνθ' ἑαυτῶν ἐχόμενοι τῆς Κασάνδρας ἐφεδρίσεως ἐγγύτατα ἥκοντες μετέχειν, ἣν ἐκεῖνος εἰς τὸν τῶν χρυσῶν γλυκὺν πλοῦτον ἐποίησεν, εἶπεν·

Οἱ μὲν δαίμονες ἀγαθοὶ ὑποχθόνιοι καλοῦνται·

Ἐσθλοὶ, ἀλεξίκακοι, φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων.

qui versus longe aliter, quam apud Hesiodum leguntur hodie, concepti sunt alibi, vt supra diximus.

Id. Ibid. Ζεὺς ἢ πατὴρ] hæc verba in emendatiore tale quid sequebatur, καὶ μεσόπων ἐρίδων ὀπαδούς: quæ ex authoritate alterius, vt glossam ineptam, deleuimus. irrepserant autem ex Hesiodi verbis: Ζεὺς ἢ πατὴρ ἦτοι ἀλλὰ μεσόπων &c.

Pag. 49. C. 1. Tzet. Ἄριστον ἢ πολιτικὸν, ἢ αὖτε σοφιστικὸν] &c. tota hæc observatio cum his quæ sequuntur ἐκ τοῦ ἄριστον a Basilensi aberat: locum hic habere, vel ex ipso Tzetze probare possumus: sicut enim διαφέρειν ἀντὶ τοῦ δίκαιον, vel διαφόρως in eodem versu sumi obtinuerat: sic hanc ἄριστον αὖτε τοῦ πολιτικὸν, ἤγουν τὸν, id est, εὐχρηστικὸν αὖτε ἀπλῶς ἢ σοφιστικόν.

Id. Ibid. ἢ ἐκ τῆς ἐγέρσεως] Aliquando aliter legendum suspicatus eram: sed compilauit autorem veterum Etymologiarum Tzetzes: nisi quod addidit λαμπρὸν δὲ, pro eo quod ille καταφαλῶς pronunciat: ἀπὸ τῆς ἐγέρσεως, inquit, τοῦ μίξεως ἀθροισμοῦ. οἱ δὲ θεοὶ, θνηταῖς γυναιξὶ συνερχόμενοι, ἐποίουν τὸ τῶν ἡρώων γένος &c.

Id. Ibid: ἀπὸ γὰρ τούτου ἥρωες, ἢ τὰ ἑπτὰ πρὸς ἀνάγον] Tria illa quæ sequitur hæc verba & de quibus agit, τὰ ἐξ ἥρως ἢ γῆς, τὸ ἐν τῷ αἰεὶ πολεῖν τὰς ψυχὰς, ἢ τὸ ἐξ ἀρετῆς ἥρωας λέγειν, ab altera aberant: & vereor ne adnotata fuerint: nam ἐξ ἥρως vt supra legendum videtur.

Id. Ib. C. 2. πρὸς εἰσὶ θῆλαι] Pro his in emendatiore erat: ἴσως δὲ ἢ ἑκατοντάφυλλοι θῆλαι τῆς Αἰγύπτου, ἢ θῆλαι Γοργολάχιοι, ἤγουν τὸ Αἰγαιώτιον. Nos glossam meliorem secuti sumus, deteriorem & ἁπλῆ prætermisimus.

Pag. 54. C. 1. Tzet. ὑποδρεπίδια] διαζῶσαι] scribe δρεπάνια; ne turbentur rudiores, cum τὸ ὑπὸ allo spectet in Hesiodico quod interpretatur Tzetzes: ὑπὸ δρεπάνια δοῦναι, ὑποδῆσαι δρεπάνια.

Id. C. 2. ἢ ὁ πλουτοξίαν, ἢ βίαν, ἢ πάτον, ἢ χρόνον κατ' ἀλλήλων τοῦτα] Scribe, τοῦτο: quamuis librarij recens error aut typographi videatur.

Id. Ibid. λυγρὰ τὰ χαλεπὰ, παρὰ τὸ] vitiose in emendatiore erat, λυγρὰ τὰ λεπτὰ, ὅτι τὸ λίαν &c. Sæpe mutuas operas tradunt Isaacius & Iohannes Tzetzij: nam totidem propemodum verbis hic locus apud illum ad poetam obscurum.

Pag. 55. C. 1. Moschop. Νῦν δ' αὖτον] νῦν ἢ παροιμιώδη λόγον ὅτι προεγίνετο, τοῖς χριστοῖς ἔρω, γινώσκειν ἢ αὐτοῖς] Fatetur satis hac glossa, tam sterili non percepisse se mentem vetustatemque huius loci cum reliquis & Moschopulus: duplici quidem modo. Primo cum αὖτος, παροιμιώδη λόγον hic interpretatur, quod a Procli hausserat, ex quo nunquam mentem hic Hesiodi tyrones percipient, ac ne docti quidem. Secundo cum, ἐρώτων ἢ αὐτοῖς, altera glossa illustrat, vt arbitratur, γινώσκειν ἢ αὐτοῖς.

Saltem

Saltem aliquid tentasse videretur, si πὶ ἢ per καίφ reddidisset, quod nec vulgus ignorare potuit. Hinc tamen error Tzetzis dimanauit, qui, φρονέων ἢ ἀυλοῖς, exponit, μωδικῶς ἢ αὐτοῖς φρονέων. Tanquam, si Dijs placet, subintelligendum esset ἔξωθεν in verbis Hesiodi vox μωδικῶς. Idem Tzetzes tanquam in pædagogica prouincia sua Hesiodo dies dicenda esset, ad virgam & ferulam eum vocat, & quod solet cerebrosi παιδαγωγῶν παῖδες inter discipulos suos, vbi rerum potiuntur in hoc loco, ὅλως τὴν σύνταξιν damnat, ὡς κακῶς ἔχουσαν. Saltem doceret nos quid hic sit vel ὀλοιτον, vel ὑποσόλοικον, vel σολοικοφανὲς, vt aliquam apud imperitos gratiam inire posset. Sed sibi has delicias seruare maluit. Cæterum procul a venustate aberrarunt tam Græci quam Latini. Tota venustas in vocibus duabus consistit, ἐπὶ τῷ αἴνῳ, ἢ τῷ φρονέων. Αἶνον poeta vocat quem Rhethores προγυμνασπαὶ, μῦθον ἀδικὸν dicunt, cum quo directe pugnat ἀλογικὸς, ex parte ὁ μικτός. Philosophus Rhetor. 2. communiori voce λόγον appellat: qui λόγον μικτὸν adducit ex Stesichoro ἐπὶ ἀνθρώπων ἢ ἵππων: ἀδικὸν vero ex Æsopo ἐπὶ ὀρνίθων ἢ ἀλώπεκος. Diximus supra eiusmodi μύθους originem ex Hegemonieb sæculo sumpsisse, quibus vox & prudentia tribuebatur τοῖς ἀλόγοις. Hesiodus, post prolixum illud διήγημα de sæculis, affert μῦθον, sed παρὰ ἀλόγων desumptum, quem proprie αἶνον vocat cum omnibus veteribus. Hoc αἶνῳ ab irrationabilibus desumpto ait se docere velle τοὺς δικασὰς, καίφ φρονοῦντας, hoc est, καίφ ἀνθρώπους, & per consequens λογικοὺς ὄντας. Pugnant directe inter se obiectum τῷ αἴνῳ & οἱ φρονοῦντες. φρονοῦντες sunt οἱ λογικοὶ, hoc est, οἱ ἄνθρωποι, quales sunt Hesiodi iudices, quorum causa afferatur. Personæ quæ in αἴνοις introducuntur, sunt ἄλογα tantum; quales hic ἵρηξ ἢ ἀηδὼν, accipiter, & luscinia. Scaliger huius loci hic est: Νῦν δὲ πῶς δικασὰς καίφ λογικοῖς ὄσι μῦθον ἐξ ἀλόγων πεπλασμένον φέρων ἔρχομαι: *Nunc*, inquit, *iudicibus quianus ratione præditis, fabellam ab irrationabilibus deductam proponam*. Hæc ratio, hæc venustas huius versus. Tzetzi, dum tanquam scurram aliquem, e plaustro miserum Proclum κωμῳδεῖ, ἢ πομπεύει, non vacabat inquirere quæ Lucius Tarræus prolixe olim ἐπὶ αἴνῳ disputabat, & ex eo posteriores quidam: quæ si notasset, facilius vidisset quid hoc loco esset, φρονέων ἢ αὐτοῖς, quod intelligi non potest nisi e contrario opposita voce αἴνῳ: cum præsertim omnia ex hoc Hesiodi loco deduxerint illi qui αἶνον notarunt præcise esse, λόγον κὶ ἀναπόλιζον ὠδικὸν, ἀπὸ ἀλόγων ζώων: quod nunquam notassent, nisi animaduertissent quomodo hic sumeretur vox φρονέω: pro quo & νοέω adducitur: quod non magis displicet. Porro ostendit hic primus omnium Hesiodus quantum fidei tribuendum sit acutis illis τηλοδαφέσιν, qui post Aphthonium in arte progymnastica notarunt: οἱ μὲ ποιηταὶ ἡδονῆς χάριν τῷ μύθῳ ἐχρήσαντο, οἱ δὲ ῥήτορες διὰ παραίνεσιν: quasi hoc loco aliud agat Hesiodus quam dicendi magistri.

Pag. 56. C. 1, Moschop. εἰς τέλος ἐξελθοῦσα] ἀντὶ τοῦ ἐλθοῦσα, ἢ μὴ ὑπὸ τῆς κεκτημένης διαφθειρομένη] Frustra est: εἰς τέλος ἐξελθοῦσα, nihil aliud est quam τοπικὸν παῖον. ἢ δίκη τοπικὸν παῖον ὑπὲρ τὸ ὕδρευσον ἔχει, optime Proclus: ἡ δίκη, φησὶ, καὶν τὸ πρῶτον ἐλαττον ᾖ τὸ ὕδρευσον, ἐν τῷ τέλει πάντας ἐπαίρουσι, ἢ δείκνυσι διὰ τῶν πραγμάτων κρείσσονα ὄντα τὸν ὕδρευσον. Nec viterius argutari debuit. Tzetzes quoque non male.

Pag. 57. C. 2. Procl. ἀντίκα δὲ πρόσχει ὄρκος, ἤγουν ἀκολουθεῖ ὅρκος τοῖς δίκαις, ἤγουν τοῖς κρίσιν τοῖς ὀρθῶς δεδικασμένοις] Scribe, τοῖς ἐν ὀρθῶς δεδικασμένοις.

Id. ibid. Πλούταρχος ἢ Βιωτιάζων (ἔστω γὰρ καλεῖν Βιωτὰς) τὰς ὀρειτὰς ὁδοὺς τὰς στενὰς καὶ δυσβάτους ῥόθους ὀνομάζεσθαι φησὶν. εἰ ἔστι τοῦτο κρατεῖν] Nihil eo opus est.

Pag. 58. C. 1. Tzet. Νῦν δ' αἶνον] μυθικὸν ἀθροίσεσιν] Pessime in Basilienſi erat: νῦν ἢ θυμικὸν ἀθροίσεσιν: sed θυμικὸν pro μυθικὸν, sicut θυμὸς pro μῦθος facile mutari potuit: quod in authoribus sæpe factum est: exempli ergo sit illud Dionysiac. 3. Φαιδρὸν ἐὸν γὰρ εἶπε, καὶ αἰνέσαι σίχα θυμῶν Οἰχομένῳ κρυνὸν δὲ ἀνήρυγε ἀνθερεῶνος: vbi μύθων legendum per se apparet, vt in reliquis nostris quæ in illo poeta emendauimus, breui, vt spero, dicemus. Lapsus procliuissimus est. Bene altera, & vt emendauimus.

Id. ibid. Νῦν δ' αἶνον βασιλεῦσ' ἑρίω] ὥστε, τυτίσι μυθικῶς φρονέουσι καὶ ἀνοήτοις] Puto scripsisse Tzetzen: νῦν δ' αἶνον βασιλεῦσ' ἑρίω φρονέουσι] τυτίσι μυθικῶς φρονέουσι. Cæterum de hac interpretatione quam affert, & ipsius sententia vide quæ supra ad Moschop.

Id. ibid. καὶ ἴσως οὐδὲ ὁ παρὰ Πρόκλῳ Ἀθεόκριτος] suspecta.

Id. ibid. δηλονότι συγχωρηθήσῃ] Iussimus includi vncis hæc, quod vacent, & a male feriato aliquo qui in Tzetze notarat τὸ δὲ σωτάξεως ἐλλειμμάτων in verbis illis præcedentibus appicta sint.

Id. C. 2. Τ' ὄλεις γὰρ τε κακὴ δηλῷ βροτῷ] ἢ ὕλεις γὰρ, καὶ ἡ λοισθοσύνη, καὶ ἡ βλάβη κακὴ τῷ δηλῷ] in exemplari quod secuti sumus, sine vllo sensu legebatur: ἢ ὕλεις γὰρ καὶ ἡ λοισθοσύνη τῷ δηλῷ, καὶ τῷ ἀγνοεῖ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει & c. prætermissis illis librarij incuria, καὶ ἡ βλάβη ἡ κακὴ. vbi articulus pessime directam interpretationem sustinebat, quem eiecimus. ὕλεις, inquit Grammaticus, κακὴ ὑπάρχει δηλῷ καὶ ἀγνοεῖ: quod dixerat Hesiodus, dissimulato τῷ ἀσυνέτῳ ὑπάρχει.

Id. ibid. ἐδὲς δ' ἑτάρῳ παρελθεῖν] sub finem annotationis huius pro verbis illis, ἢν καί σε παραθῶμαι βέλομαι, nullo omnino sensu legebatur: ἢν δηλονότι παραδόντος: quæ nauci non sunt.

Pag. 59. C. 2, Id. ἄγαμαι ἢ καὶ κείνους χαπτίον] totum hoc πρυσείδιον in Basilienſi alium locum possederat: vnde nos id emigrare iussimus.

Pag. 65. C. 2. Proc. circa finem pag. οἱ προχείρως τὸ δίκαιον. τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ ἀθρόως. Scribo οἱ παραχείρως.

Pag. 66. C. 1. Id. Νῦν ἢ ἐγὼ] &c. ad verba illa paulo post notat Proclus locum hunc eiecisse ad septem versus Plutarchum: διόπερ ὁ Πλούταρχος τὰς ἑπτὰ τούτους στίχους ἐκβάλλει, ἀφ' οὗ &c. Nos in eo Plutarchum non sequemur, cum sciamus totum illius loci colorē hinc deduxisse Aristophanem, qui manifeste hæc expressit, tanto antiquior Plutarcho: apud quem Chremylus:

Ἐπιτρέπομεν δ' ἡμεῖς ἐγχωμίω εἰς τὸν θεὸν,
Τὸν ἐμὸν μὲν αὐτὸν τοῦ παλαιπάρου χάριν
Ἥδιστα νομίζων ἀποτετυφῶσθαι βίον.
Τὸν δ' ἰδίᾳ, ὅστις ἂν μόνος μοι τυγχάνῃ,
Πλούσιόν τε καὶ μεταβαλόντα τοὺς τρόπους,
Εἶναι παντάπασιν, ἄδικον, ὑμῖν μισθέν.
Ὡς τῷ βίῳ τοῦτ' αὐτὸ νομίζω ξυμφέρειν.

Notum autem viris doctis, quas delitias ex Homeri & Hesiodi scriptis, antiqua & media comœdia soleant contexere.

Ibidem. C. 2. Id. διόπερ οἱ ἄδικοι τοῖς ἀλόγοις ἐοίκασι τῷ ἀνθρωπίνῳ * ἀποδραῦντες] scribo: τῷ ἀνθρωπίνῳ κοσμιότητα ἀποδραῦντες: vt ex sequentibus apparet.

Id. ibid. νόμων ἢ διάταξις Κρητῶν. τὸ σημεῖον ὅτι ἐδέποτε Θ' μικρόν] scribe: τοῦτο σημεῖον ὅτι ἐδέποτε Θ' μικρόν. illud autem σήμειον, nota est Scholastici cuiusdam, quæ ex margine in textum irrepsit: studiosi enim Græcorum hanc notam præfigebāt iis quæ obseruatione digna putabant: diligenter autem obseruauit quisquis fuit, τὸ νόμον, esse vocem quam ignorat ἡ παίζις: ex quo infert argumen-

mentum, περὶ τῆς ἡλικιῶν πᾶν πιπτεῖν, τοῦτο Ὁμήρῳ καὶ τῷ Ἡσιόδῳ: cui rei illustrandæ omnia quæ poterant congerebant veteres.

Pag. 67. C. 2. Id. Καίτοι δεῖ τούτους λέξαι, ὅπερ καὶ Ξενοφάνης διὰ δύο πρὸς τοὺς κατ' αὐτὸν φιλοζώους καὶ ποιητὰς μικροψυχίαν, σιλλοὺς ἀτόπους ἀνθεῖναι λέγεται καὶ πάντων φιλοσόφων καὶ ποιητῶν] & in his Homerum & Hesiodum depinxit. Laertius: γέγραφε δὲ καὶ ἐν ἔπεσι καὶ ἐλεγείαις καὶ ἰάμβοις καθ' Ἡσιόδου καὶ Ὁμήρου, ἐπικόπτων αὐτῶν τὰ περὶ θεῶν εἰρημένα: ad Philosophos quod attinet, ἀνεπιδεξίους τε Θαλῆ καὶ Πυθαγόρᾳ, καθά φασι δή καὶ Ἐπιμενίδη cum narrat.

Id. ibid. τέλος δέ φησιν, ἐπειδὰν εἰς τὸ ἄκρον ἔλθῃ τῆς περιόδου] mirum non legisse Proclum suo tempore, in Hesiodico versu ἵκωμαι, quemadmodum emendauimus, sed ἵκω.

Pag. 68. C. 2. Tzet. Δρυόπα Ζεὺς] ἢ μεγαλόφωνος εἱμαρμένη] Nihil vanius his omnibus.

Pag. 69. C. 1. Id. ἀλλωάλλως δὲ κέχρηται τοῖς διχρόνοις] magister Tzetzes in longa hac disceptatione, in qua tanquam λιποτάκτης improbus Hesiodi causam partesque scelerate deserit, inter alia quibus hæc scripta longe ab Homeri elegantia, longe ab eius ætate, longe a ratione scribendi segregat, argumentum περὶ τῆς διχρόνων affert: quibus Hesiodum promiscue, sicut sui temporis homines, vsum fuisse toto hoc opere notat: quæ calumnia quam sit putida, fœda, inepta, falsa, videbunt, qui vnum ex ipsius iambis quos huic operi tanquam delicias illius ævi, aut præclara tragemata interserit, examinabunt. Fatemur in quibusdam Hesiodum vocibus ἀδιαφορίαν circa τὰ δίχρονα admisisse: sed & ab Homero idem factum vbique, quis tam triuialis est, vt ignoret? ita vt certas iam olim voces annotarint apud poetã veteres, in quibus constanter id obseruauit poeta vt inconstans esset. Recte Eustathius ad illud: φίλε καὶ ἐγγύθι. τὸ φίλε, ἐκτείνει καὶ ἐνταῦθα τὸ τῆς ἀρχούσης δίχρονον, ὡς καὶ ἐν τῇ ἔπαφα φαδίᾳ, φησὶ γὰρ φίλε καὶ ἐγγύθι ἐκόμισά τέ με, δόσ δέ μοι ἵππους· διὸ καὶ ὁ Ἀσκαλωνίτης, φασί, περίσσα τὸ φι· καὶ ὅσα τοιαῦτα ἀδιαφορίαν καὶ τοῦτον τῶν διχρόνων, εἴτε καὶ τὸ φίλος ποτὲ μὲν ἐκτείνει, ποτὲ δὲ συστέλλει ἀρχόμενος. Σημειοῦται δὲ καὶ ὅτι ἐν τῷ, αἰδεῖσθαί θ' ἱερῆα, καὶ ἐν τῷ, προσέφη ἱερὴ Τηλεμάχοιο, συστέλλει τὸ ι τῶν ἱερόν· ἐν δὲ τῷ ἱερὸν ἰχθύν, ἐκτείνει. Sed infinita apud poetam sunt, vt & apud autorem τῆς Ἀσπίδος: quo poemate interim nihil fortasse plenius, elaboratius, tersius ad nos peruenit. Et Isaacius non modo veteres περὶ διχρόνων, sed & περὶ διπλῶν vsum promiscuum permisisse sibi annotat ex Hipponacte, & Lycophrone: quorum alter, Καύπας ἐκ ἄποδος Ἀλύπτα ποτῶν, non ἄπωδος. alter, ἦν αὐτὴν ὄφις τ' ἀντικνήμιον δάκῃ. Verba Isacij sunt: ἄποδον, τὸ πᾶν μικρὸν χαίρει. ἤτοι δὲ ἀγνοήσαντες τὸ μέτρον, μέγα τοῦτο γεγράφασι, σὺ δὲ γίνωσκε, ὅτι τὸ δαζὼ ἐκτείνειν δύνασθαι, ἀλλὰ βούλεται ὁ στιχουργὸς, ἵπποις τοῖς διπλοῖς, ὡς καὶ σφῶϊν ἕφλον σοι, εἰς παράδειγμα παραγαγὼν, τό, Τρῶες δ' ἐρίγνωσαν ἐπεὶ ἴδον αἴολον ὄφιν. εἰ δὲ μέτρον τοῦτον νομίζεις, ἄκουσον καὶ περὶ τοῦ Μιμνοῦ ζωγράφου, χωλῶν Ἰάμβων Γπαπωναικτίων εἴκοσιν. Postea inter reliquos versum adducit quem supra habuimus Hipponactis. Ita poetæ libere grammaticorum πτωχαφίας plorare iubent: minorem interim ob causam infrà Hesiodum exulatum mittit Tzetzes, non ex poetarum numero, sed bonorum ciuium. Vbi videbimus quibus armis pugnet.

Id. ib. Ὥσπερ οἱ καθ' ἡμᾶς] Duplex erat scribẽdi tum temporis ratio: quarũ altera introducebat ἀδιαφορίαν circa τὰ δίχρονα, de qua iam agit: altera circa omnes syllabas. Vtrique κοινοὶ dici possunt. Posteriores tamen magis, quos proprie propterea politicos dicebant, quibus

quibus in Ecclesiis suis hodie Græcorum Idiotæ utuntur. Vidi volumen integrum manu exaratum apud illustrem Scaligerum. Priorum exemplum repræsentant nobis iambi quos toto hoc opere Iohannes, aliquando & Isaacius ad Lycophronem proponit. Posteriorum illa:

Ἀκεκεστάτως ἐμαυτὴν φίλτατε κεχρημένον.
Μιᾶς ἐμῆς ὀπισολῆς σύμπασαν ἱστορίαν,
Εὐκεινημένως μέν δαπε πρῶτον ἐν τῆς τῶ κρόσε.

quibus Chiliadas suas conscripsit: qui nihil quam cantillantur: quo pacto illa Catulliana:

Cinede Thalle mollior cuniculi capillo,
Vel anseris medullula, vel imula oricilla.

illud Comicæ

Ὦ πολλὰ δὴ τῷ δεσπότῃ ταυτὸν δυμὸν φαγόντες.

& Hipponactis:

Εἴ μοι γένοιτο παρθένος καλὴ τὸ τέρμα.

Ex tetrametris enim Hipponacteis, quales superiores sunt, Politicos suos formarunt.

Id. ibid. κ᾽ ὀνῆς ὃ τῆδ᾽ ἐπῶν τὸ ἀνδρὸς περιφανοῦς τε κ᾽ ἀφαυροῦ, κ᾽ πολλάκις μεταστάντων, κ᾽ μὴ ἔχων τὸ βέβαιον] Respondimus σοὶ δι᾽ χόνων: quæ res quod syllabica esset, perinisimus in eo Grammaticum nostrum ostentare acumen suum. Vlterius vero vt tendat, & de cæteris libere iudicare audeat, non est ferendum. Hesiodus si superesset, homini huic suo iure responderet, quod olim Euripides, teste Aristotele: cui cum Hygiænon quidam diem diceret, quod sententiam illam in Hippolyto suo protulisset, ἡ γλῶσ᾽ ὀμώμοχ᾽, ἡ δ᾽ φρὴν ἀνώμοτ᾽, quasi publico periuriorum patrono, & qui eiusmodi scelerum viam commonstraret populo, nihil respondit ille, quam peccare eum grauiter, quod causam quæ ad τὰς Διονυσιακὰς ἀγῶνας spectaret, in forum transferret: ibi & sibi respondendum de hac re, & illi accusandum fuisse. Quis enim Grammaticum harum causarum iudicem constituit? qui semper extra prætorium suum ius dicit, cum literas & syllabas transcendit. Aliud enim est esse miserum στιγνὸν, aliud poetam. Quanquam Tzetzen tautologias in alio accusare quis ferat, qui sæpe plus decies eandem sententiam inculcat. minus tamen multo est τὸ ταυτολογεῖν, quam τὸ αὐτοταυτολογεῖν: quo homo natus sat scio nunquam insolentius peccauit quam hic noster: cuius scripta sunt ἀλαζονείας & fastus intolerabilis μυσαρόν. mihi certe sæpe nauseam mouet: qui existimo totius vitæ fructum esse in modestia.

Id. ibid. ὃς δ᾽ ὕδεις τε μύμλε] ἄκαιρος ταυτολογία ἐνταῦθά ἐστιν· εἴπερ γὸ φρόνιμα πρὸ τούτων] Aduersus ineptias huius hominis bonum semper habere stomachum id vero difficillimum est. Expectaueramus ab eo vt versum Hesiodi explicaret supra, ὃς δ᾽ ὕδεις τε μύμλε: at vero contra ille tanquam nocturnus præmiator aliquis in ciuitate libera existimationem eius & famam, quam vel antiquitatis authoritate munitus sartam tectam conseruare debebat, parat detexere: quæ omnia eo spectant vt nequitiæ inertiæque eos condemnet, qui Hesiodum ab Homero palmam in extemporali κ᾽ αὐτοσχεδιαστῷ certamine retulisse notarant. Quod siue eos respiciat qui τὸ τεθρυλημένον & omnibus notum Hesiodi & Homeri certamen vulgarũt, siue alios, quorum scripta desideramus, nescio. Id vero scio, quod hunc librum Hesiodi Tzetzes, qui tot veterum philosophorum commendationibus, tot magnorum virorum testimoniis ornatus, quasi de manu in manum ad nos peruenit, propter τὸ ἰσοδυναμοῦν τῇ λέξειν, τὰς ταυτολογίας, τὰ παράλληλα, quæ hic & ibi occurrunt,

currunt, quæ nihil aliud ſunt quam notæ illius ævi, quæ hoc ſcriptum tanquam vetuſtum lucum commendare poterant, tam maligne, & furioſe ſugillet, nihil facere præter morem ſuum: multo vero impudentius, cum Homerum ab his vindicet: vt Heſiodo ne exemplo quidem ſe tueri liceat. Eiuſmodi nævulorum nos, qui ſemper cum veneratione de antiquioribus agendum putamus, cauſam aliquam aſcribimus ſæculo, quod nihil aliud quam ſcientiarum & artium omnium delineationem propoſuit; maiorem vero Grammaticorum ſceleſtæ audaciæ: qui hoc ipſum in eiuſmodi ſcriptoribus primi deſiderare cæperunt, quod a familia ſua commiſſum fuit. Qui petulantiam quam gens illa in Homeri & Heſiodi verſibus exercuit, ignotam habet, καὶ τὰς ὀξυλίσσους, καὶ τὰς διαγραφὰς, καὶ τὰς παρεμβολὰς, καὶ τὰς συγγραὰς, καὶ ξυσμὰς, & reliquas ineptias, in literis exulat & in veteribus interpretibus, præſertim noſtro Proclo, & ijs qui in poetam commentati ſunt. Poſſem oſtendere in Homero multa quæ ſine commiſeratione & riſu legere non poſſum: quæ tam ſcio Grammaticorum eſſe quam Tzetzen in hac re nihil videre. Inter eos qui religioſiſſimi fuerunt, Homerum Homero ſuppleuerunt, & quæ vno loco apte dicebantur, altero ineptiſſime ingeſſerunt. Iliad. χ. in elegantiſſima & diuina Andromaches querela inuenies verſum illum:

Ἀστύαναξ ὃν Τρῶες ὀΐλιον κάλεον περ:

qui non modo ſine detrimento reliquorum abeſſe poteſt, ſed & τὸ ἀυτοκάβδαλον & ineptias Grammaticorum redolet. Nihil præterea certius eſt quam infinita Hemiſtichia παρεμβεβλημένα eſſe. Sicut noſtro tempore non nemo cum Virgilio egiſſet, niſi ſe oppoſuiſſet ſæculi felicitas, in Capitolino qui literatoris Fabilij Græcos verſus hoc modo tranſlatos legit, exiſtimet ſe imaginem eorum habere quæ in Hometo ſæpe nobis ſordent:

Qualis vbi Oceani profuſus lucifer vnda
Extulit os ſacrum cælo, tenebraſque reſoluit,
Talis erat iuuenis primo ſub nomine clarus.

quæ quia multis exemplis probanda ſunt, quia non omnium eſt hoc videre, cum pauci ea iudicij felicitate & acrimonia ſint, vt aliter quam omnes ſentire audeãt, ſeorſum aliquando hac de re acturi ſumus. ad τὸ ταυτόλογον quod attinet, cuius ne ſuſpicionem vllam apud Homerum relictam eſſe Tzetzes tam faſtuoſe affirmat, neſcio quo pacto excuſet illud Odyſſ. ᾱ vbi bis ſupplendi verſus gratia, de Eumæo dicitur, modo, φρεσὶ γὰρ κέχυτ' ἀγαθῇσι: modo, οἷσι γὰρ φρεσὶν ἄνωγεν ἔδμεν: & infinita alia, cuiuſmodi ne in hoc ſcripto fortaſſe notabit: ſed eiuſmodi quia ſunt αἰνιγμάτα, & temporis & ocij maioris ſunt, & ſeorſim probari merentur. ſicut igitur impune poetæ quidlibet appinxerunt, ita nunquam rationem reddent, cur tam multos ex eius ſcriptis verſus, in quos ne ſuſpicio quidem cadebat vlla, & ex quibus fortaſſe mens dependebat, libere loco mouerint. exemplo ſit locus ille Iliad. χ. in Hectoris ἐλκυσμῷ.

Νῦν δ' αὖ' ἀείσονται Παιήονα κῦδος Ἀχαιῶν,
Νηυσὶν δὲ γλαφυρῇσιν πεύσεται, τόνδε δ' ἄγοντες
Ἡεράσμεθα μέγα κῦδος, ἐπεὶ ἕλομεν Ἕκτορα δῖον,
Ὃν τε Τρῶες κατ' ἄστυ θεῷ ὡς ἰδχετόωντο.
Ἦρᾳ γὴ Ἕκτορι δῖον ἐπήλυσις μήδετο ἔργα,
Πρηνέα πὰρ λεχέεσσι Μενοιτιάδαο τανύσας
Ἀμφοτέρων μετόπισθε ποδῶν τέχνῃ τε νόῳ τε.

Nunquam cauſam reddent cur ſecundus a fine verſus, qui fortaſſe reliquis numeroſior eſt, eijci meruerit, cum tamen in nullis nos eum Homeri editionibus repræſentatum viderimus. Eodem modo uſquam hi duo verſus σωπμμένως leguntur:

Αἴαντος δ' ἀλέγυνε μάχην Τελαμωνιάδαο.
Ζεὺς γὰρ οἱ νεμέσασχ' ὅτ' ἀρείονι φωτὶ μάχοιτο.

alter quidem Iliados λ. reperitur: quo loco poſterior inſeri non poſſe videtur: niſi quis ſcribat:

Αἴαντος δ' ἀλέγυνε μάχῃ Τελαμωνιάδαο,
Ζεὺς γὰρ οἱ νεμέσασχ' ὅτ' ἀρείονι φωτὶ μάχοιτο.
Ζεὺς γὰρ πατὴρ Αἴαν θ' ὑψίζυγον ἠδὲ φέβον ὦρσε.

ita vt manifeſte vterque alibi eiectus ſit. Idem in hoc opere factum fuiſſe, vt & nonnulli deſiderentur, nonnulli contra redundent, ſupra, adductis aliquot, probauimus. Quæ obiter nunc a nobis dicuntur, non vt diuinæ illi naturæ quicquam detrahamus, ſed vt aduerſus putidos Grammaticorum impetus incorruptum & ſincerum iudicium conſeruemus. Quicquid enim ſummis illis viris demi aut addi poteſt, id Apollo pater & iuſtiſſima Nemeſis in eorum caput vertat, qui primi Grammaticam hanc tyrannidem exercuerunt. Tantum abeſt vt Tzetzæ accedamus, qui ſæpe Heſiodum ob eaſdem vibices flagellat, quas ab alijs accepit.

Id. C. 2. φθινύζων] φθείρονται ἴσῃ ἡ Ἀττικὴ ἔξαγωγὴ. ἐν τῷ φθίνω δὲ ἔξαλύσας] ſcribe παρεξάλυσας.

Pag. 70. C. 2. Tzet. Κλίναι ἢ τὸ κλῖ, οἱ ἢ συντύσης ἐπόλμησι βραχὺ δίξασ, ἢ τῆς πόλεως αὐτῆς ἐξέπεσον] Optarem me hercule videre Rempublicam a Tzetze conſtitutam: in qua publicitus leges, non de ſicarijs aut adulteris, ſed de poetis rogarentur. In ea pro tribunali ſederet ipſe, qui primo omnium de Heſiodo pronunciaret, cui aquâ & igni interdiceret, non propter τὰς τῆς θεᾶς μαχείας aut πολέμους, ſed quod vtranque ſyllabam in ἔξαλύσας produxiſſet: nam tale quid nobis verba hæc denunciant. Cum ad prius quod attinet, ita peccarit & Homerus, in eo: ἐκ αὖ ἐγὼ Ἄλλα παρὲξ εἴπω μὴ ἔξαλύσω: ad poſterius vero, cedē modo princeps poetarū: ἔσασαν σάκη ἄωτοι κλίναντες. vt innumera eiuſmodi prætermittā. Videte Dij optimi, & Bœoticæ Muſæ, cuiuſmodi pugionibus factum Aſcræi caput conficiat Græculus agyrta: Solon grammaticorum, lex & regula ſyllabarum, quas nuſquam obſeruat tamen. Dubium non eſt quin Sibyllarum olim oracula aliquid de regno Tzetzico prædixerint: cuius ciues futuri ſunt τὰ συλλαβίζοντα παιδάρια, regni conſtitutio γραμματοκρατία aut παιδαγωγία, ne quis nouam monarchiam ſuſpicetur: nam illa Homeri commendatio quæ ſequitur, ὃς ἐν πάσῃς ταῖς ὀπὶ μίμνει, ἢ τέλος ταῖς λογικαῖς, ἁπάντων κρατήσηκεν, ἢ μόνον αὐδήσωσιν, πλεῖόν ἢ ἐγγίλων εἰπεῖν, ἐκ ἄρα ἢ ἄλγιλοι εἶεν ὀνομαστὰρχαι ἢ πτοάρχαι, non modo furioſi hominis, ſed etiam mali Chriſtiani eſt.

Pag. 71. C. 2. Tzet. ἢ ἡμᾶς δέ τις ἐκ Συνάδων διδασκεῖ] Male in editionibus legebatur, ἐκ συνάδων Σύνναδα vel ex ſolo συνναδικῷ λίθῳ nobiliſſimum eſt oppidum τῆς μεγάλης Φρυγίας: de cuius præclaro λατομίῳ lib. 12. Geographus. Romani lapidem Symnadicum, marmor Symnadicum, incolæ λίθον Δοκιμήτιον & Δοκιμαίαν dicebant, a Docimia pago, ἐκπίπτουσα τῆς Συνάδων: quod cum notare vellet autor vrbium, mutilatus fuit. qui, Σύνναδα, inquit, πόλις Φρυγίας ἢ Δοκίμεια, χώρα ἐκπίπτουσα αὐτῆς. οἱδ' ἐκ χώρας Δοκιμήτιον, ἢ Δοκιμαίαν. quæ hoc modo edenda erant: Σύνναδα, πόλις Φρυγίας.

καὶ Δοκίμεια, κώμη ἐπέκεινα αὐτῆς . . . . . .
. . . . . εἰ δ' ἔστι χώρει Δοκιμίτιον καὶ Δοκιμαίαν. supplenda autem hoc modo : Συέννεσις πόλις Φρυγίας. καὶ Δοκίμεια κώμη ἐπέκεινα αὐτῆς, καὶ τὸ λατόμιον: vel ὅτι τὸ λατόμιον τῆ συννεδικῆ λίθῳ· ἔστω μὲν Ῥωμαῖοι καλοῦσιν· εἰδ' ἔστι χώρει Δοκιμίτιον καὶ Δοκιμαίαν. Non enim Δοκίμιον ita dicebant, sed Symnadicum marmor. idem autor in Δοκίμιον. Δοκίμιον, πόλις Φρυγίας, ὃς Εὐδαίμων. τὸ ἐθνικὸν Δοκιμεύς, καὶ τέχνῃ. καὶ δὲ ἡ σωφροσύνη, Δοκιμωνὶς· ἀφ' ἧς τὰ μάρμαρα ἔστω φασί. Locus quem suppleuimus, ex Geographo καὶ λέξιν descriptus fuit. qui lib. 12. Σύννεδα δ' ἔστιν ἡ μεγάλη πόλις· θέσις δ' αὐλῆς ἐλαιόφυτον πεδίον, ὅσον ἑξήκοντα σταδίων. ἐπέκεινα δ' ὄρη Δοκιμία κώμη, καὶ τὸ λατόμιον τῆς Συννεδικῆς λίθου· ἔστω μὲν Ῥωμαῖοι καλοῦσιν· οἱ δ' ἐπιχώριοι Δοκιμίτην καὶ Δοκιμαίαν. Sed ad rē. Fuit igitur Συννεδὶς qui nostro Græculo intentauit hanc non dicam συκοφαντίαν, sed μυλοφαντίαν. Hæc videlicet fabella ad intellectum Hesiodi necessaria erat. Et hic est qui in Hesiodo & Proclo πολυλογίαν explodat, cum nobis stultissimas fabellas, tanquam rem mirificam, vendat, non aliter quam Prodicus in medijs orationibus, cum discipulos suos dormitantes videret, aliquid ἐ πεπτικοτάδες ἔχμα afferebat.

Pag. 74. C. 1. Procl. ἔτος μὲ παναίσιος] Ζήνων μέ ὁ Στωϊκὸς ἐπέλαττε τὰς σίχυς, λέγων] Idem notat Laertius, apud quem versus paulo aliter leguntur: φασὶ δ' καὶ φοίτων καθῆκον ὠνεμαλίαν, καὶ λόγον δεῖ αὐτὸν πιτυπνίαν· τύτε Ἡσίοδε σίχυς μεταχάραξεν ἔτω,

Κεῖνος μὲν παναίσιος ὃς εὖ εἰπόντι πείθῃ·
Ἐσθλὸς δ' αὖ κἀκεῖνος ὃς αὐτὸς πάντα νοήσει·

χρείσσονα γὰρ τὸν ἀκοῦσαι καλῶς διδάσκοντα τὸ λεγόμενον, καὶ χρῆσθαι αὐτοῖς, τῷ δ' αὐτὸν τὸ πᾶν συνοῖσοντος. τῷ μὲν γὰρ δεῖ μόνον τὸ σωθῆναι· τῷ δ' εὖ φρονοῦντι προσῆναι καὶ φίλῳ φρᾶξιν. Eustath. ὅτι Ἡσιόδῳ μὲν δοκεῖ ἐκεῖνος παναίσιος εἶναι, ὃς ἑαυτῷ πάντα νοεῖ ἐξ ἰδιότητος λαλοῦντι, διδασκάλου δὲ τὸν ὃς ἂν ἑτέρῳ εὖ εἰπόντι πείθηται. εἰ καί τις ὕστερον μετέγραψε, ὡς ἐκεῖνος μὲν παναίσιος, ὃς εὖ εἰπόντι πείθηται. ἐσθλὸς δ' αὖ κἀκεῖνος, ὃς αὐτῷ πάντα νοήσει.

Pag. 75. C. 1. Id. ὅτι γὰρ τὰ φαῦλα σημαίνει προσπαθῶν τὸ κακόν. ἐκ ἀρετᾶ κακὰ ἔργα] Ita scripsimus, cum male legeretur, ἐκ ἀρεσά: ex versu Homerico notissimo, ἐκ ἀρετᾶ κακὰ ἔργα, κιχάνει τις βεβαδὼς ὠκύν.

Ibid. Tzet. ἐπεὶ ἦ μὴν ἐκ ἔγνως, ἐκ αὖ ἐμοὶ τὰ λῷστα βουλομένῳ σοι πείθητι.] forte, σὺ αὖ ἐμοὶ τὰ λῷστα &c.

Id. ibid. C. 2. ἀλλὰ ταῦτα κἀμὲ κατασκέπτεσθαι τὸν ἀπρέμονα] ita scripsi: male legebatur prius τὸν ἀτέρμονα.

Id. ibid. Εὐσίφαρον ἦ οὐ πῃ τλῶ γῆν] nulla ex tot interpretationibus vera est. potuisset hoc modo: νῦν ἦ εὐσίφαρον οὐ πῃ τλῶ Δήμητραν. ἐνθεῖσαν γὰρ οἱ ἄμυσεῖ ἐντυγχάνοντες τῇ ὁδῷ, μὴ τλῶ ἐξ καρπῶν συγκομιδὴν στέφανον τὸν ναὸν τῆς θεᾶς, ὅθεν ὅτι καὶ τὸ ἄγαλμα αὐτῆς. Nam ideo ita dici deam illam, vel in triuijs notum esse potest, tam Græcis quam Latinis.

Pag. 76. C. 1. Tzet. σοὶ δ' ἔργα φίλ' ἕξω] σοὶ ἦ προσφιλῆ ἔσωσαν τὰ μέτρια ἔργα, ἤτοι τὰ σιτικὰ καὶ μὴ ἀπρεπῆ] Bis in nostra peccatum erat, cum ita scriberetur: σοὶ ἦ προσφιλῆ ἔσωσαν ἔργα, ἤτοι τὰ σιτικὰ καὶ μὴ ἀπρεπῆ: prætermissa voce μέτρια, & substituto ἀπρεπῆ, pro ἀφρεπῆ. Quæ ad hunc Hesiodi locum à nobis notata sunt in Notis vide.

Pag. 78. C. 2. Pro. Δαίμονι δ' οἷος ἔνδα] δαίμων ὁ μόνον ὁ ἀνούσιον ἡμῖν τὸν βίον καὶ ζωικῶν τὰ ἡμίτεκα χρείττων ἡμῶν καλεῖται] Malim ὁ χρείττων ἡμῶν καλεῖται. Hesychius: ἡρείττονας τὰς ἥρωας ἔτω λέγουσιν. δοκοῦσι ἦ κακόπυχοι πῆς εἶ· διὰ τέτο καὶ οἱ τεκόντες τὰ ἡμιτελὰ σηλοῦ ἔχουσι, μή τι βλαβῶσι. καὶ οἱ δεοὶ ἦ, Αἰχύος Αἴτνα. Nec aliter vox Hesiodi hic accipienda quam

Heſychio vox κρεΐττων ex Æſchylo: male enim arguntur omnes.

Pag. 81. C. 1, Id. ἡ δὲ Ὅμηρος τὸ ὁπλίζεσθαι, ζώννυσθαι φησίν] Antiquiores omnes, ſi Pauſaniæ ſtamus: qui non aliam rationem reddit τῆ ἀγάλματος τῆς Ζωστηρίας Ἀθηνᾶς in Bœoticis. Πλησίον δὲ Ἀμφιδύμου δύο ἀγάλματα λίθινα λέγουσιν Ἀθηνᾶς ὁπλίσιον Ζωστηρίας. λαβεῖν δὲ τὰ ὅπλα αὐτὴν ἐν παύδα, νίκης Εὐβοίας καὶ Χαλκώδοντι ἔμελλεν αὐτιτάξασθαι. τὸ δὲ ἐνδύναι τὰ ὅπλα, ἐκάλουν ζώσασθαι· καὶ διὰ μῆκος Ἄρεα τὸν Ἀγαμέμνονα ποιήσαντα ἐοικέναι δὲ ζώνῃ, τῇ ὅπλων τῷ σκέλει φασὶν εἰκάζειν.

Id. ib. ἢ τὸ μηδὲ ζώνης λῦσθαι, ὡς δὴ ἔργον ἀξιόντας, * λύμενον τὸ μὴ ἐμποδίζειν ἢ χατῶνα.] Fortaſſe δεόμενοι.

Id. ib. οἱ δὲ παλαιοὶ νόμῳ βλέποντες ἐδικαίωσαν τὸν ἀπολυμένων τὰς γείτονας * συναλλαγμάτων] ſcribe ἐδικαίωσαν δεῖ λῦσαι, & συναλλάγματα.

Ibid. C. 2. Tzet. ὁ λόγος Ἡσίοδός φησι, τῷ δαίμονι ἴσῃ καὶ τῇ τύχῃ ὁμοῦ ἐστάρχεις] Neſcio cur hic tam ſubtiliter & ſtulte arguetur Tzetzes, cum ſimpliciter potuerit exponere: θεῷ ἴσος ἔσῃ: nam nihil aliud eſt δαίμονι ἴσος ἔσῃ. Sed & reliqui duo παρατάσει.

Id. ibid. τυτθὸν πονήσῃ καὶ ἀφείλεις αἰδεῖσθαι πρὸς τὸν ἐργασίαν] Ineptum omnino eſt, & friuolum.

Id. ibid. αἰδὼς τοι πρὸς ἀφελίην] ἐπισφαγίζων τοῦτο καὶ δεικνὺς πῶς ἡ αἰδὼς σίνος καὶ ἀνίνησι, φησὶν· αἰδὼς ἔστω σοι, μὴ ἐναρχόμενος πρὸς ἀφέλειαν, διάφορος καὶ τόλμα πρὸς ἕλκος] Argutantur interpretes. Videtur legiſſe, πρὸς ἀφέλειαν: quod ſatis manifeſte aſſeuerat, quomodo & Stobæus. Mens Heſiodi quæ ſit, ex ſuperioribus petendum: vult enim τὸν αἰδῶ ἵνα τῇ ἀφελείᾳ, τὸ διάφορον καὶ τῷ ἕλκει: propterea ad conſequendum alterum, alterum fugiendum hortatur. Fruſtra itaque eſt, cum ἐναρχόμενος exponit. Reliqui quoque duo, aliud hic agunt, cum ad intellectum huius loci præire debuerit poeta, qui Odyſs. Ρ.

Δὸς τῷ ξείνῳ τοῦδε φίλων· αὐτὸν τε κέλευε
Αἰτίζειν μέλαν πάντας ἐπερχόμενον μνηστῆρας. [ἑκτῳ:

Αἰδὼς δ' οὐκ ἀγαθὴ πενιχρῷ παρὰ φωτὶ πέλεσθαι quæ verba alibi repetuntur. Senſus totius Heſiodi loci hic eſt: ἐὰν ἐργάσῃ, τῇ δ' δαιμονίᾳ τοῖς θεοῖς ὅμοιος ἔσῃ· τὸ γὰρ ἐργάζεσθαι ἄμεινον τὰ ἀργοῖς δοκεῖν εἶναι. Hinc paulo poſt infert: αἰδὼς τις οὐκ ἀγαθὴ τοῖς μὴ ἐν ἐργαζομένοις, καὶ διὰ τοῦτο πενομένοις, ὅπως καὶ ἀκολουθεῖν φιλεῖ. αἰδὼς ἡ ὠφελοῦσα πολλάκις καὶ βλάπτουσα τοὺς ἀνθρώπους. ἡ γὰρ αἰδὼς τῆς πενίας ἴδιον, τὸ δὲ πλοῦτος τὸ θάρσος. Si in Homero cum quibuſdam pro voce πρόπᾶν, κομᾶν legamus, & πενχρόν, idem quod Heſiodus ad verbum infert. in toto hoc loco audiendi neutiquam ſunt Moſchopulus, Proclus, Tzetzes: qui fortaſſe non ſine authoritate veterum errarunt. Sed verum eſt quod ſæpe dico. Nihil eſſe ineptius Grammatico, qui in loco facili & ἀδιαπόρῳ difficultatem quærit: tanquam tota hæc vita noſtra non breuiſſima eſſet, ad ea perdiſcenda, quæ ignorari non poſſunt.

Id. ibid. ὁ δὲ Ἡσίοδος νῦν καλλίστως αὐτὸν ἢ αἰδὼ εἰς δύο διῄρηκεν] ita emendauit illuſtris Scaliger, cum male legeretur, δίκην.

Id. Pag. 82. C. 1. λυσσάμενος αὐτὸς καὶ αἰχμαλωτίσας ἢ ὄρκον τῇ γλώσσῃ, τουτέστι ψιθυρισμούς] Aut inſanit funditus Tzetzes, cum λυσσάμενον ὅρκον, ψιθυρισμούς exponit, aut legit in Heſiodi verſibus aliter quam reliqui omnes:

Εἰ γάρ τις καὶ χαρτὸν ἔβη μέγαν ὅλκον ἁλὸς δή,
Ἠὲ δι' ἀὴν γλώσσης λυσσήσειεν.

qua quidem lectione nihil ſtultius excogitari poteſt. Optime hunc locum illuſtrat Proeli gloſſa: δύο γλώσσας διαφορὰς ἔθεσίδωσι τῆς ἁμαρτημάτων ἐν τούτοις. τὴν μὲν δι' ὅρκων, τὴν δὲ διὰ λόγων. ἔστι γὰρ βιαζόμενος τινὰς εἰς πᾶσαν περιπέτειαν, ἢ ἀναπόρτης διὰ τῆς γλώσσης & c.

Id. ibidem: ὅθεν ἡ ποιητὴς οὕτω λύων, φησὶ

φησὶ Τὸν τῷ ἑπόμενῳ δηφῷ, ὃς εἰς ἐκατόντα ἢ εἰς φίλον, ἢ εἰς ἀνοδαπὸν [ὡς ἔξει ἢ ποιήσει βλαβερόν τι] scribe λέξει ἢ ποιήσει βλαβερόν τι. Illustris Scaliger vnco incluserat vocem ἔξει.

Pag. 83, C. 1. Id. εἰ δ' ἄλλῃς μακρηγορίας τις δέοιτο, τὸν Πρόκλον ἐφέπου] Hæc in Proclo non sunt, qui simpliciter exponit: δεῖν μὴ τὰς ἐχθρὰς ἄγειν ὅπῃ δεῖται, φιλίαν μὴ ὑποκρινομένους, ἀλλὰ τὰς ὄντως φίλας: causam itaque non dico quin sequatur, ἢ καταλάβεσθαι τῶ Πρόκλω τὸν Τζέτζλω, vel quiddam Procli hic desiderari. ipse tamen Tzetzes tali interpretatione vtitur, ad locum illum, τὸν φιλοῦντα φίλει, τὸν μὲν φιλικῶ γνώμω ἔχοντα καὶ εἰδότα φιλεῖν, φίλει.

Id. ib. C. 2. ὅσσον τ' ἀμβὸς μάλ' ὄνησι] δείκνυσι τοῦτο Πλούταρχος. Θεμιστοκλέα γάρ φασιν ἢ Πλάτωνα] scribe Κάτωνα, vt apud Proclum est.

Pag. 85. C. 1. Mos. καὶ σεὺς τὸν ἀδελφὸν ἢ φίλε δεῖναι ὅπῃ μάρτυρα] In Veneta editione scriptum erat: καὶ σεὺς τὸν ἀδελφὸν ἢ φίλε δεῖναι ὅπῃ μάρτυρα, εἰ σωμάλλαγμά τι δηλοῖτι ποιεῖς μετ' αὐτῦ, γελάσας, ὡς παίζων δηλοῖτι ὃις ἐκ ἔδει πιστεύειν, sine vllo sensu. Clarissimus Vulcanius in exemplari suo annotarat, πίσις γδ. Nos sensum ita constituimus: καὶ σεὺς τὸν ἀδελφὸν ἢ φίλε δεῖναι ἐπὶ μάρτυρα, εἰ σωμάλλαγμά τι δηλοῖτι ποιεῖς μετ' αὐτῦ, γελάσας, ὡς παίζων. πίσεις γὰρ αἱ σεὺς ἐκείνης δηλοῖτι. & c. Optime. vide Proclum.

Ib. C. 2. Pro. ὁ ἢ Πλούταρχος ἐλπείς, δεῖν γδ] Non bene hæc capiunt magistri. Rationem quæ Plutarchū mouit vt contra cæteros versum hunc vindicaret, hanc statuit Proclus: δεῖν γὰρ φίλον σωτῆρον παραλαμβάνῳ ὅπῃ ἀειμένῳ μαθῷ: quæ verba nihil aliud sunt, quã Scholion illorum, Μισθὸς δ' ἀνδρὶ φίλῳ εἰρημένῳ ἄρκιος ἔστω: e quibus dimanauit supra illa Moschopuli interpretatio: σεὺς φίλον ἢ ἄνδρα, ὃν λαμβάνεις δηλοῖτι σωτῆρα ἐπ' ἔργοις, μισθὸς ἔστω συμφωνημένος ἐφεδὲς τῇ γνώμῃ αὐτῦ. At vero longe aliter intellexit Philosophus lib. 9. Ethicorum cap. 1. quam interpretes Græci; vbi disputat, ποτέρῳ τῳ ἀξίαν τάξαι ὀφῇ, τῷ ἀφελημένῳ, ἢ τῷ ἀφελοῦντι. Porro cum ille qui amico operam locat prius, de quo hic agit Hesiodus, sit omnino similis τῷ ἀφελημένῳ, quia operam suam locat, sicut ille qui prius dat donum; videtur ὁ ἀφελήμενος permittere τῷ ἀφελοῦντι vt tantum det quantum visum sit. Propterea concludit Hesiodus, vt philosophi loquũtur, ἐν οἷς μὴ γίνεται ὁμολογία ἐν ὑπουργίας, vbi de precio, dico, inter vtrunque non conuénit; ibi amico tantum sufficere debere, quantum statuit is qui operâ eius vsus est. Sensus hic est: *Amicus si amico operam locauit, sufficiat merces ea quam amicus præscribit.* Id probat philosophus exemplo Protagoræ, τῷ πρώτον ἐπὶ μισθῷ διδάξαντος· ἐν ἀξίαν ἢ ποτέρῳ τάξαι ὀφῇ, τῷ ἀφελημένῳ, ἢ τῷ ἀφελοῦντι; ὁ μὲν ἀφελήμενος, ἔοικεν ἐπιτρέπειν ἐκείνῳ· ὅπερ φασὶ καὶ Πρωταγόραν ποιεῖν. ὅτε γὰρ διδάξειν ἃ δύναται, πελεῖται τὸν μαθόντα ἐκτίνειν ὅσου δοκεῖ ἄξια ὑπίσασθαι, καὶ ἐλάμβανε τοιοῦτον. ἐν τοῖς τοιούτοις δ' ἐνίοις ἀρκεῖ τὸ, Μισθὸς δ' ἀνδρὶ. Μισθὸς ea merces est quæ in amici arbitrio relinquitur: quamobrem errant cum ὁ συμφωνημένος exponunt, tanquam hoc sibi vellet vox εἰρημένος: est enim erratum τοῦτο τῳ ζωμέσεως, cum coniungunt, ἀρκεῖ ἀνδρὶ φίλῳ, cum coniungendum sit τὸ εἰρημένος & τὸ ἀνδρὶ φίλῳ. Reddere igitur hoc modo debuisset, Moschopulus: πρὸς φίλον ἢ ἀνδρὸς ὅταν λαμβάνῃ δηλοῖτι συνεργὸν, μισθὸς ὁ τυχθεὶς ὑπ' αὐτῦ τῇ γνώμῃ σῦ ἱκανὸς ἔστω. Eadem ratione emendandus & Proclus.

Pag. 86. C. 2. Procl. ταῦτα γὰρ γυναικὸς ἴδῃ καλλωπισμὸς καὶ ἀπατηλὸς, ὁρώσης εἰς ἀπάτησιν] scribe, εἰς ἀπάτην.

Id. ibid. κατέλυσα ἢ σήμερον ἡδέα λέχεα] Scribe, κατέλυσα ἢ σημαίνῃ ἡδέα λέχεα. τὸ σημαίνῃ ex contrahentium ratio-

ne posteriore sui parte in alterum mutatum est. τὸ δὲ αὖηι contrahere solent οἱ ἐποσυρμένως χάροπτες.

Pag. 87. C. 2. Tzet. ἡ πδοιγία ἢ συμτοσιακὸν ἦν συμτόσιον] scribo, ἡ πδοιγία ἢ Διονυσιακὸν ἦν συμτόσιον.

Pag. 88. C. 1. Id. καλιὴν] τὴν φωλεάν. νῦν ἢ ἡ τὸν τόπον, ἢ τὸν δίκον δηλοῖ] frustra est dum καλιὴν κυρίως exponit τὴν φωλεάν: potuisset σκυλὰ verius: vnde œconomiæ veteris præceptũ erat: Θέρος ὅτι ὄντος καλιὰς ποιεῖ ᾠξ. Hinc illud poetæ in his libris alibi: ἐκ αἰεὶ δέρῳ ἐσσεῖ, ποιεῖδε καλιάς. fiebant autem ἐκ τῶν ἐμφυλαίδων, ἢ κάλων, ἤγουν κλάδων τῆς δένδρων καλιαὶ, sicut χόρτῳ, ex gramine, id est, χόρτου. postea & καλιαὶ & χόρτοι partes ædium remanserunt. Ab his præcepta sua desumebant veteres œconomi: vt omnia fierent καθ' ὥραν: quia neque semper τῆς κάλων copia erat, neque τοῦ χόρτου.

φιλήτην] κλοπήας, ὑφαιρουμένους τὰ ἀλλότρια, ἢ πᾶσι κακοῖς πορῳ τὸ φιλεῖν τὰς ἄλας, ἢ διὰ τοῦ ε', ἢ ὡδὰ τὸ φιλεῖν τὸ ἀπατᾶν διὰ τοῦ η] Eustathius, qui veteres Hesiodi interpretes diligenter euoluit, id negat: eamque sententiam proponit quam secutus est & Proclus. ὡς ἢ τὸ ὑφελέσθαι, ἀφ' οὗ ἢ τὸν φιλήτην παράγουσί τινες τῆς παλαιῶν σχολιαστῶν τοῦ Ἡσιόδου, ἵνα ἢ φιλήτης ὁ ὡδὰ Ἡσιόδῳ, μὴ ὢν τοῦ φηλοῦ φηλήσω τὸ ἀπατῶ· αὐτὸ γὰρ πρέπει δεῖ συζυγίας, ὡς δηλοῖ περὶ Λυκόφρονι τὸ, φηλώσας φρένας.

Pag. 90. C. 1. Mosch. ἐπιτελομενάων] αὐτὰ τῶ & c.] Dubium vix est quin tota illa glossa, quam pag. 97. C. 1. vncis inclusam videbis, cuius principium est: Ἄτλαντος τοῦ Ἰαπετοῦ, huc pertineat. atque hinc diuulsa sit: quam nos quod ad idoneum magis locum referre non possimus, ibi reliquimus.

Ibid. C. 2. Proc. παύτας δὲ τὰς δυσάμμις τὰς ἀμφοτέρων &c. κοινὰς ἐπαλέσαν, αἳ γαῖάν τε ἢ οὐρανὸν ἀμφὶς ἔχουσι.] Scribe, κίονας ἐπαλέσαν, αἳ γαῖάν τε ἢ οὐρανὸν ἀμφὶς ἔχουσι: sicut supra dixit, ὁ μὲν Ἄτλας λεγθ, παῖς Ἰαπετοῦ, τὸν οὐρανὸν αἴρων, ἢ τὰς κίονας, αἳ γαῖάν τε & c. Est autem locus ille Vlyssææ 1.

——ἔχει δέ τε κίονας αὐτὸς
Μακρὰς, αἳ γαῖάν τε ἢ οὐρανὸν ἀμφὶς ἔχουσι.

Pag. 91. C. 1. Id. τὰς ἢ καιρὸς τοῦ δεῖν τι πράσσειν & c.] fortasse τοῦ πότε δεῖ τι πράσσειν.

Pag. 91. C. 2. Tzet. Παλαιόδωρον Ἀλαξῆνα] ἐν ἰωδωνι σιδαλλ] Nusquam ex operis huius distinctione quam Grammatici afferunt, certiores abibũt tyrones. Duo hoc opere agit poeta: De Iustitiâ, de Labore. Vtrumque hoc modo inter se cohæret, quo ostendit in Rhetoricis Aristoteles: in Catone maiore Plutarchus. Veteres eum iustum existimabant, qui a se penderet, & αὐτουργὸς esset, qualis est bonus familias pater: Hesiodus primo ostendit præcepta iustitiæ: quæ res pertractata fuit libro superiore. nunc quomodo conseruari possit hoc tempore iustitia ostendit; Labore nimirum, postquam sublata sunt Deorum beneficia, quæ laborem excludebãt priori sæculo, nec œconomiæ necessitatem afferebant. cum enim iniustitiæ mater sit ocium ἢ ἡ ἀργία secundum Hesiodum: quod eam paupertas sequatur, quæ reuera est κακομήχανος, vt multis ostendit, mirum non est, si ad singula deuoluatur quibus iustitia conseruari, & honesta viuendi facultas possit: paupertas & egestas exterminari. Cum autem τῆς αὐτουργίας maxime iusti sint agricolæ, merito huic parti œconomicæ & αὐτουργίας primum locum concedit. Ita hoc opere inter se cohærent, *Iustitia*, *Opus*, *Agricultura*. Aristoteles lib. Rhetor. 2, quem locum supra obiter adduximus: Διὸ τὰς ἀληθείας ἢ εὐσεβείας τιμῶσι, ἢ τὰς δικαίας. τοιοῦτος δ' ἐστὶν ὁ μὴ ἀφ' ἑτέρων ζῶντας. τοιοῦτοι

τοι

τοὺς δ' εἰ ἀπὸ τῶ ἐργάζεσθαι, καὶ τέκτονας εἰ ἀπὸ τῆς σοφίας, καὶ τοὺς ἄλλους εἰ αὐτουργοὶ μάλιστα. Quibus verbis ad œconomiam diuisionemque propositi Hesiodici in hoc opere respexisse Philosophum eo magis mihi verisimile fit, quod Plutarchum, quem diligenter in hos libros commentatum fuisse accepimus, non aliter eius partes considerasse, & institutum poetæ, videam, his verbis in Catone Censorio: Ἀ ἐκεῖνός γε τῇ πενίᾳ καὶ τῷ δικαιοσύνῃ συνδίδαλεν, ὡς ἀνωφθέρον καὶ πανοπλοτάτον, καὶ πᾶσι μᾶλλον ἢ πᾶσι κεκτημένοις ὠφέλιμον· καί τι πολλὰ μὲν Ἡσίοδος, ὡς δικαιοσύνῃ ἅμα καὶ οἰκονομίαν παρακαλῶν ἡμᾶς, εἴρηκεν, καὶ τῷ ἀργίαν ὡς ἀδικίας ἀρχὴν λελοιδόρηκεν. Aristidis sententia hæc erat: Iustitiam propterea laudandam non esse, quod eadem cum paupertate sit coniuncta. Respondet Plutarchus id falsum esse; Hesiodi exemplo, qui coniungit curam rei familiaris cum iustitia in eodem opere: iustitiam cum cura familiaris rei: ocium vero & negligentiam matrem iniustitiæ statuit. ex quo sequitur falsam esse opinionem Aristidis: cum enim iustitiæ propositum sit rem familiarem augere, non negligere; iustitia paupertatis causa esse nequit. Falluntur enim, inquit, qui existimãt, sicut medici dicunt, exterioribus corporis partibus conducere oleum, interioribus nocere: ita virum iustum aliorum curam gerere, sui vero & suorum nullam. Agriculturæ vero prærogatiuam ostendit Plutarchus ex Homerico loco, qui ἔργον & οἰκοφελίην vocat quicquid domi fieri potest: quod opponit Bello, & Nauigationi, sine qua tum temporis mercatura non constabat: cui Hesiodus partem aliquam tribuit, sed post alteram. ex quo probat eiusdem hominis esse familiam negligere, & iniustis artibus ditescere. ἀλλ' ἢ καὶ Ὁμήρῳ πιστεύῃ·

——ἔργον δέ μοι ἐ φίλον ἦεν,

Οὐδ' οἰκωφελίη, ἥτις τρέφει ἀγλαὰ τέκνα·

Ἀλλά μοι αἰεὶ νῆες ἐπήρετμοι φίλαι ἦσαν,

Καὶ πόλεμοι καὶ ἄκοντες ἐΰξοοι, καὶ ὀϊστοί.

οἷς τοὺς αὐτοὺς ἀμελοῦντας οἰκίας, καὶ πολεμοῦντας ὑπὲρ ἀδικίας. Hæc causa est cur toto hoc opere mari sit infensus poëta, & Oceanum vt pœnam constituat: quod ad œconomiam aliquid conferat, iniustitiæ vero multum detrahat. Totum est: IVSTITIA, OPVS. Partes *iustitiæ*, Virtutes singulæ, quarum aliquot præcepta proponit. OPERIS, Agricultura, Nauigatio: ad quas iam recta. Cæterum tota hæc pars quæ ἐνδιάτριτον quandam cõtinet libri sequentis, a Basilensi aberat, vsque ad illa: τῆ Ἀλλαντῳ δυγατέρων. Principium glossarum Tzetzis erat tale: ἦ Ἀλλαντῳ δυγατέρων Πλειάδων ὀπτιλυζῶν &c.

Pag. 92. C. 1. Tzet. —*ῥίμφαι Χαρίτεσσιν ὁμοῖαι*] Dimidius hic versus ab editione quam secuti sumus aberat: ex altera eum adiunximus.

Id. ibid. C. 2. δυγατέρες Ἀλλαντῳ αἱ Πλειάδες, καὶ Ὑάδες] Ineptissime in editione quam secuti sumus prætermissum erat, τὸ, αἱ Πλειάδες: sine quo μάτην τῆς ἐξηγήσεως τοχάζεται.

Pag. 93. C. 1. Id. Στέφανος Βοώτῃ, Στέφανῳ Νότῳ, Ἄργῳ] τὸ, Ἄργῳ ab editione nostra aberat.

Id. ib. C. 2. αὖ ἢ τῆς φράσεως μείζεως ὁ ὕδρος πρέχει, ὁ δ' ἀστὴρ ἐν τῇ ἐπιμήνῳ τῆ φυλακῇ τὴς μοίρας τὸν ἅλιον] In ea quam secuti sumus, locus hic corruptus erat, scriptumque pro τὴς μοίρας, * σῶας μοίρας cum asterisco.

Pag. 96. C. 1. id. σημαίνων ἐναντίως ἤτοι φησὶ, τῇ τῶ Τζέτζου ἐξηγήσει] doctus aliquis monachus, aut Scholasticus, qui hæc scholia in vsum suum perlegerat, ad aliquem Procli aut Moschopuli locum, vbi a Tzetze eos dissidere obseruarat, hæc verba notarat, σήμαινε ἐναντίως ἤτοι φησὶ τῇ τῶ Τζέτζου ἐξηγήσει: nam ita legendum. Vnde nos

ea

ea distinximus, & duobus vncis inclusimus.

Pag. 96. C. 2. Tzet. Καὶ τῷ πλουχθέντι ὃ ὀξὺ πλώσιον] Vox πλώσιον minime stricte accipienda est, vt notant interpretes: in qua ratio est elegans. Philosophus lib. Rhetor. 3. vbi oratori suadet, vt si commendare quid velit aut probare cuiquam, translationem vocis a præstantiori specie desumat eiusdem generis: sin contra, a deteriori: hoc vt probet, eadem voce vtitur qua hic vsus est Hesiodus, τῷ πλουχθέντι: cuius oppositum sub eodem genere est, εὔχιδι: genus est, αἰτεῖν. vtrunque cum idem denotat, alterum ignominiam habet, alterum ea caret. Verba eius sunt: Καὶ ἐάν τι κοσμεῖν βούλῃ, ἀπὸ τοῦ βελτίονος ἐπὶ τὰ ταὐτὸ γένη φέρειν τὴν μεταφοράν, ἐάν τι ψέγειν, ἀπὸ τοῦ χείρονος· λέγω δ' οἷον, ἐπεὶ τὰ ἐναντία ἐν τῷ αὐτῷ γένει, τὸ φαῦλαι, τὸν μὲν πλουχθέντα εὔχιδι, τὸν δὲ ἀχθόμενον πλουχθέντι· ὅτι ἄμφω αἰτίσεις, τὸ εἰρημένον δεῖ ποιεῖν. Cum igitur Hesiodus Persæ ob oculos ponat, hominis qui ab altero pendet conditionem: quantaque subsequatur miseria τὸ αἰτεῖν, quod proprium est τῶν μὴ αὐτεξουσίων; maluit dicere πλώσιν, quam αἰτεῖν, quod est genus; aut εὔχιδι, quæ est opposita species.

Pag. 97. C. 1. Id. Καὶ μὴ διδόντων μάτην αἰτεῖν] Scribe, Καὶ μάτην αἰτεῖν: vel aliter vacat τὸ αἰτεῖν, quod notarat Illustris Scaliger.

Pag. 101. C. 2. Procl. Καὶ Πλάτωνα λέγων ἀεὶ τῆς ἐπὶ σκοῦ ἐν τοῖς ὄχοις διαφέρειν, καὶ ἀμιμησίας] forte: πάξεως καὶ ἀμιμησίας.

Pag. 102. C. 1. Proc. Δῶρον δὲ τὸ αὐτὸ φησὶ καὶ παλαιστὴν, ἀλλ' ὅτος ἐπὶ τοῦ πυκάρου.] Scribo, ἀλλὰ τοῦτο ἐπὶ τοῦ πυκάρου. Viderur enim distinguere inter παλαιστὴν & δῶρον: quod alterum, πάνυ σφόδρα διαπύλων ὀρθῶς συνεστῶτων fiat, alterum τούτων συγχεθέντων, καὶ τῶ ἀντίχειρος ἐγκρατῶς.

Pag. 104. C. 1. Tzet. Καὶ ἡμῖν πολλάκις τις διατέτηκεν, εἰς ὁ κεχρημένους ἐρώμασι] Periculum erat ne Hesiodum nullus intelligeret mortalium, nisi sciremus bene oluisse Tzetzen, ὁ κεχρημένον ἐρώμασι. mirum ni etiam aduerso gutture, vt Aristophanicus Carrio, thus spiraret hic homo. Atque hic quidē ille est, qui supra parui alicuius ἀποπάματος causa, quod in alio notat, solem obduci vult, cœlum nebulas contrahere, virtutem ipsam & scientiam plorare. Vt te quicquid vspiam est Musarum furcillis præcipitem agat, Græcorum ineptissime.

Id. ibid. Καὶ τὸ ὀρθὸν τὸ τέχνης πῆξ αὐτῶν φλυάρους σώμασι] Scribe, νοήμασι: Sic infra, οἱ ἐπὶ νοημάτων πλοκῆς.

Id. ibid. C. 2. ὡς οἱ πάλαι τὰ Εὐριπίδου πάσπλα χάμματα] Huic ego homini iratas esse Musas omnes sat certo scio, qui quidem in Hesiodi interpretatione, tanquam rem necessariam de Euripide & Æschylo iudicium suum proponit: in quo ita alterius causam agit, vt alterum penitus prosternat: ita sententiam suam enunciat, vt quicunque aliter existimat, sine mora vlla in pistrinum aliquod comicum, aut Δικαστὰς λατομίας ablegari videatur: quod tyrannum illum in re simili facere consuesse accepimus, quoties nimirum liberum de scriptis suis experiretur iudicium. Duo videlicet libertatis hostes sunt, Grammaticus & Tyrannus: vterque τὸ αὐθαίρετον tollit, quod nō facile homo generosus sibi eripi patietur. Nunquam ita de tota posteritate desperare debuit Tzetzes, quin aliquē saltem superfuturum existimaret, qui de vtriusq. & Euripidis & Æschyli virtutibus iudicare posset. Æschylus artem rudem, impolitam, in formam redegit. itaque si priores poëtas videas, laudem

laudem meruit: si posteriores, veniam. Sed Tzetzes τὸ ἐπιχθὲς καὶ ἐπιτέτριπται, καὶ τὰς τύργας, vt Comicus loquitur, in Æschylo probauit, quod etiam in suis versibus imitatur hic poetaster, qui tum demum inimitabilem se existimat, cum eiusmodi verbis vsus est, quæ homini quamdiu sanus est in mentem venire non possunt: quæ ab oratione vulgari καὶ τῇ καθειλκυσμένῃ τῶν ἰδιωτῶν λόγῳ, vt Rhetores loquuntur, longe recedant. Cuiusmodi tamen sermo non poëtis est, sed καλλιόπης κρουνῷ. Itaque in emendando Æschylo plus operæ Euripidi ponendum fuit, quam priori illi in Tragœdia. Sæpe τῷ ἀπύρῳ, sæpe τῷ περὶ γλωσσῶν φορτικῷ peccat Æschylus, sæpe παρὰ τὸ ἀπέλεγτον in translationibus, sæpe παρὰ τὴν διάλυσιν τῆς λέξεως & compositionem vocum dithyrambicam. Euripides Æschylo τὸ ἴσχνον addit, & extenuando artem ampliauit: itaque optime a Comico, ἰσχναίνει τὴν τέχνην, dicitur. Summa ars tam oratoris quam poetæ est in eo, vt non παλαιμένως dicat & fucate, sed πεφυκότως & naturaliter, tam ratione poetæ quam eorum quos introducit: quam laudem Euripides primus mortalium in Tragœdiam transtulit, vt testatur melior harum rerum æstimator, quam sunt aliquot grammaticorum decades, Aristoteles, cuius iudicium lib. Rhetor. 2. hoc est: δὲ δεῖ λανθάνειν ποιοῦντας, καὶ μὴ δοκεῖν λέγειν πεπλασμένως, ἀλλὰ πεφυκότως· τοῦτο γὰρ πιθανόν· ἐναντίον ὡς ἐπὶ τοὺς ἀκροατὰς διακεκρουσμένοις, καθάπερ πρὸς τοὺς ὄντας τοὺς μεμιγμένους· καὶ οἷον ἡ Θεοδώρου φωνὴ πρὸς τοὺς πρὸς ἄλλων ὑποκριτάς· ἡμῶν γὰρ τὰ λεγόμενα ἔοικεν εἶναι, αὐτὸς δ' ἄλλοτείαν τινὰ φωνήν· ἐὰν δ' ἐν, ἴσως τις ἂν φαίνοιτο διαλέγεσθαι καλῶς σιωπῶν· ὅθεν Εὐριπίδης πρῶτος ἔδειξε ποιῶν. Sensus est: *Itaque occulte hoc agendum est, ne fucata sed genuina dicendi ratione vtamur: alterum enim persuadet, alterum contra. Non aliter enim quam de insidiatore omnes sentiunt: non aliter quam de vinis mistis. Aut sicut Theodori vox se habuit ad histrionum reliquorum: hæc enim loquentis, illæ, alterius cuiusdam esse videbantur. Penetrat autem quasi & suffuratur auditorem orationis ex vulgari lingua compositio: quod in Euripide videmus, qui primus hoc inuexit.* Magnum iudicem, qui cum libris peculiaribus diligentissime περὶ διδασκαλιῶν scripserit, & de tota Tragœdia, non est cur ab huius rei cognitione remoueatur. Fatemur in Euripide esse δύσκωφα quædam ἐπεισόδια, &, vt Comici verbo vtamur, σκῶλια: fatemur multa esse in Oeconomia διπλᾶ, & infra τὸ δὲ πραγῳδίας σημεῖον cuius imitatio versatur circa τὰ βελτίω, id est, ea omnia quæ præstantiora sunt: sicut comici & mimi circa τὰ χείρω, id est, quæ deteriora sunt, teste ipso philosopho. quod non ita intelligendum est vt quidam ex Æneadarum genere in suis ad Aristotelem commentariis interpretati sunt, quod Tragœdia nihil quam Heroicam ætatem imitetur: nam ita ne peccasset quidem Euripides in Telepho, quem mendicum induxit, cum idem & mendicus & heros esset; id est, βελτίων καὶ χείρων eodem tempore: sed βέλτιον omne id est, quod ἔξω τῶν παλαιῶν est: omne id quod splendidum & regale. Non aliter quam ea accipiunt Grammatici cum de comica ὁμοιώσει disputant, quam diuidi dicunt in duo, ἢ εἰς τὸ βέλτιον, vt cũ seruus Xanthias in herum suum Bacchum mutatur in Ranis Aristophanis; aut εἰς τὸ χεῖρον, cum Bacchus herus mutatur in seruum Xanthiam. Fatemur dico hæc omnia. Sed generosi animi est cogitare potius quantum a laude & felicitate tantorum virorum absis; quam in persequendis eiusmodi animi improbitatem exercere. Sicut in Republica fex populi, & deploratæ sortis homines, quibus omnino spes non est vt aliquo

emergant, hoc vnico solatio vtuntur vt primatibus obtrectent: Ita Grammatici cũ æmulari possint neminem, calumniari possunt omnes. Præsertim cum ne quidem veterum sit vllus in quem non eiusmodi ansa cadat. Quid Sophocle augustius? tamen in eo τὸν αὐθαδιαλόγον accusatam scimus. quid Archilocho vberius? tamen in eo τὸ ἰαμβεῖον displicuisse nouimus. Quid Phocylidis præceptis acceptius? tamen non nemo in eo τὸν ἀστέλεκτον culpauit. Et vt de vtroque hoc aliquid dicamus; Alter tacere nescit, alter parua loqui; alter numero verborum peccat, alter pondere: Itaque cum diuerso modo peccent ambo, in vtroque multa sunt quæ si in Satyrico dramate essent, ita demum laudem inuenirent. Quantum inter vtrunque intersit sciunt docti. Exempli ergo sit illud: Euripides Telepho, κώπης αἰάσσειν dixit, aut κώπης αἴακτας vocauit remiges: quam ob causam ostendit philosophus Rhetor. 3. At idem Cyclope, eodem vsus est in eo: ὁρῶ σὲ ἀκταῖς ναὸς Ἑλλάδος σταθῆ, κώπης τ' αἴακτας σὺν φαεννάτῃ πνοῇ. Altero censorem tamen, altero præconem meruit: alterum culpandum, alterum laudandum est. In Tragœdia peccatur quoties vel sublimia nimis dicuntur; quia Dithyrambicum est: vel humilia, quia Comicum: in qua, κατὰ τὸν πλεῖον ὀνόματι κῶμος ἔπεσεν. Nam quod addit: Αἰσχύλος γὰρ ἀρχαῖος ἦν καὶ βασιλεὺς γλώττης, quid aliud vult, quam Æschylum fuisse veteris prosapiæ: Euripidem, quod vetus comœdia dicebat de eo, παῖδα λαχανοπώλιδος θεᾶς; Quod si genus & familia spectentur in arte, necesse erit Homeri locum obtineat, ὁ μέγας Πέρσῶν βασιλεύς: Maronis, Nero aut Galba aliquis. Habemus me hercule nos quod omnibus regum purpuris & tiaris opponamus.

Id. ibid. C. 2. ὀξέως ἠλίου] τὸ ὀξυκίνητον] Falsum est hoc quidem loco, quanquam cum eo lapsus sit & Moschopulus supra. Sed non potuisset eruditionem suam ostendere si verum dixisset, nec περὶ τῆς τῶν ἀστέρων ταχύτητος disputare. μισῶ ὀξέως ἠλίου, τὸ δεινὸν τοῦ ἡλίου κῦμα: opponitur enim τῷ ὑπερτάτῳ. ὀξέως, δεινοτάτῳ, vt exponit Proclus. propterea omnia quæ περὶ τοῦ ἡλίου ὀξύτητος dicit, frigida sunt & hic locum non habent.

Pag. 105. C. 2. ὅπως ἀκλινὴς ἡ φορᾶς] Ita scripsit illustris Scaliger, cum male legeretur σφαίρας.

Pag. 106. C. 2. Tzet. σημαίνει περὶ τῆς ἑπτὰ ἡλιακῶν] Scribe, σήμειον περὶ τῆς ἑπτὰ ἡλιακῶν. Nota est Scholastici, qui reliqua quæ sequuntur περὶ ἡλιακῶν, a Tzetze præter rem pædagogice annotata, in margine codicis sui distinxerat vt memoriæ conduleret. Σήμειον Græcis eadem nota est, quæ nostrum, *nota bene*; quod vulgo hoc signo, quoties aliquid obseruamus, ne excerpendo singula cursum lectionis remoremur, depingimus, NB. supra eodem modo in altera nota quæ irrepserat: Σήμειον. ἐναντίως ἔτος φησὶ τῇ τοῦ Τζέτζου ἐξηγήσει.

Pag. 107. C. 2. Proc. τὸ γὰρ ὁ αὐτοκράτωρ βοῶν ἀποκρίνασθαι αὖ.] male legebatur, ἀπορῶν.

Id. ibid. ἀλλ' ὁ λαβὼν τὴν κυνῆν αὐτόμενος] recte emendauit Scaliger, cum κατὰ τὴν legeretur.

Id. Pag. 108. C. 2. ἐκεῖνο σημαίνει τὸ δεῖν ἀπαλύνειν ἀντὶ τοῦ δρύπτειν καὶ ἁμαλύνειν] ita scripsi, cum male legeretur: ἐκεῖνο σημαίνει τὸ δεῖν ἁπλαύειν.

Pag. 109. C. 1. Tzet. Ἀπὸ καὶ αὐτῆμαι διαφέρει] Aut ego fallor aut hoc loco deest differentia vtriusque. nec enim verisimile est Grammaticum nostrum id nos celare voluisse: præsertim cum hæc scholia tot locis mutila deprehensa sint. Poterit suppleri hac

ratione:

ratione: αἰτῶ ἐπὶ τῷ ἀξιοῦν τὸ λαβεῖν, καὶ μὴ δοθῆναι, τὸ δ' αἰτῶμαι ὅτι τῷ χρῆσθαι εἰς δοθήσον. Videat lector.

Pag. 110. C. 1. Mosch. ζήτει δὲ αἰτίαν ἐν τῷ Πρόκλῳ, δι' ἣν χθόνιον αὐτὸν λέγει.] Nota scholastici qui e Procl̃o petendum notarat quod a Moschopulo prætermittitur, cur nimirum Ζεὺς χθόνιος dicatur: quanuis & aliquoties Procli Moschopulus meminerit: itaque qui voler continuate hæc legat cum reliquis.

Id. ib. ὁ δὲ μικρὸς δοῦλος ὅπλον ἀρχόμενος αὐτὸς σὺ, κρατῶν μαχέλλιον, τὸ παρὰ τοῖς κωμῳδοῖς τζάπιον] interpres Theocriti: σκαπάνη ὄργανον δίκελλα. σκαφίον, τὸ καινῶς λεγόμενον τζάπιον.

Id. ibid. ἐρδόμενον ἔνδον ὄντων, Ἀττικῶς, ὡς τὸ, ἔφαγα τοῦ ἄρτου· ἀπὸ δὲ τῆς ἐργῆς] Aliud agit cum vocem, ἐρδόμενον, ἐπιμελούμενον καὶ ἐργαζόμενον, cum legatur, ἐρδόμενον.

Id. ib. C. 2. ἱερὸν ἀκτῖνα αὐτὴ τῷ ἱερᾷ] Falsum est. dicitur ὁ ἀκτὶς, ἀκτῖνος: non tantum ἡ ἀκτὴ, τῆς ἀκτῆς.

Pag. 113. C. 2. Moschop. λέγεται δὲ ἕτερα διὰ τὸ λελοῦσθαι ἤδη ἐν αὐτῷ ἀνθέων] Fugit eos ratio, quia non obseruant in eiusmodi τὸ ἀναλογον translationum. πολὺν poetæ est τὸ μέχρι τέλους ἐπλήθον, τὸ πεπληθύν. Sic homines primæ periodi iam maturæ & pene absolutæ suprapeplocrotaphus vocat. Ζωὸς δ' ὀλίσθει καὶ τῦτο γήρως μεζόπων ἀνθρώπων, Εὖτ' ἂν γενόμενοι πολιοκρόταφοι τελέθωσιν. Hoc ergo loco: Μηδέ σε λήθοι ἔαρ γενόμενον πολιὸν, non est, quod hic vult, μηδέ σε λαθαιπέπλον γενόμενον λελοῦσθαι. sed, μηδέσε λαθαιπέπλον πολὺ πεφοβεικός.

Pag. 114. C. 1. Proc. Εἰ δέ κεν ὄφρ' ἀρόσῃς] εἰ δὲ συμβῇ σοι βεβδύγειν] Ante legebatur sensu nullo: οἱ δὲ συμβῶσι βεβδύγειν: ex quo facilis fuit emendatio quam repræsentauimus.

Pag. 115. C. 1. Moschop. Παρ' ἴδη χάλκειον δῶκον] παρίρχε δὲ τινὰ καθίσραι δὲ ὅτι τοῖς χαλκείοις, ἀπρχόμενος ὅτι τὸ ἔργον καὶ ἡ φλυαρία ἐστὶ τῇ ἀνίᾳ. Non satisfaciunt hæc nobis. Veteres omnes artes illas viro indignas existimabant quæ igne vterentur, & βαναυσικαὶ dicebantur: quod existimarentur vna cum corporibus eorum animi θηλύνεσθαι. ab hoc agriculturam vindicant omnes antiqui. Atque hoc vult illud Xenophontis in Oeconomicis: Ἀλλὰ καλῶς, ἔφη, λέγεις ὦ Κριτόβουλε· καὶ γὰρ αἱ μὲ βαναυσικαὶ καλούμεναι καὶ ὑπόπτευτοί εἰσι, καὶ εἰκότως μέν τοι πάνυ ἀδόξουν πρὸς τῶν πόλεων, καταλυμαίνουσι γὰρ τὰ σώματα τῶν ἐργαζομένων, καὶ τῶν ὑπομελομένων, ἀναγκάζουσι καθῆσθαι καὶ σκιατραφεῖσθαι, ἔνιαι δὲ καὶ πρὸς πῦρ ἡμερεύειν. Τὸ δὲ σώματα θηλυνόμενα καὶ ἀψυχαὶ πολὺ ἀβεβαιότερα γίγνεσθαι. Hinc est quod Cato solam agriculturã militem patriæ tradere arbitretur. Hesiodus duobus interdicit Persæ, τῷ πυρὶ, & τῇ σκιᾷ, cum vtrunq. soleat θηλύνειν & mollitiem inferre; vtrunque hominis desidiosi sit, alterum etiã otiosi, cum τὸ ἡμερεύειν πρὸς τὸ πῦρ necesse habeant multæ artes: τὸ σκιατραφεῖσθαι vero soleant omnes qui artes molliores tractant. nec alio ἀνώνυμος ille apud Gellium respexit, lib. 3. cap. 1. qui a Phauorino interrogatus cur Sallustius, auaritiam, *non animum modo virilem sed & corpus effœminare*, dixerit; respondit: *Quos auaritia minuit & corrumpit, quique se quærendæ vndiq; pecuniæ dediderunt; eos plerosq; tali genere vitæ occupatos videmus; vt sicuti alia in his omnia præ pecunia, ita labor quoque virilis, exercendique corporis studium relictum sit. Negotijs se plerunque vmbraticis, & sellularijs quæstibus intentos habent, in quibus eorum vigor animi corporisque elangueſcit, & quod Sallustius ait, effœminantur.*

Ibid. C. 2. Tzet. ἐνφραίνει δὲ τὸν ἀνδρώπους, καὶ τὴν ἀπείρατα καὶ σφαιροειδῆ γῆν, ὡς καταγέλλων τὸ ἔαρ δηλῶν, καὶ ἐκ' ὡς ἀδύφωνος] lcribo, δῆλον, scilicet, videlicet, δηλονότι.

Pag. 116. C. 1. id. Δείκνυε ἢ δρμώσοι] δείκνυε ἢ τοῖς σαυτῆ δύλοις, αὐτὶ τῦ εἰσπεμῦ] δείκνυε ex veteri Ionifimo eſt: δεικνύω, αὐτὶ τῦ λέγειν ἢ διελθεῖν: nec alio modo ab Herodoto ἰσορίης ἀπόδειξις dicitur ἡ ἱστορία. ἀπὸ δεικνύειν dicitur Hiſtoricus, cum ſimpliciter τὸ γεγονὸς διέρχεται. Nec aliter accipiendum quod Proclus ex Homero adducit: Πηλείδη μὲν ἐγὼν ἐυδείξομαι nimirum, φράσομαι.

Pag. 116. C. 2. Procl. ἄλλως. Νεοπτόλεμος ἐν τῷ περὶ γλωσσῶν] Parianus ille qui a diuerſis citatur. Athenæus περὶ ποιητῶν meminit huius libri: quem non περὶ γλωσσῶν, ſed γλώσσας vocat, citatque tertium τῆς Νεοπτολέμου γλωσσῶν. Νεοπτόλεμος ἢ ὁ Παριανὸς ἐν τρίτῳ γλωσσῶν. vix dubium eſt quin ex eodem libro Etymologus adducat, τὸν κολοσυρτὸν λέγειν ἀπὸ τῦ τὰ κόλα σύρειν, μεγάλως ἀιχμάζοντος ἢ κόπτοντος, ἢ ὅτι ἥρπα ἁρπάζοντος.

Pag. 121. C. 2. Moſchop. Ἥρως δ' ὅτι γαῖαν] ἐ αὖρ ἢ, ὃς ἀπὸ τῦ ἐρατῦ τῦ κατοίκου, αὐτὶ τῦ ἀπὸ τῦ ἤρως & c.] Scribe, αὐτὶ τῦ ἀπὸ τῦ αἰθέρος.

Pag. 123. C. 1, Procl. τὰ δὲ μαλάκεια, ſcribe vbique, μαλάκια, vt apud Ariſtotelem, ex quo diuiſio hæc Procli lib. 1. περὶ ζώων cap. 6. Γίνη ἢ ἓν μέγιστα τῶν ζώων, εἰς ἃ διαιρεῖται τ' ἄλλα ζῶα. τὰ δ' ἐστὶν ἓν μὲν ὀρίθων, ἓν δ' ἰχθύων, ἄλλο ἢ κήτους. ταῦτα μὲν ἓν πάντα ἔναιμά ἐστιν. ἄλλο ἢ γένος ἐστὶ, τὸ τῆς ὀστρακοδέρμων, ὃ καλεῖται ὄστρεον· ἄλλο τὸ τῆς μαλακοστράκων ἀντὶ τύπων ἐνὶ ὀνόματι, οἷον πάγουροι, ἢ γένη πολλὰ καρκίνων ἢ ἀστακῶν. ἄλλο, τὸ τῆς μαλακίων, οἷον τευθίδες τε, ἢ τευθοὶ, ἢ σηπίαι· ἕτερον, τὸ τῶν ἐντόμων & c.

Id. ibid. ἀυτὸς γὰρ ἑαυτὸς μὴ καταδίῃ, ἀλλ' ἀπὸ τῆς παγύρου καταδύεται] Fefellit Proclum memoria, qui ἀπὸ γόγγρου dicere voluit, non ἀπὸ παγύρου. Locus Ariſtotelis quem tangit eſt lib. 8. περὶ ζώων, cap. 2. ὃ ἢ λέγουσί τινες, ὡς αὐτὸς ἑαυτὸν ἐδίῃ, ψευδὲς ὄν ἐστιν, ἀλλὰ περὶ τὸ δεσμὸν ἔχουσι ἔνιοι τὰς πλεκτάνας ἀπὸ τῶν γόγγρων.

idem paulo ante: οἱ ἢ γόγγροι τὰς πολύποδας καταδύνουσι.

Id. C. 2. Γενεήτης ἢ χάος μαλακόστρακος] Potuitne in hanc Iſocratis obſeruatiunculam incidiſſe Heſychius, qui, μαλακὸν, τὸ ὑπὸ ψύχους ὑποστορέσαι τὰς χεῖρας, exponit, quāquam aliud ob oculos habuiſſe videatur. Non dubium tamen quin ſcribendum ſit & apud illum, μαλακίων.

Pag. 125. C. 1. Tzet. φησὶ ἢ Ὀρφεύς] In his Orphei verſibus non placet illa ἢ ἔσον ἢ ἀμιζέας, fortaſſe, ἀμιζέας. Sed ne ſic quidem nobis ſatisfacimus, cum præſertim vox ἔσον ἢ aliud poſtulet, quam ego ſuſpectam habeo. de hac & illa lector videat. Nec enim ratum haberi poſtulamus quicquid nos inter properandum extrudimus: cum præſertim libenter alios rideamus qui hoc tempore tantum ſibi in coniectura ambiguâ ſæpe & controuersâ placeant, vt minus multo arbitrentur vrbem expugnare, quam locum aliquem probabiliter emendare.

Id. ibid. C. 2. οἱ μῆνες ἢ] Nugatur miſerrime in Atticis & Hebræis menſibus: quos qui deſiderat, adeat incomparabile opus de emēdatione temporum magni Scaligeri: cuius nos aliquando, cum Herois illius optime de nobis meriti Natalem celebraremus, hac ode meminimus, quam hîc proponere libet, vt aliqua ſaltem ratione gratus ſim. Videor enim meo iure id obtinere poſſe, vt pro tot ineptis Tzetzis Græcis verſibus, quos tam patiēter tuli hactenus, vnum Latinum reponere liceat, ſi non optimum, meliorem tamen.

HETRVSCA Diuûm ſtirps, Latiâ manu
Vinci negantis gloria Cæſarûm,
Per regna Muſarum, per amplos
Iuliadæ proauûm triumphos,
Regeſque Thuſcos; parce, pater, pater,
Canumq; curis ſubtrahe verticem:

Est meta, feruentemque mentem
Herculea prohibent columna.
Sæpe obligatus muneribus tuis
Recurrit annus, nec domino suo
Indulget ætas: at ætatis
Tempus edax properat quadrigis.
Nobis iuuentas, plenaque sanguinis
Vis alta pulsat pectus, & aureus
Lanuginum pictor virentem
Flore nouo subijt genarum
Auctumnus orbem: purpureis tibi
Inobsequentes temporibus uiues
Spargit senectus, ausaque alta
Et patrios animus calores
Includit ætas: te Superûm preces,
Et gens auorum regia cœlitum
Poscunt Olympo: te supremum
Scaligeri repetent tyranni
Humi morantem: tecum ætaui tui
Terræ relinquent: totaque gens simul
Mortalibus non imputanda
Ludibrijs, superûm Deorum
Adscripta cœtu, debita sidera
Sero reuiset. Quod superest tibi
Securus indulge, leuesq;
Concilijs adhibe Camœnas.
Qualem Batani, Romuleis nihil
Datura Musis, regia Nereï
Eduxit Hugonem, superbæ
Inuidiam Siculûm iuuentæ.
Cui non Latinum nomen, & æmulas
Intonsa priscûm turba Quiritium
Laurus, nec Ægidæ minaces
Præripiant veteris nepotes.
» *Parcus bonorum commoda sæculi*
» *Certis resignat temporibus pater,*
» *Nec cuncta non æquus sub vno*
» *Exhibuit sua dona cœlo.*
Te nec nepotum cura, nec anxia
Spes liberorum pectora diuidit,
Arcusq; prætervectum & acres
Cyprigenæ leuioris ignes.
Beate, quamuis nec thyasi potens,
Nec sub iuuenco dissimiles Deum,
Graiusq; dextrâ fulminator
Enceladi ferias parentem.
Si nec morantis dulcis inertiæ
Virtutis almæ succuba, nec Venus,
Aut callido serpens veneno
Pieridum violator Euan
Olim patentes pectoris igneï
Inuasit arces: integer arduos
Visure Diuos, heic corollas
Heic tepidus tibi ponit aras
Deuota Musis Heinsiada manus,
Seriq; natus Dousa nepotibus.
Heic heic, pater, lætus quotannis
Propositiq; reus Lyæi
Diem morabor. Vos comitum manus
Ciete sanctis nomina vocibus,
Totumq; seruare immerentes
Iuliadem prohibete Diuos.

Pag. 125. C. 2. Tzet. ὦν καὶ λάχῃ] ὧν τινων ὑμῶν τὸ δέημα ἢ ἐν λάχνῃ ἢ ἐν πεζόσει καταζώσαν ἢ συνεσόμενον] Hæc sequioris Helleniſmi ſunt, pro, ἢ σύν λάχνῃ, ἢ σὺν πεζόσει. Infra ad Diaconum plurima eiuſmodi notauimus.

Id. pag. 126. C. 1. Πώεα δ' ἔπι δλάνων, ὅτι διαζώσεσίν. τλὼ ἢ μίαν θέσιν πεῖδε] videtur ſcripſiſſe, Πώεα δ' ἔπι ὁ δλάνοι, ex Heſiodico loco,

——πώεα δ' ἔπι,
Οὔτας' ἐπιστεραὶ τρίχες ἀυτῶν ὁ δλάνοι

in quibus notat, τλὼ μίαν, nimirum, ἀριθμῷ, θέσιν πεῖδε: dixit enim poeta ἔστι ὁ δλάνοι.

Id. ib. ἐγὼ δέ φημι λίπ' ἐλαίᾳ, ἤγουν τὸ ἐξ ἐλαίας.] Melius, πρὸ ἐξ ἐλαίας: quod ſequitur, ὑλείφοντο ἢ τρέφον αἱ παρθένοι πρὸ τῶ βαλεάμου ἐλαίᾳ, ἤγουν τὸ ἐξ ἐλαίας* πόμεσαι, ſcribendũ reor, πρὸ τῶ βαλζάμου ἐλαίᾳ, ἤγουν πρὸ ἐξ ἐλαίας προτόμεσαι: ita manẽtibus literis ſuppletur vox, quam ἀνέφαλον deſignat aſteriſcus. Si quis malit λιπαρομένας, aut aliud, domo afferat quod videbitur. Neminem nobiſcum ſentire cogimus. Feſtinamus præterea, vt iam ſæpe diximus: qua vel vna voce lectorem συγγνώμονα meteri debebamus.

Pag. 128. C. 2. Proc. Πλάτων ἢ ὁδὸν ζῶον λυπούμενον ἄδειν φησὶν, ὁδὸν δὲ τὸν τλὼ χε-

λιδόνα καὶ τὴν ἀηδόνα καὶ τὸν ἴυγγα] Locus quem tangit in Phædone est, quo haud scio an diuinius quid excogitari possit: qui vel integer ascribi meretur, tum causa Procli, tum lectoris φιλοπλάτωνος καὶ φιλοσωκράτους. Socrates ὁ θεῖος apud Platonem, etiam hoc argumento metum mortis amolitur, ὅτι μηδεμίαν ὄρνις λυπουμένη φδὴν. verba sunt scriptoris diuini: καὶ ὃς ἀκούσας ἐγέλασέ τε ἠρέμα, καὶ φησί· βασκαίνει ὦ Σιμμία, ἤ τι χαλεπῶς αὖ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους φείσομαι, ὡς ἐ συμφορὰν ἡγοῦμαι τῷ παρεῖναι τύχῃ, ὅτι γε μήδ' ὑμᾶς δύναμαι πείθειν. ἀλλὰ φοβεῖσθε μὴ δυσκολώτερόν τι νῦν διακεῖμαι, ἢ ἐν τῷ πρόσθεν βίῳ. καὶ ὡς ἔοικε τῆς κύκνου δοκῶ φαυλότερος ὑμῖν εἶναι μαντικήν. οἱ ἀπὸ αἰδόνων ἴσασι ὅτι δεῖ αὐτοὺς ᾄδοντας, ἃ ἔχοντες καὶ ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ, τότε δὴ πλεῖστον καὶ μάλιστα ᾄδουσι, γιγνώσκοντες ὅτι μέλλουσι παρὰ τὸν θεὸν ἀπιέναι, οὗπερ εἰσὶ θεράποντες. οἱ δ' ἄνθρωποι διὰ τὸ αὐτῶν διὸ τοῦ θανάτου καὶ τῆς κύκνου κακομαντεύονται. καὶ φασὶν αὐτοὺς θρηνοῦντας τὸν θάνατον, ὑπὸ λύπης ἐξᾴδειν. καὶ ὁ λογίζονται ὅτι οὐδὲν ὄρνεον ᾄδει ὅταν πεινῇ, ἢ ῥιγοῖ, ἢ τινα ἄλλην λύπην λυπῆται, οὐδὲ αὐτὴ ἥπερ ἀηδὼν, καὶ χελιδὼν, καὶ ἔποψ, οἳ δὴ φασὶ διὰ λύπην θρηνοῦντα ᾄδειν. ἀλλ' ἔτι ταῦτά μοι φαίνεται λυπούμενα ᾄδειν, ἅπερ οἱ κύκνοι. ἀλλ' ἅπερ ὄμαι τοῦ Ἀπόλλωνος ὄντες, μαντικοί τέ εἰσι, καὶ προῄδότες τὰ ἐν Ἅιδου ἀγαθά, ᾄδουσί τε καὶ τέρπονται ἐκείνην τὴν ἡμέραν διαφερόντως, ἢ ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ. ἐγὼ δέ &c.

Pag. 129. C. 1. εἰ γὰρ ἐν Ἀρκαδίᾳ τὸν φερέοικον, ὁρᾷν μελίττῃ ἐοικότα, σμικρότατον] scribe, ὑρᾷν μελίττῃ ἐοικότα, non ὁρᾷν.

Id. ib. ὡς γὰρ τ' ἔρχεσθαι] διὰ τοῦτο καὶ τῆς ἀξίης τειῶν, ἔπαινον καταπυθύνει] καταπυθύνει.

Id. ibid. C. 2. ὁ δὲ Ἡσίοδος ἐν τῷ χρόνῳ τὸ πρίν ἔχειν τὴν νοῦν φησιν, ἀλλὰ τῷ ἔργῳ, ὃ δὴ καὶ νῦν διὰ πάσης ἡμέρας.] Pessime scriptum erat, ὃ διανύσαι.

Pag. 130. C. 1. Tzet. ἡμεῖς δ' ἴσμεν καὶ δίχα μάρτυρος Πλάτωνος, ὅτι οὐδὲν ἄρρεσον λυπούμενον ᾄδει] Apage Grammatice.

Pag. 139. C. 2. Moschop. ἐπεὶδὴ ἡ δὴ πάντα τὰ περὶ ζῴων ὀπτάδεια ἔνδον τῆ ὄπου κατάθῃ, ἀντὶ τῆ ἀποθάνῃ] scribe, ἀντὶ τῆ ἀποθῇ.

Pag. 133. C. 1. οἱ δ' ἄνδρες, ἐφαυρότεροι διὰ τ' ἔξοδον δέρμις ἀναφαινόμενοι] scribe ἀναναινόμενοι, sicut infra, οἰκότως ἔν αὐλείος ὁ χρὼς γίνεται τῶν τούτων ἐμπύροις δυσείμενον ἀναινόμενος.

Id. ibid. Τέγγε πεδίμενας ὅπῃ] Alcæi cum ijs quæ sequuntur, ita se habent: Τέγγε πεδίμενας ὅπῃ. τὸ δ' ἄστρον μεθίησι, ἐ δ' ὥρα χαλεπὰ· πάντα δὴ φρὴν ἀνθρώπων. Videtur ergo, aut prætermisisse aliquid Proclus, aut quæ sequuntur alicunde adduxisse: illa nimirum: ἀχεῖ δ' ἐν πετάλοις· τάδε μὲν τέτιξ. scribe ἀχεῖ δ' ἐν πετάλοις, ἀχέτα τέτιγξ, vt Hesiodi nostri loco respondeat. ἀχέτας Pausanias notabat esse τέττιγα μέγιστον, sicut κηρυκώπιδα, τὴν ἀλκάθοα, τιτθίονος autem τὸ ἀλάχνιον. Hesychius, Ἀχέτας, ὁ τέλειος καὶ φωνήεις. scribe, ὁ τέλειος καὶ φωνήεις τέττιξ. nam illa Hesiodi totidem verbis in lexicon suum transtulerat Phauorinus, nulla vocis ratione habita: quare monendi sunt tirones vt cum iudicio eiusmodi scripta tractent. Possem plus quam mille locos ostendere pessime deprauatos, in quibus nullum ille iudicium secutus est, sed vt corruptissimos inuenerat, ita in onomasticon suum rettulerat. Ego arbitror, non magis ἀχέτας, εἶδος τέττιγος, quam ἀκανθίδα aut ἡλιομανῆ, quæ eadem ratione de cicada vsurpantur. Suid. Ἀχέτας, οὐκ εἶδος τέττιγος, ἀλλ' ὀνόματος τέττιγος, ὥσπερ καὶ ὁ ἀηδονίας, ἀπὸ τοῦ ἠχεῖν ἐν ἀκανθαις. ita tamen obtinuisse vel ex Plinio discimus, qui tamen Grammaticis auscultare potuit.

Id. ibid. C. 2. Τοῖς δὲ τοιούτοις ἐδὲν φοσφορώτερον ἰσχυρᾶς καὶ δυσφθάρτου τούτου ζωῆς, οὐ χιόνων δομένης, οὐδὲ εἰκοδίων] scribe, οὐ σκιάδων δομένης, οὐδὲ ῥιπιδίων] nix enim quæ potui adhibebatur hic locū non

non habet: meridiari autem veteres ἐν σκιᾷ solere, & ἀπὸ σκιάδων post absolutam illam diei partem quam Homerus ἡρὸν ἦμαρ vocat, id est, post horas diei naturalis sex priores, ad Horatij odam pluribus ostendimus, cuius exordium est,

Poscimur. si quid vacui sub vmbrâ
Lusimus tecum.

quam odam integram meridiantis poetæ fuisse diximus. Σκιὰς erat vmbra illa sub qua Liberum patrem pictores potantem & meridiãtem pingunt. Hesychius, Σκιάς, ἡ ἀναλυτρὰς, ἢ σκιὰ φερομένη, ἢ τὸ δολωθὲς σκιάδιον, ἐφ' ᾧ ὁ Διόνυσος καθηται: ipsum festum quo ita introducebatur, σκιρὰ ἑορτή. Emendationem nostram confirmat vox altera ῥιπιδίων, quæ eodem spectat, & vox ἀπὸ μείας. Eiusmodi, inquit, cibo solido opus habẽt, qui quotidianis laboribus se exercent; nec enim vmbracula, aut muliercularum flabella desiderant, sed flabrum lene venti naturalis, qui Hesiodo ἐυηγενὴς ἄνεμος dicitur, Proclo ἐυαυλία.

Id. Pag. 134. C. 2. ἐ δηκτικὸν ἔτι, οὐδὲ Μελιταῖον θρέψει κύνα γαυρὸς, ἀλλὰ τὸν τὸ δάκνειν ἕτοιμον, ἢ τὸν ἠμερέχοιτον ἄνδρωτον φοβεῖν, ὃς ἅπαντὸς ἀπολέκτει, ἐκ εἰς τὸ σῶμα] ἰσως, ἐκ εἰς τὸ δῶμα.

Id. ibid. ἠμερέχοιτι] ὁ ἀνὴρ ἐκλέκτης.] scribe, ἠμερέχοιτος ἀνὴρ] ὁ κλέκτης.

Pag. 135. C. 2. Tzet. Μᾶζα] τὸ ἀπαλὸν, παρὰ τὸ μὴ ἄζα τις εἶη· ἡ μὴν ἢ καθὼς φησὶ τὸ παξαμάτιον] Suid. παξαμάτιον, ὁ διπυρος ἄρτος· ὅτι ἢ λέξις Ῥωμαϊκή.

Id. ibid. εἰ μοί τις ἄφθονος αὐτῷ τὰ τῆς Γαλατικῆς πεφυζύρωσαι θρέμματα] Græculus noster vt eruditionem suam ostendat & πολυτροπείαν, quæstionem mouet quam non soluet. Somniauit autem se adhuc Chiliades scribere. ἐν γὰρ ἀνείρῳ Πᾶσι κύων ἄρτος μαντεύῃ.

Pag. 136. C. 1. id. ἵν' εἰδῆτε ὁπόσας ὑδραυλικὰς βίβλους ἀναγράψομεν ἢ παλαιῶν.] Quid hæc omnia sunt quam militis glorioſi verba?

Pag. 137. C. 2. Procl. ἔστι δὲ Σκιρπίος ὁμοταγὴς τῷ Ὀφιούχῳ, ὁ ἢ δύο ζῳδίων κατέχων τόπον, ὅτι φαίνων ἢ, τετάρτην ὁ ἥλιος ἡμῶν] Pessime scriptũ erat, ὅτι φθαινει, ex quo fecit illustris Scaliger, ὅτι φαίνων ἢ.

Pag. 141. C. 2. Procl. σημειοῦται δὲ ὡς πρὸς τὸ ἄνω] Videt quiuis non posse hanc glossam trahi ad vocem σχολιὸς, quæ interpretationi ἀπίκου. desunt verba illa poetæ primum, Πηδάλιον δ' ἐφέλῃς ὑπὲρ καπνῦ κρεμάσασθαι, quæ interpretatus erat Proclus sine dubio hac ratione, κρεμάσασθαι ὑπὲρ καπνῦ, καπνίσασθαι: postea doctissimam hanc notam addidit ex veteribus: σημειοῦται δὲ ὡς πρὸς τὸ ἄνω. Σημειοῦται πρὸς τὸ ἄνω locus dicitur qui secundo a poeta aliquo, sed ratione paulo sequiore vsurpatur. supra dixerat Hesiodus: Αἶψά κε πηδάλιον μὲν ὑπὲρ καπνῦ κατάθεῖο. Καταθέσθαι πηδάλιον ὑπὲρ καπνῦ, sicut hic κρεμάσασθαι ὑπὲρ καπνῦ, est καπνίσασθαι. bis igitur ἁπὶ τῦ τὸ πηδάλιον καπνίζεσθαι hoc opere agit Hesiodus. Hæc differunt, vt putat Proclus: quod superiore loco τὸ καπνίσασθαι sit καταναῦσαι: quam glossam ne ibi quidem attulit, cum tamen longe sit elegantissima, & menti poetæ accommodata, quauis paullo violentior. Hoc ergo instituto Homerum adducit, qui dixit, καπνίσαντε χθὶ χίονας.

Id. ibid. Ἑλλάνικος ἢ Φορωνίδι] citat Athenæus τὸ δεύτερον τῆς Φορωνίδος τῦ Ἑλλανικῦ. lib. 9. Ἑλλάνικος μὲν ἐν ταῖς ἱστορίαις Ἀρχίαν φησὶ καλεῖσθαι, δι' ὧν ἢ ἐξεχώρησε Καλυδῶνος. ἐν ἢ τῷ δευτέρῳ τῆς Φορωνίδος Χθεῖαν αὐτὸν ὀνομάζει.

Pag. 142. C. 1. Procl. Μίνασθος δέ φησι. Δεῖ γὰρ ἢ πλουτεῖν] scribe, Δεῖ γὰρ αὖ πλουτεῖν, ὅπως μ' ἢ μάρτυρας πολλὰς ἔχειν Τοὺς ὁρῶντας. In Veneta erat: Δεῖ γὰρ ἢ πλουτεῖν, & cum interstitio aliquo, ὅπως μὴ μάρτυρας πολλὰς ἔχειν Τοὺς ὁρῶντας.

Ibid. C. 2. id. ἀντεῖν δέ τινες ὑδραυ-

λικῆς

φῶδες παρέλαβον, ὥσ᾽ ἐπαινῶ Περσοφόνῃ] Huius intrepretationis autor ad Hesiodum dubium non est quin Plutarchus fuerit, qui in illo Hesiodi, Νῦν ὀλίγῳ αἰνεῖν, τὸ αἰνεῖν exposuerit ὀφθαλμοῖς: quandoquidem hæc eius interpretatio hodieque exstet, ἐν τῷ πῶς δεῖ τὸν νέον ποιημάτων ἀκούειν. Χάσκειν δέ, inquit, καὶ τὸ μὴ χρῆναι τὰ ὀνόματα συνοικεῖν πᾶσι τοῖς ὑποκειμένοις πράγμασιν, ὡς οἱ γραμματικοὶ διδάσκουσιν, ἄλλως τε ἄλλα δύναμιν λαμβανόντων· οἷον ὅτι· Νῦν ὀλίγῳ αἰνεῖν, μεγάλη δ᾽ ἐν φορβίᾳ θάλπος. τῷ μὲν γὰρ αἰνεῖν σημαίνεται τὸ ἐπαινεῖν· αὐτῷ δὲ τῷ ἐπαινεῖν αὐτὸ τὸ παραιτεῖσθαι νῦν κέχρηται, καθάπερ ἐν τῇ συνηθείᾳ καλῶς φαμὲν ἔχειν, καὶ χαίρειν κελεύομεν, ὅταν μὴ δεώμεθα μηδὲ λαμβάνωμεν. ὅτῳ δὲ ἐπαινῶ, Περσοφονείῳ ἔοικε φαίνῃ, ὡς ὀφθαλμοῖς, εἰρῆσθαι.

Id. ibid. τὸ ποτὲ δὴ πλεῖν ἀφύλακτος] studiosus horum librorum aliquis, qui animaduerterat id de quo supra disputauimus; duas esse horum librorum partes, τὸ χωρικὸν, καὶ τὸ ἐμπορικόν: quorum illud terram, hoc mare considerat; distinxerat illa quæ præcesserant a sequentibus hoc titulo, ΤΟ ΠΟΤΕ ΕΣΤΙ ΠΛΕΙΝ ΑΦΟΒΩΣ. etiam illum Scaliger titulum esse sequentis doctrinæ notarat. Poterit autem commode illis poetæ verbis præmitti: Ἤματα πυκτήσοντα.

Pag. 143. C. 1. Tzet. χείμαρον] πάσαλον νεώς, ἐπὰν ἀσπομένη ἐκχέῃ ἡ αὐτλία. χείμαρρον λέγει] quicquid post illa sequitur, χείμαρρον λέγει, aberat ab editione quam secuti sumus: quæ Veneta nobis subministrauit omnia.

Pag. 146. C. 2. Procl. Ἀρπακτὸς] ἁρπακτικός, φησὶν, ὁ τοιοῦτος πλοῦς. ἐὰν δὲ ὀπτύχῃς ἥρπασας αὐτὸν] Ne hæc quidem nobis satisfacere possunt. ἁρπακτὰ ea dicuntur quorum occasio quia minima est, obseruari vix potest: cum autem apparet, rapienda est. Talis est ὁ ἐαεινὸς πλοῦς, qui vere est παραχρῆμα δυνάμενος, ac propterea ἁρπακτὸς a poeta dicitur: causam addit: χαλεπῶς τε φύγοις χρόνον. minima enim occasio in eo obseruanda est: non item in ὀρφῷ, qui tutior. At interpretes nescio quibus in vocis huius interpretatione nugas suas probare possint.

Pag. 147. C. 2. Tzet. Οἱ δὲ Αἰολεῖς μὴ ἄλφα, ἀλλ᾽ ἢ φωνῆεν, τιθέασιν τὸ ὑ· οἷον, ἀὴρ ἀὔρ, ἀὼς ἀύως, ἄμος ἄυμος] Pugnat postrema vox cum canone a grammatico præscripto: quia ἐν τῷ ἄμος οὐκ ἔστιν φωνῆεν μὴ τὸ ἄλφα: cui vt occurras, scribe, pro ἄμος ἄυμος, ἀέλιος ἀυέλιος, de quo me monuit illustris Scaliger. Sic ἄελλαι, αὔελλαι, & infinita alia. Hesychius: ἄυελλαι, ἀέλλαι, ὅθεν τὸ ἄελλαι.

Pag. 149. C. 2. Procl. Ἁλοῖ τλὼ δύνων σεξένον, καὶ πάσης ἂν τῷ ἀνδρὶ γινομένῳ αἰτίαν] Vide num scribendum, καὶ ἄζης ἂν τῷ ἀνδρὶ γινομένῳ αἰτίαν. quod in tantum verum est, vt alteram felicitatis partem Lacedæmonijs demat veteres, qui cum eiusmodi vxoribus conflictarentur. Grauiter vt solet philosophus Rhetor. 1. ὅσοις γὰρ τὰ καθ᾽ γυναῖκας φαῦλα, ὥσπερ Λακεδαιμονίοις μάλιστα καθ᾽ τὸ ἥμισυ εἶναι δαιμονίων.

Pag. 149. C. 2. Tzet. ἐμοὶ δὲ διπόρη, καὶ τ᾽ μητρὸς νηδὺς παθίη νῦν] Tuto asteriscum tollas, si prius scripseris: ἐμοὶ δὲ διπόρη, καὶ ὑπὸ τ᾽ μητρὸς νηδὺς παθίη νῦν.

Pag. 151. C. 2. Procl. εἰκὸς γὰρ ἡμᾶς καὶ παρ᾽ ἡσαιτέας ὄντας ὅπως τινὰ τῷ φίλῳ] Deest εἰπεῖν, aut λέγειν, aut tale quid: vt & nos monuerat illustris Scaliger.

Pag. 152. C. 2. Tzet. Μηδὲ ψεύδηις] μηδὲ γνώσκων τι ἀληθὲς σείσεται τοῦτο καὶ ψεύδεγλώσσῃ ῥητείῃ] Malim legere, παρσείσεται: sed & hoc ferri potest.

Id. ibid. ὁ γὰρ μάλα φρονῶν, ψεῦδος οὐκ* ἐρέσσει] Tolle asteriscum. Nihil minus nouum est quam vt Grammatici ἀποφθεγματίῳ aliquo veteris poetæ vtantur: quod hic factum videtur, aut voce tali.

Id.

Id. ibid. Καὶ αἰτεῖ τιμωρίαν δοῦναι οὗ ἐξήμαρτεν, ξυγγενομένου πάλιν αὐτὸν δέχε] scribe, μὴ συγγενομένου.

Pag. 153. C. 2. Procl. Καὶ διὰ τοῦτο δέδωκεν ἡ φύσις διὰ μὲν τῆς ὀδόντων ἔρκος αὐτῇ περίθετον κατασκεύασαι, μαλακὸν αὐτὸν ὄντα καὶ ἄνευρον] Notarat in margine illustris Scaliger: *hæc sunt corrupta.* sunt autem hoc modo emendanda: καὶ διὰ τοῦτο δέδωκεν ἡ φύσις διὰ μὲν τῆς ὀδόντων ἔρκος αὐτῆς, ὡς τὸ κατασκεῖν μαλακὸν αὐτὸν ὄντα καὶ ἄνευρον.

Ibid. C. 2. Tzet. Γλαύκους τοῦ Ἀνασυρίου] Hæc Hesiodi verba cum glossa sua integra aberant ab editione nostra: nos ea ex antiquiore adiecimus.

Pag. 154. C. 2. Tzet. Μηδὲ πολυξοΐνου δαιτός.] ἀδιαλείπτου δ' τοῦτον καὶ κοινωνικὸν εἶναι, ἀλλὰ μὴ ἀσωτευόμενον] fortasse, ἀσωτευόμενον: quanquam nec dubitandum est.

Pag. 156. C. 1. Tzet. Οὐδὲ πάνυ καλύουσι] ἢ δὲ κατορθώσεις δ' ἀπόπληκτα δῶρα] scribe, ἢ δὲ καλοῦ θέσεως, ἃ δ' ἀπόπληκτα δῶρα.

Id. ibid. ἔτι δὲ καὶ τὰς ὁδοὺς τὰς ἀταίρους, ἤγουν τὰς παλαιόσκιας ἢ πόρους, ἀνάτου καὶ μεταπλάσεως ὁρμῆς] male μεταπλάσεως ὁρμῆς scriptum erat, vt viderat illustris Scaliger, qui μεταπλάσους ὁρμῆς fecit. Cæterum verba illa, ἤγουν τὰς παλαιόσκιας ἢ πόρους, aberant a nostra, & abesse possunt: quanuis a nobis addita sint.

Id. ibid. C. 2. ἤτοι μὴ συμπαίζει καὶ ὁμίλει γυναιξὶν ἀμφίβολον, εἴτε μοιχείας αὐτῶν ὁμιλίας] In editione erat, εἴτε μετὰ τ. optimum autem est quod recepimus: εἴτε μοιχείας αὐτῶν ὁμιλίας, εἴτε παρομοίους.

Pag. 157. C. 2. Tzet. ἐσίειν δὲ τὸ κατ' οἶκον φυλάττειν] & totam hanc glossam nostra desiderabat, usque ad illa: ἵππος ἔχει καὶ πᾶσι.

Pag. 158. C. 2. Tzet. Μηδὲ πατ' ἐκνεάων πετομένων] ἀέναον πετομένων] Hæc omnia ab editione nostra aberant: nos suppleuimus vsque ad illa, καὶ τί φημι. illis autem quæ sequuntur, quia eodem spectabant, & interpretatio eiusdem loci erant, vocem ἄλλως præfiximus:

Pag. 159. C. 1. Tzet. Ὁ δὲ πετομένου διεζῆ] ἢ ἰδίαν &c.] Tota hæc glossa, siue obseruatio potius quæ sequitur, vsque ad illa, ὅτις μεγιοθῆ, aberat ab editione nostra: quæ incipiebat ibi, ὅτις μεγιοθῆ: quibus nos, vt supra, τὸ ἄλλως præfiximus.

Ibid. Procl. Μηδ' ἀνὴρ πυτόζοιο] τὸν πύζον μὲν καλοῦσί τινες τὸν χοῦν] Nihil alienum ab his adferūt reliqui veteres, quod & glossa illa ostendit magistri cuiusdam ἀνὴρ πυτόζοιο. Ἡσίοδος. Μηδ' ἀνὴρ πυτόζοιο θεῶν ἐν δαιτὶ θαλείῃ Αὖον ἀνὴρ χλωρῷ τύμβῳ αἴθοπι σιδήρῳ. πυτίκλασδος ἡ χείρ· μὴ ἐνεχίσῃς, φησίν, ἐν ἑορτῇ ξηρὸν ὄντα χλωρὸν ὄν, τὸ ζωπυρὸν αἷμα ἀσπίδος γὰρ ἐνυχλίζεσθαι ἐν ἑορτῇ θεῶν. item Plutarchi: καὶ γὰρ τὸν Ἡσίοδον ὀκνεῖν δεῖ λέγοντα· Μηδ' ἀνὴρ πυτόζοιο θεῶν ἐνὶ δαιτὶ θαλείῃ Αὖον ἀνὴρ χλωρῷ τύμβῳ αἴθοπι σιδήρῳ. διδάσκων ὅτι δεῖ καθαρεύειν τῆς τοιαύτης ἡμέρας ἑορτάζοντας, ἵνα ἐν αὐτῇ τῆς ἐπιεργίας χρῆσις καθάρσιος, καὶ ἀφαιρῶν τῆς ἀκαθαρσίας: qui ita interpretatur ἐν τῷ ἀεὶ Γοσδος καὶ Ὁσίειδος.

Pag. 160. C. 2. Tzet. Πανύστιον] ἢ τοι μὴ συμβουλῆς] Hæc verba mutila in nostra editione legebantur hoc modo: ἤτοι συμβουλῆς ἡμερίους ἀεὶ τοῦ κοινοῦ· χαλεπὸν γὰρ τοῦτο. Scripsimus itaque ex altera: ἤτοι μὴ συμβουλῆς ἡμερίους ἀεὶ τοῦ κοινοῦ, τὸ συμφέρον τοῦ κοινοῦ προτίμα, μηδὲ τὸ μέρος τοῦ ὅλου· χαλεπὸν γὰρ τοῦτο.

Pag. 161. C. 1. Moschop. τοὺς τέφους ἰδίους ἔλεγον ἀκινήτους] Quo respexit Teucer Aiace Lorario, qui Eurysaci τὸν ἐνταῦθον καὶ ἐκτήσιον σπαυρὸν committit, vt tantisper ἀκίνητος esset mortuus, cum aliud cōtra hostes cadaueris nil posset:

Ὦ παῖ, σεσυλᾶ δοῦρο, καὶ σαθεὶς πέλας,
Γήτης ἔφαψαι πατρὸς ὃς σ' ἐγείνατο.
Θάλει δ' ὀφεσιτόπαιος, ἐν χεροῖν ἔχων
Κόμας ἁμαὶς καὶ τῆσδε καὶ σαυτοῦ πρίτου,
Ἐκτήσιον σπαυρόν. εἰ δέ τις σε σεκτῆ
Βίᾳ σ' ἀπωθεῖται τῆσδε τῆς γεκρᾶς,

Κακὸς κακῶς ἄδαπτος ἐκπέσοι χθονὸς,
Τίνυς ἅπαντ' ῥίζαν ἐξημμένος,
Αἴνως ὅπως σφῶν τόνδ' ἐγὼ τίμια πλέκειν.
Ἐς χ' αὐτὸν ὦ παῖ χ' υἱλαίσι, μηδ' ἐσι
Κιννζάτω τις, ἀλλ' ἃ σεσοπζῶν ἔχω.

Ibid. C. 2. Procl. ὁ δὲ Πλούταρχός φησιν, ὅτι μὴ δεῖ τὰ γεωργικὰ ἀκίνητα ἐᾶν, καὶ χαριεντίζεσθαι ἐν ἀκινήτοις] Plutarchi ſententia quam non ſatis probat iis qui in linguæ elegantiis tirones ſunt, de hoc loco Heſiodi, quem omnes σὺν θεῷ τάφον fere & religione eorum accipiunt, hæc fuit: venuſte a poeta dictum fuiſſe ἐπ' ἀκίνητοις καθίζειν, pro ἀκίνητον κτᾶσθαι, id eſt ἐᾶν: ſicut Theocritus mira venuſtate dixit, δὴ ξυροῖσι καθίζειν, pro ξυρὸν πιεῖν. ἃ δ', δὴ πύρα Πάγλα δόλον τιν' ἔχουσα, τὸ παιδίον ἐπεὶ μὲν ἀνάσσειν φατί πειν ἢ ἀκεράτισον δὴ ξυροῖσι καθίξῃ. Sicut ergo apud Theocritu, δὴ ξυροῖσι, ſic apud Heſiodū, ἐπ' ἀκινήτοισι καθίζειν. Scio quidem jam pridem viros doctos monuiſſe ibi dictū eſſe καθίζειν ἀκεράτισον, ſicut καθίζειν πλαίοντα & ſimilia, ſed non eo minus & καθίζειν δὴ ξυροῖσι dicitur. Eſt autem κίνησις exercitium vel corporis, quod fiat τῇ γυμναζίᾳ, vel animi, quod fit virtute & ſcientia: cum autem ne quidem ἡ ἠθικὴ ἀρετὴ τῇ φύσει ἐγγίνεται, vt docet philoſophus Ethicorum 2. multo minus ἡ διανοητικὴ, quæ ex inſtitutione & fit, & creſcit: quia ne quidem τῇ φύσει inſit illarum altera, ſed vt idem magnus doctor pronunciat τὰς ἀρετὰς λαμβάνομεν ἐνεργήσαντες. Quo modo Plutarchus Heſiodi κίνησιν interpretatus eſt. Vt de inſtitutione agat poeta, quæ ſententia mihi quoque vt huic loco aptiſſima aliquando notata fuit.

Pag. 165. C. 2. Tzet. ἄλλως δὲ τὸ κόσμιον] Hæc in noſtra omnia turbata erant, & male diſtincta, aliterque ſcripta: nos ex altera reſtituimus.

Pag. 168. C. 2. Procl. Εὖτ' αὖ ἀληθείῃ] ὅταν μὴ ἀληθείας κείνωνται οἱ ἄνθρωποι τὰς ἡμέρας] Indigna Proclo ſententia; nam minores illos ſatrapas nihil moramur: qui nobis non inſolentes fumum vendunt. ἀληθὴς eſt ἡ δίκη. Heſychius, ἀληθὴς, δικαία & δίκαιος. Obſeruaui locos ſimiles apud philoſophos, qui iam non ſuccurrunt. κρίνειν ἀληθῶς, eſt δικάζειν: iudicare, ius pronunciare. Nam quis ferat illa quæ σὺν θεῷ τάφον, σὺν ἐμβολιμαίοις adferunt veteres? Mirum eſt quo labore ea in medium afferant, quæ nihil minus ſunt quam veriſimilia. Sed quid agas? tanti ſæpenumero eſt Græcis hominibus falſum dicere. Nam Tzetzis qui gloſſam leget, ὅτου τέως οἱ λαοὶ κρίνοντες τὴν ἀλήθειαν ἐχώσαν τὴν συκοφάντην, καὶ ἡ ψευδὴς, mirabitur in capite tam calumnioſo, tam parum cerebri fuiſſe: ſed non potuerunt hominem putidum, & qui Heſiodo tam indignis modis paſſim obtrectaret, aliter punire Muſæ, quam vt ne verum diceret.

Ibid. idem. διὸ καὶ Ἀθηναῖος τοῦτον τὸν εἰς Ἀπόλλωνα τιμῶσι διαγωνιζόμενος, καὶ τὸν παῖδα ἐπιτρέποντες] Scribe, καὶ τὸν παῖδα ἐπιτρέποντες, vt videbatur illuſtri Scaligero. Cæterum erat non tantum Ἀπόλλωνος ἡ ἐδδομάς, ſed & πᾶσι κιθαρῳδοῖς τοῖς θεοῖς facta erat, duobus Latonæ liberis. Halicarnaſſenſis in τέχνῃ· εἰ δὲ ἐδδόμη ἦκται ὅτι ἱερὰ τῶν θεῶν, καὶ ὅτι κοινωνία πρὸς τὸ κρεῖττον, καὶ τὸ τῆ ἡμέρᾳ. Hinc αἱ ἑδδόμαι luſibus puerorum deſtinatæ erant, vnde homo quidam ridiculus καὶ κωμῳδούμενος ὅτι παιδικός, dicebatur ἑδδόμη a ſuis: quod ſicut pueri παῖδες ἑδδόμαις, ſic ille in iudiciis & rebus ſerijs circa nugas & res nihili verſabatur.

Pag. 169. C. 1. Procl. Τετράδι κῦρος ὑγίνετο] facillima eſt emendatio, Τετράδι κῦρος ἔλυσε, &, καὶ ἔπειτα πάγκακος ἔσκε: præterfugit tamen oculos noſtros; alias in contextu emendari potuiſſet.

Pag. 170. C. 1. Proclus κίνησιν καὶ φύσιν ὑφ' ἑαυτὴν ποιεῖται ἀλλὰ τῆς φύσεως]

Scri-

Scribe ; ὑπ' ἄλλης τινὸς φύσεως.

Ibid. id. Ἡ ματὴς ἐκ πλείω] ἢ ἐν μεγάλῃ ἡμέρᾳ, τὸ πλεῖον τῆ ἡμερῶν] licut menſis ἀυξομένου partes ſunt quæ τῆ φθινομένῳ opponuntur, ita ſunt ἀυξομένου ἤματος partes. ἀυξανόμενον ἦμαρ dicitur, vſque ad μεσημβρίνμα & meridianam ſolis eleuationem : dies cum ſolaris currus vltra medium eſt, πλέον ἦμαρ dicitur. Certum eſt autem Heſiodum non dies modo, ſed & dierum partes ſtatuere: quas veteres obſeruabant. Vt non immerito ſupra Proclus: ἢ οὐχ ὅλας ἡμέρας μόνον ἐπέλαξόν τινες εὐχρειείαν ἔχειν πρὸς καταρχὰς τῶν πράξεων, ἀλλὰ καὶ μέρεια τῆς ἡμέρας, ὅτε μὲν τὰ ἐωθινὰ ἐπαινοῦντες; ὅτε τὰ περὶ δείλην ὀψίαν: ὅτε δὲ τοῖς μὲν θεοῖς οἰκεῖα τὰ πρὸς μεσημβρίαν εἰρήκασιν, ἥρωσι δὲ τὰ μετὰ μεσημβρίαν, & quod nos addimus, πρὸς δὲ καταχθονίοις τὰ περὶ δυσμάς. Quod in ritibus & ſacris ſerio obſeruatum ſcimus, vt Dijs ſingulis ſingulas dierum partes tribuerent.

Sequuntur quæ in Heſiodi dierum rationem a Tzetze notata ſunt non ita multa, in quibus eadem a nobis præſtita ſunt quod ad emendationem quæ in reliquis: præterquam quod paucis in editione quam ſecuti ſimus addiderimus, aut mutauerimus: quod multo minus quam in ſuperioribus mutila hic deprehenderetur noſtra aut corrupta: ita vt ne neceſſe quidem arbitrati ſimus ſingulorum rationem reddere. Vt quid enim? cum hæc facillime a lectore deprehendi poſſint, & charta nos miſereat, cui eiuſmodi ineptias illinimus? Non quin fortaſſe quædam etiam hic in Tzetze a nobis ſuppleta ſint quæ lectorem ſcire melius ſit, quam ignorare: aut quod tam iniqui in eius mutilamenta ſimus vt exiſtimemus ſtadioſos Heſiodi operam luſuros ſi interpretationem, quam in multis locis affert ſequendam arbitrentur. Sed profitemur libere, ex Grammaticorum ſchola non ſumus, ἀλλὰ τῆ φορτικῶν λεπτολογιῶν διαφεύγειν. Quatenus itaque ſine lectoris incommodo fieri poteſt, aut editionis ipſius religio permittit, libenter hoc labore defungimur. Præter alia id conſecutos eſſe nos confido, vt nec nihil nec nimium iudicio veterum tribuant adoleſcentes: cum toties tam manifeſte lapſi fuerint, vt præter τὰς τέχνη πλάσεις quas profitentur grammatici, ſæpe πλείους ἢ πυτταλίδια in modica pagella admittant.

Pag. 174. C. 1. Procl. εἰκότως ἂν ἐν τῷ χειμερινῷ διῷ προσήκουσι ἡμέραι, *ὡς ἂν ἐν ἐκείνοις τὴν κίνησιν ὑποσχόντων καλουμένοις, *οἰκείως ταῦτα τὰ ζῶα &c.] Locus manifeſte turbatiſſimus; ad quod cognoſcendum ne ſubſidio quidem aſteriſcorum vti nos neceſſe erat: quod tamen melius rati ſumus. Notarat ad eum hunc in modum illuſtris Scaliger: *Hic magna perturbatio eſt & confuſio, & quædam videntur inſulta eſſe, quæ notauimus:* & paulo poſt: *ita videtur legendum eſſe:* εἰκότως ἂν ἐν τῷ χειμερινῷ διῷ προσήκουσιν ἡμέραι οἰκειοῖ, ὡς ταῦτα τὰ ζῶα ὁρμητικὰ ὄντα. *Nam quæ deleuimus ſunt inſulta ex iis quæ infra ſunt.* Nec dubitandum eſt. inſultum autem quicquid duobus aſteriſcis diſtinguimus: ita vt lectori de loco conſtet, κακοτεχνούμενον eum relinquere maluimus, quam tollere.

Pag. 178. C. 1. Moſchop. τετέσιν ἀδίψητος, ἄπυρος, δυναμένων πρὸς τοὺς θεοὺς διὰ διηνεκοφαγίαν] Scriptus erat peſſime hic locus, τετέσιν ἀνίψυκτος, ἄπυρος, δυναμένων πρὸς τοὺς θεοὺς; ex quo feci δυναμένων, ſenſu optimo, perſpicuoque: quem probare neceſſe non eſt.

Ibidem. C. 2. Procl. ἄνημα δ' ἐστὶ τὰ ξύλα.] Nullo ſenſu ſcriptum erat ἄδιγμα: ex quo ἄνιγμα fecimus.

Pag. 179. C. 2. Procl. δόμος ἐστὶ πλείω τόπῳ τυχών] Scribe, δόμος ὅσα πλείονας τύχῃ, vel πλείονος τόπου τυχών.

DANIELIS HEINSII NOTÆ IN ΑΣΠΙΔΑ,

& Interpretes.

pag. 187. ΑΣΠΙΣ.] De hoc poëmatio vide quæ ſupra ad Tzetzẽ notauimus. Non alia autem ratione veteres Homero Ἀσπίδα aſſcripſerunt quam Heſiodo. Multum itaque falluntur viri docti qui Homerum poëmatium ſcripſiſſe arbitrantur quod ita inſcriberetur. Atqui in Epicorum præſertim poetarũ ſcriptis, veteres, διὰ τὸ ἐυμνημόνευτον, vt nimirum memoriæ conſulerent, poetis præterea ſuccurrerent, qui ad aliud inſtitutum hæc accommodaturi erãt, ratione facili & expedita diſtinxerũt τὰ μέρη τῆ ποιήσεως & fabularũ partes diuerſis nominibus: vt aliqua etiam ratio haberetur τῆ ἐπιπλοκῆς, quæ magnis ſæpe operibus intexuntur amplificandi cauſa tantum. Ἀσπὶς Homeri eſt Iliados Σ pars vltima. Eſt autem pars ea μέρος πραγικὸν inter Achillis opera, ſiue in Iliade, hoc eſt tanta pars rei ipſius & fabulæ, quanta Tragico poetæ ad vnius Tragœdiæ periodum ſufficere debet. Sic ex rebus geſtis Achillis, ſi quis ea diuidat, & in partes diſtinguat, vnam Tragœdiam conficiet ἡ Ἀσπὶς. Eodem modo ex rebus Herculis ſufficiet Clypeus, ex quo periodum dramatis conſtituat, quod Ἀσπὶς Ἡρακλέους inſcribatur, aut Κύκνος ἐφόπλισις. Multa tamen in vtroque aut prætermittenda eſſent, aut tractanda aliter. Non potuimus ante biennium perſuadere barbaris quibuſdam, qui tamen aliquid ſibi ſcire videbantur, non cadere in Tragœdiam omnes partes eiuſdem fabulæ, ſed eam Sole terminari ad ſummum eius periodum, qua re tamen nihil poteſt κατὰ τὴν φύσιν τῆς πράξεως abſurdius fieri, vt accurate probat Ariſtoteles. Sed ab illis hominibus neutrum impetrari potuiſſet, nec vt Ariſtotelem legerent, nec vt nobis fidem haberent. Alterum enim prohibebat imperitia, ἡ ἀ φύσεως σκαιότης: alterum naturæ malignitas & innata quædam κακοήθεια. Non poſſunt tamen nobis tollere iudicium, vt hic ſolis nobis tacere oporteat, aut e Republica litteratorum exulare: quandoquidem non capitis minores ſumus, ſed fortaſſe barbæ. Quæ ſi tantum poſſit, anno ſequenti votum legitimum in Iouis Pogoniatæ genibus deponemus, vt inueſtes pueri eſſe deſinamus. Sed de his ſatis. ad reliqua.

Ibid. Heſiodus: βλασφήμουν τ' ἀπὸ κύκνειον.] Religio fuit in verſu qui tam male haberet mutare quicquam viris doctis, quod ignorarent rationes poeticas. Legendum κυκνήων. Id quod ἐν Δωριεῦσι fit, idem ἐν ἀρσενικοῖς ἡ, ἐπὶ Ἰάνων fieri obſeruat Euſtathius, vt nimirum patrijs caſibus pluralibus inſeratur ω, etiam in neutralibus: quod hoc ipſo exemplo, tanquam rem nouam & parum vſitatam probat, ad vltimam Iliados: Περὶ γὰρ τῶ ἐκάστου, ἀλλ' ὅτι μὲν ἡ ἐν τῆ, ἀναὶ ἀντῆρες ἐφέπουσιν, ἴσμεν ἀγαθὸν ἔπος. Οὐ περιττὸν γὰρ ἡ τῶν ἀνηρῶν εἰς ἴσως γένος ἐπιτίμησις λέξει δῆ, εἰς ἀνὴρ τῶ ἐσθλὸν τὸ ἴδιον. ἰδιοποιεῖ γὰρ πως τὸ ἀγαθόν. ἔχει γὰρ πλεονασμὸν τῶ ω, ἐ φωνῆεν μὲν, ὅμοιον γὰρ τῶ, βλασφήμουν ἀπὸ κυκνείων.

γνώμην· ἴσως ἐν τῇ τῆς Ἡσιόδου Ἀσπίδι οὕτ' ἀρχὴν ἔχει. Vbi apparet Eustathium Hesiodi Ἀσπίδα non integram vidisse, sed hoc poematium etiam tum temporis fuisse ἀποσπασμάτιον maioris operis. Nec dubium est quin multis ante ætatibus, vt ex multo antiquioribus apparet, a quibus adducitur.

, εἰς Θῆβας ἱκέτευσε] ἱκετεύειν hoc loco ξενίζειν, μετοικίζειν, ὅτι βοηθείᾳ, ἱκέτευσε εἰς Θῆβας Καδμείους, nihil aliud est, quam, εἰς Θῆβας ὅτι βοηθείᾳ τοὺς Καδμείους ἐφέρετο: *Thebanos auxilij causa petebat*; vel, *Thebas imploraturus auxilium Cadmæorũ proficiscebatur*. Quæ ἱκετεία veteribus regibus & ducibus erat vsitatissima. Sic locutus est Iosephus Ἀλωσ. Ἰουδαίας cap. 1. οἱ δὲ καταφυσῶντες ἱκέτευσαν πρὸς Ἀγρίππαν, αὐτοῖς ὑγιαίνοντα χωμένον, εἰς Γαλιλαίαν ἐμβαλεῖν. Et Virgilius introducit Æneam ἱκετεύοντα τοὺς Ἀρκάδας, cum Troia relicta Euandro se adiungeret,

Tũ pater Æneas puppi sic fatur ab alta,
Pacifera q; manu ramum prætẽdit olivæ,
Trougenas ac tela vides inimica Latinis.

Fiebat autem ab illis qui auxilij causa locum mutabant; vnde ἱκετεύειν, αὐτὸ τὸ μετοικεῖσθαι sumi cepit, & locum auxilij causa mutare.

Pag. 189. Hesiod. ὅτοι Διόθεν θέμις ἦεν.] Nihil in hoc loquendi genere, quod elegantissimũ est, assecutus est interpres Græcus, siue alius siue Tzetzes, quod omnino non existimarem; produnt enim se semper duo illi fratres insuſitata reliquis insolentia & fastu. Interpretatur ergo quisquis est, ὅτοι Διόθεν θέμις ἦεν, ὅτοι ἐξ ἀνάγκης τὸ Διὸς ἐπιθέμενοι, καὶ ἀναγκαζόμενοι. Primo vox θέμις hic τὸ ἀναγκαῖον designat, sicut ex imitatione Græcorum apud Latinos sæpe, & præcipue Horatium: *Quicquid corrigere est nefas*, ὃ μὴ διορθώσασθαι ἀδύνατον, & per consequens, ὃ μὴ καθορθώσασθαι ἀνάγκη ἔχει, vel ἀναγκαῖόν ἐστι. Cæterum vox Διόθεν ad iuramentum spectat quod præcessit. Quicunque iuramento se obstringit, illum vrget Διὸς θέμις, aut θέμις Διόθεν: quare iusiurandum, *Iouis iurandum* dixerunt veteres. Apuleius De Deo Socratis: *Apagesis tam cruentos Deos: dexteram cædibus fossam, telumque sanguine rubiginosum, vtrumque idoneum non est per quod adiures, neve per ista iuretur, cum sit summi Deorum hic honor proprius. Nam & iusiurandum Iouis iurandum dicitur*, vt ait Ennius. *Quid igitur censes iurabo per Iouem lapidem, Romano vetustissimo ritu? Atqui si Platonis vera sententia est, nunquam se Deum cum hominibus communicare, facilius ne audierit lapis, quam Iupiter.* Θέμις Διὸς, est, *Iouis honor*, vt Apuleius loquitur, vel *Iouis iurandi necessitas*. Ergo hic, ὅ οἱ Διόθεν θέμις ἦεν, quod illi *Iouis honor imperabat*, ad quod illũ *Iouis religio* adigebat. *Iouis honor* & *religio* est omne iuramentum: quia quãuis alios Deos iurãt homines, nihilominus ὄμνυσι δὲ Διός: ad quẽ pertinebat iuramẽti sanctitas. Iouis sacerdoti (cuius rei causam non verã affert Plutarchus) ne iuraret, prohibebat Dei illius religio quẽ colebat, apud Romanos. ἀπόρρητος δ' ὅρκος παρ' Ἕλλησι μέγας ἔστω, ὃ οἱ Διόθεν θέμις ἦεν: ita interpretari hæc debuerat homo Græcus: ἀναγκαῖός ἐστιν μὲν πᾶσιν ἐπιτελεῖν ὅτι ἂν ὀμόσωσι, τὸ μέγα ἐκεῖνο ἔχον, ἀπὸ τοῦ ὄρκου ἀνάγκην. Ex hoc dependet locus integer: vt facillime quiuis iam videbit:

Ὡς γὰρ οἱ δίκαιοι, θεοὶ δ' ὀμνύμενοι ἔσαν, [πάντα
Τῶν δ' ὀπίζεται μῦθον· ὑπερβασίη δ' ὅτε
Ἔπλετο μέγα ἔργον, ὅτοι Διόθεν θέμις ἦεν.

Ibid. C. 2. Diaconus. ὡς φησι Τζέτζης, ἡ ἀναγραφὴ ἐνδεής] Ne quis existimet ex hoc loco Tzetzi asscribenda esse τὰ εἰς Ἀσπίδα ἀναγραφόμενα σχόλια, vt videlicet in iis aliquid desideretur quod hoc loco adducatur a Diacono: locus Tzetzis quem adducit, est ad Hesiodi Ἡμέρων locum illum: τῇ

γαρ τοι νεκταρ' ἐερσηοῦντ' ἐρεχεν. vbi ille: ἐερσηοῦντ', ὁ ἐν ἀει πετόμενος παρεχμαται δη ἡ ἐυθεῖα αὐτη ἀπο ἠοιχης ἐερσηοῦσης μὲν γὰρ καὶ ἐερσηοῦτο, ἀλλα ἐν τῷ ἐερσητόητ'. ἀπο τῆς ἐερσητόητ' ἐν γενικῇ ὄτ' ἡ ἐυθεῖαν τοῦτο παρεχμαίνουσιν. ex quo probabile est nō alias quam in Hesiodi Ἔργα & Ἡμέραι commentationes Tzetzis vidisse Diaconum: qui ea ex illis adduxit.

Ib. Alter. Ἀνδρῶν ἡρώων Ταφίων] Τ' ἠμιδίων. Τάφιοι μὲν γὰρ ἐκ τῆς πόλεως. Τηλεβόαι δ', ἐκ τοῦ τῆλε βοᾶν· μεγαλόφωνοι γὰρ] Pessime in editione qua vsi sumus conceptum erat hoc modo: Τάφιοι μὲν γὰρ ἐκ τῆς πόλεως, ἐκ τοῦ τῆλε βοᾶν, cum manifesta emendatorum negligentia. Nos vocem, Τηλεβόαι, addidimus, quæ sensum explet perficitque. In sequentibus in eadem editione legebatur non sine eorundē securitate nimia, τότε αὐτὸν ἀστερίσκος παῖδας, cum asteriscus hic locum non haberet, vtpote in re facili, & manifesta, cum scribendum sit, Ἡλεκτρυόνος παῖδας, vt repræsentauimus. Sed huiusmodi persequi & præter mortem nostrum est, & præter institutum, non præter religionem tamen quæ in editionibus seruanda est, & diligentiam: quæ sine huiusmodi non constat.

Pag. 190. C. 1. Diac. ἀλφηστὴς] ὁ ἐφοδευτὴς καὶ τζέτζην οἱονεὶ τὸν φάγματος] & hæc ex glossis iisdem ad Ἔργα petita sunt. Locus est: πρὶν ἀνδράσιν ἀλφησταῖσι] θηλείαις λέγει τοῖς τέχνης ἠθοῦσι, τοῖς ἐφευρεταῖς ἀνδράσι, διὰ τοῦ ἔφλου τὸ σοφόν. Sed plus infert Diaconus, quam ibi a Tzetze dicitur. An ergo alio respicit? aut verius aliquid in manibus habuit περὶ τῆς Τζέτζου ἀσπιδόπτου in Hesiodi clypeum? Quæ ipsa quoque nos in ea quam amplexi sumus de his scholijs quæ circumferuntur opinione confirmarent: non esse nimirum Tzetzis: quamuis dubium non sit quin multa desint.

Pag. 192. C. 2. Alt. κεκριμένῳ μέτρῳ] Διακεχωρισμένῳ γενέσθαι· ὁ μὲν ἐκ Διὸς τοῦ Διός, ὁ δὲ ἐξ Ἀμφιτρύωνος ἀνδρός. Ἄρης Ἄρητος Ἀρητιάδης] mutila hæc sunt & confusa, aut in alium locum translata: aut vtrunque potius hic commissum est. Scribe hoc modo: κεκριμένῳ γενεῷ] διακεχωρισμένων γενεαῖς. ὁ μὲν ἐκ Διὸς τοῦ Διός, ὁ δὲ ἐξ Ἀμφιτρύωνος ἀνδρός: quod prætermissum. Reliqua hic locum non habent. Est enim glossa, quæ spectat ad ea quæ sequuntur: Οὓς καὶ Κύκνον ἔπεφνεν Ἀρητιάδης. nam illud, ὁ δὲ ἐξ Ἄρεως, negligentia editoris commissum est. Illa enim quæ de Hercule & Iphiclo dicuntur, cum ijs confunduntur quæ ad Cycnum spectant.

Pag. 196. C. 1. Diac. ὡς μαρτυρεῖ καὶ Θεόκριτος. φησὶ γὰρ, Ἡ ἐγκλὶς δεκάμηνον ἐόντα γείνατο μήτης] Excoriauit poetam summum, cui nunquam hic versus in mentem venit. Sed Grammatici festinantes nihil pensi habent, vt quamprimum sensum perficiant, quem vnico versu concludere voluit Diaconus, magis quam par est in re aliena securus. Theocritus scripserat, Ἡ ἐγκλὶς δεκάμηνον ἐόντα ποχ' ἁ Μιδεᾶτις Ἀλκμήνα: & quæ sequuntur. Longa autem periodus torserat Diaconum, itaque huic parti succurrere voluit. mea sententia tutius fuisset non adduxisse. Nam quam fidem grammaticis habebimus, cum nobis ἀνασκευάσματα eorum poetarum adducunt, quæ ad nos non peruenerunt?

Pag. 197. C. 1. Diacon. ὀρείχαλκος· τὸ λαμπρὸν χάλκωμα] Tota hæc glossa hic eijcienda est, & reponenda suo loco: nimirum, ad textus sequentis illa verba: ὀρειχάλκοιο φαεινῆς: hac ratione: ὀρειχάλκοιο φαεινῆς] ὀρείχαλκος τὸ λαμπρὸν χάλκωμα· ἐν ὄρεσι γὰρ διείργασται. ἄλλως δέ φασιν, ἀπὸ τῆς Φιλύρου, ὀρείχαλκον τὸ ὑλώδη τινὰ μεταλλικὸν τετραστέγαν χαλκὸν, ἢ τὸν ἐξ ἐλέφαντος. Reliqua quæ sequuntur,

tur, nimirum, ἄωτος ἢ ἀγαπητόμαν, ad verba sequentia spectant, Η'φαίστε κλυτὰ δῶρα.

Ib. C. 2. Diac. Ἀρέσθαι] τὸ συγκριτικὸν ἔλαβεν αὐτὶ θετικοῦ] Scribe: τὸ συγκριτικὸν ἔλαβεν αὐτὶ θετικῶ. Loquitur περὶ τοῦ Ἀρέσθαι.

Pag. 198. C. 2. Diac. ἀεὶ δὲ σημαίνει τρία, τὸν κατάξαι, τὸν ἀνοῖξαι, καὶ τὸν βλάψαι] Hic inserenda fuerunt verba illa, quæ in editione Veneta aliam sedem occuparant, ἀρῦς, ἤγουν βλάβης. ὀξ Ὁμήρου ἢ Ἡσιοδείου] διὸ καὶ πάντες οἱ σίχοι. ἀεὶ δὲ σημαίνει τρία, τὸν κατάξαι, τὸν ἀνοῖξαι, καὶ τὸν βλάψαι. quæ antea legebantur ad vocem ἀρέσθαι annotata, ineptissime: quod pagina præcedenti est. Ὡς καὶ νῦν μέγας ἵστατον Ἀρέσθαι κυανοχαίτην. Vbi locum habere non possunt.

Pag. 199. C. 2. Diac. ὅλον δὲ κύκλον λαμπρὸν ἦν ἐν γύψῳ καὶ ἐλέφαντος ὀστέου] ex idiotismo sequiore, pro, σὺν γύψῳ, vel γύψῳ. Sic infra, ἐν ὀφθαλμοῖς πυρωτοῖς. Rursus pag. 204. ἐκιθάριζεν ὁ Ἀπόλλων, ὁ υἱὸς τῆς Λητοῦς καὶ τοῦ Διὸς, ἐν χρυσῷ λύρᾳ. pag. 209. ἡ δὲ ἀχλὺς εἰσήκει, ἁπλήτους καὶ μεγάλως σεζαφῶς καὶ ἐκλελυμένη, μυδαλέα καὶ διάδροχος ἅσα ἐν δάκρυσι. pag. 210. πλησίον δέ (φησιν) ἐκείνων ἦν πόλις ἐύκλιτος. χρυσαῖ δὲ πύλαι ἐφύλασσον τὴν πόλιν ἐκείνην ἐπᾶαι, ἡρμοσμέναι καὶ κεκλεισμέναι ἐν ἀφθονείοις, ἤγουν τῇ φλιᾷ, ἢ ἐν κλεῖθρῳ. pag. 212. οἱ μὲν οὖν ἐκείνων ἐν δρεπάναις ὀξείαις ἐθέριζον. & supra pag. 189. ὄντως μὲν αὐτῆς τὸν ἀγαθὸν πατέρα ἐν δυνάμει φονεύσας. Volui hæc notare in gratiam eorum qui posteriores scriptores legunt, & vtriusque Hellenismi rationes obseruare se postulant.

Pag. 200. Hesiod. τὰ δ' ἄριστα θεῶν τὰ ἔργα] Videtur legisse Diaconus, θαυμαλέα: quod glossa sua satis declarat: Τὰ δὲ θαυμαστὰ καὶ θαυμασὰ ἔργα ἄριστα, ἤγουν μεμελετημένα ἦσαν, καὶ ἐ συγκεχυμένα· θαυμαστὸν δὲ τὸ θαυμαστὸν, διὰ τὸ μόχθον, καὶ Πίνδαρος· ἢ θαυματὰ πολλά.

Pag. 204. C. 1. Diac. Θωρήσσειν δὲ μέγα καὶ ἦ, καὶ γίνεται] Fortasse, Θωρήσσειν δὲ μέγα ὦ, καὶ ἦ &c.] Porro quanti sit hæc obseruatiuncula, sciunt qui Hippocratem & Galenum legerunt: apud quem θώρηξις, ἢ διποτακία non aliter, quã apud Erotianum Θηρύξαι. In sequentibus autem pro Θοίσσειν legendum fortasse Θωρύσσειν, & Θόρυξ: Etiam quod apud Hesychium legitur, θόεικξις non dubium est quin corruptum sit ex Galenica voce Θώρηξις. Scimus apud Suidam scribi Θοίσσομαι, & Θοίξις ex Aristophane, apud quem tamen Θωρήξομαι scribitur; apud interpretem Θώρυξις. Sed hæ varietates sunt ex corruptis scripturis: nec est dubium. Tantum moneo, causæ non esse cur medici nimium fidei hac in re tribuant Phauorino, quem ab ipsis adduci video, vt ostendant quod volunt: qui scriptor qua fide vsus sit in describendis sæpe corruptissimis locis veterum Grammaticorum, possemus ex vno Hesychio probare: quod facturos nos confido, cum doctissimum scriptorem illum & veterum Criticorum eruditissimum a nobis emendatum publico daturi sumus: Si deus nobis permittat tam diuin hoc stadio decurrere.

Ibid. Hesiodus: θεῶν δ' ἔδ' ἀγνὸς ὄλυμπος] Scribendum omnino existimo: θεῶν δ' ἔδ' ἄγνυτ' ὄλυμπος. Græcis ἄγνυμι, Latinis *frangere*, est, ἠχὼ ποιεῖν, *sonitum edere*. Vnde *fracti fluctus* Horatio dicuntur, τὰ ἠχοῦντα κύματα:

Fractisque rauci fluctibus Hadriæ.

Cælum frangebatur, ὄλυμπος ἄγνυτο, id est, ἠχὼ μεγάλην ἀπετέλει, *resonabat*. Et ne quis dubitet, infra dicitur, περὶ δ' ἔσφιγξ ἄγνυτο ἠχώ. vbi Diaconus interpretatur, ἐκλᾶτο ἤ ἠχὼ, sicut hoc loco ἄγνυτ' ὄλυμπος, nihil aliud est. Ἡμέρας κυθάριζεν Λητοῦς καὶ Διὸς υἱὸς χρυσαμπύκομος· θεῶν δ' ἔδος ἄγνυτ' ὄλυμπος·

Pag.

Pag. 207. C. 1. Alt. ἱππόπα Περσῶς] καὶ τὰς γλωσσογράφους ἱππότην ἅπαντον φυλάκα] An intelligit veteres Heſiodi gloſſatores? ita ἱππόπα Νηλεὺς quibuſdam Criticis exponebatur ὁ φυγάς. Iiſdem gloſſis vſus eſt Euſtathius quibus hic magiſter, qui idem affirmat. δὲ ἡ ἱππότης τῶν εἰρῶν Δηοῦ ὁ αὐτὸς αὐτὶ τῆ φυγάς· κοινῶ γάρ πως τὸ ἱππότης ὄνομα καὶ τὰς γλωσσογράφους ὃν παίτων σημαινομένων. an vero Heſiodi? an eos qui καὶ ταχεῖαι γλώσσας ediderant: qualis hodie præcipue eſt Heſychius: cuius Lexicon nihil aliud eſt quam perpetuæ autorum gloſſæ, & interpretationes ex ſententia veterum Criticorum? An ergo exiſtimabimus eſſe huiuſmodi gloſſam quæ ἱππότην exponit, φυγάς. Non crediderim. ſapit enim ambitionem recentiorum Græculorum, qui ſemper ſagatebant, ne deeſſet noua interpretatio aut inaudita prius. Succurrit nobis Heſychius, qui monet hanc gloſſam eſſe πάνυ παντός, & nulli veterum Criticorum in mentem veniſſe: qui cum vulgares ſententias recitauit, addit: οἱ δὲ φυγάς. ὃν εὖ. κάλλιον γὰρ ἔνιοι ἱππότην, ἱππικόν τινα· ἄλλοι ἱππικάς. Et certe nos illi accedimus.

Ibid. C. 2. Alt. περὶ τὸ ἀνὴρ κοῖλος τινὶ βόπι] Sequitur in eo authoritatem Ori Mileſij, qui tradebat, κίβον δὲ τινὰ βόπα, ἤγουν, τινὰ πρόφυ.

Pag. 211. C. 2. Diac. ἢ περὶς τινὰ πώμῳ ἀντίχοντα] Scribe, περὶς τὸν πῶμον.

Pag. 217. Heſiod. τῶ γὰρ ὁ πάρος παῖδα] In Solonis legibus opponebantur, βίηφι (male legitur βόπεσι) & ἀπάνευθε. Heſychius, βίηφι, τὸ βίᾳ μίγνυσθαι, τὸ δὲ καὶ νόμῳ. ἀπάνευθε.

Pag. 221. C. 2. Diac. ἀναλογεῖ δὲ Διὶ γάμον, ἐπ' ἀνδρὶ μίαν ζωῆς ἑκάστης] ſcribe & diſtingue: ἀναλογεῖ δὲ Διΐ. quæ verba στιγμὴν τελείαν poſtulant. Poſtea illa: γάμον ἀπ' ἀνδρὶ μίαν ζωῆς ἑκάστης.

Pag. 222. Heſiod. ἀμφὶ δὲ οἱ βοέην τελαμῶνα ποικίλα χαλκῷ] πύκνα ποικίλα, ſunt, ſicut Terentio *veſtis varia*, ἡ πολυτελής. Nec abſcedit multum Diaconus, qui interpretatur, κατηλλοιωμένα ὑπὸ χαλκῷ: cui loquendi rationi illa omnia quæ ſupra ex hoc homine adduximus multis, ſunt germana, & vt princeps medicorum loquitur, ἀλληφιζόμενα. Atque ita quidem Heſiodi ſcutum deponimus, duplici modo lepidum τερπνὸν, & quod non minus Apolline quam Hercule dignum ſit.

DAN.

DANIELIS HEINSII
NOTÆ
IN THEOGONIAM
& Interpretes.

AMICE *Lector, Nolim hic expectes, ſicut ſupra præfatus ſum, vt ſingulorum quæ a me vel immutata, vel dempta, vel ſuppleta ſunt, in illis Scholiis, quæ,* ΣΧΟΛΙΑ ΠΑΛΑΙΑ, *inſcripſimus; rationem reddam: Cum nihil ſine authoritate in eo ſecutus ſim, qui ex duobus exemplaribus quibus vſus ſum, vnam integram editionem dare ſum conatus: Cum editio quæ vulgo omnibus præferretur, & corrupta eſſet ſæpe, & quod plus, integris fere paginis interdum mutilata. Cui hæc ſcholia aſſcribi debeant, parum certe refert vt ſciamus. Præſertim cum grammatici illas ſuas συναγωγὰς in præſtantiſſimos autores vndique collectas ita ſæpe prodire voluerint, vt aucupari famam viderentur, aut gloriam: quæ non debebatur illis maior, quam debetur iis qui ex aliis omnia afferunt, laborem tamen ſuum publicæ vtilitati imputant. Diaconũ cum neceſſe fuit, emẽdauimus. De quo homine quid dicam? Me quidem autore nunquam ſuſcepiſſet opus tam friuolum & ineptum, vt ſenſum ex Theogonia occultum, & allegoriarum ſcrutaretur abyſſum. Scimus quantopere in hoc ſcribendi genere ſibi placuerint philoſophi veteres, quantum in hoc ipſo Heſiodi ſcripto tentarint, quantum ſibi licere voluerint. Quorum exemplo ſi quid audendum erat Chriſtiano homini, & fide puriori imbuto, at certe diuina religionis ſuæ myſteria, ineffabilem ſalutis noſtræ œconomiam, diſpenſationem æternæ ſapientiæ, ab his ſordibus immunem habere debuit. Minus enim hic licet quam in Philoſophorum placitis. Theologi itaque cum legent ea quæ de Hercule ſuo fabulati ſunt veteres ad Chriſtum referri, quæ de Iouis generatione ad Dei filium ἁπαρχὴν καὶ ἄχρονον trahi, cum tela Iouis ſanctam crucem appellari, quæ bonos ſeruet malos perdat; vt volent, vel ringentur, vel ridebunt, vel miſerabuntur hominem. Nos vero extra noxiam habebunt: qui bona fide hæc vt erant ad omnes tranſmiſimus, ne quempiam hoc tempore offendamus, quo in factiones res pietatis trahitur. Vtrumque igitur vbi neceſſe fuit interpretem emendauimus, vt apparebit lectori: pauca quædam præterea, ſed non niſi quæ ſubito occurrebant, annotauimus.*

PAG. 228. C. 2. Diaconus. φιλόμυθον γὰρ αἰεὶ τὸ γῆρας γένος, καὶ τοῖς παιδίοις βοζκόμενον χωείοις] Scripsit hoc modo Illustris Scaliger, cum male legeretur antea χωείς.

Pag. 230. C. 2. id. ἆρ' ἢ ὁ διαβαπτώτης ὁ καὶ ὑφλόνους ἀκροατὰς καὶ τὸ ὀνόμαλος σύμπηξιν.] scribe, σύμπυξιν. sic supra: ἀκατεινόμενος δηλαδὴ καὶ συμπυκνούμενος. infra: ἐπειδὴ μέλλει συέλλειν καὶ συμπύκνοῦν.

Pag. 234. C. 1. Schol. ἀνοίκειον γὰρ παρθένοις, Μοῦσαι, τὸ ἐπίθετον] scribendum, ἀνοίκειον γὰρ παρθένοις Μούσαις τὸ ἐπίθετον, nimirum ἐρρωμέναι, aut simile quid quod denotat τὸ σύντονον, & pugnat cum ἀπαλοῖς. Quamuis omnino existimem, locum esse mutilum: hoctamen modo legendum esse facile apparet.

Ibid. C. 2. Schol. Ἡσίοδον φησὶ, τὸν ἐυπαλῆ] Certum est nunquam hoc ita sumpsisse veteres: qui totum hunc Hesiodi locum tanquam a φευδηγορίᾳ suspectum habuerunt, variequeilluserunt. Nec alio spectat totus Luciani dialogus qui ab Hesiodo inscriptus est, quam vt ex hoc loco poetæ insultet, tanquam φευδηγορῶ & φευδηγορίᾳ. Nec aliud in animo habuit Naso cum scripsit in primo ingeniosissimæ artis suæ:

Nec mihi sunt visæ Clio Cliusq; sorores,
Pascenti pecudes vallibus Ascra tuis.

Amolitur a se suspicionem qua laborabat Hesiodus: ita vt antiqui γοητεύδεις vocarint gloriosos homines, qui idem de se quod Hesiodus prædicarent; quod a Musis artem accepissent; falso tamen, ac propterea ψεύστας essent, hoc est ἀπατεῶνας, καὶ ἀλαζόνας. Hesychius: Γοητεύδης, ψεύδης ἀπατεών. Quales sunt hodieque laureata illa mendicabula,

Δύσμαρ ἔπτα κἀπτὰ πλὰ δρέμματα,
Λιμοῖο παῖδες δυσσεβέστατον γῆρας,
Ἄνδρες φρενήρεις, οἰνοπλῆγες, οἱ ἀεὶ
Σέβεσθε Μούσας ὥστε ἀρτοπώλιδας.

Pag. 235. C. 1. Schol. ἀλλὰ σὺ, ὦ Ἡσίοδε, πάνυ τῶν ἀρχαίων ῥημάτων] Relliquias has esse Tzetzis, quæ alicunde hic irrepserunt, aut cum his Scholijs commistæ sunt, quouis precio contenderim.

Id. ib. Δεύτερον αὖτε ζῶνε] ἀρχόμενος τῶν δευτέρων φησὶν, τὸν Δία ἐν δευτέρῳ ὑμνῶσιν ἀρχόμενοι καὶ λήγουσι] Bene legit quisquis est interpres versum, qui in Hesiodo male conceptus legitur: Ἀρχόμενοι δ' ὑμνῶν θεαὶ, λήγουσί τ' ἀοιδῆς: sine vllo sensu, quod metuerant τὸ συνολῶν τῆς ᾠδῆς, quod satis vsitatum, & tutum est: si non ex artis ratione at vsurpationis certe. Vt sit Ἀρχόμεναί δ' ὑμνῶσι θεαὶ λήγουσί τ' ἀοιδῆς.

Pag. 236. C. 1. Schol. νόμους καὶ ἤθεα καλά] νόμους δὲ λέγει, τὰς πολιτείας, τὰς διατάξεις, τὰς νεμήσεις] malim νεμήσεις: infra eadem glossa tota propemodum repetitur. Τιμὰς δὲ λέγει τὰς πολιτείας, τὰς διατάξεις, τὰς νεμήσεις, τὰ διαστήματα. addit tamen, ἤθεα δὲ τὰ ἔργα.

Pag. 238. C. 1. Diac. ἀπὸ χάους δὲ τὸ ἔρεβος καὶ νὺξ μεγάλη, δηλαδὴ, ὁ ἀπὸ τοῦ πρὸ τοῦ διακοσμήσεως] Scribe, φησὶ.

Pag. 239. C. 1. Schol. Εἰ γάρ τις καὶ πίνθος ἔχων] Verba illa quæ vncis inclusimus, ὅτι καὶ Ζεὺς &c. aliunde manifeste translata sunt: illa tamen quæ sub finem sunt, ὡς ἔλαχε θεμωνίσεως, ita fortasse cum superioribus connecti possunt, & ad huius loci interpretationem trahi: ὡς δ' ἀπατεῶν ὄντως ἀοιδὸς, παραμυθήσασθαι, ὡς ἔλαχε παραμυθήσασθαι, ἀλλ' ὡς ἐκεῖνο τῶν κυδίων μεμνῆσθαι ἐκεῖνον. Nam hæc aut similia deesse videntur. Ita tota glossa esset: Εἰ γάρ τις καὶ πίνθος ἔχων] ἐνταῦθα δείκνυσι δύναμιν τῆς Μουσικῆς, διὰ τὸ εἰπεῖν, [τερπηδέϊ θυμῷ] δύζηται πάντες τὸν νέον πάντες, ὡς δυνατὸν τοῦ ἀοιδὸν παραμυθήσασθαι καὶ ὡς ἔλαχε θεμωνίσασθαι, ἀλλ' ὡς ἐκεῖνο τῶν κυδίων μεμνῆσθαι ἐκεῖνον.

Pag. 239. C. 2. Sch. καὶ ποταμὸς καὶ πόντος ἀτέρμων] καὶ γαῖα] illa verba καὶ γαῖα non est dubium quin remanserint ex aliqua inter-

interpretatione quæ desideratur. Scripsit enim Hesiodus: Ἔπειτα δ' ὡς τὰ πρῶτα θεοὶ ἐν γαῖα γένωντο, Καὶ ποταμοὶ ἐν πόντῳ ἀπείρεϊτῳ, οἵδ' ἔμπα θύων τῇ καταπλήξει ἐπαμύνει &c. nãillud ἐν γαῖα, trãsposítum est, aut ex tali interpretatione; aut constitutione verborum Hesiodi remansit: illa autem Glossa, τῇ καταπλήξει, ad vltima proprie spectant, quæ de mari dicuntur.

Pag. 240. C. 2. Schol. Ἀθανάτων δ' εἶπεν, ἵνα δείξῃ, ὅτι τῆς ἀρχαίων εὐσεβῶν ὄντων, συναπεσκέφοντο] Nec Glossa hæc placet, nec verba Hesiodi quæ respicit: Ἤτοι μὲν πρώτιστα χάος γένετ', αὐτὰρ ἔπειτα Γαῖ' εὐρύστερνος, πάντων ἕδος ἀσφαλὲς αἰεὶ Ἀθανάτων, οἳ ἔχουσι κάρη νιφόεντος ὄλυμπου. Nullus est qui non facillime intelligat, cur terra πάντων ἕδος ἀσφαλὲς dicatur. At vero cur ἀθανάτων ἕδος dicatur, ἐνταῦθα, vt in prouerbio est, πᾶς ὁ ἀγὼν κεῖθι. Succurrit interpres Græcus Glossa lepida, hoc est reuera Græca, & μυθικῶς πεπλασμένη. Ἀθανάτων εἶπεν, ἵνα δείξῃ, ὅτι τῆς ἀρχαίων εὐσεβῶν ὄντων, συναπεσκέφοντο αὐτοῖς οἱ θεοί. quæ verba hoc volunt. Propterea Hesiodum terram dixisse sedem deorum, vt ostendat ante fugatam e terris iustitiam, Deos in terris cum hominibus egisse. Aristoteles ἐν τῷ περὶ Ξενοφάνους totum hunc Hesiodi locum duobus versibus minorem adducit: Αὐτίκα δ' Ἡσίοδος, inquit, Πρῶτον μὲν πάντων, φησί, χάος ἐγένετ' αὐταρ ἔπειτα Γαῖ' εὐρύστερνος πάντων ἕδος ἀσφαλὲς αἰεὶ Ἠδ' Ἔρος, ὃς πάντεσσι μεταπρέπει ἀθανάτοισιν. quod quidem a Philosopho factum existimaremus, vt eo citius ad propositum suum festinaret, nisi idem a Platone fieret, qui in Symposio: ἀλλ' Ἡσίοδος πρῶτον μὲν χάος γενέσθαι φησίν, αὐτὰρ ἔπειτα Γαῖ' εὐρύστερνον, ἕδος ἀσφαλὲς πᾶσιν Ἠδ' Ἔρος. Iterum Aristoteles Metaphys. cap. 4. Τὸ πιστεῦσαι δ' ἄν τις Ἡσίοδον πρῶτον ζητῆσαι τὸ τοιοῦτον, καὶ εἴ τις ἄλλος ἐρᾷ τὴ ὁμοιότητα ἐν τοῖς οὖσιν ἔθηκεν ὡς ἀρχήν. οἷον καὶ Παρμενίδης. καὶ γὰρ ἕνος κατασκευάζων τινὰ τὸ παντὸς φύσιν, Πρωτίστην μέν (φησὶν) ἔρωτα θεῶν μητίσατο πάντων. Ἡσίοδος δ', Πάντων μὲν πρώτιστα χάος γένετ', αὐτὰρ ἔπειτα Γαῖ' εὐρύστερνος Ἠδ' Ἔρος, ὃς πάντεσσι μεταπρέπει ἀθανάτοισιν. Aristoteles igitur, vt videtur ἠθέτει duos interiectos versus, vt & Plato: quanuis sciam sæpenumero inter citandum nihil respicere philosophos illos, præter illud cuius gratia citatur. Zenonẽ quoque idem fecisse notat interpres, & inter reliquos illum, Γαῖ' εὐρύστερνος. Si igitur Aristotelem sequamur & Platonem, duosque hos versus eiiciamus, nihil erit opus Glossa tam frigida.

Pag. 246. C. 2. Diac. παρόσον ἐπιμβάλλειν ἐωθεῖ ἐν θαλάσσῃ τοῖς ναυτίλοις, πρώθειν τὰς πῆας] Non opus esse hoc asteriſco ostendit vox quæ infra occurrit, πρώσματα καὶ δόματα ἔχειν, καὶ δᾶρα, καὶ πρώσματα, ἐξ ἰσχύος καὶ δωμάτιμος ἐπιτιμήματα τοῖς ναυτίλοις ἐπὶ γῆν.

Ibid. C. 2. Schol. Ἐγκοιμήσεις ἤτοι κοιλοτάτας ἔχοντα φάρυγγας] Scribe, ἐγκοιλάσεις, ἤτοι κοιλοτάτας, & c.

Pag. 248. C. 1. Sch. ὁ δ' Ὅμηρος, τὸ * Ὄμηρον καλεῖ ἑκατόγχειρα δι' αὐτὸ τοῦτο] Scribe, τὸν Βριάρεων.

Pag. 266. C. 1. Diac. εἰώθασι δὲ οἱ εὐσεβέστεροι τῶν ἀνθρώπων, πρὸς τὸ θεῖον διαλεγόμενοι ὁρκωμοσίαν ἀσπάζεσθαι τινες * τὰς ἀγαθὰς τῶν ἀνθρώπων καὶ σωματήρας & c.] fortasse: ἀσπάζεσθαι πρὸς τὰς ἀγαθὰς. & c. dixit autem insolenter πρὸς τὰς ἀγαθὰς τῆς ἀνθρώπων, ἔξωθεν sumendo τὸ ὁρκωμοσίαν, sicut eadem periodo dixit, ἐς τὸ θεῖον ὁρκωμοσίαν, pro, κατὰ τὸ θεῖον.

Pag. 271. Hesiodus. Τῷ δ' ἀπαρχόμενος μέγαν λίθον] βαίτυλον nimirum. lapi-

dem, qui pro Ioue Saturno obtruſus erat, βαίτυλον dicebant: Heſychius: ἔτος ἐπαλεῖτο ὁ δοθεὶς λίθος τῷ Κρόνῳ ἀντὶ Διός.

Pag. 303. C. 2. Sch. Ἡ δὲ Ἥρα] διότι ἠδέζκυσιν ἀέρα εἰσπίοντες καὶ ἐκπίοντες οἱ ἄνθρωποι. τὸν δὲ ἀέρα γεννᾷ] Scribe, ἡ δὲ Ἄρην γεννᾷ: ita Diaconus. διότι ἠδέζκυσιν εἰζπίοντες καὶ ἐκπίοντες οἱ ἄνθρωποι· τὸν δὲ Ἄρην γεννᾷ, διότι διὰ ἀέρα καὶ ἄνυδρον τόπον ἀεί ζωσι καὶ μάχον ὄντες. Sæpe mutuas operas tradunt, & bellas συμπλοκὰς nobis tradunt, vt honeſtiſſimo vtamur nomine.

Id. ibid. ἐκ δ' Ἀμφιτρίτης] Ἀμφιτρίτη ἡ ἅλς ὑδάτων φύσις] malim χύσις, vt infra alibi.

Pag. 306. C. 2. Sch. Ἐξ ἧς οἱ ἄθλοι γίνονται, ἦγον αἱ ἀπογεννήσεις τῶν ποταμῶν] Scribe, τῶν πολίων.

Reliqua, ſi quæ potius typographorum incuria commiſſa videntur: quæ partim a nobis emendata ſunt: partim fortaſſe prætermiſſa: partim inter properandum commiſſa, quiuis per ſe facile emendabit. Nobis operæpretium his adiungere viſum non fuit: nec eſt certe.

AMICE Lector, Dum ſchedas meas excutio, inueni quædam in Heſiodo obſeruata, a doctiſſimo iuuene, & amico meo Ioanne Meurſio: qui nonnulla etiam fragmenta ſuppeditauit, in quæ quanuis magna ex parte ipſe incidiſſem partim: partim ab aliis accepiſſem, ac præſertim Scaligero, nolui tamen tam propenſum ſtudium laude carere.

IOAN-

IOANNES MEVRSIVS *Danieli Heinsio.*

EXCVSSI, mi Heinsi, quod promiseram præsenti, tandem scedas meas, vt Hesiodi fragmenta, quæ petebas, subministrarem. Sed ecce, dum hoc ago, alia quoque occurrunt in iisdem olim notata, quæ fortasse non minus grata habebis. Qualiacunque vero sunt, tuo ea iudicio & candori permitto; & discipe, si publico prodesse possint.

DICAM *prius obiter de Poëtâ ipso, tanti olim illius Carmina facta fuisse, vt memoriter ediscerentur, recitarenturque. Athenæus lib.* XIV. *refert ex Chamæleontis libro De Stesichoro:* Καμαιλέων δ' ὁ Πο. περὶ Στησιχόρου Ἐμμελεῖσθαί φησιν ἀ μόνον τὰ Ὁμήρου, ἀλλὰ καὶ τὰ Ἡσιόδου. *Venio nunc ad Poëmatum inscriptiones. Primum locum inter ista obtinent* ἔργα καὶ ἡμέραι. *Illorum hic versus est:*

Κρύψαντες γὰρ ἔχουσι θεοὶ βίον ἀνθρώποισιν.

Qui citatur etiam a Synesio περὶ ἐνυπνίων *satis in ipso initio:*

Αὐτάρ ἐπεὶ νῶϊν μὲν ὑπὸ φρεσὶ κάλυψε
Τὸ μὲν δυσμενέων εἶσι, δύω μεγάλω διὰ βυλάς,
Ἐσθλοί, ἀμφιχύσιαι, φύλακες θυμοῖο δικαίων.

Longe aliter citantur hi versus à Theodorito in Sermone De Martyribus, hoc modo:

Αὐτὰρ ἐπεὶ νῶϊν μὲν ὑπὸ φρεσὶ κάλυψε,
Οἱ μὲν δυσμενέων ἔργα, ἐπιχθόνιοι καλέονται,
Ἐσθλοί, ἀλεξίκακοι, φύλακες θυμοῖο δικαίων.

Quæ sanè satis ostenter vertit Macrobius in Somn. Scip. lib. I. *cap.* 12.

Indigetes diui fato summi Iouis hi sunt:
Quondam homines, modo cum superis humana mentes,
Largi ac munifici, ius regum nunc quoque nacti.

Nam postremus ille versus est ex Hesiodio, qui paullò post sequitur:

Πλουτοδότας· καὶ ἔσαν γίγνοντ' βασιλῆες ἔχεσθαι.

Nisi dicere omninò velimus intercidisse in Macrobiano textu duos aut tres versus.

Νῦν δ' αἶνον βασιλεῦσι καὶ ἄφροσιν ἐρέω αὖθις]

Hunc locum respexit Philostratus in Imaginibus, cum inquit: ἐμέλησε μὲν δὴ καὶ Ὁμήρῳ μόνῳ, καὶ Ἡσιόδῳ. *Paullo ante:*

Καὶ δὴ μὲν καὶ νῦν ἀκμὴν ὑμῖν ἔχοντα
Ἐν μακάρων νήσοις, παρ' ἀκτὰς βαθυδίνῳ
Ὠκεανοῖο ῥέεθρα. ——

Hunc respexit Auctor Proverbiorum: Ὁ Ἡσίοδός φησι μακάρων νήσους εἶναι περὶ τὸν ὠκεανὸν, κἀκεῖ τοὺς εὐδαίμονας εἶναι· ὅτε καὶ τὸν βασιλεύοντα.

Τῆς δ' ἀρετῆς ἱδρῶτα θεοὶ προπάροιθεν ἔθηκαν
Ἀθάνατοι ——

Huius loci ita meminit Agathias in Epigrammate:

Τῆς ἀρετῆς, ἱδρῶτα θεοὶ προπάροιθεν ἔθηκαν,
Εὖτε σε δασκιόεν, δῖα Κιθαιρὶς ὄρος,
Κλίμακα μὲν βαίης πρώτον καὶ ἕβδομα πατοῦσι,
Ἱδρὼν παλαιόμενα ἀμφιδίηνα κύκλῳ.
Ὑψόθι δ' εἰσανίησι μαλακαὶ λόφῳ ἄβροπλοι.
Νῦν τάχα τις ἀρετῆς πιστότατος θάλαμος.

Et respexit Ammianus lib. XIV. Quam autem lit pulcrum exigua hæc spernentem & minima; ad ascensus verè gloriæ tendere longos & arduos, vt memorat rarus Asserus, Censorius Cato monst dum. *Sed in illo ipso loco,* ἐνθάδ' ὅς ἄκροι ἔασιν, *lego* περὶ ἄκρου ἴασιν; *alloquitur enim Patrem Persen.*

Ἀλλὰ τὰ μὲν πρῶτα καὶ λαῖφος αὔρια δύναι]

Hic Synesium oculos habuit Epist. CXXIX. ἀτίσταλα ἔστι τῇ μὲν λυρικῇ σου Διονυσιακῇ χορευτῇ τοιούτου μέτρα, τῇ δ' ἐμῇ πρᾴᾳ καὶ ἥσυχον Ἡσιόδου, τετυπωμένα πολλὰ τῶν ἀνδ.

Μισθοὶ δ' ἀνδρὶ φίλῳ εἰρημένοι ἄρτιοι ἔστω]

Hunc versum semper in ore habuit Pittheus auus Thesei maternus, vt testatur Plutarchus in vitâ Thesei.

Ἤμαρ χρησείῳ ὅτ' ἐπείγῃ ὀρνίθων τινάδε]

Citatur ille versus etiam ab Antigono lib. ἱστοριῶν παραδόξων: ὁ δὲ πολύπους τὸ τῆς χρησμῳδίας ἀνδρεῖον καὶ χρηστὸν ἔστιν

Ἤμαρ χρησείῳ ὅτ' ἐπείγῃ ὀρνίθων τίνδε.

vbi nota quoque variantem lectionem τίνων *pro* τίνδε. *Etsi malim* τίνδε.

Νάσσατο δ' ἀγχ' ἑλεῶνος ὀιζυρῇ ἐνὶ κώμῃ]

Auctor qui Hesiodi & Homeri certamen conscripsit, hoc loco pro νάσσατο *habet* ἔνασσε.

Ἡ δὲ γυνὴ τίθεται ἑβδόμῃ μίμνουσα δὲ γαμοῖο.]

Pollux lib. I. *Cap.* VII. ἔπειτα δὲ ἔστιν ὁ Ἡσίοδος καὶ γυνὴ τίτθη ἑβδόμῃ δίκα ἔπαλίγκλι, ἀποτεθεμένη τὸ δίκα. *Venio ad ἀσπίδα ipsius, qua veteribus suspecta fuit: nam Aristophanes Grammaticus alterius cuiusdam esse censebat, qui Homericum Scutum imitandum sibi delegerit. Homerum autem etiam ἀσπίδα scripsisse Suidas testatur, & pa-*

raphrasin scripsit: Philostratum. Ex Aristophane quoque sententia Dionysius Longinus lib. περὶ ὕψους dubitat, cuius hæc sunt verba, ἃ ἀνάμεσον γὰρ τοῦ Ἡσιόδειον ἐστὶ τῆς ἀκμῆς μέγα. Ἡσίοδος μὲν γὰρ τῷ ἀσπίδα ἡλίου. Venio nunc ad Fragmenta, quæ tu maximè desiderabas.

Ea nos supra exhibuimus.

Erant & alia non pauca, excerpta ex Etymologico, sed quia memini dicere te D. Scaligerum hæc esse suppeditaturum, non libebat describere. Venio nunc ad quasi Fragmenta: id est, vbi citatur quidem Hesiodus, versibus tamen non prolatis. Et similiter video quoque fecisse Vrsinum in editione Fragmentorum Lyricorum: itaque neque tu, puto, recte negliges, aut negligere etiam voles. Strabo lib. I. Ἐρατοσθένης δὲ Ἡσιόδου μὲν ἀφίησι πᾶν τὸ περὶ τῆς Ὀδυσσείας πλάσμα, ὅτι καὶ Σικελίαν καὶ Ἰταλίαν γνῶναι φησὶ τὴν ἐκτὸς, μὴ μόνον τὴν ὑφ' Ὁμήρου λεγομένην μυθικὴν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἱστορικὴν, καὶ ἀρτυσίαν καὶ τὸν Συρακούσιον κρουνὸν, καὶ Ἰμβράσου.

Idem lib. XIII. Οὐδὲ τὸν Ἡσίοδον εἶδε σχίναν, ἀλλ' ἴσως τῆς ἀπλουστέρας ἰδέας, ἣν καὶ Θεόφραστος, καὶ Τίμαρχος, καὶ πᾶς πιστός.

Apollodorus βιβλιοθήκης α'. Ἡσίοδος δὲ (λέγει) ἐξ Ὠκεανοῦ τῆς ἀρχαίας ἐφημερίδος ὑπὸ Ἀστερίας καὶ Ἀμαρυγκίας.

Idem lib. II. Bibliogr. Ἡσίοδος δὲ τὴν πλανοδάστιχον φησὶ εἶναι.

Ibidem. Ἡσίοδος δὲ καὶ Ἀνυσίλαος πρεσβυτάτην αὐτὴν φασιν εἶναι.

Ibidem. Διό φησιν Ἡσίοδος ὅτι ἀπαθὴς ἐστὶ τοῦ ὕπνου ὁ ἀστὴρ ὁ τῆς ἑωθινῆς ἀρχόμενος, ἀρχὴν τοῦ ἔτους.

Ibidem. αὐτὴν δὲ ὡς ἐπιλάμψασαν, ἐμάνησαν, ὡς μὲν Ἡσίοδός φησιν, ὅτι τὰς Διονύσου πλανὰς, ἐμανθάνομεν.

Idem lib. III. Bibliogr. Ἡσίοδος δὲ δύο μὲν ὕας, δύο δὲ ἡμιόνους.

Ibidem. Ἡσίοδος δέ φησιν ὅτι ἡμεράμενος περὶ Κυλλήνην ὄφις συνεκάλεσε, καὶ τίκτει πέ-

ρας, ἐ, ἐκτὸς ἐξ ἀνδρὸς ἡμῖν πάλιν ἐς τοὺς αὐτοὺς ὄφεις παραπρήσας συνειλίζοντας ἑαυτόν.

Ibidem. Ἡσίοδος μὲν γὰρ αὐτὴν (κόρην) μίαν εἶναι τῶν νυμφῶν λέγει.

Ibidem. Ἡσίοδος δὲ καὶ πρὸ ἐτῶν, τὸν ἀπὸ Λάρτιον οὐκ ἰδόντα, ἀλλ' ἀκοὴν εἰπεῖν.

Ibidem. Ἡσίοδος δὲ αὐλῶνα (ἀόλωνα) φησὶν εἶναι, καὶ ἀλφεσιβοίας λέγει.

Phrynichus in Eclogâ Dictionum Atticarum: Ἔστι μὲν ἀπόκοπος ἅπαξ παρ' Ἡσιόδῳ τὸ ἀειπολεῖσθαι παίζοντα τὰς Ἡσιόδου ὑποθήκας.

Sed antequam finiam, non negligenda sunt & hæc fragmenta, quæ paulò amiseram. Ex Stephano in Τάβαι.

——παρ' Ἱππομάμαντι Γριβωΐς.

Ex eodem in Ὠλεσσός.

ἐκτὸς δ' Ἀλεσίῳ πίτνᾳ παπαρίδι.——

Existimo & de Theogoniâ hoc monêri non inepte posse, primum omnium id argumentum tractasse Musæum Tesii est Diog. Laërtius in Prooemio: πρεσβύτερον μὲν ἀθηναίοις γέγονε Μουσαῖος, πρεσβύτερος δὲ Λίνου καὶ τοῦ μὲ Ἐπιμόλπου ποιήσει φασὶ, πεῖσαι δὲ θεογονίαν καὶ σφαῖραν σχῆσιν. Scripsit & eandem Epimenides ad quinque millia versuum, teste eodem Laërtio in vitâ eius. Sanè, vt hoc quoque obiter dicam, puto Hesiodum statim à Theogoniâ suâ ἠοίας incepisse; idque coniicio ex quatuor postremis versibus τῆς θεογονίας.

Αὐτὰρ μὲν θνητοῖσι μετ' ἀνδράσι ἐσθλὸν ἁπάσης
Ἀθάνατον γενέσθαι θεὸς ἐπιφύλλιδα τίθησι.
Νῦν δὲ γυναικῶν φῦλον ἀείσομαι ἠλιθίοισι
Μῶσαι ὀλυμπιάδες κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο.

Nam certum est τὰς ἠοίας nihil aliud fuisse quam mulierum præstantissimarum Catalogum. Hæc habebam, mi Heinsi, quæ communicata tibi velui. Si iuuare forsan potuerunt, aut grata tibi esse, erit cur gaudeam pro amicitiâ nostrâ. Vale, & illustrare nomen tuum, vti cœpisti, perge: & me ama. Hagæ Comitis Pridie Kal. Octobr. CIↃ. IↃC. II.

ANIMADVERSIONES ALIQVOT IN LATINAM HESIODI VERSIONEM.

Pag. 2. MVSÆ ex Pieriâ] *Male simpliciter* Pierides *vertit: si non ob aliud, vt solutum ambiguitas tollatur: nam* Πιερίδες *exceptis quibusdam fuit, vt ad eum notauimus, & alij. Vide quæ ibi diximus.* Μοῦσαι Πιερίηθεν, *ad verbum,* Musæ a Pieria, *sicut,* Pastor ab Amphryso.

Ibid. Carminibus celebrantes] *Male. Vertendum erat,* carminibus celebres, *ita multa terminatione* ὑμνήτας, πολυμνήστους *elegantes sumi a poetis, notum esse debet. Errorem tamen hunc antiquum esse docent glossæ Hesychij, quæ exponunt,* πλείστους, ὑμνουμένους, *ex interpretum scilicet quo vtitur Hesiodi: manifestè enim legerunt hunc in animo habuit.*

Ibid. Quomodo mortales homines] *vertit,* per quem. *Eustathius,* διὰ τοῦτο πολύσπορος, ἀντὶ τοῦ πατήρ. ἐξ οὗ καὶ θνητοὶ ἄνθρωποι, ὅπερ Ἡσίοδος, ἐπτὰ φύλα, ἀγνοῦσι ἀπ.

Pag. 10. & pro iustitia sua dirige iudicia] *Vero modo accipiamus, non potest placere hæc interpretatio. Si accipiatur simpliciter ex opinione nostrâ, de qua suprà egimus, quam ibidem Diuinus, ἀντὶ δίκης ἀδίκους ἔχειν τὰς κρίσεις, καὶ οὐ τὰ δίκαια κρίνειν, vt ad Persen referatur, reddendum erit, & iustitiam in iudicijs sequere, cuius adeo sententiæ me non pœnitet, vt existimem, vnicè confirmari eam ex illo veterum, quod Eustathius affert:* Ἔστιν ὅτε καὶ τοὺς δικαίους καὶ χρηστοὺς τρόπους, Ἡσίοδος ἀδίκους, ἐπὶ δὲ τοῦ ἀδίκου φησὶ τὴν δίκην ἀδίκου ὡς αἰτίαν, ἢ ἀδίκου, τουτέστιν ἐκ δικαίου ἐπὶ ἀδίκου γινομένην. *Erit simpliciter, ἀντὶ τῆς δίκης, ἐκ τῆς κρίσεως, ἐπὶ τῆς κρίσεως, ἐκ τῆς δίκης, ἐπὶ τῆς δίκης.*

Pag. 11. alteram quidem probauerit, qui nouerit] *vertit,* alteram quidem probarit sapiens. *Nam, vt in Notis nostris ostendimus,* ὁ εἰδὼς, *est,* ὁ σοφός. *Vide quæ ibi diximus.*

Ibid. in diuersa autem animum distrahunt] *vertit,* differunt tamen inter se. *Vide quæ notamus supra.*

Pag. 13. Posuit vero ipsam Saturnius altitugus, in æthere habitas, Terræ in radicibus, & *quidem* hominibus longe meliorem] *vertit,* posuit autem ipsam Saturnius sublimis, in æthere habitans, In terræ radicibus, & hominibus longe *quam est altera,* meliorem.

Pag. 16. Cura namque parua est, *id est, esse debet,* litium, queforique] *Dissentit planè a Græcis interpretibus, qui hic frustra ζηλωτὴν sunt, dum ὄφρα scribendum asseuerant non ὄφρ. Vertit:* Parum enim temporis relinquitur, litium, & fori, Cui de victu in annum nondum prospectum est.

Ibid. Tibi vero non amplius erit iterum] *Vertit,* tibi vero non amplius licebit. *Adi Notas nostras ad Hesiodum.*

Pag. 19. Occultatum enim habent dij victum hominibus] *vertit:* occultarunt enim dij victum hominibus, *aut potius,* viuendi rationem: *nec enim Latinis aliter exprimendum est schema quo poeta vtitur Pleonasmi Attici,* Κρύψαντες ἔχουσι.

Pag. 27. Et gratiam circumfundere capiti auream, Venerem] χάριν *non possumus ita simpliciter sumere.* χάρις *verbum Venerem est, & Attici* χαρίεσσα *& ἰσχία* χαρίεντα *vocant puellas, in quarum oculis apparet* μαχλοσύνη, *qualis in Pandora fuit, coniuncta cum summis dotibus. Et mulieres* χαρίεσσαι *sunt* αἱ ῥᾳδίως μιγνύμεναι ἀνδράσι, *quæ facile maritis præbent, facile illis morigerantur. Vt non mirum fuerit exstitisse quosdam qui Panderam nihil omninò esse existimarent, quam* τὴν ἐπιθυμίαν.

Ibid. Imponere vero caninamque mentem, & furaces mores &c.] *Vertit:* addere verò impudentem mentem, & fallaces mores.

Ibid. Moxque ex terrâ finxit inclytus vtrinque claudus] *Vertit,* inclytus ambiclaudus.

Pag. 33. familiæ hominum] *simpliciter,* homines, φῦλ' ἀνθρώπων *dictum est, sicut* genus piscium *Horatio, sæcla hominum Lucretio ad verbum essent,* φῦλα ἀνθρώπων, ipsi homines, οἱ ἄνθρωποι.

Pag. 38. Aerem induti] *vertit,* inuisibiles, *vt appareat loquendi ratio, & quid sit ἀὴρ, minimùm ἀσαφὲς.*

Pag. 41. Aureo neq. natura simile neq. intellectu] *vertit,* Aureo neque corporis adolescentia simile, neque mente. φὼς *est Homero non ἡ φύσις, cum τῷ νόηματι opponitur, sed ἡ ἕξις τοῦ σώματος: mihi vero hoc loco placet*

cet Moſchopulus, qui φῦλα interpretatur, τὰ μάτια ἀναθρεμμὲν, id eſt, corporis & membrorum adoleſcentiam. *tardius enim ibi homines creſcebant quam prius.*

Pag. 43. Vbi quidem ipſos mortis quoque finis adobruit] *Verte*, mors adobruit. *nam τέλος θανάτοιο quomodo ab Homero dicatur, prius notum eſt. Eiuſmodi interpretationes tedioſos reddunt Græcos authores ſtudioſis adoleſcentibus.*

Pag. 51. Verbis obliquis alloquens] *Verte*, inſultis. *Toto hoc opere τὸ σκολιὸν τῇ δικαιοσύνῃ opponitur, quam propterea ἰθυδικίαν vocat, & δίκας ἰθύνειν, de quo ſupra diximus, & ἰθεῖαν δίκην, apud Heſiodum vbique frequentatum.*

Ibid. Raucus, malis gaudens] maledicus, malis gaudens. *Moſchopulus, κακὰς φήμας ἐγείρων expoſuit ratione ſimili: eſt autem τὸ φθονέοντας ὁ κακηγορισμὸς, quo hic vtitur.*

Ibid. Deorum ad familiam] *Hæc pueri ſcire debebant, Δαιμόνων φῦλα, ex ratione τῶν τετραζώνων, eſſe τὰς ἀθανάτους, ἅτινα τὰς θεὰς: vt & ſupra diximus.* Piſcium & ſummâ genus hæſit vlmo.

Pag. 55. Sed nunc fabulam regibus dicam, tametſi ipſi ſapiant] *Verte*, Nunc fabellam a brutis deſumptam iudicibus proponam, quanuis ratione præditis.

Ibid. Cito enim abit inſiurandum vna cum prauis iudicijs] *Verte*, continuo enim ſequitur inſiurandum praua iudicia. *ἅμα τρίχα, eſt, ἀκηλητῶν, ἵνα*). *Quæ eſt ἡ ἀπορία. Nihil in toto hoc loco intellexerũt, qui euaneſcere expoſuerunt: qui tamen melius aliquid diſcere potuiſſent, niſi [illegible] eorum interpretes conſulere inſuper habuiſſent: & præcipue Proclum.*

Ib. Iuſtitiæ vero impetus tractæ] *Verte*, Iuſtitiæ vero clamor *excitatur* tractæ, *quocunque, & c. quamuis me non lateat quid περὶ ῥόθου ex Plutarcho norit Proclus: quod hic locum non habet.*

Ibid. prauis autem iudicijs iudicarint leges] *verte*, prauiſque iudicijs, *vel*, & prauis iudicijs: *non obſervant τὸ δὲ in eiuſmodi nihil aliud eſſe quam τὸ μὲν, vel τὸ τε. his error paſſim inuenitur.*

Pag. 59. in conuiuijs vero partis opibus fruuntur.] *Nimium ſæpe ignoratione Helleniſchi peccant contra τὸ ἰδιάζον linguæ aut ſermonis ſaltem poetici: Θαλίη μεμηλὸς eſt τὸ ἄδον, ſicut apud poetam πολίῃ μεμηλὼς, ὁ πολιηχὴς, πολύτην μεμηλὼς, ὁ πολύτης. Verte*, Fructus autem colligunt florentes. *malim autem legere, θαλίης δ' μεμηλότες, ſicut ſequitur, θάλλουσι δ' ἀγαθοῖσι διαμπερὲς.*

Pag. 60. Malum vero conſilium conſulenti peſſimũ] *vide quæ annotauimus, & verte pe-*

rium, concipienti, *vel* incunti peſſimum.

Pag. 61. Sed his nondum finem arbitror impoſiturum. *&c.*] *Verte*, Sed hæc nondum arbitror facturum *&c.*

Ibid. Cæterum tibi ego bona ſciens dico] *Verte*, Cæterum tibi ergo bene cupiens. *cauſam habebis infra.*

Pag. 71. Iurſum hic inutilis vir eſt] *Verte*, Ille contra homo inutilis eſt. *αὖ & αὖτε apud Heſiodum & Xenophontem præcipue, ſunt, τὸ ἐμπαλιν.*

Pag. 77. & quando lux ſacra venerit] *Verte*, & quando matutinum tempus appropinquabit: *niſi fruſtra eſſe exiſtimemus antiquos Homeri interpretes, qui hîc tam ſtudioſe inculcant.*

Ibid. & negotium aliquod domeſticum accidat] *Verte*, negotium aliquod fortuitum obtuat. *Vide quæ ad θεὰς ἄωτον ſupra diximus.*

Pag. 84. mala enim in fundo parſimonia] *ſcribe*, ſera. *legendum enim ἐσλὴ.*

Ibid. Credulitas pariter ac diffidentia perdiderunt homines] *Nihil notius eſt quam poetis omnes ἀδέμονα ἀντὶ σώφρονος amare, ob mollitiem illius temporis: quod Latini ſæpe ſequuntur. Virgil.*

Agricola incuruo terram dimouit aratro.

quod hîc in ἄλλο τι factum eſt. Reddendum igitur fuit, perdunt.

Pag. 88. Vnicus verò filius ſeruarit paternam domum Paſcendo] *Vide Notas, ex quibus diſces quis ſit horum ſenſus, & quomodo conſtituendus.*

Pag. 99. Adoleſcentiæ mendoſam habentes] *Verte*, qui modicâ ætate ſunt. *Ἥβης μέτρον illa pars eſt vbi ἥβη deſinit. Ἀνὴρ ὅταν ἡβήσῃ, ἢ ὅταν μέτρον ἵκηται. Cauè enim duo illa exiſtimes, vt grammatici loquuntur, ἐν παρηλλαγμένῳ, & idem deſignare.*

Pag. 107. Inſtant vero operæ bobus] *Verte*, boues occupati ſunt, *perſpicuitatis cauſa.*

Ibid. Inquit autem vir mentis compos] *Nimiũ negligenter in ſimilibus Græci interpretes inſpexerunt. Verte*, Conſultò autem, *vel*, proponit ſibi homo qui opinione ſua dites eſt, fabricare eorum. *nam φρένα ἀφνειὸν, vt recte Proclus notat, eſt, ὃς ἂν ἐθέλῃ, πλείονα φαντάζεται τῶν ἄλλων ἔχειν ἐθέλῃ. deinde & τὸ φρὶ non bene affectus eſt quod eſt*, certo dicere, *aut* conſtituere, *ſicut Homero, τὸ φρὶ, ἀπροαίρετόν eſt & ἀπροαιρέτως γινόμενον, & ἀξιόπιστον. quod proprium illius hominis eſt, qui, τὰ φαντάσματα ἐπορεῖ.*

Ibid. domi reponendo] *Verte*, vt acquirat ſibi, *ἐπὶ δίκῃ, ἀντὶ δ' ἀγαθοῖσι, ἢ ἐπὶ δίκῃ*

iuste

ἐμετὸς καὶῶν vinosus dicitur: proprium eius-modi poetarum est, τὸ διὸς, ἀντὶ τοῦ ποιῶν.

Ibid. Vt ubi se impleant alua] *verte*, vt impleantur ubi alua. *Non videtur intellexisse*, τὸ πλήθειν esse ἀντιπαθῶς.

Pag. 112. Obuersum manipulans puluerulentus] *Verte*, manipulans cum labore. *de hoc alibi plura.* πεινοντι & *hoc loco opponitur* τῷ ἀεργῷ *Et Homero sæpe* κρείσσων *est*, τὸ πονεῖν, καὶ τὸ πόνῳ κεκαρυχέναι. *Horatio, duces dicuntur*, non indecoro puluere sordidi, *si* Δυλιχῖος, καὶ ἐπὶ κόνιν πεσόντος.

Pag. 115 Spes vero non bona indigentem virum fert] *Verte*, fouet, *vel* nutrit.

Ibid. Indica autē seruis] *Verte*, Dic autem: *Nam* τὸ δεικνύειν τῇ χειρὶ *Latinè*, *vt notauimus*.

Pag. 118. Longæ enim validæque noctes sunt] *Ineptissime. Verte*, Longæ enim noctes succurrunt illis, *vel*, auxilio sunt. *bobus nimirum, qui tum requiescunt. Ait enim, hieme plus alimonij requirere homines, minus boues, quia illis succurrunt longæ noctes, quibus requiescunt.*

Pag. 127. Fugito vero umbrosas tabernas, & ad Auroram cubile] *Verte*, Fugito sedes umbrosas, & matutinum somnum. *id est: Noli meridiari, & interstitio somno diem diffindere: noli præterea ad Auroram vsque lectum fouere.*

Pag. 136. annus vero per terram accommodus sit] *Verte*, Ita annus in opere rustico absolutus est, *vel* sit.

Pag. 144. Nisi sciens Neptunus] *Male. Verte*, Nisi dedita opera. *docte Græci interpretes* τὸ πρόφρων *reddunt*, ἑκουσίως χλωθείς.

Ibid. In his enim summa est] *Verte*, Penes hos enim summa potestas est.

Ibid. Quia rapax est] *male. Verte*, Quia occasio ipsius rapienda est. *hoc est*, cum offertur occupanda. *Vide quæ notamus ad interpretes Græcos, quibus omnibus hic aqua hæsit.*

Pag. 145. mediocritatem obserua] *Verte*, Tempus commodum obserua.

Pag. 150. Bene vero animaduersionem.] *Verte*, reuerentiam erga Deos immortales obserua.

Pag. 152. plurima vero gratia ad mensuram euntis] *Verte*, si mediocritatem seruet, *vel*, modum.

Pag. 164. Sic facere] Ita agas.

Pag. 166. Nempe cum veritatem populi indicantes agunt] *Verte*, Nempe cum circa iuris negotia, *vel* circa iustitiam populi versantur. *Vide quæ notamus, contra Græcos interpretes supra.*

Pag. 176. Prima vero noua] *transposita est horum duorum versuum interpretatio: posterior enim priori respondet.*

Pag. 187. filia fercatoris populorum Electryonis] *Verte*, filia bellicosi, *vel*, populorum dissipatoris.

Pag. 189. sub clypeis anhelantes] *Verte*, supra clypeos sues animum gerentes. μείζονα τὸν θυμὸν ἢ ἐπ' αὐτοῖς ἔχοντες *expressa glossa, quam hic sequimur.*

Pag. 191. populorum defensor, splendidus heros] *vt supra*, populorum dissipator.

Pag. 192. Haudquaquam eadem sapientes] *Verte*, Haudquaquam similes. ἐμεῖα φρονεῖν, ἐμεῖα νοεῖν, ἐμεῖα εἰδέναι *nihil aliud sunt, quam*, ἐμεῖον εἶναι: *sicut* λυγρὰ φρονεῖν, λυγρὰ νοεῖν, λυγρὰ εἰδέναι, *nihil aliud sunt quam* λυγρὸν εἶναι. *Quatam vsitata sunt Homero, vt mirum sit apud illum totics somniare interpretes. sic Cyclops dicitur* ἀθεμίστια εἰδὼς, *id est* ἀθέμιστος. *Supra apud Hesiodum ostendimus quo modo vertendum sit,* ἐσθλὰ νοεῖν πρός.

Pag. 195. neque ingenio similes, neque intellectu] *Verte*, neque statura similes corporis, neque ingenio.

Ibid. scelleratum Eurysthenm] *Verte*, exterricineum. ἀλιτέμενοι *potius dicuntur partus, qui a meditis* ἠλιτόμηνοι: *Hesychius* ἀλιτέμενον, ἡμιτελῆ. *sed hic est*, ἡμιτελῆ καὶ τὸν ἐπιτάδειον τῆς κυήσεως χρόνον.

Pag. 198. & vnguentum lachrymarum] *Nihil est stultius. Verte*, lachrymis madebant.

Pag. 200. In eo tumulus cædesque] *Videtur legisse*, Ἐν δ' ὁμαδός τε φόνῳ τε, πονφόνος τε.

Pag. 202. nothum Martis] *quam lectionem hic sequitur?*

Ibid. Circa magnum Petræum] magnus Petræus.

Pag. 217. neque Mars exitium Prohibuerit] Arcebit.

Pag. 218. consiliarius Iupiter] Prudens.

Pag. 227. ita vt audirem tam futura quam præterita] vt scirem.

Ibid. deorum patrem atque etiam virorum] hominum.

Pag. 227. & finiunt carmē] *Verte*, & finientes carmen, *legendo*, λήγωσι, *quod necesse est.*

Pag. 243. adamantis in pectore animum habentem] *Verte*, ferreum.

Ibid. perfecti flauii] *Verte*, rotundi.

Pag. 251. Euarineque, tam indolis gratæ] *Verte*, formæ. *vt ita sumam*, τὸ, formæ, ἀντὶ τοῦ εἴδους ἀναδεδομένης.

Pag. 254. Ipsa insuper peperit aliud genus perplexum] *Verte*, ingens monstrum.

Ib. odiosa edoctam] *Verte*, abominabilem. *Vide quæ supra de hoc loquēdi genere diximus.*

Pag. 263. Partem vt habeat] *Verte,* Poteſtatem vt habeat. *idem eſt hoc loco μοῖρα de dijs, quod τιμὴ, quod λάχος, γέρας, & alia.*

Ibid. Imo etiam ſtelligero a cœlo ſortita eſt honorem] *Verte,* ſtelligero ſub cœlo ſortita eſt poteſtatem. *opponit enim τὰ ὑπ' οὐρανῦ, τοῖς ἡμῖν, hoc eſt,* cœlum & terram.

Pag. 264. Facile porro domitâ] *Verte,* Rhea porro domita.

Pag. 272. prompto animo] ſcienti animo, *aut,* dedita opera, ἑκών.

Pag. 273. perpetua conſilia ſciens] *Verte,* immortalis. *ſic paulo poſt, hac ipſa pag. vertendum.*

Ibid. ſuper omnes conſilia edoctus] ſuper omnes ſapiens.

Pag. 283. decem plus annis] *Verte,* decem totos annos.

Pag. 297. valde ſpirantium] *Verte,* igneorum turbinum.

Eiuſmodi plura ſunt, & grauiora credo: ſed quæ in mentem veniebant proponere voluimus: vt & in reliquis minus rudiores decipiantur.

LECTORI.

SOLENT Græci qui cum fructu in veterum ſcriptis verſari volebant, partim quæ notanda videbantur, partim quæ inſtituto ſuo conductura putabant in Eclogas ſuas, & Σημειώσεις referre, vt nimirum vti volentibus in promptu & quaſi ἐν χερσὶν eſſent. Huic rei ſuccurrere voluimus: ſelegimus ea quæ in veterum Græcorum Scholiis non modo digniſſima obſeruatu erant: ſed & dictionum Heſiodicarum interpretationes fere omnes: præcipuè tamen elegantes, aut eruditas, aut tales ſaltem vt ferri poſſent aut inſtituto noſtro accommodari. Hoc dicimus quia in Theogonia multa prætermittenda fuerunt: in cuius interpretatione voluerunt ἀνωνυμοπεῖν impune poſtremæ ætatis Græci, & quiduis ſibi permittere. De quibus iudicium ſuum vnicuique permittimus. Cæterum quo paratior eſſet & magis obuius vſus eorum, ſingula vocabula κατὰ στοιχεῖον propoſuimus, & obſeruato litterarum ordine. Veteres in eo grammaticos ſecuti, qui in Onomaſticis ſuis quibus veterum autorum locos illuſtrabant, ita præiuerunt. Vt iam Heſiodicum gloſſarium & vocabularium eâdem operâ habere poſſis, & quicquid apud interpretes Heſiodi boni eſt, quaſi e promptuario deſumere.

KATA-

Α.

Α. καὶ ὅτι τὸ α περιπλεον ἀντὶ τοῦ δυο λαμβάνεται. διὸ ἄβατον ὁδὸν τὴν δύσβατον λέγομεν. 198. ϛ

Α. ὅτι τὰ εἰς α ῥηλυκὰ τὰ ἀπὸ τῶν ῥηνικῶν ἀρσενικῶν γινόμενα μακρόκατα λήγεται· θεὸς, θεὰ θεα, οἱ ᾱ, οἷος, οἵα. 187. α.

Ἄαστοι, ἀκράτητοι, ἄφοβοι. 48. ϛ.

Ἄατος, κρείττων. 196. β.

Ἀβέτω, τὸ μὴ βοῶν ὑπαρῶντος. 107. α.

Ἀγάεις, μέμφεις. 79. ϛ.

Ἀγίεργες καὶ Ἀγιλήη, ὅτι ὅταν ἡ φρόνησις λέγῃ, διὰ τὸ ἄγειν λαὸς, καὶ διεξάγειν στρατόπεδα. 299. ϛ.

Ἀγκυλόμητα, ἀγκυλομήτην, καὶ τὰ ἄλλα κλίσιν οὐκ ἰδίαν ποιεῖ· ἀλλὰ ἑτεροκλίτων. 23. α.

Ἀγκυλόμητα, ὁ ἑαυτὸν νοῶν, καὶ εἰς ἑαυτὸν ἐπιστρεμμένος. 23. α.

Ἀγκυλόμητα, ποικιλόμητα, δολόμητα, καὶ ὅσα ἀπὸ μῆτις σύγκειται παροξύνεται· καὶ διὰ τοῦ ι γράφεται. 23. α.

Ἀγλαὰ μηλεία. ἤτοι τὴν λευκὰ ἤτοι γῆν λέγῃ διὰ τὸ λευκόν. 78. α.

Ἀγλαὰ μηλεία, τὰ ὀστᾶ τῶν μηλῶν 78. α.

Ἀγνὼς, ἐπὶ ψυχῆς, καθαρῶς ἐπὶ σώματος. 82. ϛ.

Ἀγορὴ, ἀντὶ τοῦ δικαστηρίου παρ' Ἡσιόδῳ. 15. ϛ.

Ἀγορή. ὅτε τὸ ἀγορευόμενον σχῆμα λέγῃ, καὶ τὸ νόμισμα δι' οὗ ἀγοράζεται. 16. ϛ.

Ἀγρὰ, τὸ πωλητήριον, καὶ τὸ βαλλαντήριον, καὶ τὰ εἰς ἀμφοτέρεις πλήθη. καὶ λαλιά. 16. ϛ.

Ἀγρεύω, διδάσκω. 145. ϛ.

Ἄγραυλοι· οἱ εἰς ἀγρῷ αὐλιζόμενοι. 234. β.

Ἀγροιώτης, ὁ εἰς τὴν ἀγρὸν διατείβων, καὶ γίνεται ἀπὸ τοῦ ἀγρὸν ἀγροιώτης, καὶ πλεονασμῷ τοῦ ι ἀγροιώτης. 192. β.

Ἀδάμαστα, ἢ τὸν λίθον, ἀλλὰ τὸν σίδηρον. 198. α.

Ἀδάμας, ὅλως σίδηρος, καὶ λίθος τραχύς. 48. ϛ.

Ἀδάμας, καὶ ὅτι ἀπ' ἀδαμάντος ψυχὴ λέγεται, ἀντὶ τοῦ ἀδαμαντίνη. 43. ϛ.

Ἀδηκτοτάτη, ἄσηπτος, μὴ ῥυτοῦσα σκώληκας. 105. α.

Ἀεθλὸς, ὁ πλοῦς. 111. ϛ.

Ἀείδω, ποιητικὸν, ἄδω κοινόν. 5. ϛ.

Ἀεικέα, ἀνόμοια, τετιμημένα. 148. α.

Ἀεικέων, αἰτιατικὸν ἐξ οὗ ἀπαντῶσι τὰ πτώματα. 126.

Ἀενάων, ἀενάτων, ἀπαύστως ῥεόντων. 158. α.

Ἀεργὲς, ποιητικὸν, ἀργὸς κοινόν. 73. ϛ.

Ἀερσιπότητος, ἀντὶ τοῦ ἀερσιπότας, ἤγουν ὁ ἐν τῷ ἀέρι πετόμενος. ἀερσιπότητος ἀράχνης. 167. α.

Ἀερσιπότητος, ὁ ἐν ἀέρι πετόμενος· περιεχηματίσθη δὲ ἡ δίθεια ἄντη ἀπὸ ῥηνικῆς. 171.

Ἀερσιπότητος, τῆς ἐν ἀέρι πετομένης. 170. α.

Ἀεσίφρονα θυμὸν, ἤγουν τὸν ἀερσίφρονα, τὸν μετέωρον, ἢ τὸν βλαψίφρονα· τὸ γὰρ ἄσημον τὸ βλάψαι σημαίνει. 79. α.

Ἄηση. ἴρχῃ) πίων. 119. β.

Ἀήρ πυρφόρος. ὅτι Σίλδικος χράφει ἀμφιρρόφορος. 124. ϛ. τὰ λοιπὰ ὡς τῷ, πυρφόρος ἀήρ.

Ἀθάνατος, ἀπολῶν καὶ ἀπολιλυμένων· ὡς τῷ, Ἀθάνατοι Ζῳοὶ 70. α.

Ἀηνᾶ. ἡ φρόνησις, καὶ ἡ ἴφθερος τῆς φρονήσεως ῥέος. 5. α.

Ἀηνᾶ, ἡ φρόνησις, παρὰ τὸ τὰ πάντα ἀθρεῖν καὶ βλέπειν. 32. ϛ.

Ἀηνᾶ, ὅτι τὸ νόημα σημαίνει γυναῖκα βαπλίδα, τὴν παχυμερῆ ἀέρα, καὶ τῷ φρόνησιν. 9. ϛ.

Ἀηναίης ἀμαλάίης, τὴν ἀπτώσης τὰ πάντα φρονούσας, καὶ ἀζώσης, καὶ δολοπλοκούσης λίαν ἐξόχως τὰ καθ' ἡμᾶς διωρθώσατο. 256. α.

Ἀηνᾶ, ὅτι λέγῃ ὡς ἄηλά τις ἔστι. 32. ϛ.

Ἀθὴρ, Αἰγωπτίων μήν. 125. ϛ.

Αἶα, ὅτι ἡ γῆ Ἀττικῶς γαῖα, ἀπὸ τοῦ ἀω. σημαίνει γαῖα. 49. ϛ.

Αἰγίδα, τὸ δέρμα τῆς Ἀμαλθείας αἰγὸς. 223. α.

Αἰγίοχον, ἤτοι τῷ εἰμαρμένῳ ἤτοι λέγῃ. 36. β.

Αἰγῶν σβεννυμένων, καὶ ῥηλάζων παυσαμένων. 132. α.

Αἰδέσιμος καὶ αἰδοῖος ὅτι πανταχοῦ μὲν φαίνεται, πλὴν ὅτι τὸ μὲν παρὰ τοῖς πεπαιδευμένοις αἰδοῖος, τὸ δὲ παρὰ τοῖς κοινοῖς ἐν χρήσει. 29. α.

Αἴδηλα, ἄξια ἀφανισμοῦ. 163. α.

Αἰδήμων. ὁ εἰδὼς αἰδεῖσθαι. 29. α.

Ἄϊδης. ὅτι λειποπλοῦς. 18. ϛ.

Αἰδοῖος, τὸ ἀφανὲς, καὶ μὴ ὁρώμενον, ὡς αἰδοῖος ἡ πλεονασμοῦ τοῦ ῐ 300. α.

Αἰδοίη, τιμία. 249. α.

Αἰδοῖος, αἰδοῦς ἄξιος· ὡς γαλοῦς, γιλωτός. 28. ϛ.

Αἰδοῖος, ὅτι αἰδοῖός ἐστι τις τινι, ἢ δι' ἃ ἔχει ἀγαθὰ, ἢ δι' ὃ εἰς αὐτὸν ἐξήμαρτεν 29. α.

Ἄϊδος, ἡ ἀθέατος ὁ ἅδης. ἐτυμολογεῖται δὲ ἀπὸ τοῦ α περιπλεον μείον καὶ τοῦ εἶδω. 200. ϛ.

Ἀϊδὼς καὶ ἀϊδήνη. ὅτι διαφέρει, καὶ αἰδὼς μὲν ἡ μικρὰ, καὶ ἐπὶ βοῒς τυχοῦσα γινομένη ἀστοχολή, σύλαβε λογισμῷ. ἀϊδήνη δὲ ἡ σὺν κακοῖς ἀπιμία. 54. α.

Αἰδώς μοι ἄγχι. ὅτι αἰδὼς μοι ἄγχι, καὶ οὐδὲν ἔχω, καὶ αἰσθάνομαι πάντων. 77. α.

Αἰζηὸς, ποτὲ μὲν ὁ ἄνθρωπος· ποτὲ δὲ ὁ νέος. 103. α.

Αἰθέπων, πάντων τῶν μεμεριμνωτέρων. 123. ϛ.

Αἰθέρι σθένος, τιμητικῶς. 159. α.

Αἰλούρων ὄμματα. ὅτι αἰλούρων ὄμματά φασι καὶ τὰ τῶν μυῶν σκόλαγκα φθίνειν μὲν σελήνης ληγούσης, αὔξειν δὲ ἀναπαυούσης 168.

Αἰμυλίοισι λόγοισι, ἀπατηπικοῖς. 300. ϛ.

Αἰνεῖν, ἀντὶ τοῦ παραινεῖν· ὅθεν ἐπαινὴ Περσεφόνεια. 142. ϛ.

Αἴνημι, αἰνῶ καὶ παρεγωγὴν Αἰνπαίω. 147. β.

Αἰολεῖς, ἐπὶ ὅτι Αἰολεῖς καὶ τὰς περισπωμένας μάλιστα βαρύνουσιν. οἷον αὐίζω, καὶ ὄρσω, ἐκείρσω. 149. ϛ.

Αἰολεῖς, καὶ ὅτι οἱ Αἰολεῖς τὸ κ ἀντὶ τοῦ π τιθέασιν· ὡς κοῖον ἀντὶ τοῦ ποῖον. ὅθεν Κοῖος παρ' Ἡσιόδῳ. 246. β.

Αἰολεῖς. ὅτι οἱ Αἰολεῖς ἀποβάλλουσι τὸ γ ἀπὸ τῶν υξ, φάρυξ, ἐφόρμυξ. 247. β.

Αἰολεῖς. ὅτι οἱ Αἰολεῖς ἐπὶ τοῦ μὴ

φωνήεσ πλημμύραν συμφώνων, διπλασιάζεται αὐτὰ, ἢ τοῖς ἀυθῖς συμφώνοις. ἢ ἀπλᾶς συμφώνοις τοῖς αὐτοῖς μὴ ὡσὶ λὸ, ἔννη, ἄμμες ὕμμες, Πίρραμος ὁ Περίαμος. ἀπλᾶς ἢ συμφώνοις. ὡς, τάνυμος, ἄκχος. 147. β.

Αἰολᾶς. ὅτι οἱ Αἰολᾶς σύνοτι μὴ διπλασιάζεσι τὸ σ. σύνεσι ἢ σὺν θλίβουσι. 69. β.

Αἰολᾶς. ὅτι οἱ Αἰολᾶς, μὴ ᾱ, ἂν ἢ φωνήεν. τροπεύεται τὸ ῡ. οἷον, ἀὴρ αὔηρ, ἀὸς αὗος, καὶ τὰ τυαῦτα ἄλλα. συμφώνα ἢ ὅτι μιζαξὺ, σὸκ ἴστι. 147. β.

Αἰολᾶς. ὅτι οἱ Αἰολᾶς τρίπτωσι τὸ αεϊς ῡ, τὰς σάρκας σύρκας λίγοντες. 54. β.

Αἴσωπος, ὅτι δοῦλος ὢν τῇ ἐπὶ σοφίᾳ θαυμασθέντων εἰς ἐλεύθερος. 2. β.

Αἰτωλοί. ὅτι οἱ Αἰτωλοὶ καὶ Ἀκαρνάνες ἔτριψαν ἀλλήλους διὰ πλουτοτιξίαν. 81 α. καὶ 83. β.

Αἰχύνη καὶ αἰδώς. ὅτι καὶ τὸν μυσικὸν Ἀριστόξενον διαφέρει. αἰχύνη δὲ ἡδυσμένη ἁμαρτία ἐπ' αἰσχροῖς. αἰδὼς ἢ ἐυλάβεια καὶ σεμνὴ ἀποστολή. 81. β.

Αἰχύνης. ὅτι τομπασιστρίας. 2 β.

Ἀκαμήσιον, ὄρος Ἀρκαδίας, ἔνθα ὁ Προμηθεὺς ἐτιμᾶτο. 289. β

Ἀκάκητα, ὁ μηδένα κακῶν, ἢ ὁ κακοθήκας μὴ δυνάμενος. λέγει ἢ ἀκάκητα ἢ ὅτι ὁ Προμηθεὺς, ἢ ὅτι πρὸ Ἀρκάδων ἐτιμᾶτο. ζήτει σὺν τῷ Ἀκαμάντων.

Ἀκάρη, ἡ θεσπρωτία. 268. β.

Ἀκίνητον, ἄσηπτον. κὶς γὰρ μικρὸν ζωύφιον εἰωθὸς τὰ ξύλα. 103. α.

Ἀκίρροι, ἄψυχοι. 186. α

Ἀκίνητον, τὸ μὴ δυνατὸν, ἢ τὸ μὴ φύσιν ἔχον κινηθῆναι. 161. α.

Ἀκίνητος, ἰδίως ἐλέγοντο τὰς τάφους. 161. α.

ἀκμίτης, ὁ ἀὴρ ἢ ὥρα, ἄκμιτος ἡ γονὴ ἰῶτα. 176. α.

Ἀκραῖος Ζεφύρου, ὃ καθαρὸν καὶ ἀμιξίας, ἠκριμα πνέοντος. 132 α

ἀκτὴ πᾶσα τραχεῖα, σκέπη, γλάφυ, νῖφα. 226. β.

ἀκύω, μέλλον ὃ σύνεστι τοῖς πλύω 10. α.

ἀκρεῖος, τὸ ἔκρεως φυσῶντος,

ἐυκρεῶς, καλῶς, καὶ ἐυμιγῶς, ἢ ἠρέμα πνέοντος. 134. α.

ἀκροκνίφιος, ἐπιῤῥημα πικῶς, ἀντὶ τοῦ ἄκρον τῆς νυκτὸς, ἤγουν καὶ τέλος ἐσπέρας. 128. α.

ἀκροτυχεῖ. οἱ ἀκροτόμοι. 128. β.

ἀκτὴ, γλυκὺν. σημαίνει ἢ τὸ καρπόν. 17. β.

ἀκτὶς, ἐξαίρετον δέρμα. 17. α.

ἀκτὶς, ἀκτῖδος, ὁ τοῦ Δήμητρος θώρημα. 18. β.

ἀκτὶς, ἡ τοῦ ἡλίου, ἀκτὴ ὁ αἰγιαλὸς, ὁ ἀκτὴς τοῦ ἀκτοῦ, τὸ τῆς Δήμητος δώρημα. 18. β.

ἀλάλημαι, παθητικὸς παρακείμενος, ἀπὸ τοῦ ἀλαλῶμαι. 34. β.

ἀλάλη, ἀπὸ τοῦ ἀλῶ, ἄλημαι, σύνεσις Αἰολικὸς παθητικὸς, ὡς δίδημαι, καὶ ἀκάχημαι, καὶ κῦ ἀναδιπλασιασμὸν, ἀλάλημαι· καὶ κῦ συστολὴν Αἰολικὴν, ἀλάλημαι. 35. β.

ἀλαλῶμαι. ζήτει σὺν τῷ ἀλῶμαι.

ἀλαπάζαι, Ἀττικῶς τὰ πανώμαζα. ὀθνεῖα ἐλαπάζαι. 54. α

ἀλάπαθος. ζήτει σὺν τῷ λάπαθος.

ἀλία, ἡ θέρμη, ἡ περὶ τὸν ἥλιον. 116. β.

ἀλία, κυρίως ὑπαίθρος τόπος ὑπὸ ἡλίῳ θερμαινόμενος. 116. β.

ἀλίαζε, ἔκφυγε. 156. α.

ἀλιαζὶ ἐπαποφείλω, τῷ δευτέραν καὶ ἐπαναπορεύω φυγεῖν. 106. β.

ἀλίγω, τὸ φροντίζω. ἀλογῶ ἢ τὸ καταφρονῶ. 62. β.

Ἀλίξανδρος. ὅτι ὁ Μακεδὼν Ἀλιξανδρος ἁρώματος σὺν τῷ σώματος ἰσομὴν ἀπίστευε. 104. α

ἀλιμάδη, ἡ σῆψις τοῦ πλείστου. ἢ τῷ ἁλμυρότητι λέγει. 252. β.

ἀλιωρὴν, καταφυγήν. 121. α.

ἀλήθεια, μὴ ἐπιλανθανόμενον. 250. β.

ἄλιμον. ἰδιόμαπον ἐξ οὗ ξηραινόμενα πρὸς ἥλιον, καὶ σηπόμενα μὴ μέλιτος, καὶ τῶν μήκωνος ὀπῶν. 20. β.

ἄλιμος, ἰδιόμαπον πιπρῶν ἐξ ἀσφοδέλου καὶ μαλάχης. 20. α

ἄλιμος. ὅτι καπνοειδάζει σὺν σκίλλης καὶ μαλάχης. 20. β.

ἀλίζων ζώων ὅτι γίνεται ὀ. ἰντόμων, μαλακοτρόκων, ὀστρακοδέρμων, μαλακίων. α. 123.

ἀλοητὸς, ὁ καιρὸς ὅτε ἀλοῶσι, καὶ ὁ κριτὴς ὁ ἀλοάμενος, καὶ τὸ ἀλοᾶν. 95. α.

ἄλσος, ὁ περίχωρος καὶ ναοῦ. 194. α

ἀλυκοπτίδη, ἀπὸ τοῦ ἅλυκος καὶ πτίδη. 28. β.

ἀλύω, τὸ χαίρω, καὶ τὸ λυποῦμαι παρ' Ὁμήρῳ. 265. α.

ἀλφησῆσι, τοῖς διασκηπτοῖς ἀνθρώποις, ἢ ἰσχνοῖς. 30. β.

ἁλωὴ, ὁ τοῦ ἀμπελῶνος χῶρος. 212. β.

ἀλῶμαι, καὶ ὡσθήκην, ἀλαλῶμαι 34. α.

ἅμαξα ὅτι τὸ ἄμαξα ψιλοῦται, Δωρικῶς, Αἰολικῶς, καὶ Ἰωνικῶς. 109. β.

ἅμαξα, ὁ τροχὸς, σὺν ποσάρων ἀψίδων συγκείμενος. 102. α

ἀμᾶδι, ἀντὶ τοῦ ἀμᾶν, ἤγουν θερίζειν. 167, α.

ἀμβατὸς, ἀντὶ τοῦ ἀμβατή. 145. α.

ἀμβατὸς θάλασσα, Ἀττικῶς, ὡς τὸ πλοτὸς Ἰωπολόμενα. 146. β.

ἀμβατὸς, ἐυεπίβατος, δίξιος εἰς τὸ ναυτίλλεσθαι. 147. β.

ἀμβροσία, ἑορτὴ σὺν τῷ Λιωναῶσι, τῷ Διονύσῳ ἱερὰ, ὅτι ἡ Βρομάλια παρὰ Ῥωμαίοις καλεῖται. 125. α.

ἀμέλγω, ἀντὶ τοῦ καλῶ. 73. α.

ἀμήτης καὶ θερίστης, οἱ καιροί· ἄμητος ἢ καὶ θέρος τὰ θερίζόμενα καὶ ἀμητρίσματα. 13. α

ἀμητὸς, ὁ καιρὸς ὅτε ἀμῶσι, καὶ ὁ κριτὴς ὁ ἀμώμενος, καὶ ἡ εἰρήνη, ἤτοι αὐτὸ τὸ ἀμᾶν. 55. α.

ἀμίσιον, ἀνὰ μίσον. 205. α.

ἀμολγαίη μᾶζα, ἄρτος μὴ γάλακτος σὺν θρυμμάτος, ἢ τοὺς ἐν ἀμολγαίῃ ἀντὶ τοῦ κεστίνῃ, ἀκμαίαν. τὸ γὰρ ἀμολγὸν ἐπὶ ἀκμαίου τίθησι, ἢ ὀλύρας βεβρυγμένης, καὶ τοῦ Καλλίμαχον. 133. β

ἀμολγαίη μᾶζα. ζήτει σὺν τῇ μᾶζα ἀμολγαίη.

ἀμολγαίη μᾶζα, ὁ ἐν ὀφύρατος ἄρτος, καὶ λιπὸς, ἔτι τροφερὸς· παρὰ τὸ μαζῶ, τὸ τρυφῶ.

φῶ, ἡ παρὰ τὸ μάσσω, τὸ φυλάσσω. 135. δ.
ἀμφιγλυφίς, τὸ ἀγγεῖον εἰς ὃ τὰ γάλακτα ἐμίλγυσι. 133. δ.
ἀμφίχυτα, ἀντὶ τοῦ ἀμφίχυτα Ἀττικῶς. 49. α.
ἀμφιδόλιτρα. ὅπ τὰ ἀμφιδόλητρα χρῆσις ναυπηγικόν. Ὅμηρος ἢ ἄγκιστρον οἶδε. 205. δ.
ἀμφιδάμαντος, ὅπ ὁ Ἀμφιδάμας Εὐβοίας ὢν βασιλεὺς, ἀρὸς Ἐρετριέας ναυμαχῶν ἀνῃρέθη, καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ ἀποτιμωρεῦσαι ἀγῶνας ποιοῦσι, καὶ ἆθλα, ὧν νῦν μέμνηται. 144. α.
ἀμφιγυήεις, ὁ ἀμφοτέρωθεν σίνων καὶ βλάπτων. 32. α.
ἀμφιγυήεις, ὁ ἀμφοτέρωθεν χωλός. 32. α.
ἀμφιγυήεις, ὁ ἑτέρῳ μέρει χωλεύων. 32. α.
ἀμφιγυήεις. παντὸν τῷ χωλοποδῃ. 28. δ.
ἀμφὶς, πανταχόθεν. 148. δ.
ἀμφιτρίτη, ἡ θάλασσα, καὶ ἁπλῶς ἡ τῶν ὑδάτων ὑποστασις, διὰ τὸ ἀμφὶ τοῖς τοιχείοις τρίτων λαχεῖν τάξιν. 302. δ.
ἀμφιτρίτη, ἡ τῶν ὑδάτων χύσις, διὰ τὸ ἀμφὶ τοῖς τοιχείοις τρίτων λαχεῖν τάξιν. 303. δ.
ἀναπολᾶν, ἀναστρέφειν. 108. δ.
ἀναβολαί. ὅπ ἀναπολαὶ διοικοῦσι τὰ ἀπολωλότα καὶ ἀπολλύμενα, καὶ δύο διοικοῦσι. Μίαν μὲν ἣν σὺν τῷ παντὶ ἀρχῇ ἀνατέλλουσι καθ' ἑκάστην ἡμέραν, δεύτερον δὲ ὑποστοιχεῖν ἡμιτροπαίαν, εἰς τὸ ὑπόλογον, καὶ πάλιν δεύτερον ὑποστοιχεῖν εἰς τὸ ὑπόλογον δύνασιν. Ἕτέραν τινὰ διοικοῦσιν ἀναβολὴν καὶ δύσιν ποιοῦσι σὺν τῷ ἡλίῳ κατ' ἐνιαύσιον κύκλον, ἀναπολοῦσαν ἰδίαν καὶ δύσιν ὁμοίως. 93. δ.
ἀναπολᾶ, ἡ σὺν ἡλίῳ τὸ ἄστρον ἀναφορὰ ἐπιτολὴ ἢ ἡ φαίνησις τοῦ ἄστρου, ἡ μὴ πάλιν περύσιν τὴν ἡλιακήν. 91. δ.
ἀναύρους, τοὺς χειμάρρους. 224. δ.
ἄναυρος, ποταμὸς Θετταλίας· καλεῖται ἢ καὶ ἀναύρους τοὺς χειμάρρους. 124. δ.
ἀνάχαρσις, ὅπ Σκύθης. 2. δ.
ἀνδρογόνος, τίκτει παῖδας ἄρρενας ἐν αὐτῇ ἀγαθούς. 74. α.
ἄνεμοι. καὶ ὅπ δώδεκα κατ' Ἀριστοτέλη. 300. α.
ἄνεμοι ὅπ, ὡς ὁ Ἀριστοτέλης, τρεῖς παρὰ Ἡσιόδῳ, Βορέας, Ζέφυρος, Νότος. 269. α.
ἀνεπίξεστα, ἀφιλοκάλητα ἀκόσμητα, τουτέστι ἀνυλᾶ. 160. α.
ἀνεπρίατος, ἀθύτων. 161. α.
ἀνεπρίατος, χωρὶς τοῦ σφόρου ἔυξασθαι καὶ σπεῖσαι. 161. α.
ἀνήρ, πέντε σημαίνει, τὸν ἀνδρεῖον, τὸν γεμάτον, τὸν φύσει, τὸν ἀνδρὸς ἡλικίαν λαβόντα, καὶ τὸν ἄνδρωπον. 9. δ.
ἄνθρωποι. ὅπ οἱ ἄνθρωποι τρία εἶναι ἐοίκαμεν· καὶ τὸν λόγον θεῖον, καὶ τὸ ἄλογον δαιμόνιον, καὶ τὸ σωματικὸν εἶδος ἄνθρωπίνης. 29. δ.
ἄνοστος, παρὰ Λακεδαιμονίοις ἰδίως ὁ πολύστυγος. 119. δ.
ἄνυπνοι, αἱ ἀστερίαι τοῦ δίφρου. 193. α.
ἀνύπνοι ἡμέραι ἐ λαπρεπέδες. 180. δ.
ἀοιδή, ποιητικὸν ᾠδή, κρουτόν. 5. δ.
ἄοικος, μήτε γυναῖκα μήτε παῖδας ἔχοντα. 132. δ.
ἄορ, διὰ τοῦ ἀρῶ, τὸ φονεύω, ἢ διὰ τοῦ α τοῦ στερητικοῦ, καὶ τοῦ ὁρῶ, τὸ ποιοῦν τὸν ἄνθρωπον μὴ ὁρᾶν. 206, α.
ἄορ, συρίγγωσις ἡ ἀπάθη. 206. α.
ἀπαλήσει), ἀναχωρήσει. 221. δ.
ἀπαρίμφατον. ὅπ ἡ μὴ διῴθησις τοῦ ἵσταμένου ἐστὶ καὶ τὸ χαρακτηριστικὸν τοῦ ἀπαρεμφάτου. 14. δ.
ἀπαρίμφατα. ζήτει ὸ τῷ ποιητῇ.
ἀπαρίμφατα. ὅπ τὰ ἀπαρίμφατα καὶ ὡσταυτὶ ἀπαρεμφατικὰ ἀπαρεμφάτως) παρ' Αἰολεῦσιν εἶον κίνημι, καὶ τὰ ὁμοῖα. 247. δ.
ἀπαρίμφατα. τοῖς ἀπαρεμφάτοις δεῖ διῴθησιν ἐστὶ τίλει εἶναι. 14. δ.
ἀπαρίμφατον. ὅπ πᾶν ἀπαρέμφατον παρὰ Δωριεῦσιν ἀπαρεμφάτως) ζήτει ὸ τῷ Δωριεῖς.
ἀπάτη ἐ δόλος διάφορον ὅπ ἀπάτη ἐστὶν ὅταν ἐπ' ἀγαθῷ γίνηται· ὁ ἢ δόλος ἀδίκως. 29. δ.
ἀπάτη, ὅταν λάθη τις ὑπό τινος ἐπί τι παρασυρείς. 29. β
ἀπείρονα γῆν, τὴν σφαιροειδῆ. 49. δ.
ἀπήμων, ἐυλαβὴς, ἐυκηλος. 145. α.
ἀπλανὴ ἄστρα λέγ. 93. α.
ἀπόβασις, ὅπ ὅταν καιρὸν ἔχωσι πλεῖν καὶ συμπεφωνήκασι πλεῖν. 30. δ.
ἀπολείπων, ἐλαττόμενος. 113. α.
ἀπόνοια, τὸν ἥλιον. 167. α.
ἀπόρρυτα, τῆς ῥίψεως ἐ μὴ ἐχούσης ἀναθαρσίαν. 134. α.
ἀποψύχει, ἀποπνεῖ. 164. α.
ἀποψύχει, ὑφοδιδύει, ἢ ἀποπνοϊζεται, ἢ ἀποψύξεως χάριν τὰ σώματα παρὰ τοῖς ποταμίοις ῥεύμασιν ἵστασθαι, ἢ ἀποπλύνει, ἢ ἀποίστησιν. 264. δ.
ἄπτω), Αἰολικῶς μετὰ χ καὶ φῶ). 48. δ.
ἀραχνὴς λέγει τὸ ζωύφιον αὐτὸ τὸ ὑφαντουργόν. ἀράχνιον ἢ τὸ ὑπ' αὐτοῦ ὑφαινόμενον. 171. δ.
ἀράχνη, τὸ ζωύφιον· ἀράχνιον ἢ τὸ παρ' αὐτοῦ ὑφαινόμενον. 112. δ.
ἀργαλέον, οὐκ ἔργον, ἢ οὐκ ἐν τῷ ἄλγος, ἀλγαλέον, καὶ ἀργαλέον. 36 δ.
ἀργεφόντης, ὁ Ἑρμῆς, ὅπ Ἄργον ἐφόνευσε, καὶ τὰς νυκτίβους. 30. δ.
ἀργιφόντης, ποιητικὸν, ἀντὶ τοῦ Ἀργεφόντης. 28. δ.
ἀργιφόντης, ὡς τὸν Ἄργον τὸν πανόπτην φονεύσας. 28. δ.
ἀργιφόντης, ὁ οὐκ Ἀργῷ φωνῶν. 30. δ.
ἀργίσω, κατὰ πᾶσαν ἐπίθεσιν τοῦ Ζεφύρου. 269. α.
ἀργίσω, τὸν Λευκόνοτον καθ' Ὅμηρον. 269. α.
ἀργέστης, ὁ ἀπηλιώτης, ὃν Ὅμηρος λέγει Εὖρον. 300. α.
ἄργος, Ἄργους. 196. δ.
ἄργυον, πολιμικὸν. ἢ ἀντὶ ὑποστρωτικοῦ ἄρματος ἐβέλτιστον 49. α
ἄρις), καὶ Ἄρεϊ), Αἰολικῶς, ἐ Ἄρητι), καὶ Ἄρῃ) Ἰωνικῶς, ἐ Ἄρεως Ἀττικῶς. 196. δ.
ἀρίσαιτο, ἐχορτάζωσαν. 209. δ.
ἀρισταὶ χθονικαὶ Ἀνθεῖα, Φερηνεὶς Σωφρονύνη, καὶ Δικαιοσύνη. ἀνθ' ὅπ καὶ τὸ κάλλος, καὶ τὸ τεῖχος, καὶ τὸ εὐβιβλίπαλος, καὶ ἕτερα τοιαῦτα ἀρίστας

ἐκάλυνοι παλαιοί. 76. β.
ἄρης. ὅτι ὁ Ἄρης καὶ ἥλιος περιοδικῷ σύστασι τῷ συχνομείῳ τῆς ἐφεδρείας. Ἀφροδίτη ἢ μησὶ ιδ. Ἑρμῆς ἢ σελασφόρῳ, ἢ μᾶλλον μησὶ ἐντός. ἡ ἢ σελήνη ἐνὶ μόνῳ μηνί. 104. β.
ἀρίζηλον. λέξις ποιητική 10. α.
ἀρίζηλον, τὸν διάδηλον καὶ περιφανῆ 10. α.
ἀριθμῶν, ζήτει ὑπὸ τὸ μετρῶν.
ἄρμα, ἅρμα κιλικίας, ἢ λυδίας, ὅπερ ἡ Τυφῶνος κοίτη. 257. α.
ἀρίσταρχος, καὶ ὅτι ὁ Ἀρίσταρχος τὰς δύο στίχους ὑπὸ τῷ αὐτῷ ὑβελίζει· ὡς ἀλόγως γραμματικῶν ἀφαιρουμένων. 57. α.
ἀρίστερος. ἐπὶ ὅσον ἔλαττον, συμβόλου δεῖσθαι χεῖρον εἶναι ἢ ἀφαιρεῖσθαι. 74. α.
ἄριστον, τὸ μεσημβρινὸν ζήτει ὑπὸ τὸ δεῖπνος.
ἀριστοτέλης. ὅτι τὸν Ἀριστοτέλους λέγει Ἡσίοδον πεθόμενον μὴ τῷ τὸ γυμνικὸς πλουτεῖν Εὐρυπυλίδην σωθῆναι τῇ θεραπαίνῃ, ἐξ ἧς αὐτὸν χεῖρα ἔφερε. 97. α.
ἄρρη, χωρίον ὕστερον πάλαι λιγόμενον· νῦν ἢ νέα πάτρα. 18. β.
ἀρότης, ποιητικὸν, ἀρότης κοινόν 96. α.
ἀρότος, ὁ καιρὸς, ὅτε ἀρῶσι, καὶ τὸ ἀρᾶν. 95. α.
ἄρουρα, κυρίως ἡ ἠροτριασμένη γῆ. 38. β.
ἀρκτῖνος, ὁ δὲ Ἀρκτοφύλακος ἀστήρ. 128. β.
ἀρμονίδην, τὸν ναυπηγὸν παρ' Ὁμήρῳ. 178. β.
ἅρμαλιαν, τὴν τροφῆς. 122. α.
ἁρμαλιὴν, τροφῆς, ὡς συναρμοστέον τὰς μίλη. 127. β.
ἄρθρον, ἁρμόδιον. 143. α.
ἁρπακτὸς, ἤγουν βίαιος, ὁ δὲ καιρὸς διδόντος, ἀπὸ τοῦ ἀνδρώπων ἁρπαζόντων αὐτόν. 141. β
ἁρπακτὸς, παράβολος, καὶ εἰνοκίνδυνος ὑπάρχων. 147. β.
ἅρπας χαρακτήμασι, χάραξι τὰ δρέπανα. 130. β.
ἁρπύαι, Ἀϊδὼ, καὶ Ὠκυπέτη. 250. β.
ἁρπύαι, καὶ ὅτι Δωριεῖς στενίζουσι τὸ ὄνομα. τὰς γὰρ εἰς ᾶς λήγουσας αἰπαλικὰς αὐτοὶ συστέλλουσι. 253. β.
ἄρτημιν, τὴν τύχην κατ' Ὀρφέα. 268. α.
ἄρχαν. ὅτι πάντα τὰ ἀπαρέμφατα ἀντὶ προστακτικοῦ τίθησιν ὁ ποιητὴς, ἢ νοεῖν ἐπὶ πᾶσι τὸ θέλε. 93. β.
ἀρχὴ, καὶ ὅτι πᾶσα ἀρχὴ καὶ Πλάτωνα θεόν ἐστι. 168. β.
ἀρχίππης, παῖς Ἡσιόδου, καὶ ἀπὸ τούτου ἡ Μουσοῦν, ἢ Σπησίχορος. 71. α.
ἀρχιλόχου καὶ Ἱππώνακτος βλασφημίαι. 67. α.
ἄσκρα, χωρίον τῆς Βοιωτῶν, περὶ τὰς πρόποδας τοῦ ὄρους τοῦ Ἑλικῶνος. 2. α.
ἀσίη, ἡ κόρη. 269. α.
ἀσκάλια καὶ Πιθοιγία, ἑορταὶ εἰς τιμὴν Διονύσου. 87. β.
ἀστεμέλω, τὸν τὰ ἀστέρων πίνησιν. 269. β.
ἀστὴρ καὶ ἄστρον διαφέρει· ὅτι τὸ ἄστρον σύνημά ἐστιν ἐξ ἀστέρων συνεστός. ὁ δὲ ἀστὴρ μονήρης ἐστίν. 105. α.
ἀστὸς. ὅτι ὁ ἀστὸς τῷ ξένῳ ἀντίκειται, τῷ ἀποδήμῳ ὁ ἔνδημος. 61. α.
ἀστροβολεῖσθαι, τὸ τὰς ἀμπέλους τοῖς κύμασι ἀκοντίζειν. 129. α.
ἀστρονομία, σκληρὸς, χαλεπός. 289. β.
ἀστάθαλοι, οἱ εἰς ἦθος ἐξαμαρτάνοντες. 43. α.
ἀσταθάλη, ποινῇ, ἀπὸ δὲ ἄσης φάγειν, ἢ ἀπὸ δὲ ἀστάθαλον εἰσῆν, πλέον αὐτὸν κινοῦσα σχὶς ὀργήν. 148. α.
ἀστάθαλα, τὰ θάλλοντα· ὁ παῖς ἄπαις, ἤγουν βλάβας ἀνάμιγα 69. β.
ἄτλαντος γυναῖκες δώδεκα, καὶ υἱὸς Ὑας. 92. α.
ἄτλαντος καὶ Πλειόνης αἱ Πλειάδες. 92. α.
ἄτλας, ἀπὸ τῆς εἰκότος ὀρίζων ἢ διαφέρων τὸ ὑπὲρ γῆν, καὶ ὑπὸ γῆν ἡμισφαίριον. 92. α.
ἄτλας Ἄτλαντος, καὶ Ἄτλας, Ἄτλα. ὅθεν Ἀτλαγενίων. 93. α.
ἀτλαγενίων, ἀπὸ τοῦ Ἄτλας Ἄτλα. 93. α.
ἄτλας, ὁ τοῦ Προμηθεύς.
ἄτλας, ὁ καὶ ἄξων 92. β.
ἄτος. ὁ ἀόριστος. ἀπὸ τοῦ αἰπυπαπῦ, ἐξ οὗ τοῦ, τὸ ζητῶ. πολλὰ γὰρ ζητοῦσιν οἱ ἀόριστοι. 193. β.
ἀτραμύτιον. ὅπως σαλεύῃ διὰ Ἀτράμυτιον τὸν Κρῆτα ἀδελφόν. 49. β.
ἀτρεκὲς· καὶ ὅτι τὰ Ἀτρεκὲς τὰ ἀπὸ βραχέος ἀρχόμενα ἐν τῷ παραπεμφθέντι, χρονικῶς μεμεδύνοι ἢ ἐν τῷ ἐπιτρεπτικῷ. Δράκων, ἀπὸ τοῦ δέρκω, ἔδαρκον, δέδορκα καὶ δράκων. 200. β
ἀτρεκεῖ. ὅτι δασυντικόν ἐστιν. 209. β.
ἀτρεκεῖ. ὅτι οἱ Ἀτρεκεῖ τὰ διάτορα σχόντα τῶν παθητικῶν χάφσι διὰ διφθόγγου. πύσεμμι πύσι, ὄψομαι ὄψει. 104. α.
ἀτρεκεῖ. ὅτι τὰς μετοχὰς ἀντὶ ῥημάτων τιθέασι. 20. β.
ἀτρεκεῖ. ὅτι τῶν Ἀτρεκῶν ἡ ἔκτασις σὺν ἴχῃ χάρεν ἐπὶ πάθει λέξεων. 15. α.
ἀτρεκεῖ. Σάμιλλον ὅτι οἱ Ἀτρεκεῖ δασυντικοὶ, ὥστε λίσφοι, ἀντὶ τοῦ λίσσομαι λέγει. 49. α.
αὐάω καὶ διαύω, τὸ ξηραίνω καὶ τὸ ὑγραίνω. 108. β.
αὐδή. Ἀτρεκῶς, εἰς τὸ πίσω, καὶ τὸ σὺν δυτέρᾳ. 49. α.
αὐδής, τὸ ἄυδις, ποινὴ διάλεκτος καὶ Ἰωνὶς. ἀντὶ τοῦ εἰς τὸ πίσω καὶ πάλιν διὰ τῆς χάφσι. 127. β.
αὐλὶς, ἀπὸ τοῦ σὺν αὐλιδῆναι τοὺς Ἕλληνας. 143. β.
αὖον, τὸ ξηρὸν· νῦν ἢ τὸ ἄνυδρον τοῦ ὄμβρου. 159. α.
αὖπις, Ἰωνικῶς, ἀντὶ τοῦ αὖδις. 49. α.
αὖπις, κατά τινας ἰωνὶ τοῦ εἰς τὸ πίσω, τὸ ἢ αὖδις ἰωνὶ τοῦ πάλιν. 49. α.
αὐτόγονον ἔρετμον αὐτόμον καλεῖ· τὸ ἔρετμον, εἰ ἐν ξύλον ἢ τὸ ὅλον, ὁ γύης μέχρι τοῦ ζυγοῦ ἀπὸ τοῦ ἐλύματος. 102. β.
αὐτόγονον, τὸ μονόξυλον, τὸ ἔχον ἐξ αὐτογούτου ἰσοβαθία. 102. β
ἄφσοος, κυρίως ὁ ἀπὸ σύστασιν πολλῶν. ἐνίοτε ἢ ἄφσοον τὸν ὑγρὸν λέγει, καὶ τὸν γῆν, καὶ τὸν θάλασσαν. 239. β.
ἄφσον, ἀπὸ τοῦ ἱερὸν τοῦ σύστασίν ἐστι πολύτροπον ἀμφιζόμενον. 15. β.
ἄφσον, ὁ ἀπὸ τοῦ ἀρᾶν πολύτροπον, ἀφ' οὗ ἄφρηξ, πολύσπορον. 75. β.
ἄφσον, ὁ ἀπὸ τοῦ ὀρᾶν τοῦ σύστασιν

αυτῶ ἀθροιζόμενος πλῆτος. 15. α.
ἄφθονος. ὅτι ἄφθονος, πλῆτος, ὄλβος, τύχη, καὶ εὐδαιμονία διαφέρει· ἄφθονος γὰρ ἡ ἐπιτηδεία συ[ν]κομιδὴ τῶν καρπῶν, πλῆτος τὰ διὰ πολλῶν ἐτῶν σωναγόμενα, ὄλβος τὰ ἀμφότερα, τύχη δὲ ἡ δόξα τοῦ βίου καὶ ἔπαρσις, εὐδαιμονία δὲ ἡ τῶν ψυχικῶν ἀρετῶν κτῆσις. 16. β.
ἄφθονος. ὅτι ὁ ἄφθονος λίσ[σ]εται ἀρπαγικὸς, καὶ τὸ ἄφθονος ὑδατίρως. 15. α.
ἄφθονος φεύγων, πλουτῶν φεύγων. 143. β.
ἀφνειὸς φρένας. ζήτει ἐν τῷ, φρένας ἀφνειός. 108. β.
ἀφρογένεια Ἀφροδίτη, ἢ παρὰ τὸν ἀφρὸν, ἢ παρὰ τὸ ἀφρεαίνειν. 249. α.
ἀφροδίτη, ὅτι δύο, ὧν τὸν μίαν Θέμιδι συνίζουσιν, ὡς ἀρχαῖαν οὖσαν. 234. β.
ἀφροδίτη, ἡ σωνουσία, καὶ ἡ ἐπιτηδεύσις ταύτης ἡδονή. 5. α.
ἀφρὸς, ἡ ζέσις τοῦ ὕδατος, ὁ ἀφρασμὸς τῆς μίξεως. 249. α.
ἀχαΐα ποιητικῶς, ἄχθομαι κοινῶς. 96. α.
ἀχθάω, ἀπὸ τοῦ ἀχέω, ὡς θάπτω τοῦ θέπω. 96. α.
ἀχθαιῶς, ἀντὶ τοῦ λυπηρῶς. 68. β
ἄψις, ἡ ἀψὶς καὶ παρεγκλιτικῶς ἀττικόν. 105. β.
ἄψις, ἡ περίχυσις τὰς λεγομένας κνημίδας τὰς ἐκ τοῦ ἄξονος εἰς τὸν ἀψίδα τεινούσας. 102. α.

B.

Βάζοντι, ἀντὶ τοῦ βάζοντες, τὸ δωρικὸν ἀντὶ τοῦ πλησιαστικοῦ. 53. β.
Βάλλει, ἀντὶ τοῦ ἐπιτυχῶς λάμβανει. 34. α.
Βάλλω βίλος, ἀντὶ τοῦ πίμπω, καὶ βάλλω πιὰ τὴν βίλει. καὶ βάλλεται βίλος, ἀντὶ τοῦ πίμπεται, καὶ βάλλεταί τις τὴν βίλη. 24. α.
Βασιλῆες, οἱ δικασταὶ, καὶ οἱ ἄρχοντες. 17. β.
Βίη καὶ ψεῦδος, γυναικὶ ἑκάτερα δύο. καὶ ἡ μὲν βίη τὴν χεῖρων καὶ τὸ ἔργων· τὸ δὲ ψεῦδος διὰ τὸ λόγων. 79. α.
Βίη, ὅτι ἡ βίη διαιρεῖ ὡς τυγχανοῦσα, ἁρπαγὴν, κλοπὴν. τὸ δὲ ψεῦδος ὡς συκοφαντίαν καὶ ἐπορκίαν. 79. α.
βιβλινος οἶνος, ἀπὸ τῆς Λαοδικείας, τῆς περὶ τὸν Βίβλον καὶ Λίβανον. 135. α.
βίβλος, ποταμὸς, ἢ πόλις Θράκης. ὅθεν ὁ Βίβλινος οἶνος. 232. α.
βίος, ἐξ ὑπαμφ. τὸν τέχνην, τὸν τρόπον, τὸν παρόντα κόσμον, τὴν ἑνὸς ἑκάστου χρόνον, τῆς ζωῆς οὐσίαν, καὶ τὰς πρὸς τὸ ζῆν σωτηρίους τροφάς. 18. α.
βίος, ἡ τῶν ἀναγκαίων οἰκοποίησις. 20. α.
βίος, ἡ τῶν ἀναγκαίων οἰκοποίησις· ἀφ' ἧς ὑπάρχει τὸ βιοῦν καὶ τὸ ζῆν. 79. α.
βίος, τὰ πρὸς ζωὴν ἐπιτήδεια. 128. α.
βίου κεχημένος, τῆς τροφῆς νῦν. 243. α.
βλίπει. ὅτι τὸ βλίπει μεταφύσεως ἐστὶ εἰς παράθεσιν τειχῶν λαμβάνει· σέβεται γὰρ ἀσφάλειαν δηλοῖ σέβεται ἐλπίδα, σέβεται καὶ μίμησιν. 15. β.
βλίπειν, τὸ βλίπειν ἄνθρωπον παράθεσιν μόνον τοῦτο σέβεσθαι δηλοῖ τῆς ὀφθαλμοῦ δυνάμεως. 15. β.
βλοσυρὸν, ἀπὸ τοῦ βάλλειν καὶ πτώσεσιν τοῖς ὄσοις, καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς. 200. β.
βοὸς ὑλοφάγου, ἀδαμάστου, νομάδος, μήπω πεπειραμένου. 132. α.
βορρᾶς ἀφρηγόρης. ἢ διὰ τὸ ἀφρίζειν ποιεῖν, ἢ διὰ τὸ ἐξ ἀϊδίου ψυχρὸς, τουτέστιν ἐξ ὑψηλοτέρου τόπου. 265.
βόσιν, τοῦ τροφήν. 207. β.
βύσσα, ἤτοι λίνα τοῦ ἀποδίρεσθαι τοὺς βόας. 122. β.
βραδὺς, βραδύπους. 119. β.
βριμᾷ κυρίως ἐπὶ τοῦ πυρὸς λέγεται. 10. α.
βριζωνίσι, καὶ ὅτι περὶ αὐτοῦ αὐτῶν Μακάρων νήσοι λέγονται, καὶ ὅτι Γάϊος Ἰούλιος Καῖσαρ τρίτον μοῖρα καὶ ἑκατὸν ἐπιβάσεις εἰς τὸν Βριζωνίσι, καὶ τὰς τῶν Μακάρων περὶ αὐτοῦ νήσους διαπερασθῆναι λέγεται. 50. β.
βελέων. ὑπερήφανος, καὶ ἀλαζών. 276. β.
βερμὼ καὶ Ὀβερμὼ ἡ Περσεφόνη.
ὄθην τὸ ὄβερμον. 48. β.
βρότος, τὸ μὴ κόπτειν αἷμα ὄθην βροτόεντα. 218. β
βρότος, τὸ μὴ κόπτειν αἷμα, ὄθην οἱ βροτοὶ, ἤγουν οἱ ἄνθρωποι. 9. β.
βροτοῦ πείσοδι, ἐν τοῦ, πείσοδι βροτοῦ.
βρεμέλια, ἑορτὴ τοῦ Διονύσου παρὰ Ῥωμαίοις, ἡ Ἀμβροσία λεγομένη. 125. α.
βρόμιος, ὁ Διόνυσος παρὰ Ῥωμαίοις. 125. α.

Γ.

Γαίης ἐν εἴζηπιν, ἐν τοῖς φυτοῖς τοῖς ἐρριζωμένοις τῇ γῇ, ἢ ὅπ ἐρρίζωσιν αὐτῷ ἐν τῇ γῇ. 14. α.
Γέα, Ἰωνικῶς ἀντὶ τοῦ γαῖα, τὸ γῆ ψιλὸν, ἐξ οὗ γῆν. 49. β.
Γεγάασιν, ἀντὶ τοῦ ἐγένοντο. 35. β.
Γενεὰν, τίνα. 257. α.
Γενικαὶ. ὅτι αἱ γενικαὶ ἡνίκα διαλυθῶσι διφθογγίζονται. 190. α.
Γενικὴ. ὅτι ἐν οἷς διαλελυμέναις γενικαῖς ἡνίκα συνίζεται ἡ λήγουσα, ἐκτείνεται ἡ παραλήγουσα. οἷον κοχλίου, ὁ κοχλίαι, τοῦ μὲν κοχλίου ἡ λήγουσα ἐκτείνεται, καὶ συνίζεται ἐξ ἀνάγκης ἡ παραλήγουσα. τοῦ δὲ κοχλίαι ἐπεὶ ἡ λήξασα συνεσταλη, διὰ τοῦτο δὴ καὶ ἡ παραλήγουσα ἐξετάθη. 190. β.
Γένος, ἀντὶ τοῦ εἶδος. 12. α.
Γήρᾳ ἀμῷ διόνται, δηλοῖ τὸν ὀδυνῶν πρόξενον, καὶ ἄζηται τὴν ἀνθρωπίνην αἰτίαν, καὶ τὸ γῆρας αὐτῷ ἐπιπειρᾶσθαι πείσεσθαι. 249. β.
γηράντεσσι. ἀπὸ τοῦ γηρέω γηρῶ, γηράσω, ἐγήρασα, ὁ γηράσας τοῦ γηράσαντος, καὶ κατὰ συγκοπὴν γηράντος· ἀφ' οὗ γηράντι ἰθεῖα, καὶ εἰλικλινὴς τῶν δυϊκῶν, καὶ γηράντοιν δοτικὴ τῶν πληθυντικῶν. 52. α.
γηράντεσσι, ἐκ τοῦ γήρημι 52 α
γηρυοντᾶι, ὅτι τρισὶν σχηματίζεται τὸ ὄνομα, ὁ Γηρυὼν, ὁ Γηρυονεὺς, καὶ ὁ Γηρυόνης· ἀφ' ὧν καὶ διάφοροι γίνονται πλάγιοι. 310. α.
γίγαντες, ἀπὸ γῆς ὠνομάσθησαν. 248. β.

γίγαντες. ἢ σήμαινον ὅτι οἱ γίγαντες ἢ τὰ ἡμίτομα χαφὼ κατεκλύσθησαν· ἢ ὃ τ' Ἡσίοδον ἐμφυλίῳ πολέμῳ ἴσα ἀλλήλοις ἀντρίλησαν. 49. α.
γλαυκὴν καὶ δυσπέμφελον. ὅτω τῷ θάλασσαν δὲ σὺν ἐπιθέτοις ὠνόμασε. 270. β.
γλαυκῶπιν Ἀθήνην, διὰ τὸ ὀξυδερκὲς. τοιαύτη δὲ ἡ γλῶσις. 300. β.
γλαυκῶπις, τῷ φρένησιν· διὰ τὸ λαμπρὸν καὶ περίβλεπτον τῆς ἀρετῆς. 299. β.
γλαυκῶπις, ἡ γλαυκὰς ἔχουσα τὰς ὄψεις. 223. α.
γλάφω, ἀπὸ τοῦ γλάφω· ὡς τὸ δάκρυ, ἀπὸ τοῦ δακρύω. 120. α.
γλάφω πτῆξιν, κοίλωμα πίνειον. 120. β.
γλῶττα ποιητική, ὅτι ἡ ποιητικὴ γλῶττα, ἢ ἡ Ἀττική, ἃ ἄλλως μάλιστα χρῶνται οἱ ποιηταὶ ἐπὶ τῆς κοινῆς ἰρεσίδυσι. 10. α.
γόμφοι, οἱ ἧλοι. 105. β.
γοργόνες, Σθενὼ, Εὐρυάλεια, Μέδουσα. 254. β.
γύης, ὁ χρόνος ἐνιαύσιος καιρός. 148.
γύης, ξύλον ἐστὶ μικρὸν, ἔχον ἐν πόρρω τοῦ ἐλύματος ὀρθὸν ἐμπεπηγὸς ξύλον, ὃ καθίσαντες οἱ ἀροτῆρες ὅλον κινοῦσι τὸ ἄροτρον, καὶ διὰ τοῦ ἀροῦσι τὰς βόας· λέγεται δὲ γύης, ὅτι ἀεὶ παρὰ τὸν γῦν ἐστι, τὸ γυάπον τοῦ ἀρότρου. 102. β.
γύης, τὸ λιγόρμιον γυάπον τοῦ ἀρότρου. 100. β.
γυῖα, αἱ χεῖρες, καὶ οἱ πόδες. 18. β.
γυιοκόρους, τὰς εἰς κόρον ἀγούσας τὰ γυῖα. 29. β.
γυιοῦν, τὸ τὰ σκέλη βλάπτειν. 28. β.
γυμνὸν ἀσπίδα. ὅτι φησὶ σωστρατόμαχον αὐτὸν σωφθάρηναι τὸν χιτῶνα καὶ συνεργάζεσθαι· ἃς ἂν ὕστερον ἐνεδύσατο καὶ γλυκυαίας ἐργάζοιτο. 98. α.
γωνυτὸς, τὸ ὅπλον ἐν ᾧ ἐμβάλλεται τὰ τόξα φαρέτρας ἢ ἐν ᾧ τὰ βέλη. 198. β.

Δ.

Δαίμονες καὶ θεοί. ὅτι κατά πάντας οἱ αὐτοὶ λέγονται. 41. β.
Δαίμονες καὶ θεοί. ὅτι διαιροῦσιν αὐτούς τινες. 45. β.
Δαίμονες, ἐν ὅτι ὕστερον λέγονται ἀπὸ τοῦ δαίεσθαι, ἢ παρὰ τὸ δαίζειν, ἤτοι μερίζειν τὰ ἀγαθὰ ἐν κακαῖς αἰθρήσεσι. 30. β.
Δαίμονες, ἐσθλοὶ τινὲς ἀσώματοί τινες, τὰ περὶ γῆν καὶ ὑπὸ γῆν ὁρῶντες. 41. β.
Δαίμονας. ἐστὶς ἀγαθούς, ἀλλὰ τοὺς θνητοὺς ὕστερον καλεῖ Ὀμηρος. 30. β.
δαίμονες. τῷ λογικῷ φύσει ὁ Ἡσίοδος εἰς τέσσαρα διαιρεῖ, τῷ πρώτῳ θεῶν, τῷ δευτέρῳ δαιμόνων, τῷ τρίτῳ Ἡρώων, τῷ τετάρτῳ ἀνθρώπων. 39. β.
δαίμων, ἡ ψυχὴ παρ' Ὁμήρῳ καὶ Σοφοκλεῖ. 16. β.
δάκη, τὰ θηρία, διὰ τὸ δάκνειν τὰ μόνα λυσσᾶν. 101. α.
δάσεσθαι πίερματα, καθαλλαγὴν αὐτὰ, μερίζοντα. 103. β.
δασυτέρων, ἀπὸ τοῦ τέρειν ὅλον τὸ σῶμα δηλοῖ. 119. α.
δάσασθαι πίερματα, τὰ πίερματα καλῶς διαμερισθῆναι καὶ πεφθῆναι. 106. β.
δὲ τὰ εἰς δὲ ἐμὲν ἀπὸ αἰπαπαπῆς τοῦ ἐνικοῦ γίνεται, παρὰ μόνοις τοῖς ποιηταῖς εἰσὶ τὸ χρήσιμα, οἷον αἰκονδὲ, κῶνδε, ἄλλοσε. εἰ δὲ ἀπὸ αἰπαπαπῆς τοῦ πληθυντικοῦ, εἰ τὸ ὄνομα παρὰ τοῖς κοινοῖς τὸ χρήσιμα, καὶ παῦται πάντα τὸ χρήσιμα. οἷον Ἀθήναζε, Μυκήναζε, Θύεμζε. 121. β.
δὲ, ἀντὶ τοῦ γάρ. 154 α.
δεδήει ἀντὶ τοῦ ἐμαίνετο. 193. β
δικὰς, καὶ ὅπου αἱ δικάδων οἱ Πυθαγόρειοι ἔλεγον τὸν κόσμον εἶναι. 184. β.
δειλὸς ἀνὴρ, ἄθλιος. 151. α.
δεῖμος, ὁ ἀπὸ δειλίας τοῖς ἐπιφερόμενος δισμός. 302. β.
δεινὰ Στυγὸς, φοβερὰ τοῖς ἐποφθαλμοῖς. 292. β.
δεινοπλόκης, τῆς δεινῶν μόνον εἰδήμας, ἀρχὴ, τῆς σωφρονούσης, καὶ λοχώσης τὸν ἐμόκοιτον πρὸς τὸ δράσαι τι κακὸν, ἢ τοῖς ἄλλοις σωφρονούσης παρὰ τὸν τοῦ ἀνδρὸς βέλτιον. 148. β.
δεινοπλόκης, τῆς καθημένης, καὶ ἀσυμβουλήτης καὶ περιφρονουμένης τῷ δείσαι. 149 β.
δεινοπλόκης, τῆς λάθρα τοῦ ἀνδρὸς ἐπιβουλεύσης καὶ μὴ φανερᾶς, τοῖς τραπεζοῦ, τῆς περὶ τὰ ἔδεσμα καὶ τροφὰς ἀσχολουμένης. 150. α.
δεῖπνον, τὸ περὶ ὁμαλὲς ἄρτου τὸ γεῦμα, ὅρπες ὁ παρ' ἡμῖν λεγόμενος ὄψον. 100. β.
δεκάδα, ὡς δεκάδα, ὡς δεκομείλιον παῖσι ἀθλιον ἐφ' ἑαυτῷ. 183. α.
δεκαλίαν, ὅτι ἀρχαῖοι τὰ πεντάστιχα ᾠδὰς Ἡρωϊκὰς. 30. β.
δεῦπνον, ἐπιρρημα παροιμιῶδες. 5. β.
δεξὶ, ἁδρῷ σκώληκι ἐμφυομένῳ ἔνδον ξύλῳ. 105. α.
δημάδες. ὅτι ὁ Δημάδης ὁ ῥήτωρ ἰχθυοφάγος. 2. β.
δημήτρα ἱερὸν ἀκτῆς, τὸ ἱερὸν δῶρον τῆς Δήμητρος, ἤγουν τὸν σῖτον. 136. α.
δημήτρα, ἡ γῆ. 309. β.
δημήτρα, ἡ γῆ Δωρικῶς. καὶ ὅτι οἱ Δωριεῖς, ἀντὶ τοῦ γ, δ τιθέασιν. δισφιδὸν γοφιδὸν, δήμητρα γήμητρα. 18. α.
δημήτρ. ἡ γῆ. ὅτι πάντων ἡ γῆ μήτηρ. 18. β.
δημήτρ ὁ σῖτος καὶ ἡ δωρεμένη τοῦ θεοῦ. 5. α.
δημήτρα, ὡς Δηὼ μήτρα. 268. α.
διανύσας· ὅτι τὸ α καὶ μικρὸν χαφόμενον ὑπὸ τῶν ὀπτικῶν, παρ' Ἀττικοῖς ἢ μίαν χάφι). 137. β.
δήμητρα. ὅτι Δήμητρα οἱ παλαιοὶ τὸν γῆν, ἀφ' ἧς οἱ καρποὶ, ἀνόμαζον. 17. β.
δῆρις, ἡ μάχη, ἀπὸ τοῦ δαίρω, τὸ τύπτω. 208. β.
δήσειαν, ὑποδήσαιεν. 126. β.
διὰ, ἡ διὰ ἐν μέσῳ μοῦ τοῦ ῥήματος κειμένη, πρὸς αἰτιατικὴν ἀεὶ λέγεται. εἰ δὲ μὴ τοῦ πτωτικοῦ, γενικῆς ἐξ ἀνάγκης σωτάσσεται. 120. α.
διάκτορον. ἀπὸ τοῦ διάπτορον, ὁ λίγα) ἐστὶ φωνῆς ἐντόνου καὶ ἰσχυρᾶς. 28. β.
διάκτορον, μεγαλόφωνος. 28. β.
διάκτορος. ὅτι ἐν τῷ διάκτορος πλεονάζει τὸ κ, ἅπερ ἐν τῷ ἀλυκτοπόδη. 28. β.
διαλέγομαι καὶ χρηματίζειν. ἐν τῷ χρηματίζειν καὶ λίγομαι ζητῶ.
διαμπερὲς. ὅτι ἀπὸ τῆς διὰ συνθέσεως

θίεως, καὶ Ἔφιεργος. 62. α.
Δίδοι ποιητικὸν, δίδωσι κριτικόν. 63. β.
Διετεκμήραντο, ἐγνώρισαν, πεκμαίρεσθαι ἔδοκαν. 95. β.
Δίζεσθαι, ζητεῖν. 232. β.
Δίκη, ἀντὶ τῦ δικαιοσύνη. 53. α.
Δίκη καὶ Θέμις. ζήτει ὑπὸ τὸ Θέμις καὶ δίκη.
Δίκλω. ὅτι ὁ Ἡσίοδος δίκλω τοτὲ μὲν τὸν ἀγρὸν καλεῖ, τοτὲ δὲ τὸν κέρσιν, καὶ τὸν πρῖνον. 57. ε.
Δίκη. ὅτι ἡ Δίκη παῖς ἐστὶ Διὸς λέγεται, διότι νομοθέτης υἱὸς ἦν ἡσυχικὸς. 65. β.
Δίκη. ὅτι ἡ δίκη παρθένος τοῖς παλαιοῖς λέγεται, διότι πᾶν τὸ δικαιότατον ἦθος, ἀδιάφθορον εἶναι δεῖ καὶ καθαρόν. 65. β.
Δίκη. ὅτι πεζαχῶς τίθησι τὸν δίκλω ὁ Ἡσίοδος· ἐπὶ μὲν σπαρτοδόκους γῆς, ἐπὶ δὲ δικαίου, ἐπὶ τῆς κέρσεως, καὶ ἐπὶ τῆς τιμωρίας. 56. α.
Δίκη, πρῶτα σημαίνει τὸ δίκη ὄνομα· δικαστήριον, δικαιοσύνην, καὶ καταδίκλω. 11. β.
Διϊέμεν, τὴν διῆσαι τὸ βοῦν ἄλοξιν. 132. ε.
Διϊέμεν, τὸ ἀφελκυκλῶσθαι καὶ περιελαύνοντας τὰς βόας τρίβεσθαι ἄλοξιν. 134. α.
Διόγνητος, ἀπὸ τῦ διογνήτου, ἢ ὁ γνησίως, ἢ ὁ γνησίως τῷ Διΐ. 216. ε.
Δῖον γένος, ὁ Πίρησ ὑπὸ τῦ Ἡσιόδου λέγεται, ἢ διότι παῖδες Διὸς πάντες ἦσαν, ἢ διότι εἰς γένος ἀνήκουσι τῷ γένει. εἰς γὰρ Ὀρφέα καὶ Καλλιόπην γένος ἀνήγον. 73. α. καὶ 74. α.
Δῖον γένος, ἢ Δία, ἢ ἐυζωΐς γένος. 75. β.
Διουσίου. ὅτι ἡ Διουσίου βίβλος τῆς τῶν γραμματικῶν μεταποιημένοις πάνυ ἀναγκαία. 72. ε.
Διόνυσος, ὁ οἶνος, καὶ ὁ διδοὺς τοῦτον γέλως. 5. α.
Διόνυσος. ὅτι ὕστερον λέγεται οἷον διδόντησός τις ὤν. 5. α.
Δίπολος, ἡ δὶς ἠργασμένη. 108. ε.
Δίωνα, ἢ τὸν Ἀφροδίτης μητέρα, ἢ μίαν τῶν Ὠκεανίδων, ἢ Ἀπολλωνιακὴν τιμᾶσι φλοιφοροῦντες, ἐς τὸ καλὸν ἐπιστέφοντες, καὶ ὑμνοῦντες τὸν θεόν 168. β.
Δῶδέκμη, καὶ ὅτι Ἀπόλλων ὁ Δήλιος ἐστι. 168. β.
Ἐγκύρσας, συντυχών. 222. α.
Εὑρήσω, Ἀττικὴ ἀπόκοπη. 32 ε
Ἔφς, ἀντὶ τῦ εἷς. 247. ε.
Ἑίλδω, ἀπὸ τῦ ἑίλω, τὸ ἐπιθυμῶ. ἑίλω ἑίλδω, ἐν μεταθέσει τῶν στοιχείων ἵλημι. πρὸ τῆς ω τῦ δασέος θ εἰς μέσον ἦλθε ἑίλδω. ἄλλοι δὲ τῦ ἵλω τὸ σωρεύω. 192. α.
Ἑίργων, Ἀττικῶς ἀντὶ τῦ κωλύων ἢ ψαλλῦ. 114. β.
Ἑθληπρὸς καὶ ἥσυχος, ὅτι ἐν παραμύθου ταυτόν ἐστι. 39.
Εἰ. ὅτι οἱ Ἀττικοὶ τὰ διὸ τρία σχήματα τῶν παθητικῶν διὰ τοῦ χάριν. ζήτει ὑπὸ τὸ Ἀττικόν. ἔην, ἔσω. 132. α.
Εἰκάδι δ' ὑπὸ μεγάλη, μεγάλῳ λίγα, παρ' ὅσον τὸ πλῆσον τῶν ἡμερῶν τῦ μηνὸς ἔχει. 174. β.
Εἶκε τὸ θέλησον, ἀπὸ τῦ ἔικω, τὸ θέλω. ἀφ' ὧν καὶ τὸ ἐκών. 218. α.
Εἰλείθυια, εἰ τόκοι, καὶ αἱ ἱερεῖαι τέτυκται ἦσαν. 5. α.
Εἰλυφάζει, ἀπὸ τῦ εἵλη, ἡ λαμπρότης, καὶ τῦ φῶς, τὸ λάμπω, δύο παντοκρατόρων λέξεων, 211. β.
Εἰλυφόωντες, ἄστρωτοι, συγκρόφοντες, τὸ τῶν πυκνῶν περιάγοντες. 291. α.
Εἱμαρμένη. ὅτι οἱ παλαιοὶ ἐκ τῶν ἀστέρων κινήσεις λέγουσιν ἀποτελεῖσθαι τὰ εἱμαρμένα. 14. β.
Εἱμαρμένῃ. ὅτι τῷ Εἱμαρμένῃ τῶν Διὸς νεῦσι οἱ Στωϊκοὶ συνᾴδουσι. 33. β.
Εἱμαρμένη. ὅτι σχέσει καὶ δυνάμει παρ' Ἕλλησι. 40. α.
Ἐννοσίγαιον, τὸν Ποσειδῶνα, ἀπὸ τῦ ἐνῦν τὴν γῆν. 268. β.
Εἰς ἀντὶ τῆς πρὸς, ὡς τὸ πῶ, ἐς Ἀχαιμένεα δίεται ἐστὶ δ' ἀχθος Ἀττικόν. 30. ε.
Ἐὰς, καὶ ὅτι τὰ εἰς ας οἱ ἔχουσι τὸν πρὸ τῦ ω συμβολὴν βραχέως, διὰ τῦ ε μικρῦ γράφεται· οἷον κρυόεις, σμύρνεις, φοινικόεις. οἱ δὲ μακρὸν, μεγαθύνει· οἷον,

ἀτάκτως, ἀτάκτως, ἡσύχως 203. β
ἑκαίνυτο, ἐκαινύετο, ἐ ἐπόρευ. 187 ζ.
ἑκατηβόλος, ἀπὸ τοῦ ἑκατὸν, ἐ τοῦ βάλλω. μυθεύουσι γὰρ ὅτι ἑκατὸν βάλοντα τὸν ὄφιν τὸν Πυθοῦ ἀνεῖλεν ὁ Ἀπόλλων. 193. ζ.
ἑκάτη, ἡ σελήνη. 168 α.
ἑκάτην σύμπνοον ὅτι Ἑκάτην ἐπαινεῖ ὁ Ἡσίοδος, ὡς Βοιωτός. σύμπνοον γὰρ ἡμᾶς ἡ Ἑκάτη. 269. ζ.
ἑκατὸν, ἀόριστον, ἀντὶ τοῦ πολλά. 45. α.
ἐκ Διόθεν. πανδικῶς, ὡς ἐξ ὑψηγενέθεν. 166. α.
ἑκηβόλος, ἀπὸ τοῦ ἑκὰς, ὁ σημαίνει τὸ μακρὸν, καὶ τοῦ βάλλω. 193. ζ.
ἐκκρυφῶσιν, τὸ ἀποκαλύψαι. 35. β.
ἐκκρυφόω, κιφαλαιόω. καὶ ἀνακεφαλαιόω, ἐς κρυφὴν καὶ τέλος ἀγαγών. 57. α.
ἐκπάγλως, καταπληκτικῶς, φοβερῶς. 48, ζ.
ἐκπάμαζον, ἐτραγῴδουν. 222. ζ.
ἐλαφρὸς, ὁ ταχὺς, ἀπὸ τοῦ ἔλαφος ἐλαφηρός. 104. β.
ἐλδωσίς ὅτι τὸ Ἐλδωσῖνες τὸ Ἀγαπῶσι ἡ πρώτη τῶν κυρτῶν συγκοπή. 18. ζ.
ἐλδώνη ὄνομα πόλεως τῶν Βοιωτίας. 235. ζ.
ἐλδώνη, ὁ βασιλεὺς τῆς χώρας, καὶ ὅρος ἐστὶ ὀνόματι τοῦ ἥρωος, ὃς Ἀπόλλωνος, ἐ Ἀλκυόνης, τῆς Ποσειδῶνος. 135. β.
ἑλίφας, παρὰ Ἡσιόδῳ καὶ τοῖς πλείοσι τὸ τοῦ ἐλέφαντος ὀστοῦν. 200. α.
ἕλικας βόας, ἑλικοειδῶς καὶ ἠμιπυκλοειδῶς τὰς κόδας σιλλύβους καὶ συρίφους. 109 α
ἑλικοβλέφαρον. κυκλοῦ δὲ μέρος. 234. ζ.
ἑλικωνιάδες λέγονται αἱ Μοῦσαι· οὐχ ὅτι ἀπὸ τόπου τινὸς Ἑλικῶνος· ἀλλ' ἐν τῇ Πιερικῇ μυστικῶς ὀργανοποιεῖται ἡ τοιαύτη Ἑλικών. ἐ περὶ αὐτοῦ λόγος διεξοδικός. 185.
ἑλικωνίου Διὸς βωμὸς ἐν τοῖς Ἑλικῶσι. 234. α.
ἑλικὼν ἐ Κιθαιρὼν. ὅτι ἀπὸ Ἑλικῶνος ἐ Κιθαιρῶνος ἀδελφῶν. 8. ζ
ἑλικὼν ἐ Πιερία. ζήτει ἐν τῇ Πιερίᾳ ἐ Ἑλικών. 8. β.
ἑλικών. ὅτι καὶ τὰς ψυχικὰς δυνάμεις τὰ νοητὰ τῶν χειρόνων, καὶ ἐξελίσσειας πανταχοῦ. 8. β
ἕλιξ. ἡ λεγομένη τοῦ πλέματος. ψαλίς 213. α.
ἕλιξ ὅτι τὸ ἕλιξ Ἀττικοὶ διασύρουσιν. οἱ δὲ λοιποὶ πάντες ψιλῶσιν. 109 β.
ἐμπεδανεῖν, τὰ κοῖλα τῶν ἀσπίδων λέγει. 211 β.
ἔμπλωσις. ὅτι οἱ Ἕλληνες ἔστι τὸν πόσμον ἡδυπνοὸν λέγουσιν ἐξ ὁμοίων πνευμάτων ὑποδεδυκότων τὸ ἡλίου θερμοτέρων τοῖς ἀνθρώπους ἐλλ' ἅμα ἡσυχάζουσι πνεύμασι. 21. α
ἐλπίζειν καὶ ὅτι λέγει, ἐ πῶς. 35. α.
ἐλπίζω κοινόν. ἔλπομαι παρὰ ποιηταῖς. 63. α
ἐλπὶς. ὅτι ἡ ἐλπὶς τὸ χρηστὸ παραδηλοῖ, ἐλπωρὴ παρὰ ποιηταῖς. 63. α.
ἕλυμα, μέρος τι τοῦ ἀρότρου, τὸ μέσον ὄν, ἵνα συμβάλλεται ὁ γύης τῷ ἰσωσεῖ. 102. β.
ἕλυμα, παρὰ τὸ εἰλύειν, τυτέστι καλύπτειν. 102. ζ.
ἕλυμα, τὸ ἐμβληθὲν εἰς τὸ τέλος ὕπτιον κρατίζον ξύλον κατὰ τὸ ἄκρον, ὃ καλοῦσι νύμφιον. 102. ζ
ἔμμορον, ἀντὶ τοῦ μέρος μέμορα. ἐ ἀθλίως ἔμμορα, ἐ Αἰολικῶς ἔμμορα. ἢ ἀπὸ τοῦ μοῖρα, ἡ μοῖρις ἔμμορις ἦν εἶχε. ἐ προπερ. ἐ ἐν οἷς μ, ἔμμορα, καὶ συγκοπῇ ἔμμορς. 83. β.
ἐμὸς πάππος. ὁ Δίος. 143. α.
ἐμπλαδὸν, ἀδιακρίτως λεγόμενον, ἐ μετ' ἀδιακρίτου. 156. β.
ἐμπλαδὸν, πλησίον, ἀπὸ τοῦ πελάζειν. 156. α.
ἔναρα, τὰ τῶν φονευθέντων ὅπλα, ἢ ἐ σεσυλημένα ἀπὸ τοῦ σύρω, τὸ φονεύω. 218. ζ.
ἐνὰς, ἐ ὅτι ἡ ἑνὰς ἀναλλοίωτός ἐστι. ἡ δὲ μονὰς ἀλλοιωτική. 186. β.
ἐνατίζω καὶ ἐνατεύω τὸ τριακάδα οἱ Ἀθηναῖοι καλοῦσι 167. α.
ἔνδοσον, ἀφοσίωσον, μετουσιακόν. 28 ζ.
ἔνδυον τὸ ἐ ἐσθὴς ἐ ἱμάτιον καλύμμα. 112. α.
ἔνη δὲ ἐνήνη. καὶ ἀσυνθ. ἀπὸ τοῦ γὰρ ἐνήνη. ἐὰν δὲ ἀσυνθέτῳ τὸ ἦ, Αἰολικῶς ψιλοῦ. 96. α.
ἔνη, ἡ τριακοστὴ τοῦ μηνός· παρὰ τὸ νέα τοῦ μήνος. 182. ζ.
ἔνλυ, τὴν νεμηνίαν. 168. ζ.
ἔνῃσι, ποτὲ σημαίνει τὸ ὅπου, ποτὲ δὲ τὸ ἐκεῖ, ὅθεν ἀπὸ τοῦ ἐνεῖθεν ἀποκοπῇ γίνεται. 115. α.
ἔν, καὶ ὅτι τὸ ἐν ἀναλογεῖ τῷ ἡδὺ, ὅτι ἐ ἀναλοίωτον, ὡς καὶ ὁ ἡδύς. 188. ζ
ἔν, καὶ ὅλως τὸ ἐν ὑποτίθεται ἐπὶ τοῦ μονάδος καὶ δυάδος. 186. α.
ἐναστὴς, πιπτικὸν, σύνεστις, κρουστικόν. 101. α.
ἑνὰς, ἡ ἡμέρα τῶν Μουσῶν 185. ζ.
ἑνία, καὶ ὅτι ὁ ἑνία ἀριθμὸς ἰσάκις ἰσόσις ἐστί. 185. ζ.
ἑνία ὅτι ἑνία ὁ ἀριθμὸς πολλάκις πολλά. 6. ζ
ἑνία. ὅτι ὅταν τὸν ἀριθμὸν ἐτίμων, διὰ τὰς Μούσας. 183. α.
ἑνίκτης, ἀντὶ τοῦ ἄκτης. 6. α.
ἑνίκτης, ὅτι ἑνέτης ἀντὶ τοῦ ἀρότης. 6. α.
ἕνος. ὁ ἑαυτοῦ. 15. ζ.
ἑνὸς. ὅτι τὰ ἑνὸς τῶν ὀνομάτων πολλῶν διασύρει, τὰ δὲ συγκρίνοντα ψιλοῦται 54. β.
ἐντομάζειν, ἐντεμαχίζειν τὸ τοῦ ἀλίσκω ζάω. Ἐνυὼ μία τῶν Φορκύδων, παρὰ Ἡσιόδῳ, Ὄμμορος δὲ πολεμικὸν πανάθλιον. 256.
ἓξ, ὁ ἐξ ἀριθμὸς ὅτι τέλειός ἐστι. 182. ζ.
ἐξαλαπάξει. παρὰ τὸ ἀλαπάζω. 54. α.
ἕξεις, καὶ ὅτι πρὸς ἕξεις ὁ Ἡσίοδος διαιρεῖ, τὴν ἔμφρονα, τὴν ἀνόητον, τὴν μέσην. 74. α.
ἐξέστην, μεταφορικῶς, ἀντὶ τοῦ ἐξῆλθον. 35. β.
ἔολπα, ἀντὶ τοῦ νομίζω. 63. α.
ἔολπα μέσης παρακειμένου, ἑστῶς δὲ ἐστὶ τὸ τοῦ μέλλοντος αἰτιατικὴν ἔχον ἀκολουθίαν τῷ μέσῳ παρακειμένῳ καὶ ποιοῦσι ἡκιστοῦ ἐ 61. β.
ἐόν, ἀντὶ τοῦ σφέτερον. 23. α.
ἐόν ὅτι τὸ ἐόν ἀεὶ ὑγιῶς κεῖται παρὰ Ἡσιόδῳ, καὶ ὅτι μιμοῦνται τὸν Ἡσίοδον οἱ περὶ Ἀπολλώνιον, ἂν ἐνικῶς ἀντιπληθυντικῶς ἐχρήσαντο ὁμοίως ἢ Καλλίμαχος ἀπαθῶς διὰ τοῦτο. 24 ζ.
ἐπαινῆν, ἀντὶ τοῦ ἐρίζειν. 15. α
ἐπαοιδὴ ἀοιδὴ, ἀντὶ τοῦ ἐπῳδή. 15. α.
ἐπαοιδὸν σιγὴν. ἀντὶ τοῦ σιγὴν.

15. α.
ἐπαυξήσεις. ὅπ πᾶσαι αἱ ἐπαυξήσεις τὰ τ' αὐτοτύπα φαινόμενα φύλατ' ἄν. ὀρῶ, ἰώρων. εἶρον. ἴσχω. ἐπεὶ ἦν τὸ ἔρχω. ἀφεῖμι ἐ τοῦ ἴεμαι ὁμοίως. 115. α
ἐπαυρεῖν, τὸ περιέχειν, καὶ παραλαμβάνειν, ἢ ἐπὶ τῶν περὶ τὰ ἀγαθὰ ἐστι τοῦ φέρειν ὑπὸ κάτω γῆς 105. α
ἐπιβῆναι, ἐπιβιῶναι, ἐπιβῆναι ἐποίησε. 128. ϛ.
ἔπεστι, ὅτι ὠφελοῦσι 44. ϛ.
ἐφιφρονεῖν, ἀντὶ τοῦ ἐν φρονήσει. τὸ ἦ πέφυκα παραπλήρωμα ὄν, ἐπὶ φύσει δωρεὰν γέγονε καὶ ὁμοίως ἐπὶ τῶν ἀναβιβάζειν ἐπὶ χαρακτῆρος εἰς τὸ ἐπιφρονεῖν παραγωγικὸν ἔθλιψεν. 190 β.
ἐπιόντα πηχῶν, αἱ δὲ σῶαι, ϛ ἀ διαλείπουσιν 119. ϛ
ἐπιπαίειν εἰς τὸ θηρεύειν. 132. β
ἐπιπαίειν, τὸ θηρεύειν ἐπὶ χρόνου. 119. β.
ἐπιπαύειν. δι' ὅλης τῆς ἴτυος ἐξαρμᾶν. 16. ϛ.
ἐπωμὶς ϛ. ὁ τῶν ἰγχῶν ἰνώδης ἀκάνθης κυρίως παρ' Ἡσιόδῳ ἦ καὶ τὸ ἀκροστιχὶς ἀπλῶς δηλοῖ. 15 ϛ
ἐπιῤῥοίσθαι. ὅτι ἐπιῤῥοίσθαι τῷ ποταμῷ ἀγαθὸν μαθὸν, ἢ ἐπιῤῥοίσθαι 96 ϛ.
ἐπισθίειλα, ἐπιῤῥηματικῶς καὶ τῷ μεσημβρίαν. 177. α.
ἐπιδόσεις, ἐπωφελεῖς καὶ εἰς χάριν παρίξω. 98. α.
ἐπίκλοπον τὸ οὐ κλοπῆ. 28. ϛ.
ἐπίκτητος. ὅτι κἂν δοῦλος τῶν σεφῶν εἶς 1. β.
ἐπιμβρίδας, ὅτι μικρόν τι ἰδιωμάτιον ἐξ ἀσφοδίλου καὶ μαλάχης ἐπιδράζετο, ὅθεν ἄλιμον καὶ ἄδηλον αὐτὸν ἐποίει. 20. α.
ἐπιμετρήσω, χρήσω. 97. α.
ἐπιμετρήσω, ἐφ' οἷς ἐμέτρησα μετρήσω ϛ ὅτι ὥσπερ ἐφαρμόττοντικὸν δεικτικὸν τὸ ἐπιμετρήσω, τοῦ ἐπιδώσω. τὸ μὲν γὰρ ἀόριστον ἔχει τὴν ὀξεῖαν. τὸ δὲ ἐπιμετρήσω ὀξύνεται ζητεῖται, ὅτι σύν ϛ, ἢ τοῦ ἐπιμίτρῳ ἀδιάθετον. 95 ϛ
ἐπιμηθὴς. ἦσθ τίς ἐστι λογισμὸς μηδ' ὕστερος, ἀλλ' ὁ ἐφ' ὑπομονητικὸς τοῦ ἐπιβουλευτικοῦ, ὡς ὁ Προμηθεύς 30. β.
ἐπιμηθεύς, παῖς τοῦ Ἰαπετοῦ. 26. α
ἐπιμηθὺς, βραδύτης καὶ ὀκνηρία. 26. α
ἐπιμομφὴς, πτητικὸν ἐπίθετον κοινὸν 12. α.
ἐπιορκῶν, ὁ τὸ ὅρκον παραβαίνων· ἐπίορκος ὁ ἀπατηλὸς τὸ τὸ. 63. β.
ἔπιτολοι, ἐπανίσχουσι, ἢ ἐξίστανται ἐπὶ τὸν ἄλλον 213 ϛ
ἐπῤῥήματα. ὅτι τὰ ἐπῤῥήματα ἐπὶ παραγωγικὰ μετὰ φωνήεντος ἐπιφερόμενα, ἐφέλκεσι συμφώνῳ ἔστιν, ὡς τὸ τῷδι, ἔ', ὁ δὲ καὶ Πίρση. 11. ϛ
ἐπιστορέλλειν ἁλίαθαι, τὸ μὴ ἀναμάλως ἐρίπτειν 103 ϛ.
ἐπιστορέλλειν, τὸν ἐπὶ πᾶσι καιρὸν ἀπορᾶν 100. ϛ.
ἐπιτηλάθειν, ἡσυχίως. 212. β
ἐπιτηλαύτ' ἄστρων. ὅταν αἱ τ' ἄστρων ἐπιτηλαύγειαι αὐταὶ παρίστοιεν ἐσ. τ' περὶ τ' ἀέρα μεταβολὰν ἀλλὰ σημεῖα ἔχειν ϛ τοιούτων φαίνεσθαι. 267 α.
ἐπιφθόνιοι αἱ Δαιμόνες πᾶσιν. 39. ϛ.
ἐπλὰ, ἀπὸ ϛ ἐπιτείνεσθαι τοῖον οἷς σκιδασμὸν, ἢ ὅταν ὑ ἐπιδιαίρεσις 232. α
ἐπτακαιδεκάτη, καὶ ὅτι τῇ ἄτῃ κ' Ὀρφέα ἀνεῖται 178. ϛ.
ἐπτακλαιεῖα ὅτι τὰ βριφήζεσθαι μᾶλλον, ἢ τὰ ἑπταμηνιαῖα 181. α.
ἔρα. ἡ γῆ, καὶ ἡ εἰα, τὰ χόμματα. 46. α.
ἔργεζε ἐπειτὸ ἔργα ἐστὶ τὸ χρήσιμα παρὰ τοῖς ποιηταῖς, ὑδὲ τὸ ἔργεζε ἐστὶ τὸ χρήσιμα. 121. β.
ἔργα, ἡ συλλογὴ τ' αὐτομάτων καρπῶν. 41 α
ἔργα καὶ ἡμέραι. ὅτι ὅστις τὸ βιβλίον τῆς Ἡσιόδου ἐπιγέγραπται, ὅτι διδασκαλία γεωργίας καὶ ἡμερῶν καθ' ἃς δεῖ τὰδε πρᾶσσειν. 4 α.
ἔργα καὶ ἡμέραι. ὅτι τὸ ϛ τὸ Ὀρφέως βιβλίον ἐπιγέγραπται ϛ
ἔργα, κ' τ' Πλάτωνα καλεῖ ὁ Ἡσίοδος ἐκάστου τ' ὄντων τὰ κ' φυσιν ἔργα· τὰ δὲ φαῦλα κ' ὠφελοῦντα καὶ ἔργα. ὅτω δὲ καὶ Ὁμηρος. 74. ϛ.
ἔργα πολυχρύσου Ἀφροδίτης, ὁμιλίαι ἀνδρῶν 119. ϛ.
ἑρδεῖν, παρὰ παντὶ ἀντὶ τοῦ θύειν. παρὰ παλαιοῖς ἦ τὸ ῥέζειν. 80. α.
ἔρις ϛ, τὸ σκότος. ἔπι γὰρ τῇ νυκτὶ τὸ σκοτεινόν. 246. ϛ.
ἐρικτὸν ἔτι ϛ, καὶ περιστὸν παρ' Ἀριστοφάνει ἀπὸ τοῦ ἐρείκω ἐρικτὸν ἦ τὸ κόπτω. 212 ϛ.
ἐρυθμὸν, μεταλαμβάνοντες. 112 ἐ β.
ἔρυθρος, ἡ ἐρασπὴ γυνή. 132.
ἐρύτις ὑπόπτερος. ζήτει δὲ τῷ, ὑπόπτερος ἔρυθρος.
ἑρυσὺς κ' ὅπως Ἐρυσὺς αἱ τὰς δίκης τιμωρήσας τῇ πέμπτῃ ἱστ νέμεσιν. 125. α.
ἐρυσὺς αἱ μετερχόμεναι διαὶ τὸ συγγενικὸν αἷμα 248. ϛ.
ἐρυσὺς δόντες ἔρως. 248. β.
ἔρις ἀέμβη ὁλὴ ἀσαλὴ ἔρις καὶ ζῆλος λείᾳ ἦ φαύλη, φθόνος ϛ 10. α
ἑρμεῖαι πτηλικὸν, Ἑρμῆς κοινὸν. 28. β.
ἑρμῆς. ὅτι ὁ Ἑρμῆς οἰκείως δειλήσῃ συναγωγὰς τ' δύο ψυχῶν, τ' ἀλόγου ϛ λογικῆς, εἰς ἓν πρὸς τὸ σῶμα κεκτημένας μίσος γὰρ ἐστὶν ὡς ἄμφιλος ὁ γὰρ ἄμφιλος δύο πιῶν ἐστ. 30. ϛ.
ἑρμῆς, ὁ αὐτὸς τῷ λόγῳ. 28 α.
ἑρμῆς. ὅτι ὁ ἀνεμοφορικὸς λόγος κ' τί. 31. ϛ.
ἔρξει, ἀπὸ τοῦ ῥίζω, ῥίξω μέλλοντος ἀφ' οὗ κ' μεταλήψει ἔρξω. 78.
ἔρον καὶ γῆλον, Αἰολικῶς. 104. α
ἔρος, ἀντὶ τοῦ ἔρως Αἰολικῶς 246
ἐρυθεὶς, ὀνομαστικῶς περὶ τ' Ὠκεανόν. 257. α.
ἐρύκω, τὸ καλύω, φιλέω. ἐρύκω ἦ τὸ κοπτω. 212. ϛ.
ἔρυμα, ἰδίως τὸ φρούριον, ὁ καὶ πολίχνιον λέγ ϛ. 120. ϛ.
ἔρυμα, τὸν ἀσφάλειαν λέγει, καὶ φυλακήν. 120. α.
ἐρωὴ, ἡ ἐρωὴ, ἀπὸ τοῦ ἐρύω ἐρῶ, κ' παθητικῶς ἐρωόμην, ἐρωῆμαι. 206. ϛ.
ἔρως, ἀπὸ τοῦ ἐρῶ. τὸ πρῶτον ἐδ ἔρως ἐλίγετο. παρ' ἐδ ᾧ ἀντὶ τοῦ ῥ ἐρῶντι ὃν ἦ ἔρως πέπληκται διὰ τὸν τ' ὦες τὸν κ μεταπλασμόν. 28 ϛ.
ἔσσω, ἀπὸ τοῦ ἔσω κ' συστολῇ. 208 ϛ.
ἔσσων, ἀπὸ τοῦ ἔω, τὸ πληρῶ. 209. β.
ἑσπέριος, κυρίως ὁ ἐσπερινὸς μαχό-

μαχόμβ◎, ἄγαν ὁ ἀνδρῶ◎. ᾧ σύναυσί◎ ὁ θηλύς. 73. α.
ἐθλὸς, ὁ ἀγαθὸς· ἀπὸ τῦ ἐθέλω. 189. α.
ἔθω παρὰ ποιηταῖς, ἐθίζειν παρὰ χρηνοῖς. 63.
εἰαπερίδας, τὰς εἰαπερινὰς ἄρκτους λέγε. μᾶλλον ἢ χρυσᾶ τὰ ἄστρα. 249. ϛ.
εἰαπερίδες λιγύφωνοι. ὅτι πύπτες καλεῖ, διὸ καὶ μουσικὴν ἀρμονίαν οἰκείας κινῶν) περὶ τὰ Γάδειρα, ὡς Ἀριστέλης φησί. 256. α.
εἴαπερος, Υἱὸς, καὶ Πλειάδις τῦ Ἄτλαντος παῖδες γίνον). 92. ϛ
εἰσάμβροι, ὅτι ἐν τῷ ἴσῳ τῷ ἐνδύομαι δυσύνη). 41. β,
ἕσασθαι, σεβύμπ. 126. β
ἑσάλατοι, ἀντὶ τῦ ἐσπλημένοι εἶναι. 212. ϛ.
ἑσία, ἐπὶ τῦ πρώτυ τῦ ἐν ὄικῳ βωμῦ. 137. α.
ἑστία, ἡ Δημήτηρ, παρόσον τῦ παντὸς τὸν μέσον λαχοῦσα τόπον ἡ γῆ, σάσπερ καὶ μόνης αἰτίας ἐστὶ τοῖς ἄλλοις. 268. α.
ἑστίων, τὸ κατ' οἶκον πῦρ, ἤγουν τὸν κατ' οἶκον ἄνθρωπον. 157. ϛ.
ἑχάτη εἰ ἡ τριακάς ἐστιν, εἴτε πρὸ τῆς ἑχάτης. 179. ϛ.
ἐτήσιοι, οἱ πνέοντες ἄνεμοι μετὰ τὰς ἀπολήγοντας θερείας ἡμέρας. ὅτι ὁ ἥλι◎ ἢ ἐν λέοντι. 146. α.
ἐτράπιον, ἀπέχειν τὰς φυφυλὰς ἐν τοῖς λιμοῖς. 212. α.
εὐτύχη, ἀπὸ τῦ τύκω, τὸ καταπελάζω· ἀφ' ὗ καὶ τυκίον τὸ μυτρίον. 218. ϛ.
εὐτώσια, μάτωσις, ἀπὸ τῦ γαυρῶν δίλινος ὥσπερ καὶ παραθεμένης τὸ δίον ἔπος γαυρίαν, ἢ φυτείαν, ἢ ἱστέρεις πσὶ τοιύτις ἐβλάβησαν. 98. α.
εὐπισεργὸς, ὁ μὴ παραθεμένη τῇ ἁρμοδίᾳ πρὸς ἐργαζόμενο◎. 98. β.
εὐναὶς, ἐυπόδαι. 134. α.
εὔβοια, ἀπὸ Εὐβοίας τροφῦ Διός. 143. ϛ.
εὔβοιαν, τὸν Εὔριπον ἀπ' Αὐλίδ◎. 143. ϛ.
εὐδαιμονία, ἐν τῷ ἄφο◎.
εὐδαίμ◎, ὁ χείμαρρος. 143. α.
εὐδόρη, ὅτι ζώστλω Ὄμηρ◎ ἐυφροδόπλω εἶπε. 263. α.
εὐεὶ ἄπερ δηλῶ, καὶ ἐφ' χερὸς δηλῶ, παρεξύνει, καὶ εἰς ὀργὴν κινεῖ, ἢ τῷ παρουσίαν αὐτῦ δηλοποιᾶ, δίκλω πυρός. 148. β.
εὐκλὴς Γαλάτεια, ἡ εὐκλὴς γαλήνη. καὶ ὅτι τῦτο ἀφορμὴν παρέχει τοῖς νεωτέροις διασκευάσαι τὸ τῦ Κύκλωπ◎ ἐπὶ τῷ Γαλατείαν ἔρωτα. 252. β.
εὐεργὶς, καλῶς ἐργασμένον. 143. α.
εὐημερσύνη, ἐπιμέλεια καὶ ἐργασία. 111. α.
εὐκόσμως πλίσας, κοσμίως στείλας. 143. α.
εὐκρέτω, Νηρηίδ◎ ὄνομα, διὰ τὸ κατρεθτον, ἢ διὰ τὸ εὐκράτως διδόναι τὰς ἀέρας. 252. α
εὐκελνίες ἄνεμοι, εὐδιεναὶ καὶ εὐδιάγνωστοι. 146. β.
εὐκελνίες, καθαροὶ, διακεκριμένοι. 245. α.
ἔυορκ◎. ὅτι ἔυορκ◎, καὶ δίκαι' ἀγορεύων ὁ αὐτὸς τῷ Ἡσιόδῳ 72. α.
εὔορκ◎, εὐσεβῆς. 52. β.
εὐοχθίαν, ἀχὶ ἀχθόμβ◎. 111. β.
εὐρεσιώδης. ὅτι λαχανώδης. 2. ϛ.
εὖρος, ὁ ἀπὸ ἀνατολῆς πνέων. 300. α.
εὐρυάλλω, τὸν ἐκ τῦ πλάτυς τῆς θαλάσσης φόβον. 256. α.
εὐρυβίη, πόντε θυγάτηρ. λέγυσι δὲ μεγάλλω πρὸ δύναμιν αὐτῆς εἶναι. 269. α.
εὐρυνόμη, ἡ δύνομία. 268. ϛ.
εὐρώεις, καὶ ἐυρώεις, ὡς σέβεσθαι ἀνάμεσον. 48. β.
εὐρώδης, παρὰ τὸ δυρῶσαι καὶ πλατεῖαν ἔχειν τὴν ὄψιν, καὶ ὀρφνὴν, καὶ τὴν χάρησιν. 48. β.
εὐρώεντα, σκοτεινὸν, ἢ πλατύν. 48. β.
εὐρώεντα. ὅτι ἐν τῷ ἐυρώεντι Ἀττικῇ σπάσας τὸ ρω μέγα. 48. ϛ.
εὐρώπη, τὸ πλατὺ τῦ ἀέρος. 268. β.
εὐσίφανος Δημήτης, διὰ τὸ ἀνθηρὸν τῦ καρπῶν λίκμ), ὡς πρεῖχε. 73. α.
εὐσίφανον, ὅτι εἶπε τὴν γῆν ἢ διὰ τὸ ἔυκυκλον τῆς ἅλω◎, ἢ διὰ τὸ στεφανῶσθαι ἡμᾶς τοῖς αὐτῆς δωρήμασι. 75. ϛ.
εὐστόχαλον, ὁμαλόν. 134.
εὐστοχάλῳ, ὁμαλῷ. 177. ϛ.
εὐφροσύνα καρπὸν, ἡδύπνοον, τέρπον τὸν ψυχὴν ἢ εὐφραίνον. 170. α.
ἐφίεμαι, παρὰ ἵημι, τῦ ἐφίημι, τῦ ἐπιτίθημι. 73. α.
ἐφίσης, ἀντὶ τῦ ἐπίσης. 49. α.
ἐχέτλη, τὸ ἐμπεπηγὸς ξύλον τῷ γύῃ, ὃ κατέχοντες οἱ ἀροτῆρες κινῦσιν ὅλον τὸ ἄροτρον. 200. ϛ.
ἔχυσι, καὶ παρελκύει, ἤγουν σὺν περπᾷ. ἐν τῷ, Κρύψαντες γὰρ ἔχυσι. 20. ϛ.

Z.

Ζ εἰδωρεὸν ἡ γῆ, καὶ τ' Τζέτζλω ἡ ἐν τῷ ζέσθαι καὶ θερμαίνεσθαι, ὑπὸ τῦ ἡλίυ δηλονότι, δωρεμένη πάντα. 40. ϛ.
Ζεὺς, ὁ ἥλιος παρ' Ὀρφεῖ. 268. α
Ζεὺς. ὅτι ὁ Ζεὺς σφετερίζεται τὴν τῦ ἀέρος νοχθημερίαν σφετεροῦσι ἔτεσι ϛ. 104. β.
Ζεὺς. ὅτι τὸ Ζεὺς ὄνομα σημαίνει βασιλία πὰ σχηματικῶς, ψυχικῶς ἢ τ' ὑγὸν, συσικακῶς ἢ πᾶν τὸ ὑγρὸν σῶμα. καὶ ὅτι τὸν ἀέρα σημαίνει, καὶ τὸ νεφελῶδες κατάστημα, καὶ τ' ἥλιον, ϵ τ' πλάνητα, καὶ τ' ὅμβρον τὴν εἱμαρμένην καὶ τὸν Στωϊκύς. 9. ϛ.
Ζεὺς. ὅτι τ' Μουσῶν πατήρ. 6. α.
Ζεὺς χθόνι◎, ὁ Πλάτων. 111. β.
Ζεφύρυ ἀπαρχαίος. ζήτει ἐν τῷ, ἀπαρχαί◎ Ζεφύρυ.
Ζῆλον, τὸν περὶ τὸ ἀγαθόν. 269. ϛ
Ζῆλ◎. ἀντὶ τ' φθόνυ εἴρηται καὶ παρ' Ἡσιόδῳ. 16. α.
Ζῆλ◎. ὅτι ὁ ζῆλος πυρίας ἐστὶ ῥύθμος, φθόν◎ ζητίμιμφος. 54. α.
ζηλοῦν δύο δηλοῖ. τὸ φθονεῖν, καὶ τὸ μακαρίζειν. 15. α.
ζηλοῦν, ἀντὶ τῦ μιμεῖσθαι. 15. α.
ζῆνα, τ' αἰθέρα, ἤγουν τὸ ψυχρωτικὸν μέρ τῦ παντός. 268. ϛ.
ζῆνα, τ' ἥλιον, διὰ τὸ ζωῆς ἄξιον εἶναι. 268. α.
ζῆν, ὁ αἰθὴρ, διὰ τῦ ζωῆς εἶναι αἴτι◎. 255. β.
ζῆνος πύργον, τὸν ἱσίαν, ἤγουν τὸν γῆν, καὶ τὸν Πυθαγορείους. 268. α.
ζήνων, ὁ Στωϊκὸς, καὶ ὅτι συλλ-

λατὴς

ἄστρα τὰ ἐν τῷ ἀριστερῷ Ἡσιόδου Οὗτος μὲν παυόμενος. 74. α.
ζυγὰ, ἀντὶ τοῦ ζυγὸς, μεταπλασμός ἐστι. 232. β.
ζῷα, κυρίως ζῶα ἢ ποιητικῶς. 33. α.
ζώδια, ᾠδάρια. 93. α.
ζωΐσκια, ἀπὸ τοῦ ζωὸς ἐκ τοῦ ἀναλύσιμα τῶν ἀναλίσκω. 33. α.
ζώνυσθαι, ἀντὶ τοῦ ἐπιλύεσθαι παρὰ Ὁμήρῳ. 81. α.

Η.

Ἤ ἐν, ἡ ἐπιλυόμενος. 47. β.
Ἤβης μίζαν, ἡ ἥβη ἐφεδρεύουσα. 47. β.
Ἤδη, τὸ ποσαρισυλλάβητον ἔτος 149. α.
Ἠέλιος, ὡς ἄλιός τις ὤν, ἀπὸ τοῦ ἁλὸς, ἤγουν θαλάττης τοῦ γίγνεσθαι ἔχων. 49. α.
Ἤν, ἵνα τὸ ἐστὶν ἢ χρ. ἢ ὁ διὰ τοῦ ης ἀόριστος ἦον, ἦες, ἦε. 189. α.
Ἠέρα, ἀορασίαν. 38. β.
Ἠερέθεται, ἀερώδη κατάμιλαν. 252. β.
Ἠερόεσσα, σκοτεινή. 246. α.
Ἤθεα, τὰ ἤργα. 276. α.
Ἤθη, αἱ ἐνθήκαι διαὶ ἐκάστου. 123. α.
Ἤκιδα, ἀχλύα. 148. α.
Ἠλιλεγέα, ὁ χειμωνιάσιμος καὶ ἀλλοιώδης καιρὸς, διὰ τὸ λαμπρὸν. 200. α.
Ἠλιόαμον. ὅτι ἀόριστον χωρὶς τοῦ τ. ἀπὸ τοῦ ἁλίσκομαι, ὅτι τῷ σκοτόω. 34. α.
Ἠλικίαι, ὅτι ἑπτὰ κατ' ἀναγόμενος. Βρέφος ἀπὸ γενέσεως μέχρι δ' ἐτῶν. ἀναλογεῖ τῇ σελήνῃ. Παιδίον μέχρι δεκαπέντε ἐτῶν, καὶ ἀναλογεῖ Ἑρμῇ. Μειράκιον ἀπὸ δεκαπέντε ἐτῶν, μέχρι κ', καὶ ἀναλογεῖ Ἀφροδίτῃ. ἀπὸ τῶν κ', μέχρι τῶν λζ Νεανίας, ἀναλογεῖ τῷ ἡλίῳ, ἀπὸ τῶν λ' ἔτους, ἀναλογεῖ Ἄρει. ἀπὸ τῶν νγ', μέχρι τῶν ξ' Πρεσβύτης, ἀναλογεῖ τῷ Διΐ. μέχρις οὗ ζωὴ γέρας, καὶ ἀναλογεῖ τῇ Κρόνῳ. 106. β.
Ἥλιος καὶ σελήνη, καὶ ὅτι ἑπτὰ ὄντων ἀστέρων τῶν πλανήτων ἡλίου τε καὶ σελήνης μόνοις ἐπιγραφόμεν τὸ καθ' ἡμᾶς ἀναγόμενον λέγειν). 167. α.
Ἥλιος, ὅτι λέγει) ὡς Δήλιός τις, ἄν, καὶ φανερός· καὶ ἀφανερόεις ἥλιος. 49. α.
Ἥλιος, ὅτι ἀπὸ ἡλίου δεσπόζει) ἄλλοι γάρ πρέσβιν ὡς ἀπὸ τῆς ἁλὸς ἔχων τὸν ἄνεμον· ἡλίου ἢ ψιλοῦ) ἰδιάτερον ἔστι πρὸ φωνήεντος ὅταν μὴ διάστασιν, ἠέλιος, ἀείδης, καὶ τὰ λοιπά. 104. β.
Ἥλιος. ὅτι ὁ ἥλιος τοῦ ἀέρος βραδύτερος. Κρείττων ἢ καὶ τὸ λαμπρὸν ἀκίρνων ἰσχύτερος. 104. β.
Ἡλίου ἀντόντος, πρὸ μεσημβρίας. 193. α.
Ἡλίου φύσιν δόσιν ἰόντος, καὶ μεσημβρίαν. 155. α.
Ἥλυτο, ἤμαρτον, ἀπὸ δ' ἀλύτου ἀλύσιος· ἔστι ἢ ἀπὸ Φαέθοντος. 193. β.
Ἡμαθίην, ὅτι ἀπὸ τούτου ἡμαθίη λέγει). ἢ 10. β.
Ἡμαρ ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ. 20. α.
Ἡμέρα· ἐκ τοῦ ἁλίζω, τὸ μιγέλη ἁμέρα· ἢ ἁλίσκω τὸ ἡμέρα. 170. α.
Ἡμαρτος ἐκ τοῦ ἁλίσκω, πεπληθυσμένου. 162. β.
Ἡμέρας ἀπ' ὕπνου τὸ δ' Ἡσιόδου βιβλίου ἐπιγέγραπται) περιέχον τὰ ὀνησίμων, καὶ ἀπροσόδων, καὶ ὅτι τῆς συνόλου τοῦ ἡμέρας διαιρέσεως. 4. β.
Ἡμέρας, καὶ ὅτι ἀγαθαί πῃσι, καὶ ἢ φαῦλαι, μίαν δέ τινες αὐτῶν. 167. β.
Ἡμέρας ὅτι σελήνης ἄλλως· ἄλλως ἢ ἐμμελῶς. 187. α.
Ἡμέρας. ὅτι τὰ ἡμερῶν τὰ ἔργα ἀποτέθεικεν ὁ Ἡσίοδος. ἄλλως γὰρ τὸ ἀγαθὸν ἡμέρας ἐστὶ φύσιν πρὸς τὸ μὴ καλῶς πεθῆ πρὸς ἔργα χρόμενον. 4. β.
Ἡμερῶν μέχρι, καὶ ὅτι τὰ τῶν ἡμερῶν πῆς μόρια εὐημερίαν ἔχει τινὰς παραχάς τινας παρὰ φύσιν ἀναιρίζοντο, ὅτι μὴ τὰ ἐναντία ὑπαινίττεται, ὅτε ἢ τὰ περὶ δείλην ὑφίσαν. 167. β.
Ἡμέρη ἐναντίος, καὶ τῷ ἡμέρᾳ. 95. β.
Ἡμερήσιος ἀνὴρ, ὁ ὑπαίθριος τῷ ἐν ἡμέρᾳ, τῷ ἢ νύκτωρ ἀγρυπνῶν, ὁ κλέπτης. 134. β.
Ἡμέριος, καὶ ὅτι παύεται ὑπὸ ἡλίου στάσιν, τὰς ἢ ἵππους τοῦ ἡλίου. 174. β.
Ἥμος, ἀντὶ τοῦ σήμερον ἢ, ὅτι τὸ ἥως ψιλῶς) παρὰ τοῖς Ἴωσι, καὶ ἄχ' ὑποτάσσει παρὰ ἢ Ἀττικοῖς δασύνει). 104. α.
Ἦν, ἀντὶ τοῦ ἦτον. Ἀττικῶς. σὺν ἄρα μᾶλλον ἴλεω. 11. β.
Ἦν, ἀντὶ τοῦ ἦσαν. 44. α.
Ἠνία, ὁ χαλινὸς, ἀπὸ τοῦ ἀνίω τὸ λυπῶ. 213. β.
Ἡνίοχοι, ἵππου χαλινάγοι. 213. α.
Ἦος χιονώδης, τῆς ἕκτης ὥρας ὕπνου καλοῦσι. 180. α.
Ἠοειδέα, τὴν ἠλίου. 249. α.
Ἤρα, ὅτι τὸ ὄνομα σημαίνει γυναῖκα βασιλίδα, αἰθέρα, καὶ ἀνδρείαν. 9. β.
Ἤρειον, ἧττον ἐχίζον. 212. β.
Ἤρως, ἀπὸ τῆς ἀρετῆς, ὡς φησιν Ὀρφεύς. 49. β.
Ἥρως, ἀπὸ τῆς ἐρίσεως καὶ μίξεως τοῦ ἠοῦς. 49. α.
Ἥρως, διὰ τοῦτο καλοῦνται, οἱ ἀπὸ τῆς ἔριδος, ἤγουν τῆς γῆς, καὶ διάλεκτον. 49. α.
Ἠρώιον γένος. ὅτι μίγνυται τῷ Γλαύκῳ διττάκισι δόξα καὶ ἀρετὴ διαπρέψαι. 46. α.
Ἦσαν, ἀντὶ τοῦ ἦ, ὡς λάβησι, ἀντὶ τοῦ λάβῃ. 73. α.
Ἡσίοδος· ὅτι βίβλους ἐπαίρει καὶ συνεγράψατο. 3. α.
Ἡσίοδος. ὅτι Ε' Διωνύσιος, ὡς περὶ τῶν Ἀστρονομικῶν. 8. β.
Ἡσίοδος. ὅτι ὁ Λοκρὸς ἐπλάσθη. 30. β.
Ἡσίοδος. ὅτι νεώτερος τοῦ Ὁμήρου κατὰ τὸν λόγον φάσιν). 33. α.
Ἡσίοδος. ὅτι ὁ ποιητὴς σὺν τῷ ἀδελφῷ Πέρσῃ παῖς ἐμαγόνῳ Δίῳ καὶ Πυκιμήδης. 2. α.
Ἡσίοδος. ὅτι τοῦ Ὁμήρου γεγόνασιν ἀγωνοθετοῦντος Παναθηναίοις. 3. α.
Ἡσίοδος. τίνι τρόπῳ ἐπλάσθη. 31. β.
Ἡσιόδου βίβλος ἀστρολική. 92. α.
Ἡσιόδου ἑτέρα παπυρικὴ βίβλος. 4. α.
Ἡσιόδου τὰ εἰμένα. ὅτι τοῦ Ἡσιόδου Ἔργων τὸ τὰ εἰμένα τινὲς ὠθίλιζον. 6. β.
Ἦσλον, τὸ θέμις εἰμὶ τὸ ἐπάξιον καὶ ὁ σωφρονίζων ἦν, τὸ ἧττον δυνάμενον ἦσλον, ἢ τὸ λίαν

μῶ τῷ ἤσλω. 192. β.
ἦνυχοι, ἐπιῤῥημαλικῶς. 18. β.
ἤφαιστος, ᾧ ὀλιλίγη ἐστὶ τὸ ἄπτω. 31 β.
ἥφαιστος. ἔστι ὁ μυθικὸς ἥφαιστος, ὡς υἱὸς ὢν Διὸς εἴφεις ᾗ χωλεύεις. 32. α.
ἥφαιστος. τὸ δακτυλικὸν πῦρ, καὶ ὁ ἐπιστατῶν τούτῳ θεός 43.
ἠχίτα. ἠχήτας, Βοιωτῶν δὲ Αἰολίων ἡ διάλεκτος. 135. α.
ἠῶες, ἐπιῤῥηματικῶς. ἀντὶ τοῦ ᾗ ἤερθεν. 121. β.
ἠὼς, τίνα σημαίνει. τὴν ἡμέραν μόνον, τὸ νυχθήμερον, τὸ πρώϊμον κατάσημα, καὶ τὸ καθόλου καὶ ἁπλῶς λέγειν τὴν ἡμέραν, ὅπερ οἱ μυθολογοῦντες σωματοποιοῦσι καὶ καλοῦσι. 132. α.

Θ.

Θαλίη, ἀπὸ τῆς θάλλω. 51. β.
Θάλεια, τὸ ἐπιζητητὸν ἰσοσχίας. 39 α.
Θαλεργός. ὁ Κρόνος, θαλεργασίας. 244. α.
Θαλία, ἡ μεγάλη ἰσοχία 40 α.
Θάμυρις. ὅτι Ἐρατὴς καὶ Ἀοιδὸς τῆς Ἐνδυμίωνος, ἢ Φιλάμμωνος. 7. α.
Θάμυρις. ὅτι Ἐρατὴς, ὡς πρῶτος ἐρωτικὸν συνταξάμενος. 8. α.
Θάῤῥος, λίαν θάῤῥος τοῦ Ἡσιόδου τὸ μὴ ἐπαισχύνεσθαι τὰ ἔργα δι' ὧν εὐδοκιμήσας συνετάξατο ἐπη εὐπορίαν. 79 α.
Θαυμαντὰ, ἀντὶ τῆς θαυμαστά. 201. β.
Θεάομαι θᾶμμι, τὸ βλέπω θέαν, τὸ θέατος μεταδίδωμι θέαν τὸ θαυμάζω. 113. α.
θέαν. ἀντὶ τοῦ θαυμάζω ὅτι ἐδέποτε παρὰ τοῖς ἡγεμόσι δὲ χρήσῃ, παρὰ ᾗ ποιηταῖς μόνοις. 113. α.
Θελξινοὸν, τὸ ἐξιλεμάζον τὸ τοῦ ἡλίου τοὺς βόας. 137. β.
Θεὸς ἀνὴρ, ὁ θεοῖ ἐοικὼς ἔχων, ἐστὶ θεὸς. 155. α.
θέμις, τὴν ἐυθεσίαν τῶν πάντων διὰ τὸ νομίμως κινεῖσθαι. 300. β
Θέμις, ἡ γῆ, τὸν χάους Προμηθέως μήτηρ. 26. α
Θέμις, ἡ γῆ παρ' Αἰσχύλῳ. 11. β
Θέμις, ἡ εὐθεσία, καὶ τὸ δίκαιον. παρὰ τὸ συγκατιθέναι πάντας ἀεὶ καλῶς ἔχειν. 48. α.
Θέμις ὅτι θέμις ἐστὶ θεὸν εἶναι ἐπ' ἀνθρώπων. 11. α.
Θεμιστοκλῆς. ὅτι Θεμιστοκλῆς χωλὸν ἵππον ἐπαίδευσεν ἐπιλοιδορούμενος ὅτι ἀγαθὸν ἔχων γείτονα. 81. α καὶ 8. β
Θεοδόσιος, καὶ περὶ τῶν αὐτοῦ κανόνων. 72. β.
Θεοὶ αἱ ψυχικαὶ δυνάμεις. 54 α.
Θεοὶ, ἀντὶ τῶν στοιχείων, ἀφ' ὧν πυκνομερέστεροι αἱ ἄνθρωποι τὰ τῆς γεωργίας ἔργα κεκτῆσθαι. 95. β. καὶ 98 α.
Θεοὶ καὶ ὅλως ὁ Ὅμηρος πᾶν μὲν ἁπλῶς τὰ στοιχεῖα θεοὺς καλεῖ, ὅπου δὲ ἰσοφιλονεικίαν λέγει, τὰ γεννητικὰ Ποσειδῶνα. καὶ χρυσοπέδιλον Ἥραν πᾶν ᾗ τὰς ψυχικὰς δυνάμεις ἐκτὸς ἄγει, ὅπου λείβει, Διὶ μᾶλλον ἁπλῶς τὸν ἐξοχὰ γαρμισοφιλῆ Παλλάδα καὶ Ἄρτεμιν ἐκτὸς ᾗ τοὺς θεοὺς βασιλεύειν ὀνομάζει ὁπόταν λέγῃ. Τοῦ δὲ μισεῖσθαι ὑπὸ τοῦ ἰλιακοῦ Διὸς συμβαίνειν ἄλλοτε ᾗ τοὺς στοιχείους, ὅταν λέγῃ. Οἳ Βελέμνιον κολέεσσι θοοὶ, αὐθῆρες δέ τε πάντες. Λιγέως ἀεὶ εἶναι ᾗ τὸν στοιχειακὸν θεὸν ὀνομάζω. καὶ τὸν αἰσυμνητικὸν, ἐκτὸς ἀείρας. τὰ λοιπὰ ᾗ τὸν τοῦ Διός.
Θεοὶ ἄλλοι παρὰ τούτων θεῶν ὀνόματα στοιχεῖα λέγει ψυχικῶς, στοιχειακῶς, ἐκτασιακῶς. 9. β
Θεὸς. ὅλως τὸ θεὸς ὄνομα παρελκτικῶς καὶ ἀορίστως λεγόμενον ἐπὶ πάντα σημαίνει στοιχεῖα βασιλεῦσι, τὰ στοιχεῖα τὰς ψυχικὰς δυνάμεις ἐκτὸς ἄγει, ἐκτὸς ὠνομάζειν. 9. β.
Θεοὶ, ὅτι τῶν θείων ὀνομάτων μία πλεοναχῶς λαμβάνει. 9. β.
Θερμὴ πρὸς, ἀπὸ Πλειάδων ἐπιτολῆς. ἕως Καρκίνου μεσουρανοῦσι, ἴσως Ἀρκτούρου ἐπιφανείας, ἐκ Λεοντίου ἀνατολῆς, ἡμερῶν ϟδ'. 114. β.
Θερίζειν. καίειν 169 β.
Θέρος, ὁ καιρὸς, θέρος τὸ τοῦ θέρους ζωδιον. 131. α
Θεῖος ὁλικῶς. οἱ ἐπιλέπτοι τὸ Βοηδρόμια, καὶ ἐνοπτανεπτοὶ τὸ Λιγύη. καὶ Ποσειδεῶνος τὸ Ἀραμύθιον. 49. β.
θεῖον, θειότερον. 113. β.
θεῦμαι, ἀπὸ τοῦ θέομαι. 113. α.
θοῦτα, ἐπιστῆμαι, μαθήματα. 132. β
Θόλος, ἡ ἀκροτηρία. 134. α.
θρεῖται, ἀντὶ τοῦ μιθύσκεται 204. α.
Θρέξις ἐκκρεκτικὴ ἐδέσεως. 204. α
θρυοειδὴς ὁλικῶς ἐδωδὴ παρεμφαίνει τὴν ἐπὶ τὴν ἰλιακὴν 45. α.
θρύπτεσθαι, ἀναιδῶς καὶ ἀλύγιστος τέλμη θάρσους ἢ λελογισμένου 81. β
θρυπτήρια τροφεῖα. 52. α.
θύει, ὅτι οἱ παλαιοὶ τὸ θύειν ἱερουργεῖν ἐνόμιζον, ὅτι ᾗ παλαιοὶ ἔσφαζον. 80. α.
θύει ὅλως τὸν ἔξω ἀπὸ θυσίας τροφῆς ἄψασθαι θεὸν εἰνομίσθη. 80. β.
θυλάω, καὶ ἀπαρχαί. 8 β.
θυμὸς, ἀπὸ τοῦ θύειν καὶ ἐκμάσσειν. 28 β.
θυμὸς ἐμψυχικὸν ὄργανον. 13. α.
θυμὸς, εἶδος τοῦ ψυχικοῦ εἴδους τοῦ τῆς ψυχῆς μέρος σημαίνει. 16. β.
θυμὸς, πᾶσα ζωὴ ψυχική. 12. β.
θύος αἰτία τοῦ ἰλασμοῦ. 83. α.
θύος εἰς τὸ ἄνω δή.
θύρζει, ἀντὶ τοῦ ἀπωθεῖ, ἔξω. 10 β
θύσανοι. παρ' Ὁμήρῳ τὰ πρὸ τοῦ πρὸ Ἡσιόδῳ ᾗ εἰρημένοι τὰ ἰδαλικῶς λεγόμενα κυμβία, ἤγουν κυμβία. 206. β.
θὼθ, Αἰγυπτίων μήν. 225. β.
θῶμιγξ, καὶ στομαλοιφὸν Ἀττικὴν ὀνομάζουσι. λέγεται δὲ τὸ ὄμιγμα, ὡς θάτερον ἀπὸ τοῦ τὸ ἴμερον, καὶ θμιγῆναι, ἀπὸ τοῦ τὸ ἰμᾶσθαι. 122. α.
θῳάσσειν, ἀπὸ τοῦ θάῤῥος. θῳάσσειν, ἀπὸ τοῦ θάῤῥος 204. α.

Ι.

Ἰάλιμος ἐκ Γ' μέτρου. ὅτι Κλεῖτος παρὰ Μάσητι. 7. α
Ἰάλιμος ἐκ Γ' μέτρου ὅτι Κλεῖτος Μάσητι παῖδες ἐλίζοντο, ἤγουν ἐπαιδεύοντο, παρὰ τὸ κλίνω τὸ δεξιάζω λεγόμενος ἦν ὁ Μάσης ὁ τὰς ἡνιόχους. ὁ δὲ τὰς ἐπιτηλαμίους ἐξεῦρε ἑδρας 8. α.
Ἰαπετιονίδης. ἀπὸ τοῦ Ἰαπετίων καὶ τῆς Θεμιστοῦς καὶ ἀπὸ τούτου Ἰαπετιονίδης. 23. α

Γ'αμετὸς, ὁ τὸς γαμετὸς, παρὰ Πρεσμηθέως. 24. α.
Γ'αμετὸς. ὅτι ἄπαις παῖς τ' πλησιάζων καὶ ἐξετάσις τ' τῆς αἰτίας. 24. α.
Γ'αμετὸς ὅτι παρὰ τὸ ἴσθμαλέγω) καὶ πίτνας. 24. α.
Γ'αμετῶ παῖδες. ὅτι σύνια καὶ ἔπιστι. 24. α.
Γ'αμετῶ παῖδες. Πρεσμηθὺς Ἐπιμηθὺς, Μεσσίπ☉, Ἄτλας, Ἑ Κλυμένη. 92. α.
Γ'άπ☉, ὁ γαμβρὸς, ἀπὸ τῦ γίνομαι. ἔ ἐστι ἐπιφύσιον τὰ αἰδοῖα. 309. β.
Γ'δάλιμος καὶ μος, ἤτοι λαμπρὸν διὰ τὸ φωτίζειν, Ἑ ἰδίως, καὶ ἰδρῶτα αἰσῖν. 101. α.
Γ'δε ὁ ἀνοστάτης, ὁ πόπτης χαλκεύς. 220. α.
Γ'δημοσύνη, ἐυπρέπεια. 269. α.
Γ'δελς, ἤγουν ὁ μύελος. ὁ ἰσχυρὸς ☉. 167. β.
Γ'δρις, ἴσχυρος. λέγεται δ' τ' μόρμηκα ὡς ἀσθενέστατα καὶ ἀθυμα καὶ ἀνάσχυντα μέρος. ἢ ἰδρὶς ἀυτὸν λέγει, ὡς πολέμαρχον, Ἑ κρατερὸν, ὡς τῦ ἰδίου. 171. β.
ἑδρὰ, ἐμπαλῶν 132. β.
ἑδρῶσι, πεδοδόμοις. 190. α.
ἑδρῶ. πίπτει, ἐμβάλλει. ὅλην δυσωτέαν. 135 β.
ἕδω, ἀντὶ τῦ ἔπιμψα, ἐπὶ μὲ τῦ σχέτλιε σώσαι, δὰ ι καὶ η χαραδίλιον· ἐπὶ δ' δωτέρυ Ἑ τρίτυ σώσαι, δὰ ι Ἑ δ. φθόγγυ. 278. β.
ἑθύνει, ἤγουν ὀρθοῖ. 10. α.
ἑθὺς. ὄνομα λαμβάνει) ἀντὶ ἐπιρρήματ☉. 196. α.
Ἕκταρ ἐυθίως, ἀπὸ τῦ σύνεγγυς, ὡς ἀπὸ δ' ἐυθῦ καὶ ἔπειτα, ἐκλιπῶς, πυχίως, ἢ ἀντὶ τῦ ἐγγὺς, ἀπὸ τῦ περιπορθέω, ἐυθὺς ὁ ἀφικνούμενος ἐγγὺς γίνεται) χρῶνται δ' οἱ Τρωικοὶ πάντα τὰ λεγ. 190. β.
ἔρυσσε. ὅτι ἐρύθρ☉ ῥά. 28. β.
ἕξ καὶ ἓν ὅλη Ἀλφίσιον. ζήτει ἐν τῷ ἓν.
ἕξ, ἀπὸ τῦ ἕπω, τῦ ἵστημι. καὶ τῦ πληκτικῦ ἔκομεν, ὁ κατὰ συγκοπὴν ἐκὼν, ἐκὰς, ἔκον. Ἑ καὶ συγκοπὴν ἐκὼς, Ἑ ἐκόντος Αἰολικῶς τῦ ἑκὼν. 191. α.
ἕξ, πολλοὶ ἀκατάλη. 191. α.
ἕοντα παρ' Ὁμήρῳ ἀντὶ τῦ ἐόντα, ὡς βάζοντα παρ' Ἡσιόδῳ. 54. α.
ἑσπερόμισαφινὴ, ἀπὸ ἑσπέρας, καὶ ἵππα ἀναπλῆς μέχρι Πλειάδων ἀναπλῆς ἡμέρας πέ, ἤγουν ἀπὸ Κελῦ μέχρις ὀγδόης μέχρι Καρκίνυ μέσης ὀγδόης. 114. β.
ἑσπερόμια φλοισσομένη ἀπὸ Ἀρκτύρυ ἐπιφανείας, καὶ Ἀετῦ πρὸς ἀνατολὰς πλειάδων Ἑ Ἡνιόχυ δύσιν, ἡμέρας ιε. 114. β.
ἕσσα. ὅλη τὸ ἴσσα ἀντὶ τῦ ὁμοίως οἱ παλαιοὶ ἔλεγον. 82. α.
ἔσσα. ὅλη τὸ ἴσσα ἐπὶ τῦ ποσῦ, Ἑ τῦ ὁμοίως ἐπὶ τῦ ποιῦ καὶ Πυθαγόρου, Ἀρχύτα τε καὶ Ἀριστοτέλους. 82. β.
ἑσπέρας, ὅτας ἐλέγοντο ἀνατολαὶ καὶ δυσμαί. 183. α.
ἑσπόμην μόνος. ζήτει ἐν τῷ, Μόνος δ' ἑσπόμην.
ἑσταδὸς, καὶ ἑστηὼς, τὸ ξύλον τὸ δῆσον μέχρι τῦ ζυγῦ ἐπικαμπὲς τῆς ὤμυς τ' βοῶν, καὶ ζυγόδεσμ☉ αὐτός. 102. β.
ἑστηὼς καὶ ἕστηκα, ὁ ῥομβ. 105. β.
ἑστηὼς, παρ' ὁσίοις καὶ τὸ μὴ τῶν ἐχιτλίων ξύλον. 102.
ἔτυ, ἀντὶ τῦ ἐλεύσομ). 52. α.
ἔυνις, ἡ ἀδελφὴ τῦ ἄρματ☉, ἤγουν ὁ γύη☉. 214. α.
ἕφαμαι, ἀναφῶ. ἔφαμαι. 148. β.
ἔφι καθέζεται, κυρίως Ἑ ὁ τῦ ἱππέως αὐτῦ σφιγκτὴρ☉, ἀλλ' ὅτι αὐτομάτως λαθηνιόν☉. 121. α.
ἔψ' σπόλης ἐστὶ πεφῶν, ἐξ ἀμαλῶν. 105. α.
ἔωνις. Σημείωσαι ὅτι ὀλίγοις ψιλοπαῖ. ἐστι σῦς λέγει αὐτὸ τῦ αὐλῆς. 149 α.

K.

Καβαλάρεια, οἱ ἱππεῖς. 233. α. Καθεδύναμαι δ' ἵρδην, καὶ τὸ δυνατὸν σοι ἵρδε, ἤγουν δύσο. 82. β.
Καλαμεῦς καὶ ἀγρεῦς διαφέρει ζήτει ἐν τῷ ἀγρεύς. β.
Καλὸν ὑπόλιθον, χῶμα. 71. α.
Καλὸν. ὅλη ἄπαν τὸ καλὸν ἀκίνητον ἐν τῷ τὸν Πλάτωνα. 12. β.
Κακότης, ἡ κάκωσις, καὶ ἡ κακία. 63. β.
Κακόχαρτ☉, χαιρέκακ☉, ἀντὶ κακοῖς χαίρων. 52. α.
Καλιὰ, συρίγξ ἡ νοσσιά. ταὐτὸ ἡ οἰκία. 73. α. καὶ 74. α.
Καλιὰν, συρίγγα τὴν ἐν πάλῳ ἄπω ἔλεγον. μάπω γὰρ ἐυρεθέντων λίθων εἰς ἐργασίαν τάττοις τὰς οἰκίας ἐφιγάζοντα. 97. β.
Καλλίρροον ; μὴ πάλλων ῥέον. 158 α.
Καλυψὼ, ἀποκρυφὴ. 269. α.
Κάλως. ὁ κάλως τὸ σχοινίον. τὸ πάλον ἢ τὸ ξύλον. 105. β.
Κάμαξι. κάμακας ὑλικῶς μὲ ῥάβδῳ, ἢ κάλαμοι τὰς ἀμπέλους περιφερούσας. ἀρεσκοικῶς ἢ σημαίνῃ τὸ ὄρυγμα, ἵνας πασσάλους τὰς σχέτλιε τῷ τ' πολεμίων ἐρεῖν. 213. β.
Καμπύλα πάλα, λελοξωμένα ξύλα. 105. β.
Κάρη, ἡ κεφαλή. 120. α.
Καρχαροδόντα, ὀξεῖς ἔχοντας τοὺς ὀδόντας. 132. β.
Καρχαροδόντα / ὀξυόδοντα, ἀκμαιόν. 136. β.
Καρχηδονίων καὶ Βυζαντίων ναυμαχία. 81. α & 83. β.
Κασίγνητο γνησίου, ἀδελφὸν τῦ γνησίου. 292. α.
Κασσιτέρεια πανίφυκα, ὁ τὸ, πανίφυκα κασσιτέρεια.
Κατωβόλια, ὅταν καιρὸς δίδοντες δικασταῖς λίθοις, συμποσιάζουσιν. 154. β.
Κατωδίδη, κάθυγρα ποιῶ τὰ ἱμάτια. 121. β.
Κατὰ δὴ ἡμέτερα πεζέλκει. 70. α
Κατωπόθεν, ἀπὸ τοῦ βίου, τοῦ σχήματος καὶ μὴ τῦς ὧν ἀφθίτους εἶδος. καὶ μεταθέσει εἰσὶν ὁ μέλλων εἶσι, ὁ περιφερειμόν☉ ἤτοι, ὁ μέσ☉ ἤτοι, καὶ Ἀττικῶς εἰσανέβη, εἰσέβησαν εἰσήβη. 219. β.
Κατωμάζει. κορύπτει, ἰσοπέδους ποιῶ, ἀποκρύπτει, κατωβάλλει. 78. β.
Καυάξαις, καταξαις, συντρίψαις, Αἰολικῶς. 147. α.

κι. ὅτι τὸ ἄστυ [illegible] κατὰ πῦρ Α'ττικοῖς [illegible], παρ' [illegible] σι δ' ἔ. 75. β.
κίατο, ἀντὶ τοῦ ἐκινεῖτο, Ι'ωνικόν. 208. α.
κιννιμένος, κινναμώμος, κόνεως πλήρης. 115. α.
κινναμώμος, κονιορτοῦ πληρούμενος. 115. α.
Κίκρωψ. ὅτι [illegible] ὁ Κέκρωψ τὸ Α'ργος ἐν Αὐλίῳ καὶ Σικελίαν πέμψας [illegible] συναγωγὴν τοῦ σίτου [illegible]ζοντας. 18. β.
κίλαδος, κορμὸς ὁ ἐν [illegible] θόρυβος. 303. β.
κιρκηίς, ἡ σοφία. 268. β.
κισσαῖοι, οἱ κισσοφόροι, οἱ κίσσον ἔχοντες. 120. α.
κῆλα, τὰ βέλη. 195. α.
κημὸς, ἀπὸ τοῦ κάμνειν. 219. β.
κῆρ, ἀπὸ τοῦ χέω τὸ σπείρω, χὴρ καὶ κήρ. 201. β.
κῆρ, ἡ ψυχή. [illegible] 201. β.
κηροτρόφιον ἀνθρώπων, τὸν τῷ θανάτῳ τρεφόμενον, τουτέστι τὸ θνητόν. 99. β.
κηφὴν, ζωύφιον ἐμφερὲς μελίσσῃ, ἀργὸν, καὶ ἄκεντρον. 75. β.
κίβωσις, κιβωτὸς, ἡ σπεῖρα. 207. β.
κίονες. ὅτι αἱ κίονες ἃς ὁ ἄξων Α'τλας κατέχει ὁ Βόρειος πόλος ἐστὶ, καὶ ὁ νότιος. 92. β.
κὶς, μικρὸν ζωύφιον διεσθίον τὰ ξύλα. 103. α.
κλαυτὸς, ὁ ἔνδοξος. κλυτὸν, ὁ ἐξάκουστον. 31. α.
κλειτὸς. ὅτι κλειτὸς πάντως καὶ κλυτός ἐστι, οὐ τοὐναντίον. 31. α.
κλείω, ἀπὸ τοῦ κλέος. 5. β.
κλείω, τὸ ἀσφαλίζω παρὰ τοῖς κοινοῖς. 5. β.
κλείω, τὸ δοξάζω παρὰ τοῖς ποιηταῖς. 5. β.
κλέψας πῦρ καὶ ἱμάτιον [illegible] ἐρασθεὶς, [illegible]. 23. α.
κλίματα τοῦ κόσμου τέσσαρα, Εὐρώπη, Α'σία, Λιβύη, Μέση. 269. α.
κλῦθι, κατὰ [illegible]ασμὸν ἀντὶ τοῦ κλύε. 121. α.
Κλυμένη. Προμηθέως μήτηρ [illegible] ἡ ἐξάκουστος [illegible]. 265. α.
κλύω, ποιητικὸς, ἀντὶ τοῦ ἀκούω. [illegible]
κνίφας, τὸ [illegible]. 118. α.
κνεφαῖος, [illegible] Αἰγυπτίαν ἀκίνητοις κατὰ τὸ Α'μυγδάλην, [illegible]
κνεφαῖοις, [illegible] Δίδυμοι. ζητεῖ ἐν τῷ Κόνναρος.
κόθουρος, ὁ κηφὴν, ὡς κόθουρος [illegible], καὶ τὸ κέντρον [illegible]μένον ἔχων, ἢ κόθουρος, ἀρτὸς τοῦ ἐργάτη, [illegible] κόθουρος [illegible] τρον ἢ κόθουρος [illegible] τουτέστι παραλαμβάνοντες [illegible] αὐτοὶ [illegible] ἵνα [illegible] ἐσθίωσι [illegible] ἢ κόθουροι, [illegible] ἔχουσι. 74. β. καὶ 75. β.
κοθυγλῶττα, [illegible] τέχνασι αἱ ἄλλαι [illegible]. 10. β.
[illegible] δύο. 10. β.
κοῖος, [illegible] τὴν [illegible] τῆς, κοῖος ὁ ἡ διάκρισις. 247. α.
κοῖος, τὸ ἀρχαῖον, ἢ κοῖος ὁ [illegible]. 269. β.
κολοσυρτὸς, ὅτι ὅπου λέγεται ἀπὸ τοῦ τὰ κάλα σύρειν. 300. α.
κομβία, ἤγουν κομβία, αἱ [illegible] ἰδιωτικῶς. 206. β.
κομῶν [illegible] 131. β.
κονίοντες. ἤγουν τρέχοντες. 216. β.
κόνιος τι καὶ ἀργαλέον κολοσυρτὸν, [illegible] φευγόντων [illegible] κόνιν. 300. α.
κόνις, καὶ [illegible] διαφέρει κόνις κολοσυρτοῦ. κολοσυρτὸς γὰρ ὁ τῶν φορυγάνων συγκεχυμένος θόρυβος [illegible] ἡ λεπτοτάτη ψάμμος. 300. α.
Κόνων. ὅτι ὁ Κόνων ἐπὶ Πτολεμαίου τὸ Βερενίκης πλόκαμον κατηστέρισε. 92. β.
κορῶν, τοῖς πλακοῦσι κοσμοῦντες [illegible]. 28. β.
κορέω, τὸ καλλωπίζειν. 28. β.
κόρη, ἤγουν ἡ Περσεφόνη, ὁ [illegible] ζων σῖτος καὶ κατά τι, διεξοδικὴ ἐξήγησις. 18. β.
κορόν, τὸ [illegible]. 39. α.
κορυνήεσσα, [illegible] τὸ κορύνη, [illegible], καὶ [illegible], ἤγουν μέλανα. [illegible] γάρ. [illegible]
κορύσσων ὁπλίζεται. 204. α.
[illegible] 204. α.
κόσυφοι, καὶ Δίδυμοι, ὅτι αὐτοὶ [illegible] ἔχουσιν ἐν τῇ ἱερᾷ. 74. β.
κουροτρόφας, [illegible] κουροτρόφος [illegible] ὁ [illegible]ρος. 68. β.
κράδας, τὰς νέας συκῆς βλαστὰς, ἀπὸ τοῦ [illegible]. 246. β.
κράδη, κατ' ἀντίφρασιν τὰ [illegible] 147. β.
κραίνειν δίχως τελεσφόρους, ἀντὶ [illegible] 120. β.
κραταιὸς, ὁ ἰσχυρὸς εἰς ἐξουσίαν, ἤγουν ὁ βασιλεὺς, καὶ γίνεται ἀπὸ τοῦ κράτος, ἡ κεφαλή. 194. α.
κρείττων ὑμῶν, ὁ δαίμων ὑμῶν. 27. β.
κρῆθεν. ἀπὸ τοῦ κρὰς [illegible] κρᾶθεν, καὶ [illegible]. 187. β.
κριὸ, ὅτι κριὸς γῆς καὶ οὐρανοῦ [illegible]. 269. α.
κρῖνα, ἀντὶ τοῦ κρίνειν κατὰ μεταπλασμόν. 120. β.
κρινία [illegible], καὶ ὅτι τὰς ἐπὶ τοῦ [illegible] ὁ Πλάτων [illegible]βάλλει φησὶ τὸ γῆρας. 39. α.
κρίνων [illegible] τοῦ [illegible] καὶ θολοῦν τὸν νοῦν. 31. β.
κρόνος, ἡ ἄνοια. 40. α.
κρόνος, καὶ ὅτι εἴρηται ἀπὸ τοῦ κρ[illegible], καὶ κινεῖν ἕκαστα τῶν [illegible]. 279. β.
κρόνος. ὅτι κρόνος τῆς [illegible] ζωῆς. 39. α.
κρόνος. ὅτι ὁ Κρόνος [illegible] [illegible] εὐφροσύνην. 104. β.
κρόνος. ὅτι τὸν Κρόνον μελαίνας ἔχειν [illegible] φησιν [illegible]. 39. α.
κρόταφοι, ὡς κροτάφοι τινές. [illegible] κροτάφους [illegible]. 53. β.
κρύος [illegible]. 121. α.
κρύος ἄγριον, τὸ συνήθως ἐν τῇ [illegible]. 121. α.
[illegible] Αἰθίοπες [illegible]. 20. β.
κρύψις [illegible] ὅτι [illegible] [illegible] τὸ [illegible] φωτὸς [illegible], καὶ αὐ[illegible]

κότα

κόνα φέρει δ' νῦ δ' πχνικῦ, καθ' ὃν οἱ ἄνθρωποι ζῶσι σχεδὸν τὸν νοτερῶς. 24. α.

κοδείμιος, ἀπὸ δ' κύφι ὄισμαπα, ἐ ἀνάτυς. 201. β.

κυδὸς καὶ κυδή, ὅπ γίνε ἀπὸ δ' κδ' ὁ, ὡς ἐχθρὸς ἀπὸ δ' ἔχθ ὁ. 67. α.

κύδηρα, πόλις Κύπρου. 249. α

κύκλωπες, ἐ ὅπ τὺς Κύκλωπας Ε'ὐριπίδ ὀναμάζ ἀ νομίζει ἀπὸ Κύκλαπ ὁ ἡ ἀρχῆ, ὃν ἀπὸ τ παρ' Ο'μήρ Κυκλώπων. 247. α.

κυκλάπων ἡγμονία. οἱ πλὴ Μυκήνλω πχίσαντες, οἱ περὶ τὸν Πολύφημον, καὶ αὐτὶ οἰκέι. 247. β.

κύμλω, πλὴ νῦν Φελικώπδα καλεμένλω. 143. β.

κύμη. ὅπ ἡ Κύμη νῦν Φορανὶς καλεῖ. 2. α.

κύμη. ὅπ καὶ Κύμη τῆς Ι'ταλίας. ὅθεν ἦν Α'ίόλ καὶ ἡ Σίβυλλα. 2. α.

κύμη. ὅλι περὶ πλὴ Μιτυλήνλω ἐστί. 2. α.

κυμοδόκη, ἡ Νυμφὶς, διὰ τὸ σχεδὸν καὶ δεχέσθ τ κυμάτων. 252. β.

κύνιον νέον, τ κυνὸς ἀναίδειαν ἔχοντα. 28. β.

κῦρος. ὅπ ἡμέτερον ἐλέγετο ὡς ὑπ μητρὸς Μηδ ὁ, καὶ πατέρ δ' Πέρσης. 22. β.

κῶας. ὅλι κῶας καὶ ὕδας καὶ τὰ ὅμοια τὰ ἐπὶ ζῴς Α'ιολικῶς μετατιθέασι πρὸς ἄ. 31. α.

κωκυτὸς, ἐ Α'χέρων, καὶ Πυριφλεγέθων ποταμοὶ ὑπ Α'ιδ, παρόσον κωκύουσι καὶ θρηνοῦσι τὺς τιθνεῶτας οἱ τύτοις προσήκοντες καὶ ἄχη ρέουσι, καὶ περὶ τῷ τ λύπης φλεγέθειν. 265. α.

κώμη, ἀφ' ἡ πόλις, ἀλλ' ἡ μείζων ἀρχοικία, ἤγουν τὸ μέγιστον χωρίον. 143. β.

κωμικῶν ποιητῶν γνωρίσματα. καὶ ὅπ παῦρα, γίλως μὴ χορδευτὸν καὶ σφόδρα. 2. α.

κωνωπίδες. καὶ ὅπ λοιὶ κωνωπίδες ἡ γῆ· ὑπὸ τῷ τυμπανωπίδες.

κωτίλλουσι, ἡδέα λέγουσι· ὅθεν κωτίλη χλιδὼν ἡ λάλ ὁ, παρ' Α'νακρέοντι. 86. β.

Λ.

Λ. ὅπ ἡ λάμμιμεῖ τὸ ἀλήθειαν· καὶ γὰρ τοῦτο ἡ σπλάγχνη τῷ ἡλίῳ συμπέρχε. 168. α

Λαῖτμα, ἡ θάλασσα, καὶ τὸ ἁλμυρὸν ὕδωρ. 50. β.

Λακέρυζα κεφάλη, ὁ χόμών. 160. α

Λακωνίδεια, ἡ τ ἀκροτηρίων σὺ πολῶ μνήμη. 252. β.

Λακωνικ, ἀπὸ δ' λακὸς, καὶ δ' σίσω, τὸ ἁρμῶ. 187. β.

Λατίνοι, ὅπ οἱ Λαζίνοι οἰκοῦσι τὸν Τυρρηνίαν χώραν, ἔνθα ἄμφ ἡ Κίρκη. λέγε γὰρ αὐτὰς ἐκεῖσι νῆσοι Η'λεκτρίδες. 310. β.

Λφαγόρη, τὸ ἀκόλυτον τῆς ὁμιλίας. 252. β.

Λίρνη, λίμνη σὺ Α'ργλ. 257. β.

Λίχαι, ὅπ σὺ Α'θήναις ἐξήκοντα, καὶ τριακόσιαι. 116. α.

Λίχαι, ὅπ σὺ ταῖς λίχαις οἱ πέντε σκαθίζοντό τι, οὐκ ἂν ἐκαθέζοντο. 116. α.

Λίχη, ἀνλῆς ὄνομα σὺ ἡ πῦρίτις, καὶ τ Νεοπτόλεμον. 116. α.

Λίχη. ἀνλῶς ἡ φλυαρία. 116. β.

Λίχη, ὅπ θέσμια παρ' Α'θηναίοις περὶ λιχῶν. 116. α.

Λίχη, τόπος τὶς δημόσ, ἀνήρ ὁ τοῖς βλασφήμοις θανατᾶσθαι. 116. α.

λοξαλίσιοι, τοῖς καπηλῖς· ἀπὸ δ' λυχνὸς γίνε τὸ λοξάλιον τὸ ἂν λυχνὸν ἀπὸ δ' λίνου ὑφαν. 120. α,

λπίδα, πλὴ τ πεζαπόδων κτῆσιν. λπία γὰρ τὰ πεζάπεδα, ἀπὸ τοῦ τὰ λπία καταπίπτειν. 270. β

λωταῶνα, τ χοιάκα, Γ'αναίριον. 225. α.

λωταιῶν, διὰ τὰ λπάσια, τυτέστιν ἔρια. 122. α.

λωταιῶν, ὁ μὴν. ὕστον ἂν σελήνη ἐστὶ δὴ τῷ Διονύσῳ τῷ τ λωταῶν ἑορτὴν ἑορτὴν τύτῳ τῷ μηνὶ, ἣν ἀμβροσίαν καλῶν. 119. α.

λωταιῶνι. τῷ μηνὶ, ἐν τῷ Διονύσῳ ἡ ἑορτὴ ἡ Α'μβροσία λεγομένη ἐτελέσθη. 122. β.

λῆξις. ὅπ τρεῖς τάξεις, βί ὁ, θάνα ὁ, λῆξις. 39. β.

λῆξις, τὸ μὴ τ θάνατον. 39. β.

λητὼ, ἡ λήθη, καὶ ἡ νύξ. 269. β.

λιμὸς, ὅπ ἡλοκαῖς λέγε πεζὸς Δημοσθένη. 74. α.

Λῖν ὁ. ὅπ Α'πόλλων ὁ Ο'υρανίας, ἢ Πιέρε γεγένηται. 7 α.

λῖν ὁ. ὅπ Ο'υρανίας παῖς ὁ Λῖν ὁ, ὡς τὰ περὶ ἐγερσῖν ἐ κόσμ συνταξόμεθ ὁ. 8. α.

λίπ' ἐλαίῳ, λίπει ἐλαίῳ. 126, α

λίσφει, ἀντὶ δ' λίσπει Α'τπικῶς. 49. α.

λίχνος. ὅπ δ' λίχνε τὸ μὴ ἐπὶ σφοδρικὸν, τὸ ἂν σώφρονα. 30. β

λυκιακὸς. ὁ Σύρος ῥήτωρ. καὶ ὅπ λιθικό ὁ π καὶ ἡμίθλ ὁ. 2. β.

λυκῦργ ὁ, σὺ τῷ Νομᾶς.

λοχεῖο, Α'ριστόνικ ὁ λοχεῖόφησιν, ὡς θυγατρὸς λοχεῖος γὰρ λέγε βεβίασαι δ' τὸ λοχεῖος. 248. β

λυχνὰ, τὰ χαλκᾶ παρὰ τὸ λίαν ὑχνὰ εἶναι. 54. β.

λυκίδης. ὅπ λυκίδης ὁ Α'ργεῖ ὁ, ἀνηλῶν θίλων Περσικῶν πὺς Θετταλὸν, φῦμα ἔχοντα, πάσας τῷ ξίφει παρὰ τὸ φῦμα, ἰάσατο. 71. β.

λυρικῶν ποιητῶν γνωρίσματα, ἐ ὅπ παῦρα, ἢ τὸ πρὸς λύραν ἁρμόττον ἄδειαν μίλη. 1. β.

λώϊον ἦμαρ, ἀντὶ δ' ἀγαθὴ ἡμέρα. 177. α.

λώϊον, καλόν. 164 α.

Μ.

Μᾶζα ἀμολγαία, ἄρτ ὁ γάλακτι ἐζυμωμένη ὁ, ἢ τυρός. 132. α.

Μᾶζα ἀμολγαία, ἄρτος χονδρός, ἀμολγῆ ἐ ποιμένι ἁρμόδ ὁ, ἢ γάλακτι πεφυρμένος. 135. β

Μᾶζα ἀμολγαία, ἡ πυκνὴ, ὡς καὶ νυκτὸς ἀμολγὸν ὁ Ο'μηρος εἶπεν, τ σὺν πυκνὸν, διὰ σκότος, ἢ τὸν μεμιγμένον σὺ τῷ ἀμολγῆ. καὶ λῦσι δ' ὕπνος τὸ ἀχθόμενος ὁ τὸ γάλα ἀμέλγων. 133. β

Μᾶζα, τὸ ἀπαλὸν, παρὰ τὸ μὴ ἄζα τις εἶναι. 135. β.

Μακάρων, πάντων τ πλουσίων. 124. β.

Μακάρων, τ μυρίων, τ ἀπὸ οἰκείων κόπων ἐυπόρων. 121. β

Μακίλη, τὸ παρὰ τοῖς κηπουροῖς Τζαπίον. 110. α.

Μαλάκια, χόνδρος τ ἀλόγων ζώων ὄν. 122. β.

Μαλακόστρακα. ζητεῖ σὺ τῷ, ἀλόγων ζώων.

Μαπείην, δύπρ@ ἄορίστος τῦ μάρπω. 206. β.

μάχημι, τὸ μάχομαι, ἀπὸ δ' μὴ στρηλικῦ μοχέω, καὶ δ' ἀρτῦ τὸ διαμάσσω· ὃ τοῖς διαμαχαῖς δ' οἱ παλαιοὶ ἄρναι ἔθυον 208. α.

Μαψαῦχι, κοσαὶ καὶ μάταιαι πομαί 300. α.

Μεγάλω, ὅπωτλῶ εἰκάδα εἶπεν, ὅπτὸ δίμοιρον τῆ μηνός, ἤγουν αἱ εἰκάδες, ἄχρι ζώτης παρέξδαμον. 170. α.

μεγάλ@, ἰυθῆα. 41. α.

μέγαρον, κυρίως ὁ πλέσι@ οἶκ@. νῦν δ' πᾶσα οἰκία κωπαχρηστικῶς. 89. α.

μεγήρα@, μεγάλα, ἱπέρογκα, ἰωνικῶς. 250. β.

μέζια, ὡς μήδια. 122. β.

μείονα, ἐλάττο@α 146. α.

μεὶς, ὁ μὴν Αἰολικῶς 127 α.

μειλάκιος, καὶ ὅπ φησί πα σαπ@, ὁ πίμπτη σελίνη πε ἐπίορκον ὀμόσας, τοσαῦτός ἡμέρας πλοῦτᾷ. 180. β.

μειλίαι, δίνδρα. 41. β.

μειλίαι, Νύμφαι. 45. β.

μειλιᾶν. Δωρικῶς, ἀντὶ τῦ μειλᾶν παρ' Ἡσιόδῳ. 45. β.

μειλίας τὰς Νύμφας διὰ τὸ ἅμα τοῖς δίνδρεσι γίνεσθαι. 248. β.

μείλιοται. ὅπ ὅπω ἰσ' σύαν καλῶνται, διὰ τὸ σ μειλίαις ἰέναι. 64. β.

μειλίτη. Νηρηίδος ὄνομα, παρὰ τὸ ἡδύ. ἁδυ γάρ τι σπ τὸ τελεῖ· διὰ τῦτο τῦ πίρδος ἡδύτητα. 252 β

μείλ@ ἐπὶ μειόνων, μίζ@ ἐπὶ μειζόνων. 194 β.

μέλπος καὶ Σειρῆνες. ζήτ σ τῷ Σειρῆνες, καὶ Μίλπ@.

μέλπος ὅπ Τιρψιχόρης, ἢ Μελπομένης, ὃ Λίνε τῦ Ἀπόλλων@, ἢ κατά πνας Λάρε. 7. α.

μέμβλη), μέλει, σ φροντίσιν ἐσί. 236. β.

μέμυκε· ἀντὶ τῦ ἠχεῖ, ἢ ἀντὶ τῦ συμμέμυκε, ἤγ συμπίπτωκε, συγκέκλεισται. 119. α.

μέμυκεν, μυκᾶ), καὶ βοᾷ. 122. β

μεσαθῶ, ἡ παρεμφυή. 268. β.

μεσαίλιος ζήτ σ τῷ Περμησσεύς, ἢ Ἰαπετῦ παῖδες.

μεσαύλοι οἱ λῶνες, αἱ μέσαι ὁπαὶ τῦ ζυγῦ, καὶ σπωδιαπὶς τ ῥυμοῦ τῷ ζυγῷ. 112. α.

μεσάῦλε, τῦ λώρε, τῦ παρὰ τῷ ζυγῷ. 110. α.

μεσημοέρια, καὶ ὅλη τὰ πρὸς μεσημοέριον χοῖς εἰκῆα σ νομίζοντ. πῖς δ' ἤρωπ τὰ μὴ μεσημοέρια. 167. α.

μεσεράνημα. ὅταν σ σεσάκηται μείζως πρὸ ἡλίε ἀστὴρ ἀναλίλληκ. 138 α.

μέσαυλα, αἱ τῦ ζυγῦ γλυφαί. 111. α.

μεσαρεὶ, Αἰγυπτίων μήν. 125. β.

μεσλᾶ, ἀντὶ τῆς σ. 44. β.

μεταδύπαι, κοῖλοι, αἱ μεταξὺ τήτων πτυκτώγαι. ὑπ ἀγαθαὶ ὅτι καπαί. 180. α.

μεταδύποι, ἤγουν μεταξὺ πίπλων. δ ἐκπίσας γὰ λέγ δ τὸ πεσεῖν. 177. β

μεταδύποι. ἁδσεὸς ὅτι ἀγαθῦ ὅτι καπῦ δύναμιν ἔχουσαι. 177. β.

μετὰ νύμασιν, σὸ νύμασιν 146. α

μεταπλασμός. ὅλ λέγ δ ὅταν τίλ@ ἐνίμετός ἰν@, ἢ ῥήμαπ@ ἐφ' ἑτέρ τίλες τρακῇ, ἰκεῖον τῇ τρεπομένῃ. 11. α.

μετάφρενον, τὸ μ τὰς ωμοπλατικὰς φρίνας κατέχον σ τῇ ῥάχι μέρος. 206. β.

μέτρα φυλάσσειν, ἤγουν συμμετρίαν φύλαπε. 146. α.

μετρῶν, σταθμᾶν, ἀριθμῶν, διαφέρει. ὅτι τὸ μὲν ἀριθμεῖν ἐπὶ ψήφων λέγ δ. οἷον, ἓν, δύο, καὶ τὰ λοιπὰ τ ἀριθμῶν. τὸ δ' σταθμᾶν ἐπὶ ζυγῶν, ὡς τὸ εἰπεῖν, τυχὸν ἑσταθμήθη, καὶ ὅτι παλαιολιθίας ἐλαῖας· μετρεῖν δ λέγ δ τῷ μεδίμνῳ καὶ ἀχέτῃ ἢ ξυστέρνῃ, ἢ ὁλόσταν. 87. α

μέτρον λέγ δ τὸ μετρεῖν, καὶ τὸ μετρήμενον. 84. α.

μιχὶρ, Αἰγυπτίων μήν. 125. β.

μήδια, ἢ ἀπὸ τῦ μίζια ἢ πα ἕνεκα, τὰ μέσα ἔντα τ μηρῶν, ἢ ἀπὸ τῦ μήδω, τ βελεύομαι. 148. α

μήδια, τὰ αἰδοῖα. ὃ γὰ θέλει ἀλογίσας ἡμᾶς σωσιανῦ τῆς Ἀφροδισίας, ἀλλὰ μ λογισμῷ. ὀρθῶς ἂν τῷ τ Ἀφροδισίων σωσιᾶσα φιλομηδία φησί. 248. β.

μῆλα, ὅλη ἡ οὐσία, καὶ ὅτι διὰ μήλων ὁ Ἡσίοδ@ πᾶσαν δηλοῖ τὴν κτῆσιν. 46. β.

μῆλον, παρὰ τὸ μηλόω, καὶ ἡμεργῷ, καὶ χαίνειν εἶναι, ἢ παρὰ τὸ μέλω, τὸ φροντίζω· περὶ πολλᾶ γὰ ἡ χρῆσις τ θρεμμάτων τοῖς παλαιοῖς. 49. β.

μῆλον, τὸ πρόβατον, Αἰολικῶς. 49. β.

μῆνις τ Αἰγυπτίων. 125. β.

μῆνις τ Ἐλλήνων. 225. β.

μῆνις τ Ῥωμαίων. 125. β.

μηνὸς δ' ἱσταμένε, ἱσάμενοι μῆνα ἕως εἰκάδ@ ἔλιγον. 172. α.

μηνὸς πλήνῦ@. ὅπ ὁ πλησιαῖος μέχρι τ δ' ἡμέρας, καὶ ἡμισείας ἄξι). 171. β.

μηρία ὁσᾶ. ὅπ ταῦτα τοῖς θρυαμβίοις θεοῖς ἔθυον. 82. β.

μέρυμα, κυρίως τὸ ξαινόμενον ἔριον. 124. α.

μηρύσαο, ποιήσαο. 124. α.

μηρύσαο, ὕφανον. 120. β.

μηπίστα, πάθει Δρυόπων καὶ Αἰολέων ἡ πληθυντ ἀντὶ ἐνθείας. 191. β.

μῆπι, ὅπ ὁ παρ' Ἡσιόδῳ λέγ@ τῷ βυλλῷ σωσαγρεύσ. διὰ δ' τ λόγον τ σ ἡμῖν, καὶ τῷ σπ δ' ἐν ἐκλαμψιν. 299. β.

μηπόσοτε Ζῆνα, τ ἀιδίως λέγ, διὰ τοὺς μίσους τούτους μῆνας. 279. β.

μεῖσον. μείων ὁ πίων· μίζω, ἐάσεισος ἔμιξα. ὁ δ' ὀπίσω ἔμισγον, ὁ παθητικὸς ἐμίγην, ἡ μιγὴς ὁ μιγείς, ἡ μιγῆσα. 192. β.

μινυὸς, ὁ μικρός. 98. β.

μινυὸς, ὁ μικρὸς, ὅτι μινύθουσιν, ἀντὶ δ σμικρύνουσιν). 70. α.

μινύθει, σμικρύνεται, ἐλαπτῶται. 98. β.

μινύθω, τὸ ἐλαπτῶμαι, ἀπὸ δ' μινυός· μινυὸς δ' Αἰτωλικῶς ἐμπροχαφεῖ). 82. α.

μνασεύς, ὁ Ἡσιόδ@ καὶ τῶν ἄλλων δ' ὁ Στησίχορ@. 66. β.

μνημοσύνη. ὅπ τ Μουσῶν μήτηρ. 6. α.

μοῖρα, καὶ ὅπ ἡ μοῖρα ὑλικὴ ὕσπ ἀναλογεῖ τῇ ἡμετέρᾳ ψυχῇ. 186. β.

μόνον, ἀντὶ δ' ἐν, ποιητικῶς. 32. α

μόνον ὅπ ὁπωσοῦν ἐπιτηδειόν, καὶ τὸ ἰδιάζον τῦ ἐπιτήδειον ἔχον, σ τῷ, Ὃ ὑπ ἄρα μῦνον ἦλθ. 11. β.

μορφνεῖο, μέλαν@. 199. β.

μορφνὸς, ὁ αὐτός. 198 β.

μόχ@ μονόπορος, ὁ μὴ παρ' Ὀρφεῖ

Ὀ'ρφῆ. 182. β.
μέχος ἀμφὶ παρ' Ὀ'ρφῆ καλεῖ) ὡς ἀρχῶτιν ἔχων τῆ νίκα τὸν ἔπφυσιν. μετέκτισις ἢ διὰ τὸ μεταδικὸν αὐτῷ. 182. β.
μητροκτόνος παῖς, παῖς ὁν μᾶς γαστρός. 89. α.
μῆτις, ἡ διὰ παιδύσεως γνῶσις. 7. β.
μοῦσαι αἱ σοφίαι, ὅτι ὕμνουν, Κλειὼ ἱστορίαν, Θάλεια φυτουργίαν, Εὐτέρπη αὐλοὺς, Μελπομένη ᾠδὴν, Τερψιχόρη χορείαν, Ἐρατὼ γαμικὰ ᾄσματα, Πολύμνια γεωργίαν, Οὐρανία ἀστρολογίαν, Καλλιόπη ποίησιν. 7. α.
μοῦσαι αἱ ἑπτὰ· ὅτι τὸν ἑπτάχορδον λύρον ὕμνουν, καὶ τοὺς ἑπτὰ ζώνας, καὶ τοὺς ἑπτὰ πλανήτας, καὶ τὰ ἑπτὰ φωνήεντα, ἃ ἔστι τοιαῦτα. 7. α.
μοῦσαι, αἱ λογικαὶ τέχναι. 5. α.
μοῦσαι. αἱ Μοῦσαι ὅτι ἀπὸ Πιερίας εἰσὶ τοῖς Ἔργοις καλοῦσι· ὁ δὲ τὴν Θεογονίαν ἀπὸ Ἑλικῶνος. 8. β.
μοῦσαι αἱ τέσσαρες. ὅτι αἱ τέσσαρες μοῦσαι τὰς τέσσαρας διαλέκτους ὕμνουν· Ἰάδα, Ἀθηνάδα, Δωρίδα, Αἰολίδα, καὶ πολλὰ τῶν ἀπὸ τὰ τέσσαρα. 7. α.
μοῦσαι, ἀπὸ μᾶζης, ἤγουν ζητεῖς 6. α. καὶ 6. β.
μοῦσαι. ὅτι αἱ τρεῖς ὕμνουν τὰς μουσικὰς τρεῖς τόνους· τὸν ὑποδιὰ, μέσον, καὶ ἰσχνὸν· τὰς τρεῖς σχεσωδίας· ὀξεῖαν, βαρεῖαν, περισπωμένην· τὰς τρεῖς χρόνους, συντεῖνε, παρεκλυόμενε, καὶ μίμνοντα· καὶ τρία σχόντα, σχῶν, διυπερθεν, τρίτον· καὶ τὰς τρεῖς ἀριθμούς· καὶ τὸ τρίγωνον τῶν ἀστέρων, καὶ πολλὰ τοιαῦτα, ὅσα ἀπὸ τὰ τρία ἀνάγει). 7. α.
μοῦσαι. ὅτι κατὰ ὕμνους πίνει, τῶν πίνει αἰωρήσεων ὀνόματα ἔχουσαι. 6. β.
μοῦσαι. ὅτι καὶ τὸ Ἄρεστον ἐν τῇ πέμπτῃ τῶν ἀρεστῶν, τίσασθαι, Διὸς, ἐν αἰθέρος, καὶ Πλειάδες νύμφαι. Ἀρχὴ, Μελίτη, Θελξινόη, καὶ Ἀοιδή. 6. β.
μοῦσαι. ὅτι καὶ τὸ Ἐπίχαρμον ἐν τῷ τῷ Ἥβης γάμῳ ἑπτὰ εἰσὶ θυγατέρες Πείρη καὶ Πιμπληΐδες Νύμφαι, ἐν ὅτι τὰ ὀνόματα αὐτῶν λέγει· Νικλῆν, Τριτάλλω, Ἀσωπῦν, Ἐπιπεδίλλω, Ἀχελωΐδα, Τιτόπλεν, καὶ Ῥοδίαν. 6. β.
μοῦσαι. ὅτι ὕτως ἐλέγοντο αὐλητρίδες πρὸς τῷ Διονύσῳ ἐπόμεναι. 7. α.
μοῦσαι. ὅτι πάντες ζητητικοὶ καὶ ζητητικαὶ λέγουσι). 7. α.
μοῦσαι. ὅτι παρὰ τῷ Ἡσιόδῳ ἐν Θεογονίᾳ οὐκ ἀλέγουσι) εἶναι· Κλειὼ, Θάλεια, Εὐτέρπη, Τερψιχόρη, Ἐρατὼ, Πολύμνια, Μελπομένη, Οὐρανία, Καλλιόπη. 6. β.
μυδοῦσι. ὅτι τὸ Μυσῶν ὄνομα τελχῶν· ποιητῶν· σχεσωμοποιῶν, ψυχικῶν, καὶ σοφιακῶν. 8. β.
μυῶσι. ὅτι τὸ Μυσῶν ὄνομα ψυχικῶν ἢ καθόλου γνῶσιν ποιητικὸν τεχνικῶν ἢ τῶν ἀστέρων. καὶ ἐν παντὸς πέσμα μυστικωτάτην καὶ εὐαρμόνιον κίνησιν. σχεσωμοποιῶν ἢ, ἐν ἐυρυτμὶ λιτῶν καὶ ἐυρυτίδες ὅτι ὕτω καλοῦσι). 9. α.
μυῶσι. ὅτι τρεῖς, καθ' Ὑμηλέα, τὸν Κορίνθιον, θυγατέρες Ἀπόλλωνος· Κηφισσὼ, Ἀκταίαν, Βαρυθοεῖς. 6. β.
μυσῶν παῖδες. ὅτι Μυσῶν παῖδές τινες διεξοδικὴ ἐξήγησις. 7. α.
μυσῶν τὸ σοφὸν ὅτι ἕτερα καθ' ἑαυτὰ ἀνόματα· Καλλιχόρη, Ἐλίκη, Εὐσίκη, Θελξινόη, Τερψιχόρη, Εὐτέρπη, Εὐκλεάδη, Δῖα, Ἐρόπη 7. α.
μύες. ὅτι ἐν τῷ Νεῖλῳ τὸ ἀναβάσεως ὑποχώρησιν ὁ τῇ Θηβαΐδι τῇ Λιγυπτίᾳ ἐγίνοντο. 21. α.
μυλιόωντες, λεπτὸν μέρος τὰς ὅλως αὐτῶν σιαγόνας δηλοῖ. 226. β.
μυλιόωντες, διεστραμμένοι, καὶ συγκεφθέντες ὑπὸ τῆς κρύος, ἢ τὰ χείλη κινοῦντες ὑπὸ τῆ ψυχρότητος. 223. β.
μυλιόωντες. ὅτι ὁ Ἰσοκράτης χρῆται, μυλικιόωντες. 123. β.
μυλιόωντες, τὰς ὀδόντας συγκρούοντες. 120. α.
μυρίας θαλάσσας. ὅτι παρὰ τῷ Ἡσιόδῳ δηλοῖ τὸ πάντα τῶν θαλασσῶν ἀριθμόν. 65. α.
μυριάδων ποιητῶν γνωρίσματα. ἐν ὅτι ταῦτα τὸ μυριοστρόφους ὑποθέσεις ἐφηγεῖται τῶν ὁπλοποιῶν. 1. β.

N.

Νάρθηξ. ὅτι ὁ νάρθηξ πυρὸς φυλακτικός. 24. α.
Νάσσατο, κατῴκησεν. 143. β.
Νέας, καὶ συχνὴν Ἰωνικήν. 70. α.
Νέσσος, νέω, πορεύω. 121. β.
Νεόσσομαι. ὅτι ἀπὸ τοῦ νέομαι. 62. α.
Νεμέθω, ὅτι ἀπὸ τοῦ νέμω. 51. β.
Νεφεληγερέτης Ζεύς. ζητεῖ ὁ τῷ Ζεὺς νεφεληγερέτης.
Νεφεληγερέτης, καὶ περικείμενον, ὁ ἀέρινος λέγει). 26. β.
Νήκεστοι, οἱ μὴ κέρατα ἔχοντες. 120. α.
Νηλειοποίνους, ἀνηλεῶς ὁ τῷ Ἀμαρτῆσαι, ἐ τὰς μιαιφονίας τῶν καπῶν ἔχει ἁμαρτίας. 249. β.
Νηὸς περὶ τὰ ἱστία τὰς χοίνικας, καὶ τὰ λοιπά. 143. α.
Νηρία, τῶν ῥιζῶν, καὶ τὸ καταφερὲς τῆς ὕλης λέγει. καὶ ὅτι ἀψευδὲς ἦτον λέγει, ὡς παλαιᾶς ὕσης τῆς ὕλης. ἐ ὅτι τοῖς παλαιοῖς ἀεὶ χρῆ τὸ ψεύδεσθαι. 250. α.
Νήϊος· ὕλη, ἡ ἀπὸ χρόνου ὕλη. 119. α.
Νικομήδης. ὁ ἰατροσόφιστης. 2. β.
Νιφάδες, χιόνες. 120. β.
Νιφετὸς, ἐστὶ μόνον ὁ σχῆματος, οὐχὶ ἐ ἐπὶ τὸ καταφερομένης χιόνος. 120. β.
Νίφα, νιφάδα. 120. β.
Νόσφιν ἄπορ. δὶς ταυτὸν λέγει), καὶ τὸ χῆμα τὸ μὴ ποιητικῶς ἐν παρεμπίπτει λεγόμενον, ῥητορικῶς ἢ περιεργαφή. 36. α.
Νόστι. ὅτι τὰς νόστους σωματικῶς Ἡσίοδος, καὶ πᾶς. 35. β.
Νότου, ὁ λιπαρὸς μόλις πίων. 300. α.
Νομᾶς. ὅτι ὁ Νομᾶς ὡς καὶ ὁ Λυκοῦργος, ἔταξαν ἀπὸ τοῦ ἐυπλεστάτου ζῆν. 80. α.
Νυχίη. ἤγουν νυκτερινὴ ἀντὶ τοῦ καὶ νύκτα ἐπιμαλικῶς. 219. β.

Ξ.

Ξάνθη, ἡ ἀνθηρότης. 268. β.

Ο.

Ο. ὅτι τὸ ὁ πρὸ Ε μὴ δασύνεται, Ο᾽μηρος, ὅμιλος, καὶ τὰ ὅμοια· πλὴν Ε ὁμιχῶ. καὶ ὁμίχλη, καὶ ὄμμα. 156. β.
Ο᾽γδόη, καὶ ὀπίλιμᾶτα ἀὸς Ποσειδῶνος ἕστι. 184. β.
Ο᾽γδόῳ, ὅτι τὸ ὀγδόῳ ἓξ σὺν ἑνὶ τῷ ἐτίμων, ἀὸς ἀυξηπκὰς Ε πλὴν αἰνῶν φωνές. 183. α.
Ο᾽ιδιπόδαο, Ε ὀιδίποδος. ἀπὸ Ο᾽ιδιπόδης Ε Οἰδιπόδω. 49. β
Ο᾽ίδιπος, Οἰδίπουν, καὶ Οἰδιπόδης, ἰνθεῖαι πτῆς. 49. β.
Οἰνάδαι, τὰς ἀμπέλους. 128. α.
Οἰνας ἐξεπαμείψω, ἀμπέλους κλαδεύσω. 130. β.
Ο᾽ινόη. ὅτι ἡ Ο᾽ινόη Διὸς Νεμείου ἱερὸν σκαλοῦσι. 3. β.
Οἰνοχόη, ὀβίκος, ἢ τὸ πτύελον. 160. β.
Οἶτος, ἀπὸ Ε οἶω, τὸ κομίζω, ἢ ἀπὸ Ε ἵημι τὸ πίμπω. 198. β.
Οἰωνοί, κυρίως οἱ γύπες, ἀὸς οἰωνοί, ἤτοι μόνοι δίκα σημασίας ἀὸ ὑπερίμια γλυκῶπες. 71. α.
Ο᾽κτάβλωμον, ὀκτὼ δάκτυλοι ἔχοντα· βλωμὸς γὸ τὸ δάκτυλος, ἢ τὸν ὅλον πηχάκλαστον ἄρτον, ἢ τὸ δι᾽ μόνον κλάσμα, ἀὸ τὸν ὅλον ἄρτον ἔχοντα δάκτυλος. λβ. 106. β.
Ο᾽κτὼ. ἀπὸ Ε δικτύ πς ἕκας. 232. α.
Ο᾽λβ. ζήτει ἐν τῷ Ἄφρο.
Ο᾽λμειὸς, ποταμὸς τῆς Ἐλικῶνι τῆ Βοιωτίας, ἀπὸ Ο᾽λμείου Ε Σισύφου παιδός. 234. β.
Ὄλμος, διὰ τὸ ὀλλύειν καὶ φθείρειν τὰ ἐμβαλλόμενα. 102. α.
Ὁλμὸς, μέρος ἀνθρωπίνου σώματος, ὃ καὶ θώρηξ καλεῖται· ἔστι δὲ τὸ ἀπὸ τραχήλου μέχρι αἰδοίων· νῦν δὲ ὅλμος ἡ ὀγδόη τοῦ ἡνίοχου καὶ ἔτερα τινὰ ὑπὸ γεωργῶν καταπίπτοντα. 105. α.
Ὁλμὸς, τὸ ὄγδοον. 100. α.
Ὁλυμπος, ὁ θεῶνος, καὶ ἡ Ε πάντος κάτω φωνὴ, περὶ τὸ ὀλολαμπὴς εἶναι. 4. β.
Ὄλυμπος. ψιλοῦται ἡ λέξις· ὅτι σωζομένη Αἰολικῶς, ὀλόλαμπος, καὶ ὄλυμπος. 54. β.
Ὄμηρος. ὅτι Εὐφορίων, Φωκίνος, ὕτω λεγόμενος. 3. α.
Ὄμηρος. ὅτι ὕτω καλεῖτο ὁ τὸν Εὐρυάλειον πείσας. 3. α.
Ὄμηρος. ὅτι παλαιότεροι Ησίοδος. 3. α.
Ὄμηρος. ὅτι πολλοὶ Ὄμηροι. 3. α
Ὄμηρος. ὅτι Ὄμηρος ὁ παλαιὸς βιβλίοις συνεχράψατο. 3. β
ὁμηρεύσας, ὁμηρεύσαντας. 235. β.
ὁμιχῆν, ὄρειν. 155. α.
Ὄμφιον καὶ ἔστιν ὅτε διαφέρει, καὶ πᾶς. ζήτει ἐν τῷ, ἔστιν. 82. β.
Ὄμφιον, ὅτι ἡ ἐπὶ γάμῳ λέγεται, ἢ ἐπὶ τῆς ἰδίας. 51. β.
Ὄνειδος, οἷον τὸ αἶσχος· παρὰ Ησιόδῳ δὲ τὸ αἶσχος, ἀπὸ τὸ αἰσχρὸν, ἤγουν τὸ μιτίχειν αἰσχρῶς. 73. β.
Ὄπιν, ἐπιστροφὴν. φρονιτίδα. 70 α
Ὄπιν κακὴν, τὴν ἐξ ἐπιστροφῆς γινομένην λύπην. 250. α.
ὀπιπτεύων, ὅτι παρὰ τοῖς κοινοῖς μὴ ὡρισμένως τὸ χρῆσθαι ἐστὶν, οἷον ὑποπτεύων. τοῖς ποιηταῖς δὲ καὶ χωρὶς ὡρισμένως. 15. β.
ὀπιπτεύω. ὅτι ὡρισμένως συλλαβῆς δίχρονος, ὡς τὸ ἐτύπτομεν, καὶ ἔπτην. 15. β.
Ὅπλα, πᾶσαν τὴν τῶν νεῶν διαρτίαν. 143. α.
Ὅρασις. ὅτι τὴν ὅρασιν καὶ τὴν ἀκοὴν μόνας τὰς αἰσθήσεις ὡς χαριεστάτας ἐπῆνεσαν οἱ ποιηταὶ ἀναφέρουσι. 11. β.
ἀρθρογόη, ἡ ὑπὸ τῶν ὄρθρων θρηνουμένη. 128. β.
ὀρεσίγονα, ἀπὸ Ε ὀρέσγονα, τοῦτο δὲ ἀπὸ Ε ὀρέσγω. 203. β.
Ὄρια, καὶ ὅτι τὰ ὅρια ἐρίδος παιδάφησιν ὁ Πλάτων. 178. α
ὀριθμοποιεῖσθαι. ὅτι τὴν ὀριθμοποιΐαν Ησίοδος πρὸς τοῖς ἡμέρησι ἐπάγεται. Ἀπολλώνιος δὲ ὁ Ῥόδιος ἀπόβλ. 170. β
Ὄρπηκα, τὸ βάκτρον. 111. α.
Ὄρρα, τὸ διηνεκέα. 211. α.
Ὀρφεύς. ὅτι ὁ Ὀρφεὺς περὶ τῶν ἡμερῶν λέγει, ἄλλως ἐπαινῶν, καὶ ἄλλως παρεμβύθιος. 177. β
Ὀρφεύς. ὅτι Καλλιόπης καὶ Οἰάγρου. 7. α.
Ὀρφεύς. ὅτι Καλλιόπης, ὡς καλλιλογίας ποιητικῆς ἐυρετὴς καὶ ὕμνων τῶν εἰς τοὺς θεούς. 8, α.
Ὅς. ὅτι ἀπλῶς ἅπαντα τὰ εἰς ος ἀπλᾶ, ὅσα ἀπὸ παθητικῶν παρωνυμίων γίνεται παραληγομένων συζυγιῶν, ὀξύνεται, ὡς, νεατὸς, ἐπαινετὸς, νοητὸς, ἀγαπητὸς, θνητὸς, ὁμητός. 95. α.
ὅς. ὅτι τὸ ος μικρὸν ἐν τῷ ἔπος. κοινὴ γὸ συλλαβή· ὡς γὸ λόγος μέρος λόγῳ. 109. α.
Ὅσπερος, ἤτοι ὁ Διόνυσος, ὅτι μετ᾽ Ἴσιδος τὸ ἰδίας γυναικὸς, τὸ καὶ Δήμητρος καλεμένης, καὶ τελεῖν πλείστης, μετ᾽ αὐλῶν καὶ μυστικῶν ὀργάνων τὴν μαρίσιον διδάσκων περιήρχετο. 18. β.
ὅσπερος, καὶ ὅτι καὶ Ἀριστόνοον τινα μῦθον ὀκτὼ καὶ ἕκοσιν ἔτη βασιλεῦσαι λέγει. 279. β.
ὅσσαι, πᾶσαι τὴν φωνὴν καθ᾽ Ησίοδον. 239. β.
ὅσσαι, τὴν θείαν φωνὴν, καὶ τὴν θείαν πληθύνα. 234. α.
ὀστεοκόλλημα. ζήτει ἐν τῷ, ἀλόγων ζώων.
ὅτι. τὸ ὅτι καὶ τὸ ἀπὸ ὑποτάσσεται παρ᾽ Αἰτωλοῖς. 104. α.
ὄτος, θέρος, ψόφος. 191. α
οὐκ ἐπαθώσω, ἤ χαμεύνῃ σὺ πῦθι. 97. α.
οὐρῆας, τὰς ἡμιόνους. 174. β.
ὀχὴ, ἡ τροφή. 111. β.
ὀψηρότης, ὁ ὀψὲ τῷ χρόνῳ ἀρόσας. 113. β.

Π.

Παγασαῖος Ἀπόλλων, ὁ ἐν Παγασαῖς ἱλιμώρθη. 194. β
Παιᾶνα, τὸν ἥλιον· διὰ τὸ παύειν λοιμόντα καὶ χιμῶνα, ἢ διὰ τὸ παιήονα εἶναι λίαν πρὸς κυβερνησίας· τὰς λοιπὰς δὲ τούτου δυνάμεις ἐν τῷ, ἕλιος.
Παλαιστὴ, μέτρον τὸ πεντάρων δακτύλων ὀρθῶς συντιθέντων. δώρῳ δὲ τούτων συνεχρῶντο, καὶ Ε ἀντίχρονον ἐμβεβήκασι. 202. α.
Παλαίφατος. ὅτι Ἀπόλλων ἐν τῇ Κύβελος ἐν Θαλείας. 7. α
Παλαίφατος. ὅτι Θαλείας παῖς ὁ Παλαίφατος λέγει, ὡς τὰ περὶ φυτῶν συγγραφάς. 8. α.
Παλαμᾶν, τὸ διὰ τῶν παλαμῶν γεωργίας ἐργάζεσθαι. 14. β.

Παλάσσω,

Παλάσσω, μολύνω. 156. α.
Παλλακὴν, δύλλω, ἐπαίρω. 256. α
Πάλλετο, τῷ κίνησιν. 269. α.
Παλλὰς, ἡ παλαμίνη ἢ ἰσχυρὴ Ἀθηνᾶ. ἢ ἡ ἐν τῷ ὄπλῳ τῆς Διὸς κεφαλῆς γλυφθεῖσα, πάλλουσι δὲ κινοῦσα τὰ ὅπλα. 32. β.
Παλλὰς. ὅτι ἔστιν λίγμα, ἡ Πάλλαντα, ἵνα τὸ Γιγάντων, ἀντὶ λῆς. 32. δ.
Πάμφαγος, ὁ τῷ λύχνῳ ἐυρετής. 102.
Παναίολον, ἤγουν ποικίλον. 200. α
Παυδιονὶς, ἡ τῷ Παυδίῳ θυγάτηρ, ἤτοι ἡ χελιδὼν, ἢ κῦ τί. 130. β.
Παυδώρα, ἢ ὅτι πάντων δῶρα ἔλαβεν, ἢ ὅτι δῶρον πάντων τῶν θεῶν. 30. β.
Παυδώρα, ἡ πάντα δωρουμένη τῷ βίῳ, συναγωγὴ τῶν τεχνῶν. 24. δ
Παυδώρα, ὁ τῶν πάντων τῶν θεῶν ἢ τῶν ψυχικῶν δυνάμεων καθ' Ἡσίοδον συλλεγομένη δύναμις. 25. β.
Παυδώρα. κῦ τί ἡ θεὸς λέγεται διξοδικῶς λόγ. 32. δ.
Παυέλπιδι, κατὰ τοῖς Ἐλληνικοῖς. 129. β.
Παυίφθα χαστιτέρια, τῷ διαλελυμένα καὶ ὑγρὰ τῷ φύσει, ἢ παυσπάλα. 205. δ.
παφάγειν, τὸ ἁπλῶς. 156. α.
παφάγη, τὸ ἐκ φῶς ἄγειν. 156. α
παφαιρέομαι ῥίζων, ἀντὶ τοῦ ἀναίρουσα πράττων. 78. α.
Παφακαλῶ, τὸ παρ' ἐμὲ ἔλαιον, ἢ παραλείπειν. 256. β.
Παφαμυθῶ, τὸ μισθῷ, καὶ διαγείρω. τὸ μὲν ἐπὶ ἀψύχων. τὸ δὲ διαγείρω ἐπὶ ἐμψύχων. 156. β
Παφαλογίζομαι λιτὴν, ἀντὶ τοῦ λαθὼν παρασύρω αὐτὸν, οἷς ψευδὴ λογισμόν. 156. α.
Παφακτῶ, παφακαλυθῶν σκοπῶ. 156. β.
Παφαπθίνειν ἢ παφαδάμνειν, τὸ συγκελύειν καὶ παρεκπάζειν. 156. δ.
Παφαφαίνω, τὸ ἀμυδρῶς δεικνύω. 156. δ.
Παφαφαίνω, τὸ φλησίον ἄγων φαίνω. 156. β.
Παφαψαύειν, τὸ μετρίως ψαύειν. 156. δ.
Πάφιξ. ἢ παφιξ διαφέρουσι. τὸ μὲν γὰρ πάφιξ σημαίνει τὸ ἐκτὸς, καὶ βαφύτης, καὶ συντάσσεται μὲ γενικῆς ἐστὶ δ' ἡ παφιξ ἐστὶ τὸ ἐντὸς μόνον σημαίνει, ἀλλὰ καὶ τὸ πλησίον, ὡς τὸ παφιξ ἄλα, ἤγουν φάτνης, πλησίον τῆς θαλάσσης, ἢ ὀξύνει), ἢ συντάσσεται μὲ αἰτιατικῆς. 218. α.
παφθενιὰν, παφθένον. 148. α.
παφιεῖσῶ, τὸ εἰς φάτνην ἄγων ἐσῶ. 156. α.
παφὶς ἀνδρῶνα, ἤγουν. ἡ εἰσαφμένη. 26. α.
παφὶς, Αἰγυπτίων μήν. 125. β.
παφείδιον, παφαγωγὴ ὑπηφετικὴ Ἀττικὴ, ἀπὸ τοῦ παύω. 47. β.
πάφεργον, τὸ ὀλίγον, ἀπὸ τοῦ παύω παύσω, τὸ συντόμως παυόμενον. 82. α.
παχὺν, τὸ λυπεῖν, ἀπὸ μεταφορᾶς τῆς πάχνης, τῆς λυπουμένης τὰ λεῖα. 87. α.
παχὺν πόδα. ὅτι ὁ Ἐφέσιος νόμος ἔκειτο μὴ ἐξεῖναι παιδὶ παῖδας λαβεῖν ἕως ἂν διὰ λιμοῦ παχυνθῇ τοὺς πόδας. 116. β.
παχὺν πόδα. ὅτι τοὺς πόδας τῶν λιμωττόντων φασὶ παχύνεσθαι. 116. β.
παχὺν, Αἰγυπτίων μήν. 125. β.
παιδίλοις, τοῖς ὑποδήμασιν. ἢ διὰ τὸ σχοῖς τῷ πέδῃ εἶναι, ἢ παρὰ τὸ πατεῖν ἰλύειν. 134. α.
παιθὼ, Ἀφροδίτης ἡυζάπαρ, κῦ τιμὴ Σαπφώ. 29. β.
πάιμεν, ἀντὶ τοῦ κείρειν. 167. α.
πάιμεν, κυρίως, τὸ ξύρειν, νῦν δὲ τὸ κείρειν. 170. α.
πάιμη). ἢ ὅτι αἱ πάιμαι) χαλεπαὶ ἢ ἀσταί. 177. α.
πάιμη). ἢ ὅλως πᾶσι πάιμασι καὶ Ἑλληνικὸς ἀμφισβητοῦσιν, ἤγουν πειρᾶται). 177. α.
παιμᾶλας, ἢ ὅτι ἡ πιμπτὰς δίκης ἐστὶν ἀριθμός. 178. α.
πάνιας παρὰ μὲ κοινοῖς τὸ πάσσαλον εἶναι δηλοῖ. ὁ δὲ Ἄνδρος δὲ σοργῆς σημαίνει. 167. α.
παστόζω, τὸ χλευάζω τὸν πάνυ δυνατὸν ἐν ἰσχύσει. 159. α.
παφαγλῶσσος, καὶ γαύλιος ἢ κάμηλος, ἀσελφασμένως ἢ τὸν κάμηλον. 220. δ.
παφιδὰ, ἀδιαπλεκὴς δεσμῷ. 122. α
παφμακὰς, κοπιῶν παφακειμένος τῇ Ἐλλάδι. 234. α.
πέφαμος, Αἰολικῶς ἀντὶ τοῦ πτίλον. 147. β.
πεφὸς, ὁ ἥλιος. 256. ἢ ἡ διαπερασίωσις τοῦ χρόνου τὸ ἀρχομένου πλῶν. 256. β.
πεφοπὶς, μήτηρ Αἰήτου. 268. β.
πέφσω, τῷ τὸ ἄστρον διαπερᾶσιν, ἀπὸ ἀνατολῆς εἰς δύσιν. 269. α.
πέφσω, τοῦ ἥλιον. 269. β.
πετεινὸν, πτερωτὸν· πτίλον, πετεινὸν. 63. β.
πετηνὸν, παρὰ τὸ τοῦ πέτομαι πετάσει τὰ πτερά. πτίλον ἢ παρὰ τὸ τοῦ πέτομαι ἄνω. 71. β.
πετραία σκιὴ, πετραιώδης σκιά. 135. α.
πετραίη σκιὴ. ὅτι ἡτις σκιὰ δώδωνος. τὸ γὰρ τι κοινὸν ἐπὶ συλλαβῆς καὶ τοῦ ὅλου λέγεται. 135. α.
πετρέη, τὸ ὑπὸ πέτρας διατρῶσθαι. 268. δ.
πέφνω, ἀπὸ τοῦ πέφνα, καὶ συγκοπῶν. ἔστι δὲ ἀπὸ τοῦ πέφνα μέσου παραφθορὸν. 193. α.
πέφρεδε, λέγα. 170. β.
πέφρεδον, τῷ σκαλίσω τομῷ, τοῦ κλεῖν. 256. α.
πεφύκω, ἀπὸ τοῦ πέφυκα, ὡς ἀπὸ τοῦ δέδοικα, δεδοίκω. 44. α
πεφύλαξο, φυλάσσω. 176. 7.
πηδάλιον. ὅτι πολεμήσαντες οἱ παλαιοὶ τὰ πηδάλια ὑπὲρ τοῦ κρατηζομένου πρυμάνης τόπου ἐτίθεσαν, τοῦ μὴ σῴζειν αὐτὰ ὑπομένειν χάριν. 20. α.
πηκτὸν ἄρρητον. ὅτι πηκτὸν τὸ ὅλον ἄρρητον καλεῖ), ἐὰν μικρόπρεπὲς ἢ τοῦ χρείας ὁ γύης, καὶ σοφωνῦ) τὸ ἕτερον αὐτοῦ ξύλον, τὸ συνάπτον αὐτὸν καὶ τὸ ζυγὸν· τὸ δὲ σοφηνοῦν ἐστοβοεῦς καλεῖ). 102. β.
πηοὶ, οἱ ἐξ ἐπιγαμίας κυρίως συνελθόντες. 81. α.
πηοὶ, οἱ καθ' ἐπιγαμβρείαν, ὡς τοῦ πίων, ὁ δηλοῖ τὸ αἰδέσιον. καταχρηστικῶς δὲ καὶ πάντες οἱ συγγενεῖς. 83. δ.
πι. ὅτι τὸ πι τοῦ ἐπίρρηπτο ἰωνικῶς ἰστορικῶς) ἐκ τοῦ πτῶ Ἀττικῶς. 31. β.
πι. ὅτι τὸ πι τοῦ πίλη) συείλλει), διὰ τὸ μέτρον. 73. α.
πιελία καὶ Ἐλικών. ὅτι ὄρη ἐστὶν

λης Βοιωτίας, ἐξ ἂν Πιερίδα ἀπὸ τῦ Πιέρε, Μεθώνης ἀδελφῦ, πατρὸς δ' Αἴνε ὄρνις ὀκλάδη. 8. β.

πιερία. ὅτι διπλᾶς τὸ Πιερίας ὄνομα νοᾶ, σχαγμικᾶς καὶ ψυχικᾶς. 8. ε.

πιερία. ὁλκὸς τὰς ψυχικὰς δυνάμεις, τὸ τῦ νοὸς Διὸς δικαστήριον. 8. β.

πιερία, τῦ Διὸς ἦγυν τῦ νοὸς δικαστήριον. 8. β.

πιερίηθεν, ἦγυν ὁπ' τ' Πιερίας, τυλίση τῦ ἰμῦ λογικᾶς ἀιδιότητος. 9 α.

πίειον δῆμος. ὅτι λαγάρους εἶον τ' πίδυν ἐπονόμασε τὸν πλάσιν. 101. β.

πιθανία, ἐορλή τις ἐν τοῖς παιδιοῖς καθ' ἣν ὅτε ὀκνίστλιν ὅτε μισθωτὸν ἐργάτην τῆς ἀπλαύσεως τῦ ὄινε ἡμιτόνιν. 85. β.

πίθος. ὅλως ὁ πίθος εἰκείως εἰσάγη διὰ τὸν πθὸν, τὸν ἀπὸ τ' γυναικῶν. 35. α.

πίθος. ὅλως ὁ πίθος τῆς Παυδώρας ἡ μία δύναμις τ' εἰμαρμένης. 35. α.

πίλα, νῦν τὰ ἀερτήρια. 126. β.

Πίλοις, κυρίως τοῖς ἐξ ἐρίων πεπλεγμένοις καὶ συμπαπηθῶσι, καὶ συσφιχθῶσι ἰματίοις, ἃ ἐν ἰδιᾷ νῦν κίστυκλα λέγυσι. 126. β.

Πίμπλημι, πιμπλᾶς· πιμπλῶ, κοινᾶς. 73. α.

πίνδαρος. ὅτι οἱ τῦ Ἡσιόδυ ἑταῖροι τῦ Πινδάρυ ἀδελφίρεται· ἔνθα καὶ ἀρχὴ Ἄσπαρ μέν. 3. β.

πίνδαρος. ἀπὸ Πίνδαρος χιλίας δραχμὰς ἐζήμιυσε. 104. ε.

πίτνα. ἀπὸ τῦ πίτνω πλατυσμῷ τῦ ι· ἐν τῷ ε πίτνα καὶ πετῶ. 212. β.

πλάνη, ὅταν ἐφ' ἑαυτῦ ἡς λάθη ἐκτραπείς τῦ σφοιμητοῦ, καὶ φίεται ἀλλοκότως ὁδῦσα. 29. β.

πλάνητες ἀστέρες. 93. α.

πλάνητες. ὅτι ἔτης ἐνομάζοντο, ὡς ἀπὸ δυσμῶν, ἐπ' ἀνατολὰς ἰόντες. 93. α.

πλειάδες ἀπὸ Πλειόνης τ' ἀντλαντος μητρὸς ἢ ἀπὸ τῦ πλείειν αὐτὰς μεγόντας, φαινέσης τ' Ὠρίωνα. ἢ παρὰ τὸ εἰς πολλὰ χρησιμεύειν ἡμᾶς ἢ θέρος ἢ ὀπώρα. ἢ ὅτι πολυσπόρους ἀνθρώπους ποιοῦσι. 93. α. καὶ 96. ε.

πλειάδες, ἀπὸ τῦ πολεῖν ἢ πλείειν ὁδοῖς καὶ συμπληροῦν τ' σύμπαντον. ἐξ ὧν καὶ πλειὰν ὁ σύμπαντός· ἢ ὅτι πλείονες εἰσὶ καὶ συναγωγή· ἢ ὅτι πλείονες εἰσὶ καὶ ἐπτὰ δεκάδων. 96 β.

πλειάδες δυνάμεις ἀρχαγγελικαί, τῶν ἑπτὰ σφαιρῶν τοῖς ἀρχαγγέλοις ἱφισῶσαι. τὴν μὲν Κελαινὼ, τῆς Κρονίας σφαίρας, τὴν δὲ Σπερόπην τ' τῦ Διὸς, τὴν δὲ Ἠλέκτραν τ' Ἡλιακῆς, τὴν Ἀλκυόνην τ' Ἀφροδίτης, τὴν δὲ Μάϊαν τ' Ἑρμῦ, τὴν δὲ Ταϋγέτην τ' Σελήνης. 90. ε.

πλειάδες, ἐπτὰ Κελαινὼ, Σπερόπη, Μερόπη, Ἠλέκτρα, Ἀλκυόνη, Μάϊα, Ταϋγέτη. 90 β.

πλειάδες, ὅτι αἱ ἐξ κοινῆς ἐξάστρου λέγονται. 94. β.

πλειάδες. ὅλως Πλειάδες Ἄτλαντος καὶ Πλειόνης. 92. α.

πλειάδες. ὅτι αἱ Πλειάδες δύνασαι, δύναμιν ἔχυσιν ὥστε ὀχασίαν ὑπὸ τὰ περὶ τ' ἀέρα ἀποθλιβῆναι, καὶ πάλιν ἐπιστέλλουσαι θέρους ἀρχὴν σημαίνουσι. 267. β.

πλειάδες. ὅτι αἱ Πλειάδες ὅταν ὁ ἥλιος τ' Σκορπίου ἤδη περιφερῆ ὀλίγον πρὸ τῆς τῦ ἡλίου ἀνατολῆς δύνωσι. 90. α.

πλειάδες. ὅτι αἱ Πλειάδες πρὸς τὸ τέλειν τῷ κελεῦ κρύπτονται ἤδη, καὶ εἰσὶν Διδύμως μεταβάντος ἥλιος ὡσαύτως. 91. α.

πλειάδες ἐπὶ αἱ Πλειάδες ὑπὸ τῶν ἀνωμαῖ κρύπτονται πρὸ ἡλιακῆς παραρρόησεως ἡμέρας. 91. α.

πλειάδες παρὰ τὸ λαιὸν κίρκεσθαι τῦ ταύρυ. 93 α.

πλειάδων δύσις. ὅλως γίνεται ἀπὸ Ὀκτωβρίυ ἢ. μέχρι Δεκεμβρίας εἰκάσαι. 53. ε.

πλειάδων ἐπιτολή ἐστι, ἡ περὶ πρὸ τῦ ἡλιακῆν ἀνατολῆν ἐμφασις. Ἐαρινὴ δὲ, ἡ μετὰ τὴν ἡλιακὴν ἐυθὺς ἀνατολή. 91. α.

πλειάδων ἐπιτολή· ὅλως γίνεται ἀπὸ τ' εἰκάσαι Μαΐυ, μέχρι Ἰυνίυ κῆ. 93. ε.

πλειάδων ἐστὶ ἀνατολή. ὅταν ὁ ἥλιος ἢ σὺν ταύρῳ δύσεις ᾖ ἐστὶ, ὅταν ὁ ἥλιος ἢ σὺ ζυγῷ. 91. β.

πλειὰς, ἄστρον ἐμφανὲς καὶ τοῖς ἰδιώταις, σὺν τῷ ταύρῳ κατηρεμούμενον. 91. α.

πλειὼν, ὁ σύμπαντος. 137. α.

πλείων· ὁ πλέιων, ἡ πλείων, τὸ πλεῖον. 167. β.

πλείων, ὁ χρόνος ἀπὸ τῦ πάντα πληροῦν τὸ συμπληρούμενος ἐν ὁρᾳ καὶ θέρει σὺν τ' Πλειάδων ἢ ὁ σὺν πολλῶν σωτὴρ, καὶ εἰς πολλὰ διηρημένος, λέγω δὲ καιρὸς, μῆνας, ἑβδομάδας, ἡμερόνυκτα, ὥρας, λεπτὰ, δευτερόλεπτα. 158. β.

πλεῖος τελεγχὴς ἐστὶν ὁ πλεῖος, ἡ πλεία, καὶ τὸ πλεῖον, ὡς ὁ χρεῖος, ἡ χρεία, καὶ τὸ χρεῖον. 167. ε.

πλείῳ, τῷ πλέιῳ, ἢ μεγάλῳ, ὡ τῷ. ἤματος σὺν πλείῳ, ἢ τῷ ὁλοκύκλῳ, ὅτι ὁλόκυκλος ἡ σελήνη. 171. β.

πλέιον, καὶ ἀνάπλεον ἐπὶ τῷ αὐτῷ, ὃ πλέιος. 167. ε.

πλέον. ὅτι τὸ πλέον ἢ τῷ πλείῳ λέγεται, ἢ τῇ ἀξίᾳ. 18. α.

πλεῖσον, ὑπερθετικὸν δ' πολύ. 167. β.

πλεῖα, ἐνθέα καὶ ἠλυσπικὰ, ἀπὸ δ' πλέιος. 167 β.

πλῆμναι τὰ ξύλα τοῦ κραδάτου, τὰ τῷ ἄξονι ἀντερείδοντα. 214. ε.

πλήμνη, ἢ τῦ τροχῦ τρύπη, ἡ πλησμονὴ ὑπὸ τ' ἀξόνου. 214. α.

πλῆτο, τὸ θέμα πλῆμι, τῦτο δ' ὢν τῦ πλῶ τὸ πλήρω, καὶ τὸ παθητικὸν πλῆμαι, καὶ ὁ παρακατακὸς ἐπλήμην, ἔπλητο ἔπλητ', καὶ ἀφαιρέσει τῦ ι πλῆτο. 200. β.

πλῆτο. ζήτει ὃν τῷ ἄφνω. πλῆτο, ἡ Ταυτάλυ μήτηρ. 268. β.

πόδα, τὸ ἀπὸ τῦ πρώτου δακτύλυ ἕως τῦ δευτέρυ μέχρι τῦ πρώτυ, διάστημα. 102.

ποινὰ ἀντὶ δ κτᾶμαι. 132. ε.

ποινῆται ἀνανύμως ὁλ λέγονται καὶ κλῆται ἀνανύμως

μως καὶ καθ' ἑξοχὴν ποιητὴ οἱ παῖνοι, ὥσαφ χαρακτηρίζει πάντα τὰ τέσσαρα, μίτρον ἡρωϊκὸν, μῦθον ἀλληγορικὸς, ἱστορία, ἤτοι παλαιὰ ἀφήγησις, καὶ ποικίλιξις, ἤτοι ἡρωϊκὴ καὶ ἀξιωματικὴ. 1. α.

ποιηταὶ ἀνωνύμως· ὅτι πέντε ὕπνοι λεγόμενοι γεγόνασιν. Ὄνειρος ὁ παλαιὸς, Ἀντίμαχος ὁ Κολοφώνιος, Πανύασις, Πεισάνδρου ὁ Καμιρεὺς, καὶ ὁ Ἀκραῖος Ἡσίοδος. 1. β.

ποιηταί· ὅτι οἱ ποιηταὶ τὸ ἀπαρεμφάτων τὸ ποιητικὸν φωνῶν, ἀφαιροῦσι περισσὸν λαμβάνουσι, καὶ τῷ με συλλαβὴν προσθέσιν, εἶτα καὶ τῷ αἱ διφθόγγου ἀπὸ πάρεσιν εἰς τὸ τῷ ἀφέμμεναι. 14. β

ποιητικὴ γλῶττα. ζήτει τὸ τῆς γλῶττα ποιητική.

ποικίλα, τὰ μεγάλα ἀποσφάγια τὸ χαλεπῶν. 221. β.

ποικιλόθρονον. τῷ ποικιλόφωνον. ἢ τῷ ἐπιγράφῳ καὶ ποικίλων ἔχοντα τῷ ἁρμῷ, ἤγουν τὸν πέπλον. 58. β.

πολεῖν. ὅτι τὸ πολεῖν, καὶ μεταφέρεται ἐπὶ τοῦ ἵππου, ὡσὰ Ἰλ. 109. β.

πολεῖν, τὸ τρέφειν. 108. β.

πολεῖν, τὸ τρέφειν, ἐξαπολεῖν τὸ ἀναστρέφειν, ἐμπολεῖν περὶ τὸν ἀέρα τὸν ἄγαν περὶ τὰς πόλεις τρέφειν. 95. α.

πόλιμον, ἀντὶ τοῦ πολέμιον παρ' Εὐριπίδῃ. 53. α.

πόλη, καὶ ἕκαστον πόλιος, ἡ Ἰωνικῶς πόληος, ἐκ τοῦ πόλη. 212. β.

πολιοκρᾶτα, τὸ λευκόν. 113. α.

πολιὸν, οὐχ ὡς λευκὸν, ἀλλ' ὡς τίμιον ἐκ πολυχρησίου. 144. β

πολιτικοὶ παῖδες ἐκ γαμετικοῦ, ἐκ ὅτι οἱ πολιτικοὶ ἐκ παίδων παραίτιοι. 89 β.

πολλάκι, ἀντὶ τοῦ πολλάκις Αἰολικόν. 69 β.

πολλόν. τὸ πολὺν ἄκλιτον ὄνομα ἐπιρρήματος ἐστὶ ὅτι. 41. α.

πολυαιθίοψ, παρὰ τὴν τέρψιν αἰθαλίαν. 137. α

πολυαστὸς. ὅτι πολὺς, πολλὴ, πολὺ τὸ ἀπὸ τῆς πόλεως ἢ πλεῖος τοῦ πολίτης ἐ αὐτῆς. 167. β.

πολύς. ὅτι πολὺς πολλῆς ἐπεκτάσεως. 23. α.

πολυασπίδες, παντοχοῦ ἐπαρεμένως. 269. α.

πολύχρυσον, ὅτι τῷ μίξει καλὴ ἡ ὕλη πολλῆς τιμῆς καὶ πολὺ, ἢ ὅτι πολὺν χρυσὸν ἐν γνωσίᾳ διδόσθαι, ἀνθ' ὧν συζύγου. 226. α.

πολύχρυσος Ἀφροδίτη, διὰ τὰς ποίνας, ἐπεὶ ἀδόρμητον ταῖς νύμφαις χρυσέαν. 120. α.

πόνος, τὸν πόνον. 300. β.

ποὸς. ὅτι ὁ πῶς δακτυλικῶς. 105. α.

πρὸ θύειν, ἀπὸ τοῦ πίεζω. 208. α.

πρὸ θύρου, πρὸ θύρας. 23. α.

προβάδην, κινδύνως. 155. α.

προμηθὴς, Ἐπιμηθὴς, Μεσίτης, ἐ Ἄτλας, Ἰαπετιονίδης. 92. α.

προμηθὴς ὁ Ἡσιόδου. ζήτει ὃν τοῦ Λυκίδης.

προμηθὺς ὅτι ὁ Προμηθὺς τὸν τοῦ καλοῦ πῦρ παρὰ τοῦ Σατύρου λαβὼν, καὶ παραθέμενος τῷ Ἐπιμηθεῖ, παρήγγειλε τῷ Παυδώρᾳ μὴ δέξασθαι. 31. α.

προμηθὺς. τὸ Προμηθὺς ὄνομα πυκνὸς νοεῖται πυκνὰς τὸν ὃν κινήσεως τοῦ ἀέρος κοσμικὴν ὕφαν, καὶ ἐπιτήδειον τοῦ πάντας, καθ' εἱμαρμένης βουλὴν μηχανᾶται. πραγματικὸς ἢ ἄνθρωπον ἐκ ἀρχαιοτέρας τὸν ἀνθρώπων μεταρρυθμίσεως. ψυχικὸς ἢ τὸ τῶν ἀνθρώπων εὐβούλευμα. 26. α.

προπροφερόμενα, προπεπερυγισμένα. 142. β.

πρόσωπα, ἀντὶ τοῦ πρόσωπον, ἀπὸ πόξα, ἀντὶ τοῦ τόξον. 132. α.

προτίθησι. ζήτει ὃν τοῦ τίθησι.

προφέρει, ἐπίδοσιν ποιεῖ. 228. β.

πρόφρων, ἰδικῶς αὐτῷ ὁρμητικῶς. 146. α.

προχέουσα, ἀντὶ τοῦ ἐγχέων. 182 β.

προχέων πρὸς ὕδατος συνήθως ἐχόντων τῶν παλαιστέρων τῷ πεπτῷ μεταχεῖν ὃν τῷ πίνειν, ὁμοῦ τοῦ χωνεύοντος τῶν ἀρχαίων τὰς μορφάς, ὁ Ἡσίοδος ἐν τῷ πίνειν ὑδατ τῷ πίμπλῃ, τῷ ἢ πεπάσθαι ἐχρήσατο, καὶ καθ' ὅλου λόγου ἀνεξόδικος. 134. α.

προχοὴ, τὸ τοῦ ποταμοῦ ῥόμβιον, ὃν ἐκβάλλουσιν εἰς τὸν θάλασσαν. 105. β.

πρῶτα, ἐπιρρηματικῶς ἀντὶ τοῦ πρῶτον. 90. α.

πρωτεύειν, τῷ τῶν ἀρχῶν ἀρχαῖον. 113. β.

πρωτὸν, διὰ τὸ πρῶτον τὰς νῆας. 246. α.

πρωτὸν, ὄνομα Νηρηΐδος, παρὰ τὸ πρότερον ἐπιβαίνειν τῷ θάλασσαν, ἢ παρὰ τὸ πρωτεύειν τὸ ὕδωρ πάσης τῆς ὕλης. 152. α.

πρωτὼ, ὄνομα Νηρηΐδος, παρὰ τὸ πρότερον ἐπιβαίνειν τῷ θάλασσαν, ἢ παρὰ τὸ πρωτεύειν τὸ ὕδωρ πάσης ὕλης. 252. α,

πτερόεσσα λήγη, τοῦ πλανοφυοῦς πάθους. 105. α.

πτωχὸς. ὃν ὅτι λέγει παρὰ τὸ πτώσσειν ἐ πτωκλίνειν τὰς δυναμένους. 47. α.

πυγοστόλον, οἱ μὲν τῷ μάσθον, ἤγουν τῷ σωματῶν, οἱ δὲ αὐτῷ τῷ γνωσίκῳ τῷ ἰσπιείδι, τῷ περὶ τῷ πυγὴν στιλιζομένῳ, τινὲς κοσμοῦσιν οἱ μὲν παντάγως ἱματίοις· καὶ ἄλλοι τῷ κοσμοῦσι τὰς χῶρας· πυγόστολος γὰρ ὁ πήχυς, περαμένων τὸ ἀγκύλων, ὅθεν πυγοστόλος. 86. β.

πυγοστόλος, ἡ στιλίζουσα τὰς πυγῶνας, καὶ τοὺς πήχεις, καὶ τὰς χεῖρας περιφερομένοις, ἐ δακτυλίοις. 87. β.

πύλας ἠμαθόεντας, ἀντὶ τοῦ ἠμαθοέσσης Ἀττικόν ἐστι. οἱ γὰρ τὴν γλυκὺν ἀποδιδοῦσι ἀρσενικοῖς, ἐ ἀπαπαλὸν. 218. β.

πῦρ. ὃν τὸ ὑλικὸν πῦρ ἄκλιτον τῆς συστάσεως τὸ πυρὸν γίγνεται. 31. β.

πυρκοΐα, πόλις Λιτωλίας, ἐν ἡ Πυρ-

ἡ Περσικὴ κλίνας τὸ πῦρ, ἐγείνετ. 24. α.
πυρὸς τριμηνιαῖος. ζήτει ὑπὸ τοῦ τριμηνιαῖου πυρός.
πυροφόρος, ὁ ἀὴρ λίγει διὰ τὸ τρέφειν τοὺς καρποὺς διὰ τὸ ἀνίεσθαι, καὶ τὸ ὑδάτων ἂν καταπίμπει. 124. β.
πώεα, τὰ στρόβατα. 110. β.

P.

Ρ. τὸ ζήτει τοῦ πολλοῦ. 108. β.
Ῥαιδίως, ὡς ἀπὸ κεράμου, ἢ τοιούτου καταρρέοντος. 120. β.
Ῥίζειν, θύειν. 161. α.
Ῥεῖα, ὁ τοῦ, ῥεῖα μὲν γὰρ βελέα, συνίζησις ἐστὶ τῆς ῥεῖ μακρᾶς, καὶ τῆς ᾰ εἰς μίαν μακρᾶν. 10 β.
Ῥεῖα, καὶ ῥηϊδίως παιπικὸν, ἀντὶ τοῦ ῥαδίως. 10. α.
Ῥεῖα, καὶ τὸν Χρύσιππον ἡ ἐξ ὕμβρων χύσις. 247. α.
Ῥίζειν ἀντὶ τοῦ θύειν παρὰ παλαιοῖς. τοῖς γὰρ παλαιοῖς ἱερεῖον. 80. α.
Ῥίζα. ἡ ῥίζα τῆς ἀλαπάθου βοτάνης. 54. α.
Ῥῆσος. ὄπ Εὐτέρπης ἢ Ἀγερωμός. 7. α.
Ῥῆσος. ὄπ τῆς Εὐτέρπης παῖς ἐλέγετο, τοῦ σχῆς κόσμου καὶ ἀρμονίας σώματος ἢ πολισμῶν εὑρετὴς ἡγοῦμέν. 8. α.
Ῥῖγιον, πυρὸς τὸ ἀλγεινότερον, ἀπὸ τοῦ ῥίγους τοῦ κρύους. 148. β.
Ῥῖγιον, χαλεπώτερον. 148. β.
Ῥο. τὸ Ρᾶ μικρὸν ὅτι ὑπὸ τοῦ ἀμπαβόλου, καὶ γίνεται κοινὴ συναβή. 16. α.
Ῥοδοδάκτυλος ἠὼς, ἡ λαμπρὰ καὶ πρωϊνή. 137. α.
Ῥόδιον, τὸ κτυπεῖν μύρμηξ τοῖς πάλαι. 57. β.
Ῥόθιος, τὰς ὀρεινὰς ὁδοὺς, τὰς στενὰς, καὶ διεσταλμένας οἱ Βοιωτοί. 57. β.
Ῥυτὰ, τὰ χαλινὰ, ἀπὸ τοῦ ἐρύω, τὸ ἑλκύω. πυρὸς δὲ τὰ λιγόμβραιρέτινα. 213. β.

Σ.

Σακκύλιος, σάκκυλος 206. α
Σαρδανὸς, οἱ βάρβαροι, καὶ ὅτι τὰς αὐτῶν πυτίρας γέρουσι ἤδη εἰς λύπερημόν τινα τόπον ἄγουσι, κἀκεῖ γιλᾶνται λίγνις αὐτὰς ἐροπάλεις κλείνουσι. ὅθεν ὁ γέλως ὁ Σαρδάνιος. 26. β.
Σαρδάνη, βοτάνη. 26. β.
Σαρδὼν, ἡ νῆσος. 26. β.
Σαρδωνικὸς γέλως, ἀπὸ τοῦ Σαρδάνης βοτάνης πιὸς ἐμπιπτόμενος. 26. β.
Σαὼ, ὄνομα Νηρηίδος, διὰ τὸν σωτηρίαν τῶν πλεόντων. 252. α.
Σβεννυμένων, παυομένων τοῦ γελάζειν. 135. β.
Σβεννυμένων, παυομένων τοῦ γελάζειν, καὶ διὰ τοῦτο τὸ γάλα ψυχρὸν ἐχόντων τῷ γὰρ καιρῷ τοῦ θέρους ἐκπίπτουσιν ἐκ τοῦ γάλα. ἀλλ' ὑδατώδεις, ἢ καὶ πικρὸν ἀμιλγόμενον. 133. β.
Σειρῆνες καὶ Μίλητος. ὅτι τῆς Τερψιχόρης καὶ Μελπομένης, ὡς χορείας καὶ μολπῆς εὑρεταί. 8. α.
Σειρῆνες. ὅτι Μελπομένης, ἢ καὶ πᾶσι Τερψιχόρης καὶ Ἀγλαΐας. 7. α.
Σελαήνη, λάμπει. 101. α.
Σείριος ἀστὴρ, ὁ ἥλιος· διὰ τὸ σελαίνειν, τουτέστι λάμπειν. 101. α.
Σίβυλλα. ὅτι ὁ Σίβυλλης χράφει πίθοισιν, ἀντὶ τοῦ δόρθοισιν, ὡς τοῦ, ἀρρήκτοισι δόμοισι. 35. β.
Σῦς, σκάλληθρα ἰσθμάτων. 105 α.
Σθένος Ὠρείωνος, ὁ Ὠρείων περιφερόπους. 132. β.
Σιγὴ, ἡσυχία. 34, α.
Σίμων. ὅτι σκυτεύς. 2. β.
Σῖτος, καὶ περὶ τοῦ σίτου ἰφθορίσεως ἀλληγορία, καὶ ἱστορία μυθική. 18. β.
Σίτου, τροφῆς, ἄρτου. 132. β.
Σκέπτα, τὸ ἐπίπεσμα. 123. β.
Σκολιὸς. ὁ ποικίλος τὸ ἦθος διὰ τὴν πανουργίαν. 10. α.
Σκόλυμος, λάχανον ἄγριον ἀκανθῶδες. 132. β.
Σκολιαὶ δίκαι, αἱ κακῶς διδικασμέναι. 57. β.
Σμικύθης. ὅτι ὁ Σμικύθης Νικάνορα διαβαλὼν τῷ Φιλίππῳ, ὠφέλητο. 71. β.
σέος, ἀπὸ τοῦ νέω τρωπῇ Δωρικῇ τοῦ ε εἰς α σάω γίνεται. ἀφ' οὗ καὶ σάος καὶ ὁ σαώτερος. ἀπὸ τοῦ σάος ἢ συναιρέσει τοῦ ε καὶ ᾱ εἰς ᾱ μίαν σᾶος γίνεται. καὶ σῶος ἐπὶ τῆς ἀγαλύσεως ἢ μεγαλύσεως ἀμέρα καὶ μικρόν. 187. β.
σπέρμα, καὶ ὅτι τὰ θήλεια τῶν ἀρρένων ὑγρότερα. 184. α.
σπέρμα θῆλυ, καὶ ὅτι τὸ θῆλυ σπέρμα βεβαίως πιέζεται. 184. α.
σπῖλοι οἱ γλαφυρὸν, οἱ κοιλώματα τῆς γῆς. 257 α.
σπίλαμα, ἡ ἐξέχμη. 102. β.
σπίλαμα. ὅπου σπίλαμα ἔχει ὕδατος, ἤγουν παλαιστὰς τρεῖς. ὁ δὲ παλαιστὴς ἐστὶ δακτύλων δ'. 105. β.
σπίλαμα, τὸ ἀπαλλάσσεσθαι τῆς χλοὸς ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ σμικροτάτου δακτύλου διάστημα. 102. α.
στοιδὴ, ἀντὶ τοῦ θύματος. 83. α.
στοιδὴ, ἡ τοῦ αἵματος ἐπίχυσις, θύος δὲ τὸ θυμίαμα, ἢ ἄρωμα ἀσφοδέλου. 82. α.
σταθμᾶν ζήτει ὑπὸ τοῦ πιμπρᾶν.
στενομένη, στενοχωρουμένη. 148. α.
στυάπτος καὶ ξυνάπτος παρὰ πᾶσι μεγάλα παρὰ δὲ Αἰολεῦσιν ὀμικρογραφεῖται. 104. α.
σίδειν, τὸ κοσμεῖν. ὅθεν τὸ πυργοσόλος· σίλος δὲ ἡ πρεία. 86. β
σίφος, ἀπὸ τοῦ σίφω τὸ ἐμπεπυκνωμένον, ἐκ τοῦ ἴφι, ὃ σημαίνει τὸ ἰσχυρῶς· τὸ γὰρ σίφος ὑπάρχει τῶν ἀγώνων ἰσχυρά. ἐξ οὗ καὶ παρωνυμία σίφανος. 195. β.
σφεῖς ὁ μιλησιός. ὅπως ἦσε Ἡσίοδος. 3. α.
σφεῖς, παῖς Ἡσιόδου, οὗτος, Μυκαιός· ἢ ὑπὸ τοῦ Ἀρχίππου.
σφαφᾶται, τρίφονται. 119. β. καὶ 123. α.
στοιχεῖα. ἐκτίμαιον, ὅτι πάντα τὰ στοιχεῖα σφαιροειδῆ τινες τῶν φιλοσόφων φασί.
συγεῖν, καὶ ἀντίφρασιν ἀντὶ τοῦ πιεῖν. 263. α.
συγιρόπης, μισητὸς τὸν ὄψιν, ἀπεστραμμένος. 52. α.
συγᾶν, τὸ πιεῖν, καὶ τὸ παλαιὸν ἐξηγεῖται ὁ Ἡσιόδου Θεογονίας. 263. α.
σὺξ, ἀπὸ τοῦ συγιάνοπας εἶναι παρασιτία. 265. α.
σὺξ, ἀπὸ τοῦ σάζω, σάξω, σάξ, ὁ τροπῇ τοῦ α εἰς υ Σῦξ. 289. α
σὺξ ὄπ τῶν θεῶν ὄρκος, καὶ τί. 266. α.

φύξ, ὁ φόβος. 269. α.

συγγνωστέον. ὅτι συγκρατέον πρὸς ψιλῆς), δυσυναμβάτου τ' ὄντος λῶν. ζήτει τὸ τῆς ἐντελῆ.

σύμφορ@, οὐχ' ὁ συμφέρων, ἀλλ' ὁ συμφερόμεν@, ἤγουν ὁ συνάδ, 74. α.

συναίνεσις, ὁμῶ ἄρνησις. 203. β.

συνοδικὴ ἡμέρα ι, καὶ ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι τὰς ναῦς τὰς ὀγδοήκοντα ἐξελέγοντο ἀπὸ τῆς γαμηλιῶνος ἑνὸς. 173. β.

συνωμοσία, ὑπὸ σωλῆνα διὰ. 138. β

σχολιογραφία, ἐπερὶ αὐτῆς. 72. β

σχολιόν. ἄδηλον, φαῦλον. 41. β.

σχίλλι@. ὅτι εἴδη ἐστὶ τῆ κρεμῆ· εἴδος ἢ ἐπὶ τῶν μετὰ χρόνον τῆ κρεμῆ, ἤγουν τῆ ἀθλίᾳ. 11. 4.

σφετέρως, ὅτι ἀντὶ ἐμοῦ ἐστὶν ἀντὶ τοῦ ἐμοῦ. 8. β.

σφενδόνησις, καὶ μαχητικῶς, ἀντὶ τῆ ἰσῆς ἐκδόσεως. 48. β.

σφίγγειν, ἀντὶ τῆ ὑμένειν. 6. α.

σφίγγειν, ἀντωνυμία παθητική. 6. α

σφίγγεσθαι, ἀντωνυμία τρίτου προσώπου. 6. α.

σφίνδαι, ἀντὶ τῆ σφίνδαι, Ἀττικῶς. 49. α.

σωφρόνης. ὅτι ὁ Σωφρόνης τοῦ Σωφρονίσκου λιθοξό@. 2. β.

σῶμα ἔμψυχον, τὸ ὁπωσοῦν τοιοῦτον σωματικόν. 182. β

σωρὸς ἁμᾶ), ἀντὶ τῆ σῖτος συναλλάγων ἀποθησαυρίζει. 167. β.

σωτὴς, ὁ θησαυρίς. 170. α.

σωφρόν@, ὁ χρυσοχόος. 2. β

Τ.

Τὰ. καὶ τὰ, καὶ πολλά. 147. β.

Τάμνειν ἄφορον, ἀνωφελῆ εἶναι. 133. α.

Ταμίευμα, μεταφορικῶς, ἢ ἰατρικῆς, ἀπὸ μέρους. 169. α.

Τάξεται, ἀπὸ τῆ παρακάθημαι. 246. α.

Τάξασθαι ἀπέχοντα, τὸ ἀπέχοντα μέχρι τ' ἐμοῦ πόνου γῆς. 246. α.

Τάφ@, ὁ περίβολος. 157. β.

Τε. ὅτι ὁ τὶ καὶ παρὰ ποιηταῖς καὶ τοῖς Ἴωσι ἐπιτάσσει. 50. β.

Τεθνάναι μοι παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἀντὶ τοῦ ἀποθανεῖν καὶ παρὰ τοῖς ἀττικοῖς ὀλίγοις τισὶν), παρὰ δὲ τοῖς ἑπτὰ μόνοις. 6. α.

Τελεσφόρως ἰσχὺς κρείττων ξύνεσι· τὸ τὴν πρώτην ἰσχὺς πλειοφόρων.

Τελίθυσιν, πλῆσιν, ἀπὸ ἀρχῆσιν. 119. α.

Τελίθω, καὶ παρεγωγῆ ἀπὸ τοῦ πλῶ, τὸ πνῶ, καὶ τὸ ἐπάρχω· ὡς νομίζω, ἀπὸ τοῦ νέμω. 51. α

Τένδη, σκηνή. 125. α.

Τένθηνὸς πλοῦτος· κολάζει δ' γαστρίμαργον. 123. α.

Τένθης καὶ ἀσβόλης, ὁ ἀξυπόλητος. 123. α.

Τερμέσσεται, πορεύσῃ. 120. β.

Τερπικέραυν@. Ζεύς, ἀπὸ τοῦ τερπόμενος καὶ μεταθέσει τοῦ ρ, οἷον ἀπὸ τοῦ τέρπειν. 23. α.

Τετάρτη, ἔστι ἡ πέμπτη ὡς ἡ εἰκοστὴ πέμπτη τελείως. 185. α

Τέτορι, τέσσαρσι. ἀντὶ τοῦ τέσσαρσιν· οὐδέν. Τέτορ' ἦδη. 148. α

Τέτορι, δ. 149. α.

Τετράπεδος. ὅτι τὸν πόδα οἱ παλαιοὶ τὸ αὐτὸ ἔλεγον. 44. α

Τετρὰς, καὶ ὅτι ἐπιτηδεία πρὸς πρηγορίαν. 179. β.

Τετρὰς, καὶ ὅτι ἡ σχέσις πέμπτης τοῦ μείους ἀρχὴ ὑπάρχει τ' σεμνοῦ τοῦ ἡλίου. καὶ ὅτι ὑπὸ τ' Πυθαγορείων ἐτιμᾶτο. 185. β.

Τετρὰς, ἔστι ἡ τετρὰς ἱερὰ, ὡς καὶ τριὰς τριὰς ἡλίου), διότι πάντα τὰ γινώσκομα, ἐν τρισὶν ἐσχάτοις ἐγίνετο· ἡ δὲ τριὰς ἐν μιᾷ γραμμῇ ἐπιφανείας· ἡ δ' ἐπιφάνεια στερεόν. 185. α.

Τετρὰς, ἔστι τῇ τελείᾳ δεῖ τὰς ναῦς πλεῖν, καὶ κατασκοπάζειν. 177. α.

Τετρὰς, ὅτι ἐπιπᾶσα, ἐπεὶ πρώτη πάντας τοὺς ἀριθμικοὺς λόγους. 182. β.

Τέτρατον ἦμαρ ἄνω, τετραετηρικὸν ἔτος [ἔγχε] μίξ@· τὸ ἄνω ἐστὶ τρεῖς μιᾶς εἶτα ὕδατ@· ἵνα ὑδρηλὸς γένηται). 131. α.

Τετράτρυφοι, ἤγουν οἱ τέσσαρα πλάσματα τετριόμματοι. 100 β.

Τετράτρυφοι, δ' πλάσματα ἔχοντα τετραγωνώδη. 106. β

Τηλεβόαι, οἱ Τάφιοι, παρὰ τὸ τηλεβοᾶν, ἢ ὅτι ἀπίστατο πόρρωτάτω βῶν. 189. β.

Τηλεθάω, τηλεθῶ, καὶ τηλεθόω, ἀπὸ τοῦ τηλεθῶ. 51. β.

Τημῶτ@, τόπ. 128. α.

Τητᾶσ', τὸ τελειωτ'. 97. β.

Τιμοκράτης καὶ Μητρόδωρ@, καὶ ὅτι Ἐπικούρῳ φιλόσοφοι ἑκάτερος ἑκατέρου ἀντιπάτρωτος, ἀδελφοὶ καὶ ἀκόλουθοι συγγραμμάτων τινὰ λέγουσι). 67. α.

Τίνυσθαι, τιμωρῶ. 70 α.

Τιτᾶνα, τ' ἥλιον, διὰ τὸ πανυπερτάτω πάντων καὶ ἐξαπλῶς τὰς ἀκτῖνας, ἢ διὰ τὸ παρὰ πάντων τίεσθαι, ἤγουν τιμᾶσθαι. 268. α.

Τιτᾶνες, οἱ ἄδηλοι καὶ βλασφημοί. 249. β.

Τιτᾶνες, οἱ μακρογένειοι. 249. β.

Τίτυν@, ἡ ἄσβεστος@. 200. α.

Τιτύρα, πῖνε γύψον μὴ λάβῃς ἀπ' ἐμοῦ. 200. α.

Τμήματα ἄρτων δυσκοίλια, ἃ καὶ ζώδια καλοῦσι. 93. α.

Τραγικῶν πτωμάτων χαρακτηρισμοί, καὶ ὅτι ταῦτα εἴωθε καὶ συμφορά. 2. α.

τραπεζᾶς, καὶ ὅτι τῆς τραπέζ@· ἄρχεται ὁ Ἡσίοδ@, καθ' ἣν ἡ ἀληθὴς ἐστὶ σύνοδ@. 168 α

τρία. ὅτι ὁ τρία μεθυσμὸς ἀρχὴ τοῦ πλήθους. 6. β.

τρίγωνα, ἢ πίνει, ἢ μὴ τίσεται, 133. β.

τρέφεται, πρωτοτρέφεται, πίζει, διαπυεῖται. 70. α.

τρεπτὰν μιᾶς, μᾶλλον τὸν τ' σταλάγμ. 170. β.

τρεμπτὸν ὕδ@· πυρός. ὅτι ὁ τρεμπτοῦ@· λεγόμεν@· πυρὸς ἀπὸ τ' ὁμοίου σημαίνει). 114. α.

τρέχειν, ἐμφερῶς, καὶ φλεγμαίνει, ὁ ἀετός. 198. β.

τριποδὶ βροτῷ, γέρων βακτηρίαν χρώμενος. 120. α.

τρίπολος, ἡ τρισὶ ἡρισμένη. 108. β

τρίστους, ὁ βακτηρία χρώμεν@· 123. β.

τρόμος, ὁ βαρβάρως λεγόμενος, χολῆς, περιτρομίας. 214. β

τρομοκόλυμβ@· ὅτι Πολυμνίας ἐν Καλυδῶνι, ὅτι Χειμάρρῳ τοῦ Ἄρεως. 7. α.

τρομοκόλυμβ@· ὅτι Πολυμνίας πατὴς ὡς χαλκοχίτων ἰσχὺν, τὴν πολεμίοις ὑπομένουσαν. 8. α.

τρὶς μύριοι, πολλοὶ πολλοί. 62. β.

τρὶς τρεῖς πολλοὶ πολλοί. 7. β.

τρισθάνατ@· ὠδῖνες, τρὶς μᾶλλον πρὸς ἓν. 133. β.

τρισκαιδεκάδα, ὅτου καλεῖ ὁ Ἡσίοδ@· ὁ καὶ Ἀθηναῖος τὴν δευτέραν ἱστορεῖ, ἀλλὰ τὴν περὶ τὸν τρισκαιδεκάδ@· 179. β.

τελεσγίνεσθαι, τῷ φθίνειν ὅπ ἀπὸ τ τριτάτους γίνεσθ. 199. β
τελετή, καὶ ὅλη ὁ τελετὴ ἡ τὴν πτ τὰς Πυθαγορείους ἀφορισμούς, ὡς σεμνοῖ ὁ τέτρακτυς ἡ θεὸς, ὡς ἄρχεται. 182. α
τριτάω, ἡ κεφαλὴ καὶ ἀλγεῖ πον. 299 β.
τροπαία. τὸ πᾶς μάχεσθαι διὰ φόβον τροπὴν βαχύ, ὡς κρατησάντων, λέγει γὰρ ὡς μέσος λέγω. 147. α.
τροπὴ θερινὴ. ζήτει ἐν τῷ θερινὴ τροπὴ.
τροπὴ χειμερινὴ. ζήτει ἐν τῷ χειμερινὴ τροπὴ.
τρυχαλοὶ, ἰδίως οἱ κόχλακες, ὅτε καὶ χειμάδια λέγει. 119. β.
τρυχαλὸν, τρυχοῦ δίκην κεκαυμένον, καὶ κενόφρον. 119. β.
τρυχὸς. ὅτι ἡ τρυχὸς ἡ ἄμυστις πάντα τὰ ἐφεξῆς ἔχει, καὶ τὸν Ἡσίοδον. σπιλήμενος ἴσον, παλαιστὰς λ'. 102. α.
τρυχῶντες ὁ τρέχοντες ὅτι τρυχῶσι, καὶ ὁ καρπὸς ὁ τρυγώμενος, καὶ τὸ τρυγᾶν. 95. α.
τρύφος, τὰ κλάσματα ὅλην τετρυμμένην τρύφος. 100. β.
τρώξ, σκώληξ, ὄστρεον. 105. α.
τυδοί, μὴν Αἰγύπτιος. 125. β.
τυμβαυοειδῆ κλῶ γῆν, ὅτι πηλὸς ἴφασται, ἐπεσμὸς ἡ μανοφθῆ. 49. β.
τύνη, καὶ Δωρικὴν προσαγωγὴν, ἀντὶ τ σύ. 11. β.
τύνη, σὺ Δωρικῶς. 143. β.
τύχη, ὁ τῆς ἀφορμῆς.
τυφλὸς, ὁ μικρὸς. ἀπὸ τ πηλὸς ὁ μικρὸς, ἐ τροπὴ τ ὀλιγόπυρος διέρρουν, τυφλὸς, ὁ μικρός. 112. α.

Υ

Υάδες, παῖδες Ἀτλαντος, οἱ τ ἀδελφὸν θρηνοῦσαι ἀπώλοντο, καὶ ἀστέρες ἐγένοντο. 92. α.
Υάδες, Φαισύλη, Κορωνὶς, Κλέεια, Φαὼ, ἐ Εὐδώρη. 91. α.
Υὰς, παῖς Ἀτλαντος, ἐξ ἧς Διὸς θυγατὴρ ὄφις ἀνέβλυσε. 92. α.
Υβρεν, ἀντὶ τ ὑβρισμὸν. 53. α.
Υ'ορίτ. τὸν ὕορίτ ὁ Ἡσίοδος ἀναπλήσαι τὴν ὀίνην. 56. α.
Υγρὸν ἀέρτων, ὑγρὸν πίστιν.
Υγρὸς, οἱ ἀσπλαγῆς καὶ ἄκαμπτοι. 249. α.
Υδὶ, ἀπὸ τ ὕδ ἰοῦσαι ὡς βίλη. 29. α.
Υδὸν, γίγνεται καὶ μυστικῶς ὁ ἀρτὸς ὡς ἐν ὑδρομελίτῃ. ὕδας. ὑδρ ὡς πᾶς πᾶσα. 89 β
Υδρηλὸς, ὁ μὲν τὸ βαρὺ καὶ χῦσον ὕδωρ εἶναι. 133. β.
Ὑδρον τῷ λιβανίζειν, καὶ ὅτι ἀστὴν Ἀλκυόνα καὶ ἀκαλαφίσαλον, Σικανίδης ἐ πτερυγωπὸν καὶ φαλαρὸν λέγει. 227. β.
Ὑλαγεῖν. ὁ τὸ τῆς λύκους καὶ τὰς ζόμους. 130. α.
Ὑλατόμοι, τ ὀρυτόμον. 177. β.
Ὑλοφάγη βοῦς, ἀδάμαστος, ἀχείρωτος. 134. α.
Ὑλοφάγη βοῦς. ζήτει ἐν τῷ βοῦς ὑλοφάγη.
Ὑμὴν, τὸν ἑαυτοῦ ἀφρὸν αὐτὸ. τὸ ἐν τῷ ἀφροειδεῖ χιτῶνα τῶν ὑμένων. ἔστι δ τῷ ὑλύμενον πεφυκέναι ἀνάμεσον ἰσοπαλῶν μέσων, αὐτὸ τὸ μεταξὺ ὑμὴν. 102. β.
Ὑπαλδαίνειν. ἐκφύειν. 122. α.
Ὑπὲρ σκιᾶς πωλοῦντες, πολεμοῦσι. 190. β.
Ὑπέρειον, τὸ τῶν ἰχθύων ὑπερῷον. 146. α.
Ὑπερον, λάκκον, ναγὰν, τρῖβλα, ἢ κόπανον. 105. α.
Ὑπερον, τὸ κόπανον. 100. α.
Ὑπὸ, ἀπὸ ἀδιακρίτως τ ἀπὸ τῶν ὑποτεταγμένων ἀεὶ λέγει ἀπὸ. Ἀπιὼν. 44. α.
Ὑπόπαρδις ἔρεθος, ἢ τίκτει ἔχουσα ἐρυθρὰν μηνῖ. 132. β.
Ὑρνὶν, τ ὄρνιν Αἰολεῖς. 247. β.
Ὑψηρεμίστης Ζεὺς, ἀκίνητος. 10. β.
Ὑψηρεμίστης Ζεὺς, καὶ βαρύκτυπος, αὐτός. 10. α.
Ὑψικόμης, εἰς ὕψος κατεστηκυίας τὰς κορυφάς. 119. α.
Ὑψίζυγος. ἐπὶ μετρίως ὑψηλοκαθήμενος, ὁ οἰκεῖ τὸ ἀέρι. 13. α.

Φ

Φαμενὼθ, Αἰγυπτίων μὴν. 125. β.
Φαρμοῦθι, Αἰγυπτίων μὴν. 125. β.
Φαῶθ. Αἰγυπτίων μὴν. 125. β.
Φεναξιμήνης γλαυκὸς, τ μὲν φαιὸς ἐκ γενετῆς ἀγοστευόμενος τὸν λόγχης. τὸν χαλκοκορυθῆ. 153. α.
Φέρω, τὸ φορέω. 191. β.
Φερέοικος. ὅλη δίκην ἰξίλιον, ζημιοῦσθαι χιλίαις δραχμαῖς, ὅτι Μιλήτιος παρὰ Πρασιᾶσι γυναῖκα ἔλασεν, ἐ τὸ θεῖον ὅτι ὁ ἀνὴρ φέρεσθαι εἰώθει. 104. β.
Φέρεσθαι ὁ τροχὸς. 229. α.
Φθειροτρὸς ἰσημερία. ζήτει ἐν τῷ ἰσημερία φθινοπωρινή.
Φθινὸν, ἀπὸ τ φθίειν, ὁ τρίβων, ἀπὸ τ θέμω. 62. α.
Φθόνος λύπη ἐπὶ ἀπροσδοκήτοις ἀγαθοῖς. 15. α.
Φίκια, τὰ σφίγγα καὶ βοτανᾶς. 198. β.
Φίσιον ὄρος, ἀπὸ τ σφίγγος ὅτι πολύπλοκον. 192. α.
Φιλᾶν, κλίπτ καὶ πάντες καταφέρουσι τὸ φιλεῖν ἐπὶ ἄπαξ, ἢ ἐπὶ τὸ φιλᾶν, τὸ ἁπλῶς. 88. β.
Φιλεμπεδία, τὴν Ἀφροδίτην. ζήτει ἐν τῷ μύθια.
Φίλος, ὁ συγγενὴς, ὑπήκοος ὁ συμπολίτης, ξένος ὁ ἀφ' ὑπέρας φίλος. 53. β.
Φιλία. ὅτι ἡ φιλία τριττὴ. Συγγενικὴ, Ἑταιρικὴ, Ξενικὴ. 52. β.
Φιμὸς, ἀπὸ τ φίφιμος εἶναι, ἐγγυητρεόν. 213. β.
Φλιγέθω, ἀπὸ τ φλέγω. 153. β.
Φλογεὸν, ὃν τ φλέγει καὶ διαπυρὸν εἶναι. 199. β.
Φλόγιος, οἱ ἐν τ ἀέρι ἀναδόσεις. 300.
Φλοῖσβος, ὁ φυγὲ φέβω γὰρ τὸ δίωκω. 302. β.
Φλοῖσβος καὶ δλοιὸς, ὅτι ἐπὶ ἐν τῷ ἐν πλήθει τῶν ἐλαιῶν. 302. β.
Φλοῖσβος, αἰ ὅτι ὁ φλοῖσβος ἐπὶ τ ἀέρα, ἐπὶ ὄμνον, ἐπὶ ἀοιδὴν, ἐπὶ ἀκρόασιν, ἐπὶ κατάπληξιν, ἐπὶ ἔκπληξιν, ἐ ἐπὶ ἀγωνίαν. 203. β
Φοίβη, τὸ φαιδρὸν ἐ λαμπρὸν. 247. α.
Φοίβη χρυσοτίφανος, ὁ κύκλος ὀνομαζόμενος, διὰ τὸ φῶς ἐκ ἡλίκ βαίνειν ἐπὶ ἀνω, καὶ πρὸς ἡμᾶς διαπεφυκέναι. 244. α.
Φοιτᾶν, ἀφορᾶν, φυλάττειν. 145. β.
Φρένας ἀφνειὸς, ἀπὸ τῶν ἐν τῷ φρενῶν ταῖς ἰσχυραῖς φαρμακείαις ταῖς

πεῖν πεινῆς ἔστιν εἶναι ἔμπο-
ρος. 108. C.
Φήμις, ἡ μέντοι ὁ λοιμὸς, ἀλλ'
ἔδη καὶ ὑμῖν τις ἐπιζωκὼς κα-
λεῖται. 206. β.
Φησὶν, λοιμοῦται. 245. β.
Φείδονται, τὰς τείχας ἐρηλάζε-
σιν. 119. α.
Φυλάσσεσθαι πάντα τὸν θυμὸν, ἀκρί-
βες, καὶ γίνωσκέ σε τῇ ψυχῇ.
215. C.
Φύλοπις, πολεμικὸς ἡ ἐμφύλιος
μάχη καὶ πᾶς ἁπλῶς πό-
λεμος. 49. β.
Φύλακες, τὰ ἐν καλάμοις σύμβολα
μα. ἐξ οὗ πᾶς τις φύλακος φύλακα
τὸν ἑαυτοῦ ἐφύλαξε, καὶ ἐν ὕδατι δὲ
φασιν. 204. C.

X.

Χάος ὁ πρωτόγονος φησὶν ὁ
Πλάτων καὶ ἄπειρος ὡς
τὰ τοιαῦτα ἀποφαίνεσθαι τινὲς καὶ
διαχάσκειν, ὅτι ἐκ τοῦ μεταξὺ γῆς καὶ
τοῦ πόλου τὸ χωρῶν. οἱ δὲ τὸ ὕδωρ
λέγουσιν. ἄπειρος δὲ τὸ ἀόριστον, ὅτι τὸ
πλῆθος τὸ μεταξὺ γῆς καὶ
οὐρανοῦ. 240. α.
Χάος, ὅτι παρὰ τὸ χάσκειν ἐγένε-
το. 240. α.
Χάος, τὸ ὕδωρ ὅτι ἐξ ὕδατος ὑπε-
στη. 240. C.
Χαλιτῶσι μάλιστα ἀναχεῖται ἵπποι
Χαλινὸς. ἀπὸ τοῦ χαλᾶν τὴν ἵππ.
213. β.
Χάλκεον ἦλθον, οἱ γίγαντες.
48. α.
Χάλκεον θῶκον, τὴν καθέδραν,
τὴν ἐπὶ τῆς χαλκείας. 115. α.
Χάλκεος ὑδὼρ, τὸ ὑδρεῖον, διὰ τὸ
διηχές. 288. C.
Χαλκὸς, λέγεται, χάλυβός τις ὤν.
48. α.
Χάρμα, γέλασμα. 148. β.
Χαυλιόδοντα, ὅσα ἔχουσι τοὺς ὀδόν-
τας ἐξεχομένους ἔτι μᾶλλον· οἷον
ὑὸς καὶ κάπρος καὶ καρχαρόδον-
τα ἅπαντα ὅσα οὐκ ἔχει τοὺς
ὀδόντας, ἀλλ' ὀξεῖς, ἐξ οἷον κε-
καραγμένους· οἷον λέων, πάρ-
δαλις, λύκος, κύων. 213. α.
Χείμαρρον, πᾶσαλον νιὸν, ἢ
ἀπὸ τοῦ χεῖσθαι καὶ ῥεῖν ἡ ἀπὸ τῆς
ὕσεως, καὶ ἐπὶ πολὺ ἐκτείνεται. 114. C.
Χειμάζεται, ἀντὶ τοῦ ἀπορεῖται,
καὶ ἐν χειμῶνι τὴν ἄμυναν ποιεῖ-
ται, καὶ ἐπὶ νόμων. 53. α.
Χειμάδια, οἱ μὴ πόλιν καὶ οἰκή-
σεις πεφυκότες, ἀλλὰ χρῆσιν ἐ
ἰσχύι πάντα φέροντες. 54. α.
Χειμαδιαμοὶ ὀλιγοῖς ἔτεσι τὸν τῶν
δικαίων ὀλίζοντες. 52. α.
Χείματος ὁπόταν ἀνέμῳ, ἢ
μάζοντος καὶ πρηστῆρος, ἢ
τὰ ὄρεα πετεηνὰ ἡμένα ἐ
ἔτι ἀρμιδίων. 292. β.
χειροτεμὲς ἀπόκοπον, ἢ ὁ τὴν χεῖρα
σηκόπης. 289. α.
χθὼν. ὅθεν ἔστι καὶ τὸ ἔαρ
χθὼν.
χθονίη, συχνὴ, ἐκ τοῦ χθὼν γίνε-
χθόνιος. 292. β.
χθὼν, ὅτι ἔχει, τὸ χερσαῖον χῶν, ἐκ
χθὼν, ἡ πάντα χωροῦσα. 38. α
χιτὼν ὁ φορὰς, τὸ λίνεον περιβόλ
ἱμάτιον καὶ ἐσθὴς ποικίλη
χιτὼν, τὸ λινόμορον ἱματίδιον ἐσθῆ-
τος κοινῆς, παρ' Ἡσιόδῳ. 126. C
χλωὸν, ἡ καὶ ἀφρομένη. 120. C.
χλόη, τὸ ἁπαλὸν καὶ παχύτερον
χετὰ τὰ καλάμια. 120. β.
χλόην ἐ χλαῖσιον, τὸ ἐκ λε-
γόμορον φοιτᾶον. 120. β.
χλόη, λέγεται μὴ τὸ γε
χορτάζοντες χόρτος, τὸ
φᾶσιν ἀπὸ τοῦ φαίνεσθαι, ἐπὶ
ἡλικίας. ἀπὸ τοῦ
χόρτον ἰσημέσιον, χόρτόν τε καὶ
ἄχυρον λαπάξ. 136. C.
χρῶ. χρεία, χρέων, σημαίνει.
167. β.
χρήσιμα, πάντα ὅσα πρὸς γεωρ-
γίαν ἔργανα χρήσιμα. 97. α.
χρηματίζειν ἐπὶ ἡδῶν λέγεται. διαλέγεσθαι ἐπὶ ἀνθρώπων. 11. β.
χρησμὸς, ἢ ὅτι Ἡσιόδῳ χρησ-
μὸς ἐδόθη. 3. C.
χρυσάμπυκες, χρυσᾶς δισμὰς
ἔχουσι. ἄμπυξ γὰρ καὶ δισμὰς
πᾶσαν γυναικείαν, ἢ διὰ τὸ
σφάνης ἐν περιφαλῇ ἐφιφέ-
ρειν. 303. C.
χρυσάορος, τὸν χρυσῆν κολεὸν
φέροντα. 167. α.
χρυσὸς. ὅτι ἡλιοειδὴς ὁ χρυσὸς,
σελληνοειδὴς δὲ ὁ ἄργυρος. 45. β.
χρυσοτίφανος, τὴν ἐυμορφον,
ἀπὸ τοῦ στεφάνης τῆς γυναικείας
κόσμου. 234. β.
χρυσὸν, μέγα. χρυσὶ, μικρὸν· ἀπὸ
τοῦ χρυσοῦ καὶ χρυσίου. 202. β.
χτεῖναι, λοιπὸν. 161. α.

Ψ.

Ψιῦδος ὅτι γλαυκὴν καὶ ἁπλῆν ζῶσι
ὁ τοῦ βία.
Ψόω, σκάλλω σύκων. 105, α.
Ψυχὴ, ὁ ἴσον μέρος τοῦ ψυχοῦς.
145. β.
Ψυχῆς μέρη τὸ θυμικὸν, τὸ ἐπιθυ-
μητικὸν, καὶ τὸ λογιστικὸν. 16. β.

Ω.

Ὦ τοῦ ἐρέθω, ὥστε ἐρεθῆναι. 164.
Ὦδὴ καὶ ᾠδὴ ὅτι ἐνεῖναι μὲν
μέλος· ἀπὸ τοῦ ἀείδω ἐπὶ ποιή-
σεως. γ. C.
Ὠκεανὸς πρῶτος διαῤῥεῖς, ὁ τοῦ
καθ' ἡμᾶς ὠκεανοῦ πρεσβύτε-
ρος καὶ ἐπὶ πλεῖστον ἐκ-
χεόμενος.
Ὠκεανὸς, ὁ εἴζων, παρὰ τὸ
ἀκέως νάειν. 255. α.
Ὠμῷ γήρᾳ, ὁ τοῦ γήρως ἀμοῦ.
Ὤρεα. ἀπὸ τοῦ ἀρῶ, ὁ ἔπηση
οἱ μὲν ἀπὸ ἀρόσεως, οἱ δὲ ἀπὸ φυ-
τῶν ἀρόσεως, ἢ ἀπὸ τοῦ ἀείρω.
Ὤρεα, ὅτι τὰ ἀπὸ τῆς γῆς ἀείρεται
ἐπὶ φυλλοβολίαν. 302. β.
Ὤρεσι, ἀντὶ τοῦ ἐν ὄρεσι, ἀρχαϊκῶς
χερσὶ καὶ ἐν χερσὶ. 18. β.
Ὠρείων, ἐγκύπτων. 137. β.
Ὠρίγεσθαι, τὸ ἀπὸ τοῦ ὀρίγω τὸ
κινῶ. 203. α.
Ὤρεσε, ἤγειρε. 119. α.
Ὤρτο. ἀπὸ τοῦ ὄρνυμι, τὸ διεγείρω,
ἐ μέλλων ὀρῶ, παρακείμενος ὄρ-
ωρα· παθητικῶς ὄρνυμαι· ὁ ὑπερ-
συντελικὸς ὤρμην, ὄρσο, ὄρτο·
καταλήγει δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ ὄρνυτο
καὶ συγκοπὴν, καὶ ἀπὸ τοῦ ὄρμην. 191. α.
Ὦρτο, ἀπὸ τοῦ ὀρμητο καὶ παρε-
κτάσει. 191. β.
Ὦς ἀντὶ τοῦ ὅπ. 35. β.

In hoc Indice numeri arithmetici paginam: littera columnam denotat.

QVIA *in paucis illis Notis in quibus Hesiodi Ἔργων καὶ Ἡμερῶν loci aliquot a nobis illustrati sunt seorsim ab interpretibus, metuebamus ne numeri, qui singulas paginas indicant, minus diligenter vbique expressi essent: quamuis ibi minus quam in reliquis opus esset; noluimus tamen vel hoc cuiquam fraudi esse: Libuit itaque hic eorum locorum ad quos aliquid a nobis annotatum est Catalogum proponere, addito pagina numero: in reliquis id curæ nobis maiori fuit.*

IN PRIMO.

Κλῦθι ἰδὼν. pag. 10.
Οὐκ ἄρα μοῦνον. 11.
τὸν μὲν ἐγὼ. ibid.
Θῆκε δ' ἐπὶ μὲν Κρονίδης. 13.
σοὶ ἐπέλπ' ἀθάνατον ἔσται. 16.
Οὐδ' ἔστιν ὃ μαλάχῃ. 19.
Ῥηϊδίως γάρ κεν. ibid.
Ἀλλὰ Ζεὺς ἔκρυψε. 22.
πῶμ' ἀνθρώποις ἀλφεστήσιν. 27.
Ἀλλὰ χαλὴ χείρεσσι. 33.
ἐν ἀρρήκτοισι δόμοισιν. ibid.
πτίθου ἐπὶ καὶ χόλῳσιν. ibid.
Αἰγιόχῳ βουλῇσι. ibid.
Τίπτοτ' ἐπ' ἠλίθιον. 37.
Νόσφιν ἄτερ πημάτων. ibid.
ὃν ἐθέλῃσιν πολέεσσιν. 38.
Ἠέρα ἐσσάμενοι. ibid.
Ἐκ τοῦ φασὶν ἔμμεν. ibid.
Ἀλλ' ἑκατὸν μὲν πρῶτα. 42.
Καὶ σπέρμα χαίρουσιν. ibid.
Τὸς μὲν ἐφ' ἑσπερίδων. ibid.
παρ' Ὠκεανὸν βαθυδίνην. 43.
Μηκέτ' ἔπειτ' ἄφρονα. ib.
Νῦν δὲ δή. 50.
χλεοδόκησε. 51.
δῶκε δ' ὃ χερσὶ τῷ ἀϊδρεῖ Οὐλυμπόθι. ibid.
Ἀνέρα γὰρ πρόχνυ. 55.
Ἀργαλέον πόλεμον πεπονήμεθα. 58.
Ἦμος δ' ἀμφὶ πύλας. 131
Παλλὰς δ' ἐκ κεφαλῆς. 136.
Μάντιν δὲ λέγουσι. 145.
Κρύπτε νῦν γέροντι. 148.
Μηδ' ἐπὶ νωλεμέως. 154.
Δεῦρ' ἐπὶ νῆας Νείκεος. 60.
ἐκ γαστὲρ βυλιμός. ibid.
Πάσσατο ἐδητύος Διὸς ἐφθιμένοιο. ibid.
ἐπεὶ δ' ἐς ἄκρον ἵκανε. 69.
ὃς ἀνὴρ μάστακα. 72.
ἔβρεξέ τε λιπὼν Ἐλικώνα. ibid.
ἐρέχυτο ἀϊρηϊ. 75.
σοὶ δ' ἔργα φίλ' ἔσται μίσγεια ἀθανάτοισιν. ibid.
Ἔργον δ' οὐδὲν ὄνειδος. ibid.
Εἰ πάρα τοι χρῆος ἐπιδευὴς ἐπιόντος. 77.
δοιοὶ δ' οἱ πλοῦτοιο φυτῆ. 84.
φειδοῖμεν ἄνακτες. 88.
Μηδ' ἐπ' ἀνιηρῇσι μελίζεο. 162.
Οἴκῳ ἔπειτα. ibid.
Διὸς ἐκ μεγάλου. 166.
Κινάδι δ' ἐν μεγάλῳ. 172.

IN SECVNDO.

οὐκ ἄρα πάντ' ἐθέλουσι. 94.
Κακὸν δ' ἀγαθοῖσι. ibid.
Εὐσχόλιον δ' ἐξίμεν. 110.
Ῥᾴιστος δ' ὁδὸς ἀσπερχὲς. 115.
Ἡ ἄρα τις θεὸς. 127.
Ἦμος δ' ἐκ πάντων. 131
Παλλὰς δ' ἐκ κεφαλῆς. 136.
Μάντιν δὲ λέγουσι. 145.
Κρύπτε νῦν γέροντι. 148.
Μηδ' ἐπὶ νωλεμέως. 154.
Μηδ' ἐπ' ἀνιηρῇσι μελίζεο. 162.
Οἴκῳ ἔπειτα. ibid.
Διὸς ἐκ μεγάλου. 166.
Κινάδι δ' ἐν μεγάλῳ. 172.

TAMI.

AMICE LECTOR,

HABES quæ in Hesiodum notauimus, quatenus per ocium licebat, & festinatio nobis permisit. Cum enim plerisque ea felicitatis pars hac ætate obtingat, vt in eos autores quos diuturni temporis vsu familiares sibi reddiderunt, aliquid meditentur quod postea ad plures transmittant, quæ res & iudicium auget, & ingenium excitat, eruditionem vero mirifice confirmat: tribus his quæ in nobis vel mediocria erant, vel nulla potius, interuenit festinatio. Nam cum præstantissimi Typographi officina Hesiodum cum Græcis interpretibus datura esset, operi me accinxi: quod quomodo succederet adhuc ignorabam. Ac primo doctrinam præstantissimam, quæ in antiquissimo Hesiodi scripto vel ignota erat vel obscura, facili & perspicua ratione proposui, nullo verborum aut delectu adhibito, aut ornatu: in quo tamen viri docti quædam inuenient, quæ oratione polita & accurata exornarimerebantur: cum & nos ipsi nonnulla ex ijs decerpserimus in quibus declamatiunculis aliquot aut oratiunculis, καὶ τοὺς τῆς Ῥητόρων παλάστρας, putemus nos luxuriare posse. Nunc satis fuit hæc ostendere, & doctiorum inflammare vel conatus vel studia. Reliqua inter operas non minus nata sunt: & si non aliâ ratione, affectu certe & amore iuuandæ rei literariæ placere poterunt.

IOSEPHO SCALIGERO
Literarum Principi,
DANIEL HEINSIVS.

HACTENVS *ignauo mens indignata labore*
Imbelles ſequitur curas, & præmia vulgi.
Mox me ſydereas tecum tranſcendere metas,
Sublimeſque orbes ſtellarum, & cærula templa
Iuliade pater aſpicies, atque æthera vaſtis
Diſtinctum ſignis, & magni mœnia mundi.
Qui me cunque Deus, mentiſque erecta cupido,
Et ſanctæ virtutis amor popularibus auris
Altius extollet, centumque audacibus alis
Temporis excedam contagia; non ego ſanguis
Degener, aut mentem tenui percuſſus amore
Mollibus inſuescam latebris ignobilis oti.
Sed leuibus rerum ſtudiis deſueta teneri,
Paulatimque imitata ſuos mens altior annos,
Ibit in exemplum: ſeu me fortuna reductum
Plauſibus excipiet populi, fremitumque ſecundo,
Inter opes dulces proauorum, & molia regna:
Gandauumque meum, magni incunabula quondam
Cæſaris, & noſtros nunquam tacitura dolores,
Aſpiciet celſas patriæ dare iura per vrbes.
Siue eadem vitæ ſeries, atque aſpera fata,
Fata quibus iamdudum oculos auertit Apollo;
Detineant procul a patriâ, amplexuque meorum.
Interea dulces dent hæc ſolatia Muſæ,
Securæ maiorum operum. dum cætera deſunt
Parnaſſum ſatis eſt facili luſtraſſe chorea.

ERRATA.

Menda ab operis commissa pleraque parui momenti sunt, & in gratiam tyronum præcipue monenda.

IN Prolegom. pag. 5. μαψαδίτων, 5. *quorum tabellas*. ibid. *memini* lin. vlt. dele. &. In Pandora. 2. χάλκεον ῥόον, non χαλκῆον. 3. μῦθον, non μόθον. 4. ὃς ὄλυμπον, non ὁς. Ibid. ἰμοί. 5. διὸς Διὸς. In Epigram. Πελειάδα, in quibusdam. ibid. ὑποφῆτα, in quibusdam. In Argum. προφητόν. εἰς ᾅδυ. asp. Ἀχαμίμονα. In Introductione 11. πλὼ μελοποιίαν, & ita alibi. 15. τὰς ὑός. 16. φρυσίν. 27. lin. vlt. *vtrunque*. 34. ante λύρειά, comma. ibid. ἀντίχνῳ. 39. σφίσφ. 41. ἄρ' ἴαπες, non ἀφ' & alibi. 44. *in quo* Αἰδός. 45. μεμψιμοιρεία. 46. εος 49. *quorum diuersitatem*. 50. ἣδ' ὑφορνα. 51. scribe, *qua voce Poeta*. ibid. *nentis*. 53. τύς. In Notis. 57. C. 2. *quid sit* ῥῆμα ζῆν. C. 2. 68. ὡς δ πλοῦτος, non ὡς. ibid. C. 2. ἄχ'. 86. C. 2. ἀυτῇ. 93. C. 1. pone comma post *potiuntur*. 94 ἐπιλυμαίνον. 95. C. 2. ἀκαίρισται τί. 101. C. 1. ἐπιμάρτυρος, vnica voce. 103. C. 2. ἐπιπλευτᾶν. 109. λειπαινόμφαν. 113. duplex punctum ante illa: λὰν πιτύζοιο. 115. C. 2. ἄτιμα δίκας ἐστὶ, vt in quibusd. 127. C. 1. ante illa: ὡς Θῦδας, pone *pag.* 188. 118. C. 1. *eiusd.* 123. C. 1. *illa autem Glossa*. 125. *dispice*. 129. C. 1. σφέρεον in quibusd. ibid. C. 2. ἀλίλυμβος in quibusd. In Indice 134, C. 3. in ἀῦθις, dele punctum post l'ωνις in quibusdam. Nam indicem perlegere non poteramus. in quo vocem vnam & alteram loco non suo positam inuenimus, festinatione collectoris.

Quædam quod nimium minuta essent dedità operâ prætermisimus: sicut & horum nonnulla omitti poterant, vbi leuiter in accentus ratione peccatum est: quædam fortasse etiam grauiora inuiti prætermisimus, quæ per te facile emendabis.

FINIS.